SLOWAR SLOWENSKI...

Anton Bernolak

Digitized by Google

A 220 099

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Slowár Slowenſki

Češko-Latinſko-Německo-Uherſki:

SEU

LEXICON SLAVICUM

BOHEMICO-LATINO-GERMANICO-UNGARICUM.

TOMUS V.

W—Z.

392614

Digitized by Google

K.K. HOFBIBLIOTHEK * WIEN *

Digitized by Google

W.

W, *ante plures consonantes* we, *praep.* I *cum accus. ad quaestionem* quorsum (kam, wohin, hová)? in, in, bé. *Usus.* Zeſli ſa w gedno, convenerunt in unum, ſie ſind zuſammen gekommen, öszve jöttek. W Nebezpečenſtwí uweſt', in discrimen adducere, in die Gefahr ſetzen (bringen), veszedelembe ejteni. W podezreňí, w zlu powesť (do zlích Gazíkow) uwedením bit: in suspicionem, famam (sermonem) adduci: in Argwohn, in die Mäuler und böſes Geſchrei gerathen: gyanuságba, rosz hirbe esni. 2) *De tempore ad quaestionem* quando (kedi, wann, wenn, mikor)? *et dum instrumentum notat, apud Latinos per ablativum absolutum redditur:* an, bei, in; kor, on, ön etc. *Usus.* W Nedelu, die Dominico, am Sonntage, vasárnap, vasárnapon. We Stwrtek, die Jovis, am Donnerstage, tsötörtökön. W Tídňi, intra hebdomadam, in der Woche, hétközbe. W Úterek, die Martis, am Dienſtage, am Irrtage: kedden. W Žatwí, tempore tempore messis, zur Zeit der Schnitte, aratáskor. W Čaſ pokoga, wogni: tempore pacis, belli: beim Frieden, im Kriege: békességnek, háborúnak idején. W Karti ſa hrať, foliis ludere, Karten ſpielen, kártyára játszani, kártyázni. II *Cum Locali ad quaestionem* ubi (kde, wo, worinn, hol)? in: in, ben. *boh.* u. *Usus.* W Dome, in domo, im Hauſe, a' házban. W Meſt'e, in civitate, intra urbem: innerhalb (in) der Stadt, bent a' városban. W Koſtele, in ecclesia (templo), in der Kirche, a' templomban. We Wode, in aqua, im Waſſer, a' vízben. We D'ne, de die, beim Tage, nappal. W Noci, nocturno tempore, noctu: bei der Nacht, éjjel, éjjeli idôben. 2) *Ad quaestionem* quando, *si solitarium substantivum* Čaſ *adjunctum habeat, latine per ablativum absolutum effertur:* bei, ben. *Usus.* W temto Čaſi (tento Čaſ), hoc tempore, bei dieſer Zeit, ebben az idôben. 3) inter, bei, unter, während: közben, között. *Syn.* medzi, wproſtred. *Usus.* W Kriku, w Lárme: inter tumultum, beim Lärmen, a' kiáltás között (közben). III. *In Compositione* w (we) *significat Latinorum* in, ein, herein, hinein; bé; *dum indicatur locus ad intra, ut:* weiſt' *in-*

Digitized by Google

intrare, wlezť *penetrare*, *subire*, etc.

wábcow, a, e, *adj. poss.* ex seq. v. wábičow.

Wábec, bca, m. v. Wábič.

wábení, á, é, *p. c.* allectus, allectatus, a, um: gelockt, angelockt, hergelockt, gereizt, geruffen: tsalogatott, tsábíttatott, ketsegetett, ketsegtetett, édesgetett. *Syn.* lúšení.

Wábeňí, á, n. allectio, allectatio, nis, f. das Locken, die Lockung, Anlockung: tsalogatás, tsabítás, ketsegetés, édesgetés. *Syn.* Lúšeňí.

Wábič, a, m. allector, allectator, is, m. Locker, Anlocker: tsalogató, tsábító, ketsegető, édesgető. *Syn.* Lúšec, Lušitel, Wábec, Wábitel, Wábňík.

wábiččín, a, e, *adj. poss.* ex seq. v. lušiččín.

Wábička, i, f. v. Lúšica.

wábičow, a, e, *adj. poss.* allectoris, dem Locker gehörig, tsalogatóé. *Syn.* lúšcow, lúšitelow, wábcow, wábitelow, wábňíkow.

wábiť, íl, ím, V. P. *imp.* wab: allicere, allectare: locken, anlocken, herzulocken, anreizen, herzureizen, ruhen: ketsegetni, ketsegtetni, tsalogatni, tsábítani, édesgetni. *Syn.* lúšiť.

Wábitel, a, m. v. Wábič.

wábitelčín, a, e, *adj. poss.* v. lušiččín.

Wábitelka, i, f. v. Lúšica.

wábitelow, a, e, *adj. poss.* v. wábičow.

wábňe *adv.* allectatorie, alliciendo: lockend, lockhaft: ketsegtetve, tsálogatva, tsábítva, édesgetve. *Syn.* lúdňe.

wábní, á, é, *adj.* allectatorius, a, um: lockend, lockhaft: ketsegtető, tsalogató, tsábító, hitegető, édesgető. *Syn.* lúdní. *Usus.* Wábní ptáť, allex (illex), Lockvogel, tsalogato madár, tsalóka. Wábná Piščala, fistula illex, Lockpfeipfchen, madarász-síp. Wábné Oči, illices oculi, Lockaugen, tsalogató (húnyorgató) szemek.

† wábňí, *adj. omn. gen.* idem.

Wábňica, i, f. v. Lúšica.

wábňiččin, a, e, *adj. poss.* ex Wábňička, v. lúšiččin.

wábňičin, a, e, *adj. poss.* ex Wábňica, v. lúšičin.

Wábňička, i, f. v. Lúšica.

wabňicki, *adv.* more allectatorum, lockermäßig, tsalogatók módgyára. *Syn.* powábňicki.

wábňickí, á, é, *adj.* allectatores adtinens, die Locker betreffend, tsalogatókat illető.

Wábňík, a, m. v. Wábič.

wábňíkow, a, e, *adj. poss.* v. wábičow.

wác, wáceg, v. wíc.

Wačečeť, čka, m. *dem.* saccus, saccellus, das Handſäckchen, Kleiderſäcklein, Fäſchchen: zsebetske. *vulg.* Reſeňka, *boh.* Rapſička.

† Waceť, cka, m. cognomen bohemicum, ein böhmiſcher Zuname, tseh vezeték név.

Wačeť, čka, m. saccus *in vestibus*, sacculus, i, m. der Handſack, Kleiderſack, die Taſche: zseb. *vulg.* Reſeňa, *boh.* Rapſa. 2) v. Meſec. 3) *boh. dem. ex* Wak, v. Rapſiččka, Taňíſterka, Wiſáčeť.

† Wachtmiſtr, a, m. v. Stražní Magſter.

Wačkár, a, m. v. Meſečňík.

† Wačkáť, e, m. v. Rapſár 3. Nro.

wačkárčin, a, e, *adj. poss.* v. meſečňičin.

† wačkáččin, a, o, *adj. poss.* v. kapſárčín 2. Nro.

Wačkárka, i, f. v. Meſečníčka.

† Wačkářka, i, f. v. Kapſárka 2. Nro.

wačkárow, a, e, *adj. poss.* v. meſečníkow.

† wačkářů et uw, owa, owo, *adj. poss.* v. kapſárow 2. Nro.

Waclaw, a, m. Wenceslaus, i, m. Wenzel, Ventzel. *boh.* etiam Waſek.

Wáclawček, a, m. parvus Wenceslaus, der kleine Wenzel, kis Ventzel. *boh.* Waſiček.

wáclawow, a, e, *adj. poss.* Wenceslai, dem Wenzel gehörig, ventzelé.

wáclawſki, á, é, *adj.* Wenceslaicus, a, um: den Wenzel betreffend, ventzeli.

Wacow, a, m. Meſto uherſké Vatcia, ae, f. Vatzium, i, n. *Civitas Hungariae*: die Waitzen, königliche freie Stadt in Ungarn: Vátz, *magyar város.*

Wacowčan, a, m. Vatziensis homo, ein Waitzer, vátzifi, vátzi ember.

wacowčančín, a, e, *adj. poss.* vatziensis feminae, der Waitzerinn gehörig, vátzi aszszonyé, személyé.

Wacowčanka, í, f. vatziensis femina, Waitzerinn, vátzi aszszony, személy.

wacowčanow, a, e, *adj. poss.* vatziensis hominis, dem Waitzer gehörig, vátzi emberé.

wacowſki *adv.* more vatziensi, waitzeriſch, vátzi módon. *Syn.* powacowſki.

wacowſkí, á, é, *adj.* vatziensis, e: waitzer, waitzeriſch: vátzi. Wacowſkí Biſkup, Vatziensis Episcopus, Waitzer Biſchof, Vátzi Püspök.

Wada, i, f. vitium, mendum, i, n. defectus, us, naevus, i, m. der Fehler, das Gebrechen: gánts, hiba, fogyatkozás. *Syn.* Chiba, Úhona. *Usus.* Prirošená (prirodná) Wada, defectus naturalis, naevus: das Leibmaal, natürlicher Fehler, természet szerént való (természetes) hiba, vélünk született bélyeg. 2) v. Waſeňí.

† Wáda, i, f. v. Waſeňí.

Waſba, i, f. v. seq.

Waſeňí, á, n. vitilitigatio, contentio, jurgatio, disceptatio, altercatio, nis, lis, tis, rixa, controversia, ae, f. jurgium, litigium, i, n. der Zank, das muthwillige Zanken: pörölés, pörlödés, pörlekedés, vetekedés, kötekedés, patvarkodás, zsémbelödés. *Syn.* Waſba, Zwada. *boh.* Rincowáňí Wáda.

Waſič, a, m, vitiligator *Plin. H. N.* rixator, jurgator, is, m, rixosus, jurgiosus, i, m. muthwilliger Zänker, der gern zankt: veszekedö; pör-patvaros, garázdás. *Syn.* čo ſa rád waſí, Wadlíwec, Zwadlíwec. *boh.* Waſil.

waſičín, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Waſička, i, f. jurgatrix, rixatrix, vitilitigatrix, icis, f. litigiosa (rixosa) *fem.* muthwillige Zänkerinn, die gern zankt: veszekedöné, pörlekedö (garázda pör-patvaros) aszszony. *boh.* Waſilka.

† Waſil, a, m, v. Waſič.

† Waſilka, i, f. v. Waſička.

waſit, waſilo, waſí, V. P. *imp.* waſ: *impersonale cum dat. pers.* vitio laborare, naevum (defectum) habere: ein Gebrechen haben, vélünk született bélyegnek (hibának) lenni. *Usus.* To mi newaſí, hoc vitio non laboro; dieß Gebre-

brechen habe ich nicht, az a' hiba nints bennem. To mu waší, že ge kriwí: quod claudus sit, hunc defectum (naevum) habet: den Fehler hat er, daß er krumm ſeye: az a' hiba benne, hogy sánta. *II. rec.* waďiť ſa z ňekím, vitilitigare (go). *Cato apud Plin. H. N.* litigare, jurgari, rixari, contendere, disceptare, altercari cum aliquo: muthwillig zanken, ſtreiten mit Jemand, uneins ſeyn: valakivel pörölni, pörlekedni, vetekedni, veszekedni (dem), kötekedni, zsémbelödni, perlödni (-dem), patvarkodni (-dom), viszszálkodni. *Syn.* dohadowať (hádať) ſa, Zwadi mať, *boh.* rincowat ſe. *Usus.* Len ſa waďá, nebigú ſa; len Slowmi, a ne ſ Paſt'mi na ſeba idú: verbis inter se, non pugnis, contendunt: ſie zanken nur, ſie ſchlagen ſich nicht (ſie raufen nicht); ſie ſtreiten nur mit Worten, nicht mit Streichen: szóval, nem ökéllel, veszekednek.

Wadka, i, f. *dem.* ex Wada.

† Wádka, i, f. idem.

Wáďki *gen.* Wádek, f. *plur.* v. Úwod.

wadlí, á, é, *adj.* flaccidus *Colum.* flaccus *Varr.* marcidus, a, um: welk ſchlapp, verwelkt: fonnyadtt, hervadtt. *Syn.* zwadlí, zwadnutí.

Wadloſť, i, f. flacciditas, marciditas, tis, f. marcor, is. m. Verwelkung, fonnyadás, fonnyasztás, hervadás, fonnyattság, hervadttság. *Syn.* Zwadloſť.

wadňe *adv.* defectuose, vitiose: mangelhaftig, mangelhaft: hibásan, meg-fogyatkozva. *Syn.* chibňe.

wadní, á, é, *adj.* defectuosus, vitiosus, a, um: mangelhaft, Gebrechen oder Fehler habend: hibás, meg-fogyatkozó, megfogyatkozott, félszeg. *Syn.* chibní, Wadu (úhonu) magící.

wadnúť, dnul, (del) dňem, V. I. *imp.* dňi: flaccere, flaccescere, marcere, marcescere, marcerescere: verwelken, welk werden (ſeyn): fonnyadni (-dok), hervadni. *boh.* chřadnúti.

Wadnutí, á, n. flaccescentia, marcescentia, ae, f. das Verwelken, Welkwerden: fonnyadás, hervadás. *boh.* Chřadnutí.

Wádzka, i, f. v. Úwod.

Wagčák, a, m. admissarius *Colum.* emissarius: i, m. equus non castratus: der Hengſt, unverſchnittenes Pferd zum Beſpringen: mén-ló. *Syn.* nerezaní (pre Plemeno) Koň.

wagčákow, a, e, *adj. poss.* admissarii, dem Hengſten gehörig, mén-lóé.

Wagčár, a, m. negotiator (quaestor) ovorum, ovarius, i, m. Eihändler, tojás áros (áruló.)

wagčárčin, a, e, *adj. poss.* negotiatricis ovariae, der Eierhändlerinn gehörig: tojás-árosnéé.

Wagčárka, i, f. negotiatrix ovaria (ovorum), Eihändlerinn, tojás-árosné (árulonné.)

wagčárow, a, e, *adj. poss.* negotiatoris ovarii, dem Eihändler gehörig, tojás-árosé (árulóé.)

wagčatí, á, é, *adj.* v. wageční 2 Nro. 2) testiculatus, testicolosus, testiculis (testibus) instructus, a, um: mit Hoden verſehen, tökös, monyas. *Syn.* wageční, *boh.* múdňí.

Wagce, a, n. ovum, i, n. das Ei,

Ei, Ey: tojás, tikmony, tyukmony. *vulg.* Wagco, *boh.* Wegce. Čerſtwé Wagce Wagce, ovum recens, friſches Ei, friss tojás, Galowé Wagce; v. galowí, et Záprdek, Smradlawé Wagce, putidum ovum, ſtinkendes Ei, büdös tojás. Maké Wagce, ovum molle (sorbile), weiches Ei, lágy tojás. Maké (na mako uwarené) Wagca, ova sorbilia (mollia), weichgeſottene Eier, higan sültt tikmony. Twrde Wagce, ovum durum, induratum: ein hartes Ei, kemény tojás. Twrdé (na twrdo uwarené) Wagca, ova cocta, dura, indurata: hartgeſottene (harte) Eier, keményen (öregen) sültt tikmony. Naſéwané Wagce, ova farta (impleta), gefüllte Eier, töltött tojás. Pražené (ſkwarené, ſmažené) Wagca, i. e. Pražeňina, Škwareňina, Wagečňica: frixa, ae, f. ova frixa, ae; gebratene Eier, Eierſchmalz; rántotta, rántott tojás. Žabé Wagce, zňeſť, ovum ponere *Colum.* parere *vel* gignere *Cic.* facere *Varr.* edere *Plin. H. N.* ein Ei legen, tojni. Wagca ňeſť, ponere, parere, cudere: Eier legen, tojni. Na Wagcách ſeděť, incubare ova *Varr.* ovis *Colum.* auf dem Eiern liegen, brüten: tikmonyat ülni (ülök), tojáson ülni. Na Wagcách Seděňí, incubatio, *Plin. H. N.* das Liegen auf den Eiern, das Brüten: tikmonyülés. Wagca wiſeděť, ova excludere *Plin. H. N.* excudere *Varr.* ova eniti *Colum.* ausbrüten, ki-költeni (kiköltöm) a' monyat. Kurence z Wagec wiſeděť: pullos ex ovis excludere *Cic.* pullos excudere *Colum.* die Hendeln ausbrüten: tsibét a' tojásból ki-költeni. Z Wagec Wiſeděňí, exclusio, excusio: Ausbrütung, ki-költés. Pri Wagci, ad ovum *Cic.* Ei, i. e. Anfang der Mahlzeit, (Eier machten insgemein dem Anfang der Mahlzeit oder Gaſterei): vatsorának (vendégségnek) kezdeti. Od Wagca počať, počínať, začať, začínať: ab ovo ordiri, von Anfang anfangen, elöl kezdeni. Od Wagec až po Gablka, i. e. od Prwopočátku až do Ronca: ab ovo usque ad mala *Horat.* vom Anfange bis zu Ende: eleitől-fogva végig. Gakobí ho z Wagca wilúpal, glabrae faciei, eines glatten Geſichts, síma képü. Z gedného Wagca wiláhnutí: ovo (partu) prognatus eodem *Hor.* ab eodem patre, ab eadem matre: von einem Vater her, von einer Mutter her: egy atyától, (anyától) való. *Prov.* Wagce od Slépki chce bit mudregſé: ovum docet gallinam, das Ei will klüger ſeyn, als die Henne: a' tikmony okossabb akar lenni a' tyúknal. Dobrá Slépka i w Žihlawe Wagce zneſe: v. Žihlawa. Wagce Wagcu podobné: ovum ovo simile *Cic.* ein Ei iſt dem andern gleich (ähnlich), a' tikmony tikmonyhoz hasonló. Dokaď Wagce uwre, i. e. hned za Gtěenáſ: citius, quam asparagi coquantur: gleich in einem Augenblicke; bis das Ei geſotten wird: egy tikmony sülttig meg-lészen. Wagcem za Wolem Žádže; Dáwá Wagce, abi Wola doſtal: modicum quid praestat, ut multum accipiat: er wirft eine Bratwurſt nach einer Speckſeite, parányi dologgal ked-

kedveskedik (parányi jószágot adogál), hogy sokat nyerjen, vegyen. Nechcem (nesweděi) za Wrabcami Wagci hádzat: spem pretio emo, für die Hoffnung will ich nichts zahlen, matskát nem veszek zsákban; reménységet nem veszem pénzen. 2) testiculus, i, testis, cremastereș, is, m. scrotum, i, n. Hode, tök, mony. *boh.* Múdí, Warlata.

* Wagco, a, n. idem.

wagcorodní, á, é, *adj.* ovipaȓus, a, um *Apul.* ova pariens, tis: eierlegend, Eier legend: tík (tyúk) monyat tojó.

wagcowí, á, é, *adj.* ovatus, a, um; ovalis, e: eierförmig, oval: tyukmony (tojás) formájú. *Syn.* wageční. *Usus.* Wagcowá Korunа, corona ovalis *Gell.* ovale Krone, tojás-formáju Korona. Wagcowá Ssurma, figura ovalis, ovum *Calpurn.* Eigestalt, ovale Gestalt; tojás-forma. Wagcowé Píchi, ovata puncta *Plin. H. N.* ovale Pünctchen, tojásforma pontok. 2) v. wageční.

Wagečko, a, n. ovillum, ovellum, i. n. das Eichen, Eilein; tojásotska, kis tojás, tíkmonyotska. *Syn.* Wagíčko.

wageční, á, é, *adj.* ad ova pertinens, die Eier betreffend, tojást illető wagcowí: *Usus.* Bílek wageční (z Wagca), albumen, albugo, album (candidum) ovi, das Eiweiß, Eierklar; tyukmony fejéri, tíkmony-fejére. Žlťek wageční, vitellus (vitellum, luteum) ovi, Eidotter, Eierdotter, Eiergelb: tyukmony sárgája, tíkmony széki. Škorupina wageční, ovi putamen *Colum.* testa ovi: Eierschale, tojás-héja. 2) testicularis, e; testes adtinens: die Hoden betreffend, tökös. *Syn.* mosňí, *boh.* múdní. *Usus.* Wageční (mosňá) Pretrž, v. mosňí. Wageční (mosňí.) Mechúr, v. Mosňa, Súrek. 3) v. wagčatí.

Wagečnica, i, f. v. Pražené Wagca. *vulg.* Wagesňica.

Wagečník, u, m. v. Mrwaň

* Wagesňica, i, f. v. Wagečnica.

Wagíčko, a, n. *dem.* v. Wagečko.

* Wagnstagn, u, m. v. winowí Kamen. 2) v. winowá Sol.

* Wagwoda, i, m. v. Wiwoda.

* Wagwodstwí, á, n. v. Wíwodstwí.

Wáh, u, m. Vagus, i, m. *fluvius Hungariae*: die Waag, ein Fluß: vág-vize. *Usus.* Okolo Wáhu, pri Wáze (Wahu): ad (circa, penes) Vagum, bei den Waag, Vag mellett. Tam dolu za Wáhem Duha Wodu pige: nesčastná Hošina! Žena Múža bige.

Wáha, i, f. z dwíma Šalkami: libra *Cic.* statera, trutina, ae, f. bilanx, cis, f. die Wage zum Wägen, bestehend aus zwei Schalen: mérö-serpenyö, mérték. *Usus.* Na Wáhu, ad libram *Caes.* recte, accurate: gerade, gerecht, recht: jól, igazán. 2) Wáha na Nebi: libra *Virg.* iugum (*in coelo*), i, n. *Cic.* die Wage am Himmel, ein Gestirn: mérték az égen. 3) Studňičná (na Studni) Wáha, i. e. Zwod studňičení: tolleno, nonis, m. *Plin H. N.* der Schwengel, Brunenschwengel; ein auf einem Balken liegender Balken, dessen Ende sich in die Höhe gibt, wenn das andre sich herunter bewegt:

wegt: kútkankalék, kút-ostor, kút-kerék, kút-gém. 4) Wáha na Woze: *a*) zadňá: iugum (*currule*) *Liv.* die Wage am Wagen, ferhétz. *b*) predňá: iugum temonis, die Wage an der Deichſel, kise-fa. *Aliud est* Cuchta seu Brce, hám-fa.

Wahan, a, m. gabata, ae, f. *Martial.* lignea patina (patena): hölzerne Schüßel, fatál. *Syn.* drewená Miſa.

Wahaneek, a, et nečka, m. *demin.* ex seq.

Wahanec, nca, m. v. Wahan.

Wahanek, nka, m. *dem.* ex Wahan.

Wáháňí, á, n. cunctatio, ceſſatio, nis, mora, ae, f. das Säumen, Zaudern: késedelmeskedés. *Syn.* Meſkáňí, Odkladáňí, *boh.* Prodliwáňí.

wáhať, al, ám V. I. *imp.* hag: cunctari, ceſſare, morari: ſäumen, zaudern: késedelmeskedni, késni, mulatni. *Syn.* meſkať, odkladať, *boh.* prodliwati.

wáhawe *adv.* tarde, lente, torpide, cunctabunde: langſam, nicht ſchnell: késedelmesen, késön, vonakodva, vontatva, késedelmeskedve, késve. *Syn.* neſkoro, neobratňe, newrtko, ochúňawe, leňiwe, *boh.* waháw'e, malátňe.

wáhawí, á, é, *adj.* tardus, lentus, torpidus, cunctabundus, a, um: langſam nicht ſchnell, ſaumſelig: késedelmes, lassú, bádgyadtt, lankadtt, rest túnya. *Syn.* neſkorí, neobratní, newrtkí, ochúňawí, leňiwí, *boh etiam* malátní.

Wáhawoſť, i, f. tarditas, tis, cunctatio, nis, f. Langſamkeit, Verweilung, Saumſeligkeit: késedelem, késedelmeskedés, restség, túnyaság. *Syn.* Neſkoroſť, Neobratnoſť, Newrtkoſť, Ochúňawoſť, Leňiwoſť'. *boh. etiam* Malátnoſť. *Usus.* Že ge zamilowaní, Wáhawoſť geho doſť'i na Swetlo dáwá: langvor amantem arguit *Hor.* ſein Unmuth gibt an Tag, daß er verliebt ſeye: az ö bádgyadtt, és lankadtt szivéből könnyen ki tetszik, hogy ötet a' szerelem bántya.

* Wainſtagn, u, m. v. Wagnſtagn.

† Wak, u, m. v. Kapſa. 2 Nro. Tañiſterka.

Wakácie, *gen.* Wakácí, f. pl. vacationes, feriae autumnales: die Wakantzen, vakátziók. Na Wakácie domow priše, pro vacationibus domum est venturus, auf die Wakantzen wird er nach Haus kommen, haza jön vakátziókra. *Syn.* Sloboda, Preſtáňí.

Wal, u, m. *usitat. in plur.* Wali.

Wál, u, m. tabula piſtoria, das Wirkbrett, der Wirktiſch: konyha (szakáts) asztal, pék asztal. *Syn.* peťarſkí (kuchinſkí) Stol, neb Štok, peťarſká Deſka.

Walač, a, m. volutator, is, m. Wälzer, hengerítö.

walaččin, a, e, *adj. poss.* ex Walačka.

Walach, a, m. Valachus, i, m. Wallach, einer aus der Wallachei: oláh *boh. etiam* Gonák. *Plur. Nom.* Walaſi, *boh.* Walaſí, *genit.* chow ꝛc: Valachi, Daci, *alias* Getae. die Wallacher, oláhok. 2) paſtor ovium, opilio: Schafhütter, Schafhalter: juhász. *Syn.* Owčár, owčí Paſtír: *vulg.* Guháſ. *Usus.* Páſli Owce Walaſi, pri betlehemſkem Salaſi ꝛc. 3) ſpado, nis, cauterius, equ-

equus castratus: ein verſchnittener Hengſt, verſchnittenes Roß, Wallach: heréltt ló. *Syn.* rezani (wirezaní) Koň.

† walachſki, á, é, *adj.* v. walaſki.

Walačka, i, f. volutatrix, icis, f. die Wälzerinn, hengerítöné.

walačow, a, e, *adj. poss.* ex Walač.

wálaní, á, é, *p. c.* volutus, volutatus, versatus, a, um: gewälzt, forgatott, hengerítetett, hengergetett. *Syn.* obrácaní, kotúlaní, walení. 2) depstus, subactus: gewirkt, geknetten: szakasztott, vajott. *Syn.* wiwálaní. 3) v. walchowaní.

Wáláňí, á, n. volutio, volutatio, versatio, nis, f. Wälzung, das Wälzen: forgatás, hengerítés, hengergetés. *Syn.* Obrácáňí, Kotúláňí, Waleňí. 2) depstio, subactio: Wirkung, Knetung: tészta, szakasztás, vajolás. *Syn.* Wiwáláňí. 3) v. Walchowáňí.

walaſčin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Walaſka, i, f. Valacha, valachica femina: eine Wallachinn, oláh aszszony. 2) v. Šwančara.

walaſki *adv.* valachice, wallachiſch, oláúl. 2) more opilionum, ſchafleriſch, ſchafknechtmäſſig: juhászok módgyára. *Syn.* owčárſki.

walaſki, á, é, *adj.* valachicus, a, um: wallachiſch, den Wallach betreffend: oláhi. *boh.* walachſki. *Usus.* Walaſká Zem, Valachia, ae, f. Wallachei, oláh ország. 2) pastoritius, a, um; opilionaris, e: ſchafleriſch, ſchafknechtiſch: juhászi, pásztori. *Syn.* owčárſki. *Usus.* Walaſké Súkno, pannus gausapinus, grobes weiſes Tuch, fejér szőr posztó.

wálať, al, ám, V. I. *imp.* lag: volvere, volutare, versare: wälzen, forgatni, hengeríteni, hengergetni. *Syn.* obrácať, kotúlať, waliť. *boh.* wáleti. *Usus.* Komplementi wálať, salutare aliquem corpore flexo, Complimenten machen, complimentiren: komplementírozni, le-hajlott fejjel valakit köszönteni. 2) Chléb wálať: depsere, subigere panem: wirken, kneten das Brod: vajolni, tésztát szakasztani (-tok). *Syn.* wiwálať. 3) v. walchowať, mangľowať. 4) v. rúcať, *boh.* wáleti. *II. rec.* wálať ſa: volutare se, volvi, volutari: ſich wälzen, henteregni. *Syn.* waliť ſa, *boh.* wálet ſe, walit ſe.

Wálček, lečka, m. *dem.* ex Wálec.

† Wálčeňí, n. v. Bogowáňí.

Walcha, i, f. v. Walchowňa.

Walchár, a, m. panni (laneae vestis) politor, fullo, nis, m. *Plin. H. N.* Walker, Walkmüller: ványoló. 2) v. Mangľár.

† Walchář, e, m. idem.

walchárčin, a, e, *adj. poss.* panneae politricis, conjugis fullonis: der Walkerinn gehörig: ványolonéé, ványoló-feleségéé. 2) v. mangľárčin.

Walchárka, i, f. conjux fullonis (panni politóris), die Walkerinn, Walkmüllerinn: ványolóné, ványoló felesége. 2) v. Mangľárka.

walcharow, a, e, *adj. poss.* fullonis, laneae vestis politoris: dem Walker gehörig, ványolóé. 2) v. mangľárow.

walchárſki *adv.* fullonice, more fullonum: wälkeriſch, walkmülleriſch: ványolok módgyára.

Syn.

Syn. powalchárſki. 2) v. manǧlárſki.

walchárſki, á, é, *adj.* fullonicus, fullonius, a, um; fullones adtinens: die Walkmüller betreffend, ványolókat illető. 2) v. manǧlárſki.

Walchárſtwí, á, n. fullonica (*scil.* ars), ae, f. *Plaut.* fullonia, fullonia ars *Plin. H. N.* das Walkerhandwerk, die Walkmüllerei: ványoló mesterség. 2) v. Manǧlárſtwí.

walchowaní, á, é, *p. c.* calcatus, densatus, a, um: gewalkt, ványoltt, ványoltatott, *p. o. posztó.* 2) v. manǧlowaní.

Walchowáňí, á, n. Súkna: calcatio (densatio) panni, das Walken, ványolás. 2) v. Manǧlowáňí.

walchowať, chowal, chugem, V. I. *imp.* chug, Súkno: pannum (laneam vestem) calcare, densare: walken, vanyolni. 2) v. manǧlowať.

Walchowňa, i, f. fullonica (*scil.* officina), ae, f. *Plaut.* fullonia, machina fullonica (laevigatoria), laevigando panno: die Walkmühle, Werkſtatt des Walkers: ványoló (ház, eszköz). 2) v. Manǧlowňa.

Wálec, lca, m. kamenní, neb drewení: cylinder, cylindrus, volvulus, i, m. die Relle, Walze, das Walholz: hömpölygő, hempergő, görgő-fa. *Syn.* Wálek, Wal. 2) lodňí (bogowní, ſífowí) Wálec: phalanga, *vel* palanga, ae, f. *Caet.* die Schiffwalze, der Hebebaum, um den Schiffen unterzulegen, und ſo fort zu ſchieben: tseber-rud, teher (terh) emelő rúd (dorong), stempely, v. Zewer.

† **wálečite** *adv.* v. bogowňe, wogenſki.

† **wálečití**, á, é, *adj.* v. bogowní, wogenſki.

† **Wálečitoſt**, i, f. v. Bogowňoſť.

† **wálečňe** *adv.* v. wogenſki, bogowňe.

† **wáleční**, á, é, *adj.* v. wogenſki, bogowní.

† **Wálečňík**, a, m. v. Bogowňík, Wogák.

Wálek, lka, m. v. Wálec. 2) cylindrus, i, m. magida *Varr.* spatha, ae, f. *Colum Cels.* spathe, es, *Plin. H. N.* magida dulciaria, spira pistorum: Nudelwalge, sodró fa, mellyel tésztát nyújtanak a' tészta müvesek. 3) cremium, i, n. *Colum.* fascis sarmentorum: kleines Brennholz, Reißholz, Bundgereiß: rözse. *Syn.* Otepka ſa tenkého, drobného, poſekaného Drewa. v. Rážďí. 4) cruda tegula, Kothziegel, vályog. *Syn.* nepálena Tehla. *Usus* Stena z Wálkow.

Walenc, a, m. Meſto ſpanielſké: Valentia, *in Hispania*: Valenz, in Spanien, Valentzia, *Spanyol város.*

Waleňí, á, n. v. Wáláňí 1. Nro.

Walent, a, m. Valens, tis, m. Walent, Válens.

Walentín, a, m. Valentinus, i. m. Walentin, Bálint. Swatého Walentína Nemoc, v. Božec.

wáleti, el, im, *freq.* v. wálať per omnes Nros. 2) v. bogowať. *II. rec.* wálet ſe et walit ſe, v. wálať ſa.

Walí, *gen.* Walow (*boh.* lů) m. *pl.* agger. is, m. vallum, i. n. der Wall, die Schanze, das Bollwerk: töltés, gát, sántz, árok. *Syn.* Náſip, Hradza, Prékopa. *boh. etiam* Hráz.

waliť, il, ím, V. I. *imp.* wal, v. wálať 1. Nro. *II. rec* waliť

liť ſa, v. wálať ſa 1. Nro. *Usus.* Ta Woda aż ſa taḱ wali ſ teg Zemi. Zboži aż ſa taḱ walí z Mecha, ḱdiż ho wiſipugú. 2) *Tropice.* Búrka ňegaká (negaké protiwné Powetrí) na mňa ſa walí: impendet mihi tempestas, ein Sturm Ungewitter) ſchwebt mir über (ober) dem Halſe: nagy zenebona (háborgás, veszedelem) közelget én reám (fejemre).

† Wálka, i, f. v. Wogna, Bog.

Walḱár, a, m. v. Walchár.

walḱárčin, a, e, *adj. poss.* v. walchárčin.

Walḱárka, i, f. v. Walchárka.

walḱárſki *adv.* v. walchárſki.

walḱárſkí, á, é, *adj.* v. walchárſkí.

Walḱárſtwí, á, n. v. Walchárſtwí.

Wálki, ḱow, m. pl. ex Wálek.

walḱowaní, á, é, *p. c.* v. walchowaní.

Walḱowáňí, á, n. v. Walchowáňí.

walḱowať, ḱowal, ḱugem, V. I. *imp.* ḱug, v. walchowať.

Walḱowňa, i, f. v. Walchowňa.

walḱowňičin, a, e, *adj. poss.* v. walchárčin.

Walḱowňička, i, f. v. Walchárka.

walḱowňicki *adv.* v. walchárſki.

walḱowňickí, á, é, *adv.* v. walchárſkí.

Walḱowňictwí, á, n. v. Walchárſtwí.

Walḱowňík, a, m. v. Walchowňa.

walḱowňíkow, a, e, *adj. poss.* v. walchárow.

Wálow, a, m. pre Howada, pre Lichwu: v. Hrant.

Wálowček, u, m. *dem.* ex Wálowek.

Walowec, wca, m. v. Wálow.

Wálowek, wku, m. *dem.* v. Hrantík.

Wandroti, *gen.* rot, f. p. tignum longissimum, die Wondruthe, Mauerbang: hoszszú szárú fa. *Syn.* ſt'enné Brwno nagdluž ſé.

Wandrowáňí, á, n. peregrinatio, nis, f. das Wandern, die Wanderung, Wanderſchaft, Reiſe außer dem Vaterlande, und Aufenthalt daſelbſt: vándorlás. *Syn.* Wandrowka, Poceſtnoſť.

wandrowať, rowal, rugem V. P. *imp.* rug: peregrinari, außer ſeinem Vaterlande gehen, und ſich außer demſelben aufhalten, z. B. als Geſell auf der Wanderſchaft ſeyn: vándorlani (-lok). *Syn.* na Wandrowce biť.

Wandrowka, i, f. v. Wandrowáňí. Na Wandrowku poſlať, mittere peregre, in die Wanderſchaft ſchicken, vándorlásra küldeni. Na Wandrowku iſť, ire peregre, in die Wanderſchaft gehen, vándorlásra menni.

Wandrowná, neg, f. vaga puella *Proper*, die wie eine Hure herumläuft, vándorló (kóborló) személy. 2) v. Kurwa.

wandrowňe, *adv.* peregrinatorie, wandernd, vándorló-képen, vándorolva. 2) vage *Liv.* herumſchweifend, széllyel, imitt-amott, tsavarogva.

wandrowní, á, é, *adj.* peregrinans, tis, peregrinus, peregrinatorius, viatorius, a, um: wandernd, vándorló. Wandrowní Towariſ, peregrinans sodalis, Wandergeſell, vándorló legény. Wandrowní Batožček, sarcina, supellex viatoria: Wanderbündel, Wandergeräth: nyalábba kötött egy-

gyet-

gyetmás, bútyor, turba, gúnya, zajda, málha. Wandrowní Rok, annus peregrinatorius, Wanderjahr, vándorló esztendő. Wandrowná Palica, baculus (scipio) viatorius, Wanderſtab, utazó páltza. 2) vagus, a, um: herum (hin, und her) ſchweifend, nicht an einem Orte bleiben, unſtät: tsavargó, bujdosó, koborló, kószáló, tekergő, ország-járó, világ-futó. *Syn.* túlawí.

wandrowňiččin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wandrowňička, i, f. viatrix, peregrinans *fem.* Wandererinn, Wanderersweibsbild: vándorló aszszony, személy.

Wandrowňík, a, m. viator, is, peregrinans, tis, peregrinus, i, m. Wanderer, Wandersmann: vándorló, útas (útazó) ember. *Syn.* Poceſtňík, poceſtní Člowek. 2) advena, Fremdling, Fremder, Ausländer: idegen, vidéki, külföldi. *Syn.* preſpolní, od inad priſlí, ze Sweta zbehlí.

wandrowňíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Wáň, u, m. frustum magnum salis, *aut* luti: ein großes Stück von Salz, oder Koth: nagy darab só, *vagy* sár.

Wandla, i, f. solium, labrum, i, n. cadus, i, m. vas, is, n. die Wanne, Zuber: kád, fördő-kád. *Syn.* Dčbar, Radečka. *boh.* Wanna.

Wandlička, i, f. *dem.* ex praec. *boh.* Wanňička.

† Wáňí, n. v. Wáti 1 Nro.

† Wanňička, i, f. v. Wandlička.

Wánkuſ, a, m. pulvinar, is, n. der Polſter, vánkos. *Syn.* Poduſka, podhlawňica. *Usus.* Kočowí Wánkuſ, sedularium, i, n. *Pandect.* Polſter zum Sitzen, hintó (kotsi) vánkos.

Wánoce, *gen.* Wánoc, *dat.* Wánocám (*boh.* cům), f. *plur.* festum natale (nati) Christi, natalitia (dies nativitatis, festum incarnationis, dies natalis) Christi: Weihnachtsfeſt, Weihnachten, Kriſttag: nagy karátson, Krisztus születése napja. *Syn.* Narozeňí (Den Narozeňá) Kriſta Pána, wánočně Swátki.

wánoční, á, é, *adj.* natalitius, a, um: Weihnachts-, karátsonyi. Wánočná Peſňička, natalitium Christi canticum: Weihnatslied, Weihnachtsgeſang: karátsonyi ének. Wánočné Swátki, v. Wanoce.

† wánočňí, *adj. omn. gen.* idem.

Wánočňica, i, f. panis oblongus, triticeus: Strizel, strutzli, hoszszú kaláts. *vulg.* Štrucla, Trucla, v. Mrwaň.

† Wánočňice, f. idem.

Wápeňica, i, f. calcaria, ae, f. fornax calcaria: Kalkhütte, Kalkofen: mész-kementze. *Syn.* wápenná Pec.

† Wápeňice, f. idem.

Wápeňík, a, m. v. Wápenňík.

wápeňíſtí, á, é, *adj.* v. seq.

wápeňití, á, é, *adj.* calcinosus, a, um: kalkicht, meszes. *Syn.* wápeňiſtí.

wápenní, á, é, *adj.* calcarius, a, um: den Kalk betreffend, mész égetéshez való, meszet illető.

Wápenňík, a, m. calcarius, i, m. Kalkbrenner, mész-égető.

wápenňíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Wápno, a, n. calx, cis, f. et m. *Cato.* der Kalk, mész. *Usus.* Háſene Wápno, calx exstincta (macerata) *Vitruv.*

gelöſch-

gelöſchter Kalk, óltott mész. Nehaſené Wápno, calx viva *Cic. Vitruv.* ungelöſchter Kalk, óltatlan mész. Wápno pálit (haſit), coquere (exstinquere, macerare) calcem: Kalk brennen (löſchen), meszet égetni (óltani). Wápno ſ Píſkem zmíſané (*boh.* rozdelané), v. Malta.

War, u, m. coctio (coctura) cerevisiae: das Bräuen, Gebräude, Gebräu: serfözés. *Syn.* Wárka.

Wár, u, m. coctum, i, n. das Gekochte (Warme), főtt. *Usus.* W Sobotu negedá Wáru (Teplého), die sabbathi nil cocti sumere consuevit, am Samſtage ißt er nichts Warmes, szombaton semmi főttet nem eszik.

Waradín, u, m. Welkí Waradín, Magno-Varadinum, *Urbs Episcopalis in Comitatu Bihariensi*: Großwardein biſchöfliche Stadt: Nagy-Várad, *püspöki város Bihar Vármegyében.* Malí Waradín, Minus Varadinum, *arx et oppidum in Comitatu Szaboltsensi*: Kleinwardein, Kis-Várad, *Szabolts Vármegyében.*

Warecha, i, f. ligula, rudicula, spatha, trulla, ae, f. *Colum. Cels.* rudis, is, f. der Rührlöffel, Schaumlöffel, Spatel, Kochlöffel, Küchenkelle, das Knetſcheit: főző kalán (kanál), tajték hányó (tajtékot le-vévő) kalán. *Syn.* Openowačka, Sumowačka, kucharſka Lížica, Šufan, Sufan, Žufán. *Syn.* Ropiſt, M'echačka, Špata.

* Warečka, i, f. v. Wareſka.

† Warečka, i, f. *dem.* idem.

wareni, á, é, *p. c.* coctus, elixus, a, um: gekocht, geſotten, főtt, főzött. *Syn.* uwarení. *boh.* waření. *Usus.* Warené Wíno, defrutum, sapa: geſottener Wein, főtt bor. v. Muſt.

Wareňí, á, n. coctio, nis, f. das Kochen, főzés. *boh.* Waření. 2) v. Wariwo.

† Waření, n. idem.

Warenka, i, f. sal coctus, Sudſalz, főzött só. *Syn.* warená Sol. *Aliud est* Saňitra.

Wareſiſko, a, n. *contemt. et exagger.* ex Warecha.

Wareſka, i, f. *dem.* ex Warecha. *Syn.* Šufánek. *boh.* Makegka, M'echačka, Waječka. *vulg.* Warečka (cum tamen ch in ſ, non in č transformetur). *Usus.* Murárſká Wareſka, trulla (truella, trylla), ae, f. *Pallad.* Mauerkelle, Mörtelkelle: kömives kalán, vakoló kalán. *boh.* Lížice. *Prov.* W každém Grnči Wareſka. Do cudzích Weci ſa méſat: in alieno choro pedem ponere *Plutarch.* sese miscere alienis negotiis, et aliorum sibi vendicare partes.

† Warhanář, e, m. v. Orgánár.

† Warhanářka, i, f. v. Orgánárka.

† Warhaní, f. pl. v. Orgán.

† Warhaňice, f. v. Orgániſtka, Orgániſtowá.

† warhaňickí, á, é, *adj.* v. orgánowí.

† Warhaňík, a, m. v. Orgániſta, Orgánár.

† Wari, ů, m. *plur.* v. Teplice.

Warič, a, m. coctor, is, m. der Sieder, főző. *Usus.* Warič Soli, salinarius, coctor salis: Salzſieder, só főző. 2) v. Kuchar.

† Wařič, e, m. idem.

Warič-

Waričťka, i, f. coctrix, cis, f. Siederinn, főzőné. 2) v. Rucharka. 3) v. Wareſka.

† Waričťka, i, f. idem.

Warín, u, m. Varna, *oppidum Trentsiniense*: Warin, Várna, *mező város.*

Warinčan, a, m. Varnensis homo, ein Wariner, várnai (várnáról való) ember.

warinčančin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Warinčanka, i, f. Varnensis femina, Warinerinn: várnai aszszony.

warinčanow, a, e, *adj. poss.* ex Warinčan.

warinſki, *adv.* more varnensi, warineriſch, várnai módon. *Syn.* powarinſki.

warínſkí, á, é, *adj.* varnensis, e: warineriſch, várnai.

warit, il, ím, V. I. *imp.* war: coquere, elixare: kochen (*act*) ſieden z. B. Fleiſch, Fiſche: főzni. 2) Piwo warit, coquere cerevisiam, bräuen, sert főzni. *boh.* waříti. *II. rec.* warit ſa, fervere, aestuare: kochen (*neutr*) ſieden z. B. Fleiſch, Waſſer; fölni. *boh.* waříť ſe. *Usus.* Warí ſa Maſo, coquitur caro, das Fleiſch ſiedet, föl a' hús.

† wariti, il, ím, v. warit, *II. rec.* warít ſe, v. warit ſa.

Wariwo, a, n. *a*) polné: legumen, inis, n. *Cic.* legumentum, i, n. *Gell.* die Hülſenfrücht, das Gemüs, Gemüſe, Zugemüſe, Zuſpeis, was man zum Brode ißt: cleség, főzelék, ázalék, borsó, bab, és efféle héjas gyümöltsi vetemény, étel, eledel, valamit az ember kenyérrel eszik. *Syn.* Strowa. *boh.* Waříeňí polňí. *b*) zahrádňé, olus (holus), eris, n. *Plin. H. N.* viridaria, *orum*, *n. pl.* Küchenkraut, Zugemüſe, Gartenmuß, Gartenkraut, die Kuchelſpeiß, jedes Küchenkraut als Kohl, Rüben, grüne Waar: minden enní valé kerti vetemény, zöldség, paréj. *Syn.* zelené Weci. *boh.* Waříeňí zahradňí. *Usus.* Len Wariwem zahradňím náſ hoſtíſ: oleribus nos pascere soles *Cic.* du bewirtheſt uns nur mit dem Gartengemüſe: tsak paréjjal (zsöldséggel), vendégelsz (tartasz) minket.

Wárka, i, f. v. War.

† Warlata *gen.* lat, n. *pl.* v. Nároki.

warowaní, á, é, *p. c.* in manibus (ulnis) gestatus, a, um: getragen auf den Aermen, karon tartatott, hordoztatott, viseltetett. 2) custoditus, tservatus, a, um: gehütet, bewahren: őrzött, öriztetett, megtartatott. *Syn.* opatrowaní.

Warowáňí, á, n. in manibus (ulnis) gestatio, das Tragen auf den Aermen, karon-való tartás, hordozás, viselés. 2) custodia, curatio rei, tuitio, invigilatio: das Hüten, Bewahren, Hütung, őrzés, megtartás, gondviselés. *Syn.* Opatrowáňí. 3) custodia, fuga, ae, f. vitatio, evitatio, devitatio, nis, f. Vermeidung, őrzés, őrizet, távoztatás, kerülés. *Syn.* Chráňeňí, Schraňowáňí.

warowat, rowal, rugem V. I. *imp.* rug, Déťa: gestare puerum in manibus (ulnis) *Ter.* tragen das Kind auf den Armen, karon tartani a' gyermeket. 2) custodire, servare, tueri, curare, rem, invigilare: bewachen, hüten, Achtung geben: őrizni, vigyázni, gondot viselni. *Syn.* chráňit, opatrowat, ſtrahowat. 3) abire, discedere, weggehen, el-menni. *Syn.* odiſt, uchílit. *Usus.*

Wa-

Warug! abi, apage te! geh weg! lódully! vakarodgy! Warug ſ Ceſti, decede de via, geh aus dem Wege, térjki az útból. *II. rec.* warowať ſa, cavere, adtendere sibi: ſich in Acht nehmen, ſich hüten: magára vigyázni, magának jó godgyát viselni. *Syn.* ſtrahowať ſa, dať Pozor na ſeba, chrániť ſa. *Usus.* Warug ſa, abiſ Chlopňu negaku neziſkal (neutržil): cave, ne impingas: nehme dich in Acht, damit dir nicht etwas Böſes begegne: vigyázz hogy galibaba ne-essél. Warúg ſa, abiſ neſpadel: cave (ne) cadas, hüte dich, daß du nicht falleſt: vigyázz magadra, hogy el-ne essél. Warug ſa pred ňím (od ňeho) cave illum, cave tibi ab illo: hüte dich vor ihm, ójadd magadat tőle, kerüldd-el ötet. Warug ſa teg Weci dopuſt'it, neurob to; chraň ta Boh, abi ſi ſa toho dopuſtil: cave facias: thue dieſes nicht; hüte dich dieſes zu thun: ne tselekedd azt; ne próbáldd azt végbe vinni. *Prov.* Lepſí ge, Warug ſa, ňež Nebog ſa: cavendi nulla est dimittenda occasio, beſſer iſt behutſam, als nicht furchtſam zu ſeyn: mindenkor jobb az *örizdd magadat*, hogy sem *ne félly*. 2) *cum genit.* cavere, vitare, devitare, declinare, fugere, defugere: meiden, fliehen: távozni, kerülni, futni. *Syn.* ſtraňowat (odſtrihať, wiſtríhat) ſa. *Usus.* Warowať ſa Nebezpečenſtwá, eripere se a (e) periculo, ſich von einer Gefahr retten, magát valamelly veszedelemtől meg-menteni, megszabadítani. Hříchu ſa warowať, declinare vitia, a vitiis: die Laſter meiden, a' vétkeket kerülni. Wárug ſa Zlého, fuge malum, meide das Böſe, távozzál a' gonosztól.

Warowčica, í, f. curatrix, inspectrix, icis, f. Pflegerinn, Hüterinn: gondviselőné. 2) gerula, ae, f. *Apul.* curatrix, gestatrix prolis: Kindſlegerinn, Kindsmagd, Kindsträgerinn: szaraz dajka.

warowčičin, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Warowčička, i, f. *dem.* ex Wárowčica.

Warowčík, á, m. curator, custos, inspector, is, m. Hüter, der etwas verſorget: örző, gondviselő, reá-vigyázó. *Syn.* Chranec, Ochranec, Ochraňitel, Hágňík, Wartáſ. 2) gerulus, gestator, curator prolis: Kindspfleger, Kindsträger: gyermek gondviselő, kurátor.

warowčíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

* Warſtat, u, m. v. Robňica.

* warſtatní, á, é, *adj.* v. robňiční.

Warta, i, f. excubiae, vigiliae arum, f. pl. vigilia, custodia, specula, ae, f. die Wache, das Wachen: ör-állás, örzés, istrázsálás, virrasztás, istrázsa, örizet, várta *Par. Páj. Syn.* Straha, Stráž, Wartowáňí. *boh.* Ponocka. *Usus.* Na Warte bit, excubias (vigilias) agere, Wache haben, halten: istrázsálni, istrázsán lenni. 2) statio, Wache, Schildwache: istrázsa. *vulg.* Silbacht. *Usus.* Na Warte bit, Wartu ſtát: habere stationem, Wache halten, Schildwache ſtehen: istrázán állani. *Prov.* Na ſtraťeňeg Warte bit, excubias agere in nauſpacto *Zenod.* Munus odiosum, ac plenum discriminis administrare.

War-

Wartač, a, m. v. Wartáſ.
wartačow, a, e, *adj. poss.* ex praec.
Wartáſ, a, m. excubitor, vigilator, vigil, custos, speculator, is, m. Wächter, vigyázó, ör-álló, istrázsáló. *Syn.* Stráżńík, Wártowńík. *boh.* Wartič. 2) noční Wartáſ, v. Hláſńík.
wartáſow, a, e, *adj. poss.* ex praec.
† Wartíř, e, m. v. Wartáſ.
wartowaní, á, é, *p. c.* custóditus, a, um: bewachen, istrazsáltatott, öriztetett.
Wartowáńí, á, n. vigilia, custodia, ae, f. das Wachen, Bewachung: istrázsálás, örzés. *Syn.* Wárta.
wartowač, towal, tugem, V. I. *imp.* tug: excubias agere, vigilare, excubare, speculari: Wache halten, wachen von Soldaten und andern: istrázsálni, őrizni, vigyázni. 2) v. warowat.
Wartowńík, a, m. v. Wartáſ.
wartowńíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.
wáſ, waſa, waſe: *pron. poss.* vester, a, um: euer, eure, eures: tiétek. *Usus.* Waſe geſt dać, vestrum est dare, es gehört euch zu geben, titeket illet, hogy adgyatok. Po waſemu, vestro more, nach eurer Art (Manier), a' ti szokástok (módotok) szerént.
† Waſeř, ſka, m. v. Wáclaw.
† Wáſeń, ſńe, f. v. Náružiwoſt.
† Waſíček, čka, m. v. Wáclawček.
Waſinec, nca, m. vestras, atis: einer von euren Leuten, aus eurer Nation (Geſellſchaft): ti félétek, ti féléktek.
† Waſíř (Ślichtíř), e, m. v. Práč.
† wáſńiwi, á, é, *adj.* v. náružiwí.
† Waſowna, f. v. seq.
Waſowńa, i, f. caput canalis, Durchlaß, tsatorna feje.
wát, wal, wegem, V. I. *imp.* weg: flare, spirare: wehen, blaſen: fúnni. *Syn.* duť, fučať, fúkať. *Usus.* Wege Weter, ventus flat, spirat: der Wind weht, bläſt: fúj a' szél. Weter líbežńe wege, aspirant aurae *Virg.* es weht ſchön (hübſch) der Wind, szépen fúj a' szél, szép szellö vagyon. Wege Weter po Doliňe, moga Mladoſť len tak hiňe, gako Liſt na Bukowiňe, kše odpadňe, tam hned zwadňe, žáden ſa oň, neohledňe (*vulg.* neohladňe.) 2) Wát Zboží: ventilare frumenta *Colum.* vannere (*a* vanno) *Lucil.* ſchwingen, wannen, worfeln, in die Luft ſchwenken, das Getreide: gabonát szórni, szelelni, szellöztetni.
wátí, á, é, *p. c.* ventilatus, vannatus, a, um: geſchwüngen, gewannt, geworfelt in die Luft geſchwenkt: szórtt, szóratott, szeleltt, szeleltetett, szellöztetett. *Syn.* owátí, zwatí.
Wáti, á, n. flatus, spiritus, us, m. das Wehen, die Wehung: fúvás, szellözés. *Syn.* Dutí, Fučáńí, Fúkáńí, *boh.* Wáńí. 2) ventilatio *Plin. H. N.* eventilatio, nis, f. das Schwingen, Wannen, Worfeln, Schwenkung, in die Luft: szórás, szelelés, szellöztetés. *Syn.* Wegba.
† wáti (wát), wál et wíl, w'egi (u), v. wát.
† Watka, i, f. v. Sak.
† Watki, *gen.* tek, f. *pl.* v. Wadki.
watſeni, á, é, *p. c.* v. wetſeni.

Watſeňí, á, n. v. Wetſeňí.
watſí, á, é, v. wetſí.
watſiť, il, ím V. I. *imp.* watſi, v. wetſiť.
† Wáwra, i, m. v. Wawrinec.
wawrincow, a, e, *adj. poss.* Laurentii, dem Laurentz gehörig, Lörintzé. *Syn.* wawriſow, wawrúſow. *vulg.* wawrow.
Wawrinček, a, m. *dem.* parvus Laurentius, der kleine Lorentz, kis Lörintz. *Syn.* Wawriſek, Wawrúſek.
wawrinčekow, a, e, *adj. poss.* ex praec.
Wawrinec, nca, m. Laurentius, i, m. Lorentz, *vulg.* Lenzel: Lörintz. *Syn.* Wawriſ, Wawrúſ. *vulg.* Wawro. *boh.* Wáwra.
Wawriſ, a, m. idem.
Wawriſek, ſka, m. v. Wawrinček.
wawriſkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.
* Wawro, a, m. v. Wawrinec.
* wawrow, a, o, *adj. poss.* v. wawrincow.
Wawrúſ, a, m. v. Wawrinec.
Wawrúſek, ſka, m. *dem.* v. Wawrinček.
wawrúſkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.
Waz, u, m. cervix, cis, f. das Genick, nyak. *Syn.* Til. 2) certa species arboris, ein gewiſſer Baum, bizonyos neme a' fának.
* Waža, i, f. v. Weža.
Wazač, a, m. ligator, colligator, is, m. Binder, Zuſammenbinder: kötöző, öszve-kötő. 2) Wazač Kňích, v. Kňihár 1. Nro.
wazačcin, a, e, *adj. poss.* ex seq.
Wazačka, i, f. ligatrix, colligatrix, icis, f. Binderinn, Zuſammenbinderinn, Hefterinn: kötözöné, öszve-kötözöné. 2) ligatio, alligatio, deligatio, colligatio, vinctio, compactio, nis, f. ligatura, ae, f. das Binden, Zuſammenbinden, die Bindung: kötözés. *Syn.* Wazba, Wázáňí, k. p. we Winohrade. 3) tempus ligaturae, die Bindungszeit, kötözés ideje. *Syn.* Wazba. Na Wazačku, (ki), tempore ligaturae, zur Bindungszeit, kötözéskor. 4) v. Wazba.
wázaní, á, é, *p. c.* ligatus, alligatus, vinctus, deligatus, colligatus, compactus, a, um: gebunden, zuſammengebunden: kötözött, kötött, köztetett, öszve-kötözött, öszve-kötött. *Syn.* powázaní, uwázaní, zwázaní. *boh.* wázan. 2) Wázaná Reč, Wazomluwa: ligata oratio, stylus ligatus: gebundene Rede, versből-alló (kötött) beszéd.
Wázaňí, á, n. v. Wazačka. 2. Nro. *Usus.* Wázani Brwen (*boh.* Wázaňí Sráku Panti), tigna oblique descendentia, das Band, fa-kötés.
Wazaňička, i, f. ligatura, ae, f. fasciculus, manipulus, i, fascis, is, m. ligaculum, i, n. ein Band, Bündel, Bündniß: fentö (in allio, coepis), kötés. *Syn.* Krúčeňička, Zwazek, Zwazček.
wázať, zal, žem, V. P. *imp.* waž: ligare, religare, alligare, vincire, deligare, colligare, compingere: binden, einbinden, zuſammenbinden, heften: kötni, bé (meg, öszve) kötni, kötözni. *Syn.* powázať, uwázať, zwázať. *Usus.* Niekoho Strankami wázať, impedire (irretire, constringere) quempiam laqueis, funibus: Jemanden verſtricken, fäßeln: valakit meg-kötözni kötelekkel. Kňihi wázať, libros

bros compingere, die Bücher einbinden, könyveket bé-kötni.

† wázati, wázal, wázám, wáži (u) et wíži, idem.

Wazba, i, f. v. Wazačka 2 et 3. Nris. 3) compactura, ae, f. das Einbinden, Heften, die Einbindung, Heftung: bé-kötés. *Syn.* Zwazek. 4) v. Zwazek 4. Nro. 5) Na Den menowí, národní Wazba: donum, xenium munus v. g. pro die onomastico, natali: Angebinde, Geſchenk zum Namens- oder Geburtstage: ajándék, mellyet valakinek adni szoktunk neve, vagy születése napjára. 6) carcer, custodia, comprehensio, incarceratio malefici: die Gefängniß, Gefangenſchaft, Arretirung, der Kerker, das Arretiren, Gefangennehmen: tömlötzözés. *Syn.* Wezeňí. *boh.* W'ezeňí. *Usus.* Od Wazeb rozwázaní, carcere solutus, von Bänden losgemacht, aus dem Gefängniß losgelaſſen, a' tömlötzből kiszabadúlt.

* Wazeň, zňa, m. v. Wezeň.

* Wazeňí, á, n. v. Wezeňí.

wážení, á, é, *p. c.* libratus, pensus, ponderatus, a, um: gewogen, meg-mért, méretlett, mázsoltatott, fontoltatott. *Syn.* odwážení, prewážení. *boh.* wážen. 2) aestimatus, geachtet, geſchätzt: betsült, meg-betsült, betsültetett, nagyra tartatott. *Syn.* uctení, držaní, *vulg.* ſacowaní, ſtatkowaní. *Usus.* Geſtli mňa chceſ mať wáženého? si me vis esse aliquem? wenn du ja willſt, daß man doch etwas auf mich halte, und ich nicht gar nichts ſeye: hogy ha akarod, hogy mások felölem valamit tartsanak; hogy engemet meg-ne vessenek. 3) haustus, geſchöpft, merített. *Syn.* črení, čretí, čáhaní, čáhnutí. 4) in discrimen adductus, periculo obiectus: gewagt: kotzkáztatott, szerentsélteteti. Uſ ge wážené, iacta est alea *Vitruv.* es iſt gewagt, próbára van vettve.

Wážeňí, á, n. libratio, pensio, ponderatio, nis, pensura, ae, f. das Wägen, Abwägen, Wägung, Wiegung, durch die Wage Erforſchung: mérés, megmérés, mázsolás, fontolás. *Syn.* Odwážeňí, Prewážeňí. 2) appensio, ponderatio: Wiegung, ſo, und ſo viel am Gewicht Enthaltung: nyomás a' mértéken. 3) aestimatio, Schätzung, das Schätzen: betsülés. *Syn.* Uctení. *vulg.* Šacowáňí, Statkowáňí. 4) valor, is, m. das Gelten, der Werth: árr, érdem, böts. *Syn.* Wážnoſt 7. Nro. Platnoſť. 5) Wažeňí Wodi, haustio aquae, die Waſſerſchöpfung, viznek merise, merítése. *Syn.* Čreňí, Čreti, Čahání, Čahnutí. 6) ausus, us, m. ausum, i, n. conatus, us, m. praesumtio, nis, f. das Wagen, reá (néki) bátorodás, mérészelés. *Syn.* Opowážeňí. 7) periculum, i, n. alea, ae, f. das Wagen, Riſico: szerentse próbálás, szerentsélteiés, kotzkáztatás.

wázğnúť, ğnul (ğel), ğnem. V. I. *imp.* ğňi: haerescere, adhaerere, adhaerescere: ſtecken bleiben, meg-akadni. *boh.* *Usus.* Nečo mi wázğňe w Krku, aliquid mihi in gutture haeret, es iſt mir etwas in dem Halſe ſtecken geblieben, valami meg-akadt a' torkomban. Woz do Blata wazğňe, currus in luto haeresoit, der Wagen bleibt in den Kothe ſtecken,

a' szekér meg-akad a' sárban.

Wázğnutí, á, n. adhaesio, nis, f. haerescentia, adhaerescentia, ae, f. das Stecken-bleiben, meg-akadás. *boh.* Wáznutí.

Wázğowiſko, a, n. locus adhaesivus (lacustris, palustris), das Ort, wo man ſtecken bleibt: a' meg-akadásnak helye, sáros (motsáros, ingoványos) hely. *Syn.* Bařina.

Wažička, i, f. *dem.* v. Weżička.

Wažina, i, f. plaga vagana (circa vagum), die Wagegegend, Gegend bei der Wage: Vág melléke.

wážiť, il, ím, V. I. *imp.* waž, *cum acc.* librare, pendere, ponderare (*act.*), wiegen (wägen), durch die Wage erforſchen: mérni, morzsolni, fontolni. *Syn* odwážiť, prewážiť. 2) pendere, appendere, ponderare (*neutr.*) wägen, wiegen, am Gerichte enthalten: a' mértéken nyomni. *Usus.* Toto Maſo dwa (tri) Funti wáží, haec caro duas (tres) libras appendit (pendit), dieſes Fleiſch wägt (wiegt) zwei (drei) Pfund, ez a' hús két (három) fontot nyom. 3) *cum, vel sine* ſi (ſebe): aestimare, pendere, ducere, facere: ſchätzen, betsülni, tartani. *Syn.* držať. *Usus.* Mnoho (málo) ńekoho ſi wážiť, magni (parvi) pendere (facere', aestimare) aliquem, Jemanden hoch (gering) ſchätzen, nagyra (kitsínyre) betsülni valakit. Gá ſem ho uſ za Chlapca (tenkrát, kdiž eſče len Chlapcem bol) welice wážil; uſ ſem mnoho držal o ńem, gak len eſče Chlapcem bol: eum iam tum magni faciebam. eum puer esset: da er noch ein Kind war, habe ich ſchon viel auf ihn gehalten: immár akkor-is nagyra betsültem ötet, mikor még-gyermek vala. Tu Wec ſem ſi wždi welice wážil, huius rei mihi semper antiquissima cura fuit, dieſe Sache habe ich mir allezeit hoch angelegen ſeyn laſſen, nékem erre mindenkor leg nagyobb gondom volt. Gá ſi to za mnoho wážím, multi aestimo, ich ſchätze mir dieſes; habe es hoch in Ehren: én azt nagyra betsülöm. Gá ſi to za Ceſť wážím, duco mihi honori; habeo pro honore; existimo (puto, iudico etc.) esse mihi honori, ich ſchätze es mir für eine Ehre, betsületemnek tartom én azt. Za nič wážím Miloſť, a Prízeň druhého: nihil habet momenti apud me gratia. ich halte nichts auf Gunſt, und Gnade: én éppen nem járok az emberek kedve után, ezek én nálam semmit sem érnek. Že Seſtru mogu welmi ſi wáziſ (že ti ge welmi wzácná) poznáwám: de sorore mea tibi antiquissimum esse, video: ich ſehe wohl, daß du meine Schweſter hoch ſchätzeſt: látom, hogy az én húgomat (nénémet) igen nagyra tartod, betsülöd. Nad Meru mnoho o ſebe wáží; welmi mnoho o ſebe drží: nimis (nimium) sibi placet, er hält gar viel von ſich, igen nagyra (mérték fölött) tartya magát. On ſebe Bratra mnoho wáží; mnoho oňem drží: plurimum tribuit fratri, den Bruder ſchätzt er ſich hoch; er hält viel auf ihn: igen nagyra betsüli a' bátlyát (öttsét). Tak

mno-

mnoho (drahо) ſebe to wáží, že ꝛc. tanti id facit, ut: er achtet (ſchätzt) es ſo hoch, daß: annyira betsüli, hogy. Žádného ſi wíc newáží, gak mňa: nec quemquam omnium pluris facit, quam me, auf niemand hält er ſo viel, als auf mich: senkit nem betsül annyira, mint engem. On ſi to nič (za nič) newáží, nič o tem nedrží: id nihili aestimat, pro nihilo habet, nullo loco id numerat: dieſes achtet er für nichts, er ſchätzt es für nichts, er hält nichts darauf: azt ő semmire sem betsüli, semmit sem gondol véle. Za nič Žiwot ſi newážá, cum contemtu vitae invadunt; gladiatorio animo quempiam impetunt, aut ut perdant, aut ut pereant *Terent.* Similes agrestibus apris *Homer.* 4) *absolute* valere, gelten, érni. *Syn.* ſtáť. *Usus.* To nič newáži (neſtogi), hoc nihil valet, das gilt nichts, az semmit sem ér. Čo to wáží? quid hoc valet? was gilt das? mit ér az? 5) Wodu wážiť, haurire aquam, Waſſer ſchöpfen, vizet meríteni. *Syn.* tret, ťáhať, táhnúť. 6) audere, conari, praesumere: wagen, unternehmen, ſich wagen, die Dreiſtigkeit haben: merni, mérészelni, reá (néki) bátorodni. *Syn.* ſmeť, opowážit (oſmelit) ſa. *Usus.* Gá ſi to wážím, fido mihi; audeo hanc rem: ich wage es, én azt mérészlem, bátorkodom. Wážím ſi iſť do Gága, do Izbi, na Ceſtu: audeo ire in sylvam, in cubiculum, ad viam; me committere sylvae, cubiculo, viae: ich wage mich in einen Wald, in ein Zimmer, auf den Weg: én merek az erdőbe, szobába menni, útra indulni. 7) cum *instrum.* adducere in discrimen, objicere periculo: wagen, der Gefahr ausſetzen, z. B. Leben, Geld: kotzkáztatni, szerentséltetni valamijét. *Usus.* Grdlem (Žiwotem), Poctiwoſť'ú wážiť: adducere in discrimen (obiicere periculo) vitam, honorem; in discrimen vitae, honoris se coniicere; in discrimine honoris, vitae versari: den Hals (das Leben), die Ehre wegen, der Gefahr ausſetzen: életével, betsületével nem gondolni; halálra vetni fejét; életét, betsületét szerentséltetni.

wážitedelní, á, é, *adj.* ponderabilis, e *Claud. Mam.* was gewagen werden kann, megmérhető, fontolható, mázsálható.

Wážki, *gen.* Wážek, f. pl. *dem.* bilanx (statera) párva, eine kleine Wage, mérő font (serpenyő.) *Usus.* Wážki na Zlato, trutina monetaria, statera auraria, die Goldwage, arany-mérő font.

wážne *adv.* graviter, ponderose: wichtig, ſchwer; nehezen, nyomva. 2) graviter, severe, serio: ernzhaft, ernſtlich: magát reá viselve, kemény tekéntettel szoros fenyétékkel. *Syn.* prísňe. 3) graviter, compunctive: wichtig, nachdrücklich, mit Nachdruck: fontosan, szivre-ható képen. 4) conspicue, eximie, cum auctoritate (authoritate): anſehnlich, mit Anſehen: tekéntettel, tekéntetesen. 5) haustibiliter, ſchöpflich, meréthetőképen. 6) momentose, wichtig, értékesen. valamit érve.

Wážní, ého, m. librator *Plin. Ep.* libritor *Tacit.* ponderator, is, m. *Cod. Just.* libri-

bripens, dis, m. *Plin. H. N.* magister librationis, zigostata, zigostates: Wagmeiſter, Wäger, Abwäger: mérö, fontoló, mázsoló, mérték mester, mázsás úr. *Syn.* Úradník nad Wáhu, wážní Pán. *boh.* Úřednýk nad Wáhu. 2) Wážní Chleba, aedilis cerealis, Brodwäger: kenyér fontóló. *boh.* Úřednýk nad Pekáři.

wážní, á, é, *adj.* gravis, ponderosus, a, um: wichtig, ſchwer, gewichtig: nehéz, terhes. *Syn.* ťažký, ťerchowní, nákladní. *Usus.* Wážní Woz, currus gravis (oneratus), beladener Wagen, terhes szekér. 2) ponderosus, sui ponderis, suum pondus habens: wichtig, ſein gehöriges Gewicht habend, z. B. Ducaten: nehéz maga nehézségü, igaz mértékü. *Syn.* platní, ſwogu Wáhu magící. *Usus.* Wážná Minca, nummus iusti ponderis (pretii), wichtige Münze, igaz mértékü pénz. 3) serius, severus, gravis: ernſthaft, kemény tekéntetü, szoros fenyétékü. *Syn.* prísní. Wážní Člowek, vir severus, gravis, ernſthafter Mann, szoros fenyétékü ember. 4) gravis, multum valens, compunctivus: wichtig, von Wichtigkeit, viel geltend, nachdrücklich: fontos, sokat érö, szívre-ható. 5) magnus, conspicuus, conspectus, eximius, gravis: wichtig, groß, anſehnlich, von Wichtigkeit: nagy, tekéntetre méltó, nevezetes. *Syn.* známeňití, zretelní, welkí. *Usus.* Wážní Muž, homo gravis (magnus), Mann von Wichtigkeit, tekénteles (nevezetes) ember. Wážní Skutek, Učinek: grave factum (res magna), wichtige That, nagy tselekedet. Wážná Příčina, causa gravis (magna), wichtige Urſache, nevezetes ok. Welmi wážná Příčina, causa gravissima (maxima), Urſache von großer Wichtigkeit, igen nagy ok. Wážná Wec, res gravis (magna), Sache von Wichtigkeit, nagy dolog. Wážná Nemoc, morbus gravis (magnus), Krankheit von Wichtigkeit, nagy betegség. Lud pre Množtwo, než Dostognosť, wážňegší: plebs turba, quam dignitate conspectior *Liv.* das Volk iſt mehr zu achten an der Zahl, als nach Würde, und Anſehen: számos de nem igen nevezetes község. 6) magni momenti, momentosus, gravis: wichtig, großen Einfluß habend, viel beitragend: nagy, nem semmi, értékes, valamit érö. 7) haustibilis, e: ſchöpflich, meríthető. *Usus.* Wážná Woda, haustibilis aqua, ſchöpfliches Waſſer, meríthető viz.

Wážnosť, i, f. gravitas, ponderitas, ponderositas, tis, f. Wichtigkeit, das Gewicht, die Schwere: nehézség. 2) valor, iustum pondus, ponderitas: Wichtigkeit, gehöriges Gewicht, der Werth einer Münze: igaz mérték. *Syn.* Platnosť. 3) serietas, severitas, gravitas: der Ernſt, die Ernſthaftigkeit: maga-rea viselés, maga tartás, kemény tekéntet, szoros fenyéték. *Syn.* Prísnosť. *Usus.* Wážnosť ſ Priwetiwosť'ú (Zdworilosťú) mésat; nelen wážním, ale i wludním (priwetiwím) bit, a zdworilím: aspergere gravitati comitatem, die Freundlichkeit mit der Ernſthaftigkeit untermiſchen; ernſthaftig, und doch dabei freundlich ſeyn: maga viselése (tartása) mellett, emberségesnek, nyajaskodónak

nak mutatni magát. Ubi geho Wážnoſt nebola ſkrz Žart urazená, ne quid iocus de hominis gravitate decerperet, damit ſeine Ernſthaftigkeit durch die Scherzreden ihm nicht geſchmälert würde, ne találtán az ő maga tartása (tekéntete) a' tréfálódással meg-kisebbittetnék mások előtt. 4) gravitas, compunctio: Wichtigkeit, Nachdrücklichkeit, der Nachdruck: szívre-hatóság, fontosság. 5) aestimatio, honoratio: Achtung, Schätzung: betsülés, tisztelés. *Syn.* Uctiwoſt, Poctiwoſt, Wzácnoſt, Zretel. *Usus.* Člowek welikeg Wážnoſti, mnohowážní: magnae aestimationis homo, ein ſehr geſchätzter Mann, nagy betsületű (igen betsületes) ember. Nečo mat we Wážnoſt'i, suspicere quidpiam, etwas ſchätzen, ehren, beehren: betsülni (nagyra tartani) valamit. 6) gravitas, auctoritas, conspicuitas: das Anſehen, darinn man ſteht: tekéntet, betsület, nevezetesség. *Syn.* Hodnoſt. *Usus.* Wážnoſt' ſa w geho Chodě wídeť dáwá; má Chod welmi wážní: residet in eius incessu auctoritas (gravitas), er hat gar einen majeſtätiſchen Gang, pompássan sétál, lép. On ge we welikeg Wážnoſti poſtawení; geho Oſoba mnoho platí, wáží: pollet eius auctoritas *Sallust.* ſein Anſehung vermag ſehr viel, néki igen nagy hatalma, tekéntete vagyon. Wážnoſt ňegakeg Weci ſpósobit (pridat, dodat); ňegaku Wec učinit wážnegſu: dignitatem alicui rei tribuere, conciliare, accersere: einer Sache den Schein geben, Werth machen: valamelly dolognak tekéntett adni; azt böltsösnek tsinálni; másoknál kelemetessé (tekéntetessé) tenni. 7) valor, is, m. der Werth, die Giltigkeit, Wichtigkeit: árr, érdem, hóts. *Syn.* Wážení, Platnoſt. 8) momentum, Wichtigkeit, Einfluß in etwas: veleje a' dolognak. Welikeg Wážnoſti Wec, res magni momenti, Sache von großer Wichtigkeit bei etwas, nagy következésü (hasznú) dolog. 9) gravitas, magnitudo: Wichtigkeit, Größe: nagyság. *Syn.* Welkoſt.

† wáznúti, wázl, wáznu, v. wázgnúť.

Wážon, u, m. Vásony, *oppidum Veszprimiense*: Waſchon, nagy vásony-keő.

wbehnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: introcurrere, hinein laufen, bé-futni. 2) influere, incurrere, inferri: hinein flieſen bé-folyni. *Syn.* wtect.

Wbehnutí, á, n. introcursio, incursio; nis, f. das Hineinlaufen, bé-futás. 2) influxus, us, m. influxio, nis, f. das Hineinflieſſen, bé-folyás. *Syn.* Wtečení.

Wbehowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wbehowať, howal, hugem, *freq.* ex wbehnúť. *Usus.* Wbehowat druhém do Reči neňí pekňe, interpellare loquentes non est pulchrum, dedecet: es geziemt ſich nicht andre in ihren Reden zu ſtören, nem szép dolog mások beszédgyébe belé szólni.

wbíganí, á, é, *p. c.* v. wbití.

Wbígáňí, á, n. v. Wbití.

wbígať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wbiť.

Wbígáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wbí-

wbigáwať, al, ám, *freq.* ex wbígať.

wbiť, wbíl, wbigem (*boh.* wbigi et u), V. P. *imp.* wbi: impingere, incutere, infigere: hineinſchlagen, einſchlagen: bé-ütni, bé-verni. *Syn.* wrazit, wtlúcť.

wbití, á, é, *p. c.* impactus, incussus, infixus, a, um: hineingeſchlagen, eingeſchlagen: bé-ütött, bé-verett, vertt. *Syn.* wrazeni, wtlučení.

Wbití, á, n. impactio, incussio, infixio, nis, f. Hineinſchlagung, Einſchlagung: bé-ütés, bé-verés. *Syn.* Wrazení, Wtlučeňi.

† wbodení, á, é, *p. c.* v. wpichnutí.

† wbodnúti, wbodl, wbodnu, *fut.* v. wpichnúť.

wbrať ſa, wbral ſa wberem ſa, V. P. *imp.* wber ſa, v. webrať ſa.

† wbůſti, wbodl, wbodnu *fut.* v. wpichnúť.

wčaſ *adv.* tempestive, mature, in tempore: zeitlich, beizeiten, zu rechter Zeit: korán, idején. *Syn.* wčaſňe, zawčaſu. *boh.* záhi.

wčaſňe, *adv.* idem.

wčaſní, á, é, *adj.* tempestivus, maturus, a, um: zeitlich, korán-való.

Wčela, i, f. apis, is, f. apis mellifica *Linn.* die Biene, Imme: méh. *vulg.* Čela, Pſela, Ščela. *Usus.* Mladé Wčeli, i. e. Šog: apum soboles (examen), junge Bienen: fiatal méhek, raj. Robotné Wčeli, i. e. Noſičky, které Kwíti zbíragú, a znáſagú: apes operariae, gerulae: Arbeiter, Zuträger, zutragende Bienen, Zuträgerinnen: dolgozó (hordozó) méhek. Úlné Wčelí, i. e. Plaſtňice: fictrices apes, Honigmacherinnen, Honigmachende Bienen: méz tsináló méhek. *Prov.* Gako Wčeli ſa motagú, non invicem conveniunt; omnia commiscent: ſie ſind uneinig; ſie kommen nicht überein: megnem egyeznek; mindeneket öszve zavarnak (kevernek).

Wčelár, a, m. apum curator, apiarius, mellarius, melitturgus, i, m. *Varr.* Bienenmann, Bienenwärter, Bienenmeiſter: méhész, méh-tartó. *Syn.* Wčelník. *vulg.* Čelar, Pſelar, Ščelar. *bob.* Medař, Wčelař. 2) v. Madar.

† Wčelař, e, m. idem.

Wčelička, i, f. *dem.* ex Wčelka.

Wčelinec, nca, m. apiarium, alvearium, mellarium, i, n. melitton: Bienenhaus, Bienenſtand: méhes, méhes kert, méh tartó-hely, méh-kas szék. *Syn.* Wčelnica, Úl wčelní. *boh.* Wčelnice.

Wčelka, i, f. *dem.* apicula, ae, f. das Bienchen, Bienlein: méhetske.

wčelní, á, é, *adj.* apes adtinens, apiarius, a, um: die Bienen betreffend, méhet illető. *Usus.* Wčelná Komorka, v. Úl, Klát, Woſčina. Wčelná Zelina, v. Dubrawňík. Wčelní Roſ, alveus apiarius, alvear, alveare, alvearium: Bienenkorb, méh-kas, méh-kosár. Wčelní Mol, clerus *Minn.* Bienenkäfer, méh-moly.

† wčelňí, *adj. omn. gen.* idem.

Wčelnica, i, f. v. Wčelinec.

† Wčelnice, f. v. Wčelinec.

Wčelníček, čka, m. *dem.* ex Wčelník (a).

Wčelníček, čku, m. *dem.* ex Wčelník (u).

Wčel-

Wčelňík, a, m. v. Wčelar. 2) Ptáč, v. Žlwa.

Wčelňík, u, m. Zelina: v. Dubrawňík.

wčera *adv.* heri, hesterna die: geſtern, geſtrigen Tages: tegnap, tegnapi napon. *Syn.* wčeragſého Dňa. *vulg.* ſčera. *Usus.* Wčera wečer (Ráno), heri vesperi (mane), geſtern Abends (früh), tegnap estve (reggel).

Wčeragšek, ška et šku, m. hesterna dies, der geſtrige Tag, tegnapi nap. *Usus.* Od Wčeragšku, inde ab hesterno die, von geſtern her, tegnaptól (tegnapi naptól) fogva. Pred Wčeragškem, pred Wčerem: nudius tertius, vorgeſtern, tegnap elõtt.

wčeragší, á, é, *adj.* hesternus, a, um: geſtrig, geſtern geworden: tegnapi. *Prov.* Hľedá wčeragšého Dňa, nodum in scirpo quaerit *Terent.* den geſtrigen Tag ſucht er; er macht Scrupel wo keine ſind: a' kákán görtsöt keres. v. Šaší. 2) nuper admodum factus (natus): geſtrig, nicht lange vorher geworden (geboren): nem régi, tegnapi.

† wčeregší, *adj. omn. gen.* idem,

Wchádzáňí, á, n. ingressio, nis, f. introitus, ingressus, us, m. das Hineingehen, bémenés, hé-lépés. *Syn.* Wchod, Wkročeňí, Wstupeňí, Wstupowáňí, Wkročowáňí.

wchádzať, al, ám, V. l. *imp.* ag: ingredi, intrare, introire, inire: hineingehen, z. B. mit den Füßen: bé (belé) menni, lépni. *Syn.* wkročiť, wkročowať, wstupit, wstupowat.

† wcházeti, zel, zím, idem.

wchlupnúť, pnul (pel), pňem, V. P. *imp.* pňi: incidere, cadere in fluidum: hineinfallen in etwas Flüſſiges, valamibe bukni, bé-esni. 2) *tropice.* in memoriam venire, incidere: einfallen, eszébe jutni. Nemohlo ti to do Rozumu wchlupnúť? non poterat id tibi venire in mentem? konnte es dir nicht einfallen, nem jutthatott az eszedbe?

Wchod, u, m. ingressus, introitus, us, m. ingressio, nis f. der Eingang, Eintritt, das Hineingehen: bé-menetel, bé-menés. bé-lépés. *Syn.* Wchádzáňí. *boh.* Wgiti. 2) ingressus, aditus, locus ingressus: Eingang, Ort, wo man hinein geht: bé-menetel, bé-menésnek helye. 3) exordium, ingressus, ingressio, introitus: Eingang, Anfang, z. B. der Rede: bé-menetel, kezdet. *Syn.* Počátek, Začátek. 4) importatio, introitus: Eingang, Einfuhre; bé-menetel, bé-vétel, jövedelem. *Syn.* Dochodek, Donašek.

Wchožení, á, n. v. Wchádzáňí.

wchodiť, il, ím, V. P. *imp.* wchod, v. wchádzať.

wčil, *adv.* nuno, iam, in praesenti, actu, actualiter: jetzt, jetzo, jetzunder, itzt, itzo, itzunder: most, mostan, mostanság, mostanában. *Syn.* wčilek, wčilka, *vulg.* wčilák, wčul, wčulek, wčuleka (i), teraš. *boh.* niňí, niňíčko, niňčko. *Usus.* Wčil prám, píšem, nunc ipsum (hoc ipso tempore) scribo, eben jetzt (jetzt gleich) ſchreibe ich, éppen most irok. Wčil prám priſel, modo recte venit, itzt gleich kam er, éppen most jött-el. Wčil máš Príležitoſť preukázať ſa, kdo ſi? nunc campum habes ostendendi, qui vir sis? jetzt kanſt dich zeigen, was für ein Mann du ſeyeſt,

mos-

Wdek učiňiť, v. wdečiť sa. Wdek (Whod) sem učiňil newdečnému, ingrato capiti benefeci *Senec.* ich habe einem undankbaren Menschen gutes gethan (erwiesen), jót tettem a' rosz (hála-adatlan) emberrel. Urobil mi Wdek, fecit mihi gratum; officium mihi praestitit: er that mir einen Gefallen, kedves dolgot tselekedett nékem; jót tett vélem. Urobil mi welkí Wdek, fecit mihi gratissimum; officium magnum mihi praestitit: er that mir einen großen Gefallen, nagy jót tett vélem. Urobil mi wetsí Wdek, fecit mihi gratius et majus officium: er that mir einen größeren Gefallen, nagyobb jót, és kedvesebb dolgot tselekedett vélem.

wdíchaní, á, é, *p c.* v. wdichnutí.

Wdicháňí, á, n. v. Wdichnutí.

wdichať, al, ám, v. sequ.

wdichnuť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi: inflare, inspirare, intro flare: hinein wehen, blasen: belé-fúni. *Syn.* wefuknút. *boh.* čisetí.

Wdichnutí, á, n. inflatus, us, m. inflatio. inspiratio, nis, f. das Hineinblasen, Hineinwehen: belé-füvás. *Syn.* Wefukáňí. *boh.* Čiseňí, Wdechnutí.

Wdowa, i, f. vidua, ae, f. Wittwe, Wittfrau, Wittib: özvegy aszszony. *Syn.* Wdowica. Po nebohém Gánowi pozostala Wdowa, vidua Joannis relicta, des Johannis verlassene Wittwe, Istenben boldogúltt Jánosnak meg-maradott özvegye. Wdowú zostať; do Wdowstwá prist': fieri viduam, in Wittwenstand kommen, öszvegyül maradni. *Prov.* Wdowe ňekedi Čert Šcetki požičá, a Wdowca sám čese: viduae nonnunquam, vidui semper ornare se solent,

wdowčí, á, é, *adj.* v. wdowecki.

Wdowec, wca, m. viduus, i, m. Wittwer, Wittmann: özvegy.

wdowecki *adv.* vidue, more vidui, vidualiter: wittwerisch, wittwermäßig: özvegyen, özvegyül, özvegy ember módgyára. *Syn.* powdowecki, wdowski.

wdowecki, á, é, *adj.* viduus, a, um; vidualis, e; viduum adtinens: wittwerisch, den Wittwer betreffend: özvegy, özvegy embert illetö. *Syn.* wdowski. *Usus.* Wdowecki Staw v. seq.

Wdowectwí, á, n. viduitas, conditio vidui: Wittwerstand, özvegység, özvegy ember állapottya. *Syn.* wdowecki Staw, Wdowstwí.

Wdowica, i, f. v. Wdowa.

Wdowička, í, f. *dem.* ex Wdowa.

wdowski *adv.* vidue, viduate, vidualiter, more viduali (viduae): witwisch, wittwisch: özvegyen, özvegyül, özvegy asszony módgyára. *Syn.* podowski. 2) v. wdowecki.

wdowski, á, é, *adj.* viduus, viduatus, a, um; vidualis, e: witwisch, wittwisch, die Wittwe betreffend: özvegy, özvegyi, özvegy aszszonyokat illetö. *Usus.* Wdowski Plat, wdowské Wižiweňí: pecunia vidualis (alendae viduae), Witwergehalt, -geld: özvegy aszszony fizetése (tartása). Wdowski Pribítek, sedes viduae, Witwensitz, özvegy aszszony lakása, lakó helye). Wdowski Rok, annus viduitatis, das Witwenjahr, özvegységnek esztendeje. Wdowski, Staw, v. Wdow-

Wdowſtwí. Wdowſká Raſſa, Pokladňica: aerarium alendis viduabus, Witwencaſſe, özvegy aszszonyok kintse. Wdowſká Pomoc, collatio viduabus alendis, Witwenſteuer, özvegy aszszonyoknak élelmére öszve szedett segétség. 2) v. wdowecki.

Wdowſtwí, á, n. viduitas, status vidualis, conditio viduae: Wittſtand, özvegység, özvegyi állapot. *Usus.* Do Wdowſtá priſt, Wdowú zoſtať: v. Wdowa. Do Wdowſtwá priweſť; Wdowú učiniť: facere viduam, Witwe machen, in Witwenſtand verſetzen: özvegyen hagyni. 2) v. Wdowectwí.

wduchaní, á, é, *p. c.* v. wdíchnutí.

Wduchánie, á, n. v. Wdichnutí.

wduchať, al, ám, V. P. *imp.* chag: v. wdichnúť.

Wduchánie, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wduchávať, al, ám, *freq.* ex wduchať.

We *praep.* v. W.

webrať ſa, webral ſa, wberem ſa, V. P. *imp.* wber ſa: intro rumpere, irrumpere, irruere: hineindringen: bé-ülni, bé (reá) rohanni, bé-tolni magát. *Syn.* weiſt, wťiſknúť ſa, wetret ſa.

Wec, í, f. res, rei, f. die Sache, das Ding: dolog. *vulg.* oné, ono, onehocí, onocí. *boh.* W'ec. *Usus.* Weci nepodobné k Wíre, nespoſobné: absona, absurda: ungeräumte Dinge: hitelre képtelen dolgok. Wec welmi diwná, neſlichaná, a newímluwná: res mira, inaudita, inenarrabilis, inessabilis; wunderbare, unerhörte, unaussprechliche Sache: tsudálatos, hallatlan, ki-mondhatatlan dolog. Wſecké Weci, omnia, omnes res: alle Sachen (Dinge), mindenek. Mnohe Weci, multa, multae res: viele Sachen, sok dolgok. Málo Weci, pauca, paucae res: wenige Sachen, kevés dolog. Teto (one) Weci, haec (illa), hae (illae) res: dieſe (jene) Sachen, ezek (amazok) a' dolgok. Dobru Wec mať, w dobrem meſť'e biť: in tuto esse, gute Sache haben, geborgen ſeyn: jó helyen lenni. *Prov.* Každá Wec za ſwím Pánem kričí. Wec cudzá k Pánu ſwému wolá: aliena res post dominum clamat, fremde Sache ſchreiet (ruffet) nach ihrem Herrn, minden jószág maga ura után kiált. 2) res, negotium: Sache, Geſchäft: dolog, munka, foglalatosság. *Syn.* Práca. *Usus.* Swogu Wec dobre, zle konať (robiť): rem (negotium) bene, male gerere; ſeine Sache gut, ſchlecht machen: dolgát jól, roszszúl folytatni. Tanec (tancowať) neňí moga Wec, saltare non est meum, Tanzen iſt nicht meine Sache, a' táncz nem az én dolgom. To ge pre mňa Wec: *a)* placet mihi, das iſt eine Sache für mich, i. e. gefällt mir: ez az én dolgom; ez nékem tetszik. *b)* decet me, convenit mihi, dignum me est: geziemt mir, ſchickt ſich für mich: ez nékem illik. Ludi wiſmíwať neňí žádná (pekná) Wec: non decet irridere alios, Leute auslachen iſt keine Sache, i. e. geziemt ſich nicht: másokat ki-nevetni nem szép dolog. Twoga Wec, tu videris, das iſt deine Sache (Sorge), dein Geſchäft: a' te dolgod; te lássadd. 3) causa objectum: Angelegenheit, oder Sache,

Warug! abi, apage te! geh weg! lódully! vakarodgy! Warug ſ Ceſti, decede de via, geh aus dem Wege, térjki az útból. *II. rec.* warowať ſa, cavere, adtendere sibi: ſich in Acht nehmen, ſich hüten: magára vigyázni, magának jó godgyát viselni. *Syn.* ſtrahowať ſa, dať Pozor na ſeba, chrániť ſa. *Usus.* Warug ſa, abiſ Chlopňu negaku neziſkal (neutržil): cave, ne impingas: nehme dich in Acht, damit dir nicht etwas Böſes begegne: vigyázz hogy galibaba ne-essél. Warúg ſa, abiſ neſpadel: cave (ne) cadas, hüte dich, daß du nicht falleſt: vigyázz magadra, hogy el-ne essél. Warug ſa pred ňím (od ňeho) cave illum, cave tibi ab illo: hüte dich vor ihm, ójadd magadat töle, kerüldd-el ötet. Warug ſa teg Weci dopuſt'iť, neurob to; chraň ta Boh, abi ſi ſa toho dopuſtil: cave facias: thue dieſes nicht; hüte dich dieſes zu thun: ne tselekedd azt; ne próbáldd azt végbe vinni. *Prov.* Lepſí ge, Warug ſa, ňež Nebog ſa: cavendi nulla est dimittenda occasio, beſſer iſt behutſam, als nicht furchtſam zu ſeyn: mindenkor jobb az *örizdd magadat*, hogy sem *ne félly*. 2) *cum genit.* cavere, vitare, devitare, declinare, fugere, defugere: meiden, fliehen: távozni, kerülni, futni. *Syn.* ſtraňowat (odſtrihať, wiſtrihat) ſa. *Usus.* Warowať ſa Nebezpečenſtwá, eripere se a (e) periculo, ſich von einer Gefahr retten, magát valamelly veszedelemtöl meg-menteni, megszabaditani. Hříchu ſa warowať, declinare vitia, a vitiis: die Laſter meiden, a' vétkeket kerülni. Warug ſa Zlého, fuge malum, meide das Böſe, távozzál a' gonosztól.

Warowčica, í, f. curatrix, inſpectrix, icis, f. Pflegerinn, Hüterinn: gondviselöné. 2) gerula, ae, f. *Apul.* curatrix, gestatrix prolis: Kindflegerinn, Kindsmagd, Kindsträgerinn: szaraz dajka.

warowčičin, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Warowčička, i, f. *dem.* ex Wárowčica.

Warowčík, á, m. curator, custos, inſpector, is, m. Hüter, der etwas verſorget: örzö, gondviselö, reá-vigyázó. *Syn.* Chranec, Ochranec, Ochraňitel, Hágňík, Wartáſ. 2) gerulus, gestator, curator prolis: Kindspfleger, Kindsträger: gyermek gondviselö, kurátor.

warowčíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

* Warſtat, u, m. v. Robňica.

* warſtatní, á, é, *adj.* v. robňiční.

Warta, i, f. excubiae, vigiliae arum, f. pl. vigilia, custodia, ſpecula, ae, f. die Wache, das Wachen: ör-állás, örzés, istrázsálás, virrasztás, istrázsa, örizet, várta *Par. Páj. Syn.* Straha, Stráž, Wartowáňí. *boh.* Ponocka. *Usus.* Na Warte bit, excubias (vigilias) agere, Wache haben, halten: istrázsálni, istrázsán lenni. 2) statio, Wache, Schildwache: istrázsa. *vulg.* Silbacht. *Usus.* Na Warte bit, Wartu ſtáť: habere stationem, Wache halten, Schildwache ſtehen: istrázán állani. *Prov.* Na ſtraťeňeg Warte bit, excubias agere in naupacto *Zenod.* Munus odiosum, ac plenum discriminis administrare.

War-

Wartač, a, m. v. Wartáſ.
wartačow, a, e, *adj. poss.* ex praec.
Wartáſ, a, m. excubitor, vigilator, vigil, custos, speculator, is, m. Wächter, vigyázó, ör-álló, istrázsáló. *Syn.* Strážník, Wártowník. *boh.* Wartič. 2) noční Wartáſ, v. Hláſník.
wartáſow, a, e, *adj. poss.* ex praec.
† Wartíč, e, m. v. Wartáſ.
wartowaní, á, é, *p. c.* custóditus, a, um: bewachen, istrazsáltatott, öriztetett.
Wartowáňí, á, n. vigilia, custodia, ae, f. das Wachen, Bewachung: istrázsálás, örzés. *Syn.* Warta.
wartowať, towal, tugem, V. I. *imp.* tug: excubias agere, vigilare, excubare, speculari: Wache halten, wachen von Soldaten und andern: istrázsálni, örizni, vigyázni. 2) v. warowať.
Wartowník, a, m. v. Wartáſ.
wartowníkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.
wáſ, waſa, waſe: *pron. poss.* vester, a, um: euer, eure, eures: tiétek. *Usus.* Waſe geſt dať, vestrum est dare, es gehört euch zu geben, titeket illet, hogy adgyatok. Po waſemu, vestro more, nach eurer Art (Manier), a' ti szokástok (módotok) szerént.
† Waſeň, ſka, m. v. Wáclaw.
† Wáſeň, ſňe, f. v. Náružiwoſt.
† Waſíček, čka, m. v. Wáclawček.
Waſinec, nca, m. vestras, atis: einer von euren Leuten, aus eurer Nation (Geſellſchaft): ti félétek, ti féléktek.
† Waſíř (Ślichtič), e, m. v. Práč.
† wáſňiwi, á, é, *adj.* v. náružiwí.
† Waſowna, f. v. seq.
Waſowňa, i, f. caput canalis, Durchlaß, tsatorna feje.
wáť, wal, wegem, V. I. *imp.* weg: flare, spirare: wehen, blaſen: fúnni. *Syn.* duť, fučať, fúkať. *Usus.* Wege Weter, ventus flat, spirat: der Wind weht, bläſt: fúj a' szél. Weter líbežňe wege, aspirant aurae *Virg.* es weht ſchön (hübſch) der Wind, szépen fúj a' szél, szép szellö vagyon. Wege Weter po Doliňe, moga Mladoſť len tak hiňe, gako Liſt na Bukowiňe, kde odpadňe, tam hneď zwadňe, žáden ſa oň, neohledňe (*vulg.* neohladňe.) 2) Wáť Zboží: ventilare frumenta *Colum.* vannere (*a* vanno) *Lucil.* ſchwingen, wannen, worfeln, in die Luft ſchwenken, das Getreide: gabonát szórni, szelelni, szellöztetni.
wáti, á, é, *p. c.* ventilatus, vannatus, a, um: geſchwüngen, gewannt, geworfelt in die Luft geſchwenkt: szórt, szóratott, szelelt, szeleltetett, szellöztetett. *Syn.* owáti, zwati.
Wáti, á, n. flatus, spiritus, us, m. das Wehen, die Wehung: fúvás, szellözés. *Syn.* Dutí, Fučáňí, Fúkáňí, *boh.* Wáňí. 2) ventilatio *Plin. H. N.* eventilatio, nis, f. das Schwingen, Wannen, Worfeln, Schwenkung, in die Luft: szórás, szelelés, szellöztetés. *Syn.* Wegba.
† wáti (wát), wál et wíl, w'egi (u), v. wáť.
† Watka, i, f. v. Saň.
† Watki, *gen.* tek, f. *pl.* v. Wadki.
watſeni, á, é, *p. c.* v. wetſení.

Watſeňí, á, n. v. Wetſeňí.
watſí, á, é, v. wetſí.
watſiť, il, ím V. I. *imp.* watſi, v. wetſiť.
† Wáwra, i, m. v. Wawrinec.
wawrincow, a, e, *adj. poss.* Laurentii, dem Laurentz gehörig, Lörintzé. *Syn.* wawriſow, wawrúſow. *vulg.* wawrow.
Wawrinček, a, m. *dem.* parvus Laurentius, der kleine Lorentz, kis Lörintz. *Syn.* Wawriſek, Wawrúſek.
wawrinčekow, a, e, *adj. poss.* ex praec.
Wawrinec, nca, m. Laurentius, i, m. Lorentz, *vulg.* Lenzel: Lörintz. *Syn.* Wawriſ, Wawrúſ. *vulg.* Wawro. *boh.* Wáwra.
Wawriſ, a, m. idem.
Wawriſek, ſka, m. v. Wawrinček.
wawriſkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.
* Wawro, a, m. v. Wawrinec.
* wawrow, a, o, *adj. poss.* v. wawrincow.
Wawrúſ, a, m. v. Wawrinec.
Wawrúſek, ſka, m. *dem.* v. Wawrinček.
wawrúſkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.
Waz, u, m. cervix, cis, f. das Genick, nyak. *Syn.* Til. 2) certa species arboris, ein gewiſſer Baum, bizonyos neme a' fának.
* Waža, i, f. v. Weža.
Wazač, a, m. ligator, colligator, is, m. Binder, Zuſammenbinder: kötöző, öszve-kötö. 2) Wazač Kňích, v. Kňihár 1. Nro.
wazačin, a, e, *adj. poss.* ex seq.
Wazačka, i, f. ligatrix, colligatrix, icis, f. Binderinn, Zuſammenbinderinn, Hefterinn: kötözőné, öszve-kötözőné. 2) ligatio, alligatio, deligatio, colligatio, vinctio, compactio, nis, f. ligatura, ae, f. das Binden, Zuſammenbinden, die Bindung: kötözés. *Syn.* Wazba, Wázáňí, k. p. we Winohraße. 3) tempus ligaturae, die Bindungszeit, kötözés ideje. *Syn.* Wazba. Na Wazačku, (ki), tempore ligaturae, zur Bindungszeit, kötözéskor. 4) v. Wazba.
wázaní, á, é, *p. c.* ligatus, alligatus, vinctus, deligatus, colligatus, compactus, a, um: gebunden, zuſammengebunden: kötözött, kötött, köztetett, öszve-kötözött, öszve-kötött. *Syn.* powázaní, uwázaní, zwázaní. *boh.* wázan. 2) Wázaná Reč, Wazomluwa: ligata oratio, stylus ligatus: gebundene Rede, versböl-alló (kötött) beszéd.
Wázaňí, á, n. v. Wazačka. 2. Nro. *Usus.* Wázani Brwen (*boh.* Wázaňí Sráku Panti), tigna oblique descendentia, das Band, fa-kötés.
Wazaňička, i, f. ligatura, ae, f. fasciculus, manipulus, i, fascis, is, m. ligaculum, i, n. ein Band, Bündel, Bündniß: fentö (in allio, coepis), kötés. *Syn.* Krúčeňička, Zwazek, Zwazček.
wázať, zal, žem, V. P. *imp.* waž: ligare, religare, alligare, vincire, deligare, colligare, compingere: binden, einbinden, zuſammenbinden, heften: kötni, bé (meg, öszve) kötni, kötözni. *Syn.* powázať, uwázať, zwázať. *Usus.* Niekoho Strankami wázať, impedire (irretire, constringere) quempiam laqueis, funibus: Jemanden verſtricken, fäßeln: valakit meg-kötözni kötelekkel. Kňihi wázať, libros

bros compingere, die Bücher einbinden, könyveket bé-kötni.

† wázaťi, wázal, wázám, wáži (u) et wíži, idem.

Wazba, i, f. v. Wazačka 2 et 3. Nris. 3) compactura, ae, f. das Einbinden, Heften, die Einbindung, Heftung: bé-kötés. *Syn.* Zwazek. 4) v. Zwazek 4. Nro. 5) Na Den menowí, národní Wazba: donum, xenium munus v. g. pro die onomastico, natali: Angebinde, Geſchenk zum Namens- oder Geburtstage: ajándék, mellyet valakinek adni szoktunk neve, vagy születése napjára. 6) carcer, custodia, comprehensio, incarceratio malefici: die Gefängniß, Gefangenſchaft, Arretirung, der Kerker, das Arretiren, Gefangennehmen: tömlötzözés. *Syn.* Wezeňí. *boh.* W'ezeňí. *Usus.* Od Wazeb rozwázaní, carcere solutus, von Bänden losgemacht, aus dem Gefängniß losgelaſſen, a' tömlötzből kiszabadúlt.

* Wazeň, zňa, m. v. Wezeň.

* Wazeňí, á, n. v. Wezeňí.

wážení, á, é, *p. c.* libratus, pensus, ponderatus, a, um: gewogen, meg-mérlt, méretetett, mázsoltatott, fontoltatott. *Syn.* odwážení, prewážení. *boh.* wážen. 2) aestimatus, geachtet, geſchätzt: betsült, meg-betsült, betsültetett, nagyra tartatott. *Syn.* uctení, držaní, *vulg.* ſacowaní, ſtatkowaní. *Usus.* Geſtli mňa chceſ mať wáženého? si me vis esse aliquem? wenn du ja willſt, daß man doch etwas auf mich halte, und ich nicht gar nichts ſeye: hogy ha akarod, hogy mások felölem valamit tartsanak; hogy engemet meg-ne vessenek. 3) haustus, geſchöpft, merített. *Syn.* črení, čretí, čáhaní, čáhnutí. 4) in discrimen adductus, periculo obiectus: gewagt: kotzkáztatott, szerentsélteteti. Uſ ge wážené, iacta est alea *Vitruv.* es iſt gewagt, próbára van vettve.

Wážení, á, n. libratio, pensio, ponderatio, nis, pensura, ae, f. das Wägen, Abwägen, Wägung, Wiegung, durch die Wage Erforſchung: mérés, megmérés, mázsolás, fontolás. *Syn.* Odwážení, Prewážení. 2) appensio, ponderatio: Wiegung, ſo, und ſo viel am Gewicht Enthaltung: nyomás a' mértéken. 3) aestimatio, Schätzung, das Schätzen: betsülés. *Syn.* Uctení. *vulg.* Šacowáňí, Statkowáňí. 4) valor, is, m. das Gelten, der Werth: árr, érdem, böts. *Syn.* Wážnoſt 7. Nro. Platnoſt. 5) Wažení Wodi, haustio aquae, die Waſſerſchöpfung, viznek merise, meritése. *Syn.* Čreňí, Čreťi, Čaháňí, Čahnutí. 6) ausus, us, m. ausum, i, n. conatus, us, m. praesumtio, nis, f. das Wagen, reá (néki) bátorodás, mérészelés. *Syn.* Opowážení. 7) periculum, i, n. alea, ae, f. das Wagen, Riſico: szerentse próbálás, szerentséltetés, kotzkáztatás.

wázgňúť, gnul (gel), gnem. V. I. *imp.* gňi: haerescere, adhaerere, adhaerescere: ſtecken bleiben, meg-akadni. *boh.* *Usus.* Niečo mi wázgňe w Rku, aliquid mihi in gutture haeret, es iſt mir etwas in dem Halſe ſtecken geblieben, va ami meg-akadlt a' torkomban. Woz do Blata wazgňe, currus in luto haeresoit, der Wagen bleibt in den Kothe ſtecken,

a' szekér meg-akad a' sárban.

Wázğnutí, á, n. adhaesio, nis, f. haerescentia, adhaerescentia, ae, f. das Steckenbleiben, meg-akadás. *boh.* Wáznutí.

Wázğowiſko, a, n. locus adhaesivus (lacustris, palustris), das Ort, wo man ſtecken bleibt: a' meg-akadásnak helye, sáros (motsáros, ingoványos) hely. *Syn.* Barina.

Waźička, i, f. *dem.* v. Weźička.

Waźina, i, f. plaga vagana (circa vagum), die Wagegegend, Gegend bei der Wage: Vág melléke.

wáźit, il, ím, V. I. *imp.* waź, *cum acc.* librare, pendere, ponderare (*act.*), wiegen (wägen), durch die Wage erforſchen: mérni, morzsolni, fontolni. *Syn* odwáźit, prewáźit. 2) pendere, appendere, ponderare (*neutr.*) wägen, wiegen, am Gerichte enthalten: a' mérték nyomni *Usus.* Toto Maſo dwa (tri) Funti wáźí, haec caro duas (tres) libras appendit (pendit), dieſes Fleiſch wägt (wiegt) zwei (drei) Pfund, ez a' hús két (három) fontot nyom. 3) *cum, vel sine* ſi (ſebe): aestimare, pendere, ducere, facere: ſchätzen, betsülni, tartani. *Syn.* držat. *Usus.* Mnoho (málo) ńekoho ſi wáźit, magni (parvi) pendere (facere, aestimare) aliquem, Jemanden hoch (gering) ſchätzen, nagyra (kitsínyre) betsülni valakit. Gá ſem ho uſ za Chlapca (tenkrát, kdiž eſče len Chlapcem bol) welice wáźil; uſ ſem mnoho držal o ńem, gak len eſče Chlapcem bol: eum iam tum magni faciebam, cum puer esset: da er noch ein Kind war, habe ich ſchon viel auf ihn gehalten: immár akkor-is nagyra betsültem ötet, mikor még-gyermek vala. Tu Wec ſem ſi wždi welice wáźil, huius rei mihi semper antiquissima cura fuit, dieſe Sache habe ich mir allezeit hoch angelegen ſeyn laſſen, nékem erre mindenkor leg nagyobb gondom vólt. Gá ſi to za mnoho wáźím, multi aestimo, ich ſchätze mir dieſes; habe es hoch in Ehren: én azt nagyra betsülöm. Gá ſi to za Ceſt wáźím, duco mihi honori; habeo pro honore; existimo (puto, iudico etc.) esse mihi honori, ich ſchätze es mir für eine Ehre, betsületemnek tartom én azt. Za nič wáźím Miloſt, a Prízeň druhého: nihil habet momenti apud me gratia, ich halte nichts auf Gunſt, und Gnade: én éppen nem járok az emberek kedve után, ezek én nálam semmit sem érnek. Že Seſtru mogu welmi ſi wáźiſ (že ti ge welmi wzácná) poznáwám: de sorore mea tibi antiquissimum esse, video: ich ſehe wohl, daß du meine Schweſter hoch ſchätzeſt: látom, hogy az én húgomat (néném) igen nagyra tartod, betsülöd. Nad Meru mnoho o ſebe wáźí; welmi mnoho o ſebe drží: nimis (nimium) sibi placet, er hält gar viel von ſich, igen nagyra (mérték fölött) tartya magát. On ſebe Bratra mnoho wáźí; mnoho ońem drží: plurimum tribuit fratri, den Bruder ſchätzt er ſich hoch; er hält viel auf ihn: igen nagyra betsüli a' báttyát (öttsét). Tak

mno-

mnoho (draho) sebe to wáží, že ꝛc. tanti id facit, ut: er achtet (schätzt) es so hoch, daß: annyira betsüli, hogy. Žádného si wic newáží, gak mňa: nec quemquam omnium pluris facit, quam me, auf niemand hält er so viel, als auf mich: senkit nem betsül annyira, mint engem. On si to nič (za nič) newáží, nič o tem nedrží: id nihili aestimat, pro nihilo habet, nullo loco id numerat: dieses achtet er für nichts, er schätzt es für nichts, er hält nichts darauf: azt ö semmire sem betsüli, semmit sem gondol véle. Za nič Žiwot si newážá, cum contemtu vitae invadunt; gladiatorio animo quempiam impetunt, aut ut perdant, aut ut pereant *Terent.* Similes agrestibus apris *Homer.* 4) *absolute* valere, gelten, érni. *Syn.* stáť. *Usus.* To nič newáži (nestogi), hoc nihil valet, das gilt nichts, az semmit sem ér. Čo to váží? quid hoc valet? was gilt das? mit ér az? 5) Wodu wážiť, haurire aquam, Waſſer ſchöpfen, vizet meríteni. *Syn.* tret, ťáhať, táhnúť. 6) audere, conari, praesumere: wagen, unternehmen, ſich wagen, die Dreiſtigkeit haben: merni, mérészelni, reá (néki) bátorodni. *Syn.* smeť, opowážit (osmelit) sa. *Usus.* Gá si to wážím, fido mihi; audeo hanc rem: ich wage es, én azt mérészlem, bátorkodom. Wážím si ist' do Gága, do Izbi, na Cestu: audeo ire in sylvam, in cubiculum, ad viam; me committere sylvae, cubiculo, viae: ich wage mich in einen Wald, in ein Zimmer, auf den Weg: én merek az erdôbe, szobába menni, útra indulni. 7) cum *instrum.* adducere in discrimen, objicere periculo: wagen, der Gefahr ausſetzen, z. B. Leben, Geld: kotzkáztatni, szerentséltetni valamijét. *Usus.* Gidlem (Žiwotem), Poctiwosť'ú wážiť: adducere in discrimen (objicere periculo) vitam, honorem; in discrimen vitae, honoris se coniicere; in discrimine honoris, vitae versari: den Hals (das Leben), die Ehre wegen, der Gefahr ausſetzen: életével, betsületével nem gondolni; halálra vetni fejét; életét, betsületét szerentséltetni.

wážitedelní, á, é, *adj.* ponderabilis, e *Claud. Mam.* was gewagen werden kann, megmérhetö, fontolható, mázsálható.

Wážki, *gen.* Wážek, f. pl. *dem.* bilanx (statera) parva, eine kleine Wage, mérö font (serpenyö.) *Usus.* Wážki na Zlato, trutina monetaria, statera auraria, die Goldwage, arany-mérö font.

wážne *adv.* graviter, ponderose: wichtig, ſchwer; nehezen, nyomva. 2) graviter, severe, serio: ernzhaft, ernſtlich: magát reá viselve, kemény tekéntettel szoros fenyétékkel. *Syn.* prísne. 3) graviter, compunctive: wichtig, nachdrücklich, mit Nachdruck: fontosan, szívre-ható képen. 4) conspicue, eximie, cum auctoritate (authoritate): anſehnlich, mit Anſehen: tekéntettel, tekéntetesen. 5) haustibiliter, ſchöpflich, meréthetökép en. 6) momentose, wichtig, értékesen. valamit érve.

Wážní, ého, m. librator *Plin. Ep.* libritor *Tacit.* ponderator, is, m. *Cod. Just.* libri-

bripens, dis, m. *Plin. H. N.* magister librationis, zigostata, zigostates: Wagmeiſter, Wäger, Abwäger: mérö, fontoló, mázsoló, mérték mester, mázsás úr. *Syn.* Úradník nad Wáhu, wážní Pán. *boh.* Úřadník nad Wáhu. 2) Wážní Chleba, aedilis cerealis, Brodwäger: kenyér fontóló. *boh.* Úředník nad Pekáři.

wážní, á, é, *adj.* gravis, ponderosus, a, um: wichtig, ſchwer, gewichtig: nehéz, terhes. *Syn.* ťažkí, ťerchowní, nákladní. *Usus.* Wážní Woz, currus gravis (oneratus), beladener Wagen, terhes szekér. 2) ponderosus, sui ponderis, suum pondus habens: wichtig, ſein gehöriges Gewicht habend, z. B. Ducaten: nehéz maga nehézségü, igaz mértékü. *Syn.* platní, ſwogu Wáhu magící. *Usus.* Wážná Minca, nummus iusti ponderis (pretii), wichtige Münze, igaz mértékü pénz. 3) serius, severus, gravis: ernſthaft, kemény tekintetü, szoros fenyétékü. *Syn.* prísní. Wážní Člowek, vir severus, gravis, ernſthafter Mann, szoros fenyétékü ember. 4) gravis, multum valens, compunctivus: wichtig, von Wichtigkeit, viel geltend, nachdrücklich: fontos, sokat érö, szivre-ható. 5) magnus, conspicuus, conspectus, eximius, gravis: wichtig, groß, anſehnlich, von Wichtigkeit: nagy, tekintetre méltó, nevezetes. *Syn.* známeňití, zretelní, welki. *Usus.* Wážní Muž, homo gravis (magnus), Mann von Wichtigkeit, tekintetes (nevezetes) ember. Wážní Skutek, Učinek: grave factum (res magna), wichtige That, nagy tselekedet. Wážná Příčina, causa gravis (magna), wichtige Urſache, nevezetes ok. Welmi wážná Příčina, causa gravissima (maxima), Urſache von großer Wichtigkeit, igen nagy ok. Wážná Wec, res gravis (magna), Sache von Wichtigkeit, nagy dolog. Wážná Nemoc, morbus gravis (magnus), Krankheit von Wichtigkeit, nagy betegség. Lud pre Množtwo, než Dostognosť, wážnegší: plebs turba, quam dignitate conspectior *Liv.* das Volk iſt mehr zu achten an der Zahl, als nach Würde, und Anſehen: számos de nem igen nevezetes község. 6) magni momenti, momentosus, gravis: wichtig, großen Einfluß habend, viel beitragend: nagy, nem semmi, értékes, valamit érö. 7) haustibilis, e: ſchöpflich, merithetö. *Usus.* Wážná Woda, haustibilis aqua, ſchöpfliches Waſſer, merithető viz.

Wážnosť, i, f. gravitas, ponderitas, ponderositas, tis, f. Wichtigkeit, das Gewicht, die Schwere: nehézség. 2) valor, iustum pondus, ponderitas: Wichtigkeit, gehöriges Gewicht, der Werth einer Münze: igaz mérték. *Syn.* Platnosť. 3) serietas, severitas, gravitas: der Ernſt, die Ernſthaftigkeit: maga-rea viselés, maga tartás, kemény tekéntet, szoros fenyétek. *Syn.* Prísnosť. *Usus.* Wážnosť ſ Priwetiwosť'ú (Zdworilosťú) mísat; nelen wážním, ale i wludním (priwetiwím) bit, a zdworilím: aspergere gravitati comitatem, die Freundlichkeit mit der Ernſthaftigkeit untermiſchen; ernſthaftig, und doch dabei freundlich ſeyn: maga viselése (tartása) mellett, emberségesnek, nyajaskodónak

nak mutatni magát. Abi geho Wážnoſť nebola ſkrz Žart urazená, ne quid iocus de hominis gravitate decerperet, damit ſeine Ernſthaftigkeit durch die Scherzreden ihm nicht geſchmälert würde, ne talántán az ő maga tartása (tekéntete) a' tréfálódással meg-kisebbíttetnék mások előtt. 4) gravitas, compunctio: Wichtigkeit, Nachdrücklichkeit, der Nachdruck: szívre-hatóság, fontosság. 5) aestimatio, honoratio: Achtung, Schätzung: betsülés, tisztelés. *Syn.* Uctiwoſť, Poctiwoſť, Wzácnoſť, Zretel. *Usus.* Člowek weliteg Wážnoſti, mnohowážní: magnae aestimationis homo, ein ſehr geſchätzter Mann, nagy betsületü (igen betsületes) ember. Nečo mať we Wážnoſť'i, suspicere quidpiam, etwas ſchätzen, ehren, beehren: betsülni (nagyra tartani) valamit. 6) gravitas, auctoritas, conspicuitas: das Anſehen, darinn man ſteht: tekéntet, betsület, nevezetesség. *Syn.* Hodnoſť. *Usus.* Wážnoſť' ſa w geho Chobe widieť dáwá; má Chod welmi wážní: residet in eius incessu auctoritas (gravitas), er hat gar einen majeſtätiſchen Gang, pompássan sétál, lép. On ge we weliteg Wážnoſti poſtawení; geho Oſoba mnoho platí, wáží: pollet eius auctoritas *Sallust.* ſein Anſehung vermag ſehr viel, néki igen nagy hatalma, tekéntete vagyon. Wážnoſť ňegakeg Weci ſpôſobiť (pridať, dodať); ňegaku Wec učiniť wážnegſu: dignitatem alicui rei tribuere, conciliare, accersere: einer Sache den Schein geben, Werth machen: valamelly dolognak tekéntett adni; azt böltsösnek tsinálni; másoknál kelemetessé (tekéntetessé) tenni. 7) valor, is, m. der Werth, die Giltigkeit, Wichtigkeit: árr, érdem, hóts. *Syn.* Wážeňí, Platnoſť. 8) momentum, Wichtigkeit, Einfluß in etwas: veleje a' dolognak. Weliteg Wažnoſti Wec, res magni momenti, Sache von großer Wichtigkeit bei etwas, nagy következésü (hasznú) dolog. 9) gravitas, magnitudo: Wichtigkeit, Größe: nagyság. *Syn.* Welkoſť.

† wáznúti, wázl, wáznu, v. wázňnúť.

Wážon, u, m. Vásony, *oppidum Veszprimiense*: Waſchon, nagy vásony-kecö.

wbehnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: introcurrere, hinein laufen, bé-futni. 2) influere, incurrere, inferri: hinein flieſen bé-folyni. *Syn.* wtecť.

Wbehnutí, á, n. introcursio, incursio; nis, f. das Hineinlaufen, bé-futás. 2) influxus, us, m. influxio, nis, f. das Hineinflieſſen, bé-folyás. *Syn.* Wtečeňí.

Wbehowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wbehowať, howal, hugem, *freq.* ex wbehnúť. *Usus.* Wbehowať druhém do Reči neňí pekňe, interpellare loquentes non est pulchrum, dedecet: es geziemt ſich nicht andre in ihren Reden zu ſtören, nem szép dolog mások beszédgyébe belé szólni.

wbíganí, á, é, *p. c.* v. wbití.

Wbigáňí, á, n. v. Wbití.

wbígať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wbiť.

Wbigáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wbi-

wbigáwať, al, ám, *freq.* ex wbígať.

wbiť, wbíl, wbigem (*boh.* wbigi et u), V. P. *imp.* wbi: impingere, inculere, infigere: hineinſchlagen, einſchlagen: bé-ütni, bé-verni. *Syn.* wrazit, wtlúcť.

wbití, á, é, *p. c.* impactus, incussus, infixus, a, um: hineingeſchlagen, eingeſchlagen: bé-ütött, bé-verett, vertt. *Syn.* wrazeni, wtlučení.

Wbití, á, n. impactio, incussio, infixio, nis, f. Hineinſchlagung, Einſchlagung: bé-ütés, bé-verés. *Syn.* Wrazení, Wtlučeňi.

† wbodení, á, é, *p. c.* v. wpichnutí.

† wbodnúti, wbodl, wbodnu, *fut.* v. wpichnúť.

wbrať ſa, wbral ſa wberem ſa, V. P. *imp.* wber ſa, v. webrať ſa.

† wbůſti, wbodl, wbodnu *fut.* v. wpichnúť.

wčaſ *adv.* tempeſtive, mature, in tempore: zeitlich, beizeiten, zu rechter Zeit: korán, idején. *Syn.* wčaſňe, zawčaſu. *boh.* záhi.

wčaſňe, *adv.* idem.

wčaſní, á, é, *adj.* tempeſtivus, maturus, a, um: zeitlich, korán-való.

Wčela, i, f. apis, is, f. apis mellifica *Linn.* die Biene, Imme: méh. *vulg.* Čela, Pſela, Ščela. *Usus.* Mladé Wčeli, i. e. Šog: apum soboles (examen), junge Bienen: fiatal méhek, raj. Robotné Wčeli, i. e. Noſičky, které Rwíti zbíragú, a znáſagú: apes operariae, gerulae: Arbeiter, Zuträger, zutragende Bienen, Zuträgerinnen: dolgozó (hordozó) méhek. Úlné Wčelí, i. e. Plaſtňice: fictrices apes, Honigmacherinnen, Honigmachende Bienen: méz tsináló méhek. *Prov.* Gako Wčeli ſa motagú, non invicem conveniunt; omnia commiscent: ſie ſind uneinig; ſie kommen nicht überein: megnem egyeznek; mindeneket öszve zavarnak (kevernek).

Wčelár, a, m. apum curator, apiarius, mellarius, melitturgus, i, m. *Varr.* Bienenmann, Bienenwärter, Bienenmeiſter: méhész, méh-tartó. *Syn.* Wčelňík. *vulg.* Čelar, Pſelar, Ščelar. *boh.* Medař, Wčelař. 2) v. Madar.

† Wčelař, e, m. idem.

Wčelička, i, f. *dem.* ex Wčelka.

Wčelinec, nca, m. apiarium, alvearium, mellarium, i, n. melitton: Bienenhaus, Bienenſtand: méhes, méhes kert, méh tartó-hely, méh-kas szék. *Syn.* Wčelňica, Úl wčelní. *boh.* Wčelňice.

Wčelka, i, f. *dem.* apicula, ae, f. das Bienchen, Bienlein: méhetske.

wčelní, á, é, *adj.* apes adtinens, apiarius, a, um: die Bienen betreffend, méhet illető. *Usus.* Wčelná Komorka, v. Úl, Klát, Woſčina. Wčelná Zelina, v. Dubrawňík. Wčelní Roſ, alveus apiarius, alvear, alveare, alvearium: Bienenkorb, méh-kas, méh-kosár. Wčelní Mol, clerus *Minn.* Bienenkäfer, méh-moly.

† wčelňí, *adj. omn. gen.* idem.

Wčelňica, i, f. v. Wčelinec.

† Wčelňice, f. v. Wčelinec.

Wčelňíček, čka, m. *dem.* ex Wčelňík (a).

Wčelňíček, čku, m. *dem.* ex Wčelňík (u).

Wčel-

Wčelňík, a, m. v. Wčelar. 2) Ptáč, v. Žlwa.

Wčelňík, u, m. Zelina: v. Dubrawňík.

wčera *adv.* heri, hesterna die: geſtern, geſtrigen Tages: tegnap, tegnapi napon. *Syn.* wčeragſého Dňa. *vulg.* ſčera. *Usus.* Wčera wečer (Ráno), heri vesperi (mane), geſtern Abends (früh), tegnap estve (reggel).

Wčeragšek, ška et šku, m. hesterna dies, der geſtrige Tag, tegnapi nap. *Usus.* Od Wčeragšku, inde ab hesterno die, von geſtern her, tegnaptól (tegnapi naptól) fogva. Pred Wčeragškem, pred Wčerem: nudius tertius, vorgeſtern, tegnap elött.

wčeragší, á, é, *adj.* hesternus, a, um: geſtrig, geſtern geworden: tegnapi. *Prov.* Zledá wčeragšého Dňa, nodum in scirpo quaerit *Terent.* den geſtrigen Tag ſucht er; er macht Scrupel wo keine ſind: a' kákán görtsöt keres. v. Šaší. 2) nuper admodum factus (natus): geſtrig, nicht lange vorher geworden (geboren): nem régi, tegnapi.

† wčeregší, *adj. omn. gen.* idem,

Wchádzání, á, n. ingressio, nis, f. introitus, ingressus, us, m. das Hineingehen, bémenés, bé-lépés. *Syn.* Wchod, Wkročení, Wstupení, Wstupowání, Wkročowání.

wchádzat, al, ám, V. I. *imp.* ag: ingredi, intrare, introire, inire: hineingehen, z. B. mit den Füßen: bé (belé) menni, lépni. *Syn.* wkročit, wkročowat, wstupit, wstupowat.

† wcházeti, zel, zím, idem.

wchlupnút, pnul (pel), pňem, V. P. *imp.* pňi: incidere, cadere in fluidum: hineinfallen in etwas Flüſſiges, valamibe bukni, bé-esni. 2) *tropice.* in memoriam venire, incidere: einfallen, eszébe jutni. Nemohlo ti to do Rozumu wchlupnút? non poterat id tibi venire in mentem? konnte es dir nicht einfallen, nem jutthatott az eszedbe?

Wchod, u, m. ingressus, introitus, us, m. ingressio, nis f. der Eingang, Eintritt, das Hineingehen: bé-menetel, bé-menés. bé-lépés. *Syn.* Wchádzání. *boh.* Wgití. 2) ingressus, aditus, locus ingressus: Eingang, Ort, wo man hinein geht: bé-menetel, bé-menésnek helye. 3) exordium, ingressus, ingressio, introitus: Eingang, Anfang, z. B. der Rede: bé-menetel, kezdet. *Syn.* Počátek, Začátek. 4) importatio, introitus: Eingang, Einfuhre; bé-menetel, bé-vétel, jövedelem. *Syn.* Dochodek, Donašek.

Wchošení, á, n. v. Wchádzání.

wchodit, il, ím, V. P. *imp.* wchod, v. wchádzat.

wčil, *adv.* nunc, iam, in praesenti, actu, actualiter: jetzt, jetzo, jetzunder, itzt, itzo, itzunder: most, mostan, mostanság, mostanában. *Syn.* wčilek, wčilka, *vulg.* wčilák, wčul, wčulek, wčuleka (i), teraš. *boh.* niní, niníčko, níňčko. *Usus.* Wčil prám, píšem, nunc ipsum (hoc ipso tempore) scribo, eben jetzt (jetzt gleich) ſchreibe ich, éppen most irok. Wčil prám prišel, modo recte venit, itzt gleich kam er, éppen most jött-el. Wčil máš príležitosť preukázat ša, kdo ši? nunc campum habes ostendendi, qui vir sis? jetzt kanſt dich zeigen, was für ein Mann du ſeyeſt,

mos-

mostan vagyon alkalmatosságod hozzá, hogy meg-mutassadd, mitsoda férfi vagy?

* **Wčilagſek**, ſku, m. v. **Wčilegſek**.

* **wčilagſí**, á, é, *adj.* v. **wčilegſí**.

* **wčilák** *adv.* v. **wčil**.

Wčilegſek, ſka, et ſku, m. hodierna dies, modernum (istud) tempus: die jetzige Zeit, mostani idő. **Od Wčilegſku**, ab isto tempore (momento), von itzt an: mostantól fogva.

wčilegſí, á, é, *adj.* modernus, hodiernus, actualis, e; qui (quae, quod) nunc est, praesens, tis, nunc: jetzig, itzig, gegenwärtig, heutig: jelen-való, mostani, mái. *vulg.* **wčilagſí**, **teragſí**. *boh.* **niňegſí**. *Usus.* **Wčilegſí Swet**, homines, qui nunc sunt: die itzige Welt, mostani világ. **Wčilegſá Prileżitoſť**, occasio praesens (quae nunc est), haec occasio: die itzige Gelegenheit, jelen-való alkalmatosság. **Wčilegſí Cisar**, Imperator nunc regnans (qui nunc est), der itzige Kaiſer, mostani Tsászár. **Mog Brat, wčilegſí Konſal**, chce: frater nunc Consul, vult: Mein Bruder, der itzige Bürgermeiſter, will: az én bátyám (ötsém) mostani fő-biró, akarja. **Wčilegſé Časi**, haec tempora, die itzigen Zeiten, mostani idők. **Wčilegſí Den**, hodiernus dies, der heutige Tag, mái nap.

wčilek, *adv. dem.* ex **wčil**. *Syn.* **wčilka**. *boh.* **niňičko, niňčko**.

Wcíleňí, á, n. introcollineatio, das Hineinzielen, bé-tzélozás.

wcílit, il, ím, V. P. *imp.* **wcíl**, ňečím: collineare intro rem, hienein zielen mit etwas, bé-tzélozni valamivel.

wčilka, *adv.* v. **wčil**.

Wcílowáňí, á, n. v. **Wcíleňí**.

wcílowat, lowal, lugem V. I. *imp.* lug, v. **wcílit**.

wcpaní, á, é, *p. c.* v. **wecpaní**.

Wcpáňí, á, n. v. **Wecpáwáňí**.

wcpáwat, al, ám, *freq.* ex **wcpat**, v. **wecpáwáť**.

* **wčul** *adv.* v. **wčil**.

* **wčulagſí**, et **wčulegſí**, á, é, *adj.* v. **wčilegſí**.

* **wčuleť**, **wčuleťa**, **wčuleťi**, **wčulťa** *adv.* v. **wčil**.

* **wšačeňí**, á, n. v. **Wšečeňí**.

* **wšačit ſa**, il ſa, ím ſa V. I. *imp.* **wšač ſa**, ňekomu ňečím, v. **wšečit ſa**.

* **wšačliwe**, *adv.* v. **wšecliwe**.

* **wšačliwí**, á, é, *adj.* v. **wšečliwí**.

* **Wšačliwoſť**, i, f. v. **Wšecliwoſť**.

* **wšačňe** *adv.* v. **wšečňe**.

* **wšační**, á, é, *adj.* v. **wšeční**.

* **Wšačnoſť**, í, f. v. **Wšečnoſť**.

* **Wšak**, u, m. v. **Wšek**.

† **wdáti**, al, ám *fut.* v. **widat** 5 Nro. *II. rec.* **wdát ſe**, v. **widat ſa**.

† **wdáwati**, al, ám, v. **widáwat**. *II. rec.* **wdáwat ſe**, v. **widáwat ſa**.

† **Wdawki**, *gen.* **Wdawek**, f. pl. v. **Widag**.

Wšečeňí, á, n. gratificatio, nis, f. *Cic.* Willfahrung, Gefälligkeit: kedveskedés.

† **wdechnuti**, chl, chnu *fut.* v. **wdichnút**.

wšečit ſe, il ſe, ím ſe, V. I. *imp.* **wšeť ſa**: gratificari alicui quapiam re *Cic.* Jemanden ein Gefallen thun, etwas zu Gefallen thun, zu Willen ſeyn, willfahren: kedveskedni valakinek valamivel. *Syn.*

zawšeciť ſa, wšek učinit, *vulg.* wšačiť ſa.

wšečliwe, *adv.* v. wšečne.

wšecliwí, á, é, *adj.* v. wšecní.

Wšecliwoſť, i, f. v. Wšečnoſť.

wšečňe *adv.* grate, grato animo (gratanter): dankbar, dankbarlich: hálá-adással, hálá-adatossan. *vulg.* wšačňe. 2) libenter, iucunde, suaviter: gern, mit Vergnügen, angenehm, gütig: örömest, szivessen. *Usus.* Wšečňe pregímať, aequo animo accipere, für gut annehmen, szivessen venni, és jóra magyarázni. Wšečňe to prigmi, čo z Láſki k tebe pochádzá: aequi, bonique id consule, utpote e meo erga te amore profectum: nimm es gütig an, was von meinem dir geneigtem Herzen herrühret: szivessen vegyed, és jóra magyarázzad, a' mi hozzád való szeretetből árad. Welmi wšečňe (rád), animo lubenti, libentissime: ſehr gern, von Herzen gern, ganz gern, igen örömest.

wšeční, á, é, (*abs.* wšecen) *adj.* gratus, a, um: dankbar, hálá-adó. *Syn.* powšeční. *vulg.* wšační. *Usus.* Wšečním bit, referre gratiam, gratum se praestare: dankbar ſeyn, ſich dankbar beweiſen: meg-köszönni, meg-szolgálni. Budem wšeční, non ero ingratus, gratum me praestabo: ich werde mich dankbar beweiſen: nem leszek hálá-adatlan. Wšečná Miſel ze ſebú donáſá, temu nagwíc chceť zawázaním bit, kterému ſme uſ pred-tím něco dlužní boli: ingenui animi est, cui multum debeas, eidem plurimum velle debere: es iſt ein Kennzeichen eines rechtſchaffenen Gemüths, demjenigen von neuem wollen dankbar (verpflichtet) ſeyn, dem man ſchon voran viel ſchuldig iſt: nemes természet, a' vagy bizonyos erkölcsnek jele, ha ahoz újonnan, és többel akarja valaki köteleztetni magát, a' kitöl már sok jó tételményt vett, és a' kinek már, igen sokkal tartozik. 2) gratus, acceptus, jucundus, suavis, placens: angenehm, gefällig, gefallend: kellemetes, kedves. *Usus.* Ge mu welmi wšeční, est illi nimis (valde) acceptus; valde charus; valde illi placet: er iſt ihm ſehr gefällig, er gilt viel bei ihm: igen kedves elötte; szereti ötet. To mi ge wšečné, hoc mihi placet, amo hoc: das habe ich gern; das gefällt mir: azt én szeretem; az nékem tetszik.

Wšečnoſť, i, f. gratitudo, inis, f. gratus animus: Dankbarkeit, dankbares Gemüth: hálá-adatosság, háladatosság. *Syn.* Powšečnoſť, wšečňá Miſel, wšečné Srdce. *vulg.* Wšačnoſť. *Usus.* Zawázaní ſi k Wšečnoſti, gratitudine teneris, du biſt zur Dankbarkeit verpflichtet, köteles vagy a' hálá-adatosságra. 2) gratia, gratiae. grates, gratiarum actio: Dankbarkeit, Dank: hálá-adás. *Prov.* Za obſáhnuté Dobroděňí Wšečnoſť, geſt Proſba nowá odtuhu Miloſť: gratiarum actio, est novi beneficii petitio: die Dankbarkeit für eine Wohlthat iſt die Bitte um eine neue Gnade: az egy jó tételményért-való háládatosság kér, és vár új kegyelmet 's jó tételményt.

Wšek, u, m. res grata, gratum, i, n. der Gefallen, Gefälligkeit: kedves dolog. *Syn.* Whod. *vulg.* Wšak. *Usus.*

wšek učiňič, v. wšečič ſa. wšek (whod) ſem učiňil newšečnému, ingrato capiti benefeci *Senec.* ich habe einem undankbaren Menſchen gutes gethan (erwieſen), jót tettem a' rosz (hála-adatlan) emberrel. Urobil mi wšek, fecit mihi gratum; officium mihi praestitit: er that mir einen Gefallen, kedves dolgot tselekedett nékem; jót tett vélem. Urobil mi welkí wšek, fecit mihi gratissimum; officium magnum mihi praestitit: er that mir einen großen Gefallen, nagy jót tett vélem. Urobil mi wetší wšek, fecit mihi gratius et majus officium: er that mir einen größeren Gefallen, nagyobb jót, és kedvesebb dolgot tselekedett vélem.

wdíchaní, á, é, *p c.* v. wdichnutí.

Wšicháňí, á, n. v. Wšichnutí.

wdichať, al, ám, v. sequ.

wdichnuť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi: inflare, inspirare, intro flare: hinein wehen, blaſen: belé-fúni. *Syn.* wefuknút. *boh.* čiſetí.

Wdichnutí, á, n. inflatus, us, m. inflatio, inspiratio, nis, f. das Hineinblaſen, Hineinwehen: belé-fúvás. *Syn.* Wefukáňí. *boh.* Čiſeňí, Wdechnutí.

Wdowa, i, f. vidua, ae, f. Wittwe, Wittfrau, Wittib: özvegy aszszony. *Syn.* Wdowica. Po nebohém Gánowi pozoſtala Wdowa, vidua Joannis relicta, des Johannis verlaſſene Wittwe, Istenben boldogúltt Jánosnak meg-maradott özvegye. Wdowú zoſtať; do Wdowſtwá priſť': fieri viduam, in Wittwenſtand kommen, öszvegyül maradni. *Prov.* Wdowe ňekedi Čert Šetki požičá, a Wdowca ſám češe: viduae nonnunquam, vidui semper ornare se solent,

wdowčí, á, é, *adj.* v. wdowecki.

Wdowec, wca, m. viduus, i, m. Wittwer, Wittmann: özvegy.

wdowecki *adv.* vidue, more vidui, vidualiter: wittweriſch, wittwermäßig: özvegyen, özvegyül, özvegy ember módgyára. *Syn.* powdowecki, wdowſki.

wdowecki, á, é, *adj.* viduus, a, um; vidualis, e; viduum adtinens: wittweriſch, den Wittwer betreffend: özvegy, özvegy embert illető. *Syn.* wdowſki. *Usus.* Wdowecki Staw v. seq.

Wdowectwí, á, n. viduitas, conditio vidui: Wittwerſtand, özvegység, özvegy ember állapottya. *Syn.* wdowecki Staw, Wdowſtwí.

Wdowica, i, f. v. Wdowa.

Wdowička, i, f. *dem.* ex Wdowa.

wdowſki *adv.* vidue, viduate, vidualiter, more viduali! (viduae): witwiſch, wittwiſch: özvegyen, özvegyül, özvegy asszony módgyára. *Syn.* podowſki. 2) v. wdowecki.

wdowſki, á, é, *adj.* viduus, viduatus, a, um; vidualis, e: witwiſch, wittwiſch, die Wittwe betreffend: özvegy, özvegyi, özvegy aszszonyokat illető. *Usus.* Wdowſki plat, wdowſké Wižiweňí: pecunia vidualis (alendae viduae), Witwergehalt, -geld: özvegy aszszony fizetése (tartása). Wdowſki Pribítek, sedes viduae, Witwenſitz, özvegy aszszony lakása, lakó helye). Wdowſki Rok, annus viduitatis, das Witwenjahr, özvegységnek esztendeje. Wdowſki, Staw, v.

Wdow-

Wdowſtwí. Wdowſká Kaſſa, Pokladňica: aerarium alendis viduabus, Witwencaſſe, özvegy aszszonyok kintse. Wdowſká Pomoc, collatio viduabus alendis, Witwenſteuer, özvegy aszszonyoknak élelmére öszve szedett segétség. 2) v. wdowecki.

Wdowſtwí, á, n. viduitas, status vidualis, conditio viduae: Wittſtand, özvegység, özvegyi állapot. *Usus.* Do Wdowſtá priſt, Wdowú zoſtať: v. Wdowa. Do Wdowſtwá priweſť; Wdowú učiniť: facere viduam, Witwe machen, in Witwenſtand verſetzen: özvegyen hagyni. 2) v. Wdowectwí.

wduchaní, á, é, *p. c.* v. wdíchnutí.

Wduchánní, á, n. v. Wdichnutí.

wduchať, al, ám, V. P. *imp.* chag: v. wdichnúť.

Wduchánwánní, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wduchánwať, al, ám, *freq.* ex wduchať.

We *praep.* v. W.

webrať ſa, webral ſa, wberem ſa, V. P. *imp.* wber ſa: intro rumpere, irrumpere, irruere: hineindringen: bé-ütni, bé (reá) rohanni, bé-tolni magát. *Syn.* weiſt, wťiſnúť ſa, wetreť ſa.

Wec, í, f. res, rei, f. die Sache, das Ding: dolog. *vulg.* oné, ono, onehoci, onoci. *boh.* W'ec. *Usus.* Weci nepodobné k Wíre, nespoſobné: absona, absurda: ungeräumte Dinge: hitelre képtelen dolgok. Wec welmi diwná, neſlíchaná, a newímluwná: res mira, inaudita, inenarrabilis, inessabilis; wunderbare, unerhörte, unaussprechliche Sache: tsudálatos, hallatlan, ki-mondhatatlan dolog. Wſecké Weci, omnia, omnes res: alle Sachen (Dinge), mindenek. Mnohe Weci, multa, multae res: viele Sachen, sok dolgok. Málo Weci, pauca, paucae res: wenige Sachen, kevés dolog. Teto (one) Weci, haec (illa), hae (illae) res: dieſe (jene) Sachen, ezek (amazok) a' dolgok. Dobru Wec mať, w dobrem meſt'e biť: in tuto esse, gute Sache haben, geborgen ſeyn: jó helyen lenni. *Prov.* Každá Wec za ſwím Pánem kričí. Wec cudzá k Pánu ſwému wolá: aliena res post dominum clamat, fremde Sache ſchreiet (ruffet) nach ihrem Herrn, minden jószág maga ura után kiált. 2) res, negotium: Sache, Geſchäft: dolog, munka, foglalatosság. *Syn.* Práca. *Usus.* Swogu Wec dobre, zle konať (robiť): rem (negotium) bene, male gerere; ſeine Sache gut, ſchlecht machen: dolgát jól, roszszúl folytatni. Tanec (tancowať) neňí moga Wec, saltare non est meum, Tanzen iſt nicht meine Sache, a' tánz nem az én dolgom. To ge pre mňa Wec: *a)* placet mihi, das iſt eine Sache für mich, i. e. gefällt mir: ez az én dolgom; ez nékem tetszik. *b)* decet me, convenit mihi, dignum me est: geziemt mir, ſchickt ſich für mich: ez nékem illik. Ľudi wiſmíwať neňí žádná (pekná) Wec: non decet irridere alios, Leute auslachen iſt keine Sache, i. e. geziemt ſich nicht: másokat ki-nevetni nem szép dolog. Twoga Wec, tu videris, das iſt deine Sache (Sorge), dein Geſchäft: a' te dolgod; te lássadd. 3) causa objectum: Angelegenheit, oder Sache,

che, die betrieben, wovon geredet, disputirt ꝛc. wird: dolog. ok, tzél. *Syn.* Cil. O gakeg Weci howoriše? Sprawedliwá Wec, justa causa, gerechte Sache (Urſache), igaz (valóságos) dolog. 4) causalis: Proceß: pör. *Syn.* Práwo, Pra. *Usus.* Wec wiriſená, negotium gestum, verrichtete Sache, der Handel: végbez vitt dolog. Wec Práwem rozeznaná, res judicata, eine mit Recht erkannte Sache, törvényessen el-igazíttatott dolog. Wec priſúdená, i. e. Rozſudek. *boh.* Reſolucí: iudicatum, deliberatum, res iudicata: das durch die Richter erkannt iſt: bírák itélete. 5) res, effectus, der Ausgang, die That, Wirklichkeit: dolog, ki-menetel, foganat. Sama Wec to učí, res ipsa docet, die Sache lehrts: maga a' dolog tanittya, bizonyíttya. 6) res, profectus, emolumentum: Vortheil, haszon. *Syn.* Proſpech. 7) Wec prečná, krížowá: vena transversa, der Zwergang in Bergwerke: kereszt-ér a' bányákban.

weč (pro wčo, *boh.* wco): quo, inquid, inquam rem: worinn, in was: hová, mibe, mire.

Wečer, a, m. vesper, is, vesperus, i, m. vespera, ae, f. tempus vespertinum: der Abend, die Abendzeit: etsve. *Usus.* Dobrí Wečer! bonus vesper! bonam vesperam! guten Abend! jó estvét. Wečer, na Wečer, z Wecera (*boh.* u Wečír): vespere, vesperi: Abends, am Abend: estve. K Wečeru, okolo Wečera, pod Wečer: ad vesperam (-rum), sub vesperum: gegen Abend: estve felé. Štedrí Wečer, vigilia nativitatis Domini, der heilige Weinachtsabend, karátsony böjtye. Sami Wečer, sub ipsum vesperum, zuſpät Abends, késön estve. Na Dunagi ſedí Ráčer, a to bolo ſamí Wečer ꝛc. *Prov.* Newíš, čo Wečer ze ſebú doňeſe: incertum est, quid vesper ferat: man weiß nicht, was Abends geſchieht: nem tudgya az ember, mi történek estve. Eſče nepreſel wſeckích Dňí Wečer; eſče Slunce na Weki nezapadlo: nondum omnium dierum sol occidit, es iſt noch nicht aller Tage Abend, még ez uem utólsó estve.

Wečera, i, f. coena, ae, f. sumtio (refectio) vespertina: das Abendeſſen, Nachteſſen, die Nachtmahl, die Abendmahlzeit: vatsora. *boh.* Wečeře. *Usus.* Chatrná Wečera, coena hecates, ſchlechte Mahlzeit, szegény vatsora. Nákladná Wečera (*boh.* ſláwní Pankét): coena opipara, köſtliches Maal, nagy (gazdag, bő) vendégség. Wečera Pána (*boh.* Páně): coena Domini, Abendmahl Chriſti, Úr vatsorája. Niekoho k Wečeri powolať, condicere ad coenam *Plaut.* condicere (indicere) alicui coenam *Suet.* Jemand zur Nachtmahl rufen, einladen: valakit vatsorára hívni, hivatni. Pri Wečeri, ad coenam, bei der Nachtmahl, vatsoránál. Niekomu ſa k Wečeri ſlúbiť, priſlúbiť: promittere alicui ad coenam *Plin.* Jemanden ſich zu der Nachtmahl verſprechen, valakinek magát vatsorához igérni. D'ekugem za Wečeru, de coena facio gratiam, ich danke höflichſt für die Nachtmahl, köszönöm a' jó tartást. *Prov.* Wečera ſkwoſtná, ge Bruchu ſkodná. Kdo chce mať Noc labku, nech má Wečeru krátku. Kdo chce ſpať lah-

lahko, nech večerá krátko: ex magna coena stomacho fit maxima poena. Ut sis nocte levis. sit tibi coena brevis: dem Magen viel Plagen macht, viel Eſſen auf die Nacht: a' hoszszas vatsora testet veti nagy nyavalyára. A' hoszszas vatsora ártalmas a' gyomornak.

Večeradlo, a, n. coenaculum, triclinium. i, n. der Speiſeſaal, vatsorálo-szoba. *Syn.* Gedárňa *boh.* Večeradlo.

Večeráňí, á, n. coenatio, nis, f. das Nachteſſen, Abendeſſen: vatsorálás. *Syn.* Večera, večerňé Gedeňí. *Usus.* Pri Večeráňí, super coenam *Curt. Plin.* unter (bei) dem Nachteſſen, vatsora között; vatsorálás izben.

večerať, al, ám, V. P. *imp.* rag: coenare. zu Abend (Nacht) eſſen, Abendmahl eſſen, abendmahlen: vatsorálni, vatsorát enni. *boh.* večeřeti. *Usus.* Večerat budem, a potom (na to poſledňe) ſpať pogdem: coenabo, post (demum) decumbam, ibo cubitum: ich will zu Nacht eſſen, und dann ſchlaffen gehen: elöbb vatsorálok, azután feküdni megyek, feküdni fogok menni. Tím lepſeg večerať budeme, licebit coenare rectius *Plaut.* deſto beſſer können wir zu Abend eſſen, annál jobban vatsorálhatunk (fogunk vatsorálni).

Večeráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

večeráwať, al, ám *freq.* ex večerať.

† **Večeře**, f. v. Večera.

Večerek, rku, m. *dem.* ex Večer. *Usus.* Samím Večerkem, sub ipsum, vesperum, juſt am Abend, már késön estve.

† **večeřeti**, řel, řím, v: večerať.

Večerňa, i, f. vesperae, arum, f. die Veſper, Nachmittagsgottesdienſt: vetsernye, delleſti Isteni szolgálat. *Syn.* Neſpor.

† **večerňí** *adj. omn. gen.* v. ſeq.

večerňí, á, é, *adj.* vespertinus, a, um: Abend, was Abends geſchieht: estvéli. *Usus.* Večerňí Čaſ, tempus vespertinum, Abendzeit, estvéli idö. Večerňí Mrak (*boh.* Súmrak), Mrkáňí: crepusculum, Abenddämmerung, alkonyodási homályos világosság. Večerňá Práca, labor vespertinus, Abendarbeit, estvéli munka (dolog, foglalatosság).

† **W'echet**, chtu, m. v. ſeq.

Wechet, chťu, m. ſtramentum, peniculus ſtramineus, faſciculus ſtramineus tortus, cesticillus, cesticulus, i, m. der Strohwiſch, szalma tekerts, szalma-tsutak. *boh.* W'echet.

Wechetek, tku, m. *dem.* ex praec. v. Wechťík.

† **W'echťek**, tku, m. *dem.* v. Wechťík.

Wechťíček, čku, m. exiguus peniculus ſtramineus, ein kleiner Strohwiſch, kis szalma tekerts, tsutakotska. *boh.* W'echítek, Wíſek.

Wechtiſko, a, n. *contemt. ex exagger.* ex Wechet: turpis peniculus ſtramineus, ein garſtiger Strohwiſch, rút (tsúnya) szalma-tsutak.

† **W'echtowí**, n. *collect.* v. ſeq.

Wechťowí, á, n. *collect.* peniculi ſtraminei, die Strohwiſche; ingleichen der Katzenzagel, oder das Schaftheu, wenn es zum Scheuern gebracht wird: szalmatekertsek, tsutakok. *boh.* W'echtowí.

večiťe *adv.* perenne *Colum. Pallad.* perenniter *August.* perennaliter, in perpetuum,

per-

perpetuo, semper, in aeternum, nunquam non: ewig, beſtändig, ewiglich, immerwährend, auf ewig, ohne Aufhören, immer, in einem fort: örökössen, örökre. *Syn.* wečňe. *Usus.* Wečiťe nečo predať, perennaliter quidpiam vendere, etwas auf ewig verkaufen, valamit örökössen (örökre) eladni.

wečitý, á, é, *adj.* perennis, perennalis, e; aeternus, perpetuus, sempiternus, interminus, a, um: ewig, beſtändig, beſtändig dauernd, oder während, immerwährend: örök, örökös, örökké való, vég-nélkül való. *Syn.* wečný. *Usus.* Wečitá Pamätka, memoria perennis, immerwährende Gedächtniß, örök emlékezet. Na wečitu Pamätku, ad memoriam aeternitatis *Cic.* zur ewigen Gedächtniß, örök emlékezetre. Wečitá Pochwala, Ozdoba: aeterna laus, aeternum decus: ewiges Lob, ewige Zierde: örök ditsöség, dész. Wečitá Čnosť, virtus aeterna, beſtändige Tugend, meg-marado jóság. Wečitý Hňew weſť, držať, aeternum vulnus servare, einen ewigen Zorn führen, örökös haragot tartani. Wečitá Wec, res perennis, ewige Sache, örökös dolog. Pamätka od Medi wečitegſa, monimentum aere perennius *Horat.*

Wečiťeňí, á, n. consecratio ad immortalem memoriam, Verewigung, örökké valóvá tétel, sok ideig fenntartás.

wečitiť, il, ím, V. I. *imp.* wečíť: aeternare, reddere immortalem (aeternum), consecrare aeternitati (immortalitati), verewigen, örökké valóvá tenni (tészem) sok ideig fenn tartani (tartom.)

Wečitoſť', i, f. perennalitas, perennitas *Cic. Plaut.* perpetuitas, aeternitas, tatis, f. beſtändige (unaufhörliche) Dauer, Dauerhaftigkeit, Ewigkeit: örökösség. *Syn.* Wečnoſť.

wečňe *adv.* perpetuo, semper, sempiterne, in aeternum, nunquam non: ewig, beſtändig: örökké, örökén, örökössen. *Syn.* wečiťe. *Usus.* Wečňe (na Weki) trwať, perennare *Ovid. Colum.* ewig dauern, immerwähren: örökké (sokáig) tartani.

† w'ečňe *adv.* idem.

weční, á, é, *adj.* aeternus, perpetuus, sempiternus, a, um: ewig, beſtändig, immerwährend: örök, örökké való, szüntelen való, örökös. *Syn.* wečitý, ſtálí. *Usus.* Wečná Pokutá (Smrť), poena (mors) aeterna, ewige Strafe, ewiger Todt: örökké való büntetés, halál. Na wečné Weki, in aeternitate, in perpetuas aeternitates: in alle Ewigkeit, örökké, örökre. Na wecné Weki, nunquam, nullo, modo: in Ewigkeit nicht, soha sem. To na wečné Weki newerím, istud nullo modo credere (in animum meum inducere) possum, ich glaube in Ewigkeit nicht, ezt soha sem hiszem-el; ezt semmi képen el-nem hitethetem magammal. Mog milí weční Bože! w gakeg ſem gá Poloze? aeterne mi Deus! qui ego sum situs?

† w'eční, á, é, *adj.* idem.

Wečnoſť, i, f. aeternitas, tis, f. Ewigkeit, immerwährende Zeit, unaufhörliche Dauer: örökké-valóság. *Syn.* weční Čaſ, Wečitoſť. *Usus.* Na Wečnoſť, in aeternum, in

Ewig-

Ewigkeit, örökké, örökre. 2) aeternitas, Ewigkeit, unendliche Dauer: vég-nélkülvalóság, létel. *Syn.* neſkonečná Bitnoſť. Boh geſt od Wečnoſti, Deus est (annos vivit) ab aeternitate, Gott iſt von Ewigkeit her, az Isten örögtől fogva vagyon (való). 3) aeternitas, tempus immemoriale: Ewigkeit, undenkliche Zeit: örökké-valóság. To od Wečnoſti tak bolo, hoc ex omni aeternitate sic fuit, das iſt von Ewigkeit ſo geweſen, ez öröktől fogva így volt. 4) altera vita, aeternitas: Ewigkeit der Zuſtand nach dieſem Leben: örökké-valóság. Obrátiť ſa na Wečnoſť; preiſť (odiſť) do Wečnoſť'i: ad Patres adponi, in die Ewigkeit übergehen, az örökké-valóságba általköltözni, menni. Na mé hríšné Roſť'i, kdiž položá Rameň; Du a do Wečnoſť'i pogde (furdeſ, hogdeſ) na Ekzámen.

wecpaní, á, é, *p. c.* infartus, infarsus, infertus, ingestus, a, um: hineingeſtopft, belétömött, belé-nyomott. *Syn.* wepaní. 2) impressus, inculcatus: hineingebracht, durch Reden, oder Unterricht beigebracht: szájába rágott, elméjébe nyomott.

Wecpáňí, á, n. infarsio, infersio, ingessio, nis, f. Hineinſtopfung, belé-tömés, nyomás. *Syn.* Wepáňí. 2) impressio, inculcatio: das Hineinbringen, Beibringen, durch Reden, oder Unterricht: szájába rágás, elméjébe való nyomás.

wecpať, al, ám, V. P. *imp.* wecpag: infarcire (infercire), ingerere: hineinſtopfen, füllen: belé-tömni, nyomni. 2) imprimere, infigere, inculcare animis (animo, memoriae): hineinbringen durch Reden, oder Unterricht, beibringen: elméjébe nyomni, szájába rágni. *II. rec.* wecpať ſa: intrudere se, hineindringen, bé-tolni magát. *Syn.* wetrieť ſa.

Wecpawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wecpáwať, al, ám, *freq.* ex wecpať. *II. rec.* wecpáwať ſa, *freq.* ex wecpať ſa.

wedění, á, é, *p. c.* ex weſť: ductus, deductus, a, um: geführt, gebracht: vezetett, vezettetett, vitetett. 2) transactus, geführt, zugebracht, z. B. das Leben: töltt, el-töltött. *Syn.* ſtráwení.

Weděňí, á, n. *Nom. Verb.* ex weděť: notitia, peritia, scientia, ae, cognitio, nis, f. das Wiſſen, Kundſchaft, Wiſſenſchaft, Kenntniß: tudás, meg-tudás, meg-értés. *Syn.* Wedomí, Weďomoſť. *boh.* W'edomí. 2) *Nom. Verb.* ex weſť: ductus, us, m. ductio, nis, f. Leitung, Führung, das Leiten, z. B. der Menſchen, des Waſſers: vitel, vezetés vétel, el-vétel, el-vévés' *boh.* Wedeňí. *Usus.* Wedeňí (Tok) Wodi, ductus aquarum (aquae), aqualegium: das Leiten des Waſſers, Waſſerleitung, Waſſergang: víz elvévés, vezetés, el-vétel.

† W'ederce, n. v. Wedro, Káď, Kadečka. 2) v. Kotlíček, Kotlík. W'ederce, Wodi ſw'ecené, v. Swaťeňička.

Wederko, a, n. *dem.* parva situla, urnula, hydriola, ae, f. ein kleiner Eimer, víz merítő edényetske, vedretske. *boh.* W'edírko.

weděť, weděl, wim (*vulg.* wgem) V. I. *imp.* weď: scire, nosse, notum habere, non ne-

scire, non ignorare: wiſſen, Kenntniß, Kenntniß haben, bewuſſt (bekannt) haben: tudni, érteni. *Syn.* Wedomoſť (Umeloſť) mať. *boh.* w'eděti. *Usus.* Welmi dobre wedeť, per bene nosse, percallere: eine Sache wohl wiſſen, igen jól tudni. Chcet wedeť: *a.*) velle (cupere) scire, wiſſen wollen, Neigung, oder Begierde zu wiſſen haben: akarni (szeretni, kivánni) tudni. Chcelbich wedeť, rádbich wedel: velim scire, ich möchte (wollte) gern wiſſen: szeretném (akarnám) tudni. *b.*) sciscitari, quaerere, velle scire: fragen, forſchen nach etwas: tudakozni, értekezni, kérdezösködni. *c.*) simulare se scire, thun, als ob man es wiſſe: úgy tettetni magát, mintha tudná az ember. Ten Člowek chce wſecko wedeť, ille homo simulat se omnia scire; iactat scientiam omnium rerum: der Menſch will alles wiſſen, i. e. thut nur ſo: úgy tselekszik, mintha mindeneket tudna. Ti to chceš wedeť? tíbiš to wedel? tu hoc scias? du willſt das wiſſen? te akarod azt tudni? te tudnád azt? Budúcňe (nabudúce) wedeť budem, in futuro scibo, et sciam: künftighin werde ichs wiſſen: meg-tudom (tudni fogom) jövendöben. Má ša wedeť, sciendum est, man muß wiſſen, tudni kell. Može ša to (može to Člowek wedeť, sciri potest; scire licet: man kann wiſſen, azt tudhatni, meg-tudhatni. O ňecem (ňekem) wedeť, scire de re, de aliquo: von etwas (von Jemanden) wiſſen, valami (valaki) felöl tudni. O ňecem wedeť, conscium esse rei, wiſſen um etwas, valami felöl tudni valamit. Nič nedá o sebe wedeť: *a.*) nihil auditur de eo, er läßt nichts von ſich wiſſen, semmit sem hallani felöle: semmi hírét nem hallani. *b.*) non scribit, ſchreibt nicht, nem (semmit sem) ír. Abiš wedel; weď; dáwám ti na Wedomoſť (Známoſť): scito, wiſſe, du mußt (ſollſt) wiſſen; ich thue dir zu wiſſen: tudgyadd. To chcem abiš wedel: illud te scire velim, ich will, daß du es weißt: akarom hogy te ezt meg-tudd. To ti powedám, abiš wedel, id tibi dico, ut sis sciens: das ſage ich dir, damit du es weißt: mondom, hogy tugyad. Neňí potreba, abich to wedel, ſteg Wedomoſť'i nič nemám: nihil ad me adtinet scire, es gehört mir nicht zu, dieſes zu wiſſen: nem szükség, hogy tudgyam. Abi ſť'e wedeli; wedťe; dáwám wám na Wedomoſť: scitote, wiſſet; ich thue euch zu wiſſen: tudtotokra légyen. A kdo bi to newedel; že ti chceſ se: cui enim non appareret, te velle: dann wem iſt nicht bekannt, daß du wolleſt: de ki nem tudná, hogy te azt akarod. Kdo bi to (gakobi to ňikdo) newedel: quasi ignotum sit, wers nicht wüßte, ironiſch: ki ne tudná azt? mint ha azt nem tudnák. Dobre wím, probe scio, non ignoro, non nescio, non me latet (fugit): ich weiß wohl, jól tudom. Zaiſť'e wím, certo scio, habeo exploratum, mihi exploratum est: ich weiß gewiß, bizonyossan tudom. Na kolko wím, podla meg Wedomoſť'i (mého Wedomá), na moge Wedomí, na mogu Wedomoſť: quod sciam (scio), quantum scio: ſo viel ich weiß,

meines

meines Wiſſens: a' mennyire tudom; az én tudtomra. Wím, kde bíwá: scio, ubi habitet: ich weiß ihn wohnen, tudom, hol lakik, az ö lakását. Gá wím (mám) ńečo powedeť: scio dicere; habeo, quod dicam: ich weiß etwas zu ſagen: van, mit szóllanom. Ti mnoho wíſ: *a.*) nihil scis: du weißt viel, i. e. nichts: te sokat tudsz. *b.*) tace, ſchweig, hallgass. Wíſli? scisne? scin? nostin? weißt du (wohl)? tudodé? tuddé? Wíſli ti? scin tu? weißt du es? tudodé te? Wíſ to? preco bi ſem newedel? idne scis? quid ego nesciam: weißt du dieſes? warum ſollte ich es nicht wiſſen? tudodé? miért nem tudnám? Odkad to wíſ? unde id scis? woher weißt du dieſes? honnét tudod ezt? Newíſ to? ano newím: id nescis? ita: dieſes weißt du nicht? ja freilich nicht: nem tudodé azt? igen-is, nem tudom. Wí o teg Weci, scit de hac re, er weiß die Sache, próbálta azt a' dolgot; ö túd a' felöl. On wí, že mám Peňáze; o mích Peňazoch on dobre wí: scit me habere pecuniam, er weiß Geld bei mir, i. e. daß ich Geld habe: tudgya, hogy pénzem vagyon; túd az én pénzem felöl. Każdí towí (poznáwá), nemo hoc nescit, jederman weiß es, minden ember tudgya azt. Nech gedenkażdí wí, omnes sciant, zu wiſſen ſey hiermit Jedermann, kiki tudgya. Kdo wí? *a.*) nescio, ich weiß nicht, wer weiß? nem tudom, ki tudgya? *b.*) forsan, fortasse, fortassis: vielleicht) wer weiß? talám, netalám. *c.*) potest esse, fieri potest: wer weiß? es iſt möglich, kann geſchehen, meglehet, meg-történhetik, megeshetik. On miſlí, kdo wí, že kolko (že čo) wí: existimat se permultum scire, er denkt, wer weiß, wie viel zu wiſſen, i. e. ſehr viel: azt gondollya, hogy, tudgya Isten, mennyit túd. Nazdáwá ſa, kdo wí, že čo má: *a.*) putat se permultum habere, er denkt, wer weiß, was zu haben, i. e. ſehr viel: azt gondollya, hogy, Isten tudgya, mije vagyon. *b.*) rem magnam, etwas großes, hogy ki tudgya minü nagy dolga vagyon. Kdo wí? scilicet, vero: wers weiß, ſpöttiſch: igen-is, tudni-illik. Welmi učení Člowek, kdo wí: valde doctus homo, scilicet: ein ſehr gelehrter Mann, wers weiß: igen tudos ember, tudni illik. v. newedeť. 2) scire, tenere, callere, intelligere: wiſſen, verſtehen, kennen: tudni, érteni. *Syn.* rozumeť. *Usus.* Latinſki (polakinſki) wedeť, scire latine, lateiniſch wiſſen, deákúl tudni. Wſecke Reči wí, omnes linquas callet (loquitur), er weiß alle Sprachen, minden nyelveket túd, beszél. Wí dobre na Gusle hrať, scit fidibus, er kann gut geigen, jó hegedüs. 3) scire, cognoscere, noscere: erfahren, wiſſen: tudni, tapasztalni, megtudni, ismérni. *Syn.* ſkusiť. 4) posse scire: können, wiſſen, im Stande ſeyn: tehetni tudni. *Syn.* moct. *Usus.* Čokolwek (wſecko) urobiť wí, scit facere omnia, er weiß alles zu machen, ö mindent (akármit) túd tsinálni. 5) tenere animo, memoria), scire: wiſſen, inne haben, im Kopfe haben, z. B. die Lektion: tudni, fejében

ben lenni. 6) meminisse, recordari: wiſſen, ſich erinnern: emlékezni, tudni. *Syn.* pamatať. *Usus.* To newím, non amplius memini (scio), ich weiß nicht mehr, arról nem emlékezem.

† w'eděti, w'ědel, wím, *imp.* w'ez, v. wěděť.

wedla *praep. reg. genit.* juxta, secundum, penes, propter, ad, apud: neben, gleich, dabei, bei: nál, nél, mellett. *boh.* wedlé. *Usus.* Wedla ňeho ſem ſedáwal, apud eum, sedebam, neben ihm ſaße ich, mellette üllök vala.

wedlagſí, á, é, *adj.* vicinus, a, um: benachbart, szomszédságban-való, közel-való.

† wedlé *praep.* v. wedla.

wedome *adv.* sciens, scienter, prudens: wiſſentlich, mit Wiſſen: tudva, tudván, tudóson. *Syn.* z Wedomoſtú, powedome, známe. *Usus.* Wedome ſem to učiňil sciens (sciens, et prudens) feci, wiſſentlich, oder mit Wiſſen (mit Wiſſen, und Willen) that ichs: tudva (szánt-szándékkal) tselekedtem. Wedome neučiním, sciens non faciam, tudva (szántszándekkal) nem tselekszem. Newedome (bez Wedomá) ſem učiňil, inscius (insciens, imprudens) feci, nicht wiſſentlich (ohne mein Wiſſen) that ichs, nem tudva tselekedtem. 2) consulto, de industria: wiſſentlich, vorſetzlich: kész akartva, szántszándékkal. *Syn* dobrowolňe, ſchwálňe. 3) scienter, perite, admodum disciplinae: wiſſentlich, tudóson. *Syn.* umele. *Usus.* Žáden to wedomegſeg nekonal, nemo in eo genere scientius est versatus *Cic.* niemand hat es mit größerer Gelehrſamkeit behandelt, senki ezt a' dolgot jobban nem vitte véghez. Wſecko ſi čo nagwedomegſeg ſpogil, haec omnia scientissime complexus es, alles dieſes haſt du recht gelehrtſam verfaßt, zuſammengezogen: ezeket tudóson foglaltad öszve.

† w'edom'e *adv.* idem.

Wedomí, á, n. v. Wěděňí.

† W'edomí, n. idem.

wedomí, á, é, *adj. reg. gen.* sciens, tis; gnarus, conscius, a, um: wiſſend, erfahren, der weiß: tudván, értvén, tudós, valamit tudó, által látó, tanultt. *Syn.* powedomí, umelí, zbehlí. *Usus.* Wedomegſí budeſ, scientior eris, künftighin wirſt du mehr wiſſen (erfahren), tudósabbá lészes. Nagwedomegſí Kragin, scientissimus regionum, gute Kenntniß habend von allen Ländern, jól tudgya az orszagokat. Latinſké Reči wedomí, sciens latinae linguae, ein guter Lateiner, jó deák. Wedomegſá Bosorka, scientior venefica, erfahrene Hexe, tanúltt boszorkány. 2) notus, cognitus, perspectus: wiſſend, wiſſentlich, bewußt, bekannt, oder was man weiß: tudva-való, ismeretes, ismértetett. *Syn.* powedomí, známí. *Usus.* Mňe neňí wedomé, mihi non notum est, nescio: mir iſt nicht wiſſend, semmit sem tudok erről; ez nékem ismeretlen dolog. Na kolko mi wedomé (Wec známá) geſt: quantum scio, quod sciam: ſo viel mir wiſſend iſt; meines Wiſſens; a' menyire tudom a' dolgot; értek a' dologhoz. Wedomé, a newedomé Hrichí: nota, et ignota peccata: wiſſentliche, und unwiſſentliche Sünden: tudva-való, és tudatlan vétkek. 3) voluntarius, de indu-

industria (de consulto) factus: freiwillig, vorsetzlich, vorsetzlich geschehen: kész akartva-való. *Syn.* dobrowolní, schwální. Smrt wedomá, mors voluntaria, wissentlicher Mord, szántszándékkal (kész-akartva) való halál.

† w'edomí, á, é, *adj.* idem. 2. Nro.

Wedomoſt', i, f. notitia, scientia, ae, cognitio, nis, f. das Wissen, Wissenschaft, die man von etwas hat, Kenntniß: tudomány, meg-értés, meg-ismérés, meg-tudás, ismeret, által látás. *Syn.* Wedeňí, Známoſt'. *Usus.* Budúcého Neſčaſt'á Wedomoſt', futurorum malorum scientia, das Vorausſehen des künftigen Unglücks, által látása a' következendö gonosznak. Wedomoſt' mať o ňečem, habere scientiam rei, scire (nosse) rem: Wissenschaft haben von etwas, tudni, érteni a' dolgot. Na Wedomoſt' dať, dáwať: notum făcere, aperire, patefacere, indicare, significare, facere aliquem certiorem, facere, ut aliquis sciat: zu wissen (zur Wissenschaft) gelangen lassen, i. e. bekannt machen, berichtigen, zu wissen thun, (geben): bizonyossá tenni, tudtára adni. Dag mi na Wedomoſt', fac me certiorem, fac, ut sciam: thu mir zu wissen, adgyadd tudtomra. Na Wedomoſt' doſtať, zwedeť ſa: audire, comperire, discere, scire: zu wissen bekommen, megtudni. Ňekomu (gednému každemu) na Wedomoſt' priſt', alicui (omnibus) innotescere, notum fieri: zu Jemandes (Jedermanns, Wissen gelangen, i. e. bekannt werden: valakinek (mindeneknek) tudtára esni. Nade wſecku Wedomoſt', supra omnem scientiam, über alles Wissen, minden tudás (tudomány) felett. Proti lepſeg Wedomoſt'i (ſchwálňe), učiňil, sciens meliorum (consulto) fecit, wider besser Wissen that er's: készakartva tselekedte (tette) azt. Gá o tom žádneg Wedomoſti nemám, nič newím: careo scientia (notitia) rei; haud novi rem; res me fugit: ich habe davon keine Wissenschaft, semmit se tudok felöle. 2) scientia, disciplina, doctrina, ars: Kenntniß, Disciplin, Kunſt, Wissenschaft: mesterség, tudomány. *Syn.* Umeloſt, Umeňí. Wogenſká Wedomoſt, scientia rei militaris, Kriegskunst, hadimesterség. Ma w teg Weci Wedomoſt', habet in hac re scientiam, in diesem Fach ist er geübt (gelehrt), hat Belesenheit: tud ehez.

Wedro (pri Studňi), a, n. hydria, nasiterna, situla, urna, ae, f. modiolus hauriendae e fonte aquae subserviens, lacus, us, m. sinum, i, n. der Kübel, Eimer, als ein Gefäß, Wassereimer: veder, vödör, víz meritö veder, kaponya, víz hányó kerék, mellyel valamelly folyó vízből másuvá vizet mernek. 2) amphora, *mensura fluidorum*: Eimer, als ein Maß flüssiger Dinge z. B. Weins: veder. *Syn.* Okow. *boh.* W'ederce. 3) *boh.* v. Horúčoſt'.

† W'edro, a, n. v. Wedro. 1. et 2. Nris.

wefúkaní, á, é, *p. c.* v. wdichnutí.

Wefúkáňí, á, n. v. Wdichnutí.

wefúkať, al, ám, V. P. *imp.* kag: v. wdichnuť.

wefuknút, knul (kel), kněm, V. P. *imp.* kni: v. wdichnút.

wefúknutí, á, é, *p. c.* v. wdichnutí.

Wefuknutí, á, n. v. Wdichnutí.

Wefukowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wefukowat, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug, v. wefúkat.

Wegač, a, m. ventilator, is, m. *Colum.* der Schwinger, Worfler, z. B. des Getreides: szóró, szelelő.

wegací, á, é, *adj.* ventilationi serviens, zum Schwingen (Worfeln) dienend, szórni-való, szóráshoz-való. *boh.* w'egicí. Wegacá Lopata, v. seq.

Wegačka, i, f. ventilabrum, i, n. et vannus, i, f. *Colum.* die Wurfſchaufel, Wanne, Schwinge, Getreideſchwinge: szóró lapát. *Syn.* wegacá Lopata. *boh.* W'egečka, W'egice, w'egicí Lopata. 2) v. Wegba.

Wegba, i, f. ventilatio, nis, f. das Schwingen, Worfeln, Wannen: szórás, szelelés. *Syn.* Wáčí. 2) tempus ventilationis. Wurfzeit, Schwingenzeit, Wannenzeit, Worfelnzeit: szórás (szelelés) ideje. *Usus.* Na Wegbu, tempore ventilationis, zur Schwingenzeit, szóráskor, szeleléskor.

† Wegce, u, v. Wagce.

† W'egečka, i, f. v. Wegačka.

Wegica, i, f. lepowá na Ptáki: calamus, arundo, virga viscata. Leimruthe, lépes veszszö. *boh.* W'egice, W'egičko.

† W'egice, f. idem. 2) v. Wegačka.

Wegička, i, f. *dem.* virgula viscata, eine kleine Leimruthe, lép veszszötske.

† W'egička, i, f. idem.

† W'egičko, a, n. v. Wegica.

* wegiſt' et wegſt, weſel, wegšem, v. weiſt'.

wehánat, al, ám, v. whánat.

wehnaní, á, é, *p. c.* intropulsus (compulsus) impulsus, a, um: eingetrieben, hineingetrieben, hineingejagt: bé (belé) hajtott, kergetett. *Syn.* nahnaní.

Wehnáňí, á, n. impulsio, nis, f. Eintreibung, Hineintreibung, das Hineinjagen: bé-belé) hajtás, kergetés. *Syn.* Nahnáňí.

wehnat, wehnal, wežeňem, V. P. *imp.* wežeň: inigere (-igo, -egi, actum) in aliquem locum *Varr.* intropellere (compellere), impellere: eintreiben, hineintreiben, hineinjagen: belé (bé) üzni (zöm), hajtani (tom), kergetni. *Syn.* nahnat.

† wehnatí, á, é, v. wehnaní.

† Wehnatí, n. v. Wehnaňí.

weiſt', weſel, wegšem, V. P. *imp.* wegši: intrare, inire, ingredi, introire: hineingehen z. B. mit den Füßen: bé-menni, bé-lépni. *Syn.* wſtúpiť. *boh.* wgíti. *Usus.* Do Známoſt'i weiſt', innotescere, bekannt werden, meg-ismérkedni. W Miloſt' weiſt', gratiam inire, Gnade (Gunſt) erlangen, kegyelmet (jó kedvet, szivet) találni valakinél. Do Přátelſtwá weiſt', inire amicitiam, eine Freundſchaft machen, barátságot kötni, valakivel öszve barátkozni. 2) intrare, capi: hineingehen, gefaßt (gefaſſet) werden: belé férni. *Syn.* zmeſt'iť ſa. *boh.* wgít ſe. *Usus.* Wſecko mi to tam muſi weiſt'. *boh.* Wſecko ſe mi totam muſi wgít.

Wek, u, m. Človeka: aevum, i, n. aetas, tis, f. das Alter, Lebenszeit, Dauer, Zeit, die ein Menſch,

Mensch, Thier, Baum ꝛc. durchlebt: élet-ideje. *Usus.* Ďetinſkí Wek, i. e. Ďetinſtwí: aetas puerilis iniens), infantia: die Kindheit, Kindjahren, Knabenalter: gyermek - kor, gyermekség. Mladí Wek, i. e. Mládež, Mladoſt': adolescentia, juventus, aetas adolescentiae: die Jugend, Jünglingsalter: nevedékenység, ifjúság. Čhlapſkí (mužſkí, člowecki, člowecenſkí) Wek, i. e. Chlapſtwí, Člowečenſtwí: aetas virilis, das männliche Alter, ember (férfiui) kor. Starí Wek, senectus, senecta, senium, aetas provecta (senilis): das hohe Alter, Alter eines Greises: vénség, vénkor, öreg kor. Starí Wek mrzutí (ſkamrawí, krutí) Wek, senectus est morosa, das Alter iſt mürriſch, komor a' vén kor. Zeſlí (ſedíwí, obſtarní, doſpelí) Wek, aetas ingravescens, das hohe Alter, vénség, öregség, megvénülés. Dluhí Wek (Ziwot), longaevitas, langes Leben, hoszszú élet. Wekem zeſlá (ſtará) Žena, Baba: vetula, anus, altes Weib, alte Frau: vén banya. Swog Wek tráwiť, aetatem agere, ſein Alter zubringen, maga idejét vesztegetni. Člowek teho Weku, ťolko Rokow magící: homo id aetatis *Cic.* von dem (ſolchen) Alter, olly idös ember. Toho (w tem) Weku ſem, že ꝛc: id aetatis sum, ut: ich bin in dem Alter, daß: életemnek olly korában vagyok, hogy. To eſče není záden Wek, hi non multi sunt anni, das iſt noch kein Alter, még az nem nagy idö, nem sok esztendö. Mého Weku ge; w gednem (gedného) Weku ſme; ge mog wrſtewní: sumus coaetanei, est meus aequalis (coaetaneus), est totidem annorum, quot ego: er iſt in meinem Alter, egy idösek vagyunk, egy idöben (korban) vagyon vélem. Oba gedného Weku ſú; ſtagní Wek magú: sunt unius aetatis, ſie ſind beede gleiches Alters, mind egy idösök. Kwetného Weku (při naglepſích Rokoch) bit, florere aetate, in der Blühe ſeines Alters (in beſten Alter) ſeyn, idejének jó erejében lenni. Uſ ge we Weku (-koch) poſtawení, iam est provectae aetatis, er iſt ſchon ziemlich alt, már koros, öreg. W naſém Weku, za Naſích Čaſow (Dňow), za naſé Čaſi: nostra aetate, zu unſerer Zeit, a' mi idönkben. Zlatí, ſtréberní, železní, blatnatí Wek: aetas aurea, argentea, ferrea, lutea: das goldene, ſilberne, eiſerne, kothige Alter: arany, ezüst, vas, sáros idö. 2) seculum, i, n. das Jahrhundert, század. *Syn.* Stolet. *Usus.* Na Weki, in aeternum, in saecula: in Ewigkeit zu Ewigkeit, örökkön örökké. To ſa na Weki neſtaňe, id nunquam fiet, dieß wird in Ewigkeit nicht geſchehen, ez soha sem történik-meg.

† W'ek, u, m. idem.

* wela *adv.* v. mnoho.

* Weládko, a, n. v. Zroſt.

† Welblúd, a, n. v. Čawa. 2) v. Kotwica. 3) kotwení Powraz.

† welblúdowí, á, é, *adj.* v. ťawowí.

† Weľe, n. v. Hewer 2 Nro.

weľebení, á, é, *p. c.* adoratus, cultus, a, um: gewürdigt, hoch geachtet, geehrt, angebeten: imádtatott, tiszteltetett. *Syn.* cťe-

cťení. 2) celebratus, praedicatus, ornatus, laudatus, magnificatus: gepriesen, gelobt: ditsértetett, magasztaltatott, hirdetett. *Syn.* wichwálení, wichwalowani, zwinsowaní. 3) excitatus, elevatus: empor gebracht, fel-emeltetett, felmagasztaltatott. *Syn.* wiwíseni, wiwisowaní, zdwihnutí.

Welebění, á, n. adoratio, veneratio, nis, f. cultus, us, m. Würdigung, Hochachtung, das Ehren, Anbeten, die Anbetung, Ehre, Ehrerweisung: imádás, tisztelet. *Syn.* Cťení, Klaňáňí. 2) celebratio, praedicatio, ornatio, laudatio, magnificatio: das Preisen, détsérés, magasztalás, hirdetés. *Syn.* Chwáleňí, Wichwáleňí, Wichwalowáňí, Zwisowáňí. 3) excitatio, elevatio: Emporbringung, fel-emelés, fel-magasztalás. *Syn.* Wiwíseňí, Zdwihnutí.

welebit, il, im, V. I. *imp.* weleb: venerari, revereri, colere, adorare: würdigen, hochachten, ehren: anbeten: tisztelni, imádni. *Syn.* cťit, klaňat. 2) celebrare, praedicare, ornare, laudare, magnificare: preisen, groß machen, loben: ditsérni, magasztalni, hirdetni. *Syn.* chwálit, wichwalowat, zwisowat. *Usus.* Ubi sma welebil, žádám: ut me ornes, postulo: ich verlange, daß du mich lobest: kivánom, hogy magasztally (ditsérj) engemet. 3) excitare, elevare: empor bringen, fel-emelni, fel-magasztalni. *Syn.* wiwísit, wiwísowat, zdwihnút.

welebňe *adv.* venerabiliter, venerande, cum veneratione: mit Hochachtung, ehrwürdig, tiszteletessen, tisztelendő-képen. *Syn.* mnohowelebňe. 2) magnifice, splendide: herrlich, anſehnlich: nagyságoson, fömodra, méltóságoson, fényessen, tündökölve. *Syn.* dostogňe, sláwňe, skwostňe.

welební, á, é, *adj.* venerandus, a, um; venerabilis, e: ehrwürdig, hochehrwürdig: tisztelendő, hetsületre méltó. *Syn.* mnohowelební. *Usus.* Welebná Swátosť (oltárňá), venerabile, venerabile sacramentum: das hochwürdige Sakrament, das Hochwürdigſte: oltári szentség. 2) magnificus, inclytus, almus, splendidus, ornatus, insignis, e: herrlich, anſehnlich, rümlich, hochlöblich, vortrefflich: nagyságos, méltóságos, fényes, tündöklő, ékes. *Syn.* dostogní, sláwní, skwostní.

Welebnosť, i, f. venerabilitas, venerabilis (veneranda) conditio: Ehrwürdigkeit, Hochwürdigkeit: tisztelendő tulajdonság. *Syn.* Mnohowelebnosť. 2) magnificentia, ae, maiestas, tis, f. Herrlichkeit, hohe Vertrefflichkeit, Hochheit, Würdigheit, Majeſtät z. B. Gottes, auch von Königen, Fürſten: nagyság, méltóság, fényesség, felség, ditsöség. *Syn.* Dostognosť, Dostogenstwí, Sláwnosť, Skwostnosť.

Wekeslaw, u, m. v. Weleslawnosť.

wekeslawení, á, é, *p. c.* triumpho celebratus, triumphatus, a, um: triumphirt mit einem Triumphe beehrt: nagy győzedelmi pompával tisztelletett, győzedelmért ditsértetett. *Syn.* wítazení.

Weleslaweňí, á, n. triumphatio, nis, f. triumphatus, us, m. triumphi actio (ductus): das Triumphiren, Triumphirung,

rung, Triumphhaltung: győzedelmeskedésből haza jövés, és nagy pompával a' varosba menés. *Syn.* Wíťazeňí. 2) v. Weleſlawnoſť 2 Nro.

weleſlawit, il, ím V. I. *imp.* ſlaw, Wíťazſtwi, Prewoženi ňekoho, neb Widobití ňečeho: triumphare, triumphum agere de aliquo *Cic.* (de Liguribus, de Boiis *Liv.*) ex re *Cic.* (ex Etruria, ex Hispania *Liv.*); triumphum ducere *Plin. H. N.* triumphum deportare ex provincia *Nep.* einen Triumph woher bringen, triumphiren, einen Triumph halten, fieghaft einfahren oder einreiten: győzedelmeskedésből haza jönni, és nagy pompával a' városba menni; győzedelemért dicsértetni (tem), nagy pompával tiszteltetni. *Syn.* wíťazit, Wíťazſtwí ſlawit, wíťaznu Slawnoſť držať, *boh.* triumfowati. *Usus.* Wogni záhorſké weleſlawit, triumphare ex bellis transalpinis *Cic.* triumphum agere pugnae (ob pugnam) *Cic.* wegen der jenſeit der Alpen geführten Kriegen triumphiren, a' hegyeken-túl való hadakozásokat nagy pompával ülleni, tisztelni, Nadobití Mesta weleſlawili; wíťazná Slawnoſť' držaná bola ſtraňina Mesta: ex urbe trumphatum est *Cic.* wegen der eroberten Stadt (wegen der förmlichen Beſiegung der Stadt, wegen der in Stadt erhaltenen Siegs) hat man einen Triumpf gehalten; a' városnak megvevéséért győzedelemi pompát tsináltak.

Weleſlawitel, a, m. triumphator, is, m. *Apul.* der Triumphirende, ein Triumphirer; győzedelmet vévő. Wíťazitel, *boh.* Trumfowatel.

weleſlawňe *adv.* amplissime, spectabiliter: löblich, ditsőségessen, tekéntetessen. *Syn.* ſláwňe. 2) triumphaliter, triumphatorie, cum (in) triumpho: triumphlich, mit (im) Triumphe: győzedelmi pompával. *Syn.* wíťazňe, *boh.* triumfňe, triumfowňe.

weleſlawní, á, é, *adj.* amplissimus, a, um; spectabilis, e: löblich, als ein Titel: tekéntetes, fő tisztelendő, fő tiszteletre méltó. *Syn.* ſláwní. *Usus.* Weleſlawná Kapitula, Venerabile Capitulum, löbliches Kapitel, tekéntetes kaptalan. 2) triumphatorius: a, um *Tertull.* triumphalis, e: den Triumph betreffend, dahin gehörig, triumphlich: győzedelmi pompához való. *Syn.* wíťazní. *Usus.* Weleſlawní Hintow, currus triumphalis *Plin. H. N.* Triumphwagen, győzedelmi pompás kotsi: Weleſlawné Roče (Wozi), vehicula triumphalia. Triumphwägen, győzedelmi pompás szekerek. Weleſlawné Roňe, equos triumphantes *Ovid.* i. e. currum triumphalem ducentes. Bugáci Roť weleſlawní ťáhli, greges (i. e. tauri) duxere triumphos (*pro* currum triumphalem) *Virg.* Weleſlawní Luk (Obluk) weleſlawná Brána: porta (arcus) triumphalis *Cic.* Siegesbogen, Triumphpforte, Triumphthor; das Thor, wodurch der Triumphirende in Rom einzog: győzedelmi kapu, mellyen a' győzedelmi pompával bé-mennek. Weleſlawná Koruna, corona triumphalis *Plin. H. N.* Siegeskrone, womit der Triumphirende geſchmükt war:

war: győzedelmi koróna. Weleſlawné Rúcho, Cimeri: triumphalia (*scil.* ornamenta), ium, n. pl. *Suet.* Ehrenzeichen oder Inſignien eines Triumphirenden als: corona aurea, toga picta, tunica palmata, scipio eburneus, etc. Imperátórhoz illő győzedelmi tziſtaság. Weleſlawné Obrazi, triumphales imagines *Horat.* Bruſtbilder der Männer, die triumphirt haben: győzedelmi képek.

Weleſlawnoſť, i, f. spectabilitas, tis, amplitudo, nis, f. Löblichkeit, tekéntet. 2) triumphus, i, m. triumphatus, us, m. Triumph, i. e. der feierliche Einzug des Feldherrn nach erhaltenem wichtigem Siege; er fuhr auf einem Wagen mit weißen Pferden beſpannt, hatte eine togam pictam und tunicam palmatam an, einen Lorberkranz auf dem Haupte, einen elfenbeinernen Stab oder Zepter in der Hand: der Senat holte ihn in Proceſſion ein, und begleitete ihn aufs Capitolium: ihm folgte die Armee, die Gefangenen, und erbeuteten Sachen: die Soldaten ſangen allerhand Liederchen ꝛc. der Triumph mußte vom Senate bewilligt werden: győzedelmi pompa. *Syn.* Weleſlaweńí, Weleſlaw. *boh.* Triumf, Triumfowáńí. *Usus.* Kiekoho we Weleſlawnoſť'i weſť, per triumphum ducere aliquem *Cic.* Jemanden im Triumphe führen, valakit győzedelmi pompában vinni.

† weleťi, lel, lím, v, kázať.

welice *adv.* admodum, magnopere, valde: ſehr, ziemlich: igen, felette igen. *Syn.* welmi. *Usus.* Gať welice ma miluge ſ, tať welice ſtarag ſa o Zdrawí twoge: quantum me diligis, tantum fac, ut valeas: trage ſo groſſe Sorge deiner Geſundheit, als du mich liebeſt: a' mennyire engem szeretsz, olly nagy gondod légyen egészségedre. 2) magni, hoch, nagyon. *Usus.* Kiekoho ſi welice wážiť, magni facere (aestimare, pendere) quempiam: jemand hoch ſchätzen, achten: nagyra betsülni valakit.

weličigňe *adv.* admodum, supra modum: ſehr, zu viel, igen nagyon, mód nélkül. *Syn.* prewelice, prewelmi.

weličizní, á, é, *adj.* grandis, praegrandis, e: ſehr (über die Maß) groß, igen nagy, mód nélkül. *Syn.* preweliki, prewelkí.

Weličiznoſť, i, f. praegrandis conditio, granditas *Cic.* ſehr große Beſchaffenheit, mód nélkül való tulajdonság. *Syn.* Preweliciznoſť.

Welična, *et comm.* Welićná, neg, f. Nagy-Falu, *oppidum* Arvense: Großdorf: Nagy-falu. *Syn.* welká Weſ.

weliki, á, é, *adj. comp.* wetſí, *superl.* negwetſí, v. welkí.

welikočinňe *adv.* v. welkočinňe.

welikočinní, á, é, *adj.* v. welkočinní.

Welikočiňnoſť, i, f. v. Welkočinnoſť.

† welikomiſlňe *adv.* v. welkomiſelňe.

† welikomiſlní, á, é, *adj.* v. welkomiſelní.

† Welikomiſlnoſť, i, f. v. Welikomiſelnoſť.

welikomluwňe *adv.* v. welkomluwňe.

welikomluwní, á, é, *adj.* v. welkomluwní.

Welikomluwnoſť, i, f. v. Welkomluwnoſť.

we-

welikomocňe *adv.* v. welkomocňe.

Welikomocnoſt, i, f. v. Welkomocnoſt.

welikomožňe *adv.* v. welkomožňe.

welikomožní, á, é, *adj.* v. welkomožní.

Welikomožnoſt, i, f. v. Welkomožnoſt.

welikonoční, á, é, *adj.* v. welkonoční.

Welikoſt, i, f. v. Welkoſt.

Welka, i, f. füldka, Felka, *oppidum scepusiense*: Fölk.

welki, á, é, *adj. comp.* wetſí (watſí *boh.* w'etſí), *superl.* nagwetſí (nagwatſí *boh.* negw'etſí): magnus, magnarius *Apul.* a, um; magnalis, e *Tertull.* groß, anſehnlich: nagy. *Syn.* weliki. *Usus.* Welki Pán, Magnas, ein großer Herr, fő Úr. Welcí páňí, Magnates, die Großen (große Herren) der Welt: fő és tekintetes Urak. Welki Kupec, magnarius (negotiator) *Apul.* Großhändler, nagy kereskedő, főárros ember, nagy. *Syn.* weliki. *Usus.* Welki Prſt, medius digitus, nerpus: Mittelfinger, groß Finger: középső nagy új. Welki Pátek, dies Parasceves, magnus dies veneris: Charfreitag, nagy Péntek. Welka (bílá) Sobota, Sabbathum sanctum, Charſamſtag, nagy szombat. Welká Noc, Pascha, atis, n. Oſtertag, húsvét. Welká Wec, magna res, großes Ding, nagy dolog. Welké Weci, magnanalia *Tertull.* große Dinge, Werke: nagy dolgok, tselekedetek.

welkočinňe *adv.* magnifice, großthätig, nagy erővel (hatalommal, hathatóssan, foganatossan.

welkočinní, á, é, *adj.* magnificus, a, um: großthätig, nagy erejű, nagy hatalmú, hatható, foganatos.

Welkočinnoſt, i, f. magnificentia, ae, f. Großthätigkeit, nagy erő, nagy hatalom, nagy foganat, hathatósság.

welkomiſelňe *adv.* generose, animo excelso, sapienter: großmüthig, böltsen, eszessen, elméssen, nagy (bátor) szívvel. *Syn.* welikomiſelňe, ſrdnatě. *boh.* welikomiſlňe.

welkomiſelní, á, é, *adj.* sapiens, tis, altus excelsus, magnanimus, generosus, a, um: großmüthig: bölts, elmés, magas, felséges, szives, bátor. *Syn.* welikomiſelní, ſrdnatí. *boh.* welikomiſlní.

Welkomiſelnoſt', i, f. magnanimitas, generositas, animus magnus, animi magnitudo, sapientia, ae, f. Großmuth, Großmüthigkeit: bátor szív, nagy, nemes, bátor elme. *Syn.* Welikomiſelnoſt, Srdnatoſt. *boh.* Welikomiſlnoſt.

welkomluwňe *adv.* magniloque, großſprechender Weiſe, fennyen szólva. *Syn.* welikomluwňe.

welkomluwní, á, é, *adj.* magniloquus, a, um: großſprecher: fenyen szólló. *Syn.* welikomluwní.

Welkomluwnoſt, i, f. magniloquentia, ae, f. Großſprecherei, fennyen szóllás. *Syn.* Welikomluwnoſt.

welkomocňe, *adv.* potenter, potentissime, magnifice: mächtig, gewaltig: hathatóssan. *Syn.* welikomocňe, welkomožňe,

welkomocní, á, é, *adj.* magnipotens, tis; magnificus, potentissimus, a, um: großmächtig, großmächtigſt: hathatós. nagy hatalmú. *Syn.* welikomocní, welkomožní.

Welkomocnoſt', i, f. potentia, magnificentia, ae, f. majestas, tis, f. Großmächtigkeit, Herrlichkeit, hohe Vortrefflichkeit, Majeſtät von Gott, oder Königen, Fürſten: nagy hatalom, hatalmasság, felség. *Syn.* Welikomocnoſt', Welkomožnoſt'.

welkomožňe *adv.* v. welkomocňe.

welkomožní, á, é, *adj.* v. welkomocní. 2) *in titulo* Welkomožní Pán, praenobilis, spectabilis, magnificus Dominus: Gnädiger Herr, Tekéntetes (Nagyságos) Úr. Welkomožná Paní, Praenobilis, Spectabilis, Magnifica Domina: Gnädige Frau, Tekéntetes (Nagyságos) Aszszony.

Welkomožnoſt', i, f. v. Welkomocnoſt.

welkonoční, á, é, *adj.* paschalis, e: Oſter- öſterlich: husvéti. *Syn.* welikonoční. *Usus.* Welkonočná Spowěď, confessio paschalis, öſterliche Beicht, husvéti gyónás. Welkonočné Swátki, Festa Paschalia, Oſterfeiertäge, husvéti ünnepek.

Welkoſt', i, f. magnitudo, inis, f. die Größe, nagyság. *Syn.* Welikoſt, Hruboſt, Hrutoſt'.

welmi, *adv.* admodum, magnopere, valde, vehementer, impense, impendio: ſehr, ziemlich, heftig, über die Maß: igen nagyon, felette, feletébb. *Syn.* welice, prewelice, hrube, tuho, ku Pošiwu, k Pošiweňú, nad Meru, wiſe Meri, wiſe Práwa, wiſe Spósobu, neobičagňe. *vulg.* bardzo. *boh.* prilíš. *Usus.* Welmi dobre, valde bene, recht wohl, igen jól. Welmi zle, omnino male, ſehr übel, igen roszszúl. Welmi Ráno, bene mane (ante) lucem) ſehr früh, jó reggel.

Welrib, a, m. balaena, ae, f. *Ovid. Plin. H. N.* cetus, i, m. *Cels. Plaut.* cetos *gen. neutr. Plin. H. N. et plur. neutr.* cete *Virg. Plin. H. N.* der Wallfiſch, tzet-hal.

† Wema, *genit.* Wemena, n. v. Wíma, Wímeno.

† Wemáčko, a, n. *dem.* ex praec. v. Wímenko.

† Wemeno, a, n. v. Wímeno.

wen, *adv.* foras *Plaut.* extra: hinaus, heraüs: ki, ki-felé, oda ki. *Usus.* Wen iſt, foras ire (se edere) *Plaut.* se promere *Terent.* hinaus gehen, ki menni. Jď wen, i foras, geh hinaus, meny ki. Wen z Bráni, foras portam, außerhalb des Thors, kinn a' kapun. Wen hromadňe (ſ Tlačeňím) bežať, ruere porta *Liv.* zum Thor hinaus haufenweiſe ausrumpeln, rennen: a' kapun kirohanni. Poď wen, veni foras, komm heraus, jöj-ki. Nech wen nechoďí, ne hic foras ambulet, er ſoll nicht hinausgehen, innen ki ne járjon. Ňeco wen wiňeſť, efferre (proferre) aliquid foras *Cic.* etwas austragen, bekannt machen: valamit ki-felsegni. Wen widať Písma, foras dare scripta *Cic.* publicae luci edere, typis edere (vulgare): die Schriften herausgeben, drucken laſſen: az irásokat ki-adni, kinyomtattatni. Nechcem, abi mé Písma wen ſa widali: dari scripta mea foras nolo, ich will nicht meine Schriften herausgeben: nem akarom, hogy irásim ki-terjedgyenek.

Wenček, u et nečku, m. corolla, ae, f. sertulum, i, n. das Kränzchen, ein kleiner Kranz:

Kranz: koszorútska. 2) Wenček Lenu, Konopi ꝛc. *boh.* Obláček.

† W'enček, ečku, m. *dem.* idem 1 Nro.

Wenec, nca, m. sertum, i, n. corona, ae, f. der Kranz, koszorú. v. Koruna. 2) Wenec Lenu, Konopi, ligatura carminati lini, vel canabum: ein geflochtener Bogen von gechecheltem Flachs, der ein ganzes Schock ausmacht: len, vagy kender koszorú. *boh.* Obláč.

† W'enec, nce, m. idem 1 Nro.

wenečni, á, é, *adj.* coronarius, a, um: was da dient einen Kranz zu machen, die Kränze betreffend: koszorúhoz való, koszorú kötéshez való. *Usus.* Wenečné Zelini, coronariae herbae, coronamenta, *torum*, coronamina, *num*, n. pl. Kranzkräuter, koszorú kötésre (koszorúnak) való fövek. 2) coronarius, sich mit Kränzen beschäftigend, koszorúval bánó.

† w'enečni, á, é, *adj.* idem.

Wenečnica, i, f. coronaria, ae, f. *Plin. H. N.* eine Kranz- oder Kronenmacherinn, -händlerinn: koszorú kötö, 's avval kereskedö aszszony.

† W'enečnice, f. idem.

Wenečník, a, m. coronarius (*scil.* artifex) *Plin. H. N.* sertorius, i, m. der Kränze macht, Kranzmacher: koszorúkötö férfi. 2) coronarius (*scil.* negotiator) *Plin. H. N.* Kranzhändler, Kronenhändler: koszorúval kereskedö férfi.

† W'enečník, a, m. idem.

† Wenít, e, m. v. Dwerega.

wenka *adv.* v. wen. 2) v. wenku.

wenkagší, á, é, *adj.* externu, extraneus, extrinsecus, a, um: äußerlich, kévül való, vidéki. *Syn.* wenkagšní, zewúterní. *boh.* zewňitřní.

wenkagše, *adv.* extra, extrinsecus, externe, extus: äußerlich, kévülröl. *Syn.* zewnúterně, zewnúter, zwenku. *boh.* zewňitř.

wenkagšní, á, é, *adj.* v. wenkagší.

Wenkagšnosť, i, f. res extrinseca, extrinsecitas, tis f. das Aeußerliche einer Sache, die Aeußerlichkeit: kévül-valóság. *Syn.* Zewnúternosť.

Wenko, a, n. parva dos, doticula, ae, f. ein kleines Heurathsgut, eine kleine Morgengabe: kis jegy.

† W'enko, a, n. *dem.* idem.

wenku, *adv.* f. foris *Cic.* exterius, extrinsecus: draußen, außerhalb, z. B. des Hauses, der Stadt, oder eines sonstigen Orts, äußerlich: ott-kinn, kévül, kinn. *Syn.* zewnúter, zewnuterně. *Usus.* Wenku gest, foris est, er ist draußen, ott-kinn vagyon. *Prov.* Ani wenku, ani wnútri: neque intus, neque foris: weder drinn, noch draußen: sem kinn, sem benn.

wenní, á, é, *adj.* dotalis, e; dotalitius, dotalisticus, a, um: zur Morgengabe gehörig, móringos. 2) allaturalis, parafernalis, dotalis, e: zur Mitgabe, zum Heurathsgute gehörig: jegybéli, jegyhez való, jegyben adatott. *Syn.* wenowí, wenowní.

† w'enní, *adj. omn. gen.* idem.

Weno, a, n. dos, tis, f. *Cic.* dotalitium, i, n. donum sponsi occasione nuptiarum sponsae factum: die Morgengabe, jegy ajándék (marha, jószág), menyaszszonynak adatott ajándék, móring. *Usus.* Weno pripowedať, v. wenowať.

wať. 2) dos *Cic.* parafernum, i, n. allatura, ae, f. *in Jure Hungarico*: die Mitgabe, bei der Ehe, Heurathsgabe, Mitgift, das Heurathsgut, Ehesteuer: menyaszszonynyal adatott marha (jószág), jegy, ruha (marha). *Syn.* Wíbawa, Donoseť, Priňeseť. *Usus.* Weno dať nekterej, gu wíbawiť: dotare aliquam *Cic.* ausſteuern, ausſtatten: jegymarhát (ruhát) adni. Nemohowití Stateť Cére za Weno uſtanowit, dať: collocare dotem in fundo aliquo, ein liegendes Gut zu ſeiner Tochter Heirath verordnen, a' menyegzöi ajándékot némelly majorkodó helybe állítani; valamelly állandó jószágot jegyül rendelni a' leány férjhez adásával. *Prov.* Krásná Panna, Polowica Wena: formosa virgo dimidium dotis (paraferni) est, ein hübſches Mädchen iſt ein halbes Heurathsgut, a' szép leány, fél jegy ruha (marha).

† W'eno, a, n. idem 2 Nro.

wenowaní, á, é, *p. c.* prodote dictus (promiſſus, inſcriptus), dotalitius, dotaliticus, a, um: zur Morgengabe beſtimmt (benennt, verſprochen): móringóltt, jegy ajándékúl igértetett. *boh.* w'enowaní.

Wenowáňí, á, n. dotis dictio (promiſſio, inſcriptio): Benennung (Beſtimmung, Verſprechung) der Morgengabe: móringolás, jegy-ajándék igérés. *boh.* W'enowáňí.

wenowať, nowal, nugem, V. I. *imp.* nug, nektereg ňečo: dotem dicere (promittere, inſcribere) *Cic.* dicere doti aliquid: die Mitgabe (Mitgift, das Heurathsgut) beſtimmen, benennen, verſprechen, unterſchreiben: móringolni, jegy marhát (jószágot) igérni, alá írni valakinek. *Syn.* Weno pripowedať. *boh.* w'enowaťi.

Wenowatel, a, m. dotator, is, m. Beſtimmer der Morgengabe, Heurathsgutgeber, Begaber: jegy ajándékot igérö (alá-iró, adó) móringoló.

† w'enowati, owal, ugi (u), v. wenowat.

Wentil, a, m. forricula, ae, f. foramen fiſtulae organalis, epyſtomii etc. das Wentilröhrlein, síp-lik, síp-lyuk. *Syn.* Dérka w Trubách, Piſčelách orgánowich, w Čepi ꝛc.

† Wenuſe, ſ. v. Kraſopaňi.

wepchaní, á, é, *p. c.* v. wſtrčení.

wepchať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wſtrčiť. *II. rec.* wepchať ſa: v. wſtrčiť ſa.

† Wepř, e, m. v. Braw.

† Wepřík, a, m. v. Brawček.

† wepřowí, á, é, *adj.* v. brawčowí.

† Wepřowina, i, f. v. Brawčowina.

† Wepſáňí, n. v. Wpíſáňí.

† wepſati, wepſal, wpíſi (u) *fut.* v. wpíſať.

Wera, i, f fides, ei, f. creditum, i, n. Borg, das Borgen, die Borgung: hitel. *vulg.* Borg. *Usus.* Na Weru braní, wzatí: sine pecunia praesente emtus (sumtus, acceptus), auf Borg genommen, gekauft: hitelben (pénz nélkül) vett. *vulg.* borgowaní. Na Weru Bráňí, Wzátí: emtio (sumtio, acceptio) sine pecunia praesenti, Borgung der Waaren von Jemanden, hitelben vévés. *vulg.* Borgowáňí. Na Weru brať Towar ꝛc., emere (sumere, accipere) merces sine pecunia praesenti, etwas auf Borg nehmen, borgen, was

man

man nicht wieder giebt z. B. Waaren, i. e. nicht gleich bezahlen: hitelben (pénz nélkül) venni. *vulg.* borǧowať. Na Weru daní, venditus (datus) sine pecunia praesenti, auf Borg verkauft, gegeben: pénz nélkül el-adatott, adatott. *vulg.* borǧowaní. Na Weru dáňí, venditio (datio) sine pecunia praesenti, Borgung der Waaren, an Jemanden, hitelben adás. *Syn.* Zwereňí. *vulg.* Borǧowáňí. Na Weru dat ňečo ňekomu: vendere (dare) quidpiam sine pecunia numerata, etwas auf Borg geben, valamit hitelben adni (adok) valakinek *Syn.* zweriť, *vulg.* borǧowať. *Aliud est* Pogčka, Poǧčáňí, pogčať.

* Werag, e, f. v. Werega.

* Weráňí, á, n. v. Wereňí 2. Nro.

* werať sa, al sa, ám sa, V. I. *imp.* ag sa, v. weriť sa.

† Werbena, i, f. v. Sporíček.

werbowaní, á, é, *p. c.* conductus, comparatus, paratus, a, um: gewerbt, verbováltt, verbováltatott, meg (bé) fogadott, bé-vett.

Werbowáňí, á, n. conductio, comparatio, paratio, nis, f. Werben, die Werbung, Anwerbung, Herbeischaffung: verboválás, meg (bé) fogadás, szedés. *Syn.* Werbowňíctwí.

werbowať, bowal, bugem, V. I. *imp.* bug: conducere, comparare, parare milites: werben, anwerben Soldaten: verboválni, fogadni, szedni katonákat. *Syn.* Wogsko zberať, zhledáwat. *Usus.* Keď náš werbowali, tak nám slubowalí, že nám budú dáwať (plaťiť) po twrdém Toláři. Pri Presporku werbugú, tam sem sa dal na Wognu; werbugú každodenňe, pristal sem dobrowolňe.

werbowňicki, *adv.* more conductorum militarium, werbermäßig, verbunkosok módgyára, verbunkossan. *Syn.* powerbowňicki.

werbowňicki, á, é, *adj.* conductitius, conquisititius, a, um; conductoralis, e; conductores adtinens: die Werber betreffend, verbunkosokat illetö. Werbowňíčkí Tanec, conductoralis saltus, Werbertanz, verbunkos tántz.

Werbowňictwí, á, n. v. Werbowáňí. 2) conductoratus militaris, die Werberei, Werbung, Werbersstand: verbunkos élet (állapot).

Werbowňík, a, m. conductor (conquisitor) militaris, Werber der Soldaten, verbovaló, verbunkos katona. *Prov.* Werbowňíkowi, Ciǧaňowi, a Kupcowi lahko Člowek nech newerí: conductori, zingaro, et quaestori fidem cito habere noli: einem Werber, Zigeiner, und Kaufmann, soll man glauben behutsam: verbovállonak, tzigánynak, és kalmárnak, hogy könnyen ne hidgyen az ember, mondgyák.

werbowňikow, a, e, *adj. poss.* conductoris militaris, dem Werber gehörig, verbunkosé, verbovállóé.

Werbowo, a, n. Menhardi Villa, *oppidum scepusiense:* Menhartsdorf, Menyhárd, *szepességben Mezö-Város.*

Werbunek, nku, m. conductio (comparatio, conductura) militum, die Werbung, verbunk. *Syn.* Na Werbunek isť, abire pro conductione (ad comparandos milites), auf Werbung gehen, verbunkra menni. Na Werbunku biť, werbowať: vaca-

vacare conquisitioni (conductioni) militum; adesse (esse, versari, peregre esse) ad comparandos milites: auf Werbung ſeyn (da ſeyn, ſich befinden): verbunkon lenni. Ge w Preſporku na Werbunku, Posonii est in conductione, er iſt in Preßburg auf Werbung, Pozsonyban verbunkon vagyon.

* Werbunk, u, m. idem.

Werbunk, nka, et nku, m. quadrans, tis, m. *Martial.* quadrans pondo *Colum.* quadrata pars librae: das Viertel, Viertelpfund, der vierte Theil bei Gewichten, i. e. ſechs Loth: fertály, tsötört, valaminek negyed része, verdung. *Syn.* Stwrk, Stwrtka, ſtwrtá Cáſt Funta. 2) quadrans (quarta pars mediae) *Cels. Martial.* semisextarius, i, m. hemina, ae, f. *Celt. Plaut.* Viertel beim Maaße flüßiger Dinge, halbes Seidel: verdung (bor etc), fél-meszszel. *Syn.* Polžagdlík.

* Werdunk, u, m. idem.

† W'erdunk, u, m. idem.

werdunkowí, á, é, *adj.* quadrantalis, e *Plin. H. N.* continens quandrantem librae: viertelpfündig, das Vierpfund enthaltend: egy verdungos, fertályos, negyedes. 2) quadrantalis, semisextarialis, e; continens qudrantem mediae, heminarius, a, um: *Quintil.* von einem halben Seidel, halbſeidlig, betreffend (enthaltend) die Hälfte eines Seidels: verdungos, fél meszszeles. *Syn.* polžagdlíkowí, *Usus.* Werdunkowí Pohár, heminarium (quadrantale) poculum, halbſeideliges Glaß, verdungos pohár (üveg.)

Werega, i, f v. Dwerega.

† Weřege, f. idem.

weregňe *adv.* in genere, in communi: insgemein, közönségesen. *Syn.* wſeobecňe. 2) palam *Cic.* palam populo *Liv.* luce palam, coram, aperte, publice, in publico, publitus, manifesto: öffentlich, vor den Leuten, offenbar, auf öffentlichen Straßen: világos nappal, nyilván, szemlátomást, a' közönséges helyen, mindeneknek tudtára. *Syn.* widome, wſewidome, wſezhledňe, zgewňe. *boh.* weřegňe. *Usus.* Weregňe ſa ſtať, palam fieri *Cic.* öffentlich geſchehen, nyilván meg lenni, történni.

† weřegňe *adv.* idem.

weregni, á, é, *adj.* v. dweregni. 2) communis, generalis, e: gemeiniglich, közönséges. 3) manifestus, apertus, publicus, a, um, patens, tis: publicus, a, um; patens, tis: öffentlich, offenbar bekannt: nyilván-való, közönséges, kihirdettetett. widomi, wſewidowí, wſezhledni, zgewni. *Usus.* Weregná Wec geſt, palam (in propatulo) est *Terent.* res est palam *Plaut.* Jeder weiß es; es iſt eine offenbare (bekannte) Sache: nyilván vagyon; nyilván való dolog. Ňegaku Wec weregnu učiť, palam facere *Nepot.* bekannt (offenbar) machen, a' dolgot ki-jelenteni.

† weřegni, á, é, *adj.* idem.

Weregnoſť, i, f. publica notitia, (notities) *Vitruv.* notorietas: öffentliche Kenntniß, Wiſſenſchaft: nyilván valóság, közönséges meg értés, megtudás. *Syn.* Wedomoſť, Wſewidomoſť, Wſezhlednoſť, Zgewnoſť.

Wereňí, á, n. fides, ei, f. der Glaube, wenn man etwas glaubt: hit,

hit, el-hitel. 2) locutio per fidem suam, das Reden bei ſeiner Treu, bizonykodás. *vulg.* Weráňí.

werice *gerund.* ex werič: credendo, glaubend, hivén, elhivén. Oprawšiwe werice, orthodoxe, rechtgläubig, igaz hittel. 2) cum fiducia Dei, gläubig, Istenben bízva.

Werící, cého, m. fidelis, credens, tis, m. ein Gläubiger Chriſt, hív. *Syn.* Kreſťan.

werící, á, é, *part. praes.* crédens, tis, glaubend, hivő. Oprawšiwe werící, orthodoxus, rechtgläubig, igaz hitü. 2) fiduciam ponens in Deo, gläubig, Istenben bízó. *boh.* w'eřící.

werič, il, ím, V. I. *imp.* wer ňekomu ňečo: credere alicui rem, fidem habere (tribuere, adhibere) alicui de re: einem etwas glauben, Glauben beimeſſen (geben) für wahr halten: valakinek valami eránt hinni, hitelt adni, az ő szavát igaznak tartani. *Syn.* za prawé uznáwať. *Usus.* Gá ťi to newerím, ea de re fidem tibi non tribuo, ich glaube dirs nicht, azt én néked nem hiszem; a' felöl néked hitelt nem adok. Neňí mi možné werič, non fit mihi credibile, es iſt mir nicht glaublich, elnem hihetem ezt. Werťe mi to, credite mihi, ihr ſollt es mir glauben, hidgyétek el-nékem. *Prov.* Rdo lahko (ſkoro) werí, lahko ſklaman biwá: qui facile credit, facile decipitur: der leicht glaubt, der wird leicht betrogen: a' ki könnyen hiszen, könnyen meg-tsalattatik. 2) credere, fidere, confidere, niti: trauen, ſich verlaſſen auf ꝛc. glauben: valakinek hinni, abban bízni. Ňikomu uſwerič nebudem, nulli amplius credam, ich will keinen mehr trauen, senkinek többé hinni nem fogok. *Prov.* Newer každému, frouti nulla fides. Ama tamquam osurus, oderis tamquam amaturus. Fide, sed cui, vide: trau, ſchau, wem: kötve higy a' komának. Nem mind barát, a' ki reád mosolyodik. 3) W Boha, w Kriſta werič: *a)* credere in Deum, an Gott glauben; glauben, daß ein Gott ſey: hinni az Istent. *b)* fiduciam ponere in Deo, fidere (confidere) Deo: an Gott glauben, ſein Vertrauen auf ihn ſetzen: az Istenben hinni, bízni. *II. rec.* werit ſa, *ad fidem meam* saepe dicere, bei meiner Treu oft ſagen, bizonyozni, bizonykodni, bizonyt mondani, a' bizonyt el-fúni. *vulg.* werať ſa. *boh.* w'erowaťi ſe. *Usus.* Čo ſa weríš? quid tuam fidem appellas? warum ſageſt du immer, meiner Treu? miért bizonykodol? mit fújod mindég a bizonyt?

† w'eřiti, il, ím, v. werič.

weritedelňe *adv.* credibiliter *Cic.* probabiliter: glaublich: hihetőképen. *Syn.* k Wíre (k Wereňí) podobňe.

weritedelní, á, é, *adj.* credibilis, probabilis, e; fide dignus, a, um: glaublich: hihető, hiendő. *Syn.* k Wíre (k Wereňí) podobní. *Usus.* Neňí weritedelná Wec, non est credibile, es iſt nicht glaublich, nem hihető (hihetetlen) dolog. Nečo weritedelné (negaku Wec weritedelnú) učiňič: reddere credibilem (probabilem) rem, probare; fidem facere rei: etwas glaublich machen, valamit valakivel el-hitelni. Weritedelná

delná Wec geſť; może ſa weriť: credibile est, es iſt glaublich, hihetõ dolog.

Weritedelnoſť, i, f. credibilitas, tatis, f. credibilis conditio: Glaublichkeit, glaubliche Beſchaffenheit: hihetõsség, hihetõ állapot. *Syn.* Wec ť Wereňí podobná.

Weritel, a, m. creditor, is. m. Gläubiger, Schuldherr: költsön, vagy hitelben adó. *Syn.* Doweritel.

† W'eřitel, e, m. idem.

weritelow, a, e, *adj. poss.* creditoris, dem Gläubiger (Schuldherrn) gehörig, költsön (hitelben) adóé.

werňe *adv.* fideliter, fide: treu, treulich, getreulich: hiven, igazán, hívségessen. *Syn.* ſprawedliwe. *boh.* w'erňe. *Usus.* Werňe čiňiť, robiť: ex fide agere, treulich handeln, arbeiten: híven (igazán, hívségessen) tselekedni, dolgozni.

werní, á, é, *adj.* ňekomu: fidelis, e, alicui; fidus, a, um: Jemanden treu, getreu: hív, hü, hívséges. *boh.* w'erní. *Usus.* Werní Prátel, fidus amicus, ein treuer Freund, hív barát. Wernim biť, Wernoſť držat (zachowáwať): fidem servare (praestare), Treu, und Glauben halten, hitét megtartani; hívnek (állandónak) lenni. Teho mám nagwernegſeho, eum habeo fidelissimum, der iſt mir der treueſte, ich darf ihm alles vertrauen: az leg hivebb én hozzám. *Prov.* Kdo ge werní w nagmenſem, i we wetſem werní buše; a kdo w malém neprawí geſt, i we wetſem neprawí buše: in minimo fidelis, et in maiori fidelis erit; et infidelis in minimo, in maximo quoque infidelis erit: wer in dem Geringſten getreu iſt, der iſt auch getreu in Größern; und wer in kleinem ungerecht iſt, der iſt auch ungerecht im Größern: a' ki tsekély dologban igaz, és hív, az a' nagyobban-is a' maga hívségét meg-tartya; valamint a' ki kis dologban álnok, és tsalárd, nagyobbakban sem titkolhattya azt.

Wernoſť, i, f. fides, ei, fidelitas, tatis. f. die Treue, hívség, hit, hüség, hiedelem.

† W'ernoſť, i, f. idem.

* Weronika, i, f. v. Bukwica 3. Nro. Rozrazil.

† w'erowati ſe, owal, ugi (u) ſe, v. weriť ſa.

Werſ, u, m. poema, atis, n. versus, us, m. metrum, i, carmen, inis, n. Vers, Reim, eine poetiſche Zeile: vers. *Usus.* Zle ſprawení Werſ, inconditum carmen *Liv.* übel verfaßte (ungeſchickte) Reimen, Knittel-Vers: rosz vers. Werſe ſkládať, v. werſowať. 2) articulus, versus, stropha, *v. g. cantilenae*: Vers, ein Abſatz, Stropfe, z. B. eines Liedes: valamelly éneknek verse. 3) v. Rím.

werſální, á, é, *adj.* Werſálna Litera, litera maior, Verſalbuchſtaben, nagy betü. v. welkí.

† werſálňí, *adj. omn. gen.* idem.

Werſowáňí, á, n. compositio metrica, carminum conſectio, versificatio: das Reimen, Versmachen, vers-irás, költés, vers-szerzés. 2) v. Rímowáňí.

werſowať, ſowal, ſugem V. I. *imp.* ſuj: adstringere orationem numero, carmina facere, poetari, versificari, reimen, Verſe machen: verseket költeni,

ni, tsinálni. *Syn.* Werſe ſkládať. 2) v. rímowať.

werſowcow, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Werſowec, wca, m. poeta, ae, m. Dichter, Versmacher, der Poet: vers-költö, vers-szerzö, Poéta. *Syn.* Werſowńík, Wazomluwec, Wazomluwník, Zmiſlec, Zmiſlenkár.

Werſowńa, i, f. poesis, is, poetica, ae. f. Dichterei, Dichtkunſt, die Poeſi: vers-szerzö (költö) tudomány. *Syn.* Werſowńictwí Wazomluwa, Wazomluwnictwí, Wazomluwnoſt, Zmiſlectwí.

werſowńe *adv.* metrice, poetice, carminice, per carmina: dichteriſch, poetiſch, in Reimen: versekben *Syn.* wazomluwńe. 2) v. werſowńicki.

werſowní, á, é, *adj.* metricus, poeticus, metro adstrictus, a, um, carmina adtinens: dichteriſch, poetiſch, in Reimen verfaßt, die Reimen betreffend: vershez való. *Syn.* wazomluwní. 2) v. werſowńičkí.

Werſowńica, i, f. v. Werſowńička.

werſowńiččin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Werſowńicka, i, f. poetria, ae, f. Dichterinn, Reimendichterinn: vers-szerzöné (költöné), vers iró aszszony. *Syn.* Skladatelka Werſow, Werſowńica, Wazomluwńica, Wazomluwńička, Zmiſlenkárka.

Werſowńičkár, a, m. poetilla, ae, poelaster, tri, m. Dichterling, vers-szerzötske. *Syn.* Zmiſlenkárček.

werſowńicki *adv.* more poetarum, poetiſch, dichtermäßig: vers szerzö módon. *Syn.* powerſowńicki, zwazomluwnicki, zmiſlecki.

werſowńicki, á, é, *adj.* poetas adtinens, die Dichter betreffend, vers-szerzöket illetö, azokhoz való. *Syn.* wazomluwńicki, zmiſlecki.

Werſowńictwí, á, n. v. Werſowńa.

Werſowńík, a, m. v. Werſowec.

werſowńíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

† Werſtat, u, m. v. Robńica.

† werſtatńí, *adj. omn. gen.* v. robńičnı́.

† W'ertek, e, m. v. Štwrtńík.

† W'ertilek, lku, m. *dem.* v. Štwrtńíček.

† W'ertlík, u, m. *dem.* v. Štwrtńíček.

weru *adv.* perfidem meam! medius fidius! bei meiner Treu! auf meine Treu! bizony, bizonyomra, *boh.* oprawda. 2) profecto, sane: wahrhaftig, gewiß, ganz gewiß: bizony, bizonyára, valósággal, valóságossan. *Syn.* oprawdźiwe. *Usus.* Gá to weru chwálím, hoc ego sane probo, dieß lobe ich wahrhaftig: én ugyan ezt ditsérem. Weru ge tu Zima, hic profecto frigus est, da iſt gewiß ziemlich kalt, itt bizony hideg vagyon. Gá weru nič newím, vere nihil scio, auf meine Treu ich weiß nichts, bizony semmit sem tudok.

† w'eru *adv.* idem.

Weſ, *gen.* Wſi, f. v. Ďeďina. Nowá Weſ: Iglovia, Neovilla, Neocomium, *oppidum populosissimum inter sedecim scepusii oppida*: Neudorf, Iglovia Újfalu. Welká Weſ, v. Weličná.

Weſ, *gen.* Wſi, f. pediculus, i, m. die Laus, tetö. *Prov.* Weſ kaſle, bufo se inflat; fulmen brutum (de pelvi); bruta fulmina; vana sine viri-

ribus ira: vergeblicher Zorn, der Frosch bläht sich auf: bolond átok; hasztalan (héjában-való) harag.

wésaní, á, é, *p. c.* suspensus, adpensus, a, um: gehängt, aufgehangt, aufgehenkt: aggatott, fel-akasztatott, fel-függesztetett. *Syn.* **wísaní**.

Wésáňí, á, n. suspensio, appensio, nis, f. das Aufhenken, Henken, Hängen, die Aufhängung, Aufhenkung: aggatás, fel-akasztás, függesztés. *vulg.* **Wísáňí**.

wésať, al, ám, V. I. *imp.* saj: suspendere, adpendere: hängen, henken, z. B. an den Galgen, aufhängen, aufhenken; machen, daß etwas hange, z. B. dem Hut an den Nagel hängen: aggatni, fel-akasztani, felfüggeszteni. *vulg.* **wísať**. *boh.* **w'eseti**. 2) adfigere (infigere) aliquid alicui, ad aliquem; facere, ut aliquid haereat in re (homine): hängen; machen, daß etwas an etwas hange oder klebe, z. B. Kletten: valamit valamire (valakire) tenni, aggatni, hogy ott logjon. *vulg.* **wísať**. *II. rec.* **wésať sa**: haerescere, adhaerescere: sich hängen an etwas, ankleben, hangen bleiben: hozzá ragaszkodni (dom). 2) **Na někoho sa wésať**: adhaerescere alicui, se adplicare ad aliquem: sich an Jemanden hängen, ihm zugethan seyn: valakihez ragaszkodni.

weščow, a, e, *adj. poss.* ex seg.

Weščec, čca, m. ariolus, sortilegus, i, vates, is, m. Weissager, sors-vetéssel jövendölö, sorssal el-választó, varasló, boszorkány. *Syn.* **Bosorák**, **Gadač**. *vulg.* **Weštec**. *boh.* **Weštec**.

Weščeňí, á, n. v. **Bosorowáňí**.

Weščica, i, f. saga, ae, vates *fem.* Weissagerinn, boszorkány (varasló) aszszony. *Syn.* **Bosorka**, **Gadačka**. *boh.* **W'eštkiňe**.

weščičin, a, e, *adj. poss.* v. **bosorčin**.

weščičňe, *adv.* v. **bosorski**.

weščicní, á, e, *adj.* v. **bosorski**.

weščiť, il, im, V. I. *imp.* **weščí**, v. **bosorowať**, *vulg.* **weštiť**.

Wéšek, šku, m. v. **Wechtík**.

wesele *adv.* laete *et* hilare *Cic.* hilariter *Auct. ad Herm.* hilaritus *Plaut.* laetanter *Lamprid.* lustig, aufgeräumt, fröhlich, freudig, munter, lebhaft, feurig, vergnügt, mit Freuden, auf fröhliche, und aufgeräumte Art: vigan, vidámon, örömmel, örvendetessen. *Syn.* **radostňe**, **uteseňe**. *Usus.* **Wesele žit** (žiwím bit), hilare vivere *Cic.* lustig leben, vigan élni. **Wesele Deň stráwit**, hilarem diem sumere, den Tag lustig zubringen, vigan tölteni a' napot. **Weselseg**, laetius *Vellej* lustiger, fröhlicher: vigabban. **Weselseg howorit**, laetius loqui *Cic.* **Nagweselseg radowať sa**, laetissime gaudere *Gell.* 2) exsultans, exsultanter, orans, triumphans; exsultando etc. frohlockend, örömmel. 3) laetabiliter, erfreulich, örvendetessen. *Syn.* **potešitedelňe**. *Comp.* **weselseg**, laetabilius *Mamertin.* 4) amoene, jucunde, laete: ergötzlich, lustig (für die Augen): gyönyörüen, gyönyörüségesen, kiesen, kedvesen, kellemetesen, gyönyörködtetve. *Syn.* **rozkošňe**, **rozweselugicňe**. 5) lepide, jocose, joculariter, ridicule: lustig,

ſchökerig, ſcherzhaft: tréfásan, nevetségesen. *Syn.* ſmésňe. *Usus.* To bi bolo weſelé! o rem lepidam! das wäre luſtig! a' szép tréfa volna!

weſeľení, á, é, *p. c.* hilaratus, exhilaratus, a, um: aufgeheitert, erfreut, fröhlich (aufgeräumt) gemacht: vigasztaltatott, vidámíttatott, örvendeztett, meg-orûltt *Syn.* rozweſeleni, rozweſelowáni. *Usus.* Zem wiďela ſa biť z Ňebem weſelená (poťeſená), terra cum coelo hilarata videtur, der Himmel ſowohl, als die Erde ſchien fröhlich zu ſeyn: mind az ég, mind a' föld örülni látszott.

Weſelé, ého, n. w Grawe D'eſina: Laeto-villa, Gaudii-Villa: Freudendorf, vég-falu, öröm-falu.

Weſeleni, á, n. hilaratio, exhilaratio, nis, f. Aufheiterung, Aufräumung, Erfreuung: vigasztalás, vídámítás, örvendeztetés, mulatás. *Syn.* Rozweſeľeňí, Rozweſelowáňí. 2) exsultantia, ae, f. exsultatio, ovatio, tripudiatio: das Frohlocken, vígadozás, örülés, örvendezés, vígadás, tombolás. *Syn.* Radoſť', Weſeloſť'.

weſelý, á, é, *abs.* weſel, weſela, weſelo), *adj. Comp.* weſelší, *superl.* nagweſelší: laetus, laetabundus *Gell.* exsultabundus, hilarus *et* hilarulus *Cic.* hilaris, e; laetans, tis: luſtig, fröhlich, aufgeräumt, voller Luſt, munter, lebhaft, freudig, vergnügt, feurig: víg; vídám, örvendetes. *Syn.* radoſtní. *Usus.* Weſelý Člowek, laetus homo *Cic.* laetus animi *Vellej.* ein luſtiger Menſch, vég ember. Weſelý hlaſ, hilaris vox *Quintil.* fröhliche Stimm, víg szó. Weſelý Krik, laetus clamor *Virg.* fröhliches Geſchrei, víg kiáltás. Weſelý Pokog, laeta pax *Liv.* fröhlicher Friede, örvendetes békesség. Weſelý Žiwot, hilara vita, convivis hilaris *Cic.* luſtiges Leben, víg élet. Weſelá Rázeň, laeta oratio *Cic.* luſtige Rede, víg predikátzio. Weſela Miſel, Powaha, Običag: laeta indoles, luſtige fröhliche Beſchaffenhtit: jó indúlat. Weſelá Twár, laetus vultus *Cic.* luſtiges Geſicht, víg ábrázat, tekéntet. Weſeleg Twári biť, esse vultu hilari, atque laeto *Cic.* Weſelé Srdce, hilaris animus *Cic.* luſtiges Herz, jó kedve az embernek. Buď weſelí, fac te hilarem, ſey luſtig, légyen jó kedved. Prečo biſme neboli weſelí Ňebeſa ſú naſé: cur non simus laeti, dum nostri sunt coeli: warum ſollten wir nicht luſtig ſeyn, der Himmel der iſt unſer: hogy ne lehetne jó kedvünk, mikor a' meny-ország a' mi jusunk. Welmi ge weſelí, laetus est leetitiis omnibus. er iſt ſehr luſtig, igen örül. Ňikdi tak weſelí nebol, laetus est, ut nunquam magis: niemals war er ſo luſtig, soha sem vólt olly víg, mint most. Ňen buďte dňeſ weſelí, facite hunc diem hilarem, heute ſollt ihr recht luſtig ſeyn, tsak vígan legyetek ma. 2) exsultabundus, a, um; exsultans, laetans, ovans, tripudians, tis: frohlockend, vigadozó, örvendező, örvendő, tomboló, Weſelá Radoſť', exsultans laetitia, frohlockende Freude, nagy tombolo öröm. 3) laetus, laetificus *Cic. Lucret.* laetabilis, e *et* laetificans, tis *Cic.* erfreulich, fröhlich, freudig, ergötzlich, angenehm, erfreuend, fröhlich

machend, Freude verurſachend: vig, örvendetes, vidámító, vigasság szerző, jó, kedves. *Syn.* milí, radoſtní, wžácní. *Usus.* Weſelá Nowina, laetum nuncium, fröhliche Nachricht, örvendetes újság. Wſecko bolo weſelſe, omnia erant laetiora *Cic.* 4) laetus, amoenus, voluptarius, jucundus, a, um; oblectans, delectans, tis, oblectabilis *Auson.* luſtig, angenehm, ergötzlich, pläſant, ſchön anzuſehen, anmuthig, einen fröhlichen Anblick habend, fröhlich (lebhaft, ſchön) ausſehend: szép, gyönyörü, gyönyörködtető, gyönyörüségés. *Syn.* pekní, rozkoſní, rozſtomílení, uteſení. *Usus.* Weſel (gaſní) Den, dies laetus, hilaris diei *Colum.* ein fröhlicher, heutrer, ſchöner Tag: tiszta (szép) nap. Weſelí Kraj, jucunda regio, luſtige Gegend, gyönyörü vidék (táj). Weſelá Farba laetus color *Plin. H. N.* luſtige Farbe, víg szín. Weſelá Lichwa, weſelí Statek, laeta armenta *Virg.* ſchönes Vieh, szép harom nyájak. — Weſelá Zahrada, i. e. Rozkoſnica: hortus voluptarius, luſtiger Garten, Luſtgarten: gyönyörü (mulatságos, mulatni való) kert. Weſelé Sátí, Obſátí: laeta seges *Virg.* laetae segetes, laeta sata: ſchöne Saaten, kövér gabonák. Weſelé Caſi, laeta tempora *Virg.* luſtige (fröhliche) Zeiten, víg idök. Od Wiňica čo geſt weſelſého? rite quid est laetius *Cic.* 5) jocosus, ridiculus, jocularis, e: luſtig, ſchökerig, ſcherzhaft zum Lachen: tréfás, nevetséges. *Syn.* ſmíešní. *Usus.* Weſelí Clowek, ridiculus homo, luſtiger Menſch, tréfás ember. Weſela Hra, i. e. Komedia: comoedia. Luſtſpiel, Komödie: komédia. 6) lepidus, artig, angenehm, fein, luſtig: ékes, kedves, jeles, emberhez való, jó beszédü. Weſelá Peſňička, cantio lepida, luſtiger Lied, jeles (tréfás) ének. Weſelá Zena, conjunx lepidissima, luſtige Frau, emberhez-való, jó beszédü aszszony. Weſelí Suhagci, lepidi pueri, luſtige Burſchen, ékes beszédü legények.

Weſelí, á, n. hilaria (*scil.* solennia) orum, n. pl. *Vopisc.* Freudenfeſt, Freudentag: víg (örvendetes) nap, vígasság (öröm) napja. *Syn.* radoſtní Den. 2) v. Swadba. 3) v. Weſeloſt'.

weſelit, il, ím, V. I. *imp.* weſel, ňekoho: hilarare (avi, atum) aliquem *Cic.* laetificare *Lucan.* exhilarare, reddere hilarem (jucundum, laetum), distrahere: Jemanden luſtig (fröhlich, aufgeräumt) machen, erfreuen, aufheitern: vidámítani (tom), vígasztalni (lom) valakit. *Syn.* rozweſelit, rozweſelowat. *Usus.* Twár, Zmiſel weſelí: hilarat vultum *Plin. H. N.* sensum *Cic.* Tím ſa každí Zmiſel weſelí, sensus eo hilarantur, damit werden alle Sinnen ergötzt, erquickt: attól minden érzékenység megújúl. Srdce weſelit, weſelím bit: hilarare animum, das Herz erfreuen, jó kedvet venni. Zem Truſem weſelit, laetificare agrum limo injecto *Cic.* den Acker fruchtbar machen, düngen: a' szántó földet megganéjozni, trágyázni. Slunce weſelí Zem, sol laetificat terram *Cic.* Nekoho welmi weſelit, laetitia aliquem efferre *Cic.* Jemanden ſehr erfreuen, valakit nagyon meg-vidámítani. 2) in laetitiam conjicere ali-

aliquem *Terent.* laetitiam alicui adferre (dare, facere) *Cic.* offerre (objicere) *Ter.* laetitia aliquem adficere *Cic.* laetitiae esse: erfreuen, Freude machen (verurſachen), in Freude verſetzen: örömet (vigasságot, szerezni, örömre lenni. *Syn.* ťeſiť. *Usus.* Chwála ho weſelí (ťeſí), gloria laetificat illum, er freut ſich, wenn er gelobt wird: örül, mikor ditsérik (ditsértetik). To ma weſelí (ťeſí), res mihi est laetitiae *Nep.* laetitia est mihi *Sallust.* es iſt mir eine Freude, azon örülök (örvendek); az az én örömem. 3) oblectare (avi, atum) *Cic.* delectare, reficere: ergötzen, amüſiren, auf angenehme Art paſſiren, oder zubringen: gyönyörködtetni (tem), kiesen el-tölteni. Staroſť weſelíť, oblectare senectutem *Cic.* Smútní Čaſ Učeňím weſeliť, tempus lachrymabile studio oblectare *Ovid.* traurige Zeit mit dem Lernen paſſiren, zubringen: a' szomorú időt tanulásban tölteni. *II. rec.* weſeliť ſa, laetari laetitia perfrui, *et* laetitiam percipere (capere) ex re *Cic.* laetiscere (*a* laetisco) *Sisenn.* hilarescere *Varr.* laetificari *Plaut.* iucundari: ſich freuen, ſich erfreuen, fröhlich (erfreut) werden, Freude, Fröhlichkeit genießen: vigadni (dok), örvendezni, örvendem (-dek), örülni (lök), örömmel teli lenni. *Syn.* radowať ſa, ťeſiť ſa. Welmi ſa weſeliť, laetitia efferri *Cic.* ſich ſehr erfreuen, igen örülni. S celého Srdca ſa weſeliť, laetari toto pectore, ſich herzlich erfreuen, szivesen vigadni. Radſeg ſa máme weſeliť, nežli truchliť: laetandum magis, quam dolendum: wir ſollen lieber luſtig, als traurig ſeyn: inkább kell örülni, mint sem szomorkodni. Welmi ſa weſelíme (ťeſíme), kdiž: magna nobis laetitia (est), cum *Sallust.* es iſt uns eine große Freude, wenn: igen nagyon örülünk, hogy ha (midőn, mikor). Nedluho ſa budú weſeliť, non relinquetur ipsis diutina laetitia, ſie werden ſich nicht lange freuen, sokáig nem fognak örülni. Weſeliť ſa ňečím, nad ňečím, pre ňečo, w ňečem, w tem, že, z ňečeho, z ňečím: laetari re (de re), in re, in hoc, quod *Cic.* ſich freuen wegen etwas, bei etwas, darüber, daß: valaminek, valamin örülni. Pokogem (ſ Pokoga, pre Pokog, w Pokogi) ſa weſeliť (ťeſiť): laetari pace, de (in) pace: ſich wegen den Frieden freuen: a' békességnek örülni. Druzí ſa nad mím Neſťaſtím weſelá, alii meo malo laetificantur, andere freuen ſich über mein Unglück, mások az én nyavalyámon (szerentsétlenségemen, bajomon) örülnek. Weſeli ſa pre ſwú Milu, laetus est de amica *Ter.* wegen ſeiner Geliebten iſt er fröhlich, luſtig: a' mátkája miátt igen víg. Z druhého Neſťaſťá ſa weſeliť, exsultare in ruinis alicuius *Cic.* über das fremde Unglück ſich erfreuen, örülni valaki romlásán. Z Radoſťú Přátelow naſích ſa weſelíme, laetamur amicorum laetitia, wir erfreuen uns bei der Freude unſerer Freunde, barátink örőminek örülünk. Wiším, že ſ tebo weſeliť (ťeſiť) ſa muſím: illud laetandum mihi esse video *Cic.* ich ſehe es, daß ich

mich

mich daß ich mich darüber erfreuen ſolle: látom, hogy azon kell örülnöm. Z obidwogého ſa weſelím (keſim), laetor utrumque, ich erfreue mich wegen beides, mind a' kettőn örülök. Wſeligak ſem ſa weſelil, incessi omnibus laetitiis *Cic.* ich habe mich auf allerlei Art erfreut, mindenféle örömmel teli voltam. 2) distrahere se, explere animum obsequi animo, frui voluptate, iucundari, oblectare se *Cic.* ſich luſtig machen, ſeine Luſt büßen, ſich ergötzen, ſich amüſiren, Vergnügen woran finden: kedvét tölteni. gyönyörködni. Z ňekím ſa weſelič, *a.*) oblectari (frui voluptate) cum aliquo, oblectare se cum (in) aliquo *Cic.* ſich mit Jemanden luſtig machen, i. e. in ſeiner Geſellſchaft; ſich an Jemand ergötzen (amüſiren): valakivel kedvét tölteni, gyönyörködni (-döm) valakiben, *b.*) ludere, deridere, irridere aliquem, illudere alicui: Jemanden zum Beſten haben, ſich mit ihm luſtig machen: valakivel bolondoskodni, tréfálódni, kedvét tölteni. Z ňečím ſa weſelič, oblectari aliqua re *Cic.* laetari re *Suet.* ſich mit etwas ergötzen, valamiben gyönyörködni. 3) exsultare (gaudio), ovare, triumphare: frohlocken, örömében tombolni (örömömben tombolok), örvendezni. vigadozni. Po mláſenſki ſa weſelič, iuveniliter exsultare, nach Art der Jünglinge frohlocken, ifjú módon (ifjak módgyára) tombolni. W teg Weſi ſa Reč weſelí, oratio exsultat eo *Cic.* die Rede frohlocket in dieſem Stoffe: ugyan örvend a' beszéd (a' stilus) ebben a' materiában. Radugme ſa, weſelme ſa w temto nowem Roku (Roce), exsultemus et laetemur in hoc novo anno.

weſelňe *adv.* v. ſwadebňe.

weſelni, á, é, *adj.* v. ſwadební.

weſelňiččin, a, e, *adj. poss.* v. ſwadebňiččin.

Weſelňička, i, f. v. Swadebňička.

weſelňicki *adv.* v. ſwadebňicki.

weſelňicki, á, é, *adj.* v. ſwadebňicki.

Weſeloſt, i, f. hilaritas *Cic.* iucunditas, tis, laetitia, exsultantia, ae, hilaritudo *Plaut.* laetitudo *Acc.* laetatio *Caes.* nis, f. gaudium, i, n. Fröhlichkeit, Luſtigkeit, aufgeräumtes Weſen, z. B. eines Menſchen, Freude: vígasság, vígság, vígadás, vígadozás, vidámság, jó kedv, örvendezés, örülés, öröm, tombolás. *Syn.* Radoſt, Weſeleňí. *Usus.* Gaku ſt'e preukázali (predſtawili) Weſeloſt? quam prae vobis tulistis laetitiam: was für eine Freude habt ihr gezeigt? mitsoda örömet mutattatok? Gorká moga Weſeloſt! Uſ ge preč wſecká moga Weſeloſt; hilaritatem omnem amisi, alle meine Freude iſt verſchwunden, oda van minden kedvem. 2) v. Weſeleňí 2 Nro. 3) hilaritas, oblectatio *Cic.* delectatio, voluptuatio, delectamentum, delicium, oblectamentum *Cic.* delectamen, oblectamen *Ovid.* iucunditas, festivitas, voluptas, amoenitas, deliciae: Luſtbarkeit, Ergetzlichkeit, was einen ergötzt, Ergötzung: gyönyörködés, gyönyörködtetés, gyönyörüség, vigadás.

† w'eſeti, ſel, ſím, v. weſat.

weſka, i, f. *dem.* pediculus i, m. das Läuschen, tetütske. *Syn.* malá weſ. 2) zákožná weſka, acarus, i, m. *Linn.* myrmecium, i, n. *Cels.* Retließ, die Miethe, Milbe: vaktetü, hör alatt viszkettetö serke. *Usus.* Weſki ma Ruſú na Dlaňi, ſwrbí ma Dlaň: manus mihi prurit, die Hand juckt mich, viszket a' tenyerem. *Prov.* Má ten Weſki w Noſe, est callidus (versutus); habet muscas in naribus: der iſt pfiffig (listig), hat Mücken in der Naſe: hamis (ravasz) kutya az.

† weſkeren, weſkera, weſkero v. wſecek 2 Nro. celí.

weſkí, á, é, *adj.* v. Seßinſkí.

Weſlár, a, m. remex, igis, nauta, ae, m. ein Ruderer, Ruderknecht, Segler, Segeler: evezö, hajó lapát vonó, hajós. *Syn.* Weſlowňík, plawec.

† Weſláč, e, m. idem.

weſlárow, a, e, *adj. poss.* remigis, nautae: dem Ruderer gehörig, evezö legényé, hajósé.

Weſlárſtwí, á, n. ars remigandi, remigum (nautarum) conditio: die Ruderei, Ruderſtand, Schiffknechtſchaft: evezösség, evezö állapot. *Syn.* Weſlowňictwí.

Weſlo, a, n. remus, i, m. gubernaculum, i, n. das Ruder, Steuerruder; hajó lapáttya, evezö, evezö lapát, kormány. *Syn.* Prawidlo. *Usus.* Ribářſké Weſlo, v. Bidlo, Hon. Weſlá lámať, rozrážať, kaziť: detergere remos in navali pugna *Liv.* die Ruder brechen, zu Schanden machen: az evezöket el-rontani.

Weſlowáňí, á, n. remigium, navigium, i, n. remigatio, navigatio, nis, f. das Rudern, das Ruderwerk, die Ruderung: evezés, hajózás, hajó-hajtás. *Syn.* Plaweňí, Weſlem, Trháňí.

weſlowať, lowal, lugem V. I. *imp.* lug: remigare, ſegeln, rudern: evezni. *Syn.* plawiť. *Usus.* Naſpáteč weſlowať; Weſlami Loď zaſtawiť, zdržáť: navim remis inhibere, zurückrudern, das Schiff ſtille halten, meg-állítani a' hajót.

weſlowí, á, é, *adj.* remum adtinens, das Ruder betreffend, evezö lapátot illetö.

Weſlowňictwí, á, n. v. Weſlárſtwí.

Weſlowňík, a, m. v. Weſlár.

† weſm'eſ *adv.* v. seq.

weſmeſ, *adv.* promiscue, ohne Unterſchied, elegyesleg, elegy, valogatás nélkül, közösleg, egyaránt. *Syn.* rúzno, bez Rozßelu, do Hromadi, *boh.* weſm'eſ.

† Weſňice, f. v. Ďeßina.

weſpoleč, *adv.* invicem, ad invicem, mutuo, simul, inter se: einander, együtt, egyetemben. *Syn.* ſpolu, wgedno.

weſpuſt, *adv.* weſpuſt Sweta, in universum mundum, in immensum.

weſť, wedel, weßem V. I. *fut.* poweßem, *imp.* weß et poweß, weßte et poweßte (weß et weßte adhibetur, dum motus a loquente fieri debet secus autem poweß et poweßte): ducere, praeire; führen, voran gehen: vezetni, elö menni. *Syn.* Predkem iſt, *boh.* weſti. 2) ducere, praeesse: führen, anführen: vezetni (-tem), vezérleni (-lem). 3) ducere, comitari: führen, begleiten: vezetni, késérteni. *Syn.* odprowáďzať, odprowaďiť. 4) ducere, deducere:

füh-

führen, führend wohin bringen, z. B. Jemanden ins Haus, Irrthum, in den Garten; vezetni, el-vezetni, vinni. *Usus.* Někoho do Temnice weſt, ducere aliquem in carcerem, vincula, einen in das (ins) Gefängniß bringen: valakit tömlötzbe (rabságba) vinni. Uſ ho wedú ꝛc. Tato Ceſta tam (do Komarna) weſe; haec via fert, ducit eo (Comaromium): dieſer Weg führt dahin (nach Komorn): ez az út oda (Komáromba) vezet. v. iſt do. Ceſta, která k Bráně wedla: iter, quod ferebat ad portam: der Weg, der dem Thore zugienge: az az út, melly igyenesen a' kapuhoz vezet vala. *b*) ducere, ductum praestare: führen, leiten z. B. Jemand die Hand beim Schreiben, Waſſer wohinn leiten: vezetni valakinek kezét az irásban. Wodu z negakého Mesta weſt, derivare aquam ab aliquo loco *Plaut.* das Waſſer von einem Orte leiten, a' vizet valamelly helyröl más-felé vinni. Inſe Potok weſt, avertere fluvium, das Waſſer ableiten; den Lauf des Flußes anderſt wohin leiten: a' vizet mas felé vinni; folyását más-felé fordítani. Slepého weſt, coecum ducere, einen Blinden führen, vakot vezetni. Boh ſwogich zázračňe weſe, Deus suos mirabiliter ducit Gott führt die Seinen wunderlich, az Isten a' maga választottit tsudálatosan vezeti. 6) agere, pellere: führen, treiben: vezetni, hajtani. *Syn.* hnať. 7) Žiwot (ſtateční, pſotní) weſt: agere (vivere, degere) vitam honestam, miseram: ein ehrbares, elendes Leben führen, zubringen: betsületesen, szegényen élni; betsületes, szegény életet viselni. 8) gerere, facere, administrare: führen, verrichten, thun: tenni, tselekedni, üzni. *Usus.* Kupectwí (Obchod) weſt, mercaturam (quaestum) facere (tractare): mercari, mercimonium exercere: Handlung führen, Gewerb treiben (üben): kereskedni, kalmárságot üzni, nyerekedni, Práce weſt, laborare, die Arbeit ausführen, verrichten: munkálkodni, mivelni, dolgozni. Práwo (Pru, Súd) weſt: agere causam, einen Prozeß führen, valakivel törvénykedni, pörlekedni. Remeſlo weſt, opificium (artem aliquam) tractare, eine Kunſt, Handthierung (ein Handwerk) treiben, üben: valami mesterséget üzni. Wognu weſt, bellum gerere (agere), Krieg führen, hadakozni, hadat indítani. 9) uti, adhibere: führen, Gebrauch von etwas machen: vélc élni. *Syn.* potrebowať. Slowo weſt': *a*) verbis uti, verba adhibere: Worte führen, ſich verlauten laſſen: szolni. *b*) loqui cómmuni nomine; esse interpretem aliorum: das Wort führen, in Namen der übrigen reden: mások nevével szóllani. 10) impendere, insumere: dranwagen, Darauf wenden: reá költeni. *Usus.* Gá welké Útrati (welkích Útrat, Nákladkow) na to weſt' nebuſem, nepoweſem. 11) regere, gubernare: führen, leiten: kórmányozni, igazgatni. *Syn.* říditi, ſprawowať. 12) Múr, Prékopu weſt': ducere murum *Virg.* parietem *Cic.* fossam *Liv.* vallum *Caes.* führen, lang machen, ziehen, in die Länge ziehen, z. B. Graben, Mauer ꝛc: vinni, húzni.

II. rec. impers. weſť ſa, *cum dat. pers.* agi, esse: gehen, ſeyn: lenni, menni. *Syn.* iſť, *boh.* weſt ſe. *Usus.* Dobre (zle) ſa mi wedše, agitur mecum bene (male), es geht mir wohl (übel), nékem igen jól (ebül) van dolgom; az ebek harmitzadgyára húztak. Gako ſa či wedše? ut tecum agitur? wie gehts dir? mint van dolgod? Wſecko ſa mi dobre wedše, in omnium rerum abundantia vivo; in allen Sachen habe ich einen Uiberfluß, mindenem jól, és kedvem szerént megy; mindenekkel bövelkedem. *III. rec.* weſť ſi (ſebe), se gerere, thun, ſich betragen: viselni (tartani) magát. *Syn.* držať ſa. *Usus.* Zowadſki ſi weſť, brute bachchari, viehiſcher Weiſe ſchwärmen, barom (fene vad állat) módgyára viselni magát. Múdre, blázňiwe ſi weſť: prudenter, stulte se gerere: klug, dumm thun (ſich betragen), okossan, bolondúl viselni magát. Zore ſi weſť, gloriari, altos gerere spiritus: hoch thun, prahlen: kevélykedni, nagyra tartani magát. Pekňe ſi wedše, pekňe ſa drží: bene (pulchre) se gerit, er führt ſich gut auf, jól (ditséretessen) tartya (viselni) magát. To ſi on za mnoho, za málo wedše: id magni, parvi facit: das ſchätzt er hoch gering: nagyra, kevésre tartya (betsüli) azt.

* Weſťec, ťca, m. v. Weſčec.

† W'eťec, tce, m. idem.

* Weſťeňí, á, n. v. Weſčeňí.

† weſti, wedl, wedu, *fut.* powedu, *imp.* weď et poweď, wedše et powedte. v. weſť. *II. rec.* weſt ſe v. weſť ſa.

* Weſtica, i, f. v. Weſčica.

Weſtfal, a, m. Westphalus, i, m. ein Weſtpfale, Weſtpfälinger: vesztfaliai (vesztfaliából való) ember. *Syn.* Weſtfalčan.

Weſtfalia, i, f. v. weſtfalſká Zém.

weſtfalſki *adv.* westphalice, weſtpfäliſch, vesztfaliai módon. *Syn.* poweſtfalſki.

weſtfalſki, á, é, *adj.* westphalicus, a, um; weſtpfäliſch, vesztfaliai. Weſtfalſká Zem, Weſtfália: westphalia, ae, f. Weſtpfalen, vesztfália. Weſtfalſká Šunka, westphalica perna, westphalicus petaso: weſtpfäliſche Schinken, vesztfalia sunka, disznó láb.

* weſťiť, il, ím, V. I. *imp.* weſťi v. weſčiť.

† W'eſtkiňe, f. v. Weſčica, Boſorka.

Weta, i, f. compensatio, nis, f. Geltung, Vergleichung: megfizetés, helyre pótolás. *Syn.* Nahrada, Odmena, Winahrada, Winahradeňí. *Usus.* Úſ ge po ňem Weta! actum est de illo! es iſt ſchon mit ihm aus! er iſt ſchon verloren: oda vagyon már.

weťať, ťal, tňem, V. P. *imp.* wetňí, v. wťať.

wetehaní, á, é, *p. c.* v. wetknuti.

Wetcháňí, á, n. v. Wetknuťí.

wetchať, al, ám, V. P. *imp.* hag, v. wetknúť. *II. rec.* wetchať ſa, v. wetknúť ſa.

Wetcháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wetcháwať, al, ám, *freq.* ex wetchať. *II. rec.* wetcháwať ſa, *freq.* ex wetchať ſa.

wetchí, á, é, *adj.* non densus, rarus, a, um: ſchütter, ritka. *Syn.* wetkí, rédki. *Usus.*

Wet-

Wetchí Repeň, wetchá Plachta ꝛc.

wetchnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi, v. wetkňúť. *II. rec.* wetchnúť ſa, v. wetknúť ſa

Wetchoſť, i, f. raritas. tis, f. rara conditio: Schütterkeit, ſchüttere Beſchaffenheit: ritkaság. *Syn.* Wetkoſť, Rédkoſť.

Weter, tru, m. ventus, i, m. der Wind, der weht: szél. *boh.* Wítr. *Usus.* Weter duge, fučí, wege: ventus flat, der Wind weht, geht: szél fúj. Wege Weter po Doliňe ꝛc. v. wáť. Dobrí, odporní Weter: secundus, adversus ventus: guter, widriger Wind: jó, rosz (ellenkező) szél. Weter ſa ſtrhuge (robí), ventus exsurgit, oritur: der Wind erhebt ſich, szél támad, ered. Weter proťi mňe duge, geſt mi proťiwní: ventus est mihi adversus, flat adversum me: der Wind geht mir entgegen, ellenem fúj a' szél. Weter ſa ťiſí, preſtáwá: venti concidunt *Hor.* ventus quiescit, venti vis cadit: der Wind legt ſich, tsillapszik (szünik) a' szél; meg lassodnak a' szelek. Weter robiť, ventum (ventulum) facere, Wind machen, z. B. im Gehen mit dem Fächer, Schnupftuche: szellözni, szelet tsinálni. Poledňí (Poludňí), Weter, auster, notus, i, m. Südwind, Mittagwind: déli-szél. Polnočňí (od Polnoci) Weter, septentrio, boreas, ae, m. aquilo, ventus septentrionalis: Nordwind, mitternächtiger Wind: éjtszaki szél. Wíchodňí (od Wíchodu) Weter, ventus orientalis (solanus, subsolanus), eurus, apheliotes: Oſtwind, Morgenwind: nap keleti szél. Západňí (od Západu) Weter, zephyrus, favonius: Weſtwind, Abendwind: nap enyészti-szél. Weter medzi Poledňem a Západem: austro africus, libonotus, i, m. Africus, *Libs.* Südweſtwind, Südſüdweſtwind: nap enyészti, és dél között való szél. Weter medzi Poledňem a Wíchodem: vulturnus, euronotus, i, m. Südoſtwind, nap keleti szél. Weter medzi Západem, a Polnocú: caurus, corus, i, m. papyx: Nordweſtwind, nap-nyúgoti szél. Weter búrliwí z Déſſem; Weter fúkawí, v. Wíchor. Weter Mračná ťahnucí, coecias, ein Wind, der das Gewölk an ſich zieht: szél, melly a' felhöket magához húzza. Od Wetru ge Pokog; Weter ſa utiſil, newege: silent venti *Colum.* die Winde ſind ſtill; iſt eine Windſtille: az idő tsendes; a' szél meg-szüntt; nintsen szél. Pre ten Weter muſeli ſme doma zoſtať, ventus nos domi tenuit, wegen des Windes haben wir zu Hauſe bleiben müſſen: a' szél miátt otthon kellett maradnunk, várakoznunk. Kebi prigemní Weter wál, neſeďeli (nezahálali) bi ſme mi tu: si venti essent, hic non sederemus: wenn ein guter Wind vorhanden wäre, würden wir nicht da ſo lang ſitzend, und müſſig bleiben: ha jól szelünk volna, itt nem mulatoznánk. Nad Weter richleg ſím biť, praevertere cursu ventos, ventis velociorem esse: geſchwinder (ſchneller) ſeyn, als der Wind: sebessebben futni, mint sem a' szél fú; a' szélnél sebessebbnek lenni. *Prov.* Kam Weter, tam Pláſť: et Gak Weter wege, tak Plachti obrácagú: v. kam. Wetrem podſitý, vanus ventosus,

Wind-

Windbeutel, Schußbartel: szeles: fél bolond. Studeni i teplí Weter z gedních Úst wipúsčať: callidum, et frigidum uno ore halare, flare: Kälte, und Wärme aus einem Munde lassen: hideget és meleget egy szájból fúni. Do Wetra (do Sweta, stiri na tri) buchať (trepať); frustra (in ventos, in ventum) loqui; dare verba ventis (in ventos); aërem verberare: in den Wind (vergeblich) reden, héjában (haszontalanúl) szóllani. Do Wetra púsčať, negligere contemnere spernere: nicht achten, in den Wind schlagen: szélnek ereszteni, azzal nem gondólni. Podla Wetru (Wodi), secundo aestu *Lucian.* favorabiliter, prospere, secundis ventis *Suidas.* ex sententia. Negeden tuhí (ostrí) Weter wistáť, multa experiri, manches ausstehen, sich manchen säuern Wind angenehm (unter die Nase gehen) lassen: sokat kiállani, szenvedni, tapasztalni. 2) flatus, us, m. flatulentia, ae, f. die Winde, Windgrimmen, Blähung: szél-kólika. *Syn.* Wetrow Trápeňí. *Usus.* Wetri ho trápá, flatibus laborat, die Winde plagen ihn, a' szelek bántyák ötet. 3) crepitus ventris, Wind horbarer Wind: szél, fing. Wetri ze seba púsčať, bzdeť: flatum (crepitum) emmittere, mittere: Wind von sich gehen lassen, fingani. 4) *tropice.* ventus, nuntius: Wind, Nachricht: szél, hír. *Syn.* Chir, Nowina. *Usus.* Weter dostať, nuntium accipere, fieri certiorem: Wind bekommen, hírt hallani. Aňi Trst sa bez Wetru netrase. 5) vanitas, Wind, nichts wirkliches, Eitelkeit, Unwahrheit, Windmacherei: semmisség, haszontalanság, himisság, szelesség. *Syn.* Márnosť, Šaskowáňí. *Usus.* Wetrem podsití, Mechem uderení, i. e. Šasek: vanus, ventosus, vesanus: Windbeutel, Schußbartel: szeles, félbolond. Wetri robiť, *a*) vana dicere, mentiri: Wind machen, lügen: héjába valóságot beszélni, hazudni. *b*) thrasonem agere, iactare se, gloriari, sich rühmen, Wind machen: szeleskedni, ditsekedni, kérkedni. Mnoho sem gá takích Wetrow widel, complurium thriorum ego strepitum audivi, egyébkor-is láttam ágon tar-varjat.

weterní, á, é, (*abs.* weterno) *adj.* ventosus, ventarius, pneumaticus, a, um: windig, voller Wind: szeles. *Syn.* wetrowí. *boh.* w'etrní. *Usus.* Weterní Mlín, mola pneumatica (ventaria), Windmühle, szél-malom.

Weterňík, u, m. os spiritale, machina (fenestra) spiritalis, receptaculum venti: Windfang, szél-rekeszték. *vulg.* Kwaterka. *boh.* W'etrňík.

Weternosť, i, f. ventus, i, flatus, us, m. Wind, Blähung: szél, fúvás. *boh.* W'etrnost.

Weteš, u, m. veteramentum, i, n. der Schuhfleck, agg-fólt. *Syn.* starí Flek.

Wetešňík, a, m. sutor veteramentarius, i, m. Schuhflicker, földozó. *Syn.* starí Flekowkár (Flekowňik), Prták, kdo staré Črewice flekuge. 2) v. Tarmačňík.

† W'etew, twe, f. v. Haluz. W'etew z Hrozni, v. Hrozen. Zbitečná, neužitečná W'etew na Kmeňí, v. Wlček.

wet-

wetkaní, á, é, *p. c.* v. wetknutí. 2) intextus, a, um: hinein gewebt, belé szött, összve szövödött, fonódott.

Wetkáňí, á, n. v. Wetknutí. 2) intextio, nis, f. Hineinwebung, belé-szövés.

wetkať, al, ám V. P. *imp.* ag, v. wetknúť. 2) intexere, hineinweben, belé-szöni (szövöm). *II. rec.* wetkať ſa, v. wetknúť ſa.

Wetkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wetkáwať, al, ám, *freq.* ex wetkať. *II. rec.* wetkáwať ſa, v. wetknút ſa.

wetkí, á, é, *adj.* v. wetchí.

wetknúť, knul (kel), knem, V. P. *imp.* kni: infigere, immittere, inserere: hineinfügen, hineinſchlagen, hineinſtechen: belé-szúrni, belé-botsátani, bé-ereszteni, belé-ütni. *Syn.* wetchať, wetkať, wecpať, wrazit, wtiſknút. *II. rec.* wetknúť ſa, ingerere se, ſich eindringen, bé-tolni magát. *Syn.* wetchať (wetkať, wecpať, wtiſknúť) ſa, wetreť ſa.

wetknutí, á, é, *p. c.* infixus, insertus, a, um: hineingefügt, hinein geſchlagen, hineingeſtochen, belé-szúrtt, belé botsátatott; belé-eresztetett, belé-ütött. *Syn.* wetchaní, wetkaní, wetpaní, wtiſknutí

Wetknutí, á, n. infixio, immissio, insertio, nis, f. Hineinfügung, Hineinſtechung, Hineinſchlagung: belé-szúrás, belé botsátás, belé-eresztés, belé-ütés. *Syn.* Wetcháňí, Wetkáňí, Wecpáňí, Wrazení, Wtiſknutí.

Wetkoſt, i, f. v. Wetchoſt'.

wetnúť, tnul, tňem, V. P. *imp.* wetňi, v. wtať.

† wetnúti (wtíti), wtal, wetnu *fut.* idem.

wetrení, á, é, *p. c.* ex wetrit: ventilatus, perflatus, aëri expoſitus (pervius), a, um: gelüftet, luftig, der Luft ausgeſetzt: szellöztetett. 2) ex wetreť. *Syn.* wetrení.

Wetreňí, á, n. ventilatio, perflatio, aëri expoſitio, nis, f. das Lüften, szellöztetés, 2) *Nom. Verb.* ex wetreť. *Syn.* Wtreňí.

wetreť, wetrel, wetrem, V. P. *imp.* wetri: infricare, einreiben, durch Reiben hineinbringen: belé-törsölni (morsolni). *Syn.* wtret. *boh.* w'etříti. *II. rec.* wetreť ſa: se ingerere (obtrudere), ſich eindringen, ſich einſchmeicheln: erövel belé-elegyedni valamibe. bé-tolni magát. *Syn.* wtreť ſa, wecpať ſa, wtiſknút ſa. *boh.* wetřít ſe.

† W'etřice, f. v. Wichor.

Wetříček, čku, m. *dem.* ventulus, i, m. Windchen, ein kleiner Wind: szeletske. *Syn.* Wetrík. 2) aurula, ae, f. Lüftchen, szellötske. Žáden Wetříček neiše, ne aurula quidem spirat (flat), es geht kein Lüftchen, leg-kissebb szellötske sem fúj.

† W'etříček, čku, m. idem.

Wetrík, u, m. *dem.* ex Weter v. Wetříček.

wetrit, il, ím V. I. *imp.* wetri: ventilare, perflare, aëri exponere: lüften, der Luft ausſetzen: szellöztetni, szelelni. *II. rec.* wetrit ſa, auram captare, haurire aerem recentem: friſche Luft ſchöpfen, szellözni.

† wetříti, wetřel, ru (řu), *fut. imp.* wetři, v. wetreť. *II. rec.* wetřit ſe, v. wetreť ſa.

† wet-

† w'etrní, á, é, (*abs.* w'etrno), *adj.* v. weterní.
† W'etrník, u, m. v. Weterník.
† W'etrnoſt, i, f. v. Weternoſt.
wetrowí, á, é, *adj.* ventosus, a, um: windig, szeles. *Syn.* weterní.
wetſení, á, é, *p. c.* maior factus, auctus, a, um: gröſſer gemacht, nagyobbíttatott, öregbítetett. *Syn.* watſení.
Wetſení, á, n. auctio, amplificatio, nis, f. das Vergröſſern, Vergröſſerung: nagyobbítás, öregbítés. *Syn.* Watſení.
wetſí, á, é, *compar.* ex welikí.
† w'etſí, idem.
wetſit, il, ím V. I. *imp.* wetſi: augere, amplificare, maiorem facere: vergröſſern, gröſſer machen; nagyobbítani, öregbíteni. *Syn.* watſit.
† w'etſiti, il, ím, idem.
† W'etwička, i, f. *dem.* v. Haluzečka.
† w'etwowí, á, é, *adj.* v. Haluzowí.
wewešení, á, é, *p. c.* introductus, inductus, a, um: eingeführt: bé-vétetett, vezettetett. *Syn.* uwešení.
Wewešení, á, n. introductio, inductio, nis, f. Einführung, bé-vitel, bé-vívés, vezetés *Syn.* Uwešení.
wewerčí, á, é, *adj.* e sciuro, von Eichhorn, mókusi, mókusból való.
† wewerčí, *adj. omn. gen.* idem.
Wewerica, i, f. sciurus, i, m. sciurus vulgaris *Linn.* Eichhorn, Eichkatzel, mókus, evet. *Syn.* Wewerka.
† Wewerice, f. idem.
Wewerička, i, f. *dem.* parvus sciurus, das Eichhörchen, kis mókus, mókuska.
Wewerka, i, f. v. Wewerica.
wewesť, wewedel, wewedem V. P. *imp.* wewed: inducere, introducere: einführen, bévinni, bé-vezetni. *Syn.* uwesť'. *vulg.* wowgesť.
wewezení, á, é, *p. c.* ex seq.
wewezť, wewezel, wewezem V. P. *imp.* wewez: invehere, einführen, bé-vinni kotsin. *II. rec.* wewezť ſa: invehi, ingredi; einfahren, hinein fahren, fahrend hinein kommen: bémenni kotsin. *Syn.* wgeti, wgižďeti.
wewlečení, á, é, *p. c.* intro tractus, a, um: eingeſchleppt, hineingeſchleppt: bé-húzatott, bé-vonatott, bé-hurtzoltt, hurtzoltatott. *Syn.* wewleknutí. 2) v. nawlečení.
Wewlečeňí, á, n. intro tractio, Einſchleppung, Hineinſchleppung: bé-huzás, bé-vonás, bé-hurtzolás. *Syn.* Wewleknutí. 2) v. Nawlečeňí.
wewlect, lekel, lečem V. P. *imp.* wewleč: intro trahere per terram, einſchleppen, hineinſchleppen: bé-húzni, bé-vonni, bé-hurtzolni. *Syn.* wewleknúť. 2) v. nawlect. *II. rec.* wewlect ſa, intro serpere, hinein ſchleichen, bé-mászni, bé-tsúszni. *Syn.* wlezť.
wewlékaní, á, é, *p. c.* v. wewlečení.
Wewlékáňí, á, n. v. Wewlečeňí.
wewlékat, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wewlect. 2) v. nawlékat. *II. rec.* wewlékat ſa, *freq.* ex wewlect ſa.
Wewlekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wewlekáwat, al, ám, *freq.* ex wewlect. *II. rec.* wewlekáwat ſa, *freq.* ex wewlect ſa.
wewlékнút, knul (kel), knem, V. P. *imp.* kni, v. wewlect.

II. rec. wewléknúť ſa, *freq.* ex wewlecť ſa.

wewleknuti, á, é, *p. c.* v. wewlečeni.

Wewleknuti, á, n. v. Wewlečeňí.

Wewlekowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wewlekowať, kowal, kugem, *freq.* ex wewleknúť. *II. rec.* wewlekowať ſa. *freq.* ex wewleknúť ſa.

† Wewlíkáňí, á, n. v. Wewlékáňí.

† wewlíkaťi, al, ám, v. wewlekať.

† Wewlíkáwáňí, á, n. v. Wewlékáwaňí.

† wewlíkáwaťi, al, ám, v. wewlékáwať.

wewolaní, á, é, *p. c.* intro vocatus, a, um: hineingerufen, bé-hivattatott.

Wewoláňí, á, n. intro vocatio, Hineinruffung, bé-hivás.

wewolat, al, ám V. P. *imp. ag*: intro vocare, hinein rufen, bé-hini.

Wewoláwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wewoláwať, al, ám, *freq.* ex wewolať.

wewrtaní, á, é, *p. c.* inforatus, a, um: hinein gebohrt: bé (belé) fúrtt. *Syn.* zawrtaní.

Wewrtáňí, á, n. inforatio, nis, f. Hineinbohrung, das Hineinbohren: bé (belé) fúrás. *Syn.* Zawrtáňí.

wewrtať, al, ám, V. P. *imp. ag*: inforare, hinein bohren, bé (belé) fúrni. *Syn.* zawrtať. *II. rec.* wewrtať ſa, v. wetreť ſa.

Wewrtáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wewrtáwať, al, ám, *freq.* ex wewrtať. *II. rec.* wewrtáwať ſa, *freq.* ex wewrtať ſa.

Wewrtowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wewrtowať, towal, tugem, *freq.* ex wewrtať ſa.

† Weybawa, i, f. v. Wíbawa.

† Weyb'erčí, ho, m. v. Wíb'erčí.

† Weyb'ereť, rťu, m. v. Wíb'ereť.

† Weybog, e, m. v. Wíbog.

† Weyšeleť, lťu, m. v. Wíšeleť.

† Weygezd, u, m. v. Wígezd.

† Weyhon, u, m. v. Wíhon.

† Weyhoſt, u, m. v. Wíhoſt.

† Weyklad, u, m. v. Wíklad.

† Weyložek, žku, m. v. Wíložek.

† Weylupeť, pťu, m. v. Wílupeť.

† Weymeleť, lťu, m. v. Wímeleť.

† Weym'eneť, nťu, m. v. Wímeneť.

† Weym'eňice, f. v. Wím'eňice.

† Weym'eňíť, a, m. v. Wím'eňíť.

† Weyminka, i, f. v. Wímínka.

† Weymluwa, i, f. v. Wímluwa.

† Weymluwnoſt, i, f. v. Wímluwnoſt.

† Weynoſ, u, m. v. Wínoſ.

† Weypad, u, m. v. Wípad.

† Weypalki, ů, m. *plur.* v. Wípalki.

† Weypiſ, u, m. v. Wípiſ.

† Weyplata, i, f. v. Wíplata.

† Weypliweť, wťu, m. v. Wípliweť.

† Weypow'ed, 'eði, f. v. Wípow'ed.

† Weyprawa, i, f. v. Wíprawa.

† Weyproſa, i, f. v. Wíproſa.

† Weypuſteť, ſťu, m. v. Wípuſteť.

† Weyr,

† Weyr, a, m. v. Wir.
† Weyrażek, żku, m. v. Wirażek.
† weyrażkowi, á, é, *adj.* v. wirażkowi.
† Weyřečni, á, é, *adj.* v. wiřečni.
† Weyřečnoſt, i, f. v. Wiřečnoſt.
† weyřewni, á, e, *adj.* v. wiřewni.
† Weyřewnoſt, i, f. v. Wiřewnoſt.
† weyročňi, *adj. omn. gen.* v. wiročňi.
† weyſ, v. wiſ.
† Weyſada, i, f. v. Wiſada.
† weyſadňi, *adj. omn. gen.* v. wiſadňi.
† Weyſkáňi, n. v. Wiſkáňi.
† weyſkati, al, ám, v. wiſkati.
† weyſlowňe *adv.* v. wiſlowňe.
† weyſlowni, á, é, *adj.* v. wiſlowni.
† Weyſlownoſt, i, f. v. Wiſlownoſt.
† Weyſluha, i, f. v. Wiſluha.
† weyſiti, il, ím, v. wiſiti.
† Weyſka, i, f. v. Wiſka.
† Weyſkrabek, bku, m. v. Wiſkrabek.
† Weyſin'eſki, ů, m. *plur.* v. Wiſin'eſki.
† Weyſtaw, u, m. v. Wiſtaw.
† Weyſtraha, i, f. v. Wiſtraha.
† Weyſtrčka, i, f. v. Wiſtrčka.
† Weyſtřelek, lku, m. v. Wiſtřelek.
† Weyſtup, u, m. v. Wiſtup.
† Weyſtupek, pku, m. v. Wiſtupek.
† Weytah, u, m. v. Witah.
† Weytka, i, f. v. Witka.
† Weytřaſki, *gen.* ſek, f. *plur.* v. Witřaſki.
† Weytržek, žku, m. v. Witržek.
† weytržňe *adv.* v. witržňe.
† weytržni, á, é, *adj.* v. witržni.
† Weytržňik, a, m. v. Witržňik.
† Weytržnoſt, i, f. v. Witržnoſt.
† Weywažek, žku, m. v. Wiwažek.
† Weywoda, i, f. v. Wiwoda.
† weywodſki, á, é, *adj.* v. wiwodſki.
† Weywodſtwi, n. v. Wiwodſtwi.
† Weywrat, u, m. v. Wiwrat.
† W'ež, e, f. v. seq.
Weža, i, f. turris, is, m. der Thurm, torony. *vulg.* Waža.
† W'eže et W'ež, *gen.* W'eže, f. idem.
Wezeň, zňa, m. captivus, i, m. qui in custodia est: ein Gefangener, Arreſtant, Eingezogener: fogoly, rab. *vulg.* Wazeň, Rab.
† W'ezeň, zňe, m. idem.
Wezeňi, á, n. ex wezek: *a*) captivitas, tis, custodia, ae, f. carcer, is, m. arestum, i, n. vincula, orum, n. *plur.* das Gefängniß, die Gefangenſchaft, der Kerker, Areſt: fogság, rabság, tömlötz. *Syn.* Areſt, Temňica, Žerhowňa. *vulg.* Wazeňi. *boh.* Zalář, Sátlawa, W'ezeňi. *b*) adhaesio, haesio, adhaerescentia: die Steckung, das Stecken: akadás, meg-akadás. 2) ex wezit, retentio, impeditio: Haltung, Zurückhaltung: tartás, tartóztatás, hátráltatás, gátolás. *Syn.* Zdržowáňi. 3) ex wezt: vectio, das Führen, die Fuhr: vitel, vivés.
wežeňem, *praesens* ex wehňat.
† W'ezeňi, n. v. Wezeňi 1 Nro.
wezek, zel, zím, V. I. *imp.* wez: haerere, adhaerere: ſtecken, feſt worinnen ſeyn, z. B. im Schlamme, in der Noth, in Schulden, in Unglück, im

Kopfe, ſtecken bleiben, ins Stecken gerathen: meg-akadni, akadni. *Syn.* trmeť, zoſtat ſtáť. *boh.* w'rzeťí. *Usus.* Loď na Skale, w Píſku, w Zátoku wezí: adhaerescit navis ad saxa, arenae cumulis, in fretis: das Schiff bleibt ſtecken an Felſen, Sandhäufen, Sund, und Meerenge: a' hajó megszokott akadni a' tengeri köſziklákban, a' fövenyek öszve torlásában, és szoros zúgó tengeri helyeken. Doma wezeť, ſeďeť: domi haerere, se continere: zu Hauſe bleiben, ſtecken: othon maradni, ülni. Wžďicki (ſtále) na Rku mi wezí; žádného Pokoga mi nedá: instat, urget, persequitur: er liegt mir allerzeit auf dem Halſe; er läßt mir keinen Frieden: mindenkor nyakamon van; sietet, nem hágy nyugodni. We welíkeg Staroſti, a Bázňi wezím: incredibili sum sollicitudine, ich ſtecke in gröſter Sorge, und Angſt: ki-mondhatatlan gondban, és búban vagyok. W Žaloſt'i w Zármutkú hluboko wezet; bez wſeckého Poťeſeňá bit: iacere in luctu, in moerore: in Leid und Traurigkeit ganz verſenkt ſtecken, ganz betrübt ſeyn: nagy szomorúságban, gyászban lenni. Tito mňa w poſledném Nebezpečenſtwí wezet (zahinúť) nechali: hi sunt desertores salutis meae: dieſe haben mich in meinem gröſten Unglücke ſtecken bleiben laſſen: ezek engem leg nagyobb nyomorúságomban (veszedelemben) el-hagytak. Miſle nechať w Pochibnoſt'i wezeť, animos expectatione suspendere *Curt.* suspensos habere, detinere, tenere: die Gemüther, im Zweifel halten, und hangen laſſen: másokat valami után, a' mit tudni illik öromest hallanak, sokáig várakoztatni. W proſtred Pochibowáňá, a Strachu wezící: suspensus animo *Liv.* suspensus, incertus, dubius, solicitus animus: ein zweifelmuthiger, der ſich nicht entſchließen kann: kételkedő, bizontalan. 2) latere, ſtecken, verborgen ſeyn: ismeretlennek lenni, lappangani (gok.) W teg Weci ňečo wezí, aliquid latet (subest) in re, es ſteckt etwas dahinter, valami fekszik itten. Pod Pláſtem Pochlbowáňá običagňe Zloſť wezí, adulatio non longe abest a scelere, unter der Schmeichlerei ſteckt gemeiniglich eine Tücke, ein ſchlimmer Anſchlag verborgen: a' hizelkedő közönségessen tsalárdságot foglal magában. 3) versari, esse: ſtecken, ſeyn, ſich befinden: lenni. *boh.* bit, winachádzať ſa. *Usus.* Stálím Okem w ňečem wezeť, na ňečo bez Znuká Oka hleďeť, Oči od ňečeho neodwrácať: aliquid intueri, atque in eo defixum esse: auf etwas immer ſchauen: etwas beſtändig anſchauen: szüntelen nézni (szemlélni) valamit. W ňečem bez Preſtáňá wezeť, ležať, celu Miſel k ňečemu príložit: alicui rei affigere animum *Horat.* ſich auf etwas legen, begeben: valamire magát egészszen adni. Spolu wezá, sunt una, ſich ſtecken beiſammen, egygyütt vannak. Kluč w Plechu (w Zamku) wezí, clavis est in sera, der Schlüſſel ſteckt, a' kults az ajtóban vagyon. Kluč nechat w Plechu (w Zamce) wezeť, clavem relinquere in sera, den Schlüſſel ſtecken laſſen, a' kultsot az ajtó-

ajtóban hagyni. Muſí tu negaká Príčina wezeť, causa subest, es ſteckt eine Urſache dahinter, valami oka vagyon.

† wezeťi, zel, zím, idem.

Weżičťka, i, f. *dem.* turricula, ae, f. das Thürmlein, Thürmchen: tornyotska, kis torony. *Syn.* Weżťka. *boh.* Wížťka.

wezit, il, ím, V. I. *imp.* wez: tenere retinere: halten, zurückhalten: tartani, meg-tartani, tartoztatni, akadályoztatni, hátráltatni, gátolni. *boh.* w'eziti.

wezmem, *praes.* ex wzať.

Weżťka, i, f. *dem.* v. Weżičťka.

Weżńik, a, m. canis villaticus (domesticus), Haushund, házi hutya, komondor. *Syn.* domaci Peſ.

† W'ezńik, a, m. idem.

wezť, wezel, wezem, V. I. *fut.* powezem, *imp.* wez et powez, wezme, weze et powezme, powezťe (Powez et powezťe: adhibentur, dum motus versus loquentem instituitur: secus wez et wezťe locum habent) vehere, führen z. B. Waaren, szekéren vinni. *Prov.* Uſ ho wezú! iam illum habent! ſie führen (haben) ihn ſchon, már viszik ötet; már benne van: keleptzébe esett. *II. rec.* wezť ſa na Roťi (na Wozi) na Lodi: vehi curru, nave; fahren, geführt werden auf einem Schiffe: kotsin, hajón menni, vitetni. 2) labi, rutſchen, el-tántorodni, el-dülni, esni. *Syn.* ſmíkať ſa *boh.* wezt ſe.

† wezti, wezl, wezu, *fut.* powezu, *imp.* wez, powez, wez, wezťe, powezte: v. wezt. *II. rec.* wezt ſe v. wezť ſa.

* Wgeeha, i, f. v. Wícha.

wgedno *adv.* v. weſpolek.

† wgedu ex wgeti.

* wgeſať, al, ám, V. P. *imp.* ſag, v. wéſať.

† wgeti, wgel, wgedu *fut. imp.* wgeď, v. wewezť ſa.

* wgezť, zol, zem, v. wezť. *II. rec.* wgezt ſa, v. wezť ſa.

† Wgiti, n. v. Wchod.

† wgíti, weſel et wſel, wegdu *fut. imp.* wegďi: v. weiſť. 2) wgít ſe, v. weiſť 2. Nro.

† wgížďeti, ďel, ďím, v. wewezť ſa.

whádzaní, á, é, *p. c.* v. whoďeňí.

Whádzáňí, á, n. v. Whoďeňí.

whádzať, dzal, džem, V. P. *imp.* whadž, v. whoďit. *boh.* whážeti.

Whadzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

whadzowať, zowal, zugem, *freq.* ex whádzať.

whánat, al, ám, V. I. *imp.* ňag, v. wehnať.

† wháňeti, ňel, ňím, idem.

† whážeti, el, im *fut. freq.* v. whádzati.

Whňežďeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Oſaďeňí, Wſaďeňí.

whňezďit, il, ím, V. I. *imp.* whnezďi: v. oſaďiť, wſaďiť. *II. rec.* whňezďitſa, v. oſaďiť ſa, wſaďiť ſa.

Whod, u, m. placitum, beneplacitum, gratum, officium, i, n. gratia, ae, f. ein Gefallen, jó akarat, tetszés, kedv. *Syn.* Wďek. *Usus.* Whod ňekomu učiniť, gratum facere alicui, einem einen Gefallen thun, valakinek kedves dolgot tselekedni.

Whodbog, a, m. nomen proprium, viri, ein Mannsname, férjfiúi név.

Whoženi, á, é, *p. c.* iniectus, intraproiectus, imissus, a, um: hinein geworfen, belévetett, hánytt, hányott, dobott. *boh.* whozeni.

Whoženi, á, n. iniectio, immissio, intro proiectio, nis, f. iniectus, us, m. Hineinwerfung: belé-vetés (dobás, hányás). *boh.* Whozeňí.

whoziť, il, ím, V. P. *imp.* whoz: iniicere, immittere, intraiacere: hinein werfen, belé-vetni, hányni, dobni.

* whozeni, á, é, v. whoženi.

* Whozeňí, á, n. v. Whoženi.

† whozeni, á, é, v. whoženi.

† Whozeňí, n. v. Whoženi.

wi, *nom. plur.* ex ti: vos, ihr, euch: ti, tik.

wi, *inseparabilis particula*, quae in compositione significat: 1. *e, ex*: aus, ent, vor: ki, v. g. wičiſtiť, emundare, wičitat, enumerare, wileteť, evolare, avolare. 2) *super, supra*, dum indicatur locus extrinsecus cum motu: auf, hinauf, herauf, be, fel, rea, *v. g.* wilezť na Strom, conscendere arborem, wileteť na Dom, volare supra domum. NB. *In his casibus* wi *perinde, ac praepositiones* na, pri, za, *saepe longum fieri solet. Perlege de iisdem praepositionibus sub* na *observationes.*

wiarendowaní, á, é, *p. c.* locatus, elocatus (*vulg.* exarendatus), a, um: ausgemiethet, verpachtet, vermiethet: ki-béreltt, ki-béreltetett. *Syn.* na Úroť daní. 2) v. arendowaní, úročení.

Wiarendowáňí, á, n. locatio, elocatio (*vulg.* exarendatio), nis, f. Ausmiethung, Vermiethung, Verpachtung: ki-árendálás, ki-bérelés. *Syn.* na Úroť Dáňí. 2) v. Arendowáňí, Úročeňí.

wiarendowaťť, dowal, dugem, V. P. *imp.* dug: locare, elocare (*vulg.* exarendare): ausmiethen, vermiethen, verpachten: ki-árendálni, ki-bérelni. *Syn.* na Úroť daťť. 2) v. arendowaťť, úročiť.

Wiarendowatel, a, m. locator, elocator, is, m. Vermiether, Ausmiether, Verpachter: ki-bérelö, ki-árendáló. *Syn.* Arendowňíť, Úročitel. 2) v. Arendáš, Úročníť.

* wibačeni, á, é, *p. c.* v. odpuſt'eni, prepuſt'eni.

* wibačiť, il, ím V. P. *imp.* wibač, v. odpuſt'iť, prepuſt'iť.

wibadaní, á, é, *p. c.* v. zbadani, zhádnutí.

Wibadáňí, á, n. v. Zbadáňí, Zhádnutí.

wibadaťť, al, ám, V. P. *imp.* dag, v. zbadaťť, zhádnúť.

wibarení, á, é, *p. c.* aqua fervida, elutus, a, um: abgebrühet, ausgebrühet: ki-förráztatott, ki-forraltt, ki-forraltatott, forró, vizzel ki-öblitett. *Syn.* wipareni.

Wibareňí, á, n. elutio per aquam fervidam, Ausbrühung, Abbrühung: ki-forrázás, ki-forralás, forró vízzel-való, ki-öblítés. *Syn.* Wípareňí.

wibariť, il, ím, V. P. *imp.* wibar Sud: aqua fervida eluere *vas*: abbrühen, ausbrühen, ki-forralni (-lom), meleg (forró) vízzel ki-öbliteni, kimosni, ki-forrázni. *Syn.* wiparič. *Aliud est* obariť.

† wibarweni, á, é, *p. c.* v. wifarbení.

† wibarwiťi, il, ím *fut.* v. wifarbiť.

wi-

wibáť ſa, wibál ſa, wibogím ſa V. P. *imp.* wibog ſa: v. ubáť ſa.

Wíbawa, i, f. dos, dotis (paraferni) datio, dotatio, Ausſtattung der Tochter, Ausſteuerung: jegy ajándék, jegy ruha adás, meg-ajandékozás, móring, móring adás. *Syn.* Weno, Wibawení, Wibití, Wíprawa. 2) negotium, Geſchäft, Verrichtung: dolog, foglalatosság. *Syn.* Práca.

wibawení, á, é, *p. c.* actus, factus, confectus, effectus, perfectus executioni datus, a, um: verrichtet, gethan: megtett, véghez vitt. *Syn.* dokonaní, wikonaní. 2) dotatus, ausgeſtattet, ausgeſteuert: jegy ruhaval meg-ajándékoztatott, moringoltatott. *Syn.* wibití, wiprawení.

Wibawení, á, n. effectio, confectio, perfectio, executio, nis, f. die Verrichtung, das Verrichten, z. B. der Sache: véghez-vivés. 2) v. Wíbawa.

wibawiť, il, ím, V. P. *imp.* baw: agere, facere, conficere, ellicere, perficere, exequi fungi, perfungi: verrichten, thun: meg-tenni, véghez vinni. *Syn.* dokonať, wikonať. 2) Céru: filiam dotare, filiae dotem (parafernum, allaturam) dare: ausſtatten, ausſteuern eine Tochter: jegy ruhát (marhát) adni, meg-ajándékozni, moringot (jegyet) adni a' leánynak. *Syn.* wibiť, wiprawiť.

Wibawowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wibawowať, wowal, wugem, *freq.* ex wibawiť. Uſ nemám nič čo wibawowať; wſecko ſem dokonal: non habeo, quod agam: ich habe nichts zu verrichten: nints semmi dolgom (foglalatosságom); mindeneket el-végeztem.

Wibeh, u, m. excursus *Hirt.* exitus, procursus, us, m. excursio *Plin. Ep.* procursio, nis, f. das Verreiſen, die Reiſe, das Auslaufen, Herauslaufen eines Menſchen, Schiffes, der Auslauf: ki-futás, ki-járás, ki-menés. *Syn.* Wibehání, Wibehnutí. 2) eruptio, excursio *Caes.* excursatio *Val. Max* excursus, us, m. *Tacit.* der Ausfall der Belagerten; Streif, Einfall, Streiferei, Angriff, Attake: ki-rohanás, ellenség ki-futás, ki-omlás, ki-ütés. *Syn.* Wipad. *boh.* Štráf. 3) eminentia, prominentia, excursus, us, m. *Plin. H. N.* Auslauf, Hervorragung: kitetszés, küllyebb tetszés, kihajlás. *Syn.* Wipukloſt. 4) effluvium, i, n. effluxus, us, m. das Auslaufen einer flüſſigen Dinge, ki-folyás, ki-futás. *Syn.* Wiťek, Wiťeknutí.

Wibehač, a, m. excursor, procursor, is, m. Auslaufer, kijáró, széllyel-járó. *Syn.* Wibehávač. 2) excursator *Ammian.* excursor *Val. Max.* Parteigänger, einer aus den Vorpoſten: ellenségre ki-ütö.

wibehaní, á, é, *p. c.* currendo obtentus, a, um: durch laufen erlangen: futással megnyerett, meg-kapott, el-ért. 2) excursus, a, um: abgeloffen: meg-futtatott. 3) cursu fessus, currendo defatigatus: durch Laufen ermüdet, müde geloffen: a' futásban megfáradott, meg-fárasztatott. *Syn.* ubehaní. 4) currendo firmatus, durch Laufen geſtärkt, futással meg-újúlt, erösült.

Wibehání, á, n. adsecutio (consecutio) per cursum, Ablaufung, Erlangung durchs Laufen:

fen: futással meg-nyerés, el-kapás, ki-futkosás. 2) defatigatio per cursum, Ermüdung durchs Laufen, a' futásban (szaladásban) való el-fáradás. 3) firmatio per cursum, Stärkung durchs Laufen, a' futásban való meg-újulás, erösödés. 4) v. Wibeh per omnes Nros.

wibehať, al, ám, V. P. *imp.* hag: currendo consequi (adsequi, obtinere): ablaufen, durch Laufen erlangen (bekommen): valamit futással el-érni, meg-nyerni, ki-futkosni. *Syn.* wibežať. *boh.* wib'ehati. 2) Koňa: excurrere, ablaufen, meg-futtatni. 3) cursu fatigare, durch Laufen ermüden, a' futásban meg-fárasztani. *II. rec.* wibehať sa, satis (ad satietatem usque) currere: genug (bis zur Sättigung) laufen, sich auslaufen: eleget futni. 2) cursu fatigari, defatigari currendo: sich müde laufen, a' futásban meg (ki) fáradni. *Syn.* ubehať sa. 3) currendo se firmare, sich auslaufen, sich durch Laufen stärken: a' futásban meg-újulni, meg-erösödni, magát ki-futkosni. *Syn.* wibežat sa. *boh.* wib'ehat se.

Wibeháwač, a, m. v. Wibehač.

Wibeháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wibeháwat, al, ám, *freq.* ex wibehať. *II. rec.* wibezáwať sa, *freq.* ex wibehať sa.

Wibehlík, a, m. Gedlo: increscens (assurgens, intumescens) pulmen, Auflauf, Aufgeloffenes, eine Speise: fel-futó kása *étel neme. Syn.* wibehnutá Kasa, *boh.* Wib'ehlík.

wibehnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: excurrere, auslaufen, herauslaufen, z. B. aus dem Hause: ki-futni, ki-menni, p. o. a' házból. 2) effluere, perfluere: auslaufen, herauslaufen von flüssigen Dingen: ki (el) folyni. *Syn.* wiťecť.

† wib'ehnúťi, hl, hnu *fut.* idem.

Wibehnuťí, á, n. v. Wibeh.

Wibehowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wibehowať, howal, hugem, V. P. *imp.* hug, *freq.* ex wibehnúť: excursare, excurrere solere: pflegen auszulaufen, ki-járni.

Wiber, u, m. v. Wibor, Wiberáňí. 2) v. Wíberek.

Wiberač, a, m. exactor, perceptor, is, m. publicanus, i, m. Einnehmer, Zöllner: adó-szedö, bé-szedö. *Syn.* Wíberčík, Wíberní, Wíberňík. *boh.* Wíb'erčí. Počtowní Wiberač, exactor rationum, Buchhalter, szám-vetö, szám-visgáló. 2) selector *Augustin.* válogató, ki-választó, ki (külön) szedö.

wiberaní, á, é, *p. c.* electus, delectus, selectus, a, um: ausgeklaubt, ausgewählt, ausgelesen, auserlesen: válogatott, ki-választott, ki (külön) szedett. 2) v. wibraní per omnes Nros.

Wiberaňí, á, n. electio, selectio, nis, f. *Cic.* delectus, us, m. Ausklaubung, Auslesung, Auswählung, Auswahl: válogatás, ki-választás, ki (külön) szedés. *Syn.* iber, Wibor. 2) v. Wiberáňí per omnes Nros.

wiberať, al, ám V. I. *imp.* ag: eligere, deligere, seligere, delectum adhibere (agere, habere): ausglauben, auswählen, auslesen: válogatni, ki-választani, ki-szedni, meg-

meg-válogatni, javát ki-választani. 2) v. wibrať per omnes Nros. *Usus.* Wiberať Med, mel excipere (eximere), Honig ausnehmen, a' mézet bi-szedni. *boh.* přihlížeti.

Wiberáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiberáwáť, al, ám, *freq.* ex wibérať.

† Wib'erčí, ého, m. v. Wiberač.

Wiberčík, a, m. idem.

Wiberek, rku, m. res selecta, selectum, das Ausgeklaubte, Ausgelesene: ki-válogatott (kü lön szedett) dolog. *Syn.* Wiber. 2) reiectamentum, reiiculum, reiectaneum, deterrimum (pessimum) quidque: Auswurf, Ausschuß, das Schlechteste in seiner Art: meg-hánytt, (vetett, a' többi közűlki-hánytt) dolog. Wiberki, reiiculae merces, Ausschußwaare, meg-hánytt árúk. *Syn.* Odhodek, Wihodek.

† Wib'erek, rku, m. idem.

Wíberka, i, f. v. Wiberáňí.

wiberňe *adv.* selective, ad selectum: mit (zum) Auswahl, auswählend, auswählbar: válogatva. *Syn.* na Wibor.

Wibrení, ného, m. v. Wiberač.

wiberní, á, é, *adj.* selectivus, a, um: auswählbar, zur Auswahl dienend; válogatható, válogatni-való.

Wíbreňík, a, m. v. Wiberač.

Wibernoſt, i, f. selectiva conditio, auswählende Beſchaffenheit, válogató tulajdonság.

† wibeywati, al, ám, v. wibíwať ex wibuďem.

wibežaní, á, é, *p. c.* v. wibehaní.

Wibežáňí, á, n. v. Wibehaňí.

wibežať, žal, žím V. P. *imp.* wibež, v. wibehať. *II. rec.* wibežať ſa, v. wibehať ſa.

* wibgelení, á, é, *p. c.* v. wibílení.

† wibgelit, il, ím, v. wibílit.

wibičowaní, á, é, *p. c.* v. ubičowaní.

wibičowať, čowal, čugem V. P. *imp.* čug, v. ubičowať.

† wibídnúťi, wibídl, wibídnu *fut. imp.* wibídňi, *part. pass.* wibídnut, v. wiwolať 3 Nro.

† wibídnutí, á, é, *p. c.* v. wiwolaní 3 Nro. Wibídnutá Rwačka, v. Wiwolanka.

† Wibídnutí, n. v. Wiwoláňí 3 Nro.

wibíganí, á, é, *p. c.* v. wíbití (ex wibiť, wibigem) per omnes Nros. *Usus.* ad 1um. Wibíganá Práca (*boh.* wibígene Žílo): toreuma, atis, n. *Cic. Sallust.* torreumatum, i, n. erhabne Arbeit, jede halb, oder flach erhobne Arbeit aus Holz, Metall ꝛc: esztergárból tsinúlt edény *Par. Páp. boh.* wibígení.

Wibígáňí, á, n. v. Wibiťí (ex wibiť, wibigem).

wibígať, al, ám V. I. *imp.* ag, v. wibiť (wibigem). *boh.* wibígeti.

Wibígáwáňí, á, n. *Nom. Verb* ex seq.

wibígáwať, al, ám *freq.* ex wibígať.

† wibígení, á, é, *p. c.* ex seq. v. wibíganí.

† wibígeti, gel, gím, v. wibígať.

† Wibíhaňí, n. v. Wibehaní.

† wibíhati, al, ám, v. wibehať.

wibílení, á, é, *p. c.* dealbatus, inalbatus, tectorio inductus, a, um: ausgeweißt, ki-meszelt, ki-meszeltetett, ki-fejéritteteit. *Syn.* wilíčení. 2) candidus redditus, de-

dealbatus: ausgebleicht, bleich gemacht: a' verö fényen megfejéríttetett.

Wibíleňí, á, n. dealbatio, inalbatio: Ausweißung, ki-meszelés, ki-fejérítés. *Syn.* Wilíčeňí. 2) dealbatio, Ausbleichung, Bleichmachung: megfejérítés.

wibílit, il, ím V. P. *imp.* wibil: dealbare, inalbare: ausweißen, ki (meg) meszelni, ki-fejéríteni. *Syn.* wilíčit. 2) candidum reddere, dealbare: ausbleichen, bleich machen: verö fényen meg-fejéríteni a' vásznat, etc.

† Wibírač, e, m. v. Wiberač.

† wibíraní, á, é, *p. c.* v. wiberaní.

† Wibíráňí, n. v. Wiberáňí.

† wibíraťi, al, ám, v. wiberať.

wibiť, wibil, wibigem (*boh.* wibigi et u), V. P. *imp.* wibí: satis ferire, concutere, pulsare, verberare: genug ſchlagen, jól meg-verni, megnadrágolni, meg-paskolni, meg-páltzázni valakit. *Syn.* widuſiť, wiprať, wiráňať, dobiť. 2) pulsando eiicere, herausſchlagen, ſchlagend heraus jagen: valakit ki-verni, kivetni, veréssel ki-üzni, kikergetni. 3) internecione delere, omnes homines uspiam interficere, interimere, necare, occidere: alle Leute an einem oder mehrern Oertern tödten, mind egygyik megölni. 4) excudere, exprimere in metallo, aere, ferro etc. ausprägen, ki-verni, ki-metszeni, *p. o.* az értzben etc.

wibit, wibol, wibuďem V. P. *imp.* wibuš: manere, permanere: bleiben, verbleiben: maradni, meg-maradni. *Syn.* zoſtať. 2) manere, reliquum fieri, relinqui: bleiben, übrig bleiben: meg-maradni. *Syn.* oſtať, zoſtať. *II. active.* Sina, Ďedictwo: emancipare (emancupare) filium *Liv. Cic. Plin. Ep.* haereditatem *Quintil. Decl.* ſich des Eigenthumsrechts über eine Perſon förmlich begeben, ſie ſeiner Gewalt entlaſſen: szabadon botsátani (tom), meg-szabadítani (tom). *Syn.* z Ruk (ze ſweg Moci) wipuſt'iť. 2) Céru: dotare filiam, filiae dotem dare: ausſtatten eine Tochter, a' leányának szokott jegy marhát (jegy jószágot, móringot) adni. *Syn.* wibawiť. 3) Kolu (ňečo) wibiť, predať: emancipare agrum *Suet.* perennaliter vendere. einen Acker (etwas) Jemanden zum Eigenthume überlaſſen, a' szántó földet (valamit) minden jussával eladni. *Syn.* wečiťe predať. 4) Robotu wibiť, angariam (robotam) praestare, Grohndienſte leiſten, robotozni, úr dolgát végbe vinni. *Syn.* Pánſki (Pánſčinu) odbawiť, wibawiť. 5) exhaeredare *Cic.* exhaereditare, exhaeredem aliquem scribere: enterben, valakit az örökségből ki-zárni, ki-tagadni. *Syn.* widediť. *II. rec.* wibiť ſa ňekomu, emancipare se alicui *Plaut.* emancipatum esse alicui, dedere se: ſich überlaſſen, ergeben: valakinek egészen keze alá adni magát. *Syn.* poddať ſa.

wibití, á, é, *p. c.* ex wibit (wibigem): concussus, satis pulsatus, verberatus, fustigatus, a, um: genug geſchlagen, meg-veretett, üttetett, megpaskoltatott. *Syn.* widuſeni, wiprati, wiráňaní, dobití.

Usus.

Usus. Wibitá podlaha, pavimentum fistucatum, geſchlagener Fußboden, sulyokkal egyengettetett föld, padimentum. 2) pulsando eiectus (excussus), herausgeſchlagen, ki-verettetett, ki-pültzáztatott. 3) internecione deletus, getödtet von mehreren, mind egygyik meg-ölettetett. 4) in metallo excusus, ausgeprägt, értzben ki-metszett, ki-verett.

wibití, á, é, *p. c.* ex wibič (wibuſem): emancipatus, a, um: entlaſſen, freigeſprochen: szabadon botsáttatott, megszabadíttatott. 2) dotatus, ausgeſtatten, móringoltatott, jegy jószággal meg-ajándékoztatott. 3) emancipatus, perennaliter venditus: zum Eigenthume übergelaſſen, minden jussal el-adattatott. *Syn.* wečiše predaní. 4) praestitus, executioni datus: geleiſtet, verrichtet: véghez vitetett. *Syn.* odbawení, wibawení. 5) exheres, edis *Cic.* exheredatus: enterbt, erblos: örökségből (jószágból) ki-tagadott, ki-tagadtatott, ki-rekesztetett. *Syn.* wiſeſení, wiſeſilí, Edictwá zbawení. *Usus.* Wibití Sin, exheres (abdicatus) filius. von ſeinen Eltern enterbter Sohn, jószágból kitagadtatott fiú.

Wibití, á, n. ex wibič (wibigem): concussio, verberatio, pulsatio, nis, f. das Abprügeln, Schlagen: verés, meg-paskolás, meg-verés, meg-pültzázás. *Syn.* Dobití, Widuſení, Wiprací, Wiráňáňí. 2) eiectio, excussio: Herausſchlagung, Herausjagung: kiverés, ki-vetés, veréssel való ki-üzés, ki-kergetés. 3) internecio, excisio: Tödtung mehrerer Leute, több személyeknek meg-ölése. 4) excusio, expressio: Ausprägung, das Ausprägen: ki-verés, ki-(reá) metszés.

Wíbiči, á, n. ex wibič (wibuſem): Sina, Statku: emancipatio filii *Quintil.* praedii *Plin. Ep.* die förmliche Losgebung einer Sache aus ſeiner Gewalt, z. B. eines Sohnes, eines Gutes: szabadon botsátás, meg-szabadítás. 2) Poddaného, Sluhi: manumissio, dimissio, elibertatio: Entlaſſung, Freiſprechung: jobbagyságból szabadságra botsátás. 3) Céri: dos, dotis datio, dotatio: Ausſtattung, z. B. einer Tochter: móringolás, jegy-ruha (marha, jószág) adás. *Syn.* Wíbawa, Wibawení. 4) praestatio (executio) angariae, Leiſtung (Verrichtung) der Frohndienſte: robot, robotozás, úr dolgának véghez vitele. *Syn.* Odbawení (Wibawení) Pánſkého, pánſkeg Roboti, Pánſčini, Pánſčizni. 5) exheredatio *Colum.* Enterbung, örökségből való ki-tagadás. *Syn.* Wiſeſení.

Wibitník, a, m. emancipator, is, m. *Prud.* i. e. qui emancipat.

Wibíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wibíwat, al, ám V. I. *imp.* wag, v. wibit (wibuſem) *II. rec.* wibíwat ſa, v. wibič ſa. *Usus.* Wibíwám ſa či, emancipo me tibi, ich ergebe mich dir, egészen kezed alá adom magamat.

† wibízeti, zel, zím, v. wiwolat.

† wibíznuti, zl, znu, *fut.* idem. 2) v. wiwolat ſa, wiwolaním bit.

wibla-

wiblačaní, á, é, *p. c. contemt.* pro wiſpíwaní.

wiblačat, čal, čím V. P. *imp.* wiblač, *contemt.* pro wiſpíwat. *Prov.* Čo Rechtor wiblačí, to Rechtorka wiwláčí. Čo Rechtor wiſpíwá, to ſtrowí (winoſí) Rechtorowá: acquisita (parta) mariti dispergit (dissipat) decoquit) uxor: was der Mann erwirbt, das verſchleußt die Frau (das Weib): a' mit a' férjfi kikeres, azt az aszszony ki-hordgya (ki-főzi, el-pazarollya).

wiblawkaní, á, é, *p. c.* v. wiſčekaní.

wiblawkat, al, ám V. P. *imp.* ag, v. wiſčekat. *II. rec.* wiblawkat ſa, v. wiſčekat ſa.

wibláznit ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* zni ſa: cessare a stultitia, ausnarren, aufhören Narr zu ſeyn: a' bolondságtól (tébolodástól meg-szünni.

wíblblaní, á, é, *p. c.* balbutiendo prolatus, a, um: herausgeſtottert, herausgeſtammelt: ki-selpegett, hebegve (rebegve, rebegessen, akadozva, selpessen) ki-mondatott. *Syn.* wibreptaní. 2) v. wiſčekaní.

wíblblat, lal, lem, V. P. *imp.* bli: balbutienter proferre, herausſtottern, herausſtammeln: ki-selpegni, hebegve (vebegve, selpessen, selpegve, akadozva) ki-mondani. *Syn.* wibratat. 2) v. wiſčekat.

wiblečaní, á, é, *p. c.* v. wiblačaní.

wiblečat, al, čím, V. P. *imp.* wiblec, v. wiblačat.

† wibleknúti, kl, knu *fut.* v. wiſčekat.

† wibleknutí, á, é, *p. c.* v. wiſčekaní.

† Wibleknutí, n. v. Wiſčekáňí.

wiblekotaní, á, é, *p. c.* v. wiſčekaní.

Wiblekotáňí, á, n. v. Wiſčekáňí.

wiblekotat, al, ám et cem, V. P. *imp.* tag et koc: v. wiſčekat.

† wiblekowati, owal, ugi (u) v. wiſčekáwat.

wibliſkat, al, ám, V. I. *imp.* ag, v, seq. *boh.* wiňikati.

wibliſknút, knul (kel) kňem, V. P. *imp.* kni: enitere, hervorblicken hervorſchimmern: kitündökleni, fényleni, ragyogni. *Syn.* wiblíſkat. *boh.* wiňiknúti. 2) elabi, entſchlüpfen, entwiſchen: el-illantani, el (ki) szaladni. *Syn.* zmiznút, utect.

Wiblkáňí, á, n. v. Wiblknutí.

wiblkat, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. wiblknút.

Wíblkáwání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiblkáwat, áwal, áwám, *freq.* ex wiblkat.

wiblknút, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kni. flammam edere, inflammari, flammigare *Gell.* flammigerare *Cic.* flammari *Apul.* erumpere *de flamma*: Flammen hervor werfen, heraus (hervor) brechen vom Feuer; entflammt werden, in Feuer gerathen: lángot vetni, lángolni, fel-gyúladni, kirohanni, ki-ütni. *Syn.* wiblkat. *Usus.* Wſecci bolí w Roſtele, kdiž w tem Dome Plameň wiblkel: cuncti in templo erant, dum in illa domo eruperat flamma: alle Leute waren in der Kirche, da in dem Hauſe das Feuer herausgebrochen iſt: minnyáján a' templomban voltak, midőn a' láng abból a' házból ki-rohantt, ki-ütött.

Wiblknutí, á, n. flammigatio, flammigeratio, eruptio flammae:

mae: Entflammung, Hervorbrechung des Feuers: láng-vetés, lángolás, lángnak, ki-ütése, ki-rohanása. *Syn.* Wiblkáňí, Wiblkowáňí.

Wiblkowáňí, á, n. idem.

wiblkowat, kowal, kugem, *freq.* ex wiblknúť.

† wibodnúti, dl, dnu *fut.* v. wipichnúť.

Wibog, a, m. v. Útok.

† Wíbog, e, m. idem.

wibogowaní, á, é, *p. c.* debellatus, armis victus, a, um: beſiegt, überwunden: meg-győzettetett. *Syn.* premožení, prewíſení, zwíťazení. 2) expugnatus, occupatus, captus: erobert, eingenommen: el-foglaltatott, meg-vétetett, vítatott.

Wibogowáňí, á, n. debellatio, nis, f. Beſiegung, meg-győzés. *Syn.* Premožení, Prewíſeňí, Zwíťazeňí. 2) occupatio, captio, expugnatio: Eroberung, Uiberwältigung, Beſtürmung, Einnehmung: el-foglalas, viadallal, meg-vétel, megvívas. *Syn.* Dobití, Widobití, Zaugatí.

wibogowat, gowal, gugem, V. P. *imp.* gug: debellare, armis vincere: beſiegen, bezwingen, überwältigen, bekriegen: haddal meg-győzni. *Syn.* premocť, prewíſiť, zwíťažiť. 2) capere, occupare, potiri, expugnare: erobern, einnehmen, erzwingen, erfechten, z. B. Stadt: el-foglalni, el-venni, vidallal meg-venni (meg-vészem), meg-vívom. *Syn.* dobiť, widobiť, zaugať.

wibogowatedelní, á, é, *adj.* v. wibogowní.

Wibogowatel, a, m. v. Wibogowňík.

wibogowní, á, é, *adj.* expugnabilis, e *Liv.* überwindlich, bezwinglich: könnyen meg-vehető, meg-víható. *Syn.* wibogowaťedelní. 2) expugnatorius *Tertull.* expugnax, cis: beſiegend, bezwingend, erobernd: vívó. Wibogownegſá Zelina, expugnacior herba *Ovid.* wirkſameres Kraut, nagyobb erejű fü.

Wibogowňík, a, m. expugnator *Cic.* occupator, is, m. Uiberwinder, Beſieger, Eroberer, Einnehmer: hatalommal megvévő, el-foglaló.

Wíbor, u, m. selectus, us, m. Auswahl, das Ausklauben: kiválasztás, meg-hányás, vetés, válogatás. *Syn.* Wiberáňí, Wibráňí. 2. Nro. *Usus.* Na Wibor, ad selectum, zum Ausklauben, válogatva. Záloh na Wibor, hypotheca selectiva.

† wiboťení, á, é, *p. c.* v. zbúraní.

* wiborďowaní, á, é, *p. c.* v. wipožičaní. 2) v. wiwerení, na Weru daní, zwerení.

* Wiborďowáňí, á, n. v. Wipožičáňí. 2) v. Wíwereňí, na Weru Dáňí, Zwereňí.

* wiborďowat, ďowal, ďugem, V. P. *imp.* ďug, v. wipožicat. 2) v. wiwerič, na Weru dať, zwerič.

† wíbořiti, íl, ím, *fut.* v. zbúrať.

wiborňe *adv.* bene, optime, egregie, eximie, praestanter, insigniter, excellenter, magnifice: vortrefflich, gut, wohl: jelessen, derekassan, helyessen, ditséretessen. *Syn.* wzneſeňe.

wiborní, á, é, *adj.* eximius, egregius, magnificus, a, um; insignis, e, praestans, praecellens, excellens, tis: vortrefflich, ausbündig, ungemein: jeles, derekas, helyes, ditséretes. *Syn.* wzneſení.

Wibor-

Wibornoſt', i, f. praestantia, excellentia, ae, f. Vortrefflichkeit, jelesség. *Syn.* Wzneſenoſt. *boh.* Čačka.

wibraní, á, é, *p. c.* exceptus, exemtus, a, um: ausgenommen, herausgenommen: ki-vétetett, ki-vett, ki-szedett. 2) electus, delectus, selectus: ausgeklaubt, ausgeſucht, ausgenommen, ausgewählt: ki-válógatott, ki-választott. *Syn.* wiberní. Wibraní Lud, selecti viri, ausgeklaubte Mannſchaft, választott sereg. 3) exactus, exceptus, *vulg.* incassatus: eingenommen, eingefordert, einkaſſirt: be-szedett. 4) direptus, exspoliatus, expilatus, spoliatus: ausgeplündert, ausgeraubt: meg-lopott, meg-fosztatott. *Syn.* wirabowaní, wikradnutí, okrašení, okradnutí.

Wibráňí, á, n. exceptio, exemtio, nis, f. Ausnehmung, Herausnehmung: ki-vétel, kivévés, ki-szedés. 2) electio, delectio, selectio, delectus, selectus. us, m. Ausklaubung, Ausnehmung, Ausſuchung; Auswählung: ki-válogatás, ki-választás. *Syn.* Wiberáňí, Wibor. 3) exactio, exceptio, *vulg.* incassatio: Einnehmung, Einforderung, das Einkaſſiren: bészedés. 4) direptio, depopulatio, depraedatio, exspoliatio, expilatio, spoliatio: Ausplünderung, Ausraubung: meglopás, ki-rablás, ki-rabolás, fel-verés, meg-fosztás. *Syn.* Wikradnutí, Wirabowáňí, Okradnutí, Okrašeňí.

wibrať, wibral, wiberem (*boh.* wiberu), V. P. *imp.* wiber: excipere, eximere: ausnehmen, herausnehmen, z. B. Eier, Vögel aus dem Neſte: ki-venni, ki-szedni e' tojást, a' madarakat a' fészekből. *Usus.* Sadlo ſ ňeho wibrali, za ſto Zlatích predali. 2) eligere, deligere, seligere: ausklauben, auswählen, ausleſen, auserleſen, ausnehmen, ſich ausſuchen: ki-válogatni, ki-választani. *Syn.* wiberať. *Usus.* Wiber ſi, čo chceſ (pozorug, čo ſi chceſ ſ tichto dwích Weci wibrať): poſluchalti, čili (neb) Bitku doſtať? vide, utrum vis morem gerere, an plagas auferre? *Ter.* ſieh wohl, was du dir ausklaubſt; entweder zu gehorſamen, oder tüchtige Schläge (Stöſſe) davon zu tragen? te lássad, mit választasz; akarszé szót fogadni, vagy meg-verettetni. 3) exigere, excipere, *vulg.* incassare: einnehmen, einfordern, einkaſſiren: bé-szedni. 4) diripere, depopulari, depraedari, exspoliare, expilare, spoliare: ausplündern, ausrauben, z. B. Haus, Stadt: meg-lopni, ki-rablani, ki-rabolni, fel-verni, fel-törni, fel-dúlni, meg-fosztani, kipusztítani a' házat, a' várost. *Syn.* okradnúť, okraſť', wirabowať, wikradňúť, wikraſť'. *Usus.* Teg Noci (tuto Noc) ho wibrali, hac nocte ipsum expilarunt, dieſe Nacht iſt er ausgeplündert worden; haben ſie ihn ausgeraubt: ezen az ejtszakán meg lopták (fel verték) ötet. *II. rec.* wibrať ſa na Ceſtu, accingere se itineri, iter suscipere, viae (inviam) se dare: ſich auf die Reiſe (reißfertig) machen, útra adni magát, útra indúlni, készülni. *Syn.* Na Ceſtu ſa widať. 2) v. zachopiť ſa.

Wibráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wibráwať, al, ám, *freq.* ex wibrať.

wibrat. *II. rec.* wibrawať ſa, *freq.* ex wibrat ſa.

wibrázděný, á, é, *p. c.* exsulcatus, a, um: ausgefurcht, ki-barázdaltt.

Wibrázděňí, á, n. exsulcatio, nis, f. das Ausfurchen, ki-barázdálás.

wibrázdit, il, ím, V. P. *imp.* zdi: exsulcere, ausfurchen, ki-barázdálni.

wibrdnút, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: evadare, auswaden, ki-lábbolni.

Wibrdnutí, á, n. evadatio, nis, f. Auswadung, ki-lábbolás.

wibreptaní, á, é, *p. c.* v. wiblblaní. 2) v. wiſčekaní.

Wibreptáňí, á, n. v. Wiblbláňi. 2) v. Wiſčekáňí.

wibreptat, al, ám et cem, V. P. *imp.* tag, et wibrepci, v. wiblblať. 2) v. wiſčekať.

wibrožený, á, é, *p. c.* proluvus, satis lotus, a, um: genug geſchwemmt, meg (eleget) úsztatott.

wibrožit, il, ím, V. P. *imp.* wibrož: proluere, satis lavare: ausſchwemmen, genug ſchwemmen z. B. Pferde, Schafe: meg (eleget), úsztatni, p. o. a' lovat, a' juhot.

wibrokowaný, á, é, *p. c.* reiectaneus *Cic.* reiiculus, reiectus, elustratus, a, um: ausgemärzt, ausgemuſtert, verwerflich: meg-hányt, vetett, a' többi közül ki-hányt. *vulg.* wimuſtrowaný. Wibrokowané Owce, oves reiiculae *Varr.* Märzſchafe, meg hányt juhok.

Wibrokowáňí, á, n. reiectio, elustratio, nis, f. Ausmärzung, Ausmuſterung: meghányás, vetés, a' többi közül ki-hányás. *vulg.* Wimuſtrowáňí.

wibrokowať, kowal, kugem V. P. *imp.* kug; reiicere, elustrare: ausmärzen, ausmuſtern: meg-hányni, vetni, a' többi közül ki-hányni. *vulg.* wimuſtrowať.

wibrúſený, á, é, *p. c.* exacuendo demtus, a, um: ausgewetzt, herausgewetzt: ki-köszörültetett. 2) acutus, acrefactus: geſchliffen, ausgeſchliffen, ausgewetzt: meg-élesíttetett, meg-fenettetett.

wibrúſit, il, ím, V. P. *imp.* wibruſ: exacuendo demere, auswetzen, herauswetzen: a' tsorbulást ki-köszörülni. 2) acuere, exacuere, acrefacere: wetzen, auswetzen, ausſchleifen: meg-élesíteni, meg-fenni: ki-köszörülni.

Wibruſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wibruſowat, ſowal, ſugem, *freq* ex wibrúſit.

wibubnowaný, á, é, *p. c.* tympani sono publicatus, significatus, a, um: ausgetrommelt, ki-doboltatott, dob-szóval ki-hírdettetett.

Wibubnowáňí, á, n. publicatio (significatio) tympano facta, das Austrommeln, ki-dobolás, dob szóval meg-jelentés, ki-hírdetés.

wibubnowať, nowal, nugem, V. P. *imp.* nug: tympano (tympani sono) publicare, significare, *vulg.* extympanisare: austrommeln, mit Trommelſchlag bekannt machen: ki-doboltni, dob szóval meg-jelenteni, ki-hírdetni.

wibuchaný et wibúchaný, á, é, *p. c.* pugno caesus (percusus), a, um: abgepufft, mit der Fauſt geſchlagen: ökéllel meg-vereretett (üttetett), meg-oklöztetett. 2) v. wibuchnutí.

Wibuchání et Wibúchání, á, n. pugno facta caesio (percus-

cussio), Abpuffung: ököllelvaló meg-verés, meg-öklözés. 2) v. Wibuchnutí.

wibuchat et wibúchať, al, ám, V. P. *imp.* chag: pugno caedere (percutere), abpuffen, mit der Fauſt ſchlagen: ököllel meg-verni, meg-öklözni. 2) v. wibuchnúť.

wibuchnúť et wibúchnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi: effutire, eblaterare, enuntiare: ausſchwatzen, ausklatſchen, ausplappern, ausplaudern: ki-fetsegni, ki-petyegni, ki-tsevegni, ki-tsátsogni, ki-mondani, ki-beszélleni. *Syn.* wiblblať, wiblawkať, wibuchať, wifrfrať, wihubowať, wiklebetať, wiklebetit, wikodkodákať, wikwokať, wiplúzňiť, wiſčebotať, wiſčekať, *vulg.* witárať, *boh.* probleknúti, wibleknúti, wiblekotatí, wibreptati. *Usus.* To Meſčan, neb Suſed wibuchnul: hoc municeps, aut vicinus nuntiavit *Cic.*

wibuchnutí et wibúchnutí, á, é, *p. c.* effutitus, eblateratus, enuntiatus, a, um: ausgeſchwatzt, ausgeklatſcht, ausgeplaudert, ausgeplappert: ki-fetsegtetett, ki-petyegett, ki-mondott. *Syn.* wiblblaní, wiblawkaní, wihubowaní, wiklebetaní, wiklebetení, wipluzňení, wikodkodákaní, wikwokaní, *vulg.* witáraní.

Wibuchnutí et Wibúchnutí, á, n. effutitio, eblateratio, enuntiatio: Ausſchwatzung, Ausplauderung, Ausklatſchung, Ausplapperung: ki-fetsegés, ki-tsátsogás, ki-petyegés, ki-mondás. *Syn.* Wiblbláňí, Wiblawkáňí, Wibuchání, Wihubowáňí, Wiklebetení, Wipluzňeni, Wikodkodákáňí, Wikwokáňí, *vulg.* Witáráňí.

Wibuchowáňí, á, n. idem.

wibuchowat, chowal, chugem, V. I. *imp.* chug, *freq.* ex wibuchnúť.

wibudowaní, á, é, *p. c.* v. zbudowaní.

Wibudowáňí, á, n. v. Zbudowáňí.

wibudowat, dowal, dugem, V. P. *imp.* dug, v. zbudowať.

† wibůsti, wibodl, wibodu *fut.* v. wipichnúť, wiklať.

Wíc, wíceg (*boh.* etiam wícegi), *comp.* ex mnoho: plus, mehr, több, többet. *Syn.* wác, wáce, wáceg. *Usus.* Wíc Peňazi, plus, pecuniae, mehr Geld: több pénz. Wíc Wogákow, plures milites, mehr Soldaten, több katonák. Mám wíc, než ti: plus habeo, quam tu: ich habe mehr, als du: több jószágom vagyon, mint néked. Wíc ſem widěl, čítal: plura vidi, legi: ich habe mehr geſehen, geleſen: többet láttam, olvastam. Ňečo wíc, paulo plus, ein wenig mehr, valamivel több. Wíc, neb méňeg: plus minus (minusve), mehr, oder weniger, i. e. ungefähr: több, vagy kevesebb. Nič wíc neſtogí, nihilo pluris constat, es koſtet nicht mehr, nem ér többet. O nič wíc, nihilo plus, um nichts mehr, semmivel többet. Mám o geden Prſt wíc (než druzí), habeo uno digito plus, ich habe einen Finger mehr (als andre), egy újjal több vagyon én nékem. Dáwám o tri Groſe wíc, do tribus grossis plus: ich gebe drei Groſchen mehr, három garassal többet adok. 2) amplius, praeterea: mehr, drüber: több, felett. *Usus.*

Usus. U čo eſče wic geſt, quod amplius est, und was noch mehr iſt, a' mi több. Uſ nič wiceg? Čo eſče krom toho? numquid praeterea? *Ter.* ſonſt nichts mehr? was noch drüber? semmi más egyebet nem? Wic, nežbi kdo trúfať mohel: supra spem, über Hoffnung, reménység (varakozás) felett. Mám wic, než deſať Knižek: habeo amplius (plus) decem libros. ich habe mehr, als zehn Bücher: tiznél több könyveim vannak. Wic žádal, nežli ſluſno bolo: plus, atque par erat) postulabat: er verlangte (begehrte) mehr, als es billig (recht) war: többet kértt, hogy sem illendő vala. 3) magis, plus: mehr, jobban, inkább, többet. *Usus.* Wic ma miluge, než teba: magis me diligit quam te: er liebt mich mehr, als dich: ő jobban szeret engem, hogy sem téged. Wic a wic, magis magisque, magis, ac magis: mehr und mehr, inkább-inkább. Wic než mnoho, nimium, mehr als zu viel, igen sok. Wic než welkí (malí), nimis magnus (parvus), mehr als zu groß (zu klein) igen nagy (kitsíny.) Wic, než iſtí: certissimus, mehr als zu gewiß, i. e. ſehr gewiß: igen bizonyos. Wic, než welmi: nimiopere, nimis: mehr als zu ſehr, igen felette. O wic weſt', magnus multo magis, um mehr größer, sokkal nagyobb. Čo wic miſlím, quanto magisque cogito, *Tacit.* jemehr ich denke, mennél tovább gondolkodom. 4) *de tempore*: amplius, mehr, länger, weiter, ferner: tovább. *Syn.* ďaleg. *Usus.* Wic než tri Roki (wiſe troch Rokow) tu bol, amplius triennio (tres annos) hic morabatur, mehr als drei Jahre war er da, tovább három esztendőnél itt vala. Uſ wic nežige, non amplius vivit er lebt nicht mehr, már nem él. Mňe Slunce i Meſic, nebude ſwítiť wic; neb uſ ſkoro zhňigem w temto Grobe ležíc: mihi sol et luna non ultra lucescet; quia meum corpus hic iam computrescet: die Sonne, und der Mond wird mir nicht mehr ſcheinen; weil mein Körper wird da bald zu Aſche werden: (denn mein Körper wird hier im Grabe verweſen): nékem a' nap, és hold tovább (többé) nem világit; mert már az én testem por s' hamuvá válik.

wičachrení, á, é, *p. c.* v. wičarowaní.

Wičachreňí, á, n. v. Wičarowáňí.

wičachrit, il, ím, V. P. *imp.* chri: v. wičarowat.

Wičahrowáňí, á, n. v. Wičachreňí.

wičachrowat, rowal, rugem, V. P. *imp.* chrug, v. wičachrit.

* wičakaní, á, é, *p. c.* v. wičekaní.

* wičakat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wičekať.

wicápaní, á, é, *p. c.* v. wibití 1 Nro.

wicápať, pal, pem et pám V. P. *imp.* pag, v. wibit 1 Nro.

wičapkaní, á, é, *p. c.* per conspersioném humore privatus, a, um: ausgeſprützt, ki-hinteteit.

wičapkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: per conspersionem humore privare, ausſprützen, durch Beſprützen der Feuchtigkeit berauben: ki-hinteni, meghintéssel ki-üresíteni.

wi-

wičárani, á, é, *p. c.* v. wiznačeni.

Wičáraňí, á, n. v. Wiznačeňí.

wičárať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wiznačit.

wičarowani, á, é, *p. c.* v. commutatus, permutatus, a, um: ausgetauſcht, ausgewechſelt: elváltott, tséréltt, (el meg) tseréltt. *Syn.* wičachreni, wičachrowani, wimeňeni, fragmočeni. 2) v. wiznačeni.

Wičarowáňí, á, n. commutatio, permutatio, nis, f. Austauſchung, Auswechſelung: el (fel-meg-tserélés, váltás. *Syn.* Wičachreňí, Wičáchrowáňí, Wifragmočeňí, Wimeňeňí. 2) v. Wiznačeňí.

wičarowat, towal, tugem, V. P. *imp.* tug: commutare, permutare, per commutationem accipere: auswechſeln, austauſchen: el (meg, fel) tserélni, el-váltani. *Syn.* wičachrit, wičachrowat, wimeňit, wifragmočit. *boh.* wim'eňiti, wim'eňowati. 2) v. wiznačit.

wičaſeni, á, é, *p. c.* serenatus, sudus, a, um: ausgeheitert, meg-tisztúltt, ki-derültt, tiszta időre fordúltt. *Syn.* wigaſňeni.

Wičaſeňí, á, n. serenatio, Ausheiterung, meg-tisztulás, kiderülés. *Syn.* Wigaſňeňí.

wičaſit ſa, ſilo ſa, ſí ſa, V. P. *imp.* nech ſa wičaſí: serenari, serenum fieri: ſich ausheitern, ki-derülni, tisztúlni. *Syn.* Wičaſilo (wigaſňilo) ſa, coelum factum est serenum, der Himmel hat ſich ausheitert, szépen ki-derültt, tiszta időre fordultt. Wičaſí ſa; dá ſa na Čaſ: tempestas pulchra sequetur, der Himmel wird ſich ausheitern, szép idő lészen.

Wičaſowáňí, á, n. v. Wičaſeňí.

wičáſowat ſa, *freq.* ex wičaſit ſa.

wičaſtowani, á, é, *p. c.* convivio exceptus, a, um: traktirt, mit einem Schmauſe bewirthet: jól tartott, meg-vendégeltetett. *Syn.* hoſt'eni, ucteni, wicteni.

Wičaſtowáňí, á, n. convivio exceptio: Traktirung, Bewirthung mit einem Schmauſe: jó tartás, meg-vendégelés. *Syn.* Hoſt'eňí, Ucteňí, Wicteňí.

wičaſtowat, towal, tugem V. P. *imp.* tug: excipere convivio, traktiren, mit einem Schmauſe bewirthen: meg-vendégelni. *Syn.* hoſt'it, uctit, wictit.

wice, v. wic.

* wicecani, á, é, *p. c.* v. wicicani.

* wicecať, al, ám, v. wicicať.

wiceďeni, á, é, *p. c.* excolatus, percolatus, a, um: ausgeſeiht, meg-szürt.

Wiceďeňí, á, n. excolatio, percolatio, nis, f. das Ausſeihen, die Ausſeihung: meg-szürés.

wiceďit, il, ím, V. P. *imp.* wiceď: excolare, percolare: ausſeihen, meg-szürni (szüröm). 2) exsorbere, ebibere, evacuare: ausſchlürfen, einſaugen, austrinken, ausleeren: ki-szürtsölni (-löm), utólsó tseppig meg-inni, ki-üresíteni. *Syn.* wipit, wiprázňit.

Wicedzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wicedzowat, zowal, zugem, *freq.* ex wiceďit.

wíceg, v. wic.

wičekani, á, é, *p. c.* praestolatione (longa mora) obtentus, a, um: ausgewartet, durch Warten bekommen: hoszszas várakozással meg-nyertt. 2) usque finem

finem exspectatus, ausgewartet, meg-várt, váratott, meg-várattatott. *Syn.* wičkaní.

Wičekáňí, á, n. per longam moram consequutio (adsequutio, obtentio), Auswartung, Erlangung durch Warten: hoszszas várakozással el (meg) nyerés, el-érés. 2) exspectatio finis rei, Auswartung, meg-várás. *Syn.* **Wičkáňí**.

wičekat, al, ám V. P. *imp.* ag: longa mora obtinere (adsequi, consequi), auswarten, durch Warten erlangen: várakozással meg (el) nyerni, el-érni. 2) **wičekať** ňečo, kázeň: exspectare finem rei, orationis: auswarten etwas, eine Rede: meg-várni. *Syn.* wičkať.

Wičekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wičekáwať, al, ám, *freq.* ex wičekať.

wicelení, á, é, *p. c.* redinteger, ra, rum; redintegratus, expletus, suppletus, a, um: ergänzt, wieder ergänzt: helyre állatott, egészíttetett. 2) sanando clausus, incrustatus, conglutinatus: meg (öszve bé) forrt. **Wicelená Rana**, cicatrix, verharschte Wunde, vakseb.

Wiceleňí, á, n. redintegratio, expletio, nis, f. supplementum, i, n. Ergänzung, Wiederherstellung: helyre állatás, egészítés. 2) **Wiceleňí Rani**: *a*) conglutinatio, clausio vulneris: Zuheilen *act.* meg (bé) forrasztás. *b*) clausio, incrustatio: das Zuheilen, Verharschen, Zuheilung, Verharschung: meg (öszsze bé) forrás.

wicelič, il, ím, V. P. *imp.* wicel: redintegrare *Caes.* explere, supplere: ergänzen, wieder ergänzen, ganz wieder herstellen: egészíteni, helyre állatni (-tom). 2) **Ranu**: claudere, conglutinare vulnus *Plin. H. N.* zuheilen *act.* meg (bé, öszsze) forrasztani. *II. rec.* wicelit ſa, redintegrari, redintegrare se, redintegrascere, integrascere: ſich ergänzen, wieder ergänzt werden: egészítetni, helyre jönni, megépülni. 2) claudi sanando, coire, incrustari, crustam (cicatricem) ducere: zuheilen (*neutr.*), verharſchen, megforrni. *Usus.* **Rana ſa wicelila**, cicatrix coivit, vulnus est clausum, vulnus cicatricem (crustam), duxit: die Wunde iſt zugeheilt: a' seb meg (bé, öszsze) forrott.

Wicelowáňí, á, n. v. **Wiceleňí**.

wicelowať, lowal, lugem V. I. *imp.* lug, v. **wicelič**. *Usus.* ad 2-dum **Wiňičowé Liſti Rani wicelugú**, vulnus conglutinant folia vitis, von den Weinblättern verharſchen die Wunde, meg (öszsze, bé) forrasztyák a' sebeket a' szölö levelek. *II. rec.* **wicelowat ſa**, *freq.* ex **wicelič ſa**. *Usus.* ad 2-dum **Wiceluge ſa Rana**, cicatrix coit, die Wunde erharſcht, meg-forr a' seb.

wičepčení, á, é, *p. c.* v. **wibití** 1. Nro.

wičepčit, il, ím, V. P. *imp.* pči, v. **wibit** 1. Nro.

wičepení, á, é, *p. c.* v. **wičepowaní**.

Wičepeňí, á, n. v. **Wičepowáňí**.

wičepič, il, ím, V. P. *imp.* wičep, v. **wičepowať**.

wičepowaní, á, é, *p. c.* e dolio promtus (extractus), a, um: ausgezapft, herausgezapft: ki-tsapoltatott, a' tsapon le-húzatott, le-húzattatott. 2) e dolio venditus, ausgezapft, tsap-

tsapra-ütve el-adattatott, kiméretteletett, ki-tsapoltatott.

Wičepowáňí, á, n. extractio (exemtio) e dolio, Ausžapfung, Herausžapfung: ki-tsapolás, tsapon lehúzás. 2) venditio e dolio, Ausžapfung, Verkaufung durch Ausžapfen: tsapra-ütve el-adás, ki-mérés, ki-tsapolás.

wičepowať, powal, pugem, V. P. *imp.* pug: e dolio promere (eximere, extrahere, detrahere), ausžapfen, herausžapfen: ki-tsapolni, a' tsapon le-húzni. 2) e dolio vendere, ausžapfen, vom Faße verkaufen: tsapra ütve el-adni, ki-tsapolni, ki-mérni.

wičérané, á, é, *p. c.* v. **wičereňí**.

Wičéráňí, á, n. v. **Wičereňí**.

wičérať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. **wičeriť**. *Syn.* **wiſčérať**.

wičereňé, á, é, *p. c.* nudatus, exsertus, a, um: gefletſcht: ki-mutatott, vigyorított. *Syn.* **wiſčereňé**, **wiſkereňé**, **oſkereňé**, **wiſklebeňé**.

Wičereňí, á, n. nudatio (exsertio) dentium, das Fletſchen der Zähne, a' fogaknak ki-vigyoritása, ki-mutatása. *Syn.* **Wiſčereňí**, **Wiſkereňí**, **Oſkereňí**, **Wiſklebeňí**.

wičeriť, il, ím, V. P. *imp.* **wičer**, Zubi: dentes nudare (exserere), ringi: die Zähne fletſchen, ki-mutatni, ki-vigyoritani fogait. *Syn.* **wiſčeriť**, **wiſkeriť**, **oſkeriť**, **wiſklebiť**.

Wičerowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *Syn.* **Wiſčerowáňí** ꝛc.

wičerowať, rowal, rugem, V. I. *imp.* rug, *freq.* ex **wičeriť**. *Usus.* **Wžďi Zubi wičeruge**, constanter exserit dentes. *Syn.* **wiſčerowať** ꝛc.

wičerpané, á, é, *p. c.* v. **wičereňí**.

wičerpať, pal, pem et pám V. P. *imp.* pag, v. **wičeť**.

Wičertowáňí, á, n. v. **Wihreſeňí**.

wičertowať, towal, tugem V. P. *imp.* tug, v. **wihreſiť**.

wičeſané, á, é, *p. c.* pexus, expexus, depexus, a, um: ausgekämmt: ki-fésült. *Syn.* **očeſané** 2) v. **čeſané** 2. Nro. 3) v. **wibité** 1. Nro. **wiſlahané**.

Wičeſáňí, á, n. pexio, expexio, depexio, nis, f. Auskämmen, Auskämmung: ki-fésülés. *Syn.* **Očeſaňí**. 2) v. **Čeſaňí** 2. Nro. 3) v. **Wibití** 1. Nro. **Wiſlahaňí**.

wičeſať, ſal, ſem V. P. *imp.* **wičeſ**: pectere, expectere, depectere: auskämmen: ki-fésülni. *Syn.* **očeſať**. 2) v. **čeſať** 2. Nro. 3) v. **wibiť** 1. Nro. **wiſlahať**.

Wičeſáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wičeſáwať, al, ám, *freq.* ex **wičeſať**.

Wičeſek, ſku, m. *usit.* in *plur.* **Wičeſki**, *gen.* ſkow 1) ſ Roňa, v. Čeſaňina. 2) Z Lenu ſ Konopi, v. Počeſki. 3) **Wičeſki** z Wlni, deterior a carminatione reliqua lana, faeces lanae: die ſchlechtere gehechelte Wolle, héheltt gyapjúnak gazza. *Prov.* **Mnoho Wičeſkow, málo Wlni**: multum clamoris, parum lanae: viel Geſchrei, wenig Arbeit: nagy a' szája, tsekély a' munkája. v. **Mnoho prať, málo wéſať**.

Wičeſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wičeſowať, ſowal, ſugem *freq.* ex **wičeſať**.

Wicha, i, f. hedera (edera), ae, f. *Virg.* corona vinaria, index,

icis, m. signum (vini venalis), i, n. der Weinkranz, das Weinzeichen: tzégér, szent Péter szakálla. *Prov.* Dobré Wíno i bez Wíchi wipigú, vino vendibili non opus est hedera. Bonum vinum se ipsum laudat: gut lobt ſich ſelbſt, tzegér nélkül-is elkél a' jó bor. A' jó bornak nem kell tzégér. Wíchu wiſtrčil naň ho, prodidit (propalavit, diffamavit) illum, er hat ihn ausgeſchrien, verrathen: ki-kiáltotta ötet. Wíchu mu wiſtrčili, eiecerunt (extruserunt) ipsum, man hat ihn ausgeſtoſſen, ki-vetették eh-rúdgyán; ki tették a' szürét.

Wichádzáňí, á, n. v. Wíchod. *boh.* Wicházeňí. 2) procidentia, ae, f. der Ausgang, das Hervorfallen, Hervortreten, die Hervortretung, z. B. eines Gliedes, des Leibes, das hervor tritt, oder fällt: le esés, le-járás. *Usus.* Wichádzaňí Oka, procidentia oculi *Plin. H. N.* Wichádzáňí Črew, procidentia intestinorum, Ausgang der Gedärme, a' bélnek le-járása. Wichádzaňí zadňého (rowného) Črewa, procidentia sedis (ani, intestini recti) *Plin. H. N.* Ausgang des Afterdarmes, végburkanak le-esése, le-járása. Wichádzáňí Matki, procidentia uteri, das Hervortreten des Mutterleibes (der Gebärmutter), méhe le-esése. *Syn.* Wiſtupowáňí.

wichádzat, al, ám, V. I. *imp.* zag: egredi, exire: auskommen, ausgehen, hinaus (heraus) gehen, kommen: ki-jönni, kimenni. *Syn.* wichoďit, wiſt, wiſtupit. *boh.* wicházeti. *Usus.* Z geho Domu (odtad) wichádzá, ab eo egreditur, er geht aus ſeinem Hauſe hinaus, annak a' házából kimégyen. Wichádzá z Lodi, exit de navi, er geht (kömmt) aus dem Schiffe hinaus (heraus), ki megy (jön) a' hajóból. Na Role wichádzá, ad agros egreditur, exire consvevit: er geht auf das Feld hinaus, a' szántó földekre szokott ki-járni, ki-menni. *Prov.* Wichádzat na ſtaré Chodňički, v. Chodňíček. 2) exire, finiri, terminari: laufen, hinauslaufen, ſich endigen: ki-menni, végeződni. *Syn.* dokonat ſa. *Usus.* Na Smutek, in luctum, auf ein Trauern, szomorúsággal végződni. To na gedno wichádzá, nihil differt, das läuft auf eins hinaus, az egyre megy-ki. 3) venire, provenire, prodire, enasci, existere: kommen, aufgehen, hervor kommen, wachſen, hervor wachſen: tsirázni, ki-jönni. *Usus.* Uſ Gačmeň wichádzá, hordeum jam prodit, die Gerſte kömmt ſchon herauf, az árpa tsirazik már. 4) oriri, exoriri: aufgehen, ſichtbar werden z. B. Sonne, Sterne: fel-tetszeni. *Usus.* Nowá Gwězda wichádzá, nova stella exoritur, ein neuer Stern geht auf, új tsillag támad, tetszik-fel. Uſ Slunce wichádzá, jam sol oritur, die Sonne geht ſchon auf, fel-kél immár a' nap. *Tropice* Wčil mi teprw Swetlo wichádzá, nunc perspicio (intelligo) rem, nun geht mir ein Licht auf; nun gehen mir die Augen auf: most látom; most vészem észre a' dolgot. 5) aperiri, patescere: ſich öffnen, aufgehen: fel (ki) nyitódni, nyílni. 6) fermentescere, effervescere: aufgehen z. B. der Teig: fel-menni, megkelni. *Syn.* nakiſnúť. 7) absumi, consumi: aufgehen, verzehrt

zehrt (verbraucht) werden: el-költetni. *Usus.* Mnoho mu wicházá, multum impendit, consumit: er verzehrt viel, hat große Unkösten: sokat költ. 8) procidere, hervorfallen, oder treten: le-esni, le-járni.

† Wicházeňí, n. v. Wichádzáňí.

† wicházeti, zel, zím, v. wichádzat.

† Wicher, chru, m. v. Wichor.

wichíreni, á, é. *p. c.* diditus, enuntiatus, edictatus, vulgatus, divulgatus, proclamatus, promulgatus, propalatus, publicatus, diffamatus, a, um: ausgebreitet, verbreitet, öffentlich bekannt gemacht, ausgeschrien, ausgeposaunt: ki-hirdettetett, ki-hiresíttetett.

Wichíreňí, á, n. enuntiatio, divulgatio, proclamatio, promulgatio, propalatio, publicatio, diffamatio, nis, f. Ausbreitung, Verbreitung, öffentliche Bekanntmachung, Ausschreiung, Ausposaunung: ki-hirdetés, ki-hiresítés.

wichírit, il, ím, V. P. *imp.* wichir, ňekoho, ňeco: didere (a dido, dididi, itum) *Cic.* enuntiare, edicere, edictare, ebuccinare, vulgare, divulgare, evulgare, proclamare, promulgare, propalare, publicare, diffamare aliquem *Tacit.* aliquid *Ovid.* ausbreiten, verbreiten, unter die Leute bringen, bekannt machen, ausschreien, ausposaunen: ki-hirdetni (tem), ki-hiresíteni (tem). *II. rec.* wichírit sa: se proclamare (propalare), sich ausschreien, ki-hiresíteni magát. Sám si sa wichíril, te ipsum propalasti, du hast dich selbst ausgeschrien, te magad hiresítetted ki-magadat. III *passive impers.* wichírit sa: increbescere, increbrescere, percrebrescere, innotescere *Ovid.* sich verbreiten, bekannt werden: el-hiresedni, ki-hiresedni. Wichírilo sa, fama percrebuit *Cic.* increbruit fama *Liv.* sermo nonnullorum *Cic.* das Gerücht hat sich verbreitet: ki-hiresedett, nagy híre vagyon. Na Porekadlo sa wichírilo, proverbio increbruit *Liv.* ist zum Sprichworte geworden, példa beszéddé (közmondássa) lett.

Wichirowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wichírowat, rowal, rugew, *freq.* ex wichírit. *II. rec.* wichírowat sa *freq.* ex wichírit sa. *Usus.* Wichiruge (chíri) sa, fama diditur *Virg.* increbrescit: es geht das Gerücht, azt hírlelik, az a' híre.

wichirne *adv.* v. chírečňe.

wichirní, á, é, *adj.* v. chíreční.

Wichirnost, i, f. v. Chírečnost.

wichistaní, á, é, *p. c.* v. wistrogení.

Wichistáňí, á, n. v. Wistrogeňí.

wichistat, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wistrogit. *II. rec.* wichistat sa, v. wistrogit sa.

Wichistáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wichistáwat, al, ám, *freq.* ex wichistat, v, wistrogíwat. *II. rec.* wichistáwat sa, *freq.* ex wichistat sa, v. wistrogíwat sa.

wichitaní, á, é, *p. c.* captura exhaustus, exceptus, ereptus, captus, a, um: weggefangen, ki-fogott, ki-fogdostatott. *Syn.* wilapaní. 2) v. wichitení.

Wichitaňí, á, n. per capturam exhaustio, exceptio, ereptio: Wegfangung, ki-fogás, ki-fogdo

dosás. *Syn.* Wilapáňí. 2) v. Wichiťeňí.

wichitať, al, ám, V. P. *imp.* tag, Zwer, Ribi: captura exhaurire, capere, excipere, eripere omnes feras pisces: wegfangen alles Wild, alle Fiſche: ki-fogni, ki-fogdosni a' vadat, a' halat. *Syn.* wilapať. 2) v. wichitiť.

Wichitáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wichitáwať, al, ám, *freq.* ex wichitat.

wichiťení, á, é, *p. c.* ereptus, extortus, ablatus, ademtus, a, um: entriſſen, ki-ragadt-tatott, ki-kapott. *Syn.* wichwaťení, widrení.

Wichiťeňí, á, n. ereptio, extorsio, ablatio, ademtio, nis, f. Entreißung, ki-ragadás, ki-kapás. *Syn.* Wichwaťeňí, Widreňí.

wichiťiť, il, ím, V. P. *imp.* wichiť: eripere, extorquere, auferre, adimere: entreißen Jemand etwas: ki-ragadni, ki-kapni valakinek kezéből valamit. *Syn.* widreť, wichwaťiť. *Usus.* Wichiťil mu z Ruki Noz, kterím ho prepíchnúť chcel. *II. rec.* wichiťit ſa, *cum dat.* *a*) Staroſť'ám: se liberare (exsolvere) curis, ſich den Sorgen entreißen, gondgyāit (aggódásit) le tenni. *b*) Swetu ſa wichiťiť: se segregare a rebus humanis, ſich der Welt entreißen, a' világtól el-válni, hútsút venni. 2) odňekaď, z Domu: aufugere, davon laufen, ſich entreißen: el (ki) futni. *Syn.* utect, wibehnúť.

wichítowať, towal, tugem, V. I. *imp.* tug, v. wichitat. 2) v. wichiťiť.

wichlaďení, á, é, *p. c.* refrigeratus, a, um: ausgekühlt, kühl gemacht, erkaltet, kalt geworden: meg-hidegíttetett, meghüttetett, hültt. *Syn.* wiſtuďení. *boh.* wichlazeňí.

Wichlaďeňí, á, n. refrigeratio, nis, f. Auskühlung, Kühlmachung, Erkaltung: meg-hidegítés, hütés. *Syn.* Wiſtuďeňí, *boh.* Wichlazeňí.

wichlaďiť, íl, ím, V. P. *imp.* chlaď: refrigerare, auskühlen, kühl machen: meg-hidegíteni (tem), hívesíteni (tem), meghüteni. *Syn.* wiſtuďiť. 2) Swedka wichlaďiť, refrigerare (debilitare) testem, den Zeug auskühlen, ſchwächen: a' bizonyságot meg-erötleníteni. *II. rec.* wichlaďiť ſa: refrigerare se, refrigerari: ſich auskühlen, meg-hülni. *Syn.* wiſtuďiť ſa, wichladnúť?

wichladnúť, dnul, (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: refrigerari, refrigescere: auskühlen, kalt (kühl) werden, erkalten, die Wärme; oder das Feuer verlieren: meg-hülni (-lök). *Usus.* Uſ Wec wichládla, refrixit res, man redet nichts mehr davon, nem szól már senki arról a' dologrol. Newichladla Láſka, non refrixit amor, die Liebe bleibt beſtändig, nem hült (nem tsökkentt) meg a' szeretet.

wichladnutí, á, é, *p. c.* refrigeratus, a, um: kühl geworden, ausgekühlt: meg-hültt.

Wichladnutí, á, n. refrigeratio, refrigescentia, ae, f. das Kühlwerden, Auskühlung: meghülés.

Wichládzač, a, m. v. Chlaďič.

wichladzačí, á, é, *adj.* v. chlaďící.

Wichládzačka, i, f. v. Chlaďička.

wichládzaní, á, é, *p. c.* v. chlaďení, wichlaďení.

Wichládzáňí, á, n. v. Chlaďeňí, Wichlaďeňí.

wichládzať, al, ám, V. I *imp.* ag, v. chlaďiť, wichlaďiť.

Wichladzowač, a, m. v. Chlaďič.

wichladzowací, á, é, *adj.* v. chlaďící.

Wichladzowačka, i, f. v. Chlaďička.

Wichladzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wichladzowat, zowal, zugem, *freq.* ex wichlaďiť, v. chlaďiť. *II rec.* wichladzowat ſa, *freq.* ex wichlaďit ſa.

wichlaſtaní, á, é, *p. c.* v. wilokaní. 2) v. wimaſkrtení. 3) v. wižraní.

wichlaſtať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wilokať. 2) v. wimaſkrtiť. 3) v. wižrať.

wichlemtaní, á, é, *p. c.* ex seq.

wichlemtat, al, ám, et mcem, V. P. *imp.* tag et mci, v. wichleptat.

wichleptaní, á, é, *p. c.* ex seq.

wichleptat, al, ám et pcem, V. P. *imp.* tag et pci: lambendo (more canum) ebibere, ausſchlappern, hobsolva ki inni. *Syn.* wichlemtať.

wichlipaní, á, é, *p. c.* exsorptus, a, um: ausgeſchlürfen, ki-szürtsölt. *Syn.* wichlupaní, wiſtrebaní.

Wichlipáňí, á, n. exsorptio, sorbitio, nis, f. das Ausſchlürfen, Ausſchlürfung: ki-szürtsölés. *Syn.* Wichlupáňí, Wiſtrebáňí.

wichlipať, pal, pem, V. P. *imp.* wichlip: exsorbere, epitissare: ausſchlürfen, ki-szürtsölni, ki-szürtsöldögelni, szürtsölve meg-inni. *Syn.* wichlupať, wiſtrebať.

wichlipnúť, pnul (pel), pňem, V. P. *imp.* pni, idem.

wichlipnutí, á, é, *p. c.* v. wichlipaní.

Wichlipnutí, á, n. v. Wichlipáňí.

Wichlipowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wichlipowať, powal, pugem, *freq.* ex wichlípnúť.

wichlopaní, á, é, *p. c.* v. wiklopaní.

wichlopať, al, ám et pem, V. P. *imp.* pag et wichlop, v. wiklopať.

wichlopení, á, é, *p. c.* v. witworení.

wichlopiť, il, ím, V. P. *imp.* chlop, v. witworiť.

wichlopkať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wiklopkať.

wichlpatení, á, é, *p. c.* v. wichlupatení.

wichlpatet, tel, tím, V. P. *imp.* pať, v. wichlupatet.

wichlpčení, á, é, *p. c.* v. wiſčicowaní.

wichlpčiť, il, ím V. P. *imp.* pči, v. wiſčicowať.

wichlpeni, á, é, *p. c.* v. wichlupení.

wichlpiť, il, ím V. P. *imp.* wichlp, v. wichlupiť.

wichlupaní, á, é, *p. c.* v. wichlípaní.

Wichlupáňí, á, n. v. Wichlipáňí.

wichlupať, pal, pem V. P. *imp.* pag et wichlup, v. wichlipat.

wichlupatení, á, é, *p. c.* pilis carens, qui pilos amisit: ausgehaart, ausgehärt: meg-kopaszodott, a' kinek a' szöre le-mentt. *Syn.* wichlpatení.

wichlupatet, tel, tím, V. P. *imp.* pať: pilos amittere, aushaaren, aushären: a' szörét el-veszteni. *Syn.* wichlpatet, Chlupi ſtratiť, wileniť ſa.

wich-

wichlupení, á, é, *p. c.* pilis privatus; a, um: der Haare beraubt: meg-kopasztatott, meg-kopaszodott. *Syn.* wichlpení.

wichlupiť, il, ím V. P. *imp.* lup: pilis privare, pilos alicui extrahere: die Haare ausreißen, meg-kopasztani; a' haját, szörét ki-tépni, kihúzni. *Syn.* Chlupi (Wlasi) wittbať.

wichlupkaní, á, é, *p. c.* v. wichlipaní.

wichlupkať, al, ám V. P. *imp.* kag, v. wichlipať.

wichlupnúť, pnul (pel), pňem, V. P. *imp.* pňi, v. wichlipnúť.

wichlupnutí, á, é, *p. c.* v. wichlipaní.

Wichlupnutí, á, n. v. Wichlipáňí.

Wichlupowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wichlupowat, powal, pugem, *freq.* ex wichlupnúť.

Wíchod, u, m. exitus, egressus, us, m. der Ausgang, das Ausgehen: ki-menetel, kimenés, ki-járás. *Syn.* Wichážzáňí. *Usus.* Wíchod na Roči, na Wozi (*boh.* Wigeťí, Wigezd): *a.*) exitus curulis, evectio: das Ausfahren, Abfahren: kotsin való ki-menés, el-menetel. *b.*) evectio ad *superiorem locum*: das Auffahren in die Höhe, z. B. mit dem Wagen: kotsin való fel-menés, fel-járás. Wíchod na Koňi (*boh.* Wigeťí, Wigezd): initium equitationis, excursus, exitus: das Ausreiten, Abreise zu Pferde: ki-lovaglás, ló-háton való ki (el) menetel, menés, járás, sétálás. 2) locus exitus, apertura, exitus: der Ausgang, Ort, wo man ausgeht, oder Ausgehen kann, Oefnung: ki-menetel. 3) Wíchod Slunca, Hwézdi ꝛc: ortus solis, stellae etc: der Aufgang, das Aufgehen der Sonne, Sterne ꝛc: a' napnak, tsillagnak feltetszése, fel-jövetele, kelése. Wíchod Slunce preďiť, occupare ortum solis: dem Sonnenaufgange vorkommen, a' nap fel-tetszését meg-elözni; elöbb fel-kelni, mint sem a' nap fel-tetszik. 4) oriens, plaga orientalis: die Gegend, wo die Sonne aufgeht, Morgen, Morgenland: nap kelet; a' világnak nap kelet felöl való része. Od Wíchodu, od wíchodních Stran: ab orientis partibus: vom Sonnenaufgange, vom Morgenlande, vom Morgen: nap-kelet felöl, nap-kelettől.

wichoďení, á, é, *p. c.* ambulatione (cursitatione) obtentus, a, um: durch Herumgehen (Herumreisen) erhalten, erlangt: ki-járt, járással meg (el) nyert.

Wichoďeňí, á, n. v. Wíchod per 3 Nros. 4) obtentio (adsecutio) rei per ambulationem (cursitationem): Erlangung einer Sache durch das Herumgehen: ki-járás, járással való el (meg) nyerés.

wichoďiť, il, ím V. I. *imp.* wichoď, v. wichádzať, wiť'. *II. rec.* wichoďiť ſa: satis ambulare, incedere: genug herumgehen (einhergehen): eleget járni, kelni. 2) satis vagari, genug herumſchweifen, eleget csavarogni, széllyel járni, kóborlani, kószálni, tzéklázni, ki-koszálni magát.

wichoďiť, il, ím V. I. *imp.* wichoď: posse ire (incedere, ambulare): im Stande ſeyn

zu

zu gehen, járhatni, győzni a' járást. *Usus.* Eſče ga ſ wami preto bár celí Deň wichodím, ego integra quoque die vobiscum ire (incedere, ambulare) possum, ich bin noch im Stande mit euch den ganzen Tag zu gehen, még én kentekkel egész nap-is járhatok, el-győzöm a' járást. 2) ambulatione (cursitatione, ambulando) adsequi, consequi, obtinere: durch Herumgehen erlangen, bekommen, erhalten: ki-járni, járással meg-nyerni, el-érni.

wichodní, á, é, *adj.* orientalis, e; eous, a, um: morgenländiſch, nap-keleti. *Usus.* Wichodná Zem (Kragina), terra orientalis, Morgenland, nap-keleti tartomány.

† **wichodňí**, *adj. omn. gen.* idem.

Wichor, u, m. turbo, inis, m. circius, i, m. Sauſewind, Würbelwind, Windwürbel: forgó-szél, szélvész. *Syn.* Wichorica, Wetrica. *boh.* Chumel, Chumelice, Wicher, Wichřice. *Usus.* Ohňiwí Wichor, Oheň nebeſkí, kteří ſ Powetrá dolu padá: Feuer, das herunter fällt aus der Luft: tüzes eső.

Wichorica, i, f. idem.

wichowaní, á, é, *p. c.* sustentatus, alltus, altus, intertentus, a, um: unterhalten, genährt, ki (fel) tápláltatott, ki-tartatott. *Syn.* wižiwení. 2) educatus, eductus: erzogen, auferzogen: fel-nevelletett, fel-neveltt. *Syn.* odchowaní. *Usus.* Dobre wichowaní, bene educatus, wohl erzogen, jól fel-neveltt. *boh.* zwedení.

Wichowáňí, á, n. sustentatio, intertentio, nis, f. Unterhaltung, Aushaltung, Nahrung: ki (fel) táplálás, ki-tartás. *Syn.* Chowa, Chowáňí, Wižiweňí. 2) educatio, eductio: Erziehung, z. B. der Kinder: fel-nevelés. *Syn.* Odchowáňí. *Usus.* Dobré Wichowáňí, bona educatio, gute Erziehung, wenn die Kinder gut erzogen werden: jó fel-nevelés. *boh.* Zwedenoſt.

wichowať, al, ám V. P. *imp.* wag; alere, intertenere, sustentare, tueri: unterhalten, ernähren, erhalten mit der Speiſe: fel, ki-táplálni, ki-tartani. *Syn.* obſtarať, wižiwit. 2) educare, educere: erziehen, auferziehen, aufziehen, groß ziehen, z. B. Kinder, Thiere: fel-nevelni. *Syn.* odchowať. *boh.* wihlídati, zweſt'i. *Usus.* Gá ſem tu wichowal, gako bi moga wlaſtná Céra bola: illam educavi pro mea, ich habe ſie erzogen nicht anderſt, als meine eigene (wie meine) Tochter: mintha saját leányom volna, úgy neveltem fel ötet. *II. rec.* wichowat ſa, v. wižiwiť ſa.

Wichowatel, a, m. alitor, altor, educator, sustentator, is, m. nutritius, i, m. Ernährer, Unterhalter, Erzieher, Auferzieher: tápláló, fel-nevelő.

Wichowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wichowáwať, al, ám *freq.* ex wichowať.

Wichowáwatel, a, m. v. Wichowatel.

† **wichřadle** *adv.* v. wiſchle.

† **wichřadlí**, á, é, *adj.* v. wiſchlí.

† **Wichřadloſť**, i, f. v. Wiſchloſť.

† **wichradnúťi**, dl, dnu *fut.* v. wiſchnúť.

wichrákaní, á, é, *p. c.* exscreatus, a, um: ausgeräuſpert, hákogva ki-pökött. *Syn.* wichrchlaní, wichrkaní, wiplutí.

Wichrákáňí, á, n. exscreatus, us, m. *Coel. Aur.* exscreatio, nis, f. *Plin. H. N.* das Ausräuſpern, Ausräuſperung: hákogva ki-pökés. *Syn.* Wichrchláňí, Wichrkaňí, Wiplutí.

wichrákať, al, ám et čem V. P. *imp.* kag, et wichrať: exscreare *Cels.* ausräuſpern, hákogva ki-pökni (-köm). *Syn.* wichrákнúť, wichrchlať, wichrkať, wichrknúť, wiplúť.

Wichrákáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wichrákáwať, al, ám *freq.* ex wichrákať.

wichrákliwí, á, é, *adj.* exscreabilis, e: *Plin. H. N.* was ausgeſpien (ausgeräuſpert) werden kann: ki-pökhetö.

wichrakнúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, v. wichrákať.

Wichrakowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wichrakowať, kowal, kugem, *freq.* ex wichrákať.

wichrapení, á, é, *p. c.* fractus, a, um: gebrochen: el-törött. *Syn.* rozbití.

wichrapiť, il, ím V. P. *imp.* chrap, Grnec: frangere, confringere *ollam*: brechen den Topf, el-törni. *Syn.* rozbiť. *II. passive.* wichrapiť ſa, frangi, confringi; gebrochen werden, brechen *neutr.* törni *neutr.* el-törni. *Syn.* rozbiť ſa. Wichrapil ſa Grnec, fracta est olla, der Topf iſt gebrochen, el-törött a' fazék.

Wichrapowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wichrapowať, powal, pugem, *freq.* ex wichrapiť. *II. rec.* wichrapowať ſa, *freq.* ex wichrapiť ſa.

wichrchlaní, á, é, *p. c.* v. wichrákaní.

Wichrchláňí, á, n. v. Wichrákáňí.

wichrchlat, kal, lem V. P. *imp.* chli, v. wichrákať.

Wichrchláwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wichrchláwať, al, ám *freq.* ex wichrchlať.

† Wichřice, v. Wichor.

wichrkaní, á, é, *p. c.* v. wichrákaní.

Wichrkáňí, á, n. v. Wichrákáňí.

wichrkať, al, ám V. P. *imp.* ag, v. wichrákať.

Wichrkeť *gen.* Wichrkťu, m. v. Wipluweť.

wichrknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, v. wichrákať.

wichrknutí, á, é, *p. c.* v. wichrákaní.

Wichrknutí, á, n. v. Wichrákáňí.

Wichrkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wichrkowať, kowal, kugem, *freq.* ex wichrknúť.

Wichúdáňí, á, n. v. Chudnutí.

wichúdať, al, ám V. I. *imp.* dag, v. chudnúť.

wichudle *adv.* v. ſchudle.

wichudlí, á, é, *adj.* v. ſchudlí.

wichudnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi, v. ſchudnúť.

wichudnutí, á, é, *p. c.* v. ſchudnutí.

Wichudnutí, á, n. v. Schudnutí.

* Wichwaceňí, á, n. v. Wichwaťeňí.

* wichwaciť, il, ím, v. wichwaťiť.

Wichwacowáňí, á, n. v. Wichwaťeňí.

wichwacowať, cowal, cugem, V. I. *imp.* cug, v. wichwaťit.

wichwáleňí, á, é, *p. c.* dilaudatus *Cic.* laudatus, celebratus, praedicatus, a, um: gerümht, gelobt, ſehr gelobt: igen ditsértetett. *Syn.* wichwalowaňí.

Wichwáleňí, á, n. dilaudatio, laudatio, celebratio, praedicatio, nis, f. das Loben, Rühmen: meg-ditsérés. *Syn.* Wichwalowáňí.

wichwáliť, il, ím, V. P. *imp.* wichwál, *reg. acc.* laudare, dilaudare *Cic.* celebrare, efferre, praedicare: rühmen, loben, lobpreiſen, ſehr loben, gleichſam zerloben: igen (erösen) ditsérni. *Syn.* wichwalowať, welmi chwáliť.

wichwalowaňí, á, é, *p. c.* v. wichwáleňí.

Wichwalowáňí, á, n. v. Wichwáleňí. 2) gloriatio, iactatio, iactantia: das Prahlen, die Prahlerei: ditsekedés, kérkedés. *Syn.* Wichwalownoſť, *boh.* Chlubeňí, Honoſeňí.

wichwalowať, lowal, lugem, V. I. *imp.* lug, v. wichwáliť. *Usus.* Po každém ſkoro Slowe mňa wichwalowal (chwálil), alternis pene verbis me laudabat. kaum redete er zwei, oder drei Worte, daß er mich nicht lobte: ö engemet majd minden szaváhan ditsértt. *II. rec.* wichwalowať ſa z ňečím, superbire, gloriari re (de re), iactare (effere) se, placere sibi: prahlen, prangen, etwas von ſich rühmen, ſich rühmen wegen etwas, ſich viel wiſſen mit etwas i. e. ſich etwas einbilden: valamivel ditsekedni, kérkedni. *boh.* chlubiti ſe, chlubiwat ſe, honoſiti ſe, wichlubowati ſe. *Prov.* Sám ſa wichwaluge, ipse sibi tibicen est, er lobt ſich ſelbſt, ö maga ditséri magát.

Wichwalowatel, a, m. laudator, dilaudator, praedicator, is, m. encomiasta, panegyrista *Sidon.* ae, m. Lobredner, ditsérö. 2) v. Wichwalowňík.

wichwalowatelčin, á, é, *adj. poss.* ex seq.

Wichwalowatelka, i, f. laudatrix, dilaudatrix, praedicatrix, icis, f. Lobrednerinn, ditsérö aszszony. 2) v. Wichwalowňica.

wichwalowatelow, a, e, *adj. poss.* ex wichwalowatel.

wichwalowňe *adv.* laudatorie, honorifice, panegyrice: rühmend, lobend: igen ditséretessen, ditsérve. 2) gloriose, cum gloriatione, iactabunde: prachleriſch, kérkedve, ditsekedve. *boh.* chlubňe, honoſňe.

wichwalowňí, á, é, *adj.* laudatorius, collaudatorius, panegyricus, a, um: rühmend, lobend: ditsérö, ditsöitö. Wichwalowná Reč, panegyricus (sermo) *Cic.* panegyris: Lobrede, ditsérö beszéd. Wichwalownu Reč držat nad ňekim, laudare aliquem, Lobrede halten auf Jemanden, ditsérö beszédet mondani valaki felett: 2) gloriosus, gloriabundus. prahler, prahlhaft: kérkedö, ditsekedö. *boh.* chlubní, honoſní. *Usus.* Wichwalowní Člowek, v. Wichwalowňík.

Wichwalowňica, i, f. gloriosa, femina glorians: Prahlerinn, Pocherinn: ditsekedöné, kérkedöné. *Syn.* Wichwalowatelka. 2) v. Wichwalowatelka.

wichwalowňiččin, a, e, *adj. poss.* ex Wichwalowňička.

wich-

wichwalowňiččin, a, e, *adj. poss.* ex Wichwalowňica.

Wichwalowňička, i, f. v. Wichwalowňica.

Wichwalowňík, a, m. iactator, gloriator, ostentator, is, m. thraso *Terent.* gloriosus, i, m. Pocher, Prahler, Prahlhans: kérkedő, ditsekedő, maga ditséretét vadászó. *Syn.* Wichwalowatel. *boh.* Chwaſta. 2) v. Wichwalowatel.

wichwalowníkow, a, e, *adj. poss.* thrasonis. dem Prahler gehörig, kérkedőé. 2) v. wichwalowatelow.

Wichwalownoſt', i, f. cupiditas gloriandi, die Prahlſucht, kérkedősség. 2) v. Wichwalowáňí 2 Nro.

wichwátaní, á, é, *p. c.* v. wichwaťení.

Wichwátáňí, á, n. v. Wichwaťeňí.

wichwátať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wichwatiť.

wichwaťení, á, é, *p. c.* v. wichťení.

Wichwaťeňí, á, n. v. Wichťeňí.

wichwatiť, il, ím, V. P. *imp.* wichwať, v. wichťiť.

wicicaní, á, é, *p. c.* exsuctus, a, um: ausgeſaugt, ki-szopott, ki-szitt. *boh.* wicecan.

Wicicáňí, á, n. exsuctio, nis, f. Ausſäugung, ki-szívás, ki-szopás. *boh.* Wicecáňí.

wicicať, al, am, V. P. *imp.* ag: exsugere, ausſäugen, ki-szopni, ki-színi. *boh.* wicecati, wiſſaťi.

Wicicáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wicicáwať, al, ám, *freq.* ex wicicať.

wičichnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi: odorem amittere, odoratu privari: verriechen, ſich verriechen, den Geruch verlieren: a' szagot (illatot) el-veszteni.

wičichnutí, á, é, *p. c.* qui (quae, quod) odorem amisit; odore privatus, a, um: verrochen, was den Geruch verlohren hat: szag (illat) nélkül való.

Wičichnutí, á, n. odoris amissio, Verriechung, Verlierung des Geruchs: a' szagnak (illatnak) el-vesztése.

† wičichnúťi, chl, chnu *fut.* v. wičichnúť.

Wicichowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wicichowať, chowal, chugem V. I. *imp.* chug, v. wičichnúť.

† wiciďiti, il, ím, *fut.* v. wičiſt'iť.

wicifrowaní, á, é, *p. c.* ornatus, exornatus, a, um: aufgeputzt, geputzt, geſchmückt: feltzifrázott. *Syn.* wikraſení. *boh.* wiſperkowaní. *Usus.* Wſeček ge wicifrowaňí, totus est exornatus.

Wicifrowáňí, á, n. ornatio, exornatio, nis, f. Aufputzung, Schmückung: meg-ékesítés, fel-tzifrázás. *Syn.* Wikráſeňí. *boh.* Wiſperkowáňí.

wicifrowať, rowal, rugem, V. P. *imp.* rug: ornare, exornare: aufputzen, putzen, ſchmücken: fel-tzifrázni, meg-ékesíteni. *Syn.* wikráſiť. *boh.* wiſperkowaťi, wiſlechťiťi. *II. rec.* wicifrowať ſa, se exornare, ſich aufputzen, fel-tzifrázni magát. *Syn.* wikráſiť ſa.

Wicifrowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wicifrowáwať, al, ám, *freq.* ex wicifrowať.

wiciďáňení, á, é, *p. c.* mentitudo (mendaciis, fallaciis) obtentus, a, um: abgelogen, durch Falſchheit (Betrügerei) erworben, durch Lügen erhalten: ha-

zug-

zugsággal (tsalfasaggal) meg-nyerett (nyerlt, nyerettetett), el-ért. wiluhani, wiſálení.

Wiciğáňeňí, á, n. per mendacia (fallaciis) consecutio rei, das Ablügen, Erlangung einer Sache durch Lügen, durch Täuſchung: valaminek hazugság által (tsalfasággal) meg-nyerése. *Syn.* Wiluháňí, Wiſaleňí.

wiciğaňit, il, ím, V. P. *imp.* ğaň: mentiendo consequi, fallaciis (mendaciis) obtinere, adsequi, adspici: ablügen, durch Lügen bekommen, durch Falſchheit Täuſchung) erhalten: ki-hazudni, tsalfasággal) valamit meg-nyerni, el-érni. *Syn.* wiluhat, wiſálit.

wičíhaní, á, é, *p. c.* insidiose (speculatione) deprehensus, a, um: Durch Lauern erblickt, erwiſcht: ki (meg) lesett, leselkedve rajta kapott (ért.) *Syn.* wiſtrehnutí, wiſtrežení.

Wičíháňí, á, n. insidiosa (per insidias, per speculationem) deprehensio, Erwiſchung (Erblickung))durch das Lauern: ki (meg) lesés, leselkedés által rajta érés (kapás.) *Syn.* Wiſtrehnutí, Wiſtrežení.

wičíhat, al, ám, V. P. *imp.* hag: insidiose (per insidias, speculatione, observatione, id quod quis speculatus est, observabat) deprehendere, speculari, explorare, investigare: das worauf man gelauert hat, erblicken, erwiſchen, ausſpähen: ki (meg) lesni, leselkedéssel valakit valamin rajta érni (kapni.) *Syn.* wiſtrét, wiſtrehnút, wiſpehowat.

Wičíháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wičíhawat, al, ám, *freq.* ex wičíhat.

wičíňení, á, é, *p. c.* stano obductus (instructus), a, um: verzinnt mit Zinn überzogen (verſehen: fejér onnan ki-öntött. *Syn.* wičínowaní.

Wiciňeňí, á, n. obductio rei stano, Verzinnung, Uiberziehung mit Zinn: fejér onnan meg (ki) öntés.

wiciňit, il, ím, V. P. *imp.* wiciň: stanno obducere (instruere) *vulg.* exstannare: instannare: verzinnen, mit Zinn überziehen (verſehen): fejér onnan meg (ki) önteni. *Syn.* wiciňowat.

wiciňowaní, á, é, *p. c.* v. wiciňení.

Wiciňowáňí, á, n. v. Wiciňeňí.

wiciňowat, ňowal, ňugem V. I. *imp.* ňug, v. wiciňit.

wičírání, á, é, *p. c.* v. wičrení.

Wičiráňí, á, n. v. Wičreňí.

wičirat, al, ám, V. I. *imp.* ag, v, wičret. Bude ſa Woda ze Studňi wičirat.

Wičirawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wičiráwat, al, ám, *freq.* ex wičirat.

* wiciſčení, á, é, *p. c.* v. wičiſtení.

* wiciſčit, il, ím, v. wičiſt'it.

Wiciſčowáňí, á, n. v. Wičiſt'eňí. *boh.* Wičiſtowáňí.

wičiſčowat, čowal, čugem, V. I. *imp.* cug, v. wičiſtit. *boh.* wičiſtowati.

* wiciſkat, al, ám, v. wičiſkat.

Wiciſpán, a, m. Vice-Comes, Vicegeſpann, Vitze-Ispán, All-Ispán. *Syn.* Wice-Iſpán, v. Iſpán 3. Nro.

wiciſpančin, a, e, *adj. poss.* Vice-Comitis *fem.* der Vicege-

geſpannin gehörig, Vitze-Ispánnéé.

Wiciſpanka, i, f. Vice-Comes *fem.* Vicegeſpannin, Vitze-Ispánné, Vitzispánné.

wiciſpánow, a, e, *adj. poss.* Vice Comitis, dem Vicegeſpann gehörig, Vitze-Ispané, Vitze-Ispányé.

wiciſpánſki *adv.* more Vice-Comitis, vicegeſpann mäßig, vicegeſpanniſch: Vitze-Ispán módou (módra).

wiciſpánſkí, á, é, *adj.* Vice-Comitem adtinens, dem Vicegeſpann betreffend, Vitze-Ispánt illető.

Wiciſpánſtwí, á, n. Vice-Comitatus, Vice-Comitis munus: Vicegeſpannſchaft: Vitze-Ispánság.

† wičiſt, wičtl, wičtu, *fut.* v. wičíťať.

† wičiſten, a, o, *part. abs.* v. seq.

wičiſt'ení, á, é, *p. c.* expurgatus, a, um: ausgereinigt: ki-tisztittatott. *boh.* wiciſten. *Usus.* Meſto odTráwi wičiſt'ené, locus exherbatus, ausgejätteter Ort, ki-gyomláltatott (a' fütől meg-nyesett) hely 2) v. čiſt'ení.

Wičiſt'eňí, á, n. expurgatio, nis, f. Ausreinigung, ki-tisztitás. 2) v. Čiſt'eňí.

† Wičiſťeňí, n. idem.

wičiſt'iť, il, ím, V. P. *imp.* ſt'i: expurgare, ausreinigen, ki-tisztítani. *boh.* wiciditi. 2) v. čiſt'iť.

† Wičiſtowáňí, n. v. Wičiſťowáňí.

† wičiſťowati, owal, ugi (u), v. wičiſťowať.

wičítaní, á, é, *p. c.* ad finem lectus, perlectus, evolutus, pervolutus, a, um: ausgeleſen, durchgeleſen: el (által) olvaſtatott. *Syn.* prečítaní. 2) enumeratus, recensitus: hererzählt nach der Reihe, elő számláltatott. 3) obiectus, exprobratus: vorgerückt, vorgeworfen, vorgehalten: szemére vetett, panaszlott. *Syn.* dohowáraní, domlúwaní, nadhoďení, nadhadzowání, wihoďení, wiſtrčení, wiſtrkowaní.

Wičítáňí, á, n. ad finem lectio, perlectio, evolutio, pervolutio, nis, f. Ausleſung, durchleſung: el- (által-végig) olvasás. *Syn.* Prečítáňí. 2) enumeratio, recensitio: Hererzählung, elő-számlálás. 3) obiectio, exprobratio: Verhaltung, Vorrückung, Vorwerfung, der Vorwurf: szemrehányás (vetés). *Syn.* Dochowáráňí, Domlúwáňí, Wihoďeňí, Wiſtrčka, Wiſtrkowáňí.

wičítať, al, ám, V. P. *imp.* ag: ad finem legere, perlegere, evoluere, pervolvere: ausleſen, durchleſen: el (által, végig) olvasni. *Syn.* prečítať. *boh.* wičíſt, wičítati. 2) enumerare, recensere: hererzählen nach der Reihe: elő (el) számlálni. *Syn.* po Porádku wiložit. 3) obiicere, exprobrare: verhalten, vorrücken, vorwerfen: szemre hányni (vetni). *Syn.* dohowárať, domlúwať, nadhoďiť, nadhadzowat, wihadzowať, wihoďiť, wiſtrčiť, wiſtrkowať.

wičitowaní, á, é, *p. c.* v. wičítaní.

Wičitowáňí, á, n. v. Wičítáňí.

wičitowať, towal, tugem V. I. *imp.* tug, *freq.* ex wičítať.

Wičitowatel, a, m. perlector, evolutor, pervolutor, is, m. Ausleſer, Durchleſer: el (által, végig) olvasó. *Syn.* Prečitať. 2) enumerator, recensitor, re-

recensor, enarrator: Herer-zähler, elö számlálo. 3) exprobrator, obiector: Vorrücker, Vorhalter Vorwerfer: szemre hányó (vetö), pirongáló. *Syn.* Dohowárač, Domluwač, Nadhadzowač, Wihadzowač, Wistrkowač.

wičkaní, á, é, *p. c.* v. wičekaní.

Wičkáňí, á, n. v. Wičekáňí.

wičkať, al, am V. P. *imp.* ag, v. wičekať. *II. passive* wičkať ſa, v. wičekať ſa. *Prov.* Čaſ ſa wičkať mují, v. Čaſ 2. Nro.

Wičkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wičkáwať, al, ám, *freq.* ex wičkať.

Wičko, a, n. *dem.* operculum, i, n. ein kleiner Deckel, fedötske, fedeletske, kis fedője (fedele) az edénynek. *Syn.* Okličča, Poklička, Pokrywka. *Usus.* Pohár z Wičkem, vitrum cum operculo, das Deckelglas, fedeles üveg (pohár). 2) Wičko Oka, palpebra, ae, f. *Cels.* das Augenlied, szem héja, mellyen a' szem ször vagyon. *Plur. Nom.* Wička, *gen.* čeť: palpebrae *Cic.* Augenlieder, szemek héjai. *Aliud est* Obočí.

wičkowí, á, é, *adj.* palpebralis, palpebraris, e: die Augenlieder betreffend, da befindlich: szem héját illetö, ott találkozó. Wičkowé Chlupki (Wlaſki), palpebrales setae *Prud.* i. e. Obočí. Wičkowá Maſť, palpebrare collyrium *Coel. Aur.* Augenliederſalbe, szem héjara való zsír, kenet.

wičlankowaní, á, é, *p. c.* v. witchnutí.

Wičlankowáňí, á, n. v. Witchnutí.

wičklankowať, kowal, kugem V. P. *imp.* kug, v. witchnúť.

wicmúšení, et wičmúšení, á, é, *p. c.* v. wikúrení.

Wicmúšeňí, et Wičmúšeňí, á, n. v. Wikúreňí.

wicmúšiť, et wičmúšiť, il, ím, V. P. *imp.* muš: v. wikúriť. *Usus.* Dwanáſt Fageť Tabáku preſ Deň wicmúší, wičmúší.

wicmúlaní, á, é, *p. c.* v. wilokaní.

Wicmúláňí, á, n. v. Wilokáňí.

wicmúlať, al, ám, V. P. *imp.* lag, v. wilokať.

wiční, á, é, *adj.* v. wikowí.

wicofkaní, á, é, *p. c.* v. cofnutí.

Wicofkáňí, á, n. v. Cofnutí.

wicofkať, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. cofnúť.

wicochňení, á, é, *p. c.* ex seq.

wicochňiť, il, ím, V. P. *imp.* chňi: verberare, deverberare: abprügeln, meg-páholni. *Syn.* wibiť. *Usus.* Gako Pſa ho wicochňili, tamquam canem fustigarunt, man hat ihn als einen Hund derb abgeprügelt, ihm den Pelz ausgeſtaubt: mint az ebet, úgy meg-páholták.

wicokaní, á, é, *p. c.* v. wihnaní.

Wicokáňí, á, n. v. Wihnáňí.

wicokať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wihnať.

wicpaní, á, é, *p. c.* fartus, infartus, diſſartus, a, um: ausgeſtopft, ausgeſchopft: megtömött, tömöttetett. *Syn.* nacpaní, napchaní, wipchaní.

Wicpáňí, á, n. farsio, infarsio, diſſarsio, nis, f. Ausſtopfung, Ausſchopung: meg-tömés. *Syn.* Nacpáňí, Napechňí, Wipchňí.

wicpať, al, ám et pem V. P. *imp.* wicpag: farcire, infarci-

cire, diffarcire: ausſtopfen, ausſchopfen z. B. ein Küſſen: meg-tömni. *Syn.* nacpać, napchać, wipchać.

Wicpawač, a, m. fartor, infartor, diffartor, is. m. Ausſtopfer, Ausſchopfer: töltö, megtömö. *Syn.* Nacpáwač, Napchač, Napcháwač, Wichač, Wipcháwač.

Wicpáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wicpáwać, al, ám, *freq.* ex wicpać.

Wicpawka, i, f. fartura, infartura, diffartura, ae, f. fartum, i, n. fartus, us, m. Füllung, womit etwas ausgeſtopft wird: töltelék, a' mivel valamit ki-töltenek. *Syn.* Nacpáwka; Náſewka.

wičrení, á, é, *p. c.* exhaustus, dehaustus, a, um: ausgeſchöpft, ki-merítletett, *Syn.* wičerpaní, wiwaženi.

Wičreňí, á, n. exhaustio, dehaustio, nis, f. Ausſchöpfung, ki-merités. *Syn.* Wičerpáňí, Wiwáženi.

wičreť, rel, rem V. P. *imp.* wičri: exhaurire, dehaurire: ausſchöpfen, ki-meríteni (tem). *Syn.* wičerpać, wiwážiť,

wičretí, á, é, *p. c.* v. wičrení.

Wičretí, á, n. v. Wičreňí.

wičrewení, á, é, *p. c.* v. pitwaní.

Wičreweňí, á, n. v. Pitwáňí:

wičrewiť, il, ím V. P. *imp.* črew, v. pitwać,

Wičrewowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wičrewować, wowal, wugem, V P. *imp.* wug, *freq.* ex wičrewiť.

wičtení, á, é, *p. c.* v. wičaſtowaní. 2) obiurgatus, ausgeſchmählt, geſcholten: megfeddett, meg-pirongatott, pirongattatott, ki-szidott. *Syn.* wihreſení.

Wičteňí, á, n. v. Wičaſtowáni. 2) obiurgatio, Ausſchmählung, das Schelten: meg-feddés, pirongatás, ki-szidás. *Syn.* Wihreſeňí.

wičtiť, il, ím V. P. *imp.* wičti, v. wičaſtować. 2) obiurgare, ausſchmählen, auf Jemand ſchmählen, ſchelten: megfeddeni, ki-szidni, pirongatni. *Syn.* wihreſiť.

Wičtiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wičtiwać, al, ám, *freq.* ex wičtiť.

wičubrání, á, é, *p. c.* v. wibití 1 Nro.

Wičubráňí, á, n. v. Wibiťí 1 Nro.

wičubrać, bral, brem, V. P. *imp.* bri, v. wibiť 1 Nro.

wičúšení, á, é, *p. c.* excribratus, cribro excretus, evannatus, excretus, a, um: ausgereutert, ausgeſiebt, durch Sieben gereinigt: ki-rostállt, ki-rostáltatott. *Syn.* witočení. 2) v. wičiſt'ení.

Wičúšeňí, á, n. excribratio, cribro excretio, evannatio, excretio, nis, f. das Ausſieben, Ausreutern, Ausſiebung: ki-rostálás. *boh.* Witočeňí.

wičušiť, il, ím V. P. *imp.* wičuš: cribro excernere, excribrare, evannare, excernere (frumenta) *Colum.* ausſieben, durch Sieben reinigen, ausreutern: ki-rostálni. *boh.* witočiti. 2) v. wičiſt'iť. *boh.* wičíšiti.

Wičúšiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wičúšiwać, al, ám *freq.* ex wičúšiť.

Wičudki, kow, m. *pl.* v. Počudki.

wicukaní, á, é, *p. c.* v. wilokaní.

Wicukáňí, á, n. v. Wilokáňí.

wicukať, al, ám V. P. *imp.* ag, v. wilokať.

wičupčení, á, é, *p. c.* v. wiſlahaní.

Wičupčeňí, á, n. v. Wiſlahá-ňí.

wičupčiť, il, ím V. P. *imp.* pči, v. wiſlahať.

wicupkaní, á, é, *p. c.* v. wibití 1 Nro.

Wicupkáňí, á, n. v. Wibiťí 1 Nro.

wicupkať, al, ám V. P. *imp.* ag, v. wibit 1 Nro.

wicúraní, á, é, *p. c.* v. wicurení.

wicúrať ſa, al ſa, ám ſa V. P. *imp.* ag ſa, v. wiſčať ſa.

wicurení, á, é, *p. c.* ex seq. *Syn.* wicúraní.

wicuriť, il, ím, V. P. *imp.* wicur: canem femellam castrare, eine Zaug (Hündinn) ausſchneiden, nyöstén kutyát ki-herélni. *Syn.* wicúrať.

wičuť, wičul, wičugem V. P. *imp.* wičug, v. wíſliňať.

wicutí, á, é, *p. c.* v. wiſliſaní.

Wičutí, á, n. v. Wiſliſáňí.

Wičúwáňí, á, n. v. Wiſliſáwáňí.

wičúwať, al, ám V. I. *imp.* ag, v. wiſliſáwať.

wicwálaní, á, é, *p. c.* celeri cursu lassatus (defatigatus), a, um: durch Rennen (im Kaloppe ermüdet, nyargalásban el-fáradott (ki-fárasztott, ki-fárasztatott), ki-nyargaltatott.

wicwáľať, al, ám, V. P. *imp.* admissis habenis (celeri cursu) lassare (defatigare, fatigare) equum: durch Kaloppiren (Rennen) ermüden ein Roß, nyargalásban (sebes futásban) a' lovat-el-fárasztani. *II. rec.* wicwálať ſa, satis velociter currere, genug rennen ſich ausgaloppiren: eleget nyargalni (kalapirozni). 2) veloci cursu fatigari (lassari, defatigari), ſich müde galoppiren, rennen: a' nyargalásban ki (el, meg) fáradni.

wicwičení, á, é, *p. c.* excultus, formatus, efformatus, informatus, eruditus, institutus, a, um: gebildet, ausgebildet, unterwieſen, verfeinert: valamire meg-tanítatott, szoktatott, formáltt, oktatott, valamiben gyakoroltatott. *Syn.* wiučení. *Usus.* Wicwičení w Umeňí, excultus doctrina, gelehrt, tudós. Wicwičení k Zdworiloſti, excultus ad humanitatem, recht höflich, igen emberséges. Dobre wicwičená Miſel, animus bene informatus, wohl erzogenes (gebildetes) Gemüth, jóra szoktatott elme.

Wicwičeňí, á, n. excultio, formatio, efformatio, informatio, eruditio, institutio, nis, f. Bildung, Ausbildung, durch Unterricht, Unterweiſung, Verfeinerung: meg-tanítás, oktatás, formálás, ki-tanítás, ki-mustrálás. *Syn.* Wiučeňí.

wicwičiť, il, ím, V. P. *imp.* wicwič, ňekomu w Umeňí: informare, formare, instituere aliquem doctrira: bilden, ausbilden durch Unterricht, unterweiſen, verfeinern jemanden in der Kunſt: valakit formálni, oktatni, tudományra tanítani, ki-tanitani, ki-mustrálni. *Syn.* wiučiť. *Usus.* Mládež wicwičiť k Zdworiloſti, puerilem aetatem informare ad humanitatem *Cic.* die Jugend zur Höflichkeit bilden,

ab-

abbilden: a' gyermekeket emberségre (alázatosságra) tanitani. *II. rec.* wicwičiť ſa, w Umeňí: excolere se, animos doctrina *Cic.* vitam (per artes) *Virg.* excoli: ſich bilden in der Kunſt: az elmét gyakorlani, tanúlni, életét mesterségekben gyakorlani, megtanúlni.

Wicwičowáňí, á, n. v. Wicwičeňí.

wicwičowať, čowal, čugem V. I. *imp.* čug, v. wicwičiť.

wicwokaní, á, é, *p. c.* v. wipití.

Wicwokáňí, á, n. v. Wipití.

wicwokať, al, ám V. P. *imp.* kag, v. wipiť.

Wicwokáwáňí, á, n. v. Wipígáňí.

wicwokáwať, al, ám *freq.* ex wicwokať, v. wipígať.

wicwrkaní, á, é, *p. c.* guttatim effusus (evacuatus, exhaustus), a, um: tropfenweiſe ausgegoſſen, ausgeſchöpft, ausgeleert: tseppenként ki-öntetett, ki-üresíttetett. *Syn.* wiſwrkaní. 2) guttatim ebibitus, exhaustus: tropfenweiſe ausgetrunken, tseppenként meg ivott. *Syn.* wipití. 3) v. wikapkaní.

Wicwrkáňí, á, n. per guttas effusio, evacuatio, exhaustio: Ausgießung, Ausſchöpfung, Ausleerung tropfenweiſe: tseppenként való ki-öntés, ki-üresítés. *Syn.* Wiſwrkáňí. 2) per guttas ebibitio, exhaustio: Austrinkung tropfenweiſe, tseppenként való meg-ivás. *Syn.* Wipití. 3) Wikapkáňí.

wicwrkať, al, ám V. P. *imp.* ag: guttatim effundere, exhaurire, evacuare: tropfenweiſe ausgießen, ausleeren, ausſchöpfen: tseppenként ki-önteni, ki-üresíteni. *Syn.* wiſwrkať. 2) guttatim ebibere, exhaurire: tropfenweiſe austrinken, ausleeren: tseppenként meg-inni. *Syn.* wipiť. 3) v. wikapkať.

Wicwrkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wicwrkáwať, al, ám *freq.* ex wicwrkať.

wicwrknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi *de uno actu*, v. wicwrkať. *Syn.* wiſwrknúť.

wicwrknuti, á, é, *p. c.* v. wicwrkaní. *Syn.* wiſwrknuti.

Wicwrknutí, á, n. v. Wicwrkáňí. *Syn.* Wiſwrknutí.

Wicwrkowáňí, á, n. v. Wicwrkáňí.

wicwrkowať, kowal, kugem V. I. *imp*, kug, *freq.* ex wicwrknúť, v. wicwrkať.

wiď 2) *per, sing.* wiďte 2) *pers. plur. imper.* ex wiďeť: nonne? gelt? úgy-é? *Syn.* hle, takli. v. wiďeť.

Wíd, a, m. anonymus, i, m. *Plin. H. N.* ohne Namen, der keinen Namen hat: nevetlen, kinek neve nintsen. *Prov.* Na ſwatého Wída, čo nebude nikda: v. koritnačka (keď koritnačka Zagáca prebehňe).

Widag, u, m. *de feminis tantum*: nuptiae, arum, f. pl. matrimonium, coniugium, i, n. die Heirath, férjhez-menés. *Syn.* Widáňí, Widáwáňí, Widawki. *boh.* Wdawki, Sňateк, *Usus.* Na Widag, v. widagni.

widáganí, á, é, *p. c.* v. widogení.

Widágáňí, á, n. v. Widogeňí.

widágať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. widogiť.

widagni, á, é, *adj.* nubilis, e: mannbar, tüchtig einen Mann zu nehmen, heirathmäßig: férjhez adható (menendő), eladó.

adó. *Usus.* Widagná (na Widag, k Widagu ſúcá) D'éwka, panna: nubilis filia *Cic.* puella, Virgo: mannbare Tochter, Jungfer: el-adó leány.

Widaneк, nku, m. v. Widáňí 6 Nro.

widaní, á, é, *p. c.* datus, redditus (*vulg.* extradatus), a, um: herausgegeben, zurückgegeben: ki (viszsza) adatott. *boh.* dodaní. 2) datus, praestitus, redditus: gegeben, adott, adatott. 3) emissus, dimissus: ausgeliefert, herausgegeben, entlaſſen: bi-botsáttatott (eresztetett), ki-adattatott. *Syn.* wipuſt'ení. 4) editus, publicae luci datus, impressus: aus (heraus) gegeben, gedruckt: közre botsáttatott, ki-adattatott. 5) wen widaní, v. widáwení. 6) erogatus, consumtus, insumtus, impensus: ausgegeben, ausgezahlt: el-költött, el-költetett. *Syn.* naložení, ſtrowení. 7) elocatus, emaritatus: ausgeheirathet, verheirathet: férjhez adatott. *Syn.* widatí. 8) za ňečo, enuntiatus, publicatus: ausgegeben, bekannt gemacht: állatott, ki-mondattatott, kihírdettetett.

Widáňi, á, n. datio, redditio, *vulg.* extradatio: Herausgebung, das Herausgeben: ki (viszsza) adás. *boh.* Dodáňí. 2) datio, redditio, praestatio: das Geben, adás. Počtow Widáňí, ratiocinii praestatio: Rechenſchaftgebung, szám-adás. 3) emissio, dimissio: Ausgebung, Entlaſſung, Auslieferung: ki-adás, ki-eresztés, ki-botsátás. *Syn.* Wipuſteňí. 4) Kňihi Widáňí, editio libri, Ausgabe eines Buchs, könyvnek közre botsátása, ki-adása. 5) Wen Widáňí, v. Widáwení. 6) erogatio, nis, f. impensa, ae, f. sumtus, us, m. Ausgabe, Ausgebung, z. B. des Geldes; was ausgegeben wird, Aufwand, Koſten: költség. *Syn.* Náklad, Nákladek, Widaneк, Widaweк. 7) maritatio, elocatio filiae: Ausheirathung, Verheiratung, Vereheligung der Tochter: férjhez adás. 8) v. Widag. 9) Widáňí ſeba na ňečo, publicatio, enuntiatio, professio: Bekanntmachung, Ausgebung für etwas: valaminek maga tartása, állítása, kihirdetése.

widaní, á, é, *p. c.* v. widení.

Widáňí, á, n. v. Wideňi.

widarení, á, é, *p. c.* prospere cedens, proveniens, tis: gut gerathen, jól, szerentsésen ki-esett. *Syn.* wiſčaſt'ení.

Widareňí, á, n. felix proventus, successus, m. das Wohlgerathen, jó, és szerentsés kiesés, ki-menetel, valaminek jó vége. *Syn.* Wíſčaſt'eňí.

widariť ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* widar ſa: provenire, prospere cedere, succedere, respondere, spei: gerathen, gut von Statten gehen, der Hoffnung entſprechen, glücken, z. B. von Kindern: jól, és szerentsésen esni, ki-esni. *Syn.* podariť ſa, wiſčaſt'iť ſa. *Usus.* Widaril ſa Chléb, successit pistura panis, provenit panis: das Brod iſt gut gerathen: jól ki-sültt a' kenyér. Widarili ſa mu D'eťi, proles responderunt spei eius, die Kinder ſind ihm gerathen, helyes gyermekei vannak. Zle ſa mu widarili Deťi non responderunt spei eius (spem destituere) proles: die Kinder ſind ihm übel gerathen, roszszak a' gyermekei.

† wi-

† widařiti ſe, il, ím ſe *fut.* idem.

widarowaní, á, é, *p. c.* donando exhaustus, a, um: verſchenkt, durch Schenken ausgeleert, ausgeſchöpft: el (ki) ajándékoztatott. *Syn.* rozdarowaní. 2) dono distributus, verſchenkt, an verſchiedene geſchenkt: el-osztogatott, el-ajándékoztatott. *Syn.* podarowaní, porozdáwaní.

Widarowáňí, á, n. exhaustio per donationem, Verſchenkung, el (ki) ajándékozás. *Syn.* Rozdarowáňí. 2) donatio, Verſchenkung, z. B. der Bücher, el-ajándékozás, el-osztogatás, el-osztás. *Syn.* Podarowáňí, Porozdáwáňí.

widarowať, rowal, rugem, V. I. *imp.* rug: donatione exhaurire, evacuare: verſchenken, el-ajándékozni. *Syn.* rozdarowať. 2) dilargiri, dono distribuere: verſchenken an verſchidene ſchenken: el-ajándékozni, el-osztani, el-osztogatni. *Syn.* podarowať, porozdáwať.

widať, al, ám, V. P. *imp.* widag: reddere *vulg.* extradare: herausgeben, außerdem geben: ki (viszsza) adni. *boh.* dodati. *Usus.* Musíš mu Zlatí widať, unum florenum illi reddere debes, du mußt ihn einen Gulden herausgeben, egy forintot kell nékie viszsza adnod. 2) dare, reddere, praestare: geben, adni. *Syn.* dať. *Usus.* Počet widať, rationem dare (reddere), Rechenſchaft geben, számot adni. 3) emittere, dimittere: ausgeben, herausgeben, entlaſſen, ausliefern: ki-adni, ki-eresztени, ki-botsátani. *Syn.* wipuſtiť. *Usus.* Zlodega widať: furem dimittere, den Dieb ausliefern, ki-botsátani a' tolvajt. 4) Kňihu (Kňižku) widať: edere (vulgare) librum, ein Buch herausgeben, im Druck ausgehen laſſen: könyvet kiadni. 5) Wen widať, v. widáwiť. Wſecko ze ſeba wen widal (widáwil, wiwracal, wiwráťil), totum evomuit, egessit: alles hat er von ſich herausgegeben, mindent magából ki-adott, ki-okádott. 6) erogare pecuniam in rem, expendere, impendere: ausgeben, auszahlen z. B. Geld: kiadni, el-költeni a' pénzt. *Syn.* utrowiť, winaložiť, witrowiť. *Usus.* Uſ ſem wſecko widal, čo ſem mal: omnia erogavi, quae habui. 7) maritare, elocare, matrimonio jungere, nuptui dare (tradere) alicui filiam: an den Mann bringen, ausheirathen, verheirathen, verehelichen, von Weibs-Perſonen: férjhez adni. *Usus.* Céru ſwu za Antoňa widal, commisit filiam suam uxorem Antonio *Ter.* er hat ſeine Tochter dem Antonius ausgeheirathet, an den Antonius gebracht: maga leányát az Antalhoz adta férjhez. *II. rec.* widať ſa, nubere, se matrimonio jungere alicui; matrimonium inire cum aliquo; *enubere innubere Liv.* ſich verheirathen, verehelichen: férjhez menni. *Syn.* widáwať ſa. *boh.* wdát ſa. *Usus.* Zle ſa widala, male nupsit, ſie hat mißgeheirathet, roszúl (szerentsétlenül) mentt férjhez. Z urodeného (ze zemanſkého) Stawu biwſi (ſ pánſkeg krwi pochádzaícá) za obecného Člowěka (za Sedláka) ſa widala: e nobilibus (e patriciis) enupsit; qua nobilis persona plebeio nupsit: von hohen, uralten

Adel abſtammend, hat ſie einem gemeinen (unadlichen) Manne geheirathet: nemes vérből származván (fő, és méltóságos nemből lévén) közönséges (paraszt) emberhez mentt férjhez. 2) za ňečo ſa widať, gerere se pro aliqua re, profiteri se aliquid, publicare, dicere, euuntiare: ſich ausgeben für etwas bekannt machen: valaminek tartani, mondogálni, állítani, állatni, ki-hirdetni magát. *Syn.* držať. *Usus.* Za Mudrca, za Lekára (Doktora) ſa widať: gerere se pro Philosopho, Medico, Philosophum, Medicum se profiteri: ſich für einen Weltweiſen, für einen Arzt ausgeben: magát böltsnek, orvosnak állatni, tartani, mondogálni, ki-hirdetni. Za Neprátela geho ſa widal, držal: gessit se pro ejus inimico, er trug wider ihn eine Feindſchaft, war ihm Feind, wollte ihm übel: az ő ellenségének állította magát; nyilván való ellenkezést tartott ellene. 3) S Peňazí ſa widať, omnes pecunias consumere (impendere), nudare se omni aere (pecunia), exhauriri: ſich ganz ausgeben, minden pénzét ki-adni, elkölteni; minden költségéből ki-fogyni. *Syn.* witrowiť ſa. 4) na Ceſtu ſa widať (wibrať), iter suscipere, se dare in viam, committere (accingere) se itineri: ſich auf die Reiſe machen, begeben: útra indúlni, útra adni magát. *Usus.* Žadneg docela Príčini neňí (nemáſ), abi ſi ſa wčil (tento Čaſ, tehoto Caſu) na Ceſtu widal (do Ceſtí wibral): in viam, quod te des hoc tempore, nihil est: du haſt gar keine Urſach, daß du dich jetzt (dieſe Zeit, in dieſen Wetter) auf die Reiſe macheſt, begebeſt: éppen semmi okod nintsen, hogy ebben az üdőben útra indúlly; útra adgyad magadat. 5) do Nebezpečenſtwá ſa widať, periculo (discrimini) se committere (objicere), periculum adire: ſich in Gefahr begeben, veszedelembe ejteni magát.

widať, al, ám, V. I. *imp.* dag, *freq.* ex widieť: solere videre, pflegen zu ſehen, látni. *Usus.* Newidali Chlapa! dréčni Človek! non des mihi virum! du biſt mir ein ſchöner Hecht! éppen bizony derék ember!

widatí, á, é, *p. c.* nuptus, maritatus, a, um: verheirathet, verehelicht: házas, férjhez mentt, adatott. *Usus.* Uſ ge widatá, jam est nupta, maritata, viro juncta: ſie iſt ſchon verheirathet, ſie hat ſchon einen Mann: már férjnél vagyon. 2) v. widaní.

Widawač, a, m. *a*) Kňíhi, editor libri, Ausgeber eines Buchs, könyv-ki-botsátó, kiadó, közönségessé tévő. 2) promus, promus condus, i, m. *vulg.* dispensator, claviger: Ausgeber in der Wirthſchaft, sáfar, kultsár. *Syn.* Kľučár. 3) elocator, Ausheirather, férjhez adó, nász. *Syn.* Widáwatel.

widawačow, a, e, *adj. poss.* ex *praec.* *Syn.* widáwatelow.

Widáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex widáwať.

widáwať, al, ám, *freq.* ex widať. *II. rec.* widáwať ſa, *freq.* ex widať ſa. *Usus.* ad *1mum.* Radabi ſa widáwala, ledabi len muža mala.

widáwať, al, ám, *freq.* ex widať.

Widáwatel, a, m. v. Widawač.

widáwatelow, a, e, *adj. poss.* ex *praec. Syn.* widawačow.

Widawek, wku, m. v. Widáńí 6. Nro. 2) redditum, i, n. quod redditur, supra datur: was herausgegeben (außerdem gegeben) wird: ki (viszsza)-adaték. 3) vomitium, i, n. *Mart. Cap.* vomitio, nis, f. *Plin. H. N.* was man wegbricht: okádék, ki-okádék. *Syn.* čo Člowek ze seba wen widá.

widáwení, á, é, *p. c.* evomitus, egestus, a, um: ausgeköft, hervorgeköft, weggebrochen, ausgeworfen, ausgespien, herausgegeben durch Erbrechen: ki-okádttatott, ki-okádott, ki-hántt. *Syn.* wiwracaní, wen widaní, wirihaní.

Widáweńí, á, n. evomitio, egestio, nis, f. evomitus, us, m. Herausspeiung, Ausköfung, Ausspeiung, das Brechen, Ausgeben, Auswerfen, Wegbrechen: ki-okádás, ki-hányás. *Syn.* Wiwracáńí, Wen Widáńí, Wirihání.

widáwič, il, ím, V. P. *imp.* widaw: evomere *Cic.* egerere: ausköfen, ausspeien, ausgeben, brechen, herausgeben, herausspeien, durch Erbrechen (speiend) von sich geben, auswerfen, wegbrechen, ki-okádni, hi-hányni, ki-adni. *Syn.* wirihač, wiwracat, wen widač. *II. rec.* widáwič sa: satis vomere, sich genug erbrechen (übergeben), zur Genüge speien: eleget okádni, ki-okádni (ki-okádozni) magát. *Syn.* wirihač sa, wiwracat sa. 2) desinere vomere, aufhören zu köfen (zu speien), meg-szünni okádni.

Widawki *gen.* wek, f. *plur.* v. Widag.

Widáwowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

widáwowač, wowal, wugem, V. I. *imp.* wug, *freq.* ex widáwič.

† widchnúti, widchl, widchnu *fut.* v. wifukat. 2) v. widichat. *II. rec.* widchnúť sobe (si) v. widichnút si.

Widéčan, a, m. districtualis, condistrictualis, territorialis, conterritorialis, popularis, is, m. aus einem Diſtricte (Gebiete) Landsmann, Diſtrictsmann, Gebietsmann: vidéki, járásbéli, kerületbéli, egy kerületbéli, egy járásból (kerületből) való, földi. *Syn.* Kragán, Widíčan. *Plur.* Widéčaňi, *gen.* now: i. e. Kragaňí: populares, Landsleute, Landsmannſchaft: földiek. 2) exoticus, exterus, extraneus, ex alia vicinia, auterminus, i, m. ein Auswärtiger, Auswertiger: vidéki, *Plur. nom.* Widéčaňí, *gen.* now: antermini, extranei: die Auswärtigen, vidékiek.

widéčančin, a, e, *adj. poss.* ex seq. v. widíčančin.

Widéčanka, i, f. condistrictualis (popularis) *fem.* Gebietsmänninn, Landsmänninn: egy kerületből való (földi) aszszony, személy. *Syn.* Widíčanka. 2) exotica, extera, ex-extranea, autermina; eine Auswärtige, vidéki személy.

widéčanow, a, e, *adj. poss.* ex Widéčan.

widechlí, á, é, *adj.* v, wikapaní.

widechnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi: v. wikapat.

widechnutí, á, é, *p. c.* v. wikapaní.

Widechnutí, á, n. v. Wikapáńí.

widéc-

wiśécki, á, é, *adj.* districtualis, territorialis, condistrictualis, conterritorialis, popularis, e: landsmänniſch, landsmannſchaftlich: földi, egy kerületből való, járásbéli. *Syn.* wiśečni, kraganſki. 2) v. ſtolični. 1. Nro.

wiśéčne *adv.* peregre, auswärtig, außer Länder: vidéken.

wiśéčni, á, é, *adj.* wiśécki. 2) exoticus *Plaut.* externus, externus, extraneus, peregrinus, auterminus, a, um; qui (quae, quod) est ex alia vicinia: ausländiſch, auswärtig, auswertig: vidéki, kül-földi. *Syn.* wenkagſi, wiśični.

Wiśéčnoſt, i, f. popularitas, tis, f. Landsmannſchaft, egy kerületből valóság. *Syn.* Kraganſtwi, Wiśičnoſť.

wiśešení, á, é, *p. c.* exheres, edis *Cic.* exheredatus, exhereditatus, a, um: enterbt, örökségből ki-tagadott, ki-rekesztetett, ki-zárt. *Syn.* wibití, wiśešilí, Ďešictwá zbaweni.

Wiśešeňí, á, n. exheredatio *Colum.* exhereditatio, nis, f. Enterbung: örökségből való ki-tagadás, ki-rekesztés, kizárás. *Syn.* Wibiťí, Wiśešiloſť, Ďešictwá Zbaweňí.

wiśešilí, á, é, *adj.* v. wiśešení.

Wiśešiloſť, i, f. v. Wiśešeňí.

wiśešit, il, ím, V. P. *imp.* wiśeš: exheredare *Cic.* exhereditare *Salv.* exheredem scribere (facere): enterben: örökségből ki-tagadni, ki-rekeszteni, ki-zárni. *Syn.* wibiť, Ďešictwá zbawiť.

† wiśedlní, á, é, *adj.* v. wiśitedelní.

Wiśék, u, m. districtus, tractus, us, m. vicinia, paroecia, ae, f. territorium, i, n. ager, i, m. ein Diſtrict, Gebiet, Landesſtrich, Erdſtrich: járás, vidék. *vulg.* Widgek. 2) v. Stolica 3. Nro.

† wiśelaní, á, é, *p. c.* v. wirobeni 4. et 5. Nris.

† Wiśeláňí, n. v. Wirobeňí 5. et 6. Nris.

† wiśelaťi, al, ám *fut.* v. wirobit 4 et 5. Nris.

† Wiśeláwáňí, n. v. Wirábáňí, Wirobiwáňí.

† wiśeláwaťi, al, ám, v. wirábať, wirobiwať.

Wiśeleť, lku, m. pars distributa, distributio, nis, f. das Ausgetheilte, Vertheilte: osztály, fel-osztott rész. 2) v. Wiśeleňí. 3) *boh.* v. Wirobeť.

wiśelení, á, é, *p. c.* dispertitus, divisus, distributus, a, um: vertheilt, ausgetheilt: fel (ki) osztott, osztatott. *Syn.* rozšelení: 2) resolutus, applacidatus, constitutus, determinatus: reſolwirt, ausgeworfen, zugeſagt: ki-szabott, ki-rendeltt. *Syn.* uríšení. *vulg.* rezolwowaní.

Wiśeleňí, á, n. distributio, divisio, partitio, nis, f. Austheilung, Vertheilung: fel (el-ki) osztás. *Syn.* Rozšeleňí. 2) resolutio, applacidatio, constitutio, determinatio, nis, f. Reſolution, das Auswerfen, die Zuſagung: ki-szabás, kirendelés. *Syn.* Uríšeňí. *vulg.* Rezolwowáňí.

Wiśelič, a, m. distributor, divisor, is, m. Austheiler, fel (el-ki) osztó. *Syn.* Ďelič, Wiśelowač.

wiśelit, il, ím, V. P. *imp.* wiśeš: dispertire, distribuere, partiri, dividere: austheilen, vertheilen: fel (el, ki)-osztani. *Syn.* rozšelit. 2) resolvere, applacidare, constituere, de-

determinare: resolviren, auswerfen, zusagen: ki-szabni, ki-rendelni. *Syn.* uridiť. *vulg.* Ďelič, Widelowač.

Widelowač, a, m. v. Widekič.

Widelowáňí, á, n. v. Wideleňí.

widelowať, lowal, lugem, V. I. *imp.* lug, *freq.* ex widelit.

Wídeň, dňa (*boh.* dňe), m. Mesto rakúské: Vienna, Vindobona (austriaca), ae, f. Wien, in Oesterreich eine Stadt, Kaiserresidenz: Béts. *Usus.* Pri Wídňi Ležáňí založil, apud Viennam castra posuit (metatus est), bei Wien hat er sein Lager aufgeschlagen, Béts mellett szállítótta meg-a' tábort. *Prov.* J we Wídňí sú Luda bídňí, paupertas nulli loco alligata, vor dem Bettelstabe ist niemand sicher, szegényt mindenütt találsz.

Wídenčan, a, m. Viennensis, Vindobonensis, is, m. Wiener, in (aus) Wien: bétsi (bétsböl való) ember.

wídenčančin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wídenčanka, i, f. Viennensis *fem.* Wienerinn, bétsi (bétsböl való) aszszony, személy.

wídenčanow, a, e, *adj. poss.* ex Wídenčan.

widení, á, é, *p. c.* visus, spectatus, conspectus, a, um: gesehen: látott, láttatott, szemléltt.

Wideňí, á, n. visus, conspectus, intuitus, us, m. visio, spectatio, conspectio, nis, f. das Sehen, látás, tekéntet, tekéntés, nézés. 2) visum, i, n. visio, species: Anblick, was man mit dem Augen sieht; Erscheinung, was erscheint, oder sich sehen läßt, die Gestalt im Traume in der Pfantasie: látás, jelenés, ábrázat, forma. *Usus.* Hrozné Wideňí, v. Strasidlo. Ohawné (skaredé, spatné), Wideňí: turpia visa *Prov.* We Snách Wideňí, visa *Virg.* visa somniorum *Cic.* Erscheinung im Traume, álomban való látás.

wídenski *adv.* more Viennensi wienerisch, bétsi módon (módra, szokás szerént). *Syn.* powídenski.

wídenskí, á, é, *adj.* vindobonensis, Viennensis, e: wienerisch bétsi.

widéraní, á, é, *p. c.* v. widraní.

Widéráňí, á, n. v. Widráňí.

widérať, al, ám, V. I. *imp.* ag v. widrať.

Widéráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

widéráwať, al, ám, *freq.* ex widérať.

† widesiťi, il, ím, *fut.* v. desiť, zdesiť.

wideť, del, dím, V. P. *imp.* wid: videre, sehen mit den Augen Kraft zu sehen haben: látni. Bistre (ostre) wideť, bistri (ostrí) Zrak mať: oculis acriter videre *Cic.* oculos lynceos habere: scharf sehen, ein scharfes Gesicht haben: szemeivel élessen látni, élessen látó szemekkel birni. Dobre wideť, dobré Oči mať: ben oculis videre, *Cic.* gut sehen, gute Augen haben: jól látni, jó látással birni. Nedobre, zle: non bene, male: nicht gut, nicht recht: nem jól roszszúl. Daleko wideť, longe videre *Cic.* weit sehen, meszsze látni. Aňi newidím, aňi neslisím: nec oculis, nec auribus consto: mir vergeht Sehen, und Hören: se nem látok, se nem hallok. Zle widí, caecutit, debili oculo est: er sieht übel: roszszúl lát. *Prov.*

Prov. Pre Oči newiδí; Hledá Koňa, a na ňem seδi: v. Koň. 2) *cum acc.* ňečo, ňekoho: videre, cernere, conspicere: etwas sehen, erblicken, wahrnehmen, wohin sehen: látni. *Syn.* spatriť, uzreť, zazreť. Nekoho nemocť wiδeť (wistáť), aliquem videre non posse *Cic.* Jemanden nicht vor Augen sehen (nicht ausstehen) können: valakire nem nézhetni, valakit nem szenvedhetni: Nemožem teho Člowěka wiδeť ꝛc. Nechcel sem wiδeť; opust'il ma Zrak: mir verging das Sehen; ich mochte nicht sehen: nem akartam látni. Wiδeli ma, visus sum *Ter.* man hat mich gesehen, láttattam vala. Neňí ho ňikde wiδeť, nusquam adparet *Ter.* man sieht ihn nirgends; er ist nirgends zu finden: ötet sehol sem láthattya (talalhattya) az ember. — Wiδíš (newiδíš) ho: in conspectu est, siehst ihn (nicht), elötted vagyon. Widíš? *a*) atat! viden? siehst es? láé, látdé? *b*) vide, en, en ecce: sieh einmal, ihol, ihon, íme, ímhol, ne, nesze (*antique* me, mesze), Wiδíš ma, tu sem: vide me, ecce me, en! adsum: da sieh einmal mich, sieh da bin ich: ímhol vagyok. Newiδíš ma, quin tu me vides *Cic.* da sieh mich an: i. e. sieh ob ichs nicht besser mache: láss engem. Wiδíš, čili (zdáliž) ne: vide, si non *Ter.* sieh einmal, ob nicht: látod, hogy. Wiδíťe, videte, en, ecce: seht einmal, imhol láttyátok. Dať wiδeť, conspiciendum dare, sehen lassen, mutatni. Dať sa wiδeť: *a*) se conspiciendum dare, in conspectum se dare, prodire: sich sehen lassen: szem eleibe jönni, magát mutatni. *b.*) i. e. hore sa drzať, hore si wesť: magnificum esse, sich sehen lassen, prangen, prahlen: meg-mutatni (nagyra tartani) magát. Wiδel sem ho písať, vidi eum scribere (scribentem), ich sahe ihn schreiben, láttam írni ötet, hogy ír. Wiδel sem, kdiž (keδ) ho malowali: vidi eum depingi, ich sahe ihn abmalen, láttam ötet le-irattatni. Odišel, aňi ma ňewiδel: er gieng fort ohne mich gesehen zu haben, elmentt, nem is látott engem. Jδ (odegδi), nech ťa newiδím, abi mihi e conspectu, geh fort vor meinen Augen, menny-el szemem elöl. Za krátkí Čas ťa zas wiδím, propediem te videbo, ich sehe dich bald wieder, rövid nap meg-látogatlak *Par. Páp.* Wiδel biš, mohelbi Člowek wiδeť: videres *Liv.* man konnte (da konnte man) sehen, lehetne látni, láthatná az ember. 3) W Duchu, w Misli wiδeť: animo videre *Cic.* videre, cernere, intelligere, animadvertere, perspicere: mit der Seele (im Geiste) sehen, bemerken, wahrnehmen, befinden, einsehen: által látni, elöre látni. *Syn.* wirozumeť. *Usus.* Ňekoho Umisel wiδeť, videre alicuius sententiam, Jemandes Urtheil wissen, einsehen; valaki értelmét meg-tudni. Nič newiδeť, ollas lippire *Lucian.* crassi iudicii esse, vehementer caecutire et turpiter errare; nichts einsehen, semmit által nem látni, igen vakoskodni. Welmi málo wiδiš, cucurbitas lippis *Socrat* caecutis, stupidus es: da siehst wenig ein: igen keveset látasz által, vakoskodol mindenben, ostoba vagy. Dale-

leko wiſeť, multum videre *Cic.* weit ſehen, klug (vorſichtig) ſeyn: okosnak lenni, meszsze látni. Dáleg wiſeť, plus videre *Cic.* weiter ſehen, klüger ſeyn: tovább látni, okossabbnak lenni. Wíšim, a wim to: oculis et animo id percipio (accipio: ich ſehe, und verſtehe es: én látom, és értem azt. Wſak uſ ale wčil ponewáč wiſíſ, že ſa Wec ináč šege: nunc vero cum videas rem secus habere: nun aber da du ſiehſt, daß die Sache ganz anderſt gehe: most pedig mivel látod, hogy másképen van a' dolog. Wiſel, že ť welikému Nebežpečenſtwú ſlúžiť buše: vidit se magno fore periculo *Nep.* er ſah, daß er ſehr gefährlich ſeyn werde: látá, hogy igen veszedelmes lészen. Seň wiſeť, i. e. ſpať: somnum videre *Cic.* dormire: ſchlafen, alunni. We Snách wiſeť; Sen (Sňi) mať: videre somnia *Cic.* im Traume ſehen, Träume haben: álmot látni, álmodozni. 4) videre, supervivere: ſehen, erleben, ausſtehen, bekommen, genießen: látni, élni, el-élni, el-érni. *Syn.* dožiť. *Usus.* Dobré Dňí, Pſotu wiſeť: videre bonos dies miseriam, *Ter.* gute Tage, Elend (Armuth) ſehen: jó napokat, szegénységet látni, érni. 5) videre, considerare: ſehen, zuſehen, überlegen, überdenken: látni, meg-fontolni, meggondolni. *Syn.* rozmiſleť ſi. To nagprw wiſme, id primum videamus *Cic.* Wčil to wiſme, čo: nunc ea videamus, quae *Cic.* Wiš, čo robiſ; vide, quid agas *Ter.* 6) videre, curare: zuſehen, ſehen, ſich um etwas bekümmern, ſorgen für etwas, beſorgen, verſchaffen, beſtellen: szorgalmatoskodni, gondolkodni, gondolni (lok) véle, gondgyát viselni (lem), valamire gondot viselni. *Syn.* ſtarať ſa, ňečeho hleſeť. *Usus.* Wiš, abiſ Loš doſtal, mal: ut navem habeas, videbis *Cic.* Ti wiš; twoga Wec: videris *Cic.* vide sis, videsis *Pers.* da magſt du zuſehen, ſorgen, i. e. das geht mich nichts an: te lássad; a' te dolgot; semmi közöm hozzá. Nech on wiší; geho Wec: ipse viderit *Cic.* viderit *Ovid.* meinetwegen mag geſchehen, was da will: mich bekümmert es nicht: ő lássa. To potom wiſeť buſem (uwiſím), de hoc videro, dafür werde ich ſorgen: erre gondom lészen. Nech o tom (to) wiſá Mudrci, viderint sapientes, das geht die Gelehrten an, a' tudósok dolga. 7) tractare, videre: von etwas ſehen, handeln, reden, anſehen, durch ſehen, unterſuchen: elő venni, folytatni, visgálni, szóllni valamiről. *Syn.* geſnať, mluwiť. *Usus.* To, čo ſme začali, wiſme: illud, quod caepimus, videamus *Cic* To potom buſeme wiſeť (nwiſíme), illud deinde videbimus, davon wollen wir hernach ſehen, arról azután szóllunk. O nagwiſ ſím Dobrem hneš buſeme wiſeť, de summo bono mox videbimus, von dem höchſten Gute bald werden wir reden, majd szóllunk a' fő jóról. 8) videre, iudicare, intelligere: ſchließen, ſehen: látni, itélni, érteni. *Syn.* rozumeť, ſúdiť. *Usus.* Z Oči wiſeť, intelligere ex oculis, an den Augen ſehen, szeméből érteni, kinéz-

nézni. 9) experiri, videre: verſuchen, ſehen: meg-látni, tapasztalni. *Syn.* ſkúſiť. *Usus.* Wſak budem widěť; wſak uwidím: videbo, videro *Cic.* ich werde ſchon ſehen: majd meglátom. 10) Rád widěť: *a.*) i. e. winſowať, záďať: velle, cupere: gern ſehen, wünſchen: örömest látni, kívánni, akarni. Rádbich to widěl (mal), abi: cuperem, ut: ich ſehete gern, daß: kívánnám, hogy *b.*) rád mať, miłowať: amare, gern haben, szeretni. To gá rád widím, hoc placet mihi, amo hoc: das ſehe ich gern, azt szivessen látom. Welice ho rád widí, delectatur eo (eius) convictu, er ſieht ihn gar gern, igen örömest láttya ötet. Nerád widěť nekterích, fugere conspectum aliquorum, Jemanden nicht gern ſehen, másokkal nem örömest lenni szemben. Nerád ſem to widěl, aegre (moleste) tuli, ich ſah es nicht gern, ich habe es nicht gern geſehen: nehezen szenvedtem (nem örömest láttam) azt. *II. rec.* widěť ſa, se videre, ſich ſehen, látni magát. Widíš ſa? vides te? ſiehſt du dich, látod e' magadat? Radi ſa widá, amant se, ſie ſehen ſich gern, örömest láttyák egymást. Luďá gím zawidá, ze ſa radi widá. *III. passive omnes, quas active ſignificationes habet, et quidem perſonaliter partim, partim impersonaliter, v. g.* 1) videri, geſehen werden, láttatni. Widí ſa, videtur *Cic.* man ſieht, láttatik, látszik. Pre Tenkoſť ſa newidí, widěť nemože: prae tenuitate in conſpectum non cadit, wegen ſeiner Dünne kann man es nicht ſehen, vékonysága miátt nem látszik. W tom twa Udatnoſť (Zmužiloſť, Čtnoſť) widěť ſa dá, in hoc exſtabit tua virtus, in dieſem wird ſich deine Tapferkeit ſehen laſſen, ebben fogod magadat embernek mutatni; ebben (ebből) fog ki-tetszeni a' te nagy voltód, vitézséged. 2) videri, intelligi, perſpici: bemerkt (wahrgenommen, geſehen) werden: értetödni, ki-tetszeni. Odtaď (ſ toho) ſa widěť dá, witozumet može: hinc videre (intelligere) licet *Horat.* hieraus (daraus) kann man ſehen, vernehmen: innen láthatni (tapasztalhattya, meg-értheti az ember). 3) *cum instrum. vel nominat. aut coniunct.* že, *vel* abi: videri, apparere: ſcheinen, den Schein haben, dünken, paſſiren, gehalten werden für etwas, glauben, dafür halten, der Meinung ſeyn: látszatni, tetszeni, vélni, gondolni, tartani. *Usus.* Ale wſecko toto ničím ſa bič widělo, haec omnia viſa ſunt pro nihilo, dieß aber alles hielt man für nichts, de ezeket semminek tartották. Nekterím ſa widím bíť múdrím, quibusdam ſapiens videor (eſſe) *Cic.* manche halten mich für gelehrt, némellyek böltsnek (okosnak) állítanak, tartanak, gondolnak. Čobi ſa užitečné widělo, quod utile videretur (eſſe) *Cic.* was nützlich dünken könnte, a' mi hasznosnak látszatna lenni. Která ſa widí bič, quae videtur eſſe, die ſcheint, a' melly látszik. Rozumeli že Wec za neprawegſú widěť ſa buďe: rem iniquiorem viſum iri intelligebant *Cic.* ſie ſahen, daß dieſes für etwas ſehr ungerechtes

ge=

gehalten werden möchte: értették hogy ez a' dolog igazságtalannak(törvénytelennek)tartattni fog. Wiší ſa ti bit Wec ſprawedliwá, abich powedel? aequum tibi videtur, ut dicam? *Plaut.* iſt es dir recht, wenn ichs ſage: jóvá hagyod (tetszik é néked), ha mondom? Wſecci ſa wiďá weďeť, omnes videntur scire, mir ſcheint es allen bekannt zu ſeyn, daß es allen bewußt ſey: ezt mindnyáján tudni láttatnak. Tak ſa mi wiší, videtur mihi, es ſcheint mir, úgy tetszik én nékem. Lepſeg ſa mu wiďelo, abi weſel: ei satius visum, ut intraret *Liv.* er hielt es für beſſer, hinein zu gehen: jobbnak tartotta (gondolta) bé-menni (hogy bé-mennyen. Wiší ſa mi, ze ten Den wiďím; wiďím ſa ten Den wideť: videre videor diem illum, es ſcheint mir, daß ich den Tag ſehe: úgy tetszik, mintha látnám azt a' napot. Wiší ſa mi, ze Roďici ptidú! parentes videntur mihi esse venturi, es ſcheint mir, daß die Eltern kommen werden: gondolom (vélem, úgy latszik), hogy az én szüleim el-jönnek. Tak ſa mi widelo ze ſem bol bláznìwi: amens mihi ſuisse visus sum *Cic.* ich ſchien mir närriſch zu ſeyn, úgy látszott, mintha esztelen (bolond) voltam volna. Wiďelo ſa mi, ze ſ ním choďím, visus sum mihi cum illo ambulare *Cic.* es kam mir vor, als wenn ich mit ihm herumginge: úgy tetszett nékem, mint ha ő vele járnék. Tak ſa mi wiďelo ze ſem wogákow Hlaſ počula: audire visa sum vocem militis (mihi) *Ter.* ich glaubte zu hören die Soldatsſtimme; mir war ſo als ob ich die Soldatsſtimme hörte: úgy tetszett mintha a' katonák szovát halottam volna. Tebe ſa wiší, ze newím (gakobich newedel. Wiďím ſa ti newedeť: videor tibi nescire, dir ſcheint, als ob ichs nicht wiſſe: azt gondolod, hogy nem tudom. 4) videri, placere, libere: beſchloſſen werden, gut dünken, belieben, beliebig ſeyn, gefallen: tetszeni. *Syn.* lúbiť ſa, chceť ſa. *Usus.* Bohu ſa iňáč wiďelo (lúbilo), Deo non ita visum, Gott dem Herrn gefiel es anderſt, nem úgy tetszett az Istennek. Wiďelo ſa mi odiſť, placebat mihi abire, mir gefiels weg zugehen, nékem tetszett el-menni (hogy el-mennyek.) Wiďelo ſa mi popiſowať (abích popiſowal), visum est mihi conscribere *Cic.* ich habe es für gut befunden (beſchloſſen) zuſammen zu ſchreiben: jónak találtam (állitottam) hogy öszsze írjám (öszsze irni.) Geſtli ſa ti wiší, si tibi videtur (placet), wenns dir gefällt, ha te néked tetszik. Geſtli ſa ti buďe wiďeť, tibi si videbitur *Cic.* wenn dirs belieben wird, ha néked tetszeni fog. Rteří naſleďugeme, koho ſa každému wiší: qui imitamur, quos cuique visum est (*scil.* imitari, imitandos esse): wir folgen nach, denen uns beliebig iſt: azokat követtyük, a' kik nékünk tetszenek.

† wiďeti, ďel, ďím, *imp.* wiz, idem.

widežmowáni, á, é, *p. c.* ex seq.

widežmowať, mowal, mugem, V. I. *imp.* mug: decimas exigere ab aliquo, auszehnten, meg-dézmálni valakit. 2) absolvere (finire) decimatio-

tionem, decimas, decumas: den Zehnt endigen (vollenden), abzehnten: el-végezni a' dézmálást, végit vetni a' dézmálásnak. *Syn.* podežmowať.

* Widgečan, a, m. v. Widéčan.

* widgečančin, a, o, *adj. poss.* v. widéčančin.

* Widgečanka, i, f. v. Widéčanka.

* widgečanow, a, o, *adj. poss.* v. widéčanow.

* widgecki, á, é, *adj.* v. widécki.

* widgečni, á, é, *adj.* v. widéčni.

Widgeť, u, m. v. Widéť.

* widgerani, á, é, *p. c.* v. widírani.

* widgerať, ál, ám, v. widírať.

* Widgeráwáňi, á, n. v. Widíráwáňi.

* widgeráwať, al, ám, v. widírawať.

widichani, á, é, *p. c.* exhalatus, exspiratus, a, um: ausgeathmet, ki-leheltt, ki-leheltetett, *Syn.* widichnutí.

Widicháňí, á, n. n. exhalatio, exspiratio, nis, f. Ausathmung, das Ausathmen: ki-lehelés. *Syn.* Widichnutí.

widichať, al, ám, V. P. *imp.* ag: exhalare, exspirare: ausathmen, ki-lehelni. *Syn.* widichnúť. *boh.* widchnúti. 2) v. wifúkať.

Widicháwáni, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

widicháwať, al, ám, *freq.* ex widichať.

widichnúť, chnul (chel), chňem V. P. *imp.* chňi, *de uno actu*, v. widichat. 2) v. wifuknúť. *II. rec.* widichnúť si (sebe), respirare, spiritum recipere: ausschnauben, wieder zu Athem kommen: lélekzetet venni, kifújni magát, pihenni. megpihenni. *Syn.* odfuknúť (wifuknúť) si. *boh.* widchnúti sob'e.

widichnutí, á, é, *p. c.* v. widichani. 2) v. wifuknutí.

Widichnutí, á, n. v. Widicháňí. 2) respiratio, spiritus receptio, respirium: Ausschnaubung: pihenés, meg-pihenés, lélekzet-vévés. *Syn.* Odfuknutí. 3) v. Wifuknutí.

Widichowáňi, á, n. idem.

widichowať, chowal, chugem V. I. *imp.* chug, *freq.* ex widichnúť.

widící, á, é, *part. praes.* ex widieť, videns, sehend, látó, szemlélö. *Syn.* hledící patrící. *boh.* widúcí.

Widíčan, a, m. v. Widéčan.

Widíčanka, i, f. v. Widéčanka.

widíčne-ní, -nosť, v. widečne, -ní, -nosť.

widírani, á, é, *p. c.* v. widreni.

Widíráňí, á, n. v. Widreňí.

widírať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. widreť.

Widíráwáňi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

widiráwať, al, ám, *freq.* ex widírať, v. widreť.

widitedelňe, *adv.* visibiliter, aspectabiliter: sichtbar, szemláttára, szem-látomast, látható képen. *Syn.* patrňe, widome, zretedelňe *boh.* widedlňe, widitedlňe.

widitedelní, á, é, *adj.* visibilis, adspectabilis, e: sichtbar, was man sehen kann: látható, látni való. *Syn.* patrní, zretedelní. *boh.* widedlní, widitedlní.

Widitedelnosť, i, f. visibilitas, adspectabilitas, tis, f. Sichtbarkeit, látás, látható valóság. *Syn.* Patrnosť, Zretedelnosť. *boh.*

boh. widedlnoſt, widitedlnoſt.

† widitedlňe, -ní, -noſť, v. widitedelňe, -ní, -noſt.

widiwať ſa, al ſa, ám ſa V. P. *imp.* wag ſa, *freq.* ex widať ſa.

Widiweňí, á, n. admiratio, demiratio, nis, f. Verwunderung, tsudálás, tsudálkozás, álmélkodás. *Syn.* Diweňí.

widiwiť ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* widiw ſa: mirari, demirari, admirari: ſich wundern, tsudálni, tsudálkozni, álmélkodni. *Syn.* diwiť ſa. *Usus.* A od teho Času. Pawel wzal na ſeba iní Spóſob, taď že zezúriwého miloſtiwí učiňen geſt (zoſtal); taď že ſa tomu Lud widiwiť nemohel ꝛc.

widlabaní, á é, *p. c.* alveatus, coelatus, excavatus, exsculptus, exscalptus, erutus, effossus, a, um: ausgehöhlt, ki-vájatott, ki-vájott, kivesett. *Syn.* widlubaní.

Widlabáňí, á, n. alveatio, coelatio, excavatio, exsculptio, exscalptio, eruitio, effossio, nis, f. Aushöhlung, ki-vágás, ki-vésés. *Syn.* Widlubáňí.

widlabať, bal, bem V. P. *imp.* dlab: alveare, coelare, excavare, exsculvere, exscalpere, eruere, effodere: ki-vájni (ki-vájom), ki-vésni (-sem). *Syn.* widlubať.

Widlabowáňí, á, n. v. Widlabáňí. *Syn.* Widlubowáňí.

widlabowať, bowal, bugem, V. I. *imp.* bug, v. widlabať. *Syn.* widlubowať.

Widla, i, f. *usitat. in plur.* Widli.

Widlár, a, m. furcarum confector, Gabelnmacher, vella (villa) tsináló. 2) furcifer *occasione convectionis frugum*: Gäbler, vellás, villás, vidlás.

widlárow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

widlážení, á, é, *p. c.* tessellatus, tessellis expositus, a, um: mit viereckigen Stückchen oder Steinchen beſetzt, ausgelegt: négy szegü táblákkal vagy kövekkel ki-rakott, padimentomozott. *Usus.* Widlažená Podlaha, tessellatum pavimentum *Suet.* ausgelegter Fußboden, ki-rakott padimentom. 2) stratus, ausgepflaſtert, kövel ki-rakott, p. o. út.

Widlážeňí, á, n. tessellatio, tessellis expositio: Beſetzung, Ausſetzung mit viereckigen Stückchen, oder Steinchen: négy szegü táblákkal vagy kövekkel való ki-rakás, padimentomozás. 2) stratio, stratura, ae, f. Auspflaſterung, kövel való ki-rakás.

widlážiť, il, ím V. P. *imp.* widlaž, z Dlážku: tessellare, tessellis exponere: mit viereckigen Stückchen, oder Steinchen beſetzen, auslegen: négy szegü táblákkal, vagy kövekkel ki-rakni, padimentomozni. 2) Kameňamí: lapidibus sternere, auspflaſtern, z. B. den Weg: kövel kirakni, p. o. az útat.

Widlažowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

widlažowať, žowal, žugem, *freq.* ex widlážiť.

Widlažowatel, a, m. tessellarius, i, m. *Cod. Just.* tessellator, is, m. Ausleger (Beſetzer) mit viereckigen Stückchen, oder Steinchen; der kleine viereckige Steinchen, oder Würfelchen einſetzt: ki-rakó, padimentomozó. 2) strator, Auspflaſterer, ki-rakó.

Widli,

Widli, *gen.* del, f. *plur.* furca, ae, f. die Gabel zum Heu, Getreide, Miſt ꝛc: vella, et villa *Par. Páp.* vedla, vidla. *Usus.* Obilné (zbožné) Widli, merga, ae, f. *Plaut. Colum.* Getreidegabel, wodurch das abgemähte Getreide in Haufen gebracht wird: villa, mereklye. v. Hrable. Hnogné Widli, furca fimaria (stercoria), bidens (tridens) stercorarius: Miſtgabel, ganéj (trágya) hányó villa. Senné Widli, furca (foenaria) *Virg. Horat.* furcilla, ae, f. *Varr.* Heugabel, széna hányó villa. Steliwé (k Stláňú) Widli, furca stratoria, Streugabel, vető (vetni való) villa.

Widlice, *genit.* Widlic, f. pl. furca fornacalis, Ofengabel, kályha villa.

Widlička, i, f. *usitat. in pl.* Widlički.

Widličkár, a, m. fuscinularius, i, m. Gabelſchmied, Gabelmacher, Meſſerſchmied: vella (villa) tsináló. *Syn.* Nožár.

widličkárow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Widličkí, *genit.* čeť, f. plur. *dem.* furcilla *Varr. Cic.* furcula, ae, f. *Liv.* das Gäbelchen, kis vella (villa). 2) na Gedeňí: *a.*) dwogné, furca, ae, f. *Virg. Horat.* eine zweizackige Gabel zum Eſſen, enni való két ágú villa. *b.*) trogné: fuscina *Cic. Juvenal.* fuscinula, ae, f. *vulg.* die dreizackige Gabel, Dreizack: három ágú villa.

† widmuti, dmul, dmu *fut.* v. wifukať. 2) v. naduť 1 et 2 Nris. *II. rec.* widmút ſe, v. naduť ſa 1 et 2 Nris, widuť ſa.

widňe, *adv.* lucide, hell, világossan. *Syn.* ſwetle, widno.

widní, á, é, (*abs.* widno), *adj.* lucidus, a, um: hell, klar: világos. *Syn.* ſwetle. *Usus.* Eſče bolo widno, keď ſme odtaď odeſli; zawidna ſme ſa odtaď odebrali: adhuc de luce inde discessimus, es war noch hell, als wir davon weggingen: még-világnál mentünk-el onnan. Za Widna de luce, beim hellen Tage, nappal, világnál.

widno, v. widňe et widní.

wiďobaní, á, é, *p. c.* rostro expunctus (excavatus), effossus, effrictus, a, um: mit dem Schnabel ausgehöhlt, madár orral ki-vágott, ki-kotrott, ki-vájatott, ki-vagdaltatott. *Syn.* wiďubaní. 2) rostro collectus, mit dem Schnabel aufgeklaubt, madár orral fel-szedettetett.

Wiďobáňí, á, n. rostro facta effrictio, excavatio (expunctio), effossio: mit dem Schnabel gemachte Aushöhlung, madár orral való ki vájás, ki-vagdolás, ki-kotrás. *Syn.* Wiďubáňí. 2) collectio rostro facta, das Aufklauben mit dem Schnabel, madár orral való fel-szedés.

wiďobať, bal, bem, V. P. *imp.* wiďob: rostro expungere (excavare), effodere, effricare: mit dem Schnabel aushöhlen, madár orral ki-vájni (vagdalni) ki-kotorni (-rom). *Syn.* wiďubať. 2) rostro colligere, mit dem Schnabel aufklauben, madár orral fel-szedni, felszedegetni. *II. rec.* wiďobať ſa, rostro se effodere, liberare, exire: ſich mit dem Schnabel ausſtechen, befreien, herauskommen: ki-vájni magát. Uſ ſa wiďobali z Wagec Kurence ꝛc.

Wiſobáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſobáwať, al, ám, *freq.* ex wiſobať. *II. rec.* wiſobáwať ſe *freq.* ex wiſobať ſa.

widobiť, widobil, widobuſem, V. P. *imp.* widobuď, v. dobiť (dobuſem.)

widobití, á, é, *p. c.* v. dobití (ex dobuſem.)

Widobití, á, n. v. Dobití (ex dobuſem.)

Wiſobowáňí, á, n. v. Wiſobáňí.

wiſobowať, bowal, bugem, *freq.* ex wiſobať. *II rec.* wiſobawať ſa, *freq.* ex wiſobať ſa.

widogení, á, é, *p. c.* emulsus, a, um: herausgemelkt, abgemelkt: ki-fejtt, ki-fejett. *Syn.* podogení.

Widogeňí, á, n. emulsio, nis, f. Herausmelkung: Abmelkung: ki-fejés. *Syn.* Podogeňí.

widogiť, il, ím, V. P. *imp.* widog *cum acc.* Mléko, Krawu ꝛc: emulgere (-geo, -si, ctum *et* sum) *Colum.* heraus melken, abmelken: ki-fejni (jem.) *Syn.* podogiť.

Widogiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

widogíwáť, al, ám, *freq.* ex widogiť.

Widogowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

widogowať, gowal, gugem, *freq.* ex widogiť.

widolowaní, á, é, *p. c.* Winohrad: traducibus (propaginibus, diductis vitibus) consitus, propagatis palmitibus provisus, a; um: mit Rebengeſenken ausgeſetzt, ausgepflanzt: bujtásokkal (döntésekkel) kiültetett. *Syn.* wiſaďení.

widolowať, lowal, lugem V. P. *imp.* lug, Winohrad: traducibus (mergis propagibus conserere, diductis vitibus (propagatis palmitibus) instruere, providere: mit Grubenheimern (Ablegern, Senkern) ausſetzen, auspflanzen den Weingarten: ki-ültetni a' szölöt. *Syn.* wiſaďiť.

widome *adv.* evidenter *Cic.* manifeste *Apul.* manifesto: ſichtbar, ſichbarlich, deutlich, augenſcheinlich, offenbar: nyilván, láthatóképen, világossan. *Syn.* zretedelňe, *boh.* wíďitedelňe.

widomí, á, é, *adj.* visu praeditus, a, um: ſehend, látó. *Syn.* widící. 2) v. wiďitedelní. 3) evidens, tis *Cic.* manifestarius *Plaut. Gell.* manifestatus *Cic.* a, um: deutlich, ſichtbar, augenſcheinlich, handgreiflich, offenbar: nyilván való, világos, bizonyos. Widomí Zlodeg, manifestarius fur, offenbarer Dieb, Tagdieb: nyilván való lopó (tolvaj.) Widomé Mordárſtwí, manifesta caedes, offenbarer Todtſchlag, nyilván való gyilkosság. Čo geſt widomegſé (ſého)? quid est evidentius? *Cic.* To bi bolo nagwidomegſé, evidentissimum id fuit *Liv.* 3) spectabilitas, evidens *Hirt. Plin. H. N.* anſehnlich, tekéntetés.

Widomoſt, i, f. evidentia, ae, f. *Cic.* perspicuitas, tis, f. Augenſcheinlichkeit, offenbare Deutlichkeit: nyilván-valóság, világosság. 2) v. Wiďitedelnoſt.

† widowáďeti ſe, ďel, ¡ďím ſe *fut.* v. seq.

widowáďzať ſa, al ſa, ám ſa V. P. *imp.* zag ſa: satis lascivire, genug ſchökern, hüpfen, und ſpringen: szilajkodni. *boh.* widowáďeti ſe.

Widowedač, a, m. v. Dowedač.

widowedaní, á, é, *p. c.* v. dowedaní.

Widowedáňí, á, n. v. Dowedáňí.

widowedať ſa, al ſa, ám ſa, V. P. *imp.* dag ſa, v. dowedať ſa.

widowdení, á, é, *p. c.* v. dowedení.

Widowedeňí, á, n. v. Dowedeňí.

widowedeť ſa, widowedel ſa, widowim ſa, V. P. *imp.* widowec ſa, v. dowedeť ſa.

Widra, i, *Plin. H. N.* lytra, ae, f. *Varr.* die Fiſchotter: vidra, *Aliud est* Bober.

widrancowaní, á, é, *p. c.* v. drancowaní.

Widrawcowáňí, á, n. v. Drancowaňí.

widrancowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug, v. drancowať.

widraní, á, é, *p. c.* gyrando excavatus, a, um: durch Drehen ausgehöhlt, ausgerieben, forgással (forgatással) ki-kopott, ki-koptatott. 2) ſolide verberatus, derb abgeprügelt, jól meg-verettetett, páholtatott. *Syn.* wibiti, widěraní, widrbaní, widrbčení, widrbkaní, widrhnutí. *vulg.* widratí.

Widráňí, á, n. versatione facta excavatio, Aushöhlung (Ausreibung) durch Drehen, ki-kopás, ki-koptatás. 2) deverberatio, das Abprügeln, jó meg-verés, páholás. *Syn.* Wibití, Widěráňí, Widrbáňí, Widrbčeňí, Widrbkáňí, Widrhnutí.

widránkaní, á, é, *p. c.* emendicatus, importunis precibus exoratus, a, um: abgebettelt, ausgebettelt, erbettelt: ki-koldultatott, ki-koldúlgatott, ki-kéretettetett, ki-kért, kéréssel (rimánkodással) elnyert, alkalmatlankodással ki-kéretett. *Syn.* wikodkodákaní, wikwokaní, wiproſení, wižebraní. Widrankane Peníze, emendicata pecunia.

Widránkáňí, á, n. emendicatio, importunis precibus exoratio: Abbettelung, Ausbettelung, Erbettelung: ki-kólduslás, ki-kéregetés, ki-kérés. *Syn.* Wíkodkodákáňí, Wikwokáňí, Wíproſeňí, Wižebráňí.

widránkať, al, ám, V. P. *imp.* kag: emendicare *Suet.* importunis precibus exorare (impetrare): abpetteln, ausbetteln, erbetteln: ki-kóldúlni (lom), ki-kéregetni (tem), ki-kérni, valamit alkalmatlan kéréssel (könyörgéssel) meg-nyerni. *Syn.* wikodkodákať, wikwokať, wiproſiť, wiſebrať. *Usus.* Len to predca od ňeho widránkal, illud denique ab eo emendicavit, er hat es doch von ihm erbettelt, azt még-is ki-kóldúlta töle.

Widránkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

widránkawať, al, ám, *freq.* ex widránkať.

widrápaní, á, é, *p. c.* erasus, exsculptus, erutus, effossus, effrictus, a, um: ausgekratzt, ki-vakartt, ki-vájott, kivájatott, ki-kotrott. *Syn.* widrbaní, widrapkaní, wilúpaní, wiſkrábaní, wiſkrábkaní. 2) v. widrapení.

Widrápáňí, á, n. erasio, exsculptio, eruitio, effossio, effrictio, nis, f. Auskratzung, ki-vakarás, ki-vájás. *Syn.* Widrbáňí, Widrapkáňí, Wilúpáňí, Wiſkrábáňí. 2) Widrapeňí. 3) ascensio, conscensio, v. g. *arboris*: Hinaufkletterung, fel-mászás, fel-hágás.

widrá-

widrápať, pal, pem (*boh.* pám, et pu *fut.*) V. P. *imp.* widrap: eradere, exsculpere, eruere, effodere, effricare: auskratzen, ki-vakarni, kivájni. *Syn.* widrbať, widrapkať, wilúpať, wiſkrábať. *Usus.* Oči ňekomu widrápať, wilúpiť: eruere (effodere) alicui oculos *Plaut.* Jemanden die Augen auskratzen, valakinek a' szemeit ki-vájni (ki-szúrni), valakit megvakítani. 2) v. widrapiť. *II. rec.* widrápať ſa, eniti, ascendere, conscendere: hinaufklettern, fel-mászni, felhágni, fel-kapaszkodni. *Syn.* widrapkať ſa, *boh.* widrápat ſe. *Usus.* Na Strom ſa widrápal, arborem conscendit, er hat auf den Baum hinaufgeklettert, fel-mászott (felhágott) a' fára.

widrapení, á, é, *p. c.* elaceratus, a, um: ausgeriſſen, kiszaggatott. *Syn.* widrápaní, wiſkrkaní, wiſkrknutí.

Widrapeňí, á, n. elaceratio, nis, f. Ausreißung, ki-szaggatás. *Syn.* Widrápáňí, Wiſkrkáňí, Wiſkrknutí.

widrapiť, il, ím, V. P. *imp.* widrap: elacerare, ausreißen, herausreißen: ki-szaggatni. *Syn.* widrápať, wiſkrkať, wiſkrknúť.

widrapkaní, á, é, *p. c.* v. widrápaní.

Widrapkáňí, á, n. v. Widrápáňí.

widrapkať, al, ám V. P. *imp.* kag, v. widrápať. *II. rec.* widrapkať ſa, v. widrápať ſa.

Widrapkowáňí, á, n. v. Widrápaňí.

widrapkowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug, *freq.* ex widrapkať. *II. rec.* widrapkowať ſa, *freq.* ex widrapkať ſa.

Widrapowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

widrapowať, powal, pugem, V. I. *imp.* pug, *freq.* ex widrápať, et widrapiť. *II. rec.* widrapowať ſa, *freq.* ex widrápať ſa.

widrať, widral, wiďerem V. P. *imp.* wiďer: gyrando excavare, durch Drehen aushöhlen, ausreiben: forgatással ki-koptatni. *Syn.* wiďérať. *Usus.* Widrať Koleſo, Oſ ꝛc. 2) ňekoho, deverberare, bene verberare aliquem: Jemanden derb abgerben, abprügeln: valakit jól meg-páholni, meg-verni. *Syn.* wibiť, widrbať, widrhnúť. *II. rec.* widrať ſa, gyrando (versando) excavari, durchs Drehen ausgehöhlt (ausgerieben) werden, ki-kopni. *Syn.* wiďérať ſa. Koleſo ſa widralo, rota est versatione excavata, das Rad iſt durch Drehen ausgehöhlt (ausgerieben), ki vagyon kopva (ki-kopott) a' kerék. Oſ ſa widrala, axis est excavata etc.

Widraťí, á, n. v. Widráňí.

widrbaní, á, é, *p. c.* v. widrápaní, 2) v. wibití, widraní 2 Nro.

Widrbáňí, á, n. v. Widrápáňí. 2) v. Wibičí, Widráňí 2 Nro.

widrbať, bal, bem (*boh.* bám et bi *fut.*) V. P. *imp.* widrbag, v. widrápať. 2) ňekomu widrbať, v. widrať 2 Nro.

widrbčení, á, é, *p. c.* v. widrbaní.

Widrbčeňí, á, n. v. Widrbáňí.

widrbčiť, il, ím, V. P. *imp.* bči, v. widrbať.

widrbkaní, á, é, *p. c.* v. widrbaní.

Widrbkáňí, á, n. v. Widrbáňí.

widrbkať, al, ám V. P. *imp.* ag, v. widrbať.

widrémaní, á, é, *p. c.* ex seq.

widrémať ſa, mal ſa, mem ſa, V. I. *imp.* widrem et widrémag ſa, satis dormire, genug ſchlummern, eleget hunyorgatni, szunnyadni, szunnyadozni, szenderedni, szundikálni. *Syn.* wiſpať ſa. *boh.* widřímati ſe. *Usus.* Uſ ſi ſa mohel doſť widrémať ꝛc.

widrení, á, é, *p. c.* v. wichiťení. *Syn.* widíraní. *vulg.* widretí.

Widreňí, á, n. v. Wichiťeňí. *Syn.* Widíráňí. *vulg.* Widretí.

widreť, rel, tem, V. P. *imp.* widri, v. wichiťiť. *boh.* widříti. *Usus.* Widri mu z Ruki ten Mec, tolle (eripe) gladium e manu, reiße ihm den Degen aus der Hand, ragadd-ki kezéből a' kardot.

* widretí, á, é, *p. c.* v. widrení.

* Widretí, á, n. v. Widreňí.

widrģaní, á, é, *p. c.* pugno contusus (percussus). a, um: abgeſtoßen, mit der Fauſt geſtoſſen: jól meg-dögönyözött, öklöztetett. *Syn.* wipaſť'owaní. 2) v. widrģnutí.

widrģať, al, ám, V. P. *imp.* ag: pugno solide concutere (contundere), mit der Fauſt derb abſtoßen, jól meg-dögönyözni. *Syn.* wipaſť'owať. 2) v. widrģnúť.

widrģnúť, ģnul (ģel), ģňem, V. P. *imp.* ģňi ňekomu ňečo z Ruki: e manibus aliquid excutere *Liv.* ausſchlagen, herausſchlagen, abſchütteln, abſtoßen, herabſtoßen Jemanden etwas aus der Hand: valamit kezéből kiütni, ki-rázni, ki-verni, ki-taszítani. *Syn.* wirazit.

widrģnutí, á, é, *p.* *c.* excussus, a, um: ausgeſchlagen, herausgeſchlagen, abgeſchüttelt, abgeſtoſſen, herabgeſtoſſen: kiütött, ki-rázott, ki-vertt, ki-taszíttatott. *Syn.* wirazeni.

Widrģnutí, á, n. excussio, nis, f. Ausſchlagung, Herausſchlagung, Abſchüttelung, Abſtoßung, Herabſtoßung: ki-ütés, ki-verés, ki-rázás. *Syn.* Wirázeňí.

Widrģowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

widrģowať, ģowal, ģugem, *freq.* ex widrģnúť.

Widriģroſ, a, m. v. Drancir. *Prov.* Umrel Darmodag, naſtal Widriģroſ, v. Darmodag.

widrhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi, Chrbet, Zubu ze Solú, Zubi: terere, defricare (eo, cui, catum et ctum), dorsum, palatum sale, dentes *Ovid.* reiben, abreiben den Rücken, das Maul, mit dem Salze, die Zähne: meg-vakarni, meg (ki) dörgölni hátát, száját sóval, fogait. 2) adterere, deterere: abreiben, durch reiben mindern: el-dörgölni. 3) terendo tollere, durch Reiben wegſchaffen, abreiben: le (ki) dörgölni 4) Jzbu, Powal: terendo purgare, detergere: ausſcheuern, ausreiben, durch Reiben reinigen: megsíkálni (síkárlani) a' deszkát, szobat, pallást. 5) Len, pectinare linum, abriffeln, ausriſſeln: meg-gerebenleni. 6) v. widrať 2. Nro. 7) *tropice*: defricare sale multo *Horat.* serio reprehendere: beißend tadeln, ausſchelten, ausmachen: jól meg-rakni, öszve szídni (le-hordani) valakit.

lakit. *Syn.* wihrefit *II. rec.* widrhnút ſa, w kúpeli ꝛc. defricari *Auctor.* ad *Herm.* ſich reiben, im Bade: magát a' fördöben meg (ki) dörgölni. 8) Skleńicu ꝛc. evacuare, ausleeren, ki-üresíteni. *Syn.* wiprázńit.

widrhnutí, á, é, *p. c.* tritus, defrictus, a, um: gerieben, abgerieben: meg-vakarit, meg (ki) dörgölt. 2) adtritus, detritus: abgerieben, durch Reiben vermindert: el-dörgöltt. 3) terendo sublatus, durch Reiben weggeſchafft, abgerieben: le (ki) dörgöltt. 4) Jzba, Powal: terendo purgatus, detersus: ausgeſcheuert, ausgerieben, durch Reiben gereinigt: meg-sikálott (sikárlott); deszka, szoba, pallás. 5) pectinatus, abgeriffelt, ausgeriffelt: meg-gerebenlett. 6) v. widraní 2. Nro. 7) *tropice*: defrictus *Horat.* serio reprehensus: beißend getadelt, ausgeſcholten, ausgemacht: jól meg-rakott, öszve szidott (hordott). *Syn.* wihrefení. 8) evacuatus, ausgeleert, ki-üresített, ki-üresítetett.

Widrhnutí, á, n. tritus, us, m. defrictio, nis, f. Abreibung, meg-vakarás, meg (ki) dörgölés. 2) adtritio, detritio, nis, f. Abreibung, durch Reiben Verminderung: el-dörgölés. 3) terendo sublatio, Wegſchaffung durch Reiben, Abreibung: le (ki) dörgölés. 4) terendo purgatio, detersio: das Ausſcheuern, Ausreibung, durch Reiben Reinigung: megsikálás (sikárlás). 5) pectinatio *lini*, das Abriffeln, Ausriffeln: meg-gerebenlés. 6) v. Widrání 2. Nro. 7) *tropice*: defrictio, seria reprehensio: das beißende Tadeln, Ausſchelten, Ausmachung: meg-rakás, öszve szidás (hordás). *Syn.* Wihrefení. 8) exacuatio, die Ausleerung, das Ausleeren: ki üresítés. *Syn.* Wiprázńení.

Widrhowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

widrhowat, howal, hugem *freq.* ex widrhnút: *II. rec.* widrhowat ſa, *freq.* ex widrhnút ſa.

† widřímati ſe, ál, ám ſe *fut.* v. widrémat ſa.

Widrina, i, f. v. Widrowina.

widriſtaní, á, é, *p. c.* excacatus, foriendo eiectus, a, um: ausgeſchoſſen, ausgeſchießen, dünne gemüſtet: ki-fosott. *Syn.* wichwíſtaní.

Widriſtańí, á, n. foriendo eiectio, excacatio: Ausſcheißung, ki-fosás. *Syn.* Wichwíſtáńí.

widriſtat, ál, ám et ſtem V. P. *imp.* ſtag et widriſ či: excacare, foriendo eiicere: ausſcheißen: ki-fosni. *Syn.* wichwíſtat. *II. rec.* widriſtat ſa, multum forire, genug ſcheißen, eleget fosni. *Syn.* wichwíſtat ſa.

Widriſtáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

widrjſtáwat, ál, ám, *freq.* ex widriſtat.

† widřiti, widřel, widru (řu) *fut.* v. widret.

widrobení, á, é, *p. c.* minutatim dispersus, a, um: verbröckelt, verkrümmelt: ki-morsoltatott, el-aprittatott.

Widrobeńí, á, n. minutatim facta dispersio, Verbröckelung, Verkrümelung: el-morsolás, el-apritás.

widrobit, il, ím, V. P. *imp.* widrob: minutatim dispergere, verbröckeln, verkrümeln: el-morsolni, el-aprítani.

widrowí, á, é, *adj.* lutreus, a, um; e lutra: aus (von) Fiſch-

otter, vidrából való. Widrowá Kožka, pellis lutrea, Fiſchotterfell, vidra-bör. Widrowé Maſo, v. seq.

Widrowina, i, f. lutrea caro, Fiſchotterfleiſch, vidra - hús. *Syn.* Widrina, widrowé Maſo.

† widrťení, á, é, *p. c.* v. wikrúſení.

† widrťiti, il, ím *fut.* v. wikrúſiť.

widržaní, á, é, *p. c.* toleratus, servatus, a, um: ausgehalten, erdulden, ertragen: el-szenvedtetett, el-türtt, ki-állott, ki-tartatott. *Syn.* ſtrpení, witrpení, zdržaní.

Widržáňí, á, n. toleratio, perpessio, servatio, nis, f. Ertragung, Erduldung, Aushaltung: ki-tartás, el-szenvedés el-türés, ki-allás. *Syn.* Wiſtáňí, Witrpeňí. 2) poena, ae, f. das Büßen, die Büßung, Abbüßung, Strafe: büntetés. *Syn.* Pokuta. 3) perseveratio, duratio, perduratio, perseverantia: das Ausdauern, Aushaltung: mind végig meg-maradás, állandósag. 4) Widržáňí Rokow (Let) práwňích, praescriptio (temporis) *Pandect.* ius praescriptionis *Quintil.* Verjährung, rechtliche Exception, Ausnahme, oder Einwendung: idö töltésnek jussa. *Syn.* Widržka.

widržať, žal, žím, V. P. *imp.* widrž: ferre, perferre, perpeti, sustinere, servare, tolerare, pati: aushalten, erdulden, ertragen: el-szenvedni, el-türni, ki-állani, ki-tartani. *Syn.* ſtrpeť, wiſtáť, witrpeť, zdržať. *Usus.* Sto Palic widržal, 100 baculos sustinuit, hundert Stöcke hielt er aus, száz páltzát ki-tartott. 2) paenas dare rei, paenas persolvere, expendere paenam, luere paenam: büßen, abbüßen, Strafe leiden wegen etwas: adózni valamiröl. megbüntetödni, meg-lakolni, meg-fizetni, az árát meg-adni. *Syn.* witrpeť, zaplakiť. *Usus.* Wſak gá to dobre wím, že gá to widržím: optime mihi notum (probe habeo perspectum), hoc non mansurum inultum: es iſt mir recht bewußt, das ich es büßen muß: igen-is, (hiszen azt) jól tudom, hogy az árát megadom. 3) perseverare, permanere, perdurare: aushalten, bis zu Ende bleiben: meg-maradni, mind végig meg-maradni (dok) állandóságát megtartani. 4) Spew, w Spewe: post reliquos audiri, claudere cantum caeterorum, insistere voci extremae: im Singen aushalten, den letzten Ton länger machen, als andre: az éneket húzni, mások énekléset bé-fejezni. *Syn.* widržowať.

† widržeti, žel, žím *fut.* idem.

Widržka, i, f. v. Widržáňí 4. Nro.

Widržowáňí, á, n. v. Widržáňí.

widržowat, žowal, žugem, V. I. *imp.* žug, v. widržať.

wiďubaní, á, é, *p. c.* v. wiďobaní.

Wiďubaňí, á, n. v. Wiďobaňí.

wiďubať, bal, bem, V. P. *imp.* bag, v. wiďobať. *II. rec.* wiďubať ſa, v. wiďobať ſa.

Wiďubáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiďubáwať, al, ám, *freq.* ex wiďubať. *II. rec.* wiďubáwať ſa, *freq.* ex wiďubať ſa.

wiďubnúť, bnul (bel), bnem V. P. *imp.* bňi, v. wiďobať.

II. rec. wiſubnúť ſa, v. wiſobať ſa.
widubnutí, á, é, *p. c.* wiſobaní.
Wiſubnutí, á, n. v. Wiſobáňí.
Wiſubowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wiſubowať, bowal, bugem, *freq.* ex wiſubnúť. *II. rec.* wiſubowať ſa, *freq.* ex wiſubnúť ſa.
† widúce *gerund.* v. wiſíce.
widuchaní, á, é, *p. c.* v. wifukaní.
Widucháňí, á, n. v. Wifukáňí.
widuchať, al, ám, V. P. *imp.* chag v. wifukať.
widuchnúť, chnul (chel), chňem V. P. *imp.* chňi, v. wifuknúť.
widuchnuti, á, é, *p. c.* v. wifuknuti.
Widuchnutí, á, n. v. Wifuknutí.
Widuchowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
widuchowať, chowal, chugem, *freq.* ex widuchnúť.
† widúcí, *part. praes. omn. gen.* ex wideti, v. wiſící.
Widúreť, rka, m. maličké (úzké) Oči magící: ocella, ae, m. *Plin. H. N.* lucinus, i, m. parvis oculis praeditus: ein Kleinaugiger, kis-szemü, kis szem lyukú. *Syn.* Maloocí.
widuſení, á, é, *p. c. de pluribus* ſuffocatus, ſuffocando exhaustus, a, um: erwürgt, erſtickt von allen, oder mehreren: meg-fojtott, meg-fojtogatott. *Syn.* pohrduſení, wihrduſení. 2) v. wibiti 1. Nro.
Widuſeňí, á, n. plurium ſuffocatio, exhaustio per ſuffocationem: Erwürgung, Erſtickung: meg-fojtás, meg-fojtogatás. *Syn.* Pohrduſeňí, Wihrduſeňí. 2) v. Wibití 1. Nro.
widuſení, á, é, *p. c.* v. wipáchnuti.
Widuſeňí, á, n. v. Wipáchnutí.
widuſiť, il, im, V. P. *imp.* widuſ: ſuffocare *plures vel omnes*; ſuffocando exhaurire: alle, oder mehrere erwürgen, erſticken; durch Erwürgung ausleeren: meg-fojtani, meg-fojtogatni, meg-fojtással ki-veszteni. 2) v. wibiť (ex wibigem) 1. Nro.
widuſiť, il, ím, V. P. *imp.* widuſ, v. wipáchnúť.
widúť, widul, widugem, V. P. *imp.* widug: inflare, ſufflare: ausblaſen, aufblähen: fel-fújni, fuvallani. 2) v. naduť per omnes Nros: *II. rec.* widuť ſa, v. naduť ſa per omnes Nros.
widutí, á, é, *p. c.* inflatus, ſufflatus, a, um: aufgeblaſen, aufgebläht: fel-fútt, fel-fúvott. 2) convexus, konveχ, gewölb, gewölbförmig, erhaben, hoch, herabhangend: homorú, domború. *Usus.* Widutá Zem (Wrch wiſící) do Mora, convexae terrae in maria, ins Meer herabhangender Berg, tengerbe menö (hajló) hegy. Widuté Nebe, convexum coelum, convexio coeli *Gell.* convexa coeli *Virg.* gewölbter Himmel, Gewölbe des Himmels: az ég boltozattya. Widuté Gwézdi, convexae stellae, convexa sidera *Virg.* erhabene Geſtirne, gömbölyü tsillagok. 3) v. naduti per omnes Nros.
Widutí, á, n. inflatio, ſufflatio, nis, f. Aufblaſung, Aufblähung: fel-fúvás. 2) convexi-

xitas *Plin. H. N.* convexio *Gell.* venter, tri, m. Wölbung, gewölbartige Rundung, jede bauchförmige auswärts, gebogne Rundung: homorúság, domborúság. Widuti Łoďi, alvus navis, Bauch des Schiffes, hajó hasa. 3) v. Ładuti per omnes Nros.

Widúwańí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

widúwać, al, ám, V. I. *imp.* wag, *freq.* ex widúć. *II. rec.* widúwać ſa, v. widuć ſa.

* wifackaní, á, é, *p. c.* v. wioflinkowaní, wipolickowaní.

* wifackać, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wioflinkować, wipolickować.

† wifačlowaťi, owal, ugi (u) *fut.* v. wifaſlować.

wifagčení, á, é, *p. c.* effumigatus, a, um: ausgeraucht: ki-dohányozott, ki-pipázott. *Syn.* wikureni.

wifagčić, il, ím, V. P. *imp.* wifagči: effumigare, ausrauchen, ki-dohányozni, ki-pipázni. *Syn.* wikúrić. Eſče ſi gednu Fagku wifagčím, adhuc unum nicotianae infundibulum extraham, effumigabo.

wifaldowaní, á, é, *p. c.* v. faldowaní, zebraní.

wifaldować, dowal, dugem, V. P. *imp.* dug, v. faldować, zebrać.

wifarárić, il, ím, V. P. *imp.* rar: desinere Parochum esse (agere), aufhören Pfarer zu ſeyn, meg-szünni Plébánosnak lenni.

wifarbení, á, é, *p. c.* colorando exhaustus (consumtus), a, um: ausgefärbt, ki-festett, festéssel ki-üresíttetett. *boh.* wibarweni. 2) v. farbení, zafarbení.

Wifarbeńí, á, n. per colorationem exhaustio (consumtio), Ausfärbung, ki-festés, festéssel való ki-üresítés. *boh.* Wibarweńí. 2) v. Farbeńí, Zafarbeńí.

wifarbić, il, ím, V. P. *imp.* wifarbi: colorando exhaurire (consumere), ausfärben, durch Färben ausleeren: ki-festeni, festéssel ki-üresíteni. *boh.* wibarwiťí. 2) v. farbić, zafarbić.

wifarmatrinkowaní, á, é, *p. c.* v. farmatrinkowaní.

wifarmatrinkować, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug, v. farmatrinkować.

wifaſankować ſa, kowal ſa, kugem ſa, V. P. *imp.* kug ſa: satisbachiferiari (bacchari), den Faſching aushalten, genug toben: ki-fársángolni magát, eleget fársángolni.

wifaſlowaní, á, é, *p. c.* fasciis liberatus (solutus), a, um: abgebunden, ausgewickelt: ki-póláztatott, ki-pólaltt. *Syn.* wiwinuti ſ Plénéť.

wifaſlować, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug: fasciis liberare (solvere), abbinden, auswickeln: ki-pólázni, ki-pólálni. *Syn.* wiwinúť ſ Plénéť.

† wifaſowaťi, owal, ugi (u) *fut.* v. wibrać.

wifaťinkowaní, á, é. *p. c.* ex seq.

wifaťinkować, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: blanditiis (adulatione) obtinere, consequi: durch Schmeichelei erlangen (bekommen), ausſchmarotzen: hizelkedéssel meg-nyerni.

† wifechtowaťi, owal, ugi (u) *fut.* v. wiſarmować.

wifercowaní, á, é, *p. c.* v. fercowaní.

Wifercowáńí, á, n. v. Fercowáńí.

wifercowať, cowal, cugem V. P. *imp.* cug, v. fercowať.

wifiglowani, á, é, *p. c.* artificiose effectus, a, um: ausgekünſtelt, mesterkedve végbe vitt. *Syn.* wikumſtowani. *boh.* witrakſlowani.

Wifiglowáňí, á, n. artificiosa effectio, Auskünſtelung, mesterséges (mesterkedö) végbe vévés. *Syn.* Wikumſtowáňí, *boh.* Witrakſlowáňí.

wifiglowať, lowal, lugem V. P. *imp.* lug: artificiose efficere, auskünſteln, mesterkedve (mesterségessen) végbe vinni. *Syn.* wikumſtowať, *boh.* witrakſlowati.

† wifintowati, owal, ugi (u), *fut.* v. wimiſleť.

wifirnagſowani, á, é, *p. c.* v. firnagſowani.

wifirnagſowať, ſowal, ſugem, V. P. *imp.* ſug, v. firnagſowať.

wifiſekowani, á, é, *p. c.* plicitus, reparatus, refectus, a, um: ausgeflickt, ausbeſſert: meg (ki) földoztatott, földozott, pótoltatott. *Syn.* fleſkowani, powifleſkowani, wilatani, wiplatani, wiprawení.

Wifiſekowáňí, á, n. plicatio, reparatio, refectio, nis, f. Ausbeſſerung, Ausflickung: meg (ki) földozás, ki-pótolás. *Syn.* Fleſkowáňí, Powifleſkowáňí, Wilatáňí, Wiplatáňí.

wifiſekowať, kowal, kugem V. P. *imp.* kug: plicare, reparare, reficere: ausflicken, ausbeſſern: meg (ki) földozni, ki-potolni. *Syn.* fleſkowať, powifleſkowať, wiratať, wiplatať, wiprawiť.

† wiformowati, owal, ugi (u) *fut.* v. wiobraziť, witwáriť.

wiforſtowani, á, é, *p. c.* v. forſtowani.

Wiforſtowáňí, á, n. v. Forſtowáňí.

wiforſtowať, towal, tugem V. P. *imp.* tug, v. forſtowať.

wifragmočení, á, é, *p. c.* v. wičarowani.

Wifragmočeňí, á, n. v. Wičarowáňí.

wifragmočiť, il, ím V. P. *imp.* moč, v. wičarowať.

wifrčkani, á, é, *p. c.* v. frčkani.

wifrčkať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. frčkať.

wifrčkowani, á, é, *p. c.* v frčkowani.

wifrčkowať, kowal, kugem V. P. *imp.* kag, v. frčkowať.

wifrizírowani, á, é, *p. c.* v. frizírowani.

Wifrizírowáňí, á, n. v. Frizírowáňí.

wifrizírowať, rowal, rugem, V. P. *imp.* rug, v. frizírowať.

wifrkani, á, é, *p. c.* v. wihádzani.

Wifrkáňí, á, n. v. Wihádzáňí.

wifrkať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wihádzať. *Usus.* Ron wſecek Rach wifrkal, i. e. wihádzal.

wifrknút, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, *de uno actu*: v. wihoſiť. 2) excidere, exsilire: ausfallen, herausfallen, herausſpringen: ki-esni, ki-ugrani. *Syn.* wipadnúť. *Usus.* Sopel mu z Noſa na Sáhu wifrknul, unius orgiae mucus e naribus eius exsiliit, ein Klafter langer Rotz fiel ihm aus der Naſe aus (hinaus), egy ölnyi takony ugrott-ki az orrából.

wifrknuti, á, é, *p. c.* v. wihoďení. 2) v. wipadnuti.

Wifrknutí, á, n. v. Wihoßeňí. 2) v. Wipadnutí.

Wifrkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wifrkowať, kowal, kugem V. I. *imp.* kug, *freq.* ex wifrknúť.

wifrndžať, žal, žím V. P. *imp.* ndži: desinere murmurillare (susurrare), aufhören zu murmeln (lispeln, ziſcheln): többé nem dunogni, nem suttogni, nem zúgni, nem süvölteni. *Syn.* wifundžať. 2) wiſt, utect.

wifrnkaní, á, é, *p. c.* v. frnkaní.

wifrnkať, al, ám V. P. *imp.* ag, v. frnkať.

wifučaní, á, é, *p. c.* gravi respirio (anhelitu) lassatus, a, um: durch Schnauben (durch hartes, ſchweres, ſtarkes Athmen) ermüdet: nehéz lehellésben ki-fáradtt, nehezen lehellö, pihegö, zúgó.

wifučať, čal, čím, V. P. *imp.* wifuč, v. wifukať. *II. rec.* wifučať ſa, gravi respirio fatisoere (fatigari, lassari), vix sufferre anhelitum: ſich müde ſchnauben, vom Schnauben kaum Athem holen: alig venni lélekzetet, nehéz lehellésben ki-fáradni. *Syn.* ledwa dichať od Fučáňá.

wifuğowaní, á, é, *p. c.* v. fugowaní.

Wifuğowáňí, á, n. v. Fuğowáňí.

wifuğowať, ğowal, ğugem V. P. *imp.* ğug, v. fuğowať.

wifúkaní, á, é, *p. c.* eſflatus, exspiratus, a, um: ausgeblaſen, herausgeblaſen: ki-fútt, ki-fúvott. *Syn.* wifuknutí, widutí. 2) v. prefúkaní.

Wifúkáňí, á, n. eſflatio, exspiratio, nis, f. Ausblaſung, Herausblaſung: ki-fúvás. *Syn.* Wifuknutí, Widuki. 2) v. Prefúkáňí.

wifúkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: eſflare, exspirare: ausblaſen, herausblaſen: ki-fúni. *Syn.* widuť, wifuknúť, widichnúť. *boh.* widchnúti, widmúti. 2) v. prefúkať. 3) *tropice.* elabi, evolare, evaporare: entfliehen, ausdunſten: ki-menni, ki-repülni, ki-gözölögni (lgök). *Usus.* Wſecko mu z Hlawi wen wifúkalo, omnium est oblitus; totum illi e capite evolavit: es iſt ihm alles aus dem Kopfe entflohen, mint ki-mentt a' fejéből; tök a' feje, nád a' veleje.

Wifúkáwáňí, á, n. *Nom. Verb,* ex seq.

wifúkáwať, al, ám *freq.* ex wifukať.

wifuknúť, knul (kel), kňem V. P. *imp.* kňi *de uno actu.* v. wifúkať. 2) v. widichať. *II. rec.* wifuknúť ſi, v. widichnúť ſi.

wifuknutí, á, é, *p. c.* v. wifúkaní. 2) v. widichaní.

Wifuknutí, á, n. v. Wifúkáňí. 2) v. Widichňáňí. 3) v. Widichnutí.

Wifukowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wifukowať, kowal, kugem V. I. *imp.* kug, *freq.* ex wifuknúť. *Usus.* Eſče mu Kotbelica z Hlawi wifukuge, crapulam necdum exhalavit; actutum vino madet: das Saufen ſchaut ihm noch bei den Augen heraus, ki-nem alutta még a' részegsiget; még most-és részeg, ittas.

wifundžať, žal, žím, V. P. *imp.* ndži, v. wifrndžať.

wigadreňe *adv.* enuncleate, evolute, explicite: ausgelegt, klar: értelmessen, nyilván, ki-fejve.

tve. *Syn.* widome, zretedelńe, wilożeńe, wiſwetleńe.

wigadrení, á, é, *p. c.* enucleatus, nucleo privatus, a, um: entfernt, ausgekernt, der Kernen beraubt: magvától (bélitől) meg-fosztatott. 2) enucleatus; evolutus, explicitus, explanatus, expositus: ausgelegt, genau erklärt: nyilván ki-magyarázott, ki-fejtett. *Syn.* wiloženi, wiſwetlení.

Wigadreńí, á, n. enucleatio, nucleis privatio: Entfernung, Auskernung: magvától (bélitől) meg-fosztás, magva ki-vévés. 2) enuncleatio, explanatio, evolutio, explicatio: Auslegung, Erklärung: nyilván való ki (meg) magyarázás, ki-fejtés. *Syn.* Wiloženi, Wiſwetleni.

wigadrit, il, ím V. P. *imp.* dri: enuncleare *Apul.* nucleis privare: entfernen, auskernen, von den Kernen befreien: magvát (bélit) ki-venni (ké-vészem.) *Syn.* Gadro winat. 2) enuncleare *Cic.* evolvere, explicare, explanare, exponere, enodare: auslegen, genau erklären, von der Dunkelheit befreien ins Licht ſetzen: ki-fejteni, nyilván meg-magyarázni. *Syn.* wiložit, wiſwetlit.

wigaſńení, á, é, *p. c.* v. wičaſení.

Wigaſńení, á, n. v. Wičaſeńí. *Usus.* Wigaſńeńí Neba, serenitas coeli, Ausheiterung, des Himmels (Wetters), tiszta idő. 2) *tropice.* Wigaſńeńí Miſli, exhilaratio animi, Ausheiterung des Gemüths, elmének meg-vidamitása, szívnek megvigasztalása (öröme.) Wigaſńeńí Sčaſt'á, serenitas fortunae, Ausheiterung des Glüks, jó szerentse folyása.

wigaſńit, il, ím, V. P. *imp.* ſńi, v. wičáſit. *II. rec.* wigaſńit ſa, v. wičaſit ſa. 2) *tropice.* serenare animum, se exhilarare, exhilarari: ſich (das Gemüth) ausheitern, magát meg-vidámitani, meg-vigasztalni. *Syn.* rozweſelit ſa. 3) patescere, patefieri: offenbar werden, ki-világosittatni, ki-nyilatkoztatni. *Syn.* wigewit ſa. *Usus.* Wigaſńí ſa to, res patebit, es wird ſich aufklären, i. e. offenbar werden: az majd ki-nyilatkoztattatik, ki-világosittatik.

Wigaſńowáńí, á, n. *Nom Verb.* ex seq.

wigaſńowat, ńowal, ńugem, *freq.* ex wigaſńit *II. rec.* wigaſńowat ſa, *freq.* ex wigaſńit ſa.

wigatí, á, é, *p. c.* v. wińatí. *boh.* wigmut.

Wigatí, á, n. v. Wińatí.

wigat, wigal, wigmen, V. P. *imp.* wigmi, v. wińat *boh.* wigmúti.

* wigaweni, á, é, *p. c.* v. wigewení.

* wigawit, il, ím, V. P. *imp.* wigaw, v. wigewit. *II. rec.* wigawit ſa, v. wigewit ſa.

* wigawowat, wowal, wugem, v. wigewowat.

wiğazdowaní, á, é, *p. c.* v. wihoſpodárení.

wiğazdowat, dowal, dugem V. P. *imp.* dug, v. wihoſpodárit.

wigedaní, á, é, *p. c.* v. wigeđení.

Wigedáńí, á, n. v. Wigeđeńí.

wigedat, al, ám, V. P. *imp.* dag, v. wigeſt'.

Wigedáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wigedáwat, al, ám, *freq.* ex wigedat.

wigeđení, á, é, *p. c.* exesus, a,

a, um: ausgegeſſen, ki-ett. *Syn.* wigedaní, wižraní.

Wigeděňí, á, n. exesio: nis, f. das Auseſſen, ki-evés. *Syn.* Wigedáňí, Wižráňí.

Wigedki, dek, f. pl. exesa, orum, n. pl. reliquiae pabuli (foeni, straminis etc.) Ueberbleibſeln von ausgefreſſenen Futter: izék.

wigednaní, á, é, *p. c.* pacto exceptus, a, um: ausgedungen, ki-szegödött. *Syn.* zgednaní. 2) v. wikonaní. 3) *boh.* v. wimeňení.

Wigednáňi, á, n. pactio, conventio, exceptio, nis, f. pactum, i, n. contractus, us, m. Ausdingung, ki-szegödés. *Syn.* Zgednáňí. 2) v. Wikonáňí. 3) *boh.* Wimeňeňí.

wigednať, al, ám, V. P. *imp.* nag: *cum vel sine* ſi (ſebe): pacisci, pacto excipere, contrahere: ausdingen, ki-szegödni. *Syn.* zgednať. *Usus.* Na Rok dwacať Zlatích a dwoge Zwlečeňí ſi wigednal. 2) v. wikonať. *Usus.* Wigednag, abi mi odpuſtil: in eius gratiam me restitue; bringe es zuwege, daß ers mir verzeihe: békéltess-meg véle. 3) *boh.* v. wimeňiť. *II. passive.* wigednať ſa, obtineri, procurari: verſchafft werden, el-nyerettetni. *Usus.* Taki Statek ſkrz Spáňí ſa newigedná, non deferuntur haec bona dormientibus, ſolche Gütter werden durch Schlafen nicht verſchafft, zu wege gebracht: ezen jók nem aluvás, és tunyaság által nyerettetnek-el.

Wigednáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wigednáwať, al, ám, *freq.* ex wigednať.

wigeſť, wigedel, wigem, V. P, *imp.* wigec, *cum acc.* Gebla: exedere, auseſſen die Speiſe, ki-enni, ki-rágni. *boh.* wigíſť'i. 2) wigeſť ňekoho; exedere aliquem, Jemand auffreſſen, valakit ki-enni, másnál gyakorta enni, falatozni. *Syn.* wižrať. *boh.* ugíſť'i ňekoho.

† wigeťi, wigel, wigedu *fut. imp.* wigeď, v. wiwezť ſa 1 et 2 Nris. 3) na Koňi wiget, v. wíſť 1 Nro.

† Wigeťí, n. v. Wiwezeňí 2 et 3 Nris. 2) na Koňi Wegeťí, v. Wichod na Koňi.

wigewení, á, é, *p. c.* revelatus, enuntiatus, indicatus, manifestatus, patefactus, proditus, propalatus, a, um: entdeckt, geoffenbart: ki-nyilatkoztatott. *Syn.* prezradění, wizradění, zradění. 2) adimpletus, eventu comprobatus: eingetroffen, in Erfüllung gegangen: bé-tellyesedett. *Syn.* wipläeňí.

Wigeweňí, á, n. revelatio, enuntiatio, indicatio, manifestatio, patefactio, proditio, propalatio, nis, f. Entdeckung, Offenbarung, Verräthrei, Verrathung, das Verrathen, Anzeigung, Bekanntmachung: ki-nyilatkoztatás, ki-jelentés. *Syn.* Prezraděňí, Wizraděňí, Zraděňí. 2) eventus, us, m. adpletio: Eintreffung, Erfüllung: bé-tellyesedés. *Syn.* Wipläeňí.

wigewiť, il, ím, V. P. *imp.* wigew: revelare, enuntiare, indicare, manifestare, patefacere, prodere, propalare: entdecken, offenbaren, verrathen, bekanntmachen, anzeigen: ki-nyilatkoztatni, ki-jelenteni. *Syn.* prezraďiť, wizraďiť, zraďiť. *Usus.* Láſku ſwu wigewiť, pandere suum amorem, ſeine Liebe offenbaren, ent-

de-

decken: maga szeretetit ki-nyilatkoztatni. Swu Miſel (Umiſel) wigewit, prodere sua consilia, ſeine Geſinnungen anzeigen, entdecken: maga tanátsát (gondolattyát) ki-nyilatkoztatni. To wigewim; na gewo (na Swetlo) dám: rem illam in apertum proferam, dieſes Ding will ich bekannt machen, azt a' dolgot nyilvan ki-nyilatkoztatom. *II. rec.* wigewit ſa, patescere, pateſieri, apparere, erumpere, prorumpere: offenbar werden, ki-nyilatkoztattni, ki-világosodni, ki-tetszeni, ki-mutatódni. *Syn.* preukázat ſa. *Usus.* Wigewila ſa geho Záwiſť, apparuit eius odium, ſein Haß iſt ausgebrochen, kitetszett a' gyülölsége. Twa ſkrytá Nenáwiſť ſa wigewí; poznať ſa dá: occultum tuum odium erumpet, prorumpet: dein verborgner (heimlicher) Haß wird ſchon ausbrechen, a' te alattomban-való (titkos) gyülölséged (haragod) ki-fogja magát mutatni, ki-fog világosodni. 2) evenire, exitum habere, eventu comprobari, adimpleri: eintreffen, in Erfüllung gehen, z. B. ein Traum: be-tellyesedni, meglenni.

Wigewitel, a, m. revelator, enuntiator, manifestator, propalator, proditor, is. m. Entdecker, Offenbarer, Verräther: ki-nyilatkoztató, ki-jelentő. *Syn.* Wigewowatel.

Wigewowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wigewowať, wowal, wugem, *imp.* wug, *freq.* ex wigewiť. *II. rec.* wigewowať ſa, *freq.* ex wigewiť ſa.

Wigewowatel, a, m. v. Wigewitel.

† **Wígezd**, u, m. v. Wiwezeňí 2 et 3 Nris. 3) v. Wichod na Koňi.

wigímaní, á, é, *p. c.* v. wiňatí.

Wigímáňí, á, n. v. Wiňatí.

wigímať, al, ám, V. I. *freq.* ex wigať, v. wiňať.

Wigímáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wigímáwať, al, ám, *freq.* ex wigímať.

† **wigíſť'i**, wigedl, wigím *fut.* v. wigeſť'.

† **wigiſťeni**, á, é, *p. c.* v. wiſť'eni.

† **wigiſť'iti**, il, ím *fut.* v. wiſť'iť.

† **wigíťi**, wiſel, wigdu *fut. imp.* wigdi, v. wiſť per 2 Nros.

† **Wigití**, n. v. Wchod, Wichádzáňí.

† **wigížďeti**, ďel, ďím, v. wigeťí.

wigmaní, á, é, *p. c.* v. wiňatí.

Wigmaňí, á, n. v. Wiňatí.

wigmať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wiňať.

† **wigmenowati**, owal, ugi (u) *fut.* v. wimerowať.

† **wigmúti** et **wiňíti**, wiňal, wigmu *fut. imp. pass.* wiňat, et wigmut, v. wiňať.

wigo! *interj.* equos propellentis! *Syn.* wihi!

wiǧombičkowaní, á, é, *p. c.* solutus, resolutus, a, um: aufgeknöpft, ki-gomboltatott. *Syn.* rozpatí.

Wiǧombičkowáňí, á, n. solutio, nis, f. Aufknöpfung, ki-gombolás. *Syn.* Rozpatí.

wiǧombičkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: solvere, resolvere: aufknöpfen, ki-gombolni. *Syn.* rozpať. *II. rec.* wiǧombičkowať ſa, vestem solvere, ſich aufknöpfen, ki-gombolni magát. *Syn.* rozpať (rozepať) ſa.

wi-

wiǧúlani, á, é, *p. c.* evolutus, provolutus, a, um. ausgerollt, herausgerollt, herausgewälzt: ki-guritatott, ki-mozdítatott, ki-forgatott. *Syn.* wiǧulení, wikotúlani, wikotúlení. 2) v. wiwalchowání.

Wiǧulaňí, á, n. evolutio, provolutio, nis, f. Herauswälzung, Ausrollung, Herausrollung: ki-hengerítés, ki-mozdítás, ki-forgatás, ki-guritás. *Syn.* Wiǧuleňí, Wikotúláňí, Wikotúleňí. 2) v. Wiwalchowáňí.

wiǧúlať, al, ám, V. P. *imp.* ag: provolvere, evolvere, ausrollen, herausrollen, herauswälzen, auskollern, auswälzen: ki-hengeríteni, ki-mozdítani, ki-forgatni, gurítani (-tom). *Syn.* wiǧulit, wikotúlať, wikotúlit. *boh.* wikúleti, wikuliti. *II. rec.* wiǧúlať ſa, evolvi, herausrollen, kollern (*neutr*), ki-hengeredni, ki-mozdúlni. *Syn.* wiǧuliť ſa, wikotúlať ſa, wikotúliť ſa. *boh.* wikúlet ſe, wikulit ſe.

wiǧulení, á, é, *p. c.* v. wiǧulaní.

Wiǧuleňí, á, n. v. Wiǧúláňí.

wiǧuliť, il, ím, V. P. *imp.* wiǧul, v. wiǧúlať. *II. rec.* wiǧuliťſa, v. wiǧúlať ſa.

Wiǧulowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiǧulowať, lowal, lugem, *freq.* ex wiǧúlať. *II. rec.* wiǧulowať ſa *freq.* ex wiǧúlať ſa.

* wihachlowaní, á, é, *p. c.* v. wičeſaní 2. Nro.

* wihachlowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug, v. wičeſať 2. Nro.

wihačkowaní, á, é, *p. c.* diffibulatus, effibulatus, solutus, a, um: aufgehäftelt, aufgehefftelt, aufgehäkelt: ki-kaptsoltatott. 2) v. wiǧombičkowaní.

Wihačkowáňí, á, n. diffibulatio, effibulatio, solutio, nis, f. Aufhäkelung, Aufhäftelung, Aufheftelung: ki-kaptsolás 2) v. Wiǧombičkowáňí.

wihačkowať, kowal, kugem V. P. *imp.* kug: diffibulare, effibulare, solvere: aufhäkeln, aufhäfteln, aufhefteln: ki-kaptsolni. 2) v. wiǧombičkowať.

wihádaní, á, é, *p. c.* v. wihádnutí. 2) disputando ereptus (extortus), a, um: ausgeſtritten, abdisputirt: vetekedve kifatsartt, meg-nyertt.

Wihádaňí, á, n. v. Wihádnutí. 2) per disputationem extorsio, ereptio: Abdisputirung, Ausſtreitung: vetekedéssel-való ki-fatsarás, meg-nyerés.

wihádať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wihádnúť. 2) disputando eripere (extorquere), *vulg.* exdisputare: ausſtreiten, etwas abdisputiren: vetekedve valamit kifatsarni, meg-nyerni.

wihádnúť, dnul (del), dňem V. P. *imp.* dňi: coniicere, coniectura adsequi, divinare: errathen, valamit el-találni. *Syn.* zhádnúť.

wihádnutí, á, é, *p. c.* coniectus, divinatus, coniectura detectus, coniecturatus: errathen: el-találtt, el-találtatott. *Syn.* zhádnutí.

Wihádnutí, á, n. coniectura, per coniecturam detectio: das Errathen, el-találás. *Syn.* Zhádnutí.

Wihadowáňí, á, n. idem.

wihadowať, dowal, dugem V, I. *imp.* dug, *freq.* ex wihádnúť.

wihádzaní, é, *p. c.* v. wihoďení.

Wihádzáńí, á, n. v. Wihoseńí. 2) Wihádzáńí Klasu, spicatio, spicarum emissio: das Schossen: kalászolás, kalász-hányás. *Syn.* Wihnáńí Klasow. *boh.* Metáńí.

wihádzat, dzal, dzem, V. P. *imp.* wihadž, v. wihodit. *boh.* wiházeti. *II. rec.* wihádzať sa, v. wihodit sa. 2) v. Klasit: spicari, spicas emittere: schossen, Aehren bekommen: kalászolni, kalászt hanyni (vetni). *Syn.* Klasi wihnať, *boh.* metat (wimetat) se. 3) pustulescere, pustulas accipere: ausfahren, einen Ausschlag auf der Haut bekommen: ki-hányodni, pörsedéket kapni. *Syn.* wipukát sa. *Usus.* Wihádzal sem sa na Twári, pustulae erumpunt in facie mea, ich fahre aus im Gesichte.

Wihadzowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Wihádzáńí. *Usus.* Na Oči Wihadzowáńí, exprobratio, nis, f. *Terent.* Vorrückung, Vorwerfung: szemre-vetés, szemrevaló hányás.

wihadzowat, zowal, zugem *freq.* ex wihádzat. *boh.* wihazowati, wimitati. *Usus.* Na Oči wihadzowat, exprobrare, vorrücken, vorwerfen: szemre hányni (vetni). Kóň Zadkem wihadzuge, equus recalcitrat, das Roß schlägt auf, a'-ló rúg, rugdal, *II. rec.* wihadzowať sa, *freq.* ex wihádzať sa.

Wihakáńí, á, n. v. Zahaláńí.

wihákat, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. zahákať. *Usus* Nič si nezaslúži, len doma wihála: nihil sibi promeretur, domi duntaxat stertit (otiatur): er verdient sich nichts, nur zu Hause geht er müssig herum, und faulenzt: semmit sem érdemel magának, tsak otthon hever (henyél).

wihakení, á, é, *p. c.* nudatus, denudatus, apertus, retectus, a, um: entblößt, bloß gemacht: meg-mezítelenítetett. *Syn.* odkrití, utrčení, witrčení, wihrnutí.

Wihakeńí, á, n. nudatio, denudatio, retectio, apertio, nis, f. Entblösung, das Bloßmachen: meg-mezítelenítés. *Syn.* Odkritié, Utrčeńí, Witrčeńí, Wihrnutí.

wihalit, il, ím, V. P. *imp.* wihal: nudare, denudare, retegere, aperire: entblößen, bloß machen z. B. den Leib: meg-mezíteleníteni. *Syn.* odkrit, utrčit, witrčit, wihrnút.

Wihalowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihalowat, lowal, lugem, *freq.* ex wihalit.

Wihanač, a, m. pulsor, ex pulsor, electror, exturbator, is, m. Austreiber, ki-hajtó, ki-üzö. *Syn.* Wihaňatel.

wihaňaččin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wihaňačka, i, f. electrix, exturbatrix, icis, f. Austreiberinn, ki-hajtóné, ki-üzöné. *Syn.* Wihaňatelka.

wihaňačow, a, e, *adj. poss.* ex Wihaňač.

wiháňaní, á, é, *p. c.* v. wihnaní.

Wihánáńí, á, n. v. Wihnáńí.

wihánat, al, ám, V. I. *imp.* ňag, v. wihnať. *boh.* wiháněti. *Usus.* Krawi wihánať, expellere vaccas, die Kühe austreiben, a' teheneket ki-hajtani. Zwer z Jeskiň wihánať, feras excitare, das Wild (die wilden Thiere) aus seinem Lager treiben, a' vadakat hajhászni.

Digitized by Google

ni. Niekoho z Domu wiháňať, domo aliquem excludere: Jemanden aus dem Hauſe jagen, valakit a' házból ki-üzni, ki-kergetni. Jnſu Príčinu chce weſet, pre ktoru mňa z Domu wiháňá: aliam causam quaerit, quam ob rem me domo pellat *Ter.* er ſucht einen andern Vorwand, damit er mich aus dem Hauſe ſchaffe: más okot keres, a' mellyre nézve engem el-üzzön a' háztól.

Wihaňatel, a, m. v. Wihaňač.

wihaňatelčin, a, e, *adj. poss.* ex ſeq.

Wihaňatelka, i, f. v. Wihaňačka.

wihaňatelow, a, e, *adj. poss.* ex Wihaňatel.

* wihandlowaní, á, é, *p. c.* v. wikupčení.

* wihandlowať, lowal, lugem V. P. *imp.* dlug, v. wikupčit.

† wihaňeti, ňel, ňim, v. wihánať.

Wihárání, á, n. v. Dohárání.

wihárať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. dohárať.

wihaſení, á, é, *p. c.* v. uhaſení, zhaſení.

Wihaſeňí, á, n. v. Uhaſeňí, Zhaſeňí.

wihaſiť, il, ím, V. P. *imp.* wihaſ, v. uhaſiť, zhaſiť.

wihaſnúť, ſnul (ſel), ſňem, V. P. *imp.* ſňi: exstingui, ausgehen, verlöſchen, z. B. das Feuer: el-alunni, el-oltatni. *Usus.* Ne wihaſňe tu Oheň, a predca geſt Zima: hic non exstinguitur (continuo ardet) ignis, et tamen est frigus: hier geht das Feuer nie aus, und iſt doch kalt: itten szüntelen ég a' tüz, még-is hideg vagyon.

wihaſnutí, á, é, *p. c.* exstinctus, a, um: ausgegangen, verloſchen: el-alutt, el-oltódott, el-oltatott.

Wihaſnutí, á, n. exstinctio, nis, f. das Ausgehen, Verlöſchen: el-aluvás, el-oltódás, el-oltás.

Wihaſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

wihaſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex wihaſiť.

† wihážeti, zel, zím *fut. freq.* v. wihádzať.

wihazowati, owal, ugi (u), v. wihadzowať, wihodiť.

wihegáni, á, é, *p. c.* exagitatus, quassatus, succussus, a, um: erſchüttert, in die Höhe geſchüttelt: meg-rázódott, meghányadott. *Syn.* wiſekáni.

Wihegáňí, á, n. exagitatio, quassatio, conquassatio, succussio, nis, f. succussus, ūs, m. Erſchütterung, meg-razódás, meg-hányás. *Syn.* Wiſekáňí, Witraſeňí.

wihegať, al, ám, V. P. *imp.* ag: exagitare, quassare, conquassare, quatere, succutere: erſchüttern, in die Höhe (aufwärts) ſchütteln: meg (fel) rázni, meg-hányni. *Syn.* wiſekať, witráſť. *II. rec.* wihegať ſa, exagitari, quassari, conquassari, quati, succuti: erſchüttern (*neutr.*), erſchüttert werden: meg-rendülni, meghányatni, meg-rázódni. *Syn.* wiſekať ſa, v. witráſť ſa. *Usus.* Wihegal ſa wſecek na Koči, totus est in curru concussus.

Wihňeň, hňe, f. v. Wihňa.

wihi! *interj.* v. wigo.

wihibáni, á, é, *p. c.* loco motus, emotus, a, um: verrückt, ki-mozdíttatott, ki-mozgatott. *Syn.* wihibowaní.

Wihibáňí, á, n. loco motio, emotio, nis, f. Verrückung, ki-

ki-mozdítás, ki-mozgatás. *Syn.* Wihibowáňí. 2) v. Wihnutí. 3) declinatio, aversio, nis, f. Ausweichung, Entweichung, Vermeidung: ki-térés, el-hajlás, el-mellözés.

wihíbať, bal, bem, V. P. *imp.* bag: loco movere, emovere, amovere: verrücken z. B. den Stuhl: ki-mozdítani, ki-mozgatni. *Syn.* wihibowať. 2) v. wihnút. *II. rec.* wihíbať ſa, v. wihnút ſa. 2) *cum dat. rei.* declinare, vitare, devitare: ausweichen, entweichen, meiden, vermeiden: távozni, kerülni. *Syn.* oddalowať ſa, wihibowať ſa. *Usus.* Kaňe, Strele ſa wihíbať: exire, excedere tela, enses (dicitur, qui ea corporis idonea declinatione devitat) *Virg.* dem Hiebe, Schuße, Streiche durch Drehung des Leibes entweichen, entgehen: a' testnek alkalmas elhajlásával a' hegyes törtöl, kard vágástól magát megszabadítani, ójni ezeket elkerülni. Práci ſa wihíbať, labores fugere, detrectare: ſich der Arbeit entziehen, a' munkát kerülni. 3) elabi, entweichen, ausgleiten: el-illantani. *Syn.* wihibowať ſa.

wihibowaní, á, é, *p. c.* wihíbaní.

Wihibowáňí, á, n. v. Wihíbáňí. 2) v. Wihnutí.

wihibowať, bowal, bugem, V. I. *imp.* bug, v. wihbať. 2) v. wihnút. 3) aufugere, se subducere: entweichen, fortlaufen: el-menni, el-szaladni, el-illantani. *II. rec.* wihibowať ſa ſ Cesti ꝛc. v. wihnuť ſa. 2) v. wihíbať ſa.

Wihináňí, á, n. v. Wihinutí.

wihínať, al, ám, V. I. *imp.* nag, v. wihnuť.

wihinowať, nowal, nugem, *freq.* ex wihinúť.

wihinulí, á, é, *adj.* v. wihinutí.

wihínúť, nul, ňem, V. P. *imp.* wihiň: perire, interire, intercidere, emori: umkommen, ki-halni, ki-veszni. *Syn.* pomreť, wimreť. *Usus.* Dobrí Lúdia boli rowno wſecci Wognami a Čaſtími mori wihinuli. 2) exsiccari, mori, emori, *de arboribus, plantis*: ausdürren, ſterben, abſterben, von Pflanzen, und Bäumen: ki-veszni, ki-száradni. *Syn.* wihinúť. 3) Od Zimi wihinúť, hyeme perire, frigore interire: auswintern: (*neutr.*), im Winter verderben, vergehen: hidegtöl meg-vétetni, ki-fagyni. *Syn.* wimrznúť. 4) v. wikapať.

wihinutí, á, é, *p. c.* emortuus, a, um: umgekommen, ki-haltt, ki-veszett. *Syn.* wihinulí, pomrelí. 2) exsiccatus, emortuus; ausgedürrt, abgeſtorben: ki-veszett, ki-száradtt. *Syn.* wíſchlí, wiſchnutí. 3) frigore consumtus, ausgewintert, im Winter verdorben: ki-fagyott. *Syn.* wimrzlí. 4) v. wíkapaní.

Wihinutí, á, n. *Nom. Verb.* ex wihinúť.

* Wihladáňí, á, n. v. Wihledáňí.

* Wihládáňí, á, n. v. Wihlédáňí.

* wihladať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wihledať.

* wihládať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wihlédať.

wihlaſeni, á, é, *p. c.* politus. expolitus, perpolitus, a, um: ausgepolirt, ki (meg) simittatott, ki-pallérozott, pallérozatott. 2) deletus, abolitus, exstinctus, sublatus: vertilget, ki-

ki-töröltetett, le-vágattatott, el-pusztíttatott. *Syn.* wihubení, wikázení, wipuſtatení, zhubení, zruſení.

Wihlaſeňí, á, n. politio, expolitio, perpolitio, nis, f. politura, ae, f. Auspolirung, ki-simítás, ki-pallérozás. 2) abolitio, deletio, exstinctio, sublatio: Vertilgung, ki-törlés, ki-vágás, ki-írtás. *Syn.* Wihubeňí, Wikázeňí, Wipuſtatéňí, Zhubeňí, Zruſeňí.

wihlaſiť, íl, ím, V. P. *imp.* wihlad: polire, expolire, perpolire: auspoliren: ki-simítani. ki-pallérozni. *Syn.* ohlaſiť, *vulg.* wipalírowať. 2) abolere, delere, exstinguere, evertere, sufferre: vertilgen, ki-törleni, ki-torülni, ki-vágni, ki-írtani. *Syn.* ſkaziť, wihubiť, wikaziť, wipuſtaťiť, wizdwihnúť, zhubiť, zruſiť. *Usus.* Meſto wihlaſiť, civitatem abolere, die Stadt zerſchleifen, a' várast ki-törleni. 3) *tropice.* Negaku Wec ſ Pamaťi wihlaſiť, wimazať: memoriam delere rei alicuius, eine Sache in Vergeſſenheit bringen, ihr Gedächtniß auslöſchen: valamelly dologról el-felejtkezni; az ő emlékezetit sziviből ki-törleni.

Wihlaſitel, a, m. v. Wihladzowač.

wihlade *adv.* v. hladňe.

wihladlí, á, é, *adj.* v. hladní, wihladnutí.

Wihladloſť, i, f. v. Glad, Wihladnutí.

wihladnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: famelicum fieri, famem concipere: hungrig werden, meg-éhezni. *Syn.* Gladi mreť. *boh.* wihladowe'ti.

* wihládnúť, dnul, (del), dňem, V. P. *imp.* dňi, v. wihlédnúť.

wihladnutí, á, é, *p. c.* famelicus effectus, a, um: hungrig geworden, meg-éhezett, éhes. *Syn.* hladní, wihladlí.

Wihladnutí, á, n. famis conceptio, das Hungrigwerden, meg-éhezés, éhség. *Syn.* Glad, Wihladloſť.

Wihladzowač, a, m. politor, expolitor, praepolitor: samiator, is, m. Polirer, Auspolirer: ki-simító, pallérozó, tsiszár. *Syn.* Gladič, Wihlaſitel. 2) abolitor, exstinctor, deletor, sublator: Vertilger, ki-törlő, ki-vágó, ki-írtó. *Syn.* Skazec, Zruſitel.

Wihladzowáňí, á, n. v. Wihlaſeňí.

wihladzowať, zowal, zugem *freq.* ex wihlaſiť. *boh.* wihlazowati.

wihláſení, á, é, *p. c.* promulgatus, poclamatus, publicatus, a, um: öffentlich bekannt gemacht, kund gemacht, verkündigt: ki-hirdettetett, ki-hiresíttetett. *Syn.* ohláſení, wihlaſowaní.

Wihláſeňí, á, n. promulgatio, proclamatio, publicatio, nis, f. Verkündigung, öffentliche Bekanntmachung: ki-hirdetés, ki-hiresítés, isméretessé (közönségessé) tévés. *Syn.* Ohláſeňí, Ohláſka, Oznámeňí, Wihlaſowáňí.

wihláſiť, íl, ím, V. P. *imp.* wihlaſ: promulgare, publicare, proclamare, vulgare, divulgare, evulgare, pervulgare, notum omnibus reddere rem: verkündigen, kundbar (öffentlich bekannt) machen, ausruffen: ki-hirdetni, ismérteséteni. *Syn.* ohláſiť, wihlaſowať, oznámiť. *boh.* prohlaſiti. *Usus.* Niekoho zá Zlosega wihláſiť, aliquem a malefactis publicare, Jemanden

den

den als einen Uebelthäter ausruffen: lopástól (tolvajságtól) valakit ki-hirdetni. *II. rec.* wihlaſit ſa, v. prehláſit ſa.

Wihlaſitel, a, m. v. Wihlaſowatel.

Wihláſní, ného, m. idem.

wihlaſowaní, á, é, *p. c.* v. wihláſení.

Wihlaſowáňí, á, n. v. Wihláſeňí.

wihlaſowať, ſowal, ſugem, V. I. *imp.* ſug, v. wihláſiť.

Wihlaſowatel, a, m. promulgator, proclamator, publicator, evulgator, divulgator, pervulgator, praeco. nis, m. Verkündiger, Kundmacher, Ausruffer: ki-hirdető, ki-híresitö, közönségessé (ismeretessé) tevö. *Syn.* Ohlaſitel, Oznamitel, Oznamowatel, Wihlaſitel. *boh.* etiam. Bičič.

† wihlazowati, owal, ugi (u) v. wihladzowať.

Wíhled, u, m. prospectus, us, m. die Ausſicht, das Hinausſehen, der Proſpekt, das vor ſich Hinſehen, oder die Gelegenheit wohin zu ſehen: ki-látás, nézés, ki-nézés, meszsze elnézés. *Syn.* Wihledáňí, Wihlédka. *boh.* Wihlídka. *Usus.* Welmi pekní Wihled, pulcherimus prospectus, recht ſchöne Ausſicht, ein ſchöner Proſpekt: kies hely a' honnan meszsze el-láthatni.

Wihledač, a, m. v. Wihledáwač.

wihledaní, á, é, *p. c.* exquisitus, delectus, electus, a, um: ausgeſucht, ausgeleſen: fel (ki) keresett, ki-választatott.

Wíhledáňí, á, n. exquisitio, nis, f. delectus, selectus, us, m. Ausſuchung, Ausleſung: kikeresés, ki-választás. *Syn.* Powihledáwáňí.

Wihlédáňí, á, n spectatio, prospectatio, nis, f. prospectus, us, m. das Herausſehen, ki-nézés. *Syn.* Wihlédnutí. 2) v. Wihled. 2) v. gled, Pohled.

wihledať, al, ám, V. P. *imp.* dag: exquirere, deligere, eligere: ausſuchen, ausleſen: fel (ki) keresni. ki-választani. *Syn.* wibrať, powihledáwať.

wihlédať, al, ám, V. I. *imp.* dag: spectare foras, prospicere, prospectare: herausſehen, ki-nézni. *Syn.* hledeť, wizérať. *boh.* wihlížeti wihlidati. *Usus.* Dom na More (proti Moru) wihlédá, domus mare ad (in) mare spectat: das Haus ſieht (hat ſein Ausſehen) auf das Meer, ennek a' háznak a' tenger felé vagyon az eleje. 2) esse facie (specie) prospicere: ſehen *neutr.* eine Geſtalt haben, ausſehen: ki-nézni. *Syn.* wizírať. *Usus.* Bledí, červení, zelení, pekní wihlédá: est specie pallida, rubra, viridi, pulchra: er ſieht blaß, roth, grün, ſchön aus: halaványon, veresen, zölden, szépen néz-ki. Welmi pſotno wihlédá, nimis misere prospicit, er ſieht ſehr erbärmlich aus, igen nyomorúltúl néz-ki. To dobre wihlédá, habet speciem bonam, hoc decet: das ſieht gut aus, az jól néz-ki.

Wihledatel, a, m. v. seq. 1 Nro.

Wihledáwač, a, m. exquisitor, delector, elector, is, m. Ausſucher, Ausleſer: fel) ki) keresö, el-választó. *Syn.* Wihledač, Wihledatel. 2) quaesitor, inquisitor, indagator: Sucher, Nachſucher, Unterſucher: keresö, keresgetö, tudakozó, visgáló.

wihledáwaní, á, é, *p. c.* quaesitus, inquisitus, indagatus, a, um: gesucht, nachgesucht, untersucht: keresett, keresgetett, tudakoztatatott, visgáltatott. 2) petitus, gebeten, kérlt, kéregetett. *Syn.* pítaní, proseni, žádaní.

Wihledáwáňí, á, n. quaesitio, inquisitio, indagatio, investigatio, nis, f. Suchung, Nachsuchung, Untersuchung: keresés, keresgetés, tudakozás, értekezés, visgálás. 2) petitio, die Bitte, das Bitten: kérés. *Syn.* Pítáňí, Proseňí, Žádáňí.

wihledáwat, al, ám, V. l. *imp.* wag: quaerere, indagare, inquirere, investigare, perquirere, pervestigare, requirere: suchen, nachsuchen, untersuchen: keresni, keresgetni, kereskedni, tudakozni, értekezni, visgálni. *Usus.* Príležitosť wihledáwať, occasionem quaerere, eine Gelegenheit suchen, alkalmatosságot keresni, Na mňe nemáš nič čo wihledáwať: apud me nihil, quod quaeras, habes, du hast nichts bei mir zu suchen, rajtam nintsen mit keresked-ned. Teho wihledáwám, komu bich mogu úzkosť wigewit mohel: inquiro, apud quem evomam virus acerbitatis: ich suche, wem ich meines Herzens grossen Schmerzen, und die Bitterkeit des Gemüths offenbaren könnte: gondolkodom, kinek beszéllyem-meg szivem gyötrelmit, és fájdálmát. 2) petere, bitten, um etwas anhalten: kérni, kéregetni. *Syn.* pítať, prosiť, žádať.

wihledáwať, al, am, *freq.* ex wihledať.

Wihledáwatel, a, m. v. Wihledáwač.

Wihlédka, i, f. specula, ae, f. *Cic.* Anhöhe zum Umsehen (Achtungsgeben, Lauern), Warte, Wachthaus auf der Höhe: örálló-hely. *Syn.* Postrežka, Strážka. *Usus.* Na Wihlédkách biť, in speculis esse *Cic.* auf der Lauer seyn, lauern, Achtung geben: örallóhelyen vigyázni, strázsálni. 2) v. Powlač. 3) pergula, ae, f. *Suet.* Boutike, oder an die Mauer befestigte Bude zum Umsehen: nézö hely, erkély. *Syn.* Wipuštek na Dome pri Zemi. 4) v. Wihled.

wihlédnúť, dnul (del), dňem, V. l. *imp.* dňi, Öknem: prospicere per fenestram, heraus (hinaus) sehen zum Fenster: ki-nézni az ablakon. *Syn.* wihlédať, wizreť. *boh.* wihlédať, wizreť. *boh.* wihlídnúti. *II. rec.* wihlédnúť si (sebe) *cum acc. rei* ňečo: eligere, sibi prospicere: sich ausersehen, ausleſen: ki-keresni, választani magának. *Syn.* wibrať, wiwolit. *boh.* wihlídnúti sob'e (si). *Usus.* Mesto si wihlédnúť, eligere sibi locum, sich einen Ort ausleſen, helyet választani magának.

Wihlédnutí, á, n. v. Wihlédáňí.

† Wihlídáňí, n. idem.

† wihlídati, al, ám *praes.* v. wihlédať.

† wihlédaťi, al, ám, *fut.* v. wichowať.

† Wihlídka, i, f. v. Wihled, Wihlédka.

† wihlédnúti, dl, dnu *fut.* v. wihlédnúť. *II. rec.* wihlídnút sob'e (si) v. wihlednúť si.

† wihlížeti, žel, zím, v. wihlédať.

wihlúbení, á, é, *p. c.* profundus redditus, a, um: tief gemacht, ausgetieft: méllyé tett, *Syn.* wihlubočení.

wihlúbiť, il, ím, V. P. *imp.* wihlub: profundum reddere (efficere), austiefen, tief machen: méllyé tenni. *Syn.* wihlubočiť.

wihlubočení, á, é, *p. c.* v. wihlúbení.

Wihlubočeňí, á, n. v. Wihlúbeňí.

wihlubočiť, il, ím, V. P. *imp.* boč, v. wihlúbiť.

Wihlubowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihlubowať, bowal, bugem, *freq.* ex wihlúbiť.

Wihňa, i, f. v. kowáčka Wihňa, sub kowáčki.

† Wihňa, ata, n. v. Čelustňík.

Wihnanec, nca, m. exsul, is, m. ein Vertriebener, számkivetteteti.

wihnaní, á, é, *p. c.* expulsus, exturbatus, eiectus, exterminatus, proscriptus, pulsus, profligatus, a, um: ausgetrieben, herausgetrieben, ausgejagt, verjagt: ki-vettetett, ki-hajtatott, ki-üzetett, ki-kergetett. *Syn.* wihánáni, wipoweSení, witworení, wiwreni, *vulg.* cokani.

Wihnáňí, á, n. expulsio, propulsio, eiectio, exturbatio, exterminatio, proscriptio, excussio, propulsio, profligatio, exactio, nis, f. Austreibung, Heraustreibung, Vertreibung, Verjagung: ki-vetés, ki (el) üzés, ki-kergetés, ki-hajtás. *Syn.* Wihánáni, WipoweSeňí, Witworeňí, Wiwreňí, *vulg.* Cokáňí, Wihnáni (Wipoweďeňí) ſ Kragini, z Wlaſti: exilium, Verbannung, szám kivetés. 3) coercitio, repressio: Austreibung, ki-hajtás, meg-zabolázás.

wihnať, wihnal, wižeňem, V. P. *imp.* wižeň: expellere, propellere, exturbare eiicere: austreiben, heraustreiben, ausjagen: ki-hajtani, ki-üzni, ki-vetni, ki-kergetni. *Syn.* wihánať, *vulg.* cokať. Ňekoho preč wihnať, aliquem foras ablegare *Plaut.* Jemanden fortſchaffen, hinaus ſchaffen: valakit a' házból ki-küldeni, ki-kergetni. S Kragini ňekoho wihnať; gemu Wlaſť wipoweSeť: in exilium pellere, interdicere alicui aquae et igni *Cic. Caes.* ins Exilium jagen; einem das Waſſer, und Feuer unterſagen, des Landes verweiſen: szám-kivetni, szám kivetésbe küldeni. Nech nás z Wlaſť'i (ſ Kragini) wižeňú, interdicamur aqua et igni *Brut. in Cic. Ep.* Lichwu (Statek) wihnať, propellere (expellere) pecus, das Vieh austreiben, a' marhát ki-hajtani. Plod wihnať, abigere partum (foetum), die Liebsfrucht abtreiben: gyermeket veszteni. Pot wihnať, elicere (excutere) sudorem, dem Schweiß heraustreiben, veritékeztetni, izzasztani. 2) *tropice.* Swomiſelnoſť' (Muſki), Zloſť ňekomu wihnať: compescere (coercere) alicuius pertinaciam, malitiam: den Eigenſinn, die Bosheit Jemandes austreiben, vertreiben: valaki-nyakasságát (akaratosságát) gonoszságát megzabolázni.

Wihnáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *vulg.* Cokáwáňí.

wihnáwať, al, ám, *freq.* ex wihnať. *vulg.* cokáwať.

† Wihňe, f. v. Wihňa.

wihňeſť', wihňetel, wihňetem V. P. *imp.* wihňeť: satis depsere (psui, pstum), ausknéten, jól meg-dagasztani,

ki-gyúrni. *Syn.* wiméſiť, wimíſiť. *boh.* wihňíſť'i.

wihňečení, á, é, *p. c.* satis depstus, a, um: ausgeknetet, jól meg-dagasztatott, ki-gyúrattatott. *Syn.* wiméſení, wimíſení.

Wihňečeňí, á, n. sufficiens depstio, das Ausknceten, -ung: jó meg-dagasztás, ki-gyúrás. *Syn.* Wiméſeňí, Wimíſeňí.

wihňewať ſa, al ſa, ám ſa, V. P. *imp.* ag ſa: desinere irasci, aufhören zu zürnen, meg-szünni haragudni.

Wihňígáňí, á, n. v. Wihňiťí.

wihňígať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wihňiť.

wihňiličení, á, é, *p. c.* v. zhňiličení.

wihňiličet, čel, čím, v. zhňilíčet.

† wihňíſť'i, wihňetl, et wihnetl, wihňetu et netu *fut.* v. wihňeſť.

wihňiť, hňil, hňigem (*boh.* hňigi et u *fut.*) V. P. *imp.* wihňi: intus putrescere (putrere), putredine intus consumi: ausfaulen: ki-rothadni, roshadni.

wihňití, á, é, *p. c.* putredine intus consumtus, a, um: ausgefault, ki-rothadtt, roshadtt.

Wihňiťí, á, n. interna putredine consumtio, Ausfaulung, ki-rothadás, roshadás.

wihnogení, á, é, *p. c.* stercoratus, fimatus, a, um: gedüngt, bedüngt: meg-ganéjoztatott, trágyáztatott. *Syn.* pohnogení. 2) exulceratione sublatus, ausgeſchwärt, meg-evesültt, meg-evesedéssel meg-gyógyúltt. 3) v. wiſtraní.

Wihnogeňí, á, n. stercoratio, fimatio, nis, f. Düngung, Bedüngung: meg-ganéjozás, meg-trágyázás. *Syn.* Pohnogeňí. 2) exulceratione sub tio, Ausſchwärung, meg-e sülés, meg-evesedéssel-v meg-gyógyulás. 3) v. Wiſ ňí.

wihnogiť, il, ím, V. P. *im* wihnog: stercorare, fimar düngen, bedüngen: meg-gan jozni, meg-trágyázni. *Sy* pohnogiť. *II. rec.* wihnog ſa, exulceratione (suppura tione) tolli, ausſchären, meg evesedni, meg-érni, meg-e vesedéssel meg-gyógyúlni. 2 v. wiſrať ſa.

Wihnogiwáňí, á, n. *Nom Verb.* ex seq.

wihnogiwať, al, ám, *freq.* ex wihnogiť. *II. rec.* wihnogí wať ſa *freq.* ex wihnogiť ſa.

wihnúť, hnul, hnem V.P. *imp.* wihňi, *cum et sine dat.* ně komu ſ Cesti: excedere via (ex via), decedere de via alicui: Jemanden ausweichen vom Wege, aus dem Wege gehen, es geſchehe Crenthalben, oder nicht: valakinek az útból kitérni. *Syn.* wihíbať, wihíbať ſa, wihnúť ſa, wiſtúpiť. *Usus.* Wihňi, apage, apage te, apage sis *Plaut. Ter.* weg mit dir, geh: vakarj tova. *Prov.* Opilému Člowěku i Pan Boh ſ Cesti wihňe, v. opilí. 2) v. uhnúť, umknúť ſa. *II. rec.* wihnúť ſa, idem.

Wihnutí (ſ Cesti), á, n. decessus, us, m. decessio, declinatio, nis, f. Ausweichung von Wege, ki-térés. *Syn.* Wihíbáňí, Wiſtúpeňí. 2) v. Uhnutí, Umknutí.

wihoblení, á, é, *p. c.* v. wihoblowaní.

Wihobleňí, á, n. v. Wihoblowáňí.

wihobliť, il, ím V. P. *imp.* bli, v. wihoblowať.

wihoblowaní, á, é, *p. c.* de-

do-

polatus, laevigatus), a, um: abgehobelt, ausgehobelt: meggyalúlt. 2) politus, abgehobelt, ki-pallérozott, ki-pallérztatott.

wihoblowáňí, á, n. dedolatio, laevigatio (politio): Abhobelung, Aushobelung: meggyalulás. 2) politio, perpolitio: Abhobelung, ki-pallérozás.

wihoblowať, lowal, lugem V. P. *imp.* blug: dedolare, (laevigare): abhobeln, aushobeln: ki-gyalulni (-lom). 2) Člowěka, Mrawi: polire *hominem, mores*: abhobeln, Menschen, Sitten: ki-pallérozni.

Wihod, u, m. compascuus ager, commune pascuum: eine gemeine Weide, közönséges legelő mező. *Syn.* obecní Pasenek, obecná Pasa, Pastwa.

Wihodek, dku, m. eiectamentum, reiiculum deterrimum quidque: Auswurf, Ausschuß, das Schlechtere, was ausgeworfen wird: el-hányó (el-vetendő, meg-hánytt, megvetett) dolog. *Syn.* **Wiberek**. *Plur. nom.* **Wihodki**, *gen.* kow, ꝛc.

wihoženi, á, é, *p. c.* eiectus, proiectus, a, um: ausgeworfen, hinausgeworfen: ki-vetett, ki-hánytt. 2) reiectus, secretus: ausgeschossen, ausgeworfen, verworfen: meg-hánytt, ki (el, meg) vetett, el-választatott. *Syn.* wiberaní, wibraní. 3) subiectus, in sublime iactus: aufgeworfen, in die Höhe geworfen: fel-hánytt, fel-vetett (vettetett). *Syn.* wihádzaní.

Wihoženi, á, n. eiectio, proiectio, nis, f. Auswerfung, Hinauswerfung: ki-vetés, ki-hányás. 2) reiectio, secretio: Ausschießung, Auswerfung, Verwerfung: meg-hányás, ki (el, meg) vetés, el-választás. *Syn.* **Wiberáňí**, **Wibráňí**. 3) subiectio, iactio in aera: Aufwerfung, das Werfen in die Höhe: fel-hányás, felvetés. *Syn.* **Wihádzáňí**.

wihožiť, il, ím, V. P. *imp.* wihoš: eiicere, proiicere: auswerfen, hinauswerfen Menschen, oder Dinge: ki-vetni, ki-hányni. 2) reiicere, secernere: ausschießen, auswerfen, verwerfen z. B. das Geld: meg-hányni, ki (el, meg) vetni, el-választani. *Syn.* wiberať, wibrať. 3) subiicere, in sublime (in aera) iacere: aufwerfen, in die Höhe werfen: fel-vetni, fel-hányni. *Syn.* wihadzowať. *Usus.* Koň Zadkem wihožil.

wihodní, á, é, *adj.* reiectaneus *Cic.* reiiculus, a, um: verwerflich, el-hányó, el-vetendő. *Syn.* wiberní.

wihogeni, á, é, *p. c.* curatus, persanatus, a, um: ausgeheilt, völlig geheilt: ki-gyógyíttatott, meg-gyógyúlt, ki-lábadozott, ki (meg) orvosoltatott. *Syn.* wizdrawení, wiléčení.

Wihogeňí, á, n. persanatio, curatio, nis, f. Ausheilung, meg-gyogyulás, ki-labadozás, ki-orvosolás, meg-gyógyítás, meg-orvoslás. *Syn.* **Uzdraweňí**, **Wiléčeňí**.

wihogiť, il, ím V. P. *imp.* wihog: persanare, curare: völlig heilen, ausheilen: ki (meg) gyógyítani, ki (meg) orvosolni. *Syn.* uzdrawiť, wiléčiť. *II. rec.* wihogiť ſa: curari, sanari, persanari: ſich ausheilen, geheilt werden: meg (ki) gyógyulni, ki-orvosoltatni, ki-lábolni. *Syn.* wizdraweť, wiléčiť ſa.

Wi-

Wifrknutí, á, n. v. Wihoßeňí. 2) v. Wipadnutí.

Wifrkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wifrkowať, kowal, kugem V. I. *imp.* kug, *freq.* ex wifrknúť.

wifrndžať, žal, žím V. P. *imp.* ndži: desinere murmurillare (susurrare), aufhören zu murmeln (lispeln, ziſcheln): többé nem dunogni, nem suttogni, nem zúgni, nem süvölteni. *Syn.* wifundžať. 2) wiſt, učect.

wifrnkaní, á, é, *p. c.* v. frnkaní.

wifrnkať, al, ám V. P. *imp.* ag, v. frnkať.

wifučaní, á, é, *p. c.* gravi respirio (anhelitu) lassatus, a, um: durch Schnauben (durch hartes, ſchweres, ſtarkes Athmen) ermüdet: nehéz lehellésben ki-fáradtt, nehezen lehellö, pihegö, zúgó.

wifučať, čal, čím, V. P. *imp.* wifuč, v. wifukať. *II. rec.* wifučať ſa, gravi respirio fatiscere (fatigari, lassari), vix sufferre anhelitum: ſich müde ſchnauben, vom Schnauben kaum Athem holen: alig venni lélekzetet, nehéz lehellésben ki-fáradni. *Syn.* ledwa dichať od Fučáňá.

wifuğowaní, á, é, *p. c.* v. fugowaní.

Wifuğowáňí, á, n. v. Fuğowáňí.

wifuğowať, ğowal, ğugem V. P. *imp.* ğug, v. fuğowať.

wifúkaní, á, é, *p. c.* efflatus, exspiratus, a, um: ausgeblaſen, herausgeblaſen: ki-fútt, ki-fúvott. *Syn.* wifuknutí, widutí. 2) v. prefúkaní.

Wifúkáňí, á, n. efflatio, exspiratio, nis, f. Ausblaſung, Herausblaſung: ki-fúvás. *Syn.* wifuknutí, widutí. 2) v. Prefúkáňí.

wifúkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: efflare, exspirare: ausblaſen, herausblaſen: ki-fúni. *Syn.* widuť, wifuknúť, widichnúť. *boh.* widchnúti, widmúti. 2) v. prefúkať. 3) *tropice.* elabi, evolare, evaporare: entfliehen, ausdunſten: ki-menni, ki-repülni, ki-gözölögni (lgök). *Usus.* Wſecko mu z Hlawi wen wifúkalo, omnium est oblitus; totum illi e capite evolavit: es iſt ihm alles aus dem Kopfe entflohen, mint ki-mentt a' fejéből; tök a' feje, nád a' veleje.

Wifúkáwáňí, á, n. *Nom. Verb,* ex seq.

wifúkáwať, al, ám *freq.* ex wifukať.

wifuknúť, knul (kel), kňem V. P. *imp.* kňi *de uno actu.* v. wifúkať. 2) v. widichať. *II. rec.* wifuknúť ſi, v. widichnúť ſi.

wifuknutí, á, é, *p. c.* v. wifúkaní. 2) v. widichaní.

Wifuknutí, á, n. v. Wifúkáňí. 2) v. Widichňí. 3) v. Widichnutí.

Wifukowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wifukowať, kowal, kugem V. I. *imp.* kug, *freq.* ex wifuknúť. *Usus.* Eſče mu Korbelica z Hlawi wifukuge, crapulam necdum exhalavit; actutum vino madet: das Saufen ſchauet ihm noch bei den Augen heraus, ki-nem alutta még a' részegsiget; még most-és részeg, ittas.

wifundžať, žal, žím, V. P. *imp.* ndži, v. wifrndžať.

wigadteňe *adv.* enucleate, evolute, explicite: ausgelegt, klar: értelmessen, nyilván, ki-fejve.

ive. *Syn.* widome, zretedelňe, wiložeňe, wiſwetleňe.

wigadrení, á, é, *p. c.* enucleatus, nucleo privatus, a, um: entkernt, ausgekernt, der Kernen beraubt: magvától (bélitöl) meg-fosztatott. 2) enucleatus; evolutus, explicitus, explanatus, expositus: ausgelegt, genau erklärt: nyilván kimagyarázott, ki-fejtett. *Syn.* wiloženi, wiſwetlení.

Wigadreňí, á, n. enucleatio, nucleis privatio: Entkernung, Auskernung: magvától (bélitöl) meg-fosztás, magva ki-vévés. 2) enucleatio, explanatio, evolutio, explicatio: Auslegung, Erklärung: nyilván való ki (meg) magyarázás, ki-fejtés. *Syn.* Wiloženi, Wiſwetleňí.

wigadriť, il, ím V. P. *imp.* dri: enucleare *Apul.* nucleis privare: entkernen, auskernen, von den Kernen befreien: magvát (bélit) ki-venni (ké-vészem.) *Syn.* Gadro winať. 2) enucleare *Cic.* evolvere, explicare, explanare, exponere, enodare: auslegen, genau erklären, von der Dunkelheit befreien ins Licht ſetzen: kifejteni, nyilván meg-magyarázni. *Syn.* wiložiť, wiſwetliť.

wigaſňení, á, é, *p. c.* v. wičaſení.

Wigaſňení, á, n. v. Wičaſeňí. *Usus.* Wigaſňeňí Neba, serenitas coeli, Ausheiterung, des Himmels (Wetters), tiszta idö. 2) *tropice.* Wigaſňeňí Miſli, exhilaratio animi, Ausheiterung des Gemüths, elménck meg-vidamitása, szívnek megvigasztalása (örömc.) Wigaſňeňí Ščaſt'á, serenitas fortunae, Ausheiterung des Glükes, jó szerentse folyása.

wigaſňiť, il, ím, V. P. *imp.* ſňi, v. wičáſiť. *II. rec.* wigaſňiť ſa, v. wičaſit ſa. 2) *tropice.* serenare animum, se exhilarare, exhilarari: ſich (das Gemüth) ausheitern, magát meg-vidámitani, meg-vigasztalni. *Syn.* rozweſeliť ſa. 3) patescere, patefieri: offenbar werden, ki-világositatni, ki-nyilatkoztatni. *Syn.* wigewiť ſa. *Usus.* Wigaſňí ſa to, res patebit, es wird ſich aufklären, i. e. offenbar werden: az majd ki-nyilatkoztattatik, ki-világositatik.

Wigaſňowáňí, á, n. *Nom Verb.* ex seq.

wigaſňowať, ňowal, ňugem, *freq.* ex wigaſňiť *II. rec.* wigaſňowať ſa, *freq.* ex wigaſňiť ſa.

wigatí, á, é, *p. c.* v. wiňatí. *boh.* wigmut.

Wigatí, á, n. v. Wiňatí.

wigať, wigal, wigmen, V. P. *imp.* wigmi, v. wiňať *boh.* wigmúti.

* wigaweni, á, é, *p. c.* v. wigewení.

* wigawiť, il, ím, V. P. *imp.* wigaw, v. wigewiť. *II. rec.* wigawiť ſa, v. wigewit ſa.

* wigawowať, wowal, wugem, v. wigewowat.

wiğazdowaní, á, é, *p. c.* v. wihoſpodáreni.

wiğazdowať, dowal, dugem V. P. *imp.* dug, v. wihoſpodáriť.

wigedaní, á, é, *p. c.* v. wigeďení.

Wigedáňí, á, n. v. Wigeďeňí.

wigedať, al, ám, V. P. *imp.* dag, v. wigeſť.

Wigedáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wigedáwať, al, ám, *freq.* ex wigedať.

wigeďení, á, é, *p. c.* exesus, a,

a, um: ausgegeſſen, ki-ett. *Syn.* wigedaní, wižraní.

Wigedeňí, á, n. exesio: nis, f. das Auseſſen, ki-evés. *Syn.* Wigedáňí, Wižráňí.

Wigedki, dek, f. pl. exesa, orum, n. pl. reliquiae pabuli (foeni, straminis etc.) Ueberbleibſeln von ausgefreſſenen Futter: izék.

wigednaní, á, é, *p. c.* pacto exceptus, a, um: ausgedungen, ki-szegödött. *Syn.* zgednaní. 2) v. wikonaní. 3) *boh.* v. wimeňení.

Wigednáňí, á, n. pactio, conventio, exceptio, nis, f. pactum, i, n. contractus, us, m. Ausdingung, ki-szegödés. *Syn.* Zgednáňí. 2) v. Wikonáňí. 3) *boh.* Wimeňeňí.

wigednať, al, ám, V. P. *imp.* nag: *cum vel sine* ſi (ſebe): pacisci, pacto excipere, contrahere: ausdingen, ki-szegödni. *Syn.* zgednať. *Usus.* Na Rok dwacať Zlatích a dwoge Zwlečeňí ſi wigednal. 2) v. wikonať. *Usus.* Wigednag, abi mi odpuſtil: in eius gratiam me restitue; bringe es zuwege, daß ers mir verzeihe: békéltess-meg véle. 3) *boh.* v. wimeňiť. *II. passive.* wigednať ſa, obtineri, procurari: verſchafft werden, el-nyerettetni. *Usus.* Taki Statek ſtrz Spáňí ſa newigedná, non deferuntur haec bona dormientibus, ſolche Gütter werden durch Schlafen nicht verſchafft, zu wege gebracht: ezen jók nem aluvás, és tunyaság által nyerettetnek-el.

Wigednáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wigednáwať, al, ám, *freq.* ex wigednať.

wigeſť, wigedel, wigem, V. P, *imp.* wigec, *cum acc.* Gedla: exedere, auseſſen die Speiſe, ki-enni, ki-rágni. *boh.* wigíſť'i. 2) wigeſť ňekoho; exedere aliquem, Jemand auffreſſen, valakit ki-enni, másnál gyakorta enni, falatozni. *Syn.* wižrať. *boh.* ugíſť'i ňekoho.

† wigeťi, wigel, wigedu *fut. imp.* wigeš, v. wiwezť ſa 1 et 2 Nris. 3) na Koňi wiget, v. wíſť 1 Nro.

† Wigeťí, n. v. Wiwezeňí 2 et 3 Nris. 2) na Koňi Wegeťí, v. Wichod na Koňi.

wigeweňí, á, é, *p. c.* revelatus, enuntiatus, indicatus, manifestatus, patefactus, proditus, propalatus, a, um: entdeckt, geoffenbart: ki-nyilatkoztatott. *Syn.* prezrašeňí, wizrašeňí, zrašeňí. 2) adimpletus, eventu comprobatus: eingetroffen, in Erfüllung gegangen: bé-tellyesedett. *Syn.* wiplňeňí.

Wigeweňí, á, n. revelatio, enuntiatio, indicatio, manifestatio, patefactio, proditio, propalatio, nis, f. Entdeckung, Offenbarung, Verräthrei, Verrathung, das Verrathen, Anzeigung, Bekanntmachung: ki-nyilatkoztatás, ki-jelentés. *Syn.* Prezrašeňí, Wizrašeňí, Zrášeňí. 2) eventus, us, m. adpletio: Eintreffung, Erfüllung: bé-tellyesedés. *Syn.* Wiplňeňí.

wigewiť, il, ím, V. P. *imp.* wigew: revelare, enuntiare, indicare, manifestare, patefacere, prodere, propalare: entdecken, offenbaren, verrathen, bekanntmachen, anzeigen: ki-nyilatkoztatni, ki-jelenteni. *Syn.* prezrašiť, wizrašiť, zrašiť. *Usus.* Láſku ſwu wigewiť, pandere suum amorem, ſeine Liebe offenbaren, ent-

de-

decken: maga szeretetit ki-nyilatkoztatni. Swu Miſel (Umiſel) wigewit, prodere sua consilia, ſeine Geſinnungen anzeigen, entdecken: maga tanátsát (gondolattyát) ki-nyilatkoztatni. To wigewim; na gewo (na Swetlo) dám: rem illam in apertum proferam, dieſes Ding will ich bekannt machen, azt a' dolgot nyilvan ki-nyilatkoztatom. *II. rec.* wigewit ſa, patescere, patefieri, apparere, erumpere, prorumpere: offenbar werden, ki-nyilatkoztattni, ki-világosodni, ki-tetszeni, ki-mutatódni. *Syn.* preukázat ſa. *Usus.* Wigewila ſa gehо Záwiſt', apparuit eius odium, ſein Haß iſt ausgebrochen, ki-tetszett a' gyülölsége. Twa ſkritá Nenáwiſt ſa wigewí; poznat ſa dá: occultum tuum odium erumpet, prorumpet: dein verborgner (heimlicher) Haß wird ſchon ausbrechen, a' te alattomban-való (titkos) gyülölséged (haragod) ki-fogja magát mutatni, ki-fog világosodni. 2) evenire, exitum habere, eventu comprobari, adimpleri: eintreffen, in Erfüllung gehen, z. B. ein Traum: bé-tellyesedni, megleni.

Wigewitel, a, m. revelator, enuntiator, manifestator, propalator, proditor, is. m. Entdecker, Offenbarer, Verräther: ki-nyilatkoztató, ki-jelentő. *Syn.* Wigewowatel.

Wigewowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wigewowat, wowal, wugem, *imp.* wug, *freq.* ex wigewit. *II. rec.* wigewowat ſa, *freq.* ex wigewit ſa.

Wigewowatel, a, m. v. Wigewitel.

† **Wígezd**, u, m. v. Wiwezeńí 2 et 3 Nris. 3) v. Wichod na Koni.

wigímaní, á, é, *p. c.* v. wińati.

Wigímáńí, á, n. v. Wińati.

wigímat, al, ám, V. I. *freq.* ex wigat, v. wińat.

Wigímáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wigímáwat, al, ám, *freq.* ex wigímat.

† **wigíſt'i**, wigeſl, wigím *fut.* v. wigeſt'.

† **wigiſteni**, á, é, *p. c.* v. wiiſt'eni.

† **wigiſt'iti**, il, ím *fut.* v. wiiſt'it.

† **wigíti**, wiſel, wígdu *fut. imp.* wigdi, v. wiſt per 2 Nros.

† **Wigiti**, n. v. Wchod, Wichádzáńí.

† **wigížeti**, žel, žím, v. wigeti.

wigmaní, á, é, *p. c.* v. wińati.

Wigmaňi, á, n. v. Wińati.

wigmat, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wíńat.

† **wigmenowati**, owal, ugi (u) *fut.* v. wimerowat.

† **wigmúti** et **wińíti**, wińal, wigmu *fut. imp. pass.* wińat, et wigmut, v. wińat.

wigo! *interj.* equos propellentis! *Syn.* wihi!

wigombičkowaní, á, é, *p. c.* solutus, resolutus, a, um: aufgeknöpft, ki-gomboltatott. *Syn.* rozpati.

Wigombičkowáńí, á, n. solutio, nis, f. Aufknöpfung, ki-gombolás. *Syn.* Rozpati.

wigombičkowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: solvere, resolvere: aufknöpfen, ki-gombolni. *Syn.* rozpat. *II. rec.* wigombičkowat ſa, vestem solvere, ſich aufknöpfen, ki-gombolni magát. *Syn.* rozpat (rozepat) ſa.

wi-

wiǧúlani, á, é, *p. c.* evolutus, provolutus, a, um. ausgerollt, herausgerollt, herausgewälzt: ki-gurittatott, ki-mozdittatott, ki-forgatott. *Syn.* wiǧulení, wikotúlani, wikotúlení. 2) v. wiwalchowání.

Wiǧulaňí, á, n. evolutio, provolutio, nis, f. Herauswälzung, Ausrollung, Herausrollung: ki-hengerítés, ki-mozdítás, ki-forgatás, ki-guritás. *Syn.* Wiǧuleňí, Wikotúláňí, Wikotúleňí. 2) v. Wiwalchowáňí.

wiǧúlať, al, ám, V. P. *imp.* ag: provolvere, evolvere, ausrollen, herausrollen, herauswälzen, auskollern, auswälzen: ki-hengeríteni, ki-mozdítani, ki-forgatni, gurítani (-tom). *Syn.* wiǧulit, wikotúlať, wikotúlit. *boh.* wikúleti, wikuliti. *II. rec.* wiǧúlať ſa, evolvi, herausrollen, kollern (*neutr*), ki-hengeredni, ki-mozdúlni. *Syn.* wiǧuliť ſa, wikotúlať ſa, wikotúliť ſa. *boh.* wikúlet ſe, wikulit ſe.

wiǧulení, á, é, *p. c.* v. wiǧulaní.

Wiǧuleňí, á, n. v. Wiǧúláňí.

wiǧuliť, il, ím, V. P. *imp.* wiǧul, v. wiǧúlať. *II. rec.* wiǧuliťſa, v. wiǧúlať ſa.

Wiǧulowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiǧulowať, lowal, lugem, *freq.* ex wiǧúlať. *II. rec.* wiǧulowať ſa *freq.* ex wiǧúlať ſa.

* wihachlowaní, á, é, *p. c.* v. wičeſaní 2. Nro.

* wihachlowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug, v. wičeſať 2. Nro.

wihačkowaní, á, é, *p. c.* diffibulatus, effibulatus, solutus, a, um: aufgehäftelt, aufgehefftelt, aufgehäkelt: ki-kaptsoltatott. 2) v. wiǧombičkowaní.

Wihačkowáňí, á, n. diffibulatio, effibulatio, solutio, nis, f. Aufhäkelung, Aufhäftelung, Aufheftelung: ki-kaptsolás 2) v. Wiǧombičkowáňí.

wihačkowať, kowal, kugem V. P. *imp.* kug: diffibulare, effibulare, solvere: aufhäkeln, aufhäfteln, aufhefteln: ki-kaptsolni. 2) v. wiǧombičkowať.

wihádaní, á, é, *p. c.* v. wihádnutí. 2) disputando ereptus (extortus), a, um: ausgeſtritten, abdisputirt: vetekedve kifatsartt, meg-nyertt.

Wihádaňí, á, n. v. Wihádnutí. 2) per disputationem extorsio, ereptio: Abdisputirung, Ausſtreitung: vetekedéssel-való ki-fatsarás, meg-nyerés.

wihádať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wihádnúť. 2) disputando eripere (extorquere), *vulg.* exdisputare: ausſtreiten, etwas abdisputiren: vetekedve valamit kifatsarni, meg-nyerni.

wihádnúť, dnul (del), dňem V. P. *imp.* dňi: coniicere, coniectura adsequi, divinare: errathen, valamit el-találni. *Syn.* zhádnúť.

wihádnutí, á, é, *p. c.* coniectus, divinatus, coniectura detectus, coniecturatus: errathen: el-találtt, el-találtatott. *Syn.* zhádnutí.

Wihádnutí, á, n. coniectura, per coniecturam detectio: das Errathen, el-találás. *Syn.* Zhádnutí.

Wihadowáni, á, n. idem.

wihadowať, dowal, dugem V, I. *imp.* dug, *freq.* ex wihádnúť.

wihádzaní, é, *p. c.* v. wihodení.

Wihádzáňí, á, n. v. Wihoseňí. 2) Wihádzáňí Klasu, spicatio, spicarum emissio: das Schossen: kalászolás, kalász-hányás. *Syn.* Wihnáňí Klasow. *boh.* Metáňí.

wihádzat, dzal, dzem, V. P. *imp.* wihadž, v. wihodit. *boh.* wiházeti. *II. rec.* wihádzať sa, v. wihodit sa. 2) v. Klasi: spicari, spicas emittere: schossen, Aehren bekommen: kalászolni, kalászt hanyni (vetni). *Syn.* Klasi wihnať, *boh.* metat (wimetat) se. 3) pustulescere, pustulas accipere: ausfahren, einen Ausschlag auf der Haut bekommen: ki-hányodni, pöfledéket kapni. *Syn.* wipukát sa. *Usus.* Wihádzal sem sa na Twári, pustulae erumpunt in facie mea, ich fahre aus im Gesichte.

Wihadzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Wihádzáňí. *Usus.* Na Oči Wihadzowáňí, exprobratio, nis, f. *Terent.* Vorrückung, Vorwerfung: szemre-vetés, szemrevaló hányás.

wihadzowat, zowal, zugem *freq.* ex wihádzat. *boh.* wihazowati, wimitati. *Usus.* Na Oči wihadzowat, exprobrare, vorrücken, vorwerfen: szemre hányni (vetni). Kóň Zadkem wihadzuge, equus recalcitrat, das Roß schlägt auf, a' ló rúg, rugdal, *II. rec.* wihadzowať sa, *freq.* ex wihádzať sa.

Wihakáňí, á, n. v. Zahákáňí.

wihákat, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. zahákat. *Usus* Nič si nezaslúži, len doma wihála: nihil sibi promeretur, domi duntaxat stertit (otiatur): er verdient sich nichts, nur zu Hause geht er müssig herum, und faulenzt: semmit sem érdemel magának, tsak otthon hever (henyél).

wihakeni, á, é, *p. c.* nudatus, denudatus, apertus, retectus, a, um: entblößt, bloß gemacht: meg-mezítelenítetett. *Syn.* odkrití, utrčení, witrčení, wihrnutí.

Wihakeňí, á, n. nudatio, denudatio, retectio, apertio, nis, f. Entblösung, das Bloßmachen: meg-mezítelenítés. *Syn.* Odkrití, Utrčeňí, Witrčeňí, Wihrnutí.

wihalit, il, im, V. P. *imp.* wihal: nudare, denudare, retegere, aperire: entblößen, bloß machen z. B. den Leib: meg-mezíteleníteni. *Syn.* odkrit, utrčit, witrčit, wihrnút.

Wihalowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihalowat, lowal, lugem, *freq.* ex wihalit.

Wihanač, a, m. pulsor, ex pulsor, electo, exturbator, is, m. Austreiber, ki-hajtó, ki-üzö. *Syn.* Wihaňatel.

wihaňaččin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wihaňačka, i, f. electrix, exturbatrix, icis, f. Austreiberinn, ki-hajtóné, ki-üzöné. *Syn.* Wihaňatelka.

wihaňačow, a, e, *adj. poss.* ex Wihaňač.

wihaňani, á, é, *p. c.* v. wihnaní.

Wihaňáňí, á, n. v. Wihnáňí.

wihaňat, al, ám, V. I. *imp.* ňag, v. wihnať. *boh.* wihaňeti. *Usus.* Krawi wihaňať, expellere vaccas, die Kühe austreiben, a' teheneket ki-hajtani. Zwer z Jeskiň wihaňať, feras excitare, das Wild (die wilden Thiere) aus seinem Lager treiben, a' vadakat hajhászni.

ni. Niekoho z Domu wihánať, domo aliquem excludere: Jemanden aus dem Hauſe jagen, valakit a' házból ki-üzni, ki-kergetni. Jnſu Príčinu chce weſet, pre ktoru mňa z Domu wiháňá: aliam causam quaerit, quam ob rem me domo pellat *Ter.* er ſucht einen andern Vorwand, damit er mich aus dem Hauſe ſchaffe: más okot keres, a' mellyre nézve engem el-üzzön a' háztól.

Wihaňatel, a, m. v. Wihaňač.

wihaňatelčin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wihaňatelka, i, f. v. Wihaňačka.

wihaňatelow, a, e, *adj. poss.* ex Wihaňatel.

* wihandlowaní, á, é, *p. c.* v. wikupčení.

* wihandlowať, lowal, lugem V. P. *imp.* dlug, v. wikupčit.

† wiháňeti, ňel, ňim, v. wihánať.

Wiháráňí, á, n. v. Dohárání.

wihárať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. dohárať.

wihaſení, á, é, *p. c.* v. uhaſení, zhaſení.

Wihaſeňí, á, n. v. Uhaſeňí, Zhaſeňí.

wihaſit, il, ím, V. P. *imp.* wihaſ, v. uhaſiť, zhaſiť.

wihaſnúť, ſnul (ſel), ſňem, V. P. *imp.* ſňi: exstingui, ausgehen, verlöſchen, z. B. das Feuer: el-alunni, el-oltatni. *Usus.* Ne wihaſňe tu Oheň, a predca geſt Zima: hic non exstinguitur (continuo ardet) ignis, et tamen est frigus: hier geht das Feuer nie aus, und iſt doch kalt: itten szüntelen ég a' tüz, még-is hideg vagyon.

wihaſnutí, á, é, *p. c.* exstinctus, a, um: ausgegangen, verloſchen: el-alutt, el-oltódott, el-oltatott.

Wihaſnutí, á, n. exstinctio, nis, f. das Ausgehen, Verlöſchen: el-aluvás, el-oltódás, el-oltás.

Wihaſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihaſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex wihaſiť.

† wihážeťi, zel, zím *fut. freq.* v. wihádzať.

wihazowaťi, owal, ugi (u), v. wihadzowať, wihoziť.

wiheğáni, á, é, *p. c.* exagitatus, quassatus, succussus, a, um: erſchüttert, in die Höhe geſchüttelt: meg-rázódott, meghányadott. *Syn.* wiſekáni.

Wiheğáňí, á, n. exagitatio, quassatio, conquassatio, succussio, nis, f. succussus, ûs, m. Erſchütterung, meg-razódás, meg-hányás. *Syn.* Wiſekáňí, Witráſeňí.

wihegať, al, ám, V. P. *imp.* ag: exagitare, quassare, conquassare, quatere, succutere: erſchüttern, in die Höhe (aufwärts) ſchütteln: meg (fel) rázni, meg-hányni. *Syn.* wiſekať, witráſť. *II. rec.* wihegať ſa, exagitari, quassari, conquassari, quati, succuti: erſchüttern (*neutr.*), erſchüttert werden: meg-rendülni, meghányatni, meg-rázódni. *Syn.* wiſekať ſa, v. witráſť ſa. *Usus.* Wiheğal ſa wſecek na Kroči, totus est in curru concussus.

Wiheň, hňe, f. v. Wihňa.

wihi! *interj.* v. wigo.

wihibáni, á, é, *p. c.* loco motus, emotus, a, um: verrückt, ki-mozdíttatott, ki-mozgatott. *Syn.* wihibowaní.

Wihibáňí, á, n. loco motio, emotio, nis, f. Verrückung, ki-

ki-mozdítás, ki-mozgatás. *Syn.* Wihibowáňí. 2) v. Wihnutí. 3) declinatio, aversio, nis, f. Ausweichung, Entweichung, Vermeidung: ki-térés, el-hajlás, el-mellözés.

wihíbať, bal, bem, V. P. *imp.* bag: loco movere, emovere, amovere: verrücken z. B. den Stuhl: ki-mozdítani, ki-mozgatni. *Syn.* wihibowať. 2) v. wihnút. *II. rec.* wihíbať ſa, v. wihnút ſa. 2) *cum dat. rei.* declinare, vitare, devitare: ausweichen, entweichen, meiden, vermeiden: távozni, kerülni. *Syn.* oddalowať ſa, wihibowať ſa. *Usus.* Kaňe, Strele ſa wihíbať: exire, excedere tela, enses (dicitur, qui ea corporis idonea declinatione devitat) *Virg.* dem Hiebe, Schuße, Streiche durch Drehung des Leibes entweichen, entgehen: a' testnek alkalmas elhajlásával a' hegyes törtöl, kard vágástól magát megszabadítani, ójni ezeket elkerülni. Práci ſa wihíbať, labores fugere, detrectare: ſich der Arbeit entziehen, a' munkát kerülni. 3) elabi, entweichen, ausgleiten: el-illantani. *Syn.* wihibowať ſa.

wihibowaní, á, é, *p. c.* wihíbani.

Wihibowáňí, á, n. v. Wihíbáňí. 2) v. Wihnutí.

wihibowať, bowal, bugem, V. I. *imp.* bug, v. wihíbať. 2) v. wihnút. 3) aufugere, se subducere: entweichen, fortlaufen: el-menni, el-szaladni, el-illantani. *II. rec.* wihibowať ſa ſ Cesti ꝛc. v. wihnuť ſa. 2) v. wihíbať ſa.

Wihináňí, á, n. v. Wihinutí.

wihínať, al, ám, V. I. *imp.* nag, v. wihnuť.

wihinowať, nowal, nugem, *freq.* ex wihinút.

wihinulí, á, é, *adj.* v. wihinutí.

wihínút, nul, ňem, V. P. *imp.* wihiň: perire, interire, intercidere, emori: umkommen, ki-halni, ki-veszni. *Syn.* pomreť, wimreť. *Usus.* Dobrí Lúďa boli rowno wſecci Wognami a Čaſtími mori wihinuli. 2) exsiccari, mori, emori, *de arboribus, plantis*: ausdürren, ſterben, abſterben, von Pflanzen, und Bäumen: ki-veszni, ki-száradni. *Syn.* wihinút. 3) Od Zimi wihinúť, hyeme perire, frigore interire: auswintern: (*neutr.*), im Winter verderben, vergehen: hidegtöl meg-vétetni, ki-fagyni. *Syn.* wimrznút. 4) v. wikapáť.

wihinutí, á, é, *p. c.* emortuus, a, um: umgekommen, ki-haltt, ki-veszett. *Syn.* wihinulí, pomretí. 2) exsiccatus, emortuus; ausgedürrt, abgeſtorben: ki-veszett, ki-száradtt. *Syn.* wíſchlí, wiſchnutí. 3) frigore consumtus, ausgewintert, im Winter verdorben: ki-fagyott. *Syn.* wimrzlí. 4) v. wíkapaní.

Wihinutí, á, n. *Nom. Verb.* ex wihinút.

* Wihladáňí, á, n. v. Wihledáňí.

* Wihláďáňí, á, n. v. Wihlédáňí.

* wihladať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wihledať.

* wihláďať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wihléďať.

wihlaďeni, á, é, *p. c.* politus. expolitus, perpolitus, a, um: ausgepolirt, ki (meg) simittatott, ki-pallérozott, palléroztatott. 2) deletus, abolitus, exstinctus, sublatus: vertilget, ki-

ki-töröltetett, le-vágattatott, el-pusztíttatott. *Syn.* wihubení, wikázení, wipuſtatení, zhubení, zruſení.

Wihlaſeňí, á, n. politio, expolitio, perpolitio, nis, f. politura, ae, f. Auspolirung, ki-simítás, ki-pallérozás. 2) abolitio, deletio, exstinctio, sublatio: Vertilgung, ki-törlés, ki-vágás, ki-írtás. *Syn.* **Wihubeňí**, **Wikázeňí**, **Wipuſtateňí**, **Zhubeňí**, **Zruſeňí**.

wihlaſit, íl, ím, V. P. *imp.* wihlad: polire, expolire, perpolire: auspoliren: ki-simítani, ki-pallérozni. *Syn.* ohlaſit, *vulg.* wipalírowat. 2) abolere, delere, exstinguere, evertere, sufferre: vertilgen, ki-törleni, ki-torúlni, ki-vágni, ki-írtani. *Syn.* ſkazit, wihubit, wikázit, wipuſtatit, wizdwihnút, zhubit, zruſit. *Usus.* Meſto wihlaſit, civitatem abolere, die Stadt zerſchleifen, a' várast ki-törleni. 3) *tropice.* Negaku Wec ſ Pamati wihlaſit, wimazat: memoriam delere rei alicuius, eine Sache in Vergeſſenheit bringen, ihr Gedächtniß auslöſchen: valamelly dologról el-felejtkezni; az ö emlékezetit sziviböl ki-törleni.

Wihlaſitel, a, m. v. **Wihladzowač**.

wihlade *adv.* v. hladňe.

wihladlí, á, é, *adj.* v. hladní, wihladnutí.

Wihladloſt, i, f. v. Glad, **Wihladnutí**.

wihladnút, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: famelicum fieri, famem concipere: hungrig werden, meg-éhezni. *Syn.* Gladi mret. *boh.* wihladowe'ti.

* **wihládnút**, dnul, (del), dňem, V. P. *imp.* dňi, v. wihlédnút.

wihladnutí, á, é, *p. c.* famelicus effectus, a, um: hungrig geworden, meg-éhezett, éhes. *Syn.* hladní, wihladlí.

Wihladnutí, á, n. famis conceptio, das Hungrigwerden, meg-éhezés, éhség. *Syn.* Glad, **Wihladloſt**.

Wihladzowač, a, m. politor, expolitor, praepolitor: samiator, is, m. Polirer, Auspolirer: ki-simító, pallérozó, tsiszár. *Syn.* Gladič, **Wihlaſitel**. 2) abolitor, exstinctor, deletor, sublator: Vertilger, ki-törlö, ki-vágó, ki-írtó. *Syn.* Skazec, Zruſitel.

Wihladzowáňí, á, n. v. **Wihlaſeňí**.

wihladzowat, zowal, zugem *freq.* ex wihlaſit. *boh.* wihlazowati.

wihláſení, á, é, *p. c.* promulgatus, poclamatus, publicatus, a, um: öffentlich bekannt gemacht, kund gemacht, verkündigt: ki-hirdettetett, ki-hiresítletett. *Syn.* ohláſení, wihlaſowaní.

Wihláſeňí, á, n. promulgatio, proclamatio, publicatio, nis, f. Verkündigung, öffentliche Bekanntmachung: ki-hirdetés, ki-hiresítés, ismeretessé (közönségessé) tévés. *Syn.* Ohláſeňí, Ohláſka, Oznámeňí, **Wihlaſowáňí**.

wihláſit, il, ím, V. P. *imp.* wihlaſ: promulgare, publicare, proclamare, vulgare, divulgare, evulgare, pervulgare, notum omnibus reddere rem: verkündigen, kundbar (öffentlich bekannt) machen, ausruffen: ki-hirdetni, ismeretesséteni. *Syn.* ohláſit, wihlaſowat, oznámit. *boh.* prohlaſiti. *Usus.* Nekoho zá Zlodega wihláſit, aliquem a malefactis publicare, Jemanden

den als einen Uebelthäter ausruffen: lopástól (tolvajságtól) valakit ki-hirdetni. *II. rec.* wihlaſit ſa, v. prehláſit ſa.

Wihlaſitel, a, m. v. Wihlaſowatel.

Wihláſní, ného, m. idem.

wihlaſowaní, á, é, *p. c.* v. wihláſení.

Wihlaſowáňí, á, n. v. Wihláſeňí.

wihlaſowať, ſowal, ſugem, V. I. *imp.* ſug, v. wihláſit.

Wihlaſowatel, a, m. promulgator, proclamator, publicator, evulgator, divulgator, pervulgator, praeco. nis, m. Verkündiger, Kundmacher, Ausruffer: ki-hirdetö, ki-híresitö, közönségessé (ismeretessé) tevö. *Syn.* Ohlaſitel, Oznamitel, Oznamowatel, Wihlaſitel. *boh.* etiam. Biřič.

† wihlazowati, owal, ugi (u) v. wihladzowať.

Wíhled, u, m. prospectus, us, m. die Ausſicht, das Hinausſehen, der Proſpekt, das vor ſich Hinſehen, oder die Gelegenheit wohin zu ſehen: ki-látás, nézés, ki-nézés, meszsze elnézés. *Syn.* Wihledáňí, Wihlédka. *boh.* Wihlídka. *Usus.* Welmi pekní Wihled, pulcherimus prospectus, recht ſchöne Ausſicht, ein ſchöner Proſpekt: kies hely a' honnan meszsze el-láthatni.

Wihledač, a, m. v. Wihledáwač.

wihledaní, á, é, *p. c.* exquisitus, delectus, electus, a, um: ausgeſucht, ausgeleſen: fel (ki) keresett, ki-választatott.

Wíhledáňí, á, n. exquisitio, nis, f. delectus, selectus, us, m. Ausſuchung, Ausleſung: kikeresés, ki-választás. *Syn.* Powihledáwáňí.

Wihlédáňí, á, n spectatio, prospectatio, nis, f. prospectus, us, m. das Herausſehen, ki-nézés. *Syn.* Wihlédnutí. 2) v. Wihled. 2) v. Gled, Pohled.

wihledať, al, ám, V. P. *imp.* dag: exquirere, deligere, eligere: ausſuchen, ausleſen: fel (ki) keresni, ki-választani. *Syn.* wibrať, powihledáwať.

wihlédať, al, ám, V. I. *imp.* dag: spectare foras, prospicere, prospectare: herausſehen, ki-nézni. *Syn.* hleděť, wizérať. *boh.* wihlížeti wihlidati. *Usus.* Dom na More (proti Moru) wihlédá, domus mare ad (in) mare spectat: das Haus ſieht (hat ſein Ausſehen) auf das Meer, ennek a' háznak a' tenger felé vagyon az eleje. 2) esse facie (specie) prospicere: ſehen *neutr.* eine Geſtalt haben, ausſehen: ki-nézni. *Syn.* wizírať. *Usus.* Bledí, čerwení, zelení, pekní wihlédá: est specie pallida, rubra, viridi, pulchra: er ſieht blaß, roth, grün, ſchön aus: halaványon, veresen, zölden, szépen néz-ki. Welmi pſotno wihlédá, nimis misere prospicit, er ſieht ſehr erbärmlich aus, igen nyomorúltúl néz-ki. To dobre wihlédá, habet speciem bonam, hoc decet: das ſieht gut aus, az jól néz-ki.

Wihledatel, a, m. v. seq. 1 Nro.

Wihledáwač, a, m. exquisitor, delector, elector, is, m. Ausſucher, Ausleſer: fel)ki) keresö, el-választó. *Syn.* Wihledač, Wihledatel. 2) quaesitor, inquisitor, indagator: Sucher, Nachſucher, Unterſucher: keresö, keresgetö, tudakozó, visgáló.

wihledáwaní, á, é, *p. c.* quaesitus, inquisitus, indagatus, a, um: gesucht, nachgesucht, untersucht: keresett, keresgetett, tudakoztatatott, visgáltatott. 2) petitus, gebeten, kértt, kéregetett. *Syn.* pítaní, prosení, žádaní.

Wihledáwáňí, á, n. quaesitio, inquisitio, indagatio, investigatio, nis, f. Suchung, Nachsuchung, Untersuchung: keresés, keresgetés, tudakozás, értekezés, visgálás. 2) petitio, die Bitte, das Bitten: kérés. *Syn.* Pítáňí, Proseňí, Žádáňí.

wihledáwat, al, ám, V. I. *imp.* wag: quaerere, indagare, inquirere, investigare, perquirere, pervestigare, requirere: suchen, nachsuchen, untersuchen: keresni, keresgetni, kereskedni, tudakozni, értekezni, visgálni. *Usus.* Príležitost' wihledáwat, occasionem quaerere, eine Gelegenheit suchen, alkalmatosságot keresni, Na mňe nemáš nič čo wihledáwat: apud me nihil, quod quaeras, habes, du hast nichts bei mir zu suchen, rajtam nintsen mit kereskedned. Teho wihledáwám, komu bich mogu úzkosť wigewit mohel: inquiro, apud quem evomam virus acerbitatis: ich suche, wem ich meines Herzens grossen Schmerzen, und die Bitterkeit des Gemüths offenbaren könnte: gondolkodom, kinek beszéllyem-meg szivem gyötrelmit, és fájdálmát. 2) petere, bitten, um etwas anhalten: kérni, kéregetni. *Syn.* pítať, prosiť, žádať.

wihledáwat, al, am, *freq.* ex wihledať.

Wihledáwatel, a, m. v. Wihledáwať.

Wihlédka, i, f. specula, ae, f. *Cic.* Anhöhe zum Umsehen (Achtungsgeben, Lauern), Warte, Wachthaus auf der Höhe: örálló-hely. *Syn.* Postréžka, Stréžka. *Usus.* Na Wihlédkách bič, in speculis esse *Cic.* auf der Lauer seyn, lauern, Achtung geben: örálló-helyen vigyázni, strázsálni. 2) v. Powlač. 3) pergula, ae, f. *Suet.* Boutike, oder an die Mauer befestigte Bude zum Umsehen: nézö hely, erkély. *Syn.* Wipusťeň na Dome pri Zemi. 4) v. Wihled.

wihlédnúť, dnul (del), dňem, V. I. *imp.* dňi, Oknem: prospicere per fenestram, heraus (hinaus) sehen zum Fenster: ki-nézni az ablakon. *Syn.* wihlédať, wizreť. *boh.* wihlédať, wizreť. *boh.* wihlídnúti. *II. rec.* wihlédnúť si (sebe) *cum acc. rei* ňečo: eligere, sibi prospicere: sich ausersehen, ausleſen: ki-keresni, választani magának. *Syn.* wibrať, wiwolič. *boh.* wihlídnúti sob'e (si). *Usus.* Mesto si wihlédnúť, eligere sibi locum, sich einen Ort ausleſen, helyet választani magának.

Wihlédnutí, á, n. v. Wihlédáňí.

† Wihlídáňí, n. idem.

† wihlídati, al, ám *praes.* v. wihlédať.

† wihlédaťi, al, ám, *fut.* v. wichowať.

† Wihlídka, i, f. v. Wihled, Wihlédka.

† wihlédnúti, dl, dnu *fut.* v. wihlédnúť. *II. rec.* wihlídnúť sob'e (si) v. wihlednúť si.

† wihlížeti, žel, zím, v. wihlédať.

wihlúbení, á, é, *p. c.* profundus redditus, a, um: tief gemacht, ausgetieft: méllyé tett, *Syn.* wihlubočení.

wihlúbiť, il, ím, V. P. *imp.* wihlub: profundum reddere (efficere), austiefen, tief machen: mélyé tenni. *Syn.* wihlubočiť.

wihlubočení, á, é, *p. c.* v. wihlúbení.

Wihlubočeňí, á, n. v. Wihlúbeňí.

wihlubočiť, il, ím, V. P. *imp.* boč, v. wihlúbiť.

Wihlubowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihlubowať, bowal, bugem, *freq.* ex wihlúbiť.

Wihňa, i, f. v. kowáčka Wihňa, sub kowáčka.

† Wihňa, ata, n. v. Čelustňík.

Wihnanec, nca, m. exsul, is, m. ein Vertriebener, számkivettetett.

wihnaní, á, é, *p. c.* expulsus, exturbatus, eiectus, exterminatus, proscriptus, pulsus, profligatus, a, um: ausgetrieben, herausgetrieben, ausgejagt, verjagt: ki-vettetett, ki-hajtatott, ki-üzetett, kikergetett. *Syn.* wihánaní, wipoweseňí, witworeňí, wiwreňí, *vulg.* cokaní.

Wihnáňí, á, n. expulsio, propulsio, eiectio, exturbatio, exterminatio, proscriptio, excussio, propulsio, profligatio, exactio, nis, f. Austreibung, Heraustreibung, Vertreibung, Verjagung: ki-vetés, ki (el) üzés, ki-kergetés, ki-hajtás. *Syn.* Wihánáňí, Wipoweseňí, Witworeňí, Wiwreňí, *vulg.* Cokáňí, Wihnáňí (Wipowedeňí) ſ Kragini, z Wlaſti: exilium, Verbannung, szám kivetés. 3) coercitio, repressio: Austreibung, ki-hajtás, meg-zabolázás.

wihnať, wihnal, wižeňem, V. P. *imp.* wižeň: expellere, propellere, exturbare eiicere: austreiben, heraustreiben, ausjagen: ki-hajtani, ki-üzni, ki-vetni, ki-kergetni. *Syn.* wihánať, *vulg.* cokať. Někoho preč wihnať, aliquem foras ablegare *Plaut.* Jemanden fortſchaffen, hinaus ſchaffen: valakit a' házból ki-küldeni, ki-kergetni. S Kragini někoho wihnať; gemu Wlaſť wipoweseť: in exilium pellere, interdicere alicui aquae et igni *Cic. Caes.* ins Exilium jagen; einem das Waſſer, und Feuer unterſagen, des Landes verweiſen: szám-kivetni, szám kivetésbe küldeni. Nech náſ z Wlaſt'i (ſ Kragini) wižeňú, interdicamur aqua et igni *Brut. in Cic. Ep.* Lichwu (Statek) wihnať, propellere (expellere) pecus, das Vieh austreiben, a' marhát ki-hajtani. Plod wihnať, abigere partum (faetum), die Liebsfrucht abtreiben: gyermeket veszteni. Pot wihnať, elicere (excutere) sudorem, dem Schweiß heraustreiben, veritékeztetni, izzasztani. 2) *tropice.* Swomiſelnoſť (Muſki), Zloſť někomu wihnať: compescere (coercere) alicuius pertinaciam, malitiam: den Eigenſinn, die Bosheit Jemandes austreiben, vertreiben: valaki-nyakasságát (akaratosságát) gonoszságát megzabolázni.

Wihnáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *vulg.* Cokáwáňí.

wihnáwať, al, ám, *freq.* ex wihnať. *vulg.* cokáwať.

† Wihňe, f. v. Wihňa.

wihňeſť', wihňetel, wihňetem V. P. *imp.* wihňeť: satis depsere (psui, pstum), ausknéten, jól meg-dagasztani,

ki-gyúrni. *Syn.* wiméſiť, wimíſiť. *boh.* wihňíſť'i.

wihňečení, á, é, *p. c.* satis depstus, a, um: ausgeknetet, jól meg-dagasztatott, ki-gyúrattatott. *Syn.* wiméſení, wimíſení.

Wihňečeňí, á, n. sufficiens depstio, das Ausknetten, -ung: jó meg-dagasztás, ki-gyúrás. *Syn.* Wiméſeňí, Wimíſeňí.

wihňewať ſa, al ſa, ám ſa, V. P. *imp.* ag ſa: desinere irasci, aufhören zu zürnen, meg-szünni haragudni.

Wihňígáňí, á, n. v. Wihňiťí.

wihňígať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wihňiť.

wihňiličení, á, é, *p. c.* v. zhňiličení.

wihňiličet, čel, čím, v. zhňilíčeť.

† wihňíſť'i, wihňetl, et wihnetl, wihňetu et netu *fut.* v. wihňeſť.

wihňiť, hňil, hňigem (*boh.* hňigi et u *fut.*) V. P. *imp.* wihňi: intus putrescere (putrere), putredine intus consumi: ausfaulen: ki-rothadni, roshadni.

wihňití, á, é, *p. c.* putredine intus consumtus, a, um: ausgefault, ki-rothadtt, roshadtt.

Wihňiťí, á, n. interna putredine consumtio, Ausfaulung, ki-rothadás, roshadás.

wihnogení, á, é, *p. c.* stercoratus, fimatus, a, um: gedüngt, bedüngt: meg-ganéjoztatott, trágyáztatott. *Syn.* pohnogení. 2) exulceratione sublatus, ausgeſchwärt, meg-evesültt, meg-evesedéssel meg-gyógyúltt. 3) v. wiſtaní.

Wihnogeňí, á, n. stercoratio, fimatio, nis, f. Düngung, Bedüngung: meg-ganéjozás, meg-trágyázás. *Syn.* Pohnogeňí. 2) exulceratione sublatio, Ausſchwärung, meg-evesülés, meg-evesedéssel-való meg-gyógyúlás. 3) v. Wiſtáňí.

wihnogiť, il, ím, V. P. *imp.* wihnog: stercorare, fimare: düngen, bedüngen: meg-ganéjozni, meg-trágyázni. *Syn.* pohnogiť. *II. rec.* wihnogiť ſa, exulceratione (suppuratione) tolli, ausſchären, meg-evesedni, meg-érni, meg-evesedéssel meg-gyógyúlni. 2) v. wiſrať ſa.

Wihnogiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihnogíwať, al, ám, *freq.* ex wihnogiť. *II. rec.* wihnogíwať ſa *freq.* ex wihnogiť ſa.

wihnúť, hnul, hnem V. P. *imp.* wihni, *cum et sine dat.* ňekomu ſ Ceſti: excedere via (ex via), decedere de via alicui: Jemanden ausweichen vom Wege, aus dem Wege gehen, es geſchehe Erenthalben, oder nicht: valakinek az útból kitérni. *Syn.* wihíbať, wihíbať ſa, wihnúť ſa, wiſtúpiť. *Usus.* Wihni, apage, apage te, apage sis *Plaut. Ter.* weg mit dir, geh: vakarj tova. *Prov.* Opilému Cloweku i Pan Boh ſ Ceſti wihňe, v. opilí. 2) v. uhnúť, umknúť ſa. *II. rec.* wihnúť ſa, idem.

Wihnutí (ſ Ceſti), á, n. decessus, us, m. decessio, declinatio, nis, f. Ausweichung von Wege, ki-térés. *Syn.* Wihíbáňí, Wiſtúpeňí. 2) v. Uhnutí, Umknutí.

wihoblení, á, é, *p. c.* v. wihoblowaní.

Wihobleňí, á, n. v. Wihoblowáňí.

wihoblit, il, ím V. P. *imp.* bli, v. wihoblowať.

wihoblowaní, á, é, *p. c.* de-

do-

dolatus, laevigatus), a, um: abgehobelt, ausgehobelt: meggyalúltt. 2) politus, abgehobelt, ki-pallérozott, ki-palléroztatott.

Wihoblowáňí, á, n. dedolatio, laevigatio (politio): Abhobelung, Aushobelung: meggyalulás. 2) politio, perpolitio: Abhobelung, ki-pallérozás.

wihoblowať, lowal, lugem V. P. *imp.* blug: dedolare, (laevigare): abhobeln, aushobeln: ki-gyalulni (-lom). 2) Člowěka, Mrawi: polire *hominem, mores*: abhobeln, Menschen, Sitten: ki-pallérozni.

Wihoď, u, m. compascuus ager, commune pascuum: eine gemeine Weide, közönséges legelő mező. *Syn.* obecní Paſének, obecná Paſa, Paſtwa.

Wihoďek, dku, m. eiectamentum, reiiculum deterrimum quidque: Auswurf, Ausſchuß, das Schlechtere, was ausgeworfen wird: el-hányó (el-vetendő, meg-hánytt, megvetett) dolog. *Syn.* Wíběrek. *Plur. nom.* Wihoďki, *gen.* ſkow, ꝛc.

wihoďení, á, é, *p. c.* eiectus, proiectus, a, um: ausgeworfen, hinausgeworfen: ki-vetett, ki-hánytt. 2) reiectus, secretus: ausgeſchoſſen, ausgeworfen, verworfen: meg-hánytt, ki (el, meg) vetett, el-választatott. *Syn.* wiberaní, wibraní. 3) subiectus, in sublime iactus: aufgeworfen, in die Höhe geworfen: fel-hánytt, fel-vetett (vettetett). *Syn.* wihádzaní.

Wihoďení, á, n. eiectio, proiectio, nis, f. Auswerfung, Hinauswerfung: ki-vetés, ki-hányás. 2) reiectio, secretio: Ausſchießung, Auswerfung, Verwerfung: meg-hányás, ki (el, meg) vetés, el-választás. *Syn.* Wiberáňí, Wibráňí. 3) subiectio, iactio in aera: Aufwerfung, das Werfen in die Höhe: fel-hányás, felvetés. *Syn.* Wihádzáňí.

wihoďiť, il, ím, V. P. *imp.* wihoď: eiicere, proiicere: auswerfen, hinauswerfen Menſchen, oder Dinge: ki-vetni, ki-hányni. 2) reiicere, secernere: ausſchießen, auswerfen, verwerfen z. B. das Geld: meg-hányni, ki (el, meg) vetni, el-választani. *Syn.* wiberať, wibrať. 3) subiicere, in sublime (in aera) iacere: aufwerfen, in die Höhe werfen: fel-vetni, fel-hányni. *Syn.* wihadzowať. *Usus.* Koň Zadkem wihoďil.

wihoďní, á, é, *adj.* reiectaneus *Cic.* reiiculus, a, um: verwerflich, el-hányó, el-vetendő. *Syn.* wiberní.

wihogení, á, é, *p. c.* curatus, persanatus, a, um: ausgeheilt, völlig geheilt: ki-gyógyíttatott, meg-gyógyúltt, ki-lábadozott, ki (meg) orvosoltatott, *Syn.* wizdrawení, wiléčení.

Wihogeňí, á, n. persanatio, curatio, nis, f. Ausheilung, meg-gyogyulás, ki-labadozás, ki-orvosolás, meg-gyógyítás, meg-orvoslás. *Syn.* Uzdraweňí, Wiléčeňí.

wihogiť, il, ím V. P. *imp.* wihog: persanare, curare: völlig heilen, ausheilen: ki (meg) gyógyítani, ki (meg) orvosolni. *Syn.* uzdrawiť, wiléčiť. *II. rec.* wihogiť ſa: curari, sanari, persanari: ſich ausheilen, geheilt werden: meg (ki) gyógyulni, ki-orvosoltatni, ki-lábolni. *Syn.* wizdrawěť, wiléčiť ſa.

Wi-

Wihogiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihogiwať, al, ám *freq.* ex wihogiť. *II. rec.* wihogiwať ſa, *freq.* ex wihogiť ſa.

wiholení, á, é, *p. c.* extonsus, tondendo exemtus, a, um: ausbarbirt, durch Barbieren weggeſchaft, oder gemacht: ki-beretvált. Wiholená Korunka.

Wiholeňí, á, n. extonsio, per tonsionem sublatio aut efformatio: Ausbarbierung, ki-beretválás.

wiholiť, il, ím, V. P. *imp.* wihol: extondere, tondendo eximere, vel efformare: ausbarbieren, durch Barbieren wegſchaffen, oder machen: ki-beretválni (-lom).

Wiholiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiholiwať, al, ám, *freq.* ex wiholiť.

Wíhon, u, m. saltus communis, Gemeintrift, közönséges berek, liget. *Syn.* Berek.

Wíhonček, nečku, m. *dem.* parvus saltus, ein kleiner Gemeintrift, kis berek.

wihoňení, á, é, *p. c.* satis agitatus, a, um: genug gejagt, getrieben: eleget hajtott, kergetett. 2) agitando fatigatus (lassatus), abgejagt, abgetrieben, müde gejagt, durch Jagen ermüdet: meg-hajtott, meg-hajtatott, a' hajtásban ki-fárasztatott. *Syn.* prehnatí.

wihoňiť, il, ím, V. P. *imp.* wihoň: satis agitare (pellere), genug treiben, jagen: eleget hajtani, kergetni. *Syn.* wihádzať. *boh.* wiházeti, wimetati. 2) agitando (pellendo) fatigare, lassare: abjagen, abtreiben, müde jagen, treiben: meg-hajtani, nagy hajtás által ki-fárasztani. *Syn.* prehnať. *II. rec.* wihoňiť ſa, satis vagari, genug herumſchweifen, eleget tsavarogni. Mohel ſi ſa celí Deň doſť wihoňiť, tota die satis vagari poteras, du haſt den ganzen Tag genug herumſchweifen können, nap estig eleget tsavaroghattál.

Wihorenec, nca, m. v. Pohorelec.

wihorení, á, é, *p. c.* ardendo absumtus, deflagratus, a, um: ausgebrannt, abgebrannt: el-égett. *Syn.* dohorení, zhorení. 2) conflagratus, exustus: abgebrannt, verbrannt: ki-égett, 3) intus combustus (exustus), ausgebrannt, inwendig verbrannt: belöröl ki-égett, tüztöl megemésztetett.

Wihoreňí, á, n. deflagratio, exarsio, ardendo causata absumtio: Abbrennung, Verzehrung durch Feuer: el-égés. *Syn.* Dohoreňí, Zhoreňí. 2) conflagratio, exustio: Abbrennung, Verbrennung, das Ausbrennen: ki-égés. 3) interna combustio (exustio): inwendige Verbrennung, belöröl-való ki-égés, megemésztés.

Wihoreniſko, a, n. v. Pohoreliſko.

wihoreť, rel, rím V. P. *imp.* wihor: deflagrare, exardere, desinere ardere, absumi, deficere: durchs Feuer verzehrt werden: el-égni. *Syn.* dohoreť, zhoreť. *Usus.* Wihorel Oheň, ignis desiit urere, das Feuer iſt abgebrannt, elégett (el-alutt) már a' tüz. Wihorela mi Swíčka, desiit ardere (lucere) mihi candela, die Kerze iſt mir abgebrannt, el-égett a' gyertyám. 2) conflagrare, exuri: brennen, ausbrennen, verbrennen, durch

das

das Feuer vernichtet werden: ki-égni. *Usus.* wihorel ſem, amisi mea vi flammarum; exustus sum, conflagrarunt mihi omnia: ich bin abgebrant, el-égtem. 3) intus comburi, exuri: ausbrennen (*neutr.*), inwendig verbrannt werden: belöről 4) poenas dare, luere: bûßen, meg-adni az árát, meg-fizetni. *Usus.* Ti ſi prewiňil, a gá (ſem pre ťeba) wihoreť muſel: tu peccasti (culpam admisisti), et ego poenas dedi: du haſt dich verſündigt, und ich hab's bûßen müſſen: te bünhödtél, és én adtam-meg az árát.

wihoſpodarení, á, é, *p. c.* bona rei familiaris administratione paratus (comparatus, quaesitus, acquisitus, collectus), *vulg.* oeconomisatus, a, um: erwirthſchaftet, durch gute Wirthſchaft erworben: jól gazdálkodva szerzett, gyüjtött. *Syn.* wiǵazdowaní.

Wihoſpodáreňí, á, n. bona rei familiaris administratione paratio (comparatio, quaesitio, acquisitio, collectio), *vulg.* oeconomisatio: Erwirthſchaftung, Erwerbung durch gute Wirthſchaft: jó gazdalkodással való szerzés, gyüjtés. *Syn.* Wiǵazdowáňí.

wihoſpodáriť, il, ím V. P. *imp.* dat: bene administrando rem familiarem parare (comparare, quaerere, acquirere), *vulg.* oeconomisare: erwirthſchaften, durch gute Wirthſchaft erwerben: gazdálkodni, jól gazdálkodva szerzeni, gyüjteni (tök). *Syn.* wiǵazdowať. *Usus.* Ťať biſme zle wihoſpodárili, sic male administraremus rem familiarem, ſo würden wir ſchlecht wirthſchaften, igy roszszúl gazdálkodnánk.

Wihoſt, u, m. manumissio, liberatio, nis, f. Freylaſſung eines Leibeigenen, fel-szabadítás, el-botsátás. *Syn.* Prepuſt'eňí. 2) litterae manumissionales (libertatem dantes), Freiheitsbrief, in Anſehung der Leibeigenſchaft, felszabadító levél a' jobbágyságból. *Syn.* wihoſtní (prepuſtní) Liſt. *Usus.* Wihoſt dať Spolkom, communioni renuntiare, die Gemeinſchaft aufkündigen, az egyességtöl el-szakadni.

wihoſt'ení, á, é, *p. c.* libertus, manumissus, libertati adsertus, a, um: freigelaſſen, von der Leibeigenſchaft befreit: fel-szabadíttatott. *Syn.* ſ Poddanſtwá prepuſt'ení. 2) convivio exceptus (honoratus), mit einem Schmauſe bewirthet, meg-vendégeltetett. *Syn.* wihoſtní, wičaſtowaní, uhoſt'ení.

Wihoſt'eňí, á, n. v. **Wihoſt.** 2) convivio exceptio (honoratio, Bewirthung mit einem Schmauſe, meg-vendégelés. *Syn.* Wičaſtowáňí, Uhoſt'eňí.

wihoſt'iť, il, ím V. P. *imp.* wihoſt: manumittere, liberare, libertati adserere: freilaſſen, von der Leibeigenſchaft befreien: fel-szabaditani a' jobbágyságból, ki-botsátani. *Syn.* ſ Poddanſtwá prepuſt'iť, od ňeho oſloboſiť. 2) convivio excipere (honorare), mit einem Schmauſe bewirthen, meg-vendégelni, vendégséggel meg-tisztelni. *Syn.* wičaſtowať, uhoſt'iť.

wihoſtní, á, é, *adj.* v. wihoſt'ení. *Syn.* Wihoſtní Sin, libertinus, maiorennis: ein freigelaſſener Sohn, szabadságra mentt (maga szárnyaira botsátott) fiú.

wihotowení, á, é, *p. c.* apparatus, praeparatus, paratus, factus, effectus, confectus, a, um: verfertigt, fertig gemacht: meg-készítetett, kész. *Syn.* dohotowení. *Usus.* Wec geſt dokonále wihotowená, operi extrema (suprema) manus accessit, das Werk iſt ganz (vollkommen) verfertigt, a' múnka egészen kész, végbe vitetett.

Wihotoweňí, á, n. apparatio, praeparatio, effectio, confectio, nis, f. Verfertigung, meg-készítés. *Syn.* Dohotoweňí.

wihotowiť, il, ím V. P. *imp.* tow: apparare, praeparare, facere, efficere, conficere: verfertigen, fertig machen: megkésziteni (-tem). *Syn.* dohotowiť.

Wihotowitel, á, m. apparator, praeparator, effector, opifex: Verfertiger, meg-készítö, mester ember.

Wihotowowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihotowowať, wowal, wugem *freq.* ex wihotowiť.

Wihowárač, a, m. v. Wimlúwač.

wihowárani, á, é, *p. c.* v. wimlúwaní.

Wihowáráňí, á, n. v. Wimlúwáňí.

wihowárať, al, ám V. I. *imp.* ag, v. wimlúwať. *II. rec.* wihowárať ſa, v. wimlúwať ſa.

Wihowárka, i, f. v. Wimluwa.

wihoweni, á, é, *p. c.* v. uhoweni.

Wihoweňí, á, n. satisfactio, Genugthuung: elég-tétel. *Syn.* Uhoweňí, Doſťiučiňeňí.

wihowet, wel, wim, V. P. *imp.* wihow *cum dat. pers.* ňekomu: satisfacere, Genüge thun, eleget tenni. *Syn.* uhowet, doſťiučiňiť.

† wihow'eti, w'el, wim *fut.* idem.

Wihowora, i, f. v. Wimluwa.

wihoworeňí, á, é, *p. c.* v. wimluweni.

Wihoworeňí, á, n. v. Wimluweňí.

wihoworiť, il, ím, V. P. *imp.* wor, v. wimluwiť. *II. rec.* wihoworiť ſa, v. wimluwiť ſa.

Wihoworka, i, f. v. Wimluwa.

wihoworňe *adv.* v. wimluwňe.

wihoworni, á, é, *adj.* v. wimluwni.

Wihowornoſť, i, f. v. Wimluwnoſt.

wihrabaní, á, é, *p. c.* rastro exemtus, erastratus, a, um: durch Rechen herausgebracht, ausgerecht: ki-gereblett, gereblével ki-kapartatott, ki-szedett. 2) v. wihrebaní.

Wihrabaňí, á, n. rastro exemtio, erastratio, nis, f. Ausrechung, Herausbringung durchs Rechen: ki-gereblélés, gereblével-való ki-kaparás, kiszedés. 2) v. Wihrebáňí.

wihrebať, bal, bem, V. P. *imp.* wihrab: rastro (pecline) eximere, erastrare: ausrechen, durch Rechen herausbringen: ki-gereblélni, gereblével ki-kaparni. ki-szedni. 2) v. wihrebať.

† wihrabaťi, al, ám et bi et bu *fut.* v. wihrebať.

Wihrabowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihrabowať, bowal, bugem, *freq.* ex wihrabať.

wihraženi, á, é, *p. c.* v. ohraženi, zahraženi.

Wihraženi, á, n. v. Ohraženi, Zahraženi.

wihrašiť, il, ím, V. P. *imp.* wihraš, v. ohrašiť, zahrašiť.

Wihradzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihradzowať, zowal, zugem, *freq.* ex wihradiť.

Wihrané, ného, n. bravium palmarium, i, n. das Geſchenk der Sieghaften, győzedelemért-való ajándék. *Syn.* hrační Základ; Dar, kteří ſa Zwítazitelom dáwá.

wihraní, á, é, *p. c.* lucro acquisitus, lucrifactus, a, um: gewonnen, meg-nyert, megnyerettetett. *Syn.* zíſkaní, zoſožení. 2) v. zwítazení. 3) v. wihušení.

Wihráňí, á, n. lucrum, i, n. lucrifactio, f. der Gewinn, das Gewinnen: nyeresség meg (el) nyerés. *Syn.* Ziſk, Oſoh. *Prov.* Prwňé Wihráňí, z Wačku Wihnáňí: prima fortuna raro bona, das erſte Glück iſt ſelten gut, ritkán jó az első szerentse. 2) v. Zwítazeňí. 3) v. Wihušeňí.

wihrať, al, ám (*vulg.* wihragem), V. P. *imp.* wihrag: wihrag: lucrari, vincere: gewinnen, ſorgen, z. B. im Treffen, im Prozeſſe, im Disputiren, im Spiele: nyerni, nyertesnek lenni, meg (el) nyerni. *Usus.* Bitku wihrať, vincere praelio; victoriam referre (reportare, consequi): ein Treffen gewinnen, a' viadalban nyertesnek lenni, meggyőzni. Bitku wihral; Wítazstwí obdržal: cessit illi victoria *Virg.* er hat den Sieg erhalten, övé lett a' győzedelem; ő a' győzedelmes. Hru wihrať, vincere ludo, das Spiel gewinnen, a' játékot meg-nyerni. Mi ſme wihrali; naſe geſt Witazstwí; máme, čo ſme chceli; wir haben gewonnen: wir haben, was wir verlangten: miénk a' nyeresség; meg-lett, a' mit kivántunk. Súd (Práwo, Proceſ) wihrať, auferre litem *Plaut.* vincere causa, obtinere (vincere) causam: einen Proceß gewinnen, a' pört meg-nyerni. Pri Práwe gá wihrám, in judicio vincam, vor Gericht werde ich es gewinnen, a' törvény előtt meg-nyerem a' pört. Základ wihrať, vincere sponsione (sponsionem, die Wette gewinnen, fogadást meg-nyerni. *Prov.* Wihral ſ Pece na Hlawu. v. Hlawa 1. Nro. 2) v. zwítazit. 3) finem facere lusui, eludere: ausſpielen, elvégezni (el-hagyni) a' játékot, ki-játzani. Wihragme tu Hru. 4) v. wihúſť.

† wihrati, al, agi (u) *fut.* idem. 1. Nro.

wihrát, rál, regem, V. P. *imp.* wihreg: calefacere, tepefacere, fovere: erwärmen, megmelegíteni. *Syn.* rozehrát, zehrát. 2) calefacere, candefacere: erheitzen, heiß machen: meg-melegíteni, tüzesíteni. *Syn.* zapáliť, zehrát. *boh.* wihřáti.

wihrávať, al, ám, *freq.* ex wihrat. *Syn.* wihudávať. *Usus. ad 4tum.* Čiňáňi mu wihrávagú.

Wihrážáňí, á, n. jactatio (intentatio) minarum, comminatio, minitatio, nis, f. Vorbringung, der Drohworte, Drohung: fenyegetés. *Syn.* Hrozeňí, Wihrážka. *boh.* Wihrožowáňí.

wihrážať ſa, al ſa, ám ſa V. I. *imp.* žag ſa, *cum sociali rei* z ňečim: minas jactare (intentare), minari, comminari, minitari: drohen, Drohworte vor-

vorbringen: fenyegetni. *Syn.* hrozit ſa, *boh.* wihrožowati. *Usus.* Richtár ſ Kladú, a Kňaz ſ Peklem ſa wihrážá: judex cyppum, sacerdos infernum minatur: es droht der Richter mit dem Stocke, und der Prieſter mit der Hölle: kalodával a' biró, pokollal fenyeget a' Pap.

wihrázšeni, á, é, *p. c.* v. wihrašeni.

Wihrázšeňí, á, n. v. Wihrašeňí.

wihrázšit, il, ím, V. P. *imp.* zši, v. wihrašit.

Wihrážka, i, f. v. Wihrážáňí.

wihrbeni, á, é, *p. c.* zhrbeni.

Wihrbeňí, á, n. v. Zhrbeňí.

wihrbit, il, ím, V. P. *imp.* wihrb, v. zhrebit.

Wihrbowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihrbowat, bowal, bugem, *freq* ex wihrbit.

wihrdúſeni, á, é, *p. c.* v. widuſeni.

Wihrdúſeňí, á, n. v. Widuſeňí.

wihrdúſit, il, ím, V. P. *imp.* duſ, v. widuſit.

wihrebaní, á, é, *p. c.* erasus, erutus, effrictus, a, um: ausgeſcharrt, herausgeſcharrt: ki-kotrott, ki-kotortatott. *Syn.* wihrabaní, wikutaní, wikutrani.

Wihrebáňí, á, n. erasio, erutio, effrictio, nis, f. Ausſcharrung, Herausſcharrung, z. B. der Erde: ki-kotrás. *Syn.* Wihrabáňí, Wikutáňí, Wikutráňí.

wihrebat, bal, bem, V. P. *imp.* wihreb: eradere, eruere, effricare: ausſcharren, herausſcharren: ki-kotorni. *Syn.* wihrabat, wikutat, wikutrat. 2) eruendo (eradendo) exhaurire, vacue facere: ausſcharren, durch Scharren ausleeren, leer machen: ki-kotorni, kotrással ki-üresiteni.

Wihrebowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihrebowat, bowal, bugem, *freq.* ex wihrebat.

wihreſeni, á, é, *p. c.* objurgatus, verbis castigatus, a, um: ausgeſcholten, meg (ki) szidott, meg-dorgáltatott, meg-pirongatott, meg-feddetett, öszve hordatott. *Syn.* wičertowaní, wikarhaní, wilátí, *boh.* wihubowaní, wimluweni, wiplíſňení.

Wihreſeňí, á, n. objurgatio, verbalis castigatio: Ausſcheltung, meg (ki) szidás, megpirongatás, meg-dorgálás, meg-feddés, öszve-hordás. *Syn.* Wičertowáňí, Wikarňí, Wilátí, *boh.* Wihubowaňí, Wimluweňí, Wiplíſňeňí.

wihreſit, il, ím, V. P. *imp.* wihreſ: arguere, redarguere, corripere, reprehendere, expostulare, increpare, excipere, objurgare, verbis castigare: ausmachen, ausſchelten, meg (ki) pirongatni, megdorgálni, meg-feddeni, öszve-hordáni. *Syn.* wičertowat, wikarhat, wilát, *boh.* wihubowati, wimlúwiti ňekomu, wiplíſňiti.

Wihreſitel, a, m. objurgator, verbalis castigator: Ausſchelter, meg (ki) szidó, meg-pirongató, meg-feddö, megdorgáló, öszve hordó.

wihreſitelow, a, e, *adj. poss.* objurgatoris, dem Ausſchelter gehörig, meg-dorgálóé, megpirongatóé.

Wihréwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihréwat, al, ám, V. I. *imp. freq.* ex wihrát (regem): de-

sinere

sinere calere (calefacere) aufhören zu wärmen (warm zu ſeyn), többé nem melegíteni, melegnek nem lenni. *Usus.* Wihréwa mu Izba, non eidem calefit cubile, ſein Zimmer wird nicht geheizt, nem meleg a' szobája; nem fütenek néki. Wihréwá mu, až ma ſ'la na Nofi, valde friget, es iſt ihm ſehr kalt, igen fázik.

† wihříti, wihřil et wihřel, wihřegi (u) *fut.* v. wihrát.

wihrizení, á, é, *p. c.* emorsus, erosus, mordendo evulsus, a, um: ausgebiſſen, ausgenagt: ki-rágott, ki-marlt, harapott. *Syn.* wikuſaní.

Wihrizeňí, á, n. erosio, emorsio; mordendo evulsio, nis, f. Ausbeiſſung, Ausnagung: kirágás, ki-marás, ki-harapás. *Syn.* Wikúſáňí.

wichriznúť, žnul (zel), žňem, V. P. *imp.* žni, v. wihrížť.

Wihrizowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihrizowať, zowal, zugem *freq.* ex seq.

wihrížť, žel, žem, V. P. *imp.* wihriž: emordere, erodere, mordendo evellere: ausbeißen, durch Beiſen, oder mit den Zähnen herausbringen: ki-harapni, ki-marni, ki-rágni. *Syn.* wikúſať.

wihrnaní, á, é, *p. c.* v. wihrnutí.

Wihrnáňí, á, n. v. Wihrnutí.

wihrnať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wihrnúť.

Wihrnowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihrnowať, nowal, nugem *freq.* ex seq.

wihrnúť, nul, ňem, V. P. *imp.* wihrň: urgere foras, extrudere: hinaus drängen von einer Menge: ki-tolni. 2) protrudere, hervordrängen: elö tolni. 3) complicare, reflectere, revolvere, reducere, adtollere, sursum ducere, subducere: aufſtreifen, hinaufſtreifen, z. B. den Ermel, das Hemde: fel-türni (-röm), fel-kötni. *Syn.* uhrnúť, ukaſať, wikaſať, wizdwihnúť, zahrnúť. *Usus.* Rukáwi wihrnúť, manicas ad cubitum usque adtollere (reducere), die Ermeln aufſtreifen, fel-türözni (zöm). *II. rec.* wihrnúť ſa, erumpere foras, hinausdringen, kiütni, ki-rohanni, ki-fakadni, ki-omlani. 2) prorumpere, erumpere: hervordringen, ki-fakadni, ki-felé tolakodni, elöre nyomódni. 3) nudare se (brachia), ſich aufſtreifen; den Arm, oder das Hemde aufſtreifen: fel-türözni, fel-türni az inget.

wihrnuti, á, é, *p. c.* extrusus, a, um: hinausgedrängt, ki-toltt. 2) protrusus, hervorgedrängt, elö toltt. 2) subductus, succinctus, reflexus, revolutus, reductus; hinauf geſtreift aufgeſtreift: fel-türtt, fel-kötött, fel-türözött, fel-emeltetett. *Syn.* uhrnutí, wihrnutí, zahrnutí, ukaſaní, wikaſaní, widwihnutí.

Wihrnutí, á, n. trusio, extrusio, nis, f. Hinausdrängung, ki-tolás. 2) protrusio, Hervordrängung, elö-tolás. 3) subductio, succintio, revolutio, reductio: Hinaufſtreifung, Aufſtreifung: fel-türés, fel-türözés, fel-kötés. *Syn.* Uhrnutí, Widwihnutí, Wihrnutí, Wikáſaňí.

† Wihrožowáňí, n. v. Wihrážáňí.

† wihrožowati, owal, ugi (u), v. wihrážať ſa.

wihubení, *p. c.* eversus, vastatus, devastatus, pervastatus,

a,

a, um: zerſtört, verwüſtet: ki (el, meg) rontatott, ki-pusztíttatott *Syn.* wihlaďení, wíkazení, wipuſtatení, wiwrátení. *vulg.* wihumplowaní.

Wihubeňí, á, n. eversio, excisio, devastatio, pervastatio, depopulatio. nis, f. Zerſtörung, Verwüſtung: ki-pusztítás, ki (el, meg) rontás. *Syn.* Wihlaďeňí, Wikazeňí, Wipuſtateňí, Wiwráteňí. *vulg.* Wihumplowáňí.

wihubiť, il, ím V. P. *imp.* wihub: evertere, exscindere, vastare, pervastare, populari, depopulari: zerſtören, verwüſten, z. B. Aecker, Land, Stadt: ki (el, meg) rontani, ki-pusztítani. *Syn.* wihlaďiť, wikaziť, wipuſtatiť, wiwrátiť, *vulg.* wihumplowať.

wihubowaní, á, é, *p. c.* v. wibuchnutí. 2) v. wihubeňí.

Wihubowáňí, á, n. v. Wibuchnutí. 2) v. Wihubeňí.

wihubowať, bowal, bugem, V. P. *imp.* bug, v. wibuchnúť. 2) v. wihubiť.

† **wihubowaťi**, owal, ugi (u), v. wihreſiť.

wihúdaní, á, é, *p. c.* v. wihuďeňí.

Wihúdáňí, á, n. v. Wihuďeňí.

wihúdať, al, ám, V. I. *imp.* dag, v. wihuſť. *Syn.* wihrávať. *Usus.* Nech ťi pſi wihúdagú, nugatoria imprecatio.

Wihudáwáňí, á, n. v. Hudba.

wihudávať, al, ám, *freq.* ex wihúdať. *Syn.* húſť, wihrávať.

wihuďení, á, é, *p. c.* ex wihúſť: fidibus, elusus, a, um: ausgegeigen, ki-hegedültetett. *Syn.* wihúdaní, wihraní.

Wihuďeňí, á, n. fidibus facta elusio, Ausgeigung, ki-hegedülés. *Syn.* Wihúdáňí, Wihráňí.

wihúďlení, á, é, *p. c.* adtritus, a, um: abgewetzt, ausgewetzt: ki-dörgölt, ki-dörgölödött, ki-kopott, ki-koptatott. *Syn.* widraní. 2) adtenuatus, enervatus et exsanguis, confectus: abgemergelt, ausmergelt: meg-rongyollott, el-erötlenedett, meg-emésztetett (-tetett), erötlen, és el-vajutt.

Wihúďleňí, á, n. adtritio, Ausweţung: ki-dörgölés, ki-dörgölödés, ki-koptatás, ki-kopás. *Syn.* Widráňí. 2) adtenuatio, enervatio, confectio: Abmergelung, Ausmergelung: meg-erötlenítés, meg-emésztés, bomlás.

wihúďliť, il, ím, V. P. *imp.* ďli: exterere: ausweţen, abweţen: ki-dörgölni (löm), ki-koptatni. *Syn.* widrať. 2) adtenuare, enervare, conficere: abmergeln, ausmärgeln, ausmergeln: meg-erötleníteni, fogyatni testét, el-fogyatni, meg-emészteni. *II. rec.* wihúďliť ſa, adteri, ſich abweţen, abgewetzt werden: ki-dörgölödni (döm), ki-kopni, meg-aggni. 2) adtenuari, enervari, confici: abgemergelt (ausgemergelt) werden, meg-erötlenedni, meg-emésztetni, meg-bomlani.

Wihuďlowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihuďlowať, lowal, lugem, *freq.* ex wihúďliť. *II. rec.* wihúďlowať ſa, *freq.* ex wihúďliť ſa.

* **wihumplowaní**, á, é, *p. c.* v. wihubeňí.

* **wihumplowať**, lowal, lugem V. P. *imp.* lug, v. wihubiť.

wihuncfutowaní, á, é, *p. c.* v. huncfutowaní.

wihuncfutowať, towal, tugem V. P. v. huncfutowať. *II. rec.* wi-

wihuncfutowať ſa, v. huncfutowať ſa.

wihúſť, wihuďel, wihuďem V. P. *imp.* wihuď: eludere fidibus, ausgeigen, ki-hegedülni. *Syn.* wihúďať, wihrať. 2) desinere fidibus canere, aufhören zu geigen, többé nem hegedülni. 4) canendo fidibus parare (acquirere), durch Geigen erwerben (bekommen), ki-hegedülni, hegedüvel ki-keresni, szerezni.

wihwízdani, á, é, *p. c.* exsibillatus, sibillo explosus, a, um: ausgepfiffen, ki-sípoltt, ki-fütyültt. *Syn.* wiſmáti.

Wihwízdáňí, á, n. exsibillatio, sibillo facta explosio: das Ausspfeifen, die Ausspfeifung: ki-sipolás, ki-fütyölés. *Syn.* Wiſmáti.

wihwízdať, al, ám, V. I. *imp.* ag: exsibillare, sibillo explodere (eludere, exigere): ausspfeifen, ki-sípolni, ki-fütyölni. *Syn.* wiſmáť ſa.

Wihwízdáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wihwízdáwať, al, ám, *freq.* ex wihwízdať.

wiikreni, á, é, *p. c.* ovis privatus, *v. g. piscis*, der Rogen beraubt, z. B. Fiſch: meg-foszttott, *p. o. hal.*

Wiikreňí, á, n. ovorum exemtio, Beraubung (Herausnehmung) der Rogen, z. B. aus dem Fiſche: ki-ikrázás, ikra ki-vévés, ki-szedés.

wiikrič, il, ím, V. P. *imp.* kri, Ribu: ovis privare, ova eximere: die Rogen herausnehmen, ikráját ki-szedni, ki-venni, ki-ikrázni.

wiirchowani, á, é, *p. c.* alutis subductus, a, um: mit ſemiſchem Leder ausgefüttert: irhás, meg (ki) irházott. *Usus.* Wiirchowané Nohawice, alutis subductae galigae, mit ſemiſchem Leder ausgefütterte Hoſen, irhás nadrág.

Wiirchowáňí, á, n. alutis facta subductio, Ausfütterung mit dem ſemiſchen Leder, meg-irházás.

wiirchowať, chowal, chugem, V. P. *imp.* chug: alutis subducere (tegere, exsuere), mit ſemiſchem Leder ausfüttern (bedecken), meg-irházni, irhával ki-varni.

wiiſť, v. wiſť.

wiiſt'ení, á, é, *p. c.* v. ziſt'ení.

Wiiſt'eňí, á, n. v. Ziſt'eňí.

wiiſt'ič, il, ím, V. P. *imp.* wiiſti, v. ziſt'ič.

wiiſtočení, á, é, *p. c.* v. ziſtočení.

Wiiſtočeňí, á, n. v. Ziſtočeňí.

wiiſtočič, il, ím, V. P. *imp.* wiiſtoč, v. ziſtočič.

Wika, i, f. vicia, ae, f. *Varr.* vicia sativa *Linn.* die Wicke, eine Hülſenfrucht: lendek bükön (lednek rosnak, rosnok, vad lentsej csápó. *Par. Páp.*) *boh.* Wikew. *Aliud est* Ledňík. 2) Planá Wika, v. Wikwica.

* wikačkowaní, á, é, *p. c.* v. wiſticowaní.

* wikačkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug, v. wiſticowať.

wikašení, á, é, *p. c.* ſuffitus, infumatus, a, um: ausgeräuchert, beräuchert: ki-füstöltt. *boh.* wikúření. 2) ſuffitu abactus, ausgeraucht, durch Rauchen vertrieben; ki-füstöltt, füstöléssel ki-hajtatott, üzettetett. 3) ſuffitu evacuatus (exhaustus), ausgeräuchert, durch Räuchern ausgeleert (leer gemacht): füstöléssel ki-üresittetett.

Wikaδeňí, á, n. suffitus, us, m. suffitio, infumatio, nis, f. Ausräucherung, Beräucherung: ki-füstölés. *boh.* Wikúřeňí. 2) per suffitum abactio, Ausräuchung, Vertreibung durch Rauchen: ki-füstölés, füstöléssel-való ki-hajtás, ki-üzés. 3) per suffitum evacuatio (exhaustio), Ausräucherung, füstöléssel-való ki-üresítés.

wikaδiť, il, ím, V. P. *imp.* wikaδ, Izbu, Swetlicu: infumare, suffire cubile: ausräuchern, beräuchern, des Geruchs wegen das Zimmer ꝛc. ki-füstölni. 2) fumo abigere, ausrauchen, durch Rauchen vertreiben: füstöléssel ki-hajtani, üzni, kergetni. 3) suffiendo vacuefacere, exhaurire: ausrauchen, durch Rauchen leer machen, ausleeren: ki-füstölni, füstöléssel ki-üresíteni.

* wikakaní, á, é, *p. c.* v. wisraní.

* wikakať, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. wisrať. *II. rec.* wikakať sa, v. wisrať sa.

Wíkal, u, m. semen genitale, sperma, atis, m. *Sulp. Sev.* der Same (Samm) der Menschen und Thiere: mag. *Syn.* prí rodné Semeno, člowečé neb Howaδé. Tok Wíkalu, v. wíkalní Tok.

wíkalní, á, é, *adj.* spermaticus: a, um: den Samen betreffend: maghoz tartozandó, magvas. *Usus.* Wíkalní Tok, gonorrhoea, ae, f. *Jul. Firm.* profluvium genitale: Samenfluß, das Ausfließen des Samens: magnak el-folyása. Wíkalné D'érki, spermatici pori *Coel. Aur.* Samengänge, mag-likok.

wikaní, á, é, *p. c.* vossitatus, a, um: ihr geheißen, geihrt: tékezett, tékeztetett, tik (ti) mondatott.

Wikáňí, á, n. vossitatio, nis, f. das Ihrzen, Ihrheißen: tékezés, tik (ti) mondás.

wikapalí, á, é, *adj.* v. seq.

wikapaní, á, é, *p. c.* decrepitus, a, um; qui, quae, quod crepuit (periit): crepirt, auscrepirt, umgekommen: meg-(ki) döglött. *Syn.* widechlí, widechnutí, wihinulí, wihinutí, wikapalí.

Wikapáňí, á, n. interitus, us, m. crepatio, nis, f. das Krepiren, Auscrepiren, Umkommen: meg (-ki) döglés. *Syn.* Widechnutí, Wihinutí.

wikapať, pal, pem, V. P. *imp.* wikap: crepare, perire, *de omnibus vel pluribus animalibus*: umkommen, crepiren, auscrepiren, meg (ki) dögleni, el-veszni. *Syn.* podechnúť, widechnúť, wihinúť. *Usus.* Wsecke Owce mu wikapali, omnes eius oves crepuere (periere), alle seine Schafe sind crepirt, mind ki-döglött a' juha.

Wikapáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikapáwať, al, ám, *freq.* ex wikapať.

wikapkaní, á, é, *p. c.* exstillatus, a, um: ausgetrieft, ausgetröpfelt, ki-tsepegedett, tsepegett. *Syn.* wiklapkaní.

Wikapkáňí, á, n. exstillatio, nis, f. Auströpfelung, Austriefung, Heraustriefung: ki-tsepegés. *Syn.* Wiklapkáňí.

wikapkať, al, ám, V. P. *imp.* kag: exstillare: austriefen, heraustriefen, auströpfeln, tropfweise herausfließen: ki (le) tsepegni. 2) exstillare, desinere stillare: aufhören zu tröpfeln (triefen): meg szünni a' tsepe-

pegestöl, többé nem tsepegni. *Syn.* wiklapkať.

Wikapkáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikapkáwať, al, ám, *freq.* ex wikapkať.

wikarhaní, á, é, *p. c.* v. wihreſení.

Wikarháńí, á, n. v. Wihreſeńí.

wikarhať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wihreſiť.

wikaſaní, á, é, *p. c.* succinctus, a, um: gegürtet, geſchürzt, aufgeſchürzt: fel-kötött. **Wikaſaňa Žena**, succincta mulier *Plaut. Syn.* wihrnutí.

Wikaſáńí, á, n. succinctio, nis, f. Gürtung, Schürzung, Aufſchürzung: fel-kötés. *Syn.* Wihrnutí.

wikáſaní, á, é, *p. c.* v. wikoſení. 2) amputatus, geſchröpft, beſchnitten, irtott. *Syn.* podkáſaní, požínaní, prižínaní. *Usus.* wikáſané Žito, amputatum triticum, geſchröpfter Weizen, irtott búza.

Wikáſáńí, á, n. v. Wikoſeńí. 2) amputatio tritici, die Schröpfe, das Schröpfen, Beſchneiden des Weizens: búza-irtás. *Syn.* Podkáſáńí Požínáńí, Prižínáńí. *boh.* Požínki, Přižínka.

wikaſať, ſal, ſem, V. P. *imp.* wikaſ, *reg. acc.* Oděw, Sukńu: succingere (*subc.*), colligere vestem, togam: gürten, ſchürzen, aufſchürzen ſein Kleid, Rock: fel-kötni (felfogni) a' ruháját, szoknyáját. *II. rec.* wikaſať ſa, succingi, succingere se (vestem): ſich aufſchürzen: fel-kötni magát. *Syn.* wihrnúť ſa.

wikáſať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wikoſiť. 2) amputare triticum, ſchröpfen, verſchneiden den Weizen: búzát irtani. *Syn.* podkáſať, požínať, prižínať. *boh.* přižínati.

wikaſlaní, á, é, *p. c.* tussiendo electus, a, um: ausgehuſtet, durch Huſten hervorgebracht: ki-köhögött, köhögéssel ki-vetett. *Syn.* wikuckaní.

Wikaſlání, á, n. per tussim electio, das Aushuſten, Aushuſtung, Hervorbringung durch Huſten, ki-köhögés, ki-hurutolás. *Syn.* Wikuckání.

wikaſlať, lal, lem, V. P. *imp.* ſli: tussi (per tussim, tussiendo) eiicere, extussire: aushuſten, durch Huſten hervorbringen, z. B. das Blut: kiköhögni, ki-hurutolni *Syn.* wikuckať. *II. rec.* wikaſlať ſa: desinere tussire, zu huſten aufhören, a' köhögéstől meg-szünni.

† **wikaſlaťi**, lal, li et lu *fut.* v. wikaſlať. *II. rec.* wikaſlat ſe, v. wikaſlať ſa.

Wikaſowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikaſowať, ſowal, ſugem, V. I. *imp.* ag: vossitare: ihrzen, ihr heißen: tékezni, tik (ti) mondani. *Prov.* Pred tím ſi mi wikal, a wčil mi uſ tikáſ, v. tikať.

Wikaz, u, m. v. Wikázáńí. *Usus. ad 1mum* Na twog Wikaz' nič mi nedagú, ad tuam assignationem nihil mihi dabunt.

wikázani, á, é, *p. c.* assignatus, determinatus, a, um: angewieſen, durch Anweiſung zugetheilt: ki-adatott, ki-adattatott, ki-szabott, ki-rendeltetett, valakire jegyzett, tulajdonittatott. 2) edictus, interdictus, prohibitus: aufgeſagt, unterſagt, verboten: ki (meg) tiltatott, ki-parantsoltatott, ki-mondatott. *Syn.* wipowědění, wihnaní.

Wikázáňí, á, n. assignatio, determinatio, nis, f. Anweiſung, Zutheilung: valakire jegyzés, tulajdonítás, ki-szabás, ki-rendelés, ki-adás. 2) edictio, interdictio, prohibitio, edictum, interdictum, prohibitum, i, n. Auffagung, Unterſagung, Verbietung: ki-mondás, ki (meg) tiltás, ki-parantsolás. *Syn.* **Wipowěděňí**, **Wihnáňí**.

wikázať, zal, žem, V. P. *imp.* wikaž, ňekomu ňečo: assignare, determinare alicui rem: Jemanden etwas anweiſen, durch Anweiſung ihm etwas zutheilen, z. B. Aecker, Holz, ꝛc. valakire jegyezni (jegyzeni), valakinek tulajdonítani, ki-adni, kiszabni, ki-rendelni, p. o. szántó földet, fát. 2) ňekoho, *vel* ňekomu z ňečeho: edicere, interdicere, prohibere: auffagen, unterſagen, verbiethen: kimondani, ki (meg) tiltani, ki-parantsolni. *Syn.* wipowěděť, wihnať. *Usus.* Ňekoho (ňekomu) z Domu wikázať: interdicere aliquem aedibus, Jemanden das Haus auffagen, verbieten: valakit ki-tiltáni a' házból. Ňekoho (ňekomu) z Mesta wikázať, aliquem urbe proscribere, Jemanden aus der Stadt verbannen, des Landes verweiſen: valakit ki-tsapni, számkivetni. Sina, Zaťa wikázať; nechcet za Sina, za Zaťa swého úznať: filium, generum abdicare, repudiare, reiicere: einen für ſeinen Sohn; Tochtermann nicht erkennen wollen, ihn verwerfen, verſtoſſen: valakit maga fiának, vöjének (vejének) ismérni (tartani) nem akarni; fiát, vöjét (vejét) ki-tagadni.

wikazení, á, é, *p. c.* v. wihubení.

Wikazení, á, n. v. Wihubeňí.

wikaziť, il, ím V. I. *imp.* wikaz: v. wihubiť.

† **wikaziti**, il, ím *fut.* v. witupiť.

Wikazowáňí, á, n. v. Wikázáňí.

wikazowať, zowal, zugem V. I. *imp.* zug, *freq.* ex wikázať.

wikefowaní, á, é, *p. c.* peniculo purgatus (eversus), a, um: ausgebürſtet: ki-kefélteteti, ki-kefézteteti.

Wikefowáňí, á, n. purgatio per peniculum, Ausbürſtung, ki-kefélés, ki-kefézés.

wikefowať, fowal, fugem, V. P. *imp.* fug: peniculo everrere (purgare), ausbürſten, ki-kefélni, ki-kefézni.

† **Wikew**, *gen.* kwe, f. v. Wika.

wikidaní, á, é, *p. c.* effusus, eiectus, egestus, a, um: ausgeworfen, ausgeſchüttet: ki-vetett, ki-vettetett, ki-töltetett. *Syn.* wikidnutí. 2) a stercore purgatus, ausgemiſtet, ki-ganéjozott, ganéjtól ki-tisztíttatott. *Syn.* ukidaní.

Wikidáňí, á, n. effusio, eiectio, egestio, nis, f. Ausſchüttung, Auswerfung: ki-vetés, ki-hányás, ki-öntés, ki-töltés. *Syn.* Wikidnutí. 2) purgatio a stercore, Ausmiſtung, ki-ganéjozás, ganéjtól való ki-tisztítás. *Syn.* Ukidáňí.

wikidať, al, ám, V. P. *imp.* ag: effundere, eiicere: etwas ſchlüpfriges oder flüßiges auswerfen, ausſchütten, ausgießen, ergießen, hinwerfen, hinſtürzen; ki-vetni, ki-hányni, ki-önteni (töm), ki-tölteni (töm). 2) *cum vel sine acc.* Hnog, Stageň (Maſtal): fimum (stercus) e stabulo egerere; stabulum a fimo (stercore): ausmiſten, ki-hányni a' ganéjt az istállóból;

az

az istállót a' ganéjtól megtisztítani, ki-ganéjozni. *Syn.* ukidať. *Usus.* Uſ ſem wikidal ze Stagňi (z Maſtale) Hnog, iam stabulum a ſimo depurgavi, ich habe ſchon den Stall ausgemiſtet, ki-hánytam immár az istállóból a' ganéjt (trágyát). *II. rec.* wikidat ſa, effundi, effluere: ſich ergieſſen, ausgeſchüttet werden, ausfließen: ki-folyni, ki-öntödni, ki-töltödni. *Syn.* wikidnúť ſa. *boh.* wikidnút ſe. 2) effundi, effundere se: ſich hinſtürzen, ausſchütten, herausſchütten: ki-rohanni, ki-jönni, ki-ütni. Z Meſta ſa wikidať, effundere sese e civitate, ſich aus der Stadt wegliefern, verſchwinden: ki-ütni a' városból.

Wikidáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikidáwať, al, ám, *freq.* ex wikidať. *II. rec.* wikidáwať ſa, *freq.* ex wikidať ſa.

wikidnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: v. wikidať 1 Nro. *II. rec.* wikidnúť ſa. v. wikidať ſa.

wikidnutí, á, é, *p. c.* v. wikidaní 1 Nro.

Wikidnutí, á, n. v. Wikidáňí, 1 Nro.

† wikidnúťi, dl, dnu, *fut.* v. wikidnúť. *II. rec.* wikidnút ſe, v. wikidať ſa.

wikipení, á, é, *p. c.* ebulliens, tis; coquendo (bulliendo) effusus (diffusus), a, um: überſotten, überkocht, überloffen im Sieden: ki-fortt, ki-forott. *Syn.* ukipení.

Wikipeňí, á, n. ebullitio, effusio (diffusio) per bullitionem, coctionem: Uiberkochung, das Uiberlaufen im Kochen (Sieden): ki-forrás. *Syn.* Ukipeňí, Wiwreloſť.

wikipeť, pel, pím V. P. *imp.* wikip: effervere, ebullire, coquendo effundi: überkochen, überſieden, im Kochen (Sieden) überlaufen, ki-forrni (ki-forrok), ki-forradni (-dok). *Syn.* ukipeť, wiwreť. *Prov.* Chudobnému i z Hrnca wikipí (wiwre), qui non habet, et quod habet, auferetur ab eo. v. chudobní.

† wikip'eťi, p'el, pím *fut.* idem.

wikipowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikipowať, powal, pugem *freq.* ex wikipeť.

† Wikič, e, m. v. Wihlédka.

† wikiſalí, á, é, *adj.* v. wikiſnutí.

Wikiſáňí, á, é, n. v. Wikiſnutí.

wikiſať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wikiſnúť.

† wikiſaťi, al, ám, et wikiſi, *fut.* idem.

wikiſlí, á, é, *adj.* v. wikiſnutí.

wikiſnúť, ſnul (ſel), ſňem V. P. ſňi: confervescere, defervescere, deferbere: vergären, ausgären, aufhören zu gären: a' forrástól meg-állani, megforrani (meg-forrok), megforni. *Usus.* Nechagú ho wikiſnúť w Sudě, sinitur fermentari in dolio, man läßt ihn (den Wein) im Faße ausgären, meg-várják, hogy jól meg-forjon a' hordóban. 2) fermentescere, gähren, megkelni (-lek). Teſto mi dobre newikiſlo.

wikiſnutí, á, é, *p. c.* quod deferbuit, ausgegoren, megfortt (forrott). *Syn.* wikiſlí. *boh.* wikiſalí. 2) fermentatus, gegoren, meg-költ.

Wikiſnutí, á, n. defervescentia, ae, f. Vergärung, Ausgärung: forrás. 2) fermentatio, Gährung, meg-kelés.

Wikiſowáňí, á, n. v. Wikiſnutí.

wikiſowať, ſowal, ſugem, V. l. *imp.* ſug, *freq.* ex wikiſnúť. *Usus.* Kdiž wikiſugú w Piwňici Wína, wtedi ſa neſúchag okolo Wína: dum depurantur (fermentant, defaecantur vina, fuge cellaria: da die Weine arbeiten (gähren) entferne dich von Kellern: mikor fornak (dolgoznak, tisztúlnak) a' borok, akkor a' pintzékben ne forogj.

wikíwaní, á, é, *p. c.* emotus, agitando (motitando) exemtus, a, um: ausgewackelt, ausgeſchüttelt, durch Wackeln herausgebracht, herausgenommen, herausgeſchafft: ki-tsóváltatott, ki-lógattatott, lógatva ki-vett, ki-vetett, ki-mozdíttatott, ki-mozdúlt, ki-taszíttatott. *Syn.* wiruſení, wiwalení, wikňíſaní, wikláčení.

Wikíwáňí, á, n. emotio, exemtio (exceptio, eiectio) per agitationem, per motitationem: Auswackelung, Ausſchüttelung, Herausbringung durch Wackeln: ki-tsóválás, ki-lógatás, lógatva-való ki-mozdítás, ki-taszítás, ki-vévés, ki-vetés. *Syn.* Wikláčeňí, Wikňíſáňí, Wiruſeňí, Wiwaleňí.

wikíwať, al, ám, V, P. *imp.* ag: emovere, agitando (motitando) eximere (eiicere, excutere): auswackeln, ausſchütteln, durch Wackeln herausbringen, herausnehmen, herausſchaffen: ki-tsóválni (-lom), ki-lógatni, lógatva ki-venni, ki-mozdítani, ki-taszítani. *Syn.* wikláčič, wikňíſať, wiruſič, wiwalič. *II. rec.* wikíwať ſa: agitando (motitando) eximi, eiici, excuti: ſich ausſchütteln (auswackeln), kilógattatni. *Syn.* wikňíſať (wiſič, wiwalič) ſa. 2) v. wikláčič ſa.

Wiklad, u, m. explicatio, interpretatio, expositio, nis, f. Auslegung, Erklärung einer Sache: ki-fejtés (fejezés, ki-magyarázás. *Syn.* Wikládáňí, Wiložeňí, Wiſwetleňí. *boh.* Weyklad.

Wikladač, a, (*boh.* e), m. expositor, qui merces etc. exponit: Ausleger, Herausleger: ki-rakó, ki-tévő. 2) *trop.* interpres, tis, expositor, explicator, explanator, is, m. *Cic.* Ausleger, Erklärer: meg (ki) fejtő, meg-magyarázó, ki-fejező. *Syn.* Wikladatel. *Usus.* Wikladač Reči (*boh.* Tlumač, Tlumočňík): interpres, Dolmetſcher, Ausleger: tolmáts, magyarázó. Skrz Wikladača ňečo robič, per interpretem agere, durch einen Dolmetſcher etwas thun, tolmáts által valamit tselekedni. Wikladač Sna, coniector somniorum, Ausleger der Träume, álom magyarázó. Wikladač Pokoga, interpres pacis, Geſandter des Friedens, Friedensbothe, Friedens-Unterhändler: békeséget szerző követ.

wikladaččin, a, e, *adj. poss.* ex seq. *Syn.* wikladatelčin.

Wikladačka, i, f. explicatrix, expositrix, explanatrix, expositrix, cis, f. *Cic.* Erklärerinn, deutliche Vortragerinn: meg-fejtőné, meg-magyarázóné. *Syn.* Wikladatelka.

wikladačňe, *adv.* interpretative, exegetice, hermenevtice, explanatorie: erklärend, magyarázva, magyarázó képen. *Syn.* wiložňe. 2) v. wikladňe.

wikladačňí, á, é, *adj.* explanatorius, interpretativus, exege-

egeticus, hermenevticus, a, um: auslegend, erklärend: magyarázó, meg-magyarázó, meg-fejtő. *Syn.* wíložní. *Usus.* Wikladačná Kňižka, explanatorius liber *Coel. Aur.* 2) v. wíkladní. 3) v. wíložní.

Wikladactwí, á, n. ars interpretandi, hermenevtica, exegetica, ae, f. et exegesis, is, et eos, f. Auslegungskunſt, magyarázó tudomány. *Syn.* wíkladné Umeňí.

wíkladaní, á, é, *p. c.* v. wíložení per 13 Nros. *Usus.* ad 3 Wíkladaní (kwetowaní) Stol, mensa pantherina (apiata, inundulata), ausgelegter Tiſch, rakott (ki-rakott, tzifrázott) asztal. Wíkladaná Robota, opus caelatum, vermiculatum: ausgelegte Arbeit, rakott munka.

Wíkladáňí, á, n. v. Wíloženíper 13 Nros. *Usus.* ad 4 Wíkladáňí Reči, interpretatio, versio: das Dolmetſchen, tolmátsolás, magyarázás. *boh.* Tlumočeňí.

wíkladať, al, ám, V. I. *imp.* dag, v. wíložiť per 13 Nros. *Usus.* ad 1 Winu na druhého wíkladať, ſtrkať: culpam a se in alium avertere, transferre: die Schuld von ſich auf einen andern ſchieben, másra kenni a' vétket. Ad 4. Wíkladať Reč, interpretari, vertere: dolmetſchen, tolmátsolni, magyarázni. *boh.* tlumočiti. Spiſowatela, Sen wíkladať: auctorem, somnium interpretari: einen Schriftſteller, einen Traum auslegen: valamelly böltsnek könyvét magyarázni, az álmat fejtegetni, fejteni. Ťažku Wec wíkladať, wigadrowať, wiſwetlowať: aliquid difficile evolvere, explicare, explanare: eine ſchwere Sache erklären, auslegen: valamelly nehéz dolgot meg-fejteni. Nečo dobre (na dobru Stranu wíkladať, brať: in bonam partem aliquid accipere, bene (in mitiorem partem) interpretari; laudi vertere (tribuere, dare): etwas gut auslegen, erklären, aufnehmen: valamit jóra magyarázni. Zle (na zlu Stranu) wíkladať, male interpretari, vitio vertere (dare): übel oder als Fehler auslegen, roszra magyarázni, roszúl fel-venni. Nekomu nečo za Píchu wíkladať, tribuere alicui rem superbiae, etwas als Hochmuth auslegen, valamit valaki kevélységének tulajdonítani. To ťi za Zlé, za Bláznîwoſť wíkladať budú: id tibi vitio, stultitiae vertetur *Plaut.* man wird es dir übel, zu einer Thorheit auslegen, (anrechnen): a' néked vétekül fog tulajdonítatni; azt fogják azért mondani, hogy esztelen vagy. Ti to zle wíkladáš (na zlu Stranu bereš), čo ga powedám, prawím: in deteriorem partem rapis, quae dico: du legeſt übel aus (du zieheſt auf einem widerſinnigen Verſtand), was ich rede, ſage: te roszszúl (roszra) magyarázod azokat, a' mellyeket én mondok néked. Dag pozor, zdaliž, gá to dobre, neb zle wíkladám (rozumím): recte, an perperam interpretur, vide *Liv.* gib Acht, ob ich dieſes in gutem, oder verkehrtem Verſtande auslege: vigyázz-rá, kogy ha jól, vagy roszszúl magyarázom-é ki.

Wíkladatel, a, m. v. Wíkladač.

wikladatelčin, , e, *adj. poss.* ex seq.

Wikladatelka, i, f. v. Wikladačka.

wikladení, á, é, *p. c.* ex wiklásť, v. wiložení.

Wikladeňí, á, n. v. Wiložeňí.

wíkladňe, *adv.* explanate *Cic.* expresse, expressim, explicite, explicate: klar deutlich, ohne Dunkelheit: értelmessen, világossan, nyilván, magyarán. *Syn.* swetle, zretedelne, zgewňe. *Usus.* Wíkladňe powedeť, expresse dicere, deutlich sagen, magyarán ki-mondani. 2) v. wikladačňe.

wíkladní, á, é, *adj.* expressus, explanatus, explicatus, explicitus, a um *Cic.* klar, deutlich, sonnenklar (handgreiflich), értelmes, világos, nyilván-való, ki-fejtett. *Syn.* swetlí, zretedelní, zgewní, wirozumitedelní, zrozumitedelní. *Usus.* Nič nemože biť wikladňegsého, nihil potest esse explicatius, explanatius *Cic.* es kann nichts deutlicheres seyn, semmi nem lehet magyarábban. 2) v. wikladační. *Usus.* Wíkladné Umeňí, v. Wikladačtwí. 3) expositítius, ausgelegter, ki-rakodó. Wíkladní Garmak, expositítiae nundinae: ausgelegter Markt, kirakodó vásár.

Wikladáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikladáwať, al, ám, *freq.* ex wikládať.

† wiklamaťi, ál, ám, *fut.* v. wiluhať.

wiklasení, á, é, *p. c.* spicis privatus, a, um: der Aehren beraubt: kalásztól meg-fosztatott.

wiklasiť, il, ím, V. P. *imp.* wiklas: spicis privare, der Aehren berauben, kalásztól meg-fosztani.

wiklásť, wikladel, wikladem, V. P. *imp.* wiklad, v. wiložiť per 13. Nros. *Usus. ad* 2. Zlato z Truhli wiklásť, aurum ex arca promere, das Gold aus der Kisten (Trugen) herauslegen, a' ládából ki-rakni az aranyat.

wiklať, wiklal, wikolem V. P. *imp.* wikol: effodere, eruere: ausstechen, herausstechen, durch Stechen herausholen, z. B. ein Auge: ki-vájni, ki-szúrni, *p. o.* valakinek a' szemét. *Syn.* wipichnúť, wistúriť. *boh.* wibodnůťi, wibůsti, wiklinúťi. *Usus.* Oko, které sa posméwá Otcowi, a které pohrdá Plodem Matki swogeg (swég), nech wikolú Krkawci s Potokow (z Gamek), a nech ho zežerú mlade Orli (Orličata): oculum, qui subsannat patrem, et qui despicit partum matris suae, effodiant eum corvi de torrentibus, et comedant eum filii aquilae. *Prov.* 30. 17. II *passive.* wiklať sa: effodi, erui: ausgestochen (herausgestochen) werden: ki-szúrattatni, ki-vájattatni.

wiklať sa, al sa, ám sa, V. I. *imp.* klag sa: vacillare, labare, titubare: wanken: lógni, tántorogni (-torgok), ésdegelni (lem) tsapongani, tétovázni, tsüggedezni. *Syn.* potáčať, kňísať sa. *Usus.* Zubi sa mi wikla gú (kňísú), dentes mihi labant, *Cels.* es wankeln mir die Zähne, lógnak a' fogaim.

wikláťení, á, é, *p. c.* v. wikíwaní.

Wikláťeňí, á, n. Wikíwáňí.

wiklatí, á, é, *p. c.* effossus, erutus, a, um: ausgestochen: ki-

ki-vájott, ki-szúrt. *Syn.* wiklaní. *boh.* wíklinutí.

Wiklatí, á, n. effossio, eruitio, nis, ſ. Ausſtechung, Herausſtechung: ki-vájáss, ki-szúrás. *Syn.* Wikláňí.

wiklátiť, il, ím, V. P. *imp.* wiklať, v. wikíwať. *II. rec.* wiklátiť ſa: prodire (exire, egredi): wankelnd (wankend) hervorkommen: lógatva ki-jönni, ki-menni. Uſ ſi ſa Ráz wiklátil? 2) v. wikíwať ſa.

wiklčowaní, á, é, *p. c.* v. wiklučowaní.

Wiklčowáňí, á, n. v. Wiklučowáňí.

wiklčowať, čowal, čugem, V. P. *imp.* čug, v. wiklučowať.

Wiklčowáwáňí, á, n. v. Wiklučowáwáňí.

wiklčowáwať, al, ám *freq.* ex wiklčowať, v. wiklčowáwať.

wiklebetaní, á, é, *p. c.* v. wiklebetení.

Wiklebetáňí, á, n. v. Wiklebetení.

wiklebetať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wiklebetiť.

wiklebetení, á, é, *p. c.* v. wibuchnutí.

Wiklebetení, á, n. v. Wibuchnutí.

wiklebetiť, il, ím, V. P. *imp.* wiklebet, v. wibuchnúť. 2) desinere blaterare (garrire), aufhören zu plaudern, felsegéstöl meg-szünni. *II. rec.* wiklebetiť ſa, satis garrire (fabulari), genug plaudern, ſich ausſchwätzen, ſich ausplaudern, eleget tsevegni (trétsülni, pettyegni).

Wiklebetowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiklebetowať, towal, tugem, *freq.* ex wiklebetiť.

wiklepaní, á, é, *p. c.* procusus, maleo exacuatus (acrefactus), a, um: ausgedengelt: ki-kalápátsoltatott, kalapátsal ki-verettetett (meg-élesíttetett. 2) malleo efformatus, excusus, procusus: geſchmiedet, durch Schmieden gebildet: ki-verettetett, ki-kováltsoltatott, ki-koholtt. *Syn.* wikutí. 3) v. wikreſaní. 4) excusus, procusus, elaboratus: hervorgebracht, ki-munkálódott, ki-koholtt. *Syn.* ſprawení, widaní. 5) v. wiklopaní.

Wiklepáňí, á, n. exacuitio (acrefactio) per malleum: Ausdengelung, Aushämmerung: ki-kalapátsolás, kalapátsal-való ki-verés (meg-élesítés). 2) efformatio per malleum, excusio, procusio: das Schmieden, Bildung durch Schmieden: ki-verés, ki-kovátsolás. *Syn.* Wikutí. 3) v. Wikreſáňí. 4) excusio, procusio, elaboratio: Hervorbildung, ki-koholás, ki-munkálodás. *Syn.* Spraweňí, Widáňí. 5) Wiklopáňí.

wiklepať, pal, pem, V. P. *imp.* wiklep, et wiklepag Meče, Čereſlo, Roſák, Roſu: procudere enses *Horat.* dentem vomeris *Virg.* malleo exacuere, scirpiculam, falcem: aushämmern, ausſchärfen die Sicheln, und Senſen durch das Hämmern: ki-kalapátsolni, kalapátsolással meg-élesíteni a' sarlót, kaszát. 2) excudere, procudere, malleo efformare: ſchmieden, durch Schmieden bilden, zurecht machen: ki-verni (-rem), ki-kovátsolni (-lom), laposſá (vékonnyá) verni (-rem.) *Syn.* wikúť. *Usus.* Gazik wiklepať, excudere (procudere) linquam *Cic.* die Zunge bilden, nyelvét dolgoknak szép kimondásókra szoktatni. Niečo wiklepať, excudere aliquod opus,

opus, etwas verfertigen, valamelly munkát el-végezni. Falesſ wiklepat, procudere dolos *Plaut.* Ränke (Cabalie) ſchmieden, tsalárdságot fúrni, faragni, ki-koholni. 3) v. wikreſat. 4) excudere, procudere, elaborare; hervorbringen, fúrni, faragni, végezni, ki-munkálódni, ki-koholni. *Syn.* ſprawit, widat. 5) v. wiklopat.

Wiklepáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiklepawat, al, ám, *freq.* ex wiklepat.

wikleſńení, á, é, *p. c.* putatus, a, um: ausgeſchnitten, beſchnitten, der Baum: nyesett, meg-nyesett, tisztitott, megtisztogatott, *p. o.* fa. *Syn.* wikleſt'ení, okleſńení, kleſńení.

Wikleſńeńí, á, n. putatio, nis, f. Ausſchneidung, Beſchneidung des Baumes: nyesés, megnyesés, meg-tisztitás, megtisztogatás. *Syn.* Wikleſteńí, Okleſńeńí, Kleſńeńí.

wikleſńit, il, ím, V. P. *imp.* ſńi, Stromi: putare arbores: ausſchneiden, beſchneiden die Bäume: nyesni, meg-tisztogatni a' fákat. *Syn.* wikleſt'it, okleſnit, kleſńit.

Wikleſńowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikleſńowat, nowal, nugem, *freq.* ex wikleſńit.

wikleſt'ení, á, é, *p. c.* v. wikleſńení.

Wikleſt'eńí, á, n. v. Wikleſńeńí.

† wikleſtení, á, é, *p. c.* v. wikleſńení. 2) v. wimiſkowaní.

† Wikleſteńí, n. v. Wikleſńeńí. 2) v. Wimiſkowáńí.

wikleſt'it, il, ím, V. P. *imp.* wikleſt'i: v. wikleſńit.

† wikleſt'iti, il, ím *fut.* v. wikleſńit. 2) v. wimiſkowat.

Wikleſt'owáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikleſt'owat, towal, tugem, *freq.* ex wikleſt'it.

wiklet, wiklel, wiklegem V. P. *imp.* wikleg: pullulare *Virg. Colum.* propullulare: hervorſproſſen, ausgeſchlagen: ki-tsirázni (-zom.) Adhibetur de seminibus frugum, plantarum, herbarum; de arboribus autem wipučat, wihnat.

wikleti, á, é, *p. c.* qui, quae, quod pullulavit: hervorgeſproſſen: ki-tsirázott.

Wikleti, á, n. pullulatio, propullulatio, nis, f. Hervorſproſſung, ki-tsirázás.

† wikliditi, il, ím, *fut.* v. wikludit.

† wiklinúti, nul, nu *fut.* v. wiklat.

wiklopaní, á, é, *p. c.* pulsando amotus, excusus, a, um: ausgeklopft: ki-veretletett. 2) pulsando purgatus, ausgeklopft, durch das Klopfen gereinigt: ki-veretletett, veréssel meg-tisztitatott. *Syn.* Wipráſeńí, wiklepaní, wichlopaní.

Wiklopáńí, á, n. excussio, pulsando facta amotio: Ausklopfung, ki-verés. 2) purgatio pulsando facta, Ausklopfung, Reinigung durch das Klopfen: veréssel-való meg-tisztitás, ki verés *p. o.* a' porból. *Syn.* Wipráſeńí.

wiklopat, pal, pem et pám V. I. *imp.* wiklop et wiklopag: excutere, pulsando amovere (eximere): ausklopfen: durch das Klopfen herausbringen, z. B. den Staub: ki-verni, veszszövela' port. 2) pulsando purgare, durch Klopfen reinigen, ausklopfen: veréssel meg-tisztitani, ki-verni, *p. o.* a' ruhát

hát a' porból. *Syn.* wichlopať, wiklepať, wipráſiť.

wiklopení, á, é, *p. c.* effusus, a, um: ausgeſtürzt, el (ki) döntött, döntetett. *Syn.* wikočení.

Wiklopeňí, á, n. effusio, nis, f. Ausſtürzung, el (ki) döntés. *Syn.* Wikočeňí.

wiklopiť, il, ím, V. P. *imp.* lop: effundere, subvertere: ausſtürzen und ausſchütten: el (ki) dönteni. *Syn.* wikočiť, wiwrátiť.

Wiklopowáňí, á, n. v. Wiklopeňí.

wiklopowať, powál, pugem V. P. *imp.* pug: *freq.* ex wiklopiť.

wiklučowaní, á, é, *p. c.* v. klučowaní.

Wiklučowáňí, á, n. v. Klučowáňí.

wiklučowať, čowal, čugem, V. P. *imp.* cug, v. klučowať.

Wiklučowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiklučowáwať, al, ám *freq.* ex wiklučowať.

wikluſení, á, é, *p. c.* emotus, amotus, elatus, a, um: ausgeräumt, weggeſchafft: el-takarittatott, ki-vitetett. *Syn.* wiprataní. 2) evacuatus, vacuefactus, exinanitus; ausgeräumt, leer gemacht; ki-üresíttetett. *Syn.* wiprázňení. 3) purgatus, perpurgatus, expurgatus, mundatus: gereinigt, ausgeräumt: meg (ki) tiszlíttatott. *Syn.* wičiſtení. *boh.* wikliseni, wiramowaní.

Wikluſeňí, á, n. elatio, emotio, amotio, nis, f. Ausräumung, Wegſchaffung: el-takarítás, ki-vivás. *Syn.* Wipratáňí. 2) evacuatio, exinanitio, vacuefactio: Leermachung, Ausräumung, z. B. einer Kammer, des Zimmers: ki-üresítés. *Syn.* Wiprázňeňí. 3) purgatio, perpurgatio, mundatio: Ausräumung, Reinigung: meg (ki) tisztítás. *Syn.* Wičiſteňí. *boh.* Wikliseňí, Wiramowáňí.

wikluſiť, il, im V. P. *imp.* wikluš: amovere, emovere, eſferre, tollere: ausräumen, wegſchaffen: ki (el) takaritani, ki-viuni. *Syn.* wipratať. 2) evacuare, vacuefacere, exinanire: ausräumen, leer machen, z. B. ein Zimmer: ki-üresíteni, takarítani a' szobát. *Syn.* wiprázňiť. 3) purgare, perpurgare, mundare: ausräumen, reinigen: meg (ki) tiszlítani. *Syn.* wičiſtiti. *boh.* wikliſiti, wiramowaki.

* Wikluđzeňí, á, n. v. Wikluſeňí.

wikluzení, á, é, *p. c.* ex wikluzť, v. wikluznutí.

Wikluzeňí, á, n. v. Wikluznutí.

wiklúznúť, znul (zel), zňem V. P. *imp.* zňi: elabi, effluere: entſchlüpfen: ki-tszúszni. *Syn.* wiſmiknúť ſa. 2) effugere, sé subducere, elabi: entwiſchen: el-szaladni, el-illantani. *Syn.* zmiznúť, wiſmiknúť ſa. *boh.* wiklúznúti.

wiklúznutí, á, é, *p. c.* effluens, elapsus, a, um: entſchlüpft, ki-tsúszott. *Syn.* wiſmiknutí. 2) elapsus, qui se subduxit: entwiſcht: el-illantott. *Syn.* zmizlí-, zmiznutí.

Wiklúznuti, á, n. elapsio, effluxio, nis, f. Entſchlüpfung: ki-tsúszás. *Syn.* Wiſmiknutí. 2) evasio, elapsio, subductio: Entwiſchung: el-illantás. *Syn* Zmiznutí.

† wiklúznúti, lúzl, lúznu *fut.* v. wiklúznúť.

wi-

wikłúzt, wikłúzel, wikłuzem V. P. *imp.* wikłuz: v. wikłúznúť. *Usus.* Z Rúk wikłúzť, e manibus elabi, aus der Händen entwischen, entrunnen, kezéből ki-szabadúlni, ki-szaladni.

wikmeňení, á, é, *p. c.* v. wikłucowaní.

Wikmeňeňí, á, n. v. Wikłučowáňí.

wikmeňit, il, ím, V. P. *imp.* kmeň, v. wikłúčowať.

Wikmenowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikmenowať, nowal, nugem, *freq.* ex wikmeňiť.

wikmiňení, á, é, *p. c.* v. wiluhaní.

Wikmíňeňí, á, n. v. Wiluháňí.

wikmíňiť, il, ím, V. P. *imp.* wikmiň, v. wiluhať.

wikmotriť, il, ím, V. P. *imp.* tri: desinere esse patrinum, aufhören ein Path zu seyn, megszünni a' komaságtól, nem lenni komának.

wikňihárit, íl, ím, V. P. *imp.* har: desinere bibliopolam, bibliopegam, *vel* typographum esse: aufhören ein Buchhandler, Buchbinder oder Buchdrucker zu seyn: könyv-árulástól, könyv-kötéstől, vagy könyv-nyomtatástól megszünni.

wikňísaní, á, é, *p. c.* wikíwaní.

Wikňísáňí, á, n. v. Wikíwáňí.

wikňísať, sal, sem, V. P. *imp.* wikňíš, v. wikíwať. *II. rec.* wikňísať sa, v. wikíwať sa, et wikláčiť sa.

Wikňísowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikňísowať, sowal, sugem *freq.* ex wikňísať. *II. rec.* wikňísowať sa, *freq.* ex wikňísať sa.

Wíko, a, n. operculum, i, n. der Deckel, z. B: eines Faßes, einer Schachtel: fedö, fedél, valami edényen. *Syn.* Wičko. 2) Studňičné Wíko, puteal, alis, n. der Deckel eines Brunnens, kút-fedél.

wikodkodáčení, á, é, *p. c.* v. wikodkodákaní.

Wikodkodáčeňí, á, n. v. Wikodkodákáňí.

wikodkodáčiť, il, ím, V. P. *imp.* wikodkodáč: v. wikodkodákať.

wikodkodákaní, á, é, v. wibuchnutí. 2) v. wikričaní, wiwolaní. 3) v. widránkaní.

Wikodkodákáňí, á, n. v. Wibuchnutí. 2) v. Wikričáňí, Wiwoláňí. 3) v. Widránkáňí.

wikodkodákať, kal, čem, et kám V. P. *imp.* kag: desinere glocire (glocitare), aufhören zu glucken, többé nem kodátsolni (-lok), kotyolni (-lok. 2) v. wibuchnúť. 3) v. wikričať, wiwolať. 4) v. widránkať.

wikolkaní, á, é, *p. c.* v. witworení.

Wikolkáňí, á, n. v. Witworeňí.

wikolkať, al, ám V. P. *imp.* v. witworiť.

Wikonač, a, m. v. Wikonatel.

wikonaní, á, é, *p. c.* absolutus, consummatus, actus, peractus, adimpletus, executioni datus, factus, effectus, perfectus, confectus, a, um: verrichtet, ausgerichtet, ausgeführt, vollgezogen, bewirkt: végbez-vitt, el-végeztetett, tellyesíttetett, el-végzett, végbez-mentt, meg-lett, megtett, meg-tselekedett. *Syn.* učiňení, wibawení, wipláňení, dokonaní, wiprawení. *boh.* pogednaní, *Usus.* Kdiž uš zúplna Služby Božké wiko-

konané boli; po wikonaních Služebách Božích, perpetratis sacris *Liv.* da der Gottesdienst (das Opfer) vollgezogen (aus) ware! rendesen véghez menvén az Isteni szolgálat.

Wikonáňí, á, *n.* absolutio, adimpletio, consummatio, actio, peractio, effectio, confectio, perfectio, executio, nis, f. Ausführung, Ausrichtung, Verrichtung, Vollziehung, Bewirkung: el-végezés, végben (véghez) vévés, bé-tellyesités. *Syn.* Učiňeňí, Wibaweňí, Wiplňeňí, Wipraweňí. *boh.* Pogednáňí.

wikonat, al, ám V. P. *imp.* ag: absolvere, consummere, exsequi, agere, peragere, facere, efficere, conficere, perficere, patrare, perpetrare: ausführen, verrichten, ausrichten, vollziehen, bewirken, zu Stande (zur Wirklichkeit, zu Ende) bringen: el-végezni, végbe (véghez) vinni, bétellyesiteni, végére hajtani, tekélleteségre hozni, meg-tselekedni. *Syn.* wibawit, wiprawit, wiriśit. *boh.* pogednati, v. dokonat. *Usus.* Pozdraweňí wikonat, nunciare, nuncium exsequi: ausrichten einen Gruß, a' köszöntetést véghez-vinni. *boh.* zśíti. Wikonám gá to, abis to Mesto obdržat mohel: efficiam, ut locum illum obtinere possis: ich will es bewirken, damit du diese Stelle erhältst: véghez viszem, hogy azt a' helyet meg-nyerhessed.

Wikonatel, a, m. factor, confector, perfector, adimpletor, absolutor, executor, is, m. Ausrichter, Verrichter, Vollbringer, Vollzieher, Bewirker: véghez vévö tellyesitö, megtsináló. *Syn.* Činitel, Wikonat, Wikonáwat, Wikonáwat, Wikonáwátel, Wiplňitel.

wikonatelow, a, e, *adj. poss.* ex praed. *Syn.* wikonačow, wikonáwáčow, wikonáwatelow.

Wikonáwač, a, m. v. Wikonatel.

wikonáwáčow, á, é, *adj. poss.* ex praec.

Wikonáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikonáwat, al, ám, *freq.* ex wikonat.

Wikonáwatel, a, m. v. Wikonatel.

wikončení, á, é, *p. c.* cuspidatus, acuminatus, acutus, a, um: gespitzt, spitz gemacht: meg-hegyesitletett. *vulg.* wispicowani, wispikatení.

Wikončeňí, á, n. cuspidatio: acuminatio, nis, f. Spitzung, Spitzmachung: meg-hegyesités, meg-hegyzés. *vulg.* Wispicowáňí, Wispicateňí.

wikončit, il, ím, V. P. *imp.* ení: cuspidare, acuminare, acuere: spitzen, spitz machen, schneidende oder stechende Werkzeuge: meg-hegyesiteni (-tem), meg-hegyzeni (zem.) *vulg.* wispicowat, wispicatit.

wikopani, á, é, *p. c.* effossus, erutus, egestus, a, um: ausgegraben, herausgegraben, durch Graben hohl gemacht, ausgeschart: ki-ásott. *Usus.* Wikopaná Studňa, puteus, fons: der Schöpfbrunn: ásott kút.

Wikopáňí, á, n. effossio, eruitio, egestio, nis, f. die Ausgrabung, Herausgrabung: ki-ásás.

wikopat, pal, pem et pám, V. P. *imp.* wikop, et wikopag: effodere, eruere, egerere: ausgraben, herausgraben z. B. einen Baum; durch Graben aushöhlen, oder machen,

z. B. einen Teich: ki-ásni. *Usus.* Roſt'i ze Zeme wikopať, ossa ruere, educere *Virg.* die Gebeine aus der Erden ausgraben, a' tsontokat ki-ásni, ki-szedni. Kdiž umrem, a w Zemi ležať budem, chcel biſ ma wikopať, biſ ma mohel wišet ꝛc. 2) JS preč! načím ho len wikopať: foras estote profani.

Wikopáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikopáwať, al, ám, *freq.* ex wikopať.

wikopení, á, é, *p. c.* v. kopení.

Wikopení, á, n. v. Kopeňí.

wikopiť, il, ím, V. P. *imp.* wikop: v. kopiť.

Wikopowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikopowať, powal, pugem, *freq.* ex wikopiť.

wikorbačowaní, á, é, *p. c.* v. korbačowaní.

Wikorbačowáňí, á, n. v. Korbačowáňí.

wikorbačowať, čowal, čugem, V. P. *imp.* čug, v. korbačowať.

wikoreňení, á, é, *p. c.* eradicatus, exstirpatus, radicitus, evulsus, a, um: ausgerotten, mit der Wurzel ausgerissen: ki-irtatott, gyökerestöl ki-szaggatott. *Syn.* wiklučowaní, witrhaní. 2) excisus, deletus: ausgerotten, zu Grunde gerichtet: ki-törültetett, el-pusztittatott. *Syn.* wihubení, wikazení. *boh.* wikořeňení.

Wikoreňení, á, n. eradicatio, radicitus evulsio, exstirpatio: Ausrottung, mit der Wurzel Ausreißung: ki-irtás, gyökerestöl-való ki-szaggatás. *Syn.* Wiklučowáňí, Witrháňí. 2) excisio, deletio: Ausrottung, Zugrunderichtung: ki-törlés, ki-pusztítás. *Syn.* Wihubeňí, Wikazeňí. *boh.* Wikořeňeňí.

wikoreňit, il, ím, V. P. *imp.* reň: eradicare, exstirpare, radicitus evellere: ausrotten, mit der Wurzel ausreißen: ki-irtani, gyökerestöl ki-szaggatni, gyomlálni. *Syn.* wiklučowať, witrhať. *Usus.* Mrcha Zélina ne tak lahko wikoreňit ſa dá, mala herba non tam facile exstirpatur: das Unkraut läßt ſich nicht ſo leicht ausrotten: rosz fü nem olly könnyen vész-el. 2) excidere, exscindere, delere: ausrotten, zu Grunde richten, Dinge, Geſchöpfe: ki-törleni, el-pusztítani. *Syn.* wiplemeňit, wipleňit, wihubit, wikazit.

† **wikořeňiti**, il, ím, *fut.* idem.

Wikoreňowáňí, á, n. v. Wikoreňeňí.

wikoreňowať, nowal, ňugem *freq.* ex wikoreňit.

† **wikořenowati**, owal, ugi (u), idem.

wikorhelowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug: ab excessivo potu cessare, aufhören zu ſaufen: a' fellettébb való-ivástól magát tartóztatni, meg-szünni.

wikoriſtowaní, á, é, *p. c.* praedis (rapinis) exhaustus, evacuatus, a, um: ausgebeutet, durch Beuten ausgeleert: ki-prédáltatott, prédálással ki-üresíttetett. *Syn.* wirabowaní. 2) v. ſkoriſtowaní.

Wikoriſtowáňí, á, n. per rapinas (praedas) exhaustio, evacuatio: Ausbeutung, Ausleerung durch Beuten: ki-prédálás, prédálással ki-üresítés. *Syn.* Wirabowáňí. 2) v. Škoriſtowáňí.

wikoriſtowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug: praedis (rapinis) evacuare, exhaurire: ausbeuten, durch Beuten aus-

lee-

leeren: ki-prédálni, valakit prédalással ki-üresíteni. *Syn.* wirabowať. 2) v. ſkoriſtowať.

wikoſení, á, é, *p. c.* exfalcatus, falcando exemtus, a, um: ausgemähet, herausgemähet: ki-kaszáltatott.

Wikoſeńí, á, n. exfalcatio, falcando exemtio: Ausmähung, Herausmähung: ki-kaszálás.

wikoſiť, il, ím, V. P. *imp.* wikoſ: exfalcare, falcando eximere: ausmähen, herausmähen: ki-kaszálni.

Wikoſowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikoſowať, ſowal, ſugem *freq.* ex wikoſiť. *Syn.* wikáſať.

wikoťení, á, é, *p. c. de foetu ovium, canum* etc. editus, effusus, effetus *Colum.* progeneratus, a, um: geboren, ausgeheckt: elletett, ellettetett, szült, vetett. 2) effoetus, effetus *Plin.* infoecundus, sterilis, e: durch das viele Gebähren geſchwächt: meddő, nem ellő. 3) v. wiklopení.

Wikoťeńí, á, n. editio, effusio, progeneratio, nis, f. das Gebähren, die Ausheckung: meg-ellés, meg-kölközés, szülés, vetés. 2) effoetus (sterilis) status, infoecunditas, sterilitas; Schwächung durch das viele Gebähren: meddőség, meg-meddölés, nem ellés, nem kölközés. 3) v. Wiklopeńí.

wikoťiť, il, ím, V. P. *imp.* wíkoť: edere, effundere, progenerare: eine Leibesfrucht gebähren, ausbecken: meg-elleni, meg-kölközni, szülni, vetni. 2) v. wiklopiť. *II rec.* wikoťiť ſa: effoetam (sterilem) reddi, fieri, sterilescere: durch das viele Gebären geſchwächt werden: meg-meddölni (lök), meddövé lenni, nem elleni. *Syn.* wigaloweť. 2) v. preťotiť ſa. III *passive.* edi, effundi, progenerari: ausgeheckt (geboren) werden, meg-ellettetni, szülletetni, vetetni. 2) v. wiklopiť ſa.

wikotúlaní, á, é, *p. c.* v. wigúlaní.

Wikotúláńí, á, n. v. Wigúláńí.

wikotúlať, al, ám, V. P. *imp.* lag, v. wigúlať. *II. rec.* wikotúlať ſa, v. wigúlať ſa.

wikotúleni: á, é, *p. c.* v, wigúleni.

Wikotúleńí, á, n. v. Wigúleńí.

wikotúliť, il, ím, V. P. *imp.* tul, v. wigúliť. *II. rec.* wokotúliť ſa, v. wigúliť ſa.

wikowaní, á, é, *p. c.* v. wikuťí.

Wikowáńí, á, n. v. Wikuťí.

wikowať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wikuť.

Wikowatel, a, m. procusor, excussor, excusor, is, m. Ausſchlager, Schmied: ki-verő, ki-ütő, ki-kovátsoló. *Syn.* Ukowatel, Wíklepač.

wikowatelow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

wikowí, á, é, *adj.* viciarius, a, um: die Wicken betreffend: lendeket (bükönt) illető. *Syn.* wiční. *boh.* wikwowí.

Wikowina, i, f. stramen viciarium, Wickſtroch, Wickenſtroch: lendek (bükön) szalma. *Syn.* wičná (wikowá) Slama. *boh.* Wikwowina.

Wikowiſčo, a, n. ager viciarius, Wickenacker, lendekföld, bükön-föld. *Syn.* wikowá (wičná) Rola. *boh.* Wikwiſte.

Wikowica, i, f. v. Wikwica.

wikožowaní, á, é, *p. c.* incrustatus, a, um: überzogen (an-

ge-

geſtrichen) mit Mörtel: meg (bé)-vakoltatott.

Wikožowáňí, á, n. arenatio *Vitruv.* incruſtatio *parietum Pandect.* Ueberziehung, Anſtreichung (der Wand ꝛc.) mit Mörtel: meg (bé) vakolás.

wikožowat, žowal, žugem, V. P. *imp.* žug, *cum acc.* Stenu, Dom: incruſtare, inducere arenatum *Plin. H. N.* tectorium *Cic.* überziehen, anſtreichen, bewerfen (die Wand, das Haus) mit Mörtel: meg (bé) vakolni: v. kožowat.

wikožuchowaní, á, é, *p. c.* v. wibiti 1. Nro.

Wikožuchowáňí, á, n. v. Wibití 1. Nro.

wikožuchowat, chowal, chugem V. P. *imp.* chug, v. wibit 1. Nro.

wikožuſení, á, é, *p. c.* v. wibití 1. Nro.

Wikožuſení, á, n. v. Wibití.

wikožuſit, il, ím V. P. *imp.* žuſ, v. wibit 1. Nro.

Wikráčaňí, á, n. v. Wikročeňí.

wikráčat, al, ám, V. I. *imp.* čag, v. wikročit.

Wikračowáňí, a, n. v. Wikročeňí.

wikračowat, čowal, čugem, *freq.* ex wikročit.

wikrádaní, á, é, *p. c.* v. wikraſení.

Wikrádáňí, á, n. v. Wikráſeňí.

wikrádat, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wikraſt'.

wikraſení, á, é, *p. c.* ex wikraſt': furto exemtus (sublatus), a, um: herausgeſtohlen: ki (el) lopatott, el-lopott. *Syn.* wikrádaní. 2) expilatus, exspoliatus: ausgeraubt, ausgeplündert: meg-lopattatott, ki-raboltatott. *Syn.* okraſení.

Wikraſeňí, á, n. furtiva exemtio (ablatio), Herausſtehlung, ki (el) lopás. *Syn.* Wikrádáňí. 2) expilatio, exspoliatio: Ausraubung, Ausplünderung: meg-lopás, ki-rabolás. *Syn.* Okraſeňí.

wikraſnúť, ſnul (ſel), ſňem, V. P. *imp.* ſňi, v. wikraſt'. *II. rec.* wikraſnúť ſa, v. wikraſt' ſa.

wikráganí, á, é, *p. c.* v. wikrogení.

Wikrágáňí, á, n. v. Wikrogeňí.

wikrágat, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wikrogit.

Wikragowáňí, á, n. v. Wikrogeňí.

wikragowat, gowal, gugem, V. I. *imp.* gug, v. wikrogit.

wikrákoreňí, á, é, *p. c.* v. wiklebetení.

Wikrákoreňí, á, n. v. Wiklebeteňí.

wikrakorit, il, ím V. P. *imp.* kor, v. wiklebetit.

wikrapkáňí, á, é, *p. c.* v. wikapkaní.

Wikrapkáňí, á, n. v. Wikapkáňí.

wikrapkat, al, ám V. P. *imp.* ag, v. wikapkat.

Wikrapkowáňí, á, n. v. Rapkáňí.

wikrapkowat, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug, v. kapkat.

wikráſení, á, é, *p. c.* ornatus, exornatus, a, um: ausgeſchmückt, fel (ki) ékesítlelett. *Syn.* okraſení, wicifrowaní, wikráſňení, wiozdobení.

Wikráſeňí, á, n. ornatio, exornatio, nis, f. Ausſchmückung, das Ausſchmücken: fel (ki) ékesítés. *Syn.* Okráſeňí, Wicifrowáňí, Wikráſňeňí, Wiozdobeňí. *boh.* Wiſlechtěňí.

wikráſit, il, ím, V. P. *imp.* wikraſ: ornare, exornare:

aus-

ausschmücken, fel (ki) ékesíteni. *Syn.* okrášiť, wicifrowať, wikrášňit, wiozdobiť, *boh.* wiſlechtiti.

wikrášňeni, á, é, *p. c.* v. wikráseni.

Wikrášňeňí, á, n. v. Wikráseňí.

wikrášňiť, il, ím, V. P. *imp.* šňi, v. wikrášiť.

Wikraſňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikraſňowať, ňowal, ňugem, V. I. *imp.* ňug, *freq.* ex wikrášiť.

wikraſť, wikradel, wikrašem, V. P. wikraš, *cum acc. rei*: furto sufferre, furando eximere: herausſtehlen, z. B. Geld: ki (el) lopni, p. o. a' pénzt. *Syn.* wikradnúť. 2) *cum acc. pers.* expilare, spoliare: ausplündern, ausrauben, beſtehlen: ki-rabolni, meglopni, meg-fosztani. *Syn.* okrášť, wibrať. *Usus.* Wikradli ho, expilatus est, man hat ihn ausgeraubt, meg-lopták (kirabolták) ötet. *II. rec.* wikrášť ſa: se eripere, se subducere, occulte abire, elabi, excedere, evadere, effugere, erumpere: ſich herausſtehlen, heimlich entziehen, titkon (lopva) el-illantani, el-menni. *Syn.* wikradnúť ſa, zmiznúť.

wikrcaní, á, é, *p. c.* v. widáweni.

Wikrcáňí, á, n. v. Widáweňí.

wikrcať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. widáwiť.

Wikrehání, á, n. v. Wikrehnutí.

wikrehať, al, ám, V. I. *imp.* hag, v. wikrehnúť.

† wikřehati, halo há (mi, ti, mu ꝛc), *imp.* v. seq.

wikrehnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: frigore rigere, prae frigore rigidum esse, congelari: erfrieren, von der Kälte durchdrungen werden, ſehr frieren: hideg miatt el-keményedni. meg-fagyni. igen fázni. *Syn.* ſtrehnúť, zdreweňet, zmrznúť, premrznúť. *boh.* křehati, křehnuti.

wikrehnutí, á, é, *p. c.* frigore rigens, prae frigore rigidus, a, um: erfroren, von der Kälte erſtarrt: hideg-vette, fagyos, meg-fagyott. *Syn.* ſtrehnutí, zdreweňelí, zmrzlí, premrzlí.

Wikrehnutí, á, n. rigor a frigore ortus, congelatio: Erfrierung, meg-fagyás, fázás, hideg miatt való el-keményedés. *Syn.* Skrehnutí, Zdreweňeňí, Zmrznutí, Premrznutí, Zamrznutí.

† wikřehnuti, wikřehlo, wikřehňe (mi, ti, mu ꝛc), *fut. imp.* v. wikrehnúť.

wikrepčiť, il, ím, V. P. *imp.* pči, v. witancowať. *II. rec.* wikrepčiť ſa, v. witancowať ſa.

wikreſaní, á, é, *p. c.* excusus, excussus, procusus, a, um: ausgeſchlagen, ki-ütött. *Syn.* ſtreſaní, wiklepaní. 2) excisus, exscissus: ausgehauet, ki-vágott. *Syn.* wirúbaní. 3) excisus, excavatus: ausgehauet, ausgehöhlt: ki (meg) vájott. 4) coelatus, ausgehauet mit dem Meißel: ki-vésett.

Wikreſáňí, á, n. excusio, excussio, procusio, nis, f. Ausſchlagung, ki-ütés. *Syn.* Skreſáňí, Wiklepáňí. 2) excisio, exscissio: Aushauung, Abhauung, das Abhauen: ki-vágás. 3) excisio, excavatio: Abhauung, Aushauung, z. B. des Troges: ki-vágás, ki (meg) vájás. 4) coelatio, Aushauung mit dem Meißel, ki-vésés.

wikreſať, ſal, ſem V. P. *imp.* wikreſ, Ohen, Iſtru: excu-

de-

dere, excutere, procudere ignem *Lucret.* scintillam: Feuer, Funken ausſchlagen: tüzet, szikrát ütni-ki, tsinálni. *Syn.* ſtřeſať, wiklepať. 2) excidere, exscindere: aushauen, abhauen: ki-vágni. 3) excidere, excavare per sectionem: aushauen, durch Hauen aushölen, oder machen, z. B. einen Trog: (korito): ki-vágni, ki-vájni (jom). 4) sculpere, coelare: aushauen, mit dem Meißel bilden: ki (meg) faragni, vésni.

Wikřeſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikřeſowať, ſowal, ſugem *freq.* ex wikřeſať.

wikřičaní, á, é, *p.c.* proclamatus, infamatus, diffamatus, a, um: ausgeſchrien, kund (offenbar) gemacht. ki (el) híresíttetett, ki-kiáltott, ki-kiáltatott. *Syn.* rozhláſení, wihláſení, wikodkodáňaní, wikwokaní, wiwolaní. 2) clamando emendatus (perfectus), ausgeſchrien, durch Schreien verbeſſert: kiáltással meg-jobbíttatott, meg-jobbított. 4) clamando fessus, müde geſchrieen, durch Schreien ermüdet: a' kiáltásban megfáradott.

Wikřičáňí, á, n. proclamatio, infamatio, diffamatio, nis, f. Ausſchreiung, Kundmachung, Bekanntmachung mit Geſchrei: ki (el) híresítés, ki-áltás. *Syn.* Rozhláſeňí, Wihláſeňí, Wikodkodáňáňí, Wikwokáňí, Wiwoláň. 2) per clamorem emendatio, Verbeſſerung durch Schreien: gyakor kiáltással való megjobbítás. 3) per clamorem defatigatio, Ermüdung durch Schreien, a' ki-áltásban való meg-fáradás.

wikřičať, čal, čím V. P. *imp.* wikřič: proclamare, infamare, diffamare: ausſchreien, mit Geſchrei bekannt (kund, offenbar) machen: el (ki) híresíteni, ki-kiáltani. *Syn.* rozhláſiť, wihláſiť, wikodkodáňať, wikwokať, wiwolať. 2) clamando perficere, emendare: ausſchreien, durch Schreien verbeſſern, oder vervollkommen, z. B. die Stimme: kiáltással meg-jobbítani, ki-pallérozni. *II. rec.* wikřičať ſa: satis (multum) clamare, viel ſchreien, ſich ausſchreien: ki-kiáltani magát, eleget ki-áltani. 2) clamando fatigari, ſich müde ſchreien, a' kiáltásban megfáradni. 3) clamando vocem emendare, perficere: ſich ausſchreien, ſeine Stimme durch Schreien verbeſſern, oder vervollkommen: kiáltással szavát meg-jobbítani, alkalmatossá tenni. 4) desinere clamare, clamando finem facere, a clamore cessare: ſich ausſchreien, aufhören zu ſchreien: a' kiáltástól meg-szünni, végét szakasztani (vetni) a' kiáltásnak.

† **wikřičeťi ſe**, čet, čim ſe *fut.* idem.

wikřiknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kni: exclamare, clamare, clamorem tollere: ſchreien, ausſchreien, aufſchreien, Geſchrei machen: fel-kiáltani. *Syn.* wikřikowať. *boh.* wikřiknúti.

Wikřiknutí, á, n. exclamatio, nis, f. clamor, is, m. das Ausſchreien, Schreien, Ausſchreiung. fel-kiáltás. *Syn.* Wikřikowáňí.

† **wikřiknúti**, kl, knu *fut.* v. wikřiknút.

Wikřikowáňí, á, n. v. Wikřiknutí.

wikřikowať, kowal, kugem V.

I. *imp.* kug, *freq.* ex wikriknúť. *Usus.* A ti tu wikrikugeſ? hic enim vero tu exclamas? und da ſchreieſt du auf? és most itt kiáltasz (fel-kiáltasz)?

† wikřikowaťi, owal, ugi (u) idem.

wikriwení, á, é, *p. c.* incurvatus, inflexus, a, um: ausgekrümmt, ki-fordított, ki-fordíttatott, ki-fordúlt, meghajtatott, horgasított.

Wikriwéňí, á, n. incurvatio, inflexio, nis, f. Auskrümmung, ki-fordítás, meg-hajtás, horgasítás.

wikriwiť, il, ím, V. P. *imp.* wikriw, Čižmu, Bótu: incurvare, inflectere: auskrümmen, Tſchiſme: ki-fordítani a' tsizmát. *II. passive.* wikriwiť ſa: incurvari, inflecti: ausgekrümmt werden, ki-fordúlni, meg-hajtatni, horgasittatni.

Wikriwowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikriwowať, wowal, wugem, *freq.* ex wikriwiť.

wikrmení, á, é, *p. c.* enutritus, educatus, a, um: ausgefüttert, fel-neveltetett, ki-tartatott. *Syn.* wichowaní. 2) pabulando exhaustus (consumtus), totaliter pro pabulo datus: ausgefüttert, durch Füttern leer gemacht, verfüttert: tartással ki-üresíttetett, el-fogyasztatott, egészszen ki-adatott. 3) satis (perfecte) saginatus, opimatus: ausgemäſtet, ki (meg) hizlalt, hizlaltatott. *Syn.* ukrmení.

Wikrmeňí, á, n. enutritio, educatio, nis, f. Ausfütterung, ki-tartas, fel-nevelés. *Syn.* Wichowáňí. 2) pabulando facta exhaustio (consumtio): Ausfütterung, Verfütterung, Leermachung durch Füttern: takarmánynak meg-emésztése, ki-adása, el-fogyasztása. 3) saginatio, opimatio: Ausmäſtung: ki (meg) hizlálás. *Syn.* Ukrmeňí.

wikrmiť, il, ím, V. P. *imp.* wikrm, *cum accus.* Swiňe ꝛc: enutrire, ausfüttern, durch fleißiges Füttern groß und ſtark machen: ki-tartani, fel-nevelni. *Syn.* wichowať. 2) Owes, Senu, Slamu: pabulando exhaurire (vacuefacere), totum pro pabulo dare: ausfüttern, durch Füttern leer machen, z. B. den ganzen Kaſten voll Haber; verfüttern, Futter (Haber, Heu, Stroh) verbrauchen, alle machen: a' takarmányt egészszen meg-emészteni, el-fogyasztani, ki-adni. *Syn.* wſecko na Krmu widať. 3) satis (perfecte) saginare, opimare, exopimare: ausmäſten, völlig fett machen, mäſten: jól meg (ki) hiszlalni. *Syn.* ukrmiť, *II. rec.* wikrmiť ſa: saginari, saginatum esse: ausgemäſtet werden (ſeyn), jól meg hízni, ki-hizlaltatni. *Syn.* ukrmiť ſa.

Wikrmowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikrmowať, mowal, mugem, *freq.* ex wikrmiť. *II. rec.* wikrmowať ſa, *freq.* ex wikrmiť ſa.

* wikrochmáleni, á, é, *p. c.* v. wiſkrobení.

* wikrochmáliť, il, ím V. P. *imp.* mal, v. wiſkrobiť.

wikročení, á, é, *p. c.* calcando laxatus, a, um; ausgetreten, durch Tretten erweitert: ki-nyomatott, nyomással megtágíttatott.

Wikročeňí, á, n. egressio, processio, nis, f. egressus, exitus,

tus, processus, us, m. Heraustretung, Austretung, Hervortretung: ki-menetel, kimenés, elő-menetel, ki-lépés, ki-térés. *Syn.* Wíchod, Wistupeňí. 2) laxatio per calcationem, Austretung, Erweiterung durch Treten: ki-nyomás, nyommással-való megtágítás, tágulás. 3) inundatio, Austretung des Wassers: ki-áradás.

wikročiť, il, ím, V. P. *imp.* wikroč: egredi, exire, procedere: austreten, hervortreten: ki-lépni, ki-menni, ki-jönni, ki-térni. *Syn.* wiſt, wiſtupiť. 2) calcando laxare, austreten, erweitern: ki-nyomni, nyommással tágitani. 3) excedere, inundare, exundare: aus ſeinen Gränzen treten, austreten, z. B. Waſſer auf den Acker: ki-menni, kiáradni.

Wikročowáňí, á, n. v. Wikročeňí.

wikročowať, čowal, čugem, V. I. *imp.* čug, *freq.* ex wikročiť. *Usus.* Stehо Sweta wikročugem, gako z Hoſtinca, ne gako z Domu: ex hac vita discedo tanquam ex hospitio, non tanquam ex Domo: ich trete hin aus dieſem Leben, nicht als von meinem Hauſe, ſondern als (wie) aus einer Herberge: e' világból ki-térek, úgy; mint a' szállásból, nem úgy, mint a' házból.

Wikrog, u, m. sectio, sectura, segmentum, pars excisa: der Schnitt, Schnitte, Schniß, abgeſchnittenes Stück, z. B. Braten: ki-metélék, ki-metszett rész. 2(forma scindendo facta exemplar scindendo factum: der Schnitt, geſchnittenes Muſter: ki-metszett (kiszabott) mustra, forma, példa. 3) v. Wikrogeňí.

wikrogení, á, é, *p. c.* excisus, exscissus, exsectus, a, um: ausgeſchnitten, herausgeſchnitten: ki-szegett, ki-metszett. *Syn.* wikráganí, wikragowaní, witezaní, wiſtrihnutí. 2) exscissus, scindendo (secando) formatus: ausgeſchnitten, durch Schneiden gemacht oder gebildet: ki-metszett, ki-szabott.

Wikrogeňí, á, n. excisio, exscissio, exsectio, nis, f. Ausſchneidung, Herausſchneidung: ki-szegés, ki-metszés. *Syn.* Wikrágáňí, Wikrog, Wikrogowáňí, Wirezáňí, Wiſtrihnutí. 2) exscissio, per scissuram efformatio: Ausſchneidung, Bildung durch Schneiden: ki-metszés, ki-szabás.

wikrogiť, il, ím, V. P. *imp.* wikrog: excidere, exscindere (exsecare): ausſchneiden, herausſchneiden: ki-szegni, ki-metszeni, meg-lekelni. *Syn.* wikrágať, wikragowať, wirezať, wiſtrihnuť. 2) exscindere, scindendo efformare: ausſchneiden, durch Schneiden machen, oder bilden: ki-metszeni, ki-szabni.

Wikrogowáňí, á, n. v. Wikrogeňí.

wikrogowať, gowal, gugem V. I. *imp.* gug, *freq.* ex wikrogiť.

wikropení, á, é, *p. c.* spargendo consumtus (absumtus), dispersus, a, um: ausgeſprengt, ausgeſpritzt, durch Spritzen (Sprengen) verbraucht: ki (el) hintetett, hintezett, hintéssel meg-emésztetett, ki-üreſittetett. 2) adspersus, conspersus: beſpritzt, beſprützt, beſprengt: meg-hintetett. *Syn.* okropení, pokropení.

Wikropeńí, á, n. consumtio (absumtio) per sparsionem, dispersio: Ausſpritzung, Ausſprützung, Ausſprengung, Verbrauchung durch Sprengen: ki-(el) hintés, hintezés, hintéssel-való meg-emésztés, ki-üresítés. 2) adspersio, conspersio: Beſpritzung, Beſprützung, Beſprengung: meghintés, hintezés. *Syn.* Okropeńí, pokropeńí.

wikropiť, il, ím, V. P. *imp.* wikrop: spargendo consumere (absumere), dispergere: ausſprengen, ausſpritzen, ausſprützen, durch Sprengen (Spritzen) verbrauchen: ki (el) hinteni, hintezni, hintéssel meg-emészteni, ki-üresíteni. 2) adspergere, conspergere: beſprengen, beſpritzen, beſprützen: meg-hinteni (hintezni). *Syn.* okropiť, pokropiť.

Wikropowáńí, á, n. v. Wikropeńí.

wikropowať, powal, pugem, V. I. *imp.* pug, v. wikropiť.

wikrúcaní, á, é, *p. c.* v. wikruťení.

Wikrúcáńí, á, n. v. Wikruťeńí.

wikrúcať, al, ám, V. I. *imp.* cag, v. wikrutiť. *II. rec.* wikrúcať ſa, v. wikrútiť.

Wikrucowáńí, á, n. v. wikrúťeńí.

wikrucowať, cowal, cugem, V. I. *imp.* cug, v. wikrútiť. *II. rec.* wikrucowať ſa, v. wikrútiť ſa.

wikrúſeńí, á, é, *p. c.* extritus, terendo exemtus, a, um: ausgerieben, herausgerieben: kitörsöltetett, ki-morsoltatott. *Syn.* wimeleńí, wimelňeńí, witreńí. *boh.* wimnutí. 2) terendo sublatus, extritus: ausgerieben, durch Reiben heraus gebracht: ki-dörgöltetett. 3) terendo purgatus, ausgerieben, durch Reiben gereinigt: dörgöléssel ki-tisztíttatott, ki-dörgöltetett.

Wikrúſeńí, á, n. extritio. nis, f. terendo facta exemtio: Ausreibung, Herausreibung: kitörsölés, ki-morsolás. *Syn.* Wimeleńí, Wimelňeńí, Witreńí. *boh.* Wimnutí. 2) sublatio per tritum, extritio: Herausbringung durch Reiben: ki-dörgölés. 3) purgatio per tritum, Ausreibung, Reinigung durch Reiben: dörgöléssel-való ki-tisztítás, ki-dörgölés. *boh.* Wimnutí.

wikrúſiť, il, ím, V. P. *imp.* wikruſ: terendo eximere, exterere: ausreiben, herausreiben, z. B. Körner: ki-törsölni, ki-morsolni. *Syn.* wimeliť, wimelňiť, witreť. *boh.* widrťiť, wimnúti. 2) terendo tollere, exterere: ausreiben, z. B. einen Flecken: ki-dörgölni, p. o. ruhából a' petsétet, a' motskot. 3) terendo purgare, ausreiben, durch Reiben reinigen, z. B. ein Kleid: dörgöléssel ki-tisztítani, p. o. a' ruhát, ki-dörgölni.

Wikrutek, tku, m. cincinnus *Cic.* cincinnulus *Varr.* i, m. gekräuſeltes Haar, Locke, Haarlocke, Haarlockchen: bé-fontt (fodorított) haj. *Plur. Nom.* Wikrutki, *gen.* kow ꝛc.

wikrútení, á, é, *p. c.* extortus, a, um: ausgedreht, herausgedreht: ki-tsavartt, kitekertt. *Syn.* widrení, wikrúcaní. 2) intortus, ausgedreht, verrenkt, z. B. Hand, Fuß: ki-tekertt. *Syn.* wiſeknutí, wilomení. 3) intortus, cincinnatus, crispatus, incrispatus: gekräuſelt, aufgekräuſelt: fel-fodoríttatott, bé-fontt. **Wikrútené** (wikrú-

krúcané Wlaſi noſí, crispatos crines gestat. 4) v Wižmikaní.

Wikrúčeňí, á, n. extorsio, egiratio, nis, f. Ausdrehung, Herausdrehung: ki-tekérés, ki-tsavarás. *Syn.* Widreňí, Wikrúcáňí. 2) intorsio, Ausdrehung, Verrenckung: ki-tekerés, ki-fitzamítás, ki-fitzamodás. *Syn.* Wiſeknutí, Wilomeňí. 3) Wlaſow Wikrúčeňí, capillorum intorsio *Arnob.* incrispatio *Augustin.* cincinnatio: Auffräuſelung, hajfel-fodorítás. *Syn.* Wifrizírowáňí, Zakrúčeňí. 4) v. Wižmikáňí.

wikrútiť, il, ím, V. P. *imp.* wikrút, ňečo z Rúk: extorquere: ausdrehen, herausdrehen, aus den Händen: ki-tsavarni, ki-tekerni a' kezéből. *Syn.* widreť, wikrúcať. 2) *cum accus. rei*: Bradu, Hlawu, Rť, Nohu, Ruku: elidere, intorquere mentum *Cic.* caput, collum, cervicem, pedem, manum: ausdrehen, verrenken, z. B. den Bart, Kopf, Hals, Fuß, die Hand: ki-tekerni, ki-törni, állát, fejét, nyakát, lábát, kezét. *Syn.* wiſeknúť, wilomiť. 3) Wlaſi: crispare, incrispare, intorquere (cincinnare) capillos *Mart.* comam frangere in gradus *Quintil.* kraus machen, auffräuſeln die Haare: fel-fodorítani a' haját. *Syn.* wifrizírowať, zakrútiť. 4) v. wižmikať.

wikrúžení, á, é, *p. c.* tornatus, torno factus, a, um: ausgedrechſelt, ausgedreht: esztergározott, esztergároltt.

Wikrúžení, á, n. tornatio, torno facta praeparatio: Ausdrehung, Ausdrechſelung: esztergározás, esztergálozás.

wikrúžiť, il, ím, V. P. *imp.* wikruž: tornare, torno facere rem: ausdrehen, ausdrechſeln: esztergározni (-zok) *Par. Páp.* esztergálozni.

Wikružowáňí, á, n. v. Wikrúžení.

wikružowať, žowal, žugem V. I. *imp.* žug, v. wikrúžiť.

† wikuchaní, a, é, *p. c.* v. pitwaní, wipitwaní.

† Wikucháňí, n. v. Pitwáňí, Wipitwáňí.

† wikuchati, al, ám *fut.* v. pitwať, wipitwať.

† Wikuchávváňí, n. v. Pitwávváňí.

† wikuchávvati, al, ám v. pitwávvať.

wikučowaní, á, é, *p. c.* v. kľučowaní.

Wikučowáňí, á, n. v. Kľučowáňí.

wikučowať, čowal, čugem V. I. *imp.* čug, v. kľučowať.

Wikučowávváňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikučowávvať, al, ám, *freq.* ex wikučowať.

Wikúkáňí, á, n. prospectus, us, m. prospectatio, nis, f. das Herausgucken: ki-kukkanás, ki-nézés. *Syn.* Kúkáňí, Wikúkávváňí, Wikukowáňí. 2) eminentia, prominentia, ae, f. das Hervorragen, die Hervorragung: ki-tetszés, ki-állás. 3) exitus, conspectus, Hervorguckung, láttatás, ki-állás.

wikúkať, al, ám, V. I. *imp.* ag: prospicere, prospectare: hervorgucken, z. B. ein Menſch: ki-nézni, ki-kukkanni. *Syn.* kúkať, wikúkávvať, wikukowať. 2) eminere, prominere: hervorragen, hervorgucken: ki-tetszeni, ki-állani. *Usus.* Zeli, krom gedneg Hlawi, která wen wikúka, geſt pod Wodú: exstat

exstat ex aqua solo capite *Ter.* er ſteht ganz im Waſſer den Kopf ausgenommen; ſein Kopf allein ſteht noch über das Waſſer: tsak a' feje látszik-ki a' vízből. 3) prodire, conspici, eminere: hervorgucken: láttatni, ki-tetszeni, kinézni. *Syn.* wihlédať, wizírať. *Usus.* Ukrutnoſť' mu z Oči wikúkala, eminebat ex ore crudelitas, die Grauſamkeit ſcheinte ihm zum Geſicht heraus, az ábrázattya-is mutattya vala, hogy kegyetlen. Z Oči mu obzláſtná Wážnoſť' wikúká; geho Obličag Wážnoſť' ňegaku na ſebe doſť'i ukazuge: insidet in ejus vultu quaedam gravitas, es ſcheint eine ſonderbare Ernſthaftigkeit aus ſeinem Angeſichte, az ő ortzájából (tekéntetéből) az emberséges maga viselése ki-tetszik.

Wikúkáwáňí, á, n. v. **Wikúkáňí.**

wikúkáwať, al, ám, V. I. *imp.* ag, *freq.* ex **wikúkať.**

Wikukowáňí, á, n. v. **Wikúkáňí.**

wikukowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug, v. **wikúkať.**

† **wikunírowaní**, á, é, *p. c.* v. **witrápeni.**

† **Wikunírowáňí**, n. v. **Witrápeňí.**

† **wikunírowať**, owal, ugi (u), v. **witrápiť.**

wikúpaní, á, é, *p. c.* ablutus, elotus, balneatus, a, um: ausgebaden: meg-föröztetett, meg-mosatott.

Wikúpáňí, á, n. abluitio, elotio, balneatio, nis, f. Ausbadung, das Ausbaden, z. B. eines Kindes: meg-föröztés, meg-mosás.

wikúpať, pal, pem (*boh.* pám), V. P. *imp.* pag: eluere, elavare: ausbaden, etwas gehörig baden: meg-föröztetni, meg-mosni. *II. rec.* **wikúpať ſa**: desinere se lavare (lavari): ausbaden, auf hören ſich zu baden: meg-szünni förödni, többé nem förödni. 2) lavare (proluere) se, balneare: ſich baden, meg-förödni.

Wikúpáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikúpáwať, al, ám, *freq.* ex **wikúpať.** *II. rec.* **wikúpáwať ſa**, *freq.* ex **wikúpať ſa.**

wikupčení, á, é, *p. c.* negotiatione obtentus (acquisitus), a, um: durch die Handlung erworben, ausgehandelt, erhandelt: kereskedéssel szerzett, ki-keresett. 2) commutatus, permutatus: ausgewechſelt, el-váltott, el-tseréltt. *Syn.* **wičarowaní.** *vulg.* **wihandlowaní.**

Wikupčeňí, á, n. consecutio (acquisitio) per negotiationem, Erwerbung durch die Erkaufung, Erhandlung, Handlung (Kaufmannſchaft), Aushandlung: kereskedéssel szerzés, nyerés. 2) commutatio, permutatio: Auswechſelung: el-váltás, meg (el) tserélés. *Syn.* **Wičarowáňí.** *vulg.* **Wihandlowáňí.**

wikupčiť, il, ím, V. P. *imp.* pči: negotiatione (mercatura) obtinere (adsequi, colligere, congregare): aushandeln, durch den Handel (durch die Handlung, Kaufmannſchaft) erwerben, erkaufen, erhandeln: kereskedéssel szerezni, nyerni, ki-keresni. *Usus* Pekňe ſem wikupčil, pulchre sum negotiatus. 2) desinere negotiari (mercaturam facere): aufhren zu handeln (Handlung zu treiben), aushandeln: megszünni kereskedni. 3) commutare: auswechſeln: el-váltani, el-tserélni. *Syn.* **wičárowať.** *II. rec.* **wikupčiť ſa**, negotiatione omnia amit-

amittere, durch die Handlung alles verliehren, um alles kommen, ſich aushandeln: ki-kereskedni, kereskedés által mindenét el-veszteni.

wikúpení, á, é, *p. c.* redemtus, a, um: losgekauft, erlöſt: meg-váltott, ki-váltatott. *Syn.* wimeňení.

Wikúpeňí, á, n. redemtio, nis, f. Loskaufung, Erlöſung: meg-váltás, ki-váltás. *Syn.* Wimeňeňí.

wikúpiť, il, ím, V. P. *imp.* wikup: redimere: loskaufen, erlöſen: meg-váltani, ki-váltani. *Syn.* wimeňiť.

Wikupitel, a, m. redemtor, is, m. Erlöſer, Loskäufer: meg-váltó, ki-váltó. *Syn.* Wimeňitel.

wikupitelow, a, e, *adj. poss.* redemtoris, dem Erlöſer gehörig: meg-váltóé, ki-váltóé.

Wikupowáňí, á, n. v. Wikúpeňí,

wikupowať, powal, pugem, V. I. *imp.* pug, *freq.* ex wikupiť.

wikúrení, á, é, *p. c.* effumigatus, fumigando exhaustus (consumtus), a, um: ausgeraucht, z. B. eine Pfeife, Taback: ki-dohányozott, ki-szitt. 2) fumo abactus, ausgeraucht, durch Rauchen vertrieben: ki-füstölt (füstöltetett), füstel el-üzetetett. 3) bene calefactus, ausgeheizt, gut geheizt: jól bé (ki) fűttetett. *boh.* witopení.

Wikúreňí, á, n. effumigatio, fumando exhaustio (consumtio): Ausrauchung: ki-dohányozás, ki-szivás. 2) fumo abactio, Ausrauchung, Vertreibung durch Rauchen: ki-füstölés, füstel-való el-üzés. 3) bona calefactio, Ausheizung, jó bé (ki) fűtés. *boh.* Witopeňí.

† wikúrení, á, é, *p. c.* v. wikaďeňí.

† Wikúřeňí, n. v. Wikaďeňí.

wikúrit, il, ím, V. P. *imp.* wikur: effumigare, fumigando exhaurire (consumere): ausrauchen, durch Rauchen leer machen, z. B. Pfeife, Taback: ki-szinni, ki-dohányozni. *Syn.* wifagčiť. 2) fumo abigere, ausrauchen, durch Rauchen vertreiben: ki-füstölni, füstel-el-üzni. 3) bene (probe, recte) calefacere, ausheizen, jól bé (ki) fűteni, a' szóbát. *boh.* witopiti.

† wikúřiti, il, ím, *fut.* v. wikaďiť.

Wikurowáňí, á, n. v. Wikúreňí.

wikurowať, rowal, rugem, V. I. *imp.* rug: *freq.* v. wikúriť.

† wikuřowati, owal, ugi (u), v. wikaďiwať.

wikúsaní, á, é, *p. c.* emorsus, mordendo evulsus, a, um: ausgebiſſen, durch Beißen, oder mit den Zähnen herausgebracht: ki-harapott, ki-rágott, ki-martt. *Syn.* wihrizení. 2) mordendo ejectus, ausgebiſſen, aus einem Orte hinausgebiſſen: ki-martt, ki-marattatott. 3) rixando (criminando) ejectus, durch Zanken, oder Verleumdung weggebracht, ausgebiſſen: veszekedéssel ki-vettetett, ki-üzettetett, ki-martt.

Wikúsáňí, á, n. evulsio per morsum, emorsio, nis, f. das Ausbeißen: ki-harapás, ki-rágás. *Syn.* Wihrízeňí, Wikusowáňí. 2) ejectio per morsum, Ausbeißung, Hinausbeißung aus einem Orte: ki-marás, marással-való ki-vetés. 3) rixando (criminando) fa-

cta

cta ejectio: Ausbeißung, Wegbringung durch Zanken (oder Verleumdung): veszekedésselvaló ki-vetés, ki-üzés, kimarás. 4) sui expeditio (exculpatio, excusatio) ope linquae: Durchbeißung: nyelvelvaló meg-szabadulás, megmentés.

wikúſaní, á, é, *p. c.* exploratus, indagatus, inquisitus, a, um: ausgeforſchen, arglûſtig, ausgefragt: tudakoztatott, kérdeztetett, kérdezösködött, álnokságból. *Syn.* ſpitowaní, wizwedaní.

Wikúſáňí, á, n. expiscatio, exploratio, sciscitatio, indagatio, inquisitio, percontatio, nis, f. arglûſtige Ausforſchung, Ausfragung, das Ausforſchen, Ausfragen: tudakozás, kérdezkedés, értekezés. *Syn.* Spítowáňí, Wízwedáňí.

wikúſat, ſal, ſem, V. P. *imp.* wikuſ: emordere, mordendo evellere; ausbeißen, durch Beißen oder mit den Zähnen heraus bringen: ki-marni, ki-harapni, ki-rágni. *Syn.* wihrizť, wikuſowať. *boh.* wikúſati, wikúſnúti. 2) mordendo ejicere, ausbeißen, aus einem Orte hinausbeißen, von den Hunden, wenn ſie einander wegbeißen: ki-marni, *az ebekröl.* 3) rixando (criminando) ejicere aliquem: durch Zanken, oder Verleumdung wegbringen, ausbeißen, z. B. aus dem Hauſe: ki-marni, veszekedéssel kiüzni. *II. rec.* wikúſať ſa, rodendo transire, ſich durchbeißen, als eine Maus, magát által rágni, mint az egér. 2) expedire se ope linquae, ſich durchbeißen mit Worten: szóval ki-marni (ki-menteni) magát. *boh.* wikúſat ſe.

wikúſať, al, ám, V. I. *imp.* ſag: expiscari, explorare, inquirere, indagare, percontari, sciscitari: ausforſchen, arglûſtig (nachtheilig) ausfragen: kérdezösködni, tudakozni, értekezni álmokságból. *Syn.* ſpitowať ſa, widowedať ſa, wizwedať ſa.

† **wikúſaťi**, al, ám et **wikúſi** *fut. freq.* v. wikúſať. *II. rec.* wikúſať ſe, v. wikúſať ſa.

† **wikúſnúti**, ſl, ſnu *fut.* v. wikúſať.

Wikuſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikuſowať, ſowal, ſugem, V. I. *imp.* ſug *freq.* ex wikúſať.

Wikuſowatel, a, m. expiscator, explorator, percontator, sciscitator, indagator, inquisitor, is. m. Ausforſcher, Nachfrager, Ausfrager: kémlö, tudakozó, értekezö.

wikuſowatelow, a, e, *adj. poss.* exploratoris, expiscatoris: dem Ausforſcher gehörig, kémlöé, tudakozóé, értekezöé.

wikuſowatelčin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wikuſowatelka, i, f. exploratrix, expiscatrix, cis, f. Ausforſcherinn, kémlönö, kérdezkedönö, tudakozónö, értekezönö.

wikuť, wikul, wikugem, V. P. *imp.* wikug: excudere, procudere, effabricare: ausſchmieden, ausſchlagen: ki-verni kikovátsolni. *Syn.* wiklepať, wikowať. 2) v. wikreſať.

wikutaní, á, é, *p. c.* effossus, erutus, prorutus, a, um: ausgewühlt, hervorgewühlt: ki-kapartt, ki-kotrott, kihidrott. *Syn.* wikutraní, wihrebaní.

Wikutáňí, á, n. effossio, effrictio, proruitio, nis, f. Auswühlung, Hervorwühlung: ki-

ko-

kotrás, ki-kaparás, ki-kotorázás, ki-hidrás. *Syn.* Wikutráňí, Wihrebáňí.

wikutať, al, ám et cem, V. P. *imp.* tag Oheň ꝛc. ruere, eruere, effodere: auswühlen, etwas hervorwühlen, durchwühlen: ki-kaparni, ki-kotorni, ki-kotorázni, ki-hidorni. *Syn.* wikutrať, wihrebať. *Usus.* D'ru wikutať, facere foramen ruendo, wühlen ein Loch, likat ki-kaparni.

wikuti, á, é, *p. c.* excusus, procusus, effabricatus, a, um: ausgeſchmieden, ausgeſchlagen: ki-vertt, ki-kovátsoltatott, kovátsoltt. *Syn.* wikowaní, wiklepaní. 2) v. wikreſaní.

Wikutí, á, n. procusio, excusio, effabricatio, nis, f. Ausſchmiedung, Ausſchlagung: ki-kovátsolás, ki-verés, kitsinálás. *Syn.* Wikowáňí, Wiklepáňí. 2) v. Wikreſaňí.

wikwákaní, á, é, *p. c.* ecrocitatus, a, um; ausgekrächzet: ki-kákogott, ki-károgott. *Syn.* wikričaní, wiwolaní. 2) v. kwákaní, wiſčicowaní.

Wikwákáňí, a, n. ecrocitatio, nis, f. Auskrächzung, ki-kákogás. *Syn.* Wikričáňí, Wiwoláňí. 2) v. Kwákáňí 3. Nro. Wiſčicowáňí.

wikwákať, kal, čem et kám, V. P. *imp.* wikwač et wikwákag: ecrocitare, crocitando prodere, significare: auskrächzen: ki-kákogni, ki-károgni. *Syn.* wikričať, wiwolať. 2) v. kwákať 3. Nro. wiſčicowať.

wikwáreni, á, é, *p. c.* absumtus, consumtus, a, um: verzehrt, meg-emészletett, el-pazarlott, el-vesztegetett. *Syn.* wimárňeni.

Wikwáreňí, á, n. absumtio, consumtio, confectio, nis, f. Verzehrung, das Verzehren des Eſſens, des Geldes: meg-emésztés, el-vesztegetés, el-pazarlás. *Syn.* Wimárňeňí.

Wikwarič, a, m. consumtor, confector, is, m. Verzehrer: meg-emésztő, el-pazarló. *Syn.* Márnotratňík.

Wikwarička, i, f. absumtrix, consumtrix, confectrix, cis, f. meg-emésztőné, Verzehrerinn, *Syn.* Márnotratňica.

wikwáriť, il, ím V. P. *imp.* kwar: absumere, consumere, conficere: verzehren, Speiſe, Geld, Eſſen ꝛc. még-emészteni, el-pazárlani. *II. pass.* wikwariť ſa: absumi, consumi, confici: ſich verzehren, verzehrt werden: meg-emésztődni, széllyel menni.

wikwáſeni, á, é, *p. c.* probe fermentatus, a, um: gut ausgeſäuert, ſauer gemacht: jól meg-költt, savanyított, savanyu.

Wikwaſeňí, á, n. recta (bona, perfecta) fermentatio, Ausſäuerung, savanyítás, jó meg költés.

wikwaſiť, il, ím, V. P. *imp.* wikwaſ: probe fermentare, recht ausſäuern, jól meg-költeni, savanyítani.

Wikwaſowáňí, a, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikwaſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex wikwaſiť.

wikwetowaní, á, é, *p. c.* floribus distinctus (intextus), floreus redditus, a, um: ausgeblümmt, z. B. Zeug; virágokkal szövött, ki-vartt.

Wikwetowáňí, á, n. floribus distinctio (intextio), Ausblümmung, virágokkal-való szövés, ki-varrás.

wikwetowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug: floribus intexere, (distinguere), floreum

reum (floridum) reddere: ausblümmen: virágokkal szöni, ki-varrni, virágossá tenni.

Wikwica, i, f. aphaca, ae, et aphace, es, f. *Plin. H. N.* vicia cracca *Linn.* Vogelwicke, wilde Wicke, Waldwicke, ein Kraut: vad lentse. *Syn.* Ptačinec, planá (polná) Wika, neb Sosowica. *boh.* Wikwice.

† Wikwice, f. idem.

† Wikwiſte, n. v. Wikowiſčo.

Wikwitáňí, á, n. v. Kwitnutí.

wikwitať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. kwitnúti.

wikwitnúť, tnul (tel), tňem, V. P. *imp.* tňi: efflorere, efflorescere, explicare florem, pandere (ex pandere) folia floris: ausblühen, hervorblühen: ki-virágzani, ki-virágozni, ki-nyilni. *Syn.* wikwitať. 2) deflorescere, abblühen, ausblühen: el-virágozni, el-hullatni a' virágot (-gját).

wikwitnutí, á, é, *p. c.* qui (quae, quod) effloruit, was hervor geblühet hat, ki-virágzott. *Syn.* wikwitlí.

Wikwitnutí, á, n. efflorescentia, ae, f. explicatio floris: Ausblühung, Hervorblühung; ki (meg) virágzás. *Syn.* Wikwitáňí.

Wikwitowáňí, á', n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikwitowať, towal, tugem, *freq.* ex wikwitnúť.

wikwokaní, á, é, *p. c.* v. wikodkodákaní per 3. Nros.

Wikwokáňí, á, n. v. Wikodkodákáňí per 3. Nros.

wikwokať, kal, čem et kám V. P. *imp.* wikwoč et wikwokag: v. wikodkodákať per 4. Nros.

† wikwowí, á, é, *adj.* v. wikowí.

† Wikwowina, i, f. v. Wikowina.

wilačňení, á, é, *p. c.* v. lační, zlačňení. 2) v. wimorení.

Wilačňeňí, á, n. v. Lačnoſť, Zlačňeňí. 2) v. Wimoreňí.

wilačňeť, ňel, ňím, V. P. *imp.* čňi, v. zlačňeť.

wilačňiť, il, ím, V. P. *imp.* čňi, v. wimoriť, zlačňiť.

wiláhnúť, hnul (hel), hňem V. P. *imp.* hňi: parere, edere, effundere, excludere, e foetu educere: gebären, werfen, hecken, ausbrüten: meg-elleni, ki-költeni. *Syn.* uľáhnúť, wíležať, wiſeŠeť. *boh.* wilíhnúti. 2) collabi (corruere, concidere, decumbere) sub onere: abſtehen, durch die Bürde ermüdet werden: el-fáradni, ki-állani, ki-dülni a' teher alatt. *Syn.* wiſtáť. *Usus.* Koň mu wiláhel, sub onere concidit ipsi caballus (equus), unter der Bürde ſtand ihm das Roß ab, ki-dültt a' lova teher alatt. *II. rec.* wiláhnúť ſa: nasci, edi, effundi, *de animalibus*: geboren werden von Thieren: ki-költetni, születni, fajzani, az oktalan allatoktól. *boh.* wilíhnút ſe.

wiláhnutí, á, é, *p. c.* partus, editus, effusus, exclusus, a, um: geboren, geheckt, geworfen, ausgeheckt, ausgebrütet; elletett, ki-költetett, ki-ültt, fajzott, meg-szaporodott. *Syn.* uľáhnúti, wiležaní, wiſeŠení. 2) sub onere collapsus, unter der Bürde (unter dem Joche) ermüdet, abgeſtanden: a' teher (a' járom) alatt el-fáradott, ki-állott. *Syn.* wiſtaní.

Wiláhnutí, á, n. partus, us, m. effusio, enixio, exclusio, nis, f. das Gebären, Hecken, Werfen, Ausbrütung, Ausheckung,

ckung, meg-ellés, ki-költés, ki-ülés, meg-szaporodás, költés, fajzás. *Syn.* Ukáhnúťí, Wiležáňí, Wiseďeňi, Porod. 2) collapsio (lassatio) sub onere, Abstehung, Ermüdung unter der Bürde, unter dem Joche durch das Zeichen: el-fáradás, ki-fáradás, ki-állás, ki-dülés, a' teher (a' járom) alatt, a' huzásban. *Syn.* Wistáňí.

Wilamač, a, m. v. Wilomitel.

wilámaní, á, é, *p. c.* v. wilomení.

Wilámáňí, á, n. v. Wilomeňí.

wilámať, mal, mem (*boh.* wilámi et wilámu *fut. freq.*) V. P. *imp.* wilam, v. wilomiť. *II. rec.* wilámat sa, v. wilomiť sa. *Usus.* Z Wezeňá sa wilámat, e carcere per effractionem erupit, abiit, evasit: er brach sich aus der Gefängniß aus, ki-törte magát (el-illantott, el-mentt) a' tömlötzböl.

Wilámatel, a, m. v. Wilomitel.

Wilamowač, a, m idem.

Wilamowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wilamowať, mowal, mugem *freq.* ex wilámať. *II. rec.* wilamowať sa, *freq.* ex wilámať sa.

Wilamowatel, a, m. v. Wilomitel.

wilapaní, á, é, *p. c.* piscando vacuefactus (exhaustus). a, um: ausgefischt, durch Fischen ausgeleert: ki-halászott, halászat által ki-fogdostatott. *Syn.* wilowení. 2) v. wíchitaní.

Wilapáňí, á, n. expiscatio, per piscationem vacuefactio (ex haustio): Ausfischung, Ausleerung durch Fischen: ki-halászás, halászat által ki-fogdosás. *boh.* Wiloweňí. 2) v. Wichitáňí.

wilapať, al, ám, V. P. *imp.* pag, Ribi: piscando vacuefacere (exhaurire), expiscari: ausfischen, durch Fischen ausleeren: ki-halászni, halászattal ki-fogdosni, ki-üresíteni. *boh.* wilowiťi. 2) v. wichitať.

wiláť, wilál, wilegem V. P. *imp.* wílag, v. wihresiť.

wiľáť, wiľál, wiľegem, V. P. *imp.* wiľeg: effundere, diffundere, profundere: ausgießen, herausgießen, z. B. Wasser: ki-önteni. *boh.* wilíťi. *Usus.* Mnoho Slz wiláť, magnam vim lacrymarum profundere, heftig weinen; viele Zäher vergießen: sokat könyvezni, sirni. 2) Swog Hňew (Ged), Zlé (Zlosť) na ňekoho wiľáť: effundere (profundere) iram, virus acerbitatis, odium in aliquem; erumpere stomachnm in aliquem: seinen Zorn ausgießen, ausschütten, auslassen, haragját, mérgét, boszszúságát valakin ki-tölteni; valaki, ellen haragudni, haragra fakadni, mérgelödni. *II. rec.* wiľáť sa: exundare, inundare, diffundi: austreten, aus seinen Grenzen treten, z. B. das Wasser: ki-áradni. Wodi sa wiľáľi.

wilataní, á, é, *p. c.* v. wiflekowaní.

Wilatáňi, á, n. v. Wiflekowáňí.

wilatať, al, ám, V. P. *imp.* tag, v. wiflekowať.

wilátí, á, é, *p. c.* v. wihresení.

Wiláťí, á, n. v. Wihreseňí.

wiľatí, á, é, *p. c.* effusus, diffusus, profusus, a, um, ausgegossen, ausgeschüttet, ausgelassen: ki-öntött, ki-öntetett,

tett, ki-töltetett. *Syn.* wiléwaní, *boh.* wilití.

Wiláti, á, n. effussio, diffusio, profusio, nis, f. Ausgieſsung, Ausſchüttung, Auslaſſung: ki-öntés, ki-töltés. *Syn.* Wiléwáňí, *boh.* Wiliti.

* **Wilazeňí**, á, n. v. Wilezeňí.

* **wilaziť**, il, ím, V. P. *imp.* wilaz: v. wilezť.

* **Wilazowáňí**, á, n. v. Wilezowáňí.

* **wilazowať**, zowal, zugem, *freq.* ex wilaziť, v. wilezowáť.

* **wilči**, á, é, *adj.* v. wlči.

wiléčeni, á, é, *p. c.* v. wihogeni.

Wiléčeňí, á, n. v. Wihogeňí.

wiléčiť, il, ím, V. P. *imp.* wiléč: v. wihogiť. *II. rec.* wiléčiť ſa, v. wihogiť ſa.

Wilečowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wilečowať, čowal, čugem *freq.* ex wiléčiť. *II. rec.* wilečowať ſa, *freq.* ex wiléčiť ſa.

Wiléňáňí, á, n. v. Wiléňeňí.

wiléňať ſa, al ſa, ám ſa. V. I. *imp.* nag ſa, v. wiléňiť ſa.

wiléňeni, á, é, *p. c.* glaber, depilis factus, a, um; pilos dimittens, depilis, e: ausgehärt: tar, kopár, a' ki a' szörit lehanyta, le-vetette. *Syn.* wiplzlí, wiplznutí.

Wiléňeňí, á, n. depilatio, pilorum dimissio (deiectio, amissio); Aushärung: vedlés, kopárodás, koppadás, szörle-hányás (vetés.) *Syn.* Wiléňáňí, Wiplzloſť, Wiplznutí. *boh.* Wilináňí.

wiléňiť ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* wiléň ſa: pilos dimittere (amittere, deiicere), depilem fieri, glabescere: aushären: vedleni, kopárodni (-dom), koppadni, szörit lehányni (vetni, el-veszteni). *Syn.* wiplznút. *boh.* wilinati.

wilepeni, á, é, *p. c.* intus illitus, a, um: ausgekleibt, inwendig bekleibt: belöl-bémázoltt, bé-tapasztatott, békentt. *Syn.* wimazaní. 2) obturatus: ausgekleibt, zugekleibt: bé-dugatott, bé-tapasztott.

Wilepeňí, á, n. interna illitio, Auskleibung, inwendige Bekleibung: belöl bé-mázolás, bétapasztás, bé-kenés. 2) obturatio: Zukleibung, Ausklebung: bé-tapasztás, bé-dugás.

wilepiť, il, ím, V. P. *imp.* wilep: intus illinere, ausgekleiben, inwendig bekleiben, ausſchmieren: belöl-ki-mázolni, bé-kenni, bé-tapasztani. *Syn.* wimazať. *Usus.* Wilepila ſwárni Domec. 2) obturare, auskleiben, zukleiben, z. B. Rizen: bé-tapasztani, bé-dugni, *p. o.* a' hasadékot, repedést 3) Zaucho (Zauſek, Poliček) wilepiť: impingere (infligere, infringere) colaphum, alapam ducere: Maulſchelle (Maultaſche, Ohrfeige) geben: ártzól tsapni, pofon vágni, sújtani. *Usus.* Wilepil mi Zaucho alapam ab illo accepi, Maulſchelle habe ich von ihm bekommen, pofon vágott, ártzól tsapott.

Wilepowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wilepowať, powal, pugem, *freq.* ex wilepiť.

Wiléťáňí, á, n. v. Wiléťeňí.

wiléťať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wilíťať.

Wiletáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiletáwať, al, ám, *freq.* ex wilétať.

Wileteňí, á, n. evolatio, nis, f. Ausfliegung, Hinausfliegung:

ki (el) repülés. 2) evolatio, avolatio, celer abitus: das Ausfliehen, Ausgehen, Verſchwinden: el-menés, el-szaladás, el (ki-) repülés. 3) evolatio in altum, *vel* sursum versus: Hinaufflieguug: fel-repülés. *Syn.* Wiletáňí, Wiletáwáňí.

wileťeť, ťel, ťím, V. P. *imp.* wiľeť: evolare, ausfliegen, hinausfliegen: ki (el) repülni. 2) evolare, *de fugitivis hominibus*: ausfliegen, ausgehen, von flüchtigen Perſonen: el-szaladni, el-illantani. 3) evolare, sursum volare: hinauf (in die Höhe) fliegen, fel-repülni.

Wiľetowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiľetowať, towal, tugem, *freq.* ex wileťeť.

wiľéwaní, á, é, *p. c.* v. wiľáťí, *boh.* wiľíwaní.

Wiľéwáňí, á, n. v. Wiľáťí. *boh.* Wiľíwáňí.

wiľéwať, al, ám, V. P. *imp.* wag, v. wiľáť. *boh.* wiľíwaťi. *Usus.* Wodu wiľéwať, aquam effundere, das Waſſer ausgießen, vizet ki-önteni. *II. rec.* wiľéwať ſa, v. wiľáť ſa. *boh.* wiľíwať ſe. *Usus.* Réka ſa wiľéwá, amnis redundat, der Fluß läuft aus, über ſein Ufer, a' viz meg-áradott, teli van az árokja.

wileżaní, á, é, *p. c.* qui (quae, quod) satis diu iacuit, ausgelegen: a' ki sokáig (eleget) feküdtt, hevertt; ki-feküdtt, ki-hevertt. *Syn.* wipočinutí. 2) diu iacendo cavus redditus, ausgelegen, durch langes Liegen hohl gemacht: hoszszas fekvéssel (heveréssel) meg-advasodott, üreglett. 3) diuturno cubitu obtentus, ausgelegen, hoszszás fekvéssel (heveréssel) meg-nyertt. 4) v. wiľáhnutí.

Wileżáňí, á, n. diuturnus cubitus, diuturna cubatio: langes Liegen, hoszszas fekvés. 2) excavatio (profunditas) diuturno cubitu facta, Ausliegung, Aushöhlung, durch langes Liegen: hoszszás fekvésel (heveréssel) lett udú (üreg, üresség), ki (meg) vájás, ki-fekvés. 3) consectio per diuturnam cubationem, das Ausliegen, sok fekvés (heverés) által meg-nyerés. 4) v. Wiľáhnutí. *Usus.* Žena na Weleżáňí, mulier partui vicina; ad enitendum proxima, praegnans: ein ſchwangeres (nächſt gebärendes) Weib, igen terhes (viselős, nehézkes) aszszony.

Wileżáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wileżať, al, am, V. P. *imp.* żag; v. wileżť.

wileżať, żal, żím, V. P. *imp.* wileż: satis diu iacere, lange genug liegen, ausliegen, z. B. Wein: sokáig fekünni, heverni. *Syn.* należať ſa. 2) diu iacendo cavum reddere, ausliegen, durch langes Liegen hohl machen: sokáig való fekvéssel (heveréssel) meg-advasítani, ki (meg) vájni, ürreggé (ürressé) tenni, ki-feküdni. 3) iacendo quidpiam adsequi (consequi, adipisci, obtinere): etwas ausliegen, durch Liegen erlangen: ki-feküdni, ki-heverni, fekvéssel nyerni valamit. 4) v. wiľáhnúť.

wileżeňí, á, é, *p. c.* defluus *Apul.* deciduus, a, um: ausgehend, herausfallend: el-hulló, el-húllt, el-mentt.

Wileżeňí, á, n. ereptio, proreptio, nis, f. Ausfriechung, ki-mászás. 2) exitus, egressus,

sus, us, m. egressio, exscensio: Ausſteigung, ki-szállás, ki-menés. 3) ereptio, Aufkriechung, Hinaufkletterung, fel-mászás, fel-tsúszás. 4) ascensio, conscensio, Aufſteigung, Beſteigung: fel-hágás, fel-menés, fel-ülés. 5) Wilezeňí Wlaſow: defluvium capillorum (capitis, comae) *Plin. H. N.* das Ausgehen der Haare: hajnak el-húllása, elmenése.

wilezť, wilezel, wilezem, V. P. *imp.* wilez: erepere, prorepere, extra repere: ausfriechen: ki (el) mászni. 2) S Roča, z Lodí: exire, egredi, exscendere: ausſteigen, ausdem Schiffe, Wagen: ki-szállani, ki-menni a' hajóból, kotsiból. 3) erepere, sursum repere: aufkriechen, hinaufkriechen, hinaufklettern: fel-mászni, fel-tsúszni. 4) *cum praep.* na: adscendere, conscendere: aufſteigen, beſteigen, in die Höhe ſteigen mit den Füſſen, auf das Pferd, Wagen, Hügel: fel-hágni, fel-menni, fel-ülni. *Usus.* Na ſamí Wrch wilezť, superare montis verticem, den Gipfel des Berges beſteigen, hegynek tetejére menni, hegy tetejét meg-haladni. 5) defluere, decidere: ausfallen, herausfallen, ausgehen, die Haare: el (ki) húllni, el-húllok, el (ki) menni. Wſecke Wlaſſmi wilezli, defluxerunt mihi capilli, alle Haare gingen mir aus, mind el-ment a' hajam.

† wilezťí, wilezl, wilezu *fut.* idem.

* wilgeňení, á, é, *p. c.* v. wiléňení.

* Wilegeňeňí, á, n. v. Wiléňeňí.

* wilgeňiť ſa, il ſa, ím ſa', V. P. *imp.* wilgeň ſa, v. wiléňiť ſa.

† wilhati, wilhal, wilhu, wilžeſ *fut.* v. wiluhať. *II. rec.* wilhat ſe, v. wiluhať ſa.

Wilia, e, f. dies vigiliae, vigilia festi, der Vorabend, innep nap esti.

Wilibald, a, m. Vilibaldus, i, m. Wilibald: Vilibaldus.

wilíčení, á, é, *p. c.* dealbatus, trullisatus, a, um: ausgeweißt: ki-meszeltetett ki-fejéríttetett. *Syn.* wibílení, líčení. 2) infucatus, probe fucatus: ausgeſchmiekt, wohl (ziemlich) geſchmiekt: jól meg (bé) festetett, festetett, bémázoltatott. *Syn.* malowaní, zamalowaní. 3) *boh.* v. wiléčení.

Wilíčeňí, á, n. dealbatio, trullisatio, nis, f. Ausweißung, das Ausweißen: ki (meg) meszelés, ki-fejérítés. *Syn.* Wibílení, Líčeňí. 2) infucatio: Ausſchmiekung, meg (bé) festés, bé-mázolás. *Syn.* Malowáňí, Zamalowáňí. 3) *boh.* v. Wiléčeňí.

wilíčiť, il, ím, V. P. *imp.* wilič: dealbare, trullisare: weiß machen, ausweißen: ki (meg) meszelni, ki-fejéríteni. *Syn.* wibíliť, líčiť. 2) infucare, probe fucare: ausſchminken, wohl ſchminken: jól meg (bé) festeni, bé-mázolni. *Syn.* malowať. 3) *boh.* v. wiléčiť.

Wiličowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiličowať, čowal, čugem *freq.* ex wilíčiť.

† wilíhnutí, wilíhl, wilíhnu, *fut.* v. wiláhnúť. *II. rec.* wilíhnút ſe, v. wiláhnút ſa.

† Wilínáňí, á, n. v. Wiléňeňí.

† wi-

† wilínaťi, al, ám, *fut.* v. wiléňiť ſa.

† wiliti et wilit, wilil, wilegi (u), *fut. part. poss.* wilit, *imp.* wiliť, v. wilát. *II. rec.* wilit ſe, v. wilát ſa.

† Wilíwáňi, n. v. Wilévváňí.

† wiliwaťi, al, ám, v. wilévvať.

wilízaní, á, é, *p. c.* elinctus, a, um: ausgeleckt, ki (meg) nyaltt. 2) v. wicifrowaní. 3) v. wihogení.

Wilizáňí, á, n. elinctio, nis, f. elinctus, us, m. Ausleckung, ki (meg) nyalás. 2) v. Wicifrowáňí. 3) v. Wihogeňí.

† Wilízáňí, n. v. Wilézáňí.

wilízať, zal, žem (*boh.* wilíži et žu *fut.*) V. P. *imp.* wilízag et wiliž: elingere, lingere, lambere: auslecken: ki (meg) nyalni. Wſaď gá tebe wilížem. 2) v. wicifrowať. 3) v. wihogiť. *II. rec.* wilízať ſa, elingere se, ſich ausleckeu, magát ki-nyalni. 2) v. wicifrowať ſa. 3) v. wihogiť ſa.

† wilízaťi, al, ám, *praes.* v. wilézať.

Wilizowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wilizowať, zowal, zugem *freq.* ex wilízať.

* Wilk, a, m. v. Wlk.

wilňe, *adv.* v. chlipňe.

wilní, á, é, *adj.* v. chlipni. *Usus.* Wilná Peſňička, lasciva (incasta) cantilena, unkeuſches (geiles) Lied, szerelem (tisztátalan, fajtalan, búja) ének.

Wilník, a, m. v. Chlipník.

wilníkow, a, e, *adj. poss.* v. chlipníkow.

Wilnoſt, i, f. v. Chlipnoſt.

wiločkaní, á, é, *p. c.* effusus, dispersus, a, um: ausgeſprützt, ausgeſchüttelt: ki-lotsogtatott. *Syn.* wilátí.

Wiločkáňí, á, n. effusio, dispersio, nis, f. Ausſprützung, Ausſchüttelung: ki-lotsogtatás. *Syn.* Wilátí.

wiločkať, al, ám V. P. *imp.* ag, Wodu na Ceſte: effundere, dispergere: ausſprützen, ausſchütteln: ki-lotsogtatni. *Syn.* wiláť, rozláť.

wilokaní, á, é, *p. c.* epotatus, ebibitus, exhaustus, a, um: ausgeſoffen: meg-itatott, megivott, ki-hörpentett, fel-hörpentetett, fel-hajtott, felhajtatott. *Syn.* wichlaſtaní, wilúchaní, wiſlopaní, wiſmoleni, wiſúkaní.

Wilokáňí, á, n. epotatio, ebibitio, exhaustio, nis, f. Ausſaufung, ki (meg) ivás, kiidogálás, fel-hajtás. fel-hörpentés. *Syn.* Wichlaſtáňí, Wilúchaňí, Wiſlopáňí, Wiſmoleňí, Wiſúkáňí.

wilokať, kal, čem et kám V. P. *imp.* wiloč, et kag: epotare, exhaurire, ebibere: ausſaufen, ſaufend ausleeren, z. B. Wein: meg-inni, felhörpenteni, fel-hajtani. *Syn.* wichlaſtať, wilúchať, wiſlopať, wiſmoliť, wiſúkať. *Usus.* Čo ſem málo mal, i to mi ten Rorbel wilokal: et illud exiguum quod mihi supererat, insignis ille gurgulio exhausit: auch das wenige, was ich noch hatte, hat der Saufer mir ausgeleeret: a' mi kevés vólt, azt-is fel-hörpentette (megitta) a' pokol torka.

Wilokáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wilokáwať, al, ám, *freq.* ex wilokať.

wilomení, á, é, *p. c.* effractus, perfractus, diffractus, a, um: aufgebrochen, herausgebrochen,

aus-

ausgebrochen: fel-töretett, p. o. a' kamara. *Syn.* wilámaní. 2) frangendo demtus, exemtus: ausgebrochen, durch Brechen herausgenommen: fel-töréssel ki-vett, ki-törött. 3) frangendo evulsus, herausgerissen, ausgebrochen: töréssel ki-szaggattatott, ki-törött. 4) defractus, abgebrochen, ausgebrochen; ki-törött, ki-tördeltetett. 5) v. wimknutí. 6) caesus, pulsatus, verberatus: abgeprügelt, abgepuft: meg-veretett, meg-paskoltatott, meg-páholtatott. *Syn.* wibiti, wilupaní, wiſlahaní.

Wilomeńí, á, n. effractio, perfractio, diffractio, nis, f. Aufbrechung, Herausbrechung, Ausbrechung: fel (ki) törés. *Syn.* Wilámáńí. 2) demtio (exemtio) per fractionem, effractio: Ausbrechung, Herausnehmung durch Brechen: fel-töréssel el-vévés, ki-törés. 3) evulsio, Herausreißung, Ausbrechung: ki-szaggatás. 4) defractio, Abbrechung, Ausbrechung: ki-tördelés, ki-törés. 5) v. Wimknutí. 6) caesio, pulsatio, verberatio: Abprüglung, Abpuffung, Ausprüglung: meg-verés, meg-paskolás, meg-paholás. *Syn.* Wibití, Wilúpáńí, Wiſlahání.

wilomit, il, ím, V: P. *imp.* wilom: effringere, perfringere, diffringere: ausbrechen, herausbrechen, aufbrechen: fel (ki) törni. *Usus.* Komoru tuto Noc wilomili (wilámali). 2) frangendo demere, eximere: durch Brechen herausnehmen, ausbrechen: töréssel ki-venni, ki-törni. 3) evellere frangendo, durch Brechen herausreißen, z. B. die Zähne, töréssel ki-húzni a' fogat, ki-törni. 4) defringere, abbrechen, z. B. die Zähne: le-törni, le-szegni, p. o. az ágat. *Syn.* zlomit. 5) wimknút. *Usus.* Palec wilomit, pollicem retrahere, den Daum ausbrechen, hüvelyeket ki-menyiteni. 6) caedere, pulsare, verberare: abprügeln, ausprügeln, abpuffen: meg-verni, meg-páholni, meg-paskolni. *Syn.* wibit, wilupat, wiſlahat. *Usus.* Wilom ho dobre, probe illum pulsa, puffe ihn recht ab, verdd-meg (paskoldd) ötet jól. *II. rec.* wilomit ſa, per effractionem obstaculi elabi (evadere) effringere se: durch Brechen entgehen, entlaufen, entwiſchen, ſich befreien: ki-törni magát, ki-töréssel el-illantani, kiszabadítani magát, el-menni. *Syn.* wilámat ſa. *III. pass.* evelli, frangi: ausbrechen, ausgebrochen werden, z. B. Zahn: ki-törni (*neutr.*) Wilomil ſa mi Zub, fractus est mihi dens, mir brach ein Zahn aus, ki-törött a' fogam. 2) rumpi, ausbrechen, zerriſſen werden, zerreißen: megroppanni, el-szakadni.

Wilomitel, a, m. effractor, perfractor, is, m. Ausbrecher, Aufbrecher: ki (fel) törö. *Syn.* Wilamač, Wilamatel, Wilamowač, Wilamowatel.

wilopatkowaní, á, é, *p. c.* pala (batillo) pulsatus, a, um: mit der Schaufel abgeprügelt, ki (meg) lapitzkázlatott. *Syn.* Wilopatowaní.

Wilopatkowáńí, á, n. batillo (pala) pulsatio: Abprügelung mit der Schaufel: meg-lapitzkázás, lapitzkával meg-verés. *Syn.* Wilopatowáńí.

wilopatkowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: batillo (pala)

la) pulsare, verberare, caedere): abprügeln mit der Schaufel, meg-lapitzkázni. *Syn.* wilopatowať. *Usus.* W Zámku wilopatowali ma na památku, arcem primum adeunti mihi pala (batillo) memoriam impresserunt: in dem Schloße zur Gedächtniß hat man mich recht (derb) mit der Schaufel abgepuft: a' várban emlékezet okáért jól meg-lapitzkázták a' faromat.

wilopatowaní, á, é, *p. c.* v. wilopatkowaní.

Wilopatowáňí, á, n. v. Wilopatkowáňí.

wilopatowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug, v. wilopatkowať.

wilowení, á, é, *p. c.* venando vacuefactus (evacuatus, exhaustus), a, um: ausgehetzt, ausgejagt, durch die Jagd ausgeleert: ki-vadásztatott, ki-fogattatott, vadászat által ki-üresíttetett. 2) *boh.* v. wilapaní.

Wiloweňí, á, n. per venationem vacuefactio (evacuatio, exhaustio): Aushetzung, Ausjagung, Ausleerung durch die Jagd: ki-vadászás, ki-fogás, vadászat által ki-üresítés.

wilowiť, il, ím, V. P. *imp.* wilow: venando evacuare, vacuefacere: aushetzen, ausjagen, durch die Jagd ausleeren: ki-vadászni, vadászással ki-üresíteni. 3) *boh.* v. wilapať Ribi.

Wíložek, žku, m. *Plur. Nom.* Wíložki, *gen.* kow: limbus, expositura, ae, f. der Aufschlag an einem Kleide: hajtóka, tzifrázat. *boh.* Kedrle. *Usus.* Má pekné na Šatách Wíložki, pulchros habet in sua veste limbos, ſchöne Aufſchläge hat er an ſeinem Kleide, szép hajtókái vannak a' ruháján.

Wiloženec, nca, n. infans expositus, das Findelkind, ein Findling: el-vetteteti tselsemö.

wiložení, á, é, *p. c.* positus super rem, impositus, a, um: aufgelegt, aufgeſetzt: tett, fel-tett, fel-rakott. *Syn.* wiſadení, položení. 2) expositus, propositus: ausgeſetzt, herausgeſetzt, ausgelegt, herausgelegt: ki-tétetett, ki-téttetetett, ki-tett, ki-rakott: Za druhého wíložení, pro alio solutus (exsolutus), für Jemanden ausgelegt, bezahlt: másért meg-fizettetett. 3) expositus, adpositus: aufgeſetzt, ausgeſetzt: ki-tett. *Syn.* položení. 4) distinctus, vermiculatus, celatus: furnirt, ausgelegt, ausgefüllt, oder gegeſchmückt: tzifrán ki-rakott, p. o. gyöngy házzal, vagy mással. *Syn.* wiplňení. *boh.* furnírowaní. 5) explicitus, expositus, explanatus, elucidatus, dilucidatus: ausgelegt, erklärt, erörtert, aufgenommen: magyarázott, meg-magyaráztatott, meg-fejtetett, ki-fejeztetett, meg-világosíttatott. *Syn.* wiſwetlení. 6) finitus, destinatus: ausgeſetzt, beſtimmt: el-rendeltetett, elszántt. *Syn.* uríšení, uſtanowení. 7) adsignatus, angewieſen, ausgeſetzt; ki-adatott, osztatott, valakire jegyeztetett, nékie tulajdoníttatott, el-rendellt. 8) expositus, subiectus, obnoxius, *periculo* etc: ausgeſetzt, z. B. der Gefahr Preiß gegeben: valami (veszedelem) alá vetteteti, ejtetett, ki-tétetett a' veszedelemnek. *Syn.* uwrhnutí. 9) intermissus, omissus, neglectus:

ctus: unterlassen, ausgelassen, ausgesetzt: félbe (el) hagyatott. *Syn.* winechaní, žanechaní. 10) dilatus, suspensus, procrastinatus: aufgeschoben, ausgesetzt: el-halasztatott, függöben hagyatott. *Syn.* odložení, odkladaní. *boh.* prodlíwaní. 11) vituperatus, reprehensus, exprobratus, vitio versus: ausgesetzt, getadelt, als ein Fehler ausgelegt: szemére hánytt (vetett), vétekül (hibáúl) tulajdoníttatott, óltsárlott, szidalmsztatott, pirongattatott, dorgáltatott, panaszlott, gyaláztatott, meg-dorgáltatott. *Syn.* karhaní, tupení, wihoďení, wihadzowaní, wistrčení, wistrkowaní. 2) solutus, peractus, collectus in typographia: ausgesetzt, fertig gesetzt: el-végeztetett, ki-tett. *Syn.* wisaďení Hárek Papíru w Kňihotlačárňi. 13) expressus, impressus, typis exscriptus: aufgelegt, ki-nyomtattatott. *Syn.* witlačení.

Wiložeňí, á, n. positio super rem, impositio: Auflegung, Aufsetzung einer Sache auf etwas: tévés, fel-tévés, felrakás. *Syn.* Wikládáňí, Wikladeňí. 2) expositio, propositio: das Auslegen, Aussetzen, die Auslegung, Herauslegung, Aussetzung, Heraussetzung, z. B. der Waaren, eines Kindes, aus dem Schiffe: ki-tévés, ki-rakás, p. o. a' portékának, hajóból kirakása, ki-tévése. Za ňekoho Wiložeňí, solutio vicaria, Auslegung, Zahlung für Jemanden: valakiért-való megfizetés. 3) expositio, adpositio, Aufsetzung, Aussetzung: fel-tévés. *Syn.* Položeňí. 4) distinctio, expositio, caelatio: das Furniren, die Furnirung, Auslegung, Ausfüllung, Schmückung: ki-rakás, ki-tzifrázas. *Syn.* Wiplňeňí. *boh.* Furnírowáňí. 5) explicatio, expositio, explanatio, elucidatio, dilucidatio, interpretatio: Auslegung, Aussetzung, Erklärung, Erörterung, Aufnahme: meg-magyarázás, megvilágosítás. Wiložeňí na dobru Stranu, interpretatio in bonam partem, Auslegung (Aufnahme) auf der guten Seite: jóra-való magyarázás. 6) definitio, destinatio: Aussetzung, Bestimmung: el-rendelés, el-szánás. *Syn.* Uríďeňí, Ustanoweňí. 7) adsignatio, determinatio: Anweisung, Aussetzung: ki-adás, osztás valakire, jegyzés, tulajdonítás, el-rendelés. 8) expositio, subiectio: Aussetzung: ala-vetés. *Syn.* Uwrhnutí. 9) intermissio, omissio, neglectio: Unterlassung, Auslassung, Aussetzung: félbe (el) hagyás. *Syn.* Winecháňí, Zanecháňí. 10) dilatio, procrastinatio: Aufschiebung, Aussetzung: el-hallasztás, haladík, függöben hagyás. *Syn.* Odkládáňí, Odložení. *boh.* Prodlíwáňí. 11) vituperatio, reprehensio, exprobratio, vitio versio: Aussetzung, Tadelung, oder Tadel: szemére hányás (vetés), vétekül tulajdonítás óltsárolás, szidalmazás, pirongatás, dorgálás, gyálázás. *Syn.* Karháňí, Tupeňí, Wihadzowáňí, Wihoďeňí, Wístrkowáňí, Wistrčeňí. 12) absolutio, perfectio *phylirae*: Aussetzung, Fertigsetzung, Vollendung: el-végezés, véghez vévés. *Syn.* Wisaďeňí. 13) typis exscriptio, expressio: Auflegung des Buchs:

Buchs: ki-nyomtatás. *Syn.* Witlačeňí.

wiložiť, il, ím, V. P. *imp.* wilož, nečo na Stol: ponere rem super mensam, imponere mensae: auflegen, aufsetzen, etwas auf den Tisch: tenni, fel-tenni, fel-rakni valamit az asztalra. *Syn.* wikládať, wiklasť. *Usus.* Penaze na Táňír wiložiť, imponere numos orbi, Geld auflegen auf den Teller, ki-tenni pénzt a' tányérra. Za druhého wiložiť, solvere pro aliquo, für Jemanden auslegen, i. e. bezahlen, valakiért meg-fizetni. 2) Krám, Towar, Ďéťa: exponere, proponere *merces venales*: auslegen, aussetzen, heraussetzen die Waaren, aus dem Schiffe zum Verkaufe; öffentlich hinsetzen, oder hinlegen: ki-tenni, ki-rakni az árát, a' portékát. *Usus.* Dar, Cenu, wiložiť: exponere, proponere *premium*, *pretium*: Belohnung, Preis aussetzen, ajándékot, árát valaminek ki-tenni. Wartu wíložiť, disponere excubias, Wache aussetzen, strázsát rendelni, örizetet állítani. 3) exponere, adponere: aufsetzen, aussetzen: fel-tenni. *Syn.* položiť. To téſ w proſebném Liſťe wilož ꝛc. 4) Nečo Stríbrem, Zlatem: distinquere, caelare, auro, argento: furniren (von Tischlern), auslegen, in einer Vertiefung legen, und damit ausfüllen oder schmücken, z. B. Gefäß, Schrank, oder sonst etwas mit Silber, mit Golde: ki-rakni ezüstel, aranyal valamit. *Syn.* wikladať wiplňiť. *boh.* furnírowaťi. 5) explicare, explanare, exponere, interpretari, dilucidare: auslegen: aussetzen, erklären, erörtern, aufnehmen: magyarázni, ki-fejteni, ki-fejezni, ki-világosítani. *Syn.* wiſwetliť. 6) Pre chudobních: definire, destinare *pauperibus*: aussetzen, bestimmen, für die Armen: el-rendelni el-szánni, a' szegényeknek számárá. *Syn.* uriďiť, uſtanowiť. 7) adsignare, ausweisen, aussetzen: ki-adni, osztani, el-rendelni, valakire jegyezni, nékie tulajdonítani, elő-adni, mutatni. 8) *cum dat rei*: Nebezpečenſtwú, Pomluwe, ꝛc. exponere, subiicere periculo, calumniae: aussetzen, Preis geben, bloß stellen, der Gefahr, Nachrede: veszedelembe, gyalázatba ejteni, vetni. 9) intermittere, omittere, negligere, unterlassen, aussetzen, félbe-hagyni, et-mulatni. *Syn.* winechať, zanechať. 10) differe, ausschieben, aussetzen: el-hallasztani, függőben hagyni. *Syn.* odložiť, odkládať. *Syn.* prodlíwáťi. 11) nečo ňekomu: vituperare, reprehendere, exponere, vitio vertere, alicui aliquid (re aliqua) exprobrare: tadeln, aussetzen, als einen Fehler auslegen: valakinek valamit szemére hányni (vetni) vétekül (hibáúl) tulajdonítani, valakit pirongatni, dorgálni (lom), szidalmazni, valamit panaszolni (-szolom) óltsárolni. *Syn.* karhať, túpiť, wihoďiť, wihadzowať, wiſtrčiť, wiſtrkowať. *Usus.* Mám ťi nečo wilozit, possum te reprehendere, reprehendo; habeo, quod reprehendam: ich habe etwas auszusetzen mit und ohne Grund: van okom a' dorgalásra. 12) Hárek w Tlačárňi: absolvere phyliram in typographia: aussetzen, fertig setzen, z. B.

z. B. Bogen in der Druckerei: el-végezni, ki-tenni. *Syn.* wiſaďit. 13) Kňihu wiložit: librum typis exscribere, exprimere, imprimere; ein Buch auflegen, drucken: könyvet kinyomtatni. *Syn.* witlačit

wiložni, á, é, *adj.* expositioni serviens, expositivus, a, um: zum Ausſetzen dienlich, ki-rakodó. Wiložní Dom, v. seq.

Wíložňík, u, m. hospitium infantum expositorum, Findelhaus, el-vettetett tsetsemök háza. *Syn.* wíložní Dom, w kterém Wíloženci biwagú.

Wílúček, čku, m. v. Wilúčeňí.

wilúčení, á, é, *p. c.* segregatus, separatus, diremtus, a, um: abgeſondert, el (külön) választatott, ki-rekesztetett. *Syn.* odlúčení. *boh.* wímíſeňí. 2) v. wiobcowaní.

Wilúčeňí, á, n. seperatio, segregatio, diremtio, nis, f. Abſonderung, ki (külön) valasztás, ki-rekesztés. *Syn.* Odlúčeňí, Wíluček. 2) v. Wiobcowáňí.

wilúchaní, á, é, *p. c.* v. wilokaní.

Wilúcháňí, á, n. v. Wilokáňí.

wilúchať, al, ám, V. P. *imp.* chag, v. wilokať.

Wilucháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiluchávať, al, ám *freq.* ex wiluchať.

wilúčiť, il, ím, V. P. *imp.* wiluč: separare, segregare, dirimere: abſondern, el (külön) választani (-tom), ki-rekeszteni (-tem.) *Syn.* odlúčiť. *boh.* wimiſiti. 2) v. wiobcowat.

Wilučowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wilučowať, čowal, čugem, *freq.* ex wilúčiť.

wilúšeňí, á, é, *p. c.* elicitus, expetitus, exoratus, a, um: ausgelockt, herausgelockt: ki-tsalatott, ki-tsaltt.

Wilúšeňí, á, n. prolectio, expetitio, exoratio: Auslockung, Herauslockung: ki-tsalás.

wilúšit, il, ím, V. P. *imp.* wiluš: elicere, prolicere, exorare, expetere: auslocken, herauslocken: ki-tsalni. *Usus.* Slowo z ňekoho wilušiť; Geho k Mluweňú priweſt: elicere vocem alicui, Jemanden redend machen, Wort aus ihm bringen: valakiből szót kivenni. Ňekoho Tagemſtwá wilúšit, elicere alterius arcana *Liv.* Jemanden Heimlichkeiten ausfiſchen: valaki titkait kitanúlni. Ani Slowa ſem ſ ňeho wilúšit (doſtať) nemohel, ne verbum quidem ex eo exprimere (extorquere) potui, ich könnte nicht einmal ein Wort von ihm herauslocken, aus ihn bringen: egy szót sem vehettem ki-belöle, semmi képpen reá nem vehettem, tsak hogy egy szót szóllyon. *II. rec.* wilúšit ſa: se eripere, se subducere: ſich herausſtehlen: el-illantani, el-tünni, valaki elöl el-szökni.

Wilúšitel, a, m. elicitor, exorator: der Auslocker: ki-tsábító, ki-tsaló.

wilúšitelow, a, e, *adj. poss.* elicitoris, dem Auslocker gehörig: ki-tsálóé.

Wiludzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiludzowať, zowal, zugem, *freq.* ex wilúšit. *boh.* wiluzowati.

Wiludzowatel, a, m. v. Wilúšitel.

wiluhaní, á, é, *p. c.* mendaciis (fallaciis) obtentus, a, um: durch Lügen bekommen (erlangen), hazugsággal (tsalásággal) meg-nyerett. *Syn.* wiciğáňení. 2) mentiendo expeditus, herausgelogen, hazugsaggal ki-mentetett.

Wiluháňí, á, n. consecutio per mendacia, Erhaltung durch Lügen, hazugsággal, megnyerés. *Syn.* Wiciğáňeňí. 2) expeditio sui per mendacia, Herauslügung, hazugsággalvaló ki-mentés.

wiluhať, wiluhal, wilužem, V. P. *imp.* wiluž: mendaciis consequi, ementiri: durch Lügen erhalten, erlangen: hazugsággal (hamissággal) valamit meg-nyerni. *Syn.* wiciğáňiť. *boh.* wilhati, wiklamati. *II. rec.* wiluhať ſa: satis mentiri, zur Genüge lügen, eleget hazudni, 2) mentiendo se expedire, (exculpare, salvare), ſich herauslügen, hazugsággal magát ki-menteni. *Syn.* wiciğáňiť ſa. *boh.* wilhat ſe.

wilupaní, á, é, *p. c.* v. wilomení 6. Nro.

Wilupáňí, á, n. v. Wilomeňí 6. Nro.

wilúpaní, á, é, *p. c.* v. wilúpení.

Wilúpáňí, á, n. v. Wilúpeňí.

wilupať, al, ám, V. P. *imp.* pag, *cum dat. pers.* ňekomu, v. wilomiť 6. Nro.

wilúpať, pal, pem (*boh.* pám, *fut. freq.*) V. P. *imp.* pag: v. wilúpiť.

Wilupeť, pťu, m. culeolum, i, n. Fest. culeola, ae, f. *Par. Páp.* eine zeitige Nuß, welche aus ihrer äußern weichen Schale am Baume heraus fällt: kopátslékja a' diónak.

wilúpení, á, é, *p. c.* decorticatus, cortice exutus (nudatus, privatus), enucleatus, cortice exemtus, a, um: ausgeſchält, hámzott, kopátsoltt. *Syn.* wilúpaní. 2) folliculis nudatus, ausgehülſt, tokjából (toklaszából) ki-fejtetett. *Syn.* wilúſťení, wilúſťaní. 3) effossus, expunctus erutus: ausgeſtochen, herausgeſtochen, z. B. ein Auge: ki-szúrtt, kiszúrattatott, ki-ásott, ki-vájatott. *Syn.* wiťlaní, wiſtuchnutí.

Wilúpeňí, á, n. decorticatio, enucleatio, e cortice exemtio: Ausſchälung: hámzás, kopátsolás. 2) folliculis exuitio (nudatio), Aushülſung, tokjából (toklászából) való kifejtés. *Syn.* Wilúſťeňí, Wilúſťáňí. 3) effossio, expunctio, eruitio: Ausſtechung, Herausſtechung: ki-ásás, kivájás, ki-szúrás. *Syn.* Wiťláňí, Wiſtuchnutí.

wilúpiť, il, ím, V. P. *imp.* wilup; decorticare, fodicare, enucleare, cortice nudare (exuere), e cortice eximere: ausſchälen, z. B. Nüſſe, Bohnen, eine zeitige Nuß, welche aus ihrer äußern weichen Schale am Baume, herausfällt: hámzani, kopatsolni, *p. o.* a' diót, babot etc. 2) folliculis privare (nudare, exuere), e siliquis eximere: aushülſen, tokjából (toklászából, héjából) kifejteni, ki-vájni, ki-szedni. *Syn.* wilúſťiť, wilúſťať. 3) effodere, expungere, eruere: ausſtechen, herausſtechen, z. B. ein Auge: ki-vájni, ki-ásni, ki-szúrni, p. o. a' szemet. *Syn.* wiťlať, wiſtuchnúť.

† **wilúpnúťi**, pl, pnu *fut.* idem.

Wilupowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wilupowať, powal, pugem, V. I. *imp.* pug, v. wilúpiť.
wilúſčeni, á, é, *p. c.* v. wilúpeni.
Wilúſčeňí, á, n. v. Wilúpeni.
wilúſčiť, il, ím, V. P. *imp.* ſči, v. wilúpiť.
wilúſťaní, á, é, *p. c.* v. wilúpeni.
Wilúſťáňí, á, n. v. Wilúpeňí.
wilúſťať, al, ám V. P. *imp.* ag: v. wilúpiť.
Wiluſkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wiluſkowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug, *freq.* ex wilúſkať.
† wiluzowaťi, owal, ugi (u), v. wiludzowať.
wim, *praes.* ex weſeť.
Wima, *gen.* Wimena, n. v. Wimeno.
wimáčaní, á, é, *p. c.* intingendo exhaustus (vacuefactus, consumtus), a, um: ausgetaucht, ausgetunkt: ki-mártatott, ki-mártogatott, mártással ki-fogyott, ki-fogyasztatott. 2) v. wimočení.
Wimáčáňí, á, n. exhaustio per intinctionem, Austauchung, Austunkung: ki-mártás, ki-mártogatás, mártással ki-fogyás, ki-fogyasztatás. 2) v. Wimočeňí.
wimáčať, al, ám, V. P. *imp.* čag: intingendo exhaurire (vacuefacere, evacuare): austunken, austauchen, z. B. die Brühe, die Tinte: ki-mártani, ki-mártogatni, mártással, ki-fogyasztani, ki-üresíteni. *boh.* wimáčeti.
wimáčať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. močiť, wimočiť.
† wimáčeťi, čel, čím *fut.* v. wimáčať V. P.
wimačğaní, á, é, *p. c.* expressus, a, um: ausgedrückt, ki-fatsartatott.
Wimačğáňí, á, n. expressio, nis, f. Ausdrückung, ki-fatsarás.
wimačğať, al, ám, V. P. *imp.* ğag, Wodu ze Šat: exprimere: ausdrücken, z. B. Waſſer aus dem Kleide: ki-fatsarni, *p. o.* vizet a' ruhából. *boh.* wimačkati. Gubu wimačğať, spongiam exprimere, den Schwamm ausdrücken, spongyiát ki-fatsarni.
Wimačğáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wimačğáwať, al, ám *freq.* ex wimačğať. *boh.* wimačkáwaťi.
† wimáchaťi, al, ám, *fut.* v. wipláchať.
† wimačkaťi, al, ám, *fut.* v. wimačğať.
† wimačkáwaťi, al, ám, v. wimačğáwať.
wimağlowaní, á, é, *p. c.* v. wiwalkowaní.
Wimağlowáňí, á, n. v. Wiwalkowáňí.
wimağlowať, lowal, lugem V. P. *imp.* ğlug: v. wiwalkowať.
Wimahač, a, m. vindex, icis, m. *Gell.* repetitor, revindicator, requisitor: Anmaſſer, Behaupter, Zurückforderer, der einen Anſpruch an etwas macht: kereső, viszsza-kívánó. *Syn.* Wihledáwač, Wimáhatel, Wimaháwatel. 2) recuperator. Wiedererwerber, Wiederverſchaffer, Erreter: viszszafoglaló, hellyre-állító, megszabadító. 3) impetrator, consecutor, obtentor: Erlanger, Auswirker, Zuwegebringer, Verſchaffer: meg-szerző, meg (-el) nyerő.
wimahačow, a, e, *adj. poss.* ex *praec.*

wimáhaní, á, é, *p. c.* repetitus, quaesitus, vindicatus, a, um: zurückfordert, angemaſſen: viszsza-kívántt, keresett. *Syn.* wihledáwaní. *Usus.* Wimáhané Statki, repetita (vindicata) bona.

Wimáháňí, á, n. repetitio, vindicatio, quaesitio, nis, f. Zurückforderung, Anmaſſung einer Sache, Behauptung, daß ſie mir gehöre: keresés, viszsza-kévánás. *Syn.* Wihledáwáňí. *Usus.* Wimáháňí Statkow, vindicatio bonorum *Traian. in Plin. Ep.*

wimáhať, al, ám V. I. *imp.* ag nečo: repetere, recupire, quaerere, vindicare aliquid *Cic.* zurückfordern, ſich anmaſſen, als ſein Eigenthum, verlangen, Anſpruch machen an etwas, es als das ſeine behaupten, oder zu behaupten ſuchen, fordern, als ihm gehörig: viszsza-kívánni, kérni. *Syn.* wihledáwať.

Wimáhatel, a, m. v. Wimahač.

wimáhatelow, a, e, *adj. poss.* ex *praec.*

Wimaháwač, a, m. v. Wimahač.

wimaháčow, a, e, *adj. poss.* ex *praec.*

Wimaháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimaháwať, al, ám, *freq.* ex wimáhať.

Wimahawatel, a, m. v. Wimahač.

wimahawatelow, a, e, *adj. poss.* ex *praec.*

wimákať, al, ám, V. P. *imp.* kag: v. wimoknúť.

wimakčení, á, é, *p. c.* emollitus, a, um: erweicht, gemildet: meg-lágyított, meg-lágyíttatott.

Wimakčeňí, á, n. emollitio, nis, f. Erweichung, Milderung: meg-lágyítás.

wimakčiť, il, ím, V. P. *imp.* kči: emollire, remollire, mollificare: erweichen, weich machen, mildern: meg-lágyítani (-tom).

Wimakčowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimakčowať, čowal, čugem, V. P. *imp.* čug, *freq.* ex wimakčiť.

wimaknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: mollescere, emollescere, remollescere: ſich erweichen (mildern), weich werden: meg-lágyúlni (-gyúlok).

wimaknutí, á, é, *p. c.* emollitus, a, um; mollis, e: erweicht, meg-lágyúltt.

Wimaknutí, á, n. emollescentia, ae, f. Erweichung, das Weichwerden: meg-lágyúlás.

wimalowaní, á, é, *p. c.* pictus, depictus, expictus, a, um: gemahlen, ausgemalen: ki (le) iratott, ki-festett. 2) depictus, descriptus: abgemalen, mit Farbe, mit Worten; beſchrieben: le-írtt, le-festett, festékkel, szóval.

Wimalowáňí, á, n. expictio, depictio, perfectio picturae: Ausmalung: ki (le) irás, kifestés. 2) depictio, descriptio: Abmalung, Beſchreibung, le-irás.

wimalowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug: expingere, ausmalen (Gemälde), ki (le) írni, ki-festeni. 2) depingere, describere: abmalen, mit Farbe, mit Worten beſchreiben: le-írni, festékkel, szóval.

wimaňglowaní, á, é, *p. c.* v. wiwalkowaní.

Wimaňglowáňí, á, n. v. Wiwalkowáňí.

wimaňglowať, lowal, lugem V.

V. P. *imp.* ğlug: v. wiwalkowat.

wimárňení, á, é, *p. c.* v. pomárňení, zmárňení.

Wimárňeňí, á, n. v. Pomárňeňí, Zmárňeňí.

wimárnit, il, ím, V. P. *imp.* rňi: v. pomárňit, zmárňit.

wimaſkrtení, á, é, *p. c.* ex seq.

wimaſkrtit, il, ím V. P. *imp.* ſkrt: ligurriendo absumere, (consumere): durch Naſchen verzehren, torkoskodással végére járni, el-költeni, ki-üresíteni. *Syn.* wichlaſtat.

wimáſt, wimátel, wimatem, V. P. *imp.* wimat: expedire, solvere, explicare: entwickeln, auswickeln: ki-fejteni, ki-bontani, ki-oldani. *II. rec.* wimáſt ſa, se expedire, ſich entwickeln, meg-menekedni. *III. passive.* expediri, solvi, explicari: entwickelt werden, ſich entwickeln: ki-fejtödni.

wimaſt'ení, á, é, *p. c.* inunctus, perunctus, delibutus, a, um: beſchmiert, beſalbt, ausgeſchmiert: meg-kentt, meg-kenettetett. 2) pinquefactione (ungendo) absumtus, exhaustus: ausgeſchmiert, durch Salben, oder Schmalzen verzehrt (verbraucht): fel-kentt, kenéssel vagy zsirozással ki-üresített, meg-emésztetett.

Wimaſt'eňí, á, n. inunctio, peruuctio, delibutio, nis, f. Beſalbung, Beſtreichung mit einer Salbe, Ausſchmierung. *Syn.* Namaſt'eňí, Pomaſt'eňí. 2) evacuatio (absumtio, exhaustio) per unctionem, aut pinquefactionem: Aufſchmierung, Verſchmierung, Verbrauchung durch Salben oder Schmalzen: fel-kenés, kenéssel vagy zsirozással ki-üresítés, el-fogyasztás, meg-emésztés.

† wimáſt'i, wimátl, wimatu, *fut.* v. wimáſt. *II. rec.* wimáſt' ſe, v. wimáſt ſa.

wimaſt'it, il, ím, V. P. *imp.* ſt'i: inungere, perungere, delibuo (ui, utum) *Solin.* beſchmieren, beſalben, beſtreichen, mit einer Salbe, aufſchmieren: meg-kenni (meg-kenem), meg-zsírozni. *Syn.* nemaſt'it, pomaſt'it. 2) pinquefaciendo (ungendo) evacuare (absumere, exhaurire, vacuum facere): durch Salben oder Schmalzen verzehren (verbrauchen), aufſchmieren, verſchmieren, verſchmalzen, ausſchmalzen: fel-kenni, kenéssel vagy zsírozással meg (el) emészteni, ki-üresíteni.

Wimaſt'owáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimaſt'owat, ťowal, ťugem, *freq.* ex wimaſt'it.

wimataní, á, é, *p. c.* adtrectando deprehensus (detectus, repertus), a, um: durch Betaſten gefunden (ausgeſucht, entdeckt): motozással fel-fedeztetett, meg-találtatott. *Syn.* wimacaní.

Wimatáňí, á, n. deprehensio (repertio) per adtrectationem (contrectationem): Entdeckung, Ausſuchung durch das Betaſten: motozással fel-fedezés; megtalálás. *Syn.* Wimacáňí.

wimatat, al, ám, V. P. *imp.* tag: tactu (contrectatione, adtrectatione) deprehendere, reperire, detegere: durch Greifen (Angreifen, Berühren, Betaſten) ausſuchen, entdecken: motozással fel-fedezni, megtalálni valamit. *Syn.* wimacat. 2) desinere contrectare (adtrectare), aufhören zu betaſten, meg-szünni motozni.

wimaťeni, á, é, *p. c.* ex wimáſt: expeditus, solutus, evolutus, explicatus, a, um: entwickelt, ki-fejtetett, kibontatott. 2) expeditus, enodatus, liberatus: ausgewickelt, meg-menekedett.

Wimaťeňí, á, n. expeditio, solutio, evolutio, explicatio, nis, f. Entwickelung: ki-fejtés, ki-bontás, ki-oldás. 2) expeditio, liberatio, enodatio; Auswickelung, meg-menekedés.

wimazaní, á, é, *p. c.* illitus, linendo obductus, a, um: ausgeſchmiert, bé-kentt, bémázoltatott, bé (ki) tapasztatott. 2) illinendo consumtus (absumtus, exhaustus, vacuefactus): ausgeſchmiert, verſchmiert: fel-kentt, felmázoltatott, fel-tapasztatott, kenéssel (mázolással, tapasztással) meg-emésztetett, kiüresíttetett. 3) deletus, exstinctus: ausgelöſcht, weggewiſcht: el-törültetett.

Wimazáňí, á, n. illitio, illitus, us, m. Ausſchmierung: bé-kenés, bé-mázolás, ki (bé) tapasztás. 2) absumtio (consumtio) per illitum, Ausſchmierung, Verſchmierung: felkenés, fel-mázolás, fel-tapasztás, kenéssel (mázolással, tapasztással) ki-üresítés, meg-emésztés. 3) deletio, exstinctio: Auslöſchung, Wegwiſchung; el (ki) törlés.

wimazat, zal, žem V. P. *imp.* maž: rimas (v. g. fornacis, ollae etc) illinire, inducere, obducere: ausſchmieren, z. B. einen Ofen, Topf: bé-kenni, bé-mázolni, bé-tapasztani, p. o. keméntzének, fazéknak hasadékját. 2) illinendo absumere (consumere, exhaurire, vacuefacere): ausſchmieren, verſchmieren: fel-kenni, fel-mázolni, fel-tapasztani, kenéssel (mázolással, tapasztással) meg-emészteni, kiüresíteni. 3) delere, exstinquere: auslöſchen, wegwiſchen, z. B. etwas Geſchriebenes: ki-(el) törleni. *Syn.* wipíſať, witreť, zetreť. *Usus.* Wimazať, čo na Tabuli píſano bolo, vertere stilum (delere scriptum) in tabula: wegwiſchen, auslöſchen, was auf der Tafel geſchrieben war: ki-törülni, a' mi a' táblára vóltt fel-írva. Píſmo (Liſt) ſwími Slzami wimazať, delere lachrymis scripturam epistolam), die Schrift (den Brief) mit ſeinen Zähren auslöſchen, a' levélben a' szókat könyhulatásival ki-törülni.

Wimazowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimazowať, zowal, zugem, *freq.* ex wimazať.

† Wim'e, *genit.* Wemene, n. v. Wímeno.

wimedzení, á, é, *p. c.* definitus, determinatus, limitibus circumscriptus, a, um: begränzt, beſtimmt, meg-határoztatott, ki-szabott, ki (meg) megyeztetett.

Wimedzeňí, á, n. limitibus circumscriptio, definitio, determinatio, nis, f. Begränzung, Beſtimmung: meg-határozás, ki-szabás, ki (meg) megyezés.

wimedzit, il, ím, V. P. *imp.* wimedz: limitibus circumscribere, definire, determinare: begränzen, beſtimmen; meg-határozni, ki-szabni, ki (meg) megyezni. *boh.* wimeziti.

Wimedzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimedzowať, zowal, zugem, *freq.* wimedzit.

Wi-

Wimelek, lku, m. molitoris rata (commodum): Mahlmetze, molnár része, haszna. 2) emolumentum, Vortheil: haszony. *Syn.* Oſoh. *Usus.* To geſt mog Wimelek, hoc lucrifacio, dieß iſt mein Profit, ez az én nyerességem.

wimelení, á, é, *p. c.* v. wikrušení.

Wimeleňí, á, n. v. Wikrúſeňí.

wimelit, il, ím V. P. *imp.* wimel: v. wikrúſit.

wimelňení, á, é, *p. c.* v. wikrušení.

Wimelňeňí, á, n. v. Wikrúſeňí.

Wimelňiſko, a, n. excavatio per torrentes, vel pluvias facta: Aushöhlung, durch Regenbach: esömosás, viz-mosás, a' sebes eső vagy kiáradtt víz által, tett ki-vájás.

wimelňit, il, ím, V. P. *imp.* ňí: v. wikrúſit. *II. passiv.* wimelňit ſa, v wikrúſit ſa.

Wimena, i, f. v. Wimeňeňí.

Wimeňak, a, m. v. Wimeňitel.

wimeňáni, á, é, *p. c.* v. wimeňení.

Wimeňáňí, á, n. v. Wimeňeňí.

wimeňak, al, ám, V. I. *imp.* ňag, v. wimeňit. *II. rec.* wimeňak ſa, v. wimeňit ſa.

Wimenek, nku, m. res commutata (permutata), cambium: abgewechſelte Sache, Wechſel: el-tserélt jószág.

wimeňení, á, é, *p. c.* redemtus, pecunia liberatus (exemtus), a, um: ausgelöſt, durch Geld befreit: ki-váltatott. *Syn.* wimeňani. 2) v. wičarowani.

Wimeňeňí, á, n. redemtio, pecuniaria liberatio: Auslöſung, Befreiung durch Geld: ki-váltás. *Syn.* Wimena, Wimeňáňí, Wimenka. 2) v. Wičarowáňí.

† **Wim'eňice**, f. v. Wimiňica.

† **Wim'eňik**, a, m. v. Wiminec.

wimeňit, il, ím V. P. *imp.* wimeň: redimere, pecunia liberare: auslöſen, loskaufen, durch Geld befreien, z. B. Gefangene, ein Pfand: ki-váltani. *Syn.* wimeňat. *boh.* wigednati. 2) v. wičarowat, *II. rec.* wimeňit ſa, se redimere, ſich auslöſen: váltani magát. *Syn.* wimeňat ſa.

Wimeňitel, a, m. redemtor, is, m. Auslöſer, ki-váltó. *Syn.* Wimeňak.

† **wim'eňiti**, il, im, *fut.* v. wičarowat.

Wimenka, i, f. v. Wimeňeňí.

Wimeno, a, n. uber, is, m. das Euter, tölgy, emlő, tsets. *Syn.* Wima. *boh.* Wemeno, Wim'e. *Usus.* Swinſké Wimeno, Cicki: sumen, inis, n. das Schweineiter, szoptató disznó hasa.

wimenowani, á, é, *p. c.* ordine nominatus, a, um: benennt, nach der Reihe genennt: rendről rendre nevezett, neveztetett.

Wimenowáňí, á, n. nominatio ex ordine, Benennung, Nennung nach der Reihe: rendről rendre nevezés. *boh.* Wigmeňowáňí.

wimenowat, nowal, nugem, V. P. *imp.* nug: ordine (ex ordine) nominare, benennen, nennen nach der Reihe: rendről rendre nevezni. *boh.* wigmenowati.

† **wim'eňowati**, owal, ugi (u), *freq.* ex wim'eňiti, v. wičarowat, carowáwat. 2) *freq.* ex wimiňiti, v. wimiňowati.

Wimenowňik, a, m. v. Menowatel.

Wime-

Wimeraĉ, a, m. dimensor, emensor, is, m. Ausmeſſer: ki (meg) mérö. *Syn.* Wimeratel, Wimeráwaĉ, Wimeráwatel.

wimeraĉow, a, e, *adj. poss.* dimensoris, dem Ausmeſſer gehörig, ki-méröé. *Syn.* wimeratelow ꝛc.

wimerani, á, é, *p. c.* dimensus, emensus, a, um: ausgemeſſen, ki (meg) mértt, méretett, mérettetett. *boh.* wim'eřeni. *Syn.* odmerani, premerani.

Wimeráńi, á, n. dimensio (demensio), emensio, nis, f. Ausmeſſung, ki (meg, el) mérés. *Syn.* Odmeráńi, Premeráńi. *boh.* Wim'eřeńi.

wimeraĉ, al, ám, V. P. *imp.* rag: metiri, emetiri, dimetiri, demetiri: ausmeſſen, ki (meg, el) mérni. *Syn.* odmeraĉ, premeraĉ. *boh.* wim'eřiti.

Wimeratel, a, m. v. Wimeraĉ.

wimeratelow, a, e, *adj. poss.* v. wimeraĉow.

Wimeráwaĉ, a, m. v. Wimeraĉ.

wimeráwaĉow, a, e, *adj. poss.* v. wimeraĉow.

Wimeráwáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimeráwaĉ, al, ám, *freq.* ex wimeraĉ. *boh.* wi'meřowaĉi.

Wimeráwatel, a, m. v. Wimeraĉ.

† wim'eřeni, á, é, *p. c.* v. wimerani.

† Wim'eřeńi, n. v. Wimeráńi.

† wim'eřiti, il, ím, *fut.* v. wimeraĉ.

† wim'eřowaĉi, owal, ugi (u), v. wimeráwaĉ.

wiméſeni, á, é, *p. c.* satis depstus, a, um: ausgeknetet, ki (meg) gyúrtt, dagasztatott. *Syn.* wimíſeni.

Wiméſeńi, á, n. ſufficiens depstio, Ausknetung, ki (meg) gyúrás, dagasztás. *Syn.* Wimíſeńi.

wiméſit, il, ím, V. P. *imp.* wiméſ: satis depsere, ausknetten, ki (meg, eleget) gyúrni, dagasztani. *Syn.* wimíſit.

wimeſt', wimetel, wimeťem, V. P. *imp.* wimeť: everrere, verrere, scopare, purgare: ausfehren, ausfegen: ki-söpreni (ki-söpröm), ki-sepreni, ki-söpörni. *Syn.* wimetaĉ.

Wimetaĉ, a, m. scoparius, purgator, is, m. Ausfeger, Ausfehrer: ki-söprö, ki-seprö.

† Wim'etaĉ, e, m. idem.

wimetaĉow, a, e, *adj. poss.* scopatoris, purgatoris: dem Ausfeger, Ausfehrer gehörig, ki-sepröé.

wimetani, á, é, *p. c.* v. wimeťeni.

Wimetáńi, á, n. v. Wimeťeńi.

wimetaĉ, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wimeſt'.

† wimetaĉi, al, ám et wimeci *fut.* v. wihádzaĉ. *II. rec.* wimetat ſe, v. wihádzaĉ ſa, wihadzowaĉ ſa.

Wimetawáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimetáwaĉ, al, ám, *freq.* ex wimetaĉ.

Wímeteř, třu, m. *usit. in Plur. Nom.* Wímetři, *genit.* řow (*boh.* řů): purgamenta, feces: Ausfericht: gaz, szemét, seprölék. *Syn.* Smetí.

wimeťeni, á, é, *p. c.* scopatus, mundatus, a, um: ausfehrt, ausgefegt: ki (meg) sepertetett, söpörtetett, megtisztíttatott. *Syn.* wimetani.

Wimeťeńi, á, n. scopatio, purgatio, mundatio, nis, f. Ausfehrung, Ausfegung: ki (meg) seprés, söprés, tisztogatás. *Syn.* Wimetáńi.

wimetlowaní, á, é, *p. c.* scopis caesus, a, um: mit Beſen abgeprügelt, geſchlagen: meg-seprözteletett, seprövel veretett.

Wimetlowáňí, á, n. scopis caesio, Abprügelung mit Beſen, meg-seprözés, seprövel verés.

wimetlowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug: scopis caedere, abprügeln mit Beſen: meg-seprözni, seprövel meg-verni, sájtogatni.

Wimetlowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimetlowáwať, al, ám, *freq.* ex wimetlowať.

† wimeziťi, il, ím, *fut.* v. wimedzit.

† wimezowaťi, owal, ugi (u), v. wimedzowať.

* wimgeſení, á, é, *p. c.* v. wiméſení.

* wimgeſiť, il, m, V. P. *imp.* wimgeſ, v. wiméſiť.

* wimgeſť', wimgetol, wimetem, v. wimeſť'.

wimidlení, á, é, *p. c.* linendo consumtus (absumtus), a, um: durch Seifen verbraucht: fel-szappanyoztatott, szapanyozással meg-emésztetett. 2) sapone linitus (illitus), insmigmatus: ausgeſeift: bé (meg, ki)-szappanyoztatott. *Syn.* midlení.

Wimidleňí, á, n. linendo consumtio (absumtio): das Verbrauchen durch Seifen: fel-szappanyozás, szappanyozással meg-emésztés. 2) sapone linitio (illitio), insmigmatio: das Ausſeifen, die Ausſeifung: bé (meg, ki) szappanyozás. *Syn.* Midleňí.

wimidliť, il, ím, V. P. *imp.* dli: linendo saponem consumere (absumere), sapone abuti: durch Seifen verbrauchen: fel-szappanyozni, szappanyozással meg-emészteni a' szappant. 2) sapone linire, insmigmare: ausſeifen: bé (meg) szappanyozni.

wimidlowaní, á, é, *p. c.* v. wimidlení.

Wimidlowáňí, á, n. v. Wimidleňí.

wimidlowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug: v. wimidliť.

wimíganí, á, é, *p. c.* v. wimití.

Wimígáňí, á, n. v. Wimiťí.

wimígať, al: ám, V. P. *imp.* ag, v. wimiť.

Wimigáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimígáwať, al, ám, *freq.* ex wimígať.

wimikaní, á, é, *p. c.* commotus, agitatus, exagitatus, coagitatus, concussus, excussus, a, um: geſchüttelt, abgeſchüttelt, ausgeſchüttelt, abgebeutelt, ausgebeutelt: meg-rázott, öszve rázatott, meg-hányatott, vettetett. *Syn.* witraſení, wiſekaní, wiſepkaní, wiheǧaní. 2) vulsus, convulsus, tractus: abgerüpft, abgezupft, ausgezupft, z. B. beim Schopfe: meg-húzatott, megrángatott, meg-ránditott, meg-rántott. *Syn.* wikwákaní, wiſticowaní. 3) v. wimknúti. 4) v. witworení.

Wimikáňí, á, n. commotio, agitatio, coagitatio, exagitatio, concussio, excussio, nis, f. concussus, excussus, succussus, us, m. Abſchüttelung, Ausſchüttelung, Abbeutlung, Ausbeutlung: meg (öszve) rázás, hányás vetés, meg-rendülés, rázádás. *Syn.* Witraſeňí, wiſekáňí, wiſepkáňí. 2) vulsio, convulsio, tractio: Abrupfung, Abzupfung, Ausbeutelung, Abbeutelung: meghúzás, meg-rántás, meg-ránditás,

dítás, meg-rángatás, vonszás. *Syn.* Wiſčicowáňí. 3) v. Wimknutí. 4) v. Witworeňí.

wimikať, al, ám, V. P. *imp.* ag, commovere, agitare, exagitare, coagitare *Apic.* concutere, excutere, succutere: ſchütteln, abſchütteln, ausſchütteln, abbeuteln, ausbeuteln: fel (meg, öszve) rázni, öszve-verni. *Syn.* wiſekať, wiſepkať, witrásť. 2) vellere, convellere, trahere: abrupfen, abzupfen, auszupfen, ſchütteln, abſchütteln: meg-húzni, meg-rángatni (-tom), meg-ránditani (-tom) meg-rántani. *Syn.* wikwakať, witrásť, wiſčicowať. *Usus* Wimikať ho za Wlaſi, za Scicu. 3) v. wimknúť. 4) v. witworiť.

Wimikáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimikáwať, al, ám *freq.* ex wimikať.

Wímina, i, f. v. Wíminka.

† Wimíňáňí, n. v. Wikruſowáňí.

† wimíňaní, á, é, *p. c.* v. wiméňaní.

† Wimíňáňí, n. v. Wiméňáňí.

† wimínaťi, al, ám, v. wikruſowať.

† wimíňaťi, al, ám, V. I. *imp.* ňag, v. wiméňať.

Wíminec, nca, m. rei suae familiaris locator (elocator): ein Bauer, der ſeine Wirthſchaft Jemanden abgetreten, und ſich zu ſeinem Unterhalte etwas ausbedungen hat: maga gazdaságát ki-bérelö. *Syn.* Wímiňík, ktorí za Hoſpodárſtwí druhému prepuſtené k ſwému Wižíweňú ſi wimíňil, wigednal, *boh.* Wezm'eňík. 2) v. Wimíňitel.

wimíňení, á, é, *p. c.* exceptus excepticius (tius), a, um. *Plin. H. N.* ausgenommen, ki-vételett. *Syn.* wimíňaní, wiňatí. *Usus.* Prípad od Prawidla wimíňení, casus a regula exceptus. 2) pactus, stipulatus, exceptus: ausbedungen, ausgedungen, abgeredet, verabredet, accordirt, ſtipulirt, durch Vergleich gedungen und verſprochen: ki-kötött, kialkutt, ki-szegödött, szövetséggel el-szerzett, alkuvással véghez mentt, fogadott, igértt. *Syn.* wigednaní, zgednaní. *boh.* etiam wimíſení. *Usus.* Wimíňená Mzdá, pacta merces, ausgedungener Lohn, igértt jutalom (bér). Zwimíňená Mzdú, pacta mercede *Quintil.* Wimíňení Plat, pecunia stipulata *Cic.* 3) conditioni adstrictus, conditionatus, mit einer Bedingung verſehen, bedingt: bizonyos móddal le-kötött. *Syn.* z Wímínkú ſpogení, zawázaní, wimíňní. 4) reservatus, exceptus: vorbehalten, ausbedungen: fen-tartatott, *Syn.* zadržaní. *Usus.* Prípadi (Hříchi) wimíňené, casus reservati, peccata reservata, vorbehaltene Sünden, fenn-tartatott esetek, vétkek.

Wimíňeňí, á, n. exceptio, nis, f. Ausnehmung, die Ausnahme: ki-vévés, ki-vétel. *Syn.* Wímina, Wíminka, Wimíňáňí, Wíňatí. 2) pactum, pactio, stipulatio et stipulatiuncula, ae, f. *Cic.* stipulatus, us, m. *Pandect.* Ausdingung, Ausbedingung, Bedingung, Verabredung, Vergleich, Accord, Contract, verlangte Angelobung, Stipulation, Stipulirung; förmliche Anfrage bei Jemanden, ob er etwas förmlich angeloben wolle: ki-kötés, ki-alkuvás, szegödés, szegöttség, szerzödés, meg-álkuvás, alku, szö-

szövetség-tétel formájának előadása, szövetséggel fel-fogadás, kötés, fogadás. *Syn.* Wígednáňí, Zgednáňí, Zmluwa. *boh.* etiam Wimíseňí. *Usus.* Pri Wimíňeňí učiňeném (pri Wimínce, a Zmluwe učiňenég) stálim bit, manere in pacto *Cic.* stare conventis: den Vergleich halten, erfüllen: az alkuban meg-állani szavának: kötésének (fogadásának) állani *Par. Páp.* mással tett végezésben állhatatosan meg-maradni. Wimíňeňí zachowať (zadržať) ſa muſí, pacta servanda sunt *Cic.* 3) adstrictio certis conditionibus, Bedingung, das Verſehen mit einer Bedingung: bizonyos módokkal le-kötés. 4) reservatio, exceptio: Vorbehaltung, Ausbedungung: fenntartás. *Syn.* Zadržáňí, Wíminká. *Usus.* S Wimíňeňím Práwa, cum exceptione iuris, salvo iure: mit Vorbehalt des Rechts, a' jus (törvény) helyben maradvan; a' just fenntartvan. S tím Wimíňeňím, ea lege (cum hac exceptione), ut: mit dem Vorbehalte, daß: azon (olly) fenn-tartással, hogy.

Wimíňica, i, f. rei familiaris elocatoris uxor: eine Bäuerinn, deren Mann ſeine Wirthſchaft Jemand überlaſſen, und ſich zu ſeinem und ſeiner Frau Unterhalte ausbedungen hat: maga gazdaságát ki-bérelő felesége. *boh.* Weym'eňice.

wimíňit, il, ím, V. P. *imp.* wimiň, ňečo: excipere aliquid *Cic.* ausnehmen, eine Ausnahme machen: ki-venni (kivészem) ki-fogni (-gom.) *Syn.* wimíňať, wiňať. *Usus.* Wſececi, wáſ dwoch wimíňiwſí: omnes exceptis vobis duobus: alle, euch zween ausgenommen: mind, ki-vévén titeket ketten *Par. Pár.* To wimíňic, že: excepto, quod *Hor.* ausgenommen (falls, im Falle), daß: ki-vévén, hogy. 2) pacisci, excipere, stipulari (lor, latus sum) *Cic. Pandec.* ſich förmlich angeloben laſſen, ſich ausbedingen ausdingen, die Bedingung machen, beniemen: ki-kötni (ki-kötöm), ki-alkunni, valamiben szegödni, szövetséget tétetni (-tek); valakit, hogy bizonyos moddal kössön *vagy* fogodgyon, erőltetni, kénszeríteni. *Syn.* wigednať, zgednať. *boh.* wimíňiti, wimíſiti. 3) conditioni adstringere rem, adstringere aliquem conditionibus: etwas bedingen, mit einer Verbindung verſehen: valakit *vagy* valamit bizonyos módokkal le-kötni. 4) reservare, excipere: vorbehalten, ausbedingen: fenn-tartani. *Syn.* zadržať. *boh.* wimíňiti.

Wimíňitel, a, m. stipulator, is, m. *Suet.* der ſich förmlich angeloben läßt, förmlich einen fragt, ob er ihm etwas förmlich verſprechen wollte: fel-fogadtató, szövetség-tételtő, mást bizonyos formával, hogy magát kötelezze, kénszerítő. 2) v. Wíminec.

Wíminka, i, f. exceptio, nis, f. die Ausnahme, Bedingung: ki-vétel, ki-fogás. *Syn.* Wímina, Wimíňeňí, Wimíňáňí, Wíňimka. *Usus.* Wíminku činiť, robiť, v. wímíňit 1. Nro. Wíňimku mať, exceptionem habere, Ausnahme haben, ki-fogásának lenni. Wíminku trpeť, mať: exceptioni obnoxium esse; exceptionem pati, habere: Ausnahme

me leiden, haben: ki-fogást szenvedni. Mnohé Wíminki činiť, multa excipere, vieles ausnehmen, sokat ki-venni, ki-fogni. Tu Wíminkú mať, hoc excipere, dieſe Ausnahme machen, ezt-ki-venni, ki-fogni. Žádneg Wímenki nemám, nihil excipio, ich habe keine Ausnahme, semmi kivételem nintsen. Bez wſeckeg Wímínki, sine ulla exceptione, ohne aller Ausnahme, minden ki-fogás nélkül. 2) conditio, pactum: Bedingung, Beding, Bedingniß: fel-tétel ok, mód. *Syn.* Spósob. *Usus.* Z Wíminkú, v. wimiňne. Pod tú (ſ takú) Wíminkú dám, dabo hoc, ea (sub ea) conditione *Cic.* mit (unter) der Bedingung gib ich es, illyen okon (módon) adom. Wíminki pri Zmluwe učiňené, pacta conventa, conditiones (formula) pacti: Bedingungen des Vergleichs, alkuvásnak bizonyos kondítzioi *Par. Pap.* Wíminki činiť, klaſť, predkládať, prednáſať, predňeſť, prepiſowať), conditiones ferre *Cic.* Bedingungen machen, vortragen, Vorſchläge thun: valamiben régulát szabni, valamit mód allatt engedni. Na Wíminku priſtať, ad conditionem alicuius venire, accedere *Cic.* accipere conditionem: die Bedingung annehmen, reá állani a' végezésre. Wíminki Pokoga klaſť, priſluchá Wíťazowi: ferre conditiones pacis, est victoris: dem Beſieger (Obſieger) ſteht es zu, Bedingungen des Friedens vorzuſchreiben; a' győzedelmes szabhat régulát a' meg-békélésben. Wíminki wiplňiť, zachowať, zadržať: stare conditionibus, Bedingung halten, erfüllen: meg-állani igéretit. 3) v. Wimíňeňí 2 et 4 Nris.

wíminňe, *adv.* cum (sub) conditione, conditionaliter *Paul. Pandect.* conditionate: bedingt, mit Bedingung, bedingungsweiſe: bizonyos ok (mod) alatt. *Syn.* pod (z) Wíminkú.

wimiňní, á, é, *adj.* conditioni adstrictus, conditionatus, a, um; conditionalis, e *Pandect. Paul.* bedingt, mit Bedingung verbunden (verſehen): bizonyos mód (ok) alatt való. *Syn.* z Wíminkú ſpogení (zaopatrení), wimiňení.

Wíminňík, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

Wimiňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimiňowať, ňowal, ňugem, V. I. *imp.* ňug: v. wimíňiť. *boh.* wim'eňowati. *Usus.* To gedíňe wimiňugem, hoc unum excipio, dies einzige nimm ich aus, ezt az egyet ki-vészem, ki-kötöm.

wimíſelcow, a, e, *adj. poss.* ex Wimiſlec.

wimíſení, á, é, *p. c.* v. wiméſení. 2) *boh.* v. wimíňení, 2. Nro. 3) *boh.* v. wilúčení.

Wimíſeňí, á, n. v. Wiméſeňí, 2) *boh.* v. Wimíňeňí 2 Nro. 3) *boh.* v. Wilúčeňí.

wimíſiť, il, ím Y, P. *imp.* wimíſ, v. wiméſiť.

† wimíſiťi, il, ím *fut.* v. wiméſiť. 2) v. wimíňiťi 2 Nro. 3) v. wilučiť.

Wimiſkowanec, nca, m. v. Miſkowanec.

wimiſkowaní, á, é, *p. c.* castratus, excissus, exsectus, eviratus, emasculatus, scissus, a, um: ausgeſchnitten, verſchnitten entmännt, caſtrirt: heréltt, ki-heréltt, meg (ki) heréltetett, ki-metszett. *Syn.* miſkowaní, rezaní, wirezaní,

ní, wiſkopení. *boh.* kleſtení, wikleſtení.

Wimiſkowáňí, á, n. castratio, exsissio, exsectio, eviratio, emasculatio, scissio, nis, f. Ausſchneidung, Verſchneidung, Entmännung, Caſtrirung, Kaſtrirung: ki-herélés, ki-metszés. *Syn.* miſkowáňí, Rezáňí, Wirezáňí, Wiſkopeňí, *boh.* Kleſtení, Wikleſtení.

wimiſkowať, kowal, kugem, V. P. *imp* kug: castrare, exscindere, exsecare, emasculare, evirare, scindere, exscindere: ausſchneiden, verſchneiden, caſtriren, kaſtriren, entmännen, der Mannheit berauben: ki-herélni, ki-metszeni. *Syn.* miſkowať, rezať, wirezať, wiſkopiť, ſkopiť. *boh.* wikleſt'iti. *II. rec.* wimiſkowať ſa: se ipsum castrare, ſich ſelbſt caſtriren (ausſchneiden, verſchneiden), ki-herélni magát.

wimíſlaní, á, é, *p. c.* v. wimiſlení.

Wimíſláňí, á, n. v. Wimiſleňí.

wimíſlať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wimiſleť. *Usus.* Wimluwi, Príčini wimíſlať, fingere causas *Ter.* die Entſchuldigungen ausſinnen, erdichten: mentségeket (okokat) költeni. Zrích (Neſlechetnoſť, Zloſť) wimíſlať, adornare (apparare, fingere) crimen, scelus, flagitium: ein Verbrechen (Beſchuldigung, Vorwurf, Schuld, Laſter) ausſinnen, erdichten: valami vétket (gonoszságot, latorságot) költeni, ki-gondolni.

Wimiſláwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimiſláwať, al, ám, *freq.* ex wimíſlať.

Wimiſlec, ſelca, m. excogitator, inventor, commentor, fictor, adornator, is, m. Erdichter, Ausdichter, Ausſinner, Ausdenker: költő, találó, feltaláló, ki-koholó fortélyoskodó. *Syn.* Wimiſlítel, Zmiſliwec.

Wimiſlek, ſelku, m. (*boh.* ſlku), commentum, figmentum inventum, res ficta: Erdichtung, Ausſinnung, etwas Erdichtetes: költemény, költés, gondolat, fortélyos találmány, ki-gondoltt dolog; ki-gondolás, fortély, tsalárd igyekezet.

wimiſlení, á, é, *p. c.* commentus, commentitius, excogitatus, inventus, a, um: ausgeſonnen, erſonnen, ausgedenkt, erdenkt: gondoltt, költött, ki-gondoltt, fel-találtt. 2) commentitius, fictus, confictus: erdichtet: ki-koholtt, költött. *Syn.* zmiſlení.

† **wimiſlení**, á, é, *p. c.* idem.

Wimiſleňí, á, n. excogitatio, inventio, nis. f. Ausſinnung, Erſinnung, Ausdenkung, Erdenkung: gondoltt, költés, ki-gondolás, fel-találás. Wkipní na Wimiſleňí, ingeniosus ad comminiscendum, witzig zur Ausſinnung, jó elméje vagyon a' ki-gondolásra. 2) fictio, confictio: Erdichtung: költés, ki-koholás. *Syn.* Zmiſleňí, *boh.* Wimiſleňí.

wimiſleť, lel, lím V. P. *imp.* wimíſli: excogitare, invenire: ausſinnen, ausdenken, erden: ki-gondolni, ki (fel) találni. 2) fingere, comminisci: erdichten, ki-koholni, költeni, ki-gondolni. *boh.* wimiſliti.

Wimiſlitel, a, m. v. Wimiſlec.

wimiſlitelow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

† wi-

† wimíſliti, il, ím *fut.* v. wimiſlet.

wimit, il, igem (*boh.* wimigi et u *fut.* V. P. *imp.* wimi: eluere, abluere: auswaſchen, durch Waſſer reinigen: ki (meg) mosni, tisztitani. *Syn.* umit, wiumíwat, poumíwat, v. mik.

† Wimitáňí, n. v. Wihadzowáňí.

† wimitati, al, ám, v. wihadzowat.

wimití, á, é, *p. c.* ablutus, elutus, a, um: ausgewaſchen: ki (meg) mosott, meg-mosatott. *Syn.* umiti, wiumíwaní, poumíwaní.

Wimití, á, n. ablutio, elutio, nis, f. das Auswaſchen, Auswaſchung, Reinigung durch Waſchen: ki (meg) mosás. *Syn.* Umití, Wiumíwáňí, Poumíwáňí.

Wimíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimíwat, al, ám, *freq.* ex wimit.

Wimizáňí, á, n. v. Wimizeňí. *Syn.* Zmizowáňí.

wimízat, al, ám, V. P. *imp.* zag, v. wimizet. *Syn.* zmizowat. *Usus.* Síla (Wzácnoſt) Wína Časem wimizá, vinum vetuſtate evanescit, durch das Alter verliert der Wein ſeine Kraft, el-mégyen idövel a' bornak ereje. Laſtowitki na Geſeň wimizagú, hirundines autumno evanescunt, im Herbſte verſchwinden die Schwalben: el-mennek (eltünnek) öszkor a' fetskék. Potoki wimízagú, amnes evanescunt, die Flüſſe (Wäſſer) nach und nach verſchwinden, a' folyó vizek el-enyésznek.

Wimizeňí, á, n. paulatim (sensim) contingens evanescentia, disparitio: unmerkliche Verſchwindung, el-enyészés, eltünés, el-menés. *Syn.* Zmizňutí.

wimizet, zel (zla, zlo), zím, V. P. *imp.* wimiz: paulatim (sensim) evanescere, disparere: nach und nach verſchwinden, el-enyészni, el-tünni, el-menni, el-veszni. *Syn.* zmizňút. *Usus.* Dúfáňí moge wimizlo; Náděg moga zmizla: spes mea evanuit, meine Hoffnung iſt verſchwunden, reménységem el-veszett.

wimizňút, znul (zel, zla, zlo), zňem, V. P. *imp.* zňi, *de uno actu*: v. wimizet.

Wimizňutí, á, n. v. Wimizeňí.

wimknút, knul (kel), knem, V. P. *imp.* kni: luxare, eluxare, emovere: ausrenken, verrenken, ausbrechen etwas: ki-fitzamítani, ki-menyíteni (-tem), ki-törni. *Syn.* wilomit, witchnút, witknút, wiminút. *boh.* etiam wimrſtiti, wiminúti. 2) v. witwórit. *II. rec.* wimknút ſa: elabi, coniicere se in pedes, evadere, abire: entwiſchen, entſchlüpfen: lábra kapui, el-futni, el-illantani. *Syn.* uſet, zmizet, zmizňút. *boh.* wimknút ſe. *III. passive.* luxari, eluxari, emoveri: verrenken, verrenkt werden: ki-fitzamlani, ki-fitzamodni, ki-menyülni.

wimknuti, á, é, *p. c.* luxatus, eluxatus, emotus, a, um: verrenkt, ausgerenkt, ausgebrochen: ki-fitzamodott, ki-menyúltt. *Syn.* wilomení, witchnutí, witknuti, wiminuti. *boh.* wimrſtení. 2) v. witworeni.

Wimknutí, á, n. *active.* luxatio, eluxatio, emotio, nis, f. Verrenkung, Ausrenkung, Ausbrechung: ki-fitzamítás, ki-

ki-menyítés. 2) *passive.* luxatio, eluxatio, emotio; luxus, us, m. parathresis: Verrenkung, ki-fitzamlás, ki-fitzamodás, ki-menyülés. *Syn.* Wilomeňí, Witchnutí, Witknutí, Wiwinutí. *boh.* Wimrſteňí. 3) v. Witworeňí.

† wimknúti, kl, knu, *fut.* v. Wimknúť. *II. rec.* wimknút ſe, v. wimknúť ſa.

wimlaŝení, á, é, *p. c.* v. wimladnutí.

Wimlaŝeňí, á, n. v. Wimladnutí.

wimlaŝiť ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* wimlaŝ ſa: v. wimladnúť.

wimladnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* wimladňi: iuvenescere, ſich verjüngen, wieder jung werden: meg-ifjadni (dom). *Syn.* wimlaŝiť ſa, zmladnúť.

wimladnutí, á, é, *p. c.* iuvenis redditus, a, um: verjüngt, meg-ifjadott. *Syn.* wimlaŝení.

Wimladnutí, á, n. iuvenescentia, ae, f. Verjüngung, megifjadás. *Syn.* Wimlaŝeňí, Zmlaŝeňí.

Wimlateť, tku, m. rata trituratorum, der Theil der Dreſcher, tséplő rész, tseplők része.

wimláťení, á, é, *p. c.* extrituratus, e spicis excussus, a, um: ausgedroſchen: ki-tsépöltetett. *Syn.* omláťení. *boh.* umláťení. 2) fustibus expulsus, ausgeprügelt, herausgeprügelt: ki-veretletett, ki-veretett, ki-páltzáztatott. *Syn.* wibití, ſ Palicú wihňaní. 3) verberibus caesus, probe mulctatus, bene habitus: ſehr geprügelt, igen (jól) meg-veretletett, meg-páholtatott, meg-tagoltatott. *Syn.* wibití, wibúchaní.

Wimláťeňí, á, n. extrituratio, granorum e spicis excussio: Ausdreſchung: ki-tsépelés. *Syn.* Omláťeňí. *boh.* Umláťeňí. 2) fustibus expulsio: Ausprügelung, Herausprügelung: ki-botozás, ki-páltzázás. bottal ki-verés, ki-üzés, *Syn.* Wibití, ſ Palicú Wihňáňí. 3) sufficiens (proba) verberatio, caesio, mulctatio: rechte (derbe) Abprügelung, igaz megverés, meg-páholás, megpáltzázás, meg-tagolás. *Syn.* Wibití, Wibúchaňí.

wimláťiť, il, ím, V. P. *imp.* wimlať: extriturare, executere (flagello) grana e spicis: ausdreſchen, durch Dreſchen herausbringen, das Getreide: kitsépelni a' gabonát. *Syn.* omláťiť, *boh.* umláťiť. 2) fustibus expellere, ausprügeln, herausprügeln: ki-páltzázni, ki-botozni, bottal ki-kergetni, ki-verni, ki-üzni a' házból. *Syn.* wibiť, ſ Palicú wihnať. 3) valde (probe) verberare, verberibus caedere, mulctare aliquem: ausprügeln, ſehr prügeln: valakit igen (jól) meg-verni, megbotozni, meg-páltzázni, megtagolni, meg-páholni. *Syn.* wibiť, wibúchať.

wimlazğaní, á, é, *p. c.* v. zmlazğaní.

Wimlazğáňí, á, n. v. Zmlazğáňí.

wimlazğať, al, ám V. P. *imp.* ag: v. zmlazğať.

wimleť, mlel melem V. P. *imp.* wimel: emolere (emolo, ui, itum), commolere, remolere: ausmahlen, auf der Mühle mahlen: meg-örülni, megörleni (meg-örlöm). *Syn.* zemleť. 2) valde emolere, per-

re, permolere, expinsere: ausmahlen, ſehr mahlen: igen meg-örleni. 3) molendo secernere, commolere (lui, litum) *Colum.* ausmahlen, durch Mahlen herausbringen, zermalmen: meg-örleni, örléssel el-választani, szitára örleni. 4) emolere, molendo consumere, vacuefacere: ausmahlen, aufmahlen, mahlen, mahlend verzehren: ki (fel) örleni, örléssel ki-üresíteni, el-fogyasztani. 5) molendo acquirere, comparare: ausmahlen: ki-örleni. 6) abluere, eluere, excavare *fluendo*: auswaſchen, durch Waſchen aushölen, z. B. die Wege: kimosni, ki-vágni. *Usus.* Ďeſ§ (Príwal) Ceſti wimlel, pluvia (torrens) vias eluit.

wimletí, á, é, *p. c.* emolitus, commolitus, a, um: gemahlen, ausgemahlen: meg-örlött, örletett. *Syn.* zemletí. 2) permolitus, expistus; ſehr gemahlen, ausgemahlen: igen meg-örletett, nagyon megöröltetett. 3) molendo secretus, commolitus: ausgemahlen, durch Mahlen herausgebracht: meg-öröltetett, örléssel választatott, szitára öröltetett. 4) molendo consumtus (vacuefactus), emolitus: ausgemahlen, aufgemahlen, durch Mahlen verzehrt: fel (ki) örlött. 5) molendo acquisitus (comparatus), ausgemahlen, ki-örlött. 6) ablutus, elutus, abluendo excavatus: ausgewaſchen, durch Waſchen ausgehöhlt: ki-mosott, folyó vizzel (zápor esövel) ki-vájatott.

Wimletí, á, n. emolitio, commolitio, nis, f. Ausmahlung: meg-örlés, meg-öröles. *Syn.* Zemletí. 2) permolitio, expistio, Ausmahlung, meg-örlés. 3) commolitio, molendo facta, secretio: Ausmahlung: ki-örlés, örléssel valósztás, szitára örlés. 4) consumtio (vacuefactio) per molitionem: Aufmahlung, fel (ki) örlés. 5) acquisitio molendo facta, Ausmahlung, ki-örlés. 6) eluvio, eluvies, ablutio, eluitio, excavatio per ablutionem: Auswaſchung, Aushölung durch Waſchen: vizmosás.

Wímluwa, i, f. excusatio, exculpatio, purgatio, expurgatio, nis, f. excusamentum, *Mart. Cap.* i, n. praetextus, us, m. Entſchuldigung, Ausrede, der Vorwand: mentség, mentés, mentegetés, színfogás. *Syn.* Wihowáráňí, Wihowárka, Wihowara, Wihoworka, Wímluwáňí, Wíwod, *boh.* Weymluwa. *Usus.* Plechawá, Wímluwa, nulla (futilis) excusatio, ſchlechte Entſchuldigung, kopasz mentség. U mňa žádná Wímluwa neňí naglepſá, apud me nulla excusatio optima, bei mir iſt keine Entſchuldigung die beſte, nálám egy mentség sem legjobb. 2) v. Wimluweňí.

Wimlúwač: a, m. excusator, exculpator, is, m. Entſchuldiger, mentö, mentegetö. *Syn.* Wihowárač.

wimlúwaní, á, é, *p. c.* excusatus, exculpatus, purgatus, a, um: entſchuldigt: mentett, mentegetett. *Syn.* wihowáraní. 2) v. wimluwení per omnes Nros.

Wímlúwáňí, á, n. excusatio, exculpatio, purgatio, nis, f. Entſchuldigung, mentés, mentegetés. *Syn.* Wihowáráňí. 2) v. Wimluweňí per omnes. Nros.

wimlúwať, al, am V. P. *imp.* ag: excusare, exculpare, pur-

purgare, expurgare: entſchuldigen, ausreden: menteni, mentegetni, szépíteni. *Syn.* wihowárať. 2) v. wimluwiť per omnes Nros. *II.rec.* wimluwiť ſa: se excusare, excusatione (praetextu) uti, excusationem adferre, causare, causari, praetextuare, adferre causas *Ter.* ſich ausreden, ſich entſchuldigen, ſich durch Reden heraus helfen, eine Entſchuldigung (etwas zur Entſchuldigung) vorbringen: menteni (mentegetni) magát elömondani azokát, okozni, okát adni, miért ez, vagy amaz. *Syn.* wihowárat (wihoworiť, wimluwiť) ſa, negaku Wímluwu predňeſť. *Usus.* Mnoho ſa wimlúwať; mnohé Wímluwi prinášať: nectere causas, viele Ausreden machen, vorbringen: sok okokat hozni egy más után elö. Pre Wek (ſtrz Roki) ſa wimlúwať, adferre (causare) actatem (annos), ſich entſchuldigen wegen ſeines Alters, az élete ideit okól állítani; azzal menteni magát. Abi nič nemuſel dať, wſeligako ſa wimlúwá: fingit causas ne det *Ter.* er giebt allerlei Vorwände, damit er nicht dárfe hergeben: okokat költ (gondol-ki), hogy ne adgyon. Gako ſa wimlúwať mám (gaku Wimluwu predňeſem)? g. Gá wſak, abi ſi luhal (klamal) nechcem: quam causam adferam? g. quin nolo, mentiare *Ter.* was für einen Vorwand werde ich beibringen? g. ich will durchaus nicht haben, daß du lügſt: mitsoda okot hozzak-elö? mit mondgyak)? g. nem akarom, hogy hazudgy.

wimluwení, á, é, *p. c.* prolatus, edictus, enarratus, a, um: herausgeredet: ki-beszéllett, ki-mondattatott: *Syn.* wihowoření, wimlúwaní, wipowedení. 2) enuntiatus, pronuntiatus: ausgeſprochen, ausgeredet, hergeſagt: ki-mondott, ki-ejtetett. *Syn.* wiſlowení. 3) absolutus, finitus, peroratus: geendigt, ausgeredet: el-végeztetett, el-mondattatott. *Syn.* dokonaní. 4) dissvasus, ausgeredet, aus den Sinne geredet: el-beszéllett. el-húzott, el-vonatott, el-intetett. *Syn.* odhowoření, odmluwení. 5) persvasus, überredet, el-hittetett, reábírtt, reá-vett. *Syn.* nahowoření, namluwení. 6) wimlúwaní. 7) *boh.* v. wihreſení.

Wimluweňí, á, n. elocutio, prolocutio, prolatio, enarratio, nis, f. effatum, eloquium, i, n. das Herausreden: ki-beszélés, ki-mondás, kiszóllás. *Syn.* Wihoworeňí, Wimlúwáňí, Wipowedeňí. 2) enuntiatio, pronuntiatio verborum: Ausſprechung, Herſagung, die Ausſprach: ki-mondas, ki-ejtés. *Syn.* Wiſloweňí. 3) peroratio, sermonis (orationis) absolutio, das Ausreden, Endigung der Rede: el-mondás, a' beszédnek (prédékátziónak) el-végezése. *Syn.* Dokonáňí Reči. 4) dissvasio opinionis vel consilii ereptio: das Ausreden, = dung: el-beszéllés, el-húzás, el-vonás, valamir öl el-intés. *Syn.* Odhoworeňí, Odmluweňí. 5) persvasio, Uiberredung, el-hitetis, reá-birás, reá-vévés. *Syn.* Nahoworeňí, Namluweňí. 6) Wimlúwáňí. 7) *boh.* v. Wihreſeňí.

wimluwiť, il, im, V. P. *imp.* wimluw: eloqui, proloqui, effari, dicere, proferre, enarrare:

rare: herausreden: ki-beszélleni, ki-mondani. *Syn.* wihoworiť, wimlúwať, wipowedeť. 2) Słowa. enuntiare, pronuntiare *verba*: ausreden, herausreden, aussprechen, hersagen, z. B. Worte: kimondani, ki-ejteni. *Syn.* wíslowiť. 3) perorare, sermonem (orationem) absolvere, finire: ausreden, das Reden zu Ende bringen, von einer förmlichen Rede, und von jedem Reden; be-szédet (prédikátzióját) el-végezni, el-mondani. *Syn.* Reč (Rázeń) dokonať. 4) dissvadere, svadendo alicui opinionem, vel consilium rei eripere, svadendo efficere, ut aliquis aliquid non credat, vel non agat: ausreden, aus dem Sinne reden, z. B. einem etwas ausreden; etwas nicht zu glauben, oder nicht zu thun: valakit valamitöl elbeszélleni el-húzni, el-vonni, valakinek javallani, hogy azt, vagy amazt ne hidgye, ne tselekedgye. *Syn.* odhoworiť, odmluwiť. *Usus*, Nedat ſi ńečeho wimluwiť, svadendo non posse abduci ab opinione, a consilio: ſich etwas nicht ausreden laſſen, z. B. Meinung, oder Thun: reá-nem vehetetni', hogy az ember értelmét, tanátsát meg-változtassa. 5) persvadere alicui, ut etc.: überreden, zu etwas bereden: reá-birni valakit, elhitetni véle. *Syn.* nahoworiť, namluwiť. *b*) v. wimlúwať. 7) *boh. cum dat. pers.* ńekomu, v. wimlúwať ſa. *Usus.* Lahko ſa od toho hrichu wimlúwi, facile id criminis dissolvet, er wird ſich leicht dieſes Laſters rechtfertigen, vertheidigen: ö magát könnyen kifogja menteni abból a' vétekből a' mellyröl vádoltatik.

Wimluwitel, a, m. elocutor, prolocutor, effator, enarrator, is, m. Herausreder, kimondó, ki-beszéllö. *Syn.* Wimlúwač. 2) enuntiator, pronuntiator: Ausreder, Ausſprecher: ki-mondó, ki-ejtö. *Syn.* Wiſlowitel. 3) dissvasor, Ausreder, el-beszéllö, el-húzó, el-vonó, el-intö. *Syn.* Odhowárač, Odmluwač. 4) persuasor, Ueberreder, el-hitetö, reá-bíró, reá-vévö. *Syn.* Nahowárač, Namlúwač, 5) v. Wimluwač. 7) *boh.* v. Dohowárač, Domluwač.

wimluwńe *adv.* eloquenter, diserte. facunde: beredt, beredtſam: ékesen (magyarán) szóllva. *Syn.* wírečńe, wihowornе, wipowedńe, wíſlowńe. 2) exeusatorie, exulpatorie, excusate *Quintil.* entſchuldigend mit Entſchuldigung, verantwortlich: mentve, mentegetve.

wímluwní, á, é, *adj.* eloquens, tis: facundus, disertus, a, um: beredt, beredtſam: beszédes, szóllani szeretö, ékessen szólló. *Syn.* wíreční, reční, wihoworni, wipowední, wiſlowní. 2) excusans, tis; excusabundus, excusatorius, exculpatorius: entſchuldigend, zur Entſchuldigung dienlich: mentö, mentegetö. 3) excusabilis, e *Ovid.* zu entſchuldigen, eine Entſchuldigung werth: menthetö, mentegethetö. Wimluwńegſí, excusabilior *Val. Max.*

Wímluwńík, a, m. orator. Redner, ékessen beszéllö, szólló.

Wímluwnoſť, i, f. eloqventia, facundia, ae, f. Beredtſamkeit,

keit, ékes beszéd, ékes szóllás. *Syn.* Wírečnoſť, Wíhowornoſť.

wimlzaní, á, é, *p. c.* v. wicicaní.

† wimnúťi, nul, nu *fut.* v. wikrúſíť.

wímočení, á, é, *p. c.* aqua maceratus, a, um; ausgewäſſert, vízben ásztatott, ki-ásztatott. *Syn.* wimáčaní.

Wimočeňí, á, n. maceratio in aqua, Auswäſſerung, vízben ásztatás: ki-ásztatás. *Syn.* Močeňi, Wimáčaňí.

† wimoci (wimoct), wimohl, wimohu *fut. imp.* wimož, v. wimocť.

wimočiť, il, ím V. P. *imp.* wimoč: Oſlíka (Klatowicu): aqua macerare *salpam*, seu Gadum morhuam: auswäſſern, z. B. Stockfiſch: vízben ásztatni a' töke-halat. *Syn.* wimáčať, močiť. *II. rec.* wímočiť ſa: probe macerari, auswäſſern (*neutr*), jól ki (meg) ásztatni.

wimocť, wimohel, wimožem, V. I. *imp.* wimož: obtinere, impetrare, consequi, adipisci, acquirere, efficere: auswirken, zuwegebringen: meg (ki) nyerni, el-érni. *Syn.* obſáhnuťi. *boh.* wimoci. 2) recuperare, recipere, reacquirere, revindicare: wieder erlangen, (bekommen, gewinnen), ismét viszsza-venni (vészem. ennyímmé tészem), viszszafoglalni.

Wímodleňí, á, n. absolutio precum, das Ausbeten, Endigung des Betens: az imádságnak el-végezése.

wimodliť ſa, íl ſa, ím ſa, V. P. *imp.* dli ſa, Pátričťi: absolvere (finire) preces, ausbeten, das Beten endigen; véghez-vinni (el-végezni, elmondani) az imadságot, az olvasót

Wimokáňí, á, n. v. Wimokнuťí.

wimokať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wimoknúť.

Wimokáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimokáwať, al, ám, *freq.* ex wimokať.

wimokłí, á, é, *adj.* nimis maceratus, a, um: zu ſehr ausgewäſſert, igen ki (meg) ásztatott, ki-ázott. *Syn.* premočení, premokłí, wimoknutí.

wimoknúť; knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: nimis macerari, zu ſehr auswäſſern (*neutr*), igen meg (ki) ásztatatni, ki-ázni.

wimoknutí, á, é, *p. c.* v, wímokłí.

Wimoknutí, á, n. nimia maceratio: Auswaſſerung: felettébb való meg (ki) asztatás, ki-ázás.

Wimokowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimokowať, kowal, kugem, *freq.* ex wimoknúť.

wimorení, á, é, *p. c.* fame confectus (extenuatus), emaciatus, a, um: ausgehungert, durch Hunger entkräftet: éhséggel meg-emésztetett, sanyargattatott. *Syn.* Hladem wiſuſeni, wihladňení, wihladnutí, wilačňení.

Wimoreňí, á, n. fame confectio, (extenuatio, exhaustio), emaciatio, nis, f. Aushungerung, Entkräftung durch Hunger: éhséggel meg-emésztés, faggatás, sanyargatás. *Syn.* Wilačňeňí ꝛc.

wimoriť, il, ím, V. P. *imp.* wimor: fame conficere (extenuare, exhaurire), emaciare: aushungern, durch Hunger entkräften: éhséggel valakit

meg-emészteni, epeszteni, sanyargatni, meg-éheztetni. *Syn.* wihlaſiť, hladem wiſuſiť, wilačňiť, *boh.* wimočiti.

wímotaní, á, é, *p. c.* v. wimaťení.

Wimotáňí, á, n. v. Wimaťeňí.

wimotať, al, ám et cem, V. P. *imp.* tag. v. wimáſť. *Usus.* Uſ ſa ſ toho (ſ teg Weci) wimotal, ad umbiculum deduxit hoc negotium, er hat dieſes Geſchäft ausgemacht, végh-hez-vitte (el-végezte) már ezt a' dolgot. *II. rec.* wimotať ſa, v. wimáſť ſa.

Wimotáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimotáwať, al, ám, *freq.* ex wimotať. *II. rec.* wimotawať ſa, *freq.* ex wimotať ſa.

wimožení, á, é, *p. c.* ex wimocť: obtentus, impetratus, acquisitus, effectus, a, um: ausgewirkt, zuwege gebracht: meg (ki, el) nyertt, meg-nyerett, el-értt. *Syn.* obſáhnútí. 2) recuperatus, receptus, vindicatus, revindicatus, reacquisitus, wieder erlangt (bekommen): viszsza-nyertt, viszsza-vett, viszsza-foglaltatott. *Syn.* naſpátek doſtaní.

Wimožení, á, n. obtentio, acquisitio, consecutio, impetratio, nis, f. Auswirkung, Zuwegebringung: meg (ki, el) nyerés, el-érés. *Syn.* Obſáhnutí. 2) recuperatio *Cic.* receptio, reacquisitio, vindicatio, revindicatio, Wiedererlangung, Wiedererwerbung: viszsza-vétel, viszsza (meg) nyerés, viszsza-foglalás.

wímožní, á, é, *adj.* recuperativus, a, um: wiedererwerblich, viszsza-vehető. 2) recuperatorius, die Wiedererwerbung betreffend, viszsza-vételhez való. **Wímožné Práwo**, recuperatorium iudicium *Cic.*

Wímožník, a, m. recuperator, is, m. Wiedererwerber, Wiederverſchaffer: viszsza-foglaló.

wimreť, rel, rem, V. P. *imp.* wimri: emori, inaniri morte, vacuefieri (vacuari) funeribus: ausſterben, durch Sterben leer werden: ki-halni, halál által meg-üresedni, ki-pusztúlni. *Syn.* powimírať. *boh.* wimrítí. *Usus* Wſecci ſ teho Domu wimreli &c. 2) morte deleri, exstinqui, interire: ausſterben, durch den Tod geendigt werden: meg-halálozni, el-veszteni. *Syn.* pomreť.

wimretí, á, é, *p. c.* morte inanitus, emortuus, funeribus vacuefactus, a, um: ausgeſtorben, durch Sterben leer gemacht: ki-haltt, halál által meg-ürsedett, ki-pusztúltt, *Syn.* wimrelí. 2) morte deletus (exstinctus), ausgeſtorben, durch den Tod geendigt: megholtt, halál által ki-végeztetett.

Wimretí, á, n. inanitio per mortem vacuefactio (evacuatio) per funera: Ausſterbung, das Leerwerden durch den Tod: ki-halás, halál által meg-üresedés, ki-pusztulás. 2) morte deletio (exstinctio), interitus, us, m. Ausſterben, Endigung durch den Tod: meg-halás, ki-mulás, el-vesztés.

wimrežkowaní, á, é, *p. c.* v. mrežkowaní.

Wimrežkowáňí, á, n. v. Mrežkowáňí.

wimrežkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug, v. mrežkowať.

wimrežowaní, á, é, *p. c.* v. mrežkowaní.

Wimrežowáňí, á, n. v. Mrežkowáňí.

wimrežowať, žowal, žugem, V. P. *imp* žug, v. mrežkowať.

† **wimŕíki**, **wimŕel**, **wimru** *fut.* v. **wimreť**.

† **wimrſkaní**, á, é, *p. c.* v. **wiſlahaní**.

† **Wimrſkáňí**, n. v. **Wiſlahaňí**.

† **wimrſkáti**, al, ám, *fut.* v. **wiſlahať**.

† **wimrſkeni**, á, é, *p. c.* v. **wiſlahnutí**. 2) v. **wimknutí**.

† **Wimrſkeňí**, n. v. **Wiſlahnutí**. 2) v. **Wimknutí**.

† **wimrſkíti**, il, ím *fut.* v. **wiſlahnuť**. 2) v. **wimknúť**.

wimrwení, á, é, *p. c.* v. **widrobení**. 2) v. **wikrúſení**.

Wimrwení, á, n. v. **Widrobeňí**. 2) v. **Wikrúſeňí**.

wimrwiť, il, ím, V. P. *imp.* **wimrw**, v. **widrobiť**. 2) v. **wikrúſiť**.

Wimrzáňí, á, n. v. **Wimrznutí**.

wimrzať, al, ám, V. P. *imp.* **zag**, v. **wimrznúť**. *Usus.* Ten Bažant **wimrzá**.

wimrznúť, znul (zel), zňem, V. P. *imp.* zňi: gelu excoqui (decoqui), ausfrieren, ausgefroren werden: ki (meg) fagyni. *Syn.* **wimrzať**.

wimrznutí, á, é, *p. c.* gelu excoctus, a, um: ausgefroren, ki (meg) fagyott. *Syn.* **wimrzlí**.

Wimrznutí, á, n. excoctio per gelu: Ausfrierung, ki (meg) fagyás. *Syn.* **Wimrzáňí**.

Wimrzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimrzowať, zowal, zugem, *freq.* ex **wimrznúť**.

† **Wimſteňí**, n. v. **Wipomſtweňí**.

† **wimſt'iti ſe**, il ſe, ím ſe *fut.* v. **wipomſtwiť ſa**.

wimučení, á, é, *p. c.* expressus, extortus, a, um: abgenöthigt: ki-vett, ki-tsafartt, ki-présültt, erövel el-vett. *Syn.* **winučení**. 2) v. **umučení**.

Wimučeňí, á, n. expressio, extorsio, nis, f. Abnöthigung: ki-tsafarás, ki-présülés, ki (meg) vévés, erőszakos el-vévés. *Syn.* **Winučeňí**. 2) v. **Umučeňí**.

wimučiť, il, ím, V. P. *imp.* **wimuč**, ňečo na ňekom: exprimere, extorquere aliquid ab aliquo: abnöthigen, Jemand etwas: valakitől ki-venni valamit, ki-tsafarni, ki-présülni, meg-venni valakin valamit, erővel ki-vonzani. *Syn.* **widreť**, **winučiť**, **wikiſknúť**, **wipreſowať**, **utáhnúť**. 2) v. **umučiť**.

Wimučowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wimučowať, čowal, čugem, *freq.* ex **wimučiť**.

wimudrení, á, é, *p. c.* v. **zmudrení**.

Wimudreňí, á, n. v. **Zmudreňí**.

wimudreť, dreł, drím, V. P. *imp.* dri: v. **zmudreť**.

wimudrowaní, á, é, *p. c.* subtiliter excogitatus, a, um: ausgeklügelt: elméssen (okossan, élessen) ki-gondoltatott, ki-gondoltt.

Wimudrowáňí, á, n. subtilis excogitatio, Ausgeklügelung: éles (okos, elmés) ki-gondolás.

wimudrowať, rowal, rugem, V. P. *imp.* rug: subtiliter excogitare: ausklügeln, okossan (elméssen, élessen) ki-gondolni.

wimúkení, á, é, *p. c.* v. **wimketí** 6. Nro.

Wimúkeňí, á, n. v. Wimkeňí, 6. Nro.

wimúkiť, il, ím, V. P. *imp.* wimuk: v. wimkeť. 6. Nro.

wimurowaní, á, é, *p. c.* erectus, exstructus (lateribus, a, um: ausgemauert, aufgemauert: köböl, vagy téglából épittetett, fel-állíttatott. *Syn.* umurowaní, *boh.* wizdění.

Wimurowáňí, á, n. exstructio, erectio (tegulis): Ausmauern, Aufmauern, Aufmauerung: téglából (köböl) - való fel-(épités, fel-rákás, fel-állitás. *Syn.* Umurowáňí, *boh.* Wizděňí.

wimurowať, rowal, rugem, V. P. *imp.* rug: erigere, educere, exstruere (lapidibus, lateribus): ausmauern (mit Backsteinen), aufmauern: téglából (köböl) fel-épiteni, fel-állítani. *Syn.* umurowať, *boh.* wizdiťi.

wimuſtrowaní, á, é, *p. c.* v. wibrokowaní. 2) v. wicwičení.

Wimuſtrowáňí, á, n. v. Wibrokowáňí. 2) v. Wicwičeňí.

wimuſtrowať, rowal, rugem, V. P. *imp.* rug: v. wibrokowať. 2) v. wicwičiť.

Wina, i, f. culpa, ae, f. crimen, peccatum, i, n. die Schuld, das Verſehen, Verbrechen: vétek, hiba, gánts, bün, valamiben - való vétség. *Syn.* Prewiňeňí, Příčina. *boh.* etiam Winna. *Usus.* Moga Wina, culpa mea, meine Schuld, az én vétkem. Twoga, tua, deine, a' tied. Geho, eius, ſeine, az ő vétke. Geſtli tu Wec nedokoná, má buše Wina; si rem non deducat ad exitum, meum vitium fuerit: wenn er es nicht zu Wege bringt, ſo will ich die Schuld davon tragen: ha ö véghez nem fogja vinni a' dolgot (ha ő abban jól nem jár), bár én vádoltassam helyette. On ge tomu Wina, culpa huius in ipso residet, er iſt Schuld daran, ő ebben a' vétkes. Winu ſpáchať, ňečo prewiňiť: culpam comittere, contrahere *Cic.* commerere, in se admittere *Ter.* die Schuld begehen, ſich etwas zu Schulden kommen laſſen: véteni valamiben. Winu trpeť, culpam rei sustinere *Cic.* Schuld tragen, haben; a' vétkért szenvedni. Swu Winu uznať, culpam confiteri, ſeine Schuld bekennen, a' vétkét meg-vallani. Někomu Winu dáwať, arguere aliquem culpa, dare aliquid crimini alicui: Schuld geben Jemanden, valakit valamiért vádolni. Mňe Winu dáwagú, že: mihi vitio vertunt (hoc mihi vitio, et culpae dant), quod: ſie geben mir Schuld, daß: ők nékem ezt vétkül tulajdoníttyák, hogy. Někomu ňečo Winu dáwať, ponere in culpa *Cic.* aliquid culpae dare *Cic.* ſträflich machen, eines Verbrechens (Verſehens, einer Schwachheit) beſchuldigen: valamit vétekül tulajdonítani. Winu na ſeba brať, culpam in se recipere, culpam sustinere: die Schuld auf ſich nehmen, magára venni a' vétket. Winu na druhého kłaſť, ſkládať, ſtrkať: culpam in aliquem conferre *Cic.* transferre *Liv.* conicere, derivare, vertere: die Schuld auf Jemanden ſchieben, legen: másra kenni a' vétket, mást okozni. Winu od ſeba odſtrkowať, culpam a se demovere, die Schuld von ſich ſchieben, magától a' vétket elharítani. Wini nemať, bez Wini biť; winowatím nebiť:

culpa

culpa carere (vacare) *Cic.* esse extra culpam (noxam) *Cic.* außer Schuld ſeyn, keine Schuld haben: nem lenni vétkesnek. Bez Wini geſt, nemá Wini; neńí winowatí: extra culpam est, abhorret a culpa; culpa procul ab ipso est *Cic.* er hat gar keine Schuld daran: iſt ſchuldlos: vétek nélkül vagyon; nem vétkes abban. Čiſtí od Wini, castus a culpa, rein von der Schuld, tiszta a' vétektől. W Podobneg Wiňe biť, simili in culpa esse, gleiche Schuld haben, hasonló vétekben lenni. Z mogú Winú, culpa mea, *Cic.* durch meine Schuld. Za Winu ſtáť, praestare culpam, für die Schuld ſtehen, a' vétkért állani.

Winachádzáňí, á, n. conditio status, us, m. das Befinden, die Befindung, der Zuſtand: állapot, sors. *Syn.* Poſtawa, Staw. *boh.* Winacházeňí. *Usus.* Podle Winachádzáňá Weci, pro re, pro (e) re nata: nach Befinden der Sache, ſo wie die Sache es mit ſich bringt: a' mint a' dolog kivánnya, magával hozza. 2) valetudo, Geſundheitsbeſchaffenheit, Befinden: egésségnek állapottya. *Usus.* Gaké geſt ſwé (geho) Winachádzáňí? gak ſa má? quomodo valet? qualis est eius valetudo? wie iſt ſein Befinden? mint szolgál egéssége? 3) sententia, opinio, votum: Gutachten, Befinden: vélekedés, értelem, itélet, gondolat. *Syn.* Umiſel. *Usus.* Wedla mého Winachádzáňá, de mea sententia; mea opinione: nach meinem Befinden, az én értelmem (vélekedésem) szerént.

winachádzať, al, ám, V. P. *imp.* zag: invenire, intelligere, perspicere: befinden, finden, erſehen: találni, érteni, által-latni. *Syn.* nachádzať. *boh.* winacházeti. 2) putare, credere: befinden, meinen, dafür halten: vélni, itélni, hinni. *Syn.* miſleť, ſúdiť. *Usus.* Gá to za Dobré winachádzám: *a*) puto (credo) esse bonum; videtur mihi esse bonum: ich finde (halte) es für gut, nékem jónak látszatik. *b*) i. e. ſem teg Miſli: placet (videtur) mihi, ich bin der Meinung, ich finde es für gut: nékem úgy tetszik, jónak látszatik. 3) decernere, beſchließen, befinden, verordnen: végezni, rendelni. *Syn.* uridzowať, uſtanowowať. *Usus.* Winachádzám, decerno, ich beſchließe, verordne: végezek, rendelek. *II. rec.* winachádzať ſa, w Trnawe, w Nebezpečenſtwí: esse, versari, Tyrnaviae, in periculo: ſich befinden, wo ſeyn, z. B. in Tirnau, in Gefahr: lenni, forogni, p. o. Nagy-Szombatban, a' veszedelemben. *boh.* winacházet ſe. 2) esse, se habere: ſich befinden, ſeyn, oder beſchaffen ſeyn: jó vagy rosz állapotban lenni. *Syn.* mať ſa. *Usus.* On, gak ſa wčil winachádzá, prediwnu Sláwu má: ille, ut nunc se habet, in admirabili gloria est: in ſeinem gegenwärtigen Stande iſt er in höchſten Ehren, und Werth: ö, a' maga állapottyához képest, most nagy ditsöségben vagyon. Tak ſa Wec má, winachádzá: res sic se habet, die Sache befindet ſich ſo, így vagyon a' dolog. 3) se habere, valere: ſich befinden, auf ſeyn, geſund oder nicht geſund ſeyn: lenni, találtatni, jó vagy rosz egészségben. *Syn.* mať ſa. *Usus.*

Gak

Gak ſa winachádzáſ (winachádzagú)? *a*) quomodo te habes? quomodo vales? wie befinden Sie ſich? mint vagy? mint van egésséged? *b*) quid agitur? wie ſtehts? mint vagy? mint vagyon a' dolgod? Trochu lepſeg ſa winachádzá, geſním trochu lepſeg: valet nonnihil melius, er befindet ſich um etwas beſſer, immár jobbatskán vagyon (érzi magát), gyógyúl.

† Winacházeňí, n. v. Winachádzaňí.

† wenacházeti, el, ím, v. winachádzať, *II. rec.* winacházet ſe, v. winachádzať ſa.

Winahrada, i, f. v. Winahraſeňí.

Winahrádek, dku, m. idem.

winahřaſení, á, é, *p. c.* expletus, suppletus, a, um: erſetzt: kipótoltatott. 2) pensatus, compensatus, repensus, refusus, resarcitus: vergütet, erſetzt: meg-jutalmaztatott, megfizettetett, helyre, állíttatott, hozatott, meg-téríttetett. *Syn.* winawráteni.

Winahraſeňí, á, n. expletio, suppletio, supplementum: der Erſatz, die Erſetzung, z. B. einer Stelle: ki-pótolás. 2) compensatio, repensio: Erſetzung des Schadens, der Koſten: meg-jutalmazás, meg-fizetés, helyre hozás, helyre-állítás, megtérités. *Syn.* Winahrada, Nawráťeňí, Odmeňeňí, Winawráteňí.

winahradiť, il, ím, V. P. *imp.* hraď: explere, supplere: erſetzen, z. B. eine Stelle: helyébe mást tenni, ki-potolni. *Syn.* wipliť. 2) pensare, compensare, recompensare, persolvere, remunerari, erſetzen, vergüten, z. B. Koſten: meg-jutalmazni, meg-fizetni, helyre hozni (állítani), megtériteni. *Syn.* odmeniť, winawrátiť. *Usus.* Gednakú (ſtagnú) Mirú winahradiť, odmerať: par (par pari, paria paribus) refferre: gleich mit Gleichen vergelten: költsön helyében költsönt adni, hasonló dolgot tselekedni. Škodu učiňenu winahradiť, resarcire (sarcire) damnum, einen Schaden erſetzen, erſtatten: a' kart helyre hozni, meg-tériteni.

winahraditedelňe *adv.* compensabiliter, erſetzlich, helyre hozhatóképen.

winahraditedelní, á, é, *adj.* compensabilis, e; qui (quae, quod) compensari potest: erſetzlich: helyre hozható, ki-pótolható. *Usus.* Ta Škoda geſt winahraditedelná, hoc damnum resarciri (compensari) potest; est reparabile *Ter.* der Schaden iſt erſetzlich: azt a' kárt meg-lehet tériteni, helyre lehet állítani.

winahradňe *adv.* compensative, erſetzungweiſe, ki-potolásképpen, helyre-hozva.

winahradní, á, é, *adj.* compensativus, a, um: erſetzend: ki-pótoló, helyre allító (hozó).

Winahradzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

winahradzowať, zowal, zugem, *freq.* ex winahradiť.

winakládaní, á, é, *p. c.* v. winaložení.

Winakládáňí, á, n. v. Winaložení.

winakládať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. winaložiť. *Usus.* Čaſ, Staroſť, a Prácu na ňečo winakládať: ponere tempus, studium, curam in aliqua re: Zeit, Sorge, und Fleiß auf etwas anwenden: valami do-

dologra adni egészen magát; valamelly dolgon szorgalmatossan lenni. Stateк a Żiwoť winakládať, aleam omnem iacere, all' ſein Gut darauf wagen, minden javát, életét valamire reá tenni. Winakládať Rozum ſwog k ńičemním Wecám, a ſkodním: inanibus, et damnosis rebus mentem occupare: ſich mit nichtswerthigen, und ſchädlichen Dingen abgeben: hiába-való, és káros dolgokra adni elmédjét. Celu ſwu Zloſť k meg Záhube winakládá, omni suo scelere abutitur ad meum exitium, er wendet all ſeine Schalkheit zu meinem Untergange, und Verderben an, minden gonoszságát tsak az én vezzedelmemre fordíttya; minden gonoszságával tsak azon iparkodik, hogy engem elveszejtsen. Ońi wſecku Silu na to winakládali, abi: tendebant summa ope, ut; ſie ſpannten alle Kräften an, damit: igen akarják vala, hogy. Kam ſa mé Dóchodki winakládagú? kam prichádzagú? in quos sumtus abeunt reditus mei? worzu wird mein Einkommen verwendet? mire kellnek az én jövendelmeim?

Winakládáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

winakládáwať, al, ám, *freq.* ex winakládať.

winalezení, á, é, *p. c.* compertus, repertus, deprehensus, manifestus, a, um: befunden, gefunden, bekannt, entdeckt: nyilván meg-tudatott, találtatott, tudva-való. *Syn.* winaleznutí, čo ſa ſkuſilo. 2) v. nalezaní.

Winalezeńí, á, n. compertio, repertio, deprehensio, nis, f. Befindung, Erfindung, Bekenntniß: nyilván való meg-tudás, találás. *Syn.* Winaleznutí. 2) v. Nalezeńí.

winaleznúť, znul (zel), zńem V. P. *imp.* zńi, v. winalezť.

winaleznutí, á, é, *p. c.* v. winalezení.

Winaleznutí, á, n. v. Winalezeńí.

winalezť, winalezel, winalezem V. P. *imp.* lez: invenire, comperire, deprehendere, reperire: erfinden, finden, befinden: meg-találni, nyilván meg-tudni. *Syn.* winaleznúť. 2) v. nalezť.

winaložení, á, é, *p. c.* impensus, adhibitus, collocatus, insumtus, navatus, a, um: angewendet: reá fordíttatott, reá-költetett. *Syn.* winakládaní.

Winaložení, á, n. impensio, adhibitio, collocatio, insumtio, navatio, nis, f. Anwendung; reá-fordítás, reá-költés. *Syn.* Winakladáńí, Winakladek.

winalożiť, il, ím V. P. *imp.* winalož: impendere rem in rem (rei), adhibere rem ad rem (rei), collocare rem in re, uti re in re; insumere, navare: anwenden, z. B. Geld, Mühe, Zeit auf etwas: reá-fordítani, költeni. *Syn.* winakládať. *Usus.* Pilnoſť winalożiť, pričiňiť ſa: operam dare, Fleiß anwenden, valamin iparkodni. Ti ſi twu Prácu dobre, a užitečńe winalożil: locasti optime operam du haſt deine Mühe, und Arbeit nützlich angewendet: jól (hasznossan) dolgoztál. K temu Roncu i Pilnoſť winalożil, eo accessit studium doctrinae, darzu hatte er auch gelernt, azon kivül ö a' tanulásban szorgalmatos vóltt; tett hozzá

zá azt is, hogy ö a' tudományokban gyakorlotta magát. Tak mnoho winaložil, že wiceg nemože: sic contendit, ut nihil possit ultra: er ſpannte alle ſeine Kräften an, egész erejéből igyekezik. Wſečku Staroſt, a Prácu na to winaložím: ope, atque opera omni connitar, ich will dran ſeyn; will nichts ermangeln laſſen: minden tehetségemmel azon lészek, hogy. *II. rec.* winaložiť ſa, na ńečo: alicui rei operam dare, navare: auf etwas ſich legen, valami dologra adni magát.

Winaložowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

winaložowať, žowal, žugem, *freq.* ex winaložiť.

Winar, a, m. čo z Winem kupčí: vinarius, i, m. *Plaut. Suet.* negotiator (quaestor) vinarius: Weinhändler, Weinſchenk: borral kereskedö. 2) v. Wincúr.

† Winař, e, m. idem.

winarčin, a, e, *adj. poss.* ex Winarka.

Winareńí, á, n. v. Winarſtwí.

winariť, il, ím, V. P. *imp.* winar: vino negotiari (facere quaestum, mercari): mit Wein handeln; borral kereskedni. 2) v. wincúriť.

† winařiti, il, ím, idem.

Winarka, i, f. negotiatrix vinaria, coniux vini quaestoris: Weinhändlerinn: borral-kereskedöné. 2) v. Wincúrka.

winarow, a, e, *adj. poss.* negotiatoris vinarii, dem Weinhändler gehörig, borral-kereskedöé. 2) v. wincúrow.

winarſki *adv.* vini quaestorum more, weinhändleriſch, borkereskedö módon. *Syn.* powinarſki. 2) v. wincúrſki.

winarſkí, á, é, *adj.* quaestores vini adtinens, die Weinhändler betreffend, bor-kereskedöket illetö. 2) v. wincúrſkí:

† winařſkí, á, é, *adj.* v. wincúrſkí.

Winarſtwí, á, n. negotiatio, vinaria, quaestus vini: der Weinhandel, borral-való kereskedés. *Syn.* Winareńí. 2) v. Wincúrſtwí.

† Winařſtwí, n. v. Wincúrſtwí.

wináſaní, á, é, *p. c.* v. wineſení. 2) v. wichwalowaní.

Wináſáńí, á, n. v. Wineſeńí. 2) iactatio, elatio, gloriatio, nis, f. Prahlung, Prahlerei: kérkedés, ditsekedés. *Syn.* Wichwalowáńí.

wináſať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wineſť, per omnes Nros. *boh.* winášeti. *Usus.* ad 3 Čím ſlúſńegſá Wec geſt, a ſprawedliwegſá, tím wic winášá: ea maxime conducunt, quae sunt rectissima, je billiger die Sache iſt, je nützlicher, und einträglicher iſt ſie: azok leg hasznosbbak, mellyek leg-jobbak. Ad 4 To tolko winášá, tantam summam efficit, tantum facit: es beträgt ſo viel, es trägt (macht) ſo viel aus: ez annyit tesz annyira megy, annyiba telik (kerül.) *II. rec.* winášať ſa, v. wineſť ſa. 2) iactare (efferre) gloriari: ſich rühmen, prahlen: ditsekedni, kérkedni. *Syn.* wichwalowať ſa. *boh.* winášet ſe. *Usus.* Welmi ſa winášáſ (wichwalugeſ), wiceg o ſebe, než ſluſno geſt, wipráwáſ: gloriosus de te ipso praedicas, du redeſt von dir ſelbſten zu prächtig und

und zu ſtolz: igen sokkal kérkedel; igen hányod, veted magadat masok előtt.

† winášeti, el, ím, v. winášat. *II. rec.* winášeť ſe, v. winášat ſa.

Winaſnažení, á, n. conatus, us, m. studium, i, n. conamen, inis, n. Bemühung, Befleißigung. igyekezet iparkodás. *Syn.* Uſilowáňí, Winaſnažowáňí, Wiſnažeňí, Wiſnažowáňí.

winaſnažit ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* winaſnaž, ſa: conari, adlaborare, studere, studiosum esse, operam dare: befleißen, befleißigen, ſich bemühen: igyekezni, iparkodni, fárasztani magát. *Syn.* uſilowat ſa, winaſnažowat ſa, wiſnažit (wiſnažowat) ſa.

Winaſnažowáňí, á, n. v. Winaſnažeňí.

winaſnažowat ſa, žowal ſa, žugem ſa, V. I. *imp.* žug ſa, v. winaſnažit ſa. *Usus.* W Súdoch, w Práwách mnoho ſa winaſnažowat, obracat: multum in iudiciis versari: viel bei Gerichte ſich bemühen, törvénykedésben sokat forgolódni; a' körül iparkodni, szorgalmatoskodni. Winaſnažowat ſa o časné Weci, temporalium curam habere; de temporalibus rebus sollicitari: um die zeitliche Dinge ſich bemühen, ſorgen: ideig tartó dolgokról gondoskodni.

wiňat, wiňal, wigmem *comm.* wiňmem), V. P. *imp.* wigmi (*comm.* wiňmi): excipere, eximere, ausnehmen, herausnehmen: ki-venni, ki-szedni. *Syn.* wibrat, brat, wigmat, wigímat, wen brat. 2) exceptionem facere (formare) excipere: ausnehmen, Ausnahme machen: ki-fogni, ki-fogást tenni. *Syn.* wimíňit, *boh.* wiňíti, wigmúti.

wiňatí, á, é, *p. c.* exceptus, exemtus: ausgenommen, herausgenommen: ki-vétetett, ki-vett, ki-szedett. *Syn.* wen wibrani, wigatí, wigímaní, *boh.* wiňat, wigmut. 2) exceptus, exemtus: ausgenommen: ki-vitetett, ki-fogott. *Syn.* wimíňení.

Wiňatí, á, n. exceptio, exemtio, depromtio, nis, f. das Herausnehmung, Ausnehmung, Hervorgeben: ki-vétel, ki-vévés, előrakás. *Syn.* Wiňímáňí. 2) exceptio, exemtio, exceptionis formatio: Ausnehmung, die Ausnahme: ki-vévés, ki-vétel, ki-fogás. *Syn.* Wimíňeňí, Wíminka.

winaučení, á, é, *p. c.* instructus, eruditus, institutus, imbutus, a, um: unterrichtet, tanított, oktatott. *Syn.* naučení, winaučowaní.

Winaučeňí, á, n. instructio, institutio, nis, f. die Lehre, Unterricht: tanitás, oktatás. *Syn.* Naučeňí, Winaučowáňí.

winaučit, il, ím, V. P. *imp.* winauč; instruere, instituere, erudire, imbuere: unterrichten, auslehren: ki (meg) tanítani, oktatni. *II. rec.* winaučit ſa: ediscere, condiscere, addiscere, discere, instrui, imbui: erlernen, meg (ki) tanúlni. *Syn.* wiučit ſa.

winaučowaní, á, é, *p. c.* v. winaučení.

Winaučowáňí, á, n. v. Winaučeňí.

winaučowat, cowal, čugem, V. I. *imp.* čug, v. winaučit. *II. rec.* winaučowat ſa, v. winahrádzani.

Winawrácáňí, á, n. v. Winahrádzáňí.

wina-

winawrácať, al, ám, V.I. *imp.* ag, v. winahrádzať.
winawracowaní, á, é, *p.c.* v. winahradzowaní.
Winawracowáňí, á, n. v. Winahradzowáňí.
winawracowať, cowal, cugem, *freq.* ex winawrácať. *Syn.* winahradzowať.
winawráťeni, á, é, *p.c.* v. winahrabeni.
Winawráťeňí, á, n. v. Winahrabeňí.
winawráťiť, il, ím, V.P. *imp.* wrať: v. winahrabiť.
Wincúr, a, m. vinitor, is, *Cic.* vinicola, ae, m. Rebmann, Winzer, Weingärtner, Weinzedler, vintzellér, szölömives, szölös gazda, szakványos. *Syn.* Winar, Winohradňík, Úkolník, Wiňičňík. *boh.* Winař. 2) involvulus *Plaut.* convolvulus, i, m. et volvox, ocis, m. *Plin. H. N.* volucra, ae, f. *Colum.* Curculio bachus *Linn.* Asselabus bachus Fabric. Rebenwurm, der die Weinblätter zuſammen rollt, zuſammenwickelt: vintzellér, szölö levelét öszve-sodró (szölö levél tekerö) féreg, Eszelényj Martony. *Syn.* winní (réwowí) Červ.
wincúrčin, a, e, *adj. poss.* ex Wincúrka.
Wincúreňí, á, n. v. Wincúrſtwí.
wincúriť, il, ím, V. P. *imp.* cur: vinitorem (vinicolam) agere, einen Winzer abgeben, ein Winzer ſeyn: vintzellérekedni, szakványoskodni, vintzellérnek (szakványosnak) lenni. *Syn.* winarit, winohradňičiť, úkolníčiť, úkolníkowať. *boh.* winařiti.
Wincúrka, i, f. vinitoris uxor, Winzerinn, vintzellérné, szakványosné. *Syn.* Winarka, Winohradňička, Úkolníčka.
wincúrow, a, e, *adj. poss.* vinitoris, dem Winzer gehörig, vintzelléré, szakványosé. *Syn.* winarow, winohradňíkow, úkolníkow.
wincúrſki *adv.* more vinitorum, winzeriſch, vintzelléressen, vintzellér módon. *Syn.* winarſki, powincúrſki.
wincúrſkí, á, é, *adj.* vinitorius, a, um; vinitorem adtinens: den Winzer, betreffend, vintzelléri, szakványosi, vintzélléreket illetö. *Syn.* winarſkí, winohradňickí, úkolníckí. *boh.* winařſkí. *Usus.* Wincúrſkí (wiňiční) Nož, Kríwák: vinitoria (vineatica) falx *Colum.* Winzermeſſer, Rebenmeſſer: katzor, szölö metszö kés.
Wincúrſtwí, á, n. vinicolatus, us, m. conditio vinitoris: die Winzerei, Weingärtnerei, das Metier des Winzers; vintzellérség, szakványosság, vintzellérekedés, szakványoskodás. *Syn.* Winareňí, Winárſtwí, Wincúreňí, Winohradňičeňí, Winohradňictwí, Úkolníčeňí, Úkolníctwí. *boh.*
winechaní, á, é, *p. c.* exmissus, amissus, relictus, permissus, praetermissus. a, um: ausgelaſſen, weggelaſſen: ki (el) hagyatott, hagyattatott. *Syn.* zanechaní.
Winechánňí, á, n. exmissio, omissio, permissio, praetermissio, relictio, nis, f. Weglaſſung, Auslaſſung: ki (el) hagyas. *Syn.* Zanechánňí.
winechať, al, ám, V. P. *imp.* chag: exmittere, omittere, permittere, praetermittere, relinquere: auslaſſen, weglaſſen: ki (el)-hagyni. *Syn.* zanechať. *Usus.* Oſtatné winechám len to powím: omitto cae-

caetera, dicam tantum: das übrige laſſe ich aus, ich will nur ſagen: el-hagyom a' többit tsak azt mondom. Úſ ſi ſa doteſíl, winechám (witworím) ťa z Láſki: cessat gaudium tuum, excludo te amore meo: végére járlt a' te örömöd, ki-rekesztlek én szeretetemből.

Winecháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

winecháwať, al, ám, *freq.* ex **winechať**. *Usus.* To ale winechávám, atque id omitto *Ter.* aber dieſes laſſe ich gehen, és ezt ugyan el-hagyom; még-is el-halgatom azt.

Wineček, a, n. *dem.* ex **Winko**.

Winečko, a, n. *dem.* ex **Winko**.

Winečk, nku, m. v. **Podwiečka**.

winen, winna, winno, *adj. abs.* v. **winní**.

wiňení, á, é, *p. c.* insimulatus, culpatus, a, um: beſchuldigt, vádoltatott, bünbe kevertetett.

Wiňeňí, á, n. insimulatio, culpatio, nis, f. Beſchuldigung: vadolás, bünbe-keverés.

wineſení, á, é, *p. c.* elatus, exportatus, um: aus (hinaus, heraus) gefragen; ki-vittetett, ki-hordattatott. *Syn.* winášaní, winoſení. 2) sursum latus (portatus), elatus: hinaufgetragen: fel-vitt, fel-vittetett, fel-hordatatott. 3) v. **wineſlí**.

Wineſeňí, á, n. elatio, exportatio, nis, f. Austragung, Hinaustragung, Heraustragung: ki-vivés, ki-hordás. 2) elatio, sursum portatio: Hinauftragung, fel-vivés, fel-hordás. 3) fructus, redditus, emolumentum, i, n. utilitas, tis, f. Eintragung, haszon, bé-hozás. *boh.* **Winoſ**.

wineſlí, á, é, *adj.* effetus (effoet.), a, um *Plin. H. N.* durch das viele Gebären geſchwächt, entkräftet, ſchwach, erſchöpft: nem uemző, terméketlen. *Syn.* neplodní, nerodní. *Usus.* **Wineſlá Rola**, effetus ager *Virg.* der unfruchtbare Acker, terméketlen (el-soványúltt) föld. **Wineſlá Slépka**, effoeta gallina, eine Henne, die nicht mehr Eier legt, tojástól megszünött tyúk.

wineſt, wineſel, wineſem V. P. *imp.* wineſ: efferre, exportare: austragen, hinaustragen, heraustragen: ki-vinni (viszem), ki-hordani (-dom). *Syn.* winášať, winoſiť. 2) sursum ferre, portare: hinauftragen, fel-vinni, fel-hordani. 3) fructum (quaestum) reddere, dare; quaestui esse: eintragen, Vortheil, Gewinn bringen: bé-hozni, hasznot hajtani. *Syn.* donášať, doneſť. 4) efficere, conficere, constituere summam: austragen, ſo und ſo viel betragen, eine gewiſſe Summe ausmachen: menni (megyek), tenni. *Syn.* učiňiť. *Usus.* To mnoho wineſe, hoc magnam summam efficit, efficiet: das macht viel aus, az sokra megy. 5) enuntiare, efferre, vulgare, divulgare: austragen, unter die Leute bringen: ki-hirdetni (detem), ki-beszélleni. *Syn.* rozchýriť, wichýriť, rozneſť. 6) infamare, diffamare: blamiren, austragen: el-híresíteni, mindenütt gyalázni. Ti ſi ma wineſel. 7) significare, referre, differre: austragen, zu bedeuten haben: tenni. *Syn.* znamenať. *Usus.* To ňečo (mnoho) wineſe (winášá), est res non contemnenda (magna), das trägt etwas (viel) aus, az valamit (sokat) tesz.

Ne-

Nemnoho wineſe, non magni refert (interest), parum differt: es trägt nicht viel aus, az nem sokát tészen.

† wineſt'i, wineſl, wineſu *fut.* idem.

Wiňič, a, m. vitis, is. f. f. *Cic.* vitis vinifera *Linn.* der Weinſtock, szölö tö. *Syn.* wiňičňí Koreň. *Usus.* Bílí Wiňič, vitis alba, weißer Weinſtock, fejér szölö tö. Černí Wiňič, vitis nigra, ſchwarzer Weinſtock, fekete szölö tö Lúbní Wiňič, vitis iugata, Geländer-Weinſtock, magas karóra folyó szölö tö. Nezdrawí Wiňič, vitis insana, ungeſunder Weinſtock, gatzal szölö tö. — Planí (polní) Wiňič, labrusca (*scil.* vitis, ae, f. *Virg.* wilder Rebſtock, Waldreben: vad szölö tö (veszszö fa). *boh.* Barwiněk. Starí Wiňič, vitis veterana, alter Weinſtock, ágg szölö tö. Štěkowaní Wiňič, vitis pedata, gepfählter Weinſtock, karózott szölö tö. Stromowí Wiňič, vitis arbustiva, Baumweinſtock: fára folyó szölö tö. Wiwalení Wiňič, vitis prostrata, constrata: umgefallener Weinſtock, le-döltt szölö tö. Wiňiče ſadit, vites ponere, *Virg.* Weinſtöcke pflanzen, ſetzen, szölö veszöt ültetni. 2) v. Gamňík. 3) vitis, palmes: Weinrebe, Weinranke, Zweig eines Weinſtocks: szölö veszszö. 4) vitis, truncus vitis, Weinſtocksſtamm, szölö töke.

Wiňica, e, f. vinealis terra, vinea (*scil.* terra), ae, f. et vinetum, i, n. *Cic.* der Weingarten, Weinberg, Weingebürg: szölö, szölö hegy, bor termö föld. *Syn.* Winnica, Winohrad. *boh.* Wiňice, Winňice. *Usus.* Wiňica pučí, kwitňe: vinea pubescit, floret: der Weingarten wächſt heran, blühet: a' szölö szépen borsózik, virágzik. Wlaſtné Wiňice hubit, kaziť: vineta sua caedere *Horat.* ſich ſelbſt ſchaden, önnön magának ártanni.

† Wiňice, f. idem.

Wiňičeň, čka, m. *dem.* viticula, ae, f. *Cic.* das Weinſtöcklein, szölö tövetske.

Wiňička, i, f. *dem.* vineola, ae, f. Weingärtchen: szölötske. *Syn.* Winohradeň.

wiňičňí, á, é, *adj.* viteus, vitigenus, vitigeneus, a, um: vom Weinſtocke, von Weinſtöcken: szölö tövi, szölö fán termö, szölö-töhöz-való. *Syn.* wiňičowí. *Usus.* Wiňičňí Liſt, v. wínowí. Wiňičňá Ščawa, vitigenus liquor *Lucr.* vinum: Wein, Weinrebenſaft: szölö-leve, bor. Wiňičné Pohári, vitea pocula *Virg.* Weinglas, Wein, bor poharak. 2) viteus, vitifer, vitigenus, a, um: Weinſtocke tragend, wo Weinſtöcke wachſen: szölö veszszö termö, szölö-termö. Wiňičňí Wrſek, viteus colliculus *Varr.* Wiňičné Wrchi, vitiferi colles *Plin. H. N.* vinearii colles *Colum.* 3) vinealis, e; vinearius, vineaticus, a, um: den Weingarten (Weinberg), betreffend, dahin gehörig: szölös, szölöhez való. Wiňičňá Zem, terra vinealis *Colum.* Weinland, bor termö föld, szölö hegy. Wiňičné Owoci, vineaticus fructus *Colum.* Wiňičňí Noz, v. wincúrſkí. Wiňičné Saženice, v. Saženica. 4) v. wiňičowí.

Wiňičňík, a, m. vitisator, is, m. *Virg.* Weinpflanzer, Weinſtock-

ſtockpflanzer: szőlő plántáló. *Syn.* Rdo Wiňiče ſaší.

wiňičowí, á, é, *adj.* vitem adtinens, den Weinſtock betreffend: szőlő-tövet illető. *Usus.* Winičowé Pruti na Wázbu, vitilia, um, m. *plur. Plin. H. H.* Buſchwerk zum Flechten, szőlőkötő veszszők.

† **wiňikati**, al, ám, v. wibliſkať.

† **wiňiknúti**, kl, knu *fut.* v. wibliſknúť.

wiňímaní, á, é, *p. c.* v. wiňatí.

Wiňímáňí, á, n. v. Wiňatí. 2) v. Wiminka.

wiňímať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wiňať. *Usus.* Rdiž Dom predáwal, wiňímal, a zadržal ſi Zahradu: cum aedes venderet, hortum excepit: da er das Haus verkaufte, hat er den Garten ausgenommen, und ihn verhalten: midön a' házát, el-adta, a' kertet ki-vette, és magának meg-tartotta (mellyet magának tartott.) Mog ſtari Wek od Wogní mna wiňímá, aetas mea me ab armis abstinet (arcet), mein Alter iſt unbequem zum Kriege, das Alter ſpricht mich frei vom Kriege: az én esztendeim nem alkalmasok a' katonaságra. Práwo menowiče wiňímá, že ꝛc. lex nominatim excipit (cavet): das Geſetz (Recht) macht ausdrückliche Meldung, daß: a' törvényben világossan fel van írva, hogy.

wiňiť, il, ím, V. P. *imp.* wiň: accusare, incusare, insimulare aliquem rei, culpare criminare aliquem de re, vel aliquid fecisse; dare alicui aliquid crimini: beſchuldigen: vétkesíteni, vétkessé tenni, vádolni valakit valamelly bűnről. *Syn.* winním (winowatím) činiť, Winu dáwať.

† **wiňit et wiňíti**, et wigmúti, wiňal, wigmu *fut.* wiňať et wigmut *part. pass.* v. wiňať.

† **Winklak**, u, m. v. Weterňík.

Winko, a, n. *dem.* villum, i, n. *Ter.* ein wenig Wein, das Weinchen, Weinlein: borotska. *Syn.* Wínečko.

† **Winna**, i, f. v. Wina.

winňe *adv.* (*oppos.* newinňe): nocenter, culpose, culpabiliter: ſchuldig, ſtrafbar, ſtrafmäßig, verſchuldet: vétkessen, bűnösön. *Syn.* winowate.

† **Wiňeňí**, n. v. Wiňeňí.

winní, á, é (ex Wina), *adj.* (*abs.* winen, winna, winno): sons, noxius, reus, culposus, a, um; culpabilis, e: ſchuldig, der ein Verbrechen begangen hat, ſtrafbar ſtrafmäßig: bűnös, vétkes. *Syn.* hréšní, winowatí. *Usus.* Winním činiť, v. wiňiť. Abi ſam winnen (w Podezreňí) nebol, ne ipse esset in crimine, damit man ihn nicht beſchuldige, und vermeinte, er wäre daran ſchuldig: hogy néki semmi vétke ne lenne reá. Ten ge tak winní gakobi Wlaſť opuſť'il (zapowrhel), aneb zradil: is tam in vitio (culpa) est, quam si patriam deserat: dieſer iſt nicht minder ſtrafmäßig, als wenn er ſein Vaterland verlaſſen oder verrathen hätte: ő nem külömben miltó a' büntetésre mint valami hazája el-árúló, vesztő.

winní, á, é, (ex Wíno) *adj.* v. wínowí.

Winňica, e, f. v. Wiňica.

† **Winňice**, f. idem.

Winňík, a, m. reus, debitor, is, m. ein Verklagter, Beklagter, Schuldiger: vétkes, bűnös. *Syn.* Prewiňitel.

winňíkow, a, e, *adj. poss.* rei, debitoris: dem Verklag-

ten

ten (Schuldiger) gehörig, vinkesé, bünösé.

† winniki, il, ím, v. wiňik.

Wino, a, n. vinum *Cic.* temetum *Horat. Plaut.* i, n. der Wein, bor. *Usus.* Kalné (mutné) **Wino**, turbidum vinum, ein trüber Wein, leve (rarum, invalidum) vinum, ein leichter Wein, gyenge borok. Lahodné **Wino**, vinum gustuosum, ſchmackhafter Wein, jó izü (kellemetes). bor. Neſtočené (na Kwaſňicách) **Wino**, vinum doliare (de dolio, de culpa non detractum), unabgezogener (der nicht abgezogen iſt von Hefen) Wein: seprejéröl még le nem huzatott bor. Nowé (mladé, tohoročé) **Wino**, vinum novum, hornum *Horat.* novellastrum *Marc. Emp* neuer (junger, heuriger) Wein, új (idei) bor. Pálené **Wino**, vinum crematum (ustum), spiritus vini: gebrandter Wein, Brandwein, Brantwein, Klägerbrandwein: égett bor, pálenka, akovita. *Syn.* winowé Pálené, winowá Pálenka. Plané **Wino**, v. planí Wiňic. Pleſňiwe (roſolowaté) **Wino**, vinum mucidum, fahmiger (ſchimmeliger) Wein, penészes (dohos) bor. Poláman é **Wino**, fractum vinum, gebrochener Wein, meg-törött bor. Polinkowé **Wino**, absinthites, ae, vinum absinthites, (absinthiacum) *Colum. Plin.* Wermuthwein, ürmös bor. *Syn.* Polinek. Premíſáné (z Wodú míſané) **Wino**, dilutum vinum, gewäſſerter (mit Waſſer gemiſchter) Wein, vizes (vizzel egyelitett) bor. Preſowané (tlačené) **Wino**, vinum tortivum, Kelterwein, ſajtoltt bor. Pſé **Wino**, Zelina: ſolanum nigrum *Linn.* ſchwarzer Nachtſchatten, Eb szölö. Samotečné (ktere z ſrozen ſamo od ſeba ſteče) **Wino**, v. Samotek. Silné **Wino**, temetum, i, n. *Cic.* ſtarker Wein, erös bor. Slabé **Wino**, vinum caricum, nullarum virium: ein ſchwacher Wein, erötlen (szegény, silány, fingó) bor. Sladké **Wino**, vinum dulce, ſüßer Wein, édes bor, Staré (letité) **Wino**, antiquum (vetus) vinum, alter Wein, ó bor. Stálé (trwácé které ſa nechá držat) **Wino**: vinum perenne, ferens vetustatem: haltbarer (der ſich halten läßt) Wein, sokáig álló (tartós) bor. Warené **Wino**, coctum acinaceum) vinum, geſottener Wein, főtt bor. Wláčkowité **Wino**, pendulum vinum, zäher Wein, nyúlos bor. Zadné (z Oſeče) **Wino**, v. Čingir. Zmiſené (miſacé) **Wino**, mures redolens (murini, odoris) vinum, Mäuſlerwein, egér szagú bor. Zwetrelé (wiwetrelé, wipáchlé) **Wino**, vaspa, ae, f. *Plin. H. N.* verrochener (fahmiger, umgeſchlagner, verdorbener Wein, ki-mentt szeszü bor, megfordúltt bor, vinos. pri Wíňe poháročoch), inter vina, in vino (ad vinum, per vinum) *Cic.* penes pocula: beim Weine oder Glaſe Wein, beim Weintrinken, in der Trunkenheit: bor ital közbe, poharak közlt. **Wina nepit**, carere temeto *Cic. Plaut.* keinen Wein trinken, bort nem inni. *Prov.* Dobré **Wino** i bez Wíchi wipigú. Dobré ſamo ſa chwáli: vino vendibili haedera non est opus: ein gutes Pferd findet man auch im Stalle, tzégér nélkül-is elkél

kél a' jó bor. Pre Wíno iše Staſt'i mimo Ceſt'i: vinum fortunam enecat; ruinat: das Saufen verdirbt das Glück: a' bor ital meg-gátollya (meg-fojtya) a' szerentse kötelét. Wíno pokaziť z Wodú, perdere vinum infusa aqua *Homer.* benefacta malfactis, subvertere: den Wein mit dem Waſſer verderben, a' bort vizzel meg-rontani. Čaſtí Pohár Wína, Gazíček rozwíná: facundi calices, quem non fecere disertum? quae negat ingenium, dat tibi verba scyphus: volle Becher löſen die Zunge auf, a' bor feloldgya az ember nyelvét, beszédessé teszi. S Chlipnoſt'i a Wína, iše do Noh Chiba, v. Chlipnoſť. Múdroſť. Wínem zaſt'íňená bíwa, v. Múdroſť.

Winoduſ, a, m. aenopota, ae, m. potator (potor) vini, i, m. Weinzapf, Weinſüchtiger, Weinſäufer, Weintrinker: bor iszák. *Syn.* winní Mol, Molek.

Winohrad, u, m. v. Wiňica.

Winohradek, dku, m. *dem.* v. Wiňička.

Winohradňica, i, f. v. Wincúrka.

Winohradňičeňí, á, n. v. Wincúrſtwí.

winohradňičiť, il, ím, V. I. *imp.* ňič, v. wincúrit.

Winohradňička, i, f. v. Wincúrka.

winohradňicki, *adv.* v. wincúrſki.

winohradňicki, á, é, *adj.* v. wincúrſki.

Winohradňictwi, á, n. v. Wincúrſtwí.

Winohradňík, a, m. v. Wincúr.

winohradňíkow, á, é, *adj. poss.* v. wincúrow.

† Winopal, a, m. v. Páleňík.

† Winopalna, i, f. v. Páleňica.

† Winopalňice, f. v. Páleňicka.

Winopalňice, f. v. Páleňík.

Wínoſ, u, m. fructus, quaestus, proventus, us, m. Ertrag, z. B. des Ackers: haszon, haszon-vétel, jövedelem; p. o. a' szántó-földből. *Syn.* Wináſáňí, Wineſeňí, Užitek, Ziſk. 2) summa, ae, f. Betrag, die Summe: somma. *Syn.* Summa.

winoſeňí, á, é, *p. c.* paulatim elatus, nach und nach ausgetragen, herausgetragen: lassan lassan ki-hordattatott, kivittetett. 2) gestatus, getragen, hordoztatott, viseltt, el-viseltetett. *Syn.* noſeňí. *Usus.* Sedim Meſácow winoſeňí Plod ſwogú Nedbanliwoſť'ú potratila, septem mensium spatio gestatum in utero foetum sua interveniente incuria abortivit: ſie hat durch ihre eigene Nachläſſigkeit unzeitig geboren, nachdeme ſie ſchon ganze ſieben Monate ihre Leibesfrucht getragen hatte: hét holnapig viselt magzattyát gondatlansága miátt el-vesztette. 3) v. wineſeňí.

Winoſeňí, á, n. lenta (sensim facta) elatio, exportatio: das Austragen (Herausſtragen) nach und nach: lassan lassan (halkal)-való ki-hordás, ki-vivés. 2) gestatio, das Tragen, hordozás, viselés, el-viselés. 3) v. Wineſeňí.

winoſiť, il, ím, V. P. *imp.* winoſ: paulatim efferre, exportare: nach und nach austragen, herausſtragen: lassan lassan

san ki-hordani, ki-vinni. 2) gestare, tragen, hordozni, viselni. *Usus.* Staroſtňe winoſím Dĕťa w Žiwoťe mém (mogem), caute gestabo uterum. ich will behutſam meine Leibesfrucht tragen, szorgalmatos gondom lészen a' méhem gyümölcse viselésére.

Winoſiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

winoſiwať, al, ám, *freq.* ex winoſiť.

winoſňe, *adv.* fructuose, quaestuose, utiliter: eintrăglich, austrăglich: hasznoson, haszonnal. *Syn.* proſpeſňe, užitečňe. 2) ubertim, fertiliter, fecunde: tragbar, fruchtbar, austrăglich: böven, termetten. *Syn.* hogňe, úrodňe.

winoſní, á, é, *adj.* fructuosus, quaestuosus, a, um; utilis, e: eintrăglich, austrăglich: hasznos, bé hozó. *Syn.* proſpeſní, užiteční. 2) fecundus, fertilis, uber: fruchtbar, austrăglich, trăgbar: bő termű, termékeny. *Syn.* hogní, úrodní. *Usus.* Rež w Klaſoch winoſná, siligo spicis uberibus, austrăgliches Korn, termett rozs (búza). Winoſná (urodná) Zem, fertilis terra, fruchtbare Erde, gazdag (jó termékeny) föld.

Winoſnoſť, i, f. fertilitas, fecunditas, ubertas, tis, f. Tragbarkeit, Austrăglichkeit, Fruchtbarkeit: termetség, bövség. *Syn.* Hognoſť, Uroda, Úrodnoſť. 2) v. Winoſ.

Winóťeňí, á, n. v. Nóťeňí.

winóťiť, il, ím, V. P. *imp.* winoť, v. nóťiť.

winowaťe, *adv.* culpabiliter, ſtrafbar, ſträflich: vétkessen. *Syn.* winňe.

winowaťí, á, é, *adj.* culpabilis, e; culpandus, a, um: ſträflich, ſtrafbar, tadelswerth: vétkes. *Syn.* winní. *Usus.* Winowaťím biť, esse in crimine (culpa, noxa); sustinere culpam: Schuld, in der Schuld ſeyn, Schuld haben: vétkesnek lenni. Já ſem winowaťí, sum in culpa *Cic.* culpa est in me *Cic.* ich bin Schuld, én vagyok a' vétkes. Ti ſi winowaťí, culpa penes te est *Ter.* du biſt Schuld, te vagy a' vétkes. Bol ſi winowaťí, keď biſ to učiňil: id faciendo culpabilis fores, (in culpa esses), du wăreſt ſtrafbar, wenn du es thäteſt: azt tselekedvén vétkes volnál.

winowení, á, é, *p. c.* v. obnowení.

Winoweňí, á, n. v. Obnoweňí.

winowiť, il, ím, V. P. *imp.* winow: v. obnowiť.

Winowowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

winowowať, wowal, wugem, *freq.* ex winowiť.

winowí, á, é, *adj.* e vino, vinaceus, vineus, a, um: aus (von) Wein, bori, borból való, bort illető. *Syn.* winní, z Wina. *Usus.* Winowí Kmeň, Ker, v. Wiňič. Winowí Liſt, pampinus, i, m. et f. *Cic.* folium vitigineum (vitis) *Colum.* Reblaub, Weinlaub: szölö levél. Winowí Ocet, acetum vinaceum, Weineſſig, bor etzet. Winowá Koſteťka, winowé Zrnko (*boh.* winná Pecička): vinaceus acinus *Cic.* vinaceus, i, m. vinacea, ae, f. et vinaceum, i, n. *Colum.* Weinbeerkern, szölö mag. Winowá (hroznowá) Kožťička, Kožka: vinaceus, i, m. *Varr.* vinacea, ae, f. et vinaceum, i, n. *Colum.* Weinhülſe, Weinbeer-

beerhülse: szölö-szem héja. Winowá Polewka, ius vineum, die Weinsuppe, bor leves. Winowá Ratolest, palmes, itis, m. Rebschoß, szölö veszszö. Winowé Mláto, v. Mláto. Winowé Pálené, vinum crematum (ustum, destillatum), Klägerbrandwein, Brandwein: égett bor. Winowé Zrno, acinus (vinaceus), i, m. *Cic.* die Weinbeere, szölö-szem. Winowé Rwaſnice, v. Rwaſnice. Winowé Lúbí (Logoſ, Ret winowí na Lúbí weßení, Wodri): vitis pergulana *Colum.* Rebstock an Lauben gezogen, Rebbogen: lugas szölö. 2) vinosus, vino deditus, vinum appetens: dem Weine ergeben, ſich gern betrinkend: bor-kívánó, boros. Winowí Molek, i. e. Winuráb, kdo ráb Wino pige (popígá): vinarius, i, m. *Pandect.* vinipotor, homo vinolentus *Cic.* vinosus *Liv.* Weinſäufer, bor-ivó, bor-iszák. Stárí winowí Molek, vinosus senex *Ovid.* i. e. *Anacreon.* ein alter Weinſäufer, bor-iszák vén ember. 3) vinarius, vinum adtinens: den Wein betreffend, dahin gehörig: borhoz-való. *Usus.* Winowí Čerw (Čerwík), v. Wincúr 2) Nro. Winowí Kamen, tartarus, Weinſtein, ázott bor kö. *boh.* Romini, Winſtir. *vulg.* Wainſtagn. — Winowí Komár, culex vinarius, Weinmücke, Weinſchnacke: borlégy, bor-legyetske (szúnyog). Winowí Sklep, v. Piwnica. Winowí Sud, vinarium, i, n. *Petron.* vas (dolium) vinarium *Cic.* das Weinfaß, Weingefäß: boros hordó (edény). Winowa Flaſa, seria (lagena) vinaria. Weinlägel, Weinflaſche: boros palatzk, üveg. Winowá Sol, sal (cremor) tártari, Weinſteinſalz, ázott bor-kőből kitörettetett por. *boh.* Winſtir. *vulg.* Wainſtagn. Winowé Prewiňení, crimen vinarium *Cic.* Weinſchuld, Weinverbrechen, i. e. wegen des Weins, nämlich wegen des Weinzolls: a' bortól való felette adózás. 4) vinosus, a, um; gustu (sapore, odore) vinoso: weinartig, wie Wein, dem Geſchmacke oder Geruche nach: bor-izű. Winowé Owocí, vinosi fructus, Weinobſt, bor-izű gyümölcsök. Winowá Gruſka, pirum vinosum (sapore vinoso), Weinbirn, bor-izű körtvély. Winowé Gablko, malum vinosum (sapore vinoso), Weinapfel, bor-izű alma.

Winſ, u, m. votum, desiderium, optatum, i, n. optatio, nis; f. der Wunſch: kívánás, kivánat, kivánság. *Syn.* Žádoſť. *Usus.* Winſ učiňit, votum facére, optare: einen Wunſch thun, kivánni. Winſ wipliňit! Winſu doſt'i učiňit: satisfacere voto, tribuere optatum: der Wunſch gewähren, erfüllen: kivánságnak eleget tenni. Winſ obſáhnúť (obdržať); Winſu bit učaſtním: potiri voto, compotem fieri (damnari) voti, impetrare optatum: des Wunſches gewährt werden, den Wunſch erhalten: el-érni a' kivánságát. To ge mog Winſ; to ge moga Žádoſť: hoc opto, hoc est in optatis meis; hoc votum meum: das iſt mein Wunſch, az az én kivánságom. Podle Winſu: ex sententia, optato, nach Wunſche, kedvem (kivánságom) szerént. Podle wlaſtního Winſa wſe-

cko mu iše; čo len kolwek žadať može, wšecko sa mu stáwá: ad votum illius omnia fluunt: es fließt (es geht) ihm alles nach Wunsche mindenek kedve (akarattya) szerént vannak, folynak. Wedla Winsu sa stať, ex sententia succedere, voto respondere: nach Wunsche, gehen, kivánság szerént folyni (a' dolognak.) Proti mému Winsu, praeter optatum meum, wider meinen Wunsch, éppen kedvem (kivánságom, akaratom) ellen; épen nem reménylettem. Dobrí Deň, Janko! ɟ. Gá nepotrebugem twéhoWinsu: Joannes salve. ɟ. satis mihi est tuae salutis *Ter.* Johannes, guten Morgen! ɟ. ich brauch deinen Gruß nicht: Jankó légy jó egésségben! ɟ. nem kivánom a' te köszönetedet. 2) gratulatio, nis, f. Wunsch, Glückwunsch; szerentsézés. *Syn.* Winsowáňí. *Usus.* Winsowiríšiť (wikonať, wibawiť) ňekomu, i. e. winsowať, na nowi Rok, na menowí, rodní D'en: gratulari alicui tempore novi anni, onomastici, natalis diei: Jemanden Wunsch ablegen an neuen Jahre, Namenstage, Geburtstage: valakinek szerentsézni, új esztendõ neve, születése napjára.

Winsko, a, n. *contemt.* ex Wino: malum vinum, ein schlechter Wein, rosz bor.

winsowaňe *adv.* optato, desiderato: erwünscht: kedv (akarat) szerént, kivánátoson, jókor. Žádaňe, podle Winsu (Žadosťi).

winňowaní, á, é, *p. c.* optatus, desideratus, a, um: gewünscht: kivántt, óhájtott várt. *Syn.* žádaní. 2) precando optatus, gewünscht, durch Gebet: könyörgéssel kivántt. 3) gratulando optatus, gewünscht, szerentsézett, szerentsízéssel kivántt.

Winsowáňí, á, n. optatio, nis, f. das Wünschen, kivánás. *Syn.* Žádáňí. 2) precatio, das Winschen durch Gebet: könyörgéssel-való kivánás. 3) gratulatio, congratulatio: Glükwunsch, das Wünschen: szerentsézés. *Syn.* Winš.

winsowať, sowal, sugem, V. P. *imp.* sug: optare, cupere, velle, in votis habere: wünschen, gern sehen: kivánni, akarni, óhajtani valamit. *Syn.* žádať. *Usus.* Winsowal bich, velim vellem, optarem, optaverim: ich wünschte, ich wollte wünschen: igen akarnám. Winsowal bích ho wiďeť, velim (cupio) eum videre, ich wünschte ihn zu sehen, igen akarnám ötet látni. Winsowal bích, abi sa to stalo: utinam (si) fiat! velim fiat (ut fiat); ich wollte (wohl) wünschen, daß es geschehe: igen akarnám, hogy meg-lenne. Nagwíc bich winsowal, abi: maxime vellem: ut: ich wünsche auf das höchste, daß: azt leg-inkább kivánnám. Zdáliž ňečo gest, čo bich tať winsowal, gako abi si nagučeňegší bol: an est, quod ego malim, quam te, quam doctissimum esse: was wünsche ich mehres, als daß du der gelehrteste Mann werdest: mik kivánok inkább mint sem, hogy belöled leg-böltsebb, és tudóssabb ember vallyék. Tať sa stalo gať sem winsowal (chcel): res obtigit, atque optabam: die Sache ist nach meinem Wunsche abgegangen, úgy történt a' dolog, a' mint kivántám. Gať si winsowal,

tak máſ (tak ge): ut (uti) optasti, est: es iſt ſo wie du es verlangt haſt: úgy vagyon, a' mit kivántad. 2) praecari, optare: wünſchen durch Gebet, kivánni, kérni. *Syn.* proſiť, proſebňe žádať. *Usus.* Niekomu Dobré, Zlé winſowať: praecari (optare) alicui bona, mala (inprecari): einem etwas Gutes, oder Böſes wünſchen, an den Hals: valakinek jó szerentsét kívánni, átkozni valakit. On abi žiw bol, winſugú; mogu ale Smrt prawe očekáwagú: illum, ut vivat, optant; meam autem mortem exspectant (operiuntur): ſie wünſchen ihm ein langes Leben, und mir den baldigen Tod: kívánnyák, hogy ő éllyen, az én halálomat pedig csak alig várják. 3) gratulari, congratulari, alicui, de re, rem: wünſchen, gratuliren, Glück wünſchen zu (wegen) etwas: valakinek valamiben örülni, szerentsézni.

winſowatedelňe *adv.* optabiliter, desiderabiliter: erwünſchlich, kivánatossan. *Syn.* žádoſť'iwe. 2) v. winowňe.

winſowatedelní, á, é, *adj.* desiderabilis, optabilis, e. erwünſchlich: kivánatos, kivánandó. *Syn.* žádoſť'iwí, wižádaní. 2) v. winſowní.

winſowňe *adv.* optative, optande, optabiliter: wünſchenswürdig, wünſchenswerth: kivánva. *Syn.* žádoſtňe, žádoſtliwe.

winſowní, á, é, *adj.* optabilis, desiderabilis, e; optandus, a, um: wünſchenswürdig (=werth): kivánándo. *Syn.* žádoſtní, žádoſtliwí.

Winſowník, a, m. gratulator, is, m. Glückwünſcher: örvendő, örvendező, szerentsézö.

Winſownoſť, i, f. conditio (natura, ratio) optabilis: Wünſchenswürdigkeit: szerentsézésre (meg-szerentsézésre) méltó dolog.

† **Winſtír**, u, m. v. winowí Rameň. 2) v. winowá Sol.

† **winucení**, á, é, *p. c.* v. winutení.

† **Winuceňí**, n. v. Winúteňí.

winuchaní, á, é, *p. c.* v. wiwoňaňí.

Winuchánňí, á, n. v. Wiwoňáňí.

winuchať, al, ám, V. P. *imp.* chag, v. wiwoňať.

Winuchánwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

winuchánwať, al, ám *freq.* ex winuchať.

Winurád, a, m. aenophylus, i, m. Weinlieb: bort-szeretö.

winút, nul, ňem, V. P. *imp.* wiň: volvere, involvere: wickeln, winden: takarni, takargatni, pólyázni. *boh.* wínúti.

winutení, á, é, *p. c.* v. winucení. *boh.* winucení.

Winuteňí, á, n. v. Wimučeňí. *boh.* Winuceňí.

† **winúti**, ul, winu, v. winút.

winučit, il, ím, V. P. *imp.* winuť, ňečo na ňekom, v. wimučit.

wiobcencow, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wiobcenec, nca, m. v. Wiobkowanec.

wiobcení, á, é, *p. c.* v. wiobcowaní.

Wiobceňí, á, n. v. Wiobcowáňí.

wiobčit, il, ím, V. P. *imp.* wiobci: v. wiobcowať.

Wiobcowanec, nca, m. excomunicatus homo, anathema, atis, n. *Tertull.* ein exkomunicirter (verbannter) Menſch: egy-

egygyességből ki-rekesztetett (Annya-Szentegyháztól megvetletett) ember. *Syn.* Wiobcenec, Wihošeňec, Wilúčenec, Witworenec, Wiwrženec. *Plur. Nom.* Wiobcowanci, *gen.* cow, etc.

wiobcowaní, á, é, *p. c.* exclusus, excommunicatus, anathematizatus, a, um: verbannt, in den Bann gethan, verwieſen: szám-kivettett, egygyességből ki-rekesztett, ki-zárattatott. *Syn.* wiobcení, wilúčení, wihošení, witworeni, wiwržení.

Wiobcowáňí, á, n. exclusio, excommunicatio, anathematizatio, nis, f. anathema, tis, n. *August.* exsecratio publica, usus sacrorum interdictus, segregatio ab usu sacrorum: Verbannung, Verweiſung; der Bann, Kirchenbann, Entfernung eines Menſchen von dem Umgange, mit den Rechtgläubigen: számkivetés, egygyességből ki-zárás, ki-rekesztés. *Syn.* Wiobcení, Wilučeňí, Wihošeňí, Witworeňí, Witwržeňí ſ Cirkwi, *boh.* Kladba. *Usus.* Wiobcowáňí menſé, wetſé: excommunicatio minor, maior; die kleinere, gröſsere Verbannung, der Bann: kissebb, nagyobb ki-vetés, gyülekezetből ki-zárás.

wiobcowat, cowal, cugem V. P. *imp.* cug: excludere, excommunicare, anathematizare *August.* exkommuniciren, in den Bann, thun, verbannen, verweiſen; számkivetni, számkivetésben küldeni, egygyességből ki-rekeszteni, ki-zárni. *Syn.* wiobčit, wihodit, wilúčit, witworit, wiwret, wiwrknút ſ Towariſſtwa, z Obci. *Usus.* Někoho z Urzadu wiobcowat, excludere aliquem ab aliquo munere, Jemanden von einem Amte verweiſen, ausſchlieſsen, verſtoſſen: valakit valamelly tiszségből ki-rekeszteni. *II. passive.* wiobcowat ſa, miobcowaním bit: excommunicari, excommunicatum esse; verbannt werden (ſeyn). számkivettetni, egygyességből ki-rekesztetni.

Wiobcowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiobcowawat, al, ám *freq.* ex wiobcowat.

wiobracaní, á, é, *p. c.* circumactus, satis gyratus, versatus, a, um: in einen Kreis herumgedreht, ringsumgedreht; kerengetett, jól ki-forgattatott. *Syn.* witočení.

Wiobracáňí, á, n. circumactio gyratio, versatio sufficiens: Herumdrehung: karikálás kerengetés, ki-forgátás. *Syn.* Witočeňí.

wiobracat, al, ám, V. P. *imp.* ag: satis (bene) circumagere, gyrare, versare: in einen Kreis (rings-) herum drehen; karikálni (-lom), kerengetni (-tem), jól ki-forgatni. *Syn.* witočit. *Usus.* Len ho dobre načím wiobracat.

Wiobracowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiobracowat, cowal, cugem, *freq.* ex wiobracat.

wiobrazení, á, é, *p. c.* effictus, formatus, expressus, a, um: abgebildet, ausgebildet: ki-ábrázoltt, ki-formáltt, ki-rajzoltt. *Syn.* wipodobení, wipodobňení, wiznačení.

Wiobrazeňí, á, n. effictio, formatio, repraesentatio, expressio, nis, f. Abbildung, Ausbildung, Entwurf: ki-formálás; ki-ábrázolás, ki-rajzolás. *Syn.* Wipodobeňí, Wi-

podobňeňí, Wiznačeňí, Spósobeňí. 2) effigies, imago: das Bild, Abbildung: kép. *Syn.* Obraz.

wiobraziť, il, ím, V. P. *imp.* raz: effingere, exprimere, formare, repraesentare: abbilden, ausbilden, verſtellen, entwerfen: ki-ábrázolni, kiformálni, le-írni, le-rajzolni. *Syn.* wipodobiť, wipodobňiť, wiznačiť, witwáriť. *Usus.* Nekoho Twár (Twárnoſť, Oſobu) prírodňe wiobraziť: effigiem (imaginem) alicuius naturaliter exprimere, eine Bildniß natürlich entwerfen, jól (természetessen) le-írni (le-rajzolni valakit, valakinek a' képét. Wiobrazte ſi w Miſli waſeg teho Človeka tak žiwe, gakobi pred wami ſtal: existat ille vir cogitatione vestra, bildet euch dieſen Mann ganz lebhaft ein, als wenn er vor euch ſtünde: gondollyátok, mintha szemetek előtt állana az a' férjfi.

Wiobrazowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiobrazowať, zowal, zugem, *freq.* ex wiobraziť. *Usus.* Tento drahí Rameň winowa Farba (Wino w ſweg Farbe) wiobrazuge, a gako Šefran woňá: gemma haec vini colorem reddit, et odorem croci *Liv.* dieſer Edelgeſtein hat eine Weinfarbe, und riecht wie der Safran: ez a' gyöngy bor szinü, 's olly illatú, mint a' sáfrány,

wioflinkowaní, á, é, *p. c.* colaphizatus, multis colaphis caesus, a, um: der (die, das) viele Ohrfeigen bekommen hat: artzól (pofon) tsapattatott, veretteteti, meg-pofoztatott. *Syn.* wipohlawkowaní, wipolíčkowaní.

Wioflinkowáňí, á, n. colaphisatio, colaphis caesio (percussio): der Fauſtſchlag, das Schlagen mit der Fauſt: meg-pofozás. *Syn.* Wipohlawkowáňí, Wipolíčkowáňí.

wioflinkowať, kowal, kugem, V. P *imp.* kug, *cum accus. pers.* colaphizare *Tertull.* percutere colaphis, colaphum alicui ducere *Quintill.* infringere *Tert.* multos colaphos ducere (infringere, impingere) alicui: viele Ohrfeigen (Backenſtreiche, Maulſchellen, Fauſtſchläge) geben: megpofozni, artzól tsapni, nyakon verni, meg-öklözni, valakit. *Syn.* wipohlawkowať, wipolíčkowať.

Wiolín, u, m. Violin, instrumentum musicum, fides, ium, f. *plur.* Violin, Geigen; violino hegedü: Na Wiolín hrať ꝛc. fidibus canere, die Violine ſpielen, hegedülni. *Syn.* na Husle hrať.

Wiolon, u, m. Violon, instrumentum musicum magnum: der Violon, die Baßgeige: Violon. *Syn.* Baſa.

wionačeňí, á, é, *p. c.* v. wionšeňí.

wionačiť, il, ím, V. P. *imp.* wionač: v. wionšiť.

Wionačowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wionačowať, čowal, čugem, V. I. *imp.* čug, *freq.* ex wionačiť.

* wionšáť, šál, ším, V. P. *imp.* šeg, v. wionšiť.

* wionšáťí, á, é, *p. c.* ex *praec.* v. seq.

wionšeňí, á, é, *p. c.* ex seq.

wionšiť, il, im, V. P. *imp.* wionši: adhibetur pro omni verbo composito cum praep. e vel ex: wi, aus: ki-izélni *Syn.* wionšáť.

Wion-

Wionšiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wionšiwať, al, ám, *freq.* ex wionšiť.

* wiondzení, á, é, *p. c.* v. wionšení.

* wiondziť, il, ím, V. P. *imp.* dzi: v. wionšiť.

wiopálaní, á, é, *p. c.* ex seq.

wiopáľať, al, ám, V. P. *imp.* ag: ventilare, ventilando purgare: ausſchwingen, durch Schwingen reinigen: ki-szelelni. 2) ventilando elicere: ausſchwingen, herausſchwingen, durch Schwingen herausbringen: ki-szelelni, ki-rostálni.

wioraní, á, é, *p. c.* exaratus, aratro erutus, a, um: ausgepflügt, ausgeackert: ki-szántatott.

Wioráňi, á, n. exaratio, eruitio per aratrum facta: das Ausackern, Auspflügung: ki-szántás.

wiorať, ral, rem, V. P. *imp.* wior: exarare, aratro eruere, vertere: ausackern, auspflügen: ki-szántani. *boh.* wiworati.

Wioráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wioráwať, al, ám, *freq.* ex wiorať. *boh.* wiworiwati.

wioſewaní, á, é, *p. c.* cribro excretus, a, um: ausgeſiebt: ki-szitált, ki-szitáltatott. *boh.* witočení.

Wioſewáňí, á, n. cribro excretio, Ausſiebung, ki-szitálás. *boh.* Witočeňí.

wioſewať, al, ám V. P. *imp.* ag, Muku: cribro excernere *farinam*, ausſieben das Mehl, ki-szitálni a' lisztet. *boh.* witočiti.

wioſiwaní, á, é, *p. c.* v. wioſewaní.

wioſiwať, al, ám, v. wioſewať.

wioſtrení, á, é, *p. c.* exacutus, acrefactus, a, um: ausgeſchärft, ſcharfgemacht: meg (ki) élesített, fenettetett, köszörültetett. *Syn.* nabrúšení, naoſtrení, wibrúšení.

Wioſtreňí, á, n. exacutio, acrefactio, nis, f. Ausſchärfung, meg (ki) élesítés, fenés, köszörülés. *Syn.* Naoſtreňí, Nabrúšeňí, Wibrúšeňí.

wioſtriť, il, ím, V. P. *imp.* ſtri: exacuere, acrefacere: ausweßen, ausſchärfen: meg-(ki) élesíteni, fenni, köszörülni. *Syn.* naoſtriť, nabrúšiť, wibrúšiť.

Wioſtriwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wioſtriwať, al, ám, *freq.* ex wioſtriť.

Wioſtrohowáňí, á, n. v. Wioſtrožeňí.

wioſtrohowať, howal, hugem, V. P. *imp.* hug: v. wioſtrožiť.

wioſtrožení, á, é, *p. c.* calcaribus instructus (ornatus), a, um: mit Spornen verſehen (ausgeziert), geſpornt: fel-sarkantyúztatott, sarkantyúval felékesíttetett (fel-készíttetett). *Syn.* Oſtrohi na Nohách, magící, Oſtrohami wikráſení. 2) calcaribus punctus (concitatus, incensus): angeſpornt: meg-sarkantyúztatott. *Syn.* wioſtrohowaní. 3) incitatus, stimulatus: angereizt, angeſpornt: ösztönezletett, izgatott, fel-indíttatott, szorgalmaztatott, nógatott. *Syn.* podzbušení, popušení.

Wioſtrožeňí, á, n. calcaribus instructio (ornatio), Verſehung, Auszierung mit den Spornen, fel-sarkantyúzás, sarkantyúnak fel-ütése, sarkantyúval fel-ékesítés (fel-készítés). 2) calcaribus punctio, (con-

(concitatio, incensio), admotio calcarium: Anſpornung, das Anſpornen der Pferde: megsárkantyúzás. *Syn.* Wioſtrohowáňí. 3) incitatio, stimulatio: Anreizung, Anſpornung: izgatás, ösztönezés, ösztökélés, fel-indítás. *Syn.* Podzbuděňí, Popuděňí.

wioſtrožit, il, ím, V. P. *imp.* wioſtrož, *cum accus.* ňekoho: calcaribus instruere (exornare), calcaria induere: mit den Spornen verſehen (auszieren), Spornen anlegen, ſpornen: fel-sarkantyúzni, sarkantyúval fel-ékesíteni (felkészíteni) valakit, fel-ütni a' sarkantyút. *Syn.* ňekomu Oſtrohi dať, pribiť, geho Oſtrohami priprawiť. 2) Koňa: equum calcaribus pungere (incendere, concitare), equo calcaria subdere, addere, adhibere: ſpornen, anſpornen, das Pferd; die Spornen geben dem Pferde: meg-sarkantyúzni, futásra indítani. *Syn.* wioſtrohowať, Oſtrohi dať Koňowi. 3) ňekoho: incitare, stimulare, calcaria alicui addere (adhibere, admovere): anreizen, anſpornen, reizen: valakit szorgalmaztatni, nógatni, izgatni, fel-indítani, ingerleni (-lem). *Syn.* podzbuďiť, popuďiť.

wipáčeňí, á, é, *p. c.* v. wiwaleňí 3. Nro.

Wipáčeňí, á, n. Wiwaleňí 3. Nro.

Wipáchánňí, á, n. v. Wipáchnutí. per 2. Nros.

wipáchat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wipáchnúť per 2. Nros. *Usus. ad* 2-*dum.* Wíno wipáchá, vinum amittit vires, der Wein verriecht ſich, a' bor meg-fordúl. Zem od Slnca wipáchá, sol vaporat glebas, a' nap melege a' föld gözit ki-húzza.

wipáchlí, á, é, *adj.* v. wipáchnutí.

wipáchnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi: odorem amittere, ausriechen, verriechen, ſich verriechen, den Geruch verlieren: szagát (illattyát) elveszteni. 2) evaporare, amittere, viru (halitum, odorem): herausdampfen, dunſten, dufften, verriechen, ſich verriechen, die Kraft verlieren: ki-gözölögni, erejét el-veszteni. 3) *tropice.* Rozum mu wipáchnul, rationem amisit, vesanus factus est; vesanit: ſein Verſtand iſt überſpannt; er iſt raſend (unſinnig, ſchwärmeriſch) geworden; ſein Verſtand hat ſich verrochen: meg-bódúlt (element) az eszsze; eszelös, holond, agya-fúrtt, esztelen, szeles.

wipáchnutí, á, é, *p. c.* odore privatus, a, um: verrochen, des Geruches beraubt: szagától (illattyától) meg-foztatott. 2) evaporatus, vapidus: herausgedämpft, verrochen: ki-gözölgött, gözös, büdös, megfordúltt. *Syn.* wipáchlí. *Usus.* Wipáchnuté Wíno, v. Wíno zwetrelé.

Wipáchnutí, á, n. odoris amissio, Ausriechung, Verriechung, Verlieren des Geruch: a' szagnak el-vesztése. 2) evaporatio: Herausdämpfung, Ausdämpfung, z. B. der Erde; Verriechung: ki-közölgés.

Wipacholčeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipacholčiť, il, ím V. P. *imp.* lči: desinere famulum agere, aufhören ein Knecht zu ſeyn, meg-szünni szolgálni, béreskedni. *Syn.* wipacholkowať.

Wipacholkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipacholkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: v. wipacholčiť.

Wipachoreňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipachoriť ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* chor ſa: desinere inflari (efferri), aufhören ſich aufzublähen (aufzublaſen), megszünni fualkodni (duzzazkodni, domborodni).

wipacowaní, á, é, *p. c.* maceratus, fracidus factus, emaceratus, a, um: ausgebeizt, mürbe gemacht: ki-pátzoltatott, porhonyúvá tett. *Syn.* pacowaní. *Aliud est* wimočení.

Wipacowáňí, á, n. emaceratio, nis, f. Ausbeizung, kipátzolás, porhonyúvá tévés. *Syn.* Pacowáňí.

Wipáčowáňí, á, n. v. Wiwalowáňí.

wipacowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug: emacerare, macerando fracidum facere (reddere): ausbeizen, durch Beizen mürbe machen: ki-pátzolni, bé-pátzolással porhonyúvá tenni. *Syn.* pacowať, upacowať. *Usus.* Wipacugte teho Bažanta, abi ſa nezaſmraďil. *Aliud est.* wimočiť.

wipáčowať, čowal, čugem, 1 *freq.* ex wipáčiť, v. wiwalowať.

Wípad, u, m. eruptio, excurſio, nis, f. der Streich, Ausfall der Belagerten: ki-rohanás, ki-ütés, ki-tsapás. *Syn.* Wíbeh. *boh.* Štráf, Weypad. 2) procidentia, defluvium, effluvium, i, n. exitus, us, m. der Ausfluß, das Ausfließen, Ausfallen, Hervortreten, z. B. der Bärmutter: ki (le) esés, le-hullás, ki-folyás, ki-folyamat. *Syn.* Otok, Ťek, Tok, Witek. *Usus.* Wípad Nečiſtoti, cloaca, Miſtgrube, szemét (trágya) hely. 3) exitus, ſucceſſus, finis, is, m. der Ausfall, Ausgang, das Ende einer Sache: ki-menetel, valaminek vége. *Syn.* Wipadáňí, Wipadnutí.

wipadaní, á, é, *p. c.* deciduus, a, um: qui (quae, quod) excidit: ausgefallen, herausgefallen: ki (le) esett, kihúltt, le-hulló, le-esendő. *Syn.* wipadnutí. 2) v. wipadlí.

Wipadáňí, á, n. casus, delapsus, us, m. Ausfallung, ki (le) esés, le-hullás. *Syn.* Wipadnutí. 2) eruptio, Ausfall, das Ausfallen: ki (reá) ütés, rohanás, tsapás. 3) prospectus, ſpecies: das Ausſehen, die äußere Geſtalt: külső tekéntet, ábrázat, forma. 4) viſio, ſimilitudo: Scheinung, das Scheinen: látszás, látszatás. *Syn.* Widěňí. 5) v. Wípad 3 Nro.

wipadať, al, ám, V. I. *imp.* ag: cadere, excidere: ausfallen, herausfallen, z. B. Körner Zahn: ki (le) esni, ki (le) hulni. *Syn.* wipadnúť. *Usus.* Mrcha Luďí Rečí o tebe wipadagú, ſermones malorum in tuum erumpunt nomen, ſchlechte Leute reden übel von dir; ſtreuen ein übles Gerücht aus: rosz emberek roszszúl beszéllenek felöled. 2) erumpere, eruptionem (impetum) facere: ausfallen, Ausfall (Angriff) thun, z. B. die Belagerte: ki (reá) ütni, tsapni, rohanni. *Syn.* uderiť, wichádzať, Wípad (Útok) robiť. *Usus.* Wipadá Oheň, erumpit ignis, das Feuer bricht aus, a' tüz ki-rohan. Na

Neprátela wipadať (uběrit), Wípad (útok) činiť: erumpere in hostem, auf den Feind einen Ausfall thun, ki-ütni, ki-rohanni, ki-tsapni az ellenségre. 3) speciem habere, (referre), specie esse, prospicere: aussehen, eine äußere Gestalt haben; ki-nézni, külsö formájának lenni. *Usus.* tak to wipadá, gako bi ze Zlata bolo: prospicit, ac si aurum esset. 4) videri, similem esse: ausfallen, scheinen, ähnlich seyn: hasonlónak látszani. *Syn.* widěť sa. *Usus.* Wipadá, gako Wíno, est simile vino, es sieht aus wie ein (wie der) Wein, úgy nézki, mint a' bor; hasonló a' borhoz. Ták wi padáš, gako biš to widěl: videris scire, du siehst so aus, als wenn du es wüßtest: úgy látszik, mint ha tudnád. 5) evenire, cadere, succedere: ausfallen, einen Ausgang gewinnen, gerathen: történni, esni, ki-esni. *Usus.* Dobre, zle wipadať: bene, male cedere: gut schlecht ausfallen: jól, roszszúl történni, esni-ki. Wec dobre wipadá, commode cadit res, die Sache fällt gut aus, jól (helyessen) esik, történik a' dolog.

Wipadáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipadáwať, al, ám, *freq.* ex wipadať.

wípadlí, á, é, *adj.* v. wipadaní. 2) z Rodu wipadlí, degener, eris: aus der (edlern) Art schlagend, oder geschlagen, z. B. Mensch: el-fajúlt, el-fajzott. szüleitöl el-hasonlott.

wipadnúť, dnul, del, dňem, V. P. *imp.* dňi, v. wipadať. per 5 Nros. *Usus.* ad 1 Ustanowení Deň k Wíplácánú wipadel, exiit dies pecuniae (solutionis), der bestimmte Tag zur Zahlung ist schon verstrichen, el-múlt már a' fizetésre rendeltetett nap. Zbrog gím z Ruki wípadla, delapsa de manibus arma ceciderunt, die Waffen sind ihnen aus den Händen entfallen, ki-esett kezekből a' fegyver. Z Ruki mi to wipadlo; z Ruki sem tostratil: illud de manibus amisi, das habe ich aus den Händen verloren, azt a' kezeim közül vesztettem. To Slowo mňa z Ust wipadlo, dieses Wort fiel mir aus dem Munde aus, ist mir entwischt, entschlüpft: nem akaratomból ejtettem azt a' szót. Uš mi to s Pamati wipadlo; na to gá nepamatugem: e memoria id mea elapsum est, dessen gedenke ich nicht mehr, árról már nem emlékezem; már azt elfelejtettem. Wipadel mi Zub, dens mihi excidit, es fiel mir der Zahn aus, ki-húllott (kiesett) a' fogam. *Usus.* ad 3. Pekňe červeno wipadlo, pulchra rubra specie fuit, das hat schön Roth ausgesehen, szép vörös színü vólt. Gako Wíno wipadňe, habebit speciem vini, es wird wie Wein aussehen, úgy fog ki-nézni mint a' bor. *Usus.* ad 5. Bogím sa, abi ta Opowážliwosť zle (na Temňicu) newipadla: vereor ne isthaec audacia (temeritas, fortitudo) in nervum erumpat denique *Ter.* ich sorge, es dürfte diese Kühnheit mit der Gefängniß bestraft werden: félek, hogy ne találtán ez a' merészség fogsággal büntetessék meg. Dagme Pozor, gako ta Wec wipadňe: videamus, quorsum hoc evadat: laßt uns doch sehen, wie

dieses

dieſes wird ausfallen, ausſchlagen: lássuk, mi lesz ennek vége. 6) degenerare, degenerem fieri: ausfallen, aus der Art ſchlagen, el-fajúlni, elfajzani, szüléitől el-hasonlani, meg-veszni. *Usus.* Z Rodini wipadnúť, degenerare a maioribus, ſich den Vorältern nicht gemäß bezeigen, eleitől (nemzetségétől) el-fajúlni. Na Diwokoſť wipadnúť, degenerare in feritatem, wild werden, meg-vadúlni. 7) perire: verloren gehen, ausfallen: ki-esni, elveszni. 8) deesse, abesse: fehlen, ausfallen: távúl lenni, hibázni. 9) intermitti, unterlaſſen werden, ausfallen: félben hagyatni, egy ideig el-hagyattatni.

wipadnutí, á, é, *p. c.* v. wipadaní.

Wipadnutí, á, n. v. Wipadáňí. 2) v. Wípad.

† **wipadnúťi**, dl, dnu *fut.* v. wipadnúť.

Wipadowáňí, á, n. v. Wipadáňí.

wipadowať, dowal, dugem, V. I. *imp.* dug, *freq.* ex wipadnúť.

wipakowaní, á, é, *p. c.* v. wiloženi.

Wipakowáňí, á, n. v. Wiloženi.

wipakowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug: v. wiklaſť, wiložiť.

Wípalek, lku, m. coctura (exustio, ustio) cremati: Brandweinſud, Brandweinbrennen: pálenka-fözés, égetés. Do Wípalku, usque ad exustionem cremati, bis zum Ausbrennen des Brandweins, pálenka ki-fözésig.

wipálení, á, é, *p. c.* intus combustus, exustus, a, um: ausgebrennt, inwendig verbrannt: belöl ki-égett, ki-égetett. 2) igne purgatus, exustus: ausgebrannt, durch Feuer gereinigt: ki-égetett, tüz által meg-tisztíttatott. 3) percoctus, excoctus: ausgebrennt, gehörig gebrennt, z. B. Topf: ki-égetett. 4) deustus igni (flammis) sublatus (perditus, deletus, consumtus, absumtus), exustus: ausgebrennt, abgebrennt, durch Feuer verbrennt (vertilgt), weggebrennt: el (ki, meg) égettetett (égett, égetett), ki-pörsöltetett. *Syn.* wihorení, *boh.* upálení. 5) emissus, explosus: abgefeuert: ki-lött, kisültt. *Syn.* wiſtrelení.

Wipáleňí, á, n. exustio, interna combustio: Ausbrennung, inwendige Verbrennung: belöl-való ki-égés. 2) purgatio per ignem, exustio: Ausbrennung, Reinigung durch Feuer: ké-égetés, tüz által meg-tisztítás. 3) percoctio, excoctio: gehöriges Brennen, Ausbrennung: ki-égés. 4) deustio, igni (flammis) sublatio (perditio, deletio, absumtio, consumtio), exustio: Abbrennung, Ausbrennung, Verbrennung (Vertilgung) durch Feuer, Wegbrenung: el (ki, meg) égetés, ki-pörsölés. *boh.* Upáleňí. 5) emissio, explosio: das Abfeuern, Abfeuerung: ki-lövés, ki-sütés. *Syn.* Wiſtreleňí.

wipalicowaní, á, é, *p. c.* baculis caesus, a, um: mit dem Stocke geprügelt, abgeprügelt: paltzával meg-veretett, megpáltzáztatott, meg-botoztatott, meg-páholtatott. *Syn.* wibití.

Wipalicowáňí, á, n. baculo (-lis) caesio, das Abprügeln mit dem Stocke, páltzával-való

ló

ló meg-verés, meg-páltzázás, meg-botozás, meg-páholás. *Syn.* Wibití.

wipalicowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug: baculis caedere: mit dem Stocke ausprügeln, abprügeln: meg-páltzázni, meg-botozni, meg-páholni, meg-paskolni. *Syn.* Palicú wibiť.

wipalirowańe *adv.* polite, verfeinert, ki-pallírozva.

wipalirowaní, á, é, *p. c.* politus, expolitus, perpolitus, a, um: verfeinert: ki-pallíroztatott. 2) wihlašení, wigaſňení.

Wipalirowáňí, á, n. politio, perpolitio, expolitio, nis, f. Verfeinerung, ki-pállírozás. 2) v. Wihlašeňí, Wigaſňeňí.

wipalirowať, rowal, rugem, V. P. *imp.* rug: polire, perpolire, expolire: verfeinern: ki-pallírozni. 2) v. wihlašiť, wigaſňiť. *II. rec.* wipalirowať ſa: polire (perpolire) se, ſich aus hobeln, ſich verfeinern: ki-pallírozni magát.

wipáliť, il, ím, V. P. *imp.* wipal: exurere, intus comburere: ausbrennen, inwendig verbrennen: belöl ki-égetni. 2) igne purgare, exurere: ausbrennen, durch Feuer reinigen: ki-égetni, tüz által meg-tisztítani. *Syn.* prepáliť. 3) percoquere, excoquere testam: ausbrennen, gehörig brennen, z. B. Töpfe: ki-égetni a' tserép edényt. 4) exurere, deurere, igni (flammis) tollere (perdere, delere, consumere, absumere): ausbrennen, durch Feuer wegſchaffen (vertilgen), abbrennen, verbrennen, wegbrennen: el (meg, ki) égetni, ki-pörsölni. *boh.* upáliti. *Usus.* Meſto wipáliť, incendio delere urbem, die Stadt verbrennen, a' várost ki-égetni. 5) explodere, mittere tormenta: abfeuern: ki-löni, ki-sütni. *Syn.* wiſtreliť. *Usus.* S Ruſu (z Mážára) wipáliť: mittere tormentum (mortarium), eine Kanone (einen Böller) abfeuern, agyút (tarazkot) ki-sütni. Zle mu wipálilo, res illi male cessit; fefellit sclopus; spedelusus (frustratus) est: es hat ihm fehlgeſchlagen (mißgelungen), roszszúl (nem jól) sültt ki a' puskája, reménységében meg-tsalattatott.

Wipalki, lkow (*boh.* ků), m. *plur.* a) že ſladowého Páleňého: faeces (siliquae) cremati usti, Brantweinſpülicht: pálenka moslék. *Syn.* Wiſtočki. b) z winowého Páleňého, v. winowe Mláto.

Wipalowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipalowať, lowal, lugem, V. I. *imp.* lug, *freq.* ex wipaliť.

Wipanowáňí, á, n. finis dominationis, Ausherſchung (Endigung) des Herſchens, uralkodásnak vége.

wipanowať, nowal, nugem, V. P. *imp.* nug: finem imponere dominatui; desinere dominari: ausherſchen, aufhören zu herſchen: az uralkodásnak végét szakasztani; többé nem uralkodni, meg-szünni uralkodni.

wipáperení, á, é, *p. c.* tomento impletus (refertus), a, um; mit Pfauenfedern angefüllt (ausgeſtopft): pölhös, pöhöllyel meg-tömött. *Usus.* Wſecke Duchňe má wipáperené, culcitas omnes habet plumeas (tomento repletas).

wipáperiť, il, ím, V. P. *imp.* wipáper: tomento replere (implere), mit Pfaumfedern anfül-

füllen (ausfüllen, ausſtopfen, pöhöllyel meg-tömni.

wipárani, á, é, *p. c.* solutus, dissolutus, retextus, a, um: aufgetrennt: ki-fejtetett, fel-bontatott, ki-fejtödött, ki-fesült, ki-feslett.

Wipárání, á, n. solutio, dissolutio, retextio, nis, f. Auftrennung: ki-fejtés, fel-bontás, ki-fejtödés, fel-bontódás, ki-fesülés, ki-feslés.

wipárať, al, ám, V. P. *imp.* ag: dissolvere, dissuere, retexere: auftrennen: ki-fejteni, fel-bontani. *II. rec.* wipárať ſa: solvi retexi: ſich auftrennen, aufgetrennt werden: ki-fejtödni, fel-bontódni, meg-fesülni, ki-fesleni, v. párať.

wiparchani, á, é, *p. c.* effrictus, effossus, erutus, exsculptus, exscalptus, a: um: ausgeſtochert: ki-vájott, ki-vájkaltatott, ki-szurkáltt, ki-piszkáltt, ki-turkáltatott. 2) indagando inventus, effrictus, erutus: ausgeſtäubert, ausgeſtöbert, ausgeſtört: ki-kotrott, fel-piszkáltatott, meg-kémlett, meg-tudatott. *Syn.* wiſſlakowáňí, wiſparchani.

Wiparchání, á, n. effrictio, eruitio, fossio, effossio, exscalptio, nis, f. Ausſtocherung: ki-vájás, ki-vájkálás, ki-szurkálás, ki-turkálás, ki-piszkálás. 2) inventio per investigationem effrictio: Ausſtäuberung: ki-kotorás, meg-kémlelés, meg-tudás. *Syn.* Wiſparchání.

wiparchať, al, ám, V. P. *imp.* ag: Uſi, Zubi: eruere, effricare, fodere, effodere, exsculpere, exscalpere: ausſtochern, ki-vájni (ki-vájom), ki-vájkálni, ki-szurkálni, ki-piszkálni, füleit, fogait. 3) investigando (indagando) invenire (deprehendere), eruere, effricare, effodere: ausſtäubern, ausſtöbern, ausſtören, durchſinden, ausſtochern, ausfratzen, ausreiben: meg-kémlelni, meg-tudni, keresdélve reá-találni, fel-türni, fel-piszkálni. *Syn.* wiſſlakowať, wizwedeť ſa, wiſparchať.

wiparchawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiparchawani, á, é, *p. c.* v. wiparchani per 2. Nros. 3) indagatus, investigatus, exploratus, ausgeſtäubert, ausgeſtöbert, ausgeſtört, kotorázott, kémleltt, tudakoztatott. *Syn.* ſlačení, ſlakowaní.

Wiparchawáňí, á, n. v. Wiparchání per 2. Nros. 9) indagatio, investigatio, nis, f. Ausſtäuberung, Ausſtöberung, Ausſtörung, Ausſuchung: kotorázás, kémlelés, tudákozás, *Syn.* Macení, Slakowáňí.

wiparchawať, al, ám, V. I. *imp*, ag, *freq.* ex wiparchať per 2. Nros. 3) indagare, investigare: ausſtäubern, ausſtöbern, ausſtören, aufſuchen: kotorázni, piszkálni, szurkálni, kémlelni, tudakozni. *Syn.* ſlačiť, ſlakowať.

wiparení, á, é, *p. c.* v. wibarení. 2) calidus, fervidus, ad sudorem commotus, calefactus, fervefactus, a, um; fervens, tis: erhitzt: meg-hevült, meg-melegedett, meg-izzasztatott, meg-hevíttetett, izzadó, izzódó. *Syn.* ſpareni.

Wipareňí, á, n. v. Wibareňí. 2) ad sudorem commotio, sudoris motio, calefactio, fervefactio, nis, f. Erhitzung, Schweißerregung: meg-izzasztás, meg-hevítés. *Syn.* Spareňí. 3) ardor, aestus: Erhitzung, Hitze: meg-hevülés, meg-

meg-melegedés, izzadás. *Syn.* Pareňí.

Wipari, *gen.* Wipar, f. *plur.* v. Opari.

wiparit, il, ím, V. P. *imp.* wipar: v. wibarit. 2) calefacere, fervefacere, sudorem elicere (prolicere, movere, facere, evocare), ad sudorem commovere: erhitzen, Schweiß erregen, zum Schweiße bringen, heiß machen: meg-izzasztani, meg-heviteni. *Syn.* zaparit. *II. rec.* wiparit ſa, Bežáňím ꝛc. calefieri, percalefieri, in sudorem ire, sudare, desudare, fervefieri cursu: ſich erhitzen, z. B. durch Laufen, ſchwitzen, in Schweiß gerathen: meg-izzasztatni, hevitetni, meg-hevülni, meg-melegedni, v. parit ſa.

Wiparowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiparowat, rowal, rugem, V. I. *imp.* rug, *freq.* ex wiparit. *II. rec.* wiparowat ſa, *freq.* ex wiparit ſa.

wipásaní, á, é, *p. c.* v. wipaſení.

Wipásáňí, á, n. v. Wipaſeňí.

wipásat, al, ám, V. P. *imp.* ſag, v. wipást'.

wipaſení, á, é, *p. c.* depastus, a, um: abgehütet, abgeweidet: el-étetett. 2) bene pastus, pinquefactus, impinquatus: fett geworden, meg-hizott, megkövéredett. *Syn.* ſtluſtnutí.

Wipaſeňí, á, n. depastio, nis, f. Abhütung, Abweidung: elétetés, el-élés. 2) pinquefactio, impinquatio, nis, f. das Fettwerden, meg-hízás, megkövéredés. *Syn.* Stluſtnutí.

wipaſomáňení, á, é, *p. c.* limbatus, limbis ornatus, praetextus: fimbriatus *Suet.* fimbriis expositus, a, um, ausbordirt, ausgefranſt, mit Borden (mit Franſen) beſetzt, ausgeſetzt, ausgeſetzt, z. B. Beſtie; ki-paszományoztatott. *Syn.* paſomáňeni, wipaſománowaní, wipaſomantowaní.

Wipaſomáňeňí, á, n. fimbriis expositio, praetextio, limbatio, limbis exornatio, nis, f. Bordirung, Ausbordirung, Ausfranſung, Beſetzung (Ausſetzung) mit Borden, mit Franſen: kipaszományozás. *Syn.* Paſomáňeňí, Wipaſomáňeňí, Wipaſomantowáňí.

wipaſomáňit, il, ím, V. P. *imp.* máň: praetexere, limbare, fimbriare, fimbriis (limbis) exornare, exponere: bordiren, ausbordiren, franſen, ausfranſen, mit Borden (mit Franſen) beſetzen, ausſetzen; ki-paszományozni, paszományokkal (arany, ezüst, tsipkével) felékesiteni, ki-tzifrázni. *Syn.* paſomáňit, wipaſomanowat, wipaſomantowat.

wipaſomanowaní, á, é, *p. c.* v. wipaſomáňení.

wipaſomanowat, nowal, nugem, V. P. *imp.* nug: v. wipaſomáňit.

wipoſomantowaní, á, é, *p. c.* v. wipaſomáňení.

wipaſomantowat, towal, tugem, V. P. *imp.* túg: v. wipaſomáňit.

Wipaſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipaſowat, ſowal, ſugem, *freq.* ex wipást. *II. rec.* wipaſowát ſa: satis luctari, genug ringen (ſich balgen), eleget birkozni, küszködni.

wipást, wipásel, wipaſem, V. P. *imp.* wipaſ: depascere (sco, avi, astum) *Colum.* abhüten, abweiden, das weidende Vieh abfreſſen laſſen, z. B. das Gras: el-étetni, el-élni. 2) bene (ad pinquedinem) pascere,

im-

impinquare *Tertul.* pinquefacere *Plin. H. N.* fettmachen, meg-kövériteni. *II. rec.* wipáſt ſa: inpinquari, pinquefieri, pinquescere: fett werden: meg-hizni (zoni), meg-kövéredni (-dem). *Syn.* ſſluſtnút.

† wipáſti, wipáſſ, wipaſu *fut.* v. wipáſt.

wipaſt'owani, á, é, *p. c.* pugnis caesus, a, um: mit der Fauſt abgeſchlagen: meg-öklöztetett, ökéllel meg-veretett, meg-üttetett.

Wipaſt'owáńi, á, n. pugnis (caesio, das Abſchlagen mit der Fauſt: meg-öklözés, ökéllel való-meg-verés: meg-ütés.

wipaſt'owat, ťowal, ťugem, V. P. *imp.* ťug: pugnum impingere, pugnis cedere: mit der Fauſt abſchlagen: meg-öklözni, ökéllel meg-verni, meg-ütni.

wipat, wipal, wipńem, V. P. *imp.* wipńi, Prſti, loſſné Plachti (korábowé plátno): distendere, extendere, distentare, *digitos*, *vela*: ausſpannen, auseinander dehnen, z. B. Finger, Segel ꝛc. ki-feszíteni, ki-szélesíteni, ki-terjeszteni. *Syn.* wipínat, wipnút wiſtret. *boh.* wipnúti. 2) Kožku: distendere, extendere: ausſpreitzen, ki-feszíteni, ki-feszegetni. *vulg.* wiſpragcowat. 3) Plátno, texta (telam) solvere: ausſpanen, abſpannen, herausſpannen, z. B. Nähzeug Leinwand: a' szött vásznat ki (le) fejteni, le-venni, meg-oldani, meg-szabadítani. *Syn.* wiramowat. 4) Koňe: abiungere, eiungere, iugo exuere (solvere) equos: Pferde ausſpannen, ki-fogni a' lovakat. *Syn.* wipráhnút. 5) solvere, resolvere, dissolvere, diffibulare, effibulare: ausknöpfen, aufknöpfen, losknöpfen: ki (fel) kaptsolni, gombólni, *Syn.* rozepat, rozpat, wigombíčkowat, wihačkowat. *II. rec.* wipat ſa: resolvere, dissolvere, disfibulare) vestem: ſich aufknöpfen: ruháját ki-gombolni, ki-kaptsolni, ki-nyitni. *Syn.* rozepat (rozpat, wipínat, wipnút ſa. 2) *de equis*: pedibus anterioribus, in altum (sursum) niti, pedes elevare: aufſteigen, hinaufſpringen: ágaskodni, első lábait fel-emelni.

wipatí, á, é, *p. c.* distentus, extensus, a, um: ausgeſpannt, ki-feszített, ki-szélesített, ki-terjeszteteit. *Syn.* wipnuti, wiſtretí. 2) extensus, distensus: ausgeſpreitet, ki-feszíttetett, ki-feszegetett. *vulg.* wiſpragcowaní. 3) solutus, ausgeſpannt, ki (le)-fejtett, le-fejtetett, le-vett, mególdatott, szabadíttatott. *Syn.* wiramowaní. 4) ejunctus, abjunctus, abjugatus: ausgeſpannt, ki-fogott, ki-fogattatott a' hámból. *Syn.* wipráhnutí. 5) diffibulatus, solutus: ausgeknöpft, ausgeknüpft, losknüft: ki (fel) kaptsoltatott, ki-gomboltatott. *Syn.* rozepatí, wigombičkowaní, wihačkowaní. 6) pedibus anterioribus elevatus (sursum erectus), hinaufſpringend, aufſteigend: első lábokkal felállott, ágaskodott.

Wipatí, á, n. distensio, extensio, distentio, extentio, distentus, us, m. Ausſpannung, Ausdehnung: ki-feszítes, szélesítés, terjesztés, nyujtás. *Syn.* Wipínáńi, Wipnutí, Wiſtretí. 2) extentio, distentio: Ausſpreitung, ki-feszítes, ki-feszegetés. *vulg.* Wiſpragcowa-

wáňí. 3) solutio, Ausſpannung, Abſpannung, z. B. aus dem Rahme: ki (le) fejtés, le-vévés, meg-óldozás meg-szabadítás. *Syn.* Witamowáňí. 4) eiunctio, abiunctio, demtio, iugi: Ausſpannung, kifogás. *Syn.* Wipráhnutí. 5) solutio, resolutio, disſibulatio: Aufknöpfung, Aufknüpfung, Losknüpfung: ki-kaptsolás fel-gombolás. *Syn.* Wigombičkowáňí, Wiháčkowáňí. 2) elevatio (sursum erectio) pedum anteriorum, motus (nisus) in altum: das Hinaufſpringen, Aufſteigung: az elsö lábokuak fel-emelése, agáskodás, fel-ágaskodás.

wipchaní, á, é, *p. c.* fartus, effartus, diffartus, offertus, refertus, adimpletus, completus, expletus, impletus, repletus, a, um: ausgeſtopft, ausgefüllt, erfüllt, vollgefüllt: meg (ki) töltt, meg-töltött, meg (ki) tömött.

Wipchání, á, n. fartura, ae, f. expletio, impletio, nis, f. Ausſtopfung, Ausfüllung, Erfüllung, Vollfüllung: meg (el, ki) töltés, meg (ki) tömés.

wipchat, al, ám, V. P. *imp.* ag: farcire, effarcire, diffarcire, offercire, refercire (cio, si, tum), implere, adimplere, complere, explere: ausſtopfen, ausfüllen, erfüllen: meg (el, ki) tölteni (töm) meg (ki) tömni.

Wipcháwání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipcháwat, al, ám, *freq.* ex wipchat.

wipočatení, á, é, *p. c.* sigillando consumtus, a, um: durch Siegeln verbraucht: felpetsételtetett, petsételéssel meg-emésztetet, el-fogyott.

Wipečatení, á, n. consumtio per signationem (sigillationem), Verbrauchung durch das Segeln: petsételéssel el-fogyás. fel-petsételés.

wipečatit, il, ím, V. P. *imp.* wipečat: sigillando (signando, obsignando) consumere, durch Siegeln verbrauchen, fel-petsételni, prtsételéssel megemészteni.

wipecení, á, é, excoctus, percoctus, satis coctus, expistus, a, um: ausgebacken, gehörig gebacken: ki-sütött, jól ki (meg) sültt. Wipečení Chléb, excoctus panis, gut gebackenes Brod, ki-sültt kenyér. 2) satis assatus: ausgebraten, genug gebraten; ki-sültt, elengendö-képen meg-sültt. 3) liquatus, eliquatus: ausgebraten: fel (ki meg) olvasztatott. *Syn.* wipekaní.

Wipečeňí, á, n. Chleba: excoctio, percoctio, sufficiens coctio, expistio, Ausbackung: ki (meg) sütés, kisülés, elegendö sütés. 2) Masa: sufficiens assatio, Ausbratung, elegendö sütés, sülés. 3) liquatio, eliquatio: Ausbratung, fel (ki meg) olvasztás. *Syn.* Spuſt'eňí.

† wipeci (wípect), wipekl, wipeku (ču), wipecef (ču) *fut. imp.* wipeč: v. wipect. *II. rec.* wipeci ſe, v. wipect ſa.

wipect, wipekel, wípečem, V. P. *imp.* wipeč, Chleb: excoquere, percoquere, satis coquere, expinsere *panem*: ausbacken, gehörig backen das Brod: ki-sütni a' kenyeret. *boh.* wipeci. 2) Pečenku: satis assare, *assum*: ausbraten, genug braten laſſen, den Braten: jól (ki) sütni a' sülttet. 3) Sadlo wipect, ſpuſt'it: adipem, eliquare (assando elicere): das Fett ausbraten, durch

durch Braten herausbringen, a' hájat meg (ki, fel) olvasztani. *II. rec.* wipecť ſa: excoqui, percoqui, satis coqui, ex pinsi: ki (meg) sülni. 2) satis assari: ausbraten, genug braten: meg-sülni, eleget ki-sülni. 3) assando exire, eliquari: ausbraten, durch Braten herausbringen: ki (fel, meg) olvasztatni. Sadlo ſa wipeklo, eliquatus est adeps, das Fett iſt ausgebraten, ki-olvasztatott a' háj (zsír).

wipekaní, á, é, *p. c.* v. wipečení.

Wipekáňí, á, n. v. Wipečeňí.

Wipekareňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipekariť, il, ím V. P. *imp.* kar: finem imponere pistoriae arti, desinere pistorem esse (agere): aufhören ein Beck zu ſein: el-hagyni a' pékséget, a' kenyér sütöséget, megszünni péknek lenni.

wipekať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wipecť. *II. rec.* wipekať ſa: v. wipecť ſa.

Wipekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipekáwať, al, ám, *freq.* ex wipekať. *II. rec.* wipekáwať ſa. *freq.* ex wipecť ſa.

† wipelichati, al, ám *fut.* v. wiplznúť.

wipeňení, á, é, *p. c.* spumando eiectus (prolatus), a, um: ausgeſchäumt, ſchäumend, ausgeworfen: tájtékolással ki-vetett, ki-hányott. 2) exspumatus, despumans: ſchäumend herausgekommen, ausgeſchäumt: ki-tajtékzott, tajtékzással kijött. 3) spumis plenus, voll Fäumen, tájtékkal tellyes, tájtékos.

Wipeňeňí, á, n. eiectio (prolatio) per spumationem, Ausſchäumung, tajtékozzással ki-hányás, ki-vetes. 2) exspumatio, despumatio: Ausſchäumung, ſchäumendes Herauskommen: tajtékzással ki-jövés. 3) sufficiens spumatio, Ausſchäumung, hinlängliches Schäumen: elegendő ki-tajtékzás.

wipeňiť, il, ím, V. P. *imp.* wipeň: spumando ejicere (proferre), ausſäumen, ausſchäumen, ſchäumend auswerfen, z. B. Laſterworte: tajtékzással kihánnyi, ki-vetni. 2) exspumare, despumare: ausſchäumen, ſchäumend herauskommen: ki-tajtékozni, ki-tajtékozni, tajtékzással ki-jönni. 3) satis spumare, genug ſchäumen, ausſchäumen: eleget tajtékzani, jól tajtékozni.

wiperení, á, é, *p. c.* plumosus *Prop.* implumatus, plummis, provisus (instructus), a, um: voller Federn, mit Federn bedeckt, verſehen: tollas, pihes, meg-tollasodott. 2) cristatus, fasciculo florum, vel crista plumea (plumeo apice) exornatus, mit Blumenbüſchel verſehen, geziert, ausgeziert: fel-bokrétázott, fel-bokrétáztatott, fel-forgóztatott, bokrétával vagy forgóval (virágvagy toll-bokrétával fel-ékesíttetett, fel-tzifráztatott. *Syn.* podperení. 3) pennis privatus (spoliatus), deplumatus: der Federn beraubt: tollától megfosztatott, meg-mellyesztetett. 4) deplumis, e: ohne Federn, der (die, das) die Federn verlorn hat: meg-(ki) tollaszkodott, tollatlan, pihetlen, mezitelen.

Wiperení, á, n. implumatio, plumarum acquisitio, plumis instructio: Bekommung (Aufwachſung) der Federn, megtollasodás. 2) fasciculis florum vel plumeis cristis exornatio:

Aus-

Auszierung mit den Blumenbüſcheln, oder Federbüſcheln: bokrétával vagy forgóval-való ki-tzifrázás, fel-bokrétázás, fel-forgózás. *Syn.* Podpereňí. 3) deplumatio, pennarum extractio: Beraubung (Abrupfung) der Federn: meg-mellyesztés. *Syn.* Witrhánní Perí. 4) amissio pennarum, Verlierung der Federn, meg (ki) tollászkodás, tollnak el-hullásztása (el-vesztése).

wiperiť, il, ím, V. P. *imp.* wiper: fasciculus florum (servia), vel pennis plumeis exornare, instruere: mit Blumenbüſcheln oder Federbüſcheln verſehen auszieren: fel-bokrétázni, fel-forgózni, bokrétával *vagy* forgóval fel-ékesíteni, ki-tzifrázni. *Syn.* podperiť. 2) pennis spoliare, deplumare, der Federn berauben, abrupfen, meg-mellyeszteni, tollától meg-fosztani. *Syn.* Perí witrhať. *II. rec.* wiperiť ſa, plumis instrui, implumari, plumas accipere: Federn bekommen, meg-tollasodni, *Syn.* Perí doſtať, Perím obroſtnúť. Wiperil ſa, plumae renatae sunt ei, neue Federn hat er bekommen, meg-nöttek a' tollai. 2) pennas amittere (deponere), plumis privari, deplumem fieri: die Federn verlieren: meg (ki) tollászkodni, tollát el-hullasztani, el-veszteni.

Wipeſtowáňí, á, n. cessatio gestationis infantis, Aufhörung des Kindstragens auf den Aermen, Endigung der Kindsabwartung: meg-szünnése a' gyermek dajkalkodásának, a' karján-való gyermek véselésnek (hordozásnak).

wipéſtowaní, á, é, *p. c.* tudicula (malleo lotorio) caesus, verberatus, a, um: abgebläuet, abgeprügelt: mosó-fával megverettetett.

Wipéſtowaní, á, n. verberatio ope mallei lotorii: Abbläuung, Abprügelung: mosófával-való meg-verés.

wipeſtowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug: desinere infantem in ulnis gestare: aufhören das Kind auf den Aermen zu tragen, abzuwarten: meg-szünni a' gyermek dajkálkodásától, a' gyermeket többé a' kárján nem viselni, nem hordozni.

wipéſtowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug: malleo lotorio (tudicula), concutere, caedere, verberare: derb abbläuen, abprügeln: mosó-faval meg-verni.

wipíchaní, á, é, *p. c.* v. wipichnutí. 3) v. wipchaní.

Wipíchánní, á, n. v. Wipichnutí. 2) v. Wipchánní.

wipíchať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wipíchnúť. 2) v. wipchať.

wipichnúť, chnul)chel), chňem, V. P. *imp.* chňi: effodere, excidere, expungere: ausſtechen, herausſtechen, durch Stechen herausholen, z. B. ein Auge: ki-ásni, ki-vájni, p. o. valakinek a' szemét. *Syn.* wiklať, wilúpať, wilúpiť, wiſtúriť. *boh.* wibůſti.

wipichnutí, á, é, *p. c.* effossus, excisus, expunctus, a, um: ausgeſtochen, herausgeſtochen: ki-ásott, ki-vájott, kiszúrt. *Syn.* wiklatí, wilupaní, wilúpení, wiſtúreni.

Wipichnutí, á, n. effossio, excisio, expunctio, nis. f. Ausſtechung, Herausſtechung: ki-ásás, ki-vájás, ki-szurás: *Syn.* Wiklatí, Wilúpáňí, Wilúpeňí, Wiſtúreňí.

Wi-

Wipichowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipichowať, chowal, chugem, *freq.* ex wipichnúť.

Wipígáňí, á, n. v. Wipiťí.

wipígať, al, am, V. P. *imp.* ag: v. wipiť, *boh.* wipígeti.

Wipigáwáňí, á, n. *Nom. Verb.*

wipígáwať, al, ám, *freq.* ex wipígať.

† wipígeti, gel, gím, v. wipigať.

wipiğlowaní, á, é, *p. c.* ferramento laevigatus, a, um: ausgebügelt: ki-téglázlatott. *Syn.* wihlaďení.

Wipiğlowáňí, á, n. laevigatio (complanatio) ope ferramenti facta, Ausbügelung: ki-téglazás. *Syn.* Wihlaďení.

wipiğlowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* laevigare (rugas tollere, ferramento, ausbügeln, z. B. Wäſche: ki-téglázni, p. o. a' ruhát.

wipilení, á, é, *p. c.* elimatus, a, um: ausgefeilt: ki (meg) ráspoltatott. *vulg.* wiraſplowaní.

Wipilení, á, n. elimatio, nis, f. Ausfeilung: ki-ráspolás. *vulg.* Wiraſplowáňí.

wipiliť, il, ím, V. P. *imp.* wipil: elimare, ausfeilen, kiráspolni. *vulg.* wiraſplowať.

wipilowaní, á, é, *p. c.* v. wipilení.

Wipilowáňí, á, n. v. Wipileňí.

wipílowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug: v. wipiliť.

wipínaní, á, é, *p. c.* distentatus, a, um: ausgeſpannt: ki-feszegetett. 2) v. wipatí per 5. Nros.

Wipínáňí, á, n. distentatio, nis, f. Ausſpannen, ki-feszegetés. 2) pandiculatio: Ausdehnung, Ausſtreitung: húzodózás, nyútozás. *Syn.* Natahowáňí, Rozťahowáňí, Rozpínáňí. 3) elatio, exaltatio sui super alios: Erhebung ſeiner ſelbſt, über die anderen, Stolz: mások felett-való maga fel-magasztalása, kérkedés. 4) v. Wipatí per 5. Nros. 5) v. Napínáňí.

wipínať, al, ám, V. I. nag: distentare, ausſpannen, kifeszegetni. 2) v. wipať per 4. Nros. *II. rec.* wipínať ſa: pandiculari: ſich ſtrecken, ausſtrecken, ausdehnen, nyújtozni, nyujtozkodni, húzódni. *Syn.* natahowať (rozťahowať, rozpínať) ſa. 2) Nad druhích ſa wipínať: se efferre (extollere, exaltare) super alios, ſich erheben, über andere ſtolz werden: kevélykedni, fel emelni magát masok felébe, kérkedni. *boh.* wipínať ſe. 8) v. napínať ſe.

Wipináwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipináwať, al, ám, *freq.* ex wipínať. *II. rec.* wipináwať ſa, *freq.* ex wipínať ſa.

Wipiſ, u, m. exemplum, exemplar, is, n. copia, ae, f. paria, um, n. *plur.* Abſchrift, Kopie: mássa, parja valminek, p. o. a' kötésnek, leírás. *Syn.* Prepiſ. *boh.* Weypiſ. *Usus.* Wipiſ na čiſto, descriptio ad purum, reine Abſchrift, tisztára való le-irás. Wipiſ ſprowňím Zápiſem znáſať, conferre cum originali (*vulg.* collationare, vindimare): kollationieren, vergleichen: a' fundamentomos levéttel egybe-vinni. Tento Wipiſ ſprwňím Zápiſem zrownagic, že mu geſt we wſeckem zúplna podobní, a rowní, naſel winaſel) ſem: praesens exemplum cum originali contuli, et quod omnia (in omnibus) accurate concordare (eidem con-

conforme esse), deprehendi: dieſe Kopie verglich ich mit ihrer Urkundſchrift, und fand ſie mit derſelben in allen Stücken gleich: valoságos levélnek ezen mását egybe-vittem, és azt avval mindenekben egyezni találtam.

wipiſaní, á, é, *p. c.* exscriptus, descriptus, transscriptus, transumtus, translatus, a, um; aus (heraus, ab) geſchrieben: le (ki) irattatott, által-tétetett. *Syn.* prepiſaní, ſpiſaní. *boh.* wipſán. 2) plene scriptus, exscriptus, exscriptus: völlig geſchrieben. ausgeſchrieben: ki-iratott. 3) descriptus, verbis expressus (depictus): beſchrieben, abgebildet, abgeſchildert: le-iratott, ki-ábrázoltatott. 4) exscriptus, deletus. cancellatus: ausgelöſcht, ausgeſtrichen, ausgeſchrieben: ki-törültetett, ki-iratott. *Syn.* witreni.

Wipiſáňi, á, n. descriptio, exscriptio, transscriptio, transumtio, translatio, v. g. verborum e libro: das Ausſchreiben, z. B. einiger Worte, die Ausſchreibung; le (ki) irás. *Syn.* Prepiſáňí, Spiſáňí. 2) plena scriptio (exscriptio) *vocabuli*, die Ausſchreibung, das völlige Schreiben, oder Hinſetzen eines Wortes: valaminek egész ki-irása. 3) descriptio, verbis expressio (depictio): das Beſchreiben, die Beſchreibung, Abbildung durch Worte: le-irás, le-rajzolás, ki-ábrázolás. *Syn.* Spiſ. *boh.* Wipſáňí. *Usus.* Wipiſáňí Rodú, genealogia, Geſchlechtregiſter, Stammenbuch, nemzetségnek lajstroma. 4) exscriptio, deletio. cancellatio: Auslöſchung, Ausſtreichung, Ausſchreibung: ki-irás, ki-törülés. *Syn.* Witreňí.

wipiſat, wipiſal, wipiſem, V. P. *imp.* wipiſ: describere, exscribere, transscribere, transumere, transferre: ausſchreiben, herausſchreiben: le (ki) által-írni, valóságos levélből által-tenni. *Syn.* prepiſat, ſpiſat. *boh.* wipſati, 2) totum v. g. vocabulum, scribere, exscribere: ausſchreiben, völlig ſchreiben, z. B. ein Wort: egészen ki-írni a' szót. 3) describere, exprimere (depingere) verbis: beſchreiben, mit Worte abbilden, oder ausdrücken, oder kenntlich machen, z. G. eine Tugend: le-irni, szóval kirakni, ki-ábrázolni, le-rajzolni valamit. *boh.* wipſati. 4) exscribere, cancellare, delere scriptum, v. g. debitum: auslöſchen, ausſtreichen, ausſchreiben: ki-törleni, ki-írni. *Syn.* witreť.

wipiſťaní, á, é, *p. c.* tibia decantatus, a, um: abgeblaſen: ki-sípoltatott. 2) sibilo eiectus, exsibilatus: ausgepfiffen: ki-süvöltetett, süvöltéssel ki-üzettetett.

Wipiſťáňi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipiſťat, al, ám, V. P. *imp.* ag, Peſňičku: carmen tibia (tibiis) cantare, decantare: abblaſen, z. B. ein Lied: ki-sipolni, p. o. éneket. 2) exsibilare, sibilo exigere: auspfeifen: ki-süvölteni, süvöltéssel ki-üzni. *Syn.* wiſipeť.

Wipiſťáwáňi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipiſťáwať, al, ám, *freq.* ex wipiſťať.

wipiſowaní, á, é, *p. c.* v. wipíſaní.

Wipiſowáňi, á, n. v. Wipíſáňí. *Usus.* Wipiſowáňí Zeme, v. Zemiſpiſ.

wipiſowaĭ, ſowal, ſugem V. I. *imp.* ſug: *freq.* ex wipiſaĭ per 4 Nros. *Usus.* ad 3 Kčo Werſami (werſowňe) wipiſowaĭ, aliquid versibus prosequi, etwas mit Reimen abſchreiben, valamit versekben foglalni, versekkel irni.

Wipiſowatel, a, m. descriptor, is, m. autographus, historicus, i, m. Beſchreiber, le-iró. *Usus.* Wipiſowatel Rodú, genealogus, Geſchlechtſchreiber, nemzetség historiáját iró.

wipiſowatelow, a, e, *adj.poss.* descriptoris, historiographi, autographi: dem Beſchreiber gehörig, le-iróé.

wipiſtwaní, á, é, *p. c.* v. pitwaní.

wipiſtwaĭ, al, ám et wem, V. P. *imp.* wag et twi: v. pitwaĭ.

wipiĭ, wipil, wipigem V. P. *imp.* wipí: ebibere, exhaurire, educere: austrinken, etwas flüſſiges, ein Gefäß: kiinni, fel-hajtani, ki-üresíteni, ki-merni. *Syn.* wiceßit, wilokaĭ, wiſlopaĭ, wičáhnuĭ, wiprázňiĭ. *Usus.* Pohar (*boh.* Roſlíĭ) wipiĭ, exhaurire poculum, einen Becher austrinken, a' poharat felhajtani, ki-inni. Uſ mnoho Wína wipil, in multum vini iam processerat, er hat ſchon viel Wein ausgetrunken, már igen sok bort meg-ivott, sokat hörpentett; már jól felöntött vólt a' garatra. *Prov.* J Wcet Kriſta Pána bi wipil, bibulus frater, ein großer Saufer, nagy bor-iszák. *II. rec.* wipiĭ ſa, haurire mortem bibendo, perire potu; epotare se, potando vitam terminare: ſich den Tod an den Hals trinken, ſich zu Tode trinken, ſich austrinken, durch Trinken den Lebenslauf abkürzen: ki-innya magát, itallal életét meg-rövidíteni. *Syn.* wilát ſa. *III. passive.* ebibi, exhauriri, educi: ausgetrunken werden, ki-ivódni, kimerítetni, ki-üresítetni. Mnoho ſa tu preſ Rok wipige, miňe.

wipítaní, á, é, *p. c.* v. wiproſení. 2) v. wipitowaní.

Wipítáňí, á, n. v. Wiproſeňí. 2) v. Wipitowáňí.

wipítaĭ, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wiproſiĭ. *II. rec.* wipítaĭ ſa, v. wiproſiĭ ſa. 2) v. wipitowaĭ ſa.

Wipitáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipitáwaĭ, al, ám, *freq.* ex wipitaĭ. *II. rec.* wipitáwaĭ ſa, ex wipitaĭ ſa.

wipiti, á, é, *p. c.* ebibitus exhaustus, eductus, a, um: ausgetrunken, ki (meg) itt, ivott, ki-ivódott, ki-ürültt. *Syn.* wiceßení, wiprazňení, wiſlopaní, wičáhnutí.

Wipití, á, n. ebibitio, exhaustio, eductio, nis, f. Austrinkung, ki-ivás, ki-üresítés. *Syn.* Wiceßeňí, Wiprázňeňí, Wiſlopáňí, Wičáhnutí.

Wipitowač, a, m. interrogator et quaestor *Pandect.* quaesitor *Gell.* percontator (percunctator) *Plaut.* examinator, is, m. der Frager, Ausfrager, Befrager: kérdező, kérdő. *Syn.* Dowedač, Spitowač, Wiſpitowač. 2) examinator, expiscator, explorator, indagator, inquisitor, investigator, quaesitor, percontator, sciscitator, scrutator, pervestigator: Erkundiger, Kundſchafter, Erforſcher, Ausforſcher, Nachforſcher, Ausfra-

frager, Nachfrager, Unterſucher: mindenről értekező, kérdezkedő, kérdezőskedő, tudakoló, tudakozó, tudakozódó, visgáló, visgálódó, meg-visgáló. *Syn.* Wizwedač, Wiſpitowač, Wihledáwač. *boh.* Witáwač. 3) v. Skumač, Wiſkumač.

wipitowaččin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wipitowačka, i, f. interrogatrix, quaesitrix, percontatrix (percunct.), examinatrix, cis, f, die Fragerinn, Ausfragerinn, Befragerinn: kérdezőné. *Syn.* Dowedačka, Spitowačka, Wiſpitowačka. 2) examinatrix, expiscatrix, exploratrix, indagatrix, inquisitrix, investigatrix, percontatrix, pervestigatrix, sciscitatrix, scrutatrix: Erkundigerinn, Kundſchafterinn, Erforſcherinn, Ausforſcherinn, Nachforſcherinn, Ausfragerinn, Nachfragerinn, Unterſucherinn: értekezőné, kérdezkedőné, kérdezőskedőné, visgálódné, tudakolóné, tudakozóné, tudakozódóné, visgálóné, megvisgálóné. *Syn.* Wizwedačka, Wiſpitowačka, Wihledáwačka. *boh.* Wiptáwačka. 3) v. Skumačka, Wiſkumačka.

wipitowačow, a, e, *adj. poss.* ex Wipitowač. *Syn.* dowedačow, ſpitowačow, wihledáwačow, wiſpitowačow, wizwedačow.

wipitowaní, á, é, *p. c.* interrogatus, percontatus, examinatus, a, um: gefragt, befragt, ausgefragt: kérdeztetett, megkérdeztetett. *Syn.* dowedaní, pítaní, ſpitowaní, wiſpitowaní, witázaní. *Usus.* Na Umiſel wipitowaní, interrogatus sententiam *Liv.* um die Meinung befragt, vélekedéséről (itéletéről) kérdeztetvén. 2) examinatus, quaesitus, exploratus, indagatus, inquisitus, investigatus, percontatus, pervestigatus: erkundigt, erforſchen, ausgeforſchen, nachgeforſchen, unterſucht: értekeztetett, kérdeztetett, kérdezkedett, kérdezőskedett, tudakoltt, tudakoltatott, tudakozódott, tudakoztatott, visgálódott, visgáltatott, meg-visgáltatott. *Syn.* wizwedaní, wihledáwaní, wiſpitowaní. *boh.* wiptáwaní, wiſetření. 3) v. ſkumaní, wiſkúmaní.

Wipitowáňí, á, n. interrogatio *Cic.* quaestio, percontatio (percunct.) *Cic.* interrogatum *Pandect.* quaesitum, i, n. *Ovid.* das Fragen, Ausfragen, Befragen, die Frage, Befragung: kérdés (meg) kérdezés. *Syn.* Dowegáňí, Pítáňí, Spitowáňí, Wiſpitowáňí, Witázáňí. *Usus.* Na Wipitowáňí (na Otázku) odpowedať, ad interrogata respondere *Cic.* respondere ad quaestionem (quaestioni): auf die Frage antworten, kérdésre felelni. 2) examinatio, expiscatio, exploratio, indagatio, inquisitio, investigatio, quaestio, percontatio, pervestigatio, sciscitatio, scrutatio, scrutinium, examen: Erkundigung, Erforſchung, Ausforſchung, Nachforſchung, Ausfragung, Nachfragung, Unterſuchung, der Unterſuch: értekezés, kérdezkezés, kérdezőskedés, tudakolás, tudakozás, visgálás, visgálódás, megvisgálás. *Syn.* Wihledáwáňí, Wiſpitowáňí, Wizwedáňí. *boh.* Wiztáwáňí, Wiſetřeňí, Wizpitowaňí. 3) v. Skúmáňí, Wiſkúmáňí.

wipitowať ſa, towal ſa, tugem ſa, V. I. *imp.* tug ſa: interrogare, quaerere, percontari, quaestionem formare (movere): fragen, eine Frage aufwerfen: kérdeni (dem), kérdezni, kérdést indítani. *Syn.* dowedať ſa, pítať ſa, ſpitowať ſa, wiſpitowať ſa, witázať ſa. *Usus.* Čo robá Ľudá we Swete? wipitowal ſa: quid agant mortales in mundo? percontatus est: er fragte was machen auf der Welt die Leute? mit tsinálnak a' világon az emberek? kérdezte. Wipitugem (pítám) ſa, čiliſ widel? interrogo, an videris? ich frage, ob du es geſehen haſt? azt kérdezem, láttad-é? Wipitugem ſa, ktho bi ho znal? percontor, ecquis eum novit? ich frage, ob ihn etwa (etwann) wer kenne? kérdem, ismeri-é ötet valaki. Nech ſa wipitugú, zdáliž: quaerant, numquid *Cic.* 2) Niekoho, ob niekoho: rogare, interrogare, percontare *Naev.* et *Gell.* percontari (percunctari) aliquem *Liv. Horat.* expiscari, explorare, scisoitari, quaerere, percontari ab (ex) aliquo *Cic.* Jemanden fragen, befragen, ausforſchen, ſich bei Jemanden erkundigen: értekezni, tudakozni valakitöl, (meg) kérdezni valakit. *Syn.* pítať ſa, wiſpitowať ſa, wizwedať ſa, ſpitowať ſa. *boh.* wizpitowati. Wipitowať ſa Múdrich, percontari doctos (ex doctis), die Gelehrten fragen, bei den Gelehrten ſich erkundigen: értekezni a' tudosoktól. Abi ſi ſa náſ newipitowal, ne tibi quaestioni essemus, damit du uns nicht frageſt, hogy te ne kérdeznél minket. Swogich ſa wipitowal, ktho bi to bol: interrogabat suos, quis esset *Cic.* 3) Niečo, na niečo na niegaku Wec, vel o niečo, o niečem: aliquid interrogare *Liv.* quaerere *Cic.* quaeritare et percontari *Ter.* percontari de re aliqua, interrogare aliquam rem (de aliqua re), expiscari, explorare, indagare, inquirere, investigare, pervestigare, scisoitare, scrutari: etwas (nach etwas, um etwas) fragen, ausfragen, befragen, erfragen, wiſſen wollen, forſchen, erforſchen, unterſuchen, Unterſuchung anſtellen; ſich erkundigen nach etwas, Erkundigung einziehen, durchforſchen zu erfahren (oder ausfindig zu machen) ſuchen, ſich von einer Sache berichtigen: valamiröl (valamelly, dologról) értekezni, kérdezkedni, kérdezöskedni, tudakozni, tudakozódni, visgálodni, valamit kérdezni, meg-kérdezni, tudakolni, visgálni, megvisgálni. *Syn.* wihledáwať, wiſpitowať ſa, wizwedať ſa. *boh.* wiſetřeti, wizpitowati, wiptáwati. *Usus.* Wipitowať ſa Pričinú, prečo: causam quaerere, quamobrem? um der Urſache fragen, okát kérdeni, miért? Na tagné Miſlenki niekoho ſa wipitowať; druhého Miſel chcet zwedet: aliquem (alicuius mentem, seu sensumque) adorari: die innerſte Sinne und Gedanken Jemandes ausforſchen, und ergründen wollen: valaki belsö szándékát és gondolattyát visgálni. Uſ to, uſ ono ſa wipitowal; wzdi niečo iného ſa dowedal: aliquid alias poscebat, er fragte bald dieſes, bald jenes: már ezt, már amazt kérdezte. Začali ſa wipitowať na Umiſle, sententiae interro-

rogari caeptae *Cic.* man fragte nach den Meinungen, vélekedések (itéletek) iránt kérdés indittatott vala. Wipitowal ſa na Smrt, quaerebat de morte *Cic.* Geſtli ſa wipitugeſ (wipitugeme, wipitugete). čo? si quaeris (quaerimus, quaeritis), quid? *Cic.* wenn man die Sache nicht unterſucht, wenn man die Wahrheit wiſſen will; in Wahrheit zu ſagen, wahrhaftig, in der That, aufrichtig zu ſagen: igázán, valóban, igazán, mondván. Čo ſa wipitugeſ? Newipitug ſa: quid quaeris? *Cic.* noli quaerere *Cic.* i. e. paucis, verbo: mit einem Worte: rövideden, egy szóval. 4) Někoho ňečo (o ňečo, o ňečem), *vel* od ňekoho ňečo: percontari aliquid ex aliquo, *vel* aliquem de re *Cic.* percontari aliquem aliquid *Horat. Plaut.* interrogare aliquem aliquid (de re) *Cic.* quaerere aliquid ab (ex) aliquo *Cic.* ſich bei Jemanden nach etwas erkundigen, Jemanden fragen (befragen) wegen etwas; von Jemand etwas erforſchen, ausforſchen, zu erfahren ſuchen: valakitől valamit tudakozni. értekezni. kérdeni, kérdezni. *Syn.* dowedať ſa, pítať ſa, ſpitowať ſa, wiſpitowať ſa, *boh* wíſetíti, wizpítowati. *Usus.* To ſa ťa wipitugem, quaero id ab (ex) te, nach dieſem (um dieſes) frage ich dich, azt kérdem tőled. Geden druhého wſeligaké Weci ſa wipitugeme, aliud alium percontamur, allerlei Dinge befragen wir uns untereinander, sok féléről értekezünk egy más között. 5) Někoho na ňekoho, o ňekom: percontari aliquem ex aliquo *Plaut.* quaerere de aliquo *Ovid.* nach Jemanden bei Jemanden ſich erkundigen; Jemanden fragen, nach Jemanden (wegen Jemandes): valakitől tudakozni, valaki felől. Geſtlibi (kěbi) ſi ſa bol druhích na mňa (o mňe) wipitowal, si me ex aliis fuisses percontatus *Cic.* wenn du dich nach meiner bei andern erkundigt hätteſt, ha másoktól tudakoztál volna felőlem. Wipitowať ſa Služebňíka (Sluhu) na Pána (o Pánowi), quaerere de servo in dominum *Cic.* wipítowať ſa Swedkow na Wezňow (o Wezňoch): interrogare testes in reos *Plin. Ep.*

wipitowňe, *adv.* interrogative *Ascon.* interrogando, interrogatorie: fragweiſe, fragend: kérddésképen, kérdezve, kérdezkedve, kérdezőskedve. *Syn.* wipitowačňe, otázňe.

wipitowní, á, é, *adj.* interrogatorius *Tertull. Pandect.* interrogativus *Diomed.* a, um: fragend, in Fragen beſtehend, die Frage betreffend, dahin gehörig: kérdező, kérdezkedő, kérdésben forgó, kérdésből álló. kérdéshez-való, kérdést illető. *Syn.* otázní, otázkowí, *Usus.* Wipitowné Článki, interrogatorii particuli. deutri (de eo. utrum?) puncta: Fragartickeln, Befragungsartickeln, Frageſtücke: kérdezőskedő tzikkelyek.

wipitwaní, á, é, *p. c.* v. pítwaní.

Wipítwaňí, á, n. v. Witpáňí.

wipitwať, al, ám et twem, V. P. *imp.* wag, et twi, v. pitwať.

Wipitwowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipitwowať, wowal, wugem, *freq.* ex wipitwať.

wiplácaní, á, é, *p. c.* v. wiplakeni.

Wiplácáňí, á, n. v. Wiplakeňí.

wiplácat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wiplakit, *boh.* wiplácati.

† Wiplaceňí, n. v. Wiplakeňí.

† wiplácet, cel, cím, v. wiplácat.

wipláchaní, á, é, *p. c.* v. pláchaní.

wipláchat, al, ám, V. I. *imp.* chag: v. plácháť, *boh.* wimáchati.

wipláchnút, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi: v. wiplákнút.

wipláchnutí, á, é, *p. c.* v. wiplákнutí.

Wipláchnútí, á, n. v. Wiplákнutí.

Wiplachowáňí, á, n. v. Wiplakowáňí.

wiplachowat, chowal, chugem, V. I. *imp.* chug: v. wiplakowat.

Wiplacowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiplacowat, cowal, cugem, V. I. *imp.* cug, *freq.* ex wiplácat.

wipláďaní, á, é, *p. c.* v. wipleťaní.

Wipláďáňí, á, n. v. Wipleťáňí.

wipláďat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wipleťat.

wiplakaní, á, é, *p. c.* flendo obtentus, a, um: ausgeweint, durch Weinen erlangt: sirással meg-nyertt, ki-sirlt. *Syn.* Plačem obsáhnutí. 2) qui multum flevit; fletu fessus (exhaustus, perditus), a, um: der zu ſehr geweint hat; ausgeweinet: a' ki sokat sírt, ki-sirlt, siralom miátt meg-fáradt. *Syn.* uplakaní. *Usus.* Oči wiplakané, lumina fessa fletu, ausgeweinte Augen, siralom miatt meg-fáradtt szemek.

Wiplakáňí, á, n. obtentio per fletum, Ausweinung, Erweinung durch Thränen: sirrással meg-nyerés, ki-sirás. 2) multus fletus, das viele Weinen, sok sirás. *Syn.* Uplakáňí. 3) cessatio a fletu, Ausweinung, Aufhörung von Weinen: sirásnak meg-szünése; a' sirástól-való meg-szünés.

wipláňí, á, é, *p. c.* v. wipláknutí.

Wipláňáňí, á, n. v. Wipláknutí.

wiplakat, kal, čem, V. P. *imp.* wiplač: flendo elicere, ausweinen, Thränen, Blut ꝛc. ki-sirni. 2) flendo adsequi (consequi, obtinere): ausweinen, durch Weinen erhalten: sirással meg-nyerni, ki-sirni valamit. Oči wiplakat: flendo exhaurire (perdere) oculos, die Augen ausweinen: ki-sirni a' szemet, sirással megrontani szemét. *Syn.* úplakat. *II. rec.* wiplakat ſa: ſich ausweinen, zu ſehr weinen, ſich ſatt weinen: kedvére ki-sirni magát, sokat (eleget) sirni. 2) rumpere (sistere, suspendere) fletum, desinere flere (a fletu): ausweinen, aufheren zu weinen: meg-szünni a' sirástól.

wipláňat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wipláknút.

Wiplakáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiplakáwat, ál, ám, *freq.* ex wiplakat. *II. rec.* wiplakáwat ſa, *freq.* ex wiplakat ſa.

wipláknút, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, Miſki, Uſta: eluere patinas, os: ausſpülen, auswaſchen, durch Waſchen reinigen, z. B. die Schüſſeln, den Mund: meg (ki) öbliteni (-tem),

(-tem), ki (meg) mosni. *Syn.* wipláchnúť, wimiť.

wipláknutí, á, é, *p. c.* elutus, a, um: ausgeſpült, ausgewaſchen: meg (ki) öblített, ki (meg) mosott. *Syn.* wipláchnutí, wimití. *Usus.* Nič nemože bit wipláknúteggſého, nihil elutius, es kann nichts ſauberer (reiniger) ſeyn: semmi nem lehet tisztább.

Wipláknutí, á, n. elutio, nis, f. Ausſpülung, Auswaſchung: meg (ki) öblítés, ki (meg) mosás. *Syn.* Wipláchnutí, Wímití.

Wiplakowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiplakowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug, *freq.* ex wipláknúť.

wiplaňení, á, é, *p. c.* excisus, exscissus, exsectus, a, um: ausgehauet, abgehauet: ki-vágattatott, ki-irtattatott. *Syn.* wirúbaní, wiſekaní. 2) sterilis effectus, effoetus: unfruchtbar gemacht, terméketlen (gyümöltstelen) lett, el-soványúltt. Wiplaňená Rola, Zem, effatus ager *Virg.* unfruchtbarer Acker, el-soványúltt (terméketlen) föld.

Wiplaňeňí, á, n. excisio, exscissio, exsectio, nis, f. das Aushauen, Abhauen, Aushauung; ki-vágás, ki-irtás. *Syn.* Wikoreňeňí, Wirúbáňí, Wiſekáňí. 2) sterilitas, effoeta natura: Unfruchtbarkeit: terméketlenség, el-soványúltt állapot.

wiplaňiť, il, ím V. P. *imp.* wiplaň: excidere, exscindere: aushauen, abhauen, kivágni, ki-irtani. *Syn.* wirúbať. *Aliud est* wipleňiť. 2) sterilem reddere: unfruchtbar machen: terméketlenné (terméketlennyetlenné, gyümöltstelenné) lenni, el-sovanyítani. *II. passive.* wiplaňiť ſa: sterilem (effoetum) fieri, reddi; sterilescere: unfruchtbar werden: terméketlenné (terméketlenné, lenni, el-soványúlni.

Wiplaňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipľňowať, ňowal, ňugem, V. I. *imp.* ňug: *freq.* ex wiplaňiť.

wiplaſení, á, é, *p. c.* absterritus, deterritus, abactus, fugatus, a, um: verſcheucht: el-éjesztetett, el-hajtatott, el-üzetett, el-kergettetett.

Wiplaſeňí, á, n. deterritio, fugatio, abactio, nis, f. das Verſcheuchen, Verſcheuchung: el-éjesztés, el-hajtás, el-üzés, el-kergetés.

wiplaſiť, il, ím, V. P. *imp.* wiplaſ: absterrere, deterrere, abigere, fugare: verſcheuchen: el-éjeszteni, el-hajtani, el-üzni, el-kergetni.

† wiplaſiťi, il, ím, *fut.* idem.

* wiplaſťaní, á, é, *p. c.* v. wipleſťaní.

* Wiplaſťáňí, á, n. v. Wipleſťáňí.

* wiplaſťať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wipleſťať. *II. rec.* wiplaſťať ſa, v. wipleſťať ſa.

Wiplaſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiplaſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex wiplaſiť.

Wiplata, i, f. solutio, exsolutio, nis, f. Auszahlung, Bezahlung: ki-fizetés. *Syn.* Wiplaťeňí. *boh.* Wiplaceňí. 2) redemtio, Auslöſung, Befreiung durch Geld, z. B. eines Gefangenen: ki-váltás. *Syn.* Wikúpeňí, Wimeňeňí, Wiplaťeňí. 3) litrum, pretium liberationis (redemtionis): das

Löſe-

Lösegeld: váltságnak (szabaditásnak) ára, zsoldgya, dija. *boh.* Weyplata.

wiplatani, á, é, *p. c.* v. wiſlekowani.

Wiplatáňí, á, n. v. Wiſlekowáňí.

wiplatať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wiſlekowať.

wiplaťení, á, é, *p. c.* solutus, persolutus, exsolutus, a, um: ausgezahlt: ki-fizettetett, ki-fizetett. *boh.* wiplacen. 2) redemtus, ausgelöſt, durch Bezahlung des Lösegeldes frei gemacht, z. B. aus der Gefängniß: meg (ki) váltatott. *Syn.* wikúpení, wimeňení. 3) explosus, exsibilatus, sibilo exactus, solutus, exsolutus: ausgepfiffen, ausgezahlt, abgefertigt: ki-süvöltött, ki-fizettetett. *Syn.* wipíſkaní.

Wiplatení, á, n. v. Wíplata 1. et 2. Nris. *Usus ad* 1. Wipožičanými Penázi Dluha Wiplaťeňí, versura, ae, f. Bezahlung durch Borgen, költsön vett pénzzel adósságnak meg-fizetése. 3) solutio, exsolutio, exsibilatio, sibilo exactio: Auspfeifung, Auszahlung, Abfertigung: ki-süvöltés, ki-gúnyolás, ki-fizetés. *Syn.* Wipíſkáňí.

wiplatiť, il, ím, V. P. *imp.* wiplať: solvere, persolvere. exsolvere: auszahlen, bezahlen, z. B. Geld, meg (ki, le) fizetni, le-tenni a' pénzt. *Usus.* Dluhi ſwé ňekomu wiplatiť, ſtrž druhého: debita solvere, dissolvere, solvere pecuniam alicui ab aliquo *Cic.* aes alienum *Sallust.* einem ſeine Schulden durch Jemanden bezahlen, az adósságát valakinek valaki által meg-fizetni. Pred Uſtanowením ſtrž Zmluwu (Spiſ) D'ňem wiplatiť; Peňáze zložiť: repraesentare (praerogare) pecuniam, ante diem solvendo dictam numerare: vor dem geſetzten Termin das Geld niederlegen, abzahlen: a' meg-hagyott (el-rendeltt) nap előtt meg-adni (le-fizetni) a' pénzt. S wlaſtními (cudzími) Peňázmi wiplátiť: a se (ab alio) numerare, solvere: mit ſeinen (mit fremden) Gelde bezahlen: maga (más) pénzével fizetni az adósságot. Zdwihnutími (z wipožičaními) Peňazi Dluhi ſwé wiplatiť, versura solvere (dissolvere) *Cic.* versuram facere *Ter.* durch Borgen (mit geborgtem, entlehntem Gelde) ſeine Schulden bezahlen: adósságát újjobb költsön (vett) pénzzel fizetni-meg. v. wipogčať. Nemocť wiplatiť, non solvendo esse *Cic.* solvendo aere *pro* aeri), alieno non esse *Liv.* nicht bezahlen können, elégtelennek lenni a' meg-fizetésre. Nemo žem wiplatiť, solvendo non sum, ich kann nicht bezahlen, nem vagyok elégséges, a' meg-fizetésre. Nemože (neňí w Stawe) ſwé Dluhi wiplatiť: non est solvendo. er iſt nicht im Stande ſeine Schulden zu bezahlen: a' fizetésre elégtelen. Pre Boha! wiplať za mňa, čo ſem dlužen: nomina mea, per Deum, expedi: zahle (mache mir richtig) meine Schulden um Gottes Willen! kérlek az Isten' nevére, fizesdd-ki érettem azokat az adósságokat, a' mellyekel tartozom. 2) redimere, exsolvere, auslöſen, durch Bezahlung des Lösegeldes Jemand, oder etwas frei machen, z. B. einen Gefangenen, ein Pfand: ki-váltani. 3) solvere, explodere, expedire, ex sibilare, sibi-

sibilo exigere aliquem: ausmachen, ausspfeifen, abfertigen Jemand: ki-süvölteni, ki-fizetni valakit. *Syn.* wipískať, *Usus.* Gá ťeba téſ tak wi platím; ſpodobnú Minca ťa wiplácať budem: idem tibi reponam, ich werde ſchon dir dergleichen eines Verſetzen (wiedergelten): és ugyan azt fogom néked felelni; azt fogom néked viszsza-adni. Rebiſ ho bol wiplatil, si solutus fuisset *Pandect.* wenn du ihn abgefertigt hätteſt, ha jól ki-fizetted volna ötet.

wiplatní, á, é, *adj.* liberatorius, redemtorius, a, um: zur Auslöſung dienend, ki-váltásra szolgáló. Wiplatné Peňáze, litrum, pretium, liberationis: Löſegeld: ki-váltásnak az ára, zsoldgya, dija.

† **wiplatňí**, *adj. omn. genit.* (wiplatňí Peňize), idem.

Wiplatňík, a, m. persolutor, exsolutor, is, m. tribunus aerarii: Auszahler, Zahlmeiſter: meg-fizető, ki-fizető. *Syn.* Wiplatní, *vulg.* Colmagſter, *boh.* Colmiſtr. *Usus.* Polňí (wogenſki) Wiplatňík, diribitor libripens: Kriegszollmeiſter, hadi kintsnek gondviselője. 2) liberator, redemtor: Auslöſer: kiváltó, ki-szabadító. 3) explosor, exsibilator: Auspfeifer, Auszahler: ki-gúnyoló, ki-süvöltő, ki-fizető.

wiplatňíkow, a, e, *adj. poss.* exsolutoris, redemtoris, exsibilatoris, dem Auszahler (Auslöſer, Auspfeifer) gehörig: ki-fizetőé, meg-valtóé, ki-süvöltőé.

wiplawení, á, é, *p. c.* ablutus, elutus, a, um: ausgeſchweimt, ausgeſchwenkt: meg-usztatott. *Syn.* wikúpaní.

Wiplaweňí, á, n. elutio, ablutio, nis, f. Ausſchwemmung, Ausſchwenkung: meg-usztatás. *Syn.* Wikúpáňí. 2) enavigatio, Ausſegelung, Ausſchiffung: ki-evezés, hajón-való ki-menés, ki-jövés. *boh.* Wiplinutí, Wiplutí.

wiplawiť, il, ím, V. P. *imp.* wiplaw: eluere, abluere proluere, in fluvio lavare: ausſchwemmen, ausſchwenken: meg-asztatni. *Syn.* Wiplawil Kone we Wáhu, abluit in vago equos., meg-úsztatta vágban a' lovákat. 2) enavigare, ausſegeln, ausſchiffen, ſchiffend herauskommen (gehen), ki-evedzeni, hajón ki-menni. *boh.* wiplinúti, wiplúti. *II. rec.* wiplawiť ſa: satis navigare, genug ſegeln, (ſchiffen), eleget evezni, hajózni, hájokázni.

Wiplawowáňí, a, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiplawowať, wowal, wugem, *freq.* ex wiplawiť.

wiplazení, á, é, *p. c.* exsertus, exertus, a, um: ausgeſtreckt, herausgeſtreckt, hervorgeſtreckt: ki-nyújtatott, ki-nyúlt. *Syn.* wipleſčení.

Wiplazeňí, á, n. exsertio, exertio, nis, f. Ausſtreckung, Herausſtreckung, Hervorſtreckung: ki-nyujtás. *Syn.* Wipleſceňí.

wiplažiť, il, ím, V. P. *imp.* wiplaz, Gaziť: exserere (exerere) linquam, exertare *Virg.* herausſtrecken (ausſtrecken), die Zunge aus dem Munde: nyelvét ki-nyújtani. *Syn.* wipleſčiť. 2) eripere prorepere, ausſchleichen, auskriechen, herauskriechen, ausſchlüpfen: ki-mászni, ki-tsúszni. *Syn.* wen wilezť. *II. rec.* wiplažiť

zit ſa: sursum repere: herauf (hinauf) ſchleichen, kriechen, klettern: fel-mászni; fel-tsúszni, fel-hágni, fel-menni. *Syn.* hore wilezt.

Wiplazowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *Syn.* Wipleſčowáni.

wiplazowat, zowal, zugem, *freq.* ex wiplazit. v. wipleſčowat.

wiplechaweni, á, é, *p. c.* v. oplchnutí.

Wiplechaweni, á, n. v. Oplchnutí, Plechawoſt.

wiplechawet, wel, wím V. P. *imp.* chaw: v. oplchnút.

wiplechowaní, á, é, *p. c.* v. oplechowaní.

Wiplechowáňí, á, n. v. Oplechowáňí.

wiplechowat, chowal, chugem, v. oplechowat.

wipleğaní, á, é, *p. c.* v. wiplekaní.

Wipleğáňí, á, n. v. Wiplekáňí.

wipleğat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wiplekat.

wiplekaní, á, é, *p. c.* nutricatus, lactando enutritus (educatus), a, um: aufgeſäugt, ernährt, ausgefüttert mit Milch: fel-neveltetett, tápláltatott, szoptattatott. *Syn.* wipláğaní, wipleğaní.

Wiplekáňí, á, n. nutricatus, us, m. *Varro.* nutritio, enutritio, nutricatio, nis, f. *Gell. Varr.* Aufſäugung, Säugung, Nährung, Ernährung, Ausfütterung mit Milch: felnevelés, táplálás, szoptatás. *Syn.* Wipláğáňí, Wipleğáňí.

wiplekat, al, ám, V. P. *imp.* ag, D'eti, Swiňe: nutricare pueros *Plaut.* porcos *Varro.* nutricari *Cic.* nutrire, enutrire, lactando educare: aufſäugen, ſäugen, nähren, ernähren, Nahrung geben, mit Milch ausfüttern: fel-nevelni (-lem), táplálni (-lom), szoptatni. *Syn.* wipláğat, wipleğat. 2) satis lactare, lactando satiare: genug ſäugen: eleget szoptatni.

Wiplekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiplekáwat, al, ám, *freq.* ex wiplekat.

wipleňení, á, é, *p. c.* eradicatus, exstirpatus, a, um: ausgerottet, mit der Wurzel ausgeriſſen: ki-irtatott. *Syn.* wikłučowaní, wikoreňení, witrhaní. 2) excisus, deletus: ausgerottet, zu Grunde gerichtet: el-törültetett, ki-pusztíttatott. *Syn.* wihubeni, wikazení.

Wipleňeňí, á, n. eradicatio, exstirpatio, nis, f. Ausrottung, Ausreißung: gyökerestöl ki-szaggatás, ki-irtás. *Syn.* Wikłučowáňí, Wikoreňeňí, Witrháňí. 2) excisio, deletio: Ausrottung, zu Grunde Richtung: ki-törlés, kipusztítás. *Syn.* Wihubeňí, Wikazeňí.

* wipleni, á, é, *p. c.* v. wipleti.

* Wipleňí, á, n. v. Wipleti.

wipleňit, il, ím, V. P. *imp.* wipleň: eradicare, exstirpare, ausrotten, mit der Wurzel ausreißen: gyekerestöl ki-szaggatni, ki-irtani. *Syn.* wikłučowat, wikoreňit, witrhat. 2) delere, excidere: ausrotten, zu Grunde richten, Dinge, Geſchöpfe: el-törleni, ki-pusztítani. *Syn.* wihubit, wikazit. *Aliud est.* wiplaňit.

Wipleňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipleňowat, ňowal, ňugem, *freq.* ex wipleňit.

wipleſčení, á, é, *p. c.* v. wiplazení. 2) v. witreſčení.

Wipleſčení, á, n. v. Wiplazení. 2) v. Witreſčení.

wipleſčit, il, ím, V. P. *imp.* ſči: v. wiplazit. 2) v. witreſčit.

Wipleſčowání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipleſčowat, čowal, čugem, *freq.* ex wipleſčit.

wipleſiwení, á, é, *p. c.* v. oplchnutí.

Wipleſiwení, á, n. v. Oplchnutí.

wipleſiwet, wel, wím, V. P. *imp.* ſiw: v. oplchnút.

wipleſkaní, á, é, *p. c.* palma (manu) caesus, a, um: abgeklatſcht, abgeklafft, abgepufft: meg (ki) piritskeltetett, ki-tapsikáltatott, kézzel veretett. 2) explosus, complodendo abactus: ausgeklatſcht, durch Händeklatſchen fortgejagt: ki-süvöltetett, kéznek öszve tsattantásával ki-üzetett. 3) effutitus, eblateratus, enunciatus: ausgeklatſcht, ausgeſchwatzt, ausgeplappert, ausgeplaudert: ki-fetsegtetett, ki-lotsogtatott. *Syn.* wibuchnutí, wiklebetení, wipluſčení, wipluſkaní, wipluznutí.

Wipleſkání, á, n. ope palmae caesio, Ausklatſchung, Abklatſchung, Abklaffung, Abpuffung: ki (meg) piritskelés, ki-tapsikolás, kézzel verés. 2) explosio, per complosionem abactio: Ausklatſchung mit den Händen: a' kéznek öszve tsattantásával ki-üzés, ki-süvöltés. *vulg.* Wiplaſkání. 3) enunciatio, eblateratio: Ausklatſchung, Ausſchwatzung, Ausplauderung, Ausplapperung: ki-fetsegés, ki-lotsogás. *Syn.* Wibuchnutí, Wiklebetení, Wipluſčení, Wipluſkání, Wipluznutí.

wipleſkat, al, ám, V. P. *imp.* ag: palma caedere, pala ferire, depalmare: abklatſchen, ausklatſchen, abklaffen, abpuffen: meg (ki) piritskelni, ki-tapsikolni, kézzel verni. Chlapca po zadku wipleſkat, v. pleſkat. 2) explodere, per complosionem eiicere: ausklatſchen, durch Händeklatſchen oder durch Beſchimpfen fortjagen: ki-süvöltení, ki-tapsolni, tapsolással (a' kéznek öszve tsattantásával) ki (el) üzni, verni. *vulg.* wipleſkat. 3) desinere plaudere (plodere, insonare): aufhören zu klatſchen (zu klitſchen): megszünni tsattogtatni (tsattantani). *Syn.* preſtat, pleſkat. 4) effutire, eblaterare, enuntiare: ausklatſchen, ausſchwatzen, ausplaudern, ausplappern: ki-fetsegni, ki-lotsogni (kotyogni, rebesgetni, tsátsogni, tsevegni, trétsúlni. *Syn.* wibuchat, wiklebetit, wipluſčit, wipluſkat, wiplſtzńit.

Wipleſkáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipleſkáwat, al, ám, *freq.* ex wipleſkat.

wipleſknút, knul (kel), kněm, V. P. *imp* kni, *de uno actu.* v. wipleſkat.

wipleſknutí, á, é, *p. c.* v. wipleſkaní.

Wipleſknutí, á, n. v. Wipleſkání.

Wipleſkowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipleſkowat, kowal, kugem, *freq.* ex wipleſknút.

wipleſt, wipletel, wipletem, V. P. *imp.* wipleť: solvere, dissolvere, retexere: ausflechten: meg (ſel) óldani, ki-fonni, ki-bontani, ki-fejte-

teni. 2) evolvere, explicare, expedire: auswickeln, herauswickeln, auswinden: ki-fejteni, fel-óldozni, ki-szabadítani, ki-menteni. *Syn.* wimotať, witočiť, wislobošit. *II. rec.* wipleść ſa: se evolvere, explicare, expedire, evolvi, explicari, expediri: ſich auswickeln (herauswickeln), auswinden: fel (ki, meg) szabadúlni, meg-menekedni, ki-menteni (ki-bontani, ki-fejteni) magát. *Syn.* wimotať (wikrútit) ſa. *Usus.* S pleteť (z ňegakeg ſpleteneg Weci) ſa wipleść: dissolvere se, ſich aus ſeinem verwirrten Handel auswinden, magát valami bajból ki-menteni. Proſím ťa, dag mi Pokog abich ſa uſ Ráz ſ tich Weci wipleść mohel. Redi ale gá ſa uſ gednúc z Dluhow (ze Škol) wipletem?

† wipleść'i, wipletl, wipletu, *fut.* v. wipleść. *II. rec.* wipleść ſe, v. wipleść ſa.

wiplet, wiplel, wiplegem V. P. *imp.* wipleg: eruncare, evellere: ausgäten, ausjäten: ki-gyomlálni. *boh.* wipliti.

wipletaní, á, é, *p. c.* v. wipleteni.

Wipletáňí, á, n. v. Wipleteňí.

wipletať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wipleść. *II. rec.* wipletať ſa, *freq.* ex wipleść ſa.

Wipletáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipletáwať, al, ám, *freq.* ex wipletať. *II. rec.* wipletáwať ſa, *freq.* ex wipletať ſa.

wipleteni, á, é, *p. c.* solutus, dissolutus, a, um: ausgeflochten, ki-fonlt, ki-fejtetett, ki (fel) bontatott. *Syn.* wimotani, witočení. 2) evolutus, expeditus, explicatus: herausgewickelt, ausgewickelt, ausgewunden: ki-fejtetett, fel-óldoztatott, fel (ki, meg) szabadíttatott, ki-mentetett. *Syn.* wiſlobošení.

Wipleteňí, á, n. solutio, dissolutio, nis, f. Ausflechtung, ki-fonás, ki-bontás, ki-fejtés, meg (fel) oldás. *Syn.* Wimotáňí, Witočeňí. 2) evolutio, explicatio, expeditio: Herauswickelung, Auswickelung: ki-fejés, fel-oldozás, fel (ki, meg) szabadítás, ki-mentés. *Syn.* Wiſlobošeňí.

wipleti, á, é, *p. c.* eruncatus, evulsus, a, um: ausgejätet, ausgegätet: ki-gyomlálltatott. *vulg.* wipleni.

Wipleťí, á, n. eruncatio, evulsio, nis, f. Ausgätung, Ausjätung: ki-gyomlálás. *vulg.* Wipleňí.

Wipletowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipletowať, towal, tugem, *freq.* ex wipleść. *II. rec.* wipletowať ſa, *freq.* ex wipleść ſa.

† wiplinúťi, nul, nu, *fut.* v. witect. 2) v. wiplwať. 3) v. wiplawiť 2 Nro.

† Wiplinúťí, n. v. Witečeňí. 2) v. Wiplwáňí. 3) v. Wiplaweňí 2 Nro.

† Wiplíſňeňí, n. v. Wihreſeňí,

† wiplíſňiti, il, ím, *fut.* v. wihreſiť.

† wipliti, wiplil, wipligi (u), *fut.* v. wiplúť.

† wiplíti, wiplil, wiplegi (u), *fut.* v. wipleť.

† Wipliwáňí, n. v. Wiplúwáňí.

† wipliwaťi, al, am, v. wiplúwať. 2) v. wiplawiť. 3) v. wiplwať 1 Nro.

† Wipliwek, wku, m. v. Wipluwek.

† wi-

† wipliwnúti, wl, wnu, *fut.* v. wiplúť.

Wipln, u, m. expletum, impletura, oppletura, ae, f. das Ausgefüllte, töltelék.

wiplňení, á, é, *p. c.* expletus, impletus, oppletus, repletus, refertus, a, um: ausgefüllt, voll gefüllt, bé (meg) töltetett. *Syn.* naplňení, plní. 2) impletus, adimpletus, exsecutioni datus: erfüllt, bé-telyesíttetett, véghez vitetett. *Syn.* wikonaní, wiríšení, zachowaní. 3) verificatus, adimpletus, completus, eventu comprobatus: erfüllt, wahr gemacht (geworden): bétellyesedett, meg-bizonyodott.

Wiplňeňí, á, n. expletio, impletio, oppletio, repletio, nis, f. Ausfüllung, Vollfüllung: bé (meg) töltés. *Syn.* Naplňeňí. 2) satisfactio, impletio, adimpletio: Erfüllung, bé-tellyesítés, véghez-vivés. *Syn.* Wikonáňí, Wiríšeňí, Zachowaňí. 3) verificatio, adimpletio, completio, eventu comprobatio: Erfüllung: bé-tellyesedés, meg-bizonyodás, meg-igazodás.

wiplňiť, il, ím, V. P. *imp.* wiplň, Gamu: explere, implere, opplere, replere fossam: ausfüllen, erfüllen, vollfüllen, z. B. einen Graben: ké (meg-tölteni, p. o. a' vermet. *Syn.* naplňiť. *Usus.* Počeť wiplňiť, explere numerum, die Zahl erfüllen: a' számot bé-tölteni. 2) Slub, Rozkaz, Zákon: satisfacere promisso; implere (adimplere) mandatum, legem: Genüge thun, z. B. seinem Versprechen; erfüllen, z. B. den Befehl, das Gesetz: verrichten: igéretinek eleget tenni, véghez vinni a' parantsolatot, törvényt. *Syn.* wikonať, wiríšiť, zachowať. 3) satisfacere rei, exitum dare rei, verificare, implere, adimplere, v. g. vaticinium: erfüllen, wahr machen, z. B. eine Weissagung: bé-tellyesíteni, p. o. a' jövendelést. *II. passive.* wiplňiť ſa, impleri, adimpleri, compleri, verificari: erfüllt (wahr) werden, bé-tellyesedni, meg-bizonyodni, meg-igazodni. Wtedi ſa wiplňilo, čo ſkrz Proroka powešeno bolo. Wiplňil ſa mi Sen ꝛc.

wiplnitedelní, á, é, *adj.* explebilis, implebilis, opplebilis, e: leicht zu füllen, bételhető, bé-tellyesíthető.

Wiplňowáňi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiplňowať, ňowal, ňugem, V. I. *imp.* ňug, ex wiplňiť. *II. rec.* wiplňowať, *freq.* ex wiplňiť ſa.

wiplnúť, nul, nem, V. P. *imp.* wipln: v. wiplwať.

Wiplnutí, á, n. v. Wiplwáňí.

Wiplošeňí, a, n. v. Wirošeňí.

wiplošiť ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* wiploš ſa: v. wirošiť ſa.

wipluhawení, á, é, *p. c.* v. wiſrani.

Wipluhaweňi, á, n. v. Wiſráňí.

wipluhawiť, il, ím, V. P. *imp.* haw, v. wiſrať. *II rec.* wipluhawiť ſa, v. wiſrať ſa.

wipluſčení, á, é, *p. c.* v. wipleſkaní 3 Nro.

Wipluſčeňí, á, n. v. Wipleſkáňí 3 Nro.

wipluſčiť, íl, ím, V. P. *imp.* ſči: v. wipleſkať 3 Nro.

wipluſkaní, á, é, *p. c.* v. wipleſkaní.

Wiplosťáňí, á, n. v. Wiplesťáňí.

wiplusťat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wiplesťat.

wiplúť, wiplul, wiplugem, V. P. *imp.* wíplug: exspuere, exscreare: ausſpeien, ki-pökni (-köm), ki-vetni. *Syn.* wihoďiť. *boh.* wipliti, wipliwnúti.

† wiplúti, wiplúl, wiplowu *fut.* v. wiplwať.

wiplutí, á, é, *p. c.* exsputus, exscreatus, a, um: ausgeſpeien: ki-pökött, ki-vetett. *Syn.* wihoďení.

Wiplútí, á, n. exspuitio, exscreatio, nis, f. Ausſpeiung: ki-pökés, ki-vetés, *Syn.* Wihoďeňí.

Wiplúwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. idem.

wiplúwať, al, ám, V. I. *imp.* ag, *freq.* ex wipluť, *boh.* wipliwati.

Wípluwek, wku, m. sputum, i, n. saliva, ae, f. der Geifer, Speichel, Spuhl: torha, nyál, ki-pökés. *Syn.* Wďpluwek, *boh.* Wezpliwek.

wipluzňení, á, é, *p. c.* v. wiplesťaní 3 Nro.

Wipluzňeňí, á, n. v. Wiplesťáňí 3 Nro.

wiplúzňiť, il, ím, V. P. *imp.* zňí: v. wiplesťat 4 Nro.

Wiplwáňí, a, n. enatio, enatatio, nis, f. Ausſchwimmung, Herausſchwimmung: ki-úszás. *boh.* Wiplinutí.

wiplwať, al, ám, V. I. *imp.* ag: enatare: enare. eluctari ex aquae periculo: ausſchwimmen, herausſchwimmen; der Gefahr des Waſſers entgehen: ki-úszni, a' viz veszedelemből ki-verekedni (ki-verdödni), meg-menekedni. *boh.* wiplinúti. 2) *tropice.* fluere, manare, gigui, fieri, sequi: ausfließen, entſtehen: folyni, eredni, származni, támadni. *Syn.* pochádzať, ſtáwať ſa, naſledowať. *boh.* wipliwati. 4) v. witect.

Wiplzáňí, á, n. v. Wiplznutí, plechnútí.

wiplzať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wiplnúť, plchnúť.

wiplzňení, a, é, *p. c.* v. wipluzňení.

Wiplzňeňí, á, n. v. Wipluzňeňí.

wiplzňiť, il, ím, V. P. *imp.* zňi: v. wipluznúť.

Wiplzňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiplzňowať, ňowal, ňugem, *freq.* ex wiplznúť.

wiplznúť, znul (zel), zňem, V. P. *imp.* zňi: pennas amittere (ponere), ſich mauſen, die Federn ablegen: a' tollát hullasztani, el-hányni. *Syn.* wiplchnúť. *boh.* pelichati, wipelichati. 2) excidere, defluere, *de capillis*, *de pilis*: ausgehen, ausfallen: el-menni. *Syn.* wiprchnúť, wiprſať. *Usus.* Wiplzli mu Wlaſi, amisit crines, defluxerunt ipsi capilli: die Haare ſind ihm ausgefallen, mind el-ment a' haja. 3) *neutr.* glabrescere, calvescere, amittere capillos, privari pilis, depilem (calvum) fieri: aushaaren, aushören, kahl werden, die Haare verlieren: meg-kopaszodni, meg-kopaszúlni, meg-kopárodni. Wiplzel ſem, calveo, amisi capillos, ich habe die Haaren verloren, kopasz vagyok, meg-kopaszodtam.

wiplznutí, á, é, *p. c.* qui (quae quod) pennas amisit (posuit); pennis privatus, a, um: der (die das) ſich gemauſt hat die Federn abgelegt hat: tollait hulasztó, eresztö. 2) de-

decalvatus, capillis (pilis) privatus, calvus, glaber, calvaster, a, um: depilis, e: ausgehärt, kahl, meg-kopaszíttatott, kopasz, kopár. *Syn.* wiplzlí.

Wiplznutí, á, n. amissio (positio) pennarum, das Mauſen, Ablegung der Federn: a' tollnak hullasztása, el-eresztése, le-hányása. 2) defluvium capillorum, amisio crinium, calvitium, calvitas, calvities: Aushärung, Aushaarung, Ausfallen der Haare, die Kahlheit: a' hajnak (szörnek) el-menése, el-hányása, le-folyása. kopaszság. *Syn.* Wiplzloſt.

Wiplzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiplzowat, zowal, zugem, *freq.* ex wiplznút.

wipnút, wipnul, wipňem, V. P. *imp.* wipňi: v. wipat. *II. rec.* wipnút ſa, v. wipat ſa.

wipnutí, á, é, *p. c.* v. wipatí.

Wipnutí, á, n. v. Wipatí.

† wipnútí, wipal, wipnu *fut.* v. wipat.

Wipočinek, nku, m. v. Odpočinek, Wipočinutí.

wipočinút, nul, ňem, V. P. *imp.* wipočiň, *sine vel cum dat. pers.* ſi (ſebe): requiescere, respirare: ausruhen, ruhen von der Arbeit, ausraſten: meg-nyugodni (meg-nyugszom), meg-pihenni (meg-pihenek.) 2) satis quiescere, genug ruhen, ausruhen, ausraſten: eleget nyugodni, pihenni.

wipočinutí, á, é, *p. c.* qui (quae, quod) satis quievit, respiravit: ausgeraſtet, ausgeruhet: meg-pihentt, meg-nyugodott. Dobre wipočinutí Chlap.

Wipočinutí, á, n. requies, ei, f. respiratio, nis, f. das Ausruhen, Ausraſten, die Ausruhung, Ausraſtung: meg-pihenés, meg-nyugovás, nyugodalom, pihenés.

† wipočíſt, wipočtl, wipočtu *fut. imp.* wipočti, v. wipočtowat.

† wipočítaní, á, é, *p. c.* v. wipočtowaní.

† Wipočítaňí, n. v. Wipočtowáňí.

† wipočítati, al, ám, *fut. freq.* v. wipočtowat.

Wipociwáňí, á, n. v. Wipočinutí.

wipočiwat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wipočinút.

Wipočtáreňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipočtárit, il, ím, V. P. *imp.* tar: desinere esse (agere) Postae magistrum, finem imponere officio Postae magistri: aufhören ein Poſtmeiſter zu ſeyn: meg-szünni posta-mesterkedni, a' Pósta-mesteri hivataltól meg-szünni; a' Postamester hivatalt el-végezni, annak véget vetni.

Wipočtowač, a, m. v. Wipočtowatel.

wipočtowačow, a, e, *adj. poss.* ex *praec.*

wipočtowaní, á, é, *p. c.* computatus, in rationes assumtus (inductus), a, um: ausgerechnet, zuſammen gerechnet, überrechnet, zuſammen gerechnet, überrechnet, durch Rechnen überſchlagen: meg-számláltatott, számba-vett, vétetett. *Syn.* do Počtu wzatí, wirachowaní, wirátaní. 2) computando inventus, enumeratus: ausgerechnet, durch Rechnen herausgebracht: számlálva fel-találtatott, ki-számláltatott. 3) enumeratus, recensitus, ordi-

dine prolatus: hererzählt, hergerechnet, erzählt, gezählt: elöszámláltatott. *Syn.* wičítaní, wipočten. 4) numerando venditus (distractus), zahlweiſe verkauft, számlálva el-adatott.

Wipočitowáňí, á, n. computatio, rationum subductio, in rationes inductio (assumtio), ratiocinatio, ratiocinium, computus, us, m. Ausrechnung, Uiberrechnung, Zuſammenrechnung, Uiberſchlagung durch Rechnung: fel (meg, öszve) számlálás, számadás. *Syn.* Wirachowáňí, Wirátáňí. 2) per computum inventio (detectio), enumeratio: Ausrechnung, Herausbringung durch Rechnen: ki-számlalás, számlálva fel-találás. 3) enumeratio *Cic.* recensio: Hererzählung nach der Reihe, Herrechung: elö-számlálás. *Syn.* Wičítaňí. *boh.* Wipočítáňí, Wipočteňí.

wipočtowať, towal, tugem, V. I. *imp.* tug: computare, ratiocinari, rationes subducere: ausrechnen überrechnen, durch Rechnen überſchlagen, zuſammen rechnen: számba-venni (vetni), öszve (meg, fel) számlálni. *Syn.* wirachowať, wirátať. 2) computando (rationes subducendo) invenire, enumerare *Cic.* ausrechnen, durch Rechnen herausbringen, z. B. eine groſse Summe, eine einzelne Sache, einen Tag: számlálva fel-találni, ki-számlálni. 3) enumerare *Cic.* recensere, numerum inire: hererzählen, herrechnen, erzählen, zählen: elö-számlálni. *Syn.* wičítať. *boh.* wipočítati, wipočíſt. 4) numerando vendere, zahlweiſe verkaufen, auszählen: számlálva el-adni. 5) cessare a numeratione, aufhören zu zählen, meg-szünni számlálni (a' számlálástól).

Wipočtowatel, a, m. enumerator, recensitor, is, m. Hererzähler: elö-számláló. *Syn.* Wipočtowač.

wipočtowatelow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Wipočuwač, a, m. speculator, observator, clancularius exauditor: Beobachter, Nachforſcher, Paſſer, Lauerer: füleló, suttomban halgatkozó kémlelö. *Syn.* Wipočuwatel.

wipočuwačow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

wipočúwaní, á, é, *p. c.* auditus, exauditus, a, um: erhört: meg-halgatott, meghalgattatott. *Syn.* wiſliſaní. 2) ex integro auditus, ausgehört, ki-halgattatott. *Syn.* wiſliſaní. 3) observatus, clancularie auditus: beobachtet, gepaſt, gelauert, nachgeforſcht; abgehört, verhört, ausgeforſchen: füleltt, meg-kémlelt, suttomba ki (meg) hallgattatott.

Wipočúwáňí, á, n. auditio, exauditio, nis, f. das Erhören, Aushören: meg-hallás, meg-halgatás. *Syn.* Wiſliſáňí. 2) plenaria exauditio, Aushörung, tellyes (végig-való) meg-halgatás. *Syn.* Wiſliſáňí. 3) observatio, speculatio, clancularia exauditio: Beobachtung, Abhörung, Verhörung, Nachforſchung, das Paſſen, Lauern: füleles, futtomba-való halgatkozás, megkémlelés.

wipočúwať, al, ám, V. P. *imp.* ag: audire, exaudire: erhören: meg-hallani, meg-halgatni. *Syn.* wiſliſať. 2) ex integro (rem totam, ad extremum) audire: aushören: egészen ki-halgatni. *Syn.* wiſli-

ſliſať. 3) observare *Cic.* speculari clancularie audire, observitare *Apul.* aures arrigere: beobachten, auf etwas Achtung geben, paſſen, lauern, nachforſchen, abhören, verhören: fülelni, suttomban halgatkozni, meg-kémlelni. *Syn.* wikuſáwať. *Usus.* Člowek faleſní po Rútoch wipočúwá, čo ſa kde howorí: homo dolosus clam observat, quid ubi loquantur? ein liſtiger Menſch forſcht argliſtiger Weiſe aus, wo was geredet wird: tsalárd ember leselkedve halgatódzik, ki mit beszél,

Wipočuwatel, a, m. v. Wipočuwač.

wipočuwatelow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Wipočúwáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipočúwáwať, al, ám, *freq.* ex wipočúwať.

wipodobení, á, é, *p. c.* v. wiobrazení.

Wipodobeňí, á, n. v, Wiobrazeňí.

wipodobiť, il, ím, V. P. *imp.* dob: v. wiobraziť.

wipodobňení, á, é, *p. c.* v. wiobrazení.

Wipodobňeňí, á, n. v. Wiobrazeňí.

wipodobniť, il, ím, V. P. *imp.* bňi: v. wiobraziť.

Wipodobňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipodobňowať, ňowal, ňugem, V. I. *imp.* ňug: ex wipodobňiť.

Wipodobowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipodobowať, bowal, bugem, V. I. *imp.* bug: *freq.* ex wipodobiť.

wipogčaní, á, é, *p. c.* mutuatus, mutuo sumtus, a, um: entlehnt, geliehen, ausgeliehen, geborgt, auf Borg genommen: költsönöztetett, költsön vett. *Syn.* wipožičaní. 2) commodatus, mutuo datus: geliehen, dargeliehen, geborgt, auf Borg gegeben: költsön-adott (adatott), költsönöztetett:

Wipogčáňí, á, n. mutuum, i, n. mutuatio, mutuo sumtio: Entlehnung, Ausleihung, Borgung von Jemanden: költsönözés, költsön fel-vévés. *Syn.* Wipožičáňí, *boh.* Wipůgčeňí. *Usus.* Wipogčáňí (Zdwihnutí) Peňazí na Wiplaceňí Dluhow, versura, das Aufborgen, Geldaufborgen, Geld aufnehmen zur Bezahlung der Schuld: adósság meg-fizetéséért más adósságba-való maga verése. 2) commodatio mutuatio: das Ausleihen, Darleihen, Borgung an Jemanden: költsön adás?

wipogcať, al, ám, V. P. *imp.* čag: *reg. gen.* mutuari, summere mutuo (mutuum, am, um, os, as, a): entlehnen, ausleihen, borgen, von Jemanden, auf Borg nehmen: költsön fel-venni, költsönözni, költsönt venni. *Syn.* wipožičať, *vulg.* wipoſčať, *boh.* wipůgčiti. *Usus.* Nikde (ſi) nemožem wipogčať Peňazí, argentum nusquam invenio mutuum, ich kann nirgends ein Geld auf Borg bekommen, senkinél költsön pénzt nem találok. Wipogčať Peňáze na Wiplateňí Dluhu, versuram facere *Cic. Nep.* Geld borgen, aufnehmen um die Schuld zu bezahlen: adósság meg-fizetéséért más adósságba verni magát. 2) commodare, mutuo (um, am etc.) dare: auf Borg, geben, ausleihen, darleihen: költsön adni. v. pogčať et Wera.

Wipogčáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *Syn.* Wipožičáwáňí, *vulg.* Wiposčáwáňí.

wipogčáwat, al, ám, *freq.* ex wipogčat. *Syn.* wipožičáwat, *vulg.* wiposčáwat. *boh.* wipůgčowati.

wipohlawkowaní, á, é, *p. c.* v. wioslinkowaní.

Wipohlawkowáňí, á, n. v. Wioslinkowáňí.

wipohlafkowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug, *cum acc. pers.* v. wioslinkowat.

wipoličkowaní, á, é, *p. c.* v. wioslinkowaní.

Wipoličkowáňí, á, n. v. Wioslinkowáňí.

wipoličkowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: v. wioslinkowat.

Wipomstweňí, á, n. ulcio, nis, f. die Rache, das Rächen: boszszú-állás. *Syn.* Pomstwa.

wipomstwič ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp:* stwi ſa, naď ňekim, naď ňečím: satis ulcisci aliquem, aliquid; ultionem ab aliquo petere *Tacit.* exigere ex aliquo *Iustin.* ſich rächen (zur Genüge) an Jemanden, an etwas: boszszút állani valakin. *boh.* wemstiti ſe.

Wiponoſowáňí, á, n. querelarum apud aliquem effusio (egestio), sufficiens conquestio: hinlängliche, Beſchwerung (Beklagung), Ausklagung: elegendő panaszolkodás, panasz. *Syn.* Wižalowáňí, Wiſt'ažowáňí.

wiponoſowat ſa, ſowal ſa, ſugem ſa, V. P. *imp.* ſug ſa: satis conqueri, querelas in sinum alicuius effundere (egerere): ſich genug beſchwären, beklagen, ausklagen: eleget panaszólkodni, panaszát nyújtani (ki-nyilatkoztatni) valakinek. *Syn.* wižalowat (wiſt'ažowat) ſa.

* wiposčaní, á, é, *p. c.* v. wipogčaní.

* Wiposčáňí, á, n. v. Wipogčáňí.

* wiposčat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wipogčat.

* Wiposčáwáňí, á, n. v. Wipogčáwáňí.

* wiposčáwat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wipogčáwat.

wipoſt'eňí, á, é, *p. c.* ex seq.

wipoſt'ič ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* wipoſt'i ſa: multum ieiunare, viel faſten, sokat böjtölni. 2) terminare (finire) ieiunium, desinere ieiunare: ausfaſten, aufhören zu faſten: elvégezni a' böjtöt, ki-böjtölni.

wipoteňí, á, é, *p. c.* sudore emissus, exsudatus, a, um: ausgeſchwitzt; ki-izzadott, izzadással ki-botsátott (ki-ereszteteti). 2) valde sudans, sudore manans: ſchweißend, ſwitzend: meg-izzadott, ki-izzasztatott. 3) sudando elaboratus, ſchwitzend ausgearbeitet, ausgeſchwitzt: igen nagy szorgalmatossággal ki-dolgoztatott.

Wipoteňí, á, n. emissio per sudorem, v. g. sanquinis: Ausſchwitzung, z. B. des Blutes: ki-izzadás, izzadással ki-botsátás (ki-ereszlés). 2) magnus sudor, Schweißung, Schwitzung, der Schweiß: meg-izzadás, nagy izzadás, ki-izzasztás. 3) magno sudore elaboratio, elucubratio: Ausſchwitzung, Ausarbeitung mit einer großen Mühe, mit beſonderem Fleiße: igen nagy szorgalmatossággal való ki-dolgozás.

wipotič, il, ím, V. P. *imp.* wipoť, ňečo, Rrw: exsudare, sudando emittere *aliquid*

quid, sanguinem: • ausſchwitzen etwas, das Blut: ki-izzadni, izzadással valamit kibotsátani, ki-ereszteni. 2) oblivisci, ausſchwitzen, vergeſſen: el-felejteni. *Syn.* zabudnúť. 3) dediscere, verlernen, viszsza tanúlni (-lok), el-felejteni, a' mit tanúltam. 4) ňekoho, sudorem elicere (evocare, facere, movere), Schweiß erregen, kizzasztani. *Syn.* wipatiť. 5) magno sudore elaborare, ſchwitzend ausarbeiten, valamit nagy szorgalmatossággal ki-dolgozni. *II. rec.* wipotiť ſa: multum (nimis) sudare, sudavisse: ſehr ſchwitzen, geſchwitzt haben: sokat (igen) izzadni, meg-izzadni. *Syn.* welmi ſa potiť. *Usus.* Wipotil ſem ſa ꝛc. 2) desinere sudare, ausſchwitzen, aufhören zu ſchwitzen: meg-szünni izzadni. *III. pass.* exsudari, sudore emitti: ausgeſchwitzt werden, ki-izzasztatni, izzadással ki-botsátatni (ereszteni, el-hajtatni, el-kergettetni.

wipotrebowaní, á, é, *p. c.* absumtus, consumtus, a, um: verbraucht, meg-emésztetett, el-költetett.

Wipotrebowáňí, á, n. absumtio: consumtio, nis, f. Verbrauchung, das Verbrauchen: meg-emésztés, el-költés.

wipotrebowať, bowal, bugem, V. P. *imp.* bug: absumere, consumere, abuti: verbrauchen, meg-emészteni, el-költeni. Wſecko wipotrebowal, nič uſ nemá: omnia consumsit, nil amplius habet.

Wipoweď, i, f. edictum, iudicatum, deliberatum arbitrium, i, n. sententia, ae, f. deliberatio, nis, f. der Spruch, Ausſpruch, Urtheil, z. B. eines Richters, die Entſcheidung, das Urtheil: itélet, hozott (végezett) szententzia, itélés. *Syn.* Ortel, Odſudek. 2) renuntiatio, edictio: Aufkündigung, Aufſagung: ki (le) mondás, fel-adás, fel-hagyás, el-hagyás, le-tévés. *Syn.* Wipowedáňí, Wipoweďeňí. *boh.* Weypow'eď. 3) elſatum, dictum, sententia: der Ausſpruch, Spruch: mondás. *Syn.* Slowo.

† **Wipow'eď**, i, f. idem 1 et 2 Nris.

Wipowedač, a, m. enuntiator, pronuntiator, is, m. Ausſager, Ausſprecher, Kundmacher, Ankündiger, Verkündiger: kimondó, ki-hirdető, ki-jelentő. *Syn.* Oznamowač, Oznamowatel. *Usus.* Wipowedač Pokoga, fecialis, Friedenskündiger, békesség-jelentő, hirdető. 2) v. Wipočtowatel. 3) edictor, renuntiator: Aufſager, Aufkündiger: ki (le) mondó, fel-hagyó.

wipowedačow, a, e, *adj. poss:* ex praec.

wipowedaní, á, é, *p. c.* v. wipoweďeňí.

Wipowedáňí, á, n. v. Wipoweďeňí.

wipowedať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wipoweďeť per 6 Nros. *boh.* wipowídati.

† **Wipow'edenec**, nce, m. v. seq.

Wipoweďenec, nca, m. exsul, exul, is, m. ein Exulant, Verbannter: számkivetett. *Syn.* Wihnanec. *Usus.* Na Wikázané Meſto, gako Wipoweďenec, a Wihnanec, ſa obebrať, odiſť: suscipere exsilium, ſich in das Elend, als ein Landverwieſener begeben: számkivetésbe menni.

wipoweďeňí, á, é, *p. c.* elatus,

tus, pronuntiatus, expressus, a, um: ausgeſprochen, hergeſagt, ausgeſagt, herausgeſagt: ki-ejtettett, ki-ejtett, ki-mondatott, ki-mondattatott. ki-hirdettetett, el-olvastatott, ki-nyilatkoztattatott, ki-jelentettett. *Syn.* oznámení, wipowědaní, wiprawení. *boh.* wipow'ěšení. 2) verbis expressus, dictus; ausgeſprochen, mit Worten ausgedrückt: ki-mondatott, ki (meg) magyaráztatott. *Syn.* wiprawení, wiſlowení. 3) ordine (seriatim) enumeratus: hererzählt, elö-számláltatott. *Syn.* wipočitowaní, wiprawení. 4) renuntiatus, edictus: aufgeſagt, aufgekündigt: le-mondatott, fel-hagyott, le-tett, ki-mondattatott. 5) in exilium missus (relegatus, ejectus), igni et aqua interdictus: verbannt, ins Exilium gejagt: számkivettetett, ki-üzetett hazájából számkivetésre. *Syn.* wipráwaní.

† **wipow'ěšení**, á, é, *p. c.* idem.

Wipowěšeňí, á, n. elatio, pronuntiatio, elocutio, expressio, nis, f. Ausſprechung, Herſagung, Herausſagung: ki-ejtés, ki-mondás, ki-hirdetés, ki-nyilatkoztatás, ki-jelentés, el-olvasás. *Syn.* **Wipowědáňí**, **Wiprawení**. 2) verbis expressio, Ausſprechung, Ausdrückung mit Worten: ki-mondás, ki-magyarázás, szóval való meg-magyarázás. *Syn.* **Wiprawení**, **Wiſlowení**. 3) enumeratio, Hererzählung nach der Reihe: elö-számlálás. *Syn.* **Wipočitowáňí**, **Wiprawení**. 4) renuntiatio, edictio: Aufkündigung, Auffagung: ki-mondás valamiről, fel-adás (fel-hagyás) valamin, elhagyás, le-tévés. 5) **Wipowěšeňí z Wlaſti**, in exilium relegatio, deportatio: Landverweiſung, Verbannung: számkivetés. **Wipowěšeňí ročňé**, anni unius exilium, Verbannung auf ein Jahr, esztendeig-való számkivetés. 6) v. **Wipráwáňí**.

† **Wipow'ěšeňí**, n. idem.

wipowěšet, wipowěšel, wipowím. V. P. *imp.* wipowěc: ellerre, pronuntiari, eloqui, exprimere *verba, sententiam*: ausſprechen, herſagen, herausſagen, z. B. Worte, ein Urtheil: ki-ejteni, a' szót, ki-mondani, ki-hirdetni, ki-jelenteni, ki-nyilatkoztatni, el-olvasni az itéletet. *Syn.* wiprawit, wiſlowit, wipowědat. *boh.* wipow'ěšiti. *Usus.* Na krátko wipowím, dicam brevi (brevibus, breviter, paucis), ich werde es kürzlich ausſprechen, rövideden kimondom. 2) verbis exprimere, dicere: ausſprechen, mit Worten ausdrücken: ki-mondani, szóval meg-magyarázni. *Syn.* wiprawit, wiſlowit. *Usus.* Neňí možna wipowěset *boh.* ňeňí možná wipow'ěsit), gar welice, dici non potest, quantopere: es iſt nicht auszuſprechen, wie ſehr er: nem lehet ki-mondani, melly igen. 3) enumerare, ordine exponere: erzählen, herſagen, hererzählen nach der Reihe: rendre valamit elöszámlálni. *Syn.* wipočitowat, wiprawit. 4) *cum dat. pers.* ňekomu, ňečo: edicere alicui, aliquid: aufkündigen, auffagen, z. B. Miethe: ki-mondani, valamin fel-hagyni, fel-adni, meg-másolni, le-tenni, el-hagyni. *Usus.* Ňekomu

Prá-

Prátelſtwí (Obcowáňí) wipowěsť, renuntiare alicui amicitiam, Jemanden die Freundſchaft aufſagen, valaki barátságán fel-hagyni. Mnozí gemu (mu) Prátelſtwí wipowěděli; mnohi ho ſ Prátelſtwa ſwého wiwreli, witworili, winechali: multi defluxere ex eius amicitia, viele ſeiner Freunde haben ihn verlaſſen, sokan elhatták az ő barátságát. Službu (Urad) wipowěsť, renuntiare officio, den Dienſt (das Amt) aufſagen, tisztit letenni. 5) Někomu z Wlaſt'i (ſ Kragini) wipowěsť, relegare (eiicere) aliquem in exilium, interdicere alicui aquae et igni *Cic. Caes.* Jemanden verbannen, als einen Exulanten ihm das Land verweiſen; ins Exilium jagen: valakit számkivetésbe ki-vetni. Temuto Člowěku ſ Kragini wipowěděli, huic homini aqua et igni interdictum est *Plin.* dieſem Menſchen hat man das Land verwieſen, ez az ember ki-üzetik hazájából számkivetésre. Nech nám z Wlaſt'i wipowědá; nech ſa nám z Kragini wipowí: interdicamur aqua et igni *Brut. in Cic. Ep.* 6) v. wiprawať.

† wipow'ěsíti, wipow'ěsel, wipowím, *fut. imp.* wipow'ěz, et wipow'ěsín: v. wipowěsť.

† Wipowídáňí, n. v. Wipowědáňí.

† wipowídaťi, al, ám, *praes. freq.* v. wipowědať.

* wipožčaní, á, é, *p. c.* v. wezožičaní.

* Wipožčáňí, á, n. v. Wipožičáňí.

† wipožčať, al, ám V. P. *imp.* ag: v. wipožičať.

* Wipožčáwáňí, á, n. v. Wipožičáwaňí.

* wipožičáwať, al, ám, v. wipožičáwať.

wipožičaní, á, é, *p. c.* v. wipogčaní.

Wipožičáňí, á, n. v. Wipogčaňí.

wipožičať, al, ám V. P. *imp.* ag: v. wipogčať. *II. rec.* wipožičať ſa, v. wipogčať ſa.

Wipožičáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipožičáwať, al, ám, *freq.* ex wipožičať. *II. rec.* wipožičáwať ſa, v. wipožičať ſa.

wipracowaní, á, é, *p. c.* v. wirobení.

Wipracowáňí, á, n, v. Wirobeňí.

wipracowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* ug: v. wirobiť.

wipráwaní, á, é, *p. c.* v. wipraweni.

Wipradáňí, á, n. v. Wipraweňí.

wipráwať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wipráť.

wipraweni, á, é, *p. c.* ex wipráť: pernetus, nendo absolutus, a, um: abgeſponnen, aufgeſponnen: fel-fonattatott. 2) nendo pensatus, abgeſponnen, le-fonattatott. 3) nendo absumtus, consumtus: verſponnen, fel-fonattatott, fonással meg-emésztetett. 4) nendo adtritus, aufgeſponnen, wund geſponnen: fonással kidörgöltetett. 5) nendo procuratus (comparatus, obtentus), durch Spinnen erworben, ausgeſponnen: fonással szereszteteti, ki-fonattatott.

Wipraweňí, á, n. absolutio, (terminatio) neturae, das Abſpinnen, Aufſpinnen: fel-fonás. 2) pensatio per neturam, Abſpinnung, le-fonás. 3) absumtio per neturam, Aufſpinnung: fel-fonás, fonással meg-emésztés. 4) adtritio per

netu-

neturam, Aufspinnung, Windspinnung: fonyva-való kidörgölés. 5) comparatio per neturam, Ausspinnung, kifonás, fonással-való, szerzés. 6) finis neturae, Ausspinnung, Aufhörung vom Spinnen: a' fonyásnak meg-szünése.

wipráhaní, á, é, *p. c.* v. wipráhnutí.

Wipráháňí, á, n. v. Wípráhnuťí.

wipráhať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wipráhnúť.

wiprahlí, á, é, *adj.* aridus siccus, torridus, a, um: dürre, trocken: aszszú, száraz, elászott. *Syn.* wiprahnutí, suchí, wisuſení.

Wiprahloſť, i, f. ariditas, siccitas, tis, f. die Dürre, das Dürrewerden: száraszság, fonyadttság, ki-száradás, meg-fonyadás. Suchota, Wisuſeňí.

wiprahnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: arescere, exarescere, emarcescere, siccari, exsiccari: ausdorren, dürre werden: ki-száradni, meg-fonyadni. *Syn.* wiſchnúť, wisuſiť ſa. *Usus.* Rozum mu wiprahel, wiſchel.

† wiprahnúťi, hl, hnu *fut.* idem.

wipráhnúť, hnul (hel), hňem V. P. *imp.* hňi: abiungere, eiungere, iugo exuere (solvere) *equos*: ausspannen, aus dem Joche, z. B. Pferde: kifogni, p. o. a' lovakat, kiszerszámozni. *boh.* wipráhnúťi.

Wiprahnuťí, á, n. v. Wiprahloſť.

wipráhnutí, á, é, *p. c.* eiunctus, abiunctus, iugo solutus (exutus), a, um: ausgespannt, abgespannt: ki-fogatott, kiszerszámoztatott.

Wipráchnuťí, á, n. eiunctio, abiunctio, iugo solutio: Ausspannung, Abspannung: kifogás, ki-szerszámozás.

Wiprachowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiprachowať, howal, hugem, *freq.* ex wipráhnúť.

wipraní, á, é, *p. c.* lotus, elutus, ablutus, a, um: ausgewaschen, durch Waschen gereinigt: mosott, ki-mosatott. 2) verberatus, deverberatus, vehementer verberatus, concussus: derb abgeprügelt, abgezupfft: meg-veretett, paskoltatott, páholtatott. *Syn.* wibití, wipráſení.

Wipráňí, á, n. lotio, elutio, ablutio, nis, f. Auswaschung, mosás, ki-mosás. 2) cessatio a lavando: Auswaschung: meg-mosás, mosásnak meg-szünése. 3) verberatio, deverberatio, concussio: Abprügelung, Abpuffung: meg-verés, paskolás, páholás. *Syn.* Wibiťí, Wipráſeňí.

wipráſení, á, é, *p. c.* depulveratus, pulvere, purgatus, a, um: ausgestäubt, ki-poroltt, ki-poroltatott, porból ki-tisztíttatott. *Syn.* opráſení, ſ Prachu wičiſt'ení. 2) v. wiptaní 2 Nro.

Wipráſeňí, á, n. depulveratio, pulveris, excussio, a pulvere purgatio; das Abstäuben, Ausstäubung, Abstaubung: ki-porolás, ki-poroltatás, porból ki-tisztítás. *Syn.* Opráſeňí, ſ Prachu Wičiſt'eňí. 2) v. Wipráňí 2 Nro.

wipráſiť, il, ím, V. P. *imp.* wipraſ: depulverare pulvere purgare *rem* pulverem excutere *rei*: ausstäuben, abstäuben, vom Staube reinigen: ki-porolni, porból ki-tisztítani, port ki-verni. *Syn.* oprá-

opráſit, ſ prachu wibiť (wičiſť'iť), powipraſowať. 2) v. wiprat 1 Nro. *II. rec.* wipráſit ſa, v. wiſrať ſa. *III. passive*: wipráſiť ſa, pulvere purgari, depulverari, abgeſtaubt werden, ki-poroltatni.

Wipraſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipraſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex wipráſiť. *II. rec.* wipraſowať ſa, *freq.* ex wipráſiť ſa.

wipráť, wiprádel, wipraŠem, V. P. *imp.* wipraŠ, Len: pernere, nendo absolvere, pensum absolvere (terminare): abſpinnen, auffſpinnen, alles ſpinnen, Flachs; felfonni *a' lent*, a' fonást elvégezni. 2) Dlub wipráť: nendo pensare *debitum*, die Schuld abſpinnen, le-fonni (fonással ki-fizetni) az adóságot, 3) nendo absumere (exhaurire): verſpinnen, ausſpinnen: ki-fonni, fonással meg-emészteni. 4) nendo adterere, auffſpinnen, wundſpinnen: fonva ki-dörgölni. 5) nendo procurare (comparare, obtinere, adsequi): durch Spinnen erwerben, ausſpinnen: fonnassal nyerni, ki-keresni, ki-fonni valamit. 6) desinere, ausſpinnen, aufhören zu ſpinnen: meg-szünni fonni.

wiprať, wipral, wiperem, V. P. *imp.* wiper, Sati: lavare, eluere, abluere, *vestes lineas*: auswaſchen, durch Waſchen reinigen: ki (meg) mosni, p. o. a' ruhát. 2) eluere, lavando tollere: auswaſchen, durch Waſchen herausbringen: ki-mosni. 3) desinere lavare, auswaſchen, aufhören zu waſchen: el-végezni a' mosást, meg-szünni mosni. 4) vehementer (bene, serio) verberare, deverberare, concutere: derb abprügeln, abpuffen: jól meg-vonni, meg-páholni, paskolni. *Syn.* wibiť, wipráſiť.

wiprataní, á, é, *p. c.* v. wiklušení per 3 Nros.

Wipratáňí, á, n. v. Wiklužení per 3 Nros.

wipratať, al, ám et cem, V. P. *imp.* tag, v. wiklušiť per 3 Nros.

* **wipratí**, á, é, *p. c.* v. Wipráňí.

* **Wipráti**, á, n. v. Wipráňí.

Wipratowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipratowať, towal, tugem, *freq.* ex wipratať. *Syn.* wiklubzowať.

Wiprawa, i, f. expeditio, ablegatio, nis, f. Abſendung eines Menſchen, valakinek elküldése. *Syn.* Wiſláňí, Wichíſtáňí. 2) armatura (instructio, armatio) militum: Ausrüſtung der Soldaten: a' katonaknak fel-készitése, fegyverkezése. *Syn.* Ozbrogeňí. 3) v. Wibawa. *boh.* Weyprawa.

Wipráwač, a, m. narrator, relator, commemorator, is, m. Erzähler, beszíllö. *Syn.* Wiprawowač, Wiprawowatel.

wipráwaní, á, é, *p. c.* narratus, relatus, commemoratus, expositus, a, um: erzählt, beszéllett, meg (elö) beszéllett, elö-hozatott. *Syn.* howorení, rozpráwaní, wipowedeni, wiprawení, powedaní, prawení.

Wipráwáňí, á, n. narratio, relatio, commemoratio, expositio, nis, f. Erzählung: beszéllés, meg-beszéllés, elöhozás. *Syn.* Howoreňi, Powe-

Digitized by Google

wedáńí, Rozprawenı́, Prawenı́.

wipráwať, al, ám, V. I. *imp.* ag: narrare, referre, commemorare, exponere, *praeterita*: erzählen etwas Vergangenes: beszélleni, el (meg) beszélleni, elő-hozni. *Syn.* howoriť, powedať, prawiť, rozpráwať, wipowedeť, wiprawiť. *Usus.* Ňegáku Wec wipráwiť, aliquid enarrare, etwas erzählen, valamit előbeszélleni. Gestliže tomu tak gest, gak wipráwáſ (powedáſ), tak wſecko ge ſtraťeno, a prehrano: si vera praedicas, actum est: wenn deme also ist, wie du erzählest, so ist alles hin, und verloren: ha igazak, a' mellyeket mondasz, oda vagyunk.

wiprawcow, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wiprawec, wca, m. v. Wipráwač.

wiprawení, á, é, *p. c.* v. wipowedení 1, 2. et 3 Nris. 4) emendatus; reparatus, refectus, a, um: ausgebessert, megigazított, meg-jobbított, meg-jobbíttatott, ki-pótoltatott. 4) expeditus, missus, exmissus, ablegatus: abgefertigt, abgeschickt, geschickt, ausgeschickt, ki (el) küldetett. *Syn.* wiſlaní. 6) solutus, dissolutus, exsolutus, persolutus: entrichtet, gezahlt, kifizettetett. 7) v. wibawení 2 Nro. 8) v. wipráwaní.

Wipraweńí, á, n. v. Wipowedeńí 1, 2. et 3 Nris. 4) emendatio, reparatio, refectio, nis. f. Ausbesserung: megigazítás, meg-jobbítás, kipótólás. *Syn.* Naprawení, Popraweńí. 5) expeditio, missio, exmissio, legatio, ablegatio: Abfertigung, Schickung, Sendung, Abschickung, Absendung: el (ki) küldés, követségben küldés. *Syn.* Wiſláńí. 6) solutio, dissolutio, persolutio, exsolutio: Entrichtung, Bezahlung: meg-fizetés, ki-pótolás. 7) v. Wíbawa. 8) v. Wipráwáńí.

wiprawiť, il, ím, V. P. *imp.* praw: v. wipowedeť 1, 2. et 3 Nris. 4) emandare, repurare, reficere: ausbessern, meg-igazítani, ki-pótolni, meg-jóbbítani. *Syn.* naprawiť poprawiť. 5) na Cestu (do Cesti) wíprawiť: expedire, mittere, exmittere, legare, ablegare (allegare): abfertigen, schicken, oder abschicken, z. B. einen Boten: el (ki) küldeni, küldeni valakit követségbe. *Syn.* wiſlať, wiſtrogiť. 6) Dluhi wíprawiť: solvere, exsolvere, persolvere, dissolvere aes alienum: entrechnen, bezahlen, die Schulden: meg (ki) fizetni, ki-pótolni az ádosságot. *Syn.* wiplaťiť, zaplaťiť. 7) Céru, Ďéwku wiprawiť, v. wibawiť 2 Nro. 8) v. wipráwať. *II. rec.* wiprawiť ſa: decedere, abire, proficisci: abgehen, abreisen: el-költözkedni, elindúlni, el-menni. *Syn.* odiſť, pohnúť ſa. *Usus.* Wiprawiť ſa do Cesti, accingere se itineri, sich reißfertig machen, útra índúlni. 2) Z Dluhow ſa wiprawiť, exire aere alieno; dissolvere nomina: aus den Schulden kommen, meg-szabadúlni (ki-fejtödni) az adósságból.

wíprawńe, *adv.* v. rozpráwńe.

wíprawní, á, é, *adj.* v. rozpráwní.

Wiprawowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiprawowať, wowal, wugem, *freq.*

freq. ex wiprawiť. *II. rec.* wiprawowať ſa, *freq.* ex wiprawiť ſa.

† wipŕázdňení, á, é, *p. c.* v. wipŕázňení.

† wipŕázdňiti, il, ím *fut.* v. wipŕázňiť.

† wipŕazdňowáti, owal, ugi (u), v. wipŕazňowať.

wipŕažení, á, é, *p. c.* v. wiſmažení.

Wipŕažení, á, n. v. Wiſmažení.

wipŕažiť, il, ím, V. P. *imp.* wipŕaž, v. wiſmažiť.

wipŕázňení, á, é, *p. c.* exinanitus, evacuatus, vacuefactus, a, um: ausgeleert: ki-üresitetett, üres. *Syn.* Prepŕázňení, wikluſení. *boh.* wipŕázdňení.

Wipŕázňení, á, n. evacuatio, vacuefactio, exinanitio, nis, f. das Ausleeren, die Ausleerung: ki-üresítés. *Syn.* Prepŕázňení, Wikluſení. *boh.* Wipŕázdňení.

wipŕázňiť, il, ím, V. P. *imp.* zňi: exinanire, evacuare, vacuefacere: ausleeren: ki-üresíteni. *Syn.* prepŕázňiť, powipŕazňowať, wikluſiť. *boh.* wipŕázdňiti.

Wipŕazňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Wipŕazdňowáňí.

wipŕazňowať, nowal, ňugem, *freq.* ex wipŕázňiť. *boh.* wipŕazdňowáti.

Wipŕažowáňí, á, n. v. Wiſmažowáňí.

wipŕažowať, žowal, žugem, V. I. *imp.* žug: v. wiſmažowať.

wipŕchaní, á, é, *p. c.* v. wipachnutí.

Wipŕcháňí, á, n. v. Wipŕchnutí.

wipŕchať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wipŕchnúť. *Prov.* Wipŕchali mu Brka, obereli mu Kridla, v. Kridlo.

Wipŕcháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipŕcháwať, al, ám, *freq.* ex wipŕchať.

wipŕchnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi: excidere, defluere: ausfallen, ki-esni, le-folyni, el (ki) hullani. *Syn.* wipŕſať, powipŕchať.

wipŕchnutí, á, é, *p. c.* deciduus, defluus, a, um: ausfallen, le (el) hulló, ki-hullott, ki-esett, le-follyott. *Syn.* wipŕſaní, powipŕchaní.

Wipŕchnutí, á, n. excisio, nis, f. defluvium, efluvium: Ausfallung, el (ki) hullás, kiesés, le-folyás. *Syn.* Wipŕſáňí, Powipŕcháňí.

Wipŕchowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipŕchowať, chowal, chugem, *freq.* ex wipŕchnúť.

wipŕdaní, á, é, *p. c.* v. wipŕdení.

wipŕdať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wipŕdeť.

wipŕdení, á, é, *p. c.* crepitu ventris ejectus, ebombisatus, a, um: ausgefarzen, ki-fingott. *Syn.* wipŕdnutí.

Wipŕdeňí, á, n. ejectio per bombisationem, ebombisatio, nis, f. Ausfarzung, ki-fingás. *Syn.* Wipŕdnutí.

wipŕdeť, ďel, ďím, V. P. *imp.* wipŕď: crepitu ventris (bombisando) ejicere, ebombisare, pedere (pedo): ausfarzen, ki-fingani. *Syn.* wipŕdnúť.

wipŕdnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi, *de uno actu*; v. wipŕdeť.

wipŕdnutí, á, é, *p. c.* v. wipŕdení.

Wipŕdnutí, á, n. v. Wipŕdeňí.

Wipŕdowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipŕdowať, dowal, dugem, *freq.* ex wipŕdnúť.

wipŕé-

wipréčení, á, é, *p. c.* disputando ereptus, disceptando evictus (obtentus) a, um: ausgeſtritten, abdiſputirt: vetekedéssel meg-nyerett. *Syn.* wipretí. 2) rixando obtentus, abgezankt, ki-pörültt, pörlekedéssel meg-nyerett. *Syn.* wiwaßení.

Wipréčeňí, á, n. ereptio (evictio, adsequutio, obtentio) per disputationem, per disceptationem: Ausſtreitung, Ausdiſputirung: vetekedéssel-való meg-nyerés, el-érés. *Syn.* Wipretí. 2) per rixam obtentio, Abzankung, ki-pörlés, pörlekedéssel-való meg-nyerés. *Syn.* Wiwaßeňí. 3) cessatio a disputatione, Aufhörung von Diſputiren, von Streiten: a' vetekedésnek megszünése.

wipréčit, il, ím, V. P. *imp.* wipreč: disputando eripere, diceptando devincere, obtinere (adsequi): ausſtreiten, abdiſputiren: vetekedéssel megnyerni. *Syn.* wipreť. 2) rixando obtinere, abzanken: pörlekedéssel meg-nyerni, ki-pörüleni. *II. rec.* wipréčit ſa: satis disputare (disceptare), genug ſtreiten, eleget vetekedni, kötekedni. 2) satis rixari, ſich abzanken, ki-pörülni magát, eleget pörülni. *Syn.* wiwaßit ſa. 3) desinere disputare, finem facere controversiae: ausdiſputiren, ausſtreiten, aufhören zu ſtreiten: meg-szünni vetekedni (kötekedni).

wiprechádzať ſa, al ſa, ám ſa, V. P. *imp.* ag ſa: satis deambulare, genug ſpaziren, ſich ausſpaziren: eleget sétálni, kisétálni (ki-járni) magát. *vulg.* wiſpacírowať ſa. 2) desinere exire deambulatum, aufhören zu ſpaziren, meg-szünni sétálni.

wipredaní, á, é, *p. c.* minutatim distractus (venditus), a, um: ſtückweiſe verkauft, ausgehökt: aprodonként el-adattatott.

Wipredáňí, á, n. minutatim facta venditio (distractio), Aushökung, einzelne Verkaufung: aprondonként-való-eladás. v. Predáňí.

wipredať, al, ám, V. P. *imp.* ag: minutatim distrahere (vendere), ſtückweiſe, verkaufen, aushöken: aprodonként el-adni. v. predať.

Wipredáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipredáwať, al, am, *freq* ex wipredať.

wipreſowaní, á, é, *p. c.* prelo expressus, a, um: ausgekeltert, ausgepreſt: ki-présöltetett. 2) cochlea (trochlea) exemtus, apertus: ausgeſchraubt, ki-présültetett. *Syn.* wiſtrofowaní.

Wipreſowáňí, á, n. prelo expressio: Auskelterung, Auspreſſung: ki-présülés. 2) finis expressionis prelaris, Aufhörung von Keltern, présülésnek megszünése, el-végzése. 3) exemtio (solutio) per apertionem trochleae: Ausſchraubung: ki-présülés. *vulg.* Wiſtrofowáňí.

wipreſowať, ſowal, ſugem, V. P. *imp.* ſug: prelo exprimere: auskeltern, durch Keltern erpreſſen, ausſpreſſen, z. B. Oel, ki-présülni. 2) desinere exprimere, *mustum prelo*: aufhören zu keltern, auskeltern: megszünni présülni *p. o.* a' törkölyt. 3) trochlea eximere (solvere, liberare), trochleam aperire: ausſchrauben, ki-présülni. *vulg.* wiſtrofowať.

wipreť,

wipreť, prel, prem, V. P. *imp.* wipri, v, witworiť. 2) v. wipréčiť.

wipretí, á, é, *p. c.* v. witworeni. 2) v. wipréčeni.

Wipretí, á, n. v. Witworeňí. 2. v. Wipréčeňí.

† wipreyſkiti ſe, il ſe, im ſe, *fut. freq.* v. wipríſčiť ſa.

wipréſčeni, á, é, *p. c.* scaturans, scatens, erumpens, tis: hervorquellend: forró, ki-forró, ki-buzogó, ki-folyó. *Syn.* Ťekúci.

Wipríſčeni, á, n. scaturigo, eruptio, nis, f. scatebra, ae, f. die Hervorquellung: forrás, ki-buzogás, ki-forrás, *Syn.* Ťečeňí, Ťek, Tok, Witok. 2) v. Pramen.

wipríſčiť ſa, il ſa, im ſa, V. P. *imp.* ſči ſa: erumpere, scaturire, scatere: hervorquellen, ki-forni, ki-buzogni, ki-folyni. *Syn.* ťecť.

Wipriſčowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipriſčowať ſa, čowal ſa, čugem ſa, *freq.* ex wipríſčiť ſa.

† wipriſkowati ſe, owal ſe, ugi (u) ſe, idem.

wiprobowani, á, é, *p. c.* bene (satis) probatus, exploratus, probatissimus, a, um; genug probirt, verſucht: jól-meg-próbaltatott. *Syn.* ſkuſeni.

Wiprobowáňí, á, n. sufficiens probatio, exploratio: hinlängliche Probirung, Verſuchung: jó meg-próbálás. *Syn.* Skuſeňí.

wiprobowať, bowal, bugem, V. P. *imp.* bug: satis probare, explorare, experiri: genug probiren, verſuchen: eleget (jól) meg-próbálni. *Syn.* ſkuſiť.

Wiproſa, i, f. emendicatum (impetratum) caducum bonum: ausgebetenes Fallgut, ki-kértt (ki-koldúlt) jószág.

wiproſeni, á, é, *p. c.* precibus impetratus, precario obtentus, exoratus, oratus, petitus, a, um: ausgebeten, ki-kértt, kéréssel nyertt. *Syn.* wipitani, wižádani.

Wiproſeňí, á, n. precaria obtentio, exoratio, oratio, rogatio, petitio, nis, f. das Ausbitten, die Ausbittung: ki-kérés, kéréssel (könyörgéssel)-való meg-nyerés. *Syn.* Wipítáňí, Wižádáňí.

wiproſiť, il, im, V. P. *imp.* wiproſ: rogando (orando, petendo, precario) obtinere: erbitten, ausbitten etwas: ki-kérni, könyörgéssel (kéréssel) valamit nyerni, meg-nyerni. *Syn.* wipitať, wižádať, *Usus.* Od tebo Človeka gá to wiproſiť (gebo ſ Proſbú zmakčiť) múſim: mihi hic homo exorandus est, dieſen Menſchen werde ich mit Bitten erweichen, ezt az embert nékem kérnem, 's hozzája igen szépen reménykednem kell. Gá ſem wiproſil, abi to Zlé, a ta Kriwda na ťeba nepriſla: injuriam illam a te abprecatus sum, ich hat aus, damit dir dieſes Unrecht nicht zugefügt werde: én esedeztem, hogy ezen méltatlanság (betsteleńség) néked ne tételnék. Tak ma dlúho proſil a žádal, až wiproſil: usque adeo me rogavit, quoad (donec) perpulit: ſo viel und ſo lang hat er mich gebeten, daß er mich genöthigt, und erbeten hat ſolches zu bewilligen: mind addig kért engem, méglen arra nem kényszerített, még reá-vett.

wiproſitedelni, á, é, *adj.* exorabilis, placabilis, e: erbittlich,

lich, engesztelhető. *Syn.* ktereſa dá uproſić.

Wiproſki, kow, m. *plur.* erogationes, res exoratae (emendicatae): Ausbittung, ausgebetene Sachen: ki-kértt (ki-kóldúltt) dolgok.

Wiproſowáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Wiproſowáńi.

wiproſować, ſowal, ſugem, *freq.* ex wiproſić.

† wiproſowaći, ſowal, ſugi (u), idem.

wiproſt'ení, á, é, *p. c.* directus, rectificatus, a, um: gerade, gerade gemacht: meg-egyenesitett, ki-egyenesittetett. *Syn.* proſt'ení, wirownaní, narownaní.

Wiproſt'eńí, á, n. directio rectificatio, nis, f. das Gerademachen, gerade Stellung: meg-egyenesités, igyenesités. *Syn.* Proſt'eńí, Narownáńí, Wirownáńí.

wiproſt'ić, il, ím, V. P. *imp.* ſt'i: dirigere, rectificare: gerade machen (richten), zurecht machen: meg-egyenesíteni, igyenesíteni. *Syn.* proſt'ić, narownać, wirownać.

Wiproſt'owáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

miproſt'ować, ťowal, ťugem, *freq.* ex wiproſt'ić.

Wiproťiweńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiproťiwić ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* ťiw ſa: satis resistere alicui, ſich genug Jemanden widerſetzen, valakinek eleget ellene állani.

wiprowaženi, á, é, *p. c.* in comitiva (in comitatu) deductus, a, um: begleitet, elkisértetett. *Syn.* odprowaženi, ſprowaženi. *boh.* wiprowoženi. *Usus.* Od weliképo Zaſtupu (od Mnoztwa Ludu) wiprowaženi, bene comitatus, der viele andere mit ſich (in ſeinem Geleite, Gefolge) hat, a' kit sokan kisértenek, kisérnek (kísirnek).

Wiprowaženi, á, n. comitatus, us, m. comitiva, comitatio, prosecutio, nis, f. Begleitung, Gefolg, Geleite: ki-sérés, kiserö sereg. *Syn.* Odprowaženi, Sprowaženi. *boh.* Wiprowoženi.

wiprowažić, il, ím, V. P. *imp.* wiprowaž; ńekoho: comitari, prosequi, deducere aliquem: begleiten, mit einem zugleich gehen, das Geleite geben: kísérni, kisírni, el-kísérni valakit. *Syn.* odprowažić, ſprowažić. *boh.* wiprowoširi.

Wiprowádzáńí, á, n. v. Wiprowáženi.

wiprowádzać, al, ám, V. I. *imp.* ag: *freq.* ex wiprowažić. *boh.* wiprowázeti.

Wiprowadzowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiprowadzować, zowal, zugem, *freq.* ex wiprowádzać.

† wiprowázeti, zel, zím, v. wiprowádzać.

† wiprowoženi, á, é, *p. c.* v. wiprowaženi.

† Wiprowoženi, n. v. Wiprowaženi.

† wiprowoširi, il, ím *fut.* v. wiprowažić.

wiprſani, á, é, *p. c.* v. wiprchnuti.

Wiprſáńí, á, n. v Wiprchnuti.

wiprſać, ſal, ſím, V. P. wiprſ: v. wiprchnúť. *boh.* wiprſeti. 2) desinere pluere, ausregnen, aufhören zu regnen, el-állani esni, nem esni. *Syn.* wiprſać ſa. *Usus.* Uſ wiprſalo (prſać preſtalo), iam pluvia desiit, es hat ſchon aufgehört zu regnen: meg-szünt már esni. *II. rec.* wiprſet ſi.

† wi-

† wiprſeti, el, im *fut.* v. wiptſat. *II. rec.* wiprſet ſe, v. wiprſat ſa.

wiprſkani, á, é, *p. c.* v. wiprſknuti. 2) per excussionem humore privatus, a, um: ausgeſprützt, der Feuchtigkeit beraubt, z. B. die Feder: ki-ütött, nedvességétöl megfosztatott.

Wiprſkáni, á, n. v. Wiprſknuti. 2) excussio humoris, v. g. atramenti e penna: Ausſprützung, z. B. der Feder: ki-ütés, nedvességtöl meg-fosztas.

wiprſkat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wiprſknút. 2) excutere humorem ex aliqua re, privare humore, atramento calamum: ausſprützen, der Feuchtigkeit berauben, z. B. die Feder: ki-ütni, nedvességtöl meg-fosztani, p. o. a' pennát.

Wiprſkáwáni, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiprſkáwat, al, ám, *freq.* ex wiprſkat.

wiprſknút, knul (kel), knem V. P. *imp.* kni: spargere, eiaculari, emittere: ausſprützen, ausſpritzen, herausſprützen, z. B. Waſſer: ki-lönni, *p. o.* a' vizet. *Syn.* wiprſkat.

wiprſknuti, á, é, *p. c.* sparsus, emissus, a, um: ausgeſprützt: ki (el) hintett, ki-fetskendeztetett, ki-lött. *Syn.* wiprſkani.

Wiprſknuti, á, n. sparsio, emissio, eiaculatio, nis, f, Ausſprützung: ki (el) hintés, ki-lövés, ki-fetskendezés. *Syn.* Wiprſkáni.

Wiprſkowáni, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiprſkowat, kowal, kugem, *freq.* ex wiprſknút.

† wipſán, a, o, *part. abs.* v. wipiſani.

† Wipſáni, n. v. Wipiſáni.

† wipſaki, wipſal, wipiſi *fut. imp.* wipiſ: v. wipiſat.

wipſéni, á, é, *p. c.* ex seq.

wipſit ſa, il ſa, im ſa, V. P. *imp.* wipſi ſa: satis lucrari (tiburcinari), genug (viel) ſchweigen: eleget (sokat) kutyálkodni, ebelkedni. 2) desinere tiburcinari, ausſchwelgen, aufhören zu ſchwelgen: végit vetni a' kutyálkodásnak, meg-szünni ebelkedni.

wipſoteni, á, é, *p. c.* adtenautus, enervatus, aerumnis (miseriis) confectus, exhaustus, a, um: ausgemergelt: nyomorusággal (meg-emésztetett, meg-epesztetett. *Syn.* wipſotnéni, wipſotnuti. 2) v. zubožení.

Wipſoteni, á, n. adtenuatio, enervatio i confectio per aerumnas (miserias): Ausmergelung, nyomorusággal-való-meg-emésztés, meg-epesztés. *Syn.* Wipſotnéni, Wipſotnuti. 2) v. Zubožení.

wipſotit, il, im, V. P. *imp.* wipſot: adtenuare, enervare, miseriis aerumnis) conficere: ausmergeln, nyomorusággal meg-emészteni, epeszteni. 2) v. zubožit. *II. passive.* wipſotit ſa; v. wipſotnet.

Wipſotnéni, á, n. v. Wipſoteni.

wipſotnet, net, nim, V. P. *imp.* tni: adtenuari, enervari, miseriis (aerumnis) confici: ausgemergelt werden, nyomorusággal meg-emésztetni, meg-epesztetni.

wipſotnút, tnul (tel), tnem, V. P. *imp.* tni: idem.

wipſotnuti, á, é, *p. c.* v. wipſoteni.

Wipſotnutí, á, n. v. Wipſoťeňí.

* Wipſowáňí, á, n. v. Wipſuťí.

* wipſowať, ſowal, ſugem, V. I. *imp.* ſug: v. wipſuť.

* wipſúť, wipſul, wipſugem, V. P. *imp.* wipſug: v. wihubiť, wikaziť.

* wipſutí, á, é, *p. c.* v. wihubení, wikazení.

* Wipſutí, á, n. v. Wihubeňí, Wikazeňí.

† Wiptáňí, n. v. Wipitowáňí.

† wiptati ſe, al ſe, ám ſe *fut.* v. wipitowať ſa.

† Wiptáwáňí, n. v. Wipitowáňí.

† wiptáwati ſe, al ſe, ám ſe, v. wipitowať ſa.

wipučaňí, á, é, *p. c.* qui (quae, quod) germinavit, pullulavit: ausgeſchlagen, ausgeſproſſen, hervorgeſproſſen: kitsirázott, ki-bimbózott, kitsemetézett. ki-fakadt.

Wipučáňí, á, n. germinatio, pullulatio, propullulatio, nis, f. Ausſprießung, Hervorſprießung, Ausſproſſung, Ausſchlagung: ki-tsirázás, ki-bimbozás, ki-tsemetézés, ki-fakadás.

wipučať, čal, čím V. P. *imp.* wipuč; *de arboribus et fruticibus*, gemmare, gemmascere, germinare, pullulare: ausſchlagen, z. B. Bäume, Weinſtöcke ꝛc, Knoſpe bekommen, auskeimen, ausſprießen, hervorſprießen, auskeimen: kibimbózni, ki-fakadni, kitsemetézni (-zem), ki-tsirázni (zom), fiadzani (-zom), sarjúzni. *Syn.* wipučowať, hore hnať. *Usus.* Uſ Stromi wipučali, iam arbores pullularunt, gemmas produxerunt; die Bäume haben ſchon ausgeſproſſen, immár a' gyümölts fák ki-bimbóztak, ki-fakadttak.

Wipuček, čku, m. surculus, germen novellum, germen: Ausſproßling, tsemete, fiatal veszszõ, új növés, jövés.

wipučení, á, é, *p. c.* v. wihalení, utrčení.

Wipučeňí, á, n. v. Wihaleňí, Utrčeňí.

wipučiť, il, ím, V. P. *imp.* wipuč, Zadek: v. wihaliť, utrčiť, witrčiť.

Wipučowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipučowať, čowal, čugem, *freq.* ex wipučať. Háj od Koreňa wipučuge, pučí, hore žeňe: sylva pullulat a radice, der Wald ſchlägt von der Wurzel aus, újolag sarjúzik a' tövéröl az erdõ.

wipušení, á, é, *p. c.* v. wihnaní.

Wipušeňí, á, n. v. Wihnáňí.

wipušiť, il, ím, V. P. *imp.* wipuš: v. wihnať.

Wipúdzáňí, á, n. v. Wiháňáňí.

wipúdzať, al, ám V. P. *imp.* ag: v. wiháňať.

Wipudzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipudzowať, zowal, zugem, *freq.* ex wipušiť, v. wiháňať.

† wipůgčiti, il, im, *fut.* v. wipogčať.

† wipůgčowati, owal, ugi (u) v. wipogčáwať.

wipukaní, á, é, *p. c.* bene pulsatus (caesus), a, um: gut abgepufft, jól meg-veretett, meg-páholtatott, megpaskoltatott. *Syn.* wibití. 2) excussus, pustulis obductus (inductus), pustulosus *Cels.* pustulatus *Suet. Coel. Aur.* ausgeſchlagen, den Ausſchlag habend, mit Blaſen verſehen, voller

ler Blasen: ki-hányódott, pöfeteges, pöffedékes, bibortsós, fakadékos, keléses, kelésekkel ki-hányattatott. *Syn,* wihádzaní, wirážaní, wirazení, wisipaní.

Wipukáňí, á, n. concusio, seria pulsatio, verberatio: Abpuffung, Abschlagung: megverés, meg-páholás, megpaskolás. *Syn.* Wibiťí. 2) excussio, pustulis obductio (inductio), pustulatio *Coel. Aur.* der Ausschlag, die Ausschlagung, das Blasenbekommen: ki-hányódás, ki-hányás, pöffedék, fakadék, kelés, bibortsó. *Syn.* Wihádzáňí, Wirázáňí, Wiražeňí, Wisipáňí.

wipukať, al, ám, V. P. *imp.* ag: concutere, bene ferire, verberare: gut abpuffen, ausschlagen: jól meg verni, páholni, paskolni. *Syn.* wibiť. *II. rec.* wipukať sa: excuti, pustulis obduci (induci), pustulare *Tertull.* pustulari, et pustulescere *Coel. Aur.* sich ausschlagen, einen Ausschlag bekommen, Blasen (Bläschen) bekommen: ki-hányást (pöffedéket) kapni (nyerni), kihányodni, ki-hányattatni, fakadékokkal, kelésékkel etc. *Syn.* wihádzať (wirážať, wiraziť, wisipať) sa. *Usus.* Wsecek sa na Twári wikupal, wisipal: totus excussus est, sein ganzes Gesicht ist voller Blasen, hat einen Ausschlag bekommen: egészen ki-fakadott az ábrázattya, pöfeteges. 2) v. wipučať.

Wipukáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipukáwať, al, ám, *freq.* ex wipukať. *II. rec.* wipukáwať sa, *freq.* ex wipukať sa.

wipukle, *adv.* prominenter, hervorragend, ki-álló, ki-állva, ki-tetzve. *Syn.* wisedle.

wipuklí, á, é, *adj.* eminens, prominens, protuberans, tis: hervorragend, ki-álló, ki-látszó, ki-tetszö, ki-ülö, kinnülö, tettetes, látszó, fellyülhalladó. *Syn.* wisedlí. *Usus.* Wipuklé Čelo, frons exporrecta, hohe (buckelige, bucklige) Stirn, Stirne: magos (ki-tetszö, horgas) homlok. Wipuklé Oči, oculi prominentes, hervorragende Augen, kinnülö szemek.

Wipuklina, i, f. v. seq.

Wipuklosť, i, f. eminentia, prominentia *Vitruv.* protuberantia, ae, f. Hervorragung, hervorragender Ort: ki-állö, (ki-tetszö) dolog, hely. *Syn.* Wipuklina, Wisedlina, Wisedlosť.

wipuknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, de uno actu: v. wípukať. *II. rec.* wipuknúť sa, v. wipukať sa.

wipuknutí, á, e, *p. c.* v. wipukaní.

Wipuknuťí, á, n. v. Wipukáňí.

Wipukowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipukowať, kowal, kugem V. I. *imp.* kug, *freq.* ex wipuknúť. *II. rec.* wipukowať sa, *freq.* ex wipuknúť sa.

wipúsťaní, á, é, *p. c.* v. wipusťení.

Wipúsťáňí, á, n. v. Wipusťeňí.

wipusťať, al, ám, V. I. *imp.* čag: v. wípusťiť. *boh.* wipúsťeťi. *Usus.* Krawi na Pasu wipúsťať, exmittere vaccas ad pascuum, die Kühe auf die Weide treiben, darauf hüten: a' tehenyeket ki-ereszteni a' legeltetésre, a' mezöre. Wóňu ze seba wipusťať, ex-

exhalare (spirare) fragrantiam, einen Geruch von sich geben, jó illatot botsátani. Dusu wipúsčať, animam agere, exspirare, mori: sterben, den Geist aufgeben, die Seele aushauchen: lelkét ki-adni, meghalni. Stromi pučá, Pupence wipúsčagú, púsčagú, ze seba widáwagú: gemmant (gemmascunt, turgent bulbis) arbores: die Bäume fangen an Knospen zu bekommen, bimbózni kezdenek a' gyümöltsös fák, v. wiražať.

Wipusčáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wipusčáwať, al, ám, *freq.* ex wipúsčať.

wipustaťení, á, é, *p. c.* vastatus, devastatus, a, um: verwüstet, verdorben: el (ki) pusztíttatott.

Wipustaťeňí, á, n. vastatio, devastatio, populatio, depopulatio, nis, f. Verwüstung, Verderbung: el (ki) pusztítás, ki-rablás, dúlás.

wipustaťiť, il, ím V. P. *imp.* wipustať: vastare, devastare populari, depopulari: verwüsten, verderben: el (ki) pusztítatni, dúlni ki-rablani.

Wípustek, tku, m. menianum, proiectum, podium, i, n. exedra, pergula, ecphora, ae, f. proiecta, orum, n. *plur.* der Erker, Ausladung, Hervorragung, in der Baukunst: erkély, elöl-függö nézésre való épületetske. *Syn.* Powlač, Wihlédka. *vulg.* Altána, Kundéla, *boh.* Arkíř, Wikíř, Weypustek. 2) Wípustek na Ščeťe, v. Kolečko 6. Nro.

wipust'ení, á, é, *p. c.* emissus, a, um: ausgelassen, herausgelassen: ki (el) eresztetett, ki-botsáttatott, ki-ejtetett. *boh.* wipusťen. 2) omissus, ausgelassen, weggelassen: el (ki) hagyatott, hagyattatott. *Syn.* winechaní. 3) praeteritus: übergegangen, ausgelassen: el-halgatott, el-halgattatott, el-mulatott, más által el-hagyatott. *Syn.* preiďení.

Wipust'eňí, á, n. emissio, nis, f. Auslassung, Herauslassung: ki-botsátás, ki-eresztés, ki-ejtés. 2) omissio, Weglassung, Auslassung: el-hagyás, el-mulatás, *Syn.* Winecháňí. 3) praeteritio, transitio: Uibergehung, Auslassung: el-halgatás, el-mulatás, el-felejtés, által-menés. *Syn.* Preiďeňí.

† wipúsťeťi, ťel, ťím, v. wipúsčať.

wipust'iť, il, ím V. P. *imp.* wipusť: emittere: auslassen, herauslassen: ki-ereszteni, ki-botsájtani, ki-ejteni. *Usus.* Krw wipust'iť, sanquinem mittere, das Blut auslassen, die Ader eröfnen, zur Ader lassen: vért ereszteni, eret vágni. Smradlawu Wóňu wipusťiť, faetorem emittere, einen Stank (üblen Geruch) auslassen: nagy büdösséget ereszteni. Dusu wipust'iť, exspirare, animam exhalare, den Geist aufgeben, sterben, die Seele aushauchen, lelkét ki-adni, meg-halni. Wčil Dusu wipust'il, nunc exspiravit, eben itzt gab er seinen Geist auf, éppen tsak most szakadtt-ki belöle a' lélek. Žádného Slowa sem z Ust mogich ťažseg newipust'il, nullam vocem difficilius emisi (etuli, protuli), ich ließ aus meinem Munde kein Wort härter aus, egy szót sem ejtettem-ki nehezebben a' számból. 2) omittere *verba*: auslassen, weglassen, z. B. Wörter: el (ki) hagyni,

hagyni, belé hagyni. *Syn.* winechať. 3) praeterire, transire: auslaſſen, übergehen: el-hagyatni, el-felejteni, általmenni, el-múlatni.

wipuſtkowí, á, é, *adj.* Wipuſtkowí Dom, domus praedita podio, Erkerhaus, erkélyes (folyósoval való) ház. *Syn.* powlačowí. *boh.* arkířowí, pawlačkow, wikířowí.

wiputnaní, á, é, *p. c.* compedibus (vinculo pedali) solutus, a, um: losgefeſſelt, losgeknüpft, ausgeknüpft: ki-nyügözött. *Syn.* odputnaní, rozputnaní.

Wiputnáňí, á, n. solutio pedicae equestris (vinculi pedalis), Losfeſſelung der Pferde, Losknüpfung des Fußbandes an den Pferden: ki-nyügözés. *Syn.* Odputnáňí, Rozputnaňí.

wiputnať, al, ám, V. P. *imp.* ag, Koňe: pedica (vinculo pedali, stapede) solvere *equos*: losfeſſeln die Pferde, losknüpfen das Fußband an den Pferden: ki-nyügözni a' lovakat. *Syn.* odputnať, rozputnať.

Wiputnáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiputnáwať, al, ám, *freq.* ex wiputnať.

Wiputowáňí, á, n. finis peregrinationis, Aufhörung von Wandern, oder vom Wallfahrten: a' bútsú járasnak megszünése.

wiputowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug: desinere peregrinari, aufhören zu wandern, oder wallfahrten: megszünni bútsút járni. *Syn.* preſtať putowať.

† Wír, a, m. v. Sowa.

Wír (we Wodě), u, m. vortex, icis, m. der Wirbel des Waſſers, Waſſerwirbel: örvény. *Syn.* Pleſo.

Wíra, i, f. fides, ei, f. der Glaube, in der Theologie: hit. Wíra w Boha, w Kriſta: fides in Deum, in Christum: Glaube an Gott, Chriſtum: Istenben, Krisztusban-való hit. *Prov.* Pre Wíru a Oltár bogowať: pro aris et focis pugnare: um die Religion ſtreiten, a' hitért fegyvert fogni. 2) fiducia Dei, das Vertrauen, die Zuverſicht: bizodalom. *Syn.* Dowernoſť, Dúfanliwoſť. 3) Religio, Religion, Glaube, religyió. Kreſťánſká Wíra, Religio Christiana, chriſtliche Religon, Keresztény hit. 4) symbolum, formula fidei. Glaube, Glaubenslehre, Glaubensbekenntniß: hit-vallás. 5) fides, adhibitio fidei, Glaube, wenn man etwas glaubt: hitel, el-hitel, hit. Kečemu, ňekomu Wíru dať, v. werit. Nad Wíru; wíc, nežli Človek werit može: supra, quam cuique credibile est *Salust.* mehr, als man glauben kann: hihetetlenül, több hogy sem hihesse az ember. 6) v. Wirichodnoſť. 7) fides, creditum, confidentia in sinceritate: Glaube, Credit, z. B. daß man wahr rede: hitel. *Usus.* Wſecka Wíra (Wernoſť) ſa ſtratila; ňikde uſ Wíri neňí: fides iam concidit, es iſt kein Glauben (keine Redlichkeit, keine Treue) mehr vorhanden; ſie iſt ſchon verdorben: minden hitel el-veszett már.

wirábaní, á, é, *p. c.* v. wirobení. *boh.* wiſeláwaní.

Wirábáňí, á, n. v. Wirobeňí, *boh.* Wiſeláwáňí.

wirábať, al, ám, V. I. *imp.* ag:

ag: v. wirobit, *boh.* wiſelá-wati.

wirabowaní, á, é, *p. c.* v. wibrani 4. Nro. 2) v. wikoriſtowaní.

Wirabowáňí, á, n. v. Wibráňí 4. Nro. 2) v. Wikoriſtowáňí.

wirabowat, bowal, bugem, V. P. *imp.* bug: v. wibrat 4. Nro. 2) v. wikoriſtowat.

wirachowaní, á, é, *p. c.* v. wipočtowaní per 4. Nros.

Wirachowáňí, á, n. v. Wipočtowáňí per 3. Nros.

wirachowal, chowal, chugem V. P. *imp.* chug: v. wipočtowat per 5. Nros.

wirackowaní, á, é, *p. c.* v. mrežkowaní 3 Nro.

Wirackowáňí, á, n. v. Mrežka 2 Nro.

wirackowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: Plachtu, Rukawce: v. mrežkowat 3 Nro.

Wiradowáňí, á, n. finis, gaudii, Endigung der Freude, vége az örömnek.

wiradowat ſa, dowal ſa, dugem ſa: V. P. *imp.* dug ſa: desinere laetari, aufhören ſich zu freuen, el-örvendezni, meg-szünni vigadni (örülni). *Usus.* Uſ ſem ſa wiradowal; uſ ge moga Radoſt u Boha: iam laetitiae finem imposui; gaudium meum iam est apud Deum: meine Freude iſt ſchon hin, el-örvendeztem immár; az én örömem már egyedül az Istenben vagyon.

wiráfani, á, é, *p. c. de lino*: pectine capitellis privatus, pectinatus, a, um: ausgeriffelt, geriffelt: ki-gerebenlett, ki (meg) gerebeltetett, ki-gerebelezetett *len.* *Syn.* widrhnutí.

Wiráfáňí, á, n. pectinatio lini, f. Ausriffelung des Flachſes, ki-gerebenlés, ki-gerebelezése a' lennek. *Syn.* Widrhnutí.

wiráfat, al, ám, V. P. *imp.* ag, Len: capitellis privare, pectinare linum: ausriffeln Flachs, ki-kerebelezni a' lent. *Syn.* widrhnút.

Wiráfowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiráfowat, fowal, fugem, *freq.* ex wiráfat.

† wiragdowáňí, n. v. Wichod (Wichožení) na Roňí, na Roči, neb ſ Cesti.

† wiragdowat, owal, ugi (u) *fut.* v. wichoſit (wiſt) na Roňi, na Roči, neb ſ Cesti. *II. rec.* wiragdowat ſe, v. wichoſit ſa na Roňí.

wiramowaní, á, é, *p. c.* ad listam (tendipellium, formam ligneam) adtractus, distentus, extensus, a, um: aufgezogen auf den Rahm, ausgeſpannt: rámara vonyatott (húzatott), ki-feszítetett, fára ütött. naramowaní. 2) ex lista (tendipellio) detractus, deceptus, solutus, a, um: ausgeſpannt, abgeſpannt aus dem Rahme: a' rámról levonyatott, le-húzatott, le-fejtett, le-vett, le-szedett. *Syn.* wipati. 2) *boh.* v. wiklušení per 3 Nros.

Wiramowáňí, á, n. ad listam (tendipellium, formam quampiam) adtractio, distentio, extentio: Aufziehung auf den Rahm, Aufſpannung: rámára vonyás (húzás) fára ütés. *Syn.* Naramowáňí, Wipatí. 2) ex lista (tendipellio) detractio, deceptio, solutio: Ausſpannung, Abſpannung aus dem Rahme: a' rámáról levonás, le-húzás, le-fejtés, le-vétel, le-szedés. *Syn.*

Wi-

Wipaťí. 3) *boh.* v. Wikluďeňí per 3 Nros.

wiramomať, mowal, mugem, V. P. *imp.* mug, Čizmi, Rožku: ad listam (tendipellium vel formam quampiam ligneam) adtrahere. extendere, distendere, distentare: auf den Rahm aufziehen, ausspannen: rámara húzni, fára ütni, a' tsismát, bört. *Syn.* Na Rám (na Drewo) nabiť, naťáhnúť, wipať, naramowať. 2) ex lista (tendipellio) detrahere, decipere, solvere: ausspannen, abspannen aus dem Rahme: a' rámáról levenni, le-szedni, le-vonni. le-húzni, le-fejteni *Syn.* wipať. 3) *boh.* v. wikluďiť per 3 Nros.

wiráňaní, á, é, *p. c.* v. wibití.

Wiráňáňí, á, n. v. Wibiťí.

wiráňať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wibiť (wibigem.) *Usus.* Wiráňám ťa, že ťi doſť buďe.

wirancowaní, a, é, *p. c.* v. zberaní 2 Nro.

Wirancowáňí, á, n. v. Zberáňí 2 Nro.

wirancowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug, v. zberať 2 Nro.

* wiraſplowaní, á, é, *p. c.* v. wipilení.

* Wiraſplowáňí, á, n. v. Wipileňí.

* wiraſplowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug, v. wipiliť.

* wiraſť, ſtol, ſt'em, V. P. *imp.* wiraſt'i, v. wiroſť.

* wiraſtlí, á, é, *adj.* v. wiroſtlí.

* Wiraſtlina, i, f. v. Wiroſtlina.

* wiraſtnúť, ſtnul (ſtol) ſt'em V. P. *imp.* ſtňi, v. wiroſtnúť.

* wiraſtnutí, á, é, *p. c.* v. wiroſtnutí.

* Wiraſtnuťí, á, n. v. Wiroſtnúťi.

wirátaní, a, é, *p. c.* v. wičítaní, wipočtowaní per 4 Nros.

Wirátáňí, á, n. v. Wičítáňí, Wipočtowáňí per 3 Nros.

wirátať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wičítať, wipočtowať per 5 Nros.

wirážaní, á, é, *p. c.* excussus, elisus, a, um: ausgeschlagen, herausgeschlagen: ki-ütött. *Syn.* wirazení, powirážaní, powiražowaní. 2) erumpens, apparens, tis: ausschlagen, hervorgebrochen: ki-rohantt, ki-omlott, ki-ütött, ki-jött, meg-jelentt, magát ki-adó. *Syn.* priſlí, ukazugicí ſa. 3) distractus, exhilaratus, delectatus, oblectatus: ergötzt, erfreut: meg-vidámultt, gyönyörködtetett, vidámittatott, vigasztaltatott. *Syn.* obweſelowani, rozweſelowaní. 4) expressus, signatus: ausgeprägt, ausgeschlagen: meg-béllegeztetett, meg-jegyeztetett, ki-nyomatott, ki-ütött. *Syn.* wibití. 5) discusus, depulsus, dissipatus: vertrieben, széllyel veretett, el-széllyesztetett, el-hányatott, el-kergettetetett, el-üzettetett. *Syn.* odháňaní, rozháňaní. 6) pulsando apertus, excussus, eiectus: ausgeschlagen, durch Schlagen geöffnet: sarkából ki-vetett, ki-ütött, ütéssel (veréssel) ki-nyittatott. *Syn.* wihoďení, wiwážení. 7) aversus, reiectus, repudiatus, negatus, denegatus: ausgeschlagen, abgeschlagen, weggeschlagen, nicht angenommen: meg-vetetett. nem engedtetett. 8) aversus, de-

declinatus; parirt, ausparirt: el-mellőzött, el-fordíttatott. *vulg.* patirowaní. 9) deductus, detractus, subtractus, subputatus: abgezogen, weggenommen, abgerechnet: le-húzott, le-húzattatott, ki-vett. *Syn.* porazení, witáhnutí. 10) v. wipukaní 3 Nro. 11) v. wirogení 2 Nro.

Wirážáňi, á, n. excussio, elisio, nis, f. Ausſchlagung, Herausſchlagung: ki-ütés. *Syn.* Wirazeňí, Powirážáňí, Powirazowáňí. *boh.* Wiražeňí. 2) eruptio, apparitio: Ausſchlagung, Hervorbrechung: kirohanás, ki-omlás, ki-ütés, ki-jövés, meg-jelenés, közelgetés, maga ki-adása. *Syn.* Prichádzáňí, Pristupowáňí, Ukazowáňí, Ukázáňí. 3) delectatio, oblectatio, distractio, exhilaratio, f. Ergötzung, Erfreuung: gyönyörűség, gyönyörködtetetés, vidamítás, vigasztalás. *Syn.* Obweſelowáňí, Rozweſelowáňí. 4) signatio, expressio, signando facta: Ausprägung, bélyegezés, ki-nyomás, ki-verés, ki-ütés, jegynek (bélyegnek) ki-nyomása. *Syn.* Wibití. 5) discusio, depulsio, dissipatio: Vertreibung, széllyel verés, el-széllyesztés, el-hányás, el-üzés, elkergetés. *Syn.* Odhánáňí, Rozháňáňí. 6) pulsando apertio, excussio, eiectio: Ausſchlagung, Oeffnung durch Schlagen: sarkából ki-vetés, ki-ütés, ki-verés, veréssel (ütéssel) ki-nyitás. 7) excessio, superatio, excessus, us, m. Uebertreffung, fellyül (meg) halladás. *Syn.* Prewíſeňí, Prewiſowáňí. 8) eminentia, prominentia: Hervorragung, ki-tetszés, ki-állás. *boh.* Wiſkitáňí, Wiſkitnutí. 9) adventus in hominum conſpectum, Erſcheinung unter den Leuten, emberek eleibe (közé) menetel, jövés. *Syn.* Predſtupeňí, Ukázáňí. *boh.* Wiſkitáňí, Wiſkitnutí. 10) eventus, casus: der Ausgang, Ablauf: meg-esés, ki-menetel, következendő vég, történet. *Syn.* Prihoda, Prihoſeňí. 11) aversio, reiectio, repudiatio, negatio, denegatio, repulsa: Abſchlagung, Verwerfung, abſchlägige Antwort: meg-vetés, el-hagyás, nem engedés. *Syn.* Odhadzowáňí, Zapowrhnutí. 13) ictus, aversio, declinatio: Ausparirung, Parirung: el-mellőzés, el-fordítás, ki-ütés, el-ütés. *vulg.* Patrowáňí. 13) subputatio, deductio, detractio, subtractio: Abziehung, Abrechnung, das Abziehen, der Abzug, z. B. von der Summe: ki-húzás, ki-vévés. *Syn.* Porazeňí, Witáhnutí. 14) v. Wipukáňí 2 Nro. 15) v. Wirogeňí 2 Nro.

wirážať, al, ám, V. P. *imp.* žag: excutere, elidere: ausſchlagen, herausſchlagen, z. B. ein Auge: ki-ütni. *Syn.* wirazit, powirážať, powirázowať, wihodit. *boh.* wiráženi. *Usus.* Gármo wirážať, exuere (excutere) iugum: se iugo exuere *Liv.* des Jochs ſich entſchütten, magát valaki birtoka alól ki-ütni. 2) erumpere, apparere: ausſchlagen, hervorbrechen, zum Vorſcheine kommen, z. B. die Krankheit, Knospen, Kälte ꝛc. kiütni, ki-rohanni, ki-omlani, ki-adni magát, kijönni, meg-jelenni, közelgetni, el-közelgetni. *Syn.* prichádzať, pristupowať, ukazowať

zowat (ukázat) sa. *Usus.* Zima wirážá, hyems erumpit, apparet: die Kälte schlagt aus, a' tél ki-adgya magát. Pupence wirażat, pusťat: gemmare, gemmascere: Knospen bekommen, bimbózni. Pupence wirážagú, gemmae erumpunt, Knospen schlagen aus, a' bimbók ki-jönnek. 3) delectare, oblectare, distrahere, exhilarare: erfreuen, ergötzen: gyönyörködtetni, vidamitani, meg-vigasztalni. *Syn.* obweselowat, rozweselowat. *Usus.* Mňa wíc wirážá, a obweseluge Přátelstwí, nežli Peňáze: amicitia, quam pecunia, delector magis: ein guter Freund erfreuet mich mehr, als groser Reichthum: inkább szeretem (kedvellem) a' barátságot, mint sem a' pénzt. 4) exprimere (signando), signare: ausprägen, durch Prägen ausdrücken: béllyegezni, kinyomni, ki-verni, ki-ütni a' béllyeget. *Syn.* wibiť. 5) discutere, defellere, dissipare: vertreiben, széllyel verni, el-üzni, el-kergetni. *Syn.* rozhánat, odhánat. *Usus.* Noc, Tmu, Zimnicu, smutné Mislenki wirážat, odhánat: caliginem, tenebras, febrim, tristes cogitationes discutere (depellere, dissipare): die Nacht, die Finstern, das Fieber, traurige Gedanken vertreiben: a' setétséget, homályt, hideglelést, szomorúságot el-üzni. Bolesť, Tažkosť, Žalosť, Strach wirážat; abstergere aegritudinem, molestias, moerorem, metum, das Leid (die Schmerzen), den Unmuth, Verdruß, und Sorge oder Furcht vertreiben: a' nyomorúságot, bút, 's bánatot, félelmet valamivel el-felejteni; magától el-üzni. 6) Dwere: excutere, pulsando aperire, ejicere: ausschlagen, durch Schlagen öffnen: sarkából kivetni, ki-ütni, ki-verni, veréssel (ütéssel) meg (ki) nyitni az ajtót. *Syn.* wihodiť, wiwážiť. 7) Mitu: excedere, superare *mensuram*: übertreffen, z. B. die Maaß; meg (fellyül) halladni *a' mértéket. Syn.* przewisiť. 8) exstare, eminere, prominere: hervorragen: ki-állani, ki-tetszeni. *Syn.* wisiť, wistáwat. *boh.* wiskitnúti se, wiskitat se. 9) conspici, in conspectum hominum venire; sich blicken (sehen) lassen, zum Vorscheine kommen: emberek közé jönni, menni, meg-jelenni, megmutatni magát. *Syn.* przedstúpiť, ukázat sa. *boh.* wiskitati se, wiskitnúti se. 10) evenire, cedere: ablaufen, Ausgang haben: történni, meg-történni, meg-esni. *Syn.* stáwat sa, přihadzowat sa, přihodiť sa. 11) avertere, rejicere, repudiare, negare, denegare: wegschlagen, ausschlagen, nicht annehmen wollen, abschlagen: meg-vetni, valamin ki-adni, nem engedni. *Syn* odhadzowat, zapowrhowat, zapowrhnút, neprigat. 12) ictum avertere, declinare: pariren, ausspariren, z. B. durch Wendung des Leibes: el-mellőzni, el-forditani. *vulg.* parirowat. 13) deducere de summa, detrahere, subtrahere, subputare: abziehen, wegnehmen von der Summe: ki-húzni, kivenni. *Syn.* porazit, wikáhnút. 14) v. wirogit sa. 2. Nro. *II. rec.* wirážat sa: erumpere, apparere: ausschlagen, hervorbrechen, zum Vorscheine kommen: ki-jönni, ki-menni,

ki-

ki-ütni, ki-rohanni, meg-jelenni. *Syn.* wirážať ſa, ukazowat ſa, wirazit, wirogit ſa. 2) v. wipukať ſa. 1. Nro. 3) se delectare (oblectare, distrahere, exhilarare), delectari, oblectari: ſich ergötzen (erfreuen): gyönyörködtetni magat. *Syn.* powirážať ſa, powirazowať ſa.

Wiražek, žku, m. superpondium, momentum, i, n. Ausſchlag bei der Wage (des Gewichts): font felett való mérték, mérték felett-való. 2) far, farris, n *Plin. H. N. plur.* farra *Virg.* far subtile *Cato.* flos farinae, farina primaria: das Kernmehl, Vorſchußmehl: eleje (lángja) a' lisztnek, liszt láng. *Syn.* wiražkowá Múka, *boh.* Weyražek.

wirazení, á, é, *p. c.* v. wirážaní per 11. Nros. *boh.* wiražení.

Wirazeňí, á, n. v. Wirážáňí per 15. Nros, *boh.* Wiražení.

† **wiražení**, á, é, *p. c.* v. wirazení.

† **Wiražeňí**, n. v. Wirážeňí.

† **wirážeti**, žel, žím, v. wirážať.

wirazit, il, ím, V. P. *imp.* wiraz, v. wirážať per 14. Nros. *Usus. ad 1mum.* Niečo nekomu z hlawi wirazit, eripere alicui rem; facere, ut rem obliviscatur (omittat): aus dem Kopfe bringen, fejéből ki-verni. Nemožem ſi to z hlawi wirazit: nemože mi to wiſt' z hlawi: non possum oblivisci. Wiraz ſi to z hlawi, gako hrích ſmrtelní. Z Ruki Meč, Palicu wirazit: excutere e manu ensem; baculum: das Schwerdt, den Stock aus den Händen abſchlagen: kardot, páltzát ki-ütni a' kézből. *Ad 13um.* Dluh desatzlatowi wirazit, 10 Rhflorenorum debitum subputare (detrahere), die Schuld von zehn Gulden abrechnen, tiz forinti adósságot ki (le) húzni. *II. rec.* wirazit ſa, v. wirážať ſa.

Wiražka, i, f. pausa, ae, f. respirium, suspirium: Pauſe, meg-szünés, nyugvás, lélekzet vévés, píhegés. *Syn.* Preſtáňí.

wiražkowí, á, é, *adj.* e flore farinae, farraceus, vel farracius, a, um: *Varr.* aus dem Kernmehle: liszt-lángból való. *boh.* wezražkowí. *Usus.* Wiražkowá Múka, v. Wiražek.

Wirazowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wirazowať, žowal, žugem, *freq.* ex wirážať.

Wirceburek, rku, m. Meſto w ňemeckeg Říſi: Herbipolis, is, ſ. Wurceburgum, i, n. Würzburg, eine Stadt: Virtzburg Németh-Országi város. 2) Biſkupſtwo Wirceburſké: Episcopatus Herbipolitanus (Würceburgensis): Würzburg, Biſthum: Virtzeburgi Püspökség.

wirečení, á, é, *p. c.* v. wirecknutí per 3. Nros. *Usus. ad 1mum.* Wec rozlučnými Slowi wirecená, wiprawená: res alio, atque alio elata verbo: mit verſchiedenen Worten ausgedrückte Sache, külömbféle szokkal magyaráztatott dolog.

Wirečeňí, á, n. v. Wirecknutí per 3. Nros.

wirečne *adv.* facunde, diserte, eloquenter: beredt, mit Beredtſamkeit: ékes szóllással, ékessen szóllva. *Syn.* rozpráwňe, rečňe, wímluwňe.

wirečení, á, é, *adj.* eloquens, tis; disertus, facundus, a, um: beredt, beredtſam: ékessen szóllo. *Syn.* rozpráwní, reční,

rečni, wímluwní. *boh.* wezřečni. *Usus.* Člowek wířečni, homo aptus verbis, ein beredtſamer Menſch, ékessen szólló (beszélló) ember.

† wířeční, á, é, *adj.* idem.

Wířečnoſť, i, f. eloquentia, facundia, ae, f. Beredtſamkeit, ékessen szóllas. *Syn.* Rozprávnoſť, Wímluwnoſť. *boh.* Weyřečnoſť. *Usus.* Řečnická (Razatela) Wířečnoſť, vis et facultas oratoris, die Wohlredenheit eines Redners, az orátornak (prédikállónak) ékessen szóllása.

† Wířečnoſť, i, f. idem.

wireť, wirekel, wirečem, V. P. *imp.* wireč, v. wirekнúť per 3. Nros. *boh.* wiřiči.

* wirečtowaní, á, é, *p. c.* v. wirékaní.

* Wirečtowáňí, á, n. v. Wirékáňí.

* wirečtowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug, v. wirékať.

wirčeňí, á, é, *p. c.* v. rčeňí.

Wirčeňí, á, n. v. Rčeňí.

wirčiť, il, im, V. P. *imp.* wirč, v. rčiť. *II. rec.* wirčiť ſa, v. rčiť ſa.

Wírek, u, m. effatum, dictum, apophtegma, tis, n. sententia: Ausſpruch, Spruch, z. B. eines Weiſen, weiſer Gedanke: mondás, bölcsek mondása. Stobegowé Wírekí, sententiae stobaei. 2) responsum, decisum: decisio, *oraculi Juristarum*: Ausſpruch, Antwort, z. B. der Orakel, Juriſten: válasz, felelet, törvénytudók' végzése. 3) sententia, decretum, deliberatum, deliberatio, determinatio: Ausſpruch, Meinungsſpruch, oder Urtheilsſpruch, z. B. von Richtern, und andern Perſonen: végzés, elvégezes, el-igazítás, itélet. *Usus.* Wirek učiňiť, sententiam ferre (pronuntiare), Ausſpruch thun, az itéletet (a' végzést) ki-mondani.

Wírek, rku, m. lectica, ex asseribus impolitis, irregularibus facta: von ungehobelten Brettern zuſammengeſchlagenes Bett, gyalúlatlan deszkából tsináltt ágy, nyoszolya.

wirékaní, á, é, *p. c.* recitatus, a, um: hergeſagt, el-mondatott, el-olvastatott. *vulg.* wirečtowaní. *boh.* wiřikaní.

Wirékáňí, á, n. recitatio, nis, f. Herſagung, el-mondás, el-olvasás. *vulg.* Wirečtowáňí. *boh.* Wiřikáňí.

wirékať, al, ám, V. I. *imp.* ag: recitare, herſagen, el-mondani, el-olvasni. *vulg.* wirečtowať. *boh.* wiřikati.

Wirekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wirekáwať, al, ám, *freq.* ex wirékať.

wireknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kni: pronuntiare, enuntiare, proferre, efferre, dicere, edicere, eloqui, exprimere (verbis), promere, effari: ausſprechen, ſagen, herſagen, herausſagen, z. B. Worte ꝛc, mit Worten ausdrücken: ki-mondani, ki-ejteni, kimeg-beszélleni, meg-mondani, ki-fejezni, ki-magyarázni. *Syn.* wihowořiť, wímluwiť, wipowěděť, wireť. *boh.* wiřknúti, wiřici, wiříct. *Usus.* Ortel wireknúť, edicere (pronuntiare) sententiam, ein Urtheil ausſprechen, ki-mondani a' szententziát, a' törvény végzést. Wireknúť ſa nemóže, gak welice: non dici potest (non dicere possum), quantopere: es iſt nicht auszuſprechen (ich kanns nicht ausſprechen), wie

ſehr

sehr: nem lehet ki-magyarázni (nem mondhatom ki), melly nagyon. Abich ſ'ćaſliwe wireklá, ut feliciter enuntiem; quod felix, faustum, fortunatumque sit: um es glücklich auszusprechen, hogy szerentséssen ki-mondgyam. 2) pronuntiare, proferre, indicare, publicare, propalare: anzeigen, aussagen: ki-mondani, ki-hirdetni. *Syn.* wigewiť, wipowedeť. 3) fateri, confiteri, profiteri: aussagen, aussprechen, bekennen: meg-vallani, meg-mondani. *Syn.* uznať, wiznať, wiznáwať. *Usus.* Gak Swedek wireknúť, pro testimonio dicere, fateri: als Zeuge aussagen, bezeugen, bekennen: bizonyságot tenni, vallani.

wireknutí, á, é, *p. c.* pronuntiatus, enuntiatus, elatus, prolatus, dictus, edictus, expressus, a, um: ausgesprochen, hergesagt, mit Worten ausgedrückt: ki-mondatott, ki-ejtetett, ki-beszéllett, meg-mondatott, ki-fejeztetett, ki-magyaráztatott. *Syn.* wirečení, wipowedení. 2) pronuntiatus, indicatus, publicatus, propalatus: angezeigt, ausgesagt: ki-jelentetett, ki-mondatott, ki-hirdettetett. *Syn.* wigewení, wipowedení. 3) pro testimonio dictus, editus, recognitus: ausgesagt, bekannt: vallott, ki-mondatott, meg-ismértetett. *Syn.* uznaní, wiznaní.

Wireknutí, á, n. pronuntiatio, enuntiatio, elatio, prolatio, dictio, edictio, elocutio, expressio, nis, f. das Aussprechen, die Aussprechung, z. B. eines Worts: ki-mondás, ki-ejtés, ki-beszéllés, meg-mondás, ki-fejezés, ki (meg) magyarázás, ki-fejtés. *Syn.* Wirečeňí, Wipowedeňí. 2) pronuntiatio, indicatio, publicatio, propalatio: Anzeigung, Aussagung: ki-mondás, ki-beszéllés, ki-hirdetés. *Syn.* Wigeweňí, Wipowedeňí. 3) fassio, confessio, professio, attestatio, testimonium: Aussagung, Bekennung, Bekenntniß, Zeugniß, Bezeugung: vallás (bizonyság) tétel, vallás, meg-vallás.

Wiremenáreňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wirêmenáriť, il, ím V. P. *imp.* nar: desinere agere scyathomum, aufhören ein Riemer zu seyn, nem üzni a' szíjjártó mesterséget, meg-szünni a' szíjjártóságtól. Uſ wiremenaril, iam desiit esse scyathomus, er hat schon aufgehört ein Riemer zu seyn, meg-szüntt mar a' szíjjártóságtól.

wiremeňowaní, á, é, *p. c.* loro caesus, a, um: mit dem Riemen geschlagen, abgeschlagen, abgehaut: szíjjal meg-veretett, meg-szíjjasztatott.

Wiremeňowáňí, á, n. loro caesio, das Schlagen mit dem Riemen: szíjjal való meg-verés, meg-szíjjazás.

wiremeňowať, ňowal, nugem, V. P. *imp.* ňug: loro caedere, mit dem Riemen schlagen, abschlagen, abhauen: szíjjal meg-verni, meg-szíjjazni valakit. *Syn.* Remeňem wibiť.

Wireweňí, á, n. multi caloris praestatio (conciliatio), Gewährung der Wärme, sok melegnek adása.

wirewiť, il, ím, V. P. *imp.* wirew: multum calorem praebere (adferre, dare, tribuere): viel Wärme gewähren, sok meleget adni.

wirewní, á, é, *adj.* calidus, mul-

multum calorem praebens (adferens, dans, praestans): viel Wärme gewährend, sok meleget adó. *Syn.* teplí. *boh.* weyrewní.

† wiřewní, á, é, *adj.* idem.

Wiřewnoſt, i, f. calor, ardor, is, m. aestus, us, m. die Wärme z. B. des Ofens: melegség, forróság. *Syn.* Horúčoſt. Teploſt Rachel, neb Peci. *boh.* Weyřewnoſt.

† Wiřewnoſt, i, f. idem.

Wiřewowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiřewowat, wowal, wugem, *freq.* ex wiřewiť.

Wiřez, u, m. exsectio, nis, f. exsectura, ae, f. Ausſchnitt, Ausſchneidung: ki-metélék, ki-metszés. *Syn.* Wiřezek. 2) venditio mercis per partes: Ausſchnitt, einzelner Verkauf: a' portékának részenként, (egyenkent) való el-adása, ki-metélése. *Syn.* Wiřezáňí, Wipredáňí.

Wiřezanec, nce, m. v. Miſkowanec.

wiřezaní, á, é, *p. c.* excisus, exscissus, exsectus, a, um: ausgeſchnitten, herausgeſchnitten: ki-metszettetett, ki-metszetett, ki-metéltetett, kivágattatott. 2) recisus, resectus, praecisus, amputatus, putatus: beſchnitten, ausgeſchnitten, herausgeſchnitten: el-metszett, el-vágott, megnyesett. 3) excisus, scindendo (secando) confectus (consumtus, vacuefactus): verſchnitten, ganz geſchnitten, durch Schneiden alle gemacht: egészszen ki (el) metéltetett, vagdáltatott. 4) scindendo destructus, conscissus, seccando corruptus: verſchnitten, durch Schneiden verdorben: metszéssel meg-rontatott, elmetéltetett. *Syn.* porezaní. 5) v. wimiſkowaní. 6) secando formatus, eformatus, excisus, exsculptus, caelatus: ausgeſchnitten, ausgehauet mit dem Meißel, durch Schneiden gemacht oder gebildet, ausgegeſchnitzt, ausgeſtochen: ki-metszett, ki-faragtatott, faragással ki-tsináltatott. *boh.* wiriti. 7) scindendo (secando) variatus, excissus, excisus: ausgeſchnitten, durch Schneiden bunt gemacht, z. B. Bild: ki-metszett, faragással külömböztetett, tarkáztatott. 8) exscissus, scindendo (secando) sinuatus: durch Schneiden gekrümmt, ausgeſchnitten: metszéssel kehelessé (öblössé) tétetett, öblös formára ki-metszetett. 9) excisus, excavatus, caelatus, scalptus, sculptus: ausgeſchnitten, durch Schneiden hohl gemacht, ausgeſtochen mit dem Grabſtichel: kimetszett, ki-vájatott, ki-vésetett. *boh.* wiriti. 10) singulatim (singillatim) venditus: einzeln (Stück für Stück, einzelner Weiſe) verkauft: egyenkéntt el-adatott, ki-metéltetett. *Syn.* wipredaní.

Wiřezáňí, á, n. excisio, exscissio, exsectio, nis, f. Ausſchneidung, Herausſchneidung: ki-metélés, ki-metszés, kivágás. 2) recisio, resectio, praecisio, putatio, amputatio: Beſchneidung, Ausſchneidung der Haare, Bäume: el-metszés, el-vágás, meg-nyesés, irtás. 3) excisio, conscissio, confectio (consumtio) per scissionem: Verſchneidung, Allemachung durch Schneiden: egészszen való ki (el) metélés, darabokra vagdalás. 4) corruptio (destructio) per scissionem: Verſchneidung,

Ver-

Verderbung durch Schneiden: metszéssel meg-rontás. 5) v. Wimiſkowáni, Wikleſt'eňi. 6) formatio, per scissionem, excisio, exsectio, exscissio, exsculptio, caelatio. Aushauung mit dem Meißel, Ausſchneidung, Bildung, oder Machung durch Schneiden, Ausſchnitzung, Ausſtechung: ki-metszés, ki-faragás. *boh.* Wiriki. 7) variatio per excisionem, excisio: Ausſchneidung, Buntmachung durch Schneidung: ki-metszés, faragással (metszés) által külömböztetés, tarkázás. 8) sinuatio per scissionem, exscisio; Ausſchneidung, Krümmung durch Schneiden: öblös formára ki-metzés, metszéssel kebelessé (öblössé) tétel. 9) excisio, excavatio, caelatio, scalptura, sculptura: Ausſtechung mit dem Grabſtichel, Hohlmachung: ki-faragás, ki-metszés, ki-vésés, ki-vájás. *boh.* Wiriki. 10) v. Wirez 2 Nro. 11) v. Wiſlahání.

wiezať, zal, žem V. P. *imp.* wirež: exscindere, excidere, exsecare: ausſchneiden, herausſchneiden etwas, z. B. die Zunge: ki-metszeni, ki-metélni, kivágni. *Syn.* powirezowať. *boh.* wiřezati. 2) resecare, recidere, praesecare, amputare, putare: ausſchneiden, beſchneiden, z. B. Haare: el-metszeni, el-vágni, meg-nyesni, nyesni, irtani, *Usus.* Stromi wirezať, putare arbores, beſchneiden die Bäume, megnyesni a' fát. 3) excidere, vacuefacere (conficere, consumere) scindendo, secando: ausſchneiden, durch Schneiden alle machen, verſchneiden, ganz ſchneiden: egészszen ki-(el) metszeni, fel-metélni. 4) corrumpere (destruere) scindendo, secando: durch Schneiden verderben, verſchneiden: metszéssel meg-rontani, el-metszeni, el-metélni. 5) v. wimiſkowať. 6) secando formare, excidere, exsculpere, caelare, scalpere: ausſchneiden in harter Materie, aushauen mit dem Meißel, durch Schneiden machen, oder bilden, z. B. Früchte, Männer ꝛc. ausſchnitzen, ausſtechen mit dem Grabſtichel: ki-metszeni, metszéssel valamit ki-ábrázolni, kifaragni. *boh.* etiam Wiriti. *Usus.* Obraz na Měsi wirezať, incidere in aes (in aere) iconem, ein Kupfer ausſtechen, képet rézbe (értzbe, kőbe, fába) faragni, metszeni, kimetszeni. 7) exscindere, scindendo (secando) variare: ausſchneiden, durch Schneiden bunt machen z. B. Papier: ki-metszeni, ki-metélni, metszés- külömböztetni, váltóztatni. 8) exscindere, scindendo (secando) sinuare, ex secare: ausſchneiden, durch Schneiden krümmen: öblös formán kimetszeni. 9) excidere, secando cavare, caelare, scalpere, sculpere: ausſchneiden, durch Schneiden hohl machen, ausſtechen mit dem Grabſtichel: kivésni, ki-vájni, ki-metszeni. *boh.* wiriti. 10) singillatim vendere, einzeln verkaufen, verſchneiden: egyenként el-adni, ki-metszeni. *Syn.* wipredať. 11) *cum dat. pers.* ńekomu, v. wiſlahať ńekoho. *Usus.* Dobre mu wirež, probe illum caedas, haue ihn brav ab: jól vágdd-fel ötet.

† wiřezati, wiřezal, wiřezám, wiřeži *fut.* idem per 5. Nros.

Wirezawač, a, m. excissor, excisor, is, m. Ausſchneider, Aus-

Ausſchnitzer: ki-metszö, ki-vágó, ki-metélö. *Syn.* Wirezník. 2) v. Rozbár.

wirezáwani, á, é, *p. c.* v. wirezani.

Wirezáwáňí, á, n. v. Wirezáňí.

wirezáwať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wirezať. *Syn.* powirezáwať.

Wirezbáreňí, á, n. cessatio a sculptura (scalptura), Aufhörung von Bildhauerei, megszünés a' kép-faragástól.

wirezbáriť, il, ím, V. P. *imp.* bar: desinere agere sculptorem, aufhören ein Bildhauer zu ſeyn: abba hagyni a' kép-faragást.

Wirezek, zku, m, *dem.* ex Wirez.

Wirezník, a, m. v. Wirezawač.

wirezowaní, á, é, *p. c.* v. wirezaní.

Wirezowáňí, á, n. v. Wirezáňí.

wirezowať, zowal, zugem V. I. *imp.* zug: v. wirezať.

† wiřezowaťi, owal, ugi (u) idem.

* wirgedeni, á, é, *p. c.* v. wiréšeňí.

* Wirgedeňí, á, n. v. Wiréšeňí.

wirgediť, il, ím, V. P. *imp.* wirgeš, v. wiréšiť.

* Wirgaſ, u, m. v. Prut, Metla 2. Nro.

† Wirgaſowáňí, á, n. v. Prutowáňí, Šibáňí.

* wirgaſowať, ſowal, ſugem, V. P. *imp.* ſug, v. prutowať, ſibať.

Wirichtáreňí, á, n. cessatio a iudicatu, Aufhörung von Richterei, biróságnak meg-szünése.

wirichtáriť, il, ím, V. P. *imp.* tar: desinere esse iudicem, aufhören ein Richter zu ſeyn, nem biróskodni.

Wirichtárowáňí, á, n. v. Wirichtáreňí.

wirichtárowať, rowal, rugem V. P. *imp.* rug, v. wirichtáriť.

† wiřiťi (wiřiťet, wiřknúťi), wiřkl, wiřknu *fut.* v. wirecť, wireknúť.

wiréšení, á, é, *p. c.* perfectus, effectus, exsecutioni datus, peractus, absolutus, a, um: ausgerichtet, vollgezogen, zu Stande gebracht: bé-tellyesíttetett, véghez vitetett, el-végeztetett. *Syn.* wibawení, wikonaní, wipläňení. *boh.* wiřízení.

Wiréšeňí, á, n. exsecutio, effectio, perfectio, effectuatio, peractio, absolutio, terminatio, nis, f. Ausrichtung, Vollziehung, ins Werk Richtung: bé-tellyesítés, véghez vévés, el-végezés. *Syn.* Wibaweňí, Wikonáňí, Wipläňeňí. *boh.* Wiřízeňí. *Usus.* Wiréšeňí Pozdraweňá, nuntiatio salutis, Ausrichtung eines Grußes, köszöntés.

wiréšiť, il, ím V, P. *imp.* wiréš: ellicere, perficere, exsequi, peragere, absolvere, defungi, perfungi: ausrichten, ins Werk, richten, vollziehen, ausführen, zu Ende (zu Stande) bringen: véghez vinni, bé-tellyesíteni, el-végezni. *Syn.* wibawiť, wikonať, wipläňiť. *boh.* wiříšiti. *Usus.* Pozdraweňí wiréšiť, salutem nuntiare, einen Gruß (ein Compliment) ausrichten, valakit köszönteni. Rozkaz wiréšiť, exsequi imperium, mandatum: ausrichten einen Befehl, Auftrag: parantsolátot végbe venni. Nič ſem newiréšil; wſečka moga Práca ge

ſtra-

ſtrakená: mihi perît opera, meine Mühe und Arbeit iſt völlig hin, minden fáradságom semmit sem használ, oda van. Čím wíceg, nezli možeme, winaložíme; tím méňeg wiríšíme, nežli ſlušno geſt (nežli máme): cum plus etiam contenderimus, quam possumus; minus tamen faciemus, quam debemus: wenn wir uns auch über unſre Kräften, und unſres Vermögen würden bemühen, würden wir dennoch münder thun, als wir ſollen: midőn erönk felett-is fogunk iparkodni (igyekezni), mégis kevesebbet viszünk végbe, hogy sem kellene.

Wiríšitel, a, m. exsecutor, executor, absolutor, effector, is, m. Vollzieher, Vollbringer, Ausführer: bé-tellyesítő. *Syn.* Wibawitel, Wiríbzowńík. *Usus.* Poručeňá (oſtatneg Woli) Wiríšitel, exsecutor testamenti, Vollzieher des Teſtaments, testamentomnak véghez vévője.

† **wiríšiťi**, il, im, *fut.* v. wiríšič.

* **Wiríbzeňí**, á, n. v. Wiríšeňí.

Wiríbzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiríbzowať, zowal, zugem V. I. *imp.* zug: *freq.* ex wiríšič. *boh.* wířizowati.

wiříganí, á, é, *p. c.* v. wiřiťí.

Wiřígáňí, á, n. v. Wiřiťí.

wiřígať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wiřič.

Wiřihač, a, m. eructator, is, m. Ausrülpſer, ki-böſögő, ki-böffentő. 2) v. Dáwič.

wiřihaní et **wiříhaní**, á, é, *p. c.* ructando editus (egestus) eructatus, a, um: ausgerülpſt, ausgekökt, hervorgekökt: ki-böſögött, ki-böffentetett. 2) v. widáweňí.

Wiřihaní, et **Wiřihání**, á, n. eructatio, egestio (editio) per ructum: Ausrülpſung, Auskökung, Hervorkökung: ki-böſögés, ki-böffentés, fel-böſögés. 2) v. Widáweňí.

wiřihať, et **wiříhať**, al, ám V. P. *imp.* ag: eructare, ructando edere, eiicere: ausrülpſen, ausköken, hervorköken: ki-böſögni, ki-böffenteni. *Syn.* wiřihnúť. 2) v. widáwič. *II. rec.* wiřihat ſa, et wiříhať ſa: satis ructare (eructare), genug rülpſen, ſich ausrülpſen: eleget böſögni, ki-böſögni magát. 2) v. widáwič ſa.

Wiřiháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiřihávať, al, ám, *freq.* ex wiřihať.

Wiřihek, hku, m. eructatitium, quod eructatur: was man ausrülpſt, a' mit az ember ki-böſög (ki-böffent). 2) v. Widawek 3. Nro.

wiřihnúť, hnul (hel) hňem, V. P. *imp.* hňi, *de uno actu*: v. wiřihať. *Usus.* Wiřihlo Srdce mé Slowo dobré, eructavit cor meum verbum bonum. *II. pass. impers.* wiřihnúť ſa *cum dat. pers.* mi, ti, mu ꝛc. v. wiřihať. *Usus.* Wiřihlo ſa mi to, aňi ſam newím gako?

wiřihnutí, á, é, *p. c.* v. wiřihaní.

Wiřihnutí, á, n. v. Wiřihání.

Wiřihowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiřihowať, howal, hugem V. I. *imp.* hug, *freq.* ex wiřihať et wiřihnúť.

wiřihodňe *adv.* credibiliter *Cic.* probabiliter, ex motivo credibilitatis, fide digne: glaubhaft, glaublich, glaubwürdig: hi-

hitelessen, hihetőképen. *Syn.* hodnowerňe.

wírihodní, á, é, *adj.* credibilis probabilis, e; fidedignus, a, um: glaubhaft, glaublich, glaubwürdig: hihető, hiendő, hiteles. *Syn.* hodnowerní. *Usus.* Wec geſt wírihodná, credibile est, es iſt glaublich, hihető dolog. Wírihodné Mieſto, locus credibilis, glaubwürdiger Ort, hiteles hely. Wírihodné Liſti, tabularum fides, glaubwürdige Schriften, hiteles levelek. Nekomu ňeco wírihodním učiňit, fidem facere (adferre, credibilem) reddere, alicui: Jemanden etwas glaubwürdig (glaublich) machen: valamit valakivel el-hitetni, valami dolgot megmutogatni, hogy úgy vagyon. *Pár. Pap.* Neni Wec wírihodná, absonum fidei, es iſt nicht glaublich, nem hihető dolog. U mňa neňí wírihodné, non est (non fit) mihi credibile: es iſt mir nicht glaublich, nékem nem hihető dolog.

Wírihodnoſť, i, f. credibilitas, fide dignitas, auctoritas, tis, f. Glaubhaftigkeit, Glaublichkeit, Glaubwürdigkeit, das Anſehen: hitel, tekéntet, hitelesség. *Syn.* Hodnowernoſť. *Usus.* Wírihodnoſť ſpósobiť, mať: fidem facere, habere: Glaubwürdigkeit verſchaffen, haben: hitelt szerezni, hitelnek lenni. Mám u ňeho (u ňho) Wírihodnoſť, mihi fides apud eum est, ich habe Glaubwürdigkeit bei ihm, hitelem vagyon nála *Par. Páp.*

† **wiříkaní**, á, é, *p. c.* v. wiťkaní.

† **Wiříkáňí**, n. v. Wiťkáňí.

† **wiříkati**, al, ám, v. wiťkať.

wiripaní et wirípaní, á, é, *p. c.* v. wiriťí.

Wiripáňí et Wirípáňí, á, n. v. Wiriťí.

wiripať, et **wirípať**, pal, pem et pám V. P. *imp.* wirip, v. wirič.

Wiripáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiripáwať, al, ám, *freq.* ex wiripať.

Wiripowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiripowať, powal, pugem, *freq.* ex wirípať.

wiriptazňe *adv.* perfide, perfidiose, infideliter, infide, faedifrage: treulos, glaubensbrüchig, bundsbrüchig: hitit hagyva, hitit szegve, hírtelenül, *Syn.* newerňe, ſprenewerile.

wiriptázní, á, é, *adj.* perfidus, perfidiosus, infidus, foedifragus, a, um; infidelis, e: treulos, glaubensbrüchig, bundbrüchig: hitit hagyott, hite szegett, hitetlen, hivtelen. *Syn.* newerní, ſprenewerílí.

Wiriptáznoſť, i, f. perfidia, ae, infidelitas, tis, f. foedifragium, i, n. Treuloſigkeit, Glaubensbrüchigkeit, Bundsbrüchigkeit: hirtelenség. *Syn.* Newernoſť, Sprenewerilоſť.

wiriť, wiríl, wirigem, V. P. *imp.* wiri: eruere, rostro humum effodere, egerere: auswühlen, ki-túrni, ki-vájni. 2) ruere, eruere, proruere, regerere: aufwühlen, z. B. die Erde: fel-túrni, fel-vájni.

† **wiťiti**, wíril, wirigi *fut. imp.* wirí, wirez: idem. per 2 Nros. 3) v. wirezať 6 et 9 Nris.

wiťití, á, é, *p. c.* erutus, effossus, egestus, a, um, ausgewühlt, ki-túrt, ki-vágott. *Syn.* wiripáni. 2) erutus,

tus, prorutus: ausgewühlt, fel-türtt, fel-vágott. 3) *boh.* v. wirezaní 6 et 9 Nris.

Wiriší, a, n. eruitio, ruitio, effossio, egestio, nis, f. Auswühlung, ki-vájas, ki-túrás. *Syn.* Wiripáňí. 2) eruitio, proruitio: Aufwühlung, fel-túrás, fel-vájás. 3) *boh.* v. Wirezáňí 6 et 9 Nris.

† **Wiriwač**, e, m. v. Rezbár.

Wiriwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiríwať, al, ám, *freq.* ex wiriť. 2) *boh.* v. wirezáwať.

† **Wiřízeňí**, n. v. Wiříšeňí.

† **wiřizowati**, owal, ugi (u), v. wiřidzowať.

† **wiřknúťi**, wiřkl, wiřknu *fut.* v. wireknúť.

Wirobek, bku, m. quaestus, us, m, lucrum, i, n. der Gewinn, was man erwirbt, oder auf andre Art, als einen Vortheil erhählt: kereset, keresmény, a' szolgáltt bér, nyeresség. *Syn.* Zárobek, Zisk *boh.* Wiselek. *Usus.* Teto Časi chudobní Člowek žádného Wirobku nemá (nič si wirobiť nemože): hoc tempore pauper homo nihil sibi mereri (promereri) potest: diese Zeit kann sich ein armer Mensch nichts verdienen, mostanság (mostani időben) a' szegény ember semmit sem kereshet magának. *Prov.* Zrisní Wirobek žádnému neprospege; Zle dobité, horseg biwá obbité: de male quaesitis non gaudet tertius haeres. Male parta, male dilabuntur, (idú do Certa): ein Gewinn mit Sünde gedeiht nicht zur Freude; unrechtes Gut gedeiht nicht (thut selten gut): ebül gyüjtött szerdék ebül vész-el.

wirobení, á, é, *p. c.* perfectus, a, um: ausgearbeitet, bis zur Vollkommenheit bearbeitet: el-végeztetett, el-végezett, véghez vitt, ki-tsináltt. *Syn.* dorobení, wipracowaní, *boh.* wiselaní. 2) elaboratus, elucubratus: bearbeitet, ki-dolgoztatott, meg (el, ki)-készittetett. megtsinálttatott, meg-tsináltatott. *Syn.* urobení. 3) excultus, cultivatus: bearbeitet, megmiveltt, meg-mivelteteteett, jól mivelt. *Syn.* zrabaní, zrobení. 4) wirobení u kožkárow: opere alutario elaboratus, subactus: gegerbt, tsáváltt, ki-dolgoztatott. *boh.* wiselaní. 5) labore paratus (acquisitus, comparatus, promeritus, partus): verdient, ki-keresett, meg-szolgáltt, meg-érdemlett. *Syn.* zarobení, wislúžení. *boh.* wiselaní.

Wirobeňí, á, n. perfectio, nis, f. Ausarbeitung, Bearbeitung bis zur Vollkommenheit: el-végezés, véghez vévés, ki-tsinálás. *Syn.* Dorobeňí, Wípracowáňí. 2) elaboratio, elucubratio: Bearbeitung, ki-dolgozás, meg (el, ki)-készétés, meg-tsinálás. *Syn.* Urobeňí. 3) scriptum opus, opusculum, commentatio, elucubratio: die ausgearbeitete Schrift, Ausarbeitung: irtt (el-készitett, ki-dolgozott) könyv. 4) cultura, cultivatio, excultio: Bearbeitung, Bau: mivelés, meg-mivelés. *Syn.* Zrábáňí, Zrobeňí. 5) Wirobeňí Rožkí: subactio, elaboratio *corii*: Gerbung, ki-dolgozás, tsáválás. *boh.* Wiselániť. 6) labore comparatio (acquisitio), Verdienung, Erwerbung: keresmény, ki-szolgálás, ki-keresés. *Syn.*

Wiſlúżeńí, Zarobeńí. *boh.* Wiſeláńí.

wirobiť, il, ím, V. P. *imp.* wirob: perficere, ausarbeiten, bis zur Vollkommenheit bringen: el-végezni, tekélletességre hozni, véghez vinni, ki-tsinálni. *Syn.* dokonať, dorobiť, wipracowať. 2) elaborare, elucubrare: bearbeiten, z. B. bei der Nacht, oder beim Lichte: meg (el, ki)-készíteni, meg-tsinálni, ki-dolgozni, gyertya világnál, *vagy* nappal. *Syn.* urobiť. 3) Rolle, Winohradi wirobiť: cultivare, excolere *agros*, *vineas*: ausarbeiten, bearbeiten die Aecker, Weingärten: á' földeket, szőlőket mivelni, megmivelni. *Syn.* zrobiť, zrábať. 4) Rožu wirobiť: subigere, elaborare *pellem*, *corium*: gerben, z. B. Leder: tsáválni, ki-tsinálni, ki-dolgozni a' *bört*. *boh.* wiſelati. 5) merere, parare (acquirere, comparare) labore, lucrum facere: verdienen, z. B. Geld: valamit munkával ki-keresni, meg-érdemleni, meg (ki) szolgálni. *Syn.* wiſlúžiť, zaſlúžiť, zarobiť. *boh.* wiſelati. *II. rec.* wirobiť ſa: multum (ſatis) laborare, viel (genug) arbeiten, sokat (eleget) dolgozni. *Syn.* narobiť ſa. 2) z ńečeho: expedire (evolvere) se de re aliqua: ſich auswickeln aus etwas, valami dologból magát meg-menteni, ki-szabaditani, attól meg-menekedni. *Syn.* wimotať (wipleſť, wiſloboſiť) ſa. *Usus.* Z ſtí, ſ Práce ſa wirobiť: expedire se lusu, negotio etc.

Wirobiwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wirobiwať, al, ám, *freq.* ex wirobiť. *boh.* wiſeláwati.

wírobní, á, é, *adj.* qui (quae, quod), sibi aliquid emereri (promereri) potest, der (die das) ſich etwas verdienen kann, érdemelhető, a' ki magának valamit érdemelhet.

wíročňe *adv.* annue, anniversarie, solenniter: jährlich, esztendőnként. *Syn.* ročňe, ročiťe.

wíroční, á, é, *adj.* anniversarius, annuus, a, um: jährlich, esztendőnként kerülő, esztendőnként esni szokott. *Syn.* ročiti, roční, *boh.* wezroční. 2) Wíročné (ſtálé, nemeňitedelné, newihnutedelné) Swátki: immobilia festa, geſetzte (gewiſſe, unbewegliche) Feuertäge, állandóúl maradandó ünnepi napok.

† wíročňí *adj. omn. gen.* idem.

Wiroſeńí, á, n. status effoetus, sterilitas inducta: Unfruchtbarkeit, magtalanság, nem nemzés, születől meg-szünés. *Syn.* Neploſeńí, Neplodnoſť, Wiploſeńí.

wiroſiť ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* wirod ſa: effoetum (sterilem) fieri, reddi, esse: unfruchtbar (nicht mehr gebährend) werden, oder ſeyn: a' szőléstől meg-szünni, nem nemzeni, magtalanná lenni (maradni.) *Syn.* wiploſiť ſa. *Usus.* Ta ſa uſ wirodila: haec non amplius parit; sterilis (effoeta) iam est: dieſe iſt ſchon unfruchtbar, gebähret keine Kinder mehr: ezen aszszony már magtalan, a' születől már meg-szünt.

wírogení, á, é, *p. c.* emissus, editus, a, um; qui (quae, quod) evolavit, *seu* foetum emisit: herausgeflogen, kieresztetett, ki-botsattátott,

ki-rajzott. 2) qui (quae, quod) in copia prodivit, erupit; effusus, a, um: herausgeflogen, ſchnell hervorgekommen, herausgekommen: számossan (nagy szammal) ki-rohantt, ki-ütött. *Syn.* wirážaní, wirazení. Wirogené Mnoztwí, effusa multitudo. herausgerunnpelte Menge, ki-terjedtt sokaság. 3) effoetus, qui (quae, quod) desiit emittere foetum: was aufgehört hat zu ſchwärmen, rajzástól megszünttt.

Wirogeňí, á, n. emissio foetus, evolatio, nis, f. Herausfliegung, das Schwärmen der Binnen: raj ereszlés, rajzás, a' kasból ki-repülés, a' rajnak ki-rohanása. *Syn.* Rog, Rogeňí. 2) eruptio (evolatio) *multitudinis*, effusio hominum *Cic.* die Herausfliegung, Hervorkommung, Herausſtürzung, Herauskommung einer Menge: sokaságnak ki-rohanása, ki-ütése. *Syn.* Wirážáňí, Wirazeňí.

† wirogiti, il, ím *fut.* v. seq. per 3 Nros.

wirogiť ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* wirog ſa: evolare, foetus, emittere, *de apibus*: herausfliegen von den Bienen, wenn ſie ſchwärmen: rajt botsátani (ereszteni), rajzani, ki-repülni a' kasból. *Syn.* Rog wipuſtiť. *boh.* wirogiti. 2) effundere se, erumpere, evolare, in copia prodire. *de hostibus*: herausfliegen, ſchnell heraus, oder hervorkommen, ſich heraus ſtürzen von einer Menge, z. B. Feinde: számossan kirohanni, kiütni, a' *sokaságról*. *Syn.* wirážať et wirazit, wirazit ſa. *Usus.* Z Meſta ſa wirogiť, effundere se ex oppido, aus der Stadt in der Menge herausgehen, ki-ütni a' városból. Celé Meſto ſa naproťiwa gemu wirogilo, civitas tota se ad eum effudit, die ganze Stadt gieng ihm zahlreich entgegen, az egész város seregekkel eleibe ki-mentt. Mnoho naſích kraganow do turecteg Zemi ſa wirogilo, magna vis civium nostrorum in Turciam se effudit, viele von unſrigen haben ſich in der Türkey niedergeſetzt, sokan a' mi féleink közül Török Országba telepedtek-le. 3) desinere foetus emittere, aufhören zu ſchwärmen, nem rajzani (rajozni), rajt nem ereszteni. *Syn.* preſtať ſa rogiť.

wiroſť', wiroſtel, wiroſť'em, V. P. *imp.* wiroſť'í: adolescere, succrescere, crescere in altum: aufwachſen, in die Höhe wachſen, groß wachſen, von Menſchen, Thieren, Pflanzen: fel-nevekedni, fel-nyölni. *Syn.* powiroſtať, wiroſtať, wiroſtnúť, zroſtnúť. *boh.* wirůſt'i, wzrůſt'i. 2) exolescere, auswachſen zur völligen Größe wachſen: ki-nyöni, meg-állapodni a' növéstől. *Syn.* wiroſtnúť. *boh.* wirůſt'i.

Wiroſtáňí, á, n. succrescentia, ae, f. das Aufwachſen, Auswachſen, in die Höhe Wachſen: fel-nevekedés, fel-növés. *Syn.* Wiroſtnutí, Zroſtnutí.

wiroſtať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wiroſť' 1. Nro.

Wiroſtáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiroſtáwať, al, ám, *freq.* ex wiroſtať.

wiroſtle *adv.* adulte, aufgewachſen, idössen. *Syn.* letite, zroſtle.

wiroſtlí, á, é, *adj.* adultus ephoebus, a, um: aufgewachſen, erwachſen: fel-nevekedett, fel-

fel-nőtt, fel-nyőlt, idős, megállapodott idejü, *Syn.* letiti, wirostnutí, zrostlí, zrostnutí.

Wirostlina, i, f. v. Zrostlina.

wirostnúť, stnul (stel), stňem, V. P. *imp.* stňi, v. wirosť per 2. Nros.

wirostnutí, á, é, *p. c.* wirostlí.

Wirostnutí, á, n. v. Wirostáňí. 2) exolescentia, Auswachsung, das Wachsen zur völligen Größe: ki-növés, meg-állapodás a' növéstöl,

wirownaní, á, é, *p. c.* exaequatus, complanatus, a, um: ausgliechen, gleich gemacht: meg-egyengetett, egyenlövé tétetett. *Syn.* narownaní, porownaní, wiprawení. 2) dispositus, ordinatus, compositus: aufgeschlichtet, el-rendeltetett, helyheztetett. 3) v. wíprosť'ení.

Wirownáňí, á, n. exaequatio, complanatio, nis, f. Ausgleichung, meg-egyengetés, egyenlövé tévés. *Syn.* Narownáňí, Porownáňí, Wipraweňí. 2) dispositio, ordinatio, compositio: Aufschlichtung, el-rendelés, helyheztetés. 3) v. Wíprosteňí.

wirownať, al, ám, V. P. *imp.* ag: exaequare, complanare, aequare, reddere aequum: ausgleichen, gerade (gleich) machen: meg-egyengetni, egyenlövé tenni. *Syn.* porownať, narownať, wiprawiť. 2) disponere, ordinare, componere: aufschlichten: el-rendelni, helyheztetni. 3) v. wiprosť'iť.

Wirownáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wirownáwať, al, ám, *freq.* ex wirownať.

Wirozkrogowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Witrančírowáňí.

wirozkrogowať, gowal, gugem, V. P. *imp.* gug: desinere scindere assum, aufhören zu trantschiren, den Braten zu schneiden: meg-szünni a' petsenyét (a' sülttet) metélni (trántsírozni). *boh.* witrančírowati.

wirozprawáňí, á, é, *p. c.* enarratus, a, um: erzählt, hergesagt: el (meg, -ki) beszéllett. *Syn.* wiprawaní.

Wirozpráwáňí, á, n. enerratio, nis, f. Erzählung, Hersagung: el (meg, ki) beszéllés. *Syn.* Wiprawáňí. 2) multus (copiosus) discursus, diutinum colloquium, longa sermocinatio: viele Erzählung, langer Discurs: valamiröl-való hoszszas beszélgetés, beszéd. 3) cessatio a' narrando, Aufhören vom Erzählen, a' beszélgetésnek el-hagyása, a' beszélgetéstöl-való meg-szünés.

wirozprawať, al, ám, V. P. *imp.* ag: enarrare, erzählen, hersagen: el-(meg, ki) beszélleni. *Syn.* wiprawať. 2) multum discurere, diu colloqui (sermocinari), multa narrare: viel erzählen, sagen, lang discuriren: sokat beszélgetni. 3) desinere narrare (discurrere), finem imponere discursui (colloquio, sermocinationi): aufhören zu erzählen (zu discuriren, reden): meg-szünni beszélgetni, végét szakasztani a' beszélgetésnek.

wirozumení, á, é, *p. c.* intellectus, perceptus, perspectus, a, um: verstanden, eingesehen: meg-értett, által láttatott, tapasztaltt, látott, észre-vett. *Syn.* pochopení, zrozumení. 2) observatus, animadversus: gemerkt, wahrgenommen: észben vetetett, meg-tudatott. *Syn.* zbadaní.

Wi-

Wirozumeńí, á, n. intellectio, perceptio, perspectio, nis, f. das Verſehen, Einſehen: értés, észre vévés, meg-értés, altallátás, tapasztalás. *Syn.* Pochopeńí, Zrozumeńí. 2) animadversio, observatio: das Merken, Wahrnehmen: észre vévés, sajditás, meg-tudás. *Syn.* Zbadáńí.

wirozumeť, mel, mím, V. P. *imp.* wirozum, *cum et sine dat.* ńečemu: intelligere, perspicere, adsequi: verſtehen, einſehen: meg-érteni, által látni, tapasztalni, látni, észre-venni. *Syn.* pochopiť, zrozumeť. *Usus.* Wirozumíš, že sem nič wiceg nad Prátelſtwo naſe nedržal, newážil; intelliges, nihil antiquius mihi amicitia nostra fuisse *Ter.* du wirſt erfahren, daß ich nichts höher achtete, als unſere Freundſchaft, und Gemeinſchaft: tapasztalni fogod, hogy én semmit nagyobbra nem betsültem a' mi köztünk való barátſagunknál. Prečo sem to píſal? w Krátkoſt'i wirozumíš: cur hoc scripserim? paucis dabo: warum ich dieſes ſchrieb (geſchrieben habe)? wirſt du in Kürze vernehmen: miért irtam ezt (biztam ezt pennámra)? rövideden okát adom. 2) animadvertere, observare, sentire: merken, wahrnehmen: sajditani, észre venni, megtudni. *Syn.* zbadať.

† **wirozum'eti**, m'el, mím *fut.* idem.

Wirozumiwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wirozumiwať, al, ám *freq.* ex wirozumeť. *Usus.* To ſa i ták wirozumiwá, id alioquin venit intelligendum: hoc per se intelligitur, hoc manifestum est; dieß wird ohnedem verſtanden, das verſteht ſich von ſelbſt: az úgy-is értetödik.

Wirub, u, m. sectio, exsectio, caesio, sectura; Ausſhauung, Abhauung, das Ausſhauen, die Haue: vágás, ki-vágás, vágóhely. W Sági dwa Wirubi, duae in sylva sectiones; 2) interlucatio; Ausſhauung, Ausſlichtung: setét erdönek világosság okáért nyesése. *Syn.* Wirúbáńí.

wirúbaní, á, é, *p. c.* excisus, exscissus, exsectus, desectus, a, um: ausgehauet, abgehauet: ki (el-) vágatott, vágattatott. *Syn.* wiſekaní. 2) collucatus, interlucatus: ausgelichtet, ausgehauet: meg-nyesett, megritkittatott. *Syn.* wiſekaní. 3) excisus, secando excavatus (formatus): ausgehauet, durch Hauen ausgehöhlt: ki-vágatott, ki-vésett.

Wirúbáńí, á, n. excisio, exsectio, resectio: das Ausſhauen, Abhauen, Ausſhauung: ki (el) vágás. *Syn.* Wiſekáńí. 2) interlucatio. collucatio: Ausſlichtung, Ausſhauung: megnyesés, sürö (setét) erdönek világosság' kedviért (okáért) nyesése, ritkitása. 3) excisio, excasatio (formatio) secando facta: Ausſhauung, Ausſhöhlung durch Hauen, z. B. des Troges: ki-vágása p. o. az itató válúnak, tekenönek.

wirúbať, bal, bem V. P. *imp.* wirub: excidere, exscindere, exsecare: ausſhauen, abhauen: ki-vágni. *Syn.* wiſekať. 2) collucare, interlucare, v. g. *arborem, sylvam*: ausſhauen, ausſlichten, hier, und da Aeſte, und Bäume abhauen: sürö sesét fát, erdöt meg-nyesni, ritkitani, setét erdönek sürü ágáit világosságnak okáért levagdalni (lom). *Syn.* wiſekať.

2) excidere, secando excavare, formare: aushauen, durch Hauen aushöhlen, oder machen, z. B. einen Trog: ki-vágni, ki-vésni, p. o. itató válút, tekenöt.

Wirubáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wirubáwat, al, ám, *freq.* ex wirúbat.

Wirubek, bku, m. *dem.* ex Wirub.

wirubení, á, é, *p. c.* inversus, transversus, a, um: umgewendet, fonákúl fordíttatott. *Syn.* Na Rubi (na Opak) obráténi, prewráténi, wiwráténi.

Wirubeňí, a, n. inversio, transversio, nis, f. Umwendung, fonákúl fordítás. *Syn.* na Opak (na Rubi) Obráteňí, Prewráteňí, Wiwráteňí.

wirubit, il, ím, V. P. *imp.* wirub: invertere, transvertere: umwenden, fonákúl (fel) fordítani. *Syn.* na Rubi (na Opak) obrátit, prewrátit, wiwrátit.

wirubowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wirubowat, bowal, bugem, *freq.* ex wirúbat.

wirúcaní, á, é, *p. c.* v. wirúteňí.

Wirúcáňí, á, n. v. Wirúteňí.

wirúcat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wirútit.

Wiručeňí, á, n. sponsio, nis, f. das Bürgen: kezesség. *Syn.* Ručeňí. 2) cessatio a sponsione, Aufhörung vom Bürgen, kezességnek meg-szünése.

wirućit, il, ím, V. P. *imp.* wirúć: spondere, bürgen, Bürge seyn: kezessé lenni. *Syn.* ručit. 2) cessare a sponsione, desinere spondere: aufhören zu bürgen (Bürge zu seyn): kezességtől meg-szünni.

Wirućowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wirućowat, ćowal, ćugem *freq.* ex wirućit.

† wirúšt, wiroštl, wíroštu *fut.* v. wirošt.

wirúteňí, á, é, *p. c.* deciduus, dirutus, prolapsus, elapsus, a, um: eingefallen, eingestürzt: ki-dölt, el-romlott, le-omlott. *Syn.* wirúcaní, wiwáleňí, zrúteňí, zwaleňí.

Wirúteňí, á, n. elapsio, prolapsio *Suet.* Einfall, Einsturz: ki-dölés, ki-omlás, ki-esés. *Syn.* Wirúcáňí, Wiwaleňí, Zrúteňí.

wirútit, il, ím, V. P. *imp.* wirút: diruere, von einander reißen, einreißen, zerstören: ki (le) dönteni, le-rontani. *Syn.* wirúcat, wiwalit, zrútit. *Usus.* Newirut teg Steni, parietem illum ne dirue, reiße nicht ein die Wand, ki-ne döntsdd a' falat. *II. rec.* wirútit ſa: excidere, elabi, prolabi, dirui: einfallen, einstürzen: el-romlani, le-roskadni, le-omlani, ki-esni, ki-dölni (lök). *Syn.* wirúcat (wiwalit, zrútit, zwalit) ſa.

wiruwaní, á, é, *p. c.* v. wirwaní.

Wiruwáňí, á, n. v. Wirwáňí.

wiruwat, wiruwal, wiruwám et wirugem, V. P. *imp.* wiruwag, et wirug: v. wirwat.

Wiruwáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiruwáwat, al, ám, *freq.* ex wiruwat.

wirwaní, á, é, *p. c.* vulsus, evulsus, a, um: ausgerauft, ausgerupft, ausgezupft: ki-szaggattatott, ki-rántatott, ki-rántzigáltt. *Syn.* witrhaní, wirúwaní.

Wirwáňí, á, n. vulsio, evulsio, nis, f. Ausraufung, Ausrupfung, Auszupfung: ki-szaggatás, ki-rántás, ki-rantzigálás. *Syn.* Witrháňí, Wiruwáňí.

wirwať, wal, wem (*boh.* wirwu *fut.*) V. P. *imp.* wirwi: evellere, vellere: ausraufen, ausrupfen, auszupfen: ki-szaggatni, ki-rántani, ki-rántzigálni. *Syn.* witrhať, wiruwať.

Wirwawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wirwáwať, al, ám, *freq.* ex wirwať.

Wiſ, e, f. v. Wiſka.

wiſ, *comp.* ex wiſoko, *boh.* weyſ.

wiſácaní, á, é, *p. c.* v. wiſotení. 2) diu hinc inde trusus, trusitatus: lange, viel hin und her geſtoſſen: sokáig ide 's tova taszíttatott, taszigáltatott.

Wiſácáňí, á, n. v. Wiſoťeňí. 2) multa hinc inde trusio, trusitatio: das lange (viele) hin, und her Stoßen: sokáig való ide 's tová taszigálás.

wiſácať, cal, čem et ám V. P. *imp.* wiſač et wiſácag, v. wiſoťiť. 2) multum (diu) hinc inde trudere, trusitare: viel (lange) hin und her ſtoßen: sokáig ide 's tova taszigálni.

Wiſáček, čku, m. *dem.* hippoperula, perula sellaris (ephipialis): eine kleine Satteltaſche, nyereg tarsolyotska. *Syn.* ſedlowá Kapſička, Tarſulka.

wiſacowaní, á, é, *p. c.* v. wiſácaní.

Wiſacowáňí, á, n. v. Wiſácáňí.

wiſacowaní, á, é, *p. c.* v. oſacowaní.

Wiſacowáňí, á, n. v. Oſacowáňí. 2) cessatio ab aestimatione (taxatione, positione pretii): Aufhörung vom Schätzen, betsünek meg-szünése.

wiſacowať, cowal, cugem V. I. cug, *freq.* ex wiſácať.

wiſacowať, cowal, cugem, V. I. *imp.* cug: v. oſacowať. 2) desinere aestimare (taxare, pretium ponere, liceri): aufhören zu ſchätzen, meg-szünni valaminek árát szabni, meg-betsülni.

Wiſad, u, m. novelletum, i, n. *Pandect. Ulpian.* locus iuvenibus arboribus, vitibus expositus (consitus): ein mit jungen Bäumen oder Weinſtöcken beſetzter Ort: új ültetés, új kert, új szőlő, új ültetés szőlő. *Syn.* Wiňica, neb Zahrada, mladími Stromi neb Wiňici wiſadená.

Wiſada, i, f. privilegium, i, n. Privilegium, Befreiung, Begnädigung: szrbad levél, privilégyiom, valamire szabadság. *boh.* Weyſáda.

wiſadení, á, é, *p. c.* expositus, a, um: ausgeſetzt, herausgeſetzt: ki-tétetett, ki-rakottt, ki-tett. *Syn.* wiložení. 2) positus super rem, impositus rei, sublatus, erectus, levatus, allevatus, elevatus, sursum collocatus: aufgeſetzt, aufgehoben, in die Höhe gehoben: fel-emeltetett, feltétetett, fel-ültetett. *Syn.* poſadení, wizdwihnutí. 3) emotus, evulsus, avulsus, eiectus: ausgehoben, herausgehoben aus einem Orte: ki-mozdúltt, ki-mozdíttatott, ki-vetett. *Syn.* wirazení, wiwalení, wiwážení. 4) translatus, transpositus, transplantatus: ausgeſetzt, által ültetett. *Syn.* preſadení. 5) consitus, ausgeſetzt,

ſetzt, ausgepflanzt: ki-ültetett. *Syn.* poſaženi. 6) absolutus, perfectus, ex integro collectus: ausgeſetzt, fertig geſetzt, zu Ende geſetzt: el-végeztetett: ki-rakott, ki-tétetett. *Syn.* wiloženi. 7) denumeratus, dinumeratus: aufgezählt, hergezählt: ki (el, meg (számláltatott, meg-olvastatott. *Syn.* wičitaní.

Wiſažení, á, n. expositio, nis, f. das Ausſetzen, die Ausſetzung, Herausſetzung: ki-tétel, ki-tévés, ki-rakás. *Syn.* Wiložení. 2) sublatio, levatio, elevatio, allevatio, impositio: Aufſetzung, Aufhebung, Hebung in die Höhe: fel-emelés, fel-tévés, fel-ültetés. *Syn.* Poſažení, Wizdwihnutí. 3) emotio, evulsio, avulsio, eiectio; die Aushebung, Heraushebung: ki-indítás, kivetés. *Syn.* Wirazeňí, Wiwaleňé, Wiwážení. 4) translatio, transpositio, transplantatio: Ausſetzung, által ültetés. *Syn.* Preſažení. 5) consitio, Bepflanzung, das Bepflanzen, Pflanzen: ki-ültetés. *Syn.* Poſažení. 6) absolutio, perfectio colligendae phylirae: Ausſetzung, Fertigſetzung eines Bogens: el-végezés, kitévés, ki-rakás. *Syn.* Wiſažení. 7) denumeratio, dinumeratio: Auszählung, Hinzählung: fel (meg, ki) számlálás, meg-olvasás. *Syn.* Wičítání. 8) adscensio, Aufſteigung, fel-ülés, fel-hágás.

Wiſažič, a, m. expositor, is, m. Ausſetzer, ki-tévő, ki-rakó. *Syn.* Wilożitel. 2) consitor, Bepflanzer, ki-ültető.

wiſažit, il, ím, V. P. *imp.* wiſaž. exponere, ausſetzen, herausſetzen, z. B. aus dem Schiffe ein Kind: ki-tenni ki-rakni. *Syn.* wiložit. 2) ponere super rem, imponere rei, tollere, adtollere, erigere, levare, elevare, allevare, sursum collocare: aufſetzen, ſetzen auf etwas, aufheben, in die Höhe heben: fel-emelni, fel-tenni, fel-ültetni. *Syn.* poſažit, wizdwihnút. *Usus.* Wiſaž ho na Lawicu, na Roňa. 3) emovere, tollere, avellere, eiicere: ausheben, etwas herausheben aus einem Orte, z. B. die Thür, das Fenſter: ki-inditani, ki-mozditani, ki-vetni, p. o. az ajtót sarkából. *Syn.* wirazit, wiwalit, wiwážit. 4) Plantu: transferre, transponere, transplantare *plantas*: Pflanzen ausſetzen, által ültetni a' palántát. *Syn.* preſažit. 5) Zahradu Stromami, Plantú: conserere *arboribus plantis* etc. ausſetzen, bepflanzen z. B. mit Bäumen, Pflanzen: ki-ültetni fákkal, palántával. *Syn.* poſažit. 6) Sárek: absolvere, perficere expositionem, vel collectionem phylirae: ausſetzen, bis zu Ende ſetzen, fertig ſetzen, z. B. einen Bogem in der Druckerei: el-végezni, kitenni, ki-rakni az árkust. *Syn.* wiložit. 7) denumerare, dinumerare: aufzählen, hinzählen z. B. Geld: fel (ki, meg)-számlálni, meg-olvasni. *Syn.* wičitat. *II. rec.* wiſažit ſa na Roňa, na Lawicu ꝛc. adscendere, aufſteigen, ſich aufſetzen: fel-ülni, fel hágni.

wiſadne *adv.* cum privilegio, privilegiate; Privilegium, privilegirter Weiſe: privilégyiomossan, valamire való szabadsággal.

wiſadní, á, é, *adj.* privilegiatus, privilegiarius, privilegio

gio donatus, a, um: privilegirt, Privilegium habend, befreit, begnädigt: privilégyiomos, kinek privilégyioma, és valamire szabadsága vagyon. *boh.* weyſadňí. 2) destinatus, verordnet, el-szantt, el-tekéllett, el-végezett.

† **wiſadňí**, *adj. omn. gen.* idem.

wiſadnúť, dnul (del), dňem V. P. *imp.* dňi: v. wiſednúť.

Wiſadnutí, á, n. v. Wiſednutí.

wiſádzaní, á, é, *p. c.* v. wiſaſení.

Wiſádzáňí, á, n. v. Wiſaſeňí.

wiſádzať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wiſaſiť. *boh.* wiſázeti. *Usus.* Zahradu wiſádzať, conserere hortum, den Garten ausſetzen, bepflanzen: kiültetni (veteményezni) a' kertet.

Wiſadzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſadzowať, zowal, zugem, V. I. *imp.* zug: *freq.* ex wiſaſiť. *boh.* wiſazowati.

wiſáhnúť, hnul (chel), hňem, V. P. *imp.* hňi: adtingere (pertingere) eo: hinreichen, hinlangen, ſich bis dahin erſtrecken: oda érni, egész odáig ki-nyújtózni. *Syn.* dočáhnúť, doſáhnúť.

wiſáhnutí, á, é, *p. c.* eo adtingens, pertingens, tis; illuc extensus, a, um: bis dahin erſtreckt, éppen oda értt, ki-nyújtózott. *Syn.* dočáhnutí, doſáhnutí.

Wiſáhnutí, á, n. adtactio, extensio, pertingentia eousque: Hinreichung, Hinlangung: oda érés, egész odáig nyújtózás. *Syn.* Dočáhnutí, Doſáhnutí.

Wiſahowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex wiſahowať.

wiſáhowaní, á, é, *p. c.* orgiatim dimensus, a, um: ausgeklaftert, ölenként (öl számra) ki-mértt.

Wiſáhowáňí, á, n. dimensio ope orgiae, Ausklafterung, ölenként (öl számra)-való kimérés.

wiſahowať, howal, hugem, V. I. *imp.* hug: v. wiſáhnúť. *Syn.* dočahowať, doſahowať.

wiſáhowať, howal, hugem V. P. *imp.* hug: per orgias (orgiatim) metiri, dimetiri, emetiri, mensurare, dimensurare, emensurare: ausklaftern, mit der Klafter ausmeſſen: ölenként (öl számra) kimérni. *Syn.* Sáhú merať, wimerať.

Wiſák, u, m. pera sellaris (ephipialis), hippopera, ae, f. die Satteltaſche, nyereg tarsoly. *Syn.* ſedlowá Kapſa. *boh.* Wak u Sedla.

wiſákaní, á, é, *p. c.* emunctus, a, um: ausgeſchnäuzt, ausgeſchneuzt: meg-törültetett, ki-fújatott, meg-tisztíttatott. *Syn.* wiſáknutí, utrení.

Wiſákáňí, á, n. emunctio, nis, f. Ausſchnäuzung, Ausſchneuzung: orr meg-törüles, kifuvás. *Syn.* Wiſáknutí, Utreňí.

wiſákať, kal, kám, et čem, V. P. *imp.* ag, cum vel sine ſi (ſebe) Noſ: emungere, ausſchnäuzen, ausſchneuzen: orrát ki-fújni, ki-tisztítani, meg-törülni. *Syn.* wiſaknút, utreť. *boh.* wiſmrkati. *Usus.* Mám (muſím) ſi prw Noſ wiſákať, emungendae sunt mihi prius nares. ich muß eher die Naſe ausſchnäuzen, elsöben ki kell az orromat fujnom (törülnöm). Wiſaď ſi Noſ, emunge tibi nares, ſchnäuzedich, törüldd-meg az orrodat.

II. rec. wiſákať ſa: emungere se, ſich ausſchnäuzen, orrát ki-fújni. *Syn.* wiſáknúť ſa. *boh.* wiſmrkat ſe.

wiſákli, á, é, *adj.* v. wiſchlí.

wiſáknúť, knul (kel), knem, V. P. *imp.* kni: v. wiſchnúť 1. Nro. *Usus.* Uſ Zem wiſákla. Čo naprſalo, uſ wiſáklo: iam evanuerat (exsiccatus est) humor, per pluviam deciduam creatus: die Erde iſt ſchon trocken, már ki-szikkadtt (meg-szikkadtt) a' föld. 2) *de uno actu.* v. wiſákať. *Usus.* Malbich ſi Noſ wiſáknúť, ale Kučńika nemám: nares emungere deberem, sed strophio careo: ich ſollte mich ausſchnäuzen, wenn ich nur das Schnupftuch hätte, ki-kellene fújnom az orromat, és nintsen keszkenyöm. *II. rec.* wiſáknúť ſa: v. wiſákať ſa.

wiſáknutí, á, é, *p. c.* v. wiſchnutí. *Usus.* Wiſáknuté Blato, exsiccatum lutum, trockenes Koth, meg-szikkadtt (ki-száradtt) sár. 2) v. wiſákaní.

Wiſáknutí, á, n. v. Wiſchnutí. 2) v. Wiſákáňí.

wiſakowaní, á, é, *p. c.* reticulatus, reticulis instructus, retibus phaleratus, a. um: mit Garn überzogen, hálos fel-hálózott, fel-hálóztatott, hálóval fel-ékesíttetett, bé-vontt, bé-vonatott. Wiſakowané Koňe, equi reticulis instructi, mit Garn überzogene Pferde, hálóval fel-ékesíttetett (bé-vontt) lovak. 2) v. wiſáknutí.

Wiſakowáňí, á, n. reticulatio, reticulis instructio: Ueberziehung mit Garn, fel-hálózás, hálóval bé-vonás, fel-ékesítés. 2) v. Wiſáknutí.

wiſakowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug: reticulare, reticulis (retibus) instruere: mit Garn überziehen, ausſchmücken, auszieren: fel-hálózni, hálóval bé-vonni, fel-ékesíteni, p. o. a' lovakat. 2) *freq.* ex wiſáknúť. *Usus.* Kdiž wiſakowala Zem po Déſdi, dum terra post pluviam siccaretur, alš die Erde trocknete nach dem Regen, midőn a' föld eső utan szikkadni kezdene.

wiſálení, á, é, *p. c.* v. wiciťáňení.

Wiſáleňí, á, n. v. Wiciťáňeňí.

wiſálit, il, ím, V. P. *imp.* wiſal: v. wiciťáňit.

Wiſálka, i, f. v. Šibeňica.

wiſancowaní, á, é, *p. c.* v. oſancowaní.

Wiſancowáňí, á, n. v. Oſancowáňí.

wiſancowať, cowal, cugem V. P. *imp.* cug: v. oſancowať.

wiſaní, á, é, *p. c.* v. wéſaní.

Wiſáňí, á, n. v. Wéſáňí.

wiſankowaní, á, é, *p. c.* satis trahis vectus, a, um: zur Genüge zu Schlitten gefahren, eleget szánkázott.

Wiſankowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſankowať ſa, kowal ſa, kugem ſa, V. P. *imp.* kug ſa: satis (multum, diu) trahis vehi: zur Genüge zu Schlitten fahren, eleget (sokáig) szánkazni, ki-szánkázni magát. 2) desinere trahis vehi, aufhören zu Schlitten zu fahren, megszünni szánkázni (a' szánkázástól).

wiſáť, wiſál, wiſegem, V. P. *imp.* wiſeg, *cum vel sine accus.* Semeno, Zbožj ꝛc. sementem facere, serere, seminare, inseminare: ausſäen,

en, el-vetni. *Syn* wiſéwať. *Usus.* Teho Roku mnoho Zbožá ſem gá wiſal. 2) seminando consumere (exhaurire), ausſäen, durch Säen verbrauchen: vetéssel meg-emészteni, el-vetni. *Usus.* Wſecko Zboží ſem wiſal.

wíſať, al, ám, v. wéſať. *II. rec.* wíſať ſa: v. wéſať ſa.

wiſátí, á, é, *p. c.* inseminatus, a, um: ausgeſäet: el-vetett. 2) serendo consumtus (exhaustus), ausgeſäet, durch Säen verbraucht: vetéssel meg-emésztetett, el-vetett.

Wiſáťi, á, n. inseminatio, satio: das Ausſäen, die Ausſäung: el-vetés. 2) consumtio (exhaustio) per inseminationem. Verbrauchung, durch Säen, Ausſäung: vetéssel-való meg-emésztés, el-vetés. 3) sementis, fruges seminatae: Ausſaat, Getreide, das ausgeſäet wird: vetés, vetemény. *Syn.* Obſáťí.

† wiſázeťi, zel, zím *fut. freq.* v. wiſádzať.

† wiſazowaťi, owal, ugi (u), v. wiſadzowať.

wiſčaní, á, é, *p. c.* ex wiſčať: eminctus, a, um: ausgebrunſt: ki-vizellett, ki-hugyott, ki-hugyoztatott. *Syn.* wiſikaní.

Wiſčáňí, á, n. emiuctio, nis, f. Ausbrunzung, ki-vizellés, ki-hugyozás.

wiſčaſt'ení, á, é, *p. c.* v. widarení.

Wiſčaſt'eňí, á, n. v. Widareňí.

wiſčaſtiť ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp*, ſt'i ſa: v. wíďariť ſá.

† wiſcati ſe, wiſcal ſe, wiſťím ſe: v. wiſčať ſa.

wiſčať, čal, čím, V. P. *imp.* ſči: emingere, emeiere: ausbrunzen, ki-vizelleni, ki-húgyóni. *II. rec.* wiſať ſa: lotium emmittere, mingere, meiere: brunzen, harnen, das Waſſer abſchlagen e ki-hugyóni magát, vizelletit ki-botsátani. *boh.* wiſcat ſe.

wiſčebetaní, á, é, *p. c.* enuntiatus, effutitus, eblateratus, deblateratus, a, um: ausgeſchwatzt, ausgeplappert, ausgeplaudert: ki-fetsegtetett, ki-tsátsogott, ki-beszéllett. *Syn.* wibúchaní, wibuchnútí, wibreptaní, wiſtfraní, wihoworení, wipluzňení, wiſtebetaní.

Wiſčebetáňí, á, n. enuntiatio, effutitio, eblateratio, deblateratio, nis, f. Ausplapperung, Ausplauderung, Ausſchwatzung, z. B. des Geheimniſſes: ki-fetsegés, ki-tsátsogás, ki-tsevegés, ki-petyegés, ki-mondás, ki-beszéllés. *Syn.* Wibúcháňí, Wibuchnútí, Wibreptáňí, Wiſtfráňí, Wihoworeňí, Wipluzňeňí, Wiſčebotáňí, Wiſčekáňí. *boh.* Wiſťebetáňí

wiſčebetať, al, tám et cem, V. P. *imp.* bec et tag: enuntiare, effutire, eblaterare: ausplappern, ausplaudern, ausſchwatzen: ki-fetsegni, ki-tsátsogni, ki-tsevegni, ki-petyegni, ki-mondani, ki-beszélleni, ki-trétsülni, dobra ütni. *Syn.* wibúchať, wibuchnúť, wibreptať, wiſtfrat, wihoworiť, wiklekotať, wipluzňiť, wiſčebotať, wiſčekať. *bah.* wiſťebetátí. 2) Ňečo ňekomu: avertere a re aliquem, dissvadere de re aliqua, vel rem alicui: ausſchwatzen Jemanden etwas, aus den Gedanken bringen: valamiról el-énteni (el-intem), leszóllani, valami dolgot nem javallani. *Syn.* odmluwiť, wi-

wimluwiť. 3) desinere garrire, aufhören zu ſchwatzen, megszünni fetsegni, többé nem tsátsogni. *II. rec.* wiſčebetat ſa: satis garrire, ſich ausſchwatzen (ſatt ſchwatzen): eleget tsátsogni: ki-tsevegni magát. *Syn.* wiſčebotať ſa, wiſčekať ſa. *boh.* wiſtebetat ſe.

wiſčebotaní, á, é, *p. c.* v. wiſčebetaní.

† Wiſčebotáňí, á, n. v. Wiſčebetáňí.

wiſčebotat, al, tám et cem, V. P. *imp.* boc et tag: v. wiſčebetat. *II. rec.* wiſčebotat ſa: v. wiſčebetat ſa.

wiſčeğlení, á, é, *p. c.* satis titillatus, a, um: zur Genüge gekützelt, abgekützelt: eleget tsiklándott, meg-tsiklándoztatott. *vulg.* wiſčeğlení.

Wiſčeğleňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſčeğliť, il, im, V. P. *imp.* ğli: satis titillare, zur Genüge kützeln, abkützeln: eleget (sokáig) tsiklandani, meg-tsiklandozni, meg-tsiklandani. *vulg.* wiſčeğlit *boh.* wilechtaki, wilektaki. 2) desinere titillare, aufhören zu kützeln, meg-szünni tsiklándani.

wiſčekaní, á, é, *p. c.* elatratus, ganniendo proditus, a, um: ausgebelfert, ausgebellt: ki-ugatott. *Syn.* wiblawkaní. *boh.* wiſčekaní. 2) v. wiſčebetaní.

Wiſčekáňí, á, n. elatratio, per latratum proditio, nis, f. Ausbelferung, Ausbellung: ki-ugatás. *Syn.* Wiblawkáňí. *boh.* Wiſčekáňí. 2) v. Wiſčebetáňí.

wiſčekať, al, ám V. P. *imp.* kag: elatrare, egarrire, latrando prodere: ausbelfern, ausbellen: ki-ugatni, ki-nyikogni. *Syn.* wioblawkať. *boh.* wiſčekaťi. *II. rec.* wiſčekať ſa: satis latrare, genug bellen), eleget ugatni, nyikogni. *Syn.* wiblawkať ſa, *boh.* wiſčekat ſe. 2) v. wiſčebetať ſa.

Wiſčekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſčekáwať, al, ám, *freq.* ex wiſčekať.

wiſčeknúť, knul (kel), kňem V. P. *imp.* kňi, *de uno actu*: v wiſčekať.

wiſčeknutí, á, é, *p. c.* v. wiſčekaní.

Wiſčeknutí, á, n. v. Wiſčekáňí.

Wiſčekowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſčekowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug: *freq.* ex wiſčeknút.

wiſčépaní, á, é, *p. c.* fissus, diffissus, dissectus, effractus, a, um: aufgeſpalten, durch Spalten geöffnet, aufgebrochen: fel-hasitott, fel-hasogatott, fel-törött. *Syn.* wilámaní. *vulg.* wiſčgepaní. 2) v. wiſčépení.

† Wiſčépáňí, á, n. fissio, diffissio, dissectio, effractio, nis, f. Aufſpaltung, Aufbrechung: fel-hasitas, fel-hasogatás, fel-törés. *Syn.* Wilámáňí. *vulg.* Wiſčgepáňí. *boh.* Wiſtipáňí. 2) v. Wiſčépeňí.

wiſčépať, al, ám et pem V. P. *imp.* pag: diffindere, findere, dissecare, effringere; aufſpalten, durch Spalten öffnen, aufbrechen: fel-hasítani, fel-hasogtani, fel-törni. *Syn.* wilámať. *vulg.* wiſčgepať. *boh.* wiſtipať. 2) v. wiſčépiť.

wiſčépení, á, é, *p. c.* fructiferis arboribus consitus, a, um:

um: bepflanzt, mit Obſtbäumen: ki-ültetett. *Syn.* wiſaděnj, *vulg.* wiſťeneni.

Wiſťepeňi, á, n. fructiferis arboribus consitio, Bepflanzung mit Obſtbäumen, gyümölts-fákkal való ki-ültetés. *Syn.* Wiſaděňi, *vulg.* Wiſťepeňi.

wiſťépeni, á, é, *p. c.* fissus, dilissus, a, um: aufgeſpalten, zerſpalten: meg-hasadott, meg-hasadtt. *Syn.* naſťépeni. *vulg.* wiſťgepeni. 2) v. wiſťépaňi.

Wiſťépeňi, á, n. fissio, diffissio, nis, f. Aufſpaltung, Zerſpaltung: meg-hasitás, meghasadás. *Syn.* Naſťépeňi, *vulg.* Wiſťgepeňi. 2) v. Wiſťépáňi.

wiſťepiť, il, im V. P. *imp.* wiſťep, Zahradu: conserere arboribus fuctiferis, bepflanzen mit Obſtbäumen, gyümölts-fákkal ki-ültetni. *Syn.* Ščepmi wiſaďiť, *vulg.* wiſťepiť. 2) desinere inserere (insititiones facere), aufhören zu pfropfen, z. B. Birnen auf Quittenſtämme: meg-szünni óltani, p. o. körtvélyt birs-alma fába.

wiſťépiť, il, im V. P. *imp.* wiſťep: findere, diffindere: ſplittern, aufſpalten, zerſpalten: meg-hasitani. *Syn.* naſťépiť. *vulg.* wiſťgepiť. 2) v. wiſťepať. *II. rec.* wiſťépiť ſa: findi, diffindi: ſplittern, ſich ſplittern, ſich aufſpalten (zerſpalten): meg-hasadni. *Syn.* naſťépiť ſa. *vulg.* wiſťgepiť ſa.

Wiſťepitel, a, m. consitor, is, m. Bepflanzer, ki-ültető.

Wiſťepowať, a, m. idem.

Wiſťepowáňi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *vulg.* Wiſťgepowáňi.

wiſťepowať, powal, pugem, V. I. *imp.* pug: *freq.* ex wiſťépiť. *vulg.* wiſťgepowať. *II. rec.* wiſťepowať ſa, *freq.* ex wiſťépiť ſa. *vulg.* wiſťgepowať ſa.

wiſťérani, á, é, *p. c.* v. wicérani.

Wiſťéráňi, á, n. v. Wicéráňi.

wiſťérať, al, ám V. I. *imp.* ag, v. wicérať.

wiſťéreni, á, é, *p. c.* v. wicereni.

Wiſťereňi, á, n. v. Wicereňi.

wiſťeriť, il, im, V. P. *imp.* wiſťer, Zubi: v. wiceriť. *Usus.* Wiſťeril na mňa Zubi, gako pes.

Wiſťerowáňi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *Syn.* Wicerowáňi.

wiſťerowať, rowal, rugem, V. I. *imp.* rug: *freq.* ex wiſťeriť. *Syn.* wičerowať.

* wiſťerſnúť, ſnul (ſel), ſňem V. P. *imp.* ſňi: v. rozčeſnúť.

* wiſťeſnuti, á, é, *p. c.* v. rozčeſnuti.

* Wiſťeſnuti, á, n. v. Rozčeſnuti.

* wiſťgepani, á, é, *p. c.* v. wiſťépani.

* Wiſťgepáňi, á, n. v. Wiſťépáňi.

* wiſťepať, al, ám V. P. *imp.* ag: v. wiſťépať.

* wiſťgepeni, á, é, *p. c.* v. wiſťépeni.

* Wiſťgepeňi, á, n. v. Wiſťépeňi.

* wiſťepiť, il, im, V. P. *imp.* wiſťgep: v. wiſťépiť.

* Wiſťgepowáňi, á, n. v. Wiſťepowáňi.

* wiſťgepowať, powal, pugem *freq.* ex wiſťgepať: v. wiſťepowať.

wiſchle *adv.* aride, dürr, szárazon. *boh.* wichřadle. 2) ma-

ore,

ere, mager, soványon. *boh.* wizáble.

wiſchlí, á, é, *adj.* siccus, aridus, torridus, a, um: dürr, trocken: száraz, szikkadtt, ki-fonyaltt. *Syn.* ſuchí, wiſákli, wiſchnutí, wiſuſení. 2) macer, macilentus, siccus, aridus: dürr mager: sovány, ösztövér, száraz. *Syn.* chudi. *boh.* wichřadlí, wizábli. 3) v. wiſchnutí.

Wiſchloſť, i, f. ariditas, siccitas, atis, f. die Dürre, Trockenheit: szárazság, ki-száradás, ki-szikkadás. *Syn.* Suchoſť, Suchota, Wiſchnutí, *boh.* Wizábloſť. 2) macies, ei, macilentia, ae, f. ariditas, siccitas: die Magerkeit, die Dürre: sovány ság, ösztövérség, el-száradás. *Syn.* Chudoſť. *boh.* Wichřadloſť; Wizábloſť, 3) v. Wiſchnutí.

wiſchnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi: siccari, exsiccari, siccescere, exsiccescere: austrocknen, trocken werden: ki-száradni, ki-szikkadni. *Syn.* wiſáknúť, uſchnúť, wiſuſiť ſa. 2) arere, exarere, arescere, exarescere: ausdorren, dürre werden: meg (el) aszni, fonnyadni. 3) tabescere, macrescere, macrum fieri: auszehren (*neutr.*), ſich auszehren, dürre oder mager werden: fogyni, tikadni, senyvedni (dek), epedni, el-epedni. *boh.* wizábnúti.

wiſchnutí, á, é, *p. c.* exsiccatus, siccatus, a, um: ausgetrocknet, trocken geworden: megszáraztatott, meg-száradtt, ki-szikkadott, ki-szikkadtt. *Syn.* wiſchlí, wiſákli, wiſáknutí.

Wiſchnutí, á, n. exsicatio, siccatio, nis, f. Austrocknung, das Austrocknen, Trockenwerden: ki-száradás, ki-szikkadás. *Syn.* Wiſáknutí.

† wiſchnúti, chl, chnu *fut.* v. wiſchnút.

wiſťicowaní, á, é, *p. c.* per comam vellicatus (vulsus), a, um: beim Haarſchopfe abgezupft, abgerupft, abgebeutelt: meg-üstököztetett, *vulg.* wikačkowaní, wiſťicowaní.

Wiſťicowáňí, á, n. vellicatio (vulsio) per comam (crines): Abzupfung (Abrüpfung) beim Haarſchopfe, Abbeutelung, Ausbeutelung: meg-üstöközés. *vulg.* Wikačkowáňí, Wiſťicowáňí.

wiſťicowat, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug: vellicare, (vellere) comas, crines: Jemanden abzupfen (abrupfen) beim Haarſchopfe, ausbeuteln, abbeuteln: meg-üstöközni valakit. *vulg.* wikačkowat, wiſťicowat.

wiſťipaní, á, é, *p. c.* digitis satis vellicatus (vulsus, pervulsus), a, um: zur Genüge gekneift, abgekneift, abgezwickt, abgezwackt mit den Fingern: eleget tsipedett, meg-tsipdestetett. *boh.* wiſťipani. 2) satis punctus, genug geſtochen, abgeſtochen, eleget tsépett, szuratott. 3) satis morsus, genug gebiſſen, abgebiſſen: eleget tsépett, maratott. 4) satis tortus, genug gekneipt, eleget rágattatott, tekertetett. 5) v. wiſťipnutí.

Wiſťipáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſťipat, pal, pem, V. P. *imp.* wiſťip: satis vellere (vellicare, pervellere), digitis, zur Genüge kneifen, abkneifen, abzwacken, abzwicken, mit den Fingern: eleget tsipedni, megtsipdesni. *boh.* wiſťipati. 2) satis pungere, genug ſtechen,

ab-

abſtechen: eleget tsípni, szúrni, meg-tsépni, meg-szúrni. 3) satis mordere, genug beiſſen, abbeißen: eleget tsépni. marni. 4) satis torquere, genug kneipen, eleget rágni, tekerni. 5) v. desinere vellere, aufhören zu kneifen ꝛc. megszünni tsépni (tsipdesni) etc. 6) v. seq.

wiſčipnúť, pnul (pel), pňem, V. P. *imp.* pňi: evellere, abkneipen, heraus reißen: ki-szaggatni, ki-tsépni, ki-tsipedni, ki-tsipdesni. *boh.* wiſčipnuti.

wiſčipnutí, á, é, *p. c.* evulsus, a, um: herausgeriſſen, abgekneipt: ki-szaggatott, ki-tsépett, ki-tsipdesett. *boh.* wiſčipnutí.

Wiſčipnutí, á, n. evulsio, nis, f. Abkneipung, Herausreißung: ki-szaggatás, ki-tsépés, ki-tsipedés, ki-tsipdesés. *boh.* Wiſčipnutí.

Wiſčipowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſčipowať, powal, pugem, V. I. *imp.* pug: *freq.* ex wiſčipnúť. *boh.* wiſčipowati.

wiſe *praep. reg. genit.* supra, super: über, oberwärts, oberhalb: fellebb. *Usus.* Wiſe Lipſka Tábor uſtawit, supra Lipsias figere castra, das Lager über Leipzig aufſchlagen, a' tábort Lipsián fellébb verni. Wiſe Trnawi, supra Tyrnaviam, über Tyrnau, Nagyszombaton fellebb. 2) supra, super praeter, ultra: über, drüber: fellül tovább. *Syn.* nad. *Usus.* Wiſe Práwa (Spósobu), supra modum, plus aequo (justo): über die Maaßen: mehr, als billig (recht): felettébb, mod nélkül. Wiſe Možnoſt'i, ultra vires, über die Kräfte, tehetségen fellül. Wiſe Paſow, supra lumbos, über die Lenden, ágyékon fellül. Wiſe troch Prſtow ſirſí, latior tribus digitis, über drei Finger breit, három újnál szélessebb. Wiſe Domňeňá, praeter opinionem, über die Vermuthung, vélekedésen fellül. Wiſe Uſi ſedet we Wodě, w Dluhoch: supra aures mersum esse aqua, mersum vel obrutum esse aere alieno: bis über die Ohren ſitzen im Waſſer, in Schulden: fülig ülni a' vizben, az adósságban. Wiſe troch Tolarow, ultra tres imperiales, über drei Thaler, három tallérnál fellebb. Wiſe troch Rokow tu bič, supra tres annos hic morari, über drei Jahre da ſeyn, három esztendönél tovább itt mulatni. NB. Penes numeros Latini loco *supra* ponunt *plus*; quo casu *quam* adesse vel abesse potest, quin ablativum subsequi sit necesse, v. g. Wiſe troch Rokow ſtarí, natus plus annos tres, über drei Jahre alt, három esztendönél öregebb. Wiſe Roka tu zoſtal, plus annum (plus anno) hic morabatur, über ein Jahr blieb er da, esztendönél tovább itt maradott. Potest loco ejusdem *amplius* quoque poni, quod eodem modo construi solet, v. g. Ge wiſe troch Rokow, amplius sunt tres anni; amplius est triennium (triennio): es ſind über drei Jahre, három esztendönél több. Ge wiſe Roka, amplius (plus) est annus (anno): es iſt über ein Jahr, esztendönél több. Si wiſe idem significat ac ſtarſí, etiam per *maior* redditur, ubi *natus* deficit, v. g. Ge wiſe oſem Rokow, est major octo annorum, natus est plus (amplius)

plius) annos octo: er iſt über acht Jahre, nyoltz esztendőnél öregebb. 3) super, supra, praeter, insuper, extra: über, außer: kivül. *Syn.* nad. *Usus.* Wiſe toho, praeter id, außer dem, azon kivül.

wiſe *compar.* ex wiſoko.

Wiſeſáňí, á, n. v. Wiſeſeňí. 2) v. Wiſednutí, *boh.* Wſedáňí.

wiſedat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wiſeſet. 2) v. wiſednút, *boh.* wſedati.

Wiſedáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Wſedáwáňí.

wiſedáwat, al, ám, *freq.* ex wiſedat. *Usus.* We Dňe a w Noci u ňho wiſedáwá, dies noctesque apud eum haeret (moratur). *boh.* wſedáwati.

wiſeſení, á, é, *p. c.* sedendo obtentus (acquisitus), a, um: durch Sitzen erworben, ülléssel meg-nyert, ki-ült. 2) ex ovis exclusus, ausgebrütet, tojásból ki-költ, ki-költetett. v. Wagec.

Wiſeſeňí, á, n. diuturna sessio, mansio, haesio, nis, f. das lange Sitzen, hoszszas (sok ideig való) üllés. *Syn.* dlúhé Seſeňí. 2) usque praefixum tempus sessio, Ausſitzung, meghatározott ideig-való üllés, el-üllés. 3) adsecutio (consecutio, obtentio) per sessionem: Ausſitzung, Erwerbung durch Sitzen: ülléssel valaminek el-nyerése, ki-üllés. 4) exclusio ex ovis, Ausbrütung, das Ausbrüten der Jungen: ki-költése a' tojásnak. v. Wagec. 5) cessatio ab exclusione, Aufhörung vom Brüten, ki-költésnek meg-szünése. 6) finis sedendi, cessatio a sedendo (a sessione): Aufhörung vom Sitzen, meg-szünése az üléseknek.

wiſeſeť, ſel, ſím, V. P. *imp.* wiſeſ: persedere, diu sedere: lange ſitzen, ſitzen bleiben: sokáig üllni. *Syn.* dlúho ſeſet. *Usus.* Pať Rokow we Wezeňí wiſeſel, annos quinque in captivitate persedit, öt esztendeig ült a' fogságban. We Dňe a w Noci na Koňi wiſeſel, persedit in equo dies noctesque: er reitete Tag, und Nacht: éjjel nappal lovaglott. 2) justum tempus (usque finem praefixi certi temporis) sedere: ausſitzen, bis zu Ende einer gewiſſen Zeit ſitzen: bizonyos ki-szabot idének végéig ülni, el-ülni. 3) sedendo obtinere (acquirere, consequi, impetrare), durch Sitzen erwerben, ülléssel nyerni valamit, ki-ülni. 4) pullos ex ovis excludere, ausbrüten, ki-költeni a' tojást. *Usus.* Slépka wiſeſela Kuráťka, gallina exclusit pullos, die Henne hat die Hendel ausgebrütet, a' tyúk ki-költötte a' tsirkéket, v. Wagec. 5) desinere ovis incubare, non amplius excludere ova: ausbrüten, aufhören zu brüten: meg-szünni a' tojáson ülni, a' tojást többé ki-nem költeni. 6) desinere sedere, aufhören zu ſitzen, meg-szünni ülni. *II. rec.* wiſeſet ſa: satis sedere, zur Genüge ſitzen, eleget ülni. *Syn.* doſť ſeſet.

wiſedle *adv.* v. wipukle.

wiſedlí, á, é, *adj.* v. wipuklí.

Wiſedlina, i, f. v. Wipuklina.

Wiſedloſť', i, f. v. Wipukloſť'.

wiſednúť, dnul (del): dňem, V. P. *imp.* dňi: insidere (*ex* insido) conscendere, adscendere: auffitzen, ſich auffetzen, ſich auf etwas ſetzen: fel-ülni. *Syn.* wiſadnuť, hore ſednúť. *boh.* wſednúti. *Usus.*

Na Koňa wiſadnúť, *boh.* na Koňe wſednúť: conscendere (adscendere) equum, equo insidere: zur Pferde ſitzen, ſich zu Pferde ſetzen: fel-ülni a' lóra, lóra ülni. Gak bi len wileťel, tak richle na ten Koč wiſednul (wiſeßel): ac si volaret, ita currum conscendit: als wenn er flog ſo ſchnell ſetzte er ſich auf dem Wagen: mintha tsak repülne, úgy ült fel a' kotsira.

Wiſednuťí, á, n. insessio, conscensio, nis, f. Aufſitzung, Aufſetzung: fel-üllés: *Syn.* Wiſadnuťí, *boh.* Wſednuťí.

Wiſeßowáňi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſedowať, dowal, dugem, *freq.* ex wiſednúť.

wiſeg *comp.* ex wiſoko.

Wiſchrad, u, m. Wischegradinum, *arx in Comitatu Pilisiensi*: Plintenburg, Plentenburg: Visegrád.

† Wiſek, ſku, m. v. Wéſek, Wechſik.

wiſekani, á, é, *p. c.* exsectus, excisus, a, um: ausgehaut, abgehaut; ki-vagatott, ki-vágattatott, ki-vágott. *Syn.* wirúbani. 2) secando formatus, excisus: ausgehaut, durch hauen ausgehölt, oder gemacht: ki-vágott, vágassal ki-vágatott. 3) secando distractus, exsectus, emacillatus: ausgehackt, ki-vágott, vágva el-adatott. 4) liberatus, expeditus: loß gemacht, befreit: meg-szabadúltt, meg-szabaditatott, meg-menekedett. *Syn.* wiſlobodeni. 5) dissipando (dilapidando) omnibus privatus, destitutus: von allem losgeworden durch Verſchleiderung: szükölködö, mindenböl ki-pusztúltt, gyámoltalan. *Syn.* zbaweni. *Usus.* Uſ ge ze wſeckého wiſekani, omnia sua jam amisit, er hat ſchon alles verloren, már mindenét el-vesztette, semmie sints immár; ki-vágta magát (ki-pusztúltt) mindenböl, 6) v. wimikani. 1. Nro.

Wiſekáňí, á, n. excisio, exsectio, nis, f. Aushauung, Abhauung: ki-vágás. *Syn.* Wirúbáňí. 2) excisio, efformatio per sectionem: Aushauung, z. B. des Troges: kivágása p. o. az ivó valúnak. 3) exsectio, emacillatio, distractio (venditio) per sectionem: Aushackung, z. B. des Fleiſches: ki-vágás, vágva eladás. 4) liberatio, expeditio, solutio, extricatio, evasio, elapsio: Losmachung, Befreiung, Entwiſchung: ki-szabadulás, meg (ki) menekedés, ki-szabaditás. *Syn.* Wiſlobodeňí. 5) pergraecatio, dilapidatio, dissipatio: Verſchnappung, Verſchleiderung: gyámoltalanság, szükölködés, meg-fosztatás, el-vesztés, el-vesztegetés, el-harátsolás, ki-pusztulás. *Syn.* Zbaweňí, 6) v. Wimikáňí 1 Nro.

wiſekať, al, ám, V. P. *imp. ag*: excidere, exscindere, exsecare, desecare, absecare: aushauen, abhauen: ki-vágni. *Syn.* wirúbať. 2) secando formare, excidere: aushauen, durch Hauen aushöhlen, oder machen, z. B. einen Trog: kivágni, vágással ki-vájni, tsinálni, p. o. ivó válút. 3) Maſo: exsecare, emacillare, secando distrahere: aushacken, ki-vágni, vágva el-adni. 4) liberare, expedire, extricare, solvere: losmachen, befreien, aushauen: ki-vágni, ki (meg) szabadítani, megmenteni. *Syn.* wiſlobodiť. 5) v. wimikať 1 Nro. *II. rec.*

wi-

wiſekať ſa: liberare (expedire, extricare) se; evadere, elabi: ſich los (frei) machen von etwas, ſich herauswickeln loswickeln: magát valamiből ki vágni, ki-menteni, ki-szabadítani, ki-menekedni. *Syn.* wiſloboſiť ſa. *Usus.* Z Wezeňá ſa wiſekal, wiſloboſil: e carcere erupit, evasit, elapsus est: er hat ſich frei gemacht aus der Gefangenſchaft, a' fogságból ki-menekedett. 2) Ze wſeckého ſa wiſekat: amittere omnia, privari (destitui omnibus per dissipationem; pergraecari, dilapidare, dissipare: los werden von allem, alles verlieren (verſchleudern), um alles kommen: mindenből ki-pusztúlni, mindent el-veszteni, el-harátsolni, el-vesztegetni, gyámoltalan állapotban lenni. *Syn.* zbawiť ſa. *Usus.* S Fári ſa wiſekať, privari Parochia (beneficio Parochiali), um die Pfarre (Pfarrei) kommen, plébániát el-veszteni. Wiſekal ſa ſ Prátelſtwá, amicitiae nuntium misit, er hat die Freundſchaft (Bekanntſchaft) verlaſſen, el-hagyta az ismeretséget (barátságot).

Wiſekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſekáwať, al, ám, *freq.* ex wiſekať. *II. rec.* wiſekáwať ſa, *freq.* ex wiſekať ſa.

wiſeknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: v. wiſekať. 2) v. wikrútiť 2 Nro. *Usus.* Kat mu Krki wiſeknúl (wiſekel): carnifex gulam illi elisit, der Scharfrichter hat ihm das Genick herausgeſtoſſen (verrucft, gebrochen), nyakát kitörte a' höhér. 3) v. wimknúť. *II. rec.* wiſeknúť ſa, v. wiſekať ſa.

wiſeknutí, á, é, *p. c.* v. wiſekaní. 2) v. wikrútení. 2. Nro. 3) v. wimknutí, rozčeſnutí.

Wiſeknutí, á, n. v. Wiſekáňí. 2) v. Wikrútení 2 Nro. 3) v. Wimknútí, Rozčeſnutí.

Wiſekowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſekowať, kowal, kugem *freq.* ex wiſekať, et wiſeknúť. *II. rec.* wiſekowať ſa, *freq.* ex wiſekať ſa.

wiſelčí, á, é, *adj.* pendulus, suspensus, a, um; pensilis, e, pendens, tis: hangend, függő, tsüggő. *Syn.* čo wiſí. 2) parum pendulinum adtinens. *Usus.* Wiſelčí Hňézdo, nidus pari pendulini.

Wiſelec, lca, m. furcifer, homo patibulo dignus, patibulandus: Galgenvieh, Galgenſchwengel, Galgenvogel, Galgenſchelm, Galgenſtrick: akasztófára való, lator. *Syn.* Obeſenec, Šibenec, ſtbeňičná (ſibená) Noha. 2) Ptáť: parus pendulinus *Linn.* Remiz, Beutelmeiſe. *Hoc vocabulum deest in Lexicis Latino germanicis, bohemicis, ungaricis.*

Wiſemráňí, á, n. v. Wiſeptáňí.

wiſemrať, ral, rem, V. P. *imp.* mri, v. wiſeptať.

Wiſeň, ſňe, f. v. Wiſňa.

Wiſení, á, n. *Nom. Verb.* ex wiſeť: pensio, nis, f. dependentia, ae, f. das Hangen, Hängen, Henken: függés, tsüggés, tsüggetés.

wiſení, á, é, *p. c.* ex wiſiť. altior factus, elevatus, erectus, evectus, sublatus, a, um: erhöhet, höher gemacht: fel-emeltetett, magossabbra (vitt) tsinált. v. wiwiſení.

Wiſeňí, á, n. elevatio, erectio, evectio, sublatio, nis, f. Er-

höhung, emelés, magossabbra vivés, tsinálás. v. Wiwiſeňí.

Wiſenka, i, f. *dem.* ex Wiſeň, v. Wiſňička.

wiſepkaní, á, é, *p. c.* tolutaria equitatione exagitatus (coagitatus, concussus, succussus), a, um: im Trabe abgeſchüttelt, ügetésben (ügetve) meg (öszve) rázott, rázatott. 2) v. wimikaní 1 Nro.

Wiſepkáňí, á, n. succussio (exagitatio, coagitatio, concussio, succussus) per tolutariam equitationem: Abſchüttelung im Trabe, ügetésben való megrázás, rázódás, öszve verés, meg-rendülés. 2) v. Wimikáňí 1 Nro.

wiſepkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: tolutario incessu succutere, concutere, exagitare, coagitare; den Trab gehend (durch den Trab) abſchütteln: ügetéssel fel (meg) rázni, öszve verni. *II. rec.* wiſepkať ſa, na Koňi: satis tolutim vehi, zur Genüge Traben, im Trabe reiten: eleget ügetni (ügetve járni). *III. passive.* tolutaria equitatione succuti, exagitari: im Trabe abgeſchüttelt (erſchüttert) werden: a' lovon (ügetésben) meg (öszve) rázattatni.

Wiſeptáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *Syn.* Wiſemtáňí.

wiſeptať, al, tám et cem V. P. *imp.* wiſepci: susurrando enuntiare, edicere, adaperire: ausflüſtern, durch Flüſtern entdecken, ſagen, herausſagen: kisuttogni, súgással ki-jelenteni valamit, meg-mondani. *Syn.* wiſemtať. 2) desinere susurrare, aufhören zu flüſtern (fliſtern): meg-szünni suttogni, súgni, búgni. *II. rec.* wiſeptať ſa: satis susurrare, eleget suttogni, susogni. *Syn.* wiſemtať ſa.

Wiſeptáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex séq.

wiſeptáwať, al, ám, *freq.* ex wiſeptať.

wiſeť, wiſel, wiſím V. P. *imp.* wiſ, pendere (a pendeo), herabhangen, hängen (*neutr.*) henken, zu hangen ſcheinen, z. B. in der Luft, am Berge, nicht feſt ſeyn, gehängt werden: függni, függeni, lógni, tsügni, tsüggedni. *Usus.* Na Strome wiſeť, ex (in, ab) arbore pendere, am Baume hangen, a' fán függni. Dolu wiſeť, dependere, abhangen, le-függni. Na Predek wiſeť, propendere, hervorhangen, kifügni. Hlawa mu wiſí, caput demittit, er läßt den Kopf hangen, le-függeszti (le-üti) a' fejét. Kemeň ti wiſí: lorum tibi pendet, es hängt dir dein Riemen, a' szijad tsüg; kutyának harangozol. Loter na Sibeňici wiſí, pendet in patibulo scelestus, henkt ſchon der Böſewicht an dem Galgen, függ a' lator az akasztó fán. 2) pendere, impendere, imminere: hangen, über uns ſchweben, z. B. Wolke, in der Nähe ſeyn: függeni, feje felett lenni, hozzá közelíteni. *Syn.* wznáſať ſa. *boh.* wznáſeť ſe. *Usus.* Len tak wiſí, že neprší: pluvia in ianuis est imminet, impendet), ſchwebt ſchon über uns der Regen, tsak kevés héja, hogy nem esik az esö. Uſ nad ſamú gebo Hlawú Meč wiſel, gladius cervicibus eius impendebat, ein Schwerdt ſchwebte über ſeinem Haupte, kevés hija volt, hagy fejét nem vették. 3) pendere, in periculo (discrimine) esse, versari; casum (rui-

(ruinam, mortem etc.) minari: hangen, den Fall drohen, z. B. ein Haus: rosz állapotban (környülállásban) lenni. *Syn.* zle ſtáť (poſtawenim) biť). *Usus.* Żiwot geho len na Cwerňe wiſí, vita eius pendet levi momento, in summo discrimine versatur, ſein Leben hängt an einem ſeidenen Faden, az ő élete csak egy haj szálon függ. Zleš w Swetě, nač len chceš, wiſſí Ňiti wſecko na tenkeg. Čo ſtalo, hned ge dolu, ſ Přihodi doſti maleg: omnia sunt hominum tenui pendentia filo. Et subito casu, quae valuere ruunt. 4) pendere, haerere: hangen, ins Stocken gerathen, ſeyn: függni, meg-akadni, akadályoztatni, lógni. *Usus.* Na čom wiſí? Čo překazuge (Překážku robi)? Čo zawadzá? quid impedit rem? quid est impedimento (ubi adhaeret res? woran hangts? was hindert es? hol akad meg a' dolog? 5) pendere a re, niti re: abhangen, abhängig ſeyn, worauf beruhen: valakitől, vagy valamitől függni. *Usus.* Od druhého wiſet; čiňič, čo druhí chce; druhého Radu we wſeckem naſledowať; nič bez ňeg neurobič; druhému náchilňím biť: ex arbitrio alicuius (ab, in, aliquo) pendere: von Jemanden abſchlagen, ihm zugethan ſeyn: mástól függni, más ember tanátsán járni. On ge ſwim (ſwogim) Pánem; od druhého žádného newiſí: constat per se ipsum, nullius arbitrio subest: er beſteht von ſich ſelbſt allein; hängt von niemanden ab: maga magának ura, nem függ senkitől mástól. Spaſeňí Obce wiſelo na dluhím Zdrawí, a Żiwobití geho: eius in vita nitebatur Reipublicae salus, das Heil des gemeinen Weſens (des Publicums) hangte an ſeiner Wohlfahrt, und ſeinem langen Leben: ő rajta állott a' város (község, ország) meg-maradása.

† wiſetřeňí, á, é, *p. c.* v. wipitowaňí 2) v. wiſpitowaňí. 3) v. wizweſeňí.

† Wiſetřeňí, n. v. Wipitowáňí. 2) v. Wiſpitowáňí. 3) v. Wizweſeňí.

† wiſetřiťí, il, ím *fut.* v. wipitowať ſa. 2) v. wiſpitowať ſa. 3) v. wizweſeť ſa.

† wiſetřowati, owal, ugi (u), v. wipitowať ſa.

Wiſewač, a, m. v. Rozſewač. *vulg.* Wiſgewač.

wiſéwaňí, á, é, *p. c.* v. rozſéwaňí, *vulg.* wiſgewaňí.

Wiſéwáňí, a, n. v. Rozſewáňí, *vulg.* Wiſgewáňí.

wiſéwať, al, ám, V. I. *imp.* ag: *freq.* ex wiſáť. *vulg.* wiſgewať. 2) v. rozſéwať.

* Wiſgewač, a, m. v. Wiſewač.

* wiſgewaňí, á, é, *p. c.* v. wiſéwaňí.

* Wiſgewáňí, á, n. v. Wiſéwáňí.

* wiſgewať, al, ám, V. I. *imp.* wag: v. wiſéwať.

wiſibaňí, á, é, *p. c.* v. wiſlahaňí.

Wiſibáňí, á, n. v. Wiſlaháňí.

wiſibať, bal, bem V. P. *imp.* bag: v. wiſlahať.

wiſibnúť, bnul (bel), bňem V. P. *imp.* bňi: v. wiſlahnúť.

wiſibnutí, á, é, *p. c.* v. wiſlahnutí.

Wiſibnutí, á, n. v. Wiſlahnutí.

Wiſibowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wi-

wiſíbowať, bowal, bugem, *freq.* ex wiſibnúť.

wiſičáni, á, é, *p. c.* qui (quae, quod) saliendo effluxit, emanavit, ebullatus, a, um: ausgeronnen, ausgefloſſen, ausgeſprungen, aufgeſprungen, hergekommen: ki-szökellett, ki-ugrott, ki-tsurgott, ki-folyott, ki-budgyantt. *Syn.* Cicurkem witečení, wiſiknutí.

Wiſičáňí, á, n. effluxio, emanatio, ebullitio, eruptio, effluvium, exitus per saltum: das Ausrinnen, Ausfließen, Ausſpringen, Hervorkommen, Aufſpringung, der Ausfluß: ki-tsurás, ki-folyás, ki-menés, ki-budgyanás, ki-ugrás, ki-szökellés. *Syn.* Wiſiknutí, Wiſkočeňí, Wičeňí.

wiſičať, čal, čím, V. P. *imp.* wiſič: effluere, emanare, ebullare, ebullire, exsilire, erumpere: ausrinnen, ausfließen, in die Höhe ſpringen, ausſpringen, hervorkommen, oder gehen, ſchnell ſich öffnen: ki-tsurogni, ki-folyni, ki-menni, ki-budgyanni (anok), ki-ugrani, ki-szökelleni. *Syn.* Cicurkem witeť, wiſiknúť, wiſkočit. *Usus.* Geden Sud Wína mi wiſičal.

Wiſichňí, á, n. v. Schnutí.

wiſichať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. ſchnúť.

Wiſicháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſicháwať, al, ám, *freq.* ex wiſichať.

wiſící, á, é, *part. praes.* ex wiſeť: pendens, dependens, tis; pensilis, e, pendulus, a, um: hangend, henkend: tsüggö, függö, lógó. *Syn.* wiſelči, *vulg.* wiſuci, *boh.* wiſuti. *Usus.* Odew až po Pati wiſícá, vestis ad pedes (calces) defluens, bis die Ferſe hangendes Kleid: bokáig érő (függő) köntös.

wiſíganí, á, é, *p. c.* ex wiſígať v. wiſiti.

Wiſígáňí, á, n. v. Wiſiti.

wiſígať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wiſiť.

* wiſigatowaní, á, é, *p. c.* v. wizweſeňí.

* Wiſigatowáňí, á, n. v. Wizweſeňí.

* wiſigatowať, towal, tugem V. P. *imp.* tug: *reg. acc.* v. wizweſeť ſa.

Wiſígáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſigáwať, al, ám, *freq.* ex wiſígať.

wiſikaní, á, é, *p. c.* v. wiſčaní.

Wiſikáňí, á, n. v. Wiſčáňí.

wiſikať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wiſčať. *II. rec.* wiſikať ſa: vi wiſčať ſa.

wiſiknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, *de uno actu*: v. wiſičať. *Usus.* Wiſikla mu Krw, kdiž (keš) mu Žilu ſekli: erupit illi de vena sanguis. das Blut ſprung ihm aus der Ader heraus, ki-ugrott (ki-szökellett) eréből a' vér.

wiſiknutí, á, é, *p. c.* v. wiſičaní.

Wiſiknutí, á, n. v. Wiſičáňí.

Wiſikowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex wiſikowať.

wiſikowaní, á, é, *p. c.* v. wiſlaní. 2) v. wiſtrogení.

Wiſikowáňí, á, n. v. Wiſláňí. 2) v. Wiſtrogeňí.

wiſikowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug: *freq.* ex wiſiknúť.

wiſikowať, kowál, kugem V. P. *imp.* kug: v. wiſlať. 2) v. wiſtrogiť. *II. rec.* wiſikowať ſa: v. wiſtrogiť ſa. *Usus.*

Do-

Doſť ſa na Ceſtu ſikuge, a predca ſa eſče wiſikowať nemože: ut ut satis superque conetur: nequedum tamen itineri semet committere potest: ob er gleich trachtet, ſo kann er ſich doch nicht zu der Reiſe ausrüſten: eleget készül, de ki-nem készülhet az útra.

Wiſilač, a, m. expeditor, is, m. Ausſender, ki (el) küldö, küldezö.

Wiſilanec, nca, m. v. Wiſlanec.

wiſilaní, á, é, *p. c.* v. wiſlani.

Wiſiláňí, á, n. v. Wiſláňí.

wiſilať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wiſlať.

Wiſláwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſláwať, al, ám, *freq.* ex wiſilať.

wiſlení, á, é, *p. c.* debilitatus, infirmatus, viribus fractus, violentatus, a, um: entkräftet, geſchwächt, ſchwach, ſchwächlich, kraftlos: meg-töretett, meg-erötlenedett, meg-erötlenittetett, meg-tsökentetett, meg-tsüggedett, el-nyomorodott, erötlen. *Syn.* preſileni

Wiſleňí, á, n. debilitatio, infirmatio, fractio, violentatio, nis, f. Entnervung, Entkräftung, Schwächung, das Entkräften: erötlenités, meg-erötlenités, meg-törés, meg-tsökentetés. *Syn.* Preſileňí. 2) infirmitas, debilitas, tis, f. Entkräftung, Mangel der Kräfte, Schwäche, Schwachheit: erötlenség, gyengeség, bádgyadás.

wiſilič, il, im, V. P. *imp.* wiſil: debilitare, infirmare, frangere, violentare: entkräften, ſchwächen, entnerven: meg-erötleniteni (tem), meg-tsökköntetni, erejét el-venni, meg-törni. *II. rec.* wiſiliť ſa: debilitari, infirmari, viribus frangi, violentari: ſich entkräften (entnerven), kraftlos (ſchwach ꝛc) werden: meg-erötleniteni, meg-erötlenedni, meg-tsüggedni, meg-töretetni. *Syn.* preſiliť ſa. *Usus.* Z Robotú ſa wiſiliť, frangere se laboribus, ſich durch die Arbeit entkräften, magát munkával fogyatni.

Wiſilowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſilowať, lowal, lugem, *freq.* ex wiſiliť. *II. rec.* wiſilowať ſa: *freq.* ex wiſiliť ſa.

wiſipaní, á, é, *p. c.* effusus, profusus, sparsus, dispersus, a, um: ausgeſtreut, ausgeſchüttet, herausgeſchüttet: kitöltött, ki-öntött, el-hintetett, el-hintezett. *Syn.* rozſipaní. 2) excussus, impetiginosus, petiginosus, a, um: rändig, voller Rände, oder Ausſchlag: ki-hányodott, szeplös, viszkeges, sömörtsös. *Syn.* oſipaní. 3) v. wipukaní 2 Nro.

Wiſipaňí, á, n. effusio, profusio, sparsio, dispersio, nis, f. Ausſtreuung, Ausſchüttung des Hafes, der Wohlthaten: kitöltés, ki-öntés, ki-hintés, el-hintezés. *Syn.* Rozſipáňí. 2) v. Wipukáňí 2 Nro.

wiſipať, pal, pem, V. P. *imp.* wiſip *cum acc. rei*: Peňáze, Semeno ꝛc. spargere, dispergere, effundere, profundere *pecunias semen*: ausſchütten, herausſchütten, ausſtreuen, z. B. Geld, Saamen, Wohlthaten, Gerücht, Irrthümer: kitölteni, el-hinteni, el-hintezni, ki-önteni. *Syn.* rozſipať. *II. rec.* wiſipať ſa: spargi, dispergi, effundi, profundi: ſich

ſich ausſtreuen, ausgeſchüttet (ausgeſtreut) werden: el-hintödni, hintetni, ki-töltetni, ki-öntetni. *Syn.* rozſipat ſa. 2) v. wipukat ſa. 3) Uſ ſa Owes wiſipal: avena iam grana emisit (protrusit.). v. Raſa.

Wiſipáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſipáwat, al, ám, *freq.* ex wiſipat. *II. rec.* wiſipáwat ſa, *freq.* ex wiſipat ſa.

Wíſipek, pku, m. res effusa (sparsa, dispersa): ausgeſtreute Sache, el-hintetett dolog, el-hintelék.

wiſipení, á, é, *p. c.* exsibilatus, sibilo, eiectus, a, um: ausgeziſcht: süvöltéssel ki-vetteteti, ki-süvöltetett.

Wiſipeńí, á, n. per sibillum eiectio, exsibilatio; Ausziſchung, ki-süvöltés, süvöltéssel ki-vetés. 2) cessatio a sibilando, Aufhörung vom Ziſchen, süvöltésnek meg-szünése.

wiſipet, pel, pím, V. P. *imp.* wiſip: exsibilare, sibilare, sibilo eiicere: ausziſchen: ki-süvölteni (töm), süvöltéssel ki-vetni. 2) desinere sibilare (sibilum edere, stridere): aufhören zu ziſchen, ausziſchen: meg-szünni süvölteni.

Wiſipowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſipowat, powal, pugem, *freq.* ex wiſipat et wiſipet. *II. rec.* wiſipowat ſa: *freq.* ex wiſipat ſa.

wiſ'ireni, á, é, *p. c.* v. rozſ'ireni.

Wiſ'ireńí, á, n. v. Rozſ'ireńí.

wiſ'irit, il, ím V. P. *imp.* wiſ'ir: v. rozſ'irit. *II. rec.* wiſ'irit ſa, v. rozſ'irit ſa.

wiſirowani, á, é, *p. c.* v. oſirowani. 2) v. rozſireni.

Wiſirowáńí, á, n. v. Oſirowáńí. 2) v. Rozſireńí.

wiſirowat, rowal, rugem V.P. *imp.* rug: v. oſirowat. 2) *freq.* ex wiſirit. *Syn.* rozſirowat.

wiſit, wiſil, wiſigem V. P. *imp.* wiſi: exsuere, suendo ornare (exornare), acu pingere (variare), ausnähen: kivarni, ki-himesgetni, feltüzni. *Syn.* powiſ'iwat, wiſ'iwat, ſtepowat. 2) exsuere, suendo absumere (consumere, vacuefacere): vernähen, durch Nähen verbrauchen: fel-varni, varrással, meg-emészteni. Wſecke Niti wiſila, omnia fila consumsit, exsuit: allen Zwirn hat ſie vernähet, az egész tzérnát felvarta.

wiſit, il, ím, V. I. *imp.* wiſ': elevare, altiorem facere, tollere, adtollere, erigere, evehere: erhöhen, höher machen: fel-emelni, magassabbra tsinálni, fel-vinni. *Syn.* wiwiſ'owat, *boh.* wyſ|iti, v. wiwiſ'it. 2) eminere, prominere: prostare: hervorragen, ki-tetszeni, fellyül (meg) halladni. *Syn.* witážat *boh.* wiſtitnút ſe. *Usus.* Ti wiſ'iſ nad wſeckimi inimi ſ twú Welikoſt'ú Tela, a Rozumu: emines unus inter omnes magnitudine tum corporis, tum animi *Ter.* du übertriffſt alle an der Gröſſe des Leibs, und am Verſtande: a' te szép magos termeteddel, és elmédnek (szivednek) nagy voltával, bátorságával mindeneket fellyül halladsz.

wiſiteni, á, é, *p. c.* satiatus, exsatiatus, a, um: erſättigt: meg-elégedett. meg-elégitetett. *Syn.* naſiteni, *boh.* wiſiten.

Wiſiteńí, á, n. satiatio, exsatiatio, saturatio, nis, f. Erſättigung, meg-elégedés, meg-elégétés. *Syn.* Naſiťeńí. *boh.* Wiſiceńí.

wiſití, á, é, *p. c.* exsutus, suendo ornatus (exornatus) acu pictus (variatus), a, um: ausgenähet, himesgetelt, kitüzetett, ki-varrtt, ki-varratott. *Syn.* wiſiwaní, powiſiwaní, ſtepowaní. 2) exsutus, suendo consumtus (vacuefactus): vernähet, durch Nähen verbraucht: fel-varratott, varrással meg-emésztetett.

Wiſiťí, á, n. acu variatio (pictio), exsuitio, nis, exsutura, ae, f. Ausnähung, himvarrás, himesgetés, ki-varrás, ki-tüzés. *Syn.* Powiſiwáńí, Wiſiwáńí, Wiſiwaćka, Stepowáńí. 2) exsuitio, suendo consumtio, nis, f. Vernähung, fel-varrás, varrással megemésztés.

wiſitiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſiť: satiare, exsatiare, saturare, explere, implere: erſättigen: meg-elégiteni. *Syn.* naſitiť.

Wiſiwáč, a, m. exsutor, acu ornator (variator, pictor), is, m, Ausnäher, ki-varro, him varró. v. Stepowač.

wiſiwaćčin, a, e, *adj. poss.* exsutricis, der Ausnäherinn gehörig, ki-varrónéé. v. ſtepowaćčin.

wiſiwaci, á, é, *adj.* exsuitionem adtinens, illi deserviens, exsutorius, a, um: zum Ausnähen gehörig, dienlich: ki-varráshoz tartozandó. *Usus.* Wiſiwacá Jhla, acus exsutoria (pictoria), Sticknadel, him-varró tö.

Wiſiwaćka, i, f. exsutrix, acu pictrix (variatrix): Ausnäherinn, ki-varróné. v. Stepowaćka. 2) v. Wiſiwáńí. 3) res exsuta, acu variata: ausgenähete Sache, himmel varrott (ki-tüzött) ruha.

wiſiwaćow, a, e, *adj. poss.* ex Wiſiwač.

wiſiwaní, á, é, *p. c.* v. wiſiti 2) v. ſtepowaní.

Wiſiwáńí, á, n. v. Wiſiťí. 2) v. Stepowáńí.

wiſiwač, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wiſič. 2) v. ſtepowač.

Wiſiwáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſiwáwač, al, ám, *freq.* ex wiſiwač.

Wiſk, u, m. v. Wiſkáńí.

Wiſka, i, f. altitudo, nis, f. die Höhe: magasság. *Syn.* Wiſ, Wiſoſť, Wiſokoſť. *boh.* Weyſka. 2) contignatio *Liv.* superior tractus: der obere Stock, Stockwerk, Etage: emelet. *Syn.* Wrſtwa, Wrſtwí. *vulg.* Rondigńácia. *Usus.* Na dwe Wiſki Dom, duarum contignationum domus, Haus von zwo Etagen, auf zwei Stock: két emeletö (emeletre-való) ház.

Wiſkač, a, m. exsultator, iubilator, orator, triumphator, is, m. exultans, ovans, tis: Jauchzer, Juchzer, Frohlockender, Frohlocker: örülö, örvendezö, vigadó, vigadozó, tomboló.

* **Wiſkácáńí**, á, n. v. Wiſkákáńí.

* **wiſkácač**, al, ám, v. wiſkákač *II. rec.* wiſkácač ſa, v. wiſkákač ſa.

* **Wiſkacowáńí**, á, n. v. Wiſkakowáńí.

* **wiſkacowač**, cowal, cugem, *freq.* ex wiſkácač, v. wiſkakowač.

Wiſkákáńí, á, n. paulatim (sensim) factus exsultus, prosultus: das nach und nach Herausſpringen: lassan lassan-való-

ló ki-szökellés, ki-szököllés, ki-szökdétsélés, ki-szökdösés, ki-szökés el-szökdösés. *vulg.* Wiſkácáńí. 2) cessatio a saliendo (a saltu), Aufhörung von Springen, az ugrásnak meg-szünése.

wiſkákat, wiſkákal, wiſkáčem (*boh.* wiſkáći et u *fut. freq.*) V. P. *imp.* ag: paulatim (seńsim exsilire, exilire, prosilire: nach und nach heraufſpringen, laſſan laſſan (halkal) ki-szökelleni (kellem) ki-ugrani (rom), ki-szökölleni (köllöm), ki-szökdétselni, ki-szökdösni, ki-szökni, ki-ugráudozni, ki-ugrani, el-szökdösni. *vulg.* wiſkácat. 2) desinere salire (saltare), aufhören zu ſpringen, meg-szünni ugrani, az ugrásnak véget vetni. *Syn.* preſtat ſkákat. *II. rec.* wiſkákat ſa, satis salire, zu Genüge ſpringen: eleget ugrani (ugorni). *Syn.* doſt ſkákat, *vulg.* wiſkácat ſa.

Wiſkakować, a, m. saltans, saltitans, exsultans, tis, saltator, is, m. Hüpfer, Aufſpringer: szökdétselő, szökeldező, szökő, ugrándozó.

Wiſkakowáńí á, n. saltitatio, saltatio, exsultatio, nis, f. saltus, saltatus, exsultus, prosultus, us, m. das Hüpfen, Aufſpringen, Springen in die Höhe, szökdétseldegélés, szökdétselés, szökdösés, szökés, szököllés, szökellés, ugrás, ugordás, ugrálás, ugrándozás. *Syn.* Podſkakowáńí. 2) v. Wiſkákáńí.

wiſkakować, kowal, kugem V. I. *imp.* kug: saltitare, subsaltare, saltare, exsultare, exsilire, salire, subsilire: aufſpringen, in die Höhe ſpringen, z. B. Menſch, Thier, Waſſer, Stein: szökdétseldegélni (lek), szökdétselni (lek), szökdösni (söm), felugrani, szökelni, szököllni (löm), ugrani, ugrálni, ugordani, ugrándozni. *Syn.* podſkakować, nadhadzować ſa. *boh.* mrſkat ſebú. 2) v. wiſkákat.

wiſkakowńe *adv.* subsultim, saltuatim: hüpfend, ſpringend: szökdétselve, ugrándozva. *Syn.* wiſkočńe.

wiſkákowni, á, é, *adj.* saltitans, saltans, tis: ſpringend, hüpfend: ugró, szökdétselő, szököllő. *Syn.* podſkakowani, podſkakugící, wiſkočni. *Usus.* Wiſkakowné Wino, crepitans (saltitans) vinum, Springwein, szödétselő (zörgő) bor. Wiſkakowné wáčowé Hodiny, saltitans horologium, Springuhr: szökdétselő zsebóra.

wiſkamrani, á, é, *p. c.* murmurando obtentus, a, um: durch Murren erlangt, ausgemurrt, ausgemurmelt: ki-dömmögött, ki-morgolódott.

Wiſkamráńí, á, n. murmurando obtentio (adsecutio). Erlangung durch Murren, morgolodással meg-nyerés, ki-morgolódás, ki-dömmögés. 2) finis murmurationis, cessatio a murmure: Aufhören vom Murren, morgolódásnak (dömmögésnek) meg-szünése.

wiſkamrat, ral, rem V. P. *imp.* mri: murmurando adsequi, adipisci, consequi, obtinere: durch Murren erlangen, bekommen: morgolódással megnyerni, ki-morogni, ki-dömmögni. 2) desinere murmurare, aufhören zu murren (zu brummen): meg-szünni morgolódni (morogni, dömmögni). *II. rec.* wiſkamrat ſa: satis murmurare, zur

Ge-

Genüge murren (murmeln, brummen): eleget morgolódni.

Wiſkamráwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſkamráwať, al, ám, *freq.* ex wiſkamrať. *II. rec.* wiſkamráwať ſa.

† **wiſkaní**, á, é, *p. c.* v. iſkaní.

† **Wiſkáńí**, á, n. v. Jſkáńí.

Wíſkáńí, á, n. clamor laetus, iubilum, i, n. iubila, orum, n. pl. iubilatio, ovatio, exsultatio, nis, f. das Jauchzen, Frohlocken: örülés, örvendezés, vigadozás, vigadás, víg örvendetes ki-áltás, tombolás, öröm. *Syn.* Wíſť, Wiſkot, radoſtní Wolání (Kričaní), weſelí Spew (Krik). *boh.* Weyſkáńí.

† **wiſkať** (wiſkati), al, ám, v. iſkať.

wiſkať, al, ám, V. I. *imp.* ag: iubilare, exsultare, ovare, triumphare, laetitia efferri, laetitiam voce declarare: jauchzen, frohlocken: örülni, örvendezni, örömben kiálni (tombolni), vigadni, vigasságot szóval ki-jelenteni. *boh.* wegſkati. *Syn.* radowať (weſelit, teſit) ſa.

Wiſtáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtáwať, al, ám, *freq.* ex wiſkať.

wiſkerení, á, é, *p. c.* v. wicereni. 2) apertus, solutus, divaricatus, a, um: eröffnet, aufgethan: fel (ki, meg) nyitott. 3) hians, patens, patescens, patulicans, tis; apertus: geöffnet, eröffnet, klaffend, offen ſtehend, lechzend: nyíló, fel (ki) nyiltt, fel (meg) hasadtt. *Syn.* rozſkerení, rozſklebení, wiſklebení.

Wiſkereńí, á, n. v. Wicereńí. 2) apertio, solutio, divaricatio, nis, f. Eröfnung, Aufthuung: fel (ki, meg) nyitás. 3) hiatus, us, m. apertio, patulicatio, nis, f. Oeffnung, Eröffnung, das Klaffen, Schrunden, Lechzen: fel (ki) nyilás, fel (meg) hasadás. *Syn.* Rozſkereńí, Rozſklebeńí, Wiſklebeńí.

wiſkerit, il, ím, V. P. *imp.* wiſker, Zubi: v. wicerit. 2) aperire, solvere: eröffnen, aufthun: fel (ki, meg) nyitni. *Syn.* rozſkerit, rozſklebit. *II. rec.* wiſkerit ſa, o Orechu, o Klaſoch: hiare (hio) *Sallust. Prop. Colum.* patere, hiascere *Cato.* patescere, patefieri, patulicare, aperiri, *de nucibus, spicis*: eröffnet werden, ſich eröffnen, lechzen, z. B. Nuß, ſchrunden, klaffen, offenſtehen (ſeyn), ſich öffnen: fel (ki) nyilni (lok). *Syn.* rozſkerit (rozſklebit, wiſklebit ſa.

Wiſkerowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſkerowať, rowal, rugem, V. I. *imp.* rug: *freq.* ex wiſkerit. *Syn.* wicerowať. *II. rec.* wiſkerowať ſa: *freq.* ex wiſkerit ſa: hiascere, hiare, dehiscere: anfangen zu klaffen, nyilni (lok), hasadni. *Syn.* ſkerit (ſklebit, ſkerowať) ſa.

† **Wiſkitáńí**, n. v. Wirižáńí 8 et 9 Nris.

† **wiſkitat** ſe, al ſe, ám ſe, v. wirážať 8 et 9 Nris; dein wiſit 2 Nro.

† **wiſkitnút ſe**, kitl ſe, kitnu ſe, *fut.* idem.

† **Wiſkitnutí**, n. v. Wirážáńí 8 et 9 Nris.

wiſklebení, á, é, *p. c.* v. wiſkereni per 3 Nros.

Wiſklebeńí, á, n. v. Wiſkereńí per 3 Nros.

wiſklebiť, il, ím, V. P. *imp.* kleb: v. wiſkeriť per 2 Nros. *II. rec.* wiſklebiť ſa: v. wiſkeriť ſa.

Wiſklebowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Šklebeňí.

wiſklebowať, bowal, bugem, V. I. *imp.* bug: *freq.* ex wiſklebiť, v. ſklebiť. *II. rec.* wiſklebowať ſa, *freq.* ex wiſlebiť ſa, v. ſklebiť ſa.

wiſklepení, á, é, *p. c.* v. ſklepení.

Wiſklepeňí, á, n. v. Sklepeňí.

wiſklepiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſklep: v. ſklepiť.

wiſkoblení, á, é, *p. c.* v. wiſkohlení.

Wiſkobleňí, á, n. v. Wiſkohleňí.

wiſkobliť, il, ím, V. P. *imp.* bli: v. wiſkohliť. *II. rec.* wiſkobliť ſa, v. wiſkohliť ſa.

Wiſkočeňí, á, n. exsultus. subsultus, saltus sursum factus, us, m. Aufſpringung, das Springen, Aufſpringen in die Höhe: fel-ugrás, fel-szökdösés. *Syn.* Podſkočeňí, Skočeňí. 2) exsultus, prosultus, saltus foras factus, Herausſpringung, ki-ugrás: ki-szökés. *Syn.* Wiſkok.

wiſkočiť, il, ím, V. P. *imp.* wíſkoč: exsilire, subsilire, sursum saltare: aufſpringen, in die Höhe ſpringen: fel-ugrani (ugorni), fel-szökelleni, fel-felé szökni. *Syn.* podſkočiť, ſkočiť, nadhodiť ſa. *boh.* mrſknút ſebu. 2) exsilire, prosilire, extra saltare: herausſpringen, ki (elö) ugrani. *Syn.* wen ſkočiť, wiſkakowať. 3) Na Koňa wiſkočiť, insilire in equum, vel equum: aufs Pferd ſpringen, a' lóra ülni. *boh.* na Koňe wſkočit.

Wiſkočki, kow, m. pl. v. Wipalki.

wiſkočňe, *adv.* v. wiſkakowňe. 2) v. náſkočňe.

wiſkoční, á, é, *adj.* v. wiſkakowní. 2) v. náſkočení.

wiſkohlení, á, é, *p. c.* effrictus, erasus, a, um: ausgekratzt, ausgerieben: ki-vakartatott. *Syn.* wiſkrabaní. 2) fricando apertus, effrictus, refrictus: aufgekratzt, durch Kratzen (Reiben) geöffnet, aufgerieben: fel-vakartatott, vakarással meg-nyíltt, meg-nyitatott. 3) satis frictus, genug gekratzt, eleget vakartt, vakartatott. *Syn.* wiſkoblení.

Wiſkohleňí, á, n. effrictio, erasio, nis, f. Auskratzung, Ausreibung: ki-vakarás. *Syn.* Wiſkrabaňí. 2) effrictio, refrictio, apertio per frictionem: Aufkratzung, Aufreibung, Oeffnung durch Kratzen (durch Reiben): fel-vakarás, vakarással meg-nyilás, meg-nyitás. *Syn.* Wiſkobleňí.

wiſkohliť, il, ím, V. P. *imp.* hli: effricare. eradere: auskratzen, ausreiben: ki-vakarni (rom). *Syn.* wiſkrabať. 2) fricando aperire, effricare, refricare: aufkratzen, aufreiben, durch Kratzen (Reiben) öffnen: fel-vakarni, vakarással meg-nyitni. 3) satis fricare, zur Genüge krazen (reiben): eleget vakarni. *Syn.* wiſklobiť. *II. rec.* wiſkohlit ſa, satis se fricare, ſich zur Genüge kratzen (reiben): eleget vakaródzni. *Syn.* wiſkobliť ſa.

Wíſkok, u, m. saltus, us, m. der Sprung, Aufſprung: ki-rohanás, ki-omlás, ki-törés, ki-ütés. *Syn.* Úpad, Útok, Wípad.

wiſkopení, á, é, *p. c.* v. wimiſkowaní.

Wi-

wiſkopeńi, á, n. v. wimiſkowáńi.
wiſkopiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſkop: v. mimiſkowať.
Wiſkopowáni, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wiſkopowať, powal, pugem, *freq.* ex wiſkopiť.
wiſkoricowáni, á, é, *p. c.* v. ſkoricowáni.
wiſkoricowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug: v. ſkoricowať.
Wiſkot, u, m. v. Wiſkáńi.
wiſkrabáni, á, é, *p. c.* erasus, effrictus, exsculptus, erutus, effossus, a, um: ausgekratzt, ausgeſcherrt: ki-vakartt, ki-vágott: *Syn.* wiſtrúhani.
Wiſkrabáńi, á, n. erasio, effrictio, effossio, eruitio, nis, f. das Auskratzen, Ausſcharren: ki-vakarás, ki-vágás. *Syn.* Wiſtrúháńi.
wiſkrabať, bal, bem, V, P. *imp.* wiſkrab: eradere, effricare, exsculpere, eruere, effodere: auskratzen, ausſcharren: ki-vakarni (rom), kivájni. *Syn.* wiſtrúhať. *Usus.* Oči wiſkrabať, eruere (effodere oculos, die Augen auskratzen, szemét ki-vájni. *II. rec.* wiſkrabať ſa: satis se fricare, scabere: ſich zur Genüge kratzen, krauen, ſchaben: eleget vakaródzni, vakarni magát. *III. passive.* effricari, eradi: ausgekratzt werden, kivakartatni, ki-vájatni.
Wiſkrabek, bku, m. erasum, effrictum, i, n. res ultimo erasa (effricta): was zuletzt ausgeſcharrt worden, utólsó vakarék. *boh.* Weyſkrabek. 2) libum, i, n. panis ex corrasis massae reliquiis confectus: der Fladen, vakarts. *Syn.* Poſkrabek, Poſkrobek, Poſtruheń.
Wiſkrabotáńi, á, n. v. Wiſkrabáńi.
wiſkrabotať, tal, cem et tám, V. P. *imp.* tag: v. wiſkrabať.
Wiſkrabowáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wiſkrabowať, bowal, bugem, V. I. *imp.* bug: *freq.* ex wiſkrabať.
Wiſkrčáńi, á, n. finis stridoris, cessatio a stridendo: Aufhörung vom Ziſchen (Pfeifen, Knirren, Knarren, Murmeln), z. B. der Säge, der Thürangel, des Wagens ꝛc: korogásnak (tsikorgásnak, zörgésnek etc.) meg-szünése, p. o. az ajtón, a' szekéren. *Syn.* Wiwrzgáńi ꝛc.
wiſkrčať, čal, čím V. P. *imp.* wiſkrč: desinere stridere (creptare, strepere): aufhören zu rauſchen (klappern, klirren, knacken, knarren, knaſtern, kniſtern, knirren, murmeln, pfeifen, raſſeln, ſchnarren, ziſchen) z. B. im Bauche: meg-szünni korogni, tsikorogni (rgok), zörgeni, dörgeni, p. o. a' hasban. *Syn.* wimrzgať.
wiſkrečaní, á, é, *p. c.* ex wiſkrečať, v. wiſkrečať ſa. *Usus.* Wiſkrečaná Slépka.
Wiſkrečáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wiſkrečať, čal, čím V. P. *imp.* kreč: desinere strepere (vociferari, intonare, eiulare, loquitari, blaterare, deblaterare, garrire): aufhören zu ſchreien (plappern, plaudern, ſchwatzen); meg-szünni zajogni (zajogok), tsattogni, tsátsogni, riadni, ki-áltani. 2) v. wikričať. 3) desinere coaxare, aufhören zu quacken, von Fröſchen: meg-szünni nyikan-

kanni, békáúl (béka módon) szollani. *Syn.* wikrkať, wiſkrekať, wiſkrkať. *II. rec.* wiſkrečať ſa: satis vociferari, (strepere etc.) zur Genüge ſchreien (plappern, ſchwatzen): eleget zajogni, tsattogni, tsátsogni. *Syn.* wikričať ſa. 2) satis coaxare, genug quacken, eleget (sokat) nyikanni.

wiſkrení, á, é, *p. c.* v. wiſmahlí.

Wiſkreňí, á, n. v. Wiſmáhnutí.

wiſkreť, rel, rem, V. P. *imp.* kri: v. wiſmahnút. *Usus.* Wſecko na Paňwici wiſkrelo.

wiſkripení, á, é, *p. c.* equiseto arvensi purgatus (mundatus, politus, glabratus, a, um: mit dem Zinnkraut ausgerieben, gereinigt: tál-mosó füvel megsikároltatott, tisztíttatott.

Wiſkripeňí, á, n. purgatio (politio, glabratio) equiseto arvensi, Ausreibung mit dem Zinnkraut, tál-mosó füvel sikárlás, tisztítás.

wiſkripiť, il, im, V. P. *imp.* wiſkrip: equiseto arvensi mundare (purgare, expurgare, polire, glabrare): mit dem Zinnkraut (Pferdeſchwanz) ausreiben: tál-mosó (ló-fark) füvel meg-sikárlani, megtisztítani.

Wiſkripowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſkripowať, powal, pugem, *freq.* ex wiſkripiť.

wiſkrkaní, á, é, *p. c.* v. widrapení.

Wiſkrkáňí, á, n. v. Widrapeňí. 2) v. Wiſkrčáňí.

wiſkrkať, al, ám V. P. *imp.* ag: v. widrapiť. 2) v. wiſkrčať.

wiſkrknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kni, *de uno actu*: v. widrapiť.

wiſkrknutí, á, é, *p. c.* v. widrapení.

Wiſkrknutí, á, n. v. Widrapeňí.

Wiſkrkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſkrkowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug: *freq.* ex wiſkrknúť, v. widrapowať.

wiſkrobení, á, é, *p. c.* corroboratus amylo vel smalto, imbutus (tinctus), a, um: geſtärkt, mit der weißen oder blauen Stärke ſteif gemacht, ausgeſtärkt: ki-keményíttetett. *Usus.* Wiſkrobené Šati, corroborata lintea, geſtärkte Wäſche, keményített ruha.

Wiſkrobeňí, á, n. corroboratio (amylo, smalto imbutio) linteorum, Stärkung, Ausſtärkung der Wäſche: ki-keményítés.

wiſkrobiť, il, im, V. P. *imp.* wiſkrob: corroborare, amylo vel smalto imbuere (tingere) lintea: ausſtärken, ſtärken die Wäſche, mit der weißen oder blauen Stärke: ki-keményíteni a' ruhát, fejér vagy kék keményítővel.

wiſkubaní, á, é, *p. c.* evulsus, a, um: ausgezupft, ausgerupft! ki-tépett, ki-tépdeltt, ki-szaggatott. *Syn.* wiſkľbaní, witrhaní.

Wiſkubáňí, á, n. evulsio, nis, f. Ausrupfung, Auszupfung, das Ausrupfen: ki-tépés, ki-tépdelés, ki-szaggatás. *Syn.* Wiſkľbáňí, Witrháňí.

wiſkubaťi, bal, bem V. P. *imp.* ag: evellere, ausrupfen, auszupfen: ki-tépni, ki-tépdelni, ki-szaggatni. *Syn.* wiſkľbať, witrhať. *Usus.* Wſecke Wlaſi mu wiſkubali, omnes capillos illi evulserunt,

alle

alle Haare haben ſie ihm ausgerupft, mind ki-tépték a' haját.

Wiſkubáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſkubáwať, al, ám, *freq.* ex wiſkubať.

wiſkubnúť, bnul (bel), bňem, V. P. *imp.* bňi, *de uno actu*: v. wiſkubať.

wiſkubnutí, á, é, *p. c.* v. wiſkubaní.

Wiſkubnutí, á, n. v. Wiſkubáňí.

Wiſkubowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſkubowať, bowal, bugem, V. I. *imp.* bug: *freq.* ex wiſkubnúť.

wiſkubſť, wiſkubel, wiſkubem, V. P. *imp.* ſkub: v. wiſkubať.

Wiſkučáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſkučať, čal, čím V. P. *imp.* wiſkuč: desinere quiritari (eiulare), aufhören zu kreiſchen (ſchreien), von Hunden ꝛc: meg-szünni kiáltani, rívni, nyifogni, *a' kutyákról. II. rec.* wiſkučať ſa: satis (diu) quiritari (eiulare): genug kreiſchen: eleget kiáltani, nyifogni, rívni.

Wiſkúkáňí, á, n. v. Skúkáňí.

wiſkúkať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. ſkúkať per 2 Nros. *Usus.* ad 2. Gako Peſ wiſkúká, quiescit (nihil agit) instar canis, er paſt, wie ein Hund: hever, mint a' kutya.

Wiſkukáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſkukáwať, al, ám, *freq.* ex wiſkúkať.

Wiſkukowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſkukowať, kowal, kugem, *freq.* ex wiſkúkať.

Wiſkuleňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſkulič, il, im, V. P. *imp.* wiſkul: desinere limis oculis intueri; oculos obliquare: aufhören zu ſchielen (ſchiel zu ſehen), meg-szünni fél szemre (kanditsúl, bandzsául) nézni.

Wiſkumač, a, m. explorator, perspectör, is, m. Ergründer, Erforſcher: kém, meg-kémlelő, meg-visgáló, meg-tudó. *Syn.* Wiſkumatel.

wiſkumáčow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

wiſkumaní, á, é, *p. o.* exploratus, plane perspectus, a, um: ergründet, erforſchen, ausgeforſchen, genau eingeſehen: meg-kémleltetett, meg-visgáltatott, meg-tudatott, jól által láttatott. *Syn.* wizweſení.

Wiſkúmáňí, a, n. exploratio rei: Ergründung einer Sache, meg-kémlelés, meg-visgálás. 2) plena perspectio (assecutio) rei, genaue Einſehung, meg-tudás, végére menés, jól által látás. *Syn.* Wizweſeňí.

wiſkúmať, al, ám, V. P. *imp.* mag: fundum rei explorare, ergründen, den Grund einer Sache erforſchen: meg-kémlelni (lem), próbálni (lom), meg visgálni. 2) plane (explorate) aliquid perspicere, assequi: etwas genau einſehen, ausforſchen, ergründen: valamit jól által látni, meg-tudni. végére menni. *Syn.* wizweſet ſa.

Wiſkumatel, a, m. v. Wiſkumač.

wiſkumatelow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Wiſkumáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſkumáwať, al, ám, *freq.* ex wiſkúmať.

wiſkwarení, á, é, *p. c.* v. wiſmažení.

Wiſkwareňí, á, n. v. Wiſmažeňí.

wiſkwarit, il, ím, V. P. *imp.* war, v. wiſmažit.

Wiſkwarowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Wiſmažowáňí.

wiſkwarowat, rowal, rugem, V. I. *imp.* rug, *freq.* ex wiſkwarit, v. wiſmažowat.

* wiſkwračení, á, é, *p. c.* v. wiſmažení.

* wiſkwračit, il, ím V.P. *imp.* rač. v. wiſmažit.

Wiſkwrčáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſkwrčat, čal, čím V. P. *imp.* kwrč: desinere frigutire (fritinire, strepere, crepare etc.), *de strepitu humidorum vel pinquium corporum igni admotorum*: aufhören zu flüſtern (fiſpen, liſchen, knarren, raſſeln, pfeifen ꝛc): meg-szünni tsörögni (sipolni, zúgni, pislogni, suhogni).

wiſkwrkat, al, ám V. P. *imp.* ag: idem.

wiſlabení, á, é, *p. c.* v. oſlabení.

Wiſlabeňí, á, n. v. Oſlabeňí.

wiſlabikowaní, á, é, *p. c.* ex seq.

wiſlabikowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: exsyllabisare, ausbuchſtabiren, ki-sillabizálni.

wiſlabit, il, ím, V. P. *imp.* wiſlab, v. oſlabit.

wiſlabli, á, é, *adj.* v. oſlabli.

wiſlabnút, bnul (bel), bňem, V. P. *imp.* bňi: v. oſlabnút.

wiſlabnutí, á, é, *p. c.* v. oſlabnutí.

Wiſlabnutí, á, n. v. Oſlabnutí.

Wiſlabowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſlabowat, bowal, bugem, *freq.* ex wiſlabit. *Syn.* oſlabowat.

wiſlačení, á, é, *p. c.* v. wiſlakowaní.

Wiſlačeňí, á, n. v. Wiſlakowáňí.

wiſlačit, il, ím, V. P. *imp.* wiſlač, v. wiſlakowat.

wiſlašení, á, é, *p. c.* v. oſlašení.

Wiſlašeňí, á, n. v. Oſlašeňí.

wiſlašit, il, ím, V. P. *imp.* wiſlaš: v. oſlašit.

Wiſladzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſladzowat, zowal, zugem, *freq.* ex wiſlašit, v. oſladzowat.

Wiſlahanec, nca, m. flagrio, nis, m. *Afran.* ein Ausgepeitſchter, veszszőzni való. *Syn.* Wiſibanec.

wiſlahaní, á, é, *p. c.* virgis caesus, concisus, a, um: ausgeſtaupt, ausgepeitſcht, ausgeſtrichen: meg-veszszőztetett, meg-veretett. *Syn.* wiſibaní. *boh.* wimrſkaní. 2) in publico virgis caesus, öffentlich gepeitſcht, mindenek láttára meg-veszszőztetett. 3) virgis per urbis portam caesus, evirgatus: zur Stadt hinaus gepeitſcht, ki-veszszőztetett a' városból. 4) et 5) v. wiſlahnutí.

Wiſlaháňí, á, n. virgis caesio (concisio), virgatio, nis, f. Ausſtreichung, Ausſtäupung, Auspeiſchung: meg-veszszőzés. *Syn.* Wiſibáňí, *boh.* Wimrſkáňí. 2) in publico virgis caesio, publica virgatio: öffentliche Auspeitſchung, mindenek láttára veszszőzés. 3) virgis per urbis portam caesio, evirgatio: zur Stadt Hinauspeitſchung, városból ki-veszszőzés. 4) et 5) v. Wiſlahnutí.

wiſlahat, al, am, V. P. *imp.* hag:

hag: virgis caedere, concidere: ausſtreichen, ausſtäupen, auspeitſchen: meg-veszszözni, jól fel-vágni. *Syn.* wiſibať. *boh.* wimrſkati. 2) in publico aliquem virgis caedere, öffentlich peitſchen, valakit nyilván (mindenek elött) veszszözni. 3) virgis aliquem per urbis portam caedere, evirgare: zur Stadt herauspeitſchen, valakit a' városból ki-veszszözni. 4) et 5) v. wiſlahnúť.

wiſlahnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: flagello (flagro, verberare, mastige, scutica, virga) excutere, elidere: mit der Peitſche oder Ruthe ausſchlagen, herausſchlagen: z. B. ein Auge: ostorral vagy veszszővel ki-vágni (ki-verni[1], ki-ütni), p. o. valakinek a' szemét. *Syn.* wiſibnúť. *boh.* wimrſkiti. 2) adolescere, germinare, progerminare: ausſchießen, in die Höhe wachſen: fel-nöni, fel-nevekedni. *Syn.* wibehnúť, wihnať, wirazič. 3) v. wimknúť.

wiſlahnutí, á, é, *p. c.* mastige vel virga excussus, elisus, a, um: mit der Peitſche, oder Ruthe ausgeſchlagen: ostorral, vagy veszszövel ki-vágattatott, ki-verettetett, ki-üttetett. *Syn.* wiſibnutí. *boh.* wimrſkení. 2) qui (quae, quod) adolevit: ausgeſchoſſen: fel-nevekedett. 3) v. wimknutí.

Wiſlahnutí, á, n. excussio (elisio) flagello, vel virga facta: Ausſchlagung, Herausſchlagung mit der Peitſche, oder Ruthe: ki-vágás, ki-verés, ki-ütés. *Syn.* Wiſibnutí. *boh.* Wimrſkení. 2) adolescentia, germinatio, progerminatio: Ausſchießung, fel-növés. *Syn.* Wibehnutí, Wihnáňí, Wirazeňí. 3) v. Wimknutí.

Wiſlahowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſlahowať, howal, hugem, *freq.* ex wiſlahnúť.

wiſlakowaní, á, é, *p. c.* investigatus, indagatus, a, um, ausgeſpürt, ki (fel) nyomoztatott. *Syn.* wiſlačení. *boh.* wiſlíšeni.

Wiſlakowáňí, á, n. investigatio, indagatio, nis, f. Ausſpürung, ki (fel) nyomozás. *Syn.* Wiſlačeňí. *boh.* Wiſlíšeňí.

wiſlakowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: investigare, indagare, in ferae vestigia ingredi, vestigia deprehendere: ki (fel) nyomozni, nyomára akadni (jönni). *Syn.* wiſlačiť. *Syn.* wiſlíšiti.

Wiſlanec, nca, m. legatus, ablegatus, i, m. orator, is, m. der Geſandte, követ. *Syn.* wiſlaní, Poſel, Wiſílanec. *Usus.* Kňáži ſu Kriſtowí Wiſlanci, geho Urad zaſtáwagú (zaſtupugú): sacerdotes pro Christo legatione funguntur; ejus munus obeunt; die Geiſtlichen ſind Chriſti des Herrn Geſandte; ſie vertretten ſeine Stelle: a' papok Kristus követtyei, az ö tisztében járnak; az ö tisztségét viszik végbe.

Wiſlaní, ného, m. idem.

wiſlaní, á, é, *p. c.* ex wiſlať: missus, dimissus, emissus, a, um: ausgeſandt, ausgeſchickt: küldetett, ki (el) küldetett. *Syn.* wiſikowani.

Wiſláňí, á, n. missio, dimissio, emissio, nis, f. Ausſendung, Ausſchickung: küldés, elküldés. *Syn.* Wiſikowáňí.

Wiſlanſtwí, á, n. legatio, nis, f. die Geſandtſchaft, követség.

wiſlapaní, á, é, *p. c.* calcando detritus (minutus, excavatus) a, um: ausgetreten, durch Treten-

ten ausgehöhlt: tapodással (járassal) ki (el) koptatott, koptattatott. 3) v. witlačení 1. et 2. Nris.

Wiſlapáňí, á, n. detritio, vel minutio aut excavatio per calcationem: Austretung, Aushöhlung durch Treten: tapodással (járással) - való ki (el) koptatás. 2) v. Witlačení 1. et 2. Nris.

wiſlapať, pal, pem (*boh.* pám *fut.*) V. P. *imp.* wiſlap, et pag: calcando deterere vel minuere aut excavare, v. g. *gradus, scalam*: austreten, durch Treten aushöhlen, z: B. die Stuffen einer Treppe: tapodással (járással) ki (el) koptatni, p. o. a' garáditsot. 2) v. wilačit 1. et 2. Nris.

Wiſlapáwáňí, a, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſlapáwať, al, ám, *freq.* ex wiſlapať.

† **wiſlapení**, á, é, *p. c.* v. wiſlapaní.

† **Wiſlapeňí**, n. v. Wiſlapáňí.

† **wiſlapiťi**, il, ím *fut.* v. wiſlapať.

Wiſlapowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſlapowať, powal, pugem, *freq.* ex wiſlapať.

wiſlať, wiſlal, wiſlem (*boh.* wiſli et lu *fut.*), V. P. *imp.* wiſli: legare, ablegare: aussenden, ausschicken, absenden, abordnen: el (ki) küldeni, követségben küldeni valakit. *Syn.* wiſikowať.

* **wiſlatí**, á, é, *p. c.* v. wiſlaní.

* **Wiſlatí**, á, n. v. Wiſlaňí.

† **wiſlechnúti**, chl, chnu *fut.* v. wiſlichnút.

† **Wiſlechnutí**, n. v. Wiſlichnutí.

† **wiſlechťiťi**, il, ím *fut.* v. wikrásiť.

wiſlepeni, á, é, *p. c.* v. oſlepení.

wiſlepiť, il, ím, V. P *imp.* wiſlep: v. oſlepiť. *Usus.* Pri Robote Oči wiſlepil (wičahnul), in laboribus oculos lumine privavit, bei der vielen, und großen Arbeit iſt er blind geworden, a' sok munkában meg-vakúlt, el-vesztette a' szeme fényét.

Wiſlichač, a, m. exauditor, is, m. Aushörer, Vernehmer: halgató, meg (ki) halgató.

wiſlíchaní, á, é, *p. c.* v. wiſliſaní.

Wiſlichání, á, n. v. Wiſliſáňí.

wiſlichať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wiſliſať.

Wiſlicháwáňí, á, n, *Nom. Verb.* ex seq.

wiſlicháwať, al, ám, *freq.* ex wíſlichať.

wiſlichnuť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňí: v. chňi: v. wiſliſať, *boh.* wiſlechnúti.

wiſlichnutí, á, é, *p. c.* v. wiſliſaní.

Wiſlichnutí, á, n. v. Wiſliſáňí.

Wiſlichowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſlichowať, chowal, chugem, *freq.* ex wiſlichnúť.

† **wiſlíšení**, á, é, *p. c.* v. wiſlakowaní.

† **Wiſlíšeňí**, n. v. Wiſlakowáňí.

† **wiſlíšiti**, il, ím, V. P. *imp.* wiſliš: v. wiſlakowať.

wiſliſaní, á, é, *p. c.* plene (ex integrò, ad extremum) auditus, exauditus, a, um: ausgehört, bis zu Ende gehört: tellyességgel (egész végig) meghalgattatott. *Syn.* wiſlichaní, wiſlichnutí. 2) auditus, exceptus: verhört, vernommen: hallatott, meg-hallgattatott. 3) auditus, exauditus *quoad confessionem*: gehört von der Beicht,

Beicht, meg - gyóntattatott. *Syn.* wiſpowedaní, wiſlícha-ní. 4) exauditus *relate ad preces*, erhört, meg-halgattatott. *Syn.* uſliſáni.

Wiſliſáňí, á, n. plena (plenaria etc.) auditio, exauditio; Aushörung, tellyes (végigvaló) meg-halgatás. *Syn.* Wiſlichání, Wiſlichnutí. *Usus.* Bez Wiſliſáňá odſuſen geſt, indicta causa damnatus est, er iſt unerhört verdammt worden, minden mentség hallás nélkül meg-itéltetett. 2) auditio, exauditio: exceptio fassionis; Verhörung, Vernehmung: hallás, meg-halgatás. 3) auricularis (sacramentalis) confessionis exceptio, exauditio, das Beichthören, gyóntatás, meg-gyóntatás. *Syn.* Wiſpowedáňí. 4) precibus delatio, petitorum concessio, precum exauditio: Erhörung: a' kérésnek meg-halgatása. *Syn.* Uſliſáňí.

wiſliſat, ſal, ſím, V. P. *imp.* wiſliſ: exaudire aliquem, vel aliquid, ad extremum (plane, rem totam) audire: aushören, bis zu Ende hören, z. B. Jemanden, oder etwas: egész végig meg-halgatni. *Syn.* wiſlíchat, wiſlichnút. *boh.* wiſlechnúti. *Usus.* Prw, nežli Otázku wiſliſal, odpowedal: antequam interrogationem exaudivisset, respondebat: er antwortete ohne die Frage aushören, hamarább felelt, hogy sem a' kérdést meg-halgatta volna. 2) Swedka: audire (interrogare) testem, excipere fassionem, quaerere ex aliquo: verhören, z. B. einen Zeugen; vernehmen: hallani (kérdeni) a' bizonyságot, meg-halgatni valakit, tudakozni valakitöl. *boh.* wiſlechnúti. *Usus.* Mám gim ňeco powedet, nech ma račá wiſliſat: habeo quaepiam edicenda, dignetur me audire: ich hab etwas zu ſagen, belieben Sie mich zu vernehmen: van mit mondanom az úrnak, tessék meg-halgatni. 3) Spowed ňekoho: auricularem (sacramentalem) confessionem excipere, aliquem exaudire: Beicht hören, meggyóntatni valakit. *Syn.* wiſpowedat, wiſlichnút. 4) exaudire, annuere alicui, rationem alicuius habere, precibus deferre, petita concedere: erhören, meg-halgatni. *Syn.* uſliſat. *boh.* wiſliſeti. *Usus.* Wiſliſím Proſbu twu, relinquam tuis precibus locum *Ter.* durch dein Bitten werde ich mich erweichen laſſen, meg-halgatlak kérésedben; a' te kérésed nálam foganatos lészen, fog használni. Zátwrdlí Proſbi wiſliſat nechce, induratus (obſirmatus) precibus nullum relinquit locum, verſtockter Menſch läßt ſich durchaus nicht erweichen, meg-általkodott (kemény) ember kérésre nem hajól.

† Wiſliſeňí, n. v. Wiſliſáňí.

† wiſliſeti, ſel, ſím, *fut.* v. wiſliſat.

wiſlobošení, á, é, *p. e.* liberatus, vindicatus, solutus, eliberatus, exsolutus, exemtus, ereptus, servatus, conservatus, a, um: erlöſt, befreit, errettet, entriſſen: ki (meg) szabadúlt, szabadittatott, meg-mentetett, meg-óltalmaztatott, ki-menekedett. *Syn.* oſlobošení, ſproſt'ení, zachowaní, zachráňení. *boh.* wiſwobozen.

Wiſlobošeňí, á, n. liberatio, vindicatio, eliberatio, solutio,

exsolutio, exemtio, ereptio, servatio, conservatio, nis, f. Erlöſung, Befreiung, Errettung, Entreißung: ki (meg) szabadítás, meg-mentés, meg-óltalmazás, ki-szabadulás, ki-menekedés. *Syn.* Oſlobożéňí, Sproſt'eňí, Zachowáňí, Zachráňeňí. *boh.* Wiſwobożeňi.

wiſlobożit, il, ím, V. P. *imp.* boż: liberare, vindicare, redimere, expedire, solvere, exsolvere, eripere: erlöſen, befreien, erretten, entreißen: meg (ki) szabadítani, megmenteni, meg-óltalmazni. *Syn.* oſlobożit, ſproſtit, zachowat, zachráňit. *boh.* wiſlobożiti. *Usus.* Gá ſem ho od Nebezpečenſtwá, od Škodi (od Kriwdi) wiſlobożil: illum a periculo, ab iniuria prohibui: ich habe ihn von der Gefahr, und von den Schaden (Unbild) errettet: ötet a' veszedelemtöl, a' kárvallástól meg-mentettem, meg-óltalmaztam. *II. rec.* wiſlobożit ſa: liberare (eliberare, expedire): ſich befreien, ki-szabadítani (meg-menteni, meg-óltalmazni) magát, ki (meg) szabadúlni, ki-verödni, ki-verdödni. *Syn.* oſlobożit ſa. *Usus.* Ob put ſa wiſlobożit, abrumpere vincula, se a vinculis expedire: die Bände zerrißen, a' bilintsekből magát fel-oldani, meg-szabadítani. Ob poddanoſt'i, ob Súžená, od Staroſti ſa wiſlobożit: se a servitute, aerumna, cura (sollicitudine) expedire (explicare, liberare): aus der Sklaverei, Mühſeligkeit, Sorge (Kummer) ſich befreien, retten: kemény szolgálatból, nyomorúságokból, gondból (búból) ki-verödni, magát ki-szabadítani. Z Nebezpečenſtwá ſa wiſlobożit, defungi periculo, ſich aus der Gefahr retten, a' veszedelemtöl meg-menekedni. Ob twích Podwodow (Úkladów, Sidel, Náſidel) gá ſa wiſlobożím: me tuis explicabo laqueis, von deinen Fallſtricken (Liſtei, Ränken) werde ich mich ſchon retten: a' te intselkedéseidet (tsalárdságidat) el-fogom én kerülni.

Wiſlobożitel, a, m. liberator, servator, conservator, is, vindex, cis; m. Befreier, Erlöſer, Eretter: ki (meg) szabadító, óltalmazó, megmentö, fen-tartó. *Syn.* Oſlobożitel, Sproſt'itel, Zachowatel, Zachráňitel. *boh.* Wiſwobożitel.

wiſlobożitelčin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wiſlobożitelka, i, f. liberatrix, vindex, servatrix, conservatrix, is. f. Erlöſerinn, Befreierinn, Erretterinn: ki-(meg) szabadítóné, meg-mentöné, meg-óltalmazóné. *Syn.* Oſlobożitelka, Sproſt'itelka, Zachowatelka, Zachráňitelka.

wiſlobożitelow, a, e, *adj. poss.* ex Wiſlobożitel.

Wiſlobodzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſlobodzowat, zowal, zugem *freq.* ex wiſlobodit. *boh.* wiſwobozowati. *II. rec.* wiſlobodzowat ſa, *freq.* ex wiſlobożit ſa.

wiſlopaní, á, é, *p. c.* v. wilokaní.

Wiſlopáňí, á, n. v. Wilokáňí.

wiſlopat, pal, pem, V. P. *imp.* wiſlop, v. wilokat.

wiſloweni, á, é, *p. c.* elatus, enuntiatus, pronuntiatus, expressus, a, um: ausgeſprochen, ausgedrückt: ki-mondatott,

tott, ki-ejtett, szóval kímagyaráztatott. *Syn.* wipowedení, wirečení, wireknutí.

Wiſloweňí, á, n. enuntiatio, elatio, pronuntiatio, elocutio, expressio, nis, f. Aussprechung, Ausdrückung, z. B. eines Wortes: ki-mondás, ki-ejtés, szóval való ki-magyarázás. *Syn.* Wipowedeňí, Wireknutí. 2) vox, sonus: Aussprache, Stimme des Sprechenden, z. B. helle, grobe: szozat, beszéd, hang, szónak hangja. *Syn.* Hlaſ. 3) dialectus, sermo: die Mundart, szólásnak tulajdonsága, nyelvnek mivólta, *Syn.* Wiſlownoſt.

wiſlowiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſlow: efferre, pronuntiare, enuntiare, eloqui, exprimere: aussprechen, durch vernehmliche Töne (mit Worten) ausdrücken: ki-mondani, szóval ki-magyarázni. *Syn.* wipowedeť, wirecť, wireknúť. *Usus.* Slowo na krátko (kratſeg) wiſlowiť, corripere syllabam, die Sylbe kurz aussprechen, a' szillabát (betü fogast) rövideden ki-mondani. Gá to žádními Slowmi wiſlowiť nemožem, id verbis exequi (dicere) non possum, ich kann es nicht aussprechen, azt szóvál ki-nem mondhatom. Wiſlowiť nemožem Kríž, kterí znáſám: explicare (verbis exprimere) nequeo calamitatem, qua premor: es ist mir nicht möglich auszusprechen, wie viel ich zu leiden habe: ki nem mondhatom az én keresztemet búmat.

Wiſlowitel, a, m. enuntiator, elator, elocutor, pronuntiator, expressor, is, m. Aussprecher, Ausdrücker: ki-mondó, ki-ejtö. *Syn.* Wiſlowňík, Wirekač.

wiſlowitelow, a, e, *adj. poss.* enuntiatoris, dem Aussprecher gehörig, ki-mondóé: *Syn.* wiſlowňíkow, wirekačow.

wíſlowňe *adv.* perspicue, clare, intelligibiliter, articulate: vernehmlich, nyilván, nyilván-valóképen, világossan, értelmessen. *Syn.* zretedelňe, zrozumitedelňe, *boh.* weyſlowňe. 2) wímluwňe.

wíſlowní, á, é, *adj.* perspicuus, clarus, articulatus, a, um; intelligibilis, e: vernehmlich, deutlich, was man verstehen kann; nyilván-való, világos, értelmes. *Syn.* zretedelní, zrozumitédelní. *boh.* weyſlowní. 2) wimluwní.

Wíſlowňík, a, m. v. Wiſlowitel.

wíſlowňíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Wiſlownoſť, i, f. perspicuitas, claritas, intelligibilitas, tis, f. Vernehmlichkeit, Deutlichkeit: nyilván-valósság, értelmes ki-mondás. *Syn.* Zretedelnoſť, Zrozumitedelnoſť. *boh.* Weyſlownoſt. 2) v. Wímluwnoſť.

Wiſlowowáňí, a, *Nom. Verb.* ex seq.

wiſlowowať, wowal, wugem, V. I. *imp.* wug: *freq.* ex wíſlowiť.

Wíſluha, i, f. v. Mzda, Towarich. 2) Wíſlužka 2 Nro.

Wíſluha, i, m. servitor, subservitor, is, subserviens, tis, minister, famulus, i, m. Aufwärter, Bedienter, Diener, Dienstbote: udvarló, szolga, szolgáló. *Syn.* Poſluha, Poſluhowňík, Sluha, Služebňík. 2) minister, administer, administrator, fungens munere: Bedienter, der ein Amt verwaltet

waltet (vertretet): ki-szolgáltató, véghez vévő, tisztviselő, tisztben el-járó, kormányozó, igazgató. *Syn.* Říditel, Sprawowatel, Odbawitel, Wibawitel, Wibawowatel. *Usus.* Oſadneg Kaplanki Wíſluha, localis Capellaniae administrator, der Localcaplanei Verwalter, helységbéli kaplányságnak igazgatója.

wiſluhowaní, á, é, *p. c.* ministerio (servitiis) provisus (usus), a, um: bedient: szolgáltatott, udvaroltatott. *Syn.* poſluhowaní. 2) administratus, bedient, verwaltet: igazgattatott, kormányoztatott, ki-szolgáltatott, véghez vitt. *Syn.* říšení, ſprawowaní, odbawení, wibawení, wibawowaní. 3) v. wíſlúžení.

Wiſluhowáňí, á, n. ministerium, obsequium, servitium, i, n. Aufwartung, Bedienung, als Bedienters, als Freundes: udvarlás, szolgálat. *Syn.* Poſluhowáňí. 2) ministerium, munus, provincia, administratio, administratura, functio: Verwaltung, Bedienung als ein Amt: valaminek kiszolgáltatása, véghez vévése, tiszt, tiszt-viselés, igazgatás, kormányozás. *Syn.* Říšeňí Sprawowáňí, Odbaweňí, Odbawowáňí, Wibaweňí, Wibawowáňí. 3) honor, dignitas: Bedienung, Ehrenſtelle: tisztesség, tisztelet, betsület. *Syn.* Hodnoſť. *Usus.* Na Wiſluhowáňí (Hodnoſť) priſť, eine Ehrenſtelle bekommen, elő menni a' tisztségben.

wiſluhowať, howal, húgem, V. I. *imp.* húg, *cum acc. pers.* ňekoho pri Stole: ministrare alicui, adparere: bedienen, aufwarten, Jemanden: valakit szolgálni, valakinek udvarlani (lok.) *Syn.* poſluhowať. *Usus.* Uſ ſem mnoho Pánow wiſluhowal, multis Dominis servivi, ich habe ſchon viele Herren bedient, sok urakat szolgáltam. 2) w Nemoci: operam dare, servire, adesse, praesto esse alicui: bedienen, Dienſte leiſten als Arzt: valaki körül szolgálni. *Syn.* ſlúžiť okolo ňekoho. *Usus.* Gako Boha wiſluhowať, Deorum honore afficere, Gőttenehre erweiſen, Isten gyanánt tisztelni. Ňekoho pre Čeſť (pre Počtiwoſť, pre Uctiwoſť) wiſluhowať, officii causa aliquem prosequi, Jemanden wegen der Ehre (aus Ehrbarkeitrespectiren, bedienen: betsületből valakihez tartani. 3) administrare munus, fungi muneri (officio): bedienen, verrichten, verwalten, z. B. Amt, Canonen, Schiffe: valamit kiszolgáltatni (tom), igazgatni, kormányozni, véghez vinni (viszem), tisztében el-járni, hivatallyát végbe vinni, dolgahoz látni. *Syn.* odbawiť, odbawowať, wibawiť, wibawowať, plňiť, říšiť, ſprawowať. *Usus.* Urad ſwog wiſluhowať, munus (officium) exequi, ſein Amt verrichten, tisztit tenni. Dobre ſwog Urad wiſluhowať, colere officium, ſein Amt rechtſchaffen verrichten, tisztiben jól el-járni. Gá mog Urad wiſluhugem, officio meo fungor, ich verrichte meine Pflicht, mein Amt: tisztemben járok, dolgomat tészem, az én kötelességemet meg-teszem.

wiſluhowňe *adv.* ministeriose, more servi, serviliter: dienſtbar, dienſthaft, dienſtpflichtig: szolgálva, szolgai módon. *Syn.* poſlu-

poſluhowňe. 2) studiose, zelose: dienſtlich, szorgalmatossan. 3) obsequiose, officiose: dienſtlich, dienſtbefliſſen, dienſtfertig, dienſtwillig: valaki parantsolattyára (szolgálattyára) készen, tiszti szerént, barátságosan, ember tisztelő képen, örömest szolgálva, emberségessen.

wiſluhowaní, á, é, *adj.* servus, ministeriosus, a, um: dienſtbar, dienſthaft, dienſtpflichtig, z. B. Menſch: szolgálatnak termett (szokott.) 2) studiosus, zelosus: dienſtlich, eifrig: szorgalmatos, szorgalmatossan igyekező. 3) obsequiosus, officiosus: dienlich, dienſtbefliſſen, dienſtfertig, dienſtwillig: emberséges, barátságos, örömest szolgáló, ember tisztélő. *Syn.* poſluhowní.

Wiſluhownoſť, i, f. servitudo *Liv.* servitus, tis, Dienſtbarkeit, szolgálat. 2) studium in ministrando (serviendo), Dienſteifer, Eifer im Dienen: szolgálatban-való szorgalmatosság. 3) studium in fungendo ministerio, zelus officii: Eifer im Amte, Dienſteifer: tisztiben (hivatallyában)-való szorgalmatosság, buzgósság, 4) officium serviendi, obsequiositas, officiositas: Dienſtbefliſſenheit, Dienſtfertigkeit, Dienſtleiſtung, Dinſtwilligkeit: barátságos szolgálat, emberség, barátság, jó-tétel. *Syn.* Poſluhownoſť. 5) officium ministrandi (serviendi): Dienſtpflicht, Pflicht: kötelesség, tiszt, hivatal. *Syn.* powinoſť. *Usus.* Za Wiſluhownoſť ſi držal (počitował), officii duxit, er hielt es für ſeine Pflicht, tisztinek tartotta.

Wiſluňí, á, n. apricum, i, n. *Ovid.* apricitas diei *Colum.* apricus dies: der Sonnenſchein, das Sonnenlicht, die Sonnigkeit, Heiterkeit, wenn die Sonne ſcheint: szép meleg idő szép verő fényes nap. *Usus.* Na Wiſluňí (na Slunci) bíť, prebíwať, ſtáť, ſeďeť, ležať, žehríwať ſa: in aprico esse, apricari (cor, atus sum) *Cic.* an der Sonne ſeyn, wohnen, ſtehen, ſitzen, liegen, ſich an der Sonne wärmen, ſich ſönnen: kinn a' melegen, vagy verő fényen lenni lakni, állani, ülni, heverni (feküdni), melegedni, magát melegíteni. Na Wiſluňí (na Slunci) Bití, Prebíwáňí, Stáňí, Seďeňí, Ležáňí ꝛc. apricatio *Cic.* der Aufenthalt im Sonnenſcheine, das Sonnen: kinn a' verő fényen létel, kiűn a' melegen forgás. Na Wiſluňí wibíliť, apricatione candefacere, an der Sonne weiß (blank) machen: a' verő fényen megfejéréteni. Na Wiſluňí (ná Slúnce) wiſť, ad apricationem egredi, an die Sonne gehen, ki-menni a' melegre, kinn sétálni. Časem to na Wiſluňí (na Slunce) wide: in apricum profert aetas *Hor.* die Zeit wird es entwickeln, entdecken, az idő világosságra hozni fogja.

wiſlunní, á, é, *adj.* apricus, soli expositus, a, um: dem Sonnenſchein ausgeſetzt, an der Sonne ſtehend (ſitzend, liegend, wachſend, ſonnig, heiter, warm: kinn a' melegen, vagy verő fényen való. *Usus.* Wiſlunní Deň, apricus dies, ein heiterer Tag, szép verő-fényes nap. szép-idő. Nagwiſluwňegšé Dňe, apricissimi dies *Colum.* Wiſlunní Člowek, Starec: apricus homo, senex *Pers.* ein an der Sonne gern ſtehen-

stehender (gehender, liegender ꝛc) Mensch: örömest-kinn a' melegen álló (járó etc. Wíslunná Zahrada, apricus hortus *Cic.* ein sonniger Garten, verö fényes kert. Wíslunné Mesto, apricus locus *Cic.* ein sonniger Ort, verö fénysütö hely. Wíslunné Mesta, aprica *Plin. H. N.* sonnige Oerter, verö-fény sütö helyek. Wíslunňegsé Mesta, apriciora loca *Colum.* Wíslunné (teplé) Wetri, flatus aprici *Colum.* warme Winde, meleg szelek.

Wíslunnost', i, f. apricitas, tis, f. die Sonnigkeit, die sonnenreiche Beschaffenheit: szép meleg, szép verö fényesség. *Syn.* Slunecňosť. *Usus.* Dňa Wíslúnnosť, i. e. wíslunní Ďen. Z Wíslunnost'i Dňa Ptáci sa ťesá, apricitate diei gestiunt aves, über einen heiteren Tag erfreuen sich die Vögeln, a' madarak örülnek a' szép idönek. Gestli Wíslunnosť Dňa dopust'i, si diei permittit apricitas, wenn es schön heiter wird, ha valami szép idö lészen.

wislúžení, á, é, *p. c.* serviendo acquisitus (comparatus), a, um: ausgedient, verdient, durch Dienst erworben, ki-szolgáltt, ki-szolgáltatott (keresett.)

Wislužení, á, n. comparatio per servitium, Ausdienung, Verdienung, Erwerbung durch den Dienst: ki-szolgálás, szolgálattal keresés, 2) expletio servitii, Ausdienung, ki-szolgálás, a' szolgálatnak ki-szabott ideig bé-tellyesítése. 3) finis servitii, cessatio a' serviendo: Ausdienung, Aufhörung vom Dienen: a' szolgálatnak meg-szünése.

wislúžilí, á, é, *adj.* rude donatus *Horat.* emeritus, iubilatus, ad quietem positus, aetatis causa dimissus, munere vacans: jubilirt, der auf ehrbare Art seinen Abschied erhalten, der ausgedient hat, von gewissen Pflichten oder Verrichtungen befreit wird: szolgálatból (tisztböl) ki-aggott, nyugodalomra tetétett. *Syn.* wíslužní. *Usus.* Úſ ge wislúžilí, donatus est iam rude *Horat.* Ňekoho za wislúžilého wihlásiť; wislužilím učiňiť: aliquem pro emerito declarare, iubilare, rude donare, dimittere aetatis causa, dare alicui vacationem muneris: jubiliren für Jubilirten erklären: valakit nyugodalomra tenni.

wislúžiť, il, ím, V. P. *imp.* wisľuž: *a*) gak Sluha: ministerium (servitium) explere, adimplere, integro praefinito tempore servire, integram, operam reddere alicui: ausdienen, völlig dienen, als ein Bedienter: ki-szolgálni az idejét, bizonyos ideig szolgálni, mint szolga. *Usus.* Aňi Rok tam wisľúžiť nemohla. Ňikde Roku newislúží. Sata wislúžila, vestis satis operae praestit, das Kleid hat ausgedient, a' ruha eleget szolgáltt, ki-szolgálta az idejét. *b*) gak Wogák: stipendia conficere, rudem meruisse (accipere), rude donari: ausdienen als Soldat, Kriegsdienste (Feldzüge) gethan haben: bizonyos ideig szolgálni mint katona, idejét a' hadban kitölteni, ki-szolgálni, megajándékoztatni, haza eresztetni, nyugodalomra tétetni, obsitot kapni (nyerni.) Úſ si wislúžil, rudem accepisti *Cic.*

du

du haſt ſchon ausgedient; biſt ſchon befreiet (jubilirt): idődet a' hadban ki-töltötted. We Wogňe wiſlúžiwſe, stipendiis confectis *Cic.* emeritis *Liv.* da er ſeine Jahre ausgedient, ſeine Feldzüge gethan hat: bizonyos ideig szolgálván, ideit a' hadban ki-töltvén. 2) servitio (ministerio) emereri, promereri, acquirere, comparare; ausdienen, verdienen, durch den Dienſt erwerben: kiszolgálni, szolgálattal ki-keresni, meg-érdemleni. *Usus.* Wiſlúžil ſi celé Šati, integras vestes e servitio sibi comparavit, ganze Bekleidung hat er ſich ausgedient, egy egész öltözetet (öltözet ruhát) szolgálti-ki magának. Peknu Chwalu ſem ſi wiſlúžil, pulchram sane laudem sum promeritus (emereri licuit), einen ſchönen Lob habe ich mir erworben (verdient), szép dicséretet érdemlettem; szép koszorút kötöttem magamnak. 3) desinere servire, eiici e servitio: ausdienen, aufhören zu dienen, nicht mehr dienen, nicht mehr ein Diener (ein Bedienter) ſeyn, nem szolgálni többé, meg-szünni szolgálni.

Wiſlužka, i, f. ministra, famula, ancilla. ae, f. eine Bedientе, Bedientinn, Aufwärterinn: szolgáló. *Syn.* Poſlužňica. 2) apophoretum, i, n. ein kleines Tiſchgeſchenk, das Beſcheideeſſen: asztali ajándék. *Syn.* Wiſluha, *boh.* Weyſluha. *Plur.* Wiſlužki: apophoreta, *orum, et plur. Suetan.* kleine Tiſchgeſchenke, die man bei Tiſche, oder am Saturnusfeſte austheilte: asztali ajándékotskák. *Usus.* Starí Swat Pánom Hráčom (Muzikantom) Wiſlužki poſilá.

wiſlužňe *adv.* v. wiſluhowňe.

wiſlužní, á, é, *adj.* v. wiſluhowní. 2) v. wiſlúžili.

Wiſmádáňi, á, n. v. Wiſmadnúti.

wiſmádať, al, ám, V. P. *imp.* ag: *freq.* ex wiſmadnúť.

wiſmašení, á, é, *p. c.* siti discruciatus, a, um: mit Durſt geplagt (gequält), szomjúsággal kínosztatott, epesztetett.

Wiſmašeňí, á, n. siti discruciatio: das Quälen mit Durſt, szomjúsággal-való kínzás, epeszlés.

wiſmašiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſmaš: siti discruciare, mit Durſt plagen (quälen, ausplagen), szomjúsággal kínozni, epeszteni.

wiſmadlí, á, é, *adj.* v. wiſmadnutí.

Wiſmadloſt, i, f. v. Wiſmadnutí.

wiſmadnúť, dnul (Sel) dňem, V. P. *imp.* dňi: siti corripi, sitim accipere, sitibundum fieri (reddi): durſtig werden, meg-szomjuhozni, meg-szomjazni. *Syn.* žižniwím zoſtať. *Usus.* Uſ ſem wiſmadnul (wiſmadel), iam sitio, ich bin ſchon durſtig, már szomjuhozom (szomjuzom), meg-szomjuztam. 2) desinere sitire, aufhören zu durſten (dürſten), meg-szünni szomjuhozni (szomjazni).

wiſmadnutí, á, é, *p. c.* siticorreptus, sitiens factus, sitibundus, a, um: durſtig geworden, meg-szomjuhozott, szomjazott. *Syn.* wiſmadlí.

Wiſmadnutí, á, n. sitis aquisitio, siti correptio: das Durſtigwerden, meg-szomjuhozás, meg-szomjazás. *Syn.* Wiſmadloſt. 2) v. Smad.

wiſmahle *adv.* aride, sicce, torride:

ride: dürr, trocken: szárazon, el-aszva. *Syn.* wiſuſeňe.

wiſmahlí, á, é, *adj.* aridus, siccus, torridus, a, um: dürr, trocken: száraz, el-aszott. *Syn.* wiſuſení, wiſchnutí. 2) torrendo minutus, eingedörrt, ki-sültt, el-száradott. *Syn.* wiſmahnutí, wiſkrení.

Wiſmahloſť, i, f. ariditas, siccitas, tis, f. die Dürre, Trockenheit: szárázság.

wiſmahnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: arescere, exarere, exarescere: ausdorren, dürr (trocken) werden: meg-aszni, ki (el) száradni. *Syn.* wiſchnúť. 2) minui torrendo, eindorren, ki-sültetni, el-száradni. a' héség miatt. *Syn.* wiſkreť.

wiſmahnutí, á, é, *p. c.* v. wiſmahlí.

Wiſmahnutí, á, n. arescentia, exarescentia, ae, f. das Ausdorren, Dürrewerden, Trockenwerden: meg-aszás, ki (el) száradás. *Syn.* Wiſchnutí, Wiſuſeňí. 2) minuitio (decrescentia) per tostionem, das Eindorren, ki-sülés, el-száradás. *Syn.* Wiſkreňí.

wiſmáť ſa, wiſmál ſa, wiſmegem ſa, V. P. *imp.* wiſmeg ſa, *reg. dat. pers.* nekomu: ridere, deridere, irridere aliquem; verba alicui dare per deridiculum: auslachen, verlachen Jemanden: ki-nevetni, ki-katzagni, ki-tsúfolni valakit, valakivel tréfálódni. *Syn* poſmewať ſa. *boh.* wiſmáti ſe. *Usus.* Dať ſa wiſmát: se ludibrio hominum obiicere, ſich auslachen laſſen, az emberek tsúfjának lenni. Na moge Slowo gim wſeckím wiſmáť ſa možeſ: omnes illos me auctore deridebis, auf mein Wort kannſt du ihrer aller billig ſpotten; ich rathe dir, lache dieſe Leute nur aus: ha a' szovamat hallod (ha nékem hiszel, szót fogadsz), mindnyájokat (öket) ki-fogod katzagni; mindnyájokat ki-nevetheted. Wiſmegú ſa mi; budú ſa mi poſmewať: deridebunt me, man wird mich auslachen, majd ki-nevetnek (ki-tsúfolnak) az emberek. Neborákowi Staričkému len ſa wiſmewali: deridiculo fuit senex, den armen Alten hat man nur ausgelacht, tsak tsúf volt a' szegény vén ember. 2) *sine regim. casu*: satis ridere, zur Genüge lachen, untig nevetni.

† wiſmáti ſe, wiſmál ſe, wiſm'egi (u) ſe *fut.* idem.

wiſmátí, á, é, *p. c.* irrisus, derisus, risus, a, um: ausgelacht, verlacht: ki-nevettetett, ki-tsúfoltatott. *Syn.* wiſmewání.

Wiſmátí, á, n. irrisio, derisio, nis, f. irrisus, us, m. das Auslachen, Verlachen, Auslachung, Verlachung: ki-nevetés, ki-tsúfolás, ki-katzagás. *Syn.* Wiſmewáňí.

wiſmažení, á, é, *p. c.* satis frixus, a, um: gehörig geröſtet, in der Pfanne; eleget ki-sütött, a' serpenyöben; meg-pergeltetett. 2) frigendo minutus (consumtus), durch Röſten vermindert, ausgeröſtet: fel-sütött, sütéssel meg-emésztetett. *Syn.* wipražení, wiſkworení.

Wiſmažeňí, á, n. sufficiens frixio, gehörige Röſtung, in der Pfanne; elégséges ki-sütés, pergelés, 2) frigendo minutio (consumtio): Verminderung durch Röſten, Ausröſtung: fel-sütés, sütéssel meg-emésztés. *Syn.* Wipražeňí, Wiſkwareňí.

wiſma-

wiſmažiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſmaž: satis frigere, gehörig röſten, in der Pfanne: eleget ki (meg)-sütni, pergelni, a serpenyöben. 2) frigendo minuere (consumere), durch Röſten Vermindern, ausröſten: fel-sütni, sutéssel meg-emészteni. *Syn.* wipražiť, wiſkwariť.

Wiſmažowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſmažowať, žowal, zugem, *freq.* ex wiſmažiť.

† wiſmekaní, á, é, *p. c.* v. wiſmíkaní.

† wiſmekati, al, ám, v. wiſmíkať.

† wiſmeknúťi, kl, knu *fut.* Meč z Poſwi: v. wiſmiknúť. *II. rec.* wiſmeknúť ſe: v. wiſmiknúť ſa.

† Wiſmeknutí, n. v. Wiſmiknutí.

† wiſmekowat, owal, ugi (u), v. wiſmikowať.

Wiſmeſki, kow, m. *plur.* irriſio, illusio, ludificatio, nis, f. ludibrium, i, n. das Geſpött, Spotten: ki-nevetés, ki-tsúfolás, meg-jádzottatás, ki-gúnyolás. *Syn.* Poſmech, Poſmíwáňí, Wiſmáťí, *boh.* Weyſm'eſki.

wiſmeſňe *adv.* ridicule, auslachenswerth, nevetségessen. *Syn.* ſmíſňe. 2) v. poſmeſne.

wiſmeſní, á, é, *adj.* ridiculus, irridendus, a, um: auslachenswerth (würdig), nevetséges, nevetésre méltó. *Syn.* ſmíſní. 2) v. poſmeſní.

Wiſmíwač, a, m. v. Poſmíwač.

wiſmíwačin, a, e, *adj. poss.* v. poſmíwačin.

Wiſmíwačka, i, f. v. Poſmíwačka.

wiſmíwačňe *adv.* v. poſmíwačňe.

wiſmíwačni, á, é, *adj.* v. poſmíwačni.

wiſmíwačow, a, e, *adj. poss.* v. poſmímačow.

Wiſmíwáňí, á, n. v. Wiſmáťí, Poſmíwáňí.

wiſmíwať ſa, al ſa, am ſa V. I. *imp.* wag ſa, *cum dat. pers.* nekomu: v, wiſmáť ſa, poſmewať ſa.

wiſmihaní, á, é, *p. c.* v. wiſwihaní.

Wiſmihání, á, n. v. Wiſwihání.

wiſmihať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wiſwihať.

Wiſmihawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſmihawať, al, ám, *freq.* ex wiſwihať.

wiſmíkaní, á, é, *p. c.* hinc inde tractus, raptatus, a, um: hin und her geſchleppt, gezogen: ide 's tova hurtzoltatott, huzattatott, vonattatott. *Syn.* wiwoláčení, *boh.* wiſmekaní. 2) deproperatus, cito absolutus, a, um: geſchwind verrichtet, vollendet: hamar el-végeztetett. 3) v. wiſmiknutí. 4) v. wibití 1. Nro.

Wiſmíkáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſmíkať, al, am, V. P. *imp.* ag: hinc inde trahere, raptare: hin und her ſchleppen, ſchleifen, ziehen: ide 's tova hurtzolni, húzni, vonni, ragadni. *Syn.* wiwláčit, *boh.* wiſmekati. 2) satis trahere, raptare: genug ſchleppen (ziehen), eleget hurtzolni, húzni, vonni. 3) cito (celeriter) absolvere (finire, facere, terminare), deproperare: geſchwind (eilfertig) verrichten, ausrichten, vollenden endigen; hamar el-végezni, végbe-vinni. *Syn.* ſkoro (richle) odbawiť, 3) v. wiſmiknúť. 4) v. wibiť 1. Nro.

1. Nro. *II. rec.* wiſmíkať ſa: satis lubricare (labi per glaciem lusus causa), zur Genüge gleiten (glitſchen, kaſcheln), eleget tsúszámlani, tsuszámonni, tsuszni, tsuszkálni, tsuszkorálni. *Syn.* doſt ſa naſmíkať. 2) desinere lubricare, aufhören zu glitſchen, megszünni tsuszkálni. *Syn.* preſtať ſmíkať ſa. 3) v. wiſmiknúť ſa.

wiſmiknúť, knul (kel), knem, V. P. *imp.* kňi, Meč ſ Pojwi: stringere (educere) gladium: das Schwerdt zucken: fegyvert vonni. *Syn.* wikáhnúť, *boh.* wiſmeknúti. *II. rec.* wiſmiknúť ſa: elabi, entſchlüpfen, entwiſchen herausſchlüpfen, unvermerkt davon kommen, loskommen, durch kommen: el-illantani, el (ki) szökni, el (ki)-szaladni, ki-szabadúlni. *boh.* wiſmeknúť ſe, wiňiknúti. *Usus.* Kekomu ſa wiſmiknúť: elabi alicui *Ovid.* Jemanden entſchlüpfen, valaki kezéből kiszabadúlni. Z Ruk ſa wiſmiknúť: elabi de (e, ex) manibus *Cic.* aus den Händen herausſchlüpfen, kezéből ki-szabadúlni. Z Wezeňá, z Bitki, z Warti ſa wiſmikňuť: elabi vincula, pugnam *Tacit.* custodias: aus der Gefängniß (aus den Bänden), aus dem Treffen, aus der Wacht entſchlüpfen: a' rabságból, hartzról, örizet alól ki-szabadúlni. Ze wſeckého Podezréná ſa wiſmiknúť: elabi omni suspicione *Cic.* aller Argwohn entkommen, minden gyanyúság alól meg-menekedni. Wiſmekel ſa: elapsus est *Cic.* er gieng weg, entſchlüpfte: ki-szabadúlt, el-illantott. Pra ſa mi wiſmikla: causa mihi elapsa est *Cic.* mein Prozeß iſt mir entſchlüpft, iſt verloren worden: el-vesztettem a' pörömet. Náděg ſa wiſmikla: elapsa est spes. alle Hoffnung iſt weg, iſt verſchwunden, geht verloren, hört auf: oda minden reménység. S Pamati ſa wiſmiklo: memoria rei abiit (abolevit) *Liv.* res e memoria elapsa est *Auct. ad Herm.* die Sache iſt vergeſſen, ezt el-felejtettük Toto nám ſ Pamatí wiſmikňe: haec e memoria excedent *Liv.* elabentur; haec memoria dilabentur *Cic.* dieſe Sachen werden dem Gedächtniße entfallen, vergeſſen werden: ezeket el-felejtyük. 2) elabi, labi, excidere: heraus ſchlüpfen, herausfallen, hinſchlüpfen, hinfallen: ki-esni, ki-tsuszni, el-ejtetni. *Syn.* wipadnúť. *Usus.* Wiſmikla ſa mu Kňížka: elapsus (cecidit) ipsi liber, das Buch fiel ihm heraus, ſchlüpfte ihm aus: el-ejtette a' könyvet. S tichto Uſt Slowo také wipadnúť aneb wiſmiknúť ſa mohlo: ex isto ore tale verbum excidere, aut elabi potuit *Cic.* Ani ſám newím, gako ſa mi to z Uſt wiſmiklo (wiſmiknut mohlo): neque ipsemet novi, quo pacto id exciderit (elapsum sit) ex ore meo. 3) elabi *Virg.* cito adscendere, celeriter conscendere: hinauf (aufwärts) ſchlüpfen, ſchnell hinauf ſteigen, oder kommen: fel-tsuszni, fel-szökni, fel-hágni, fel-vetni magat. *Syn.* Hore ſa wihodiť.

wiſmiknutí, á, é, *p. c.* strictus, eductus e vagina, evaginatus, a, um: gezuckt; kivontt. *Syn.* wikáhnutí. 2) elapsus, entſchlüpft, entwiſchen: el-illantott, ki-szökött, ki-tsuszott, ki-menekedett, ki-szabadúlt. *Syn.* wi-

wiſlobodení. 3) elapsus, deciduus: herausgeſchlüpft, herausgefallen, hingeſchlüpft, hingefallen: ki-esett, el-ejtetett. *Syn.* wipadnutí. *Usus.* Wiſmiknutí Slowa: elapsa verba, unbeſonnene, entſchlüpfte Wörter: hirtelen (gondolatlan) szók.

Wiſmiknutí, á, n. strictio, evagina eductio, evaginatio, nis, f, Zuckung des Schwerdts, fegyvernek ki-vonása. *Syn.* Witáhnutí. 2) elapsio, evasio: Entſchlüpfung, Entwiſchung, Durchkommung: el-illantás, ki-szökés, ki-tsúszás, el(ki)-szabadúlás, ki-menekedés, *Syn.* Wiſlobodení. 3) elapsio, lapsus, casus, us, m. Herausſchlüpfung, Hinſchlüpfung, Hinfallung: ki-esés, el-ejtés. *Syn.* Wipadnutí.

Wiſmilňení, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſmilňit, il, ím, V. P. *imp.* lňi: desinere mechari (adulterare), aufhören ein Ehebrecher (eine Ehebrecherin) zu ſeyn: meg-szünni paráználkodni, bujálkodni.

Wiſmíwat, á, m. v. Poſmévač.

Wiſmíwačkin, a, e, *dj. poss.* ex seq.

wiſmíwačka, i, f. v. Poſmévačka.

wiſmíwačow, a, e, *adj. poss.* ex Wiſmíwač.

wiſmíwaní, á, é, *p. c.* v. poſmévání.

Wiſmíwání, á, n. v. Poſmévání.

wiſmíwat ſa, alſa, ám ſa, V. I. *imp.* agſa: v. poſmévat ſa.

† wiſmíwati ſe, al, ám, idem.

wiſmoklení, á, é, *p. c.* v. wilokaní.

Wiſmoklení, á, n. v. Wilokání.

wiſmoklič, il, ím, V. P. *imp.* kli, v. wilokač.

wiſmolení, á, é, *p. c.* picatus, intus pice indutus (obductus), a, um: ausgepicht, ki-szurkoztatott, ki-szurkozott. *Syn.* naſmolení, poſmolení. 2) v. wilokaní.

Wiſmoľení, á, n. picatio, pice obductio (inunctio): das Auspichen, Auspichung: ki-szurkozás, szurokkal bé-kenés, kenétsölés. 2) v. Wilokání.

wiſmolit, il, ím, V. P. *imp.* wiſmol: picare, pice inducere (obducere) rem: auspichen, meg-szurkozni, szurokkal békenni. *Syn.* naſmolit, poſmolit, ze Smolú wilát (zalát). 2) v. wilokat.

Wiſmolowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſmolowat, lowal, lugem, *freq.* ex wiſmolit.

Wiſmrádáňí, á, n. v. Wiſmražení.

wiſmrádat, ál, ám, V. I. *imp.* ag: v. wiſmradnút. *Usus.* Otwor Okna, nech pomáli wiſmrádá Izba: aperi fenestras, ut e cubili sensim foetor abscedat; ut cubile sensim foetere desinat: mache die Fenſter auf, damit der Stank aus dem Zimmer ſtatt, und ſtatt ausgehe: nyisdd fel az ablakokat, hogy a' szobából lassankint ki-mennyen a' büdösség.

Wiſmražení, á, n. cessatio a foetore faciendo, Aufhörung vom Geſtankmachen: a' büdösség-tévéstől-való meg-szünés.

wiſmradit, il, ím, V. P. *imp.* wiſmrad: desinere foetorem facere, aufhören einen Geſtank zu machen: meg-szünni büdösséget tenni.

wiſmradli, á, é, *adj.* foetore privatus, a, um: ausgeſtunken, nem büdös többé, a' büdös-

dösségtöl meg-szabadúltt. *Syn.* wiſmradnuti, wiſmrdli.

Wiſmradloſt', i, f. foetoris amissio, Ausſtinkung: a' büdösségnek el-vesztése. *Syn.* Wiſmradnuti.

wiſmradnúť, dnul (del), dnem, V. P. *imp.* dňi: foetorem amittere, aufhören ſtinkend zu ſeyn, den Geſtank verlieren: el-veszteni a' büdösséget, a' büdösségtöl meg-szabadulni. *Syn.* wiſmrádať.

wiſmradnuti, á, é, *p. c.* v. wiſmradli.

Wiſmradnuti, á, n. v. Wiſmradloſt'.

Wiſmradowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſmradowať, dowal, dugem, *freq.* ex wiſmradnúť. *Syn.* wiſmrašať.

Wiſmrdeňí, á, n. ceſſatio foetoris, Ausſtinkung, a' büdösségnek meg-szünése.

wiſmrdét, del, dím, V. P. *imp.* wiſmrď: desinere foetere (putere), ausſtinken, aufhören zu ſtinken: meg-szünni büdösnek lenni.

wiſmrdli, á, é, *adj.* v. wiſmradli.

wiſmrkaní, á, é, *p. c.* exsumtus, naribus eductus, a, um: ausgeſchnupft, fel-szitt, fel-szippantott. *vulg.* wiſnúpaní. 2) v. wilokaní. 3) *boh.* v. wiſákaní.

Wiſmrkáňí, á, n. exsumtio, naribus eductio: Ausſchnupfung, fel-szippantás, fel (ki) szivás. *vulg.* Wiſnúpáňí. 2) v. Wilokáňí. 3) *boh.* v. Wiſákáňí.

wiſmrkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: exsumere, naribus educere, sumendo consumere, *tabacam*: ausſchnupfen, durch Schnupfen, ausleeren, den Taback: fel (ki)-szini. *vulg.* wiſnúpať. 2) desinere sumere *tabacam*, aufhören zu ſchnupfen, meg-szünni szini, szippantani, fel-szippantani. 3) v. wilokať. 4) *boh.* wiſákať. *II. passive* wiſmrkať ſa: exsumi, sumendo exhauriri: ausgeſchnupft werden, ki-szippantatni.

† wiſmrkati, al, ám *fut. freq.* v. wiſákať. *II. rec.* wiſmrkati ſe: v. wiſakatſa.

Wiſmrkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſmrkáwať, al, ám, *freq.* ex wiſmrkať. *II. passive.* wiſmrkáwať ſa, *freq.* ex wiſmrkať ſa.

wiſmrknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, *de uno actu* v. wiſmrkať.

wiſmrknuti, á, é, *p. c.* v. wiſmrkaní.

Wiſmrknuti, á, n. v. Wiſmrkáňí.

† wiſmrknúti, kl, knu, *fut.* v. wiſáknúť.

Wiſmrkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſmrkowať, kowal, kugem, *freq.* ex wiſmrknúť.

wiſmušeni, á, é, *p. c.* fumificatus, infumatus, fumo imbutus, fumatus, a, um: geräuchert, ausgeräuchert, beräuchert, räucherig gemacht: megfüstösittetett, meg-kozmásittatott, füstölt, meg-füstöltetett. *Syn.* wiušeni. 2) v. wikúreni. 3) v. wiſmaženi. 4) v. wilokaní.

Wiſmušeňí, á, n. fumificatio, fumo imbuitio, infumatio: Ausräucherung, Beräucherung, das Räucherigmachen: meg (bé) füstölés, meg-füstösités, meg-kozmásitás. *Syn.* Priſmušeňí, Wiušeňí, Wiſmudloſt. 2) v. Wikúreňí. 3) v. Wiſmaženi. 4) v. Wilokáňí.

wiſ-

wiſmuſiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſmuš: fumificare, infumare, fumo imbuere: ausräuchern, beräuchern, räucherig machen: meg (bé) füstölni, kozmássan tsinálni, meg-kozmásitani, meg-füstösíteni. *Syn.* wiſmúšit. 2) v. wikúřit Fagku Tabáku. 3) v. wiſmažit. 4) v. wilokať.

wiſmuſle, *adv.* infumate, fumide: beräuchert, räucherig: meg-kozmásodva, kozmásan. *Syn.* ſmuſle.

wiſmuſlí, á, é, *adj.* infumatus, fumidus, fumo imbutus, a, um: beräuchert, räucherig: kozmás, füstös, meg-füstösödött. *Syn.* wiſmušení, wiſmuſnutí, ſmuſlí, priſmuſlí.

Wiſmuſloſť, á, f. fumiditas, sapor fumidus: räucheriger Geſtank, kozma, kozmás (füstös) szag. *Syn.* Smuſlina, Priſmuſnutí, Wiſmuſnutí.

wiſmuſnúť, ſnul (del), ſnem V. P. *imp.* ſni: infumari, fumo imbui: beräuchert werden, meg-füstölteini, meg-füstösödni. 2) odorem fumi contrahere, räucherig werden, meg-kozmásodni, meg-füstösödni. *Syn.* priſmuſnúť.

wiſmuſnutí, á, é, *p. c.* v. wiſmuſlí.

Wiſmuſnutí, á, n. v. Wiſmuſloſť.

Wiſňa, e, f. *a.*) Strom: cerasus aproniana, merasus, i, f. prunus cerasus *Linn.* Weichſelbaum, medgy-fa, megy-fa. *boh.* Wiſně. Bílá Wiſňa, i. e. Zamrawa: cerasus armeniaca, Amarelle, Ammer, Marelle, Amarellenbaum: fejér medgy (megy), kemény portzogó megy. Černá Wiſňa, merasus actia (actiana), ſchwarze Weichſel, fekete medgy-fa. Wlaſká Wiſňa, merasus italica, Welſchweichſel, Wälſchweichſel: olasz medgy-fa. Židowſká neb morſká Wiſňa, v. Mechunka. *b.*) Owoci: merasum, cerasum aproniannum, i, n. Weichſel, Weichſelkirſche, medgy, megy. *Plur. Nom.* Wiſně, *gen.* Wiſeň: marasa, cerasa aproniana: Weichſeln, Weichſelkirſche: megy. Bílé Wiſně, i. e. Zamrawi: merasa armeniaca, Amarellen, Ammern, Marellen: fejér, kemény portzogó megy. Černé Wiſně, merasa actiana (actia), ſchwarze Weichſeln, fekete megy Riſelé Wiſně, merasa caeciliana, ſauere Weichſeln, hójagos megy. Wlaſké Wiſně, merasa italica, welſche (wälſche) Weichſeln, olasz megy. Židowſké neb morſké Wiſně: v. Mechunki.

Wiſnažení, á, n. v. Winaſnažení.

wiſnažit ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* wiſnaž ſa: v. winaſnažit ſa.

Wiſnažowáni, á, n. v. Winaſnažení.

wiſnažowať ſa, žowal ſa, žugem ſa, *freq.* ex wiſnažit ſa, v. winaſnažowať ſa.

† **Wiſně**, f. v. Wiſňa.

Wiſněžení, á, n. finis ninctionis, cessatio a ninctione: Ende des Schneiens, Aufhörung vom Schneien: a' havazásnak (hóesésnek) meg-szünése.

wiſněžit ſa, wiſněžilo ſa, wiſněží ſa, V. P. *imp.* nech ſa wiſněží, *imp.* desinere ningere, aufhören zu ſchneien, megszünni havazni.

wiſní, á, é, *adj.* superior, is: der (die, das) obere: felső. *Syn.* horní. *Usus.* Na wiſním Konci bíwá: in superiori ſiue habitat, er wohnet

net an dem oberen Ende, felsö soron (végen) lakik.

Wiſńička, i, f. *dem.* exWiſńa.

Wiſńík, a, m. v. Horńík.

wiſńíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec. *Syn.* hornikow.

Wiſńiwáńí, á, n. finis somnii (somniorum), das Austräumen, Austräumung, Ende des Träumens, Aufhörung vom Träumen: vége az álomnak, álmodozásnak.

wiſńiwać ſa, wiſńiwało ſa, wiſńiwá ſa, V. P. *imp.* nech ſa wiſńiwá, *cum dat. pers.* mi, ki, mu, ꝛc. desinere somnia somniare, austräumen, aufhören zu träumen: meg-szünni álmodni (álmodozni).

wiſńowí, á, é, *adj.* e meraso, merasinus, merasaceus, a, um: von Weichſeln, medgyből (megyből) való. Wiſńowí Strom, v. Wiſńa.

wiſnurowaní, á, é, *p. c.* zona (zonis) resolutus, a, um: ausgeſchnürt, ki-sinóroztatott, ki-füzetett.

Wiſnurowáńí, á, n. solutio, resolutio zonae (zonarum): Ausſchnürung, ki-sinórozás, ki-füzés.

wiſnurować, rowal, rugem, V. P. *imp.* rug: solvere, resolvere zonam (zonas): ausſchnüren, ki-füzni, ki-sinórozni. *II. rec.* wiſnurować ſa: solvere, resolvere se, ſich ausſchnüren, ki-füzni magát.

† wiſoce, *adv. comp.* wiſ, *superl.* nagwiſ: v. wiſoko 2 Nro.

† wiſocehodní, á, é, *adj.* v. wiſokohodní.

† Wiſoceńí, n. v. Wiſoceńí.

Wiſocowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſocować, cowal, cugam V. I. cug: *freq.* ex wiſoćit. *Syn.* wiſácać.

† wiſoceučene, *adv.* v. wiſokoučeńe.

† wiſoceučení, á, é, *adj.* v. wiſokoučení.

† Wiſoceučenoſt, i, f. v. Wiſokoučenoſt.

† wiſoceurození, á, é, *adj.* v. wiſokourodení.

† Wiſoceurozenoſt, i, f. v. Wiſokouroženoſt'.

Wiſoké, kého, n. mons provinciae Arvensis, sic dictus: ein orawer hoher Berg, magos Arva-Vármegyei hegy.

wiſoki, á, é, *adj. comp.* wiſſí, *superl.* nagwiſſí: altus, celsus, excelsus, arduus, procerus, a, um: sublimis, e: hoch, hohe (der, die, das): magos. *Usus.* Welmi wiſoki, praecelsus, praealtus: ſehr hoch, igen magos, nagy. Ten Obraz ge na ſedem Říkow wiſoki: adsurgit haec imago in septem ulnas, dieſes Bild iſt ſieben Ellen hoch, ez a' kép hét réfre magos. Wiſokeg poſtawi (oſobní) Člowek, procerus (procerae staturae) homo, ein groſer (hoher, gerader vom Leibe) Menſch: magos ember. — Wiſoki Slez: v. Slez. Wiſoki Wrch, mons altus, (arduus, praealtus): ein hoher Berg, magos hegy. Wiſoké Wrchi: excelsi montes, hohe Berge, magos hegyek. Wiſoká Škola, Academia, Universitas: hohe Schul, Univerſität: fö oskola.

wiſoko, *adv. comp.* wiſ, wiſe, wiſſeg, *superl.* nagwiſ, nagwiſe, nagwiſeg (*boh.* wiſ, negwiſ): alte, celse, excelse, sublimiter: magossan. *boh.* etiam wiſoko. *Usus.* Wiſoko zroſtli: procerus, hochgewachſen, magos termetü, magos.

magos. Wiſoko ſtáť, ſeďeť, lezt: alte stare, sedere. adscendere: hoch ſtehen, ſitzen, ſteigen: magossan állani, ülni, fel-menni, nagyot hágni. Wiſoko miſleť, v. horemiſleť. Wiſoko do Mora ſa wipuſtiť: altum secare, in die Höhe des Meeres fahren, igen bé-menni a' tengerbe, igen benn járni a' tengeren. 2) magni, summe, longe: hoch, felette, igen, nagyon, meszsze. *Syn.* welice, welmi. *boh.* wiſoce. *Usus.* Wiſoko učení: summe doctus (eruditus), longe doctissimus (eruditissimus): hoch gelehrt: igen okos, tanúlt. Wiſoko ſi wážiť: magni facere, hoch achten, nagyra tartani (betsülni).

wiſokoğrófſki, á, é, *adj.* illustrissimus, Comitem adtineus, hochgräflich, nagyságos, grófi. *Syn.* grófſki. *Usus.* Wiſokoğrófſká Miloſť! Illustrissime (-ma) Comes! sua Illustritas: Hochgräfliche Gnaden, Nagyságos Gróf, Grófő nagysága.

wiſokohodňe, *adv.* auguste, herrlich, majeſtätiſch: felségesen, méltóságossan

wiſokohodni, á, é, *adj.* augustus, a, um: herrlich, majeſtätiſch: fő méltóságú, felséges, méltóságos.

wiſokomiſelňe, *adv.* sapienter, animo excelso, großmüthig, muthig, tapfer: nagy szívvel, bátran, nagy elmével. 2) v. horemiſelňe.

wiſokomiſelni, á, é, *adj.* sapiens, tis; magnanimus *Cic. Virg.* altus, excelsus, a, um: großmüthig, von großem Muthe oder Geiſte, tapfer, muthig: szives, bátor, nemes elméjű. 2) v. horemiſelni.

Wiſokomiſelnoſť, i, f. magnus animus, magnitudo (altitudo) animi, sapientia, magnanimitas *Cic.* erhabner Geiſt, der Großmuth, die Großmüthigkeit: bátor szív, nemes elme. 2) v. Horemiſelnoſť.

Wiſokoſť, i, f. altitudo, celsitudo, nis, celsitas, sublimitas, tis, f. die Höhe, magosság. *Syn.* Wiſ, Wiſa, Wiſka, Wiſoſť. *boh.* Wíſoſť.

wiſokoučeňe, *adv.* perdocte, doctissime, eruditissime: hochgelahrt, hochgelehrt: igen tanúltan, tudósan, bőltsen.

wiſokoučení, á, é, *adj.* longe doctissimus, eruditissimus, summe doctus, longe eruditus, a, um: hochgelahrt, hochgelehrt: igen tanúlt, igen bőlts, tudós. Wiſokoučená Reč, Rozmluwa, Rozpráwka: alta, et exaggerata oratio, ein hocherhebter Diskurs, igen értelmes, és tudós beszéd.

Wiſokoučenoſť, i, f. summa eruditio, summa peritia (rerum cognitio): Hochgelahrheit, Hochgelehrſamkeit: igen nagy tudomány.

wiſokourošení, á, é, *adj.* spectabilis, illustris (perillustris) natalibus, egregius, illustrissimus, a, um: hochgeboren, Titel der Grafen: tekéntetes, nemzetes, nagyságos. *boh.* wiſocéurození.

Wiſokourošenoſť, i, f. illustres natales, conditio illustris: Hochgeborner Stand, nemes (tekéntetes, nagyságos) nem.

Wiſol, u', m. v. Wiſoleňí.

wiſolení, á, é, *p. c.* salitus, sale conditus, a, um: geſalzen, sós, sózott, meg-sózott. *Syn.* naſolení, oſolení, poſolení. 2) saliendo consumtus, durch Salzen allegemacht, verbraucht: sózással meg-emésztetett (el fogyott), fel-sózott.

Wiſoleńí, a, n. salitio, sallitio, nis, f. das Salzen, Salzung: meg-sózás. *Syn.* Soleńí, Naſoleńi, Oſoleńi, Poſoleńi. 2) saliendo consumtio, Verbrauchung durch Salzen, sózással meg-emésztés: felsózás.

wiſolič, il, ím, V. P. *imp.* wiſol: salire, sallire, sale condire: ſalzen, sózni, meg-sózni. *Syn.* ſolič, naſolič, oſolič, poſolič. 2) consumere saliendo, durch Salzen alle machen, verbrauchen: sozással megemészteni, fel-sózni. 3) Nekomu wiſolič: *a*) objurgare, redarguere, serio habere, reprehendere aliquem: recht ausſchmälen, ausmachen, auszahlen, ſchelten, ausſchelten Jemanden: valakit jól ki-fizetni, meg-dorgálni, öszve-hordani. *Syn.* wihreſič. *b*) serio percutere, solidos ictus dare: derbabprügeln, abhauen, gut aufhauen, aufſchlagen: jól felvágni valakit. *Syn.* dobre wič at. *Usus.* Nechce bič dobri, keš mu len Človek dobre newiſolí: piscator ictus sapit.

Wiſolowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſolowať, lowal, lugem, *freq.* ex wiſoliť.

Wiſoſť', i, f. v. Wiſokoſť'. *Usus.* Wiſoſť' Nebeſ, Chodńík (*boh.* Stežege) Nebeſkí: polus, i, m: der Pol, der Himmelsangel: az égnek sarka, egek tengelyeknek vége. Wiſoſť' (Špic) Wrchni: cacumen montis, Spitz an einem Berge, hegy teteje. Slawa na Wiſoſť'i Bohu, a na Zemi Pokog Ľudom dobreg Wóli.

wiſokeni, á, é, *p. c.* ejectus, expulsus, exterminatus, extrusus, exturbatus, a, um: aus (hinaus, fort) geſtoſſen, kitaszíttatott, ki-taszigáltatott, ki-vettetett, ki-üzetett, ki-üzetteteteti. *Syn* wiſácaní, wiſtrčeni. 2) effusus, eversus: aufgeſtürzt, fel-hajtott, fel-hajtatott. *Syn.* wipití.

Wiſokeńí, á, n. ejectio, expulsio, exterminatio, extrusio, exturbatio, nis, f. Ausſtoſſung, Hinausſtoſſung. Fortſtoſſung: ki-taszítás, ki-taszigálas, ki-vetés, ki-üzés, *Syn.* Wiſácáńí, Wiſtrčeńí. 2) effusio, eversio: Aufſtürzung, fel-hajtás. *Syn.* Wipiki.

wiſokič, il, ím, V. P. *imp.* wiſok: ejicere, expellere, exterminare, extrudere, exturbare: aus (hinaus, fort) ſtoſſen, z. B. aus dem Hauſe: kitaszítani, ki-taszigálni, kivetni, ki-üzni, eb-rudou kivetni. *Syn.* wiſácač, wiſtrčič. *Usus.* Wiſokilho wen z Domu. 2) infundere, evertere, invertere: aufſtürzen, fel-hajtani a hort, a poharat etc. *Syn.* wipič.

* wiſokúreni, a, é, *p. c.* v. wiſokeni.

* Wiſokúreńí, á, n. v. Wiſokeńí.

* wiſokúrič, il, im, V. P. *imp.* tur: v. wiſokič.

* wiſpacírowať ſa, rowal ſa, tugem ſa, V. P. *imp.* tug ſa: v. wiprechádzat ſa.

wiſpalí, á, é, *adj.* qui satis dormivit, ausgeſchlaffen, der (die, das) ſich ausgeſchlaffen hat: a' ki magát ki-alutta. *Syn.* wiſpaní.

Wiſpaloſť', i, f. satietas somni, das Ausſchlafen, hinlängliches Schlafen: ki-aluvás. *Syn.* Wiſpáńí.

wiſpaní, á, é, *p. c.* v. wiſpalí.

Wiſpáńí, á, n. v. Wiſpaloſť'.

wiſparaní, á, é, *p. c.* v. wiparchaní.

Wiſpárání, á, n. v. Wiparchání.

wiſpárať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wiparchať.

wiſparchaní, á, é, *p. c.* v. wichaní.

Wiſparchánní, á, n. v. Wiparchání.

wiſparchať, al, ám, V. P. *imp.* ag, Zubi, Uſi: v. wiparchať,

Wiſparcháwání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſparcháwať, al, ám, *freq.* ex wiſparchať.

Wiſparchowání, á, m. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſparchowať, howal, hugem, *freq.* ex wiſparchať.

Wiſparowání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſparowať, rowal, rugem, *freq.* ex wiſpárať. *Usus.* Zubi wiſparuge, kdo ſa dobre nagí: dentes scalpere solet, qui plenum ventrem habet, der pflegt ſeine Zähne zu ſtochern, der ſich ſatt gegeſſen hat, a' ki jó lakik, fogát piszkállya,

wiſpať ſa, wiſpal ſa, wiſpím ſa, V. P. *imp.* wiſpi ſa: satis dormire, somnosatiari, exdormire se: ausſchlafen, genug ſchlafen: ki alunni magát, eleget alunni. *Syn.* doſť ſa naſpať. 2) edormire, exdormire, dormiendo perdere: ausſchlafen, durch Schlafen verlieren: ki-alunni, aluvással elveszteni. *Usus.* Z Obžralſtwá ſa wiſpať: crapulam edormire, den Rauſch ausſchlafen, ki-alunni a' részegséget. Lahko ſlubí, ale ſa teſ ſ toho lahko wiſpí: facilis, est in promissis, sed vicissim facile obliviscitur promissorum: er verſpricht leicht, er ſchläft es aber auch gleich: könnyen igér, de könnyen ki-is aluszsza magát. Uſ ſi ſa ſtoho wíſpal? jam es hujus rei oblitus?

* wíſpati, á, é, *p. c.* v. wiſpaní.

* Wiſpatí, á, n. v. Wiſpáňí.

Wiſpáwání, á, n. v. Spáwání, Spáňí.

wiſpáwať, al, ám, V. I. *imp.* wag: v. ſpáwať, ſpať. *Usus.* Celí Týden u náſ wiſpáwa: integra hebdomada apud nos dormire consvevit.

Wiſpehárení, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſpehárit, il, ím, V. P. *imp.* har: desinere exploratorem esse, aufhören ein Späher (Spion) zu ſeyn, meg-szünni kémnek lenni. *Syn.* preſtať Spehánem bit. 2) v. wiſpehowať.

Wiſpehowať, á, m. v. Spehár.

wiſpehowaní, á, é, *p. c.* exploratus, investigatus, a, um: ausgeſpähet, meg-kémlett, meglesett, ki-tanúltt, ki-visgáltatott. *Syn.* wiſtrahowaní, wizweſení.

Wiſpehowání, á, n. exploratio, investigatio, deprehensio, nis, f. Ausſpähung, megkémlés, meg-lesés, ki-visgálás, ki-tanúlás. *Syn.* Wizweſení, Wiſtrahowání.

wiſpehowať, howal, hugem, V. P. *imp.* hug: explorare, speculari, observare, investigare: ausſpähen, meg-kémleni, suttomba meg-lesni, ki-visgálni, ki-tanúlni. *Syn.* wiſtrahowať, wizweſť ſa. *Usus.* Nepratelſké Ležání (Wogſko) wiſpehowať (wiſkúmať): explorare copias hostium, das feindliche Lager (Heer) ausſpähen, meg-kémlelni melly számos az ellenség.

wiſpelé *adv.* mature, in maturitate: zeitig, reif: éretten, er-

értibe, meg-érve. *Syn.* doſpele, zrele,

wiſpelí, á, é, *adj.* maturus, a, um: reif, zeitig, z. B. Obſt, Getreide, Geſchwür, Verſtand, ꝛc. ért, érett, *p. o. gyümölts, gabona, kelés, ész* (elme). *Syn.* doſpelí, zrelí.

Wiſpeloſt', i, f. maturitas, tis, f. die Reife, értség. *Syn.* Doſpeloſt' Zreloſt'.

wiſpeť, wiſpel, wiſpegem, V. P. *imp.* wiſpeg: satis maturescere, ad maturitatem pervenire, maturitatem adsequi: zur Genüge reifen, reif (zeitig) werden, zur Reife erlangen: jól meg-érni. *Syn.* doſpeť, doźreť, uźreť, wizreť.

† wiſp'eťi, p'el, p'egi (u) *fut.* idem.

wiſpetí, á, é, *p. c.* v. wiſpelí.

Wiſpeťí, á, n. v. Wiſpeloſt'.

wiſpetkowaní, á, n. é, *p. c.* ex seq.

wiſpetkowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: per exiguas partes absumere (consumere, exhaurire, evacuare, vacuefacere): Kleinweiſe (zizelweiſe) verbrauchen, ausleeren, alle machen: kitsinyenként (aprodonként) fogyasztani, meg-emészteni, kiüresiteni.

wiſpéwaní, á, é, *p. c.* decantatus, a, um: abgeſungen, el-(ki) énekeltetett. *Syn.* odſp'ewaní, wiſpíwaní.

Wiſpéwáňí, á, n. decantatio, nis, f. Abſingung, el-(ki) énekelés. *Syn.* Odſpéwáňí, Wiſpéwáňí.

wiſpéwat, al, ám, V. P. *imp.* ag: decantare, abſingung, el (ki) énekelni. *Syn.* od ſpéwať, wiſpíwať, *boh.* wizpíwati. 2) usque ad finem canere, ausſingen, ganz ſingen: ki-énekelni, egész végezetig énekelni. 3) desinere canere, ausſingen, aufhören zu ſingen: ki-énekelni, meg-szünni énekelni.

Wiſpewáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſpewáwať, al, ám, *freq.* ex wiſpéwať.

Wiſpewowáňí, á, n. v. Proſpewowáňí.

wiſpewowat, wowal, wugem, V. I. *imp.* wug: v. poſpewowať.

† wiſpícaťení, á, é, *p. c.* v. wikončení.

† Wiſpícaťeňí, n. v. Wikončeňí.

† wiſpicaťit, il, ím, *fut.* v. wikončiť.

† wiſpičkowaní, á, é, *p. c.* v. pichaní. 2. Nro.

† Wiſpičkowáňí, n. v. Pichání 2. Nro.

† wiſpičkowať, owal, ugi (u) *fut.* v. pichať. 2. Nro.

† wiſpicowaní, á, é, *p. c.* v. wikončeni.

† Wiſpicowáňí, n. v. Wikončeňí.

† wiſpicowaťi, owal, ugi (u) *fut.* v. wikončit.

Wiſpidláreňí, á, n. v. Wiſpitlání.

wiſpidlárit, il, ím, V. P. *imp.* dlar: v. wiſpitlarit.

wiſpidlaťení, á, é, *p. c.* v. wikončení.

Wiſpidlaťeňí, á, n. v. Wikončeňí.

wiſpidlaťit, il, ím, V. P. *imp.* dlať: v. wikončiť.

wiſpikowaní, á, é, *p. c.* lardo traiectus, interstinctus, a, um: ausgeſpickt, szalonnával ki-spékeltetett.

Wiſpikowáňí, á, n. lardo traiectio (interstinctio), Ausſpickung, ki-spékellés.

wiſpikowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: lardo trajicere (interstinguere), ausſpi-

ſpicken, ki-spékelni. v. ſpikowat.

Wiſpikowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſpikowáwat, al, am, *freq.* v. wiſpikowat.

wiſpilani, á, é, *p. c.* v. ſpilani.

Wiſpiláňí, á, n. v. Spilani.

wiſpilat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. ſpilat. 2) desinere in dolia infundere cerevisiam, aufhören das Bier zu haſſen, meg-szûnni a' sert hordókba tölteni.

Wiſpiláwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſpiláwat, al, ám, *freq.* ex wiſpilat.

wiſpintani, á, é, *p. c.* v. wihreſeni.

Wiſpintáňí, á, n. v. Wihreſeňí.

wiſpintat, al, ám, et ncem, V. P. *imp.* wiſpintag, et wiſpingi: v. wihreſit.

Wiſpitlárení, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *Syn.* Wiſpidlárení.

wiſpitlarit, il, im, V. P. *imp.* tlar: desinere nimis tenacem (parcum) esse, aufhören zu kargen (zu knauſern, karg zu ſeyn): meg-fosvénykedni, fosvénynek (szoros markúnak) lenni. *Syn.* wiſpidlarit.

Wiſpitować, a, m. expiscator, explorator, indagator, investigator, percontator, pervestigator, scrutator *Lucan.* perscrutator *Capitol.* is, m. Erforſcher, Ausforſcher, Aufſucher, Durchſucher: meg-visgáló, fel-(meg) keresö, végére menö, ki-tanúló, ki-kérdö. *Syn.* Wiſpitowatel. 2) v. Wiſkumać.

wiſpitowačin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wiſpitowačka, i, expiscatrix, exploratrix, indagatrix, investigatrix, scrutatrix *Alcim. Avit.* perscrutatrix, percontatrix, pervestigatrix: Forſcherinn, Erforſcherinn, Durchſucherinn: meg-visgálóné, fel-(meg) keresöni etc. *Syn.* Wipitowatelka, 2) v. Wiſkumačka.

wiſpitowačow, a, e, *adj. poss.* ex Wiſpitować.

wiſpitowani, á, é, *p. c.* perscrutatus *Ammian.* indagatus, investigatus, pervestigatus, examinatus, a, um: erforſchen, ausgeforſchen, durch Forſchen erfahren oder ausfindig gemacht, aufgeſucht, durchgeſucht: meg-visgáltatott, fel (meg) kerestetett, meg-tudakoztatott. ſpitowani, wizweßeni, *boh.* wiſetřeni, wizpitowani. 2) interrogatus, percontatus, examinatus: ausgeforſchen, befragt, ausgefragt: meg-kérdeztetett, meg-kérdett, meg-kérdettetett. *Syn.* wiſetřeni, wizpitowani.

Wiſpitowáňí, á, n. expiscatio, exploratio, indagatio, investigatio: quaestio, scrutatio, *Senec.* perscrutatio *Senec.* pervestigatio, nis, f. Erforſchung, Ausforſchung, Aufſuchung, Durchſuchung, Durchforſchung: meg-visgálás, felkeresés, végére menés, megtudakozás, ki-tanúlás. *Syn.* Spitowáňí, Wizweßeňí, *boh.* Wiſetřeňí, Wizpitowáňí. *Usus.* Načobi bolo hlubſé Wiſpitowáňí? quid opus est profunda perscrutatione? zu was wäre denn eine weitere Unterſuchung? mi szükség azt szintén olylyan mélyen visgálni? 2) quaestio, examinatio, percontatio *absoluta*: Befragung, Ausfragung, Verhörung: meg-kérdezés, meg-

kér-

kérdés. Wiſpitowáňí Wezňow: quaestio (exauditio) captivorum *Liv.* Befragung (Verhörung) der Gefangenen, a' raboknak meg-kérdeztetése-meg-halgatása.

wiſpitowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug, nekoho, nečo: oc. scrutari, perscrutare aliquem *Plaut.* perscrutari aliquid *Cic.* erforſchen, ausforſchen, durchforſchen durch unterſuchen, aufſuchen, durchſuchen, unterſucht haben: meg-visgálni, fel (meg) keresni, megértekezni (zem.) Swedomí wiſpitowať: conscientiam perscrutari, examen conscientiae absolvere: das Gewiſſen erforſchen, lelki-ismeretit megvisgálni. Přirozenoſť (Spoſob) Weci wiſpitowať: naturam rei perscrutari, die Natur (Beſchaffenheit) der Sache durchſuchen, unterſuchen: jól meg-visgálni a' dolognak mivoltát. 2) v. wiſkuwať. *II. rec.* wiſpitowať ſa: *a*) nekoho, od ňekoho: percontari (quaerere, sciscitari, explorare, expiscari, rescire) ex aliquo: Jemanden ausforſchen, von Jemanden erfahren; valakitől meg (ki) tudakozni, meg-tudni, ki-kérdeni, ki-tanúlni. *Syn.* wipitať ſa: *b*) ňečo, o ňečo, o ňečem: inquirere (percontari, expiscari, explorare, exquirere, indagare, investigare, pervestigare) aliquid, etwas erforſchen, ausforſchen, durch Forſchen, erfahren, oder ausfindig machen: valamit ki-tudakozni, meg-tudni, fel-(meg) keresni, meg-értekezni. *Syn.* wizwedeť ſa, *boh.* wiſetřiti, wizpitowati. 2) desinere indagare (scrutari, investigare, examinare etc): aufhören zu forſchen (nach zu forſchen), megszünni visgálni (értekezni tudakozni etc.)

Wiſpitowatel, a, n. v. Wiſpitowať.

wiſpitowatelčin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wiſpitowatelka, i, f. v. Wiſpitowačka.

wiſpitowatelow, a, e, *adj. poss.* ex Wiſpitowatel.

Wiſpitowawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſpitowáwať, al, ám, *freq.* ex wiſpitowať. *II. rec.* wiſpitowáwať ſa: *freq.* ex wiſpitowať ſa.

wiſplechaní, á, é, *p. c.* v. wiſplechnutí.

Wiſplecháňí, á, n. v. Wiſplechnutí.

wiſplechať, al, ám, v. V. P. *imp.* ag: v. wiſplechnúť. *II. passive.* wiſplechať ſa: v. wiſplechnúť ſa.

Wiſplecháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſplecháwať, al, ám, *freq.* ex wiſplechať.

wiſplechnúť, chnul (chel), chňem V. P. *imp.* chňi: effunditare, *aquam.* etc. ausgießen, herausgießen, z. B. das Waſſer: kilotsólni (-lom) *p. o.* a' vizet. *Syn.* wiſplechať. *II. passive.* wiſplechnúť ſa: effundi, effunditari: ausgegoſſen werden, ki-lotsoltatni.

wiſplechnutí, á, é, *p. c.* effunditatus, effusus, a, um: ausgegoſſen, herausgegoſſen: kilotsóltatott, ki-lotsólt. *Syn.* wiſplechaní.

Wiſplechnutí, á, n. effunditatio, effusio *aquae* etc. Ausgießung, Herausgießung, z. B. des Waſſers: ki-lotsolás. *Syn.* Wiſplecháňí.

Wiſplecháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſ'plecháwať, chowal, chugem, *freq.* ex wiſ'plechnúť.

wiſpowedaní, á, é, *p. c.* sacramentaliter (in tribunali poenitentiae) exauditus, a, um: ausgehört, im Beichtſtuhle verhört, mit Beicht verſehen: meg-gyóntatott, meg-góntattatott. *Syn.* wiſliſaní.

Wiſpowedáňí, á, n. Sacramentalis, Confessionis exceptio, sacramentalis exauditio: Aushörung (Verhörung, Vernehmung) der Beicht, Verſehung mit der Beicht: meg-gyóntatás. *Syn.* Wiſliſáňí. 2) Sacramentalis Confessionis peractio (absolutio), Verrichtung der Beicht, das Beichten: meg-gyonás.

wiſpowedať, al, ám, V. P. *imp.* ag: Secramentalem Confessionem excipere, in tribunali poenitentiae exaudire: die Beicht vernehmen (verhören, aushören), meg-gyontatni. *Syn.* wiſliſat. *II. rec.* wiſpowedať ſa: Confessionem Sacramentalem peragere (absolvere, confiteri: die Beicht verrichten, beichten: meg-gyóuni, gyónást el-végezni.

wiſ puntowaní, á, é, *p. c.* v. odſ puntowaní.

wiſ puntowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug: v. odſ puntowať.

wiſraní, á, é, *p. c.* cacatus *Catull.* per alvum egestus, eiectus, excacatus, emerdatus, a, um: ausgeſchieſſen ausgeſchmiſſen, ausgeworfen durch den Leib: ki-szarott, ki-fosott. *Syn.* wipluhawení. 2) exoneratus, erleichtert, kiüresíttetett. *Syn.* wipráznéní.

Wiſráňí, á, n. cacatio, per alvum egestio, excacatio, emerdatio, nis, f. Ausſcheiſſung, Ausſchmeißung, Ausſwerfung durch den Leib: ki-szarás, ki-fosás. *Syn.* Wipluhaweňí. 2) exoneratio) alvi, Oeffnung (Erleichterung) durch Leibes, Stuhlgang: szarás, szükség.

wiſrať, wiſral, wiſerem, V. P. *imp.* wiſer: per alvum egerere, excacare, emerdare: ausſcheißen, ausſchmeißen, ausſwerfen durch den Leib: ki-szarni, ki-fosni. *Syn.* wipluhawiť. *II. rec.* wiſrať ſa: cacare *Horat.* alvum exonerare *Plin. H. N.* stercus facere: den Leib entledigen (erleichtern) ſeine Nothdurft verrichten: ki-szarni magát, szükségit el-végezni. *Syn.* wipluchawit ſa, wipráznič ſa.

* wiſrati, á, é, *p. c.* v. wiſraní.

* Wiſraťi, á, n. v. Wiſráňí.

* wiſrebaní, á, é, *p. c.* v. wiſtrebaní.

* Wiſrebáňí, á, n. v. Wiſtrebáňí.

* wiſrebať, bal, bem, V. P *imp.* wiſreb: v. wiſtrebať.

* wiſrebnúť, bnul (bol), bňem, V. P. *imp.* bňi: v. wiſtrebnúť.

* wiſrebnuti, á, é, *p. c.* v. wiſtrebnuti.

* Wiſrebnuťi, á, n. v. Wiſtrebnuťi.

* Wiſrebowáňí, á, n. v. Wiſtrebowáňí.

* wiſrebowať, bowal, bugem, v. wiſtrebowať.

wiſrknúť, knul, (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: v. wiſtrebať.

wiſrknuti, á, é, *p. c.* v. wiſtrebaní.

Wiſrknuťi, á, n. v. Wiſtrebáňí.

† wiſrknúťi, kl, knu, *fut.* v. wiſrknúť.

† wiſ-

† wiſſáti, wiſſal, wiſſu, wiſſagi (u) *fut.* v. wicicať.

† wiſſáti, á, é, *p. c.* v. wicicaní.

Wiſſí, ſého, m. v. Wrchní.

wiſſí, á, é, *comp.* ex wiſoki.

wiſť, wiſel, wigšem (*comm.* winšém) V. P. *imp.* wigši (*comm.* winši), *cum vel sine praep.* z (ſ), *et genit.* exire, egredi, prodire: aus (heraus) gehen, aus (heraus) kommen: ki-menni, kilépni, ki-jöni. *Syn.* wikročiť, wistupiť, *boh.* wigíti. *Usus.* S Prahu wiſť: exire limen (limine), *Ter.* über die Schwelle kommen (gehen), a' küszöben kivül menni. Z Domu wiſť: exire domo *Cic.* aus dem Hauſe gehen, herausgehen, herauskommen: a' házból kimenni. Wen (na Ulicu) wiſť: exire foras *Ter.* in pupli-cum prodire: ausgehen, auf die Gaſſe gehen (auskommen): az útszára kimenni. Z Meſta wiſť: egredi urbe (ex urbe), aus der Stadt herausgehen, a' városból kimenni. Do Sweta wiſť: exire in mundum, in die Welt ausgehen, a' világba menni. Na Prechádzku wiſť: exire deambulatum, ausſpazieren, sétálni menni, ki-sétálni. Na Roči wiſť': *a*) evehi, ausfahren, wegfahren: kotsin ki-menni. *b*) na Prechádzku: evehi (exire) curru animi causa, ſpaziren fahren, ausfahren: kotsin ki-sétálni, ki-menni. *Syn.* wiwezť ſa, *boh.* wiget, wigížšeti. Na Roňi wiſť: *a*) equo evehi (exire), ausreiten, wegreiten, zu Pferde abreiſen: ló-háton ki-menni, ki-lovagolni. *b*) na Prechádzku: evehi equo animi causa, ausreiten, ſpazi-ren reiten: ló háton ki-sétálni. *boh.* wiget na Roňi. Na Lodi wiſť (*boh.* wiget, wigížšeti): exire navi, ausſchiffen, zu Schiffe abreiſen: hajón ki-menni, ki-hajókázni. Niekomu naproťiwa wiſť: exire obviam alicui, prodire in conſpectum alicuius: Jemanden entgegen gehen, valaki eleibe ki-menni. Celé Meſto proťi ňemu wiſlo: civitas tota se ad eum effudit, die ganze Stadt gieng ihm entgegen, az egész város seregekkel e-leibe kimentt. Wčera ſme na Roči wiſ'li: heri curru exi-vimus (foris fuimus), geſtern fuhren wir aus, tegnap kotsin mentünk-ki, kint voltunk. Niekomu ſ Ceſti wiſť: decedere de via, ex via excedere alicui: aus dem Wege gehen, vom Wege abgehen, ausweichen, Jemanden: valakinek az útból ki-térni. Wigši (wigšite, wihňi, wihňite) ſ Ceſti: decede (decedite) de via! aus dem Wege! geh (geht) aus dem Wege! félre az útból! Z Dluhu wiſť (wiſloboďiť ſa): ex-ire aere alieno *Cic.* aus den Schulden herauskommen, davon befreit werden; az adósságból ki-feselni. Z Moci (z Wlási) wiſť': exire e (de) potesta-te, aus der Macht herauskom-men, befreit werden: valaki birtoka alól ki-szabadulni. Z Očí wiſť: e conſpectu evo-lare (abire), aus dem Augen gehen, weggehen: el-menni szeme elöl. Z Očí mi newi-de: non abit e conſpectu meo, er geht mir nicht aus den Augen, nem megy-el szemem elöl. Jď mi z Očí; nech ťa aňi newidím. S Pamati wiſť: exire a memoria *Se-nec.* in oblivionem abire,

ob-

oblivioni tradi, obliterari: vergeſſen werden, in Vergeſſenheit gerathen: feledékenységbe menni, el-felejtetni. To ſ Pamati wigde; na to ſa zapomeňe: memoria rei oblivione exstinguetur: darauf wird man vergeſſen, feledékenységbe mégyen ezen dolog. Z Rozumu wiſt': exire a se *Petron.* ex (de) potestate mentis *Cic.* ſeinem Verſtand verlieren, eszében meg-bódulni. Skoro ſem z Rozumu wiſel, tak ma naſtraſil. S Temňice wiſt: exire e carceribus, erumpere, evadere: aus der Gefängniß entwiſchen, davon kommen, entgehen: a' tömlötzből ki-menni, el-szaládni Z radného Pánſtwá (z Úradu meſtſkého) wiſt: exire e senatoribus *Cic.* aus dem Range der Stadtsherren ausbleiben (ausfallen), ki-esni a' tanátsi rendből. Nič neporádného z Uſt newiſlo: nihil insolens ex ore exiit. *Nep.* Ze Žiwota wiſt, ze Sweta ziſt: exire e (de) vita *Cic.* ſterben, meghalni. 2) exire *Cic.* abire, abscedere, discedere, proficisci: ausgehen, abgehen, weggehen, herausgehen, auslaufen, abreiſen, wegfahren; el (ki) menni. *Syn.* odiſt'. *Usus.* Uſ geſt treti D'eň, gak z Domu wiſel: tertius iam dies est, quod domo abierit: es iſt ſchon der dritte Tag, daß er von Hauſe weg iſt: imé már harmad napja, hogy onnét hazúl el-ment. 3) exire, erumpere: aus (heraus) fahren: ki-szakadni, ki-menni. *Syn.* wiſkočit. *Usus.* Duſa ſ ňeho wiſla: animam exhalavit (exspiravit), die Seele iſt ihm ausgefahren: ki-szakadt (ki-ment) belőle a' lélek. 4) z Mesta wiſt: elabi, eluxari: ausfahren, ausgleiten, z. B. die Hand: ki-fitzamodni, kitekertetni. *Syn.* witknút ſa, wiſkočit. 5) erumpere, prodire, exutere: ausfahren, ſichtbar werden, z. B. die Blattern: ki-fakadni. *Syn.* wihádzat ſa, wiſipat ſa *Usus.* Wiſli Oſipki ꝛc. 6) oriri, erumpere: auskommen, entſtehen, z. B. Feuer: ki-ütni, ki-rohanni, támadni. *Syn.* powſtat, ſchitit ſa, ſtrhnút ſa. *Usus.* Oheň wiſel: erupit ignis, ein Feuer iſt entſtanden, a' tüz ki-rohant. Kde (odkaď) wiſel Oheň? ubi (unde) erupit ignis? — 7) exire, vulgari, divulgari, in vulgus exire, erumpere, manere, serpere, didi: ausgehen, auskommen, unter die Leute kommen, in der Welt bekannt werden, ſich ausbreiten, laufen, z. B. ein Gerücht: el (ki)-menni, ki-jöni, ki-tudódni, elterjedni, el-tôltetni, ki-hírdettetni, közönségessé lenni (tétetni), mindenektől megtudódni. *Syn.* wichirit ſa, wihlaſit ſa, na Známoſt priſt (dáwat ſa). *Usus.* Na Swetlo wiſt; wigewit ſa: erumpere ex tenebris, in apricum prodire: bekannt werden, ans Licht kommen: ki-tudódni, napfényre jönni. Wiſlo na Swetlo: prodiit in lucem, es kam ans Licht, iſt bekannt worden: világosságra jött, ki-tudódott. Bogim ſa, abi to welmi na Swetlo newiſlo: vereor, ne erumpat in nervum: ich fürchte, damit die Sache nicht öffentlich bekannt werde: félek, hogy a' dolog igen ki-ne tudódgyék. Powieſt' wiſla, i. e. chiri ſa: fama exiit, *vel* exiit in vulgus *Nep.* es iſt bekannt wor-

worden, das Gerücht breitet ſich aus: hírlelik, az a' közönséges hír. Zlá Powesť o tebe wiſla: sermones malorum in tuum nomen erumpunt, man redet dir nach, roszszúl beszéllnek felőled a' roszszak. Wiſel Rozkaz: exiit edictum, ein Befehl iſt ausgegangen, parantsolat méne-ki. To wiſlo (wichádzá): exit in vulgus, et emanat: das wird bekannt, kund gemacht: közönségessé tétetik. Wiſla w Meſt'e Powesť: fama pervasit (percrebuit) urbem, erbreitet ſich das Gerücht in der Stadt aus, el-töltötte a' hír a' várost. — 8) W Píſme wiſť, i. e. witlačiť ſa: literis exscribi, typis edi vulgari, divulgari: im Drucke ausgehen, verlegen (ausgedrückt) werden: ki-jöni, ki-nyomtattatni, ki-adattatni. — 9) defluere, excidere: ausgehen, ausfallen, z. B. Haar: ki-húlni, el-menni. *Syn.* wilezť, wipadnúť, wiprchnúť. *Usus.* Wlaſi mu wiſli: v. wilezť. — 10) exire, effluere, elabi, praeterlabi, labi: ausgehen, ſich endigen, verfließen: ki-menni, el-múlni, el-telni. *Syn.* preiſť, minúť (pominúť) ſa. *Usus.* Rdiž Rok wiſel: exeunte anno *Cic.* am Ende des Jahr: el-telvén az esztendö. Čaſ wiſel: tempus (terminus, dies, hora) exiit, abiit: die Zeit (Stunde, der Termin) iſt verfloſſen, el-töltt az idö, az óra, a' határ-nap. Čaſ Pokoga wiſel: dies indutiarum exiit *Liv.* Na Michala Termín wiſel (prěſel), a ten Zuncfut preč odeſel. — 11) deficere, finem habere, finiri, exire: ſein Ende erreichen ausgehen: végére szakadni, el (ki) fogyni. *Syn.* ſtrowiť ſa. *Usus.* Wiſla mi Strowa: deficio alimento, ich habe nichts mehr zum eſſen, meg-szükültem a' kóst iránt. Wſecko mi wiſlo, i. e. nič uſ nemám: me deficiunt omnia, mir iſt ſchon alles ausgegangen: semmim nintsen *Par. Páp.* — 12) exstingui, auslöſchen, z. B. Licht: el-alunni, el-óltatni. *Syn.* wihaſnúť, zhaſnúť. *Usus.* Swetlo uſ wiſlo: exstinctum iam est lumen etc. 13) evanescere, perire: verſchwinden, ausgehen, ſich verlieren, z. B. Farben: el-menni, el-veszni, el-enyészni. *Syn.* ſtratiť ſa, puſť'iť Farbu. *Usus.* Wiſla Farba: periit color, die Farbe iſt verſchwunden, el-mentt a' szine. — 14) absumi, consumi, abire: aufgehen, verzehrt (verbraucht) werden, z. B. Geld, Wein, Holz: el-fogyni, elkelni, meg-emésztetni, reámenni, el-költetni. *Syn* minúť ſa, ſtrowiť ſa. *Usus.* Wiſlo mi uſ wſecko Wino: iam totum meum vinum est consumtum, iam me defecit vinum: mein ganzer Wein iſt ſchon ausgegangen: minden borom már elfogyott. Wiſli mi Peňáze; wiſel ſem ſ Peňazí; wſecek ſem ſa witrowil: iam omnes pecunias absumsi (consumsi, erogavi); iam me pecuniae defecerunt: ich habe ſchon mein ganzes Geld verzehrt; ich hab mich völlig ausgezehrt: már minden pénzemből kifogytam; egészszen ki-költekeztem. Ze wſeckého ſem wiſel: omnibus destituor: totaliter sum exhaustus: mir mangelts an allem: mindenből kifogytam. Na toto Ziſť wigde (wichádzá): fructus abeunt in hos sumtus, auf dieſes

geht

geht der Gewinn auf, erre kél-el a' haszon. — 15) o počtoch: nihil reliqui facere, *de numeris*: aufgehen, von Zahlen: semmit sem hagyni, felmenni. *Syn.* wichádzať, nič nezanechať, (nezoſtawiť). *Usus.* Tri od troch wigdú: tria de tribus detracta, nihil reliqui faciunt: drei von dreien geht auf: hármot háromból ki-vévén, marad semmi. — 16) z Običage (z Užitku, ze Zwiku) wiſť: obsolefieri *Senec.* obsolere, obsolescere: abkommen, aufhören: a' szokásbol ki-menni, kiaggni (kiaggok), kiavúlni (kiavúlok), szokásból le-tétetni (-tem). Ze Zwiku wiſlo: desvevit, obsolevit: das iſt abgekommen, hat aufgehört: a' szókasból ki-múlt, ki-aggott, nintsen szokásban. Taká Reč uſ z Užitku wiſla: obsolevit iam ista oratio, ſolche Redensart hat ſchon aufgehört, nintsen mar ennek a' beszédnek tovább ereje. — 17) rem gerere *bene male*; prodire: ankommen, ein Schickſal haben, gutes oder böſes; ſeine Sache gut oder ſchlecht machen: járni, valamivel jól vagy roszszúl ki-jöni. Zle ſem wiſel: *a*) male rem gessi, res male mihi cessit: ich kam übel an: szerentsétlen voltam, roszszúl jöttem ki. *b*) offendi, ich bin übel angekommen, verſtoſſen worden: pórúl (ebúl, roszszúl) jártam. — 18) *cum praep.* z (ſ) *et instrumentali*. z ňečím: *a*) satis habere, ſufficere: auskommen, genug haben, reichen mit etwas: valamivel ki-jöni (ki-menni), elegendönek lenni. *Syn.* wiſtačiť. *Usus.* Ze Suknem wiſť: satis habere panni, mit dem Tuche auskommen, posztóval ki jöni. z Dochodkami (-ki) wiſť: satis habere redituum, mit den Einkünften auskommen, elegendö jövedelemmel bírni. Prám dobre z Dochodki wigše (wichádzá): reditus ſufficiunt eius sumtibus, non eget: er kommt ganz gut aus: elegendö jövedelme vagyon; azzal éppen jól jön-ki. *b*) z ňečím u ňekoho wiſť: probare alicui, legitimare, prodire apud aliquem: auskommen, durchkommen mit etwas bei Jemanden: valakinél valamivel ki-jöni, meg-bizonyítani. S počtami wiſť: probare alicui rationes, mit der Rechnung auskommen, számadással jól jöni-ki. z Wimluwú wiſť: probare (legitimare) excusationem, mit der Entſchuldigung auskommen: jó mentségének lenni. — 19) *cum praep.* z (ſ) *et sociali*, z ňečím: *a*) exire cum aliquo, mit Jemanden ausgehen, valakivel ki-menni. *b*) convenire (tranquille vivere) cum aliquo, auskommen, gut (zurecht) kommen, mit Jemanden freundlich leben: meg-egyezni, egyet érteni, békességben élni valakivel. Gá ſ ňím dobre wigšem (wichádzám); mi ſa dobre znáſame: tranquille vivo (mihi bene convenit) cum illo, ich komm gut mit ihm aus; ich komme mit ihm gut zu recht, ich bin einig mit ihm: én jól mégyek-ki véle; mi ketten jól öszve-fér hetünk; mi ketten meg-egyezünk. Dobre ſ ňím Človek wiſť' možе: facilis (tractabilis) est, nihil eo tractabilius: es iſt mit ihm gut auskommen: emberhez igen le-botsátkozó, emberséges ember, forgatha-

to;

to; a' hová akarod, oda vonható. Nedobre ſ ním kdo wjſť' może: difficilis, intractabilis est: mit dem es nicht gut auszukommen iſt, keményy (durva enyhithetetlen) ember. Neprám dobre wſpolek wiſli: non satis conveniebat inter eos, ſie kommen mit einander nicht gut aus, nem igen egyeznek vala. — 20) Hore (na Powal ꝛc.) wiſť: exire *Virg. Plin. H. N.* ascendere, conscendere, sursum ferri, sursum ire (pergere): aufgehen, in die Höhe gehen (ſteigen), empor ſteigen: felmenni, fel-hágni, fel-állani. Wen Kominem wiſť, comburi, igne comburi: im Rauche aufgehen, föstbe menni. Hore wiſť na Koni, equo sursum evehi, auf (hinauf) reiten, ló háton fel menni, fel-lovagolni. Na Koči, na Lodi wiſť: *boh.* wiget, wigížeti: evehi, sursum vehi, *curru, navi*: auffahren, in die Höhe fahren, mit Schiffe, Wagen: szekéren, hajón fel-menni. 21) S Nemoci, ſ Poſt'ele: surgere, resurgere, convalescere: aufkommen, aufſtehen, geſund werden: fel-lábadozni, fel-kelni, ki-jöni. *Syn.* powſtať. *Usus.* Newigde ten ſ tcho (ſ teg Nemoci): non convalescet, er kommt nicht auf, nem jön-ki belőle. 22) Ze Zemi: exire *Plin. H. N.* provenire, enasci, existere: aufgehen, hervorkommen, hervorkeimen, hervor (empor) wachſen, aufkommen, ausſchlagen, von Pflanzen: ki-jöni, ki-kelni, ki-tsirázni, a' *palantáról. Syn.* zišť, *boh.* wzgiti. *Usus.* Uſ Rež wiſla, v. wichádzat 3 Nro. Sáti uſ wiſlo: granum exit in herbas: die Saat geht ſchon auf, zöldül a' vetés. — Strom wiſoko wigde (wichádzá, roſt'e): arbor exit in altitudinem, der Baum wächſt in die Höhe, a' fa magasan fel-nö. 23) oriri, exoriri: aufgehen, hervorkommen, ſichtbar werden, z. B. Sonne, Mond, Sterne, fel-tetszeni, fel-kelni, támadni, eredni. *boh.* wzgíti. *Usus.* Slunce wiſlo: iam est sol exortus, die Sonne iſt ſchon aufgegangen, a' nap már fel-támadott (fel-jött). Wčil mi Swetlo wiſlo (wichádzá): nunc perspicio, intelligo: nun geht mir ein Licht auf, nun gehen mir die Augen auf: most értem a' dolgot. 24) *cum praep.* na *et accus. rei*: na ńečo: incidere, labi, delabi: verfallen, gerathen, wohin kommen: valamibe esni, valamire jutni, vitetni. *Syn.* upadnúť do ńečeho. *Usus.* Na Pokutu wiſť: poena teneri, committere poenam (rem poena dignam); in Strafe verfallen, valamiben vétkesen tselekedni. Na Pſotu (Mizeriu) wiſť: redigi ad inopiam (egestatem), egenum fieri: in Noth verfallen, meg-szegényedni, szegénységre jutni. Na to ſem pre teba wiſel, eo redigis me, deinetwegen bin ich in dieſes verfallen, arra viszsz engemet, arra juttasz. Meſto na Dedinu wiſlo: oppidum in villas abiit, aus einem Marktflecken iſt ein Dorf geworden: a' város faluvá vált. Pre ſwogu Dobrotu wiſel uſ na Pſotu. Na wńiweč wiſť: abire pessum, in nihilum abire: zu nichts werden: semmivé lenni, elveszni. 25) Na ńečo wiſť: exire, exitum habere, erumpere, redire, recidere: ausge-

gehen, hinauslaufen: valamire ki-menni, el-végezödni. *Syn.* wipadnúť. *Usus.* Na čo to len eſče wigde? Gakolen ta Wec wipadňe? quem exitum habebit: worauf wirds noch hinauslaufen? wie wird die Sache laufen? mire mégy még ki a' dolog? mínémű vége lesz még ennek a' dolognak? Na Smutek wiſe, in luctum exibit, extrema gaudii luctus occupabit: auf ein Trauern wird's auslaufen, szomorúsággal végezödni fog. To na to wigde, res eo recidet (redibit). To na gedno wigde: nihil differt, das läuft auf eins hinaus, mind egyre megy. Bogím ſa, na čo to eſče wigde: haec quo eruptura sint, timeo: ich fürchte mich, wo diese Sachen noch hinauslaufen werden: félek ezeknek rosz ki-menetelekröl. 26) evenire, eventum habere: ausgehen, in Erfüllung gehen: bé-töltetni, bétellyesedni, meg-bizonyodni. meg (ki) esni, történni. *Syn.* ſtať ſa, wiplňiť ſa. *Usus.* Na moge wiſlo: verba mea adimpleta (eventu comprobata). 27) terminari, finiri, exire: ausgehen, ſich endigen: valamin végezödni, ki-menni. Na gednu Literu wiſť, wichádzať: per eandem literam (in easdem literas) exire, auf einerlei Buchſtaben ſich endigen, azon betün végezödni. 28) Na ňečo wiſť: proficere, crescere, florescere: aufkommen, in gute Umſtände kommen, ankommen, Eingang finden, ausrichten: valamire menni, valamit tehetni. Na nič wiſť nemozem: nihil proficere possum, ich kann nirgends ankommen, semmire sem mehetek. 29) Na Hodnoſť: munus obtinere, ankommen, ein Amt bekommen: tisztségre menni, tiszté lenni. Na weliku Hodnoſť wiſel: ampla dignitate exornatus est, ad altos evectus honores: ein anſehnliches Amt (eine Ehrenſtelle) hat er bekommen: nagy méltóságra jutott, kapott. 30) Na Summu, na Počet ꝛc wiſť: adsurgere, efficere: ausmachen, laufen ins ꝛc: valamire menni, valamit tenni. To na welku Summu (na ťiſíce) wigde, wichádzá: res efficit magnam summam pecuniae (millia): das läuft ins Geld (in die Tauſende): ez sokra vagy nagy sommára (ezerekre) megy. 31) requiri, necessarium esse, impendi: drauf gehen, nöthig ſeyn, aufgehen: valamire menni, ki-menni, kelleni, szükségesnek lenni, kévántatni. Mnoho Klincow na Strechu wigde: multi clavi ad tectum sunt necessarii, auf ein Dach gehen viele Nägeln auf: szerhára sok szeg kell. Mnoho mi (ťi, mu, nám, wám, gím) na to wiſlo: multum in eam rem impendi (impendisti, impendit etc.): ich habe viel gezehrt (angewandt, aufgehen laſſen): sokat költöttem erre, ez nékem sokba teltt. 32) Na ňekoho wiſť: *a.*) exire, recidere in aliquem: betreffen, herauskommen, ausgehen über einem: valakit illetni, reá esni. *Syn.* tíkať ſa. *Usus.* To na mňa wigde: res in me recidet, das wird über mich ausgehen, az engemet illetni fog, reám esik. Naňho wiſlo Sčaſt'i: exiit sors in illum *Cic.* das Loos iſt auf ihn herausgekommen: reá esett a' sors. *b.*) erumpere, egredi, sese effunde-

dere, invadere, irruere: ausfallen, über Jemanden gerathen ihn angreifen, anpacken, auf ihn losgehen: ki-omlani, kirohanni, ki-ütni, reá-ütni. *Syn.* wibehnúť, wihrčiť ſa. *Usus.* Wiſli naň ho pſi: canes sunt illum aggressi.

Wiſtačeňí, á, n. sufficientia, sufficiens conditio, Hinlänglichkeit: elégség. *Syn.* Wiſtačnoſť.

wiſtačiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſtať: satis habere: auskommen, genug haben, reichen mit etwas: valamivel bövelkedni, győzni, ki-telni. *Syn.* doſtačiť, doſt mať, wiſt zňečím. *Usus.* Tento Rok z Wínem newiſtačím: pro hoc anno vini non satis habeo; hoc anno cum vino non exibo. 2) sufficere, satis esse: ausreichen, genug ſeyn: elégnek lenni. Ne wiſtačí mi to: non mihi sufficiet. 3) idoneum (sufficientem) esse, hinlänglich (zureichend) ſeyn, alkalmatosnak (elégségesnek) lenni. *Syn.* doſtačečním biť.

wiſtačne, *adv.* satis, sufficienter: hinlänglich, elég, elégségessen, elegendőképen. *Syn.* doſtatečňe.

wiſtačení, á, é, *adj.* sufficiens, tis: hinlänglich, zureichend: elegendő, elégséges. 2) idoneus, sufficiens, tüchtig, zureichend, hinlänglich: alkalmatos, elegendő. *Syn.* doſtateční.

Wiſtačnoſť, i, f. v. Wiſtačeňí.

Wiſtačowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtačowať, čowal, čugem, *freq.* ex wiſtačiť.

wiſtalí, á, é, *adj.* v. wiſtatí.

wiſtanowení, á, é, *p. c.* v. uſtanowení.

Wiſtanoweňí, á, n. v. Uſtanoweňí.

wiſtanowiť, il, ím V. P. *imp.* now: v. uſtanowiť.

Wiſtaráňí, á, n. cessatio a sollicitudine, Aufhörung vom Sorgen, a' gondoskodásnak megszünése.

wiſtarať ſa, al ſa, ám ſa, V. P. ag ſa: desinere sollicitari (sollicitum esse), aufhören zu ſorgen (in Kummer zu ſeyn), meg-szünni gondoskodni, valaminek gondgyát viselni. 2) v. obſtarať (zeſtarať) ſa.

* **wiſťaſť'ení**, á, é, *p. c.* v. wiſčaſť'ení.

* **wiſťaſť'iť ſa**, il, ím, v. wiſčaſť'iť ſa.

wiſtať, wiſtal, wiſtaňem V. P. *imp.* wiſtaň: deficere, fatigari, defatigari, lassari: ſich ermüden, müde werden: el (ki) fáradni, lankadni. *Syn.* uſtať. *Usus.* Wiſtal w Tancí: saltu fessus est, er hat, ſich müde getanzt, ki-fáradt a' tántzban. Wiſtal mu Wol w Ceſte: bos eius in via defatigatus est: ſeyn Ochs iſt vom Gehen müde geworden, ki-fáradtt az ökre az útban. 2) superesse, manere, restare, reliquum esse, residuum fieri, relinqui: übrig bleiben (ſeyn): maradni, meg (ki) maradni. *Syn.* wiſtáwať, zoſtať. *Usus.* To mi ſ tich Peňazí wiſtalo: hoc mihi est reliquum aeris, dieß Geld iſt mir übrig geblieben, ez a' pénzem maradott-meg. 3) *cum praep.* od: sufficere, satis esse, parem esse: flecken, zureichen: elegendőnek lenni, véghez vihetni, megfelelni, ki-telhetni valakitől. *Syn.* To od ňeho wiſkaňe: hoc ab illo fieri potest, dieß kann er zuwege bringen, az töle ki-telhetik; azt ő véghez viheti. 4) morari, anſte-

ſtehen, zögern: múlatni, késni. *Syn.* poſtať, zoſtať. 5) surgere, aufſtehen, ſich aufrichten: fel-kelni, magát el-készíteni. *Syn.* hore ſtať, powſtať, wſtať. 6) wiſtáwať 2 Nro.

wiſtáť, wiſtál, wiſtogím V. P. *imp.* wiſtog: pati, perpeti, perferre, sufferre, sustinere, tolerare: ausſtehen, erdulden, leiden, ausdauern: ki-állani, szenvedni, türni, el-türni. *Syn.* ſtrpeť, witrpeť, widržať, zńeſť. *Usus.* Mnoho Zimi (Bolesť'i, Trápeňá) wiſtáť: multum frigoris (doloris, afflictionis) tolerare, viel Kälte (Schmerzen, Trübſal) leiden, sok hideget (fájdalmat, sanyarúságot) szenvedni. Hlad, a Žížeň wiſtáť, zńeſť: famem, sitimque tolerare: Hunger, ausſtehen, leiden: éhséget, és szomjúságot szenvedni. Nemoťť ńekoho wiſtáť: inimicissimum esse alicui, odisse aliquem, odio implacabili in aliquem ferri: Jemanden ein Spinnfeind ſeyn, valakit nem szenvedhetni. Nemožem ho wiſtáť; nenáwiſtím ho: non possum illum ferre (pati, tolerare): ich kann ihn nicht leiden (ausſtehen): nem szenvedhetem őtet. To nemože wiſtáť: stomachus ei non fert, das kann er nicht leiden, nem fér fogára. Kacíri ſú hlawní naſeho Radu Neprateli: nemožú náſ wiſtáť; nenáwiſtá náſ: odium nostri ordinis haereticos tenet: unſerm Orden ſind die Ketzer Spinnefeinde, er iſt ihnen verhaßt: az eretnekek igen gyülölék a' mi szerzetünket. 2) durare, perseverare, permanere: ausdauern, ausſtehen, verbleiben: meg-maradni, kiállani. *Syn.* pretrwať, witrwať. *Usus.* Čaſ k Učeňú naríženi wiſtáť: annos discendo designatos permanere, die Lehrjahre ausſtehen, a' tanulásnak esztendeit ki-szenvedni, ki-állani. 3) stando quidpiam adsequi (obtinere): durch Stehen etwas erwerben, állással valamit nyerni, elérni.

***wiſťať ſa, ťal ſa, ťím ſa,** v. wiſťať ſa.

wiſtatí, á, é, *p. c.* ex wiſtať: fessus, fatigatus, defatigatus, a, um: ermüdet, müde geworden: meg (el, ki) fáradott, fáradti. *Syn.* ukonaní, wiſt'alí.

Wiſtáťí, á, n. fatigatio, defatigatio, lassitudo, nis, f. Ermüdung, Müdigkeit: meg (el, ki)-faradás, lankadás, bádjadás. 2) levatio corporis, surrectio: das Aufſtehen, Aufſtehung: fel-kelés. *Syn.* Powſtáňí.

wiſtátí, á, é, *p. c.* ex wiſtáť: exantlatus, toleratus, perpe-sus, a, um: ausgeſtanden, gelitten, erduldet: ki (el) szenvedett, el-türtt. *Syn.* ſtrpeňí, widržaní, zńeſení.

Wiſtáťí, á, n. perpessio, toleratio, nis, f. das Ausſtehen, Ausſtehung, Erduldung: szenvedés, türés, türedelem. *Syn.* Strpeňí, Widržáňí, Zńeſeňí. 2) permansio, Verharrung, Ausdauern: meg-maradás, ki-állás.

Wiſtaw, u, m. expositio rei venalis, das Ausſetzen, die Ausſetzung einer Sache, z. B. des Biers, aus dem Keller zum Verkaufe: ki-tételo valaminek *p. o.* a' sörnek pintzéből, hogy el-adhassák (el-adatassék.) *boh.* Weyſtaw. 2) v. Wiſtawek.

wiſtawaní, á, é, *p. c.* v. wiſtawení 3 Nro.

Wiſtawáňí, á, n. v. Wiſtaweňi 3 Nro.

Wiſtáwáňí, á, n. residuum, reliquiae; das Uebrige, maradék. *Syn.* Oſtatek.

wiſtawat, al, am, V. P. *imp.* ag: v. wiſtawit 3 Nro. *boh.* wiſtaw'eti.

wiſtáwat, al, ám, V. P. *imp.* ág: superesse, reliquum esse: übrig ſeyn: meg (ki)-maradni. *Syn.* zaſtáwat, wiſtat, zbíwat, zoſtáwat. *Usus.* To mu eſče wiſtáwalo: hoc adhuc eidem reliquum fuit, das iſt ihm noch übrig geblieben (übergeblieben): az még maradott-meg néki. 2) eminere, prominere, prostare: hervorragen, fellyúl halladni, kitetszeni, ki-állani. *Syn.* wirážat, wiſtat. *Usus.* Stawaňi nad Wodú wiſtáwalo: moles aquam eminebat, das aufgeworfene Werk erhebte ſich ſchon über das Waſſer, a' rakás ki-látszik vala a' vizből. 3) nondum solutem esse, restare: ausſtehen, noch nicht bezahlt ſeyn: hátra maradni, még-nem fizettetetni. *Usus.* Wiſtáwagicé Dluhi: debita nondum soluta, ausſtehende Schulden, fizetetlen (meg-nem fizetett) adósságok.

Wiſtawek, wku, m. executio, exsecutio alicuius exactio violenta debitorum: Execution, Eintreibung mit Gewalt der Schulden, Exequirung, das Exequiren: ekszekválás, ekszekútzio, törvényes elég-tétel, törvényes el-foglalás, az adósságnak erőszakos be (ki) szedése. *Syn.* Wiſtaw, Wiſtaweňi. *Usus.* Dom na Wiſtawek dat: domum exsecutioni substernere, das Haus exequiren laſſen, házát törvényes foglalás alá vetni. Do Wiſtawku priſt': in exsecutionem sumi, exsecutioni subiacere: exequirt werden, der Execution unterliegen: törvényes foglalásba (ekszekutzioba) jönni. Něčo do Wiſtawku wzat, wiſtawit: in exsecutionem sumere, exsequi: exequiren, auf die Execution nehmen: törvényes foglalásba (ekszekútzioba) venni. Nedám ſi gá nič do Wiſtawku wzat: nihil meorum executioni substernam. 2) ruina rei familiaris, subhastatio, hastae subiectio, sub hasta venditio: Bankerutt, Bankerutt, Bankrott: kótyavety. Na Wiſtawek wiſt: *a*) non solvendo esse, nicht bezahlen können, Bankerott machen, bankerutt werden: meg-nem fizethetni. *b*) evertí bonis, dirui *Cic.* aere dirui *Cic.* um ſein Vermögen kommen, bankerott werden: ekszekváltatni, jószágától törvényes foglalás által meg-fosztatni. *c*) executionem accipere, subire: Execution bekommen: ekszekútziót kapni, nyerni. Nekoho na Wiſtawek wzat, v. wiſtawit.

wiſtawení, á, é, *p. c.* expositus, propositus, a, um: ausgeſetzt, herausgeſetzt, ausgeſtellt, herausgeſtellt, z. B. Waar: ki-tétetett, ki-rakott, ki-rakatott, *p. o.* a' portéka. *Syn.* wiložení. 2) erectus, statutus, elevatus: aufgeſetzt, fel-állított, fel-állíttatott, fel-emeltetett, fel-támasztatott *Syn.* wizdwihnuti, wiwíſení. 3) exstructus, aedificatus, erectus: erbaut, aufgebaut: meg-épittett, fel-épült.

épûlt. *Syn.* wíſtawaní, *boh.* uſtaw'ení. 4) na Stol ꝛc. impositus *mensae*, super mensam etc. aufgeſetzt, aufgeſtellt auf den Tiſch: reá (fel) tétetett, *p. o.* az asztalra. *Syn.* powſtawení, *boh.* wſtawení. 5) expositus, adscriptus, adnotatus: aufgeſetzt, aufgezeichnet, aufgeſchrieben: fel-iratott, ki-tétetett, fel-jegyeztetett. *Syn.* wiloženi, napiſaní. 6) executus, exsecutus, bonis eversus, aere diruſus, (*termi. Iurid.*), sui exsecutionem passus: exequirt: ekszekváltatott, igazság szolgáltatás alá vetteteti. 7) in exsecutionem sumtus, subhastatus, hastae subiectus, sub hastá venditus: exequirt, kótya-vetyére hántt. 8) vituperatus, reprehensus, vitio versus, obiectus: ausgeſetzt, ausgeſtellt, getandelt: szemre hántt (vetett), véteknek tulajdonittatott. *Syn.* wiloženi, wiſtrčení, wiſtrkowaní, *boh.* witíkaní. 9) emotus, dimotus: ausgehoben, herausgehoben: ki-indittatott, ki-mozdittatott, ki-vetett. 10) luxatus, ausgehoben, verrenkt: ki-menyúlt, ki-fitszamodott, ki-iszamodott. *Syn.* wimknuti, powiſtawowaní. *Usus.* Wiſtawené Udi: luxata (membra), *orum*, *n. pl.* verrenkte Glieder, ki-menyúlt tagok.

Wiſtaweńí, a, n. expositio, propositio, nis, f. Ausſetzung, Ausſtellung, Herausſtellung, Auslegung: ki-tétel, ki-rakás. *Syn.* Wiložení. 2) erectio, statutio, elevatio: Ausſetzung, z. B. der Säule: felállitás, fel-emelés, *p. o* az oszlopnak. *Syn.* Wiwíſeńí, Wizdwihnutí. 3) exstructio, aedificatio, erectio: das Aufbauen, die Aufbauung, Erbauung: fel-épités. *Syn.* Wiſtáwáńí. 4) impositio, positio *super*: Auffetzung, der Auffatz: fel (reá) tévés. *Syn.* Powſtaweńí, *boh.* Wiſtaweńí. 5) expositio, adscriptio, adnotatio: Auffetzung, Aufſchreibung: fel-irás, fel-jegyzés, ki-tévés. *Syn.* Napiſáńí, Wiložení. 6) v. **Wiſtawek**. 7) expositio, obiectio, vituperatio, reprehensio: Ausſetzung, Ausſtellung Tadel: szemre hanyás, vétekûl tulajdonítás. *Syn.* Wiložení, Wiſtrčeńí, Wiſtrkowáńí, *boh.* Witíkáńí. 8) emotio, dimotio: Aushebung, Herausheb bung: ki-indítás, ki-mozdítás, ki-vetés. 9) luxatio, luxatura: ki-menyítés, ki-fitszamitás. *Syn.* Powiſtanowaní, Wimknutí.

† **wiſtaw'eti**, w'el, wím *fut. imp.* wiſtaw'eg: v. wiſtawič 3 Nro.

wiſtawič, il, ím, V. P. *imp.* wiſtaw: exponere, publice proponere: ausſetzen, ausſtellen, herausſtellen, öffentlich, hinſetzen (hinlegen, hinſtellen), z. B. zum Verkaufe die Waaren: ki-tenni, ki (elö)-rakni, *p. o.* az árút, az el-adni való portékát. *Syn.* wikláſt', wiložit. 2) erigere, statuere, elevare: aufſetzen z. B. Säule ꝛc. fel-állítani, emelni, felemelni, *p. o.* az oszlopot etc. *Syn.* wiwíſ it, wizdwihnúť. 3) aedificare, exstruere, erigere: erbauen, aufbauen, z. B. ein Haus: fel (meg) épiteni, *p. o.* a' házat. *Syn.* wiſtawať, *boh.* úſtaw'eti, wiſtaw'eti. 4) na Stol Gedla: imponere, ponere super mensam: aufſetzen, ſetzen auf etwas, z. B. die

die Speiſen auf dem Tiſch: tenni, fel (reá)-tenni, *p. o.* az ételt az asztalra. *Syn.* położiť, wiložiť, *boh.* wiſtawiti. *Usus.* Wiſtawili ho na útrpné Poleſeňí: positus est super infami suggesto, man hat ihn auf die Schandbühne geſetzt, a' pelingérre tették (állították) ötett. 5) exponere, adscribere, adnotare, inducere, deducere: aufſetzen, aufſchreiben: fel-irni, fel-jegyezni, ki-tenni. *Syn.* wiložit, napiſať. *Usus.* Wiſtawil mi Dluhobi ſto Zlatích: debitum meum in centum florenis exposuit, meine Schuld hat er in 100 Gulden ausgeſetzt, száz forintig való adóságot ki-tett nékem. 6) *cum acc. pers.* Dlužňíka: evertére aliquem re familiari, exequi, exsequi aliquem, vi exigere ab aliquo, a debitore: bankerutt machen, exequiren einen Schuldner: valakit ekszekválni, törvényes foglalás alá vetni. 7) Ňečo (Dom ꝛc.) ňekomu wiſtawiť, do Wiſtawku wzať: in executionem sumere, subhastare, hastae subiicere, sub hasta vendere: exequiren etwas, kótya-vetyét hányni, kótya-vetyére hányni (nyom), törvényes foglalás alá venni valamit. 8) *cum dat. pers. et acc. rei.* ňekomu ňečo: vituperare, reprehendere, vitio vertere, obiicere: ausgeſetzen, ausſtellen, tadeln, als einin Fehler auslegen: ki-tenni, hibának (véteknek) állítani (tulajdonitani) szemére vetni. *Syn.* wiložiť, wiſtrčiť, wiſtrkowať, *boh.* witíkati. 9) emovere, dimovere, loco movere: herausheben, ausheben: ki-mozditani, ki-idítani, kivetni. 10) nitendo luxare, ausheben, durch Heben verrenken: ki-menyéteni, kifitzamitani. *Syn.* powiſtawowať, wimknúť.

Wiſtawitel, a, m. aedificator, exstructor, erector, is, m. Aufbauer, Errichter: épitö, fel-épitö. *Syn.* Wiſtawowač. 2) Columnarius, Säulmacher, oszlopot fel-állitó. 3) exsecutor, exactor, subhastator: Exequirer, Eintreiber der Schulden: ekszekútziós, kótya-vetyére hányó.

wiſtawitelow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Wiſtawňík, a, m. impar solvendo, aere dirutus: Bankeruttier, Bankerottier. *Syn.* Wiſtawowňík.

Wiſtawowač, a, m. v. Wiſtawitel.

Wiſtawowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtawowať, wowal, wugem, *freq.* ex wiſtawiť.

Wiſtawowňík, a, m. v. Wiſtawňík.

wiſť'ažowať ſa, žowal ſa, žugem ſa, V. P. *imp.* žug ſa: v. wiponoſowať ſa.

† wiſtebetaní, á, é, *p. c.* v. wiſčebetaní.

† Wiſtebetáňí, n. v. Wiſčebetáňí.

† wiſčebetaki, ál, ám *fut.* v. wiſčebetať. *II. rec.* wiſtebetať ſe: v. wiſčebetať ſa.

* wiſtegleni, á, é, *p. c.* v. wiſčegleni.

* Wiſtegleňí, á, n. Wiſčegleňí.

* wiſtegliť, il, im, V. P. *imp.* gli: v. wiſčegliť.

wiſtehowaní, á, é, *p. c.* hospitio egressus, cum sua supellectili domo elatus, alio translatus, translocatus, a, um; emigrans, commigrans, tis:

tis: ausgezogen, weggezogen: ki-költözködött, ki-hordozkodott, el-költözött. *Syn.* preńeſení, wińeſení.

Wiſt'ehowáńí, á, n. hospitio egressio, migratio, emigratio, transmigratio, commigratio, translocatio, nis, f. transitus, tus, m. das Ausziehen, Wegziehen, Ausziehung, Wegziehung vom Orte, z. B. aus einem Hauſe: ki (által) költözködés, hordozkodás, el-költözés, szállás váltás. *Syn.* Preńeſeńí, Wińeſeńí, Goſpodi Premeńeńí. 2) fuga, avolatio: das Laufen, Fliehen, Ausziehen: futás, szaladás, elmenés, el-menetel. *Syn.* Odchod.

wiſt'ehowat ſa, howal ſa, hugem ſa, V. P. *imp.* hug ſa, z Domu, z Meſta: emigrare, migrare (ex) domo, urbe: ausziehen, wegziehen, fortgehen, z. B. aus einem Hauſe, aus der Stadt: ki-költözködni, hordozkodni, el-költözni, a' házból, a' városból. *Syn.* wináſat ſa, wińeſt' ſa, Goſpodu meńit, premeńit. 2) fugere, avolare: ausziehen, laufen, fliehen: futni, szaladni, el-menni. *Syn.* odiſt'.

† **wiſtehowati ſe**, owal ſe, ugi (u) ſe, *fut.* idem.

† **wiſtekáńí**, á, é, *p. c.* v. wiſtekani.

† **Wiſtekáńí**, n. v. Wiſtekáńí.

† **wiſtekati**, al, ám *fut.* v. wiſtekat. *II. rec.* wiſtekat ſe: v. wiſtekat ſa.

† **Wiſtekáwáńí**, n. v. Wiſtekáwáńí.

† **wiſtekáwati**, al, ám, *freq.* ex wiſtekati, v. wiſtekáwat.

† **wiſteknúti**, kl, knu *fut.* v. wiſteknút.

† **wiſteknuti**, á, é, *p. c.* v. wiſteknuti.

† **Wiſteknutí**, n. v. Wiſteknutí.

wiſtekowani, á, é, *p. c.* palatus, statuminatus, ridicis (palis) instructus, a, um: gepfählt, ausgepfählt, mit Rebenpfählen übersehen, z. B. Weingarten: meg-karóztatott, *p. o.* a' azölö. 2) ridica caesus (concisus), mit dem Rebenpfahle geſchlagen, abgeprügelt, abgeſchlagen: szölökaróval meg-veretett, verettetett.

Wiſtekowáńí, á, n. palatio, statuminatio, ridicis instructio: Auspfählung, Pfählung, das Pfählen: meg-karózás. 2) ridica caesio, palatio: Ausprügelung (Abſchlagung) mit dem Rebenpfahle, szölökaróval-való meg-verés.

wiſtekowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: palare, statuminare, ridicis (palis) exponere (instruere) *vineam*: auspfählen, pfählen, z. B. den Weingarten: meg-karózni, karót verni, a' szölö mellé. 2) desinera palare, aufhören zu pfählen, meg-szünni karózni. 3) ridica cedere (concidere, mit dem Rebenpfahle abprügeln, szölö-karóval meg-verni.

wiſtemowani, á, é, *p. c.* v. naſtemowani.

Wiſtemowáńí, á, n. v. Naſtemowáńí.

wiſtemowat, mowal, mugem, V. P. *imp.* mug: v. naſtemowat.

* **Wiſt'eńáńí**, á, n. v. Wiſtonáńí.

* **wiſt'eńat**, ńal, ńem, V. P. *imp.* wiſt'eń: v. wiſtonat. *II. rec.* wiſteńat ſa: v. wiſtonat ſa.

* **wiſtépani**, á, é, *p. c.* v. wiſtépani.

* **Wiſtépáńí**, á, n. v. Wiſtépáńí.

* wiſťépať, ál, ám, *et* pem, V. P. *imp.* pag: v. wiſťépať.
* wiſťepení, á, é, *p. c.* v. wiſťépeni.
* Wiſťepeňí, á, n. v. Wiſťepeňí.
* wiſťépeni, á, é, *p. c.* v. wiſťépeni.
* Wiſťépeňí, á, n. v. Wiſťépeňí.
* wiſťépiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſťep: v. wiſťépiť per 2. Nros.
* wiſťépiť, íl, ím, V. P. *imp.* wiſťép: v. wiſťépiť. *II. rec.* wiſťépiť ſa: v. wiſťépiť ſa.
wiſťepowaní, á, é, *p. c.* v. ſťepowaní.
Wiſťepowáňí, á, n. v, Štepowáňí.
* Wiſťepowáňí, á, n. v. Wiſťepowáňí.
* wiſťepowať, powal, pugem, *freq.* ex wiſťépiť, v. wiſťepowať. *II. rec* wiſťepowať ſa: *freq.* ex wiſťépiť ſa, v. wiſťepowať ſa.
wiſť'éraní, á, é, *p. c.* v. wiſtretí.
Wiſť'éráňí, á, n. v. Wiſtreťí.
wiſť'érať, al, ám, V. I. *imp.* ag: *freq.* ex wiſtret. *Usus.* Páw wiſť'erá Kridła: avis Junoniana extendit alas, der Pfauhahn ſtreckt ſeine Fliegeln aus, a' páva ki-terjeszti szárnyait.
Wiſť'éráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.
wiſť'éráwať, al, ám, *freq.* ex wiſť'érať.
* wiſťereni, á, é, *p. c.* v. wiſťereni.
* Wiſťéreňí, á, n. v. Wiſťereňí.
* wiſťeriť, il, ím, V. P. *imp.* ſťer: v. wiſťeriť.
* Wiſťerowáňí, á, n. v. Wiſťerowáňí.
* wiſťerowať, rowal, rugem, V. I. *imp.* rug: *freq.* ex wiſťeriť, v. wiſťerowať.
* Wiſtí, á, n. v. Wichod.
* wiſtichaní, á, é, *p. c.* v. pichaní. 2) v. wipichnutí.
* Wiſtichánní, á, n. v. Pichání. 2) v. Wipichnutí.
* wiſtichať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. pichať. 2) v. wipichnúť.
* Wiſtichnutí, á, n. v. Wipichnúťí.
* wiſtichlowaňí, á, é, *p. c.* v. pichaní. 3 Nro.
* Wiſtichlowáňí, á, n. v. Pichání. 3. Nro.
wiſtichlowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug: v. pichať. 3. Nro.
* wiſtichnúť, chnul (chol), chňem, V. P. *imp.* chňi: v. wipichnúť.
* wiſtichnutí, á, é, *p. c.* v. wipichnutí.
* Wiſtichowáňí, á, n. v. Wipichowáňí.
* wiſtichowať, chowal, chugem, *freq.* ex wiſtichnúť, v. wipichowať.
* wiſťicowaní, á, é, *p. c.* v. wiſťicowaní.
* Wiſťicowáňí, á, n. v. Wiſťicowáňí.
* wiſťicowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug: v. wiſťicowať.
Wiſtidáňí, á, n. v. Wiſtidnutí.
wiſtidať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wiſtidnúť.
wiſtidle *adv.* frigide, kühl, hidegen. *Syn.* chladňe, chladno.
wiſtidlí, á, é, *adj.* frigidus, frigidiusculus, subfrigidus, frigefactus, refrigeratus, a, um: kühl, ausgekühlt: hideg, hives, meg (ki) hűlt. *Syn.* wiſtidnutí, wichladnutí, wichladlí, chladní.
wiſtidnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: refrigerari, defer-

deſerbere: auskühlen, kühl werden: meg (ki) hülni. *Syn.* wihladnúť. *Usus.* Woda wiſtidla: aqua deſerbuit, das Waſſer iſt kühl geworden, meghültt a' víz. Mladá Krw wiſtidla: deſerbuit adolescentia, ſein junger Muth hat vertobt, az ifiiú vir meg-tsendesedett.

wiſtidnutí, á, é, *p. c.* refrigeratus, a, um: ausgekühlt, kühl geworden: meg-hültt. *Syn.* wichladnutí, wiſtidlí.

Wiſtidnutí, á, n. refrigeratio, nis, f. Auskühlung, meg-hülés, hütés. *Syn.* Wichladnutí.

† wiſtidnúti, dl, dnu *fut.* ex wiſtidnúť.

wiſtidowať, dowal, dugem, *freq.* ex wiſtidnúť.

wiſť'ihnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: v. dopadnúť, popadnúť, doſť'ihnúť, priſť'ihnúť.

wiſť'ihnutí, á, é, *p. c.* v. doſť'ihnutí, priſť'ihnutí, dopadnutí, popadnutí.

Wiſť'ihnutí, á, n. v. Doſť'ihnutí, Priſť'ihnutí, Dopadnutí, Popadnutí.

Wiſť'ihowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

wiſť'ihowať, howal, hugem, *freq.* ex wiſť'ihnúť.

* wiſtikowaní, á, é, *p. c.* v. ſtepowaní.

* Wiſtikowáňí, á, n. v. Stepowáňí.

* wiſtikowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: v. ſtepowať.

† wiſtím ſe, *praes.* ex wiſcatí ſe.

wiſtimowaní, á, é, *p. c.* v. naſtemowaní.

Wiſtímowáňí, á, n. v. Naſtemowáňí.

wiſtimowať, wowal, wúgem, V. P. *imp.* mug: v. naſtemowať.

wiſť'inaní, á, é, *p. c.* concisus, internecione deletus, ad internecionem exscisus, gladio peremtus, interfectus, a, um: niedergehauet, ausgehauet: le-(ki) vágatott, vágattatott, meg-öletett, ölettetett. *Syn.* poſť'inaní, wihladení, wihlawení, wimordowaní.

Wiſť'ináňí, á, n. concisio, ad internecionem exscisio, gladio peremtio, interfectio, nis, f. Niederhauung, Aushauung: levágás, meg-ölés. *Syn.* Poſť'ináňí, Wihladeňí, Wihlaweňí, Wimordowáňí.

wiſtinať, al, ám, V. P. *imp.* nag, až do poſledňeho, *de multis*: concidere, gladio ſufferre, internecione delere, ad internecionem exscidere (delere), interimere: niederhauen, egy lábig mind le-vágni, karddal ki-végezni, meg-ölni *Syn.* poſť'inať, wihladiť, wihlawiť, wimordowať.

wiſť'inení, á, é, *p. c.* adumbratus, delineatus, a, um: abgeſchattirt, entworfen: le-rajzoltatott, ki-árnyékoztatott. *Syn.* wiobrazení.

Wiſť'iňeňí, á, n. adumbratio, delineatio, nis, f. Abſchattirung, Entwerfung, Nachahmung zum Scheine, Schattenriß, Entwurf: le-rajzolás, rajzolat, ki-árnyékozás. *Syn.* Wíobrazeňí.

wiſť'iňiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſť'in: adumbrare, delineare: abſchattiren, entwerfen, unvollkommen nachmahlen, oder nachahmen: le (ki)-rajzolni, ki-árnyékozni. *Syn.* wiobraziť.

Wiſť'inowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

wiſť'inowáť, nowal, nugem, *freq.* ex wiſť'iňiť.

† wi-

† wiſtipani, á, é, *p. c.* v. wiſtépani, wiſtepeni. 2) v. wiſtipani.

† Wiſtipáni, n. Wiſtépáni, Wiſtépeni. 2) v. Wiſtipáni.

† wiſtipat, al, ám *fut.* v. wiſtépat, wiſtépit. 2) v. wiſtipat. *II. rec.* wiſtipat ſe, v. wiſtépit ſe.

† wiſtipnúti, pl, pnu *fut.* v. wiſtipnút.

† wiſtipnuti, á, é, *p. c.* v. wiſtipnuti.

† Wiſtipowáni, n. v. Wiſtipowáni.

† wiſtipowati, owal, ugi (u), *freq.* ex wiſtipnuti, v. wiſtipowat.

wiſt'irani, á, é, *p. c.* v. wiſtreti.

Wiſt'ráni, á, n. v. Wiſtreti.

wiſt'irat, al, ám, V. I. *imp.* ag: *freq.* ex wiſtret. *II. rec.* wiſt'irat ſa, *freq.* ex wiſtret ſa.

wiſtlani, á, é, *p. c.* Poſt'el: stratus, compositus, a, um: aufgebettet, gemacht das Bette: meg-ágyasztatott. 2) sternendo consumtus, ausgeſtreut, durch Streuen verbraucht (alle gemacht), z. B. das Stroh; el-teregetett, el-terítteteit, terítéssel meg-emésztetet (elfogyott, el-fogyasztatott).

Wiſtláni, á, n. v. g. Poſt'ele: stratio, compositio lecti: Aufbettung, fel-ágyazás. 2) sternendo facta consumtio, Verbrauchung (Allemachung) durch Streuen, Ausſtreuung: terítéssel-való meg-emésztés (elfogyasítás).

wiſtlat, wiſtlal, wiſtelem V. P. *imp.* wiſt'el, Poſt'el: sternere, componere lectum: aufbetten, das Bette machen: felágyazni, az ágyat meg-vetni. *Usus.* Pekňe Poſt'el wiſtlat: sternere comte lectum, ſchön aufbetten, szépen megvetni az ágyat. 2) sternendo consumere, durch Streuen verbrauchen (allemachen), z. B: das Stroh: terítéssel (teregetéssel, hintéssel) meg-emészteni (el-fogyasztani), p. o. a' szalmát.

* wiſtlati, á, é, *p. c.* v. wiſtlani.

* Wiſtlati, á, n. v. Wiſtláni.

Wiſtláwáni, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtláwat, al, ám, *freq.* ex wiſtlat.

Wiſtonáni, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtonat, nal, ňem V. P. *imp.* wiſtoň, et wiſtonag: desinere, gemere, aufhören zu ſeufzen, meg-szünni nyögni. 2) desinere aegrotare, aufhören zu kranken (krank zu ſeyn): meg-szünni betegeskedni, betegnek lenni. *vulg.* wiſt'eňat, wiſtukat.

Wiſtonáwáni, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. 2) v. Stonáni.

wiſtonáwat, al, ám, *freq.* ex wiſtonat. 2) v. ſtonat.

* wiſtráfani, á, é, *p. c.* v. wikarhani, wihreſeni.

* Wiſtráfáni, á, n. v. Wikarhání, Wihreſeňí.

* wiſtráfat, al, ám V. P. *imp.* fag: v. wikárhat, wihreſit.

wiſtrágani, á, é, *p. c.* v. wiſtrogeni.

Wiſtrágáni, á, n. v. Wiſtrogeňí.

wiſtrágat, al, ám V. P. *imp.* ag: v. wiſtrogit.

Wiſtraha, i, f. monitio, praemonitio, admonitio, commonitio, cautio, praecautio, nis, f. cautela, ae, f. monitum, i, n. Warnung, das Warnen: örizet irant-való oktatás, intés, meg-intés, jó idején-való gondviselés, továbbra né-

zés.

zés. *Syn.* Wiſtrahowáňí, Napomenutí, Naučeňí, *boh.* Weyſtraha. *Usus.* O každeg Weci Wiſtraha učiňena geſt: una quaque de re cautum est, allenthalben iſt eine Warnung gethan, minden felöl jó rendelés tétetett, minden veszedelem nélkül vagyon. To k Wiſtraze ſlúží: est monitioni (praemonitioni), dies dient zur Warnung, az szolgál néki meg-intésre. 2) documentum, Lehre, Warnung: tanúság. *Syn.* Nauka, Naučeňí. *Usus.* K Wiſtraze biť: esse documento, zur Warnung dienen, eine Warnung ſeyn: tanúságra lenni, szolgálni.

Wiſtrahowač, a, m. monitor, praemonitor, is, m. Warner, intö, tanáts-adó. 2) v. Stražec.

wiſtrahowaní, á, é, *p. c.* monitus, praemonitus, a, um: gewarnet, meg-intetett.

Wiſtrahowáňí, á, n. v. Wiſtraha. 2) v. Strahowáňí.

wiſtrahowať, howal, hugem, V. I. *imp.* hug: monere, praemonere, cautum reddere: warnen, worauf: meg-inteni. Abi, ut, daß, hogy. Abine, ne, daß nicht, hogy ne. Stramiwa, de, in Anſehung, vor etwas: 2) v. ſtrahowať. 3) desinere custodire, aufhören zu bewachen (in Acht zu nehmen, zu beobachten), megszünni örizni, reá vigyázni.

Wiſtrahowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrahowáwať, al, ám *freq.* ex wiſtrahowať.

† wiſtrapacírowaní, á, é, *p. c.* v. wiunowaní.

* Wiſtrapacírowáňí, á, n. v. Wiunowáňí.

* wiſtrapacírowať, rowal, rugem, V. P. *imp.* rug: v. wiunowať.

wiſtrapcowaní, á, é, *p. c.* v. wiſtrapení.

Wiſtrapcowáňí, á, n. v. Wiſtrapeňí.

wiſtrapcowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug: v. wiſtrapiť.

Wiſtrapcowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrapcowáwať, al, ám *freq.* ex wiſtrapcowať.

wiſtrapení, á, é, *p. c.* retextus, filatim solutus, dissolutus, a, um: aufgetrennt, aufgelöſt, getrennt: ki-rojtozott, ki (fel) fejtett, ki-bontódott.

Wiſtrapeňí, á, n. retextio, solutio, dissolutio (in fila): Auftrennung, Auflöſung, Trennung: ki (fel) fejtés, ki-rojtozás, ki-bontódás.

wiſtrapiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſtrap: retexere, in fila solvere (dissolvere): auftrennen, etwas gewebtes auflöſen, trennen: ki (fel) fejteni, ki-rojtozni, ki-bontani.

Wiſtrapowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrapowať, powal, pugem, *freq.* ex wiſtrapiť.

wiſtraſení, á, é, *p. c.* terrendo expulsus, a, um: durch Schrecken herausgetrieben, ausgejagt: meg-ijesztve ki-vettetett, ki-üzettetett, ki-üzetett. *Syn.* wiplaſení.

Wiſtraſeňí, á, n. terrendo facta expulsio, Heraustreibung (Ausjagung) durch Schrecken: meg-ijesztve ki-üzés, ki-vetés. *Syn.* Wiplaſeňí.

wiſtraſiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſtraſ: terrendo expellere, durch Schrecken heraustreiben, meg-ijesztve (meg-ijesztéssel) ki-üzni, ki-vetni. *Syn.* wiplaſiť. 2) desinere terrere,

re, aufhören zu ſchrecken, megszünni ijeszteni.

wiſtrbení, á, é, *p. c.* rimas, (fissuras) habens, rimosus, a, um: Ritzen habend, ki-tsorbittatott. *Syn.* ſtrbawí.

Wiſtrbení, á, n. effectio rimae, Ritzenchung, ki-tsorbitás. 2) acceptio rimae, Ritzbekommung, ki-tsorbitás.

wiſtrbiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſtrb, Roſu ꝛc. facere (efficere) rimam, fissuram *in cultro*, *falce* etc. einen Ritz machen, ki-tsorbitani. *II. rec.* wiſtrbiť ſa: rimam agere, Ritz bekommen, ki-tsorbúlni.

Wiſtrbowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrbowať, bowal, bugem, *freq.* ex wiſtrbiť. *II. rec.* wiſtrbowať ſa: *freq.* ex wiſtrbiť ſa.

wiſtrčení, á, é, *p. c.* exsertus, protensus, a, um: herausgeſteckt, z. B. der Kopf: ki-nyújtatott, ki-terjesztetett, p. o. a' fej, a' kéz. *Syn.* witrčení. 2) erectus, propositus: ausgeſteckt, z. B. Fahne: fel-állittatott, ki-tétetett, p. o. a' zászló. *Syn.* wiloženi. 3) v. wiſočení. *Usus.* Nelen z radného Domu, ale i z Mesta wiſtrčení (wipowedení) geſt: de palatio, atque de civitate ejectus est: nicht allein hat man ihn vom Rathhauſe abgeſchafft, ſondern auch ihm die Stadt verwieſen: nem csak a' palotából, hanem a' városból-is ki-üzetett. 4) obiectus, oggestus, exprobratus, vitio versus: ausgeſetzt, ausgelegt, vorgerückt, vorgeworfen: szemre hányatott, panaszoltatott, szemére vetett, vétekül tulajdonittatott. *Syn.* wihodeni, wiloženi, wiſtawení, wiſtrkaní, wiſtrkowaní, wiſtrmeňení, witíkaní. *boh.* witeykaní.

Wiſtrčeňí, á, n. exsertio, protensio, nis, f. Herausſteckung, ki-terjesztés, ki-nyújtás. *Syn.* Witrčeňí. 2) erectio, expositio: Ausſteckung, z. B. der Fahne: fel-állitása, kivetése, p. o. a' zászlónak. *Syn.* Wiloženi. 3) v. Wiſočeňí. 4) v. Wiſtrčka.

wiſtrčiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſtrč: exserere, protendere: herausſtecken, z. B. den Kopf: ki-nyújtani, ki-dugni, kiterjeszteni, küllyeb nyújtani, p. o. a' fejét. *Syn.* witrčiť. 2) erigere, proponere: ausſtecken, z. B. eine Fahne: felállatni, ki-tenni, p. o. a' zászlot. *Syn.* wiložiť. *Prov.* Wiſtrčili mu Wichu: v. Wicha. 3) v. wiſočiť. 4) exprobrare, obiicere, obiectare, oggerere, vitio vertere, exponere: ausſetzen, auslegen, vorwerfen, vorrücken, tadeln, als Fehler auslegen, beſchuldigen: szemre hányni, szemére vetni, vétekül tulajdonitani, panaszolni. *Syn.* wihadzowať, wihošiť, wiložiť, wiſtrkať, wiſtrkowať, wiſtawiť, wiſtrmeňiť, witíkať, *boh.* witeykaki.

Wiſtrčka, i, f. crimen, nis, n. criminatio, exprobratio, obiectio, oggestio, nis, f. Vorwurf, Vorwerfung, Beſchuldigung, Ausſetzung, Auslegung, Vorrückung, das Tadeln: szemre hányás (vetés), vétekül tulajdonitás, vadolás, vétkesités, panaszolás. *Syn.* Wihadzowáňí, Wihod, Wihošeňí, Wiloženi, Wiſtaweňí, Wiſtrkáňi, Wiſtrkowáňí, Wiſtrmeňeňí, Witíkáňi, Witka. *boh.* Weyſtrčka,

Weyt-

Weytka, Witeykáńí. 2) materia, obiectum: der Gegenſtand, Stoff, Vorwurf: valaminek ellenébe vettetett tzél. *Syn.* Podhod. 3) rejiculum, i, n pessimum quidque, vasa reiicula: Ausſchuß, z: B. von Gefäßen: meg-hányott edény. *Syn.* Odhod, Odhodek, Wihod, Wihodek.

wiſtrebaní, á, é, *p. c.* exsorptus, a, um: ausgeſchlürfen, fel-hörpöltetett, fel-hörpögött, fel-hörpentetett, felszürtsöldögeltetett. *Syn.* wiſtkaní, wiſtknuti, wiſtrebnuti.

Wiſtrebaňí, á, n. exsorptio, nis, f. das Ausſchlürfen, Ausſchlürfung: fel (ki) hörpölés, hörpögetés, hörpentés, szürtsölés. *Syn.* Wiſtkáňí, Wiſtknutí, Wiſtrebnutí.

wiſtrebať, bal, bem V. P. *imp.* wiſtreb: exsorbere (bui, et psi, ptum): ausſchlürfen, ausſaugen, ki-hörpölni, fel-hörpögni, fel-hörpenteni, felszürtsöldögelni. *Syn.* wiſtkať, wiſtknúť, ſtkať, wiſtrebnúť.

Wiſtrebáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrebáwať, al, ám, *freq.* ex wiſtrebať.

wiſtrebnúť, bnul (bel), bňem, V. P. *imp.* bňi, *de uno actu* v. wiſtrebať.

wiſtrebnutí, á, é, *p. c.* v. wiſtrebaní.

Wiſtrebnutí, á, n. v. Wiſtrebáňí.

Wiſtrebowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrebowať, bowal, bugem, *freq.* ex wiſtrebnúť.

Wiſtreťkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtreťkowať, kowal, kugem V. P. *imp.* kug: desinere salire (saltitare, cursitare): aufhören zu ſpringen (zu hupfen, herum zu laufen), meg-szünni ugrándozni (fitzkándozni). 2) desinere petulcire (nequiculari, lascivire): aufhören muthwillig zu ſeyn (Muthwille zu treiben), meg-szünni dévajkodni (tsintalankodni). *II. rec.* wiſtreťkowať ſa: satis saltitare (cursitare), zur Genüge ſpringen, hupfen, herum laufen: eleget fitzkándozni, ugrándozni. 2) satis petulcire (nequam esse): zur Genüge muthwillig ſeyn, Muthwille treiben: eleget dévajkodni. 3) *de vaccis: a*) desinere venerem adpetere (subare), aufhören zu rindern, meg-szünni folyatni, meg-folyatni. *b*) satis subare, genug rindern, eleget fitzkándozni, folyatni.

wiſtreť, wiſtrebel, wiſtrežem, V. P. *imp.* wiſtrež: observando (aucupando) deprehendere, arripere: erlauern, durch Lauern erwiſchen, ertappen, über etwas: meg (ki) lesni, leselkedéssel valakit rajta érni, rajta kapni. *Syn.* wiſtrebnúť.

wiſtrežení, á, é, *p. c.* medulla privatus, a, um: der Krume beraubt, ausgekrumt: bél ki-vételett, ki-béleztetett.

Wiſtrežení, á, n. medullae exemtio (exceptio), medulla privatio: Beraubung (Herausnehmung) der Krume, Auskrümung: bélnek ki-vetése, ki-bélezés.

wiſtreſit, il, ím, V. P. *imp.* wiſtred ſtreš: medullam (carnem) excipere (eximere), medulla privare: die Krume (der inneren weicheren Theil des Brods) herausnehmen, der Krume berauben, auskrumen: kenyérnek bélit ki-venni, bélitől meg-fosztani. *Usus.* Wiſtreſil Chléb, a wſecku Stréd-

ku

ku zebel, ſamu Kórku zanechal: totam medullam panis exceptam absumsit, die ganze Krume hat er aus dem Brode herausgenommen, und gegeſſen: kenyérnek a' bélit meg-ette, és a' héját meg-hatta.

wiſtrehnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: v. wiſtreť.

wiſtrehnutí, á, é, *p. c.* v. wiſtrežení.

Wiſtrehnutí, á, n. v. Wiſtrežení.

Wiſtrehowáňí, a, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrehowať, howál, hugem, *freq.* ex wiſtrehnúť.

wiſtrékaní, á, é, *p. c.* sparsus, emissus, eiaculatus, a, um: ausgeſprützt: ki-fetskendeztetett, ki-lövöldöztetett. *Syn.* wiſtreknutí. 2) exstinctus aqua sparsa: durch Sprützen ausgelöſcht, ausgeſprützt: fetskendezéssel el-oltatott. 3) infundendo impletus: durch Einſprützen erfüllt, bé-fetskendezéssel meg-töltt. 4) spargendo (eiaculando) exhaustus, vacuefactus: ausgeſprützt: ki-fetskendeztetett, fetskendezéssel meg-fogyatott (ki-üresíttetett.

Wiſtrékáňí, á, n. sparsio, emissio, eiaculatio, nis, f. Ausſprützung: ki-lövöldözés, ki-fetskendezés. *Syn.* Wiſtreknutí. 2) exstinctio ignis sparsa aqua: Auslöſchung durch Sprützen, Ausſprützung: fetskendezéssel való el-oltása a' tüznek. 3) impletio fundendo: Erfüllung durch Einſprützen, meg-töltés bé-fetskendezéssel. 4) evacuatio (vacuefactio, exhaustio) per sparsionem, per eiaculationem: Ausſprützung, z. B. Waſſer, fetskendezéssel-való ké-üresítés. 5) saltus, Ausſprützung, ugrás, magossan fel-lövés. *Syn.* Wiſtknutí, *t. p.* Krwi.

wiſtrékať, ał, ám, V. I. *imp.* ag: spargere, eiaculari, evomere, emittere: ausſprützen (ausſpritzen), herausſprützen, z. B. Waſſer: ki-löni, ki-fetskendezni, ki-okádni, ki-botsájtani, *p. o.* a' vizet. *Syn.* wiſtreknúť. 2) exstinguere aqua sparsa: durch Sprützen auslöſchen, ausſprützen: fetskendezéssel el-oltani 3) infundendo implere: durch Einſprützen erfüllen, ausſprützen: befetskendezéssel meg-tölteni, ki-fetskendeni. 4) spargendo (eiaculando) exhaurire, vacuefacere: durch Sprützen der Feuchtigkeit berauben ausſprützen, z. B. das Waſſer: fel-fetskendezni, fetskendezéssel ki-üresíteni. 5) exsilire, aufſpringen in die Höhe ſpringen, z. B. Blut: ki-ugrani, magossan fel-löni. *Syn.* wiſtreknúť. 6) celeriter aperiri, aufſpringen, ſchnell ſich öffnen, z. B. Ader: hirtelen fel-nyílni.

Wiſtrékáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrékáwať, ał, ám, *freq.* ex wiſtrekať.

wiſtreknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, *de uno actu*: v. wiſtrékať, *boh.* wiſtřiknúti.

wiſtréknutí, á, é, *p. c.* v. wiſtrékaní.

Wiſtréknutí, á, n. v. Wiſtrékáňí.

Wiſtrekowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrekowať, kowal, kugem, *freq.* ex wiſtreknúť, *boh.* wiſtřikowati.

wiſtrélaní, á, é, *p. c.* v. wiſtrélení. 2) iaculando consumtus (vacuefactus, exhaustus): durch Schießen verbraucht, lövés-

vással el-fogyasztatott, meg-emésztetett.

Wiſtréláňí, á, n. v. **Wiſtreleňí**. 2) consumtio per iaculationem, iaculando facta consumtio: Verbrauchung durch Schießen: lövéssel-való meg-emésztés, el-fogyásztás.

wiſtrélať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wiſtrelit. 2) iaculando consumere: durch Schießen verbrauchen, z. B. Pulver, Kugel, Papier ꝛc.: lövöldözéssel meg-emészteni, el-fogyasztani, el-vesztegetni, ki-üresíteni, *p. o.* a' puska port.

wiſtrelcow, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wiſtrelec, lca, m. eiaculator, is, m. Ausſchießer, ki-lövö, ki-sütö. *Syn.* Wipalič.

Wiſtrelek, lku, m. ictus sclopi, explosio, eiaculatio, nis, f. das Losſchießen, der Schuß: ki-lövése, ki-sütése, *p. o.* a' puskának. *Syn.* Wiſtréleňí. 2) palmes, flagellum, der Schößling von Gewächsen: új növés, gyenge hajtás. *boh.* Weyſtřelek. 3) Zelini mladeg Wiſtrelek (*plur.* Wiſtrelki): cyma, ae, f. *et* cyma, atis, n. *Col. Plin. H. N.* ein junger zarter Sprosse oder Keim, besonders am Kohle: tsirája valaminek. 4) additamentum in cerevisiae coctura: der Zusatz beim Bräuen, hozzá tétel a' ser főzésben. *boh.* Wegſtřelek.

† **Wiſtřelek**, lku, m. idem 2 et 3. Nris.

wiſtreleňí, á, é, *p. c.* iaculando ejectus, a, um: ausgeschoßen: ki-lövött, ki-lött, ki-lövetett. 2) emissus, explosus: losgeschoßen, ki-süttetett, ki-sült.

Wiſtreleňí, á, n. eiaculatio, iaculando eiectio: Ausſchießung, ki-lövés. 2) explosio, emissio ictus (teli, tormenti, sclopi etc.): das Losſchießen, der Schuß, ki-lövése, ki-sütése a' nyilnak, ágyúnak, puskának. *Usus.* Na gedno Wiſtreleňí: ad unum sclopi ictum (iactum), auf einem Schuß, egy puska lövésnyire.

weſtreliť, il, ím, V. P. *imp.* wiſtrel nečo: eiaculari, iaculando eiicere: ausſchießen, herausſchießen etwas: ki-lönni. *Syn.* Streleňím, wihoſiť. 2) ſ Flinti ꝛc. emittere ictum, explodere sclopum etc. ſchießen, ein Schießgewehr losgehen laſſen, losſchießen: ki (el-)sütni, el-ütni, *p. o.* a' puskát, ágyút. *Syn.* wipáliť. *Usus.* Newiſtrelila mu Flinta.

† **wiſtréliťi**, il, ím *fut.* idem.

Wiſtrelowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrelowať, lowal, lugem, *freq.* ex wiſtrélať.

† **wiſtřelowati**, owal, ugi (u), idem.

wiſtreňí, á, é, *p. c.* v. wiſtretí.

Wiſtreňí, á, n. v. **Wiſtreťí**.

wiſtreť, wiſtrel, wiſtrem, V. P. *imp.* wiſtri: extendere, intendere, expandere, distendere, porrigere: ausſpreiten, ausſpreitzen, ausſtrecken, ſtrecken, z. B. Hände, Leib, ꝛc. *II. rec.* wiſtreť ſa: pundiculari (lor, atus sum), se extendere: ſich ſtrecken (ſich ausſtrecken), nyujtózni (-tozom), ki-nyujtani, ki-terjeszteni. *Prov.* Na tolko ſa wiſtri, na kolko Poplon (Pokrowec, Prikriwadlo) ſtačí: ne ultra pedem calceus. Suo se modulo metiri. Se accomodare ad suas opes. Messetenus propria vive: nach der Decke ſollſt dich ſtrecken: tsak addig nyujtózzál, a' mig a' lepel ér.

wi-

wiſtretí, á, é, *p. c.* extensus, extentus, expansus, distentus, porrectus, a, um: ausgeſpreitet, aufgeſpreizt, ausgeſtreckt: ki-terjesztetett, ki-feszúlt, ki-nyújtatott.

Wiſtretí, á, n. extentio, extensio, expansio, distentio, porrectio, nis, f. Ausſpreitung, Ausſpreizung, Ausſtreckung: ki-nyújtás, ki-terjesztés, kiliyeb nyujtás.

wiſtrežení, á, é, *p. c.* aucupando (observando, speculando) deprehensus, comprehensus, arreptus, a, um: erlauert, durch Lauern ertappt, erwiſcht: meg (-ki) lesett, leselkedéssel meg-kapatott, éretett, rajta kapott.

Wiſtrežení, á, n. deprehensio per aucupationem (observationem), Erlauerung, Ertappung (Erwiſchung) durch Lauern: meg (ki) lesés, leselkedéssel rajta éris, kapás.

wiſtrezwení, á, é, *p. c.* sobrius factus, a, um: der ſeinen Rauſch ausgeſchlafen (verloren) hat, ki (meg) józanodott, a' ki a' részegséget ki-alutta. *Syn.* witrézwení.

Wiſtrézwení, á, n. sobrietatis recuperatio, Ausſchlafung des Rauſches, ki (meg) józanodás, a' részegségnek ki-aluvása. *Syn.* Witrézwení.

wiſtrézwet, wel, wím, V. P. *imp.* wiſtrézwi: sobrium reddi (fieri, ellici), crapulam ammittere (exhalare): den Rauſch ausſchlafen (verlieren), ki (meg) józanodni, a' részegséget ki-alunni. *Syn.* witrézwet.

Wiſtrezwowání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrezwowat, wowal, wugem, *freq.* ex wiſtrézwet. *Syn.* witrezwowat.

Wiſtrih, u, m. exsectio, sectio, nis, f. Ausſchnitt, Ausſchneidung: ki-vágás, 2) venditio mercis per partes scissas: Ausſchnitt, einzelner Verkauf: a' portékának részenkint-való el-adása.

Wiſtrihač, a, m. exscissor, is, m. Ausſchneider, ki-metszö, ki-nyíró.

Wiſtríhač, a, m. monitor, praemonitor, praecautor, is, m. Warner, intö. *Syn.* Wiſtrahowač. 2) custos, servator: Bewacher, Beobachter: örizö, vigyázó. *Syn.* Strażec.

wiſtrihačow, a, e, *adj. poss.* ex Wiſtrihač.

wiſtríhačow, a, e, *adj. poss.* ex Wiſtríhač.

wiſtrihaní, á, é, *p. c.* forficibus exscissus, a, um: ausgeſchnitten mit der Schere, ki-nyiratott. *Syn.* wiſtrihnutí, wiſtrihowaní.

Wiſtrihání, á, n. exscissio *forficibus facta*, Ausſchneidung mit der Schere, ki-nyirás, olloval való ki-metzés. *Syn.* Wiſtrihnutí, Wiſtrihowání.

wiſtríhaní, á, é, *p. c.* monitus, praemonitus, cautus redditus, a, um: gewarnet, meg-intetett, *Syn.* Predkem napomenutí, predpomenutí. 2) custoditus, servatus: bewahren, in Acht genommen: meg-örizteletett, meg-tartatott. *Syn.* zachowaní.

Wiſtríhání, á, n. cautio, monitio, praemonitio, cautela: Warnung, meg-intés. *Syn.* Predpomenutí. 2) custodia, servatio: Beobachtung, Bewahrung: meg-örzés, megtartás. *Syn.* Zachowání. 3) custodia sui, cautio, cautela: Hütung ſeiner ſelbſt, magára-való vigyázás. 4) fuga,

ga, vitatio, devitatio: das Fliehen, Meiden, Vermeiden, Meidung, Vermeidung: kerulés, futás, el-távozás, maga tartoztatas, tavoztatás. *Syn.* Chráňeňí, Warowáňí. *Usus.* Pre Wiſtríhánί Boleſ'i: dolorum effugiendorum gratia, um den Schmerzen zu entgehen, hogy a' fajdalmakat el-kerüllye,

wiſtríhát, al, am, V. P. *imp.* ag: exscindere *forficibus*, ausſchneiden, mit der Schere, ki-metszeni, ki-nyírni *az ollóval*. *Syn.* wiſtrihnúť, wiſtrihowať, *boh.* wiſtřihati, wiſtřihnúti, wiſtřihowati.

† wiſtříhat, al, ám, *fut. freq.* idem.

wiſtrihať, al, ám, V. P. *imp.* ag: cautum reddere, monere, praemonere: warnen, meg-inteni. *Syn.* Predkem napomenúť, predpomenúť, ſ'áhať, ſ'ahowať, ſ'ahnúť. 2) servare, custodire: bewachen, beobachten, in Acht nehmen: vigyázni, meg-örizni, meg-oltalmazni, megtartani. *Syn.* zachowať, zachráňiť. *II. rec.* wiſtríhať ſa, al ſa, ám ſa, V. P. et V. I. *imp.* hag ſa, *cum genit. sine, vel cum praep.* od, ňečeho: cavere, vitare, devitare, fugere: ſich hüten, ſich in Acht nehmen, vor etwas fliehen; meiden, vermeiden zu entgehen ſuchen: óni (örizni, tartoztatni) magát valamitől. *Syn.* chráňit (warowať) ſa, wzdalowat ſa. *Usus.* Wiſtríhať ſa Zahálki: fugere otium, die Faulheit meiden, távoztatni a' tunyaságot. Zlého (bohaprázného) Towariſſtwa ſa wiſtríhať (warowať): refugere ab improborum consuetudine, ſchlimme (gottloſe) Geſellſchaft meiden, óni magát a' roszszak társaságától. Zríchu, a wſeckeg Neſluſnoſ'i ſa wiſtríhať: animum a scelere, sese a dedecore abstinere: ſich rein von allen Laſtern enthalten, magát a' gonosztól, gyalázatos tselekedettől eltávosztatni, meg-tartani. Smrti ſa wiſtríhať, z Nebezpečenſtwá iſteg Smrti wiwázgnúť: eripere se a morte, dem Tode entgehen, entſchlüpfen: magát a' haláltól megmenteni.

† wiſtríhati ſe, al ſe, ám ſe, *praes. et fut.* v. wiſtríhať ſa.

Wiſtrihάwáňí, á, n. v. Wiſtrihάňí.

Wiſtríhάwáňí, á, n. v. Wiſtríhάňí.

wiſtrihάwať, al, ám, *freq.* ex wiſtrihať.

wiſtríhάwať, al, ám, *freq.* ex wiſtríhať. *II. rec.* wiſtríhάwať ſa: *freq.* ex wiſtríhať ſa.

wiſtrihnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi, *de uno actu*: v. wrſtrihať, *boh.* wiſtřihnúti.

wiſtrihnutí, á, é, *p. c.* v. wiſtrihaní.

Wiſtrihnutí, á, n. v. Wiſtrihάňí.

† wiſtřihnúti, hl, hnu *fut.* v. wiſtrihnúť.

wiſtrihowaní, á, é, *p. c.* v. wrſtrihaní.

wiſtrihowať, howal, hugem, V. I. *imp.* hug: *freq.* ex wiſtrihnúť, v. wiſtríhať. *Usus.* Obrazki wiſtrihowať: exscindere imagines, Bilder ausſchneiden, képeket ki-metszeni.

† wiſtrihowati, owal, ugi (u), idem.

† wiſtříknúti, kl, knu *fut.* v. wiſtréknúť.

† wiſtri-

† wiſtrkowať, owal, ugi (u), v. wiſtrekowať.

Wiſtrižek, žku, m. *dem.* ex Wiſtrih: segmentum, i, n. Schnitzchen *vel* Schnitzel: metélék, aprólék.

Wiſtrk, u, m. Wiſtrčka.

wiſtrkaní, á, é, *p. c.* v. wiſtrčení.

Wiſtrkáňí, n. v. Wiſtrčeňí.

wiſtrkaní, á, é, *p. c.* crepitando annuntiatus, a, um: ausgeklappert, ki-tsörgetettetett (tsergetett), tsörgéssel ki-hirdettetett.

Wiſtrkáňí, á, n. per crepitationem annuntiatio, Ausklapperung: ki-tsörgetés, tsörgés sel-való ki-hirdetés.

wiſtrkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wiſtrčit.

wiſtrkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: crepitando (crepando) annuntiare, ausklappern, ausklingen: tsörgéssel valamit kihirdetni. 2) desinere crepare (crepitare), aufhören zu klappern (klingen, knaſtern, knifstern, knacken, raſſeln, rauſchen), meg-szünni tsörgetni, tsörgeni. *Syn.* wiſtrkotať.

Wiſtrkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrkáwať, al, ám, *freq.* ex wiſtrkať.

wiſtrkotaní, á, é, *p. c.* v. wiſtrkaní.

Wiſtrkotáňí, á, n. v. Wiſtrkáňí.

wiſtrkotať, tal, tem et tám, V. P. *imp.* ag: v. wiſtrkať.

wiſtrkowaní, á, é, *p. c.* v. wiſtrčení.

Wiſtrkowáňí, á, n. v. Wiſtrčeňí.

wiſtrkowaní, á, é, *p. c.* v. wiſtrkaní.

Wiſtrkowáňí, á, n. v. Wiſtrkáňí.

wiſtrkowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug: v. wiſtrčit. *Usus.* Wiſtrkuge mi na Oči preukazané Dobrošeňí: beneficium mihi praestitum objectat, er würft mir vor die erwieſene Gutthat, szememre hánnya a' jótéteményét.

wiſtrkowať, kowal, kugem, *freq.* ex wiſtrkať.

Wiſtrmeňeňí, á, n. v. Wiſtrčka.

wiſtrmenit, il, ím, V. P. *imp.* wiſtrmeň: v. wiſtrčit 4. Nro.

Wiſtrog, u, m. v. Wrſtrogeňí.

wiſtrogení, á, é, *p. c.* instructus, provisus, praeparatus, a, um: mit etwas verſehen, ausgerüſtet: kész, valamivel el-készíttetett, el-(fel) készült. *Syn.* wichiſtaní, wiſikowaní. Na Cestu wiſtrogení: itineri accinctus, pro via praeparatus (paratus): reiſefertig, útra el-készült. 2) Zbrogú wiſtrogení: instructus ferro, ausgerüſtet, fel-fegyverkezett.

Wiſtrogeňí, á, n. instructio, provisio, praeparatio, comparatio, nis, f. Verſehung mit etwas, Ausrüſtung: fel-készülés, készület, készítés, felkészítés. *Syn.* Wichiſtáňí, Wiſikowáňí. 2) Zbrogu: armatio, ferro instructio: Ausrüſtung der Soldaten, fel-fegyverkezés.

wiſtrogit, il, ím, V. P. *imp.* wiſtrog, ňekoho na Cestu: instruere, aliquem necessariis, providere *provia*: ausrüſten, mit etwas verſehen: fel (el) készíteni (tem) valakit. *Syn.* wichiſtat, wiſikowať. *Usus.* Dom wiſtrogit: domum instruere, das Haus ausrüſten, hazi eszközökkel fel-készíteni *Par. Páp.* 2) Zbrogu: armare, ferro instruere: ausrüſten,

rüſten, z. B. Soldaten, Schiffe: fegyverrel fel-készíteni. *II. rec.* wiſtrogiť ſa, na Cestu, *pe.* praeparare (comparare) se ad iter, itineri semet accingere: ſich ausrüſten auf die Reiſe, reiſſertig ſeyn: utra el-készülni. *Syn.* wichiſtať ſa, wiſikowať ſa. 2) Zbrogú: armis se instruere, ſich mit Waffen ausrüſten, fel-fegyverkezni, fegyverrel fel-készülni.

Wiſtrog wáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrogiwať, al, ám, *freq.* ex wiſtrogiť. *II. rec.* wiſtrogíwať ſa: *freq.* ex wiſtrogiť ſa.

wiſtručení, á, é, *p. c.* folliculis exemtus (privatus), a, um: ausgehülſt, der Schoten beraubt: ki-hüvelyesztetett. *Syn.* wiſtrukowaní.

Wiſtručení, á, n. folliculis exemtio (privatio), e siliquis exceptio: Aushülſung, ki-hüvelyezés. *Syn.* Wiſtrukowáňí.

wiſtručiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſtrúť: folliculis eximere (privare), e siliquis excipere: aushülſen, der Schoten berauben: ki-hüvelyezni. *Syn.* wiſtrukowať.

wiſtrúbaní, á, é, *p. c.* v. ſtrúbaní.

Wiſtrúbáňí, á, n. v. Strúbáňí.

wiſtrúbať, al, ám, et žem, V. P. *imp.* wiſtrúbag, et wiſtruž: v. ſtrúbať.

Wiſtrúbawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtrúbáwať, al, ám, *freq.* ex wiſtrúbať.

wiſtruhnúť, hnul (hel), hňem V. P. *imp.* hňi, *de uno actu*, v. wiſtrúbať.

wiſtruhnuti, á, é, *p. c.* v. wiſtrúbaní.

Wiſtruhnuti, á, n. v. Wiſtrúbáňí.

Wiſtruhowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtruhowať, howal, hugem, *freq.* ex wiſtruhnúť.

wiſtrukowaní, á, é, *p. c.* v. wiſtručení. *Usus.* Wiſtrukowaní ſtrach: folliculis (siliquis exemta pisa, ausgehülſte Erbſen, ki-fejtett borsó.

Wiſtrukowáňí, á, n. v. Wiſtručení.

wiſtrukowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug: v. wiſtrúciť.

wiſtuchaní, á, é, *p. c.* v. wipichaní.

* **Wiſtucháňí**, á, n. v. Wipichání.

* **wiſtuchať**, al, ám V. P. *imp.* ag: v. wipichať.

* **Wiſtucháwáňí**, á, n. v. Wipicháwáňí.

* **wiſtucháwať**, al, ám, v. wipichawať.

* **wiſtuchnúť**, chnul (chol), chňem, V. P. *imp.* chňi: v. wipichnúť.

* **wiſtuchnuti**, á, é, *p. c.* v. wipichnuti.

* **Wiſtuchnuti**, á, n. v. Wipichnuti.

* **Wiſtuchowáňí**, á, n. v. Wipichowáňí.

* **wiſtuchowať**, chowal, chugem v. wipichowať.

wiſtušeni, á, é, *p. c.* v. wichlašeni.

Wiſtušeňí, á, n. v. Wichlašeňí.

wiſtušiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſtuš: v. wichlašiť. *II. rec.* wiſtušiť ſa: v. wichlašiť ſa.

* **Wiſtukáňí**, á, n. v. Wiſtonáňí.

* **wiſtukať**, al, ám V. P. *imp.* ag: v. wiſtonať. *II. rec.* wiſtukať ſa: v. wiſtonať ſa.

Wiſtup, u, m. processus, us, m. processio, nis, f. der Auftritt, das Auftretten vor die Leute: meg-jelenés, elö-jövés.

vés. *Syn.* Weyſtup. 2) scena, der Auftritt eines Schauſpiels, Scene: fel-vonás a' komédiában. 3) egressus, excessus, exitus: der Auftritt, Ausgang: ki-menetel, ki-menés. *Syn.* Wichod.

Wíſtupek, pku, m. *dem.* gradus, der Auftritt, die Stuffe: garádits. *Syn.* Schod. *boh.* Weyſtupek. 2) podium, menianum: ein Erker, Ausladung: erkély, nézésre való épületetske, folyosó. *Syn.* Wípuſtek, Wihlédka, *boh.* Arkýř. 3) excessus, delictum: ein Verſehen, Verbrechen: bűn, vétség, vétek, által-hágás, meg-szegés. *Syn.* Prewiňeňí, Wina. *Usus.* Wíſtupek učiňit, urobiť: excedere modum, einen Exceß machen, az illendőséget által hágni. 4) subgrunda (suggr.), subgrandium (suggr.), protectum: das Wetterdach, Vordach: a' ház fedelének eszterhája, melly az esőt a' faltól távúl veti. *Syn.* Strecha.

Wiſtúpeňí, á, n. exitus, egressus, us, m. Austretung, Heraustretung, Hervortretung, das Austreten, Ausgehen, der Ausgang: ki-menetel, ki-menés, ki-jövés. *Syn.* Wichod. 2) decessus, secessus, exitus, secessio, decessio: Abtretung, Ausweichung, das Ausgehen: ki-menetel, ki-menés, ki-térés. Wiſtúpeňí ze Žiwota, ze Sweta, i. e. Umrečí: excessus e vita, das Absterben, meg-halás. 3) z Rodu: degeneratio, aus der Art Schlagung, el-fajulás. 4) inundatio, exundatio: Austretung, z. B. des Waſſers: ki-áradás, ki-öntés. *Syn.* Wiláňí. 5) processus, processio: das Auftreten, Hervortreten, Auftretung, z. B. eines Menſchen, der Auftritt: elő-jövés, megjelenés. *Syn.* Predſtupeňí. 6) escensio, scansio, conscensio, exscensio: Auftretung, Hinauftretung, Hinaufſteigung: felmenés, fel-hágás. *Syn.* Wíchod. 7) elatio, emicatio, motus (nisus) in altum: Aufſteigen, Bewegung in die Höhe, z. B. des Rauchs: felvitetés, fel felí erőlkedés. 8) descensus, exitus; egressus, descensio, exscensio: Abſteigung, Herausſteigung, Ausſteigung: le-szállás, le-hágás, le-menés, le-jövés.

wiſtúpiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſtup: exire, prodire, procedere: austreten, heraustreten, hervortreten, ausbrechen: ki-menni, ki-jönni. *Syn.* wiſť'. Tak daleko geho Hněw wiſtúpil: eo processit eius ira, ſein Zorn iſt ſo weit ausgebrochen, daß: annyira (úgy) meg-haragudott (fel-hábodott) volt, hogy. 2) decedere, excedere: abtreten, ausgehen, ausweichen: ki (el, félre) menni, ki-térni. *Syn.* wihnúť, wiſť'. *Usus.* Wiſtúpiť ſ Cesti: decedere de via, aus dem Wege gehen, ki-menni (ki-térni) az útból. 3) z Rodu, z Rošini wiſtúpiť; ne podariť (ne podať) ſa na Otca, na Predkow: degenerare, aus der Art ſchlagen, el-fajúlni, szüleitől el-hasonlani. 4) inundare, exundare: austreten, aus ſeinen Gränzen treten, z. B. das Waſſer: ki-áradni, ki-önteni. *Syn.* wiláť. *Usus.* Woda wiſtúpila na Lúku, na Rolu: aqua inundavit agrum, pratum: das Waſſer trat auf die Wieſen, auf den Acker aus: a' víz kiöntött a' rétre, a' szántó földre.

re. 5) procedere, prodire: auftreten, hervortreten: elöjönni, meg-jelenni. *Syn.* predſtúpiť. 6) ascendere, escendere, scandere: hinaufstreten, hinaufſteigen: fel-menni, fel-hágni. *Syn.* hore wiſť. *Usus.* Na Koňa wiſtúpiť: equum conscendere. 7) sursum ferri, emicare: aufſteigen, in die Höhe ſich bewegen, z. B. ein Rauch: fel-emelkedni, fel-felé vitetni. 8) descendere, exscendere, exire, egredi: abſteigen, herabſteigen: le-szállani, le-hágni, le-jönni, le-menni. *Usus.* Z Lodi (z Kagowa) wiſtúpiť: exscendere navim, e navi exscensionem facere: aus dem Schiffe ſteigen, a' hajóból ki-szállani, ki-költözni.

wiſtupne, *adv.* excessive, immodice, effuse: ausſchweifend, unmäßig: mértékletlenül. *Syn.* nemerne, zbitečne.

wiſtúpni, á, é, *adj.* excessivus, immoderatus, immodicus, effusus, a, um: ausſchweifend, die Mittelſtraſſe nicht haltend, übermäßig, z. B. Koſten: mértékletlen. *Syn.* nemerní, zbiteční. 2) degener, der aus der Art ſchlaget, unartig: el-fajúlt, el-fajzott, szüleitől el-hasonult. *Syn.* nepodarení.

Wiſtupnoſť, i, f. effusio, nis, f. excessus, us, m. Ausſchweifung, Uebermäßigkeit, Uebermaß: mértékletlenség. *Syn.* Nemernoſť, Zbitečnoſť.

Wiſtupowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſtupowať, powal, pugem, *freq.* ex wiſtúpiť.

* **wiſtúrení**, á, é, *p. c.* v. wiſotení. 2) v. wipichnutí.

* **Wiſtúreňí**, á, n. v. Wiſoteňí. 2) v. Wipichnutí.

* **wiſtúriť**, il, im V. P. *imp.* wiſtur: v. wiſotiť. 2) v. wipichnúť.

wiſturmowať, mowal, mugem, V. P. *imp.* mug: ad finem usque saevire, ausſtürmen, bis zu Ende ſtürmen (lärmen): egész végezetik kegyetlenkedni, lármázni. 2) desaevire, finem saeviendi facere: aufhören zu ſtürmen, ausſtürmen: meg-szünni kegyetlenkedni, lármát ütni. 3) v. ſturmowať.

wiſúchaní, á, é, *p. c.* calcando detritus (excavatus), a, um: ausgetreten, durch Treten ausgehöhlt, z. B. Stufen: tapodással el (ki) koptatott, p. o. a' gradits. *Syn.* wichoſeňí, widrání, wiſlapaní. 2) gestando detritus, abgetragen, durch Tragen abgenützt, z. B. Kleid: meg-aggott, viseltt, viseléssel el-koptatott, el-kopott. *Syn.* oſúchaní. 3) v. uſúchaní.

Wiſúcháňí, á, n. detritio, excavatio calcando facta: Austretung, Aushöhlung durch Treten: tapodással ki-vájás, ki (el) koptatás. *Syn.* Wichoſeňí, Widrání, Wiſlapáňí. 2) detritio per gestationem, Abtragung, Abnützung durch Tragen: viseléssel el-koptatás. *Syn.* Oſúcháňí. 3) v. Uſúcháňí.

wiſúchať, al, ám, V. P. *imp.* ag: calcando deterere (excavare, austreten, aushöhlen, z. B. Stufen: el (ki) koptatni. p. o. a' garáditsot. *Syn.* wichoſiť, widrať, wiſlapať, wiſuchotať. 2) gestando deterere, abtragen, durch Tragen abnützen: el-viselni, viseléssel el-koptatni. *Syn.* oſúchať. 3) v. uſúchať. 4) tarde perficere, langſam verfertigen (ausmachen), késön (késedelmessen) véghez vinni, meg-tsinálni.

nálni. *II. rec.* wiſúchať ſa: tarde se expedire, tarde prodire: ſich langſam abfertigen, fertig machen, herausgehen, herauskommen: késedelmessen kikészülni. *Syn.* wiſuchowať ſa. *Usus.* Kedi ſa len uſ Ráz wiſúcha? quando tandem semet est expeditarus? wenn wird er ſich einmal abfertigen? mikor készül-ki (el) már egyszer? *III. passive.* deteri (excavari) calcando, ausgetreten (ausgehöhlt) werden, el-koptatni, ki-vajattatni. 2) deteri gestando, abgetragen (durch Tragen abgenützt) werden, el-viseltetni, viseléssel el-kopattatni, el-koptattatni.

wiſuchnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi, *de uno actu*: v. wilát, wiſplechnuť. 2) v. wiſeptať.

wiſuchnutí, á, é, *p. c.* v. wilátí, wiſplechnutí. 2) v. wiſeptaní.

Wiſuchnutí, á, n v. Wiláťí, Wiſplechnutí. 2) v. Wiſeptáňí.

wiſuchotaní, á, é, *p. c.* v. wiſúchaní.

Wiſuchotáňí, á, n. v. Wiſúcháňí.

wiſuchotať, tal, cem, *et* tám, V. P. *imp.* tag, *et* wiſúchoc: v. wiſúchať. *II. rec.* wiſuchotať ſa: v. wiſúchať ſa.

wiſúšeňí, á, é, *p. c.* via juris victus, causa cadens, in processu succumbens, tis: der (die, das) ſeinen Rechtshandel (Proceß) verloren hat, megbuktatott, a' ki a' pörit elvesztette a' törvény-széken. 2) mediante processu deturbatus, exturbatus, ejectus: durch den Proceß ausgetrieben, z. B. aus dem Hauſe: pör)processus) által ki-tudattatott, kivetttetett, *p. o.* a' házából.

Wiſúšeňí, á, n. triumphatio, victoria in processu: das Gewinnen (Siegen) im Proceſſe, a' pörnek (processusnak) megnyerése. 2) deturbatio (exturbatio, ejectio) mediante processu, Austreibung durch den Proceß, pör által valakinek kitudása, ki-vetése.

wiſúšiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſuš: vincere causa, triumphare in processu: gewinnen, ſiegen im Proceſſe, den Rechtshandel gewinnen: pörét (a' pört, processust) meg-nyerni. 2) via juris (mediante processu) deturbare, exturbare, ejicere: durch den Proceß austreiben, pör által valakit ki-vetni, ki-tudni. 3) v. odſúšiť, rozſúšiť. *II. rec.* wiſúšit ſa: multum (diu, ad satietatem) lite agere, litigare, certare cum aliquo in judicio: lange einen Proceß führen, sokáig törvénykedni valakivel. *III. passive*: via processus deturbari, ejici: durch den Rechtshandel ausgetrieben werden, pör által ki-tudattatni. 2) v. odſúšit (rozſúšiť ſa.

Wiſudzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſudzowať, zowal, zugem, *freq.* ex wiſušiť.

wiſúkaní, á, é, *p. c.* v. uſúkaní. 2) v. wilokáňí.

Wiſukáňí, á, n. v. Uſúkáňí. 2) Wilokáňí.

wiſúkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. uſúkať. 2) v. wilokať. 3) desinere torquere funem, aufhören zu drehen das Seil, dem Strick: meg-szúnni sodoritani, verni, *p. o.* -' kötetelet, istrángot.

Wiſúkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſúkáwať, al, ám, *freq.* ex wiſúkať.

wiſu-

wiſulani, á, é, *p. c.* v. uſúlaní.
Wiſúláňí, á, n. v. Uſúláňí.
wiſúlať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. uſúlať.
Wiſúláwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wiſúláwať, al, ám, *freq.* ex wiſúlať.
wiſulkaní, á, é, *p. c.* v. wiſúlaní.
Wiſulkáňí, á, n. v. Wiſúláňí.
wiſulkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wiſúlať.
wiſulkowaní, á, é, *p. c.* v. wiſúlaní.
Wiſulkowáňí, á, n. v. Wiſúláňí.
wiſulkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: v. wiſúlať.
wiſulowaní, á, é, *p. c.* v. wiſúlaní.
Wiſulowáňí, á, n. v. Wiſúláňí.
wiſulowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* wiſúlať.
wiſumowaní, á, é, *p. c.* v. opeňkní.
Wiſumowáňí, á, n. v. Opeňkeňí.
wiſumowať, mowal, mugem, V. P. *imp.* mug: v. opeňiť.
wiſúpaní, á, é, *p. c.* v. wiſupeňí.
Wiſúpáňí, á, n. v. Wiſupeňí.
wiſúpať, ál, ám, V. P. *imp.* pag: v. wiſupiť.
wiſupeňí, á, é, *p. c.* decorticatus, a, um: abgeſchält, hámzott, meg-hámzott. 2) v. wiſtruceňí. 3) desquammatus, abgeſchuppt, héja le-vakartatott.
Wiſupeňí, á, n. decorticatio, cortice nudatio: Abſchälung, Ausſchälung, z. B. der Nüße: hámzás, hántás. 2) v. Wiſtruceňí. 2) desquammatio, Abſchuppung, das Abſchuppen: hal héjának le-vakarása.
wiſupiť, il, im, V. P. *imp.* wiſup: cortice (putamine) privare (nudare), decorticare: abſchälen, z. B. Nüße, Bohnen: hámzani, kopátsolni, meg-hamzani, *p. o.* a' diót. 2) v. wiſtručiť. 3) desquammare, abſchuppen, hal héját le-vakarni.
Wiſupowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wiſupowať, powal, pugem, *freq.* ex wiſupiť.
wiſúſaní, á, é, *p. c.* v. wiſuſeňí.
Wiſúſáňí, á, n. v. Wiſuſeňí.
wiſúſať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wiſuſiť.
Wiſuſťáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wiſuſťať, ťal, ťim, V. P. *imp.* wiſuſťi: desinere strepere (strepitare), aufhören zu rauſchen, meg-szünni suhogni.
wiſuſeňe *adv.* exsiccate, macre: mager, soványon. *Syn.* chudo, *boh.* zaſkudle.
wiſuſeňí, á, é, *p. c.* siccatus, exsiccatus, exsuccus, aridus, siccus, a, um: ausgetrocknet, trocken gemacht, dürre, trocken, getrocken: meg-(ki)szárittatott, száradott. *Syn.* wiſchli. 2) arefactus, exarefactus: ausgedörrt, dürre gemacht: ki (meg) száraztatott. 3) vesculus, macilentus, macer: mager, sovány. *Syn.* chudí, ſchudlí, pſotní, mizerní, *boh.* hubeňí, zaſkudlí.
Wiſuſeňí, á, n. siccatio, exsiccatio, nis, f. Austrocknung, Trockenmachung: meg-szárítás. 2) arefactio, exarefactio: Austörrung, Dürremachung: ki (meg) száraztás, száradás.
Wiſuſenoſť, i, f. ariditas, siccitas, tis, f. die Dürre, Trockenheit: szárazság. 2) macilentia, macies: die Magerkeit,

ösztövérség, soványság. *boh.* Zaſkudloſť.

wiſuſiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſuſ: siccare, exsiccare: austrocknen, trocken machen: meg-(ki) szárítani. 2) arefacere, exarefacere: ausdörren, dürre machen: ki-(meg) száraztani. 3) Skleńicu (Flaſku) wiſuſiť: exsiccare lagenam, *Q. Cic. in Cic. Ep.* vina *Horat.* den Wein (die Flaſche) austrinken: ki-innya a' palatzkból a' bort. *II. passive*: wiſuſiť ſa: siccari, exsiccari, siccescere: austrocknen, trocken werden: ki (meg)-száradni. 2) arescere, exarescere: ausdorren, dürre werden: ki-száradni, fonnyadni.

wiſuſťaní, á, é, *p. c.* v. wiſeptaní.

Wiſuſťáňí, á, n. v. Wiſeptáňí.

wiſuſťať, al, ám, V. P. *imp. ag.* v. wiſeptať. *II. rec.* wiſuſťať ſa: v. wiſeptať ſa.

wiſuſňaweňí, á, é, *p. c.* per nares prolatus, Aristili modo edictus, a, um: durch die Naſe herausgeſagt, orrán által ki-mondatott.

Wiſuſňaweňí, á, n elocutio (edictio, prolatio) per nares, Ausſprechung durch die Naſe, orran által való ki-mondás. 2) ceſſatio a locutione per nares, Aufhörung vom Reden durch die Naſe, orron által való beszédnek meg-szünése.

wiſuſňaweť, wel, wim, V. P. *imp.* wiſuſňaw: desinere per nares loqui, aufhören durch die Naſe zu reden, meg-szünni orron által beszélleni, szóllani.

wiſuſňawiť, il, ím, V. P. *imp.* wiſuſňaw: per nares (Aristili more) proferre (eloqui, edicere etc.) durch die Naſe ausſagen, herausſagen, ausſprechen: orron által ki-mondani, ki-beszélleni.

Wiſuſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

wiſuſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex wiſuſiť.

wiſuſtaní, á, é, *p. c.* v. witreňí, 1. Nro. 2) v. wihádžaňí. 3) v. wilátí, wiſplechnutí. 4) v. wiſlahaňí. 5) v. wibuchnutí.

Wiſuſtáňí, á, n. Witreňí 1. Nro. 2) v. Wihádzáňí. 3) v. Wilátí, Wiſplechnutí. 4) v. Wibití, Wiſlahaňí. 5) v. Wibuchnuti.

wiſuſťať, al, ám, V. P. *imp. ag.* v. witret 1. Nro. 2) v. wihádzať. 3) v. wilát, wiſplechnút. 4) v. wibit, wiſlahať. 5) v. wibuchnút.

Wiſuſťáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

wiſuſťáwať, al, ám, *freq.* ex wiſuſťať.

wiſuſtnúť, tnul, (tel), tňem, V. P. *imp.* ſtňi, *de uno actu*; v. wiſuſťať per 5. Nros. 6) ſtrependo egredi (exire, prodire etc.), rauſchend austreten, hervorkommen: suhogva ki-(el) menni, jönni.

wiſuſtnutí, á, é, *p. c.* v. wiſuſtaní.

Wiſuſtnutí, á, n. v. Wiſuſťáňí.

Wiſuſtowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

wiſuſtowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug: desinere ineptire (ſtulte agere), aufhören zu narren, meg-szünni bolondozni.

wiſuti, á, é, *adj.* pendens, tis; pensilis, e; pendulus. suspensus, a, um: hangend: függő, tsüggő, *Syn.* wiſící, wiſací. *Usus.* Wiſuti (zdwihácí) moſť: pensilis pons, die Aufzugbrücke, fel-emelő hid.

hid. Wiſuti Switńik: candelabrum pensile, hangender Leichter, Wandleichter: tsüggö (függö) gyertyatartó, fal gyertya-tartó. Wiſuti Zintow, Roč: pilentum, hangender Wagen, függö hintó, kotsi. Wiſuti Zámek: sera pensilis, hangender Schloß, függö lakat. Wiſutá Polica: pensile serinium, hangender Schrank, függö póltz. Wiſuté Zoßini: pensile horologium, hangende Uhr, függö óra.

wiſúžení, á, é, *p. c.* satis vexatus, fatigatus, divexatus, discruciatus, a, um: genug (zur Genüge) geplagt, gemartert, gequält, abgeplagt: eleget gyötörtetett, kinoztatott, keserített, meg-gyötörtetett, meg-keserittetett. *Syn.* wiſužowani, *vulg.* wiſtrapacirowani.

Wiſúžeńí, á, n. sufficiens vexatio (fatigatio), cruciatio, nis, f. discruciatus, us, m. Abplagung, zur Genüge Plagung, elegendö gyötrés (gyötrelem, kínzás, keserités), meg-gyötrés, meg-keserités. *Syn.* Wiſužowáńí, *vulg.* Wiſtrapacirowáńí.

wiſúžit, il, ím, V. P. *imp.* wiſuž: satis vexare, fatigare, divexare, discruciare, excruciare, malis (incommodis) adficere: zur Genüge (genug) martern, quälen, abplagen, alle Plage anthun: eleget gyötreni, kínzani, keseríteni, meg-gyötreni, meg-kínozni, meg-keseríteni. *Syn.* wiſužowat, *vulg.* wiſtrapacírowat. 2) conficere pavere, abängſtigen, félelemmel megemészteni. 3) desinere angere (cruciare, vexare, fatigare), aufhören zu ängſtigen (zu plagen), meg-szünni keseríteni (gyötreni, kínzani). *II. passive*, wiſúžit ſa: satis vexari, divexari, discruciari, excruciari, incommodis (malis, pavore) confici: abgemartert (abängſtigt) werden, ſich abängſtigen: eleget gyötörtetni, félelemmel emésztetni.

Wiſužowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſužowat, žowal, žugem, *freq.* ex wiſúžit. *II. passive*, wiſužowat ſa, v. wiſúžit ſa.

wiſwácani, á, é, *p. c.* v. wiſwakeni.

Wiſwácáńí, á, n. v. Wiſwakeńí.

wiſwácat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wiſwakit.

wiſwacnút, cnul (cel), cńem, V. P. *imp.* cńi: v. wiſlahnút.

wiſwacnuti, á, é, *p. c.* v. wiſlahnuti.

Wiſwacnuti, á, n. v. Wiſlahnuti.

Wiſwacowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſwacowat, cowal, cugem, *freq.* ex wiſwakit.

wiſwakeńí, á, é, *p. c.* benedictus, sacratus, consecratus, a, um: ausgeweiht, ki (-meg, fel) szenteltetett.

Wiſwakeńí, á, n. benedictio, inauguratio, sacratio, consecratio: Ausweihung: ki (meg, fel) szentelés.

wiſwakit, il, ím, V. P. *imp.* wiſwat, Dom, Roſtel: benedicere, sacrare, consecrare domum, templum, ausweihen, weihen, z. B. ein Haus einen Tempel: ki-(meg, fel) szentelni, *p. o.* a' házat, templomot.

† Wiſweceńí, n. Wiſwakeńí.

wiſwedčení, á, é, *p. c.* testimonium pro se habens, testimoniis instructus (provisus), a, um: bezeugt, mit dem Zeugniſſe

niſſe verſehen: bizonyság levéllel fel-készültt. 2) confirmatus, verſichert, bezeugt: bizonyos, meg-bizonyíttatott, erösíttetett. *Syn.* potwrdení.

Wiſwedčení, á, n. testatio, testificatio, attestatio, nis, f. testimonium, attestatum, i, n. Bezeugung, bizonyság tétel, bizonyság levél. 2) confirmatio, Verſicherung, Bezeugung: meg-erösítés, meg-bizonyítás. *Syn.* Potwrdení.

† **Wiſw'edčení**, n. idem.

wiſwedčit, il, ím, V. P. *imp.* wiſwedč: testari, testificari; bezeugen, durch Zeugniße verſichern: meg-bizonyítani. Preb Bohem, a Ludmi wiſwedčit: testari Deum, et homines; vor Gott und Menſchen bezeugen: Istennél, és embereknél bizonyítani. 2) testari, confirmare: bezeugen, verſichern: meg-erösíteni, meg-bizonyítani. *Syn.* potwrdit.

† **wiſw'edčiti**, il, ím *fut.* idem.

Wiſwedčowáni, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſwedčowat, čowal, čugem, V. I. *imp.* čug: *freq.* ex wiſwedčit.

† **wiſwedčowati**, owal, ugi (u), idem.

* **Wiſweťeni**, á, n. v. Wiſwaťeni.

* **wiſweťit**, il, im, v. wiſwaťit.

wiſwetlene, *adv.* enodate, clare, dilucide: deutlich: nyilván, világossan, meg-magyarázva. *Syn.* wilożne.

wiſwetleni, á, é, *p. c.* illustratus, illuminatus, dilucidatus, elucidatus, explanatus, explicatus, a, um: erläutert, erklärt, ausgelegt, deutlich gemacht, erörtert; meg-világositatott, meg-magyaráztatott. *Syn.* wiloženi.

Wiſwetleni, á, n. illustratio, illuminatio, dilucidatio, elucidatio, explicatio, explanatio, interpretatio, nis, f. Erläuterung, Erklärung, Auslegung, Erörterung: meg-világosítás, meg-magyarázás, ki-fejezés. *Syn.* Wiloženi, Wiklad.

† **Wiſw'etleni**, n. idem.

wiſwetlit, il, im, V. I. *imp.* tli: illustrare, illuminare, diluoidare, elucidare, explicare, explanare, interpretari: erläutern, erklären, auslegen, erörtern: meg-világositani, ki-fejteni, meg-magyarázni, ki-fejezni. *Syn.* wilożit. *Usus.* Pochibné Weci wiſwetlit: aperire dubia, die Zweifel erläutern, a' kitséges dolgokat ki-fejteni.

† **wiſw'etliti**, il, im, *fut.* idem.

Wiſwetlitel, a, m. illustrator, illuminator, explicator, diluoidator, explanator, interpretator, is, m. interpres, tis, m. Erläuterer, Erklärer, Ausleger: meg-világositó, meg-magyarázó, ki-fejtegetö. *Syn.* Wikladač, Wikladatel, Wiſwetlowatel.

wiſwetlitelow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Wiſwetlowáni, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſwetlowat, lowal, lugem, *freq.* ex wiſwetlit.

Wiſwetlowatel, a, m. v. Wiſwetlitel.

wiſwetlowatelow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

wiſwihani, á, é, *p. c.* flagello (verbere) caesus, flagellatus, a, um: abgepeitſcht: meg-sujtogattatott, meg-ostorozlatott. *Syn.* wiſwihani, wiſlahani.

Wiſwihání, á, n. flagellatio, flagello caesio: Abpeitſchung, meg-

meg-sujtogatás. *Syn.* Wiſmihání, Wiſlahání.

wiſwihať, al, ám, V. P. *imp.* ag: flagello (flagro, verbere) caedere, concidere: abpeitſchen, auspeitſchen: meg-sujtogatni, meg-ostorozni. *Syn.* wiſmihať, wiſlahať.

Wiſwihávání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſwihawať, al, ám, *freq.* ex wiſwihať.

Wiſwítání, a, n. diluculum, i, n. Anbruch des Tages, Morgendämmerung: reggel. *Syn.* Swítání, Uſwit.

wiſwítať, al, ám, V. P. *imp.* ag: dilucescere, diluculare: Tag werden, anfangen zu ſcheinen, licht (hell) werden; világoskodni, virradni. *Syn.* ſwítať. *Usus.* Uſ wiſwítá: diluculat *Cic.* es wird hell, es wird Tag, der Tag bricht an: már virrad. Kdiž wiſwítalo: cum dilucesceret *Cic.* da es anfieng hell zu werden, midőn kezdene virradni, világoskodni.

Wiſwitáwání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſwitáwať, al, ám, *freq.* ex wiſwítať.

wiſwitnúť, tnul (tel), tňem, V. P. *imp.* tňi: v. wiſwitať. *Usus.* Uſ wiſwitlo: diluxit *Cic.* es iſt nun hell (Tag), meg-virradott. Snad uſ mi oſtatní Deň wiſwitnúl: puto iam mihi diem illuxisse supremum *Horat.* mir erſchien ſchon vielleicht der letzte Tag, talán már utólsó napom jöttel.

Wiſwitnutí, á, n. v. Wiſwítání.

Wiſwitowání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſwitowať, towal, tugem, *freq.* ex wiſwitnúť.

† Wiſwoboditel, e, m. v. Wiſloboditel.

† wiſwobodiťi, il, ím *fut.* v. wiſlobodiť.

† Wiſwobození, n. v. Wiſlobození.

† wiſwobozowaťi, owal, ugi (u), wiſlobodzowať.

Wiſwrbení, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſwrbeť, bel, bím, V. P. *imp.* wiſwrb: desinere prurire, aufhören zu jucken, meg-szünni viszketni.

Wiſwrbowání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſwrbowať, bowal, bugem, *freq.* ex wiſwrbeť.

Wiſwrťání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſwrťať, ťal, ťím, V. P. *imp.* wiſwrť: desinere gryllare, aufhören zu ſingen, von den Grillen: meg-szünni énekelni a' ptrütsökről. *Syn.* wiſwrkať.

wlſwrkaní, á, é, *p. c.* v. wicwrkaní.

Wiſwrkáňi, á, n. v. Wicwrkáňi.

wiſwrkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wicwrkať.

wiſwrkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wiſwrťať. 2) desinere strepere (crepare), aufhören zu krachen, meg-szünni tsikorogni (ropogni.)

wiſwrknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: v. wicwrknúť.

wiſwrknutí, á, é, *p. c.* v. wicwrknutí.

Wiſwrknúťí, á, n. v. Wicwrknuťí.

Wiſwrkowání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiſwrkowať, kowal, kugem, *freq.* ex wiſwrknúť. *Syn.* wicwrkowať.

Wit,

Wít, a, m. Vitus, i. m. Veit, ein Mannsname, Vítus.

Wít, u, m. Zelina: v. Marena.

wiť, wil, wigem, V. P. *imp.* wí: plectere sertum etc. flechten, einen Granz, ꝛc. kötni, fonni, koszorút etc. 2) Kłíki, neb Klubko wiť: glomerare, involvere (convolvere) fila: aufwinden, aufwickeln, auf etwas zuſammen wickeln, z. B. den Zwirn: fel (öszve) gombolyítáni, gömbölygetni, *p. o.* a' tzérnat. *Syn.* zwigať, zmotáwať.

† **wit**, v. wíti.

wíť, wil, wigem, V. I. *imp.* wí: ululare, heulen, von Wölfen, und Hunden: orditani, ugatni. *boh.* wíti.

witačaní, á, é, *p. c.* v. witočení.

Witáčáňí, á, n. v. Witočeňí.

witáčať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. witočiť.

† **witaflowaní**, á, é, *p. c.* v. wiforſtowáni.

† **Witaflowáňí**, n. v. Wiforſtowáňí.

† **witaflowaťi**, owal, ugi (u) *fut.* v. wiforſtowať.

witageni, á, é, *p. c.* v. utageni, zatageni.

Witageňí, á, n. v. Utageňí, Zatageňí.

witagiť, il, ím, V. P. *imp.* witag. v. utagiť, zatagiť.

Witagowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witagowať, gowal, gugem, *freq.* ex witagiť, v. utagowať.

† **Witah**, u, m. v. seq.

Wítah, m. epitome, es, *vel* epitoma, ae, f. *Cic.* extractus, us, m. compendium, i, n. summa, ae, synopsis, is, f. kurzer Auszug, ein kurzer Inhalt, Begrif, Inbegrif, z. B. eines Buchs: a' dolognak rövid sommája, veleje, ſő pontya. *Syn.* Obſah, krátke Obſáżeňí, *boh.* Weytah.

witáhaní, á, é, *p. c.* v. witáhnutí.

Witáhánňí, á, n. v. Witáhňutí.

witáhať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. witáhnúť.

Witahawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witahawať, al, ám, *freq.* ex witáhať.

† **witahnút** (witáhnúťi), witáhl, witáhnu *fut.* v. seq.

witáhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi, Mel: extrahere, educere *gladium*: ausziehen, etwas herausziehen, z. B. den Degen: ki-húzni, ki-vonni, ki-ráńtani, *p. o.* a' kardot. *Usus.* Newitáhneſ ten Woz. 2) excipere, extrahere, educere *vires ex herbis, colorem e vestibus*: ausziehen, z. B. die Kräfte aus den Pflanzen, die Farbe aus den Kleidern ꝛc. ki-venni, *p. o.* fünek az erejit, festéket a' ruhából etc. *Usus.* Flagſter Wſecku Wlchkoſť' witáhňe. 3) excerpere, extrahere, exscribere: ausziehen, herausſchreiben: valamit ki-szedni, ki-irni a' könyvekből. *Syn.* wipíſať. *Usus.* Zgákeg Kńiżki ſi to witáhel? *Syn.* powitahowať. 4) epitomare (mo, avi) *Veget.* in einen kurzen Auszug bringen, rövid sommába foglalni. *II. rec.* witáhnúť ſa: extrahi, ausgezogen werden, ki-húzodni. 2) prodire' (egredi) serpendo, kriechend, hervorkommen, mászva ki-jönni. 3) enervari (adteri) labore, entkräftet (kraftlos) werden: meg-erőtlenedni (ki-húzni magát) munkában.

witáhnutí, á, é, *p.* c. extractus,

tus, eductus, a, um: ausgezogen, ki-vonatott, ki-húzattatott, ki-rántatott. 2) exceptus, extractus: ausgezogen, ki-vett. 3) excerptus, exscriptus: ausgezogen, ausgeſchrieben: ki-irattatott, kiszedett. 4) epitomatus, in einen kurzen Auszug gebracht, rövid sommába foglaltatott. 5) serpendo egressus, kriechend hervorgekommen, mászva kijött. 6) labore adtritus, enervatus: entkräftet, kraftlos: kihúzott, meg-erötlenedett. *boh.* witažen.

Wiťáhnuťí, á, n. extractio, eductio, nis, f. Ausziehung, ki-vonás. *Usus.* Wiťáhnuťí (Witezáňí) Gazika: elinguatio, Zungen Abſchneidung, a' nyelvnek ki-metszése el-vágása, ki-vonása. 2) exceptio, extractio: Ausziehung, ki-vévés, ki-vétel. *Syn.* Wibráňí. 3) excerptio, exscriptio: Ausſchreibung, Ausziehung: ki-irás: ki-szedés. *Syn.* Wípíſáňí. 4) epitomatio, rövid sommába foglalás. 5) serpens egressio, egressus: kriechendes Hervorkommen, ki-mászás: mászó ki-jövés. 6) enervatio (adtritio) per laborem, Entkräftung, Kraftloſigkeit, das Kraftloswerden: meg-erötlenedés, munkával való ki-húzás.

Wiťahowaňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiťahowať, howal, hugem, *freq.* ex wiťáhnúť. *Usus.* Wodu wiťahowať: aquam extrahere, Waſſer ſchöpfen, vizet meríteni, húzni. Lod (Zagow) na Zem wiťahowať: subducere navim, ein Schif auf das trockene Land ziehen: a' hajót ki-kötni a' partra. W Bitce ńekoho z Nebezpečenſtwá wiťáhowať: pugnae periculo subducere aliquem, aus dem Gefechte von der Gefahr einen herausziehen: valakit a' veszedelemtöl megmenteni, az ütközettül elvenni. Ruku, neb ńeco iného wiťahowať, podáwať: porrigere brachium, aliudve simile: den Arm (die Hand) ausſtrecken, darreichen: karját (kezét) vagy más valamit kinyújtani. *II. rec.* wiťahowať ſa: *freq.* ex wiťáhňúť ſa.

† **witalowaní**, á, é, *p. c.* v. wiſeleni, rozſeleni.

† **witalowaťí**, owal, ugi (u) *fut.* v. wiſeliť, rozſeliť.

* **witančení**, á, é, *p. c.* v. witancowaní.

* **Witančeňí**, á, n. v. Witancowáňí.

* **witančiť**, il, im, V. P. *imp.* witanči: v. witancowať. *II. rec.* witančiť ſa: v. witancowať ſa.

witancowaní, á, é, *p. c.* saltando confectus (lassatus) a, um: abgetanzt, durch Tanzen entkräftet: ki-tántzólt, tántzolásban el-fáradott. 2) saltando detritus, durch Tanzen abgenützt, abgetanzt: tántzolással el-koptatott. 3) saltu satiatus, der zur Genüge getanzt hat, a' ki kedve szerént ki-tántzolta magát.

Witancowáňí, á, n. confectio (fatigatio) per saltum. Abtanzung, Entkräftung durch Tanzen: tántzolásban való el-fáradás. 2) detritio per saltum, Abnützung durch Tanzen, Abtanzung: tántzolással el-koptatás.

wintancowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug: saltando conficere (fatigare), abtanzen, durch Tanzen entkräften: sokat valakivel tántzolni, valakit tántz-

tántzban ki-fárasztani. 2) saltando deterere, durch Tanzen abnützen, abtragen: táncolással elkoptatni. 3) saltum finire, austanzen aufhören zu tanzen: a' táncot el-végezni, megszünni táncolni. *Syn.* prestať tancowať, *II. rec.* witancowať ſa: ad satietatem saltare, zur Genüge tanzen: ſich austanzen: magát kedve szerént ki-tantzolni.

wítaní, á, é, *p. c.* salvere iussus salutatus, salute exceptus, a, um: bewillkommen, empfangen: köszöntetett, üdvezlett. *Syn.* priwítání, pozdrawení.

Wítáňí, á, n. salutatio, salute exceptio. nis, f. Bewillkommung, Empfangung, der Willkommen, i. e. wenn man Jemanden willkommen heißt: köszöntés, üdvözlés. *Syn.* Priwítáňí, Pozdrawení.

Witanowá, weg, f. pagus Cottus Arvensis.

witápaní, á, é, *p. c.* v. witopeni.

Witápáňí, á, n. v. Witopeňí.

wítápať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. witopiť.

* **witáraní**, á, é, *p. c.* v. wibuchnutí.

* **Wítáraňí**, á, n. v. Wibuchnutí.

* **wítárať**, al, ám V. P. *imp.* ag: v. wibuchnúť.

wiťať, wital, witňem, V. P. *imp.* witňi: exoidere, exsecare: herausshauen, ausshauen: ki-vágni. *Syn.* wiſekať, wirúbať. *boh.* wiťiti. 2) Poličeť ňekomu wiťať; ňekoho wioſlinkowať: ducere alicui alapam (colaphum), colaphum inſringere alicui: eine Maulſchelle geben, valakit arczól tsapni, posou vágni, nyakon verni. 3) ňekomu dobre wiťať: serio caedere aliquem, Jemanden gut aufhauen, valakit jól fel-vágni. *Syn.* wirezať.

wítať, al, ám, V. I. *imp.* witag, et witag: salutare, salutem dare, salute excipere, dicere salve (*beneventare*): bewillkommen, willkommen heißen: üdvözleni, köszönteni, mondani *Isten hozta* (hozott Isten). *Syn.* pozdrawiť, priwítať, powítať. *Usus.* Witag! wítám ťa! salve! willkommen! ſey willkommen! hozott Isten, légy egészségben. Witag ťe! wítám wáſ! salvete! ſeyd willkommen! Isten hozott titeket; légyetek egészségben. *Prov.* Reš ſuſ prwňe wtedi powec, witag Tetko: interrogatus responde, wenn man dich fragen wird, dazumal ſollſt du antworten: akkor szólly, mikor a' ló fingik. Mikor kérdeznek, felelly.

wiťati, á, é, *p. c.* excisus, exsectus, a, um: ausgehaut, herausgehaut: ki-vágatott, kivágattatott. *Syn.* wiťínaní, wirúbaní, wiſekaní.

Wítaťí, á, n. excisio, exsectio, nis, f. Heraushauung, Aushauung: ki-vágás. *Syn.* Wiťínáňí, Wirúbáňí, Wiſekáňí.

Wítaz, a, m. victor, triumphator, is, m. der Sieger, Obſieger: vitéz, győzedelmes, győzedelmet vévő. *Syn.* Wítazitel, Wítazňík. *boh.* Witez. *Usus.* Welkí Wítaz: Achilles, insigni fortitudine dux. 2) heros, is, *Cic.* fortis heros: der Held, erlauchter Held (Mann), außerordentlicher (tapferer) Mann: fő (nagy, nevezetes) ember. *Syn.* Wítazňík. *boh.* Hrabina, *Ret. Prov.*

Prov. Píſí (pachorí) ſa, gako bí, newím, gakí Wíťaz bol: heros noster; tamquam argivum clypeum abstulerit: er macht ſich groß, er macht aus ſich gar zu viel: olly kevély, mintha övé volna a' dió-fáig (mintha valami fö ember volna). v. chwáliť ſa.

witázani, á, é, *p. c.* disputando superatus (*exdisputatus*), a, um: überwunden, ausdiſputirt: vetekedésben meggyözetett. 2) v. wipitowaní 1 Nro.

Witázáňí, á, n. disputando superatio (*exdisputatio*), Uiberwindung, Ausdiſputirung: vetekedésben való fellyül halladás, meg-gyözés. 2) v. Wipitowáňí 1 Nro.

witázať, zal, žem, V. P. *imp.* witáž: disputando superare (*vulg.* exdisputare): überwinden, ausdiſputiren: valakit disputálásban (vetekedésben) meg-gyözni. *Syn.* w Dohadowáňí prewíſiť. *II. rec.* witázať ſa: v. wipitowať ſa.

† witažen, a, o, *part. abs.* v. wiťáhnutí.

† Witažeňí, n. v. Wiťáhnutí.

wíťazení, á, é, *p. c.* victus, triumphatus, a, um: beſiegt, weswegen triumphirt worden: a' kiröl gyözedelmet vettek, kit meg-gyöztek, meg-gyözettetett. *Syn.* zwiťazení. *Usus.* Wíťazení Lud: triumphatae gentes *Virg.* 2) triumphatus, victoria obtentus; durch Sieg erlangt, erbeutet: gyözedelemmel nyertt. Wíťazení Wol: bos triumphatus *Ovid.* Zlato wíťazené: aurum triumphatum. 3) v. weleſlawení.

Wíťazeňí, á, n. triumphatio, victoria, triumphatus, us, triumphus, i, m, das Siegen, Obſiegen, der Sieg: meg-gyözés, gyözedelmeskedés, gyözedelem, diadalom. *Syn.* Wíťazſtwí. 2) v. Weleſlaweňí.

wíťaziť, il, ím, V. I. *imp.* wíťaz: vincere, victoriam obtinere, triumphare, palmam ferre: ſiegen, obſiegen, beſiegen: meg-gyözni, gyözedelmet venni (vészek), gyözedelmeskedni. *Syn.* premáhať, premocť, prewíſiť, zwítaziť, *boh.* wíťežiťi. *Usus.* Gako oňi ſa wináſagú pre Radoſt', kdiž wíťazá; gak ale ſa hanba (ſtidá) premožeňí! ut illi efferuntur laetitia cum vicerint, ut pudet victos! wie frohlocken ſie, wenn ſie gewinnen, und obſiegen; und wiehingegen ſchämen ſie ſich, wenn ſie den Kürzeren ziehen: melly igen örvendenek, midön gyözedelmesek; melly igen szégyenlik pedig, midön meggyözetnek. Nad wſeckími wíťazil Balbuſ: omnia a Balbo triumphata *Plin. H. N.* alles hat der Balbus beſiegt, mindeneket meg-gyözött Bálbus. 2) v. weleſlawiť.

Wíťazitel, a, m. v. Wíťaz. *boh.* Wíťezitel. 2) v. Weleſlawitel.

wíťazňe, *adv.* victoriose, invicte, potentissime: ſieghaft, ſiegreich: gyözedelmessen, diadalmassan, gyözedelmeskedve, diadalmaskodva. *boh.* wíťezňe, hrdinſki. 2) heroice *Macrob.* more heroico (victoris): nach Art außerordentlicher Leute, heroiſch: fö emberi (nagy úri) módon. 3) palmariter, palmarie: vorzüglich, ditséretessen, tekéntetessen. 4) fortiter, animo forti, animose: heldenmüthig, herzhaft: bátran, emberül, szivesen. *Syn.* ſmele, ſrdnaťe, zmužile,

le, wítazſki, wítazńicki. *boh.* hrdnate, hrdinſki: 5) v. wítazſki. 6) v. weleſlawńe.

Wítazné, **ného**, n. palmarium, i, n. *Pandect. Ulp.* merces Advocati: was man dem Advocaten gibt, nach gewonnenem Proceſſe: gyözedelmért való ajándék.

wítazní, á, é, *adj.* potentissimus, victoriosus *Cato.* tropaeatus *Ammian.* invictus, a, um: ſieghaft, ſiegreich: gyözedelmes, diadalmas, győzedelmeskedő, diadalmaskodó. *boh.* wítezní, hrdinſkí. 2) victoriam adtinens, triumphatorius, palmarius, a, um: victorialis, palmaris, triumphalis, e: Sieges-, den Sieg betreffend, dahin gehörig: gyözedelmi, győzedelemhez való. *Syn.* weleſlawní. *Usus.* **Wítazní Den**: dies victorialis *Treb. Poll.* Siegstag, an den geſiegt worden: győzedelmi nap. **Wítazní Rameń**: v. Rameń. **Wítazní Stlup**: palmaris statua. Siegsſaule, olly oszlop, melly valakinek győzedelme felől állattatik-fel. **Wítazná Obeta**: sacrificium triumphale (ob victoriam), victima: das Siegopfer, Siegesopfer: győzedelmi áldozat. **Wítazná Peſńička**, carmen heroicum, triumphale: Siegeslied, Heldenlied: győzedelmi vers (ének). **Wítazná Sláwnoſt'**, i. e. **Weleſlawnoſt'**: apparatus (pompa) triumphalis, triumphus: Siegesgepränge, der Triumph: győzedelmi pompa. **Wítazné Wiſláńí**: provincia triumphalis *Cic.* zum Triumphiren Gelegenheit gebende Sendung, győzedelmeskedéshez alkalmatosságot nyújtó követség. **Wítazné Známení**: tropaeum (*non* trophaeum), Siegeszeichen, eine Tropäe (Trophäe), öffentliches Siegszeichen: beſtand ehemals aus einem abgeſtutzten und mit den erbeuteten Waffen behängten Baume; nachher machte man ſie aus Stein ꝛc: győzedelmi (győzedelem emlékezetire tétetett) jel, jegyi épület. **Wítazné Známení kláſt'**, wiſtawit': tropaeum statuere (ponere) *Cic.* Siegszeichen errichten, győzedelem emlékezetére jelt tenni, győzedelmi jelt fel-állítani. **Wítazné Známení magíci**, noſící: tropaeatus *Ammian.* tropaeophorus *Apul.* mit Tropäen geſchmückt, Tropäen tragend; ſiegreich: győzedelmi jelekkel fel-ékesítettetett. 3) palmaris, e *Cic.* palmarius, a, um: den Preis verdienend, vorzüglich: pálmafúra (győzedelem jutalmára) való, leg-főbb, leg-fővebb (leg-nagyobb) ditséretre, és tekéntetre méltó. *Syn.* známenití. *Usus.* **Wítazní Skutek**: palmarium facinus, palmarium *Ter.* i. e. insigne, ac triumpho dignum: das Hauptwerk, leg-főbb dolog. Potom to druhé, a toto ſice geſt, čo ſi gá za wítazné držím: tum hoc alterum, id vero est, quod mihi puto palmarium *Ter.* 4) heroicus, et herous *Cic.* heroiſch, főemberi, nagy-úri, nemes elméjü. **Wítazní Werſowec**: poeta epicus, Heldendichter, fő-emberi vers szerző. **Wítazné Časi, Obſobi**: heroica tempora *Cic.* heroicae aetates, personae *Cic.* Heldenzeit, Heldenperſonen, heroiſche Zeiten, Perſonen: nagy-úri idők, személyek. **Wítazné Werſe**: carmen epicum, heroicum *Serv.* heroici versus

sus *Quintil.* herous versus *Cic.* herous (*scil.* versus) *Ovid.* Heldengedicht, heroiſche Reimen der Heroum beſingt: ſö emberi versek. 5) animosus, fortis: heldenmüthig, bátor, jó szivü, szives. *Syn.* ſmelí, ſrdnatí, zmužilí, wítazſki, wítazńický. *boh.* hrdnatí, hrdinſki. Wítazné Wogſko, exercitus heroum, Heldenheer, bátor vitézek. Wítazní Skutek: facinus heroicum (forte), die Heldenthat, bátor tselekedet. 6) v. wítazſki. 7) v. weleſlawní.

Wítazńica, i, f. v. Wítazńicka.

wítazńiccin, a, e, *adj. poss.* ex Wítazńicka.

wítazńicin, a, e, *adj. poss.* ex Wítazńica.

Wítazńicka, i, f. heroina, ae, f. heroïs, idis, f. femina heroica (fortis): Heldinn, Heldenweib: ſö (nagy úri) aszszony. *Syn.* Wítazńica.

wítazńicki, *adv.* v. wítazſki.

wítazńicki, á, é, *adj.* v. wítazſki.

Wítazńictwí, á, n. v. Wítazſtwí.

Wítazńík, a, m. v. Wítaz.

wítazńíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec. v. wítazow.

wítazki *adv.* v. wítazſki.

wítazki, á, é, *adj.* v. wítazſki.

wítazow, a, e, *adj. poss.* victoris, dem Sieger gehörig, győzedelmeskedöé. *Syn.* wítazitelow, wítazńíkow.

Wítazowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wítazowat, zowal, zugem, *freq.* ex wítazit.

wítazſki *adv.* heroice convenienter heroi: heldenmäßig, heldenhaft: vitézen. *Syn.* powítazſki, wítazńicki, wítazńe, 2) v. wítazńe 4 Nro.

wítazſki, á, é, *adj.* convenienſ heroi, heldenhaft, heldenmäßig, vitéz (ſö, nagy, nevezetes) embert illö. *Syn.* wítazni, wítazńicki. 2) v. wítazni 5 Nro.

Wítazſtwí, á, n, victoria, ae, f. triumphatio, nis, f. triumphus, i, m. der Sieg, Obſieg: győzedelem, diadalom. *Syn.* Premáhánní, Premożeni, Prewíſeni, *boh.* Wítezſtwí, Hrdinſtwí. *Usus.* Wítazſtwí ge naſé: w Rukách ho máme; mi do iſta wihráme, zwítazíme: explorata nobis victoria est; victoria in manibus est: der Sieg iſt gewiß unſer; ſchier werden wir das Feldherhalten; wir haben den Sieg in der Hand: bizonyos a' mi részünkröl a' nyereség; minden bizonnyal mi fogunk nyertesek lenni. To Wítazſtwí mnoho Krwi (Krwiátá) ſtálo: victoria illa multo sanguine stetit, dieſer Sieg hat uns viel Blutvergießen gekoſtet: abban a' győzedelemben sok embert vesztettünkel. O tem obdržaném Wítazſtwí wždicki z Radoſt'ú mluweno buše: semper feretur, et praedicabitur illa victoria: von dieſem erhaltenen Siege wird man jederzeit frohlocken: und reden (erzählen): mindenkor fogják hiresíteni, és ditsérni azt a' győzedelmet; meg-nem fognak szünni annak fel-magasztalasától. Medzi prwním, a druhím Wítazſtwím tri Roki (Leta) preſli, pominuli: inter utramquae victoriam tres anni interfuere, von erſten bis zum andern Siege ſeyn drei Jahre entzwiſchen verloffen, az elsö győzedelemtöl fogva a' másodikig három esztendö

múltt-

múltt-el. *Prov.* Wítazſtwí piſné (nabuté, hrdné) geſt: victoria insolens, et superba est: der Sieg iſt übermüthig, und ſtelz: a' győzedelem kegyetlen, és kemény szokott lenni. 2) animus heroicus (fortis) heroismus, fortitudo animi, magnanimitas: Heldenherz, Heldenmuth: bátor sziv, nemes elme. *Syn.* Wítažńictwí, *boh.* Hrdinſtwí.

Wítaztwí, á, n. idem.

witchnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi: v. wimknúť.

witchnuti, á, é, *p. c.* v. wimknuti.

Witchnutí, á, n. v. Wimknutí.

Wítečeńí, á, n. effluxio, emanatio, nis, f. effluxus, us, m. Ausfließung, das Ausfließen, der Ausfluß: ki-folyás, ki-tsurgás. *Syn.* Wítek, Witok, Wiplwáńí, *boh.* Wiplinutí.

† witeci, witekl, witeku (ču) *fut. imp.* witeč: v. seq.

wítečť, wítekel, wítečem, V. P. *imp.* wítěč: effluere, emanare: ausfließen, herausfließen: ki-folyni, ki-tsurogni. *Syn.* wítekať, wiplwať, *boh.* wiplinúti, wipliwati, witeci.

Wítek, u, m. v. Wítečeńí.

Wítek, tka, m. *dem.* parvus Vitus, der kleine Veit, kis Vitus.

Wítekáńí, á, n. v. Wítečeńí.

wítekať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wítečť, *boh.* wítekati.

Wítekáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wítekáwať, al, ám, *freq.* ex wítekať.

wítekнúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: v. wítečť.

Wítekнutí, á, n. v. Wítečeńí.

Wítekowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wítekowať, kowal, kugem, *freq.* ex wítekнúť.

† witelení, á, é, *p. c.* v. otelení.

† Witeleńí, n. v. Oteleńí.

wítelení, á, é, *p. c.* k. P. wítelená Krawa: effoeta (effeta) vacca, eine Kuh, die nicht mehr kälbt (trächtig iſt), ellés-től meg-szünt tehény. 2) v. otelení.

Wítelеńí, á, n. cessatio ab enixione vituli, Aufkalbung, Aufhörung vom Kalben: elléstól (borjazástol) való meg-szünés. 2) v. Oteleńí.

† witelit ſe, il ſe, ím ſe *fut.* v. otelit ſa.

wítelit ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* wítel ſa: desinere parere (eniti) vitulum, aufkalben, aufhören zu kalben: meg-szünni borjazni (elleni). 2) v. otelit ſa.

† Witelowáńí, n. v. Oteleńí.

Wítelowáńí, á, n. v. Wítеleńí.

† witelowati ſe, owal ſe, ugi (u) ſe, v. otelit ſa.

wítelowať ſa, lowal ſa, lugem ſa, *freq.* ex wítelit ſa.

witenčeńí, á, é, *p. c.* v. ſt'enčeńí.

Witenčeńí, á, n. v. St'enceńí.

witenčit, il, ím, V. P. *imp.* witenči: v. ſt'enčit.

Witenčowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witenčowať, čowal, čugem, *freq.* ex witenčit.

* Witer, *gen.* Wetru, m. v. Weter.

wítěrаní, á, é, *p. c.* v. wítreńí.

Wítěráńí, á, n. v. Wítreńí.

wítěrať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wítreť. *Usus.* Noſ wítěrať, utěrať: nares emungere, die Naſe ſchneüzen, az orrát ki-fúni, meg-törülni.

ni. Rozlátú na Pláci (na Rínku) Krw z Hubú (Spongiú) wikéreli: e foro spongiis sanguinem ellingebant, mit dem Schwamme haben sie das auf dem Platze vergessenes Blut aufgewischt, abgetrocknet: a' piatzon ki-öntött vért spongiákkal itatták-fel, és kitörülik vala.

Wikéráwáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikeráwať, al, ám, ex wikerať.

† wikesani, á, é, *p. c.* v. wikesani.

† Wikesáńi, n. v. Wikesáńi.

wikesani, á, é, *p. c.* excisus, a, um: ausgehaut, durch Hauen ausgehält, oder gemacht, z. B. der Trog: ki-vágatott, vagással ki-vájott, *p. o.* a' teknő. *Syn.* wikresani, wirúbani, wisekani. 2) caelatus, scalptus, sculptus, excissus: ausgehaut, durch Hauen, oder durch den Meißel gebildet: kifaragott, ki-metszett, kivésett. *Syn.* wirezani.

Wikésáńi, excisio, nis, f. Aushauung, Aushohlung, oder Machung durchs Hauen: ki-vágás. ki-vájás. *Syn.* Wikresáńi, Wirúbáńi, Wisekáńi. 2) sculptio, caelatio, excisio: das Aushauen, Bildung durchs Hauen, oder durch den Meißel: ki-faragás, ki-metszés, ki-vésés. *Syn.* Wirezáńi.

† wikesati, al, ám, *fut.* v. seq.

wikesať, sal, sem, V. P. *imp.* wikes: excidere, aushauen, durch Hauen aushölen, oder machen, z. B. einen Trog: kivágni, ki-vájni, *p. o.* az ivó-valút, a' teknöt. *Syn.* wikresať, wirúbať, wisekať. 2) scalpere, sculpere, exsculpere, caelare, exscindere: aushauen, durch Hauen, oder durch den Meißel bilden: ki-metszeni, ki-vájni, kifaragni. ki-vésni. *Syn.* wirezať.

Wikesáwáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikesáwať, al, ám, *freq.* ex wikesať.

* wikesl'eni, á, é, *p. c.* v. wikesani.

* Wikesleńi, á, n. v. Wikesáńi.

* wikesli, il, im, V. P. *imp.* wikesli: v. wikesať.

* Wikeslowáńi, á, n. v. Wikesowáńi.

* wikeslowať, lowal, lugem, v. wikesowať.

Wikesowáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wikesowať, sowal, sugem, *freq.* ex wikesať.

† wikeykani, á, é, *p. c.* v. wistrécni 4 Nro.

† Wikeykáńi, n. v. Wístréka.

† wikeykati, al, ám, v. wistréit 4 Nro.

† Wikez, u, m. v. Wikaz.

† Wikezeńi, n. v. Wikazéńi.

† Wikežeńi, n. v. Utrženi.

† Wikezitel, e, m. v. Wikazitel.

† wikezíti, il, im, v. wikazit.

† wikežíti, il, im, *fut.* v. utrzit.

† wikezni, á, é, *adj.* v. wikazni.

† Wikezstwi, n. v. Wikazstwi.

witi, á, é, *p. c.* ex wit: plexus, a, um: geflochten, kötött, kötteteti, fonott, fonatott. 2) involutus, convolutus, glomeratus: zusammengewickelt, aufgewickelt, aufgewunden: fel (öszve) gombolyíttatott, gömbölygetett. *Syn.* zwigani, zmotáwani.

Witi, á, n. ex wit: plexio, nis, f. das Flechten, kötés, fonás.

fonas. 2) involutio, convolutio, glomeratio: Aufwickelung, Aufwindung, Zuſammenwickelung: fel (öszve) gombolyitás, gömbölygetés. *Syn.* Zwigáńi, Zmotáwáńi. 3) *Nom. Verb.* ex wit: ululatus, ejulatus, ejulatio: das Heulen der Wölfe, Hunde: orditás. *boh.* Wytí.

† wíti *et* wáti, wil *et* wál, w'egi (u), v. wát.

† wíti, wil, wigi, v. wít.

witíkaní, á, é, *p. c.* v. wiſtrčení. 4. Nro.

Witíkáńi, á, n. v. Wiſtrčka.

witíkat, al, ám, V. I. *imp.* ag: wiſtrčit 4. Nro.

Witíkáwáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witíkáwat, al, ám, *freq.* ex witíkat.

Witikowáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witikowat, kowal, kugem, *freq.* ex witíkat.

wiſili, á, é, *adj.* obesus, crassus, incrassatus, a, um: pinguis, e: feiſt, fett, dick: kövér, meg-hizott. *Syn.* tluſti, tučni.

witínaní, á, é, *p. c.* v. witáti.

Witináńi, á, n. v. Wiťáti.

witínat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. witat.

Witináwáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witínáwat, al, ám, *freq.* ex witínat.

Witinowáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witinowat, nowal, nugem, *freq.* ex witat.

witíraní, á, é, *p. c.* v. witreni.

Witiráńi, á, n. v. Witreńi.

witírat, al, am, V. P. *imp.* ag: v. witret.

Witiráwáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witiráwat, al, ám, *freq.* ex witírat.

witiſkaní, á, é, *p. c.* v. witiſknuti.

Witiſkáńi, á, n. v. Witiſknuti.

witiſkat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. witiſknút.

Witiſkáwáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witiſkáwat, al, ám, *freq.* ex witiſkat.

witiſknút, knul (kel), kńem, V. P. *imp.* kni: exprimere, ausdrücken, herausdrücken, ki-nyomni, ki-fatsarni. *Syn.* witlačit. 2) extrudere, protrudere: herausdrücken, herausſtoßen: ki-taszitani, ki-tolni. *Syn.* wiſočit, wiſtrčit, witlačit.

† witiſknút (witiſknúti), ſkl, ſtnu *fut.* idem per 2. Nros. 3) v. witlačit 3. et 4. Nris.

witiſknuti, á, é, *p. c.* expressus, a, um: ausgedrückt, herausgedrückt: ki-nyomatott, ki-fatsartatott. *Syn.* witlačeni. 2) extrusus, protrusus: herausgeſtoſſen, ausgeſtoſſen: ki-taszittatott, ki-toltt, ki-tolattatott. *Syn.* wiſočeni, wiſtrčeni, witlačeni. 3) *boh.* v. witlačeni 3. et 4. Nris.

Witiſknuti, á, n. expressio, nis, f. Ausdrückung, Herausdrückung: ki-nyomás, ki-fatsarás. *Syn.* Witlačeńi. 2) extrusio, protrusio: Ausſtoſſung, Herausſtoſſung: ki-taszitás, ki-tolás. *Syn.* Wiſočeńi, Wiſtrčeńi, Witlačeńi. 3) *boh.* v. Witlačeńi 3. et 4. Nris.

Witiſkowáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witiſkowat, kowal, kugem, *freq.* ex witiſknút.

† witiſčeni, á, é, *p. c.* v. witlačeni 4. Nro.

† Wiťi-

† **wičiſťeňí**, n. v. **Witlačeňí** 4. Nro.

† **wičiſťiti**, il, ím, *fut.* v. **witlačit** 4. Nro.

† **wičiti**, **wičal**, **witnu** *fut.* v. **wičat**.

† **Witka**, i, f. v. **Wiſtrčka**.

witkaní, á, é, *p. c.* retextus, a, um: aufgewebt: ki (fel) fejtetett, a' szövés. 2) detextus, abgewebt: le-szövetett. *Syn.* ſtkaní, zetkaní. 3) texendo consumtus, aufgewebt, fel-szövetett.

Witkáňí, á, n. retextio, nis, f. Aufwebung, a' szövésnek fel-(ki) fejtése. 2) detextio, Abwebung, le-szövés. *Syn.* Stkáňí, Zetkáňí. 3) finis texendi, Ende des Webens, vége a' szövésnek. 4) consumtio per textionem, Aufwebung, Verbrauchung durch Weben: fel-szövés, szövéssel-való meg-emésztés.

witkat, al, ám, V. P. *imp.* ag: retexere, aufweben, aus einander weben: a' szövést ki-(fel) fejteni. 2) detexere, abweben, le-szöni. *Syn.* ſtkat, zetkat. 3) desinere texere, aufhören zu weben, meg-szünni szöni. 4) texendo consumere, aufweben, durch Weben verbrauchen: fel-szöni, szövéssel meg-emészteni.

* **witkatí**, á, é, *p. c.* v. **witkaní**.

* **Witkatí**, á, n. v. **Witkáňí**.

† **witknút** (witknúti), kl, knu *fut.* v. seq.

witknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: v. **wimknúť**. *Usus.* Ruku, Nohu ſi witknúť: manum, pedem luxare: ſich die Hand den Fuß verrenken: kezét, lábát ki-fitzamítani, ki-menyíteni.

witknutí, á, é, *p. c.* v. **wimknutí**. *Usus.* **Witknutí** úd: membrum luxatum, Verrenktes Glied, ki-fitzamodott tag.

Witknutí, á, n. v. **Wimknutí**.

witlačeňí, á, é, *p. c.* exculcatus, excalcatus, calcando elisus, a, um: ausgetreten, durch Treten herausgebracht: ki-nyomtattatott, ki-tapodtatott. *Syn.* wiſlapaní. 2) calcando vel comprimendo expressus: ausgepreſt, ausgetreten: ki-nyomattatott, ki-fatsartatott. *Syn.* witiſknutí, wiſlapaní. 3) expressus in cera, abgedruckt in Wachs, a' viaszban ki-nyomatott. *boh.* wičiſknutí. 4) typis exscriptus, editus, impressus: abgedruckt, ausgedruckt, verlegt: ki-nyomtattatott, ki-adatott. *boh.* wičiſknutí, witiſťení. 5) v. wiſlapaní. 6) v. wičiſknutí 2. Nro.

Witlačeňí, á, n. exculcatio, excalcatio, elisio per calcationem: Austretung, Heraustretung, Herausbringung durch Treten: ki-nyomtatás, ki-tapodás. *Syn.* Wiſlapáňí. 2) expressio per calcationem, vel compressionem: Auspreſſung durch Treten, oder Zuſammen drücken: gyurással, vagy nyomással való ki-nyomás, ki-fatsarás. *Syn.* Wiſlapáňí, Wičiſknutí. 3) expressio in cera, Abdrückung in Wachs, &c. ki-nyomás. *boh.* Wičiſknutí. 4) typis exscriptio, editio, impressio: Abdruckung, Ausdruckung, Verlegung: ki-adás, ki-nyomtatás. *boh.* Wičiſknutí, Wičiſťení. 5) v. Wiſlapaní. 6) v. Wičiſknutí 2. Nro.

witlačit, il, ím, V. P. *imp.* witlač, Zbožj: exculcare, calcando elidere, excalcare: austreten, etwas heraustreten, durch Treten herausbringen, &c.

B. Körner aus den Aehren: ki-nyomni, ki-nyomtatni. *Syn.* wiſlapať. 2) Ščáwu, Močku ꝛc. calcando, vel comprimendo exprimere: auspreſſen, austreten, durch Treten oder Zuſammendrücken auspreſſen, z. B. Saft, Trauben: ki-nyomni, ki-fatsarni, *p. o.* valamiből levet, szölöt. *Syn.* wiſlapať, witiſknút. 3) exprimere in cera, testa etc, abdrücken in Wachs, Thon ꝛc. ki-nyomni valamit viaszban, agyagban. *boh.* witiſknúti. 4) typis exscribere, edere, imprimere librum: abdrucken ein Buch verlegen: könyvet ki-nyomtatni. *boh.* witiſknúti. 5) v. wiſlapať. 6) v. witiſknút 2. Nro.

Witlačowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witlačowať, čowal, čugem, *freq.* ex witlačiť.

witlení, á, é, *p. c.* gliscendo consumtus, a, um: abgeglimmt, abgeflakert, abglodert, durch Glimmen verbrannt: pislogó tüz által meg-emésztetett, alattomban el-égett. 2) exustus, ausgebrennt, ki-égett. *Syn.* wipáleňí. 3) putrefactus, putridus, solutus, resolutus: verweſen: el (öszve) rothadtt, poshadtt. *Syn.* zhnití. 4) tabidus, tabe consumtus: nach und nach verzehrt, verfáult: el-száradott, el-senyvedett, el-aszott, el-fonnyadtt. *Syn.* wiſchlí, wiſchnutí.

Witleňí, á, n. gliscendo (sub favilla) facta consumtio, Abglimmung, Abflackerung, Abloderung, Verzehrung (Verbrennung) durch Glümmen: lassú tüz által való meg-emésztés, alattomban való el-égés. 2) finis gliscendi, Ausflimmung, lassú égésnek vége. 3) exustio, Ausbrennung, ki-égés. *Syn.* Wipáleňí. 4) putrefactio, putriditas, computrescentia: das Verweſen, el-(öszve) rothadás, poshadás. *Syn.* Zhňití. 5) tabes, contabescentia, extabescentia: Verfäulung, Verzehrung: el-száradás, el-senyvedés, el-aszás, el-fonnyadás. *Syn.* Wiſchnutí.

witlet, el, em, V. P. *imp.* witli: gliscendo (sub favilla) consumi, exuri: abglimmen, abflackern, ablodern, durch Glimmen verbrennen: alattomban el-égni, lassú tüz altal meg-emésztetni. 2) desinere gliscere (sub favilla), coeco igne carpi: abglimmen, ausglimmen, verglimmen, aufhören zu glimmen: meg-szünni pislogni, alattomban (lassatskán) égni. 3) exuri, ausbrennen, ki-égni. *Syn.* wipálenim bit. 4) computrescere, putrefieri, solvi, interire: verweſen, el-(öszve) rothadni, poshadni. *Syn.* zhňit. 5) contabescere *Plaut.* extabescere *Cic.* emarcescere: Verſchwinden, nach und nach verzehrt werden, ſich nach und nach verzehren, zerſchmelzen, verfaulen: el-száradni (dok), el-aszni, el-senyvedni (dek), el-fonyadni. *Syn.* wiſchnúť. Witlelo mu Telo: extabuit (corpus) macie *Cic.* el-száradott (a' teste). Od Gňewu witlel: contabuit ira *Cic.* moerore: vor Gram hat er ſich verzehrt, harag (hú) miatt el-szaradott.

* **witletí**, á, é, *p. c.* v. witleňí.

* **Witletí**, á, n. v. Witleňí.

Witlewáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wit-

witlewáť, al, ám, *freq.* ex witleť.

witlučení, á, é, *p. c.* extusus, a, um: herausgeſchlagen, durch Schlagen herausgebracht: ki-veretett, ki-ütött. *Syn.* wibiti, wirazeni. 2) pulsando eiectus, deiectus: herausgeſchlagen, durch Schlagen herausgejagt: ki-verett, veréssel ki-üzetett, ki-kergettetett. 3) iaciendo perfractus, confractus: eingeworfen, entzweigeworfen: hagyitással be (ki) törött. 4) probe verberatus, concussus: tüchtig geprügelt, abgeprügelt: jól meg (öszve) verettett, páholtatott.

Witlučeńi, á, n. extusio, nis, f. Herausſchlagung, Ausſchlagung, Herausbringung durch Schlagen: ki-ütés, ki-verés. 2) eiectio, deiectio per pulsationem: Herausſchlagung, Herausjagung durch Schlagen: ki-verés, veréssel való ki-üzés, ki-kergetés. 3) perfractio (confractio) per iactum. Einwerfung, Entzweiwerfung: hagyitással való ki (be) törés. *Syn.* Wibiti. 4) seria verberatio, concussio: tüchtige Abprügelung, meg (öszve) verés.

† witlúci (witlúct), witlúkl, witluku (ču), *fut. imp.* witluc: v. seq.

witlúcť, witlúkel, witlučem, V. P. *imp.* witluč: extundere, herausſchlagen, durch Schlagen herausbringen: ki-ütni, ki-verni. *Syn.* wibiť, wirazič. *boh.* wtlúct. 2) pulsando eiicere, deiicere hostem de civitate: herausſchlagen, ſchlagend herausjagen, z. B. den Feind aus der Stadt: ki-verni p. o. az ellenséget a' városból, veréssel ki-üzni, ki-kergetni. 3) Okna: iaciendo perfringere, confringere, *fenestras*: einwerfen, entzweiwerfen, z. B. die Fenſter: hagyitással ki-ütni, be-törni, ki-törni az ablakot. *Syn.* wibiť. 4) probe (serio) verberare, concutere: tüchtig abprügeln, jól meg (öszve) verni, páholni, paskolni. *Syn.* wibáchať, wiprať, wibiť. *Usus.* Ubi ma dobre ne witlúkel: ne ulmos parasitos faciat *Plaut.* ne me probe concutiat: damit er mich nicht tüchtig prügle, hogy derekasan meg ne verjen engem

Witlukač, á, m. parasitaster, tri, m. *Ter.* parasitus, i, m. *Varr. Ter.* Schmarotzer, Miteſſer, Gaſt, Schmarotzerchen, Afterſchmarotzer: másutt nyalakodó, tányér nyaló, ebéd, 's vatsora lesö, más asztalánál késit törülgetö, hazudozása után élö.

witlukačin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Witlukačka, i, f. parasita, ae, f. *Plin. H. N.* Schmarotzerinn, másutt nyalakodó (ebéd, 's vatsora lesö) aszszony.

witlukački, *adv.* more parasitorum, parasitice: ſchmarotzeriſch, másutt nyalakodva, ebéd, 's vatsora lesök módgyára. *Syn.* powitlukački.

witlukački, á, é, *adj.* parasiticus, a, um; parasitos adtinens: ſchmarotzeriſch, die Schmarotzer betreffend: másutt nyalakodókat illetö.

witlukačow, a, e, *adj. poss.* ex Witlukač.

witlúkaní, á, é, *p. c.* v. witlučení.

Witlúkáńi, á, n. v. Witlučeńi. 2) parasitatio *Plaut.* das Schmarotzen, die Schmarotzerei: másutt való nyalakodás, ebéd, 's vatsora lesés.

witlúkať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. witlúcť. 2) ńekoho inſích witlúkať: parasitari (tor) *Plaut.* aliena vivere quadra: ſchmarotzen, ſich ungebeten zum Eſſen einzufinden pflegen: másult nyalakodni, tányérokat nyalni, ebédet, 's vatsorát lesni.

Witlukáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witlukáwať, al, ám, *freq.* ex witlukať.

witluknúť, knul, kel, kńem, V. P. *imp.* kńi: v. witlúcť.

witluknutí, á, é, *p. c.* v. witlučení.

Witluknutí, á, n. v. Witlučeńí.

Witlukowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witlukowať, kowal, kugem, *freq.* ex witluknúť.

witnúť, witnul, witńem V. P. *imp.* witńi: v. wikať.

witnutí, á, é, *p. c.* v. wikatí.

Witnutí, á, n. v. Wikatí.

witočení, á, é, *p. c.* extortus, a, um ausgedreht, ki-tekertt, ki-tekertetett, ki-tsafartt, ki-tsafartatott. *Syn.* wikrútení, widreti. 2) detortus, distortus, depravatus, perversus: verdreht, verzerrt: ki-tekertt, ki-tekergetett. *Syn.* wikrútení, wiwrátení. 3) e dolio promtus, detractus, extractus: gezapft, ki-tsapoltatott, le-eresztetett, le-húzott, le-húzattatott. *Syn.* ſtočení. 4) *boh.* wioſewaní.

Witočeńí, á, n. extorsio, nis, f. Ausdrehung, Herausdrehung: ki-tekerés, ki-tsafarás. *Syn.* Wikrúčeńí, widreti, 2) detorsio, distorsio, depravatio, perversio: Verdrehung, Verzerrung: ki-tekerés, el-tekergetés. 3) promtio (exemtio) e dolio, detractio, extractio: Auszapfung, ki-tsapolás, le-eresztés, le-húzás. *Syn.* Stočeńí. 4) *boh.* v. Wioſewáńí.

witočiť, il, ím, V. P. *imp.* witoč, 3 Ruk: extorquere, ausdrehen, herausdrehen, z. B. aus den Händen: ki-tekerni ki-tsafarni valamit a' kézből. *Syn.* widreti, wikrútiť. 2) Oči: detorquere, distorquere, depravare, pervertere, oculos: verdrehen, verzerren, auf ungeſtaltene Art verdrehen, z. B. Augen: ki-tekerni, el-tekergetni a' szemét. *Syn.* wikrútiť. Newitoč ſi Oči. 3) Piwo, Wino: e dolio promere, detrahere, extrahere, vinum, cerevisiam: auszapfen, herauszapfen, z. B. Bier, Wein: le-húzni, le-ereszteni, ki-tsapolni a' hordóból, p. o. a' sert, bort. *Syn.* ſtočiť. 4) *boh.* v. wioſewať.

Witok, u, m. effluvium, i, n. exitus, effluxus, us, m. der Ausfluß, das Ausfließen: kifolyás. *Usus.* Witok wíkalu (Semena, wíkalní, ſemenni) v. wíkalní Tok.

Witopa, i, f. v. Witopeńí. 2) v. Potopa.

witopení, á, é, *p. c.* mersus, aquis praefocatus, aqua necatus, a, um: ertränkt, erſoffen: vizbe merültt, vizbe haltt, ki-veszett. 2) liquando solutus, liquefactus, eliquatus: geſchmelzt, ausgeſchmelzt, herausgeſchmelzt: ki (el) olvasztott, meg-olvasztott, p. o. zsír. 3) liquando purgatus, abgeſchmelzt, olvasztással meg-tisztúltt, meg-tisztittatott. 4) liquefaciendo consumtus, verſchmelzt: fel-olvasztatott, olvasztással megemésztetett (el-fogyott, el-

fo-

fogyasztatott). 5) *boh.* v. wikúreni 3) Nro.

Witopeńí, á, n. mersio, praefocatio aquis: Ertränkung, Erſäufung: vizbe halás, veszés, el-veszés. 2) liquatio, eliquatio: das Schmelzen, Ausſchmelzung, Herausſchmelzung: olvasztás, ki (el, meg) olvasztás. 3) purgatio per liquefactionem, Abſchmelzung, olvasztással való tisztitás. 4) consumtio (exhaustio) per liquefactionem, Verſchmelzung, fel-olvasztás, olvasztással való fogyasztás, meg-emésztés. 5) *boh.* v. Wikúreńí 3 Nro.

witopiť, il, ím, V. P. *imp.* witop: mergere, aquis praefocare: ertränken, z. B. Saat, Getreide: vizbe el-veszteni, süllyeszteni. 2) liquefacere, liquare: ſchmelzen, ausſchmelzen, z. B. Fett: ki (el, meg) olvasztani, p. o. a' zsírt, ónt. 3) liquando purgare, abſchmelzen, durch Schmelzen reinigen: meg-olvasztani, olvasztással meg-tisztítani. 4) liquefaciendo consumere, exhaurire: verſchmelzen, durch Schmelzen verbrauchen, oder alle machen: fel-olvasztani, olvasztással meg-fogyasztani, meg-emészteni. 5) *boh.* wikútiť 3 Nro. *II. passive.* witopiť ſa: mergi, aquis praefocari: ertränken, erſaufen: el-merittetni, el-szüllyesztetni. 2) liquescere, liquefieri, liquando solvi. liquari, eliquari: ausgeſchmelzt werden, meg (el, ki) olvasztatni, megolvadni. 3) liquescendo effluere, ausſchmelzen (*neutr.*) durch Schmelzen herausfließen: olvadással ki-folyni. 4) liquando purgari. durch Schmelzen gereinigt (verſchmelzt) werden, olvasztással meg-tisztíttatni, meg-olvasztatni. 5) *boh.* v. wikútiť ſa.

Witopowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witopowať, powal, pugem, *freq.* ex witopiť. *II. passive*, witopowať ſa: *freq.* ex witopiť ſa.

† **Witr**, *gen.* **Wétru**, m. v. **Weter.**

witrácaní, á, é, *p. c.* v. witrakeni.

Witracáńí, á, n. v. **Witrakeńí.**

witrácať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. witratiť.

Witracowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witracowať, cowal, cugem, *freq.* ex witratiť.

† **witrakſlowani**, á, é, *p. c.* v. wiſiglowani.

† **Witrakſlowáńí**, n. v. **Wiſiglowáńí.**

† **witrakſlowať**, owal, ugi (u) *fut.* v. wiſiglowať.

† **Witrančírowáńí**, v. **Wirozkrogowáńí.**

† **witrančírowať**, owal, ugi (u) *fut.* v. wirozkrogowať.

witrápeni, á, é, *p. c.* v. wiſúženi.

Witrápeńí, á, n. v. **Wiſúžeńí.**

witrápiť, il, ím, V. P. *imp.* witrap: v. wiſužiť.

witraſani, á, é, *p. c.* v. witraſeni.

Witraſáńí, á, n. v. **Witraſeńi.**

witraſať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. witráſt'.

† **witťaſati**, al, ám, idem.

witraſeni, á, é, *p. c.* excussus, a, um: ausgeſchüttelt, herausgeſchüttelt: ki-rázatott, ki-rázattatott, ki-vertt, ki-verett, ki-verettetett. *Syn.* witraſani, witrúſeni.

Witraſeńí, á, n. excussio, nis, f. Ausſchüttelung, Herausſchüttelung: ki-verés, ki-ütés, ki-

rá-

rázás. *Syn.* Witrasáńí, Witrúseńí.

Witraſki, *gen.* ſek, f. *plur.* furca, ae, f. hölzerne Gabel zum Heu-Getreide, Miſt: széna hányó villa. *Syn.* Wídli. *boh.* Weytřaſki.

† Witřaſki, *gen.* Witřaſek, f. *pl.* idem.

Witraſowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witraſowat, ſowal, ſugem, *freq.* ex witráſt'.

wit áſt', witráſel, witraſem, V. P. *imp.* witraſ; excutere, ausſchütteln, z. B. Staub: kirázni, ki-verni, ki-ütni, *p. o.* a' port. *Syn.* witrúſit.

† witřáſti, witřáſl, witřeſu *fut.* idem.

witrațení, á, é, *p. c.* perditus, deperditus. a, um: verloren, ausgefallen: el-vesztett, ki-esett, ki-potyogtatott. *Syn.* potrațení.

Witrațeńí, á, n. perditio, deperditio, nis, f. das Verlieren, Ausfallen, Verlierung, Ausfallung: el-vesztés, ki-esés, ki-potyogtatás. *Syn.* Potrațeńí.

witrațit, il, im, V. P. *imp.* witrat: perdere, deperdere: verlieren, um etwas kommen; el-veszteni, ki-potyogtatni. *Syn.* potratit.

witrawení, á, é, *p. c.* v. witroweni.

Witráweńí, á, n. v. Witroweńí.

witráwit, il, im, V. P. *imp.* witraw; v. witrowit.

Witrawowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex *seq.* v. Witrowowáńí.

witrawowat, wowal, wugem, *freq.* ex witráwit, v. witrowowat.

witrćení, á, é, *p. c.* exporrectus, porrectus, extensus, a, um: her (hervor) gereckt, ausgeſtreckt: ki-nyujtatott, ki-terjeszteteit. *Syn.* wiſtrćeńí, utrćení. 2) v. wihaleńí.

Witrćení, á, n. exporrectio, porrectio, extensio, nis, f. Ausſtreckung, Her (Hervor)reckung: ki-terjesztés. *Syn.* Wiſtrćeńí, Utrćeńí. 2) v. Wihaleńí.

witrčit, il, im, V. P. *imp.* witrć: exporrigere, porrigere, extendere, ausſtrecken, her (hervor) recken: ki-nyújtani, ki-terjeszteni. *Syn.* wiſtrćit, utrćit. 2) v. wihalit.

Witrćowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witrćowat, čowal, čugem, *freq.* ex witrčit.

witrení, á, é, *p. c.* extersus, abstersus, detersus. a, um; ausgewiſcht, durch Wiſchen gereinigt: ki-(meg) törültetett. *Syn.* wiſúſtaní, *vulg.* witreti, *boh.* witřen. 2) v. wiſkrúſení 1. Nro. 3) deletus, expunctus, exscriptus: ausgeſtrichen, ausgelöſcht, z. B. der Name: ki-törültetett. *Syn.* zetrení, wipiſaní. 4) v. wikrúſení 2. et 3. Nris.

Witreńí, á, n. extersio, abstersio, detersio, nis, f. Ausmiſchung, Reinigung durch Wiſchen: ki-(meg) törülés, tisztogatás. *Syn.* Wiſúſtaní, *vulg.* Witreti, *boh.* Witřeńí. 2) v. Wikrúſeńí 1. Nro. 3) deletio, expunctio, exscriptio: Ausſtreichung, Auslöſchung: ki-törlés. *Syn.* Zetreńí, Wipiſáńí. 4) v. Wikrúſeńí 2 et 3. Nris.

witrepaní, á, é, *p. c.* fractus, confractus, a, um, *v. g. linum, canabis*: zerbrochen, gebrochen: meg-tiloltatott, *p. o.* len, kender. 2) verberatus, deverberatus, concussus: abgeprügelt, abgepufft: meg-verettetett. *Syn.* wibiti, wibú-

chaní. 3) v. witlučení. 4) v. wibuchnutí.

Witrepáňí, á, n. fractio, confractio *lini. canabum*: das Brechen, Zerbrechung des Flachſes, Hanfes: meg-tilolása *a' lennek, kendernek.* 2) verberatio, deverberatio, concussio: Abprügelung, Abpuffung: meg-(oszve) verés. *Syn.* Wibití 1 Nro. 3) v. Witlučeňí. 4) v. Wibuchnutí.

witrepať, pal, pem, V. P. *imp.* witrep, Ten, Ronope: frangere, confringere *linum, canabes*: brechen, zerbrechen, z. B. Flachs, Hanf: meg-tilolni *a' lent, kendert.* 2) verberare, deverberare, caedere, concidere, concutere: abprügeln, abpuffen: meg (öszve) verni. *Syn.* wibít 1. Nro. *Usus* Náležíte ho witrepali: probe est per ipsos concussus. ſie haben ihm tüchtig abgepufft, abgeprügelt: jól helyben hadták ötet. v. witlúcť. 4) v. wibuchnúť.

Witrepáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witrepáwať, al, ám, *freq.* ex witrepať.

Witrepowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witrepowať, powal, pugem, *freq.* ex witrepať.

witreſčení, á, é, *p. c.* exsertus, a, um: herausgeſtreckt, hervorgeſtreckt, herausgethan, hervorgethan: ki-meresztetett, fel-nyittatott. *Syn.* wipleſčení.

Witreſčeňí, á, n. Oči: exsertio oculorum. Herausſtreckung (Hervorſtreckung) der Augen, a' szemek ki-meresztése, fel-nyitása. *Syn.* Wipleſčeňí. 2) stupor, vehemens admiratio: das Erſtaunen, Erſtaunung, Verwunderung: rémülés, tsudálás, el-rémülés, el-bámulás.

witreſčiť, il, ím, V. P. *imp.* witreſči, *reg. acc.* Oči: exserere oculos, die Augen herausſtrecken, hervorſtrecken, herausthun, hervorthun: szemeit ki-meresztení (*egész bétsi kapuig*). *Syn.* wipleſčit. *Usus.* Oči sem witreſčil, tak sem ſa ſtrápil: oculos exserui, adeo cohorrui: ſo erſtauete ich darüber, daß ich die Augen hervorſtreckte: szemeimet ki-meresztettem (fel-nyitottam), annyira meg-ijedtem. 2) stupere, valde mirari, adtonitum reddi: groſſe Augen machen, erſtauen, ſich ſehr wunder: el-rémülni, el-bámulni, nagyon tsudálkozni.

Witreſčowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *Syn.* Wipleſčowáňí.

witreſčowať, čowal, čugem, *freq.* ex witreſčiť. *Syn.* wipleſčowať.

witréſkaní, á, é, *p. c.* pulsando excussus, a, um: ausgepocht, ausgeklopft, durch Pochen herausgebracht: verettetett, ki-veregetett, ki-ütögetett, ki-rázatott. *p. o.* moly a' ruhából. *Syn.* wibití. 2) probe concussus, derb abgepufft, abgeprügelt, abgeklopft: jól meg-páholtatott, meg-verettetett, fel-vágattatott. *Syn.* wibití, witrepaní. 3) pulsando separatus, abgepocht, durch Pochen abgeſondert: ütögetéssel el-választatott, el-ütött, el-vertt, el-tsapott. *Syn.* wirazení. 4) conviciis, vel minis extortus: abgepocht, ſzidalommal, *vagy* fenyegetéssel ki-tekertt, erőszakossan el-vett, ki-dörgött. *Syn.* wihrmení.

Witréſkáňí, á, n. excussio per pulsationem, Auspochung, durch Pochen Herausbringung, Aus-

klo-

klopfung: ütögetéssel ki-verés, ki-veregetés, ki-ütökedés, ki-rázás. *Syn* Wibiťí. 2) seria pulsatio, concussio: tüchtige Abpuffung, Abklopfung, Abprügelung: jó fel-vágás, megtsapás, meg-tsapattatás, megverés. *Syn.* Wibiťí, Witrepáňí. 3) pulsando facta separatio, Abpochung, ütögetéssel el-választás, el-ütés, elverés, el-tsapás. *Syn.* Wirazeňí. 4) extorsio per convicia, vel minas: Abpochung, Erpreſſung durch Pochen: szidalommal, vagy fenyegetéssel való ki-tekerés, erőszakos el-vévés, ki-dörgés. Wihrmeňí.

witréſkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: desinere fragorem edere (crepare, crepitare), aufhören zu krachen, meg-szünni pattantani, pattogatni, pattogni, tsattogni). 2) desinere valde pulsare (pultare), aufhören zu pochen (ſtark zu klopfen), meg-szünni keményen zörgetni, zörögni, dörögni, tsattogni, verdegelni, ütögetni, kotzogatni, kotzogni, kótogatni. 3) pulsando exeutere *tineas e vestibus*, auspochen, durch Pochen herausbringen, ausklopfen: ki-veregetni, ki-ütögetni. *Syn.* witrepať, wibiť. 4) probe percutere, concutere, pulsare, verberare, deverberare: abprügeln, abſchlagen, abpuffen, abklopfen: jól meg-sújtani, meg-tsapni, fel (meg) vágni, meg-verni, meg-páholni. *Syn.* wibiť, widrať, witrepať. 5) pulsando separare, abpochen, durch Pochen abſondern: ütögetéssel el-választani, el-ütni, el-tsapni. *Syn.* obraziť, wirraziť. 6) minis, vel conviciis extorquere, abpochen, durch Pochen (Schimpfen, Drohen) erpreſſen: fenyegetéssel, vagy szidalommal valamit el-venni, kipréselni, ki-dörögni. *Syn.* wihrmeť, wihurtowať.

Witréſkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witréſkáwať, al, ám, *freq.* ex witréſkať.

witréſknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, *de uno actu* v. witréſkať.

witréſknutí, á, é, *p. c.* v. witréſkaní.

Witréſknutí, á, n. v. Witréſkáňí.

Witréſkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witréſkowať, kowal, kugem, *freq.* ex witréſknúť.

witreſtaní, á, é, *p. c.* v. potreſtaní.

Witreſtáňí, á, n. v. Potreſtáňí.

witreſtať, tal, čem, et tám, V. P. *imp.* witreſči, et witreſtag: v. potreſtať. 2) desinere punire (vindicare, animadvertere in) aliquem: aufhören zu ſtrafen, zu züchtigen: meg-szünni valakit meg-büntetni. *Syn.* wikarhať.

* witreſčeni, á, é, *p. c.* v. witreſčení.

* Witreſčeňí, á, n. v. Witreſčeňí.

* witreſčiť, il, im, V. P. *imp.* witreſči: v. witreſčiť.

witrť, witrel, witrem, V. P. *imp.* witri: extergere, abstergere, detergere: auswiſchen, durch Wiſchen reinigen: meg (ki) törleni, tisztogatni. *Syn.* wiſúſtať. *boh.* witříti. 2) exterere, terendo eximere (excipere): austreiben, herausreiben, z. B. Körner: ki-törsölni, törsöléssel ki-venni. *Syn.* wikrúſiť, wi-

wimelik. *boh.* wimnúti, wiménati. ;3) delere. tollere, exscribere: ausſtreichen, auslöſchen, z. B. Buchſtaben: el (ki) törleni. *Syn.* zetret, wipíſat. 4) v. wikrúſit 2 et 3 Nris.

* **witretí**, á, é, *p. c.* v. witrení.

* **Witretí**, á, n. v. Witreńí.

witrézweni, á, é, *p. c.* v. wiſtrézweni.

Witrézweńí, á, n. v. Wiſtrézweńí.

witrézweť, wel, wím V.P. *imp.* witrézwi: v. wiſtrézweť.

Witrezwowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witrezwowať, wowal, wugem *freq.* ex witrézweť. *Syn.* wiwiſtrezwowať.

witrģani, á, é, *p. c.* v. trģaní.

Witrģáńí, á, n. v. Trģáńí.

witrģať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. trģať. 2) desinere cornu petere, aufhören zu ſtoßen, wie ein Rind mit dem Horne: meg-szünni öklelni mint a' szilaj ökör. 3) desinere arietare, aufhören zu ſtutzen (zu ſtoßen) wie ein Hammel, meg-szünni tuskolni.

Witrģáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witrģáwať, al, ám, *freq.* ex witrģať.

Witrhač, a, m. evulsor, eruptor, ereptor, is, m. Ausreißer, Herausreißer: ki-szaggató. 2) evulsor, vulsor, extractor, deplumator: Abpflücker, Abrupfer, Abzupfer, Ausrupfer, Auszupfer: ki-tépő, ki-szaggató. *Syn.* Wiſkubač. 3) carptor, deceptor: Abpflücker, le-szakasztó, szedő. 4) ereptor, raptor, abreptor, extortor: Entreißer, Hinreißer, Herausreißer, Wegreißer, Wegführer: ki (el) ragadó, kitekerő, ki-kapó. 5) eductor, extractor, exceptor: Auszieher, Herauszieher: ki-hozó, ki-vonó, ki-rántó. 6) ruptor, disruptor: Durchreißer, Zerreißer: el-szaggató, elrontó, el-szakasztó. 7) ereptor, servator, liberator: Retter, Herausreißer: meg-tartó, meg-mentő, meg-oltalmazó, meg-szabaditó. *Syn.* Wiſloboſitel. 8) eruptor, invasor: Hervorbrecher, ki-rohanó, ki-ütő, ki-omló. *Syn.* Wibehač.

witrhačćin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Witrhačka, i, f. ereptrix, erutrix, evellens *femina*, quae evellit: Ausreißerinn, Herausreißerinn: ki-szaggatóné. 2) extractrix, vellens *femina*, deplumatrix: Abpflückerinn, Abrupferinn, Abzupferinn, Ausrupferinn, Auszupferinn: kitépő, ki-szaggató aszszony. *Syn.* Wiſkubačka. 3) carptrix, decerptrix: Abpflückerinn, le-szakasztóné, szedőné. 4) ereptrix, raptrix, abreptrix, extortrix: Entreißerinn, Herausreißerinn, Hinreißerinn, Entzieherinn, Wegreißerinn, Wegführerinn: ki (el) ragadó (tekerő, kapó) aszszony. 5) eductrix, extractrix, exceptrix: Auszieherinn, Herauszieherinn: ki-húzóné, vévőné, rántóné, vonóné. 6) ruptrix, disruptrix: Durchreißerinn, Zerreißerinn: elszaggató, szakasztó, rontó. 7) ereptrix, servatrix, liberatrix: Retterinn, meg-tartóné, szabaditóné, meg-mentőné, meg-oltalmazóné. *Syn.* Wiſlobošitelka. 8) eruptrix, erumpens (proruens, invadens) *femina*: Hervorbrecherinn,

rinn, ki-rohanóné, ki-ütönné, ki-omlóné. 9) v. Witrhání.

witrhačow, a, e, *adj. poss.* ex Witrhač.

witrhaní, á, é, *p. c.* evulsus, erutus, ereptus, a, um: ausgerissen, herausgerissen, z. B. ein Baum: ki-szaggatott, ki-töretett, p. o. fa. *Syn.* witrhnutí, *boh.* witržen. 2) evulsus, vulsus: abgepflückt, ki-szaggatott, ki-tépett. *Syn.* wiſkubaní. 3) carptus, decerptus, abgepflückt, le-szakasztatott. 4) ereptus, abreptus, extortus: entrissen, weggerissen, weggenommen: erővel el-ragadtatott, ki-tekertetett. *Syn.* wikrutení, wiwidretí. 5) eductus, extractus, exceptus, exemtus: ausgezogen, herausgezogen, z. B. Zähne: ki-vétetett, kivonatott, ki-húzatott, ki-rántatott. *Syn.* wikáhnutí. 6) raptus, disruptus: zerrissen, durchgerissen, ausgerissen, z. B. der Damm: el-szaggatott, el-rontatott, el-hordatott, el-szakadtt, el-szedett, p. o. gát. 7) servatus, liberatus, ereptus: befreit, gerettet: meg-tartatott, szabadúltt, meg-mentetett, meg-oltalmaztatott. *Syn.* wiſlobošení.

Witrhání, á, n. evulsio, nis, f. das Ausreißen, Ausreißung, Herausreißung: ki-szaggatás. *Syn.* Witrhnutí, Witrhačka, *boh.* Witržení. 2) vulsura, evulsio: Abpflückung der Federn, ki-tépés, ki-szaggatás. 3) carptura, carptio, decerptio *florum* etc. Abpflückung, das Abpflücken, z. B. der Blumen: le-szaggatás, le-szakasztás, le-szedés. 4) ereptio, extorsio, abreptio: Entreißung, Herausreißung: ki-ragadás, ki-tekerés. *Syn.* Widretí. 5) eductio, extractio, exceptio: das Ausziehen, Ausziehung, Herausziehung: ki-vonás, ki-fogás, ki-rántás, ki-huzás. *Syn.* Wikáhnutí. 6) ruptio, disruptio: Durchreißung, Zerreißung: el-szaggatás, el-rontás, el-hordás. 7) servatio, ereptio, liberatio: Befreiung, Rettung, Entreißung: meg-mentés, meg-szabadítás, meg-oltalmazás, fen-tartás. *Syn.* Wiſlobošení. 8) eruptio, das Hervorbrechen, Ausreißen: ki-rohanás, ki-omlás.

witrhat, al, ám, V. P. *imp.* ag: evellere, eruere, eripere: ausreißen, herausreißen, z. B. einen Baum, die Zunge: ki-szaggatni, p. o. a' fát. *Syn.* witrhnúť. 2) evellere, extrahere, vellere, *v. g. pennas*, deplumare: abpflücken, abrupfen, abzupfen, z. B. die Federn: ki-tépni, ki-szaggatni, p. o. a' tollat. *Syn.* wiſkubať. *Usus.* Slépki witrhať: plummis nudare gallinas, die Hühner abpflücken, tyúkoknak a' tollát ki-tépdelni. 3) carpere, decerpere *flores*; abpflücken, z. B. Blumen: le-szakasztani, virágot szedni. 4) eripere, extorquere, abripere, *v. g. ensem*: herausreißen, entreißen, wegnehmen, benehmen, entziehen, ſchnell ergreifen, wegreißen, wegrauben, wegführen, wenn es mit Gewalt, oder ſchnell geſchieht: ki-(el)ragadni, ki-kapni, ki-tekerni, *p. o.* valakinek keziből a' kardot. *Syn.* wikrútit, widrať, wichitiť. 5) educere, extrahere, excipere: ausziehen, herausziehen, z. B. den Degen, Zähne ꝛc. kivonni, ki-húzni, ki-rántani, *p. o.* a' kardot, fogat.

Syn.

Syn. wikáhnúť. 6) rumpere, durchreißen, z. B. den Damm: el-szaggatni, el-rontani, el-hordani. 7) eripere *de manibus* (*flamma*, *periculo* etc), servare, liberare: herausreißen, befreien, retten: meg-menteni, *p. o.* valamely veszedelemtöl, meg-szabadítani, meg-oltalmazni, megtartani. *Syn.* wislobošiť. 8) erumpere, invadere, prorumpere: hervorbrechen, ausreißen: ki-rohanni, ki-omlani, kiütni *Syn.* wibehnúť, ušeriť. *II. rec.* witrhať ſa: rumpi, ausreißen, ausgeriſſen werden, z. B. die Nath: el-szakadni, szaggatni. *Syn.* witrhnúť ſa. se eripere (salvare), ſich retten, magát meg-szabadítani (meg-menteni.) 3) v. witrhnúť ſa.

Witrháwač, á, m. v. Witrhač.

witrháwačťin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Witrháwačka, i, f. v. Witrhačka.

witrháwačow, a, e, *adj. poss.* ex Witrháwač.

Witrháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witrháwať, al, ám, *freq.* ex witrhať. *II. rec.* witrháwať ſa: *freq.* ex witrhať ſa.

witrhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: v. witrhať per 8 Nros. *Usus. ad 4tum* Čéru z Lúna Matki ſwég witrhnul. Pred Dčima Matki Čeru moćne odwešel: filiam e sinu (e gremio, de complexu) matris abstraxit: die Tochter hat er von der Schooß, und von den Armen ihrer Mutter hinweg geriſſen: a' leányt az Annya öliböl ragadta-el. Mog Meć násilńe mi z Ruk witrhnúť chcel: ensem mihi eripere (extorquere) volebat, er wollte mir meinen Degen mit Gewalt wegreißen, ki akarta tekerni kezemböl a' kardot. *II. rec.* witrhnúť ſa: se eripere, se proripere; ſich herausreißen, ſich hinaus machen, davon laufen: ki-illantani, el-menni. el-szaladni. *Syn.* ſchitiť (wichitiť, zachitiť, zachopit) ſa. 2) v. witrhať ſa 1 et 2 Nris. *Usus. ad 1mum Nrum.* Witrhla ſa Nit: ruptum est filum, die Nath riß aus, el-szakadt a' lzérna.

witrhnutí, á, é, *p. c.* v. witrhaní per 7 Nros.

Witrhnutí, á, n. v. Witrháňi per 8 Nros.

† witrhnúti, hl, hnu *fut.* v. witrhnúť. *II. rec.* witrhnút ſe: v. witrhnúť ſa.

Witrhowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witrhowať, howal, hugem, V. I. *imp.* hug: *freq.* ex witrhnúť. *II. rec.* witrhowať ſá: *freq.* ex witrhnúť ſa. *Usus.* Trpezliwoſť' ſa mi witrhuge: patientia me deserit, vix tolero, vix contineor: die Geduld reißt mir aus, verläßt mich; alig szenvedhetem, türhetem.

Witridupſki, kého, m. foriolus homo inanis: Scheißkerl, Arſchwiſcher, Bodentreter: semmire kellö (seg-törlö) ember

Witrimiſka, i, m. v. Pochlebníť, Podlizač. 2) v. Witlukač.

Witriol, u, m. v. Witriolím.

* witríſkaní, á, é, *p. c.* v. witréſkaní.

* Witríſkáňí, á, v. Witréſkáňí.

* witríſkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. witréſkať.

† witříti, witřel, witru (řu) *fut.*

fut. imp. witŕi, *part. pass.* witŕen: v. witreť.

witrmaní, á, é, *p. c.* suscepto in cassum itinere lassatus, a, um: durch eine unnützige Reiße ermüdet, haszontalan utazásban el-fáradtt.

Witrmáňí, á, n. defatigatio per iter frustra susceptum, Ermüdung durch eine fehlschlagende Reiße, haszontalan utazásban el-fáradás.

witrmať ſa, mal ſa, mem ſa, V. P. *imp.* witrm, et witrmag ſa: frustraneo itinere lassari (defatigari), durch eine unnützige Reiße ſich ermüden, haszontalan utazásban el-fáradni.

witrňení, á, é, *p. c.* spinis purgatus, a, um: von Dornen gereinigt, tövisekből kitisztittatott, meg-tisztúltt. 2) spinis septus, mit Dornen verzäunt (vermacht, beſetzt, umgegeben): tövissel bé-kerített, kerittetett. *Syn.* otrňení.

Witrňeňí, á, n. exstirpatio spinarum, Reinigung von den Dornen, tövisek ki-irtása, ki-vágása. 2) spineum septum (sepimen), seps: Verzäunung (Vermachung, Beſetzung, Umgebung) mit Dornen: tövises bé-kerités. *Syn.* Otrňeňí.

witrňiť, il, ím, V. P. *imp.* witrň: exstirpare spinis purgare: reinigen von Dornen, ki-irtani a' tövist, ki-vágni. 2) spinis sepire (saepire), Verzäunen (Vermachen, beſetzen, umgeben) mit Dornen, tövissel bé-keriteni. *Syn.* otrňiť.

Witrňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witrňowať, ňowal, ňugem, *freq.* ex witrňiť.

Witrolím (Witrolín), u, m. chalcanthum (chalcantrum) *Plin. H. N. in usu communi* vitriolum, i, n. atramentum sutorium; chalcitis, idis, f. *Cels.* chalcites *Plin. H. N.* lapis, ex quo aes coquitur: das Vitriol, Kupferwaſſer, die Schuſterſchwärze: gálitzkö, varga festik. *Syn.* Witriol, moſaſná Woda. *Aliud est* Griſpan, ſwetlí Ládek, neb Rameň. Bilí, ſwetlí Witriolím: album caeruleum vitriolum: weißes, blaues Vitriol, fejér, kék gálitz-kö.

witrolímowí (witrolínowí), á, é, *adj.* chalcanthinus, vitriolicus, a, um: vitrioliſch, vitriolimos, gálitz-köví, gálitz-köből-való. Witriolímowí Rameň, v. Witrolím. Witrolímowi Oleg: oleum vitrioli, Vitriolöl, gálitz-olaj Witrolímowí Wiwar: elixirium vitrioli, Vitriolelixier, gálitz-főzelék. Witrolímowá Kiſelina: acidum vitrioli, Vitriolſäure, gálitzsávó. Witriolímowá Wodka: spiritus vitrioli, Vitriolgeiſt, Weiß-Kupferwaſſer: fejér gálitz köviz, gálitz-viz, gálitzkőből égetett viz, gálitzkö spiritus.

witroweni, á, é, *p. c.* absumtus, consumtus, confectus, insumtus: aufzehrt, verzehrt: el-költt, ki-költetett, elfogyasztatott, 2) concoctus, digestus: verdaut, verkocht: meg-emésztetett. *Syn.* ſtroweni, zažití. 3) expensis (impensis) destitutus, ausgezehrt, költségéből ki-fogyott.

Witroweňí, á, n. absumtio, consumtio, confectio, insumtio, nis, f. Aufzehrung, Verzehrung: el-költés, el-fogyászlás. 2) concoctio: digestio: Verkochung, Verdauung:

ung: meg-emésztés. *Syn.* Strowení, Zažití. 3) expensarum (impensarum) destitutio, Auszehrung, költségéből ki-fogyás.

witrowiť, il, ím, V. P. *imp.* witrow: absumere, consumere, conficere, insumere, expendere, abligurire: aufzehren, verzehren: ki-(el) költeni. *Syn.* strowit, wídat, *boh.* witráwiti. 2) concoquere, digerere: verdauen, verkochen: meg-emészteni. *Syn.* strowiť, zažit, *boh.* witráwiti. *II. rec.* witrowiť sa: impensis (expensis) destitui, sich auszehren (verzehren), költségéből ki-fogyni. Wšecek sem sa witrowil: ich habe mich gänzlich ausgezehrt, egészszen minden költségemből ki-fogytam.

Witrowowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witrowowať, wowal, wugem, *freq.* ex witrowiť.

witrpení, á, é, *p. c.* toleratus, latus, a, um: erduldet, ertragen, gelitten, ausgestanden: el-türt, el-szenvedett. *Syn.* wistálí, zňeseňi.

Witrpeňí, á, n. perpessio, toleratio, nis, f. das Ertragen, Erdulden, Ausstehen, Leiden, Dulden, Erduldung, Duldung, Ausstehung, Ertragung: el-türés, el-szenvedés. *Syn.* Wistáňí, Zňeseňí.

witrpeť, pel, pém, V. P. *imp.* witrp: ferre, perferre, pati, perpeti, sustinere, tolerare: erdulden, leiden, ertragen, ausstehen, dulden; el-türni, el-szenvedni. *Syn.* wistáť, zňesť'.

† **witrp'eti**, p'el, pím *fut.* idem.

witrſť'owaní, á, é, *p. c.* arundine caesus (percussus, concissus), a, um: mit Rohre geſchlagen, abgeprügelt: náddal meg-(öszve) verettetett.

Witrſť'owáňí, á, n. ope arundinis caesio (percussio), Abprügelung mit dem Rohre, náddal-való meg-(öszve) verés.

witrſť'owať, ťowal, ťugem, V. P. *imp.* ťug: arundine caedere (concidere, percutere), mit dem Rohre abprügeln, náddal meg (öszve verni valakit.

witrúbení, á, é, *p. c.* buccina nuntiatus (significatus), a, um: mit der Posaune ausgeblaſen, ausgeposaunt: ki-trombitáltatott, ki-kürtöltetett, trombita szóval ki-hirdettetett. *Syn.* witrubowaní.

Witrúbeňí, á, n. buccina nuntiatio (significatio): Ausblaſung mit der Posaune, Ausposaunung: ki-trombitálás, ki-kürtölés, trombita szóval jelentés, hirdetés. 2) vulgatio, divulgatio: Ausposaunung, Bekanntmachung: ki-hiresétés, ki-hirdetés, közönségessétévés. *Syn.* Witrubowáňí.

witrúbiť, il, ím, V. P. *imp.* witrub: buccina nuntiare (significare), mit der Posaune ausblaſen, durch Blaſen verkündigen, ausposaunen: ki-trombitálni, ki-kürtölni, trombita szóval hirdetni jelenteni. 2) vulgare, divulgare aliquid sermonibus: ausposaunen, öffentlich bekannt machen; ki-hirdetni, ki-hiresíteni, közönségessé tenni, valamit mindenütt ki-beszélleni *Pariz-Páp.*

Witrubowač, a, m. buccinator, is, m. Ausposauner, trombitás, kürtös, hír-terjesztő.

witrubowaní, á, é, *p. c.* v. witrúbení.

Witrubowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witrubowať, bowal, bugem, V. I. *imp.* bug: *freq.* ex witrúbiť.

Witrucowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witrucowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug: pertinacia (contumacia) obtinere ab aliquo: abtrotzen: meg-átalkodással (engedetlenséggel) valakitól valamit meg-nyerni. 2) satiari pertinaciter se gerendo, austrotzen, zur Genüge trotzen: meg-átalkodott maga viselésével kedvét tölteni. 3) finem facere contumaciae (pertinaciae), austrotzen, aufhören zu trotzen: el-végezni (végét szakasztani) a' meg-átalkodásnak. 4) desinere inobedientem esse (obsistere, reniti, refragari); aufhören widerspenstig zu seyn (sich zu widersetzen): meg-szünni engedetlenkedni (akaratoskodni, fejeskedni, nyakaskodni, ellenkedni.) 5) desinere contemnere (despicere, spernere), aufhören nicht zu achten, austrotzen: meg-szünni meg-vetni (megútálni). 6) probe (satis) divexare, zur Genüge plagen, vexieren, mißhandeln Jemanden: valakit jól meg-trutzolni (gyötreni).

witrúseńí, á, é, *p. c.* sparsus, dispersus, effusus, profusus, a, um: ausgestreut, ausgeschüttet: el-hintetett, el-szóratott. *Syn.* wisipaní. 2) amissus (perditus) per dispersionem (effusionem), ausgestreut, ausschüttet, ausgefallen durch das Ausschütten: el-veszett, kirázódott, ki-esett. 3) v. wistrasení.

Witrúseńí, á, n. sparsio, dispersio, effusio, profusio, nis f. Ausstreuung, Ausschüttung: el-hintés, el-szórás. *Syn.* Wisipáńí. 2) amissio (perditio) per effusionem, Ausstreuen, Ausfallen, das Verlieren, durch Verstreuung: el-vesztés, kirázódás, ki-esés. *Syn.* Wipadnuťí. 3) v. Witraseńí.

witrúsiť, il, ím, V. P. *imp.* witruſ: spargere, dispargere, effundere, profundere: ausstreuen, ausschütten, herausschütten, z. B. Saamen, Geld, Gerücht, Irrthümer, Wohlthaten: el-hinteni, el-szórni. *Syn.* wisipať. 2) amittere (perdere) per effusionem, *v. g. ex sacco, canisterio*: ausstreuen, verstreuen, verlieren durch Ausschüttung, z. B. aus der Tasche, aus dem Sacke, Bündl: el-veszteni valamit, *p. o.* a' zsákból, tarisznyából. 3) v. witrást. 4) egerere stercus, excreare, *de animalibus*: ausmisten, ki-ganéjozni, ki-szarni. *Syn.* wisrať. *II. passive*: witrúsit sa: spargi, dispergi, effundi, profundi, excidere: ausgeschüttet (verstreut) werden, ausfallen: el-hintödni, ki-esni. *Syn.* wisipať sa, wipadnút. *Usus.* Muselo sa mi to ńekde z Wačku witrúsiť.

Witrusowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witrusowať, sowal, sugem, *freq.* ex witrúsiť.

witrúzńeni, á, é, *p. c.* mortificatus, repressus, a, um: abgetödtet, abgecasteit: meg-öldököltetett. *Syn.* wimrtwení.

Witrúzńeńí, a, n. mortificatio, repressio; Abtödtung, Abcasteiung: meg-öldökölés. *Syn.* Wimrtweńí.

witrúzńiť, il, ím, V. P. *imp.* zńi: mortificare *Tertull.* com-

compescere, reprimere: abtödten, abcaſteien: meg-öldoköini. *Syn.* wimrtwit.

Witrwáńí, á, n. duratio, Aushaltung, Ausdauerung, ki-tartás, tartóság, sokáig való el-állás. 2) permansio, perduratio: Verharrung, das Ausdauern: ki-állás, meg-maradás.

witrwať, al, ám, V. P. *imp. ag*: durare, tenere: dauern, halten, ausdauern, aushalten: sokáig el-állani, ki-tartani, Eſće ten Rožuch dwe Zimi witrwá. 2) durare, perdurarare, permanere, perseverare: ausdauern, verbleiben, verharren, bis zu Ende bleiben, aushalten, ſtandhaft bleiben: ki-állani, állandóúl (sokaig) maradni, meg-maradni, lehetni valahol. *Syn.* obſtáwať. *Usus.* Gá tu dwa Tidńe wi trwať nemožem.

Witrwáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witrwáwať, al, ám, *freq.* ex witrwať.

Witržek, žku, m. v. Witržnoſť.

witrženi, á, é, *p. c.* v. utržení per 2. Nros. 2) ereptus, abreptus: entriſſen: ki-(el) ragadtatott. *Syn.* witrhaní, witrhnutí. 3) z Miſli, z Rozumu witrženi: *a*) i. e. bez ſeba: alienatus *Liv.* resolutus, in ecstasim raptus, externatus, obstupidus, adtonitus, exanimatus, animo lictus, alienatus sensibus, et ab sensu *Liv.* qui alienatum habet a sensu animum: entzückt, außer ſich, ohne Gefühl, unempfindlich, von Sinnen gekommen: magán kivül lévö, el-bámuló, el-gondolkozó, el-ájultt, el-ámúltt, el-bámultt, el-bávúltt. *b*) i. e. zbláźńení: alienatus (turbatus) mente *Gell.* wahnſinnig, meg-tébolyodott elméjü, a' kinek el-mentt az esze. z Rozumú witrženim bit: *a*) alienari, *Liv.* obstupefieri, exanimari, in animi deliquium incidere, animo linqui, adtonitum reddi, in ecstasim rapi: außer ſich gebracht werden, gefühllos (entzückt) werden, von Sinnen kommen: el-bámúlni, el-bávúlni, el-gondolkozni. *b*) i. e. zbláźńiť ſa, alienari mente *Gell.* amentem fieri: wahnſinnig werden, meg-tébolyodni elméjében.

Witržení, á, n. v. Utržení per 2. Nros. 2) ereptio, abreptio, nis, f. raptus, us, m. Entreißung, gewaltſame Entführung: ki (el) ragadás, el-ragadtatás. *Syn.* Witrhańí, Witrhnutí. 3) z Miſli Witržení: *a*) alienatio (excessus) mentis, lipopsychia, ecstasis, is, f. *Tertull.* Entzükung, wenn man ſeines Verſtandes nicht mächtig iſt, das Außerſich ſeyn: magán kivül-való létel, el-ájúlás, el-bámúlás, el-bávúlás, el-gondolkozás *Par. Páp. b*) i. e. zbláźńená (pomúténá) Miſel: mens alienata *Liv.* delirium: der Wahnſinn: bódúltt elme, elméjében-való meg-tébolyodás.

witržiť, il, ím V. P. *imp.* witrž: v. utržiť per 2. Nros.

Witržka, i, f. v. Witržnoſť.

witržńe *adv.* petulanter proterve, pervicaciter: freventlich, frech, trotzig, trotziglich: tsintalanúl, szemtelenül nyakassan. *Syn.* twrdoſigńe.

witržní, á, é, *adj.* petulans, tis, protervus, a, um; pertinax, cis: freventlich, frech, trotzig: tsintalan, szemtelen, nyakas, kemény nyakú, akaratos-

ratoskodó. *Syn.* twrdoſigní.

Wítržník, a, m. homo petulans (protervus, pervicax), Frevler, tsintalan (szemtelen, meg-átalkodott, nyakas) ember.

Wítržnoſt', i, f. petulantia, pervicacia, ae, f. protervitas, atis, f. Frevel, tsintalanság, szemtelenség, kemény nyakuság, meg-átalkodás. *Syn.* Wítržek, Wítržka, *boh.* Weytržek Weytržka, Weytržnoſt. 2) vis privata, violentia, *v. g. verberatio, pulsatio*, Frevel, Handanlegung: erőszak. *Syn.* Moc, Násilnoſt', Zbiti.

witúlaní, á, é, *p. c.* vagando obtentus, a, um: durch Streichen erlangt (bekommen), kikóborlott, tsavargással megnyert (el-ért).

Witúláňí, á, n. consecutio per oberrationem, Erlangung durch das Herumſchweifen, ki-kóborlás, tsavargással-való megnyerés (el-érés). 2) finis vagandi, Ende des Herumſchweifens, tsavargásnak (kóborlásnak) vége.

witúlať, al, ám, V. P. *imp.* ag: oberrando consequi, durch Streichen erlangen, kikóborlani, tsavargással megnyerni (el-érni). *II. rec.* witúlať ſa: desinere vagari (circum vagari, divagari), aufhören zu ſtreichen (zu ſtreifen, herum zu ſchweifen), meg-szünni kóborlani. (széllyel járni, tsavarogni). 2) satis (ad satietatem) palari, oberrare, divagari: genug (zur Genüge) herumſtreifen ꝛc. eleget tsavarogni, kedvére ki-járni magát.

Witupa, i, f. v. **Witupeňí**.

witupeni, á, é, *p. c.* hebetatus, hebes redditus, a, um: ſtumpf gemacht: meg-tompítatott, meg-életlenítetett, meg-tompúltt. *Syn.* ſtupení, *boh.* wikazení.

Witupeňí, á, n. hebetatio, nis, f. Stumpfmachung, meg-tompítás, meg-életlenítés, meg-tompulás. *Syn.* Stupeňí, *boh.* Wikazeňí.

witupet, pel, pím, V. P. *imp.* witup: hebetari. ſtumpf werden, meg-tompúlni. *Syn.* witupnúť, witupiť ſa.

witupiť, il, ím, V. P. *imp.* witup: hebetare, hebetem reddere: ſtumpfmachen, z. B. das Meſſer, die Axt, die Säge, meg-tompítani, meg-életleníteni, a' kést, fejszét, fürészt. *boh.* wikaziti. *II. rec.* witupit ſa, v. witupeť.

witupňe *adv.* v. hanliwe, potupňe.

witupní, á, é, *adj.* v. hanliwí, potupní.

Witupňík, á, m. v. Hanliwec, Potupňík.

Witupnoſt', i, f. v. Hanliwoſt', Potupnoſt'.

witupnúť, pnul (pel), pňem, V. P. *imp.* pňi: v, witupeť.

witupnutí, á, é, *p. c.* v. witupení.

Witupnutí, á, n. v. Witupeňí.

Witupowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex *seq.*

witupowať, powal, pugem, *freq.* ex witupiť. *II. rec.* witupowať ſa: *freq.* ex witupiť ſa.

Wituſ, *gen.* Wíta, et Wituſa, m. v. Wít.

wituſení, á, é, *p. c.* ex tuſení.

Wituſeňí, á, n. v. Tuſeňí.

wituſiť, il, ím, V. P. *imp.* wituſ: v. tuſiť. 2) desinere praesagire, aufhören zu ahnden, meg-szünni jövendölni. 3) desinere existimare, aufhören zu glauben (dafür zu halten): meg-szü-

szünni vélekedni (hinni, itélni).

witusow, á, é, *adj. poss.* ex Witus, v: witow.

Witusowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witusowat, sowal, sugem, *freq.* ex wituſit.

wituženi, á, é, *p. c.* v. tuženi.

Wituženi, á, n. v. Tuženi.

witúženi, á, é, *p. c.* v. wižádaní.

Witúženi, á, n. v. Wizádáňí.

witužit, il, im, V. P. *imp.* wituž: v. tužit.

witúžit, il, im, V. P. *imp.* witúž; ňečo: v. wižádat. 2) po ňečem: cessare desiderio rei teneri, adpetere (anhelare) rem; aufhören ſich zu ſehnen nach etwas, etwas zu verlangen: meg-szünni valamit igen óhajtani. 3) na ňečo, na ňekoho: desinere queri, conqueri, querulari de re, de aliquo; aufhören zu klagen über Jemand, oder etwas: megszünni valamit neheztelni, valamin, *vagy* valaki ellen panaszolkodni.

Witwárač, a, m. effictor, fictor, expressor, repraesentator, imitator, actor, is, m. comicus, i, m. Abbilder, Abſchilderer, Vorſteller, Acteur: ki-ábrázoló, ki-formáló, komédiát játszó. *Syn.* Wiobrazowač, Komediant. 2) exclusor, Ausſperer, ki-rekesztő ki-záró. *Syn.* Witworič.

witwáraččin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Witwáračka, i, f. fictrix, effictrix, repraesentatrix, imitatrix, actrix, cis, f. comica, ae, f. Abbilderinn, Abſchilderinn, Komediantinn: ki-ábrázolóné, ki-formálóné, komédiát játszóné. *Syn.* Romediantka. 2) quae excludit, excludens *fem.* Ausſpererinn: ki-rekesztőné, ki-záróné. *Syn.* Witworicka.

witwáračow, a, e, *adj. poss.* ex Witwárac.

witwáraní, á, é, *p. c.* v. witwárení. 2) v. wiwádzaní. 3) v. witworení.

Witwáráňí, á, n. v, Witwareňí. 2) v. Wiwádzáňí. 3) v. Witworeňí.

witwárat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. witwárit. 2) v. wiwášzat. 3) v. witworit.

witwárení, á, é, *p. c.* fictus, effictus, formatus, expressus, depictus, descriptus, a, um: abgebildet, abgeſchildert: le-(ki) ábrázoltatott, ki-formáltatott. *Syn.* wiobrazení, wícwáraní. 2) repraesentatus, expressus: vorgeſtellt, elő-állatott, kimajmozott. *Syn.* predložení, predſtawení. 3) indicatus, significatus, expressus: angezeigt, vorgeſtellt: jelentetett, mutatott, tett, magyarázatott. *Syn.* znamenaní.

Witwáreňí, á, n, formatio, fictio, effictio, expressio, descriptio, depictio, nis, f. pictura, ae, f Abbildung, Abſchilderung: das Abbildern, Abſchildern: le-(ki) ábrázolás, ki-formálás. *Syn.* Wiobrazeňí, Witwáráňí. 2) imago, effigies: das Bild, Bildniß, Abbildung: kép, ábrázat. *Syn.* Obraz, Podoba. 3) repraesentatio, expressio: Vorſtellung, elő-állatás, ki-majmozás, követés, képzés. *Syn.* Predloženi, Predſtaweňí. 4) indicatio, ſignificatio: Vorſtellung, Anzeigung, Bedeutung: jelentés, mutatás, magyarázas, tévés. *Syn.* Znamenáňí.

witwárit, il, im, V. P. *imp.* witwar: fingere, effingere, for-

formare, exprimere, pingere, depingere, describere: abbilden, abſchildern, mit Farben, Worten ꝛc. le-(ki) ábrázolni, ki-formálni. *Syn.* wiobraziť, witwárať. 2) repraesentare, exprimere, agere, sustinere: vorſtellen, als Acteur, z. B. einen Fürſten, Geizigen ꝛc. valakinek tselekedetit kimajmozni, ki-komédiazni, köretni, elő állatni. *Syn.* predložiť, predſtawiť. *Usus.* Chcem, abiſ knížatſku Oſobu witwáril: volo personam Principis sustineas (agas, feras, repraesentes): ich will, daß du ſollſt die Perſon eines Fürſtens vertreten (vorſtellen): akarom, hogy egy fejedelem képibe öltözzél. 3) indicare, significare, exprimere: vorſtellen, anzeigen, bedeuten: jelenteni, tenni, magyarázni, mutatni. *Syn.* wiznamenať, wiznamenáwať. *Usus.* Čo to witwárit má? quid hoc significat? quid hoc sibi vult? quid hoc rei est? was ſoll das vorſtellen (anzeigen, bedeuten)? mit jelent (miremutat) ez? mi dolog ez? mit tészen az?

† witwářiti, il, im *fut.* idem.

Witwaritel, a, n. v. Witwárać.

witwaritelčin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Witwaritelka, i, f. v. Witwáračka.

witwaritelow, a, e, *adj. poss.* ex Witwaritel.

Witwarowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witwarowať, rowal, rugem, *freq.* ex witwáriť.

witworení, á, é, *p. c.* exclusus, a, um: ausgeſperrt, herausgeſperrt, ausgeſchloſſen: kirekesztett, ki-zárt. *Syn.* wipretí, wiwretí, wikolkaní, witwárani.

Witworení, á, n. exclusio, nis, f. Ausſchließung, Ausſperung, Herausſperung: ki-rekesztés, ki-zárás. *Syn.* Wipretí, Wiwretí, Wikolkáňí, Witwáráňí.

Witworič, a, m. v. Witwárać 2. Nro.

Witworička, i, f. v. Witwáračka 2. Nro.

witworiť, il, ím, V. P. *imp* witwor, *cum acc. pers.* ňekoho: excludere, ausſperren, herausſperren, ausſchießen: kirekeszteni, ki-zárni. *Syn.* wipreť, wiwreť, wikolkať, witwárať. *Usus.* Witworilma, gako pſa: tanquam canem aedibus me exclusit.

Witworowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witworowať, rowal, rugem, *freq.* ex witwarať, et witworiť.

witwrdšení, á, é, *p. c.* v. twrdšení.

Witwrdšeňí, á, n. v. Twrdšeňí.

witwrdšiť, il, ím, V. P. *imp.* witwrdš: v. twrdšiť.

witwrdlí, á, é, *adj.* v. ſtwrdlí.

Witwrdloſť, i, f. v. Stwrdloſť, Stwrdnutí, Twrdloſť.

witwrdnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: v. ſtwrdnúť.

witwrdňutí, á, é, *p. c.* v. ſtwrdnutí.

Witwrdnutí, á, n. v. Stwrdnutí.

Witwrdzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

witwrdzowať, zowal, zugem, *freq.* ex witwrdšiť.

Wiučenec, nca, m. absolutus tyro, ein ausgelernter Junge, ki-tanúlt inas.

wiučení, á, é, *p. c.* doctus, institutus, eruditus, a, um: unterrichtet, unterwieſen: kitanittatott, ki-tanúlt. *Syn.* wiučowaní. 2) plane (satis, probe) doctus, institutus: aus-

ausgelehrt, jól ki-(meg) tanittatott, oktattatott. 3) absolutus quoad studia, vel tyrocinium: ausgeſtudirt, ausgelehret: ki-tanúlt. Wiučení Učeň, Žák: v. Wiučenec. 4) probe cognitus, ausgelehret, gut bekannt: jól ki-tanúlt.

Wiučení, á, n. imbuitio, instructio, doctio, institutio, eruditio, informatio, nis, f. das Unterweiſen, Unterrichten, Unterrichtung, Unterweiſung: ki-tanítás. *Syn.* Wiučowáňí, Winaučowáňí. 2) finis docendi, das Auslehren, ki-tanítás. 3) finis discendi, Auslernung, Ende des Lernens: ki-tanulás, vége a' tanúlásnak. 4) cognitio plena (accurata), Auslernung einer Sache oder Perſon, Ausſtudirung, Erlangung einer genauen Kenntniß: jó ki-tanúlás.

wiučit, il, ím, V. P. *imp.* wiuč: *cum acc. pers. et cum, vel sine dat. rei* nekoho, ňečemu: docere aliquem aliquid, instituere, erudire: unterrichten, unterweiſen, z. B. Jemand in etwas: valamire tanitani (meg-tanitani) valakit. 2) *cum, vel sine dat. rei.* plane (satis, probe) docere, auslehren, jól ki-tanitani. *II. rec.* wiučit ſa: desinere discere, auslernen, aufhören zu lernen: meg-szünni tanulni. 2) absolvere litterarum studia, vel tyrocinium, absolvere tempus (curriculum) discendo destinatum: ausſtudiren ſein Studiren endigen, auslernen, aufhören zu lernen als ein Schüler oder Lehrjunge (Lehrburſch): ki-tanúlni, el-végezni a' tanúlását, *vagy* inassagát. 3) satis (probe) discere, perdiscere; auslernen, recht lernen, ausſtudiren, hinlänglich etwas ſtudiren, eleget tanulni, jol meg-tanúlni. 4) probe cognoscere: ausſtudiren genau kennen lernen: jól ki-tanulni a' dolgot, jól meg-esmérni az embert.

wiučowaní, á, é, *p. c.* v. wiučení 1 Nro.

Wiučowáňí, á, n. institutio, doctrina: der Unterricht, tanitás, oktatás. *Syn.* Winaučowáňí.

wiučowat, čowal, čugem, V. I. *imp.* čug: docere, instituere, erudire: unterrichten, tanitani, oktatni. *Syn.* winaucowat.

wiušení, á, é, *p. c.* v. ušení.

Wiušeňí, á, n. v. Ušeňí.

wiušit, il, ím, V. P. *imp.* wiuš: v. ušit. 2) desinere fumo durare, aufhören zu rauchern (zu ſelchen): meg-szünni füstön tartani, füstölni, füstre tenni (vetni.) *II. passive*, wiušit ſa: v. ušit ſa.

Wiudzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiudzowat, zowal, zugem, *freq.* ex wiušit. *II. passive.* wiudzowat ſa: *freq.* ex wiušit ſa.

wiumiwaní, á, é, *p. c.* v. umíwaní.

Wiumiwáňí, á, n. v. Umiwáňí.

wiumiwat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. umiwat. 2) desinere lavare (eluere, abluere): aufhören zu waſchen, auszuſpülen ꝛc. meg-szünni ki-mosni, ki-öbliteni.

wiunowaní, á, é, *p. c.* v. unowaní.

Wiunowáňí, á, n. v. Unowáňí.

wiunowat, nowal, ňugem, V. P. *imp.* nug: v. unowat. 2) desinere aliquem fatigare (mole-

lestare, vexare, divexare, molestum esse alcui): aufhören Jemanden zu ſtrapaziren (zu beläſtigen, ihm zur Laſt fallen): meg-szünni-valakinek terhére (alkalmatlanságára) lenni, meg-szünni valakit fárasztani. *Syn.* preſtať unowať.

Wiupomínáňí, á, n. exactio, exceptio, nis, f. Einforderung, Eintreibung, Einmahnung: reá-emlékeztetés, kérés, szedés, bé-(ki) szedés. *Syn.* Wiberáňí Dlužnow.

wiupomínať, al, ám, V. P. *imp.* nag: exigere, cogere (de pluribus): einfordern, einmahnen, eintreiben, z. B. die Schulden: reá-emlékeztetni, kérni, szedni, be-(ki) szedni, *az adóssagot*. *Syn.* wiberať Dlužnikow &c.

wiuſkowaní, á, é, *p. c.* v. wioſlinkowaní.

Wiuſkowáňí, á, n. v. Wioſlinkowáňí.

wiuſkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: v. wioſlinkowať.

wiužíwaní, á, é, *p. c.* usu detritus, a, um: abgenützt, elviseltetett, el-koptatott. *Syn.* znoſení. 2) v. wipotrebowaní.

Wiužíwáňí, á, n. detritio per usum, Abnützung, el-viselés, el-koptatás. *Syn.* Znoſeňí.

wiužiwať, al, ám, V. P. *imp.* ag: usu deterere, abnützen, elviselni, viseléssel el-koptatni. 2) v. wipotrebowať.

wiwábení, á, é, *p. c.* excitus, allectus, evocatus, a, um: ausgelockt, herausgelockt, herausgerufen: ki-tsaltt, ki-hitt, ki-hivattatott, ki-tsábíttatott, reá-szedett. *Syn.* wilúšení, wiwolaní.

Wiwábeňí, á, n. evocatio, nis, f. Auslockung, Heraus (Hinaus) lockung, Ausrufung: ki-tsalás, ki-hivás, ki-tsábítás, reá-szedés. *Syn.* Wilúšeňí, Wiwoláňí.

wiwábiť, il, ím, V. P. *imp.* wiwab: excire, elicere, evocare: aus (heraus) locken, herausrufen: ki-tsalni, ki-hini, ki-hivni, ki-tsábítani, reá-szedni. *Syn.* wilúšiť, wiwolať.

Wiwabowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwabowať, bowal, bugem, *freq.* ex wiwábiť.

wiwažení, á, é, *p. c.* ex wiwažiť: redemtus, a, um: abgelöſt, eingelöſt: el-váltott. odmeňení, premeňení. *boh.* wiwazen.

Wiwažení, á, n. ex wiwažiť: redemtio, nis, f. Ablöſung, Einlöſung: el-váltás. *Syn.* Odmeňeňí, Premeňeňí. *boh.* Wiwazeňí.

Wiwažení, á, n. *Nom. Verb.* ex wiwažiť ſa: finis rixarum, das Auszanken, Auszankung: ki-pörlödés, végé a' veszekedésnek. 2) sufficiens rixatio, Auszankung, hinlängliches Zanken, ki-pörlödés, elegendö veszekedés.

† **wiwáženi**, žel, žím, v. wiwádzať.

wiwažiť, il, ím, V. P. *imp.* wiwaž: redimere, ablöſen, einlöſen: el-váltani. *Syn.* odméňiť, premeňiť. *boh.* wiwažiti.

wiwažiť ſa, il ſa, ím ſe, V. P. *imp.* wiwaž ſa: finem rixandi (altercandi, contendendi) facere, auszanken, aufhören zu zanken: végét szakasztani a' veszekedésnek (viszálkodásnak), még-szünni pörölni, ki-pörlödni. 2) satis rixa-

rixari, satiari rixando: auszanken zur Genüge zanken: eleget veszekedni (viszálkodni, pörölni.)

wiwadnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi, v. zwadnúť.

wiwadnutí, á, é, *p. c.* v. zwadnutí.

Wiwadnutí, á, n. v. Zwadnutí.

wiwádzaní, á, é, *p. c.* v. wiwešení.

Wiwádzáňí, á, n. v. Wiwešeňi. *boh.* Wiwáděňí.

wiwádzať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wiwesť: *boh.* wiwaděti. 2) nugari, ludum (nugas, iocos) facere: Kurzweile (Possen) treiben, scherzen: tréfálkodni, tréfás, játékot tsinálni, tréfaságot üzni. *Syn.* dokazowať, widowádzať. 3) tumultuari, lärmen, Lärmen treiben, stürmen: zenebonáskodni, zenebonát inditani, haborogni. *Syn.* larmowať. *Usus.* Čo len wiwádzáš? quid tumultuaris? was treibst denn du? mit zenebonáskodol? 4) agere, treiben, tsinálni, mivelni, tenni. *Syn.* činiť, robiť.

Wiwadzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwadzowať, zowal, zugem, *freq.* ex wiwáďit et wiwáďzať. *boh.* wiwazowati.

wiwálaní, á, é, *p. c.* evolutus, provolutus, a, um: ausgewälzt, ki-hengerített, hengergetett. *boh.* wiwáleňí. 2) profurno subactus (depstus, globatus): ausgeknetet, ausgewirkt: szakasztott, kizakasztott, vajlott. *Syn.* válaní, uválaní. *Aliud est* wiméšení.

Wiwáláňí, á, n. evolutio, provolutio, nis, f. Auswälzung, ki-hengerítés, ki-hengergetés. *boh.* Wiwáleňí. 2) profurno subactio, depstio, globatio massae farinaciae: Ausknetung, Auswirkung: ki-szakasztás, tiszta vajlás. *Syn.* Wáláňí, Uwáláňí. *Aliud est* Wiméšeňí.

wiwálať, al, ám, V. P. *imp.* ag: evolvere, provolvere: herauswälzen: ki-hengeríteni, ki-hengergetni, *boh.* wiwálet. 2) Chléb, Těsto: profurno depsere (subigere, globare) massam panis: ausknetten, auswirken: ki-szakasztani, tésztat vajlani. *Syn.* válať, uválať, *Aliud est* wiméšiť *Usus.* Dobre že wiwálag ten Chléb: probe conglobam massam illam, panem: du sollst das Brod gut auswirken, jó szakasztd-ki (vajoldd) a' kenyeret. *II. rec.* wiválať sa: evolvi, provolvi: sich auswälzen: ki-hengeregtetni. 2) ad satietatem volutare se, volutari, *v. g.* in luto: sich zur Genüge wälzen, herumwälzen, hin und her bewegen: kedve szerént heverézni, nyujtózkodni, *p. o.* az ágyban. *Syn.* wiwalowať sa.

wiwalchowaní, á, é, *p. c.* v. wiwalkowaní.

Wiwalchowáňí, á, n. v. Wiwalkowáňí.

wiwalchowať, chowal, chugem, V. P. *imp.* chug, v. wiwalkowať.

wiwalení, á, é, *p. c.* volutus, provolutus, a, um: ausgewälzt, herausgewälzt: ki-hengerítetett, ki-hempergetett. *Syn.* wiválaní. 2) subvolutus, sursum provolutus: hinaufgewälzt, fel-hengerítetett, fel-hempergetteteti. 3) emotus, ausgehoben herausgehoben: ki-mozdulit, ki-feszít-

szíttetett. *Syn.* wirazení, wiwážení. *boh.* wipáčení. 4) diruitus, eingebrochen, eingeſtürzt: le (el) roskadlt, kiomlott el-romlott, el-routott. 5) extentus, distentus, expansus, exporrectus, exsertus, provolutus: ausgeſtreckt, ki-nyujtatott, kifeszûlt, ki-szélesíttetett, kiterjesztetett. *Syn.* wiſtretí. 6) v. witreſčení.

Wiwáleňí, á, n. evolutio. provolutio, nis, f. Auswälzung, Herauswälzung; ki-hengerítés, ki-hempergetés. *Syn.* Wiwáláňí. 2) subvolutio, sursum provolutio: Aufwälzung: fel-hengerítés, felhempergetés. 3) Aushebung, Heraushebung: ki-indítás, kimozdítás, sarkából ki-vetés. *Syn.* Wirazeňí, Wiwážení. *boh.* Wipáčeňí. 4) diruitio, Einbrechung, Einreißung, Niederbrechung; el (le) roskadás, le-omlás, le-romlás. 5) extensio, exsertio, porrèctio, expansio: Ausſtreckung, kiterjesztés, ki-feszítés. *Syn.* Wiſtretí. 6) v. Witreſčeňí.

† **wiwáleti**, el, ím, *fut.* v. wiwálat.

wiwalič, il, ím, V. P. *imp.* wiwal: volvere, provolvere; herauswälzen, ki-hengeríteni, ki-hempergetni. *Syn.* wiwálat. 2) subvolvere, sursum provolvere: aufwälzen, felhempelygetni, fel-hempergetni. *Usus.* Wino na Wóz wiwalič; vinum ad currum provolvere, den Wein auf den Wagen hinaufwälzen, a' bort a' kotsira (szekérre) fel-tenni, fel-hempelygetni. 3) emovere, ausheben, heraushe-ben, z. B. die Thür: ki-indítani, ki-mozdítani, kivetni, p. o. ajtót a' sarkából. *Syn.* wirazič, wiwážič. *boh.* wipáčiti. 4) diruere, destruere: einbrechen, niederbrechen, einreißen: le (el) rontani. ledönteni. *Syn.* rozwáľať. *boh.* wiboriti. 5) extendere, exserere, expandere, exporrigere: ausſtrecken, ki-nyújtani, ki-terjeszteni, ki-dyugni. *Usus* Gazik wiwalič, wiplazič: linguam exserere, die Zunge ausſtrecken, nyelvét kiönteni. 6) v. witreſčič. Oči na nečo wiwalič, witreſčič: exserere oculos, die Augen ausſtrecken, szemeit valakire kimereszteni. *Prov.* Wiwalil mu (obuſil bo): praestitit (dedit) ipsi multum *scilicet*: der hat ihm's geben; der hat ihn beſchenkt; meg-adta néki. *II. rec.* wiwalič ſa: evolvi, provolvi: ſich auswälzen, kihengerítetni, ki-hengergetni, ki-hengergedni. 2) subvolvi, sursum provolvi: ſich hinaufwälzen, fel-hempelygettetni, fel-hempelyegni. 3) emoveri, ſich ausheben, herausgehoben werden: ki-mozdíttatni, ki-mozdúlni. 4) cadere, concidere, corruere, ruere, prosteruere se, prosterni: niederfallen: ki-dülni. le-esni, el-esni, le-rohanni. *Syn.* ſpadnúť, zwaliť ſa. *Usus.* Wiwalil ſa mu Wol z Gárma: concidit ipsi bos iugalis, ſein Jochochs fiel nieder, ki-dültt járomból az ökre. 5) dirui, concidere, corruere, delabi: fallen, einfallen, zuſammen (zu Boden) fallen, einſtürzen: le-roskadni, le (ki) dülni. *Syn.* zrúťič (zwaliť) ſa. *Usus.* Wiwalila ſa mu Stena: paries eius concidit, corruit: ſeine Mauer fiel zuſammen, ki-dültt a' fala. 6) distendi, extendi, expan-

pandi, provolvi, provolvere se: ſich ausſtrecken, ausgeſtreckt werden: ki-nyújtatni, ki-feszítetni, ki-terjesztetni, le-dűlni, ki-nyújtozni. *Syn.* zrúfit, (zwalit) ſa. *Usus.* Wiwalil ſa na Poſt'el. 7) findi, ruinam concipere (agere, accipere), vitium trahere: einen Riß (Schliß) bekommen, ki-tsorbúlni. Wiwalila ſa Britwa, fissa est eius novacula, ſein Scheermeſſer hat einen Riß (Schliß) bekommen, ki-tsorbúlt a' borotvája. 8) prorumpere. egredi, erumpere: ausfallen, ki-rohanni, ki-ütni. *Syn.* wibehnút, wiſt, Útok učiniť. *Usus.* Wiwalil ſa Sarkan ſ Ďéri.

wiwalkowaní, á, é, *p. c.* cylindro levigatus (subactus), a, um: gewalkt, gemangelt, gemandelt, gerollt: meg (ki) mangoroltatott. *Syn.* wimangľowaní, wimaglowaní, wiwalchowaní.

Wiwalkowáňí, á, n. ope cylindri laevigatio (subactio): das Walken, Mandeln, Mangeln, Rollen, Walkung, Auswalkung: meg (ki) mangorlás. *Syn.* Wimaglowáňí, Wimangľowáňí, Wiwalchowáňí.

wiwalkowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* cylindro laevigare, subigere *lintea*: walken, auswalken, mandeln, mangeln, rollen: meg (ki) mángorolni. *Syn.* wimaglowat, wimangľowat, wiwalchowat. 2) desinere laevigare *lintea*: aufhören zu walken, zu rollen: meg-szünni mángorolni.

Wiwalowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Wipačowáňí.

wiwalowat, lowal, lugem V. I. *imp.* lug: *freq.* ex wiwalit. *boh.* wipačowati. *Usus.* Buďeme Wína wiwalowať na Wóz; imponemus (subvolvemus) currui vina, wir werden den Wein auf den Wagen hinaufwälzen, fel-teszszük bort a' szekérre.

wiwápeňení, á, é, *p. c.* calce imbutus (mixtus, temperatus), a, um: mit dem Kalke angemacht, meg-meszesítetett. *Syn.* wápeňiſti, wápeňiti, zawápeňení.

Wiwápeňeňí, á, n. calce imbuitio, Anmachung mit dem Kalke, meg-meszesítés. *Syn.* Zawápeňeňí.

wiwápeňit, il, ím V. P. *imp.* wiwápeň: calce imbuere, temperare), mit dem Kalke anmachen (vermiſchen), meg-meszesíteni. *Syn.* zawápeňit.

Wíwar, u, m. elixirium, i, n. Elixier, ki-főzelék. *Syn.* Wiwareňí, Wíwarka.

wiwáraní, á, é, *p. c.* v. wiwareni.

Wiwáráňí, á, n. v. Wiwareňí.

wiwárat, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wiwarit.

wiwareni, á, é, *p. c.* excoctus, coquendo extractus (exemtus), a, um: ausgekocht, ausgeſotten, durch Kochen, oder Sieden herausgebracht: ki-főzetett. *boh.* wiwařen. 2) coquendo purgatus, excoctus: durch Kochen, oder Sieden gereinigt, ausgekocht: főzéssel meg-tisztítlatott, ki-tisztúltt, ki-forraltt. *Syn.* wibareni. 3) decoctus, incoctus, eingekocht, eingeſotten: bé (meg) főzött. *Syn.* zwareni.

Wiwareňí, á, n. excoctio, extractio (executio) per cocturam: Auskochung, Ausſiedung, Herausbringung durch Kochen, oder Sieden: ki-főzés. *boh.* Wiwařeňí. 2) purgatio per coc-

coctura m, excoctio: Reinigung durch Kochen, oder Sieden, das Auskochen, Aussieden: főzéssel való meg-tisztítás, ki-forralás. *Syn.* Wibareňí. 3) decoctio, incoctio: das Einkochen, Einsieden: belé (meg) főzés. *Syn.* Zwareňí, Wiwar, Wiwarka.

wiwariť, il, ím, V. P. *imp.* wiwar: excoquere, coquendo extrahere (eximere): auskochen, aussieden, durch Kochen, oder Sieden herausbringen, z. B. die Fette: ki-főzni. p. o. a' zsirt. *boh.* wiwařiťi. 2) excoquere, coquendo purgare: durch Kochen oder Sieden reinigen, auskochen, aussieden: főzéssel meg-tisztítani, ki-forralni. *Syn.* wibariť. 3) decoquere, incoquere: einkochen, einsieden: belé (meg) főzni. *Syn.* zwariť. *II. rec.* wiwariť ſa: incoqui, auskochen, zur Genüge kochen: elegendőképen meg-főzni. *boh.* wiwařit ſe. 2) decoqui, einkochen, belé-főzetteini. Woda ſa wiwarila: aqua decocta est, das Waſſer iſt eingekocht, a' viz ki-forrott, el-főtt.

† wiwařiťi, il, ím, *fut.* v. wiwariť. *II. rec.* wiwařit ſe, v. wiwariť ſa.

Wíwarka, i, f. v. Wiwareňí, Wíwar.

Wiwarowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex wiwarowať, v. Wiwareňí. *boh.* Wiwařowáňí. 2) *Nom. Verb.* ex wiwarowať ſa: vitatio, devitatio, evitatio, nis, f. Vermeidung, távozás, távoztatás, el-távoztatás, kerülés. *Syn.* Wiſtříháňí.

wiwarowať, rowal, rugem, *freq.* ex wiwariť. *boh.* wiwařowat. 2) compositum ex warowať. 3) desinere custodire, aufhören zu ſchützen (zu beſchützen), meg-szünni őrizni, gondot viselni, ápolygatni. *II. rec.* wiwarowať ſa, *reg. gen.* ňečeho, ňekoho: vitare, devitare, evitare aliquid, aliquem: vermeiden, el-távoztatni, kerülni valakit, valamit. *Syn.* wiſtříhať, ſa, warowať ſa. *boh.* warowati ſe. 2) desinere vitare (fugere), aufhören zu meiden, meg-szünni távoztatni (kerülni, őrizkedni).

† wiwařowaťi, owal, ugi (u), v. wiwarowať 1. Nro.

† wiwarowaťi ſe, owal ſe, ugi (u) ſe, *fut reg. gen.* v. wiwarowať ſa 1. Nro.

wiwáť, wiwál, wiwegem, V. P. *imp.* wíweg: eventilare, ventilando purgare: worfeln, auswerfeln, durch Worfeln reinigen, Getreide: ki (el) szorni, szelelni, a' gabonát. *Syn.* wáť, zwáť.

† wiwáťi et wiwíťi, wiwál, wiw'egi (u), *fut. imp.* wiwég: idem.

wiwáti, á, é, *p. c.* eventilatus, ventilando purgatus, a, um: geworfelt, durch Worfeln gereinigt: meg (fel, ki) szoratott, meg-szeleltetett. *Syn.* wáti, zwáti.

Wiwáťí, á, n. eventilatio, purgatio per eventilationem: Worfelung, Auswerfelung, Reinigung durch Worfeln: fel (ki, meg) szórás, ki-szelelés. *Syn.* Wáti, Zwáti.

wiwázaní, á, é, *p. c.* sursum colligatus, a, um: aufgebunden: fel (öszve) köttetett. *Syn.* zawázaní. 2) solutus, a, um: losgebunden, aufgebunden: feloldatott. *Syn.* rozwázaní.

Wiwázáňí, á, n. colligatio sursum, Aufbindung in die Höhe, das Aufbinden: fel (öszve) kötés. 2) solutio, Aufbindung, fel-

fel-óldozás. *Syn.* Rozwázáńí.

wiwážaní, á, é, *p. c.* v. wiwezeni.

Wiwážáńí, á, n. v. Wiwazeńí.

wiwázat, zal, žem, V. P. *imp.* wiwaž: sursum colligare, aufbinden, in die Höhe binden: felkötni. *Syn.* zawázat. 2) solvere, aufbinden, losbinden, auflösen: fel-óldani. *Syn.* rozwázat.

wiwážat, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wiwezt. *boh.* wiwáżeti.

Wiwažek, žku, m. superpondium, i, n. cumulus, i, m. das Uibergewicht, der Ausschlag, was über das gehörige Gewicht ist: font felett-való mérték, font felett-való. *Syn.* Wirażek, Wirażka. *boh.* Weyważek. *Usus.* Rowní Wiwažek (rownáWáha neb Wira): aequilibrium, aequilibratio: gleiches Gewicht, egyarányuság, egyaranysó mérték.

wiwážení, á, é, *p. c.* ex wiwážít, exhaustus, eductus, a, um: ausgeschöpft, herausgeschöpft: ki-merittetett, ki-meritett. *Syn.* wičrení. 2) hauriendo consumtus, exhaustus: durch Schöpfen ausgeleeret, ausgeschöpft: méritéssel kifogyott, ki-merittetett. 3) libratim (per pondera) distractus, pfundweise verkauft, fontonként el-adatott, ki-méretetett, ki-vágattatott. 4) emotus, e cardinibus ejectus: ausgehoben, sarkából ki-indíttatott, mozdíttatott, ki-vetett, ki-mozdultt. *Syn.* wiwalení, wisaßení.

Wiwážeńí, á, n. exhaustio, eductio, nis, f. Ausschöpfung, Herausschöpfung: ki-merítés. *Syn.* Wičreńí. 2) hauriendo consumtio, exhaustio: Ausleerung durch Schöpfen, Ausschöpfung: merítéssel-való ki-üresítés, ki-fogyaztás, ki-merítés. 3) venditio, per libras, einzelner Verkauf, fontonként (apródonként)-való el-adás, ki-mérés, ki-vágás. 4) emotio, ejectio ex cardinibus: Aushebung, sárkából ki-vetés, ki-indítas, ki-mozdítás. *Syn.* Wiwaleńí, Wisaßeńí.

† wiwážeti, žel, žím *praes.* v. wiwážat.

wiwázgnút, gnul (gel), gńem, V. P. *imp.* gńi: evadere, elabi, et effugere, emergere: entkommen, entwischen, auskommen, sich auswinden (auswickeln), entledigen, ki-menekedni, ki-szabadúlni, ki-jönni. *boh.* wiwáznúti. *Usus.* Do Bezpečnosťi wiwázgnút: evadere in tutum, in die Sicherheit sich begeben, békességes helyre ki-szabadúlni. Z Nečistoti Žiwota hrisného wiwázgnút: emergere e caeno vitiorum, aus dem Sündenunflat sich entschlagen, herausschwingen: ki-kelni a' vétkek rút motsárjából. Ked s tého Nebezpečenstwá wiwázgńem, geben z nagstastliwegsich (z nagstastnegsich) bußem: triumpho, si evado periculum: wenn ich dieser Gefahr entgehe, so bin ich der glücklichste Mensch: ha ezen veszedelemből ki-menekedem, tehát leg-szerentsésebb ember fogok lenni.

Wiwázgnutí, á, n. evasio, emersio, eliberatio, nis, f. das Entkommung, Entwischung, Entschlüpfung, Auskommung: szabadúlás, ki-menekedés. *Syn.* Wislobożeńí. *boh.* Wiwáznutí.

Wiwázgowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wi-

wiwáźgowať, gowál, gugem, *freq.* ex wiwázgnúť.

wiwážiť, il, im, V. P. *imp.* wiwaž: exhaurire: educere: ausſchöpfen, herausſchöpfen: ki-meríteni. *Syn.* wičret. 2) hauriendo consumere, exhaurire: ausſchöpfen, durch Schöpfen ausleeren: ki-meriteni, meritéssel ki-fogyasztani, ki-üresíteni. 3) libratim (per pondo) distrahere: pfundweiſe verkaufen, auswägen, z. B. Fleiſch: fontonként ki-mérni, font-számra ki-vágni, el-adni, *p. o.* a' húst, sót. 4) Thüre wiwážiť: emovere (ejicere cardine, ausheben, herausheben: ki-inditani, ki-mozdítani, sarkából ki-vetni az ajtót. *Syn.* wiwaliť, wiſaśiť. 5) desinere ponderare, aufhören, zu wägen, meg-szünni mérni. 6) desinere haurire (educere), aufhören zu ſchöpfen, nem meriteni, meg-szünni meriteni.

† wiwáznúťi, wiwázl, wiwáznu, *fut.* v. wiwázgnúť.

Wiwazowáňí, á, n. v. Wiwázáňí.

Wiwazowáňí, á, n. v. Wiwázeňí.

wiwazowať, zowal, zugem, *freq.* ex wiwázať. *Syn.* rozwazowať, wiwázať.

† wiwazowati, owal, ugi (u), *freq.* ex wiwaśiť, v. wiwadzowať.

wiwažowať, žowal, žugem, *freq.* ex wiwážiť.

Wiweċeráňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiweċerať, al, ám, V. P. *imp.* ag: desinere caenare, aufhören zu ſoupiren (Nachtmahl zu eſſen), meg-szünni vatsorálni, a' vatsorát el-végezni. *Syn.* doweċerať.

† wiweden, a, o, *part. abs.* v. seq.

wiweśeńí, á, é, *p. e.* eductus, a, um: ausgeführt, heraus (hinaus) geführt: ki-vezettetett. *boh.* wiweden. 2) sursum ductus, eductus: hinauf (herauf) geführt, fel-vitetett, fel-vezettetett. 3) commissus, admissus, patratus, factus: angeſtellt, getrieben, gemacht: tselekedett, tett, tétettett. *Syn.* učiňení, urobení.

† Wiwedení, n. v. seq.

Wiweśeńí, á, n. eductio, nis, f. Aus (Heraus, Hinaus)-führung: ki-vezetés, fel-vivés. 3) admissio, commissio, patratio: Anſtellung: tselekedés, véghez-vévés, tétel, tévés. *Syn.* Učiňeńí, Urobeńí.

Wiwegki, kow, m. *plur.* excretum, i, n. acus, eris, n. dasjenige, wovon das Getreide durch Worfeln gereinigt wird, die Spreu: rosta ally, utóly, otsú, polyva. *Syn.* Zhonki.

† Wiw'egki, u, m. *plur.* idem.

wiweſť', wiwedel, wiweśem, V. P. *imp* wiweś: educere, aus (heraus) führen, Menſchen, Thiere: kivezetni. 2) sursum ducere, educere: herauf (hinauf) führen: fel-vezetni, fel-vinni. *Usus.* To Stawáňí gá až tam (na to Meſto) wiweśem: aedificium hoc explicabo (educam) ad illum usque locum, dieſes Gebäu werde ich bis an jenes Ort ausführen (erweitern), ezt az épületet egész addig a' helyig fogom vinni (ki-nyújtani). 3) admittere, committere, patrare, facere, aliquid in aliquem: etwas anſtellen, tenni, tselekedni, véteni. *Syn.* účínit, urobiť. *Usus.* Co nám wiwedel? quid nobis fecit? was hat er, uns angeſtellt? mit tsinált ő nékünk? *II. rec.* wiweſť ſa: evolare, nidum relinquere:

aus-

ausfliegen, von dem Fliegen der jungen Vögel aus dem Neste: ki-repülni. a' fészket el-hagyni. *Syn.* z Hnezda, wileteť.

† **wiweſť'i**, wiwedl, wiwedu *fut. imp.* wiweš: v. wiweſť' *II. rec.* wiweſť ſe, v. wiweſť ſa.

† **wiw'etrali**, á, é, *adj.* v. wiwetreli.

† **wiwétrati**, al, ám *fut.* v. wiwetreť.

wiwetreli, á, é, *adj.* vapidus, a, um: verrochen, verrochert, abgeſtanden, z. B. Wein: felfordúltt, ki-ment szeszü *p. o.* a' bor. *Syn.* preſtati, wiwetreni. *boh.* wiw'etrali.

Wiwetreloſť, i, f. vapiditas, amissio odoris *vel* spiritus, evaporatio: Verriechung: felfordúlás, szagnak vagy, erônek el-vesztése, ki-gözölgés.

wiwetreni, á, é, *p. c.* ex wiwetrič: eventilatus, perventilatus, perflatus, a, um: ausgelüftert: ki-szellöztetett. 2) *p. c.* ex wiwetreť, v. wiwetreli.

Wiwetreńí, á, n. *Nom. Verb.* wiwetrič: eventilatio, perventilatio, nis, f. Auslüftterung, ki-szellözés. 2) *Nom. Verb.* ex wiwetreť: v. Wiwetreloſť.

wiwetreť, trel, trím, V. P. *imp.* tri: evaporare, vim *aut* spiritum, *vel* odorem amittere (perdere): verriechen, ſich verriechen, die Kraft verlieren: ki-közölögni, erejét *vagy* szagát el-veszteni, fel-fordúlni, meg-erötlenedni. *boh.* wiwétrati. *Usus.* Wino wiwetrelo: vinum factum est vapidum, amisit vim suam, spiritum, *vel* odorem suum: der Wein hat ſich verrochen: meg-erötlenedett a' bor, erejét el-vesztette.

wiwetrič, il, ím, V. P. *imp.* tri: eventilare, perventilare: auslüftern: ki-szellözni. *II. rec.* wiwetrič ſa: eventilare se, aërem captare: ſich auslüftern, die Luft ſchöpfen: ki-szellöztetni magát. *Syn.* prewetrič ſa. *Usus.* Pošme na Prechádzku, trochu ſa wiwetrime.

Wiwetrowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwetrowať, rowal, rugem, *freq.* ex wiwetreť, et wiwetrič. *II. rec.* wiwetrowať ſa, *freq.* ex wiwetrič ſa.

wiwezení, á, é, *p. c.* evectus, a, um: aus (hinaus, heraus) geführt, ausgefahren: ki-vitetett, ki (el) hordatott. *Syn.* wiwození. 2) evectus, subvectus, sursum vectus: hinaufgeführt, hinaufgefahren: felvitetett.

Wiwezeńí, á, n. evectio: nis, f. Ausführung, Ausfahrung: ki-vitel, ki-hordás, ki-vitetés, ki-hordatás. 2) currulis exitus, evectio: das Ausfahren, Abfahren: kotsin-való ki-menetel. *boh.* Wigeťí. 3) evectio, subvectio, sursum versus: Hinauffahrung, das Auffahren in die Höhe, mit dem Wagen: kotsin-való fel-menés. *boh.* Wigeťí.

wiwezť, wiwezel, wiwezem, V. P. *imp.* wiwez: evehere: ausfahren, durch Fahren herausſchaffen, oder ausführen z. B. Getreide, Miſt, ki (el) vinni, ki-hordanni szekeren, *p. o.* a' gabonát. *Syn.* wiwozič. *boh.* wiwezťi. 2) sursum vehere, evehere, subvehere: hinauffahren, hinaufführen Jemanden, etwas: fel-vinni valakit, valamit. *II. rec.* wiwezť

wezť ſa: evehi, curru exire, *foras*: ausfahren (*neutr.*) wegfahren: kotsin ki-menni. *Syn.* na Roťi (na Woze) wiſť. *boh.* wigeti. 2) *sursum* evehi, auffahren, in die Höhe fahren, z. B. mit Wagen, Schiffe: fel-menni kotsin, hajón. *boh.* wigeti.

† wiwezti, wiwezl, wiwezu, *fut. imp.* wiwez, v. wiwezť.

wiwíganí, á, é, *p. c.* v. wiwití.

Wiwígáňí, á, n. v. Wiwití.

wiwigať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wiwiť.

wiwínaní, á, é, *p. c.* v. wiwinutí.

Wiwínáňí, á, n. v. Wiwinutí.

wiwínať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wiwinúť. *II. rec.* wiwinať ſa, v. wiwinúť ſa *Usus.* Rúža ſa uſ wiwíňá, otwárá: rosa de hiscit, die Roſe geht auf, geht voneinander: nyilik a' rósa.

Wiwinowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwiňowať, nowal, nugem, *freq.* ex seq.

wiwinúť, nul, ňem, V. P. *imp.* wiwiň: evolvere, explicare, aperire: aus (auf, los) wickeln, los (auf, aus) winden, fel-bontani, ki-nyitni, fel-oldozni. *Syn.* wiwínať, rozwinúť. *Usus.* Abi ſa na Swetlo wiwinulo: ut in lucem prodeat, damit es ans Licht komme, hogy világosságra jöjjön (gyöjjön). 2) convolvere, glomerare: aufwickeln, aufwinden auf etwas: fel (reá) gombolyítani *Syn.* wimotať, zwinúť, zwiť. 3) crispare, involvere, intorquere, *capillos*: aufwickeln, kräuſeln die Haare: fodorítani a' hajat. *Syn.* wikrútiť. 4) subducere, aufwinden, in die Höhe winden: fel-vonni. 5) Nohu, Ruku ſi wiwinúť, v. wimknúť.

wiwinutí, á, é, *p. c.* evolutus, explicatus, apertus, a, um: aus (auf, los) gewickelt, gewunden: fel-bontott, fel-oldozott, ki-nyitott. *Syn.* wiwínaní, rozwinutí. 2) convolutus, glomeratus: aufgewickelt: fel-gombolyíttatott. *Syn.* wimotaní, zwinutí, zwití. 3) crispatus, cincinnatus, intortus: gekräuſelt, fodoríttatott. *Syn.* wikrúteni. 4) subductus, in die Höhe gewunden, aufgewunden: fel-vonatott. 5) v. wimknutí.

Wiwinutí, á, n. evolutio, explicatio, apertio, nis, f. Aus (Auf, Los) wickelung, -windung: ki-öldás, ki-nyitás. *Syn.* Wiwíňáňí Rozwinutí. 2) convolutio, glomeratio: Aufwickelung, fel-gombolyítás. *Syn.* Wimotáňí, Zwinutí, Zwití. 3) crispatio, cincinnatio, intortio: Kräuſelung: fodorítás. *Syn.* Wikrúteňí. 4) subductio, Aufwindung, Aufwickelung, fel-vonás. 5) v. Wimknutí.

wiwíraní, á, é, *p. c.* v. wiwreni.

Wiwíráňí, á, n. v. Wiwreňí.

wiwírať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wiwreť.

Wiwiráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwiráwať, al, ám, *freq.* ex wiwírať.

wiwíſeňe *adv.* elate, exaltate, elevate: erhoben, fel-emelve. 2) v. horedržanliwe, piſňe.

wiwíſení, á, é, *p. c.* exaltatus, elevatus, erectus, evectus, sublatus, a, um: erhöhet, erhoben, in die Höhe gehoben: fel-emeltt, fel-emeltetett. *Syn.* wizdwihnutí, powíſení. *Usus.*

sus. Ne ło málo wiwíšení: leviter eminens, ein wenig erhöhet, egy kevessé, magosabb, jobban ki tetszik. 2) promotus, evectus *ad dignitates*: erhöhet, erhoben, geſtiegen, emporgebracht, in Anſehung der Würde ꝛc. nagyobb állapotra ment, felsőbb polczra emeltetett. *Syn.* powíšení. 3) auctus, ampliatus, amplificatus: vergrößert, erhöhet, erhoben: meg-öregbítetett, meg-nagyobbíttatott, meg-nagyíttatott. 4) praedicatus, celebratus, laudatus, elatus: geprieſen, gerühmt, erhoben, erhöhet: meg-ditsértetett, magasztaltatott. *Syn.* wichwalowání. 5) v. horedržanliwi, nádherní, pišní.

Wiwíšeňí, á, n. sublatio, elatio, erectio, exaltatio, nis, f. Erhöhung, z. B. eines Thurms: fel-emelés, fel-vévés, fel-vitel. *Syn.* Powíšeňí. 2) promotio, evectio, elatio, sublatio: Erhöhung eines Menſchen in Anſehung der Würde ꝛc. Erhebung zu Ehren: nagyra menés, fel-emeltetés tiszségre. 3) auctio, ampliatio, amplificatio, auctus, us, m. Erhöhung, Vergrößerung: meg-öregbítés, nagyítás, nagyobbítás. 4) celebratio, praedicatio, laudatio: Erhöhung, Erhebung, Rühmung, das Rühmen, Preiſen, Loben: ditsírés, magasztalás. *Syn.* Wichwalowání. 5) v. Horedržanliwoſt. Nádhernoſt, Pícha.

Wiwíšenoſt, i, f. celsitas, tis, celsitudo, altitudo, elevatio, nis, f. die Höhe, magasság. *Syn.* Wiſokoſt, Wiſoſt. 2) v. Wiwíšeňí.

wiwíšit, il, ím, V. P. *imp.* wiwiš: exaltare, tollere, adtollere, efferre, elevare, erigere, evehere: erhöhen, z. B. einen Thurm ꝛc. in die Höhe heben, erheben: fel-emelni, fel-vinni. *Syn.* powíšit, wiwiſowat. 2) promovere, evehere, efferre, tollere, attollere: erhöhen, in Anſehung der Würde, des Anſehens ꝛc. erheben, emporbringen, z. B. Ehren: tiszt viselővé (tiszté) tenni, nagyobb állapotra) fel-emelni, fel-magasztalni. 3) augere, ampliare, amplificare: vergrößern, z. B. den Wert, erhöhen ꝛc. meg-nagyobbítani, nagyítani, meg-öregbíteni. Wiwíšili Cenu zbožnu. 4) praedicare, celebrare tollere, efferre: erhöhen, erheben, rühmen, preiſen: ditsérni, felmagasztalni valakit. *Syn.* chwálit, wichwálit. 5) v. wizdwihnúť. *II. rec.* wiwíšit ſa, nad iních (*boh.* nad giné): se efferre supra alios, ſich erheben über andre, ſtolz werden: fel-fuvalkodni, kevélykedni. *Syn.* wiwiſowat ſa. 2) v. wizdwihnúť ſa. *III. passive.* promoveri, evehi, efferri, tolli, adtolli: emporkommen, aufſteigen, erhoben werden: fel-emeltetni valamire. *Syn.* wiſt na ńeco.

wiwiſowaní, á, é, *p. c.* v wiwíšeňí.

Wiwiſowańí, á, n. v. Wiwíšeňí.

wiwiſowat, ſowal, ſugem, V. l. *imp.* ſug: v. wiwíšit. *II. rec.* wiwiſowat ſá: v. wiwíšit ſa.

wiwiſowńe, *adv.* auctione publica), verſteigerungsweiſe, kótya-vetyével, litzitálva. *Usus.* Wiwiſowńe predat, predáwat: vendere auctione, auctionari, hastae subiicere, subhastare, sub hasta vendere: verſteigern, verauctioniren,

ver-

verſteigerungsweiſe verkaufen: kótya-vetyét (kótya-vetyire) bányni: litzitálva eladni.

wiwiſowní, á, é, *adj.* k. p. Wiwiſowné Predáwáňí, v. seq.

Wiwiſownoſť, i, f. auctio (publica), subhastatio: Verſteigerung, Verauctionirung: kótya-vetye, litzitálás. *Syn.* Wiwiſugicnoſť.

wiwiſugicňe, *adv.* v. wiwiſowňe.

wiwiſugicní, á, é, *adj.* v. wiwiſowní.

Wiwiſugicnoſť, i, f. v. Wiwiſownoſť.

wiwiť, wiwil, wiwigem, V. P. *imp.* wiwí: v. wiwinúť. 2) desinere glomerare, involvere filat aufhören zu winden, zu wickeln: meg-szünni gombolyitani. 2) desinere ululare, aufhören zu Eilen, meg-szünni orditani.

wiwití, á, é, *p. c.* v. wiwinúti.

Wiwití, á, n. v. Wiwinuti. 2) ceſſatio a glomeratione, Aufhörung vom Winden, meg-szünnése a' gombolyitásnak. 3) finis ululatus, Ende des Heulens, orditásnak vége.

wiwláčaní, á, é, *p. c.* v. wiwlečení.

Wiwláčáňí, á, n. v. Wiwlečeňí.

wiwláčať, al, ám, V I. *imp.* ag, v. wiwlecť. *boh.* wiwláčéti.

wiwláčení, á, é, *p. c.* v. wiwlečeni. 2) occando evulsus, exoccatus, a, um: ausgeget, ki-boronáltatott. *Syn.* wibráňení.

Wiwláčeňí, á, n. v. Wiwlačeňí. 2) evulsio per occationem, exocatio: Auseggung, ki-boronálás. *Syn.* Wibráňení.

† wiwláčeti, čel, čím, *ful. freq.* v. wiwláčať.

wiwláčiť, il, ím, V. P. *imp.* wiwlač, v. wiwlecť. 2) occando evellere, exoccare *rem*: auseggen, ki-boronálni, boronával ki-szaggatni. *Syn.* wibráňiť. *boh.* wiwláčeti.

Wiwlačowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwlačowať, čowal, čugem, *freq.* ex wiwláčiť.

wiwlečení, á, é, *p. c.* extractus, a, um: aus (heraus, hinaus) geſchleppt, ki-hurtzolt, ki-hurtzoltatott, ki-vonatott, ki-vonszott. 2) eductus, extractus: aus (hinaus, heraus) gezogen, ki-húzott, ki-húzattatott. *Syn.* wikáhnuti.

Wiwlečeňí, á, n. extractio, nis, f. Aus (Heraus, Hinaus-ſchleppung), ki-hurtzolás, ki-vonás, ki-vonszás. 2) eductio, Aus (Heraus, Hinaus) ziehung, ki-húzás. *Syn.* Wikáhnuti.

wiwlecť et wiwléct, wiwlekel, wiwlečem, V. P. *imp.* wiwlet: extrahere, aus (heraus, hinaus) ſchleppen, ki-hurtzolni, ki-vonni, ki-vonszani. *Syn* wiwlíci. 2) Niť z Ucha ihelného wiwlecť: educere (extrahere) filum ex acu, den Faden aus dem Ohre der Nadel herausziehen, a' fonalat (tzérnát) ki-húzni a' tö fokából. *Syn.* wiwlékнúť, wikáhnúť. *boh.* wiwlíknúti.

wiwlékaní, á, é, *p. c.* v. wiwlečení.

Wiwlékáňí, á, n. v. Wiwlečeňí.

wiwlékať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wiwlecť.

Wiwlekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwlekáwať, al, ám, *freq.* ex wiwlékať. *boh.* wiwlikowati.

wiwléknúť, knul (kel), knem, V. P. *imp.* kni, *de uno actu*: v. wiwlecť, *boh.* wiwliknúti.

wiwléknutí, á, é, *p. c.* v. wiwlečeni, *boh.* wiwléknuti.

Wiwléknutí, á, u v. Wiwlečeňí, *boh.* Wiwléknutí.

Wiwlekowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Wiwlikowáňí.

wiwlekowať, kowal, kugem, *freq.* ex wiwléknúť. *boh.* wiwlikowati.

† **wiwlíci** (wiwlict), wiwlekl, wiwleku (ču) *fut. imp.* wiwleč, v. wiwlecť.

† **wiwlíknúti**, wiwlikl, wiwliknu *fut.* v. wiwléknúť, wiwlecť 2) Nro.

† **Wiwlikowáňí**, n. v. Wiwlekowáňí.

† **wiwlikowať**, owal, ugi (u), v. wiwlékowať.

Wíwod, u, m. excusatio, purgatio, expurgatio, exculpatio, nis, f. Entschuldigung, mentség, ki-tisztitás. *Syn.* Wimluwa. *boh.* Weywod. 2) Wiwedeňí.

Wíwoda, i, m. dux, cis, m. Herzog, Landesfürst: vajvoda, vezér, hertzeg. *boh.* Weywoda.

wiwožení, á, é, *p. c.* v. wiwedeňí. 2) satis circumductus, a, um: herumgeführt: körül vezetett, vezetett, vezettetett.

Wiwožení, á, n. v. Wiwedeňí. 2) circumductio, sullicieàs, Herumführung, körülvezetés.

wiwožiť, il, im, V. P. *imp.* wiwoz, v. wiwesť. 2) satis circumducere, herumführen, körül-vezetni. 3) desinere ducere, aufhören zu führen, meg-szünni-vezetni.

wíwodski *adv.* ducali more, herzoglich, hertzegi módon. *Syn.* powiwodski.

wiwodski, á, é, *adj.* ducalis, e: herzoglich, hertzegi. *boh.* weywodski. *Usus.* Wiwodské Mesto, civitas ducalis.

Wiwodstwí, á, n. ducatus, us, m. das Herzogthum, hertzegség. *boh.* Weywodstwí.

Wiwol, u, m. v. Wiwoleni.

Wiwolač, a, m. pronuntiator, proclamator, is, praeco, nis, m. Ausrufer, Herold, Ankündiger: hirdető, ki-hirdető, ki-kiáltó. *Syn.* Wiwoláwač, Wikrikowač. 2) evocator, provocator, excitor: Ausforderer, Ausrufer: ki-hivó, ingerlő.

wiwolačow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

wiwolaní, á, é, *p. c.* proclamatus, pronunciatus, promulgatus, publicatus, a, um: ausgerufen, öffentlich bekannt gemacht: ki-kiáltatott, ki-hirdettetett. *Syn.* wikričaní. 2) evocatus, herausgerufen, ki-hivatott, ki-hivattatott. 3) excitus, provocatus, evocatus: ausgerufen, ausgefordert, herausgefordert: ki-hivattatott, ingerelteteti. *boh.* wibidnuti, wibizeni.

Wiwoláňí, á, n. proclamatio, publicatio, promulgatio, nis, f. Ausrufung: ki-hirdetés, ki-kiáltas. *Syn.* Wikričáňí, Wikrikowáňí. 2) evocatio: Herausrufung: ki-hivás. 3) provocatio, incitatio, evocatio: Ausforderung, Herausforderung: hajra-hivás, ki-hivás, reáingerlés. *boh.* Wibidnuti, Wibizeňí.

Wiwolanka, i, f. duellum, i, n. *Cic. Plaut. Horat.* certa-

tamen singulare, pugna singularis: Zweikampf: kettő között való-viadal bajvivás. *Syn.* Dwochboj, dwoch Zrážka, wiwolaná Bitka, Ruwačká. *boh.* wibidnutá Rwačka. *Usus.* Wiwolanku držať, mať: duellum inire, Zweikampf halten, meg-vívni (meg-vivok) valakivel.

wiwolať, al, ám, V. P. *imp. ag*: pronuntiare, proclamare, publicare, promulgare: ausrufen, etwas öffentlich durch Worte bekannt machen: valamit ki-kiáltani, ki-hirdetni, közönségessé tenni. *Syn.* wikrikať. 2) evocare, foras vocare: ausrufen, heraus (hinaus) rufen: ki-hini. 3) excire, provocare, incitare: ausfordern, herausfordern: bajra hinni, ingerleni. *boh.* wibidnúti, wibízeti. *Usus.* Nekoho do Bitki wiwolať: provocare ad certamen, Jemanden zum Streite herausfordern, valakit harczra hini-ki.

Wiwolawač, a, m. v. Wiwolač.

wiwolawačow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Wiwoláwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwoláwať, al, ám, *freq.* ex wiwolať.

wiwolení, á, é, *p. c.* electus, delectus, lectus, optatus, a, um: erwählt, ausgewählt: kiválasztatott, tétetett. Gá sem za Konšola wiwolení, a zgewňe menowaní: renuntiatus sum Consul, ich bin zum Bürgermeister gewählt, und erklärt worden: én város fő-tiszté (fő bíróvá) választattam, tétettem. 2) praeoptatus, vorgezogen, lieber gewählt: inkább választatott, egyébb felett (inkább) kivántatott. 3) praedestinatus, auserwählt, el-választatott.

Wiwoleňí, á, n. electio, delectio, electio, selectio, optatio, nis, f. die Erwählung, Auswählung, Wahl, Auswahl: választás, ki-választás. *Syn.* Wíwol. 2) praeoptatio, Vorziehung, inkább (egyéb felett) való kivánás, előbb tévés. 3) Wečné Wiwoleňí: praedestinatio, die ewige Wahl Auserwählung: Istennek örök rendelése.

wiwoliť, il, ím, V. P. *imp.* wiwol: eligere, deligere, seligere, optare: erwählen, választani, ki-választani. Mesto wiwoliť na Ležáňí, na Ležiſko: capere locum castris, einen Ort, das Lager zu ſchlagen, erwählen, helyet választani, a' hová lehessen megszállítani a' tábort. 2) praeoptare, praeeligere: vorziehen, lieber wählen: inkább (egyébb felett) kívánni, választani. Bože mog! Otče mog! wiwolila ſem ſi Sokola pre Páwa. 3) praedestinare, auserwählen, elől el-rendelni.

Wiwolitel, a, m. elector, delector, selector, optator: Erwähler, ki (meg) választó, v. Wiwolenec, Wolenec.

wiwolitelow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Wiwolkáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwolkať, al, ám V. P. *imp. ag*: desinere connivere (favere, iuxta nutum facere alicui): aufhören Jemanden nachzuſehen, ſeinen Willen in allen zu ſuchen: meg-szünni valakinek mindenben kedvét (igyekezetét) tenni. *Syn.* wiwražiť.

Wiwolowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wi-

wiwolowať, lowal, lugem, *freq.* ex wiwoliť.
wiwoňaní, á, é, *p. c.* ex wiwoňať.
Wiwoňáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wiwoňať, al, ám, V. P. *imp.* ag: odorando exquirere (comperire; detegere): ausriechen, durch Riechen erfinden; aussuchen: ki-szagolni. *Syn.* winúchať. 2) totum odorari, exodorari: alles durch Riechen in sich ziehen; aufriechen: mind ki-szagolni. a' szagot magához húzni. 3) desinere odorari, aufhören zu riechen, meg-szünni szagát érzeni, szaglalni. 4) cessare olere, aufhören den Geruch von sich zu geben, zu richen: meg-szünni szagosnak lenni, szagot magából botsátani. 5) exolere, odorem amittere: ausriechen; den Geruch verlieren: szagát elveszteni.
Wiwoňáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wiwoňáwať, al, ám, *freq.* ex wiwoňať.
Wiwoňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wiwoňowať, ňowal, ňugem, *freq.* ex wiwoňať.
† wiworaťi, al, ám et wiwoři, *fut.* v. wiorať.
† wiworáwaťi, al, ám, v. wioráwať.
wiwoſčení, á, é, *p. c.* v. woſkowaní.
Wiwoſčeňí, á, n. v. Woſkowáňí.
wiwoſčiť, il, ím, V. P. *imp.* wiwoſči, v. woſkowať.
Wiwoſčowáňí, á, n. v. Woſkowáňí.
wiwoſčowať, čowal, čugem, V. I. *imp.* čug, v. woſkowať.
wiwoſkowaní, á, é, *p. c.* v. woſkowaní.
Wiwoſkowáňí, á, n. v. Woſkowáňí.
wiwoſkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: v. woſkowať.
wiwození, á, é, *p. c.* v. wiwezení.
Wiwozeňí, á, n. v. Wiwezeňí.
wiwoziť, il, ím, V. P. *imp.* wiwoz: v. wiwezť. 2) ad sacietatem vehere (circumvehere): zur Genüge herumführen: kedve szerént korúl vinni; hordozni kotsin. 3) desinere vehere; aufhören zu führen, meg-szünni vinni, hordozni *kotsin*. *II. rec.* wiwoziť ſa: v. wiwezť ſa. 2) ad sacietatem vehi (circumvehi), zur Genüge herumgeführt werden; meg-elégedésig körül vitetni, hordoztatni *kotsin*, eleget kotsizni, szekerezni.
wiwracaní, á, é, *p. c.* v. widáwení. 2) v. wiwráťení.
Wiwracáňí, á, n. v. Widáweňí. 2) v. Wiwráťeňí.
wiwracať, al, ám V. P. *imp.* ag: widáwiť. 2) v. wiwráťiť. *II. rec.* wiwracať ſa: v. widáwiť ſa.
† Wiwráceňí, n. v. Wiwráťeňí.
† wiwraceťi, cel, cím, v. wiwráťiť, wiwracať.
Wiwracowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wiwracowať, cowal, cugem, *freq.* ex wiwracať, et wiwráťiť.
* wiwraſčení, á, é, *p. c.* v. wiwražčení.
* Wiwraſčeňí, á, n. v. Wiwrážčeňí.
* wiwraſčiť, il, ím, V. P. *imp.* ſči: v. wiwražčiť. *II. rec.* wiwraſčiť ſa: v. wiwrážčiť ſa.
* wiwraſkaní, á, é, *p. c.* v. wiwrazkaní.

* Wiwraſkáńí, á, n. v. Wiwražkáńí.
* wiwraſkat, al, ám V.P.*imp.* ag, v. wiwražkat. *II. rec.* wiwraſkat ſa, v. wiwražkat ſa.
* Wiwraſkáwáńí, á, n. v. Wiwražkáwáńí.
* wiwraſkáwat, al, ám *freq.* ex wiwraſkat, v. wiwražkawat. *II. rec.* wiwraſkáwat ſa, v. wiwražkáwat ſa.
* Wiwraſkowáńí, á, n. v. Wiwražkowáńí.
* wiwraſkowat, kowal, kugem v. wiwražkowat. *II. rec.* wiwraſkowat ſa, v. wiwražkowat ſa.
* wiwraſťení, á, é, *p. c.* v. wiwražčení.
† Wiwraſťeńí, á, n. v. Wiwražčeńí.
* wiwraſťit, il, ím V. P. *imp.* ſťi: v. wiwražčit. *II. rec.* wiwraſťit ſa, v. wiwražčit ſa.

Wíwrat, u, m. arbor per ventum eversa (subversa, strata) ein vom Winde umgeworfener Baum, a' szélvész miatt töviből ki-tekertetett (kiforgattatott) fa. *Syn.* Wiwraťení Strom. *boh.* Wewrat. 2) vomitus, us, m. egestio, das Erbrechen, Speien: okadás, hányás, ki-okadás. *Syn.* Dáwení, Widáwení, Wracáńí, Wíwratek.

Wíwratek, tku, m. idem 2 Nro.

wiwráťení, á, é, *p. c.* eversus, subversus, stratus, a, um: umgeworfen, umgeſtürzt, ki-forditatott, fel-forgatott. *Syn.* prekočení. *boh.* wiwrácen. 2) eversus, prostratus, ruinatus: zerſtört, le-verettetett, földre le-terittetett, töveből ki-forditatott, le-döntetett, le-dültt, el-rontatott, ki-pusztitatott. *Syn.* zhlaďení, wihubeńí. 3 (v. widáwení.

Wiwráťeńí, á, n. eversio, subversio, stratio, nis, Umwerfung, Umſtürzung: ki-forditás, ki-forgatás. *Syn.* Prekočeńí. *boh.* Wiwráceńí. 2) eversio, ruinatio: Zerſtörung, z. B. einer Stadt: el-rontás, ki-forditás, ki-pusztítás, le-döntés, le-dűllés. *Syn.* Zhladeńí, Zhubeńí. 3) v. Widáweńí, Wíwrat 2 Nro.

wiwráťit, il, ím, V. P. *imp.* wiwrat: evertere, invertere, subvertere, sternere: umſtürzen: el (ki) forditani, felforgatni. *Syn.* prekočit. *Usus.* Prí ſameg Woše náſ wiwráťil. 2) evertere, subvertere, ruinare, tollere: zerſtören, z. B. Häuſer, Städte ꝛc: el (le) rontani, le-dönteni, ki-pusztítani, ki-forditani. *Syn.* wihubit, wikazit, zhlaďit, zhubit, pokazit. *Usus.* Domi z Gruntu wiwráťit, wihlaďit: adaequare (aequare) solo tecta, die Häuſer niederreißen, dem Boden gleich ſchleifen: a' házokat földre le-rontani. Meſto do Ronca wiwráťit, wihubit: urbem funditus tollere, eine Stadt vertilgen, ruiniren: valamelly várost egészen elrontani. Nekoho Zdáńí wiwráťit: frangere alterius sententiam, Jemandes Meinung widerlegen, umſtoſſen: valaki akarattyát meg-változtatni, meg-előzni. Nekoho ze Statku wiwráťit: evertere aliquem fortunis, Jemanden um Haab und Gut bringen, valakit jószágából ki-forditani. Prátelſtwí wiwráťit: die Freundſchaft aufheben: a' barátságot egészszen fel-bontani. Práwo, Običag wiwráťit: legem, consuetudinem tollere;

Geſetze,

Geſetze, Gewohnheit aufheben: a' törvényt, a' szokást elrontani. 3) v. widáwiť.

* **Wiwráweňí**, á, n. v. Wihoworeňí, Wimluweňí, Wirozpráwáňí.

* **wiwrawať**, wel, wím V. P. *imp.* wiwraw, v. wihoworiť, wimluwiť, wirozpráwať.

wiwrážani, á, é, *p. c.* v. wiwrazeňí.

Wiwrážáňí, á, n. v. Wiwrazeňí.

wiwrážať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wiwraziť. *II. rec.* wiwrážať ſa, v. wiwraziť ſa.

wiwražčeňí, á, é, *p. c.* v. zwražčeňí. 2) erugatus, rugis liberatus, politus, a, um: glatt gemacht, von Runzeln befreit: ki-simított, kiránczoltatott. *Syn.* wiwražkaňí. *Usus.* Wiwražčená (hladká) Twár: erugata frons, glattes Geſicht, sima kép (ábrázat).

Wiwražčeňí, á, n. v. Zwražčeňí. 2) erugatio, rugarum sublatio, politio: Abglättung von Runzeln, ki-simitás, kiránczolás. *Syn.* Wiwražkáňí.

wiwražčiť, il, ím, V. P. *imp.* žči: v. zwražčiť. 2) erugare, a rugis liberare, polire: abglätten, die Runzeln vertreiben: ránczát ki-fejteni, ki-simítani, ki-húzni, ránczolását (sömörgését) el-venni. *II. rec.* wiwražčiť ſa, v. zwražčiť ſa. *Syn.* wiwražkať ſa.

wiwrazeňí, á, é, *p. c.* frequenti egressu, et ingressu calore privatus, vel destructus, a, um: ausgekühlt, oder verdorben durch den öfteen Eingang, und Ausgang: gyakor ki, és bé-járással ki-hűlt, vagy meg-romlott. Wiwrazená Izba.

Wiwrazeňí, á, n. crebro extu, et introitu caloris exmissio, vel destructio rei: Auskühlung oder Verderbung durch wiederholten Ausgang, und Eingang: ki-hülése, vagy elrontása valaminek gyakor nyitogatás, és járás által.

Wiwražeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex wiwražiť.

wiwraziť, il, ím, V. P. *imp.* wiwraz, *reg. accus.* Izbu (Swetlicu): saepius intrando, vel egrediendo privare calore, vel destruere *cubile*: auskühlen, oder verderben durch den öfteren Eingang, und Ausgang, z. B. ein Zimmer: ki-hülteni, vagy el-rontani sok nyujtogatással (járással) *p. o.* a' szobát. *II. rec.* wiwraziť ſa: desinere saepius aperire, egredi, et ingredi cubile: aufhören öfters aufzumachen, aus, und hinein zu gehen: meg-szünni gyakran nyitogatni, bé, 's ki-járni.

wiwraziť, il, ím, V. P. *imp.* wiwraz, na ňekoho: desinere alicui bene velle (favere), aufhören jemanden hold (günnstig, gewogen) zu ſeyn: megszünni valakinek kedvezni, kedvére járni, jót kivánni. *Syn.* preſtať ňekomu prát, wiwolkať.

wiwražkaňí, á, é, *p. c.* v. wiwražčeňí.

Wiwražkáňí, á, n. v. Wiwražčeňí.

wiwražkať, al, ám V. P. *imp.* ag: v. wiwražčiť. *II. rec.* wiwražkať ſa, v. wiwražčiť ſa.

Wiwrážkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwrážkáwať, al, ám, *freq.* ex wiwražkať. *II. rec.* wiwrážkowať ſa, *freq.* ex wiwražkať ſa.

Wiwražkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwražkowať, kowal, kugem, *freq.* ex wiwražkať. *II. rec.* wiwražkowať ſa: *freq.* ex wiwražkať ſa.

Wiwrazowáňí, á, n. v. Wiwrazeňí.

Wiwražowáňí, á, n. v. Wiwražení.

wiwrazowať, zowal, zugem, *freq.* ex wiwrazit. *II. rec.* wiwrazowať ſa, *freq.* ex wiwrazit ſa.

wiwražowať, žowal, žugem na ňekoho, *freq.* ex wiwražit.

Wiwrčáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwrčať, čal, čím, V. P. *imp.* desinere ringi (stridere): aufhören die Zähne zu blöcken, meg-szünni száját félen vonni, vigyorítani, orrát fintorgatni.

† wiwrci, wiwrhel, wiwrhu, wiwržeſ *fut. imp.* wiwrz, v. wiwret.

wiwreť, wiwrhel, wiwržem, V. P. *imp.* wiwrž, v. wiwrhnúť. *boh.* wiwrci.

wiwrelí, á, é, *adj.* v. seq.

wiwrení, á, é, *p. c.* qui (quae, quod) ebullivit, efferbuit: ausgeſotten, ki-forrott, ki-duzogott. 2) decoctus, eingeſotten, eingekocht: el-főtt, el-főzetletett. 3) v. witworení.

Wiwreňí, á, n. ebullitio, nis, f. das Ausſieden, Ausſiedung: ki-forrás, ki-buzogás. 2) decoctio, Einſiedung, Einkochung: el-főzés, el-főzettetés, el-fölés. 3) v. Witworeňí.

Wiwreſčáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwreſčať, čal, čím V. P. *imp.* ſči: desinere clamare (coaxare), aufhören zu ſchreien, von Ziegen, Haſen, Fröſchen: meg-szünni kiáltani. *Syn.* wiwrnčať.

wiwreť, wiwrel, wiwrem, V. P. *imp.* wiwri: ebullire, effervescere, effervere: ausſinden: ki-forni. *Prov.* Malí Žrnec ſkoro wiwre: v. Žrnec. Chudobnému Človeku i z Žrnca wiwre: v. chudobní, Žrnec. 2) decoqui, einſieden, einkochen (*neutr*), el-főzetetni. *boh.* wiwříti. Wiwrela Woda: decocta est aqua, das Waſſer iſt eingekocht, ki-főtt a' viz. 3) v. witworiť.

* wiwreti, á, é, *p. c.* v. wiwreni.

* Wiwreťí, á, n. v. Wiwreňí.

Wiwrh, u, m. reiiculum, i, n. *v. g.* reicula testa: Ausſchuß von Geſchirr: a' többi közzül ki-hányt edény. *Syn.* Wichod, Wihodek, Wihodki, Odhod, Odhodek.

wiwrhaní, á, é, *p. c.* v. wiwrhnutí.

Wiwrháňí, á, n. v. Wiwrhnutí.

wiwrhať, al, ám, V. l. *imp.* v. seq.

wiwrhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi, ňekoho, ňeco: eiicere, proiicere aliquem aliquid: auswerfen, hinaus (heraus) werfen, Menſchen, oder Dinge: ki-vetni, ki-hányni valakit, valamit. *Syn.* wihoſiť, wiwreť, wiwrhať, wiwrhowať. 2) reiicere, secernere: auswerfen, Ausſchieſſen, verwerfen: hátra (meg, ki) vetni, él-választani, ki-szedni, ki-válogatni, ki (meg) hányni. *Syn.* wibrať. 3) abortare, abortire, perperam parere, abortum pati (facere): verwerfen, mißgebären, von Thieren: el-vetélni ki-vetni, idétlent szülni. *boh.* metati (meci), zmetati. Owce wiwrhli:

ahor-

abortiverunt oves, die Schaafe haben heuer verworfen, az idén el-vetéltek a' juhok. 4) definire, constituere, eiectare: auswerfen, ausſetzen, beſtimmen, z. B. Geld, Penſion ꝛc. meg-határozni el-rendelni, végezni, ki-szabni, hánydogálni. *Syn.* uſtanowiť. 5) v. widáwiť.

wiwrhnutí, á, é, *p. c.* eiectus, foras proiectus, a, um: aus (heraus, hinaus) geworfen, kivetelt, ki-hányt. *Syn.* wihoſení, wiwržení, wiwrhaní, wiwrhowaní. 2) reiectus, secretus: ausgeworfen, ausgeſchoſſen, verworfen: meg-vetett, meg-hánt, ki-szedett, ki-szedettetett, el-választatott. *Syn.* prebraní, wibraní, wihoſení. 3) perperam partus abortatus: mißgeboren, verworfen: el-vetelit, el-vetéltetelt, idétlen (idétlent) szült. *boh.* metán, zmetaní. 4) definitus, constitutus, eiectus: ausgeworfen, ausgeſetzt, beſtimmt: el-rendeltt, meg-hátarozott, végzett, ki-szabott. *Syn.* uſtanowení. 5) v. widáwení.

Wiwrhnutí, á, n. eiectio, projectio, nis, f. Auswerfung, Heraus (Hinaus) werfung: kivetés, ki-hányás. *Syn.* Wihoſeňí, Wiwržeňí, Wiwrháňí, Wiwrhowáňí. 2) reiectio, secretio: Auswerfung, Ausſchießung, Verwerfung: megvetés, ki-(el)-választás, meg-hányás, ki-szedés. *Syn.* Prebráňí, Wibráňi. 3) abortatio, abortus, us, m. das Mißgebären, Verwerfung: elvetés, idétlen (idétlent) szülés. *boh.* Metáňí, Zmetáňí. 4) definitio, constitutio, determinatio, ejectatio: Auswerfung, Ausſetzung, Beſtimmung: meg-határozás, el-rendelés, végezés, ki-szabás. *Syn.* Uſtanoweňí. 5) v. Widáweňí.

Wiwrhowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwrhowať, howal, hugem, *freq.* ex wiwrhnúť.

† **wiwŕíti**, wiwŕel, wiwru *fut.* v. wiwreť 2 Nro.

Wiwrnčáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwrnčať, čal, čím, V. P. *imp.* wiwrnči, v. wiwreſčať.

wiwrſení, á, é, *p. c.* v. zawrſeni.

Wiwrſeňí, á, n. v. Zawrſeňí. 2) *Nom. Verb.* ex wiwrſiť ſa: ultio, der Rach, das Rechen: boszszú állás. *Syn.* Wipomſtweni.

wiwrſiť, il, ím, V. P. *imp.* wiwrſ: v. zawrſiť. 2) desinere cacuminare (condere), aufhören zu verſchließen, zu zumachen: meg-szünni be-tsinálni, be-tetézni. *II. rec.* wiwrſiť ſa: vindicare se, ulcisci, vindictam de aliquo sumere, satisfacere sibi, iram (furorem) in aliquem effundere, in aliquo complere: ſich rechen an jemanden, boszszút állani (haragját, mérgét ki-tölteni) valakin. *Syn.* wipomſtwiť ſa na ňekem.

Wiwrſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwrſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex wiwrſiť. *II. rec.* wiwrſowať ſa, *freq.* ex wiwrſiť ſa.

wiwrſtwení, á, é, *p. c.* contabulatus, a, um: ausgeſpündet, meg-deszkázot, deszkáztatott, padoltatott. *Syn.* wiforſtowaní.

Wiwrſtweňí, á, n. contabulatio, nis, f. Ausſpündung,

meg-

meg-deszkázás, padolás. *Syn.* Wiforſtowáńí.

wiwrſtwiť, il, ím, V. P. *imp.* wiwrſtwi: contabulare, ausſpünden, deszkával meg-boritani, deszkázni, meg-deszkázni. *Syn.* wiforſtowať.

Wiwrſtwowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwrſtwowať, wowal, wugem, *freq.* ex wiwrſtwiť.

wiwrtaní, á, é, *p. c.* exterebratus, a, um: ausgebohren, durch Bohren herausgebracht: ki-fúrtt. 2) terebratus, terebrando cavatus (excavatus): ausgebohren, durch Bohren ausgehöhlt: által fúrtt, meg-lyukasztott. *Syn.* prewrtaní.

Wiwrtáńí, á, n. exterebratio, nis, f. Ausbohrung, durch Bohren Herausbringung: ki-fúrás. 2) terebratio, excavatio (perforatio) ope terebri: Ausbohrung, Aushohlung durch Bohren: által-fúrás, ki-fúrás. *Syn.* Prewrtáńí.

wiwrtať, al, ám, V. P. *imp.* ag: exterebrare, ausbohren durch Bohren herausbringen: ki-fúrni. 2) terebrare, terebrando excavare, perterebrare, terebro perforare: ausbohren, durch Bohren aushöhlen: által-fúrni, ki-lyukasztani. *Syn.* prewrtať.

Wiwrtáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwrtawať, al, ám, *freq.* ex wiwrtať.

wiwrťení, á, é, *p. c.* satis gyratus, in gyrum actus, circumactus, a, um: genug gedreht, ausgedreht, herumgedreht: ki-forgattatott, körül-hordozott, kerengetett. *Syn.* wiobracaní.

Wiwrťeńí, á, n. gyratio, in gyrum actio, circumactio, nis, f. Herumdrehung, ki-forgatás, kornyül-forgatás, körül-hordozás, kerengés. *Syn.* Wiobracáńí.

wiwrťeť, ťel, ťím, V. P. *imp.* wiwrť: satis gyrari, in gyrum agi, circumagi, gyrum ducere: ſich genug herumdrehen, eleget forogni, kerengeni, tekeregni. *Syn.* wiobracať ſa, wiwrtiť ſa.

wiwrtiť, il, ím, V. P. *imp.* wiwrť: gyrare, circumagere: genug herumdrehen, ki-forgatni, kerengetni, környülvonszani (vonszom), hordozni. *Syn.* wiobracať. *II. rec.* wiwrtiť ſa, v. wirwrťeť.

Wiwrtkáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwrtkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: desinere mordere, *animum* etc. aufhören zu beißen (zu drücken) das Herz ꝛc. megszünni marni (epeszteni), *szívét* etc.

Wiwrtowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwrtowať, towal, tugem, *freq.* ex wiwrtať.

Wiwrženec, nca, m. reiculus, i, m. exterris, is, m. Verworfener, Auswürfling: a' többi közül ki-hánytt, ki-vetett. v. Zawrženík.

wiwržení, á, é, *p. c.* ex wiwrteť: v. wiwrhnút. *Usus.* Gedná nagwzneſeńegſá Ctnoſt', Sprawedliwoſt, wiwržená geſt: una excellentissima virtus, *iustitia*, tollitur: man unterdruckt die Gerechtigkeit, eine aus den vortreflichſten Tugenden: megvettetik egészen (sárbà tapodtatik) az *igazság*, a' melly egy a' fő jó erkölcsök közül.

Wiwržení, á, n. v. Wiwrhnutí.

wiwrzgání, á, é, *p. c.* v. wiwragení.

Wiwrzgáńi, á, n. v. Wiwrazeńi.

wiwrzgać, al, ám V. P. *imp.* ag, v. wiwrazić. 2) desinere crepare (strepitare, strepitum facere) *porta*: aufhören zu knarren (zu knirren) mit der Thüre: meg-szünni tsikorgatni (tsattogtatni), p. o. az ajtót.

wiwrżowani, á, é, *p. c.* v. wiwrżeni.

Wiwrżowáńi, á, n. v. Wiwrżeni.

wiwrżować, żował, żugem, V. I. *imp.* żug: v. wiwrhnúć.

wiwrzúkani, á, é, *p. c.* v. wiwrazeni.

wiwrzúkać, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wiwrazić.

Wiwstáńi, á, n. exsurrectio, adsurrectio, nis, f. Aufſtehung, in die Höhe Richtung: fel-kelés, fel-állás. *Syn.* Powstáńi.

wiwstać, wiwstal, wiwstańem, V. P. *imp.* wiwstań: exsurgere, adsurgere, erigere se: aufſtehen, ſich in die Höhe richten: fel-állani, fel-kelni, fel-emelni magát. *Syn.* powstać, wizdwihnút ſa.

† wiwstati, wiwstal, wiwstanu, *fut.* idem.

wiwstáwagící, á, é, *part. praes.* ex wiwstáwać: eminens, prominens, tis, f. hervorragend, ki-álló, ki-tetszö, kinn-ülö. Wrſek polahki (pozne náhla) wiwstáwagící: collis clementer et molliter adsurgens, ein Hügel, der ſanft und allgemach ſich erhöhet: szép menedékes hágó. Welké, a wen z Glawi wiwstáwagícé (wiwalené, witreſčené) Oči: eminentes oculi, hervorragende Augen, igen kinn álló (ki-nött) szemek.

Wiwstáwáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiwstáwać, al, ám, *freq.* ex wiwstać. *Usus.* To Stawáńi aż nad Wodú wiwstáwalo: moles aquam eminebat, das aufgeworfene Werk erhöhete ſich ſchon über das Waſſer, a' rakás ki-látszik vala a' vizből

† wiz, v. wiš, ex wišeť.

Wiza, i, f. huso, nis, m. acipenser huso *Linn.* der Hauſen, ein Fiſch: viza, *hal neme. Syn.* Somić. *boh.* Wizina. *Aliud est* Tok.

wizáble, *adv.* gelide, dürr, hidegen, fagyossan. ki-fagyva. *Syn.* wizábnuće. 2) *boh.* wiſchle per 2 Nros.

wizábli, á, é, *adj.* gelidus, pruina (gelu) decoctus, a, um: dürr, erfroren, durch den Reif abgebrennt: ki (meg) fagyott, fagyos. *Syn.* wizábnuti. 2) *boh.* v. wiſchli 1 et 2 Nris.

Wizábłina, i, f. v. seq.

Wizábłoſt, i, f. geliditas, tis, f. das Erfriren, fagyosság, meg-fagyás. *Syn.* Wizábnuťí. 2) *boh.* v. Wiſchloſt per 2 Nros.

wizábnúť, bnul (bel), bńem, V. P. *imp.* bńi: pruina (gelu) decoqui, gelascere, congelare: von Froſt dürre werden, frieren, gefrieren, erfrieren, ausfrieren: ki-fagyni. 3) *boh.* wiſchnúť 3 Nro.

† wizabnúťi, bl, bnu, *fut.* idem. 2) v. wiſchnúť 3 Nro.

wizábnuti, á, é, *p. c.* v. wizábli.

Wizábnuťí, a, n. v. Wizábloſt

wižádani, á, é, *p. c.* exoratus (precibus), impetratus, obtentus, a, um: erbeten, ausgebeten, durch Bitten erhalten: ki-kértt, kéréssel meg (ki) nyertt. *Syn.* wiproſeni.

Wi-

Wižádáńí, á, n. exoratio, impetratio, obtentio, nis, f. das Erbitten, Erbittung, Ausbittung, durch Bitten Erhaltung: ki-kérés, kéréssel megnyerés. *Syn.* Wiproſeńí.

wižádat, al, ám, V. P. *imp.* ag: expetere, exorare, impetrare, obtinere: erbitten, ausbitten, durch Bitten erſangen: ki-kérni, kéréssel megnyerni. *Usus.* To nám wižádag: id nobis exora, erbitte uns dieſes: kérdd-ki nékünk azt. To ſi wižádám: hoc mihi expetam, das bitte ich mir aus, azt kikérem magamnak.

Wižádáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wižádáwat, al, ám, *freq.* ex wižádat.

Wižalowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wižalowat, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug: desinere accusare, aufhören zu klagen (zu beklagen), meg-szünni vádolni. *II. rec.* wižalowat ſa: satis (ad satietatem) conqueri, zur Genüge ſich beklagen (beſchweren): kedve szerént (untig) ki panaszolni magát.

* **wižani**, á, é, *p. c.* v. wižati.

* **Wižáńí**, á, n. v. Wižakí.

wižat, wizal, wižňem, V. P. *imp.* wižńi: demetere, exmetere: ärndten, auserndten, abmähen: le (ki) aratni. *Syn.* powižínat.

wižati, á, é, *p. c.* demessus, exmessus, a, um: ausgeerndtet, abgemähet: le (ki) aratott. *Syn.* powižínani.

Wižakí, á, n. demessio, exmessio, nis, f. Auserndtung, Abmähung, Ausmähung: le (ki) aratás. *Syn.* Powižínáńí.

wizauſkowani, á, é, *p. c.* v. wioſlinkowani.

Wizauſkowáńí, á, n. v. Wioſlinkowáńí.

wizauſkowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug, v. wioſlinkowat.

wizberani, á, é, *p. c.* collectus, conquisitus, a, um: ausgeklaubt, fel-szedett, kiszedettetett.

Wizberáńí, á, n. collectio, conquisitio, nis, f. Ausklaubung, fel-szedés, ki-szedés.

wizberat, al, ám, V. P. *imp.* ag: colligere, conquirere: ausklauben: fel (ki) szedni. 2) desinere conquirere (colligere), aufhören zu klauben, meg-szünni ki (fel) szedni.

Wizberáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wizberáwat, al, ám, *freq.* ex wizberat.

wizberkowani, á, é, *p. c.* v. wizberani, poberkowani.

Wizberkowáńí, á, n. v. Wizberáńí, Poberkowáńí.

wizberkowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug, v. wizberat, poberkowat.

wizbigani, á, é, *p. c.* effractus, a, um: eingebrochen, hineingebrochen: ki (fel) törött. 2) spoliatus, despoliatus: ausgeplündert, ausgeraubt: megfosztatott, tolvajoltatott, meglopattatott, ki-raboltatott. *Syn.* wikoriſtowani, okraſeni.

Wizbigáńí, á, n. effractio aedium, Einbruch, das Einbrechen, z. B. ins Haus, wie Diebe durch Zerbrechung: ki (fel) törés. 2) spoliatio, despoliatio: Ausplünderung, Ausraubung: meg-fosztás, tolvajolás, meg-lopás, ki-rabolás. *Syn.* Wikoriſtowáńí, Okraſeńí.

wiz-

wizbígať, al, ám V. P. *imp.* ag: aedes effringere, einbrechen, hineinbrechen, durch Zerbrechung wie Diebe, z. B. ins Haus: ki (fel) törni a' házat. 2) spoliare, despoliare: ausplündern, ausrauben: megfosztani, tolvajolni, meglopni, ki-rabolni. *Syn.* wikoristowať, okradnúť, okrasť.

Wizbigáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wizbigáwať, al, ám, *freq.* ex wizbígať.

† wizden, a, o, *part. abs.* v. wimurowaní.

† Wizdeňí, n. v. Wimurowáňí.

† wižďímaní, á, é, *p. c.* v. wižmíkaní.

† Wižďímáňí, n. v. Wižmíkáňí.

† wižďímaťi, al, ám, *fut.* Wodu z Sátu, Zúbu: v. wižmíkať.

† Wižďimowáňí, n. v. Wižmikowáňí.

† wižďimowaťi, owal, ugi (u), v. wižmikowať.

† wizďiti, il, ím *fut. imp.* wizďi, v. wimurowať.

wizdrawení, á, é, *p. c.* resanatus, consanatus, sanitati restitutus, curatus, a, um; genossen, gesund, hergestellt: meg (ki) gyógyíttatott, meggyógyúlt. *Syn.* ozdrawení, wihogení.

Wízdraweňí, á, n. salus, recuperatio sanitatis; resanatio, consanatio, curatio. nis. f. Genesung, Erlangung der Gesundheit: ki (meg) gyogyúlás. *Syn.* Wihogeňí, Ozdraweňí.

wizdrawet, wel, wím, V. P. *imp.* wizdraw: resanari, consanari, consanescere, convalescere sanum fieri, valetudinem recuperare, sanitati restitui, valetudini reddi: genesen, gesund (hergestellt) werden: meg (ki) gyógyúlni. *Syn.* ozdrawet, wihogit sa. *Usus.* Čo wizdrawelo bolo, zaś sa obnowuge: quae consanuisse videbantur, recrudescunt: was gesund zu seyn schien, bricht wieder aus: a' melly gonosz orvosoltatott, ismét meg-újúl.

wizdrawit, il, ím, V. P. *imp.* wizdraw: v. wihogit.

Wizdrawowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wizdrawowať, wowal, wugem, *freq.* ex wizdrawit.

wizdwihnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi, hlawu, Čerchu: tollere, adtollere, efferre, elevare, erigere *caput onus*; erheben, emporheben, in die Höhe heben z. B. eine Last, den Kopf ꝛc. fel-emelni, p. o. a' fejét, terhet. *Syn.* wizdwihowať. *Usus.* Hlawu nad Wodu wizdwihnúť, witahowať: efferre caput undis, den Kopf erheben über die Wällen, über das Wasser: ki-tártani (fel-emelni) a' vizből (a' habokbol) a' fejét. Mizeráka, a Pśotaka wizdwihnúť, na Nohi powstawit: stratum atque abiectum sublevare, einen, der da zu Boden liegt, aufheben, wieder aufrichten: valakit, a' ki igen el-nyomorodott, nyomoruságából ki-segiteni. Twoga Čtnoś k nagwiśśeg Dóstognoś'i, a Wážnoś'i ťa wizdwihňe: dabit tibi tua virtus aditum ad summam authoritatem, deine Tugend wird dir ein grosses Ansehen zu wegebringen, a' te jeles erkóltsöd fel-állit téged a' leg-nagyobb tekéntetre. 2) *tropice*, Misel k Bohu: elevare (tollere) mentem ad Deum, erheben, die

Seele zu Gott, fel-emelni elméjét az Istenhez. 3) Hlaſ k Bohu: tollere vocem, clamorem ad Deum: erheben die Stimme (ein Geſchrei) zu Gott: kiáltani az Istenhez. 4) Wognu Kozbrog: movere bellum, seditionem: erheben, verurſachen Krieg, die Aufruhr: hadat, támadást inditani. 5) Peňáže: auferre exigere pecuniam: erheben, in Empfang nehmen, eincaſſiren Geld: valakitől a' pénzt meg-kívánni, meg-venni valakin. *Syn.* zdwihnúť, hore wzať 6) Práwo, Klášter ꝛc. tollere, rescindere, abolere abrogare *legem*, *claustrum*, aufheben, abſchaffen, kaſſiren, ungiltig machen, ein Geſetz, Kloſter ꝛc. el-törleni, el-rontani a' törvényt, klastromot. *Syn.* zruſiť, zhubiť. 7) celebrare, promovere, laudare: loben, rühmen: ditsérni, magasztalni. *Syn.* pochwáliť, wichwáliť. 8) v. wiwíſiť. *II. rec.* wizdwihnúť ſa: exsurgere, surgere, se tollere (adtollere): aufſtehen, ſich erheben: fel-kelni, magát fel-emelni. *Syn.* powſtať ſa. 2) tollere se, surgere (*de rebus*): ſich erheben, emporſteigen, von Geſchrei, von Dingen, die empor wachſen, oder zu einer Höhe gelangen, oder ſich hoch zeigen: fel-emelkedni, magas helyre jutni, magasnak magát mutatni. *Syn.* wizdwihowať ſa. 3) se efferre, superbire, efferri: ſtolz werden, ſich erheben, über andere: fel-fuvalkodni, kevélykedni, negédéskedni, magát mások felibe emelni. *Syn.* wiwiſiť (wiwiſowať) ſa. 4) exsurgere, surgere, tollere se, tolli: ſich erheben, entſtehen z. B. ein Geſchrei: támadni, eredni valaminek, p. o. kiáltásnak. 5) se tollere, se efferre superare: übertreffen, ſich erheben, ſich emporbringen: fellyúl-haladni. 6) ire, proficisci: wohingehen, ſich erheben: el-menni, el-buktatni, el-ballagni.

wizdwihnutí, á, é, *p. c.* elatus, sublatus, elevatus, a, um: erhoben, aufgehoben: fel-emeltetett. *Syn.* wizdwižení, wizdwihowaní.

Wizdwihnutí, á, n. elatio, sublatio. nis, f. Erhebung, Hebung in die Höhe: fel-emelés. *Syn.* Wizdwižení, Wizdwihowáňí. 2) Miſli: elatio, sublatio, elevatio animi (mentis): Erhebung des Geiſtes, des Muthes: az elmének fel-emelése. 3) Hlaſu: elatio, sublatio *vocis*: Erhebung der Stimme: ki-áltás. 4) Wogni, Kozbroge: concitatio, commotio *seditionis*: Erhebung, Erregung des Aufruhrs: fel-lázítás, fel-háborítás, meg-indítás. 5) Peňaží: exactio, acceptio *aeris*: Erhebung, Einnahme, Eincaſſirung des Geldes: pénz-beszedés. meg-kivánás. 6) Práwa, Keholi ꝛc. abolitio, abrogatio, sublatio, rescissio, *vulg.* cassatio: Aufhebung, Abſchaffung, Kaſſirung: el-törlés, el-rontás *Syn.* Zhubeňí, Zruſeňí. 7) celebratio, laudatio, promotio: der Lob, Preiß: ditséret, elömozditás. 8) v. Wiwíſeňí.

wizdwihowať, howal, hugem *freq.* ex wizdwihnúť. *Ad 1um* Hlawu naš ſeba wizdwihowať: extollere caput, den Kopf über ſich heben, fel-emelni a' fejét. *II. rec.* wizdwihowať ſa, v. wizdwihnúť ſa. *Usus. ad 2um*: Tam ſa

Wrch wizdwihuge: ibi mons adsurgit, dort erhebt ſich ein Berg: ott emelkedik a' hegy.

wizdwižení, á, é, *p. c.* v. wizdwihnutí.

Wizdwižení, á, n. v. Wizdwihnutí.

wižebraní, á, é, *p. c.* emendicatus, mendicando acceptus, a, um: erbettelt, durch Betteln erhalten: ki-kódúltt.

Wižebráňí, á, n. emendicatio, obtentio per mendicationem: das Erbetteln, Erbettelung, durch Betteln Erhaltung: ki-kóldulás.

wižebrať, brał, brem, V. P. *imp.* wižebri: emendicare, mendicando obtinere (accipere): ausbetteln, erbetteln, durch Betteln erhalten: ki-koldúlni.

† wižebraťi, al, ám, wizebťi *fut.* idem.

Wižebráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wižebráwať, al, ám, *freq.* ex wižebrať.

wižeňem ex wihnať.

Wizera, i, f. v. Jzera.

wizéraní, á, é, *p. c.* v. wizrení. 2) v. wihledaní per omnes Nros.

Wizéráňí, á, n. v. Wizreňí. 2) v. Wihledáňí per omnes Nros.

wižéraní, á, é, *p. c.* v. wižraní.

Wižéráňí, á, n. v. Wižráňí.

wizérať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wizreť. 2) v. wihledať per omnes Nros.

wižérať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wižrať.

Wizičeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiziťiť, il, ím, V. P. *imp.* wizič: desinere bene precari (velle) alicui, aufhören zu vergönnen, meg-szünni valakinek jót kivánni, akarni.

wižígem ex wižiť.

Wizimeť, mku, m. hyemalis provisio (penus, anona, pabulum etc.): Wintergehalt, téli (télre, bé-szerzett) élés, eleség, takarmány etc.

wizimowaní, á, é, *p. c.* per hyemem servatus, sustentatus, a, um: ausgewintert, durch den Winter gehalten (ernährt): ki-teleltetett.

Wizimowáňí, á, n. hyematio, per hyemem sustentatio (servatio): Auswinterung, Erhaltung (Ernährung) durch den Winter: ki-teleltetés. 2) hyematio, Auswinterung, ki-telelés.

wižimowať, mował, mugem, V. P. *imp.* mug: hyemare, per hyemem servare (sustentari, alere): auswintern, durch den Winter erhalten, ernähren: ki-teleltetni. *Syn.* powizimowať. *II. rec.* wizimowať ſa: hyemare, per hyemem durare: ſich auswintern, ki-telelni. *Syn.* preſ Zimu wižiť.

Wizimowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wizimowáwať, al, ám, *freq.* ex wizimowať. *II. rec.* wizimowáwať ſa, *freq.* ex wizimowať ſa.

Wizina, i, f. caro husonis, huso: das Hauſenfleiſch, viza, viza hús. 2) v. Wiza.

wižínaní, á, é, *p. c.* v. wizati.

Wižínáňí, á, n. v. Wižatí.

wižínať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wizať.

Wížinek, nku, m. rata (obtingentia) messorum (messorialis), Schnittertheil, Schnitterleſe: arató rész. Na Wížinek (do Wížinku) iſt', robiť: pro rata metere, auf den Schnittertheil ärndten, részt aratni, részt menni aratni.

Wižinkár, a, m. messor pro ra-

rata frumenti, Schnitter, Mäher: rész (részt, részes) aratò.

wižinkárčin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wižinkárka, i, f. quae pro rata metit, Schnitterinn, rész (részes, részt) aratóné.

wižinkárow, a, e, *adj. poss.* ex Wižinkár.

wžizrani, á, é, *p. c.* v. wizreni, wizírani.

Wizíráňí, á, n. v. Wizéráňí, Wizreňí.

wižíraní, á, é, *p. c.* v. wizraní.

Wižíraňí, á, n. v. Wižráňí.

wizírať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wizérať, wizreť.

wižírať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wizrať.

Wizíráwáňí, á, n. v. Wizérawáňí.

Wižíráwáňí, á, n. v. Wižérawáňí.

wizíráwať, al, ám, *freq.* ex wizírať, v. wizéráwať.

wižíráwať, al, ám, *freq.* ex wižírať, v. wižéráwať.

wižiť, wižil, wizigem (*boh.* wžigi et u *fut.*) V. P. *imp.* wiži: vivere, vitam sustentare: leben, ſich aushalten: élni, el-élödhetni, magát kitartani. Eſče mi dwa ſpolu možeme wižiť: adhuc nos una vitam nostram sustentare valemus, wir zween (zwei) können uns noch aushalten, még mi ketten el-élödhetünk. 3) exsugere, exhaurire: ausſaugen, entkräften z. B. den Acker, die Erde: ki-színni erejéből ki-venni, *p. o.* a' földet. *Syn.* wižíwať.

† wižíti, wižal, wižnu *fut.* *imp.* wižňi, v. wižať.

wižití, á, é, *p. c.* exhaustus, exsuctus, a, um: ausgeſaugt, ausgeſogen, entkräftet: ki-szitt, ki-húzott, ki-vett.

Wiziťí, á, n. sustentatio, duratio vitae, vita, ae, f. das Leben Aushaltung: élet, élés, el-élödhetés. 2) exhaustio, exsuctio: Ausſáugung, Entkräftung: ki-szívás, erejéből kivevés. *Syn.* Wižíwáňí.

Wižíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wižíwať, al, ám, V. I. *imp.* ag! v. wižiť 2. Nro.

wižiweňí, á, é, *p. c.* sustentatus, intertentus, altus, a, um: unterhalten, ernährt: tápláltatott, neveltetett, ki-tartattot. *Syn.* wichowaňí.

Wiziweňí, a, n. sustentatio, intertentio, nis, f. der Unterhalt, Gehalt, das Unterhalten: táplálás, nevelés, tartás. *Syn.* Wichowáňí. 2) victus, us, f. Unterhalt, was zum Unterhalte gehörig, die Nahrung, die Koſt: étel, ital, eledel, élelem. *Syn.* Chowa, Strowa, Wižiwnoſť.

wižiwicowaňí, á, é, *p. c.* v. wiſmolení.

Wižiwicowáňí, á, n. v. Wiſmoleňí.

wižiwicowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* čug, v. wiſmoliť.

wižiwiť, il, im, V. P. *imp.* wižiw: sustentare, intertenere, alere: unterhalten, ernähren: táplálni, nevelni, kitartani. *Syn.* wichowať. *II. rec.* wižiwiť ſa: sustentare (intertenere, alere) se: ſich ernähren, magát táplálni, tartani, élödni.

Wižiwnoſť, i, f. v. Wižiweňí 2. Nro.

wiziwnúť, wnul (wel), wňem, V. P. *imp.* wňi: animam efflare, den Geiſt aufhehen, aushauchen: lelkét ki-adni. *Syn.* Duſu widať, wipuſť'it.

Wiziwnuťí, á, n. efflatio, animae, editio spiritus: Aufgebung

bung des Geiſtes, léleknek kiadása. *Syn.* Duſi Wipuſt'eňi.

† **Wížka**, i, f. *dem.* v. Wežička.

Wižla, i, f. vestigator, odorator (*scil.* canis). cuniculárius, canis sagax: Spürhund, Vorſtehund: visla, kopó (vadász) kutya: Wižleňec, Chrt, Ślaćňik, kopowi (ſtawaci) Peſ. *boh.* Slidňik, ſlídní Peſ.

† **Wižle**, cte, n. idem.

wizlečení, á, é, *p. c.* exutus, a, um: ausgezogen, le-vetett, le-vetköztetett, levetkeztetett. *Syn.* wizlékaní.

Wizlečeňí, á, n. exuitio, nis, f. Ausziehung, z. B. der Kleider: le-vetés, le-vetközés, le-vetkezés. *Syn.* Wizlékáňí.

wizlect, wizlekl, wizlečem, V. P. *imp.* wizleť: exuere, ausziehen Kleider, Schuhe ꝛc. ꝛc. vetni, le-vetkezni. le-vetközni. *Syn.* wizlékať. *II. rec.* wizlect ſa, exuere se, ſich ausziehen, le-vetkeztetni, le-vetköztetni.

wizlékaní, á, é, *p. c.* v. wizlečení.

Wizlékáňí, á, n. v. Wizlečeňí.

wizlékať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wizlect. *II. rec.* wizlékať ſa, v. wizlect ſa.

Wizlekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wizlekáwať, al, ám, *freq.* ex wizlékať. *II. rec.* wizlekáwať ſa, *freq.* ex wizlékať ſa.

Wižlenec, nca, (*boh.* nce), m. v. Wizla.

wizmetaní, á, é, *p. c.* v. wimeteňí, zmeteňí.

Wizmetáňí, á, n. v. Zmeteňí.

wizmetať, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wimesť, zmesť.

Wizltnúť, tnul (tel), tňem, V. P. *imp.* tňi: v. ožltnúť.

wizmíchaní, á, é, *p. c.* v. wizmíkaní.

Wizmicháňí, á, n. v. Wižmikáňí.

wižmíchať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wižmíkať.

Wižmícháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *Syn.* Wižmikowáňí.

wižmichowať, chowal, chugem, *freq.* ex wižmíchať. *Syn.* wižmíkowať.

wižmíkaní, á, é, *p. c.* expressus, a, um: ausgedrückt, ki-fatsartatott. 2) torquendo expressus, ausgewindet, tekeréssel-való ki-fatsartatott, ki-tsavartatott. *Syn.* wižnúchaní. *boh.* wižďímaní.

Wižmíkaňí, á, n. expressio, nis, f. Ausdrückung, ki-fatsarás. 2) expressio humoris per torsionem, Auswindung: tekerve-való ki-fatsaras, ki-tsavarás. *Syn.* Wižmícháňí. *boh.* Wižďímáňí.

wižmíkať, al, ám, V. P. *imp.* ag, Zuba, Wodu ze Sat: exprimere spongiam, ausdrücken, z. B. den Schwamm: ki-nyomni, ki-fatsarni, *p. o.* a' spongyiát. 2) Šati, Wodu ze Sat: torquendo exprimere humorem e linteis, torquendo liberare lintea humore: auswinden, die Wäſche, das Waſſer aus der Wäſche: tekerve ki-fatsarni a' ruhát. *Syn.* wižmíchať. *boh.* wižďímati.

Wižmikáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wižmikáwať, al, ám *freq.* ex wižmíkať.

Wižmolkowáňí, á, n. *Nom Verb.* ex seq.

wizmolkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: desinere fermentum conficere. aufhören einen Sauerteig zu machen, megszünni kovaszt tenni, tsinálni.

wiznačení, á, é, *p. c.* delineatus, deformatus, adumbratus, lineis descriptus, a, um: abgezeichnet, ki (le) rajzoltatott. *boh.* wiznamenaní.

Wiznačení, á, n. delineatio, deformatio, adumbratio, nis, f. Abzeichnung, der Abriß: ki (le) rajzolás, rajzolat. *boh.* Wiznamenáňí.

wiznačit, il, ím, V. P. *imp.* wiznač: delineare, deformare, adumbrare, lineis describere (designare), abzeichnen, aufzeichnen, Abriß machen: ki (le) rajzolni, rajzolatót tenni. *Syn.* poznačit, powiznačowat. *boh.* wiznamenati.

Wiznačowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiznačowat, čowal, čugem, *freq.* ex wiznačit.

wiznalí, á, é, *adj.* confessus, a, um: eingeſtanden, der etwas geſtanden hat: meg-vallott. *Syn.* ktorí wiznal (uznal.) *Usus.* Wiznalé Weci: confessa, bekannte Sache, tagadhatatlan dolgok.

wiznamenaní, á, é, *p. c.* denotatus, significatus, designatus, a, um: bedeutet, angedeutet: jelentett, jegyzett, jegyeztetett. 2) *boh.* v. wiznačeni.

Wiznamenáňí, á, n. denotatio, designatio, nis, f. Bedeutung: jegyzés, jelentés. 2) vis, potestas, significatio verbis: die Bedutung, der Sinn oder Begriff, der im Worte liegt: valamelly szónak értelme. To Slowíčko od swého wlaſtného Wiznamenáňá na iní Zmiſel tak to ſa bere, a prenáſa: hoc verbum a propria significatione in aliam sic transfertur: dieſes Wörtlein wird ſo von ſeiner eigentlichen Bedeutung auf eine andere metaphoriſche umgeſetzt: ennek a' szónak tulajdon értelme így fordíttatik valamelly hasonlatosságot jelentő értelemre. 3) *boh.* v. Wiznačeňí.

wiznamenanliwe *adv.* emphatice, energice: nachdrücklich: hathatóképen, szívrehatóképen.

wiznamenanliwí, á, é, *adj.* emphaticus, energicus, a, um: nachdrücklich: hatható, szívreható. *Syn.* mocní, ſilní, účinliwí.

Wiznamenanliwoſť, í, f. emphasis, is, f, energia, ae, f. der Nachdruck: hatható (szívre-ható) erő, *vagy* beszéd, nyomos mondás. *Syn.* Wiznamenáwáňí pozorné, mocné.

wiznamenať, al, ám, V. I. *imp.* ag: significare, bedeuten, andeuten: jelenteni, jegyzeni, tenni. 2) v. wiznačit.

Wiznamenáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. 2) Pozorné Wiznamenáwáňí: v. Wiznamenanliwoſť.

wiznamenáwat, al, ám, V. I. *imp.* ag: *freq.* ex wiznamenať. *Usus.* Čo te Slowa wiznamenáwágú? čo znamenať magú? quid sibi verba ista volunt? was bedeuten dieſe Worten? mire való ez a' beszéd? mit jelentenek (tésznek) ezek a' szok? mire tzéloznak?

wiznaní, á, é, *p. c.* confeſſus, agnitus, recognitus, a, um: bekannt, geſtanden: megvallott, meg-ismért, megismértetett. *Syn.* wiznalí, uznání. 2) profeſſus, publice agnitus (recognitus): bekannt, öffentlich herausgeſagt: nyilván meg-vallott.

Wiznáňí, á, n. faſſio, confeſſio, nis, f. das Bekenntniß, das Bekennen, freiwillig oder nicht;

nicht: vallás. *Syn.* Uznání. *Usus.* Uprimné Wiznáňí, Priznáňí: confessio sincera, aufrichtige Bekenntniß, igaz vallás (valástétel.) *Usus.* Uprimné Wiznáňí a Záleňí, gest polowične Napraweňí: confessio et poenitentia vera, est emendatio dimidia: aufrichtig bekennt, und bereut, ist schon halb verbessert: az igaz vallástétel és bánat, már fél jobbulás. 3) professio, verba (formula) publicae confessionis: das Bekenntniß, die Worte des Bekenntnißes: vallásnak formája. 3) Wiznáňí Wíri: symbolum (professio, confessio) fidei, *vel* sacrorum: Glaubensbekenntniß, a' hitnek meg-vallása.

wiznať, ál, ám, V. P. *imp.* wiznag: fateri, confiteri, recognoscere: bekennen, gestehen, es geschehe freiwillig, oder ungern: meg-vallani. *Syn.* powiznáwať, uznať. *Usus.* Na ňekoho wiznať: iudicare, aliquem, contra aliquem fateri: auf Jemanden bekennen, valakire vallani. Abi sem sám o sebe prawdu wiznal (uznal, mluwil): atque, ut de me confitear: von mir selbst die Wahrheit zu bekennen: és hogy magam felöl igazat mondgyak, vallást tegyek. 2) profiteri, publice confiteri (fateri): bekennen, öffentlich heraussagen: nyilván meg-vallani. *II. rec.* wiznať sa: fateri, confiteri, recognoscere: gestehen, sich bekennen: meg-vallani, meg-ismérni. *Syn.* priznať sa. *Usus.* Wiznať sa z Hrichow ꝛc.

* wiznatí, á, é, é, *p. c.* v. wiznaní.

* Wiznatí, á, n. v. Wiznáňí.

Wiznawač, a, m. confessor, is, m. Beichtiger: valló, Konfessor.

wiznawačow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Wiznáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wiznáwať, al, ám, *freq.* ex wiznať. *II. rec.* wiznáwať sa, *freq.* ex wíznať sa.

wižnúť, nul, ňem, V. P. *imp.* wižňi, v. wižať.

wiznutí, á, é, *p. c.* v. wižatí.

Wižnutí, á, n. v. Wižatí.

wizobaní, á, é, *p. c.* v. exesus, rostro collectus, a, um: weggefressen von dem Geflügel: madaraktól (boromfitöl) meg-evett.

Wizobáňí, á, n. exesio, rostro collectio: das Wegfreßen, von dem Geflügel: madaraktól (baromfitöl) meg-evés.

wízobať, bal, bem, V. P. *imp.* wizob: exedere, rostro colligere: wegfressen, von dem Geflügel: meg-enni. madár (baromfi) orrával fel-szedni.

Wizobáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wizobáwáť, al, ám, *freq.* ex wizobať.

Wizobowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wizobowať, bowal, bugem, *freq.* ex wizobať.

* Wižobráňí, á, n. v. Wižebráňí.

* wižobrať, ral, rem, v. wížebrať.

* wižobráwať, al, ám, v. wižebráwať.

† wizpitowatí, owal, ugí (u), *fut.* v wispítowať sa a et b.

wizradení, á, é, *p. c.* proditus, a, um: verrathen, elárultatott, fel-adatott. kijelentetett. *Syn.* zradení. *boh.* wizrazen.

Wi-

Wizrašéňí, á, n. proditio, nis, f. das Verrathen, Verrathung: el-árulás, ki-jelentés, feladás. *Syn.* Zrašeňí. *boh.* Wizrazeňí.

wizrášit, il, ím V. P. *imp.* wizraš: prodere: verrathen, el-árulni, ki-jelenteni, feladni. *Syn.* zrašit.

Wizrašitel, a, m. v. Zrádec.

Wizradzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wižtadzowat, zowal, zugem, *freq.* ex wizrašit. *boh.* wizrazowati.

Wizradzowatel, á, m. v. Zrádec.

† **wizragi** ex **wizráti**.

† **wizrali**, á, é, *adj.* v. wižreli.

† **Wizraloſt**, i, f. v. Wižreloſt.

† **Wizráňí**, n. v. Wizreloſt.

wižrani, á, é, *p. c.* exesus, devoratus, edendo absumtus, a, um: ausgefreſſen, aufgefreſſen: meg-evett. 2) exesus: rodendo cavatus, corrosus, erosus, a, um: ausgefreſſen, durch Freſſen hohlgemacht: ki-ett, ki-rágott. 3) obesus, incrassatus, impinquatus, pinquefactus: ausgefreſſen, fett, feiſt: kövér meg (el) hizott. Taki ge, gako Braw wižráni: uti sabellicus est impinquatus, wie ein Schwein iſt er fett geworden: ki-(meg) hízott, mint a' disznó.

Wižráňí, á, n. exesio, devoratio, edendo absumtio (evacuatio): Ausfreſſung, Auffreſſung: meg-evés, el-élés. 2) exesio, erosio, corrosio, rodendo facta cavatio: Auffreſſung, Ausfreſſung: ki-evés, ki-rágás. 3) obesitas, incrassatio, impinquatio, pinquefactio: das Ausfreſſen, die Fette, Feiſtigkeit: meg-kövéredés, elhizás.

wižrat, wižral, wižerem V. P. wižer: exedere, edendo absumere, vescendo evacuare: auffreſſen, ausfreſſen, durch Freſſen alle machen (verzehren, oder ausleeren): meg-enni, el-élni. *Syn.* wichlaſtat. *Usus.* Pes wſecko wižral: canis omnia (totum) absumsit, exedit: der Hund hat alles ausgefreſſen, mindent meg-evett a' kutya (eb). 2) exedere, rodendo cavare, corrodere, erodere: ausfreſſen, durch Freſſen hohl machen (öffnen), aufbeißen: ki-enni, ki-rágni. *II. rec.* wižrat ſa: crassescere, pinquescere, incrassari, impinquari, obesum fieri: ſich ausfreſſen, fett werden: meg-kövéredni, el-hizni. *Syn.* ſtučňet.

† **wizráti**, wizral, wizragi (u), *fut.* v. wizret 1 Nro.

* **wizráti**, á, é, *p. c.* v. wižreli.

* **Wizráti**, á, n. v. Wizreloſt.

* **wižrati**, á, é, *p. c.* v. wižrani.

* **Wižrati**, á, n. v. Wižráňí.

Wižráwaňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wižrawat, al, ám, *freq.* ex wižrat. *II. rec.* wižrawat ſa, *freq.* ex wižrat ſa.

† **wizrazowati**, owal, ugi (u), v. wizradzowat.

wižrebení, á, é, *p. c.* Wižrebená Robila, effeta caballa.

wižrebit ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* wižreb ſa, o Robile: sterilem (effetam) reddi, aufhören Füllen zu werfen, a' tsikozástól meg-szünni, többé nem tsikózni.

wizreli, á, é, *adj.* v. zreli, dozreli.

wizrení, á, é, *p. c.* idem.

Wizreńí, á, n. v. Zrelosť, Dozrelosť, Dozreńí. 2) prospectus, us, m. das Ausſehen, Hinausſehen: kies hely, a' honnan meszsze el-láthatni, meszsze el-nézés. *Syn.* Wiłled.

wizreť, **wizrel**, wizrem, V. P. *imp.* wizri: maturescere, ad maturitatem pervenire: reif (zeitig) werden, meg-érni. *Syn.* dozreť, uzreť. *boh.* wizráti. 2) prospicere foras (per fenestram), ausſehen, hinausſehen, z. B. zum Fenſter hinausſchauen: ki-nézni, p. o. az ablakon. *Syn.* wiłeďeť, wiłednúť. *Usus.* Wizrel wen, a ńikoho newiďel: prospexit et neminem vidit: er hat hinausgeſchaut, und hat niemanden geſehen: ki-nézett, senkit sem látott.

wizubadłení, á, é, *p. c.* freno solutus (liberatus), effrenatus, defrenatus, a, um: abgezäumt, ki-zaboláztatott. *Aliud est.* zazubadłení.

Wizubadłeńí, á, n. freno solutio (liberatio), effrenatio, defrenatio, nis, f. Abzäumung, ki-zabolazás.

wizubadłiť, il, ím, V. P. *imp.* dli, Roňe: freno solvere (liberare), effrenare, defrenare *equos*: abzäumen, die Pferde: ki-zabolázni a' lovakat. *Aliud est.* zazubadłiť.

Wizubadłowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wizubadłowať, łowal, ługem, *freq.* ex wizubadłiť.

* **wižultnúť**, tnul (tel), tňem, V. P. *imp.* tňi: v. wižłtnúť.

wizuť, wizul, wizugem, V. P. *imp.* wizug, Bott, Čižmi, Črewice, Stible: excalceare (excalciare) *Suet.* discalceare, exuere (detrahere) calceos, cothurnos etc. entſchuhen, die Schuhe ausziehen: le-húzni, le-vonni (le-vonszom), p. o. a' tsizmát, sarut. *Syn.* zobúť, wizúwať. *II. rec.* wizuť ſa: excalceare pedes *Suet.* excalceari, excalceare se, deponere (detrahere sibi) calceamenta, v. g. calceos, cothurnos, ocreas: ſich die Schuhe (Stiefeln ꝛc) ausziehen, ſich entſchuhen, die Schuhe ausziehen laſſen: le-vetni (le-húzni magáról) p. o. a' tsizmát, sarut etc. *Syn.* zobúť ſa.

wižuť, wižul, wižugem V. P. *imp.* wižug: totum mandere, mandendo absumere: auskauen, durch Kauen alle machen: mindent meg-enni, megrágni. *Syn.* wižwáchať. 2) desinere mandere (ruminare), aufhören zu kauen, meg-szúnni enni, rágni.

wizutí, á, é, *p. c.* excalceatus *Suet.* discalceatus, calceis exutus, a, um: ohne Schuhe ausgezogen, entſchuhet: le-vetkeztetett tsizmából, mezét lábbal való. *Syn.* zobuti, wizúwaní, bosí.

Wizutí, á, n. excalceatio, discalceatio, depositio (exuitio) calceamentorum: Ausziehung der Schuhe, Stiefeln ꝛc, Entſchuhung: le-húzása, le-tévése a' tzépelőnek, sarúnak, tsizmának. *Syn.* Zobutí, Wizúwáńí.

wižutí, á, é, *p. c.* mandendo absumtus, a, um, ausgekaut, meg-rágott, meg-ett.

Wižutí, á, n. mansio, mandendo) absumtio: Auskäuung, meg-rágás, evés.

Wizúwák, a, m. excalceatorium (*scil.* instrumentum): Stiefelknecht, ein hölzernes Werkzeug, ſich vermittelſt des darinn

angebrachten Ausschnittes die Stiefel auszuziehen: tsizma (sarú) le-húzó (le-vonó) fa. *Syn.* Zobúwá. *boh.* Zúwák.

wizúwani, á, é, *p. c.* v. wizuti.

Wizuwáńí, á, n. v. Wizúti. *Syn.* Zobuwáńí.

wižúwani, á, é, *p. c.* v: wižuti.

Wižúwáńí, á, n. v. Wižuti.

wizúwat, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. wizut. *Syn.* zobúwat. *boh.* zúwati. *II. rec.* wizúwat sa, v. wizut sa. *Syn.* zobúwat sa.

wižúwat, al, ám, *freq.* ex wižut.

wižwáchani, á, é, *p. c.* v. wižati.

Wižwáchání, á, n. v. Wižuti.

wižwáchat, al, ám V. P. *imp.* ag, v. wižut

Wižwáchawáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wižwáchawat, al, ám, *freq.* ex wižwáchat.

Wižwachowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wižwachowat, chował, chugem, *freq.* ex wižwáchat

Wizwáńáńí, á, n. expulsatio, significatio (indicatio) mortis alicuius sono campanarum: das Ausläuten, die Ausläutung, Anzeigung durch Läuten: ki-harangozás. *Syn.* Wizwońeńí.

wizwańat, al, ám V. I. *imp.* ag: expulsare, sonum campanis edere, pulsando indicare: ausläuten, durch Läuten anzeigen: ki-harangozni. *Syn.* wizwonit. *Usus.* Niekomu wizwáńat, zwońit: mortem alicuius sono campanarum indicare, einen Todten ausläuten: halottat ki-harangozni, halotnak harangozni.

† wizwáńeti, el, ím, idem.

wizwani, á, é, *p. c.* ex wizwat, v. wiwolani.

Wizwańí, á, n. v. Wiwoláńí.

wizwárani, á, é, *p. c.* lixivius, lixivus, lixivio imbutus, a, um: ausgelaugt, szapultatott, meg-szapúltatott. 2) lixivo eductus, ausgelaugt, durch Lauge herausgebracht: ki-szapúltatott.

Wizwáráńí, á, n. lixivo imbuitio: Auslaugung, szapulás, meg-szapulás. 2) lixivo eductio, Auslaugung, Herausbringung durch Lauge: ki-szapulás.

wizwárat, al, ám V. P. *imp.* ag: lixivo imbuere, auslaugen, von der Lauge durchdringen lassen: meg-szapulni, párlúgozni, lúgozni. 2) lixivo elicere, auslaugen, durch Lauge herausbringen: ki-szapúlni. 3) excaldare *Vulc. Gall.* warm waschen, melegen mosni.

Wizwáráwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wizwáráwat, al, ám, *freq.* ex wizwárat.

wizwat, wizwal, wizowem, V. P. *imp.* wizow, wizwi, v. wiwolat: 2) desinere vocare, aufhören zu rufen, megszünni hini,

* wizwati, á, é, *p. c.* v. wizwani.

* Wizwáti, á, n. v. Wizwáńí.

Wizwedat, a, m. v. Wipitowat 2 Nro. 2) v. Spehár.

† Wizwedač, e, m. idem.

wizwedačin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wizwedačka, i, f. v. Wipitowačka 2 Nro. 2) v. Spihárka.

wizwedačow, a, e, *adj. poss.* ex Wizwedač.

wizwedani, á, é, *p. c.* v. wipitowani.

Wizwedáńí, á, n. v. Wipitowáńí.

wáňí 2. Nro. *boh.* Wizwídáňí.

wizwedat ſa, al ſa, ám ſa, V. P. *imp.* ag ſa, v. wipitowat ſa per omnes Nros. *boh.* wizwidati.

Wizwedáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

wizwedáwat ſa, al ſa, ám ſa, *freq.* ex wizwedat ſa.

wizweſeňí, á, é, *p. v.* exploratus, expiscatus, rescitus, compertus, pervestigatus, indagatus, detectus, a, um: ausgekundſchaftet, ausgeforſchen, erforſchen: ki-tudakoztatott, ki-kérdeztetett, meg-tudátott, fel-keresett, fel-fedezett. *vulg.* wiſigatowaní. *boh.* wiſetrení. 2) plane (probe) perspectus, cognitus, notus: ergründet, genau eingeſehen: jól által láttatott. *Syn.* prezweſeňí.

Wizweſeňí, á, n. exploratio, expiscatio, compertio, indagatio, investigatio, pervestigatio, detectio, nis, f. die Erforſchung der Sache, des Menſchen, Auskundſchaftung, Ausforſchung: ki-tudakozás, ki-kérdezés, fel-keresés, meg-tudás. *vulg.* Wiſigatowáňí. *boh.* Wiſetřeňí. 2) perſpectio, cognitio rei plena, Einſehung, jó által látás. *Syn.* Prezweſeňí.

† wizw'eſeti, wizw'eſel, wizwim *fut.* v. ſeq.

wizweſet ſa, wizweſel ſa, wizwim ſa, V. P. *imp.* wizweſs ſa: explorare, expiscari, indagare, investigare, pervestigare, rescire, comperire: ausforſchen, auskundſchaften, erforſchen, durch Forſchen erfahren (ausfindigmachen): ki tudakozni, ki-kérdezni, meg-tudni, fel-keresni. *vulg.* wiſigatowat. *boh.* wiſetřiti. *Usus.* Nič ſa ſňeho človek wizweſet nemože: nihil ex illo extundi (exsculpi, resciri) potest, man kann nichts aus ihm herausbringen, semmit sem tudhat meg az ember tőle; semmit sem vehetki az ember belőle. O wſeckém ſa wizweſet muſí: omnia expiscari (scire) debet, alles muß er ausforſchen; überall muß er ſeine Naſe hinſtecken: mindent meg-kell nékie tudni, mindenbe belé üti az orrát; minden szarban kalán. v. Miſa. 2) plane perspicere, adsequi, cognoscere, noscere: ergründen, genau, genau einſehen: valamit jól általlátni. *Syn.* prezweſet ſa.

Wizwedowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq. v. Wizwedáňí.

wizwedowat ſa, dowal ſa, dugem ſa V. I. *imp.* dug ſa, *freq.* ex wizwedat ſa.

† wizwídati, al, ám, v. wizwedat ſa.

wizwigani, á, é, *p. c.* v. zwiti, wiwiti, wiwinuti.

Wizwigáňí, á, n. v. Zwití, Wiwití, Wiwinutí.

wizwigat, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. zwit, wiwit, wiwinút.

wizwinani, á, é, *p. c.* v. wizwigani.

Wizwináňí, á, n. v. Wizwígáňí.

wizwinat, al, ám, V. P. *imp.* ag, v. wizwigat.

Wizwinowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

wizwinowat, nowal, nugem, *freq.* ex wizwinat.

wizwoňeni, á, é, *p. c.* ex wizwoňit. 2) v. wibuchnutí.

Wizwoňeňí, n. v. Wizwáňáňí. 2) v. Wibuchnutí.

wizwoňit, il, im, V. P. *imp.*

wizwoň, v. wizwáňat. 2) *tropice*: effutire, eblaterare, deblaterare: ausplappeln, ausplaudern, ausſchwätzen: ki-tsatsogni; ki-fetsegni, v. wibuchnúť.

Wizwučáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wizwučať, čal, čím, V. P. *imp.* wizwuč: desinere sonare (resonare, clangere, sonum edere), aufhören zu ertönen (zu ſchallen), meg-szünni zengeni (hangolni).

wkládaní, á, é, *p. c.* v. wložení.

Wkládáňí, á, n. v. Wložení.

wkládať, al, ám V. P. *imp.* ag: v. wložit.

wklúznúť, znul (zel), zňem, V. P. *imp.* zňi: introlabi, illabi: hineinſchlüpfen, bé-mászni, bé-tsúszni, bé-fúrni magát, belé-ereszkedni. *Usus.* Do Přátelſtwá ňečigeho chcet wklúznúť: adplicare se alicui, illabi in familiaritatem alicuius: in eine Freundſchaft einſchleichen, ſich zu machen: valaki barátságába magát bé-fúrni. Aby do Uſi nič newklúzlo, a newlezlo, čobi ſkodliwé bič mohlo: ne quid in aures, quod noceat, possit pervadere: damit in die Ohren nichts hineinkriche, welches ſchädlich ſeyn möchte: hogy semmi ollyas az ember fülébe ne mászhasson, a' mi árthat.

wklúznutí, á, é, *p. c.* illapsus a, um: hineingeſchlichen, bémászott, bé-tsúszott, belé-ereszkedett.

Wklúznutí, á, n. illapsio, nis, f. Hineinſchleichung, belé-ereszkedés, bé-mászás, bé-tsúszás.

† wklúznúťi, zl, znu *fut.* v. wklúznúť.

wklznúť, znul (zel), zňem, V. P. *imp.* zňi: v. wklúznúť.

wklznutí, á, é, *p. c.* v. wklúznutí.

Wklznutí, á, n. v. Wklúznutí.

Wkopaní, á, é, *p. c.* infossus, defossus, a, um; eingegraben, vergraben, eingeſcharrt: bé (el, földbe) ásott. *Syn.* zakopaní.

Wkopáňí, á, n. infossio, defossio, nis, f. Eingrabung, Vergrabung, Einſcharrung: bé (el, földbe) ásás. *Syn.* Zakopáňí.

wkopať, pal, pem (*boh.* pám) V. P. *imp.* wkop: infodere, defodere: eingraben, vergraben, einſcharren: el (bé, földbe) ásni. *Syn.* zakopať. *II. rec.* wkopať ſa; fodiendo subingredi, ſich hineingraben, bé-ásni magát.

Wkopáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wkopáwať, al, ám, *freq.* ex wkopať. *II. rec.* wkopáwať ſa, *freq.* ex wkopať ſa.

wkoreňení, á, é, *p. c.* irradicatus, radicatus, a, um: eingewurzelt, meg-gyökerezett. *Syn.* zakoreňení. 2) *tropice*: inveteratus, confirmatus: eingewurzelt, z. B. Krankheit, Meinung: meg-gyökerezett, megrögzött. *boh.* wkořeňení.

Wkoreňeňí, á, n. irradicatio, radicatio, nis, f. das Einwurzeln, meg-gyökerezés. *Syn.* Zakoreňeňí. 2) inveteratio, confirmatio: Einwurzelung, meg-gyökerezés, meg-rögzés. *boh.* Wkořeňeňí.

wkoreňiť, íl, ím, V. P. *imp.* wkoreň: irradicare, radicare: einwurzeln, meg-gyökerezni, gyökeret verni. *Syn.* zakoreňiť. *II. rec.* wkoreňiť ſa: radices agere, radiscere, radicari, irradicari: einwurzeln, z. B. von Bäumen: meg-gyökerezni, gyökeret verni. 2) *tropice*: radices agere, insidere,

dere, haerescere, inveterari, confirmari: einwurzeln, z. B. eine Meinung: meg-rögzeni.

† wkořeniti ſe, il ſe, ím ſe *fut.* idem.

Wkráčáňí, á, n. v. Wkročeňí.

wkráčať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wkročiť.

* wkráčeti, čel, čím, idem.

Wkrádáňí, á, n. v. Wkradnutí.

wkrádať ſa, al ſa, ám ſa, V. I. *imp.* ag ſa: v. wkradnúť ſa.

Wkraſeňí, á, n. v. Wkradnutí.

wkradnúť ſa, dnul (dęl) ſa, dňem ſa, V. P. *imp.* dňi ſa: irrepere, clam intrare: einſchleichen, ſich einſchleichen, ſchleichend hinein kommen: halkal bé-lépni, lopva bé-menni. *Syn.* wkrásť ſa, wkrádať ſa.

Wkradnutí, á, n. irreptio, adreptio, nis, f. das Hineinſchleichen, lopva bé-menés, bé-lépés. *Syn.* Wkraſeňí, Wkrádáňí.

wkrásť ſa, wkradel ſa, wkraſem ſa, V. P. *imp.* wkraſ ſa: v. wkradnúť ſa.

† wkrásti ſe, wkradl ſe, wkradu ſe *fut.* idem.

Wkročeňí, á, n. ingressus, introitus, us, m, das Eintreten, Hineintreten: bé-lépés, bé-menés. *Syn.* Wchod, Wkráčáňí, Wſtup, Wſtupeňí.

wkročiť, il, ím, V. P. *imp.* wkroč: ingredi, intrare, inire: eintreten, hineintreten, z. B. in das Zimmer: bé-lépni, bémenni, *p. o.* a' ſzobába. a' házba. *Syn.* wkráčať, weiſť.

Wkročowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wkročowať, čowal, čugem, *freq.* ex wkročiť.

Wkúpeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wkúpiť ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* wkup ſa: locum pretio emere (parare) sibi: ſich einkaufen: valami helyet megvenni (venni) magának.

Wlačeč, ča (*boh.* če.) m. tractor, is, m. Schlepper, hurtzoló. *Syn.* Wlačitel. 2) occator, inoccator: der Egger, boronáló. *Syn.* Braňač.

wláčení, á, é, *p. c.* tractus: a, um: geſchleppt, hurtzoltatott. *Syn.* wlečení. 2) occatus, inoccatus, geegget, boronáltt. *Syn.* bráňení.

Wláčeňí, á, n. tractio, nis. f. Schleppung, das Schleppen: hurtzolás. *Syn.* Wlečeňí. 2) occatio: Eggung, das Eggen: boronálás. *Syn.* Bráňeňí, Braňačka, Wláčka.

† wláčeti, čel, čím, *freq.* v. wláčiť.

Wlach, a, m. Italus, i, m. ein Welſcher, Italiäner: olasz. *Plur. Nom.* Wlaſi *gen.* chow: Itali: die Welſchen, Italiäner: olaszok.

Wlachi, *gen.* Wlach, f. *plur. dat.* Wlachom (*boh.* ům), *acc.* et *voc.* Wlachi, *loc.* Wlachoch (*boh.* Wlaſích), *instrum.* Wlachmi (*contr.* Wlachi): Italia, ae, f. Welſchland, Italien: olasz ország. *Syn.* wlaſká Zem.

* Wlachina, i, f. v. Wlaſina.

wláčiť, il, ím, V. I. *imp.* wlač: trahere, ſchleppen, zerren: hurtzolni, húzni. *Syn.* wlečť. 2) occare, eggen, boronálni, boronázni. *Syn.* bráňiť, *boh. etiam* wláčeti. *II. rec.* wláčiť ſa: circumire, oberrare, vagari: herumziehen, herumgehen, wandern: járkálni, hurtzolkodni, mászkálni, vándorlani, kószálni, tsavarogni. 2) za ňekim: serpere, repere, ambulare *post aliquem*: nachſchleichen, nach Jemanden ſchleichen: valaki után

jár-

járni. Čo mi ge po Wóli, to o mňa ňestogí; čo ſa mi nepáči, to ſa za mnú wláčí.

Wláčka, i, f. v. Wláčeňí. 1 et 2 Nris. 3) filamenta Mariae, der fliegende Sommer, vén (öreg) aszszonyok nyara. *Syn.* babſké Leto.

wláčowití, á, é, *adj.* tenax, cis; pendulus, lentus, a, um; zähe: nyúlós. *Usus.* Wláčkowité Wíno: pendulum vinum, zäher Wein, nyúlós bor.

Wláčkowitoſt, i, f. lentitudo, tenacitas, pendulescentia, ae, f. die Zähe, nyúlósság.

Wlačuha, i, f. *usitat.* in *Plur.* Wlačuhi, *gen.* čuh; trahae, arum, f. pl. die Schlitten, szány. *Syn.* Saňe.

Wlačuſki, ſek, f. pl. *dem.* ex Wlačuhi.

Wláda, i, f. vis, vires, robur, oris, n. die Kraft, erö. *Syn.* Moc, Sila. *Usus.* Nemám žádneg Wládi: viribus destituor, ich habe keine Kräften mehr, bin unkräftig: nints semmi erám, oda minden erőm. 2) potestas, facultas, tis, f. die Macht, Gewalt: hatalom, tehetség. *Syn.* Spráwa.

Wládar, a, m. possessor, is, dominus, i. m. Beſitzer, Inhaber: biró, örökös gazdája (Ura) valaminek. *Syn.* Pán, Panowník. 2) praeses provinciae, gubernator, is, m. Landpfleger, Herrſcher: igazgató, kormányozó, tisztartó, gubernátor, a' tartománynak gondviselője. *Syn.* Sprawec Kragini.

† Wládař, e, m. idem.

wládařčin, a, e, *adj. poss.* ex Wládařka.

Wladareňí, á, n. dominatio, nis, f. Herrſchung, urasság, uralkodás. *Syn.* Wládarſtwí, Panowáňi.

wladařič, il, ím, V. I. *imp.* wladar: dominari, herrſchen, uralkodni. *Syn.* panowať.

† wladařiti, il, ím, idem.

Wládařka, i, f. domina, quae possidet: Beſitzerinn, Inhaberinn: aszszonykodó, uralkodóné. *Syn.* Panowňica, Panowňička.

* wládařkin, a, o, *adj. poss.* v. wládařčin.

wládarow, a, e, *adj. poss.* possessoris, domini: dem Beſitzer (Inhaber) gehörig, biróé, örökösé. *Syn.* panowňikow.

Wládarſtwí, á, n. possessio, nis. f. die Beſitzung, birás, örökség. 2) territorium, provincia, ae, f. das Gebiet, ein Bezirk: tartomány, vidék. 3) v. Wladareňí.

† Wládařſtwi, n. idem.

Wládáňí, á, n. v. Wládnutí.

wládat, al, ám, et wládzem, V. I. *imp.* wlaď: v. wládnúť.

† Wládika, i, m. v. Zeman.

† wládikow, owa, owo, *adj. poss.* v. zemanow.

Wladiſlaw, a, m. Uladislaus, i, m. Uladiſlaus, ein Mannsname: Üllászló.

wládňe *adv.* potenter, mächtig, kräftig: erössen, hathatóssan.

wládní, á, é, *adj.* potens, valens viribus: mächtig, kräftig: erös, hatalmas. *Prov.* Kdo wládňegší, ten ſilňegší: quo plus quis potest, eo plus valet.

wládnúť, dnul (del), dňem, V.P. *imp.* dňi, *reg. inst.* ňečím: possidere, tenere, obtinere, potiri: beſitzen, inhaben: birni. *Syn.* wládať, držať. *Usus.* Wládnúť Statkem: possidere bona. Güter beſitzen, jószágot birni. Já ničím newládňem: *a*) ego nihil teneo, possideo: ich beſitze gar nicht,

nicht, én semmivel sem birok. *b*) nihil possum, ich kann nichts machen, én semmit sem tehetek. 2) dominari, herrschen, uralkodni. *Syn.* wladařiť, pánowať. *Usus.* Slawnú Mocú wládnúť: summae imperii praesse, das Oberkommando haben, das Regiment führen: fő-tisztséggel birni. 3) posse movere, bewegen, oder rühren können: mozdithatni. *Usus.* Rúkú newládňe: manum movere nequit, er kann die Hand nicht rühren, nem mozdíthattya a' kezét.

Wladnuti, á, n. v. **Wládarstwí.**

† **wládnúti**, dl, dnu v. **wladnúť.**

† **Wládyka**, i, m. v. **Zeman.**

Wlaha, i, f. humor, is, m. die Feuchte, Feuchtigkeit: nedvesség. *Syn.* **Mokrosť, Wlh, Wlhkosť.** 2) uligo, inis, f. die Erdfeuchte, ingovány, seppedék, földnek nedvessége. *Syn.* **prirodená Wlhkosť.** 3) v. **Wlaŝnosť.**

wlahowití, á, é, *adj.* humidus, aquosus, a, um: feucht, nedves, vizes. *Syn.* **wlhkí, mokrí.**

Wlak, u, m. v. **Smik.** 2) incessus lentus, passus lenti: das Schleichen, langsames Gehen: késő (lassú, huzamos) járás, lépés. *Usus.* **Neponáhlag, len Wlakem choď:** noli properare, lento passu incede: eile nicht, gehe ganz still: nesiess, lassan menny. **Wlakem ísť:** serpere, repere, lento incedere; schleichen, schleichend gehen: lassan menni.

Wlákenečko, i, f. *dem.* festucula *Pallad.* fibrilla, ae, f. das Hälmchen, szálkátska a' lenben, kenderben etc.

Wlákno, a, n. fistuca *Plin. H. N.* fibra *Cic.* ae, f. fibrum, i, n. *Varr.* ein Halm z. B. des Grases, Hanfs, Flachses, jede Faser an Wurzeln, Pflanzen: szálka. 2) v. **Kúť.**

wlákнowití, á, é, *adj.* festucarius *Gell.* fibratus *Priapej.* faserig, szálkás, *p. o.* hús.

Wlas, u, m. capillus, pilus, i, crinis, is, m. Haar, ein einzelnes auf dem Kopfe: haj, hajszál, szőr. *Plur. Nom.* **Wlasi**, *gen.* sow: capilli, pili, crines, coma, caesaries, capillitium: das Haar, die Haare des Hauptes zusammen: egész fön való haj. **Dlhé Wlasi:** caesarities, capillamentum, longi capilli: lange Haare, nagy (hosszú, eresztett) haj. **Krátké Wlasi:** rövid (kurta) haj. **Ručerawé Wlasi:** crispi capilli, cincinus (i, m) krause Haare, fodor haj. **Sladke (učesané) Wlasi,** capilli compositi, comti: zurecht gemachte (geordnete) Haare, simított haj. **Rozčechrané** (rozsuchorené, rozkudlené, rozkondolené, rozpuš'ené) **Wlasi:** capilli (crines) passi, horridi, sparsi, incomti, horentes, neglecti, inculti: fliegende Haare, borzos haj. **Wikrútané** (wikrutené, **Zelezem kučerawené**) **Wlasi:** intorti (cincinnati, crispati vibrato calido ferro) crines; gekräuselte Haare, meleg vassal meg-fodoritott hajak. **Ostrihané Wlasi;** accisi crines, abgeschorene Haare, elmetéltt (vágott) hajak. **Sediwé** (bilé) **Wlasi:** cani, orum, m. pl. graue Haare, ősz hajak. **Mladé** (prwňé) **Wlasi:** lanugo, inis, f. Milchhaare, moh, pih. **Wlasow Lezeňi:** capillorum (comae) defluvium *Plin. H. N.* das Haarausgehen,

gehen, hajnak el-hullása. Wlaſi nechať roſť: promittere (alere) crines, die Haare wachſen laſſen, haját ereszteni. Wlaſi puſt'iť: damnum facere, die Haare laſſen, i. e. Verluſt haben: meg-károsodni, kárt vallani (szenvedni), kárba esni. Wlaſi hore (ruzno) ſtogá: capilli horrent, sunt incomti (horrentes, horridi, neglecti, inculti): die Haare ſtehen zu Berge, borzos haj: fel áll (borzos) a' haja. Šediwé Wlaſi nechať ſi roſtnúť; ſtarať ſa; w ſlawu ſa ſkrábať: laborare (angi) animo, angere se se animi: graue Haare ſich wachſen laſſen, ſich kümmern: búsúlni elméjében, búskodni, emésztödni, valamin gyötrödni. Ňi Wlaſ nechibí: *a*) i. e. na Wlaſ; ſkoro, málo chibí: propemodum, ferre, ferme, parum abest: es fehlt nicht ein Haar, bei einem Haare, i. e. beinahe: kevés hija. Ňi Wlaſ nechibil, že ſem neſpadel: cecidissem propemodum, parum aberat, quin caderem: es fehlte nicht ein Haar, daß ich (nicht gefallen wäre; bei einem Haare wäre ich gefallen: kevés hija volt, hogy el (le) nem estem. Neňí na ňem (ňemá na ſebe) ani gedného Wlaſu dobrého: ne unum quidem pilum boni viri habet; nihil omnino boni in eo inest: es iſt kein gutes Haar an ihm, egy jó haj szál nints rajta. Ňi gedného Wlaſu nemá otcowého (z Otcaſwého): nihil habet simile cum Patre, er hat kein Haar von ſeinem Vater: az apjától egy haj szál sints rajta. Na Wlaſi: accurate, auf ein Haar, i. e. genau, egy pontig, egy haj szálra, egy haj-szalig, jól, igazán, rend szerént. Ňi o Wlaſ, *in comparat.* nihilo, um kein Haar, nicht um ein Haar: semmivel. Ňi o Wlaſ neňi lepší, ináč: nihilo melior, secius: um kein Haar beſſer, anders: semmivel se jobb, külömben. Ňi o Wlaſ neňí ínſí: nihilo differt, er iſt um kein Haar anders, semmivel se külömbb. Ňi o Wlaſ méňeg lúbiť (milowať) ťa nebudem: ne pilo quidem minus te amabo, ich werde dich nicht um ein Haar minder lieben, semmivel tégedet kevesebbé nem szeretlek. Ňi za Wlaſ, i. e. tedáž nič (ne): nullo modo, omnino non: um kein Haar, nicht um ein Haar: i. e. gar nicht: semmi képen nem. Ňi za Wlaſ newážiť: pili non facere, für nichts achten, halten: semminek tartani. Ňi za Wlaſ o to nedbám: ne pili quidem facio rem, nullo modo (omnino non) curo rem (laboro de re): ich frage kein Haar darnach, semmit sem gondolok véle. Za Wlaſi ťáhať: *a*) capillis aliquem adtrahere, mit den Haaren herbei ziehen, hajánál fogva húzni. *b*) invadere, petere, cogere: angreifen, anpacken, losgehen auf: meg-támadni, reá ütni, belé-kapni. Ženu za Wlaſi ťáhať: capillo discindere mulierem, das Weib beim Haare nehmen, hajánál fogva vondozni az aszszony embert. *Prov.* Kažďí Wlaſ ruzno ſtogí, ſa Beli (geží). Wſecké Wlaſi ruzno ſtogá: omnia dissident, alles iſt verwirrt, alles iſt in Zwietracht, alle Haare ſtehen empor: mindenek ellenkeznek. Ňi Wlaſu neňí bez Škínu. I Wlaſ geſinki, uſ ſkoší, uſ oſoží: etiam

ca-

capillus unus (habet umbram suam) *Publian.* quantumvis pusillum commodum iuvat; quantumlibet exiguum delictum nocet. Dlubé Wlaſi, Krátki Rozum: mulieres parum sapiunt, lange Haare kurzer Verſtand, az aszszonynak hoszszú a' haja, de rövid az esze. v. Rozum. Rechtor z Lopaſowa, Slawa gako Sowa: Wlaſi gako Strecha, černí gako Bleha (Blécha). 2) Ženſki Wlaſ, Zelina: v. Žnidák (u). Zlatí Wlaſ: v. Čiridlo. 3) Živí Wlaſ (Wred), který Maſo až do Koſt'i morí, zežíra: phagedaena, ae, f. *Plin. H. N.* ein um ſich freſſendes Geſchwür: fene, fekély (kelevény), melly a' testbe magát egész a' tsontig bé-eszi. *Syn.* Živica.

Wlaſaček, a, m. crinitus (comatus) homo: ein Haarichter: hajas ember.

Wlaſaťeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wlaſaťek, ťel, ťím V. I. *imp.* ſaď: criniri (nior), capillari (lor, latus sum): Haare bekommen, haarig werden: hajasolni, hajasúlni, hajasodni, meg-hajasodni, hajasnak lenni. *Syn.* wlaſowaťek.

wlaſatí, á, é, *adj.* crinitus, comatus, capillatus, pilosus, a, um: haaricht, behaart auf dem Kopfe: hajas. *Syn.* wlaſití, chlupatí, chſpatí. *Usus.* Wlaſatí Čerw, čo má mnoho Noh i. e. babin Macko: scolopendra (scolopendria), ae, f. *Plin. H. N.* der Meerwurm, vielfüßiger Wurm: szörös hernyó, pap matska.

Wláſek, ečku, m. *dem.* ex Wláſek. 2) Wláſečki na Koreňí, na Zelinách: fibrillae radicum, plantarum: die Fäſerchen an den Wurzeln, Pflanzen: szöszös kis róstyáik a' gyökereknek, füveknek. *boh.* Wláſeňíčko.

wlaſčin, a, e, *adj. poss.* ex Wlaſka: Italae, der Welſchinn gehörig, olasznéé, olasz aszszonyé.

Wlaſčina, i, f. v. Rel.

Wláſeček, čku, m. *dem.* ex seq. 2) v. Wláſček.

Wláſek, ſku, *dem.* capillus tenuis, Härchen auf dem Kopfe, hajatska, haj-szálatska. 2) Wláſki na Koreňí: fibrae (capillamentum) radicum: die Faſern des Wurzeln, fáknak (gyökereknek) szöszös róstyaik. *boh.* Wláſeňí.

† Wláſeňí, n. v. Wláſki na Koreňí.

† Wláſeňíčko, a, n. *dem.* v. Wláſečki na Koreňí.

wláſenní, á, é, *adj.* ex capillis, hären, hajból való. 2) *boh.* v. ſrſť'ení.

Wlaſina, i, f. longus capillus caudae, ein langes Schwarzhaar, hoszszú eresztett farkhaj.

† Wláſina, i, f. idem.

Wlaſ'ina, i, f. v. Rel. 2) v. wlaſká Reč.

wlaſití, á, é, *adj.* v. wlaſatí.

Wlaſka, i, f. Meſtečko w Spiſi: Olaszium, Villa italica, *Oppidum Scepusiense*: Wällendorf: Olasz-falu.

Wlaſka, i, f. Itala, ae, f. eine Wälſche, eine Italiänerinn: olasz aszszony, olaszné.

wlaſki *adv.* italice, welſch, olaszúl. *Syn.* talianſki, powlaſki, potalianſki.

wlaſkí, á, é, *adj.* italicus, a, um: welſch: olaszi. *Syn.* talianſkí. *Usus.* Wlaſkí Germánek, Roper, Orech, Sir: v. Germanek, Roper ꝛc. Wlaſká

Fial-

Fialka, Mila: v. Fialka, Mila. Wlaſká Zem, v. Wlachi. Wčil ale čo o wlaſkeg Zemi powim? iam vero quid de Italia dicam? was ſoll ich nun (itzt) von Welſchland ſagen? mit mondgyak immár olasz országról? Wlaſké Čerejňe, v. Drénki et Zamrawi.

wlaſowatel, tel, tim, V. P. *imp.* teg: v. wlaſatel.

wlaſowí, á, é, *adj.* capillaris, crinalis, e: capillos adtinens: die Haare betreffend, vékony mint a' haj, hajba való, hajhoz való.

† Wlaſt, i, f. v. seq.

Wlaſt, i, f. patria (*scil.* terra), ae, f. *Cic.* das Vaterland, der Geburtsort: haza, hazánk, született földünk. *Syn.* wlaſtní Kraj, wlaſtná Kragina. *Usus.* Okrem ſwogeg Wlaſt'i (w cudzeg Zemi) biwat, bidlet: carere patria *Ter.* in der Fremde ſeyn, auſſer des Vaterlandes ſich befinden: hazájún kívül lenni, lakni. *Prov.* Wlaſt' (kraj) geſt, kde dobre geſt, kde ge, čo geſt: patria est, ubicunque bene est. *Cic. e poeta.* Non ubi nascor, sed ubi pascor patria est: es iſt an anderen Orte auch gut Brod zu eſſen: ott a' haza, a' hol jól megy az ember dolga.

Wlásta, i, f. nomen muliebre, ein Weibsname, aszszony név.

† Wlaſtenec, nce, m. v. seq.

Wlaſt'enec, nca, m. amans patriae, civis bonus, patriota, ae, m. Patriot, Freund des Vaterlandes: jó hazafi, hazáját szerető. 2) v. Kragan.

† wlaſtenſki, á, é, *adj.* v. seq.

wlaſt'enſkí, á, é, *adj.* patrius, patrioticus, a, um: vaterländiſch: hazai, hazánkbéli. *Syn.* kraganſki, naſinſki, naſowſki.

Wlaſt'eńſtwí, á, n. patriotismus, i, m. die Liebe des Vaterlandes: haza szeretete.

Wlaſt'imila, i, f. nomen muliebre, Weibsname, aszszony név.

* Wlaſtina, i, f. v. Wlaſčina.

wlaſtne *adv.* proprie, eigentlich, tulajdonképen, sajától.

wlaſtńení, á, é, *p. c.* adpropriatus, a, um: geeignet, zugeeignet: tulajdonittatott. *Syn.* priwlaſtńení.

Wlaſtńeńí, á, n. adpropriatio, nis, f. Eignung, Zueignung: tulajdonitás. *Syn.* Priwlaſtńeńí.

wlaſtní, á, é, *adj.* proprius, a, um: eigen, eigentlich: tulajdon. *Usus.* Wlaſtní Statek: proprium bonum (possessorium), propriae res, peculium: das Eigengut, Eigenthum: saját jószága valakinek. tulajdon örökség, keresmény. Wlaſtná Ruka: chirographum, chirographus, i, m. apocha syngrapha, ae, f. eigene Handſchrift, kéz-irás, maga kéz-irása. 2) germanus, naturalis: leiblich, natürlich, durch die Geburt geworden: testvér, vér, szerént-való, azon vérből való. *Syn.* prirodní. *Usus.* Wlaſtní Otec, Brater: germanus pater, frater: leiblicher Vater, Bruder: vér szerént való atya, báttya, vagy öttse. Wlaſtní Wlip: v. prirodená Powaha.

† wlaſtňí *adj. omn. gen.* idem.

wlaſtńit, il, im, V. P. *imp.* wlaſtňi, *cum dat. pers. et accus. rei*: ſi (ſebe) ńeco: adpropriare sibi aliquid: ſich etwas zueignen: magának valamit tulajdonitani.

† Wlaſtnoſt, i, f. v. seq.

Wlaſt-

Wlaſtnoſt', i, f. proprietas, tis, f. Eigenſchaft, tulajdonság. 2) constitutio, ratio, natura, *v. g.* soli: Beſchaffenheit, oder eigenthümliche Kraft einer Sache, z. B. des Erdbodens: állapottya, tulajdonsága, természete valaminek, *p. o.* a' földnek. 3) adtributum, eine einzelne Eigenſchaft, maganyos (egyetlen egy) tulajdonság.

wlát, wlál, wlegem V. P. *imp.* wlez: infundere, eingießen, hineingießen: belé (bé) önteni, tölteni. *boh.* wlíti.

wlátí, á, é, *p. c.* infusus, a, um: ein (hinein) gegoſſen: bé (belé) öntött, töltetett. *boh.* wlití.

Wláti, á, n. infusio, nis, f. Ein (Hinein) gießung: bé (belé) öntés, töltés. *boh.* Wlítí.

wlažení, á, é, *p. c.* humectatus, madefactus, a, um: gefeuchtet, befeuchtet: nedvesitetett. *Syn.* močení, pomočení, zmočení. 2) tepefactus, lau gemacht: meg-melegítetett, meg-melegített, lágy meleggétett. *Syn.* powlažowaní.

Wlažení, á, n. humectatio, madefactio, nis, f. Feuchtung, Befeuchtung: nedvesités. *Syn.* Močeňí, Pomočeňí, Zmočeňí. 2) tepefactio, Laumachung, meg-melegítés, lágy meleggé tévés (tétel). *Syn.* Powlažowáňí.

Wlažička, i, f. *dem.* ex Wláha.

wlažit, il, ím V. I. *imp.* wlaž: humectare, madefacere: feuchten, befeuchten: meg-nedvesiteni. *Syn.* močit, pomočit, zmočit. 2) tepefacere, tepidum reddere: lau (laulich) machen: lágy melegnek tsinálni, lágy meleggé tenni, *Syn.* powlažowat.

wlažňe, *adv.* tepide, lau, laulich: lágy melegen. 2) v. wlhko.

wlažní, á, é, *adj.* tepidus, a, um; tepens, tis: lau, laulich: langos, lágy meleg, sem hév, sem hideg. *Syn.* letňí, málo teplí. *Usus.* Wlažná Teplica: tepidarium, laulicheš Bad, lágy-meleg fördö. 2) v. wlhkí.

† Wlážnoſt, i, f. v. seq.

Wlážnoſt', i, f. tepiditas, tatis, f. tepor, is, m. Laugkeit, Laulichkeit, laue Wärme, z. B. des Waſſers: lágy (gyenge) melegség. *Syn.* Wláha. 2) v. Wláha. 3) *tropice.* languor, tepor, is, m. frigus, oris, n. Mangel des Feuers, oder Eifers, Laulichkeit: lágyság, lankadtság, erötlenség.

wlažnút, žnul, žňem, V. P. *imp.* žňi: tepere, tepescere, tepidum fieri: lau (laulich) werden: meg-melegszeni, melegedni. 2) v. wlhnút. 3) lanquescere, languidum fieri: laulich werden, den Eifer verlieren: lankadni, el-lankadni, bádgyadni, erötlenedni.

Wlažnutí, á, n. lanquescentia, ae, f. das Laulichwerden: lankadás, el-lankadás, bádgyadás.

Wlča, aťa, n. *dem.* v. Wlček.

wlčatí, á, é, *adj.* ravidus *Colum.* ravus *Plin. H. N.* a, um: dunkelgelb: setét sárga. *Syn.* tma wožlti. Wlčatá Farba: ravus color, dunkelgelbe Farbe, Wolfsfarbe: farkas (setét sárga) szén.

Wlček, a, m. parvus lupus, lupulus, i, m. das Wölfchen, Wölflein: farkaska, farkasotska, farkas-fi. *Syn.* Wlča. *Prov.* Preto Wlčka bigú, abi ſa ſtarí wtípil: percutitur ca-

catulus (musca), ut sentiat (sapiat) leo: durch die Kleinen werden die Größeren ermahnt, mondatik a' Jantsinak, hogy a' János értsen belőle. v. Kuncfut. 2) lycisca, ae, f. vel lycisce, es, vel lyciscas, ae, m. *Virg.* ein Hund von der Wolfsart, Name eines Hundes: farkas forma kutya. *Syn.* Chrtica, Wlča. 3) stolo, onis, m. Nebenschoß, Nebenzweig, Schoß: fa tövéből kiágazott haszontalan veszszö. *Syn.* Pazúch. *boh.* etiam neužitečná Wetew od Kmena.

* wlchkí, á, é, *adj.* v. wlhkí.

* wlchko, *adv.* v. wlhko.

* Wlchkoſť, i, f. v. Wlhkoſť.

wlčí, á, é, *adj.* lupinus, a, um: von Wölfen, ihnen gehörig, oder eigen, farkasi. *Usus.* Wlčí Krach: v. Krach, Ledňík. Wlčí Kožuch, i. e. wlčá Bunda, Wlčúra: lupina, ae, f. der Wolfsbelz: farkas bőrből való ruha, ködmön, bunda. Wlčé Jablko, v. Jablko, Wlčé Jahodi, v. Jahodi. Wlčé Mlieko, v. Mlieko.

† wlčí, *adj. omn. gen.* idem.

Wlčica, e, f. lupa, ae, f. die Wölfinn, nőstény farkas.

† Wlčice, f. idem.

Wlčí, kow (*boh.* ků), m. pl. Weter, ktorí w pſe Dňi po Obilách (po Zbožách) behá: etesiae, arum: der Wind in Hundstägen, esztendő bizonyos részéken fúvó szelek, kiváltt aratáskor.

* Wlčko, a, m. v. Wlček. 2) Wlčko Oka, v. Obočí.

Wlčúra, i, f. v. wlčí Kožuch.

wlečení, á, é, *p. c.* tractus, a, um: geschleppt, geschleift, gezogen: hurtzoltatott, húzott, vonott. *Syn.* ťahaní, ťáhnutí. *boh.* wlečen. 2) raptatus, geschleppt mit Gewalt, el-ragadtatott. 3) dilatus, aufgehoben: el-halasztatott. *Syn.* odkládaní, odložení.

Wlečeňí, á, n. tractio, nis. f. das Schleppen, Ziehen. Schleppung, Schleifung, Ziehung: hurtzolás, húzás. *Syn.* Ťahání, Ťáhnutí. 2) raptatio, Schleppung mit Gewalt: el-ragadtatás, ragadás. 3) dilatio, Aufschiebung: el-halasztás. *Syn.* Odkládáňí, Odložení.

† wléci (wlíci, wlíet), wlekl, wleku (wlečeſ), *imp.* wlec: v. seq.

wléť, wlekel, wlečem V. I. *fut.* powlečem, *imp.* wleť: trahere, ſchleppen, ſchleifen, ziehen: hurtzolni, húzni. *boh.* wleci, wlíci, wlíct. 2) raptare, ſchleppen (ſchleifen, ziehen) mit Gewalt, kapdosni, hurtzolni, ragadni, el-ragadni. *Syn.* ſchitiť. 3) differre, procrastinare: aufſchieben, el-halasztani. *Syn.* odkládať, powléť. *II. passive* trahi, geſchleppt werden: hurtzolódni, húzódni. 2) raptari, mit Gewalt geſchleppt werden, el-ragadttatni. 3) differri, procrastinari: verſchoben werden, halladni, el-halasztatni, el-halasztódni. *Syn.* odkládať ſa. *Prov.* Čo ſa wleče, neuťeče: quod differtur, non aufertur: lange geborgt iſt nicht geſchenkt, a' kis el-halasztás, nem megbotsátás. A' mi hallad, el nem marad (nem múlik).

wlegem, ex wláť.

† wlegi ex wlíti.

Wletáňí, á, n. v. Wlečeňí. *boh.* Wlitáňí.

wlétať, al, ám, *freq.* ex wleťi. *boh.* wlítati.

Wlečeňí, á, n. involatio, nis, f. das Hineinfliegen, Hineinfliegung: bé-repülés.

wleťeť, ťel, ťím, V. P. *imp* wleť:

wleť: involare, hineinfliegen, bé-repülni.

Wléwáňi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wléwať, al, ám, *freq.* ex wláť.

Wlezeňí, á, n. irreptio, nis, f. das Hineinkriechen, Einkriechen: bé-mászás, bé-menés. 2) adscensio, das Hinaufſteigen, fel-menés, fel-hágás. *Syn.* Wilezeňí.

wlezť, wlezel, wlezem, V. P. *imp.* wlez, do negakého Mesta: introrepere, irrepere, subire locum aliquem *Caes.* hineinkriechen, einkriechen, hineingehen in einen Ort: bé-mászni, bé-menni valamelly helyre. *Usus.* Pod Zem wlezť, wkopať ſa, tam ſa ukriť (ſkowať): penetrare sub terras, unter die Erde kriechen, a' föld alá bé-hatni, bújni, magát bé-ásni. Ubi tam žádná Gaſčerka wlezť nemohla, ne illuc vipera possit aspirare *Colum.* damit keine Schlange dorthin könne einſchleichen: hogy oda ne mászhasson a' vipera. 2) adscendere, escendere: hinaufkriechen, -ſteigen: fel-menni, fel-hagni, mászni. *Syn.* wilezť.

Wlh, u, m. succus, i, m. der Saft, nedvesség. *Syn.* Moček, Sťáwa. 2) v. Wlhkoſť.

Wlha, i, f. zelení ptáť: apiaster, tri, et apiastra, ae, m. merops, opis, m. *Virg.* Bienenſpecht, Bienenfänger, Bienenfraß, Bienenwolf, Immenwolf, ein Vogel, der die Bienen frießt: méh evő madár, küllő. *Syn.* Žlwa, Žluwa.

† wlhce, *adv.* v. wlhko.

wlhki, á, é, *adj.* humidus, humectus, humectatus, a, um: feucht, nedves, vizenyös, vizes. *Syn.* wlažní, mokrí.

wlhko, *adv.* humide, feucht, nedvesen, vizesen. *Syn.* wlažňe, mokre. *boh.* wlhce.

† Wlhkoſť i, f. v. seq:

Wlhkoſť, i, f. humor, is, m. humiditas, tis, f. die Feuchtigkeit, nedvesség, vizenyösség, vizesség. *Syn.* Wláha, Wlážnoſť, Wlh, Mokroſť, Sťáwa.

wlhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: humere, humescere, humidum fieri: feucht werden, nedvesedni, nedvesülni. *Syn.* namokať, moknúť. *Usus.* Seno wlhňe: humescit fenum, das Heu wird feucht, nedvesedik a' széna.

† wlhnuti, wlhl, wlhnu, *fut.* idem.

Wlhnuťí, á, n. humescentia, das Feuchtwerden, nedvesedés, nedvesülés.

† wlíci, v. wléci.

† wlídňe, *adv.* v. wludňe.

† wlídní, á, é, *adj.* v. wludní

† Wlídnoſť, i, f. v. Wludnoſť.

† Wlítáňí, n. v. Wletáňí.

† wlítaťi, al, ám v. wletať.

† wlíťi, wlel, wlegi et wligi, *fut.* v. wláť.

† wlíti, á, é, *p. c.* v. wláti.

† Wlíťí, n. v. Wláťi.

† Wliwáni, n. v. Wléwáňí.

† wliwati, al, ám, v. wléwať. *boh.* wliwaťi.

Wlk, a, m. lupus, i, m, der Wolf, ein bekanntes Thier: farkas. *Prov.* J ſ čítaného Wlk bere, lupus non curat numerum (ovium) *Virg.* non curat numerum lupus, der Wolf fragt nichts nach der Zahl. Der Wolf frißt auch wohl die gezählten Schafe: nem gondol a' farkas a' bárányok számával. Wlk zmeňí Srſť, ale ne Powa-

wahu: naturam expellas furca (si furca pellas), tamen usque redibit. *Horat.* Naturam froenare potes, sed vincere nunquam: wozu einer gezeigt iſt, das gewöhnt man ihm nicht ab: a' farkas megváltoztattya a' szörét, de nem a' természetét. v. Rock a Miſi nenechá ꝛc. Milugú ſa, gako Wlk, a Baran (gako Roza Noš): odium vatinianum; odio se invicem prosequuntur: ſie haſſen ſich; ſie können ſich nicht ausſtehen: szeretik egymást, mint a' ketsko a' kést. Wlk od Owec uteká: lupus fugit oves *Virg.* von einer unmöglichen Sache: a' farkas fut a' juhoktól. Wlk ſi wždi Ptičinu na Barana naiše (nagše), malefacere qui vult, nunquam non causam invenit: wer übel thun will, findet ſich immer eine Urſache, a' melly ebet meg-akarnak ölni, veszett nevét költik. Wlkowi ukazuge Šotu, delphinum natare, aquilam volare doces: du nimmſt dir eine unnüze Mühe, farkasnak mútatsz erdöt. Netreba Wlkowi do Hága ukazowat Cesti, lupo viam non opus monstrare ad sylvam: etwas überflüßiges thun. Es iſt überflüßig einem Wolfe den Weg in die Waldung zeigen: nem kell a' farkasnak berket mutatni. Wlkowi Barana widret, witrhnút: lupo agnum eripere *Plaut.* von einer ſchweren Sache, nehéz dolgot véghez vinni. Owcu Wlkowi poručit, na Wlka zwerit: v. Slanina (Slaninu na Psa zwerit), Mi o Wlku, a Wlk za Humni: lupus in fabula *Cic. Terent.* wo man des Wolfs gedenkt, da iſt er nicht weit. Wenn man den Wolf nennt, ſo kömmt er gerennt. Der Wolf kommt, wenn man von ihm redet. Dieſes Sprichwort wird gebraucht, wenn ein Menſch, von dem man redet, gleich dazu kommt: farkas emlegetnek, 's kert megett jár, kullog. Wlka za uſi držat: *a)* lupum auribus tenere *Terent.* den Wolf bei den Ohren halten, i. e. nicht wiſſen, ob man etwas behalten oder fahren laſſen, etwas annehmen oder unterlaſſen ſoll: nem tudni, mit tsinálni. *b)* tenere vestigia alicujus *Liv.* einem auf der Spur nachgehen, ihn verfolgen, feſt halten, gefangen haben: fülén tartani a' farkast. Od Wlka ukratněgſi. Gako Wlk, ukrutní: orba tygride peior, grauſamer als ein Wolf: kegyetlen mint a' farkas. Z Wlka nebude Baran, ani ze Pſa Slanina (Orác): qui semel malus, semper malus: wer einmal ſtiehlt, bleibt immer ein Dieb! a' ki egyszer' lop, mindenkor tolvajnak tartatik (tartják). 2) intertrigo, intrigo, nis, f. *Cato. Colum.* das Wundreiben, wenn man ſich Wund gerieben hat, z. B. durchs Reiten, Gehen: alfelnek lovaglásban, járásban feltörése, börnek feldörgölése, seggenvaló süly. *Syn.* Fík, Wred na Zadku. *Prov.* Tu má Wlka, hic latet ulcus (anguis in herba). Hinc illae lachrymae: da liegt der Hund begraben: ez a' bökkenöje. 3) stolo, nis, m. der Nebenſchoß, Nebenzweig: gyökérből ki-nütt haszontalan veszsö ág. *Syn.* Wlček, Panoha, neužitečna Haluz.

Wlna, i, f. lana, ae, f. die Wolle, gyapjú. *Usus.* Nečeſaná (nekrampowaná, *boh.* ne-

nemikaná Wlná: rudis lana, rudes lanae: ungehechelte (unbereitete) Wolle; héheltetlen (készítetlen) gyapjú. *Prov.* Mnoho Wíčeſkow, malo Wlni: multum clamoris, parum lanae; multa verba, res exigua: viele Worte, kleine Sache, viel Geſchrei, wenig gethan: sok kiáltásnak sok az allya (kevés a' haszna). Wlen do Walkowńe: lanam in officinam fullonis *Gallen.* praepostere rem agere. 2) unda, ae, f. fluctus, us, m. die Welle des Waſſers, beſonders des Meeres, Fluſſes: hab, habozás, víz támadás. *Syn.* Wlnobiki, Zlew. *Usus.* Malé Wlni, které na Spúſob pohráwagících na ſeba weſpolek, neb na Kamen dorážagú: alludens unda *Plin.* alludentes undae *Ovid.* kleine Wellen, die gleichſam untereinander ſpielen, oder mit den Steinen, an welchen ſie anſtoßen: kis habotskák, mellyek magokkal mintha jádzodoznának, vagy a' követskékkel, a' mellyekbe meg-ütköznek, tetszenek. Wlni wihadzowat: fluctuare, undare: Wellen werfen, z. B. Meer, Fluß auch von ſtehendem Waſſer im Keſſel: habozni. Wlnami ſem, i tam ſa hádzať; we Wlnobití bič: undare, fluctuare: von den Wellen hin, und her geworfen werden, z. B. ein Schiff: habozni, habokkal ide 's tova vitetni, lábhogni.

wlňení, á, é, *adj.* laneus, a, um: vollen (nér, nt, nes), aus Wolle: gyapjúból-való. *Syn.* z Wlni. *Usus.* Wlňené Súkno, pannus laneus, Wollentuch, gyapjúból-való posztó.

Wlnka, i, f. *dem.* lanula, ae, f. ein wenig Wolle, gyapjútska. 2) lanugo, inis, f. das wollige oder wolánliche weiche Weſen, moh, pih. *Syn.* mladé Wláſki, Wláſéeki. 3) undula, ae, f, das Wellchen des Waſſers: habotska.

Wlnobití, á, n. fluctus, us, m. die Welle, Wellenflut: habzás. *Syn.* Zlewi, Wlni; *Usus.* We Wlnobití bič, v. Wlnami ſem i tam ſa hádzať sub Wlna 2 Nro.

Wlnočeſač, a, m. pectinans lanam, carminator (carminarius) lanae: Wollkämmer, Wollkämler, Wollſchlager, Wollkratzer: gyapjú héhelő. *Syn.* Kteri Wlnu čeſe, krampluge.

† Wlnotepec, pce, m. idem.

wložení, á, é, *p. e.* impositus, iniectus, insertus, illocatus, inditus, a, um: eingelegt, hineingelegt, eingefaßt, eingethan, eingegeben: bé (belé) tétetett, bé-adott. *Syn.* wkládaní, wſaďení, zaprawení.

Wložeňí, á, n. impositio, iniectio, inditio, illocatio, nis, f. Einlegung, Hineinlegung, Einfaßung, Eingebung, das Einthun: bé (belé) tévés, bé-tsinálás, hé-adás, helyheztetés. *Syn.* Wkládáňí, Wſaďeňí, Zapraweňí.

wložič, il, ím, V. P. *imp.* wlož: imponere, indere, iniicere, illocare, inserere: legen, einlegen, hineinlegen, einmachen, einfaſſen, einthun: bé-helyheztetni, belé-ütni, tsinálni. *Syn.* wkládať, wſaďič, zaprawič. *Usus.* Do počtu wložič, inferre rationibus, inducere in rationes: in Rechnung bringen, ſetzen: szám adásba bé-tenni. Na miſel wložič: inculcare, repetere: in das Gedächtniß eingeben, eindrücken: valaki szájába rágni, valakinek valamit elmójébe nyomni, gyakran

mon-

mondani. *II. rec.* wložiť ſa medzi Rozepre ꝛc: interponere se, ſich in ein Handel legen, magát közébe tenni, vetni.

Wltawa, i, f. Moldava, ae, f. Moldauflus, moldava *vize*. *Syn.* Zltawa, Wodu pri Praze.

wlúšeni, á, é, *p. c.* clam ingressus, a, um: eingeſchlichen, bé-tsúszott, bé-mászott.

Wlúšeňí, á, n. irreptio, obreptio *Pandect.* clancularius ingressus: Einſchleichung, Schleichen, Erſchleichen, Herzuſchleichen, Hinzuſchleichen, Ueberſchleichen: ravaszon bé-szivlôdés, bé-tsúszás, bé-mászás. *Syn.* Wludzowáňí, Wklúznutí.

wlúšiť ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* wluď ſa: irrepere, clam intrare: einſchleichen, ſich einſchleichen, ſchleichend hinein kommen, heran (wohin, an etwas) ſchleichen, unvermerkt kommen, überſchleichen, überraſchen, überfallen: elő-mászni (-szok), bé-szinleni magát, (lem magamat) bé-tsinalni magát. *p. o a' tisztségbe*; valakihez oda lopni magot, alattomba bé-tsúszni, bé-mászni. *Syn.* wklúznúť.

wluďňe *adv.* humane, comiter, benígne: leutſeelig, emberségessen, barátságossan, nyájasan. *boh.* wlídňe.

wlúdne *adv.* obreptitie (cie) obreptive *Cod. Theod.* subreptitie: ſchleichend, ingeheim, erſchlichen, geſtohlener Weiſe: ravaszon bé-szivlödve, bémászva.

wludní, á, é, *adj.* humanus, benignus, a, um; comis: leutſeelig: emberséges, emberhez illő, nyájas. *boh.* wlídní.

wlúdní, á, é, *adj.* obreptitius, (cius) *Coe. Iust.* obreptivus *Symmach.* subrepticius, (tius) sum *Plaut.* subreptivus *Cod. Theod.* ſchleichend, ingeheim, erſchlichen, mit Schleichen verbunden, verſtohlen, nicht ácht, heimlich: ravaszon bészivlôdô, bé-mászó.

Wludnoſť, i, f. humanitas, comitas, benignitas, tis, f. Leutſeeligkeit, emberség, nyájasság, kedveskedés. *boh.* Wlídnoſt.

Wludzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wlúdzowať ſa, zowál ſa, zugem ſa, *freq* ex wlúšiť ſa.

† **wlúzowati ſe**, owal ſe, ugi (u) ſe, v. wludzowať ſa.

wméſani, á, é, *p. c.* immixtus, admixtus, intermixtus, a, um: eingemengt, eingemiſcht: belé (bé) kevertt. *Syn.* poméſani, zaméſani. *boh.* wmíſeni.

Wméſáňí, á, n. immixtio, admixtio, intermixtio, nis, f. Einmenguńg, Einmiſchung: belé-(be) keverés. *Syn.* Poméſáňí, Zaméſáňí. *boh.* Wmíſeňí.

wméſať, al, ám, V. I. *imp.* ag: immiscere, intermiscere, admiscere: einmengen, einmiſchen: belé-(bé) keverni. *Syn.* poméſať, zaméſať. *boh.* wmíſiti, *II. rec.* wméſať ſa: se licui rei immiscere (admiscere): ſich einmiſchen, einmengen: magát valamibe avatni, keverni, közbe vetni. *Syn.* zaméſať ſa. *boh.* wmíſit ſe.

Wméſáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wméſawať, al, ám, *freq.* ex wméſať. *II. rec.* wméſáwať ſa: *freq.* ex wméſať ſa.

wme-

wméſeni, á, é, *p. c.* indepstus, a, um: eingeknetet, bé-dagasztatott. *Syn.* wmíseni.

Wméſeňí, á, n. indepstio, nis, f. Einknetung, bé-dagasztás. *Syn.* Wmíseňi.

wméſiť, il, ím, V. P. *imp.* wmeſ: introdepsere, indepsere: einknetet, bé-dagasztani. *Syn.* wmíſiť.

Wméſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wméſowať, ſowal, ſugem *freq.* ex wméſať. *II. rec.* wméſowať ſa: *freq.* ex wméſať ſa.

Wmeſť'eňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wmeſtiť ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* wmeſť'i ſa: intrare, capi: hineingehen, gefaßt werden: bé-férhetni, bé-térhetni. *Syn.* zmeſtiť ſa. *boh.* wgit ſe. *Usus.* Wſecko ſa mi to tam muſí wmeſť'iť (*boh.* wgit).

wmetaní, á, é, *p. c.* ex seq.

wmetať, al, ám, V. I. *imp.* ag: introverrere (scopare), einkehren, hineinkehren: bé-söpörni.

† **wmetaťi**, al, ám et wmeci, *fut.* v. whádzať.

wmíseni, á, é, *p. c.* v. wméseni. 2) *boh.* v. wméſaní.

Wmíseňí, á, n. v. Wméseňí. 2) *boh.* v. Wméſáňí.

wmíſiť, il, ím, V. P. *imp.* wmiſ: v. wméſiť.

† **wmíſiti**, il, ím, *fut.* v. wméſať. *II. rec.* wmíſiť ſe, v. wméſať ſa.

† **Wnada**, i, f. v. Náſtraha.

† **wnaďení**, á, é, *p. c.* v. naſtražení.

† **Wnaďeňí**, n. v. Naſtraženi.

† **wnaďiti**, il, ím, v. naſtražiť.

wnáſaní, á, é, *p. c.* v. wňeſeni.

Wnáſáňí, á, n. v. Wňeſeňí.

wnáſať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wňeſť'. *boh.* wnáſeti. *II. rec.* wnáſať ſa: v. wňeſť' ſa.

† **wňáſeti**, ſel, ſím, v. wnáſať.

Wnať, i, f. frondes (herba, aut folia) raparum et similium plantarum etc. das Kraut, z. B. der Rüben: répának vagy más palántának levele. *boh.* Ňať.

† **wňe** *adv.* v. wen.

wňeſeni, á, é, *p. c.* illatus, a, um: eingetragen, hineingetragen: bé-vitetett, hordatott. *Syn.* wnáſaní, wnoſení.

Wňeſeňí, á, n. illatio, nis, f. Eintragung, Hineintragung: bé-vitel, vévés, hordás. *Syn.* Wnáſáňí, Wnoſeňí.

wňeſť', wňeſel, wňeſem, V. P. *imp.* wňeſ: inferre, eintragen, hineintragen, z. B. in einen Ort: bé-vinni, hordani. *Syn.* wnáſať, wnoſiť. *boh.* wneſť'i. *II. rec.* wňeſť ſa: immigrare, einziehen, hineinziehen: bé-költözni. *Syn.* wſtahnúť ſa, wnáſať ſa, wnoſiť ſa.

† **wneſť'i**, wneſl, wneſu, *fut. imp.* wneſ: v. wňeſť.

† **wňitř**, *adv.* v. wnutri. 2) do wňitř, v. wnuter, nuter.

† **Wňitřek**, třka et třku, m. v. Wnutřek.

† **Wňitřň**, a, m. v. Wnutřň.

† **wňitřňe**, *adv.* v. wnuteřňe.

† **wňitřňegſí**, *comp.* ex wňitřňí, v. wnuterní, wnutragſí.

† **wňitřňí**, *adj. omn. gen.* v. wnuterní.

† **Wňitřnoſt**, i, f. v. Wnuternoſt.

wňiweč, *adv.* in nihilum, zu nichts, semmivé. *Usus.* Wniweč (na wňiweč) ňečo obrátit: in nihilum redigere quidpiam,

piam, etwas zu nichts bringen valamit semmivé tenni.

wnoſení, á, é, *p. c.* v. wńeſení.

Wnoſeńí, á, n. v. Wńeſeńí.

wnoſit, il, ím, V. P. *imp.* wnoſ: v. wńeſt. *II. rec.* wnoſit ſa: v. wńeſt ſa.

wnowe, *adv.* nove, recens: neu, új módra, új formán. *Syn.* znowu. *vulg.* oznowec. † wnowe *adv.* idem.

Wnúča, čata, n. *dem.* ex Wnuk et Wnučka. *Plur. Nom.* ata, v. Wnuček et Wnúčička.

Wnúčátko, a, n *dem.* ex praec.

wnúčin, a, e, *adj. poss.* neptis (*genit.*) der Enkelinn gehörig, leány unokáé, fiam leányáé.

Wnuček, čka, m. *dem.* ex Wnuk: nepotulus, i, m. *Plaut.* das Enkelchen: unokátska, onokatska (férfi gyermek).

Wnúčička, i, f. *dem.* ex seq. nepticula, ae, f. *Symmah.* kleine Nichte, das Nichtlein: unokátska (leányka).

Wnučka, i, f. neptis, is, f. *Cic. Ovid.* Enkelinn, Nichte, Nince: unoka, onoka (leányka).

* wnučkin, a, e, *adj. poss.* v. wnuččin.

Wnuk, a, n. nepos, tis, m. *Cic. Tacit.* der Enkel, Neffe, Neveu: unoka, onoka (férfi gyermek). *boh.* Sinowec. *Usus.* Wnuk od Brata, nepos fratris (ex fratre), Bruderſohn, bátyám (ölsém) fia. Wnuk od Seſtri: nepos sororis (ex sorore), Schweſter-Sohn, néném (hugom) leánya. Wnuk od Sina: nepos ex filio, Sohneskind, fiam gyermeke. Wnuk od Céri, po Cére, Cérin Sin: nepos ex filia, Tochterskind: leányom fia. 2) nepos, unus e posteris: einer von den Nachkommen, unoka. *Plur.* Wnuci, kow: nepotes, die Nachkommen, unokák.

Wnukáńí, á, n. v. Wnuknuťí.

wnukať, al, ám V. I. *imp.* ag: v. seq.

wnuknúť, knul (kel), kńem, V. P. *imp.* kńi: subiicere, monere, suggerere: eingeben in den Sinn: inteni, eszébe juttatni. *Syn.* wnuknúť.

Wnuknuťí, á, n. instinctus, monitus, us, m. monitio, suggestio, inspiratio, nis, f. monitum, i, n. Eingebung, das Eingeben in den Sinn: eszébe juttatás, emlékeztetés. *Syn.* Wnukáńí.

wnukow, a, e, *adj. poss.* nepotis, dem Enkel gehörig, unokáé, onokáé.

Wnukowſtwí, á, n. nepotismus, amor congenerationalium: die Liebe der Blutsfreundſchaft, vér szerént valóknak szeretete, unokaság.

Wnukowſtwo, a, n. *collect.* nepotes, die Enkeln, unokák. onokák.

† wnutkaní, á, é, *p. c.* nukaní, pchaní.

† Wnutkáńí, á, n. v. Nukáńí, Pchání.

† wnutkaťi, al, ám, *fut.* ńeco do ńekoho: v. nukať, pchať.

wnuter, *adv.* intro, introrsum, introrsus: einwärts, hinein: be-felé. *Syn.* do nutra, nuter. *boh.* dowńitř.

wnuterńe, *adv.* interne, intrinsece: inwendig, innerlich: belöl, belsöképpen. *Syn.* nutragſńe. *boh.* wńitřńe. *Usus.* Wńuterńe, ne wenkagſńe (ne zwenku, ne zgewńe): intrinsece, non extrinsece, in recessu, non in fronte *Quint.*

inner-

innerhalb, nicht auswärts: belsö, nem külsöképen; a' közepe felé, nem külsö résén (az elein).

wnuterní, á, é, *adj. comp.* **wnuternegſí**, *superl.* **nagwnuterńegſí**: internus, intrinsecus, intestinus, a, um: interior, interius: innerlich, inwendig: belöl-való, belsö. *Syn.* nutragſí, nutragſní, wnutragſí. *boh.* wńitřní. *Usus.* **Wnuterní Pribitek**: penetrale, is, n. das innere Gemach: belsö kamara, rejtek hely.

Wnuternoſt, i, f. interiora, intrinseca, pars interior: das inwendige einer Sache, valaminek belsö része. *Syn.* **Wnutrek**. *boh.* **Wńitřek**, **Wńitřnoſt**.

wnutragſí, á, é, *adj.* v. wnuterní, znuterní.

Wnutrek, *gen.* terka, et terku, m. v. **Wnuternoſt**, **Znutrek**. *boh.* **Wńitřek**.

wnutri, *adv.* intus, intra, intrinsecus: inwendig, innerlich, innerhalb, drinn, darinn: benn, belöl, oda bé. *Syn.* znuter, znutra. *boh.* wńitř. *Usus.* **Wnutri a Wenku** (*boh.* wńitří zewńitř): intra et extra, inwendig, und auswendig: benn, és kinn. **Geſtli wnutri?** z. **Tam geſt**: anne est intus? z. intus est *Ter.* ſoll er dann darinnen ſeyn? z. ja er iſt darinn: vallyon ott benn vané? z. igen-is ott benn vagyon.

Wnutrń, a, m. w Poſtred Zemi ležícé More: mare mediterraneum, das mittelländiſche Meer, közép tenger. *boh.* Wńitřń.

wobec, *adv.* vulgo, communiter, in communi: insgemein, közönségessen. *Syn.* obecńe, nagwíceg. *boh.* wúbec.

† **Wochle**, ſ. v. Čeſačka, Čeſák, Hachla, Šletka.

† **Wochlowáńí**, á, n. v. Čeſáńí, Hachlowáńí.

† **wochlowati**, owal, ugi (u), v. čeſat, hachlowak.

Woda, i, f. aqua, nympha, unda, ae, f. das Waſſer im Fluſſe, Meere ꝛc: viz. *Usus.* **Deſowa** (*boh.* deſkowá) **Woda**, v. Deſowńica. **Gedowatá Woda**: ſyx, igis, f. das giftige Waſſer: mérges viz. **Krwná** (w Krwe) **Woda**, lympha, ae, f. das Waſſer im Blute, vérben való viz. **Pálená Woda**, i. e. **Wosička**, **Wodka**: aqua deſtillata, abgezogenes Waſſer, Geiſt: leszivárgott viz. **Prameńitá** (živá) **Woda**, i. e. **Prameń**: scaturigo, aqua scaturiens: Quellewaſſer, das hervorquillt, aus der Quelle geſchöpftes Waſſer: forrás, forrásból való viz. **Rěčná** (potočná, *boh.* řičná) **Woda**: aqua fluvialis, Flußwaſſer, folyó viz. **Sladká Woda**: aqua dulcis, ſüßes Waſſer, édes viz: **Stogata Woda**: aqua stagnans, ſtehendes Waſſer, álló viz. **Studńičná Woda**: aqua fontana, Brunnenwaſſer, kút-viz. **Swatená Woda**: aqua lustralis, Weihwaſſer, szenteltt viz. **Tekúcá** (*boh.* tekutá) **Woda**: aqua profluens, fließendes Waſſer, folyó viz. **Geſt welikà Woda, welké Wodi ſú**: magnae aquae sunt, es iſt groß Waſſer, z. B. durch Austretung der Flüſſe: nagy a' viz. **Wodi** (du) **pitat**: petere aquam, Waſſer begehren, bitten, vizet kivánni, kérni. **Pre Wodu iſt, chodit**: pro aqua ire, aquari, petere aquam: Waſſer holen: vizért menni. **Wodu wážit, čerpat**: aquam haurire, Waſſer

ſchöpfen, vizet meríteni. Wodi doňeſt: aquam ferre, Waſſer bringen, holen, vizet hozni. Do Wodi hoſit': in aquam coniicere, ad aquam proiicere: ins Waſſer werfen, z. B. in einen Fluß: vizbe vetni. Pod Wodú choſit', plwat': urinari: unter Waſſer ſich tauchen: buvárkodni (-dom), fövel le-bukni (kom) a' vízbe. Wodu táhat', pit': aquam subducere, Waſſer ziehen, z. B. wie die Sonne, vizet húzni, fel-színni. Tam dolu za wáhem Duha Wodu pige ꝛc. Wodu zdržat': aquam tolerare, Waſſer halten, wie z. B. ein Schiff: a' vizet meg-tartani. Na Wodu (na nic) ſa obrátit': ad irritum cadere, zu Waſſer (zu nichte) werden: vizzé (semmivé) lenni. Na Wodu obrátit': irritum reddere, evertere, subvertere: zu Waſſer machen, semmivé tenni. Sama (čiſtá) Woda ſem: permadeo, ich bin durch und durch naß, tsupa (tsur) viz vagyok. *Prov.* Neňí mu hoden Wodi podat': est longe inferior illo, er reicht ihm das Waſſer nicht; iſt weit unter ihm: sokkal alább-való nálánál. To ge Woda na geho Mlín: hoc ei favet, das iſt Waſſer auf ſeine Mühle, ez szája ízire vagyon, ez az ő malmára vizet hajt. Stogatá Woda hňige, a ſmradňe: concipiunt vitium, ni moveantur aquae: ſtehende Waſſer ſtinken, az álló viz posvad. Tichá Woda Brehi mige (podmiwá, bere), Tiché Wodi Brehi migú, berú: aquae silentes plerumque sunt altae quo minus est murmur, plerumque est altior unda. Magis nocent insidiae, quae latent: ſtille Waſſer ſind tief: lassú viz partot mos. Alázatos maiska nagyot ugrik. Do Dunaga Wodu nosit', v. Dunag. Do Unowáňá Wodu prelewat': movendo non promovere, ſich umſonſt bemühen, hijába fáradni. Gakobi Kameň do Wodi uhosil, v. Kameň. Takim ſa robi, gakobi aňi Wodi zamutit' newedel: innocentior Metello, innocentissimus *Cic.* unſchuldiges Blut, ártatlan bárány. Gec Lagno, pi Wodu, newiděſ na Pſotu: nihil consumes, si nihil manduces: wenn man nichts iſt, ſo verzehrt man nichts: ha semmit sem eszik az ember, semmit sem költ. Od Wodi Brucho boli, multa aqua maceratur barba, vom vielen Waſſer thut der Magen weh, viz italtól nád terem orrodban. Dag Pozor, abi ťa do Wodi neſt'ahel: nequis te a tergo fugientem cuspide figat, nimm dich in Acht, meglásdd, a' vízre ne vigyen. Proti Woďe plwat, proti Wetruſ'at': dirigere brachia (niti) contra torrentem *Juv.* wieder den Strom ſchwimmen; höherer Gewalt wiederſtehen: viz ellenébe hajókázni. v. wiſſí, Wrchní (nap: ſledi w Poſmech zawaďí ꝛc. 2) aqua, fluvius, amnis, mare: Waſſer, Fluß, Meer ꝛc. viz, folyó viz, patak etc. *Usus.* Po Woďe i po Zemi: terra marique, zu Waſſer und zu Lande, z. B. Krieg führen: a' vizen és a' szárazon.

Wodák, a, m. v. Wodar.

wodákow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Wodar, a, m. aquator, is, aquatorius, i, m. Waſſertrâger, viz hordó (hordozó), mar-

marhaltató. *Syn.* Wodák. *boh.* Wodař.

† Wodař, e, m. idem 1*mo.* 2) aquilex, Waſſerleiter, Waſſerführer: viz vévő mester.

Wodáreň, rňe, f. v. Wodárňa.

wodárčin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wodarka, i, f. aquaria, aquatrix: Waſſerträgerinn, Waſſerholerinn: viz hordóné.

Wodárňa, i, f. turris aquatica, hydrotechnica, exstructio in aqua, aquae ductus, aquae ductio, aquagium, aquiductium: Waſſerbau, Waſſerkunſt, Waſſerthurm, Waſſermaſchine: viz bé-vitel valahová, viz hajtó eszköz, malom. *Syn.* Wodňí Stroj, Mlín.

* Wodka, i, f. v. Opratka.

wodcow, a, e, *adj. poss.* ducis, dem Anführer gehörig, vezéré.

Wodec, dca, m. dux, cis, ductor, deductor, is, m. Führer, Anführer: vezér, vezető, vezérlő. *Syn* Wošič, Woditel. *boh.* Wůdce. *Usus.* Nagwiſſí polní, wogenſkí Wodec, celého Wogſka Sprawec: imperator, generaliſſimus, ſummus armorum Praefectus: Generaliſſimus: fő hadi vezér. Newěſtní Wodec, v. Družba.

wošení, á, é, *p. c.* v. wešení.

Wošeňí, á, n. v. Wešeňí.

* Wodet, dru, m. v. Powal na Maſtali. Na Wodre ge Seno ꝛc.

Wošerád, a, m. hydrophylus, i, m. Waſſerlieb, viz szerető, bor nem-iszsza.

Wošeradi, *gen.* rad, f. pl. Vedröd, *possessio Comitatus Posoniensis*: ein Dorf in Preſsburger Geſpannſchaft, Vedrőd, Posony Vármegyebéli falu. We Wošeradoch, in Vedrőd.

wošičkin, a, e, *adj. poss.* ex seq. v. wošitelčin.

Wošička, i, f. *dem.* aquula, undula, aquata, ae, f. das Wäſſerlein, Wäſſerchen: vizetske. 2) v. Wošitelka.

† Wošídko, a, n. v. Opratka.

Wošidlo, a, n. v. Oprata et Opratka.

wošiť, il, ím, V. I. *imp.* woš: *freq.* ex weſť. *Usus.* Nekoho za Noſem wošiť, za Blázna držať, Bláznem robiť: ductare (dementare) aliquem, Jemanden bei der Naſe herumführen, valakit orrán hordozni; bolondnak tartani. v. Noſ. Okolo wošiť, circumducere, herumführen, környül vezetni. *II. rec.* wošiť ſa, v. weſť ſa. *Usus.* Gako ſa ti woší? quomodo res tuae pergunt? qui tibi fortuna favet? wie gehts? mint szolgál a' szerentséd? mint folynak a' dolgaid? *Prov.* Lahko ſa Človek modlí, kdiž ſa mu dobre woší: suaviter equitat, quem gratia Dei portat.

Wošitel, a, m. v. Wodec.

wošitelčin, a, e, *adj. poss.* ex seq. *Syn.* wodiččin.

Wošitelka, i, f. ductrix, icis, f. Anführerinn, Führerinn, vezetőné, vezérlőné. *Syn.* Wošička.

Wišitelkiňa, i, f. idem.

* wošitelkin, a, e, *adj. poss.* v. wošitelčin.

wošitelkiňin, a, e, *p. c.* v. idem.

wošitelow, a, e, *adj. poss.* v. wodcow.

Wošiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wošiwať, al, ám, *freq.* ex wošiť. *II. rec.* wošiwať ſa, *freq.* ex wošiť ſa.

Wodíwatel, a, m. v. **Wodec.**
Wodíwatelka, i, f. v. **Wodítelka.**
Wodíwatelkiňa, i, f. idem.
wodíwatelow, a, e, *adj. poss.* v. wodcow.
Wodka, i, f. aqua destillata, spiritus, us, m. abgezogenes Waſſer, égetett (le tsepegett) viz. *Syn.* pálená **Woda.** *Usus.* **Maduňkowá** (rogowňíkowá) ſalwiowá ꝛc. **Wodka.**
Wodkár, a, m. aquae destillator, Geiſtbrenner, viz égetö. 2) aquae destillatae negotiator, Geiſthandler, égetett vizzel kereskedö.
Wodkárčin, a, e, *adj. poss.* ex **Wodkárka.**
Wodkáreňí, á, n. negotiatio aquarum destillatarum, Geiſthändlerei, Geiſthandel: le-tsepegett (égetett) vizzel-való kereskedés. *Syn.* **Wodkárſtwí.**
wodkáriť, il, ím, V. l. *imp.* **wodkar:** aquis destillatis negotiari, mit Geiſtwäſſern handeln: le-tsepegett (égett) vizzel kereskedni.
Wodkárka, i, f. negotiatrix aquarum destillatarum, Geiſthändlerinn, égett vizzel kereskedöné.
* **wodkárkin**, a, o, *adj. poss.* v. wodkárčin.
wodkárow, a, e, *adj. poss.* ex **Wodkár.**
Wodnač, a, m. v. **Wodnateľník.**
Wodnačka, i, f. hydrops, opis, m. *Horat.* hydropisis, is, f. *Plin. H. N.* Waſſerſucht, viz korság, vizi betegség. *Syn.* **Wodnatelka, Wodnatelnoſt, wodná Nemoc.** *Usus.* **Wodnačku doſtať:** adfici hydrope, fieri hydropicum: Waſſerſucht bekommen, waſſerſüchtig werden: vizi betegséget kapni, viz kórságba esni. **Wodnačku mať:** esse hydropicum, laborare hydrope: waſſerſüchtig ſeyn: viz kórságosnak (-ságban) lenni.
Wodnár, a, m. **Znameňí nebeſké:** aquarius, i, m. Waſſermann am Himmel, itató, menuyei (égi) tsillagzat. *boh.* **Wodnář.** 2) **wodní Člowek:** v. **Molek** 2. Nro.
Wodnár, u, m. v. **Činžír.**
† **Wodnář**, e, m. v. **Wodnár.** 1. Nro.
wodnatedelňe *adv.* v. **wodnatelňe.**
wodnatedelní, á, é, *adj.* v. **wodnatelní.**
Wodnatedelnoſť, i, f. v. **Wodnatelnoſť, Wodnačka.**
Wodnatelka, i, f. v. **Wodnačka.**
wodnatelňe *adv.* hydropice, waſſerſüchtig, viz korságosan.
wodnatelní, á, é, *adj.* hydropicus, a, um: *Horat.* hydrope laborans: waſſerſüchtig, viz kórságos, viz kórságban-való. vizibetegségben lévö. **wodňatedelní,** *boh.* **wodnotedelní.**
Wodnateľník, a, m. hydropicus, i, m. Waſſerſüchtiger, viz kórságos ember. *Syn.* **Wodnač.**
Wodnatedelnoſť, i, f. v. **Wodnačka.**
wodnaťe *adv.* aquose, aquatice: wäſſerig, vizessen.
wodnatí, á, é, *adj.* aquosus, aquaticus, uvidus, a, um: wäſſerig, voll Waſſer: vizes, vizenyös, nedves. *Syn.* **mokrí.** *Usus.* **Wodnatá Krw,** v. **Wodnokrwnoſť.**
Wodnatoſť, i, f. aquositas, humiditas, conditio aquosa: Wäſſerigkeit, vizesség, vizenyösség, nedvesség. *Syn.*

Wlhkoſt'. *Usus.* Wodnatoſť Krwi, v. Wodnokrwnoſť.

wodní, á, é, *adj.* ductarius, a, um: was gezogen wird, zum Führen dienlich: vonó, vezetéshez való.

† wodňí *adj. omn. gen.* v. seq.

wodňí, á, é, *adj.* i. e. k Wode přináležící: aquarius, aquaticus, a, um; aquatilis, e: zum Waſſer gehörig, es betreffend: vizi, vizhez való. Wodní Mlín v. Mlín. Wodňí Shog, i. e. Wodáreň, Wodárňa: machina aquaeductoria, Waſſerzug, Waſſermaſchine: viz hajtó malom, vizet húzni való eszköz. Wodňí Žbán: hydria, Waſſerkrug, viz korsó. Wodňí Žlab: inciſe, is, n. Waſſerrinne, tsév, tsatorna, viz tsatorna. Wodňá Bánka, v. Bublina. Wodňá Rańew, v. Rańew. Wodňá Struha, i. e. Stok: elix, icis, m. *Colum.* colliciae *vel* colliquiae (conl) arum, f. pl. *Colum.* Waſſerfurch, ein Graben zu Ableitung des Waſſers; Waſſerrinnen, wodurch das Waſſer abfließt: viz elvévő árok, tsatorna. Wodné Koleſo (Kolo): rota aquaria, Mühlrad, Waſſerrad: malom (viz) kerék. 2) we Wode biwagící, roſtnucí: aquaticus, aquarius, aquatilis: in oder am Waſſer lebend, wachſend: vizi, vizen való, vizben élő, *vagy* termö. *Usus.* Wodní Rameň, v. Rameň. Wodní Orech, v. Rotwica. 3 Nro. Wodní Pawúk, v. Pawúk. Wodní Pták, v. Pták. Wodňa Blcha, v. Blcha. Wodňá Račica v. Krehar. Wodňá Miſ, v. Miſ. Wodňá Muſka, v. Muſka. Wodňá Raſa, v. Raſa. 3) Wodě podobné: aqueus, aquae similis: Waſſer, dem Waſſer ähnlich: vizhez hasonló. Wodňá Farba, color coeruleus, Waſſerfarbe, Farbe des Waſſers: világos kék szín. Wodňeg Farbi, caeruleus, waſſerfarbig, waſſerblau: világos kék. 4) wodňatí.

Wodňica, i, f. aqualis, hydria, urna, situla: Waſſereimer, viz merítő edény, kaponya, veder. *Syn.* Wedro. 2) bunium, i, n. *Linn.* Waſſerrübe, Erdkaſtanie, Erdnuß: vad (tovi, vizi) répa, nagy gombolyék, tátorjan gyökér. *Syn.* wodňá Repa.

† Wodňice f. idem.

Wodňík, a, m. v. Molek. 2 Nro.

wodnokrwní, á, é, *adj.* phlegmaticus, pituitosus: ſchleimig, nedves természetü, náthás: nyálas.

Wodnokrwnoſť, i, f. pituita, ae, f. phlegma, atis, n. der Schleim, Blutſchleim, wäſſeriges Geblut: nyálás (turhás vér, vérben lévő nyál, tokony, turha. *Syn.* wodnata Krw, Wodnatoſť Krwi.

† wodnotedlní, á, é, *adj.* v. wodnatelní.

† Wodnotedelnoſť, i, f. v. Wodnatka.

Wodnotok, u, m. v. Wodotok.

Wodnož, e, f. talea, ae, f. ein Zweig, ein Setzling: oltó ág, plántáló fiatal veszszö, kis allya fa. *Syn.* Rub, uťatá Haluz (Panoha.)

Wodopigák, a, m. ktorí Wína nepige: hydropota, ae, abstemius, i, m. Waſſertrinker, bor-nem-iszsza, vizivó.

Wodopigan, a, m. idem.

Wodotek, u, m. aquae ductus, Waſſerleitung, viz árok.

Wo-

Wodotok, u, m. idem.

Wodrí, á, n. (Ker dluhí), vitis iugata, Rebſtock, der mit langem Pfahle angerichtet iſt: szölö veszszö.

† Wog, e, f. v. Oge.

Wog, u, m. v. Bog.

wogačćin, a, e, *adj. poss.* ex Wogačka: uxoris militis, der Soldatenfrau (dem Kriegsweibe) gehörig, tábori aszszonyé, katona feleségéé, katonánéé. *Syn.* wogenčin.

Wogáček, čka, m. *dem.* parvus miles, ein kleiner Soldat, kis katona, katonátska.

Wogačka, i, f. uxor militis, mulier militaris (castrensis): Soldatenfrau, tábori aszszony katonáné, katoná felesége. *Syn.* Wogenka, wogenſká Žena.

wogacki *adv.* v. wogenſki.

wogácki, á, é, *adj.* v. wogenſki.

* wogačkin, a, e, *adj. poss.* v. wogačćin.

Wogactwo, a, n. *collect.* v. Wogſko.

Wogák, a, m. miles, itis, bellator, is, m. Soldat, Kriegsmann: katona, vitéz, hadakozó. *Syn.* Bogowník, *boh.* etiam Wálečník, Žoldnéř. *Usus.* Dobrowolní (kteří na ſwog Groſ tahňe) Wogák: volo, nis, m. *Liv.* voluntarius miles: Freiwilliger, Volontär, freiwillig Dienender in Kriege: szabad akaratú katona. Lahko odění Wogák, veles, itis, m. chevauxlegers: der leicht bedeckte (bewahrte) Soldat: könnyü szerrel való vitéz, katona. Nowí (mladí) Wogák, i. e. Nowáček, Regrút: tyro, nis, m. novus miles; ein junger Soldat, rekruta katona. Obecní Wogák: miles gregarius, ein gemeiner Soldat, köz katona. Prísažní (ſprísahaní) Wogák, kteří Prísahu ſwému Wodcowi zložil: auctoratus miles, qui Imperatori per sacramentum addictus est: ein beſchworner Soldat, meg-hiteztetett (királyának hüségére hittel köteleztetett) katona. Odprísahaní Wogák, i. e. Obſitník, od Prísahi (Wernoſt'i a Powinoſt'i Wogenſkeg, od Záwazku wogenſkého) oſlobošení, ſproſt'ení: exauctoratus miles, qui solutus est sacramento: ein abgedankter (reducirter, freigelaſſener) Soldat: el-botsáttatott (obsitos) katona. Starí Wogák: veteranus miles, ein alter Soldat, régi (tanúlt) vitéz, katona. Wodní (powodní, na Wodě) Wogák: miles maritimus, epibates, is, m. Seeſoldat, Soldat zu Waſſer: tengeri katona, vívó (hartzoló.) Bogazlíwí (málo miſelní, bez Srdca) Wogák: sine animo miles, zaghafter Soldat, félénk katona. Wogákow ſprísahat, Prísahu Wernoſt'i nechat zložit: militem sacramento rogare (adigere) *Liv.* die Soldaten den Eid der Treue ſchwören laſſen, a' katonát zászló alá ésküttetni.

wogákow, a, e, *adj. poss.* militis, dem Soldate gehörig, katonáé. *Syn.* bogowníkow.

* wogančin, a, o *adj. poss.* v. wogenčin.

* Woganka, i, f. v. Wogenka.

* wogankin, a, o, *adj. poss.* v. wogenčin.

* woganſki, á, e, *adj.* v. wogenſki.

wogenčin, a, o *adj. poss.* v. wogačćin.

Wogenka, i, f. v. Wogačka.

wógenſki *adv.* militariter *Liv.* militiarie *Treb. Poll.* more militari (campestri, castrensi: ſoldatiſch, ſoldatenmäßig, auf Soldaten Art: katonáson, katona módon, katonássan, fegyver viselõ módon. *Syn.* wogacki, powogacki, powogenſki. *Usus.* Powogenſki mluwić, kričať: militariter loqui, ſoldatiſch reden, katona módon kiáltani.

wogenſki, á, é, *adj.* militaris *Caes. Liv.* castrensis, campestris, e: militarius *Plaut.* bellicus, a, um: ſoldatiſch, ſoldatenmäßig, die Soldaten, oder den Krieg, oder den Kriegsdienſt: oder das Kriegswesen betreffend, kriegeriſch, Kriegs-: katonai, katonás, vitézi, hadi, tábori, hadi dologhoz való. *Syn.* wogacki, *boh.* etiam wáleční, wáleční. *Usus.* Wogenſki Człowek, militaris (*scil.* vir) *Horat.* Soldat, kriegeriſch, des Kriegs gewohnt, im Kriege erfahren: katona. Wogenſki Ruchar: lixa, ae, m. *Iustin.* militaris, coquus: Soldatenkoch, Koch bei der Armee, Sudelkoch: tábori szakáts. Wogenſki Lud (*boh.* wáleční Lid): v. Wogſko Wogenſki Náſtroj, machina bellica, der Kriegszeug, Sturmzeug: hadi eszközök, mesterségek. Wogenſki Stan, Sátor: tentorium militare, Kriegszelt, Zelt: tábori sátor. Wogenſki Wek, aetas militaris *Tacit.* Soldatenalter, das war von ſiebzehnten bis zum ſechs und vierzigſten Jahre: katona-kor, idõ. Wogenſki Żiwot: militia, vita militaris: Soldaten leben, katonaság, katona élet. Wogenſká (hradſká) Ceſta: via militaris *Cic.* Heerſtraße, Hauptſtraße, eigentlich, wo eine Arme marſchiren kann: ország úttya. Wogenſká Chitroſť, i. e. Fortel, Podwod: strategema (non stratag), atis, n. *Val. Max.* dolus bellicus, ars bellica, consilium in arena *Cic.* Kriegsliſt, von einem Anführer, hadi okos fortély, hadi tisztességes (praktikás) álnokság, mesterség. Wogenſká Príprawa, *boh.* wáleční Příprawa: apparatus bellicus, Kriegsrüſtung, hadi készület. Wogenſká Rada: consilium bellicum, Kriegsrath, hadi tanáts. Wogenſká Wec: res militaris *Cic.* Kriegswesen, hadi dolog. Wogenſké Zástawi, militaria signa, Kriegsfahnen, tábori zászlok.

Wogna, i, f. bellum, praelium, i, n. dimicatio, nis, f. der Krieg, had, hartz, ütközet. *Syn.* Wog, Bog. *boh.* etiam Wálka. *Usus.* Domácá (wnútagſá, wnúterná) Wogna: civile (domesticum, intestinum) bellum: Hauskrieg, einheimiſcher Krieg: belsõ zendülés (támadás, had); hazafiak közti-való had. Wenkagſá (w cudzeg Zemi) Wogna: bellum extraneum, ausländiſcher Krieg, külsõ had. Lodňá (na Wodě, na Morí) Wogna: pugna navalis (maritima), Waſſerkrieg, Seekrieg, Krieg zur See (zu Waſſer): tengeren-való hadakozás (ütközet). Zemná (na Zemi) Wogna: bellum terrestre. Krieg zu Lande, Landkrieg: földönvaló hadakozás. Peſá Wogna: bellum pedestre. Krieg zu Fuße, gyalog hadakozás. Sprawedliwá Wogna: justum praelium *Liv.* ein billiger Krieg, rechtſchaffene Schlacht: méltó (okon-való) ütközet, hadakozás. Wogna nám naſtá-

ſtáwá; Wognu buſeme mat na Krku; hrozá na nám ſtažkú Wognú: bellum nobis atrox impendet (instat, imminet): man drohet uns mit einem ſchweren Kriege; ein ſchwerer Krieg kommt uns über den Hals: igen nagy hadakozás következik reánk. Geſtki Wec k Wogńe príše? dám ſa réſ pri ńeg naiſt' (ča ſa mńa dotíce, Powinoſt' mu konat buſem): si fuerit bellum? meis partibus non de ero: wenn es einen Krieg abgiebt, will ich meiner — ſeits nicht mangeln laſſen: ha háborúra kél a' dolog (ha hadakozás fog lenni)? az én részemről fogyatkozás nem lészen. Nekomu Wognu oznámit': indicere (intendere) alicui bellum, einem den Krieg ankündigen, valakire hadat üzenni. Wognu wzbuſit, zdwihnút': commovere bellum. Krieg erregen, erweiten: hadat inditani. Wognu začat; k Zbrogi ſa chápat; Zbrog chitit (chopit): capessere (committere, ordiri) bellum, arma *Liv.* Krieg anfangen (führen), die Waffen ergreifen, zur Wehre greifen: hadakozást kezdeni, hadakozáshoz fogni, fegyvert fogni. Zaſ Wognú začat: rebellare, den Krieg wieder anfangen, ujra fegyvert fogni. Wognu weſt', bogowat: bellare, belligerare, bellum gerere, pugnare, proeliari, den Krieg führen, kriegen: hadakozni, hadat viselni. Proti ńekomu Wognu weſt': inferre bellum (arma, signa) alicui (terrae: Jemanden bekriegen, mit Krieg überziehen: hadat inditani valaki ellen, valakivel hartzolni, meg-ütközni. Wognu pomáli weſt', prodlužit, protahowat: ducere bellum. den Krieg langſam führen, lassan hadakozni. Wognu premoct, premáhat, prmahowat: debellare, überwältigen, hadat meg-győzni. Wognu dokonat (ke Koncu priweſt'), Konec Wogńe učińit? debellare, bello finem imponere, bellum finire, perficere: Krieg endigen, dem Kriege ein Ende machen: a' hadakozást el-végezni. Wognu až do Zimi weſt', protahowat: ducere bellum in hyemem *Caes.* den Krieg bis auf den Winter verlängern, verziehen: egész télig hadakozni. Na Wognu ſa ſtrogit, wiſtrágat, chiſtat: bellum parare, adparare: ſich zum Kriege rüſten: táborba készülni. Nowozámſké Zwoni, och gak pekńe zwučá! Udwardſki Mládenci na Wognu ſa ſtrogá. Újvári harangok ó de szépen szollnak! Udvardi legények táborba készülnek. We Wogńe: bello, in bello: im Kriege, a' hadban, a' táborban. I doma, i we Wogńe obecní Urad weſt': domi bellique rempublicam agere, zu Hauſe, und im Kriege das gemeine Weſen verſorgen, ein Amt führen: mind otthon, mind a' hadakban közönséges tisztet viselni. Wec na Wognu wiše: res venit (spectat) ad bellum, es kommt zum Kriege, ütközetre sól-ki a' dolog. Do Wogni (na Wognu) welku Chut ma: martis pullus *Aristoph.* ad bella maguopere propensus: er hat große Luſt Krieg zu führen, a' hadakozásra felette nagy kedve vagyon. Do Wogni iſt': *a*) proficisci ad bellum, in den Krieg gehen, um da zu fechten: táborba (hadba) menni. *b*) i. e.

e. Wogákem zoſtať, na Wognu ſa dať: ire militatum, fieri militem: Soldat werden, katonává lenni. Pri Preſporku werbugú, tam ſem ſa dal na Wognu. Sem ſproſt'eňí Wogni; oſlobodeni ſem od Wogni, prepuſt'eni z Wogni: militiae vacationem habeo *Cels.* ich bin vom Kriege frei geſprochen: obsitot nyertem. *Prov.* We Wogńe gako we Wogńe: ita fit in bello, im Kriege geht es nicht anders, úgy megy az hadban. 2) bellum, pugna, rixa, lis, disputatio: Krieg, Streit, Zank, Disput: háború, háboruság, pör, pörlekedés. *Syn.* Zwada.

Wogńička, i, f. *dem.* parvum bellum, pugna levis, velitatio: ein kleiner Krieg, das Kriegchen, der Rummel, Scharmützel: kis ütközet. *Syn.* málá Wogna, *boh.* Potka. *Usus.* Rés ga pogšem na tu Wognu Wogńičku, a pripnu k Boku Šablu Šabličku.

Wogowáňi, á, n. militatio, nis, f. das Kriegen, vitézkedés, katonáskodás. *Syn.* Bogowáňí. 2) dolores (angustiae) partus, parturitio, nis, f. *Aug.* partitudo, inis, f. *Plaut.* die Kindesnöthen, das Kreißen, Gebären wollen, ſchweres Gebären: szülhetés, vajudás, vajuszás. *Syn.* Pracowáňí k Porodu. We Wogowáňí (pri Poroše) umreť, zemreť: in partu mori, e partu exstingui: in Kindesnöthen ſterben, szülésben meg-halni.

wogowať, gowal, gugem, V. P. *imp.* wogug: militare, belligerare, bellare, pugnare, praeliari, dimicare, kriegen, Krieg führen: vitézkedni, hadakozni, hartzolni, katónáskodni. *Syn.* bogowať. 2) doloribus (angustiis) partus constringi (premi), parturire *Ter.* partu (puerperio) laborare: in Kindesnöthen ſeyn (liegen), gebären wollen, kreißen von Menſchen: szülhetni (tnék), vajudni, vajuszni (szom), a' szüléshez készülni. *Syn.* k Porodu pracowať.

Wogſko, a, n. copiae (militares), militia, ae, f. exercitus, us, m. Kriegsvolk, Kriegsvölker: katonaság, hadi sereg, fegyver viselö nép. *Syn.* Wogactwo, Wogſtwo, Zástup, wogenſkí Lud. *Usus.* Wogſko na Zemi: milites defendendae terrae, Landmiliz, földi katonaság. Wogſko na Mori: copiae maritimae, Seemacht, Macht zur See: tengeri katonaság. Wogſko ńegaké weſť; Wogſka ńegákého nagwiſſim Wodcem biť: ducere exercitum, eine Armee führen, anführen; commandiren: fö vezérnek lenni a' táborban; az egész hadat vezérleni.

Wogſtwo, a, n. idem.

Wogta, i, f. voita. *species lusus pictorum foliorum*: das Wojtaſpiel, vojta, *bizonyos neme a' játéknak* Na Wogtu ſa hrať, v. wogtowať.

* Wogteček, čka, m. *dem.* ex Wogtek, v. Adalbertek.

† Wogtech, a, m. v. Adalbert.

* Wogtek, a, m. idem.

Wogtička, i, f. *dem.* ex Wogta.

† Wogtíſek, ſka, m. *dem.* v. Adalbertek.

Wogtowáňí, á, n. lusus voitae, das Wojtaſpielen, Wojtiren: vojtázás.

wogtowať, towal, tugem, V. I. *imp.* tug: voitam ludere, Wojta ſpielen, wojtiren: vojtát jádszani, vojtázni. *Syn.* na Wogtu ſa hrať.

† Wo-

† Wohaſ, e, m. v. Ohar.

Wohlaſ, a, m. futurus sponsus, zukünftiger Bräutigam, hüs.

wohlaſow, a, e, *adj. poss.* futuri sponsi (*gen.*), dem künftigen Bräutigam gehörig, hüsé.

wohladi, na wohladi, *adv.* chodiť, v. wohladowať. Nawohladi iſt': ire ad futuram sponsam ejus invisendae et petendae causa: zu der zukünftigen Braut gehen, um ſie zu beſuchen, und zu bitten wollen: nézőbe (kérőbe) menni. Wohladi (na wohladi) ſme boli: futuram sponsam invisimus, pro matrimonio expetebamus: wir beſuchen die zukünftige Braut, um ſie zur Ehe zu begehren: nézőbe, leány nézőbe (kérőbe) voltunk.

Wohladowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wohladowať, dowal, dugem, V. I. *imp.* dug: futuram sponsam (sas) frequentare. invisere: die zukünftige Braut beſuchen, frequentiren: nezőbe (kérőbe) járni. *Syn.* wohladi (nawohladi) chodiť, chodiwať.

Wohladowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wohladowáwať, al, ám, *freq.* ex wohladowať.

† Wohlaw, i, f. v. Ohlaw, Ohláwka.

wokol *adv.* circa, circum, circumcirca: herum, ringsherum, in der Gegend, wenns gleich nicht ringsherum iſt: környüle, mellette, körül, környül. *Syn.* okolo, wokolo, *boh.* wůkol.

Wokolí, á, n. ambitus, circuitus, districtus. us. m. peripheria, ae, f. Umfang, Umkreis: kerület, kerülés. *Syn.* Okoličnoſť, *boh.* Wůkolí.

wokoli *adv.* in circuitu: im Umkreiſe, kerületben. *Syn.* wokolo. *boh.* wůkolí.

wokolo *adv.* idem.

† Wokow, a, m. v. Okow.

† Wokún, a, m. v. Okún.

† Wokůrka, i, f. Oharka.

Wol, *gen.* Wola, m. bos (exsectus), bovis, m. der Ochs, Ochſe ein verſchnittener: ökör. *boh.* Wůl *Usus.* Diwokí Wol, bison, tis, m. wilder Ochs: egy bial szabasú vad állat. Spražní (ťažní) Wol: bos vectarius (iugalis), Zugochſe, jármos ökör. Wol pri Geſlách (Greſtoch): bos ad praesepe *Philostr.* emeritus, qui iam ob aetatem otio, vitaequae molliori indulget. Wol pri Stohu: bos apud acervum *Suidas.* splendide ampliterque vivit, in ubere rerum affluentia prolixius facit sumtum. 2) *contemtive*, bos, stupidus, excors: Ochs, ein Schimpfwort; Ochſendumm, Ochſenhaft: ökör, *gyalázó szó. Prov.* Wol zoſtane Wolem, bár biſ ho do widňa hnal: coelum, non animum mutat, qui trans mare currit; turpe tibi mansisse diu, vacuumque rediisse: der Ochs bleibt immer Ochs, az ökör, tsak ökör, ha Bétsbe hajtyákis. Keď Človek do widňa Wola poſle, Wol naſpát priše: stupidi res sibi commissas stupide exequuntur. Pod Wolem Tela hledáť v. Bugák.

Wola, i, f. v. Zrwol.

Wóla, i, f. voluntas, tis, f. der Wille, das Wollen, Belieben, der Gefallen, das was man will, Neigung: akarat. *boh.* Wůle. *Usus.* Oſtatňá Wóla umíragúceho, voluntas ultima moribundi, letzter Wille des

Ster-

Sterbenden, a' haldoklónak végső szándéka (akarattya) *vulg.* testamentom. Wólu mať, chcet': velle, habere voluntatem: den Willen haben: akarni, azon akarattal lenni. Niekoho Wólu hľadať: consuere pulvillos sub cubito, Jemanden zu gefallen ſuchen, kedvét keresni valakinek. Niekoho Wólu plniť (wiplniť); ňekomu k Wóli činiť, učiniť: morem gerere alicui, gratificari: Jemandes Willen thun, einem den Willen thun, zu Willen ſeyn: valaki akarattyát tölteni, tellyesíteni. Wólu hubiť, kaziť, ſkaziť, ruſiť, zruſiť: frangere voluntatem (animum), libidinem: den Willen (Eigenwillen) brechen, valaki akarattya ellen tselekedni, akarattyát megszegni. Wſeckého do (bozkeg) Wóli máme: omnibus abundamus, wir haben Uiberfluß an allem, mindennel bővelkedünk, mindenünk untig vagyon. Niečo k Wóli učiniť ňekomu: dare alicui aliquid, gratificari alicui: etwas zu Gefallen thun, kedvére tenni valamit valakinek. Urob mi to k Wóli, a piſ': da mihi hoc, ut scribas (*non* et scribe): thue mir das zu Gefallen, und ſchreib: tedd-meg azt kedvemért, és irjj. Podla mogeg Wóli: ex (de) voluntate mea, nach meinem Willen (Gefallen), akaratom szerént. Podla twég Wóli; gako ſa ti chce (lúbí): ex tua voluntate, ad arbitrium tuum, prout tibi lubet: nach deinem Gefallen: akaratod szerént, a' mint akarod. Proti mogeg Wóli učiňil ſem: praeter meam voluntatem (invitus) feci, wider (ohne) meinen Willen that ichs, akaratom ellen tselekettem. Proti mogeg Wóli ſtalo ſa: me invito evenit (contigit, accidit): wider meinen Willen geſchah es: akaratom ellen esett, történt. Proti ſwogeg Wóli to učinil: imprudens fecit, wider ſeinen Willen (ohne Vorſatz, unverſehens) that ers: akarattya ellen (feltétel nélkül történetből) tselekette. Proti Wóli ſwích Rodičow urobil: praeter voluntatem parentum (invitis parentibus) fecit, wider der Eltern Willen that ers, szülőinek akarattya ellen tselekedte. S Wólu, s dobreg Wóli: *a*) i. e. rád: sua voluntate, libenter: gern, mit Willen: örömest, maga jó akarattyából. *b*) i. e. ſwálňe: data opera, consulto, de industria: mit Willen, mit Vorſatz, mit Wiſſen, und Willen: kész akartva. Wólu za Skutek prigať: probare voluntatem (animum) pro re, den Willen für die That annehmen: a' szándékot (akaratot) tselekedet gyanánt venni (fogadni). *Prov.* Wóla Človeka geſt geho Poťecha: sua quisque voluntate frui cupit, des Menſchen Wille iſt ſein Himmelreich, az ember akarattya az ő vigasztalása. S dobrá Wóla geſt Chwáli hodná: ut desint vires, tamen est laudanda voluntas: man muß den guten Willen für die Werke annehmen: a' jó akaratott tselekedet gyanánt kell venni. 2) animus, i, m. der Wille, die Neigung, das Herz, Vorhaben: kedv, gondolat, szándék. *Syn.* Chuť, Náchilnoſť, Náklonnoſť, Umiſel. *Usus.* Wólu mať, chcet, miſleť: velle, cogitare, habere

in

in animo: Willens ſeyn: akarni, gondolni, szándékozni. Wólu mám: cogito, volo, habeo (est mihi) in animo: ich bin des Willens: szándékozom. Wólu swu sem wipľníl: animo morem gessi, ich habe nach meinem Willen gethan, kedvemet töltöttem. 3) animi constitutio, animus, voluntas, humor: der Wille, Humeur: kedv. *Usus.* Dneſ ge dobreg Wóli: hodie boni animi est, heute iſt er eines guten Willens, ma jó kedvű. Zleg Woli: mali humoris, böſen Humeurs, komor (rosz) kedvű. *Prov.* Ge dobreg Wóli, gako keš komu Dom hori: mali est animi, tristis est: er iſt traurig, komor kedvű. 4) arbitrium, i. n. Wille des Gutbefinden, Willkühr, szabad akarat, tetszés, szabad itélet magunk hatalma, tettzésünk. *Usus.* Swogeg Wóli bič: sui arbitrii esse, uti suo arbitrio: ſeinen (freien) Willen haben, maga hatalmában lenni, senkitől sem függni. Podla ſwogeg Wóli žiwím bič, we wſeckích Wecách pokračowač: vivere ad suum arbitrium (ad suam voluntatem), in omnibus rebus uti arbitrio suo: ſeinen Willen in allen Stucken haben, maga innye (kedve) szerént élni. Ge ſwogeg Wóli: est sui arbitrii (capitis, suae voluntatis) homo, sua mordicus tenet: der läßt nicht nach, nem hagygya a' maga kontzát, akaratos ember. 5) sententia, ae, f. Wille, die Neigung: akarat, értelem, itélet, vélekedés. *Syn.* Umiſel. *Usus.* Tato geſt moga Wóla: haec mea sententia est, én ugy értem. Podla Wóli Wec iše: ex sententia res prodit, jól (kedvem szerént) foly a' dolog. Wólu premeňič: *a*) ſwogu: decedere de sententia *Tacit.* den Willen ändern, akarattyát változtatni. *b*) ňekomu: deiicere de sententia, Jemanden um ſeinen Willen bringen; ſeine Meinung ausſchlagen: meg-változtatni akarattyát valakinek. 6) propositum, consilium, sententia: Wille, der Vorſatz: akarat, fel-tett szándék. Proti mogeg Wóli to učiňil: praeter meum consilium, propositum (imprudens) fecit: wieder meinen Willen that ers, abban fel-tett szandékom ellen tselekedett. 7) adsensus, consensus, ns, m. consensio: Wille, die Einwilligung: egyezés, egy értelem, reá hajtás, reá hagyás, jórá hagyás, reá állás. *Syn.* Pozwoleňí, Priwoleňí. *Usus.* Swogu Wólu k tomu pridať, pričinit: adnuere, adsentire (tio), consentire: ſeinen Willen dazu (darein) geben, reá állani. To ſa z mogú Wólu ſtáwá: fit me consentiente (volente), es geſchieht mit meinem Willen, tudtommal (reá állásommmal) mégyen ez végbe, történik. 8) spatium, der Raum eines Ortes, köz, időnek és helynek köze, tágasság, üresség.

Wolačo *gen.* wolačeho, *dat.* wolačemu: aliquid, quidpiam, quid, nonnihil: etwas, valami. *Syn.* ňečo. *Usus.* Geſt tu wolačo? num quid (ecquid) est hic? Iſt etwas da? van-é itt valami? 2) quidpiam, irgend etwas, valami. Wolačo pekňeho, quidpiam pulchri, irgend etwas ſchönes, valami szép. Jakobiſ Swacat Peňázow wolačo ſi wážil: quasi quidpiam tibi sint viginti nummi, als wenn du für ir-

irgend etwas hielteſt zwanzig Ungriſch, mint ha te valaminek tartanal húsz pénzt. To geſt wolačo: est aliquid, das will etwas ſagen, ez valaminek láttatik. Wolačim biť: aliquid esse, etwas heißen, valaminek láttatni. To wolačo znamená: non est temere, temere non est: das hat etwas zu bedeuten, iſt nicht von ungefähr: nintsen ez ok nélkül. Buče ſ tebo wolačo: *a*) res efficietur, ex hac re aliquid erit: es wird etwas daraus werden, aus der Sache: lesz belőle valami a' dologból. *b*) ſ ňebo: fiet homo utilis, es wird etwas draus werden, aus dem Menſchen: lesz ebből ember. 3) *Penes adjectiva, adverbia et verba*: aliquantis per, paululum, sub: *penes comparativa*, paulo: ein wenig, einiger Maßen, etwas: valami kevessé, egy kevessé, valamennyire, valamivel, valami kevéssel. Wolačo bogazliwe, bogazliwí: paululum timide (subtimide): etwas furchtſam, egy kevessé félve (féléukül), félénk. Wolačo ſa hanbiť: subvereri, etwas ſich ſcheuen, egy kevessé félni. Wolačo poráďňegší: paulo modestior, etwas beſcheidener: valamivel módossabb, emberségessebb, erköltsössebb. Od obecného Člowěka wolačo wíc: paulo amplius, quam homo privatus: etwas mehr, als ein gemeiner: nagyobb közembernél valamivel. Wolačo inſém Spósobem: paulo secus, etwas anders, egy kevessé különbözőbb formán. Wolačo nezmiſelňegší: paulo minus consideratus, etwas unbedachtſamer, nem szinte elég eszes.

wolagák *adv.* v. wolagako, ňegák.

wolagakí, á, é, *adj.* aliquis, aliquispiam, aliquapiam, aliquod (quid) piam; qualiscunque *vulg.* aliqualis: irgend ein (eine, eines), Jemand, einiger, e, es; valaminémű, valaki. *Syn.* negaki. Wu ag: kú Sílú, aliquapiam vi *Cic.* Wolagakí úd, aliquodpiam membrum *Cic.*

wolagako *adv.* quodammodo, aliquomodo: einigermaßen, valami módon. *Syn* ňegako.

† Wolák, a, m. v. Wolár.

Wolakdo, *gen.* wolakoho. *dat.* wolakomu: aliquis, quispiam, aliquispiam: Jemand, etwelcher: egy valaki. *Syn.* ňekdo.

wolaní, á, é, *p. c.* vocatus, a, um: berufen, gerufen: hivattatott. *Syn.* zawolaní, zwaní. *Prov.* Od Boha wolaní, dobre prichiſtaní: a Deo vocatus, rite paratus: wen Gott ruft, den macht er auch geſchickt. 2) invitatus, vocatus: eingeladen, gebeten: hivatalos. vendéggé hivatott. *Syn.* powolaní. *Usus.* Priſel newolaní, venit non invitatus (vocatus), er kam ohne gebeten zu ſeyn: hivatlan jött el.

Wolání, á, n. vocatio, nis, f. vocatus, us, m das Rufen, el-hivás, hivás. *Syn.* Zawolání, Zwání. 2) invitatio, vocatio: Einladung, vendéggé hivás. *Syn.* Powolání.

Wolár, a, m. pastor boarius (boum), bubulcus, i, m. Ochſenhirt, ökör pásztor. *Syn.* wolſkí Paſtír. *boh.* Wolák. 2) pulsor (subsequa) boum, Ochſentreiber, ökör hajtó, hajtsár. *Syn.* Honec, *vulg.* Hagčár.

wolárčin, a, e, *adj. poss.* bubulcae, coniugis bubulci: der

Ochſen-

Ochſenhirtinn gehörig, ökör pásztornéé, ökör pásztor feleségéé.

Wolárka, i, f. bubulca, ae, f. f. coniux boum pastoris: Ochſenhirtinn, ökör pásztorné. *Syn.* wolſká Paſtírka.

wolárow, a, e, *adj. poss.* bubulci, pastoris boum: dem Ochſenhirte gehörig, ökör pásztoré. *boh.* wolákůw et ůw. 2) pulsoris (subsequae) boum, dem Ochſentreiber gehörig, ökör hajtóé, hajtsáré. *Syn.* honcow. *vulg.* hagiárow.

Wolárſtwí, á, n. pastoratus, boarius, Ochſenhirterei, ökör pásztorság.

wolat', al, ám, V. l. *imp.* ag: vocare, ciere, rufen, híni. *Syn.* zawolat', zwat'. *Usus.* Dolu wolat': devocare, deorsum vocare: hinunter rufen, abrufen: le-híni valakit. Někoho menowíte (z Ména, wlaſtním Ménem) wolat': nomine adpellare aliquem, Jemanden rufen bei ſeinem Namen, valakit nevén híni, szóllítani, meg-szóllítani. Někoho na (o) Pomoc wolat': in auxilium (auxilio) vocare aliquem, implorare alicuius auxilium, petere auxilium ab aliquo: Jemanden um (zu) Hülfe rufen, Hülfe ſuchen bei Jemanden: valakit segétségül híni, valakitől segedelmet kérni. Zlaſňe (zlaſem, na zlaſ) wolat', i. e. z Srdla kričat': vociferare, vociferari, clamorem tollere, voce magna exclamare: laut rufen, ausrufen, ſchreien, ſich ſtark hören laſſen: igen nagyon kiáltani (kiáltozni), üvölteni (tek), rikóltani (tok). Pred Práwo wolat': citare aliquem *Plin.* Jemanden vor Gericht fordern, valakit a' törvény eleibe idézni. 2) invitare, vocare: einladen, bitten zu Gaſte, zur Tafel ꝛc: híni. *Syn.* proſit', powolat', zwat'. *boh.* pobízeti. Dat ſa wolat' za Hoſt'a: condicere alicui coenam, ſich zu Gaſte bitten, ebédre hivattatni magát. *II. passive.* wolat' ſa: nominari, vocari: ſich nennen (benamſen), hivattatni.

Wolátečko, a, n. *dem.* ex Wolátko.

wolatí, á, é, *adj.* v. hrwolowatí.

Wolátko, a, n. *dem.* ex Wola (ata), v. Wolček. 2) *boh.* v. Hrwolek.

† **Wolatro**, a, n. idem 2 Nro.

Woláwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

woláwat', al, ám, *freq.* ex wolat'. *II. passive.* woláwat' ſa: *freq.* ex wolat' ſa.

Wolawec, wca, m. illex, illix: icis, m. der Lockvogel, édesgető (hozzá tsaló) madár, tsalóka. *Syn.* Wábňík, wolawí pták.

wolawe, *adv.* v. wábňe.

wolawí, á, é, *adj.* v. wábní. *Usus.* Wolawí pták, v. Wolawec.

wolawí, á, e, *adj.* v. wolatí.

Wolawica, i, f. v. Hltwica.

Wolawka, i, f. idem.

Wolček, ečka, m. *dem.* ex Wolek: buculus, iuvencus, i, m. Ochſchen, ein kleiner Ochs: fiatal (idei) ökör. *Syn.* Wolek, Hunec.

† **Wole**, n. v. Hrwol.

Wolek, lka, m. *dem.* ex Wol, v. Wolček.

Wolenec, nca, m. elector, delector, is, m. Wähler, választó. *Syn.* Wiwolenec, Wolitel. 2) Kňižatſkí: princeps elector (eligens), Wahlherr, Wahlfürſt, Chur, Churfürſt, választó hertzeg. *Syn.*

Wo-

Wolenſtwo. *vulg.* Kurfirſt. *Usus.* Saſkí Wolenec, Saſké Wolenſtwo: princeps elector Saxoniae, Churſachſen, ſächſiſcher Churfürſt: szakszoniai választó hertzeg.

wolencow, a, e, *adj. poss.* electoris, delectoris: dem Wähler gehörig, választóé, válogatóé. *Syn.* wiwolencow, wolitelow. 2) principis electoris, dem Wahlfürſten gehörig, választó hertzegé. *vulg.* kurfirſtow.

wolení, á, é, *p. c.* lectus, electus, delectus, creatus, cooptatus, a, um: gewählt, erwählt, választatott. *Syn.* wiwolení.

Woleňí, á, n. lectio, delectio, electio, creatio, optatio, cooptatio, nis, f. delectus, us, m. die Wahl, Wählung, Erwählung, das Wählen, auch zu einem Amte: választás. *Syn.* Wiwoleňí.

wolenſki, *adv.* ut decet principem electorem, electoraliter, more electoris principis: churfürſtlich: választó hertzegi módon, hertzegessen. *Syn.* powolenſki. *vulg.* kurfirſtſki.

wolenſki, á, é, *adj.* electoralis, e; electorem principem adtinens, tis: churfürſtlich, einen oder die Churfürſten betreffend: választó hertzegi. *vulg.* kurfirſtſki. 2) principe electore dignus: churfürſtlich, einem Churfürſten anſtändig: választó hertzeges, választó hertzeghez illendő.

Wolenſtwí, á, n. electio, ius eligendi: Chur, Wahl, oder Recht zu wählen: választás, választó jus. *Syn.* Práwo k Woleňú. 2) electoratus, us, m. dignitas electoralis: Chur, Churwürde: választó hertzegség, választó-hertzegi méltóság. *Syn.* Hodnoſt wolenſká. 3) v. seq.

Wolenſtwo, a, n. domus electoralis, Chur, churfürſtliches Haus: választó hertzegi ház. Saſké Wolenſtwo: domus electoralis Saxoniae, Churſachſen, szakszóniai választó hertzegség. 2) electoratus, terra electoralis: Chur, Churfürſtenthum: választó hertzegi föld (tartomány), választó hertzegség. 3) v. Wolenec 2 Nro.

† Woleſňice, i, f. nomen complurium Bohemiae pagorum, ein Name mehrerer Dörfer in Böhmen, több tsch faluknak neve.

woleť, lel, lím, V. P. *imp.* wol: malle, praeeligere: lieber wollen, inkább akarni. *Syn.* radſeg chcet. *boh.* woliti. *Usus.* Gá bich wolel na waſém meſt'e bič: mallem vestri loco esse, ich wollte lieber auf eurer Stelle ſeyn, inkább akarnám hogy a' ti helyeteken lennék. Statečná (zmužila) miſel woli (radſeg chce) tichá bič, neż zuriwá; krotká, neż ſiwoká; dobrotiwá, nez hrozná (ſtraſliwá); ukogitedelná, neż ukrutná *Com.*

Wolička, i, f. *dem.* ex Wolka, v. Krwolek.

wolič, il, ím V. I. *imp.* wol, ňečo, ňekoho: legere, eligere, deligere, optare, cooptare, creare: wählen etwas, Jemanden zu einem Amte, Wahl treffen: választani, kiválasztani, kivánni. *Syn.* wiwolič. *Usus.* Wrchnoſť (Úrad) wolič: creare (dicere) magistratum, eine Obrigkeit wählen, einſetzen: tiszteket választani (tenni) közönséges választással.

Wolitel, a, m. v. Wolenec.

wolitelow, a, e, *adj. poss.* v. wolencow.

† woliti, il, ím, *praes.* v. woleť et wolič.

Wolíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wolíwať, al, ám, *freq.* ex woleť et wolič.

Wolka, i, f. *dem.* ex Wola: v. Zrwolek.

Wólka, i, f. *dem.* ex Wóla: parvus animus, ein kleiner Wille, kleine Neigung: kedvetske, kis kedv. *Syn.* Chuťka, Wólička.

wolkací, á, é, *adj.* v. wolkawí.

Wolkáňí, á, n. indulgentia in aliquem *Cic.* indulgitas, tis, f. *Sisenn.* favor, is, m. blandimentum, i, n. Gütigkeit, Gefälligkeit, Zärtlichkeit, das viele Nachſehen, Nachſehung, z. B. gegen ſeine Kinder, gyengén való bánás, kedvezés, és újai által való nézés. *Syn.* Wolkawoſť, Wolkowáňí. *boh.* Folkowáňí. *Prov.* Wolkáňí wždicki ſkodliwé neňí: indulgentia non semper in vitio est, das Nachſehen iſt nicht immer nachtheilig (ſchädlich), nem mindenkor árt a' gyengén való bánás. 2) v. Prehlédáňí.

wolkať, al, ám, V. I. *imp.* ag, ňekomu: indulgenter aliquem habere, multa indulgere, favere, parcere, comparcere, placere studere alicui, indulgere aliquem *Ter.* zärtlich (gefällig) ſeyn, in allem zu Willen ſeyn, nachſehen, durch die Finger ſehen, nachgeben: valakinek kedvezni (zek), újain által nézni. *Syn.* mnoho powolať, wolkowať. *boh.* folkowati. *Usus.* Wolkať ſi: indulgere sibi *Cic.* ſich viel erlauben, magának sokat engedni, kedvezni. Tak ſi wolkal: sic sibi indulsit *Nep.* erlaubte ſich ſo viel, úgy (annyira) szerette magát. Welmi ſi wolkam: nimis indulgeo mihi, ich erlaube mir viel, igen szeretem magamat. 2) v. prehlédať.

Wolkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wolkáwať, al, ám, *freq.* ex wolkať.

wolkawe, *adv.* indulgenter *Cic.* gütig, zärtlich gegen Jemand, nachgiebig, nachſehend, kedvezve, lágyon, el-halgatva, újain által nézve. 2) v. prehledačňe.

wolkawí, á, é, *adj.* indulgens (in aliquem), tis *Liv.* zärtlich, gefällig, gütig, nachgiebig: kedvező. *Syn.* wolkací. *Usus.* Wolkawí Otec: pater nimis indulgens, indulgens pater *Nep.* ein zärtlicher Vater, igen lágy atya. Wolkawegšé Matki Méno: indulgentius nomen maternum *Cic.* 2) v. prehledačňí.

Wolkawoſť, i, f. v. Wolkáňí.

wolki, *adv.* v. wolňe. Wolki newolki: v. newolňe.

Wolkowáňí, á, n. v. Wolkáňí.

wolkowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug, v. wolkať.

wolňe, *adv. comp.* wolnegšeg (*contr.* wolňeg), *superl.* nagwolňegšeg (*contr.* nagwolňeg): promte, libenter, voluntarie, animo parato (promto): willig, bereitwillig: örömest, szivessen, kész akartva. *Syn.* dobrowolňe, milerád, wolki, wolko. *Usus.* Wolňe (ſpokognú Miſlú) umreť: aequissimo animo mori, ganz willig und zufrieden ſterben, jó lelki ismérettel, és szép tsendességgel meg-halni. Wolňe (wolno) činiť:

ad

ad libitum agere, nach ſeinem Willen thun, maga kedve (akarattya) szerént tselekedni. Nagwolńegſeg: libentissime, animo promtissimo (paratissimo), mit der gröſten Bereitwilligkeit, igen örömest. 2) laxe, weit, geräumlich, nicht knapp, nicht enge: tágoson, bőven. *Syn.* wolno, biwńe, preſtranńe. 3) parate, expedite, promte: bereit, fertig, behende: készen. *Syn.* hbite, pohotowe. *Usus.* Meč ſa pripaſuge, abi ſa ſ Poſwi wolńegſeg (wolńeg, hbiteg) wiſmiknul (widobil), a widobití aż pod Rukku (pod Jlec, *boh.* pod Gilce) ſtowal. 4) libere, ad optionem: frei, szabadon. *Syn.* ſlobodńe. 5) indulgenter, immoderate, immodice: ausgelaſſen, mértéktelenül, rendetlenül, szertelenül, igen szabadoson. *Syn.* rozpuſtńe.

Wolneńi, á, n. laxatio, nis, f. die Weite, meg-tágitás, tágulás.

wolńet, nel, ńim, V. I. *imp.* wolńi: laxari, weiter werden, tágúlni, meg-tágulni.

wolní, á, é, (*nbs.* wolno), *adj. comp.* wolńegſí, *superl.* nagwolńegſí: libens, lubens, tis: promtus, a, um: willig, bereitwillig: örömest-való. *Syn.* rád. 2) laxus, amplus: weit, nicht enge (knapp), geräumlich, z. B. Schuh, Rock: tág, bő, tágas, széles, p. o. ruha. *Syn.* biwní, preſtranní. 3) paratus, promtus, expeditus: bereit, fertig (wegfertig) behende: kész, serény. *Syn.* hotowí, priſtrogení. *Usus.* Abiſ wolńegſí bol, Zawadzadlami (Zawadzadli, Bagážiu) ſa neobtážug *Com.* 4) liber, frei, an nichts gebunden: szabad, szabados. *Syn.* ſlobodní. *Usus.* Greſtli ſa ti nelúbilo, wolno bolo kedikolwek od teho odſtáť. Wolno (Wolnoſť) dáwat nekomu: optionem alicui facere (dare), die Wahl laſſen (geben), szabaddá hagyni, hogy válaszszon. Wolno ſa dáwá: optio (optioni) datur, man hat die Wahl, szabad akaratra hagyatik. Wolno mať: habere optionem, die Wahl haben: szabad választással birni. Wolno mám: mea est optio, ich habe die Wahl, ebben magam választhatok. Wolno máſ: optio haec tua est, da haſt du die Wahl, ebben magad választhatsz. Nech ti ge wolno: optio sit tua, die Wahl ſoll deine ſeyn, válaszsz magad. 5) Sebe wolní: nimium sibi indulgens, immoderatus, dissolutus: ſich viel erlaubend, ausgelaſſen, von Perſonen: mértéktelen, rendetlen, szertelen, igen szabados. *Syn.* rozpuſtní. *Usus.* Sirota newolná, ale ſebe wolná: v. newolní.

wolńit, il, im, V. I. *imp.* wolńi: laxare, ampliare: weit machen, räumen, Platz geben: tágitani, meg-tágitani.

wolno, v. wolńe, et wolní.

Wolnoſť, i, f. animus promtus (paratus) Willigkeit, Bereitwilligkeit: készség, valamihez való kedv. 2) laxitas, amplitudo: die Weite, Weitläufigkeit, Geräumlichkeit: tágaſság, nagyság, bőség. *Syn.* Biwnoſť - preſtrannoſť, Širokoſť. 3) promtitudo, animus paratus: Fertigkeit, készség. *Syn.* Hotowoſt. 4) libertas, Freiheit, szabadság. *Syn.* Sloboda. 5) optio, potestas eligendi: die Wahl, Freiheit zu wählen: valamit választani

való szabadság. Wolnoſt' dáwať, mať ꝛc. v. wolní 4 Nro. 6) immoderatio, Ausgelaſſenheit, mértékletlenség.

wolowatí, á, é, *adj.* v. wolatí.

Wolowec, wca, m. Wrch we Śpíſi: bubulus, *mons in scepusio altissimus*: Ochſenberg in Zipſen, ökör hegy, *szepességben leg magossabb.* 2) Zelina, v. Kwetec.

wolowí, á, é, *adj.* bubulus, bovinus, a, um: von Ochſen, was von Ochſen iſt: ökrei, ökörből való. *Syn.* wolſkí. *Usus.* Wolowí Lalek (*boh.* Lalok): palear, is, n. die Wanne am Halſe der Ochſen, ökör nyakán (torkán) alá fityegő bőr. Wolowí Gazik, v. Gázík. Wolowí Chwoſt (Ocaſ) v. Chwoſt. Wolowá Zlawa, Zelina: v. Zlawa. Wolowé Oko, Zelina: v. Kwetec. Wolowé Ucho, Zelina: v. Ucho.

† Wolowňiče, i, f. v. Olowňícá.

† Wolowo, a, n. v. Olowo.

† Wolſe, f. v. Jelſa.

† Wolſička, i, f. *dem.* v. Gelſička.

wolſki *adv.* stupide, cum stupore: ochſendumm, ochſenhaft: ostobáúl, bolondúl, tompáúl. *Syn.* powolſki, hlupe, ſproſt'e.

wolſki, á, é, *adj.* v. wolowí. *Usus.* Wolſká Maſtal, v. maſťal. stupidus, a, um: excors, dis: ochſendumm, ochſenhaft: ostoba, bolond, tompa. *Syn.* hlupí, ſproſtí.

† Wolſowí, n. v. Gelſowí.

† wolſowí, á, é, *adj.* v. gelſowí.

Woltorňa, i, f. cornu (venaticum), Waldhorn, görbe trombita.

† Woman, u, m. v. Oman.

† wománkowí, á, é, *adj.* v. ománkowí.

† Wom'eg, e, f. v. Omeg.

Wóňa, í, f. odor, is, m. der Geruch, der etwas von ſich giebt, szag, illat. *boh.* Wůňe. *Usus.* Oſtrá (ſilná) Wóňa: odor acer et acutus *Plin.* ein ſtarker Geruch, igen erös (hathatós) szag. Oſew Wóňu na ſeba bere, tím woňá, transit in vestes odor *Plin.* die Kleider nehmen den Geruch an, megszagosodnak a' ruhák. Wóňu widáwat (*boh.* Wůňi widáwať): olere, odorem edere: einen Geruch von ſich geben, szagot magából ereszteni, szagosnak lenni. Wóňu cítit: odorare, subodorari, olfacere: riechen, szagolni, szaglani, szagot érzeni. Kwitki líbežnú Wóňu ze ſeba widáwagú, afflantur (efflantur) odores e floribus, die Blumen geben einen Geruch von ſich, a' viragok illatoznak; meg üt a' virágok jó illatya.

Woňačka, i, f. v. seq. et Wóňicka.

Woňáňí, á, n. odor, odoris emissio: das Riechen, Geben des Geruchs: szagnak ki-adása, illatozás. *Syn.* Wóňa, Wóňi od ſeba Dáwáňí. 2) odoratus, olfactus, us, m. olfactio, odoratio, nis, f. das Riechen, szaglás, szagolás. *Syn.* Woňečka, Powoňáňí, Wóňi, Cítení. *boh.* Woňení. 3) v. Smrdení.

woňať, al, ám, V. I. *imp.* woňag, ňečím: olere, reddere rem: riechen nach etwas, einen Geruch von ſich geben: illatozni, szagosnak lenni, szagot ki-adni magából. *Syn.* Wóňu ze ſeba widáwať, od ſeba dáwať. *boh.* woňeti. 2) v. ſmrdeť. *Usus.* Winem wo-

ňať,

ňať, vinum olere, nach Wein riechen, olly szagú mint a' bor, bor szagú. Zdaleka woňá: e longinquo olet, von Ferne riecht es, meszsze meg érzik a' szaga. Rúza pekňe woňá: rosa pulchre olet, die Rose riecht gut, a' rózsa szép szagú, szépen illatoz. 2) ňečo k ňečemu: odorari, olfacere rem: an etwas riechen, einen Geruch empfinden: szagolni, szagot érzeni. *Syn.* owoňať, powoňať, priwoňať, Wóňu cítiť. *boh.* woňeti. *Usus.* Reš si ſi zaſmradil, woňag.

Woňáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wonáwať, al, ám, *freq.* ex woňať.

woňawe *adv.* olide, odore: riechend, szagoson, illatozva. *Syn.* wonňe.

woňawí, á, é, *adj.* olens, fragrans, tis; olidus, odorus, odoriferus, odorifer, a, um: riechend, wohlriechend: szagos, illatozó. *Syn.* wonní, čo Wóňu od ſeba widáwá *boh.* etiam woňawí.

Woňawička, i, f. olidus spiritus, wohlriechender Geiſt, szagos viz. *Syn.* woňawá Wodka. *Usus.* Na Wečer, kdiž ſpať iše, Woňawičku ſa mige: estve midőn le-fekszik, szagos vízzel meg-mosdik.

† Woňeňí, n. v. Woňáňí.

† woňeti, ňel, ňím, v. woňať.

Wóňička, i, f. *dem.* ex Wóňa. 2) odoramen, odoramentum: wohlriechende Spezereien, jó illatú dolgok. *boh.* Wůňička.

wonňe, *adv.* v. woňawe.

wonní, á, é, *adj.* v. woňawí. *Usus.* Wonná Maſť: unguentum odoratum, wohlriechende Salbe, szagos kenet. Wonné Saſi (*boh.* Siti): juncus odoratus, das Kamelheu, Kamelſtroh: szagos káka, sás.

† Wonuce, f. v. Onuca.

† Wopálka, i, f. v. Opálka.

† Wor, u, m. v. Plt.

† Worář, e, m. v. Orář.

† Woráňí, n. v. Oráňí.

† worať, al, ám et woří, v. orať.

† Worba, i, f. v. Orba.

Worch, u, m. tu, kde ſa kaží w Baňách: cavum, Setz, Ort im Berge:

† Worek, rku, m. *dem.* v. Plťek.

† Worlice, f. v. Orlica.

† Worliček, čka, m. v. Orliček.

† worní, á, é, *adj.* v. orní.

† Woſ et Woſa, i, f. v. Oſ.

† Woſa (Waſ, Wůſa), i, f. v. Oſa.

woſčení, á, é, *p. c.* v. woſkowaní.

Woſčeňí, á, n. v. Woſkowáňí.

Woſčina, i, f. favus, i, m. Wabe, Wachsſcheibe: lépes méz, lépméz. *boh.* Woſtina.

woſčit, il, ím, V. I. *imp.* woſči: v. woſkowať.

† Woſička, i, f. v. Oſička.

† Woſina, i, f. v. Oſina.

† woſnatí, á, é, *adj.* oſinatí.

† Woſitka, i, f. v. Oſitka.

Woſk, u, m. cera, ae, f. das Wachs, viasz. *Usus.* Bíli (lipowí, parunkowí) Woſk: cera candida, weiſses Wachs, fejér viasz. Čerwení (pečatní, ſpaňielſkí) Woſk: cera sigillaris. Siegelwachs: petsét viasz. Kamenní Woſk: asphaltum, pissasphaltus, bitumen: Bergwachs, Judenpech: kő viasz. Na Woſku ňečo wiobrazowať: e (in) cera fingere aliquid, in Wachs poſſiren: viaszból valamit formálni. *Prov.*

Čo

Čo ge to? Woſk? numquid hoc nihil est? iſt denn das nichts? hát ez semmi?

† Woſkeruſe, f. v. Oſkoruſa.

† woſkeruſowí, á, é, *adj.* v. oſkoruſowí.

woſkowaní, á, é, *p. c.* ceratus, cera obductus (inunctus) a, um: gewichſt, mit Wachſe überzogen (beſchmiert): viaszozott, viaszkal meg-kenetett. *Syn.* woſčení, wiwoſčení, woſkowáňí. *Usus.* Woſkowané plátno: linteum ceratum, tela cerata: Wachsleinwand, gewichſte Leinwand: viaszkos gyolts (vászony).

Woſkowáňí, á, n. ceratio, cera obductio (inunctio): das Wichſen, Ueberziehung (Beſchmierung) mit Wachſe: viaszozás, viaszszal való meg kenés (öntés). *Syn.* Woſčeňí, Wiwoſčeňí, Wiwoſkowáňí.

woſkowať, kowal, kugem V. I. *imp.* kug: incerare, cerare, cera obducere (inungere): wichſen, mit Wachſe überziehen (beſchmieren), viaszozni, megviaszkozni, viaszszal meg (bé) kenni. *Syn.* woſčiť, wiwoſkowať. *vulg.* wikſowať, wikſlowať.

† woſkowati, awal, ugi (u), idem.

Woſkowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

woſkowáwať, al, ám, *freq.* ex woſkowať.

woſkowí, á, é, *adj.* cereus, a, um: wächſern, viaszkos, viaszkbol való. *Syn.* z Woſkú. *Usus.* Woſkowí Čerw (Mol): acarus, i, m. Wachsſchabe, Würmchen im Wachſe; viaszban termö igen kis féreg. Woſkowá Farba (žltá, gako Woſk): cereus color. Wachsfarbe, gelbe, wie das Wachs: viasz (halaványy) szín. Woſkowe weg Farbi Sliwi (Sliwki) i n á é Špendlíki žlté: pruna cerea, gelbe Pflaumen, Spindling: sárga szilva.

† Woſkrd, u, m. Oſkrd.

† Woſkina, i, f. v. Woſčina.

† Woſtŕi, n. v. Oſtroſť.

† Woſtružina, i, f. v. Oſtružina.

† Wotawa, i, f. v. Otawa.

† Wotež, i, f. v. Otaž.

† Wotka, i, f. v. Otka.

† Wowes, wſa, m. v. Owes.

† Woztech, a, m. v. Adalbert.

† Woztíſek, ſka, m. *demin.* v. Adalbertek.

Woz *gen.* Woza, m. currus, us, m. vehiculum, i, n. der Wagen, gemeiner Wagen: szekér. *boh.* Wůz. *Usus* Bogowní Woz, essedum, i, n. esseda, ae, f. der Streitwagen, katsi, szekér. Nákladní Woz (*boh.* nákladní Wůz): plaustrum et plostrum *Cic. Varr. Hor.* Frachtwagen, Laſtwagen: terhes szekér. — Prikrití Woz, *boh.* Talawaſka: arcera, ae, f. *Varr.* die Roßbahre, Sänfte, bedeckter Wagen: borított (bé-húzott) szekér. Wiſuti (Kriti) Woz, v. Roť, Hintow, Pituč. Lahki Woz, v. Wozík. Wogenſki Woz: covinus, i, m. *Martial.* ein Wagen zum Fechten, z. B. der Belger, und Britten: hadi szekér, mellyböl gyalog puskások hartzólnak. Woz ze ſtirmi Koňmi, quadriga, ae, f. quadriiugis (gus) currus: ein vierſpänniger Wagen, négy lovú szekér, négy hámos lovak. Woz zdwoma Koňmi: biga, biiugis (bijugus) currus: ein zweiſpänniger Wagen: két lovú szekér, két öszve fo-

fogott ló **Woz Drewa, Sena, Wina**: vehes ligni, foeni, vini. ein Wagen Holz, Heu, Wein: szekér-fa, széna, bor. **Zadek Wozu**: postica pars currus, der hintere Theil des Wagens, szekér farka. *Prov.* **Woz táhne Koně. Bedatemu Domowi, kde rozkazuge Tela Wolowi**: currus bovem trahit *Lucian.* res praepostere geritur: man ſpannt den Wagen vor die Pferde, simon biró hajtya a' lovat. **Woz (něco) prekotiť**: plaustrum percellere *Plaut.* rem male gerere: den Wagen umwerfen, i. e. die Sache ſchlecht machen: büdös fát rakni (rakott) a' tüzre. **Woz muſi iſt' za Ogem**: accessorium sequitur principale. **Z Woza ſkočil**: de curru delapsus, *Aristoph.* Oblitus propositi alio se transfert. In sententia labascit. Ab asino delapsus. **Na cudzém Wozi ſedeť. Cudzé Čižmi nosiť**: v. cudzi. 2) **Woz na Nebi**: *a*) **wetſí**: ursa maior, arctos *et* arctus, i, f. *Cic.* helice, es, f. *Cic.* plaustrum, i, n. *Ovid.* septentriones, septemtriones *Cic.* septemtrio *Virg.* septentrio maior *Vitruv.* der Wagen am Himmel, Himmelswagen, die ſieben Sterne im großen Bäre (am Nordpole), die den großen Bär ausmachen: göntzöl szekere, hét tsillagból álló tsillagzat. *Syn.* **Medwědica.** *b*) **Menſí**: arctos *et* tus, i, f. *Cic.* ursa minor, cynosura, ae, f. *Cic.* der kleine Bär am Himmel, der Leitſtern: kis göntzöl szekere. *c*) **Wetſí a menſí Woz**: triones *Virg.* die beiden Bären am Himmel, nagy és kis göntzöl szekere.

Wozać, a, m. v. seq.

Wozár, a, m. auriga, ae, vehicularius, aurigarius, esvedarius, i, agitator, vehicularis: Fuhrmann, der einen Wagen fährt, der für Lohn Waaren, und Perſonen führt: szekeres, fuvarozó. *Syn.* **Furman, Pawozni, Wozič, Wozitel,** *boh.* **Wozka, Forman, Wozatag.**

Wozáreň, rně, f. currule, tectum vehiculariũm, Wagenreiniſe, Wegenſchäuer, Wagenſchoppen, *vulg.* Wagenſchüpfe: szekér szén. *Syn.* **Wozárňa, Ukol Sín.**

Wozáreňí, á, n. v. **Wozárſtwi.**

wozáriť, il, ím, V. l. *imp.* **wozar**: vehicularium agere, ein Fuhrman ſeyn, kotsiskodni, szekereskedni, fuvarozni.

Wozárňa, i, f. v. **Wozáreň.**

Wozárſtwí, á, n. res vehicularis, das Fuhrweſen, szekereskedés, fuvarozás. *boh.* **Wozatagſtwí, Formanſtwí.**

† **Wozatag, e**, m. v. **Wozár, Furman.**

† **Wozatagſtwí**, n. v. **Wozárſtwí, Furmanſtwí.**

Wozba, i, f. vectura, ae, f. das Fuhrwerk, vitel, fuvar. *Syn.* **Furmanka.** 2) v. **Wozeňí.** 3) v. **Wozárſtwí.**

Wozek, zku, m. *dem.* v. **Wozík.**

wození, á, é, *p. c.* ex **woziť**: v. **wezení.**

Wozeňí, á, n. v. **Wezeňí,** *boh.* **Gezdeňí.**

† **Wozeyček, čku**, m. *dem.* v. **Wozíček.**

Wozger, gru, m. v. **Ozger.**

wozgriwi, á, é, *adj.* v. **ozgriwi.**

Wozgriwoſť, i, f. v. **Ozgriwoſť.**

† **Woz-**

† Wozher, hru, m. v. Ozger.
† wozhřiwí, á, é, *adj.* v. ozgriwí.
† Wozhřiwoſt, i, f. v. Ozgřiwoſt.
Wozić, a, (*boh.* e), m. v. Wozár.
Wozíček, čka, m. *dem.* ex seq.
Wozík, a, m. *dem.* ex Woz: curriculus, i, m. curriculum, plostellum, vehiculum, i, n. ein kleiner Wagen, szekeretske, szekerke, kis szekér. *Syn.* Wozíček. *Usus.* Ďetinſkí Wozík: plostellum, petoritum: ein kleiner Kinderwagen, gyermek kis szekér. Lahkí (*boh.* lehkí) Wozí: *a*) za ſt'irma Koleſi: rheda, ae, f. ein leichter Wagen mit vier Rädern: könnyű kotsi. *b*) z dwoma Koleſi: cisium, ein leichter Wagen mit zwei Rädern, két kerekű lektika. *c*) v. Kára.
* Wozíkáńí, á, n. v. Wozeńí.
* wozíkať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. seq.
wozić, il, ím, V. I. *imp.* woz: *freq.* ex wezť. *Usus.* Sem i tam wozić: circumcirca vehere, hin und her führen: környúl vinni (hordozni) a' szekéren, a' kotsin. Reš ťa wezmem, bušem ťa bić, nebudem ťa wkoči wozić. *II. rec.* wozić ſa: *freq.* ex wezť ſa *boh.* gezdit, get. *Usus.* Koňmi ſa wozić: equis vehi, mit Pferden fahren, lovakon vitetni. Wozić ſa na Woze (na Lodi): curru (navi) vehi: auf einem Wagen (Schiffe) geführt werden: szekéren (hajón) vitetni. 2) labi, lubricare, declinare, rutſchen, tsúszni, tsuszamodni. *Usus.* Noha ſa mu wozí: labitur (lubricat) illi pes, es rutſcht ihm der Fuß, tsúszik (tsuszamodik) a' lába. 3) po ńekom ſa wozić: omnia derivare (trudere) in aliquem, continuo insectari (male tractare) aliquem: Jemanden immer anpacken, angreifen, ſtáts (immer) úbel behandeln: valakin szüntelen koptatni nyelvét. Wšdi ſa po (na) mńe wozí: me constanter insectatur: omnia in me trudit: mich packt er immer an, úbel behandelt: szüntelen rajtam koptattya nyelvét; mindent nyakamba vet.
Wozíwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Gezdíwáńí.
wozíwať, al, ám, *freq.* ex wozíwať ſa: *freq.* ex wozit ſa. *boh.* gezdíwat.
† Wozka, i, m. v. Wozár.
wozní, á, é, *adj.* currulis, vehicularis, plaustralis, e: die Wägen betreffend, zum Wagen gehörig: szekeres, szekérhez való. *Syn.* wozowí. *Usus.* Wozní úkol, i. e. Wozáreň: tectum vehicularium, nubilar, nubilare, currule: Wagenremiſe, Wagenſchoppen, szekér féj-haj. Wozna Plachta: tegmentum vehicularium, segestre (is, n.) segestrum. *Lucian.* stragulum, siparium, velarium, involucrum currule: Wagendecke, Wagenhülle; alles, darinn man etwas einpackt: ponyva. Wozné Koleſo: rota vehicularis (currulis), Wagenrad, szekér kerék.
† wozńí, *adj. omn. gen.* idem.
Wozńica, i, f. vas vehiculare, Wagenfaß, szekér-hordó.
† Wozńice, f. idem.
wozowí, á, é, *adj.* v. wozní. *Usus.* Wozowá Ceſta: via plaustralis (currulis), Fuhrweg, Wagenweg: szekér-út.
Wpad, u, m. irruptio, incurſio, invaſio, illapſio, impetitio, irruitio, nis, f. incurſus,

sus, impetus, assultus, us, m. der Einfall, Anfall, Angriff, Sturm, das Hineinfallen, z. B. der Feinde ins Land: reá (néki) rohanás, meg (reá) támadás, reá-ütés (menés), bé-ütés. *Syn.* Nábeh, Nápad, Skok, Útok, Wpadánj, Wpadnútí, Wskočenj. *boh.* Wpád. 2) influxus, ingressus, illapsus, incursus, influxio, illapsio, ostium, Einfall, Hineinfallen (der Ausgang) des Flußes ins Meer ꝛc. a' víznek valamibe (*p. o. tengerbe*) szakadása, bé folyása. *Syn.* Wtek, Wtok.

† Wpád, u, m. idem.

wpadagicí, á, é, *p. praes.* ex wpadať.

Wpadánj, á, n. v. Wpad per 2 Nros.

wpadať, al, ám, V. I. *imp.* ag, nenadále, do Gami ꝛc: illubi: incidere, irruere *inadvertenter*: hineinfallen, unversehens: bele (bé) esni *véletenül.* 2) irruere, irrumpere, invadere, impetere, aggredi, adoriri: hineinfallen, mit Fleiß, z. B. ins Land; angreifen, einbrechen: bé (néki) rohanni, meg (reá) támadni, reá (bé) ütni. *Syn.* uderiť na ňekoho, upadnúť, wpadnúť, wisť.

Wpádáwánj, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wpadáwať, al, ám, *freq.* ex wpadať.

wpadlí, á, é, *adj.* illapsus, a, um: was hineingefallen iſt, bé (belé) esett, belé folytt. wpadnutí. 2) Wpadlé Oči: dehiscentes (intro hiantes) oculi, eingefallene Augen, béesett szemek.

wpadnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: v. wpadať per 2 Nros. *Usus ad 1mum* Na ňekoho wpadnúť; gemu do Wlasow (do Oči) wskočiť: invadere aliquem *Virg.* involare (impetum facere) in aliquem, in eius collum, in oculos *Plaut.* anfallen, einen beim Kragen erwiſchen (ergreifen, ihm in die Haare, in das Geſicht fallen: valakire támadni (menni, ütni) reá rohanni; nyakába, szemébe kapni.

wpadnutí, á, é, *p. c.* v. wpadlí.

Wpadnutí, á, n. v. Wpad.

† wpadnúti, dl, dnu *fut. imp.* dňi: v. wpadnúť.

Wpadowáňí, á, n. idem.

wpadowať, dowal, dugem, V. I. *imp.* dug: *freq.* ex wpadnúť, v. wpadať.

wpchaní, á, é, *p. c.* v. wstrčení.

wpchať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wstrčiť. *II. rec.* wpchať ſa: v. wstrčiť ſa.

wpichaňi, á, é, *p. c.* v. wpichnutí.

Wpicháňí, á, n. v. Wpichnutí.

wpicháť, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wpichnúť.

Wpicháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wpicháwať, al, ám, *freq.* ex wpicháť.

wpichnúť, chnul (chel), chňem V. P. *imp.* chňi: infigere, hineinſtehen, bé (belé) szúrni. *boh.* wbůſť'i. 2) v. wstrčiť, wraziť.

wpichnutí, á, é, *p. c.* infixus, a, um: hineingeſtochen, belé-szuratott. *boh.* wbošeni. 2) v. wstrčení, wrazení.

Wpichnutí, á, n. infixio, nis, f. Hineinſtechung, belé-szúrás. *boh.* Wbošeňi, Wbodnuti. 2) v. Wstrčeňí, Wrazeňí.

wpichowať, chowal, chugem, *freq.* ex wpichnúť.

wpi-

wpígať, al, ám, V I. *imp.* ag: *freq.* ex wpiť.

wpísaní, á, é, *p. c.* inscriptus, introsertus, libris illatus, a, um: eingeſchrieben, bé (belé) iratott, írtt. *Syn.* zapísaní.

Wpísaňí, á, n. inscriptio, insertio, introsertio, litteris mandatio: Einſchreibung, bé (belé) irás. *Syn.* Zapísáňi.

wpísať, wpísal, wpíšem, V. P. *imp.* wpiš: inscribere, introscribere, introserere, inserere, litteris mandare (commendare, inferre): einſchreiben, bé (belé) irni. *Syn.* zapísať. *boh.* wepsati.

* wpisať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wšťať.

Wpisowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wpisowať, sowal, sugem, V. I. *imp.* sug: *freq.* ex wpísať.

wpiť, wpil, wpigem V. P. *imp.* wpi: imbibere, einſaugen, in ſich hineinziehen: bé (magába) inni, húzni, szopni. *Syn.* do seba wtáhnúť.

† wpíti, wpil, wpigi (u) *fut.* idem.

† Wpliňeňí, n. v. Wplwáňí.

† wplinuti, nul, nu *fut.* v. wplwať.

† Wplinutí, á, n. v. Wplwáňí.

† Wplinowáňí, n. v. Wplwáňí.

† wplinowať, owal, ugi (u), v. wplwawať.

wplnúť, nul: ňem, V. P. *imp.* wpln: v. wplwať.

Wplnutí, á, n. v. Wplwáňí.

wplúť, wplul, wplugem, V. P. *imp.* wplug: introspuere, hineinſpeien, belé pökni. *Syn.* wpluwať.

wpluti, á, é, *p. c.* introsputus, a, um: hineingeſpien, belé-pökött.

Wplutí, á, n. introspuitio, das Hineinſpeien, belé pökés: *Syn.* Wpluwáňí.

Wpluwáňí, á, n. idem.

wpluwať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wplúť.

Wplwáňí, á, n. innatio, innatatio, nis, f. das Dareinſchwimmen, Hineinſchwimmen, belé (bé) úszás.

wplwať, al, ám, V. P. *imp.* ag: innatare, innare: hineinſchwimmen, dareinſchwimmen: belé (bé) úszni.

wpúšťaní, á, é, *p. c.* ex wpúšťať: v. wpúšť'eňí.

Wpúšťáňí, á, n. v. Wpušť'eňí.

wpúšťať, al, ám, V. I. *imp.* ag: wpustiť, *boh.* wpúšťeti.

wpušť'eňí, á, é, *p. c.* immissus, intromissus, a, um: eingelaſſen: be (belé) eresztett, bé-botsátott. *Syn.* wpúšťaní, *boh.* wpuštení. 2) v. wstrčeňí.

Wpušť'eňí, á, n. immissio, nis, f. Hineinlaſſung, Einlaſſung: bé-botsátás, bé-eresztés. 2) v. Wstrčeňí.

† wpúšťeti, ťel, tím, v. wpúšťať.

wpušť'iť, il, ím, V. P. *imp.* wpúšť': immittere, einlaſſen, hineinlaſſen: belé botsátani, bé-ereszteni. 2) v. wstrčiť. *II. rec.* wpustiť ſa: immittere se, ſich hineinlaſſen (machen), bele-ereszkedni. *Syn.* dať ſa do ic. *Usus.* Do Bitki ſa wpuſť'iť; Bitki Počátek činiť: inire proelium, zum Treffen kommen, der Schlacht einen Anfang machen: meg-ütközni az ellenséggel, meg-hartzolni, néki kezdeni az ütközetnek.

wrabčací, á, é, *adj.* passerinus, passereus, a, um: von

Sper-

Sperlingen, verébé, verébtöl (verebektöl) való. *Syn.* wrabčí. *Usus.* Wrabčacé hňézdo, Wagce.

Wrabčeť, bečka, m. *dem.* passerculus, i, m. ein kleiner Sperling, verebetske, fiatal (kis) veréb, veréb-fi.

wrabčí, á, é, *adj.* v. wrabčací.

wrabčí, *adj. omn. gen.* idem.

wrabcow, a, e, *adj. poss.* passeris, dem Sperlinge gehörig, verébé.

Wrabec, bca, m. passer *Klein* fringilla domestica *Linn.* der Sperling, Spatz: veréb.

Wrabeček, bečka, m. v. Wrabček.

wrabí, á, é, *adj.* Wrabé Sema (Semeno), Zelina: v. Ramička.

† wrabí *adj. omn. gen.* idem. Wrabí Sím'e: v. Ramička.

Wrablani, blán, f. *plur.* Verebélly *oppidum Barsiense.*

wracaní, á, é, *p. c.* vomitu egestus, gebrochen, erbrochen, übergeben, gespien, gekotzt, gekőft: okádott, hánlt. *Syn.* dáwení. *boh.* blití. 2) v. wráteni.

Wracáňí, á, n. vomitus, us, m. das Brechen, Erbrechen, Kőken, Kotzen, Speien, Uebergeben: okádás, hányás. *Syn.* Dáweni, *boh.* Blití. 2) v. Wráteňí.

wracať, al, ám, V. I. *imp. ag:* vomere, kőken, kotzen, speien, sich brechen, erbrechen, übergeben: okadni, ki-adni, hányni. *Syn.* dáwiť sa. *boh.* bliti. 2) v. wrátiť. *boh.* wraceti. *II. rec.* wracať sa: v. wrátiť sa.

Wracáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wracáwať, al, ám, *freq.* ex wracať, *boh.* bliwati, bliwáwati. *II. rec.* wracáwať sa: *freq.* ex wracať sa.

† Wraceňí, n. v. Wráteňí.

† wraceti, cel, cím, v. wracať.

* wrácit, il, ím, v. wrátiť.

Wracowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wracowať, cowal, cugem, *freq.* ex wrátiť. *II. rec.* wracowať sa: *freq.* ex wrácať sa.

† Wrah, a, m. v. Mordár.

† Wrahbi, a, m. v. Mordár braterší.

Wrana, i, f. *a*) strakatá, popelatá: cornix (cinerea), cis. f. *Ovid.* cornicula, ae, f. *Horat.* Corvus cornix Linn. die Krähe, Nebelkrähe: varjú, kálamista varjú. *boh.* Wrána. *b*) černá Wrána: phala crocorax, acis, *Plin. H. N.* Corvus, Corone Linn. Rabenkrähe, eine Art Raben: tar varjú, pápista varjú. *Usus.* Wrana z Ocasem nagprw sa z Wagca wilíhá: cornix ab cauda de ovo exit *Plin.* die Krähe schlieft aus dem Ei mit dem Schweife voran, a' varjú a' tojásból farka felé mégyenki. *Prov.* Wraňe Oko wiklať; mudrého premudrowať: cornicum oculos figere, configere *Cic.* kluge oder listige Leute überlisten (hintergehen): tudósabbakat meg-győzni; megmutatni, hogy a' kik tudósabbaknak tartyák magokat, melly igen hibáznak. Wrana Wraňe Oko newikluge (newikole): corvus corvo non eruit oculum; cornix cornici non effodit oculos: keine Krähe hackt der andern die Auge aus: a' varjú a' varjúnak szemét nem ássa-ki. Na koho Wrani, na teho Straki: minoribus quoque morsus est, quem ma-

magni odere. *Syn.* Zawrán.
† Wrána, i, f. idem.
wraní, á, é, *adj.* coracinus, ater, niger, a, um: rabenſchwarz, fekete, barna. *Syn.* barnawí, černi. *Usus.* Wraní Koň: equus, niger (ater), ein ſchwarzes Pferd: barna (fekete) ló. Reš ſemiſel, iſel, z Očkowa, z Očkowa; odpadla mi mému, Koňičku wranému, Podkowa, podkowa. Wraná Farba: coracinus color, Rabenfarbe, varjú (fekete) szín.
† wraňí, *adj. omn. gen.* v. seq.
wraňí, á, é, *adj.* e cornice, von Krähen, varjúból való. *Usus.* Wraňá Noha: *a.*) pes cornicis, Krähenfuß, Fuß der Krähe: varjú láb. *b.*) Zelina: coronopus, odis, m. *Plin. H. N.* plantago coronopus *Linn.* Panicum crus corvi *Linn.* Krähenfuß, eine Pflanze: varjú láb fü. Wraňé (*boh.* wraní) Oko, Zelina: strychnos nux vomica *Linn.* Krähenauge.
Wraňiſko, a, n. *contemt et exagger.* ex Wrana: absurda (magna) cornix, eine groſſe (abſcheuliche) Krähe, tsunya öreg varjú.
Wranka, i, f. *dem.* cornicula, parva cornix: eine kleine Krähe, kis varjú. *Syn.* Wranecká. 2) orificium vasis, das Mundloch eines Faßes, hordó száj.
† Wráſka, i, f. v. Wrážka.
* Wráſka, i, f. v. Wražka.
* wraſkale, *adv.* v. wražkawe.
† wraſkalí, á, é, *adj.* v. wražkawí.
* wraſkalí, a, é, *adj.* v. wražkawí.
* Wraſkaloſť, i, f. v. Wražkawoſť.
* wraſkawe, *adv.* v. wražkawe, zwražkale.
* wraſkawí, á, é, *adj.* v. wražkawí, zwražkalí.
* Wraſkawoſť, i, f. v. Wražkawoſť, Zwražkaloſť.
* wraſkowí, á, é, *adj.* v. wražkáwí.
Wrata, *gen.* Wrat, n. pl. porta, ae, f. das Thor, kapu. *Syn.* Brána, Dwere. *Usus.* Dworná (zadňé, do Dworu) Wrata: posticum, Hofthor, Hinterthor: hátulsó kapu. Zahradňé (do Zahradi) Wrata, porta hortensis, Gartenthor, kert kapu.
wrátení, á, é, *p. c.* redditus, reſtitutus, a, um: zurückgegeben, viszsza (meg) adatott. *Syn.* wracaní. 2) repulsus, reinviatus: zurück gejagt, viszsza-veretett, hátra-üzetett, viszsza-igazíttatott.
Wrátenſí, á, n. redditio, reſtitutio, nis, f. Erſtattung, Zurückgebung: viszsza (meg) adás, meg-fizetés. *Syn.* Wracáňí. 2) repulsio, reinviatio: Zurückjagung, viszsza-verés, hátra-üzés, viszsza-igazítás. 3) reversio, regressus: Zurückkehrung: viszsza-térés.
Wratič, a, m. Zelina: parthenium *Plin. H. N.* perdicium, i, n. tanacetum vulgare, i, n. *Linn.* Reinfarn, Rainfarnkraut: varadics. *Aliud est* Čiſtec, perſan.
† Wrátič, e, m. idem.
Wratidlo, a, n. iugum licitatorium, i, n. Weberbaum, Wendelbaum: takáts zúgoly fája. v. Brdo.
Wratiſlaw, a, m. nomen proprium viri, ein Mannsname, férfi-név.
Wratiſlaw, i, f. Wratislavia, ae, f. *civitas Silesiae*: Breſlau, eine Stadt in Schleſien: Vrá-

Vrátiszlavia, *város Szilézidban.*

wrátiť, il, ím, V. P. *imp.* wrať: reddere, restituere: zurückgeben, wiedergeben, wiederliefern, erſtatten: viszsza (meg) adni, helyre állítani. *Syn.* wracať. 2) repellere, reinviare: zurücktreiben (jagen), viszsza-verni, hátra-üzni, viszsza-igazítani. *II. rec.* wrátiť ſa: reverti, regredi, redire, se recipere: zurückkehren, zurück (wieder) kommen: viszsza-térni, meg-jönni. *Syn.* nawrátiť ſa.

Wratka, tek, n. pl. *dem.* portula, ianula, ianuola, ae, f. Thörchen, Thürlein, ein kleines Thor: kaputska, kis-kapu. *Syn.* Bráňička.

Wrátná, neg, f. ianitrix, cis, f. ostiaria, portaria, atriaria, ae, f. Thorwärterinn, Thurwärterinn, Thorhüterinn: kapusné, ajtó őrzőné, *vulg.* portásné. *Syn.* Dwerárka, *vulg.* Portáſka.

Wrátni, ného, m. ianitor, atriensis, is, ostiarius, portarius, atriarius, i, m. Thorhüter, Thürhüter, Thorwärter, Thürwärter, Pförtner: kapus, ajtón álló, ajtó őrző, *vulg.* portás. *Syn.* Dwerár. *vulg.* Portáſ.

Wrátňica, i, f. conclave (cubiculum) ianitoris, portaria, ae, f. Thorwärtersſtube, Stube des Thorwärters: kapus szobája. *Syn.* Dwerárňa. *vulg.* Portáſňa. Izba Portáſowá.

† Wrátňice, f. idem.

Wratſazaſ (Wratſazaſe), Zelina: v. Čiridlo.

† Wratſezaſe, idem.

* Wraweňí, á, n. v. Zoworeňí, Mluweňí, Rozpráwáňí.

* wrawet, wel, wím, V. P. *imp.* wraw: v. howoriť, mluwiť, rozpráwať.

Wráwor, u, m. repulsus, us, m. repulsio, retusio, f. Zurückſchlagung, Zurückprallung, Zurückſtürzung: viszsza-ütés, verés, hányás.

Wraworáňí, á, n. idem.

wráworať, al, ám, V. I. *imp.* ag: recellere, retro ferri: zurückſchlagen, zurückprallen, zurückfahren, zurückſtürzen: viszsza ütni, verni, hányni.

Wráž, u, m, v. Wrážka. *Usus.* Wráže doſtáwať, robiť.

wrážaní, á, é, *p. c.* ex wrážať: v. wrazeni.

Wrážáňí, á, n. v. Wrazeňí.

wrážať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wražiť. *boh.* wrážeti. *Usus.* Do Zeme ňečo wrážať: defigere aliquid terrae (in terram), etwas in die Erde ſchlagen, valamit bé-ütni (bé-verni) a' földbe. Niekomu ňečo ſtrz častegſé Opakowáňí do miſle (do ſlawi) wrážať; ňečo častegſeg rečť, opakowať: inculcare (ingerere) aliquid alicui; saepius dicere et repetere: Jemanden etwas oft ſagen, und wiederholen: valamit valakinek elméjébe nyomni, gyakran mondani.

wražčeňí, á, é, *p. c.* v. wrážeňí.

Wražčeňí, á, n. v. Wrážeňí.

wražčiť, il, ím, V. I. *imp.* žči: v. wrážiť. *II. rec.* wražčiť ſa: v. wrážiť ſa.

† Wražda, i, f. v. Mord.

* Wražedelňica, i, f. v. Mordárka.

* wražedelňicki, *adv.* v. mordárſki.

* wražedelňicki, á, é, *adj.* v. wordárſki.

* Wražedelňictwí, á, n. v. Mordárſtwí.

* Wra-

* Wražedelńík, a, m. v. Mordár.

* wražedelńíkow, a, e, *adj. poss.* v. mordárow.

† Wražedlńice, f. v. Mordárka.

† Wražedlnictwí, n. v. Mordárſtwí.

† Wražedlńík, a, m. v. Mordár.

wrazení, á, é, *p. c.* ex wrazit: infixus, defixus, incussus. eingeſchlagen, hineingeſchlagen: bé-vertt, belé-ütött, belé-szegezett. *Syn.* wbití, wtlučení, wpichnutí. 2) immissus, insertus, iniectus, a, um: eingeſchlagen, hineingethan: bé-vetett, belé-tett, vertt. *Syn.* whošení, wložení, wprawení, wſaženi. 3) impactus, illisus, offensus: eingeſchlagen, angeſtoſſen, angenommen: reá (belé) ütött, belé-ütközött, hozzá-üttetett. *Syn.* urazení, zawažení.

Wražení, á, n. infixio, defixio, incussio, nis, f. Einſchlagung, belé-ütés, verés, belé-szegezés. *Syn.* Wtlučení, Wpichnutí, Wbití. 2) immissio, insertio, iniectio: das Hineinthun, Einſchlagen; belé-verés, bé-vetés, belé-tévés. *Syn.* Whošení, Wložení, Wprawení, Wſaženi. 3) impactio, illisio, offensio, incursio, nis, f. reá (belé) ütés, belé-ütközés, hozzá-üttetés. *Syn.* Urazení, Zawažení. 4) irruitio, irruptio, das Hineindringen, Hineinſtürzung: bé-ütés, bé-rohanás, bé-törés.

wražení, á, é, *p. c.* inclinatus, propensus, a, um: geneigt zu Jemand, valakihez hajlandó. 2) v. bořorowaní. 3) *boh.* v. wrazení.

Wražení, á, n. k ńekomu: inclinatio, propensio animi erga aliquem: Neigung zu Jemand, valakihez való hajlandóság, jó akarat. 2) v. Bořorowáńí. 3) *boh.* v. Wrazení.

wrážení, á, é, *p. c.* rugatus, corrugatus, in rugas coactus: gerunzelt, rántzolt, rántzos. *Syn.* ſcwrkaní, wražkaní, zwražkaní, zwražčení.

Wrážení, á, n. rugatio, corrugatio, in rugas actio, nis, f. Runzelung, das Runzeln: rántzolás. *Syn.* Scwrkáńí, Wražkáńí, Zwražkáńí, Zwražčení.

† wrážeti, žel, žím, *præs.* v. wrážat.

wrazit, il, ím, V. P. *imp.* wraz, Klinec: clavum figere, infigere, defigere, incutere, pangere: einen Nagel einſchlagen, hineinſchlagen: belé (bé) ütni. verni, le-verni, szegezni, le-szegezni. *Syn.* wbit, wtlúct, wpichnút. *Usus.* Kol do Zemi wrazit: palum humi figere *Col.* einen Pfahl in die Erde ſchlagen: karót földbe verni. Nóž do Srdca wrazit, wpichnút: defigere cultrum in corde *Liv.* das Meſſer in das Herz ſtoßen: a' kést a szivbe ütni. 2) immittere, inserere, inicere: hineinthun, einſchlagen, z. B. die Eier in die Suppe: belé (bé) vetni, verni, belé tenni. *Syn.* whošit, wložit, wprawit, wſasit. 3) impingere, illidi, offendere, incurrere: einſchlagen, auf Jemand oder etwas ſtoßen, anrennen: belé-ütközni, hozzá üttetni, valamibe ütni magát, vagy valamijét. *Syn.* urazit, zawasit. *II. rec.* wrazit ſa ńekde, do ńegakého Mesta: penetrare, vel penetrare se in aliquem locum; invadere: eindringen, hin-

hineindringen, z. B. in etwas auch mit Gewalt: bé (belé) menni, valamely helyre bé-hatni (tok), bé-esni. 2) intus penetrare, pervadere: einſchlagen, einwärtsdringen, z. B. die Blattern: bé (által) hatni. 3) irruere, irrumpere: mit Gewalt hineindringen, hineinſtürzen, ſchnell hereinkommen: bé (reá) rohanni (nok), bé-ütni, reá-törni (török). *Syn.* wpadnúť. 4) frequenter ingredi et egredi, v. g. cubile, ultro, citroque ire: hinein, und herausſkommen: gyakran bé és ki járni, menni.

wražiť, il, ím, V. I. *imp.* wraž, na nekoho: propendere in aliquem, animum erga aliquem habere: Jemanden geneigt, (hold, gewogen) ſeyn: valakihez hajlandónak lenni, valakit kedvelni, szeretni. *Usus.* Newraží na mňa: abhorret voluntas eius a me, er iſt mir nicht gut gewogen; nem szerethet engemet. 2) v. bosorowat.

wrážiť, il, ím, V. I. *imp.* wraž: rugare, corrugare, in rugas cogere: runzeln, rántzolni. *Syn.* ſcwrkať, wražkať, zwražkať, zwražčiť. *Usus.* Twár wrážiť: corrugare faciem, das Geſicht runzeln, az ortzát rántzolni. *II. rec.* wrážiť ſa: rugari, corrugari, rugas accipere: Runzeln bekommen, rántzosodni. wražkať ſa, ſcwrkať ſa, ſcwrknúť ſa, zwražit ſa, zwražčiť ſa.

Wrážka, i, f. ruga, ae, f. die Runzel, rántz, sömörgözés. *Syn.* Wráž. *boh.* Wráſka. *Usus.* Wrážka Roži: ruga corii, die Runzeln der Haut, a' bőrön való rántz. Wrážiť Čela: rugae frontis, die Runzeln der Stirne, homlokonn való rántz, sömörgözés. Čelem Wrážki robiť; Čelo krčiť, ſkrčiť: frontem (faciem) corrugare (aperare), Runzeln machen, das Geſicht runzeln: sömörgelni, rántzolni, öszve húzni a' homlókát (orczáját). 2) ruga. plica *in vestibus*, sinus: Falte, rántz. *Syn.* Zber. 3) stria, vibex: Striche, Streich, Streif: vágás, vonyás. *Syn.* Prúh, Jzwa.

wražkaní, á, é, *p. v.* v. wráženi.

Wražkáňí, á, n. v. Wráženi.

wražkať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wrážiť. *II. rec.* wražkať ſa: v. wrážiť ſa.

wražkawe, *adv.* rugose, runzelig, rántzossan. *Syn.* zwražkale.

wražkawí, á, é, *adj.* rugosus, corrugatus, rugatus; a, um: runzelig, rántzos, sömörgözött. *Syn.* zwražkalí, zwražklawí, wražkowí, wražkowitý. *boh.* wraſkalí. *Usus.* Wražkawá Koža (*boh.* wraſkalá Kuže): cutis rugata, gerunzelte Haut, öszve sömörgözött (sugorodott) bör.

Wražkawoſť, i, f. rugositas, rugosa conditio: Runzeligkeit, runzelige Beſchaffenheit: rántzosság.

Wrba, i, f. salix, icis, f. *Varr.* der Weidenbaum, die Weide: füz-fa. Bílá Wrba, salix alba, weiße Weide, Bruchweide: fejér füzfa: Čerwená (zlatá) Wrba: rubra (aurea) salix, rothe (goldene) Weide, vörös (arany) füz-fa. Morſká Wrba: v. Drmek.

Wrbí, á, n. *collect.* salices, cum, f. pl. die Weiden: füzfák. 2) mladé Wrbí: vimen salignum, das Weidenholz, zum Flechten, füz-fa veszszö,

gú-

gúzsnak való veszszõ. *Syn.* wrbowé prúti. *boh.* giwí, mlaſiſtwé Wrbí.

Wrbička, i, f. *dem.* parva salix, eine kleine Weide, füz fátska.

Wrbina, i, f. salictum (*pro* salcetum) *Cic. Virg.* salictetum *Pandect.* i, n. Weidenbuſch, Weidengebüſch, Gehölz von Weidenbäumen, Weidenſtaude: füzes. *Syn.* Wrbiſčo, kde mnoho Wrb roſt'e, Wrbowina *boh.* etiam Wrbiſťe. 2) Zelina: Wrbina čerwena Lythrum salicaria, *Linn.* Weiderich, Weidrich. Wrbina žlta Lysimachia vulgaris *Linn.* Lyſimachia, Füzény. 3) iſtí planí Wiňič, kteří we Wrbinách roſt'e: salicastrum, i, n. *Plin. H. N.* Art wilden Weins, die in Weidengebüſchen wächſt: füzesben termõ vad szölõ. 4) v. Metliſčo.

Wrbinár, a, m. salictarius, i, m. *Cato.* der die Weidenbäume beſorgt, und Pfähle, und andre Dinge draus macht: füzes.

Wrbinečka, i, f. *dem.* ex seq.

Wrbinka, i, *dem.* ex Wrbina. 2) Zelina: v. Sporíček.

wrbinkaní, á, é, *adj.* v. ſporíčkowí.

wrbinowí, á, é, *adj.* salictarius, a, um: Weidenbüſche betreffend, dahin gehörig: füzesi, füzest illetõ, oda való. Wrbinowí Chmel: salictarius lupus *Plin. H. N.* Weidenhopfen: füzesben termõ komló.

Wrbiſčo, a, n. v. Wrbina 1. Nro.

† **Wrbiſťe**, n. idem.

Wrbka, i, f. *dem.* ex Wrba. 2) Zelina: v. Blſňík.

Wrbowá, wec, f. v. seq.

Wrbowé, ého, n. Verbó, *oppidum Provinciae Nitriensis*: Verbó mezõ Város Nyitra-Vármegyében.

wrbowí, á, é, *adj.* saligneus *Colum. contr.* salignus *Virg.* a, um: weiden, aus Weiden, aus Weidenholz: füzes, füzfából való, füz fás. *Usus.* Wrbowí Kij, wrbowá Palica: fustis salignus *Horat.* Weidenſtock, füz-fa páltza, bot. Wrbowí Prut: virga saligna, Weidengert, füz-fa veszszõ. Wrbowí Liſt: folium salignum, Weidenblatt, füz-fa levél. Na wrbowí Liſt uſité. Nohawice: ad formam folii saligni caligae scissae, sutae: auf die Art des Weidenblattes, angeſchnittene Hoſen, füz fa levél módgyára ki-szabot, készített nadrág. *Prov.* Okrúhlé gako wrbowí Liſt: circulus quadratus, adsertio manifeste absurda.

Wrbowina, i, f. v. Wrbína.

Wrčáňí, á, n. stridor, is, m. das Ziſchen, Knarren: tsattogás, száj félen vonszás: vigyorítás, orr fintorgatás.

wrčanliwe *adv.* strepere, stridose: ziſchend, knarrend: tsattogva. 2) v. hňewliwe.

wrčanliwí, á, é, *adj.* stridosus, strepens: ziſchend, knarrend: tsattogó, vigyorító. 2) v. hňewliwí.

wrčať, čal, čím, V. I. *imp.* wrč: gako Peſ: ringi, ringere, ut canis: rumpfen wie ein Hund, die Zähne blecken: száját félen vonszani, vigyorítani, orrát fintorgatni (számot félen vonszom, vigyorítom, orromat fintorgatom.) *boh.* wrčeti. 2) wrčať (ſčekať) gak Liſka: gannire, belfern, bellen: nyikogni, mint a' róka. Newrč, ne obstrepas, noli obstrepere.

Wrčá-

Wrčáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wrčáwat, al, ám, *freq.* ex wrčat.

† wrčenlíw'e, *adv.* v. wrčanlíwe.

† wrčanlíwí, á, é, *adj.* v. wrčanliwí.

† wrčeti, čel, čím, v. wrčak.

Wrch, u, m. mons, tis, m. der Berg, hegy. *Syn.* Hora. *Usus.* Wiſoké (welké) Wrchi: praealti magni montes. 2) culmen, cacumen, inis, n. vertex, cis, n. fastigium, i, n. summitas, tis, f. der Gipfel, die Spitze, der oberſte Theil z. B. eines Berges, Baumes, Daches, Hauſes: tető, teteje valaminek, p. o. héjázat teteje. *Syn.* wrchňá Wec. *boh.* Špic. *Usus.* Wrch Domu, Stawáňá, i. e. Makowica: culmen (fastigium) aedificii: der Gipfel (Spitz) eines Hauſes, Gebäudes: háznak (épületnek) teteje. Wrch Hlawi, i. e. Temeno: vertex, der Wirbel des Hauptes, die Scheitel: fő teteje. Wrch Hori: vertex (culmen, cacumen, iugum) montis: der Gipfel eines Berges, hegy teteje. Wrch Stěni, pinna, ae, f. das Oberſte der Mauern, kő fal párkánnya. Wrch Stromu: cacumen arboris, der Gipfel eines Baumes, die Dolde: fa hegye, teteje. 3) superior pars, die obere Seite, felső rész. Na Wrch: supra, oben darauf, auf die obere Seite: reá, reája, hegyibe, felső részére. Na Wrchu: superius, supra, in parte superiore: oben darauf, auf der obere Seite: fentt, rajta, felette, felső részén, oda fel. Po Wrchu: per partem superiorem, durch die obere Seite, felső részén. Z Wrchu: ex parte superiori, von oben, von der oberen Seite: felső, részről. 4) superficies, die Fläche, valaminek külső szine, vagy része. *Syn.* Powrchnoſt, Powrſek, Twárnoſt. *Usus.* Po Wrchu (len abibolo, tak tak) učení: leviter eruditus, er kann etwas, doch ſehr wenig, nur obenhin oberflächentlich, ſuperficiell) gelehrt: nem igen tanúltt (okos), keveset tud. 5) cumulus, i, m. ein Haufen, über dem ordentlichen Maße: rakás. *Usus.* Meča Reží z Wrchem.

Wrcheň, chňa, m. operculum (instrumenti lignei), cooperculum tegalium, i, n. der Deckel in hölzernen Geräthſchaften: fedele a' fa edénynek. *Syn.* Wrchňák.

Wrchének, nka, m. *dem.* ex praec.

Wrchňák, a, m. v. Wrcheň. 2) v. Horňák.

wrchňe *adv.* superne, von oben, von oberen Seite: onnan fellyül. *Syn.* z Wrchu. 2) obiter, leviter, summarie, superficialiter, ſuperficie tenus: obenhin, oberflächentlich; csak múlólag. *Syn.* powrchňe, powrſňe, lecigak.

Wrchňí, ňého, m. superior, is, m. Obere, der Größe (der Macht, dem Anſehen Vorzügen) nach: Elöl-járó, felső. *Syn.* Wiſſí. *Prov.* Napoſledi w Poſmech zawaší, kdo ſa z Wrchňimi (z Wiſſími) neſnaší: longae regum manus. Desinit in insaniam, qui cum superiore contendit: a' ki urával perel, Isten annak orvossa. 2) v. Poleſní.

† wrchňi *adj. omn. gen.* v. seq.

wrchňí, á, é, *adj. comp.* wrchňegſí, *superl.* nagwrchnegſí: superus, supremus, summus,

a, um; superior; obere, oberſte (der, die, das), der Lage (der Größe, der Macht, dem Anſehen) nach: felsö, fellyebb való.

Wrchňíček, čka, m. *dem.* ex seq.

Wrchňík, a et u, m. *dem.* ex Wrcheň. *Usus.* Wrchňík Kalamáru, tegulum (cooperculum) attramentarii: der Deckel eines Dintenfaßes, kalamárisnak fedele.

Wrchnoſť, i, f. superioritas, tis, f. superioratus, magistratus, us, superiores: die Obrigkeit: elöl-járóság, elöl-járók, felsöség, tiszt, tiszthéli személyek, tanács. Dáwá ſa Wrchnoſti prilušná Čeſť: constat magistratibus reverentia *Plin.* man giebt der Obrigkeit die gebührende Ehre, megvagyon (meg-adatik) tisztelete a' tanátsnak. 2) dominium, dominus, domini: Herrſchaft, ein Herr, Herr und Frau: felsöség, urasság. *Syn.* Pánſtwo.

† **wrchnoſtenſkí**, á, é, *adj.* v. wrchnoſtkí.

wrchnoſtní, á, é, *adj.* v. seq.

wrchnoſtſkí, á, é, *adj.* magistratualis, e, ad superioritatem (magistratum) pertinens: obrigkeitlich, tiszthéli, tiszti, elöl-járói, elöl-járókat illetö. *Syn.* wrchnoſtní, wrchnoſtſtní. *boh.* wrchnoſtenſkí.

wrchnoſtſtní, á, é, *adj.* idem.

Wrcholík, u, m. umbella, ae, f. *in plantis*: die Dolde an den Pflanze, öreg fünek az árnyékos teteje, mint a' kapornak, köménynek. *Syn.* chládežní Wrch Zelini, gako na Kopri. v. Korunka, Koruhwička.

wrchawaní, á, é, *p. c.* v. wrſení. 2) v. wrchowatí.

Wrchowáňí, á, n. v. Wrſeňí. 2) v. Wrchowatoſt.

wrchowať, chowal, chugem, V. I. *imp.* chng: v. wrſiť.

wrchowaťe, *adv.* cumulate, confertim, cumulatius, cumulatissime, confertissime, abundanter, copiose: überhäuft, überflüßig, häufig: tetézve, töltve, tellyessen, böven, bövségesen, rakással. *Syn.* wrchowite, wrchowňe, plňe, hogňe.

wrchowatí, á, é, *adj.* cumulatus, confertus, immodicus, a, um; abundans, tis; cumulatior, confertior, confertissimus: gehäuft, tetézett, töltött. *Syn.* wrchowiti, wrchowní, plní, hogní, prehogní, naplňení. Wrchowatá Míra: cumulatior mensura, gehäufte Maß, teli mérték.

Wrchowatoſť, i, f. cumulatio, nis, f. cumulatior mensura, Ueberhäufung, tetézés, teli, tetézett mérték, bövség. *Syn.* Wrchowitoſt.

wrchowí, á, é, *adj.* montosus, iugosus, a, um: bergig, hegyes, halmos, meredekes, bértzes. *Syn.* wrchowatí, wrchowní, hornatí. 2) v. ſedlowí, oſedlaní. *Usus.* Na wrchowém Koňi iſť: equo (eques) ire, equitare: reiten, lo háton menni, lovagolni.

Wrchowiſťo, a, n. fons, tis, m. scaturigo, inis, f. scatebra, ae, f. die Quelle, der Springbrun: forrás, kút-fö. *Syn.* Studňica, Prameň. *boh.* Wrchowiſťe. 2) desectae frondes arborum, das Prügelholz, Aſtholz: ág-fa.

† **Wrchowiſťe**, n. idem.

wrchowiťe, *adv.* v. wrchowaťe.

wrchowiti, á, é, *adj.* v. wrchowatí. 2) v. wrchowí.

Wrchowitoſt', i, f. v. Wrchowatoſt.

wrchowňe, *adv.* v. wrchowaťe. 2) montose, bergicht, hegyesen, halmosan.

wrchowní, á, é, *adj.* v. wrchowatí. 2) v. wrchowí.

† wrci, wrhl, wrhu, wržeſ: v. wrcť.

wrcť, wrhel, wržem V. I. *imp.* wrž: v. wrhnúť. *boh.* wrci.

Wrece, a, m. saccus, i, m. der Sack, zsák. *Syn.* Mech. *vulg.* Wreco. *Usus.* Roženne Wrece: uter, follis: der lederne Sack, bör zsák.

Wreciſ'o, a, n. *contemt. et exagger.* ex Wrece: informis (magnus) saccus, ein garſtiger (großer) Sack, tsúnya (nagy, otromba) zsák. *Syn.* Meſiſ'o.

Wrecko, a, n. *dem.* sacculus, i. m. ein kleiner Sack, das Säckchen, Säcklein: zsatskó, zsatskótska, kis zsák. *Syn.* Meſek, Wrecúſ'ko. *Usus.* Sirowé Wrecko: sacculus casearius, Käſeſäckchen, túró zsatskótska.

* Wreco, a, n. v. Wrece.

wrecowí, á, é, *adj.* saccos adtinens, saccarius, a, um: die Säcke betreffend, zsákhoz való. *Syn.* mechowí. Wrecowí Motúz: funiculus sacci, Sackband, Sackſchnürchen: zsákmadzag. Wrecowá Pradza: v. seq.

Wrecowina, i, f. netura (filatura) pro saccis, Sackgarn, Geſpunſt für die Säcke: zsáknak való fonal. *Syn.* wrecowá Pradza. 2) tela pro saccis, Sackleinwand, zsáknak-való vászon. *Syn.* Mechowina. 3) v. Rúbel 1 Nro.

Wrecúſ'ko, a, n. *dem.* ex Wrecko.

Wreď, u, m. ulcus, eris, n. die Drüſe, das Geſchwür: fekély. *Syn.* Ležit. *boh.* zebraná Sliza. *Usus.* Zreli Wreď, v. Pagag. Zebraní (z hnogení) Wreď: vomica, ae, f. ulcus saniosum: eitriges Geſchwür, Eiterſtock: kelés, tályog, túr, eves (genyetséges) fekély. 2) v. Božec.

† Wřeď, u, m. idem.

Wredek, ſku, m. *dem.* ulcus, ulcusculum, excussio aliqua parva: ein kleines Geſchwür, fakadék, pöfledék. *Syn.* Wredík. *boh.* Wřídeť.

Wredíček, čku, m. *dem.* ex seq. idem.

Wredík, u, m. *dem.* v. Wredek.

Wredíſ'ko, a, n. *contemt. et exaggerat.* ex Wreď: grande ulcus, ein groſſes Geſchwür, igen nagy fekély. 2) v. Božec.

wrednaťe, *adv.* v. wredowiťe.

wrednatí, á, é, *adj.* v. wredowití.

Wrednatoſt', i, f. v. Wredowitoſt'.

wredowaťe, *adv.* v. wredowiťe.

wredowatí, á, é, *adj.* v. wredowití.

Wredowatoſt', i, f. v. Wredowitoſt'.

wredowiťe, *adv.* ulcerose, voll Geſchwür, fekélyessen, kelésessen. *Syn.* wrednaťe, wredowaťe.

wredowití, á, é, *adj.* ulcerosus, a, um: voll Geſchwüre, fekélyes, keléses. *Syn.* wrednatí, wredowatí. 2) phreneticus, caduco morbo laborans: fraaßig: nyavalya törö, hagymáz beteg.

† wředowití, á, é, *adj.* idem.

Wredowitoſt, i, f. ulcerositas, ulcerosa conditio: Geſchwüren volle Beſchaffenheit, fekélyes (ke-

(keléses) állapot. *Syn.* Wrednatoſt, Wredowatoſt.

wrele, *adv.* fervide, calide: heiß, forrón, melegen.

wreli, á, é, *adj.* fervens, bulliens, tis; fervidus, calidus, a, um: heiß, ſiedend: forró. meleg. *Syn.* wrúci. *Usus.* Wrelá Woda: bulliens (fervida) aqua, heißes Waſſer, forró víz.

† wřelí, á, é, *adj.* idem.

Wreloſt, i, f. fervor, ferviditas rei: die heiße (ſiedende) Beſchaffenheit, forróság, forró állapot. *Syn.* Zorúčoſt, Wreňí.

Wreňí, á, n. aestus, us, fervor, is, m. die Wallung: forrás, forróság. *Syn.* Wreloſt.

† Wřeňí, n. idem.

Wreptáňí, á, n. immurmuratio, nis, f. das Hineinmurmeln, bé-morgás, bé-dörögés, morgolódással (zugolódással) való bé-helyheztetés. *Syn.* Wiſkamráňí.

wreptať, ptal, pcem et ptám, V. P. *imp.* wreptag et wrepci: immurmurare, murmurare, imponere (illocare); hinein murmeln, bé-morogni, bédörögni, zúgolódással (morgolódással) bé-helyheztetni, bé-tenni. *Syn.* wſkamrať.

Wreſ, u, m. Zelina: erice, es, et sisara, ae, f. *Plin. H. N.* erica vulgaris, ae, f. Heidekraut, eine Pflanze: hanga-fű.

† Wřeſ, u, m. idem.

Wreſčák, a, m. vociferator, stentor, oblatrator, clamator. coaxator, is, m. der Quäcker, Schreier, Marktſchreier: nagyon kiáltó. *Syn.* Skrekľák.

Wreſčáňí, á, n. v. Wreſk. *boh.* Wřeſťeňí, Breſťeňí.

wreſčať, čal, čím, V. I. *imp.* wreſči: vociferari, clamorem tollere, oblatrare, vagire: quäcken, ſchreien; von Ziegen, Haſen, und Kindern, meckern vom Ziegenbocke: dunnogni, rivni, nyivni, kajalni, bajalni *Syn.* preſkať, wreſkotať, wreſknúť. *boh.* wreſťeči, breſťeči. *Usus.* Newreſči uſ tolko: noli iam diu vociferari. Eſče wreſčiſ? et iam mutis? *Plaut.* muckſt du noch? még suttogsz? 2) coaxare, quäcken, békáúl szólni, kiáltani.

Wreſčiwáňí. á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wreſčiwať, al, ám, *freq.* ex wreſčať. *boh.* breſťiwaťi.

Wreſk, u, m. vagitus, us, m. das Schreien, Quäcken der Haſen, Ziegen, Böcke, und Kinder: rivás, nyivás, kajalás, bajalás. *Syn.* Wreſkot, Wreſčáňí, Wreſkáňí, Wreſknutí. *boh.* Břeſk, Breſťeňí. 2) coaxatio, das Quäcken der Fröſche, béka szó, béka-kiáltás.

† Wřeſk, u, m. idem.

Wreſkáňí, á, n. v. Wreſk.

wreſkať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wreſčať.

Wreſkáwáňí, á, n *Nom. Verb.* ex seq.

wreſkáwať, al, ám, *freq.* ex wreſkať.

wreſknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kni, *de uno actu*; v. wreſčať. *Usus.* Aňi wreſknúť neſmim: nihil mutire audeo *Terent.* ich darf nicht mucken (muckſen, munkeln): motszanni sem merek. Aňi newreſkni; o tom aňi wreſknúť nesloboda: neque opus est mutito *Ter.* es darf davon auch nicht gemuckt (i. e. leiſe oder auch ein Wörtchen geredet) werden): ne motszann.

Wreſknutí, á, n. v. Wreſk.

Wreſkot, u, m. idem.

wreſkotať, tal, cem et tám, V.

V. P. *imp.* wreſkoc, et tag: v. wreſčat.

wreſowí, á, é, *adj.* ericeus, a, um: von Heide, heiden: hanga-füböl való. *Syn.* z Wreſu. *Usus.* Wreſowí Mad: ericaceum mel *Plin. H. N.* heidener Honig, hanga méz.

† wřeſčeti, čel, čim, v. wreſčat.

wreť, wrel, wrem, V. I. *imp.* wri: bullire, fervere: ſieden (*neutr.*) forni. *boh.* wřiti. fervescere, aestuare: hitzig (heiß) ſeyn, brauſen, forrani kezdeni. kerülni, hevesnek lenni. *Usus* More wre (búrí ſa): mare aestuat, agitatur *Curt.* das Meer wütet, iſt ungeſtüm: a' tenger hánykódik, forr, háborodik.

Wreťenár, a, m. fusorum confector *vel* negotiator: der die Spindeln verfertigt, oder verkauft: orsó tsináló, *vagy* áruló.

† Wřetenář, e, m. idem.

wreťenářčin, a, e, *adj. poss.* ex ſeq.

Wreťenářka, i, f. fusorum confectrix, negotiatrix: die die Spindeln verfertigt, oder verkauft: orsó tsinálóné, árulóné.

wreťenarow, a, e, *adj. poss.* ex Wreťenár.

Wreťenečko, a, n. *dem.* ex Wretenko.

Wreťeňica, i, f. iſtí Gad: cenchris, is, m. *Lucan.* eine Art Schlangen, mérges torka kigyó.

Wreťeňiſko, a, n. *contemt et exagger.* ex Wreťeno: informis magnus fusus, eine ſehr abſcheuliche (große) Spindel: rút (nagy, otromba, goromba) orsó.

Wreťenko, a, n. *dem.* fusulus, i, m. Spindelchen, Spillchen: orsólska. *Syn.* Wřetínko.

Wreťeno, a, n. fusus, i, m. *Ovid. Plin. H. N.* die Spindel, die Spille zum Spinnen: orsó. *boh.* Wřeťeno. *Usus.* Chitila Wreťeno do Ruki, i. e. prádla: digiti eius apprehenderunt fusum. Wreťena zwiť, zwigať: evolvere fusos. Wtedi mali zwiť moge Wreťena Seſtrički (Súšički.) Wtedi ſem mal uſumreť: tunc sorores (i, e. Parcae) debuerunt fusos evolvere meos *Ovid.* damals hätte ich ſterben ſollen, die Parcen hätten mein Leben enden ſollen: akkor megkellett vólna halnom; alig, hogy akkor meg nem haltam. *Prov.* Mohelbi ho na Wreťeňe roztráſ': res valde lacera, rara: recht dünne (ſchüttere) Sache: igen ritka portéka, józág. 2) ergata, ae, f. *Virg.* eine voll geſponnene Spindel oder Spule: fontt orsó. *boh.* Potáč. cylindrus, fusus, i, m. *Vitruv.* cochlea, ae, f. die Spindel, die Spille, jede Welle, um die ſich ein Ding ſchraubenförmig dreht; eine Drehmaſchine: fel-tekerö tsiga. *Usus.* Wreťeno w Roleſi mlinſkém: cylindrus, i, m. langer Runder, hompölygö, hempergö, görgö fa.

* Wreťí, á, n. v. Wreňí.

† Wřetínko, a, n. v. Wreťenko.

Wretňík, a, m. axis, is, m. die Spiſſe, tengely. *Syn.* Čep.

Wrh, u, m. iactus, coniectus, us, m. coniectio, nis, f. der Wurf, das Werfen, Schleudern: vetés, hagyítás, megvetés. *Syn.* Hod, Uchod, Uwrh, Whod. *Usus.* Wrh Saku: iactus retis, Wurf des Netzes, Netzenwurf: megvetése a' halónak. Wrh Kocek: iactus tesserarum

Liv.

Liv. das Würfeln, Wurf der Würfeln: kotzka vetés. Wrh Peňazí: iactus pecuniarum, Geldwurf, pénz vetés. Pať Mariášow, Sedmákow na geden Wrh: quinque mariani. septenarii ad unum iactum: fünf 17, 7 Kreutzer auf einen Wurf: öt márjás, peták egy vetésre. Kolko Wrchow? quot iactus? wie viel Würfe? hany vetés?

Wrhcáb, u, m. calculus, i, m. Bretſtein, játék követske. *Syn.* Rocka 5 Nro. Kameň. wrhcábňí (oſtablowí.)

† wrhcábňí *adj. omn. gen.* v. seq.

wrhcábňí, á, é, *adj.* v. kockowí 3 Nro. Wrhcábňá Hra: v. Rockowáňí 2 Nro.

Wrhcábňica, i, f. v. Rockárňa. 2) v. Rockowňík (u.)

† Wrhcábňice, f. idem.

Wrhcábňík, a, m. v. Rockár 2 Nro.

wrhňe *adv.* obiter, leviter, levi brachio (manum) *Cic.* obenhin, mülolag, könnyen, imígy amúgy, gyengén, egy kevessé, immel-ámmal. *Syn.* bezňe, lecigako, ledagako, ledabolo, čo pre kohо, powrchowňe. *Usus.* Niečo wrhňe (ledagako) činiť: levi brachio aliquid agere *Cic.* tsak el-útni vetni valamit, könnyen nyúlni valamihez. Wrhňe ſa učiť: leniter adtingere studia, imígy amúgy tanúlni. Wrhňe pochwáleni: leviter adspersus laudibus, gyengén ditsértók. Wrhňe učení: leviter eruditus.

wrhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: iacere, proiicere, vibrare: werfen, vetni, dobni, hagyítani, hagyigálni. *Syn.* hošiť, uchošiť, wihošit. *boh.* wrci. *II. rec.* wrhnúť ſa ňekam: aliquorsum se recipere, aliquo confugere: ſich wo einnehmen, hinwenden: valahová menni. bé-venni ma át, valaki oltalma alá f. tni. *Syn.* pošeť ſa. *Usus.* Niewím, kam ſa wrhnúť (pošeť) mám? quo confugiam? ignoro: ich weiß nicht wo ich mich hinwenden ſoll: hová mennyek? nem tudom.

wrhnuti, á, é, *p. c.* iactus, proiectus, vibratus, a, um: geworfen, vetett, meg-vetett, hagyított. *Syn.* hošení, uhošení, uwrhnutí, whošení, wrčení, zahošení.

Wrhnutí, á, n. v. Wrh.

† wrhu, wržeš, ex wrcí.

† Wříbek, bku, m. v. Wredek.

† wříť (wčíti), wřel, wru (wru), v. wreť.

† Wříteňice, f. v. Wreteňica.

† wříti, v. wčít.

Wrk, u, m. v. Wrčáňí.

Wrkoč, a, m. plegma, atis, n. crines in nodum collecti, nodus (cauda) capillaris: Zopf, Haarzopf: tzoft, haj-fark, haj-füst. *vulg.* Topf, Topft. *Syn.* wlaſowí Chwoſt (Ocaſ), zapletené Wlaſi. *Usus.* Do Wrkoča zapletať Wlaſi: in nodum colligare crines (capillos), die Haare in den Zopf flechten, tzoflba fonni a' hajat. 2) ptačí Wrkoč: i. e. Chochel: cirrus avium *Plin. H. N.* ein Schopf am Kopfe der Vögeln, hóbita, némelly madaraknak fejeken való hóbitájok.

† Wrkoč, e, m. idem. 2) v. Chochol 2 Nro.

Wrkočeк, čka, m. *dem.* v. seq.

Wrkočík, a, m. cauda parva capil-

capillaris. Zöpfchen, Haarzöpfchen: haj-kis fark, tzoftotska.

wrkocní, á, é, *adj.* nodum capillorum adtinens, plegmaticus, a, um: Zopf habend, den Zopf betreffend: haj-fürtös, haj-fürtöt illető, tzoftba való. Wrkočná Stužka: ligula plegmatica, nodo capillari deserviens: Zopfband, hajfürtös pantlika.

wrkočowí, á, é, *adj.* idem.

Wrnčáňí, á, n. v. Wreſčáňí.

wrnčať, čal, čím V. P. *imp.* wrnči: v. wreſčať.

wrodení, á, é, *p. c.* ingenitus, innatus, innolitus, insitus, a, um: angeboren, angewachſen: benne termett, belé nemzetett (nemzett, oltott, óltatott), természeti. *Syn.* prirodení, prírodní, wrodení, wrodní, wroſtlí, *vulg.* wrodzení. *boh.* wrození. *Usus.* Wſeckim wrodení geſt Hrich: vitium omnibus innatum, die Sünd iſt allen angeboren, mindenben van vétek.

Wrodeňí, á, n. ingenitura, ae, f. infinitio, inolitio, nis, f. das Angebären, Anwachſen: belé nemzés (oltás: növés.) *Syn.* Prirodeňí, Wroſtloſť, Wroſtnutí. *vulg.* Wrodzeňí. *boh.* Wrozeňí.

wrodiť, il, ím, V. P. *imp.* wrod: ingignere, ingenerare, inserere: angebären, belénemzeni (óltani.) *Syn.* prirodiť. *vulg.* wrodziť. *II. rec.* wrodiť ſa: ingigni, ingenerari, inolere, inolescere, innasci: angeboren werden, anwachſen: benne teremni (termek), belé szülni, termeni, belé-nöni. *Syn.* prirodiť ſa, wroſtnúť.

wrodňe *adv.* innate, ingenite, inolite, insite: angeboren, angewachſen: természetessen, természet való képen. *Syn.* prírodňe, wroſtle.

wrodní, á, é, *adj.* v. wrodení.

* wrodzení, á, é, *p. c.* v. wrodení.

* Wrodzeňí, á, n. v. Wrodeňí.

* wrodziť, il, ím, v. wrodiť. *II. rec.* wródziť ſa: v. wrodiť ſa.

Wroſtáňí, á, n. v. Wrodeňí.

wroſtať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wroſtnúť.

wroſtlí, á, é, *adj.* v. wrodení.

wroſtnúť, tnul (tel), tňem, V. P. *imp.* ſt'ňí: v. wrodiť ſa.

Wrſ, e, f. v. seq.

Wrſa, e, f. nassa *Plin. H. N.* sagena, ae, f. scirpiculum, piscarium, i, n. Reuſe, Fiſchereuſe: varsa, verse, vész, vejész. *Syn.* Poſada, Wrſ, Wrſka.

Wrſček, u, et ſečku, m. *dem.* ex Wrſek.

Wrſečeк, čku, m. *idem.*

Wrſek, ſku, m. *dem.* ex Wrch: collis, is, colliculus, i, m. Hügel, domb, hegyetske. Wrſek (Chrbtek) Ruki, neb Dlaňi: torus, i, m. tuberculum manus seu volae: der Berg, die Erhöhung in der Hand: a' tenyernek húsossága. 2) Wrſek Hori ꝛc. vertex, culmen, cacumen montis: der Gipfel eines Berges: valaminek hegye (teteje), p. o, hegy teteje. *Syn.* Wrſ.

wrſení, á, é, *p. c.* fastigiatus, culminatus, a, um: geſpitzt, zugeſpitzt, erhöhet: meg-tetézett, hé-szegett. *Syn.* wrhowaní, zawrſení. *boh.* ſpicaťení.

Wrſeňí, á, n. fastigiatio, culminatio, cacuminatio, nis, f. das Spitzen, Zuſpitzung, Erhöhung,

höhung: tetézés, bé-szegés. *Syn.* Wrchowáńí, Zawrſeńí, *boh.* Špicateńí.

Wrſí, á, n. vertex herbarum, vitium etc. der Gipfel, die Spitze: füveknek, szölö tönek teteje. *Usus.* Wrſí zhádzat, podlámať, podlamowať: pampinare. 2) v. Wrchowiſčo.

Wrſiſko, a, n. *contemt. et exagger.* ex Wrch: praegrandis (scansu difficilis) mons, ein ſehr großer (hoher) Berg, nagy (magas) hegy, mellyre igen nehezen háthatni (mehetni)-fel.

wrſit, il, im, V. P. *imp.* wrſ: cacuminare, fastigiare, ſpitzen, ſpitzig machen, zuſpitzen, erhöhen, z. B. Heuſchober, ein Dach: meg (bé) tetézni, bészegni. *Syn.* wrchowať, zawrſiť, *boh.* ſpicatiti. *II. rec.* wrſiť ſa: vindicare se, vindictam de aliquo sumere ulcisci: ſich rächen, boszszút állani valakin, mérgét tölteni. *Syn.* pomſtwiť ſa.

Wrſka, i, f. *dem.* ex Wrſa.

Wrſowice, *gen.* wic, f. pl. pagus bohemicus, ein Dorf im Kaurzimer Kreiſe, tseh-falu.

wrſtewní, á, é, *adj.* coaetaneus *Apul.* coaevus, synchronus *Augustin.* a, um; coaequalis, e: *Petron. Colum.* von gleichem Alter, gleichzeitig, gleiches Alters: egy esztendös valakivel, egy idejü, egy idöbéli. *Syn.* gednako ſtarí ſpoluwekí. Wrſtewním bič: coaetaneare (neo) *Tertull.* coaetaneum esse: gleiches Alters ſeyn, egy idejünek lenni. 2) coaequalis, e: gleichförmig, gleich: egyenlö, társa valakinek.

Wrſtewňica, i, f. coaetanea, synchrona, coaeva, ae, f. ein Frauenzimmer, das gleiches Alters iſt: egy idöbéli aszszonyság. *Syn.* Gednakowečňica, Wrſtewňička: 2) v. Soſor.

wrſtewňiččin, a, e, *adj. poss.* ex Wrſtewňička.

† **Wrſtewňice**, f. v. Soſor.

wrſtewňičin, a, e, *adj. poss.* ex Wrſtewňica.

Wrſtewňička, i, f. v. Wrſtewňica.

Wrſtewňictwí, á, n. coaetaneitas, tis, f. synchronismus, i. m. aequalis aetas: gleiches Alter, egy esztendöbéli kor, életüség. *Syn.* Gednakowekoſť.

Wrſtewňík, a, m. coaetaneus, synchronus *Augustin.* coaevus, i, m. gleiches Alters, Zeitgenoß: egy idöbéli (egy esztendös) ember valakivel. *Syn.* Gednakowečňík, Gednako wekí.

wrſtewňíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

* **wrſtowní**, á, é, *adj.* v. wrſtewní.

* **Wrſtowňica**, i, f. v. Wrſtewňica.

* **Wrſtowňictwí**, á, n. v. Wrſtewňictwo.

* **Wrſtowňík**, a, m. v. Wrſtewňík.

Wrſtwa, í, f. tabulatum *Virg. Colum.* stratum, i, n. stratura, ae, f. *Pallad.* series, ei, f. ordo, inis, m. Schichte, Lage, Reihe, oder Schicht über einander liegender Dinge, z. B. Erde, Miſt: ágy. *Syn.* Wrſtwí. *Usus.* Wrſtwa Ceſti: strata via *Liv.* viarum strata: Straße: rakott út. 2) tabulatum, contabulatio: etwas Getäfeltes, deszkázott, (padlott. padimentomozott) hely, dolog; padlás, padimentom. *Syn.* Forſta. 3) tabulatum *Colum.* Verſchlag, Boden für das Heu, Holz ꝛc. rekesztés, pallás. 4) tabulatum,

tum, contignatio: Stockwerk, Etage, Stock: emelet. *Syn.* Wiſka. *Usus.* Weža na ſtiri Wrſtwi: turris quatuor tabulatorum *Cic.* v. Wiſka. 5) species, genus: die Gattung, nem, neme valaminek. *Syn.* Fagta, Fála, Šlachta Pokoleňí Rod, Twárnoſt. *Usus.* A geſtli čož iného geſt ſ teg Wrſtwi: et si quae sunt alia de genere eodem, und wenn noch etwas iſt von der Gattung, és ha több a' féle vagyon.

Wrſtwár, a, m. tabulator, contabulator, is, m. Täfeler, deszkázó, padimentomozó, padló. *Syn.* Forſtowňík. 2) strator, Bedecker, Böhner, Pflaſterer: ki-rakó.

wrſtwení, á, é, *p. c.* tabulatus, contabulatus, stratus, a, um: getäfelt, deszkázott, deszkáztatott, padoltatott, padimentomoztatott. *Syn.* forſtowaní. *boh.* taflowani. 2) stratus, hingeſtreut, gebahnt, gepflaſtert: ki-rakott. 3) v. wrſení.

Wrſtweňí, á, n. tabulatio, contabulatio, nis, f. das Täfeln, Täfelung: deszkázás, padlás, padimentomozás. *Syn.* Forſtowáňí. *boh.* Taflowáňí. 2) stratura, ae, f. Bedeckung, das Bahnen, Pflaſtern: kövei ki-ragás. *Syn.* Dlažeňí Wrſtweňí Ceſti: stratura viae. 3) v. Wrſeňí.

Wrſtwička, i, f. *dem.* ex Wrſtwa.

wrſtwiť, il, ím, V. I. *imp.* wrſtwi: tabulare, contabulare: täfeln, z. B. den Fußboden: meg-deszkázni (zom) deszkával meg-boritani, padlani. padimentomozni. *Syn.* forſtowať. *boh.* taflowati. 2) sternere, ſtreuen, bahnen, bedecken: ki-rakni, bé-hinteni. Ceſti kameňém: viam sternere, lapidibus, silice *Liv.* bahnen, pflaſtern: kövei ki (meg) rakni az útat. 3) v. wrſiť.

Wrſtwowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wrſtwowať, wowal, wugem, *freq.* ex wrſtwiť.

Wrtadelko, a, n. *dem.* ex seq. v. Nebožíček.

Wrtadlo, a, n. v. Nebožec.

† **Wrtádko**, a, n. v. Nebožíček.

wrtaní, á, é, *p. c.* terebratus, foratus, a, um: gebohrt, fürtt, lyukas, likasztott. *Syn.* prewrtaní, wiwrtaní. *Usus.* Wrtaná Díra: terebramen, inis, n. *Fulg.* ein gebohrtes Loch, fürtt lyuk (lik).

Wrtáňí, á, n. terebratio *Colum.* foratio, nis, f. terebratus *Scrib. Larg.* foratus, us, m. *Lactant.* das Bohren, fúrás, fúrat. *Syn.* Prewrtáňí, Wiwrtáňí.

wrtanliwí, á, é, *adj.* forabilis, e: was gebohrt werden kann, meg-fúrható.

wrtať, al, ám V. I. *imp.* ag: terebra agere, terebrare *Colum.* forare *Plaut. Colum.* bohren, durchbohren, Loch machen, löchern: fúrni (rok, et (rom). *Syn.* prewrtať, wiwrtať. Díru wrtať: terebrare foramen *Vitruv.* Loch bohren, durch Bohren machen: likat fúrni. Gako wrtá! ut terebrat! *Plaut.* wie ſie bohrt, i. e. mich zu gewinnen ſucht: *II. rec.* wrtať ſa: v. wrťeť ſa.

Wrtáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wrtáwať, al, ám, *freq.* ex wrtať. *II. rec.* wrtáwať ſa: *freq.* ex wrtať ſa.

wrťení, á, é, *p. c.* versatus, gyra-

gyratus. rotatus, circumactus, a, um: gedreht, hin und her bewegen: forgattatott, keringetett, keringettetett. *Syn.* krútení, obrácaní, točení. 2) agitatus, quassatus: geſchüttelt, rontsolódott, tsóváltatott, mozgattatott, rázódott. *Syn.* hibaní, kíwaní, krútení, traſení.

Wrtení, á, n. versatio, rotatio, gyratio, circumactio, nis, f. Drehung, hin und her Bewegung: forgatás, keringetés. Krútení, Obrácáñí, Točeñí. 2) agitatio, quassatio: das Schütteln, Schüttelung: rázás, rázódás, tsóválás. *Syn.* Hibáñí, Kíwáñí, Krúteñí, Traſeñí.

Wrtení, á, n. *Nom. Verb.* ex wrtiti: v. Mútení.

wrtet, tel, tím, V. I. *imp.* wrt: versare, gyrare, circumagere, rotare: hin und her bewegen, drehen: forgatni, kerengetni. *Syn.* krútit, obrácat, točit. *Usus.* Hlawu wrtet: *a.*) i. e. krútit: versare (rotare) caput, den Kopf drehen: fejét forgatni. *b.*) i. e. hibat, kíwat, trást: quatere (quassare, agitare, movere) caput: den Kopf ſchütteln, fejét rázni, mozgatni. Tak wrtela Wreteno: sic versavit (agitavit) fusum, ſo drehete ſie die Spindel (Spille), igy forgatta az orsót. 2) v. rec. seq. *II. rec.* wrtet ſa: versare (gyrare, rotare, circumagere) se; versari, gyrari, rotari, circumagi: ſich drehen, forogni, kerengeni, meg-fordulni, forgatni magát. *Syn.* krútit (obrácat, točit) ſa, wrtet.

† **wrteti**, tel, tím, v. wrtet. *II. rec.* wrtet ſe, v. wrtet ſa.

† **Wrtidlo**, a, n. v. Mutowidlo.

† **wrtiti**, il, ím, v. mútit.

wrtkawe, *adv.* inconstanter, instabiliter, mobiliter, leviter: wankelmüthig, unbeſtändig: álhatatlanúl, tekélletlenül, múlolag, váltóztatva, változva, tsüggedezve, mozgadozva, ingadozva, habozva, tétovázva. *Syn.* neſtále. Wrtkawe mluwit: inconstanter loqui, wankelmüthig reden, habozni beszédében.

† **wrtkaw'e**, *adv.* idem.

wrtkawí, á, é, *adj.* inconstans, nutans, fluctuans, tis; mobilis, levis, instabilis, e: wankelmüthig, unbeſtändig: álhatatlan, változó, mozgó, ingó, nem állandó, tétovázó, tsüggedezö, habozó, tsapongó, tekélletlen. *Syn.* neſtáli. *Usus.* Wrtkawí Cłowek: instabilis animi, mobilis (levis) homo: wankelmüthiger Menſch, álhatatlan (tsavargó elméjü) ember. Wrtkawé Słowa: inconstantissime dicta, wankelmüthige Worte, tsapongó szók. Wrtkawím (wrtkaweg Miſli) bit: mobili animo (inconstantem) esse, wankelmüthig ſeyn, álhatatlan elmével lenni. Geſt wrtkaweg Miſli; newí kam ſa má obrátit: animo (eius animus) fluctuat, er wankt hin und her; er kann ſich nicht entſchließen: er weiß nicht wohin ſich zu wenden; iſt wankelmüthig: elméjében háborog; nem tudgya mit mivellyen. Sú wrtkaweg (neſtáleg) Miſli: laborant animis, ſie ſind wankelmüthig, tsüggedez az elmének.

Wrtkawoſt, i, f. inconstantia, ae, f. levitas, mobilitas, instabilitas, tis, f. Wankelmuth, Wankelmüthigkeit: álhatatlanság,

ság, változás, tsüggedezés, habozás, tekélletlenség. *Syn.* Neſtáloſť. *Usus.* Z Wrtkawoſť i: per inconstantiam, aus Wankelmuth, álhatatlanságból. 2) conditio versatilis, Unbeſtändigkeit, forgó (álhatatlan) allapot.

wrtki, á, é, *adj.* agilis, versatilis *Lucret.* levis, e: gelenkig, beweglich, hurtig, behend, ſchnell, munter, was ſich leicht bewegt, oder bewegen läßt, leicht: virgontz, serény, gyors, könnyen forgó (forgódó, forgatható), jól forduló. *Syn.* hibki, lahki, obratni. *Usus.* Suhagku wrtki (hibki)! nebog ſa Bitki: doſť ſa ka nabigú, gako Pſa wžditki. 2) v. wrtkawi.

wrtko *adv.* agiliter *Ammian.* agilius, agilime; leviter: gelenkig, geſchwind, beweglich, behend, hurtig: virgontzon, jól fordúlva, könnyen forgodva, serényen, gyorsan, könnyen. 2) v. wrtkawe.

Wrtkoſť, i, f. agilitas (naturae) *Cic.* versatilis, levitas, tis, f. Beweglich, Hurtigkeit, Gelenkigkeit, ſchnelle Bewegung: serénység, gyorsaság, virgontzság, könnyen forgódás, könnyüség, hamarság. *Syn.* Hibkoſť, Lahkoſť, Obrátňoſť. 2) Wrtkawoſť.

wrtnúť, tnul (tel), tňem V. P. *imp.* wrtni: v. wrtet, obrátit. *II. rec.* wrtnúť ſa: vertere se, ſich umdrehen, forogni, meg-fordúlni. *Syn.* obrátit ſa, wrtet ſa.

wrtohlawi, á, é, *adj.* cerebrosus, capitosus, cervicosus, a, um; contumax, pervicax, cis: eingenſinnig, fejes, nyakas, akaratos, maga inyén járó. *Syn.* krutí, krutohlawi, twrdoſigní.

† wru (wŕu) ex wŕíti.

Wrub, u, m. incisio, sectio, nis, sectura, ae, f. Einhauung, bé-vágás. *Syn.* Wſek. 2) Winični (remowí) Wrub, i. e. Článek: sarmenti, articulus, szölö veszszönek boga, tsomója. 3) v. Jwer. 4) *boh.* v. Rowáſ.

wrúbani, á, é, *p. c.* v. wtati.

Wrúbáňí, á, n. v. Wťati.

wrúbať, bal, bem, V. P. *imp.* wrub, Sekeru: v. wťať. *II. rec.* wrúbať ſa: secando (caedendo) penetrare: ſich hinein hauen, magát belé-vágni. wťať ſa.

Wrúbáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wrubáwať, al, ám, *freq.* ex wrúbať. *II. rec.* wrubáwať ſa, *freq.* ex wrúbať ſa.

† Wrubček, u, el bčku, m. *dem.* ex seq. v. Rowáſček.

† Wrubek, bku, m. *dem.* ex Wrub: v. Rozwáſek.

† wrúbení, á, é, *p. c.* v. narezani na Rowáſ 3 Nro.

† Wrubeňí, n. v. Narezáňí 2 Nro.

† wrúbíti, il, ím *praes.* v. na Rowáſ narezať 3 Nro. 2) *fut.* Sekeru wrúbit, v. wrúbať, wťať.

wrubnúť, bnul (bel, bňem, V. P. *imp.* bňi, *de uno actu*: v. wrúbať, wťať. *II. rec.* wrubnúť ſa, v. wrúbať ſa.

wrubnuti, á, é, *p. c.* v. wrúbani.

Wrubnutí, á, n. v. Wrúbáňí.

Wrubowáňí, á, n. v. Wrúbáňí.

wrubowať, bowal, bugem, V. I. *imp.* bug: *freq.* ex wrubnúť. *II. rec.* wrubowať ſa, *freq.* ex wrubnuť ſa.

wrúcani, á, é, *p. c.* v. wrúteni.

Wrúcáňí, á, n. v. Wrúteňí.

wrú-

wrúcať, al, ám V. I. *imp.* ag: v. wrúťiť *II. rec.* wrúcať ſa, v. wrúťiť ſa.

wrúci, á, é, *p. praes.* ex wreť, v. wreli. 2) v. wrúcni.

wrúcňe *adv.* ardenter, vehementer, cum animi ardore, (impetu). fervide, ferventer: inbrünſtig, mit Inbrunſt (betrug, eiferig, eifrig: buzgón. *Syn.* horliwe, ſrdečňe, wrúcno.

wrúcni, á, é, (*abs.* wrúcno), *adj.* ardens, vehemens, fervens. tis; fervidus, a, um: inbrünſtig, eiferig, eifrig: buzgó. *Syn.* horliwí, ſrdeční.

wrúčno, v. wrúcňe, et wrúcní.

Wrúcnoſť, i, f. ardor, fervor, is, m. ferviditas, vehementia: Inbrunſt, Inbrünſtigkeit, Hitze, Eifer: buzgóság. *Syn.* Horliwoſť, Srdečnoſť.

wrúťení, á, é, *p. c.* intro praecipitatus, impulsus, a, um: hineingeſtürzt, belé-döntetett. *Syn.* wrúcaní. 2) v. whoďeni.

Wruťeňí, á, n. percipitatio introrsum facta, impulsio: Hineinſtürzung, belé (bé) döntés, bé-vetés. *Syn.* Wrúcáňí. 2) v. Whoďeňí.

wrúťiť, íl, ím, V. P. *imp.* wruť: intro praecipitare, impellere: hineinſtürzen, belé (bé) dönteni, vetni. *Syn.* wrúcať. 2) v. whoďiť. *II. pass.* wrúťiť ſa: intro praecipitari, impelli: hineingeſtürzt werden, belé (bé) dölni.

Wrzáňí, á, n. v. Wrzǧáňí.

wrzať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wrzǧať.

wrzawe *adv.* v. wrzǧawe.

wrzawí, á, é, *adj.* v. wrzǧawí.

Wrzawoſť, i, f. v. Wrzǧawoſť.

Wržďžáňí, á, n. v. Wrzǧáňí.

wržďžať, ďžal, ďžím, V. I. *imp.* wržďži: v. wrzǧať.

Wrzďžíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wrzďžíwať, al, ám, *freq.* ex wrzďžať.

* Wrzďžení, á, n. v. Wrzďžáňí.

* wrzďžeť, ďžel, ďžím, v. wržďžať.

wržení, á, é, *p. c.* ex wreť, v. wrhnuti.

Wržení, á, n. v. Wrhnutí.

Wrženína, i, f. asthma, tis, n. die Engbrüſtigkeit, das Keichen, das ſchwere Athemholen: kelevény, fulladozas, nehezen lehellés. *Syn.* Nemoc ſwinſká Opuchtinu prináſagícá.

wrženinowití, á, é, *adj.* asthmaticus, a, um: *Plin. H. N.* engbrüſtig, ſchwer Athem holend: kelevényes: fulladozó, pihegö. *Syn.* dichawiční, Wrženínu magící.

* wrženowití, á, é, *adj.* idem.

Wrzǧáňí, á, n. crepitus, strepitus, us, stridor, is, m. crepitatio v. g. portae: das Knarren, Knirren, z. B. der Thüre, des Magens: tsikorgás, zörgés. *Syn.* Wrzáňí, Wrzďžáňí, Wrzúkáňí. *vulg.* Wrzďzení, Wrzútáňí.

wrzǧať, al, ám, V. I. *imp.* ag: crepitare, crepare, strepere, stridere: knarren, knirren: tsikorogni, zörgeni. *Syn.* wrzál, wrzďžať, wrzúkať. *vulg.* wrzďžet, wrzútať.

Wrzǧáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *vulg.* Wrzútáwáňí.

wrzǧáwať, al, ám, *freq.* ex wrzǧať. *vulg.* wrzutáwať.

wrzǧawe *adv.* stridule, knarrend, knirrend: tsikorgón, tsikorogva. *Syn.* wrzawe.

wrzǧawí, á, é, *adj.* stridulus, a: um: knarrend, knirrend: tsikorgó. wrzawí.

Wrz-

wrzǧawoſť, i, f. stridula conditio (natura), knarrende Beſchaffenheit, tsikorgó tulajdonság (természet, állapot.) *Syn.* Wrzawoſť.

wrzǧnúť, ǧnul (ǧel), ǧnem, V. P. *imp.* ǧní, *de uno actu*: v. wrzǧať. *Usus.* Dwermi wrzǧnúť: porta strepere, mit den Thüren knarren, az ajtóval zörgetni. *vulg.* wrzutnúť.

Wrzǧnutí, á, n. v. Wrzǧáňí. *vulg.* Wrzutnutí.

Wrzúkáňí, á, n. idem.

wrzúkať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wrzǧáť. *Usus.* Jſel ſtarí kolo (mimo Sáti, Kolečka mu wrzúkalí.

Wrzukáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wrzukáwať, al, ám, *freq.* ex wrzúkať.

* Wrzútáňí, á, n. v. Wrzǧáňí.

* wrzútať, al, ám, V. I. *imp.* ag. v. wrzǧáť.

* Wrzútáwáňí, á, n. v. Wrzǧáwáňí.

* wrzútáwať, al, ám, *freq.* ex wrzutať, v. wrzǧáwať.

* wrzutnúť, tnul (tel), tňem, V. P. *imp.* tňi, v. wrzgnúť.

* Wrzutnutí, á, n. v. Wrzǧnutí.

wſ, *part. inseparabilis, transforma.* ex wz.

wſaďe *adv.* ubique, ubivis, omnibus locis, passim: überall, allenthalben, an allen Orten: mindenütt. *Syn.* Na każdém Meſt'e, *vulg.* wſadel. *boh.* wſudi.

Wſaďebol, a, m. ardelio, nis, m. *Phaedr. Martial vulg.* ubiquista, ein geſchäftiger Müſſiggänger, Faſelhanns, Narr, der Hans in allen Gaſſen, Umlaufer: tséltsap, minden felé magát tsapó, minden lében lóts. Nepoſeď, Nepoſeďník, Wſaďebud, Wſeteľník, Wſetečka.

Wſaďebud, a, m. idem,

* wſadel *adv.* v. wſaďe.

wſaďení, á, é, *p. c.* imposita, um: eingeſetzt, hineingeſetzt: belé (bé) tett, tétetett, helyheztettt, vetett, állíttatott. *Syn.* wložení. *boh.* wſazen. 2) insertus, iniectus, immissus, intro motus: eingeſchoben, hineingeſchoben: bé (belé) toltt, vetett, hánytt, rakott, 3) insertus, immissus, infixus: eingelegt, eingeſetzt, hineingefügt: belé-tett, belészerkeztetett. *Syn.* wpichnutí wrazení, wſtrčení. 4) plantatus, positus, impositus, insertus, insitus: eingeſetzt von Pflanzen, bé (el) ültetett, plántáltatott. *Syn.* zaſaďení. 5) do Temňice, do Chladku. in custodiam datus, ins Gefängniß geſetzt, meg-fogattatott, tömlöczbe vetetett (tétetett.)

Wſaďení, á, n. impositio, nis, f. Einſetzung, Hineinſetzung: belé (bé) tévés, helyheztetés, vetés, állitás. *Syn.* Wložení. 2) insertio, iniectio, inmissio: Einſcheibung, Hineinſcheibung: bé (belé) vetés, tolás, hányás, rakás. 3) insertio, inmissio, infixio: Einſetzung, Hineinſetzung, Hineinfügung, Einlegung: belétévés, belé-szerkeztetés. *Syn.* Wpichnutí, Wrezeňí, Wſtrčeňí. 4) plantatio, positio, impositio, insertio, nis, f. Einſetzen von Pflanzen: plántalás, bé (el) ültetés. *Syn.* Zaſaďeňí. 5) do Temňice: in custodiam obductio, das Arretiren, ins Gefängniß Setzen: meg-fogattatás, meg-fogás, tömlötzözés, tömlötzbe tévés (vetés.)

wſa-

wſaďiť, il, ím, V. P. *imp.* wſaď: imponere, einſetzen, hineinſetzen, z. B. etwas in einen Ort: bé (belé) tenni, helyheztetni, vetni, állítani. *Syn.* wložiť. 2) inserere, injicere, immittere, intromovere: einſchieben, hineinſchieben: bé (belé) vetni, tolni, hányni, rakni. Chléb do Pece wſadiť, poſádzať: injicere furno panem, das Brod in den Backofen hineinſchieben, a' kenyeret bévetni (bé-hányni, bé-tenni). Uſ ſi Chléb do Pece wſadila (poſádžala)? iniecisti jam furno panem? haſt du ſchon das Brod in den Backofen hineingeſchoben? bé raktad (bé-hánytad) már a' kenyeret a' kementzébe? 3) inserere, immittere, infigere: einlegen, einſetzen, hineinfügen z. B. Steine, Zähne: belé tenni, belé-szerkezteni. *Syn.* wpichnúť, wraziť, wſtrčiť. 4) plantare, implantare, ponere, imponere: einſetzen von Pflanzen: bé (el) ültetni, plántálni. *Syn.* zaſaďiť. 5) do Temnice (*boh.* do Šatlawi, do Žalaře): in custodiam (in carcerem) dare, custodiae tradere aliquem: einſetzen, ins Gefängniß ſetzen: valakit megfogni, tömlötzözni, tömlötzbe (árestomba, örizet alá) vetni. *Syn.* uhoſiť, uwrhnúť. Do Kladi wſaďiť: immittere nervo, in codicem (nervum, catastam, numellum, pedicam, infamem cippum) conjicere: in den Stock (Klotz) legen: kalodába vetni. v. Kláda.

wſádzaní, á, é, *p. c.* v. wſaďení, *boh.* wſazen.

Wſádzáňí, á, n. v. Wſaďeňí, *boh.* Wſázeňí.

wſádzať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wſaďiť, *boh.* wſázeti.

Wſadzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Wſazowáňí.

wſadzowať, zowal, zugem *freq.* ex wſaďiť, *boh.* wſazowaťi.

wſak, *conj.* utique, *in usu communi* tamen: ja, hiszen, ugyan. *vulg.* ſak *boh.* dič, wzdič. *Usus.* Čo tagíš? wſak ſem (gá) ťa widel: cur id pernegas? utique (tamen) te vidi: warum willſt du es läugnen? ich habe dich ja geſehen: vallyon (ugyan) miért tagadod ezt? hiszen láttalak tégedet. Wſak ſem ſa ſním waďil uſ: utique cum illo jam jurgatus sum, ich habe ja mit ihm ſchon gezankt, hiszen már zsémbelődtem (viszszát vontam (véle. Wſak ſem to powedal, utique id dixi, ich habe es ja geſagt, hiszen azt (azt ugyan) mondottam. Prečo nepigeſ: z. Wſak ſem pil nedáwno: cur non bibis? z. utique modo bibi: warum trinkſt du nicht? z. ich habe ja unlängſt getrunken: miért nem iszol? z. hiszen most ittam. Wſak on zaplátil pred Poludňem (Poledňem): utique ante meridiem solvit, er hat ja vormittags bezahlt, hiszen dél előtt fizetett meg. Wſak ge Pán doma, (dominus (herus) utique domi est: der Herr iſt ja zu Hauſe, hiszen az úr oda haza vagyon. Wſak ge (*boh.* dič ge, dife) tam dolu: utique inferius (in imo cubiculo) est, er iſt ja unten, hiszen oda alaſt vagyon. Wſak može iſt', utique ire potest, er mag ja gehen, hiszen el-mehet. Geſtli wſak ſa Wogna lúbí, si utique bellum placet, wenns ja der Krieg gefällig iſt, ha ugyan a' hadakozás tetszik. Nepowec, nepíſ wſak: cave dicas, scribas: ſags ja nicht, ſchreib ja nicht,

nicht, meg-lássd (vigyázz) meg-ne moudd, ne irdd. Wſak ńikomu nepowim, utique nulli dicam, ich ſage ja niemanden, hiszen senkinek sem mondom meg. Wſak ſi pekní! quam pulcher es! wie ſchön biſt du! be (de) szép vagy! Wſak ge to welká Selma! — Toti bolo wždi naglahſe, a wſak bit muſelo: hoc tibi fuit semper facillimum et vero esse debuit: dieß war dir immer das leichteſte, und ſo mußte es auch ſeyn: ez mindenkor néked igen könnyü volt, úgy-is kellett lenni. Wſak tak powedagú (mluwá, prawá, howorá): sic utique ajunt, ſo wirds ja geſagt, hiszem tatt *Par. Páp.* Wſak gá to dobre wim, že gá to widržím. 2) profecto, sane, scilicet, hercule et *contr.* hercle *Cic.* mehercules, mehercule *Cic.* mehercle, hercle certe, sane hercle *Ter.* hercle sane *Plaut.* wohl, gewiß, heilig: ugyan tsak, bizony, bizonyára, minden bizonnyal, nyilván, valóban. *Syn.* doiſta, iſtotńe, zaiſt'e. *Usus.* Wſak ti ſi utržíſ ńečo, vapulabis profecto, du wirſt gewiß Schläge bekommen, nyilván meg-fogsz verettetni. Wſak dobre, sane bene, ganz wohl, valóban jól. Wſak geſt (ge) wtipní Clowek: acutus sane homo, er iſt gewiß ein ſcharfſinniger Mann, valóban éles elmejü ember. Wſak ge to pekná Chwála: egregiam vero (sane) laudem, dieß iſt gewiß ein ſchönes Lob, valóban szép ditséret ez. Wſak ſem ſa na twog Liſt pohnul: sane quam tuis literis sum commotus, dein Brief hat mich wohl aufgebracht, ugyan tsak megindúltam leveleden. Wſak neńí tak ſtarí, non est ita sane vetus, er iſt gewiß nicht ſo alt, nem olly régi egyátallyába. Wſak nech neńí. — Wſak nech má, habeat sane, er mags (ſolls) haben, légyen övé, bator övé légyen. 3) tamen, doch, ugyan tsak, még-is. *Syn.* predca. *Usus.* Co ſem žádal, wſak len obſahńem: quod optavi, tamen adsequar *Cic.* ich werde doch erlangen, was ich mir wünſchte: ugyan tsak el-értem, a' mit kivántam. Tak učińím, wſak čšo proti tomu čo može? ita faciam, quid sum tamen? ſo will ichs thun, wer wird doch etwas dawider haben? így tselekszem 's osztán ki mit tehet róla. 4) quidem, zwar, ugyan. Gá wſak nepogšem, ego quidem non ibo, ich gehe zwar nicht, én ugyan nem megyek. *Syn.* ſic, ſice. 5) ast, at, autem, sed, vero, verum, aber, de, pedig. *Syn.* ale. *Usus.* Nuter ho wolali, on wſak neiſel: intro vocatus est, ast (at, sed) ille, *vel* ille autem (vero, verum) renuit: man rufte ihn hinein, er aber wollte nicht: szobába (házba) hitták ötet, de ó (ő pedig) nem akartt bé-menni. 5) at, ast, tamen: doch, dennoch, jedoch: mindazáltal, mindazonáltal, még-is de még-is, de ugyan még-is, de azért. *Usus.* Neide mi prám od Ruki, čo robím, wſak pilńe pracugem: parum succedit, quod ago, at facio sedulo: es geht mir zwar nicht gut von ſtatten her, was ich thue, ich machs doch fleißig: igaz nem igen mehetek elő dolgomban, de ugyan még-is múnkálódom. Geſtli ne Clowéka, wſek Wek prehlédag,

ledag, geſtli ne na Cloweka, wſak na Wek wžhledňi (patri): si non hominis, at aetatis rationem habe: wenn nicht den Menſchen, doch das Alter ſollſt du in Acht nehmen: ha magát nem is avagy tsak tekéntsedd idejét. Wſak nič nowého nečiň: at enim nihil novi fiat, doch ſoll nichts neues vorgenommen werden, de meg-lássad, semmit ne-újjíts. Učkolwek neprewiſowal iních w Doſtogenſtwi, wſak prewiſil we Wážnoſt'i (wſak bol u wſech w Miloſt'i): non valuit auctoritate; at valuit gratia: wenn es ihm ſchon an großen Anſehen fehlte (mangelte), ſo haben ihn doch viele geliebt: jóllehet nem volt nagy tekéntetben, mindazonáltal nagy szeretetben vólt. Ten Grich ſie weliki geſt, wſak človečí: id peccatum quidem magnum est, humanum tamen: dies Verbrechen, iſt zwar groß, doch menſchlicher Zufall: ez ugyan nagy vétek, de még-is (de ugyan) tsak emberi eset. A wſak, ale wſak, wſak wžďi, wſak ale: attamen, verumtamen, verum enimvero: doch aber, aber doch: de azért, de mindazonáltal, de még-is bizony. Neb wſak, enim vero, weil doch, mert ugyan-is. Wſak nič méňeg, wſak predca: nihilo minus (secius), verum tamen: nichts deſtoweniger, dem ungeachtet: a' hijával, a' miatt, de mindazonáltal, de azért. Učkolwek gá prítomni nebudem, to wſak ničméňeg (to wſak predca) ſtať ſa može: ut ego absim, nihilominus haec fieri possunt: wenn ich auch entfernt bin, ſo kanns nichts deſtoweniger geſchehen: ha én jelen nem lészek-is, nálam nélkül-is meg lehetnek ezek. Wſak ničméňeg taki gemi (mog) Prátel, gaki gemu (geho): nihilominus amicus est mihi, quam illi: er iſt ſo gut mein Freund, als ſein: de azért ollyan barátom nékem, mint néki.

wſákaní, á, é, *p. c.* v. wſáknutí.

wſákať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wſáknúť.

Wſakáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wſakáwať, al, ám, *freq.* ex wſákať.

wſáknúť, knul (kel), kňem V. P. *imp.* kňi do Zemi ꝛc. imbibi, eingeſaugt (eingetrunken, eingezogen) werden: be (belé) ivódni a' földbe. Wſecka ta Wodá do Zemi wſákla.

wſáknutí, á, é, *p. c.* imbibitus, a, um: eingeſaugt, be (belé) ivódott.

Wſáknutí, á, n. imbibitio, nis, f. das Eingeſaugt werden, Eintrinkung: bé (belé) ivódás.

Wſakowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wſakowať, kowal, kugem V. I. *imp.* kug: *freq.* ex wſáknúť.

wſátí, á, é, *p. c.* inseminatus, insitus, a, um: eingeſäet, hineingeſäet, angebaut: be (belé) vetett. *Syn.* zaſátí, *boh.* wſit, wſet.

Wſátí, á, n. inseminatio, insitio, nis, f. Hineinſäung, Einſäung, Anbauung: bé-vetés. *Syn.* Zaſátí, *boh.* Wſití, Wſetí.

wſáť, wſál, wſegem V. P. *imp.* wſeg: inseminare, inserere (insevi): einſäen, hineinſchen, anbauen: bé (belé) vetni. *Syn.* zaſáť. *boh.* wſíti.

† wſá-

† wſázeni, á, é, *p. c.* v. wſaděni, wſádzani.
† Wſázeňí, n. v. Wſaděňí, Wſadzáňí.
† wſázeti, zel, zím, v. wſádzať.
† Wſazowáňí, n. v. Wſadzowáni.
† wſazowati, owal, ugi (u), v. wſadzowať.
wſčepeni, á, é, *p. c.* insitus, a, um: eingepflanzt, eingepfropft: bé-oltott, oltatott *Syn.* zaſčepeni, *boh.* wſtipeni.
Wſčepeňí, á, n. insitio, nis, f. Einpflanzung, Einpropfung: bé-óltás. *Syn.* Zaſčepeňí, *boh.* Wſtipeňí.
wſčepiť, il, ím, V. P. *imp.* wſčep: inserere (insevi, insitum): einpflanzen, einpropfen: bé-oltani. *Syn.* zaſčepiť. *boh.* wſtípiti.
Wſchádzáňí, á, n. v. Schádzáňí, Wichádzáňí, Wichod.
wſchádzať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wichádzať, wiſt' 22 et 23 Nris. *boh.* wzcházeti.
Wſchod, u, m. v. Wichod. *boh.* Wzchod.
wſe, *contr.* ex wſecko.
wſebitňe, *adv.* omnipraesenter, überall gegenwärtig, mindenütt jelen valóúl.
wſebitní, á, é, *adj.* omnipraesens, tis: überall gegenwärtig, mindenütt jelen valo.
Wſebitnoſt, i, f. omnipraesentia, ae, f. Ueberallgegenwart, mindenütt jelenvalóság (létel).
wſebogní, á, é, *adj.* omnipavus, a, um: *Coel. Aur.* alles fürchtend, mindentöl félö.
wſeceť, wſecka, wſecko, et wſe, *gen.* wſeckého, wſeckeg, wſeckého *contr.* wſeho, wſeg, wſeho. *Nom. Plur.* wſecci, wſecké: omnis, e: all, aller, alle, alles: minden. *vulg.* wſeteť. *Usus.* Wſecko robiť, omnia facere *Cic.* alles thun, alle Mühe anwenden: mindent meg-tenni. W tom wſecko záleží: in eo sunt omnia *Cic.* hierauf beruht alles, ezen (ebben) minden áll. Wſecko biť (mnoho ſtáť, pečením warenim biť) u ňekoho: omnia (totum fac) esse apud aliquem *Liv.* alles gelten bei Jemanden, mindent (sokat) tehetni (érni) valakinél. Wſecko ináč (iné): alia omnia *Plin. Ep.* das Gegentheil, mind más képen. Pred wſeckím: ante omnia *Liv.* vor allen Dingen, vorzüglich: mindenek elött. Wſecci weſpoleť (weſpolu): cuncti, una omnes: alle beiſammen, mindnyáján, együtt. *Prov.* Ne wſecce možeme wſecko; ne wecko wſecce možme: non omnia possumus omnes.

Haud quaquam poteris sortirier omnia solus.

Namque aliis Divi bello pollere dederunt,
Huic saltandi artem, voce huic cytharaque canendi
Rursum alii insevit sagax in pectore magnus
Jupiter ingenium, at multis est utilis ille *Homer.*

Ne wſecko wſaše ſa robí: non omnis fert omnia tellus. 2) universus, a, um: ganz, mind, az egész. *Syn.* celí. *boh.* weſkeren. *Usus.* Wſeceť Swet.
† wſeceť et wſecken, wſecka, wſecko et wſe, *genit.* wſeho, wſi, wſeho; *nom. plur.* wſickňi, wſecki, wſecka, v. wſeceť 1 Nro.
* wſechmohúce, *adv.* wſemohúce.
* wſechmohúci, á, é, v. wſemohúci.
* wſemohúcňe, *adv.* v. wſemohúcňe.
* wſechmohúcní, á, é, *adj.* v. wſemohúcní.

† wſe-

† Wſechmohucnoſť, i, f. v. wſemohucnoſť.
† Wſedáňí, n. v. Wiſedáňí.
† wſedaťi, al, ám, v. wiſedať.
† Wſedáwáňí, á, n. v. Wiſedáwáňí.
† wſedáwať, al, ám, v. wiſedáwať.
wſedňí, á, é, *adj.* ferialis, e; profestus, feriatus, a, um: tagwerkig, köz, dolog-tévö. *Syn.* robotní. Wſedňí Den (*boh.* Den); *a.*) dies profestus, ferialis: Werktag, dolog-tévö nap. *b.*) die feriali, an einem Werktage, köz (munka) napon. 2) quotidianus, a, um: alltäglich, mindennapi. *Syn.* každodenní. 3) wſedňí Hřích: veniale peccatum, nachläßige Sünde, botsánandó bün.
† wſedňí, *adj. omn. gen.* idem.
† wſednúťi, dl, dnu, *fut.* v. wiſednúť.
† Wſednuťí, n. v. Wiſednuťí.
Wſedober, bru, m. Želina: imperatoria ostruthium *Linn.* Meiſterwurz, mestergyökér. *Aliud est* čertowé Lagno (Howno).
† Wſedobr, u, m. idem.
wſedobrowí, á, é, *adj.* imperatoriae ostruthii: von (aus) Meiſterwurz.
wſefarbowí (wſefarební), á, é, *adj.* omnicolor, oris *Prud.* von allen Farben, minden szinü.
† wſegí (u) *fut.* ex wſíťi.
wſehanliwí, á, é, *adj.* v. wſekarhawí.
wſehogiel et wſehogní, á, é, *adj.* omnimedens, tis *Paul. Nol.* alles heilend, mindent gyógyító.
wſekaní, á, é, *p. c.* introcaesus, a, um: hineingehaut, belé-vágott. *Syn.* wſeknuťí.
Wſekáňí, á, n. incisio, introcaesio, nis, f. Hineinhauung, belé-vágás. *Syn.* Wſeknuťí.
wſekať, al, ám, V. P. *imp.* ag: incidere, introcaedere: hineinhauen, bé (belé) vágni. *Syn.* wſeknúť.
wſekarhawí, á, é, *adj.* omnicarpus, a, um *Varr.* omnia carpens (vituperans), tis: alles tadelnd, mindent gyalázó. *Syn.* wſehanliwí.
Wſekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wſekáwať, al, ám, *freq.* ex wſekať.
wſeknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kni, *de uno actu* v. wſekať.
wſeknutí, á, é, *p. c.* v. wſekaní.
Wſeknuťí, á, n. v. Wſekáňí.
wſeličo, *gen.* wſeličeho, *dat.* wſeličemu: quidvis, allerhand, mindenféle. 2) res, reculae, supellex, vasa utensilia: Einrichtung, Vorrath, eins und anders: egymás, holmi, hol való.
wſeligak, *adv.* omnimode et omnimodis *Lucret.* omnimodo *Cels.* omnifariam *Gell.* auf alle Art, allermaßen, allerding, beſtändig, gänzlich: minden módon, mindenképen. *Syn.* wſeligako. 2) multifariam, multis modis, diversimode, varie: auf mancherlei Art, külömbb-külömbb módon. *Syn.* rozlučňe, rozbelňe.
wſeligakí, á, é, *adj.* omnimodus *Apul.* omnigenus *Virg. Lucret.* omnifarius *Suet.* omniformis, e: *Apul.* omnis generis, omnium generum: allerhand, allerlei, von allen Arten, von allerhand Art, von allerhand Geſtalten: mindennemü, mindenféle. *Syn.* wſeliki. 2) diversimodus, diversus, varius, varii (non unius) generis: mancherlei, von man-

man-

wſtrlei Art: külömböző, külömbh-külömbb. *Syn.* rozlučni, rozšeleni.

wſeligakò, *adv.* v. wſeligak.

wſelikaše, *adv.* undiqueversum, per diversa (varia) loca, omnifariam, multifariam *Gell.* ubique, omnibus locis: überall wo, allenthalben, auf allen Seiten: mindenfelé, mindenütt. *Syn.* po weſeligakich Meſtách. *vulg.* wſelikašel. 2) Odwſelikaš, ze wſeligakich Meſt, neb Stran: undique *Cic.* undiquaque: von allen Seiten, oder Oertern, überallher: mindenfelöl, mindenünnen, mindenünnet. Odwſelikaš Pomòc zhledáwagú: auxilia cogunt undique, von allen Seiten hertreiben ſie die Hülfstruppen zuſammen, mindenünnen segítséget hajtúnak.

* wſelikašel, *adv.* idem.

wſelikam, *adv.* ad omnes partes, undiqueversum *Gell.* undique versus *Justin.* undique secus *Solin.* quoquo versus: überall hinn (wohin), auf alle Seiten, oder Oerter: mindenfelé. *Syn.* na wſeligáké Meſta neb Strani.

wſelikše, *adv.* ubique, ubivis *Cic.* ubilibet *Senec.* undique *Cic.* undique gentium *Aurel. apud Vopisc.* ubivis terrarum: überall, auf allen Seiten, in allen Stücken: mindenütt, minden helyeken. *Syn.* wſaše, na wſeligakich Meſtách, neb Stranách.

wſeliki, á, é, *adj.* v. w eligaki.

wſemocně, *adv.* v. wſemožně. 2) v. wſemohúcně.

wſemocní, á, é, *adj.* v. wſemožní. 2) v. wſemohúcí.

Wſemocnoſt, i, f. v. Wſemožnoſt'.

wſemohúce, *adv.* v. wſemohúcně.

† wſemohúcí, *adj. omn. gen.* v. seq.

wſemohúcí, á, é, *adj.* omnipotens, tis: allmächtig, mindenható. *Syn.* wſemohúcní, wſemocní, wſemožní.

wſemohúcně, *adv.* omnipotenter, allmächtig, mindenhatóképen. *Syn.* wſemocně, wſemožně.

wſemohúcní, á, é, *adj.* v. wſemohúcí.

Wſemohúcnoſt, i, f. omnipotentia, ae, f. Allmacht, mindenhatóság. *Syn.* Wſemocnoſt. Wſemožnoſt.

wſemožně, *adv.* omni possibili modo (conatu, studio, nisu): allmöglich, mit aller Möglichkeit, mit allem Fleiße: minden tehetséggel (erövel, igyekezettel, iparkodással). *Syn.* wſemocně, z wſeckeg Moci, z wſeckú Možnoſt'ú. 2) v. wſemohúcně.

wſemožní, á, é, *adj.* omnipossibilis, e; omnipollens *Prud.* omnipotens *Virg.* tis: allmächtig, alles vermögend, über alles herſchend: mindent tehető. *Syn.* wſemocní. 2) v. wſemohúcní.

Wſemožnoſt, i, f. omnipossibilitas, omnium virium conatus: Allmöglichkeit, mindentehetség. *Syn.* Wſemocnoſt. 2) v. Wſemohúcnoſt'.

wſemraní, á, é, *p. c.* v. wreptaní.

Wſemráňí, á, n. v. Wreptáňí.

wſemrať, ral, rem, V. P. *imp.* ri: v. wreptať.

Wſemráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wſemráwať, al, ám, *freq.* ex wſemrať.

Wſeň, e, f. pagus bohemicus, ein Dorf im Bunzlauer Kreiſe: tseh-falu.

wſeobecně *adv.* communiter,

generaliter, generatim, universaliter, universe, universim: allgemein, insgemein, überhaupt, durchgängig: közönségessen. 2) vulgo, gemeiniglich, durchgängig: közönségesen. Wſeobecňe ſa mluwí, howorí, powedá: vulgo dici solet, man ſagt gemeiniglich, közönségesen szokták mondani.

wſeobecní, á, é, *adj.* omnibus communis, generalis, universalis, e; universus, a, um: allgemein, alle betreffend, allen gemein (gehörig), überall im Gebrauche: közönséges, mindeneket illető. 2) vulgarius *Gell.* vulgaris, communis, e: allgemein, überall gebräuchlich, durchgängig: közönséges.

Wſeobecnoſť, i, f. generalitas, universalitas, communio universa: Allgemeinheit: közönség, közönséges egyesség, együtt-élés. 2) universalis ratio, Allgemeinheit, allgemeine (durchgängige) Beſchaffenheit: közönségesség, közönséges szokás, tulajdonság, állapot.

wſerodní, á, é, *adj.* omnifer *Ovid.* omnigenus *Prud* a, um; omnia gignens, omniparens, tis *Vitruv.* alles tragend, gebärend, hervorbringend: mindent termő, hozó.

wſeſpéwawí, wſeſpíwawí, á, um: omnicanus, a, um *Apul.* überall, oder alles ſingend: mindent (mindenütt) éneklő, mindenféle énekes.

Wſetečňí, á, n. curiositas, tis, f. Neugierde, szem-füleskedés *Syn.* Wſetečnoſť, Wſaſebití. *vulg.* Šigatowáňí.

wſetečiť, il, im, V. I. *imp.* teč: curiosum esse, omnia scire velle, omnibus se immiscere: neugierig ſeyn: szemfüleskedni, mindent tudni akarni, mindenbe az orrát belé ütni. *Syn.* wſetečnim biť. *vulg.* ſigatowať.

Wſetečka, i, m. v. Wſaſebol. 2) v. Wſetečňík.

wſetečkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

wſetečňe *adv.* curiose, vorwitzig, neugierig, szem-fülessen. *vulg.* ſigatowňe. 2) lascive, petulanter: muthwillig, tsintalanúl, *Syn.* rozpuſtňe. 3) temere, inconsiderate, praesidenter, audacter, confidenter: froh, freventlich, verwegen: vakmerően, mérészen, szemtelenül. *Syn.* newážňe, drze, bezočiwe.

wſeteční, á, é, *adj.* curiosus, a, um: vorwitzig, neugierig: szem-fülesség. *vulg.* ſigatowní. *Usus.* Čim méneg Wtipu má, tim wſetečnegſí geſt, quo minus ingenio potest, hoc curiosior est: je ſchlechteres Hirn er hat, je mehr hat er Vorwitz: mennél kevesebbet ért a' dologhoz, annál inkább akarja tudni. 2) lascivus, petulans: muthwillig: tsintalan, vásott. *Syn.* rozpuſtní. 3) temerarius, inconsideratus, praesumtuosus, audax, praesidens, confidens: frech, freventlich, verwegen: mérész, vakmerő. *Syn.* newážní, drzí, bezočiwí.

Wſetečňica, i, f. curiosa femina, ein neugieriges Weibsbild, szemfüles (mindent tudni kívánó) aszszony. *vulg.* Šigatowňica.

Wſetečňík, a, m. curiosus homo (ubiquista), ein neugieriger Menſch, szem-füles (mindent tudni kívánó) ember. *Syn.* Wſaſebol. *vulg.* Šigatowňík. 2) ardelio, Vorwitz, Unlaufer: tséltsap. *Syn.* Wſaſebol,

Sebol, Wsetečka, *boh.* Wsetička.
wsetečńikow, a, e, *adj. poss.* ex praec.
Wsetečnosť, i, f. curiositas, tis, f. Vorwitz, Neugierde: szemfülesség. *vulg.* Šigatownosť. 2) lascivia, petulantia: Muthwille: tsintalanság. *Syn.* Rozpustnosť, Wolnosť. 3) temeritas, praesumtuositas, audacia, inconsiderantia: Verwegenheit, Freyheit, Frevel: mérészség. vakmerőség. *Syn.* Bezočiwosť, Drzosť, Newážnosť.
† Wsetička, i, m. v. Wsetečka.
wsetulawí, á, é, *adj.* omnivagus, a, um *Cic.* überall herum schweifend, mindenütt bújdosó, tsavargó kóborlás.
wséwať, al, ám, V. I. *imp.* ag: *freq.* ex wsáť.
wséwáwať, al, ám, *freq.* ex *praec.*
wsewedíce *adv.* v. wsewedome.
wsewedící, á, é, *adj.* v. wsewedomí.
Wsewedicnosť, i, f. v. Wsewedomosť.
wsewedome *adv.* omniscie, allwissend, mindent tudva. *Syn.* wsewedíce, *boh.* wsew'edúce.
wsewedomí, á, é, *adj.* omniscius, a, um; sciens omnium rerum: allwissend, er, es: mindent-tudó. *Syn.* wsewedící, *boh.* wsew'edúcí.
Wsewedomosť, i, f. omniscientia, scientia omnium rerum: Allwissenheit: mindeneknek tudása, tudománnya. *Syn.* Wsewedicnosť, *boh.* Wsew'edúcnosť.
† wsewedúce *adv.* v. wsewedome.
† wsewedúcí *adj. omn. gen.* v. wsewedomí.
† Wsewedúcnosť, i, f. v. Wsewedomosť.
wsewidíce, v. wsewidome, 2. Nro.
wsewidící, á, é, *adj.* v. wsewidomí 2. Nro.
wsewiditedelňe *adv.* v. wsewidome.
wsewiditedelní, á, é, *adj.* v. wsewidomí.
Wsewiditedelnosť, i, f. v. Wsewidomosť.
wsewidňe *adv.* wsewidome.
wsewidní, á, é, *adj.* v. wsewidomí.
Wsewidnosť, i, f. v. Wsewidomosť.
wsewidome, *adv.* palam, publice, in conspectu omnium: öffentlich, nyilván, szemlátomást. közönséges helyen. *Syn.* wsewiditedelňe, wsewidňe, *boh.* weřegňe. 2) omnituenter omnia videndo: alles sehend, mindent látva. *Syn.* wsewidíce.
wsewidomí, á, é, *adj.* publicus, a, um: öffentlich: közönséges, ki-hirdettetett. *Syn.* wsewiditedelní, wsewidní, *boh.* weřegní. 2) omnituens, tis *Lucret.* alles sehend: mindent látó. *Syn.* wsewidící.
Wsewidomosť, i, f. publicum. i, n. das Publikum, Oeffentlichkeit: közönség. *Syn.* Wsewiditedelnosť, Wsewidnosť, *boh.* Weřegnosť.
wsewolní, á, é, *adj.* omnivolus, a, um *Catull.* alles wollend, mindent akaró.
wsežerní (wsežrawí), á, é, *adj.* omnivorus, a, um *Plin. H. N.* alles fressend, mindent megevő.
Wsi *gen.* Wsí, *plur.* ex Wes.
wsipaní, á, é, *p. c.* infusus, a, um: eingeschüttet: bé (belé) töltetett.

wſipáńí, á, n. infusio, nis, f. Einſchüttung, bé (belé) töltés.

wſipať, pal, pem, V. I. *imp.* wſip: infundere. einſchütten, hineinſchütten, z. B. Mehl in ein Faß: be (belé) tölteni, p. o. lisztet hordóba.

† wſipati, al- ám et wſipi *fut.* idem.

† wſiťi, wſil et wſel, wſegi (u) *fut. part. pass.* wſit et wſet: v. wſáť.

wſiť, wſil, wſigem, V. P. *imp.* wſi: insuere, introsuere i einnähen, hineinnähen: bé (belé) varni. *Syn.* zaſiť.

wſití, á, é, *p. a.* insutus, introsutus, a, um: eingenäht: bé (belé) varrott, varlt. *Syn.* zaſití.

Wſiťí, á, n. insuitio, introsuitio, nis, f. das Ernähen: bé (belé) varrás. *Syn.* Zaſití.

wſiwaččin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wſiwačka, i, f. pediculosa: Lauſichte, tetves aszszony.

Wſiwák, a, m. v. Wſiwawec.

wſiwákow, a, e, *adj. poss.* v. wſiwawcow.

† Wſiwáńí, n. v. Wſewáńí.

Wſiwáńí, á, n. v. Wſiťí.

† wſiwati, al, ám, v. wſewať.

wſiwať, al, ám *imp.* ag: *freq.* ex wſiť.

wſiwáwať, al, ám, *freq.* ex *praec.*

wſiwawcow, a, e, *adj. poss.* pediculosi (*genit.*), dem Lauſichten gehörig, tetvesé, tetves emberé. *Syn.* wſiwákow.

wſiwawe *adv.* peticulose, läuſig, tetösen, tetvesen.

Wſiwawec, wca, m. pediculosus, i, m, ein Lauſichter: tetves. *Syn.* Wſiwák, *boh.* Wſiwec. 2) v. Wſiwec utroque Nro.

wſiwawí, á, é, *adj.* pediculosus, a, um: lauſicht, tetves. *boh.* wſiwí, *vulg.* ſiwawí, 2) pedicularius, pedicularis, pediculos adtineus: die Läuſe betreffend: tetői, tetvi. *boh.* wſiwí. *Usus.* Wſiwawá (*boh.* wſiwá) Nemoc: v. Wſiwawoſť 2 Nro.

Wſiwawoſť, i, f. wſiwawí Staw: conditio pedicularis, läuſichte Beſchaffenheit, tetvesség. tetves állapot. *boh.* Wſiwoſť. *vulg.* Siwawoſť. 2) wſiwawa Nemoc: phthiriasis, is, f. *Plin. H. N.* pediculatio: Läuſekrankheit, Läuſeſucht, woran Sulla geſtorben: tetves kórság (betegség), tetvesség.

Wſiwec, wca, m. Zelina: herba pedicularis (pedicularia), staphis, idis, *Plin. H. N.* staphis agria *Pallad.* pedicularis palluſtris *Linn.* Läuſekraut, tetű fü. *Syn.* wſiwawá Zelina.

Wſiwec, wca, m. idem. 2) v. Wſiwawec.

† wſiwe *adv.* v. wſiwawe.

† wſiwi, á, é, *adj.* v. wſiwawí.

† Wſiwoſť, i, f. v. wſiwawoſť, 1 Nro.

wſkákáńí, á, n. v. Wſkok.

wſkákať, kal, čem et kám, V. P. *imp.* ag: v. wſkočiť.

Wſkakowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Wſkok.

wſkakowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug: *freq.* ex wſkočiť. *Usus.* Wſkakowať (wſkočiť) w Reč, do Reci: loquentem interpellare, drein reden, in die Rede fallen: beszédbe belé avatni mágát, meg-szóllítani (közbe szóllítani, beszédében meg-

meg-akadályoztatni) valakit, belé szólni. v. wpadać.

wſkamrać, ral, rem, V. P. *imp.* mri: v. wreptać.

Wſkazać, a, m. nuntiator, is, m. Andeuter, izenő, hirré-adó, meg-jelentő. *Syn.* Odkazować.

wſkázaní, á, é, *p. c.* nuntiatus, dici jussus, a, um: angedeutet, hírré adott (adatott), megizentt, (izentetett), meg-jelentetett. *Syn.* ſkázaní, odkázaní.

Wſkázáňí, á, n. nuntiatio, nis, f. nuntium, i, n. Andeutung, izenet, izenés, hírré-adás, meg-jelentés. *Syn.* Skázáňí, Odkázáňí.

wſkázać, zal, żem, V. P. *imp.* wſkaż: nuntiare, jubere dici: ſagen laſſen, andeuten: izenni, hírré-adni (dom), parantsolni, meg-mondani, megjelenteni. *Syn.* odkázać, ſkazować, *boh.* wzkázati. *Usus.* Pozdraweňí wſkázać, ňekoho wſkázać pozdrawit (pozdrawować): mittere ſalutem ad aliquem, ſalutem nuntiare alicui: einen grüßen laſſen, köszönteni valakit.

Wſkazowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq. *boh.* Wzkazowáňí.

wſkazować, zowal, zugem, *freq.* ex wſkázać. *boh.* wzkazowati.

wſkládaní, á, é, *p. c.* v. ukládaní, uložení.

Wſkládáňí, á, n. v. Ukládáňí, Uložení.

wſkládać, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. ukládać, uložit.

Wſkladáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

wſkladáwać, al, ám, *freq.* ex wſkládać.

Wſkočeňí, á, n. v. Wſkok.

wſkočit, il, im, V. P. *imp.* wſkoč: do ňečeho, do Wodi: insilire in rem, in aquam, *vel* aquam: hinein ſpringen in etwas, in Waſſer ſpringen: bé (belé) ugrani, a' vízbe ugrani, belé szökelleni. *Syn.* ſkočit. 2). *Tropice.* do Reči ňekomu wſkočit, v. wſkakować. Teſí ma, że ſem do tweg Reči wſkočil: gaudeo, quod te interpellaverim, ich freue mich, daß ich dir darein geredet habe, und verhinderet; örvendek. hogy beszédedben meg-akadályoztattalak, hogy meg-szóllítottalak, közbe szóllítottalak. 3) *boh.* Na Koňe wſkočit: v. wiſkočit 3. Nro. 4) irruere, irrumpere, praecipitare se intro (etiam sine *se*): hinein ſtürzen, ſchnell hinein kommen: bé-rohanni, bé-ugrani.

Wſkok, a, m. incurſus, inſultus, us, m. Hineinſpringen, bé (belé) ugrás.

Wſkokan, a, m. incurſor, inſultor, is, m. Hineinſpringer, bé (belé) ugró.

wſkokanow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

wſkréſení, á, é, *p. c.* excitatus a mortuis, in vitam revocatus, a, um: auferweckt, von den Todten erweckt: halóttaiból fel-támasztatott, a' haláltól meg-szabadittatott. *vulg.* wſkríſení. *boh.* wzkříſen. 2) ſanatus, reſtitutus: zurecht gebracht, wiederhergeſtellt: meggyógyittatott, meg-orvosoltatott, magához téríttetett. *Syn.* okréſení, wihogení.

Wſkréſeňí, á, n. excitatio a mortuis, revocatio ad vitam, inſtauratio vitae: Auferweckung von den Todten, halottaiból fel-támasztás. *boh.* Wzkříſeňí 2) Mrtwích Wſkréſeňí (*boh.* Wzkříſeňí): reſurrectio mortuorum, Auferſtehung der Todten, halottaknak (hólttaknak) fel-támadása. Wſkřeſeňí (z

Mrt-

Metwích Wſtáňí) Kriſta Pána: resurrectio Christi Domini, die Auferſtehung Chriſti des Herrn, Krisztus Úrnak fel-támadása. 3) sanatio, restitutio: Zurechtbringung, Wiederherſtellung, z. B. eines Kranken: meg-gyogyítás, meg-orvoslás, meg-gyógyúlás. *Syn.* Wihogeňí.

wſkřeſiť, il, ím, V. P. *imp.* wſkřeš: excitare a mortuis, in vitam revocare: auferwecken, von den Todten erwecken: valakit halottaiból fel-támásztani. *boh.* wzkříſiti. *Usus.* On ho z Mrtwích wſkřéſil: a morte illum revocavit, er hat ihn von Todten auferweckt, fel-támasztotta (életre viszsza hozta) ötet. 2) sanare, restituere: zurechtbringen, wiederherſtellen, z. B. einen Kranken: meg (ki) gyógyítani a' beteget. *Syn.* wihogiť. *II. rec* wſkřéſiť ſa: resurgere a mortuis, ad vitam revocari: auferſtehen von den Todten, halottaiból fel-támadni. 2) sanari, restitui: wieder hergeſtellt werden, meg (ki)-gyógyúlni. *Syn.* wihogiť ſa.

Wſkřeſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Wzkříſowáňí.

wſkřeſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex wſkřéſiť. *boh.* wzkříſowati.

* wſkříſení, á, é, *p. c.* v. wſkřéſení.

* Wſkříſeňí, á, n. v. Wſkřéſeňí.

* wſkříſiť, il, ím, V. P. *imp.* wſkříš: v. wſkřéſiť.

* Wſkříſowáňí, á, n. v. Wſkřeſowáňí.

* wſkříſowať, ſowal, ſugem, v. wſkřeſowať.

Wſť'ah, u, m. influxus, us, m. Einfluß, bé (belé) folyás. *Syn.* Wſť'áhnutí, Wſť'ahowáňí.

wſtáhnúť, hnul (hel) hňem, V. P. *imp.* hňí Ruki: extendere, porrigere, exporrigere: erſtrecken, ausſtrecken: ki-nyújtani, ki-terjeszteni. *Syn.* wſtahowať, wiſtret, witáhnúť, rozkládať, *boh.* wztáhnúti. *Usus.* Ruku, kteru wſtáhel, naſpáť táhel: retraxit manum, quam porrexerat: die Hand, ſo er dargeſtreckt hat, zog er zurück: viszsza vonta a' kezét, a' mellyet ki-nyújtott vala. 2) Na ňekoho Ruki wſtáhnúť (*boh.* Ruce wztáhnúť): invadere, petere, aggredi aliquem: Jemanden angreifen, attakiren: valakire reá rohanni, reá-ütni, valakit meg-támadni, valakibe kapni (fogni). *Syn.* uběriť na ňekoho, dať ſa do ňekoho. *II rec.* wſtahnúť ſa: extendi, porrigi, pertinere etc.: ſich erſtrecken (ausſtrecken): ki-nyújtatni, ki-terjeszteni, ki-terjedni. *Syn.* roztáhnúť ſa, witáhnúť ſa, wſť'ahowať ſa, rozkládať ſa, *boh.* wztáhnút ſe. 2) influere, influxum habere: einfließen, Einfluß haben: belé folyni.

wſť'áhnutí, á, é, *p. c.* extentus, porrectus, a, um; pertinens, tis: erſtreckt, ausgeſtreckt: ki-nyújtatott, ki-terjesztetett, ki-terjedtt, *Syn.* rozkládaní, rozložení, wſť'ahowaní, wíſtreňí, witáhnutí, *boh.* wztažen. *Usus.* Meſto na dlúho wſť'áhnutí: urbs in longitudinem (longum) porrecta *Plin.* eine Stadt, die ſich in die Länge erſtreckt: hoszszú város.

Wſtáhnutí, a, n. extentio, porrectio, nis, f. Erſtreckung, Ausſtreckung: ki-nyújtás, ki-terjesztés, ki-terjedés. *Syn.* Rozkládáňí, Rozložeňí, Wſtahowáňí, Wíſtreňí, Witáhnutí.

nuťí, *boh.* Wztažení. 2) Ruk Wſtáhnutí do ňekoho: invasio, petitio, aggressio alicuius: Angreifung, Attakirung: reá rohanás, reá-ütés, megtámadás, belé-kapás. 3) v. Wſt'ah.

Wſt'ahowáňí, á, n. idem per 3 Nros.

wſt'ahowať, howal, hugem, V. I. *imp.* wſt'ahuj: v. wſt'áhnúť, *boh.* wztahowáti. *II. rec.* wſt'ahowať ſa, v. wſt'ahnúť ſa, *boh.* wztahowat ſe. *Usus.* Ta Rowňina ſa až k onim Wrchom wſt'ahuje (rozkláda): eadem planities ad illos montes pertinet, se porrigit, extendit, atque explicat: das ebene Feld langt (ſtreckt ſich aus) bis zu jenen Bergen: az a' mezö egész azokig a' hegyekig ér, ki-terjeszti magát.

Wſtáňí, á, n. surrectio, adsurrectio, nis, f. Aufſtehung, Aufrichtung ſeiner ſelbſt: fel-kelés, fel-állás. *Syn.* Powſtáňí, Stáňí, Stáwáňí. *Usus.* Z Mrtwich w Stáňí: resurrectio a mortuis, Auferſtehung von den Todten, testnek fel-támadása, halottaibol fel-támadás.

wſtať, wſtal, wſtaňem, V. P. *imp.* wſtaň: surgere *de terra*, e *lecto*: aufſtehen, ſich aufrichten, von der Erde, aus Bette: fel-kelni, a' földröl, az ágyból, a' székből, fel-állani. *Usus.* S Poſt'ele richle wſtal: se (corpus) e lecto corripuit, er machte ſich hurtig aus dem Bette auf; er ſtund ſchnell auf: az ágyból ki-ugrott. Pred ňekim wſtať: adsurgere alicui, vor Jemanden aufſtehen, ihm zu Ehren: valaki elött fel-állani, tisztességnek okáért. Z Mrtwich wſtať, resurgere a morte (a mortuis), redire in vitam: vom Todte aufſtehen, halottaiból fel-támadni.

† wſtáki,, wſtál, wſtanu *fut. imp.* wſtaň: idem.

Wſtawač, a, m. Zelina: orchis, is, et itis, *Plin. H. N.* orchitis, is, f. orchis bifolia *Linn.* Knabenkraut, Stendel, Stendelkraut, Hundshödlein, unſerer Frauen Thränen: agár mony fü, vitéz fü. *boh.* Mudatka, Wſtawáč.

† Wſtawáč, e, m. idem.

Wſtawačka, i, f. v. Sak, Stawačka.

Wſtáwáňí, á, n. v. Wſtáňí.

wſtáwať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wſtať.

wſtawení, á, é, *p. c.* impositus, a, um: eingelegt, eingeſetzt: bé (belé) tételett. *Syn.* wlození, wſažení. 2) *boh.* v. wiſtawení 4 Nro.

Wſtaweňí, á, n. impositio, nis, f. Einlegung, Einſetzung: bé (belé) tévés, bé-tétel. *Syn.* Wložení, Wſažení. 2) *boh.* v. Wiſtaweňí 2 Nro.

wſtawiť, il, ím, V. P. *imp.* wſtaw: imponere, einlegen, einſetzen: bé (belé) tenni. *Syn.* wložiť, wſaziť. *Usus.* Do Komori, do Sklepu ňečo wſtawiť: abdere (abscondere, deponere) quidpiam in cameram, in fornicem: in die Kammer, ins Gewölb etwas einlegen: kamarába, bóltba tenni el-tenni) valamit.

† wſtawiťi, il, ím, *fut.* v. wiſtawiť 4 Nro.

Wſtawowáňí, a, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wſtawowať, wowal, wugem, *freq.* ex wſtawiť.

Wſt'ečeňí, á, n. v. Zbeſňeňí.

wſt'ecť ſa, wſt'ekel ſa, wſt'ečem ſa, V. P. *imp.* wſt'eč ſa: v. zbeſňeť.

Wſt'e-

wſt'ehowáňí, á, n. immigratio, nis, f. Einziehung, Hineinziehung, bé-hordozkodás, bé-költözés.

wſt'ehowat ſa, howal ſa, hugem ſa V. I. *imp.* hug ſa: immigrare, einziehen, hineinziehen: bé-hordozkodni, bé-költözni.

Wſt'ekáňí, á, n. v. Beſňeňí.

wſt'ekat ſa, al ſa, ám ſa, V. P. *imp.* kag ſa: beſňit ſa per 2 Nros.

wſt'ekle *adv.* v. beſňe per 2 Nros.

wſt'ekli, á, é, *adj.* v. beſni per 2 Nros.

Wſt'ekloſt', i, f. v. Beſnoſt' per 2 Nros.

wſteknút ſa, knul ſa (kel) ſa, kňem ſa: v. zbeſňet.

* wſtepeni, á, é, *p. c.* v. wſťepeni.

* Wſtepeňí, á, n. v. Wſťepeňí.

* wſťepit, il, im, V. P. *imp.* wſťep, v. wſťepit.

† wſtipeni, á, é, *p. c.* v. wſťepeni.

† Wſtípeňí, n. v. Wſťepeňí.

† wſtípiti, il, im *fut.* v. wſťepit.

† Wſtipowáňí, n. v. Wſťepowáňí.

† wſtipowat, owal ugi (u) v. wſťepowat.

wſtrčeni, á, é, *p. c.* intrusus, a, um: hineingeſtoſſen, bé (belé) tolatott. *Syn.* wpchaní, wrazeni. 2) infixus, a, um: hineingeſtochen, belé-szúrtt. *Syn.* wpichnutí, wpichaní. 3) insertus, iniectus, immissus: hineingefügt, hineingeſtoſſen: belé-eresztett, bé-botsátatott, belé-tett. *Syn.* wloženi, wſaženi, wrazeni, wſtrkaní, wpuſt'eni.

Wſtrčeňí, á, n. intrusio, Hineinſtoßung, bé (belé) tolás. *Syn.* Wrazeňí, Wpcháňí, Wpichnutí, Wpuſteňí. 2) infixio, Hineinſtechung, Hineinſtoßen: bé-szurás. *Syn.* Wpichnutí, Wpichání. 3) insertio, immissio, iniectio: Hineinſtoßung, Hineinfügung: belé-tétés, bé-botsatás, béeresztés. *Syn.* Wložení, Wſažení, Wiſtrkáňí.

wſtrčit, il, im, V. P. *imp.* wſtrč: intrudere, hineinſtoſſen, ſtoßend hineinbewegen: bé-tolni. *Syn.* wpchat. 2) infigere, hineinſtoſſen, hineinſtechen: belé (bé) szúrni. *Syn.* wpichnút, wpichat. 3) inserere, iniicere, immittere: hineinſtoſſen, hineinfügen, hineinſtecken, z. B. Pfähle, belé dugni, tenni, botsátani. *Syn.* wložit, wſažit, wſtrkat. *II. rec.* wſtrčit ſa: intrudere se, ingerere se: hineindrängen, belé-tolakodni, bé-tolni magát.

wſtrékaní, á, é, *p. c.* v. wſtreknuti.

wſtrékat, al, ám, V. I. *imp.* v. seq.

wſtreknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: iniicere per syphonem (syphunculum, siringam), inspergere, spargere intro: hineinſprützen: belé-felskendezni.

wſtrelení, á, é, *p. c.* ex seq.

wſtrelit, il, ím, V. P. *imp.* wſtrel: intro iaculari, intro mittere tela: hineinſchießen, bé (belé) löni. *Syn.* nuter ſtrelit.

† wſtreliti, il, ím *fut.* idem.

† wſtříc *adv.* v. naproti 3 Nro.

wſtrkaní, á, é, *p. c.* v. wſtrčeni.

Wſtrkáňí, á, n. v. Wſtrčeňí.

wſtrkat, al, ám V. I. *imp.* wſtrčit. *II. rec.* wſtrkat ſa: v. wſtrčit ſa.

Wſtrkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wſtrkowat, kowal, kugem, *freq.* ex wſtrčiť. *II. rec.* wſtrkowat ſa: *freq.* ex wſtrčiť ſa.

Wſtúpáňí, á, n. v. Wſtúpeňí 1 Nro.

wſtúpat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wſtúpiť 1 Nro.

Wſtúpeňí, á, n. ingressus, introitus, us, m. Eintritt, das Eintreten in einen Ort: bémenés, bé-menetel. *Syn.* Wchod, Wkročeňí, Wlezeňí. 2) adscensio, conscensio: das Aufſteigen, fel-menés, felmenetel, fel-hágás, felszállás. *Syn.* Wikročeňí, Wilezeňí, Wiſtúpeňí. *Usus.* Na Nebe Wſtúpeňí Kriſta Pána: ascensio (adscensio, abitus) Christi Domini in Coelum: Himmelfahrt Chriſti, kriſtusnak Menybe menetele, aldozó tsötörtök.

wſtúpiť, il, ím, V. P. *imp.* wſtup: ingredi, intrare, inire, subire: eintreten, wohin treten, hineintreten, z. B. in das Zimmer: bé-menni. *Syn.* weiſt', wkročiť, wlezť. *Usus.* Do ňegakého Meſtá wſtúpiť: inferre pedem (se) in aliquem locum, in einen Ort eintreten, ſich hinein machen: valamelly hellyre bé-menni. Do Stawu manželſkého (w Staw manželſki) wſtúpiť, wſenpowat: conjugium (matrimonium) inire (ingredi): in den Eheſtand treten, házasságba lépni, öszve menni (kelni) meg-házasodni, férjhez menni. Do ſeba wſtúpiť: in se redire, corrigere se: in ſich gehen, magába szállani, magát meg-jobbitani. 2) ascendere (ad) conscendere. scandere: aufſteigen, hinaufſteigen, beſteigen, in die Höhe ſteigen mit den Füßen: fel-menni, fel-szállani, fel-hágni. *Syn.* Gore wiſtúpiť, wikročiť, wilezť, wiſť. *Usus.* Na Goru wſtúpiť: montem, subire, scandere etc. den Berg beſteigen, fel-menni a' hegyre.

Wſtupowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wſtupowat, powal, pugem, V. I. *imp.* pug: *freq.* ex wſtúpiť.

wſtworeňí, á, é, *p. c.* ex wſtworiť.

Wſtworeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wſtworiť, il, im, V. P. *imp.* wſtwor: do ňečeho: creare in rem, ſchaffen in etwas, valamibe teremteni. *boh.* wtwořiti.

† wſudi *adv.* v. wſade.

wťáhaňí, á, é, *p. c.* v. wťáhnutí.

Wťáhánňí, á, n. v. Wťáhnúťí.

wťáhat, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wťáhnúť.

wťáhnúť, hnul (hel) hňem, V. P. *imp.* wťáhňi: intratrahere, trahere sub: einziehen, hineinziehen: bé (belé) húzni. Koč pod Úkol wťáhnúť: currum trahere sub nubilare, dem Wagen unter die Schopfen ziehen, a' kotsit félhaj alá bé-húzni.

wťáhnutí, á, é, *p. c.* intro tractus, a, um: hineingezogen, eingezogen: bé (belé) húzott, húzatott. *boh.* wtažen.

Wťáhnutí, á, n. intro tractio, Einziehung, Hineinziehung: bé (belé) húzás. *boh.* Wtažeňí.

Wťahowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wťahowat, howal, hugem V. I. *imp.* hug: *freq.* ex wťáhnúť.

wťak,

wťať, wťal, wetňem, V. P. *imp.* wtňi (wetňi), z Mečem, z Sekerú do ňečeho: incutere gladium securim in aliquid: hineinſchlagen, hineinhauen, mit dem Degen, mit der Axt (mit dem Beil): bé (belé) ütni, vágni valamibe, *p. o.* kardot, fejszét. *Syn.* wrúbať, zakať, *boh.* wťíti, wrúbiti.

Wtečeňí, á, n. influxio, nis, f. Einfließung, szakadás, bé (belé) folyás. *Syn.* Wtekáňí.

† wteči, wtekl, wteku *fut.* v. seq.

wtecť, wťekel, wťečem V. I. *imp.* wťeč: influere, einfließen, be (belé) folyni, szakadni. *Syn.* wťekať, *boh.* wteči,

wtedi *adv.* tunc, tum, eotum, tunc temporis: dazumal, damals, in der Zeit: akkor, akkorában, *Syn.* ten Čaſ, tehdi.

Wťek, u, m. influxus, us, m. Einfluß, bé (belé) folyás. *Syn.* Wtečeňí, Wtekáňí, Wtok.

Wťekáňí, á, n. v. Wtečeňí.

wtekať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wťecť. *Usus.* Pri Králowanoch Orawa do Wáhu wteká: Arva fluvius penes királyfalvam vagum subit, die Orava fließt in die Wag beim Königsdorfe ein, Arva Királyfálúnál a' Vágba szakad, folyik.

† wtekati, al, ám, idem.

Wťekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wťekáwať, al, ám, *freq.* ex wťekať.

wťelení, á, é, *p. c.* coniunctus, adiunctus, incorporatus, unitus, coadunatus, a, um: einverleibt, vereinigt: egybe (öszve) foglalt, kaptsoltatott, öszve foglaltatott, megegyesült, egyvbe szerkeztetett, meg-egyeztetett. *Syn.* ſpogení, pričiňení, wtíkaní. 2) incarnatus, corpore indutus, corpus assumens: Menſch geworden: meg-testesült, testbe öltöztetett.

Wteleňí, á, n. incorporatio, coniunctio, adiunctio, conduna-tio, nis, f. Einverleibung: egybe (öszve) foglalás, kaptsolás, meg-egyesítés, egybe szerkeztetés (tétel, foglalat). *Syn.* Sprogeňí, Pričiňeňí, Wtíkáňí. 2) Wteleňí Krista Pána: incarnatio (adsumtio corporis, adventus corporalis in mundum) Christi Domini: Menſchwerdung Chriſti: meg-testesülés, Kristusnak e világra jövése az emberi testben.

wťelič, il, ím, V. P. *imp.* wťel: incorporare, coniungere, adiungere, copulare, unire, coadunare: vereinigen, einverleiben: öszve-foglalni (kaptsolni, tenni), meg-egyesiteni, egybe-szerkeztetni. *Syn.* ſpogič, pričiňič, wtíkať. *II. rec.* wťelič ſa: incarnari, corpus adsumere: Menſch werden: meg-testesülni, testet venni magára.

wtíkaní, á, é, *p. c.* v. wťelení 1. Nro. 2) pactus, inpactus, incussus, a, um: eingeſchlagen, bé-ütött, bé-vert. *Syn.* wtlučeni, wtlúkaní. 3) impositus, implantatus: eingepflanzt: ültetett, plántáltatott. *Syn.* wſaďeni.

Wtíkáňí, á, n. v. Wteleňí 1. Nro. 2) pactio, impactio, incussio, nis, f. Einſchlagung, bé-ütés, bé-verés. *Syn.* Wtlučeňí, Wtlúkáňí. 3) impositio, implantatio, Einpflanzung, Einſetzung, ültetés, plántálás. *Syn.* Wſaďeňí.

wti-

wtíkať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wtelit. 2) pangere, incutere: einſchlagen: bé-ütni. *Syn.* wtlúct, wtlúkať. *Usus.* Klin wtíkať: pangere clavum, Nagel einſchlagen, bé-ütni (verni) a' szeget. Pokog wtíkať: inducias pangere, den Frieden machen, ſchließen: frigyet tenni, kötni. Boſk (Gubu, Gubičku) wtíkať: pangere osculum, küſſen, meg-tsókolni: 3) Kapuſtú plantu wtíkať, ſadiť: pangere (plantare) caules, das Kraut einpflanzen: káposzta-palántát ültetni.

Wtíkáwáňí, á, n. *Nom. verb.* ex seq.

wtíkáwať, al, ám, *freq.* ex wtíkať.

Wtip, u, m. ingenium, i, n. Anlage, Kopf, Genie, Witz, Verſtand: értelem, elme. *Syn.* Dowtip, Schopnoſť. *Usus.* Dobrého Wtipu ge: longe (plurimum) ingenio valet, er hat einen vortreflichen Kopf, igen elmés, jó elméjű. Richleho Wtipu: ingeniosus, inventiosus: witzig ſpitzfindig: hamar elméjű, gyors gondólatú. Wíbornim Wtipem obdarením bič: florere ingenio, mit vortreflichen Verſtande begabt ſeyn, szép 's jó elmével birni.

wtípení, á, é, *p. c.* coniectus, coniecturatus, a, um: errathen, leicht bemerkt, gefaßt: kitaláltatott, arányozott, vélt. *Syn.* wihádnutí, zhádnutí. 2) cautus (adtentus, sapiens) redditus, *vel* factus: weiſe geworden: okosodott, észre hozatott (hozattatott). *Syn.* dowtípení.

Wtípeňí, á, n. coniectura, ae, f. coniectio, coniectatio, nis, f. das Errathen, ki-találás, arányozás, vélés, vélekedés. *Syn.* Wihádnutí, Zhádnutí. 2) cautio, praecautio, adtentionis excitatio: das Weiſewerden: okosodás, észre hozás. *Syn.* Dowtípeňí.

wtípiť, il, im, V. P. *imp.* wtip: adtentum (cautum, sapientem) facere *vel* reddere: weiſe machen: valakit okossá tenni észre (eszére) hozni. *II. rec.* wtípiť ſa: coniicere, coniectura adsequi: errathen, leicht bemerken, faſſen: könnyen ki-találni, arányozni, vélekedni, vélni. *Syn.* wihádnúť, zhádnúť. *III. passive* adtentum (cautum, sapientem) reddi, fieri; sapere: weiſe werden: eszére, hozattatni, okosodni. *Prov.* Ti ſám wtip ſa, za Noſ chič ſa v. Noſ. Preto Wlčka bigú, abi ſa ſtarí wtípil: v. Wlček, Gunc-fut.

wtipňe *adv.* acute, sagaciter, ingeniose, inventiose, witzig, ſcharfſinnig, ſpitzfindig: elmésen, élesen, okosan, serény elmével. *Syn.* domiſelňe, dowtípňe, zmiſelňe.

wtipní, á, é, *adj.* acutus, ingeniosus, inventiosus, a, um, sagax, cis: ſcharfſinnig, witzig, ſinnreich, ſpitzfindig: elmés, éles (serény) elméjű, okos. *Syn.* domiſelní, dowtipní, zmiſelní. *Usus.* Wtipním (biſtrého Wtipu) bič; dobru (rozumnu) Glawu mať: ingenio valere, guten Kopf haben, elmésnek lenni, éleg elmével birni. Doſť ge wtipní (dobrého Wtipu); dobré Mozgi má: ingenio est satis bono, er hat einem ziemlich guten Kopf, eleg feje, és elméje vagyon. Ge welmi wtipní; dobrim a kraſním Wtipem obdarení: efflorescit ingenii laudibus, er iſt mit einem vortref-

treflichen ſchönen Verſtande begabt: elméjével el-híresedik; igen nagy elméjünek tartyák.

Wtipnoſť, i, f. acumen ingenii, sagacitas, ingeniositas, inventiositas: Scharfſinn, Scharfſinnigkeit, Spitzfindigkeit, Witz: éles elméssig, élesség, serény fel-találás. *Syn.* Domiſelnoſť, Dowtipnoſť, Zmiſelnoſť.

wtirani, á, é, *p. c.* v. wtrení.

Wtiráňí, á, n. v. Wtrení.

wtirat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wtret. *II. rec.* wtirat ſa: v. wetret ſa.

Wtiráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wtiráwat, al, ám, *freq.* ex wtirat. *II. rec.* wtiráwat ſa: *freq.* ex wtirat ſa.

wtiſkani, á, é, *p. c.* v. wtiſknutí.

Wtiſkáňí, á, n. v. Wtiſknutí.

wtiſkat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wtiſknút. *II. rec.* wtiſkat ſa: v. wtiſknút ſa.

Wtiſkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wtiſkáwat, al, ám, *freq.* ex wtiſkat.

wtiſknút, knul (kel), knem, V. P. *imp.* kni: intrudere, hineindrücken: bé-tolyni. *Syn.* wtiſkat, wtlačit. *II. rec.* wtiſknút ſa: se intrudere, se ingerere: ſich hineindrängen: bé-tolni (ſúrni) magát. *Syn.* wtiſkat ſa, wſtrčit ſa, wtlačit ſa.

wtiſknutí, á, é, *p. c.* intrusus, a, um: hineingedrenckt, bé-tolott (tolatott.) *Syn.* wtiſkani, wtlačení.

Wtiſknutí, á, n. intrusio, nis, f. Eindrückung, Hineindruckung, bé-tolás. *Syn.* Wtiſkáňí, Wtlačeňí.

† **wtíkí**, wtal, wetnu *fut. imp.* wtni: v. wtat.

wtláčaní, á, é, *p. c.* v. wtlačení.

Wtláčáňí, á, n. v. Wtlačeňí.

wtlačat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wtlačit.

wtlačení, á, é, *p. c.* impressus, a, um: eingedrückt, hineingedrückt: bé (belé, reá) nyomtatott, nyomattatott. 2) v. wtiſknutí.

Wtlačeňí, á, n. inprésio, nis, f. die Eindrückung, Hineindrückung: bé (belé, reá) nyomás, nyomtatás. 2) v. Wtiſknutí.

wtlacit, il, ím V. P. *imp.* wtlač: imprimere: eindrücken, hineindrücken: bé (belé, reá) nyomni. 2) wtiſknút. *II. rec.* wtlačit ſa: se ingerere (obtrudere): ſich eindrängen, ſich eindringen: bé (belé) tolni magát. *Syn.* wtiſknút ſa, wſtrčit ſa, na Silu ſa nabigat (natiſkat, wtiſknút, wſtrčit.

Wtlačíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wtlačíwat, al, ám, *freq.* ex wtlačit. *II. rec.* wtlačíwat ſa: *freq.* ex wtlačit ſa.

wtlčení, á, é, *p. c.* v. wtlučení.

Wtlčeňí, á, n. v. Wtlučeňí.

wtlcť, wtlkl, wtlčem, V. I. *imp.* wtkě: v. wtlúcť.

wtlučení, á, é, *p. c.* incussus, a, um: eingeſchlagen, hineingeſchlagen: bé (belé) verti, veretett, ütteteti. *Syn.* wtikaní.

Wtlúčeňí, á, n. incussio, nis, f. Einſchlagung, Hineinſchlagung: bé (belé) verés, ütés. *Syn.* Wtikáňí.

wtlúcť, wtlukel, wtlúčem, V. P. wtluč: incutere, einſchlagen,

gen, hineinschlagen: be (belé) verni; ütni. *Syn.* wtíkať.
wtlúkaní, á, é, *p. c.* v. wtlučení.
Wtlúkáňí, á, n. v. Wtlučeňí.
wtlukať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wtlúcť.
Wtlukáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wtlukáwať, al, ám *freq.* ex wtlúkať.
wtrení, á, é, *p. c.* v. wetrení.
Wtreňí, á, n. v. Wetreňí.
wtreť, wtrel, wtrem V. P. *imp.* wtri: v. wetret. *II. rec.* wtreť sa: v. wetreť sa.
wtrhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: intrare (ingredi) cum exercitu, exercitum introducere (inducere): einrücken mit der Armee: bé-rohanní, bé-ütni, bé-menni a' hadi sereggel, bé-hozni (bé-vinni) a' hadi sereget. *vulg.* bé-rukolni.
wtrhnutí, á, é, *p. c.* ingressus, a, um: eingerückt, bé-rohantt, bé-ütött, bé-mentt, *vulg.* bé-rukoltt. *boh.* wtržen.
Wtrhnutí, á, n. introitus (ingressus) cum exercitu, inductio exercitus: Einrückung mit der Armee, bé-menetel, bé-menés, bé-rohanás, bé-ütés, *vulg.* bé-rukolás. *boh.* Wtržeňí.
† wtwořiti, il, ím, *fut.* v. wstworiť.
† wůbec, *adv.* v. wobec.
Wučáňí, á, n. susurratio, nis, f. *Coel. Cic.* susurrus, i, m. *Virg.* et us, m. *Apul.* susurrum, i, n. *Ovid.* Summung, Sumsung, das leise Getös, Lispeln, Säuseln, Murmeln, Zischeln: suttogás, súgás, zörgedezés, zukogás. *Syn.* Wučnosť. *boh.* Wučeňí.
wučať, čal, čím, V. I. *imp.* wuč: susurrare: summen, sumsen, z. B. Bienen: ein leises Getöse machen, murmeln, säuseln, zischeln: suttogni, zúgni, zuhogni, zörgedezni. Wčelí wuča ꝛc. *boh.* wučeťi.
† Wučeňí, n. v. Wučáňí.
† wučeťí, el, ím, v. wučať.
Wučíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wučíwať, al, ám, *freq.* ex wučať.
wučňe, *adv.* susurratim *Mart. Cap.* summig, sumsig, murmelnd: suttogva, zörgedezve, zuhogva.
wuční, á, é, *adj.* susurrans, tis: summend, sumsend, säuseld, lispelnd: suttogó, zuhogó, zörgedező.
Wučnosť, i, f. susurrans conditio, sumsende Beschaffenheit, suttogó (zuhogó) állapot. 2) v. Wučáňí.
† Wůdce, m. v. Wodec.
† wůdců et ůw, v. wodcow.
† wůkol, *adv.* v. wokol.
† Wůkolí, n. v. Wokolí.
† Wůl, *gen.* Wola, m. v. Wol.
† Wůle, f. v. Wóla.
† Wůle, n. v. Wola, Zkwol
† Wůňe, v. Wóňa.
† Wůňička, i, f. v. Wóňička.
Wůz, *gen.* Wozu, m. v. Woz.
† wy, v. wi.
† wyb'ehati, Wyb'ehlík, ꝛc: v. wib'ehati, Wib'ehlík, ꝛc.
wz, *inseparabilis particula*: ante c k et t in wſ *transformata*: supra, sursum etc: auf, er, mit: reá, meg etc.
wzácňe, *adv.* grate, accepte, chare, iucunde, suaviter: angenehm, annehmlich: kedvessen, kellemetessen, hálándó szivvel. *Syn.* wdečne, mile. 2) raro, seltsam, selten: ritkán. *Syn.* zredka. 3) insigniter, ample: ansehnlich, tekéntetessen, jelessen, méltósá-

gos-

gossan. *Usus.* Wzátňe wáženi Pán: maximopere colendus (amplissimus) Dominus, Hochgeehrteſter Herr, ſo tekéntetre (betsülętre, tiszteletre) méltó úr.

wzácni, á, é, *adj.* gratus, acceptus, charus, iucundus, a, um; suavis, e: annehmlich, angenehm: kedves, kellemetes, szives. *Syn.* wšečni, milí. *Usus.* Wzácni (nagwſácňegſi) Hoſt': hospes gratus (gratissimus), angenehmer (der angenehmſte) Gaſt, kedves (leg-kedvessebb) vendég. Sem mu wzácní; u nehoſem w Miloſt'i: apud illum gratia valeo, bei ihm gelte ich viel, ſtehe wohl in Gnaden: nála nagy kedvben (kelletben, kellemetben, kegyelemben) vagyok. U ňekoho wzácním ſa robiť, Prízen hledať: gratiam alicuius aucupări, ſich bei einem einſchmeicheln, zumachen: valaki kedvét hajházni, keresni. 2) rarus, ſelten, ritka. *Prov.* Čo ge wzácné, neňí lácné: quod rarum, carum: ſeltene Dinge ſind angenehm, minden újság kedves; a' mi kedves, az kellemetes. 3) illustris, insignis, amplus: anſehnlich, Anſehen habend, angenehm, z. B. Mann: híres, ismeretes, tekéntetes, nevezetes. *Syn.* známeňití.

† Wzacnoſt, i, f. v. seq.

Wzácnoſt', i, f. gratia, ae, f. iucunditas, suavitas, tis, f. Annehmlichkeit, angenehme Beſchaffenheit: kedv, kellemet, kellemetesség. *Syn.* Wšečnoſt, Miloſt'. 2) raritas, Seltenheit, ritkaság. *Syn.* Rédkoſt'. 3) illustritas, insignitas, auctoritas, amplitudo: das Anſehen, darinn man ſteht: tekíntet, jelesség, nagyság, tisztesség, nevezetesség. *Syn.* Zretel.

† wzáctňe, *adv.* v. wzácňe,

† wzáctní, á, é, *adj.* v. wzácní.

† Wzáctnoſt, i, f. v. Wzácnoſt'.

wzať, wzal, wezmem, V. P. *imp.* wezmi: accipere, capere, sumere: nehmen, annehmen, aufnehmen, anfaſſen, angreifen: fogni, fel (el) fogni, venni, fel (el) venni (felvészem). *boh.* wzíti. *Usus.* Slowo wzať, i. e. za ňekím mluwiť: das Wort nehmen, reden nach Jemanden: valaki után szóllani, beszélleni. Nekoho Slowa wzať: i. e. na ňekoho Slowa ňeco držať: apprehendere verba alicuius, niti verbis alicuius: einen beim Worte nehmen, valaki szaván építeni valamit. Srdce (Smeloſt') ſi wzať: capere animum, Herz faſſen, ſich ein Herz nehmen: szivet (bátorságot) venni, neki bátorodni. Do Srdca (k Srdcu) ſi wzať; moveri re, zu Herzen nehmen, szivére venni valamit, megindúlni valamin. Do Ruki wzať (chiťiť): aliquid manu (in manum) sumere, capere in manum: in die Hand nehmen, valamit kezébe venni, kézben fogni. Do Uſi wzať, i. e. ſliſať: audire, hören, zu Ohren nehmen: hallani. Wzal (chiťil) ma za Wlaſi: capillos mihi vulsit, accepit (arripuit) me per crines: er hat mich beim Haare genommen, hajamnál fogott. 2) accipere, suscipere, capere, sumere: nehmen, annehmen, an ſich nehmen, in Empfang nehmen: venni, fel-venni, el-vinni. *Syn.* zdwihnúť, prigať, doſtať. *Usus.* Čaſ ſi wzať na ňe-

ňeco: tempus sumere in res aliquas, capere tempus, diem; otium sibi sumere: ſich zu etwas Zeit (einen Tag) nehmen, valamire (valamelly dologra) idôt venni magának. Čaſ k Pomiſleňú (k Rozmiſleňú) ſi wzať: spatium ad deliberandum sumere, Bedenkzeit nehmen, maga meg-gondolására való idöt venni. Hoſpodu u ňekoho wzať: divertere (hospitium sumere) apud aliquem, bei Jemand ein Quartier nehmen: valakihez szállani. Na Ceſtu Koč, Koňa wzať: accipere pro via currum, equum: ſich einen Wagen, ein Pferd auf die Reiſe nehmen: útra kotsit, lovat vinni. Peňaze z Domu wzať: pecunias domo sumere, Geld von Haus nehmen, onnét-hazúl pénzt venni. Peňaze od ňekoho (odňekaď) wzať, i. e. wipožičať: sumere pecuniam mutuam (mutuo) ab aliquo, argentum aliunde sumere: Geld auf Borg nehmen, költsön pénzt kérni, venni. Na bratowe Ručeňí (na bratowu Bradu) Peňaze ſem wzal: pecuniam fratris fide sumsi, auf das Bürgen (auf den Bart) meines Bruders habe ich das Geld genommen: bátyám kezességére kértem (vettem-fel) a' pénzt. Ňekoho za Swedka wzať: testem adhibere aliquem, einen zum Zeugen nehmen, valakit bizonyságúl hini, venni; valamit valakivel bizonyítani. Za Towariſa poceſtného wzať: assumere aliquem in viae societatem (comitem) *Liv.* Jemanden für einen Mitgefährten annehmen, valakit uti-társnak magához venni. Že ſebú wzať: *a.*) secum ferre, portare: mit ſich nehmen, tragend: magával el-vinni. *b.*) secum ducere, mit ſich nehmen, führen: vezetni, el-vezetni. *c.*) secum vehere, mit ſich nehmen fahrend: kotsir el-vinni magával. K ſebe na Koč wzať: ad currum assumere, zu ſich auf den Wagen nehmen, maga kotsijára fel-venni. Na ſwog Koč ma wzal: in suum currum me assumsit. K temu wzať: adsumere, adsciscere: dazu nehmen, hozzá venni. Na Urok (do Arendi) wzať: conducere (v. g. domum mercede), in Pacht nehmen, bérben (p. o. házat) fogadni. 3) assumere, sumere, suscipere, capere: nehmen, wählen, aufſuchen: venni, választani, kikeresni. *Syn.* wihledať, wiwoliť. *Usus.* Ňekoho za Sudcă (za Richtára) wzať: capere arbitrum (iudicem), einen zum Richter nehmen, közbirát birálni. Za Učitela: sumere aliquem magistrum, einen zum Lehrer wählen, valakit tanító-mesternek venni, választani. Meſto k Ležiſku (na Ležiſko, na Ležáňí) wzať: locum oculis capere pro castris, einen Ort (einen Tag) zum Lager nehmen, valamelly helyet meg-tzirkálni tábornak (lógernek). 4) accipere, capere, obtinere: nehmen, bekommen: venni, kapni, nyerni. *Syn.* doſtať. *Usus.* Do Užitku wzať, do Ruk doſtať: ire in possessionem rei, possidere, potiri re: in Beſitz nehmen, kezébe (kezéhez) venni, birni, birtokába lenni. Wzal to do Užitku: potitus est rerum, er hats in Beſitz genommen, kezére költ a' dolog, birtokában vagyon. Običag ſw Običag, do Običagu) wzať: capere usu, in Gebrauch nehmen:

generaliter, generatim, universaliter, universe, universim: allgemein, insgemein, überhaupt, durchgängig: közönségessen. 2) vulgo, gemeiniglich, durchgängig: közönségesen. Wſeobecńe ſa mluwí, howorí, powedá: vulgo dici solet, man ſagt gemeiniglich, közönségesen szokták mondani.

wſeobecní, á, é, *adj.* omnibus communis, generalis, universalis, e; universus, a, um: allgemein, alle betreffend, allen gemein (gehörig), überall im Gebrauche: közönséges, mindeneket illető. 2) vulgarius *Gell.* vulgaris, communis, e: allgemein, überall gebräuchlich, durchgängig: közönséges.

Wſeobecnoſt', i, f. generalitas, universalitas, communio universa: Allgemeinheit: közönség, közönséges egyesség, együtt-élés. 2) universalis ratio, Allgemeinheit, allgemeine (durchgängige) Beſchaffenheit: közönségesség, közönséges szokás, tulajdonság, állapot.

wſerodní, á, é, *adj.* omnifer *Ovid.* omnigenus *Prud* a, um; omnia gignens, omniparens, tis *Vitruv.* alles tragend, gebärend, hervorbringend: mindent termő, hozó.

wſeſpéwawí, wſeſpíwawí, á, um: omnicanus, a, um *Apul.* überall, oder alles ſingend: mindent (mindenütt) éneklő, mindenféle énekes.

Wſetečení, á, n. curioſitas, tis, f. Neugierde, szem-füleskedés *Syn.* Wſetečnoſt, Wſaſebití. *vulg.* Šigatowáňí.

wſetečit, il, im, V. I. *imp.* teč: curioſum eſſe, omnia ſcire velle, omnibus ſe immiſcere: neugierig ſeyn: szemfüleskedni, mindent tudni akarni, mindenbe az orrát belé ütni. *Syn.* wſetečnim bit. *vulg.* ſigatowat.

Wſetečka, i, m. v. Wſaſebol. 2) v. Wſetečník.

wſetečkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

wſetečńe *adv.* curioſe, vorwitzig, neugierig, szem-fülessen. *vulg.* ſigatowńe. 2) laſcive, petulanter: muthwillig, tsintalanúl, *Syn.* rozpuſtńe. 3) temere, inconſiderate, praefidenter, audacter, confidenter: froh, freventlich, verwegen: vakmerően, mérészen, szemtelenül. *Syn.* newážńe, drze, bezočiwe.

wſeteční, á, é, *adj.* curioſus, a, um: vorwitzig, neugierig: szem-fülesség. *vulg.* ſigatowní. *Usus.* Čím méneg Wtipu má, tim wſetečnegſí geſt, quo minus ingenio poteſt; hoc curioſior eſt: je ſchlechteres Hirn er hat, je mehr hat er Vorwitz: mennél kevesebbet ért a' dologhoz, annál inkább akarja tudni. 2) laſcivus, petulans: muthwillig: tsintalan, vásott. *Syn.* rozpuſtní. 3) temerarius, inconſideratus, praeſumtuoſus, audax, praefidens, confidens: frech, freventlich, verwegen: mérész, vakmerő. *Syn.* newážní, drzí, bezočiwí.

Wſetečńica, i, f. curioſa femina, ein neugieriges Weibsbild, szemfüles (mindent tudni kívánó) aszszony. *vulg.* Šigatowńica.

Wſetečńík, a, m. curioſus homo (ubiquiſta), ein neugieriger Menſch, szem-füles (mindent tudni kívánó) ember. *Syn.* Wſaſebol. *vulg.* Šigatowńík. 2) ardelio, Vorwitz, Umlaufer: tséltsap. *Syn.* Wſaſebol,

Sebol, **Wſetečka**, *boh.* Wſeſička.

wſetečńikow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Wſetečnoſť, i, f. curiositas, tis. f. Vorwitz, Neugierde: szemfülesség. *vulg.* Śigatownoſť. 2) lascivia, petulantia: Muthwille: tsintalanság. *Syn.* Rozpuſtnoſť, Wolnoſť. 3) temeritas, praesumtuositas, audacia, inconsiderantia: Verwegenheit, Freyheit, Frevel: mérészség, vakmerőség. *Syn.* Bezočiwoſť, Drzoſť, Newáżnoſť.

† **Wſetička**, i, m. v. Wſetečka.

wſetulawi, á, é, *adj.* omnivagus, a, um *Cic.* überall herum ſchweifend, mindenütt bújdosó, tsavargó kóborlás.

wſéwať, al, ám, V. I. *imp.* ag: *freq.* ex wſáť.

wſéwáwať, al, ám, *freq.* ex *praec.*

wſewešice *adv.* v. wſewedome.

wſewešíci, á, é, *adj.* v. wſewedomí.

Wſewešicnoſť, i, f. v. Wſewedomoſť.

wſewedome *adv.* omniscie, allwiſſend, mindent tudva. *Syn.* wſewešice, *boh.* wſew'edúce.

wſewedomí, á, é, *adj.* omniscius, a, um; scieus omnium rerum: allwiſſend, er, es: mindent-tudó. *Syn.* wſewešíci, *boh.* wſew'edúci.

Wſewedomoſť, i, f. omniscientia, scientia omnium rerum: Allwiſſenheit: mindeneknek tudása, tudománnya. *Syn.* Wſewešicnoſť, *boh.* Wſew'edúcnoſť.

† **wſewedúce** *adv.* v. wſewedome.

† **wſewedúci** *adj. omn. gen.* v. wſewedomí.

† **Wſewedúcnoſť**, i, f. v. Wſewedomoſť.

wſewišice, v. wſewidome, 2. Nro.

wſewišíci, á, é, *adj.* v. wſewidomí 2. Nro.

wſewišitedelńe *adv.* v. wſewidome.

wſewišitedelní, á, é, *adj.* v. wſewidomí.

Wſewišitedelnoſť, i, f. v. Wſewidomoſť.

wſewidńe *adv.* wſewidome.

wſewidní, á, é, *adj.* v. wſewidomí.

Wſewidnoſť', i, f. v. Wſewidomoſť'.

wſewidome, *adv.* palam, publice, in conspectu omnium: öffentlich, nyilván, szemlátomást. közönséges helyen. *Syn.* wſewišitedelńe, wſewidńe, *boh.* weřegńe. 2) omnituenter omnia videndo: alles ſehend, mindent látva. *Syn.* wſewišice.

wſewidomí, á, é, *adj.* publicus, a, um: öffentlich: közönséges, ki-hirdettetett. *Syn.* wſewišitedelní, wſewidní, *boh.* weřegní. 2) omnituens, tis *Lucret.* alles ſehend: mindent látó. *Syn.* wſewišíci.

Wſewidomoſť', i, f. publicum. i, n. das Publikum, Oeffentlichkeit: közönség. *Syn.* Wſewišitedelnoſť', Wſewidnoſť', *boh.* Weřegnoſť.

wſewolní, á, é, *adj.* omnivolus, a, um *Catull.* alles wollend, mindent akaró.

wſeżerní (wſeżrawí), á, é, *adj.* omnivorus, a, um *Plin. H. N.* alles freſſend, mindent megevő.

Wſi *gen.* **Wſí**, *plur.* ex **Weſ.**

wſipaní, á, é, *p. c.* infusus, a, um: eingeſchüttet: bé (belé) töltetett.

wſipáńí, á, n. infusio, nis, f. Einſchüttung, bé (belé) töltés.

wſipať, pal, pem, V. I. *imp.* wſip: infundere, einſchütten, hineinſchütten, z. B. Mehl in ein Faß: be (belé) tölteni, p. o. lisztet hordóba.

† wſipati, al- ám et wſipi *fut.* idem.

† wſiťi, wſit et wſel, wſegi (u) *fut. part. pass.* wſit et wſet: v. wſáť.

wſiť, wſil, wſigem, V. P. *imp.* wſi: insuere, introsuere: einnähen, hineinnähen: bé (belé) varni. *Syn.* zaſiť.

wſití, á, é, *p. c.* insutus, introsutus, a, um: eingenäht: bé (belé) varrott, vartt. *Syn.* zaſití.

wſiťí, á, n. insuitio, introsuitio, nis, f. das Einnähen: bé (belé) varrás. *Syn.* Zaſiťí.

wſiwaččin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

wſiwačka, i, f. pediculosa: Lauſichte, tetves aszszony.

wſiwák, a, m. v. wſiwawec.

wſiwákow, a, e, *adj. poss.* v. wſiwawcow.

† wſiwáńí, n. v. wſéwáńí.

wſiwáńí, á, n. v. wſiťí.

† wſiwaťi, al, ám, v. wſéwať.

wſiwať, al, ám *imp.* ag: *freq.* ex wſiť.

wſiwáwať, al, ám, *freq.* ex *praec.*

wſiwawcow, a, e, *adj. poss.* pediculosi (*genit.*), dem Lauſichten gehörig, tetvesé, tetves emberé. *Syn.* wſiwákow.

wſiwawe *adv.* peticulose, läuſig, tetösen, tetvesen.

wſiwawec, wca, m. pediculosus, i, m, ein Lauſichter: tetves. *Syn.* wſiwák, *boh.* wſiwec. 2) v. wſiwec utroque Nro.

wſiwawí, á, é, *adj.* pediculosus, a, um: lauſicht, tetves. *boh.* wſiwí, *vulg.* ſiwawí, 2) pedicularius, pedicularis, pediculos adtinens: die Läuſe betreffend: tetöi, tetvi. *boh.* wſiwí. *Usus.* Wſiwawá (*boh.* wſiwá) Nemoc: v. Wſiwawoſť 2 Nro.

Wſiwawoſť, i, f. wſiwawí Staw: conditio pediculosa, läuſichte Beſchaffenheit, tetvesség. tetves állapot. *boh.* Wſiwoſť. *vulg.* Siwawoſť. 2) wſiwawa Nemoc: phthiriasis, is, f. *Plin. H. N.* pediculatio: Läuſekrankheit, Läuſeſucht, woran Sulla geſtorben; tetves kórság (betegség), tetvesség.

Wſiwec, wca, m. Zelina: herba pedicularis (pedicularia), staphis, idis, *Plin. H. N.* staphis agria *Pallad.* pedicularis pallustris *Linn.* Läuſekraut, tetü fü. *Syn.* wſiwawá Zelina.

Wſiwec, wca, m. idem. 2) v. Wſiwawec.

† wſiwe *adv.* v. wſiwawe.

† wſiwí, á, é, *adj.* v. wſiwawí.

† Wſiwoſt, i, f. v. wſiwawoſt, 1 Nro.

wſkákáńí, á, n. v. wſkok.

wſkákať, kal, čem et kám, V. P. *imp.* ag: v. wſkočiť.

Wſkakowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Wſkok.

wſkakowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug: *freq.* ex wſkočiť. *Usus.* Wſkakowať (wſkočiť) w Reč, do Reci: loquentem interpellare, drein reden, in die Rede fallen: beszédbe belé avatni mágát, meg-szóllítani (közbe szóllítani, beszédében meg-

meg-akadályoztatni) valakit, belé szólni. v. wpadać.

wſkamrać, rał, rem, V. P. *imp.* mri: v. wreptać.

Wſkazać, a, m. nuntiator, is, m. Andeuter, izenő, hirré-adó, meg-jelentő. *Syn.* Odkazować.

wſkázani, á, é, *p. c.* nuntiatus, dici jussus, a, um: angedeutet, hirré adott (adatott), meg-izentt, (izentetett), meg-jelentetett. *Syn.* ſkázaní, odkázaní.

Wſkázáńí, á, n. nuntiatio, nis, f. nuntium, i, n. Andeutung, izenet, izenés, hirré-adás, meg-jelentés. *Syn.* Skázáńí, Odkázáńí.

wſkázać, zał, żem, V. P. *imp.* wſkaż: nuntiare, jubere dici: ſagen laſſen, andeuten: izenni, hirré-adni (dom), parantsolni, meg-mondani, meg-jelenteni. *Syn.* odkázać, ſkazować, *boh.* wzkázáti. *Usus.* Pozdraweńí wſkázać, ńekoho wſkázać pozdrawić (pozdrawować): mittere salutem ad aliquem, salutem nuntiare alicui: einen grüßen laſſen, köszönteni valakit.

Wſkazowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Wzkazowáńí.

wſkazować, zował, zugem, *freq.* ex wſkázać. *boh.* wzkazowati.

wſkládaní, á, é, *p. c.* v. ukládaní, uložení.

Wſkládáńí, á, n. v. Ukládáńí, Uložení.

wſkládać, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. ukládać, uložíť.

Wſkladáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wſkladáwać, al, ám, *freq.* ex wſkládać.

Wſkoćeńí, á, n. v. Wſkok.

wſkočić, il, ím, V. P. *imp.* wſkoč: do ńečeho, do Wodi: insilire in rem, in aquam, *vel* aquam: hinein ſpringen in etwas, in Waſſer ſpringen: bé (belé) ugrani, a' vízbe ugrani, belé szökelleni. *Syn.* ſkočić. 2). *Tropice.* do Reči ńekomu wſkočić, v. wſkakować. Teſí ma, że ſem do tweg Reči wſkočił: gaudeo, quod te interpellaverim, ich freue mich, daß ich dir darein geredet habe, und verhinderet; örvendek. hogy beszédedben meg-akadályoztattalak, hogy meg-szóllítottalak, közbe szóllítottalak. 3) *boh.* Na Koňe wſkočić: v. wiſkočić 3. Nro. 4) irruere, irrumpere, praecipitare se intro (etiam sine *se*): hinein ſtürzen, ſchnell hinein kommen: bé-rohanni, bé-ugrani.

Wſkok, a, m. incursus, insultus, us, m. Hineinſpringen, bé (belé) ugrás.

Wſkokan, a, m. incursor, insultor, is, m. Hineinſpringer, bé (belé) ugró.

wſkokanow, á, é, *adj. poss.* ex praec.

wſkréſení, á, é, *p. c.* excitatus a mortuis, in vitam revocatus, a, um: auferweckt, von den Todten erweckt: halóttaiból fel-támasztatott, a' haláltól meg-szabadíttatott. *vulg.* wſkríſení. *boh.* wzkříſen. 2) sanatus, restitutus: zurecht gebracht, wiederhergeſtellt: meggyógyíttatott, meg-orvosoltatott, magához téríttetett. *Syn.* okréſení, wihogení.

Wſkréſeńí, á, n. excitatio a mortuis, revocatio ad vitam, instauratio vitae: Auferweckung von den Todten, halottaiból fel-támasztás. *boh.* Wzkréſeńí 2) Mrtwích Wſkréſeńí (*boh.* Wzkříſeńí): resurrectio mortuorum, Auferſtehung der Todten, halottaknak (holttaknak) fel-támadása. Wſkréſeńí (3 Mrt-

Mrtwích Wſtáňí) Kriſta Pána: resurrectio Christi Domini, die Auferſtehung Chriſti des Herrn, Krisztus Urnak fel-támadása. 3) sanatio, restitutio: Zurechtbringung, Wiederherſtellung, z. B. eines Kranken: meg-gyogyítás, meg-orvoslás, meg-gyógyulás. *Syn.* Wihogeňí.

wſkřesiť, il, ím, V. P. *imp.* wſkřeš: excitare a mortuis, in vitam revocare: auferwecken, von den Todten erwecken: valakit halottaiból fel-támasztani. *boh.* wzkřísiti. *Usus.* On ho z Mrtwích wſkřésil: a morte illum revocavit, er hat ihn von Todten auferweckt, fel-támasztotta (életre viszsza hozta) ötet. 2) sanare, restituere: zurechtbringen, wiederherſtellen, z. B. einen Kranken: meg (ki) gyógyitani a' beteget. *Syn.* wihogiť. *II. rec* wſkřésiť ſa: resurgere a mortuis, ad vitam revocari: auferſtehen von den Todten, halottaiból fel-támadni. 2) sanari, restitui: wieder hergeſtellt werden, meg (ki)-gyógyúlni. *Syn.* wihogiť ſa.

Wſkřeſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Wzkřiſowáňí.

wſkřeſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex wſkřésiť. *boh.* wzkřiſowati.

* wſkříſení, á, é, *p. c.* v. wſkřéſení.

* Wſkříſeňí, á, n. v. Wſkřéſeňí.

* wſkříſiť, il, ím, V. P. *imp.* wſkříš: v. wſkřésiť.

* Wſkřiſowáňí, á, n. v. Wſkreſowáňí.

* wſkřiſowať, ſowal, ſugem, v. wſkreſowať.

Wſť'ah, u, m. influxus, us, m. Einfluß, bé (belé) folyás. *Syn.* Wſť'áhnutí, Wſť'ahowáňí.

wſtáhnúť, hnul (hel) hňem, V. P. *imp.* hňí Ruki: extendere, porrigere, exporrigere: erſtrecken, ausſtrecken: ki-nyújtani, ki-terjeszteni. *Syn.* wſtahowať, wiſtret, witáhnúť, rozkládať, *boh.* wztáhnúti. *Usus.* Ruku, kteru wſtáhel, naſpát táhel: retraxit manum, quam porrexerat: die Hand, ſo er dargeſtreckt hat, zog er zurück: viszsza vonta a' kezét, a' mellyet ki-nyújtott vala. 2) Na ňekoho Ruki wſtáhnúť (*boh.* Ruce wztáhnút): invadere, petere, aggredi aliquem: Jemanden angreifen, attakiren: valakire reá rohanni, reá-ütni, valakit meg-támadni, valakibe kapni (fogni). *Syn.* uderiť na ňekoho, dať ſa do ňekoho. *II rec.* wſtahnúť ſa: extendi, porrigi, pertinere etc.: ſich erſtrecken (ausſtrecken): ki-nyújtatni. ki-terjeszteni, ki-terjedni. *Syn.* roztáhnúť ſa, witáhnúť ſa, wſť'ahowať ſa, rozkládať ſa, *boh.* wztáhnút ſe. 2) influere, influxum habere: einfließen, Einfluß haben: belé folyni.

wſť'áhnutí, á, é, *p. c.* extentus, porrectus, a, um; pertinens, tis: erſtreckt, ausgeſtreckt: ki-nyújtatott, ki-terjeszteteti, ki-terjedtt, *Syn.* rozkládaní, rozložení, wſť'ahowaní, wiſtreňí, witáhnutí, *boh.* wztažen. *Usus.* Meſto na dluho wſť'áhnutí: urbs in longitudinem (longum) porrecta *Plin.* eine Stadt, die ſich in die Länge erſtreckt: hoszszú város.

Wſtáhnuti, a, n. extentio, porrectio, nis, f. Erſtreckung, Ausſtreckung: ki-nyújtás, kiterjesztés, ki-terjedés. *Syn.* Rozkládáňí, Rozloženi, Wſtahowáňí, Wiſtreňí, Witáhnutí.

nuti, *boh.* Wztažení. 2) Ruk Wſtáhnutí do ńekoho: invasio, petitio, aggressio alicuius: Angreifung, Attakirung: reá rohanás, reá-ütés, megtámadás, belé-kapás. 3) v. Wſt'ah.

Wſt'ahowáńí, á, n. idem per 3 Nros.

wſt'ahowat, howal, hugem, V. I. *imp.* wſt'ahuj: v. wſt'áhnút, *boh.* wztahowati. *II. rec.* wſt'ahowat ſa, v. wſt'ahnút ſa, *boh.* wztahowat ſe. *Usus.* Ta Rowńina ſa až k onim Wrchom wſt'ahuje (rozkláda): eadem planities ad illos montes pertinet, se porrigit, extendit, atque explicat: das ebene Feld langt (ſtreckt ſich aus) bis zu jenen Bergen: az a' mezö egész azokig a' hegyekig ér, ki-terjeszti magát.

Wſtáńí, á, n. surrectio, adsurrectio, nis, f. Aufſtehung, Aufrichtung ſeiner ſelbſt: fel-kelés, fel-állás. *Syn.* Powſtáńí, Stáńí, Stáwáńí. *Usus.* Z Mrtwich w Stáńí: resurrectio a mortuis, Auferſtehung von den Todten, testnek feltámadása, halottaibol fel-támadás.

wſtať, wſtal, wſtańem, V. P. *imp.* wſtaň: surgere *de terra*, e *lecto*: aufſtehen, ſich aufrichten, von der Erde, aus Bette: fel-kelni, a' földröl, az ágyból, a' székböl, fel-állani. *Usus.* S Poſt'ele richle wſtal: se (corpus) e lecto corripuit, er machte ſich hurtig aus dem Bette auf; er ſtund ſchnell auf: az ágyból ki-ugrott. Pred ńekim wſtať: adsurgere alicui, vor Jemanden aufſtehen, ihm zu Ehren: valaki elött fel-állani, tisztességnek okáért. Z Mrtwich wſtať, resurgere a morte (a mortuis), redire in vitam: vom Todte aufſtehen, halottaiból fel-támadni.

† wſtáki,, wſtál, wſtanu *fut. imp.* wſtaň: idem.

Wſtawač, a, m. Zelina: orchis, is, et itis, *Plin. H. N.* orchitis, is, f. orchis bifolia *Linn.* Knabenkraut, Stendel, Stendelkraut, Hundshödlein, unſerer Frauen Thränen: agár mony fü, vitéz fü. *boh.* Mudatka, Wſtawáč.

† Wſtawáč, e, m. idem.

Wſtawačka, i, f. v. Sak, Stawačka.

Wſtáwáńí, á, n. v. Wſtáńí.

wſtáwať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wſtať.

wſtawení, á, é, *p. c.* impositus, a, um: eingelegt, eingeſetzt: bé (belé) tételett. *Syn.* wlození, wſažení. 2) *boh.* v. wiſtawení 4 Nro.

Wſtaweńí, á, n. impositio, nis, f. Einlegung, Einſetzung: bé (belé) tévés, bé-tétel. *Syn.* Wložení, Wſažení. 2) *boh.* v. Wiſtaweńí 2 Nro.

wſtawiť, il, ím, V. P. *imp.* wſtaw: imponere, einlegen, einſetzen: bé (belé) tenni. *Syn.* wložiť, wſaziť. *Usus.* Do Komori, do Sklepu ńečo wſtawiť: abdere (abscondere, deponere) quidpiam in cameram, in fornicem: in die Kammer, ins Gewölb etwas einlegen: kamarába, bóltba tenni el-tenni) valamit.

† wſtawiťi, il, ím, *fut.* v. wiſtawiť 4 Nro.

Wſtawowáńí, a, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wſtawowať, wowal, wugem, *freq.* ex wſtawiť.

Wſt'ečeńí, á, n. v. Zbeſńeńí.

wſt'ečť ſa, wſt'ekel ſa, wſt'ečem ſa, V. P. *imp.* wſt'eč ſa: v. zbeſńeť.

Wſt'e-

Wſt'ehowáňí, á, n. immigratio, nis, f. Einziehung, Hineinziehung, bé-hordozkodás, bé-költözés.

wſt'ehowat ſa, howal ſa, hugem ſa V. I. *imp.* hug ſa: immigrare, einziehen, hineinziehen: bé-hordozkodni, bé-költözni.

Wſt'ekáňí, á, n. v. Beſňeňí.

wſt'ekat ſa, al ſa, ám ſa, V. P. *imp.* kag ſa: beſňit ſa per 2 Nros.

wſt'ekle *adv.* v. beſňe per 2 Nros.

wſt'ekli, á, é, *adj.* v. beſni per 2 Nros.

Wſt'ekloſt', i, f. v. Beſnoſt' per 2 Nros.

wſteknút ſa, knul ſa (kel) ſa, kňem ſa: v. zbeſňet.

* wſtepeni, á, é, *p. c.* v. wſtepeni.

* Wſtepeňí, á, n. v. Wſtepeňí.

* wſtepit, il, im, V. P. *imp.* wſtep, v. wſtepit.

† wſtipeni, á, é, *p. c.* v. wſtepeni.

† Wſtipeňí, n. v. Wſtepeňí.

† wſtipiti, il, im *fut.* v. wſtepit.

† Wſtipowáňí, n. v. Wſtepowáňí.

† wſtipowat, owal ugi (u) v. wſtepowat.

wſtrčeni, á, é, *p. c.* intrusus, a, um: hineingeſtoſſen, bé (belé) tolatott. *Syn.* wpchani, wrazeni. 2) infixus, a, um: hineingeſtochen, belé-szúrtt. *Syn.* wpichnutí, wpichani. 3) insertus, iniectus, immissus: hineingefügt, hineingeſtoſſen: belé-eresztett, bé-botsátatott, belé-tett. *Syn.* wloženi, wſaženi, wrazeni, wſtrkani, wpuſt'eni.

Wſtrčeňí, á, n. intrusio, Hineinſtoßung, bé (belé) tolás. *Syn.* Wrazeňí, Wpchaňí, Wpichnutí, Wpuſteňí. 2) infixio, Hineinſtechung, Hineinſtoßen: bé-szurás. *Syn.* Wpichnutí, Wpichaňí. 3) insertio, immissio, iniectio: Hineinſtoßung, Hineinfügung: belé-tétés, bé-botsatás, bé-eresztés. *Syn.* Wložení, Wſažení, Wiſtrkáňí.

wſtrčit, il, im, V. P. *imp.* wſtrč: intrudere, hineinſtoſſen, ſtoßend hineinbewegen: bé-tolni. *Syn.* wpchat. 2) infigere, hineinſtoſſen, hineinſtechen: belé (bé) szúrni. *Syn.* wpichnút, wpichat. 3) inserere, iniicere, immittere: hineinſtoſſen, hineinfügen, hineinſtecken, z. B. Pfähle, belé dugni, tenni, botsátani. *Syn.* wložit, wſažit, wſtrkat. *II. rec.* wſtrčit ſa: intrudere se, ingerere se: hineindrängen, belé-tolakodni, bé-tolni magát.

wſtrékani, á, é, *p. c.* v. wſtreknuti.

wſtrékat, al, ám, V. I. *imp.* v. seq.

wſtreknút, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: iniicere per syphonem (syphunculum, siringam), inspergere, spargere intro: hineinſprützen: belé-fetskendezni.

wſtrelení, á, é, *p. c.* ex seq.

wſtrelit, il, im, V. P. *imp.* wſtrel: intro iaculari, intro mittere tela: hineinſchießen, bé (belé) löni. *Syn.* nuter ſtrelit.

† wſtreliti, il, im *fut.* idem.

† wſtric *adv.* v. naproti 3 Nro.

wſtrkani, á, é, *p. c.* v. wſtrčeni.

Wſtrkáňí, á, n. v. Wſtrčeňí.

wſtrkat, al, ám V. I. *imp.* wſtrčit. *II. rec.* wſtrkat ſa: v. wſtrčit ſa.

Wſtrkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wſtrkowať, kowal, kugem, *freq.* ex wſtrčiť. *II. rec.* wſtrkowať ſa: *freq.* ex wſtrčiť ſa.
Wſtúpáňí, á, n. v. Wſtúpeňí 1 Nro.
wſtúpať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wſtúpiť 1 Nro.
Wſtúpeňí, á, n. ingressus, introitus, us, m. Eintritt, das Eintreten in einen Ort: bé-menés, bé-menetel. *Syn.* Wchod, Wkročeňí, Wlezeňí. 2) adscensio, conscensio: das Aufsteigen, fel-menés, fel-menetel, fel-hágás, fel-szállás. *Syn.* Wikročeňí, Wilezeňí, Wiſtúpení. *Usus.* Na Nebe Wſtúpeňí Kriſta Pána: ascensio (adscensio, abitus) Christi Domini in Coelum: Himmelfahrt Christi, kristusnak Menybe menetele, aldozó tsötörtök.
wſtúpiť, il, ím, V. P. *imp.* wſtup: ingredi, intrare, inire, subire: eintreten, wohin treten, hineintreten, z. B. in das Zimmer: bé-menni. *Syn.* weiſt', wkročiť, wlezť. *Usus.* Do ňegakého Meſtá wſtúpiť: inferre pedem (se) in aliquem locum, in einen Ort eintreten, sich hinein machen: valamelly hellyre bé-menni. Do Stawu manželſkého (w Staw manželſkí) wſtúpiť, wſenpowať: conjugium (matrimonium) inire (ingredi): in den Ehestand treten, házasságba lépni, öszve menni (kelni) meg-házasodni, férjhez menni. Do ſeba wſtúpiť: in se redire, corrigere se: in sich gehen, magába szállani, magát meg-jobbítani. 2) ascendere (ad) conscendere, scandere: aufsteigen, hinaufsteigen, besteigen, in die Höhe steigen mit den Füßen: fel-menni, fel-szállani, fel-hágni. *Syn.* Hore wiſtúpiť, wikročiť, wilezť, wiſť. *Usus.* Na Horu wſtúpiť: montem, subire, scandere etc. den Berg besteigen, fel-menni a' hegyre.
Wſtupowáňí, a, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wſtupowať, powal, pugem, V. I. *imp.* pug: *freq.* ex wſtúpiť.
wſtworení, á, é, *p. c.* ex wſtworiť.
Wſtworeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wſtworiť, il, im, V. P. *imp.* wſtwor: do ňečeho: creare in rem, schaffen in etwas, valamibe teremteni. *boh.* wtwořiti.
† wſudi *adv.* v. wſade.
wťáhaní, á, é, *p. c.* v. wťáhnutí.
Wťáháňí, á, n v. Wťáhnúťí.
wťáhať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wťáhnúť.
wťáhnúť, hnul (hel) hňem, V. P. *imp.* wťáhňi: intro-trahere, trahere sub: einziehen, hineinziehen: bé (belé) húzni. Koč pod Úkol wťáhnúť: currum trahere sub nubilare, dem Wagen unter die Schopfen ziehen, a' kotsit félhaj alá bé-húzni.
wťáhnutí, á, é, *p. c.* intro tractus, a, um: hineingezogen, eingezogen: bé (belé) húzott, húzatott. *boh.* wtažen.
Wťáhnutí, á, n. intro tractio, Einziehung, Hineinziehung: bé (belé) húzás. *boh.* Wtažeňí.
Wťahowaňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
wťahowať, howal, hugem V. I. *imp.* hug: *freq.* ex wťáhnúť.

wťať,

wťať, wťal, wetňem, V. P. *imp.* wtňi (wetňi), z Mečem, z Sekerú do ňečeho: incutere gladium securim in aliquid: hineinſchlagen, hineinhauen, mit dem Degen, mit der Axt (mit dem Beil): bé (belé) ütni, vágni valamibe, *p. o.* kardot, fejszét. *Syn.* wrúbať, zaťať, *boh.* wtíti, wrúbiti.

Wtečeňí, á, n. influxio, nis, f. Einfließung, szakadás, bé (belé) folyás. *Syn.* Wťekáňí.

† wteci, wtekl, wteku *fut.* v. seq.

wtecť, wťekel, wťečem V. I. *imp.* wťeč: influere, einfließen, be (belé) folyni, szakadni. *Syn.* wťekať, *boh.* wteci,

wtedi *adv.* tunc, tum, eotum, tunc temporis: dazumal, damals, in der Zeit: akkor, akkorában, *Syn.* ten Čaſ, tehdi.

Wťek, u, m. influxus, us, m. Einfluß, bé (belé) folyás. *Syn.* Wtečeňi, Wťekáňí, Wtok.

Wťekáňí, á, n. v. Wtečeňi.

wtekať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wťecť. *Usus.* Pri Králowanoch Orawa do Wáhu wteká: Arva fluvius penes királyfalvam vagum subit, die Orava fließt in die Wag beim Königsdorfe ein, Árva Királyfalúnál a' Vágba szakad, folyik.

† wtekati, al, ám, idem.

Wťekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wťekáwať, al, ám, *freq.* ex wťekať.

wťelení, á, é, *p. c.* coniunctus, adiunctus, incorporatus, unitus, coadunatus, a, um: einverleibt, vereinigt: egybe (öszve) foglaltt, kaptsoltatott, öszve foglaltatott, megegyesülltt, egyvbe szerkeztetett, meg-egyeztetett. *Syn.* ſpogení, pričiňení, wtíkaní. 2) incarnatus, corpore indutus, corpus assumens: Menſch geworden: meg-testesültt, testbe öltöztetett.

Wteleňí, á, n. incorporatio, coniunctio, adiunctio, condunatio, nis, f. Einverleibung: egybe (öszve) foglalás, kaptsolás, meg-egyesités, egybe szerkeztetés (tétel, foglalat). *Syn.* Sprogeňí, Pričiňeňí, Wtíkáňí. 2) Wťeleňí Kriſta Pána: incarnatio (adsumtio corporis, adventus corporalis in mundum) Christi Domini: Menſchwerdung Chriſti: meg-testesülés, Kristusnak e világra jövése az emberi testben.

wťeliť, il, ím, V. P. *imp.* wťel: incorporare, coniungere, adiungere, copulare, unire, coadunare: vereinigen, einverleiben: öszve-foglalni (kaptsolni, tenni), meg-egyesiteni, egybe-szerkeztetni. *Syn.* ſpogiť, pričiňiť, wtíkať. *II. rec.* wťeliť ſa: incarnari, corpus adsumere: Menſch werden: meg-testesülni, testet venni magára.

wtíkaní, á, é, *p. c.* v. wťelení 1. Nro. 2) pactus, inpactus, incussus, a, um: eingeſchlagen, bé-ütött, bé-vertt. *Syn.* wtlučeni, wtlúkaní. 3) impositus, implantatus: eingepflanzt: ültetett, plántáltatott. *Syn.* wſaďení.

Wtíkáňí, á, n. v. Wteleňí 1. Nro. 2) pactio, impactio, incussio, nis, f. Einſchlagung, bé-ütés, bé-verés. *Syn.* Wtlučeňí, Wtlúkáňí. 3) impositio, implantatio, Einpflanzung, Einſetzung, ültetés, plántálás. *Syn.* Wſaďeňí.

wti-

wtikať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. wtĕlit. 2) pangere, incutere: einſchlagen: bé-ütni. *Syn.* wtlúct, wtlúkať. *Usus.* Klin wtíkať: pangere clavum, Nagel einſchlagen, bé-ütni (verni) a' szeget. Pokog wtíkať: inducias pangere, den Frieden machen, ſchließen: frigyet tenni, kötni. Boſť (Gubu, Gubičku) wtíkať: pangere oculum, küſſen, meg-tsókolni: 3) Kapuſtú plantu wtíkať, ſadiť: pangere (plantare) caules, das Kraut einpflanzen: káposzta-palántát ültetni.

Wtikáwáňí, á, n. *Nom. v. erb.* ex seq.

wtikáwať, al, ám, *freq.* ex wtíkať.

Wťip, u, m. ingenium, i', n. Anlage, Kopf, Genie, Witz, Verſtand: értelem, elme. *Syn.* Dowťip, Schopnoſť'. *Usus.* Dobrého Wťipu ge: longe (plurimum) ingenio valet, er hat einen vortreflichen Kopf, igen elmés, jó elméjü. Richleho Wťipu: ingeniosus, inventiosus: witzig ſpitzfindig: hamar elméjü, gyors gondólatú. Wíbornim Wťipem obdarením biť: florere ingenio, mit vortreflichen Verſtande begabt ſeyn, szép 's jó elmével birni.

wťípení, á, é, *p. c.* coniectus, coniecturatus, a, um: errathen, leicht bemerkt, gefaßt: kitaláltatott, arányozott, véltt. *Syn.* wihádnutí, zhádnutí. 2) cautus (adtentus, sapiens) redditus, *vel* factus: weiſe geworden: okosodott, észre hozatott (hozattatott). *Syn.* dowťípení.

Wťípeňí, á, n. coniectura, ae, f. coniectio, coniectatio, nis, f. das Errathen, ki-találás, arányozás, vélés, vélekedés. *Syn.* Wihádnutí, Zhádnutí. 2) cautio, praecautio, adtentionis excitatio: das Weiſewerden: okosodás, észre hozás. *Syn.* Dowťípeňí.

wťípiť, il, ím, V. P. *imp.* wťip: adtentum (cautum, sapientem) facere *vel* reddere: weiſe machen: valakit okossá tenni észre (eszére) hozni. *II. rec.* wťípiť ſa: coniicere, coniectura adsequi: errathen, leicht bemerken, faſſen: könnyen ki-találni, arányozni, vélekedni, vélni. *Syn.* wihádnúť, zhádnúť. *III. passive* adtentum (cautum, sapientem) reddi, fieri; sapere: weiſe werden: eszére, hozattatni, okosodni. *Prov.* Ti ſám wťip ſa, za Noſ chť ſa v. Noſ. Preto Wléka bigú, abi ſa stari wťípil: v. Wléť, Gunc-fut.

wťipňe *adv.* acute, sagaciter, ingeniose, inventiose, witzig, ſcharfſinnig, ſpitzfindig: elmésen, élesen, okosan, serény elmével. *Syn.* domiſelňe, dowťipňe, zmiſelňe.

wťipní, á, é, *adj.* acutus, ingeniosus, inventiosus, a, um, sagax, cis: ſcharfſinnig, witzig, ſinnreich, ſpitzfindig: elmés, éles (serény) elméjü, okos. *Syn.* domiſelní, dowťipní, zmiſelní. *Usus.* Wťipním (biſtrého Wťipu) biť; dobru (rozumnu) Glawu mať: ingenio valere, guten Kopf haben, elmésnek lenni, éleg elmével birni. Doſť' ge wťipní (dobrého Wťipu); dobré Mozgi má: ingenio est satis bono, er hat einem ziemlich guten Kopf, elég feje, és elméje vagyon. Ge welmi wťipní; dobrím a krasním Wťipem obdarení: efflorescit ingenii laudibus, er iſt mit einem vortref-

treflichen ſchönen Verſtande begabt: elméjével el-híresedik; igen nagy elméjünek tartyák.

Wtipnoſť, i, f. acumen ingenii, sagacitas, ingeniositas, inventiositas: Scharfſinn, Scharfſinnigkeit, Spitzfindigkeit, Witz: éles elméssig, élesség, serény fel-találás. *Syn.* Domiſelnoſť, Dowtipnoſť, Zmiſelnoſť.

wtírani, á, é, *p. c.* v. wtrení.

Wtíráňí, á, n. v. Wtržení.

wtírat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wtret, *II. rec.* wtírat ſa: v. wetret ſa.

Wtíráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wtíráwat, al, ám, *freq.* ex wtírat. *II. rec.* wtíráwat ſa: *freq.* ex wtírat ſa.

wtíſkaní, á, é, *p. c.* v. wtíſknutí.

Wtíſkáňí, á, n. v. Wtíſknutí.

wtíſkat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wtíſknút. *II. rec.* wtíſkat ſa: v. wtíſknút ſa.

Wtíſkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wtíſkáwat, al, ám, *freq.* ex wtíſkat,

wtíſknút, knul (kel), knem, V. P. *imp.* kni: intrudere, hineindrücken: bé-tolyni. *Syn.* wtíſkat, wtlačit. *II. rec.* wtíſknút ſa: se intrudere, se ingerere: ſich hineindrängen: bé-tolni (fúrni) magát. *Syn.* wtíſkat ſa, wſtrčit ſa, wtlačit ſa.

wtíſknutí, á, é, *p. c.* intrusus, a, um: hineingedrenckt, bé-tolott (tolatott.) *Syn.* wtíſkaní, wtlačení.

Wtíſknutí, á, n. intrusio, nis, f. Eindrückung, Hineindruckung, bé-tolás. *Syn.* Wtíſkáňí, Wtlačeňí.

† **wtíti**, wtal, wetnu *fut. imp.* wtni: v. wtat.

wtláčaní, á, é, *p. c.* v. wtlačení.

Wtláčáňí, á, n. v. Wtlačeňí.

wtlačat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wtlačit.

wtlačení, á, é, *p. c.* impressus, a, um: eingedrückt, hineingedrückt: bé (belé, reá) nyomtatott, nyomattatott. 2) v. wtíſknutí.

Wtlačeňí, á, n. inpréssio, nis, f. die Eindrückung, Hineindrückung: bé (belé, reá) nyomás, nyomtatás. 2) v. Wtíſknutí.

wtlacit, il, ím V. P. *imp.* wtlac: imprimere: eindrücken, hineindrücken: bé (belé, reá) nyomni. 2) wtíſknút. *II. rec.* wtlačit ſa: se ingerere (obtrudere): ſich eindrängen, ſich eindringen: bé (belé) tolni magát. *Syn.* wtíſknút ſa, wſtrčit ſa, na Silu ſa nabigat (natíſkat, wtíſknút, wſtrčit.

Wtlačiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wtlačiwat, al, ám, *freq.* ex wtlačit. *II. rec.* wtlačiwat ſa: *freq.* ex wtlačit ſa.

wtlčení, á, é, *p. c.* v. wtlučení.

Wtlčeňí, á, n. v. Wtlučeňí.

wtlcť, wtlkl, wtlčem, V. I. *imp.* wtlč: v. wtlúct.

wtlučení, á, é, *p. c.* incussus, a, um: eingeſchlagen, hineingeſchlagen: bé (belé) vertt, veretett, ütletett. *Syn.* wtíkaní.

Wtlučeňí, á, n. incussio, nis, f. Einſchlagung, Hineinſchlagung: bé (belé) verés, ütés. *Syn.* Wtíkáňí.

wtlúct, wtlukel, wtlúčem, V. P. wtluč: inculere, einſchlagen,

gen,

gen, hineinſchlägen: be (belé) verni; ütni. *Syn.* wtíkat.

wtlúkaní, á, é, *p. c. v.* wtlučení.

Wtlúkáňí, á, n. v. Wtlučeňí.

wtlukat, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wtlúcť.

wtlukáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wtlukáwat, al, ám *freq.* ex wtlúkat.

wtrení, á, é, *p. c. v.* wetrení.

Wtreňí, á, n. v. Wetreňí.

wtreť, wtrel, wtrem V. P. *imp.* wtri: v. wetreť. *II. rec.* wtreť ſa: v. wetreť ſa.

wtrhnúť, hnul (hŕl), hňem, V. P. *imp.* hňi: intrare (ingredi) cum exercitu, exercitum introducere (inducere): einrücken mit der Armee: bé-rohanni, bé-ütni, bé-menni a' hadi sereggel, bé-hozni (bé-vinni) a' hadi sereget. *vulg.* bé-rukolni.

wtrhnutí, á, é, *p. c.* ingressus, a, um: eingerückt, bérohantt, bé-ütött, bé-mentt, *vulg.* bé-rukoltt. *boh.* wtrženi.

wtrhnutí, á, n. introitus (ingressus) cum exercitu, inductio exercitus: Einrückung mit der Armee, bé-menetel, bé-menés, bé-rohanás, bé-ütés, *vulg.* bé-rukolás. *boh.* Wtržení.

† **wtwořiti**, il, im, *fut.* v. wſtworiť.

† **wůbec**, *adv.* v. wobec.

Wučáňí, á, n. susurratio, nis, f. *Coel. Cic.* susurrus, i, m. *Virg.* et us, m. *Apul.* susurrum, i, n. *Ovid.* Summung, Sumſung, das leiſe Getös, Liſpeln, Säuſeln, Murmeln, Ziſcheln: suttogás, súgás, zörgedezés, zukogás. *Syn.* Wučnoſť. *boh.* Wučeňí.

wučat, čal, čím, V. I. *imp.* wuč: susurrare: ſummen, ſumſen, z. B. Bienen: ein leiſes Getöſe machen, murmeln, ſäuſeln, ziſcheln: suttogni, zúgni, zuhogni, zörgedezni. Včeli wuča ꝛc. *boh.* wučeti.

† **Wučeňí**, n. v. Wučáňí.

† **wučeti**, el, im, v. wučat.

Wučiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wučiwat, al, ám, *freq.* ex wučat.

wučňe, *adv.* susurratim *Mart. Cap.* ſummig, ſumſig, murmelnd: suttogva, zörgedezve, zuhogva.

wučňí, á, é, *adj.* susurrans, tis: ſummend, ſumſend, ſäuſelnd, liſpelnd: suttogó, zuhogó, zörgedezö.

Wučnoſť, i, f. susurrans conditio, ſumſende Beſchaffenheit, suttogó (zuhogó) állapot. 2) v. Wučáňí.

† **Wůdce**, m. v. Wodec.

† **wůdců et ům**, v. wodcow.

† **wůkol**, *adv.* v. wokol.

† **Wůkolí**, n. v. Wokolí.

† **Wůl**, *gen.* Wola, m. v. Wol.

† **Wůle**, f. v. Wóla.

† **Wůle**, n. v. Wola, Skwol

† **Wůňe**, v. Wóňa.

† **Wůňička**, i, f. v. Wóňička.

Wůz, *gen.* Wozu, m. v. Woz.

† **wy**, v. wi.

† **wyb'ehati**, **Wyb'ehlík**, ꝛc: v. wib'ehati, Wib'ehlík, ꝛc.

wz, *inseparabilis particula*: ante c ť et t in wſ *transformata*: supra, sursum etc: auf, er, mit: reá, meg etc.

wzáčňe, *adv.* grate, accepte, chare, iucunde, suaviter: angenehm, annehmlich: kedvessen, kellemetessen, hálándó szivvel. *Syn.* wšelikť, mile. 2) raro, ſeltſam, ſelten: ritkán. *Syn.* zredka. 3) insigniter, ample: anſehnlich, tekéntetessen, jelessen, méltósá-

gos-

gossan. *Usus.* Wzátňe wážení Pán: maximopere colendus (amplissimus) Dominus, Hochgechrteſter Herr, fő tekéntetre (betsületre, tiszteletre) méltó úr.

wzácní, á, é, *adj.* gratus, acceptus, charus, iucundus, a, um; suavis, e: annehmlich, angenehm: kedves, kellemetes, szives. *Syn.* wděční, milí. *Usus.* Wzácní (nagwšáčnegší) Hoſt': hospes gratus (gratissimus), angenehmer (der angenehmſte) Gaſt, kedves (leg-kedvessebb) vendég. Sem mu wzácní; u neho ſem w Miloſt'i: apud illum gratia valeo, bei ihm gelte ich viel, ſtehe wohl in Gnaden: nála nagy kedvben (kelletben, kellemetben, kegyelemben) vagyok. U ňekoho wzácním ſa robiť, Prízen hledať: gratiam alicuius aucupàri, ſich bei einem einſchmeicheln, zumachen: valaki kedvét hajházni, keresni. 2) rarus, ſelten, ritka. *Prov.* Čo ge wzácné, neňí lácné: quod rarum, carum: ſeltene Dinge ſind angenehm, minden' újság kedves; a' mi kedves, az kellemetes. 3) illustris, insignis, amplus: anſehnlich, Anſehen habend, angenehm, z. B. Mann: hires, ismeretes, tekéntetes, nevezetes. *Syn.* známeňití.

† Wzacnoſt, i, f. v. seq.

Wzácnoſt', i, f. gratia, ae, f. iucunditas, suavitas, tis, f. Annehmlichkeit, angenehme Beſchaffenheit: kedv, kellemet, kellemetesség. *Syn.* Wděčnoſt, Miloſt'. 2) raritas, Seltenheit, ritkaság. *Syn.* Rédkoſt'. 3) illustritas, insignitas, auctoritas, amplitudo: das Anſehen, darinn man ſteht: tekintet, jelesség, nagyság, tiszteſség, nevezetesség. *Syn.* Zretel.

† wzáctňe, *adv.* v. wzácňe,

† wzáctní, á, é, *adj.* v. wzácní.

† Wzáctnoſt, i, f. v. Wzácnoſt'.

wzať, wzal, wezmem, V. P. *imp.* wezmi: accipere, capere, sumere: nehmen, annehmen, aufnehmen, anfaſſen, angreifen: fogni, fel (el) fogni, venni, fel (el) venni (felvészem). *boh.* wziti. *Usus.* Slowo wzať, i. e. za ňekím mluwiť: das Wort nehmen, reden nach Jemanden: valaki után szóllani, beszélleni. Nekoho Slowa wzať: i. e. na ňekoho Slowa ňečo držať: apprehendere verba alicuius, niti verbis alicuius: einen beim Worte nehmen, valaki szaván épiteni valamit. Srdce (Smeloſt') ſi wzať: capere animum, Herz faſſen, ſich ein Herz nehmen: szivet (bátorságot) venni, neki bátorodni. Do Srdca (k Srdcu) ſi wzať; moveri re, zu Herzen nehmen, szivére venni valamit, megindúlni valamin. Do Ruki wzať (chitiť): aliquid manu (in manum) sumere, capere in manum: in die Hand nehmen, valamit kezébe venni, kézben fogni. Do Uſi wzať, i. e. ſliſať: audire, hören, zu Ohren nehmen: hallani. Wzal (chitil) ma za Wlaſi: capillos mihi vulsit, accepit (arripuit) me per crines: er hat mich beim Harre genommen, hajamnál fogott. 2) accipere, suscipere, capere, sumere: nehmen, annehmen, an ſich nehmen, in Empfang nehmen: venni, fel-venni, el-vinni. *Syn.* zdwihnúť, prigať, doſtať. *Usus.* Čaſ ſi wzať na

ňe-

ňeko: tempus sumere in res aliquas, capere tempus, diem; otium sibi sumere: ſich zu etwas Zeit (einen Tag) nehmen, valamire (valamelly dologra) időt venni magának. Čaſ k Pomiſleňú (k Rozmiſleňú) ſi wzať: spatium ad deliberandum sumere, Bedenkzeit nehmen, maga meg-gondolására való időt venni. Hoſpodu u ňekoho wzať: divertere (hospitium sumere) apud aliquem, bei Jemand ein Quartier nehmen: valakihez szállani. Na Ceſtu Roč, Roňa wzať: accipere pro via currum, equum: ſich einen Wagen, ein Pferd auf die Reiſe nehmen: útra kotsit, lovat vinni. Peňaze z Domu wzať: pecunias domo sumere, Geld von Haus nehmen, onnét-hazúl pénzt venni. Peňaze od ňekoho (odňekaď) wzať, i. e. wipožičať: sumere pecuniam mutuam (mutuo) ab aliquo, argentum aliunde sumere: Geld auf Borg nehmen, költsön pénzt kérni, venni. Na bratowe Ručeňí (na bratowu Bradu) Peňaze ſem wzal: pecuniam fratris fide sumsi, auf das Bürgen (auf den Bart) meines Bruders habe ich das Geld genommen: bátyám kezességére kértem (vettem-fel) a' pénzt. Ňekoho za Swedka wzať: testem adhibere aliquem, einen zum Zeugen nehmen, valakit bizonyságúl hini, venni; valamit valakivel bizonyítani. Zá Towariſa poceſtného wzat: assumere aliquem in viae societatem (comitem) *Liv.* Jemanden für einen Mitgefährten annehmen, valakit uti-társnak magához venni. Že ſebú wzať: *a.*) secum ferre, portare: mit ſich nehmen, tragend: magával el-vinni. *b.*) secum ducere, mit ſich nehmen, führen: vezetni, el-vezetni. *c.*) secum vehere, mit ſich nehmen fahrend: kotsir el-vinni magával. K ſebe na Roč wzať: ad currum assumere, zu ſich auf den Wagen nehmen, maga kotsijára fel-venni. Na ſwog Roč ma wzal: in suum currum me assumsit. K temu wzať: adsumere, adsciscere: dazu nehmen, hozzá venni. Na Urok (do Arendi) wzať: conducere (v. g. domum mercede), in Pacht nehmen, bérben (p. o. házat) fogadni. 3) assumere, sumere, suscipere, capere: nehmen, wählen, ausſuchen: venni, választani, kikeresni. *Syn.* wihledať, wiwoliť. *Usus.* Ňekoho za Sudcú (za Richtára) wzať: capere arbitrum (iudicem), einen zum Richter nehmen, közbirát birálni. Za Učitela: sumere aliquem magistrum, einen zum Lehrer wählen, valakit tanító-mesternek venni, választani. Meſto k Ležiſku (na Ležiſko, na Ležáňí) wzať: locum oculis capere pro castris, einen Ort (einen Tag) zum Lager nehmen, valamelly helyet meg-tzirkálni tábornak (lógernek). 4) accipere, capere, obtinere: nehmen, bekommen: venni, kapni, nyerni. *Syn.* doſtať. *Usus.* Do Užitku wzať, do Ruk doſtať: ire in possessionem rei, possidere, potiri re: in Beſitz nehmen, kezébe (kezéhez) venni, bírni, birtokába lenni. Wzal to do Užitku: potitus est rerum, er hats in Beſitz genommen, kezére költ a' dolog, birtokában vagyon. Običag (w Običag, do Običagu) wzať: capere usu, in Gebrauch nehmen:

nehmen: szokásba venni. Konec wzať: finiri; finem capere: ein Ende nehmen, végére kelni, el-végeztetni, elvégezödni. Skazu, Škodu wzať: capere damnum; detrimentum facere, accipere: Schaden nehmen, kárt vallani, kárba esni. *Syn.* do Škodi upadnúť. Prácu ſi wzať: operam sumere, dare: die Mühe nehmen, valami munkához fogni, valami körül forgodni. 5) capere, expugnare, potiri: nehmen, einnehmen, erobern: fogni, venni, hatalma alá vetni, megvenni, meg (el) hatni, elfoglalni. Mesto wzať: potiri urbis, occupare urbem: die Stadt erobern, a' várost elnyerni, birtokába ejteni. Pewnoſť wzať, wibogowať, doſtať: munitionem (fortalitium) occupare, Feſtung einnehmen, várat fogni, venni, meg-vívni (meg-vívom). Strach wſečkich wzal; wſecci ſa zděſili, zlekli: occupavit (corripuit) omnium animos terror; timore cuncti sunt perculsi: alle ſind erſchrocken (in Schrocken gerathen), mindnyájan elrémültek, el-bámúltak, elájúltak. Diw ma wzal: *a.*) i. e. diwím ſa: miror, mirum mihi est: ich wundere mich, es nimmt mich Wunder: tsudálom, tsudálkozom. *b.*) diwil ſem ſa; mirabar, mich wunderte, tsudáltam. Diw ma Slať od hněwu newzal: mirum quod prae ira tactus non sim apoplexia: wunder, daß mich vor Zorn der Schlag nicht getroffen hat: tsuda, hogy a' guta meg-nem ütött nagy haragomban. 6) sumere, adducere: nehmen, anführen: venni, elö-hozni. *Syn.* predněſť, predſtawiť. *Usus.* Někoho na (za) Příklad wzať; geho naſledowať; z někoho ſi Příklad (naučeňí) wzať: sumere exemplum ex aliquo, capere documentum (exemplum) de aliquo: Jemanden zum Beiſpiele nehmen, ein Beiſpiel von (an) Jemandem oder woran nehmen: ſich an einem ſpiegeln: valakitöl példát (tanúságot) venni, valakit példáúl venni, követni. 7) emere, sumere: kaufen, nehmen: venni, vásárlani. *Syn.* kúpiť, kúpowať. *Usus.* Wzal ſem od Racow Cent Wizini: unum centenarium lusonis a Rascinis emi. 8) auferre, subripere, rapere, furari, sufferre, sumere (capere) vi; nehmen, rauben, mit Gewalt nehmen, wegnehmen: el-venni, lopni, el-lopni. Někoho do Wezeňá wzať: comprehendere aliquem, in Verhaft nehmen, valakit meg-fogni, tömlötzbe vetni. Zdaliž ſem ti něco wzal? num tibi quid subripui? habe ich dir etwas entzogen? el-loptam-é valamidet? v. ukraſť. 9) interpretari, accipere: nehmen, auslegen: venni, magyarázni. Zle wzať: *a.*) vitio vertere, male interpretari, accipere in malampartem (contumeliam): übel nehmen, auslegen: valamit roszra (tsúfságra) magyarázni. *b.*) moleste ferre rem, aegre aliquid accipere: verdrüßlich darüber ſeyn, nehezteltni, rosz (nehéz) neven venni, valamit nehezen szenvedni. To ſi do Hlawi (hore) wzal: id subsumsit in vitio posuit. Nech ſa wezme Wec, gako chce: in quamcunque partem res accipiatur, man mags nehmen, wie man will:

akár

skát hogyan vegyük-fel a' dolgot. 10) considerare, betrachten, nehmen: fel-venni. Wec celkem wezmúc: res in universum considerata, die Sache im Ganzen genommen, egy általlyában (öszvessen) fel-vévén (meg-fontolván) a' dolgot. 11) Zenu ſi wzať: ducere (uxorem, in matrimonium), connubio iungi (connubium inire) cum aliqua: ſich eine Frau nehmen, heurathen von Mannsperſonen: feleséget venni, házas-társól venni, házosodni. *Syn.* oženit ſa. Reš ťa wezmem, bušem ťa bit, nebušem ťa w Roči wozit. 12) deliberare, determinare, consilium capere: entſchließen, beſtimmen, feſtſetzen: el-tekélleni (fel-tenni, el-végezni) magában. *Syn.* uſtanowit. Wzal ſem (ſi do Hlawi): stat mihi sententia, ich bin entſchloſſen, eltekéllettem (fel-tettem) magamban. 13) Do ſeba wzať, Ged, Jedlo, Nápog (Trunek): capere, sumere, *venenum*, *cibum*, *potum*: nehmen, zu ſich nehmen, einnehmen, Gift, Speiſe (Eſſen), Trinken; eſſen, trinken: bé-venni, enni, inni. *Syn.* ſtrowit, užit, wipit, zeſť, geſť, pit. *Usus.* Nic nemože do ſeba wzať: nihil sumere (nec cibum, nec potum capere) potest. 14) Na ſeba wzať ňečo: *a.*) aliquid in se assumere, aliqua re tegi: etwas auf ſich nehmen, ſich mit etwas bedecken: valamit magára venni, *ruhát. b.*) Nekaku Pracu: in se sumere, dare se operi alicui, se conferre ad aliquid: ſich über etwas machen, etwas auf (über) ſich nehmen: valamit válalni (fel-válalni) magára. *Syn.* wzať ſa na ňečo. *Usus.* Po zmluweneg Odplaťe (Mzde) Prácu na ſeba wzať: stipulata mercede labori manum admovere, nach gedungenem Lohne eine Arbeit über ſich nehmen, fel-fogadott bér szerént (szegödés után) valamelly dologhoz fogni. Pretrhnúte Prace (Učeňí) zaſe na ſeba wzať: se ad studia intermissa revocare, ſeine unterlaſſenen Arbeiten (ſein unterlaſſenes Lernen) wieder vor ſich nehmen, félben hagyott (le-tett) munkát (tanúlást, gyakorlást) ismét elö-venni, és arra adni magát. On tu Prácu na ſeba wzať nechcel: neutiquam adduci potuit, ut id negotii susciperet: er hat dieſes Geſchäft nicht auf ſich nehmen wollen, nem akarta magára fel-venni ezen dolgot. Nowu Običag, a iné Telá Hnutí na ſeba wzať: capere gestum, ac novum vultum: ein anderes Geſicht, und andre Leibesſtellungen an ſich nehmen; die Gebärden ändern: a' maga viselését meg-változtatni; új módot a' maga viselésében, új abrázatot venni magára. Urad ňekaki na ſeba wzať: accedere ad aliquod munus; ein Amt antreten, valamelly tisztségre menni. Staroſť o Weci obecné (kraginſké) na ſeba wzať: accedere ad rempublicam, ſich um die Staatsſachen annehmen, a' tanátsba bé-avatódni To na ſeba Wzať nemožem; to ode mňa newiſtaňe: non est mihi operae, dieß kann ich nicht über mich nehmen, nem lehet tölem. Tolko na ſeba newezmem: tantum mihi non sumo, ſo viel nimm ich nicht über mich, annyira nem bátorkodom. Na

ſeba wzal: in se sumsit, nahm über ſich, magára vállalta. 15) Pred ſeba (*contr.* pred ſa) wzať: proponere, vornehmen, fel-tenni, el-tökélleni magában. Jnáč, nežli ſem pred ſeba wzal (predſawzal): contra, quam proposueram: ganz anders, als ich mir vorgenommen habe: máskint, hogy sem magamban fel-tettem. v. predſawzať. *II. rec.* wzať ſa, na ňečo: sumere (suscipere, recipere) in se aliquid se conferre ad aliquid, dare se operi alicui: etwas auf (über) ſich nehmen, ſich über etwas machen: magára válalni (fel-válalni) valamit. *Syn.* ňečo na ſeba wzať. *Usus.* Darmo ſa na ňečo wzať: sumere operam frustra, ſich umſonſt bemühen, hijában fáradni. Wzal ſem ſa na to, že Liſt píſať budem: sumsi hoc mihi, ut scriberem: ich nahm über mich einen Brief zu ſchreiben: levél-írásra vettem magamat. Nezwalbich ſa na to newím za čo: non mereor omnes divitias, ut faciam: ich wollte nicht wie viel nehmen, und das thun: sokért ezt meg nem tenném. *III. passive.* wzať ſa: auferri, subripi, rapi: weggenommen werden, el-vitetni. 2) accipi, sumi: genommen (aufgenommen, angenommen) werden: fel-fogattatni, fel-vitetni.

Wzatek, tku, m. donum, i, n. munus, eris, n. das Geſchenk, ajándék, kedveskedés. *Syn.* Dar. *Plur. Nom.* Wzatki, *gen.* kow (*boh.* ků): dona, munera, munuscula: Geſchenke, ajándékok.

wzatí, á, é, *p. c.* acceptus, captus, sumtus, a, um: genommen, angenommen, aufgenommen, gefaßt, angegriffen: fogott, fel (el) fogattatott, vett, fel (el) vett, vétetett. 2) acceptus, captus, sumtus, susceptus: genommen; an ſich genommen, in Empfang genommen: vett, vétetett, el-vitt. 3) assumtus, actus, exquisitus: genommen, gewählt, ausgeſucht: vett, választatot, fel-kerestetett. *Syn.* wihledaní, wiwolení. 4) acceptus, obtentus: genommen, bekommen: vett, kapott, nyert, vallott. *Syn.* doſtaní. 5) captus, expugnatus, occupatus: genommen, eingenommen, erobert: meg-vétetett, vitatott, el-foglaltatott. *Syn.* wibogowaní. 6) sumtus, adductus: angeführt, genommen: elő-hozattatott, vett. *Syn.* predňeſeňí, predſtawení. 7) emtus, gekauft, vett, vásároltatott, meg-vett. *Syn.* kúpení. 8) ablatus, sublatus, raptus, ereptus: genommen, weggenommen, geraubt: el-vett, el-vitt, el-vétetett, el-vitetetett, el-lopott. *Syn.* ukradění. 9) acceptus, in aliquam partem versus: genommen, ausgelegt: vett, magyaráztatott. *Syn.* wikládaní. 10) consideratus, betrachtet, genommen: fel-vett, meg-fontoltatott. 11) ductus (in matrimonium), geheurathet, feleségöl vett (vétetett.) 12) deliberatus, determinatus, status, fixus: entſchloſſen, beſtimmt, feſtgeſetzt: el-tekéllett, fel-tett. *Syn.* urádění, uſtanowení. 13) sumtus, captus (*de potu, cibo*): eingenommen, bé-vett. *Syn.* užití, wipití, zedění. 14) Na ſeba wzatí: in se assumtus, auf (über) ſich genommen, magára vett,

vett, válaltatott. 15) v. predſawzatí.

Wzatí, á, n. acceptio, captio, sumtio, assumtio, nis, f. das Nehmen, Annehmung, Aufnehmung, Anfaſſung, Angreifung: fogás. fel (el) fogás, vévés, fel-vévés, felvételés, fel-vétel. *boh.* Wzetí. *Usus.* Na Nebe Wzatí Panni Marie: assumtio Beatae Mariae Virginis in Coelum, Mariä Himmelfahrt, Nagy Bóldog Aszszony napja, Menybe fel-vétele. 2) acceptio, captio, susceptio: Annehmung, das Nehmen: el-vivés, el-vitel, vevés. 3) assumtio, delectio, exquisitio: das Wählen, die Wahl, Aufnehmung, Ausſuchung: választás, ki-keresés, vévés. *Syn.* Wihledáńí, Wiwoleńí. 4) acceptio, acquisitio, obtentio: Bekommung, vévés. kapás. nyerés, vallás. *Syn.* Doſtáńí. 5) expugnatio, occupatio; Eroberung: Einnehmung: meg-vívás. viadallal meg-vétel, elfoglalás. *Syn.* Wibogowáńí. 6) adductio, sumtio: Anführung, elő-hozás, vétel. *Syn.* Predńeſeńí, Predſtaweńí. 7) emtio, das Kaufen, vétel, vásárlás. *Syn.* Kúpeńí. 8) ablatio, sublatio, ereptio, raptus. us, m. das Wegnehmen, Rauben, Wegnehmung: el-vétel, el-vitel, lopás, el-lopás, ragadás. el-ragadás. *Syn.* Ukraděńí, Ukradnutí. 9) acceptio, interpretatio: Auslegung, magyarázás. magyarázat. *Syn.* Wikládáńí. 10) Consideratio, sumtio: Betrachtung, fel-vétel, meg-fontolás. 11) ductio (in matrimonium), contractio matrimonio: das Heurathen, feleségöl-vévés, házasodás. *Syn.* Ożeńeńí. 12) deliberatio, determinatio, propositio, sententia, propositum: el-tekéllés, feltétel. *Syn.* Uríděńí, Uſtanoweńí, Predſawzatí, 13) sumtio, captio, (*cibi. potus*): das Einnehmen, bé-vévés, bé-vétel. *Syn.* Užití, Wipití, Zeděńí. Na ſeba Wzatí: in se assumtio, das Ueberſichnehmen, magára-válalás. 15) Pred ſeba Wzatí: v. Predſawzatí.

wzbudění, á, é, *p. c.* excitatus, expergefactus, a, um: erweckt, munter geworden: felébresztetett, fel-költetett, fel-serkentetett, fel-ébredett. fel-költt. *Syn.* zbudění. 2) concitatus, incitatus, exstimulatus, animatus, inflamatus, accensus: erregt, erweckt, ermuntert, angetrieben, angercizt, bewogen: fel-indittatott, buzdittatott, bátoritttatott, gerjesztetettt, ösztönöztetett, nógatott. *Syn.* podzbuděn, powzbuděńi. 3) fundatus, erectus, institutus: geſtiftett, fondáltt, fondálttatott. *Syn.* zbudowaní, zalożení.

Wzbuděńí, á, n. excitatio. expergefactio, nis, f. Erweckung, Ermunterung, Aufwachung, das Munterwerden: fel-ebresztés, fel-költés, felserkentés, fel-ébredés, felserkenés. *Syn.* Zbuděńí. 2) concitatio. incitatio, exstimulatio, animatio, inflammatio, accensio: Erregung, Erweckung, Ermunterung, Antreibung, Anreizung, Bewegung: fel-indítás, fel-buzdítás, bátoritás, gerjesztés. ingerlés, ösztönözés, nógatás. *Syn.* Podzbuděńí, Powzbuděńí. 3) fun-

fundatio, erectio, institutio: Stiftung, das Stiften: fondálás. *Syn.* Zbudowáňí.

wzbuďit, íl, ím V. P. *imp.* wzbuď: excitare, excire somno (ex somno), expergefacere: erwecken, aufwecken, ermuntern, munter machen: felébreszteni, álomból fel-költeni, fel-zörgetni, fel-serkenteni. *Syn.* obuďit, zbuďit. 2) concitare, incitare, exstimulare, animare, inflammare, movere, commovere, accendere aliquem ad aliquid, subdere alicui stimulos *Liv.* calcar. *Horat.* stimulare, addere alicui animum, alacritatem, virtutem: erregen, erwecken, ermuntern; einen zu etwas antreiben, bewegen, anreizen etwas zu thun: valakit valamire inditani, felinditani, fel-buzdítani, gerjeszteni, ingerleni, fel-izgatni fel-ösztönözni, bátoritani, biztatni, nógatni, szivét gyulasztani, valakinek szivet adni(tsinálni). *Syn.* podzbuďit, powzbuďit, wzbuďzowať, Chut (Srdce) podáwať, k ňečemu mať (pohánať.) *Usus.* Nepokog, Newolu Rozbrog wzbuďit: seditionem movere, turbare (miscere) omnia, perturbationem adferre; Unruhe (Aufruhr, Aufſtand) anſtiften, erregen, erwecken; zenebonát inditani, fel-háborítani az embereket, Smech wzbuďit: risum movere (concitare), ein Gelächter erwecken, nevetséget inditani. Sebe weliké Domňeňí, a peknu Powesť u druhých wzbuďit: magnam sui (de se) exspectationem (et pulchram opinionem) concitare: ſich bei anderen zu groſſem Anſehen bringen, einen hohen Wahn, und ſchönes Gerücht von ſich erwecken: nagy tekéntetet, és szép hirt magának szerezni, Myſel (Srdce) w sebe wzbuďit: capere animum: confirmare se (animum) *Cic* Muth faſſen, ſich aufmuntern: ſich erholen, ſich ein friſches Herz machen: új szivet venni, néki bátorodni. 3) fundare, erigere, instituere: ſtiften, fundálni. *Syn.* zbudowať. *II. rec.* wzbuďit ſa: expergefieri, excitari, evigilare: munter werden, aufwachen: fel-ébredni, fel-serkenni. *Syn.* obuďit (zbuďit) ſa. 2) concitari, irritari, exstimulari, animari: ſich erregen, erregt (erweckt, ermuntert) werden: fel-bátoríttatni, fel-indíttatni, fel-buzdíttatni, néki bátorodni, meg-indulni. *Syn.* powzbuďit ſa. 3) fundari, erigi, instituí: geſtift werden, fundáltatni. *Syn.* zbudowať ſa.

Wzbuďitel, a, m. expergefactor, excitator, is, m. Erwecker, Aufwecker, Ermunterer: fel-ébresztő, fel-serkentő, fel-költő. *Syn.* Zbuďic, Zbuďitel, Buďič. 2) concitator, suscitator, incitator, stimulator, exstimulator, ánimator: Erreger, Erwecker, Ermunterer: fel-bátorító, fel-inditó, fel-buzdító. *Syn.* Podzbuďitel, Powzbuďitel. 3) fundator, erector, institutor: Stifter, fundáló, valami fundamentomot vető. *Syn.* Zbudowač, Zbudowatel. 4) auctor, Urheber, szerző, költő. *Syn.* Powodňík.

wzbuďitelčin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Wzbuďitelka, i, f. expergefactrix, excitatrix, icis, f. Aufweckerinn, Erweckerinn, Ermun-

munterinn : fel-serkentöné, fel-ébresztöné, fel-költöné. *Syn.* Zbudička, Budička, Zbudítelka. 2) concitatrix), suscitatrix, incitatrix, animatrix, exstimulatrix : Erregerinn, Erweckerinn, Ermunterinn : hátoritoné, buzditoné, fel-indítóné. *Syn.* Powzbudítelka. 3) fundatrix, erectrix, institutrix : Stifterinn, fundálóné. *Syn.* Zbudowačka.

wzbudítelow, a, e, *adj. poss.* ex Wzbudítel.

Wzbúdzáňí, á, n. v. Wzbuděňí.

wzbúdzať, al, ám, V. I. *imp.* ag : v. wzbudit. *II. rec.* wzbúdzať ſa : v. wzbudit ſa.

Wzbudzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wzbuďzowať, zowal, zugem, V. I. *imp.* zug : *freq.* ex wzbudit. *boh.* wzbuzowati. *II. rec.* wzbudzowať ſa *freq.* ex wzbudit ſa. *boh.* wzbuzowať ſe, *Usus. ad 1mum.* Lotri, abi Lidi mordowali, w Noci ſtáwagú (pilňe ſa wzbudzugú) ti, abi ſi Duſu twu ſpaſil, newzbudzugeſ (newzbúdzáſ) ſa : ut iugulent homines, surgunt de nocte latrones ; tu, ut te ipsum salves, non evigilas : die Mörder ſtehen auf bei der Nacht, um ihre Nebenmenſchen umbringen zu können ; und du wacheſt nicht auf, damit du dich ſeelig macheſt : hogy embereket öllyenek a' latrok, serényen felébrednek ; te pedig, hogy lelkedet üdvezétsed, fel-nem ébreszkedel.

† wzbuzowati, owal, ugi (u) idem.

† wzcházeti, el, ím, V. I. *imp.* wzgiti : v. wſchádzať.

† Wzchod, u, m. v. Wſchod.

Wzdál, e, f. v. Wzdalenoſť.

wzdáleňe *adv.* remote, dissite, procul, longe, longinque : entfernt, in einer Entfernung : távúl, meszsze. *Syn.* daleko opodál, opodálňe, wzdaleka, powzdaleka, wzdálňe, zdálňe, zdaleka.

wzdálení, á, é, *p. c.* amotus, remotus, a, um ; entfernt, masuvá tétetett, el-fordíttatott. 2) *adj.* remotus, dissitus, longinquus, distans, absistens, absens, tis : entlegen, entfernt, vom Orte, Sache, Meinung : távul való, távul-álló (lévő). *Syn.* oddálení, opodální, powzdaleki, wzdaleki, zdálení. *Usus.* Wzdálením bit : *a*) od ńegakého Mesta : remotum esse, distare, abstare, abesse ; entfernet ſeyn körperlich, távúl lenni, tavul állani (lok), távul lenni (vagyok). *b*) animo abhorrere a re aliqua, esse alienum (remotum), distare ; entfernt ſeyn von einer Meinung, egészen idegen elmével lenni (irtózni) valamitöl. Wzdálení geſt od teg Neſlechetnoſt'i ; abhorret facinus ab illo, er iſt weit entfernt an der That, nem tselekedte a' gonoszságot. Wzdálená Wec od Wiri : abhorret a' fide, unglaubliche Sache, nem hihető dolog.

Wzdáleňí, a, n. remotio, amotio, nis, f. Entfernung, das Entfernen : másuvá-való tétel, vitel, el-fordítás. *Syn.* Oddáleňí, Zdáleňí. *Usus.* Wzdáleňí Podezreňá : remotio criminis, Entfernung des Argwohns, a' vétéknek magáról el-fordítása. 2) abitus, discessus : das Fortgehen, Entfernung ; el-távozás, el-menetel. 3) absentia, Abweſenheit,

heit, Entfernung: távol-létel, jelen nem létel. *Syn.* Nepŕítomnoſt'. 4) v. Wzdalenoſť.

Wzdalenoſť, i, f. longinquitas, distantia, ae, f, intervallum, i, n. Entfernung, Zwiſchenraum, die Weite: távul-valóság, távol létel. *Syn.* Opodálnoſt', . Daleкoſt', Wzdáleňí, Wzdálnoſt'. *Usus.* W ňegakeg Wzdalenoſti leżať: procul iacere, in einiger (einer) Entfernung liegen, meszsze fekünni. W maleg Wzdalenoſt'i, i. e. nedaleko: non procul, in einer kleiner Entfernung, nem meszsze. We welkeg Wzdalnoſti, i. e. welmi daleko: valde procul, in einer großen Entfernung, igen meszsze.

wzdáliť, il, ím, V. P. *imp.* wzdal, ňečo: amore. removere, amoliri: entfernen etwas, félre (másuvá) tenni, (vinni) valamit, el-fordítani. Oči wzdáliť, odwáťiť: oculos removere, avertere; ſeine Augen abwenden, el-fordítani róla szemeit. 2) ňekoho: ablegare, amandare, amoliri, amovere, removere: entfernen Jemand: valakit el-üzni, el-kergetni, el-idegeníteni, el-verni, el-küldeni, bútsút adni valakinek, bútsút venni valakitöl. *II. rec.* wzdáliť ſa: discedere, abire, retrahere (subducere, subtrahere) se: ſich entfernen: el-menni, magát meg-vonni, el-hagyni. *Usus.* Od ňekoho ſa wzdáliť: se ab aliquo removere, ſich von Jemanden entfernen, valakivel nem akarni társalkodni. Od Prác: a negotiis, vom Handel, dolgokban nem elegyíteni magát. Od ſwého Remeſla: removere se arte, sua, ſein Handwerk verlaſſen: maga tanúlt mesterségét el-hagyni. 2) vitare, fugere, declinare, cavere aliquem, aliquid: meiden, fliehen Jemanden, etwas: el-kerülni, el-távozni, el-távoztatni valakit, valamit. *Syn.* oddáliť (zdaliť) ſa, ſchranowať ſa.

wzdaliž *adv.* an, anne, ne, num: denn: vallyon, *Syn.* zdaliž. *Usus.* Wzdaliž bude ſlobodno (Sloboda)? anne licebit? wird es denn frei (erlaubt) ſeyn? vallyon szabad lészen-é? Wzdaliž málo geſt, či mnoho? pauca sunt ne, an multa? iſts wenig, oder viel? sok-é, vagy kevés? 2) an, ergo, forte: alſo, vielleicht: hát tehát. *Syn.* tehdi, ſnad. *Usus.* Wzdaliž ti ſebe miſlíſ, že ten Príkaz (Zákon, Práwo) nič neplatí? Wzdaliž Zákon ten za ničemní máš? an tu legem hanc nullam putas? hálſt du alſo (villeicht) nichts auf dieſes Geſetz? hát te semmit sem hajtasz erre a' törvényre? hát te ezt a' törvényt semminek tartod? 3) si, utrum, num, anne: ob: ha, hogy ha. *Syn.* či, čibi. *Usus.* Pítal ſa ma, wzdaliž ſem tam bol: utrum ibi fuerim, ex me quaesivit: er fragte mich, ob ich dort geweſen wäre: hogy ha voltam-é ott, azt tölem kérdezte.

wzdálňe *adv.* v. wzdáleňe.

wzdální, á, é, *adj.* v. wzdálení.

Wzdálnoſť, i, f. v. Wzdalenoſť.

Wzdalowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wzdalowať, lowal, lugem, V. I. *imp.* lug: *freq.* ex wzdáliť. *II. rec.* wzdalowať ſa: *freq.* ex wzdáliť ſa:

wzda-

wzdaní, á, é, *p. c.* v. wzdáwaní.

Wzdáňí, á, n. v. Wzdáwáňí.

wzdať, wzdal, wzdám V. P. *imp.* wzdag: v. wzdáwať.

wzdáwaní, á, é, *p. c.* perhibitus, a, um: gegeben: adott, adattatott, meg-adott. *Syn.* wzdaní. 2) traditus, übergegeben: oda (által) adott. *Syn.* widání, odewzdaní.

Wzdáwáňí, á, n. perhibitio, nis, f. das Geben: adás. *Syn.* Wzdáňí. 2) traditio, das Uebergeben, Uebergebung: oda (által) adás. *Syn.* Odewzdáňí, Widáňí. 3) Ducha Wzdáwáňí, i. e. Umor, Umiráňí, Skonáwáňí: animae ex halatio, exspiratio, obitus: das Aufgeben des Geiſtes, haldoklás, halás.

wzdáwať, al, ám, V. I. *imp.* ag: perhibere *Varr.* praestare, dare: geben, adni, meg-adni. *Syn.* wzdať. *Usus.* Swedectwí, wzdáwať: testimonium perhibere *Varr.* Zeugniß geben, tann-bizonyságot adni. 2) perhibere, exhibere, agere, erweiſen, tenni, meg-tenni, tselekedni. *Usus.* D'eki wzdáwať (činit), Sekowať, ňekomu: alicui gratias agere, habere gratiam: Dank ſagen, es einem Dank wiſſen: valakinek köszönni, meg-köszönni. Za tu ale Miloſt. Ďeki (Poďekowáňí) wzdáwám, ſkládám: hanc adeo illi habeo gratiam, wegen dieſer Gnade, und Gutthat bin ich ihm verbunden, verpflichtet: ezt pedig néki köszönöm. 3) tradere, übergeben, által (oda) adni. *Syn.* odewzdať, widať. 4) Duſu wzdáwať, wipúſťať: exspirare, animam edere (exhalare), spiritum emittere: den Geiſt aufgeben: haldaklani, lelkét ki-adni (kibotsátani).

† wzdechnúťí, chl, chnu *fut.* v. wzdichnúť.

† Wzdechnutí, n. v. Wzdichnutí.

† wzdelaťi, al, ám *fut.* v. wzrobiť.

† wzdeláwaťi, al, ám, v. wzrabať.

wždí *adv.* semper, assidue, continue, continuo, perpetuo, omni (nullo non) tempore, incessanter, indesinenter, constanter, iugiter, sempiterne, in perpetuum, in omne tempus: immer, allezeit, ſtets, beſtändig, in einem weg, immerdar, jederzeit auf immer: mindenkor, mindenkoron, mindétig, szünetlen, szünetlenül, szüntelen, szüntelenül. *Syn.* wždicki, gedno ſtagňe, gednoſtagki, weňe, ſtagňe, uſtawičňe, bez Konca, bez Preſtáňá. *Usus.* Wždi wic, a wic: magis, magisque: magis ac magis: immer mehr und mehr: inkább-inkább. Gaki ſem poſawáš k čebe bol, wždi taki zoſtaňem (bušem): ut erga te fui hactenus, ita semper ero: wie ich bishero gegen dir geweſen bin, ſo werde ich allezeit bleiben, a' minémünek eddig (ekkorig, ekkoráig) tapasztaltál engemet te hozzád lenni, ollyannak mindenkor tapasztalni fogsz. Tak ťa lúbím (miluge.i), gakobich bol wždi ſ čebú bíwal (žiwí bol): tam te diligo, quam si continuo vixissem tecum, ich liebe dich ſo, als wenn ich allezeit mit dir gelebt hätte: úgy szeretlek, kedvesem! mintha mindenkor veled éltem volna.

Wzdicháňí, á, n. gemitus, suspiratus, suspiritus, us, m. suspi-

suspirium, i, n. suspiratio, nis, f. das Seufzen, sohajtás, sohajtozás, fohászkodás. *Syn.* Wzdichnuťí, Zdicháňí. *Usus.* Společné Wzdicháňi: congemitus, das Mitseufzen, együttvaló fohászkodás (sohajtás).

wzdichať, al, ám, V. I. *imp.* ag: gemere, suspirare: seufzen: sohajtani, sohajtozni, fohászkodni. *Syn.* wzdichnúť, zdichať. *boh. etiam* wzdechnúti.

Wzdicháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wzdicháwať, al, ám, *freq.* ex wzdichať.

wzdichnúť, chnul (chel), chňem V. P. *imp.* chňi: suspirare *semel*, seufzen einmal, fohászkodni *egyszer*, *boh.* wzdechnúťi.

Wzdichnuťí, á, n. suspirium *unicum*, das Seufzen, ein einziges, egy fohászkodás.

wždicki *adv.* v. wždi.

† wzdiť *adv.* v. wsak 1. Nro.

wzduri, na wzduri *adv.* v. zduri: *Usus.* Na wzduri mi robíš; mrzíš ma: mihi aegre facis *Ter.* du bist mir verdrüßlich, te engem meg-hántasz.

† wzegdu ex wzgíťi.

* wzeist', wzesel, wzegdem, v. wzisť.

† Wzeťí, n. v. Wzaťí.

Wzezreňí, á, n. adspectus, intuitus, us, m. das Ansehen, das Sehen auf etwas; tekéntés, tekéntet, nézés. *Syn* Pohled, Wzhled, Wzhledáňí, Wzhledeňí, Wzhlednuťí.

† Wzezřeňí, n. idem.

wzezreť, rel, rem, V. P. *imp.* wzezri: adspicere, intueri: ansehen, sehen auf etwas: reá nézni, tekénteni. *Syn.* pohlednúť, wzhlednúť, wzhledať, wzhledeť. *II. rec.* wzezreť sa: adspicere (intueri) se: sich in Rücksicht nehmen: magát megtekénteni, nézni. *Syn.* wzhledať (wzhlednúť) sa.

† wzgíti, wzesel, wzegdu *fut.* v. wisť 22, 23 Nris.

Wzhled, u, m. respectus, us, m. die Rücksicht: tekéntet. *Syn.* Ohled. *Usus.* Wzhledem Weci: respectu rei, in Rücksicht der Sache, a' dologra nézve.

Wzhledáňí, á, n. v. Zhledáňí. 2) v. Wzezreňí.

wzhledať, al, ám, V. P. *imp.* ag: v. zhledať. 2) wzezreť. *II. rec.* wzhledať sa: v. zhledať sa. 2) v. wzezreť sa.

Wzhledáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

wzhledáwať, al, ám, *freq.* ex wzhledať. *II. rec.* wzhledáwať sa *freq.* ex wzhledať sa.

wzhledem *adv.* cum *genit.* v. Wzhled.

Wzhledeňí, á, n. Wzezreňí.

wzhledeť, del, dím V. P. *imp* wzhled: v. wzezreť. *II. rec.* wzhledeť sa: v. wzezreť sa.

wzhlednúť, dnul (del), dňem V. P. *imp.* dňi, *de uno actu*: v. wzezreť. *II. rec.* wzhlednúť sa: v. wzezreť sa.

Wzhlednuťí, á, n. v. Wzezreňí.

† wzhůru *adv.* v. hore.

wzisť, wzesel, wzegdem, V. P. *imp.* wzegdi: v. wisť 22 et 23 Nris, zisť, *vulg.* wzeist, *boh.* wzgíti.

† wzíťi (wzít), wzal, wezmu *fut. imp.* wezmi, *part. pass.* wzat: v. wzať.

Wziwač, a, m. implorator, invocator, requisitor, is, m. Anrufer, segétségül hívó.

wziwaní, á, é, *p. c.* imploratus, invocatus, requisitus, a, um: angeruffen, segétségül hitt (hívott, hivattatott). *Syn.* Na Pomoc wolaní (žádaní).

Wzi-

Wziwáňí, á, n. imploratio, invocatio, requisitio, nis, f. Anrufung, das Anrufen: segétségül hivás. *Syn.* Na Pomoc Woláňí (Žádáňí). Swatích Wziwáňí: invocatio sanctorum, Anrufung der Heiligen, szentek segétségül hivása.

wziwať, al, ám, V. I. *imp.* ag: implorare, invocare, requirere: anrufen, zu Jemand bittend rufen, um Hülfe rufen; segétségül hini (hívni), kivánni. *Syn.* na Pomoc wolať (žádať). *Usus.* Ducha Swatého Oswěťeňí wziwať: invocare spiritus sancti illuminationem, um die Erleuchtung den heiligen Geist anrufen, segétségül hívni a' Sz. Lélek meg-világosítását. Swatích wziwať: invocare sanctos; adhibere preces superis (ad superos): die Heiligen anrufen: a' szenteket segétségül hívni. 2) Na ňečo wziwať; po ňečem dichťeť: teneri desiderio rei alicuius, desiderare rem, inhiare alicui rei: nachstreben, streben (sich sehnen) nach etwas: valami után ásítozni; valamit kívánni, ohajtani.

† wzkážaťi, wzkázal, wzkázi (u) *fut. imp.* wžkaž: v. wskázať.

† wzkazowať, owal, ugí (u), v. wskazowať.

† wzkládaťi, al, ám, v. wskládať.

† Wzkříseňí, n. v. Wskréseňí.

† wzkřísiťi, il, ím, *fut.* wskrěsiť.

wláſť, wláſťe *adv.* v. zwláſť.

wzložiťi, il, ím *fut.* v. uložiť 4. Nro.

wznáſaní, á, é, *p. c.* v. wzňeseňí.

Wznáſáňí, á, n. v. Wzňeseňí.

wznáſať, al, ám, V. I. *imp.* ag: v. wzňeſť, *boh.* wznáſeti. *II. rec.* wznáſať ſa; v. wžňeſt ſa, *boh.* wznáſeti ſe.

† wzneſeňe *adv.* v. seq.

wzňeſeňe *adv.* nobiliter, eximie, inclyte: vortrefflich, löblich, hochansehnlich, berühmt: tekéntetessen, jelessen, hiressen, nemessen. *Syn.* ſláwňe, zňameňíťe, wzácňe, *boh.* wzňeſeňe.

wzňeſeňí, á, é, *p. c.* ex wzňeſť: delatus, accusatus, incusatus, a, um: verklagt, angegeben, angeklagt: bé-adott, bé-adattatott, bé-vádoltatott, bé-árultatott. *Syn.* obwiňení, obžalowaní, podaní, poddaní, wznáſaní. 2) *adj.* nobilis, celeber, eximius, inclytus, amplus, summus, a, um: vortrefflich, löblich, berühmt: tekéntetes, hires, nevezetes, jeles, nemes, nagy tekéntetü, nagy méltóságú. *Syn.* ſláwní, známeňití, wzácní. *boh.* wzneſení. *Usus.* Člowek wzňeſení, a wzáční: vir amplissimus et ornatissimus: ein hochansehnlicher Mann, vom Geblüt her: oder von Ehrenstellen: nagy tekéntetü és méltóságú Ur. Za nagwzňeſeňegſu Ženu budeſ gu mať, gak gu uzreſ (uwidíſ): primam dices foeminarum, si videris *Ter.* wenn du sie sehen wirst, so wirst du sie für die schönste unter den Frauen bekennen (erkennen: ha látni fogod, azt fogod itélni, hogy leg ékessebb (leg szebb) az aszszonyok között. Wzňeſené ſláwné) Čini, Skútki: res gestae amplissimae, basilica (magnifica) facinora *Plaut.* heldenmäßige, ritterliche Thaten: nagy nevezetes viseltt dolgok. Bože neſmrtedelní! wzneſené wſak Skutki tento wipráwať záčíná: Dii immortales! basilica

silica hic quidem facinora inceptat loqui *Plaut.*

† **wzneſeni**, á, é, *p. c.* v. **wzňeſeni.**

Wzňeſeňí, á, n. delatio, accusatio, incusatio, nis, f. Angabe, Angebung, der Anklage, Verklagung, Anzeigung: bé-adás, bé-vádolás, bé-árulás. *Syn.* Obwiňeňí, Obžalowáňí, Podáňí, Poddáňí, Wznášaňí. 2) dilaudatio, celebratio: Rühmung, Anrühmung: ditsérés, ditséret, magasztalás.

† **Wzneſeňí**, n. idem.

Wzňeſenoſt', i, f. praestantia, excellentia, eximietas, celebritas, tatis, amplitudo: Vortrefflichkeit, Hochanſehnlichkeit: hiresség, nevezetesség, nagy tekéntet. *Syn* Sláwnoſt', Známeňitoſt'. *boh.* Wzneſenoſt. *Usus.* Wzňeſenoſt' twích píſem (Spiſow) prewíſila moge Domňeňí, twogé Písma ſie wzňeſeňegſé, než ſem gá ſa domňíwal: vicit opinionem meam tuorum scriptorum praestantia, deine Schriften ſind vortrefflicher, als ich vermeinet habe: a' te irásidnak nagy nemessége fellyül halladta az én vélekedésemet.

† **Wzňeſenoſt**, i, f. idem.

† **wzneſti**, wzneſl, wzneſu *fut.* v. **wzňeſt'**. *II. rec.* wzneſt ſe: v. wzňeſt' ſa.

wzňeſt', wzňeſel, wzňeſem, V. P. *imp.* wzňeſ: deferre alicuius nomen: accusare, incusare, aliquem: angeben, anklagen, verklagen: bé-adni, bé-vádolni, el (bé)-árulni valakit. *Syn.* obwiňit', obžalowat', podat', poddat', wznášat'. *II. rec.* wzňeſt' ſa: pendere, ſchweben, z. B. in der Luft: lógni. *Syn.* wiſet, wznášat ſa.

wzrábaní, á, é, *p. c.* ex **wzrábat'**, *boh.* **wzbelaní.**

Wzrábáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* **Wzbeláwáňí.**

wzrábat', al, ám, V. I. *imp.* bag: prodesse, virtutem alicujus adjuvare, aedificare *moraliter*, exemplo esse: erbauen, auferbauen, nützen, beſonders in Anſehung der Tugend: erköltsre ébreszteni, például lenni, használni. *Syn.* **wzrobit'**. *boh.* **wzbeláwati.**

wzrobení, á, é, *p. c.* ex **wzrobit'**, *boh.* **wzbelani.**

Wzrobeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* **Wzbeláňí.**

wzrobit', il, ím, V. P. *imp.* **wzrob**: v. **wzrábat'**, *boh.* **wzbelati.**

wzroſt', wzroſtel, wzroſt'em, V. P. *imp.* **wzroſt'i**: v. **wiroſt'**.

† **wzruſti**, wzroſtl, wzroſtu *fut.* idem.

† **wztáhnúti**, wztáhl, wztáhnu *fut. imp.* **wztáhni**: v. **wſt'áhnút'**. *II. rec.* **wztáhnút ſe**: v. **wſt'áhnút ſa.**

† **wztahowati**, owal, ugi (u(, Ruce na ňekoho: v. **wſt'ahowat'**. *II. rec.* **wztahowat ſe**: v. **wſt'ahowat' ſa.**

† **wzteci** (wztect, wzteknút) ſe, wzteli ſe, wzteknu ſe *fut. imp.* **wztec ſe**: v. **wſt'ect ſa.**

† **wztekati ſe**, al ſe, ám ſe: v. **wſt'ekat ſa.**

† **wztekle** *adv.* v. **wſt'ekle.**

† **wztekli**, á, é, *adj.* v. **wſt'ekli.**

† **Wztekloſt**, i, f. v. **Wſt'ekloſt'.**

† **wzteknúti ſe**, v. **wzteci ſe.**

† **Wztičeňí**, n. v. **Zachiteňí** 4. Nro.

† **wztičiti ſe**, il ſe, im ſe: v. **zachitit' ſa.**

Z.

Z, ante plures consonantes ze, *praep.* I, *cum genit.* e, ex, de; *praecipue, si ad interrogationem* (*unde*) *locus, aut causa, vel motivum, materiave indicetur*: aus; wenn auf die Frage woher? ein Ort, oder eine Ursache, ein Bewegungsgrund angezeigt wird, oder ein Stoff, woraus etwas ist, oder gemacht wird: ból, ből, ról, ről. *Usus.* Z Lesa (z Hága) ist', e sylva venire: aus dem Walde kommen, erdőből jönni. Ze Slézka, e silesia, aus Schlesien, slezsiából. Z Domu, domo, vom Hause, onnan hazúl. Z Wídňa, Vienna, von (aus) Wien, Bétsből. Z Hňewu, exire, per iracundiam; aus Zorn, haragból. Ze Skúpost'i, ex avaritia, per avaritiam: aus Geiz, fösvénységből. Z Láski to učiňil, amore ductus (adductus, incitatus, motus) fecit, aus Liebe that ers: szeretetből tselekedte (tette) azt. S celeg Sili, omnibus viribus, aus (mit) allen Kräften, tellyes erőből. Z Nedbanliwost'i, per negligentiam, aus (durch) Nachlässigkeit, restségből, túnyaságból. Z Ohledu, ex respectu, ratione, respectu, in (von) Ansehung: tekéntetből, arra tekéntve. Z ňekoho nečo urobiť, reddere quempiam aliquid, aus einem etwas machen: valakiből valamit (valakit valamivé) tenni. Wím to ze Skusenost'i, experientia didici (doctus sum), ich weis es aus der Erfahrung: tapasztalásomból tudom. Pohár ze Strébra, poculum ex argento (argenteum), ein Becher von Silber; ezüst pohár. — 2) a, abs, abs, de, ex, *si locus altior innuatur*: von, aus; vom Orte, wenn der Ort höher ist, ról, ről, bol, böl, *ha magassabb a' hely.* Z Wrchu ist', de monte venire, von dem Berge kommen, hegyről, jönni. Z Neba, de coelo, menyből Z Woza pádnúť, cadere e curru, von dem Wagen fallen, a' szekérről le-esni. Z Woza wipadnút, excidere e curru, aus dem Wagen heraus fallen, a' szekérből ki-esni. — 3) ex, de, inter: aus, unter, von: közül, között, közt. *Usus.* Geden ze dwoch, unus e duobus (inter duos), einer aus (von unter) zweien: egy kettö közül. 4) e, ex propter: aus, wegen, miátt, ből,

böl, ért. *Syn.* pre. *Usus.* Ze Pſoti, pre Pſotu: propter paupertatem, aus Armuth, szegénység miátt; szegénységből. — II. *cum accusat.* Ž ńečo bit, mocť: posse, valere, sustinere: vermögen, im Stande ſeyn, können: tehetni, véghez vihetni valamit. 2) circiter prope: beiläufig, közel, mint egy, valami. *Syn.* okolo, ſkoro. *Usus.* Má ale z oſem Meríc Gačmeňa, habet prope (circiter) octo hordei metretas; er hat beiläufig acht Metzen Gerſte: vagyon mint egy nyóltz mérő árpája. — III. *cum instrumentali, sive sociali, quando societas quaepiam, comitiva, aut conjunctio, passio denique, vel modus denotatur*: cum, mit; wenn eine Geſellſchaft, oder Begleitung, oder Verbindung, Leidenſchaft endlich, oder Art, Weiſe anzeigt wird: val, vel. *Usus.* Ž Otcem iſt', ire cum patre: mit dem Vater gehen, atyával menni. Ž ńekim mluwiť, boworiť: loqui, discurrere cum aliquo; mit Jemanden reden, valakivel beszélleni. Ž Boleſt'ú, cum dolore, mit Schmerzen, ſchmerzhaftig: ſchmerzlich; fájdalommal. Ž Hnewem, cum ira, mit dem Zorne, zornig: haraggal. Ž Dobrotú, benevole, cum benignitate; mit Gutem, freywillig, jóval. NB. Per omnes has significationes praepositio Ž in casibus Grammaticae meae pag. 154. et 155 denotatis in ſ (ante plures consonantes ſe) transformatur. — IV. *In compositione*, denotat, 1-mo Latinorum *con*, dum exprimitur in nominibus vel verbis quaedam consociatio, ut: Zhromáždeňí congregatio, znoſiť conferre, comportare. 2-do gravidam femellam, ut: zrebná Kobila feta caballa (equa); 3-tio actionem multum, ut: zbit mnohých multos concussit, zlúpal Koſtoli expilavit Ecclesias. 4-to actionem absolutam et perfectam, ut zlomil fregit, zbudil excitavit, 5-to actum deorsum nitentem, ut: zwaliť dejicere. — Ž, littera enclytica saepe *Pronominibus*, kdo, čo, ktorí (kdož, což, ktoríž), *Imperativis* (budiž, mlčiž, držiž ꝛc.) et *Adverbio* kde (kdež) adſigi solet.

Za, *praep.* I. *cum accus.* post verba dať, predať, kúpiť, brať, wzať robiť: pro, loco; vice; für, anſtatt: ért, helyet; helyette. *Usus*, Za ńekoho zaplatiť, solvere alterius loco: für Jemand bezahlen: más helyet fizetni. Za ńekoho proſiť, intercedere pro aliquo, für Jemand bitten, valakiért esedezni. Za Peňáze pracowať, pro pecunia laborare: für Geld arbeiten, pénzért dolgozni. Za to mám, id sentio (pro hoc servo), ich halte es dafür, für dieß; ich bins der Geſinnung: abban az értelemben vagyok. Za mňa píſe, loco mei scribit, anſtatt meiner ſchreibt er, helyettem ír. Za Pachołka ſlúži, famulum agit, er dient als Knecht: szolga legényy. Widala ſa za Zemana, nobili nupsit: ſie hat einem Edelmann geheirathet, nemes emberhez ment férjhez. —2) ad, in: zu, nak, nek. *Usus.* To za Chibu wikladá: vitio vertit, pro errore habet, er rechnets zum Fehler an, hibának tartja. Za dobré mať: indulgere, parcere: zu Gute haben, i. e. verzeihen: jó névvel

vel venni, meg-botsátani. — 3) pro: Za Kmotra (Kmotrem) bit, ágere patrinum: zu Gefatter ſtehen i. e. Gefatter ſeyn, Komának (Kereszt atyának) lenni. Za Krála korunowáť ńekoho, coronare aliquem tamquam regem: einen zum Könige krönen: valakit Királynak koronázni. — 4) pro. úm, ért en, oh. *Usus.* Za pať Groſi, quinque grossis, um fünf Groſchen: öt garason. Za Zlatí (za Rínſkí), pro florено, um einen Gulden, egy forintért. Za celí Swet ne, minime gentium, bei Leibe nicht, nem az egész világért. — 5) per, *dum instrumentum significatur*: bei, mit; wenn ein Werkzeug anzeigt: nálnél, val, vél, *midön eszközt jelent.* *Usus.* Za Nohi wzáť, chitíť; pedibus (per pedes) capere, prehendere: bei den Beinen faſſen, lábon (lábnál) fogni. Uſáť ho za Bradu, coepit illum per barbam; er hat ihn bei dem Barte gefaßt: szakállánál fogta meg ötet. Pogal ho za Ruku, duxit eum per manum: er hat ihn beim Arme ergriffen: keszénél fogva vezette ötet. Chitíl ha za Wlaſi, arripuit eum per crines: er hat ihn bei den Haren ergriffen: hajánál fogta ötet. 6) intra, in, innerhalb, binnen: alatt. *Usus.* Za oſem Dńí ſa nawrátím (zaſ príšem), intra octo dies revertar, in acht Tägen komme ich wieder, nyolcz nap alatt viszsza térek. — 7) *de tempore ad quaestionem quando?* sub, unter, alatt, alatta. *Usus.* Za Krála Štefana: sub Stephano Rege, tempore Stephani Regis, unter dem Stephan Könige, Istvány Király alatt. Za Panowáńá: sub regimine, unter der Regierung, Herrſchung: igazgatás (gubernálás) alatt. *Nota I.* In hoc sensu apud Latinos per verba, participia et adjectiva saepe redditur. Za mé Ziwobité to obſáhńeſ, dum vivo (me vivente, me vivo) id non obtines: bei meinem Leben bekommſt du es nicht: még élek, ezt meg-nem nyered. Za Ziwobití to činím: vivus facio, bei meinem Leben thue ich, éltemben azt teszem. Za Pamať ľuďſku, post hominum memoriam, bei Menſchen Gedenken, a' mennyire az emberek emlékeznek. *Nota II.* In hac significatione cum adiectivo Čaſ genitivum poscit. *Usus.* Za Čaſu Auguſta, temporibus Augusti, zu Zeiten des Auguſtus, Augustus ideiben. Za mého Čaſu, meo tempore, zu meiner Zeit, az én időmben. Za oného Čaſu, in illo tempore, in jener (der) Zeit, abban az időben, hajdant, hajdanában. — 8) *de numero incerto*: ad, circiter: bei, gegen, ungefähr (bei ungewiſſen Zahlen): közel, körül. *Usus.* Bolo za tri ſto Ľudu, prope 300 ibidem fuerunt, es waren bei 300 Menſchen da, valami három száznan valának ottan. — 9) propter, pro: wegen, ſtatt: miátt, miátta, ért, helyett, végett. *Usus.* Za teba gá kolko wiſtáť muſím, tui causa (propter) te tanta sustineo, wegen deiner muß ich ſo viel leiden (ausſtehen), miáttad (éretted) annyit szenvedek. 10) *ad quaestionem quo?* post, hinter, auf die Frage wohin? megé, azon kérdésre, *hová?* *Usus.* Položˇ

za Rachle, post fornacem recondas, hinter den Ofen ſtelle es nieder, tedd kályha megé. — 11) quis, quae, quod, qualis, e: wer, oder was? wie beſchaffen? was für? ki, minémű, kitsoda, mitsoda? *Usus.* Čo geſt to za Človeka? quis est hic vir? was iſt das für ein Menſch? mitsoda ember ez: Čo geſt to za Wec? qualis est isthaec res? was iſt das für eine Sache? mitsoda dolog ez? *II. Cum instrumentali* post; praecipue ad quaestionem *ubi*? nach, hinter; auf die Frage wo? után, megett, e kérdésre: *hol*? *Usus.* Táhňe (zeňe) ſa za Nepŕátelem, insequitur hostem, er zieht dem Feinde nach, üszöbe veszi az ellenséget. Poď za mnú, post me veni, sequere me: komme nach meiner, jöjj utánnam. Za Rachlámi leží, post fornacem iacet; er liegt hinter dem Ofen, kályha megett fekszik. 2) post, ex: um, nach, über: után. *Syn.* po. *Usus.* geden za druhím, alter post alterum, alius post alium: einer um den andern: egy más után. Geden za druhím ſpéwá: alternis vicibus canunt, einer um den andern (wechſelweiſe) ſingt: egy más után énekelnek. — *III. In compositione denotat*, 1) actionis initium, vel actum inchoatum, ut: zabubnowať: tympano insonare, zahwizdnúť, fistulare. 2) actionis complementum, ut: zabil, occidit, zabedňiť, claudere. 3) actum in locum ignotum, ut: zahodil, zaſel: aliquorsum abiecit, profectus est. *NB.* Za in compositione saepius fit longum: uti praepositiones na, et pri. Vide eatenus factas ibidem observationes.

Žaba, i, f. rana, ae, f. der Froſch, ein Thier: béka. *boh.* Žába. *Usus.* Črepnatá Žába, v. Koritnačka. — Zelená Žaba, rubeta, grüner Froſch, zöld béka. Zemſká Žaba, bufo, die Kröte: varas béka. *Prov.* Žabe Wodu podáwať, ranae aquam ministrare *Theocr.* Abundanti dare. Homini loquaci materiam, et occasionem subministrare. Natura bibacem ad bibendi certamen provocare. Ne proſil ſa Čert Babe, aňi gá takeg Žabe: non is es, quem rogatum velim: ich mag dich nicht bitten; du biſt nicht werth, daß ich dich bitten ſollte: azért nem foglak kérni. 2) Žaba na Gaziku, butrachus, i, m. rana, ranula linguae, inflammatio collumellae, *certa infirmitas*: Froſch, eine Krankheit an der Zunge: nyelvnek békája, *bizonyos betegség (forróság) az ember nyelvén.* *Syn.* Z gabra, Otekáňi Gazika w Pažeradle.

† Žába, i, f. idem. 2) v. Žáha.

zababkowaní, á, é, *p. c.* v. zaňitowáni.

Zababkowáňi, á, n. v. Zaňitowáňi.

zababkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug. v. zaňitowať.

zabarani, á, é, *p. c.* inquinatus, maculatus, commaculatus, foedatus, a, um: befleckt, beſchmuzt, beſudelt, meg-motskoltatott, megrútítatott, meg-motskolt, rútított, bé-piszkoltt. *Syn.* zanečiſteni, zakaleni, zaſúchani, zamaſt'eni, zapiſkaní, zaſkrátani, zaſpineni, upi-

Upiſkání, nečiſtí, neſpiderní, pobabraní, ubabraní.

Žababrańí, á, n. inquinatio, foedatio, contaminatio, commaculatio, pollutio, nis, f. Beſchmuzung, Beflekung, Beſudelung: meg (bé) motskolás, piszkolás, rútitás. *Syn.* Zanečiſt'eńí, Zakaleńí, Zaſúchańí, Zaſpińeńí, Zamaſt'eńí, Upiſkáńí, Zapiſkáńí, Pobabráńí, Ubabráńí, Nečiſtota, Neſpidernoſť.

žababrať, brał, brem, V. P. *imp.* bri: inquinare, maculare, commaculare, foedare, polluere, contaminare: beſudeln, beſchmuzen, beflecken: még (bé) motskolni, piszkolni, rutitani; tsúnyitani, undokitani. *Syn.* zanečiſtiť, zamazať, zaſpińiť, zamaſtiť, zaſúchať, zakaliť, upiſkať, zapiſkať, pobabrať, ubabrať. *II. rec.* zababrať ſa, inquinare (foedare) se, ſich beſudeln, beſchmuzen, beflecken: meg (bé) motskitani (motskolni) magát. *Syn.* zanečiſt'iť, zapiſkať, upiſkať, zakaliť, zaſpińiť, pobabrať, ubabrať) ſa.

Žabače, *adv.* more ranarum, nach der Art der Frösche, béka módon.

Žabačeńí, á, n. coaxatio, nis, f. das Quacken, béka szóllás. *Syn.* Krkáńí, Škrečáńí.

žabací, á, é, *adj.* raninus, a, um: von (aus) Frőſchen: békai, békából való. *Syn.* žabí. *Usus.* Žabacé Mléko, Zelina: v. Mléko.

žabačiť, il, ím, V. I. *imp.* žabač, coaxare *Suet.* quacken von Frőſchen: kékáńl szólni. *Syn.* krkať, ſkrečať.

* Žabačowáńí, á, n. v. Blúdeńí, Túláńí, Poſtáwáńí.

* žabačowať, čował, čugem, V. I. *imp.* čug, v. blúdiť, túlať ſa, poſtáwať.

Žabadáńí, á, n. v. Zbadáńí.

žabadať, al, ám, V. P. *imp.* dag, v. zbadať.

Žabar, u, m. v. Obar.

Žabár, a, m. captor ranarum, Froſchfänger, béka fogó.

žabareńí, á, é, *p. c.* v. opareńí.

Žabareńí, á, n. v. Opareńí.

žabariť, il, ím, V. P. *imp.* žabar v. oparit.

Žabarowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

žabarowať, rował, rugem, *freq.* ex žabariť.

† žabarweńí, á, é, *p. c.* v. zafarbeńí.

† Žabarweńí, n. v. Zafarbeńí.

† žabarwiť, il, ím, v. zafarbiť.

† žabarwowať, ował, ugi (u), zafarbowať.

* žabaſowať, ſował, ſúgem, v. zabreſiť.

žábawńí, á, é, *p. c.* moratus detentus, retentus, a, um, aufgehalten, meg-késleltetett, tartóztatott. *Syn.* zameſkaní, omeſkaní. 2) occupatus, distentus, districtus: beſchäftigt: valamiben foglalatos, el-foglalt. *Usus.* Bol ſem trochu zabawení, eram occupatior, ich war ein wenig beſchäftigt: sok dolgotskám vala. 2) distractus, recreatus, ergözt, unterhalten; mulattatott.

Žabawení, á, n. mora, ae, f. retentio, detentio, nis, f. Aufhaltung, Verzögerung, Zurückhaltung: meg-késedelmeztetés, akadályoztatás, várakoztatás. 2) mora in aliquo loco, moratio, commoratio: Aufhaltung: meg-késlelés, késedelem, tartóztatás, késés, valahol mulatás, várakozás. *Syn.* Zameſkáńí, Omeſkáńí.

3) occupatio, distentio, districtio: Beſchäftigung, foglalatosság, meg-vétel, el-foglalás. 4) v. Zábawka 2 Nro.

zabawiť, il, ím, V. P. *imp.* zabaw *cum accus.* morari, tenere, retardare, detinere, inferre (adferre) moram alicui, moras alicui ponere, in mora esse alicui *Ter.* aufhalten, verzögern: zurückhalten: valakit meg-késedelmeztetni, meg-akadályoztatni, valakit várakoztatni, tartóztatni. *Usus.* Gá ťa w tom nezabawím, in me tibi isthic non est mora *Ter.* per me non est, mora: da werde ich dich nicht aufhalten, én abban a' dologban meg-nem akadályoztatlak, én rajtam nem múlik. Mi tá nezabawíme, in nobis non est mora (nihil est morae): wir werden dich nicht aufhalten, mi rajtunk nem múlik el. 2) occupare, distinere, distringere: unterhalten, beſchäftigen: el-foglalni. 3) distrahere, recreare, exhilarare: unterhalten, ergötzen: valakit mulatni, meg-vigasztalni. *II. rec.* zabawíť ſa: morari, detineri, detinere se, moras trahere, ſich aufhalten, verweilen: késni (késem) késlelni, (leni) mulatni (-tok) maradni. *Usus.* Muſel ſa ňekde zabawiť, alicubi adhaeserit, moratus fuerit: er muß ſich wo aufhalten haben: valahol mulatott. U ňekoho ſa trochu zabawiť, paulisper apud aliquem morari; ſich ein wenig bei Jemand aufhalten, valakinél egy kevessi mulatni. 2) occupari, distineri, distringi: ſich beſchäftigen; valamiben foglalatoskodni. *Syn.* zaneprázňiť ſa. 3) distrahere se, colloqui: ſich unterhalten, ſich ergötzen, diſcuriren: mulatni magát.

Zábawka, i, f. occupatio, nis, f. Geſchäft, Beſchäftigung, Unterhaltung: foglalatosság. *Syn.* Zabaweňá. 2) distractio, recreatio, (relaxatio animi), nis, f. die Unterhaltung, Unterredung: mulatság.

Zabawowač, a, m. morator, is, m. Aufhalter: késleltető. 2) distractor, recreator: Unterhalter, mulató.

Zabawowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zabawowať, wowal, wugem, *freq.* ex zabawiť. *Usus. ad 1mum.* Ťo ma zabawuge, hoc mihi morae est, das hält mich auf: e' késedelmeztet-meg. *II. rec.* zábawowať ſa, *freq.* ex zabawiť ſa. *Usus.* Stím (ſ túto Wecú) ſa gá zabawugem, ego moror in hac re; mit dieſer Sache halte ich mich auf, én késem ebben a' dologban. W Ťeſt'e nekoho zabawowať, iter alicuius morari. Jemanden in der Reiſe aufhalten, valakit késleltetni útjában. Ubich ťa mnohými Slowimi nezabawowal, multis morer, damit ich dich nicht lange aufhalte, hogy sok szóval ne tartóztassalak. Goſt'ow zabawowať, morari convivas, die Gäſte aufhalten, varakoztatni a' vendégét. *Usus. ad 2dum.* Nezabawug ſa z inſím, ne te occupes ad aliud negotium, beſchäftige dich nicht mit einer andern Sache, ne add más dologra magadat.

zabawowní, á, é, *adj.* moratorius, a, um; aufhaltend, késlelő, mulattató. 2) distractivus, aptus colloquiis: unterhalten könnend: mulató, mulatságra való.

zabažiť ſa, il ſa, ím ſa, *cum dat. pers.* v. bažiť ſa.

Žabček, a, m. *dem.* ex seq.

Žabec, bca, m. chelonia, ae, f. chelonites, is, f. chelonitis, tidis, f. lapis bufonius: Krötenſtein, béka-kö. *Syn.* Žabica, žabí Kameň.

Žabečáňí, á, n. v. Zabláčáňí.

žabečať, čal, čím V. P. *imp.* beč, v. zablačať.

Žabečka, i, f. *dem.* ex Žabka.

Zabedákáňí, á, n. v. Bedákáňí.

zabedákať, al, ám, V. P. *imp.* kaj, *de uno actu*, v. bedákať.

zabedňéní, á, é, *p. c.* clausus, abstractus, occlusus, a, um: verſchlagen, vermacht zugemacht; bé-tsinált, bévertt, bé-ütött. —

Zabedňéní, á, n. clausio, nis, f. Verſchlagung, Vermachung, Zumachung, das Verſchlagen: bé-tsinálás, bé-verés, béütés.

zabedňiť, il, ím, V. P. *imp.* dňi: claudere, obstruere, occludere, v. g. vas, cistam etc. verſchlagen, vermachen, zumachen z. B. Fäſſer, Küſten: bé-tsinálni, bé-verni, béütni, p. o. hordót, ládát.

Zabedňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zabedňowať, ňowal, ňugem, *freq.* ex zabedňiť.

Zabedowáňí, á, n. v. Bedákáňí.

zabedowať, dowal, dugem, V. P. *imp.* dug, *de uno actu*, v. bedákať.

Zabeháňí, á, n. v. Zabehnutí.

zabehať, hal; hám V. I. *imp.* haj, v. zabehnúť.

Zabeháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zabeháwať, al, ám, *freq.* ex zabehať.

zabehlí, á, é, *adj.* v. zabehnutí.

zabehnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi, ňekom, ňekše: excurrere, procurrere, hin laufen: valahová el-szaladni. *Usus.* Zabehňi, tam, curre illuc, laufe hin; szaladj-el-oda 2) aberrare, deerare: ſich verlaufen, ſich durch Laufen, oder im Laufen verirren, z. B. Kind, Schaf, ꝛc. el-véteni, el-tévelyedni szaladozva. 3) ňekoho zabehnúť, viam intercludere (intercipere) alicui, Jemand den Weg verlaufen: valakinek az útját el-állani, bé-vágni. 4) influere, hinein laufen, hienein fließen: szaladni, bé-folyni. *Syn* wtecť. *Usus.* Zabehlá mu Woda do Hrdla, influxit illi ad guttur aqua, das Waſſer iſt ihm in den Gurgel hinein gelofen; torkába szaladott a' víz. 5) *cum instrumentali*, oppleri, manere, voll laufen: lábbogni, meg-töltetni, megfutatni, folyni, szivárkodni, tsepegdelni. *Usus.* Zabehli mu Slzami Oči, oculi manant (opplentur) lacrymis, die Augen laufen ihm voll Waſſer, egészszen könyben lábbognak a' szemei.

† zab'ehnúti, zab'ehl, zab'ehnu *fut.* idem.

zabehnutí, á, é, *p. c.* in via interclusus, a, um: verſperrt, abgeſchnitten, verhindert, verloffen auf dem Wege: el-rekesztetett. 2) oppletus, a, um, manans, tis: voll geloffen; meg-töltt, lábbogó, v. g. zabehnuté Oči.

Zabehnutí, á, n. procursio, excursio, nis, f. das Hinlaufen, el-száladás. 2) praeclu-

sio (interclusio, interceptio) viae alicuius: das Verlaufen (die Verſperrung, Verhinderung) des Weges: útyától elrekesztés. 3) oppletio, manatio, nis, f. das Vollaufen, Fließen, Ausfluß, Triefen: bétöltés, folyás, szivárgás, szivárkodás, tsepegdegelés.

Zabeleňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zabeleť ſa, lel ſa, lim ſa, V. P. *imp.* bel ſa: (album apparere), weiß (weißlicht) vorkommen, oder erſcheinen: egy kevessé fejérnek látszatni (magát mutatni)

Zaberáňí, á, n. v. Zabráňí. 2) v. Mráčeňí.

zaberat, al, ám, V. I. *imp.* rag, v. zabrať. *II. rec.* zaberat ſa, v. zabrať ſa. 2) v. mráčiť ſa. *Usus.* Zaberá ſa, a na welkí Deſť ſa chiſtá: obnubilatur et magna pluvia instare videtur: die Wolken ziehen ſich zuſammen, und es wird ſchier daraus ein großer Regen werden (entſtehen): beborúl, és nagy esőre készül.

Zaberáwáňí, a, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaberáwať, al, ám, *freq.* ex zaberať ſa.

zabezpečení, á, é, *part. const.* v. ubezpečení:

Zabezpečeňí, á, n. v. Ubezpečeňí.

Zabezpečenoſť', i, f. v. Ubezpečenoſť'.

zabezpečiť, il, ím, V. I. *imp.* zapeč, v. ubezpečiť. *II. rec.* zabezpečiť ſa, v. ubezpečiť ſa.

Zabezpečowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zabezpečowať, čowal, čugem, *freq.* ex zabezpečiť. *II. rec.* zabezpečowať ſa. *freq.* ex zabezpečiť ſa.

* zábgeleňí, á, é, *p. c.* v. zabílení.

* Zabgeleňí, á, n. v. Zabíleňí.

* zabgeliť, il, ím, v. zabíliť. *II. rec.* zabgeliť ſa, v. zabíliť ſa.

žabí, á, é, *adj.* raneus, a, um: die Fröſche betreffend: békás, békát illető. *Syn.* žabací. *Usus.* Žabí Kameň v. Žabec. Žabí Koper, anagallis, idis, f. *Plin. H. N.* Gauchheil, tyúk-húr fü. Žabé Mléko v. Chlupáček. Žabé Crewko (*boh.* žabí Strewec), v. Kurí Mor, Žabé Wagca, ova ranarum, die Froſchlaich, béka tojás.

† žabí, *adj. omn. gen.* idem.

Žabica, i, f. v. Žabec.

Žabička, i, f. *dem. ex praec.* 2) *dem. ex* Žabka.

Zabigáč, á, m. v. Zabigák.

zabigaččin, á, é, *adj. poss.* ex seq. *Syn.* mordárčín.

Zabigáčka, i, f. interemtrix, iugulatrix, interfectrix, mactatrix, cis, f. Tödterinn, Mörderinn, Schlachterinn: megölö aszszony. *Syn.* Mordárka. 2) v. Zbogňička. 3) v. Zabigáňí, Zabití.

Zabigák, a, m. occisor, peremtor, iugulator, interfector, necator, is, m. Tödter, Mörder, Schlachter, meg-ölö. *Syn.* Mordár. 2) v. Zbogňík. 3) forte vinum, vel crematum, facile crapulam concilians: ein ſtarker Wein oder Brandwein, Mörder: erös (könnyen meg-részegítő) bor, vagy pálinka.

zabigákow, a, e, *adj. poss.* ex *praec. Syn.* mordárow.

zabigaňí, á, é, *p. c.* v. zabití.

Zabigáňí, á, n. v. Zabití.

zabigať, al, ám, V. I. *imp.* gag, v. zabiť.

† zabí-

† zabígeti, gel, gím, idem.

zabíleni, á, é, *p. c.* inalbatus, dealbatus, a, um: verweißt: meg-fejérítetett. *vulg.* zabgeleni.

Zabíleňí, á, n. inalbatio, dealbatio, nis, f. Verweißung, meg-fejérités. *vulg.* Zabgeleňí.

zabílič, il, ím, V. P. *imp.* zabil, inalbare, dealbare, albo inducere: verweißen: meg-fejériteni. *vulg.* zabgelič. *II. rec.* zabílič ſa, inalbare se, v. g. farina, calce etc. ſich weiß machen, meg-fejériteni magát. *III. passive*, inalbari, albo induci, verweißt werden: meg-fejéritetni, fejéredni, meg-fejérülni. *vulg.* zabgelič ſa.

Žabinec, nca, m. Ranunculus *Linn.* Ranunkel, Hahnenfuß, Béka Virág.

† zabíraki, al, ám, v. zaberať.

Žabiſko, a, n. *exagger et contemt.* grandis (absurda) rana, ein großmächtiger (abſcheulicher) Froſch: nagy (rút) béka.

zabič, zabil, zabigem, V. P. *imp.* zabi: incutere, hineinſchlagen, belé-ütni, bé-verni. *Syn.* wbič, wrazič, wtlúcť. 2) interficere, necare, occidere interimere, vita privare, *de hominibus*: tödten, das Leben benehmen, ums Leben bringen: meg-ölni, életétöl meg-fosztani. *Syn.* zamordowať, Žiwota ſproſt'ič, z bawič, o Žiwot priweſť. 3) mactare, iugulare, *de animalibus*: ſchlachten, abſchlachten: meg-ölni, agyon ütni, verni; le-vágni, *az állatokról. Syn.* zachloſťať.

zabič, zabol, zabuδem V. P. *imp.* zabuδ: v. zabuďnúť, zapomenúť. *Usus.* Nezabuδže nato. Nezabuδteže.

zabití, á, é, *p. c.* incussus, a, um, hineingeſchlagen, belé-ütteteti. *Syn.* wbití, wrazeni, wtlučeni. 2) interfectus, interemtus necatus, occisus, mactatus, vita privatus, a, um, getödtet, ums Leben gebracht: meg-ölettetett, meg-öletett. *Syn.* zamordowani. 3) mactatus, jugulatus, *de animantibus*: geſchlachtet, abgeſchlachtet: meg-ölettetett, meg-öletett, le-vagott, agyonverett, *az állatokról. Syn.* zachloſťeni.

Zabití, á, n. incussio, nis, f. das Hineinſchlagen, Hineinſchlagung: belé ütés, verés. *Syn.* Wbití, Wrazeni, Wtlučeňí. 2) occisio, interemtio, interfectio, mactatio, necatio, nis, f. Tödtung: meg-ölés, agyon verés. *Syn.* Zamordowáňí. 3) mactatio, iugulatio: Schlachtung, Abſchlachtung, das Schlachten, Abſchlachten: meg-ölés, le-vagás, agyon tsapás, ütés. *Syn.* Zachloſťeňí.

zabíwagici, á, é, *part. praes.* ex zabíwať, v. zabudliwi.

zabíwani, á, é, *p. c.* ex zabíwať, v. zabudnuti.

Zabíwáňí, á, n. v. Zabudnuťi, Zabudliwoſť.

zabíwať, al, ám, V. I. *imp.* wag, v. zabudnúť, zapomínať. *Usus.* Uſ na náſ zabíwáſ, iam nostri obliviscеris, du vergißt ſchon auf uns: már meg-feletkezel rólunk. Zabíwam na to, capit me oblivio rei *Cic.* ich vergeſſe es, el-felejtem azt; az nem jut eszembe.

Zabíwáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zabíwáwať, al, ám, *freq.* ex zabíwať.

Žab-

Žabka, i, f. *dem.* ranula, ae, f. kleiner Frosch, Krot, das Krötchen: békátska, kis béka. *Syn.* Žabečka, Žabička. 2) Žábka mlinárská, bednárská: scalprum, i, n. das Schneidmesser, metélö, vakartsáló. 3) Žabka na' Dwerách, retinaculum (repagulum) portae, Schlingel (die) zum Heftel: ajtó zár, ajtószegezö. *Syn.* Haspra. 4) v. Žaba. 2 Nro. 5) v. Rosítek, Rosír.

Zablačáňí, n. v. Blačáňí.

zablačat, čal, čim, V. I. *imp.* blač, *de uno actu*: v. blačat.

Zablekotáňí, á, n. v. Blekotáňí.

zablekotat, al, ám, et kocem, V. P. *imp.* koc, et tag, *de uno actu*: v. blekotat.

† zablesknút se, zablesknul se, zablesknu se *fut.* v. zablisknút sa.

Zablisčáňí, á, n. v. Blisčáňí.

zablisčat sa, čal sa, čím sa. V. I. *imp.* sči sa, *de uno actu*: v. blisčat sa, zablisknút sa. 2 Nro.

Zabliskáňí, á, n. v. Blískáňí.

zablískat, al, ám, V. P. *imp.* kag: *de uno actu*, v. blískat. *II. rec.* zablískat sa, *de uno actu*, v. blískat sa, zablisknút sa.

zablisknút sa, zablisknul (zablískel) sa, zablisknula (zablíska) sa, zablisknulo (zablísklo) sa zablisknem sa, V. P. *imp.* zablisni sa: fulgurare *semel*, blitzen (einmal) beim Gewitter, Wetter leichten: meg-villámlani egyszer. *Syn.* zablískat sa. 2) fulgere, micare, splendere, radiare *semel*: blitzen, schimmern einmal; fényeskedni, fényleni, töndökleni *egyszer*. *Syn.* zablisčat sa. *boh.* zablesknút se.

Zablisknutí, á, n. v. Blískáňí.

Zablúšeňí, á, n. aberratio, deceratio, erratio, deviatio, nis, f. Verirrung: el-tévelygés, el-tévelyedés, el-vétés. *Syn.* Poblúšeňí, Pomíleňí. *boh.* Zablúzeňí.

zablúšit, il, ím V. I. *imp.* blus: aberrare, deerrare, deviare: sich irren, verirren: el-tévelyedni, tévelyegni, el-véteni. *Syn.* poblúšit, pomílit.

Zabludzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zabludzowat, zowal, zugem, *freq.* ex zablúšit.

† Žablúzeňí, n. v. Zablúšeňí.

zábnút, bnul (bel), bňem, V. I. *imp.* bni: frigere, frigus sustinere: falt seyn, Kälte leiden, fázni, hideget szenvedni. *Syn.* zábst'. 2) v. mrznút.

Zábnutí, á, n. frigoris perpessiö, das Kaltseyn, Kälteleiden: meg-fázás hideg szenvedés. 2) v. Mrznutí.

† Zábod, u, m v. Popchnutí Roňa. 2) v. Cwal.

† zabodat, al, ám *praes.* v. zapichat. 2) v. cwalat.

† zabodnúti, et zabůst'i, zabodl, zabodnú *fut.* v. zapichnút. 2) v. popchnút Roňa.

† Zabodnutí, n. v. Zapchnutí. Zapichnutí. 2) v. Popchnutí Roňa.

Zábog, a, m. v. Stupňík. 2) fraces, ium, f. plur, amurca, ae, f. Oeldruſen, Oeltreſtern: söprelék, gaz. *Syn.* oliwowé Lúščini Supini.

Zábogňica, i, f. molitrix olearia, Oelmüllerinn, olaj verö aszszony.

Zabogňík, a, m. molitor. olearius, Oelmüller, olaj-verö.

Zaboleňí, á, n. v. Boleňí, Boleſt'.

Zabo-

zaboleť, lel, lím, V. P. *imp.* bol, *de uno actu*, v. boleť. *Usus.* Zabolela ma Hlawa, Reč mi prišla Nowina že ma upuſtila ſmutnego Roßina. *Prov.* Nezaboli ho Hlawa, geniales dies habet: es fehlt ihm nichts; alles hat er, was er will: vég nápjai vannak.

Zaboliwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaboliwať, al, ám, *freq.* ex zaboleť.

* zaborďowaní, á, é, *p. c.* v. zapožičáňí, zwerení.

* Zaboďowáňí, á, n. v. Zapožičáňí, Zwereňí.

* zaborďowať, ďowal, ďugem V. P. *imp.* ďug, v. zapožičať, zwerič. *II. rec.* zaborďowať ſa, v. zapožičať ſa.

zaboſorowaní, á, é, *p. c.* incantatus, excantatus, infascinatus, a, um: verhext, verzaubert, meg-bájoltt, meg-büvöltetett, meg-bübájoltt, meg-boszorkányozott. *Syn.* začarowaní, zamámení, omámení, oboſorowaní, očarowaní, učarowaní.

Zaboſorowáňí, á, n. incantatio, infascinatio, nis, f. Verhexung, Bezauberung: meg-bájolás, meg-büvélés, meg-bübájolás, meg-boszorkányozás. *Syn.* Začarowáňí, Zamámeňí, Omámeňí, Oboſorowáňí, Očarowáňí, Učarowáňí.

zaboſorowať, rowal, rugem, V. P. *imp.* rug, incantare, infascinare, excantare; verhexen, bezaubern, meg-bájolni, meg-büvölni, meg-bübájolni, meg-boszorkányozni. *Syn.* začarowať, zamámiť, omámiť, oboſorowať, očarowať, učarowať.

Zaboženi, á, n. v. Boženi.

zabožiť ſa, il ſa, ím ſa, V. P. bož ſa, *de uno actu*, v. božiť ſa.

Zábradlí, á, n. v. seq.

Zábradlo, á, n. adminiculum, i, n. Geländer, támasz. *Syn.* Podperadlo, Podpora.

zabráňení, á, é, *p. c.* vetitus, prohibitus, inhibitus, impeditus, a, um: verboten, megtiltatott, tiltott, tilalmas, tilalmazott. *Syn.* zbráňení, zapowedení, zakázání. 2) inoccatus, eingeeggt, bé-boronáltt, bé-boronáltatott. *Syn.* zawláčení, ubráňení.

Zabráňeňí, á, n. prohibitio, inhibitio, impeditio, nis, f. das Verwehren, Verbieten, die Verwehrung: tilalmazás, tiltás. *Syn.* Zbráňeňí, Zapowedeňí, Zakázáňí. 2) inoccatio, Einegggung: bé-boronálás. *Syn.* Zawláčeňí, Ubráňeňí.

Zabráňí, á, n. *Nom. Verb.* ex zabrať ſa: ingressio, inchoatio, initium; progressus (itineris). das Ziehen, Hinziehen, die Hinziehung, das Gehen, Gang: el-indulás. *Syn.* Jdeňí do Ceſti.

zabráňiť, il, ím, V. P. *imp.* braň: vetare, inhibere, prohibere, impedire: verwehren, verbieten: tilalmazni, tiltani, meg-tiltani, meg-tilalmazni. *Syn.* zakázať, zapowedeť, zabráňiť. *Usus.* Ti nemožeš žádnému zabráňiť howoriť (mluwiť), nulli loquelam prohibere potes, du kannſt niemanden das Reden verwehren, senkinek se tilthatod, hogy ne szóllyon. Rdo mi zabráňi? ꝛc. 2) inoccare, eineggen, bé-boronálni (-lom). *Syn.* zawláčiť, pobráňiť, zabráňiť.

Zabra-

Zabraňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zabraňowať, ňowal, ňugem, *freq.* ex zabráňiť.

zabrať ſa, bral ſa, berem ſa, V. P. *imp.* zaber ſa: capessere se *Plaut.* incipere progredi, iter ingredi (suscipere): ſich wohin machen, gehen, reiſen, wohin ziehen: el-indúlni. *Syn.* zachopiť ſa, zachitiť ſa, pobrať ſa, ubrať ſa, do Cesti ſa dať. *Usus.* Kde ſi ſa zabral? quo te capessis? wo machſt du dich hin? hová mégy, hova indúltál-el? Domow ſa zabrať, capessere se domum, nach Hauſe gehen, haza menni. 2) *tropice.* Zabralo ſa na Déſť, nubes paratae (accinctae, collectae) sunt ad pluviam, das Wetter neigt ſich zum Regen, esöre van az idő.

Zabráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zabráwať ſa, al ſa, ám ſa, *freq.* ex zabrať ſa.

zabrázděný, á, é, *p. c.* imporcatus, insulcatus (sulcis instructus), a, um: eingefurcht, mit Furchen verſehen: bé-barázdáltt.

Zabrázděňí, á, n. imporcatio, insulcatio, nis, f. Einfurchung das Einfurchen: bé-barázdálás.

zabrázdiť, íl, ím, V. P. *imp.* brázdi: imporcare *Colum.* insulcare, sulcis instruere: einfurchen, in die Furchen bringen, mit Furchen verſehen: bébarázdálni.

zabrdnúť, dnúl (del), dňem, V. P. *imp.* dňi, *de uno actu.* v. brdnúť.

Zabrdnutí, á, n. v. Brdnutí.

Zabreptáňí, á, n. v: Breptáňí.

zabreptať, tal, cem et tám, V. P. *imp.* zabrepni et tag, *de uno actu*, v. breptať.

Zábreží, e, f. v. seq.

Zábreží, á, n. collis trans fluvium situs, über das Waſſer jenſeitiger Hügel, Berg: vizen túl való part, hegyetske.

Zabrnčáňí, á, n. v. Brnčáňí.

zabrnčať, čal, čím V. P. *imp.* ňčl, *de uno actu*, v. brnčať.

Zabručáňí, á, n. v. Bručáňí.

zabručať, čal, čím V. P. *imp.* zabruč, *de uno actu*, v. brucať.

† Zabrukáňí, á, n. v. Zadubláňí, Zaſkamráňí.

† zabrukáti, al, ám, v. zadudlať, zaſkamrať.

zábſť, zábl, zabe (*boh.* zebe) V. I. *imp.* nech zabe, *cum accus. pers. et praep.* w *cum accus. rei*: frigere, algere: frieren, fázni. *Syn.* ozábať, zábnúť. *Usus.* Zabe ma w Nohi, frigeo pedibus; frigent mihi pedes: es friert mich an den Füßen, fáznak a' lábaim.

† Zabubláňí, n. v. Zadubláňí.

† zabublati, al, ám, v. zadudlať.

Zabubnowáňí, á, n. v. Bubnowáňí.

zabubnowať, nowal, nugem, V. P. *imp.* bnug, *de uno actu*, v. bubnowať.

zabudliwe, *adv.* obliviose, vergeßlich, feledékenyül. *Syn.* nepamatliwe, zapomenliwe.

Zabudliwec, wca, m homo obliviosus, ein vergeßlicher Menſch, feledékeny ember. *Syn.* Zapomenliwec.

zabudliwí, á, é, *adj.* facile oblivisceus, obliviosus, a, um *Cic.* vergeßlich, leicht vergeſſend: feledékeny, elmélyében nem tartó, könnyen elfelejtő. *Syn.* nepamatliwí, zabigawící, zapomenliwí. *Usus.*

sus. Zabudliwí Starec, obliviosus senex. ein vergeßlicher Greis, hamar felejtö vén ember. 2) oblivionem causans, obliviosus: vergeßlich, Vergessenheit verursachend: feledékennyé tévö, el-felejtetö. *Usus.* Zabudliwé Wíno, vinum obliviosnm *Horat.* Vergessenheit verursachender Wein, a' bor ital feledékennyé tévö. 3) obnoxius oblivioni, obliviscendus: vergeßlich, was vergessen werden kann, oder muß: felejteni való, el-felejthetö, el-felejtendö. *Syn.* zapomenutedelní.

Zabudliwosť, i, f. obliviosa natura, obliviositas, oblivio, nis, f. Vergeßlichkeit, was man leicht vergißt, Vergessenheit: feledékenység. *Syn.* Nepamatliwosť, Zapomenliwosť. *Usus.* Ze Zabudliwosť'i, per oblivionem *Suet.* aus Vergessenheit, feledékenységböl. 2) v. Zabudnutí.

zabudnulí, á, é, *adj.* v. zabudnutí.

zabudnuť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi, ňečo, ňečeho, na ňečo: dare aliquid oblivioni *Liv.* venire in oblivionem rei *Cic.* capere oblivionem rei *Plin. H. N.* oblivione conterere *Cic.* rei oblivia agere *Ovid.* ducere *Horat.* oblivisci rei, rem memoria non complecti: vergessen, nicht im Gedächtniße behalten: valamit elméjében nem tartani. *Syn.* zabiť (budem), zabíwať, zapomenúť, zapomínať. *Usus.* Na Kriwdu zabudnúť, oblivisci iniuriam, iniuriae: das erlittene Unrecht vergessen, el-felejteni a' boszszúságot. Na te Kriwdi schwálňe sem zabudel, voluntaria oblivione has iniurias contriveram *Cic.* mit Fleiß hatte ich diese Ungerechtigkeiten vergessen, ezeket a' boszszúságokat szántszándékkal vetettem vala ki elmémböl. Zabudel sem powedeť, oblitus sum dicere *Terent.* ich vergas es zu sagen, elfelejtettem meg-mondani. Zabudel na Chwálu, oblitus est laudis, er vergas das Lob, el-felejtette a' ditséretet. Zabudel na Običag, oblitus moris, er vergas der Gewohnheit, el-felejtette a' szokást. Zabudel na swé Práce, oblitus laborum, er vergas seine vielen Arbeiten, nem jut eszébe sok munkája, baja. Na Sprawedliwosť zabudli, eos iustitiae capit oblivio, sie vergassen die Gerechtigkeit, el-felejtették az igazságot. Na swog Staw (Urad, na swogu Dostognosť) zabudnúť, dignitatis suae oblivisci, seinem Stande nicht gemäß handeln, nem tartani rendéhez képest magát. 2) oblivisci, non habere rationem, esse immemorem, negligere: nicht Rücksicht haben, nicht beobachten, vergessen: nem tekénteni, tekéntetbe nem verni, meg-felejtkezni valamiról. *II. rec.* zabudnúť sa, *a.*) oblivisci sui *Terent.* sich vergessen, sich nicht besinnen, nicht recht die Gedanken beisammen haben: el-felejteni magát, meg-felejtkezni, jól meg nem gondolni. *b.*) sui oblivisci *Virg.* suae consuetudinis immemorem esse: sich vergessen, seiner Gewohnheit nicht gemäß handeln: maga szokásáról meg-felejtkezni, el-felejteni a' maga szokását. *Syn.* zapomenúť sa, zabíwať sa. 2) Na ňečo sa zabudnúť, v. zabudnúť. *Usus.* Na Boha na Prikázáňí, na swu Pocťiwosť

woſť ſa Zabudnúť: oblivisci Dei, praeceptorum, sui honoris: Gott, Gebote, ſeine Ehre vergeſſen: az Istentől, a' parantsolatokról, a' maga betsületéről meg-felejtkezni.

zabudnutí, á, é, *p. c.* oblitus (*passive*) *Virg.* oblivioni datus, oblivione sepultus, obliteratus, oblivius, a, um *Varr.* vergeſſen, in Vergeſſenheit gerathen: el-felejtetett, feledékenységbe mentt (esett), kinek semmi emlékezeti nintsen. *Syn.* zapomenutí, zapomnutí, zapomínaní, zabíwaní, nepamataní, zabudnulí, zapomnulí.

Zabudnutí, á, n. oblivio, obliteratio, nis, f. oblivium, i, n. *Tacit.* oblivia, orum, n. pl. *Virg.* das Vergeſſen, die Vergeſſenheit: el-felejtés, feledékenység. *Syn.* Zapomenutí, Zapomnutí, Zabíwáňí, Zabudľiwoſť. *Usus.* Do Zabudnutá priſť, zabudnutím bit: in oblivionem ire *Senec.* dari oblivioni, adduci in oblivionem: in Vergeſſenheit kommen, gerathen, vergeſſen werden: el-felejtetni, feledékenységbe jönni, menni, esni. Do Zabudnutá (w Zabudnutí) priweſť, adducere in oblivionem, in Vergeſſenheit bringen, feledékenységbe jutatni, hozni. W Zabudnutí bol, in oblivione iacuit, er war vergeſſen, emlékezet sem vólt felőle. W Zabudnutí bit, lezat, iacere in oblivione *Cic.* vergeſſen ſeyn, feledékenységben lenni. Zabudnutá wíſlobodit, ab oblivione vindicare *Cic.* der Vergeſſenheit entreißen, valakinek hírét nevét fenn tartani nem hagyni, a' feledékenységben el-veszni. v. Zapomenutí.

† zabúſť'i, zabodl, zabodnu, *fut.* v. zabodnúti.

Zabzděc, a, m. v. Bzděc.

Zabzděňí, á, n. v. Bzděňí.

zabzdet, del, dím, V. P. *imp.* zdi, *de uno actu:* v. bzdet, uprdnúť ſa.

† zač, v. začo.

začadeňí, á, é, *p. c.* v. učadeňí.

Začadeňí, á, n. v. Učadeňí.

začadit, il, ím, V. P. *imp.* čad, v. učadit. *II. rec.* začadit ſa, v. učadit ſa.

začadnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi, v. učadnúť, ſčadnúť.

začadnutí, á, é, *p. c.* v. učadeňí, ſčadeňí, ukúreňí.

Začadňutí, á, n. v. Učadeňí, Ukúreňí, Ščadnutí.

Začáňí, á, n. v. Začatí.

začáraní, á, é, *p. c.* lineis signatus, striatus, a, um: linirt, meg-lineázott. *Syn.* počáraní, počarowaní.

Začárání, á, n. lineis signatio, striatio, nis, f. striatura, ae, f. *Vitruv.* das Liniren, Machung länglicher Vertiefungen: meg-lineázás. *Syn.* Počárání, Počarowáňí.

začárat, al, ám, V. P. *imp.* rag: lineis signare, striare: liniren, meg-lineázni. *Syn.* počárat, počarowat.

začarbaní, á, é, *p. c.* male scriptus (conscriptus) a, um: ſchlecht zuſammengeſchrieben, roszszúl irtt, öszve-irtt. *Syn.* počarbaní.

Začarbáňí, á, n. *Nom. Verb* ex seq. Počarbáňí.

začarbat, bal, bem (bám), V. P. *imp.* bag: male scribere (conscribere), ſchlecht zuſammen ſchreiben, roszúl írni,

ni, öszve-írni. *Syn.* počarbať.

začarowaní, á, é, *p. c.* v. zaboſorowaní.

Začarowáňí, á, n. v. Zaboſorowáňí.

začarowať, rowal, rugem V. P. *imp.* rug, v. zaboſorowať.

začaſ'e, *adv.* v. často.

začaſtí, á, é, *adj.* v. častí, častokrátní.

začať, začal, začnem, V. P. *imp.* začňí: incipere, inchoare, ordiri, exordiri, coepi: den Anfang mit etwas machen, kezdeni, el-kezdeni. *Syn.* započať, započínať, počať, počínať, počnúť *boh.* začíti. *Usus.* Dobre ſi začal, bene habent tibi principia: dein Anfang iſt gut, du haſt gut angefangen; te néked jó kezdetid vannak; jól van dolgod. Gak ſme zle začali (zlí Základ položili), tak zle dokonáwáme: at male posuimus initia, sic caetera sequuntur: wie übel wir angefangen haben; ſo geht der übrige Handel liederlich fort: a' mint roszszúl kezdettük a' dolgot, úgy roszszúl kezdettük a' dolgot, úgy roszszúl végezzük. *Prov.* Eſče aňi nezačal, ne in apio quidem est. In apio nondum est vel ipso, sed nec in rutis adhuc. *Aristoph.* er hat nicht einmal angefangen, még el-sem kezte. 2) v. začať ſa. *II. rec.* začať ſa: incipere, initium capere, inchoari: anfangen, den Anfang nehmen, kezdödni. *Syn.* započať ſa, započnúť ſa *boh.* začíť ſe. *Usus.* Uſ ſa Mſa ſwatá začala, iam sacro-sanctum Missae sacrificium coeptum est, incepit: die heilige Meſſe hat ſchon angefangen; el-kezdödött immár a' szent Mise.

začátečňe *adv.* initialiter, initio: anfänglich, urſprünglich: kezdödve, el-kezdve. *Syn.* počátečňe.

začáteční, á, é, *adj.* initialis, e *Apul.* anfänglich, urſprünglich, dem Anfang betreffend: kezdö, kezdeti. *Syn.* počáteční.

Začátečňica, i, f. inceptrix, inchoatrix, is, f. Anfängerinn: el-kezdö aszszony. 2) tiro, initians femina: Anfängerinn, die die Anfangsgründe einer Sache lernt: valamelly dolgot tanúlni kezdö aszszony.

začátečňičin, á, é, *adj. poss.* ex praec.

začátečňicki *adv.* tironis more, anfängermäßig, újonnan tanúló módon.

začátečňicki, á, é, *adj.* tirone dignus, a, um: anfängermäßig, újonnan tanúlónak való.

Začátečňík, a, m. inceptor, inchoator, auctor, is, m. Urheber, Anfänger, der etwas anfängt: kezdö. *Syn.* Počatňík, Počátečňík. 2) tiro, is, m. initians, tis, m. Anfänger, der die Anfangsgründe einer Sache lernt, oder treibt, oder noch wenig Erfahrung hat, junger Anfänger, Lehrjung: inas, valamelly dolgot tanúlni kezdö. *Syn.* Učeň, Nowák.

Začátek, tku, m. initium, principium, primordium, exordium, i, n. ortus, exorsus, m. der Anfang: kezdet, el-kezdés. *Syn.* Začínáňí, Začátek, rudimentum, der Anfang zu lernen: kezdete valami tanúlásnak, tudománynak, mesterségnek. Začátek Bitki, initium pugnae (certaminis), Anfang des Kriegs: a' viadalnak kezdete. Začátek Paſt'i, Ruka, tSe Pulz (hibáňí Žili) opačugú: carpus, i, m. *Cels.* die Handwurzel,

wurzel, der nächſte Theil, der an der Hand ſteht: kéznek feje. Začátek nowého Cúku, caput fodinarum, Fundgrube, bánya bányának eleje. Začátek Reki ti Prameň, ſ kterého Reka prisla: scaturigo, fons. der Urſprung: kútfö. Začátek Učeňá Kreſtanſkého; Dětinſké Učeňí; Kreſtánſke Winaučowáňí: initium doctrinae cristianae; catechesis: die Kinderlehre, keresztény oktatásnak kezdete, keresztény tudomány, katekizmus. *Prov.* Dobrí Začátek polowičňí Skutek (za Polowic Práce ſtogí). Kdo dobre začal, Polowič dokonal: dimidium facti, qui bene caepit, habet: opprobrium facti, qui male claudit habet: wohl angefangen, iſt halb ausgemacht. Wohl angefangen, und ſchlecht geendet, ſo wird dir das ganze Werk geſchändet: felét a' dolognak el-végezte, a' ki jól el-kezdette. 2) Začátek Bitu, ortus, us, m. origo, nis: generatio, nis. f. der Anfang: a' lételnek kezdete, szülés, teremtés. *Syn.* Počag, *boh.* Počeg.

začatí, á, é, *p. c.* coeptus, inceptus, inchoatus, a, um: angefangen: el-kezdetett, el-kezdett, el-kezdödött. *Syn.* načatí, počatí, započatí, započnutí.

Začatí, á, n. inceptio, inchoatio, occeptio, nis, f. Anfangung, das Anfangen: el-kezdés, kezdés. *Syn.* Začátek, Načátí, Započatí, Započinutí.

Žáček, čka, m. *dem.* tiruncu-lus, studiosellus, i, m. Schülerchen, deákotska.

zaceňení, á, é, *p. c.* adpretiatus (appr); pretio aestimatus, a, um: geſchätzt, taxirt: meg-betsültetett, satzoltatott. *Syn.* ceňení.

Zaceňeňí, á, n. adpretiatio (appret.) aestimatio, nis, f. Schätzung, Taxirung: betsülés. *Syn.* Ceňeňí.

† Žaceňí, n. v. Začatí.

zaceňit, il, ím, V. P. *imp.* začeň: adpretiare (appret) *Tertull.* pretio aestimare, taxare, pretium defigere: ſchätzen, taxiren, den Preiß ausſagen: meg-betsülni, sátszolni, árát ki-szabni, megmondani. *Usus.* W gakeg Ceňe bolo Zbožj, tak ho zaceňili: eodem, quo currebat frumentum pretio adpretiatum est: wie der Preiß war, ſo iſt die Frucht taxirt worden: a' mellly áron kelt a' gabona, a' szerént betsültók. Tak zaceňili Cichwu, že Cena geg Platnoſt' prewiſowala: tam alto aestimabant pecora pretio, ut illud longe antecelleret valori; ſo theuer war das Vieh dargeboten (geſchätzt, taxirt), daß man den Preiß nicht ausſtehen konnte: olly drágán tartották a' marhát, hogy annyit sem ért (hogy az árát meg nem lehetett állani.) *Prov.* Zaceňit geſt lahko: facile aestimare (pretium edicere), ast durum est solvere: es iſt leicht den Preiß auszuſagen, aber hart zu zahlen (nieder zu legen): könnyü valaminek árát szabni, de nehéz a' pénzt le-tenni.

Zaceňowáňí, á, n. *N. Verb.* ex seq.

zaceňowat, ňowal, ňugem, *freq.* ex zaceňit.

začepčení, a, e, *p. c.* vittatus, vitta provisus (instructus), a, um: mit der Haube verſehen, behaubt: meg-fökötöztetett. *Syn.* začepcowaní, očepčení. *Usus.* Uſ geſt začepcená

(má

(má Čepec); neńí wíceg Panna: iam est vittata, desiit esse virgo: ſie hat ſchon die Haube, iſt nicht mehr eine Jungfrau: fökötője van, már nem leány.

Začepčeńí, á, n. vittatio, vittae impoſitio: das Behauben, die Behaubung, Aufſetzung der Haube: fökötöztetés, fökötö, fel-tévés. *Syn.* Začepcowáńí, Očepceńí.

začepčit, il, ím, V. P. *imp.* začepci: vittare, vitta insignire, vittam apponere (imponere): behauben, die Haube aufſetzen: meg-fökötözni, valaki fejére fökötöt teni. *Syn.* očepcit, očepčowat, začepcowat.

začepeni, á, é, *p. c.* v. začepowaní.

Začepeńí, á, n. v. Začepowáńí.

začepit, il, ím, V. P. *imp.* čep, v. začepowat.

začepowaní, á, é, *p. c.* ex ſeq.

začepowat, powal, pugem, V. P. *imp.* pug: epiſtomio claudere: mit dem Zapfen verſtopfen, zuzapfen: bé-tsapolni. *Syn.* začepit.

Začepowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

začepowáwat, al, ám, *freq.* ex začepit.

začérat, al, ám V. I. *imp.* rag, v. začírat, začret.

† začernale, *adv.* náčerńe.

† začernali, á, é, *adj.* v. náčerni.

začérńeńe *adv.* nigre, denigrate: verſchwärzt, ſchwärzlich: meg-feketétve. *Syn.* černe.

začerńení, á, é, *p. c.* denigratus, atratus, nigrefactus, nigratus, niger, a, um: verſchwärzt, ſchwarz gemacht (geworden): meg-feketült, meg-feketitetett.

Začerńeńí, á, n. nigratio, nigrefactio, denigratio, nis, f. Verſchwärzung, das Schwarzmachen: meg-feketités. 2) nigrefactio, das Schwarzwerden: meg-feketedés. meg-feketülés. *Syn.* Očerńení.

začerńet, ńel, ńím, V. P. *imp.* ńi, nigrescere, nigrum fieri: ſchwarz werden: meg-feketedni. meg-feketülni. *Syn.* očerńet.

začerńit, nil, ím, V. P. *imp.* ńi, nigrare, denigrare, nigrefacere, atrare: verſchwärzen, ſchwarz machen: meg-feketiteni, feketévé tenni. *II. rec.* začerńit ſa: se nigrefacere, nigrefieri: ſich verſchwärzen, ſchwarz machen, ſchwarz werden: meg-feketiteni magát. *Syn.* očerńit ſa. 2) v. začernet.

Začerńowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

začerńowat, ńowal, ńugem, *freq.* ex začerńit.

Začertowáńí, á, n. v. Čertowáńí.

začertowat, towal, tugem, V. I. *imp.* tug, *de uno actu*, v. certowat.

† začerwenale, *adv.* v. náčerweńe.

† začerwenali, á, é, *adj.* v. náčerweni.

† Začerwenáńí, n. v. Začerweńeńí.

† začerwenati ſe, al ſe, ám ſe v. začerweńet.

začerweńale *adv.* rubre, ruhicunde: roth, veressen, pirossan. *Syn.* červeńe, zapáleńe, *boh.* zarděle.

začerweńeli, á, é, *adj.* ruber, rubicundus, a, um: roth, veres, piros. *Syn.* červeni, zapáleni, *boh.* zarděli.

Za-

Začerweňelosť, i, f. rubor, is, m. Röthe, rothe Beſchaffenheit, z. B. des Geſichts ꝛc. vereſség, piros, posgásság; veres állapot (tulajdonság.) *Syn.* Čerwenosť, Zapálenosť, *boh.* Zarděloſt.

zacerweňeňe, *adv.* v. čerweňe.

Začerweňení, á, é, *p. c.* rubefactus, a, um: roth gemacht, roth gefärbt, roth gemalt, geröthet: meg-veresíttetett, meg-pirosíttatott, veresre (pirosra) festet. 2) rubescens, rubens, rubicundus, rubidus, a, um: roth geworden, roth, röthlich: meg-veresedett, meg-pirosodott, meg-pirúltt, veres, piros. *Syn.* čerwení.

Začerweňeňí, á, n. rubefactio, nis, f. das Röthen, Rothmachen, Röthung, meg-veresítés, pirosítás. 2) rubor suffusio ruboris: Erröthung, Röthe, Schamröthe: meg-veresedés, pirosodás, veresség, pirosság, szemérmetesség. *Syn.* Očerweňeňí, Zápáleňí, *boh.* Zarděňí.

začerweňet, ňel, ňím V. P. *imp.* weň: rubere, rubescere, rubefieri: erröthen, rothwerden: meg-pirosodni, meg-veresedni, meg-pirúlni. *Syn.* očerweňet, zapalit ſa. *boh.* zacerwenati ſe, rděti ſe, zardíti ſe. 2) rubescere, rubore suffundi: erröthen, ſchamroth werden: el-pirúlni. *Syn.* zapálit ſa. *boh.* rděti ſe, zardíti ſe.

začerweňit, il, ím V. P. *imp.* weň: rubefacere, rubro colore obducere, reddere, rubrum: roth machen (malen, färben), röthen: meg-veresíteni, meg-pirosítani, veressé (pirossá) tenni.

† zaceſt'eni, á, é, *p. c.* v. začeſt'eni.

† zaceſt'it, il, ím, V. P. začeſt'it.

Zachádzáňí, á, n. evanescentia, ae, f. disparitio, nis, f. abitus, us, m. das Vergehen, Fortgehen, Weggehen, der Fortgang, die Verſchwindung: el-enyészés, el-veszés. *Syn.* Straťeňí, Zmizňutí. 2) v. Záchod 1 et 2 Nris.

zachádzat, al, ám, V. I. *imp.* zag: evanescere, disparere, abire: vergehen, fortgehen, weggehen, ſich entfernen, verſchwinden: el-enyészni, el-veszni. *Syn.* ſtratit ſa, zmizňút. 2) occidere, untergehen, z. B. Sonne, Mond, Sterne ꝛc. lenyugodni, el-enyészni. *Syn.* zapadat. *Usus.* Slunko zachádzá, sol occidit, die Sonne geht unter: le-nyugszik a' nap. 3) z ňečím zachádzat, (obrácat ſa), versari in re, tractare rem, occupari re: umgehen mit etwas, ſich damit beſchäftigen, es behandeln: valamivel bánni, valamiben foglalatoskodni. 4) z ňekím zachádzat, dobre zle (oſtro): *a.*) tractare (habere) aliquem, gerere se erga aliquem amice, duriuscule: umgehen mit Jemand, ihn behandeln, ihm begegnen, freundlich, hart: valakivel lágyan, keményen bánni. *b.*) uti aliquo, conversari cum illo: umgehen mit Jemand, Umgang mit ihm haben: valakivel társalkodni. *Syn.* obcowat (towariſit ſa) z ňekím. 5) zachádzat, et zachádzat ſi (ſebe): circuire, circuitu uti: umgehen, Umweg nehmen: kerülni, kerületet tenni. 6) w hlawu zachádzat: delirare, mente capi, turbari, vesanum fieri: närriſch (wahnſinnig) werden,

den, ein Narr werden: bolondúlni, eszében bódúlni. *Syn.* blázńiť ſa. *boh.* zacházeti.

Zachádzáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zachádzáwať, al, ám, *freq.* ex zachádzať.

† zacházeti, zel, zím, v. zachádzať.

Zachceńí, á, n. adpetitio, cupiditas rei: die Begierde, Neigung, Trachten nach etwas: valaminek meg-kívánása. *Syn.* Zažádáńí.

zachceť ſa, zachcelo ſa, zachce ſa, V. I. *imp.* nech ſa zachce, *cum dat. pers.* mi, ti (tebe) ꝛc, *et genit. rei* ńečeho: adpetere rem, cupidum esse rei, cupiditate rei ardere; cubido (cupiditas) incessit me, te etc rei: nach etwas lüſtern werden, etwas heftig (inbrünſtig) verlangen: valamit meg-kívánni, óhajtani, valami után ásítozni, vágyadni. *Syn.* zažádať ſa, et ſi. *boh.* zachtíti ſe. *Usus.* Zachcelo ſa mi Chleba geſt'.

zachiſtaní, á, é, *p. c.* paratus, instructus, a, um: gerüſtet, zubereitet: el-készültt, el-készíttetett, fel-készültt. 2) provisus, instructus: ausſtaffirt, fel-készültt.

Zachiſtáńí, á, n. adparatio, instructio, nis, f. adparatus, us, m. Rüſtung, Zubereitung: készület, készítés. 2) provisio, instructio: Ausſtaffirung, Ausrüſtung: fel-készülés.

zachiſtať, al, ám, V. P. *imp.* tag: parare, adparare: rüſten, zubereiten: el-készíteni, 2) instruere, rüſten, ausrüſten, mit dem Nöthigen verſehen: fel-késziteni. *II. rec.* zachíſtať ſa: parare, adparare ſe: ſich rüſten, készülni, el-készülni. 2) instruere (providere) ſe: ſich ausrüſten (ausſtaffiren), fel-készülni. v. zaopatrić.

Zachitač, a, m. deprehensor, is, m. Erwiſcher, rajta-érő. *Syn.* Priſt'ichač, Zaſt'ichač, Zachopitel.

zachitení, á, é, *p. c.* deprehensus, arreptus, a, um: erwiſcht, rajta-kapott, rajta értt, valamiben találtatott, meg-fogott. *Syn.* zaſt'ihnutí, priſt'ihnutí, zachopení. 2) retentus, sustentus, a, um: erhalten, zurückgehalten: meg-tartoztattatott. *Syn.* zadržaní, zdržaní. 3) v. uchitení.

Zachitéńí, á, n. deprehensio, arreptio, nis, f. Erwiſchung, meg-fogás, rajta-kapás, rajta-érés, valamiben találás. *Syn.* Priſt'ihnutí, Zaſt'ihnutí, Zachopeńí. 2) retentio, sustentio, nis, f. retentus, sustentus, us, m. Erhaltung, Zurückhaltung: meg-tartóztatás. *Syn.* Zadržáńí, Zdržáńí. 3) v. Uchitéńí. 4) *Nom. Verb.* ex zachitit ſa. *Syn.* Zachopeńí. *boh.* Wzticeńí.

zachitit, il, ím, V. P. *imp.* zachit: deprehendere, arripere: erwiſchen, rajta kapni, utól érni. *Syn.* priſt'ihnút, zaſt'ihnút, zachopit. *boh.* uchwátiti. 2) retinere, sustinere: erhalten, zurückhalten, z. B. Jemand, der fallen wollte: meg-tartóztatni. *Syn.* zadržať, zdržať. 3) v. uchitit. *II. rec.* zachitit ſa: proripere pedes *Ovid.* proripere se *Liv.* ſich eilend (ſchnell) fortmachen (hervormachen), wohin laufen, weglaufen, davon laufen, hurtig weggehen: néki kapni magát, hértelen elmenni, el-oroszkodni, el (ki) lopni

lopni magál. *Syn.* zachopiť ſa, wichopiť ſa, zabrať ſa. *boh.* wztičit ſe. *Usus.* Kde ſi ſa zachitil? quo proripis (pedes)? *Virg.* wo machſt du dich eilend fort? hová indúltál-el?

Zachloſťení, á, é, *p. c.* v. zabití 3 Nro.

Zachloſťeňí, á, n. v. Zabiťí 3 Nro.

Záchod, u, m. circuitus, us, m. circuitio, nis, f. der Umweg, Umgang, das Umgehen: kerület, kerülés. *Syn.* Zachádzáňí. *boh.* Zágezd. 2) occasus, obitus, us, m. Untergang, z. B. der Sonne: el-nyugovás, el-enyészés. *Syn.* Zachádzáňí. 3) latrina, cloaca, ae, f. loca secreta, orum, n. pl. secessus, us, m. der Abtritt, heimliches Gemach, Scheißhäuſel: árnyékszék. *Syn.* Budár, Stráč, Stroň, Tračiwod. *boh.* Prewit. *Usus.* Obecní Záchod, ſorica, communis secessus: gemeiner Abtritt, közönséges árnyék szék. Lodní (w Zagowr) Záchod, sentina, navalis cloaca: Schiffabtritt, ein Ort im Schiffe, wo ſich der Unflath ſammelt: hajóban való árnyék szék.

Záchodek, dku, m. *dem.* ex praec. *boh.* Zágezdek.

Zachodeňí, á, n. v. Zachádzáňí.

zachodiť, il, ím, V. P. *imp.* zachoď, v. zachádzať.

Zachodiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Zachádzáňí.

zachodiwať, al, ám, *freq.* ex zachodiť. v. zachádzať.

Zachopeňí, á, n. v. Zachiťeňí.

zachopiť, il, ím, V. P. *imp.* chop, v. zachitiť per omnes Nros. *II. rec.* zachopiť ſa, v. zachitiť ſa.

Zachopowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zachopowať, powal, pugem, *freq.* ex zachopiť. *II. rec.* zachopowať ſa, *freq.* ex zachopiť ſa.

† zachowaci, *adj. omn. gen.* v. seq.

žachowaci, á, é, *adj.* Liſt zachowací, i. e. Paſ, Wiſwedčeňí: litterae passuales (de itineris securitate), Geleitsbrief, igazság levél, paksus.

žachowaní, á, é, *p. c.* retentus, servatus, conservatus, custoditus, a, um: bewahren, erhalten, behalten, beibehalten: meg-tartatott, meg-örzött, meg-öriztetett. *Syn.* zachráňeňí, zadržaní. 2) servatus, adservatus, conservatus, reconditus: aufbewahren, aufgehoben, bewahren: meg-tartatott, el-tett. 3) servatus, observatus, adimpletus: gehalten, beobachtet, erfüllt: megtartatott, bé-tellyessittetett, bé-tellyesített. 4) custoditus, praeservatus, servatus: bewahren, behütet, beſchützt: meg-tartatott, meg-mentett. 6) notatus, memoria retentus: gemerkt, behalten: eszében tartott, meg-tartatott.

Zachowáňí, á, n. retentio, servatio, conservatio, nis, f. Bewahrung, Verwahrung, Aufbewahrung, Behaltung: megtartás, meg-örzés. *Syn.* Zachraňeňí, zadržáňí. 2) custodia, observatio, adimpletio: Beobachtung, meg-tartás. 3) custodia, tuitio, conservatio, praeservatio: Bewahrung, Beſchützung: megtartás, meg-oltalmazás, megmentés. 4) notatio, recordatio, retentio in memoria: das Merken, eszében tartás, meg-tartás.

zachowať, al, ám, V. P. *imp.* wag, ſwu Chwálu, Običag: tenere, tueri, servare, custodire, conservare: erhalten, behalten, beibehalten, nicht drumkommen, bewahren: meg-őrizni, meg-tartani. *Syn.* zadržať, neſtratiť, neopuſt'iť, zachrániť. 2) servare, adservare, conservare, recohdere: bewahren, aufbewahren, aufheben, el-tenni, meg-tartani. *Syn.* zachrániť, ſkowať, ſkowané držať. 3) servare, observare, implere, adimplere; custodire: halten, beobachten, erfüllen: bé-tellyesiteni, megtartani, által nem hágni. *Syn.* zadržať, wiplniť. *Usus.* Zachowať Prísahu, servare iuramentum, stare iuramento: den Schwur halten: az esküvést meg-tartani. 4) custodire, servare, praeservare, tueri a re, contra rem: bewahren, behüten, beſchützen vor etwas: meg-tartani, megmenteni valamitöl. *Syn.* zachrániť. *boh.* uchowati. *Usus.* Nech náſ Boh od tehо zachowá! Deus nos tueatur ab hac re! faxit Deus ne: bewahre uns Gott davor! Gott gebe das nicht: Isten mentsen meg attól! ne adgya azt az Isten! Záchowag Boh (*boh.* Uchoweg Bůh): *a.*) Deus melius! Deus omen avertat! quod (hoc) avertat Deus, meliora Deus! bewahre Gott! Gott wende das ab! behüte Gott! Gott behüte (bewahre) uns (dich, mich) davon! Isten mentsen-meg! *b.*) minime (gentium); nihil minus: bei Leibe nicht; ganz und gar nicht; bewahre Gott! behüte Gott! Gott behüte! bei Verneinen: éppen nem; tellyességgel nem; semmiképpen. *c.*) malum, che, hem, chem! beim Henker, beim Kukuk, beim Geier! bewahre (behüte) Gott! Isten ójon; végy-el úr Isten! O gonosz szerentse! majd ollyat mondok! Boże zawarug! Zachowag Boh! gaki Krik! čo ge to za Lárma! quae, malum (hem, ehem), haec turba est! hem! qualis tumultus! bewahre Gott! welcher Lärm! behüte Gott! was iſt das für ein Lärmen! Isten ójon! minémü (mitsoda) lárma ez! *d.*) hem! Bone Deus! bewahre Gott! bei bloßer Verwunderung: Istenem! ím! haj! *Syn.* och. 5) cum vel sine ſi (ſebe): notare, memoria tenere (retinere): behalten, merken: eszében tartani, meg-tartani. *Syn.* zamerkowať. *Usus.* To ſi dobre zachowag: hoc tibi bene notes: das behalte wohl, tartsdd azt jol eszedben. Nezachowať, oblivisci, vergeſſen, nicht behalten: el-felejteni. *II. rec.* zachowať ſa: se gerere: ſich erhalten, ſich betragen, ſich aufführen; tartani, viselni magát. *Syn.* zadržať ſa, zachrániť ſa. *Usus.* Dobre ſa zachowag, bene te geras, führ dich gut auf, jól viseldd magadat. 2) custodire se, attendere sibi: ſich hüten, magára vigyázni, gondot viselni, örizkedni, örizni magát. *Syn.* chrániť ſa, zachrániť ſa, Pozor dať (merkowať) na ſeba. 3) ňečeho, od ňečeho: se custodire (tueri, servare) a re, contra rem: ſich bewahren (behüten, ſchützen) vor etwas: magát óltalmazni valami ellen.

Zachowawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zachowáwať, al, ám, *freq.* ex zachowať. *II. rec.* zachowáwať ſa, *freq.* ex zachowať ſa.

zachrákaní, á, é, *p. c.* v. dochrákaní.

Zachrákáňí, á, n. v. Dochrákáňí. 2) v. Chrákáňí.

zachrákať, al, ám, et čem, V. P. *imp.* chrať, v. dochrákať. 2) *de uno actu*, v. chrákať.

zachráňení, á, é, *p. c.* v. zachowaní.

Zachráňeňí, á, n. v. Zachowáňí.

zachráňiť, il, ím, V. P. *imp.* raň, v. zachowať. *II. rec.* zachráňiť ſa, v. zachowať ſa,

Zachraňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zachraňowať, ňował, ňugem, *freq.* ex zachráňiť. *II. rec.* zachraňowať ſa, *freq.* ex zachráňiť ſa.

Zachrápáňí, á, n. v. Chrápáňí.

zachrápať, pal, pem, et pám, V. P. *imp.* chrap, *de uno actu* v. chrápať.

zachrapení, á, é, *p. c.* v. rozbití, roztlučení. *Usus.* Zachrapení črnec, rupta (fracta) olla, zerbrochener Topf, Hafen: meg-hasadtt fazék.

Zachrapeňí, á, n. v. Rozbití, Roztlučeňí.

zachrapiť, il, ím, V. P. *imp.* chrap, v. rozbiť, roztlúcť.

zachripení, á, é, *p. c.* v. zachripnutí.

Zachripeňí, á, n. v. Zachripnutí.

zachripeť, pel, pím, V. P. *imp.* rip, v. seq.

zachripnúť, pnúl (pel), pňem, V. P. *imp.* pňi, raucire, irraucescere, raucum fieri: heiſer werden: bérekedni. *Syn.* zachripeť. *Usus.* Od Kríku zachrípnúť, clamando obtundere vocem: clamare ad ravim (raucitatem) usque: ſich heiſer ſchreien: rekedtségig kiáltani; a' nagy kiáltástól bérekedni. Zachripel ſem, irrásisi *Cic.* ich bin heiſer geworden: bé-rekedtem. O twem príchoďe zachripel uſ Chír, rumor raucus factus est, te venisse: von deiner Ankunft das Gerede hat ſchon aufgehört: meg-tsökönt a' te jöveteledről való hir.

záchripnutí, á, é, *p. c.* raucus, raucisonus, raucidus, a, um: heiſer redend (geworden) heiſch: rekedtt, rekett szavú bé-rekedtt, rekedező. *Syn.* chriptáňí, zachripení.

Zachrípnutí, á, n. raucedo, dinis, f. raucitas, tis, f. *Cels.* die Heiſerkeit, das Heiſerwerden: rekedtség, bé-rekedés, rekedezés. *Syn.* Chriptáňí, Chriptawoſť, Zachripeňí.

† zachťíki ſe, zachťelo ſa, zachce ſe, mi, ki 2c. ňečeho, v. zachcet ſa.

Zachula, i, f. v. Zadek, Rik.

† Zachule, f. idem.

Zahulica, i, f. anitergium, i, n. Arſchwiſch: segtörlö. *Syn.* Utéradlo (Utíradlo), Witririt, Witridup.

† zachwáceňí, á, é, *p. c.* v. zachwáťeňí.

† Zachwáceňí, n, v. Zachwáťeňí.

† Zachwáčenoſť, i, f. v. Zachwáťenoſť.

Záchwat, u, m. veternus, lethargus, i, m. lethargia, ae, f. Schlafſucht, Begierde unaufhörlich zu ſchlafen: mélységes álommal bolonditó betegség; mély álomba ejtő betegség. *Syn.* Chrapawoſť, Zachwáťeňí, Zachwáťenoſť.

Zachwátáňí, á, n. v. Zachwáťeňí.

zachwátať, al, ám, V. I. *imp.* tag, v. zachwátiť.

Zachwáťenec, nca, m. v. Zachwáťeňí.

Zachwátení, á, é, *p. c.* abreptus, ablatus, a, um: hingeriſſen, weggeriſſen: el-vitett, el-ragadtatott. *Syn.* uchitení. *boh.* zachwáten. 2) v. ochwátení. 3) v. seq.

Zachwátení, ného, m. lethargicus, veternosus, i, m. lethargo (veterno) laborans: ſchlaffſüchtig, die Schlaffſucht habend, ein Schlaffſüchtiger: mély álomban fekvő beteg. *Syn.* Zachwátenec, Chrapawec.

Zachwátení, á, n. abreptio, ablatio, nis, f. Hinreißung, Wegreißung! el-vitel, el-ragadás, el-kapás. *Syn.* Uchitení. 2) v. Ochwátení. 3) v. Záchwat.

Zachwátenoſť, i, f. v. Záchwat.

zachwátiť, il, ím, V. P. *imp.* wať: abripere, auferre: hinreißen, wegreißen: el-vinni, el-kapni, el-ragadni. *Syn.* uchitiť. *II. rec.* zachwátiť ſa, v. ochwátiť ſa.

zachwíſtaní, á, é, *p. c.* v. pochwíſtaní.

Zachwíſtáňí, á, n. v. Pochwíſtáňí.

zachwíſtať, al, ám, V. P. *imp.* tag, v. pochwíſtať. *II. rec.* zachíſtať ſa, v. pochwíſtať ſa.

Zaciǧáňení, á, n. v. Cigáňení.

zaciǧáňiť, il, ím, V. P. *imp.* ǧaň, *de uno actu*: v. ciǧániť.

Záčin, u, m. v. Zumno, Pagta

začínagic, gerundium ex začínať.

začínagící, á, é, *p. praes.* incipiens, inchoans, initians, tis: anfangend, kezdő. el-kezdő. *Syn.* započínagící.

začínaní, á, é, *p. c.* v. začatí.

Začínáňí, á, n. v. začatí.

Začínáňí, á, n. v. Začatí, Začátek.

začínať, al, ám, V. I. *imp.* nag, v. začať, počínať.

Záčinek, nku, m. *dem.* ex Záčin.

začiňení, á, é, *p. c.* v. zarobení, zaprawení.

začiňiť, il, ím, V. P. *imp.* začiň, v. zarobiť, zaprawiť.

začíraní, á, é, *p. c.* v. čtení.

Začíráňí, á, n. v. Čtení.

začítať, al, ám, V. I. *imp.* tag, v. čtť.

* začírňení, á, é, v. začrňení.

* začírňiť, il, ím, v. začerňiť.

Začítač, a, m. v. Bosorák.

Začítačka, i, f. v. Bosorka.

začítaní, á, é, *p. c.* male numeratus, a, um: verzählt, roszszúl olvasott, számlált. 2) v. zabosorowaní.

Začítáňí, á, n. error in numerando, das Verzählen, die Verzählung: hiba az olvasásban, számlálásban. 2) v. Zabosorowáňí.

začítať, al, ám, V. P. *imp.* tag: perperam (male) numerare, verzählen, falſch zählen: roszszúl olvasni (számlálni), az olvasásban (számlálásban) hibázni, el-viteni. *Usus.* Peňáze začítal, malo numeravit aes, das Geld hat er verzählt, roszszúl olvasta a' pénzt. 2) v. zabosorowať. *II. rec.* začítať ſa, errare (labi) in numerando: ſich verzählen, hibázni az olvasásban, számlálásban.

Začítatel, a, m. v. Bosorák.

Začítatelka, i, f. v. Bosorka.

Začítatelkiňa, i, f. idem.

Začítáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

začítáwať, al, ám, *freq.* ex začítať. *II. rec.* začítáwať ſa, *freq.* ex začítať ſa.

† začíti, začal, začnu *fut.* v. začať. *II. rec.* začít ſe, v. začať ſa.

Začitowať, a, m. v. Bosorák.

Začitowačka, i, f. Bosorka.

začitowaní, á, é, *p. c.* v. začítání.
Začitowání, á, n. v. Začítání.
začitowať, towal, tugem, V. I. *imp.* tug, v. začítať.
Začitowatel, a, m. v. Bosorák.
Začitowatelka, í, f. v. Bosorka.
Žáčka, i, f. discipula, puella, studens (scholaris): Schülerinn, Schulmädchen: iskolabéli leánya. *Syn.* Žáčkiňa.
žácki, *adv.* more studiosorum, discipulorum: ſchüleriſch: deákosan, deák módon (módra), deákok módjára. *Syn.* požácki.
žácki, á, é, *adj.* studiosus, a, um, studiosos (discipulos) adtinens: ſchüleriſch, die Schüler (Studenten) betreffend, deáki, deákos, deákokat illető. *boh.* žákowſki. *Usus.* Žácká mládež, v. Žáctwo.
Žáčkina, i, f. v. Žáčka.
začknúť, knul (kel) kňem, V. P. *imp.* kňi, *de uno actu*, v. čkať ſa. *II. rec.* začknúť ſa, čknulo (klo) ſa, čkňe ſa, V. P. *imp.* nech ſa začkňe mi, ti je. idem.
Začknutí, á, n. v. Čkání.
žáčkow, a, e, *adj. poss.* tirunculi (pueri) scholastici: dem Schülerchen (Schulknabe, — junge) gehörig, deákotskáé, oskolabéli gyermeké.
zacláňaní, á, é, *p. c.* v. zacloňení.
Zacláňaňí, á, n. v. Zacloňení. 2) *Nom. Verb.* ex seq.
zacláňať, al, ám, V. I. *imp.* ňag, *cum dat. pers.* ňekomu: officere lumini, lumen impedire, obstruere (officere) alicuius luminibus, officere (obstare) alicui: Jemanden im Lichte ſtehen: einem das Licht verbauen, a' világot el-venni, a' világossagnak ellene állani. *Syn.* zaſkáňať, zacloňiť. *Usus.* Nezacláňag mi, noli obstruere luminibus meis, ſtehe mir nicht im Lichte; el-ne vedd világomat. 2) v. zacloňiť.
Zacláňawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zacláňawať, al, ám, *freq.* ex zacláňať.
† zacláňeťi, ňel, ňím, v. zacláňať.
Záclon, e, f. v. seq.
Záclona, i, f. umbraculum, impedimentum (obstaculum) lucis: Lichtſchirm, árnyékozó, árnyék tartó, világosság akadályoztatás. *Syn.* Stínidlo, Záclon. 2) v. Zaclonéní.
zacloňení, á, é, *p. c.* obumbratus, inumbratus, opacatus, a, um: beſchatten, überſchatten: meg (bé) árnyékoztatott. *Syn.* zaſloňení, zacláňaní, zaſtíňení.
Zacloňeňí, á, n. obumbratio, inumbratio, opacatio, nis, f. Beſchattung, Ueberſchattung: meg (bé) árnyékozás. *Syn.* Zacláňáňí, Zaſláňáňí, Zaſtíňeňí.
začloniť, il, ím, V. P. *imp.* cloň, obumbrare, inumbrare, opacare: beſchatten, überſchatten: meg (bé) árnyékozni. *Syn.* zacláňať, zaſláňať, zaſtíniť. 2) v. zacláňať. *Usus.* Zacloňil mi, officit lumini meo, er iſt mir im Lichte geſtanden, el-vette világomat.
* začnúť, začnul, začňem, v. začať,
* začnutí, á, é, *p. c.* v. začatí.
* Začnutí, á, n. v. Začatí.
zacpaní, á, é, *p. c.* oppilatus, obturatus, obstructus, a, um: verſtopft: bé-dugott, dugatott, bé-rekesztetett. *Syn.* ucpaní, zapchaní. *vulg.* zacpatí, zapchatí. *Usus.* Žalúdek zacpaní, alvus obstructa, ver-

verſtopfter Leib, bé-rekesztett gyomor.

Zacpáńí, á, n. oppilatio, obturatio, obstructio, nis, f. Verſtopfung, Zuſtopfung: bédugás. *Syn.* Ucpáńí, Zapchánní, Zacpáwka, *vulg.* Zacpatí, Zapchatí. *Usus.* Zacpáńí (Zaſtaweńí) Moču, ischuria, stranguria *Cic.* lotii retentio, *vel* suppressio: Verſtopfung des Harns, Harnzwang, Harnwinde: vizelletnek fúladása, tsepegve folyása, szorúlása, fel-akadása. *Syn.* Rezák.

zacpať, al, ám, V. P. *imp.* zacpag: oppilare, obstruere, obturare, stipare: verſtopfen, zuſtopfen, vermachen: bé dugni, bé rekeszteni. *Syn.* upať, zapchať, zatkať, zawreť. *boh.* zaßelati. *Usus.* Súd zacpať, stipare dolium, immissuris rimas claudere, das Faß verſtopfen: tatarazni a' hordót. Nekomu Uſta zacpať; kázať, abi mlčal: comprimere lingvam alicui. Jemanden das Maul verſtopfen; heißen ſtillſchweigen: valaki száját bé-zárni, bé-tenni, bé-dugni.

Zacpáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zacpáwať, al, ám, *freq.* ex zacpať.

Zácpawka, i, f. obturamentum, i, n. Stopfel, Stoppel: dugó. *Syn.* Zátkawka, v. Špunt. 2) v. Zacpáńí.

začrení, á, é, *p. c.* v. črení.

Začreńí, á, n. v. Črení.

začreť, črel, črem, V. P. *imp.* začri, Wodu: v. črať.

* žácſki, *adv.* v. žácki.

* žácſki, á, é, *adj.* v. žácki.

* Zacſtwo, á, n. vita studiosi literarum, conditio (status) studiosorum: der Stand der Studenten, das Studentenleben: deákság, deák élet.

Žáctwo, a, n. *coll.* juventus scholastica (studiosa), studiosi, orum, m. *plur.* die Schüler, Studenten, Schuljugend: deákok, deák iſſjúság. *Syn.* záčá Mládež, Žáci.

Zacwikowani, á, é, *p. c.* cuneatus, a, um: verkeilt: megékezett, tzövekeltetett. *Syn.* pocwikowaní, zaklíńení.

Zacwikowáńí, á, n. cuneatio, nis, f. Verkeilung, das Verkeilen: meg-ékezés, tzövekelés. *Syn.* Pocwikowáńí, Zaklíńeńí.

zacwikowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: cuneare, cuneo incussio firmare; verkeilen, tzövekelni, meg-ékezni. *Syn.* pocwikowať, zaklíńiť.

Zad, u, m. v. Zadek. *Usus.* Na Zad, na Zadek; post, retro, pone, retrorsum, retrorsus, post tergum, hinter, hátra, hát megé. Na Zad ſe obrát, pone nos recede, geh hinter uns: kerülj hatunk megé. Na Zadu, na Zádku: pone, retrorsum, retrorsus, a tergo, in adversa parte: hinten: hátúl, hátunak megett. *boh.* Zadu. Od (ze) Zadu: a tergo, pone, a parte adversa: von hinten her, von hinten zu: hatúlról, hát megül. *boh.* Szudu.

† Záda, *genit.* Zád, n. pl. v. Chrbet.

Zádanek, nku, m. arrha (arra), ae, f. *Pandect.* arrhato (arraco), nis, m. *Ter. Plaut.* Angeld, Haftgeld, Kaufſchilling, Pfand, Unterpfand, was man zur Befeſtigung eines Kontrakts, Kaufs ꝛc. drauf giebt: elö pénz foglaló, sz. Miklós pénze. *Syn.* Záda-wek, Zadáńí. *boh.* Litkup.

2)

2) auctoramentum, i, n. Angeld, Handgeld, beim Dienſte: foglaló. *Syn.* Zadáňí, Zádawek Záwdanek. *boh.* Záwdáwek.

zadaní, á, é, *p. c.* deminutus, in exigua quantitate, datus, a, um: vergeben, geſchmälert: szüken adott, adattatott. 2) in arrham datus, a, um: zum Angeld (Handgeld) gegeben: foglalóul adatott. 3) propinatus, a, um: zugetrunken, zu trinken gegeben: reá köszöntött. *Syn.* pripití, pripiganí. 4) amandatus, amotus, expeditus, verſchickt, el-küldetett, el-igazittatott. *Syn.* odeſlaní.

Zadáňí, á, n. deminutio, in exigua quantitate tributio, das Vergeben, Schmälern: szükadás. 2) v. Zádanek. 1 et 2 Nris. 3) propinatio, nis, f. das Geben zu trinken, Zutrinkung, Zutrinken: reá-köszöntés. *Syn.* Pripití, Pripigáňí. 4) amandatio, expeditio, amotio, amolitio: Verſchickung, das Verſchicken: el-küldés, el-igazítás. *Syn.* Odeſláňí.

žádaní, á, é, *p. c.* desideratus, cupitus, concupitus, adpetitus, a, um: begehrt, kívánt: kivántatott. *Syn.* zažádaní. 2) petitus, postulatus: verlangt, begehrt: kért, kéretletett, kívánt. *Syn.* proſeni. 3) optatus, exoptatus, in votis habitus: gewunſcht: óhajtott. *Syn.* winſowaní.

žádáňí, á, n. adpetitio, cupido, inis, f. cupiditas, voluntas, tis, f. das Begehren, die Begehrung, Begierde: kivánás. *Syn.* Zažádáňí. 3) petitio, postulatio, desiderium, voluntas, die Begehrung, Begierde, das Verlangen: kérés, kivánás. *Syn.* Proſeňí. 3) optatio, exoptatio: das Wünſchen: óhajtás. *Syn.* Winſowáňí.

zádanní, á, é, *adj.* v. zádawaní.

zadat, zadal, zadám, V. P. *imp.* zadag. *cum genit.* deminuere, in exigua quantitate dare: vergeben, ſchmälern: keveset (szüken) adni. *Usus.* Něčo zadat, aliquid tribuere, etwas vergeben: valamitskét adni. 2) arrham (arram, arrhabonem, arrabonem) dare, Angeld (Handgeld) geben: elö pénzt adni. *Syn.* Zádanek dat. *boh.* zawdati. 3) propinare, zu trinken geben: reá köszönteni. *Syn.* pripit, pripigat. *boh.* zawdati. *Usus.* Někomu něčo zadat, aliquid ad summendum alteri dare (propinare), jemand etwas vergeben, masnak valamit inni valót adni. 4) amandare, expedire, amoliri amovere: verſchicken: el-küldeni, el-igazitani. *Usus.* Daleko ho zadali, procul (ad exteras terras) missus est, er iſt weit verſchickt worden, meszsze földre el-küldették (adták) ötet.

žádat, al, ám, V. P. *imp.* žádag: *cum genit.* cupere, velle, avere, desiderare, cupidum esse rei: begehren, begierig ſeyn nach etwas: kivánni. *Syn.* zažádat. *Usus.* Něčo welice Sichtiwe (náramňe) žádat; po negakeg Weci welice dichtet, túžit: commoveri desiderio alicuius rei, etwas ſehr verlangen; nach etwas ſehr begierig ſeyn: valamit igen buzgón kivánni. 2) petere, poscere, postulare, flagitare, efflagitare, requirere: begehren, verlangen, fodern, erfodern: kérni, kivánni. *Usus.* S Plačem, ſkwileňim, a Nařéka-

rékáním ńekoho o (za) pomoc žádať: clamando, et lugendo opem implorare: mit Jammern, und, Klagen um Hülfe ſchreien: siránkozva valakinek segitségét ki-vánni, és kérni. Welmi pekńe, a krasńe ka žádám: magno opere (magnoque) opere) abs te peto, ich bitte dich inſtändig, szépen kérlek téged. On ma welmi lúbežńe, a uckiwe za to žádal: rogavit me blande, et concinne: er hat mich ganz freundlich, und holdſelig gebeten: hizelkedve, és ékessen kértt engem. 3) optare, exoptare, velle, vovere in votis habere, precari: wünſchen, etwas gern ſehen: kivánni igen kivánni, óhajtani. *Syn.* winſowať. *Usus.* Žádal bich, velim, vellem, optem, optaverim; ich wünſchte, ich wollte wünſchen: szeretném, kívánnám. Žádalbich, abi ſa to ſtalo; utinam fiat! velim (ut) fiat! ich wollte (wohl) wünſchen, daß es geſchehe: én azt kívánnám. Žádálbích ho widěť: velim (cupio) eum videre, ich wünſchte ihn zu ſehen, kívánnám ötet látni. Kekomu ńečo zlého, dobrého žádať: precari (imprecari, optare) alicui mala, bona: einem etwas Böſes, Gutes wünſchen: valakinek valami roszszat, jót kévánni. Nežádám gim, abi toho ſkuſili: nolim, ut id experiaris: ich wünſche ihnen nicht dieſes zu erfahren: nem kivánom, hogy azt tapasztalljadd. 4) egere, indigere: begehren, bedürfen: valami nélkül szükölködni. *Syn.* nemať. *Usus.* Žádá Peńázi, eget aeris, er bedarf des Geldes, nints pénze. Ruska Chleba žádá, pane caret.

Zadáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex zadáwať.

Žádáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex žádáwať.

zadáwať, al, ám, *freq.* ex zadať.

žádáwáť, al, ám, *freq.* ex žádať.

Zádawek, wku, m. v. Zádanek.

zadáweni, á, é, *p. c.* ſuffocatus, praefocatus, strangulatus, a, um: erwürgt, erſtickt: meg-fojtott, meg-fojtatott, meg-fúlt. *Syn.* zaduſení, zahrduſení, zaſkrtení, zadrhnutí, *boh.* udáweni, uduſení.

Zadáweńí, á, n. ſuffocatio, praefocatio, strangulatio, nis, f. Erwürgung, Erſtickung: meg-fojtás, megfulladás. *Syn.* Zaduſeńí, Zahrduſeńí, Zaſkrteńí, Zadrhnutí, *boh.* Udáweńí, Uduſeńí.

zadáwiť, il, ím V. P. *imp.* zadáw: ſuffocare, strangulare, praefocare, iugulum petere: erwürgen, erſticken (*act.*) megfojtani, meg-fúllasztani. *Syn.* zadrhnúť, zaduſiť, zahrdúſiť, zaſkrtiť. *II. rec.* zadáwiť ſa: ſuffocari, praefocari, strangulari: erſticken (*neutr*), meg-fulladni. *Syn.* zaduſiť ſa, zadrhnúť ſa, zaſkrtiť ſa, *boh.* udáwit ſe, uduſit ſe. *Usus.* Skorobich ſa bol zadáwil (*boh.* brzibich ſe bil udáwil), fere ſuffocatus fuissem, bald wäre ich erſtickt, majd meg-fúltam volna.

zádawńe *adv.* arrhaliter, arraliter: pfändlich, unterpfändlich: foglalóul. *Syn.* zádanńe. *boh.* záwdawńe.

zádawni, á, é, *adj.* arrhalis (arralis), e, *Cod. Justin.* pfändlich, unterpfändlich: foglalói,

lalói, foglalót illető. *Syn.* zádanní. *boh.* záwdawňí. *Usus.* Zádawné Peníze, v. Zádanek

Zadáwowač, a, m. praefocator, suffocator, iugulator, is, m. Erſticker, Erwürger: fojtó, meg-fojtó, fojtogató. *Syn.* Zadrhowač.

Zadáwowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zadáwowat, wowal, wugem, *freq.* ex zadáwit. *II. rec.* zadáwowat ſa: *freq.* ex zadáwit ſa.

zadáwowní, á, é, *adj.* praefocatorius, suffocatorius, suffocativus, a, um: erſtickend, was Jemanden erſticken kann: fojtós. *Syn.* zadrhowní.

† Zadček, dečku, m. *dem.* v. seq.

Zadeček, dečku, m. *dem.* clunicula, ae, f. Hinterkeulchen, faratska. *Syn.* Ritka, Jachulka.

Zadek, dku, m. pars postica (posterior, aversa), das Hintertheil: hátulsó rész. *Syn.* Zad. *Usus.* Zadek Lodi, puppis, das Hintertheil des Schiffes, hajó fara. Na Zadek, na Zadku, ze Zadku. v. Zad. 2) anus, i. m. *Catull.* podex, icis, m. *Horat.* culus, i, m. *Cic.* posticum, i, n. *Varro.* postica, ae, f. der Hintere, die Oefnung, oder Ausgang des Maſtdarms: segg. *Syn.* Rič. 3) clunis, is, f. natis, is, f. nates *plur. Martial. Horat. Plin. H. N.* Hinterbacken, Hinterkeule, der Hintere: far segg pofája. *Syn.* Ričňa, ritné Líce. 4) v. Chrbet. 5) ptačí Zadek v. Trtol. 6) v. Pozadší.

† zadelani, á, é, *p. c.* v. zarobení.

† Zadeláňí, n. v. Zarobeňí.

† zadelaki, al, ám, v. zarobič.

† Zadeláwáňí, n. *Nom. Verb.* ex seq.

† zadeláwaki, al, ám, *freq.* ex zadelak, v. zarobiwak.

žáden, žádna, žádno, *prov. abs.* nullus, neuter (e duobus), a, um: kein, keiner, keine, keines: senki, egyik sem. *Syn.* aňi geden, ňikteri, žádní. *Usus.* A (aňi) žádén, et nullus, nec ullus, nec quisquam: und (auch) keiner: és senki, egy sem. Žádna ſ tichto Knížek, neuter horum librorum, keines von dieſen (beiden) Büchern, egy sem ezen könyvek közül. To neňí žádná dobrá Wec, non est res bona, das iſt keine gute Sache: ez nem jó dolog. On neňí žáden Mdrc, non est doctus, er iſt kein Gelehrter, ő nem bölts. Neňí žádného Domu, non (nulla) est domus, es iſt kein Haus, egy ház sintsen. Žáden Dom nezoſtal; ani geden Dom nezoſtal: ne una quidem (nulla) domus mansit, kein Haus blieb übrig, egy ház sem maradtt meg. Žádneg Pochibnoſt'i nemat, non dubitare, kein Bedenken tragen, keinen Zweifel haben: semmit sem kitelkedni. Žádneg Wolí nemat, nolle: keine Luſt haben, tellyességgel nem akarni. Gá žádnich Knížek nemám, careo libris, ich habe keine Bücher, nints semmi könyvem. Nech žáden newichádzá, ne quis exeat, daß keiner hinaus gehe, hogy senki ki ne menjen. Žádnim Spósobem, minime, nullo modo, nulla ratione, nequaquam, neutiquam: keines Weges, keines weges, auf keinerlei Art: semmiképpen

pen. 2) nemo, inis, *sig. tantum*: niemand: senki. *Syn.* ňikdo. *Usus.* Mimo ťeba žáden; žáden, než (kreme) tí: nemo praeter te: niemand außerhalb dich: senki te kivüled, náladon kivül. Žáden Múdrí to neprawí, nemo, (nullus) doctorum hoc dicit, das sagt kein Gelehrter, azt egy tudós ember sem mondja. Žádného nad seba newáží, prae se neminem putat, er schätzet niemanden so hoch, als sich selbsten, magán kivül mást embernek nem tart.

† žáden, žádna, žádno *adj. abs.* v, žádostiwí.

† Žáder, u, m. v. Odderek.

Žádera, i, f. v. idem.

zaderaní, á, é, *p. c.* v. zadrení.

Zaderáňí, á, n. v. Zadreňí.

zaderať, al, ám, V. I. *imp.* rag, v. zadreť. *II. rec.* zaderať sa, v. zadreť sa.

Zaderáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaderáwať, al, ám, *freq.* ex zaderať. *II. rec.* zaderáwať sa, *freq.* ex zaderať sa.

† Zadina, i, f. v. Pozadki.

zadlabaní, á, é, *p. c.* v. dlabaní.

Zadlabáňí, á, n. v. Dlabáňí.

zadlabať, 'bal, bem, V. P. *imp.* zadlab, v, dlabať.

Zadlabowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zadlabowať, bowal, bugem, V. I. *imp.* bug.

zadlažení, á, é, *p. c.* lapidibus stratus, a, um: pflastert, kövel ki-rakott. *Syn.* dlažení.

Zadlažeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *Syn.* Dlažeňí.

zadlážiť, il, ím, V. P. *imp.* zadlaž: sternere (exponere) lapidibus, zupflastern, kövekkel ki-rakni. *Syn.* dlažiť.

Žadlažowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Dlážeňí.

zadlažowať, žowal, žugem, *freq.* ex zadlážiť, v. dlážiť.

zadlažení, á, é, *p. c.* obaeratus *Liv.* aere alieno obligatus (gravatus), debitis inoneratus (onustus), a, um: mit Schulden behaftet, verschuldet, in Schulden steckend: adós, adósságba kötelezödött. *Syn.* zdlužení. *boh.* prodlužilí, zadlužilí. *Usus.* Aſ po Uſge zadlužení. Wiſe Hlawi má Dluhobi: animam debet. Est nimium alieno aere gravatus: er ist mehr schuldig, als er am Leibe und Gut besitzt: er steckt in Schulden bis über die Ohren: annyival ados, hogy megnem fizetheti; még haja szála sem az övé.

Zadlužeňí, á, n. obaeratio, obligatio, aere alieno gravatio: die Verschuldung, das Verschulden: adósítás, adósságba verés. *Syn.* Zdlužení.

† zadlužilí, á, é, *adj.* v. zadlužení.

zadlužiť, il, ím, V. P. *imp.* žadluž: obligare, aere alieno, debitis onerare: verschulden, in Schulden setzen: adosságba verni. *Syn.* do Dluhu dať. *boh.* prodlužiťi. *II. rec.* zadlužiť sa: obaerari, nomina (debita) contrahere (facere), aere alieno gravari: sich verschulden, adóssá lenni, adósságba esni, kötelezödni, verni magát. *Syn.* do Dluhobí upadnúť, zdlužiť sa.

Zadlužitel, a, m. v. Dlužňík.

Zadlužitelka, i, f. v. Dlužňička.

Zadlužitelkiňa, i, f. idem.

zadňe, *adv.* pone, a tergo: von

von hinten, hátúlról. *Syn.* od Zadu, od Zadku.

† zadňí, *adj. omn. gen.* v. seq.

zadňí, á, é, *adj.* posticus, aversus, a, um: qui, quae, quod a tergo est: hinter, hintere, was hinten ist: hátulsó, hát megett való. *Usus.* Zadňé Dwere (Wráta), posticum ostium, ianua postica: Hinterthür, hátulsó kapu. *boh.* zadňí Dw'eře.

žádní, á, é, *adj.* v. záden. *boh.* ňizadní.

Zadnica, i, f. v. Zadek 1 Nro.

† Zadňice, f. idem.

Zadňik, u, m. calcaneum, i, n. posterior pars calceamenti: Quater, sark, hátulsó része a' tzipellőnek. *Syn.* zadňá Strana Črewíc.

Žádost', i, f. cupiditas, aviditas, tis, f. cupido, inis, f. adpetitus, us, m, Begierde, kívánság. *Syn.* Náružiwost', Žádáňí. *Usus.* Zlá (ňezrídená, neslušná) Žádost': passio, affectus vitiosus, inordinatus: böse Begierde, rendetlen (gonosz) kívánság. Žádost' mať, žádať: ferri cupiditate rei, cupere: Begierde haben, kívánsággal lenni, kívánni. Od Žádost'i horet: cupiditate flagrare *Cic.* brennen, entbrannt seyn von Begierde, sehr begierig seyn: kívánságtól égni, igen nagyon kívánni. Žádost'i, cupiditates, die Begierden, kívánságok. 2) desiderium, votum, optatio, exoptatio, voluntas, animus: das Verlangen, Begehren, der Wunsch, Begierde: kívánás, kívánság. *Syn.* Žádáňí, Požádáňí, Wóla, Winš, Dichťiwost', Winsowáňí. *Usus.* Swu Žádost' wiplňiť; geg dost'i učiňiť: animum (suum) explere *Cic. Terent.* seinen Willen befriedigen, das Müthchen kühlen: hétellyesíteni kívánságát, akarattyát. Wedla meg Žádost'i sa mi wede (darí), Ščast'i mi prege; chce mi dobre: optatis meis fortuna respondet (subscribit) *Colum.* meinem Wunsch nach hat sich das Glück gewendet; das Glück ist mir günstig, will mir wohl: a' szerentse kívánságom szerént (szám ízére) szolgál. 3) petitio, postulatio, voluntas, preces, um, f. *plur.* das Begehren, Verlangen, Foderung, Erforderung, Begehrung: kérelem, kérés, könyörgés. *Syn.* Proseňí, Prosba, v. Žádáňí.

† zadost'i, v. dost', dost'i.

† Zadost'iučiňeňí, n. v. Dost'ičiňeňí.

† zadost'iučiňiťi, il, ím, v. dost'ičiňiť.

žádost'iwe, *adv.* cupide, avide, cum desiderio: begierig: kívánva, kívánatosan, kívánságosan, kívánattal, kívánsággal. *Syn.* žádostňe, žádostliwe.

žádost'iwí, á, é, (*abs.* žádostiw), *adj. regit genit.* avidus, cupidus, a, um: adpetens, tis: begierig, kévánó, ohajtó. *Syn.* žádostní, žádostliwí. *boh.* žáden (dna, dno) abs. *Usus.* Žádost'iwím biť, žádať: esse cupidum, cupere, adpetere: begierig seyn: kívánni. Gá sem žádost'iwí s ťeba počuť (slisať, wirozumeť): studeo (aveo, gestio, vehementer cupio) ex te audire: ich trage höchstes Verlangen, von dir zu vernehmen: felettébb kívánom töled hallani. Gest žádost'iwí ťeba wideť, s ťebu sa zhoworiť (mluwiť): cupit te vi-

videre (te convenire) *Plaut.* tecum loqui: er begehrt dich zu sehen, mit dir zu sprechen (zu reden): igen kiván látni, veled szóllani.

Žádost'iwost', i, f. cupido, dinis, f. cupiditas, tis, f. adpetitus, us, m. Begierde, Begierlichkeit: kívánság, kívánás, kivánat, ohajtás. *Syn.* Žádostliwost', Žádost', Žadáňí.

žádostliwe, *adv.* v. žádostwi.

žádostliwí, á, é, *adj.* v. žádost'iwí.

Žádostliwost', i, f. v. Žádost'iwost.

žádostňe, *adv.* v. žádost'iwe.

žádostní, á, é, *adj.* v. žádost'iwí.

zadrápení, á, é, *p. c.* ex seq.

zadrápiť, il, ím, V. P. *imp.* zadrap: paululum scindere, findere, lacerare, discerpere: einreißen, einen Ritz darein machen, anreißen, ein wenig spalten, zerreißen: egy kevessé meg-szakasztani, meghasítani. *Syn.* nadrápiť, zatrhnúť, naſkrknúť.

Zádrapka, i, f. offensio, offendiculum, ansa (causa, praetextus) offensionis: Anstoß, das woran man sich stoßt, Vorwand (Ursach) des Anstosses: valamibe való ütés, botránkozás. *Syn.* Záſtera (Príčina) Ublí, Ženost'i, neb Hňewu. *Usus,* Uſ ſi on len wždicki gaku taku na Člowekowi Zádrapku nagde: nunquam non reperit in homine offensionis rimam; semper quaerit in homine aliquod offendiculum, quampiam offensionis ansam; er sucht immer einen Anstoß bei dem Menschen, ö mindenkor belé üt (meg-ütközik) valamiben; ö néki tsak kell találni valami okot (gántsot, hibát) az emberben.

Zadrapkáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zadrapkať, al, ám, V. P. *imp.* kag: suffricare, strigillare, paululum radere (scalpere, scabere, fricare) *unquibus*: ein wenig kratzen, mit den Nägeln krauen: egy kevessé vakarni, vakartsálni (lom), vakargatni (tom). *Syn.* zadrbať, zaſkrapkať, podrapkať, poſkrabkať, podrbať.

Zadrapowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. 2) Zadrapowáňí do ňekoho: insectatio, die Stichelei, das Sticheln auf Jemand: háborgatás, gyötrés, belé-ütés, kapdosás, belékaptzáskodás.

zadrapowať, powal, pugem, V. I. *imp.* pug: *freq.* ex zadrápiť. 2) Do ňekoho zadrapowať: apud aliquem offendiculum quaerere; insectari aliquem verbis, notare (petere) aliquem dictis (dicteriis): einen Anstoß bei Jemand suchen, auf Jemand sticheln: háborgatni (gyötreni) valakit, belé ütni, kapdosni, kaptzáskodni) valakibe. *Usus.* Wždi do mna zadrapuge, continuo me insectatur, er stichelt immer auf mich, folyvást belém kaptzáskodik.

zadrbaní, á, é, *p. c.* ex seq.

zadrbať, bal, bem V. P. *imp.* zadrb: v. zadrapkať. 2) v. podrbať.

Zadrémáňí, á, n. indormitio, obdormitio, soporatio, nis, f. das Einschlummern, Einschlafen: el-aluvás, el-szenderedés. *Syn.* Zaſpáňí, Zaſnutí.

zadrémať, mal, mem, V. P. *imp* zadrém: obdormiscere, indormire: einschlummern, einschlafen: el-alunni, el-szendered-

deredni (dem). *Syn.* zaſpať. *boh.* zadřímati. *Usus.* Sotwa ſem zadrémal, uſtu bol (priſel): vix obdormivi, iam aderat, ich ſchlummerte kaum ein, ſo war er ſchon da: alig szenderettem-el, már itt volt.

zadrení, á, é, *p. c.* infixus, a, um: hineingeſtochen, hineingeſtoſſen: belé-szúrt (döfött), belé-ütött. *vulg* zadretí.

Zadreňí, á, n. infixio, nis, f. die Hineinſtechung, Hineinſtoſſung: belé-szúrás, belé-ütés. *vulg.* Zadretí.

zadret, zadrel, zadrem, V. P. *imp.* zadri: infigere: hineinſtoſſen, hineinſtechen: belé-szúrni, ütni, döfni. *boh.* zadří. *II. rec.* zadrať ſa: infigi, hineingeſtochen werden, belé-szúrattatni, ütetni.

* zadretí, á, é, *p. c.* zadrení.

* Zadretí, á, n. v. Zadreňí.

Zadrhánί, á, n. v. Zadrhowáňí.

zadrhať, al, ám, V. I. *imp.* hag: v. zadrhowať. *II. rec.* zadrhať ſa, v. zadrhowať ſa.

zadrhlí, á, é, *adj.* v. zadáweni.

zadrhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi, v. zadáwiť. *II. rec.* zadrhnúť ſa, v. zadáwiť ſa. 2) o Chlebe: praefocari, erſticken, erſtickt werden: meg-záklásodni.

zadrhnutí, á, é, *p. c.* v. zadáweni. *Usus.* Zadrhnutí Chléb, v. Zákalec.

Zadrhnutí, á, n. v. Zadáweňí.

Zadrhowač, a, m. v. Zadawowač. 2) v. Blblač.

Zadrhowáňí, á, n. v. Zadáweňí. 2) w Reči: haesitatio, haesitantia linguae: Anſtoß im Reden, das Anſtoßen, Anſtoßung der Zunge: akadozás a' szóllásban. *Syn.* Blbláňí.

zadrhowať, howal, hugem, V. I. *imp.* hug, *freq.* ex zadrhnúť, v. zadáwiť. *II. rec.* zadrhowať ſa, *freq.* ex zadrhnúť ſa, v. zadawiť ſa. 2) w Reči: haesitare linqua: anſtoßen mit der Zunge, ſtocken: akadozni a' beszédben, a' szót voltaképpen ki-nem ejthetni. *Syn.* blblať.

zadrhowni, á, é, *adj.* v. zadáwowní. *Usus.* Zadrhownú Hruſka: pyrum acerbum, strangularium: Würgbirne, fojtós körtvély. 2) v. blblawí.

† Zadřímáňí, n. v. Zadrémáňi.

† zadřímati, al, ám, v. zadrémať.

zadriſtaní, á, é, *p. c.* v. pochwiſtaní.

Zadriſtáňí, á, n. v. Pochwiſtáňí.

zadriſtať, al, ám, et cem, V. P. *imp.* tag: v. pochwiſtať.

† zadříti, zadřel, zadru(ru) *fut.* v. zadrať.

Zadrobené, ného, n. intrita, ae, f. intritum, i, n. *Apul.* die Mährte, Kalteſchale, ételekbe való akármi szelett. Winowé Zadrobené; intrita panis e vino *Cels.* Weinkalteſchale: aprított kenyérrel bor leves, bortzibre.

zadrobení, á, é, *p. c.* intritus, a, um: eingebrockt, eingekrümelt: belé aprított, aprítatott, morsoltt. *Syn.* zamelňení, nadrobení, widrobeni. *Usus.* Zadrobeni Cleb do Wodí: intritus panis in aquam *Varr.* gewäſſertes Brod: vízbe aprított kenyér. Nečo dať w Mleku zadrobeneho, dare aliquid in lacte intritum, etwas in der Milch gekochtes hergeben, valami tójbe főttet adni.

Zadrobeňí, á, n. intritum, i, n. intritio, nis, f. das Ein-

bro-

brocken, Einkrümeln, Einkrümelung: belé-aprítás. *Syn.* Zamelńeńí, Nadrobeńí, Wdrobeńí.

zadrobiť, il, ím, V. P. *imp.* rob: interere, einbrocken, einkrümeln, hinein reiben: belétörni (-röm), belé-aprítani (-tok), belé morsolni. *Syn.* nadrobiť, wdrobiť, zamelńiť. *Usus.* Chleba do Mléka zadrobiť; panem in lacte interere, das Brod in die Milch einkrümeln: kenyeret aprítani a' téjbe. *Prov.* Čo ſi ſi zadrobil gec: quod intrivisti, exedito: was du dir eingebrockt (eingekrümelt) haſt, ſollſt eſſen: a' mint föztél, úgy egyél.

Zadrobowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zadrobowať, bowal, bugem; V. I. *imp.* bug, v. zadrobiť.

Zadrumblowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Drumblowáńí.

zadrumblowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug: modice crembalum pulsare, paululum sistro canere: ein wenig Brummeiſen (Maultrommel) ſchlagen, egy kevessé dorombolni.

zadržaní, á, é, *p. c.* paululum servatus, a, um: ein wenig gehalten: egy kevessé tartatott. *Syn.* podržaní. 2) retentus, reservatus, non dimissus: behalten, nicht verloren: meg-tartatott. 3) conservatus, servatus, retentus: beibehalten, behalten: megtartatott. *Syn.* zachowaní. 4) absconditus, servatus: aufgehoben, aufbewahren, behalten: el-tett, meg-tartatott. *Syn.* ſkowání. 5) reservatus, non dimisus, retentus: behalten, nicht verziehen: fen-tartatott, meg-nem botsátott. *Usus,* Prípad zadržaní, casus reservatus, behaltener Fall, fentartatott eset. 6) silentio pressus, suppressus; verſchwiegen, el-titkóltt, ki-nem mondattatott. 7) moratus, tardatus, distentus: aufgehalten, verzögert: meg-késleltetett, tartóztatott. 8) sustentus, servatus: aufgehalten, abgehalten, zurückhalten: meg-tartatott.

Zadržáńí, á, n. retentio, nis, f. Behaltung einer Perſon, oder Sache: meg-tartás, tartóztatás. 2) conservatio, retentio: Behaltung, Beibehaltung, z. B. der Gewohnheit: megtartás. 3) retentio, mora, moratio, retardatio: Aufhaltung, Verzögerung, Zurückhaltung: meg-késleltetés, tartóztatás. 4) retractio, cohibitio: Einhaltung, Abhaltung, Zurückhaltung: meg-türtöztetés. *Syn.* Zdržáńí.

zadržať, žal, žím V. P. *imp.* zadrž: paululum servare, ein wenig halten, egy kevessé tartani. *Syn.* podržať. *Usus.* Zadrž to trochu. 2) tenere, retinere, non dimittere, non privari: behalten, nicht drum kommen, nicht verlieren, nicht weggeben, z. B. Menſchen Geſchenk, Ton, Ehre: meg-tartani, oda nem adni, el-nem veszteni. *Usus.* Pacholka na druhí Rok zadržať. 3) servare, conservare, tenere, retinere: beibehalten, behalten, z. B. Gewohnheit, Ehre: meg-tartani. *Usus.* Swé Práwo zadržať, ius suum tenere, obtinere: ſein Recht behalten, meg-tartani a' maga jussat. 4) servare, reservare, conservare, abscondere: behalten, aufbewahren,

ten, aufheben: meg-tartani, el-tenni. *Usus.* Zadrž ſi to, serva tibi illud: das behalte dir, tartsad azt magadnak. 5) hrechi zadržať: peccata non ignoscere, retinere: die Sünde behalten, a' bünöket meg-tartani, botsátani. 6) U ſeba držať, tacere, in silentio servare: verſchweigen, bei ſich behalten: magánál tartani, kinem mondani, el-titkolni. *Syn.* zamlčat. 7) morari, tardare, tenere, detinere: aufhalten, verzögern: tartóztatni, akadályoztatni, késleltetni. *Syn.* zádržowať. 8) sustinere: aufhalten, abhalten, einhalten, zurückhalten, z. B. Pferde: meg-tartani, p. o. a' lovakat. 9) retinere, cohibere, continere, abstinere: enthalten, meg-tartóztatni. *Usus.* Nič mi tažſeg nepriſlo (nepriházilo ſa), gako Ruki od Bikа geho zadržať: nihil aegrius a me factum est, quam ut abstinerem ab illo manus: ich habe mich kaum enthalten können, daß ich ihm gute Stöße verſetzt habe: nehezen álhattam-meg, hogy ötet jól meg-nem verném, ütném. *II. rec.* zádržať ſa: se gerere, ſich betragen (verhalten, benehmen, aufführen): tartuni magát. *Syn.* chowať ſa, zachowať ſa. 3) morari, verweilen, ſich aufhalten: múlatni, késni, késlelni, el-késni. *Syn.* zabawiť ſa. 3) continere se, moderari sibi: ſich enthalten, mäſſigen: meg-tartóztattni, mértékelni, türtöztetni magát. *Syn.* zadržať ſa. *Usus.* Nemožem ſa zadržať (zdržať), continere me non possum), ich kann mich nicht enthalten, meg-nem türtöztethetem magamat.

Zadržowaňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zadržowať, žowal, žugem V. I. *imp.* zug: *freq.* ex zadržať. *II. rec.* zadržowať ſa; *freq.* ex zadržať ſa.

Zadržowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zadržowáwat, al, ám, *freq.* ex zadržowať. *II. rec.* zadržowáwať, ſa, *freq.* ex zadržowať ſa.

† zadu *adv.* v. sub Zad, na Zadu.

Záduch, u, m. asthma, tis, n. *Plin. H. N.* das Keichen, das ſchwere Athemholen, Engbrüſtigkeit: fúladozás, nehéz, lehellés, kelevény. *Syn.* Dichawičnoſť, Duſnění, Duſniwoſť Wrženina, Zadúſáňí, Zaduchliwoſť.

záduchliwe, *adv.* asthmatice dyspnoice: kniſterig, engbrüſtig: fúladozva, pihegve, kelevényessen. *Syn.* dicha wičňe, duſniwe, záduſňe.

záduchliwí, á, é, *adj.* asthmaticus, dyspnoicus, a, um: kniſterig, engbrüſtig, ſchwer Athem holend: fúladozó, kelevényes, nehezen lehellő. *Syn.* dichawiční, duſniwí, záduſní.

Záduchliwoſť, i, f. v. Záduch.

zaduchnúť, chňul (chel) chňem, V. P. *imp.* chňi: v. zafuknúť.

zadúchnutí, á, é, *p. c.* v. zafuknutí.

Zaduchnutí, á, n. v. Zafuknutí.

Zaduchowáňí, á, n. v. Zafukowáňí.

zaduchowať, chowal, chugem, V. I. *imp.* chug: v. zafukowať.

Zadudáňí, á, n. v. Zagagdowáňí.

zadudať, al, ám, V. I. *imp.* zadudag: v. zagagdowať.

Usus.

Usus. Zadubag Gagboſko! wtem trnawſkem Poli, gdi ſa teſili mi Práteli mili. Zadubag mi Nótu, Nótu preweſelu, wſak ti dám za Prácu gednu Greſlu celu.

Zadupkáńi, á, n, v. Dupkáńi.

zadupkat, al, ám, V. P. *imp.* kag: paululum supplodere pede, ein wenig tappen, ſtampfen, derb auftreten: egy kevessé lábbal toppanni, toppantani, dobogni. 2) v. podupkat. *Syn.* zadupotat.

Zadupotáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zadupotat, al, ám, et tem, V. P. *imp,* tag: v. zadupkat.

* Zadúſáńi, á, n. v. Zaduſeńi.

Zadúſáńi, á, n. ſuffocatio, nis, f. ſtrangulatus, us, m. Würgung, Erſtickung: fojtogatás. 2) v. Záduch.

zadúſat, al, ám, V. I. *imp.* ſag: *freq.* ex zaduſit: ſuffocare, ſtrangulare: würgen, erſticken: fojtogatni. *II. rec.* zadúſát ſa. 2) v. dichawičńet, duſńet.

* zaduſat ſa, al ſa, ám ſa, V. P. *imp.* ſag ſa: v. zaduſit ſa.

za duſení, á, é, *p. e.* ſuffocatus, praefocatus, effocatus, a, um: erſtickt, meg-fúladtt, meg-fúlasztott, meg-fóltt. *Syn.* zahrdúſení. *boh.* zalknutí, zardúſení.

Zaduſeńi, á, n. effocatio, ſuffocatio, praefocatio, nis, f. das Erſticken, Erſtickung: megfúlasztás, meg-fojtás. 2) ſuffocatio, Erſticken, meg-fúladás, meg-fúlás. *Syn.* Zahrdúſeńi. *boh.* Zalknutí, Zahrdúſeńi.

Zaduſeńi, á, n. v. Duſeńi.

Záduſi, á, n. fundatio, fundus fundationalis, bonum fundationale: Stiftgut, leiki (fundáltt) jószág, fundátzió. *Syn.* záduſní Statek. 2) fundus ecclesiasticus, bonum sacerdotale: Kirchengut: templomi jószág, pap jószág. *Syn.* koſtelní, kńazki Statek.

zaduſit, il, ím, V. P. zaduſ: ſuffocare, praefocare: Jemanden erſticken, meg-fojtani valakit, meg-fúlasztani (tom). *Syn.* Zahrdúſit, *boh.* zardúſiti. *II. rec.* zaduſit ſa: ſuffocari, praefocari: erſticken (*neutr.*) aus Mangel des Athems und der Luft ſterben, z. B. im Rauche, im Waſſer erſticken: meg-fúladni (-dok), megfúlni (-lok). *boh.* zalknúti ſe.

zaduſit ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* zaduſ ſa, v. duſit ſa.

záduſní, á, é, *adj.* fundationalis, e: das Stift (die Stiftung) betreffend: fundátziót illető. *Usus.* Záduſná Sprawa, záduſné Nariadeńi, Zalożeńi: fundatio, institutum, legatum fixum: die Stiftung, Errichtung, das Stift, Vermáchtniß: fundátzió. Záduſné Peńáze, fundationales pecuniae. Stiftsgeld, Stiftungs-Kirchengeld: fundátziós pénz. Záduſní Obed, parentalia, Leichmahlzeit, Jahrstag: kar, tor. 2) ecclesiasticus, a, um: ecclesiam adtinens: der Kirche gehörig, egyházi, templomot illető. *Syn.* koſtelní. *Usus.* Záduſní Statek, v. Záduſí. 3) pro anima defuncti susceptus (institutus), funebralis, e: für die Seele vorgenommen, verrichtet: a' megholttnak lelkiért elöl-vett, véghez vitt. *Usus.* Záduſná Msa Swatá, missa de Requiem: Todtenmeſſe, Meßamt

für

für die Abgeſtorbenen: halottas mise.

† záduſňí, *adj. omn. gen.* idem.

Zaduſňík, u, m. Zelina, v. Oponka.

Zaduſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaduſowať, ſowal, ſugem, *freq* ex zaduſiť. *II. rec.* zaduſowať ſa. *freq.* ex zaduſiť ſa.

zaduť, dul, dugem, V. P. *imp.* zadug, v. zafúkať, zafuknúť.

zaduti, á, é, *p. c.* v. zafúkaní.

Zadutí, á, n. v. Zafúkáňí.

Zadúwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zadúwať, al, ám, *freq.* ex zadut. *Syn.* zafukowať.

* zafačlowaní, *p. c.* v. zafaſlowaní.

* zafačlowať; lowal, lugem, v. zafaſlowať.

* zafafrať, ral, rem, v. zaſkramrať.

Zafagčeňí, á, n. v. Fagčeňí,

zafagčiť, il, ím, V. P. *imp.* zafagči ſi (ſebe), v. fagčiť.

zafakaní, á, é, *p. c.* v. poſtraní.

Zafákáňí, á, n. v. Poſtráňí.

zafákať, al, ám, V. P. *imp.* fag, poſtrať.

zafaldowaní, á, é, *p. c.* ex seq.

zafaldowať, dowal, dugem, V. P. *imp.* dug: complicare, coactare, corrugare, zuſammen falten, einfalten: öszve türni (-röm), rántzba szedni.

zafarbení, á, é, *p. c.* infectus, tinctus, coloratus, incoloratus, a, um: gefärbt, bé-feſtetelt. *boh.* zabarwení.

Zafarbeňí, á, n. infectio, incoloratio, coloratio, tinctio, nis, f. das Farben, Einfärben, Einfärbung: bé-feſtés. *boh.* Zabarwení.

zafarbiť, íl, ím, V. P. *imp.* bi: inficere, incolorare, ſingere: färben, einfärben: bé-feſteni. *boh.* zabarwiti. *II. rec.* zafarbiť ſa: inficere (incolorare) se: ſich färben, einfärben: bé-feſteni magát.

Zafarbowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zafarbowať, bowal, bugem, V. I. *imp.* bug: colorem ducere, recipere: ſich färben, die Farbe annehmen: bé (magába) venni a' feſtéket.

zafaſlowaní, á, é, *p. c.* ex seq.

zafaſlowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug: infasciare, fascia vincere (involvere): mit Binden umbinden, einwickeln: bé-pólálni (-lom.)

Zafatinkowáňí, á, n. v. Fatinkowáňí.

zafatinkowať ſa, kowal ſá, kugem ſa, V. P. *imp.* kug ſa. *reg. dat.* ńekomu. v. fatinkowať ſa.

záfedrowaní, á, é, *p. c.* v. fedrowaní per 4 Nros.

Zafedrowáňí, á, n. v. Fedrowáňí.

zafedrowať, rowal, rugem, V. P. *imp.* rug, *cum accus.* v. fedrowať.

zafercowaní, á, é, *p. c.* ex seq.

zafercowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug: consuere, consarciare: zuſammen heften durch Nähen: öszve fértzölni.

* zafifrať, ral, rem, V. P. *imp.* ri v. zaſkamrať.

Zafikáňí, á, n. v. Fikáňí.

zafikať, al, ám, V. P. *imp.* kag: v. fikať.

Zafir, u, m. drahí Kameň: saphyrus, cyanus, i, m. Safirſtein, Edelgeſtein: sáfir, *drága kö.*

zafirnagſowaní, á, é, *p. c.* v. firnagſowaní.

zafir-

Zafirnagsowáňí, á, n. v. Firnagsowáňí.
zafirnagsowať, sowal, sugem, V. P. *imp.* sug. v. firnagsowať.
zafírowí, á, é, *adj.* saphyreus, saphyrinus, a, um, de saphyro: aus (von) Safirstein, safirsteinfärbig: zafír köves.
* zaflakowať, kowal, kugem, v. zaflekowať.
zafléčkowání, á, é, *p. c.* v. fléčkowaní.
Zafléčkowáňí, á, n. v. Fléčkowáňí.
zafléčkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: v. fléčkowať.
zaflekowání, á, é, *p. c.* consarcinatus, consutus, plicitus, resartus, a, um: zusammen geflickt: meg (bé) fóltozott, fóltos, öszve-varrott. *Syn.* zaplataní, obsití, zasití.
zaflekowať, kowal, kugem, V. P. kug: consarcinare, consuere plicare: zusammen flicken: meg-fóltozni. *Syn.* zaplatať, obsiť, zasiť, *vulg.* zaflakowať. 2) claudere sarciendo (suendo), obsuere, resarcire: zuflicken, zunähen, z. B. ein Loch, ausbessern: bé-fóltozni, fóldozni. 3) commaculare, beflecken, besudeln, bé-motskolni, bé-szennyezni. *Syn.* zaspiňiť, poskwrniť, poflekowať.
zafrckaní, á, é, *p. c.* ex seq.
zafrckať, al, ám, V. P. *imp.* kag: frustis corspergere: stückweise bestreuen: darabokkal meg-hintezni, meg-hinteni. *Syn.* pofrckať, zafrkať. 2) v. pochwistať.
* zafrflať, lal, lem, V. P. *imp.* fli. v. zadudlať. 2) v. zaskamrať.
* záfrfňawení, á, é, p. c. v. zasoplení, soplawí.
* zafrfňawiť, il, ím, V. P. *imp.* naw. v. zasopliť.
* zafrfotať, al, ám, et cem, V. P. tag, et foc, v. zaskamrať.
* zafrfrať, ral, rem, V. P. *imp.* ri, v. zaskamrať, zadudlať.
zafrkaní, á, é, *p. c.* ex seq.
zafrkať, ál, ám, V. I. *imp.* kag. v. zafrkať. 2) pochwístať. 3) v. frkať.
zafučať, čal, čím, V. P. *imp.* fuč. v. fučať.
zafúkaní, á, é, *p. c.* ex zafúkať. *Syn.* zafuknutí, zafukowaní, zadutí.
Zafúkáňí, á, n. exstinctio per flatum, das Ausblasen, Ausblasung, Auslöschung durch Blasen: el-fúvás, el-oltás. 2) adspiratio, adflatio: das Zuwehen: fúvás, fújdogálás. *Syn.* Zafuknutí, Zafukowáňí, Zadutí, Zaduchowáňí.
zafúkať, al, ám, V. P. *imp.* kag. *cum acc.* flando implere, opplere, replere: durch Wehen, oder Blasen zufüllen, voll füllen: bé-fúni, fúvással bé-tölteni, bé-hordani. *Usus.* Weter wsecké Gárki, Prékopi zafúkal. 2) flando claudere: zublasen, durch Blasen zu machen: bé-fúni, fúvással bé-tenni, zárni. 3) flando exstinguere: ausblasen, durch Blasen auslöschen: el-fúni. Weter zafúká Swítu. 4) adflare, adspirare: zuwehen, zublasen: fújni, fújdogálni. *Syn.* pofukowať. 5) nečo, z nečím, Oko s Práskem: flando immittere, inspirare: etwas hinein blasen: bé-fúni. *Syn.* zaduchowať.
zafúknuť, knul, (kel) kňem, V. P. *imp.* kňi.
zafúknutí, á, é, *p. c.* v. zafúkaní.

Zafúknutí, á, n. v. Zafúkáňí.
Zafukowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zafukowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug, *freq.* ex zafúknúť. *Syn.* zaduchowať.
zafúznatel, tel, tím, V. P. *imp.* nať, v. fúznatel.
Zagác, a, m. lepus, oris, m. der Haſe, ein Thier, nyúl. *boh.* Zagic. *Usus.* Morſkí Zagác, cuniculus, dasypus, (odis) Lepus cuniculus Linn. Meerhaſe, tengeri nyúl.
Zagačáňí, á, n. v. Gačáňí.
zagačať, čal, čím, V. P. *imp.* zagač, v. gačať.
Zagáček, čka, m. *dem.* lepusculus, i, m. das Häſchen: nyúlatska. *Syn.* Zagáčik. *boh.* Zagíček.
zagači, á, é, *adj.* leporinus, a, um: vom Haſen: nyúli nyúlból való. *boh.* zagečí. *Usus.* Zagačá Rožka (*boh.* zagečí Kuže), pellis leporina, Haſenbalg, Haſenfell: nyúl bör. Zagačé Sadlo, adeps leporinus, Haſenfett, nyúl haj. *Prov.* Mnoho Chrtow, zagačá Smrt: unus multis facile succumbit: viel Hunde ſind des Haſen Tod: sok lúd disznót győz. Má zagačé Srdce: lepus timidus, meticulosus est: er iſt haſenherzig, furchtſam, läppiſcher (furchtſamer, poſſerlicher) Menſch: igen félénk, nyúl szivü. Na zagačem Chwoſt'e, pánſká Láſka (*Gratia*) roſt'e: gratia magnatum tenui concluditur orbe (leporino tergore fertur): bei den großen Herren daurt, die Gnade nicht lang: nyúl farka, lova a' nagy urak kegyelmének. 2) leporarius, a, um: die Haſen betreffend: nyulakat illető. *Usus.* Zagáčí Orel (kteri Zagáce honí), aquila leporaria, Geieradler, Geierhaſ: nyúl sas. Zagací Šalát, sonchus oleraceus *Linn.* Haſenkohl, nyúl-fü, nyulkék, nyúl-saláta. Zagačí Slez, malva sylvestris *Linn.* Haſenpappel, vad-málva fü. Zagačí (leſní) Ščáwík (*boh.* zagečí Stowík) rumex sylvestris: Haſen ampfer, oxalis acetosella *Linn.* nyúl sóska. Zagačá Gatelína (*boh.* zagečí, neb kiſelí Detel): v. Zagačá Noha (Nožka), Zelina: lagopus (odis), *Plin. H. N.* pes leporinus, lagopodium, Trifolium arvense *Linn.* Haſenklee: nyúl lab-fü. Zagačá Sít (*boh.* zagečí Tento) cassis leporarius, der Haſengarn, nyúl háló. Zagačá Zahrada, leporarium, Haſengarten, nyúlas kert, vad kert. Zagačé Kopičko, leporarium telum, der Haſenknabel: nyúlat lövő nyil. Zagačé Úſko, Zelina, v. Úſko, Kotrč.
Zagáchtáňí, á, n. v. Gachtáňí.
zagachtať, al, ám, V. P. *imp.* ag. v. gachtať.
Zagáčik, a, m. *dem.* v. Zagáček.
Zagačina, i, f. caro leporina: Haſenfleiſch, ein gebratener oder geſottener Haſe: nyúl hús. *Syn.* zagačé Maſo, zagacá Pečenka.
Zagagdováňí, á, n. v. Gagdováňí.
zagagdowať, dowal, dugem, V. P. *imp.* dug, v. gagdowať.
zagahawe, *adv.* v. ſkohlawe.
zagahawi, á, é, *adj.* v. ſkohlawi.
Zagahawoſť, i, v. Škohlawoſť.
Zagakáňí, á, n. v. Gachtáňí.
zagakať ſa, al ſa, am ſa, V. I. *imp.* kag ſa: v. gachtať.

zaga-

zagakawcow, a, e, *adj. poss.* v. gachtawcow.
zagakawe, *adv.* v. gachtawe.
Zagakawec, wca, m. v. Gachtaċ.
zagakawi, á, é, *adj.* v. gachtawí.
Zagakawoſt', i, f. v. Gachtawoſt'.
zagakliwe, *adv.* v. gachtawe.
zagakliwí, á, é, *adj.* v. gachtawí.
Zagakliwoſt', i, f. v. Gachtawoſt'.
Zagakowáňí, á, *Nom. Verb.* ex seq. v. Gachtáwáňí.
zagakowat ſa, kowal ſa, kugem ſa. *freq.* ex zagakat ſa. v. gachtáwat.
zagat, zagal, zagmem, V. P. *imp.* zagmi: capere, comprehendere, intercipere: gefangen nehmen: meg-fogni, el-fogni. *Syn.* chitit. 2) Lichwu zagat: pignerari (pignorari) *Cic.* pignerare (pignorare) *Suet. Liv.* sumere pignori, invagiare: pfänden, zum Pfande nehmen das Vieh auf dem Lande, wenn es an verbotenen Orten weidet: tilalmasról bé-hajtani, p. o. a' marhát. *boh.* zagití, et zagmúti.
zagatí, á, é, *p. c.* captus, captivus, interceptus, a, um: gefangen: el-fogott, fogoly, rab. *Syn.* chitení. *Usus.* Zagatá Lod, captiva navis, gefangenes Schiff, el-fogott hajó. Zagatí Lidé, Wezňi: captivi, die Gefangene, foglyok. 2) pigneratus (pignoratus), *Liv.* invagiatus: gepfändet: tilalmasról bé-hajtatott. *Syn.* do Zálohu wzátí.
Zagatí, á, n. captio, interceptio, prehensio, comprehensio, nis: das Gefangennehmen, die Gefangennehmung: meg-fogás, meg-ragadás, elkapás. *Syn.* Zágem, Zagimáňí, Chitení. 2) captivitas, tis, f. Gefangenſchaft. rabság, fogság. *Syn.* Wezeňí. *boh.* Zageti. 3) pignoriscapio, nis, f. *Gell.* pigneratio (pignoratio) *Pandect.* invagiatio, nis, f. die Pfändung, das Pfänden: tilalmasrol, bé-hajtás. *Syn.* Zágem, Zagimáňí.
Zagdlíček, čku, m. *dem.* sextariolus, i, m. *Suet.* Seidelchen, Seidlein, Nößelchen: meszszelyetske. *Syn.* pol Golbički, *boh.* Zegdlíček.
Zagdlík, a, et u, m. sextarius, i. m. *Cic. Horat.* Seidel, Nößel: meszszely *Syn.* Polholba. *boh.* Zegdlík. *Usus.* Pol Zagdlíka, hemina, ae, f. *Plaut. Cels.* halbes Nößel, fél-meszszely, egy verdung.
zagdlíkowí, á, é, *adj.* unius sextarii, ein Seidel (Nößel) in ſich enthaltend, egy meszszelyes. *boh.* zegdlíkowí. *Usus.* Zagdlíkowi Gtníček, ollula sextarii, sextarius *Cato.* ein Töpfchen von einem Nößel, Nößelgeſchier: meszszelyes pohár, bögre, fazékatska, gebre.
† zageći, *adj. omn. gen.* v. zagací.
Zagedáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zagedat, al, ám, V. I. *imp.* dag, v. zageſt'. *boh.* zagídati.
Zagedáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zagedáwat, al, ám, *freq.* ex zagedat.
Zágedek, dku, v. Pochútka.
zagedení, á, é, *p. c.* post esus, comestus, a, um: darauf (darnach) gegeſſen, falatozott.

Zagedění, á, n. postera comestio, das Daraufeſſen: falatozás.

zagednani, á, é, *p. c.* v. zagednaní.

Zagednáňí, á, n. v. Zgednáňí.

zagednat, al, ám, V P. *imp.* nag, v. zgednat.

Zagednáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zagednáwat, al, ám, *freq.* ex zagednat.

Zágem, *genit.* Zagmu m. v. Zagatí 1. et 3. Nris.

zagesť, zagedł, zagem et zagím, V. P. *imp.* zagec: post edere (comedere) vesci: darauf, (darnach) eſſen: falatozni. *boh.* zagiſti. *Usus.* Zagec ſi Kúſtek Chleba.

† zageti, zagel, zagedu *fut. imp.* zaged, v. zaiſť na Koči, na Koňi. *II. rev.* zagek, et zageti ſi, v. zaiſť ſi na Koči na Koňi.

† Zageti, n. v. Zagatí 2. Nro.

† Zágezd, u, m. v. Záchod 1. Nro.

† Zágezdek, dku, m. *dem.* v. Záchodek.

Zagha, i, f. corbis vinarius, Weinkorb, bor szürö kosár.

zaghowí, á, é, *adj.* de corbe vinario sumtus, corbe vinario percolatus, a, um: aus dem Weinkorbe: bor szürö kosáron által szürtt. *Usus* Zaghowé (nepreſowané) Wino, corbe vinario colatum vinum: ungepreßter Wein, bor szürö kosáron által szürti bor. v. Samotec.

† Zagic, e, m. v. Zagác.

† Zagiček, čka, m. *dem.* v. Zagáček.

† zagídati, al, ám, v. zagedat.

Zagikáňí, á, n. v. Gachtáňí.

zagikat ſa, al ſa, ám ſa V. I. *imp.* kag ſa, v. gachtat.

zagikawe, *adv.* v. gachtawe.

Zagikawec, wca, m. v. Gachtač.

zagikawí, á, é, *adj.* v. gachtawí.

Zagikawoſť, i, f. v. Gachtawoſť.

Zagimač, a, m. captor, interceptor, qui capit: der gefangen nimmt: el-fogó, meg-ragadó, fogdosó, fog-meg. *Syn.* Chitač. *Usus.* Zagimač Dobitku (Lichwi); Kmín lichwací: abigens, abactor: Viehdieb, marha lopó. Zagimač Luďí, plagiarius, Menſchendieb, ember lopó. 2) pignerator (pignorator), invagiator: der Pfänder auf dem Lande: marha bé-hajtó a' tilalmasról.

Zagimáňí, á, n. v. Zagatí 1. et 3. Nris. *Usus.* Zagimáňí Dobitku, abiegatus. Viehdiebſtahl, Viehraub, Viehrauberei: marha lopás. Zagimáňí Luďí, plagiatus, plagium: Menſchendiebſtahl: ember lopás.

zagimat, al, ám, V. I. *imp.* mag. v. zagat. 2) v. bežat.

Zagimáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zagimáwat, al, ám. *freq.* ex zagimat.

† zagiſť'e *adv.* zaiſť'e.

† zagiſť'ení, á, é, *p. c.* v. zaiſť'ení.

† Zagiſť'eňí, n. v. Zaiſť'eňí.

† zagiſť'i, zagedł, zagim *fut. imp.* zagez, v. zageſť.

† zagiſť'iti, il, ím, v. zaiſť'it.

† zagíti, zaſel, zagdu *fut. imp.* zagdi, v. zaiſť.

† zagiti, et zagmúti, zagel, zagmu *fut. imp.* zagmi: v. zagat.

† za-

† zagitkeni, á, é, *p. c.* v. sprimoteni, zahnogeni.
† Zagitkeńi, n. v. Sprimoteńi, Zahnogeńi.
† zagitkiti se, il se, im se. v. sprimotik sa, zahnogik sa.
† zagigšeti, šel, šim, v. zaisk, na Koči, na Koni.
Zagmač, a, m. v. Zagimač.
Zagmáńi, á, n. v. Zagimáńi.
zagmak, al, ám, v. zagímak. Dobre zagmá.
zaǧńáweni, á, é, *p. c.* premendo necatus, a, um: erdrückt, agyon nyomott, gyürkt, nyomattatott. *Syn.* zamačkáni, zatlačeni.
Zaǧńáweńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zaǧńáwik, il, im, V. P. *imp.* ǧnáw: premendo necare: erdrücken, zu Tode drücken: agyon-gyürni, nyomni. *Syn.* zamačkak, zatlačik, *boh.* zamačkati.
Zaǧńáwowáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zagńawowak, al, ám, *freq.* ex zaǧńáwik.
* zagtra, *adv.* zitra.
* zagtragsi, á, é, *adj.* v. zitragsi.
* Zagtreseńi, á, n. v. Zitreseńi.
* zagtresik, il, im, V. I. *imp.* tres: v. zitresik.
* zagtresni, á, é, *adj.* v. zitragsi.
zaǧúlani, á, é, *p. c.* provolutus, devolutus, a, um: weggerollt, weggewälzt, hinweggewälzt: el-gurúltt, el-gurittatott, el-hengeríttetett. *Syn.* zaǧúleni zawálani, odǧúlani, odǧúleni, odwaleni. *boh.* zakuleni.
Zaǧúláńi, á, n. provolutio, devolutio, nis, f. Wegrollen, Wegwälzen, Hinwegwälzen, die Wegrollung: el-gurítás, el-hengerítés. *Syn.* Zaǧúleńi, Zawáláńi, Odǧúleńi, Odwaleńi. *boh.* Zakuleńi.
zaǧúlak, al, ám, V. P. *imp.* lag: provolvere, devolvere, volvendo submovere (removere): wegrollen, wegwälzen, hinwegwälzen: el-gurítani, el-hengeríteni. *Syn.* zaǧúlik, odǧúlak, odwálak. *boh.* zakuliti. *II. rec.* zaǧúlik sa, provolvi, devolvi, volvendo submoveri: wegrollen *neutr.* weggerollt werden: el-gurúlni. *Syn.* odǧúlik sa, odwalik sa.
zaǧuleni, á, é, *p. c.* v. zaǧulani.
Zaǧúleńi, á, n. v. Zaǧúláńi.
zaǧúlik, il, im, V. P. *imp.* ǧul: v. zaǧúlak. *II. rec.* zaǧúlik sa, v. zaǧúlak sa.
Zaǧulowáńi, á, n. *Nom. Verb.*
zaǧúlowak, lowal, lugem *freq.* ex zaǧúlik. *II. rec.* zaǧúlowak sa, *freq.* ex zaǧúlik sa.
Zába, í, f. aestus ventriculi, Sodbrennen, gyomor égetés. *Usus.* Záha ma peče: aestu ventriculi laboro, das Sodbrennen behaftet (plagt) mich, égeti a' gyomrom. 2) *boh.* v. Žaba.
zahačkowani, á, é, *p. c.* fibulatus, infibulatus, a, um: zugeheftelt, eingeheftelt: bé-kaptsolt. *Syn.* zahaklikowani.
Zahačkowáńi, á, n. fibulatio, infibulatio: das Zuheften, Einheften, die Zuheftelung, Einheftelung: bé-kaptsolás.
zahačkowak, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: fibulare, infibulare, hibulis claudere: zuhefteln, einhefteln: bé-kaptsolni. *Syn.* zahaklikowak.
Zahačkowáwáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zahačkowáwak, al, ám, *freq.* ex zahačkowak.
Zahadlo, a, n. v. Zihadlo.

za-

zahádzací, á, é, *adj.* reiectaneus, reiectitius, a, um: verwerflich, el-hányó, el-vetendő.

zahádzaní, á, é, *p. c.* iaciendo consumtus, obrutus, a, um: verworfen, el-hányott. 2) opertus, contectus, obrutus: zugeworfen, bé-hányott, bé-hányattatott. *boh.* zametaní.

Zahádzáňí, á, n. iaciendo consumtio: Verwerfung, elhányás. 2) opertio, contectio, obruitio: Zuwerfung, béhányás. *boh.* Zametáňí.

zahádzať, dzal, džem, V. P. *imp.* zahádž: *freq.* ex zahodiť: iaciendo consumere: verwerfen, durch Werfen alle machen: el-hányni. 2) operire, obruere, contegere, implere, explere, complere, opplere: zuwerfen, zumachen, durch werfen ausfüllen, z. B. eine Grube: bé-hányni, bétölteni, p. o. a' vermet. *Syn.* zaplniť. *boh.* zaházeti, zametati.

Zahadzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahadzowať, zowal, zugem, *freq.* ex zahádzowať. *boh.* zahazowati.

zahágení, á, é, *p. c.* prohibitus, prohibititius, a, um: verboten, unerlaubt: meg-tiltatott, tilalmas. *Usus.* Zahágení (neprávní) Den, w'terem sa Súd nedrží: nefastus dies *Liv.* iustitium *Cic.* Gerichtsfeier, Gerichtsstille, Gerichtshemmung, der förmliche Stillstand der Gerichte, da darin nichts vorgenommen werden darf: tiltott nap, a' mellyen nem szabad törvénykezni, törvényt tartani, szolgáltatni.

Zahágeňí, á, n. prohibitio, inhibitio, nis, f. das Verbiethen, die Verbietung: meg-tiltás, tilalmazás.

zahágiť, il, ím, V. P. *imp.* hag: prohibere, inhibere, *pascua, prata*: verbieten, nicht erlauben zu weiden: megtiltani, tilalmazni.

Zahágowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahagowať, gowal, gugem, *freq.* ex zahágiť.

Zahalač, a, m. cessator, feriator, deses, idis, m. otiosus: Müßiggänger, hivalkodó, henyélő, ásó (kapa) kerülő. *Syn.* Postawač. *boh.* Zahalec.

Zahalačka, i, f. cessatrix, feriatrix, cis, f. deses (otiosa) femina: Müßiggängerinn: hivalkodó (henyélő) aszszony. *Syn.* Postawačka. 2) v. Zahálčiwosť.

zahalačne, *adv.* v. zahálčiwe.

zahalační, á, é, *adj.* v. zahálčiwí.

Zahalačnosť, i, f. v. Zahálčiwosť.

Zahaláňí, á, n. v. Zahálčiwosť.

zahálať, al, ám, V. I. *imp.* lag: otiari, feriari, desidem (otiosum) esse, otio (desidiae) indulgere, vivere otiose, vitam otiosam degere (agere): müßig seyn (gehen, leben), faullenzen: henyélni, hivalkodni, henyélésben tölteni életét. *Syn.* postáwať. *boh.* zaháleti.

Zahaláwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahaláwať, al, ám, *freq.* ex zahálať.

záhálčiwe, *adv.* otiose, müßig, henyélve, hivalkodva. *Syn.* zahalačne, postawačne. *boh.* zahálčiw'e, zaháliw'e.

Zahálčiwec, wca, m. v. Zahalač.

zahálčiwí, á, é, *adj.* otiosus, a,

a, um: müßig, ohne Geſchäfte, z. B. Menſch: henyélő, hivalkodó. *Syn.* zahalační, poſtawační. *boh.* zaháliwí.

Zahalčiwoſt', i, f. otium, i, n. otioſitas, tis, f. ceſſatio, nis, desidia, ae, f. das Müßiggehen, henyelés, hivalkodás. *Syn.* Zahálka, Zahalačnoſt', Zaháláňí, Poſtáwáňí, Poſtáwka, Poſtawačnoſt'. *boh.* Zaháliwoſt. *Usus.* Od Zahálčiwoſt'i, prae otio, prae desidia: vor Müßiggang: a' henyéléstől, hivalkodástól. *Prov.* Zahálčiwoſt' učí wſeligaku Nepráwoſt' (geſt' wſeckich Nepráwoſt'i Počátek): multa mala docet otioſitas. Otium pulvinar diaboli (malorum omnium radix, origo). Nihil agendo, male agere diſcimus: Müßiggang (lehret viel böſes) iſt aller Laſter Anfang; a' hivalkodás minden rosznak anya.

† Zahalec, lce, m. v. Zahalač.

† zaháleti, lel, lim, v. zaháleť.

† zaháliwe, v. zahálčiwe.

† zaháliwí, á, é, *adj.* v. zahálčiwí.

† Zaháliwoſt, i, f. v. Zahálčiwoſt'.

zahamowaní, á, é, *p. c.* ſufflamminatus, a, um: gehemmt, durch eine Hemmkette ꝛc: láncztal meg-kötteteti.

Zahamowáňí, á, n. ſufflamminatio, nis, f. das Hemmen, die Hemmung durch Hemmkette: láncztal meg-kötés.

zahamowať, mowal, mugem, V. P. *imp.* mug, Roleſo: ſufflaminare rotam *Senec.* durch eine Radſperre (Hemmſchuh, oder Hemmkette) hemmen: megkötni (-töm) a' kereket.

Zahamowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

zahamowáwať, al, ám, *freq.* ex zahamowať.

zaháňaní, á, é, *p. c.* v. zahnaní.

Zaháňáňí, á, n. v. Zahnáňí.

zaháňať, al, ám, V. P. *imp.* ňag, v. zahnať. *boh.* zaháňeti. *Usus.* Swu Staróſt', a Mrzutoſt' Spáňím zaháňal: curas somno fallebat *Horat.* ſeine Sorgen, und Unmuth linderte er mit dem Schlafe: a' gondgyait álommal enyhittette. Nepráteła zaháňať, do Utekáňá priweſt': avertere hoſtem in fugam, den Feind in die Flucht jagen, meg-futamtani az ellenséget. *II. rec.* zaháňať ſa, z Rukú: v. zahnať ſa. *boh.* opťahati ſe.

Zaháňáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

zaháňáwať, al, ám, *freq.* ex zaháňať. *II. rec.* zaháňáwať ſa, *freq.* ex zaháňať ſa.

zahanbení, á, é, *p. c.* pudefactus, pudore adfectus, confuſus, a, um: beſchämt, megszégyenittetett.

Zahanbeňí, á, n. iniectio pudoris, pudefactio, nis, f. Beſchämmachung, Beſchämung: meg-szégyenítés. 2) pudor, is, m. der Scham, die Beſchämung: szégyen, szégyenlés, el-pirulás. *Syn.* Hanba. *Usus.* K mogemu Zahanbeňú; na mé Zahanbeňí: cum pudore meo, zu meiner Beſchämung, az én szégyenemre. 3) pudor, ignomia, ae, f. Schande, Beſchämung: gyalázat. *Syn.* Potupa.

zahanbiť, il, im, V. P. *imp.* bi: pudefacere, pudore adficere, confundere aliquem: pudorem iniicere (incutere) alicui; facere, ut aliquem pudeat: beſchämen, beſchämt machen: valakit meg-szégyeni-

niteni. 2) superare, vincere, post se relinquere, antecellere, antecedere: beſchämen, übertreffen: meg-győzni, fellyül haladni, maga után hagyni. *Syn.* prewýſit ńekoho, *II. rec.* zahanbit ſa: erubescere, confundi pudere, pudefieri, pudore adfici, pudorem pati: ſich ſchämen, beſchämt werden; meg-szégyenleni (el-szégyenleni) magát, meg-szégyenülni, el-pirúlni. *Usus.* Zahanbím ſa, erubescam, ich werde mich ſchämen, meg-szégyenlem magamat.

Zahanbowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahanbowat, bowal, bugem, *freq.* ex zahanbit, *II. rec.* zahanbowat ſa, *freq.* ex zahanbit ſa.

zahańení, á, é, *p. c.* v. zhańení.

Zahańeńí, á, n. v. Zhańeńí.

Záháńí, á, n. *Nom. Verb.* ex záhat.

† zahańeti, ńel, ńím, v. zahánat.

záhańit, il, ím, V. P. *imp.* han, v. zhanit.

zahaſení, á, é, *p. c.* v. zhaſení.

Zahaſeńí, á, n. v. Zhaſeńí.

zahaſit, il, ím, V. P. *imp.* zahaſ, v. zhaſit.

zahaſnút, ſnul (ſel), ſńem, V. P. *imp.* ſńi, v. zhaſnút.

zahaſnutí, á, é, *p. c.* zhaſnutí.

Zahaſnutí, á, n. v. Zhaſnutí.

Zahaſowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahaſowat, ſowal, ſugem, *freq.* ex zahaſit.

záhat, al, ám, V. I. *imp.* hag: ludere cum lumine, (luce): mit Lichte ſchörfern: világgal játszani.

zahatání, á, é, *p. c.* v. naplńení.

Zahatáńí, á, n. v. Naplńeńí.

zahatat, al, ám, V. P. *imp.* tag: v. naplńit.

zahawe, *adv.* v. pákiwe.

zahawł, á, é, *adj.* v. pákiwí.

Zahawka, i, f. v. Zihlawa.

Zahawoſt', i, f. v. Páliwoſt'.

† zaházrti, zel, zím, *fut. freq.* v. zahádzat.

† zahazowati, owal, ugi (u), v. zahadzowat.

† záhi, *adv.* v. wčaſ.

zahíbaní, á, é, *p. c.* paululum motus (commotus), a, um, ein wenig bewogen: egy kevessé meg-indíttatott, meg-mozdíttatott, meg-indúlt, meg-mozdúlt. 2) v. zahnutí.

Zahíbáńí, á, n. modica commotio, exiguus motus: eine kleine Bewegung: egy kis meg-indítás, meg-mozdítas, meg-indúlás, meg-mozdulás. 2) v. Zahnutí.

zahíbat, al, ám, et bem (*boh.* bám et bi *fut.*) V. P. *imp.* hag: paululum movere, commover: ein wenig bewegen, etwas körperliches in Bewegung ſetzen, oder rühren: egy kevessé meg-indítani, meg-mozdítani. *Syn.* pohíbat, pohnút. *II. rec.* zahíbat ſa; paululum moveri: ſich ein wenig bewegen: *Syn.* pohnút ſa.

zahíbat, al, ám, V. I. *imp.* hag: v. zahnút.

Zahibowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahibowat, bowal, bugem, *freq.* ex zahíbat, v. zahnút.

Zahínáńí, á, n. v. Zahinutí.

zahínat, al, ám, V. P. *imp.* nag. v. zahinút.

zahinút, nul, ńem. V. P. *imp.* zahiń: perire, interire, pessum ire, deperire, occidere: unterge-

untergehen, zu Grunde gehen (gerichtet werden), ſein Ende erreichen, umkommen: el-veszni, oda lenni. *Usus.* Lože zahinuli (ſtrakené ſú), naves deperierunt *Caes.* die Schiffe ſind zu Grunde (verlohren) gegangen: el-vesztek a' hajók.

Zahinutí, á, n. interitus, occasus, us, m. interitio, perditio, nis, ruina, ae, f. exitium, excidium, i, n. Untergang einer Stadt, Sache, eines Hauſes, Menſchen: el-veszés, romlás, veszély. *Syn.* Skazeňí, Zhubeňí.

* Zahládáňí, á, n. v. Zahlédáňí.

* zahládať, al, ám, v. zahledať.

zahlaďení, á, é, p. c. v. zhlaďení.

* Zahlaďeňí, á, n. v. Zahleďeňí.

* zahlaďeť, ďel, ďím, v. zahleďeť.

záhlaďiť, il, ím, V. P. *imp.* laď, v. zahlaďiť. *II. rec.* zahlaďiť ſa, v. zhlaďiť ſa.

zahladnuť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: v. ohladnúť, zhladnúť.

* zahládnúť, dnul (dol), dňem, v. zahlédnúť. *II. rec.* zahládnúť ſa, v. zahlednúť ſa.

* Zahládnutí, á, n. v. Zahlednutí.

Zahláſeňí, á, n. v. Zláſeňí.

zahláſiť, il, ím, V. P. *imp.* hláſ v hláſiť.

Zahlédáňí, á, n. torvitas vultus *Plin. H. N.* torvus intuitus, adspectus: gräßlicher Anblick, das gräßliche Anſehen: komor nézés, tekéntes. *vulg.* Zahládáňí. *boh.* Zahlížeňí.

zahlédať, al, dm, V. I. *imp.* dag, na ňekoho: torva tueri *Virg.* torve (torvo vultu) intueri quempiam: jemand gräßlich, oder von der Seite anſehen: valakire komoron nézni, tekénteni. *vulg.* zahládať. *boh.* zahlížeti. *Prov.* Zahlédá gako do Gami padnutí Wlk: vultum demittit, tamquam telephus: er ſieht den Menſchen gräßlich (finſter, ſchrecklich) an: komor mint a' veremhe esett farkas.

Zahlédáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahlédáwať, al, ám, *freq.* ex zahlédať.

Zahleďeňí, á, n. v. Zahlédnutí. *vulg.* Zahlaďeňí.

zahleďeť, ďel, ďím, V. P. *imp.* zahled, v. zahlédnúť. *vulg.* zahlaďeť.

zahlédnúť, dnúl, (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: adspicere, conspicere, conspicari, visu (oculis) observare: erblicken: meg-látni, meg-sajditani, meg-szemlélni. *Syn.* zazreť. *vulg.* zahladnúť. *boh.* zahlídnúti. *II. rec.* zahlednúť ſa: figere oculos nimium deligere, fixe diutius rem intueri: etwas feſt anſehen, anſchauen, sokáig (merön) nézni valamire.

Zahlédnutí, á, n. adspectus: conspectus, us, m. das Erblicken: meg-látás, meg-sajditás, szemlélés. *Syn.* Zazeráňí, Zazreňí. *vulg.* Zahlednutí.

† zahlídnúťi, dl, dnu *fut.* v. zahlédnúť.

† zahlížeti, zel, žím, v. zahlédať.

zahluſeňí, á, é, *p. c.* v. ohluſeni. 2) v. zabití.

Zahluſeňí, á, n. v. Ohluſeňí, v. Zabití.

zahluſiť, il, ím, V. P. *imp.* zahluſ, v. ohluſiť. 2) v. zabiť.

Za-

Zahluſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahluſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex zahluſiť.

* zahmnuſení, á, é, *p. c.* v. zhnuſení.

* Zahmnuſeňí, á, n. v. Zhnuſeňí.

* zahmnúſiť, il, ím, v. zhnuſiť.

zahnaní, á, é, *p. c.* abactus, depulsus, fugatus, exterminatus, a, um: vertrieben, weggetrieben: el-hajtatott, el-üzetett, el-üzettetett, el-kergettetett. *Syn.* zapuſeňí.

Zahňáňí, á, n. abactio, depulsio, fugatio, exterminatio, nis, f. abactus, depulsus, us, m, exterminium, i, n. fuga, ae, f. Vertreibung, Wegtreibung: el-hajtás, el-üzés, el-kergetés, *Syn.* Zapuſeňí.

zahnať, zahnal, zazeňem, V. P. *imp.* zaženˊ: abigere, pellere, depellere, expellere, extrudere, exterminare, fugare, in fugam agere: vertreiben, wegtreiben, z. B. Menſchen, Wolken, Nebel, Krankheit, Grillen: el-hajtani, el-üzni, el-kergetni. *Syn.* zapuſit. *Usus.* Wlhkoſtˊ zahňať (rozehnať), digerere (solvere, dissolvere, discutere) humorem *Colum.* eine ſchleimige Feüchtigkeit, zertheilen, auflöſen: a' nedvességet el-száraztani. *II. rec.* zahnať ſa z Ruku na ňekoho: extendere (intendere) manum contra aliquem: ausholen, den Arm zum Schlagen, von ſich ſtrecken: ki-nyújtani a' kezét valakire. *Syn.* zahánať ſa. *boh.* opřahati ſe, opřáhnúti ſe.

Zahnáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahnáwať, al, ám, *freq.* ex zahnáť *Syn.* zapudzowať, *boh.* zapuzowati. *II. rec.* zahnáwať ſa, *freq.* ex zahnať ſa.

zahnogení, á, é, *p. c.* v. ſprimoteňí. 2) v. pohnogení.

Zahnogeňí, á, n. v. Sprimoteňí. 2) v. Pohnogeňí.

zahnogiť, il, ím, V. P. *imp.* zahnog. v. pohnogiť. *II. rec.* zahnogiť ſa, v. ſprimotiť ſa.

Zahnogíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahnogíwať, al, ám, *freq.* ex zahnogiť. *II. rec.* zahnogíwať ſa, *freq.* ex zahnogiť ſa.

zahnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: vertere, convertere, invertere, versare: drehen, z. B. wohin: meg-fordítani. 2) intorquere: einwinden: bé-hajtani. 3) inflectere; aufſtölpen, z. B. einen Hut aufkrämpen, aufſtürzen: meg-hajtani, meg-hajtogatni. *Syn.* zakládať, zahíbať (ám) založiť.

zahnutí, á, é, *p. c.* versus, conversus, inversus, versatus, a, um: gewendet: megfordítatott. 2) intortus: eingewunden: bé-hajtatott. 3) inflexus: aufgewunden: bé-hajtatott. 3) inflexus: aufgeſtülpt, aufgekrämt, aufgeſtützt: meg-hajtott, meg-hajtatott.

Zahnutí, á, n. versio, conversio, inversio, versatio, nis, f. Wendung, Drehung: meg-fordítás. 2) intorsio: Einwindung: bé-hajtás. 3) inflexio: Aufſtülpung, Aufkrämung, Aufſtutzung: meg-hajtás, meg-hajtogatás. *Syn.* Záložeňí.

Zahoßení, á, é, *p. c.* abiectus, reiectus, proiectus, a, um: weggeworfen: el-vetett, eldobott, el-hányt. *Syn.* odhoßení. 2) reiectus, repudiatus, improbatus, reprobatus, spretus, a, um: verworfen, verſchmähet, getadelt, mißbilligt: meg-vetett, jónak nem találtatott. *Syn.* zapowrhnutí, zawrhnutí.

Zahoßeňí, á, n. abiectio, proiectio, nis: Wegwerfung, das Wegwerfen: meg-vetés, elvetés. *Syn.* Odhoßeňí. 2) reiectio, repudiatio, improbatio, reprobatio, spretio, repudium, i, n. Verwerfung, Verſchmähung, Mißbilligung, das Tadeln: meg-vetés, megutalás, nem-tetszés. *Syn.* Zawrhnutí, Zapowrhnutí.

zahodit, il, ím, V. P. *imp.* zahoď: abiicere, proiicere, wegwerfen, abwerfen: el-vetni, el-dobni. *Syn.* odhodit. 2) reiicere, repudiare, improbare, reprobare, spernere: verwerfen, verſchmähen, tadeln, mißbilligen: megvetni, jónak nem találni, meg-útálni, tetszönek nem tartani. *Syn.* zawrhnúť, zapowrhnúť. *boh.* zamítati.

zahogení, á, é, *p. c.* sanatus, curatus, consanatus, a, um: geheilt, meg-gyógyúltt, meggyógyíttatott. *Syn.* uhogení, zhogení, wihogení. 2) sanando clausus: zugeheilt, bégyógyított, bé-gyógyúltt, bé-varazott. *Syn.* zaléčení.

Zahogeňí, á, n. sanatio, curatio, consanatio, nis, f. die Heilung, das Heilen: meggyógyítás, meg-gyógyúlás. *Syn.* Uhogeňí, Zhogeňí, Wihogeňí, Zaléčeňí.

zahogit, il, ím, V. P. *imp.* zahog: sanare, curare, consanare, mederi, medicari: heilen, zuheilen (*active*): meg-gyogyítani. *Syn.* uhogit. 2) sanando claudere: zuheilen (*activ.*) z. B. die Wunde, bé-gyógyítani, bé-varazni, bé-zárni. *Syn.* zawret, zaléčit. *II. rec.* zahogit ſa: sanari, curari: zuheilen (*neutr.*) meg-gyógyúlni. 2) claudi, coire: zuheilen (*neutr.*) bé-gyógyúlni, bé-záródni. *Syn.* zawret ſa, zaléčit ſa.

Záhon, u, m. area, ae, f. pulvinus, i, m. das Beet, Gartenbeet, Ackerbeet, oder Rücken: veteményes ágy, darab szánto föld. *Syn.* Záhonec, Gráď.

Záhoňček, ňečka, m. *dem.* areola, ae, f. pulvinulus, i, m. kleines Beet, das Beetchen: veteményes, ágyatska, darabka szántó föld.

Záhonec, nca, m. v. Zahon.

zahoračćin, a, e, *adj. poss.* transmontanae feminae, der Inwohnerinn jenſeit der Gebirge gehörig: hegyeken túl lakó asszonyé. *Syn.* záhorčin.

Záhoráčka, i, f. transmontana, ultramontana, ultrasylvana femina: Inwohnerinn jenſeit der Gebirge, hegyeken túl lakó aszszony. *Syn.* Záhorka.

záhoráčki, *adv.* v. záhorſki.

záhoráčki, á, é, *adj.* v. záhorſki.

Záhorák, a, m. transmontanus, transalpinus, ultramontanus, ultrasylvanus, i, m. Inwohner jenſeit der Gebirge, hegyen-túl lakó ember. *Syn.* Záhorec.

záhorákow, a, e, *adj. poss.* transmontani, dem Inwohner jenſeit der Gebirge gehörig, hegyeken-túl lakó emberé. *Syn.* záhorcow.

záhorcow, á, e, *adj. poss.* idem.

Záhorec, rca, m. v. Záhorák.

zahorení, á, é, *p. c.* a prunis (vapore carbonario) deliquium passus, a, um: von glühenden Kohlen in Uibelkeit gesetzt, eleven szén gözétöl fö fájásba esett.

Zahoreňí, á, n. a prunis (vapore carbonario) deliquium: Uibelkeit von glühenden Kohlen, eleven szén gözétöl fö fájásba esés.

zahoreť, rel, rím, V. P. *imp.* zahor: a prunis (vapore carbonario deliquium pati: von glühenden Kohlen (vom Kohlendampfe) eine Uibelkeit bekommen: eleven szén gözétöl fö fájást kapni: nyerni.

† zahořeťi, řel, řím, *fut.* id.

Záhorí, á, n. transmontes, tium, *plur.* regio transmontana: die Gegend jenseit der Gebirge, hegyeken túl való föld, vidék, táj.

Zahoríwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahoríwať, al, ám, *freq.* ex zahoreť.

Záhorka, i, f. v. Záhorácka.

záhorňe, *adv.* v. záhorští.

záhorní, á, é, *adj.* v. záhorští.

záhorští, *adv.* more transmontano, nach Art der Inwohner jenseit der Gebirge, hegyeken túl lakók módjára. *Syn.* pozáhorští, záhorňe.

záhorští, á, é, *adj.* transalpinus *Cic.* transmontanus *Liv.* ultramontanus, ultrasylvanus, a, um: jenseit der Alpen (Gebirge) befindlich, geschehend, dahin gehörig: hegyeken-túl való, havasali *Par. Páp. Syn.* Záhorští Krag, v. Záhorí.

Zahowáraťka, i, f. v. Zamlúwaťka.

zahowáraní, á, é, *p. c.* v. zamluwení.

Zahowáráňí, á, n. v. Zamluwéňí.

zahowárať, al, ám V. I. *imp.* rag, v. zamluwiť.

zahoworení, á, é, *p. c.* v. zamluwení.

Zahoworeňí, á, n. v. Zamluwéňí.

zahoworiť, il, ím, V. P. *imp.* wor, v. zamluwiť.

Zahrabač, a, m. v. Zrabač.

Zahrabačka, i, f. v. Zrabačka.

zahrabaní, á, é, *p. c.* v. hrabaní, 2) v. zahrebaní. 3) sarritus, a, um: behackt, meggereblyéltt. *Syn.* uhrabaní.

Zahrabáňí, á, n. v. Zrabáňí. 2) v. Zahrebáňí. 3) sarritio, nis, f. et sarritura, ae, f. *Colum.* das Behacken, gereblyélés. *Syn.* Uhrabáňí.

zahrabať, bal, bem, V. P. *imp.* rab: rastro (pectine) colligere faenum, spicas: nachrechen das Heu, die Aehren: gereblyével gyüjteni, fel-gereblyélni (-lek), utánna gereblyélni. *Syn.* zahrabowať, hrabať. 2) v. zahrebať. 3) sarrire (a sarrio, et sario, ivi et ii, etiam ui, itum) *Varr.* behacken, z. B. die Erde, um das Unkraut heraus zu schaffen: meg-gereblyélni. *Syn.* uhrabať.

Zahrabowač, a, m. v. Zrabač.

Zahrubowačka, i, f. v. Zrabačka.

Zahrabowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahrabowať, bowal, bugem, *freq.* ex zahrabať.

Zahrada, i, f. hortus, i, m. ein Garten, kert. *Usus.* Blúdná (mílná) Zahrada, labyrinthus,

rinthus, Irrgarten: kerengős, fortélyos kert, mellynek sok tévelygő útjain, a' ki bémenend nehezen jön ki. Ruchinská (pre Wareňí) Zahrada, hortus olearius, viridarium: Kuchelgarten, vetemények kert. Rozkošná Zahrada, hortus voluptarius, Lustengarten, mulató kert.

Zahradečka, i, f. *dem.* ex Zahrádka.

zahrazení, á, é, *p. c.* obseptus, septus, clausus, cinctus, a, um: verzäunet, vermacht, zugemacht: bé-kerittetett, bé-kerteltetett. *Syn.* ohrazení, oparkańení. *boh.* uhrazení.

Zahrazeňí, á, n. obseptio, clausio, nis, f. sepimentum, i, n. Verzäunung, Vermachung: bé-kerités, bé-kertelés. *Syn.* Ohrazeňí, Oparkańeňí. *boh.* Uhrazeňí.

zahrazit, il, ím, V. P. *imp.* hraz: sepire, circumsepire, praesepire, obsepire, cingere, claudere: verzäunen, vermachen, zumachen, verwahren: bé-keríteni, bé-kertelni. *Syn.* ohrazit, oparkańit. *boh.* uhrazíti.

Zahrádka, i, f. *dem.* hortulus, i, m. ein Gärtchen, kertetske. *Syn.* Zahradečka. *Usus.* Růžowá Zahrádka, rosarium, rosetum, hortus rosarius: Rosengärtchen, rózsás kert.

zahradňe, *adv.* more hortensi, gartenmäßig, kerti módon.

† zahradní, *adj. omn. gen.* v. seq.

zahradňí, á, é, *adj.* hortensis, e: den Garten betreffend, dahin gehörig, da befindlich, kerti, kertet illető. *Usus.* Zahradňí Slez: malva maior hortensis, alcea rosea *Linn.* groß Pappel, große Malwe: kerti málva fü. Zahradňí (sažení) Strom, v. Slep. Zahradňá Čekanka (Cikória); v. Andíwia, Strbák. Zahradňé (zelené) Weci, viridaria, die grüne Waar, kerti vetemény, zöldség.

zahradniččin, a, e, *adj. poss.* hortulanae, der Gärtnerinn gehörig, kertésznéé.

† Zahradňice, f. v. seq.

Zahradňička, i, f. hortulana, ae, f. hortulani coniux: die Gärtnerinn, kertészné. *boh.* Zahradňice.

zahradňicki, *adv.* hortulanorum more, gärtnerisch, kertészek módjára, kertész módon.

zahradňicki, á, é, *adj.* hortulanus, olitorius, a, um: hortulanos adtinens: gärtnerisch, die Gärtner betreffend: kertészi, kertészeket illető.

* zahradňičkin, a, o, *adj. poss.* v. zahradňiččin.

Zahradňictwí, á, n. res hortensis. Gärtnerei, das Gartenwesen: kertészség. 2) ars hortulana (hortensis), Gärtnerkunst, Gärtnerei: kertész mesterség, kertészség, kertészkedés. *Syn.* Zahradňikowáňí, zahradňické Remeslo.

Zahradňik, a, m. hortulanus, i, m. *Macrob. Apul.* olitor, is, m. *Cic.* ein Gärtner, der einen Garten besorgt, Küchengärtner, Kohlgärtner: kertész.

zahradňikow, a, e, *adj. poss.* hortulani, dem Gärtner gehörig, kertészé.

Zahradňikowáňí, á, n. v. Zahradňictwí 2 Nro

zahradňikowat, kowal, kugem V. I. *imp.* kug: hortulanum agere, esse: einen Gärtner abgeben, ein Gärtner seyn: kertészkedni, kertészséget üzni.

Zahradzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahradzowať, zowal, zugem *freq.* ex zahradiť. *boh.* zahrazowati.

Zahráňí, á, n. modicus lusus: ein kleiner Spiel, kis játék.

zahrať, zahral, zahrám (*boh.* zahragi zahragu), V. P. *imp.* zahrag: paulum ludere, ein wenig ſpielen, egy kevessé játszani. *II. rec.* zahrať ſa, idem. *Usus.* Zahragme ſa trochu, tantisper ludamus, laſſet uns ein wenig ſpielen, játszunk egy-kevessé.

zahrát, zahrál, zahregem, V. P. *imp.* zahreg: calefacere, tepefacere, fovere: erwärmen: meg-melegiteni. 2) ferveſacere, caleſacere: erhitzen, heiß machen: meg-forralni. *Syn.* rozewrieť. *boh.* zahrieti. *II. rec.* zahrát ſa: incalescere, calescere, caleſieri, tepeſieri, tepescere: ſich erwärmen, warm werden: meg-melegülni, meg-melegedni. 2) caleſieri, percaleſieri: ſich erhitzen, z. B. durch Laufen: fel-forni. *boh.* zahrít ſe.

Zahrátí, á, n. caleſactio, tepefactio, nis, f. Erwärmung: meg-melegétés. 2) incalescentia, ae, f. Erhitzung: meg-melegülés, meg-melegedés.

Zahráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahráwať, al, ám, V. I. *imp.* wag: ludere, ſpielen, ſcherzen, ſchäckern: játszani. *Syn.* hrať ſa.

Zahrážáňí, á, n. v. Zahrozeňí.

zahrážať ſa, al ſa, ám ſa, V. I. *imp.* žag ſa, v. zahroziť ſa.

† zahrazowati, owal, ugi (u), v. zahradzowať.

Zahrčáňí, á, n. v. Hrčáňí.

zahrčať, čal, čím, V. P. *imp.* hrč: v. hrčať.

zahrdúſení, á, e, *p. c.* v. zadáweni.

Zahrdúſeňí, á, n. v. Zadáweňí.

zahrdúſiť, il, ím, V. P. *imp.* duſ: v. zadáwiť. *II. rec.* zahrdúſiť ſa, v. zadáwiť ſa.

Zahrduſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahrduſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex zahrdúſiť *II. rec.* zahrduſowať ſa, *freq.* ex zahrdúſiť ſa.

Záhreb, u, m. os (orificium) fornacis, Ofenloch, kemenize szája. *Syn.* Čeluſť'e, Celuſtňík. *vulg.* Čelesno, *boh.* Záhřeb, Čeleſten.

zahrebaní, á, é, *p. c.* infoſſus, defoſſus, a, um: eingeſcharrt, bé-ásott, le-ásott. *Syn.* zakopaní, zahrabaní. 2) obrutus, contectus: zugeſcharrt: bé-boritott, boritatott, földel bé-hányt, bétakartt, bé-födözött, bé-födöztetett, el-takaríttatott. *Syn.* prikopaní, zahrnutí.

Zahrebáňí, á, n. infoſſio, defoſſio, nis, f. Einſcharrung: bé-ásás, le-ásás. *Syn.* Zakopáňí, Zahrabáňí. 2) obrutio, contectio: Zuſcharrung, das Zuſcharren: bé-boritás, bé-hányás, bé-födözés, bétakarás. *Syn.* Prikopáňí, Zahrnutí.

zahrebať, bal, bem, V. P. *imp.* zahreb: infodere, defodere: einſcharren: bé-ásni, le-ásni. *Syn.* zakopať, zahrabati. 2) obruere, adobruere, contegere: zuſcharren, mit Erde bedecken: bé-boritani, földel bé-hányni bé-takarni, bé-födözni, el-takarítani. *Syn.* prikopať, prihádzať, zahrnúť. 3) implere, replere, oplere, explere: zuſcharren, aus-

ausfüllen, voll füllen z. B. einen Graben: meg-tölteni. *Syn.* zakopať, zanoſiť, wiplniť.

Zahreſeńí, á, n. v. Hreſeńí.

zahreſiť, il, ím, V. P. *imp.* zahreſ *de uno actu*, v. hreſiť.

Zahréwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahréwať, al, ám, *freq.* ex zahráť. *boh.* zahříwať.

† zahříti, zahřil, et zahřel, zahřegi (u) *fut.* v. zahráť. *II. rec:* zahřit ſe, v. Zahráť ſa.

† zahříwaťi, al, ám, v. zahréwať (a zahregem).

Zahrizek, u, m. v. Ohrigek.

zahrigení, á, é, *p. c.* adrosus, a, um: benagt: harapdált, harapott, rágott, marott. *Syn.* hrizení, zahriznutí, zakúſení. 2) mansus, esitatus: falatozott, gegeſſen.

Zahrizeńí, á, n. rosio, adrosio, nis, f. Benagung: harapdálás. harapás, rágás, marás, belé-harapás. *Syn.* Hrizeńí, Zahriznutí, Zakúſeńí. 2) mansio, esitatio, antecoenium: das Schmauſen, Eſſen, falatozás.

zahriznúť, znul (zel) zňem V. P. *imp.* zňi do ńečeho: rodere, adrodere aliquid *Cic.* benagen: harapdálni (-lom), rágni, harapni, marni. *Syn.* zakúſiť, zahrizť. *II. rec.* zahriznúť ſi (ſebe), *cum genit.* modicum rodere, mandere, esitare: ein wenig nagen, eſſen, ſchmauſen: falatozni. *Syn.* zahrizť, zakúſiť ſi. *Usus.* Zahrizńime (zahrizme) ſi trochu Chleba.

zahriznutí, á, é, *p. c.* v. zahrizení.

Zahriznutí, á, n. v. Zahrizeńí.

Zahrizowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahrizowať, zowal, zugem, *freq.* ex zahriznúť.

zahrizť, zel, zem, V. P. *imp.* zahriz, do ńečeho, v. zahriznúť *II. rec.* zahrizť ſi (ſebe) v. zahriznúť ſi.

Zahrkáńí, á, n. v. Hrkáńí.

zahrkať, ál, ám V. P. *imp.* kag, v. hrkať.

Zahrklowáńí, á, n. v. Hrkáńí.

zahrklowať, lowal, lugem V. P. *imp.* klug, hrkať.

zahrknúť, knul (kel), kńem V. P. *imp.* kńi, *de uno actu*: v. hrknúť.

Zahrknutí, á, n. v. Hrknutí.

Zahrkotáńí, á, n. v. Hrkotáńí.

zahrkotať, tal, čem et tám V. P. *imp.* tag, et koc: v. hrkotať.

Zahrkútáńí, á, n. v. Hrkutáńí.

zahrkútať, tal, tám, V. P. *imp.* tag, *de uno actu*: v. hrkútať.

Zahrmeńí, á, n. v. Hrmeńí.

zahrmeť, melo, mí V. P. *imp.* nech zahrmí, v. hrmeť.

Zahrmowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahrmowať, mowal, mugem *freq.* ex zahrmeť.

zahrnaní, á, é, *p. c.* v. zahrnutí per 3. Nros.

Zahrnáńí, á, n. v. Zahrnutí per 3. Nros.

zahrnať, al, ám V. I. *imp.* nag: v. zahrnúť per 3. Nros.

Záhrnek, nku, m. v. Zahrnutí. *Instrum.* Zahrnkem, summarie, summatim: zuſammen, rövideden, egy summában.

Zahrňowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahrňowať, ňowal, ňugem, *freq.* ex seq.

zahrnúť, nul, ňem V. P. *imp.* zahrň: corradere, zuſammen raffen,

raffen, zuſammen ſcharren: öszve-hárítani, gyüjteni. *Syn.* zahrnúť. 2) complicare, reflectere, revolvere, colligere, succingere v. g. vestem, zuſammen raffen, zuſammen nehmen, z. B. Kleid: fel-türöm), fel kötni, fel-emelni, p. o. a' ruhát. *Syn.* wikaſať, wihrnúť, widwihnúť, zahrnať. 3) v. zahrebať 2. Nro.

zahrnuti, á, é, *p. c.* corrasus, a, um: zuſammengerafft (geſcharrt): öszve gyüjtött, hárított. *Syn.* zahrnutí. 2) collectus, succinctus, complicatus, reflexus, revolutus: zuſammengerafft (genommen): fel-türt, fel-kötött, fel-emelt. *Syn.* wihrnutí, wizdwihnutí wikaſaní, zahrnaní. 3) v. zahrebaní 2. Nro.

Zahrnutí, á, n. corrasio, nis, f. Zuſammenraffung, Zuſammenſcharrung: öszve-gyüjtés, öszve-hárítás. 2) collectio, succinctio, complicatio, reflexio, revolutio: Zuſammennehmung, Zuſammenraffung: fel-türés, fel-emelés, fel-kötés. *Syn.* Wihrnutí, Wikáſaní, Wizdwihnutí Zahrnaní k. p. Sukní, ꝛc. 3) v. Zahrebání 2. Nro.

Záhrob, u, m. v. Záhrobec.

† Zahrob, é, f. v. seq.

Záhrobec, bca, m. area fornacis rusticanae: ein erhöheter Platz, z. B. beim Ofen in Dörfern: magassabb hely a' kementzénél. a' mint is a' falukon láthatni. *Syn.* Záhrob, Pec, Zakuchlí. *Usus.* Zahrobec zahradní (Záhon w Zahradě): area, pulvinus: ein Gartenbeet, Rabatte: veteményes ágy, tábla.

Zahrození, á, n. v. Hrození.

zahrozit, il, ím, V. P. *imp.* zahroz v. hrozit. *II. rec.* zahrozit ſa.

Zahroziwáni, á, n. *Nom. Verbi* ex seq.

zahroziwať ſa, al ſa, am ſa, *freq.* ex zahrozit ſa.

zahrúženi, á, é, *p. c.* v. hrúženi.

Zahrúženi, á, n. v. Hrúženi.

zahrúžit, il, ím, P. V. *imp.* hruž, v. hrúžit.

Zahružowáni, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahružowať, žowal, žúgem *freq.* ex zahrúžit.

Záhuba, i, f. pernicies, ei, f. ruina, ae, f. interitus, us, m. interitio, nis, f. exitium, i, n. das Verderben, der Untergang: romlás, eset, kár, veszedelem, el-veszés, *Syn.* Zhinutí. 2) ruina, pestis, pernicies: das Verderben, der Untergang, das was andern zum Verderben gereicht: rontas, veszés. *Syn.* Skaza.

† Záhubce, m. v. seq.

Záhubec, bca, m. corruptor perditor, pessumdator, destructor, aversor, ruinator, is, m. Verderber: rontó, vesztö. *Syn.* Záhubník, Skazce. *boh.* Záhubce.

zahubení, á, é, *p. c.* destructus corruptus, ruinatus, pessumdatus eversus, a, um; verdorben: meg-romlott, megrontott, ki-veszett, meg-vesztetett, el-rontatott. *Syn.* pohubení, pokazení, ſkazení, wikazení.

Zahubení, á, n. destructio, corruptio, ruinatio, pessumdatio, eversio, nis, f. das Verderben: meg-romlás, el-vesztés, ki-veszés el-rontás. *Syn.* Pohubení, Pokazení, Skazení, Wikazení.

zahubit, il, ím, V. P. *imp.* zahub, *reg. accus.* perdere, destru-

destruere, corrumpere, evertere, ruinare, pessumdare: verderben, zu Grunde richten: rontani, ki veszteni. *Syn.* pohubiť, ſkaziť, wikaziť.

záhúbňe *adv.* perniciose, exitiose, pestifere, ruinose! verderblich: veszedelmessen, ártalmassan. *Syn.* ſkodňe, ſkazliwe, nakazliwe.

záhubní, á, é, *adj.* perniciosus, exitiosus, pestifer, a, um: exitiabilis, exitialis, pernicialis, e; pestilens tis: verderblich, ſchädlich, zum Verderben gereichend: veszedelmes, ártalmas. *Syn.* ſkodní, ſkazliwi, nakazliwi.

Záhubňica, i, f. destructrix, corruptrix, cis, f. Verderberinn, rontó (vesztegető) aszszony.

Záhubňík, á, m. v. Záhubec.

Zahubowáňí, á, n. *Verb. Nom.* ex zahubiť. 2) v. ſubowáňí.

zahubowať, bowal, bugem, *imp.* ex zahubiť. 2) v. hubowať.

Zahučáňí, á, n. v. ſučáňí.

zahučať, čal, čím, V. P. *imp.* huč, *de uno actu*: v. hučať.

Zahúdaňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahúdať, al, ám, V. I. *imp.* dag, *freq.* ex zahuſť.

Zahudáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zahudáwať, al, ám, *freq.* ex zahúdať.

Zahuſeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex zahuſť, v. ſuſba.

Zahúkáňí, á, n. v. ſukáňí 3. Nro.

zahúkať, al, ám, V. P. *imp.* kag: v. húkať 2) Nro. *Usus.* Sowa zahúkala, keď Palka wiſela; neb uſ po Polnoci prám ſoſina bola.

Zahúkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

Zahúkáwať, al, ám, *freq.* ex zahúkať.

Zahuknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, *de uno actu*: v. húkať 2. Nro.

Zahuknutí, á, n. v. ſukáňí 3. Nro.

Zahurtowáňí, á, n. v. ſurtowáňí.

zahurtowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug, v. hurtowať.

zahúſť', zahudel, zahuſem, V. P. *imp.* zahuſ: v. húſť.

zahuſť'ení, á, é, *p. c.* v. zhuſť'ení.

Zahuſť'eňí, á, n. v. Zhuſť'eňí.

zahuſť'iť, íl, ím, V. P. *imp.* zahuſť'i, v. zhuſť'iť.

zahuſtnúť, tnul (tel), tňem, V. P. *imp.* ſtňi, v. zhuſtnúť.

zahuſtnutí, á, é, *p. c.* v. zhuſtlí.

Zahuſtnutí, á, n. v. Zhuſtnutí.

Zahwizdáňí, á, n. v. ſwizdáňí.

zahwizdať, al, ám, V. P. *imp.* dag, *de uno actu*: v. hwizdať.

zahwizdnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi, idem.

Zahwíždaňí, á, n. v. ſwíždáňí.

zahwíždať, dal, dím, V. P. *imp.* zdí, *de uno actu*: v. hwíždať.

zaiſť', zaſel, zaiſem, et zagſem, V. P. *imp.* zaiſ, et zagſi: evanescere, abire: vergehen, fortgehen, weggehen, verſchwinden, ſich entfernen: el-enyészni, el-veszni. 2) occidere: untergehen, z. B. Sonne, Mond, Sterne: le-nyúgodni, le-menni. *Syn.* zapadať, zapadnúť. *boh.* zagíti. *Usus.* Uſ Slunce zaſlo (zapadlo), jam sol occidit, die Sonne iſt ſchon untergangen, immár le-mentt (le-nyúgodott) a' nap. 3) na Kočí zaiſť': ave-

avehi, evanescere curru eundo: wegfahren, sich fahrend entfernen, verschwinden: elmenni szekéren, *vagy* hajón. *boh.* zageťi, zagízdeťi. 4) na Koňi zaist': avehi equo, weg reitend sich entfernen, el-lovagólni, lóháton el-menni. *boh.* zageťi, zagížďeťi. 5) *cum accusat. personae, et nomin. rei*: occupare, detinere, impedire, intervenire: hindern, verhindern, dazwischen (dazu) kommen, in den Weg kommen, aufstoßen, begegnen, widerfahren: érni, el-foglalni, elő-adni magát, elő-kerülni, közbe jönni, történni. *Syn.* nadist'. *Usus.* Gestli ma Práca negaká nezagde, ist'e na ten Den pridem: nisi mihi labor quispiam intervenerit, statuto tempore indubie adero: wen mich etwas nicht hindern wird, so werde ich gewiß auf den bestimmten Tag erscheinen: ha tsak valamelly dolog elő nem adja magát (el-nem foglal engemet), minden bizonnyal el-jövök arra a' napra. Muselo ho ňečo zaist', ked neprisel: casus quispiam intervenerit illi (labore distentus fuerit), cum non comparuerit: es muß etwas dazwischen gekommen seyn, daß er nicht da ist: valami elő adta magát (érte ötet), mivel hogy elnem jött. *II. rec.* zaist' et zaist' si (sobe): circuitu uti, circuire: umgehen, Umweg machen: kerülni, kerületet tenni. *Syn.* obchádzať, zachádzať si. *boh.* zagít si (sebe). 2) proficisci, ire, abire, discedere, procurrere, excurrere: weggehen, fortgehen; elmenni. *Usus.* Esče si gá na tu Turu zagdem. 3) na Koči: vehi per ambages: umfahren, einen Umweg nehmen: kotsival kerülni. *boh.* zageťi si (sobe). 4) na Koňi: per ambages equitare: umreiten, einen Umweg reiten: keresztül, kútsúl lovagolni. *boh.* zageťi si (sobé).

zaist'e *adv.* vere, prafecto, certe, certo, sane, maxime, nae, hercle, enim vero, re, re vera: fürwahr, ja, in der That wirklich, allerdings: bizony, bizonnyal, bizonnyára, valóban, valójában, egy átalyában. *Syn.* iste, iwelmi, owsem, doista. *boh.* zagist'e *Usus.* Ale zaist'e, at (sed, verum certe) enim, denn, in der That: de bizonnyában, egy átalyában. Neb zaist'e wím: certo enim scio, denn ich weiß es gewiß, mert bizonnyal tudom. – Newedel sem zaist'e, kde bisibol: in certus eram (incertum erat mihi), ubi esses: ich habe wirklich nicht gewußt, wo du seyest: nem tudom vala, hol lennél: Učiňísli to? zaist'e: facies ne id? maxime: willst du es thun? ja, gewiß: meg-fogodé azt tselekedni? igen is, meg. 2) enim, etenim, nam, namque: denn; mert. *Syn.* neb. *Usus.* Štiri zaist'e sú Príčiní, quatuor enim sunt causae, denn es sind vier Ursachen, mert négy okai vagynak.

zaist'ení, á, é, *p. c.* v. uist'eni.

Zaist'eňí, á, n. v. Uist'eňí.

zaist'iť, íl, ím, V. P. *imp.* zaist'i, v. uist'iť.

Zaist'owáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaist'owať, ťowal, ťugem, *freq.* ex zaist'iť, v. uist'iwoť.

Žák, a, m. studiosus, i, m. adolescens scholasticus: Schüler,

ler, Student, der aus einer Schule iſt: deák. *Usus.* Ani Zák, ani Dworák: neque ad chorum, neque ad forum (aptus): zu nichts tauglich, sem papnak, sem gazdának való. 2) discipulus, i, m. Schüler, jeder Lernender: tanítvány, tanuló. *Prov.* Gaki Učitel, taki Zák: qualis magister, talis discipulus: wie der Lehrer, ſo der Schüler (Lernender): minémü a' mester, ollyan a' tanítvány. 3) tiro, tyro, nis, m, initians, tis, m. Anfänger, Schüler, tanúlni kezdó, újonnan valamit tanúló. *Syn.* Nowák, Začátečník. 4) pristaldus, praeceptor scholae *vulg.* companus: Schullehrer: pretzeptor, tanító, mester. *vulg.* Rompan.

zakaděnj, á, é, *p. c.* suffumigatus, a, um: beräuchert, füstölt, bé-füstölt.

Zakaděnj, á, n. suffumigatio, nis, f. Beräucherung, füstölés, bé-füstölés.

zakadit, il, im, V. P. *imp.* zakaď, fumo implere, suffumigare: räuchern, beräuchern, mit Rauch erfüllen: füstölni, füstöt tsinálni, bé-füstölni, füstel bé-tölteni. *Syn.* nadimit, zadimit, Dimem naplnit. 3) suffire, suffitum facere: räuchern, Rauch machen des Gerichts, oder der Geſundheit wegen: füstölni, füstel jó szagot tenni. *boh.* zakúřiti.

Zakadowánj, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakadowat, dowal, dugem, *freq.* ex zakadit.

Zákalec, lca, m. panis praefocatus, erſticktes, Brod, záklás (meg-ſojtott) kenyér. *Syn.* zadrhnutí Chléb.

zakalenj, á, é, *p. c.* turbatus, turbidus, conturbatus, a, um: trüb, trübe gemacht: zavaros, zavarti, zavarodott. *Syn.* zamútenj, pomútenj. 2) zababranj.

Zakalenj, á, n. turbatio, nis, f. das Trüben, Trübemachen: meg-zavarás. *Syn.* Zamúcenj, Pomútenj. 2) v. Zababránj.

† **zakáleti**, lel, lim, *fut. imp.* leg, v. zababrat, zakalit. 2 Nro.

zakalit, il, im, V. P. *imp.* zakal: turbare, reddere turbidum, conturbare: trüben, trübe machen, z. B. Waſſer: öszve-zavarni. *Syn.* zamútit, pomútit. 2) v. zababrat. *boh.* zakáleti. *II. rec.* zakalit ſa, turbari, turbidum reddi: trübe werden, z. B. Waſſer, Luft: meg-zavarodni, meg-zavarosodni. *Syn.* zamútit ſa, pomútit ſa. 2) v. zababrat ſa.

zakašanj, á, é, *p. c.* v. koſenj.

Zakášánj, á, n. v. Koſenj.

zakášat, al, ám, V. I. *imp.* ſag: v. koſit. *Usus.* Wol zakáša z Nohu.

Zakášáwánj, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakášáwat, al, ám, *freq.* ex zakášat.

Zakaſlánj, á, n. v. Raſlánj.

zakaſlat, lal, lem, V. P. *imp.* li, *de uno actu*: v. kaſlat.

Zakáſláwánj, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakaſláwat, al, ám, *freq.* ex zakaſlat.

Zákaz, u, m. interdictum, vetitum, i, n. Verbot, tilalom. *Syn.* Zakázánj. 2) v. Zakázka.

zakázanj, á, é, *p. c.* interdictus, vetitus, prohibitus, inhibitus, a, um: verboten, meg-tiltott, tilalmas. *Syn.* nedowolenj. *Usus.* Zakáza-

né geſt (zakazálo ſa) píſať, interdictum est (vetitum est; non licet) scribere: es iſt verboten zuſchreiben: nem szabad írni, tiltatik az írás. *Prov.* Weci zakázaní bíwagú wíc wáchané: aquae furtivae dulciores. Nitimur in vetitum, cupimusque negata: was verboten iſt, treibt man gerne: a' mi tiltatik, az örömest gyakoroltatik. 2) constitutus, curatus, ordinatus: beſtellt: rendeltetett, tsinaltatott, parantsoltatott. *Syn.* zamluwení. 2) indictus, impositus, denunciatus: angeſagt, bé-parantsoltatott.

Zakázáňí, á, n. inhibitio, prohibitio, interdictio, nis, f. Verbietung: tiltás, megtiltás, tilalmazás. *Syn.* Nedowoleňí, Nedopuſt'eňí. 2) v. Zakázka. 3) inductio, impositio, denunciatio: Anſagung: bé-parantsolás. *Syn.* Zakazowáňí.

zakázať, zal, žem, V. P. *imp.* zakaž, nekomu ňečo: prohibere, vetare, inhibere, interdicere alicui rem, *vel* aliquem re: verbieten: megtiltani, tilalmazni, nem engedni valakinek valamit. *Syn.* zakazowať, nedowolit, nedopuſtiť. 2) constituere rem, *vel* de re cum aliquo; curare aliquid fieri apud aliquem, ordinare: beſtellen mit Jemand etwas abreden: valamit valakivel tsináltatni, valaminek tsinálását valakinek meg-parantsolni, meg-hagyni. *Syn.* zamluwiť, uridit, uſtanowit, prikázať, dať, urobit (uſit). *Usus.* Zakázať, Črewice u Šewca, curare fieri per sutorem calceos. Constituere cum sutore de calceis. Mandare sutori, ut calceos conficiat: ein paar Schuche beim Schuſter beſtellen: vargával egy pár tzipellőt tsináltatni. Megalkudni vargával a' tzipellőt. 3) indicere, imponere, denunciare: anſagen: bé-parantsolni. *II. rec.* zakázať ſa: se obstringere (obligare, adligare): ſich verpflichten, verbinden: le-kötelezni magát. *Syn.* zawázať ſa. *boh.* zakázat ſe.

† Zakázka, i, f, v. seq,

Zakážka, i, f. constitutio, ordinatio, curatio, nis, f. Beſtellung: parantsolás, rendelés, meg-hagyás, tsináltatás. *Syn.* Prikázáňí, Uríšeňí, Uſtanoweňí, Zákaz, Zakázáňí, Zámluwa, Zamluweňí. *Usus.* Črewice na Zakážku, costituti calcei, beſtellte Schuhe, parantsoltt tzipellő.

Zakazowáč, a, m. constitutor, curator, is, m. constituens aliquid cum aliquo: Beſteller, rendelő, parantsolo, tsináltató. *Syn.* Zámluwec.

Zakazowáňí, á, n. v. Zakázáňí.

zakazowať, zowal, zugem, V. I. *imp.* zug: v. zakázať. *Usus.* Zakazugem ťi geſť', veto te edere, ich verbiete dir zu eſſen, tiltom néked az evést (az ételt.) Zakazugú mi wíc mluwiť, vetor plura loqui, es wird mir verboten, mehr zu reden: nem engedik, hogy többet szollyák. 2) Črewice, zakazowať. 3) Orbu na pánſkú Stranu zakazowať. v. zakázať 2 et 3 Nris. *II. rec.* zakazowať ſa; *freq.* ex zakázať ſa. *II. passive.* zakazowať ſa. *Usus.* Zakazuge ſa mi, interdicitur mihi res (re), vetor: es wird mir verboten: tiltatik nékem. Zakazuge ſa nám,

nám, vetamur, es wird uns verboten, tiltatik nékünk.
zakickaní, á, é, *p. c.* v. pokickaní. 2) v. zababraní.
zakíckať, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. pokickať. 2) v. zababrať.
Zakickáwáňí, á, n, *Nom. Verb.* ex seq.
zakickáwať, al, ám, *freq.* ex zakickať.
Zakiſáňí, á, n. accescentia, ae, das Sauern, Sauerwerden: savanyodás, *Syn.* zakiſnutí, Skiſnutí, Skiſeleňí.
zakiſať, al, ám, et ſem, V. I. *imp.* ſag: acescere, acidum fieri: ſauern, ſauer werden: savanyodni. *Syn* zakiſnúť, ſkiſnúť, ſkiſelet.
† zakiſaťi, al, ám, et zakiſi *fut.* idem.
Zakiſáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zakiſáwať, al, ám, *freq.* ex zakiſať.
zakiſli, á, é, *adj.* v. zakiſnutí.
zakiſnúť, ſnul (ſel), ſňem, V. P. *imp.* ſňi: acidum reddi, fieri: ſauer (ſauerlich) werden: meg-savanyodni. v. zakiſať.
zakiſnutí, á, é, *p. c.* acidus factus, acefactus, acidus, acidulus, a, um: ſauer, ſauerlich geſauert, ſauer geworden: meg-savanyodott, savanyú. *Syn.* zakiſlí. *Usus.* Zakiſnuté (oſtré, trpké) Gedla, cibi acres, acri gustu, mordentes *Plin.* Speiſe von einem ſcharfen Geſchmacke, igen erös izü ételek.
Zakiſnutí, á, n. acescentia, ae: f. das Sauerwerden: megsavanyodás.
Zakiwáňí, á, n. v. Kiwáňí.
zakiwať, al, al, V. P. *imp.* wag, v. kiwať, pokiwať.
zakiwnúť, wnul (wel), wňem V. P. *imp.* wňi, v. kiwnúť.
Zakiwnutí, á, n. v. Kiwáňí.
Základ, u, m. fundamentum, i, n. basis, is, f. Grund, das worauf ſich etwas gründet, z. B. eines Hauſes: fundamentom. *vulg.* Fundament. 2) sponsio (mutua). sacramentum, i, n. die Wette, fogadás, ſelfogadás. *Syn.* Stáwka, Stawowáňí, Zakládáňí. *Usus.* Základ hráční; Dar za Wiſtráňí: barbeum, brabium, bravium, i, n. *Prud.* der Satz, oder Gewinn in Spiel, der Preis in den Wettſpielen: játékkal nyertt 'utalom. 3) v. Zaloh.
Zakládač, á, m. v. Zakladatel.
zakladaččin, a, e, *adj. poss.* v. zakladatelčin.
Zakladačka, i, f. v. Zakladatelka.
zakladačow, a, e, *adj. poss.* v. zakladatelow.
zakládaní, á, é, *p. c.* v. založení, per omnes 8 Nros.
Zakládáňí, á, n. v. Založeňí per 10 Nros.
zakládať, al, ám, V. P. *imp.* dág w (na) ňečem, w (na) ňekem, ponere (collocare) spem fiduciam in aliqua re, in aliquo, fidere, confidere, niti: bauen, ſich verlaſſen, ſich ſteifen auf etwas auf jemand: valamibe, valakibe bizni, ahoz tamaszkodni, bizni. *Syn.* zakládať ſi (ſebe). *Usus.* W (na teg Weci ti nič nezakladag, ea re non nitaris, auf das ſteife dich nicht, ahoz (abba) ne bizzál, v. založit per omnes Nros. *II. rec.* zakládať ſa, zňekím o ňečo, v. zaňekoho, v. založiť ſa. III. zakládať ſi na (w) ňečem, v. založiť ſi 1 et 2 Nris.

Za-

Zakladatel, a, m. fundator, conditor, auctor, is, m. Stifter, Errichter, Urheber, z. B. eines Reichs, Klosters, ꝛc: fundaló, szerzö, tsináló. *Syn.* Zakladač, Naríditel, Nastawník, Ustanowitel. 2) pignerator, oppignerator, inhypothecator: Verpfänder, zálogitó. *Syn.* Zástawník, Zakladač, Zakladáwatel. 3) sponsor, is, m. manceps, itis, m. Wetter, fogadó. *Syn.* Stawač, Stawowník.

zakladatelčin, a, e, *adj. poss.* ex seq. *Syn.* zakladaččin.

Zakladatelka, i, f. fundatrix, institutrix, conditrix, cis, f. Stifterinn, Errichterinn: szerzö aszszony. *Syn.* Zakladačka, Nástawnička, Naríditelka, Úríditelka, Ustawitelka. *boh.* Zakladatelkiňe. 2) pigneratrix, oppigneratrix (gnor): Verpfänderinn, zálogitó aszszony. *Syn.* Zástawnička, Zakladačka, Zakladáwatelka. 3) quae sponsionem facit, paciscitur: Wetterinn; felfogadó. *Syn.* Stáwačka, Stawowňička.

Zakladatelkina, i, f. idem.

† Zakladatelkiňe, f. idem.

zakladatelow, a, e, *adj. poss.* ex Zakladatel. *Syn.* zakladacow.

Zakládáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakladáwať, al, ám, *freq.* ex zakládať. *II. rec.* zakladáwať sa, *freq.* ex zakládať sa.

Zakladáwatel, a, m. v. Zakladatel.

Zakladáwatelka, et Zakladáwatelkiňa, i, f. v. Zakladatelka.

zakladení, á, é, *p. c.* ex zaklásť: obstructus, obturatus, oppilatus, a, um: versetzt, verspeert, verstopft: bé-rakott, bé-dugott, bé-rekesztetett. *Syn.* založení.

Zakladeňí, á, n. obstructio, obturatio, oppilatio, nis, f. Versetzung, Zusetzung, Verstopfung: bé-rakás, bé-dugás, rekesztés. *Syn.* Založeňí.

základní, á, é, *adj.* fiduciarius *Liv.* hypothecarius, a, um *Pandect.* zum Pfande (Unterpfande) gehörig, was einem nicht als ein Eigenthum, sondern mit der Bedingung übergeben wird, daß ers wieder zu seiner Zeit zurück geben, oder an Jemanden abtreten soll: záloghoz való. *Syn.* záložní. *Usus.* Základní Člowek, v. Zakladňík. Základní Dom, v. Zakladnica.

Zakladnica, i, f. fiduciaria domus, Versatzhaus, Verpfändungshaus; Versatzamt: zálogház. *Syn.* základní (záložní) Dom.

Zakladňík, a, m. pignerator, pignorator, hypothecarius, creditor, fiduciarius, i, m. *Pandect.* der etwas empfängt für das geliehene Geld, um es wieder abzutreten; der für ein Pfand das Geld leihet, Pfänder: a' ki valamelly zálogra pénzt ád, zálogba vévö.

zakladňíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

zaklaní, á, é, *p. c.* ex zaklať: iugulatus, transfixus, a, um: abgestochen, geschlachtet: meg-öltt, meg-ölettetett.

Zakláňí, á, n. iugulatio, transfixio, nis, f. das Abstechen, die Schlachtung: meg-ölés.

zaklaňí, á, é, *p. c.* ex zaklať, v. zaklínaní.

Zakláňí, á, n. v. Zaklínáňí.

zaklať, zaklal, zakolem, V:P. *imp.* zakol, k. P. Swiňu, Brawa ꝛc: iugulare, mactare,

re, transfigere, necare, transfodere, transverberare *cultro, vel alio instrumento*: abſtechen, ſchlachten: meg-ölni, p. o. a' disznót.

zaklát, žaklal, zaklagem V. P. *imp.* zaklag: maledicere, imprecari, diris verbis uti, blasphemare: fluchen, ſchelten, den Fluch (die Flüche) herſagen: átkozódni, szitkozódni, káromkodni. *Syn.* zaklínat, zalák. *boh.* zakliki, 2, 3, 4, et 5. v. zaklínat. *II. rec.* zaklát ſa, v. zaklínat ſa.

Zaklátí, á, n. v. Zaklínání.

zaklásť, zakladel, zakladem, V. P. *imp.* zakladz: obstruere, oppilare, obturare: verſetzen, zuſetzen, verſperren, verſtopfen: bé-rakni, bé-dugni, bé-rekeszteni. *Syn.* založit.

zaklebetit, il, im, V. I. *imp.* bet: v. poklebetit.

* zaklegení, á, é, *p. c.* v. zaglegení.

* zaklegit, il, im, v. zaglegit.

zaklekotat, al, ám, et cem, V. P. *imp.* koc, et kotag, v. poklekotat.

zaklepaní, á, é, *p. c.* ex seq.

zaklepat, al, ám, et pem, V. P. *imp.* zaklep, *de uno actu*: v. klepat. 2) *boh.* zaklopat. 3) *boh.* v. zaklebetit.

Zakleſáňí, á, n. v. Kleſáňí.

zakleſat, al, ám, V. P. *imp.* ſag, v. kleſat.

Zakleſáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakleſáwat, al, ám, *freq.* ex zakleſat.

Zaklínač, a, m. exsecrator, detestator, maledictor, blasphemator, qui diris devovet: Verwünſcher, Verfluchter: szitkozódó, átkozódó. *Syn.* Preklinač. 2) exorcisator (exorcizator), coactor invocatione Dei, adiurator per Deum, exorcista, ae, m. *Jul. Firm.* der Beſchwörer, z. B. des Teufeln, der Geſpenſter: ördög kinszerítő, üző. *Syn.* Sprisahač, Sprisahowač, Wihráňač. 3) v. Bosorák.

zaklinačin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Zaklinačka, i, f. exsecratrix, detestatrix, quae diris devovet: Verwünſcherinn, Verfluchterinn: átkozódó (szitkozódó) aszszony. *Syn.* Preklinačka. 2) v. Bosorka.

zaklínaní, á, é, *p. c.* exsecratus, diris devotus, a, um: verwünſcht, verflucht: átkozatott, átok alá vettetett. *Syn.* preklínaní, uklínaní zaklání, zaklatí. 2) coactus invocatione Dei, adiuratus per Deum, exorcizatus, a, um: beſchwört, kinszerittetett, üzetett. 3) v. bosorowaní, owražení, zawražení.

Zaklínáňí, á, n. imprecatio, diris devotio: Verwünſchung, Verfluchung, als Handlung: szidalmazás, átkozódás. *Syn.* Preklínáňí, Uklínáňí, Zaklání, Zaklátí. 2) dirae, arum, f. pl. verwünſchende Ausdrücke, Verwünſchung: átkozódás, átok, szitok. *Syn.* Preklínáňí. 3) coactio (adiuratio) diaboli, per invocationem Dei; exorcismus, i, m. *Tertull.* Beſchwörung, z. B. des Teufels, der böſen Geiſte, der Geſpenſter, ördög üzés. 4) v. Bosorowáňí, Obosorowáňí, Zabosorowáňí, Owražení, Zawražení.

zaklínat, al, ám, V. P. *imp.* nag: *cum accus.* imprecari, male dicere, diris verbis uti: ſchelten, Flüche herſagen, fluchen: átkozni, szitkozódni. *Syn.* klat, hreſit, zaklat.

za-

zahreſiť. 2) diris devovere, exsecrari, detestari: verwünſchen, verfluchen: meg-átkozni. *Syn.* preklínať, uklínať. *vulg.* uklínať. 3) obtestari, adiurare: beſchwören, mit Schwören einen zu etwas verpflichten, oder zwingen; mit Anruffung Gottes einen bitten, um Gottes Willen bitten: meg-esküdtetni, esküvés által kínszeríteni, kénteleníteni. *Syn.* pre Boha prosiť, ſprisahať, ſprisahowať. 4) cogere aliquem (imperare alicui) invocatione Dei, exorcizare *Pandect.* die böſen Geiſter beſchwören durch Anruffung Gottes, und ſeines Beiſtandes zu etwas verpflichten, oder zwingen, z. B. den Teufel, Schlangen, Geſpenſter: valakit az egy élő Istenre kínszeríteni. *Syn.* zaklať. 5) v. bosorkowať, obosorkowať, zabosorkowať, owražiť, zawražiť. *II. rec.* zaklínať ſa: te exsecrari, sibi imprecari, se diris devovere: ſich verwünſchen, ſich verfluchen: magát átkozni. *Syn.* odrúčať ſa, preklínať ſa, uklínať ſa. 2) imprecando adseverare: ſich verfluchen, durch Fluchen betheuern: átokkal, esküvéssel etc. valamit erősíteni. *Syn.* zaklať ſa.

Zaklínáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaklínáwať, al, ám, *freq.* ex zaklínať.

zakliňení, á, é, *p. c.* v. zacwikowaní.

Zakliňení, á, n. v. Zacwikowáňí.

zakliňiť, il, ím, V. P. *imp.* liň: v. zacwikowať.

† zakliťi, zaklel, zaklegi (u), *fut.* v. zaklať.

* zaklnaní, á, é, *p. c.* v. zaklínaní.

* Zaklnáňí, á, n. v. Zaklínáni.

* zaklnať, al, ám, V. I. *imp.* nag, v. zaklínať.

* zaklnúť, nul, ňem, V. P. zakľň: v. zaklať.

Zaklopáňí, á, n. pulsatio, v. ianuae, ostii, etc. das Anklopfen, Anklopfung: ajtón, vagy más valamin való kotzogás. *Syn.* Zachlopáňí, Klopáňí. *boh.* Zaklepáňí.

zaklopať, pal, pem, et ám V. P. *imp.* zaklop, k. P. na ňečo, na Dwere: pulsare aliquid, ostium, ianuam: anklopfen an etwas, an die Thüre: kotzogni, zörgetni az ajtón. *Syn.* zachlopať, klopať. *boh.* zaklepaťi.

Zaklopáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaklopáwať, al, ám, *freq.* ex zaklopať.

zaklopení, á, é, *p. c.* contectus, obtectus, a, um: verdeckt: bé-fedezett, bé-takartt, bé-boríttott. *Syn.* zachlopení, priklopení, zakrití.

Zaklopeňí, á, n. contectio, obtectio, cooperatio, nis, f. Verdeckung, Zudeckung: bé-fedezés, bé-takarás, bé-borítás. *Syn.* Zachlopeňí, Priklopeňí, Prikrití, Zakrití.

zaklopiť, il, ím, V. P. *imp.* zaklop: contegere, obtegere, operire, cooperire: Verdecken, Zudecken: bé-fedezni, bé-takarni, bé-borítani. *Syn.* zachlopiť priklopiť zakriť, prikriť.

zaklučkowaní, á, é, *p. c.* ex seq.

zaklučkowať, kowal, kugem V. P. *imp.* kug, claudere repagulo versatili: zuklinken: kilintsel bé-húzni, bé-zárni. *Syn.* zahaſprowať. 2) v. kľučkowať.

Zákluka, i, f. v. Kluka. 2. Nro.
Zákluk, u, m. v. Klučkowáňí.
† Zakluſáňí, n. v. Sepkáňí.
† zakluſat, al, ám, et zakluſi *fut.* v. ſepkat.
† Zakluſáwáňí, n. v. Sepkáwáňí.
† zakluſáwat, al, ám, v. ſepkáwat.
† zakluſnút, zakluſl, zakluſnu *fut.* v. ſepnút.
† Zakluſnutí, n. v. Sepnutí.
† Zakluſowáňí, n. v. Sepkáwáňí.
† zakluſowati, owal, ugi (u), v. ſepkáwat.
Zakmiňeňí, á, n. v. Kmiňeňí. 2. Nro.
zakmiňit, il, ím, V. P. *imp.* zakmiň, v. kmiňit. 1. et 2. Nris.
zakohútení, á, é, *p. c.* erubescens, tis: roth geworden: el-pirúlt. *Syn.* zapálení, Začerweňení.
Zakohútěňí, á, n. erubescentia, ae, f. das Erröthen, Rothwerden: el-pirulás. *Syn.* Zapáleňí, Začerweňení,
zakohútit ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* hút ſa: erubescere: roth werden, wie ein Hahn: el-pirulni. *Syn.* zapálit ſa, začerweňet ſa.
Zakokrháňí, á, n. v. Kokrháňí.
zakokrhat, al, ám, V. P. *imp.* hag, *de uno actu*: v. kokrhat.
Zákoleſňík, u, m. clavus axis, paxillus, i, m. Linſe (Lünſe), Achsnagel: tengely-szeg. *Syn.* Nákoleſňík, Zákolňík, oſní Klin.
† zakolíbáti, al, ám *fut.* v. zakolíſat.
zakolíſaní, á, é, *p. c.* paululum in cunis agitatus, a, um: ein wenig gewiegt: egy kevessé bötsöben ingatott. *Syn.* pokoliſaní.
Zakoliſáňí, á, n. modica in cunis agitatio, eine kurze Wiegung, ein kurzes Wiegen: egy rövid bötsöben való ingatás. *Syn.* Pokoliſáňí.
zakolíſat, ſal, ſem V. P. *imp.* zakoliſ: paululum cunas agitare, paululum agitare infantem in cunis (in cunabulis): ein wenig wiegen z. B. ein Kind in der Wiege: böltsöben fekvö kisdedet kevessé ingatni. *boh.* zakolíbáti.
zakolkaní, á, é, *p. c.* ex seq.
zakolkat, al, ám, V. P. *imp.* kag: clavo ligneo claudere, zunageln, mit einem hölzernen Nagel: fa-szeggel bé-zárni, tenni.
Zákolňík, u, m. v. Zakoleſňík.
zakolomazení, á, é, *p. c.* ex seq.
zakolomazit, il, ím V. P. *imp.* maž: axungia inficere, inquinari, commaculare: mit Wagenſchmierr anſchmieren, beflecken, beſudeln: szekér kenövel (kolomázzal) bé-kenni, bé (meg) motskolni, motskítani, bé-mázolni. 2) v. pokolmazit.
Zákon, u, m. lex, gis, f. Geſetz, z. B. Gottes, der Obrigkeit: törvény. *Syn.* Príkaz, Prikázáňí, Rozkaz. *Usus.* Zákon dat, widat, uložit: legem rogare, sancire, ferre: Geſetz geben, ordnen, törvényt szabni, ki-adni. Zákon zruſit, wizdwihnút: abrogare, rescindere legem: Geſetz aufheben: a' törvényt el (fel) bontani. 2) testamentum, i, n. sacrae scripturae pars: Teſtament, ein Theil der Bibel: szent irásnak része. *Usus.* Nowí (ſtarí) Zákon, novum (vetus)

(vetus) testamentum, das neue (alte) Teſtament, új (ó) testamentom.

zakončení, á, é, *p. c.* cuspidatus, acuminatus, cacuminatus, acutus, exacutus, a, um: zugeſpitzt: meg-hegyesített. *Syn.* nakončení. *vulg.* zaſpicačení.

Zakončení, á, n. cuspidatio, acuminatio, cacuminatio, nis, f. Zuſpitzung: meg-hegyesítés. *Syn.* Nakončení. *vulg.* Zaſpicačení.

zakončit, il, ím, V. P. *imp.* či: cuspidare, acuminare, cacuminare, acuere, exacuere: zuſpitzen, ſpitzig machen: meg-hegyesíteni, hegyezni. *Syn.* nakoncit. *vulg.* zaſpicačit.

Zakončiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakončiwat, al, ám, *freq.* ex zakončit.

Zakončowáňí, á, n. v. Končeňí.

zakončowat, čowal, čugem V. I. *imp.* čug, v. končit.

zakoňicki, - cki - ctwí, v. zákonňicki, cki, - ctwí.

Zákoňik, a, m. v. Zákonňik.

zákoňikow, a, e, *adj.* v. zákonňikow.

zákonňe, *adv.* ex lege, legetenus, legaliter: dem Geſetze gemäß, rechtmäßig: törvény szerént, törvényessen. *Syn.* práwňe, wedla práwa (Zákonu).

zákonní, á, e, *adj.* legalis, e: rechtmäßig, das Geſetz betreffend: törvényes, törvényhez tartozandó, törvényt illető. *Syn.* práwní. *Usus.* Zákonné umeňí, theologia, librorum divinorum intelligentia: Schriftgelehrtheit, Theologie, Istenről, és az Isteni dolgokról való tudomány. *Syn.* Bohomluwnoſt', Bohomiſelnoſt', Náboženſtwí. Zákonné Knihi, libri Divini, Biblia (orum): scriptura sacra: die heilige Schrift, Bibel: szent irás. *Syn.* Biblia, ſwaté Píſmo.

† zákonní, *adj. omn. gen.* idem.

zákonňicki, *adv.* theologice: ſchriftgelehrtmäßig, theologiſch: Isteni tudomány (szent irás) szerént. *Syn.* bohomluwňe,

zákonňicki, á, é, *adj.* theologicus, a, um: ſchriftgelehrtmäßig: isteni tudomány (szent irás) szerént való, isteni tudományt (szent irást) illető. *Syn.* bohomluwní, bohomluwnicki.

Zákonňictwí, á, n. Doctoratus Theologiae, Divinarum legum peritia, librorum divinorum intelligentia: Theologie, Gottesgelehrtheit, Gottesgelehrſamkeit, Schriftgelehrtheit: Istenről, és az isteni dolgokról való tudománynak tanitása. *Syn.* Bohomluwnictwí, Bohomiſelnictwí.

Zákonňík, a, m. theologus, intelligens librorum divinorum, legis peritus: Schriftgelehrter, Gottesgelehrter: isteni tudománynak tanitója, isteni tudományhoz (szent iráshoz) jól tudó, isteni tudományban forgott, tanúltt. *Syn.* Bohomluwec, Bohomiſlec, Bohomiſelňik, Náboženſtwňík, Zákoňík.

zákonňíkow, a, e, *adj. poss.* theologi, dem Schriftgelehrten gehörig, szent irásban (isteni tudományban) jól forgott emberé isteni tudománynak tanitójáé. *Syn.* bohomluwňíkow, zákoňíkow.

zakopaní, á, é, *p. c.* defossus, infossus, a, um: vergraben, eingegraben: bé-ásott, bé-kapáltt.

pállt. 2) munitus, fortificatus, circumvallatus, vallatus, a, um: verſchanzt: bé-sántzolt, meg-erösittetett. *Syn.* zaſancowaní.

Zakopáňí, á, n. defossio, infossio, nis, f. Vergrabung, Eingrabung: bé-ásás, bé-kapálás. *Syn.* Zahrebáňí. 2) munitio, circumvallatio, fortificatio, nis, f. Verſchanzung: bé-sántzolás, meg-erösités. *Syn.* Zaſancowáňí.

zakopat, pal, pem (*boh.* pám) V. P. *imp.* zakop, et zakopag: fodere, infodere: vergraben, eingraben: bé-ásni, bé-kapálni. *Syn.* zahrebat, 2) munire, fortificare, vallare, circumvallare, obvallare: verſchanzen, bé-sántzolni, meg-erösiteni. *Syn.* zaſancowat.

Zakopáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakopáwat, al, ám, *freq.* ex zakopat.

Zákopi, pow (*boh.* pů), m. *plur.* munitiones, munimenta, opera: Verſchanzungen: sántzok, bástyák, palánkok, keritès, erösités. *Syn.* Baſti, Sance.

zakoſení, á, é, *p. c.* ex zakoſit.

Zakoſeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex eodem.

zakoſídlení, á, é, *p. c.* v. zaſlučkowaní.

Zakoſídleňí, á, n. v. Zaſlučkowáňí.

zakoſídlit, il, ím, V. P. *imp.* dli. v. zaſlučkowat.

Zakoſídlowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakoſídlowat, lowal, lugem, V. I. *imp.* lug, v. zakoſídlit.

zakoſit, il, ím, V. P. *imp.* zakoſ: incipere falcare, anfangen zu mähen, a' kaszálást el-kezdeni.

Zakoſiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakoſiwat, al, ám, *freq.* ex zakoſit.

žákow, a, e, *adj. poss.* studiosi, dem Studenten gehörig, deáké. 2) discipuli, tyronis, dem Schüler gehörig, tanítványé, tanúlóé. 3) scholae praeceptoris, pristaldi: dem Schullehrer gehörig, praeceptoré, tanító deáké, mesteré. *vulg.* kompanow.

zakowaní, á, é, *p. c.* compedibus (catenis) vinctus *Caes.* invinculatus, incompedatus, a, um: gefeſſelt, in Bande gelegt: vasra veretett. *Syn.* okowaní, obití.

Zakowáňí, á, n. vinctio *Tertull.* invinculatio, vinculorum iniectio, das Feſſeln, Anlegung der Feſſeln: vasra verés. *Syn.* Okowáňí, Obití.

zakowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* zakug: *cum accus.* vincire *Terent. Tacit.* vincire compedibus, vincula indere, *Tacit.* vincula iniicere, incompedare, invinculare: feſſeln, mit Feſſeln belegen, in Feſſeln legen (ſchlagen), in Bande legen, die Feſſeln anlegen, ins Eiſen ſchlagen: vasra verni. *Syn.* obit, okowat. *Usus.* Uſ ho zakowali, uſ mu Puta dali: žiwého Chuďáka do Grobu dat' chceli. Tak ho zakowali, gak Prſt'eň w Zelezi. Nedbali nic na to, že zle na Smrt' leží. Zakowali ſice, zakowali ſmutňe: Ale Boh pomohel, to wſecko zňeſt' chutňe. Ciſek. 2) Roňa zakowat, male obsoleare equum, das Roß ſchlecht beſchlagen, roszszúl meg-patkolni a' lovat.

Za-

Zakowáwáńí, á, n. *Nom.Verb.* ex seq.

zakowáwať, al, ám, *freq.* ex zakowať.

† Zákowſki, á, é, *adj.* v. zácki.

zákožní, á, é, *adj.* intercus, utis *Cic.* succutaneus, intracutaneus, a, um: unter der Haut befindlich, was zwiſchen Fett, und Fleiſch befindlich iſt; innerlich, inwendig: bör alatt való. *Usus.* Zákožní Čerwík; žákožná Weſka: acarus, i, m. kleines Würmchen in der Haut, die Mülle, Metließ: bör alatt viszkettető serke, Zákožná Woda: aqua intercus *Cic* Waſſerſucht, das Waſſer zwiſchen Haut und Fleiſch: víz korság.

† zákožní, *adj. omn. gen.* idem.

Zakradač, a, m. subsessor, *Petron. Valer. Max.* insidiator, is, m. insidiosus, i, m. verſteckter Auflaurer, Aufpaſſer: Laurer, laurend auf etwas: leselkedő, leseskedő.

Zakrádáńí, á, n. clancularia (furtiva) actio, insidiae, arum, f. pl. subsessa, ae, f. *Veget.* Hinterhalt, das Lauern, Paſſen, Aufpaſſen: orozkodás, les, leselkedés, leseskedés. *Syn.* Zakradnutí.

zakrádať ſa, al ſa, ám ſa, V. I. *imp.* dag ſa, *cum dat.* subsidiari *Hirt.* clam (furtive) agere quidpiam, abscondi, praestolari; exspectare insidiose, obsidiari *Colum.* tendere insidias: niederkauern um zu lauern, verſteckt auflauern, aufpaſſen, im Hinterhalte ſtehen, lauern, paſſen: leselkedni (-dem), leseskedni, lest vetni (-tek). *Syn.* zakradnúť ſa. *Usus.* Suhag ſa geg zakrádá.

Zakrádáwáńí, á, n. *Nom.Verb.* ex seq.

zakrádáwať ſa, al ſa, ám ſa, *freq.* ex zakrádať ſa.

zakradnúť ſa, dnul ſa (del ſa), dňem ſa, V. P. *imp.* dňi ſa: *de uno actu*: v. zakrádať ſa.

Zakradnutí, á, n. v. Zakrádáńí.

zakráſť' ſa, zakradel ſa, zakradem ſa, V. I. *imp.* zakraď ſa, v. zakrádať ſa.

Zakrepčeńí, á, n. v. Zatancowáńí.

zakrepčiť, il, ím, V. P. *imp.* či, *cum vel sine* ſi (ſebe), v. zatancowať.

zakreſaní, á, é, *p. c.* excussus (excusus), a, um: angeſchlagen, ausgeſchlagen: kiütött. *Syn.* ſkreſaní, wikreſaní.

Zakreſáńí, á, n. excussio (excusio) ignis, Feuer Anſchlagung, Ausſchlagung, Aufſchlagung: ki-ütés. *Syn.* Skreſáńí, Wiſkreſáńí.

zakreſať, ſal, ſem V. P. *imp.* zakreſ, Ohňa: ignem elicere, excudere: Feuer anſchlagen, ausſchlagen, durch Schlagen hervorbringen: ki-ütni. *Syn.* ſkreſať, wikreſať.

Zakreſáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakreſáwať, al, ám, *freq.* ex zakreſať.

Zakreſowáńí, á, n. *Nom.Verb.* ex seq.

zakreſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex zakreſať.

Zakričáńí, á, n. v. Zakriknutí.

zakričať, čal, čím, V. P. *imp.* zakrič, v. zakriknúť. *II. rec.* zakričať ſa: clamando fatigari, debilitari: durch Schreien ſchwach werden, ſich müde (ſchwach) ſchreien: kiáltozva meg-erőtlenedni.

zakriknuúť, knul (kel), kňem, V.

V. P. *imp.* kni: exclamare, clamare, clamorem tollere, edere, proclamare, vociferari: ſchreien, ausſchreien, aufſchreien, Geſchrei erheben: kiáltani, fel-kiáltani (tok), el-rikoltani magát. *Syn.* zakričať, ſtriknúť 2) na ňekoho zakriknúť; *a*) iubere aliquem silere, increpare: jemand Schweigen heißen: valakit riasztani, meg-riasztani (-tom), riogatni (-tom). *Syn.* okriknúť nekoho. *b*) clamare, inclamare aliquem: jemand anſchreien, ſchreiend rufen: valakit hini, szólitani, valakire kiáltani. *Usus.* Ňdiž na ťeba zakrikňem, ke mňe pospichag: si inclamaro, ut accurras: wenn ich dich anſchreien, eile zu mir: hogy ha kiáltalak, sietve jöj.

† zakriknuti, kl, knu *fut.* idem.

Zakriknutí, á, n. clamor, exclamatio, proclamatio, vociferatio, nis, f. vociferatus, us, m. Aufſchreiung, Ausſchreiung: kiáltás, fel-kiáltás, rikóltás. *Syn.* Striknutí, Zakričáňi. 2) impositio silentii, increpatio: wenn man jemand ſchweigen heiſt: riasztás, riogatás, meg-rivasitás. 3) inclamatio: das Anſchreien, hivás, szólitás, kiáltás.

Zakrikowáňi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakrikowať, kowal, kugem, *freq.* ex zakriknúť. *boh.* zakřikowati.

† Zakřista, i, f. v. Sakriſtia, Koſtelňica.

† Zakřiſtan, a, m. v. Koſtelňik.

† Zakřiſtanka, i, f. v. Koſtelňička.

zakriť, zakril, zakrigem, V. P. *imp.* zakri: tegere, contegere, obtegere, operire: verdecken, bedecken, zudecken: bé-fedezni, bé-fedni, bé-takarni. *Syn.* prikriť, zaſtreť. *II. rec.* zakriť ſa: tegi, contegi, obtegere (contegere) se: ſich zudecken, bedecken: bétakarodzni. *Syn.* prikriť ſa.

zakritý, á, é, *p. c.* tectus, contectus, obtectus, coopertus, a, um: bedeckt, zugedeckt, verdeckt: bé-fedezett, bé-takart. *Syn.* prikritý, zaſtretý.

Zakrití, á, n. tectio, contectio, nis, f. Verdeckung, Bedeckung, Zudeckung: bé-takarás, bé-fedezés. *Syn.* Prikrití.

Zakríváňi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakrívať, al, ám, *freq.* ex zakriť. *II. rec.* zakrívať ſa, *freq.* ex zakriť ſa.

zakrňele, *adj.* v. zwraſkale 2) v. zuriwe. 2 Nro.

zakrňelí, á, e, *adj.* v. zwraſkalí 2) v. zuriwí 2 Nro.

Zakrňeloſť, i, f. v. Zwraſkaloſt. 2) v. Zuriwoſť 2 Nro.

Zakrňeňí, á, n. v. Zwražčeňí.

zakrňeť, ňel, ňím, V. P. *imp.* krň, v. zwražčiť ſa.

zakročení, á, é, *p. c.* v. obkročení.

Zakročeňí, á, n. v. Obkročeňí.

zakročiť, il, ím, V. P. *imp.* kroč, v. obkročiť.

zakropení, á, é, *p. c.* v. pokropení.

Zakropeňí, á, n. v. Pokropeňí.

zakropiť, il, ím, V. P. *imp.* krop: v. pokropiť.

Zakropowáňi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakropowať, powal, pugem, *freq.* ex zakropiť,

zakrpatení, á, é, *p. c.* v. ſkrpatení,

Zakrpaťeňí, á, n. v. Skrpaťeňí.

zakrpaťeť, ťel, ťim, V. P. *imp.* pať: v. ſkrpaťeť.

Zakrpelec, lca, m. v. Krpec 2 Nro.

Zakrpeleť, lka, m. idem.

zakrpelí, á, é, *adj.* v. krpací, ſkrpaťení.

Zakrpelica, i, f. v. Krpec 3 Nro.

Zakrpelka, i, f. idem.

zakrtwaní, á, é, *p. c.* celatus, occultatus, absconditus, abditus, reconditus, a, um: verborgen, verſteckt: el-rejtett, el-titkoltatott. *Syn.* ſkowaní, preſkowaní, ukrití.

Zakrtwaňí, á, n. celatio, absconsio, occultatio, nis, f. das Verbergen, Verſtecken: elrejtés, el-titkolás. *Syn.* Skowáňí, Preſkowáňí, Ukritíí.

zakrtwať, al, ám, V. P. *imp.* twag! celare, occulere, occultare, recondere, abscondere, abdere: verbergen, verſtecken: el-titkolni, el-rejteni. *Syn.* ſkowať, preſkowať, ukriť, utagiť, zatagiť.

Zakrtwáwáňí, a, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakrtwáwať, al, ám, *freq.* ex zakrtwať.

zakrúcaní, á, é, *p. c.* v. zakrúťení.

Zakrúcáňí, á, n. v. Zakrúťeňí.

Zakrucanka, i, f. v. Krucanka.

zakrúcať, al, ám, V. P. *imp.* cag: v. zakrúťiť. *II. rec.* zakrúcať ſa, v. zakrúťiť ſa.

Zakrúcáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakrúcáwať, al, ám, *freq.* ex zakrúcať. *II. rec.* zakrúcáwať ſa, *freq.* ex zakrúcať ſa.

zakrucowaní, á, é, *p. c.* v. zakrúťení.

Zakrucowáňí, á, n. v. Zakrúťeňí.

zakrucowať, cowal, čugem V. I. *imp.* cug, v. zakrúťiť.

Zákrut, u, m. v. Záwrať.

Zakrutek, tku, m. villus, i, m. *Cic.* Zottel, Zotte: fürt a' hajban, *vagy* gyapjúban. *Syn.* Skrutek.

zakrúťení, á, é, *p. c.* intortus, a, um: zugedreht: bé-(belé) tekertt. *Syn.* wkrúťení. 2) intortus, circumactus, gyratus, versatus, inversus, rotatus, regyratus: umgedreht, herumgedreht: tsavartt, forgatott, kerengetett. *Syn.* zakrúcaní. 3) torquendo (versando) clausus: zugedreht, durch drehen verſchloſſen: bé-tekertt, bétekerittetett, tekerve bé-zárt. 4) intortus, ad partem versus: umgedreht, verdreht: félre tekertt, félre vonatott. 5) intortus: geſchwungen, wohin geſchleudert: fel-húzott, kilött. 6) detortus: verdreht, z. B. Schlüſſel: el-tekertt. 7) intortus, tortilis: gekräuſelt, kraus gemacht: bé-sodrott. *Usus.* Zakrúťené Wlaſi, intorti capilli, gekräuſelte Haare: fodor (fodorított, sodrott, fel-sodrott, sodorított) hajak. 8) intortus, circumvolutus: eingeſchlagen: fel (reá) tekertt. 9) intortus, involutus: eingewickelt, eingehüllt, bedeckt: bé-takartt, el-takartt. *Syn.* ſkrúťení. *Usus.* Sol w Kuſňičku Zakrúťená, sal in linteolo involutus *Plin. H. N.* 10) convolutus: zuſammen gerollen, gewickelt, gewälzt: öszve hajtogatott, öszve fonódott, öszve vonatott. *Syn.* zakrúcaní.

Zakrúťeňí, á, n. intortio, nis, f. *Arnob.* Zudrehung, das Zudrehen: bé (belé) tekerés.

Syn.

Syn. Wkrúťeňí. 2) intortio, circumactio, gyratio, regyratio, versatio, conversio, inversio: Umdrehung, Herumdrehung: forgás kerengés, forgatás, kerengetés. 3) intortio (torquendo, versando) facta clausio: bé-tekerés, tekerve való bé-zárás. 4) intortio, ad partem versio: Hindrehung, Umdrehung, Verdrehung, das Verdrehen: félre tekerés, félre vonás. 5) intortio, das Schwingen, Hinſchleidern: fel-húzás, ki-lövés. 6) detortio, conversio mala, Verdrehen, Verdrehung, z. B. des Schlüſſels: el-tekerés. 7) Wlaſow Zakrúťeňí, intortio (intorsio) capillorum *Arnob.* das Kräuſeln: sodorítás, fel-sodorítás. 8) intortio, circumvolutio: das Umſchlagen: fel (reá) tekerés. 9) intortio, involutio: Einwickelung, Einhüllung, Bedeckung: bé-takarás, el-takarás.. 10) intortio, convolutio: Zuſammenrollung, -wälzung, -wickelung: öszve hajtogatás, öszve fonódás, öszve vonás. *Syn.* Zakrúcáňí.

zakrúťiť, il, ím, V. P. *imp.* kruť: intorquere: zudrehen: bé (belé) tekerni. *Syn.* wkrúťiť. 2) torquere, intorquere, v. g. mentum *Cic.* circumagere, rotare, gyrare, regyrare, versare, convertere, invertere, drehen, hindrehen, umdrehen, herumdrehen: forgatni, tsavarni, kerengetni (-tem). 3) intorquere, torquendo (versando) claudere: zudrehen, durch Drehen verſchlieſſen: bé-tekerni, tekerve bézárni. *Syn.* Krúťeňím zatworiť. 4) intorquere, ad partem vertere: hin drehen: félre tekerni, vonni. 5) intorquere, ſchwingen, wohin ſchleudern: fel-húzni, ki-löni. *Usus.* Luk na Nepŕátela zakrúťiť, intorquere telum in hostem *Virg.* dem Bogen auf dem Feind hinſchleudern, ellenségbe löni a' nyilat. 6) detorquere, verdrehen, anders wohin drehen, als es ſeyn ſollte z. B. Schlüſſel: el-tekerni. 7) Wlaſi zakrúťiť, intorquere capillos *Martial.* kräuſen, kraus machen die Haare, sodorítani (-tom). 8) intorquere, circumvolvere: umſchlagen, umnehmen: fel (reá), tekerni, fel-venni. *Usus.* Pláſť okolo Ruki zakrúťiť, paludamentum circum brachium involvere *Liv.* 9) intorquere, involvere *Caes.*: einwickeln, einhüllen, bedecken: bé-takarni, el-takarni. *Usus.* Sol do Satečki zakrúťiť, salem linteolo involvere *Plin.* 10) intorquere, convolvere: zuſammen rollen, -wälzen, -wickeln: öszve hajtogatni, el-takarni. *Syn.* zakrúcať, *II. rec.* zakrúťiť ſa: intorquere (circumagere, gyrare, rotare, vertere, invertere, versare) severti, converti: ſich um drehen: meg-fordúlni. *Usus.* Ráz ſem ſa zakrúťil, semel me in gyrum verti, einmal habe ich mich umgedreht: egygyet fordúltam. 2) convolvi *Plin. H. N.* convolvere se: ſich zuſammen rollen, -wälzen, -wickeln: öszve fonódni, öszve tekerödzni. *Syn.* zakrúcať ſa ſkrúťiť ſa.

zakrwácaní, á, é, *p. c.* v. zakrwawení.

Zakrwácáňí, á, n. v. Zakrwáwení.

zakrwácať, al, ám, V. P. *imp.* cag, v. zakrwawiť.

zakrwawení, á, é, *p. c.* cruentus *Cic.* cruentatus, sanguine perspersus, a, um: blutig gemacht, mit Blute besprengt: véres, meg-véreztetett, meg-vérzett, véresíttetett, vérben kevertt. *Syn.* zakrwácaní, s Krwú zalátí. 2) sanguinans, tis, sanguinolentus *Ovid.* blutig, voll Blut: véres, vérrel tellyes, vérrel folyó. *Usus.* Žena zakrwawená, femina sanguinans (i. e. cui menses fluunt) *Tertull.*

Zakrwaweňí, á, n. cruentatio, nis, f. *Tertull.* Blutigmachung, Besprengung mit Blute: véresétés, vérben keverés, vérrel festés, meg-véreztetés, meg-vérzés. *Syn.* Dokrwácaňí, Zakrwácaňí. 2) sanguinatio *Cael. Aur.* sanguinolentia, ae, f. das Bluten: vérzés.

zakrwaweť, wel, wím, V. P. *imp.* waw: sanguinare *Quintil. Decl.* sanguine manare: bluten, von Blute fließen: vérrel folyni.

zakrwawiť, il, ím, V. P. *imp.* waw: cruentare, sanguine perspergere: blutig machen, mit Blute bespritzen: meg-vérezni, meg-véresíteni, vérbe keverni. *Syn.* dokrwácať, skrwawiť, zakrwácať. *Usus.* Ruki zakrwawiť, manus sanguine cruentare *Nep. II. rec.* zakrwawiť sa: cruentare se, sich blutig machen, meg-vérezni magát. *Usus.* Mordárstwím sa zakrwawiť, cruentare se caede alicuius, sich mit einem Todschlage beflecken, valaki vérében léledzeni.

Zakukáňí, á, n. v. Kukáňí.

Zakúkáňí, á, n. v. Kúkáňí.

zakukať, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. kukať.

zakúkať, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. kúkať.

zakuklení, á, é, *p. c.* velatus obductus, tectus, a, um: verhüllt: bé-fedezett, be-fedeztetett, bé-fedett, bé-borított, bé-boríttatott. *Syn.* zakrití, zastreťí, zaťáhnutí.

Zakukleňí, á, n. velatio, obductio, tectio, nis, f. Verhüllung, z. B. des Gesichts: bé-fedezés, bé-fedés, bé-borítás, bé-takarás. *Syn.* Zakriťí, Zastreňí, Zaťáhnutí.

zakuklíť, il, ím, V. P. *imp.* kli: velare, obnubere, tegere, contegere: verhüllen, z. B. das Gesicht: bé-takarni, bé-fedezni, bé-boritani. *Syn.* zakriť, zastreť, zaťáhnúť.

Zakuklowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakuklowať, lowal, lugem, *freq.* ex zakukliť.

zakuknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imq.* kňi, v. kuknúť.

zakúknúť, knul (kel) kňem, V. P. *imp.* kňi, v. kúknúť.

Zakuknutí, á, n. v. Kuknutí,

Zakúknútí, á, n. v. Kúknutí.

Zakuháňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakulhať, al, ám, V. P. *imp.* hag: claudicando ire, venire (pervenire), hinkend gehen, kommen: el-sántikálni, sántitva menni, el-menni, jönni, el-jönni. Esče on tam zakulhá.

† Zakuleňí, n. v. Zaǧúleňí.

† zakuliť, il, ím *fut.* v. zaǧúliť.

zakúpení, á, é, *p. c.* coemtus, a, um: zusammengekauft, aufgekauft: öszve vásárlott, vett, meg-vett.

Zakúpeňí, á, n. coemtio, nis, f. Zusammenkaufung, Ankaufung mehrerer Dinge, Ankauf, Ankaufen: öszve vásárlás.

zakúpiť, il, ím, V. P. *imp.* zakup: coemere: zusammen an-

ankaufen, öszve vásárlani, öszve venni, meg-venni.

Zakupowáňi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakupowať, powal, pugem, V. I. *imp.* pug, *freq* ex zakúpiť.

zakúrení, á, é, *p. c.* calefactus, a, um: eingeheizt; fütött, bé-fütött. *boh.* zatopeňí. *Usus.* Zakurená Izba, calefactum cubiculum: eingeheiztes Zimmer, fütött (meleg) szoba.

Zakúreňí, á, n. calefactio, nis, f. das Einheizen: fütés, bé-fütés. *boh.* Zatopeňí.

zakúriť, il, ím, V. P. *imp.* zakúr: ignem in fornace excitare, calefacere cubiculum: einheizen im Zimmer: bé-füteni, füteni. *boh.* zatopiťí. 2) zakúriť si (sebe), paululum fumigare, ducere fumum nicotianae ope fistulae: ein wenig Taback rauchen: egy kevessé pipázni dohányozni. *Usus.* No zakúrme si! eia tantisper fumigemus! lasset uns ein wenig Taback rauchen! noszsza! dohányozzunk (pipázzunk) egy kevessé.

† **zakúřiťí**, il, ím *fut.* v. zakadiť 1. et 2. Nris.

Zakurowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakurowať, rowal, rugem, V. I. *imp.* rug, *freq.* ex zakúriť.

zakúsaní, á, é, *p. c.* admorsus, morsu laesus, a, um: angebissen, angenagt, benagt: meg-maratott. 2) mordicus necatus: erbissen, todt gebissen: öszve maratott, marattatott. *Syn.* rozkúsaní.

Zakúsáňí, á, n. admorsio, nis, f. admorsus, us, m. *Symmach.* das Anbeißen, Annagen, Benagen, meg-marás, hozzá kapás. 2) occisio per morsum: Erbeißung, Tödtung durch den Biß: öszve marás. *Syn.* Rozkúsáňí.

zakúsať, sal, sem, V. P. *imp.* zakus: admordere *Propert.* anbeißen, annagen, benagen: meg-marni (-rom), hozzá kapni (-pok). *Usus.* Nekoho zakúsať, admordere aliquem *Plaut.* an einem nagen, etwas ihm abzuzwacken suchen: meg-szólni valakit; belé kapni valakibe. 2) mordicus (dentibus) necare, erbeißen, todt beißen: öszve marni. *Syn.* rozkúsať *boh.* zakúsnuťi.

zakusení, á, é, *p. c.* v. zahrizení.

Zakúseňí, á, n. v. Zahrizeňí.

zakúsiť, il, ím, V. P. *imp.* zakus, do ňečeho, v. zahrizť. *II. rec.* zakúsiť si (sebe): post edere, supra vesci: darauf essen: reá enni, *Syn.* zagest', zagedať *boh.* zakúsnúti. 2) v. zahríznúť si.

† **zakúsnúti**, zakúsl, zakúsnú, *fut.* v. zakúsať. 2) v. zakúsať. 2) v. zakusiť.

Zakusowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakusowať, sowal, sugem *freq.* ex zakúsiť.

zakutaní, á, é, *p. c.* ex seq.

zakutať, al, ám, V. P. *imp.* tág, Oheň, ꝛc. componere, operire, claudere, *ignem* etc. zu machen, das Feuer ꝛc. bétsinálni, *a' tüzet* etc.

zakwásení, á, é, *p. c.* acidus, acidatus, inacidatus, a, um: eingesäuert, sauer: savanyított, savanyíttatott, bé-savanyitott. 2) fermentatus *Plin. H. N.* eingesäuert: meg-költt, kovászos.

Zakwaseňí, á, n. aciditatis, conciliatio, acidatio, in acidatio, nis, f. Einsäuerung: savanyítás, bé-savanyítás. 2) fermentatio.

satio; Einſäuerung: meg-költés, meg-kovaszolás.

zakwaſiť, il, im, V. P. *imp.* zakwaſ: Kapuſtu, Gharki: acidare, inacidare, aciditatem conciliare alicui rei, einſäuern: savanyítani, bé-savanyítani. 2) Teſto, Chleb: fermentare massam, *panem Plin. H. N.* fermento immisso praeparare: machen, daß etwas gährt, einſäuern, z. B. das Brod, den Teig: meg-költeni (-töm), meg-kovaszolni (-lom).

Zakwaſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zakwaſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex zakwaſiť.

† zakwaſowati, owal, ugi (u), id.

Žal, u, m. poenitentia, ae, f. moeror, is, m. Reue: bánás, bánat, meg-bánás, szánás, fájdalom. *Syn.* Žáleňí, Gor. *boh.* Žel. *Usus.* Žál, a Lútoſt', poenitentia, et dolor: Reu, und Leid: szánás, bánál. Žál mať nad ňečím, poenitentia rei moveri, paenitentiam rei sentire, me poenitet: Reue empfinden über etwas: bánnyi valamit. Žál prichádzá naňho, poenitentia eum incessit, eum poenitet: Reue kommt ihn an: bánnya (fájlalla) a' dolgot. Snaď umre (Žíwot zloží) od Žálu, er wird vielleicht vor Reue ſterben: talán belé hal a' nagy fájdalmába. Reď gá pogďem na tu Wognu Wogňičku: a pripnú mí na Bok Šablu Šabličku; Žál bude komu tomu, Oſkliwcu ſwárnému, Žál buďe, Žál!

žál *adv. reg. genit.* v. lúto. *boh.* žel. *Usus.* Bob wí, že nám geſt teg Skazi (Záhubi) Žál která ſa, wčil wteg Zemi šege. Sajek.

žál *interject.* proh! pro! dolendum est: proh dolor! ach: leider! leider Gottes! es iſt zu bedauren! ah! lah! ó! jaj. *boh.* žel. *Usus.* Čo žál! Prawda geſt: quod verum esse dolendum est: welches, leider! wahr iſt: a' miis, fájdalom! igaz.

zalagtraní, á, é, *p. c.* v. pochwíſtaní.

Žalagtráňí, á, n. v. Pochwíſtáňí.

zalagtrať, al, ám, V. P. *imp.* trag: v. pochwíſtať.

záláhle, *adv.* obstructe: verſtopft: el-rekedtül. *Syn.* zacpaňé, záláhnuťe. *boh.* zalehle.

záláhlí, á, é, *adj.* obstructus, a, um: verſtopft: rekedtt. *Syn.* zacpaňí, záláhnutí. *boh.* zalehlí. *Usus.* Záláhlé uſi, obstructae aures, verſtopfte Ohren, rekedtt fülek.

Záláhloſť, i, f. obstructio, nis, f. Verſtopfung, rekedés. *Syn.* Zacpáňí, Záláhnutí. *boh.* Zalehloſt.

záláhnúť, hnul, hel, hňem, V. P. *imp.* hňi, *active*: decumbendo (iacendo) occupare, praeoccupare, v. g. *locum*: zuvorkommen liegend (ſich niederlegend), einnehmen, z. B. einen Ort, ſich niederlegen auf Jemandes Ort: le (reá) fekve el-foglalni, el-fogni más helyét, más helyére fekünni. *Usus.* Záláhel mi Meſto, decumbendo locum meum occupavit, in loco meo decubuit: er hat ſich niedergelegt auf mein Ort, hat eingenommen mein Ort: fekve el-foglalta a' helyemet, helyemre le-fekütt. 2) obsidere, obsidione capere: belagern: meg-szállani, ostromolni. *Syn.* zaležať. *boh.* zalehnúťi. 3) v.

zaležať 1 Nro. *II. rec.* zaláhnúť *neutr.* obstrui, verſtopft werden, el-rekedni. *Usus.* Uſi mi zaláhli, obstructas habeo (obstructae sunt mihi) aures, meine Ohren ſind verſtopft, bé-rekedtt a' fülem. *III. rec.* zaláhnúť ſa: progenerari, progigni: gezeugt (hervorgebracht) werden: nöni, teremni. *Syn.* wzáť ſa. *Usus.* Zaláhli (dali) ſa mu Wſi do Hlawi.

zaláhnutí, á, é, *p. c.* decumbendo occupatus, a, um: durch Niederlegung eingenommen, le-fekvéssel el-foglaltatott, el-foglalt. 2) obsessus, obsidione captus: belagert, durchs Belagern erobert: meg-szállott, meg-szállt. 3) v. zaležaní 1 Nro. 4) v. zaláhlí. 5) progeneratus, prognatus: erzeugt, hervorgebracht: nött, termett.

Zaláhnutí, á, n. occupatio per decubitum, decubitus in alterius loco: Niederlegung auf Jemands Ort, Einnehmung des Jemanden Orts: más helyén le-fekvés. 2) obsidio, Belagerung, meg-szállás. 3) v. Zaležáňí 1 Nro. 4) v. Zaláhlosť. 5) progeneratio, Erzeugung, növés, termés.

Zalahowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zalahowať, howal, hugem, *freq.* ex zalahnúť.

zalamowaní, á, é, *p. c.* v. zalomení.

Zalamowáňí, á, n. v. Zalomeňí.

zalamowať, mowal, mugem, V. I. *imp.* mng, *freq.* ex zalomiť.

* zalaptaní, á, é, *p. c.* v. pochwíſtaní.

* Zalaptáňí, á, n. v. Pochwíſtáňí.

* zalaptať, al, ám V. P. *imp.* tag: v. pochwíſtať. *II. rec.* zalaptať ſa: v. pochwíſtať ſa.

Žalár, u, m. v. Temňica.

† Žalář, 'e, m. idem.

Žalárček, rečku, m. *dem.* v. Temníčka.

Žalárík, u, m. idem.

zalárni, á, é, *adj.* v. temničňí.

Zalárňictwí, á, n. v. Temničárſtwí.

Zalárňík, a, m. v. Temničár. 2) v. Wezeň.

Zaláňí, á, n. v. Zaklínáňí 1 Nro.

zaláť, zalál, zalagem, V. P. *imp.* zalag, v. zaklať.

zaláť, zalál, zalegem, V. P. *imp.* zaleg: perfundere, rigare, irrigare: begießen: meg-öntözni, meg-önteni. *Syn.* polát, zalévat. *vulg.* zalét. 2) mergere, submergere: erſäufen: vízben meg-fulasztani, el-meríteni (-tem), vízbe ölni. *Syn.* zatopiť, utopiť. *boh.* zaliti et zalit. 3) inundare *Cic. Liv.* überſchwemmen: ki-áradni (-dok). *Syn.* wiláť. *II. rec.* zaláť ſa, o Člowěku: in aqua perire, submergi, aqua mergi: erſaufen, von Menſchen; vízben meghalni meg-fulladni. *Syn.* utopiť (zatopiť, potopiť) ſa. *boh.* zalit ſe. 2) o Sáti, Zbožj, Lúkách: inundare *pass. Valer. Max.* inundari, aqua mergi: erſaufen, von Saat, Getreide; überſchwemmt werden: vízzel el-boríttatni, el-meríttetni.

Zaláti, á, n. v. Zaklináňí 1 Nro.

zaláti, á, é, *p. c.* rigatus, irrigatus, perfusus, a, um: begoſſen, meg-öntözteteti, meg-öntétett. *Syn.* polátí, polévaní, alévaní. 2) mer-

sus, submersus: erſäuft, erſoffen: vízben haltt, meg-fullasztott, vízbe ölt. *Syn.* utopení, zatopení, potopení. 3) aqua mersus, inundatus *Curt.* überſchwemmt: vízzel el-boritatott, el-merült a' vízben. *Syn.* wilátí.

Zaláłí, á, n. perfusio, rigatio, irrigatio, nis, f. das Begieſſen, meg-öntözés, megöntés. *Syn.* Polátí, Polewáńí, Zaléwáńí. 2) mersio, submersio alicuius: Erſäufung: vízben-való meg-fullasztás, vízbe-ölés. *Syn.* Zatopeńí, Potopeńí, Utopeńí. 3) interitus in aqua, submersio: Erſäufung, vízben halás. *Syn.* Utopeńí. 4) inundatio *Suet. Plin. H. N.* Uberſchwemmung, Austretung der Wäſſer: ki-áradás. *Syn.* Wiláłí.

Zaléćáńí, á, n. deperitio, procatio, nis, f. *Apul.* das Freien, Fordern (Verlangen, Forderung, Anwerbung) zur Ehe, leány nézés, leány kérés (kivánás), valamelly személynek halálban való szeretése, hozzá-járás, nöszni vágyás. *Syn.* Fragereńí, Fragerćeńí, Fragowáńí. *boh.* Fregowáńí. *vulg.* Karazírowáńí.

zaléćat ſa, al ſa, ám ſa v. I. tag ſa, *reg. dat.* deperire, procare et procari aliquam *Cic. Varr.* zur Ehe fordern, anwerben, verlangen, freien, buhlen: valamelly személlyt halálban szeretni, hozzá járni, házasságra kérni (kivánni). *Syn.* fragerćit, fragerit, fragowat. *boh.* fregowat, chlácholiti. *vulg.* karazírowat.

Zaléćáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *vulg.* Karazírowáwáńí.

zaléćáwat ſa, al ſa, ám ſa, *freq.* ex zaléćat ſa. *vulg.* karazírowáwat.

zaléćení, á, é, *p. c.* v. zahogeni.

Zaléćeńí, á, n. v. Zahogeńí.

zaléćit, il, ím, V. P. *imp.* zaleć, v. zahogit. *II. rec.* zaléćit ſa, v. zahogit ſa.

zálecńe, *adv.* procorum more, procatorie, amatorie: freieriſch, buhleriſch: leány kérök (nézök, kivánok) módgyára. *Syn.* fragerſki. *vulg.* karazírowńe.

zálecní, á, é, *adj.* procatorius, amatorius, a, um: freieriſch, buhleriſch: szerelmes, szerelemhez való, leány kérö, (nézö), nöszni vágyó. *Syn.* fragerſki. *vulg.* karazírowní.

Zalecńík, a, m. procus, i, m. *Cic. Virg.* Freyer, zur Ehe Forderer, Anwerber, der ein Frauenzimmer begehrt (fodert, verlangt): leány kérö (nézö), nöszni vágyó. *Syn.* Frager. *vulg.* Karazírowńík.

zálecńíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec. *vulg.* karazírowníkow.

Zaléćowáńí, á, n. v. Zahogiwáńí.

zaléćowat, čowal, čugem *freq.* ex zaléćit. *II. rec.* zaléćowat ſa, *freq.* ex zaléćit ſa.

† zalehle, *adv.* v. zaláhle.

† zalehlí, á, é, *adj.* v. zaláhlí.

† zalehnúti, hl, hnu *fut.* v. zaláhnút.

† Zalehnutí, á, n. v. Zaláhnutí.

Záleńí, á, n. v. Žal. *boh.* Želeńí.

Zálepek, pku, m. v. Prílepek.

zalepení, á, é, *p. c.* conpappatus, obpappatus, glutine oblitus, conglutinatus, a, um: verpappt, verleiſtert: bé (öszve) ragasztatott, meg-enyvezitett. *Syn.* zlepení.

Zalepeňí, á, n. glutinis obductio, obpappatio, conpappatio, conglutinatio, nis, f. Verpappung, Verkleiſterung: bé (összve) ragasztás, megenyvezés. *Syn.* Zlepeňí. 2) Zalepeňí Očí k ňékoho: obcoecatio, Verblendung, Verkleiſterung der Augen Jemandes: meg-vakitás.

zalepit, il, ím, V. P. *imp.* zalep: oblinere, glutine vel alia re conglutinare, conpappare, obpappare: verkleiſtern, z. B. ein Loch, verpappen: bé-ragasztani, meg-enyvezni *Syn.* zlepit, zaglegit. 2) ňekomu Oči zalepit, obcoecare aliquem, Jemandes Augen verkleiſtern, Jemanden verblinden: meg-vakitani.

Zalepowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zalepowat, powal, pugem, V. I. *imp.* pug. *freq.* ex zalepit.

† zalét, zalél, zalegem, v. zalat.

Zalétáňí, á, n. v. Letáňí. 2) v. Zaleteňí.

zalétat, al, ám, V. I. *imp.* tag: v. létat. 2) v. zaletet.

Zaleteňí, á, n. avolatio, nis, f. avolatus, us, m. Fortfliehung: el-repülés. *Syn.* Odleteňí, Uleteňí, Zalétáňí, Zaletowáňí. 2) aberratio in volando: Verfliehung, a' repülésben való el-tévelyedés.

zaleteť, ťel, ťim, V. P. *imp.* zalet: avolare, fortfliehen, el-repülni. *Syn* odleteť, uleteť. *Usus.* Nedelako zaletí, non procul volabit, es wird nicht weit fliehen, nem messze fog repülni. 2) aberare in volatu (volando), ſich verfliehen, ſich im Fliegen verirren: a' repülésben el-tévelyedni.

* zaletowaní, á, é, *p. a. t.* zaňitowaní.

* Zaletowáňí, á, n. v. Zaňitowáňí.

Zaletowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaletowat, towal, tugem, V. I. *imp.* tug, *freq.* ex zaleteť.

* zaletowat, towal, tugem, V. P. *imp.* tug. v. zaňitowat.

Zaléwáňí, á, n. v. Zaláti *boh.* Zaliwáňí.

zaléwat, al, ám, V. I. *imp.* wag, *freq.* ex zalát, *boh.* zaliwati.

zaležaní, á, é, *p. c.* in somno oppressus, a, um: im Schlafe erdrückt: aluvásban meg-fojtott, agyon-nyomott. 2) v. zalahnutí. 2 Nro. 3) iacendo neglectus, durch Schlafen, Liegen) verſäumt, vernachläſſigt: fekvés által el-henyélt, el-mulatott, el-szalasztatott. 4) situ corruptus, verlegen, durch Liegen verdorben: sokáig állott, meg-veszett, meg-penyészedett. 5) nimis vetus: zu alt, verlegen: igen régi, ótska.

Zaležáňí, á, n. oppressio, infantis per somnum, Erdrückung eines Kinds im Schlafe: aluvásban agyon nyomás, meg-fojtás. 2) v. Zalahnutí 2 Nro. 3) neglectio (neglectus) per somnum, Verſäumung, Vernachläſſigung einer Sache durch Schlafen: fekvés által valaminek el-henyélése: el-mulatása, el-szalasztása. 4) corruptio per situm, Verderbung, durchs Liegen, meg-veszés, meg-penyészedés. 5) Zaležáňí, Urabu, Powinosti ſweg: expletio muneris, Verrichtung ſeiner Schuldigkeit: kötetelességének véghez vitele.

zaležať, žal, žím, V. P. *imp.* zalež: Ďeťa we Sňe: per somnum (in somno) opprimere (suffocare) infantem: im Schlafe erdrücken ein Kind; aluvasban agyon nyomni (megfójtani) a' kisdedet. *Syn.* udusiť, zadusiť. *boh.* zaležeťi, zalehnúťi. 2) v. zaláhnúť 2 Nro. 3) iacendo negligere aliquid, etwas versäumen, vernachlässigen durchs Liegen (Schlafen): fekve el-henyélleni, el-mulatni, el-szalasztani valamit. 4) zaležať swu Powinosť, Úrad ꝛc. satisfacere (parem esse) suo muneri: seiner Schuldigkeit genug thun, sie verrichten, machen, thun: kötelességének meg-felelni, eleget tenni. *Usus.* Tak, gak kdokolwek naglepsí, Powinosť swú zaležal: ut optimus quisque, munere suo functus est: wie der erste beste, hat er seine Schuldigkeit gemacht, verrichtet; mint akár mellyik, tisztít véghez vitte. *II. rec.* zaležať sa: corrumpi situ, durch Liegen verdorben werden, sokáig állani, meg-veszni meg-penyészedni.

† Zaležeňí, n. v. Zaležáňí.

† zaležeťi, žel, žím, *fut.* v. zaležať.

† zaležeťi, záležel, záleží, *praes.* v. seq.

záležiť, záležil (ila, ilo) záleží V. I. et *simul impersonale*: consistere in re, nití re, constare in re (re): bestehen, beruhen worin: állani vallamiben, fügni valamitöl. *Syn.* stáť. *boh.* záležeťi. *Usus.* Kdiž celá Wec na tom záležila (polozená bola), cum in eo summa consisteret, da die Hauptsache in diesem bestunde, midön attól fügne a' dolognak veleje (mivolta.) W tom wsečko (wsecka Wec) záleží: in eo res tota subsistit; istud est caput rei; hic labor, hoc opus est: in diesem besteht (berucht) die ganze Sache: abban áll az egész dolog; ez a' bökkenöje. To na mňe záleží (w meg Moci stogí, pozostáwá), illud est mihi in integro; per me stat: dieses steht in meinem Gewalt, hängt gänzlich von mir: az rajtam áll, szabadságomban (hatalmamban) vagyon. To na ťebe záleží (w tweg Moci stogí (pozostáwá): in te positum (situm) est, bei dir ist es gelegen; es steht (liegt) in deiner Gewalt: te rajtad áll, a' te hatalmadban vagyon. 2) interesse, referre: gelegen seyn worauf, woran liegen, reám néz hasznos, szükséges. *Usus.* Záleží mi na tom, mea interest (refert), mir ist daran gelegen; én dolgom; nékem ehez közöm vagyon; ez hozzám tartozandó dolog. Záleží ťi na tom, tua interest, dir ist daran gelegen: te dolgod. Mnoho (wíc), málo (méňeg) na tom záleží: multum *vel* magni (plus *vel* pluris), parum. *vel* parvi (minoris) inter est: es ist viel (mehr) wenig (weniger) daran gelegen: ez sokat (többet) kevesebbet) tészen. Wíc na tom Obci (záleží, plus inter est Reipublicae, dem gemeinen Wesen ist mehr daran gelegen; több hasznára vágyon a' hazának. Gá sem mislel, že mňe na teg Weci mnoho záleží: mea (ad rem meam) interesse putavi, id fieri: ich habe dafür gehalten, daß es mir viel daran gelegen seye: az én dolgomnak (hasznomnak) véltem (allítottam) lenni, hogy a' meg lenne. Wsem na-

natom záleží, omnium interest, es iſt allen daran gelegen, az mindeneknek hasznára vagyon.

záležitě *adv.* v. náležitě. 2) wzneſeně.

záležití, á, é, *adj.* v. náležití 2) v. wzneſení.

Záležitoſt', i, f. v. Náležitoſt'. 2) v. Wzneſenoſt'.

* Zalgecáňí, á, n. v. Zalecáňí.

* zalgecat ſa, al ſa, ám ſa v. zalécat ſa.

* Zalgečeňí, á, n. v. Zaléčeňí.

* zalgečit, il, im, v. zaléčit.

* zalgecne, *adv.* v. zálecňe.

* zalgecní, á, é, *adj.* v. zálecní.

* Zalgecňík, á, m. v. Zálecňík.

* Zalgewáňí, á, n. v. Zalewáňí.

* zalgewat, al, ám, v. zalewat.

† zálíbení, á, é, *p. c.* v. zalúbení.

† Zalíbeňí, n. v. Zalúbeňí.

† zalíbiti, il, im *fut.* v. zalúbit. *II. rec.* zalíbit ſe, v. zalúbit ſa.

zaličení, á, é, *p. c.* oblitus (ab *oblino*), perlitus, a, um: beſchmiert, verſchmiert, übergeſchmiert, zugeſchmiert, verſtopft, verſtrichen: bé-mázolt, békent. *Syn.* zamazaní, wimazaní. 2) calce inductus, ausgeweißt: bé-meszelt, bé(ki)meszelletett. 3) fucatus, infucatus: geſchminckt: bé-feſtett, bé-feſtelett. *Syn.* zamalowaní.

Zaličeňí, á, n. litus, us, m. *Plin. H. N.* litura, ae, f. *Colum.* das Schmieren, Beſchmieren, Ueberſchmieren, Zuſchmierung, Verſtreichung: békenés, bé-mázolás. *Syn.* Zamazáňí, Wimazáňí. 2) calcis inductio: Ausweißung: bé(ki): meszelés. 3) fucatio, infucatio: das Schminken: béfeſtés, bé-mázolás. *Syn.* Zamalowáňí.

zaličit, il, im, V. P. *imp.* lic: oblinere, oblinire: beſchmieren, verſchmieren, zuſchmieren, überſchmieren, verſtopfen, verſtreichen, z. B. die Ritzen; békenni (enem) bé-mázolni (-lom.) *Syn.* zamazat, wimazat. 2) calce inducere, ausweißen: bé(ki)meszelni. 3) fucare, infucare: ſchminken, bé-feſteni, *Syn.* zamálowat. *II. rec.* zaličit ſa, infucare (fucare) se, ſich ſchminken, ſich anſtreichen: bé-feſteni magát, bé-mázolni, ortzáját. *Syn.* zamalowat ſa.

Zalíbáňí, á, n. v. Zaláhnutí.

zalíhat, al, ám, V. I. *imp.* hag: v. zaláhnút. *Usus.* Co čaſt'eg Uſi zalíhá, gako ze wſech Stran Narékáňí? quid crebrius insonat auribus, quam omni ex parte quiritatus? mit was klingen (gällen) unſre Ohren öfters, als mit dem von allen Seiten erſchallenden Wehklagen? mivel tsengenek (zengenek, zúgnak) gyakrabban füleink, mint a' minden felöl-való siralmas panaszolkodással?

Zalihowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zalihowat, howal, hugem V. I. *imp.* hug: *freq.* ex zalihat. *Syn.* zalahowat.

† zalit, et zaliti, zalil, zalegi (u) *fut. imp.* zalí (zaleg) *part. pass.* zalit, v. zalát. *II. rec.* zalit ſe, v. zalát ſa.

žálit, il, im, V. I. *imp.* žal, *cum et sine gen.* flere, deflere, deplorare, lachrymare (lacrymare), lachrymis (lacrimis) pro-

prosequi rem: beweinen: siratni valamit, siránkozni valamin. *Syn.* oplakáwať. *Usus.* Každí geho Smrt žálí, a oplakáwá: magnum reliquit moriens sui apud omnes desiderium: ein jeder beweinet seinen Tod, mindenik bánkodik, és siránkozik az ô halálán. 2) poenitere, bereuen, bánni. *Syn.* lutowať. *boh.* želeťi.

† Zalíwáňí, n. v. Zaléwáňí.

† zalíwaťi, al, ám, v. zaléwať (*venit a* zaláť, zalegem, *non* zaligem).

† zalknúťi se, zalkl se, zalknu se *fut. imp.* kňi se, v. zadusiť sa.

† zalknutí, á, é, *p. c.* v. zadusení.

Žalm, u, m. psalmus, i, m. *Tertull.* Psalm, Gesang, der ins Saitenspiel gesungen wird: zsoltár.

Žalmár, a, m. v. Žaltárňík.

† Žalmista, i, m. v. Žaltárňík.

Žaloba, i, f. accusatio, incusatio, querela, querimonia ae, f. Klage, Anklage, Beschuldigung: panasz vádolás. *Syn.* Obwiňeňí, Žalowáňí. *Usus.* Kriwá (falesná) Žaloba, calumnia, iniusta querela: Chicane, falsche Klage, hamis vádolás. 2) Práwná Žaloba: actio (iudicialis), dica, querela, accusatio, petitio: gerichtliche Klage, Forderung, Beklagung, Gerichtshandel: törvényes pör, törvénykedés, pörlekedés. *Syn.* Pra. Žalowáňí. *Usus.* Časná (na Čas trwagícá) Žaloba, actio temporanea, zeitliche, (eine Zeit lang wehrende) Klage, ideigvaló pör. Wecná Žaloba, actio perpetua (perennis), ewige Klage, örökös (örökké tartando) pör, törvénykedés. Dědičná (z D'ědičtwá) Žaloba, petitio haereditatis, Erbschaftforderung, Forderung an eine Erbschaft: az örökségnek meg-kívánása. Dlužná (peňážitá, peňažná) Žaloba, actio pecuniaria, actio liquidi debiti: Schuldenforderung: adósság iránt való pör. Krádežná (s Krádeží) Žaloba, accusatio furti, Klage eines Diebstahls halber: lopásnak, bé-vádolása. Meščanská (která sa na Čest', neb na Hrdlo newst'ahuge) Žaloba, actio civilis, Ciwilklage, die nicht peinlich ist: polgár pör, melly a' fö vesztésre nem megy. Násilná (z Násilnost'i, z Gwaltu, z Moci, z Witržnost'i) Žaloba, actio violentialis, actio unde vi, iudicium de vi: Klage wider Gewalt, und Ferkel, Gewaltklage: erőszak iránt való vádolás, pör. Opáčná (proťi Odpowedi) Žaloba, replica, replicatio *Pandect.* opposita exceptio: Replik bei Juristen, widerholte Klage gegen die Einrede: el-forgása (meg-tzáfolása) a' panasznak. Pokutná (s Pokuti) Žáloba, actio poenalis, sträfliche Anklage, büntetö panasz. Šacowná (z neprawého Šacunku) Žaloba, actio aestimatorum, Klage wider das Uiberschätzen: megbetsülés iránt való panasz. Škodná (ze Škodi od Člowěka urobeneg) Žaloba, actio noxalis, Schadenklage, Klage wider ein Schaden, der uns von Menschen angethan worden ist: némelly embertöl tétetett kár iránt való panasz. Škodná (ze Škodi od Howada urobeneg) Žaloba, actio damni e quadrupedibus,

Kla-

Klage über ein Schaden, welches das Vieh gethan hat: baromnal okozott kár iránt való panasz. Utrpná (která sa na Zrdlo, neb na Čeſť wſťahuge) Žaloba, actio criminalis, peinliche Anklage, fö-vesztést illető panasz. Píſaná (do Píſma neb w Píſmo uweſená) Žaloba, libellus actionalis, ſchriftliche Klage, irásban tett panasz.

žalobňe *adv.* accusatorie *Cic.* querulose, queribunde, incusatorie *Cic.* more accusatorum: anklägeriſch, nach der Ankläger Art: panasz, vádolás képpen. vádolva. *Syn.* žalobňicki žalowňe, žalowňitki.

žalobní, á, é, *adj.* accusatorius *Cic.* incusatorius, querulus, queribundus, a, um: anklägeriſch, die Ankläger betreffend, dahin gehörig, Anklägern gewöhnlich (gemäß) von ihnen zu erwarten: vádoló. panaszolkodó, vádolásra kész. *Syn.* žalobňicki žalowní, žalowňicki. 2) accusabilis, e *Cic.* accusatorius a. um: anklagenswerth, tadelswerth, ſcheltenswerth, ſträflich: vádolásra való, vádolható.

Žalobňica, i, f. accusatrix *Plin.* incusatrix, cis, f. Anklägerinn, Klägerinn: vádoló, panaszolkodó aszszony. *Syn.* Žalobňička, Žalowňica. 2) Prawna, actrix: gerichtliche Klägerinn, fel-peresné, felperes aszszony. *Syn.* Prawotňica *boh.* Žalobňice.

žalobňičin, a, e, *adj. poss.* ex Žalobňička, v. seq.

žalobňičin, a, e, *adj. poss.* ex Žálobňica: accusatricis, der Klägerinn gehörig, panaszolkodó aszszonyé. *Syn.* žalobňičin, žalowňičin. 2) actricis, der gerichtlichen Klägerinn gehörig, fel-peresnéé. *Syn.* prawotňičin.

žalobňicki, *adv.* žalobňe.

žalobňicki, á, é, *adj.* v. žalobní.

Žalobňik, a, m. accusator, incusator, querulator, conquestor, is, m. querulans, tis? m. Kläger, Ankläger, vádoló, panaszolkodó, vádos. *Syn.* Žalowňik, Obžalowatel. *Usus.* Kriwí (faleſní) Žalobňik, calumniator, falſcher Kläger Chicauner, Verläumder: patvarkodó, gyalázó, hamis vádoló. *Syn.* Pomluwač, Utrhač. 2) prawotní, Žalobňik: actor (iudicialis), petitor *Cic.* gerichtlicher Kläger, fel-peres. *Syn.* Prawotňik.

žalobňikow, a, e, *adj. poss.* accusatoris, dem Kläger gehörig, vádolóé. 2) actoris, petitoris: dem gerichtlichen Ankläger gehörig, fel-peresé. *Syn.* žalowňikow.

Žáloh, u, m. pignus, oris, n. hypotheca, ae, f. *Cic. Pandect.* das Pfand, Unterpfand, Hypothek: zálog. *Syn.* Základ, Zástawka. *Usus.* Nečo do Žálohu brať, sumere pignori rem, pignerari, pignorari: pfänden, zum Pfande nehmen: zálogba venni. Žálohi brať, pignora capere (auferre) *Liv.* Pfände nehmen: zálogot venni, meg-zálogolni. Žáloh brať (wzať) od ňekoho, capere (accipere) pignus de (ab) aliquo: ein Pfand von Jemand nehmen; einem ein Pfand nehmen, einem pfänden: meg-zálogolni valakit. Žáloh dať, (dáwať), pignori opponere *Plaut. Terent.* pignerare (pignorare) *Liv.* inhypothecare: verſetzen, verpfänden zum Pfande geben:

zé-

zálogba vetni (adni), bé-zálogositani.

Záloha, i, f. insidiae, arum, f. pl. Hinterhalt; Truppen, oder Menſchen, die ſich wo ingeheim befinden, um auf andere zu lauern: les, leseskedés, leselkedés. *Syn.* Úklad. *boh.* Lička. 2) insidiae, locus insidiarum: Hinterhalt; der Ort, wo die auf andere lauernde ſich verſteckt halten: leselkedö hely, les. 3) w Záloze (napohotowe) bit: paratum esse, suppetere, praesto esse: vorräthig ſeyn: készen (kéznél) lenni. W Záloze mat, paratum (in promtu) habere, vorräthig haben: készen tartani, kezénél lenni, kezemnél (készen) vagyon.

zalomení, á, é, *p. c.* implicatus, complicatus, inflexus, insertus, a, um: eingeſchlagen, einwärtsgebogen, gefaltet: öszve tett, kúltsoltt. *Syn.* zalomowaní. *Usus.* Zalomené Ruki.

Zalomeňí, á, n. complicatio, insertio, inflexio, nis, f. Einſchlagung, Einwärtsbiegung, Faltung: öszve tévés, kúltsolás. *Usus.* Zalomeňí (Zalamowáňí) Ruk, coniunctio arcta manuum, Faltung der Hände, a' kezeknek öszve kúltsolása (kaptsolása).

Zalomit, il, ím, V. P. *imp.* lom: implicare, complicare, coniungere, inserere, includere, inflectere: falten, einſchlagen, einwärtsbiegen: öszve tenni, kúltsolni. *Usus.* Ruki zalowit (zalamowat), manus (manum utramque) complicare (iungere, coniungere). digitos digitis inserere: die Hände falten, zuſammen falten: a' kezeit öszve kúltsolni (kúltsolni).

Žaloſt', i, f. dolor, moeror, is, m. maestitia *Cic.* tristitia, ae; f. Leid, Betrübniß, Kummer, Traurigkeit, Gram, Schmerz, traurige Geſtalt: fájdalom, bú, bánat, keserüség, bánkodás, fajlalás, szomorkodás, szomorúság. *Syn.* Žál, Žáleňí, Žaloſt'eňí, Žaloſt'iwoſt', Boleſt' Srdca, Útoſt', Zarmutek. *Usus.* Žaloſt' mat, v. žaloſtit. Žaloſt Srdce pretáža: dolor cor, animumque opprimit: der Schmerz dringt mir ins Herz: szivemet által járja a' fájdalom. Od Žaloſt'i zahinút, moerore (dolore) perire, vor Leid vergehen: bú bánatban (keserüségben) meg-halni. Od Žaloſt'i howorit nemohel, prae moerore loqui non poterat, vor Leid konnte er nicht reden, keserüsége miátt szóllani (beszélleni) nem tudott. 2) luctus, us, m. das Leid um Todte, Traurigkeit: siralom, sirás, kesergés, gyászolás. *Syn.* Žaloſt'eňí, v. Smútek.

Žaloſt'eňí, á, n. v. Žaloſt'. 2) v. Smutek.

žaloſtit, il, ím, V. l. *imp.* ſt'i: dolere, Leid tragen, fájlalni, bánkodni, szomorkodni. *Syn.* žálit, lutowat, Žaloſt' mat 2) lugere, in luctu esse: Leid tragen, im Leide ſeyn, trauern: szomorúságban (gyászban) lenni; gyászolni (-lok), sírni (sírok), keseregni (-sergek). *Syn.* w Smutku bit, ſmutit, Smutek mat.

Žaloſt'iwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

žaloſt'iwat, al, ám, *freq.* ex žaloſt'it.

žaloſt'iwe, *adv.* moeste (maeste) *Auct. ad Herm.* moestitor (maest.) *Plaut.* dolenter:

ter: kläglich, traurig: keservessen, szomorúan, szánakodva, szánva, szomorkodva, bánkodva, fájlalva. *Syn.* Žaloſť'ne, žaloſtliwe, ſmútňe. 2) miserabiliter, miserande, commiserande, misere: kläglich, im kläglichen Tone, elend: keservessen, nyomorúltúl. *boh.* žaloſť'iw'e.

žaloſť'iwí, á, é, *adj.* dolens, moerens, lugens, tis: lugubris, e; moestus, a, um: kläglich, ſchmerzlich, traurig, betrübt, trauernd, in Traurigkeit befindlich, mit Traurigkeit verbunden, ſie anzeigend: szomorú, bánatos, kesergő, keserves, bánkodó, fájaló, szomorkodó, szomorúságos. *Syn.* žáľní, žaloſtní, žaloſtliwí, zarmutení, lutoſť'iwí, lutoſtní. *Usus.* W Twári žaloſť'iwá, moestissima vultu, ein betrübtes (ſchmerzhaftes) Frauenzimmer, szomorú ábrázatú aszszony. Rúcho žaloſť'iwé, vestis moesta *Prop.* Trauerkleid; gyász ruha. 2) miserandus, commiserandus, miser, a, um; miserabilis, e; kläglich, beklagenswerth, elend: ügye-fogyott, keserves, nyomorúlt, szánakodásra méltó. *Usus.* Žaloſť'iwí Staw: miserandus status, elender Zuſtand, keserves állapot. 3) flebilis, miserabilis, e; luctuosus, lachrymabundus, a, um: kläglich, im kläglichen Tone, erbärmlich anzuhören: siralmas, keserves. *Syn.* plačliwí. *Usus.* Žaloſť'iwé Zwíťazeňí, luctuosa victoria *Cic.* kläglicher Sieg, meg-siratható győzedelem.

Žaloſť'iwoſť', i, f. miserabilis (flebilis, miseranda) conditio, klägliche Beſchaffenheit, siralmas állapot. 2) miseratio, commiseratio, nis, f. Mitleiden, Empfindung des Mitleidens: szánakodás, keserülés. *Syn.* Žaloſtliwoſť', Žaloſtnoſť'. 3) v. Žaloſť'.

žaloſtliwe, *adv.* v. žaloſť'iwe.

žaloſtliwí, á, é, *adj.* v. žaloſť'iwí.

Žaloſtliwoſť', i, f. v. Žaloſť'iwoſť'.

Žalowač, a, m. v. Žalobňík.

žalowaččin, a, e, *adj. poss.* v. žalobníččin.

Žalowačka, i, f. v. Žalobnička.

žalowačow, a, e, *adj. poss.* v. žalobníkow.

Žalowáňí, á, n. accusatio, incusatio, nis, f. Klage, Anklage, Anklagung, Beklagung: vádolás, bé-vádolás, panaszolkodás. *Syn.* Žaloba.

žalowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug, ňečo na ňekoho: accusare, incusare quempiam, queri (agere) contra aliquem: klagen wider Jemand, z. B. bei einem Vorgeſetzten: vádolni, bé-vádolni valakit, valaki ellen panaszolkodni. *Syn.* Žalobu ſkladať. *Usus.* Kriwe žalowať, calumniari, fálſchlich klagen, hamissan vádolni valakit. 2) práwotňe (píſebňe) na ňekoho žalowať: actionem alicui movere, lite convenire quempiam, agere in aliquem, dicam alicui scribere: wider jemand gerichtlich klagen, valaki ellen pört indítani, törvény elött panaszolkodni. *Usus.* S Kradežu na ňekoho žalowať, accusare (convenire) aliquem furti, ex furto alicui actionem movere: wider Jemand gerichtlich klagen des Diebſtahls wegen: valakit törvény elött vádolni a' lopás miátt. *II. rec.* žalowať ſa: queri, conqueri, quiritari: ſich beklagen: panaszol-

szolkodni. *Syn.* ſponoſowať ſa, ſ'ažowať ſa.
Žalowatel, a, m. v. Žalobňík.
žalowatelčin, a, e, *adj. poss.* v. žalobňičin.
Žalowatelka, i, f. v. Žalobňica.
žalowatelow, a, e, *adj. poss.* v. žalobňíkow.
Žalowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
žalowáwať, al, ám, *freq.* ex žalowať. *II. rec.* žalowáwať ſa, *freq.* ex žalowať ſa.
žalowňe, *adv.* v. žalobňe.
žalowní, á, é, *adj.* v. žalobní.
Žalowňica, i, f. v. Žalobňica.
žalowňičin, a, e, *adj. poss.* ex Žalowňička, v. žalobňičin.
žalowňičin, a, e, *adj. poss.* ex Žalowňica, idem.
Žalowňička, i, f. v. Žalobňica.
* žalowňičkin, a, o, *adj. poss.* v. žalowňičin.
Žalowňík, a, m. v. Žalobňík.
žalowňíkow, á, e, *adj. poss.* v. žalobňíkow.
založeni, á, é, *p. c.* fundatus, fundamentis instructus, a, um: gegründet, z. B. ein Haus: fondállt, a' minek már fondamentoma meg-vettetett, épittetett. 2) conditus, constitutus, institutus, fundatus: geſtift, erdichtet: fel-allitatott, fondáltatott. *vulg.* fundowani. 3) inflexus, introflexus: eingeſchlagen, einwärts gebogen: meg-hajtott, bé-hajtott. *Syn.* záhnutí, zahibowaní. 4) complicatus, corrugatus: in Falten gelegt: öszve ránzosított, ránzba szedett, öszve szedett. 5) ſuffixus, complicatus, adtractus, compositus, appensus *pileus*: aufgeſtülpt, aufgekrämpt aufgeſtuzt, z. B. ein Hut: fel-vonott, ſol-tsináltatott, feltsinaltt, öszve tett. öszve húzott *p. o. kalap.* 6) praenumeratus, in antecessum (ante) suppeditatus, datus: vorgeſchoſſen in voraus gegeben: elöre adatott (adattatott, fizetett). 7) conditus, compositus, *de frugibus*: zugemacht, zuſammen gelegt: öszve rakott, tétetett. 8) pigneratus, oppigneratus (-gnor), obligatus, inhypothecatus: verſetzt, verpfändet: zálogba adott (adattatott), el-zalogosíttatott. *Syn.* zástawení, zakládaní.
Založeni, á, n. fundatio, fundamentorum positio: der Grund, das Gründen, die Gründung: fondamentom vetés (tévés), fondálás. 2) conditio, institutio, erectio, fundatio: die Stiftung, Errichtung, z. B. eines Reichs, Kloſters: fel-állitás, épités, fondálás. *vulg.* Fundácia, Fundowáňí. *Usus.* Založeni Chrámu, Patrocinium (titulus erectionis) Ecclesiae. Kirchtag: egyház napja. 3) inflexio: Einſchlagung, Einwärtsbiegung: bé-hajtás. *Syn.* Zahnutí, Zahibowáňí. 4) complicatio, corrugatio: Einfaltung, Zuſammenfaltung: ránzba szedés, öszve ránzolás, ránzositás. 5) adtractio, suffixio, complicatio, compositio, contractio *petasi*: Aufſtölpung, Aufkrämpung, Aufſtuzung eines Huts: feltsinálása: öszve tevése (húzása, *p. o. a' kalapnak.* 6) praenumeratio, suppeditatio in antecessum: Vorſchieſung, Vorausgebung: elöre adás, elöre fizetés. 7) Založeni Sena, Zbožá: compositio, conditio, *foeni, frugum*: das Zuſammenlegen (Zumachen) des Heus, Getreids: el-téré-

se,

se, el-rakása, *p. o. a' szénának, gabonának.* 8) pigneratio, oppignoratio, (-gnor), inhypothecatio, obligatio: Pfändung, Verpfändung, Versetzung: et-zálogosítás, zálogba adás (vetés). 9) fiducia, confisio: das Bauen, Vertrauen, Steifen: bizodalom, hiedelem. *Syn.* Zakládáňí per 8 Nros. 10) v. Základ 1 Nro. 11) Založeňí Hrdla: angina, ae, f. synache, es, f. Halsenge, Halswehe: torok fájás. *boh.* Záha.

založiť, il, ím, V. P. *imp.* založ: fundare, fundamenta ponere: gründen z. B. ein Haus; den Grund zu etwas legen: fondamentomot vetni (tenni), köre épiteni. 2) condere, constituere, instituere fundare: stiften, errichten z. B. ein Reich, ein Kloster Tempel: fel-állítani, fondálni. *vulg.* fundowať, Fundaciu robiť. 3) inflectere, intro (intus) flectere: einschlagen, einwärts schlagen: bé-hajtani. *Syn.* zahnúť, zahíbowať, zahíbať. 4) complicare, corrugare: einfalten legen: rántzba szedni, öszve rántzosítani. 5) Širák: adtrahere, sufligere, complicare, componere, appendere *pileum*: pilei oram adtollere, reflectere: aufstülpen, aufkrämpen, aufstutzen, einen Hut: fel-vonni, fel-függeszteni, fel-türni a' kalap szélit. *Syn.* na Rohi zložiť, zahnúť. 6) praenumerare, ante (in antecessum) suppeditare (dare, praebere: vorschießn, im voraus geben, z. B. Geld, Kosten: elöre adni, fizetni. *Syn.* Predkem zložiť. 7) Zboží, Seno do Stoha založiť: condere (componere) foenum, fruges: das Heu, Getreide (die Früchte) zusammen legen, zumachen: szénát, vagy gabonát asztagba rakni. 8) pignerare (-gnor.) *Suet.* oppignerare, impignerare (-gnor) inhypothecare, obligare, fiduciare *Tertull.* versetzen, verpfänden: zálogba adni (vetni), el-zálogosítani. *Syn.* zakládať per omnes Nros. 9) v. zakládať. *II. rec.* založiť sa, z ňekím o ňečo: sponsionem facere, sponsione (sacramento) contendere, pingnore certare, pacisci: wetten: valamit valamiben fel-fogadni. *Syn.* stawiť sa, stawowať sa, zakládať sa. 2) za ňekoho: sponsionem facere (spondere, fide iubere) pro aliquo, sponsorem (vadem) alicuius agere: für jemand auf stehen: kezesnek lenni valakiért. *Syn.* ručiť sa, za ňekoho stáť. 3) *sine casu*: in pignus (hypothecam) dare, pignerare, oppignorare (-gnor) aliquid: etwas versetzen, zum Pfande geben: valamit zálogba adni, magát bé-zálogosítani. *Usus.* Keď sa Hňed založím predca chudobním nebúžem: si oppignerare quidpiam debuero; miser tamen non ero: wenn ich auch etwas versetzen sollte, so mag ich doch nicht arm seyn (bleiben): ha mindgyárt magamat bé-zálogosítom is, még sem lészek szegény. III. založiť si na (w) ňečem: gloriari quapiam re, sich viel mit etwas wissen; stolz darauf seyn: valamivel ditsekedni. *Syn.* na ňečo mnoho držať. 2) v. zakládať. *Usus.* Mnoho si wňem založil, magnam in illo fiduciam posuit: er baut viel auf ihn, sokat bízik hoz-

zá.

zá. *IV. passive.* Kečo ſa mi založilo w Grdle, aliquid mihi in gutture adhaesit, gutturis obstructionibus angor, obstructione (gütturis laboro: ich habe Halswehe, ich leide an der Halswehe: torkom bé-dagadott.

Žaltár, a, m. psalterium, *Varrr. Cic.* nablium, et naulium, i, n. *Ovid.* Pſalter, ein Seiteninſtrument, einer Cither ähnlich, aber doch davon unterſchieden: zsoltár, tíz húrú, négy szegü hangitsáló szerszám, lant. *Syn.* o Desátich Strunách ſtworhranatí muzíkantſkí Náſtroj. *Usus.* Na Žaltár hrať: psallere *Gell.* auf dem Pſalter ſpielen, zsoltárt verni. 2) psalterium (cantus), psalma, atis, n. *August.* Pſalterlied, was auf dem Pſalter geſpielt, oder geſungen wird: zsoltár ének. 3) psalterium *Hyeron.* liber psalmorum: Pſalter, Pſalmbuch, Davids Pſalmen: zsoltárok könyve.

† Žaltáŕ, é, m. idem.

Žaltárňica, i, f. v. Žaltárňička.

Žaltárňičin, a, e, *adj. poss.* psaltriae, psalterio canentis feminae: der Pſalterſpielerinn gehörig: zsoltaros aszszonyé.

Žaltárňička, i, f. psaltria ae, f. *Cic. Terent.* Pſalterſpielerinn: zsoltáros aszszony. *Syn.* Žaltárňica.

Žaltárňík, a, m. psaltes, ae, m. *Quintil.* Pſalterſpieler, der auf dem Pſalter ſpielt: lántoló, lantos. *Syn.* Žálmár. *vulg.* Žalmiſta. *boh.* Žaltáŕňík. 2) psalmista, ae, m. *Hyeron.* Pſalmmacher, der Pſalmen macht, und ſiengt: zsoltár szerzö és éneklö, zsoltáros. 3) psalmicen, inis, m. *Sidon.* Pſalmſänger: zsoltáros, zsoltár éneklö.

Žaltárňíkow, a, e, *adj. poss.* psaltis, dem Pſalterſpieler gehörig, zsoltárosé.

zalúbení, á, é, *p. c.* inamoratus, amoribus cujuspiam captus, a, um: verliebt: belé szeretett, szerelmes. *Syn.* zamílowaní. 2) adamatus: liebgewonnen: meg-szeretett. 3) adoptatus: an Kindes ſtatt aufgenommen: magáévá (fiává, vagy leányává) fogadott. *boh.* zalíbení.

Zalúbeňí, á, n. inamoratio in aliquid, adamatio alicuius, amor, is, m, studium, i, n. das Verlieben, Neigung zu etwas Wohlgefallen: belé-szeretés, valamihez való kedv szeretet, hajlandóság. *Syn.* Zamilowáňí. *Usus.* W ňečem mať Zalúbeňí; do ňečeho ſa zalúbiť: studio (amore) rei teneri, Wohlgefallen haben an einer Sache, szeretni válamit. 2) oblectatio, voluptas, jucunditas, tis, f. complacentia, ae, f. Wohlgefallen, Vergnügen: gyönyörködés, megtetszés. *Syn.* Oblúbeňí. *Usus.* Zalúbeňí w ňčem mať, voluptatem capere ex re, Wohlgefallen an etwas haben, oder finden: valamiben gyönyörködni. 3) adoptatio, adoptio, adoptatus, us, m. Annehmung an Kindes ſtatt, Adoption: fiává fogadás. *Syn.* Prígatí za ſwe Déťa, za Sina, za Ceru. *boh.* Zalíbení.

zalúbiť, il, im, V. P. *imp.* zalub, *cum acc.* adamare aliquid, inamorari in rem: liebgewinnen: meg-szeretni. *Syn.* zamilowať. 2) adoptare: an Kindes ſtatt annehmen, magáévá (fiává, leányává) fogadni. *Syn,* za ſwoge Wlaſtné, za

Sina,

Sina, za Čéru, prigať. *boh.* zalíbiťi. *II. rec.* zalúbiť sa, do ňekoho, do nečeho: adamare aliquem, aliquid: in amorari in quempiam, in aliquid; amore alicujus capi: sich in jemand (etwas) verlieben: valakibe (belé-szeretni. *Syn.* zamilowať sa. *III. passive* zalúbiť sa ňekomu: placere, complacere alicui: Jemanden gefallen: valakinek meg-teszeni. *boh.* zalíbit se. *Usus.* Zalúbil sa mu ten Koň, complacuit ipsi ille equus, daß Roß gefällt ihm, meg-tetszett néki ez a' ló.

† Zalud, u, m. *plur. omn.* Žaludi, *gen.* dú v. seq.

Žaluď, i, f. glans, dis, f. die Eichel, Frucht des Eichbaumes: mak. *boh.* Žalud, *Plur. Nom.* Žaludi, *gen.* Zaludí: glandes in lusu foliorum, Eicheln im Kartenspiele, mak kártya.

Žaludeček, et Žalúdeček, dečku, m. *dem.* ex seq.

Žaludek, et Žalúdek, dku, m. stomachus, ventriculus, i. m. der Magen z: B. eines Menschen: gyomor. *Aliud est*: Brusek, Brusko. *Usus.* Howadí (*vulg.* howadzí) Žaludek, stomachus bubulus, der Kühmagen: barom gyomor. Skazení (mdlí) Žalúdek, resolutus stomachus *Cels.* verdorbener (geschwächter) Magen, ímelgös gyomor. Swinskí Žaludek, v. Bachor, Ugec.

žaludkowí, et žalúdkowi, á, é, *adj.* stomachalis, e. den Magen betreffend: gyomori, gyomorhoz tartozandó. *Usus.* Žaludkowé Kapki (Krapkí), guttae stomachales, Magengentropfen, gyomor tseppek.

žaludní, á, é, *adj.* glandeus, a, um: von Eichel: makból való, mak formájá. *Syn.* žaludowí.

žaludowí, á, é, *adj.* idem.

* zamacaní, á, é, *p. c.* v. zamatani.

* Zamacáňí, á, n. v. Zamatáňí.

zamáčaní, á, é, *p. c.* v. zamočení.

Zamáčáňí, á, n. v. Zamočeňí.

* zamacať, al, ám, V. I. *imp.* čag, v. zamatať.

zamácať, al, ám, V. I. *imp.* čag, v: zamočiť.

† zamáčeťi, čel, čím, idem.

zamačǧaní, á, é, *p. c.* v. zaǧňáwení.

Zamačǧáňí, á, n. v. Zaǧňáweňí.

zamačǧať, al, ám, V. P. *imp.* ǧag: v. zaǧňáwiť. *boh.* zamačkaťi.

† Zamačkáňí, n. v. Zamačǧáňí.

† zamačkaťí, al, ám, *fut.* v. zamačǧať.

zamalowaní, á, é, *p. c.* incoloratus, pictus, picturatus, a, um. *Stat.* gewalt, zugemalt: bé-festett. *Syn.* malowaní.

Zamalowáňí, á, n. in incoloratio picturatio, pinctio, nis, pictura, ae, f. *Cic.* das Machen, Gemälde, Zumalen: bé-festés.

zamalowať, lowal, lugem, V. P. *imp.* lug: pingere, incolorare, colorem indere: malen: bé-festeni. *Syn.* malowať.

zamámení, á, é, *p. c.* v. omámení.

Zamámení, á, n. v. Omámeňí.

zamámiť, il, ím, V. P. *imp.* zamám, v. omámiť.

zamárňení, á, é, *p. c.* v. zmárňení.

Zamárňeňí, á, n. v. Zmárňeňí.

zamárniť, il, ím, V. P. *imp.* ňi, v. zmárniť. *II. rec.* zamár-

zamárńiť ſa, v. zmárńiť ſa.

zamáſť', zamátel, zamaťem, V. P. *imp.* zamať: implicare, impedire: verwirren, verwickeln: öszve bomlítani, kúszálni, bontani, keverni. *Syn.* pomotať, zamotať. *boh.* zamáſť'i.

zamaſť'ení, á, é, *p. c.* pinguedine foedatus, inquinatus, maculatus: fett gemacht, mit Fett beſudelt: bé zsirozott, zsírral bé-motskoltt.

Zamaſť'eńí, á, n. pinquedine foedatio, inquinatio, maculatio: die Beſudelung mit Fett: bé-zsírozás, zsírral bé-motskolás.

† zamáſť'i, zamátl, zamatu *fut.* v. zamáſť'.

zamaſť'iť, il, ím, V. P. *imp.* ſť'i: pinguedine foedare, inquinare, maculare: fett machen, mit Fett beſudeln: bézsírozni, zsírral bé-motskolni. *II. rec.* zamaſť'iť ſa: foedare (inquinare) se piuguedine: ſich mit Fett beſudeln, bé-zsírozni (zsírral bé-motskolni) magát.

Zamaſť'íwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamaſť'íwať, al, ám, *freq.* ex zamaſť'iť. *II. rec.* zamaſť'íwať ſa, *freq.* ex zamaſť'iť ſa.

zamataní, á, é, *p. c.* v. mataní, omatání.

Zamatáńí, á, n. Matáńí, Omatáńí.

Zamatať, al, ám, V. P. *imp.* tag, v. matať, omatať.

Zamatáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamatáwať, al, ám, *freq.* ex zamatať.

zamaťení, á, é, *p. c.* ex zamáſť': implicatus, impeditus, a, um: verwirrt, verwickelt: öszve bomlott, kúszált, bontatott, keverit. *Syn.* pomotaní, zamotaní, zapleteńí.

Zamaťeńí, á, n. implicatio, impeditio, nis, f. Verwirrung, Verwickelung: öszve bomlás, tekerés, keverés. *Syn.* Pomotáńí, Zamotáńí, Zapleteńí.

zamazaní, á, é, *p. c.* oblitus, illitus, oblimatus, perlitus, limitus, unctus, peruuctus, a, um: beſchmiert, zugeſchmiert: bé-mázolt, bé-tapasztatott, bé-sározott, sárral bé-kent. *boh.* zalepení. 2) foedatus, inquinatus, maculatus: beſchmiert, beſudelt: meg (be) tsúnyított, motskoltatott, motskos, bé-(még) piszkolt. *boh.* zababraní, upiſkaní zapiſkaní, *boh.* zmazaní. 3) lutulentus, mit Koth beſchmiert, kothig, voller Koth: sáros, bésározott.

Zamazáńí, á, n. litus, us, m. litura, ae, f. unctio, peruuctio, nis, f. Beſchmierung, Zuſchmierung: bé-mázolás, bétapasztás, bé-sározás, sárral bé-kenés. *Syn.* Zalepeńí, *boh.* Zmazáńí. 2) foedatio, inquinatio, maculatio: Beſchmierung, Beſudelung: bé-(meg) motskolás, piszkolás, tsúnyitás. *Syn.* Zababráńí, Upiſkáńí, Zapiſkáńí, *boh.* Zmazáńí. 3) lutulatio, nis, f. Beſchmierung mit Koth: bé-sározás.

zamazať, zal, žem, V. P. *imp.* žamaž: oblinere, illinere, perlinere, ungere, exungere, linere: verſchmieren, zuſchmieren: bémázolni, bé-sározni (-zom) sárral bé-kenni. *Syn.* zalepiť, *boh.* zmazaťi. 2) foedare, inquinare, maculare: verſchmutzen, bemackeln, ſchmutzig machen, beſchmieren, beſudeln be (meg) tsúnyitani, motskolni, pisz-

piszkolni. *Syn.* zababrać, upiſkać, zapiſkać. *boh.* zmazati. 3) lutulare *Plaut.* mit Koth beſchmieren, beſudeln: bé-sározni, sárral bé-motskolni. *II. rec.* zamazať ſa: inquinari, maculari, foedari; foedare (maculare) se: ſich beſchmieren, beſudeln: bé-motskolódni, bé-piszkolni magát. *Syn.* zababrať ſa.

Zámazka, i, f. crusta, ae, f. *Plin. H. N.* gypsum, i, n. *Juven.* Tünchwerk, Rinde, Gypsbild: szomautz, zománts, zomántz. *Usus.* Čérna Zámazka, encaustum *Plin. H. N.* nigellum, i, n. eingebranntes Gypsbild, fekete zomántz.

zamázkaňí, á, é, *p. c.* crustatus, gypsatus *Ovid.* nigellatus, a, um: überginbet gegypſt, mit Gyps überzogen: szomántzos, zomántzos.

zamázkať, al, ám, V. P. *imp.* kag.: crustare, incrustare, gypsare *Colum.* nigellare: überrinden, tünchen, gypſen, mit Gyps überziehen: szomántzozni, zomántzozni (-zom).

Zamazowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamazowať, zowal, zugem, V, I. *imp.* zug, *freq.* ex zamazať. *II. rec.* zamazowať ſa, *freq.* ex zamazať ſa.

Zámček, mečku, m. *dem.* serula, parva sera, ae, f. das Schlöſschen, kis lakat, lakatotska. 2) arx exigua, areula, castrellum, parvum castrum: ein kleines Schloß, eine kleine Burg (Feſtung): váratska, kis-vár. *Syn.* Zámeček, Twrdzka. *boh.* Twrzka.

† zámčení, á, é, *p. c.* v. zamknutí.

zamdlení, á, é, *p. c.* animo lictus, exanimatus, deliquium animi passus, a, um: in Ohnmacht verfallen, der ihn Ohnmacht fällt: el-ájúlt.

Zamdlení, á, n. syncope, es, vel syncopa, ae, f. *Veget.* deliquium animi, deliquii perpessio, lipothymia, ae: die Ohnmacht, el-ájulás, le-rogygyanó el-ájulás.

zamdleť, el, em, V. P. *imp.* zamdli: deliquium pati, incidere in deliquium, linqui (deſici) animo, exanimari: in Ohnmacht fallen, verfallen ohnmächtig werden: el-ájúlni, ájulásba esni.

Zamdlewáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamdlewať, al, ám, *freq.* ex zamdleť.

Zámeček, mečku, m. v. Zámček.

Zámečka, i, f. *dem.* ex Zámka.

† zámecki, *adv.* v. zámſki.

† zámecki, á, é, *adj.* v. zámſki.

zámečníčin, a, e, *adj. poss.* serariae, der Schlöſſerinn gehörig, lakatosnéé.

† Zámečnice, f. v. seq.

Zámečnička, i, f. serarii, ae, f. fabri serarii coniux: Schlöſſerinn, Schloſſerinn: lakatosné, lakatos feleſége. *boh.* Zámečnice.

zámečnicki, *adv.* more fabrorum serariorum, nach der Art der Schlöſſern, wie die Schlöſſern pflegen, ſchlöſſeriſch: lakatosok módjára, lakatos módon (módra). *Syn.* pozámečnicki.

zámečnicki, á, é, *adj.* fabros serarios, vel eorum opificium adtinens: ſchlöſſeriſch, das Schlöſſer Handwerk, oder die Schlöſſern betreffend: lakatosi, lakatosokat (lakatos mesterséget) illető. *boh.* zámecki. *vulg.* zámočnicki. *Usus.* Zámečnická Robota, opus fabri serarii, Schloſſerarbeit, lakatos munka.

* zámečňičkin, a, o, *adj.poss*, v. zámečňiččin.

Zámečňictwí, á, n. opificium serarium (claustrarium), ars fabri serarii (claustrarii): Schlösserhandwerk, Schlosserhandwerk, Schlossermetier: lakatosság, lakatos mesterség. *Syn.* zámečňické Remeslo.

Zámečník, a, m. faber serarius (claustrarius), i, m. Schlösser, Schlosser: lakatos. *vulg.* Zámočňík.

zámečníkow, a, e, *adj. poss.* fabri serarii (claustrarii), dem Schlösser gehörig, lakatosé.

zamedzení, á, é, *p. c.* impeditus, praepeditus, a, um: verhindert, meg-gátoltt, meggátoltatott, akadályoztatott, hátráltatott. 2) limitatus, metis (limitibus) definitus (instructus, circumscriptus): meg-határozott, meg-hantsikoltatott. *Syn.* obmedzení, omedzení.

Zamedzeňí, á, n, impedimentum, obstaculum, i, n, praepeditio, impeditio, nis, f. Verhinderung: meg-gátlás, akadály, akadályoztatás. *Syn.* Prekážka. 2) metarum (limitum) defixio, limitibus circumscriptio: meg-határozás, határ ki-mérés, meghántsikolás. *Syn.* Obmedzeňí, Omedzeňí.

Zámedzí, á, n. v. Prekážka.

zamedziť, il, ím, V. P. *imp.* zamedz: impedire, praepedire, obicem (obstaculum) ponere: verhindern, ein Verhinderniß machen: meg-gátolni, gátlást tenni, akadályoztatni, akadályozni, hátráltatni, ellenkezni. *boh.* zamezyti. 2) limitibus (metis) circumscribere, instruere, definire: meg-határozni, határt kimérni (vetni), meg-hántsikolni. *Syn.* obmedziť, omedziť.

Zámedzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamedzowať, zowal, zugem, V. I. *imp.* zug: *freq.* ex zamedziť.

Zámek, mku, m. sera, ae, f. claustrum, i, n. Schloß, dadurch etwas geschlossen wird, z. B. an dem Gewehre, an der Thüre: lakat. Wisutí (wisací) Zámek, sera pensilis, Anhängschloß, függő lakat. *Syn.* Zámka. 2) arx, cis, f. claustrum, i, n. das Schloß, die Burg, Festung, ein befestigter Ort: vár, erősség. *Syn.* Hrad, Pewnosť, Twrdz. *boh.* Twrz. Nowí Zámek, nowé Zámki: Érsek-Ujvarinum, Neuhäusel, Érsek-Ujvár, *mező város.* Spišští Zámek, arx Scepusiensis, Zipserhaus, Zipserschloß, Szepes-Vár. Zámek wistawiť, condere arcem *Virg.* ein Schloß (eine Citadelle) erbauen: várat épiteni, fel-épiteni.

† zam'ereňí, á, é, *p. c.* v. zamíreňí.

† Zam'ereňí, n. v. Zamíreňí.

† zam'eriti, il, im, *fut.* v. zamíriť.

† zam'erowati, owal, ugi (u), idem. v. zmerowať.

zaméšaní, á, é, *p. c.* commistus, immistus, immixtus (inmixtus), a, um: eingemischt, eingemengt: belé (hozzá) elegyittetett, közzé elegyedett. *boh.* zamichaní, 2) v. poméšaní. 3) v. méšaní.

Zaméšáňí, a, n. immistio, immixtio (inm.), nis, f. Einmischung, Einmengung: belé hozzá elegyítés, közzé elegyedés, bé-keverés. *boh.* Zamíchání. 2) v. Poméšáňí. 3) v. Méšáňí.

zaméſať, al, ám, V. P. *imp.* ſag: ňečo, do ňečeho: immiscere (inmiscere) aliquid rei: hineinmiſchen, einmiſchen, einmengen: közzé (hozzá, belé) elegyíteni (-tem), bé-keverni. *boh.* zamíchati. *vulg.* zamíſať. 2) v. poméſať. 3) v. méſať. *II. rec.* zaméſať ſa, do ňečeho: immisceri, immiscere se alicui rei: ſich einmiſchen: bé-keverni magát, belé-avatkozni, belé-elegyedni, bé-keveredzni. *boh.* zamíchati ſe. *vulg.* zamíſať ſa. *Usus.* Do wſečkého ſa zaméſá: ad omnia se ingerit, omnium scrutator: er miſcht ſich überall ein: mindenbe belé avattya magát, minden szarban kanál. v. méſať ſa. 2) v. poméſať ſa. 3) v. méſať ſa.

Zaméſáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaméſáwať, al, ám, *freq.* ex zaméſať. *II. rec.* zaméſáwať ſa, *freq.* ex zaméſať ſa.

zaméſeni, á, é, *p. c.* subactus, a, um: geknetet, durchgearbeitet durch Kneten: kézzel dagasztatott, gyúratott. *Syn.* zamíſeni.

Zaméſeňí, á, n, subactio, nis, f. *Vitruv.* subactus, us, m. Durcharbeitung durch Kneten, das Durcharbeiten, Kneten: dagasztas, gyúrás. *Syn.* Zamíſeňí.

zaméſiť, il, ím, V. P. *imp.* zames: subigere farinam *Cato. Plin. H. N.* durcharbeiten, bearbeiten durch Kneten: dagasztani, gyúrui. *Syn.* zamíſiť. *Usus.* Blinu zaméſiť, subigere lutum, das Koth bearbeiten, kneten: sárt nyomni, gyúrni.

zameſkaní, á, é, *p. c.* neglectus, praeteritus, non curatus, a, um: verſäumt, hintangeſetzt, nicht abgewartet: elhenyéltt, hivalkodott, el-hagyatott, el-mulattatott. *Syn.* zanedbaní. 2) impeditus, retardatus: verhindert, verſäumt: akadályoztatott, akadályos, meg-tartóztatott.

Zameſkáňí, á, n. neglectio, praeteritio, negligentia, neglectus, us, m. Verſäumung, Hintanſetzung: el-henyélés, hivalkodás, el-hagyás, el-mulatás. *Syn.* Zanedbáňí. 2) impeditio, retardatio, moratio: Verhinderung, Verſäumung: akadályoztatás, meg-tartóztatás. 3) cessatio, negligentia: Verſäumniß: meg-szünés, vesztegles henye hivalkodás. *Syn.* Zameſkanliwoſť.

Zameſkanliwoſť, i, f. v. Zameſkáňí.

zameſkať, al, ám, V. P. *imp.* kag *cum accus.* ňečo, ňekoho: negligere, praetermittere, non curare aliquid, aliquem: etwas verſäumen, nicht abwarten, hintanſetzen, z. B. Sache, Zeit, Jemanden: elhenyélni (-lem), hivalkodni (-dom), el hagyni (-gyom), meg-vetni (-tem) valamit, valakit; valamivel, valakivel nem gondolni. *Syn.* zanedbať. 2) Ňekoho ňečím zameſkať: impedire, morari, remorari: verſäumen, verhindern: meg-gátolni, meg-tartóztatni, akadályt vetni, akadályoztatni. *II. rec.* zameſkať ſi. p. w Roboťe, w Práci: cessare: ſich verſäumen in der Arbeit: abban hagyni a' munkát, meg-szünni a' munkától.

Zameſkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zameſkáwať, al, ám, *freq.* ex zameſkať. *II. rec.* zameſkáwať

wať ſa, *freq.* ex zameſťať ſa.

zameſť', zametel, zametem, V. P. *imp.* zameť: averrere, depulverare, purgare: auskehren, z. B. Staub, Unflath: el (le) söpörni. *Syn.* odmeſť', zmeſť'. 2) everrere, scopis mundare, scopare, auskehren, mit dem Beſen reinigen, z. B. ein Zimmer, das Haus: söpörni, ki (meg) söpörni. *Syn.* zametať, wimeſť'.

† zam'eſtknaní, á, é, *p. c.* v. zaneprázňení.

† Zam'eſtknáňí, n. v. Zaneprázňeňí.

† zam'eſtknaťi, al, ám *fut.* v. zaneprázňiť.

† zam'eſtknáwaťi, al, ám v. zaneprázňowať.

Zámet, u, m. v. Wichor.

Zametať, a, m. verrens, averrens, everrens, expurgans, tis; scopator, is, m. Auskehrer, söprö, söprögetö.

zametaťin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Zametaťka, i, f. scopatrix, cis f. Auskehrerinn, söprö; söprögetö aszszony.

zametacow, a, e, *adj. poss.* ex zametať.

zametaní, á, é, *p. c.* v. zameteňí. 2) *boh.* v. zahádzaní.

Zametáňí, á, n. v. Zameteňí. 2) *boh.* v. Zahádzáňí.

zametať, al, ám, V. I. *imp.* tag, v. zameſť'. *Prov.* Zametag, prw pred twimi, nezli pred cudzími Dwermi: medice cura (inspice) te ipsum: kehre eher vor deiner eigener, als vor deines Nachbars Thüre: söpörd elöbb a' te szobádat, hogy sem a' szomszéd házát, söpörd-meg elsöhben a' magad szennyedékét, azután a' másét. *II. tropice*, v. utekať.

† zametaťi, al, ám et zameci *fut.* v. zahádzať.

Zametáwať, a, m. v. Zametať.

Zametawaťka, i, f. v. Zametaťka.

Zametáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zametáwať, al, ám, *freq.* ex zametať.

zameteňí, á, é, *p. c.* ex zameſť': aversus (*ex* averro). exscopatus, a, um: ausgekehrt, weggekehrt: el (ki) söpröll, *Syn.* odmeteňí 2) eversus. scopatus, scopis purgatus, ausgekehrt: ki (meg) söpröll.: *Syn.* zametaní, wimeteňí.

Zameteňí, á, n. aversio (ex averro), exscopatio: Auskehrung, Wegkehrung, Wegfegung: el-(ki) söprés. *Syn.* Odmeteňí, Zmeteňí. 2) eversio (ex everro), scopis purgatio: Auskehrung: ki (meg) söprés. *Syn.* Zametáňí, Wimetaňí.

† zamezení, á, é, *p. c.* v. zamedzeňí.

† Zamezeňí, n. v. Zamedzeňí.

† zamezíťi, il, ím, *fut.* zamedziť.

† Zamezowáňí, n. v. Zamedzowáňí.

† zamezowaťi, owal, ugi (u), v. zamedzowať.

* zamgeſaní, á, é, *p. c.* v.

* zamgeſaní, á, é, *p. c.* v. zaméſaní.

* Zamgeſáňí, á, n. v. Zaméſáňí.

* zamgeſať, al, ám, v. zaméſať. *II. rec.* zamgeſať ſa, v. zaméſať ſa.

* Zamgeſáwáňí, á, n. v. Zaméſáwáňí.

* zamgeſawať, al, ám, v. zaméſawať. *II. rec.* zamgeſáwať ſa, v. zaméſáwať ſa.

* za-

* zamgesaní, á, é, p. c. v. zamésaní.
* Zamgesaňí, á, n. v. Zamésaňí.
* zamgesit, il, ím, v. zamésit.
* zamgest', zametol, zametem, v. zamest'.
† zamhúrení, á, é, p. c. v. zažmúrení.
† Zamhúreňí, n. v. Zažmureňí.
† Zamhúřiti, il, ím *fut. imp.* zamhuť, v. zažmúřiť.
† zamhuřowati, owal, ugi, (u), v. zažmurowať.
zamikaní, á, é, p. c. v. zamknutí.
Zamikaňí, á, n. v. Zamknutí.
zamikať, al, ám, V. I. *imp.* kaj, v. zamknúť. 2) paululum vellicare, vibrare, raptare: ein wenig rupfen, zupfen, raufen, ſchnell hin und her bewegen, ſchütteln, erſchüttern, beunruhigen: egy kevessé rántzigálni. *Syn.* pomikať.
Zamikáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zamikáwať, al, ám, *freq.* ex zamikať.
zamilowańe, *adv.* amorose, amatorie, inamorate: verliebt, ſzerelmesen, ſzerelmeskedve, meg-szeretve. *Syn.* zalúbeňe.
Zamilowanec, nca, m. amore captus, inamoratus: verliebter Menſch: belé-szeretö halálban szerető. *Syn.* Zalúbenec.
zamilowaní, á, é, p. c. amatus, adamatus, a, um: liebgewonnen: meg-szeretett. 2) do ňekoho, ňeceho: inamoratus amore captus (inescatus) alicuius: verliebt in Jemanden, in Etwas: belé-szeretett, ki valakit meg-szeretett. *Syn.* zalúbení, zláskaweni. 3) venereus, veneri deditus: verliebt, verbuhlt, der Liebe ergeben: szerelmeskedö. 4) amatorius, venerius, verliebt, z. B. Gedicht, Miene, Worte Gedanke: szerelmes.
Zamilowáňí, á, n. amatio, adamatio, nis, f. das Verlieben, Liebgewinnen: meg-szeretés. 2) inamoratio in aliquem, deperitio alicuius: das Verliebtſeyn, eine groſſe Liebe, belé-szeretés, halálban szeretés, felette nagy szeretet. *Syn.* welká Lúboſt, Zalúbeňí, Zláskaweňí.
zamilowať, lowal, lugem V. P. *imp.* lug, *cum accus.* ňeco, ňekoho: capi amore rei, hominis; adamare: lieb gewinnen, ſich verlieben in etwas, in Jemand: meg-szeretni. *Syn.* zalúbiť. *II. rec.* zamilowať ſa w ňeco (do neceho), w ňekoho (do nekoho): capi (captum esse) amore alicuius, aliquem deperire amore *Plaut.* amore alicuius deperire *Liv.* ſich ſterblich verlieben, ſich ſterblich verliebt haben, ſterblich verliebt ſeyn in etwas, in Jemand: valamit vagy valakit halálban (mód nélkül, igen) szeretni. *Syn.* zalúbiť ſa, zláskawit ſa, zláskawet. *Usus.* W tu Wec ſa celého zamilował; má w ňeg ſwé nagwetſe Poteſeňí, a Obweſeleňí: captus est ea re, ac delinitus: er hat ſich in jene Sach auſſerordentlich verliebt: azon dolgot igen meg-szerette, azt minden mulatságának, és vigasztalásának tartya.
zamíňení, á, é, p. c. v. umíňení.
Zamíňeňí, á, n. v. Umíňeňí.
zamíňiť, il, ím, V. P. *imp.* zamiň, v. umíňiť.
Zaminka, i, f. v. Zámisel.
zamíreni, á, é, p. c. v. collineatus, directus, a, um:

gc-

gezielt, tzélba vett, reá tzélozott. *boh.* zam'éření.

Zamiřeňí, á, n. collineatio, directio, nis, f. das Zielen, reá tzélozás, tzélba vévés. *boh.* Zam'éřeňí.

zamířiť, il, ím, V. P. *imp.* zamiř, k ňečemu, ňečím: petere rem re: collineare, dirigere quidpiam ad aliquid: zielen mit etwas z. B. mit Gewehr), auf etwas: tzélozni, tzélba venni. *Syn.* zamerowať. *boh.* zam'eřiti k ňečemu nečím.

† Zamiš, i, f. v. Jrcha.

zamíšaňí, á, é, *p. c.* zamésaní.

Zamíšáňí, á, n. v. Zamésáňí.

zamíšať, al, ám, V. P. *imp.* šag, v. zamésať.

Zamíšáwáňí, á, n. v. Zamésáwáňí.

zamišáwať, al, ám, *freq.* ex zamésať, v. zamésáwať.

Zámišel, šlu, m. praetextus, us, m. praetextuatio, nis, f. causa, ae, f. species, ei, f. color, titulus, fictus: der Vorwand, Vorschein, szín, fogás. *Syn.* Predšťera, Zámínka, Zádrapka, Zášťera, Zrok. *boh.* Zámišl.

zamíšení, á, é, *p. c.* v. zamésení.

Zamíšeňí, a, n. v. Zamésěňí.

zamíšiť, il, ím, *fut.* v. zamésiť.

† Zámišl, u, m. v. Zamišel.

zamišlení, á, é, *p. c.* mersus (immersus. abreptus, absorptus) cogitationibus: vertieft in Gedanken: gondollattyában el-merült. *Usus.* Wšecek ge zamišlení.

Zamišleňí, á, n. immersio, meditando, Vertiefung in Gedanken, elmélkedésbe való el-merülés.

zamišleť ša, lel ša, lím ša, V. P. *imp.* šli ša! mergi, (immergi, abripi, absorberi) meditando, cogitationibus: sich vertiefen in Gedanken, im Nachdenken über etwas; gondolatokban (elmélkedésben) el-merölni. *Usus.* Čo ši ša tak zamišlel?

† zamítaní, á, é, *p. c.* v. zahoběňí.

† Zamítáňí, n. v. Zahoběňí.

† zamítati, al, ám, v. zahoběť.

† zamítáwati, al, ám, v. zahadzowať.

Zamka, i, f. v. Zámek 1 Nro.

zamknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: claudere, occludere, seram obducere: verschließen, einschließen, zuschließen, versperen, z. B. die Thüre: bé-tsukni. *Syn.* zamikať. *II. rec.* zamknúť ša: occludere (praecludere, claudere) se, sich einschließen, verschließen: bé-tsukni magát. *Syn.* zamikať ša, zawreť ša.

zamknutí, á, é, *p. c.* clausus, occlusus, observatus, a, um: verschlossen, eingeschlossen, zugeschlossen, versperrt: bé-tsukott. *Syn.* zamikaní. *boh.* zamčen.

Zamknúťí, á, n. clausio, occlusio. obseratio, nis, f. Verschließung, Zuschließung, Einschließung, Versperrung: bé-tsukás. *Syn.* Zamikáňí, *boh.* Zamčeňí.

zamláťení, á, é, *p. c.* fustibus occisus, a, um: zu Tode geprügelt, halálra vert. *Syn.* umláťeňí, zabití, na Smrť zbití.

Zamláťeňí, á, n. fuste facta occisio, das zu Tode Prügeln, halálra verés. *Syn.* Umláťeňí, Zabiťí.

zamláťiť, il, ím, V. P. *imp.* mlať: fustibus (fuste) occidere, zu Tode prügeln, va-

lakit

lakit halálra verni. *Syn.* umlátit, na Smrť zbit, zabit, zarazit.

zamlčaní, á, é, *p. c.* reticitus, silentio pressus (praeteritus), a, um: verſchwiegen, el-halgatott, el-halgattatott, halgatással el-mulatott. *Syn.* umlčaní. *boh.* zamlčaní.

Zamlčáňí, á, n. reticentia, ae, f. das Verſchweigen, Verſchweigung, Verſchwiegenheit: elhalgatás. *boh.* Zamlčeňí.

zamlčať, čal, čím, V. P. *imp.* zamlč: tacere, silere, reticere, subticere, silentio premere: verſchweigen: el-halgatni, halgatással el-mulatni. *Syn.* umlčať. *boh.* zamlčeti. *Usus.* To zamlčať (na to zabudnúť) nemožem, illud tacito (tacitum) non praeteribo, dieſes kann ich nicht verſchweigen: azt én el-nem halgatom (halgathatom); azon dologról szóllani fogok. Tagné Weci zamlčať (Zubu držať) nemožem, plenus rimarum sum; hac atque illac perfluo *Plaut.* ich kann das Maul nicht halten; ich kann zu keiner geheimen Sache ſtill ſchweigen: mindent ki-fetsegek, meg-nem marad nálam a' titok.

Zamlčáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamlčáwať, al, ám, *freq.* ex zamlčať.

† Zamlčeňí, n. v. Zamlčáňí.

† zamlčeti, čel, čím, v. zamlčať.

zamlknúť, knul (kel), kňem V. P. *imp.* kňi, v. umlknúť.

Zamlknutí, á, n. v. Umlknutí.

Zamlkowáňí, á, n. v. Umlkowáňí.

zamlkowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug: *freq.* ex zamlknúť, v. umlkowať.

Zámluwa, í, f. v. Zamluweňí 1 Nro. 2) v. Zakázka. 3) v. Zamlúwa. *Usus.* Zamluwa k Manželſtwú (manželská), v. Oddanki.

Zamlúwač, a, m. interpellator, is, m. *Auct. ad Herm.* der in die Rede fällt, Störer: közben (meg) szóllító, búsító. *Syn.* Zahowárač.

Zamlúwačka, i, f. interpellatrix, cis, f. *Hieron.* die in die Rede fällt: közben (meg) szóllító, búsító aszszony. *Syn.* Zahowáračka.

zamlúwaní, á, é, *p. c.* v. zamluweňí.

Zamlúwáňí, á, n. v. Zamluweňí.

zamlúwať, al, ám, V. I. *imp.* wag, v. zamluwiť. [*boh.* zaſnubowati.

Zámluwec, wca, m. v. Zakazowač.

zamluweňí, á, é, *p. c.* interpellatus, a, um: durch Reden unterbrochen: közbe szóllított, meg-haborítatott. *Syn.* zahoworeňí, zahowáraní. 2) v. zakázaní 2 Nro. 3) v. oddaní 2 Nro. *Usus.* Zamlúwená Panna, v. Oddáňica.

Zamluweňí, á, n. interlocutio, interpellatio, nis, f. *Cic.* das Dreinreden, Dazwiſchenreden, das in die Reden, Fallen, Störung, Hinderung: közbe-szólítás, meg-szólítás, meghábortás. *Syn.* Zahoworeňí, Zahowáráňí, Zámluwa. 2) v. Zakázka, 3) v. Zmlúwa.

zamluwiť, il, ím, V. P. *imp.* zamluw: interpellare *Cic.* interloqui, interfari: einreden, drein reden, dazwiſchen reden, durch Reden unterbrechen einen Redenden: közbe (meg) szóllítani, meg-haborítani. *Syn.* zahoworiť, zahowárať. 2) v. zakázať 2 Nro. 3) v. oddať 2 Nro.

2 Nro. *II. rec.* zámluwiť ſa, v. oddať ſa 2 Nro.

Zámluwňica, i, f. v. Oddaňica.

Zámluwňík, a, m. v. Oddanec.

zamočení, á, é, *p. c.* maceratus, a, um: eingeweicht, eingewäſſert: bé-áztatott. 2) mersus, immersus, intinctus, a, um: eingetunkt, eingetaucht: bé-mártott, belé-mártatott.

Zamočeňí, á, n. maceratio, f. nis, Einweichung, Einwäſſerung: bé-áztatas, 2) intinctus, us, m. immersio, intinctio, nis, f. Eintunkung, Eintauchung: bé-(belé) mártás.

zamočiť, il, ím, V. P. *imp.* zamoč: macerare: einweichen, einwäſſern, z. B. Fiſche, Stockfiſch, Wäſche: bé-áztatni. 2) intingere, mergere, immergere: eintunken, Eintauchen: bé (belé) mártani. *II. rec.* zamočiť ſa. macerari: eingeweicht werden: meg-ázódni. 2) mergi, immergi, intingi: eingetunkt werden, ſich eintauchen: bé-mártodni.

Zamočowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamočowať, čowal, čugem, *freq.* ex zamočiť. *II. rec.* zamočowať, ſa, *freq.* ex zamočiť ſa.

Zamoran, a, m. transmarinus homo, Inwohner jenſeits des Meeres, tengeren túl lakó.

zamordowaní, á, é, *p. c.* interfectus, occissus, peremtus, mactatus, a, um: ermordet: meg-öletett, meg-ölettetett. *Syn.* zabiti.

Zamordowáňí, á, n. interfectio, occissio, mactatio, nis, f. caedes, is, f. Ermordung: meg-ölés. *Syn.* Zabití.

zamordowať, dowal, dugem, V. P. *imp.* dug: interficere, occidere, interimere, vita privare, mactare, necare! ermorden, meg-ölni, életétöl meg-fosztani. *II. rec.* zamordowať ſa, interimere (interficere, occidere, perimere) se, dedere se ipsum neci *Virg.* ſich ermorden, önnön magát meg-ölni. *Syn.* ſeba ſameho o Žiwot priweſť, zabiť ſa, Žiwota ſa zbawiť.

zamorení, á, é, *p. c.* v. moreňí, umorení, zmorení.

Zamoreňí, á, n. v. Moreňí, Umoreňí, Zmoreňí.

Zámorí, á, n. regio transmarina, das Land jenſeits des Meeres, tengerentúl való tartomány. *Syn.* zámorſka Kragina.

† Zámoří, n. idem.

zamoriť, il, ím, V. P. *imp.* zamor: v. moriť, umoriť, zmoriť.

† zamořiťí, il, ím *fut.* idem.

zámorſki, *adv.* transmarine, ultramarine, more transmarino: nach der Art der Inwohner jenſeits des Meeres: tengeren túl való módon. *Syn.* pozámorſki.

zámorſki, á, é, *adj.* transmarinus, ultramarinus, a, um: jenſeits des Meeres befindlich, dahin gehörig: tengeren túl való. *boh.* zámořſki. *Usus.* Zámorſká Tekwica: colocynthis, idis, f. Coloquint, der Seekürbiß: sár-tök.

zamotaní, á, é, *p. c.* v. zamaťení.

Zamotáňí, á, n. v. Zamaťeňí.

zamotať, al, ám, V. P. *imp.* tag, v. zamáſť. *II. rec.* zamotať ſa, v. zamáſť ſa.

Zamotáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zámotáwať, al, ám, *freq.* ex zamotať. *II. rec.* zamotáwať ſa, *freq.* ex zamotať ſa.

zamo-

zamožení, á, é, *p. c.* v. zbohatení.
Zamožení, á, n. v. Zbohatení.
zamožiť ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* maž ſa, v. zbohatnúť.
zámožite, *adv.* v. bohate.
zámožití, á, é, *adj.* v. bohatí.
Zámožitoſť, i, f. v. Bohatſtwo.
zámožne, *adv.* v. bohate.
zámožní, á, é, *adj.* v. bohatí.
Zámožnoſť, i, f. v. Bohatſtwo.
zamračene, *adv.* nubile, nubilose, obnubilate: umwölkt, trüb: bé-borúlva, fellhösen. fellegessen, setétessen, homályosan. *Syn.* mračne, zakáhnute.
zamračení, á, é, *p. c.* nubilus, obnubilus, obnubilatus, nubilosus: wolkig, umwölkt, trübe, z. B. Witterung: felyhös, felleges, bé-borúltt. *Syn.* mrační, zakáhnuti. *boh.* posmútní.
Zamračení, á, n. obnubilatio, nis, f. Umwölkung, bé-homályosodás, bé-borúlás. *boh.* Posmútnoſt.
zamračiť, it, ím, V. P. *imp.* rač: obnubilare, umwölken, bé (meg) homályositani, bé-borítani. *II. rec.* zamračiť ſa: obnubilari, nubibus obduci (induci): ſich umwölken, bé-homályosodni, bé-borúlni. *Syn.* zakáhnúť ſa. 2) obscurari, ſich verfinſtern, bé-setétedni, bé-homályosodni, bé-setétülni. *Syn.* zatmeť ſa. *boh.* zaſmuſiti ſe.
Zámraz, u, m. crusta gelata, glacie obducta, wenn etwas zufriert, fagyos (jeges) göröngy, darab föld. 2) v. Mraz 2 Nro. *Hinc Hungarorum* zuzmaráz.
zamrele, *adv.* v. mrtwe. 2) v. zamrle.
zamrelí, á, é, *adj.* v. mrtwí. *Usus.* Zamrelé (mrtwé) more, mare mortuum (glaciale, glaciatum), das todte Meer, jeges tenger. 2) v. zamrlí.
Zamreňí, á, n. macerescentia, ae, f. das Mürbewerden, meg-puhulás, meg-lágyúlás. 2) v. Zamdleňí.
zamreť, rel, rem, V. P. *imp.* zamri, k. p. Maſo: macerescere (macerari): mürbe werden: meg-puhúlni, *a' húsról. Syn.* ſtrehnúť, zmaknúť, *boh.* zamříti. 2) v. zamdleť.
zamrežení, á, e, *p. c.* v. zamrežowaní.
Zamrežení, á, n. v. Zamrežowáňí.
zamrežiť, il, ím, V. P. *imp.* reš, v. zamrežowať.
zamrežkowaní, á, é, *p. c.* v. zamrežowať.
Zamrežkowáňí, á, n. v. Zamrežowáňí.
zamrežkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug, v. zamrežowať.
zamrežowaní, á, é, *p. c.* cancellatus *Plin. H. N.* clathratus, a, um *Plaut.* gegittert, rostélyos, gátoros, meg-gátorozott, bé-rostélyozott. *Syn.* zamrežení, zamrežkowaní. *Usus.* Zamrežowané Okno, transenna, ae, f. *Sallust. Cic.* fenestra clathrata *Plaut.* Gitterfenſter, rostélyos ablak.
Zamrežowáňí, á, n. cancellatio, clathratio, nis, f. Gitterung, das Gittern: rostélyozás, gátorozás. *Syn.* Zamrežkowáňí. 2) v. Mrížki, Mreže.
zamrežowať, žowal, žugem, V. I. et V. P. *imp.* žug: cancellare et clathrare (clatrare) *Colum.* gittern, gitterförmig machen, mit einem Gitter

ter verſehen: meg-gátorozni (-zom) bé-rostélyozni. *Syn.* zamrežiť, zamrežkowať.

Zamrezowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamrežowáwat, al, ám, *freq.* ex zamrežowať.

† zamŕíti, zamŕel, zamru (ŕu) *fut.* v. zamrieť.

Zamrkáňí, á, n. v. Mrkáňí.

zamrkať, al, ám, V. I. *imp.* kag, v. mrkať ſa.

Zamrkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamrkáwať, al, ám, *freq.* ex zamrkať.

zamrknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, v. zmrknúť.

Zamrknutí, á, n. v. Zmrknutí.

Zamrkowáňí, á, n. v. Zmrkáňí.

zamrkowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kag, cum et sine ſa, v. mrkať ſa.

zamrle, *adv.* molliter, marcide: mürbe, weich: puhán. *Syn.* útle.

zamrlí, á, é, *adj.* mitis, mollis, e, malacus, tener, marcidus, a, um: mürbe, weich, nicht hart, z. B. Braten, Stockfiſch: el-puhúlt, puha, lágy, *Syn.* útlí.

Zamrloſť, i, f. marcor, is, m. mollitia, mollities, mollitudo, teneritudo, nis, f. Mürbigkeit des Stockfiſches, ꝛc: el-ázás, el-puhúlás, puhaság, lágyság. *Syn.* Útloſť.

zamrúžení, á, é, v. zažmúrení.

Zamrúžení, á, n. v. Zažmúrení.

zamrúžiť, il, ím, V. P. *imp.* mruž, v. zažmúriť.

Zamružowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamružowať, žowal, žugem, *freq.* ex zamrúžiť.

Zamrzáňí, á, n. v. Zamrznutí.

zamrzať, al, ám, V. P. *imp.* zag, v. zamrznúť.

Zamrzáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamrzáwať, al, am, *freq.* ex zamrzať.

Zamrzeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamrzeť, zel, zím, V. P. *imp.* zamrz, *cum accus. pers. et nominat. rei*: molestiam adferre, esse molestum (molestiae), movere indignationem (stomachum): verdrießen, Unwillen (Aergerniß) verurſachen, zuwider ſeyn: meg-bántani, meg-haragítani, boszszontani, rosz neven venni, nehézségére lenni. *Syn.* mrzeť, omrzeť. *Usus.* Zamrzel ma, irascor (succenseo) ei, mich verdrießts von ihm: haragszom reá. To ho zamrzelo, hoc aegre tulit, hoc stomachum ei movit: das hat ihn verdroſſen, az bántotta meg ötet; azt nehezen szenvedte, rosz néven vette.

zamrzle, *adv.* congelate, zugefroren, fagyoson. *Syn.* zmrzle.

zamrzli, á, é, *adj.* congelatus, gelatus, a, um: zugefroren, meg-fagyott. *Syn.* zmrzlí.

zamrznúť, znul (zel), zňem, V. P. *imp.* zňi: glacie obduci, gelu claudi, congelari: zufrieren, meg-fagyni. *Syn.* zmrznúť.

zamrznutí, á, é, *p. c.* v. zamrzlí.

Zamrznutí, á, n. congelatio, glacie (gelu obductio, clausio: das Zufrieren, Zufrierung: bé-fagyás, meg-fagyás. *Syn.* Zmrznutí, Zamrzloſť.

zám-

Zámſki, *adv.* more arcensi, burgmäßig, Feſtungsmäßig: vármódon. *Syn.* pozámſki. *boh.* zámecki.

zámſki, á, é, *adj.* arcensis, e; arcem adtinens! die Feſtung (Burg) betreffend, dahin gehörig: várbéli, várat illető. *boh.* zámecki. *Usus.* Zámſké Schodi, gradus (scalae) arcis, Schloßſtiege, vár-garáditsa. Zámſki Koſtel, templum arcis, Schloßkirche, várbéli templom. Zámſki Dwor, Plac: area arcis: Schloßplatz, várpiatz. Zámſki Wogák, miles arcis, Schloßſoldat, várbéli katona. Zámſká Ulica, platea arcensis (ab arce nomen gerens), Schloßgaſſe, várutsza.

zamúčení, á, é, *p. c.* farina perspersus (conspersus, infectus), farinosus *Veget.* farinolentus *Apul.* a, um: mehlig, mit Mehl beſtreuet, beſteckt: lisztes, bé (meg-) lisztesített, meg-lisztesittetett, bélisztezett, bé-lisztesedett.

Zamúčení, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamúčit, il, ím, V. P. *imp.* zamuč: farina conspergere (perspergere, inficere): mit Mehl beſtreuen, beſudeln: bélisztezni, lisztel bé-hányni. *II. rec.* zamúčit ſa: farina inquinari: ſich mit Mehl beſudeln: bé-lisztesedni.

zamúlení, á, é, *p. c.* oblimatus, a, um: überſchlämmt, verſchlämmt: iszapos, iszappal bé-töltött (bé-hordott, béhordattatott). *Syn.* múlení.

Zamúlení, á, n. obductio (agri) limo, obductio, limi, oblimatio, nis, f. Uiberſchlämmung, Verſchlämmung: iszappal való bé-hordás, bé-töltés. *Syn.* Namúlení, Pomúlení, Zaneſení, Múlení.

zamúlit, il, ím, V. P. *imp.* zamúl: oblimare *Cic.* limo obducere: überſchlämmen, mit Schlamm überziehen, verſchlämmen: iszappal bé-fedni, béhordani, bé-tölteni. *Syn.* namúlit, pomúlit, zaneſt', múlit.

Zamulowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zamulowat, lowal, lugem V. I. *imp.* lug: v. zamúlit. *Usus.* Nitra (Réka) zamuluge Role: Nittra (fluvius) oblimat agros, der Neutrafluß verſchlämmt die Aecker: a' Nittra vize ki-áradván iszappal befedi a' szántó földeket.

zamurowaní, á, é, *p. c.* muro circumdatus (cinctus, clausus, inclusus), a, um: vermauert, eingemauert, mit einer Mauer umgegeben: kő-fallal bé-kerittetett. *Syn.* obmurowaní. 2) muro obstructus, (clausus, occlusus, obmuratus): zugemauert, vermauert: kő-fallal bé-tsinált, bé-rakott. 3) ope calcis, et laterum (opere latericio) insertus, inclusus, eingemauert, mit Mauerwerk eingeſchloſſen: kőfalba bé-tsinált. *Syn.* wmurowaní. *boh.* zazdění.

Zamurowáňí, á, n. inclusio (clausio, cinctio) per murum: Einmauerung, Umgebung mit einer Mauer: kő-fallal bé-kerités. *Syn.* Obmurowáňí. 2) obstructio (occlusio, clausio, obmuratio) per murum: Zumauerung, das Zumauern: kő-fallal bé-tsinálás. 3) inclusio per opus latericium, ope calcis et laterum insertio: Einmauerung, das Einmauern, Einſchlieſung mit Mauerwerk:

kő-

kő-fallal bé-tsinálás. *Syn.* Wmurowáńí.

zamurowaŧ, rowal, rugem, V. P. *imp.* rug: circumdare (includere, claudere) muro, vermauern, einmauern, mit einer Mauer umgeben: kőfallal bé-keríteni. *Syn.* obmurowaŧ. 2) obstruere (occludere, claudere, includere) muro (opere latericio), obmurare: zumauern, vermauern: kő fallal bé-tsinálni, bérakni, p. o. az ablakot. 3) ope calcis, et laterum (opere latericio) includere, inserere: einmauern, mit Mauerwerk einschließen, Stein, und Kalk befestigen: kövekkel és mészszel bé-tsinálni. *boh.* zazdíti.

zamurowáwaŧ, al, ám *freq.* ex zamurowaŧ. *boh.* zazdíwaki.

† Zámuteŧ, tku, m. v. Zármuteŧ.

zamúťení, á, é, *p. c.* v. zakalení.

Zamúťeńí, á, n. v. Zakaleńí.

zamúťit, ił, ím, V. P. *imp.* v. zakaliŧ.

Záňadrí, á, n. v. Ňadra.

† Záňadťí, n. idem.

zanášaní, á, é, *p. c.* v. zaňesení.

Zanášáńí, á, n. v. Zaňeseńí.

zanášaŧ, al, ám, V. I. *imp.* ſag, v. zaneſt'. *boh.* zanáſeti. *II. rec.* zanášaŧ ſa, v. nanášaŧ ſa. *Usus.* Na Otca ſa zanášá.

Zanášáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zanášáwaŧ, al, ám, *freq.* ex zanášaŧ.

† zanáſeti, ſel, ſím, v. zanášaŧ.

zanechaní, á, é, *p. c.* relictus, permissus, omissus, a, um: verlaſſen, hinterlaſſen, zurückgelaſſen: el-hagyott, el-hagyatott. *Syn.* nechaní, zoſtawení. 2) desertus, derelictus, inops, nudus: im Stiche (ohne Hülfe) gelaſſen, hülflos: ügyefogyott, ügyében el-hagyattatott. *Syn.* opuſt'ení. 3) intermissus, omissus: unterlaſſen: félbe szakasztatott el-hagyott. 4) v. winechaní. 5) commissus, permissus, creditus, concreditus: überlaſſen: másra bízott. *Syn.* na druhé ho zwerení, nechání. 6) confisus, verlaſſen, vertraut, zutraut: valamiben (valamihez) bízó, bízott. 7) v. zanedbaní.

Zanechání, á, n. relictio, omissio, permissio, nis. f. Verlaſſung, Hinterlaſſung, Zurücklaſſung: el-hagyás, hátra hagyás. *Syn.* Nechání, Zoſtawení. 2) desertio, derelictio, relictio: Verlaſſung, das im Stiche Laſſen, wenn man Jemanden ohne Hülfe läßt: ügyében el-hagyás. 3) intermissio, omissio: Unterlaſſung, der Unterlaß: félbe-hagyás, félbe szakasztás, el-hagyás. *Syn.* Odſtúpení. 4) v. Winechání. 5) commissio, permissio, creditus, us, m. Uiberlaſſung: másra bizás, másra hagyás. *Syn.* na druhého Zwerení, nechání. 6) confisio, fiducia: Verlaſſung das Vertrauen, Zutrauen: bizás, bizodalom. 7) v. Zanedbání.

zanechaŧ, al, ám, V. I. *imp.* chaj: relinquere, permittere, omittere: verlaſſen, hinterlaſſen, zurücklaſſen: el-hagyni, hátra-hagyni. *Syn.* nechaŧ, zoſtawiŧ. *Usus.* Tu ho zanechali, hic reliquerunt ipsum, da haben ſie ihn verlaſſen, itt hagyták őtet. Nič ze Statku ſwého nezanechal, wſe-

wſecko pomárnił. Radſeg Żiwot, nežli geho zanechać chcem, animam relinquam potius, quam illum deseram *Ter.* ich will das Leben dahinten laſſen, ehe ich ihn verlaſſe: inkább meg-halok, mint sem ötet el-hadgyam. Tu Staroſt' Potomkom zanechagme, o tom nech naſi Potomci Staroſt' magú: maneat haec cura nepotes (posteros) *Virg.* dieſe Sorge wollen wir unſrer Nachkommenſchaft verlaſſen: lássák az iránt a' maradékink, mit fognak tsinálni. 2) deserere, relinquere sine ope: verlaſſen im Stiche (ohne Hülfe) laſſen: ügyében el-hadgyni. *Syn.* opuſtiť. *Usus.* Čo móže ode mňa wíc zádať, než abich, ho nezanechał? quid exigere a me potest, nisi, ut ne illi desim? was kann er von mir anders fordern, als daß ich ihn nicht verlaſſe: mit kívánhat egyebet tölem, hanem hogy ügyében el-ne hadgyam ötet; hogy ötet segétsem? 3) intermittere: omittere: unterlaſſen, unterbrechen, laſſen: el-hadgyni, félbe hadgyni, félbe szakasztani, meg-szünni. *Syn.* odſtúpiť. *Usus.* Običag, Zanechať, od Običaje odſtúpiť: intermittere consvetudinem, die Gewohnheit unterlaſſen: szokását el (félben) hadgyni. 4) v. winechať. 5) na ňekoho, vel nekomu zanechať: committere, permittere, credere, concredere: überlaſſen, anvertrauen: másra hadgyni, bízni. *Syn.* na druhého zwerit, nechať. *Usus.* Wſecko zanechať druhého dobrému Úſudku, a Zdáňu: omnia iudicio alterius permittere *Ter.* dem Gutachten Jemandes alles überlaſſen: mindeneket más értelmére (akarattyára) hadgyni, bízni. Zanechag ti to na mňa: mihi rem permitte (crede). 7) v. zanedbať. *II. rec.* zanechať ſa, na ňeko, na nekoho: fidere, confidere, niti re, aliquo: ſich verlaſſen auf etwas, auf Jemanden, trauen: valamiben, valakiben bízni, ahoz támaszkodni. *Syn.* nechať ſa, pozanechávať ſa, zakládať ſa.

Zanechávání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zanechávať, al, ám, *freq.* ex zanechať. *II. rec.* zanechávať ſa, *freq.* ex zanechať ſa.

Záňechtí, á, n. caro sub unguibus, das Fleiſch unter den Nägeln: köröm alatt-való hús. *Syn.* Podňechtí.

Záňechtica, i, f. reduvia (redivia), ae, f. *Plin. H. N. Plur.* reduviae, arum, f. der Nietnagel am Finger, die beim Nagel ſich ablöſende Haut, Wurm am Finger: köröm mellett bőr szálkázása, fel fosztása. *Syn.* Odberek, Záber. *Prov.* O Záňechticu (odaremnu Wec) ſa ſtarať, reduviam curare *Cic.* ſich um den Nietnagel (um die Kleinigkeit) bekümmern: héjába valóságról gondoskodni.

zanečiſt'eňe *adv.* contaminate, pollute, immunde, impure: verunreinigt, unrein, unſauber, unflathig, ſchmuzig: tisztátalanúl, motskossan, szennyessen, bé-motskolva, tsunyítva. *Syn.* nečiſte, neſpiberňe.

zanečiſt'ení, á, é, *p. c.* contaminatus, foedatus, inquinatus, impurus, pollutus, immundus, a, um: unſauber, unflathig: tisztátalan, motskos, szennyes, bé-tsúnyított, bé-motskólt, meg-rútított. *Syn.* nečiſti, neſpiberní, za-

ba-

babraní, zamazaní, zanezdobení.

Zanečiſt'eňí, á, n. contaminatio, foedatio, inquinatio, pollutio, nis, f. Verunreinigung: bé-motskolás, bé-tsúnyítás, meg-rútítás, motskosítás. *Syn.* Zababráňí, Zanezdobeňí.

zanečiſt'iť, il, ím, V. P. *imp.* ſt'i: contaminare, foedare, inquinare, polluere, immundum, impurum reddere: verunreinigen: bé-motskolni, meg-rútitani, bé-tsúnyítani. *Syn.* zababrať, zanezdobiť.

Zanečiſt'owáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zanečiſt'owať, ťowal, ťugem, *freq.* ex zanečiſt'iť.

zanedbaňe *adv.* neglecte, vernachläſſigt, el-henyélve, elhagyva, meg-vetve, megútálva. *Syn.* opuſt'eňe, zameſkaňe.

zanedbaní, á, é, *p. c.* neglectus, a, um: vernachläſſigt, el-hagyatott, el-henyélt, elmulatott, meg-vetett, megútáltatott. *Syn.* zameſkaní, zanechaní.

Zanedbáňí, á, n. neglectus, us, m. neglectio, nis, f. Vernachläſſigung: el-hagyás, el-hényélés, el-múlatás, meg-vetés, meg-utálás. *Syn.* Zameſkáňí, Zanechaňí.

zanedbať, al, ám, V. P. *imp.* dbag, *reg. genit.* negligere, vernachläſſigen, verſäumen, verfaulen, unterlaſſen: el-hagyni, el-henyélni, el-mulatni, elmulasztani, meg-vetni, megútálni. *Syn.* zameſkať, zanechať. *Usus.* Swog Úrad zanedbať; ſweg Powinoſt'i doſt'i nečiňiť (neučiňit): deesse muneri (officio) suo: ſeinem Amte, und ſeiner Schuldigkeit nicht nachkommen, ſein Amt (ſeine Schuldigkeit) verſäumen, liederlich verſehen: maga kötelességében (hivatallyában) el-nem járni, tisztét nem tenni. Čaſ príhodní, a dobru príležitoſt' zanedbať, zameſkať: tempus, occasionem, facultatem rei gerendae dimittere *Caes.* die Zeit, und gute Gelegenheit etwas zu thun verſäumen, fahren laſſen: az idöt, alkalmatosságot valamelly dolog el-végezésére elmulatni, nem élni az alkalmatossággal. *II. rec.* zanedbať ſa: se ipsum abjicere, contemnere: ſich verachten: maga magát meg-vetni.

Zanedbáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zanedbáwať, al, ám, *freq.* ex zanedbať. *II. rec.* zanedbáwať ſa, *freq.* ex zanedbať ſa.

Zaňemeňí, á, n. amissio vocis, obmutescentia, ae, f. Verſtummung, das Stummwerden: meg-némulás. *Syn.* Oňemeňí. 2) silentium, das Schweigen, Verſtummung: halgatás, tsendesség.

zaňemeť, mel, mím, V. P. *imp.* zaňem: obmutescere, mutum fieri (reddi): verſtummen, ſtumm werden: meg-némulni. *Syn.* oňemeť.

† zanepráždňení, á, é, *p. c.* v. zanepráznení.

† Zanepráždňeňí, n. v. Zanepráznéňí.

† zanepráždňiťi, il, ím *fut.* v. zanepráznit.

† zanepraždňowaťi, owal ugi (u), v. zanepraznowať.

zanepráznéňe *adv.* occupate, negotiose, distente, districte, laboriose, operose: beſchäftigt, munkássan, dolgossan, elfoglalva. *Syn.* zameſkaňe.

zanepráznení, á, é, *p. c.* occu-

cupatus, distentus, districtus, a, um: beſchäftigt, dolgos, foglalatos. *Syn.* zameſkaní. *boh.* zam'eſtknaní, zanepráždňeňí.

Zanepráznéňí, á, n. occupatio, distentio, districtio, nis, f. negotium: i, n. Beſchäftigung, das Geſchäft: foglalatosság. el-foglalás, el-foglaltatás. *Syn.* Práca, Robota. *boh.* Zam'eſtknáňí, Zanepráždňeňí.

zanepráznit, il, im, V. P. *imp.* zni, ňekoho ňečím: occupare aliquem re; negotium cuipiam dare, dare alicui ad agendum (quod agat); distinere, distringere (pluribus negotiis) aliquem: beſchäftigen mit etwas: valakinek munkát adni, valakit munkába fogni, foglalni, el-foglalni. *Syn.* zameſkat, ňekomu Prácu (Robotu) dat. *boh.* zam'eſtknaki, zanepráždňiki. *II. rec.* zanepráznit ſa, occupare se, ſich beſchäftigen, valamiben foglalatoskodni, valamire adni magát. *Syn.* zameſkat ſa, zabawit ſa.

Zanepraznowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

zanepraznowat, ňowal, ňugem, V. I. *imp.* ňug, *freq.* ex zanepráznit. *boh.* zam'eſtknáwati, zanepráždňowati. *Usus.* Mňa každodenňe iná, a iná Práca zanepráznuge (zameſkáwá, zabawuge). me quotidie aliud ex alio impedit, alle Tage überfällt mich ein Geſchäft über das andere, nékem minden nap egyik bajom a' másikát éri. *II. rec.* zanepraznowat ſa, *freq.* ex zanepráznit ſa: *Syn.* zameſkáwat ſa, zabawowat ſa. *Usus.* Čo ſa ſ tú Bláznivoſtú zanepraznuges (zameſkáwáſ)? quid ad istas ineptias abis? wie magſt du dich ſo bethören laſſen? wie magſt du dich mit dieſem Kinder- und Narrenwerke abgeben? miért adod magadat ezen bolondságrá.

zaneſeňe, *adv.* translate, verträglich, által vive. *Syn.* zanáſaňe.

zaneſení, á, é, *p. c.* ex zaneſt': delatus, deportatus; translatus, a, um: wo anders hin getragen, hingetragen, vertragen: el-vitetett, el hordatott, másuvá vitetett, által vitetett. 2) in locum alienum translatus, vertragen, an den unrechten Ort getragen: idegen helyre el (által) vitetett. *Syn.* odneſení. 3) v. zamúlení.

Zaneſeňí, á, n. delatio, deportatio, translatio, nis, f. Vertragung, das Hintragen: vitel, másuvá-vitel, által-vitel, által-vivés. 2) in locum alienum translatio, Vertragung an den unrechten Ort, idegen helyre vivés. *Syn.* Odneſeňí. 3) v. Zamúleňí.

zaneſt', zaneſel, zaňeſem, V. P. *imp.* zaneſ: deferre, deportare, alio transferre, vertragen, wo anders hin tragen: masuvá vinni, el-vinni (el-viszem), el-hordani (-dom). *Usus.* Zaneſ to tam, deferas hoc illuc, trage es hin, vidd el-azt oda. 2) in locum alienum transferre, vertragen, an den unrechten Ort tragen: idegen helyre által-vinni. *Syn.* odneſt'. 3) v. zamúlit.

zanewrele *adv.* inimice, infeste: feindlich, feindſelig, nicht freundſchaftlich: ellenségessen. *Syn.* neprátelſki, zanewriwe.

zanewrelí, á, é, *adj.* inimicus, infestus, a, um: feindlich, feindſchaftlich, gehäſſig, nicht

nicht günſtig: ellenséges. *Syn.* nepratélſki, zánewriwí.

Zanewreloſt', i, f. inimicitia, ae, f. simultas, tis, f. Feindſchaft, Feindſchaftlichkeit, Feindſeligkeit, feindſelige Geſinnung: ellenségesség, barátságtalanság, ellenkezés. *Syn.* Nepratélſtwí, Zanewriwoſt'. *Usus.* Zanewreloſt' držať: inimicitias gerere (exercere), Feindſchaft halten, nyilván ellenkedni. W Zanewreloſt'i žijú, sunt inter eos inimicitiae, ſie leben in Feindſchaft, ellenkednek egymással.

Zanewreňí, á, n. inimicitiae erga quempiam conceptio, das Feindwerden, Feindſchaft wider Jemand: valaki ellen való ellenkezés, gyülölség. *Syn.* Nepratélſtwí, proti ňekomu, Zanewriweňí.

zanewreť, wrel, wrem V. P. *imp.* zanewri na ňekoho: inimicum fieri alicui, Feind werden Jemanden, valakinek ellenségévé lenni. *Syn.* ňekomu Nepratelem biť (zoſtať), zanewriweť.

zanewriwe *adv.* v. zanewrele.

Zaňewriweňí, á, n. v. Zanewreňí.

zanewriweť, wel, wim V. P. *imp.* wriw, v. zanewreť.

zanewriwí, á, é, *adj.* v. zanewreli.

Zanewriwoſt', í, f. v. Zanewreloſt'.

zaničemňeni, á, e, *p. c.* v. zničeni.

Zaničemňeňí, á, n. v. Zničeňí.

zaničemňeť, mňel, ňim V. P. *imp.* mňi, v. zničemneť.

zaničemňiť, il, ím V. P. *imp.* mňi, v. zničiť.

† zaňíceňí, á, é, *p. c.* v. zapáleni.

† Zaňíceňí, n. v. Zapáleňí.

zaňitowaní, á, é, *p. c.* ferruminatus, a, um: verlöthet, öszve forrasztott. *Syn.* zňitowaní.

Zaňitowáňí, á, n. ferruminatio, nis, f. *Pandect.* Verlöthung, Einlöthung: öszve (egybe) forrasztás. *Syn.* Zňitowáňí.

zaňitowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug: ferruminare, verlöthen, einlöthen: öszve forrasztani. *Syn.* zňiťowať. *Usus.* Kalich Olowem zaňitowať, ferruminare scyphum plumbo *Pandect.*

zanoſeni, á é, *p. c.* ferendo oppletus (repletus), a, um: durch Tragen erfüllt, zugefüllt: bé-hordott. *Syn.* zaneſeni.

Zanoſeňí, á, n. oppletio, repletio per adlationem: Zufüllung durchs Tragen: bé-hordás. *Syn.* Zaneſeňí.

zanoſiť, il, ím, V. P. *imp.* zanoſ: ferendo implere (opplere, replere), tragend zufüllen, bé-hordani. *Syn.* zaneſť.

zanuchaní, á, é, *p. c.* v. onuchaní.

Zanuchání, á, n. v. Onuchání.

zanuchať, al, ám, V. P. *imp.* chag, v. onuchať.

Zaobedowáňí, á, n. v. Obedowáňí.

zaobedowať, dowal, dugem, V. P. *imp.* dug ſi (ſebe): v. obedowať. *Usus.* Zaobedugſi prw, a potom ſa do Roboti dagme.

zaocelení, á, é, *p. c.* v. ocelení.

Zaoceleňí, á, n. v. Oceleňí.

zaocelič, il, ím, V. P. *imp.* zaocel, v ocelič.

Zaocelowáňí, á, n. *Verb.* ex seq.

zaocelowať, lowal, lugem V. I. *imp.* lug. v. zaocelič.

Zao-

zaohawení, á, é, *p. c.* v. zohawení.

Zaohaweňí, á, n. v. Zohaweňí.

zaohawiť, il, ím, V. P. *imp.* haw, v. zohawiť.

zaopatrení, á, é, *p. c.* curatus, procuratus, provisus, a, um: verſchaft, verſehen, beſorgt: szerzett, meg-szerezletett. *Syn.*. opatrení. *boh.* zaopatřeňí. *Usus.* Podle Tela i Duſi ge zaopatrení: est iam omnibus ad mortem provisus, er iſt mit Leib, und Seel verſehen: már minden szentséget fel-adták reá. 2) instructus, provisus, praeditus: verſehen, mit etwas ausgerüſtet: fel-készült, felkészittetett. *Syn.* zachiſtaní, opatrení. *Usus.* Dobre on geſt w wſeckém zaopatrení.

Zaopatreňí, á, n. curatio, procuratio, administratio, nis, f. Verſchaffung, Verſehung, Beſorgung: szerzés, meg-szerzés. 2) instructio, provisio, adparatus: Verſehung, Ausrüſtung, Ausſtaffirung, Zubereitung, der Vorrath: fel-készités, fel-készülés. *Syn.* Zachiſťáňí, Opatreňí. *boh.* Zaopatřeňí.

zaopatriť, il, ím, V. P. *imp.* tri, ňekomu ňčo: curare, videre, procurare, providere, administrare prospicere alicui de re, *vel* rem: ſchaffen, verſchaffen, anſchaffen, zurecht machen, machen laſſen, verſehen, beſorgen: szerezni. *Syn.* opatriť. *boh.* zaopatřiti. *Usus.* Obed ňekomú zaopatrít, videre alicui randium *Cic.* Jemanden das Mittagmahl beſtellen, valaki számára ebédet készitení, készitetni. Zaopatři mi nekde Peňáze, procures mihi alicubi pecunias, verſchaffe mir irgendswo ein Geld, szerezz nékem valahol pénzt. Gá ťi potrebné k Wižiweňú Prostredki zaopatrím, sufficiam tuis alimentis *Liv.* necessaria ad victum tibi procurabo: ich will dir die Nahrungsmitteln verſchaffen: én néked élelmet szerzek. Nech ťa Boch zaopatrí, curet te Deus, Gott verſehe (beſorge) dich, Isten visellye gondodat. 2) ňečím ňekoho: instruere aliquem re, ausrüſten, verſorgen, mit etwas verſehen, ausſtaffiren: fel-készíteni. *Syn.* zachiſtat. *II. rec.* zaopatriť ſa ňečím: prospicere (providere) sibi de re: ſich verſchaffen, szerezni magának. *Syn.* opatriť ſa. 2) instruere se: ſich ausrüſten, ſich ausrüſten, ſich verſehen, mit etwas, ſich ausſtaffiren: fel-készülni.

Zaopatrowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaopatrowat, rowal, rugem, V. I. *imp.* rug, *freq.* ex zaopatriť. *II. rec.* zaopatrowať ſa, *freq.* ex zaopatriť ſa.

zaorani, á, é, *p. c.* inaratus, a, um: eingeackert: bé-szántott, bé-szántatott. *Syn.* worani. 2) subaratus: unterackert: alája szantott, meg-szántatott. *Syn.* podorani, preorani.

Zaoráňí, á, n. inaratio, nis, f. Einackerung: bé-szántás. *Syn.* Woráňí. 2) subaratio, das Unterackern, Unterackerung: alá-szántás, meg-szántás. *Syn.* Podoráňí, Preoráňí.

zaorat, al, ám et rem V. P. *imp.* zaor; inarare: einackern: bé (belé) szántani. *Syn.* worat. 2) subarare: unterackern: alája szántani (-tom.) *Syn.* po-

pobořat, prorat. *boh.* zaworati.

Zaořáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaořáwat, al, ám *freq.* ex zaorat.

Zapáchánί, á, n. foetor, putor, malus (ingratus) odor. der Geſtank, das Stinken: büz, büdösség. *Syn.* Páchnutí, Kazeňí, Duſeňí.

zapáchat, al, ám V. P. *imp.* chag, *cum instrum.* ňečim: foetere, putere, olere (redolere) rem: übel riechen ſtinken nach was: valamitől szagosnak (büdösnek) lenni. *Syn.* duſit, páchnút, tazit.

Zapáchάwáňí, á, n. *Nom. Verb* ex seq.

zapáchάwat, al, ám, *freq.* ex zapáchat.

zapacowaní, á, é, *p. c.* maceratus, muriaticus *Plaut.* muria conditus, a, um: eingebeizt; in Salzlacke eingemacht, oder liegend: sós vízben ázott, bé-sózatott.

Zapacowáňí, á, n. maceratio: Einbeizung: be-sózás, sos vízben áztatás, bé-pátzolás.

zapacowat, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug: macerare, muria condire: einbeizen, in Salzlake einmachen: bé-pátzolni, sós vizben áztatni, bé-sózni. *Syn.* zaſolit.

Zapacowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapacowáwat, al, *freq.* ex zapacowat.

Západ, u, m. occasus, us, m. Untergang, z. B. der Sonne, des Mondes, der Sterne: el-enyészés, meg-hanyatlás, el-veszés. *Syn.* Zapadáňí, Zachádzáňí, Spočiwáňí. *Usus.* Západ Slunca, occasus solis Untergang der Sonne, napnyúgot. Okolo Západu Slunca, praecipitante in occasum die, beim Untergange der Sonne, gegen Abend: estve felé. Západ, a Zahinutí Obci: occasus et interitus reipublicae, Untergang der Republick, a' köz jónak meg-hanyatlása. Od Wichodu k Západu, ab ortu (a primo sole) ad occasum, vom Aufgange der Sonne bis zum Untergange; vom Morgen, bis zu dem Abend: napkelettől (virradtától) fogva, napnyugotig. 2) occidens, occasus, plaga occidentalis: Weſt, Abend: nap-nyúgott. *Syn.* Západná Stránka. *Usus.* K Západu ſa plawit: ad occidentem (ad occasum, occidentem versus) navigare; nach Weſten ſchiffen: nap nyúgot felé hajózni. Od Západu, ab (ex) occidente), ab occasu: vom Weſten, nap nyugottól.

Zapadáňí, á, n. v. Západ.

zapadat, al, ám, V. I, *imp.* dag: incidere, introcadere: einfallen, hineinfallen, in eine dazu beſtimmte Oefnung fallen, von verſchiedenen Werkzeugen: bé-esni. *Syn.* zapadnút. *Usus.* Klička dobre (*boh.* Klika dobře) nezapadá, pessulus non bene incidit, die Klinke fällt nicht gut ein, a' zár nem esik-bé jól. 2) inclinare, advesperascere, occidere, occumbere, *de solo, luna etc.* untergehen, z. B. Sonne, Mond, Sterne: el-enyészni, hanyattlani (lok), alkonyodni (-dom). *Syn.* zapadnút, zachádzat. *Usus.* Slunce zapádá, advesperascit; sol occumbit: die Sonne geht unter, hanyattlik a' nap, alkonyodik. 3) v. zapadnút.

Zapadáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapa-

zapadáwat, al, ám, *freq.* ex zapadať.

zapadle, *adv.* abdite, cave: eingefallen, bé-esve, bé-húllva.

zapadlí, á, é, *adj.* abditus, cavus, a, um: latens, tis: eingefallen, bé-esett, bé-húllott. *Usus.* Zapadlá Twár, facies cava, eingefallenes Geſicht, bé-esett kép. Zapadlé Lica, buccae cavae, eingefallene Backen, bé-esett pofa (ortza). Zapadlé Oči, oculi latentes (abditi), eingefallene Augen, bé-esett szemek.

západní, á, é, *adj.* occidentalis, e; occiduus, a, um: weſtlich, nap nyugoti. *Usus.* Západní Weter, zephyrus, favonius: Weſt, Weſtwind: napnyugoti szél. Západná Zem, occidens terra, occidua plaga, occidens: Weſterde, napnyugoti föld.

† západňí, *adj. omn. gen.* idem.

západňí, á, é, *adj.* v. západní.

zapadnúť, dnul (del), dňem V. P. *imp.* dňi: tegi, obtegi, obduci, oppleri: bedeckt werden: bé-boritatni, el-boritattni. *Syn.* zapadať. *Usus,* Wſecko Prachem zapadlo, omnia sunt pulveribus obsepta, alles iſt verſtaubt, mit Staube bedeckt: minden bé-van porolva, porral el-lepve. Gdňekde Sňehem zapadňe, nivibus alicubi tegetur, obducetur: er wird wo verſchneien, mit Schnee bedeckt werden: valahol a' hó el-lepi ötet. 2) ruere, corruere: einfallen, zuſammen fallen, z. B. Haus: le-esni, le-roskadni. *Syn.* zapadať. 3) introcadere, abdi: einfallen, bé-esni. *Usus.* Zapadla mú Twár, zapadli mu Oči. 4) et 5) v. zapadať.

Zapadnutí, á, n. tectio, obtectio, oppletio, nis, f. Bedeckung, bé-borítás, el-lepés. 2) v. Západ.

Zápal, u, m. holocaustum, i, n. victima plane comburenda: Brandopfer: egészen égetendö áldozat. *Syn.* zápalná Obeta.

zapáleňe, *adv.* accense, incense, inflammate, ardenter: entbrannt, angezunden: meggyújtva, fel-gyulladva, égve. *Syn.* rozpáleňe. 2) v. začerweňele.

zapálení, á, é, *p. c.* accensus, incensus, inflammatus, a, um, ardens, tis: entbrannt, entzündet, angezunden: meggyújtott, meg-gyújtatott, fel-gyulladott, égö. *Syn.* rozpálení, zažatí. *boh.* rozňícení, zaňícení. *Usus.* Zapálená (černá) Krw, melancholia: ſchwarzes Geblüth: fekete (fel-gyulladott) vér, 2) irritatus, incitatus: gereizt, entzündet: fel-indúlt, felgerjedtt, ingerlett, gerjesztett. 3) inflammatus: entzündet, inflammirt: forró. 4) v. začerweňelí.

Zapálení, á, n. accensio, incensio, inflammatio, nis, f. Entzündung, Anzündung: meggyújtás, meg-gyúllasztás, felgyulladás. *Syn.* Rozpáleňí, Zažatí. *boh.* Zaňíceňí. 2) irritatio, incitatio, incensio, inflammatio, *irae, amoris,* etc. Reizung, Entzündung, z. B. des Zorns, eines Menſchen zur Liebe ꝛc: fel-indúlás, felgerjedés. 3) inflammatio, *in infirmitate,* die Entzündung, Inflammation, bei Krankheiten: forróság a' *betegségekben.* 4) v. Začerweňeňí.

Zapálenosť, i, f. v. Začerweňelosť.

zapálit, il, ím, V. P. *imp.* zapal: accendere, incendere, succendere, inflammare: entzünden, anzünden: meg-gyújtani, fel-gyullasztani, tüzet elészteni. *Syn.* podpálit, rozpálit. *boh.* zańítiti et rozpáliti. 2) irritare, excitare, incendere, inflammare, succendere: entzünden, reizen, z. B. Begierde, Zorn, Liebe, ꝛc: fel-ingerleni, fel-gerjeszteni, izgatni, késztetni. 3) inflammare, *de infirmitatibus*: entzünden, inflammiren, bei Krankheiten: meg-gyúlasztani, forróságot okozni, *a' betegségekről*. *Syn.* rozhorúčit, rozpálit. *II. rec.* zapálit ſa; ardescere, exardescere, inflammari, incendi, succendi, accendi: entbrennen: meggyúladni, meg (fel) indúlni, fel-gerjedni, meg-tüzesedni. *Syn.* rozpálit ſa. *Usus.* Zapálit ſa Láſkú, exardescere amore, vor Liebe entbrennen, szeretettel égni. 2) erubescere, erubere, rubore suffundi: erröthen, ſchamroth werden, roth werden, es geſchehe aus Scham oder nicht: megpirúlni, meg-szégyenúlni. *Syn.* začerweňet, zaprlit ſa. *boh.* zapíſiti ſe, zarděti ſe.

zápalní, á, é, *adj.* comburendus, a, um: was zum Brennen iſt, el-égni, el-égetni való, égetendő. *Usus.* Zápalná Obeta, v. Zápal.

zapalowací, á, é, *adj.* succensivus, accensivus, a, um: zum Anzünden dienlich: gyújtani való, gyújtogató.

Zapalowáňí, á, n. v. Zapáleňí.

zapalowat, lowal, lugem V. I. lug, v. zapálit. *II. rec.* zapalowat ſa, v. zapálit ſa.

zapaprani, á, é, *p. c.* v. zababrani, zanečiſt'ení.

Zapapráňí, á, n. v. Zababráňí, Zanečiſt'eňí.

zapaprat, tal, tem, V. P. *imp.* pri, v. zababrat, zanečiſt'it. *II. rec.* zapaprat ſa, v. zababrat ſa, zanečiſt'it ſa.

Zapapráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapapráwat, al, ám, *freq.* ex zapaprat. *II. rec.* zapapráwat ſa, *freq.* ex zapaprat ſa.

Zápara, i, f. polenta (frumentum crassius molitum, far) fecibus cerevisiae, et aqua mixta pro exurendo cremato: Mösch, Meiſch, der mit Waſſer und Hefen vermiſchte Malzſchrot, woraus der Brandwein gebrannt wird: égett bornak való szalad. 2) fermentum (pro pane cum aqua calida praeparatum), i; n. Sauerteig: kovász, pár. *Syn.* Záparka.

zaparchat, al, ám V. P. *imp.* chag: paululum fodere, fodicare, scalpere: ein wenig ſtochern in etwas: egy kevessé vájni, vájkálni, piszkálni, szurkálni.

zapareni, á, é, *p. c.* calefactus, fervefactus, calidus, fervidus, a, um; fervens, aestuans, tis: erhitzt: meleg, heves, forró. *Syn.* rozpáleni, rozpareni zapáleni, *boh.* zapaření.

Zapareňí, á, n. calefactio, fervefactio, nis, f. Erhitzung: meg-melegítés, fel-forralás. 2) aestuatio, aestus, us, m. Erhitzung: melegség, forróság, nagy hévségben létel. *Syn.* Rozpáleňí, Rozpareňí, Zapáleňí, Upareňí.

zaparit, il, ím V. P. *imp.* zapar: calefacere, fervefacere: erhitzen: meg-melegiteni, fel-forralni. *Syn.* rozpálit, rozparit,

parić, uparić. *boh.* zapaćiti. *II. rec.* zaparić ſa: calefieri, fervefieri calescere, fervescere, fervere, calere: ſich erhitzen, erhitzt werden: meg-melegedni, meg-melegülni, felforni. *Syn.* rozpáliť ſa, rozparić ſa, uparić ſa. *boh.* zapaćiti ſe.

† zapaćiti, il, ím, *fut. imp.* zapaď, v. zaparić. *II. rec.* zapaćit ſe, v. zaparić ſa.

Zápařka, i, f. *dem.* ex Zápara.

† Zápaſ, u, m. v. Zapaſi.

zapáſaní, á, é, *p. c.* v. opáſaní, prepáſaní. 2) v. popáſaní.

zapáſať, al, ám, V. I. *imp.* ſag, v. popáſať. *II. rec.* zapáſať ſa, v. popáſať ſa.

zapáſať, ſal, ſem, V. P. *imp.* zapaſ, v. opáſať, prepáſať. *II. rec.* zapáſať ſa, v. opáſať ſa, prepáſať ſa.

zapaſení, á, é, *p. c.* ex zapáſť, v. popáſaní.

Zapaſi, ſow, m. pl. v. Paſowáňí.

† Zápaſeňí, n. v. Paſowáňí 3 Nro.

† zápaſiťi, il, ím, *fut.* v. paſowať ſa.

zápaſní, á, é, *adj.* v. paſowní. *Usus.* Zápaſní plac.

† zápaſňí, *adj. omn. gen.* idem.

zápaſňicki, *adv.* v. paſowňicki.

zápaſňicki, á, é, *adj.* v. paſowňicki.

Zápaſňik, a, m. v. Paſowňik. 2) v. Šatmowňik.

zápaſňikow, a, e, *adj. poss.* v. paſowňikow.

zapáſť, zapáſel, zapaſem V. P. *imp.* zapaſ, v. popáſať. *II. rec.* zapáſť ſa, v. popáſať ſa.

zapať, zapal, zapňem, V. P. *imp.* zapňi, v. zapnúť.

Zápať, i, f. v. Opatek.

zapatí, á, é, *p. c.* v. zapnutí.

zapchaní, á, é, *p. c.* v. zacpaní.

Zapcháňí, á, n. v. Zacpáňí.

zapchať, al, ám, V. P. *imp.* chag, v. zacpat.

Zapcháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapcháwať, al, ám, *freq.* ex zapchať.

zapchnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp* chňi, v. zapichnúť.

zapečaťení, á, é, *p. c.* ſignatus, obſignatus, obſigillatus, a, um: verſiegelt, bé-petſételtt. *boh.* Zapečetěňí.

Zapečaťeňí, á, n. ſignatio, obſignatio, obſigillatio, nis, f. Verſiegelung, das Verſiegeln, Verpetſchieren: bé-petſételés, *boh.* Zapečetěňí.

zapečaťiť, il, ím, V. P. *imp.* zapečať: ſignare, obſignare, obſigillare: verſiegeln, z. B. Briefe: bé-petſételni. *boh.* zapečetěti.

Zapečatowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapečatowať, towal, tugem, *freq.* ex zapečatiť.

Zápeček, u, m. v. Zápečka.

zapečení, á, é, *p. c.* coqui incoeptus, ſemicoctus, ſemipiſtus, a, um: halbgebacken, angefangen zu backen: fél-sültt. 2) torreri incoeptus, ſemitoſtus: halb gedörrt, angefangen zu dorren: fél-aszaltt. *Syn.* zapekli, zapekaní.

Zapečeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex zapecť.

Zápečka, i, f. plane toſtum, v. g. prunum, pyrum etc. halbgebackene, oder gedörrte Birne, Pflaume: fél-aszaltt p. o. szilva, alma, körtvély 's a' t. *Syn.* Zápeček, zapečené Owoci, Zapekanec.

zapecť, zapekel, zapečem V. P. *imp.* zapeč: incipere coquere, pinsere: anfangen zu backen

cken (act.) el-kezdeni sütni. 2) incipere torrere: anfangen zu dörren: el-kezdeni aszalni. *Syn.* zapekať. *boh.* zapeci (act.) *II. rec.* zapect ſa: incipere coqui, pinsi: anfangen zu backen: sülni kezdeni. 2) incipere torreri: anfangen zu dörren: aszalódni kezdeni. *Syn.* zapekať ſa. *boh.* zapeci (neutr.)

Zapekanec, nca, m. v. Zápečka.

zapekaní, á, é, *p. c.* v. zapečení.

Zapekáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapekať, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. zapect.

Zapekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapekáwať, al, ám, *freq.* ex zapekať. *II. rec.* zapekať ſa, *freq.* ex zapect ſa.

zapekli, á, é, *adj.* v. zapečení. 2) v. karpawí. *Usus.* zapeklé Oči, gramiosi (lippi, lipposi) oculi, eiterige Augen, tsipás szemek.

Zapeklosť, i, f. v. Karpawosť.

Zápera, i, f. v. Zápora.

† Záp'et, i, f. v. Opatek, Zápať.

Zápich, u, m. infixio, nis, f. infixus, us, m. Einſtechung, das Einſtechen: belé-szúrás. *Syn.* Zapichnutí.

zapichaní, á, é, *p. c.* v. zapichnutí.

Zapicháňí, á, n. v. Zapichnutí.

zapichať, al, ám, V. I. *imp.* chag: v. zapichnúť. *boh.* zabodaki.

Zapicháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapicháwať, al, ám, *freq.* ex ex zapichať.

zapichnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi: infigere, einſtechen: belé-szúrni. *Syn.* zapichať, zapchnúť. *boh.* zabodaki, zabodnuki, zabůſt'i. 2) v. popchnúť.

zapichnutí, á, é, *p. c.* infixus, a, um: eingeſtochen: belészúrtt, belé-ütött. *Syn.* zapchnutí.

Zapichnutí, á, n. v. Zápich.

zapíganí, á, é, *p. c.* v. zapití.

Zapígáňí, á, n. v. Zapití.

zapígať, al, ám, V. P. *imp.* zapígag, v. zapiť. *boh.* zapigeti.

Zapígáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapígáwať, al, ám, *freq.* ex zapígať.

† zapígeti, gel, gim, v. zapígať.

zapílení, á, é, *p. c.* serratus *Tacit.* serra incisus, a, um: eingeſägt, geſägt, zackig, gezackt, mit einer Säge bezeichnet, fürészelt, fogas. *Syn.* zapilowaní.

Zapíleňí, á, n. serratio, serra incisio: das Sägen, Bezeichnung mit der Säge, Einſägung: fürészelés. *Syn.* Zapílowáňí,

zapílič, il, ím, V. P. *imp.* zapil: serrare *Veget.* serra incidere: ſägen, einſägen, mit einer Säge bezeichnen: fürészelni (fürészlek). *Syn.* zapilowať.

zapilowaní, á, é, *p. c.* v. zapílení.

Zapilowáňí, á, n. v. Zapíleňí.

zapilowať, lowal, lugem V. I. *imp.* lug: v. zapílič.

Zápina, i, f. fibula, ae, f. Spange, Schnalle: tsat, kapots, *Syn.* Spinadlo, Spinka, Zapinadlo, Zápinka. 2) monile, is, n. torques, et quis, is, m. et f. *Liv. Cic. Prop.* die Schmuckkette, Kettband: nyaki drága ékesség, köves

köves nyakra való arany láncz *boh.* Zápona.

Zapinadlo, a, n. v. Zápina.

zapínaní, á, é, *p. c.* v. zapnutí.

Zapínáňí, á, n. v. Zapnutí.

zapínať, al, ám, V. I. *imp.* nag, v. zapnúť.

Zapínáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapínáwať, al, ám, *freq.* ex zapínať.

Zápinecka, i, f. *dem.* ex seq.

Zápinka, i, f. parva fibula: eine kleine Spange, das Schnällchen: kapocs, csatolka. 2) parva (parvus) torques: Schmuckkettchen, Kettbändchen: kis arany láncz. *boh.* Záponka. 3) v. Záſt'erka.

zapírání, á, é, *p. c.* v. zapření.

Zapíráňí, á, n. v. Zápreňí.

zapírať, al, ám, V. I. *imp.* rag: v. zapreť. *Usus.* Ešče to bubeſ zapírať (tagiť): etiamne illud negabis? darfſt du darzu noch dieſes läugnen? tagadhatod e' még azt-is? Zapíraſſli (tagíſſli)? ℟. zapírám (neuznáwám): negasne? ℟. nego enim vero (enimvero nego): läugneſt du dieſes? ℟. Ja, ich läugne es rund: tagadod ezt? ℟. tagadom bizony, mert nem igaz. Wſečko, ſ čeho geſt obwinen (w čom geſt obžalowan), zapírá (tagí, neuznáwá): de objectis non confitetur: er läugnet alles, deſſen man ihn beſchuldiget: azokat, a' mellyek felöle mondottak, tagadgya, nem vallya. 2) Wždi do mňa zapírá, v. zapret. 3) *boh.* v. zapíráwať.

Zapíráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapíráwať, al, ám, *freq.* ex zapírať.

† Zapíťeňí, n. v. Zapáleňí.

† zapíťiťi ſe, il ſe, im ſe, v. zapáliť ſa.

Zápiſ, u, m. inscriptio, consignatio, nis, f. Einſchreibung: bé-írás. *Syn.* Zapiſáňí. 2) transscriptio, v. g. domus: Verſchreibung eines Hauſes, Ackers an Jemand: valaki részére bé-írás, bé-iratás, másra vetés, más kezébe botsátás. 3) syngrapha (chartabianca) ae, f. *Cic.* syngraphus, i, m. *Plaut.* syngraphum, i, n. chirographum, i, n. et chirographus, i. m. *Cic. Gell. Suet. Pandect.* literae obligatoriales: Verſchreibung, Schuldverſchreibung, Handſchrift, ſchriftlicher Contract, Obligation, Wechſel: tulajdon kéz írás, adóságról való levél, írás. *vulg.* Obligátor, Kartabianka. *Usus.* Straňiwa Dluhú Zápiſ wzať od ňekoho: facere syngraphas cum aliquo *Cic.* ſich Wechſel geben laſſen über eine Schuld: adósságról való levelet valakitöl ki-venni. Mog wlaſtní Zápiſ: cautio chirographi mei *Cic.*

zapiſaní, á, é, *p. c.* inscriptus, literis illatus, a, um. eingeſchrieben: bé-iratott, írásba tett. 2) transscriptus: verſchrieben: valakinek bé-írtt, bé-irattatott, által adatott, botsátott.

Zapiſáňí, á, n. v. Zápiſ.

zapiſať, zapiſal, zapiſem, V. P. *imp.* zapiſ *cum accus.* neco, ňekoho: inscribere, inferre (committere, mandare) literis, aliquem; alicuius nomen, aliquid: einſchreiben, jemand, etwas: bé-írni valakit, valaki nevét, valamit. *boh.* zapſatí. *Usus.* Do Dóchodku zapiſať, acceptum (in acceptum) referre, in die Einnahme (Einkünfte) aufſchreiben:

jöve-

jövedelmek közé bé-írni. Dať ſa zapíſať, se inscribendum (inscribi) curare; nomen (suum) profiteri *vel* dare ad rem: ſich einſchreiben laſſen: bé-íratni magát. 2) ňekomu nečo: transscribere alicui aliquid: verſchreiben, ſchriftlich zueignen, oder anweiſen: valamit más kezébe botsáttani írás szerént, valamit valakinek bé-írni. *Syn.* píſebňe odewzdať. *Usus.* Ňekomu Statok zapíſať: *a*) bonum alicui transscribere, Jemanden ein Gut verſchreiben, valamelly jószágot más kezébe adni, botsátani. *b*) bonum pignore transscribere, oppignerare, obligare: Jemand ein Gut zur Pfande verſchreiben: valamelly jószágot zálogba adni, bé-zálogítani. 3) consignare, perscribere: verzeichnen, niederſchreiben: meg-jegyezni. *Syn.* poznačiť, naznamenať, naznačiť. *II. rec.* zapíſať ſa: inscribere se: ſich einſchreiben: bé-írni magát. 2) se obligare nomine praedis; fide jubere, cavere pro aliquo: ſich verſchreiben, z. B. als Bürge: bé-írni magát kezesnek.

Zapíſáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapíſáwať, al, ám, *freq.* ex zapíſať. *II. rec.* zapíſáwať ſa, *freq.* ex zapíſať ſa.

zapiſkaní, á, é, *p. c.* v. zababraní, zamazaní, zanečiſťení.

Zapiſkáňí, a, n. v. Zababkáňí, Zamazáňí, Zanečiſťeňí.

Zapiſkáňí, á, n. fiſtulatio, nis, f. cantus fiſtulae (tibiae): das Pfeifen auf der Flötte: sipolás. *Syn.* piſknutí.

zapiſkať, al, ám, V. P. *imp.* ſkag, v. zababrať, zamazať, zanečiſťiť. *II. rec.* zapiſkať ſa, v. zababrať (zamazať, zanečiſťiť) ſa.

zapíſkať, al, ám, V. P. *imp.* ſkag: *de uno actu*, fiſtulare, tibia canere semel: pfeifen einmal auf der Flötte: sipolni egyszer. *Syn.* zapiſknúť, píſknúť

Zapiſkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex zapíſkať.

Zapíſkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex zapíſkať.

zapiſkáwať, al, ám, *freq.* ex zapíſkať. *II. rec.* zapíſkáwať ſa, *freq.* ex zapíſkať ſa.

zapíſkáwať, al, ám *freq.* ex zapíſkať.

zapiſknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, v. zapíſkať.

Zapiſknutí, á, n. v. Zapíſkáňí.

zápiſní, á, é, *adj.* inscriptionalis, transscriptionalis, e. inscriptorius, transscriptorius, a, um. die Einſchreibung, oder Verſchreibung betreffend: bé-írást (által írást, által engedést, által adást) illető. *Usus.* Líſt zápiſní, literae inscriptionales, által, engedő (által adó) levél, Einſchreibungsbrief.

Zápiſňica, í, f. inscriptrix, cis, f. Unterſchreiberinn, Einſchreiberinn: bé-íróné, bé-író (által engedő, által adó) aszszony. *Syn.* Zápiſňička, Zapiſowačka, Zapiſowatelka. 2) subscripta (femina), Unterſchriebene, Endesgefertigte: alá iratott aszszony. *Syn.* níže podpiſaňá.

zápiſňičin, a, e, *adj. poss.* ex Zápiſňička.

zápiſňičin, a, e, *adj. poss.* ex Zápiſňica.

Zápiſňička, i, f. v. Zápiſňica.

Zápiſňík, a, m. inscriptor, is, m. Einſchreiber, Unterſchreiber: bé-író, által engedő, által adó.

adó. *Syn.* Zápiſowač, Zapiſowatel. 2) subscriptor: Unterſchreiber: alá író. *Syn.* Podpiſowač, Podpiſowatel 3) subscriptus, i, m. Unterſchriebener, Endesgefertigter, alá irattott. *Syn.* ńíže podpiſani (*boh.* podepſaní).

zápiſńíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Zapíſowač, a, m. v. Zápiſńík.

zápiſowačin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Zapiſowačka, i, f. v. Zápiſńica.

zapiſowačow, a, e, *adj. poss.* ex Zapiſowač.

Zapiſowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Zapiſáńí.

zapiſowat, ſowal, ſugem, V. I. *imp.* ſug, *freq.* ex zapíſat.

Zapiſowatel, á, m. v. Zápiſńík.

zapiſowatelčin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Zapiſowatelka, i, f. v. Zápiſńica.

zapiſowatelow, a, e, *adj. poss.* ex Zapíſowatel.

zapít, zapil, zapigem (*boh.* zapigí et zapigu *fut.*) V. P. *imp.* zapi: postes (supra) bibere: darauf trinken: utánna (reá) inni. *Syn.* zapígat, na to pič. *Usus.* Zapime tu Otázku, bibamus supra hanc quaestionem, laſſet uns trinken auf dieſe Frage, igyunk erre a' kérdésre. II. zapič ſi, idem. *Usus.* Zapime ſi Makegko, wſak ge toto dobré Winko.

zapití, á, é, *p. c.* post (supra) bibitus, potus, a, um: darauf getrunken, utánna (reá) ivott.

Zapití, á, n. supra (post) bibitio, nis, f. das darauf Trinken, utánna (reá) ivás.

† Zaplaceńí, n. v. Zaplakeńí.

Zaplakáńí, á, n. fletus, us, m. das Weinen, pityergés. 2) initium (inchoatio) fletus: der Anfang des Weinens: könybe lábbolás.

zaplakat, zaplakal, zaplačem (*boh.* zapláči et u) *fut.* V. P. *imp.* zaplač: paululum flere, plorare: weinen: pityeregni, egy kevessé sírni, flere, ploratum edere: weinen: sírni, könyvezni. *Usus.* Rameń bi zaplakal nad mogú Úzkoſtú, že ſem ſ tak welikú, ſtlačení Ťažkoſť'ú. Rešbi Rameń wešel Srdca mého Boleſť', werubi mi podal weſelu Katoleſť' Liſek. Odſtrelil geg Krídlo, i prawu Nožičku, horko zaplakala, ſedla na Wošičku. 3) incipere flere, anfangen zu weinen, könyvbe lábbolni. *Syn.* počínat plakat.

Zaplakáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaplakáwat, al, ám *freq.* ex zaplakat.

* Záplač, i, f. v. seq.

Záplata, i, f. v. Zaplačeńí. 2) merces, dis f. pretium, i, n. solutio, nis, f. Lohn, z. B. für die Arbeit, für Verbrechen ꝛc. fizetés. *Syn.* Plat. *Usus.* Záplata Kúpelná (od Kúpelu, *boh.* od Lázňe): pretium balneare: Badegeld: fördö pénz, fördö fizetés. 3) praemium, i, n. Belohnung, jutalom. *Syn.* Odplata. 4) lacinia, plica, ae, f. segmentum, i, n. Fleck, ein Stück, z. B. Leder, Tuch ꝛc. fölt. *Syn.* Flek, Plata.

zaplataní, á, é, *p. c.* v. zaflekowaní.

zaplatat, al, ám et cem V. P. *imp.* tag, v. zaflekowat.

Zaplatáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapla-

zaplatáwať, al, ám, *freq.* ex zaplátať.

zaplaťení, á, é, *p. c.* solutus, exsolutus, persolutus, a, um: bezahlt: meg-fizetett. *Syn.* splaťení, *boh.* zaplacen.

Zaplaťeňí, á, n. solutio, persolutio, exsolutio, satisfactio, nis, f. Bezahlung Jemands des Geldes, der Schuld; meg-fizetés. *Syn.* Splaťeňí: *boh.* Zaplaceňí.

zaplaťiť, il, ím V. P. *imp* zaplať ňečo, ňekomu: solvere (exsolvere, dissolvere, persolvere) alicui debitum, satisfacere cuipiam, Jemanden bezahlen, etwas z. B. Geld: meg-fizetni valakinek valamit. *Usus.* Towar (*boh.* Zboží) vel za Towar (za Kupu, za Partéku) zaplaťiť: solvere pro mercibus (merces), die Waaren bezahlen, még-fizetni (tek) a' portékáért. Moct zaplaťiť, esse solvendo, bezahlen können, meg-fizethetni. Nemocť zaplatiť, non esse solvendo, nicht bezahlen können, meg-nem fizethetni *Prov.* Zaplaťím ťi to. Neuňeseſ teho. To ťi tak nepregde. Neodpuſt'ím ťi to: hoc non sinam inultum; vicem pro vice reddam tibi amice: ich will dirs gedenken (vergelten): ezt nem hagyom büntelen; el-nem viszed azt szárazon.

Záplaw, u, m. v. Okalek.

Záplawa, i, f. idem.

zapleňiť, il, ím, V. P. *imp.* zapleň Želézo v. uhasiť.

Zapléſkáňí, á, n. v. Pléſkáňí.

zapléſkať, al, ám, V. P. *imp.* kag, *de uno actu*, v. pléſkať.

Zapléſkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapléſkáwať, al, ám, *freq.* ex zapléſkať.

zapleſknúť, knul (kel), kňem V. P. *imp.* kňi, v. pleſknúť.

Zapleſknuťí, á, n. v. Pleſknuťí.

zapleſt', zapletel, zapleťem V. P. *imp.* zapleť: innectere, intorquere, implectere: einflechten, hineinflechten, verflechten, verwickeln in etwas, umschlingen, zuflechten: bé-(öszve) fonni, fel-sodoritani békötni. *Syn.* wpleſt'. *Usus.* Zapleť ſi Wlaſi: implecte tibi capillos: flechte dir die Haare ein: fondd bé a' hajadot. 2) implicare, impedire: verwickeln: meg-bontani, meg-bomlítani, öszve keverni. *Syn.* zamotať. 3) illaqueare, irretire: verſtricken: bé-kötelezni, törbe ejteni, tsalárdsággal meg-fogni. *Syn.* založiť zapletať. *Usus.* Eſče i mňa do toho zapletel. 4) v. pleſť.

† zapleſt'i, zapletl, zapletu, *fut.* idem.

zapletaní, á, é, *p. c.* v. zapleťení.

Zapletaňí, á, n. v. Zapleťeňí.

zapletať, al, ám, V. P. *imp.* tag, v. zapleſt'. *Usus.* Neborák lentak z Nohámi zapletá.

Zapletáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapletáwať, al, ám, *freq.* ex zapletať.

zapleťení, á, é, *p. c.* innexus, intortus, implexus, a, um: verflochten, geflochten, hineingeflochten, umschlungen, umwunden, umwickelt: bé-fonott, fel-sodorított, öszve kötött bé-kötött. *Syn.* zakrúcaní, zakrúťení, zapletaní. *Usus.* Zapleťené Wlaſi: implexi, in-

intorti capilli, plegmata: verflochtene Haare: fel-sodorított haj. 2) implicatus, impeditus: verwickelt: meg-bontatott, meg-bomlított, öszve kevertt. *Syn.* zamotaní. 3) illaqueatus, irretitus: verſtrickt: bé-kötelezett, törbe ejtetett, hálóba keréttetett. *boh.* zapleten. 4) v. pleteni.

Zapleteňí, á, n. implexio, innexio, intorsio, nis: Verflechtung, Flechtung, Hineinflechtung, das Verwickeln, Umſchlingen: bé-fonás, bé-kötés, fel-sodorítás, fel-fodorítás. 2) implicatio, impeditio: Verwicklung: meg-bontás, meg-bomlítás, öszve keverés. 3) illaqueatio, irretitio: Verſtrickung: törbe (halóba) ejtés. 4) v. Pleteňí.

† zapliti, zaplil, zapligi (u) *fut.* v. zapluť.

† zapliwať, al, ám, *praes.* et *fut. freq.* v. zaplúwať.

zapluhaweňí, á, é, *p. c.* v. pochwíſtaňí, zaſtaňí.

Zapluhaweňí, á, n. v. Pochwíſtaňí, Zaſtáňí.

zapluhawiť, il, ím, V. P. *imp.* haw, v. pochwíſtať, zaſtať.

zapluť, zaplul, zaplut, zaplugem V. P. *imp.* zaplug: conſpuere, inſpuere: verſpeien: öszve pökdösni, reá pökni. *boh.* zapliti.

zaplutí, á, é, *p. c.* conſputus, a, um: verſpeit: öszve pökdösött, meg-pökdöstetett.

Zaplutí, á, n. conſputio, inſputio, nis, f. Verſpeiung: öszve pökdösés.

Zaplúwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaplúwať, al, ám, V. I. *imp.* wag, *freq.* ex zapluť. *boh.* zapliwati.

zapnúť, zapnul, zapňem (*boh.* zapnu *fut.*) V. P. *imp.* pňi, Prackú: fibulare, conſibulare, fibula claudere: zuſchnallen: bé-tsatolni. *Syn.* zapať, zaprackowať 2) Gombičkámi: nodulos (globulos fibulatorios) inserere fissuris vestis, globulis conſibulare: zuknöpfen: bé-kaptsolni. *Syn.* zapať, zaǧombičkowať. 3) Háčkami, v. zahačkowať. 4) Koňe zapnúť, v. pripnúť.

zapnutí, á, é, *p. c.* conſibulatus, fibula clausus, a, um: zugeſchnallt: bé-tsatoltt. *Syn.* zapatí, zaprackowaní. 2) globulis conſibulatus: zugeknöpft, bé-gomboltt, bé-kaptsoltt. *Syn.* zaǧombičkowaní. *boh.* zapat. 3) v. zahačkowaní.

Zapnutí, á, n. fibulatio, conſibulatio, fibula clausio: das Zuſchnallen: bé-tsatolás. *Syn.* Zapatí, Zaprackowáňí. 2) globulis facta conſibulatio, Zuknöpfung, das Zuknöpfen: bé-gombolás, bé-kaptsolás. *Syn.* Zaǧombičkowáňí. 3) v. Zahačkowáňí.

započať, započal, započňem, V. P. *imp.* čňi, v. začať.

započatí, á, é, *p. c.* v. začatí.

Zapogčáňí, á, n. v. Pogčáňí, *boh.* Zapúgčeňí.

zapogčať, al, ám, V. P. *imp.* čag, v. pogčať. *boh.* zapůgčiti. *II. rec.* zapogčať ſa, nomina (debita passiva) contrahere, aere alieno obligari: ſich verſchulden: fel-adósítani, adósságba verni magát. *Syn.* zapožičať ſa.

Zapogčáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapogčáwať, al, ám, *freq.* ex zapogčať. *II rec.* zapogčáwať ſa, *freq.* ex zapogčať ſa.

Zápog, u, m. v. Napog.

zapogení, á, é, *p. c.* rigatus, per-

perfusus, a, um: getränkt, benetzt: meg-öntöztetett. *Syn.* polátí. 2) v. opogení.

Zapogeňí, á, n. rigatio, perfusio, nis, Tränkung, Benetzung: meg-öntözés, megnedvesítés. *Syn.* polátí. 2) v. Opogeňí.

zapogit, il, ím, V. P. *imp.* zapog: rigare, perfundere, humectare: tränken, benetzen, begießen: meg-öntözni, megönteni, meg-nedvesíteni. *Syn.* polát, oblát. 2) v. opogit.

Zapogíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapogíwat, al, ám, *freq.* ex zapogit.

Zápola, i, f. v. Krik, Nezboda, Nesnádek, Zwada.

Zápolí, á, n. ambages, is, f. (gum f. plur) circuitus, us, m. circuitio, nis, f. Umſchweif, Umweg: kerengő (tekergő) út, vagy beszéd. *Syn.* Záchod, Obchod.

zapomenliwe *adv.* v. zabudliwe.

Zapomenliwec, wca, m. v. Zabudliwec.

zapomenlíwí, á, é, *adj.* v. zabudliwí.

Zapomenliwoſt', i, f. v. Zabudliwoſt'.

zapomenút, zapomenul, (*boh.* etiam zapomńel) zapomeňem (*boh.* zapomen *fut.*) V. P. *imp.* zapomeň, ňečo, ňečeho et na ňečo: v. zabudnút *II. rec.* zapomenút ſa, na ňečo v. zabudnút ſa, na nečo.

zapomenutedelní, á, é, *adj.* v. zabudliwí 3 Nro.

Zapomenutí, á, n. v. Zabudnutí. *Prov.* Zapomenutí w Dobrém ſkodné geſt: oblivio bonorum nociva est: Vergeſſenheit im Guten iſt ſchädlich: jóról való feledékenység ártalmas.

Zapomínáňí, á, n. v. Zabudnutí.

zapomínat, al, ám, V. I. *imp.* nag: v. zabudnút.

Zapomínáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapomináwat, al, ám, *freq.* ex zapomínat.

* zapomnút, ňel, ňem, v. zapomenút.

* Zapomnutí, á, n. v. Zapomenutí.

Zapona, i, f. v. Fertucha, Záſt'era Opona. 2) *boh.* v. Zápina.

Záponečka, i, f. *dem.* ex seq.

Zaponka, i, f. *dem.* ex Zápna, v Fertuſka, Zaſt'erka. 2) *boh.* v. Zápinka.

Zápora, i, f. v. Záwora.

Zapowed, i, f. interdictum, vetitum, i, n. der Verbot: tilalom. *Syn.* Zákaz.

† Zápow'ed, i, f. idem.

zapowedaní, á, é, *p. c.* v. zapowedení.

Zapowedáňí, á, n. v. Zapowedení.

zapowedat, al, ám V. I. *imp.* dag, v. zapowedet. *Syn.* zakazowat. *boh.* zapowídati. *Usus.* Zapowedám ti geſt', veto te edere, ich verbiete dir das Eſſen: tiltom néked enni; tiltlak az ételtől. Ga ti zapowedám, wen wichádzat: interdico, ne exeas. *Ter.* ich verbiete dir hinaus zu gehen: ne próbálly ki-menni. Prá wo (Zákon) zapowedá, zakažuge: cavet lex, lege cautum est: das Geſetz verbietet es: tiltya a' törvény, törvénnyel tiltatik. *II. rec.* zapowedát ſa, v. zapowedet ſa. *III. passive.* Mňe, tebe, jemu, nám, wám, gím ſa zapowedá: vetor vetaris, vetatur: ve-

vetamur, vetamini, vetantur: mir, der, ihm; uns, euch ihnen wird verboten: ez nékem, néked, ö néki, mi-nékünk, ti néktek, ö nékiek tiltatik. Otcowi ſa zapowedá, pater vetatur, arcetur: dem Vater wird verboten, atyánknak tiltatik. v. zakazowať ſa.

Zapowedáwáňí: á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapowedáwať, al, ám, *freq.* ex zapowedáť. *II. rec.* zapowedáwať ſa, *freq.* ex zapowešť ſa.

zapowešení, á, é, *p. c.* interdictus, vetitus, a, um: verboten: meg-tiltott, tiltatott, tilalmas. *Syn.* zakázaní, zapowedaní. *boh.* zapow'ešení. *Usus.* Zapow'ené Owoci, prohibitus fructus, Verbotenes Obſt, tiltott gyümölts.

Zapowešeňí, á, n. interdictio, vetatio, prohibitio, nis, f. Verbietung, das Verbieten: tiltás, tilalmazás. *Syn.* Zapowedáňí, Zakázáňí, Zápowed, Zákaz. *boh.* Zapow'ešeňí. 2) votum conceptum de re quapiam non amplius facienda: Entſagung einer Sache: valamelly dolognak többé meg nem tétele iránt való fogadás. *Syn.* Zapowedáňí Zarečeňi, Zareknutí. *Aliud est.* Slub, Slúbeňí.

zapowešť, zapowešel, zapowím V. P. *imp.* zapowec: interdicere, vetare, prohibere, inhibere: verbieten, unterſagen: meg-tiltani, tilalmazni. *Syn.* zapowedať, zakázať, zakazowať. *boh.* zapow'editi. *II. rec.* zapowešť ſa: serio negare, concipere votum de re quapiam non amplius iteranda: verreden, geloben es nicht zu thun: fogadást tenni valamelly dologgnak többé nem tévése iránt. *Syn.* zarecť ſa, zareknúť ſa, zapowedať ſa. *Usus.* Wſak ga ho naučím, zapowí ſa on wíceg do toho púſťať.

† zapow'ešiti, zapow'ešel, zapowím *fut. imp.* zapow'ez *part. pass. abs.* zapow'ešín: v. zapowedeť.

† Zapowídáňi, n. v. Zapowedáňí.

† zapowidaťi, al, ám, v. zapowedať.

† zapowrcť, wrhel, wržem V. P. *imp.* wrž, v. zapowrhowať ſa.

zapowrhnúť, hnul (hel), hňem V. P. *imp.* hňi, v. zapowrhowať. *II rec.* zapowrhnúť ſa, v. zapowrhowať ſa. *Usus.* Zapowrhňi ſa, omni iugae tibi virtutis succurrat imago. verachte dich, meg-vesdd magadat.

zapowrhnutí, á, é, *p. c.* ex praec.

Zapowrhnutí, á, n. *Nom. Verb.* ex eodem.

Zapowrhowáňí, á, n. dedignatio, reiectio, contemtio, nis, f. despectus, us, m. Verachtung, meg-vetés, nem méltóztatás. *Syn.* Zapowrhnutí.

zapowrhowať, howal, hugem, V. I. *imp.* hug: dedignari, reiicere, contemnere, despicere: ſich nicht würdigen, verachten: nem méltóztatni, megvetni. *Syn.* zapowrhnúť, pohrdať. *boh.* pometaťi. *II. rec.* zapowrchowať ſa: contemnere (despicere) se, ſich verachten, meg-vetni magát.

zapožičaní, á, é, *p. c.* v. zapogčaní.

Zapožičáňí, á, n. v. Zapogčáňí.

zapožičať, al, ám, V. P. *imp.* čag: v. zapogčať. *II. rec.* zapožičať ſa, v. zapogčať ſa.

Prov.

Prov. Bár ſa zapožičám predca chudobním nebudem: si vel nomina contrahere debuero, pauper non ero: wenn ich mich auch in Schulden ſchlagen (verſchulden) ſollte, ſo bleib ich doch nicht arm: ha mindgyárt adósságba verem is magamat, még-is szükséget nem szenvedek.

Zapožičáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapožičáwať, al, ám, *freq.* ex zapožičať. *II. rec.* zapožičáwať ſa, *freq.* ex zapožičať ſa.

zapračkowaní, á, é, *p. c.* v. zapnutí.

zapračkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug, v. zapnúť.

Zapračkowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapračkowáwať, al, ám, *freq.* ex zapračkowať.

zaprádaní, á, é, *p. c.* v. zapražení.

Zapradáňí, á, n. v. Zapražení.

zaprádať, al, ám, V. I. *imp.* dag, v. zaprásť'. *boh.* zapŕadaťi. *II. rec.* zaprádať ſa, v. zaprásť' ſa.

Zaprádáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaprádáwať, al, ám, *freq.* ex zaprádať. *II. rec.* zaprádáwať ſa, *freq.* ex zaprádať ſa.

zapražení, á, é, *p. c.* ex zaprásť': neri incoeptus, a, um: angeſponnen, fonni kezdett. 2) nendo immixtus (insertus), infilatus: eingeſponnen, bé-fontt. *Syn.* zaprádaní.

Zapražení, á, n. initium neturae, das Anſpinnen, Anfang des Spinnens: fonásnak elkezdése. 2) insertio (immixtio) per neturam (nendo) facta: Einſpinnung, bé-fonás. *Syn.* Zapradáňí.

Zápraha, i, f. v. Zapráhnutí.

zaprahaní, á, é, *p. c.* v. zaprahnutí.

Zapraháňí, á, n. iunctio, iugatio, iniunctio, nis, f. Einſpannung, bé-fogás. *Syn.* Zápraha, Zapraháwáňí, Zaprahowáňí, Zapráhnutí. *vulg.* Prahání.

zaprahať, al, ám, V. I. *imp.* hag: iungere, iniungere, iugare: einſpannen: bé-fogni. *Syn.* zapráhnúť. *Usus.* Roňe do Woza (k Wozu) zaprahať: currum equis (equos currui) iungere: Pferde in den Wagen einſpannen, a' lovakat kotsiba (szekérbe) fogni, bé-fogni.

† zapŕahaťi, al, ám, idem.

Zapraháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapraháwať, al, ám, *freq.* ex zaprahať.

zapráhnúť, hnul, hel, hňem, V. P. *imp.* hňi: v. zaprahať.

† zapŕáhnúťi, hl, hnu, *fut.* idem.

zapráhnutí, á, é, *p. c.* iunctus, iniunctus, iugatus, a, um: eingeſpannt, bé-fogott. *Syn.* zaprahaní.

Zapráhnutí, á, n. v. Zaprahání.

Zaprahowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaprahowať, howal, hugem, *freq.* ex zapráhnúť.

zaprtaní, á, é, *p. c.* ex zaprať: obrutus, tectus, a, um: bedeckt, verſchüttet: bé-fedett, bé-takartt.

Zaprtáňí, á, n. obruitio, tectio, nis, f. Bedeckung, Verſchüttung: bé-fedés, bé-takarás.

zaprášení, á, é, *p. c.* pulverulentus, pulvere conspersus, a,

a, um: beſtaubt: bé-porozott, porral bé-hintett. 2) v. zaſrani.

Zapráſeňi, á, n. pulveribus conspersio, pulveratio, nis, f. Beſtäubung, bé-porozás, porral bé-hányás. 2) v. Zaſráňí.

zaprášiť, il, ím, V. P. *imp.* zapraſ: pulverare, pulvere conspergere: beſtäuben, bé-porozni, porral bé-hányni. 2) v. zaſrať. *II. rec.* zaprášiť ſa: pulvere conspergi, beſtauben, ſich beſtäuben, beſtäubt werden: bé-porosodni. bé-porzódni. 2) v. poſrať (doſrať) ſa, pochwíſtať ſa.

zapraſiweni, á, é, *p. c.* v. ſpraſiweni, opraſiweni, praſiwí, upraſiweni.

Zapraſiweňi, á, n. v. Spraſiweňi, Opraſiweňi, Upraſiweňi, Praſiwoſť.

zapraſiweť, wel, wím, V. P. *imp.* ſiw, v. ſpraſiweť, opraſiweť, upraſiweť.

zapraſiwiť, il, ím, V. P. *imp.* ſiw, v. ſpraſiwiť, opraſiwiť, upraſiwiť.

zapraſkaní, á, é, *p. c.* v. pochwíſtaní, poſtraní, zaſraní.

Zapráſkáňi, á, n. v. Práſkáňi. 3) v. Pochwíſtáňí, Poſtráňí, Zaſráňí.

zapráſkať, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. práſkať. 2) v. oſrať, poſrať, zaſrať, pochwíſtať. *II. rec.* zapráſkať ſa, v. poſrať ſa, pochwíſtať ſa.

zapraſknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* ſkňi, v. praſknúť.

Zapraſknuťi, á, n. v. Praſknuťí.

Zapraſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapraſowať, ſowal, ſugem *freq.* ex zapráſiť.

zapráſť', zapradel, zapraſem, V. P. *imp.* zapraſ: incipere nere, anſpinnen, anfangen zu ſpinnen: fonni kezdeni. *Syn.* počáť, práſť'. 2) nendo immiscere (inserere): einſpinnen, z. B. Haare mit ꝛc. belé (bé) fonni. *Syn.* Zapleſť', zaprádať. *boh.* zapříſť'i. *II. rec.* zapráſť' ſa: filis suis involvi, infilari, tegi, abdi: ſich einſpinnen, z. B. wie eine Raupe: fonálba belé-kötődni. *Syn.* zápleſť' ſa, zaprádať ſa. *boh.* zapříſť' ſe.

zaprať, zapral, zaperem (*boh.* zapru *fut.*) V. P. *imp.* zaper: obruere, tegere, verſchütten, bedecken: bé-fedni, bétakarni. *Syn.* zawaliť, prikriť. *boh.* zaſúti. *Usus.* Wſecko Sneh zapal, nix omnia obruit, der Schnee hat alles bedeckt, a' hó mindent bé-fedett. 2) lavare, waſchen, mosni. *Syn.* prať.

zapráť, zaprál, zapregem V. P. *imp.* zapreg, v. práť, doprať, poprať, dožičiť.

zaprataní, á, é, *p. c.* impletus, repletus, occupatus, a, um: eingeräumt, eingefüllt, voll: bé-töltött, bé-rakott, teli. *Usus.* Cela Izba ge wſeličím zapratanáá.

Zapratáňí, á, n. impletio, repletio, occupatio, nis, f. Einräumung, Einfüllung: bétöltés, bé-rakás.

zaprataťať, al, ám, V. I. *imp.* tag: inferre, imponere, ingerere, occupare, implere, replere: einräumen, hineinräumen, hineinlegen, einfüllen: bé-hordani, bé-tenni, bétölteni, bé-rakni.

Zapratáwáňí, á, n, *Nom. Verb.* ex seq.

zapratáwať, al, ám, *freq.* ex zaprataťať.

zapratí, á, é, *p. c.* v. zaprani.

Zapra-

Zapraťí, á, n. v. Zapráňí.
Zapráťí, á, n. v. Práňí (ex práť), Popráňí, Dopráňí.
Zápraw, i, f. v. seq.
Záprawa, i, f. conditura, ae, f. Einmachung der Früchte ꝛc: bé-tsinálás. 2) v. Zapraweňí,
Zaprawené, ného, n. conditum ferculum, das Eingemacht, bé-tsináltt.
zaprawení, á, é, *p. c.* insertus, a, um: eingemacht, hineingethan: bé-tsináltt, bé-tett. 2) involutus, eingewickelt, eingemacht: bé-takartt. 3) obstructus, praestructus: vermacht: bé-dugott. *Syn.* oprawení. 4) conditus, eingemacht, bé-tsináltt.
Zapraweňí, á, n. insertio, nis, f. Einmachung, bé-tsinálás, bé-tévés. 2) involutio, Einwickelung: bé-takarás. 3) praestructio, obstructio: Vermachung: bé-dugás, *Syn.* Opraweňí. 4) conditura, conditio, condimentum, i, n. das Einmachen, Einmachung: jó íz adás, bé-tsinálás. 5) aeris alieni dissolutio: Bezahlung der Schulden: adosság fizetés. *Syn.* Zaplaťeňí, Záprawa.
žaprawiť, il, ím, V. P. *imp.* zapraw: inserere, einmachen, hineinthun: bé-tsinálni, bé-tenni. 2) involvere, einwickeln: bé-tsinálni, bé-takarni (-rom). *Syn.* zawinúť, 3) obstruere, praestruere: vermachen, bé-dugni. *Syn.* oprawet, pozaprawowať. 4) condire, einmachen, z. B. Fische, ꝛc: bé-tsinálni, valaminek jó ízt adni. *Syn.* zozaprawowať. 5) Dluh zaprawiť, aes alienum dissolvere, seine Schulden bezahlen; adósságat meg-fizetni. *Syn.* zaplaťiť.
Zaprawowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zaprawowať, wowal, wugem, *freq.* ex zaprawiť.
Zápraž, i, f. iunctio, iugatio, iniunctio, nis, f. iunctura, iugatura: Anspannung, Einspannung: bé-fogás. *Syn.* Zápražka, Zaprahaňí, Zapráhnuťí. *boh.* Zápřež.
zapražení, á, é, *p. c.* frictus, frixus, a, um: eingebrannt, geröstet: bé-rántott, bé-parázsoltt. *Syn.* zasmažení.
Zapražeňí, á, n. condimentum, i, n. frixio, nis, f. frictus, us, m. das Einbrennen, Rösten, Einbrennung: bé-párázsolás, rántás, bé-rántás. *Syn.* Zasmažeňí, Zápražka, Zásmažka.
zapražiť, il, ím, V. P. *imp.* zapraž, frigere, frixare: einbrennen, rösten: bé-rántani, bé-parázsolni. *Syn.* zasmažiť.
Zápražka, i, f. v. Zapraž. 2) v. Zapražeňí.
zapražní, á, é, *adj.* iugalis, e; vectarius, a, um: Zug, zum ziehen dienlich: igás, vonó, bé-fogni (igához, járomhoz) való. *boh.* potažní. *Usus.* Zápražná Lichwa, pecora iugalia, iumentum, pecus vectarium: Zugvieh, igás (vonyó) marha. *boh.* Potah.
Zapražowáňí, á, n. v. Zapražeňí.
zapražowať, žowal, žugem, V. I. *imp.* žug, v. zapražiť.
Zaprcháňí, á, n. stillatio, roratio, nis, f. der Anfang des Regnens: tseppegés, harmatozás, szemergés. *Syn.* Poprcháňí.

zapr-

zaprchať, al, ám, V. I. *imp.* chag: stillare, rorare, pluere incipere: anfangen zu regnen: tseppegni, harmatozni, szemeregni, esni kezdeni.

Zaprcháwáňí, a, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaprchávať, al, ám, *freq.* ex zaprchať.

zaprchnuť, chnul, (chel), chňem V. P. *imp.* chňi, v. zaprchať.

Zaprchnutí, á, n. v. Zaprcháňí.

Zaprchowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaprchowať, chowal, chugem, *freq.* ex zaprchnúť.

Záprd, u, m. v. Zaprdek.

Zaprdáňí, á, n. v. Poprdáňí.

zaprdať, al, ám V. I. *imp.* dag v. poprdať.

Záprdek, dku, m. hypenemium (foetidum, putidum) ovum *Plin.* ein ſtinkendes Ei: záp tojás, záp tyukmoy. *boh.* Pukawec.

zaprdnúť, dnul, (del), dňem V. P. *imp.* dňi, v. uprdnúť ſa.

Zaprdnutí, á, n. v. Uprdnutí.

Zaprdowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaprdowať, dowal, dugem, *freq.* ex zaprdnúť.

Zaprdag, u, m. v. Predag.

zapredaní, á, é, *p.* c. venditus divenditus, distractus, venumdatus, a, um: verkauft: el-adott, el-adatott. *Syn.* predaní, odpredaní. 2) v. zrađení.

Zapredáňí, á, n. venditio, divenditio, distractio, venumdatio, nis, f. Verkaufung, el-adás. *Syn.* Predáňí, Odpredáňí. 2) v. Zrađení.

zapredať, al, ám, V. P. *imp.* dag: vendere, divendere, distrahere, venumdare: verkaufen: el-adni. *Syn.* predať, odpredať. *boh.* zaprodati. 2) v. zrađiť. *II. rec.* zapredať ſa, *reg. dat.* v. zapogčať ſa *Usus.* Čo ſa Židowi zapredám zaplatím ti. 2) v. zrađiť ſa.

Zapredáwač, a, m. v. Zradec.

Zapredáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapredávať, al, ám, *freq.* ex zapredať. *II. rec.* zapredávať ſa *freq.* ex zapredať ſa.

zapretí, á, é, *p.* c. negatus, a, um: geläugnet, verläugnet: tagadott, el-tagadott, el-tagadtatott. *Syn.* tagení, zatagení. 2) v. zatworení.

Zapreňí, á, n. negatio, pernegatio, infitiatio, nis, f. das Läugnen, Verläugnen, Läugnung: tagadás, el-tagadás, megtagadás. *Syn.* Tageňí, Zatageňí. 2) offensio, impulsus: Anſtoßung, das Anſtoßen: valamibe belé-akadás. *Syn.* Zawaděňí. 3) v. Zatworeňí. 4) invasio, incessio, impugnatio, aggressio, impetus: Angreifung: ostromlás, belékapás.

zapret, zaprel, zaprem V. P. *imp.* zapri, *cum et sine genit.* negare, infitias ire, infitiari, diffiteri: läugnen, verläugnen: tagadni, el-tagadni. *Syn.* tagiť, zatagiť, neuznať, *boh.* zapříti. *Usus.* J Kriſta zapre, keď ſa ožere: Christum negabit ingurgitatus: er iſt fertig auch Chriſtus den Herrn zu läugnen, wenn er beſoffen iſt: ha meg-részegszik, a' kristust is meg-tagadja. 2) do nečeho: impingere, offendere in aliquid: anſtoßen an etwas: valamibe belé-akadni. *Syn.* zawiďiť. *Prov.* Kam zapret, tam chce: sententiae suae tenax: er iſt hartnäckiger Menſch:

Menſch: maga értelmét követő. 3) v. zatworiť. *II. rec.* zapreť ſa: abnegare se: ſich verläugnen: magát el-tagadni. *Syn.* tagiť ſa. 2) do nečeho, do ńekoho: incessere, invadere, aggredi, impugnare, petere, impetere, impetum facere: anſtoßen an Jemand angreifen, attakiren: valamibe, valakibe ütni, néki rohanni reá (belé) ütközni (-zöm). belé kapni, megostromlani (-lom) valakit etc. 3) v. zatworiť ſa.

* zapreti, á, é, v. zapreni.

* Zapreťí, á, n. v. Zapreňí.

† Záprež, ſ. v. Zápraž.

zapriſahať ſa, al ſa, ám ſa, V. I. *imp.* hag ſa: iurare semel: ſchwören einmal: esküdni. *Syn.* zapriſáhnúť ſa.

zapriſáhnúť ſa, hnul (chel) ſa, hňem ſa, V. I. *imp.* hňi ſa, idem.

zapríſahowať ſa, howal ſa, hugem ſa, *freq.* ex zapriſáhnúť ſa.

† zapťíſť'i, zapťedl, zapťedu *fut.* v. zapráſť'. *II. rec.* zapťíſť ſe, v. zapráſť' ſa.

† zapťíti, zapťel, zapťím et zapru, vel ču *fut imp.* zapťi *part. pass.* zapťín, v. zapreť.

zaprleni, á, é, *p. c.* v. zapáleni, zahanbeni.

Zaprleňí, á, n. v. Zapaleňí, Zahanbeňí.

zaprlič, il, im, V. P. *imp.* zapri, v. zahanbič, zapálič. *II. rec.* zaprliť ſa, erubere, erubescere, rubore (pudore) suffundi: ſich ſchämen: elpirúlni, el-szégyenülni. *Syn.* zahanbiť ſa, zapálit ſa. *Usus.* Zaprlíl ſa, dobre (dobrá ňáběg) geſt: erubuit, salva res est *Ter.* er iſt ſchamroth worden, iſt noch ein gutes Zeichen, iſt noch nicht alles gar hin: el-szígyenlette magát, jól van a' dolog, van még valami kevés reménység hátra.

Zaprlowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaprlowať, lowal, lugem, *freq.* ex zaprlič. *II. rec.* zaprlowať ſa, *freq.* ex zaprliť ſa.

† zaprodaťí, al, ám *fut.* v. zapredať.

zaprſkaní, á, é, é, *p. c.* adspersus, conspersus, a, um: beſprützt, meg hintetett, megtseppegtetett, meg-fetsentett. 2) conſputus: angeſpeyet, beſpeyt: meg-pökdöstetett, nyálazott *Syn.* zaſliňení.

Zaprſkáňí, á, n. adspersio, conspersio, nis, das Beſprützen, Beſprützung: meghintés, meg-tseppegés, megtsepegtetés, meg-fetsentés. 2) conſpuitio, conſputatio: das Anſpeyen, Beſpeyen: meg-pökdösés, meg-pökdöstetés, nyálazás. *Syn.* Zaſliňeňí.

zaprſkať, al, ám, V. P. *imp.* ſkaj: adspergere, conspergere fluido quopiam: beſprützen, anſprützen: meg-hinteni, megfetsenteni, meg-tseppegtetni. 2) conſpuere, conſputare: beſpeyen, anſpeyen: meg-pökdösni (-söm) nyálazni (-zom). *Syn.* zaſliňiť. *II. rec.* zaprſkať ſa: conspergere (perspergere, adspergere) se: ſich anſprützen, ſich beſprützen: meg-hinteni (meg-fetsenteni, meg-tseppegni) magát. 2) se conſpuere: ſich beſpeyen, ſich durch ſeine Speichel beſudeln: meg-pökdösni magát. *Syn.* zaſliňiť ſa.

Zaprſkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapr-

zaprſkáwať, al, ám, *freq.* ex zaprſkať *II. rec.* zaprſkáwať ſa, *freq.* ex zaprſkať ſa.

zaprſknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* ſkni: v. zaprſkať. *II. rec* zaprſknúť ſa, v. zaprſkať ſa.

zaprſknutí, á, é, v. zaprſkaní.

Zaprſknutí, á, n. v. Zaprſkáňí.

Zaprſkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaprſkowať, kowal, kugem, *freq.* ex zaprſknúť. *II. rec.* zaprſkowať ſa, *freq.* ex za- zaprſknúť ſa.

† Zapſáňí, n. v. Zapíſáňí.

† zapſaťi, zápſal, zapíſi (u) *fut. imp.* zapíſ v. zapíſať.

zapučaní, á, é, *p. c.* tumidus, extumidus, a, um: angeſchwollen: meg (bé) dagadott, meg-dagadozott.

Zapučáňí, á, n. tumor, intumescentia, extuberantia, extuberatio: das Anſchwellen, Anſchwellung: meg (bé) dagadás, meg-dagadozás.

zapučať, čal, čím, V. P. *imp.* zapuč: tumescere, intumere, et intumescere, extumere, extumescere, exturberare: anſchwellen: meg (bé) dagadni, meg-dagadozni. *Usus.* Sud tozſúſeni, zapučí, keb ſa wrelú Wodú wibarí.

Zapučáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapučáwať, al, ám, *freq.* ex zapučať.

Zapucháňí, á, n. tumor, is, m. tumescentia, ae, f. Anſchwellung, das Anſchwellen: dagadás, daganat. *Syn.* Zapuchnutí, Opuchnutí, Napuchnutí.

zapuchať, al, ám, V. I. *imp.* chag: tumere, tumescere, intumescere, tuberare, extuberare, extumere, extumescere: anſchwellen, ſchwellen, ſich aufblähen: meg ſel, ki) dagadni (dok), meg-dagadozni, ſel-puffadni. *Syn.* napuchať, opuchať, zapuchnúť.

Zapucháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapucháwať, al, ám, *freq.* ex zapuchať.

zapuchle *adv.* tumide, tumefacte: geſchwollen, aufgebläht: dagattan. *Syn.* napuchle, opuchle, zapúchliwe, zapúchnuťe.

zapuchlí, á, é, *adj.* tumidus, tumefactus, a, um: geſchwollen: dagadtt, ſel-dagadtt, puffadtt. *Syn.* napuchlí, napuchnutí, opuchlí, opuchnutí, zapuchliwi, zapuchnutí.

Zapuchlina, i, f. tumor, is, m. Geſchwulſt, daganat. *Syn.* Napuchlina, Opuchlina, Zapuchliwoſť.

zapuchliwe, *adv.* v. zapuchle.

zapuchliwí, á, é, *adj.* v. zapuchlí.

Zapuchliwoſť, i, f. v. Zapuchlina.

zapuchnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chni, v. zapúchať.

zapuchnuťe, *adv.* v. zapuchle.

zapuchnutí, á, é, *p. c.* v. zapuchlí.

Zapuchnutí, á, n. v. Zapucháňí.

Zapuchowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapuchowať, chowal, chugem, V. I. *imp.* chug, *freq.* ex zapuchnúť.

zapuďeni, á, é, *p. c.* v. zahnaní.

Zápuďeňí, á, n. v. Zahnáňí.

zapuďiť, il, ím, V. P. *imp.* zapuď: v. zahnať.

zapudrowaní, á, é, *p. c.* pulvere cyprio conspersus, inspersus, a, um; eingepudert, bé-hajporozott.

Zapudrowáňí, á, n. pulvere cyprio conspersio, inspersio: Einpuderung, bé-hajporozás.

zapudrowať, rowal, rugem, V. P. *imp.* rug: pulvere cyprio conspergere, inspergere: einpudern, bé-hajporozni. *II. rec.* zapudrowať ſa, pulvere cyprio se conspergere, inspergere: ſich einpudern, bé-hajporozni magát.

Zapudzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zapudzowať, zowal, zugem, *freq.* ex zapudiť. *Syn.* zahnáwať. *boh.* zapuzowati.

† Zapůgčeňí, n. v. Zapogčáňí.

† zapůgčiti, il, ím, *fut.* v. zapogčať.

zapuſtateňe, *adv.* v. ſpuſtateňe, wipuſtateňe.

zapuſtatení, á, é, *p. c.* v. ſpuſtatení, wipuſtatení.

Zapuſtateňí, á, n. v. Spuſtateňí, Wipuſtateňí.

zapuſtatiť, il, ím, V. P. *imp.* ſtať, v. ſpuſtatiť, wipuſtatiť.

zaputňaní, á, é, *p. c.* v. ſputnaní. *Usus.* Zaputňané Koňe.

Zaputňáňí, á, n. v. Spatňáňí.

zaputňať, al, ám, V. P. *imp.* tňag, v. ſputnať.

Zaputňáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaputňáwať, al, ám, *freq.* ex zaputňať.

† zapuzowaťi, owal (ugi (u), v. zapudzowať.

Žára, i, f. lux, cis, f. lumen inis, n. fulgor, splendor, is, m. der Schein, das Licht, der Schimmer, Glanz, z. B. der Sonne: ſény, ſényesség. *Syn.* Zora, Žáreňí. *boh.* Čerwánki, Žáře. *Usus.* Ranňá Žára, matutina aurora: Morgenröthe: hajnal, hajnali tsillag. Polnočňa Žára, aurora borealis, Nordlicht, Nordſchein: éjszaki hajnal. Žára geſt: aurora apparet: es iſt Schein, Licht: hajnallik.

zarábaní, á, é, *p. c.* v. zarobení.

Zarábáňí, á, n. v. Zarobeňí.

zarábať, al, ám, V. I. *imp.* bag, v. zarobiť.

Zaraďowaňí, á, n. gaudium, laetitia, exultatio: das Freuen, Erfreuen: meg-örülés.

zaradowať ſa, dowal ſa, dugem ſa, V. P. *imp.* dug ſa: gaudere, laetari, laetitia adfici: ſich erfreuen: meg-örülni (-lök). *Usus.* Zaraduge ſa ten, kdiž ka uwidí, uzre.

Zaradowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaradowáwať ſa, al ſa, ám ſa, *freq.* ex zaradowať ſa.

zarandſki, á, é, *adj.* Zarandſká Stolica, comitatus Zarandiensis, die ſaranter Geſpannſchaft: zarand Vármegye.

* zaraſ *adv.* v. hned, poráď.

zaráſt', zaráſt'el, zaraſt'em, V. P. *imp.* zaraſt'i, v. zaroſt'.

Zaráſtáňí, á, n. v. Zaroſtáňí.

zaraſtať, al, ám, V. I. *imp.* tag, v. zaroſtať.

zaraſt'eňí, á, é, *p. c.* v. zaroſt'eňí.

Zaraſt'eňí, á, n. v. Zaroſt'eňí.

zaraſtnúť, tnul (tel), tňem, V. P. *imp.* ſtňi, v. zaroſtnúť.

Zaraſtnutí, á, n. v. Zaroſtnutí.

* zaraz *adv.* v. hned, poráď.

zarážaní, á, é, *p. c.* v. zarazení 1, 2, et 3 Nris. 4) frequenter percussus, a, um. oft geprügelt, geſchlagen: verdegéltetett, ütögetett.

Zarážáňí, á, n. v. Zarazeňí 1, 2, et 3 Nris. 4) haesitatio (haesitantia) linguae, balbuties: Anſtoßung der Zunge, Anſtoß im Reden, das Stocken, Stolpern: a' szóban (bé-szédben)

ben) való akadozás: hebegés. *Syn. Syn.* Blbláňí, Zatrhowáňí w Reči. 5) crebra percussio, verberatio, das oftmalige Prügeln, Schlagen: verdegélés, ütögetés. 6) na ńečo: impulsus, offensio: Anſtoßung an etwas, Anſtoß, Verſtoß: belé-ütközés, valamibe megütés.

zarážať, al, ám, V. I. *imp.* žag, v. zaraziť 1. 2, et 3 Nris. *boh.* zarážeti. 4) w Reci, Gazíkem: haesitare lingua, balbutire: anſtoßen mit der Zunge, ſtocken (ſtolpern) im Reden: a' beszédben akadozni. *Syn.* blblať, zatrhowať. *Usus.* Geſtli w Slowe zarážať (w Reci klaſať) buSu? si verbo titubarint? wenn ſie nur in einen Wörtchen ſtolpern werden? ha beszédgyekben akadozni fognak? 5) frequenter quempiam verberare, percutere: oftmal prügeln, ſchlagen jemand: ütögetni, verdegélni. 6) esse facie (specie), similem esse alicui, referre imaginem, habere physonomiam alicuius: ſehen, ausſehen, eine Geſtalt haben: valakire ütni, hasonlítani valakihez. *Syn.* nanáſať ſa, zanáſať ſa, wihlédať. *Usus.* Na Otca, Matku zarážá: habet speciem patris, matris, est similis patri, matri; er ſieht dem Vater, der Mutter ähnlich: attyához, annyához hasonlít; attyára, annyára ütött. Na ťeba zarážа, est similis tibi, er ſieht dir ähnlich, hozzád hasonlit. *II. rec.* zarážať ſa w Reči: v. zarážať 4. Nro. 2) v. zaraziť ſa.

Zarážáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zarážáwať, al, ám, *freq.* ex zarážať.

zarazení, á, é, *p. o.* infixus, incussus, impactus, a, um: eingeſchlagen: bele-ütött, belévertt. *Syn.* wbití, wrazení, wtlučení, zabití. 2) inhibitus impeditus, repressus: gehemmt: meg-tartoztatott, gátoltatott. 3) perturbatus, confusus, adtonitus, consternatus, expavefactus, exterritus: beſtürzt: el (meg)-rémittetett. *Usus.* Bol gako zarazeni. 4) enecatus, mactatus, occisus: getödtet: megöletett, agyon ütött, verett. *Syn.* zabiti.

Zarazení, á, n. infixio, incussio, impactio, nis: Einſchlagung: belé ütés, kelé verés. *Syn.* Wrazeňí, Wbiťí, Wtlučeňí, Zabiťí. 2) inhibito, impeditio praepeditio: das Hemmen z. B. des Waſſers: meg-tartóztatás, gátlás. 3) perturbatio, confusio, consternatio: Beſtürzung: elrémítés. 4) enecatio, mactatio, occisio: das Tödten: agyon ütés, verés, mag ölés. *Syn.* Zabiťí.

† zarážeti, žel, žím, v. zarážať.

zaraziť, il, ím, V.P. *imp.* zaraz: impingere, infigere, incutere: einſchlagen um es zu befeſtigen z. B. Nagel ꝛc., einfügen: belé-ütni, belé-verni, bé-verni. *Syn.* wraziť, wbiť wtlúcť. 2) inhibere, sistere: hemmen z. B. das Waſſer: tartóztatni, gátlani. *Syn.* zdržať, zaſtawiť. 3) perturbare, confundere, percellere, consternere, exterrere, obstupefacere: beſtürzen, beſtürzt machen: el-rémülni, el-rémíteni. *Usus.* Strach ma zarazil, timore perculsus sum; perculsit animum timor: die Furcht hat mich beſtürzt: a' félelem el-fogta a' szivemet. 4) ene-

enecare, mactare: tödten, todtſchlagen: agyon ütni, agyon verni, el-veszteni, meg-ölni. *Syn.* zabiť. *Usus.* Bodag ťa zarazilo! pereas utinam! Hole dich der Geyer! daß du einmal nicht ſtirbſt! veszsz-el; bár elvesznél! *Syn.* zarážať. *II. rec.* zarazit ſa: perturbari, confundi, percelli: beſtürzt werden: el-rémülni, meg-ijedni. 2) occidere, (enecare, perimere, interficere) se: ſich todtſchlagen: agyon ütni (verni) magát. *Syn.* zabiť ſa.

Zarażowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zarażowať, żowal, żugem, *freq.* ex zarazit. *II. rec.* zaražowať ſa, *freq.* 2dum ex zarazit ſa.

† zarděle *adv.* v. začerweňele.

† zarděłí, á, é, *adj.* v. začerweňelí.

† Zarděłoſť, i, f. v. Začerweňeńí.

† zarděłi ſe, děl ſe, dím ſe, v. začerweňeť.

† zardúſení, á, é, *p. c.* v. zaduſení.

† Zardúſeńí, n. v. Zaduſeńí.

† zardúſiti, il, im *fut.* v. zaduſiť.

* Zardza, i, f. v. Zrdza.

* zardzawí, á, é, *adj.* v. zrdzawí.

* Zardzawoſť, i, f. v. Zrdzawoſť.

† Žáře, f. v. Žára.

Zarečeńí, á, n. seria negatio aliquid faciendi: Verreden, Geloben es nicht zu thun: valamelly dolognak távoztatása (el-nem követése) iránt-való erös el-tekéllés. *Syn.* Zareknutí, Zapowěděńí.

zareť, zarekel, zarečem et zarekňem, V. P. *imp.* zareť et zarekni, v. ureknúť. *II. rec.* zareť ſa: serio negare se aliquid facturum: verreden, geloben es nicht zu thun: erössen el-tekélleni magában valamelly dolognak távoztatását, el-nem követését. *Syn.* zareknúť ſa, zapowěděť (zapowedať) ſa. (*boh.* zařící ſe. *Usus.* Zarekel ſem ſa toho: serio negavi me id facturum; adseveravi me id non facturum: ich habe verredet: el-tekéllettem magamban, hogy, azt soha többé nem tselekszem. Zarekel ſem ſa tam wic iſť: adseveravi me eo amplius haud iturum: ich habe verredet, nicht mehr dorthin zu gehen, erössen meg-fogadtam, hogy oda többé nem menendek.

Zarehotáńí, á, n. v. Rehotáńí, *boh.* Zařehtáńí.

zarehotať, al, ám et zarehocem V. P. *imp.* tag et zarehoc, *de uno actu*, v. rehotať. *boh.* zařehtati.

† Zařehtáńí, n. v. Zarehotáńí.

† zarehtati, al, ám, et zarehci *fut.* v. zarehotať.

Zarékáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Zařikáńí.

zarékať, al, ám V. I. *imp.* kag, v. urékať. *II. rec.* zarékať ſa, v. zareť ſa. *boh.* zařikati ſe.

Zarékáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zarékáwať, al, ám, *freq.* ex zarékať. *II. rec.* zarékáwať ſa, *freq.* ex zarékať ſa.

zareknúť, knul (kel), kňem V. P. *imp.* kňi, v. ureknúť. *II. rec.* zareknúť ſa, v. zareť ſa.

Zareknutí, á, n. v. Ureknutí. 2) v. Zarečeńí.

Zářeńí, á, n. v. Čerweňeńí.

Zarepotáńí, á, n. v. Repotáńí.

zarepotať, al, ám, et cem V. P. *imp.* tag et poc, *de uno actu*, v. repotať.

Zarepťáňí, á, n. v. Reptaňí.

zarepťať, al, am et cem, V. P. *imp.* tag et repci, *de uno actu*, v. repťať.

Zárez, u, m. crena *Plin. H. N.* incisura, ae, incisio, nis, f. Einſchnitt, Anſchnitt, Kerbe, Einſchneidung: meg (fel, bé) metszés, ravátolás, metélés, ravás, tzipkézet. 2) v. Zarezáňí.

zarezaní, á, é, *p. c.* mactatus, jugulatus, occisus, a, um: abgeſchlachten: meg-öltt, meg-öletletett, meg-öletett. *Syn.* zabití. 2) incisus: eingeſchnitten, hineingeſchnitten: meg (fel, bé) metszett, ravátolt. *Syn.* wrezaní.

Zarezáňí, á, n. iugulatio, mactatio, occisio, nis, f. Abſchlachtung: meg-ölés. *Syn.* Zabití, Zaklaňí. 2) v. Zárez.

zarezať, zal, žem V. P. *imp.* žarež: mactare, occidere, iugulare; abſchlachten: meg-ölni. *Syn.* zabiť, zaklať. 2) incidere; einſchneiden, hineinſchneiden, graben, einrätzen etwas in etwas: meg (fel, bé) metszeni. *Syn.* wrezať.

† zaŕezaťi, zaŕezal, zaŕezám et zaŕeži *fut.* idem.

Zarezáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zarezáwať, al, ám, *freq.* ex zarezať.

Zarezowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zarezowať, zowal, zugem, *freq.* ex zarezať.

† zaŕezowaťi, owal, ugi (u), idem.

Žáří, á, n. Meſác: September, bris, m. Herbſtmonath: szent Mihály hava.

† Žáří, n. idem.

Zaričáňí, á, n. v. Ričáňí. *Syn.* Zaručáňí.

zaričať, čal, čím V. P. *imp.* rič, *de uno actu*, v. ričať.

† zaříci se, zařekl se, zařeknu se *fut.* v. zarecť ſa.

† Zaříkáňí, n. v. Zarékáňí.

† zařikaťi, al, ám, v. zarékať. *II. rec.* zaříkať se v. zarékať ſa (venit a) zarecť ſa, zarekel ſa.

† zařikáwať, al, ám, v. zarékáwať. *II. rec.* zaříkáwať se, v. zarékáwať ſa.

zariť, ril, rigem, V. P. *imp.* zari: intro ruere, ruendo inserere: einwühlen: bé-túrni, bé-turkálni. *II. rec.* zariť ſa, ruendo penetrare, ſich einwühlen, bé-túrni magát.

žáriť ſa, il ſa, ím ſa V. I. *imp.* žar ſa, v. čerweňeť ſa.

† Zařítení, n. v. Zarútení, Zawaleňí.

zaritý, á, é, *p. c.* ruendo insertus, a, um: eingewühlt: bé-túrt, turkáltt.

Zaritý, á, n. ruendo facta insertio: das Einwühlen, Einwühlung: bé-túrás, turkálás.

† zařiťi, il, ím *fut.* v. zarútiť, zawaliť. *II. rec.* zařítiť se, v. zarútiť ſa, zawaliť ſa.

† Zarmúceňí, n. v. Zarmúteňí.

* zarmúciťi, il, ím, v. zarmútiť.

Zarmucowáňí, á, n. v. Zarmúteňí.

zarmucowať, cowal, cugem, V. I. *imp.* cug, *freq.* ex zarmútiť. *II. rec.* zarmucowať ſa *freq.* ex zarmútiť ſa.

Zármutek, tku, m. tristitia, moestitia, molestia, ae, f. moeror, dolor, is, moestitudo: perturbatio, nis, f. Betrübniß, Gram, Leid, Traurigkeit: szomorúság, ſajdalom bú-

búbánat. *Syn.* Zarmúcení, Smútek, Žál, Zaloſť. *boh.* Kormúcení, Zarmúcení. *Usus.* Zármutek robiť, dolore adficere; moestum reddere: Betrübniß verurſachen, betrüben, betrübt machen: meg-szomorítani, szomorúságot okozni. K mogému Zármutku (na mog Zármutek) pocul ſem: cum meo dolore audivi: zum meiner Betrübniß hörte ich: szomorúságomra hallottam. *Prov.* Po Zármutku naſleduge Radoſť, a po Plači Smích: venit post multos una serena dies. Post nubila phoebus: auf Leid folgt Freude. Leiden bringt Freuden: szomorúság után gyönyörű vigasság következni szokott.

zarmúťení, á, é, *p. c.* moestus, contristatus, moerore (dolore) adfectus, a, um, tristis, e, betrübt, traurig, szomorú, szomorúságos, keserves. *Syn.* ſmútni, žáloſtní, zaloſť'iwí. *boh.* zarmucen. *Prov.* Teſ zarmúťeného w Bíde geho; neb i ti pregeſ ſebe Potešení wtweg Úzkoſť'i: solamen miseris adfer; nam et tu in tuis angustiis solari peroptas: tröſte den kummervollen in ſeinem Elende, denn auch du wünſcheſt dir Troſt in deinem Anliegen: vigasztallyad, a' szomorúakat, mert te-is szomorúságidban vigasztaltatni kívánsz.

Zarmúťení, á, n. v. Zármutek. *boh.* Zarmúcení, Kormúcení.

zarmúťiť, il, ím, V. P. *imp.* mut: moestum reddere, dolore adficere aliquem, molestiam alicui exhibere (adferre) perturbare, contristare: betrüben, betrübt machen: valakit meg-szomorítani, szomorgatni. *Syn.* žaloſť'iť. *boh.* kormúťiti. *II. rec.* zarmúťiť ſa: moerore (dolore) adfici, contristari, perturbari: betrübt werden, ſich betrüben: meg-szomorodni (keseredni).

Žarnow, u, m. lapis molaris, ein Mühlſtein, malom (örlö) kö. *Syn.* mlinſkí Kameň. *boh.* Žernow.

Žarnowňica, e, f. locus frangendorum lapidum molarium: derjenige Ort, wo die Mühlſteine losgebrochen werden: malom-kö vágó hely. *boh.* Žernowňice.

Zarobek, bku, m. meritum, lucrum, i, n. quaestus, us, m. merces, dis, f. Verdienſt, verdienter Lohn, Gewinn, Porſit; auch alles, was man erwirbt: haszony, keresmény, bér. *Syn.* Wirobek. *Usus.* Nemáme žádného Zárobku.

zarobení, á, é, *p. c.* obseptus, clausus, septus, a, um: vermacht, zugemacht: bé-tsinált, bé-kerített, kerittetett. *Syn.* zaprawení, zahradení, *boh.* zaßelaní. 2) subactus, a, um, eingemacht, z. B. der Teig: ki-gyúrtt, dagasztott. *boh.* zaßelaní. 3) v. Zaboſorowaní.

Zarobeňí, á, n. obseptio, septio, clausio, nis, f. das Vermachen, Vermachung: bé-tsinálás, bé-kerítés. *Syn.* Zaprawení, Zahradeňí. 2) subactio, nis, f. das Einmachen, z. B. des Teigs: meg-gyúrás dagasztás. *boh.* Zaßeláňí. 3) v. Zaboſorowáňí.

zarobiť, il, ím, V. P. *imp.* zarob, *cum accus.* obsepire, sepire, claudere: vermachen, zumachen: bé-tsinálni, bekeríteni. *Syn.* zaprawiť, zahradiť. *boh.* zaßelati. 2) subigere: einmachen den Teig: meg-

meg - gyúrni, dagasztani. *boh.* zaßekati. 3) cum vel sine ſi (ſebe): labore mereri, promereri, quaerere, acquirere, obtinere, merere, parare, lucrifacere, lucrum facere: verdienen mit der Arbeit, erwerben, gewinnen: ki-keresni. ki-dolgozni. *Syn.* wirobiť. *Usus.* Teho Roku nič ſem nezarobil. Pritom nič ſme nezarobili: nihil lucri fecimus, dabei haben wir nichts verdient, a' mellett semmit sem kerestünk ki. 4) *cum dat.* ňekomu zarobiť, v. zaboſorowať, začarowať. *Usus.* Muſel mu ňekdo zarobiť.

Zarobiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zarobiwať, al, ám, *freq.* ex zarobiť. *boh.* zaßeláwati.

Zárod, u, m. feturatum (fetificatum) ovum, befeuchtetes Ei: olly tyúkmony, mellynek szeme vagyon, mellyből baromfi lesz. Contrarium Záprd, Záprdek. *boh.* Pukawec.

zarodeni, á, é, *p. c. de volatilibus*, feturatus *Tertull.* fetus *Colum. Virg.* fetatus, a, um: befruchtet, was eine Frucht (des Leibes, oder eine andre) hervorbringen wird: költ.

Zarodeńí, á, n. *de volatilibus*, fetura (foetura), ae, f. *Varr.* fetus (foetus), us, m. *Virg. Plin. H. N.* Befruchtung, das Hecken, vom Geflügel: költés.

zarodiť, il, ím, V. P. *imp.* zarod: fetificare, fetare (foetare) *August.* befruchten, hecken, Frucht hervorbringen: költeni. *II. rec.* zarodiť ſa: fetificari: geheckt werden: költeni, ki-költeni.

Zarodiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zarodiwať, al, ám, *freq.* ex zarodiť. *II. rec.* zarodiwať ſa, *freq.* ex zarodiť ſa.

Zarodzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zarodzowať, zowal, zugem, *freq.* ex zarodiť. *II. rec.* zarodzowať ſa, *freq.* ex zarodiť ſa.

zaroſt', zaroſt'el, zaroſt'em, V. P. *imp.* zaroſt'i, v. zaroſtnúť.

Zaroſtáňí, á, n. v. Zaroſtnutí.

zaroſtať, al, ám, V. I. *imp.* tag, v. zaroſtnúť.

Zaroſtáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaroſtawať, al, ám, V. I. *imp.* wag, *freq.* ex zaroſtať.

zaroſt'eni, á, é, *p. c.* ex zaroſt': v. zaroſtnutí.

Zaroſt'eňí, á, n. v. Zaroſtnutí.

zaroſtnúť, ſtnul (ſtel), ſtňem, V. P. *imp.* ſtňi: exolescere, abolescere crescendo: verwachſen, zuwachſen, durch Wachſen vergehen, z. B. Blattergruben, Narben, Buchſtaben, in der Baumrinde: bé - nöni. *Syn.* zaroſtať, *boh.* zarůſt'i. 2) implicari adolescendo, concreseere: verwachſen, zuſammen wachſen, oder in einander wachſen: öszve nöni. 3) succrescere, wachſen, auswachſen, in die Höhe wachſen, heranwachſen: meg - nöni. *Usus* Brada mi zaroſtla: succrevit mihi barba, der Bart iſt mir gewachſen; ich habe ſchon einen großen Bart: meg - nött a' szakállom. 4) deformem fieri, deformari crescendo (natura): verwachſen, ungeſtalt werden: növéssel meg - rutítatni.

zaroſtnutí, á, é, *p. c.* crescendo implicatus, concretus, a, um: verwachſen: öszvenött. 2) crescendo exoletus, abolitus, disparens, repletus:

tus: verwachſen, zuwachſen: bénött. 3) qui, quae, quod succrevit: gewachſen, aufgewachſen: meg-nött. *Syn.* wirostnutí. 4) deformatus, deformis natura; verwachſen, ungeſtalt: rút termetü.

Zarostnutí, á, n. implicatio, concrescentia, ae, f. Verwachſung: öszve növés. *Syn.* Zarost'ení. 2) crescendo effectus, abitus: Verwachſung, z. B. der Buchſtaben in der Rinde: bé-növés. 3) succrescentia, das Wachſen, Aufwachſen: meg-növés. 4) deformatio crescendo facta: Verwachſung: rút termet

zaroweň, *adv.* v. zarowňe.

zarownaňe, *adv.* aequate, complanate: eben gemacht: meg-egyenesitve. *Syn.* porownaňe.

zarownaní, á, é, *p. c.* aequatus, complanatus: eben gemacht, meg-egyenesittetett. *Syn.* porownaní, urownaní.

Zarownáňí, á, n. aequatio, complanatio, nis, f. Ebenmachung, Ebenung: meg-egyenesités. *Syn.* porownáňí, urownáňí.

zarownať, al, ám, V. P. *imp.* nag: aequare, complanare: ebenen, eben machen: meg-egyenesiteni, egyenessé tenni. *Syn.* porownať, urownať. *vulg.* planirowať.

Zarownáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zarownáwať, al, ám, *freq.* ex zarownať.

zarowňe, *adv.* simúl, una: zugleich: egyszer'smind, együtt. *Syn.* ſpolu, zaroweň. 2) perinde, aeque, ac, pariter, quasi, ac si: eben ſo, auf gleiche Weiſe (Art): hasonló képpen. *Syn.* podobňe, tak. *Usus.* Zarowňe, gakobich gá bol mál k tebe priſt', a ne ti ke mňe: quasi (ac si) vero ego ad te, non tu ad me venire debueris: gleich als wenn es mir zuſtünde dich zu beſuchen, und nicht hingegen dir mich: ugyan is, mint ha nékem kellett volna te hozzád mennem, és nem inkább te néked hozzám.

† zarpuťile, *adv.* v. twrdoſigňe.

† zarpuťilí, á, é, *adj.* v. twrdoſigní.

† Zarpuťiloſť, i, f. v. Twrdoſignoſť.

Zart, u, m. iocus, i, m. iocatio, ioculatio, nis, f. facetiae, arum, f. *plur.* der Scherz, Spaß: tréfa, tréfálódás, nyájasság. *Syn.* Zartowáňí. *vulg.* Špaſ, Špaſowáňí. *boh.* Zert, Sprim. *Usus.* Zart robiť, iocum agere (movere); iocari: Scherz machen (treiben), ſcherzen: tréfálódni. Z ňečeho Zart robiť, rem facere iocum; iocari (iocum agere) de re: Scherz woraus machen: valamiből tréfát tenni. Z druhého ſi Zart robiť: traducere aliquem, einen höniſch durchlaſſen: valakiből tsúfot űzni. To bol mog Zart, iocabar, es war mein Scherz, tréfalodtam. Zart rozumeť: *a.*) non male accipere rem; iocum intelligere: Scherz verſtehen, nicht übel nehmen: a' tréfát érteni; valamit roszra nem magyarázni. *b.*) habere iocum pro ioco; Scherz für Scherz halten, tréfát tréfának tartani. Žáden Zart nerozumeť, *a.*) habere iocum pro serio dicto, keinen Scherz verſtehen, Scherz für Ernſt halten: a' tréfát nem érteni. *b.*) male accipere, übel nehmen, rosz néven venni. *c.*) facile irasci, leicht böſe werden: könnyen

nyen meg-boszonkodni. Ze Žartu (ſ Poſmechu, ſ Potupi): per iocum (ludum, ludicrum) *Liv.* im Scherze, aus Scherz, ſcherzweiſe, für eine Kurzweile zum Spott: tréfából, játékból. Bez (mimo) Žartu, remoto ioco: extra iocum; abiectis; nugis, serio: ohne Scherz, ernſtlich, Scherz bei Seite: tréfa nélkül. Žarti (*boh.* Šprimowé, Škrabuńci): sales, Schwenke, Scherzreden: tréfák. *Prov.* Dobrí ge Žart, ale ne wždicki: iocandum, ut seria agas: bisweilen iſt gut zu ſcherzen: jó a' tréfa, de nem mindég (mindétig, mind éltig).

Žartíček, čku, m. *dem.* ex seq.

Žartík, u, m. *dem.* ex Žart.

Žartowač, a, m. v. Žartowník.

Žartowáńí, á, n. iocatio, ioculatio, lusio, f. iocus, m. das Scherzen: játszás, tréfálás, tréfaság, tréfálódás, tréfa beszéd, dévajság, dévajkodás. *vulg.* Rančowáńí, Špaſowáńí. *boh.* Rančowáńí. v. Žart.

žartowať ſa, towal ſa, tugem ſa, V. I. *imp.* tug ſa: iocari, ioculari, iocum movere, ludere, nugari: ſcherzen, Spaß treiben: tréfálni, tréfálódni, tréfát inditani, játszani, dévajkodni. *vulg.* rančowať ſa, ſpáſowať ſa. *boh.* žertowaki. *Usus.* Oňi ſa žartugú, iocaris, ſie belieben zu ſcherzen, tréfálkódol. *Prov.* Ťažko ſa geſt žartowať, ſmutnému: tristi musica.

Žartowáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *vulg.* Rančowáwáńí, Špaſowáwáńí.

žartowáwať ſa, al ſa, ám ſa, *freq.* ex žartowať ſa, *vulg.* rančowáwať ſa, ſpaſowáwať ſa.

žartowí, á, é, *adj.* v. žartowní.

žartowńe, *adv.* ioco, iocose, iocularie, faceta, lusorie, ioculariter; ſcherzig, ſpaßhaft, ſcherzhaft, ſpaßig: tréfáson, tréfálva, dévajkodva. *vulg.* rančowńe, ſpaſowite, ſpáſowńe. *boh.* žertowńe.

Žartowní, á, é, *adj.* iocosus, ioculatorius, feſtivus, facetus, ludibundus, ludicrus, a, um, iocularis, e: ſcherzig, ſcherzhaft, ſpaßhaft, ſpaßig, kurzweilig, poſſirlich: tréfás, tréfát üzö, játékos, dévaj, vig. *vulg.* ſpaſowití, ſpáſowní, ſantowliwí, rančowní, *boh.* ſprimowńí, žertowní, et žertowńí. *Usus.* Neb powíſ, gak ſi Človek žartowní, žeſ ináč urobiť nemohel: dices enim, ut es homo facetus, non tibi fuisse integrum: denn du wirſt ſagen, wie du ein ſcherzhafter (geſcherziger) Menſch biſt, du habeſt nicht anders können: mert azt fogod mondani, a' mint tréfás ember vagy, hogy nem lehetett töled. Žartowná Reč, iocus, Scherzrede: tréfás beszéd. Žartowné Werſe, carmen iocosum, Scherzgedicht, tréfás versek. Žartowné Slowa rozptáwať, mittere (iacere) ridiculum, eine Scherzrede ſchließen laſſen, tréfa beszédet (nevetséget) inditani, katzagni, tréfálódni.

Žartowńica, i, f. ioculatrix, cis, f. iocosa femina: Poßenreißerinn, ſcherzhaftiges (ſpaßiges) Frauenzimmer, Scherztreiberinn: tréfás (tréfálódó, tréfát értö) aszszony. *vulg.* Špaſowńica.

Žartowník, a, m. iocosus homo, iocasta, ae, m, ioculator, is, m. stropharum intelli-

telligens, iocosus (facetus, facetiis plenus) homo: Spaßvogel, Scherztreiber, Poßenreißer: tréfás (tréfáló, dévaj, tréfát értö) ember. *Syn.* Žartowač, Zurwal, Psisko. *vulg.* Špásowňík.

Zartownosť, i, f. studium iocandi: Scherzhaftigkeit, Spaßhaftigkeit: tréfáság. *vulg.* Kančownosť. 2) ratio rei iocosa, Scherzhaftigkeit einer Sache, tréfás állapottya valaminek; nevetséges dolog.

Zárub, u, m. septum arborum, munimentum ex arboribus stratis: Verhau, Verhack: fagokból tsináltt kerétés. *Syn.* Záseka.

zarúbaní, á, é, *p. c.* caesus, a, um: zugehaut, gehaut: vágott. 2) cadi inceptus, zugehaut, angefangen zu hauen: meg-vágott, meg-vágattatott, vágni kezdetett. 3) porro caesus, weiter gehaut, zugehaut: tovább vágott. 4) interseptus, verhaut, el (meg) rekesztetett vágott fákkal. *Syn.* zasekaní.

Zarúbáňí, á, n. caesio, nis, das Hauen, Zuhauen: vágás. 2) incisio: das Einhauen, bévágás. 3) interclusio, Verhauung z. B. des Weges: el-(meg) rekesztés. *Syn.* Zasekáňí.

zarúbať, bal, bem, V. P. *imp.* zarub: caedere, zuhauen, hauen: vágni. 2) incipere caedere, zuhauen, anfangen zu hauen: meg-vágni, vágni kezdeni. 3) pergere caedere, weiter hauen, zuhauen: tovább vágni. 4) do ňečeho, do ňekoho: incidere, intro secare, einhauen, bé (belé) vágni. 5) intersepire, (obsepire, intercludere, obstruere) arboribus stratis: verhauen, durch einen Verhau versperren, z. B. den Weg: el-rekeszteni meg-rekeszteni (-tem) *p. o. utat* el-fogni utjat levágott fákkal. *Syn.* zasekat. *Usus.* Zarúbali mu Cestu od Známosť'i. *II. rec.* zarúbať sa: se obsepire (intersepire etc), arboribus stratis: sich verhauen, sich damit decken: el-(meg) rekeszteni magát etc. *Syn.* zasekať sa.

Zarúbáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zarúbáwať, al, ám, *freq.* ex zarúbať. *II. rec.* zarúbáwať sa, *freq.* ex zarúbať sa.

zarubení, á, é, *p. c.* v. obrúbení.

Zarubeňí, á, n. v. Obrúbeňí.

zarubiť, il, ím, V. P. *imp.* rub. v. obrúbiť.

Zárúbňa, i, f. v. Prerubňa.

zarubnúť, bnul (bel), bňem, V. P. *imp.* bni, *de uno actu*, bňi v. zarúbať. *II. rec.* zarubnúť sa, v. zarubať sa.

Zarubowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zarubowať, bowal, bugem, *freq.* ex zarubnúť. *II. rec.* zarubowať sa *freq.* ex zarúbnúť sa.

zarúcaní, á, é, *p. c.* v. zarúčení.

Zarúcáňí, á, n. v. Zarúčeňí.

Zaručáňí, á, n. v. Zaričáňí. 2) v. Zaručeňí.

zarúcať, al, ám, V. P. *imp.* cag, v. zarúčiť. *II. rec.* zarúcať sa, v. zarúčiť sa.

zaručať, čal, čím, V. P. *imp* zaruč, v. zaričať.

zarúčať sa, čal sa, čím sa V. P. *imp.* čag sa, v. zaručiť sa.

zaručení, á, é, *p. c.* vadatus, a, um: verbürgt i kezesség alá vetett.

Zaru-

Zaručeńí, á, n. vadimonium, sponsio, fide iussio, nis, f. das Bürgen, Gutſtehen, Vertröſtung zum Rechten, rechtliche Tagleiſtung: kezesség. *Syn.* Ručeńí, Ručogenſtwí, Zaſtupowáńí.

zaručiť, il, im, V. P. *imp.* zaruč: vadari: vom Gegentheile verlangen, daß er Bürgen ſtellen ſoll, daß er zum Termin gewiß kommen werde; oder ihn vor Gericht fordern: kezességet alatt törvénybe idézni. *II. rec.* zaručiť ſa za ńekoho: fide iubere (spondere, cavere) pro aliquo: bürgen (Bürge ſeyn) für jemand: kezessé lenni.

Zaručowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex zarúcowať.

Zaručowáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex zaručowať.

zarucowať, cowal, cugem *freq.* ex zarúcať.

zaručowať, čowal, čugem *freq.* ex zaručiť. *II. rec.* zaručiť ſa. Záruſka, Catha palustris Linn. Butterblume, Kuchblume: sárga virág, motsárfü.

† zarůſt, zaroſtl, zaroſtu *fut.* v. zaroſť.

zarúťení, á, é *p. c.* obrutus, a, um: verſchüttet, bedeckt: el-borított. el-boritatott, el-nyomattatott.

Zarúťeńí, á, n. obrutio, nis, f. Verſchüttung, Bedeckung: el-borítás. el-nyomattatás.

zarúťiť, il, ím, V. P. *imp.* ruť: obruere, verſchütten, bedecken: el-borítani. bé-borítani, el-temetni *Syn.* zarúcať *boh.* zařiťiti. *II. rec.* zarúťiť ſa: obrui, verſchüttet werden, el-nyomattatni, bé (el) boritatni. *Syn.* zarúcať ſa. *boh.* zařiťit ſe.

zarwaní, á, é, *p. c.* rwaní.

Zarwáńí, á, n. v. Rwáńí.

zarwať, wal, wem V. P. *imp.* zarwi, v. rwať.

† zařwaťi, zařwal, zařwu *fut.* idem.

zaſ, zaſe, *adv.* iterum rursus: wieder, wiederum: ismét, ismég, ismégien, megént, megénten. *Syn.* druhí Ráz (druhím Rázem). *boh.* op'et. *Usus.* Zaſ gích napomeń (napomńi), iterum illos admone, ermahne ſie wiederum (zum andermal): intsd öket megént. Ta Zloſť ſa zaſ obnowila, malum iterato recruduit, das Uibel hat wieder (vom neuen) überhand genommen: az a' gonoszság ismét meg-újúlt. 2) denuo, novitus, rursus: wieder, von neuem, neuerdings: újra, újoslag. *Syn.* nanowo, oznowec, poznowen, poznowu, znowa, znowu, z Nowoťi. 3) contra, vicissim, rursus: wieder, hinwiederum, dagegen: viszontag, megént. naprotiwa. 4) in *compositione*, re, zurück, wieder: viszsza. *Syn.* naſpát. *Usus.* Zaſ dať, reddere, wieder geben, viszsza adni.

zaſaděnί, á, é, *p. c.* insertus, iniectus, insitus, a, um: eingehoben: belé szerkeztetett, belé-tétetett. 2) impositus, immissus, insertus: eingeſetzt, hineingefügt: belé-botsátott, belé-tétetett. 3) inclusus, insertus: gefaſſt, eingeſchloſſen, hineingefügt: belétsinált, belé-foglalt. 4) implantatus insertus: eingeſetzt, eingepflanzt: bé-ültetett.

Zaſaděńí, á, n. insertio, iniectio, nis, f. Einhebung: belé-szerkeztetés, belé-tévés. 2) impositio, immissio, insertio: Einſetzung, Hineinfügung: bé-botsátás, bé-ereſztés, belé-tévés (botsátás).

3)

3) inclusio, insertio: Faſſung, Einſchließung, Hineinfügung: bé-tsinálás, bé-foglalás. 4) implantatio, insertio; Einſetzung, Einpflanzung: bé-ültetés.

zaſaďiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſaď, Dwere, Okno: inserere, inficere, *ianuam*, *fenestram*: eine Thüre, ein Fenſter einheben (in die Angel): belé-szerkeztetni, belé (bé) tenni, p. o. ajtót, ablakot. wložiť, wſaďiť. 2) imponere, immittere, inserere: einſetzen, hineinfügen, z. B. Steine, Zähne: bé-tenni, belébotsátani, belé-ereszteni. 3) includere, inserere gemmam auro: faſſen, einfaſſen, hineinfügen: bé-tsinálni, bé-tenni, belé-foglalni. *Syn.* zaprawiť, 4) Strom, Bob, Strach, Fizuku ꝛc: implantare, inserere: einſetzen, einpflanzen: bé-ültetni.

Zaſaďíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq

zaſaďíwať, al, ám, *freq.* ex zaſaďiť.

zaſadnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: v. ſadnúť, *Usus.* Za Stol zaſadnúť, mensae adsidere, ſich zu Tiſche ſetzen, asztalhoz ülni. 2) Meſto ňekomu zaſadnúť, locum alicuius sedendo occupare, in alieno loco considere, residere: ſich auf ein fremdes Ort ſetzen, niederſetzen, daſſelbe einräumen: valaki helyét el-fogni, el-foglalni, más helyébe ülni. *Syn.* zaſednúť. *Usus.* Zaſadel mu Meſto, in loco illius consedit, er hat ſich auf ſein Ort niedergeſetzt: az ő helyére ült.

Zaſadnutí, á, n. v. Sadnúťi. 2) occupatio loci per sessionem, in alieno loco sessio: Einräumung eines fremden Orts, hely el-fogás, el-foglalás, más helyére ülés.

zaſadzení, á, é, *p. c.* fuliginosus *Prud.* fuligine infectus, a, um: berußt, voll Ruß: kormos, meg-kormosítatott.

Zaſadzeňí, á, n. fuligine infectio, Berußung, meg-kormozás, meg-kormosítás.

zaſadziť, il, ím, V. P. *imp.* zaſadz: fuligine inficere: berußen, mit Ruß beſchmutzen: meg-kormozni, meg-kormosítani.

Zaſadzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſadzowať, zowal, zugem, *freq.* ex zaſaďiť. *boh.* zaſazowať.

zaſancowaní, á, é, *p. c.* circumvallatus, obvallatus, vallatus, a, um: verſchanzt, környöl sántzoltatott, árkoltatott. *Syn.* zakopaní, oſancowaní.

Zaſancowáňí, á, n. munitio, circumvallatio, obvallatio, vallatio, nis, f. munimentum, i, n. Verſchanzung, das Verſchanzen, das dazu aufgeworfene Werk: környül sántzolás, árkolás. *Syn.* Zakopáňí, Oſancowáňí.

zaſancowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug: circumvallare, obvallare, vallare: verſchanzen, környül sántzolni (lom), árkolni (lom). *Syn.* zakopať, oſancowať.

Zaſankowáňí, á, n. v. Sankowáňí.

zúſankowať ſa, kowal ſa, kugem ſa, V. P. *imp.* kug ſa: v. ſankowať ſa.

zaſanowaní, á, é, *p. c.* v. ſanowaní.

Zaſanowáňí, á, n. v. Sanoba, Sanowáňí.

zaſa-

zaſanowať, nowal, nugem, V. P. *imp.* nug: v. ſanowať. *Usus.* Nič ſi neſanuge, bár čo na Sweťe má.

zaſáť, zaſál, zaſegem, V. P. *imp.* zaſeg: sementem facere, seminare, inseminare: ſäen, anbauen, beſtellen: vetni, bévetni. *Syn.* obſáť, poſáť. *boh.* zaſiťi.

zaſaťení, á, é, *p. c.* vestibus instructus (provisus), vestitus, a, um: gekleidet, verkleidet, mit Kleidung verſehen: meg-ruházott, meg ruháztatott, ruhás. *Syn.* obſaťeňí, oſaťení. *Usus.* Zle zaſaťení: male vestitus *Cic.* ſchlecht bekleidet: rosz ruhás, roszszúl meg-ruházott.

Zaſaťeňi, á, n. vestibus instructio (provisio), vestitio, nis, f. Bekleidung: meg-ruházás. *Syn.* Obſaťeňí, Oſaťeňí.

zaſáti, á, é, *p. c.* inseminatus, a, um: angebaut, geſäet: bévetett. *boh.* záſet.

Zaſaťí, á, n. inseminatio, nis, f. Anbauung, das Säen: bé-vetés.

zaſaťiť, íl, ím, V. P. *imp.* zaſať: vestire, vestibus providere, instruere: kleiden, bekleiden, mit Kleidung verſehen: meg-ruházni. *Syn.* oſaťiť, obſatiť.

† zaſazowaťi, owal, ugi (u), v. zaſadzowať.

zaſčaní, á, é, *p. c.* perminctus, urina (lotio) infectus, a, um: beharnet, bepiſſt: huddos, hugyos, meg-huddozott, meg-hugyozott.

Zaſčáňí, á, n. urina infectio, perminctio, nis, f, Beharnung Bepiſſung: meg-hugyozás. *Syn.* Poſčáňí, Zaſíkáňí.

zaſčať, čal, čím, V. P. *imp.* zaſči: permingere *Horat.* permejere: beharnen, bepiſſen: meg-hugyozni, meg-huddani. *Syn.* poſčať, zaſíkať.

Zaſčáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſčáwať, al, ám, *freq.* ex zaſčať.

zaſchle, *adv.* paululum siccate, arefacte: ein wenig trocken, egy kevessé meg-szárítva, meg (ki) száradva. *Syn.* wiſchle, zaſchnuťe.

zaſchlí, á, é, *adj.* paulum siccatus, arefactus, a, um: ein wenig trocken: egy kevessé meg (ki) száradtt, szikkadtt. *Syn.* wiſchlí, zaſchnutí.

Zaſchloſt', i, f. modica siccatio, exsicatio, arefactio: kline Trocknung: kevés meg (ki) száradás, ki-szikkadás. *Syn.* Wiſchloſt, Zaſchnuťí.

zaſchnúť, chnul (chel), chňem: V. I. *imp.* chňi: paulum siccari, siccescere, arefieri: ein wenig, trocken werden: egy kevessé meg-(száradni.)

zaſchnuťe, *adv.* v. zaſchle.

zaſchnutí, á, é, *p. c.* v. zaſchlí.

Zaſchnuťí, á, n. v. Zaſchloſt.

Zaſčekáňí, á, n. v. Zaſchloſt.

Zaſčekáňí, á, n. v. Ščekáňí.

zaſčekať, al, ám, V. P. *imp.* kag: *de uno actu*: v. ſčekať.

Zaſčekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſčekáwať, al, ám, *freq.* ex zaſčekať.

zaſčeknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, *de uno actu*: v. ſčekať.

Zaſčeknuťí, á, n. v. Ščekáňí.

zaſe, *adv.* v. zaſ.

Zaſedáňí, á, n. v. Zaſadnuťí.

zaſedať, al, ám, V. I. *imp.* dag, v. zaſadnúť.

Zaſedáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſedáwať, al, ám, *freq.* ex zaſedať.

zaſe-

zaſeďení, á, é, *p. c.* ex seq.
zaſeďeť ſa, ďel ſa, ďím ſa, V. P. *imp.* zaſeď ſa: diu sedere, lang ſitzen, sokáig ülni.
zaſeďnúť, ďnul (ďel), ďňem, V. P. *imp.* ďňi, v. zaſaďnúť.
Zaſeďnutí, á, n. v. Zaſaďnutí.
* zaſek, zaſéka, *adv.* v. zaſ.
Záſeka, i, m. v. Zarub.
zaſekaní, á, é, *p. c.* v. zarúbaní 5 Nro. 2) interseptus, obstructus, interclusus, a, um: verſperrt, verhaut: bé (el) rekesztetett. *Syn.* zaſeknutí. 3) Zaſekaná (ze Slaňinkú) Omáčka, zaſekané Zaprawe-ňí: lardi turundularum condimentum, lardi turundulis conditum embamma: mit zerhacktem Specke eingemachte Tunke (Brühe), Eingemacht: ispék.
Zaſekáňí, á, n. v. Zarúbáňí 3 Nro. 2) interseptio, obstructio, interclusio, nis, f. das Verſperren, Verhauen, bé (el) rekesztés. *Syn.* Zaſeknutí.
zaſekať, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. zarúbať 5 Nro. 2) intersepire, obstruere, intercludere: verſperren, verhauen: bé (el) rekeszteni. *Syn.* zaſeknúť. *II. rec.* zaſekať ſa, v. zarúbať ſa. 2) se obsepire, intersepire: ſich verhauen, bé-keríteni magát. *Syn.* zaſeknúť ſa.
Zaſekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zaſekáwať, al, ám, *freq.* ex zaſekať. *II. rec.* zaſekáwať ſa, *freq.* ex zaſekať ſa.
zaſeknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, *de uno actu*, v. zaſekať. *II. rec.* zaſeknúť ſa, v. zaſekať ſa.
zaſeknutí, á, é, *p. c.* v. zaſekaní.
Zaſeknutí, á, n. v. Zaſekáňí.
Zaſekowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zaſekowať, kowal, kugem, *freq.* ex zaſeknúť. *II. rec.* zaſekowať ſa, *freq.* ex zaſeknúť ſa.
Záſelkí *gen.* Záſelek f. *plur.* v. Oddanki.
Zaſepkáňí, á, n. v. Sepkáňí.
zaſepkať, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. ſepkať. *boh.* zakluſatí.
Zaſepkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zaſepkáwať, al, ám *freq.* ex zaſepkať.
zaſepnúť, pnul (pel), pňem, V. P. *imp.* pňi, v. ſepnúť.
Zaſepnutí, á, n, v. Sepnutí.
Zaſeptáňi, á, n. v. Šeptáňí.
zaſeptať, al, ám, et zaſepcem V. P. *imp.* tag, et zaſepcí, *de uno actu*, v. ſeptať. Zaſidlit, v. Zakluckowať.
Zaſígáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zaſígať, al, ám, V. I. *imp.* gag, *freq.* ex zaſiť.
Zaſígáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zaſígáwať, al, ám, *freq.* ex zaſígať.
Záſigek, gku, m. v. Poliček.
zaſíkaní, á, é, *p. c.* v. zaſtrékaní. 2) v. zaſčaní.
Zaſíkáňí, á, n. v. Zaſtrékáňí, Oſíkáňí. 2) v. Zaſčáňí.
žaſíkať, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. zaſtrékať, oſíkať. 2) v. zaſčať.
Zaſíkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zaſíkáwať, al, ám, *freq.* ex zaſíkať.
zaſiknuť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: v. zaſtréknúť.
Zaſiknutí, á, n. v. Zaſtréknutí, Oſiknutí.
Zaſikowáňí, á, n. v. Zaſláňí. 2) v. Šikowáňí.

zaſi-

zaſikowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug, v. zaſlať. 2) v. ſikowať.

Záſip, u, m. v. Zaſipáňí.

zaſipaní, et zaſípaní, á, é, *p. c.* obrutus, tectus, a, um: verſchüttet, bedeckt: bé-hántt, bé-boritott *Syn.* zarúčaní, zarúťení, zawaleni.

Zaſipáňí, et Zaſípáňí, á, n. obruitio, tectio, nis, f. Verſchüttung, Bedeckung: bé-hányás, bé-boritás. *Syn.* Záſip, Zarúcáňí, Zarúťeňí, Zawaleňí.

zaſípaní, á, é, *p. c.* v. zababraní.

Zaſípáňí, á, n. v. Zababráňí.

zaſipať, et zaſípať, palpem, V. P. *imp.* zaſip, et zaſípag: obruere, tegere: verſchütten, bedecken: bé-boritani, bé-hányni, valamit reá hányni. *Syn.* zarúcať, zarúťiť, zawálať, zawalíť. *II. rec.* zaſipať ſa, v. zawaliť ſa.

zaſípať, pal, pem, V. P. *imp.* zaſip, et pag, v. zababrať.

Zaſipawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſipáwať, al, ám, *freq.* ex zaſipať.

zaſípáwať, al, ám, *freq.* ex zaſípať.

† Zaſiráňí, n, v. Zaſeráňí.

† zaſiraťi, al, ám, V. I. *imp.* rag, v. zaſerať.

† Zaſiráwáňí, n. v. Zaſeráwáňí.

† zaſiráwať, al, ám, v. zaſeráwať.

zaſiť, ſil, ſigem, V. P. *imp.* zaſi: obsuere: vernähen z. B. das Geld: bé-varrni. 2) consuere, obsuere: zunähen: öszve varni, bé-varrni.

zaſíťení, á, é, *p. c.* v. naſíťení.

Zaſíťeňí, á, n. v. Naſíťeňí.

† zaſiťi, zaſil, et zaſel, zaſegi (u) *fut. imp.* zaſeg *part. pass.* zaſet, v. zaſať.

zaſiti, á, é, *p. c.* obsutus, a, um: vernähet, bé-varrott. *Syn.* zaſígani, zaſíwani. *boh.* zaſíti. 2) consutus: zugenähet: öszve varrott.

Zaſíti, á, n. obsuitio, nis, f. Vernähung: bé-varrás. 2) consuitio: Zunähung, Einnähung: öszve varrás. *Syn.* Zaſígáni, Zaſíwáňí.

zaſitiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſiť, v. naſitiť.

Zaſíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſiwať, al, ám, *freq.* ex zaſiť.

Zaſkakowáňí, á, n. v. Zaſkočeňí.

zaſkakowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug, v. zaſkočiť.

zaſkarešeňí, á, é, *p. c.* v. zababraní, zaneťiſt'eňí.

Zaſkarešeňí, á, n. v. Zababráňí, Zaneťiſt'eňí.

zaſkarešiť, il, ím, V. P. *imp.* reš. v. zababrať, zaneťiſt'iť, *boh.* hizšiti.

zaſklepení, á, é, *p. c.* v. ſklepení.

Zaſklepeňí, á, n. v. Sklepeňí.

zaſklepiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſklep: v. ſklepiť.

Zaſklepowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſklepowať, powal, pugem, *freq.* ex zaſklepiť.

zaſkobleňí, á, é, v. poſkrábaní.

Zaſkobleňí, á, n. v. Poſkrábáňí.

zaſkobliť, il, ím, V. P. *imp.* bli: v. poſkrábať.

Zaſkočeňí, á, n. saltus ad aliquem locum: das Hinſpringen: valamelly helyre való ugrás.. *Syn.* Zaſkakowáňí.

zaſkočiť, il, ím, V. P. *imp* zaſkoč ňekde, na ňekteré Me-

ſto: salire istuc, saltare ad aliquem locum: hinſpringen, dorthin ſpringen: oda (valamelly helyre) ugrani. *Syn.* ſkočiť, zaſkakowať. 2) ňekoho zaſkočiť: viam intercludere alicui: jemand den Weg verlaufen, verrennen: úttyát valakinek el-fogni. *Usus.* Richle ſa na ňich obořil, a od Lodí gich zaſkočil *Hájek.*

Zaſkodeňí, á, n. v. Škodeňí.

zaſkodiť, il, ím, V. P. *imp.* ſkoď, v. ſkodiť, poſkodiť.

záſkodňe, *adv.* v. ſkodňe.

záſkodní, á, é, *adj.* v. ſkodní, *Usus.* Záſkodňá Chaſa, i. e. wogenſki Pacholci: caculae (*in sing.* caeula, ae) arum m. *plur.* Soldatenaufwärter im Felde, Pferdjungen: katona inasok, katona tzenkek.

† záſkodňí, *adj. omn. gen.* idem.

* záſkowiťe, *adv.* ſaſkowiťe.

* záſkowiti, á, é, *adj.* v. ſáſkowití.

* Záſkowitoſť, i, f. v. Saſkowitoſť.

zaſkrábaní, á, é, *p. c.* v. ſkrábaní, poſkrábaní.

Zaſkrábáňí, á, n. v. Škrábáňí, Poſkrábáňí.

zaſkrábať, bal, bem, V. P. *imp.* rab: v. ſkrábať, poſkrábať.

Zaſkrabkáňí, á, n. v. Škrábáňí.

zaſkrabkať, al, ám, V. P. *imp.* kag, *de uno actu*: v. ſkrábať.

zaſkrabnúť, bnul (bel), bňem, V. P. *imp.* bňi, idem.

zaſkrabnutí, á, é, *p. c.* v. ſkrábaní.

Zaſkrabnutí, á, n. v. Škrábáňí.

Zaſkrabowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſkrabowať, bowal, bugem *freq.* ex zaſkrabnúť.

zaſkrátaní, á, é, *p. c.* v. zababraní, zanečiſťení.

Zaſkrátáňí, á, n. v. Zababráňí, Zanečiſťeňí.

zaſkrátať, al, ám, V. P. *imp.* tag, v. zababrať, zanečiſťiť.

Zaſkrátáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſkrátáwať, al, ám *freq.* ex zaſkrátať.

Zaſkrečáňí, á, n. Škrečáňí.

zaſkrečať, čal, čím, V. P. *imp.* kreč, *de uno actu*: v. ſkrečať.

zaſkreknúť, knul (kel) kňem, V. P. *imp.* kňi, idem.

Zaſkreknutí, á, n. v. Škrečáňí.

Zaſkripeňí, á, n. v. Škripeňí.

zaſkripeť, pel, pím, V. P. *imp.* krip. *de uno actu*: v. ſkripeť.

† zaſkřípeti, p'el, pím *fut.* idem.

zaſkripnúť, pnul (pel), pňem, V. P. *imp.* pňi, *de uno actu*: v. ſkripeť.

Zaſkripnutí, á, n. v. Škripeňí.

zaſkrobení, á, é, *p. c.* v. naſkrobení, ſkrobení.

Zaſkrobeňí, á, n. v. Naſkrobeňí, Škrobeňí.

zaſkrobiť, il, ím, V. P. *imp.* krob: v. naſkrobiť, ſkrobiť.

Zaſkrobotáňí, á, n. v. Dudláňí, Mrmráňí.

zaſkrobotať, al, ám et cem V. P. *imp.* tag, v. dudlať, mrmrať.

Zaſkrobowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſkrobowať, bowal, *freq.* ex zaſkrobiť.

zaſ-

Zaſkrčáňí, á, n. v. Škrčáňí.
zaſkrčat, čal, čim, V. P. *imp.* krč, *de uno actu*: ſkrčat.
zaſkrtení, á, é, *p. c.* strangulatus, suffocatus, a, um: erwürgt, erdroſſelt, erſtickt: meg-fojtatott, meg-fojtott, meg-fullasztott, meg-fúlt. *Syn.* zaduſení. *boh.* zaſkrcen.
Zaſkrtení, á, n. strangulatio, suffocatio, nis, f. Erdroſſelung, Erwürgung, Erſtickung: meg-fojtás, meg-fullasztás. *Syn.* Zaduſení.
zaſkrtit, il, im, V. P. *imp.* zaſkrť: strangulare, suffocare, gulam frangere: erdroſſeln, erwürgen, erſticken: megfojtani, meg-fullasztani. *Syn.* zaduſit. *II. rec.* zaſkrtit ſa, suffocare, se, strangulare se: ſich erdroſſeln, ſich erwürgen: meg-fojtani magát. *Syn.* zaduſit ſa.
zaſkubaní, á, é, *p. c.* v. ſkubaní.
Zaſkubáňí, á, n. v. Škubáňí.
zaſkubat, bal, bem, V. P. *imp.* kub, *de uno actu*: v. ſkubat.
zaſkubnút, bnul (bel) bňem, V. P. *imp.* bňi: vellere, vellicare: zupfen, tépni. (tépem), ránczigálni, meg-rántani. *Syn.* poſkubnút, *boh.* zatrepati (*cum instrum*).
zaſkubnutí, á, é, *p. c.* v. ſkubnutí.
Zaſkubnutí, á, n. v. Škubnutí.
Zaſkučáňí, á, n. v. Škučáňí.
zaſkučat, čal, čim, V. P. *imp.* kuč, *de uno actu*: v. ſkučat.
† zaſkudle, *adv.* v. wiſuſeňe, chuďe.
† zaſkudlí, á, é, *adj.* v. wiſuſeni, chudí.
† Zaſkudloſt, i, f. v. Wiſuſenoſť, Chudoſť.
Zaſkúleňí, á, n. v. Škúleňí.
zaſkúlit, il, im, V. P. *imp.* ſkul, *de uno actu*: v. ſkúlit.
zaſkwareni, á, é, *p. c.* v. zapraženi.
Zaſkwareňí, á, n. v. Zapraženi.
zaſkwarit, il, im V. I. *imp.* kwar, v. zapražit.
Zaſkwarowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zaſkwarowat, rowal, rugem, V. I. *imp.* rug, *freq.* ex zaſkwarit.
Zaſkwrčáňí, á, n. v. Škwrčáňí.
zaſkwrčat, čal, čim V. P. *imp.* kwrč, *de uno actu*: v. ſkwrčat.
zaſlaní, á, é, *p. c.* ablegatus, dimissus, a, um, verſendet, verſchickt: el-küldetett. *boh.* zaſlan.
Zaſlaňí, á, n. ablegatio, dimissio, nis, f. Verſendung, Verſchickung: el-küldés.
zaſlapaní, á, é, *p. c.* proculcatus, conculcatus, pedibus protritus, a, um: vertreten, niedertreten: meg-tapodott, öszve tapodtatott. 2) calcando corruptus: durch Treten verdorben: el-tapodtatott.
Zaſlapáňí, á, n. proculcatio, conculcatio, nis, f. Vertretung, Niedertretung: öszve tapodás. 2) calcando facta corruptio: Vertretung, Verderbung durchs Treten: el-tapodás. *boh.* Zaſlapeňí.
zaſlapat, pal, pem (*boh.* pám) V. P. *imp.* zaſlap: proculcare, conculcare, vertreten, niedertreten: öszve-tapodni. 2) corrumpere calcando: vertreten, durchs Treten verderben: el-

el-tapodni. *boh.* etiam zaſlapiti.

Zaſlapáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſlapáwat, al, ám *freq.* ex zaſlapat.

† Zaſlapeňí, n. v. Zaſlapáňí.

† zaſlapiti, il, ím *fut.* v. zaſlapat.

Zaſlapowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſlapowat, powal, pugem V. I. *imp.* pug, *freq.* ex zaſlapat.

Zaſlanec, nca, m. legatus, ablegatus, dimissus, i. m. verſchickter (verſandter) Menſch, der Bothe, Bote, der Geſandte: követ, követségbe el-küldettetett ember. *Syn.* Poſel, Wiſlanec.

zaſlaní, á, é, *p. c.* ablegatus, dimissus, a, um: verſandt, verſchickt: el-küldetett. *boh.* zaſlán.

Zaſláňí, á, n. ablegatio, dimissio, nis, f. Verſendung, Verſchickung: el-küldés. *Syn.* Poſláňí, Wiſláňí.

Zaſlanica, i, f. uxor légati (ablegati) Geſandtinn, Gattinn des Geſandten: követ felesége. *Syn.* Wiſlanica.

zaſlat, zaſlal, zaſlem (*boh.* zaſli et u) V. P. *imp.* zaſli: ablegare, dimittere: verſenden, verſchicken, Menſchen, Dinge: el-küldeni, követségbe küldeni.

Zaſláwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſláwat, al, ám *freq.* ex zaſlat.

† zaſlechnúti, chl, chnu *fut.* v. zaſlichnút.

† Zaſlechnutí, n. v. Zaſlichnutí.

zaſlepeňe, *adv.* coece (coecus) temere: blindlings, ohne Überlegung, und Wahl: vaktában. vakmerön. *Syn.* ſlepe, naſlepo. 2) proterve, petulanter: frevelhaft, freventlich: vakmerően.

Zaſlepenec, nca, m. coecus, i, m. der verblendet iſt, ein blinder Menſch: vak. 2) homo petulans, protervus, temerarius, praesumptuosus, i, m. Frevler: vakmerő.

zaſlepení, á, é, *p. c.* obcoecatus, coecus, a, um: verblendet: vak, meg-vakított, meg-vakúlt. 2) petulans, tis; temerarius, praesumptuosus, protervus, coecus, a, um: blindling, frevelhaft, freventlich: vakmerő, vak.

Zaſlepeňí, á, n. obcoecatio, nis, Verblendung, meg-vakítás, meg-vakúlás. 2) v. seq.

Zaſlepenoſť, i, f. coecitas, coecitatio, nis, error, is, m. Verblendung, das Verblendtſeyn: meg-vakúlás, meg-vakítás. *Syn.* Zaſlepeňí. 2) protervitas, petulantia, protervus animus: Frevel, Frevelmuth, Frevelthat: vakmeröség.

zaſlepiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſlep, ňekoho, neb Oči geho: coecare, excoecare, coecum reddere, praestringere oculorum aciem: verblenden, blind machen, dem Auge des Leibes nach: valakit meg-vakítani, vakká tenni. *Syn.* zaraziť Oči ňekoho. 2) *Tropice*, aciem (oculos) mentis aut animi, praestringere, excoecare, coecum reddere, verblenden, blind machen, dem Verſtande nach: valakit meg-vakítani, eszét el-venni.

zaſlepnút, pnul (pel), pňem V. P. *imp.* pňi: excoecari, coecum reddi: blind werden: meg-va-

vakítatni, meg-vakúlni. *Syn.* oſlepnúť.

zaſlepnutí, á, é, *p. c.* v. zaſlepení, oſlepnutí.

Zaſlepnúťí, á, n. v. Zaſlepeňí, Oſlepnutí.

Zaſlepowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſlepowať, powal, pugem, *freq.* ex zaſlepiť.

zaſ'lí, á, é, *adj.* decolor, is; decoloratus, a, um: verblichen, z. B. Tinte: szinetlen, rút szinű, szinetlenedett. *Syn.* zaſleg Farbi.

† Zaſl beňí, n. v. Zaſlúbeňí.

† zaſlíbiťi, il, ím *fut. imp.* zaſlib: v. zaſlúbiť.

zaſlichnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi, v. ſliſať. *boh.* zaſlechnúťí.

† zaſlibowaťi, owal, ugi (u), v. zaſlubowať.

Zaſlichnuťí, á, n. v. Sliſáňí.

Záſlon, u, m. velum, siparium, i, n. plaga, ae, f. ein Vorhang: firhang. *Syn.* Preſt'iradlo, Záſlona.

Záſlona, i, f. idem.

záſlonní, á, é, *adj.* v. ſt'inawi.

Záſlonnoſt', i, f. v. Stín, Stinawoſt'.

Záſloſt', i, f. decoloratio, nis, f. Verbleichung, szinetlenség, szinetlenkedés. *Syn.* záſlá Farba.

Záſlub, u, m. promissum, i, n. promissio, nis, f. Verheißung, das Verſprechen: igéret. *Syn.* Slúbeňí, Zaſlúbeňí. 2) sponsio, nis, f. votum, i, n. das Gelübde: fogadás.

Zaſlúbenec, nca, m. v. Oddanec.

zaſlúbení, á, é, *p. c.* promissus, a, um: verſprochen, verheißen: igért, meg-igértetett. 2) sponsus, obligatus, voto promissus, votivus: gelobt, feierlich verſprochen: fogadott. 3) zaſlúbeňí (wiwoleňí, zwoleňí, prigatí) Sin: adoptivus, angenommener Sohn, fogadott (magáévá, sajattyává vett) fi: *boh.* zaſlíben. 4) v. oddaňí.

Zaſlúbeňí, á, n. promissio, pollicitatio, nis, f. Verſprechung, Verheißung: igérés. *Syn.* Slúbeňí. *boh.* Zaſlíbeňí, 2) v. Záſlub. 3) v. Oddaňkí.

Zaſlúbeňica, i, f. v. Oddanica.

zaſlúbiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſlub: promittere, policeri; pollicitari: verheißen, verſprechen: igérni. *Syn.* pripowedať, ſlúbiť. 2) spondere, geloben, feierlich verſprechen: fogadni. 3) vovere, ein Gelübde thun: fogadást tenni. *boh.* zaſlíbiťi. *II. rec.* zaſlúbiť ſa: promittere se, ſich verſprechen: meg-igérni, igérkezni. *Syn.* priſlúbiť ſa.

Zaſlubowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſlubowať, bowal, bugem, *freq.* ex zaſlúbiť. *boh.* zaſlibowaťi.

zaſluchnúť, chnul (chel), chňem V. P. *imp* chňi, v zaſlichnúť.

Zaſluchnuťí, á, n. v. Zaſlichnuťí.

zaſlučkowaní, á, é, *p. c.* nectendo clausus, obligatus, adligatus, a, um: zugeknüpft, bé-kötött. *Syn.* zakoſidlení, zaſmečkowaní, na Uzel zawázaní.

Zaſlučkowáňí, á, n. obligatio, adligatio, colligatio, per nexum conclusio: Zuknüpfung, durchs Knüpfen: bé-kötés. *Syn.* Zakoſidleňí, Zaſmečkowáňí, na Uzel Zawázáňí.

zaſlučkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug: nodum face-

cere: ligare, colligare, obligare, adligare, claudere nectendo: zuknüpfen, durchs Knüpfen verſchließen: bé-kötni. *Syn.* zakoſidliť, zaſmečkowať.

Záſluha, i, f. meritum, i, n. Verdienſt, was man verdient, oder verdienet hat, Würdigkeit: érdem. *Syn.* Zaſlúžeňí. *Usus.* Nigakeg Záſluhi nemá, nulla merita habet, er hat keine Verdienſte: nints semmi érdeme.

Zaſluhowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſluhowať, howal, hugem, V. I. hug, v. zaſlužiť.

zaſlúžeňe, *adv.* merito, meritorie: dem Verdienſte gemäß, érdem szerént.

zaſlúžení, á, é, *p. c.* meritus, promeritus, a, um: verdient, meg-érdemlet.

Zaſlúžeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Záſluha.

zaſlúžiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſluž: *cum et sine genit.* merere, mereri, promereri, v. g. rem, reddere se dignum re, emereri: verdienen, ſich würdig machen, z. B. der Belohnung, Strafe: meg-érdemleni. 2) *cum accus. vel conj.* abi: merere, mereri, dignum esse: würdig ſeyn, meg-érdemleni, méltónak lenni *Usus.* Zaſlúžíſ, abich ťa chwálil: dignus es, quem laudem: du verdienſt, daß ich dich lobe: meg-érdemled hogy ditsérjelek. 3) merere, parare, lucrifacere, lucrum facere: verdienen, erwerben, gewinnen: meg-érdemleni, szerezni. *Usus.* Nechcelbich newím kolko zaſlúžiť, abi: nolim merere omnes divitias, ut: ich wollte nicht wie viel verdienen, daß ich: nints az a' kints, mellyért azt meg-tenném. — — Gako ſem ga to u (od) ťeba za ſlúžil? quo modo hoc de te merui? wie habe ich das um dich verdient? hogy érdemlettem én azt te töled?

† zaſlúžilí, á, é, *adj.* v. záſlužlí.

záſlužlí, á, é, *adj.* plenus meritorum: verdienſtvoll: érdemes, érdemekkel tellyes. *boh.* zaſlúžilí.

záſlužňe, *adv* merito, meritorie: verdienſtlich: érdemessen, méltán.

záſlúžní, á, é, *adj.* continens meritum, meritorius, a, um: verdienſtlich, ein Verdienſt enthaltend: érdemes.

Zaſlúžnoſť, i, f. meritoria actio: verdienſtliche That, érdemes tselekedet.

zaſmadnúť, dnul (del), dňem V. P. *imp.* dňi: sitire, durſten, durſtig werden: meg-szomjuhozni. *Syn.* ſmadnúť. *Usus.* Zaſmadel ſem, sitio, ich bin durſtig, meg-szomjúhoztam.

zaſmadnutí, á, é, *p. c.* sitiens, tis; sitibundus, a, um: durſtig, szomjas, szomjuhozó, meg-szómjúhozott. *Syn.* ſmadní.

Zaſmadnutí, á, n. sitis, is, f. ein Durſt, das Durſten: szomjúság, meg-szomjúhozás. *Syn.* Smad, Smadnutí.

zaſmáť ſa, zaſmál ſa, zaſmegem ſá, V. P. *imp.* zaſmeg ſa, *de uno actu*: v. ſmáť ſa.

zaſmažení, á, é, *p. c.* v. zapražení.

Zaſmažení, á, n. v. Zapražeňí.

zaſmažiť, il, ím, V. P. *imp.* žaſmaž, v. zapražiť.

Záſmažka, i, f. v. Zápražka.

Zaſmaſtowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſmažowať, žowal, žugem, V. I. *imp.* žug, *freq.* ex zaſmažiť.

zaſmečkowať, kowal, kugem, V.

V. P. *imp.* kug, v. zaſlučkowat.

zaſmeťení, á, é, *p. c.* quisquiliis (purgamentis) plenus, a, um: voll Kehricht: szemetes. *Usus.* Wſecka Izba ge zaſmeťená.

Zaſmeťení, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſmetiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſmeť: quisquiliis (purgamentis) implere, replere, foedare: mit Kehricht beſtreuen, voll füllen, beſchmuzen: bé-szemetelni.

zaſmolení, á, é, *p. c.* piceatus *Martial.* picatus *Colum.* pice illitus, a, um: verpicht, mit Pech beſchmiert: szurkos, szurkozott, meg-szurkozott. *Syn.* naſmolení, poſmolení. 2) pice clausus: zugepicht: bé-szurkozott, szurokkal bétsinállt.

Zaſmoleňí, á, n. picatio, nis, f. das Verpichen, die Verpichung: meg-szurkozás. *Syn.* Naſmoleňí, Poſmoleňí. 2) pice clausio: Zupichung: szurokkal bé-tsinálás, bé-dugás, zárás.

zaſmoliť, il, ím, V. P. *imp.* zaſmol: picare *Vitruv.* pice linire: verpichen, mit Pech beſchmieren: meg-szurkozni, szurokkal meg-kenni. *Syn.* naſmoliť, poſmoliť. 2) pice claudere, zupichen: meg-szurkozni, szurokkal bé-dugni, zárni.

Zaſmolowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſmolowať, lowal, lugem, *freq.* ex zaſmoliť.

zaſmraďeňe, *adv.* foetide, ſtinkend: büdössen. *Syn.* ſmradlawe.

zaſmraďení, á, é, *p. c.* v. ſmradlawí. 2) v. zaſmradnutí.

Zaſmraďeňí, á, n. v. Smraďeňí. 2) v. Zaſmradnutí.

zaſmraďiť, il, ím, V. P. *imp.* raď, v. ſmraďiť. *II. rec.* zaſmraďiť ſa, v. zaſmradnúť.

zaſmradnúť, dnul (del), dňem V. P. *imp.* dňi: putescere, putifacere, putifieri, putere: ſtinkend werden: meg-büdösödni, büszszödni. *Syn.* zaſmraďiť, zeſmradnúť.

zaſmradnutí, á, é, *p. c.* putidus, putefactus, foetidus, a, um: ſtinkend geworden: meg-büdösödött, büszszödött. *Syn.* ſmradlawí, zaſmraďení, zaſmrdnutí.

Zaſmradnutí, á, n. putescentia, ae, f. putefactio, nis, f. das Stinkendwerden; meg-büdösödés, büszszödés. *Syn.* Zaſmraďeňí, Zaſmradnutí.

Zaſmradzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſmradzowať, zowal, zugem, *freq.* ex zaſmradiť.

Zaſmrďeňí, á, n. v. Smrďeňí.

zaſmrďeť, ďel, ďím, V. l. *imp.* ſmrď, v. ſmrďeť, zaſmradnúť.

zaſmrdnúť, dnul (del), dňem. V. P. *imp.* dňi. v. zaſmradnúť.

zaſmrdnutí, á, é, *p. c.* v. zaſmradnutí.

Zaſmrdnutí, á, n. v. Zaſmradnutí.

zaſmuďení, á, é, *p. c.* v. ſmuďení.

Zaſmuďeňí, á, n. v. Smuďeňí.

zaſmuďit, il, ím, V. P. *imp.* ſmuď, v. ſmuďiť. *II. rec.* zaſmuďiť ſa, v. ſmuďiť ſa.

zaſmudlí, á, é, *adj.* v. ſmudlí.

Zaſmudloſť, í, f. v. Smudlina.

zaſmudnúť, dnul (del) dňem, V. P. *imp.* dňi: aduri, odorem fumi contrahere: räucherig,

cherig werden: meg-kozmásodni. *Syn.* príſmudnút.

zaſmudnutí, á, é, *p. c.* v. ſmudlí.

Zaſmudnutí, á, n. adustio, fumicontractio: das Räucherig werden; meg-kozmasodás. *Syn.* Príſmudnutí, Smudlina.

† zaſmuſ'ile *adv.* v. zatiwe, kiſele, trpko. 3) v. mračne.

† zaſmuſ'ilí, á, é, *adj* v. zuríwí, kiſelí, trpkí. 2) v. mrační.

† Zaſmuſ'iloſt, i, f. v. Zuriwoſt', Kiſeloſt', Trpkoſt'. 2) v. Mračnoſt'.

† zaſmuſ'iti ſe, il ſe, ím ſe, *fut.* v. zamračit ſá.

zaſňetení, á, é, *p. c.* v. ſňetiwí.

Zaſňeteňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſňetit, il, ím, V. P. *imp.* ſňeť, v. ſňetit. *II. rec.* zaſňetit ſa, v. ſnetit ſa.

† zaſnúbení, á, é, *p. c.* v. oddaní 2 Nro.

† Zaſnúbeňí, n. v. Oddanki.

† zaſnúbiti, il, ím, *fut.* v. oddat 2 Nro.

† Zaſnubowáňí, n. v. Oddanki.

† zaſnubowati, owal, ugi (u) v. oddat (oddáwat) 2 Nro.

Záſob, i, f. v. seq.

Záſoba, i, f. copia, ae, f. penus, us, et i, m. et f. *Cic. Terent. Plaut. Pandect.* penum, i, n. penus, oris, n. *Colum. Pandect.* multitudo v. g. librorum, armorum, victualium etc. Vorath, z. B. an Waffen, Büchern, Speiſen, Lebensmitteln: sokaság, p. o. a' könyveknek, fegyvernek, eledelnek sokasága. *Syn.* Zromada, Mnoztwí.

Záſobeňí, á, n. instructio, provisio: Verſehung, Verſorgung: meg-szerzés. *Syn.* Opatreňí.

záſobit ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* záſob ſa: se instruere *v. g.* libris, armis etc, provisionem sibi facere: ſich verſehen, verſorgen, mit etwas, z. B. mit Büchern, Gewehre: szerezni maganak könyveket, fegyvert, etc. *Syn.* opatrit ſa, zaopatrit ſa.

Zaſobíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſobíwat ſa, al ſa, ám ſa, *freq.* ex záſobit ſa.

Záſol, u, m. v. Préſol.

zaſoleňe, *adv.* salite, salse: eingeſalzen, mit Salz geſalzen: bé-sózva, sósan. *Syn.* naſoleňe, poſoleňe.

zaſolení, á, é, *p. c.* salitus (sall), salsus, sale conditus (conspersus), a, um: eingeſalzen: sós, meg-sózott, bé-sózott, sóval meg-hintett. *Syn.* naſoleni, poſoleni, oſolení. *boh.* zaſolen.

Zaſolení, á, n. salitio, sallitio, nis, f. Einſalzung, das Einſalzen: meg-sózás, sóval bé-hintés. *Syn.* Naſoleňí, Oſoleňí, Poſoleňí.

zaſolit, il, ím, V. P. *imp.* zaſol, salire, sallire, sale condire (conspergere): einſalzen, mit dem Salze beſtreuen: megsózni, bé-sózni. *Syn.* naſolit, oſolit, poſolit.

Zaſoliwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſoliwat, al, ám, *freq.* ex zaſolit.

zaſopleni, á, é, *p. c.* muco infectus (foedatus), mucosus, a: um: rotzig, mit Rotz beſchmuzt: bé-taknyozott, taknyos. *Syn.* ſoplawí.

Zaſopleňí, á, n. muco infectio: Beſchmuzung mit Rotz: bétaknyozás.

zaſo-

zaſoplić, il, ím, V. P. *imp.* pli, muco inficere: mit Rotz beſchmuzen: bé-taknyozni. *II. rec.* zaſoplić ſa: muco se inquinare: ſich mit Rotz beſchmuzen: bé-taknyozni magát.

Zaſopliwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſopliwać, al, ám, *freq.* ex zaſoplić.

Zaſpáńí, á, n. indormitio, obdormitio, nis, f. somnus, i, m. das Einſchlafen, der Schlaf: el-aluvás. *Syn.* Uſnutí.

zaſpáſować ſa, ſowal ſa, ſugem ſa, V. P. *imp.* ſug ſa, v. žartować ſa, požartować ſa.

zaſpać, ſpal, ſpim, V. P. *imp.* zaſpi: indormire, obdormire, obdormiscere: einſchlafen: el-alunni. *Syn.* uſnúť. *Usus.* Pri nečem, in re, bei etwas, valaminél.

zaſpéwaní, á, é, *p. c.* v. ſpéwaní.

Zaſpéwáńí, á, n. v. Spéwáńí.

zaſpéwać, al, ám, V. P. *imp.* wag. v. ſpéwać. *Usus.* Zaſpéwag tu Peſničku.

* zaſpgewaní, á, é, *p. c.* v. zaſpéwaní.

* Zaſpgewáńí, á, n. v. Zaſpéwáńí.

* zaſpgewać, al, ám, V. P. *imp.* wag: v. zaſpéwać.

* zaſpičatení, á, é, *p. c.* v. zakončení.

* zaſpičatić, il, ím, v. zakončić.

zaſpiňení, á, é, *p. c.* v. zanečiſt'ení, zababrání.

Zaſpiňeńí, á, n. v. Zanečiſt'eńí, Zababráńí.

zaſpiňić, il, ím, V. P. *imp.* piň: v. zanečiſt'ić, zababrać.

zaſpintaní, á, é, *p. c.* v. zababrání.

Zaſpintáńí, á, n. v. Zababráńí.

zaſpintać, al, ám, *boh.* cem, V. P. *imp.* tag, et zaſpinci, v. zababrać. *II. rec.* zaſpintać ſa, v. zababrać ſa.

† Zaſpíwáńí, n. v. Zaſpéwáńí.

† zaſpíwati, al, ám, v. zaſpewać.

zaſpuntowaní, á, é, *p. c.* embolo obturatus (clausus, opertus a, um: zugeſpündet, bé-dugaszoltatott, dugaszszal bé-tsináltatott, bé-spuntoltt.

Zaſpuntowáńí, á, n. obturatio embolo facta: Zuſpündung, das Zuſpünden: bé-dugaszolás, bé-spuntolás.

zaſpuntować, towal, tugem, V. P. *imp.* tug: obturare (operire, claudere) per embolum: zuſpünden: bé-dugaszolni; bé-spuntolni..

Zaſpuntowáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſpuntowáwać, al, ám *freq.* ex zaſpuntować.

zaſtraní, á, é, *p. c.* v. poſtraní.

Zaſtráńí, á, n. v. Poſtráńí. 2) v. Zabzdeńí.

zaſtrankowaní, á, é, *p. c.* v. ſtrankowaní.

Zaſtrankowáńí, á, n. v. Strankowáńí.

zaſtrankować, kował, kugem, V. P. *imp.* kug, v. ſtrankować.

Zaſtrankowáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſtrankowáwać, ál, ám *freq.* ex zaſtrankować.

zaſtrać, zaſtral, zaſterem, V. P. *imp.* zaſter: concacare: beſcheißen: öszve szarni. *Syn.* doſtrać, poſtrać, zapluhawíť. 2) v. zabzdeť. *Usus.* Wſak ſi welice zaſtral!

Zaſtáńí, á, n. v. Zaſtáwáńí.

zaſta-

zaſtarale, *adv.* inveterate: eingewurzelt: meg-rögözve.

zaſtarali, á, é, *adj.* inveteratus, irradicatus, a, um: eingewurzelt z. B. Krankheit: megrögzött, régi, meg-gyökerezett. *Syn.* zaſtarani, wkoreňeni, zakoreňeni. *Usus.* Zaſtarali Hřew, odium inveteratum; rancor: alter Groll (Haß), régi gyülölség. 2) exoletus, inolitus, obsoletus: abgekommen: ki-aggott, ki-avúlt. *Usus.* Negaku zaſtaralu Običag zaſ obnowiť, referre morem, consuetudinem: einen Gebrauch wieder aufbringen, az elöbbeni szokást elö venni.

zaſtarani, á, é, *p. c.* inveteratus, in diebus progressus, qui jam consenuit: veraltet: meg-vénhedett, meg-korosodott, meg-vénült. 2) v. zaſtarali.

Zaſtaráňí, á, n. inveteratio, nis, inveterascentia, ae, f. Veraltung, das Veralten: megrégésedés, meg-vénhedés, meg-vénhölés, meg-korosodás, meg-rögzés. 2) irradicatio, inveteratio: Einwurzelung, das Einwurzeln: meggyökerezés: meg-rögzés. *Syn.* Wkoreňeňí, Zakoreňeňí. 3) obsolescentia, exolescentia, ae, f. das Abgehen, Abkommen: szokásból le-tévés, ki-avulás. 4) v. Staráňí.

zaſtarať ſa, al ſa, ám ſa, V. P. *imp.* tag ſa: consenescere, in diebus progredi, inveterascere: veralten, alt werden: meg-vénhedni, megvénülni. 2) irradicari, inveterascere: einwurzeln: meggyökérezni, meg-rögzeni. *Syn.* wkoreniť ſa, zakoreniť ſa. 3) obsolescere, exolescere: abgehen, abkommen: szokásból ki-tétetlni. *Syn.* z Običagi wiſť. 4) v. ſtarať ſa.

zaſtarodáwna *adv.* antiquitus, olim, quondam: vor Alters: hajdan, hajdanában, régen, ez elött, valaha, régi idökben.

zaſtať, zaſtal, zaſtaňem, V. P. *imp.* zaſtaň, v. zaſtáwať.

Záſtawa, i, f. vexillum, i, n. die Fahne, die Kirchfahne: lobogó zászló. *boh.* Praporec, Korúhew, Korúhwice. Lodňá (hagowá, ſífowá) Záſtawa: v. Záſtawka lodňá. 2) v. Záloh. 3) depositum, i, n. niedergelegtes Gut: le-tételett jószág, valakinél le-tett marha. *Syn.* záſtawní (*boh.* ňí) Statek.

Zaſtáwač, a, m. patronus, advocatus, i, m. defensor, protector, intercessor, deprecator, excusator, is, m. Fürſprecher, Vertheidiger, Entſchuldiger, Beſchützer: szó-szólló pártfogó, védelmezö. *Syn.* Záſtupce, Obranec.

Zaſtáwačka, i, f. protectrix, patrona, deprecatrix, excusatrix: Fürſprecherinn, Vertheidigerinn, Entſchuldigerinn: pártfogóné, védelmezoné, szószóllóné.

zaſtawaní, á, é, *p. c.* aedificando obstructus, a, um: verbaut: bé-épitetett, épitéssel el foglaltt.

Zaſtawáňí, á, n. obstructio per aedificationem: das Verbauen: bé-rekesztés, bé-tsinálás épités által. *boh.* Zaſtaw'eňí.

zaſtáwaní, á, é, *p. c.* ex zaſtáwať.

Zaſtáwáňí, á, n. perfectio, nis, f. Beſtreitung, Vollendung: véghez vévés. 2) functio, administratio: Verwaltung, Verrichtung: tisztében el-járás, tiszt-

tisztviselés. 3) functio vice alicuius: das Stellvertreten: más tisztének végbe vitele. 4) intercessio, deprecatio, das Fürſprechen, Fürbitten: valakiért való esedezés, könyörgés. *b*) defensio: Vertheidigung: védelmezés. 6) excusatio: Entſchuldigung: mentés. *Syn.* Zaſtánj.

Zaſtawat, al, ám, V. P. *imp.* wag: obstruere cuipiam rei per aedificationem: verbauen, durch Bauen bedecken, oder verſchließen z. B. einem das Licht den Eingang: bé-rekeszteni, bé-tsinálni, valaminek uttyát épitéssel el venni. *boh.* zaſtaw'eti.

Zaſtáwat, ál, ám, V. I. *imp.* wag. *cum acc.* Prácu ꝛc. parem esse labori etc., perficere, vincere laborem etc. beſtreiten, vollenden, gewachſen ſeyn, z. B. die Arbeit: győzni a' dolgot, munkára teremni. 2) úrad, fungi, administrare, gerere, obire *munus, magistratum* etc. verwalten, verrichten, z. B. Amt: tisztséget viselni, véghez vinni, tisztében el-járni. 3) nekoho úrad ꝛc. obire vicem, esse vicarium alicuius, fungi vice (vicem alienam) *Liv.* jemand, oder jemands Stelle vertreten: más tisztét (hivatallyát) végbe vinni, valaki helyet leuni, más helyett dolgozni, az ö személyét azonban viselni. 4) nekoho: *a*) intercedere, intervenire, perorare, deprecari pro aliquo: vertreten jemand, ſich ins Mittel ſchlagen für jemand, für ihn bitten, fürſprechen: könyörögni, esedezni valakiért. *Syn.* zańekoho orodowat, prosit, primlúwat ſa. *b*) defendere, tueri, causam alicuius agere: jemand vertheidigen: védelmezni, valaki mellett szóllani, úgyét folytatni: *c*) excusare quempiam: jemand entſchuldigen: valakit menteni, mentegetni. *Syn.* ńekoho wihowárat, zaſtúpit. 5) ńekomu (Cestu vel na Ceſte) zaſtáwat: obsistendo occludere (intercipere, intersepire) viam alicui: jemand den Weg vertreten: valakinek úttyát el-fogni: úttyában állani. *Syn.* zaſtúpit ńekoho.

Zástawec, wca, m. v. Zástawńik.

Zástawecka, i, f. *dem.* ex Zástawka.

zaſtawení, á, é, *p. c.* sustentus, detentus, retentus, a, um: aufgehalten, abgehalten, zurückgehalten: meg-tartatott, meg-állitatott. *Syn.* príſtawení, ſtawení. 2) ſtawená Krew: sistens sanguis: geſtilltes Blut: meg-állitatott vér. 3) impeditus, cohibitus, repressus, compressus: gehemmt: meg tartóztatott. 4) omissus, interruptus. eingeſtellt, unterlaſſen: el-hagyott, el-hagyatott. *Syn.* zanechaní. 5) oppigneratus, obligatus, pignori, oppositus, inhypothecatus: verſetzt, verpfändet: zálogba adott, el-zálogositott. *Syn.* založení, do Zálobu dani.

Zaſtawení, á, n. detentio, retentio, nis, f. Aufhaltung, Abhaltung, Zurückhaltung: megtartás, meg-állitás. *Syn.* Príſtaweńí, Staweńí. 2) repressio (sistentia), obstructio, v. g. sanguinis, Stillung: meg-állitás, meg-szüntetés. *Usus.* Zaſtawení krdla, gutturis obstructio, Halswehe, torok fájás: Zaſtawení (Zapáńí) Mocu, v. Rezák. 3) impeditio, cohibitio, prohibitio, inhibitio, repressio, compres-

pressio: Hemmung: meg-tartóztatás. 4) omissio, intermissio: Einſtellung, Unterlaſſung: el-hagyás, meg-állás. *Usus.* Zaſtawení práwa, juristitium, justitium, i, n. *Cic.* feriae juridicae: Gerichtshemmung, Gerichtsſtelle, Gerichtsfeier, der förmliche Stillſtand, der Gerechte: törvény szünés. 5) oppignoratio, obligatio, inhypothecatio: Verſetzung, Verpfändung: zálogitás, el-zálogosítás, zálogba adás.

† zaſtaw eki, w'el, wím *fut. imp.* w'eg, v. zaſtawat.

zaſtawiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſtaw: sustinere, sistere, v. g. currentes equos: aufhalten, abhalten, zurückhalten, z. B. die laufenden Pferde, den Feind ꝛc. meg-tartani, megállitani, p. o. a' futó lovakat. *Syn.* priſtawiť, ſtawiť, chitiť. 2) sistere, v. g. sanguinem: ſtillen, machen, daß etwas ſtill ſteht, z. B. das Blut: meg-állitani, szüntetni, p. o. a' vér folyást. *Syn.* ſtawiť. *Usus.* Wodu zaſtawiť, sistere aquam, das Waſſer ſtillen, meg-állitani a' vizet. 3) impedire, cohibere, inhibere, prohibere, sufflaminare, v. g. rotam: hemmen: meg-tartóztatni, meg-állitani, p. o. a' kereket. *Syn.* zahamowať. 4) omittere, desinere: einſtellen, etwas unterlaſſen: el-hagyni, meg-szünni. *Syn.* zanechať, opuſt'iť, ſpuſt'iť, preſtať. 5) oppignerare (-gnor), obligare, inhypothecare, opponere pignori: verſetzen, verpfänden; zálogba adni, el-zálogosítani. *Syn.* založiť, do Zálohu dať. *II. rec.* zaſtawiť ſa: subsistere, sistere gradum *Liv.* gradum sustinere *Ovid.* halten, ſtill, ſtehen: meg-állani. meg-állapodni. *Syn.* poſtať. *Usus.* Zaſtaw ſa, poſtog! 2) morari, manare: ſich aufhalten; wo verweilen: késni, mulatni. *Syn.* priſtawiť ſa. *Usus.* S Príležitoſt'ú Cestí w ſw'em Statku ſa zaſtawil: e via divertit in villam: aus Gelegenheit der Reiſe hielt er ſich auf, ſeinem Landgute: menöben ki fordúlt az ö jószágába. 3) absistere, desistere, cessare, subsistere: einhalten, ablaſſen: valamitöl el-állani, meg-szünni, valamit el-hagyni. *Syn.* zaſtať, zoſtáť, ſtáť. *Usus.* Koňi ſa zaſtawili. Koleſo ſa zaſtawilo.

Zaſtáwka, i, f. diversio, mansio, commoratio, nis, f. Aufhaltung, Verweilung, wenn man ſich aufhält, wo verweilt: meg-állapodás, hé-fordúlás, múlatás.

Záſtawka, i, f. *dem.* ex Záſtawa: parvum vexillum: das Fähnlein, Fähnchen: zászlótska, kis zászló. lobogótska. *boh.* Korúhwička, Praporeček. Lodňá Záſtawka, aneb iná Ozdoba Žežla korábowého: aplustre, is, *et* aplustrum, i, n. *Plur.* aplustria, *et* aplustra: *Cic. Lucr.* das Schifffähnlein, die Flaggen, Schiffzierde: hajózászlója, ki-tetszö ékessége, tzimere. 2) et 3) v. Záſtawa.

záſtawní, á, é, *adj.* pigneraticius, pignoraticius, a, um. *Pandect.* das Pfand betreffend, dahin gehörig, was zum Pfande gegeben wird; verpfändet iſt: zálogot illetö, ahoz tartozandó. *Usus.* Záſtawná Oſoba: obses: Geiſel: kezes; rabságban masért hagyatott kezes, vagy zálog: zálogúl való, Záſtawná Pra, pigneraticia actio. Záſtawní Statek: pigneraticius

neraticius fundus. 2) depositorius, a, um, niedergelegt: le-tett. *Usus.* Zástawní Statek, v. Zástawa. 3) Nro.

† zástawňí, *adj. omn. gen.* v. zástawní 2) Nro.

zástawňičin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Zástawňička, i, f. vexillifera, ae, f. Fähnrichinn, zászló tartóné, zászló-tartó felesége. *boh.* Praporečnice.

Zástawňík, a, m. vexillarius, vexillifer, signifer, i, m. Fähnrich, Fahnenträger; zászlótartó. *boh.* Praporečník, Korúhewník. 2) Koňický Zástawňík: vexillarius equitum, Kornet, lovas zászlótartó. *boh.* Karnet, Kornét.

Zaſtawowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſtawowať, wowal, wugem, *freq.* ex zaſtawiť. *II. rec.* zaſtawowať ſa, *freq.* ex zaſtawiť ſa.

zaſť'ebnúť, bnul (bel), bňem, V. P. *imp.* bňi, v. zaſiť. *boh.* zaſtehnúti.

zaſť'ebnutí, á, é, *p. c.* v. zaſiti.

Zaſť'ebnutí, á, n. v. Zaſití.

† zaſť'ehnúti, hl, hnu, *fut.* v. zaſť'ebnúť.

† Zaſtehnutí, n. v. Zaſť'ebnutí.

† Zaſtekáňí, á, n. v. Zaſťekáňí.

† zaſťekať, al, ám, *fut.* v. zaſťekať.

† zaſťeknúti, kl, knu, *fut.* v. zaſťeknúť.

† Zaſťeknutí, n. v. Zaſťeknutí.

zaſtemowaní, á, é, *p. c.* v. zaſtemowaní.

Zaſtemowáňí, á, n. v. Naſtemowáňí.

zaſtemowať, mowal, mugem, V. P. *imp.* mug, v. naſtemowať.

zaſtemowáwať, al, ám, *freq.* ex zaſtemowať.

† zaſť'enowať, owal, ugi (u), v. zaſť'inowať.

† zaſťepení, á, é, *p. c.* v. zaſťepení.

† Zaſťepeňí, n. v. Zaſťepeňí.

† zaſťepiti, il, ím, *fut.* v. zaſťepiť.

Záſť'era, i, f. antipendium, subligaculum, praecinctorium, i, n. subligare, is, n. Schurz, Schürze: kötény, előkötő. *Syn.* Fertuſka, Záponka. 2) velamen, inis, siparium, aulaeum, i, n. peristroma, tis, n. Fürtuch, Decke, teritő, varrott lepedő. *Syn* Opona, Prikriwadlo, Zaſť'eradlo. 3) cortina. Cortinen: kőfal, melly s' várat oltalmozza. *Syn.* Kortína, neb Múr medzi Baſtami, ktorí wnútragſu Pewnoſť zakrívá. 4) praetextus, us, m. causa, ae, f. species, ei, f. color, titulus: Schein, der Vorwand: szín, fogás, szines ok. *Syn.* Záminka, Zámiſel, Zrečiwo. *boh.* Socha. *Usus.* Pod Záſť'eru Peňaz Wiberáňá (Požádaňá): per causam exigendae pecuniae *Cels.* unter dem Vorwande Geld zu fordern: a' pénz szedésnek szine alatt.

Zaſť'eradlo, a, n. v. Záſť'era 2 Nro.

zaſť'eraní, á, é, *p. c.* v. zaſtrení.

Zaſť'eráňí, á, n. v. Zaſtreňí.

zaſť'erať, al, ám, V. I. *imp.* rag, v. zaſtrieť.

Zaſť'eráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſť'erawať, al, ám, *freq.* ex zaſť'erať.

Záſť'erka, i, f. *dem.* antipendiolum, praecinctoriolum, i, n. Schürzchen: kötényke, kö-

té-

tényelske. *Syn.* Fertuſka, Záponka.

† Záſtí, n. v. Nenáwiſt' tagná.

Zaſtidaňí, á, n. v. Stidáňí.

zaſtidať, al, ám, V. P. *imp.* dag, v. ſtidať.

Zaſtidáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſtidáwať, al, ám, *freq.* ex zaſtidať.

zaſtiďení, á, é, *p. c.* v. zahanbení.

Zaſtiďeňí, á, n. v. Zahanbeňí.

zaſtiďeť ſa, ďel ſa, ďím ſa, V. P. *imp.* zaſtiď ſa, v. zahanbiť ſa, ſtiďeť ſa.

zaſtidnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: refrigescere, refrigerari, frigefieri: erkalten, kalt werden, ſich erkältigen: meg-hidegúlni, meg-hülni.

Zaſtidnutí, á, n. refrigeratio, frigefactio, nis, f. Erkaltung, meg-hidegülés, meg-hülés, hidegedés.

zaſtihnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: deprehendere in re, comprehendere, arripere, invenire: erwiſchen, ertappen über etwas, antreffen, finden: utól érni, rajta kapni. *Syn.* dopadnúť, zachiťiť, pripadnúť, zachopiť, priſt'ihnúť. 2) v. ſtihnúť. *Usus.* Keď zaſt'ihňem, priďem.

zaſt'ihnutí, á, é, *p. c.* deprehensus, a, um: erwiſcht, ertappt, angetroffen, gefunden: utól-értt, rajta kapott. *Syn* dopadnutí, pripadnutí, zachiťení, priſt'ihnutí, zachopení.

Zaſt'ihnutí, á, n. deprehensio, arreptio; nis, f. Erwiſchung, Ertappung, Antreffung: rajta kapás, utól érés, mag-találás. *Syn.* Dopadnutí, Pripadnutí, Priſt'ihnutí, Zachiťeňí, Zachopeňí. 2) v. Stih, Stihnutí, Doſt'ih.

Zaſt'ihowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſt'ihowať, howal, hugem, *freq.* ex zaſt'ihnúť.

zaſt'íňeňe, *adv.* umbrose, opacate, obumbrate, inumbrate: ſchattig, ſchatticht, beſchatten: bé-árnyékozva.

zaſt'íňení, á, é, *p. c.* opacatus, obumbratus, inumbratus, umbrosus, a, um: beſchatten, ſchattig, ſchatticht: bé-árnyékoztatott, árnyékozott. *Syn.* zacloňení. *boh.* zaſt'ínen.

Zaſt'íňeňí, á, n. opacatio, obumbratio, inumbratio, nis, f. Beſchattung: bé-árnyékozas. *Syn.* Zacloňeňí.

zaſt'íňiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſt'iň (*boh.* zaſt'en), opacare, adumbrare, inumbrare, obumbrare: beſchatten: bé-árnyékozni, homályba bé-borítani. *Usus.* Wiňohradi zaſt'íňiť, adumbrare vineas *Cels.* die Weingärten, beſchatten, ihnen einen Schatten machen: bé-árnyékozni a' szöllöket, nékik árnyékot tsinálni.

Zaſt'íňowáňí, á, n. *Nom Verb.* ex seq.

zaſt'íňowať, ňowal, ňugem, *freq.* ex zaſt'íňiť. *boh.* zaſt'enowati.

Zaſt'íráňí, á, n. v. Zaſtreňí.

zaſt'írať, al, ám, V. I. *imp.* rag, v. zaſtreť.

Zaſt'íráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſt'íráwať, al, ám, *freq.* ex zaſt'írať.

Zaſtkweťeňí, á, n. v. Stkweťeňí.

zaſtkweť ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* zaſtkweť ſa, v. ſtkweť ſa.

* Zaſtláňáňí, á, n. v. Zaclaňáňí.

* zaſtláňať, al, ám, *fut.* v. zacláňať.

* Záſt-

* Záſtlona, i, f. v. Záclona.
* Zaſtloňeňí, á, n. v. Zacloňeňí.
* zaſtloňiťi, il, ím, *fut.* v. zacloňiť.

zaſtonať, al, ám, et cem V. P. *imp.* ſtoň, de uno actu, v. ſtonat. *vulg.* zaſtukať.

zaſtraſení, á, é, *p. c.* territus, territatus, a, um: geſchrocken, erſchrocken, in Schrecken geſetzt: meg-ijesztetett. *Syn.* naſtraſení, naplaſení, nalekaní, poſtraſeňí.

Zaſtraſeňí, á, n. territatio, nis, f. das Schrecken, Schreckung: meg-ijesztés. *Syn.* Naſtraſeňí, Naplaſeňí, Nalekáňí, Poſtraſeňí.

zaſtraſiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſtraſ: terrere, territare, terrefacere: ſchrecken, erſchrecken, in Schrecken ſetzen: meg-ijeszteni. *Syn.* nalekáť, naplaſiť, naſtraſiť, poſtraſiť. *II. rec.* zaſtraſiť ſa: terreri, terrefieri: erſchrecken, ſich ſchrecken: meg-ijedni. *Syn.* nalekať (naſtraſiť) ſa.

zaſtrčení, á, é, *p. c.* interseptus, obseptus, a, um: verſteckt, verſperrt, z. B. der Weg: közben bé-kerteltt, bé-rekesztett, rekesztetett. 2) absconsus, occultus, occultatus, celatus: verſteckt, verborgen: el-rejtetett. *Syn.* ſkowaní, ukrití, utagení. 3) impositus, infixus: hineingefügt, hineingeſteckt: bé (belé) tett, dugott. *Syn.* wſtrčení. 4) pessulatus, oppessulatus, pessulo clausus: verriegelt, zárral bé-zártt, bé-zárlott. *vulg.* zariǧlowaní.

Zaſtrčeňí, á, n. interseptio, obseptio, nis, f. Verſteckung, bé (el) rekesztés. 2) absconsio, occultatio, celatio, Verſteckung, Verbergung, el-rejtés. *Syn.* Skowáňí, Ukriťi, Utageňí. 3) impositio, infixio: Hineinfügung, Hineinſteckung, en: bé (belé) tévés, dugás. *Syn.* Wſtrčeňí. 4) pessulatio, oppessulatio, pessulo clausio, Verriegelung, zárral bé-tévés. *vulg.* Zariglowáňí.

zaſtrčiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſtrč: intersepire, obsepire, v. g. viam, verſtecken, verſperren, z. B. den Weg, bé (el) rekeszteni. 2) abscondere, occulere, occultare, celare: verſtecken, verbergen: el-rejteni. *Syn.* ſkowať, ukriť, utagiť. 3) imponere, infigere: hineinfügen, ſtecken, bé (belé) dugni. *Syn.* wſtrčiť. 4) Dwere, Záworu: claudere pessulo ianuam obdere pessulum ianuae: verriegeln: bé-zárni az ajtót, zárra tsukni, *vulg.* zariǧlowať.

Zaſtrčowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſtrčowať, čowal, čugem *freq.* ex zaſtrčiť.

Zaſtrebáňí, á, n. v. Poſtrebáňí.

zaſtrebať, bal, bem V. P. *imp.* ſtreb, v. poſtrebať.

zaſtrékaní, á, é, *p. c.* v. zaſtreknutí.

Zaſtrékáňí, á, n. v. Zaſtreknutí.

zaſtrékať, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. zaſtreknúť. *boh.* zaſtříkaťi.

Zaſtrekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſtrekáwať, al, ám, *freq.* ex zaſtrékať.

zaſtreknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, spargere, adspergere, conspergere, beſpritzen, beſprützen, anſpritzen: meg-öntözni, meg-hinteni, lotsantani. *Syn.* oſtreknúť, oſple-

oſplechnúť, pokropiť. *boh.* zaſtříknúti. *Usus.* Muſím ſi dať bolawé Oko zaſtreknúť. 2) v. ſtreknúť. *Usus.* Zaſtreklo mi w Uchu.

zaſtreknutí, á, é, *p. c.* sparsus, adspersus, conspersus, a, um: beſprützt: meg-öntözött, meg-hintett, lotsantt. *Syn.* oſtreknutí, oſplechnutí, pokropení.

Zaſtreknutí, á, n. sparsio, adspersio: Beſprützung, das Beſprützen: meg-hintés, öntés, lotsanás. *Syn.* Oſtreknutí, Zaſplechnutí, Pokropení.

Zaſtrekowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſtrekowať, kowal, kugem, *freq.* ex zaſtreknúť. *boh.* zaſtříkowati.

Záſtrela, i, f. ictus (sclopi explosi), der Schuß, puska kisütés, lövés. *Syn.* Wiſtrelek, Wiſtreleňí.

† Záſtřela, i, f. idem.

zaſtrelení, á, é, *p. c.* traiectus, a, um: erſchoßen, agyon lött. *boh.* zaſtřelen.

Zaſtreleňí, á, n. traiectio, nis f. Erſchießung, agyon lövés. *boh.* Zaſtřeleňí.

zaſtrelit, il, ím, V. P. *imp.* zaſtrel, Kulkú, Strelú: trajicere, transverberare, transfigere, exanimare glande plumbea (globo), sagitta: erſchießen mit einer Kugel, mit einem Pfeile: agyon (meg) lönni ón golyóbissal, nyillal.

† zaſtřelitі, il, ím, *fut. imp.* zaſtřel, idem.

Zaſtrelowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſtrelowať, lowal, lugem, *freq.* ex zaſtrelit.

zaſtreni, á, é, *p. c.* velatus, obvelatus, tectus, a, um. verhüllt, bé-fedezett, bé-borittatott. *Syn.* zakriti, prikriti. 2) obtensus, zugezogen, vorgezogen, bé-húzatott, eleibe vonatott, függesztetett. *Syn.* zatáhnuti, *boh.* zaſtřen.

Zaſtreňí, á, n. velatio, tectio, Verhüllung, bé-fedezés, béborítás. 2) obtentio, Zuziehung, Vorziehung: bé-húzás, eleibe vonás, függesztés. *Syn.* Zatáhnutí, *boh.* Zaſtřeňí.

zaſtreť, zaſtrel, zaſtrem V. P. *imp.* zaſtri: velare, obnubere, obvelare, tegere, contegere, coaperire, verhüllen, bedecken, bé-fedezni, borítatani, takarni. *Syn.* priťrit, zakrit. 2) obtendere, adtrahere, v. g. cortinam, zuziehen, vorziehen z. B. Vorhänge: bé-húzni, fel-vonni a' lirhangot. *Syn.* zatáhnúť. *boh.* zaſtříti.

† Zaſtřikáňí, n. v. Zaſtrékáňí.

† zaſtřikáti, al, ám *fut. freq.* v. zaſtrékať.

† zaſtřiknúti, kl, knu, *fut. imp.* kňi, v. zaſtreknúť.

† Zaſtřikňutí, n. v. Zaſtreknutí.

† Zaſtřikowáňí, n. Zaſtrekowáňí.

† zaſtřikowati, owal, ugi (u), v. zaſtrekowať.

zaſtrkaní, á, é, *p. c.* v. zaſtrčení.

Zaſtrkáňí, á, n. v. Zaſtrčeňí.

Zaſtrkáňí, á, n. v. Strkáňí.

zaſtrkať, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. zaſtrčit.

zaſtrkať, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. ſtrkať.

Zaſtrkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſtrkáwať, al, ám *freq.* ex zaſtrkať.

zaſtrknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, v. ſtrknúť.

Zaſtr-

Zaſtrknutí, á, n. v. Štrknutí.

Zaſtrkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaſtrkowať, kowal, kugem, *freq.* ex zaſtrkať.

zaſtušeňe, *adv.* refrigerate, frigefacte: erkältet: meg-hidegítve. *Syn.* ochlašeňe.

zaſtušení, á, é, *p. c.* refrigeratus, frigefactus, a, um: erkältet: meg-hidegíttetett, meg-hült, el-hült. *Syn.* ochlašení, zaſtidnutí, *boh.* zaſtuzen.

Zaſtušeňí, á, n. refrigeratio, frigefactio, nis, f. Erkältung, meg-hidegítés, meg-hütés. *Syn.* Ochlašeňí, Zaſtidnutí.

zaſtušeňík, il, ím, V. P. *imp.* šeň, *part. pass.* zaſtušeňení, v. seq.

zaſtušit, il, ím, V. P. *imp.* ňaſtuš, frigefactare, refrigerare, frigefacere: erkälten: meg-hidegíteni, meg-hívesíteni, meg-hüteni. *Syn.* ochlašit, zachlašit, *II. rec.* zaſtušit ſa, refrigescere, frigefieri, erkalten, kalt werden, meg-hülni. *Syn.* zaſtidnút.

* zaſtukať, al, ám, V. P. *imp.* kaj, v. zaſtonať.

Záſtup, u, m. caterva, turba, ae, f. agmen, inis, n. multitudo, dinis, cohors, tis, f. Haufen, Menge lebendiger Geſchöpfe beiſammen: sereg, sokaság. *Syn.* Gromada, Mnoztwí. 2) v. Zber 1. Nro.

† Záſtupce, m. v. seq.

Záſtupec, pca, m. vicarius, i, m. fungens vicè alicuius: Vertreter, Stellvertreter, Statthalter, helytartó, valaki vitzeje. *Syn.* Námeſtník, Námeſtowník, Záſtupník. *boh.* Záſtupce. 2) intercessor, mediator, is, m. Mittelsperſon, Mittler, Vermittler: közbenjáró, szószólló. *Syn.* Proſtreďník. 3) defensor, protector, is, m. advocatus, patronus, i, m. Fürſprecher, Vertheidiger, védelmezö, oltalmazó, patronus. *Syn.* Ochranec, Zaſtáwať. 4) *in Iure Hung.* procurator, causidicus, advocatus: Advocat, Rechtsführer, Rechtshändler, Procurator: prókátor. *Syn.* Záſtupník, Zaſtawač, Prímluwník, Príſtawač, *vulg.* Prokurátor.

záſtupecki *adv.* v. záſtupňicki.

záſtupecký, á, é, *adj.* v. záſtupňicki.

Záſtupectwí, á, n. v. Záſtupňictwí.

Zaſtúpeňí, á, n. interclusio viae, f. Vertretung, Verſperrung des Weges: útba állás, út el-fogás. *Syn.* Zaſtáňí. 2) intercessio, interventio, Vertretung, Vermittelung: közben járás, esedezés. *Syn.* Proſtredek, Zaſtáwáňí. 3) defensio, tuitio, patrocinium, i, n. Vertretung, Vertheidigung, oltalmazás, védelmezés. *Syn.* Zaſtáwáňí, Obraňowáňí.

zaſtúpiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſtup, ňekoho (*acc.*) v. zaſtáwať 3. 4. et 5. Nris. 4) Stranek zaſtúpiť, funem ductarium (cingulam lateralem) egredi, excedere, transgredi: austreten aus dem Zugſtrange, denſelben übertreten: ki hágni a' hám istrangból.

záſtupňe *adv.* turmatim, per agmina, catervatim, agminatim, gregatim, copiose: häufig, häufenweiſe, seregenként, seregesen. *boh.* húfňe.

záſtupní, á, é, *adj.* catervalis, e; catervam adtinens: den Haufen betreffend: sereget (sokaságot) illetö. *boh.* húfní.

Záſtupňica, i, f. mediatrix, cis, f. Vermittlerinn, közbeu-

járó aszszony. 2) deprecatrix, Fürſprecherinn, szó-szólló aszszony. 3) patrona, advocata, protectrix, defendens femina, Schützerinn, Vertheidigerinn, védelmező aszszony.

zástupňičin, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Zástupňička, i, f. v. Zastupňica.

zástupňicki *adv.* more advocati, rechtsführermäßig, nach Art des Rechthändlers: prókátori módon. *Syn.* pozástupnicki zástupecki. *vulg.* prokurátorski.

zástupňický, á, é, *adj.* advocatos (procuratores) adtinens, procuratorialis, e: die Rechtsführer betreffend, rechthändlerisch: prókátori, prókátorokat illető. *Syn.* zástupecki. *vulg.* prokurátorski.

Zástupňictwí, á, n. munus advocati (procuratoris), advocatia (procuratoria, ae, f. procuratoratus, us, m. Rechtsführerei, Rechtshändlerei, Rechtführeramt: prókátorság. *Syn.* zastupní (zastupňicki) Úrad, Zástupectwí, *vulg.* Prokurátorstwo.

Zastupňík, a, m. v. Zastupec.

Zastupowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zastupowať, powal, pugem, *freq.* ex zastúpit.

zaſubraní, á, é, *p. c.* v. uſubraní, zababraní.

Zaſubráňí, á, n. v. Úſubráňí, Zababráňí

zaſubrať, bral, brem V. P. *imp.* bri, v. uſubrať, zababrať. *II, rec.* zaſubrať ſa, v. uſubrať ſa, zababrať ſa.

zaſuchaní, á, é, *p. c.* v. zanečiſt'eni.

Zaſúcháňí, á, n. v. Zanečiſt'eňí.

zaſúchať, al, ám, V. P. *imp.* chag, v. zanečiſt'iť.

aſúlaní, á, é, *p. c.* v. ſúlaní.

Zaſúláňí, á, n. v. Šuláňí.

zaſúlať, al, ám, V. P. *imp.* lag, v. ſúlať.

Zaſuſťáňí, á, n. v. Šuſťáňí.

zaſuſťať, ťal, ťím, V. P. *imp.* ! ťi, *de uno actu*: v. ſuſťať.

Zaſuſťáňí, á, n. v. Šuſťáňí.

zaſuſťať, al, ám, V. P. *imp.* ťag, *de uno actu*: v. ſuſťať.

Zaſuſtáňí, á, n. v. Šuſtáňí, et Poláťí.

zaſúſtať, al, ám, V. P. *imp.* ſtag, v. ſúſtat et polať.

zaſuſtnúť, tnul (tel), tňem, V. P. *imp.* tňi, v. ſuſtnúť.

Zaſuſtnutí, á, n. v. Šuſtnutí.

† zaſúťi, zaſul, zaſugi (u), v. zaſipať, zawaliť.

† zaſutí, á, é, *p. c.* v. zaſipaní, zawaleni.

† Zaſutí, n. v. Zaſipáňí, Zawaleni.

* zaſwáceni, á, é, v. seq.

zaſwáťení, á, é, *p. c.* sacratus, consecratus. sanctificatus, a, um: gefriert: szenteltt, szenteltetett. *vulg.* zaſwáceni. *Usus.* Zaſwáťeni Swátek, dies festus, Feiertag, ünnep nap.

Zaſwáťeňí, á, n. sacratio, sanctificatio, consecratio, nis, f. Feierung, das Feiern: ünneplés, szentelés.

zaſwáťiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſwáť, sanctificare, sacrare, consecrare: feiern, megünnepleni, meg-szentelni.

Zaſwéťeňí, á, n. v. Swéťeňí.

zaſwéťiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſweť, v. ſwetiť. *Usus.* Zaſweť mi trochu: luceas mihi tantisper, leichte mir ein wenig, világits nékem egy kekevessé. *II. rec.* zaſwéťiť ſa. v. ſwéťiť ſa.

Zaſwitáňí, á, n. v. Switáňí, Ďňeňí.

zaſwítať, zaſwital (alo), zaſwi-

ſwitá *fut.* V. P. v. rozedňit ſa, ſwitať.

Zaſwíteňí, á, n. v. Zaſwéčeňí.

zaſwítiť, il, ím, V. P. *imp.* zaſwit, v. ſwéčiť. *II. rec.* zaſwítiť ſa, v. ſwéčiť ſa.

† zaſwítiti, il, ím, *fut.* v. bliſkať ſa. 2) v. ſwečiť. *II. rec.* zaſwítit ſe, v. bliſkať ſa. 2) v. dňiť ſa, ſwitat.

Zaſwrbeňí, á, n. v. Swrbeňí.

zaſwrbeť, bel, bím, V. P. *imp.* zaſwrb, v. ſwrbeť. *Usus.* Hlawa ma zawrbela (ſwrbí) ꝛc.

Zať, m. gener, i, m. Schwiegerſohn, vő, leányom férje, *boh.* Zeť.

záť, zál, zegem, V. P. *imp.* zeg: vehementer (valde) ſpirare, ſtark athmen, Athemholen: igen erőssen lehelleni. *Syn.* welmi ſilňe dichať. *boh.* zíti.

žať, žal, žňem, V. I. *imp.* žňi, Trawu, Zboží: metere, erndten, Erndtehalten, ſchneiden, mähen: aratni. *boh.* klisiti, žíti ſekati. *Prov.* Gako ſi kdo ſege, tak žať búde. Čo ſi kdo naſege, toteſ i žať bude. Gako kdo robí, tak má. Čo ſi naſegeſ, tožať budeſ: ut ſementem feceris, ita metes. *Cic.* Tibi aras, tibi occas, tibi eidem et metes: wie der Menſch ſäet, ſo erndtet man. Wie mans treibt, ſo gehts, a' ki mint vet, úgy arat. A' mint vetsz, úgy aratni-is fogsz. Cudzu Rolu žať, in alienam meſſem falcem immittere. Alienam metis falcem *Arist.* Negotium non tuum, parum diligenter curas: ſich in fremde Sache miſchen: más rétyén kaszálsz; más dolgába kevered magadat. Tu ſa mňe aňi neſege, aňi nežňe (aňí newege): mihi isthic nec seritur, nec metitur. *Plaut.* ich habe davon keinen Vortheil. Es geht mich nichts an: ebben nékem se károm, se hasznom.

zatáčaní, á, é, *p. c.* v. zatočeni.

Zatáčáňí, á, n. v. Zatočeňí.

zatáčať, al, ám, V. I. *imp.* čag, v. zatočiť, *boh.* zatáčeti *II. rec.* zatáčať ſa, v. zatočiť ſa.

† zatáčeti, čel, čím, v. zatáčať.

zatageni, á, é, *p. c.* celatus, occultatus, tectus, dissimulatus, a, um, vertuſcht, eltitkoltatott. titkólt. *Syn.* zatutlaní. 2) negatus, abnegatus: verlaugnet, el-tagadott, tagadtatott.

Zatageňí, á, n. celatio, occultatio, dissimulatio, nis, f. die Vertuſchung, el-titkolás. *Syn.* Zatutláňí. 2) negatio, abnegatio, infitiatio: Verläugnung, Läugnung: eltagadás, meg-tagadás. 3) defectio, desertio: Entſagung, Verlaugnung, el állás, ellene mondás.

zatagiť, il, ím, V. P. *imp.* zatag, celare, occultare, occulere, dissimulare: vertuſchen, el-titkolni. *Syn.* zatutlať. 2) negare, abnegare, infitiari, verläugnen, läugnen, verneinen: el-tagadni. 3) ňekoho: *a*) negare aliquem adesse (esse) domi, jemanden verläugnen; ſagen, er ſey nicht da (zu Hauſe): valakit el-tagadni. Dať ſa zatágiť, iubere negari se adesse (domi esse): ſich verläugnen laſſen: el-tagadtatni magát. *b*) infitiari, abnegare, non agnoscere: verläugnen, bekennen, z. B. ſeinen Vater, Namen, Glauben, Gott, das väterliche Herz: el-tagadni, meg-nem is-

ismérni. c) deficere a etc, renunciare alicui, deserere: entſagen, verläugnen, z. B. ſeine Religion, Gott, den Stolz, die Lüſte: meg-tagadni, el-állani, ellene mondani. *Syn.* zapret, odpírat, odrékat. *II. rec.* zatagiť ſa, occulere se, ſich vertuſchen, el-rejteni magát.

Zatagitel, a, m. celator, occultator, dissimulator, is, m. Vertuſcher, el-titkoló. *Syn.* úkriwač. 2) infitiator, negator: Verläugner Läugner: tagadó.

Zatagitelka, i, f. celatrix, occultatrix, cis, f. Vertuſcherinn, titkoló aszszony. *Syn.* úkriwačka, Zatagitelkiňa. 2) infitiatrix, negatrix: Verläugnerinn, Läugnerinn: tagadó aszszony.

Zatagitelkiňa, í, f. idem.

Zatagowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatagowať, gowal, gugem, *freq.* ex zatagiť. *II. rec.* zatagowať ſa, *freq.* ex zatagiť ſa.

Zatagowatel, a, m. v. Zatagitel.

Zatagowatelka, i, f. v. Zatagitelka.

zaťáhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hni: auferre, verſchleppen, wegſchleppen: elhúzni, el-vonni. *Syn.* odťáhnúť, ſťahnúť. 2) contrahere, zuziehen, zuſammenziehen, öszve húzni, öszve vonni. *Syn.* ſťáhnúť. *boh.* zatáhnúti. *Usus.* Firhanek (Firhanki) zaťáhnúť: cortinas praetendere. 3) v. zaſtreť. 2 Nro. 4) Woz (Wozem) zaťáhnúť. *vulg.* zaragdowat, curru modice circuire, etwas auf die Seite fahren, egy kevessé félre menni a' kotsival. 5) Woz pod úkol zaťahnúť, currum infra nubilare retrahere, den Wagen unter die Schupfen ziehen: a' kotsit félhoj, alá bé-húzni. *II. rec.* zaťáhnúť ſa v. zamračiť ſa.

† zaťáhnúti, hl, hnu *fut. imp.* hňi, v. zaťáhňúť.

zaťáhnutí, á, é, *p. c.* ablatus, a, um: verſchleppt, weggeſchleppt, el-húzott, el-vonott. *Syn.* odťáhnutí. *boh.* zatážen. 2) contractus, zugezogen, zuſammengezogen, öszve húzott, vonott.

Zaťáhnutí, á, n. ablatio, nis, f. Verſchleppung, Wegſchleppung, el-húzás, el-vonás. *Syn.* Odťáhnutí. 2) contractio, Zuziehung, Zuſammenziehung, öszve vonás, öszve húzás. *Syn.* Sťahnutí. 3) v. Zaſtreňí 2 Nro.

Zaťahowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaťahowať, howal, hugem, *freq.* ex zaťáhnúť, *boh.* zatahowati. *II. rec.* zaťahowať ſa, *freq.* ex zaťáhnúť ſa.

† zatahowati, owal, ugi (u), v. zaťahowať.

* Zatančeňí, á, n. v. Zatancowáňí.

* zatančiť, il, ím, V. P. *imp.* nči, cum vel sine ſi (ſebe): v. zatancowať.

Zatancowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatancowať, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug cum, vel sine ſi (ſebe), paululum saltare, ein wenig tanzen, egy-kevessé tantzolni, *vulg.* zatančiť.

zatápaní, á, é, *p. c.* v. zatopení.

Zatápáňí, á, n. v. Zatopeňí.

zatápať, al, ám, V. I. *imp.* pag, v. zatopiť.

† zatáp'eti, p'el, pím, idem.

zataraſeni, á, é, *p. c.* v. založeni.
Zataraſeňí, á, n. v. Založeňí.
zataraſit, íl, ím, V. P. *imp.* raſ, v. založit.
Zataraſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zataraſowat, ſowal, ſugem, *freq.* ex zataraſit, v. založit ſa.
zatat, zatal, zatňem, V. P. *imp.* zatňí, incidere, hinein hauen, mit einem ſcharfen Werkzeuge: belé vágni. *Syn.* žaſekнút, zarúbat. *boh.* zatiti. 2) Žilu zatat, ſekat, venam secare, incidere; sanguinem e vena detrahere, dimittere: Ader laſſen, oder ſchlagen, eret vágni. 3) Zubi zatat, *a*) collidere dentes, zuſammenbeißen, mit den Zähnen, öszve verni a' fogakat. *b*) dentes dentibus ita inserere, ut non sint amplius ab invicem separabiles: ſich verbeißen, ſo feſt zubeißen, daß man den Mund nicht mehr öffnen, oder die Zähne nicht mehr von einander bringen kann: a' fogakot úgy öszve húzni (vonni), hogy azok elválaszthatatlanok legyenek. 4) ňekobo, *vel* do ňekoho: serio caedere, percutere: jemand ſehr ſchlagen, hauen, prügeln, herhauen, zuhauen: valakit derekasan (igazában), meg-ütni, fel-vágni, abba bélé vágni.
zatati, á, é, *p. c.* incisus, a, um, hinein gehaut, belévágott. *Syn.* zarubaní. *boh.* zatat. 2) serio caesus, ſehr gehaut, jól, meg (fel) vágott.
Zatati, á, n. incisio, nis, f. incisura, ae, f. das Hineinhauen, Hineinhauung, be (belé) vágás. *Syn.* Zarúbáňí, Wrúbáňí. 2) seria caesio, ein rechtſchaffenes Hauen, derék meg (fel) vágás.
Zátec, tca (*boh.* tce), m. zatecium, civitas Bohemiae: Saaz eine Stadt in Böhmen, Zatetz, Tseh Országi város.
zatečeni, á, é, *p. c.* ex zatect.
Zatečeňí, á, n, adfluentia, ae, f. Zufließung, Anfließung, der Zufluß, meg-folyás, meg-futatás. *Syn.* Zatekáňí.
zatect, zatekel, zatečem, V. P. *imp.* zatec: adfluere, anfließen, heranfließen, zufließen, meg-folyni, meg-futatni, p. o. vizzel, vérrel.
Zatek, tku, m. *dem.* ex Zat.
Zatekáňí, á, n. v. Zatečeňí.
zatekat, al, ám, V. I. *imp.* kag, v. zatect.
zatemňene, *adv.* obscurate, verdunkelt, homalyosan. *Syn.* zatmaweňe.
zatemňet, ňel, ňím, V. P. *imp.* mňi, obscurari, verdunkelt werden, bé-homályosodni. *Syn.* zatmawet. 2) v. zaſlepnút, otemňet.
zatemňeni, á, é, *p. c.* obscuratus, a, um. verdunkelt, bé-homályosodott, homályositatott. *Syn.* zatmaweni.
Zatemňeňí, á, n. obscuratio, nis, f. Verdunkelung, bé-homályosodás, homályosítás. *Syn.* Zatmaweňí.
zatemňit, il, ím, V. P. *imp.* mňi, obscurare, verdunkeln, z. B. das Zimmer, den Himmel, bé-homályositani. *Syn.* zatmawit.
Zatemňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zatemňowat, ňowál, ňugem, *freq.* ex zatemňit.
zateſneni, á, é, *p. c.* angustatus, coangustatus, coarctatus, a, um: verengt, öszve (meg) szorittatott, soros, keskeny.

Za-

Zatesnění, á, n. angustatio, coangustatio, coarctatio, nis, f. Verengung, öszve (meg) szorítás. *Syn.* Zúžení, Stesnění.

zatesnit, il, ím, V. P. *imp.* sni, angustare, coangustare, coarctare, verengen, öszve (meg) szorítani. *Syn.* zúžit, st'esnit. *boh.* zatisniti.

Zatesnowání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatesnowat, nowal, nugem, *freq.* ex zatesnit.

Zátí, á, n. gravis (vehemens) respiratio, nis, f. das ſtarke Athem, erös lehellés. *Syn.* silné Dýchání, Odfuknutí, Odfukowání.

Zatí, á, é, *p. c.* messus *Varr.* demessus, a, um: geſchnitten, geerndtet, eingeerndtet: aratott, le arattott, meg-aratott. *Syn.* požatí, *boh.* klizen, klizení, žat.

Žatí, á, n. v. Žatwa, *boh.* Žrti, Klizení.

Zatikač, a, m, obturator, obstructor, is, m. Verſtopfer, Zumacher: bé-dugó, dugasztó. *Syn.* Zatkač. 2) v. Zátkawka.

† Zatikač, a, m. v. Chmatník. 2) v. Temnica.

† zatikací, *adj. omn. gen.* k. p. zatikací List v. chmatní.

zatikací, á, é, *adj.* obturatorius, obstructorius, a, um: zu Verſtopfung (Zumachung) dienlich, bé-dugni való.

zatikani, á, é, *p. c.* v. zatkani.

Zatikání, á, n. v. Zatkání.

Zatikání, á, n. v. Zatkání.

† zatikani, á, é, *p. c.* v. chmatnutí 2. Nro.

† Zatikání, n. v. Chmatnutí 2. Nro.

zatikat, al, ám, V. I. *imp.* kag, v. zatkat.

† zatikati, al, ám, v. chmatnút 2. Nro. 2) v. zatekat.

Zatikáwání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatikáwat, al, ám, *freq.* ex zatikat.

zatím *adv.* interim, interea: indeſſen, unter der Zeit: azonban, azonközben. *Syn.* medzitím. *Usus.* Zatím, kdiž: dum, interea dum: indeſſen da, indeſſen daß: azonban midön. Zatím, kdž si ti přítomní není; interea; dum tu abes: indeſſen, daß du nicht gegenwärtig biſt: azon közben, még te másutt vagy. 2) nihilominus, tamen, attamen, eo non obstante: indeſſen, deſſen ungeachtet, gleichwohl: mind azon által. *Syn.* přeca, wšaknič méněg. 3) ceterum, in reliquo: übrigens indeſſen: egyébaránt, azonkívül, a' többiben, *boh.* zatím.

† zatím *adv.* v. zatím.

zatínaní, á, é, *p. c.* v. zatatí.

Zatínání, á, n. v. zatatí.

zatínat, al, ám, V. I. *imp.* nag, v. zatat.

Zatínáwání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatínáwat, al, am, *freq.* ex zatínat.

zatíraní, á, é, *p. c.* v. zatrení.

Zatírání, á, n. v. Zatrení.

zatírat, al, ám, V. I. *imp.* rag, v. zatret.

Zatíráwání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatíráwat, al, ám, *freq.* ex zatírat.

zatísťaní, á, é, *p. c.* v. zatlačení.

Zatíšťání, á, n. v. Zatlačení.

zatíšťat, al, ám, V. I. *imp.* kag, v. zatlacit.

Zatíšťáwání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

za-

zatiſkáwať, al, ám, *freq.* ex zatiſkať.

zatiſknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, v. zatlačiť.

zatiſknutí, á, é, *p. c.* v. zatlačení.

Zatiſknutí, á, n. v. Zatlačeňí.

Zatiſkowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatiſkowať, kowal, kugem, *freq.* ex zatiſknúť.

† zatíſňení, á, é, *p. c.* v. zateſňení.

† Zatíſňeňí, n. v. Zateſňeňí.

† zatiſniti, il, im, *fut.* v. zateſniť.

zatiſnúť, ſnul (ſel), ſňem, V. P. *imp.* ſňi, v. zatiſknúť.

zatiſnutí, á, é, *p. c.* v. zatiſknutí.

Zatiſnuťí, á, n. v. Zatiſknutí.

† zatíti, zatal, zatnu, *fut. imp.* zatňi, *part. pass.* zatat, v. zatať.

Zátka, i, f. v. Zátkawka.

zatkaní, á, é, *p. c.* obturatus, obstructus, clausus, a, um: verſtopft, zugemacht: bé-dugott, bé-tsinált. *Syn.* zapchaní. 2) intextus, eingeflochten, eingewebt: bé-szövött.

Zatkáňí, á, n. obturatio, obstructio, clausio, nis, f. Verſtopfung, Zumachung: bé-dugás, bé-tsinálás. *Syn.* Zapcháňí. 2) intextio, Einwebung, Einflechtung: bé-szövés.

zatkať, al, ám, V. P. *imp.* kag, Romín, Rozub: obturare, obstruere, claudere: verſtopfen, zumachen: bé-dugni, bé-tsinálni. *Syn.* zapchať. 2) intexere, einweben, einflechten: bé-szövni.

* zatkatí, á, é, *p. c.* v. zatkaní.

* Zatkatí, á, n. v. Zatkáňí.

Zátkawa, i, f. obturamentum, obturaculum, i, n. clausula, ae, f. Stöpfel, Stöpſel: dugó, dugász. *Syn.* Zátka, Zátkawka, Zátkawec.

Zatkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatkáwať, al, ám, *freq.* ex zatkať.

Zátkawec, wca, m. v. Zátkawa.

Zátkawka, i, f. *dem.* v. Zátkawa.

zatknúť ſa, tknul (kel) ſa, tkňem ſa, V. P. *imp.* kňi ſa: recalcitrare, cervicosum (pervicacem, contumacem, obstinatum) esse: hartnäckig (köpfiſch, halsſtarrig) ſeyn: nyakaskodni, fejeskedni, viaszsza rugoldozni. *Syn.* hlawatím bit. *Usus.* Keď ſa zatkňe, aňi ho Čert nepohňe: dum caput suum adponit, ne daemon quidem ipsum flectit: wenn er ſeinen Kopf aufſetzt, ſo kann nicht einmal der Teufel mit ihm etwas ausrichten: ha felteszi a' fejét, az ördög sem lágyíttya meg ötet.

zatknuťe, *adv.* v. twrdoſigňe.

† zatknúťi, kl, knu, *fut.* v. chmatnúť 2 Nro.

zatknutí, á, é, *p. c.* v. twrdoſigni.

Zatknuťí, á, n. v. Twrdoſignoſť.

zatlačení, á, é, *p. c.* compressus, a, um: zugedrückt, zuſammen gedrückt: meg (öszve) nyomott, nyomattatott. *Syn.* zaňňáweni, zatiſknutí. 2) premendo clausus, zugedrückt, bé-nyomott, nyomattatott. *Syn.* zatiſknutí. 3) v. utlačení.

Zatlačeňí, á, n. compressio, nis, f. Zudrückung, Zuſammendrückung: meg (öszve) nyomás. *Syn.* Zaňňáweňí, Zatiſknutí. 2) per pressionem clausio, Zudrückung: bé-nyomás. 3) v. Utlačeňí.

zatlačiť, il, ím, V. P. *imp.* zatlač: comprimere, zudrücken, zuſammendrücken: meg (öszve) nyomni. *Syn.* zatiſknút, zagňáwiť. 2) Oči, ꝛc: claudere premendo, zudrücken, zumachen, verſchlieſſen, z. B. die Augen: bé-nyomni. *Syn.* zatiſknút.

Zatlačowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatlačowať, kowal, čugem, *freq.* v. zatlačiť.

* zatlčení, á, é, *p. c.* v. zatlučení.

* Zatlčeňí, á, n. v. Zatlučeňí.

* zatlct, zatlkel, zatlčem V. P. *imp.* zatlč, v. zatlúcť.

* zatlkaní, á, é, *p. c.* v. zatlúkaní.

* Zatlkáňí, á, n. v. Zatlúkáňí.

* zatlkať, al, ám, V. I. *imp.* kag, v. zatlúkať.

* Zatlkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

* zatlkáwať, al, ám, *freq.* ex zatlkať, v. zatlúkáwať.

* zatlknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, v. zatluknúť.

* zatlknutí, á, é, *p. c.* v. zatluknutí.

* Zatlknutí, á, n. v. Zatluknutí.

* Zatlkowáňí, á, n. v. Zatlukowáňí.

* zatlkowať, kowal, kugem, *freq.* ex zatlknúť, v. zatlukowať.

zatlučení, á, é, *p. c.* infixus, defixus, incussus, a, um: eingeſchlagen, hineingeſchlagen: belé-vertt. *Syn.* zatlčení, wrazení, wbití, zarazení. *boh.* zatlučen. 2) clausus, obstructus: verſchlagen, zugemacht: bé-tsináltt, bé-zártt, *Syn.* zaprawení. 2) pulsatus, angeklopft, kolzogattatott. *Syn.* zachlopaní, zaklopaní. *vulg.* zatlčení.

Zatlučeňí, á, n. infixio, defixio, incussio, nis. f. Einſchlagung, Hineinſchlagung: bé-ütés, belé-verès. *Syn.* Wrazeňí, Wbití. 2) clausio, obstructio, Verſchlagung, Zumachung: bétsinálás, bé-verés, bé-zárás. *Syn.* Zapraweňí. 3) pulsatio ianuae etc. Anklopfung, kolzogatás. *Syn.* Zachlopáňí, Zaklopáňí. *vulg.* Zatlčeňí.

† zatlúci, zatlúkl, zatluku (ču) zatlučeſ, *fut. imp.* zatluč, v. seq.

zatlúcť, zatlúkel, zatlučem, V. P. *imp.* zatluč: infigere, defigere, incutere: einſchlagen, hineinſchlagen, z. B. einen Nagel, Pfahl: bé-ütni, belé-verni. *Syn.* zabiť, wbiť, wrazeťi. 2) claudere, obstruere, verſchlagen, zumachen: bé-tsinálni, bé-verni. *Syn.* zaprawiť. 3) zatlúcť na ńeco, na Dwere ꝛc: pulsare ostium etc. anklopfen an etwas, an die Thür: kolzogatni, kolzogni, az ajton zörgetni. *Syn.* zachlopať, zabúchať, zaklopať. *boh.* zatlúci. *vulg.* zatleť.

Zátluk, u, m. zotheca, ae, f. *Plin. Ep.* locus tabulis clausus: Verſchlag: bé-szegezett láda, hely. *vulg.* Ferſlog.

zatlúkaní, á, é, *p. c.* v. zatlučení.

Zatlúkáňí, á, n. v. Zatlučeňí.

zatlúkať, al, ám, V. I. *imp.* kag, v. zatlúcť.

Zatlukáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatlukáwať, al, ám, *freq.* ex zatlúkať.

Zatlukowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatlukowať, kowal, kugem, *freq.* ex zatlúcť.

zatmawení, á, é, *p. c.* zatemnění.

Zatmawěňí, á, n. v. Zatemňeňí.

zatmawiť, il, ím, V. P. *imp.* maw, v. zatemniť. *II. rec.* zatmawiť ſa, v. zatmíť ſa.

Zatmawowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatmawowať, wowal, wugem, *freq.* ex zatmawiť. *II. rec.* zatmawowať ſa, *freq.* ex zatmawiť ſa.

zatmele, *adv.* obscure, tenebricose, sine luce: dunkel, finſter, ohne Licht: sötétesen, setéten. *Syn.* tmawe, tmawo, zatmeňe. 2) obscure, non clare, confuse, non intelligibiliter: undeutlich, unverſtändlich: nem értelmessen, homályossan. *Syn.* nezrozumitedelňe. *boh.* zatm'ele.

Zatmelí, á, é, *adj.* obscurus, tenebris obductus, tenebricosus, a, um: verfinſtert, finſter, dunkel, ohne Licht, z. B. ein Zimmer, Wald ꝛc: sötét, setét, sötétes, setétes. *Syn.* zatmení, tmawí. 2) obscurus, confusus, non clarus. dunkel, unverſtändlich, ſchwer einzuſehen: homályos, értetlen. *Syn.* nezrozumitedelní.

† Zatm'elí, á, é, *adj.* idem.

Zatmeloſť, i, f. v. Zatmeňí. 2) obscuritas, tenebricositas, tis, f. tenebrae, arum, f. pl. Dunkelheit. Finſterniß: sötétesség, sötétség, setétség. *Syn.* Tmawoſť. 3) obscuritas, confusio, non intelligibilis conditio: Dunkelheit, Unverſtändlichkeit, z. B. eines Worts: homályosság, értetlenség. *Syn.* Nezrozumitedelnoſť.

† Zatm'eloſť, i, f. idem.

zatmeňe, *adv.* v. zatmele.

zatmení, á, é, *p. c.* obscuratus, tenebris obductus, a, um: verfinſtert, bé-sötétedett, bé-homályosodott. *Syn.* zamračení. *boh.* zatm'en.

Zatmeňí, á, n. obscuratio, nis, f. Verfinſterung, z. B. des Himmels: bé-homályosodás, bé-borúlás, bé-setétedés, fogyatkozás. *Syn.* Zatmeloſť'. *Syn.* Zatmeňí Slunca, Meſáca: defectio (defectus, ecclypsis) solis, lunae: Verfinſterung der Sonne, des Mondes, Sonnfinſterniß, Mondfinſterniß: fogyatkozás a' napban, holdban.

zatmeť, mel, mím, V. P. *imp.* zatmi, v. zatmíť ſa.

zatmíť, il, ím, V. P. *imp.* tmi: obscurare, obtenebrare, tenebris obducere: verfinſtern, z. B. Himmel, Stube: bé-sötéteni, homályosítani. *Syn.* zamračiť. *boh.* zatmíti. *II. rec.* zatmíť ſa: obscurari, obtenebrari, tenebris obduci: ſich verfinſtern, bé-sötétedni, bé-homályosodni, bé-borúlni. *Syn.* zamračiť ſa. 2) deficere, *de sole et luna*: ſich verfinſtern, von der Sonne und Monde: meg-fogyatkozni, *a' napról, és holdról. Syn.* zatmeť *boh.* zatmíti ſe.

† zatmíti, m'el, mím *fut. imp.* v. tmi, v. zatmíť. *II. rec.* zatmíť ſe, v. zatmíť ſa.

zatmíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatmíwať, al, ám, *freq.* ex zatmíť. *II. rec.* zatmíwať ſa, *freq.* ex zatmíť ſa.

zatnúť, tnul, tňem, V. P. *imp.* zatňi, v. zaťať.

zatnutí, á, é, *p. c.* v. zaťatí.

Zatnúťí, á, n. v. Zaťatí.

zatočení, á, é, *p. c.* intortus, circumactus, inversus gyratus, rotatus, a, um: umgedreht, tekeritett. *Syn.* zakrúťeni,

ťení, zatáčaní. 2) involutus, obvolutus: eingewickelt, eingewunden: be-takartt. *Syn.* zakrúťení, zamotaní, zawinutí.

Zatočeňí, á, n. intorsio. circumactio, inversio, nis, f. Eindrehung, tekerés, forgatás, 2) involutio, obvolutio: Einwickelung: bé-takarás. *Syn.* Zakrúťeňí, Zamotáňí, Zawinutí.

zatočiť, il, ím, V. P. *imp.* zatoč: intorquere, circumagere, invertere: umdrehen: tekerni, forgatni. 2) involvere, obvolvere: einwickeln: bé-takarni. *Syn.* zakrúťiť, zamotať, zawinúť. *II. rec.* zatočiť ſa: se vertere, convertere, circumagere: verti, circumagi, converti: ſich umdrehen: meg-fordúlni. 2) involvi, obvolvi, se involvere, obvolvere: ſich einwickeln, eingewickelt werden: bé-tekerödni, bé-takartatni. *Syn.* zakrúťiť ſa, zamotať ſa, zawinúť ſa.

Zátok, u, m. v. seq.

Zátoka, i, f. sinus, us, m. die Krümme, z. B. des Fluſſes, Meeres: öböl, térés, hajlás. *Syn.* Kriwoláktoſť. *boh.* Chobot. *Usus.* Zátoka morſka (*boh.* Chobot More), sinus maritimus (maris), Meerbuſen, tenger kerületi, öbli. Meſta mnohé ſlávné wiſel we Swete, Zátoki morſké; a wſak tu ſtrhaní w ſwem (doma) Meſt'e chodí.

Zátopa, i, f. inundatio, exundatio, nis, f. Uiberſchwemmung, vízáradás, ki-öntés. *Syn.* Potopa, Powoden. 2) v. Zatopeňí.

Zatopenec, ňca, m. aquis mersus homo: im Waſſer ertrunkener Menſch: vízben hóltt (el-süllyedtt) ember. *Syn.* Utopenec.

zatopení, á, é, *p. c.* inundatus, a, um: überſchwemmt: ki-áradott, ki-öntött. 2) submersus, per aquam interfectus, aquis praefocatus: ertränkt, erſoffen: vízben haltt, el-merültt, el-süllyedtt. *Syn.* utopení, we Wode zaduſení.

Zatopeňí, á, n. v. Zátopa. 2) submersio, interfectio per aquam: Ertränkung: el-merítés, el-süllyesztés. *Syn.* Utopeňí, we Wode Záduſeňí. 3) *pass.* submersio: Erſaufung: vízben halás, el-merülés, el-süllyedés.

zatopiť, il, ím, V. P. *imp.* zatop: inundare: überſchwemmen, meg-áradni, ki-önteni. 2) necare aqua, mergere, submergere, aquis praefocare: erſäufen, ertränken: el-meríteni, el-süllyeszteni. *Syn.* utopit, we Wode zaduſiť. 3) *boh.* v. zakúriť. *II. rec.* zatopiť ſa, inundari: überſchwemmt werden: ki-öntödni. 2) submergi, per aquam interfici, aquis praefocari: ſich erſaufen, ſich ertränken: vízben halni, el-süllyedni, merülni. *Syn.* utopiť ſa.

Zatopíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatopíwať, al, ám *freq.* ex zatopiť. *II. rec.* zatopíwať ſa, *freq.* ex zatopiť ſa.

zatow, a, e, *adj. poss.* generi, dem Schwiegerſohne gehörig: vöé, leányom férjéé (uráé).

zatowſki, *adv.* more generorum, ſchwiegerſöhniſch, vök módjára.

zatowſki, á, é, *adj.* v. generos adtinens, die Schwiegerſöhne betreffend, ſchwiegerſöhniſch: vöket illetö.

† Zatracenec, nce, m. v. Zatratenec.

† za-

† zatracení, á, é, p. c. v. zatrať ení.
† Zatraceňí, n. v. Zatrať eňí.
* zatraciť, il, ím, v. zatrať iť.
Zatracowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zatracowať, cowal, cugem, *freq.* ex zatrať iť.
zatrásaní, á, é, p. c. v. zatrasení.
Zatrásáňí, á, n. v. Zatraseňí.
zatrásať, al, ám, V. I. *imp.* sag, v. zatrásť. *II. rec.* zatrásať sa, v. zatrásť sa.
Zatrasowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zatrasowať, sowal, sugem *freq.* ex zatrásť sa.
zatrasení, á, é, p. c. quassatus, conquassatus, concussus, agitatus, exagitatus, a, um: erschüttert: meg-rázott, rázódott, rázogatott. *Syn.* potrasení.
Zatraseňí, á, n. quassatio, conquassatio, succussio, concussio, exagitatio, nis, f. Erschütterung, meg-rázás, rázogatás. *Syn.* Potraseňí, Straseňí. 2) tremor, das Erbeben, die Erbebung: meg-reszkedés, reszketés.
zatrásť, zatrásel, zatrasem, V. P. *imp.* zatras, Zemú, Domu (*instrum*), *vel cum acc.* Zem, Domi, quatere, quassare, conquassare, concutere, succutere, exagitare, coagitare, commovere: erschüttern, z. B. die Erde, Häuser ꝛc. meg-rázni, rázogatni. *Syn.* potrásť. *boh.* zatřásť'i. *II. rec.* zatrásť sa: quati, concuti, quassari, conquassari, succuti, exagitari, commoveri: erschüttern, erschüttert werden: meg-rázódni, rászkodni. *Syn.* potrásť sa, strásť sa. *Usus.* Dom sa zatrásel, mota est domus, das Haus erschütterte, meg-razódott (rászkódott) a' ház. 2) tremere, contremiscere: erbeben: meg-reszkedni. *boh.* zatřásť se.
† zatřásť'i, zatřásl, zatřesu *fut. imp.* zatřes: v. zatrásť. *II. rec.* zatřásť se, v. zatrásť sa.
Zatrať enec, nca, m. damnatus, ad infelicitatem aeternam: der Verdamte: el-karhozott ember. *boh.* Zatracenec. 2) v. zatrať ení. 2. Nro.
zatrať ení, á, é, p. c. ad infelicitatem aeternam damnatus, a, um: verdammt, in der Hölle befindlich: örökké el-kárhozott, el-kárhoztatott. 2) sceleratus, scelestus: gottlos: gonosz, istentelen. *Syn.* bezbožní, bohaprázní, Zatrať enec. *boh.* zatracení, Zatracenec.
Zatrať eňí, á, n. poena infernalis aeterna, damnatio ad infelicitatem aeternam: Verdamniß in der Hölle: el-kárhozás. *boh.* Zatraceňí.
zatrať iť, il, ím, V. P. *imp.* zatrať: damnare ad infelicitatem aeternam, flammis (tormentis) inferni aeternis addicere: verdammen: el-kárhoztatni. *vulg.* zatraciť.
zatrení, á, é, p. c. intritus, a, um: eingerieben: bé (belé) törsöltt, belé törött. 2) oblitus (ab oblino), tectus: verschmiert, vertuscht, weiß gemacht: bé-mázoltt, simozott, hámazott. 3) v. trení.
Zatreňí, á, n. intritus, us, m. Einreibung: belé törsölés, törés. *Syn.* Wtreňí. 2) oblitus, us, m. tectio, celatio: Verschmierung, Weißmachung, Vertuschung: bé-mazolás, simítás, hámozás. *Syn.* Zamazáňí. 3) v. Treňí.

zatrepaní, á, é, *p. c.* iniectus, incussus, immixtus, a, um: hineingethan, hineingemiſcht, hineingeſchlagen: belé-kevertt, haboritott, belé-ütött. 2) motus, concussus: geflattert, bewogen: vertt, tsattogtatott.

Zatrepáňí, á, n. immixtio, iniectio, incussio, nis, f. das Hineinthun, die Hineinmiſchung, Hineinſchlagung: belé-keverés, habarás, belé-ütés, belé-verés. 2) Kridlami Zatrepáňí: motio (succussio, concussio) alarum: das flattern, Bewegung der Flügeln: szárnyak öszve verése, tsattogtatása. *Syn.* Zatrepotáňí.

zatrepať, pal, pem, V. P. *imp.* zatrep, *cum accus.* K. P. Muku, neb Wagce do Polewki: iniicere, immiscere, incutere, v. g. farinam *vel* ovum in iusculum: hinein thun, hineinmiſchen, hineinſchlagen, z. B. das Mehl, oder Ei in die Suppen: belé-keverni, haboritani, belé-ütni, belé-verni, p. o. lisztet vagy tojást a' levesbe. 2) *cum instrum.* Kridlami zatrepat: movere (concutere) alas: flattern, die Flügel bewegen: szárnyait tsattogtatni. *Syn.* zatrepotať. *boh.* zatřepati.

† zatřepati, al, ám *fut. reg. instrum.* v. zaſkubnút. 2) v. zatrepať 2 Nro.

Zatrepáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatrepáwať, al, ám, *freq.* ex zatrepať.

Zatrepotáňí, á, n. v. Zatrepáňí.

zatrepotať, al, ám, et pocem, V. P. *mp.* tag, et poc, v. zatrepať.

Zatrepotáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatrepotáwať, al, ám, *freq.* ex zatrepotať.

zatreſčení, á, é, *p. c.* v. otreſčení, zbláznění.

Zatreſčeňí, á, n. v. Otreſčeňí, Zbláznění.

zatreſčiť, íl, ím, V. P. *imp.* ſči: v. otreſčiť, zbláznit. *II. rec.* zatreſčiť ſa, v. otreſčiť ſa, zbláznit ſa.

Zatreſkáňí, á, n. v. Tréſkáňí.

zatreſkať, al, ám, V. P. *imp.* ſkag, *de uno actu*, v. tréſkať.

zatréſknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, idem.

Zatréſknutí, á, n. v. Treſknutí.

zatreť, trel, trem, V. P. *imp.* zátri: interere, einreiben, belé-törsölni, törni (-röm). *Syn.* wtreť. 2) oblinere, celare, tegere, colocare: verſchmieren, vertuſchen, weiß machen: bé-mázolni, simozni, hámozni, szépiteni, titkolni. *Syn.* zamazať, zatagiť. *Usus.* Reď čo Zlého učiňá, hneď to oňí zatrú. Niečo pred ňekím zatreť, os alicui oblinere *Plaut.* Jemanden das Maul verſchmieren, beſchmieren, etwas weiß machen; jemanden hintergehen: valakit meg-tsalni, valamit el-titkolni, szépétenni.

* zatretí, á, é, *p. c.* v. zatrení.

* Zatretí, á, n. v. Zatreňí.

zatrhaní, á, é, *p. c.* v. zatrhnutí.

Zatrháňí, á, n. v. Zatrhnutí.

zatrhať, al, ám, V. I. *imp.* hag, v. zatrhnúť.

Zatrháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatrháwať, al, ám, *freq.* ex zatrhať.

zatrhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: scindere, findere, fissuram facere: einrei-

reißen, einen Riß darein machen: meg-hasítani. *Syn.* zatrhať, zatrhowať. 2) contrahere: zuziehen, zuſammenziehen: öszve vonni, húzni. *Syn.* zakáhnúť. 3) intricare: verfilzen: meg-kötelezni. *Syn* zakofidliť, zamáſť.

zatrhnutí, á, é, *p. c.* scissus, fissus, a, um: eingeriſſen: meg-hasítatott. meg-hasadott. *Syn.* zatrhaní, zatrhowaní. 2) contractus: zugezogen, zuſammengezogen: öszve vonott, húzott, vonódott. *Syn.* zakáhnutí. 3) intricatus, verfilzt, belé-kötelödzött. *Syn.* zakofidlení, zamaťení. *boh.* zatrženi.

Zatrhnutí, á, n. scissio, fissio, nis, f. Einreißung, meghasítás, hasadás. *Syn.* Zatrháňí, Zatrhowáňí. 2) contractura, contractio: Zuziehung, Zuſammenziehung: öszve-húzás, vonás. *Syn.* Zakáhnutí. *boh.* Zatrženi. 3) intricatio, Verfilzung, belékötelezés. *Syn.* Zakofidleňí, Zamaťeňí.

Zatrhowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Zatrhnutí per 3 Nros. 4) Zatrhowáňí w Reči: v. Blbláňí, Zadrhowáňí.

zatrhowať, howal, hugem, *freq.* ex zatrhnúť, v. blblať, zadrhowať ſa.

† Zatríſkáňí, n. v. Zatréſkáňí.

† zatríſkati, al, ám, *fut.* v. zatréſkať.

† zatríſknúti, kl, knu, *fut.* v. zatréſknúť.

* Zatrízneňí, á, n. v. Prehoworeňí, Premluweňí.

* zatrízniť, il, ím, V. P. *imp.* zňi, v. prehovoriť, premluwiť.

Zatrúbeňí, á, n. v. Trúbeňí.

zatrúbiť, íl, ím, V. P. *imp.* zatrub, *de uno actu*, v. trúbiť.

zatrúſeni, á, é, *p. c.* v. potrúſeni.

Zatrúſeňí, á, n. v. Potrúſeňí.

zatrúſiť, il, ím V. P. *imp.* zatruſ, v. potrúſiť.

Zatruſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatruſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex zatrúſiť.

zatučňeni, á, é, *p. c.* v. ſtučňeni.

Zatučňeňí, á, n. v Stučňeňí.

zatučniť, ňem, et ňim, V. P. *imp.* čňi, v. ſtučňeť.

zatucnúť, nul, ňem, et ňim, V. P. *imp.* čňi, v. ſtúčnúť.

zatučnuti, á, é, *p. c.* v. ſtucnuti.

Zatučnutí, á, n. v. Stučnutí.

zatuhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi, v. ſtuhňúť.

zatuhnuti, á, é, *p. c.* v, ſtuhnuti.

Zatuhnutí, á, n. v. Stuhnutí.

Zatuhowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatuhowať, howal, hugem, *freq.* ex zatuhnúť, v. ſtuhowať.

Zatúláňí, á, n. aberratio, erratio, error per vagationem: Verirrung: el-tsavarodás.

zatúlať ſa, al ſa, ám ſa, V. P. *imp.* lag ſa: aberrare, deerrare, se perdere per vagationem: ſich verirren durch das Herumſtreichen: el-tsavarodni. *Syn.* zablúdiť. *Usus.* Nekde ſa zatúlať muſel: 2) vagando pervenire huc, illuc: ſtreichen, hinſtreichen: kószálva eljönni, el-menni. *Usus.* Gako ſi ſa ſem zatúlal.

zatutlaní, á, é, *p. c.* v. zatageni.

Zatutláňí, á, n. v. Zatageňí.

za-

zatutlať, lal, lem, V. P. *imp.* tli, v. zatagiť.

Zatutláwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatutláwať, al, ám, *freq.* ex zatutlať.

zatužení, á, é, *p. c.* v. tuženi, potužení.

Zatužení, á, n. v. potužení, Tužeňí.

zatužiť, il, ím V. P. *imp.* zatuž, v. potužiť, tužiť.

Zatužowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatužowať, žowal, žugem, *freq.* ex zatužiť.

Žatwa, i, f. messis, is, f. *Cic.* messio, nis, f. *Varr.* messura, ae, f. *Diomed.* die Erndte, Schnitt, das Mähen, Abmähen, und Einſammeln der Früchte, oder die noch einzuerndten ſind; aratás. *Syn.* Žatí, *boh.* Žetí, Rlizeňí. *Usus.* Nowá (tohoročá) Žatwa: horna messis, heurige Erndte, idei aratás. *Tropice.* Zlu Žatwu mať. Newdačnoſť žať: mali messem metere *Plaut.* Undank einerndten, valakit miatt károkat vallani. *Prov.* Eſče ge twoga Žatwa zelená, adhuc tua messis in herba est *Ovid.* dein Weizen ſoll noch blühen: i. e. dein Wunſch iſt noch weit vom Ziele. Swogu Žatwu pálič, urere suas messes. *Tibull.* ſein eignes Gemächt (z. B. ſeine Clienten) verderben: maga tsinálmányát vesztegetni. 2) messis *Virg. Colum.* tempus messis: die Erndte, Erndtezeit: aratási idő, aratás ideje, aratás. *boh.* Žetí, Žeň. *NB.* In hac ſignificatione frequenter Pluralis Žatwi pro Žatwa (*boh.* Žňe pro Žeň) adhibetur, v. g. W Žatwi, w Žatwách, w Čaſ Žatwi: messibus *Plin. H. N.* tempore messium, zu der Erndtezeit, aratás idején.

zatwáraní, á, é, *p. c.* v. zawreni.

Zatwáráňí, á, n. v. Zawreňí.

zatwárať, al, ám, V. I. *imp.* rag, v. zawreť.

Zátwor, u, m. clausura, clusura *Cod. Iust.* Einſperrung: rekesztés.

zatworeni, á, é, *p. c.* v zawreni.

Zatworeňí, á, n. v. Zawreňí.

zatworiť, il, ím, V. P. *imp.* zatwor, v. zawreť.

Zatwrdáňí, á, n. v. Zatwrdnutí.

zatwrdať, al, ám, V. I. *imp.* dag, v. zatwrdnúť.

Zatwrdáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatwrdáwať, al, ám, *freq.* ex zatwrdať.

zatwrdeňe, *adv.* v. zatwrdle.

zatwrdeni, á, é, *p. c.* duratus, induratus, obduratus, a, um: verhärtet: meg-keményített, keményíttetett. *boh.* zatwrzení. 2) v. zatwrdlí.

Zatwrdeňí, á, n. duratio, induratio, nis, f. Verhärtung, das Hartmachen: meg-keményítés. *boh.* Zatwrzeňí. 2) v. Zatwrdloſť.

zatwrdiť, il, ím, V. P. *imp.* zatwrd: durare, indurare, durefacere: verhärten, hart machen: meg-keményíteni, keménnyé tenni. *Syn.* twrdím urobiť. 2) obstruere, Verſtopfen, dugaszolni. 3) obfirmare, obdurare: verſtocken, hartnäckig machen: meg-általkodtatni. *Syn.* twrdo ſignim, hlawatím urobiť. *II. rec.* zatwrdiť ſa: obfirmare animum, obdurare: ſich verhärten: megáltalkodni. *Syn.* zatwrdnúť.

zawtrdle, *adv.* durate, indurate, bodurate: verhartet, hart: meg-keményedve, keményen. *Syn.* zatwrſeńe, zatrwdnute. 2) praefracte, pervicaciter, pertinaciter, obfirmate, obstinate: verſtockt, hartnäckig: meg-általkodva, nyakassan, akaratoskodva. *Syn.* zatwrſeńe, zawile, hlawańe, ſamopaſńe, twrdoſigńe, zawtrdliwe.

zatwrdlí, á, é, *adj.* duratus, induratus, obduratus, durus, a, um: verhärtet, hart, hart geworden: meg-keményedett. meg-keményûltt. *Usus.* w Bídách, a Prácách zatwrdlí, duratus malis et laboribus: von Mühſeligkeiten, und Arbeiten verharteter Menſch: a' nyomorúságnak, és munkának neki keményûltt ember. 2) pervicax, pertinax, contumax, cis; obduratus, obfirmatus, obstinatus, protervus, a, um: verſtockt, hartnäckig, halsſtarrig, der eine dicke Haut hat: makats akaratos, nyakas, fejes, kemény nyaku, meg-általkodott. *Syn.* zatwrſení, zawilí, hlawatí, ſamopaſní, twrdohlawatí, twrdoſigní, zatwrdliwí.

Zatwrdlina, i, f. v. Zatwrdnutí.

zatwrdliwe, *adv.* v. zatwrdle.

zatwdliwí, á, é, *adj.* v. zatwrdlí.

Zatwrdliwoſť, i, f. v. seq.

Zatwrdloſť, i, f. pertinacia, pervicacia, contumacia, ae, f. obstinatio, obduratio, obfirmatio, pertinacitas, pervicacitas: die Verſtockung, Verhartung, Hartneckigkeit: makatság, nyakasság, akaratosság, meg-általkodás, fejesség, akaratoskodás. *Syn.* Zatwrſeńí, Zawiloſť, Slawatoſť, Samopaſnoſť, Twrdoſignoſť, Twrdohlawatoſť, Zatwrdliwoſť. 2) animus obstinatus, obfirmatus: verſtocktes Gemüth: meg-általkodott szív.

zatwrdnúť, dnul (del), dńem V. P. *imp.* dńí: durescere, indurescere, durefieri: einhärten, hart werden: meg-keményedni, meg-keményûlni. *Syn.* ſtwrdnúť. 2) v. zatwrdit ſa.

zatwrdnuti, *adv.* v. zatwrdle.

zatwdnutí, á, é, *p. c.* v. zatwrdlí.

Zatwrdnutí, á, n. durescentia, indurescentia, ae. f. durities, ei, f. das Hartwerden, die Erhärtung, Härte: meg-keményedés, meg-keményûlés. *Syn.* Zatwrdlina, Twrdoſť.

Zatwrdzowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zatwrdzowat, zowal, zugem, *freq.* ex zatwrdit. *Usus.* Zalúdek zatwrdzowat ꝛc.

† zatwrzowati, owal, ugi (u), idem.

† zau bohemicum hic redditur per zú. Quare in sequentibus Slavicis velut e vocabulis a Litera u incipientibus, et praepositione za compositis, utraque au vocalis pronuntiari debet.

zaudení, á, é, *p. c.* infumatus, a, um *Plin. H. N.* geräuchert, fel (bé) füstött, füstön száradtt (szárított).

Zaudeńí, á, n. infumatio, nis, Räucherung, fel (bé) füstölés, füstön száradás (szárítás).

zaudit, il, im, V. P. *imp.* zaud: infumare, fumo durare: räuchern, einräuchern: füstön meg-szárasztani (-tom), bé-füstölni (-löm).

zaugale, *adv.* capte, occupate:

te: eingenommen, el-fogva, el-foglalva.

zaugatí, á, é, *p. c.* captus, occupatus, a, um: eingenommen: el-fogott, el-foglallt. 2) captus, captivatus, incaptivatus aliqua re: eingenommen von der Sache: meg-fogott, belé-szeretett.

Zaugatí, á, n. captio, occupatio, nis, f. Einnehmung, Bemächtigung: el-fogás, el-foglalás. 2) captio, incaptivatio: Einnehmung, Fesselung, Ergötzung: meg-fogás, gyönyörkedtetés

zaugať, zaugal, zaugmem, V. P. *imp.* zaugmi: capere, occupare: ſich bemächtigen, einnehmen, z. B. Stadt, das Gemüth: el-fogni, el-foglalni. 2) capere, captivare, incaptivare, oblectare *Cic.* einnehmen, feſſeln, ergötzen: megfogni, gyönyörködtetni. *II. rec.* zaugať ſa nečeho: curare, gerere curam rei: annehmen, ſorgen, gondját viselni, valaminek, valamire adni magát.

Zaugimáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zaugímať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. zaugať. *II. rec.* zaugímať ſa, v. zaugať ſa.

Zauſek, ſku, m. v. Poličeк.

zauſkowaní, á, é, *p. c.* v. poličkowaní, pohlawkowaní.

Zauſkowáňí, á, n. v. Poličkowáňí, Pohlawkowáňí.

zauſkowať, kowal, kugem V. I. *imp.* kug, v. poličkowať, pohlawkowať.

zauſní, á, é, *adj.* partes postauriculares adtinens, fül megett való tagokat (test részeit) illető.

Zauſňica, i, f. annulus auricularius, inauris, is, f. *Plin. H. N.* Ohrring, Ohrringel, Ohrgehenk, Ohrgehänge, Ohrenſpange: függő. *Syn.* uſní prſt'eň. 2) tak receni Wreš za uchem: parotis, idis, f. *Plin. H. N.* glandula parotis *Linn.* ein Geſchwür bei den Ohren, Ohrenklamm, Ohrendrüſe: fültü. meg-dagadása. *Syn.* Žláza.

† Zauſňice, f. idem.

Záwaď, u, m. v. seq.

Záwada, i, f. impedimentum, obstaculum, i, n. offensio, nis, f. Anſtoß, Hinderniß: akadály, gátlás. *Syn.* Pretážka, Záwaď, Zawadzadlo. 2) offendiculum, offensio: Anſtoß, Verſtoß, das woran man ſich ſtoßt: botrankozás, a' mibe az ember meg-botlik. 3) vitium, i, n. Gebrechen, Fehler, Mangel: hiba, héjánosság. *Syn.* Chiba. 4) *boh.* v. Chmatnutí 2 Nro.

zawaďení, á, é, *p. c.* o ňečo: offensus, impactus, a, um: angeſtoßen, an etwas: belé akadott (ütközött), öszve (meg) ütött, meg-ütközött, megbotlott.

Zawaďeňí, á, n. impulsus, us, m. offensio, offensatio, impactio, nis, f. Anſtoßung an etwas, Anſtoß des Fußes: meg-(belé) ütközés, meg-botlás, valamibe akadás, botlás, ütközés, lábának valamibe ütése.

† zawáďeťi, ďel, ďím, v. zawádzať.

zawaďiť, il, ím, V. P. *imp.* zawaď, o ňečo: offendere, offensare in aliqua re, ad aliquid; impingere in aliquid: anſtoßen an etwas: meg-ütközni, meg-akadni valamiben, botlani (-tlom) valamiben, meg-botlani, belé-ütközni (-zöm), reá-találni, öszve-ütni, meg-ütni magát.

magát. *Usus.* Do Pňa (o Peň) zawadiť, offendere ad stipitem, an Klotz anſtoßen, a' tökébe meg-ütni magát. Wozem o Stenu zawadiť, curru offendere ad parietem, mit dem Wagen an die Wand anſtoßen: kotsival a' falba ütközni. *Prov.* Do každého zawadí, a lasso rixa quaeritur *Senec.* Morosior, et ad rixandum proclivior; non quod offendatur, sed quod alioqui animo male affectus sit; at sunt difficiles, ac submorosi, quibus fortuna adversa est: homo inquietus: nyughatatlan ember. Mindenbe belé üti az orrát. Mindenbe ütközik. Mindenütt meg-botlik.

† zawáďiti, il, ím, *fut. imp.* zawad, idem.

Zawadiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawadiwať, al, ám, *freq.* ex zawadiť.

zawadle, *adv.* v. zwadle.

zawadlí, á, é, *adj.* v. zwadlí.

Zawadloſť, i, f. v. Zwadloſť.

zawadňe, *adv.* impediendo, cum impedimento: hinderlich, hindernd, mit Hinderniß: ákadállyossan. *Syn.* zawadzowňe. 2) vitiose, mangelhaft, hibájan, héjánossan. *Syn.* chibňe.

záwadní, á, é, *adj.* impediens, obstans, officiens, tis: hinderlich: akadályozó, akadályoztató. *Syn.* zawadzowní. 2) vitiosus, a, um: mangelhaft, Gebrechen, oder Fehler habend, z. B. Pferd: héjános. *Syn.* chibní. *boh.* záwadňí.

† záwadňí, *adj. omn. gen.* idem.

zawadnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi, v. zwadnúť.

zawadnutí, á, é, *p. c.* v. zwadnutí.

Zawadnutí, á, n. v. Zwadnutí.

Zawadzadlo, a, n. sarcina, ae, f. *Caes.* Bürde, Bindel, Pack: nyalábba kötött egyetmás, tereh, buttyor, gúnya, zajda, málha. *Plur. Nom.* Zawadla, *gen.* Zawadzadel: sarcinae, arum, f. *plur.* Gepäck, Bagage: bogázsia. *Syn.* Bagážia. *boh.* Zawazedla.

Zawadzáňí, á, n. impeditio, nis, f. Hinderung, das Hindern: gátolás, akadályoztatás.

Zawádzáňí, á, n. v. Zawedeňí.

zawadzať, al, ám V. I. *imp.* zag, ňekomu w ňečem: esse impedimento alicui in aliqua re, impedire: hindern, hinderlich ſeyn, Jemanden an etwas, Hinderniß machen: gátlani, akadályoztatni. *boh.* zawázeti. *Usus.* Prehledňí tedi k Cílu, opatri Proſtredki, a abi ňečo w Ceſt'e (na Prekážce) nebolo a nezawadzalo, dag pozor na príležitoſť.

zawádzať, al, ám, V. P. *imp.* zag, v. zaweſť, *boh.* zawázeti.

Zawadzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawadzowať, zowal, zugem, *freq.* ex zawadzať.

zawadzowňe *adv.* v. záwadňe.

zawadzowní, á, é, *adj.* v. záwadňí.

zawálaňe, *adv.* provolute, revolute (tus, a, um): weggewälzt: el-hengerítve. *Syn.* odwaleňe. 2) infecte, sordide, smucide: ſchmuzig, unflätig, auf ſchmuzige Art: motskossan, szurkossan, piszkosan.

zawálaní, á, é, *p. c.* provolutus, revolutus, a, um: weg-

weggewälzt: el-hengerített. *Syn.* odwalení. 2) expletus, oppletus: zugeworfen, ausgefüllt: bé-hányt. 3) sordidatus *Cic.* infectus, sordidus, smucidus, a, um: beſchmuzt, ſchmuzig: meg-motskolott, szurtos, piszkos. *Syn.* zanečiſt'ení, zapiſtání, zababrání. 4) zawálaní (wiwálaní) Chléb, sphaerica elaborata massa coquendi panis: kugelförmiger (ausgearbeiteter) Teich zum Brodbachen, ki-szakajtatott (dagasztatott) kenyér.

Zawáláňí, á, n. provolutio, nis, f. Wegwälzung, el-hengerétés. *Syn.* Odwaleňí. 2) expletio, oppletio: Zuwerfung, Ausfüllung, z. B. der Grube: bé-hányás. *Syn.* Zahádzáňí. 3) infectio, inquinatio, foedatio: Beſchmuzung, meg-motskolás, motskosítás, motskítás, piszkolás, szurtosság, szennyesítés. *Syn.* Zababráňí, Zanečiſt'eňí, Zapiſkáňí, Zaſpiňeňí. 4) Zawáláňí Chleba: praeparatio massae pro coquendo pane, Ausarbeitung des Teigs: ki-szakajtás (dagasztás).

zawálať, al, ám, V. P. *imp.* lag, Kulu, Kameň ꝛc. provolvere, revolvere: wegwälzen: el-hengeriteni. *Syn.* odwaliť. *boh.* zawáleti. 2) Gamu ꝛc. explere, implere, opplere v. g. fossam: zuwerfen, zumachen, ausfüllen, z. B. Grube: bé-hányni. *Syn.* zahádzať. 3) Sati ꝛc. sordidare *Lactant.* inficere, foedare, inquinare: beſchmuzen, voller Schmuz (ſchmuzig) machen: meg-motskolni, piszkolni, piszkítani, szennyesíteni, szurtozni. *Syn.* zababrať, zanečiſt'iť, zapiſkať. 1) Chléb zawálať: praeparare (elaborare) massam pro coquendo pane, den Teig ausarbeiten zum Brodbacken: a' kenyeret ki-szakajtani, ki-dagasztani. *Syn.* wiwálať. *II. rec.* zawálať ſa: inficere (sordidare, inquinare, foedare) se; infici, foedari, maculari: ſich wild (ſchmuzig) machen, ſich beſchmuzen: öszve piszkolni magát, meg-szennyesedni, meg-motskolódni, meg-szurtosodni. *Syn.* zábabrať (zanečiſt'iť, zapiſkať) ſa.

zawalení, á, é, *p. c.* obrutus, tectus, a, um: verſchüttet, bedeckt: a' föld oda ütötte, befedezett (fedett), bé-hányt, be-borított. *Syn.* zaſipaní, zarúteni. 2) distentus, distractus, occupatus: beſchäftigt: foglalatos, el-foglalt. *Syn.* zaneprázňení.

Zawaleňí, á, n. obrutio, tectio, nis, f. Verſchüttung, Bedeckung: a' föld oda ütés, befedezés, bé-hányás, be-borítás. *Syn.* Zaſipáňí, Zarúteňí. 2) distentio, occupatio: Beſchäftigung: foglalatosság, el-foglalás. *Syn.* Zaneprázňeňí.

† zawáleti, lel, lím, *fut. freq.* v. zawálať 1. Nro.

zawaliť, il, ím, V. P. *imp.* zawal, *cum acc.* obruere, tegere: verſchütten, bedecken: bé-hányni, bé-fedezni, be-boritani. *Syn.* zaſipať, zarúťiť. *boh.* zarítiti, zaſúti. 2) *cum acc. pers. et instrum. rei*, ňekoho prácú zawaliť: occupare aliquem, negotium dare (laborem creare) alicui: Jemanden Mühe machen, valakit munkába fogni, foglalni. 3) Kragec Chleba zawaliť, v. ukrogiť. 4) *cum praep.* do *et genit.* invadere, incessere: anfallen: bé-tsúszni, valamibe

be esni. *Syn.* dať ſa do ꝛc. *Usus.* Ňečo mi do Hrdla zawalilo; ňečo ſa mi dalo do Rtku, v. dať ſa. 5. Nros. sub *d.* 5) v. zawálať 1. Nro. *II. rec.* zawaliť ſa: obrui: verſchüttet werden: bé-boritatni. *boh.* zaſýpať ſe.

Zawalowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawalowať, lował, lugem, *freq.* ex zawaliť. *II. rec.* zawalowať, ſa, *freq.* ex zawaliť ſa.

zawápeňení, á, é, *p. c.* ex seq.

zawápeňiť, il, ím, V. P. *imp.* zawápeň: calce inquinare, inficere: mit Kalk beſchmuzen: meg-mészezni. *II. rec.* zawápeňiť ſa, inquinare se calce, ſich mit Kalk beſchmuzen, meg-meszezni magát.

zawáraní, á, é, *p. c.* v. zawarení.

Zawáráňí, á, n. v. Zawareňí.

zawárať, al, ám, V. I. *imp.* rag, v. zawariť.

zawarení, á, é, *p. c.* incoctus, decoctus, a, um: eingekocht, abgekocht: bé-ſőzött.

Zawareňí, á, n. incoctio, decoctio, nis, f. das Einkochen, die Einkochung, Abkochung: bé-főzés.

zawariť, il, ím, V. P. *imp.* zawar: incoquere, decoquere: einkochen, abkochen: bé-főzni. *Usus.* Rezance (Slíže) do polewki zawariť, incoquere lundulos iuri, die Nudeln in der Suppen, einkochen: metéltett bé-főzni, a' levesbe. *boh.* zawařiti.

Zawarowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawarowať, rował, rugem, V. I. *imp.* rug, *freq.* ex zawariť. *boh.* zawařowati. 2) *compos. ex praep.* za et warowať, v. zachowať 4. Nro, et opatrowať.

zawáť, zawál, zawegem V. P. *imp.* zaweg: paululum ventilare, ein wenig blaſen, wannen, egy kevessé szórni. *Syn.* powáť. 2) perflare, wehen, meg-fújni. *Syn.* prefúkať. 3) ſtando auferre, verwehen, elfújni. 4) tegere, obstruere, *de nivibus*: verſtöbern: béboritani, bé-havazni. *Usus.* Sněch zawege Cestu, nives tegent (obstruent) viam, der Schnee wird den Weg verſtöbern, bedecken: a' hó el lepi (béboritya bé-fúja) az útat. *Syn.* zaduť, zafúkať. *II. rec.* zawáť ſa: tegi (obstrui) nivibus volaticis: verſtöbert werden durch Schnee: hóval béboritatni, bé-ſedeztetni.

Zawáti, á, é, *p. c.* ex zawáť.

Zawáľí, á, n. *Nom. Verb.* ex eodem.

† zawáľi et zawiťi, zawal et zawíl, zaw'egi (u) *fut.* v. zawáť. *II. rec.* zawáť ſe, v. zawáť ſa.

Záwaž, i, f. plaga transvagana (trans vagum fluvium sita), das Land jenſeits des Wagfluſſes, vágontúl való föld. *Syn.* Záwaži.

Zawazadlo, á, n. v. Záwazek.

Zawažanec, nca, m. incola, transvaganus, ein Wohner jenſeits des Wagfluſſes: vágontúl lakó ember. *Syn.* Powažanec.

zawázaní, á, é, *p. c.* ligatus, colligatus, adligatus, obligatus, a, um: verbunden, z. B. die Wunde: bé (meg) kötött, köttetett, kötözött, kötöztetett. *Syn.* uwázaní. 2) obligatus, devinctus, obstrictus: verpflichtet: köteles, le-kötelezett. *Syn.* podłużní. *Usus.* Za to ti Bekugem, a mnoho zawázaní zoſtáwám: amo te

hac de re *Ter.* dieſes Dings wegen bin ich dir einen Dank ſchuldig: ezen dologért én te néked kötelés vagyok; néked hála-adással tartozom.

Zawázáňí, á, n. ligatio, adligatio, obligatio, colligatio, nis, f. Verbindung, das Verbinden, z. B. der Wunde: bé (meg) kötés, kötözés. *Syn.* Uwázáňí, Záwazek. 2) obligatio, obstrictio, devinctio: Verpflichtung, Verbindung zu etwas: le-kötelezés. *Syn.* Podlužnoſt'.

zawážaní, á, é, *p. c.* v. zawození.

Zawážáňí, á, n. v. Zawozeňí.

Zawažanka, i, f. transvagana femina, eine Wohnerinn jenſeits des Wagfluſſes: vágontúl lakó aszszony.

zawázať, zal, žem (*boh.* zawáži et u *fut.*) V. P. *imp.* zawaž: ligare. colligare, adligare, obligare: verbinden, zubinden, z. B. die Wunde, den Arm, Fuß ꝛc. bé (meg) kötni, kötözni. *Syn.* uwázať. 2) obligare, obstringere, devincere: verbinden, verbindlich machen, verpflichten: le-kötelezni, kötelessé tenni. *Syn.* podlúžním učiňit. *Usus.* Niekoho ſi z Dobrošeňím zawázať, aliquem sibi beneficio obligare (obstringere devincire), Jemanden mit Gutthaten verpflichten, verbunden: valakit jótéteménnyel magához kötelezni, maga jó akarojává tenni. *II. rec.* zawázať ſa: obligare (obstringere) se, suam fidem: ſich verbinden, verpflichten: kötelezni magát, hitét adni, kötni.

zawážať, al, ám, V. I. *imp.* žag, v. zawoziť.

† Zawazedla, *gen.* žeďl, n. *plur.* v. Zawadzadlo.

Záwazek, zku, m. ligatura, liga, ae, f. ligamen, ligamentum, ligaculum, i, n. das Band: kötél, kötözet. *Syn.* Zawazadlo.

zawážení, á, é, *p. c.* v. wážení.

Zawážení, á, n. v. Wažení.

† zawzázeti, zel, zím, v. zawadzať.

† zawážeti, el, ím, v. zawezť.

Záwaží, á, n. pondus, eris, libramentum, i, n. das Gewicht, die Maſſe, die man z. B. in die Wage legt: mérték. 2) libella, ae, f. *Vitruv.* Bleiwage, Waſſerwage, Schrotwage: mérö ónas sinór. 3) v. Záwaž.

zawážgnúť, gnul (gel), gnem, V. P. *imp.* gňi, v. uwázgnúť.

zawázgnutí, á, é, *p. c.* v. uwázgnutí.

Zawážgnutí, á, n. v. Uwázgnutí.

zawážiť, il, ím, V. P. *imp.* zawaž, v. wážiť.

Zawazowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawazowať, zowal, zugem, *freq.* ex zawázať. *II. rec.* zawazowať ſa, *freq.* ex zawázať ſa.

† zawdaní, á, é, *p. c.* v. zadaní.

† Zawdáňí, n. v. Zadáňí.

† zawdať, al, ám, *fut.* v. zadať

† zawdáwať, al, ám, v. zadáwať.

† Záwdawek, wku, m. v. Zádanek, Zádawek.

† záwdawňí, *adj. omn. gen.* v. zádawní. *Usus.* Záwdawňí Peňiz, v. Zádawek.

* Zawdačeňí, á, n. v. Zawdečeňí.

* zawdačiť ſa, il ſa, ím ſa, V.

V. P. *imp.* wßať ſa, v. zawßečit ſa.

Zawßečeńí, á, n. v. Wßečeńí.

zawßečiť ſa, il ſa, im ſa, V. P. *imp.* wßeď ſa, v. wßečiť ſa. *Usus.* Chtel ſi ſa ſ tím zawßečiť? voluisti hac re complacere? haſt du dich damit einſchmeicheln (gefällig machen) wollen? kedveskedni akartál ezzel?

zawedeńí, á, é, *p. c.* deductus, abductus, a, um: weggeführt, abgeführt, hingeführt: el-vezetett, el-vezettetett, el-viteted. 2) in errorem inductus, a via recta aversus, deceptus: verführt, betrogen, getäuſcht: meg-tsalattatott, meg-tsalatkozott. *Syn.* oſáleni, zawádzaní.

Zawedeńí, á, n. deductio, abductio, nis, f. Wegführung, Abführung, Hinführung: el-vezetés, el-vivés. *Syn.* Odwedeńí. 2) in errorem inductio, aversio a vera via, deceptio: Verführung, Täuſchung, Betriegung, das Betriegen: meg-tsalás. *Syn.* Zawádzáńí, Oſáleńí.

Záweg, e, f. nives per ventum congestae, die Windwehe, Windwehe, der von dem Winde zuſammen gewehete Schnee: hó rakás, mellyet a' szél egy rakásra öszve hordott.

† Záw'eg, e, f. idem.

† zaw'egi (u), v. zawáť.

zawenowaní, á, é, *p. c.* v. wenowaní.

Zawenowáńí, á, n. v. Wenowáńí.

zawenowať, nowal, nugem, V. P. *imp.* nug, v. wenowať.

Záwer, u, m. v. Záwora.

Zawérac, a, m. clausor, claudens, qui claudit, v. g. portam: Schließer, der ſchließt z. B. die Thür: bézáró, bé-tévő. *Syn.* Zawirač.

† Zawe'rač, e, m. idem.

Zawéráček, čku, m. *dem.* ex Zawérák. *Syn.* Kriwáček, Zawiráček.

Zawéračiſko, a, n. *cont. et exagger.* ex Zawérák: v. Kriwáciſko.

Zawérá, u, m. v. Kriwák.

zawéraní, á, é, *p. c.* v. zawrení. *Syn.* zawíraní.

Zawéráńí, á, n. v. Zawreńí. *Syn.* Zawíráńí.

zawérať, al, ám, V. I. *imp.* rag, v. zawreť. *Syn.*, zawírať. *II. rec.* zawérať ſa, v. zawreť ſa. *Syn.* zawírať ſa.

zawerbowať, bowál, bugem, V. P. *imp.* bug, v. zwerbowať.

Záwérek, rku, m. clausula, ae, f. der Schluß: bé-zárás. 2) conclusio, peroratio, epilogus, i, m. finis, is, m. Schluß der Rede, das Ende: be-fejezés, vége a' beszédnek. *Syn.* Konec Reči, Záwírek, Zawérka, Zawírka.

Zawereńí, á, n. v. Wereńí.

zawerit ſa, il ſa, im ſa, V. P. *imp.* zawer ſa, v. werit ſa. *Usus.* Zawerit ſa: a' bizonyt el-fújta, el-mondotta.

Zawérka, i, f. v. Záwérek. 2) Zawérka pri Wozе: catena retinens, sufflamen, inis, n. Sperrkette: kötő lántz, kerékkötő a' lejtőn. *Syn.* wozná Reťaz, Zamowník, Zawirka.

† zaw'erowati ſe, owal, ugi (u), *fut.* v. w'erowati ſe.

zawéſaní, á, é, *p. c.* v. zawreſeni.

Zawéſáńí, á, n. v. Zaweſeńí.

zawéſať, al, ám, V. I. *imp.* ſag, v. zaweſiť. *II. rec.* zawéſať ſa, *freq.* ex zaweſiť ſa.

Za-

Zawéſáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawéſáwať, al, ám, *freq.* ex zawéſať.

Zaweſenec, ńca, m. v. Obeſenec, Sibenec, Wiſelec.

zaweſení, á, é, *p. c.* appensus, suspensus, a, um: angehänkt, aufgehänkt: fel-függeszletetett, fel-akasztatott. *Syn.* obeſení, oweſení, *boh.* zw'eſení.

Zaweſeńí, á, n. appensio, suspensio, nis, f. Anhängung, Aufhängung: fel-függesztés, fel-akasztás. *Syn.* Obeſeńí, Oweſeńí, *boh.* Zw'eſeńí. 2) Zaweſeńí práwá, iustitium, i, n. *Cic.* iustitio, comperendinatio, nis, f. jurisstitium, i, Gerichtsſtille, Gerichtsfeyer: törvény szűnés, v. Zástawa.

Zaweſeńí, á, n. velum, i, n. Umfang, Vorhang: fedél. *Syn.* Opona.

* Zaw'eſeńí, n. idem.

zaweſiť, il, ím: V. P. *imp.* zawes: appendere, suspendere: anhängen, aufhängen: fel-függeszteni, fel-akasztani. *Syn.* obſiť, oweſiť, *boh.* zw'eſiti. *II. rec.* zaweſiť ſa: suspendere se, ſich aufhängen: fel-akasztani magát.

† zaw'eſiťi, il, ím *fut. imp.* zawéſ, idem.

Záwéſowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawéſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex zaweſiť, *boh.* zaw'eſowati. *II. rec.* zawéſowať ſa. *freq.* ex zaweſiť ſa.

zaweſť, zawedel, zaweſem, V. P. *imp.* zaweſ: deducere, abducere: hinführen, wegführen, abführen: el-vezetni, el-vinni. *Syn.* odweſť. *Usus.* Do Domu ho zaweſ, deduc illum domum, führe ihn nach Hauſe, vezesd-el őtet házá, 3) a via vera avertere, in errorem inducere, decipere, fallere: verführen, vom rechten Wege abführen, betriegen, täuſchen: reá szedni, meg-tsalni. *Syn.* oſáliť, oklamať, ſklamať. *Usus.* Gako mi on Staſt'í zaweſel! zawedla ſi Staſt'í: fortunae iacturam fecit: ſie hat ihr Glück verhindert, verdorben: szerentséjét el (meg) rontotta. meg-gátolta. *II. rec.* zaweſť ſa: decipi, defraudari, in errorem induci: betrogen (verführt) werden, meg-tsalatkozni, meg-tsallatatni. *Usus.* Zawedel ſa, defraudavit se! deceptus est; er hat ſich betrogen: meg-tsalatkozott, meg-tsalta magát.

zawezeńí, á, é, *p. c.* avectus, devectus, a, um: abgeführt, szekeren el-vitt, el-vitetett. *Syn.* odwezeńí. 2) exportatus, a, um: verführt, aufgeführt · bé-hordatott. *Syn.* wiwezaňí.

Zawezeńí, á, n. avectio, devectio, nis, f. Abführung; szekeren el-vétel, el-vévés. *Syn.* Odwozeńí, Zwezeńí. 2) exportatio, Verführung, Ausführung: ki-hordás. *Syn.* Wiwezeńí.

zawezť, zawezel, zawezem, V. P. *imp.* zawez: devehere, avehere: hinführen, wegführen, abführen: el-vinni szekeren, *vagy* hajón. *Syn.* odwezť. *Usus.* Wſak gá ho tám zawezem ꝛc. 2) exportare, evehere: verführen, z. B. Waaren: el-hordani, ki-vinni. *Syn.* wiwezť.

* Zawgerák, a, m. v. Záwérák.

* zawgerani, á, é, *p. c.* v. zawérani, zawirani.

* Zaw-

* Zawgeráňí, á, n. v. Zawéráňí, Zawiráňí.
* zawgerať, al, ám V. I. *imp.* ag, v. zawe'rať, zawirať.
* zawgesť, zawgedol, zawesem, v. zawesť.
* zawgezť, zawgezol, zawezem, v. zawezť.
Záwiščec, dca, m. v. Záwiſtník.
Záwiščeňí, á, n. invidentia, ae, f. *Cic.* das Beneiden, die Beneidung, der Neid: irígykedés, kajánlás, irigység. *Syn.* Záwiſť. *boh.* Sinaleňí.
záwiščť, ščel, ščím, V. I. *imp.* záwiš, *cum dat pers. et acc. rei*: invidere, beneiden, irigyleni, irigykedni, kajánlani. *boh.* ſinaleti.
Zawigač, a, m. v. Zawinač. 2) v. Obšewačka.
Zawigačka, i, f. v. Obšewačka.
Zawigák, a, m. idem.
zawigaňí, á, é, *p. c.* v. zawinutí.
Zawigáňí, á, n. v. Zawinutí.
zawigať, al, ám V. I. *imp.* ag, v. zawinúť.
Zawigatel, a, m. v. Zawinač. 1 Nro
Zawigatelka, i, f. v. Zawinačka.
Zawigáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zawináwať, al, ám *freq.* ex zawigať.
zawile, *adv.* v. zatwrdle.
zawilí, á, é, *adj.* v. zatwrdlí.
Zawiloſť, i, f. v. Zatwrdloſť.
Zawinač, a, m. involutor, obvolutor, is, m. Einwickler: bé-takaró. *Syn.* Zawigač, Zawigatel. 2) involvulus (involvolus), i, m. *Plaut.* Curculio bachus Linn. Attelabus bachus Fabric. der Rebenwurm; der ſich in die Blätter einwickelt: szölö levelét öszve tekerö bogár, vintzellór. *Syn.* Wincúr.
Zawinačka, i, f. involutrix, obvolutrix, icis, f. Einwicklerinn, bé-takaró aszszony. *Syn.* Zawigačka, Zawigatelka. 2) v. Zawinutí.
zawinaňí, á, é, *p. c.* v. zawinutí.
Zawináňí, á, n. v. Zawinutí.
zawinať, al, ám V. I. *imp.* nag, v. zawinúť.
Zawineť, nku, m. involucrum *Cic.* involumentum *August.* involuere, is, m. *Plaut.* Hülle, Decke: takaró, bé-takaró.
Zawiňeňí, á, n. commissio (contractio) culpae, Verſchuldung, Verſündigung: vétkezés. *Syn.* Prehreſeňí, Prewiňeňí. 2) v. Zawiňiloſť.
zawíňile *adv.* peccaminose, noxie: ſchuldig, vétkesen, bünösen. *Syn.* hréſňe.
zawiňílí, á, é, *adj.* sons, tis; noxius, reus, a, um: ſchuldig, der ein Verbrechen begangen hat: vétkes, bünös. *Syn.* hréſní, co prewiňil (zawiňil.)
Zawiňiloſť, i, f. culpa, noxa, ae, f. reatus, us, m. peccatum, i, n. Schuld, die Sünde: vétek, bün. *Syn.* hřích, Zawiňeňí.
zawiňiť, il, ím V. P. *imp.* zawiň: culpam contrahere (committere, comittere), peccare: verſchulden, Schuld auf ſich laden, ſich verſündigen: véteni, vétkezni. *Syn.* prehreſiť, prewiňiť. *Usus.* W teg Weci ſem gá nič nezawiňil, in eo nihil pecavi, nullum delictum admisi; non haeret in me (mihi) peccatum, culpa, crimen: an dieſer That bin ich ganz unſchuldig ich habe dabei nichts verſchuldet:

det: abban nem vagyok vétkes; vétek nélkül vagyok.

Zawiňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawiňowať, ňowal, ňugem *freq.* ex zawiňiť.

zawinúť, nul, ňém V. P. *imp.* zawiň: involvere, obvolvere: einwickeln, zuſammenwickeln: bé-takarni. *Syn.* obwinúť, zakrútiť, zamotať, zaprawiť, zawiť.

zawinutí, á, é, *p. e.* involutus, obvolutus, a, um, eingewickelt: bé-takartt. *Syn.* obwinutí, zakrutení, zamotaní, zaprawení, zawití.

Zawinutí, á, n involutio, obvolutio, nis, f. das Einwickeln, die Einwickelung: bétakarás. *Syn.* Obwinutí, Pomotáňí, Zamotáňí, Zakrúteňí, Zaprawéňí, Zawinaćka. *boh.* Zakukleňí.

Zawiráček, čku, m. v. Kriwáčka.

Zawirák, u, m. v. Kriwák.

Zawiráňí, n. v. Zawiráňí.

zawirať, al, ám, v. zawérať.

Záwirka, í, f. v. Zawérať.

Zawiš, a, m. Savus, i, m. Zawiſch, ein Mannsname: szávus, férfi név.

Zawiſkáňí, á, n. v. Wiſkáňí.

zawiſkať, al, ám V. P. *imp.* kag *de uno actu*, v. wiſkať.

zawiſknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, *de uno actu*, idem.

Zawiſknutí, á, n. v. Wiſkáňí.

zawiſow, á, é, *adj. poss.* savi, dem Zawiſch gehörig, szávusé.

† **zawiſů** et ův, owa, owo, *adj. poss.* idem.

Záwiſť, i, f. invidia, ae, f. livor, is, m. der Neid, die Mißgönnung: irígység, irígykedés. *Syn.* Nepregnoſť, Záwiſtiwoſť, Zawiſtliwoſť, Zawiſtnoſť, *boh.* Sinaloſť. *Usus.* Ze Zawiſti, per invidiam, invidia ductus, aus Neid, irígységből. *Prov.* Po Smrti Záwiſť preſtáwá. Smrť haſí Zawiſť: mors invidiam extinguit: nach dem Tode traget man gegen niemand einen Neid, halál után minden irígység meg-szünik. Lepſá Záwiſť, než Polutowáňí: praestat invidos, quam compatientes habere: es iſt beſſer Neider, als Mitleider zu haben: jobb az irígykedés, hogy sem á' szánakodás. Záwiſť geſt ſwá wlaſtná Žaloſť: ringitur invidia. Invidia sibi ipsi sufficiens poena: der Neid iſt ſein eigen Leid: az irígykedés maga magának büntetés. Záwiſť eſče žádného neobohatila: per invidiam nullus adhuc ditatus (opibus auctus) est: der Neid hat noch Niemanden reich gemacht: az irígység senkit sem tett még gazdaggá.

záwiſtiwe, *adv.* invide, invidiose, livide, lividule, maligne: neidig, ungünſtig: irígykedve, irígyen. *Syn.* záwiſtňe, záwiſtliwe, nepriznźiwe, nepragňe. *boh.* ſinal'e, záwiſtiw'e.

Záwiſť'iweňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Sinaleňí.

záwiſtiwet, wel, wím, V. I. *imp.* tiw: livescere, lividulum (invidum) fieri: neidiſch werden: irígykedni, irígységessé lenni. *boh.* ſinaleti.

záwiſť'iwí, á, é, *adj.* invidus, lividus, lividulus, invidiosus, malignus, a, um: neidiſch, ungünſtig, mißgönnend, irígykedö, irígylö, irígységes. *Syn.* záwiſtní, záwiſtliwí, nepriznźiwí, nepregní. *boh.* ſinali.

Záwiſtwoſť, i, f. v. Záwiſť.

záwiſtliwe, *adv.* v. zawiſť'iwe.

Záw-

Záwiſtliwec, wca, m. v. Záwiſtník.
záwiſtliwí, á, é, *adj.* v. záwiſtiwí.
Záwiſtliwoſt, i, f. v. Záwiſt.
záwiſtne, *adv.* v. zawiſt'iwe.
záwiſtní, á, é, *adj.* v. záwiſt'iwí.
Záwiſtnica, i, f. invidens femina, Beneiderinn, irígy aszszony.
Záwiſtnička, i, f. idem.
Záwiſtník, a, m. invidens (invidus) homo, Beneider, Neider: irígy, irígykedő. *Syn.* Záwiſtliwec. *Prov.* Záwiſtník nagwetſí Blázen geſt: invidus omnium maxime stultus, der Neider iſt der gröſte Thor: nints nagyobb bolond a' világon az irígy embernél. 2) v. Sok.
záwiſtníkow, a, e, *adj. poss.* invidi, dem Neider gehörig: irígyé. 2) v. ſokow.
zawit, il, igem, V. P. *imp.* zawi, v. zawinút. *II rec.* zawit ſa, v. zawinút ſa.
zawít, il, igem, V. P. *imp.* zawí, *de uno actu*, v. wít.
zawití, á, é, *p. c.* v. zawinuti.
Zawití, á, n. v. Wítí.
Zawitka, i, f. pertica lignea, qua (catenae, aut funi implexa) vasa in curribus posita, ne ruant, firmantur.
zawláčaní, á, é, *p. c.* v. zawláčení.
Zawláčaní, á, n. v. Zawláčeňí.
zawláčat, al, ám, V. P. *imp.* čag, v. zawláčit. *boh.* zawláčeti.
zawláčení, á, é, *p. c.* occa spinea occatus, a, um: geeget: tövissel meg-boronnázott. *Syn.* braňeni, powlačení. 2) inoccatus: eingeegget: bé-boronázott. 3) volutatus, infectus, immundus, spureus, sordidus, a, um: ſchmuzig, beſchmuzt, unrein: piszkos, motskos, szennyes. *Syn.* zanečiſt'ení, zawálaní, zapiſkaní.
Zawláčeňí, á, n. ope occae spineae occatio: das Eggen, die Eggung, tövissel való meg-boronázás. *Syn.* Powláčeňí. 2) inoccatio: Einеggung: bé-boronázás. 3) volutatio, infectio: Beſchmuzung, Beſudelung: bé (meg) motskolás, meg-rútítás, tsunyitás, piszkolás. *Syn.* Zanečiſt'eňí, Zapiſkáňí, Zawálaňí.
† zawláčeti, el, ím, *fut. freq.* ex zawleč. 2) v. zawláčit.
zawláčit, il, ím, V. P. *imp.* zawlač: occa spinea occare: eggen, tövis boronával meg-boronázni. 2) innoccare, einеggen: bé-boronázni 3) volutare, infícere (volutando), inquinare, foedare: beſchmuzen, beſudeln, unrein (ſchmuzig) machen: bé-motskolni, meg-rútitani, tsúnyitani. *Syn.* zanečiſt'it, zababrat, zapiſkat, zawálat. *II. rec.* zawláčit ſa: inficere, inquinare, foedare); infici volutando: ſich beſchmuzen (beſudeln, unrein) machen: bé-motskolni (meg-rútitani, tsúnyitani, piszkolni) magát, bé-motskolódni. *Syn.* zababrat, zanečiſt'it, zapiſkat, zawálat ſa.
Zawlačowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zawlačowat, čowal, čugem: *freq.* ex zawláčit. *II. rec.* zawlačowát ſa, *freq.* ex zawláčit.
zawlažení, á, é, *p. c.* humectatus, madefactus, a, um: befeuchtet, meg-nedvessítetett. *Syn.* wlažení. 2) rigatus, irrigatus, irriguus: befeuchtet, begoſſen: meg-

meg-öntöztetett. *Syn.* polátí. 3) calefactus, tepefactus, tepidus: ein wenig erwärmt, eingeheizt: egy kevessé meg-melegíttetett, vagy bé-fűttetett; lágy meleg, meg-langyíttatott. *Syn.* ſt'eplení, neb zakúrení.

Zawlažení, á, n. humectatio, madefactio, nis, f. Befeuchtung, meg-nedvesítés. 2) rigatio, irrigatio: Befeuchtung, Begießung: meg-öntözés. *Syn.* polátí. 3) tepefactio, modica calefactio: Erwärmung, kevés meg-melegítés, vagy bé-fütés, langyítás, langyosítás. *Syn.* Stepleňí, neb Zakureňí.

zawlažit, il, ím, V. P. *imp.* zawlaž: humectare, madefacere: befeuchten, anfeuchten: meg-nedvesíteni. *Syn.* obwlažit, owlažit. 2) rigare, irrigare: befeuchten, wenns durchdringend iſt, begießen: meg-öntözni. *Syn.* polát. 3) paulum calefacere, tepefacere, v: g. cubiculum, aquam etc. ein wenig erwärmen, z. B. Waſſer, oder ein wenig einheizen, z. B. im Zimmer: egy kevessé meg-melegíteni, langyítani, langyosítani, vagy bé-fúteni. *Syn.* ſt'eplit, neb zakúrit.

Zawlažowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawlažowat, žowal, žugem, *freq.* ex zawlažit.

zawlchknút, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kni, v. zawlhnút.

zawlchknuti, á, é, *p. c.* v. zawlhnuti.

Zawlchknutí, á, n. v. Zawlhnutí.

zawlečení, á, é, *p. c.* tractus, abstractus, ablatus, a, um: verſchleppt, weggeſchleppt: elhuzattatott, vonnyattatott, vitetett, ragadtatott. *Syn.* odwlečení. *boh.* zawlečen.

Zawlečeňí, á, n. tractio, abstractio, ablatio, nis, f. Verſchleppung, Wegſchleppung: elhúzás, el-vonás, ragadás, el-vétel. *Syn.* Odwlečeňí.

† zawléci et zawlici, zawlékl, zawleku (ču), *fut. imp.* zawlec, v. zawleč.

zawleč, zawlekel, zawlečem, V. P. *imp.* zawleč: abstrahere, auferre: verſchleppen, wegſchleppen: el-húzni, el-vonni, el-vonszani, ragadni. *Syn.* odwleč. *boh.* zawléci, zawlici.

Zawlékáňí, á, n. v. Zawlečeňí.

zawlékat, al, ám, V. I. *imp.* kag, *freq.* ex zawleč.

zawlhnút, hnul (hel), hňem, V. P. v. zwlhnút.

zawlhnuti, á, é, *p. c.* v. zwlhnuti.

Zawlhnutí, á, n. v. Zwlhnutí.

† zawlici, v. zawléci.

Záwod, u, m. stadium, curriculum, spatium, i, n. die Rennbahn, Rennplatz, Laufplatz: száz huszon öt lépésni föld, pállya. *Syn.* Záwodní (bežní) Plac. 2) v. Beh. 3) v. Cwal. 4) comitiva, ae, f. comitatus, us, m, das Geleite, Begleiten, die Begleitung: kisérés, el-kisérés. *Syn.* Odprowádzka, Odprowod, Odprowoděňí. *boh.* Romonſtwi. *Usus.* Pod Záwodem Bratra ſwého, comite fratre, unter Begleitung des Bruders, bátyának, vagy ötsének el-kisérése alatt. 5) inductio, deceptio: Verführung, Verleitung, Betriegung, Täuſchung: reá-vévés, reá-szedés, megtsalás, el-hitetés. *Syn.* Nawedeňí, Náwod, Zawedeňí, Zawádzáňí. 6) sollicitatio. Verleitung zu etwas Böſem,

Ver-

Verführung: roszra való ingerlés. 7) seductio, corruptio, perversio: Verführung, Verderbung: meg-vesztegetés. *boh.* Zábod.

† Zawodáňí, n. v. Cwáláňí.

† zawodati, al, ám, v. cwálať.

zawodení, á, é, *p. c.* aqua mixtus, gewässert, meg-vizezett.

Zawodeňí, á, n. permixtio ope aquae facta, das Wässern, die Wässerung: meg-vizezés.

zawodiť, il, ím, V. P. *imp.* zawod: aqua miscere (permiscere), wassern, mit Wasser mischen, einwassern: meg-vizezni.

záwodňe, *adv.* inductive, captiose, verführerisch, verleitend: tsalárdúl, álnokúl. *Syn.* náwodňe, powodňe, falesňe. 2) sollicitando, per sollicitationem: verführerisch: ingerelve. 3) corrupte, perverse, seducte: verderblich, verführerisch: meg-vesztegetve.

záwodní, á, é, *adj.* stadialis, e: die Rennbahn oder die Wettläufer betreffend: pállyás, pállyához tartozandó. *Syn.* zawodňicki, bežní. *Usus.* Záwodní Behúň (Behul), v. Záwodňík 1 Nro. Záwodní Plac, neb záwodné Mesto, v. Záwod 1 Nro. Záwodní Wozík, clabula, ae, f. das Rennwägchen: könnyű szekér, kotsi. 2) ad comitatum (comitivam) spectans, das Geleite betreffend, kíséréshez való, vagy tartozandó. *Syn.* odprowadzní, odprowodní. 3) inductivus, captiosus: verführerisch, verleitend: álnok, tsalárd. *Syn.* podwodní, lestní. 4) sollicitativus, verführerisch, roszra ingerlö. 5) corruptivus, perversivus, seductivus: verderbend, verführend: meg-vesztegetö.

† záwodňí, *adj. omn. gen.* idem.

Záwodňica, i, f. comes *fem.* Begleiterinn, kísérö aszszony. *Syn.* Odprowádzačka, Odprowaditelka, Odprowaditelkiňa. 2) inductrix, deceptrix, fraudatrix: Verleiterinn, Verführerinn: reá-vévö aszszony. *Syn.* Podwodňica. 3) sollicitatrix, Verleiterinn zu etwas Bösem, Verführerinn: roszra ingerlö (vévö) aszszony. *Syn.* Nawádzačka. 5) corruptrix, depravatrix: Verderberinn: meg-vesztegetö aszszony. *Syn.* Kazitelka, Záwodňička.

záwodňiččin, a, e, *adj. poss.* ex Záwodňička.

záwodňičin, a, e, *adj. poss.* ex Záwodňica.

Záwodňička, i, f. v. Záwodňica.

Záwodňík, a, m. stadiodromus, i, m. cursor in stadio (circo): Wettläufer, Renner: pállya-futó. *Syn.* záwodní Behúň (Behul), 2) comes *mas*: Begleiter, kísérö. *Syn.* Odprowodňík, Odprowadžňík, Odprowaditel. 3) inductor, deceptor: Verleiter, Verführer, Betrieger: reá-vévö. *Syn.* Náwodňík, Nawádzatel. 4) sollicitator, seductor, depravator: Verleiter zu etwas Bösem, Verführer: roszra ingerlö. *Syn.* Nawadzač. 5) corruptor, perversor, destructor, depravator: Verderber, Verführer: meg-vesztegetö. *Syn.* Kazitel. 6) *boh.* v. Cwalač.

zawolaní, á, é, *p. c.* v. wolaní, powolaní.

Zawoláňí, á, n. v. Woláňí, Powoláňí.

Zaw-

zawolať, al, ám, V. P. *imp.* lag, v. wolať, powolať. *Usus.* Dag ma zawolať, kedi chce∫ (kedikolwek ſa li lúbiť bude): ubi voles, accense *Ter.* da dir gefällig ſeyn wird, rufe nur mich, laſſe mich kommen: bizvást hijj engem, valamikor tetszik, tetszeni fog. Zawolag ho mím Ménem, voca illum meis verbis *Plaut.* ruffe ihn in meinem Namen: nevemmel hidd (szóllitsd) ide ötet.

Zawoláwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

zawoláwať, al, ám, *freq.* ex zawolať.

zawoňáni, á, é, *p. c.* olfactus- *Plin. H. N.* a, um: gerochen, meg-szagoltt. 2) observatus, animadversus: gerochen, bemerkt, wahrgenommen: észre vett, meg-sajditott, sajditatott. *Syn.* zbadani.

Zawoňáňí, á, n. olfactio, odoratio, subodoratio, nis, f. das Riechen, Beriechen: megszagolás. 2) observatio, animadversio: die Bemerkung. észre vévés, meg-sajditás. *Syn.* Zbadáňí, Zmerkowáňí.

zawoňať, al, ám, V. P. *imp:* ňag: olere, ein wenig riechen, einen Geruch von ſich geben: szagot magából ki-adni, szagosnak lenni. *boh.* zawoněti. 2) olfacere, odorari, subodorari, olfactare aliquid *Plaut.* riechen an etwas, beriechen: meg-szagolni. *Syn.* woňať, 3) *tropice.* olfacere, odorarari, animadvertere, obſervare, olfactare *Plin. H. N.* riechen, bemerken, wahrnehmen, meg-szagolni, meg-sajditani, észre venni *Syn.* zbadať, zmerkowať, zrozumeť. *Usus.* Uſ on to zawoňal, čo gá chcem: odoratur (olfacit, subolet ei), quid velim: er riechts, was ich haben will, riecht den Braten (Sprichwort): észre veszi, mit akarok.

Zawoňáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

zawoňáwať, al, ám, *freq.* ex zawoňať.

† zawoňeti, ňel, ňím, *fut.* v. zawoňať.

Záwor, u, m. v. ſeq.

Záwora, i, f. peſſulus, i, m. *Terent.* obex, icis, m. *Virg. Tacit.* vectis, is, m. *Virg.* claustrum, i, n. *Cic.* der Riegel, Fürſchub, Holz, Stange, was man vermacht die Thüre zu verwahren: rekesz, zár kilints, *Syn.* Zápora, Zapera, *vulg.* Rigel. *Usus.* Drewená Záwora, repagulum *Cic.* Fürſchub, ajtó szegező, ajtó zár. Zakáhňi na Dwere Záworu, peſſulum obde oſtio *Terent.* ſchiebe den Riegel vor, verriegle die huzddbé a' zárt az ajtot.

† Zaworáňí, n. v. Zaoráňí.

† zaworati, al, ám, et ti, *fut.* v. zaorať.

† zaworáwati, al, ám, v. zaoráwať.

Záworka, i, f. *dem.* exiguus, peſſulus: das Riegelchen: kiss rekesz, zár. *Syn.* Záporka.

zawoſčení, á, é, *p. c.* cera illitus, a, um: mit Wachs beſchmiert: viaszszal bé-kentt.

Zawoſčeňí, á, n. illitus cera factus: die Beſchmierung mit dem Wachſe: viaszszal való békenés, meg (bé) viaszszolás.

zawoſčiť, il, ím, V. P. *imp.* ſči: cera illinere: mit Wachſe beſchmieren: viaszszal bé-kenni, bé (meg) viaszszolni.

zawracaní, á, é, *p. c.* v. zawráčeni.

Zawracáňí, á, n. v. Zawráčeňí.

zawracať, al, ám, V. I. *imp.* cag, v. zawrátiť. *Usus.* Chudobňu nežádá, bohatá ho nechce,

nechce, nech ſi taku wezme, čo Swiňe zawracá.

Zawracáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawracáwat, ál, ám, *freq.* ex zawracat.

† Zawráceňí, n. v. Zawráťeňí.

Zawracowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawracowat, cowal, cugem, *freq.* ex zawracat.

Zawrat, u, m. vertigo *Plin. H. N.* iginis, f. scotoma, tis, n. der Schwindel, wenn alles ſich um uns herum zu drehen ſcheint: szédelgés, fő szédelgés. *Syn.* Zákrut.

zawráťeňí, á, é, *p. c.* repulsus, abactus, a, um: zurückgetrieben, abgetrieben: viszsza (hátra) üzött, veretett, hajtatott. *Syn.* zawracaňí.

Zawráťeňí, á, n. repulsio, abactio, nis, f. Zurücktreibung, Abtreibung, das Zurücktreiben, Abtreiben: viszsza (hátra) üzés, verés, hajtás, *Syn.* Zawracáňí.

zawrátiť, il, ím, V. P. *imp.* rať: repellere, abigere: zurücktreiben, abtreiben: viszsza (hátra) üzni, verni, hajtani.

záwratiwe, *adv.* vertiginose, scotomatice: ſchwindelig, ſchwindlig: széldelegve. *Syn.* záwratňe, zákrutiwe.

záwratiwí, á, é, *adj.* vertiginosus *Plin. H. N.* scotomaticus, a, um: ſchwindelig, mit dem Schwindel behaftet, ſchwindlig: szédelgő, szédelgős, forgos, szedelgő-fejű. *Syn.* zákrutiwí, zákrutní, záwratní.

Záwratiwoſť, i, f. v. Záwrat.

záwratňe, *adv.* záwratiwe.

záwratní, á, é, *adj.* v. záwratiwí.

Záwratnoſť, i, f. v. Záwratiwoſť.

† Zawražďeňí, n. v. Bogowáňí.

† zawražďiti ſe, il ſe, ím ſe, v. bogowat, biť ſa.

zawražení, á, é, *p. c.* v. zaboſorowaní.

Zawražáňí, á, n. v. Zaboſorowáňí.

zawražiť, il, ím, V. P. *imp.* raž, v. zaboſorowať.

Zawrčáňí, á, n. v. Wrčáňí.

zawrčat, čal, čím, V. P. *imp.* wrč, *de uno actu*, v. wrčat.

zawrchowaní, á, é, *p. c.* v. zawrſeňí.

Zawrchowáňí, á, n. *c.* Zawrſeňí.

zawrchowat, chowal, chugem, V. P. *imp.* chug, v. zawrſit.

Zawrchowáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawrchowáwat, ál, ám, *freq.* ex zawrchowat.

† zawrci, zawrhl, zawrhu, záwržeſ *fut. imp.* zawrž, v. seq.

zawrcť, zawrhel, zawržem, V. P. *imp.* zawrž, v. zawrhnúť.

zawrešeňí, á, é, *p. c.* v. ſprémožení.

Zawrešeňí, á, n. v. Sprímožení.

zawrešiť ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* wreš ſa, v. ſprímoťiť ſa.

zawreli, á, é, *adj.* v. seq.

zawtení, á, é, *p. c.* clausus, opertus, a: um: zugemacht, z. B. ein Buch: bé-tett. 2) occlusus, clausus: verſchloßen, zugeſchloßen, verſperrt: bé-tsukott, bé-zárt. *Syn.* zamknuti. *Usus.* Dwere od Domu ſu mu zawrené. Nemá žádného k Domu Přiſtupku: domo prohibetur *Terent.* man laſſet ihn nicht ins Haus; es iſt ihm der freie Zugang verſagt, verſperrt: el-tiltatott a' házától, nem eresztik bé a' házba. 3) inclusus, clausus, eingeſperrt,

geſperrt: bé-zárt, bé-zárattatott, bé-tsukott *p. o.* a' tömlötzbe. *Syn.* zatworení. 4) compressus, clausus, v. g. manus: zuſammen gedrückt: öszve nyomatott, bé-tett. 5) conclusus, definitus, determinatus, fixus, statutus: entſchloßen: el-végezett, el-végezödött, el-rendeltetett. *Syn.* uríšeni, uſtanowení. *Usus.* Pokog na ten Spóſob (ſ timí Wimenkami) geſt zawrení: pax ita (in has Conditiones) convenerat: der Friede iſt auf dieſe Art (mit dieſen Bedingniſſen) beſchloßen worden: illy moddal köttetett a' békesség. Z gednomiſelním Ludu Hlaſem, a Zwoláňím obecním Wogna bola zawrená: conscivit populus, ut bellum fieret *Liv.* mit gemeiner Bewilligung des Volkes iſt der Krieg beſchloßen worden; das Volk hat eingewilligt, daß man ſollte Krieg führen: a' nép el-végezte a' hadakozást; a' nép akarta, hogy légyen. Zawreno geſt, a uſtanoweno: fixum, et statutum est: es iſt eine beſchloßene, ausgemachte Sache, el-vagyon rendelve, végezve; meg-kell lenni. 5) finitus, terminatus, conclusus, clausus: beſchloßen: el-végezett, végezödött, véghez vitt, bé-fejezett. *Syn.* dokonaní, dokončení, zatworení. *boh.* zawřín.

Zawreňí, á, n. clausio, opertio, nis, f. Zumachung, z. B. des Buchs: bé-tévés. 2) occlusio, clausio: Verſchließung, Zuſchließung z. B. der Thüre: bé-tsukás, bé-zárás. 3) inclusio, clausio: Einſperrung: bé-tsukás, bé-zárás. 4) compressio, clausio: Zuſammendrückung: oszve-nyomás, öszve-tévés. 5) constitutio, conclusio, resolutio, definitio, terminatio: Entſchließung: el-rendelés, el-végezés. *Syn.* Uríšeňí, Uſtanowení. 6) terminatio, conclusio: Beſchließung, Beſchluß: bé-fejezés, el-végezés, véghez vévés. *Syn.* Dokončeňí, Dokonáňí, Zatworeňí. *Usus.* Krátke Zawreňí, synopsis, complexio (conclusio) brevis: ein kurzer Beſchluß: rövid bé-fejezés.

Zawreſčáňí, á, n. v, Wreſčáňí.

zawreſčat, čal, čím, V. P. *imp.* ſči, *de uno actu*, v. wreſčat.

zawreſknút, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, v. wreſknút.

Záwreſknuťi, á, n. v. Wreſknuťi.

zawret, zawrel, zawrem, V. P. *imp.* zawri: claudere, operire: zumachen, z. B. Thüre, Buch, Augen ꝛc.; bé-tenni. *Syn.* zatworit. *Usus.* Dwere zawri, claudito portam, mache die Thür zu, tedd-bé az ajtót. Pred ňim ſem Dwere zawrel; z Domu mého ſem ho wiwrel: illum aditu aedium mearum prohibui, ich habe ihn von meinem Hauſe abgewieſen, el-tiltottam ötet a' házomtól. 2) occludere, claudere: verſchließen, verſperren, z. B. die Thüre, bé-tsukni, bé-zárni. *Syn.* zamknút. *Usus.* Poď nútet, ſic Bránu zawrem (zamkňem): ingredere; sin aliter, occludam fores: komm herein, ſonſten ſchließe ich das Thor zu: gyere be, máskép bé-tsukom a' kaput. 3) includere, claudere: verſchließen, einſchließen; bé-tsukni, bé-zárni, a' tömlötzbe. *Usus.* Zawret načim Zunčwuta, keď w Sloboďe poſtawení, dobre robiť nechce. 4) comprimere, claudere, v. g. manum: zuſammendrücken,

ken, zumachen: öszve nyomni, öszve szorítani, tenni. *boh.* ſewřiti. *Usus.* Ruku zawreť ꝛc. 5) concludere, constituere, statuere, definire, determire: entſchließen: el-rendelni, el-végezni, fel-tenni. *Syn.* umiňiť, uriďiť, uſtanowiť. *Usus.* Zawrel ſem u ſeba a uſtanowil, ze čekať chcem: constitui (mihi constitutum est) expectare, ich habe bei mir beſchloßen (ich bin bedacht, geſinnt) zu warten, fel-tettem magamban, hogy meg-várjam. 5) concludere, terminare, finire, *v. g.* sermonem: beſchließen, beendigen, endigen; z. B. die Rede; el-végezni, bé-fejezni, *p. o.* a' beszédet. *Syn.* dokonať, dokončiť, zatworiť. *boh.* zawřiti. *II. rec.* zawreť ſa: claudere (occludere) se, ſich verſchließen, einſchließen, zuſchließen, verſperren: be-zárni (bé-tsukni) magát. *Syn.* zatworiť ſa, zamknúť ſa. *III. passive:* claudi, recludi, occludi: verſchloßen (zugeſchloßen, verſperrt) werden: bé-záródni, bé-tsukódni.

Zawrhač, a, m. aspergnator, contemtor, is, m. Verwerfer, Verſchmäher, Tadler, Mißbilliger: meg-vető, ótsáló. *Syn.* Pohrdač, Potupowňík, Potupňík, Zawrhowač.

zawrhaččin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Zawrhačka, i, f. aspernatrix, contemtrix, icis, f. Verwerferinn, Verſchmäherinn, Tadlerinn, Mißbilligerinn: ótsáló meg-vető aszszony. *Syn.* Pohrdačka, Potupowňička, Potupňička, Zawrhowačka.

zawrhačňe *adv.* v. zawrhle.

zawrhačňí, á, é, *adj.* v. zawrhlí.

Zawrhačnoſť, í, f. v. Zawrhloſť.

zawrhaní, á, é, *p. c.* v. zawrhnutí.

Zawrhánňí, á, n. v. Zawrhnutí.

zawrhať, al, ám, V. I. *imp.* hag, v. zawrhnúť.

zawrhle *adv.* spretim, contemtim, aspernabunde, contemtive. per contemtum: verwerfend, verſchmähend: megvetve. 2) nequiter, male: verwerflich, ſchlecht: meg-vető-képpen, roszszúl, gonoszúl. *Syn.* zapowrhle.

zawrhlí, á, é, *adj.* reiiciendus, reiiculus, repudiandus, spermendus, a, um: verwerflich: meg-vetett, meg-vetendő, semmire kellő. *Syn.* zapowrhlí.

Zawrhloſť, i, f. conditio reiicula, nequitia, ae, f. Verwerflichkeit: meg-vetendő állapot. *Syn.* Zawrhnutoſť, Zawrženoſť.

zawrhnúť, hnul (hel), hňem V. P. *imp.* hňí: reiicere, abiicere: verwerfen, el-vetni. *Syn.* odhodit. 2) reiicere, repudiare, improbare. spernere: verwerfen, verſchmähen, tadeln, mißbilligen: meg-vetni, meg-útálni. *Syn.* zapowrhnúť, zawreť. *Usus.* Nekoho Umiſel, Radu zawrhnúť, explodere (reiicere, aspernari) alicuius sententiam, consilium: Jemandes Meinung, Rath verwerfen, nicht gut heißen, vallaki állitását (vélekedését), tanátsát meg-vetni. Sina zawrhňúť, repudiare filium, den Sohn abwerfen, fiát meg-vetni.

zawrhnutí, á, é, *p. c.* reiectus, abiectus, a, um: verworfen: el-vetett. *Syn.* odhodeni, zahodeni. *Usus.*

Zawr-

Zawrhnutí (zawržení) Papír, charta reiicula, verworfenes Papier, el-vetett papiros. 2) reiectus, repudiatus, improbatus, spretus: verworfen, verſchmähet, getadelt, miſsbilligt: meg-vetett. *Syn.* zawrženi.

Zawrhnutí, á, n. reiectio, abiectio, nis, f. Verwerfung, das Verwerfen: el-vetés. *Syn.* Odhožení, Zahožení. 2) reiectio, repudiatio spretio, aspernatio, improbatio, nis, f. Verwerfung, Verſchmähung, Miſsbilligung, Tadelung: megvetés. *Syn.* Zawrženi.

Zawrhnutoſť, i, f. v. Zawrhloſť.

Zawrhowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawrhowat, howal, hugem, *freq.* ex zawrhnúť.

† zawŕíti, zawŕil, zawru (ŕu), zawreš *fut. imp.* zawŕi, v. záwreť.

zawrknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi, *de uno actu*, v. wrknúť.

Zawrknutí, á, n. v. Wrknutí.

Zawrtač, a, m. v. Wrtač.

zawrtaní, á, é, *p. c.* interebratus, a, um: eingebohren: belé-fúrlt.

Zawrtáňí, á, n. interebratio, nis: f. Einbohrung, belé-fúrás.

zawrtať, al, ám, V. P. *imp.* tag: terebro foramen facere, interebrare: einbohren: belé-fúrni.

Zawrtáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zawrtáwať, al, ám *freq.* ex zawrtať.

zawrtení, á, é, *p. c.* v. wrtení.

Zawrtéňí, á, n. v. Wrtéňí.

zawrtet ſa, tel ſa, tím ſa, V. P. *imp.* zawrť ſa, *de uno actu*, v. wrtet ſa.

zawrždať, dal, dím V. P. *imp.* ždi, *de uno actu*, v. wrždať.

zawrždžať, džal, džím V. P. *imp.* dži, idem.

Zawržec, žca, m. v. Zawrhač.

zawrženě *adv.* v. zawrhle. 2) v. potupně.

Zawrženec, nca, m. abiectus homo, verworfener Menſch, betſtelen ember.

zawržení, á, é, *p. c.* v. zawrhnutí, zawrhlí. 2) v. potupní.

Zawržení, á, n. v. Zawrhnutí, 2) v. Potupení.

Zawrženoſť, i, f. v. Zawrhloſť. 2) v. Potupnoſť.

Zawrzģáňí, á, n. v. Wrzģáňí.

zawrzģať, al, ám V. P. *imp.* ģág, *de uno actu*, v. wrzģať.

zawrzģnúť, ģnul (ģel), ģňem V. P. *imp.* ģňi, idem.

Zawrzģnutí, á, n. v. Wrzģnutí.

Zawrzúkáňí, á, n. v. Wrzúkáňí.

zawrzúkať, al, ám V. P. *imp.* kag, *de uno actu*, v. wrzúkať.

Zawučáňí, á, n. v. Wučáňí.

zawučať, čal, čím V. P. *imp.* wuč, *de uno actu*, v. wučať.

zažádaní, á, é, *p. c.* concupitus, desideratus, a, um: gewünſcht, begehrt: kivánt, meg-kivánt.

Zažádáňí, á, n. concupiscentia, ae, f. *Tertull.* Begierde nach etwas: kivánság, megkivánás.

zažádať, al, ám V. P. *imp.* dag, *cum vel sine* ſi (ſeba): concupire, cocupiscere *Cic. Nep.* Begierde nach etwas haben,

ben, begehren, wünſchen, nach etwas ſtreben: meg-kívánni.

* zazardzaweli, á, é, *adj.* v. zazrdzaweli.

* zazardzaweni, á, é, *p. c.* v. zazrdzaweni.

* Zazardzaweńí, á, n. v. Zazrdzaweńí.

* zazardzawet, wel, wim, V. P. *imp.* dzaw, v. zazrdzawet.

zažat, zazal, zažńem V. P. *imp.* zažńi: accendere, anzünden, meg-gyújtani. *Syn.* zapálit, zazíhat. *boh.* zažžíti, zažhnúti, zažchnúti. 2) incipere metere, manum (falcem) admovere messi: anfangen zu erndten: aratni kezdeni. *Syn.* zažímat, začat žat.

zažati, á, é, *p. c.* accensus, a, um: angezunden: meggyújtott, meg-gyújtatott. *Syn.* zažíhani. 2) meti incoeptus, angefangen geerndtet zu werden: aratni kezdetett. *Syn.* zažínani.

Zazati, á, n. accensio, nis, f. das Anzünden, Anzündung: meg-gyújtás. *Syn.* Zažíhání. 2) initium (acceptio) messis, das Anfangen zu erndten: aratás el-kezdése, kezdete. *Syn.* Zažínání.

Zazdáńí, á, n. v. Zdáńí.

zazdat ſa, zazdalo ſa, zazdá ſa V. P. *reg. dat. pers.* (mi, ti ꝛc.) v. zdat ſa.

† Zazdeńí, n. v. Zamurowáńí.

† zazdíti, il, im *fut.* v. zamurowat.

† zazdiwati, al, ám *fut.* v. zamurowat.

zažehnaní, á, é, *p. c.* exsecratus, diris devotus, a, um: verwünſcht, verflucht: meg-átkozott, meg-átkoztatott.

Zažehnáńí, á, n. exsecratio, detestatio, diris, devotio: Verwünſchung, Verfluchung: meg-átkozás.

zažehnat, al, ám V. P. *imp.* nag: diris devovere, exsecrari, detestari: verwünſchen, verfluchen: meg-átkozni.

Zažehnáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zažehnáwat, al, ám, *freq.* ex zažehnat.

† zažehnúti, zažehl, et zažhl, zažhnu *fut.* v. zažat. *Syn.* zažhnúti, zažžíti.

zazelenat ſa, al ſa, ám ſa, V. I. *imp.* nag ſa, v. zazeleńet ſa.

zazeleńele, *adv.* vernanter, virescendo: grünnend: zöldelve.

zazeleńeli, á, é, *adj.* vernans, virescens, tis: grünnend: zöldellö. *Syn.* zazeleńení.

zazeleńení, á, é, *p. c.* viridi colore tinctus, imbutus: grünn gefärbt, gemacht: zöldre festett. 2) v. zazeleńeli.

Zazeleńeńí, á, n. virescentia, ae, f. vernatio, nis, f. das Aufgrünnen, die Aufgrünung: zöldelés. 2) viridi colore imbutio (tinctio): das Grünen, Grünfärben, Grünmachen: zöldre festés.

zazeleńet ſa, ńel ſa, ńim ſa V. P. *imp.* len ſa: virescere, virere, viridescere, vernare: aufgrünen, grün werden und aufwachſen: zöldelni.

zazeleńit, il, im, V. P. *imp.* zazeleń: viridi colore imbuere (tingere), grün machen, grünen: (act.) zöldre festeni.

* zazerdzaweli, á, é, *adj.* v. zazrdzaweli.

* Zazerdzaweloſt, i, f. v. Zazrdzaweloſt.

* zazerdzawet, wel, wim V. P. *imp.* dzaw, v. zazrdzawet.

† zažhnúť, zažhl, zažhnu *fut.* v. zažat 1. Nro.

Zažigáňí, á, n. v. Zažiti.

zažigat, al, ám V. I. *imp.* ag, v. zažiť.

Zažigáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zažígáwat, al, ám *freq.* ex zažígat.

Zažíhaní, á, é, *p. o.* v. žažatí 1. Nro.

Zažíhání, á, n. v. Zažatí 1. Nro.

zažíhat, al, ám V. I. *imp.* hag, v. zažat.

zazimení, á, é, *p. c.* refrigeratus, frigefactus, a, um: erkältet, kalt geworden: meghültt. *Syn.* ochlažení, ochladnutí.

Zazimeňí, á, n. refrigescentia ae, f. refrigeratio, nis, f. Erkältung, meg-hidegités, meg-hütés. *Syn.* Ochladnutí.

zazimet, mel, mím V. P. *imp.* zazim: refrigescere, refrigerari: erkalten, kalt werden: meg-hülni. *Syn.* ochladnút.

Zažínač, a, m. messis inchoator, Anfanger der Erndte: aratás kezdő.

Zažínačka, i, f. messis inchoatrix, Anfangerinn der Erndte, aratás kezdő aszszony.

zažínaní, á, é, *p. c.* v. zazatí 2. Nro.

Zažínáňí, á, n. v. Zažatí 2. Nro.

zažínat, al, ám V. I. *imp.* nag, v. zažat 2. Nro.

zazíraní, á, é, *p. c.* v. zazrení.

Zazíráňí, á, n. v. Zazreňí.

Zažíráňí, á, n. v. Zažrání.

zažírat, al, ám V. I. *imp.* rag, v. zažrat.

zažít, zažil, zažigem (*boh.* zažigi et u *fut.*) V. P. *imp.* zaži: concoquere, coquere, digerere, *cibum*: verdauen, Speiſen: meg-emészteni, as *ételt*. *Syn.* ſtrowit, zwarit, pozažiwat. *Usus.* Gedlo Žaludku wzácné (prigemné) zažít, cibum stomacho aptum concoquere *Colum.* eine Speiſe, die dem Magen wohl bekommet, verdauen: olly ételt, a' melly igen használ a' gyomornak, meg-emészteni.

zažití, á, é, *p. c.* concoctus, coctus, digestus, a, um: verdauet: meg-emésztetett. *Syn.* ſtrowení, zwarení. *Usus.* Pokrm zažití, chylus, chymus, i, m. *Ser. Samm.* Saft des Magens, meg-emésztetett étel.

Zažití, á, n. concoctio, digestio, coctio, nis, f. Verdauung: meg-emésztés. *Syn.* Strowěňí, Žažitoſt, Zažiwáňí, Zwareňí.

zážitňe, *adv.* concoquibiliter, digestibiliter: verdaulich: meg-emészthetve. *Syn.* zážiwňe.

zážitní, á, é, *adj.* concoquibilis, digestibilis, aptus concoquendo, facilis concoctu: verdaulich: meg-emészthető. *Syn.* zážiwní.

Zážitnoſt, i, f. concoquibilitas, digestibilitas, tis, f. Verdaulichkeit: meg-emészthetés. *Syn.* Zážiwnoſt.

Zažitoſt, á, n. v. Zažití.

zažiwat, al, ám *freq.* ex zažít.

zažiwicowaní, á, é, *p. c.* v. zaſmolení.

Zažiwicowáňí, á, n. v. Zaſmoleňí.

zaziwicowat, cowal, cugem, V. P. *imp.* cug, v. zaſmolit.

zážiwňe, *adv.* v. zážitňe.

zážiwní, á, é, *adj.* v. zážitní.

Zážiwnoſt, i, f. v. Zažitnoſt.

Zazlobeňí, á, n. v. Zlobeňí.

zazlobit, il, ím, V. P. *imp.* zazlob, v. zlobit. *II. rec.* zazlobit ſa, v. zlobit ſa.

Za-

Zažltáňí, á, n. v. Zažltnutí.
zažltat, al, ám, V. I. *imp.* tag, v. zažltnút. *boh.* zažlutati.
Zažltáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zažltáwat, al, ám, *freq.* ex zažltat.
zažltnút, tnul (tel), tňem, V. P. *imp.* tňi: flavescere, gelb werden, meg-sárgúlni. *boh.* zazlutnúťí.
zažltnutí, á, é, *p. c.* flavus effectus, a, um: gelb geworden: meg-sárgúlt.
Zažltnutí, á, n. flavescentia, ae, f. meg-sárgúlás. *boh.* Zažlutnutí.
† Zažlutáňí, n. v. Zažltáňí.
† zažlutati, al, ám, v. zažltat.
† zažlutnuti, tl, tnu, *fut.* v. zažltnút.
† Zažlutnutí, á, n. v. Zažltnutí.
Zažmíkáňí, á, n. v. Zmíkáňí.
zažmíkat, al, ám, V. P. *imp.* kag, *de uno actu*: v. žmikat.
zažmúreňí, á, é, *p. c.* semiapertus oculus: zugemacht, der Auge: bé-húnyott szem. *boh.* zamhúreňí.
Zažmureňí, á, n. clausio oculorum, Zumachung der Augen, szemeknek bé-hunyása. *boh.* Zamhúťeňí.
zažmúrit, il, ím, V. P. *imp.* zažmur, Oči: intueri semiapertis oculis: die Augen zumachen, a' szemét bé-hunyni. *boh.* zamhúřiti.
Zažmurowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Zamhuřowáňí.
zažmurowat, rowal, rugem, *freq.* ex zažmúrit. *boh.* zamhuřowati.
zaznamenaní, á, é, *p. c.* scriptus, inscriptus, descriptus, perscriptus, consignatus, notatus, literis mandatus, a, um: verzeichnet, niedergeschrieben: fel-jegyzett, fel-jegyeztetett, meg (le) irtt, iratott, irattatott. *Syn.* poznačeni, naznačeni, zapísaní, spísaní, písebňe složeni, w Písmo uwedeni.
Zaznamenáňí, á, n. scriptio, descriptio, inscriptio, perscriptio, consignatio, notatio, nis, f. Verzeichnung, Niederschreibung, jegyzés, fel-jegyeztetés, meg (le) irás. *Syn.* Poznačeňí, Naznačeňí, Zapísáňí, Spísáňí, Písebné Složeňí, w Pismo Uwedeňí.
zaznamenat, al, ám, V. P. *imp.* nag: scribere, describere, perscribere, consignare, notare, literis (literarum monumentis) mandare (commendare): verzeichnen, aufzeichnen, niederschreiben: irásban hagyni, fel-jegyzeni, meg (le) irni. *Syn.* poznačit, naznačit, zapísat, spísat, písebňe složit, w Pismo uwest. *Usus.* Kteło pte Pamat zaznamenat, ad memoriam aliquid notare, zur Gedächtniß etwas zeichnen, merken: valamit emlékezetnek okáért feljegyzeni. Kregaku Wec zaznamenat, do Knihi (Lagstru) zapísat: aliquid in codicem (in adversaria, in commentarium, in tabulas) referre: etwas in sein Register, Klitterbuch schriftlich verfassen, aufschreiben: valamit fel-jegyzeni, a' jegyzö könyvbe bé-irni.
Zaznamenáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zaznamenáwat, al, ám *freq.* ex zaznamenat.
Zazobáňí, á, n. v. Zobáňí.
zazobat, bal, bem V. P. *imp.*

zazob, *de uno actu*, v. zobat.

zázračňe, *adv.* prodigiose, miraculose, thaumaturge: wunderthätig: tsudáson. *Syn.* ďiwoſtworňe. 2) mirabiliter, mire: wunderlich: tsudalátosan. *Syn.* ďiwňe.

zázračni, á, é, *adj.* prodigiosus, miraculosus, thaumaturgus, a, um; efficiens miracula: wunderthätig: tsudás, tsuda-tévő. *Syn.* ďiwoſtworní. *Usus.* Zázrační Obraz, thaumaturga imago, Wunderbild, tsuda kép. 2) mirabilis, e: wunderlich: tsudalátos. *Syn.* ďiwní.

Zázračňica, i, f. prodigiosa, thaumaturga, miraculis clara: Wunderthätige: tsuda-tévő személy. *Syn.* D'iwoſtworná.

Zázračňík, a, m. prodigiosus, thaumaturgus, miraculis clarus: Wunderthätig: tsuda-tévő. *Syn.* D'iwoſtworec, D'iwoſtworní.

Zázrak, u, m. prodigium, miraculum, i. n. factum admirabile: Wunderthat: tsuda, tsuda-tétel. *Syn.* D'iw.

zažrani, á, é, *p. c.* v. žrani.

Zažráňí, á, n. v. Zráňí.

zažrat, zažral, zažerem, V. P. *imp.* zažer, v. žrat.

Zažrávánňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zažrávat, al, ám *freq.* ex zažrat.

zazrdzawełe *adv.* v. zrdzawe.

zazrdzawelí, á, é, *adj.* v. zrdzawí.

Zazrdzaweloſť, i, f. v. Zrdzawoſť.

zazrdzawení, á, é, *p. c.* rubigine obductus, rubiginosus, a, um: verroſtet: meg-roszdásodott. *Syn.* zrdzawí.

Zazrdzaweňí, á, n. rubiginositas, rubiginae obductio: Verroſtung: meg-roszdásodás.

zazrdzawet, wel, wím V. P. *imp.* zazrdzaw: rubigine obduci, fieri rubiginosum, verroſten: meg-rozsdasodni.

zazrení, á, é, *p. c.* adspectus, conspectus, a, um: erblickt: meg-szemlélt, meg-láttatott.

Zazreňí, á, n. adspectus, conspectus, us, m. Erblickung, meg-szemlélés, meg-látás.

zazret, el, ím V. P. *imp.* zazri: adspicere, conspicere, conspicari: erblicken: megszemlélni, meg-látni, megtekénteni. *Syn.* uwiďet, wiďet. *boh.* zazříti. *Usus.* Gak náhle ma zazret, hňed na inu Stranu ſa obrátil. Swetlo Sweta (Swet) zazret, hanc lucem adspicere, in lucem edi: das Licht der Welt erblicken, e' világra jönni. 2) v. zbadat.

† zazříti, řel, řím *fut.* idem.

† zazrzawełe, *adv.* v. zazrdzawełe.

† zazrzawelí, á, é, *adj.* v. zazrdzawelí.

† Zazrzaweloſť, i, f. v. Zazrdzaweloſť.

† zazrzawení, á, é, *p. c.* v. zazrdzawení.

† Zazrzaweňí, n. v. Zazrdzaweňí.

† zazrzaw'eti, w'el, wím, v. zazrdzawet.

zazubadlení, á, é, *p. c.* Roň: infrenatus, infroenatus equus *Liv.* aufgezäumtes Pferd: megzabolázott (zaboláztatott) ló.

Zazubadleňí, á, n. infrenatio (-froen.), nis, f. *Tertull.* Aufzäumung: meg-zabolázás.

zazubadlit, il, ím V. P. *imp.* dli, Roňa: froenum imponere equo, infrenare (-froen) equum *Liv.* aufzäumen ein Pferd: meg-zabolázni a' lovat.

zažuť, zažul, zažugem V. P. *imp.* zažug, v. zežuť.
zažutí, á, é, *p. c.* v. zežutí.
Zažutí, á, n. v. Zažutí.
Zažúwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zažúwať, al, ám *freq.* ex zažuť.
Zazwoňeňí, á, n. v. Zwoňeňí.
zazwoňiť, il, ím V. P. *imp.* zazwoň, *de uno actu*, v. zwoňiť.
† Zázwor, u, m. v. D'umbír.
Zázwora (na Woze), i, f. v. Kázwora.
† Zázworček, rečku, m. *dem.* ex Zázworek.
† Zázworeček, čku, m. *dem.* ex seq.
† Zázworek, rku, m. *dem.* ex Zázwor.
† Zázworeňí, n. v. D'umbíreňí.
† zázworiti, il, ím, v. šumbíriť.
† zázworowí, á, é, *adj.* v. šumbírowí.
† Zažžeňí, n. v. Zažatí 1 Nro.
† zažžiti, zažžl, zažžnu, v. zažať 1 Nro.
* Zbaťeňí, á, n. v. Rozpámatáňí, Spamatáňí.
* zbačiť, il, ím, V. P. *imp.* zbač, v. rozpamatať sa, spamatať sa.
zbadaní, á, é, *p. c.* animadversus, observatus, a, um: gemerkt, bemerkt, wahrgenommen: meg-tudatott, észre vett, meg-sajdíttatott. *Syn.* zawoňaní, zmerkowaní.
Zbadáňí, á, n. observatio, animadversio, olfactio, nis, f. das Merken, Bemerken, Wahrnehmen, die Wahrnehmung ꝛc: meg-tudás, észre vévés, meg-sajdítás. *Syn.* Zmerkowáňí, Zawoňáňí.
zbadať, al, ám V. P. *imp.* dag: observare, animadvertere; merken, wahrnehmen: meg-tudni, észre venni, meg-sajdítani. *Syn.* zmerkowať, zawoňať, zanuchať.
Zbadáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zbadáwať, al, ám *freq.* ex zbadať.
Žbán, a, m. amphora, ae, f. urceus, i, m. der Krug, ein Gefäß mit einem dicken Bauche: korsó. *boh.* Džbán, Báň, Báňe. *vulg.* Džbán. *Prov.* Dotaď choší Žbán na Wodu, dokaď ho nerozbígú: haurit eousque pericula amphora, dum dissiliat. Fur eousque furatur, donec deprehendatur: der Krug geht so lange zum Wasser, bis er bricht. Der Dieb stehlt so lange, bis er nicht erhascht wird: addig jár a' korsó e' kútra, még el-nem törik. Addig lop a' tolvaj, még-utollyára fel-nem akasztyák. v. Krčach.
Žbáňček, ečku, m. *dem.* ex seq. *boh.* Baňčička, Džbáňček, *vulg.* Džbáňček.
Žbáňek, ku, m. *dem.* amphorella, ae, f. urcelus, i, m. das Krügel, Krügchen, Krügelchen, ein kleiner Krug: korsika, korsótska. *boh.* Baňka.
Žbankár, a, m. amphorarius, i. m. Krugmacher, Krughändler, Verkäufer: korsó-tsináló, korsó-áros.
žbankářčin, a, e, *adj. poss.* amphorariae, der Krugmacherinn (Krughändlerinn) gehörig, korsó-tsináló (korsó-áros) feleségéé.
Žbankáreňí, á, n. v. Žbankárstwí.
zbankáriť, il, ím V. I. *imp.* kar: exercere opificium amphorarium, negotiationem amphorarium,

phorariam: ein Krugmacher, oder Krughändler ſeyn: korsótsinálö mesterséget üzni.

Žbankárka, i, f. amphoraria, uxor amphorarii: Krugmacherinn, Krughändlerinn: korsótsinálú, vagy aros felesége.

žbankárow, a, e, *adj. poss.* amphorarii. dem Krugmacher (Krughändler) gehörig, korsótsinálóé, árosé.

žbankárſki, *adv.* v. more amphorariorum, krugmachermäßig, korsó-tsinálók-módgyára.

žbankárſki, á, é, *adj.* amphorarius, a, um; amphorarios adtinens: die Krugmacher (Krughändler) betreffend: korsótsinálókat, árosokat illetö. *Usus.* Žbankárſki, Towariſ ꝛc.

Žbankárſtwí, á, n. opificium amphorarium, das Krugmacherhandwerk: korsó tsináló mesterség. 2) negotiatio amphoraria, der Krughandel, korsókkal való kereskedés. *Syn.* Žbankáreńí.

Žbar, u, m. labrum, i, n. lacus, us, m. trua, ae, f. Zober: kád. *boh.* Džber, Trečaf. *vulg.* Džbar.

zbarení, á, é, *p. a.* v. obarení.

Žbareńí, á, n. v. Obareńí.

zbarit, il, ím V. P. *imp.* zbar: v. obarit.

Žbarowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zbarowat, rowal, rugem, *freq.* ex zbarit, v. obarowat.

† zbarwiti, il, ím *fut.* v. farbit.

zbawení, á, é, *p. a.* liberatus, solutus, exsolutus, a, um: losgemacht, befreit: megszabadúlt, meg-szabadíttatott, meg-mentetett. *Syn.* oſlobozeni, ſproſt'eni. 2) privatus, spoliatus, orbatus: beraubt; meg-fosztatott. *boh.* zbawen. *Usus.* Čti zbaweni, infamis, niederträchtig, ehrenlos, betstelen, betsüllet nélkül való.

Zbaweńí, á, n. liberatio, solutio, exsolutio, nis, f. Losmachung, Befreiung, das Losmachen: meg-szabadítás, szabadulás, meg-mentés. *Syn.* Oſlobozeńí, Sproſt'eńí. 2) spoliatio, privatio, denudatio, orbatio: Beraubung, fosztás, meg-fosztás.

zbawit, il, ím V. P. *imp.* zbaw, *cum a. cus. pers. et gen. rei*: solvere, exsolvere, liberare: losmachen, befreien: megszabadítani, meg-menteni. *Syn.* oſlobozit, ſproſt'it. *Usus.* Nekoho Strachu zbawit, exsolvere aliqvem metu, Jemanden von Furcht befreien, valakit a' félelemtöl meg-menteni, meg-szabadítani. 2) spoliare, privare, orbare, exuere quempiam aliqua re: eripere alicui aliquid; Jemand einer Sache berauben, ſie ihm nehmen, oder entreißen, z. B. des Geldes, der Freunde, der Hülfe, Hofnung: valakit meg-fosztani valamitöl. *Usus.* Wſeckeg Nádege ma zbawil! wſecku Nádeg mi odňal: me de spe depulit *Liv.* er hat mir alle Hofnung benommen: minden reménységemet el-vette. *II. rec.* zbawit ſa: solvi, exsolvi, liberari, liberare (solvere, exsolvere) se: ſich losmachen, losgemacht (befreit) werden: meg-szabadúlni. *Syn.* oſlobozit ſa, ſproſt'it ſa. *III. passive.* privari, spoliari, orbari: beraubt werden: megfosztatni.

Zbawowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zbawowat, wowal, wugem, *freq.* ex zbawit. *II. rec.* zbawowat ſa, *freq.* ex zbawit ſa.

Zbeh, u, m. decursio, nis, f. decursus, us, m. *Liv. Virg.* das Herablaufen, Herablaſſen: le-szaladás, le-futás. *Syn.* Zbehánj, Zbehnutj. 2) concursus, confluxus, us, m. frequentia, multitudo: das Zuſammenlaufen, der Zuſammenlauf, Zulauf: ösze-futás, jövés, gyülés, sokaság. *Syn.* Zbehačka, Zbehánj, Zbehnutj. *Usus.* Zbeh Ludſtwa, concursus populi, Zulauf des Volkes, a' népnek öszve-futása, jövése. 3) desultus, resultus, us, m. desultura, ae, f. *Plaut.* das Herabſpringen: le-ugrás, le-ugrodás. 4) desultus, resultus *amoris a sponsalibus*: Unbeſtändigkeit, in der Liebe: el-állás a' kézfogástól, el-hagyás, alhatatlan szeretet.

Zbehač, a, m. desultor, is, m. *Liv.* ein Herabſpringer; le-ugordó, le-ugró. 2) desultor amoris *Ovid.* ein Unbeſtändiger in der Liebe, álhatatlan szerető, el-álló. *Syn.* Zbehlec, Zbehowač, Zbehowník.

Zbehačka, i, f. desultrix, resultrix, cis, f. *Tertull.* Unbeſtändige in der Liebe: alhatatlan mátka, szerető. 2) v. Zbeh 1 et 2 Nris. *Syn.* Zbehowačka, Zbehowńica.

zbehaní, á, é, *p. c.* ex zbehat.

Zbehánj, á, n. v. Zbeh per omnes Nros.

zbehat, al ám V. I. *imp.* hag, v. zbehnút. *II. rec.* zbehat ſa, v. zbehnút ſa. *Usus* Luda ſa zbehagu po wſeckích Strana k Uhaſeńú Ohńa, concurritur undique ad incendium restinquendum, man läuft von allen Orten zu, die Feyerbrunſt zu löſchen: egybe szaladnak mindenünnét, hogy a' tüzet el-óltsák, le-tsillapítsák.

Zbehawánj, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zbehawat, al, ám, *freq.* ex zbehat. *II. rec.* zbehawat ſa, *fre.* ex zbehat ſa.

zbehle, *adv.* fugitive, profuge: flüchtig, herumſchweifend, hin und her fliehend: el-szökve. 2) perite: erfahren: tudósan, értelmessen.

Zbehlec, a, m. transfuga, ae, m. desertor: Flüchtling, Abtrinniger, Deſerteur: szökevény, el-pártolt, *Syn.* Uſkok. *Usus.* Wogenſkí Zbehlec, v. zbehlí Wogák.

zbehlí, á, é, *adj.* profugus *Tacit.* fugitivus. a, um: flüchtig, der flieht, oder geflohen (entflohen iſt: szökevény, el-szökő, szökött. *Syn.* pobehlí, *boh.* zb'ehlí. *Usus.* Zbehlí Sluzebník, fugitivus servus, flüchtiger (verloffener. Knecht, el-szökött szolga) Zbehlí Wogák, transfuga, desertor militaris: Feldflüchtiger, Deſerteur: el-pártolt, az ellenség pártyára, el-hasonlott, szökévény katona. Ze Sweta zbehlí; odkád Ruka, odkáď Noha: homo vagus, vagabundus: Weltlaufer, világból jött ember. 2) peritus, instructus, versatus, doctus: erfahren: tanúlt, tudós. *Syn.* prebehlí, umelí, wedomí. *Usus.* W ſlowenſkém Gaziku, podla toho Času (gak ſa toho Času dalo) bol doſt'i zbehlí: erat slavicis litteris: ut temporibus illis (ut erant illa tempora, ut in tali tempore) satis erudi-

ditus: er war in ſchlaviſcher Sprache, nach Beſchaffenheit der Zeit, wohl erfahren: mind azaz idő hozta magával (annak az időnek állapotya szerént) a' tóth nyelvhez, íráshoz eleget értett, jól tudott. W Letopiſoch zbehlí, historicus, historiae peritus, Geſchichtserfahrner, históriákban jol tanúltt ember. W Prácach zbehlí, iurium peritus, iurisconsultus, Rechtsgelehrter, törvényes ember. W Učeňí zbehlí, didacticus, expertus, erfahrner in der Lehrkunſt, tanúltt ember.

† zb'ehlí, á, é, *adj.* idem.

Zbehloſt', i, f. peritia, notitia, ae, f. Erfahrenheit: tudósság, tudomány. *Syn.* Prebehloſt', Skuſenoſt', Umeloſt', Wedomoſt'.

† Zb'ehloſt, i, f. idem.

zbehnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: decurrere *Liv. Horat.* herablaufen, auch von lebloſen Dingen, herabfahren: le-futni, le-szaladni, leszállani. *Usus.* Skoro dolu zbehla, cito decurrit tramite virgo (Jris) *Virg.* ließ ſich ſchnell herab, flog herab, hamar le-szaladtt. 2) desilire, herabſpringen, le-ugrani. 3) fugere, aufugere: entlaufen, entfliehen: el-futni, el-szaladni. *Syn.* zutekať. 4) *cum accus. pers.* relinquere aliquem, resilere (resultum facere) ab aliquo: abſtehen von Jemanden, ihn verlaſſen, in der Liebe unbeſtändig ſeyn: valakitől el-állani, el-pártolni, ötet el-hagyni; a' szeretetben állhatatlanak lenni. *Usus.* Zbehel gu, reliquit illam, resilivit ab ea: er hat ſie verlaßen, el-hagyta ötet, elállott töle. Zbehla ho, resilivit ab ipso, ſie hat ihn verlaſſen, el-állott töle. 3) *cum accus. rei*: peragrare, obire: durchwandern: meg-járni, öszve járni. *Syn.* preiſť, pochoďiť, zbehať. *boh.* zb'ehnúti. *II. rec.* zbehnúť ſa: concurrere, zuſammenlaufen, öszve szaladni, öszve futni. 2) ab invicem re silere, resultum facere: ſich einander verlaſſen, egymástól el-állani.

zbehnutí, á, é, *p. c.* ex praec.

Zbehnutí, n. v. Zbeh et Zbehánť.

† zb'ehnúti, zb'ehl, zb'ehnu *fut. imp.* zb'ehňi, v. zbehnúť.

Zbehowač, a, m. v. Zbehač.

Zbehowačka, i, f. v. Zbehačka.

Zbehowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zbehowať, howal, hugem, *freq.* ex zbehnúť. *II. rec.* zbehowať ſa, *freq.* ex zbehnúť ſa.

zbehowňe *adv.* desultorie, unbeſtändig, wankelmüthig: állhatatlankodva.

zbehowní, á, é, *adj.* desultorius, a, um: unbeſtändig, wankelmüthig: egy dologból másba ugró, állhatatlankodó.

Zbehowňica, i, f. v. Zbehačka.

Zbehowňík, a, m. v. Zbehač.

zbelaſení, á, é, *p. c.* cerulеus (lividus) factus, a, um: blau geworden: meg (el) kékült, meg-kékesedett. *Syn.* oſwetlení. *boh.* ?ſinalí, zmodrelí.

Zbelaſeňí, á, n. livescentia, cerulescentia, ae, f. das Blau werden: meg (el) kékülés, meg-kékesedés. *Syn* Oſwetleňí. *boh.* Zſinaloſt, Zmodráňí.

zbelaſeť, ſel, ſim, V. P. *imp.* zbelaſ: livescere, cerulescere: blau werden: meg-kékesedni. *Syn.*

Syn. oſwetlet, *boh.* zſinaleti, zſinati, zmodrati.

zbelení, á, é, *p. c.* albus factus, a, um: weiß geworden: meg-fejéredett. meg-fejérûltt. *Syn.* obelení.

Zbeleńí, á, n. albescentia, ae, f. das Weißwerden: meg-fejéredés, meg-fejérülés. *Syn.* Obeleńí.

zbeleť, lel, lím, V. P. *imp.* zbel. albescere, album fieri: weiß werden: meg-fejérûlni, meg-fejéredni. *Syn.* obelet.

† zb'eleti, lel, lím *fut.* idem.

Zber, i, m. fex hominum: Geſinde, Geſindel, Geſindelwerk, gemeine liederlichſte Leute, Zuſammenfluß, Miſchmaſch, Lumpenbagaſchi: nép allya, gyülevész. *Syn.* Chaſa, Zberba.

† Zb'er, i, f. idem.

Zber, u, m. centuria, ae, cohors, tis, f. Compagnie, ein Haufen des Kriegsvolks, Truppe, Standart: sereg. tsoport, kompániá, százallya. *Syn.* ſto Ludí Kompánia, Záſtup Lud Wogeníkí, *boh.* karneta, lidwáleční Zb'eť. 2) ruga, plica, ae. f. Falte, z. B. des Kleides, Geſichts, räntz, rét, szürt. *vulg.* Fald, Ranc. 3) v. Zberka.

† Zb'eť, u, m. v. Zber 1 Nro.

Zberač, á, m. collector, is, Sammler, szedô. *Usus.* Zberač Wína, vindemiator, Weinleſer, szôlô-szedô. *Syn.* Oberač. 2) v. Zberńík.

† Zb'erač, e. m. idem.

zberaččin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Zberačka, i, f. collectrix, icis, f. quae colligit: Sammlerinn: szedô-aszszony. 2) v. Zberńíčka. 2) v. Zberńíčka. 3) ſtulla et ligula *Colum. Plin. H. N.* ae, f. Schaumkelle, Schamlöffel: tajték szedô kalán. *Syn.* Openowačka, Šumowačka, Warecha. 3) v. Oberačka.

† Zb'eračka, i, f. idem.

zberační, á, é, *adj.* collectaneus *Cic.* collectivus *Senec.* a, um: zuſammen geleſen oder geſammelt: szedegetteteti, *a vagy* öszve gyûltt. *boh.* zb'eračiční. *Usus.* Zberačná Chaſa, v. Zber, f.

zberačow, a, e, *adj. poss.* ex Zberač.

zberaní, á, é, *p. c.* collectus, a, um: geklaubt, geſammelt, szedett. 2) corrugatus, plicatus, complicatus, coactatus, a, um: gefaltet: räntzba szedett. räntzoltt, räntzos. *Syn.* rancowaní, wirancowaní. *vulg.* faldowaní. 3) v. zebraní, *boh.* Zbíraní.

Zberáńí, á, n. collectio, nis, f. das Sammeln, die Sammlung, Klauben: szedés. *Syn.* Zberka, Oberáńí. 2) plicatio, rugatio, corrugatio: das Falten: räntzólás, räntzba szedés. öszve szedés. *Syn.* Rancowáńí, Wirancowáńí, *boh.* Karbowáńí *vulg.* Faldowáńí. 3) v. Zebrání, *boh.* Zbíráńí.

zberať, al, ám, V. I. *imp.* rag, colligere, legere: ſammeln: szedni. 2) plicare, complicare, corrugare, coactare: falten, in Falten legen: öszve räntzolni, räntzba szedni. *Syn.* rancowať, wirancowat, *boh.* karbowati. *vulg.* faldowať. 3) v. zebrať. *boh.* zbírati.

zberáwať, al, ám *freq.* ex zberáť.

Zberka, i, f. virgae vitiferae, ad plantandum aptae: Weinſtockpropfen: szölô veszszô, melly az ültetésre alkalmas. 2) v. Zber, f.

Zber-

Zberček, u, m. *dem.* plicula, rugula, ae, f. das Fältchen, Faltlein: rántzotska. *vulg.* Falšíček, Falšík.

Zberek, rku, m. *dem.* ex Zber.

† zb'ečiční, á, é, *adj.* v. zberačni.

Zberka, í, f. collectio, nis. f. Sammlung, das Sammeln: szedés. *Syn.* Zberáňí. *Usus.* Klasow Zberka, spicilegium, collectio spicarum: das Aehrenlesen: tarlozás, búza fõszedés. Zberka Wina, v. Oberačka. 2) collectus, us, m. *Lucret.* collecta, ae, f. *Cic.* Sammlung, zusammen gesamelte Dinge: gyüjtött (öszve szedett) dolog, jószág. *boh.* Zbírka. 3) *Plur. Nom.* Zberki, *gen.* Zberek, v. Poberki.

zberní, á, é, *adj.* plicatus, complicatus, corrugatus, in rugas coactus, a, um: in Falten gelegt (gebracht), gefältet: rántzos, rántzba szedett. *vulg.* faldowní.

zberňiččin, a, e, *adj. poss.* ex seq. *vulg.* faldowňiččin.

Zberňička, i, f. plicatrix, complicatrix, cis, f. die Faltenmacherinn: rántzba szedõ asszony. *vulg.* Faldowňička, Zberačka.

Zberňík, a, m. plicator, complicator, rugator, corrugator, is, m. der Faltenmacher: rántzba szedõ. *Syn.* Zberač. *vulg.* Faldowňík.

zberňíkow, a, e, *adj. poss.* ex praec. *Syn.* zberačow, *vulg.* faldowňíkow.

zbesení, á, é, *p. c.* v. zbesňení.

Zbeseňí, á, n. v. Zbesňeňí.

zbesel, sel, sím V. P. *imp.* zbeš, v. zbesňel.

zbesit, il, ím, V. P. *imp.* zbeš, v. zbesňit. *II. rec.* zbesit sa, v. zbesňit sa.

zbesňení, á, é, *p. c.* v. zbesní.

Zbesňeňí, á, n. rabies, ei f. *Colum. Ovid.* rabiditas, tis, f. furor, is, m. die Wuth, Raserei der Thiere, Hunde: dühösség, ádázat, néki adázás. *Syn.* Besnosť, Zbesnosť, Wšt'ečeňí, Wšt'eknutí. *boh.* Rozlíčeňí.

zbesňel, ňel, ňím V. P. *imp.* šňi: rabidum (furiosum, saevum) fieri, ad furorem redigi, furere, rabere (a rabo, rabio): toll (wüthend) werden, in Tollheit (Wuth) gerathen (kommen), in Wuth seyn, wüthen, rasen: meg-veszekedni. msg-dühödni. *Syn.* zbesňit sa, wšt'el sa, wšt'eknút sa *boh.* rozlíti se, wzteci (wztect) se.

zbesní, á, é, *adj.* rabiosus *Horat.* rabidus, a, um: *Plin. H. N. Ovid.* wüthig, wüthend, toll wüthereich, rasend, von Thieren: dühös veszett, ádáz. *Syn.* zbesňení, besní.

zbesňit, il, ím V. P. *imp.* šňi: rabidum (saevum) reddere, ad furorem redigere: in die Wuth bringen, wüthend machen: meg-dühöséteni, dühössé tenni, dühösségbe ejteni. *boh.* rozlítiti. *II. rec.* zbesňit sa, v. zbesňel.

Zbežáňí, á, n. v. Zbeh.

zbežat, žal, žim V. P. *imp.* zbeš, v. zbehnút.

zbezpečit, il, ím, V. P. *imp.* zbezpeč: reddere rem tutam: versichern etwas Sicherheit stellen: valamit bizonyossá tenni. 2) cavere alicui de re, satisdare alicui: versichern etwas, Jemand messen etwas, Sicherheit geben, z. B. durch Bürgen, Wechsel: kezesnek lenni. *Syn.* ubezpečit.

zbičowaní, á, é, *p. c.* v. ubičowaní.

Zbíčo-

Zbičowáňí, á, n. v. Ubičowáňí.
zbičowať, čowať, čugem V. P. *imp.* čug, v. ubičowať.
Zbigák, a, m. v. Zbogňík.
zbigákow, a, e, *adj. poss.* v. zbogňíkow.
zbíganí, á, é, *p. c.* coniunctus, consertus, a, um: zuſammen geſchlagen, gefügt: egybe foglaltt (szerkeztetett), öszve foglálltatott, öszve vertt. 2) praedatus, vastatus, spoliatus: geplündert, geraubt: raboltt, prédáltt. *Syn.* koriſtowaní. 3) v. zbiti per omnes Nros.
Zbígáňí, á, n. coniunctio, conſertio: Zuſammenſchlagung, -fügung: egybe szerkeztetés, öszve foglalás, öszve-verés. 2) praedatio, vastatio, depopulatio; spoliatio: Plünderung, Räuberei, rabolás, prédálás, pusztitás. *Syn.* Koriſtowáňí. 3) v. Zbiti per omnes Nros.
zbígať, al, ám, V. P. *imp.* zbígag: coniungere, conſerere: zuſammenſchlagen, zuſammenfügen: ösze szerkeztetni, öszve foglalni, öszve-ereszteni, öszve-verni. *Syn.* ſpolčiť, ſpogiť, ſpolu ſtleť. *boh.* zbígeti. *Usus.* Deſki zbígať: *a.*) coniungere asseres, Bretter zuſammenſchlagen: a' deszkát öszve verni. *b.*) contrabulare, aus Brettern etwas verfertigen: deszkából valamit tsinálni. 2) praedari, vastare, populari, depopulari: plündern, rauben, zur Beute machen: raboloni, prédálni, pusztitani. *Syn.* koriſtowať. *boh.* kořiſtowati. 3) v. zbiť (igem), per omnes Nros.
† zbígeti, gel, gim, idem.
† Zbíhánί, n. v. Zbehánί.
† zbíhati, al, ám, v. zbehať.
† Zbíráňí, n. v. Zberáňí.
† zbírati, al, ám, v. zberať.
† zbírawí, á, é, v. zberawí.
† Zbírka, i, f. v. Zberka.
Zbit, u, m. v. Zbitečnoſť. *Usus.* Má wſeckého na Zbit, omnium rerum affluentibus copiis abundat, er hat einen Uiberfluß an allen Sachen: minden jóval bövelkedik.
zbiť, zbil, zbigem, V. P. *imp.* zbi, *reg. accus.* concutere, verberare, mulctare: prügeln, ſchlagen: meg-verni. *Syn.* wibiť, *boh.* zbíti. 2) decutere: abſchlagen: le-verni, le-ütni. *Syn.* obbiť, ſtlúcť. 3) occidere, sternere, mactare, exanimare: erſchlagen, niederſchlagen: meg-ölni, le-vágni. *Syn.* pobiť, zabiť. *Usus* Wogſko zbiť ꝛc. 4) v. zbigať 1 Nro.
zbiť, zbol et zbil, zbuſem, V. P. *imp.* zbuš, *reg. gen.* solvi, liberari: loswerden: meg-szabadúlni. 2) solutum esse re: los ſeyn von etwas: valami alul fel-szabadúlni, valamitöl meg-menekedni. *Usus.* Kdo chce Škodi zbiť, nech nedá Jſtre Ohňem biť ꝛc. *II. neutr.* zbiť: reliquum esse, restare: übrig ſeyn: hátra lenni. 2) relinqui, reliquum esse: übrig bleiben: hátra maradni. *boh.* zbíti.
zbitečňe, *adv.* abundanter, redundanter, profluenter, ubunde, copiose: ſehr reichlich, überflüſſig: bövön, böségesseu. *Syn.* hogňe. 2) superflue, supervacue, praeter rem, inutiliter: überflüſſig, ohne Noth, unnütz: szükség felett, haszontalanúl. *Syn.* potrebňe.
zbiteční, á, é, *adj.* abundans, redundans, tis; profluus, copiosus, a, um: überflüſſig, ſehr reichlich: teli, bövölködö. *Syn.* hogni. 2) superfluus, supervacuus, supervacaneus:

über-

überflüſſig, unnöthig, überlei, unnütz: héjában való, haszontalan, szükség felett való. *Syn.* nepotrební, zbíwagící. *Usus.* Zbitečná Nečiſtota od Člowěka, excrementum humanum, Menſchenkoth: ember szar.

Zbitečnoſť, i, f. abundantia, redundantia, profluentia, ae, f. Uiberfluß, z. B. an etwas, böség, bővölködés. *Syn.* Zbit, Zbitek, Hognoſť. 2) superfluitas, supervacaneitas: Uiberfluß, Uiberflüſſigkeit: böség, szükség felett valóság. 3) Zbitečnoſť (Neſkrownoſť) w Strowe a w Šatách: luxus, us, m. Pracht, Verſchwendung: mértékletlenség.

Zbitek, tku, m. *dem.* ex Zbit. v. Zbitečnoſť. 2) residuum, reliquum, reliquiae, reſtans alicuius rei frustum, Reſt, das Uibrige einer Sache, Uiberbleibſel: maradék. *Syn.* Oſtatek. *Usus.* Zbitek od Člowěka, v. zbitečná Nečiſtota.

zbití, á, é, *p. c.* concussus, verberatus, mulctatus, a, um: geprügelt, geſchlagen: megveretett. *Syn.* wibiť. 2) decussus: abgeſchlagen: le-veretett. *Syn.* odbití, ſtlučení. 3) occisus, stratus, exanimatus: erſchlagen, niedergeſchlagen: megöletett, le-vágatott. *Syn.* zabití, pobití. 4) v. zbíganí 1 Nro.

Zbití, á, n. concussio, conquassatio, verberatio, percussio, vastatio, mulctatio, nis, f. das Prügeln, Schlagen: ütés, verés, meg (öszve) verés. *Syn.* Wibití. 2) decussio: Abſchlagen, -gung, Niederſchlagen: le-verés, le-ütés. *Syn.* Odbití, Stlučeňí. 3) occisio, das Schlagen, Niederſchlagen: meg-ölés, le-vágás. *Syn.* Pobití, Zabití. 4) v. Zbígáňí 1 Nro.

† zbíti, zbil, zbigi (u), *fut.* v. zbiť, zbigem.

† zbíti, zbil, zbudu, *fut. imp.* zbuď, v. zbiť, zbuďem.

zbíwagící, á, é, *part. praes.* ex zbíwať: superstes, itis; assiduus, a, um: übrig, überblieben, er, e, es: hátra maradtt. *Syn.* pozoſtalí. *boh.* pozůſtalí. 2) v. zbiteční.

Zbíwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Zbitečnoſť. 2) Domu, Rol: curatio, cultura agri etc: Beſtellung, des Ackers, Beſtreitung der Wirthſchaft, der Haushaltung: mivelés.

zbíwať, al, ám, V. I. *imp.* wag: superare, superesse, reliquum esse, reſtare: übrig ſeyn, bleiben: hátra maradni. *Syn.* zbiť (zbuďem). *Usus.* Čo? Peňáze ti zbíwali? wſak ſi aňi Babki (Babečki) nemal: quid? pecunia tibi superabat? At egebas: wie? ſollſt du ſo viel Geld übrig gehabt haben? du haſt ja kein Pfenning gehabt: hogy (mi képpen) marad vala pénzed? hiszen szükölködtél; egy filléred (kis pénzed) sem voltt. 2) Dom, Role zbíwať: colere, curare domum, agros: beſtellen den Acker, die Haushaltung, Wirthſchaft beſtreiten: helyhez tartozandó földeket mivelni, és attól járó fizetést meg-adni.

zbláznění, á, é, *p. c.* maniacus, delirus, vesanus, insanus, ſtultus, a, um; demens, amens factus: bethöret, närriſch, ohne Vernunft, wahnſinnig: meg-bolondúltt, megtébolodott. *Syn.* oblážňení, otreſčení, poblážňení.

Zbláznění, á, n. amentia, dementia, ſtultitia, insania, vesania, mania, ae, f. deliratio,

tio, nis, f. delirium, i, n. Thorheit, Narrheit: bolondság, meg-bolondulás, tébolodás. *Syn.* Oblázňeňí, Otresčeňí, Poblázňeňí.

zblázňiť, il, ím, V. P. *imp.* zňi, ňekoho: infatuare (stultum reddere, ad insaniam redigere aliquem: jemand zum Narren machen, bethören, närrisch machen: valakit meg-bólondítani, bolondá tenni, bolondítani. *Syn.* poblázňiť. *II. rec.* zblázňiť sa: amentem (delirum, vesanum) fieri; e mentis potestate exire: ein Narr werden: meg-bolondúlni, tébollódni.

† zblázňilí, á, é, v. zblázňení.

zblednúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňí: pallescere, expallescere, expallere: erblassen, blaß werden: meg-halaványodni, sárgúlni, el-sárgúlni. *Usus.* Wsecek od Strachu zbledel, totus timore impalluit, vor Furcht ist er ganz erblaßt, a' félelem miátt egészszen meg-sárgúltt, meg-halaványodott.

zblednuti, á, é, *p. c.* v. bledí.

Zblednuťí, á, n. v. Bledosť.

zblíza, *adv.* v. seq.

zblízka, *adv.* cominus, comminus, a prope: von der Nahe, in der Nähe: közelröl.

Zblo, a, n v. Steblo. 2) mica, ae, f. teruntius, i, m. nihil, gry, bu: Bißchen, mángor, morzsa, kuk, kukk. *Prov.* Aňi Zbla, ne genu quidem flexo *Philost.* ne tantillum (tantulum) quidem. Ne culmum latum. Ne gry quidem: nicht ein Bißchen: egy kukkot sem.

zblowí, á, é, *adj.* ceratium nihili: ein Bißchen werth, oder enthaltend: mángorni.

Zblúdeňí, á, n. aberratio, deerratio, deviatio, nis, f. Irrung, Verirrung: el-tévelyedés, bolygás, bolyongás. 2) peccatum, error: das Fehlen, híba, vétés, hibázás.

zblúdiť, il, ím, V. P. *imp.* zblúď: aberrare, deerrare, deviare: irren, sich verirren, auf dem Wege, auf der Straße: el-tévelyedni, bolyogni, bolyongazni az úton. *Syn.* poblúdiť, zablúdiť. 2) errare, peccare: irren im Verstande: bolyogni eszével. 3) peccare, fehlen, einen Fehler machen, etwas versehen: hibázni.

Žblunǵ, u, m. v. seq.

Žblunk, u, m. saltus, us. m. Sprung, Streich: ugrás. *Prov.* To bi bol Žblunk, iste esset casus (saltus): das wäre ein Sprung, Streich; ez nagy ugrás volna.

† zbodnúťi, dl, dnu, *fut.* v. zbůsťi.

† zbodu, v. zbůsťi.

zbogňiččin, a, e, *adj. poss.* latronis consortis, der Straßenräuberinn gehörig, lator feleségéé. *vulg.* zbogňičkin.

Zbogňiťka, i, f. praedatrix, cis, f. latronis consors: Straßenräuberinn: lator (tolvaj) felesége.

zbogňicki, *adv.* more latronum, straßenräuberisch, latrok (tolvajok) módgyára. *Syn.* pozbogňicki.

zbogňickí, á, é, *adj.* latrones adtinens, die Straßenräuber betreffend: latrokat illetö. *Usus.* Zbogňickí Tanec, saltus latronum, Raubertanz: bojnyéktántz.

* zbogňickin, a, o, *adj. poss.* v. zbogňiččin.

Zbogňictwí, á, n. latrocinium, i, n. Straßenräuberei: latorság, tolvajság. *Syn.* Krádež.

Zboh-

Zbogník, a, m. latro, praedo, nis, m. praedator, fur, is, m. pyrata, ae, m. Räuber, Straßenräuber: lator, bojnyék. tolvaj, lopó. *Syn.* Zbigák, Loter. *boh.* Lúpežník. 2) homicida, ae, m. Mörder, Todtſchläger: gyilkos. *Syn.* Mordár.

zbogníkow, a, e, *adj. poss.* praedonis, latronis: dem Straßenräuber gehörig: tolvaé, bojnyéké. 2) homicidae, dem Mörder gehörig: gyilkosé. *Syn.* mordárow.

zbogowani, á, é, *p. c.* expugnatus, captus, victus, devictus, debellatus, a, um: entwafnet, überwunden: megvétetett, vitatott, meg-veretetett, meg-győzettetett. *Syn.* wibogowani, prewíſeni, zwíťazení, ubogowani.

Zbogowáňí, á, n. expugnatio, debellatio, devictio, nis, f. Entwaffnung, Eroberung, Überwindung, viadallal meg-vétel, meg-vivás, meg-győzés. *Syn.* Prewíſeňí, Ubogowáňí, Wibogowáňí, Zwíťazeňí.

zbogowať, gowal, gugem, V. P. *imp.* gug: expugnare, capere, debellare, devincere, vincere, superare: entwafnen, überwinden, erobern: meg-vivni, viadallal meg-venni, meg-verni, meg-győzni. *Syn.* prewíſiť, ubogowať, wibogowať, zwíťaziť. *Usus.* Zbogowať Čiſtotu Panňe, expugnare pudicitiam (violare pudorem) puellae, die Jungfrau um die Keuſchheit bringen, meg-szeplősíteni a' leányt.

Zbogowatel, a, m. expugnator, debellator, is, m. Überwinder, Eroberer: meg-vivó, mást meg-győző. *Syn.* Ubogowatel, Wibogowatel.

zbogowatelow, a, e, *adj. poss.* expugnatoris, dem Eroberer gehörig: meg-vivóé. *Syn.* ubogowatelow, wibogowatelow.

zbohaťení, á, é, *p. c.* ditatus, dives factus, opulentus, a, um; dives, itis: bereichert: meg-gazdagíttatott, meg-gazdagúlt. *Syn.* obohaťení, zamožení, zbohatnutí. *boh.* zbohacen.

Zbohaťeňí, á, n. ditatio, locupletatio, nis, f. Bereicherung: meg-gazdagítás, meg-gazdagulás. *Syn.* Obohaťeňí, Zamožeňí, Zbohatnutí.

zbohaťeť, ťel, ťím, V. P. *imp.* hať, v. zbohatnúť.

zbohatiť, il, ím, V. P. *imp.* hať: ditare, locupletare, divitem reddere: bereichern, meg-gazdagítani. *Syn.* obohatiť zmoct.

zbohatnúť, tnul (tel), tňem, V. P. *imp.* tňi: ditari, ditescere, divitem fieri: reich werden, meg-gazdagúlni. *Syn.* bohatím zoſtať, obohatel, zbohaťeť, zamožiť ſa.

zbohatnutí, á, é, *p. c.* v. zbohaťení.

Zbohatnutí, á, n. v. Zbohaťeňí.

Zbor, u, m. congressio, nis, f. conventus, coetus, us, m. Verſammlung, Zuſammenkunft: gyülés, gyülekezet. *Syn.* Zhromážděňí, Schod. 2) congregati homines, coetus, concilium: die verſammelte Anzahl der Menſchen: egybe gyúlt nép. *Syn.* Zhromážděňí Ľudu.

zborení, á, é, *p. c.* congregatus, coacervatus, aggregatus, a, um: verſammelt: egybegyüjtetett. *Syn.* zhromáždění, zborní.

† zbo-

† zbořenî, á, é, *p. c.* v. zbúranî.
Zboreňí, á, n. congregatio, nis, f. Versammlung: egybe gyüjtés, gyülés. *Syn.* Zhromážďeňí.
† Zbořenî, n. v. Zbúráňí.
† Zbořeňina, i, f. v. Zbúraňina.
† Zbořeňíſťe, n. idem.
zboriť, il, ím, V. P. *imp.* zbor: congregare, aggregare, coacervare: versammeln: egybe-gyüjteni. *Syn.* zhromážďiť. *II. rec.* zboriť sa: congregari, aggregari, coacervari: sich versammeln: egybegyülni. *Syn.* zhromážďiť sa.
† zbořiťi, il, ím, *fut. imp.* zboř, v. zbúrať. *II. rec.* zboriť se, v. zbúrať sa.
zborňe, *adv.* gregatim, acervatim, coacervatim: versammelt: egybe gyülve.
zborní, á, é, *adj.* coetum (conventum) adtinens; conventualis, coetualis, e: die Versammlung (Zusammenkunft) betreffend: gyülést illető. 2) v. zborení.
Zborňík, a, m. unus e conventu (coetu); conventualis, coetualis: Versammlungsbruder, ein Glied der Versammlung (der Zusammenkunft): gyülés tagja.
† Zbož, n. *collect.* v. Towar, Kupa. 2) v. Nábitek. 3) v. Statek.
zbožení, á, é, *p. c.* v. žbožňení.
Zbožeňí, á, n. v. Zbožňeňí.
zbožeť, žel, žím, V. P. *imp.* zbož, v. zbožňeť.
Zboží, á, n. fruges, gum, f. pl. frumentum, i, n. annona, ae, f. die Frucht, Früchte, das Getreide: gabona. Zboží do Ceni iďe, ꝛc: v. Cena.
zbožiť, il, ím, V. P. *imp.* zbož, v. zbožňiť.
Zbožíčko, a, n. *dem.* ex Zboží. 2) *boh.* v. Statček, Stateček.
zbožňelí, á, é, *adj.* v. seq.
zbožňení, á, é, *p. c.* deificatus, a, um: vergöttert, z. B. Mensch: meg-istenesedett, meg-istenesítetett.
Zbožňeňí, á, n. deificatio, nis, f. Vergötterung, meg-istenesedés, meg-istenesítés.
zbožňeť, ňel, ňím, V. P. *imp.* žňi: deificari, vergöttert werden, meg-istenesedni.
zbožní, á, é, *adj.* frumentarius, annonarius, a, um; frumentalis, e: zum Getreide gehörig: gabonához való. *Usus.* Zbožná Gama, fossa frumenti, Fruchtgrube: gabona verem.
zbožňiť, il, ím, V. P. *imp.* žňi: deificare, vergöttern: megistenesíteni. *Syn.* zbožiť.
† Zbraň, i, f. v. Zbrog.
zbráňení, á, é, *p. c.* v. zabráňení.
Zbráňeňí, á, n. v. Zabráňeňí.
žbraňiť, il, ím, V. P. *imp.* zbraň, v. zabráňiť.
Zbraňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zbraňowať, ňowal, ňugem, *freq.* ex zbráňiť, v. zabráňiť, nepripúſčať. *Usus.* Nech powedagú, čo chcú (čo sa gím lúbi), ga gím nezbraňugem: dicant, quod libuerit, nihil interdico *Plaut.* sie mögen sagen, was sie wollen, ich werde still darzu seyn, ich werde alles fahren lassen: akár mit mondgyanak, én nem szóllok belé, nem bánom. Mluw (howor) slobodňe, nič ťi nezbraňuge: nihil prohibet, quominus loquare *Colum.* du kannst unverhinderlich (ohne Scheu) reden, es stehet

dir

dir nichts im Wege; bátrán szóllhatsz, semmi sem tilt a' szóllástól. *II. rec.* zbraňowať ſa, refragari, recusare, detrectare, tergiversari: ſich weigern, akaratoskodni, nem akarni, hátra vetni. *Syn.* odporowať, zdrahať ſa.

† zbřidiťi, il, ím, v. zaſtřiť.

Zbrog, e, f. arma (tela), rum, n. pl. Waffen, gegen den Feind überhaupt, und ins beſondere zum Angriffe: hadi fegyver. *boh.* Zbraň, Braň. *Usus.* Zbrog opatřiť, de armis providere, die Waffen verſchaffen, fegyvert szerezni. Zbrog ſkladať, deponere arma, die Waffen ablegen, le-tenni a' fegyvert. Mi neſtogíme wčil o Zbrog; nepotrebugeme gu: arma non desideramus: wir bedürfen nun der Waffen gar nicht, wir brauchen ſie gar nicht: most fegyver nélkül éppen nem szükölködünk, most nints szükségünk a' fegyverre.

zbrogńe, *adv.* armate, bewaffnet, fel-fegyverkezve, fegyveresen.

zbrogní, á, é, *adj.* armatus, a, um: bewaffnet, fel-fegyverkezett, fegyveres. *Syn.* zbrogení.

Zbrogńica, i, f. armamentarium, i, n. *Cic.* armamentaria domus: Zeughaus, Rüchtshaus, Arſenal: fegyveres ház. *boh.* Arzenál.

† Zbrogńice, f. idem.

Zbrogńičńík, a, m. praefectus (tribunus) armamentarii, Zeugmeiſter, fegyveres háznak gondviselője. *boh.* Zegğmiſtr nad Strelbu.

Zbrognoſ, a, m. armiger, i, m. Waffenträger, fegyver viselő, katona.

Zbrognoſa, i, f. armigera, ae, f. Waffenträgerinn, fegyver viselő aszszony.

† Zbrognoſe, f. idem.

zbrzğońiť, il, ím, V. P. *imp.* ğoň, v. popiſkať.

zbušení, á, é, *p.* c. expergefactus, excitatus, a, um: erweckt: fel-serkentt, serkentetett, fel-ébreszteteti, felveretteteti az álmából. *Syn.* obušení. *vulg.* zobušení. *boh.* zbuzen.

Zbušeńí, á, n. expergefactio, excitatio, nis, f. das Erwecken, Erweckung: fel-serkentés, fel-ébresztés. *Syn.* Obušeńí, *vulg.* Zobušeńí. *boh.* Zbužeńí.

zbušiť, il, ím, V. P. *imp.* zbuž, expergefacere, somno excitare (excire: erwecken einen Schlafenden: fel-serkenteni álmából, fel-ébreszteni, felverni. *Syn.* obušiť. *vulg.* zobušiť. 2) excitare, ciere: erwecken: indítani, okozni. *Syn.* podzbušiť, pohnúť, naweſť, priweſť. *Usus.* Směch zbušiť, excitare risum, ein Gelächter erwecken, kacagást (nevetést) inditani. Plač zbušiť, k Plaču pohnúť, priweſť, Slzí z Óči wiwéſť: excitare fletum, ciere lachrymas: weinend machen, zum Weinen bewegen; Zähet aus den Augen austreiben: sirásra indítani. Wognu (Bog) zbušiť, ciere (movere, excitare, serere) bellum, pugnam, praelium *Virg.* zum Kriege, Streit, Schlagen aufmuntern, antreiben: hadat, hartzot, ütközetet indítani.

zbudowaní, á, é, *p. c.* institutus, erectus, fundatus, a, um: errichtet, geſtift: fondáltatott, szerzett, fel-állíttatott. *Syn.* uſtanowení, založeni, wibudowańí.

Zbu-

Zbudowáńí, á, n. institutio, erectio, fundatio, nis, f. Errichtung, Stiftung: fondálás, szerzés. fel-állítás. *Syn.* Uſtanoweńí, Založeńí, Wibudowáńí.

zbudowať, dowal, dugem, V. P. *imp.* dug: instituere, erigere, fundare: errichten, ſtiften: fondálni, fel-állitani, szerezni. *Syn.* uſtanowiť, založiť, wibudowat.

Zbúdzáńí, á, n. v. Zbuſeńí.

zbúdzať, al, ám, V. I. *imp.* žag, v. zbuſiť.

Zbudzowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zbudzowať, zowal, zugem, *freq.* ex zbúdzať.

zbugńe, *adv.* v. bugńe.

zbugní, á, é, *adj.* v. bugní.

Zbugnoſť, i, f. v. Bugnoſť.

Zbúr, u, m. seditio, nis, f. turba, ae, f. Empörung, zenebona, párt ütés, háború, támadás, zendülés, fel-háborodás, fel-zendülés. *Syn.* Zbúreńí, Zbúrka.

Zbúrańína, i, f. ruina, ae, f. rudus, eris, n. Ruin, der Uiberreſt einer zerſtörten Sache: romlás. *Syn.* Zbúrańiſko, Zburańiſko, Zrúcańína, Zrúteńina. *boh.* Zbořeńina, Zbořeńiſťe.

Zbúrańíſťo, et Zbúrańiſko, a, n. idem.

zbúraní, á, é, *p. c.* dirutus, disiectus, a, um: eingeriſſen, niedergeriſſen, von einander geriſſen: el-romlott, le-rontatott, széllyel hányott, le-roskadtt. *Syn.* zrúteńí, zwaleńí, powálaní.

Zburáńí, á, n. diruitio, disjectio, nis. f. Einreißung, Niederreißung: le-rontás, széllyel hányás. *Syn.* Zrúteńí, Powáláńí, Zwáláńí. *boh.* Zbořeńí.

zbúrať, al, ám, V. P. *imp.* rag: diruere, destruere, disjicere, disturbare: einbrechen, niederbrechen, einreißen, niederreißen, von einander reißen: le-rontani, széllyel hánnyi. *Syn.* powáláť, zrúcať, zrúťiť, zwaliť. *boh.* wibořiti, zbořiti. *II. rec.* zbúrať ſa: ruere, corruere: einfallen, zuſammen fallen, herabſtürzen, z. B. ein Haus: le-esni, le-rohanni, le-szakadni, le-roskádni. *Syn.* powalať (zrúcať, zrúťiť, zwaliť) ſa. *boh.* zbořit ſe.

zbúreńí, á, é, *p. c.* turbatus, conturbatus, perturbatus, sollicitus redditus, a, um: beunruhiget: fel-háboríttatott, fel-háborodott, fel-indíttatott, fel-indúltt, 2) sollicitatus, commotus, concitatus, instigatus ad seditionem motus: empört, aufgewiegelt: fel-zendülltt, fel-lázitatott. *boh.* zbúřeńí.

Zbúreńí, á, n. turbatio, perturbatio, nis, f. Beunruhigung, Handlung: fel-háboritás, fel-inditás. 2) perturbatio, concitatio, sollicitatio ad seditionem: Beunruhigung, Aufwieglung, Unruhe, Erregung des Aufruhrs, Aufwiegelung, das Aufwiegeln: fel-zendítés, fel-lázítás. 3) v. Zbúr.

† Zbúřeńí, n. idem.

zbúrit, il, ím, V. P. *imp.* zbur: turbare, conturbare, perturbare, sollicitum reddere: beunruhigen: háborgatni, fel-háborítani, fel-inditani. 2) sollicitare, commovere, concitare, instigare, ad seditionem movere: empören, aufwiegeln: fel-zendíteni, háborítani, fel-lázitani. *Usus.* Búrku (medzi Luďmi) zbúrit *boh.* tropiti), seditionem con-

citare, Aufruhr erregen, fellázítani a' népet. Ti ſi celé Súſedſtwo zbúril, do Rozbroge priwedel: totam commoviſti viciniam, die ganze Nachbarſchaft, und Gegend haſt du in Unruhe (Harniſch) gebracht: az egész szomszédságot felháborítottad. *boh.* zbúřiti.

† zbúřiři, il, im *fut.* idem.

zbúrliwe, *adv.* seditiose *Cic.* turbulente: aufrühriſch, aufwiegleriſch: támadásképen, pártolkodva.

zbúrliwí, á, é, *adj.* seditiosus, a, um *Cic.* aufrühriſch, aufwiegleriſch, unruhig, Aufruhr erregend: pártolkodó, háborúság inditó.

Zbúrliwoſť, i, f. seditiosa natura: aufwiegleriſche (aufrühreriſche den Aufruhr erregende, unruhige) Beſchaffenheit: zenebonás természet.

zbúrňe, *adv.* v. zbúrliwe.

zbúrní, á, é, *adj.* v. zbúrliwí.

Zbúrňík, a, m. seditiosus, homo, concitator, ſollicitator: Aufwiegler: nyughatatlan ember. *Syn.* Zbúrliwec.

Zbúrnoſť, i, f. v. Zbúrliwoſť.

† zbůſti, zbodl, zbodu *fut.* v. ſpúhat.

† zcela, *adv.* v. ſcela.

† zceleti, lel, lím *fut.* v. ſcelet.

† zceliti, il, ím *fut.* v. ſcelit.

† zčernati, al, ám, v. ſčernet.

† zčerniti, il, ím *fut.* v. ſčerňit.

† zčerſtw'eti, w'el, wim *fut.* v. ſčerſtwet.

† zčerweňiti, il, ím *fut.* v. ſčerweňit.

† zchititi ſe, il ſe, ím ſe *fut.* v. ſchitit ſa.

† zchitrale *adv.* v. ſchítrele.

† zchitralí, á, é, *adj.* v. ſchitrelí.

† Zchitraloſť, i, f. v. Schittoloſť.

† zchuraw'eti, w'el, wim *fut.* v. ſchoret, ſchorawet, onemocňet, onemocnút.

† zchuſiti, il, ím *fut.* v. ſchudobit, ſchudobňit.

† zchudnúti, zchuſl, zchudnu *fut.* v. ſchudobňet, ſchudobnút.

† zcizolożiti, il, ím *fut.* v. ſcudzolożit.

† zda, *conj.* v. zdaliž.

zdaleka, *adv.* v. zdaliž.

zdaleka, *adv.* eminus, e longinquo, a longinquo, a longe, procul: von weiten: meszszéről, meszszünnen, meszszünnet. *Usus.* žďaleka ne, non eminus, von weiten nicht, meszszéről sem.

zdáleni, á, é, *p. c.* v. wzdáleni.

Zdáleňí, á, n. v. Wzdáleňí.

† zdali, *conj.* v. zdaliž.

Zdálí, á, n. v. Dalekoſť.

* zdaliſ, *adv.* v. zdaliž.

zdálit, il, ím, V. P. *imp.* zdal, v, wzdálit. *II. rec.* zdálit ſa, v. wzdálit ſa.

zdaliž *conj.* num, an, anne, utrum, ne, ne, ſi: ob, denn: vallyon? vallyon nem é? há? *Syn.* či, čili, wzdaliž. *boh.* zdaž. *Usus.* Zdaliž ſem bláznìwí? num inſanio? bin ich denn ein Narr? wie, haſt du mich für einen Narren? hát, boloudnak tartasz engem? Zdaliž chceſ ňečo? Rozkážeſli wolačo? num quid vis? num quidnam jubes? *Ter.* begehreſt du etwas? willſt du nichts befehlen? akarszé (kivanszé) valamit? Powec mi, zdaliž prišeſ, neb (či) ne: die mihi, utrum sis (sis ne) venturus. nec ne (an non): ſag mir, ob du kommen wirſt, oder nicht: mondd meg nékem, el-

al-jászé, vagy nem. Newím, zdaliž ſa to komu dopuſt'í. haud scio, an ulli concedatur: ich weiß nicht, ob es Jemanden zugelaſſen wird: nem tudom, meg-engediké valakinek, vagy nem.

Zdálka, i, ſ. n. Dálku.

Zdalowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zdalowať, lowal, lugem *freq.* ex zdáliť. *Syn.* wzdalowať. *II. rec.* zdalowať ſa, *freq.* ex zdáliť ſa. *Syn.* wzdalowať ſa.

zdalowní, á, é, *adj.* removens, tis: entfernend: félre tévő. *Usus.* Zdalowné Sklo, telescopium, microscopium: Fernglas: távol mutató üveg.

Zdáňí, á, n. ex zdať, al, ám, v. Wzdáňí.

Zdáňí, á, n. ex zdať ſa: opinio, existimatio, visio, nis, f. sententia, ae, f. Meinung, alles was man von Jemand, oder etwas meint, das Urtheil in der Seele, oder das man heraus ſagt: vélekedés. *Syn.* Domiwáňí, Domňeňí, Domňíwáňí, Namiwáňí, Nazdáňí, Nazdáwáňí. *Usus.* Swe Zdáňňí wípowedeť, dicere sententiam (pro sententia) *Liv.* ſeine Meinung ausſprechen, ſeine Stimme geben: ki-mondani a' mit itél, a' mit magában el-végzett. Gá ſem tohó pewného Zdáňá, mihi ea insedit animo opinio, ich bin feſtiglich der Meinung, én azt vélem. Zlé Zdáňí o mňe má, malam de me opinionem imbibit, er hat einen böſen Wahn (Argwohn) von mir geſchöpft, gefaßt: rosz vélekedéssel van felölem. Swé Zdáňí o druhém zložiť, premeniť: suam opinionem de aliquo deponere et abiicere, die auf einen gefaßte Meinung ablegen, ändern: valaki felöl való vélekedését (itéletét) meg-másolni (változtatni), le-tenni. 2) Nočné Zdáňí: somniatio, somnium: das Träumen, der Schein: álmodozás.

zdarení, á, é, *p. c.* bene succedens, prospere proveniens, spei respondens, tis: gut gerathen: jól ki-esett, véghez vitt. *Syn.* podarení, widarení.

Zdareňí, á, n. prosper eventus, successus, us, m. das Gutgerathen, Glück: jó ki-menetel. *Syn.* Podareňí, Widareňí.

zdariť, il, ím, V. P. *imp.* zdar: fortunare, secundare, beare: beglücken eine Sache, Glück dazu geben, glücklichen Ausgang geben: szerentsésíteni, boldogitani. *Syn.* poſtaſt'iť, *boh.* zdařiti. *Usus.* Zdar Boh, Dag Boh Štaſt'í! Deus prosperet (secundet)! Gott gebe Glück! adjon Isten jó szerentsét! Az Isten boldogítson! *II. rec.* zdariť ſa: succedere, cedere, provenire, respondere spei: gelingen, von Statten gehen, der Abſicht gemäß erfolgen, gerathen, gut von Statten gehen, der Hoffnung nicht entſprechen: jól ki-menni, meg-e-ni, történni. *Syn.* poſtaſt'iť ſa, podariť ſa. *boh.* zdařit se. *Usus.* Zdarilo ſa mu, succe-sit illi, es iſt ihm gerathen, kedve szerént történt néki. Zdarili (podarili) ſa mu Deti, proles spei eius responderunt, die Kinder ſind ihm gerathen, szerentsés a' maga gyermekeihen.

† zdařiti, il, ím, *fut. imp.* zdať, v. zdariť. *II. rec.* zdařiť se, v. zdariť ſa.

zdať, zdal, zdám, V. P. *imp.* zdag, v. wzdať.

zdáť ſa, zdál ſa, zdám ſa, V. I. *imp.* zdag ſa, *reg. dat. pers.* videri, putare, arbitrari, opinari, autumare: ſcheinen, dünken, meinen, vermeinen: vélekedni, gondolni, gyanakodni. *Syn.* domňiwať ſa, nazdáwať ſa, ſúdiť. *Usus.* Tak ſa mi zdá; mňe ſa tak zdá. Gá tak ſúdim: mihi ita videtur; videtur mihi ita *Ter.* mich dünkts ſo; ſo iſt meine Meinung: nékem úgy látszik (tetszik). Tebe ale ſa to ináč biť zdá, ga kož to Človeku mudrému: tibi vero aliud videtur, quippe homini erudito: du aber, als ein gelehrter Mann, redeſt anders von der Sache: te pedéglen, úgy, mint egy tudós ember. másképpen szóllasz a' dologról. Te Knižki zdagú ſa mi biť dobré, libri illi mihi videntur esse boni, mich dünkt, daß die Bücher gut ſind: azt tartom, hogy azok a' könyvek jók. Čugem, že ſa ti to diwno zdá: audio, rem videri tibi (esse) miram: ich höre, daß dich die Sache wunderbar dünkt: hallom, hogy ez a' dolog néked igen tsudálatosnak látszik. Čo ſa wám zdá? quid vobis videtur? was dünkt euch? mit gondoltok ti? Nám ſa zdá, že ſte učeňí. Zdáte ſa nám biť múdrí: videmini esse nobis docti, uns dünkt daß ihr gelehrt ſeyd: mi azt tartyuk, gondollyuk, hogy tik tanúlt emberek vagytok. 2) somniare, visionem habere: träumen, Träume haben: álmodni, álmodozni. *Usus.* Zdálo ſa mi, somniabam, visus sum mihi in somno: mir träumete, ich träumte: álmodtam.

Zdáwáňí, á, n. v. Wzdáwáňí.

zdáwať, al, ám, V. I. *imp.* wag, v. wzdáwať.

† zdáweňí, á, é, *p. c.* v. zadáweňí.

† Zdáweňí, n. v. Zadáweňí.

† zdáwiťi, il, ím, *fut.* v. zadáwiť.

† zdaž, *conj.* v. zdaliž.

† zde, *adv.* v. tu, tuto.

Zdechánňí, á, n. v. Zdechnutí.

zdechať, al, ám, V. I. *imp.* chag, v. zdechnúť.

Zdechawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zdecháwať, al, ám, *freq.* ex zdechať.

zdechlí, á, é, *adj.* decrepitus, a, um: umgekommen, crepirt: meg-döglött. *Syn.* ſkaſkaní.

Zdechlina, i, f. cadaver pecoris, Mähre, Schindmähre: dög. *Syn.* Mrſina.

zdechnúť, chnul (chel), chňem, V. P. *imp.* chňi: perire, crepare: umkommen, crepiren; meg-döglení. *Syn.* ſkapať, uhinúť.

zdechnutí, á, é, *p. c.* v. zdechlí.

Zdechnutí, á, n. crepatio, nis, f. das Crepiren, Umkommen: meg-döglés. *Syn.* Skapáňí.

zdeďení, á, é, *p. c.* v. deďení.

Zdeďeňí, á, n. v. Ďeďeňí.

zdeďičení, á, é, *p. c.* v. deďitení, deďení.

Zdeďiceňí, á, n. v. Ďeďeňí.

zdeďičiť, il, ím, V. P. *imp.* dič, v. deďiť.

zdeďičňí, á, é, *adj.* v. deďičňí.

Zdeďičnoſť, i, f. v. Ďeďictwí.

zdeďičowaní, á, é, *p. c.* v. deďení.

Zdeďičowáňí, á, n. v. Ďeďeňí.

zdeďičowať, čowal, čugem, V. P. *imp.* čug, v. deďiť.

† zde-

† zdedilí, á, é, *adj.* v. dedičnı́, urečití.
† Zdedilost, i, f. v. Ďedictwí.
zdedit, il, ím, V. P. *imp.* zded, v. dedit.
† zdelan, a, o, *part. abs.* v. zrobení.
† Zdeláňí, n. v. Zrobeňí.
† zdelati, al, ám, *fut.* v. zrobit, zbíwat.
† Zdeláwáňí, n. v. Zrábáňí.
† zdeláwati, al, ám, v. zrábat, zbíwat.
zdelení, á, é, *p. c.* rozdelení.
Zdeleňí, á, n. v. Rozdeleňí.
zdelit sa, il sa, ím sa, V. P. *imp.* zdel sa z ňekím, ňečím, v. rozdelit sa.
zdelňe, *adv.* condivisionaliter, gemeinschaftlich, osztálossan. *Syn.* rozdelňe.
zdelní, á, é, *adj.* condivisionalis, e: gemeinschaftlich: osztálos. *Syn.* rozdelní.
Zdelnost, i, f. condivisionalitas, Gemeinschaft, osztálosság. *Syn.* Rozdelnost. *boh.* Zdílnost.
Zdelowáňi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zdelowat sa, lowal sa, lugem sa, *freq.* ex zdelit sa.
† zdení, á, é, *p. c.* v. murowaní.
† Zdeňí, n. v. Murowáňí.
Zder, i, f. annulus *axis, temonis, currus etc.* Wagenring, Achsenring, Nabenring, Deichselring: tengely karika. *Syn.* Obručka na Osi, Ogi ꝛc.
† Zdeť, i, f. idem.
zdesení, á, é, *p. c.* territus, terrefactus, consternatus, trepidus, perterritus, perterrefactus, exanimus, terrore perculsus, a, um: erschrocken, meg-rettentetett, meg-ijesztetett. *Syn.* strápení, strnutí, ulekaní, uleknutí, nalekaní, nastrasení, postrasení, ustrasení, zestrasení, zgasení, zleknutí.
Zdeseňí, á, n. territio, exanimatio, consternatio, terrefactio, perterrefactio, metus incussio, nis, f. Erschreckung, meg (el) rettentés, meg-ijesztés. *Syn.* Nastraseňí, Postraseňí, Strápeňí, Strnutí, Zestraseňí, Zgaseňí. 2) terror, horror, pavor, metus, trepidatio: Erschreckung, das Erschrecken: meg-ijedés, meg-rettenés, félelem, meg-rémülés. *Syn.* Strach, Strápeňí, Nalekáňí, Ulekáňí, Uleknutí, Zleknutí, ꝛc.
† zdesiti, il, ím, *fut.* v. zdesit. *II. rec.* zdesit se, v. zdesit sa.
zdesit, il, ím, V. P. *imp.* zdes: consternare, terrere, perterrere, perterrefacere, exterrere, territare, exanimare, terrorem alicui incutere (iniicere): erschrecken, in Schrecken setzen Jemand: valakit meg-ijeszteni, meg-rettenteni, el-rémíteni, félelembe ejteni. *Syn.* strapit, zestrasit, nalekat, ulekat, uleknút ꝛc. *boh.* zdesiti. *II. rec.* zdesit sa: consternari, expavescere, terreri, perterreri, exterreri, exanimari, terrore percuti, metu percelli: erschrecken, in Schrecken gerathen: meg-ijedni, meg-rettenni, félelembe esni, meg-rémülni. *Syn.* strápit (nalekat, ulekat, uleknút, zleknút, strnút, zestrasit, zgasit) sa. *boh.* zdesit se.
zdetiňelí, á, é, *adj.* repuerascens, tis: der kindisch worden ist, gyermekké lett ismét *Syn.* zdetiňení.
zdetiňení, á, é, *p. c.* idem.
Zdetiňeňí, á, n. repuerascentia,

tia, ae, f. das Kindiſchwerden, gyermekké létel ismét.

zdetiňet, ňel, ňim, V. P. *imp.* zdetiň: repuerascere, kindiſch werden, gyermekké lenni ismét.

Zdíchání, á, n. v. Wzdíchání.

zdíchat, al, ám, V. I. *imp.* chag, v. wzdíchat.

Zdichawání, á, n. v. Wzdichávání.

zdichávat, al, ám, V. I. *imp.* wag, v. wzdichávat.

zdichawe, *adv.* v. wzdichawe.

zdíchawí, á, é, *adj.* v. wzdichawí.

zdichawiňe, *adv.* v. wzdichawe.

zdichawiční, a, é, *adj.* v. wzdichawí.

Zdichawičnoſt, i, f. v. Wzdichawoſt.

Zdichawoſt, i, f. idem.

† Zdilnoſt, i, f. v. Zdelnoſt.

† Zdímání, n. v. Zmíkání.

† zdímati, al, ám, v. zmíkat.

† zdíti, il, ím, *praes. imp.* zdi, v. murowat.

† zdíti, zdel (zdíl), zdím *fut.* v. wikonat Pozdrameni 1 Nro.

zdiwočeli, á, é, *adj* efferatus, a, um; sylvestris, e; wild; vad, meg-vadúltt. *Syn.* zdiwočení, ſiwí, ſiwocki.

Zdiwočeloſt, i, f. efferatio, nis, f. die Wilde; vadság. *Syn.* Zdiwočení, Diwokoſt.

zdiwočení, á, é, *p. c.* v. zdiwočeli. 2) v. ſplaſení.

Zdiwočení, á, n. v. Zdiwočeloſt. 2) v. Splaſení.

zdiwočet, čel, čím V. P. *imp.* zdiwoč: efferari, ſylvescere; wild werden; meg-vaditatni, meg-vadúlni. *Syn.* zdiwočit ſa. 2) pavescere, pavidum fieri: ſcheu werden; félni, félénknek lenni. *Syn.* ſplachnút.

zdiwočit, il, im, V. P. *imp.* woč: efferare; wild machen; meg-vaditani. 2) v. ſplaſit. *II. rec.* zdiwočit ſa, v. zdiwočet.

* zdlha, *adv.* v. zdlúha.

* zdlžení, á, é, *p. c.* v. zdlužení.

* Zdlzeňí, á, n. v. Zdžeňí.

* zdlžit, il, im V. P. *imp.* zdlž, v. zdlužit. *II. rec.* zdlžit ſa, v zdlužit ſa.

* zdlžki, *adv.* v. zdlužki.

* Zdlzowání, á, n. v. Zdlužowání.

* zdlzowat, žowal, zugem, v. zdlužowat.

zdlúha, *adv.* tarde, lente; langſam, nicht ſchnell; késedelmessen, késön, túnyáúl, lomhán. *Syn.* neſkoro, pomali. 2) prolixe fuse: nach der Länge, weit läufig; hoszszan, hoszasan. *Syn.* obſiňe, prebogňe, dlúho. *Usus.* Zdlúha Reč robit, prolixum sermonem texere, weitläufig reden, hoszszán nyújtani a' beszédet.

zdlužení, á, é, *p. c.* v. zadlužení.

Zdlužeňí, á, n. v. Zadlužeňí.

zdlúženi, á, é, *p. c.* prolongatus, a, um: länger gemacht, verlängert, meg-hoszszabbitott, meg-nyújtott, nyújtatott. *Syn.* podlúženi.

Zdlúžení, á, n. prolongatio, nis, f. Verlängerung: meghoszszabbitás, meg-nyújtás. *Syn.* Podlúžení.

zdlúžit, il, im V. P. *imp.* zdluž: prolongare *Senec.* länger machen; meg-hoszszabbitani, meg-nyújtani. *Syn.* podlóžit.

zdlúžit ſa, il ſa, im ſa V. P. *imp.* zdluž ſa, v. zadlužit ſa.

zdlúžki, *adv.* in longitudine, in der Länge, hoszszú, hoszaságban. *Usus.* Toto Drewo

ge

ge na tri Sábi (Riſi ꝛc) zbluzki, hoc lignum est trium Orgiarum longum.

Zbluzowáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zbluzowať, zowal, zugem, *freq* ex zbluziť.

† zbmichnúť, chl, chu *fut. imp.* zbmichni, v. ſſuknúť, zbuchnúť.

Zbobiwáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zbobiwať, al, ám V. I. *imp.* wag: extrahere, educere: herausziehen: ki-húzni. *Syn.* witáhnúť. 2) capere, occupare, potiri, expugnare: erobern, einnehmen, z. B. Städte, auch durch Beſtürmung: meg-venni; meg-vivni, viadallal meg-venni. *Syn.* nadobiť, wibogowať.

zbobreť, rel, rím, V. P. *imp.* zbobri, v zbrobiť ſa.

zbobriť, il, ím V. P. *imp.* zbobri: bonum reddere (efficere, gut machen, beſſern: megjobbitani, jóvá tenni. *II. rec.* zbobriť ſa! bonum fieri (effici, reddi), gut werden, ſich verbeſſern: meg-jobbúlni. *Syn.* zbobreť, ubobreť, úbobriť ſa.

zbola, *adv.* ab imo, ab infra: von unten: alúrol. *Syn.* zbolu, *boh.* zbůlu.

* zbori, *adv.* v. na Truc, na Zburi.

Zbrahač, a, m. detrectator, recusator, refragator, is, m. Weigerer, der ſich weigert: nem akaró, vonogató, engedetlen, ellenkező, patvarkodó, ellene-mondó, meg-vető, hatra vető. *Syn.* Odporńik, Odporowač.

Zbrahańi, á, n. recusatio, detrectatio, refragatio, nis, f. Weigern, Weigerung: nem akarása valaminek vonogatás patvarkodás. *Syn.* Odporowáńi, Odpornoſť, Zbrahawoſť, Zbáčeńi, Zbáknutí, Zbrahnutí.

zbráhať ſa, al ſa, ám ſa V. P. *imp.* hag ſa: recusare, detrectare, refragari: ſich weigern: nem akarni magát vonogatni, nem engedelmeskedni, ellenemondani, ellent tartani, ellene-állani. *Syn.* odporowať, nechceť na ńečo priwoliť (priſtať), zbáčiť ſa, zbáknúť ſa, zbráhnúť ſa.

zbrahawe, *adv.* refractarie, hártnáckig, halsſtarrig: engedetlenül. 2) tenere, molliter, delicate: zart, zärtlich, empfindſam: gyengén, kényesen. *Syn.* maznawe, hakliwe. 3) morose: häkelig, eigenſinnig: kedvetlenül. *Syn.* hákliwe.

zbrahaweni, á, é, *p. c.* nimis indulgenter habitus, nimia indulgentia corruptus, a, um: verzärtelt: el-kényesittetett, el-kényesülte, el-kényesedett. *Syn.* zbrahawí, zbákliweni, zmazńeni, zmaznaweni.

Zbrahaweńí, á, n. nimia indulgentia, Verzärtelung: elkényesités. 2) corruptio per nimiam indulgentiam, Verzärtelung: el-kényesülés, el-kényesedés. *Syn.* Zbákliweńí, Zbáknutí, Zbráhnutí, Zmazńeńi, Zmaznaweńí.

zbrahawet, wel, wím V. P. *imp.* haw: nimia indulgentia corrumpi, ſich verzärteln: elkényesülni, el-kényesedni. *Syn.* zbrahawiť ſa, zbákliweť, zbakliwiť ſa, zmaznaweť, zmaznawiť ſa, zmazńeť, zmazńiť ſa.

zbrahawí, á, é, *adj.* refractariolus *Cic.* refractarius *Senec.* a, um: hartnäckig, halsſtarrig: engedetlen, kemény

nya-

nyakú. 2) tener, delicatus, a, um; mollis, e: zart, zärtlich, empfindſam, weichlich: kényes. *Syn.* maznawí, hákliwí. *Usus.* Zdrahawí Člowek, matioloechus, liguritor et in minimis etiam rebus exquisitus. 3) morosus, a, um: hákelig eigenſinnig: kedvetlen. *Syn.* hákliwí.

zdrahawiť, il, ím, V. P. *imp.* haw: nimis indulgere, nimis indulgendo corrumpere: verzärteln, zärtlich machen: elkényesíteni, kényessé tenni. *Syn.* zhakliwiť, zmazňiť, zmaznawiť. *II. rec.* zdrahawiť ſa, v. zdrahaweť.

Zdrahawoſť', i, f. v. Zdrahání. 2) teneritas, tis, f. teneritudo, inis, f. mollitia, ae, f. mollities, ei, f. Zärtlichkeit, Zartheit, Weichlichkeit: kényesség. *Syn.* Maznawoſť'.

zdrahnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: accrescere (in pretio), theuer werden, meg drágúlni. *Syn.* zdržeť.

zadrahnúť ſa, hnul (hel) ſa, hňem ſa V. P. *imp.* hňi ſa, v. zdrahať ſa. *Syn.* zhačiť ſa, zháknúť ſa.

zdrahnutí, á, é, *p. c.* accrescens (auctus) in pretio, vertheuert, theuer geworden: megdrágúlt. *Syn.* zdražení.

Zdrahnutí, á, n. accrescentia (auctio) pretii: das Theuerwerden, Vertheuerung: megdrágulás. *Syn.* Zdražení.

zdrápaní, á, é, *p. c.* erasus, derasus, a, um: abgekratzt: le-vakartt, le-szaggatott. *Syn.* zdrapení. 2) laceratus, dilaceratus, dilaniatus: zerkratzt: el-szaggatott. *Syn.* podrápaní, poſarpaní. 3) fissus, geſchlißen, fosztott, fosztatott, meg-fosztatott. *Syn.* podrápaní. *boh.* ſedrán.

Zdrápáňí, á, n. erasio, derasio, nis, f. Abkratzung: levakarás, le-szaggatás. 2) dilaceratio, dilaniatio: Zerkratzung, el (öszve) szaggatás. *Syn.* Poſarpáňí. 3) fissio, das Schleißen, z. B. der Federn: tollú fosztás. *Syn.* Podrápáňí.

zdrápať, pal, pem (*boh.* zdrápám, et zdrápi *fut.*) V. P. *imp.* zdrap: eradere, deradere: abkratzen, mit dem Nageln: le-vakarni, le-szaggatni. *Syn.* zdrapiť. 2) lacerare, dilacerare, laniare, dilaniare: zerkratzen: el-szaggatni. *Syn.* podrápať. 3) findere: ſchleißen, z. B. die Federn: fosztani, meg-fosztani, *p. o. a' tollút. Syn.* podrápať. *boh.* ſedrať i.

zdrapení, á, é, *p. c.* v. zdrápaní.

Zdrapeňí, á, n. v. Zdrápáňí.

zdrapiť, il, ím V. P. *imp.* zdrap, v. zdrápať.

zdraſt'ení, á, é, *p. c.* ex seq. *Syn.* zdrſnatení, drſnatí.

zdraſt'iť, il, ím, V. P. *imp.* zdraſť: exasperare, asperum (horridum) reddere: rauch machen: meg-darabosítani. *Syn.* zdrſnatiť. 2) exacerbare, exasperare: erbittern: meg-keseríteni, meg-búsítani, felboszszontani, ingerleni, indítani. *Syn.* nabadkať.

zdraw, zdrawa, zdrawe *adj abs.* v. zdrawí. *Usus.* Zdraw buď Člowěče (Prátelu) dobri! bone vir, salve! ſey gegrüßt (willkommen), oder grüß dich Gott mein beſter Freund! isten hozott, jámbor! Zdraw ſem, sanus sum, ich bin geſund, egészséges vagyok.

† zdráw, zdráwa, zdráwo, idem.

zdrawe, *adv.* sane, salve, valenter, valide sine morbo: geſund, nicht krank: egészségesen. *Syn.* čerſtwe, mocňe, pewňe, ſilňe. 2) salubriter, salutariter: heilſam: egészségesen, hasznoson. *Syn.* proſpeſňe.

† zdráw'e, *adv.* idem. 3) v. rozwážliwe.

Zdrawí, á, n. sanitas, salubritas, valetudo bona, salus, tis, f. Geſundheit, geſunde Beſchaffenheit, z: B. des Menſchen, des Leibes, der Seele, des Verſtandes, des Holzes: egészség. *Syn.* Čerſtwoſt, Mocnoſt, Pewnoſt, Silnoſt, Zdrawobití, Zdrawoſt. *Usus.* Zdrawí ňekomu nawrátit, k ňemu pomoct: restituere alicui sanitatem, zur Geſundheit verhelfen, valaki egészségét helyre hozni. Zdrawí pit, bibere in salutem alicuius, Geſundheit trinken, valaki egésségéért inni. Za twoge Zdrawí! bene tibi! in salutem tuam! auf deine Geſundheit: jó egésségedre. Zdrawí pripígat: propinare salutem alicui, Geſundheit zutrinken, valakit egésség kedvéért itallal meg-köszönteni. Za Zdrawí ſa pige ňekomu, bibitur in salutem alicuius ab omnibus, die Geſundheit geht herum (im Trinken): jó egésségért isznak valakinek. *Prov.* Prwňé Zdrawí, druhá Krása, treté Bohatſtwí: primum recte valere, proxima forma, tertio loco divitiae *Plato Libro II. de Leg.* curandum est, ut sit mens sana in corpore sano *Juven.* Aliud alio prius est, et iis quae potiora sunt, maior cura debetur. Čím wíc za cudzé Zdrawí pigeſ, tím wíc Nemoci do ſeba legeſ: quo tibi potarum plus est in ventre salutum, hoc minus exhaustis hisce salutis habes: je mehr man fremde Geſundheit trinkt, je mehr die eigne Geſundheit hinkt: mennél többet az ember más egésségéért iszik, annál inkább rontja a' maga (saját) egésségét. 2) valetudo seu bona, seu mala: Geſundheit, das Befinden, es ſey ſchlecht (mißlich), oder gut: jó, vagy rosz egésség. *Usus.* Čerſtwé, dobré, neporuſené Zdrawí: integra, commoda valetudo: friſche, gute Geſundheit: jó egésség. Slabé, mdlé Zdrawí: valetudo tenuis, ſchwache Geſundheit: erőtlen (gyenge) egésség.

zdrawí, á, é, *adj.* sanus, salvus, validus, a, um: incolumis; sospes, itis: geſund, nicht krank, friſch: egésséges, ép. *Syn.* čerſtwí, pewní, ſilní. *Usus.* Zdrawím bit, valere, sanum esse, sanitate frui: geſund ſeyn, egésségesnek lenni. Tak ſem zdrawí, že ſem ňikdi nebol zdrawší: sic valeo, ut nunquam melius (valuerim): niemals bin ich ſo friſch auf geweſen, als itzt: soha sem voltam jobb egésségben, mint most. Zdrawí, a čerſtwí ſa nawrátil: salvus et incolumis rediit, er iſt geſund und friſch angekommen: jó egésségben jött viszsza. Gak mocňe ſú zdrawí? Gak gím Zdrawí ſlúží? ut vales? wie befinden ſie ſich? hogy szolgál egéssége? 2) salutaris, salubris, e; saluber, sanus, a, um: geſund, der Geſundheit zuträglich, heilſam, z. B. die Speiſe, Arznei, Luft: egészséges, hasznos. *Syn.* proſpeſní. *Usus.* Zdrawí Pokrm, salubris esca, der Geſund-

ſundheit zuträgliche (heilſame) Speiſe, hasznos (egésséges) étek. *Prov.* Zdrawému Člowěku i ſuchý Chléb a Sýr ge Pokrm dobrý: caseus et panis sunt optima fercula sanis: geſunden Leuten ſchmeckt alles wohl, egészséges embernek minden étek jo izü.

Zdrawobitý, á, n. v. Zdrawí.

Zdrawoſť, i, f. idem.

† Zdrážděnί, n. v. Zdráženί.

† zdrážditi, il, ím, *fut.* v. zdrážiť.

Zdražení, á, n. augmentum pretii, charistia, ae, f. Vertheurung: drágítás, drágaság. *Syn.* Drahoba, Drahota, Zdrahnutí.

Zdráženί, á, n. irritatio, concitatio; Reizung, Erhitzung: fel-ingerlés. *Syn.* Dráženί. 2) paroxismus, i, m. der Anfall einer Krankheit: hidegelleles *Syn.* Nápad zimničnί.

zdražiť, il, ím, V. P. *imp.* zdraž: augere alicuius rei pretium, vertheuern: árát nagyobbitani valaminek, drágábnak tenni, drágítani. *Syn.* zdrahobiť, zdrahotiť.

zdrážiť, il, ím, V. P. *imp.* zdraž: irritare, concitare; reizen, aufhitzen: fel-ingerleni. *Syn.* drážiť, dráždiť, zdráždiť, nadrážiť. *boh.* zdrážditi.

Zdrážňeňί, á, n. v. Zdráženί.

zdrážňiť, il, ím, V. P. *imp.* žni, v. zdrážiť.

zdrbať, bal, bem (*boh.* zdrbám et zdrbi, *fut.*) V. P. *imp.* bag, v. drbať.

zdreweňení, á, é, *p. c.* v. ſtrnutí.

Zdreweňeňί, á, n. v. Strnutí.

† Zdřew'eňeňί, n. idem.

zdreweňeť, ňel, ňím, V. P. *imp.* weň, v. ſtrnúť.

† zdřeweňeť, ňel, ňím, *fut.* idem.

† zdřizhaťi, al, ám, *fut.* v. zdrúzgať.

zdrobení, á, é, *p. c.* contritus, comminutus, friatus, a, um: zermalmen, zerbröckelt: meg-(öszve) aprittatott, morsoltatott, törsölt, apróra zúzatott. *Syn.* podrobení, pomeľňení, zmeľňeni, pomrwení, zmrwení.

Zdrobeňí, á, n. contritio, comminutio, solutio in particulas minimas: Zermalmung, Zerbröckelung: öszve (meg) aprítás, törsölés, morsolás, apróra zúzás. *Syn.* Podrobeňí, Pomeľňeňí, Pomrweňí, Zmrweňí, Zmeľňeňí. 2) v. Zdrúzgáňí.

zdrobiť, il, ím, V. P. *imp.* zdrob: comminuere, fricare, minutatim conterere: zermalmen, zerbröckeln, zerreiben, zerbröſeln: öszve (meg) aprítani, törsölni, morsolni. *Syn.* podrobiť, pomrwiť, zmrwiť, pomeľniť, zmeľniť. 2) corripere, incessere, invadere: angreifen, anfallen, befallen: ki-lelni, ki-törni. *Usus.* Zima ho zdrobila, frigus illum incessit, corripuit, invasit: die Kälte fiel ihn an, hat ihn angegriffen: a' hideg ki-lelte (ki-törte) ötet. 3) v. zdrúzgať. *II. pass.* zdrobiť ſa: friari, comminui: ſich zerbröckeln, öszve (porrá) morsolódni.

zdrúzgáni, á, é, *p. c.* contusus, contritus, a, um: zerſchmettern: öszve töretett, zúzatott. *Syn.* podrúzgáni.

Zdrúzgáňí, á, n. contusio, contritio, nis, f. Zerſchmetterung: öszve-törés, zúzás. *Syn.* Podrúzgáňí.

zdrúzgať, al, ám, V. P. *imp.* gag: contundere, conterere, disiicere: zerſchmettern: öszve törni, zúzni. *Syn.* podrúzgať. *boh.* zdŕizhati.

zdržaní, á, é, *p. c.* retentus, impeditus, a, um: abgehalten, zurückgehalten: meg-tartatott. 2) servatus, conservatus: erhalten: meg-tartott.

Zdržáňí, á, n. retentio, impeditio, nis. f. Zurückhaltung, Abhaltung, das Abhalten: megtartás. 2) od ńečeho: abstinentia, continentia, temperantia *rei*: Enthaltung: valamitől való maga meg-tartóztatása. *Syn.* Zdržowáňí.

zdržanliwe, *adv.* abstinenter, continenter, temperanter, temperate: enthaltſam, mértékletesen. *Syn.* merńe, zdržowńe. *boh.* zdrželiw'e.

zdržanliwí, á, é, *adj.* abstinens, continens, temperans, tis: enthaltſam, mértékletes. *Syn.* merní, ſtrédmí, zdržowní. *boh.* zdrželiwí.

Zdržanliwoſť, i, f. abstinentia, continentia, temperantia, ae, f. Enthaltſamkeit, mértékletesség. *Syn.* Mernoſť, Srédmoſť, Zdržownoſť. *boh.* Zdrželiwoſť.

zdržať, žal, žím, V. P. *imp.* zdrž: abstinere, continere, arcere, prohibere, tenere, retinere, sustinere, v. g. labentem, currentem: enthalten, abhalten, erhalten, zurückhalten, z. B. jemand der fallen wollte, die laufenden Pferde, den Feind: meg-tartani, p. o. a' ki elesik. *Syn.* zadržať. 2) servare, tueri, conservare, retinere, tenere, sustinere: erhalten, aufrecht erhalten, nicht fallen, oder zu Grunde gehen laſſen: meg-tartani valamitől. 3) morari, tenere, retinere: aufhalten, verzögern: tartóztatni. *Syn.* zdržowať. *boh.* zdržeti. *II. rec.* zdržať ſa: morari, commorari, manere: ſich aufhalten, wo verweilen: tartózkodni, mulatni. *Syn.* bawiť ſa, zdržowať ſa. *Usus.* Wiſe Miſli még ſa zdržal, amplius opinione mea morabatur *Sallust.* er hat ſich länger aufgehalten, als ich vermuchete (vermeinet hätte): tovább mulat vala, hogy sem véltem vólna. 2) Od ńečeho ſa zdržať: se abstinere, abstinere re (a re), continere se, temperare sibi; ſich enthalten von etwas; magát valamitől megtartóztatni. *boh.* zdržet ſe. *Usus.* Od Gedla ſa zdržať, abstinere cibo, ſich des Eſſens enthalten, meg-tartóztatni magát az ételtől. Nemožem ſa Smíchu zdržať: risum continere non possum, ich kann mich des Lachens nicht enthalten, a' nevetéstől meg-nem tartóztathatom magamat. Nemohel ſem ſa od Hńewu zdržať, imperare animo nequivi, quin irascerer *Liv.* ich habe mich vom Zorne (Unwillen) nicht enthalten können: sokára nem birhattam magamat, hogy haragra ne gerjednék. Nemožem ſa zdržať, abich nepowedel: non possum mihi temperare, quin dicam: ich kann mich nicht enthalten zu ſagen: meg-nem tartóztathatom magamat, hogy ki ne mondgyam. 3) non uti, nicht gebrauchen, nicht umgehen; nem élni valamivel.

Zdržatel, a, m. v. Zdržowatel.

Zdržáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zdržáwať, al, ám, *freq.* ex zdržať. *II. rec.* zdržáwať ſa, *freq.* ex zdržať ſa.

† zdrželiwe, *adv.* v. zdržanliwe.

† zdr-

† zdrželiwí, á, é, *adj.* v. zdržanliwí.

† Zdrželiwoſt, i, f. v. Zdržanliwoſt.

† zdržeti, žel, žím, *fut.* v. zdržat. *II. rec.* zdržet ſe, v. zdržat ſa.

Zdržowáňí, á, n. impeditio, repressio, nis, f. Abhaltung, tartóztatás.

zdržowat, žowal, žugem V. I. žug, v. zdržat. 2) arcere, impedire: abhalten: tartóztatni. *II. rec.* zdržowat ſa, v. zdržat ſa.

Zdržowatel, a, m. impeditor, repressor, is, m. Abhalter: tartóztató. *Syn.* Zdržatel. 2) servator, conservator: Erhalter, Retter: meg-tartó, videlmezö.

zdržowňe, *adv.* v. zdržanliwe.

zdržowní, á, é, *adj.* v. zdržanliwí.

Zdržownoſt, i, f. v. Zdržanliwoſt.

† zdůlu, *adv.* v. zdola.

Zdur, u, m. v. Truc. *Usus.* Na Zdur, na Zduri, v. na Truc.

zdurení, á, é, *p. c.* v. nahňewaní.

Zdureňí, á, n. v. Nahňewáňí.

zdurit, il, ím, V. P. *imp.* zdur, v. nahňewat. *II. rec.* zdurit ſa, v. nahňewat ſa.

zduríwe, *adv.* v. zdurňe.

zduriwí, á, é, *adj.* v. zdurní.

Zduriwoſt, i, f. v. Zdurnoſt.

zdurliwe, *adv.* v. zdurňe.

zdurliwí, á, é, *adj.* v. zdurní.

Zdurliwoſt, i, f. v. Zdurnoſt.

zdurnaře, *adv.* v. zdurňe.

zdurnatí, á, é, *adj.* v. zdurní.

Zdurnatoſt, i, f. v. Zdurnoſt.

zdurňe, *adv.* v. trucowitě.

zdurní, á, é, *adj.* v. trucowití.

Zdurnoſt, i, f. v. Trucowitoſt.

zduſit, il, ím, V. P. *imp.* zduš: suffocare, strangulare: erſticken, erwürgen: meg-fojtani. *Syn.* zaduſit. *II. rec.* zduſit ſa: suffocari, strangulari: erſticken (*neutr.*): megfojtódni.

zdút ſa, zdul ſa, zdugem ſa, V. P. *imp.* zdug ſa: intumescere, inflari: anlaufen, anſchwellen: fel-puffadni, bédagadni. *Syn.* nadút ſa, opuchnút. *Usus.* Wſecek ſa zdul. Koň ſa zdul.

† zdwihací, *adj. omn. gen.* v. seq.

zdwihaci, á, é, *adj.* Zdwihací Moſt (ktery ſa zdwihnút, a zaſe ſpuſt'it może): pons versatilis, Fallbrücke, fel-vonó (fel-vonható) híd, palló.

zdwihaní, á, é, *p. c.* v. zdwihnutí.

Zdwihánňí, á, n. v. Zdwihnutí.

zdwihat, al, ám, V. I. *imp.* hag, v. zdwihnút. *II. rec.* zdwihat ſa, v. zdwihnút ſa. *Usus.* Žaludek ſa mí zdwihá, stomachus mihi movetur, es eckelt mich, emélyeg a' gyomrom.

Zdwihawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zdwihawat, al, ám *freq.* ex zdwihat. *II. rec.* zdwihawat ſa, *freq.* ex zdwihat ſa.

zdwihnút, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: tollere, levare, alevare, erigere: heben, in die Höhe heben, erheben: emelni, fel-emelni. *Syn.* zdwihat. *Usus.* Hlawu zdwihnút, erigere (adtollere) caput, den Kopf in die Höhe empor heben, fejét fel-emelni.

zdwihnutí, á, é, *p. c.* levatus, elevatus, erectus, a, um: geho-

gehoben: fel-emeltetett. *Syn.* zdwihani.

Zdwihnutí, á, n. levatio, elevatio, erectio, nis, f. Hebung: fel-emelés. *Syn.* Zdwihání.

Zdwihowání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zdwihowat, howal, hugem, *freq.* ex zdwihnút. *II. rec.* zdwihowat ſa, *freq.* ex zdwihnút ſa.

zdworile, *adv.* humane, humaniter, urbane: höflich: tisztességesen, emberségessen, nyájassan. *Syn.* uctiwe, počeſtne. *boh.* zdwořile.

zdworilí, á, é, *adj.* humanus, urbanus, a, um: höflich: tisztességes, nyájas, emberséges. *Syn.* počeſtní, uctiwí. *boh.* zdwořilí. *Usus.* Liſt welmi zdworilí, sale humanitatis sparsa epistola, ein beſonders höflicher Brief, szép emberséges levél.

Zdworiloſt, i, f. humanitas, urbanitas, tis, f. Höflichkeit, höfliches Betragen: emberség, tisztesség, nyájasság. *Syn.* Uctiwoſt, Počeſtnoſt. *boh.* Zdwořiloſt. *Prov.* Zdworiloſt a Láſka k Bližnému Člowека nad Zlato hlaw krási: humanitas et charitas maxime ornat mortales: Menſchenliebe und Höflichkeit ziert mehr, denn ein goldenes Kleid: a' felebaráti szeretet, és az emberség nagyobb ékesség az arany ruhánál.

že, *conj.* quod, daß, weil: hogy, mivel. *Usus.* To chwálím, že ſi pilní: laudo id, quod diligens es: ich lobe daß, daß du fleißig biſt: azt ditsérem, hogy szorgalmatos vagy. Teſím ſa, že ej če žigeſ: gaudeo, quod vivis: ich freue mich, daß du noch lebeſt: azon örvendek, hogy még-élsz. W tom chibil, že: in eo peccavit, quod: darinn fehlte er, daß er: abban hibázott, hogy. O tom, že zemrel, nič ſem nepočul: de eo, quod mortuus sit, nihil audivi: ich habe nicht davon gehört, daß er geſtorben ſey: azt nem halotam, hogy megholtt volna. Co ſa toho tiče, že nepiſe: quod ad id adtinet, quod non scribit: was das anbelangt, daß er nicht ſchreibet: a' mi azt illeti hogy nem ír. Sem i to pátrí, že: huc accedit, quod: hierzu kommt noch, daß: ide tartozandó még az-is, hogy. Teſím ſa (lutugem), že ſa to ſtalo: gaudeo (doleo), quod factum est (id factum esse): ich freue (betrübe) mich, daß es geſchehe: örvendek (bánom), hogy az történt. NB. Latinorum *quod*, saepe efertur, *a*) *per Gerundium.* W tom, že ſa učil, ziſkal: discendo lucrum fecit: darinn (dabei, dadurch), daß er lernte, gewann er: abban, hogy tanúlt nyertes volt. *b*) *per Participium.* Zdá ſa, že neptiſem: non videor esse venturus, es ſcheint, daß ich nicht kommen werde: úgy látszik, hogy el-nemjövök. Tak ſa mi widí, že ti to neptidú: hi non videntur esse venturi, es ſcheint, daß dieſe Menſchen nicht kommen werden: úgy tetszik, hogy ezek el-nem jönnek. *c*) *per Indefinitum.* Powedagú, že ſem (ſi ꝛc.) priſel: dicor (diceris) venisse, man ſagt, daß ich (du) gekommen ſey: azt mondgyák, hogy el-jöttem (el-jöttél etc). Hanbim ſa, že ſem mu weril: pudet me ei credidisse: ich ſchäme mich, daß ich ihm geglaubt

glaubt habe: szégyenlem azt, hogy hittem néki. Powedal, že tam bol: dixit se ibi fuisse: er ſagte, daß er dort war: azt mondotta, hogy ott vólt: Položme, že Boha neňi: faciamus, Deum non esse wir wollen einmal annehmen (ſo thun) daß kein Gott ſey: tegyük azt, hogy nints Isten. Nič neňi tak wzácného, gak to, že Človek dobre činí: nihil est svavius, quam bene facere: nichts iſt angenehmer als das man Gutes thut: semmi sem gyönyörüségesebb annál, hogy az ember jót tselekszik. *d) per Relativum qui, quae, quod.* Múdrí ſi, že preč iděſ, odchádzáſ: sapiens es, qui abeas: du biſt weiſe, daß du fortgeheſt: okossan tselekszed, hogy el-mégy (el-mész). Žáden neňi tak ſproſtí, Žebi neweděl: nemo est tam hebes, qui nesciat: niemand iſt ſo elend, daß er nicht wüßte: nints olly egygyügyü, hogy azt nem tudná. 2) quod, quo tanquam: daß, als wenn: hogy, mint ha. *Usus.* Nepreto powedám, zebích lepſeg weděl: non dico, quod (quo etc) melius sciam: ich ſage das nicht, daß (als ob) ichs beſſer wüßte, nem azért mondom, mintha jobban tudnám. Nepreto powedám, žebich pochibowal: non eo dico, quo (quod) dubitem: ich ſage es nicht deswegen, daß ich zweifle: nem azért mondom, hogy kételkedek. Nepreto ſem to učiňil, žebich ňekoho wíc milowal: non quo (quod) quemdam plus amem, eo feci *Ter.* ich habe es nicht gethan: als wen Jemanden mehr liebte, nem azért tselekedtem, mintha én valakit inkább szeretnék. Že ne: quod (quo, tanquam) non, quin: daß nicht: hogy nem: Nepreto, že ſprawedliwe neňí, ale že: non quia rectum esset, sed quod: nicht darum, daß das nicht gerecht wäre, ſondern daß: nem azért, hogy nem igaz vólna, de. 3) quod, cur, daß warum: hogy, miért. *Syn.* prečo. *Usus.* Neňi žádneg Příčiní, zebiſ plakat mal: non est, quod (cur) fleas: es iſt keine Urſache, daß du weinen ſollteſt: nintsen semmi okod, hogy sirjál. 4) cum, ex quo: daß, da, von der Zeit, ſeit daß, ſeitdem daß: hogy, a' mint, miólta. *Usus.* To ma těší že widím: gaudeo, cum video: ich freue mich, daß ich ſehe: örvendek, hogy látom etc. Deſat Rokow geſt, že (gak) ſem tu: decem anni sunt, cum (ex quo) hic sum: es ſind zehn Jahre, daß ich, da bin: tíz esztendeje már, hogy itt vagyok. Nedlúho buděe, že muſim odtáď odiſt: prope abest, cum hinc exeundum est mihi *Ter.* es wird nicht lang anſtehen, daß ich von dannen werde hinaus müſſen: nem sok idö fog múlni, hogy nékem innen ki-kell mennem. 5) Post bať ſa, že, apud latinos redditur per *ne, ne non, ut. Usus.* Bogím ſa, že ma Zimňica napadňe: timeo, ne febres acquiram (ne febribus corripiar): ich fürchte, daß ich das Fieber bekommen werde: félek (tartok tőle) hogy hideglelést ne kapjak. Bogím ſa, že buděe prſať: metuo, ne pluat: ich fürchte, daß es regnen möchte: attól tartok, hogy esni fog. Obáwám ſa, že nebuděe prſať: timeo, ut (ne non) pluat: ich

ich fürchte, daß es nicht regnen möchte: attól félek, hogy nem fog esni. 6) Post nepochibowať, že, coniunctioni latinorum *quin* correspondet, *Usus.* Nepochibugem, že príde: non dubito, quin veniat (venturus sit): ich zweifle nicht, daß er kommen werde: nem kételkedtem rajta, hogy el-fog jönni. Nepochibugem, že nepríde: non dubito, quin non venturus sit: ich zweifle nicht (ich glaube gewiß), daß er nicht kommen, werde: nints abban ketségem, hogy el-nem jön. Post pochibowať vero, že *apud Latinos per an redditur.* Pochibugem, žebi Otec prišel; dubito (dubium est) patrem venturum (an pater venturus sit): ich zweifle, daß (ob der Vater kommen werde: kételkedem arról, ha el-jönn-é az atyám. 7) Post tak, tak welmi, tak welkí ꝛc. že, in latino effertur per *ut. Usus.* Tak Zlosť'ú sem zapálení, že sa sotwa cítim. Tak Zlosť'ú sem zapálení, že sa sotwa cítim. Tak sem Hněwem rozníceni, ze sem skoro bez seba: ardeo exarsi, ut vix sim mihi compos. Vix sum compos animi, ita ardeo iracundia *Ter.* ich weiß nicht recht, wo ich bin von lauter Gift, und Zorn: haragomba alig tudom, hol vagyok, mit mivelek.

† zebe, v. zabsť.

zebírаní, á, é, *p. c.* v. zebraní, *vulg.* zobírаní.

Zebíráňí, á, n. v. Zebráňí.

zebírať, al, ám, V. I. *imp.* rag, v. zebrať, *vulg.* zobírať.

zebírávať, al, ám *freq.* ex zebrať.

Žebraččin, a, e, *adj. poss.* mendicae, der Bettlerinn gehörig, kóldus aszszonyé. *vulg.* Žebračkin.

Žebráček, čku, m. *dem.* ex Žebrák.

Žebračina, i, f. v. Žebračňica.

Žebráčisko, a, n. *cont.* et *exagg.* ex Žebrák.

žebračiť, il, ím V. I. *imp.* brač, v. žebrať.

Žebračka, i, f. mendica, ae, f. Bettlerinn, Bettlerfrau: kóldús aszszony, kóldús leányzó.

žebrácki, *adv.* mendice, more mendicorum: bettlerisch, bettelhaft: kóldúsossan, koldúsok modgyára.

žébrácki, á, é, *adj.* mendicus, mendico dignus, a, um: bettelhaft, bettelmäßig: koldús, koldúsi.

* žebráčkin, á, é, *adj. poss.* v. žebraččiň.

žebračňe, *adv.* mendicando, stipem petendo: bettelhaft, bettelnd: koldulva. *Syn.* žebrawe, žebrotňe.

žebračňí, á, é, *adj.* mendicans, tis: bettelnd: koldúló. *Syn.* žebrawí, zebrotní.

Žebračňica, i, f. vestibulum (atrium, propylaeum, porticus) templi *Cic.* Vorhof, Eingang in die Kirche, Vortempel: koldúsház, toruátz.

Žebractwí, á, n. mendicitas, egestas, paupertas, tis, f. Bettlerei, Armseligkeit, Bedürftigkeit: kóldússág, szegénység. *Syn.* Chudoba, Žebráňí, Žebrota.

Žebrák, a, m. mendicus, i, m. mendicabulum, i, n. Bettler, Bettelmann: kóldús, zsobrák. *vulg.* Žobrák. *Usus.* Niekoho Žebrákem učiniť (*boh.* ňekoho na Žebráka přiwesť): ad mendicitatem quempiam redigere: jemand zum Bettler machen: valakit kóldússágba hozni, kóldússá tenni. *Prov.*

Gestli

Geſtli ge Žebrák ſití, ale Kapſa neńí: mendici pera insatiabilis: der Bettler iſt niemals ſatt: kóldúsnak a' táskaja soha sem telik meg. 2) civitas Bohemiae: eine Stadt im Berauner Kreiſe: tseh város.

* Žebrakiňa, i, f. v. Žebračka.

žebrákow, a, e, *adj. poss.* mendici, dem Bettelman gehörig, kóldúsé.

Zebranec, nca, m. infans expositus: Findelkind: találtt gyermek, el-vettetett tsetsemő. *boh.* Sebrance. - *Plur. nom.* Zebranci, infantes expositi, Findelkinder, el-vettetett tsetsemők, találtt gyermekek. *boh.* Sebránci.

zebraní, á, é, *p. c.* conquisitus, a, um: aufgeklaubt, nach und nach zuſammen geſucht: öszve-gyüjtött, szerzett. *Syn.* zhledaní. 2) collectus, coadunatus, aggregatus: aufgelöſt, aufgeſammelt: egybe-gyüjtetett, szedetett. *Syn.* Zhromážděňí. 3) ablatus, damtus: weggenommen: el-vittetett, el-szedettetett. 4) abreptus, weggeraft, erövel el-ragadtatott. 5) direptus, spoliatus: ausgeplündert: ki-raboltt, el-ragadoztatott.

Zebráňí, á, n. conquisatio, nis, f. Aufklaubung: öszve gyüjtés, szerzés, öszve-keresés. *Syn.* Zhledáňí. 2) collectio, coadunatio, congregatio: Aufleſung, Aufſammlung: öszve-szedés, szedegetés, egybe-gyüjtés. 3) ablatio, demtio: Wegnehmung, el-vitel, el-vévés. 4) abreptio, Wegraumung, el-ragadás, el-szedés. 5) direptio, spoliatio, depopulatio: Ausplünderung: el-ragadozás, ki-rabolás.

žebraní, á, é, *p. c.* mendicatus, a, um: gebettelt: kóldúltt.

Žebráňí, á, n. mendicatio, nis, f. das Betteln; kóldúlás. *Syn.* Žebráctwí, Žebrota, Pítáňí.

zebrať, zebral, zeberem, et zberem, V. P. *imp.* zber et zeber: conquirere, aufklauben, nach und nach zuſammen ſuchen: öszve keresni, öszve gyüjteni, szerezni. *Syn.* zhledať. *boh.* sebrati. 2) colligere, congregare: aufleſen, zuſammen: öszve-szedni, fel-szedni. *Syn.* zhromážďiť. *boh.* sebrati. 3) auferre, demere, tollere: wegnehmen: el-vinni. 4) abripere: wegraffen: el-ragadni. 5) diripere, spoliare, depopulari: ausplündern, z. B. Haus, Vermögen: el-ragadozni, ki-rabolni. *Syn.* obrať, *vulg.* zobrať. *II. rec.* zebrať ſa: conquiri, se conquirere: ſich aufklauben: felkeresödni, öszve-gyülni. 2) colligi coadunari: ſich aufleſen (aufſammeln): öszve-szedödni. 3) matrimonio jungi, matrimonium invicem contrahere: öszve házasúlni, öszva kelni. *Usus.* Zebrali ſa, matrimonium iniere, ſie haben einander geheurathet, öszve keltek. 4) suppurare, abire in pus: ſchwären, meg-eresedni, mog-gyülni. *boh.* sebrati ſe.

žebrať, žebral, žebrem, V. I. *imp.* žebri: mendicare. betteln, kóldúlni. *Syn.* po Pítáňí chodiť, *vulg.* žobrať.

Zebráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex zebrawať.

Žebráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex žebráwať.

zebráwať, al, ám, *freq.* ex zebrať.

žebráwať, al, ám, *freq.* ex žebrať.

žebra-

žebrawe, *adv.* v. zebračňe.
žebrawí, á, é, *adj.* v. žebračňí.
† Zebro, a, n. v. Rebro.
Žebrota, i, f. v. Žebráctwí, Žebráňí.
zebrotňe, *adv.* v. žebračne.
žebrotní, á, é, *adj.* v. žebračňí.
† Zed (Zeď), *gen.* Zdi, f. v. Múr. 2) v. Stěna.
zeďeni, á, é, *p. c.* ex zesť: comestus, absumtus, consumtus, devoratus, a, um: gegessen, abgegessen, verschlungen, verschluckt: meg-evett.
Zeďeňí, á, n. comestio, absumtio, consumtio, devoratio, nis, f. das Essen, Abessen, Verfressen, Verschlingen, Verschlucken, - ung: meg-evés.
Zeďiráňí, á, n. v. zedreňí, et Zedráňí.
zeďirať, al, ám, V. I. *imp* rag, v. zedreť, et zedrať.
† zedňí, *adj. omn. gen.* v: múrowi.
† Zedňice, f. v. Murárka.
† zedňičín, a, o, *adj. poss.* v. murárčin.
† zedňičiti, il, ím, v. murárič.
† zedňicki, *adv.* v. murárski.
† zedňicki, á, é, *adj.* v. murárski.
† Zedňictwí, n. v. Murárstwí.
† Zedňík, a, m. v. Murár.
† zedňíků et kůw, owá, owo, *adj. poss.* murárow.
zedraní, á, é, *p. c.* usu per usum) attritus, a, um: abgenützt: el-koptatott, kopott, viselt. *boh.* sedrán.
Zedráňí, á, n. destructio, per usum, attritio, nis, f. das Abnützen, — die Abnützung: el-kopás, koptatás.
zedrat, zedral, zeďerem, V. P. zeďér: destruere per usum, atterere: abnützen: el-koptatni. *Usus.* Bóti (Čižmi) Šati zedrať, cotharnos, vestes atterere: Stiffel, Kleider abnützen; el-koptatni a' tsizsmáját, ruháját. 2) v. zedreť.
* zedratí, á, é, *p. c.* v. zedraní.
* Zedratí, á, n. v. Zedráňí.
Zedráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zedráwať, al, ám, *freq.* ex zedrať.
zedreť: zedrel, zedrem, V. P. *imp.* zedri: detrahere, deglubere: abschinden, z. B. die Haut: meg-nyúzni, le-nyúzni. *boh.* sedříti.
† Žegďlíček, eku, m. *dem.* v. Žagďlíček.
† Žegďlík, u, m. v. Žagďlík.
† Zegámístr, a, m. v. Zbrogňičník.
† Zegi, v. zíti.
† zegmu se, v. zníti se.
† zegtra, *adv.* v. zítra.
† zegtřegší, *adj. omn. gen.* v. zítragší.
† Zegtřek, tíka, m. v. Zítrek.
† zegména, *adv.* v. menowitě.
Žehnač, a, m. fortunator, beator, benedictor, is, m. Segner, Segensprecher: szerentsésítö, kegyelem nyerö, adó, szentelö, *vulg.* Žehnák. 2) cruce signator, der mit dem Kreuze bezeichnet, keresztel jelölö.
zehnáččin, a, e, *adj. poss.* ex seq, *vulg.* žehnačkin.
Žehnačka, i, f. piatrix, cis, f. Segensprecherinn: kegyelem nyerö (alló), szentelö aszszony. 2) benedictrix: Segnerinn: aldó, jót kivanó aszszony. 3) cruce signatrix, die mit dem Kreuze bezeichnet: keresztel jelölö aszszony.
* žehnačkin, á, é, *adj.* v. žehnaččin.

zehnačow, a, e, *adj. poss.* ex Zehnač, *nulg.* zehnákow.

* Zehnač, a, m. v. Zehnač.

* zehnákow, a, e, v. zehnačow.

zehnaní, á, é, *p. c.* compulsus, coactus, a, um: zuſammen, getrieben: öszve (egybe) hajtatott. 2) depulsus, dejectus, deturbatus: herabgetrieben: le-üzött, le-kergetetett, le-verett, le-hajtatott.

Zehnáňí, á, n. compulsio, coactio, nis, f. Zuſammentreibung: egybe (öszve) hajtás. 2) depulsio: dejectio, deturbatio: Herabtreibung: le-üzés, le-kergetés. le-hajtás, le-verés.

zehnaní, á, é, *p. c.* fortunatus, beatus, benedictus, a, um: geſegnet, beglückt: szerentsésitett. 2) exoptatus, desideratus: angewünſcht: kivánt, szerentsézett. *Syn.* winſowaní. 3) cruce signatus: mit dem Kreuze bezeichnet: keresztel meg-jelöltetett. *Syn.* preželnaní.

Žehnáňí, á, n. fortnnatio, beatio, benedictio, nis, f. Segnung, Beglückung, das Segnen: szerentsésség, boldogitás, áldás. *Syn.* Požehnání. 2) precatio bonorum, conceptio votorum; Anwünſchung des Segens: szerentse kivánás, szerentsézés. *Syn.* Winſowáňí. 3) abitus, deceſſus, diſceſſus, us, m, abitio, nis, f. Abſchied, das Fortgehen: el-menés, el-távozás, bútsu, bütsúzás. *Syn.* Lúčeňí, Odberáňí, Odchod, Odchádzáňí.

zehnať, zehnal, zežeňem, V. P. *praes.* zháňám, *imp.* zežeň: compellere, cogere: zuſammentreiben: Menſchen, Thiere, lebloſe Dinge: egybe (öszve) hajtani. 2) depellere, dejicere, deturbare: herabtreiben, auch mit Gewalt: el-verni, le-üzni, le-hajtani. *vulg.* zohnať. *boh.* ſehnati. *II. rec.* zehnať ſa: confluere, coadunari, congregari: zuſammenkommen, ſich verſammeln: öszve jönni, gyülekezni, futni. *Syn.* zhromážďiť ſa.

žehnať, al, ám, V. I. *imp.* hnag: fortunare, beare, benedicere: ſegnen, beglücken, z. B. von Gott: szerentsésitenni, áldani. *Syn.* požehnať. *Usus.* Žehnag ťa Boh! ave! ſey gegrüßt! grüſſe dich Gott! Gott beglücke dich! üdvözlégy! Hozott Isten! Isten hozta! 2) precari alicui bona, gutes anwünſchen, ſegnen: valakinek jót kivánni. *Syn.* winſowať. 3) cruce ſignare, mit dem Kreuze bezeichnen, keresztel megjelölni. *Syn.* preželnať. *II. rec.* žehnať ſa: cruce se ſignare: ſich mit dem Kreuze bezeichnen, keresztet vetni magára. *Syn.* preželnať ſa. 2) valedicere, abire, diſcedere: Abſchied nehmen, elmenni, távozni, bútsúzni, bútsút venni. *Syn.* lúčiť (rozlučowať, odberať) ſa, odchádzať.

Zehnáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex zehnawať.

Žehnáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex žehnáwať.

zehnáwať, al, ám, *freq.* ex zehnať. *II. rec.* zehnáwať ſa, *freq.* ex zehnať ſa.

žehnáwať, al, ám, *freq.* ex žehnať. *II. rec.* žehnáwať ſa, *freq.* ex žehnať ſa.

zehnúť, hnul, hňem V. P. *imp.* hňi: flectere, inflectere, curvare, incurvare, inclinare: beugen, biegen, krummen, z. B. einen Aſt: meg-hajtani, görbiteni, horgasitani. *vulg.* zohnúť.

hnúť. *boh.* ſehnúťi. *II. rec.* zohnúť ſa: flecti, inflecti, incurvari, inclinari: ſich beugen, meg-görbülni, meg-horgadni, bé-horgadni, meghajolni. 2) inclinari, demitti, incurvari, se inclinare (demittere, incurvare): ſich bücken: meg-hajúlni. *vulg.* zohnúť ſa. *boh.* ſehnút ſe.

zehraní, á, é, *p. c.* v. zehrátí.

Zehráňí, á, n. v. Zehrátí.

† Žebráňí, n. v. Karhánί.

zehrát, zehrál, zehregem, V.P. *imp.* zehreg: calefacere, wärmen, erwärmen: meg-melegiteni. *Syn.* okeplič. *vulg.* zohrát. *II. rec.* zehrát ſa: callescere, calere, calefieri, incalere, incalescere: ſich wärmen, erwärmen: meg-melegedni, meg-melegülni.

† žehráti, al, ám, et žehťi, *reg. dat.* v. karhať.

zehrátí, á, é, *p. c.* calefactus, a, um: erwärmt, warm gemacht: meg-melegittetett, meg-melegedett, meg-melegültt. *Syn.* okepleni. *vulg.* zohrátí.

Zehrátí, á, n. calefactio, nis, f. Erwärmung, das Warmwerden: meg-melegités, meg-melegülés, melegedés. *Syn.* Okepleňí. *vulg.* Zohrátí.

† žehrávati, al, ám, *freq.* ex žehrati, v. karhávať.

Zehrewáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zehrewať, al, ám, *freq.* ex zehrát. *II. rec.* zehrewať ſa, *freq.* ex zehrát ſa.

Zehriwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *vulg.* Zohrewáňí.

zehriwať, al, ám, *freq.* ex zehrát. *vulg.* zohrewať. *II. rec.* zehriwať ſa, *freq.* ex zehrát ſa. *vulg.* zohriwať ſa.

† zeiſt, zeſel, zegšem, v. ziſť.

† Žel, u, m. v. Žál.

† žel, *adv. reg. dat.* v. žál.

† Zelenáť, e, m, v. Zelinár.

† Zelenárka, i, f. v. Zelinárka.

zelenaſtí, á, é, *adj.* v. zelenawí.

Zelenaſtoſť, i, f. v. Zelenawoſť.

† zelenaťi ſe, al ſe, ám ſe, v. zeleňeť ſa.

zelenawe, *adv.* subviridi colore, grünlich: zöldeſſen. *Syn.* zelenaſť'e, nazelenaſť'e.

zelenawí, á, é, *adj.* subviridis, e: grünlich: zöldellö. *Syn.* zelenaſtí, názeleni, nazelenaſtí, nazelenawí, prízeleni.

Zelenawoſť, i, f. subviridis color, Grünlichkeit, grünliche Farbe: valamennyire zöld (zöldellö) szin. *Syn.* Zelenaſtoſť, Nazelenaſtoſť, Nazelenawoſť, Prízelenaſtoſť.

zeleňe, *adv.* colore viridi, grün, zölden.

Zelenec, nca, m. *a.*) Menſí: vinca minor *Linn.* vinca pervinca officinalis. Ingrün, Singrün, kleines Wintergrün, eine Pflanze: téli zöld. *b.*) Wetſí: vinca, ae, f. vinca maior *Linn.* großes Wintergrün, Siungrün: téli zöld, egy földön el-terjedö borostyán levelü szabású fü. *Syn.* Brňeg, Zimozel, *boh.* Barwinek, v. Brňeg.

zeleňení, á, é, *p. c.* ex zeleňiť.

Zeleňeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex eodem et seq.

zeleňeť ſa, ňel ſa, ňím ſa V. I. *imp.* zeleň ſa: virere: grün ſeyn: zöldelleni, zöldülni. 2) frondere: grüne Laub haben, ágazni, nöni. 3) virescere, anfangen zu grünen: zöldellni, 4) virescere, viridem fieri: grün werden, zöldülni.

zeleni, á, é (*abs.* zeleno) *adj.* viridis, e: der Farbe nach grün, zöld. *Usus.* Gako Trawa zeleni, graminei coloris, grasgrün:

grün: pásit szinü. Zelení Čerw, v. Húseňica. Zelení Chrúšt, cetonia viridis, grüner Käfer, Goldkäfer: zöld bogár. *Syn.* Zlatohláwek. Zelená Farba, color viridis, grüne Farbe, zöld festék, szin. Zelená Gaščerka, Gaščerica, Gaščerička: lacerta agilis *Linn.* grüne Eidechse: zöld gyék. Zelená Húseňica, Húsenka: eruca, grüne Raupe, hernyó. Zelená Lúka, Tráwňík: cespes vivus, grüner Waasen: pásit. Zelená Ratolesť, Mág: frons, dis, f. Laubast, grüner Zweig: zöld ág. Zelená Sukňa, prasina, ae, f. grasgrüner Rock: zöld szoknya. Zelená Žaba (Štráb), rana esculenta *Linn.* der grüne Frosch: zöld béka.

† Zeleňí, n. v. Žáleňí.

zeleňiť, il, ím, V. P. *imp.* zeleň: viridare, grün machen: zöldíteni. 2) colore viridi inficere, tingere: grün färben: zöldre festeni. *Syn.* na zeleno farbiť.

Zelenka, i, f. varietas rotundorum et viridium prunorum, et pyrorum: eine Art runder, und grüner Pflaumen: zöld szilva. *boh.* Zelinka.

Zelenosť, i, f. viror, is, m. viriditas, tis, virescentia, ae, f. das Grün, z. B. der Blätter, die Grüne: zöldség, zöldellés.

† Želeti, lel, lím, *praes. imp.* zeleg, v. žáliť (neque enim dicitur Želosť ꝛc. sed Žalosť).

Želézko, a, m. *dem.* ex Železo, *boh.* Želízko. *Usus.* Želézko na Rani: oppium specillum, Wundeisen, Sonde, Eisel: sebet tisztitó ispot, seb mérő vas. Želézko Oščípu, na Šipe: spiculum, Spießeisen: rövid szeges dárda, nyil, lövellő dárdátska, nyil levellő dardatska, nyilés kopia vas. Želézko na Ručerawení Wlasow: calamister, tri, m. calamistrum, i, n. ferrum *Virg. Ovid.* Brenneisen, Kräuseleisen, Haareisen, Krauseisen: haj fodorító vas. Želézko, na kterem sa Škripec točí: axiculus. Eisen, daran die Scheiben gehet; tengelyetske. Želézko znamenacé: ferrum signatorum. Stechteisel: jegyező vás. Želézko značné, v. znační.

železní, á, é, *adj.* ferreus, a, um: eisern, aus Eisen: vasas, vasból való. *Syn.* ze Železa. *Usus.* Železní Drót, filum ferreum, drata: eiserne Drat, vas drót. Železní Obogek, Kruh na Hrdlo: numella, ae, f. collare, is, n. Halseisen; nyak vas, nyak kötő szerszám. Železní Sochor, Stanga, Stangla: contus, i, m. Bruchstange, vas tsáklya. Železňá Baňa, ferraria, ferri fodina: Eisengrube, vas bánya. Železná Farba, ferrugineus color, Eisenfarbe: vas szin. Železná Prácka, ferrea fibula, eiserne Schnalle: vas tsat. Železná Príprawa, Nádoba: ferramentum, i. n. Eisenwerk, vas szerszám. Železná Stolica: Comitatus Castriferrei, die Eisenburger Gespannschaft, Vas-Vármegye. 2) ferrarius, ferrum adtinens: Eisen betreffend: vashoz való, tartózandó, azt illető.

† Železňice, f. v. Železňička.

železňičin, a, e, *adj. poss.* der Eisenhändlerinn (Eislerinn) gehörig: vas árosnéé.

Železňička, i, f. coniux ferropolae, die Eisenhändlerinn, Eislerinn: vasárosné, vasáros felesége.

Železňík, a, m. ferropola, ae, m.

m. negotiator ferrarius: Eisenhändler, Eisler: vasáros.

Železňík, u, m. Zelina: v. Sporíček.

železňíkow, a, e, *adj. poss.* ex Železňík (a).

železňíkowi, á, é, *adj.* v. sporičkowi.

Železo, a, n. ferrum, i, n. das Eisen: vas. *Usus.* Mlínské Železo, v. Oskrd. Orné Železo, v. orní. Pružné Železo, v. Čereslo. Staré Železo, ferrea scruta, altes Eisen, hitván vas szerszámok. Železa na Ruki, manicae, arum, f. pl. Handband, Handeisen, Eisen, die Hand anzuschmieden: bilints. *Syn.* Palečnice, Púta. Železa na Nohi, v. Púta na Nohi. Železem okowaní, praeferratus, ferro constrictus: mit Eisen beschlagen: meg-vasaltt, vasaltatott, vasra veretett, verettetett. *Prov.* Dokáď Železo w Ohni (horí), kug: ferrum, dum candet, cudere quemque decet. Dum pluit molendum est. Occasione uteudum est: man soll die Gelegenheit benützen. Man soll Pfeifen schneiden, wenn man in dem Rohre sitzet. Man muß das Eisen schmieden, wenn es glüet. Trinke, wenn du beim Brunnen bist: még tüzes s' vas, addig verdd. Addig hámtsd a' hárs-fát, még hámlik. Wčil ti gest Železo w Ohni. To na teba iše: nunc ferrum tuum inique est: jetzt trifft es dich, téged illet a' letzke. Železo sa Železem ostrí: ferrum ferro acuitur: ein Messer wetzet das andere: vas vassal élesíttetik. Uš gest Železo w Ohni: iacta est alea *Suet.* es ist gewagt, die Würfel sind aus der Hand: die Sache ist schon angefangen: meg-van vetve a' mesterség. Tüzben van már a' vas. Már meg van vetve a' háló. Már benne vagyunk.

† Želí, n. v. seq.

Zelí, á, n. olus, eris, n. die Gartengewächse, grüne Sachen, Kraut, Kohl: zöldség, kerti vetemény. *Syn.* zelené (zahradňé) Wecí, neb Koreňí. 2) *boh.* v. Kapusta.

Zelíčko, a, n. *dem.* oluscŭlum, i, n. Gartengewächslein, Kräutlein, Köhlchen: kerti vétemény-ke veteményetske. 2) *boh.* v. Kapušťička.

Zelina, i, f. herba ae f. Kraut, jede Pflanze: fü. *boh.* Bilina. *Usus.* Arabská Zelina, costus, i, f. costum, i, n. Costus speciosus *Linn.* amarus officin. ein arabisches Wundkraut: arábiában termö szagos fü. Bikowá Zelina, herba tauri (vaccae), Erwenwürger: bika-fü, tehény-fü. v. bikowé koreňí. Sklenná Zelina v. D'en, a Noc. Swatogánská Zelina, v. Černobil. *Prov.* Witrhnúť ňekomu s podnoh Zelinu, clavum extorquere Herculi: Jemanden den Vortheil aus den Händen reißen: el-ütni valakinek kezéröl a' szerentsét. 2) herba inutilis (noxia): das Unkraut: gyom.

Zelinář, a, m. olitor, olerum cultor, is, m. Kohlgärtner: kertész. *Syn.* Zelňík. 2) herbarum collector, herbarius, i, m. Kräutermann, Wurzelmann: füves, füvet-ésmerö, fü-szedö. *Syn.* Zelinkár, *boh.* Bilinář, Koťenář. 3) liber herbarius, herbarium, i, n. Kräuterbuch: füves könyv. *Syn.* Zelinkár. *boh.* Žerbář, Bilinář.

† Zelinár, e, m. idem 1. Nr.

zelinárcin, a, e, *adj. poss.* coniugis

iugis olitoris, der Kohlgärtnerinn gehörig: kertész feleségé. *Syn.* zahradńiččin, zelńiččin. 2) herbariae, der Kräuterfrau (dem Kräuterweibe) gehörig: füvesnéé, füvet ésmérő (szedő) aszszonyé. *Syn.* zelinkárčin, *boh.* bilinářčin, kořenářčin.

Zelináreńí, á, n. v. Zelinárstwí 3. Nro. *Syn.* Zelinkáreńí.

zelinárit, il, ím V. I. *imp.* nar: herbarium esse agere: ein Kräutermann seyn: fű-szedőnek lenni, füvekkel kereskedni.

Zelinárka, i, f. olitoris coniux, Kohlgärtnerinn, kertészfelesége. *Syn.* Zelńička, Zahradńička. 2) herbarum collectrix, mulier herbaria: die Kräuterfrau, das Kräuterweib: füvesné, füveket ésmérő (fű szedő) aszszony. *Syn.* Zelinkárka, *boh.* Bilinářka, Korenářka.

† Zelinářka, i, f. idem 1. Nr.

zelinárow, a, é, *adj. poss.* olitoris, dem Kohlgärtner gehörig, kertészé. *Syn.* zelńíkow zahradńíkow. 2) herbarii, dem Kräutermann gehörig, füvesé, füveket ésmérőé, fű-szedőé. *Syn.* zelinkárow, *boh.* bilinářů, kořenářů et ňw.

zelinárſki *adv.* more herbarii, kräutermännisch, wurzelmännisch: füveket ésmérő (fű-szedő) módyára *Syn.* zelinkárſki.

zelinárſtí, á, é, *adj.* herbarios adtinens, die Kräutermänner (Wurzelmänner) betreffend, fű-ésmérőket (szedőket) illető. *Syn.* zelinkárſki.

Zelinárſtwí, á, n. cultivatio olerum, Kohlgärtnerei, kertészség, mivelése a' kerti viteményeknek: 2) herbaria, ae, f. herbarum notitia: Kräuterkenntniß, Wurzelkenntniß: füésméretinek mestersége, füves tudomány. *Syn.* Zelinkárſtwí, *boh.* Bilinářſtwí, Korenářſtwí. 3) negotiatio herbaria. Kräuterhandel, Wurzelhandel: füvekkel-való kereskedés.

Zelinečka, i, f. *dem.* ex seq. *boh.* Bilinečka.

Zelinka, i, f. *dem.* herbula, ae, f. Kräutchen, Pflanzchen: füvetske. *boh.* Bilinka. *Prov.* Neńí žádneg Zelinki, kterábi nemála ſwé Učinki; in herbis, verbis, et lapidibus magna latet virtus: es iſt nie ein Kräutlein umſonſt: minden fűnek ereje vagyon. 2) *boh.* v. Zelenka.

Zelinkár, a, m. *dem.* ex Zelinár.

Zelinkárka, i, f. v. Zelinárka.

zelinkowí, á, é, *adj.* herbarius, a, um: die Kräuter betreffend: füves, füveket illető. *boh.* bilinné.

zelinowí, á, é, *adj.* idem.

† Zelizko, a, n. v. Želézko.

zelní, á, é, *adj.* olitorius, a, um: die Gartengewächſe betreffend: kertészi, zöldséget illető. *Usus.* Zelní Čerw (Zúſeńica): eruca: Kohlraupe: papmatska, hernyó. Zelní Trh, forum olitorium, Kohlmarkt, zöld piatz. 2) *boh.* v. Kapuſtní.

† zelńí, *adj. omn. gen.* idem.

† Zelńica, i, f. v. Kapuſtńica, Zelńiſčo.

zelńiččin, a, e, *adj. poss.* v. zelinárčin.

Zelńička, i, f. v. Zelinárka.

Zelńík, a, m. v. Zelinár.

† Zelník, u, m. v. Kapuſtník.

Zelńiſčo, a, n. ager oleterius, Kraut-

Krautacker, zöldség alá-való-föld.

† Zelňiſťe, n. idem. 2) v. Kapuſtňiſčo, Kapuſtňica.

Zem, e, f. terra, ae, tellus, uris, f. humus, i, f. solum, i, n. die Erde: föld. *boh.* Zem'e. *Usus.* Hřnčárſká Zem, terra figularis, argilla, ae, f. Thon, der Leim: fazikas föld, agyag. *Syn.* Hlina. Maſtná (tučná), a úrodná (wínoſná) Zem: pinque et fertile solum: feiſter, und fruchtbarer Grund (Boden): kövér, és termékeny föld. Wikopaná (wiritá) Zem, terra effossa (egesta, ausgegrabene (ausgewühlte) Erde: ásott (ki-túrtt) föld. O Zem hoďiť; na Zem porazit ňekoho: sternere humi aliquem; allidere terrae: auf die Erde ſtrecken: a' földre vetni, tsapni; le-vetni valakit; a' földhez ütni. Na Zemi ležáť, iacere humi (in terra), auf der Erde liegen, földön fekünni. Na Zemi, in hac terra, auf der Erde, in dieſer Welt: itt a' földön. Do Zemi ſprowaďiť, humare, sepelire, zur Erde beſtatten, földbe ásni, el-temetni Zem hrizť, w Zemi ležať: in sepulchro (humatum) esse, iacere: Erde kauen, im Grabe liegen: a' földben fe-künni. *Prov.* Zem Kola: gleba arvum. Exigua maximis apponit, credens se se nonnihil iuvare: den großen Sachen Kleinigkeiten zuſetzen: nagy dolgokhoz tsekélységet hozzá vetni. 2) terra (*opposita ad mare et aquam*), tellus: Land, im Gegenſatze, des Meers, und Waſſers: föld, szaráz. *Usus.* Puſtá Zem, terra continens, Feſtland, Mittelland, száraz föld. Úzká Zem, Klúza medzi dwoma Mori: isthmus, i, m. terra bimaris: enges Land, zwiſchen zweyen Seen, oder Meere: a' földnek szorulattya a' két tenger között. Polnočňá Zem, terra septemtrionalis, mitternächtiges Land, ejtszaki föld. Poludňá Zem, terra australis, mittägiges Land, déli föld. Západňá Zem, terra occidentalis, das Land gegen Niedergang, nap nyugoti föld. Wíchodňá Zem, terra orientalis, Morgenland, nap keleti föld. *Prov.* Po Zemi, i po Wode: velis remisque (equisque) *Cic.* mit aller Macht, aus allen Kräften: kézzel, lábbal. Zem ſi, Zem noſíſ, po Zemi choďíſ, a zaſ w Zem ſa obráťíſ: terra es, terram geris, et in terram reverteris: du biſt Erde, und mußt wieder zur Erde werden: por vagy, és porrá lészesz. 3) terra, plaga, provincia, ae, regio, nis, f. das Land, die Landſchaft, tartomány. *Syn.* Kragina. *Usus.* Aſírſká Zem, Assiria, regio Assiriae maioris: Aſſirien: Assiriai tartomány, Assiria. Babilonſká Zem, Babilonia, ae, f. Babilonien, Babilónia. Báborſká Zem, Noricum, i, n. Bavaria: Baiern: Bavária. Čeſká Zem, Bohemia, Böheim, Böhmen, Böhmenland: Tseh ország, Egiptſká Zem, Aegyptus, Aegypten, Aegyptenland, ein Land in Afrika: Egyiptom. Židowſká (gudſká) Zem, Judaea, regio Syriae: Jüdiſchland, Judenland: Zzidó-ország. Ze Zemi (z Wlaſti) wipowedeť ňekomu: in exilium mittere, interdicere aqua et igni alicui *Cic.* ins Exilium jagen, számkivetni, számkivetésbe küldeni.

Ze-

Zemák, u, m. *Plur. Nom.* Zemáki, *gen.* kow, m. v. Krumpla: solanum tuberosum *Linn.* Erdäpfel: krumpli, földi kenyér.

Zeman, a, m. nobilis, is, m. equestris ordinis vir: Edelmann: nemes. *boh.* Slechtic, Rytíř, Wládika. *Usus.* Líſtowní Zeman, *vulg.* Armaliſta: nobilis scutatus (armalista), ein Armaliſt (Edelmann), ármálisos nemes. *Prov.* Zeman, Rúſka Chleba nemám, pauper nobilis, ein armer Edelmann, szegény (kurta, botskoros) nemes. 2) terrigena, terricola, ae, m. Landsmann, földön lakó. *Syn.* Obiwatel Zemi. 3) soli calcator, is, m. Bodentreter, földön járó. *Syn.* čo chodí po Zemi.

zemančin, a, e, *adj. poss.* nobilis feminae, der Edelfrau gehörig: nemes aszszonyé.

Zemanka, i, f. nobilis *fem.* eine Edelfrau, nemes aszszony.

zemanow, a, e, *adj. poss.* nobilis *viri*, dem Edelmann gehörig, nemesé.

zemanſki, *adv.* nobiliter, more nobilium: edelmänniſch, adelich: nemesen. *Syn.* pozemanſki, *boh.* rytířſki.

zemanſký, á, é, *adj.* nobilis, equestris, e: den Edelmann betreffend, edel: nemesi, *boh.* rytířſký.

Zemanſtwí, á, n., nobilitas (generis), status equestris: der Adel, Adelſtand: nemesség. *boh.* Slechtictwí, Rytířſtwí.

Zemanſtwo, a, n. *collect.* nobilitas, nobiles: die Adelichen Edelleute: nemessek. *boh.* Rytířſtwo.

zemdlení, á, é, *p. c.* ex zemdleť, lanquefactus, debilitatus, a, um: matt (ſchwach) geworden: ellankadtt. 2) *p. c.* ex zemdlit, infirmatus, debilitatus, fractus: geſchwächet, ſchwächer gemacht: meg-erőtlenedett. *Syn.* zmdlení.

Zemdleňí, á, n. lanquor, is, m. lassitudo, inis, f. Mattigkeit: lankadság. *Syn.* Omdleňí. 2) infirmatio, debilitatio, fractio: Schwächung, z. B. des Leibes: meg-erőtlenítés, meg-erőtlenedés. *Syn.* Zmdleňí.

zemdleť, dlel, dlím V. P. *imp.* zemdli: lauquescere, oblanquescere, elanquescere: matt (ſchwach) werden: el-lankadni. *Syn.* omdleť.

Zemdlewáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zemdlewať, al, ám, *freq.* ex zemdleť. *Usus.* Ob práci Telo zemdlewá, vires effluunt laſſitudine, die Arbeit ſchwächet (mattet ab) den Leib; die Kräften nehmen wegen der Arbeit ab: a' dolog (fáradság) miátt meg-esik az ember ereje.

zemdlit, il, ím V. P. *imp.* dli: infirmare, debilitare, frangere, debilitare, frangere: ſchwächen, ſchwächer machen: meg-erőtleníteni. *Syn.* zemdliwať, zemdlowať, zemdlit.

Zemdliwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zemdliwať, al, ám, *freq.* ex zemdlit. *Syn.* zemdlowať.

Zemdlowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zemdlowať, lowal, lugem, *freq.* ex zemdlit.

† Zem'e, f. v. Zem.

Žemelka, i, f. *dem.* ex Žemla.

Zemeplaz, u, m. reptile, is, n. ein kriechendes Thier, tsúszó, mászó állat.

† Zem'eplaz, u, m. idem.

Zemeſpiſ, u, m. geographia, ae,

ae, f. *Cic.* Erdbeſchreibung, Geographie: föld-meg írása.

zemeſpiſki, *adv.* geographice, geographiſch, föld meg-írása szerént.

zemeſpiſki, á, é, *adj.* geographicus, a, um. *Ammian.* geographiſch, föld meg-írása szerént való, föld meg-íráshoz tartozandó.

Zemeſpiſowńictwí, a, n. munus Geographi, das Amt eines Erdſchreibers, föld megírónak tiszti.

Zemepiſowńick, a, m. Geographus, i, m. Erdbeſchreiber, föld-meg-író.

Zemetraſeńí, á, n. motus terrae, das Erdbeben, föld indúlás.

† Zem'etřeſeńí, n. idem.

Zemežlč, i, f. v. Zliſtńík.

† Zem'ezluć, i, f. v. Zemežlč.

Zemimerač, a, m. geodaetes, ae, m. geometer, tri, m. *Senec.* geometra et geometres, ae, m. *Cic.* Feldmeſſer, Geometer, föld-mérő inzsenér, ingsenér. *vulg.* Inžiňír, Mindžúr.

zemimerački *adv.* geometrice, nach der Art der Feldmeſſer: föld mérés szerént, inzsenér módon. *vulg.* inžiňirſki.

zemimerački, á, é, *adj.* geometricus, a, um *Cic.* die Feldmeſſer betreffend, geometriſch: ingsenéri. *vulg.* inžiňírſki.

zemimeráčow, a, e, *adj. poss.* ex Zemimerač.

Zemimeračtwí, á, n. geodaesia, geometria, ae, f. *Cic.* Gtometrie, Feldmeſſerei: föld mérésének tudása. *vulg.* Inžiňírſtwí.

Zemina, i, f. sapor terrae, Geſchmack von der Erde, földszag. *Usus.* Má to Chuť Zemíní, terram redolet, sapit: das ſchmeckt nach der Erde, föld szaga vagyon.

Zemiráňí, á, n. v. Umiráňí.

zemirať, al, ám V. I. *imp.* rag, v. umirať.

Zemitraſeńí, á, n. v. Zemetraſeńí.

Zemžlč, i, f. v. Zemežlč, Zliſtńík.

Žemla, i, f. panis similagineus (triticeus), semela, ae, f. die Semmel: semlye, zsemlye. *Syn.* bílí (žemlowí) Chléb.

Žemlár, a, m. semelarum pistor, Semmelbeck: zsemlye sütő, pék. 2) distractor semelarum: Semmelhändler: zsemlye árúló.

žemlárčiň, a, e, *adj. poss* ex Žemlárka.

Žemláreńí, á, n. semelarum pistura Semmelbeckerei: zsemlye-sütő (pék) mesterség. *Syn.* Žemlárſtwí.

žemláriť, il, ím V. I. *imp.* žemlar: semelarum pistorem esse, ein Semmelbeck ſeyn, pék mesterséget üzni, folytatni.

Žemlárka, i, f. semelarum pistrix, Semmelbeckinn: pék felesége, semlye sütőné.

žemlárow, a, e, *adj. poss.* ex Žemlár.

Žemlárſtwí, á, n. v. Žemláreńí.

† Žemle, f. v. Žemla.

zemleť, zemlel, zemlem V. P. *imp.* zemel: commolere (-ló, lui): zermalen, zuſammen mahlen, abmahlen (auf der Mühle): meg-örleni. *Syn.* zmleť.

zemleti, á, é, *p. c.* commolitus, a, um: abgemahlt, zermalmet: meg-örlött.

Zemleťí, á, n. commolitio, nis, f. das Zermalmen, Abmahlen, -lung: meg-örlés. *Syn.* Zmleťí.

Zem-

Žemlička, i, f. *dem.* ex Žemla.

Žemličkár, a, m. *dem.* ex Žemlár.

žemlowí, á, é, *adj.* similagineus, similaceus, a, um: von Semmel, die Semmel betreffend: semlyét illetö, semlyés, semlyéből való. *Usus.* Žemlowí Chléb, v. Žemla. Žemlowá Múka, simila, ae, f. *Cels.* similago, inis, f. *Plin. H. N.* das Mundmehl: das feinſte Weizenmehl: semlye liszt. Žemlowá Polé́wka, insculum semelaceum (similagineum), Semmelſuppe, semlye leves.

zemnatí, á, é, *adj.* terreus, terrenus, a, um; terrestris, e: erdig, erdartig: földi. *Syn.* zemní, zemſki. 2) terrosus, terra plenus, geodes *Plin. H. N.* erdicht, voller Erde: földes *Syn.* plní Zemí, zemowíti, zemní. *boh.* zemňí.

zemní, á, é, *adj.* v. zemnatí 2 Nro.

† zemňí, *adj. omn. gen.* idem.

Žemomerač, a, m. v. Žemimerač.

zemowíti, á, é, *adj.* v. zemnatí.

Žemplín, a, m. Zemplinum, i, n. Semplin, Zemplin.

zemplinſki, á, é, *adj.* Zemplinſká Stolica, Comitatus Zemplinienſis, die Sempliner Geſpanſchaft, Zemplin Vármegye.

zemreli, á, é, *adj.* mortuus, denatus, defunctus, a, um: todt, geſtorben, abgeleibt, abgeſtorben: hóltt, meg-hóltt. *Syn.* mrtwí, umrlí. *Syn.* Zemrelích Ludí Duſe, manes, ium, m. *plur.* der Verſtorbene Seelen, meg-hólttaknak lelkek.

† zemŕeli, á, é, *adj.* idem.

zemreť, rel, rem, V. P. *imp.* zemri: mori, obire, exspirare, defungi, decedere, denasci. occumbere: ſterben, ſein Leben enden: meg-halni. *Syn.* umreť. *boh.* zemříti. *Prov.* Mladí zemreť možú, a ſtarí muſá. Smrt neňí preberná, či mladí, či ſtarí, buš geſt Múž, neb Žeňa: fata non obſervant ordinem inter iuvenes et ſenes. Juvenes mori poſſunt, ſenes debent: der Junge kann ſo gut ſterben, wie der Alte: a' halál semi vála-zla-ztást nem tészen, az ifliak, és a' vének között. S Plačem ſi ſa narodil prečo biſ' zemret nechcel? plorabas cum natus eras, fuit ergo voluptas nulla tibi nasci; cur dolet ergo mori?

Zemreťí, á, n. obitus, occubitus, us, m. das Abſterben: meg-hálás. *Syn.* Umreťí.

† zemŕíti, zemŕel, zemru (ŕu) *fut.* v. zemreť.

zemſki, á, é, *adj.* terrenus, terreſter, a, um; terreſtris, terreſtralis, e: irrdiſch, die Erde betreffend: földi. *Usus.* Zemſkí Merač, v. Zemimerač. Zemſkí Čerwík, terrae vermis, der Erdwurm, nyév, féreg. Zemſkí Orech, v. Orech zemſki. Zemſkí Pán: poſſeſſionatus (terreſtris) Dominus, Landherr, Grundherr, földes Úr. Zemſkí, Pawúk, ſtellio, nis, m. die Erdſpinne, tsillagos hátú, álnok természetü gyéketske, földi mérges pók. Zemſkí Slimák, limax, cis, m. der Wegſchnecke, úti (földi) tsiga. Zemſká Daň (Daňka, Porčiá): tributum, die Landgabe, Steuer, Landſteuer: adó. Zemſká Farba, terreus color, braundunkel Farbe, föld szin. Zemſká Huba, fungus, Erdſchwam-

ſchmamme, gomba. Zemſká Nádoba, vas fictile, irrdenes Geſchirr, tserép edény. Zemſká (zahradňá) Zaba, buſo, rubeta, ae, f. *Prop.* rana rubeta, *Plin. H. N.* Rana bufo *Linn.* die gemeine Gartenkröte, varas béka, tsirke béka. Zemſké Říšeňí, Právo: ius Provinciale, Regni statuta, die Landesordnung, Landrecht: ország törvénye.

† Žeň, *gen.* Žni, f. v. Žatwa.

Žena, y, f. mulier, eris, femina, ae, f. virago, inis, f. *Plaut. Ovid. Hieron.* die Weibsperſon, das Weib, Männinn, ein männlich Frauenzimmer: aszszony. *boh.* Mužatka. 2) coniux, uxor, conthoralis marita, ae, f. *Horat.* Weib, Ehefrau, Gattinn: feleség. *Syn.* Manželka, widatá Žena. *Usus.* Neplodná (která neplodí) Žena, mulier sterilis, infecunda: unfruchtbares Weib, magtalan, aszszony. Těhotna (ſtažkím Žiwotem, ſamodruhá) Žena, mulier gravida, praegnans, uterum gerens: ſchwangeres Weib, hohen (ſchweren) Leibes: nehézkes (viselős, terhes), aszszony. *Prov.* Kdo má mrcha Ženu, netreba mu Threnu: mala mulier vices armoraciae (nasturiii) obit, supplet, subit: der ein Böſes Weib hat, braucht keinen Krän, Meerrettig: rosz aszszony erös torma. — Kdo chce peknu Ženu mať, muſí na ňu nakladať: qui vult habere mulierem formosam, debet in illam impendere pecuniae copiam: der ein ſchönes Weib haben will, muß auf es ſpendiren viel: a' kinek szép feleség kell, sokat reá költeni kell. — Od bohateg Ženi nic horſého neni: intolerabilius nihil est, quam feminá dives: ein reiches Weib iſt ein unendliches Uibel: a' gazdag aszszony fölött semmi sem roszszabb. — Žádneg Žeňe newerí ſa dobre: nec mulieri, nec gremio credendum: es iſt keinem Weibe zu trauen, egy aszszonynak sem jó hinni. Dwe trí Ženi Garmak robá: est quasi grande forum, vox alta trium mulierum: zwei, drei Weiber machen den Markt aus: két, három aszszonynak tsatsogása egész vásárt tészen.

Ženáč, a, m. uxoratus, conjugatus, i, m. verheuratheter Mann: házas férfi (ember). *Prov.* Ženáč ſlobodní. Wec zgeňe faleſná: Iupiter orbus, Res palam falsa: eine ſcheinbare Lüge: nyilván való hazugság.

Ženár, a, m. amicus (amator) mulierum, feminarum: homo mulierarius, mulierosus: Weiberfreund, Weibermann, Weibernarr, dem weiblichen Geſchlechte] zu ſehr ergeben: aszszonyok után járó azokat szeretö, aszszony-emberes. *Par. Pap.* 2) v. Ženkár.

Ženárſtwí, á, n. amor mulierum, die Weiberliebe, aszszonyok szeretése. *Syn.* Ženkárſtwí.

ženatí, á, é, *adj.* uxoratus, conjugatus, maritus, matrimonio junctus, ligatus, a, um: vetehelichet, verheirathet: feleséges, házas, nös. *Syn.* oženění. 2) v. ženilí.

Ženátko, a, n. v. Ženíčka.

ženci, cow, m. *plur.* ex Žňeč.

žencin, a, e, *adj. poss.* ex Ženka.

Ženění, á, n. nuptiae, arum, f. *plur.* conjugium, i, n. *de viris tantum*: das Heira-

then,

then, die Heurath (von Männern): házasodás, házasulás, nöszés. *Syn.* Ožeňeňí. *boh.* Sňatek. *Usus.* Druhé Ženeňí, secundae nuptiae, die zweite Heurath, második házasulás (házasodás).

ženíčin, a, e, *adj. poss.* ex Ženíčka.

ženich, a, m. sponsus, i, m. Bräutigam, vő legény. *Syn.* Mladoženich, Ženík, Oddanec, Slúbenec. *Prov.* Ženích na Nákladkí nebdá, amantium marsupia porri folio vinciuntur, die Brautleute sparen nichts, nöszö legény nem kiméli a' költséget.

ženichow, á, e, *adj. poss.* sponsi, dem Bräutigam gehörig, vőlegényé.

Ženička, i, f. *dem.* ex Ženka.

* ženičkin, a, e, *adj. poss.* v. ženiččin.

Ženík, a, m. v. Ženich,

ženilákawe, *adv.* mulierose, weiberſüchtig, ſtutzeriſch: aszszonyt szeretve. *Syn.* ženárſki, ženkárſki.

ženilákawí, á, é, *adj.* mulierosus, mulierum amore captus, a, um: weiberſüchtig: aszszony után sürgölödö, aszszonyt szeretö. *Syn.* ženarſki, ženkárſki.

ženilákawoſt', i, f. mulierum amor, mulierositas, tis, f. Weiberſucht: aszszonyok után sürgölödés járás, aszszony emberség, kivánás, szeretés. *Syn.* Ženárſtwí, Ženkárſtwí.

ženile, *adv.* v. zežeňile.

ženilí, á, é, *adj.* v. zežeňilí.

Ženiloſt', i, f. v. Zeženiloſt'.

Ženima, i, f. v. Ženima.

ženín, a, e, *adj. poss.* mulieris, uxoris: dem Weibe gehörig, aszszonyé, feleségé.

Ženina, i, f. concubina, ae, f. *respectu mariti*: Beiſchlaferinn, Kebsfrau, Kebsweib, Schlepſack, Hurenbalg, in Abſicht des Ehemannes: agyas. *Syn.* Súložnica. 2) pellex, icis, f. *respectu uxoris*: Kebsfrau, in Abſicht der dadurch beleidigten Gattin: házas emberrel paraználkodó, kurva, ágyas. *Syn.* Súložňica.

ženinſki, *adv.* v. súložnicki.

ženinſkí, á, é, *adj.* v. súložnickí.

Ženiňſtwí, á, n. concubinatus, pellicatus, us, m. unehliches Beiſchläfen: kurvalkodás, ágyas-tartás. *Syn.* Súložnictwí.

Ženiſko, a, n. *cont. et exagger.* ex Žena: turpis mulier, abſcheuliches Weib, tsúnya aszszony.

ženiť, íl, ím, V. P. *imp.* zeň: uxorem dare: jemanden verheurathen, ihm ein Weib geben: meg-házasitani valakit, *p. o.* a' fiát. *Syn.* ožeňit. *Usus.* Wčil Sina ſwého žení ꝛc. *II. rec.* ženiť ſa: ducere, ducere uxorem, ducere in matrimonium, matrimonium inire, matrimonio jungi *de viris*: heurathen ſich in die Ehe begeben, ein Weib nehmen: házasodni. *Syn.* oženiť ſa. *Usus.* Chce ſa ženiť; má ſtálu Chuť k Ženeňí: animum ad uxorem adpulit *Ter.* er hat nichts anders im Sinne, als zu heurathen: házasságra adta magát. *Prov.* Nech ſa žení, a čo chce robi: consumat in morbo: er ſoll machen, was er will: nöszszék-meg véle. 2) cum femina misceri, concumbere, coire: ſich mit dem Weibe, miſchen, ihr beiſchlafen: nöszni, el-hálni.

Ženka, i, f. mulierecula, femella, ae, f. Weibchen, Weiblein, bei Menſchen: aszszonyka, feleségetske. *Syn.* Ženátko,

ko, Ženička. *Usus.* Obecná Ženka, i. e. Kurwa: meretricula, ae, f. scortum, i, n. öffentliche Hure, Geldhure, Lohnhure, das Hürchen: kurvátska.

Ženkár, a, m. uxorius, i, m. ein Siemann, Siemandel, Weibermann, Weibernarr, ſeiner Frau ſehr ergeben, der ſich vom Weibe läßt meiſtern: feleségnek fellettébb engedö, feleségétöl félö, felesége után járó, kontyot fel-tévö férli, simon biró. Anda Pál badába való. *Syn.* Ženár; Muž, kterého Žena Gate noſí a on geg Koſelu; Kteří ſa Žené dá muſtrowať; Korúhwička ženſká, *boh.* Ženkíl. 2) v. Ženár. 3) v. Kurwár.

Ženkáreň, rňe, f. v. Kurwáreň.

Ženkárňa, i, f. v. Kurwárňa.

ženkárſki, *adv.* uxorie: ſiemandleriſch: feleségének engedelmeskedve. 2) v. ženilášťawe. 3) v. kurwárſki.

ženkárſki, á, é, *adj.* uxorius, a, um: ſiemandleriſch; ſeiner Frau zu ſehr ergeben, ſie zu ſehr liebend, an ſie anhängig: feleségének fellettébb engedö. 2) v. zenilášťawí. 3) v. kurwárſki.

Ženkárſtwí, á, n. nimius amor uxoris, Siemandlerei, zu Siemandlerei, zu ſehr große Anhängigkeit an ſeine Frau, derſelben große Liebe: a' feleségéhez való nagy szeretet. 2) v. Ženilášťáwoſť. 2) v. Kurwárſtwí.

† Ženkíl, e, m. v. Ženkár.

ženſki, *adv.* mulicbriter, feminine, feminee: weibiſch, weiberhaft, weibermäßig, weiblich: aszszony módon, aszsonyi módra, puhán, lágyan. *Syn.* poženſki.

ženſkí, á, é, *adj.* muliebris, e; femineus, a, um: weibiſch, weiberiſch, die Weiber betreffend, weiberhaft, weibermäßig: aszszonyi, aszszonyt illetö. *Usus.* Ženſkí Dom, Pokog: gynecaeum, i, n. das Frauenzimmer, die Frauenſtube: aszszonyok palotájök (lakóházok). Ženſkí Čaſ, ženſká Nemoc, v. Meſáčné. Ženſkí Úd, ženſká Žánba, v. Úd. Ženſká Pohlawa, sexus femineus, das weibliche Geſchlecht, aszszonyi nem. Ženſku Powáhu mať; žádného Srdca nemať: animum gerere muliebrem, ein weibiſches Gemüth haben, kein Herz haben, zaghaft ſeyn: aszszonyi szivvel lenni; félni; mérészség nélkül lenni. Ženſkeg Matki Wiſtupowáňí, uteri ſuffocatio, das Aufſteigen der Bärmutter, aszszony méhének ki állása.

Ženſko, a, n. v. Ženiſko.

† ženu, v. hnať.

zepať, zepal, zepňem V. P. *imp.* zepňi, v. zepnúť, ſpať. *II. rec.* zepať ſa, erigere se in pedes posteriores: ſich aufbäumen, vom Pferde: hátulsó lábaira fel-állani, fel-ágoskodni. *Syn.* ſpať ſa, zepnúť ſa, *boh.* zepnút ſe.

zepatí, á, é, *p. c.* erectus, a, um: aufgebäumt, aufgerichtet: fel-ágoskodott, állott. *Syn.* zepnutí, ſpatí.

Zepatí, á, n. erectio, nis, f. das Aufbäumen: fel-ágoskodás.

Zepíráňí, á, n. v. Zepreňí.

zepírať ſa, al ſa, ám ſa V. I. *imp.* rag ſa, v. zepreť ſa.

zepnúť, zepnul (zepal), zepňem V. P. *imp.* zepňi: iungere, coniungere, componere, copulare: zuſammenfügen: öszve-kaptsolni, tsatolni, gombolni. *Syn.* ſpať, ſpínať, *boh.* ſepnúti. *Usus.* Koňe zepnúť,

v.

v. ſputnať. 2) v. Ruki zepnúť (*boh.* Ruce ſepnúti) manus coniungere (complicare, die Hände falten: kezeket öszve tenni, kezeit öszve kúltsolni. *Syn.* zalamowať. *II. rec.* zepnúť ſa, v. zepať ſa.

Zepreňí, á, n. renitentia, ae, obluctatio, reluctatio, nis, f. Widerſetzung: ellent-állás, ellenzés. *Syn.* Spríčeňí, Sprotiweňí.

zepreť ſa, zeprel ſa, zeprem ſa V. P. *imp.* zepri ſa: reniti, obniti, reluctari, obluctari: ſich ſtemmen, ſträuben, widerſetzen: ellent állani, ellene tusakodni ellenzeni. *Syn.* ſprí-čiť (ſprotiwiť) ſa, *boh.* zepříti ſe.

† zepříti ſe, zepřel ſe, zeprú (ru) ſe, *fut.* idem.

† zeptaťi ſe, al ſe, ám ſe V. P. zeptag ſe, v. ſpítať (opitať, pítať) ſa, *boh.* ptáti ſe.

Žerawí, á, é, *adj.* ignitus, a, um; candens, tis: feurig, glühend: tüzes, tüzesitett. *boh.* rženawí. *Usus.* Žerawí Uhel, pruna, carbo candens: glühende Kohle, eleven szén.

† Žerd, u, m. v. seq.

Žerď, i, f. pertica. ae, f. contus, i, m. die Stange: póznarúd. *vulg.* párato, Žerďa. *Usus.* Praćá Žerď, pertica aucupatoria, Vogelſtange, zum Vogelfange: madár fogó pózna.

† Žerďa, i, f. idem.

† Žernow, u, m. v. Žarnow.

† Žernowňice, f. v. Žarnowňica.

† Žert, u, m. v. Žart.

† žertowaťi, owal, ugi (u), v. žartowať ſá.

† žertowňe, *adv.* v. žartowňe.

† žertowní, á, é, *adj.* v. žartowní.

† Žertowník, a, m. v. Žartowňík.

† zerzaw'eťi, w'el, wím, v. zrdzaweť.

† zerzawí, a, e, *adj.* v. zrdzawí.

zeſaďení, á, é, *p. c.* depositus, a, um: niedergeſetzt: le-tett, le-tételett. *Syn.* zložení.

Zeſáďeňí, á, n. depositio, nis, f. das Niederſetzen: Abſetzen: le-tévés, le-vetés. *Syn.* Zložeňí.

zeſaďiť, il, ím V. P. *imp.* zeſáď: deponere, herabſetzen, jemand von dem Pferde, von dem Stuhle: le-venni, letenni. *Syn.* zložiť. *boh.* ſſaďiti.

zeſadnúť, dnul (del), dňem V. P. *imp.* zeſadňi, v. zeſedať. *II. rec.* zeſadnúť ſa, v. ſadnúť ſa, ſednúť ſa.

zeſadnutí, á, é, *p. c.* v. ſadnutí, ſednutí.

Zeſadnutí, á, n. v. Sadnutí, Sednutí. 2) v. Zeſedáňí.

zeſchlí, á, é, *adj.* siccus, exsiccatus, contractus, a, um: trocken, zuſammengezogen, ausgetrocknet, ausgedürt: ki (meg) száradtt, öszve-mentt. *Syn.* zaſchnutí.

zeſchnúť, chnul (chel), chňem V. P. *imp.* chňi: exsiccari, contrahi, coire, exsiccescere *Vitruv.* austrocknen, trocken werden, zuſammen gehen: ki (meg) száradni, öszve-húzodni, vonódni, menni. *II. rec.* zeſchnúť ſa, idem.

zeſchnutí, á, é, *p. c.* v. zeſchlí.

Zeſedáňí, á, n. descensio *u. g.* ex equo: Abſteigung, Abſetzung vom Pferde: le-szállás. *Syn.* Zeſadnutí.

zeſedať, al, ám V. I. *imp.* dag, k. p. ſ Roňa: degredi, descendere ad pedes ex equo: abſitzen, vom Pferde abſteigen: le-szállani a' lórol. *Syn.* zeſednúť. *boh.* ſſedati, sſedati. *II. rec.* zeſedať ſa, v. zeſednúť ſa. *boh.* sſedať ſe.

Zeſedáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zeſedáwať, al, ám *freq.* ex zeſedať.

zeſedlí, á, é, *adj.* v ſedlí. *boh.* ſſedlí, sſedlí.

Zeſedlina, i, f. v. Sedlina. *boh.* Sſedlina.

zeſednúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi, v. zeſedať, *boh.* sſednúť ſe.

zeſekať, al, ám V. P. *imp.* kag: concidere, consecare, dissecare, signum omne caedere. zerhacken, aufhacken, aufhauen, alles hauen, z. B. Holz: öszve vágni a' fát. *Syn.* poſekať. *boh.* ſeſekati, zſekati. 2) v. rozſekať. 3) v. odſekať.

zeſelmilí, á, é, *adj.* v. ſelmilí.

† zeſera, *adv.* v. ſkemna.

† zeſereſiti, il, ím *fut.* v. zohawiť.

zeſigať, al, ám V. I. *imp.* ag, v. zeſiť.

zeſílaní, á, é, *p. c.* v. zeſlaní.

Zeſíláňí, á, n. v. Zeſláňí.

zeſílať, al, ám V. I. *imp.* lag, v. zeſlať. *boh.* ſſilati.

Zeſíláwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zeſíláwať, al, ám, *freq.* ex zeſílať.

zeſipať, pal, pem V. P. *imp.* zeſip, et pag: confundere: zuſammenſchütten: öszve-tölteni. *boh.* ſeſipati.

zeſiť, zeſil, zeſigem V. P. *imp.* zeſi: consuere, zuſammennähen, zuſammenheften: öszeveszni. *Syn.* zeſigať, zeſíwať. *Usus.* Ktegaku Ranu zeſiť, committere suturis duas alicuius plagae oras *Cels.* eine Wund zuſammenheften, valamelly vágást (sebet) öszve varrni.

zeſití, á, é, *p. c.* consutus, a, um: zuſammen genähet: öszve varrott.

Zeſítí, á, n. consuitio, nis, f. Zuſammennähung, Zuſammenheftung: oszve-várrás.

Zeſkákáňí, á, n. v. Zeſkočeňí.

zeſkákať, al, ám V. P. *imp.* kag, v. zeſkočiť.

Zeſkakowáňí, á, n. v. Zeſkočeňí.

zeſkakowať, kowal, kugem, V. I. *imp.* kug, v. zeſkočiť.

Zeſkočeňí, á, n. desultus, us, m. das Hinabſpringen, le-ugrás. *Syn.* Zeſkakáňí.

zeſkočiť, il, ím V. P. *imp.* zeſkoč: desilire, herab (hinab) ſpringen, le-ugrani. *Syn.* zeſkákať, zeſkakowať.

zeſkrábáňí, á, é, *p. c* defrictus, a, um: abgekratzt: levakartt, le-vakartatott. *Syn.* zeſkrabnutí, zeſkrabowaní.

Zeſkrábáňí, á, n. defrictio, nis, f. Abkratzung, das Abkratzen: le-vakarás. *Syn.* Zeſkrabnutí, Zeſkrabowáňí.

zeſkrábať, bal, bem, V. P. *imp.* bag: defricare, abkratzen: levakarni. *Syn.* zeſkrabowať, zeſkrabnúť.

zeſkrabnuť, bnul (bel), bňem, V. P. *imp.* bňi, v. zeſkrábať.

zeſkrabnuti, á, é, *p. c.* v. zeſkrábaní.

Zeſkrabnutí, á, n. v. Zeſkrábáňí.

Zeſkrabowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zeſkrabowať, bowal, bugem, *freq.* ex zeſkrábať.

zeſlaní, á, é, *p. c.* missus, demissus, a, um: herabgeſendet,

det, le-küldetett le-küldettetett. *boh.* ſeſlán.

Zeſláńí, á, n. missio, demissio, nis, f. Herabſendung, das Herabſenden: le-küldés. *Syn.* Zeſíláńí. *Usus.* Ducha Swatého Zeſláńí, Pentecoste, Pfingſttag, Pfingſt-Feſt, Pünkösd.

zeſlať, ſlal, ſlem V. P. *imp.* zeſli: demittere, mittere deorsum: herabſchicken, herabſenden: le-(el) küldeni. *Syn.* poſlať, zeſílať. *boh.* ſeſlati. *Usus.* Zeſlal Boh Anděla ſ poſelſtwím, misit Deus Angelum suum cum nuntio, Gott ſendete herab den Engel mit, der Nachricht, küldi az Ur Angyalát üzenettel.

* zeſlati, á, é, *p. c.* v. zeſlaní.

* Zeſlaťí, á, n. v. Zeſláńí.

zeſli, á, é, *adj.* vetuſtate corruptus (destructus, detritus), a, um: alt, durchs Alter verderben (abgenützt): meg-aggott. *boh.* ſeſli.

Zeſmrdeńí, á, é, *p. c.* putidus, foetidus, a, um: ſtinkend geworden: büdös, megbüdösödött, meg-büdösült. meg-büszödött. *Syn.* zeſmradnutí, zeſmradnutí.

Zeſmrdeńí, á, n. putescentia, putiscentia, ae, f. putor, foetor, is, m. das Stinkend werden: meg-büdösödés, megbüdösülés, meg-büszödés. *Syn.* Zeſmradnutí, Zeſmrdnutí.

zeſmrdeťi ſa, il ſa, im ſa, V. P. zeſmrdeť ſa: foetidum fieri, foetare, putescere, putiscere: ſtinkend werden: megbüszödni, meg-büdösödni, meg-büdösülni. *Syn.* zeſmradnúť. zſmrdeťi ſe.

zeſmradnúť, dnul (del), dňem V. P. *imp.* dňi, v. zeſmrdeťi ſa.

zeſmradnutí, á, é, *p. c.* v. zeſmradení.

Zeſmradnutí, á, n. v. Zeſmradeńí.

zeſmrdnúť, dnul (del), dňem V. P. *imp.* dňi, v. zaſmrdeťi ſa.

zeſmrdnutí, á, é, *p. c.* v. zeſmrdeńí.

Zeſmrdnutí, á, n. v. Zeſmrdeńí.

zeſpodku et zeſpodu *adv.* ab imo, von unten, az állyából.

Zeſrdnateńí, á, n. animi captio, nis, f. das Muthfaſſen, die Muthfaſſung: kedv-kapás, meg-bátorodás. *Syn.* Zmužení, *boh.* Zſrdnateńí.

zeſrdnatet, tel, tím V. P. *imp.* dnať: animum capere, animosum fieri: Muth (Herz, Courage) faſſen, kedvet kapni, meg-bátorodni, bátorkodni. szivet venni. *Syn.* zmužeť, zmužiť ſa. *boh.* zſrdnateti.

zeſť, zedel, zím et zgem V. P. *imp.* zec: comedere, absumere, consumere, devorare: abeſſen, alles gegeſſen haben, verfreſſen, verzehren, verſchlucken: meg-enni (meg eszem).

zeſtraſeńí, á, é, *p. c.* v. zběſeńí.

Zeſtraſeńí, á, n. v. Zběſeńí.

zeſtraſiť, il, ím V. P. *imp.* zeſtraſ, v. zběſiť ſa.

Zeſtraſowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zeſtraſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex zeſtraſiť. *II. rec.* zeſtraſowať ſa, *freq.* ex zeſtraſiť ſa.

zeſtrihaní, et zeſtrihání, á, é, *p. c.* scissus, conscissus, concissus, a, um: zerſchnitten, zuſammen geſchnitten, mit der Schere: öszve (fel) metszett.

2) exscissus, excisus: ausgeſchnitten: ki-szabott. *Syn.* wiſtrihani. 3) tonsus, detonsus: abgeſchoren: le-nyírt, le-nyirattatott.

Zeſtrihání, et Zeſtříhání, n. scissio, conscissio, concisio, nis, f. das Zerſchneiden, Zuſammenſchneiden, -dung: öszve metszés, fel-metszés. 2) exscissio, excisio: das Ausſchneiden, -dung; ki-szabás. 3) tonsio, detonsio, tonsura: Abſcheerung: le-nyírás.

zeſtrihat et zaſtříhat, al, ám, V. P. *imp.* hag: scindere, conscindere, concidere: zerſchneiden, zuſammen ſchneiden: öszve (fel) metszeni. 2) exscindere, excidere: ausſchneiden: ki-szabni, p. o. a' nadrágot. 3) tondere, detondere: abſcheeren: le-nyirni.

Zeſtúpení, á, n. descensus, us, m. descensio, nis, f. Abſteigung, das Herabſteigen: le (alá) szállás. *Syn.* Zeſtupowáni, Zlezení, Ziſení, Stúpení. *boh.* Sſtúpení.

zeſtúpit, il, ím, V. P. *imp.* zeſtup: descendere: abſteigen, herabſteigen: le (alá) szállani, szállni, *Syn.* zlezt, ziſt, stúpit. *boh.* sſtúpiti. *II. rec.* zeſtúpit ſa: convenire, congredi, una consistere, v. g. in platea: zuſammentreten, z. B. auf der Gaſſe: öszve jönni. *Syn.* ziſt ſa, *boh.* sſtúpit se.

Zeſtupowáni, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zeſtupowat, powal, pugem, *freq.* ex zeſtúpit. *boh.* sſtupowati. *II. rec.* zeſtupowat ſa, *freq.* ex zeſtúpit ſa.

zeſúchaní, á, é, *p. c.* detritus, adtritus, a, um: el-viselt, el-kopott, el-koptatott: abgenützt, abgetragen, z. B. Kleid.

Zeſúchání, á, n. usu (gestando) detritio, adtritio, nis, f. das Abnützen, Abtragen, ung: el-viselés, el-koptatás.

zeſúchat, al, ám, V. I. *imp.* chag: usu deterere, adterere: abtragen, abnützen durchs Tragen: el-viselni, el-koptatni.

zeſuchorení, á, é, *p. c.* ex seq.

zeſuchorit, il, ím, V. P. *imp.* chor, Zem ꝛc: mollire solvere, laxare, v. g. terram: auflockern, z. B, die Erde: meglágyitani, puhitani, fel-rázni. *boh.* zkipčiti.

zeſúkaní, á, é, *p. c.* contortus, intortus, a, um: zuſammen gedrehet, öszve sodrott, sodorított.

Zeſúkání, á, n. contorsio, intorsio, nis, f. Zuſammendrehung: öszve-sodorítás.

zeſúkat, al, ám, V. P. *imp.* kag: contorquere, intorquere: zuſammendrehen, öszve-sodorítani, sodrani. v. ſúkat, uſúkat.

zeſumowaní, á, é, *p. c.* despumatus, a, um: abgeſchäumt, le-tajtékozott. *Syn.* ſpeňení, openowaní.

Zeſumowáni, á, n. despumatio, nis, f. *Tertull.* das Abſchäumen, Abſchäumung: le-tajtékozás. *Syn.* Speňení, Openowáni.

zeſumowat, mowal, mugem, V. P. *imp.* mug: despumare *Virg. Plin. H. N.* defaecare: abſchäumen: tajtékját levenni, le-hányni, le-tajtékozni. *Syn.* ſpeňit, openowat.

† zeſút, zeſul, zeſugi (u), v. zrútit. *II. rec.* zeſút ſe, v. zrútit ſa.

† Zet, e, m. v. Zat.

zetat, zetal, zetňem V. P. *imp.* zetni, v. ſtat.

zeťati, á, é, *p. c.* v. ſťati.
Zeťati, á, n. v. Stati.
† Zeťí, n. v. Zatí, Zatwa.
zeťinaní, á, é, *p. c.* v. ſťinaní.
Zeťínáňí, á, n. v. Stínáňí.
zeťínať, al, ám, V. I. *imp.* nag, v. ſtínať.
zeťírať, al, ám, V. I. *imp.* rag, v. zetrieť.
zetlelí, á, é, *adj.* putridus, a, um: vermodert: potrohós, purhós. 2) qui gliscere (ardere) desiit: verglimmt: el-alutt, el-égett. v. ſtleli, ſtlelí.
zetlet, lel, lem, V. P. *imp.* zetlí: situ corrumpi, putrescere: vermodern: meg-potrosódni. 2) desinere ardere, (gliscere), verglimmen: megszünni égni, pislogni. *Syn.* ſtlieť.
† zetliti, tlel, tlím, *fut.* idem.
zetnúť, tnul, tňem, V. P. *imp.* zetňi, v. ſťať.
zeťnutí, á, é, *p. c.* v. ſťati.
Zeťnutí, á, n. v. Stati.
zetrelí, á, é, *adj.* v. seq.
zetrení, á, é, *p. c.* detersus, abstersus, a, um: abgewiſcht, le-töröltt. *boh.* ſetřen, ſetřín.
Zetreňí, á, n. detersio, abstersio, nis, f. Abwiſchung: letörlés.
zetrieť, rel, rem, V. P. *imp.* zetri: detergere, abstergere: abwiſchen, durch Abwiſchen wegſchaffen, z. B. Unreinigkeit, Thränen: le-törleni (törölni), el-törleni. *boh.* ſetřiti.
zetretí, á, é, *p. c.* v. zetrení.
Zetretí, á, n. v. Zetreňí.
Zetrwáňí, á, n. permansio, perseveratio, nis, f. das Beharren, Beharrung: meg-maradás. *Syn.* Zetrwanliwoſť. *boh.* Setrwáňí.
zetrwanliwe, *adv.* constanter, perseveranter, stabiliter, firme, obſirmate: beharrlich, ſtandhaft, beſtändig, mit Beharrlichkeit: állhatatoson, állandóúl. *Syn.* ſtále. *boh.* ſetrwanliwe. 2) v. twrdoſigňe.
zetrwanliwí, á, é, *adj.* constans, perseverans, tis; stabilis, e; firmus, obſirmatus, a, um: beharrlich, von Perſonen, beſtändig: állhatatos. *Syn.* ſtálí. *boh.* ſetrwanliwí. 2) v. twrdoſigní.
Zetrwanliwoſť, i, f. perseverantia, constantia, ae, f. stabilitas, firmitas, tis, f. Beſtändigkeit, Standhaftigkeit, Beharrlichkeit, z. B. einer Perſon: állandóság, állhatatosság. *Syn.* Stáloſť, Zetrwáňí. *boh.* Setrwáňí, Setrwánliwoſť. 2) v. Twrdoſignoſť.
zetrwať, al, ám, V. P. *imp.* wag: manere, permanere, perseverare, perstare: beharren, verbleiben, harren, z. B. auf ſeiner Meinung: meg-maradni. *Syn.* zoſtať, ſtálím bíť. *boh.* ſetrwati. *Usus.* Stálim (nepohnutedelním) zetrwať, firmitudinem animi obtinere, beſtändig (unbeweglich, ſtandhaftig) verharren, állhatatos, és erős szivel lenni. Zdworilím gať predtím zetrwať, retinere humanitatem, höflich verbleiben, wie zuvor: emberséget tartani, olly emberségesnek maradni, mint az előtt volt.
Zetrwáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zetrwáwať, al, ám, *freq.* ex zetrwať.
† zewňitř, *adv.* v. zewnúter, zewnúterne, wenkagſňe, zwenku.
† zewňitřňe, *adv.* idem.

† ze-

† zewňitrňí, *adj. omn. gen.* v. zewnúterní, wenkagſí, wenkagſní.

† Zewňitrnoſt, i, f. v. Zewnúternoſt, Wenkagſoſt, Wenkagſnoſt.

zewnúter, *adv.* v. wenkagſňe. *Usus.* To, čo zewnúter geſt, ea, quae extra sunt: die äußerliche (herausſtehende) Dinge, azok, a' mellyek kévül vannak (látszatnak).

zewnúterňe, *adv.* idem.

zewnúterní, á, é, *adj.* v. wenkagſí. *Usus.* zewnúterná Kóra (Koža), cortex, äußerſte Rinde, héja (bőre) valamiuek.

Zewnúternoſt, i, f. v. Wenkagſnoſt.

zewrení, á, é, *p. c.* qui (quae, quod) effervuit, fervidus, a, um: aufgebrauſt, fel-fortt, forott, forró. 2) densatus, conspissatus: geronnen, öszve forrott, tiporodott.

Zewreňí, á, n. effervescentiae, f. aestus, us, m. das Brauſen, Gären, Aufbrauſen: meleg, hívség, forróság, felforrás. *Usus.* Zewreňí (Wiſtupowáňí) morſké, aestus maris, maris aestuantis accessus: Anlauf des Meeres: tengernek járása, habzása. 2) densatio, conspissatio: Gerinnung, öszve forrás, tiporodás.

† Zewreňí, n. idem.

zewret, rel, rem, V. P. *imp.* zewri: effervere, effervescere, bullire: aufbrauſen, z. B. der Wein, das Bier, Waſſer: forni, meg-forni. *boh.* zewriti. *II. rec.* zewrtet ſa: cogi densari, conspissari, congelascere: gerinnen, geliefern: öszve forni, öszve tiporodni. *boh.* ſewřiti ſe. *Usus.* Mleko ſa zewrelo, lac est coactum, die Milch iſt geronnen: öszve forott a' tej.

† zewřiti, zewřel, zewru, *fut.* v. zewret.

Zewriwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zewriwat, al, ám, *freq.* ex zewret. *II. rec.* zewřiwat ſa, *freq* ex zewret ſa.

zezagimat, al, ám V. P. *imp.* wag, *freq.* ex zagat. *boh.* zzagimati.

zežálit ſa, zežalilo ſa, zežalí ſa, V. P. *imp. cum dat. pers.* mi, ti, mu, &c: poenitet me, te, illum etc: es reuet mich, dich ihn: meg-bánni. *Syn.* obanowat. *boh.* zželeti ſe.

* zežaní, á, é, *p. c.* v. zežatí.

* Zežáňí, á, n. v. Zežatí.

zežat, zežal, zežňem, V. P. *imp.* zežňi: metere, demetere, messem finire: erndten, die Erndte vollenden, aberndten: bé-aratni. *Syn.* zežínat. *boh.* zežíti. *Usus.* Zežňime mi to, hoc demetamus.

zežati, á, é, *p. c.* demessus, a, um: abgeerndtet: le-aratott. *Syn.* zežínaní. *vulg.* žežaní.

Zežatí, á, n. demessio, nis, f. Aberndtung: le-aratás. *Syn.* Zežínáňí. *vulg.* Zežáňí.

† zeželeti ſe, v. zežálit ſa.

zežeňile, *adv.* molliter, effeminate, muliebriter: weichlich, weibiſch, unmännlich: puhán, aszszonyi módon, aszszonyoson. *Syn.* žeňile, ženſki, poženſti. *boh.* zžeňile.

zežeňilí, á, é, *adj.* mollis, muliebris, e, effeminatus, a, um: weichlich, weibiſch, unmännlich: aszszonyos, puha. *Syn.* žeňilí, ženſkí, *boh.* zžeňilí.

Zežeňiloſt, i, f. effeminatio, nis, mollitia, ae, mollities, ei, f. Weichlichkeit, weibiſche Art:

Art: puhasság, aszszonykodás. *Syn.* Ženilosť. *boh.* Žženilosť.

† Žežhul, e, m. v. Rukuk.

† Žežhule, i, f. v. Rukuška.

† Žežhulka, i, f. *dem.* v. Rukuška.

zežínaní, á, é, *p. c.* v. zežati.

Žežínáňí, á, n. v. Žežakí.

zežínať, al, ám, V. I. *imp.* nag, v. zežáť.

zežíraní, á, é, *p. c.* v. zežraní.

Žežíráňí, á, n. v. Žežráňí.

zežírať, al, ám, V. I. *imp.* rag, v. zežrať. *boh.* žžíraki. *Usus.* Ohen wſecko trowí, zežírá: ignis omnia absumit, das Feuer verzehrt alles, a' tüz mindent meg-emészt. Baránki Tráwu zeziragu, herbas depascunt agni, die Lämmer (Lämmchen) weiden das Gras ab, freſſen es ab, a' füvet eleszik a' bárányok.

Žežlo, et Žezlo, a, n. sceptrum, i, n. der Scepter, Királyi páltza. *Syn.* Králowſká Palica, Berla.

zežltnúť, tňul (tel) tňem, V. P. *imp.* tňi: flavum reddi, flavescere: gelb werden, meg-sárgúlni, meg-sárgásodni. *boh.* ſe žlutnúťi.

zežltnutí, á, é, *p. c.* flavus factus, a, um: gelb geworden, meg-sárgúlt, meg-sárgásodott.

Žežltnuťi, á, n. flavescentia, ae, f. das Gelbwerden, meg-sárgulás, meg-sárgásodás.

† žežlutnút, tí, tnu *fut.* v. žežltnúť.

zežmolchowaní, á, é, *p. c.* v. ſtrútení.

zežmolchowať, chowal, chugem, V. P. *imp.* chug, v. ſtrútiť.

zežmolkowaní, á, é, *p. c.* v. ſtrútení.

zežmolkowať, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug, idem.

zeznámiť ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* zeznam ſa. cognoscere hominem, notitiam hominis acquirere, sibi comparare alicuius familiaritatem; mit Jemand Bekanntſchaft machen (treffen); ſich mit Jemand bekannt machen: valakivel megismérkedni. *Syn.* obeznať ſa, zeznať ſa. *boh.* ſeznámiti ſe.

zeznať, al, ám, V. P. *imp.* nag: agnoscere, cognoscere: erkennen, einſehen, finden, ſehen: meg-ismérni. *Syn.* poznať. *boh.* ſeznati. *II. rec.* zeznať ſa, v. zeznámiť ſa.

Zeznáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zeznáwať, al, ám, *freq.* ex zeznať. *boh.* ſeſnáwati.

† žežnúť, žnul, žnem, V. P. *imp.* žežňi, v. žežať.

* žežnutí, á, é, *p. c.* v. žežatí.

* Žežnuťí, á, n. v. Žežatí.

žežraní, á, é, *p. c.* devoratus, voratus, absumtus, consumtus, a, um: verſchlungen, hinterſchlungen, abgefreſſen, verfreſſen, ausgefreſſen, gefreſſen: meg-evett, meg-emésztett.

Žežráňí, á, n. devoratio, voratio, absumtio, consumtio, nis, f. das Abfreſſen, Auffreſſen, Verfreſſen, Zerfreſſen, Verzehren, Verſchlingen, -ung: meg-evés, el-evés, meg-emésztés. *Syn.* Žežráňí.

žežrať, žežral, žežerem, V. P. *imp.* žežer: devorare, vorare, absumere, consumere, verſchlingen, verſchlucken, freſſen, gefreſſen haben, verfreſſen, auffreſſen, zerfreſſen, verzehren: meg-enni, emészteni. *Syn.* žežirať, požrať.

* žežrati, á, é, *p. c.* v. žežraní.

* Že-

* Zežrakí, á, n. v. Zežráňí.
Zežrawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zežráwat, al, ám, *freq.* ex žrat.
† Zežule, i, f. v. Kukučka.
† Zežulka, i, f. v. Kukučka.
zežut, zežul, zežugem, V. P. *imp.* zežug: mandere, commandere, mandendo (manducando) comminuere, corruminare: zerkauen: öszve rágni. *Syn.* zežwáchat, zežwíkat, zmlaſkat. *boh.* ſežwíkati.
zežutí, á, é, *p. c.* mandendo comminutus, commansus, a, um: zerkaut, öszve rágott. *Syn.* zežwáchaní, zežwíkaní, zmlaſkaní.
Zežutí, á, n. mandendo facta comminutio, commansio, nis, f. solutio per manducationem: das Zerkauen, -ung: öszve rágás. *Syn.* Zežwáchání, Zežwíkání, Zmlaſkání.
Zežúwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zežúwat, al, ám, *freq.* ex zežut.
zežwáchat, al, ám, V. P. *imp.* kag, v. zežut. *boh.* ſežwíkati.
zgábli, á, é, *adj.* v. zgábnutí.
zgábňeli, á, é, *adj.* frustrabilis, e *Arnob.* fehlſchlagend, meg-tsaló.
zgábnút, bnul (bel), bňem, V. P. *imp.* bňi, *cum accus. pers.* ňekoho, ma, ťa, ho, náſ, wáſ, gich: frustrare et frustrari aliquem *Plaut.* alicuius exspectationem *Plin. Ep.* in der Erwartung betriegen, hintergehen, täuſchen, zum Beſten haben: valakit várakozásában meg-tsalni, meg-fogyatkoztatni. *Syn.* zbehnút, oſálit, minút, ſklamat. *Usus.* Zgábło ma; Nádeg ma zgábła: spes me frustrata est, *Terent.* die Hoffnung hat mich betrogen: reménységemben meg-tsalatkoztam; a' reménység meg-tsallt engemet. Začatí Krik zgábel gich: inceptus clamor frustratur hiantes *Virg.* ſie konnten nicht ſchreien: nem kiálthattak.
zgábnutí, á, é, *p. c.* a spe deiectus *Caes.* frustratus, a, um, v. g. spe *Justin.* captionis *Gell.* in der Erwartung betrogen: reménységtöl meg-tsalattatott. *Syn.* zgábli, zbehnutí.
Zgábnutí, á, n. frustratus, us, m. frustratio, nis, f. *Liv. Varr.* Täuſchung, Hintergehung, Fehlſchlagung: meg-tsalatás. *Syn.* Oſáleňí, Sklamáňí, Zbehnutí.
Zgabra, i, f. v. Žaba na Gaziku.
zgárbáreni, á, é, *p. c.* v. wirobeni, zrobeni.
Zgárbáreňí, á, n. v. Wirobeňí, Zrobeňí.
zgárbárit, il, ím, V. P. *imp.* bar, v. wirobit, zrobit.
Zgárbarowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zgárbarowat, rowal, rugem, *freq.* ex zgárbárit.
zgaſeni, á, é, *p. c.* v. zdeſeni.
Zgaſeňí, á, n. v. Zdeſeňí.
zgaſit, il, ím, V. P. *imp.* zgaſ, v. zdeſit.
zgaſňeni, á, é, *p. c.* v. wigaſňeni.
Zgaſňeňí, á, n. v. Wigaſňeňí.
zgaſňit, il, ím, V. P. *imp.* ſňi, v. wigaſňit. *II. rec.* zgaſňit ſa, v. wigaſňit ſa.
* zgaweni, á, é, *p. c.* v. zgeweni.
* Zgaweňí, á, n. v. Zgeweňí.
* zgawit, il, ím, V. P. *imp.* zgaw, v. zgewit.

* zgawňe,

* zgawňe, *adv.* v. zgewňe.
* zgawní, á, é, *adj.* v. zgewní.
* Zgawowáňí, á, n. v. Zgewowáňí.
* zgawowať, wowal, wugem, V. I. *imp.* zgawug, v. zgewowať.
zǧazdowaní, á, é, *p. a.* v. zhoſpodárení.
Zǧazdowáňí, á, n. v. Zhoſpodáreňí.
zǧazdowať, dowal, dugem, V. P. *imp.* dug, v. zhoſpodáriť.
zgedaní, á, é, *p. c.* v. zebění.
Zgedáňí, á, n. v. Zeběňí.
zgedať, al, ám, V. I. *imp.* dag, *freq.* ex zeſť.
Zgedáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zgedáwať, al, ám, *freq.* ex zgedať.
zgebění, á, é, *p. c.* venenatus, veneno infectus, a, um: vergiftet, giftig gemacht: mérges, méreggel meg-futtatott, megmérgesített, meg-mérgesíttetett.
Zgeběňí, á, n. veneno infectio, venenatio: Vergiftung, das Vergiften: meg-mérgesítés, méreggel meg-futtatás.
zgebiť, il, ím, V. P. *imp.* zgeb: venenare, veneno inficere: vergiften, giftig machen: meg-mérgesíteni, méreggel meg-futtatni. *Syn.* Gedem napuſťiť. *boh.* zgizwiti.
zgednaní, á, é, *p. c.* conductus, a, um: gedungen, bérbe fogadott, meg (be) szegödött. 2) comparatus, acquisitus, provisus: verſchaft, angeſchaft: meg-szereztetett. 3) effectus, impetratus: erlangen, gerichtet, ausgerichtet: megtett, meg-nyertt, ki-kértt.
Zgednáňí, á, n. conductio, nis, f. das Dingen, die Dingung: bérbe fogadás. 2) comparatio, acquisitio, provisio, nis, f. Anſchaffung: meg-szerzés. 3) conventio de pretio, pactio, nis, f. contractus, us, m. Vergleich, Vertrag, Verabrede, Verabredung: tokma, tukma, alku, meg-alkuvás. *Syn.* porownáňí, Zwazek. 4) consensio, coalitio, conductio, unio, nis, f. Vergleichung, Vereinigung: meg-egygyezés. 5) effectio, impetratio: Erlangung, Richtung, Ausrichtung: meg-tétel, meg-nyerés, kikérés.
zgednať, al, ám, V. P. *imp.* dnag: conducere aliquem, dingen: valakit fogadni. 2) parare, comparare, acquirere, providere aliquid: anſchaffen, verſchaffen: szerezni, meg-szerezni. *Syn.* zaopatřiť. *Usus.* Neprawiť (Kriwiť) Swedkow zgednať, conflare testes *Quint.* falſche Zeugen beſtellen: hamis bizonyságokat szerezni. 3) adunare, coadunare, unire, coniungere: vereinigen, verknüpfen: meg-békéltetni, meg-egyeztetni, meg-egyesíteni, egybe-ragasztani, egybe tenni, egybe foglalni. *Syn.* zgednotiť, ſpogiť. 4) zgednať Struni, Nóti: ad harmoniam reducere: ſtimmen, anſtimmen: fel-húzni. *Syn.* naſtemowať, narownať, porownať. 5) efficere, impetrare: erlangen, richten, ausrichten: meg-tenni, meg-nyerni, ki-kérni. *Syn.* wibawiť, wikonať, učiniť. *II. rec.* zgednať ſa: convenire de pretio alicuius rei, liceri, pacisci, contrahere: ſich vergleichen, verabreden: tokmálni, tukmálni, szegödni, bé (meg) szegödni, meg-alkudni. *Syn.* dogednať (porownať, zrownať) ſa. 2) con-

consentire, convenire: einig werden, ſich vergleichen: meg-egyezni. *Syn.* zrownať ſa, porownať ſa.

Zgednáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zgednáwať, al, ám, *freq.* ex zgednať. *II. rec.* zgednáwať ſa, *freq.* ex zgednať ſa.

Zgednocowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zgednocowať, cowal, cugem, V. I. *imp.* cug, v. zgednoťiť. *boh.* ſgednocowati.

zgednoťení, á, é, *p. c.* conciliatus, coniunctus, unitus, adunatus, coadunatus, a, um: vereinigt, vereinbart: meg-egyesüllt, meg-egyeztetett. *Syn.* pogednoťení, porownaní, ſpogení, zmerení, zgednaní.

Zgednoťeňí, á, n. conciliatio, reconciliatio, conventio, consensio, coniunctio, coadunatio, unio, nis, f. Vereinigung, Vereinbarung, Verknüpfung, Zuſammenfügung (Setzung): meg-egyezés, békélés, meg-egyesülés. *Syn.* Spogeňí, Pogednoťeňí, Porownáňí, Zmereňí.

zgednoťiť, il, ím V. P. *imp.* zgednoť: conciliare, coniungere, coadunare uuire: vereinigen, vereinbaren, verknüpfen, zuſammenfügen, oder ſetzen, in Anſehung der Geſinnung, oder Abſicht, z. B. Menſchen, die Gemüther: meg-egyesiteni, meg-békéltetni. *Syn.* ſpogiť, pogednoťiť, zgednať, porownať, zmeriť. *boh.* ſgednotiť. *II. rec.* zgednoťiť ſa: conciliari inter se, convenire, concordes fieri, consentire: ſich vereinigen, einig werden: meg-egyesülni. *Syn.* ſpogiť (pogednať porownať, zgednať) ſa. *boh.* ſgednoťiti ſe.

zgewení, á, é, *p. c.* apertus, patefactus, palam factus, manifestatus, revelatus, publicus, a, um: geoffenbaret, eröfnet, entdeckt, kund (bekannt) gemacht: ki-nyilatkoztatott, ki-jelentetett. *Syn.* wipowedeni, wigewení. *vulg* zgawení.

Zgeweňí, á, n. patefactio, publicatio, apertio, manifestatio, revelatio, nis, f. Offenbarung, Bekanntmachung, Eröfnung: ki-nyilatkozás, ki-jelentés. *Syn.* Wigeweňí. *vulg.* Zgaweňí. *Usus.* Zgeweňí Kriſta Pána, troch Králow D'eň: Epiphania Christi (Domini), Offenbarung Chriſti, heiligen drei Königtag: viz-kereszt, három Királyok napja. 2) revelatio divina, monitus divinus, monitum divinum: Offenbarung, göttliche Eingebung: isteni jelentés. *Usus.* Zgeweňí Bozké, libri Divini, Bibel: szent Biblia, szent Irás. 3) res patefacta, revelata: Offenbarung, eine offenbare Sache: ki-nyilatkozott (ki-nyilatkoztatott) dolog.

zgewiť, il, ím V. P. *imp.* zgew: aperire, patefacere, palam facere, manifestare, prodere, iudicare, revelare, publicare: offenbaren, eröfnen, andeuten, entdecken, kund (bekannt, offenbar) machen: felfedni, ki-jelenteni, ki-nyilatkoztatni. *Syn.* wigewiť, na Gewo wineſt, *vulg.* zgawiť. *II. rec.* zgewiť ſa, appārere, manifestare (revelare) se: erſcheinen, ſich offenbaren: megtetszeni, meg-jelenni. *Syn.* ukázať ſa, *vulg.* zgawiť ſa. *Usus.* Ňi bi ſa nebol zgewil, kedbich gá nebol. *III. pass.* manifestari, patescere, pate-

pateſieri, revelari: offenbar (kund) werden, ki-nyilatkoztattatni.

zgewńe, *adv.* aperte, manifeste, manifesto, liquido, palam, publice, publicitus *Apul.* clare, perspicue: offenbar, öffentlich, vor Jedermann, offenbarlich, augenſcheinlich, ſichtbar klar: nyilván, szemlátomast, világossan. *Syn.* weregńe, ſwetle, zretedelńe, pred wſeckimi. *vulg.* zgawńe. *Usus.* Nechat ſa zgewńe wiset medzi Ludi iſt: procedere (prodire) in publicum, ſich öffentlich ſehen laſſen; unter die Leute gehen: ki-menni az emberek közzé. Zgewńe powim, aperte, palamque dicam: ich will es öffentlich ſagen: világossan ki-mondani. Swe Zločinſtwí zgewńe uznat ſmel, palam facinus suum confiteri ausus est, er hat ſeine Uibelthat (böſe That) öffentlich bekennen dörfen: nyilván meg-ésmérte maga rosz tselekedetét. Zgewńe ſa bláznit. Wſeckim ge powe domo, že ge Blázen: apertissime insanit; est manifesto stultus; manifestum est eum esse stultum: er iſt offenbar ein Thor; ſeine Thorheit iſt weltkündig; jedermann weiß, daß er närriſch handle: nyilván-való (sült) bolond. Zgewńe mńa nenáwidí. Do Oči mi Natiſki robí: aperte me odit, er verbeßt gar nicht den Haß, den er wider mich trägt: engem nyilván gyülöl. Wec zgewńe faleſná (neſprawedliwá), res aperte falsa, eine augenſcheinlich falſche Sache, nyilván való hamisság. 2) note, cognite: öffenbar, bekannt: tudva. *Syn.* známo.

zgewní, á, é, *adj.* manifestus, patulus, propatulus, clarus, perspicuus, liquidus, publicus, a, um: evidens praesens tis: öffentlich, offenbar, kundbar, bekannt, augenſcheinlich, ſichtbar, klar, nyilván való, világos. *Syn.* weregni, ſwetlí, patrní, wigewení, zgewení, zretedelní. *vulg.* zgawní. *Usus.* Zgewná Krádež, furtum manifestum, öffentlicher Diebſtahl, nyilván-való lopás, tolvajság. Nátilnoſt (Moc) zgewná, vis publica, öffentlicher Gewalt, nyilván való erőszak. Zgewné (patrné) Nebezpečenſtwí, apertum periculum *Virg.* eine augenſcheinliche Gefahr, bizonyos (el-kerülhetetlen) veszedelem. Zgewné Srdce, apertum pectus, ein offenherziges (redliches) Gemüth, tettetés nélkül való (magát kiadó) szív. Zgewné geſt, patet adparet, manifestum (apertum) est; nemo non videt: es iſt offenbar: nyilván való dolog. Sčeho zgewné geſt; ſčeho patrná Wec geſt: ex quo manifestum est, daher erhellt (erſcheint) hell, und klar: a' honnét ki-tetszik világossan. 2) notus, cognitus, offenbar, bekannt: tudva való, ismeretes. *Syn.* známí.

Zgewnoſt, i, f. claritas, perspicuitas, publicitas, notorietas, tis, f. evidentia, ae, f. offenbare Beſchaffenheit: világosság. nyilvánvalóság. *Syn.* Weregnoſt.

Zgewowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zgewowat, wowal, wugem, *freq.* ex zgewit. *II. rec.* zgewowat ſa, *freq.* ex zgewit ſa.

† Zgezd, u, m. v. Schod.

† zgez-

† zgezdíti, il, ím *fut.* v. ſchodíť, ſem a tam pochodíť na Koňi.

† zgídaní, á, é, *p. c.* v. zgedaní.

† Zgídáňí, n. v. Zgedáňí.

† zgídaťi, al, ám, v. zgedať.

† Zgídáwáňí, n. v. Zgedáwáňí.

† zgídáwaťi, al, ám, v. zgedáwať.

† zgímaní, á, é, *p. c.* v. ſňímaní.

† zgímaťi, al, ám, *fut. freq.* v. ſňímať.

† zginačení, á, é, *p. c.* v. zinačení.

† Zginačeňí, n. v. Zinačeňí.

† zginačiťi, il, ím *fut.* v. zinačiť.

† zginačowaťi, owal, ugi (u), v. zinačowať.

† zgiſťení, á, é, *p. c.* v. ziſťení.

† Zgiſť'eňí, n. v. Ziſť'eňí.

† zgiſť'iťi, il, ím *fut.* v. ziſť'iť.

† Zgiſtowáňí, n. v. Ziſť'owáňí.

† zgiſtowaťi, owal, ugi (u), v. ziſtowať.

† zgíti, zeſel, zegdu, v. ziſť. *II. rec.* zgit ſe, v. ziſť ſa.

† Zgitřeňí, n. v. Sprimoteňí, Zhnogeňí.

† zgitřiťi, il, ím, v. ſprimotiť, zhnogiť. *II. rec.* zgitřit ſe, v. ſprimotiť ſa, zhnogiť ſa.

† zgitřowaťi, owal, ugi (u) v. ſprimocowať, zhnogowať.

† zgížděťi, el, ím, v. ziſť na Koňi.

† zgízwiťi, il, im *fut.* v. zgeſiť.

zğlegení, á, é, *p. c.* conglutinatus, glutine inunctus, a, um: zuſammengeleimt: öszve enyvezett, enyveztetett.

Zğlegeňí, á, n conglutinatio, nis, f. Zuſammenleimung: öszve-enyvezés.

zğlegiť, il, ím, V. P. zğleg: conglutinare, glutine coniungere: zuſammenleimen, öszve enyvezni. *boh.* ſlížiťi.

Zğlegowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zğlegowať, gowal, gugem, *freq.* ex zğlegiť.

Zğlegowętel, a, m, conglutinator, is, m. Zuſammenleimer, öszve-enyvező.

Zğrğáňí, á, n. v. Zğrğnuťí.

zğrğať, al, ám V. I. *imp.* ğag, v. zğrğnúť.

Zğrğáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zğrğáwať, al, ám, *freq.*. ex zğrğať.

zğrğnúť, ğnul (gel), ğňem V. P. *imp.* ğňi, *contemtive*, v. zemreť.

zğrğnuti, á, é, *p. c.* v. zemreli, umrli.

Zğrğnuťí, á, n. v. Zemreťí. Umreťí.

* Žğripeňí, á, n. v. Škripeňí. 2) v. Nezrownáňí, Nerownoſť.

* žğripeť, pel, pím V. P *imp.* žğrip, v. ſkripeť. 2) v. nezrownať ſa.

zğúlaní, á, é, *p. c.* v. odwalení. 2) v. ſkrúťení.

Zğúláňí, á, n. v. Odwaleňí, 2) v. Skrúťeňí.

zğúlať, al, ám V. P. *imp.* lag, v. odwaliť. 2) v. ſkrúťiť.

zğuleni, á, é, *p. c.* v. zğúlaní.

Zğuleňí, á, n. v. Zğúláňí.

zğuliť, il, ím V. P. *imp.* zğul, v. zğúlať.

zğulkowaní, á, é, *p. c.* conglobatus *Cic.* contortus, a, um: gerundet, rund (kugelförmig) gemacht: öszve gömbölyittetett.

Zğulkowáňí, á, n. conglobatio, nis,

nis, f. *Tacit.* das Zuſammenrunden, die Rundung: öszvegömbölyités.

zgůlkowať, kowal, kugem V. P. *imp.* kug: conglobare *Cic.* kugelförmig machen, zuſammen runden, meg (öszve) gömbölyíteni.

Zgůlowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zgůlowať, lowal, lugem *freq.* ex zgůlať.

zhabaní, á, é, *p. c.* corrasus, collectus, a, um: zuſammengeraft (geſcharrt, genommen): öszve-szedett, fel-szedett, bé-szedett, el-hirgáltt.

Zhabáňí, á, n. corrasio, collectio, nis, f. Zuſammenraffung, Zuſammenſcharrung, Zuſammennehmung: öszve-szedés, fel (bé) szedés, el-hirgálás.

zhabať, bal, bem V. P. *imp.* zhabag: corradere, colligere: zuſammenraffen (ſcharren, nehmen): öszve-szedni, fel-szedni, bé-szedni, el-hirgálni.

Zhabowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhabowať, bowal, bugem V. I. *imp.* bug, v. zhabať.

zháčení, á, é, *p. c.* v. zdráhawí.

Zháčeňí, á, n. v. Zdráháňí.

zháčiť ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* hač ſa, v. zdráhať ſa.

zhádnúť, dnul (del), dňem V. V. P. *imp.* dňi: divinare *Cic.* ahnden, errathen: ki-találni. *Usus.* Zhádňi to, divina rem, du ſollſt es errathen: találdd ki. Zhádel ſi, rem divinasti, du haſt es errathen, ki-találtad.

zhádnutí, á, é, *p. c.* divinatus, a, um, errathen, kitaláltt.

Zhádnutí, á, n. divinatio, nis, f. das Errathen, ki-találás.

zhádzaní, á, é, *p. c.* v. zhošeňí.

Zhádzáňí, á, n. v. Zhošeňí.

zhádzať, dzal, dzem V. P. *imp.* zhadž, v. zhošiť.

Zhadzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhadzowať, zowal, zugem, *freq.* ex zhádzať.

† zhafowaní, á, é, *p. c.* v. zrownaní.

† Zhafowáňí, n. v. Zrownáňí.

† zhafowati, owal, ugi (u), v. zrownať. *II. rec.* zhafowať ſe, v. ziſť ſa, zrownať ſa.

zhágení, á, é, *p. c.* v. zahágení.

Zhágeňí, á, n. v. Zahágeňí.

zhágiť, il, ím V. P. *imp.* zhag, v. zahágiť.

Zhagowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhagowať, gowal, gugem V. I. *imp.* gug, v. zahagowať.

zhákliwení, á, é, *p. c.* v. zdrahawení.

Zhákliweňí, á, n. v. Zdrahaweňí.

zhákliwiť, wel, wim V. P. *imp.* liw, v. zdrahawiť.

zhákliwiť, il, ím, V. P. *imp.* liw, v. zdrahawiť. *II. rec.* zhákliwiť ſa, uzdrahawiť.

zhaknúť ſa, knul (kel) ſa, kňem ſa, V. P. *imp.* v. zdráhať ſa.

zháknutí, á, é, *p. c.* v. zdrahawí.

Zháknutí, á, n. v. Zdráháňí.

Zhaňač, a, m. coactor, compulsor, is, m. Zuſammentreiber, Verſammler: egybe-gyüjtö, kergetö, öszve-hajtó, hajtogató.

zhaňaččin, a, e, *adj. poss.* ex seq. *vulg.* zhaňačkin.

Zhaňačka, i, f. coactrix, compellens *fem.* Zuſammentreiberinn: egybe-gyüjtö (kergetö),

tö), öszve-hajtó. hajtogató asszszony. 2) scopa vannalis, qua trituratores ventillando (vannendo) frumentum a fecibus mundant: der Schwingbeſen beim Würfeln des Getreides, szérö seprö (seprü, söprö, söprü.)

* zhanačkin, a, e, v. zhaňačkin.

zhaňačow, a, e, *adj. poss.* compulsoris, coactoris, compellentis: dem Zuſammentreiber gehörig, egybe-gyüjtöé (kergetöé), öszve hajtóé, hajtogatóé.

zháňáni, á, é, *p. c.* v. zehnani.

Zháňáňí, á, n. v. Zehnáňí.

zháňať, al, ám, V. I. *imp.* ňag, v. zehnať. *boh.* ſháňeti. *Usus.* Peňáze zháňať, conglomerare (cogere) pecuniam, Geld zuſammenraffen, pénzt szedni-fel.

zhaňení, á, é, *p. c.* vilitatus, vituperatus, a, um: verringert, herabgeſetzt, ſchlecht (niedrig) gemacht: ótsállt, megótsáltatott, meg-gyaláztatott, betsméreltetett, meg-kissebbittetett. 2) v. zhanobení.

Zhaňeňí, á, n. vilitatio, vituperatio, derogatio, nis, f. die Verringerung, Herabſetzung: ótsállás, betsmérelés, ótsárlás, meg-ótsállás, meg-kissebbités. 2) v. Zhanobeňí.

† zhaňeťi, ňel, ňim *fut.* v. seq.

zhaňiť, il, ím V. P. *imp.* zhaň, vilitare *Turpil.* vilipendere, vituperare, derogare: ſchlecht (gering, niedrig machen, verringern, herabſetzen: betsmérelni, ótsálni (-állom), ótsárlani (-lom), ótsárolni (-lom), meg-ótsálni, meg-kissebbiteni. *Syn.* zahaňiť, *boh.* zhaňeťi, v. haňiť. 2) v. zhanobiť. *II. rec.* zhaňiť ſa, vilescere *Avien.* ſchlecht (gering) werden, meg-ótsálodni.

zhanobení, á, é, *p. c.* dedecoratus, ignomia adfectus, dehonestatus, a, um: beſchimpft, geſchändet: meg-gyaláztatott. 2) corruptus, defloratus: geſchändet: meg-szeplösítetett. *Syn.* poſkwrňeňí, ſprzňení.

Zhanobeňí, á, n. dedecoratio, dehonestatio, nis, f. ignominia: Beſchimpfung, Schändung: meg-gyalázás. *Syn.* Zhaňeňí. 2) corruptio, defloratio, pudoris violatio: das Schänden, die Schändung: meg-szeplösités. *Syn* Poſkwrňeňí, Sprzňeňí.

zhanobiť, il, ím V. P. *imp.* zhanob: dedecorare, dehonestare, ignomia adficere: beſchimpfen, ſchänden, verunehren: meg-gyalázni, meg-betsteleníteni. *Syn.* zhaňiť. 2) corrumpere, defforare: ſchänden: meg-szeplösíteni. *Syn.* ſpoſkwrňiť, ſprzňiť. *Usus.* Pannu zhanobiť, zohawiť: virgini vitium offerre *Ter.* eius pudicitiae adferre vitium *Plaut.* eine Jungfrau ſchänden, meg-szeplösiteni a' szüzet, a' leányt.

† Zhať, e, m. v. Palač, Podpalač.

zháſať, al, ám V. I. *imp.* ſag, v. zhaſiť, *boh.* zhaſínati.

zhaſeni, á, é, *p. c.* exstinctus, a, um, ausgelöſcht, ausloſchen: el-óltalt, el-óltatott. *Syn.* zahaſení, uháſení, uduſení, zaduſení.

Zhaſeňí, á, n. exstinctio, nis, f. Auslöſchung, das Auslöſchen, z. B. des Feuers: el-óltás. *Syn.* Zahaſeňí, Uhaſeňí, Uduſeňí, Zaduſeňí.

† zha-

† zhaſinaťi, al, ám, v. zhá-ſať,

zhaſiť, il, ím V. P. *imp.* zhaſ: exstinguere, auslöſchen, z. B. etwas Brennendes: el-óltani. *Syn.* zahaſiť, uhaſiť, uduſiť, zaduſiť. *boh.* etiam zhaſínaťi.

zhaſnúť, ſnul (ſel), ſňem V. P. *imp.* ſňi: exstingui, auslöſchen (*neutr*), ausgelöſcht werden: el-óltódni, el-alunni. zahaſnúť, uhaſnúť. *Usus.* Swetlo zhaſlo, lumen est exstinctum, das Licht iſt ausgeloſchen, el-alutt (el-óltatott) a' gyertya-világ.

zhaſnutí, á, é, *p. c.* exstinctus, a, um: ausgeloſchen, el-alutt, el-oltódott. *Syn.* zhaſnutí, uhaſnútí.

Zhaſnutí, á, n. exstinctio: das Auslöſchen: el-aluvás, el-oltódás. *Syn.* Zahaſnutí, Uhaſnutí.

Zhaſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhaſowaťi, ſowal, ſugem, *freq.* ex zhaſiť.

† Zhazowáňí, n. v. Zhadzowáňí.

† zhazowaťi, owal, ugi (u), v. zhadzowať.

† zheſtowaní, á, é, *p. c.* v. ſſercowaní.

† Zheſtowáňí, n. Sſercowáňí.

† zheſtowaťi, owal, ugi (u), v. ſſercowať.

† Zheſtowáwáňí, n. v. Sſercowáwáňí.

† zheſtowawať, al, ám, v. ſſercowáwať.

zheǵaní, á, é, *p. c.* v. zheǵnutí.

Zheǵáňí, á, n. v. zheǵnuť.

zheǵať, al, ám V. P. *imp.* ǵag, v. zheǵnúť.

Zheǵáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq

zheǵáwať, al, ám *freq.* ex zheǵať.

zheǵlí, á, é, *adj.* zǵabli, zǵabňelí.

zheǵúť, ǵnul (ǵel), ǵňem, V. P. *imp.* gňi: *de bobus iugo iniunctis*: zurücktreiben, viszsza fordítani, viszsza hajtani. 3) *cum. accus. pers.* v. zǵabnúť. *Usus.* Zheǵlo ho, spe sua frustratus est, es hat ihm fehlgeſchlagen; hat ſich betäuſcht in ſeiner Hoffnung: reménységétől meg-tsalattatott.

zheǵnutí, á, é, *p. c.* repulsus, a, um, zurückgetrieben, viszsza fordított, hajtott. 2) v. zǵabnutí.

Zheǵnutí, á, n. repulsio, nis, f. das Zurücktreiben, -bung: viszsza-fordítás, hajtás. 2) v. Zǵabnutí.

zhíbaní, a, é, *p. c.* v. zehnutí. 2) v. poruſení.

Zhíbáňí: á, n v. Zehnutí. 2) v. Poruſeňí.

zhíbať, bal, bem V. P. *imp.* zhíbag, v. zehnúť. *boh.* ſhíbati. *II. rec.* zhíbať ſa, v. zehnúť ſa.

zhíbnúť, bnul (bel), bňem, V. P. *imp.* bňi, v. zehnúť. *II. rec.* zhíbnúť ſa, v. zehnúť ſa.

zhíbnutí, á, é, *p. c.* v. zehnutí.

Zhíbnutí, á, n. v. Zehnutí.

Zhíbowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhíbowať, bowal, bugem, *freq.* ex zhíbnúť. *II. rec.* zhíbowať ſa, v. zehňúť ſa.

zhinuť, nul, ňem, V. P. *imp.* zhiň: interire, perire, perdi: vergehen, zu Grunde (verloren) gehen: el-veszni, oda lenni. *Syn.* ſkapať, ſtratiť ſa. *Usus.* Uſſem zhinul z zaiſte ne, len buš dobreg miſli: perii (absumtus sum) *Plaut.*

z

⁋ quin tu animo bono es *Ter.* ich bin verloren (ich bin gar verdorben) ⁋ Ja wohl nicht, habe nur ein gutes Herz (ſey fröhlichen, guten Muths): oda vagyok. ⁋ mit félsz? légy bátor szívvel.

† zhizšiti, il, ím *fut.* v. zababrať, zanečiſtiť, ſpoſkwrniť.

* zhladaní, á, é, *p. c.* v. zhledaní.

* Zhladáňí, á, n. v. Zhledáňí.

* Zhládáňí, á, n. v. Zhlédáňí, Zhlédnutí.

* zhladať, al, ám V. P. *imp.* dag, v. zhledať. *II. rec.* zhladať ſa, v. zhledať ſa.

* zhládať, al, ám, V. l. *imp.* dag, v. zhlédať. *II. rec.* zhládať ſa, v. zhledať ſa, zhlédnuť ſa.

* Zhladáwáňí, á, n. v. Zhledáwáňí.

* Zhládáwáňí, á, n. v. Zhledáwáňí.

* zhladáwať, al, ám, v. zhledáwať, *II. rec.* zhladáwať ſa, v. zhledáwať ſa.

* zhſádáwať, al, ám, v. zhlédáwať. *II. rec.* zhládáwať ſa, v. zhlédáwať ſa.

Zhlašení, á, é, *p. c.* deletus, abolitus, exstinctus, exstirpatus, sublatus, devastatus, desertus, a, um: verwüſtet, vertilget: ki-pusztíttatott, meg-pusztúlt. *Syn.* zhubení, wipuſtaťení. *boh.* ſchlazen.

Zhlašeňí, á, n. deletio, abolitio, exstinctio, exstirpatio, sublatio, devastatio, depopulatio, nis, f. Vertilgung, Verwüſtung: el (ki, meg) pusztítás. *Syn.* Wihubeňí, Wipuſtaťeňí.

Zhlašiť, il, ím, V. P. *imp.* zhlaš: delere, abolere, exstinquere, exstirpare, tollere, devastare: vertilgen, verwüſten: el (ki, meg) pusztítani. *Syn.* wihubiť, wikažiť, wipuſtaťiť, na wňiweč obrátiť. *boh.* ſchlašiti.

Zhlašitel, a, m. deletor, exstinctor, abolitor, sublator, exstirpator, devastor, depopulator, depraedator, is, m. Vertilger, Verwüſter, Ausplünderer: el (ki, meg) pusztító.

Zhladzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhladzowať, zowal, žugem, *freq.* ex zhlašiť.

zhláſeni, á, é, *p. c.* v. wihláſeni.

Zhláſeňí, á, n. v. Wihláſeňí.

zhláſiť, il, ím, V. P. *imp.* zhlaſ, v. wihláſiť.

Zhlaſowáňí, á, n, v. Wihlaſowáňí.

zhlaſowať, ſowal, ſugem, *freq.* ex zhláſiť, v. wihlaſowať.

Zhlawí, á, n. k. p. Zhlawí Mechu (koženého): caput (os, orificium) pollium: das Balghaupt: fujtató szája. Zhlawí Štóli, os cuniculi. Mundloch des Stollens im Bergwerke, állyuknak szája.

† zhlazeňí, á, é, *p. c.* v. zhlašeni.

† Zhlazeňí, n. v. Zhlašeňí.

† Zhlazowáňí, n. v. Zhladzowáňí.

† zhlazowaťi, owal ugi (u), v. zhladzowať.

zhledaní, á, é, *p. c.* conquisitus, a, um: zuſammengeſucht, öszve keresett, fel-keresett. 2) adinventus, deprehensus, repertus, inventus, visus, intellectus: gefunden, geſehen, entdeckt: találtatott, meg-találtatott, meg-leltt, láttatott, fel-fedezett. 3) compertus, repertus, inventus, experientia deprehensus: erfah-

fahren: meg-tudatott, végére járt, ki-tudódott.

Zhledáňí, á, n. conquisitio, nis, f. Zuſammenſuchung, öszve (fel) keresés. 2) adinventio, repertio, inventio, detectio, deprehensio: das Finden, Entdecken, Sehen: találás, meg-találás, meg-lelés, fel-fedezés, rejta-kapás. 3) experientia, compertio: Erfahrung, Findung: meg-tudás, végére menés.

Zhledáňí, á, n. v. Zhlédnutí, *vulg.* Zhládáňí.

zhledat, al, ám, V. P. *imp.* dag: conquirere, zuſammenſuchen, öszve keresni, fel-keresni. *Usus.* Wogſko zhledat, na Plat zebrat: conficere exercitum, ein Kriegsheer aufbringen, auf die Beine bringen: hadi sereget állitani, fogadni. 2) adinvenire, deprehendere, reperire, invenire, videre, intelligere: finden, entdecken, ſehen: meg-találni, meglelni, fel-fedezni. 3) comperire, reperire, invenire, experiri: erfahren, finden: megtudni, találni, végére menni. tapasztalni. *II. rec.* zhledat ſa: convenire, congregari: zuſammenkommen, ſich verſammeln: öszve-gyülni. *boh.* schledat ſe.

zhlédat, al, ám, V. I. *imp.* dag, v. zhlédnúť, *vulg.* zhládat. *II. rec.* zhlédat ſa, v. zhlédnúť ſa, *vulg.* zhládat ſa.

Zhledáwač, a, m. conquisitor, is, m. Werber, öszve-keresö, fel-keresö, verbóváló. *Syn.* Werbowník, Wábník.

Zhledáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex zhledáwat, v. Zhledáňí.

Zhledáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex Zhlédáwat, v. zhlédnutí, *vulg.* Zhládáwáňí.

zhledáwat, al, ám, *freq.* ex zhledat. *II. rec.* zhledáwat ſa *freq.* ex zhledat ſa.

zhlédáwat, al, ám, *freq.* ex zhlédat, *vulg.* zhládáwat. *II. rec.* zhlédáwat ſa *freq.* ex zhlédat ſa, *vulg.* zhládáwat ſa.

zhlédnút, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: inspicere, contemplari: beſehen, beſichtigen: meg-szemlélni. *boh.* schlédnúti. *II. rec.* zhlédnút ſa, na ňekoho, na ňeco: fixe aliquem aliquid intueri: jemanden feſt anſchauen: valakire merön nézni. *Usus.* Zhlédla ſa naňho.

Zhlédnutí, á, n. contemplatio, inspectio, nis, f. Beſehung, Beſichtigung: meg-szemlélés. *vulg.* Zhládnutí.

zhltaní, á, é, *p. c.* v. zhlnutí.

Zhltáňí, á, n. v. Zhltnutí.

zhltat, al, ám, V. I. *imp.* tag, v. zhltnúť.

Zhltáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhltáwat, al, ám, *freq.* ex zhltat.

zhltnút, tnul (tel), tňem, V. P. *imp.* tňi: deglutire, devorare. absumere: verſchlingen, verſchlungen, hinunter verſchlucken: el-nyelni, le-nyelni. *boh.* ſehltiti.

zhltnutí, á, é, *p. c.* deglutitus, devoratus, absumtus, a, um: verſchlungen: le-nyelt, el-nyelt.

Zhltnutí, á, n. absumtio, devoratio, nis, f. das Verſchlingen, Verſchlucken: el-nyelés, le-nyelés.

Zhltowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhltowat, towal, tugem, *freq.* ex zhltnúť.

zhluchnúť, chnul (chel), chňem V.

V. P. *imp.* chňi, v. ohluchnúť.

zhluchnutí, á, é, *p. c.* v. ohluchnutí.

Zhluchnuti, á, n. v. Ohluchnutí.

zhlučeni, á, é, *p. c.* v. zhromáždení 2 Nro.

Zhlučeňí, á, n. v. Zhromáždeňí 2 Nro.

zhlučit, il, ím, V. P. *imp.* zhluč, v. zhromažditi. *II. rec.* zhlučit ſa, v. seq.

zhluknúť ſa, knul (kel) ſa, kňem ſa, V. P. *imp.* zhlukňi ſa: iungi, coniungi, congredi, coire: zuſammenrücken (*neutr.*) von gehenden, reitenden Perſonen: öszve rukkolni, öszve menni. *Syn.* ziſť ſa, zhlučit ſa. *boh.* ſhluknúti ſe.

zhluknutí, á, é, *p. c.* v. zhlučeni.

Zhluknuťí, á, n. v. Zhlučeňí.

zhlukowat ſa, kowal ſa, kugem ſa, *freq.* ex zhluknúť ſa. *boh.* ſhlukowati ſe.

zhlupení, á, é, *p. c.* stupidus (hebes) factus (redditus), hebetatus, a, um: dumm geworden: meg-ostobúlt. *Syn.* oſproſt'eni.

Zhlupeňí, á, n. hebetatio, nis, f. das Dummwerden, meg-ostobúlás. *Syn.* Oſproſt'eňí.

zhlupeť, pel, pím, V. P. *imp.* zhlup: stupidum fieri. dumm werden, meg-ostobúlni *Syn.* oſproſt'eť.

† zhlup'eťi, p'el, pím, *fut.* idem.

zhluſeni, á, é, *p. c.* v. zahluſeni.

Zhluſeňí, á, n. v. Zahluſeňí.

zhluſit, il, ím V. P. *imp.* zhluſ, v. zahluſit.

Zhluſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhluſowat, ſowal, ſugem, *freq.* ex zhluſiť, v. zahluſowať.

† zhmožděni, á, é, *p. c.* v. zmažděni.

† Zhmožděňí, n. v. Zmažděňí.

† zhmožditi, il, ím, *fut.* v. zmažditi.

zhňésť, zhňetel, zhňetem V. P. *imp.* zhňet: condepsere, subigere, coagmentare: zuſammenkneten: meg-gyùrni. öszve-gyúrni, p. p. a' tésztát. *boh.* shňíſt'i.

zhňet, zhňel, zhňem V. P. *imp.* zhňi: candere, candescere: glüen: tüzesnek lenni, tüzesedni. *boh.* zhňíti. *Usus.* Železo zhňe, ferrum candet, es glüet das Eiſen: a' vas tüzesedik.

zhňetení, á, é, *p. c.* subactus, coagmentatus, a, um: zuſammengeknetet: öszve-gyúrt.

Zhňetěňí, á, n. coagmentatio, subactio, nis, f. Zuſammenkfletung, öszve-gyúrás.

zhňilí, á, é, *adj.* putris, e, putridus, putrefactus, a, um: faul, in Fäulniß übergegangen: rothadt. *Syn.* zhňití, hnilí. *boh.* ſhňilí. *Usus.* Zhňilé (Siwé, Siwoké) Maſo: gangraena, ae, f. *Cels.* emortua caro: Krebs (kaltę) Brand, wodurch der Theil des Körpers erſtirbt; Faulfleiſch: vad hús, fene.

zhňiličeli, á, é, *adj.* fracidus, a, um: teig (teigig, halbfaul) z. B. Birnen: poshadtt, senyvedett, rothadtt. *Syn.* Na Polowic hňilí.

Zhňiličeloſť, i, f. fraciditas, tis, f. Teigigkeit: poshadság, senyvedés.

zhňiličeť, čel, čim V. P. *imp.* zhňilič: fracescere, teig werden: meg-rothadni, avasodni, poshadni.

Zňni-

Zhňilina, i, f. v. seq. *boh.* Shňilina.

Zhňiloſť, i, f. putredo, inis, f. putor, is, m. Fäule, Fäulniß, Faulung: szú-étel, óság, avasság. *Syn.* Práchňiweloſť. *boh.* Shňiloſt.

zhňiť, zhňil, zhňigem, V. P. *imp.* zhňi: putrescere, fracescere: verfaulen, faul werden: öszve (meg) rothadni. *Syn.* ſpráchňiwet. *boh.* ſhňíti.

† zhňíti, el, igi (u), v. zhňet.

zhňitý, á, é, *p. c.* putrefactus, putridus, a, um; putris, e: faul, verfault: ötzve (meg, el) rothadtt. *Syn.* hňilí, ſpráhňiwení.

Zhňitý, á, n. putrefactio, nis, f. Verfaulung, öszve (meg, el) rothadás. *Syn.* Zhňiloſt.

zhnogení, á, é, *p. c.* v. ſprímotení. 2) v. pohnogení.

Zhnogeňí, á, n. v. Sprímoteňí. 2) v. Pohnogeňí.

zhnogiť, il, ím, V. P. *imp.* zhnog, v. ſprímočit. 2) v. pohnogiť. *II. rec.* zhnogiť ſa, v. ſprímočit ſa.

Zhnogowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhnogowať, gowal, gugem, *freq.* ex zhnogiť, v. ſprímocowať. *II. rec.* zhnogowať ſa, *freq.* ex zhnogiť ſa, v. ſprímocowať ſa.

zhnúſení, á, é, *p. c.* fastidiosus, nauseosus *Plin. H. N.* a, um; nauseabilis, e *Coel. Aur.* taedium creans: ekel, ekelig, ekelhaft, Ekel erweckend (machend), was Ekel, oder Erbrechen macht: meg-útaltatott, meg-útaltt, meg-únt.

Zhnúſeňí, á, n, fastidium, taedium, i, n. nausea *Horat. Ovid. Colum.* der Ekel vor etwas, Ulibelkeit, das Erbrechen: meg-útálás, meg-únás. *Usus.* Mám Zhnúſeni od Polewki, taedet me iusculi, fastidio nauseavi) iusculum: ich habe einen Ekel vor der Suppe: meg-útáltam a' levest. *Instrum.* Zhnúſeňím, cum taedio fastidiose, contemtim: mit Ekel, útálva, meg-útálva, meg-únva.

zhnúſiť, il, ím, V. P. *imp.* zhnuſ, ňekomu, ňečo: taediosum (fastidiosum, nauseosum) reddere, alicui taedium adferre (creare, etc.) rei: verekeln etwas Jemanden, ekelhaft (ekel, ekelig) machen: meg-útáltatni valamit valakivel. Zhnuſiť ſi, sibi taedium adferre rei, ſich verekeln: magával meg-útáltatni. *II. rec.* zhnúſiť ſa: esse fastidiosum, taedere, pertaedere, nauseare *Phaedr.* fastidire, taedium adferre: ekelhaft (ekel) thun, oder ſeyn, ekeln: meg-útálni, meg-únni. *Usus.* Zhnuſila ſa mi Pečenka: taedet me (taedium me cepit) carnis assae, mir ekelt (ich habe einen Ekel) vor dem Braten, meg-útáltam (megúntam) a' petsenyét. Zhnuſilo ſa mi wſecko, nauseavi omnia: rerum omnium taedium me cepit (taedio sum affectus): ich habe Ekel vor allem bekommen, mindent megúntam, meg-útáltam.

zhoblení, á, é, *p. c.* v. zhoblowaní.

Zhobleňí, á, n. v. Zhoblowáňí.

zhobliť, il, ím, V. P. *imp.* zhobli, v. zhoblowať.

zhoblowaní, á, é, *p. c.* runcinatus, runcina politus, a, um: abgehobelt: meg-gyalúlt, gyalúltatott. *Syn.* hoblowaní, zhoblení.

Zhoblowáňí, á, n. runcinatio, runcina facta politio: Abhobe-

belung: meg-gyalulás. *Syn.* Zoblowáňí, Zhobleňí.

zhoblowať, lowal, lugem V. P. *imp.* lug, k. p. Drewo, Lubí, Mrawí: runcinare, runcina polire: abhobeln, z. B. Holz, Menſchen, Sitten: gyalúlni, meg-gyalúlni. *Syn.* hoblowať, zhobliť.

zhoděné, á, é, *p. c.* deiectus, a, um: abgeworfen, niedergeworfen: le-vetetett. 2) demolitus, destructus, dirutus: niedergeriſſen: le-döntetett. *Syn.* zrúčené, zwalené.

Zhoděňí, á, n. deiectio, nis, f. Abwerfung: le-vetés. 2) demolitio, deiectio: Niederreiſſung, Abbrechung, Abwerfung: le-rontás, le-döntés. *Syn.* Zrúčeňí, Zwaleňí.

zhoďiť, il, im, V. P. *imp.* zhoď: deiicere: abwerfen, herabwerfen, zu Boden werfen, niederſchlagen, herabſtürzen, niederwerfen, ausziehen: le-vetni. 2) deiicere, demolire *Lact.* demoliri *Cic.* diruere, herabſtürzen, abbrechen, abwerfen, z. B. Brücken, niederreißen, herabreißen, zu Grunde richten, zerſtören: le-rontani p. o. a' hidat. *Syn.* zrúčiť, zwaliť. *II. rec.* zhoďiť ſa: deiicere se, ſich niederwerfen: le-vetődni, magát, le-vetni magát, le-dölni. 2) valere, bonum esse: gut (tauglich, dienlich) ſeyn: jonak lenni, használni. *Syn.* ziſť ſa. *Usus.* Ešče ſa to na ňečo zhoďí (zide).

zhogené, á, é, *p. c.* sanatus, curatus, consanatus, a, um: geheilet, geſund gemacht, courirt, hergeſtellt: meg-gyógyíttatott. *Syn.* wihogené, zahogeni, uzdrawené.

Zhogeňí, á, n. sanatio, curatio, nis, f. Heilung: meggyogyitás. *Syn.* Wihogeňí, Zahogeňí, Uzdráweňí. 2) salus, tis, recuperatio sanitatis (valetudinis): Geneſung: ki-gyógyulás, fel-lábbadozás. *Syn.* Wizdráweňí.

zhogiť, il, ím, V. P. *imp.* zhog: sanare, curare aliquem, mederi alicui: heilen, heil machen, kuriren, herſtellen: meggyógyitani. *Syn.* wihogiť, zahogiť, uzdrawiť. *II. rec.* zhogiť ſa: consanari, consanescere: heil werden: meggyógyulni. *Syn.* zahogiť ſa, 2) convalescere, consanescere, valetudinem recuperare: geneſen, ki-gyógyulni, fellábbadozni. *Syn.* wizdrawet.

Zhogitel, a, m. curator, is, m. Heilmacher: meg-gyógyitó.

Zhogowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhogowať, gowal, gugem, *freq.* ex zhogiť. *II. rec.* zhogowať ſa, *freq.* ex zhogiť ſa.

zhola, *adv.* solum, tantum, modo: bloß, nur, allein, weiter nichts ſonſt: egyedül, csak éppen. *Usus.* Zhola nič, hilum, gar nichts, éppen semmi. Zhola (dokonale) nič ſa ma to netiká, nullam in partem mea interest: es gehet mich durchaus (keineswegs) nichts an: ez a' dolog éppen nem illet engem. Nékem ehez a' dologhoz semmi közöm nints. Nemá zhola nič, nil prorsus habet, er hat gar nichts, éppen semmie nintsen.

zholené, á, é, *p. c.* tonsus, detonsus, rasus, attonsus, a, um: abgeſchoren, beſchoren, le-beretvált. *Syn.* oholené.

Zholeňí, á, n. tonsio, attonsio, detonsio, nis, f. das Abſcheeren, -ung: le-beretválás. *Syn.* Oholeňí.

zholiť, il, ím, V. P. *imp.* zhol: tondere, detondere: abſcheeren; le-beretválni. *Syn.* oholiť. *boh.* zholiti.

Zhon, u, m. concurſatio, curſitatio, nis, f. Gelaufe, futozás, jövés, menés. *boh.* Shon.

Zhoňba, i, f. idem.

zhoňení, á, é, *p. c.* v. zehnaní. 2) pellendo fatigatus, a, um: durch das Treiben ermüdet, hajtással el-fárasztott, meg-futtatott. v. uhnatí.

Zhoňeňí, á, n. v. Zehnáňí. 2) fatigatio per impulsionem, Ermüdung durch das Treiben, meg-futtatás, hajtással el-fárasztás. v. Uhnatí.

zhoňiť, il, ím, V. P. *imp.* zhoň: v. zehnať. 2) impulsione fatigare, ermüden durch das Treiben: hajtással el-fárasztani, meg-futtatni. v. uhnať. *II. rec.* zhoňiť ſa, v. zehnať ſa. 2) impulsione fatigari, defatigari, laſſari: im Treiben müde werden, ſich ermüden: hajtásban el (ki, meg) fáradni.

Zhonki, kow, m. pl. excretum, i, n. excreta, orum, n. pl. acus, aceris, n. paleae: die Spreu, Spreuer, Kleyen: otsó, otsú, utsó, rosta ally (allya) utóly. *Syn.* Podzadki.

zhora, *adv.* e ſublimi, ex (de) alto: von der Höhe: magosról, magosságból, onnan felöl, felöről.

zhorčení, á, é, *p. c.* amarus redditus, amaricatus, a, um: bitter gemacht: keserüvé tett, meg-keseríttetett.

Zhorčeňí, á, n. amaricatio, nis, f. die Bittermachung, meg-keserítés.

zhorčiť, il, ím, V. P. *imp.* zhorči: amarum reddere (facere), bitter machen: keserüvé tenni, meg-keseríteni. *boh.* zhorčiti. *II. rec.* zhorčiť ſa, v. zhorknúť.

Zhorčiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

zhorčiwať, al, ám, *freq.* ex zhorčiť.

zhorení, á, é, *p. c.* combuſtus, exuſtus, conflagratus, a, um: verbrannt: el-égett, meg-égett. *Syn.* ſpáleni, pohorení. *boh.* uhoření.

Zhoreňí, á, n. conflagratio, exuſtio, combuſtio, nis, f. das Verbrennen: meg-égés, el-égés. *Syn.* Spáleňí, Popáleňí.

zhoreť, rel, rím, V. P. *imp.* zhor: comburi, cremari, conflagrare: verbrennen, durchs Feuer vernichtet (vertilget) werden, wegbrennen, im Feuer umkommen: meg-égni, el-égni. *boh.* ſhořeti, uhořeti.

zhorknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: amarum fieri, amarescere: bitter werden, meg-keseredni, meg-keserülni.

† zhořknúti, kl, kňu, *fut.* idem.

zhorknutí, á, é, *p. c.* amarus factus, a, um: bittter geworden: meg-keseredett, meg-keserültt.

Zhorknutí, á, n. amarescentia, ae, f. das Bitterwerden, meg-keseredés, meg-keserülés.

zhorſení, á, é, *p. c.* deterioratus, deſtructus, peior effectus, a, um: ſchlechter gemacht (geworden), verſchlimmert: megromlott, el-roszszított. 2) offenſus, exasperatus, exacerbatus: geärgert, zum Aergerniß bewogen (gebracht), beleidigt: haragra gerjedett (gerjesztetett), meg-bántatatott (bántódott). *Syn.* obrazení, pohorſení, rozhňewaní.

Zhorſeňí, á, n. deterioratio, deſtru-

destructio, nis, f. Verſchlimmerung: meg-romlás, roszszitás. 2) offensa, ae, offensio, ad iram provocatio: Aergerniß, Beleidigung: meg-bántás, botránkozás, haragra gerjesztés. *Syn.* Obrazeňí, Pohorſeňí, Nahňewáňí, Rozhňewáňí.

zhorſiť, il, ím, V. P. *imp.* zhorſi: destruere, deteriorare, peiorem (viliorem) efficere (reddere): ſchlechter machen, verſchlimmern: meg-rontani, el-roszszítani. 2) offendere, ad iracundiam provocare, concitare: beärgern, ärgern, zum Aergerniß bewegen: meg-bántani, botránkoztatni, haragra gerjeszteni. *Syn.* obraziť, pohorſiť, rozhňewať, v. horſiť. *II. rec.* zhorſiť ſa: deteriorari, destrui, peiorem fieri (effici): ſich verſchlimmern, ſchlechter werden: el-roszszabúlni. 2) offendi, ſich ärgern: meg-bántódni.

zhorſiwe *adv.* iracunde, ärgerlich, haragoson. *Syn.* prchliwe. 2) offensive, scandalose: ärgerlich, anſtößig: botránkoztatva, botránkoztatóképpen. *Syn.* pohorſiwe.

zhorſiwí, á, é, *adj.* iracundus, ad iram proclivis: ärgerlich; zum Aergerniſſe geneigt, leicht ſich ärgernd: haragos. *Syn.* prchliwí. 2) offendens, scandalosus, offendiculosus: ärgerlich, anſtößig: botránkoztato. *Syn.* pohorſiwí.

zhoſpodáreňí, á, é, *p. c.* parsimonia (bona rei familiaris administratione) collectus, congregatus, paratus, comparatus, procuratus, a, um, *vulg.* aeconomisatus: erwirthſchaftet: gazdálkodott, gazdálkodással szerzett. *Syn.* zǧazdowaňí.

Zhoſpodáreňí, á, n. per parsimoniam acquisitio, comparatio, congregatio, *vulg.* aeconomisatio: Erwirtſchaftung: gazdálkodás, gazdalkodással való szerzés. *Syn.* Zǧazdowáňí.

zhoſpodáriť, il, ím V. P. *imp.* dar: parsimonia colligere, acquirere, parare, comparare, congregare, *vulg.* aeconomisare: erwirthſchaften: gazdálkodni, gazdalkodással szerezni, öszve szedni. *Syn.* zǧazdowať.

Zhoſpodaríwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhoſpodaríwať, al, ám, *freq.* ex zhoſpodáriť.

zhoſťeňí, á, é, *p. c.* liberatus, solutus, a, um: losgemacht: meg-szabadúlt, meg-szabadítatott. *Syn.* ſproſt'eňí, *boh.* ſhoſten.

Zhoſt'eňí, á, n. liberatio, solutio: das Losmachen, Loswerden: meg-szabadítás, meg-szabadulás *Syn.* Sproſt'eňí.

zhoſt'iť, il, ím V. P. *imp.* zhoſť, *cum accus. pers. et gen. rei*: ňekoho, ňečeho: liberare, solvere re: losmachen von etwas: meg-szabadítani valakit valamitöl. *Syn.* ſproſt'iť, oſlobodiť, wiſlobodiť. *II. rec.* zhoſtiť ſa: solvi liberari: loswerden: meg-szabadúlni. *Syn.* ſproſt'iť ſa, wiſlobodiť ſa.

Zhoſt'iwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhoſtíwať, al, ám, *freq.* ex zhoſt'iť.

zhotoweňí, á, é, *p. c.* confectus, effectus, factus, perfectus, paratus, peractus, absolutus, a, um: verfertigt, fertig gemacht: meg-készítetett,

tett, véghez vitt. *Syn.* hotowí, dohotowení, uhotowení, wihotowení.

Zhotoweňí, á, n. confectio, effectio, perfectio, absolutio, peractio, nis, f. Verfertigung: el (meg) készítés, el-végzés. *Syn.* Dohotoweňí, Uhotoweňí, Wihotoweňí.

zhotowiť, il, ím V. P. *imp.* zhotow: conficere, facere, efficere, perficere, absolvere, persolvere, peragere, parare: verfertigen, fertig machen, verrichten: el (meg) készíteni, el-végezni, véghez vinni. *Syn.* dohotowiť, uhotowiť, wihotowiť.

Zhoweňí, á, n. patientia, tolerantia, ae, toleratio, perpessio, nis, f. Duldung, Erduldung, Geduld: türés, szenvedés. *Syn.* Pozhoweňí, Strpeňí, Trpezliwoſt.

zhoweť, wel, wím V. P. *imp.* zhow: *cum dat. pers. et acc. rei*: ňekomu ňečo: pati, perpeti, tolerare, perferre: dulden, erdulden, Geduld haben: türni, szenvedni. *Syn.* pozhoweť, ſtrpeť, zneſť. *Usus.* Gak dlúho muſím zhoweť? quamdiu tolerare cogar? wie lange muß ich es dulden? meddig kel türnem, szenvednem?

zhrabaní, á, é, *p. c.* rastro (pectine) collectus, congregatus, a, um: zuſammen gerechet: gereblyével öszve-gyüjtetett, fel-gyüjtetett. 2) ablatus, acceptus: eingeſtrichen, eingenommen: el-gerebelyéltetett, el-vitt, fel-szedett. *Syn.* zhrnutí, zhabaní.

Zhrabáňí, á, n. rastro (pectine) facta collectio, congregatio: Zuſammenrechung: gereblével való öszve-gyöjtés, fel-gyüjtés, öszve-gereblyélés. 2) ablatio, acceptio: Einſtreichung, Einnehmung: el-gereblyélés, el-vévés, fel-szedés. *Syn.* Zhrnutí, Zhabáňí.

zhrabať, bal, bem V. P. *imp.* zhrab: rastro (pectine) colligere (congregare): zuſammenrechen, z. B. Heu: gereblyével öszve-gyüjteni, fel-gyüjteni. *boh.* ſhrabati. 2) auferre, accipere; einſtreichen, z. B. Geld: fel (bé, öszve) szedni, el-gereblyélni. *Syn.* zhrnúť, zhabať.

Zhrabáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhrabáwať, al, ám, *freq.* ex zhrabať.

zhrabnúť, bnul (bel), bňem, V. P. *imp.* bňi: v. zhrabať. *boh.* ſhrabnúti.

Zhrabowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhrabowať, bowal, bugem, *freq.* ex zhrabnúť.

zhrbaťení, á, é, *p. c.* gibbosus (factus (reditus), a, um: buckelig geworden: megpúposodott, meg-tsútsosodott, görbe hátú. *Syn.* hrbatí, zhrbelí.

Zhrbaťeňí, á, n. gibbositas, tis, f. das Buckelig werden: meg-púposodás, meg-tsútsodás. *Syn.* Grbatoſt, Zhrbeloſť.

zhrbaťeť, ťel, ťím V. P. *imp.* bať: gibbosum fieri (reddi), bucklig werden, meg-púposodni, meg-tsútsosodni. *Syn.* zhrbatiť ſa.

zhrbatiť, il, ím V. P. *imp.* bať: gibbosum facere (reddere), buckelig machen, megpúpositani, meg-tsútsositani, görbe hatúvá tenni. *II. rec.* zhrbatiť ſa, v. zhrbaťeť.

zhrbelí, á, é. *adj.* pandus, *Virg.*

Virg. Ovid. Quintil. gibber *Varr.* gibberosus *Orbil.* apud *Suet.* gibbus *Cels.* gibbosus, a, um: krum, gekrümmet, gebogen, buckelig, bucklig, höckerig, Erhöhungen habend; görbés, púpos, görbe. tsútsos, meg-hajlott. *Syn.* hrbatí.

Zhrbelosť, i, f. gibba, ae, f. *Suet.* gibber, eris, n. *Plin. H. N. Varr.* gibbus, i. m. *Iuvenal.* Buckel, Höcker, Erhöhung: tsúts, púp, görbeség.

zhrbení, á, é, *p. c.* inclinatus, incurvatus, a, um: geneigt, gebogen, gebückt: meggörbült. *Syn.* nachíleni. *boh.* ſhrbení. 2) kteří pred ſeba hlesí: cernuus, a, um *Virg.* mit dem Geſichte nach der Erde zu gekehrt, vorunter ſehend: meg-görbedett, földre lehorgadtt ember.

Zhrbeňí, á, n. inclinatio, deorsum, incurvatio, pandatio *Vitruv.* nis, f. das Bücken (Neigen, Biegen, die Neigung, Beugung, Krümmung) einer Sache: földre le-görbítés, meg-hajtás. *Syn.* Nahnutí, Nachíleňí, Zchibnutí. Zhrbeňí ſeba ſamého, inclinatio sui, Bückung ſeiner ſelbſt: meghajúlás, görbölés. 2) cernuatio, Niederbeugung Vorwärts beugung: földre le görbedés, le-horgadás.

zhrbiť, il, ím V. P. *imp.* zhrb: inclinare (incurvare) deorsum, cernuare, cernuari *Apul. Varr.* bücken, niederſtürzen, vorwärtsſtürzen, beugen: földre le-görbíteni. *II. rec.* zhrbiť ſa, inclinari *Lucret.* demitti, incurvari, se inclinare, demittere, incurvare deorsum, ſich bücken, neugen, beugen: meg-hajúlni, görbülni. *Syn.* nachíliť ſa. *boh.* ſhrbíti ſe. 2) cernuare *Varr.* cernuare ora *Prud.* den Kopf auf Erde zubeugen, ſich niederbeugen: földre le-görbedni (-dek.)

zhrčení, á, é, *p. c.* v. zhromáždení, zhlučení.

Zhrčeňí, á, n. v. Zhromáždeňí, Zhlučeňí.

zhrčiť, il, ím V. P. *imp.* zhrč: v. zhromáždiť, zhlučiť. *II. rec.* zhrčiť ſa, v. zhromáždiť ſa, zhlučiť ſa, zhluknúť ſa.

Zhrčowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhrčowať, čowal, čugem, *freq.* ex zhrčiť. *II. rec.* zhrčowať ſa, *freq.* ex zhrčiť ſa.

zhrdaní, á, é, *p. c.* despectus, spretus, contemtus, a, um: verachtet, verſchmähet: megútáltt, meg-útáltatott. *Syn.* pohrdaní, zhrdení.

Zhrdáňí, á, n. aspernatio, despectatio, contemtio, nis, f. despectus, contemtus, us, m. Verachtung, Verſchmähung: meg-útálás. *Syn.* Prhrdáňí, Zhrdeňí,

zhrdať, al, ám V. I. *imp.* dag ňečím: spernere, contemnere, despicere, despicari, respuere, aspernari: verrachten, verſchmähen: meg-utálni, meg-vetni. *Syn.* pohrdať, zhrdiť, zhrdnúť. *boh.* zhrzeti.

zhrdení, á, é, *p. c.* v. zhrdnutí. 2) v. zhrdaní.

Zhrdeňí, á, n. v. Zhrdnutí. 2) v. Zhrdáňí.

zhrdet, il, ím V. P. *imp.* zhrd: v. zhrdať.

zhrdle, *adv.* ambitiose, fastuose, superbe, arroganter, elate: ſtolz, hoffärtig, hochmüthig, ehrbegierig, ehrſüchtig, ſpröde: fel-fúvalkodttúl.

zhrdlí,

zhrdlí, á, é, *p. c. adj.* v. zhrnutí.

Zhrdloſť, i, f. v. Zhrdnutí.

zhrdnúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: ampullari, efferri, superbire, inflari, multum sapere, extollere se, ambitiosum esse: ſtolz (voller Stolz, hoffärtig) werden: meg-kevélykedni, fel-fúvalkodni (dom), el-kevélyedni, negédeskedni. *Syn.* ſpiſnúť, mnoho o ſebe držať, poremiſelním biť, v. hrdnúť. 2) v. zhrdať.

zhrdnutí, á, é, *p. c.* elatus, inflatus, superbus, tumidus, fastuosus, ambitiosus, a. um: hoffärtig, hochmüthig, ehrbegierig, ehrſüchtig, ſtolz (voller Stolz)) geworden: fel-fúvalkodott, meg-kevélykedett, el-kevélyedett, kevély, negédes, nagyra-tartó magát. *Syn.* hrdí, piſní, poremíſelní, zhrdlí.

Zhrdnutí, á, n. inflatio, ambitio, elatio, nis, f. superbia, arrogantia, ae, f. tumor, is, m. fastus, us, m. Stolz, ſtolzes Betragen, die Hoffart der Hochmuth, das Stolzwerden: fel-fúvalkodás, meg-kevélykedés, kevélység, nagyra-tartás negéd, negédesség, negédség, negédeskedés. *Syn.* Pícha, Nádhernoſť, Poremiſelnoſť, Zhrdloſť.

zhrdzať, al, ám, V. I. *imp.* zag, v. zhrdať, *boh.* zhrzeti.

zhrebaní, á, é, *p. c.* v. zahrebaní.

Zhrebáňí, á, n. v. Zahrebáňí.

zhrebať, bal, bem, V. P. *imp.* zhreb, v. zahrebať.

Zhrebi, *gen.* Zhreb, f. *plur.* v. Paťeſki, Poťeſki, Klaki.

zhrební, á, é, *adj.* Zhrebné Plátňo, v. Konopní, paťeſní, poťeſní.

zhrízení, á, é, *p. c.* corrosus, a, um: zernagt, zerbiſſen: öszve (meg) rágott, rágattatott. 2) pressus, suppressus, obscuratus, tectus, dissimulatus, reticitus: verbiſſen, zurückgehalten, verſchwiegen: el-halgattatott, el-nyelt. *Syn.* zawlčaní, zamlčaní, zhltnutí.

Zhrízení, á, n. corrosio, nis, f. Zernagung, Zerbeißung: öszve (meg) rágás. 2) pressio, suppressio, obscuratio, tectio, dissimulatio, reticentia, ae, f. Verbeißung, Zurückhaltung, Verſchweigung: el-halgatas, el-nyelés. *Syn.* Zamlčáňí, Zmlčaňí, Zhltnutí.

zhrizť, zhrízel, zhrizem, V. P. *imp.* zhriz: corrodere, erodere: zernagen, zerbeißen: megrágni, öszve-rágni, 2) reticere, premere, supprimere, obscurare, tegere, dissimulare: verbeißen, etwas ſich nicht merken laſſen, zurückhalten, verſchweigen: el-halgatni, valamit feledékenységbe botsátani, el-nyelni. *Syn.* zamlčať, zmlčať, zhltnúť.

zhrknúť ſa, knul (kel) ſa, kňem ſa, V. P. *imp.* kňi ſa, v. zhluknúť ſa.

zhrknutí, á, é, *p. c.* v. zhluknutí.

Zhrknutí, á, n. v. Zhluknutí.

zhrnaní, á, é, *p. c.* v. zhrnútí.

Zhrnáňí, á, n. v. Zhrnutí.

zhrnať, al, ám, V. I. *imp.* nag, v. zhrnúť.

Zhrnáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhrnáwať, al, ám, *freq.* ex zhrnať.

Zhrnečko, a, n. v. Zrnečko.

Zhrnko, a, n. v. Zrnko.

Zhrno, a, n. v. Zrno.

Zhrňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhrňo-

zhrňowak, ňowal, ňugém, *freq.* ex seq.

zhrnúť, nul, ňem, V. P. *imp.* zhrň: congerere, zuſammenhäufen, öszve-hordani, rakni, gyüjteni. *boh.* ſhrňúti. 2) convolvere, zuſammenrollen, öszve-tekergetni. *boh.* ſhrnúti. 3) v. zhrabať. *II. rec.* zhrnúť ſa, convolvi, ſich zuſammenrollen, öszve-tekeredzödni. 2) confluere, zahlreich und ſchnell zuſammenkommen, öszve-gyülni, futni. *boh.* ſhrnút ſe.

zhrnutí, á, é, *p. c.* congestus, a, um: zuſammengehäuft, öszve hordattatott, rakott, gyüjtetett. 2) convolutus, zuſammen gerollt: öszve-tekergettetett. 3) confluens, tis: ſchnell und zahlreich zuſammengekommen: öszve-futott.

Zhrnutí, á, n. congestio, nis, f. Zuſammenhäufung, öszve-hordás, rakás, gyüjtés. 2) convolutio, Zuſammenrollung, öszve-tekergetés, tekerödzés. 3) confluxus, us, m. das ſchnelle und zahlreiche Zuſammenkommen: öszve-futás, öszve-gyülés.

Zhromáždení, á, é, *p. c.* collectus, congregatus, aggregatus, acervatus, coacervatus, congestus, coactus, cumulatus, a, um: geſammelt, zuſammengebracht, zuſammengehäuft, aufgetrieben, verſammelt: öszve-gyüjtetett, szerzett, szedett. *Syn.* zhrnutí, zebrání, nahromáždení. *Usus.* Čo ſkrze dlúhý Čaſ zhromáždené bolo, na Ráz ſi ſtratil; dlúho ſchránené, w Okamženi ſi zmrhal: diu collecta uno tempore perdidisti: du haſt auf einmal eingebißt, was du ſo lange Zeit geſammelt hatteſt: a' mit sokáig (sok ideig) gyüjtettél, egyszer'smind el-vesztetted. 2) convocatus, congregatus: verſammelt, zuſammengeruft: öszve-gyültt, egyben gyüjtetett, öszve jött. *Syn.* zwolaní, powolaní.

Zhromáždení, á, n. congregatio, collectio, coacervatio, cumulatio, congestio, nis, f. das Sammeln, die Sammlung, Verſammlung, Zuſammenhäufung, Auftreibung, Zuſammenbringung: gyüjtés, szerzés. *Syn.* Zhrnutí, Zebrání, Nahromáždení. 2) convocatio, congregatio, coactio: Verſammlung, Zuſammenrufung: öszve-gyüjtés, öszve-hívás. *Syn.* Zwolání, Powolání. 3) conventus, coactus, us, m. concilium, i, n. congressio, concio, nis, f. Verſammlung, Zuſammenkunft, die verſammelte Anzahl, z. B. Menſchen: gyülés, gyülekezet, egybe gyültt nép. *Syn.* Snem, Zhlučení, Zhluknutí, Zhrčení, Zhrknutí. *boh.* Shromáždení. *Usus.* Zhromáždení Kragini, comitia, orum. n. *plur.* diaeta, ae, f, Landtag, ország gyülés. Zhromáždení Radních Pánow, senatus, us, m. der Rath, tanács.

zhromáždit, il, ím, V. P. *imp.* zhromáždi: cogere, colligere, congregare, congerere, coacervare, cumulare, facere: ſammeln, bringen, zuſammenhäufen, auftreiben: gyüjteni, szerezni, szedni. *Syn.* zhrnúť, zebrať, nahromáždit. *boh.* ſhromáždíti. *Usus.* Wogſko zhromáždit, facere copias, Volk auftreiben, hadakozó népet (katonát) gyüjteni. Orechi zhromáždit, do 5romadi znáſať: cogere nuces, Nuß ſammeln, diöt szedni, gyüjteni öszve. Peňáze ze ſwich Statkow zhromáždit, zberať: pe-

culium

culium ex fundis relicere, facere e fundis pecunias: Geld aus ſeinen Gütern ſammeln, einholen, machen, zuſammen häufen: jószágából (javaibol) pénzt gyüjteni, szerezni. Zlato a Bohatſtwí zhromážditi, zhledáwati; cumulare aurum, Geld zuſammenhäufen, ſammeln, raſpeln: aranyat gyüjteni. 2) convocare, congregare, cogere, verſammeln, zuſammenrufen: öszve-gyüjteni, öszve-hínni. *Syn.* zwolati, powolati. *Usus.* Radu radních Pánow) zhromážditi, cogere senatum, den Rath verſammeln, tanátsot gyüjteni, gyülést tartani: *II. rec.* zhromážditi ſa, convenire, congregari, colligi, coire (in unum) *Virg.* congregare se; ſich verſammeln (ſammeln), zuſammenkommen: egybe-jönni, öszve-gyülni. *Syn.* ſpolu ſa ziſt'. *Syn.* ſchlucit ſa, zhluknút ſa, zhrnút ſa. *boh.* zhromážditi ſe.

Zhromážděwání, á, n. v. Zhromážděni. 2) conglobatio, nis, f. Rottirung, öszve-verés, öszve-gyülés. *boh.* Roteni.

zhromážděwati, děwal, děgem, V. I. *imp.* děg, v. zhromážditi. *boh.* ſhromážděwati. *II. rec.* zhromážděwati ſa, conglobare sese, conglobari: ſich rotten (zuſammen rotten), rottiren: öszve verni magát, öszve-gyülni. *boh.* rotiti ſe.

Zhrozeni, á, n. terrefactio, nis, f. terror, pavor, is, m. das Erſchrecken, die Erſchreckung: meg-éjedés, el-rettenés. *Syn.* Strach, Zeſtraſeni, Zděſeni. 2) minae, arum, f. *plur.* comminatio, minatio, nis, f. das Drohen, die Drohung: fenyegetés, fenéték. *Syn.* Grozeni.

zhroziti ſa, il ſa, ím ſa, V. P. *imp.* zhroz ſa, *cum et sine genit.* terreri, perterreri, exterreri, terrore percuti (percelli): erſchrecken, in Schrecken gerathen: meg-ijedni. *Syn.* ſtrásit' ſa., zděſiti ſa, zeſtraſiť ſa. 2) *cum dat. pers. vel accus. et praec.* na: ňekomu, na ňekoho: comminari, minari minas intentare: drohen, bedrohen: fenyegetni, megfenyegetni. *Syn.* hroziť (pohroziť, wihrážať) ſa.

† zhrzeti, zel, zím, v. zhrdať, zhrdzať.

† Zhubce, m. v. seq.

Zhubec, bce, m. destructor, is, m. Verderber, el-rontó. *Syn.* Zhubitel.

† zhubeňeti, ňel, ňím, *fut.* v. ſchudnúť.

zhubení, á, é, *p. c.* destructus, a, um: verdorben: el-rontatott, meg-romlott. *Syn.* ſkazení, nakazeni, pohubení.

Zhubeňí, á, n. destructio, nis, f: Verderbung, das Verderben: el (meg) rontás, meg-romlás. *Syn.* Skazeňí, Nakazeňí, Pohubeňí.

zhubiť, il, ím V. P. *imp.* zhub: destruere, verderben, el-rontani. *Syn.* nakaziť, pohubiť, pokaziť, ſkaziť. *Usus.* Kraginu zhubiť, regionem vastare, das Land öde machen, verwüſten: országot el-rontani, ki-pusztítani. *II. rec.* zhubiť ſa: destrui, verdorben werden: el (meg) romlani. *Syn.* nakaziť (pokaziť, pohubiť, ſkaziť) ſa.

† zhubnúti, zhubl, zhubnu *fut.* v. ſchudnúť.

Zhubowáni, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhubowať, bowal, bugem *freq.* ex zhubiť. *II. rec.* zhubowať ſa, *freq.* ex zhubiť ſa.

† zhum-

† zhumplowaní, á, é, *p. c.* v. zhubení.

† Zhumplowáňí, n. v. Zhubeňí.

† zhumplowáti, lowal, ugi, (u), v. zhubit.

† zhůra *adv.* v. hore.

zhuſta *adv.* dense, spisse: dicht, dick: sürön, sürüen. *Syn.* zhuſtle. 2) frequenter, copiose: häufig, zahlreich, in Menge: böven, bövségessen, számossan. *Syn.* hogňe. 3) saepe, crebro, frequenter: oft: gyakran, gyakorta. *Syn.* často.

zhuſt'ení, á, é, *p. c.* densatus, condensatus, spissatus, conspissatus: verdicht, verdickt, dick gemacht: sürü, meg-sürüdött, sürüdött, sürüitett. *Syn.* zahuſt'ení.

Zhuſt'eňí, á, n. densatio, condensatio, spissatio, conspissatio, coagulatio, nis, f. Verdichtung, Verdickung, das Verdicken: meg-süröités. *Syn.* Zahuſt'eňí. 2) densitas, die Dichte, das Dichtwerden: megsürödés. *Syn.* Zahuſtnutí

zhuſt'iť, il, ím V. P. *imp.* zhuſt'i: densare, condensare, spissare. conspissare: verdichten, verdicken, dick machen: meg-süröiteni. *Syn.* zahuſt'iť. *boh.* ſhuſt'iti.

zhuſtle *adv.* v. zhuſta.

zhuſtlí, á, é, *adj.* densus, spissus, densatus, condensatus, a, um: dicht, dick im Gegenſatz, das dünn, oder flüſſig: sürö. *Syn.* zhuſt'ení, zhuſtnutí. *boh.* ſhuſtlí.

Zhuſtloſť, i, f. densitas, spissitas, tis, f. spissitudo, densatio, condensatio: die Dichte, Dicke: süröseg, meg-sürödés. *Syn.* Zhuſtnutí.

zhuſtnúť, tnul (tel), tňem V. P. *imp.* tňi: densescere, spissescere, spissum (densum) fieri, condensari: dicht (dick) werden: sürödni, meg-sürödni. *Syn.* zahuſtnúť.

zhuſtnutí, á, é, *p. c.* v. zhuſt'ení, zhuſtlí.

Zhuſtnutí, á, n. v. Zhuſt'eňí, Zhuſtloſť.

Zhuſtowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zhuſtowať, towal, tugem, *freq.* ex zhuſt'iť.

Zhutaňí, á, n. adinventio sui, in arena consilium: Beſinnung, Findung, das Finden, Beſinnen: maga fel-találása. *Syn.* Rozhutáňí.

zhutať ſi, al ſi, ám ſi V. P. *imp.* tag ſi ňečo: se colligegere, ad se redire, se adinvenire, consilium capere: ſich finden, ſich beſinnen, ſich faſſen: fel-találni magát. *Syn.* naiſť ſa, rozhoſit ſi, rozhútať ſi.

Zibet, a, m. viverra Zibetha Linn. die Ziebetkatz: Zibetmatska. *Aliud est.* pizmowi Srnec.

zibetowí, á, é, *adj.* e viverra zibetha, von Ziebetkatze: Zibet matskából való.

zičení, á, é, *p. c.* v. dopráňí, dopráti. 2) *boh.* v. ſičení.

Žičeňí, á, n. v. Dopráňí. 2) *boh.* v. Siťeňí.

žičiť, il, ím V. I. *imp.* žič ňečo, ňekomu: precari, bene velle alicui: jemand etwas vergönnen: valakinek jót akarni, kivánni. *Syn.* dopráť. *Usus.* To mi on nežičí, hoc non precatur mihi, das vergönnet er mir nicht, azt nem kivánnya nékem.

† žičiti ſe, il ſe, ím ſe, v. ſťiť ſa.

zičliwe, *adv.* v. pregňe.

zičliwí, á, é, *adj.* v. pregní.

Zičliwoſť, i, f. v. Pregnoſť.

zičňe,

zičňe *adv.* v. pregňe.

ziční, á, é, *adj.* v. pregní.

Zičnoſt, i, f. v. Pregnoſt.

Žid, a, m. Iudaeus, haebreus, verpus, i, m. ein Jud, Jude, ein Beſchnittener: zsidó, környül-metéltetett. *Syn.* Obrezanec, Židák. 2) usurarius, fenerator, acerbus: Wucherer, Jude, Mauſchel: uzsorás. *Syn.* Lichewník.

Židáček, čka, m. *dem.* ex Židák.

Židáčiſko, a, n. v. Židiſko.

Židák, a, m. v. Žid.

židákow, a, e, *adj. poss.* v. židow.

Židečeк, čka, m. *dem.* ex Židek.

židečkow, á, é, *adj. poss.* ex *praec.*

Židek, dka, m. *dem.* Judaeolus, haebreolus, i, m. ein kleiner Jude, das Jüdchen: zsidótska. *Syn.* Židáček.

Židiſko, a, n. *contemt et exagger.* ex Žid: turpis Iudaeus, ein abſcheulicher Jude, tsúnya zsidó. *Syn.* Židáčiſko.

židiſkow, a, e, *adj. poss.* ex *praec.*

† Žídka, i, f. v. Múrček. 2) v. Stenka.

† židki, á, é, *adj.* v. maki. 2) v. dluhoſt'iwí, nesnadní.

židkow, a, e, *adj. poss.* ex Židek.

† Židle, f. v. Stolica 1. Nro.

† Židlička, i, f. v. Stolička.

židow, a, e, *adj. poss.* Iudaei, dem Jude gehörig, zsidóé. *Syn.* židákow.

židowčin, a, e, *adj. poss.* Iudaeae, der Jüdinn gehörig, zsidó aszszonyé.

Židowčina, i, f. linqua haebraica, die Judenſprache, zsidónyelv. *Syn.* Židowizna.

Židowini, *gen.* win, f. *plur.* tempora, um, n. die Schläfe am Kopfe: vak szem, homlok két szegeleti: *Syn.* Slichi, Sluchi, Žilowini.

Židowizna, i, f. v. Židowčina.

Židowka, i, f. Iudaea, Haebrea, ae, f. Jüdinn, zsidóaszszony.

Židowňa, i, f. domus iudaica, synagoga, ae, f. Judenhaus, Judenſchule: zsidó-ház, zsidó iskola. *Syn.* židowſki Dom, židowſká Skola.

židowſki, *adv.* iudaice, haebraicae: jüdiſch, zsidóúl. *Syn.* požidowſki.

židowſki, á, é, *adj.* haebraicus, iudaicus, a, um: jüdiſch, zsidói. *Usus.* Židowſki Kameň, lapis iudaicus der Judenſtein, zsidó-kő. Židowſká Lichwa, usurae, arum, f. *plur.* Judengeſuch, der Judenwucher: zsidó kereskedés, uzsoráskodús. Židowſká Skola, v. Židowňa. Židowſki neb morſká Wiſňa, aneb Čereſňa, helicacabus, i, m. physalis alkekengi *Linn.* Boberellen, die Judenkirſche: zsidó megy *vagy* tseresnye. *boh.* M'echuňka. Židowſká Zem, terra Iudaea, Palaestina: jüdiſches Land, das gelobte Land: zsidó-ország.

Židowſtwí, á, n. Iudaismus, haebraismus, i, m. iudaisatio, nis, f. das Judenthum: zsidóság, zsidó-vallás.

Židowſtwo, a, n. *collect.* Iudaei, Hebraei: die Juden: Zsidók. *Syn.* Židi, Židáci.

Žihač, a, m. v. Zažíhač.

Žihadlo, a, n. aculeus, i, m. spiculum, i, n der Stachel z. B. einer Binne, Weſpe: hegye, fulánkja valaminek. *boh.* Zahadlo et Žihadlo.

Žihání, á, n. ioculatio cum luce,

luce, das Schöckern mit dem Lichte, gyertyával való jádzás. *boh.* Zahání.

žihať, al, ám V. I. *imp.* hag: cum luce ioculari, mit dem Lichte ſchöckern, gyertyával jádzani. *boh.* žahati.

Žiháwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

žiháwať, al, ám, *freq.* ex žihať.

žihawe, *adv.* v. páliwe.

žihawí, á, é, *adj.* v. páliwí.

Žihawka, i, f. v. Žihlawa.

Žihawoſť, i, f. v. Páliwoſť.

Žihlawa, i, f. urtica, ae, f. die Neſſel: tsilán, tsilyán, tsulán, tsalán. *Syn.* Žahawka, Žihawka. *boh.* Kopřiwa. Slaba, neb mrtwá Žihlawa, urtica mortua, Lamium *Linn.* die taube Neſſel, hóltt tsalán, paréj. Páliwá neb žiwá Žihlawa, urtica urens *Linn.* die Brenneſſl, égetõ (tsipõ) (tsalán. Menſá Žihlawa, urtica minor, die kleinere Neſſel, kis sebb tsalán. Wetſá Žihlawa, urtica maior, die gröſſere Neſſel, nagyobb tsalán. *Prov.* Wčaſ počiná páliť, čo má Žihlawú bit. Zmlaďí ſa Trň oſtrí: urit mature, quod vult urtica manere: was zur Neſſel werden will, das brennt bei Zeiten: korán égetni kezd, a' mi tsalányá lesz.

Žihlawečka, i, f. *dem.* ex seq.

Žihlawka, i, f. *dem.* ex Žihlawa.

zihličení, á, é, *p. c.* v. zmotoličení.

Zihličeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zihličiť ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* lič ſa, v. zmotoličiť ſa.

Žila, i, f. vena, ae, f. die Ader, ér. *Usus.* Krwná Žila, vena. Blutader, vér-ér. Mechúrowá Žila, ſtrz kteru Moč z Ľadwen wichádzá: ureter, meatus urinarius: Ader dadurch das Waſſer aus den Nieren in die Blöſſe geht: ér melyen a' vizellet, húgy kifoly. Na behlá neb kŕčná Žila, varix, icis, f. Krampfader, das Uiberbein: érnek megtsomozása az ember lúbain. Sucha Žila, nervus, tendo, dinis, m. Spannader, Nerven: in, ideg, száraz ér. Swežowá (zwažowá) Žila, okolo Klubu: tendo, onis et inis, m. ligamentum: Sehne, Sehnader, aderrichtes Band an der Gleichen: szijas in, az emberek tagjaiknak mozgatójok. Žiwotňá (pulzowná) Žila, arteria, Pulsader, Schlagader: élet ér, verõ ér. Zlatá Žila (w Zadku), která Časem ze ſeba wipúſťá: haemorrhois, idis, f. *Plin. H. N.* goldene (goldne) Ader, arany ér. Žilu púſťať, puſť'iť, ſeknúť: mittere (e vena detrahere) sanquinem, venam incidere, secare: Ader (zur Ader) laſſen, Ader ſchlagen: eret vágni. Dobré mu idú Žili, micant venae, arteriae: die Adern, und Pulsadern ſchlagen (gehen) ihm wohl: fel vernek az erek. 2) taurea, ae, f. Ochſenſehne: ökör bõrbõl tsinált ostor. *Usus.* Bikowec.

† Žila, i, f. idem.

žilawí, á, é, *adj.* v. žilnatí.

Žilawoſť, í, f. v. Žilnatoſť.

Žilečka, i, f. *dem.* ex Žilka.

Žilina, i, f. solna, ae, f. Zilein, Zsolna.

Žilinčan, a, m. solnensis vir, ein Zileiner, zsolnai ember. *Syn.* ze Žilini Rodák.

žilinčančin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Žilinčanka, i, f. solnensis femina,

na, Zileinerinn, zsolnai aszszony.

žilinčanow, a, e, *adj. poss.* ex Žilinčan.

žilinſki, *adv.* more solnensi, zileiniſch, zsolnaiassan, zsolnai módon. *Syn.* požilinſki.

žilinſkí, á, é, *adj.* solnensis, e: zileiniſch, zsolnai.

Žilka, i, f. venula, ae, f. Aderchen: eretske. 2) fibratenia, ae, f. fibrum, i, n. *Varr.* Zäßerchen, jede Faßer, z. B. an Wurzeln, Pflanzen: kanaf. *Usus.* Liſtowé Žilki, fibrae (nervuli) foliorum, Blattzäßerchen, levél erei.

žilkowatí, á, é, *adj.* fibratus, a, um, *Priapej.* faßerig, kafos.

Žilna, i, f. nervus, i, m. Nerve, Spannader: in, ideg. *Syn.* ſuchá Žila.

žilnaťe *adv.* venose, adericht, eressen. 2) nervose, varicose: krampfaderig: inassan. *Syn.* žilawe, žilowaťe.

žilnatí, á, é, *adj.* venosus, a, um: adericht, voller Adern: eres. *Syn.* Kdo má mnoho Žil, žilowatí, žilnatí. 2) varicosus, nervosus: voller Krampfadern, krampfaderig: inas.

Žilnatoſť, i, f. nervositas, tis, f. fortitudo, inis, f. Kraft, Stärke: erősség. *Syn.* Žilawoſť, Žilowitoſť, Sila, Wlada, Zawázanoſť.

žilowaťe, *adv.* v. žilnaťe.

žilowatí, á, é, *adj.* v. žilnatí.

Žilowini, *gen.* win, f. *plur.* v. Židowini.

žilowiťe, *adv.* v. žilnaťe.

žilowití, á, é, *adj.* v. žilnatí.

Žilowitoſť, i, f. v. Žilnatoſť.

Zima, i, f. frigus, oris, n. algor, is, m. die Kälte, hideg. *Usus.* Zima mi geſt, algeo, mich friert, fázom. Zima naſtáwá, frigus ingruit, es wird kalt, közelget a' hideg. Tuhá Zima, durum (asperum) frigus, eine ſtrenge (anhaltende) Kälte, kemény, erös hideg. Zima ulewuge, frigus remittit, die Kälte läßt nach, ſtellt ſich ein: alább hágy a' hideg. Zimi mreť, frigus pati, die Kälte leiden, hideget szenvedni. Drkoce Zimú, gako Oſika: prae frigore omnibus artubus tremit, er zittert gar vor der Kälte, igen reszked a' hideg miátt. Zimú (od Zimí) ſkrehnúť, zmrznúť: prae frigore rigescere, vor Kälte erſtarren, a' hideg miátt el-keményedni. 2) horror, *ex frigore, timore, febribus*: Schauer, Schauder, oder das Zittern, z. B. bei der Kälte, beim Fieber, Erſchrecken: félelemben, hideg-lelésben reszketés. *Usus.* Zima ma drobí, láme, lomcuge, traſe; Zima ma napadla: horror me occupat, percurrit mea membra: ein Schauer überläuft mich, hideg járja testemet, tagjaimat. Zima ho zdrobila (ſkráſla), horror ipsum incessit (invasit, occupavit), ein Schauer überlief ihn, iszonyodás (rettegés) el-fogta ötet. *Syn.* Sichrawica. 3) hyems, is, f. *Vir.* tempus hybernum (hyemale): der Winter, die Winterszeit: tél. *Syn.* zimní Čaſ. *Usus.* Zima naſtáwá, hyems ingruit, es wird Winter, tél közelget. Maká (ſlabá powolná) tuhá (oſtrá, prísná) Zimá: mitis (lenis), dura (aspera, rigida) hyems: ein gelinder, harter Winter: lágy, kemény tél.

zima-

zimawí, á, é, *adj.* frigidus, a, um: kalt, froſtig, hideg. *Usus.* Zimawá Nemoc, frigida febris, das kalte Fieber, hideglelés. *Syn.* Zimńica:

Zimečka, i, f. *dem.* ex seq.

Zimka, i, f. *dem.* ex Zima.

zimní, á, é, *adj.* hyemalis, brumalis, e: winterlich, den Winter betreffend: téli. *boh.* zimńí. *Usus.* Zimní Čaſ, brumale tempus *Mart.* Winterzeit, téli idő. Zímná Odew, zimná Sata: vestis hyemalis (hyberna), das Winterkleid, téli ruha. Zimné Leżáńi, hyberna (castra), hybernacula, orum, n. *plur.* Winterlager, had telelő helyek, téli kvártéllyok.

† zimńí, *adj. omn. gen.* idem.

Zimńica, i, f. febris, is, f. das (kalte) Fieber, hideglelés. *Syn.* Zodonka. *boh.* Studenka, Studinka. *Usus.* Pálčiwá Zimńica, horucá Nemoc, Zorúčka: calida (ardens) febris, das Hitzige Fieber, forró hideglelés (betegség.) Preſtupná Zimńica, febris remittens, das Wechſelfieber, szűnő hideglelés. Stwrtodeńná Zimńica, Stwrtačka: febris quartana, das viertägige Fieber, negyed napi hideglelés. Tretodeńná Zimńica, Treťáčka (*boh.* Zímńice obden): febris tertiana, das dreitägige Fieber, harmad napi hideglelés. Uſtawična (każdodeńná) Zimńica, febris quotidiana (continua), das tägliche Fieber, minden napi hideglelés. Tagná (tagemná, moriwá) Zimńica, lenta febris, ein ſchleichendes Fieber, lopó hideglelés. Zhńilá Zimńica, putrida febris, faules Fieber, rothadtt hideglelés. Zimńica Telo tráwi, febris do pascitur membra, corpus *Virg.* das Fieber verzehrt den Leib, a' hideglelés el-hervasztya (szárítya), a' testet, a' tagokat. Zimńica neprišla, febris decessit (emansit), das Fieber iſt ausgeblieben: el-maradott (el-maradtt, meg-szűntt) a' hideglelés. Zimńicu doſtat (uhońiť), kdiž koho Zimńica napadńe: in febrim incidere, das Fieber bekommen: hideglelésbe esni, hideglelést kapni. Zimńicu mať, na Zimńicu ſtonať: febricitare, das Fieber haben: hideglelésben lenni. Zimnice ſa zbiť (pozbiť), kdiž ko ho Zimńica nechá; ked komu Zimńica preſtańe: febrim amittere, das Fieber verlieren: el-veszteni a' hideglelést. Nemá žádneg Zimńice; Zimńica ho zanechala, opuſťila: febri caret; febres amisit: er hat kein Fieber; das Fieber hat ihn verlaſſen: el-hagyta ötet a' hideglelés: nem leli ötet a' hideg.

† Zimńice, f. idem.

Zimńička, i, f. *dem.* febricula, ae, f. das Fieberchen: hideglelésetske.

zimńiční, á, e, *adj.* febrilis, e; febriculosus, a, um: fieberhaft: hideglelési, hideglelős. *Usus.* Zimńičné Napadáńí (kdiž Zimńica ſa okolo ńekoho potlúká), alteratio febrilis, febrilis accessio, paroxismus: Anſtoß vom Fieber, a' hideglelésnek kezdeti. Zimńičné Traſeńí, motus febrilis (febriculosus), horror febris: Fieberſchauer, reszketés, rázása a' hideglelésnek.

† zimńiční, *adj. omn. gen.* idem.

zimomriwe, *adv.* algide, frigide, gelide: froſtig, kaltblütig, ohne

ohne Wärme: fagyosan, hidegen.

zimomriwí, á, é, *adj.* algiosus, algidus, frigidus, a, um; impatiens frigoris: frostig, kalt, kaltblütig, die Kälte leicht empfindend: hideg, fagyos. *Syn.* čo hňed nastidňe, prechladňe.

Zimomriwosť, i, f. algor, is, m. frigus, oris, n. geliditas, tis, f. die Kaltblütigkeit, Frostigkeit: fagyos (hideg) természet.

Zimostraž, a, m. v. Zimozel, Zelenec 2 Nro.

† Zimostráž, e, m. *Syn.* Barwínek, v. Zimozel, Zelenec, Brňeg.

zimostražowí, á, é, *adj.* v. zimozelowí.

zimowaní, á, é, *p. c.* hyematus, per hyemem nutritus, (intertentus), a, um: durch- (über) Winter gehalten, ausgehalten: teleltt.

Zimowáňí, á, n. hyemalis intertentio, Haltung (Ernährung) durch den Winter: teleltetés, telelés. 2) hyematio, hybernatio, nis, f. Uiberwinterung, telelés. *Syn.* Prezimowáňí.

zimowať, mowal, mugem, V. P. *imp.* zimug, *cum acc.* per hyemem nutrire (alere, intertenere): durch den Winter halten, ernähren: teleltetni. *Syn.* prezimowať. *II. rec.* zimowať sa: hybernare *Varr. Cic. Liv.* hyemare: überwintern, in Winterquartieren liegen, besonders von Soldaten: telelni. *Syn.* prezimowať sa.

Zimowisko, a, n. hyberna, orum, n. plur. *Cic. Caes. Liv.* hibernaculum, i, n. *Vitruv. Nep.* Winterquartier, Winterlager, Ort, wo man sich im Winter aufhält, Uiberwinterung: telelö hely. 2) hybernum pabulum, Winterfutter: téli (telelö) takarmány.

* zimowriwe, *adv.* v. zimomriwe.

* zimowriwí, á, é, *adj.* v. zimomriwí.

* Zimowriwosť, i, f. v. Zimomriwosť.

Zimozel, a, m. v. Zelenec 2 Nro. 2) v. Brečtan.

Zimozeleň, a, m. idem.

Žina, i, f. funiculus, i, m. *Plin. H. N. Cic.* kleines Seil, Tau, Schnur: zsineg.

Žíňa, i, f. pilus longus, villus, i, *Cic. Virg.* Zote, Zotte, Zottel, langes Thierhaar, z. B. der Löwen, Schafe, ꝛc, ein langes Schwanzhaar: hoszszú ször, fürt. *Syn.* dluhí Wlas, dluhá Srst. *boh.* Žíňe. 2) v. Halena dluhá.

zinačení, á, é, *p. c.* mutatus, commutatus, immutatus, permutatus, versus, alteratus, variatus, a, um: verändert: meg-másóltt, meg-változott, meg-változtatott. *Syn.* premeňení, zmeňení. *boh.* zginačen.

Zinačeňí, á, n. mutatio, commutatio, immutatio, permutatio, versio, alteratio, variatio, nis, f. Veränderung, meg-változás, meg-másolás, meg-változtatás. *Syn.* Premeňeňí, Zmeňeňí.

zinačiť, il, ím, V. P. *imp.* zinač: mutare, commutare, immutare, permutare, vertere, alterare: verändern, meg-másolni, meg-változni, meg-változtatni. *Syn.* přemeňiť, zmeňiť. *boh.* zginačiti. *II. rec.* zinačiť sa: mutari, immutari, alterari: sich ändern: meg-változni, meg-változtatni. *Syn.* premeňiť (zmeňiť) sa.

Zina-

Zinačowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zinačowať, čowal, čugem *freq.* ex zinačiť. *boh.* zginačowati. *II. rec.* zinačowať ſa, *freq.* zinačiť ſa.

† Žíňe, f. v. Žína. 2) v. Salena.

Žinečka, i, f. *dem.* ex Žinka.

žíňenní, á, é, *adj.* villosus, *Virg. Plin. H. N.* hirsutus, hirtus, a, um: langhaarig, zottelig, voll Zotteln, rauch, zottig, zotig: bojtos, szörös, fürtös. 2) *boh.* v. halenowí.

Zinka, i, f. *dem.* ex Žina.

Žír, u, m. glandinatio, glans, dis, f. Eichel, Ecker: mak. *Syn.* Žalud.

Zinka, i, f. dissenteria ovium, rothe Ruhr bei Schafen: vérhas a' juhoknál.

Ziſéek, u, m. *dem.* lucellum, i, n. Profitchen: nyereségetske. *Syn.* Oſozéek.

Ziſk, u, m. lucrum, emolumentum, commodum, i, n. quaestus, us, m. der Gewinn, Vortheil, Profit: nyereség. *Syn.* Oſoh, Užitek. *Usus.* Odtáď wiſí (w tom pozoſtáwá, záleží) mog Ziſk, geſtli ſa to ſtaňe: rationibus meis conducit, id fieri: es liegt mir mein Nutzen daran, daß dieß geſchehe: az én intézésem szerént jó ennek így lenni. Ziſk mať, v. ziſkať. Ziſku žádoſt'iwí (chtiwí): lucri cupidus, cupiditate lucri flagrans, quaestuosus: gewinnſüchtig: nyereség kivánó. Pritom žádného Ziſku nemáſ. Stím nič nezíſkáſ. Skrz to nič lepſeg neurobíſ: versuram facis *Ter.* hac re nihil prosperabis: damit wirſt du nichts gewinnen: azzal semmit se nyersz. *Prov.* Boh a geho Miloſť' nad tiſíc ťaſních Ziſkow ſtogí (wzáňegſá geſt: Deus et eius Gratia omnibus temporalibus emolumentis praevalet: Gott und ſeine Gnade ſind mehr werth, als tauſend zeitliche Vortheile: az Isten és az ő Kegyelme ezer mulandó nyereséget meghalad, minden világi jónál többet ér.

Ziſkaní, á, é, *p. c.* prosperatus, a, um: gewonnen, profitirt: nyerett. *Syn.* zoſožení.

Ziſkáňí, á, n. prosperatio, nis, f. lucrum, i, n. das Gewinnen, Profitiren: nyereség. *Syn.* Ziſk, Zoſožení.

ziſkať, al, ám, V. I. *imp.* kag: lucrari, lucri facere, prosperare rem, lucrum (quaestum) facere: etwas gewinnen, etwas profitiren, Profit (Gewinn) haben: nyerni valamit, fordítani. *Syn.* ňečo wihrať, zoſažiť. *Usus.* Čeſť (Sláwu), Bohatſtwí ziſkať: gloriam, opes consequi: Ehre und Reichthum erwerben: ditsösséget, gazdagságot nyerni. Druhého ſi ziſkať, Přátelſtwí (Přízeň) druhého ſoſtať; zdruhím w dobrím Zrozumeňí bíť: sibi aliquem in amicitiam (se alicui, sibi alicuius benevolentiam) adiungere, Jemandes Freundſchaft gewinnen; in Jemands Freundſchaft einſchleichen; mit Jemand Bekanntſchaft treffen, machen: valakivel barátságot vetni; valaki kedvébe (jó akarattyába) magát béfurni.

Ziſkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

ziſkáwať, al, ám, *freq.* ex ziſkať.

ziſkawe, *adv.* v. ziſkňe.

ziſkawí, á, é, *adj.* v. ziſkní.

ziſkňe *adv.* lucrose, cum emolumento, cum lucro: einträglich: nyertessen. *Syn.* ziſkawe.

ziſkní,

ziſkní, á, é, *adj.* proficuus, lucrosus, a, um: eintráglich, eintragend, nützlich, nützend: nyereséges, nyertes. *Syn.* ziſkawí, čo mnoho Ziſku prináſa.

ziſt', ziſel (zéſel, ziſem (zegſem), V. P. *imp.* ziſ (zegſi). descendere: herabgehen: le-menni, le-jönni, le-szállani. *boh.* ſgíti. *Usus.* S Ceſti ziſt', deviare, den Weg verlieren, ſich von Weg begehen, irren: el-tévelyedni. Den pred tím, nežli ze Sweta bol ziſel: pridie, quam excessit e vita: den vorigen Tag, als er geſtorben iſt: az halála előtt való napon. 2) Ziſt' na Rocí, Lodi (ſagowe): devehi: herabfahren, z. B: im Wagen, Schiffe: le-menni (le-jönni) kotsin, hajón. *boh.* ſgeti, ſgížeti. 3) herbescere, enasci, succrescere, existere, prodire, provenire: aufgehen, hervorwachſen von, Pflanzen: ki (fel) nöni, ki (fel) jönni, meg-zöldülni. *boh.* wzgíti. *Usus.* Zbožj uſ pekne ziſlo (wiſlo): segetes iam amoene foras prodiverunt, die Früchte ſind ſchon hübſch hervorgekommen, a' vetések már szépen ki-jöttek. 4) oriri, exoriri: aufgehen, hervor kommen, ſichtbar werden, von den Sonne, Monde: Sternen: fel-jönni: támadni. *boh.* wzgíti. *II. rec.* ziſt' ſa: convenire, congregari: zuſammenkommen, ſich verſammeln: öszve gyülni. *Syn.* zhromážditi ſa. *boh.* ſgít ſe. *Usus.* Ziſli ſme ſa na dwe ſto. Dwe ſto ſa náſ ziſlo: frequentes fuimus ad ducentos, wir haben uns bis in die, oder bei zweyhundert darbei befunden: öszve gyültünk mint egy két százon. 2) ziſt' ſa z nekím: convenire aliquem: jemand wo zu ſprechen bekommen, oder ſprechen: valakivel öszve jönni. *boh.* ſgít ſe. *Usus* Zítra ſa ſnim ziſem (zegſem), cras conveniam eum, morgen werde ich mit ihm zuſammen kommen: holnap öszve-jövök, vele, szóllok. 3) Ziſt' ſa na Roci: convehi: zuſammenfahren (*neutr.*), öszve jönni a' kotsin. Ziſt' ſa na Koňe: convehi equo (equis): zuſammenreiten: öszve gyülni lo háton. *boh.* ſgeti ſe. 4) *cum dat. pers.* valere, proficuum (utilem bonum) alteri esse: jemanden nützlich (gut, tauglich) ſeyn: használni, jónak lenni; valakinek hasznára lenni. *Syn.* zhoditi ſa. *Usus.* Počkag len, wſak ſa gá ti eſče ziſem! nae tu mea opera egueris! warte nur, du wirſt mich noch brauchen, du wirſt meiner bedürfen! varakozzal csak, még te reám szórúlsz. Ziſe ſa mi to, bonum hoc mihi erit, das wird mir gut ſeyn, jó lesz az nékem. *Prov.* Skowané Weci ſa ziſú, servata valebunt. v. ſkowaní.

ziſt'ení, á, é, *p. c.* firmatus, adfirmatus, confirmatus, a, um: bekräftigt: meg erösíttetett. *Syn.* potwrſení. 2) securus (certus) redditus, *vulg.* assecuratus: verſichert: bizonnyossá tétetett. *Syn.* uiſt'ení.

Ziſt'eňí, á, n. firmatio, adfirmatio, confirmatio, nis, f. Bekräftigung: meg-erösítés. 2) satisfatio, securitas: Verſicherung: bizonnyosá tévés. *Syn.* Uiſt'eňí.

ziſt'iť, il, ím V. P. *imp.* ziſt'i: firmare, adfirmare, confirmare, bekräftigen: meg-erösíteni. *Syn.* potwrſiť, upewňit. *boh.* zgiſt'iti. 2) certum (secu-

(securum) reddere, satisdare: versichern, sicher machen: bizonnyossá tenni. *Syn.* uist'iť. *Usus.* Možem gím zist'iť, securum te reddere possum, ich kann sie versichern: bizonnyossá tehetem.

* zíť, zisel, zidem *fut.* v. zisť, žiť, žil, žigem V. I. *imp.* ži: vivere, in vita (vivis) esse, vita frui: leben, das Leben haben, am Leben seyn: élni. *Syn.* žiw (žiwí, žiwím) biť. *Usus.* Tri Roki žiť, vivere tres annos, drei Jahre leben, három esztendeig élni. Pre seba (pre Wlasť) žiť: *a*) sibi (patriae) vivere: für sich (für Vaterland) leben, zu seinem Vortheile leben: magának *vagy* maga hasznára (hazajának) élni. *b*) vivere secum, solitariam vitam ducere: mit Niemanden umgehen: magános életet viselni. Na D'eň žiť, in diem (temere) vivere, in den Tag hinein leben, napról napra (vakmerõen) élni. Naspamať žige, inordinate (sine regula, sine ordine) vivit, er lebt unordentlich, führt ein unordentliches Leben: rendtartás nélkül él. Žil, vixit, mortuus est: er hat gelebt, er ist gestorben: éltt, meg-haltt. Zase žiť, v. ožiť. Nechať i druhého (druhích) žiť, vivere et aliis concedere, unde vivant; non modo suae, sed et aliorum vitae prospicere: leben, und leben lassen; andern auch einen Vortheil gönnen: másokat-is élni hagyni. 2) vivere, vitam agere (degere, ducere): leben, Leben führen, sein Leben so und so zubringen: élni, életet viselni. *Usus.* Gako žiges? quomodo vivis? wie lebst du? hogyan élsz? Bídňe žiť, vivere misere, vitam agere (degere, vivere, misere: ganz elendig leben, nyomorúlttúl élni. Chudobňe (w Chudobe) žiť, degere vitam in egestate, in Armuth (arm) leben, nagy szegénységben tölteni élete napjait. Ťenko (na ťenko, po ťenko) žiť, vivere in tenui pecunia, bei geringen Vermögen leben, vékonyan (szûken) élni. Statečňe žiť, vivere honeste, vitam agere (degere etc.) honestam: ehrbar leben: betsületessen élni. Nekomu k Wóli (po ňekoho Wóli) žiť, morem gerere alicui, Jemanden zu Willen leben, valaki akarattya szerént élni. 3) vivere, victitare: leben, sich unterhalten, sich nähren, essen und trinken: élni, éldegélni, magát táplálni. *Syn.* žiwiť sa. *Usus.* Dobre (skrowňe) žige, bene (parce) vivit, er lebt gut (sparsam), jól (takarékossan) él. Zle žige, misere victitat, er lebt schlecht, roszszúl él. Z Rib', ze Zbígáňá (s Koristowáňá), ze Swého žige: piscibus, rapto, de suo vivit: er lebt von Fischen, vom Raube, von dem Seinigen: halból, ragadományból, magáéböl él. 4) versari, vivere esse: leben, sich wo befinden (aufhalten), leben: valahol élni. *Syn.* bíwať. 5) vivere in re, occupari: leben, sich beschäftigen, z. B. in Wollüsten: valamiben élni, foglalatoskodni. *Syn.* zaneprázňiť sa. 6) uti aliquo vivere cum aliquo, umgehen, Umgang haben, leben: valakivel élni társalkodni. *Syn.* obcowať. *Usus.* Dobre wespolek žigú, vivunt inter se recte, sie leben gut miteinander, jól élnek egygyütt. 7) vita frui, vivere: das Leben genießen,

ßen, leben: élni. *Usus.* Ži, nechťa, Boh žiwí! vivas! vivas felix! du sollst (glücklich) leben! Gott soll dich leben lassen! élly szerentséssen! az Úr Isten éltessen téged. 8) vivere, esse: seyn, leben: lenni, élni. *Syn.* biť (boť). *Usus.* Žigem tú Náďegú, sem teg Náďege: confido, spero, sum in spe: ich lebe der Zuversicht (der guten Hoffnung); ich habe Zuversicht, ich hoffe: azzal a' reménységgel vagyok, élek. 9) modum agendi habere, Lebensart haben, leben: élni. *Usus.* Wížiť, vivit eleganter, scit vivere, novit vitam communem: er weiß zu leben: tud a' világban élni. 10. durare, non interire, vivere: nicht untergehen, leben: élni, fent maradni, el-nem enyészni. *Syn.* nezahinúť. *Usus.* Geho Pamatka na Weki žiť buďe, memoria illius semper vivet, sein Andenken wird ewig leben: az ö emlékezete örökké élni fog, soka el-nem múlik.

† žít, v. žíťí.

Žitawa, i, f. Zittavia, ae, f. Zittaustadt: Zsittavia, *váras.* 2) Potok uherskí, v. Žitwa.

Zíterek, rka, et rku, m. crastinus dies, crastinum, i, n. der morgige (morgende) Tag: hólnapi nap. *Syn.* Zítrek, *vulg.* Gutro. *boh.* Zítřek, Zegtřek. *Usus.* Na Zíterek, k Zíterku: in crastinum (diem), auf Morgen, hólnapi napra, hódára.

† zíťi, žal zegi (u), v. záť.

Žiťí, á, n. vita, ae, f. das Leben, élet. *Syn.* Žiwobiťí.

† žíťi, žal, žnu, *part. pass.* žat, *imp.* žňi, v. žať.

† žíťi, žil, žigi, v. žiť.

Zitiſčo, a, n. v. Žítňiſko.

Žitiſko, a, n. idem.

žitní, á, é, *adj.* secalinus, triticeus, a, um: Waitzen, buzából való, *Usus.* Žítní Chléb, panis triticeus, farina triticea. *boh.* pſeniční.

Žitňiſko, a, n. ager tritico, consitus, Weitzenacker: Búzatermö föld. 2) zeaemais ager. Kukuruzacker, Türkischer Weizenfeld, kukuritza föld.

† Žitňíſče, n. idem.

Žito, a, n. Triticum aestivum Linn. et Triticum hybernum Linn. *boh.* Pſeňíca. *b)* Turecké Žito, v. Kukurica.

zítra, *adv.* cras, crastino die, crastino: morgen, morgenden Tag, des Morgens, vorgigen Tages: hóda, holnap, holnapi napon. *Syn.* Zíterek. *vulg.* gutro, zagtra, zaitra. *boh.* zagtra. *Usus.* Pozítra, postriridie, post cras, des Tages hernach, holnap után. Zitra Ráno, crastino, cras mane: morgen in der Frühe, hódá (hóldá) kelve.

zítragſí, á, é, *adj.* crastinus, matutinus, a, um: morgende, morgige (der, die, das): holnapi, hóldai. *Syn.* zítregſí. *vulg.* gutrowí, zagtraſí. *boh.* zítřegſí, zegtřegſí.

Zítregſeňí, á, n. v. Zítreňí.

zítregſí, á, é, *adj.* v. zítragſí.

zítregſiť, il, ím, v. zítrit.

Zítrek, u, et terku, v. Zíterek.

† Zítřek, teřka, m. v. Zíterek.

Zítreňí, á, n. procrastinatio, nis, f. *Cic.* Verschiebung, bis morgen, oder von einem Morgen, zum andern: napról napravalo halogatás. *Syn.* Zitregſeňí, Zítreſeňí.

zítriť, il, ím V. P. *imp.* tri: procrastinare, verschieben bis morgen, lange, verschieben: na-

napról napra halogatni (-tom.) *Syn.* zítregſit, zítreſit.

Zítreſeńí, á, n. v. Zitreńí.

zítreſit, il, ím, V. I. *imp.* treſ, v. zítrit, *vulg.* zagtreſit.

Žitwa, i, f. Potok: fluvius Zsittva: Zsitva folyó víz.

žiw, žiwa, žiwo, *adj. abs.* v. žiwí: *Usus.* Žiw (žiwím) bit, žít: vivere, in vita (vivis) esse, vita frui: leben, das Leben haben, beim Leben: ſeyn: élni, életben lenni. Nech ſem žiw neńí, geſtli ne: ne vivam peream, moriar), si non: (ich will das leben nicht haben, wenn nicht: ne éllyek, ha nem. Gako žiw ſem, ita vivam, ſo wahr ich lebe, a' mint igaz, hogy élek. Za žiwa ſpálit, vivum cremare (comburere), lebendig verbrennen, eleve uteu meg-égetni.

Ziwačka, i, f. oscedo, inis, f. die Jähnſucht: ásitozás; olly nyavalya, melly miátt az embernek szüntelen kell ásítozni. *Syn.* Ziwańica, Zíwáńí. *boh.* Ziwańice.

Zíwáńí, á, n. oscitatio, nis, f. das Jähnen, ásitás, ásitozás. *Syn.* Zíwačka.

Ziwańica, i, f. v. Ziwačka.

† Ziwańice, f. idem.

zíwat, al, ám, V. I. *imp.* zíwag: oscitare, oscitari: jähnen (gähnen): ásítani, ásítozni.

ziwawe, *adv.* oscitanter, jähnend, ásitva, immel-ammal.

ziwawí, á, é, *adj.* oscitans, jáuend: ásító.

Ziwawoſt, i, f. oscitatia, ae, f. Jähnſucht, Jähnung: ásitozás, ásitásra késztető nyavalya. *Syn.* Ziwačka.

žiwe, *adv.* vivide, lebhaft, voller Leben: elevenen, eleventen. *boh.* žiw'e.

Žiwec, wca, m. Zsiveczinm, *oppidum Galliciae*: Schiwetz, Zsivetz.

Žíwel, wlu, m. elementum, i, n. Element, das jenige, woraus etwas zuſammengeſetzt iſt, oder beſteht: éltető állat, lételnek kezdeti, elementom. *Usus.* Štiri Žiwli, quatuor elementa, vier Elementen, négy éltető állatok.

žiwelní, á, é, *adj.* elementarius, elementitius. a, um: elementaris, e: elementariſch: éltető állatból való. *Usus.* Žiwelní Ohen, subtilissimus (tenuissimus) ignis, das elementariſche Feuer, éltető tüz.

† žiwelńí, *adj. omn. gen.* idem.

Žiweńí, á, n. nutritio, sustentatio, nis, f. Ernährung, das Ernähren: táplálás, ki-tartás.

žiwí, á, é, *adj.* vivus, a, um; vivens, tis: lebendig, lebend: eleven, elő. *Syn.* Žiwot magici, žiw. *Usus.* Žiwím bit, degere vitam, aetatem, tempus aetatis: leben, élni. Rozšelní mi Zelinami a Ribami žiwí boli: herbis et piscibus sustinebantur *Liv.* ſie erhielten ſich mit Kräutern, und Fiſchen: fövel, és hallal éldegeltek, tartották magokat. Do žiwého zahat, ad vivum resecare, einen mit empfindlichen Worte angreifen, szorossan végére menni; tövig le-vágni, talpára hágni. Jšmi to žiwého, tangor ad vivum, sentio: es geht mir aufs Lebendige: érzem, elevenemre megy. *Prov.* Dlúho žiwí, dlúho Pſotí. Kdo dluho žige, dlúho pſotuge: longa vita, longa calamitas: lang leben, lang im Unglück ſchweben; hosz-

szas élet, hoszszas nyomorúság. Čo ge žiwé, lenša hýbe: motu non caret, quod vitam habet: alles rührt ſich, was lebend iſt: a' mi eleven, az mozog. 2) Žiwí (žerawí) Uhel, pruna, glühende Kohle, eleven szén. Žiwí Wlaſ (Wreb), v. Wlaſ Žiwé Maſo, v. Rak 3 Nro. 3) animatus, a, um. Seelhaftig: lelkes. *Syn.* čo Dušu (Žiwot) má, žiwotní. *Usus.* Každí žiwí Človek to wí, omnis viventium novit, das kann ein jeder Menſch, azt minden élő ember tudgya. Žiwí Stwor, v. Žiwočich. 4) vividus, a, um: lebhatt: eleven.

Žiwica, i, f. resina, ae, f. colophonium, i, n. das Harz: a nedve, gyánta, matska méz, szurok. *boh.* Prisičice. 2) v. Smola. 3) v. žiwí Wlaſ.

žiwiční, á, é, *adj.* v. seq.

žiwicowí, á, é, *adj.* e resina, resineus, resinaceus, a, um: harzig, von Harz: gyantás, enyves. *Syn.* žiwiční. 2) v. ſmolowí. 3) v. žiwowlaſatí.

žiwič, il, ím V. I. *imp.* žiw: alere, nutrire, sustentare, sustinere: ernähren: táplálni, el (ki) tartani. *Syn.* chowat. 2) vitam donare, leben (lebendig) laſſen, élni hagyni. *Syn.* pri Žiwote nechat. *II. rec.* žiwič ſa: se sustentare (sustinere, nutrire): ſich ernähren: él-degélni, magát táplálgatni, v. žič 3 Nro.

žiwňe *adv.* vitaliter, belebend: elevenül. 2) nutribiliter, nahrhaft, táplálhatoan. 3) nutritive, nahrhaft, táplálva.

žiwní, á, é, *adj.* vitalis, e: belebend, élő, éltető. *Usus.* Žiwna Moc, vis vitalis, belebende Kraft, Lebenskraft: éltető erő. 2) nutribilis, e; nutritivus, aptus nutriendo, alendo: nährhaft, Nahrung gebend: táplálható, tápláló. 3) nutritius, alens, nutriens, victum facile praebens: nährhaft, Unterhalt verſchaffend, z. B. ein wahrhafter Ort: tápláló. 4) studiosus quaerendi victum: wahrhaft, begierig ſeine Nahrung zu ſuchen, z. B. ein Menſch: táplálást keresö, kivanó.

Žiwnoſť, i, f. victus, us, m. alimentum, i, n. Nahrung, Unterhalt: tápláló eledel. *Syn.* Chowa, Pokrm. 2) quaestus, modus merendi: Nahrung, Metier, Gewerbe, Verdienſt: táplálás, éldegélés. 3) praedium, i, n. rus, ris, n. ein Gut, Landgut, Bauergut: örök föld, jószág, majorság, gazdaság. *Syn.* Statek.

Žiwnoſtka, i, f. *dem.* ex Žiwnoſť.

† Žiwnůſtka, , f. idem.

žiwnúť, žiwnul (žiwel), žiwňem V. P. *imp.* žiwni: oscitare, oscitari (semel): jähnen (einmal): ásitani, egyszer.

Žiwnutí, á, n. v. Žiwání.

Žiwobití, á, n. vita, ae, f. actio vitae: das Leben: életnek folytatása. *Usus.* Bůh-emli pri Žiwobití; bůh-emli žiwí: si mihi vita suppetet; si vivam: wenn ich das Leben haben werde; wenn ich beim (am) Leben bleibe: ha élni fogok. Uznáwám, že tebe moge Žiwobití podlužen ſem: acceptam tibi salutem refero: ich bekenne, daß ich mein Leben dir ſchuldig bin: meg-ismérem, hogy te tartatad meg-életemet; néked köszönöm, hogy élek. Bože! čo geſt w Žiwobití Člowěka trwacého? quid est in hominis vita diu? *Cic.* ach Gott! was iſt doch im menſchlichen Leben, das langwähret?

o Is-

o Istenem! mi tart az ember életében sokáig? mitsoda állando? Za twého (mého) Živobiťa ſa ſtaňe: te (me) vivente continget: in deinem (meinem) Leben wirds geſchehen: éltedben (éltemben) meg esik, meg-történik. Za mého Živobiťá ſic to neuwidim, vivus non videbo, in meinem Leben werde ichs nicht ſehen éltemben ugyan azt nem látom. *Prov.* Skrowné Živobiťí nečiní Zaloſt'i: crede mihi, bene qui latuit, bene vixit, et in fortunam debet quisque manere suam: ſich eingezogen halten, hat niemand gereuet: hiddel, a' ki magat meg-húzzá (mértékletessen él) soha meg nem bánnya. 2) tempus vitae, aetas: Lebenszeit, Lebzeiten: élet ideje. *Usus.* Živobiťí we Weci negakeg ſtráwiť: in re quapiam consumere aetatem, ſein Leben mit einer Sache zubringen, valami dologban életét végezni. 3) vivendi ratio, Lebenswandel, das Thun und Laſſen, Manier zu Leben; az életnek módja. *Syn.* Život. *Usus.* W tom zaleží cele gého Živobiťí, haec est tota eiusdem vivendi ratio, das iſt ſein ganzer Lebenswandel, abban áll az ö egész életének módja.

Živoček, čka, m. v. Človeček. *boh.* Živúček.

Živočich, a, m. animal, is, animans, tis, n. ein lebendiges Geſchöpf (Thier): állat, oktalan (élö) állat. *Usus.* Letawí Živočich, poweterné Ptáctwo; volatile, das fliegende Thier, repülö állat. Obog-živelní Živočich. Dwogživočich: amphibium, ein Thier, ſo auf dem Land, und Waſſer wohnet: vizben és földön egyaránt élö állat. Plwagicí Živočích, natatile, das ſchwimmende Thier, úszó állat. Štworonohí (ſtwornohí, ſtwornožní) Živočich, quadrupes animal, vierfüßiges Thier, négy lábú állat. Wodní Živočich, aquatile, Waſſer thier; ein Thier ſo im Waſſer lebt: vizi (vizben lakó) állat.

Živoreňí, á, n. victitatio, nis, f. vitae qualis qualis usus: das Leben von etwas: éldegélés, tengés, tengödés.

živořiť, il, ím V. I. *imp.* wor: sustentare, nutrire, nutricari, enutrire: ernähren von etwas: tengéteni (tengétem.) *II. rec.* živořiť ſa: victitare, degere, vivere, utcunque vitam miseram: leben (ſich nähren) von etwas: tengödni, él-degélni, tengeni (tengek). *Syn.* živiť ſa. *Usus.* Kdekolwek nič nemá, predca ſa len živorí.

živorodní, á, é, *adj.* viviparus, a, um *Apul.* lebendige Junge gebärend: eleven-szülö.

Živoſť', í, f. v. vitalitas, tis, f. Lebhaftigkeit, die lebendige Beſchaffenheit: elevenség, mozgás.

Živoť, a, m. vita, ae, f. das Leben: élet. *Syn.* Živobiťí. *Usus.* w Tele a w Duſi Živoť Človeka pozoſtáwá, vita hominis corpore et spiritu continetur: das Menſchen-Leben beſteht im Leib und Seele: az ember élete a' testben, és léleken áll. Pri Živoťe biť, žiť: in vita (in vivis) esse, vitam habere, vivere: das Leben haben, am (im) Leben ſeyn, élni. Živoť ſtratiť, o Živoť príſť': vitam amittere, das Leben verlieren, életét el-veszteni. Živoť zložiť, dať: profundere vitam, das Leben dahin geben, meg-halni, életét oda-

oda-adni. Pri Žiwoťe zostať, in vita manere, leben (lebend, am Leben) bleiben, meg nem halni, meg élni. Za mého Žiwota, in mea vita, quamdiu vivo (vixi, vivam), in meinem Leben, so lange ich lebe (gelebt habe, leben werde), mégélek, egész éltemben. Esče sem ho pri Žiwoťe našel, nalezel, zastal: inveni eum viventem (in vita). ich traf ihn noch am Leben an, mégélve találtam ötet. Po temto Žiwoťe, post hanc vitam, post mortem: nach diesem Leben, ez élet után, holtunk után. Žiwot ňekomu odsuďiť, vitam abjudicare alicui, damnare capitis: das Leben absprechen, valakitöl az életet elitélni, valakit halálra itélni. Ňekomu na Žiwot ist', insidiari vitae alicuius, einem nach dem Leben stellen, valaki élete utánu ólálkodni, lesekedni. Za celí Žiwot ne, minime, bei Leib und Leben nicht, ganz und gar nicht, tellyességgel nem. Nerob to za celí Žiwot, cave, thue es bei Leib und Leben nicht, az egész életért ne tselekedd azt. Žiwotem platiť, morte (capite) luere, persolvere; vitam amittere, mori: mit dem Leben bezahlen, sterben, életével megfizetni, meg-halni. O Žiwot ňekoho pripravit, Žiwota zdawiť: vitam alicui auferre, vita privare aliquem: Jemanden Leben nehmen, ums Leben bringen: valakit életétöl megfosztani, Žiwot dokonať, zložit: vitam finire, ponere: das Leben endigen lassen: életét el-végezni, meg-halni. Žiwot swog do trícátého Roku priwest', vivere (vitam perducere) ad annum 30mum, sein Leben ins dreißigste Jahr bringen, harmintz esztendeig élni. Žiwot zdlúžiť (prodlúžiť), vitam producere, das Leben verlängern, meg-hoszszabbitani életét. Žiwot chwalitební, cnostní, mizerní (psotní) wést: vitam agere (degere) laudabilem virtuosam, miseram: ein Leben führen, rühmliches, tugendsames, elendes: ditséretes, istenes, szegény életet élni. Bídní Žiwot weďeme, vitam miseram ducimus, wir führen ein armseliges Leben, wir leben elendig (im Elende): nyomorulttúl (szegénységben) élünk; keserves az életünk. Posawáď (až podňef) ťažkí a twrdí Žiwot sem wédel: vitam duram vixi usque adhuc *Ter.* ich habe bis itzt ein hartes, beschwerliches Leben geführt: igen nehezen (nyomorúlttúl) éltem eddig. Takí ge Žiwot člowečí (ludski), sic est vita hominum, so ist das Leben des Menschen, illyen az emberek élete. Žiwot nekomu darowať, vitam donare alicui, Jemanden leben lassen, valakinek életét meg-hagyni, ajándékozni. 2) vita, vivendi ratio, das Leben, der Lebenswandel, das Thun und Lassen, Manier zu leben: élet, életnek módja. *Syn.* Spósob Žiwobiťá. *Prov.* Gakí Žiwot, taká Smrť; Smrť Žiwotú po dobná: mors vitae consentenea. Qualis vita, mors ita: wie das Leben, also auch das Sterben: minémü az élet, ollyan a' halál. 3) alvus, i, f. venter, is, m. der Leib, Unterleib, Bauch: has. *Syn.* Brucho, Žiwotek, Žaludek. 4) Žiwot materinskí, uterus, i, m. matrix, icis, f. Mutterleib, Bärmutter, Gebärmutter:

asz-

asszonynak a' méhe, méh, has, nádar.

Živočich, a, m. v. Živočich.

Životeček, tečka, m. *dem.* ex seq.

Životek, tka, m. strophium, i, n. *Cic.* muliebre firmum pectorale: Mieder, Schnürbruſt, Bruſttuch, Schnürleib: vál. *boh.* etiam Živůtek.

Životkár, a, m. strophiarius, *Plaut.* Miedermacher, der Bruſttücher, oder Mieder macht: vál tsináló, varró.

životkárčin, a, e, *adj. poss.* strophiariae, der Miedermacherinn gehörig: vál tsináló (varró) aszszonyé.

Životkáreňí, á, n. v. Životkárſtwí.

životkáriť, il, ím, V. I. *imp.* kar: strophiarium (iam) esse, artem strophiariam profiteri: ein Miedermacher ſeyn: vál tsináló mesterségét üzni.

Životkárka, i, f. strophiariae, f. uxor strophiarii: Miedermacherinn: vál tsináló felesége.

Životkárſtwí, á, n. opificium strophiarium, das Miederhandwerk, die Kunſt Mieder zu machen: vál tsináló mesterség.

životňe, *adv.* vivaciter, vivide, recenter: lebhaft: elevenen, gyorsan, frissen. *Syn.* čerſtwe.

životní, á, é, *adj.* vitalis, e; vitam adtinens: das Leben betreffend: élö, életet illetö. *Usus.* Životní Duch, spiritus vitalis, lebhafter Geiſt: éltetö lélek. Životní Ruchar, Žaludek: stomachus, ventriculus: der Magen: gyomor. 2) naturalis, germanus: leiblich, natürlich, durch die Geburt geworden: testvér. *Usus.* Životní Brat, frater germanus, leiblicher Bruder: testvér bátyám, ötsém.

† životňí, *adj. omn. gen.* idem.

Životnoſt, i, f. vitalitas, spiritus vitalis: Lebendigkeit, Lebhaftigkeit, Lebensgeiſt, lebendige Eigenſchaft: elevenség.

živowkaſatí, á, é, *adj.* phagedaenicus, a. um *Plin. H. N.* das um ſich freſſende Geſchwür betreffend, was um ſich frißt: fenesebes. *Syn.* živicowí, živiční.

† Živůček, čka, m. v. Živoček.

† Živútek, tka, m. v. Životek.

Žíž, a, m. senio, nis, m. sex puncta in aleis: eine Sechſe, die ſechs Punkte auf den Würfeln: kotzkának hat pontos oldala. *Syn.* ſeſt černích Bodek na ſtahloweg Kocke.

† Žíž, e, m. idem.

Žižák, a, m. explorator, is, m Ausforſcher: vizsgáló. *Syn.* Spehár.

Žížal, a, m. insectum, i, n. Ungeziefer, Inſekt: féreg, nyév. *Syn.* Žižala, 5id. 2) vermis, m. Wurm, féreg. *Syn.* Červík, Žížala.

Žížala, i, f. idem.

Žížalek, lka, m. *dem.* ex Žížal.

Žížalka, i, f. *dem.* ex Žížala.

Žižáňí, et Žížáňí, á, n. exploratio, nis, f. Ausforſchung, hamis pillantás, nézés. visgálás. *Syn.* Kúkáňí, Džuháňí.

žižať et žížať, al, ám, V. I. *imp.* zag: astuto oculo aspicere: ausforſchen, mit argliſtigen Augen ſchauen: hamissan tekénteni, vizslakodni, vizsgálni. *Syn.* kúkať, nakúkať, džuháť.

Žížeň, žňe, f. sitis, is, f. der Durſt: szomjúság, szomjúhozás. *Syn.* Žížňiwoſť, Žížňeňí, Smad. *Usus.* Žížeň zbuďit,

Sič, sitim excitare, den Durſt erwecken: szomjúságot inditani (okozni) magában.

Žižka, i, f. cocles, itis; luscus, monoculus, i, m. einaugig: fél szemű, egy szemű, kandits. *Syn.* gednooký.

Žižňeňí, á, n. v. Žižeň.

žižňeť, ňel, ňím, V. I. *imp.* žižňi: sitire, sitim pati: durſten, durſtig ſeyn: szomjúhozni, szomjazni. *Syn.* ſmadnúť. Smad mať, Žižeň trpeť. *boh.* žižniti.

žižní, á, é, *adj.* v. žižňiwí.

† žižňiti, il, ím, v. žižňeť.

žižňiwe, *adv.* sitibunde, sitienter: durſtig: szomjúhozvan, szomjan.

žižňiwí, á, é, *adj.* sitiens, tis; sitibundus, siticulosus, a, um: durſtig begierig zu trinken, auch von Pflanzen, Aeckern: szomjúhozó, szomjas. 2) siticulosus, sitim gignens: durſtig, Durſt machend, z. B. Wetter: szomjúhoztató, szomjúságos.

Žižňiwoſť, i, f. v. Žižeň.

† zkáleti, lel, ím, *fut. imp.* zkáleg, v. ſkaliť 1 Nro. zaſpiňiť.

† zkaliti, il, ím, *fut. imp.* zkal, v. ſkaliť 2) Nro.

† zkameneti, ňel, ňím, *fut.* v. ſkameneť.

† Zkaza, i, f. v. Skaza.

† zkažen, a, o, v. ſkažení.

† zkaziti, il, ím, *fut. imp.* zkaz, v. ſkaziť. *II. rec.* zkazit ſe, v. ſkaziť ſa.

† zkipčiti, il, ím, *fut.* v. zeſuchoriť.

† zkinuti, nul, nu, *fut.* v. nakiſnúť, ſkiſnúť 2 Nro.

† zkiſati, zkiſal, zkiſám et zkiſi, *fut.* v. ſkiſnúť 1 Nro.

† zkiſeliti, il, ím, *fut.* v. ſkiſeliť. *II. rec.* zkiſelit ſe, v. ſkiſeliť ſa.

† zklamati, al, ám, *fut.* v. ſklamať.

† zkopati, al, ám, *fut. freq.* v. ſkopať.

† zkřehlí, á, é, *adj.* v. ſkrehlí.

† zkřehnúti, zkřehl, zkřehnu, *fut.* v. ſkrehnúť.

† zkřiknúti, zkřikl, zkřiknu, *fut.* v. ſkriknúť.

† zkrwawiti, il, ím, *fut.* v. ſkrwawiť.

† zkwetnúti, zkwetl, zkwetnu, *fut.* v. ſkwitnúť.

† zkuſení, á, é, *part. pass. constr.* v. ſkuſení.

† Zkuſeňí (ex zkuſiti), n. v. Skuſeňí.

† Zkúſeňí (ex zkúſeti), n. v. Skúſaňí.

† Zkuſenoſť, i, f. v. Skuſenoſť.

† zkúſeti, ſel, ſím, v. ſkúſať.

† zkuſilí, á, é, *adj.* v. ſkuſení 2 Nro.

† zkuſiti, il, ím, *fut.* v. ſkuſiť.

† zkuſowati, owal, ugi (u), v. ſkuſowať.

Zlab, u, m. v. Zrant.

Zlabár, a, m. confector, Rinnenmacher: válú tsináló.

Zlabárka, i, f. uxor canalium artificis, Rinnenmacherinn, válú tsináló felesége.

Zlabček, bečku, m. *dem.* ex Zlabek. *boh.* Zlábček.

Zlabek, bku, m. *dem.* canaliculus, i, m. aquariolum, i, n. Rinnchen, eine kleine Rinne, zum Waſſer: tsatornátka, válútska. 2) cavatura quaecunque oblonga, stria, ae, f. strix, igis, f. *Vitruv.* canaliculus: eine kleine Rinne, jede ähnliche Vertiefung z. B. an der Säule, Hohlkehle, Hohleiſte, Kerbe, Falze: völgyelés, ravatolás, barázdalás, hornyolás. *Syn.* Zlabček. *Usus.*

Zla-

Žlabek (Dolek) pod Nosem, lacuna, ae, f. das Grübel unter der Nase, orr alatt való völgyetske, barázdátska. Žlabek na Stlúpe, canaliculus, strix, igis, f. Hohlkeil an einer Säule: barázdálás az oszlopon. 3) parvum praesepe, Krippchen: jászolotska. *Syn.* Gaslička. *boh.* Žlábek.

Žlabení, á, é, *p. c.* striatus, a, um: hohl gemacht, gekerbt, mit länglichen Vertiefungen versehen: vájott, vésett, hornyoltt. *Usus.* Žlabení Stlúp, columna striata, gekerbte Säule: hornyoltt oszlop. *vulg.* fuģowaní.

Žlabeňí, á, n. striatura, ae, f. Falzung, Machung länglicher Vertiefungen: vájás, vésés, hornyolás. *vulg.* Fuģowáňí.

Žlabiť, il, ím V. I. *imp.* žlab: striare, hohl machen (mit länglichen Vertiefungen (Hohlleisten, Hohlkehlen, Falzen, oder Kerben) versehen: vájni, hornyolni. *vulg.* fuģowat.

žlabkowaní, á, é, *p. c.* v. žlabení.

žlabkowatí, á, é, *adj.* v. žlabeni.

Žlabowica, i, f. imbrex, icis, m. et f. *Plin. H. N. Plaut.* hohler Ziegel, der Hohlziegel, Dachrinne von Ziegeln: tserép tsatorna, kupás (tsatornás ház, héjazó, héjazni való) tserép. *Syn.* žlabowá (dutá) Skriblica, na Wrch Strechi, Žlabica. *Usus.* Žlábowicami zawrſiť, imbricibus tegere, imbricare: mit Hohlziegeln bedecken: tsatornás tseréppel héjázni.

† Žlabowice, f. idem.

žlabowiťňe, *adv.* imbricatim, hohlziegelmäßig, tsatorna módra, tsatornáson, mint a' tsatornás tserepezés.

Zlacňeňí, á, n. decrementum (diminutio) pretii alicuius rei, das Wolfeilwerden: meg-ótsódás.

Zlaćňeňí, á, n. conceptio famis, das Hungern, Hungrigwerden: meg-éhezés.

zlacňeť, ňel, ňím V. P. *imp.* zlacňi: decrescere (diminui) in pretio, wohlfeil werden, meg-ótsódni, árának alá szállani. *Syn.* zlacnúť.

zlacňeť, ňel, ňím V. P. *imp.* zlaćňi: famelicum fieri, famem concipere: hungrig werden, meg-éhezni.

zlacnúť, nul, ňem V. P. *imp.* zlacňi, v. zlacňeť.

zlahčení, á, é, *p. c.* levatus, alleviatus, a, um: erleichtert, leichter gemacht: meg-könnyebbített, meg-könnyebbedett. 2) dedecoratus, dehonestatus, dedecore adfectus: geſchändet, verunehret: meg-gyaláztatott, betsteleníttetett. *Syn.* ſpotupení. *boh.* zlehčen.

Zlahčeňí, á, n. levatio, alleviatio, nis, f. Erleichterung, meg-könnyebbítés, meg-könnyebbedés. 2) dedecoratio, dehonestatio: die Schändung, Verunehrung: meg-gyalázás, meg-betsteleníté, kissebbítés.

zlahčiť, il, ím, V. P. *imp.* zlahči: levare, alleviare: erleichtern, leichter machen: meg-könnyebbíteni, könnyíteni. 2) violare, dedecorare, dehonestare, dedecore adficere: ſchänden, verunehren: meg-gyalázni, meg-betsteleníteni, kissebbíteni. *Syn.* zmenſiť, ſpotupiť. *boh.* zlehčiti. *Usus.* Niekoho dobré Méno zlahčiť, violare (infringere) alicuius dignitatem, existimationem, famam; alicui (alicuius nomini) labem adspergere: inuere: Jemandes guten

guten Namen verletzen, ſchmälern, ſchänden: valakit betsületében, 's hivében meg-sérteni; valakinek hirét, nevét kissebbiteni. *II. rec.* zlahčiť ſa: vilescere, verächtlich werden: meg-hitványodni, megroszszúlni. *Syn.* pokaziť (ſkaziť) ſa.

Zlahčowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zlahčowať, čowal, čugem *freq.* ex zlahčiť, *boh.* zlehčowati. *Usus.* Tigeho Wážnoſť zlahcugeſ, eius auctoritatem minuis, du tretеſt ſeinem Anſehen zu nahe; du ſchmälerſt ſein Anſehen: az ő tekéntetét kissebbited, ötet másoknál alább szállitod.

zlahnúť, hnul, hel, hňem: V. P. *imp.* hňi: decumbere in infirmitate: krank werden: le-betegedni. *Syn.* onemocňeť. 2) parere, partum edere (eniti): niederkommen, ſich entbinden, entbunden werden, gebären, im Kindelbette ſeyn: szülni, gyermek ágyban lenni, meg-gyermekezni. *Syn.* rozwáľať ſa, zlehnúť. *boh.* ſléhnúti (zléhnúti et zlíhnúti) ſe. *Usus.* Zlahlá mu Žena, peperit eius consors, ſeine Frau iſt glücklich entbunden worden, niedergekommen, hat gebohren, iſt im Kindelbette: gyermeket szülit a' felesége, meg-gyermekezett. 3) v. seq. *II. rec.* zlahnúť ſa: sidere, desidere, subsidere: ſich ſenken: le-ereszkedni, le-üllepedni. *Syn.* zléhnúť ſa, uláhnúť ſa. *boh.* ſléhnúť ſe. 2) v. zlahnúť 2 Nro.

Zlahnuťí, á, n. partus, us, m. das Gebähren: meg-gyermekezés, szülés. *Syn.* Porod, Zlíhaňí.

zlahoďení, á, é, *p. c.* temperatus, mitigatus, lenitus, alleviatus, a, um: gelindert, gemildert, beſänftigt: meg-enyhítetett, engesztelletett.

Zlahoďeňí, á, n. temperatio, adtemperatio, mitigatio, lenitio, alleviatio, uis, f. lenimen, inis, lenimentum, i, n. Linderung, Milderung, Beſänftigung: meg-enyhítés, meg-engesztelés.

zlahoďiť, il, ím, V. P. *imp.* zlahoď: temperare, mitigare, lenire, alleviare: lindern, mildern, beſänftigen, gelinder und ſanfter machen: meg-enyhíteni, engesztelni.

* zlakaní, á, é, *p. c.* v. zlekaní.

* Zlakáňí, á, n. v. Zlekáňí.

* zlakať ſa, al ſa, ám ſa, v. zlekať ſa.

* zlaknúť ſa, knul (kel) ſa, kňem ſa, V. P. *imp.* kňi ſa, v. zleknúť ſa.

* zlaknutí, á, é, *p. c.* v. zleknutí.

* Zlaknutí, á, n. v. Zleknutí.

zlákomení, á, é, *p. c.* allectus, a, um: angelockt: hozzá vonszolt, édesgetett. *Syn.* nalákomení, ulákomení, zlákomſtwení.

Zlákomeňí, á, n. allectio, allectatio, invitatio, nis, f. Anlockung: hozzá édesgetés, vonszás. *Syn.* Nalákomeňí, Ulákomeňí, Zlákomſtweňí.

zlákomiť, il, ím, V. P. *imp.* zlákom: allicere, adlicere, adlectare, invitare: anlocken: hozzá édesgetni, vonszani. *Syn.* nalákomiť, ulákomiť, zlákomſtwiť. *II. rec.* zlákomiť ſa: allici, adlectari, invitari: angelockt werden: vonatni, édesülni. *Syn.* nalákomiť ſa, ulákomiť ſa, zlákomſtwiť ſa.

zlakomſtwení, á, é, *p. c.* v. zlakomení.

Zlakomſtwěňí, á, n. v. Zlakoměňí.

zlakomſtwiť, il, ím, V. P. *imp.* ſtwi, v. zlakomiť. *II. rec.* zlakomſtwiť ſa, v. zlakomiť ſa.

zlámaní, á, é, *p. c.* fractus, confractus, ruptus, a, um: zerbrochen, gebrochen: el-törött. *Syn.* polámaní, dolámaní, rozlámaní, zlamení. *boh.* zlámen.

Zlámáňí, á, n. fractio, confractio, ruptio. nis, f. das Brechen, Zerbrechen, -ung: el-törés. *Syn.* Dolámáňí, Polámáňí, Rozlámaňí, Zlomeňí.

zlámať, mal, mem V. P. *imp.* zlam: frangere, confringere, rumpere: brechen, etwas zerbrechen: el-törni. *Syn.* dolámať, polámať, rozlámať, zlomiť. *II. rec.* zlámať ſa, frangi, confringi, rumpi: brechen, entzweigehen, zerbrochen werden: el-törödni. *Syn.* dolámať (polámať, rozlámať, zlomiť) ſa.

Zlamowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zlamowať, mowal, mugem, *freq.* ex zlámať. *II. rec.* zlamowať ſa, *freq.* ex zlámať ſa.

zlapaní, á, é, *p. c.* v. polapaní.

Zlapáňí, á, n. v. Polapáňí.

zlapať, al, ám, V. P. *imp.* pag: v. polapať.

zláſkawení, á, é, *p. c.* do ňekoho: inamoratus in aliquem, amore alicuius captus: verliebt in Jemanden, etwas: valakibe szeretett. *Syn.* zamilowaní. *Usus.* Welmi zláſkawením biť, deperire (a depereo) amore, ſterblich verliebt ſeyn: valakit halálban szeretni. 2) veneri deditus, venereus: verliebt, der Liebe ergeben, verbuhlt: szerelmes, szerelmeskedő.

Zláſkaweňí, á, n. inamoratio, adamatio, amatio, nis, f. das Verlieben, szeretés, meg-szeretés, belé-szeretés. *Syn.* Zamilowáňí.

zláſkawet, wel, wím V. I. *imp.* zláſkaw: amare, capi amore, inamorari: ſich verlieben, ſich verliebt machen oder verliebt ſeyn: szeretni, belé szeretni. *Syn.* zláſkawiť ſa, zamilowať ſa.

zláſkawiť, il, ím, V. P. *imp.* zláſkaw, *cum acc.* ňekoho, do ňekoho: iniicere alicui amorem rei: verliebt machen gegen etwas, meg-szeretetni valamit valakivel. *Usus.* Ňekoho zláſkawiť do ſeba: iniice e alicui amorem sui, verliebt machen gegen ſich: valakivel magát meg-szeretetni. *Syn.* zamilowaním učiňiť. 2) capere aliquem amore: verliebt machen, durch Liebe feſſeln: valakit szererettel meg-fogni. *II. rec.* zláſkamiť ſa, v. zláſkawet.

† Zlaſkom'eňí, n. v. Strpnutí Zubow.

† zlaſkom'eti, m'el, mím, *fut.* v. ſtrpnúť 2 Nro.

zlát, zlál, zlegem, V. P. *imp.* zleg: confundere *fluida*: zuſammengießen: öszve (egybe) tölteni, önteni 2) defundere, abgießen etwas von etwas, z. B, Brühe vom Fleiſche: letölteni, le-önteni. 3) effingere fundendo: durch Gießen abbilden, abgießen: önteni, p. o. kanalat. 4) conflare, flando (fundendo) iungere, colliquefacere: zuſammenſchmelzen: öszve olvasztani. *boh.* ſlíti. *II. rec.* zlát ſa: confluere: zuſammenfließen, z. B.

Blat-

tern: öszve folyni. *boh.* ſlít ſe. *Usus.* Oſipki ſa zláli.

zlaťe, *adv.* auree, vergolden, golden: aranyossan, meg-aranyózva. *Usus.* Zlaťe žlti, v. zlatiſti.

zláťení, á, é, *p. c.* auratus, inauratus, a, um: vergolden, aranyoztatott, meg-aranyozott.

Zláťení, á, n. auratio, inauratio, nis, f. Vergoldung, das Vergolden: aranyozás, meg-aranyozás.

Zláťeňica, í, f. icterus, i, m. morbus arquatus (regius), aurigo, inis, f. die Gelbſucht, Gallenſucht, Gallſucht: sárgaság, sár-viznek testben elterjedése. *Syn.* zlatá (žlta) Nemoc, Žltačka, Žlťeňica, Žltenka, Horkokrwnoſť. *boh.* Žlúteňice, Žlútenka. Bílá Zláťeňica: icterus albus, weiſſe Gelbſucht: fejér sárgaság. Černá Zláťeňica, icterus (morbus) niger, ſchwarze Gelbſucht: fekete sárgaság.

zláťeňični, á, é, *adj.* ictericus, arquatus, a, um: gelbſüchtig, gallenſüchtig, gallſüchtig: a' kinn a' sárgaság van *Par. Páp.*

zláťeňične, *adv.* arquate, icterice: gelbſüchtig: sárga epésen. *Syn.* horkokrwňe.

zláťeňični, á, é, *adj.* arquatus, ictericus, a, um: gelbſüchtig: sárga-epés, a' kin a' sárgaság van. *Syn.* horkokrwní.

Zlatí, tého, m. Rínſki: florenus Rhenensis, continens in se cruciferos sexaginta, seu grossos viginti: ein Gulden: egy rénes forint. *vulg.* Rímſki.

zlatí, á, é, *adj.* ex auro, aureus, a, um: gelden, ner, ne, neš: arany, aranyból való, aranyos. *Usus.* Zlatí Čepec, reticulum inauratum, goldene Hauben: aranyos fökötö. Zlatí Čerwík, aurelia, scarabaeus auratus *Linn.* Goldkäfer, der Goldwurm: arany nyév, féreg. Zlatí Cúk, vena auri, die Goldmiene, der Goldgang: arany ér. Zlatí Dol, auri fodina, die Goldgrube: arany bánya. Zlatí Král, regulus auri, Goldkönig in der Chymie: arany király. Zlatí Papír, aurata (inaurata) papirus (charta), vergoldtes (goldenes) Papier: aranyos (arany) papiros. Zlatí Peňáz, Dukat: aureus numus, ein Dukaten, Goldmünze! arany pénz. Zlatí Píſek, auri ramentum, arena aurosa, der Goldſand, die Goldfeilung: arany fövény. Zlatí Plech, lamina (bractea) auri, Goldplatt, goldenes Blech arany pléh, ki-vertt lapos islog. Zlatí Pohár, aureum poculum, goldenes Trinkgeſchirr: arany pohár. Zlatí (Prſt'enní) Prſt', digitus annularis (annularius), der Goldfinger: gyürüs új. Zlatí Prſt'en, Goldring, arany gyürü. Zlatí Pſtruch: trutta aurata, Goldforelle; arany színü hal, pisztráng. Zlatí Trank Želina, v. Blſňík. Zlatí Fátel, flammeolum, i, n. goldener Schleier: tetszin keszkenö. Zlatá Nit, filum auratum, Goldfaden: Do Wlaſow Obručka, neb Gombička zlatá, aureus cincinnorum tubulus, Haarring, oder Knopf: hajba való arany karika, vagy gomb. Zlatá Reťaz, torquis et torques, is, m. et f. aurea catena: goldene Kette, Goldkette, Schmuckkette: arany lántz. Zlatá Šálka, aurea fiala, die goldene Schaale, arany tsésze. Zlatá Zila, v. Žila. Zlaté Runo, aureum vellus, goldener Vließ, arany gyapjú. Zlatého

tého Rúna Koňík, aurei velleris eques: goldenen Vließes Ritter: arany gyapos vitéz. *Prov.* Zlatá Stageň (Maſtal) Koňa nelepší, ani Daremníka prwní Meſto nekráſí: non locus hominem, sed homo locum ornat: ein goldener Stall macht ein Pferd nicht beſſer, und ein vornehmer Platz den Thoren nicht klug: az ékes istálló nem teszi a' lovat jóvá, sem az hires hely bolondot okossá. Zlatá Uzda nečiní lepšího, ani zlatá Ošew Bláznа mudrého; vestis non facit monachum, aut hominem bonum vel doctum: ein goldener Zaum machet ein Pferd nicht beſſer, und ein goldenes Kleid einen Thoren nicht klug: arany zabola nem teszi a' lovat jobbá, és az arany ruha bolondot okossá. 2) auratus, a, um: golden, vergoldet, mit Golde beſetzt, oder beſchlagen: aranyos, arannyal meg-futtatott. 3) auro similis, aurantius, fulvus, a, um: goldfarbig, goldfarben, goldgelb: arany szinü, aranyos. *Usus.* Zlatá Farba, color aureus (auri), auriacius: Goldfarbe: arany (narants) szin. 4) aureus, aureolus, egregius, unicus, carissimus, a, um: golden, vortrefflich, ſchätzbar: drága, aranyos, szép etc. *Usus.* Čaſ ge zlatí, tempus est aureum, carum: die Zeit iſt golden, szép az idö. Zlatí Wek Sweta, aetas aurea, goldne Alter der Welt, oder der Schriftſteller: arany idö. Zlatá Knižičkа, aureolus libellus, goldnes Büchlein, igen kedves könyvetske. Zlatá Reč, aureolus discursus, goldne Rede: igen szép beszéd. Zlaté Slowo: aureum dictum, goldnes Wort, szép mondás. Zlatí Sín, filius carissimus, Goldſohn, kedves, édes fiú. Zlatá Céra, filia carissima, Goldtochter: kedves édes leány.

Zlátina, i, f. colliciae, colliquiae, arum, f. *plur. Collum.* Gießwerk, öszve tötelék. *boh.* Slitina.

zlatiſtí, á, é, *adj.* aureolus, aureus, fulvus, a, um: goldfärbig, arany szinü, aranyos. *Syn.* zlatežlti. 2) aurosus, aurifer, continens aurum: goldhaltig: arannyal tellyes, a' miben arany vagyon, arany-termö.

zlatit, il, ím, V. I. *imp.* zlať: aurare inaurare: vergolden, meg-aranyozni, aranynyal futtatni. *Syn.* pozlátit.

† Zlatńice, f. v. Zlatńička.

zlatńiččin, a, e, *adj. poss.* ex seq. *vulg.* zatńičkin.

Zlatńička, i, f. coniux aurifabri, Goldſchmidinn, des Goldſchmidts Frau: ötvös (arany mives) felesége. *boh.* Zlatńice.

zlatńicki, *adv.* more auri fabrorum, goldſchmidmäſſig, nach der Art der Goldtſchmieden, Goldarbeiter: ötvösök (aranymivesek) módjára.

zlatńickí, á, é, *adj.* artem aurifabrorum, vel aurifabros adtinens: die Kunſt der Goldarbeiter, oder die Goldarbeiter betreffend: ötvösök mesterségét, avagy ötvösöket illetö. *Usus.* Zlatńickí (probírſkí) Kameň, coticula, ae, f. lapis lydius, Probierſtein, proba-kö. Zlatńickí Krám, aurificina, ae, f. der Goldſchmiedsladen, ötvös mihely.

† zlatńičkin, a, o, *adj. poss.* v. zlatńiččin.

Zlatńictwí, á, n. ars aurifabro-

brorum, die Kunſt der Goldarbeiter, ötvös (arany mives) mesterség.

Zlatník, a, m. aurifex, icis; aurifaber, aurrarius, i, m. Goldſchmied, Goldarbeiter: ötvös, arany-mives. 2) v. Zlatokugec.

Zlatník, u, m. florenarius, *monetam unius floreni Rhenensis, seu viginti grossorum denotat*: Goldgülden, ein Guldener, Guldenſtück: egy egész Rénes forint. *Syn.* Zlatí.

zlatníkow, a, e, *adj. poss.* aurificis, dem Goldſchmiede gehörig, ötvösé, arany mivesé.

Zlato, a, n. aurum, i: n. das Gold, ein Metall: arany. *Usus.* Nezrobené Zlato, rude aurum, rohes Gold, készítetlen (matériában való, üszögében való) arany. Zrobené Zlato, aurum factum, gearbeitetes Gold: meg-készítetett arany. Mincowé Zlato, aurum signatum, gemünztes Gold, ki-vertt arany. Ridzé (uncowé) Zlato, aurum obryzum (obrizum: obrussum) aurum ad obrussam *Suet.* fein Gold, Probegold, gutes, reines Gold: tiszta finom arany. Ze Zlata, ex auro, aureus, aus Golde, aranyból-való. Zlatem obtáhnutí, neb obití: auratus, auro obductus, mit Golde überzogen oder beſchlagen, aranynyal bé-vonott, bé-boríttatott. Mnoho Zlata, multum auri, viel Gold, sok arany. Nemoże ſa Zlatem zaplatit, non carus est auro contra, er iſt nicht mit Golde zu bezahlen. *Prov.* Není wſecko Zlato, čo ſa bliſtí: non quidquid splendet est aurum: es iſt nicht alles Gold, was gleiſſet, glänzet: nem arany az a' mi fénylik. Kamen Zlato probuge, Zlato Lubí: lapis lydius aurum, aurum hominum constantiam probat: der Stein probirt das Gold, und das Gold die Leute (Menſchen): az aranyat a' próba-kö, az embernek jóságát pedig az arany próbállya. Zlato geſt Žila Wogni, pecunia nervus belli, Geld iſt das Hauptwerk im Kriege, hadnak ereje a' pénz. Kde Zlato mluwí, žádná Reč nič neſtogí (neplatí): auro loquente, nihil pollet quaevis oratio. Munera ubique longe plurimum valent.

Zlatobigec, gea, m. v. Zlatokugec.

zlatofarební, á, é, *adj.* v. zlatiſtí.

Zlatohlaw, u, m. vestis aurata, ein mit Gold geſchmücktes Kleid, aranyos ruha. 2) Zelina, v. Zlatohláwek (wku.)

Zlatohláwek, wka, m. Pták: aurivittis, is, f. fringilla, pyrrhula, *Linn.* ae, f. Goldfink, Gimpel, Dompfaff, Blutfink: pintyőke, veres (indiai) holló. *Syn.* Zlatá Pinkawa, *boh.* zlatá Pénkawa. *Aliud est.* Červenka erithacus, et Brzowka. 2) scarabaeus auratus *Linn.* Goldkäfer, aranyos hátú bogár. *Syn.* zelení Chrúſt.

Zlatohláwek, wku, m. Zelina: martagum, i, n. lilium martagon *Linn.* Goldwürzel, türkiſcher Bund. vad liliom, hályog fü. *Syn.* polná Lalia.

zlatohláwkowí, á, é, *adj.* e martago, von der Goldwurz, liliomból való.

zlatohlawení, á, é, *adj.* auratus, auro intertextus, a, um: mit Golde geſchmückt: aranyoztatott, aranynyal meg-tzifrázott (meg-futtatott), arany tsépkés. *Syn.* Zlatem wiſí-

wani,

wani, okráſeni. *Usus.* Zlatohlawowé Sati, Odew ze Zlata tkaná: vestes auro illusae (intertextae, distinctae) *Virg.* mit Gold geſchmückte Kleider: aranynal tzifrázott ruhak. Zlatohlawowí Čepec, v. zlatí Čepec (Čepec zlatohlawowí ſpeknú Maſlú pripatí,) Zlotohlawowá Sukňa, tunica aurata, trabea picta auro: ein mit Gold geſchmückter Weiberrock: aranyal meg-tzifrázottt (tüzött) szoknya.

Zlatokugec, gca, m. bractearius, i, bracteator, is, m. Goldſchläger: pléh (islóg) tsináló mives, töltséres. *Syn.* Zlatobigec. *boh.* Zlatotepec.

zlatonoſící, á, é, *adj.* auriſer, a, um: goldreich, arany termö, aranyot mosó.

zlatonoſní, á, é, *adj.* idem.

zlatorobící, á, é, *adj.* idem.

zlatorodní, á, é, *adj.* idem.

† Zlatotepec, pce, m. v. Zlatokugec.

zlatouſtí, á, é, *adj.* aurimus, chrysomus, a, um: goldmundener. arany-szájü.

Zlatowláſek, ſka, m. auricomus, chrysocomus, i, m. der goldfärbige Haare hat, arany szinü hajú ember.

zlatowlaſí, á, é, *adj.* chrysocomus, auricomus, a, um: goldhaarig: arany-szinü hajú.

Zláza, i, f. parotis, idis, f. *Plin. H. N.* glandula parotis, ulcus auriculare: Ohrendrüſe, Ohrenbeule, Geſchwür bei den Ohren, Glomdeli Geſchwulſt, fül-tü meg-dagadása. *Syn.* Zauſnica, Wred za Uchem. 2) Swinſká Zláza, v. Uber ſwinſkí.

Zlč, i, f. fel, bilis, is, cholera, ae, f. die Gaale im Körper, epe, epe sár, lagokban ſollyó nedveség. *vulg.* Zluč, *boh.* Žluč. *Usus.* Černá Zlč, i. e. kalokrwnoſt', melancholia, atra bilis, ſchwarze Galle (Gaale), szomorító fekete epe, sár a' testben, mélánkolia. Zltá Zlč: v. Zláčenica. Zlčú podſtúpení, bile ſuffusi, gallenſüchtige (gallſüchtige, galbſüchtige) Leute, sár penisz emberek. Plní Zlčí, biliosus, felleus, fellosus, voll Galle, sok epe sáral bövölködö, haragos. Zlč ſa mu hýbe, homo (bilis *vel* ira eius) commovetur, die Galle läuft ihm über, haragra gerjed. Zlč ňekomu pohnúť, bilem (iram) alicui movere, irritare: machen daß die Galle einem überläufe; zornigmachen: valakit haragra ingerleni. Zadneg Zlči nemat, carere bili, lentum esse: keine Galle haben, nicht zürnen können; nem tudni haragudni. 2) fel, billis, ira: Galle, Zorn, Unwille: harag, méreg. *Syn.* Hněw. *Usus.* Zlč wilát, ellündere bilem, die Galle ausgießen, haragját ki-tölteni. Neukogitedelná Zlč, bilis difficilis, unverſöhnliche Galle, békélhetetlen harag. *Prov.* Každí má ſwu Zlč. I Červík ſa hýbe, keď ho tlačá: et formicae suabilis: wenn man einen Wurm trift, ſo krümmt er ſich: a' hangya-is háborodik, midön háborítyák.

Zlčina, i, f. vesica fellea, folliculus bilis (fellis, cholerae): Gallenblaſe, das Galleblöschen, Gallebläſlein: epének hájoga. *Syn.* Mechúrek žlční. *vulg.* Žulčina, *boh.* Žlučina.

žlčnatí, á, é, *adj.* biliosus, cholericus, a, um: choleriſch, gallenſüchtig, gallſüchtig: epés, kit a' sár bánt *Par. Pap.*

Zlčna-

Zlénaté Slípáňi: cholerica tormina, cholera: Gallengrimmen, has tekerés, köldök tsömör. Zlénatá (hňilá) Horonka: febris biliosa (putrida), Gallenfieber (faulendes), epés hideglelés (rothasztás.) Zlénatá Nemoc: morbus biliosus, Gallenkarnkheit, epés nyavalya. 2) iracundus, fervidus: hitzig, zum Zorne geneigt, choleriſch: haragos, hamar fel indúló. *Par. Páp.* tüzről pattantt. 3) v. zláteňiční. 4) v. kalokrwní 4 Nro.

Zlénatoſť, i, f. biliosa natura, choleriſche Beſchaffenheit, epés természet. 2) iracundia, ae, f. ferviditas, fervor animi: Gallenſucht, Gallſucht, Hitze, Hitzigkeit, Geneigtheit zum Zorne: haragosság. *Syn.* Prchliwoſť. 3) v. Zláteňica. 4) v. kalokrwnoſť 3 Nro.

zle, *adv. comp.* horſeg (*boh.* hůře, hůr) *sup.* naghorſeg (*boh.* neghůr, neghůře): male, perperam, erronee, vitiose: übel, ſchlecht nicht recht, nicht wie es ſeyn ſoll, unrecht, fälſchlich: roszszúl, gonoszúl. *Syn.* nedobre. *Usus.* Welmi zle, valde (omnino) male, pessime: auf das übleſte, recht (gar) übel: igen roszszúl. Zle mi ge, nauseo, male mi sentio, male mihi est: mir iſt ſchlimm (übel), ich befinde mich (nicht wohl) übel: roszszul érzem magamat. Zle pſať, zlu Ruku na Pſmo mať: male scribere (pingere literas), übel ſchreiben, eine üble Hand haben: roszszúl irni. Zle po latinſki mluwí, male latinum loquitur, er redet Kuchellatein, roszszúl beszél deákúl. Zle brať (obracať, wikládať), in malam partem accipere, übel auslegen (aufnehmen), roszszúl fel-venni: roszszra magyarázni. Tato Wec zle iše, res male procedit, die Sache geht übel: roszszúl megy a' dolog. Zle mu iše, male agitur cum eo, es geht ihm ſchlimm (übel), roszszúl megy a' dolga. Zle ti to wipadňe (pogše, wiše, winše): res male tibi cedet, es wird dir übel bekommen: nem jól jönki ez dolgod. Zle ſa mu weše; zle ge ſňím; zle ſtogí, male se habet, male cum eo agitur; conditio eius est mala: es ſtehet übel (ſchlecht) mit ihm: rosz karban vagyon; nem jó az állapottya. Zle ge ſporádané Hoſpodárſtwí, male se habet (male est instituta) res familiaris, die Wirthſchaft iſt ſchlecht beſtellt, nem jó rendben vagyon a' gazdasság. Zle wizírať: *a.*) male se habere, esse mala conditione: übel ausſehen, übel beſchaffen ſeyn: roszszúl nézni-ki, rosz karban lenni. *b.*) habere speciem aegroti, krank ausſehen: betegnek látszatni. *c.*) esse turpi specie, mala forma: häßliche Geſtalt haben, tsúnya képü lenni. S tu Wecú ge zle, conditio rei est mala, res est conditione mala: die Sache ſteht (es ſteht mit der Sache) übel aus, ez a' dolog roszsz állapotban vagyon. Stwogím Otcem ge zle, pater male se habet, conditio patris est mala, pater est mala conditione: es ſteht übel aus mit dem Vater, a' te atyád nem jó karban vagyon. Bárſ ano, neb zle chceſ: velis, nolis; sive velis, sive nolis: du magſt wohl oder übel (i. e. nicht) wollen: vagy akarod, vagy nem. Bárſ ſem ano, neb zle chcel (chtáč, nechťáč), muſel

ſem

sem: cogebar (nolle-velle): wollte ich wohl oder nicht, so mußte ich; ich war gezwungen: vagy akarám, vagy sem, meg kellett tennem. Zle widet, male videre, übel (nicht recht) sehen, nem jól, roszszúl látni. Zle sedet, male sedere, übel sitzen: roszszúl ülni. Zle na Nohi bit, parum (male) valere pedibus, übel zu Fuße seyn, lábára roszszúl lenni. W tom ge se mnú zle, male mecum agitur, sum mala conditione, ich bin übel dran, ebben roszszúl vagyon dolgom. Zle sa widarit, nepodarit sa: *a.*) male cedere (cadere), übel gerathen, übel ablaufen, mißgerathen: roszszúl esni, ki-jönni. *b.*) degenerare, *de prolibus*: übel gerathen, mißgerathen, von Kindern, el-fajúlni, el-fajzani. szüléitól el-hasonlani. Zle spokogením bit, parum contentum esse, nicht zufrieden seyn: meg nem elégedni. Zle sem s tebú spokogení, displices mihi, parum contentus te sum: ich bin mit dir übel zufrieden: te nékem nem igen tetszel. Zle čut, slisat: difficulter audire, esse difficili auditu: übel hören, nagyot (nem jól) hallani. Zle chcet ňekomu, male alicui velle, Jemanden übel wollen: valakinek roszszat kívánni. Zle misleť. *a.*) male cogitare: übel (Uibels) denken, roszszat gondolni. *b.*) male sentire, übel gesinnt seyn: roszszúl gondolkodni. Zle čiňit, robit: male agere, facere: übel handeln: roszszat tselekedni, roszszúl tenni. Zle mluwit (howorit) o ňekom, male loqui de homine, übel (Uibels) reden: roszszat beszélni, roszszúl szóllani. Zle podekowat (zadekowat), malam gratiam referre, es schlecht verdanken (vergelten): roszszúl köszönni. Zle zasatení, v. zasatení. 2) male, improbe, nequiter, iniuste: übel, böse, schlimm, gottlos: roszszúl, eböl, gonoszúl, istentelenül. *Syn.* zlost'iwe, nesprawedliwe, bezbožňe. *Prov.* Zle dobité, horseg bíwá odbité. Zboží zle dobité nededí. Čo zle bíwá nabité, mnoho horseg bíwá odbité: male parta male dilabuntur (idú do Čerta): übel gewonnen übel zerronen: ebül gyújtött, marhának ebül kell el-veszni. Kdo zle čiňí, bogí sa Swetla: qui male agit, lucem odit: wer böse handelt, scheuet das Licht: a' ki roszszat tselekszik, kerüli a' világosságot. 3) inepte: übel, schlecht, untauglich, nichtswürdig: roszszúl, alkalmatlanúl, semmire-kelve. *Syn.* daremňe, nesúce. 4) infeliciter, übel, unglücklich, schlecht: szerentsétlenül, roszszúl. *Syn.* nes'častňe. 5) misere, elend, übel, schlecht: nyomorúlttúl, veszettül. *Syn.* bídňe, psotňe. 6) turpiter, häßlich, übel: rútúl, gyalázatossan, tsúnyáúl, roszszúl. *Syn.* skarede. 7) iniucunde, tristiter: unangenehm, übel, traurig: szomorúl, szomorúan. *Syn.* smutňe, truchliwe. 8) aspere, saeve, vehementer, iracunde: schlimm, grausam, hart: szörnyen, kegyetlenül.

Zlé, *gen.* Zlého, n. malum, i, n. das Uibel, gonosz, gonoszság, roszszaság, rosz dolog. *Prov.* Gedno Zlé druhého pochádzá. Jná Nerest z druheg wichádzá: aliud ex alio

alio malum *Ter.* Ein Uibel erfolgt auf das andere. Ein Uibel entsteht aus dem andern; egy rosz a' másikát éri, követi. Zlé len na Krátkí Čas ťesí wsak ale ist'e naiďe Mstitela swého: momentaneum quod delectat. aeternum quod cruciat: das Böse vergnügt nun auf eine kurze Zeit, dann aber findet es gewiß seinen Rächer: a' rosz tsak kevés ideig gyönyörködtet, mert bizonyára büntetését el-nem kerüli. Kdo Zlé prékaziť, neb zabráňiť može, a nečiňí toho, sám gest Príčiná Zlého: causa mali est, qui illud impedire valens non avertit: wer Böses hindern und wehren kann, und thut es nicht, ist Schuld daran: a' ki a' roszszat el-távoztathattya. vagy meg-gátolhattya, és azt nem tselekeszi, magát vétkessé teszi. Ukríwáňí Zlého nečiňí Istoti: occultatio mali securitatem non parit: Verheimlichung des Bösen macht nie schadlos: a' gonosznak el-titkolása senkit sem tesz ártatlanná. Zlé potrebné, necessarium malum, nothwendiges Uibel, szükséges roszszaság. Zlé Zlím sa platí. Za Zlé Skutki zle sa platí (zlá Odplata bíwá): cum mala patrata sunt, atra theatra parata: auf böse Thaten folgt eine böse Herberge: a' rosz tselekedetnek jutalma a' büntetés. Boh wsecko Zlé tresce. Boh nič Zlého nenechá netrestaného (bez Pomstwí): ante Dei vultum nihil unquam restat inultum: Gott läßt nichts Böses ungerochen, ungerächt: az Isten színe elött semmi nem marad büntetlen. Zlé z Dobrím mésané (mísané) bíwá Zlé Dobrím, sladké z Horkím sa mésá (mísá). I Rúža píchá: etiam inter rosas aculei, miscentur tristia laetis: keine Freud ohne Leid; auch unter den Guten gibt es Böse: a' jok között is találtatik rosz, tiszta búzában konkoly. Minden örömnek szomorúság a' vége. Dwogná sobňe hreší, kterí sa ze Zlím chwálí: duppliciter peccat, qui se de crimine iactat: wer sich des Sündigens rühmet, der sündiget doppelt: kétféle képpen vétkezik, a' ki roszszal ditsekeszik.

* Žleb, u, m. v. Žlab.

* zlečení, á, é, *p. c.* v. wizlečení.

* Zlečeňí, á, n. v. Wizlečeňí.

zléčení, á, é, *p. c.* v. wiléčení.

Zléčeňí, á, n. v. Wiléčeňí.

† Zlečenka, i, f. v. mladá Paňi.

zléčiť, il, ím, V. P. *imp.* v. wiléčiť.

* zlecť, zlekol, zlečem, v. wizlecť.

† Zlehčeňí, n. v. Zlahčeňí.

† zlehčiťi, il, ím, *fut.* v. zlahčiť.

† Zlehčowáňí, n. v. Zlahčowáňí.

† zlehčowaťi, owal, ugi (u), v. zlahčowať.

zléhať sa, al sa, ám sa, v. zlahnúť sa.

zlehnúť, hnul (hel), hňem, v. zlahnúť. *II. rec.* zlehnúť sa, v. zlahnúť sa. *boh.* zlehnúťi se.

Zlehnuťí, á, n. v. Zlahnuťí.

zlekaní, á, é, *p. c.* v. zleknutí. *vulg.* zlakaní.

Zlekáňí, á, n. v. Zleknuťí. *vulg.* Zlakáňí.

zlekať sa, al sa, ám sa, v. zleknúť sa.

zleknúť sa, knul (kel) sa, kňem sa, V. P. *imp.* kňi sa: terreri, perterreri, exterreri, perturbari, terrefieri, terrore

re concuti (percuti): erſchrecken, in Schrecken gerathen: meg-ijedni, el-rémülni. *Syn.* zlekať ſa. *vulg.* zlaknúť ſa.

zleknutí, á, é, *p. c.* territus, terrefactus, perterritus, terrore perculsus, a, um: erſchrocken, meg-ijédett, el-rémült. *Syn.* zlekaní. *vulg.* zlaknutí.

Zleknutí, á, n. terror, is, m. der Schreck, rettenés, rémülés. *Syn.* Zlekáňí, *vulg.* Zlaknutí.

zlemiſelňe, *adv.* subdole, vafre, aſtute, callide, fraudulenter: argliſtig, falſch: álnokúl tsalárdúl, hamissan. *Syn.* powodňe, faleſňe.

zlemiſelní, á, é, *adj* fraudulentus, callidus, aſtutus, dolosus, subdolus, vafer, a, um: argliſtig, falſch: hamis, álnok, tsalárd, tsempes. *Syn.* powodni, faleſní.

Zlemiſelnoſť, i, f. dolus, i, m. fraus, dis, calliditas, dolositas, tis, f. aſtutia, ae, vafrities, ei, f. Argliſtigkeit, Falſchheit: hamisság, tsalárdság, ravaszság, álnokság, tsempesség.

zleňeť, ňel, ňím V. P. *imp.* zleň, v. zleňiweť.

zleňiwení, á, é, *p. c.* piger, segnis redditus, pigrefactus, a, um: träg (faul) geworden, meg-lustosodott, meg-restültt.

Zleňiweňí, á, n. pigrescentia, ae, f. das Faul werden, Trägwerden: meg-lustosodás, meg-restülés.

zleňiweť, wel, wim V. P. *imp.* zleňiw: segnem (pigrum, desidem, otiosum) fieri, pigrescere *Plin. H. N.* segnescere *Coel. Aur.* träg (faul) werden: meg-lustosodni, meg-restülni (lök). *Syn.* zleňeť.

Zlep, u, m. gluten farreum, Pappe, Kleiter aus Mehl: tsiriz. *Syn.* Lep, Ćiriſ. 2) charta ope glutinis farrei coniuncta: Pappe, Zuſammengekleiſtertes Papier: tsirizzál öszve ragasztott papiros.

zlepení, á, é, *p. c.* glutine coniunctus, conglutinatus, compappatus, a, um: verpappt, verkleiſtert, zuſammengekleiſtert, zuſammengeleimt: tsirizzel öszve ragasztott.

Zlepeňí, á, n. glutine facta, coniunctio, conglutinatio, compappatio, nis, f. Verpappung, Vergleiſterung, Zuſammenkleiſterung, Zuſammenleimung: tsirizzel öszve ragasztás.

zlepiť, il, ím V. P. *imp.* zlep: glutine coniungere, conglutinare, compappare: verpappen, verkleiſtern, zuſammenkleiſtern, zuſammenleimen: tsirizzel öszve ragasztani. *Syn.* zalepiť. *boh.* ſlepiti, ſlepati. *Prov.* Ćiekomu Oči zlepiť, obcaecare aliquem, Jemandes Augen verkleiſtern, valakit megvakítani.

Zlepowaňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zlepowať, powal, pugem, *freq.* ex zlepiť, *boh.* ſlepowati, ſlipati.

zlepſení, á, é, *p. c.* emendatus, correctus, reparatus, a, um: von Fehler befreit, verbeſſert: meg-jobbúlt, jobbítatott, igazíttatott. *Syn.* poprawení, nakarhaní. 2) melioratus, melior redditus, in melius mutatus: gebeſſert, beſſer gemacht: jobbá tétetett. *Syn.* polepſení.

Zlepſeňí, á, n. emendatio, correctio, reparatio, nis, f. Verbeſſerung, von Fehlern Befreiung: igazitás, meg-jobbitás.

Syn. Nepraweňí, Nakarháňí. 2) melioratio: Besserung, Verbesserung: meg-iobbítás. *Syn.* Polepseňí. *Usus.* Zlepseňí Statku, accessio possessionem, bonorum: Besserung, Mehrung der Güter: gazdagságnak (jószágnak) szaporítása. bövétése.

zlepsiť, il, ím V. P. *imp.* zlepsi: emendare, corrigere, reparare: verbessern, von Fehlern befreien: meg-jobbítani, igazitani. *Syn.* naprawit, poprawiť, nakarhať. 2) meliorare, meliorem reddere, mutare in melius: bessern, besser machen, verbessern: jobbá-tenni. *Syn.* polepsiť.

Zlepsitel, a, m. emendator, corrector, is, m Verbesserer, meg-jobbító, igazító. *Syn.* Naprawitel, Nakarhatel, Poprawitel. 2) meliorator. Besserer, Verbesserer: jobbá-tévö. *Syn.* Polepsitel, Zlepsowatel.

Zlepsowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zlepsowať, sowal, sugem *freq.* ex zlepsiť.

Zlepsowatel, a, m. v. Zlepsitel.

zleťeť, ťel, ťím V. P. *imp.* zleť, devolare, herabfliegen, le-repülni. *boh.* sleťeťi, slítnúťi. *II. rec.* zleťeť sa, convolare, zusammenfliegen, öszverepülni. *boh.* sleťeťi se.

zleťilí, á, é, *adj.* pubes, puber, is: mannbar, zum männchen Alter gelangt: nevedékeny, ki-mohozott, szörösödö, mohósodó, pihesedö. szörösödni kezdett. *Syn.* Kdo us do chlapského Weku wstupuge.

Zleťilosť, i, f. pubertas, tis, f. mannbares Alter: nevedékenység, ifjúság, a' férjfiúnak tizen négy, a' leanyzónak pedig tizen ket esztendös korában.

zletnúť, tnul (tel), tňem V. P. *imp.* tňi, v. zleťeť. *boh.* slítnúťí.

Zletowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Zleťeňí. 2) *vulg.* pro Zňitowáňí.

zletowať, towal, tugem *freq.* ex zleťeť. 2) *vulg.* pro zňitowať.

Zlewák, u, m. sinum, i, n. Milchnapf: téjnek való edény. *Syn.* Kozák. *bdh.* Slewák.

zléwaní, á, é, *p. c.* ex zlewať, v. zláťí.

Zléwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. v. Zláťí.

zléwať, al, ám *freq.* ex zláť. *boh.* sléwaťi, slíwaťi. *II. rec.* zléwať sa, *freq.* ex zláť sa. *boh.* slíwaťi se. *Usus.* Potem sa zléwať, sudore manare, vom Schweiße teiefen, veritékezni.

zlewení, á, é, *p. c.* remissus, a, um: nachgelassen, megeresztetett, alább száltt, szálíttatott.

Zleweňí, á, n. remissio, nis, f. Nachlassung: meg-eresztés, meg-botsátás, alább-hagyás, szálás, alább-szálítás.

zlewiť, il, ím V. P. *imp.* zlew: remittere, nachlassen, an oder vom dem Preiße etwas nachlassen: aláb hagyni, szálítani, meg-ereszteni, meg-botsátani. *Syn.* zlewowať, spusťiť. *boh.* slewiťi.

Zlewki, kow, m. *plur.* colliciae, colliquiae, arum, f. *pl. Colum.* die zusammengegoßnen Uiberbleibsel, z. B. vom Bier: maradéknak öszve töltése. p. o. a' serböl. *boh.* Sliwki.

Zlewowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zlewowať, wowal, wugem, *freq.* ex zlewiť. *boh.* slewowaťi.

Zlé

Zlézáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex zlézať, v. Zlezeňí.

zležaní, á, é, *p. c.* diu iacens, situ corruptus: verlegen, el-állott, a' sok állásban el-romlott.

Zležáňí, á, n. corruptio per situm, das Verlegen, el-állás, a' sok állásban való el-romlás.

zlézať, al, ám *freq.* ex zlezť.

zležať ſa, žal ſa, žím ſa, *imp.* zležˇ ſa: diu iacere, situ corrumpi; ſich verlegen, el-állani, a' sok állásban el-romlani.

Zlezeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zlezť, zlezel, zlezem V. P. *imp.* zlez: perrepere, perreptare: durchkriechen (*act.*) el-mászni, el-tsúszni. 2) derepere, herabkriechen, le-mászni, le-tsúzni. 3) descendere, herabſteigen, le-menni, le-szállani, le-jönni. *Syn.* dolu ziť. *boh.* ſlezťi. *Usus.* S Koňa zlezť (zeſadnuť), descendere equo, ex equo *Liv.* vom Pferde abſitzen, le-szállani a' lóról. *II. rec.* zlezť ſa: correpere, zuſammenkriechen, zuſammenkommen, öszve-mászni, tsúszni. *boh.* ſlezt ſe.

zlí, á, é, *adj. comp.* horſí, *superl.* naghorſí: malus, a, um: böſe, übel, ſchlecht, nicht gut, nicht recht, z. B. Wetter, Menſch, Nuß, Schickſal, Sitten, Waare, Schreibart: rosz. *Syn.* nedobrí. *Usus.* Zlí Dlužňík (platňík), malus debitor, solutor: übler Bezahler, rosz adós, rosz fizető. Zlu Ruku na Písmo mať, v. zlé písať. Zla Wóla, malus animus (humor), böſer Willen, rosz kedv. Wčil ge zleg Wóli, nunc est mali animi, itzt iſt er nicht guten Humurs (übler Laune): most nintsen jó kedve. Zlá (nezriďená) Žadoſť, affectus vitiosus, passio: böſe Luſt, Begierde, Begierlichkeit, rosz kivánság. Za žlé mať, vitio vertere, für übel halten, rosz néven venni; valamit roszra magyarázni. 2) ne, quam, malus, improbus-pravus: böſe, ſchlimm, gottlos: gonosz, veszett. *Syn.* neſpra: wedliwí, zloſťiwi, bezbožní, neſlechetní. *Prov.* Zlí Luďá wždi o iních (druhích zle miſlá. Kdo ſam w Peci lí) há, téſ tam i druhého hledá. mali male cogitant de aliis: böſe Leute denken immer von anderen Böſes. Wie der Schelm iſt, ſo denkt er von andern: a' rosz ember más felöl mindenkor roszszúl vélekedik; a' ki-miben érzi magát, mást is abban keres. Kdo zlím lahoší, ťen dobrím ſkoší: bonis nocet, quisquis perpercit malis: wer den Gottloſen ſchonet, thut den Frommen großen Schaden: az jámboroknak artalmára vagyon, a' ki roszszaknak megkegyelmez. Ani bez Zlích, ani ze Zlími: neque cum malis, neque sine malis *Aristoph.* de uxoribus. 3) ineptus, untauglich, übel, ſchlecht, nichtswürdig: alkalmatlan, rosz semmire kellő. *Syn.* daremní, neſúcí. 4) infelix, icis, übel, unglücklich, ſchlecht, z. B. Stand szerentsétlen, rosz. *Syn.* neſťaſtní. 5) miser, a, um: elendig, übel, ſchlecht: nyomorúltt, veszett. *Syn.* bídní, pſotní. 6) turpis, absurdus: böſe, ſchändlich, rút, gyalázatos, tsúnnya, p. o. tekéntet. *Syn.* ſkaredí. 7) iniucundus, tsistis: unangenehmen, übel: komor, szomorú. *Syn.* ſmutní, truchliwí. 8)

iracun-

iracundus, saevus, asper, vehemens: schlimm, grausam, hart, heftig, hitzig, von Personen, und Thieren: rosz, kegyetlen nagy indulatosságú, haragos. hirtelen. *Syn.* gedowití, prchliwí, hněwliwí. 9) iratus, zornig: haragos, megharagutt. *Syn.* nahněwaní, rozhněwaní. 10) vitiosus, defectuosus, corruptus, destructus, adulteratus, falsus, adulterinus: mangelhaft, verdorben, falsch, unächt: hibás, el-rontott, meg-veszett, hamis. *Usus.* Zlí (čerwiwí) Orech, nux vitiosa, böse (würmige) Nuß, férges (meg-veszett) dió. 11) noxius malus, malignus: böse, übel, bösartig, schädlich: ártalmas, rosz. *Syn.* škodliwí. *Usus.* Zlí Duch, malus spiritus (genius), ein böser Geist, rosz lélek. Zlí Nežít, ulcus malignum, böses Geschwür, gonosz fekély, kelés. Zlá (paducá) Nemoc, morbus caducus, epilepsia, die fallende Sucht, das böse Wesen, kórság, nyavalya törés. *Syn.* Wred, Nešťastí.

* Zlihání, á, n. v. Zluhání.

Zlíhání, á, n. concubitus, us, m. Beschlafung: el-hálás, nőszés.

* zlihat, al, ám V. I. *imp.* hag, v. zluhat.

zlíhat, al, ám V. I. *imp.* hag: concumbere (coire, rem habere) cum aliqua, vitiare feminam, vitium offerre, v. g. virgini: beschlafen eine Weibsperson: valamely személyel egygyütt fekszeni, véle hálni. *II rec.* zlíhat sa: sidere, desidere, subsidere, sich senken, sich setzen: le-ülepedni, leszálni. *boh.* slehati se.

† Zlitowání, á, n. v. Zlutowání.

† zlitowati se, owal se, ugi (u) se *fut.* v. zlutowat sa.

† zlitowáwati se, al se, am se, v. zlutowáwat sa.

† Zlitowňice, f. v. Zlutowňica.

† Zlitowník, a, m. v. Zlutowník.

† Zlíwání, n. v. Zlewání.

† zlíwati, al, ám, v. zlewat.

zlizaní, á, é, *p. c.* linctus, delinctus, a, um: abgeleckt, le-nyalatott.

Zlizání, á, n. linctio, delinctio, nis, f. Ableckung, lenyalás.

zlizat, žal, žem V. P. *imp.* zliž: lambere, lingere, delingere: ablecken, le-nyalni. *boh.* slizati, slíznúti. *II. rec.* zlezat sa, v. boťkát sa.

Zlizáwání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zlizáwat, al, am *freq.* ex zlizat. *II. rec.* zlizáwat sa, *freq.* ex zlizat sa.

zlíznút, znul (zel), zňem V. P. *imp*, zlízni, *de uno actu*, v. zlizat, *boh.* sliznúti.

Zlizowání, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zlizowat, owal, ugem *freq.* ex zliznút.

Žlna, i, f. Pták. Merops apiaster *Linn.* der Bienenwolf. Méhevő. Žlni su i strakawé, i zelené po Wrchu, a po Bruchu plawé. *Rhytmus.* Eg Žlna, Žlna pekní Ptákl nerobže Hnézda pri Cestách: neb pogdú Furmaňi taše, zeberú t' Hnézda i Mladé. *Aliud est* D'atel, Kos, Postolka, Strnádek, Zwonček.

Zlobeňí, á, n. irritatio, concitatio alicuius ad iram: das Zornigmachen: haragra gerjesztés, indítás. 2) ira, iracundia,

dia, ae, f. das Zürnen, mérgelödés.

zlobiť, il, ím V. I. *imp.* zlob: iratum reddere, irritare, iram alicuius, conciliare: zornig machen: valakit meg-haragítani, haragra gerjeszteni. *II. rec.* zlobiť ſa, irasci. zürnen, haragudni, mérgelödni.

zlobiwe *adv.* iracunde, maligne, furiose: zornig, giftig, boshaftig: haragossan, mérgesen. 2) v. zloſtňe.

zlobiwí, á, é, *adj.* malignus, iracundus, furiosus, a, um: zornig, boßhaftig, giftig: haragos, mérges. 2) v. zloſtní.

Zlobiwoſť, i, f. malignitas, tis, iracundia, ae, f. Boßheit, Zorn: haragosság. 2) v. Zloſť.

zločincow, a, e, *adj. poss.* scelesti, malefici: dem Uibelthäter gehörig, gonosztévöé.

Zločínec, nca, m. homo nequam, scelestus, improbus, malefícus, i, m. malefactor, is, sons, tis, m. Böſewicht, Uibelthäter, Miſſethäter, Verbrecher: gonosztévö. *Syn.* Lotr. *boh.* Padúch.

zločinňe, *adv.* malitiose, boßhaftig, gonoszúl, roszszúl. *Syn.* neſlechetňe, zloſtňe, bezbožňe.

zločinní, á, é, *adj.* malitiosus, a, um: boshaft, geneigt andern zu ſchaden: gonosz. *Syn.* zloſť'iwí. 2) pravus, improbus, malignus, nefarius, scelestus: gottlos, boshaft: istentelen. *Syn.* neſlechetní, bezbožní, zloſtní.

Zlocinnoſť, i, f. malitia, ae, f. Bosheit, Geneigheit, Neigung zu ſchaden: gonoszság. *Syn.* Zloſť'iwoſť. 2) pravitas, improbitas, malignitas, tis, f. malitia: Gottloſigkeit, Bosheit: gonoszság, istentelenség. *Syn.* Neſlechetnoſť, Bezbožnoſť, Zloſť.

Zločinſtwí, á, n. v. seq.

Zločinſtwo, a, n. flagitium, malefactum, maleficium, i, scelus, eris, nefas, n. die Schandthat, Uibelthat, Miſſethat, das Verbrechen: vétek, gonosztétel, gonoszság. *Syn.* Zloſť, Zloſť'iwoſť, Neſlechetnoſť, Bezbožnoſť.

Zloděg, a, m. fur, is, m. ein Dieb, Rauber: tolvaj, lopó. Rmín, Kradec. *Usus.* Dobitčí (lichwací) Zloděg čo Lichwu kradě: abigens, abactor, is, m. Viehdieb: marha (tsorda) lopó. Domácí (domowní) Zloděg, fur domesticus, Hausdieb, einheimiſcher Dieb: házi tolvaj. Kúpelní (čepliční) Zloděg, fur balnearius, ein Badtdieb, fördö tolvaj. Ludní (čo Ludi kradňe) Zloděg, Ludokradec, plagiarius, i, m. Menſchendieb, ember lopó. Šatní Zloděg, čo Ludom Šati kradě: praedo, nis, m. Kleiderdieb, ruha lopó, ruha tolvaj. Obecného Pokladu Zloděg, peculator, depeculator, is, m. Dieb (Räuber) des gemeinen Gutes: közönséges tárháznak meg-lopója. Tagní Zloděg, ktorí ſa w Domoch (w Komorách) zawírá, abi kradel: directarius, perfossor, parietum, Dieb, der in die Häuſer bricht, Küſtenfäger: ház-ásó, lopó. *Prov.* Malích Zlodegow wéſagú, a welkích púſtagú: dat veniam corvis, vexat censura columbas: die kleine Diebe hängt man, die großen läßt man laufen; vor den großen zieht man die Hüter ab: latornak arany lántz, jámbornak nehéz-tantz itéltetik a' hiráktól. Kis tolvajok fügnek, a'

na-

nagyok pedig élnek. Zlodega ne Rozkoſ, ale príležitoſť činí: furem occasio facit, die Gelegenheit macht Diebe: az alkalmatosság teszi az embert tolvajjá, a' lopásra nem a' gyönyörüsség, hanem az alkalmatosság vezet. Nebolobi Zlodega, kdižbi (kdebi) nebolo Skriwáčá (Skowáwača), fures de tentariis aluntur. wäre kein Hehler, ſo wäre auch kein Stehler, ha nem volna or-gazda, tolvaj sem volna.

Zlodegček, a, m. *dem.* furunculus. i, m. ein kleiner Dieb, ein Spitzbübchen: tolvajotska. *Syn.* Zlodegíček.

zlodegčin, a, e, *adj. poss.* furis feminae, der Diebinn gehörig, tolvaj aszszonyé.

Zlodegíček, čka, m. v. Zlodegček.

Zlodegka, i, m. fur femina, Diebinn, tolvaj aszszony. *Syn.* Kmínka. 2) fucus. i, m. Raubbiene, here, tolvaj méh. *Aliud est.* Žlwa, Zluwa, Wlha.

zlodegow, a, e, *adj. poss.* furis, dem Diebe gehörig, tolvajé. *Syn.* kmínow.

zlodegſki, *adv.* furaciter, furtim, more furum: diebiſch, lopóúl, tolvaj módon. *Syn.* krádežne, pokmínſki, pozlodegſki.

zlodegſkí, á, é, *adj.* furax, cis, m. fures adtinens: diebiſch: tolvaj, tolvajkodó, tolvajokat illetö. *Syn.* krádežní, kmínſkí. *Usus.* Zlodegſká Barka, Lod lupežnická: pyratica (praedatoria) navis, miopáre: Rauberſchiff, tengeri tolvaj hajó. Zlodegſkí Krag, cyrnia terra, Räubererde: tolvajos hely.

Zlodegſtwí, á, n. furtum, i, n. die Dieberei, der Diebſtahl: lopás, tolvajlás. *Syn.* Krádež. *Usus.* Zlodegſtwí zgewné, furtum manifestum (innegabile, compertum), öffentliche (handgreifliche) Dieberei: nyilván való lopás.

Zlodegſtwo, a, n. idem.

Zlolagec, gca, m. diris verbis utens, blasphaemator, is, m. Flucher, káromkodó.

† Zlolegce, m. idem.

Zlomek, mku, m. fragmen, inis, fragmentum, i, n. abgebrochenes Stück, darab, töredék, tördelék. *Syn.* Ulomek.

zlomení, á, é, *p. c.* v. zlámaní.

Zlomeňí, á, n. v. Zlámáňí.

zlomit, il, ím, V. P. *imp.* zlom, v. zlomiť.

zlopowesťne, *adv.* infamiter, cum infamia: berüchtigt, betstelenül. nestatečne.

zlopowesťní, á, é, *adj.* malae famae, notatus infamia, infamis, e: berüchtigt, übel berüchtigt: betstelen, rosz hirü, nevü. *Syn.* nestateční.

† zlopow'eſtní, á, é, *adj.* idem.

Zlopowesťnoſť, i, f. infamia, ae, f. Ehrloſigkeit, betstelenség. *Syn.* Nestatečnoſť.

zlorečení, á, é, *p. c.* maledictus, diris devotus, exsecratus, a, um: verflucht, vermaledeuet: átkozott. *Syn.* preklatí.

Zlorečeňí, á, n. maledictio, exsecratio, nis, f. dira verba: das Fluchen: átkozodás, átkozás. 2) v. Zlorečenſtwí.

† Zlořečeňí, n. idem.

Zlorečenoſť, i, f. v. Zlorečeňí, et seq.

Zlorečenſtwí, á, n. detestatio, exsecratio, nis, f. der Fluch, Verwünſchung: átkozás. *Syn.* Kreſeňí, Preklínáňí. 2) comminatio mali, Drohung eines Un-

Unglücks, der Fluch: roszszal fenyegetés. *Syn.* Wihrážáňí. 3) malum. infortunium, i, n. Unglück, Fluch: szerentsétlenség. *Syn.* Neſtaſťí. 4) poena, ae, f. die Strafe, der Fluch: büntetés. *Syn.* Pokuta, Zlorečeňí.

† Zlořečenſtwí, n. idem.

zlorečit, il, ím, V. I. *imp.* zloreč: maledicere, blasphemare, imprecari. diris verbis uti: ſchelten, fluchen, Flüche herſagen: szitkozódni, káromkodni, átkozódni. *Syn.* hreſit, láť. 2) *cum dat. pers.* ňekomu: poenam minitari, maledicere alicui, exsecrari, detestari quempiam: fluchen, verfluchen: valakit átkozni. *Syn.* hreſit, preklínať ňekoho.

† zlořečiťi, il, ím, idem.

zlorečňe, *adv.* maledicte, blaspheme, fluchend átkozva.

zloreční, á, é, *adj.* maledictorius, imprecatorius, blasphemus, a, um: fluchend: átkozódó.

Zlorečňík, a, m. exsecrator, imprecator, blasphemator, is, blasphemus, maledicus, i, m. Schelter, Flucher, Verfluchter, Verwünſcher: káromkodó, átkozódó. *Syn.* Preklínač.

Zloſin, u, m. furcifer, i, m. Böſewicht, akasztófára való. *Syn.* Šibenec.

Zloſť, i, f. malitia, ae, f. Bosheit, gonoszság. 2) malitiositas, tis, malitia, f. Bosheit, Geneigtheit zu ſchaden: latorság. *Syn.* Zloſť'iwoſť. 3) iracundia, animi saevitia: Bosheit, Geneigtheit zum Zorne, Hitze: kegyetlenség, haragosság. 4.) improbitas, perversitas, tis, malitia, f. Gottloſigkeit, Bosheit: istentelenség, gonoszság. *Syn.* Neſlechetnoſť, Nepráwoſť, Bezbožnoſť. 5) scelus, facinus, oris, n. flagitium, i, n. eine böſe That, Bosheit: gonosz tselekedet. *Syn.* Zloſť'iwoſť, Zloſtliwoſť, Zloſtnoſť. *Prov.* Kdo ſa Ráz Pochití Zloſť'i, nemá wic Wážnoſť'i: qui semel malus, semper malus. Qui semel malus, semper praesumitur talis: wer einmal betrogen hat, dem trauet man hernach nicht mehr: a' kit egyszer hazusságban utól érnek, kötve hisznek annak.

zloſť'iwe, *adv.* v. zloſtňe.

zloſť'iwí, á, é, *adj.* v. zloſtní.

Zloſť'iwoſť, i, f. v. Zloſť.

zloſtliwe, *adv.* v. zloſtňe.

zloſtliwí, á, é, *adj.* v. zloſtní.

Zloſtliwoſť, i, f. v. Zloſť.

zloſtňe, *adv.* malitiose, boshaft, geneigt zu ſchaden: gonoszúl. *Syn.* ſkodňe. 2) improbe, prave: gottlos, boshaft: gonoszúl, roszszúl. *Syn.* nepráwe, neſlechetňe, bezbožňe. 3) iracunde, boshaft, zum Zorne geneigt: haragoson. *Syn.* hňewliwe, zloſť'iwe, zloſtliwe.

zloſtní, á, é, *adj.* malitiosus, a, um: boshaft, geneigt andern zu ſchaden: gonosz. *Syn.* ſkodní. 2) improbus, pravus, perversus: gottlos, boshaft, laſterhaft: gonosz, istentelen. *Syn.* neſlechetní, neprawí, bezbožní. 3) iracundus, boshaft, zum Zorne geneigt, hitzig: haragos, hirtelen, gonosz. *Syn.* hňewliwí, zloſť'iwí, zloſtliwí.

Zloſtňík, a, m. v. Zločinec, Mrchář, Neſlechetňík.

zloſtňíkow, a, e, *adj. poss.* v. zločincow, neſlechetňíkow.

Zloſtnoſť, i, f. v. Zloſť.

zlotrelí, á, é, *adj.* nequam, Böſewicht, tsintalan, lator, paj-

pajkos. *Syn.* zlotrení. *boh.* zlotrilí.

Zlotrelosť, i, f. nequitia, ae, f. Bosheit, Muthwillen, Schalkheit: tsintalanság. *Syn.* Zlotreňí.

zlotrení, á, é, *p. c.* idem.

Zlotreňí, á, n. v. Zlotreloſť.

zlotreť, rel, rím, V. P. *imp.* zlotri: nequam fieri, ein Böſewicht werden: gonoszszá lenni. *Syn.* zlotriť ſa.

† zlotrilí, á, é, *adj.* v. zlotrelí.

zlotriť, il, ím, V. P. *imp.* zlotri: nequam facere, zum Böſewicht machen: gonoszszá tenni. *II. rec.* zlotriť ſa, v. zlotreť.

zlowolńe, *adv.* malevole (malivole), übelſinnig, mißgönnend: übel geſinnt gegen jemand: gonoszúl, gonosz akaró.

zlowolní, á, é, *adj.* malevolus (malivolus), a, um: malevolens, tis: Mißgönner, übel geſinnt gegen jemand: gonosz akaro.

Zlowolnoſť, i, f. malevolentia, (malivolentia), ae, f *Cic.* üble Geſinnung gegen jemand: gonosz akarat.

zložení, á, é, *p. c.* compositus, a, um: zuſammengelegt, öszve-tett, öszve-rakott. 2) collectus, compositus, convasatus: zuſammengepackt, eingepackt: öszve-szedett, rakott, pakoltt. *Syn.* poukládaní, *vulg.* ſpakowaní. 3) complicatus, zuſammengefaltet, öszve-türtt, öszve akasztatott. *Syn.* ſfaldowaní, zebraní. *Usus.* Zložení Liſt, epistola complicata, zuſammengelegter Brief, öszve tsinált levél. 4) collatus, zuſammengelegt, öszve-szedett, öszve-tett. *Usus.* Zložené na Wino Peňáze. 5) coniunctus, consociatus: zuſammengeſetzt, zuſammengefügt: egybe foglaltt, foglaltatott. *Usus.* Zloženi (zbehnutí) Kluft, vena cumulata, Geſtöck im Bergwerke, *boh.* Rhen Rudi. 6) exoneratus, expositus, depositus, repositus: abgeladen, niedergelegt: le-rakott, le-tétetett, el-tétetett. *Usus.* Zložení Poklad, thesaurus, repositus, beigelegter Schatz: el-tétetett (el-tett) kints. 7) solutus, persolutus: entrichtet, meg-fizetett. *Syn.* ſložení. 8) z Úradu zložení. munere privatus, caſſirt, abgeſetzt: tisztből le-tétetett, hivatalától meg-fosztatott. *Syn.* wihošení, wiſtaweni. *vulg.* kaſírowaní.

Zloženi, á, n. compositio, nis, f. Zuſammenlegung, öszve-tévés, öszve-rakás. 2) collectio, compositio, convasatio: Zuſammenpackung, Einpackung: öszve-szedés, rakás, pákolás. *Syn.* Poukládáňí. *vulg.* Spakowáňí. 3) complicatio, Zuſammenfaltung, öszve-türés, öszve-akasztalás. *Syn.* Sfaldowáňí, Zebráňí. 4) collatio, v. g. pecuniae: Zuſammenlegung, z. B. des Geldes: öszve hordássa, tévése, p. o. a' pénznek. 5) coniunctio, consociatio: Zuſammenſetzung, Zuſammenfügung: egybe-foglalás. 6) rota in mola, Gang in der Mühle, das zur Mühle gehörige Getriebe: malom kerék. Trogé Zložeňí, mola triplex (cum tribus rotis), eine Mühle mit drey Gängen: három kerekű malom. 7) exoneratio, expositio, depositio, die Abladung, le-tétel, ki-tétel, le-rakás, le-rakodás. 8) solutio, Entrichtung, le-tévés, meg-fizetés. *boh.* Složeňí. 9) Zložeňí z Úradu, privatio

tio (abrogatio) muneris, Caſſation, Caſſirung, Beraubung. Abſetzung, Abſchaffung des Amtes: tisztből le-tétel, le-tévés, kaszirozás. *Syn.* Wihoſeňí, Wiſtaweňí. *vulg.* Raſirowáňí.

zložiť, il, ím, V. P. *imp.* zlož: componere, zuſammenlegen, z. B. Dinge: öszve-rakni, tenni. *Usus.* W gedno zložiť, idem. 2) Šati, Kňihi ꝛc: colligere, componere, convasare: zuſammenpacken, einpacken, z. B. Wäſche: öszve szedni, rakni, pakolni. *Syn.* poukládať. *vulg.* ſpakowať. 3) complicare, zuſammenfalten, zuſammenlegen, geſchichts faltend, z. B. Serviette: öszve-türni, öszve--kasztalni, öszve-szedni. *Syn.* ſfalſowať, zebrať. 4) conferre pecuniam, zuſammenlegen das Geld: öszve-rakni, tenni, p. o. pénzt, borra, serre etc. 5) cosociare, zuſammenlegen, z. B. Menſchen ins Quatier: öszve-adni, társulodni. 6) iungere, componere: zuſammenſetzen, zuſammenſtellen, zuſammenfügen: öszve-foglálni. 7) deponere, ablegen, herablegen, von ſich legen, z. B. Laſt; le-tenni, le-rakni, p. o. a' terhet. *Usus.* Klobúk, Pláſť, Zbrog zložiť: deponere arma, pileum, pallium: Hut, Mantel, Waffen ablegen, niederlegen: a' süveget le-venni, a' köpenyeget le-vetni, a' fegyvert le-tenni. Úrad ſwog zložiť, abdicare magistratum, se magistratu abdicare; abire magistratu; deponere (resignare magistratum, provinciam: ſein Amt aufgeben, abtreten, ablegen; derſelben ſich entſchlagen, entziehen, entledigen: tisztit le-tenni. Staroſť zložiť, odložiť: ponere curam, die Sorge ablegen: le-tenni (félre-tenni) a' gondot. Wſecku Prziwetiwoſť zložiť, ſi-wokím (zuriwím) biť: exuere hominem (se homine), exuere humanitatem: alle Freundlichkeit ausziehen, wild (unmenſchlich) werden: minden emberséget félre tenni; kegyetlenné (embertelenné) lenni. 8) deonerare, exonerare, exponere, demere: abladen, herabnehmen, das eine Laſt iſt, z. B. Waaren aus dem Schiffe, vom Wagen: le-tenni, le-rakni. 9) solvere, reddere: entrichten, le-tenni, még-fizetni. *Syn.* ſplatiť, zaplatiť. *boh.* ſložiti. *Usus.* Zložiť Dluh, persolvere debitum, die Schulden erlegen, bezahlen, tilgen, abtragen, abzahlen, entrichten: meg-fizetni az adóſságot. 10) zložiť z Úradú, privare aliquem munere, munus (ollicium) alicui adimere: caſſiren, abſetzen jemanden von ſeinem Amte, ihn abſchaffen, des Amts berauben: le-tenni valakit tisztségéből, meg-foſztani valakit hivatalától. kaszszirozni. *Syn.* wihoſiť, wiſtawiť, zbawiť. *vulg.* kaſirowať. *II. rec.* zložiť ſa: componere, conferre pecuniam, Geld zuſammenlegen: öszvesen tenni, öszve-tenni. *Usus.* Zložme ſa na Piwo.

zložití, á, é, *adj.* corpulentus, suberassulus, quadratus, a, um: unterſetzt, ſtark, und dabei klein: testes, válas, izmos, köpczös. *Syn.* udatní, zawázaní. *boh.* ſložili.

Zložitoſť, i, f. suberassuli consistentia (conditio), die Beſchaffenheit eines unterſetzten Menſchen, testesség, köpczösség.

Syn.

Syn. Ubatnoſť, Zawázanoſť. *boh.* Složitoſť.

Žltatačka, i, f. v. Zláťeňica.

žltaſťe, *adv.* subflave, gelblich, sárgasan. *Syn.* žltawe.

žltaſtí, á, é, *adj.* subflavus, a, um: gelblich, sárgás. *Syn.* žltawí.

žltawe, *adv.* v. žltaſťe.

žltawí, á, é, *adj.* v. žltaſti.

žlťe, *adv.* flave, gelb, sárgan. *vulg.* žulťe. *boh.* žluťe.

Žltek, tku, m. vitellus, i, m. *Cic. Horat.* vitellum (ovi), i, n. *Apic.* der Eierdotter, der Dotter (das Gelbe) im Ei, des Eies: tojás sárgája, tyúkmony széki. *vulg.* Žultek. *boh.* Žlutek.

žlťení, á, é, *p. c.* gilvus redditus, a, um: gegelbt, gelb gemacht: meg-sárgíttatott.

Žlťeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex žlťiť.

Žlťeňica, i, f. v. Zláťeňica.

Žltenka, i, f. idem.

žlti, á, é, (*abs.* žlto), *adj.* flavus, gilvus, helvus. helvolus, luteus, fulvus (etiam luridus *de dentibus*), a, um: gelb, sárga. *vulg.* žulti. *boh.* žluti. *Usus.* Žlti gako Woſť, gilvus *Virg.* gilbus *Pallad.* gelblich, fahl, falb, wachsgelb: sárga mint a' viasz. Žltá Ružička, planá žltá Jskerka: v. Plamének.

žltiť, il, im, V. P. *imp.* žlť: gilvum (helvum, flavum reddere: gelben, gelb machen: megsárgítani. *vulg.* žultiť. *boh.* žlutiti.

žltkowí, á, é, *adj.* luteus, a, um: dottergelb, sárga. *vulg.* žultkowi. *boh.* žlutkowí.

žltňúť, tnul (těl), tňem, V. P. *imp.* žltni: flavescere, flavere: gelb werden: sárgúlni. *Syn.* ožltáť. *vulg.* žultnúť. *boh.* žlutnúti.

Žltoſť, i, f. flavedo, inis, f. die Gelbe: sárgaság. *vulg.* Žultoſť. *boh.* Žlutoſť.

† Žluč, i, f. v. Žlť.

† Žlučina, i, f. v. Žlťina.

zlúšení, á, é, *p. c.* illectus, allectus, pertractus, seductus, a, um: angelockt, angereizt: hozzá tsábított, tsalattatott. *Syn.* zwábení, zwešení, zmámení, zlakomení.

Zlúšeňí, á, n. alliciamentum, i, n. allectio, pertractio, seductio, nis, f. Ablockung, Anreizung: hozzá-tsalás, tsábítas. *Syn.* Zwábeňí, Zwešeňí, Zmameňí, Zlakomeňí.

zlúšiť, il, ím V. P. *imp.* zluš: allicere, perlicere, pertrahere, seducere: ablocken, anreizen: el-tsábítani, hozzá tsalni. *Syn.* zwábiť, lomámiť, zweſť, zlakomiť.

Zlušitel, a, m. allector, is, illex, icis, m. Ablocker, Anreizer: édesgető, hozzá tsaló, tsábító, ámító. *Syn.* Wábník.

Zluhač, a, m. mendaciloquus, i, mendax, cis, m. ein Lügner, Lugengeiſt: hazug-ember. *Syn.* Lúhač, Luhar.

zluhaní, á, é, *p. c.* mentitus, falsе dictus, a, um: gelogen, hazudott, hazug, hamissan mondott. *Syn.* luhaní. *Usus.* To ge zluhané, hoc est falsе dictum, hoc est mendacium: das iſt gelogen: ez hazugság, ez hazug mondás.

Zluháňí, á, n. mendacium, i, n. dictio mendacii: ein Lug, das Lügen, die Lüge: hazugság. *Syn.* Luháňí, Lužoba. 2) ictus vanus, error in icendo: Fehlſchlag: el-nem sülés (sütés).

zluhať, hal, žem, V. P. *imp.* zluž, v. seq. *boh.* selhati.

zlu-

zluhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: mentiri, mendacium dicere: lügen, eine Lüge ſagen, nicht wahr reden: hazudni. *Syn.* ſciğáňit. *Usus.* Nech ſem zluhal, geſtli: mentior, si: ich will gelogen haben, wenn: hazug ember legyek, ha. Rádbich zluhal w tom: facile mendacis personam sustineo; facile sim mendax in (de) re; ich will gern gelogen haben in (bei) etwas: ebben örömest hazug ember maradok. 2) mentiri, verbis non stare: lügen, nicht Wort halten: szavát meg nem tartani, hazudni. 3) fallere, mentiri: hintergehen, triegen, lügen: meg-tsalni. *Syn.* oſáliť. 4) non sequi (de ictu), ad irritum cadere. irritum fieri, non respondere exspectationi, fallere exspectationem: verſagen, der Erwartung nicht gemäß ſeyn, von einem Feuergewehr, wenn es nicht losgehen will; fehlſchlagen: hazudni, el-nem sülni. *Usus.* Zluhla mi Flinta, fallit exspectationem meam (non respondet exspectationi meae) sclopus, die Flinte verſagt, nem sülki a' puskám.

Zluhnutí, á, n. v. Zluháňí.

Zluhowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zluhowať, howal, hugem *freq.* ex zluhať.

žlukłí, á, é, *adj.* raucens. tis; raucidus *Horat.* raucidulus, a, um: rauzig, ſtinkend: senyvedtt, posbadtt, veszett, büdös, meg-büdösültt. *Syn.* potuchłí, tuchłí, tuchliwí. *Aliud est.* pleſňiwí.

Zlukloſť, i, f. raucor, is, m. *Pallad.* das Ranzige, der ranzige Geſchmack, oder Geruch, z. B. des Specks: senyvedttség, rothadttság, posvadás, hús meg-büdösölése, poshadtsága. *Syn.* Potuchlina, Tuchlina.

žlukнúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: rancescere *Arnob.* raucere *Lucret.* ranzig oder ſtinkend werden (ſeyn), meg-senyvedni, poshadni.

zlúpení, á, é, *p. c.* spoliatus, direptus, a, um; beraubt, geplündert: meg-fosztatott. ki-raboltatott. *Syn.* ozbígani, wizbíganí.

Zlúpaňí, á, n. spoliatio, direptio, nis, f. Beraubung, Plünderung: meg-fosztás, kirabolás. *Syn.* Ozbígáňí, Wizbígáňí.

zlúpiť, il, ím V. P. *imp.* zlup: spoliare, diripere: berauben, plündern: meg-fosztani. kirabolni. *Syn.* ozbígať, wizbígať.

zlúſčení, á, é, *p. c.* v. zlúſkaní, *vulg.* zlúſtení.

Zlúſčeňí, á, n. v. Zlúſkáňí, *vul.* Zlúſteňí.

zlúſčiť, il, ím V. P. *imp.* zlúſči, v. zlúſkať, *vulg.* zlúſtiť. *II. rec.* zlúſčiť ſa: pellem amittere, folliculis privari: die Hülſe verlieren, der Hülſe beraubt (entblößt) werden: foszlani, le-menni. *Syn.* zlúſkať ſa, *vulg.* zlúſtiť ſa. *Usus.* Zlúſčila ſa mu Rožka z Rani, ꝛc.

zlúſkaní, á, é, *p. c.* e silignis exceptus, folliculis privatus, a, um: gehülſt, der Hülſe beraubt, abgehülſt: ki-törsölt, morsoltt, tokjából ki-szedett. 2) v. dokonaní.

Zlúſkáňí, á, n. e siliquis exceptio, folliculis privatio: das Abhülſen, Hülſen, Beraubung, Entblößung der Hülſe: tokjából ki-szedés, ki-törsölés, morsolás. 2) v. Dokonáňí.

zlúſkať, al am, V. P. *imp.* kag: e sili-

ſaki. *Usus.* Muſela mú nečo moc zmaſkrtiť, že ſa tak dluho na ňu hňewá.

zmaſlení, á, é, *p. c.* v. pomaſlení.

Zmaſleňí, á, n. v. Pomaſlení.

zmaſliť, il, ím V. P. *imp.* zmaſli, v. pomaſliť.

zmáſť, zmátel, zmaťem V. P. *imp.* zmať, Wlaſi: implicare, implectere, impedire, intricare, perturbare, turbare: verwirren, verwickeln z. B. die Haare: meg (fel) bontani, öszve-gubantsosítani, *p. o.* a' hajat. *Syn.* pomáſť, zamáſť. 2) turbare, conturbare, perturbare, perplexum redere, confundere, implicare, intricare: verwirren, in Unordnung ſetzen, oder bringen, beunruhigen z. B. Gemüth: zerrütten: fel-fordítani, semmivé tenni, meg-gátolni, zürni (-röm), zavarni (rom), meg-bontani, eszét veszteni, fel-háborítani, p. o. az elmét. *Syn.* pokaziť, ſkaziť.

zmaſť'ení, á, é, *p. c.* v. pomaſť'ení.

Zmaſť'eňí, á, n. v. Pomaſť'eňí.

† zmáſť'i, zmatl, zmatu, *fut. imp.* zmať, v. zmáſť.

zmaſť'iť, il, ím, V. P. *imp.* zmaſť'i, v. pomaſť'iť.

zmataní, á, é, *p. c.* v. mataní, namataní, pomataní.

Zmatáňí, á, n. v. Matáňí, Namatáňí, Pomatáňí.

zmatať, al, ám, V. P. *imp.* tag, v. matať, namatať, pomatať.

zmatečňe, *adv.* iniuste, illegitime, praepostere, confuse, perturbate, illegaliter, iniuria, per iniuriam, non legitime, perplexe; unrechtmäßig, igazságtalanúl, törvénytelenúl, rendnélkúl, esze-veszettül. *Syn.* neporádňe, neprawňe.

zmateční, á, é, *adj.* iniustus, illegitimus, non legitimus, perplexus, confusus, perturbatus, praeposterus, a, um: illegalis, e: unrechtmäßig, verkehrt, unordentlich, zerrüttet, unrechtmäßig: igazságtalan, törvénytelen. *Syn.* neporádní, nepráwní. *Usus.* Zmateční Pohon, (citatio) vocatio iniusta, haud legetima, illegalis: unrechtmäßige Handlung, oder Citation: igazságtalan (törvénytelen) tzitálás. Zmateční Pra, causa perplexa, zerrütteter Rechtshandel (Proceß), zurzavart pör.

Zmatečnoſť, i, f. iniusta (vacua iure) ratio, vel natura; perplexitas, praeposteritas, tis. f. Unordentlichkeit, Unrechtmäßigkeit: rendetlenség, igazságtalanság, törvénytelenség. *Syn.* Neporádnoſť, Nepráwnoſť.

Zmatek, tku, m. perturbatio, conturbatio, implicatio, perplexio, nis, f. perplexitas, tis, turba, ae, f. Verwirrung, Unordnung, Zerrüttung: fel-(meg) háboritás, zavarás, fel-háborodás, háborúság, háború, öszve-zavarás, zavarodás, rendetlenség. *Syn.* Zmateňí, Zmatenoſť.

zmateni, á, é, *p. c.* turbatus, conturbatus, perturbatus, implicatus, implexus, perplexus, a, um, v. g. capillus: verwirrt, verwickelt, z. B. Haar: meg (fel) bontatott, öszve gubantsosittatott, p. o. a' haj. *Syn.* pomateni. 2) turbatus, conturbatus; perturbatus, confusus, perplexus, redditus: verwirrt, in Unordnung, zerrüttet, beunruhigt, auch Verſtand, Gemüth: öszve-zürtt,

zürlt. zavarlt, fel-háborít-tatott, meg (fel) háborodott, meg-zavarodott. *Usus.* Pre Láſku Žádoſť, a iné Náklonoſť'i w Miſli zmaťením biť (pri ſebe nebiť): distineri (perturbari) amore, cupiditate: vor Liebe, Begierde und andern Leidenſchaften in dem Gemüthe zerrüttet (verwirrt) werden: a' szerelem és más buja kívánságok miátt alig lenni eszénél. Straňiwa teg Weci zmaťení celí ſtál; plní Pochibowáňá bol; newedá Rambi ſa obráťiť mál: haerebat (haesitabat) in illa re; quo se verteret, non habebat: in Anſehung der Sache er ſtunde im Zweifel; wußte nicht, wohin er ſich wenden ſollte: meg-akadtt abban a' dologban; nem tudgya vala, hová fordítaná magát. *boh.* zmáteni.

Zmaťeňí, á, n. implicatio, implexio, impeditio, intricatio, turbatio, conturbatio, perturbatio, nis, Verwirrung, Verwickelung: meg (fel) boutás, öszve gubantsosítás. *Syn.* Pomaťeňí. 2) v. Zmateť. *Usus.* Taťwelťé geſt Zmaťeňí, ea' (tanta) est perturbatio, ſo groß iſt die Verwirrung, Zerrüttung: olly nagy fel-háborodás vagyon. *boh.* Zmáteňí.

Zmaťenoſť, i, f. v. Zmateť.

† zmatu, *fut.* v. zmáſti.

Zmaza, i, f. naevus, i, m. ein Mahl am Leibe, Muttermahl: eingeborner Flecken: vélünk született gáuts, hiba, fogyatkozás. *Syn.* Prirodená Poſkwrna, Wráž, Prúb na Tele.

zmazací, á, é, *adj. boh.* ſmazací. Zmazacá (piſacá) Tabulka. *vulg.* Parǧament, Puǧilár: membrana deletiva, Lichttafel, Eſelhaut: pergamen mellyen irhatni, és az irást le-törülhetni lehet, pugiláris.

zmazaní, á, é, *p. c.* deletus, a, um: ausgelöſcht, weggewiſcht: le-törölt, le-törlött. *Syn.* zetrení, zetretí. 2) v. zamazaní.

Zmazáňí, á, n. deletio, exstinctio, erasio, nis, f. Auslöſchung, Wegwiſchung: le-törlés, ki-vakarás, ki-törlés. *Syn.* Zetreňí, Zetreťí. 2) v. Zamazáňí.

zmazať, al, žem, V. P. *imp.* zmaž: delere *Cic.* v. g. maculam: auslöſchen, wegwiſchen, z. B. etwas Geſchriebenes: le-törölni. *Syn.* zetreť. *boh.* ſmazaťi. 2) v. zamazať.

† zmazaťi, zmazal, zmažám, zmaži, *fut. imp.* zmaž, v. zamazať.

zmažděni, á, é, *p. c.* contusus, elisus, a, um: zerquetſcht, zerſtoßen: öszve-törött, zúzott. *boh.* zhmožděni.

Zmažděňí, á, n. contusio, elisio, nis, f. Zerquetſchung, Zerſtoßung: öszve-törés, zúzás. *boh.* Zhmožděňí.

zmažděť, il, ím, V. P. *imp.* zmažděi: contundere, elidere: zerſtoßen, zerquetſchen: öszve-törni, zúzni. *boh.* zhmožděťi.

Zmazowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmazowať, zowal, zugem *freq.* ex zmazať.

zmedzení, á, é, *p. c.* v. wimedzení.

Zmedzeňé, á, n. v. Wimedzeňí.

zmedziť, il, ím, V. P. *imp.* zmedz, v. wimedziť.

Zmedzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *Syn.* Wimedzowáňí.

zmedzowať, zowal, zugem, *freq.* ex zmedziť. *Syn.* wimedzowať.

† zm'ekčení, á, é, *p. c.* v. zmakčení.

† Zm'ekčeňí, n. v. Zmaknuťí.
† zm'ekčiťi, il, ím, *fut.* v. zmakčiť.
† zm'eknúťi, zm'ekl, zm'eknu, *fut.* zmaknúť.
zmelňení, á, é, *p. c.* mollitus, solutus, laxatus, a, um: aufgelockert: meg-miveltt, meglágyitatott, puhitatott. *Syn.* zrobení, wirobení. *Usus.* Zmelňené Role, agri subacti, molliti: gearbeitete Aecker, jól meg miveltt (szántott) földek. 2) v. melňení, skrušení.
Zmelňéňí, á, n. solutio, laxatio, nis, f. Auflockerung: megmivelés, meg-lágyitás, megpuhitás. *Syn.* Zrobeňí, Wirobeňí, Wipraweňí. 2) v. Melňeňí, Skrúšeňí.
Zmelňiſko, a, n. laxata (soluta) res: aufgelockerte Sache: jól meg-miveltt dolog. 2) v. Pomúliſko, Zmúliſko.
zmelňiť, il, ím, V. P. *imp.* zmelňi: mollire, solvere, laxare: auflockern, z. B. die Erde: jól meg-mivelni, meg-lágyitani, puhitani. 2) melňiť, skrúšiť.
Zmena, i, f. vicissitudo, conversio, mutatio, commutatio, nis, metamorphosis, is, f. vices: Wechſel, Abwechſelung, Veränderung: viszontagság, változás. *Syn.* Premena. *boh.* Zm'ena. 2) mutatio, commutatio, permutatio, cambium, i, n. Vertauſchung, der Tauſch, Wechſel: tserélés, tsere. *Syn.* Čarowáňí, Fragmočeňí, Premeňeňí, Mena. *Usus.* Zmena peňažná, collybus (collubus), i, m. *Cic.* Verwechſlung des Geldes, Wechſlerei, Aufgeld oder Agio beim Geldverwechſlung: pénz változásért való nyeresség. 3) syngrapha, ae, f. Schuldverſchreibung, Schuldſchein, Wechſel, Quittung: tulajdon kéz-irás. *vulg.* Obligátor, Kartabianka, Kwietancia. *boh.* Sm'ena.
† Zm'ena, i, f. idem. 1 Nro.
zmeňáni, á, é, *p. c.* v. zmeňení.
Zméňáňí, á, n. v. Zméňeňí.
zméňať, al, ám, V. I. *imp.* ňag, v. zmeniť.
Zmenec, nca, m. mutator, immutator, permutator, commutator, versor, is, m. Veränderer, meg-változtató. *Syn.* Preméňač. 2) Peňažní Zmenec: collybistes, et collybista, trapeza, trapezita, ae, m. *Cic. Hieron*, campsor, is, m. Geldwechsler: pénz-váltó. v. Menec.
zmeňení, á, é, *p. c.* mutatus, immutatus, versus, a, um: verändert: meg-változott, meg-változtatott, meg-másoltatott. 2) mutatus, permutatus, commutatus; verwechſelt, getauſcht, umgetauſcht: tseréltt, fel-váltott. *Syn.* odmeňení, premeňení, prefragmočení.
Zmeňeňí, á, n. mutatio, immutatio, versio, nis, f. Veränderung: meg-változtatás, változás. *Syn.* Premeňeňí, Preinačeňí. *Usus.* Zmeňeňí Slow: tropus, i, m. figura, ae, f. Wechſelrede, figürliche Rede: szónak el-fordítása. Zmeňeňí Umiſlu, opinionis mutatio, Veränderung der Meinung, vélekedésnek el-fordítása, változása. 2) mutatio, commutatio: Verwechſlung, Tauſchung, Umtauſchung, der Tauſch: tserélés, fel-váltás. *Syn.* Čarowáňí, Meňeňí, Odmeňeňí, Premeňeňí, Fragmočeňí, Prefragmočeňí.
zmeňiť, il, ím V. P. *imp.* zmeň: mutare, immutare, vertere: verändern, meg-változtatni.

Syn.

Syn. meňič, premeňič, preínačič. *boh.* zm'eňiti. 2) mutare, commutare, permutare, cambiare: tauſchen, umtauſchen: verwechſeln: fel-váltani, tserélni. *Syn.* čarowač, fragmočič, merčič, odmeňič, premeňič, prefragmočič, *boh.* ſm'eňiti. *Usus.* Peňáze zmeňič, commutare pecunias, aes: das Geld verwechſeln, pénzt váltani.

zmenňe, *adv.* commutative, cambialiter, per cambium: wechſleriſch: tserélve. *Syn.* menňe.

zmenní, á, é, *adj.* commutativus, a, um: Wechſel, wechſleriſch: tserélést illetö, tserélö. *Syn.* menní. *boh.* ſm'enní. *Usus.* Zmenní Liſt, Zmena: litterae cambiales, syngrapha: Wechſelbrief: tserelevél. Zmenná Sprawedliwoſt, iuſtitia commutativa, Gerechtigkeit im Handel, und Wandel: tserélésben, és váltásban való igazság.

zmenowaní, á, é, *p. c.* v. menowaní.

Zmenowáňí, á, n. v. Menowaňí.

zmenowač, nowal, nugem V. I. *imp.* nug, v. menowač.

zmeňowač, ňowal, ňugem V. I. *imp.* ňug, v. zmeňič.

zmenſení, á, é, *p. c.* minutus, imminutus, diminutus, extenuatus, a, um: verkleinert, kleiner gemacht: meg-kissebbitteteit, meg-vékonyíttatott, fogyott. *Syn.* umenſení, ſt'enčení.

Zmenſeňí, á, n. imminutio, diminutio, extenuatio, elevatio, nis, f. Verkleinerung: meg-kissebbítés, vékonyítás. *Syn.* Umenſeňí, Stenčeňí.

zmenſič, il, ím V. P. *imp.* zmenſi t, minuere, imminuere, diminuere, deminuere *Plaut.* extenuare, elevare: verkleinern, kleiner machen; megkissebbíteni. *Syn.* umenſič, (ſtenčič. *Usus.* Geſtli ſa zmenſila Opuchlina, si quid ex ulcere abscessit; si quis abscessus factus est: wenn ſich das Geſchwür geſetzt hat: hogy ha a' dagadás (a' kelevény) elmúltt; hogy ha valamennyire le-dagadott.

Zmenſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmenſowač, ſowal, ſugem *freq.* ex zmenſič.

zmerani, á, é, *p. c.* mensuratus, dimensus, a, um; abgemäſſen, meg-méretett. *boh.* zm'eřeni.

Zmeráňí, á, n. mensuratio, dimensio, nis, f. Abmeſſung, meg-mérés. *boh.* Zm'eřeňí.

zmerač, al, ám V. P. *imp.* rag: metiri, dimetiri, emetiri, mensurare: abmeſſen: megmérni. *Syn.* wimerat, odmerač. *boh.* zmeriti.

Zmeřáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmeřáwač, al, ám, *freq.* ex zmerač.

zmerčow, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Zmerec, rca, m. reconciliator, is, m. Verſöhner, Mittler der Perſonen: meg-engesztelö, békesség-szerzö. *Syn.* Upokogitel, Zmeritel, Zmerňík, Uſpokogitel, Proſtredňí. *boh.* Smírce.

zmerení, á é, *p. c.* placatus, reconciliatus, propitius, a, um: verſöhnt: meg-békéltetett, meg-békéllett. *Syn.* upokogení, uſpokogení, ukogení. *boh.* ſmířeni.

Zmereňí, á, n. reconciliatio, placatio, mitigatio, propitiatio, nis, f. Verſöhnung z. B.

einer Perſon: eugesztelés, békéltetés, meg-békéllés. *Syn.* Ukogeňí, Uſpokogeňí, Upokogeňí, Zrownáňí, Zmerka, Zmernoſť. *boh.* Smířeňí.

† zm'ečeňí, á, é, *p. c.* v. zmerańí.

† Zm'ečeňí, n. v. Zmeráňí.

zmeriť, il, ím V. P. *imp.* zmer, ňekoho z ňekím: placare, propitiare, reconciliare alicui: verſöhnen jemand mit jemand, oder zwei Parteien: megengesztelni, meg-békéltetni. *Syn.* upokogiť, uſpokogiť, ukogiť. *boh.* ſmířiti. *II. rec.* zmeriť ſa zňekim: reconciliari alicui (cum aliquo), redire in gratiam cum aliquo: ſich mit jemand verſöhnen: valakivel meg-békélni. *Syn.* upokogiť ſa, *boh.* ſmířit ſe ſňekím.

† zm'eriťi, il, im *fut.* v. zmerať.

zmeritedelňe *adv.* placabiliter, reconciliabiliter: verſöhnlich, verſöhnbar: engesztelhető(tsendesíthető) képpen, meg-tisztolásra (büntetésre)-valómódon. *Syn.* upokogitedelňe.

zmeritedelní, á, é, *adj.* placabilis, reconciliabilis, e: verſöhnlich, verſöhnbar, leicht zu beſänftigen: engesztelhető, tsendesíthető. 2) placabilis *Lact. Terent.* piacularis, lustralis, e: zur Verſöhnung, (Reinigung) gehörig, dienlich zur Beſänftigung oder Verſöhnung, leicht verſöhnend oder beſänftigend: meg-tisztulásra (engesztelésre) való könnyen engesztelő. *Syn.* upokogitedelní, ukogitedelní.

Zmeritedelnoſť, i, f. placabilitas, tis, f. placabilis (reconciliabilis) natura: Verſöhnlichkeit: engesztelhetősség, engesztelhető természet. *Syn.* Upokogitedelnoſť.

Zmeritel, a, m. v. Zmerec.

zmeriteľčin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Zmeritelka, i, f. reconciliatrix, placatrix, propitiatrix, cis, Verſöhnerinn: engesztelő asszony. *Syn.* Zmerňica, Upokogitelka.

Zmeritelkiňa, i, f. idem.

zmeritelňe, *adv.* v. zmerňe.

zmeriteľní, á, é, *adj.* v. zmerní.

Zmeriteľnoſť, i, f. v. Zmernoſť.

Zmerka, i, f. v. Zmereňí.

zmerkowaní, á, é, *p. c.* v. zbadaní.

Zmerkowáňí, á, n. v. Zbadáňí.

zmerkowať, kowal, kugem V. P. *imp.* kug, v. zbadať.

zmerňe *adv.* placatorie, propitiatorie, placabiliter *Gell.* verſöhneriſch, verſöhnend, beſänftigend: engesztelve, engesztelőképpen. *Syn.* zmeritelňe, upokogitelňe.

zmerní, á, é, *adj.* placabilis, e *Luct. Terent.* propitiatorius, placatorius, a, um: verſöhneriſch, verſöhnend, beſänftigend: engesztelő. *Syn.* zmeritelní, upokogitelní. *Usus.* Zmerná Obeta, sacrificium propitiatorium, Verſöhnungsopfer, engesztelő áldozat.

Zmerňica, i, f. v. Zmeritelka.

zmerňiččin, a, e, *adj. poss.* ex Zmerňička.

zmerňičin, a, e, *adj. poss.* ex Zmerňica.

Zmerňička, i, f. *dem.* ex Zmernica.

Zmerňík, a, m. v. Zmerec.

zmerňíkow, a, e, *adj. poss.* ex *praec.*

Zmernoſť, i, f. v. Zmereňí. v. Upokogitelnoſť.

zmerowaní, á, é, *p. c.* v. zmíreni.

Zmerowáňí, á, n. v. Zmíreňí.

zmerowať, rowal, rugem V. I. *imp.* rug, v. zmíriť, *boh.* ſm'erowati.

zméſaní, á, é, *p. c.* permixtus (permistus), commixtus, a, um: vermiſcht: öszve-elegyített, vegyitett. *Syn.* poméſaní, zmíſaní.

Zméſáňí, á, n. permixtio (permistio), commixtio, nis, f. Vermiſchung: öszve-elegyités, vegyités. *Syn.* Poméſáňí, Zmiſáňí. *boh.* Smíſeňí.

zméſať, al, ám V. P. *imp.* ſag, zňečím: miscere, permiscere, commiscere cum re: vermiſchen mit etwas: öszve elegyiteni, vegyiteni valamivel. *Syn.* poméſať, zmíſať. *boh.* ſmíſiť. *II. rec.* zméſať ſa, se miscere, permiscere, misceri, permiscere, commisceri: ſich vermiſchen: öszve-elegyedni. *Syn.* poméſať ſa, zmíſať ſa. *boh.* ſmíſit ſe. 2) coire, miscere corpus (rem habere) cum aliqua, cum aliquo: ſich fleiſchlich vermiſchen, valakivel hálni. *boh.* ſmíſit ſe.

Zméſáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zméſáwať, al, ám *freq.* ex zméſať. *Syn.* zmíſáwat. *II. rec.* zméſáwať ſa, *freq.* ex zméſať ſa. *Syn.* zméſáwať ſa.

zméſeni, á, é, *p. c.* quod quis condepsuit, zuſammengeknetet, öszve-dagasztatott, gyürtt.

Zmeſeňí, á, n. condepsere, das Zuſammenkneten: öszve-dagasztás, gyürás.

Zméſica, i, f. chaos, us, n. *Ovid.* disordinatio, nis, f. disordo, inis, m. Miſchmaſch, Verwirrung, Klumpen, der noch unentwickelte Stoff zur Welt; der ungebildet, Weltklumpen; Vermiſchung aller Dingen: zürzavar, rendetlenség. *Syn.* Neporádek, Zméſańica, Zméſańina. *boh.* Sm'eſice.

zméſiť, il, ím V. P. *imp.* zmeſ: condepsere (sui) *Cato.* zuſammenkneten, öszve-dagasztani, gyürni, *boh.* ſmíſiti. 2) v. zméſať. *II. rec.* zméſiť ſa, condepsi, zuſammengeknetet werden, öszve-dagasztódni, gyuródni. 2) v. zméſať ſa, *boh.* ſmíſit ſe.

zmeſkaní, á, é, *p. c.* neglectus, a, um: verſäumt: el-mulatott, el-mulasztott. *Syn.* zameſkaní.

Zmeſkáňí, á, n. neglectus, us, m. neglectio, nis, f. Verſäumung: el-mulatás, el-mulasztás. *Syn.* Zameſkáňí.

zmeſkať, al, ám V. P. *imp.* kag: negligere, verſäumen, el-mulatni: el-mulasztani. *Syn.* zameſkať.

Zmeſkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmeſkáwať, al, ám *freq.* ex zameſkať.

zmeſť, zmetel, zmeťem V. P. *imp.* zmeť: averrere *Hor.* deverrere *Colum.* verrere, everrere: abkehren, wegkehren, wegmit dem Beſen, z. B. den Unflath: le-söpörni. *boh.* ſmíčiti. 2) Prach zmeſť zňečeho: pulvere purgare, depulverare: abſtäuben: le-porozni. *Syn.* opráſit.

zmeſť'it ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* zmeſť ſa: intrare, capi: hineingehen, gefaßt werden: bele (el) férni, menni. *Syn.* weiſť. *boh.* ſm'eſtknati ſe, wgit ſe. *Usus.* Wſecko ſa mi to tam zmeſť'it muſí. Wíc Ludu tuto nezmeſť'í ſa, newegde: plures non capit hic locus,

cus, dieſer Ort faßt nicht mehrere Leute; es könnten nicht mehrere darinn ſtehen: nemférnek többen ebbe a' helybe; nem lehetnek itt többen.

Zmetač, a, m. pampinator, is, m. Ablatter, Ablätterer des Weins: leveledző. *boh.* Sm'etač. 2) v. Zmetar.

Zmetáč, a, m. scopae, arum, f. *plur.* Kehrwiſch: seprü, söprü. *boh.* Sm'etak.

zmetaní, á, é, *p. c.* pampinatus, a, um: abgeblättert, abgeblattet: leveledzett. *Syn.* zhádzaní, zhadzowaní. *boh.* ſmetaní. 2) v. zmeťení. 3) *boh.* v. wiwrhnutí 3 Nro.

Zmetáňí, á, n. pampinatio, nis, f. Ablätterung, Ablattung: leveledzés, vástolás. *Syn.* Zmetka, Zhádzáňí, Zhadzowáňí. *boh.* Smetáňí. 2) v. Zmeťení. 3) *boh.* v. Wiwrhnutí. 3 Nro.

Zmetar, a, m. scopator, verrens, everrens, tis, m. der das Khericht wegſchaffet: seprö, ki-seprö. *Syn.* Smetár, Zmetač, *boh.* Smetář. 2) deverrens, averrens: Abkehrer mit den Böſen: le-seprö. *Syn.* Zmetač. 3) depulverator, a pulvere purgator: Abſtäuber, le-porozó.

zmetať, al, ám, V. I. *imp.* tag winné Liſt'i: pampinare vitem, vineam: den Wein ablatten, ablättern: leveledzeni, szőlöt gyomlálni. *Syn.* zhádzať, zhadzowať, *boh.* ſmetaťi, ſmitaťi, sházeťi.

† zmetať, al, ám *fut.* de animalibus, v. wiwrhnúť 3 Nro.

Zmetáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmetáwať, al, ám *freq.* ex zmetať.

zmeťení, á, é, *p. e.* ex zmeſť: aversus (*ex* averro), deversus, a, um: weggefegt, weggekehrt, abgekehrt, mit dem Beſen: le-söpörtetett. 2) pulvere purgatus, depulveratus: abgeſtäubt: le-porozott. *Syn.* opráſení.

Zmeťeňí, á, n. aversio (*ex* averro), eversio, nis, f. das Wegfegen, Wegkehren, Abkehren, -ung mit dem Beſen: leſöprés. 2) a pulvere purgatio, depulveratio: Abſtäubung: leporozás. *Syn.* Opráſeňí.

Zmetka, i, f. v. Zmetáňí 2 Nro. *boh.* Smitka.

† zmezowaní, á, é, *p. c.* v. zmedzowaní.

† Zmezowáňí, n. v. Zmedzowáňí.

† zmezowaťí, owal, ugi (u), v. zmedzowať.

* zmgeſaní, á, é, *p. c.* v. zméſaní.

* Zmgeſáňí, á, n. v. Zméſáňí.

* zmgeſať, al, ám, v. zméſať.

* Zmgeſáwáňí, á, n. v. Zméſáwáňí.

* zmgeſáwať, al, ám, v. zméſáwať.

* zmgeſení, á, é, *p. c.* v. zméſení.

* Zmgeſeňí, á, n. v. Zméſeňí.

* zmgeſiť, il, ím, v. zméſiť.

* zmgeſť, v. zmeſť.

Zmiga, i, f. coluber, bri, m. coluber, berus, *Linn.* Unke, Hausſchlange, Hausotter: házi kigyó. *Syn.* domowní (domácí) Had.

† Zmige, f. idem.

žmíkaní, á, é, *p. c.* v. wižmíkaní. *boh.* žžímaní.

Žmíkáňí, á, n. v. Wižmíkaňí, *boh.* Žžímáňí.

žmíkať, al, ám V. I. *imp.* kag, v. wižmíkať. *boh.* žžímaťi.

zmílení, á, é, *p. c.* v. mílení, pomílení.

Zmí-

Zmíleňí, a, n. v. Míleňí, Pomíleňí.

zmílit, il, ím V. P. *imp.* zmil, v. mílit, pomílit. *II. rec.* zmílit ſa, v. mílit ſa, pomlít ſa.

Zmílowáňí, á, n. nad ňečím, nad ňečím: miseratio, commiseratio, alicuius; misericordia, ae, f. das Erbarmen, die Erbarmung über jemand, oder etwas: könyörülés, szánakodás valakin. *Syn.* Zlutowáňí. *boh.* Smilowáňí, Slitowáňí.

zmilowát ſa, lowal ſa, lugem ſa V. P. et V. L. *imp.* lug ſa: miserescere, misereri: ſich erbarmen, könyörülni valakin, szánakodni. *Syn.* zlutowat ſa. *boh.* ſmilowati ſe, ſlitowati ſe. *Usus.* Zmilugem ſa nad tebú, misereor (miseret *vel* miseresci t me) tui tangor misericordia tui, miseror tui: ich erbarme mich über dich, szánlak tégedet.

zmilowáwat, al ſa, ám ſa *freq.* ex zmilowat ſa, *Syn.* zlutowáwat ſa, *boh.* ſmilowáwat ſe, ſlitowáwat ſe.

zmíňení, á, é, *p. c.* memoratus, commemoratus, adtactus, nominatus, a, um: erwähnt: emlétetett, emlétett.

Zmíňeňí, á, n. v. Zmínka.

zmíňit ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* zmiň ſa, o ňečem: memorare, commemorare, tangere rem, mentionem rei facere (inſicere): erwähnen einer Sache: meg-emléteni, elő-hozni.

Zmínka, i, f. mentio, memoratio, commemoratio, nis, f. Erwähnung, Meldung: emlétés, elő-hozás. *Syn.* Dominka, Zmíňeňí, *boh.* Důminka. *Usus.* Zmínku učiňit, mentionem facere, memorare: commemorare, Erwähnung thun, erwähnen: emléteni. Nechcem o tom Zmínki činit, čeho ſa on ſweg Mládeži dopuſt'il: pueritiae crimina non exequor: ich will ſeiner Jugend Schandthaten mit Stillſchweigen übergehen, nem szollok az ifiuságában tett gonoszságokról; el-halgatom az ifiuságában töltött életét. Žádneg Zmínki o teg Weci w Práwe ſa newinachádza, non appellantur haec in lege, das Geſetz thut deſſen keine Meldung; im Geſetze ſteht dieſes nicht ausdrücklich; ezek felöl semmi jelentés (fel-jegyzés) nints a' tövényben; nintsenek ezek a' törvényben fel-téve. O tom žádneg Zmínki neurobil.

zmiňowat ſa, ňowal ſa, ňugem ſa, *freq.* ex zmíňit ſa.

† Zmírce, m. v. Zmerec.

zmírení, á, é, *p. c.* directus, collineatus, petitus, a, um: gezielt, tzélozott, tzélre arányozott. 2) spectatus, consideratus, a, um: zur Abſicht, oder Rückſicht (in Gedanken) gehabt: tekéntetben vett. *Syn.* zmerowani, *boh.* ſm'eření. 3) *boh.* v. zmerení.

Zmíreňí, á, n. collineatio, directio, petitio, nis, f. das Zielen, tzélozás, arányozás. 2) spectatio, consideratio, nis, f. das Zielen, Betrachten: nézés, tekéntés, tekéntetbevévés. *Syn.* Zmérowáňí. *boh.* Smeřeňí, 3) *boh.* v. Zmereňí.

zmírit, il, ím V. P. *imp.* zmir, na ňečo, ňečím: petere rem, zielen auf etwas mit etwas, z. B. mit dem Gewehr: arányozni, tzélozni. 2) spectare rem, hominem, ad rem, ad hominem: zielen, etwas zur Abſicht haben, worauf Rückſicht haben, oder umgehen, wohin denken, in Gedanken haben: szemlélni, tekén-

pajkos. *Syn.* zlotrení. *boh.* zlotrilí.

Zlotrelosť, i, f. nequitia, ae, f. Bosheit, Muthwillen, Schalkheit: tsintalanság. *Syn.* Zlotreňí.

zlotrení, á, é, *p. c.* idem.

Zlotreňí, á, n. v. Zlotrelosť.

zlotret, rel, rím, V. P. *imp.* zlotri: nequam fieri, ein Böſewicht werden: gonoszszá lenni. *Syn.* zlotrič ſa.

† zlotrilí, á, é, *adj.* v. zlotrelí.

zlotrič, il, ím, V. P. *imp.* zlotri: nequam facere, zum Böſewicht machen: gonoszszá tenni. *II. rec.* zlotrič ſa, v. zlotret.

zlowolňe, *adv.* malevole (malivole), übelſinnig, mißgönnend: übel geſinnt gegen jemand: gonoszúl, gonosz akaró.

zlowolní, á, é, *adj.* malevolus (malivolus), a, um: malevolens, tis: Mißgönner, übel geſinnt gegen jemand: gonosz akaro.

Zlowolnosť, i, f. malevolentia, (malivolentia), ae, f *Cic.* üble Geſinnung gegen jemand: gonosz akarat.

zložení, á, é, *p. c.* compositus, a, um: zuſammengelegt, öszve-tett, öszve-rakott. 2) collectus, compositus, convasatus: zuſammengepackt, eingepackt: öszve-szedett, rakott, pakoltt. *Syn.* poukládaní, *vulg.* ſpakowaní. 3) complicatus, zuſammengefaltet, öszve-türtt, öszve akasztatott. *Syn.* ſfaldowaní, zebraní. *Usus.* Zložení Liſt, epistola complicata, zuſammengelegter Brief, öszve tsinált levél. 4) collatus, zuſammengelegt, öszve-szedett, öszve-tett. *Usus.* Zložené na Wíno Peňáze. 5) coniunctus, consociatus: zuſammengeſetzt, zuſammengefügt: egybe foglaltt, foglaltatott. *Usus.* Zložení (zbehnutí) Kluft, vena cumulata, Geſtöck im Bergwerke, *boh.* Rhen Rudi. 6) exoneratus, expositus, depositus, repositus: abgeladen, niedergelegt: le-rakott, le-tétetett, el-tétetett. *Usus.* Zložení Poklad, thesaurus, repositus, beigelegter Schatz: el-tétetett (el-tett) kints. 7) solutus, persolutus: entrichtet, meg-fizetett. *Syn.* ſložení. 8) z Úradu zložení. munere privatus, caſſirt, abgeſetzt: tisztből le-tétetett, hivatalától meg-fosztatott. *Syn.* wihošení, wiſtawení. *vulg.* kaſírowaní.

Zložení, á, n. compositio, nis, f. Zuſammenlegung, öszve-tévés, öszve-rakás. 2) collectio, compositio, convasatio: Zuſammenpackung, Einpackung: öszve-szedés, rakás, pákolás. *Syn.* Poukládáňí. *vulg.* Spakowáňí. 3) complicatio, Zuſammenfaltung, öszve-türés, öszve-akasztalás. *Syn.* Sfaldowáňí, Zebráňí. 4) collatio, v. g. pecuniae: Zuſammenlegung, z. B. des Geldes: öszve hordássa, tévése, p. o. a' pénznek. 5) coniunctio, consociatio: Zuſammenſetzung, Zuſammenfügung: egybe-foglalás. 6) rota in mola, Gang in der Mühle, das zur Mühle gehörige Getriebe: malom kerék. Trogé Zložení, mola triplex (cum tribus rotis), eine Mühle mit drey Gängen: három kerekü malom. 7) exoneratio, expositio, depositio, die Abladung, le-tétel, ki-tétel, le-rakás, le-rakodás. 8) solutio, Entrichtung, le-tévés, meg-fizetés. *boh.* Složeňí. 9) Zložení z Úradu, privatio

tio (abrogatio) muneris, Cassation, Cassirung, Beraubung. Absetzung, Abschaffung des Amtes: tisztböl le-tétel, le-tévés, kaszírozás. *Syn.* Wihoděňí, Wistaweňí. *vulg.* Kasírowáňí.

zložiť, il, ím, V. P. *imp.* zlož: componere, zusammenlegen, z. B. Dinge: öszve-rakni, tenni. *Usus.* W gedno zložiť, idem. 2) Šati, Kňihi ꝛc: colligere, componere, convasare: zusammenpacken, einpacken, z. B. Wäsche: öszve szedni, rakni, pakolni. *Syn.* poukládať. *vulg.* spakowať. 3) complicare, zusamfalten, zusammenlegen, geschiehts faltend, z. B. Serviette: öszve-türni, öszve--kasztalni, öszve-szedni. *Syn.* sfaldowať, zebrať. 4) conferre pecuniam, zusammenlegen das Geld: öszve-rakni, tenni, p. o. pénzt, borra, serre etc. 5) cosociare, zusammenlegen, z. B. Menschen ins Quatier: öszve-adni, társulodni. 6) iungere, componere: zusammensetzen, zusammenstellen, zusammenfügen: öszve-foglálni. 7) deponere, ablegen, herablegen, von sich legen, z. B. Last: le-tenni, le-rakni, p. o. a' terhet. *Usus.* Klobúk, Pláſť, Zbrog zložiť: deponere arma, pileum, pallium: Hut, Mantel, Waffen ablegen, niederlegen: a' süveget le-venni, a' köpenyeget le-vetni, a' fegyvert le-tenni. Úrad swog zložiť, abdicare magistratum, se magistratu abdicare; abire magistratu; deponere (resignare magistratum, provinciam: sein Amt aufgeben, abtreten, ablegen; derselben sich entschlagen, entziehen, entledigen: tisztit le-tenni. Starosť zložiť, odložiť: ponere curam, die Sorge ablegen: le-tenni (félre-tenni) a' gondot. Wsecku Priwetiwosť zložiť, diwokím (zuriwím) biť: exuere hominem (se homine), exuere humanitatem: alle Freundlichkeit ausziehen, wild (unmenschlich) werden: minden emberséget félre tenni; kegyetlenné (embertelenné) lenni. 8) deonerare, exonerare, exponere, demere: abladen, herabnehmen, das eine Last ist, z. B. Waaren aus dem Schiffe, vom Wagen: le-tenni, le-rakni. 9) solvere, reddere: entrichten, le-tenni, még-fizetni. *Syn.* splaťiť, zaplaťiť. *boh.* složiťi. *Usus.* Zložiť Dluh, persolvere debitum, die Schulden erlegen, bezahlen, tilgen, abtragen, abzahlen, entrichten: meg-fizetni az adósságot. 10) zložiť z Úradú, privare aliquem munere, munus (officium) alicui adimere: cassiren, absetzen jemanden von seinem Amte, ihn abschaffen, des Amts berauben: le-tenni valakit tisztségéböl, meg-fosztani valakit hivatalától. kaszszírozni. *Syn.* wihoďiť, wistawiť, zbawiť. *vulg.* kasírowať. *II. rec.* zložiť sa: componere, conferre pecuniam, Geld zusammenlegen: öszvesen tenni, öszve-tenni. *Usus.* Zložme sa na Piwo.

zlozití, á, é, *adj.* corpulentus, subcrassulus, quadratus, a, um: untersetzt, stark, und dabei klein: testes, válas, izmos, köptzös. *Syn.* udatní, zawázaní. *boh.* složilí.

Zložitosť, i, f. subcrassuli consistentia (conditio), die Beschaffenheit eines untersetzten Menschen, testesség, köptzösség. *Syn.*

Syn. Ubatnoſt, Zawázanoſt. *boh.* Složitoſt.

Žltaťačka, i, f. v. Zláťeńica.

žltaſťe, *adv.* subflave, gelblich, sárgasan. *Syn.* žltawe.

žltaſti, á, é, *adj.* subflavus, a, um: gelblich, sárgás. *Syn.* žltawí.

žltawe, *adv.* v. žltaſťe.

žltawí, á, é, *adj.* v. žltaſti.

žlťe, *adv.* flave, gelb, sárgan. *vulg.* žuľťe. *boh.* žluťe.

Žlteť, tku, m. vitellus, i, m. *Cic. Horat.* vitellum (ovi), i, n. *Apic.* der Eierdotter, der Dotter (das Gelbe) im Ei, des Eies: tojás sárgája, tyúkmony széki. *vulg.* Žulteť. *boh.* Žluteť.

žlťení, á, é, *p. c.* gilvus redditus, a, um: gegelbt, gelb gemacht: meg-sárgíttatott.

Žlťeńí, á, n. *Nom. Verb.* ex žlťiť.

Žlťeńica, i, f. v. Zláťeńica.

Žltenka, i, f. idem.

žlti, á, é, (*abs.* žlto), *adj.* flavus, gilvus, helvus. helvolus, luteus, fulvus (etiam luridus *de dentibus*), a, um: gelb, sárga. *vulg.* žulti. *boh.* žluti. *Usus.* Žlti gako Woſk, gilvus *Virg.* gilbus *Pallad.* gelblich, fahl, falb, wachsgelb: sárga mint a' viasz. Žltá Ružiečka, planá žltá Iſkerka: v. Plaméneť.

žlťiť, il, im, V. P. *imp.* žlť: gilvum (helvum, flavum reddere: gelben, gelb machen: megsárgítani. *vulg.* žuľťiť. *boh.* žluťiti.

žlťkowí, á, é, *adj.* luteus, a, um: dottergelb, sárga. *vulg.* žuľťkowí. *boh.* žluťkowí.

žlťnúť, tnul (tèl), tňem, V. P. *imp.* žltni: flavescere, flavere: gelb werden: sárgúlni. *Syn.* ožlťáť. *vulg.* žuľtnúť. *boh.* žlutnúti.

Žltoſť, i, f. flavedo, inis, f. die Gelbe: sárgaság. *vulg.* Žultoſť. *boh.* Žlutoſt.

† Žluč, i, f. v. Žlč.

† Žlučina, i, f. v. Žlčina.

zlúšení, á, é, *p. c.* illectus, allectus, pertractus, seductus, a, um: angelockt, angereitzt: hozzá tsábított, tsalattatott. *Syn.* zwábení, zweſení, zmámení, zlakomení.

Zlúšeńí, á, n. allicíamentum, i, n. allectio, pertractio, seductio, nis, f. Ablockung, Anreizung: hozzá-tsalás, tsábítas. *Syn.* Zwábeńí, Zweſeńí, Zmameńí, Zlakomeńí.

zlúšiť, il, ím V. P. *imp.* zluš: allicere, perlicere, pertrahere, seducere: ablocken, anreizen: el-tsábítani, hozzá tsalni. *Syn.* zwábiť, lomámiť, zweſť, zlakomiť.

Zlušitel, a, m. allector, is, illex, icis, m. Ablocker, Anreizer: édesgető, hozzá tsaló, tsábító, ámító. *Syn.* Wábńík.

Zluḫač, a, m. mendaciloquus, i, mendax, cis, m. ein Lügner, Lugengeiſt: hazug-ember. *Syn.* Lúḫač, Luḫar.

zluḫaní, á, é, *p. c.* mentitus, falſe dictus, a, um: gelogen, hazudott, hazug, hamissan mondott. *Syn.* luḫaní. *Usus.* To ge zluḫané, hoc est falſe dictum, hoc est mendacium: das iſt gelogen: ez hazugság, ez hazug mondás.

Zluḫáńí, á, n. mendacium, i, n. dictio mendacii: ein Lug, das Lügen, die Lüge: hazugság. *Syn.* Luḫáńí, Lužoba. 2) ictus vanus, error in icendo: Fehlſchlag: el-nem sülés (sütés).

zluḫať, ḫal, žem, V. P. *imp.* zluž, v. seq. *boh.* ſelḫati.

zlu-

zluhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi: mentiri, mendacium dicere: lügen, eine Lüge ſagen, nicht wahr reden: hazudni. *Syn.* ſcigáňit. *Usus.* Nechſem zluhal, geſtli: mentior, si: ich will gelogen haben, wenn: hazug ember legyek, ha. Rádbich zluhal w tom: facile mendacis personam sustineo; facile sim mendax in (de) re; ich will gern gelogen haben in (bei) etwas: ebben örömest hazug ember maradok. 2) mentiri, verbis non stare: lügen, nicht Wort halten: szavát meg nem tartani, hazudni. 3) fallere, mentiri: hintergehen, triegen, lügen: meg-tsalni. *Syn.* oſáliť. 4) non sequi (de ictu), ad irritum cadere. irritum fieri, non respondere exspectationi, fallere exspectationem: verſagen, der Erwartung nicht gemäß ſeyn, von einem Feuergewehr, wenn es nicht losgehen will; fehlſchlagen: hazudni, el-nem sülni. *Usus.* Zluhla mi Flinta, fallit exspectationem meam (non respondet exspectationi meae) sclopus, die Flinte verſagt, nem sülki a' puskám.

Zluhnutí, á, n. v. Zluháňí.

Zluhowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zluhowať, howal, hugem *freq.* ex zluhať.

žlukli, á, é, *adj.* raucens. tis; raucidus *Horat.* raucidulus, a, um: rauzig, ſtinkend: senyvedtt, posbadtt, veszett, büdös, meg-büdösültt. *Syn.* potuchlí, tuchlí, tuchliwí. *Aliud est.* pleſniwí.

Zlukloſť, i, f. raucor, is, m. *Pallad.* das Ranzige, der ranzige Geſchmack, oder Geruch, z. B. des Specks: senyvedttség, rothadttság, posvadás, hús meg-büdösölése, poshadtsága. *Syn.* Potuchlina, Tuchlina.

žluknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: rancescere *Arnob.* rancere *Lucret.* ranzig oder ſtinkend werden (ſeyn), meg-senyvedni, poshadni.

zlúpení, á, é, *p. c.* spoliatus, direptus, a, um; beraubt, geplündert: meg-fosztatott. ki-raboltatott. *Syn.* ozbígani, wizbíganí.

Zlúpaňí, á, n. spoliatio, direptio, nis, f. Beraubung, Plünderung: meg-fosztás, kirabolás. *Syn.* Ozbígáňí, Wizbígáňí.

zlúpiť, il, ím V. P. *imp.* zlup: spoliare, diripere: berauben, plündern: meg-fosztani. kiraboini. *Syn.* ozbígať, wizbígať.

zlúſčení, á, é, *p. c.* v. zlúſkaní, *vulg.* zlúſtení.

Zlúſčeňí, á, n. v. Zlúſkáňí, *vul.* Zlúſteňí.

zlúſčiť, il, ím V. P. *imp.* zlúſči, v. zlúſkať, *vulg.* zlúſtiť. *II. rec.* zlúſčiť ſa: pellem amittere, folliculis privari: die Hülſe verlieren, der Hülſe beraubt (entblößt) werden: foszlani, le-menni. *Syn.* zlúſkať ſa, *vulg.* zlúſtiť ſa. *Usus.* Zlúſčila ſa mu Rožka z Rani, ꝛc.

zlúſkaní, á, é, *p. c.* e silignis exceptus, folliculis privatus, a, um: gehülſt, der Hülſe beraubt, abgehülſt: ki-törsöltt, morsoltt, tokjából ki-szedett. 2) v. dokonaní.

Zlúſkáňí, á, n. e siliquis exceptio, folliculis privatio: das Abhülſen, Hülſen, Beraubung, Entblößung der Hülſe: tokjából ki-szedés, ki-törsölés, morsolás. 2) v. Dokonáňí.

zlúſkať, al am, V. P. *imp.* kag: e sili-

siliquis excipere, folliculis privare: hülſen, abhülſen, der Hülſe berauben, entblößen: kitörsölni, morsolni, tokjából ki-szedni. 2) v. ſokonať. *II. rec.* zlúſkať ſa, v. zlúſčiť ſa.

Zlúſkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zlúſkáwať, al, ám, *freq.* ex zlúſkať. *II. rec.* zlúſkáwať ſa, *freq.* ex zlúſkať ſa.

* zlúſťení, á, é, *p. c.* v. zlúſčení.

* Zlúſťeňí, á, n. v. Zlúſčení.

* zlúſťiť, il, ím V. P. *imp.* i ti, v. zlúſčiť. *II. rec.* zlúſťiť ſa, v. zlúſčiť ſa.

† Žlúťeť, tku, m. v. Žltek.

† Žlúťeňice, f. v. Žlúťeňica.

† Zlúťenka, i, f. idem.

† žluťí, á, é, *adj.* v. žltí.

† žlúťkowí, á, é, *adj.* v. žltkowí.

† žlutnúť, tl, tnu *fut.* v. žltnúť.

† Žlutoſť, i, f. v. Žltoſť.

Zlutowáňí, á, n. miseratio, nis f. das Erbarmen, die Erbarmung: szánakodás, könyörülés, keserülés. *boh.* Slitowáňí.

zlutowať ſa, towal ſa, tugem ſa V. P. *imp.* tug ſa: misereri, miserescere: ſich erbarmen: szánni, szánakodni, keserülni, könyörülni. *boh.* ſlitowati ſe.

zlutowáwať ſa, al ſa, ám ſa, *freq.* ex *praec. boh.* ſlitowáwati ſe.

Zlutowňica, i, f. miseratrix, icis, f. misericors *fem.* Erbarmerinn: szánakodó, könyörülö aszszony. *boh.* Slitowňice.

Zlutowňík, a, m. miserator, is, m. misericors *vir*: Erbarmer: szanakodó, irgalmas, kegyelmes, könyörülö ember. *boh.* Slitowňik.

Zluwa, i, f. Ptak, v. Wlha, žlna. 2) Zelina, v. Dabrawňík.

Žlwa, i, f. idem.

zmáčaní, á, é, *p. c.* v. zmočení.

Zmáčáňí, á, n. v. Zmočeňí.

zmáčať, al, ám V. P. *imp.* ag, v. zmočiť, *boh.* ſmáčeti.

† zmáčeti, čel, čím, idem.

zmakčení, á, é, *p. c.* mollitus, emollitus, mitigatus, a, um: erweicht, weich gemacht: meg-lágyíttatott, puhíttatott. *boh.* zmekčení.

Zmakčeňí, á, n. mollitio, emolitio, mitigatio, nis, f. Erweichung: lágyítás, puhítás. *boh.* Zmekčeňí.

zmakčiť, il, ím V. P. *imp.* zmakči: mollire, emolire, mitigare, mitificare: erweichen, weich machen, z. B. Horn, Holz, Beule: lagyítani, puhítani. *boh.* zmekčiti. *II. rec.* zmakčiť ſa, v. zmaknúť.

zmakle, *adv.* molliter, weich, lágyan, puhán, gyengén, meglágyúlva, puhúlva. *Syn.* zmaknuťe.

zmaklí, á, é, *adj.* mollis, e; emmollitus, a, um: erweicht, weich: lágy, gyenge, puha, meg-lágyúlt, puhúlt. *Syn.* zmaknutí.

zmaknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: mollescere, molliri, molem fieri: weich werden: meg-lágyúlni, puhúlni. *boh.* zmeknúti.

zmaknuťe *adv.* v. zmakle.

zmaknutí, á, é, *p. c.* v. zmaklí.

Zmaknutí, á, n. mollescentia, ae, mollitio, nis, f. das Weichwerden, Erweichung: meg-lágyúlás, meg-puhúlás.

Zmakčowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmakčowať, čowal, čugem *freq.* ex zmakčiť *II. rec.* zmakčowať, *freq.* ex zmakčiť ſa.

zmála, *adv.* e modico: von dem wenigen: kevésből. *Syn.* zmálička. *Usus.* Zmála málo ſa dať može. 2) fere, ferme, prope, propemodum, paene: beinahe, es fehlt wenig, daß nicht ꝛc. majd (alig) nem, kevés héja, hogy nem. *Syn.* ſtoro, málo chibí, že ne. *Usus.* Zmála, že newerím, parum abest, quin credam, beinache glaube ichs: kevés héja hogy nem hiszem. Zmála, že ſem nezemrel, parum abſuit, quin morerer: beinahe wäre ich geſtorben, alig hogy meg nem haltam.

zmálička, *adv. dem.* ex zmála.

zmámení, á, é, *p. c.* dementatus, excaecatus, obcaecatus mente, a, um: verblendet: meg-vakittatott, el-amittatott. *Syn.* omámení. *boh.* zmámen.

Zmámeňí, á, n. dementatio, excaecatio, obcaecatio mentis: Verblendung, das Verblenden: meg-vakítás, el-ámítás. *Syn.* Omámeňí. 2) dementia, caecitas, error: Verblendung, das Verblendetſeyn: meg-vakólás, vakság, vakoskodás.

zmámiť, il, ím V. P. *imp.* zmám: dementare, coecare, excoecare, coecum reddere aliquem, aciem (oculos) mentis (animi) praestingere: verblenden dem Verſtande nach: meg-vakítani, el-ámítani, el-hitetni. *Syn.* omámiť.

zmarení, á, é, *p. c.* v. marení, *boh.* zmaření.

Zmareňí, á, n. v. Mareňí. *boh.* Zmařeňí.

zamarile, *adv.* insane, valetudinarie, aegrote, aegre, morbide: kränklich, nyavalyásan, betegen. *Syn.* nezdrawe. 2) infamiter, ehrlos, gyalázatossan.

zmarilí, á, é, *adj.* insanus, aeger, morbidus, valetudinarius, infirmus, aegrotus, a, um: kränklich: nyavalyás, beteg, beteges. *Syn.* nezdrawí. 2) na Cti zmarilí, infamia notatus, infamatus, a, um; infamis, e: ehrlos gemacht: meg-betsteleníttetett, betstelen, gyalázatos. *Syn.* narečení, Cti, zbawení, zlopoweſtní.

Zmariloſť, i, f. aegrotatio, valetudinarius status: Kränklichkeit, Unpäßlichkeit: betegeskedés: *Syn.* Nezdrawoſť. 2) infamia, ae, infamatio, nis, f. Ehrloſigkeit; gyalázat, rosz hír, név. *Syn.* Narečeňí, Cti Zbaweňí.

zmariť, il, ím V. P. *imp.* zmar, v. mariť. *Syn.* zmárňiť, zmrhať, ſtrowiť. *boh.* zmařiti. *Usus.* Den ſ Pitím zmariť, condere diem perpotando *Ter.* den Tag mit Saufen zubringen, az egész napot az italban, részegeskedésben tölteni.

zmárňení, á, é, *p. c.* v. márňení.

Zmárňeňí, á, n. v. Márňeňí.

zmárňiť, il, ím V. P. *imp.* ňi, v. márňiť.

zmaſkrtení, á, é, *p. c* ex zmaſkrtiť.

Zmaſkrteňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmaſkrtiť, il, ím V. P. *imp.* krt: ex edere: aufeſſen, als ein Naſchwerk: meg-enni, nyalánksagból. 2) culpam contrahere (committere), verſchulden, ſich verſündigen: vétení. *Syn.* prewiňit, *boh.* ſmlſati.

ſaťi. *Usus.* Muſela mú nelo moc zmaſkrtiť, že ſa tak dluho na ňu hňewá.

zmaſlení, á, é, *p. c.* v. pomaſlení.

Zmaſleňí, á, n. v. Pomaſleňí.

zmaſlit, il, ím V. P. *imp.* zmaſli, v. pomaſliť.

zmáſť, zmátel, zmatem V. P. *imp.* zmať, Wlaſi: implicare, implectere, impedire, intricare, perturbare, turbare: verwirren, verwickeln z. B. die Haare: meg (fel) bontani, öszve-gubantsositani, *p. o.* a' hajat. *Syn.* pomáſť, zamáſť. 2) turbare, conturbare, perturbare, perplexum redere, confundere, implicare, intricare: verwirren, in Unordnung ſetzen, oder bringen, beunruhigen z. B. Gemüth: zerrütten: fel-forditani, semmivé tenni, meg-gátolni, zürni (-röm), zavarni (rom), meg-bontani, eszét veszteni, fel-háboritani, p. o. az elmét. *Syn.* pokaziť, ſkaziť.

zmaſťení, á, é, *p. c.* v. pomaſťení.

Zmaſťeňí, á, n. v. Pomaſťeňí.

† zmáſťi, zmatl, zmatu, *fut. imp.* zmať, v. zmáſť.

zmaſťiť, il, ím, V. P. *imp.* zmaſťi, v. pomaſťiť.

zmataní, á, é, *p. c.* v. mataní, namataní, pomataní.

Zmatáňí, á, n. v. Matáňí, Namatáňí, Pomatáňí.

zmatat, al, ám, V. P. *imp.* tag, v. matat, namatat, pomatat.

zmatečňe, *adv.* iniuste, illegitime, praeposterc, confuse, perturbate, illegaliter, iniuria, per iniuriam, non legitime, perplexe; unrechtmäßig, igazságtalanúl, törvénytelenül, rendnélkül, esze-veszettül. *Syn.* neporádňe, neprawňe.

zmateční, á, é, *adj.* iniustus, illegitimus, non legitimus, perplexus, confusus, perturbatus, praeposterus, a, um: illegalis, e: unrechtmäßig, verkehrt, unordentlich, zerrüttet, unrechtmäßig: igazságtalan, törvénytelen. *Syn.* neporádní, neprawní. *Usus.* Zmateční Pohon, (citatio) vocatio iniusta, haud legetima, illegalis: unrechtmäßige Handlung, oder Citation: igazságtalan (törvénytelen) tzitálás. Zmateční Pra, causa perplexa, zerrütteter Rechtshandel (Proceß), zurzavart pör.

Zmatečnoſť, i, f. iniusta (vacua iure) ratio, vel natura; perplexitas, praeposteritas, tis. f. Unordentlichkeit, Unrechtmäßigkeit: rendetlenség, igazságtalanság, törvénytelenség. *Syn.* Neporádnoſť, Nepráwnoſť.

Zmatek, tku, m. perturbatio, conturbatio, implicatio, perplexio, nis, f. perplexitas, tis, turba, ae, f. Verwirrung, Unordnung, Zerrüttung: fel-(meg) háboritás, zavarás, fel-háborodás, háboruság, háború, öszve-zavarás, zavarodás, rendetlenség. *Syn.* Zmateňí, Zmatenoſť.

zmateni, á, é, *p. c.* turbatus, conturbatus, perturbatus, implicatus, implexus, perplexus, a, um, v. g. capillus: verwirrt, verwickelt, z. B. Haar: meg (fel) bontatott, öszve gubantsositatott, p. o. a' haj. *Syn.* pomateni. 2) turbatus, conturbatus; perturbatus, confusus, perplexus, redditus: verwirrt, in Unordnung, zerrüttet, beunruhigt, auch Verſtand, Gemüth: öszve-zürtt,

zürtt. zavartt, fel-háborítatott, meg (fel) háborodott, meg-zavarodott. *Usus.* Pre Láſku Žádoſť, a iné Náklonoſť'i w Miſli zmaťením biť (pri ſebe nebiť): distineri (perturbari) amore, cupiditate: vor Liebe, Begierde und andern Leidenſchaften in dem Gemüthe zerrüttet (verwirrt) werden: a' szerelem és más buja kívánságok miátt alig lennі eszénél. Straňiwa teg Weci zmaťení celí ſtál; plní Pochibowáňá bol; neweďa Rambi ſa obráťiť mál: haerebat (haesitabat) in illa re; quo se verteret, non habebat: in Anſehung der Sache er ſtunde im Zweifel; wußte nicht, wohin er ſich wenden ſollte: meg-akadtt abban a' dologban; nem tudgya vala, hová fordítaná magát. *boh.* zmátení.

Zmaťeňí, á, n. implicatio, implexio, impeditio, intricatio, turbatio, conturbatio, perturbatio, nis, Verwirrung, Verwickelung: meg (fel) boutás, öszve gubantsosítás. *Syn.* Pomaťeňí. 2) v. Zmateť. *Usus.* Taťwelkégeſt Zmaťeňí, ea' (tanta) est perturbatio, ſo groß iſt die Verwirrung, Zerrüttung: olly nagy fel-háborodás vagyon. *boh.* Zmáteňí.

Zmaťenoſť, i, f. v. Zmateť.

† zmatu, *fut.* v. zmáſti.

Zmaza, i, f. naevus, i, m. ein Mahl am Leibe, Muttermahl: eingeborner Flecken: vélünk született gáuts, hiba, fogyatkozás. *Syn.* Prirodená Poſkwrna, Wráž, Prúh na Tele.

zmazací, á, é, *adj. boh.* ſmazací. Zmazacá (piſacá) Tabulka. *vulg.* Parǧament, Puǧilár: membrana deletiva, Lichttafel, Eſelhaut: pergamen mellyen irhatni, és az irást le-törülhetni lehet, pugiláris.

zmazaní, á, é, *p. c.* deletus, a, um: ausgelöſcht, weggewiſcht: le-töröltt, le-törlött. *Syn.* zetrení, zetretí. 2) v. zamazaní.

Zmazáňí, á, n. deletio, exstinctio, erasio, nis, f. Auslöſchung, Wegwiſchung: le-törlés, ki-vakarás, ki-törlés. *Syn.* Zetreňí, Zetretí. 2) v. Zamazáňí.

zmazať, al, žem, V. P. *imp.* zmaž: delere *Cic.* v. g. maculam: auslöſchen, wegwiſchen, z. B. etwas Geſchriebenes: le-törölni. *Syn.* zetreť. *boh.* ſmazaťi. 2) v. zamazať.

† zmazaťi, zmazal, zmažám, zmaži, *fut. imp.* zmaž, v. zamazať.

zmažšeni, á, é, *p. c.* contusus, elisus, a, um: zerquetſcht, zerſtoßen: öszve-törött, zúzott. *boh.* zhmožšeni.

Zmažšeňí, á, n. contusio, elisio, nis, f. Zerquetſchung, Zerſtoßung: öszve-törés, zúzás. *boh.* Zhmožšeňí.

zmažšiť, il, ím, V. P. *imp.* zmažši: contundere, elidere: zerſtoßen, zerquetſchen: öszve-törni, zúzni. *boh.* zhmožšiťi.

Zmazowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmazowať, zowal, zugem *freq.* ex zmazať.

zmedzeni, á, é, *p. c.* v. wimedzeni.

Zmedzeňé, á, n. v. Wimedzeňí.

zmedziť, il, ím, V. P. *imp.* zmedz, v. wimedziť.

Zmedzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *Syn.* Wimedzowáňí.

zmedzowať, zowal, zugem, *freq.* ex zmedziť. *Syn.* wimedzowať.

† zm'ekčeni, á, é, *p. c.* v. zmakčeni.

† Zm'ekčeňí, n. v. Zmaknutí.
† zm'ekčiti, il, ím, *fut.* v. zmakčiť.
† zm'eknúti, zm'ekl, zm'eknu, *fut.* zmaknúť.
zmelňení, á, é, *p. c.* mollitus, solutus, laxatus, a, um: aufgelockert: meg-miveltt, meglágyítatott, puhítatott. *Syn.* zrobení, wirobení. *Usus.* Zmelňené Role, agri subacti, molliti: gearbeitete Aecker, jól meg miveltt (szántott) földek. 2) v. melňení, skrušení.
Zmelňení, á, n. solutio, laxatio, nis, f. Auflockerung: megmivelés, meg-lágyitás, megpuhítás. *Syn.* Zrobeňí, Wirobeňí, Wipraweňí. 2) v. Melňeňí, Skrúšeňí.
Zmelňisko, a, n. laxata (soluta) res: aufgelockerte Sache: jól meg-miveltt dolog. 2) v. Pomúlisko, Zmúlisko.
zmelňiť, il, ím, V. P. *imp.* zmelňi: mollire, solvere, laxare: auflockern, z. B. die Erde: jól meg-mivelni, meg-lágyitani, puhitani. 2) melňiť, skrúšiť.
Zmena, i, f. vicissitudo, conversio, mutatio, commutatio, nis, metamorphosis, is, f. vices: Wechsel, Abwechselung, Veränderung: viszontagság, változás. *Syn.* Premena. *boh.* Zm'ena. 2) mutatio, commutatio, permutatio, cambium, i, n. Vertauschung, der Tausch, Wechsel: tserélés, tsere. *Syn.* Čarowáňí, Fragmočeňí, Premeňeňí, Menaa. *Usus.* Zmena peňažná, collybus (collubus), i, m. *Cic.* Verwechslung des Geldes, Wechslerei, Aufgeld oder Agio beim Geldverwechslung: pénz változásért való nyeresség. 3) syngrapha, ae, f. Schuldverschreibung, Schuldschein, Wechsel, Quittung: tulajdon kéz-irás. *vulg.* Obligátor, Kartabianka, Kwietancia. *boh.* Sm'ena.
† Zm'ena, i, f. idem. 1 Nro.
zméňaní, á, é, *p. c.* v. zmeňení.
Zméňáňí, á, n. v. Zméňeňí.
zméňať, al, ám, V. I. *imp.* ňag, v. zmeniť.
Zmenec, nca, m. mutator, immutator, permutator, commutator, versor, is, m. Veränderer, meg-változtató. *Syn.* Preménač. 2) Peňažní Zmenec: collybistes, et collybista, trapeza, trapezita, ae, m. *Cic. Hieron*, campsor, is, m. Geldwechsler: pénz-váltó. v. Menec.
zmeňení, á, é, *p. c.* mutatus, immutatus, versus, a, um: verändert: meg-változott, meg-változtatott, meg-másoltatott. 2) mutatus, permutatus, commutatus; verwechselt, getauscht, umgetauscht: tseréltt, fel-váltott. *Syn.* odmeňení, premeňení, prefragmočení.
Zmeňeňí, á, n. mutatio, immutatio, versio, nis, f. Veränderung: meg-változtatás, változás. *Syn.* Premeňeňí, Preinačeňí. *Usus.* Zmeňeňí Slow: tropus, i, m. figura, ae, f. Wechselrede, figürliche Rede: szónak el-fordítása. Zmeňeňí Umislu, opinionis mutatio, Veränderung der Meinung, vélekedésnek el-fordítása, változása. 2) mutatio, commutatio: Verwechslung, Tauschung, Umtauschung, der Tausch: tserélés, fel-váltás. *Syn.* Čarowáňí, Meňeňí, Odmeňeňí, Premeňeňí, Fragmočeňí, Prefragmočeňí.
zmeňiť, il, ím V. P. *imp.* zmeň: mutare, immutare, vertere: verändern, meg-változtatni.

Syn.

Syn. meňiť, premeňiť, preínačiť. *boh.* zm'eňiti. 2) mutare, commutare, permutare, cambiare: tauſchen, umtauſchen: verwechſeln: fel-váltani, tserélni. *Syn.* čarowať, fragmočiť, merčiť, odmeňiť, premeňiť, prefragmočiť, *boh.* ſm'eňiti. *Usus.* Peňáze zmeňiť, commutare pecunias, aes: das Geld verwechſeln, pénzt váltani.

zmenňe, *adv.* commutative, cambialiter, per cambium: wechſleriſch: tserélve. *Syn.* menňe.

zmenní, á, é, *adj.* commutativus, a, um: Wechſel, wechſleriſch: tserélést illetõ, tserélõ. *Syn.* menní. *boh.* ſm'enní. *Usus.* Zmenní Liſt, Zmena: litterae cambiales, syngrapha: Wechſelbrief: tserelevél. Zmenná Spraweblíwoſť, iuſtitia commutativa, Gerechtigkeit im Handel, und Wandel: tserélésben, és váltásban való igazság.

zmenowaní, á, é, *p. c.* v. menowaní.

Zmenowáňí, á, n. v. Menowaňí.

zmenowať, nowal, nugem V. I. *imp.* nug, v. menowať.

zmeňowať, ňowal, ňugem V. I. *imp.* ňug, v. zmeňiť.

zmenſení, á, é, *p. c.* minutus, imminutus, diminutus, extenuatus, a, um: verkleinert, kleiner gemacht: meg-kissebbítetett, meg-vékonyíttatott, fogyott. *Syn.* umenſení, ſt'enčení.

Zmenſeňí, á, n. imminutio, diminutio, extenuatio, elevatio, nis, f. Verkleinerung: meg-kissebbítés, vékonyítás. *Syn.* Umenſeňí, Stenčeňí.

zmenſiť, il, im V. P. *imp.* zmenſi, minuere, imminuere, diminuere, deminuere *Plaut.* extenuare, elevare: verkleinern, kleiner machen; megkissebbíteni. *Syn.* umenſiť, (ſtenčiť. *Usus.* Geſtli ſa zmenſila Opuchlina, si quid ex ulcere abscessit; si quis abscessus factus est: wenn ſich das Geſchwür geſetzt hat: hogy ha a' dagadás (a' kelevény) elmúltt; hogy ha valamennyire le-dagadott.

Zmenſowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmenſowať, ſowal, ſugem *freq.* ex zmenſiť.

zmeraní, á, é, *p. c.* mensuratus, dimensus, a, um; abgemäſſen, meg-méretett. *boh.* zm'eťení.

Zmeráňí, á, n. mensuratio, dimensio, nis, f. Abmeſſung, meg-mérés. *boh.* Zm'eťeňí.

zmerať, al, ám V. P. *imp.* rag: metiri, dimetiri, emetiri, mensurare: abmeſſen: megmérni. *Syn.* wimerať, odmerať. *boh.* zmeriti.

Zmeráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmeťáwať, al, ám, *freq.* ex zmerať.

zmercow, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Zmerec, rca, m. reconciliator, is, m. Verſöhner, Mittler der Perſonen: meg-engeszteló, békesssg-szerzõ. *Syn.* Upokogitel, Zmeritel, Zmeňiť, Uſpokogitel, Proſtredňí. *boh.* Smírce.

zmereni, á é, *p. c.* placatus, reconciliatus, propitius, a, um: verſöhnt: meg-békéltetett, meg-békéllett. *Syn.* upokogení, uſpokogení, ukogení. *boh.* ſmíťeni.

Zmereňí, á, n. reconciliatio, placatio, mitigatio, propitiatio, nis, f. Verſöhnung z. B.

einer Perſon: eugesztelés, békéltetés, meg-békéllés. *Syn.* Ukogeńí, Uſpokogeńí, Upokogeńí, Zrownáńí, Zmerka, Zmernoſť. *boh.* Smířeńí.

† zm'ečeńí, á, é, *p. c.* v. zmerańí.

† Zm'ečeńí, n. v. Zmeráńí.

zmeriť, il, ím V. P. *imp.* zmer, ńekoho z ńekím: placare, propitiare, reconciliare alicui: verſöhnen jemand mit jemand, oder zwei Parteien: meg-engesztelni, meg-békéltetni. *Syn.* upokogiť, uſpokogiť, ukogiť. *boh.* smířiti. *II. rec.* zmeriť ſa zńekim: reconciliari alicui (cum aliquo), redire in gratiam cum aliquo: ſich mit jemand verſöhnen: valakivel meg-békélni. *Syn.* upokogiť ſa, *boh.* ſmířit ſe ſńekím.

† zm'eriťi, il, im *fut.* v. zmerať.

zmeritedelńe *adv.* placabiliter, reconciliabiliter: verſöhnlich, verſöhnbar: engesztelhető(tsendesíthető) képpen, meg-tisztolásra (büntetésre)-valómódon. *Syn.* upokogitedelńe.

zmeritedelní, á, é, *adj.* placabilis, reconciliabilis, e: verſöhnlich, verſöhnbar, leicht zu beſänftigen: engesztelhető, tsendesíthető. 2) placabilis *Lact. Terent.* piacularis, lustralis, e: zur Verſöhnung, (Reinigung) gehörig, dienlich zur Beſänftigung oder Verſöhnung, leicht verſöhnend oder beſänftigend: meg-tisztulásra (engesztelésre) való könnyen engesztelő. *Syn.* upokogitedelní, ukogitedelní.

Zmeritedelnoſť, i, f. placabilitas, tis, f. placabilis (reconciliabilis) natura: Verſöhnlichkeit: engesztelhetősség, engesztelhető természet. *Syn.* Upokogitedelnoſť.

Zmeritel, a, m. v. Zmerec.

zmeritelčin, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Zmeritelka, i, f. reconciliatrix, placatrix, propitiatrix, cis, Verſöhnerinn: engesztelő aszszony. *Syn.* Zmerńica, Upokogitelka.

Zmeritelkińa, i, f. idem.

zmeritelńe, *adv.* v. zmerńe.

zmeritelní, á, é, *adj.* v. zmerní.

Zmeritelnoſť, i, f. v. Zmernoſť.

Zmerka, i, f. v. Zmereńí.

zmerkowaní, á, é, *p. c.* v. zbadaní.

Zmerkowáńí, á, n. v. Zbadáńí.

zmerkowať, kowal, kugem V. P. *imp.* kug, v. zbadať.

zmerńe *adv.* placatorie, propitiatorie, placabiliter *Gell.* verſöhneriſch, verſöhnend, beſänftigend: engesztelve, engesztelőképpen. *Syn.* zmeritelńe, upokogitelńe.

zmerní, á, é, *adj.* placabilis, e *Luct. Terent.* propitiatorius, placatorius, a, um: verſöhneriſch, verſöhnend, beſänftigend: engesztelő. *Syn.* zmeritelní, upokogitelní. *Usus.* Zmerná Obeta, sacrificium propitiatorium, Verſöhnungsopfer, engesztelő áldozat.

Zmerńica, i, f. v. Zmeritelka.

zmerńičin, a, e, *adj. poss.* ex Zmerńička.

zmerńičin, a, e, *adj. poss.* ex Zmerńica.

Zmerńička, i, f. *dem.* ex Zmernica.

Zmerńík, a, m. v. Zmerec.

zmerńíkow, a, e, *adj. poss.* ex *praec.*

Zmerność, i, f. v. Zmereńí. v. Upokogitelnoſť.
zmerowaní, á, é, *p. c.* v. zmíreni.
Zmerowáňí, á, n. v. Zmíreňí.
zmerowať, rowal, rugem V. I. *imp.* rug, v. zmírit, *boh.* ſm'erowati.
zméſaní, á, é, *p. c.* permixtus (permistus), commixtus, a, um: vermiſcht: öszve-elegyített, vegyitett. *Syn.* poméſaní, zmíſaní.
Zméſáňí, á, n. permixtio (permistio), commixtio, nis, f. Vermiſchung: öszve-elegyités, vegyités. *Syn.* Poméſáňí, Zmiſáňí. *boh.* Smíſeňí.
zméſať, al, ám V. P. *imp.* ſag, zňečím: miscere, permiscere, commiscere cum re: vermiſchen mit etwas: öszve elegyíteni, vegyíteni valamivel. *Syn.* poméſať, zmíſať. *boh.* ſmíſit. *II. rec.* zméſať ſa, se miscere, permiscere, misceri, permiscere, commisceri: ſich vermiſchen: öszve-elegyedni. *Syn.* poméſať ſa, zmíſať ſa. *boh.* ſmíſit ſe. 2) coire, misoere corpus (rem habere) cum aliqua, cum aliquo: ſich fleiſchlich vermiſchen, valakivel hálni. *boh.* ſmíſit ſe.
Zméſáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zméſáwať, al, ám *freq.* ex zméſať. *Syn.* zmíſáwat. *II. rec.* zméſáwať ſa, *freq.* ex zméſať ſa. *Syn.* zméſáwať ſa.
zméſeni, á, é, *p. c.* quod quis condepsuit, zuſammengeknetet, öszve-dagasztatott, gyúrtt.
Zmeſeňí, á, n. condepsere, das Zuſammenkneten: öszve-dagasztás, gyúrás.
Zméſica, i, f. chaos, us, n. *Ovid.* disordinatio, nis, f. disordo, inis, m. Miſchmaſch, Verwirrung, Klumpen, der noch unentwickelte Stoff zur Welt; der ungebildet, Weltklumpen; Vermiſchung aller Dingen: zürzavar, rendetlenség. *Syn.* Neporádek, Zméſańica, Zméſańina. *boh.* Sm'eſice.
zméſit, il, ím V. P. *imp.* zmeſ: condepsere (sui) *Cato.* zuſammenkneten, öszve-dagasztani, gyúrni, *boh.* ſmíſiti. 2) v. zméſať. *II. rec.* zméſit ſa, condepsi, zuſammengeknetet werden, öszve-dagasztódni, gyuródni. 2) v. zméſať ſa, *boh.* ſmíſit ſe.
zmeſkaní, á, é, *p. c.* neglectus, a, um: verſäumt: elmulatott, el-mulasztott. *Syn.* zameſkaní.
Zmeſkáňí, á, n. neglectus, us, m. neglectio, nis, f. Verſäumung: el-mulatás, el-mulasztás. *Syn.* Zameſkáňí.
zmeſkať, al, ám V. P. *imp.* kag: negligere, verſäumen, el-mulatni: el-mulasztani. *Syn.* zameſkať.
Zmeſkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.
zmeſkáwať, al, ám *freq.* ex zameſkať.
zmeſť, zmetel, zmetem V. P. *imp.* zmeť; averrere *Hor.* deverrere *Colum.* verrere, everrere: abkehren, wegkehren, wegmit dem Beſen, z. B. den Unflath: le-söpörni. *boh.* ſmíčiti. 2) Prach zmeſť zňečeho: pulvere purgare, depulverare: abſtäuben: le-porozni. *Syn.* opráſit.
zmeſt'it ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* zmeſť ſa: intrare, capi: hineingehen, gefaßt werden: bele (el) férni, menni. *Syn.* weiſť. *boh.* ſm'eſtkati ſe, wgit ſe. *Usus.* Wſecko ſa mi to tam zmeſt'it muſí. Wic Ludu tuto nezmeſt'í ſa, newegše: plures non capit hic locus,

cus, dieſer Ort faßt nicht mehrere Leute: es könnten nicht mehrere darinn ſtehen: nemférnek többen ebbe a' helybe; nem lehetnek itt többen.

Zmetač, a, m. pampinator, is, m. Ablatter, Ablätterer des Weins: leveledző. *boh.* Sm'etač. 2) v. Zmetar.

Zmetáč, a, m. scopae, arum, f. *plur.* Kehrwiſch: seprü, söprü. *boh.* Sm'etak.

zmetaní, á, é, *p. c.* pampinatus, a, um: abgeblättert, abgeblattet: leveledzett. *Syn.* zhádzaní, zhadzowaní. *boh.* ſmetaní. 2) v. zmetení. 3) *boh.* v. wiwrhnutí 3 Nro.

Zmetáňí, á, n. pampinatio, nis, f. Ablätterung, Ablattung: leveledzés, vástolás. *Syn.* Zmetka, Zhádzáňí, Zhadzowáňí. *boh.* Smetáňí. 2) v. Zmeteňí. 3) *boh.* v. Wiwrhnutí. 3 Nro.

Zmetar, a, m. scopator, verrens, everrens, tis, m. der das Kehricht wegſchaffet: seprö, ki-seprö. *Syn.* Smetár, Zmetač, *boh.* Smetáč. 2) deverrens, averrens: Abkehrer mit den Beſen: le-seprö. *Syn.* Zmetač. 3) depulverator, a pulvere purgator: Abſtäuber, le-porozó.

zmetat, al, ám, V. I. *imp.* tag winné Liſt'i: pampinare vitem, vineam: den Wein ablatten, ablättern: leveledzeni, szölöt gyomlálni. *Syn.* zhádzat, zhadzowat, *boh.* ſmetaťi, ſmitaťi, zházeťi.

† zmetat, al, ám *fut.* de animalibus, v. wiwrhnúť 3 Nro.

Zmetáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmetáwat, al, ám *freq.* ex zmetat.

zmeteni, á, é, *p. e.* ex zmeſt: aversus (*ex* averro), deversus, a, um: weggefegt, weggekehrt, abgekehrt, mit dem Beſen: le-söpörtetett. 2) pulvere purgatus, depulveratus: abgeſtäubt: le-porozott. *Syn.* opráſeni.

Zmeteňí, á, n. aversio (*ex* averro), eversio, nis, f. das Wegfegen, Wegkehren, Abkehren, -ung mit dem Beſen: le-söprés. 2) a pulvere purgatio, depulveratio: Abſtäubung: leporozás. *Syn.* Opráſeňí.

Zmetka, i, f. v. Zmetáňí 2 Nro. *boh.* Smítka.

† zmezowani, á, é, *p. c.* v. zmedzowani.

† Zmezowáňí, n. v. Zmedzowáňí.

† zmezowaťi, owal, ugi (u), v. zmedzowat.

* zmgeſani, á, é, *p. c.* v. zméſani.

* Zmgeſáňí, á, n. v. Zméſáňí.

* zmgeſat, al, ám, v. zméſat.

* Zmgeſáwáňí, á, n. v. Zméſáwáňí.

* zmgeſáwat, al, ám, v. zméſáwat.

* zmgeſeni, á, é, *p. c.* v. zméſeni.

* Zmgeſeňí, á, n. v. Zméſeňí.

* zmgeſit, il, ím, v. zméſit.

* zmgeſt, v. zmeſt.

Zmiga, i, f. coluber, bri, m. coluber, berus, *Linn.* Unke, Hausſchlange, Hausotter: házi kigyó. *Syn.* domowni (domácí) Had.

† Zmige, f. idem.

žmíkaní, á, é, *p. c.* v. wižmíkaní. *boh.* žbímaní.

Žmíkáňí, á, n. v. Wižmíkaňí, *boh.* žbímáňí.

žmíkat, al, ám V. I. *imp.* kag, v. wižmíkat. *boh.* žbímaťi.

zmílení, á, é, *p. c.* v. mílení, pomílení.

Zmi-

Zmíleňí, a, n. v. Míleňí, Pomíleňí.

zmílit, il, ím V. P. *imp.* zmil, v. mílit, pomílit. *II. rec.* zmílit ſa, v. mílit ſa, pomlít ſa.

Zmílowáňí, á, n. nad ňekím, nad ňečím: miseratio, commiseratio, alicuius: misericordia, ae, f. das Erbarmen, die Erbarmung über jemand, oder etwas: könyörülés, szánakodás valakin. *Syn.* Zlutowáňí. *boh.* Smilowáňí, Slitowáňí.

zmilowát ſa, lowal ſa, lugem ſa V. P. et V. I. *imp.* lug ſa: miserescere, misereri: ſich erbarmen, könyörülni valakin, szánakodni. *Syn.* zlutowat ſa. *boh.* ſmilowati ſe, ſlitowati ſe. *Usus.* Zmilugem ſa nad tebú, misereor (miseret *vel* misereseit me) tui tangor misericordia tui, miseror tui: ich erbarme mich über dich, szánlak tégedet.

zmilowáwat, al ſa, ám ſa *freq.* ex zmilowat ſa, *Syn.* zlutowáwat ſa, *boh.* ſmilowáwat ſe, ſlitowáwat ſe.

zmíňení, á, é, *p. c.* memoratus, commemoratus, adtactus, nominatus, a, um: erwähnt: emlétetett, emlétett.

Zmíňení, á, n. v. Zmínka.

zmíňit ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* zmiň ſa, o ňečem: memorare, commemorare, tangere rem, mentionem rei facere (iniicere): erwähnen einer Sache: meg-emléteni, elő-hozni.

Zmínka, i, f. mentio, memoratio, commemoratio, nis, f. Erwähnung, Meldung: emlétés, elő-hozás. *Syn.* Dominka, Zmíňení, *boh.* Důminka. *Usus.* Zmínku učiňit, mentionem facere, memorare: commemorare, Erwähnung thun, erwähnen: emléteni. Nechcem o tom Zmínki čiňit, čeho ſa on ſweg Mládeží dopuſt'il: pueritiae crimina non exequor: ich will ſeiner Jugend Schandthaten mit Stillſchweigen übergehen, nem szollok az ifiuságában tett gonoszságokról; el-halgatom az ifiuságában töltött életét. Žádneg Zmínki o teg Weci w práwe ſa newinachádza, non appellantur haec in lege, das Geſetz thut deſſen keine Meldung; im Geſetze ſteht dieſes nicht ausdrücklich; ezek felöl semmi jelentés (fel-jegyzés) nints a' tövényben; nintsenek ezek a' törvényben fel-téve. Ø tom žádneg Zmínki neurobil.

zmíňowat ſa, ňowal ſa, ňugem ſa, *freq.* ex zmíňit ſa.

† Zmírce, m. v. Zmerec.

zmírení, á, é, *p. c.* directus, collineatus, petitus, a, um: gezielt, tzélozott, tzélre arányozott. 2) spectatus, consideratus, a, um: zur Abſicht, oder Rückſicht (in Gedanken) gehabt: tekéntetben vett. *Syn.* zmerowani, *boh.* ſm'ečení. 3) *boh.* v. zmerení.

Zmíreňí, á, n. collineatio, directio, petitio, nis, f. das Zielen, tzélozás, arányozás. 2) spectatio, consideratio, nis, f. das Zielen, Betrachten: nézés, tekéntés, tekéntetbevévés. *Syn.* Zmérowáňí. *boh.* Smečeňí. 3) *boh.* v. Zmereňí.

zmírit, il, ím V. P. *imp.* zmir, na ňečo, ňečím: petere rem, zielen auf etwas mit etwas, z. B. mit dem Gewehr: arányozni, tzélozni. 2) spectare rem, hominem, ad rem, ad hominem: zielen, etwas zur Abſicht haben, worauf Rückſicht haben, oder umgehen, wohin denken, in Gedanken haben: szemlélni, tekén-

tekinteni. *Syn.* zmerowať. *boh.* ſm'ěřiti. 3) *boh.* v. zmeriť.

zmíſaní, á, é, *p. c.* v. zméſaní.

Zmíſáňí, á, n. v. Zméſaňí.

zmíſať, al, ám, v. zmíſať.

Zmiſel, ſlu, m. sensus, us, m. sensatio, nis, f. der Sinn, Kraft zu empfinden, zu hören, zu ſehen, zu riechen: érzékenység, érzés. *Syn.* Citedelnoſť. *Usus.* Do Zmiſlow padať, cadere in sensus, in die Sinne fallen, szembe tünni. 2) sensus, seu vis verborum: Sinn, der Verſtand, der in Worten liegt, der Gedanke, Begriff, der damit verbunden iſt, oder ſeyn ſoll: a' szónak értelme, magyarázása. *Syn.* Porozumeňí, Zrozumeňí. *Usus.* Slowo toto dwognáſobní Zmiſel má, verbum istud in duas sententias accipi potest, dieſes Wort hat zweierlei Verſtand, kann auf zweierlei ausgedeutet werden: ezen szó (beszéd) két féle képpen (módon) értethetik, magyaráztathatik. 3) mens, ratio, nis, f. Sinn, Gedanken, Verſtand des Menſchen: ész, okosság. *Usus.* Nebit dobre pri Zmiſloch: esse vecordem, non esse compotem mentis: nicht wohl bei Sinnen ſeyn: eszén nem lenni, esztelennek (bolondnak, kábának) lenni. 4) sensus, sententia, mens: Sinn, Gedanken, Meinung, z. B. des Redenden: értelem, itélet. *Usus.* Teho Zmiſlu biť: inducere (in) animum, Sinnes werden, reá vinni magát. Zmiſel premeňiť, mentem mutare, decedere sententia *Tacit.* anderes Sinnes werden, akaratiyát (értelmét, itéletét) változtatni. Druhého Zmiſlu ſem, sum alia mente, ich bin anderes Sinnes: más itélettel vagyok e' felöl. Teho ſem Zmiſlu, sum hac (ea) mente, haec mea sententia est: des Sinnes bin ich: én igy értem. 5) mens, tis, f. animus, i, m. indoles, is, f. Sinn, Gemüth, Beſinnung: ész, értelem, elménck természet szerént való indulattya, szív, gondolat, akarat. *Syn.* Srdce. *Usus.* Wiſoki Zmiſel, mens alta, hoher Sinn, hohe Geſinnung: nagy ész. nagy értelmű ember. *b.*) spiritus magnus, fastus: Stolz, kevélység, nagy akarat, fel-fúvalkodás. Wiſoki Zmiſel złožiť, exuere fastus, den Stolz ablegen: meg-hunyászkodni. Nekomu preſ Miſel preiſť, sa prewezť: obsistere alicuius libidini, Jemanden durch den Sinn fahren, ellene állani valakinek. v. Miſel. *Prov.* Mnoho Zlaw, mnoho Zmiſlow: quot capita, tot sententiae: viel Köpfe, viel Sinne: sok fej, sok értelem. v. Zlawa. *boh.* Smiſl.

zmiſelňe, *adv.* sensate, nachdenklich, fontosan, szorgalmatosan. *Syn.* powážliwe. 2) acute, sagaciter, ingeniose: ſcharfſinnig, okossan. *Syn.* oſtrowtipňe, domiſelňe. *boh.* ſmiſlňe.

zmiſelní, á, é, *adj.* sensatus, a, um: nachdenklich: meg-fontoló. *Syn.* powážliwí. 2) sagax, cis; m. ingeniosus, acutus, a, um: ſcharfſinnig: éles, elméjű, valamit hamar által értő, fel-találó. *Syn.* domiſelní, oſtrowtipní, wtipní. *boh.* ſmiſlní.

Zmiſelnoſť, i, f. sagacitas, ingeniositas, tis, f. acumen, inis, ingenium, i, n. Scharfſinn,

finn, Scharfſinnigkeit: éles elmésség, hamar meg-értés. *Syn.* Domiſelnoſť, Oſtrowtipnoſe, Wtipnoſť. *boh.* Smilnoſť. *Usus.* Wogenſká (we Wecách wogenſkich) Zmiſelnoſť, v. Fortel.

zmiſení, á, é, *p. c.* v. ſchwáťení 1 Nro.

Zmiſeňí, á, n. Schwáťeňí 1 Nro.

zmíſení, á, é, *p. c.* v. zméſení.

Zmíſeňí, á, n. v. Zméſeňí.

zmíſiť, il, ím, V. P. *imp.* zmiſ, v. zméſiť.

zmiſiť, il, ím, V. P. *imp.* zmiſ, v. ſchwáťiť 1 Nro. *II. rec.* zmiſiť ſa, v. ſchwáťiť ſa 1 Nro.

zmíſlaní, á, é, *p. c.* cogitatus, in animum inductus, a, um: gedenkt, gedichtet, gedacht: eingebildet, vorgeſtellt: gondoltt, képzeltt. *Syn.* miſlení. 2) excogitatus, fictus, confictus, commenticius, commentus, a, um: erdichtet, erdenkt, ausgeſinnt: ki-gondoltt, költött, koholtit. *Syn.* zmiſlení.

Zmíſláňí, á, n. imaginatio, cogitatio, meditatio, nis, f. das Dichten auf etwas, Einbildung, Vorſtellung: gondolat, képzelés, gondolkodás. *Syn.* Miſleňí. 2) fictio, confictio, excogitatio, meditatio, nis, f. das Dichten auf etwas, Erdichtung, Ausſinnung, das Erdichten: ki-gondolás, koholás, költés, költemény. 3) opinio, imaginatio: Einbildung, Vermuthung, Meinung: vélekedés. *boh.* Smiſleňí.

zmíſlať, al, ám, V. I. *imp.* lag: imaginari, meditari, cogitare rem, in animum inducere, animo concipere rem: dichten, auf etwas denken, ſich einbilden, ſich vorſtellen: valamiről gondolkozni, valamit képzelni, gondolni magának. *Syn.* miſleť o ňečem, na ňečo. *Usus.* Čo zmiſláſ? 2) excogitare, comminisci, fingere: dichten, erdichten, erdenken, ausſinnen: költeni. koholni, ki-gondolni. *Usus.* Wſeličo na mňa zmíſlá, varia adversum me comminiscitur. 3) O ňečem: cogitare, putare, opinari, sentire, iudicare: denken, meinen, vermuthen, urtheilen: vélni, itélni. *Syn.* miſleť, ſúdiť. 4) v. miſleť. *boh.* ſmiſliti.

Zmiſlec, a, m. fictor, is, m. Dichter, kóholó, költő, kigondoló. *Syn.* Zmiſlenkár. 2) poeta, Dichter, Poet: verszerző. *Syn.* Werſowňík, Werſow, Skladatel.

zmiſlecki, *adv.* poetice, dichteriſch, vers-szerzők módgyára. *Syn.* werſowňicki.

zmiſlecki, á, é, *adj.* poeticus, a, um: dichteriſch: vers-szerzőket illető. *Syn.* werſowňický.

Zmiſlectwí, á, n. poesis, ars poetica: Dichterei, Dichtkunſt, vers-szerző tudomány. *Syn.* Werſowňictwí.

Zmiſleť, u, m. poema, tis, n. Gedicht, köllt (szerzett) vers. *Syn.* zmiſlení. 2) v. Zmiſlénka.

zmiſlení, á, é, *p. c.* fictus, confictus, commentus, commenticius, fabulosus, excogitatus, a, um: erſinnt, erdichtet: ki-gondoltt, ki-költött, koholtt. *Syn.* wimiſlení, zmíſlaní. *boh.* ſmiſlení. *vulg.* ſſintowaní, zfundowaní. *Usus.* Zmiſlení Werſ, v. Zmiſleť.

Zmiſleňí, á, n. fictio, confictio, inventio, excogitatio, nis, f. Erdichtung, Erſinnung,

das

das Erdichten: ki-gondolás, koholás, költés. *boh.* Smiſleňí. 2) v. seq.

Zmiſlénka (Zmíſlénka), i, f. idea, phantasia, res ficta, fabula, ae, f. commentum, figmentum, i, n. Finte, Erdichtung, etwas Erdichtetes, Gedicht: ki-gondoltt látás, embernek elméjében forgó képzelés, sófia beszéd, költemény. *Syn.* Báſeň, *vulg.* Finta. *boh.* Smiſlénka, et Smiſlínka. *Usus.* Geſt tak, gak powedám, ſamá Zmiſlénka: est, ut dico, fabula pura: es iſt wahr: was ich ſage, dies ſind lauter Narrenwerke: a' mint mondom, tsak sófia beszéd, költemény.

Zmiſlenkár, a, m. v. Zmiſlec, et Baſňár.

Zmiſlenkárček, a, et rečka, m. *dem.* poetaster, i, m. poetilla, ae, m, Dichterling, versszerzötske.

zmiſlenkárčin, a, e, *adj. poss.* ex Zmiſlenkarka.

Zmiſlenkárek, rka, m. v. Zmiſlenkárček.

Zmiſlenkárka, i, f. v. Baſňárka. 2) poetria, ae, f. Dichterinn, vers-szerzönė. *Syn.* Werſowňička.

zmiſlenkárſki, *adv.* v. zmiſlecki et báſňárſki.

zmiſlenkárſkí, á, é, *adj.* v. zmiſlecki et baſňárſki.

Zmiſlenkárſtwí, á, n. v. Zmiſlectwí, et Baſňárſtwí.

zmiſleť, lel, lím, V. P, *imp.* zmiſli, *cum vel sine dat. pers. et accus. rei*: excogitare, fingere, effingere, comminiſci, invenire: erſinnen, erdichten, ausdichten, erdenken: kigondolni, ki-koholni, költeni. *Syn.* zmiſleť ſi. *vulg.* fintowať, fundowať. *boh.* ſmiſliti. *II. rec.* zmiſleť ſi: perpendere, conſiderare: betrachten, bedenken: meg-gondolni, visgálni. *Syn.* pomiſleť ſi, rozwážiť. 2) v. zmiſleť. *Usus.* Čo ſi len zmiſlel! quid non excogitavit! was hat er nicht erdichtet: mit nem gondolt ki!

zmiſletedelňe, et zmiſleteßelňe, *adv.* fingibiliter, erdichtlich erdenklich: ki-gondolható (költhető) képpen.

zmiſlitedelní, et zmiſliteßelni, á, é, *adj.* fingibilis, cogitabilis, e; qui (quae, quod) cogitar. (excogitari) potest: erdenklich, erdichtlich: ki-gondolható, költhető. *Usus.* Wſecka zmiſletedelná Čeſt, omnis cogitabilis honor, alle erdenkliche Ehre, minden ki-gondolható tisztelet.

† zmíſliti, il, ím, v. zmiſleť.

zmit, zmil, zmigem V. P. *imp.* zmi: abluere, abwaſchen, le-(meg) mosni. *boh.* ſmíti. *Usus.* Zmil (ſpral ho D'eſď, ablutus est pluvia; bene (sane) imaduit pluvia: der Regen hat ihn abgewaſchen, vom Regen iſt er recht (ziemlich) naß: meg-mosta ötet az esö. Aňi ho Woda nemige: nec aqua hoc illi abluet; non evitabit poenas: auch das Waſſer kann das nicht abwaſchen: még a' víz se mossa le-róla. Zmigem mu Hlawu, serio habebo ipsum, ich will ihm den Kopf recht abwaſchen: jól megmosom (meg-korbácsolom) a' fejét.

† Zmítáňí, n. v. Pohadzdwáňí, 2) v. Odolání, Odrážaňí. 3) v. Wátí.

† zmítati, al, ám, v. pohádzowať, 2) v. odolať, odrážať. 3) v. wáť.

zmíti, á, é, *p. c.* ablutus, a, um:

um: abgewaſchen: le (meg) mosattatott.

Zmítí, á, n. ablutio, nis, f. Abwaſchung, le (meg) mosás.

† Zmítka, i, f. v. Zmetká.

Zmiwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmiwat, al, ám *freq.* ex zmit: *boh.* ſmiwati.

Zmizeňí, á, n. v. Zmiznutí.

zmizet, zmizet, zmizím V. P. *imp.* zmiz: perniciter (subito) elabi, volare, disparere, evanescere, se subducere, abire, deperdi: verſchwinden: sudamlani, el-enészni. eltünni, el-veszni. *Syn.* zmizнút. *Usus.* Len tak zmízel, subito evanuit (disparuit), er iſt verſchwunden, csak egyszer el-veszett, el-tünt.

zmiznút, znul (zel), zňem V. P. *imp.* zňí: idem. *Usus.* Mor zmízel, abiit pestilentia, die Sucht hat nachgelaſſen, meg-szünt a' dög-halál.

Zmíznutí, á, n. evanescentia, ae, f. Verſchwindung: sudámlás, el-veszés, el-enészés, el-tünés. *Syn.* Zmizeňí.

zmlaſkaní, á, é, *p. c.* v. zežutí.

Zmlaſkáňí, a, n. v. Zežutí.

zmlaſkat, al, ám V. P. *imp.* kag, v. zežut.

Zmlaſkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmlaſkáwat, al, ám, *freq.* ex zmláſkat, *Syn.* zežúwat.

zmlaſkotaní, á, é, *p. c.* v. zežutí.

Zmlaſkotáňí, á, n. v. Zežutí,

zmlaſkotat, tal, tam et cem, V. P. *imp.* tag et kot, v. zežut.

zmláteni, á, é, *p. c.* abtrituratus, extrituratus, a, um. abgedroſchen: el-tsépeltt. 2) verberatus, concusus: abgeprügelt, abgepuft: meg-veretetett, öszve-verett. *Syn.* wimláteni.

Zmláteňí, á, n. abtrituratio, extrituratio, nis, f. das Abdreſchen, -ung: el-tsépelés. 2) verberatio, concusio: das Abprügeln, Abpuffen: meg (öszve) verés. *Syn.* Wimlátcňí.

zmlátit, íl, ím V. P. *imp.* zmlať: abtriturare, extriturare, tritnram finire: abdreſchen, aufhören zu dreſchen: el-tsépelni. *Syn.* wimlátit. 2) verberare, concutere: abprügeln, abpuffen: meg (öszve) verni.

zmlaždžaní, á, é, *p. c.* v. zežutí.

Zmlaždžáňí, á, n. v. Zežutí.

zmlaždžat, džal, džím V. P. *imp.* dži, v. zežut.

zmlaždžaní, á, é, *p. c.* v. žežutí.

Zmlaždžáňí, á, n. v. Zežutí.

zmlaždžat, al, ám V. P. *imp.* džag, v. zežut.

zmlčanliwe, *adv.* taciturne, tacite, silentiose: ſchweigend, verſchwiegen: hallgatva. *Syn.* mlčanliwe.

zmlčanliwí, á, é, *adj.* taciturnus, tacitus, silentiosus, a, um: ſchweigend, verſchwiegen, der etwas verſchweigt, oder verſchweigen kann: hallgató, veszteglő. *Syn.* mlčanliwí.

Zmlčanliwoſt, i, f. taciturnitas, tis, f. das Schweigen, die Verſchwiegenheit: veszteg hallgatás. *Syn.* Mlčanliwoſt.

zmlčaní, á, é, *p. c.* silentio pressus, reticitus, tacitus, celatus, occultatus, a, um: verſchwiegen, was verſchwiegen wird: el-hallgatott. *Syn.* mlčaní. *Usus.* Zmlčaním Ménem, nomine celato (ta cito), mit Verſchweigung des Namens, el-titkolt névvel.

Zmlčá-

Zmlčáňí, á, n. reticentia, ae, f. occultatio, nis, f. Verſchweigung, Verhehlung: hallgatás, el-titkolás. *Syn.* Mlčáňí, Zamlčáňí.

zmlčať, čal, čím V. P. *imp.* zmlč: tacere, reticere, silere, subticere, silentio premere, praeterire, transire, celare, occultare: verſchweigen, verhehlen: el-hallgatni. *Syn.* zmlknúť. *boh.* ſmlčeti. *Usus.* Toto zmlčať načím, haec reliquantur tacita, dies muß verſchweigen, ezeket ki-nem kell beszélni. Kdo bi ťi to zmlčal? quis te tacitum relinquat? wer könnte dies verſchweigen? hogy állhatná-meg ember, hogy felőled ne szóllana.

Zmlčáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmlčáwať, al, ám *freq.* ex zmlčať.

† zmlčeni, á, é, *p. c.* v. zmlčaní.

† Zmlčeňí, n. v. Zmlčáňí.

zmlknúť, knul (kel), kňem V. P. *imp.* kni: co tacere conticescere (conticiscere) *Cic.* ſchweigen, ſtill (ruhig) werden, ſich legen, aufhören: hallgatni. *Syn.* umlknúť. 2) v. zmlčať.

Zmlknutí, á, n. conticescentia, ae, f. das Schweigen, Stillwerden: hallgatás.

† Zmlſáňí, n. v. Zmaſkrkeňí.

† zmlſať, al, ám *fut. imp.* ſag, v. zmaſkrkiť.

Zmluwá, i, i. collocutio, colloquutio, *Cic.* sermocinatio, nis, f. sermo, nis, m. dialogus, i, discursus, us, m. colloquium, i, n. Unterredung, das Geſpräch, der Diſkurs: beszélgetés. *Syn.* Zmlúwáňí, Zmluweňí.

Zmlúwa, i, f. pactum, conventum, i, n. pactio, transactio, conventio, nis, f. conventus, contractus, tractatus, us, m. Vertrag, Verabredung, Vergleich: alku, öszveszolálkozás, szegődés, alkuvás, egyezés, öszve-szerzés. *Syn.* Pogednáňí, Porownáňí, Spráwá, Umluwa, Zhoworeňí, Zámluwa, Zamluweňí, Zgednáňí, *boh.* Smlúwa. *Usus.* Zmlúwa (Zámluwa) k Manželſtwú, v. Oddanki, Slúbi. Zmlúwu ciňiť (učiňiť), pacisci, pactionem facere: einen Vertrag machen (ſchlieſſen), alkunni, szerződni, szegődni, alkura lépni. Zmlúwu zrušiť, frangere (violare) pactum, einen Vertrag umſtoſſen, aufheben: az alkut (alkuvást) fel-bontani, megmásolni. Prátelſká Zmlúwa, transactio amica, freundſchaftlicher Vertrag, barátságos megalkuvás, alku. Swádebná Zmlúwa, sponsalisticus contractus, Ehebündniß, Ehevertrag, kéz-fogási alkuvás. 2) foedus, eris, n. Bündniß, Bund: szövetség. *boh.* Smlúwa.

Zmlúwať, a, m. collocutor (conloc), is, m. *August.* der ſich unterredet, mit einem andern redend: beszélgető. 2) dissvasor *Cic.* Wiederrather: nem jovalló, nem tanátsló. *Syn.* Zmlúwatel.

Zmlúwáňi, á, n. v. Zmluwa.

zmlúwať, al, ám V. I. *imp.* wag, v. zmluwiť. *boh.* ſmlúwati. *II. rec.* zmlúwať ſa: colloqui (conloqui) *cum aliquo Cic.* sermocinari, discurrere: mit jemanden reden, die Rede führen, diſkuriren, ſich unterreden: beszélgetni. *Syn.* zmlúwiť ſa.

Zmlú-

Zmlúwatel, a, m. v. Zmlúwač.

Zmluwec et Zmlúwec, wca, m. interpres, tis, m. mediator, is, m. Unterhändler: közbenjáró. *boh.* Smluwce, et Smlúwce. 2) conciliator, is, m. Stifter: véghez vévő, szerző, szerződő, öszve-szerkesztő. *boh.* Smlúwce. 3) arbiter, coarbiter, ri, m. iudex compromissus: Schiedmann: közbiró, valamit el-rendelő. *Syn.* Rozsudec. *Usus.* Zmlúwec Trhu, arbiter annonae, proxeneta: Unterkaufer, Unterhändler: a' ki a' búzának árát szábja.

zmluwení, á, é, *p. c.* conciliatus, a, um: untergehandelt, szerzett, véghez-vitt. 2) compositus, conciliatus: verglichen, vereinigt: öszve-békéltett, meg-engeszteltett. *Syn.* porownaní. 3) condictus, constitutus, transactus pacto firmatus: verábredet, durch den Vertrag ausgemacht: meg-alkutt. *Syn.* umluweni, zgednaní.

Zmluweňí, á, n. conciliatio, nis, f. Unterhandlung: szerzés, véghez-vivés. 2) conciliatio: Vergleichung, Vereinigung: öszve-békélés, békéltetés. *Syn.* Porownáňí. 3) v. Zmlúwa. 4) v. Zmluwa, Zmlúwáňi.

zmluwit, il, ím V. P. *imp.* zmluw: conciliare: unterhandeln: szerezni, véghezvinni. 2) componere, conciliare: vergleichen, vereinigen z. B. ſtreitende Perſonen: meg-engesztelni, öszve-békéltetni. *Syn.* porownat, upokogit. 3) condicere (constituere, pacisci) rem, transigere: verabreden: el-végezni, megalkunni. *Syn.* umluwit, *boh.* ſmluwiti. 4) dissvadere, widerathen, nem-javallani, nem tanátsolni. *Syn.* odhoworit. *II. rec.* zmluwit ſa, condicere (constituere, pacisci) rem: verabreden: öszve szóllalkozni. *Usus.* Rdiž ſa ſtraniwa teg Weci zmluwili (weſpolek poradili): communicato inter se consilio *Liv.* nachdem ſie ſich mit einander unterredet haben; nach ausgetragener Sache: egymás tanátsával élvén. 2) convenire, conciliare, concordem fieri: ſich vergleichen, einig werden, den Zank fahren laſſen: meg-engesztelödni, meg-egyesülni. *Syn.* porownat (zgednat, zrownat) ſa. 3) decidere, transigere, convenire, pacisci, transactionem inire: Verabredung treffen, Vertrag machen: valakivel dolgát véghez vinni, alkut elvégezni, meg-alkunni. *Syn.* ſprawit ſa, uſporádat ſa. *Usus.* Zmluwili ſa weſpolek, ze &c: pacto covenit, ut: man hat ſich mit einander vertragen; in dem Vertrag iſt geſchloſſen worden, daß: az alkuban vagyon, hogy etc. 4) colloqui (conloqui), discurrere: reden mit jemand, ſich unterreden: beszélgetni. *Syn.* zhoworit ſa. 5) nosse, calere, scire linquam alterius: mit jemand reden können, ſeine Sprache verſtehen: tudni, érteni más nyelvet. *Syn.* zhoworit ſa. *boh.* ſmlúwat ſe. *Usus.* Zmluwí ſa on ſňím, calet eius linquam, er wird mit ihm reden können, tud véle szóllani.

zmluwňe, *adv.* v. umluwňe.

zmluwní, á, é, *adj.* v. umluwni.

Zmluwnoſt, i, f. v. Umluwnoſt.

zmnožení, á, é, *p. c.* multiplicatus, auctus, adauctus, a, um: vermehrt, gemehrt: meg-sokasíttatott, szaporíttatott, öregbíttetett. *Syn.* rozmnožení.

Zmnožení, á, n. multiplicatio: nis, f. incrementum, augmentum, i, n. Vermehrung, Mehrung: meg-sokasítás, szaporítás, szaporodás, öregbítés. *Syn.* Rozmnoženi.

zmnožiť, il, ím, V. P. *imp.* zmnož: augere, multiplicare: vermehren, verbreiten, vergrößern: meg-szaporítani, bóviteni, sokasítani, öregbíteni. *Syn.* rozmnožiť. *II. rec.* zmnožiť sa, multiplicari, augeri: sich vermehren, meg-szaporodni. *Syn.* rozmnožiť sa, zmožowať sa.

zmnožitedelňe, *adv.* multiplicabiliter, vermehrlich: megszaporodható (sokasúlható) képpen. *Syn.* rozmnožitedelňe.

zmnožitedelní, á, é, *adj.* multiplicabilis, e: das gemehrt werden kann, vermehrlich: megszaporódható, sokasúlható. *Syn.* rozmnožitedelní.

Zmnožitedelnosť, i, f. multiplicabilitas, tis, f. multiplicabilis natura (conditio): Vermehrlichkeit, meg-szaporodhatósság, sokasúlhatás, szaporú természet (tulajdonság). *Syn.* Rozmnožitedelnosť.

Zmnožitel, a, m. auctor, multiplicator, is, m. Vermehrer, meg-szaporító, sokasító, öregbítö. *Syn.* Rozmnožitel, Množitel.

zmnožitelňe, *adv.* multiplicatorie, multiplicative: vermehrend: meg-szaporítva. *Syn.* rozmnožitedelňe, množitelňe.

zmnožitelní, á, é, *adj.* multiplicativus, multiplicatorius, a, um: vermehrend, meg-szaporító. *Syn.* rozmnožitelní, množitelní.

Zmnožitelnosť, i, f. multiplicativa natura (conditio): vermehrende Beschaffenheit: szaporítás, meg-szaporító természet. *Syn.* Rozmnožitelnosť, Množitelnosť.

Zmnožowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmnožowať, žowal, žugem, *freq.* ex zmnožiť.

zmočení, á, é, *p. c.* madefactus, a, um: naß gemacht, angefeuchtet: meg-ásztatott, vizesíttetett, nedvesíttetett. namáčaní, pomáčaní, pomočení, rozmočení, zmáčaní, zmokrení.

Zmočeňí, á, n. madefactio, nis, f. das Naßmachen, Anfeuchten: meg-nedvesítes, meg-ásztatás, meg-ázás. *Syn.* Namáčáňí, Pomáčáňí, Pomočeňí, Rozmočeňí, Zmáčáňí, Zmokreňí.

† zmoci se, zmohl se, zmohu se, *fut.* v. zmocť sa.

zmočiť, il, ím, V. P. *imp.* zmoč: madefacere, naaßmachen, anfeuchten: meg-ásztatni, meg-nedvesíteni, vizesíteni. *Syn.* namáčať, namočiť, pomočiť, rozmáčať, rozmočiť, zmáčať, zmokriť. *boh.* zmokřiti. *boh.* zmočiti.

zmocňení, á, é, *p. c.* ampliatus, a, um: vergrößert, kiterjesztetett, öregbíttetett, öregbülti. *Syn.* rozmnožení, zmnožňení. 2) plenipotentiatus, potestate plena instructus: bevollmächtigt, tellyes hatalommal-való. 3) instructus, provisus: ausgerüstet, mit etwas versehen: el-készültt, készíttetett.

Zmocňeňí, á, n. amplificatio, nis, f. Vergrößerung, öregbítés, öregbülés. *Syn.* Rozmnoženi,

šeňí, Zmožňeňí. 2) plenipotentia, ae, f. plenipotentiatus, us, m. Bevollmächtigung, tellyes hatalom.

zmocňeť, ňel, ňím V. P. *imp.* zmočňi: amplificari, ſich vergrößern, öregbülni. *Syn.* zmocňit ſa.

zmocňiť, il, ím, V. P. *imp.* cňi: amplificare, vergrößern, öregbíteni. *Syn.* rozmnožiť, zmožňiť. 2) plenam rei potestatem (negotium) dare alicui, bevollmächtigen, valakinek tellyes hatalmat adni. *II. rec.* zmocňiť ſa, v. zmocňeť. 2) *cum genit.* v. g. Meſta, ňečeho: potiri, occupare (in suam potestatem redigere) rem: bevollmächtigen (bemeiſtern), z. B. eines Orts, Sache: valamit kezére keríteni, el-foglalni.

Zmocňowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmocňowať, ňowal, ňugem, *freq.* ex zmocňeť. *Usus.* Ta Nemoc od Dňa do Dňa ſa wíc zmocňuge (roſt'e): čím dál, tim ge horſá (wetſá): ingraveseit in dies morbus, die Krankheit nimmt von Tag zu Tag zu; es wird je länger, je ſchlimmer: napról napra súllyosodik a' nyavalya.

zmocť ſa, zmohel ſa, zmožem ſa, V. P. *imp.* zmož ſa: invalere, invalescere, crescere, ingravescere: überhand nehmen, ſich bemächtigen; erőt venni, súllyosodni. *boh.* zmoci ſe. *Usus.* Zmohla ſa Bolesť, invaluit dolor, der Schmerz, hat überhand genommen, erőt vett (meg-súllyosodott) a' fájdalom. 2) zmocť ſa na ňečo, na Roňe: comparare, procurare rem: verſchaffen etwas, szerezni, szerezhetni valamit. *Syn.* zwážiť ſa.

† Zmodráňí, n. v. Zbelaſeňí.

† zmodrať, al, ám, *fut.* v. zbelaſeť.

Zmoť, a, m. malus spiritus, specie madidae prorsus avis pingi solitus: ein böſer Geiſt, den man ſich in Geſtalt eines völlig naßen Vogels vorſtellt: gonosz lélek, egy egész nedves madárnak formájában képzett. *Usus.* Mokrí gako Zmoť, totus madidus, völlig naß, egészszen (tetétől fogva talpig) vizes. v. Máčik.

Zmokáňí, á, n. v. Zmoknutí.

zmokať, al, ám, V. I. *imp.* kag, v. zmoknúť.

Zmokáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmokáwať, al, ám, *freq.* ex zmokať.

zmoklí, á, é, *adj.* pluvia madefactus, a, um; beregnet, naß vom Regen: meg-ázott. *Syn.* zmoknutí.

zmoknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: pluvia madefieri (humectari), compluere: beregnet, naß werden: meg-ázni az esötől. *Syn.* zmokať.

zmoknutí, á, é, *p. c.* v. zmoklí.

Zmoknutí, á, n. madefactio per pluviam: das Beregnetwerden, Beregnung: öszve ázás. *Syn.* Zmokáňí.

zmokrení, á, é, *p. c.* v. zmočení.

Zmokreňí, á, n. v. Zmočeňí.

zmokriť, il, ím, V. P. *imp.* kri, v. zmočiť.

† zmokřiti, il, ím, *fut.* idem.

Zmolka, i, f. *Nom. Plur.* Zmolki, *gen.* lek: fermentum, i. n. massa pro fermento: Sauerteig: morzsalék.

zmorení, á, é, *p. c.* fame confectus, a, um: abgehungert: éhséggel meg-emésztetett. 2) ener-

enervatus, adtenuatus, exhaustus: abgemergelt: meg-nyomorítlatott, meg-erőtlenítletett.

Zmoreńí, á, n. fame confectio, Abhungerung: éhséggel megemésztés. 1) enervatio, adtenuatio, exhaustio: Abmergelung: meg-nyomorítás, meg-erőtlenítés.

zmoriť, il, ím, V. P. *imp.* zmor: fame aliquem conficere: abhungern: valakit éhséggel meg-emészteni. 2) enervare, adtenuare, exhaurire: abmergeln; meg-erőtleníteni. *boh.* zmořiti. *II. rec.* zmoriť ſa, fame se conficere (confici): ſich abhungern: éhséggel meg-emésztődni. *boh.* zmořit ſe.

* zmoſení, á, é, *p. c.* v. zmuſení.

* Zmoſeńí, á, n. v. Zmuſeńí.

* zmoſiť, ſel, ſím, v. zmuſiť.

zmotańe, *adv.* implicate, impedite, turbate, conturbate, perturbate, confuse, disordinate, inordinate: verwirrt, verwickelt, unordentlich, durch einander vermiſcht: rendetlenül, zür-zavarúl. *Syn.* poméſańe, pomotańe, zamotańe.

zmotaní, á, é, *p. c.* implicatus, impeditus, turbatus, conturbatus, perturbatus, confusus, disordinatus, inordinatus, a, um: verwirrt, verwickelt, unordentlich, vermiſcht: öszve-zavarodott, rendetlen. *Syn.* poméſaní, pomotaní, zaméſaní, zméſaní. 2) rhombo devolutus, abgehaſpelt, lemotoláltt. 3) v, motaní.

Zmotáńí, á, n. implicatio, impeditio, turbatio, conturbatio, perturbatio, confusio, disordinatio, nis, f. Verwirrung, Verwickelung, Vermiſchung: öszve-zavarodás, zürzavar, rendetlenség. *Syn.* Neporádnoſť, Pomotáńí, Zaméſáńí, Zméſáńí. 2) devolutio filorum e rhombo, das Abhaſpeln, Abhaſpelung: lemotolás. 3) v. Motáńí.

zmotať, al, ám, V. P. *imp.* tag: implicare, impedire, turbare, conturbare, perturbare, confundere, permiſcere verwickeln, verwirren, vermiſchen: fel-háborítani, öszve-zavarni, zürni. *Syn.* pomáſť, pomotať, zamotať, zmáſť, zméſať. *Usus.* Sama Památka teg Weci ſlawu mu zmotala. On ſa nad tím welmi ſtrápil; preto welmi ſtrnul: huius rei cogitatio percussit eius animum, des Andenken dieſer Sache allein hat ihm den Kopf verrückt (das Gemüth verwirt, erſchreckt); er hat ſich darüber entſetzt: ezen dolog néki igen szívébe szállott. Ezen dolgon igen fel-háborodott. 2) z Motowidla zmotať, devolvere (deducere) fila rhombo, akhaſpeln, le-motolálni. 3) v. motať. *II. rec.* zmotať ſa: implicari, involvi, intricari; implicare (involvere) se: ſich einmiſchen, ſich verwirren: belé-keverni magát, belé-keverödzni.

Zmotáwáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmotáwať, al, ám, *freq.* ex zmotať.

zmotoličení, á, é, *p. c. de ovibus:* scotomaticus, vertiginosus, a, um, ſchwindlig, ſchwindelig: ſzédelgös, ſzédelgö fejü. *Syn.* záwratní, ihliční, motoliční, zihličení.

Zmotoličeńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmotoličiť ſa, il ſa, im ſa, V. P. *imp.* lič ſa, *de ovibus:* vertiginem accipere, ver-

vertigine adfici, vertiginosum fieri: Schwindel bekommen ſchwindelig werden: fej-szédelgést nyerni, kapni. *Syn.* zá-wrat dostat, zihlčit ſa. v. Motolica.

Zmrázek, zka, m. *usit. in plur.* Zmrázki.

zmrazeni, á, é, *p. c.* conglaciatus, a, um *Plin.* zu Eiſe gemacht, gefroren: meg-fagylaltatott, meg-fagyott, megfagyasztatott.

Zmražení, á, n. conglaciatio, nis, f. das zu Eiſe Machen, meg-fagylaltatás. *Syn.* Zmrazowáňí. 2) congelatio *Plin.* das Gefrieren: meg (öszve) fagyás. *Syn.* Zmrznutí.

zmrazit, il, ím V. P. *imp.* zmraz: conglaciare, congelare *Plin.* machen, daß etwas gefriert; zu Eiſe machen: megfagyasztatni. *Syn.* zmrazowat. *II. rec.* zmrazit ſa, congelascere *Gell.* congelari *Colum. Varr.* gefrieren, zuſammengefrieren: meg (öszve) fagni (-gyok.) *Syn.* zmrznút, zmrazowat ſa.

Zmrázki, kow, m. *plur.* gelu, frigus glaciale, pruina, ae, f. et pruinae, arum, f. *plur. Cic.* tempestas terram gelu adstringens: Reif, gefrorner Thau, Eiswetter, Eiskälte: zuzmaráz, fagyos idö, fagyás. *Syn.* Mráz, Zmrázki chodá ꝛc.

zmrázkowí, á, é, *adj.* pruinosus, a, um *Ovid.* bereift, voller Reif: zuzmarázos. *Syn.* mrazowití.

zmrázkowití, á, é, *adj.* habens hiatus ortos a gelu, eiskluftig, fagyos, fagytól zöttyögös, öszve-húzott. Zmrázkowitá Ceſta, ꝛc.

Zmrázkowitoſť, i, f. hiatus a gelu ortus, Eiskluft, fagytólvaló hasadás, nyilás.

Zmrazowáňí, á, n. v. Zmrazeňí.

zmrazowat, zowal, zugem, V. I. *imp.* zug, v. zmrazit. *Usus.* Stará Žena zmrazuge Muža, congelat uxor anus virum, ein altes Weib macht den Mann falt, a' vén feleség meg-fagylalya az urát (férjét.) *II. rec.* zmrazowat ſa, v. zmrazit ſa.

Zmrhač, a, m. dilapidator, diſſipator, effuſor, profuſor, perditor, is, m. profuſus, prodigus, i, m. Verſchwender: tékozló, pazarló. *Syn.* Mrhač, Márnotratník. 2) defloretor, vitiator, corruptor, impraegnator, stuprator: Entehrer, Schänder, Schwächer: meg-ejtö, meg-szeplösitö. *Syn.* Skurwitel, Sprznitel.

zmrhaní, á, é, *p. c.* dilapidatus, diſſipatus, effuſus, profuſus, perditus, a, um: verſchwendet: el-vesztegetett, pazsárlott, el-tékozlott. *Syn.* prehagdákaní, přemárňení, pomárnení, potrowení, zmárňení. 2) vitiatus, corruptus, defloratus, impraegnatus, stupratus: zu Falle gebracht, entehrt, geſchändet, geſchwächt, ſtuprirt: meg-szeplösitletett megejtett, terhbe-ejtett. *Syn.* ſkurwení, sprznení.

Zmrhání, á, n. dilapidatio, diſſipatio, effuſio, profuſio, perditio, nis, f. Verſchwendung; el-vesztegetés, el-pazárlás, el-tékozlás. *Syn.* Prehagdákáňí, Pomárňeňí, Premarňeňí, Rotroweňí, Zmárňeňí. 2) defloratio, corruptio, vitiatio, impraegnatio, f. Entehrung, Schwächung, Stuprirung, Weibſchändung: megszeplösités, meg-ejtés, terhbe-ejtés. *Syn.* Skurweňí, Sprzňeňí.

zmrhať, al, ám V. I. *imp.* hag: dissipare, dilapidare, pergraecari, effundere, profundere: verſchwenden, verzehren: el-vesztegetni, el-pazárlani, tékozlani, haszontalanúl elkölteni. *Syn.* prehagdákať, pomárniť, premárniť, potrowiť, zmárniť. 2) impraegnare, vitiare, deflorare, violare, stuprare, vitium offerre, pudicitiam eripere feminae: zu Falle bringen, entehren, ſchänden, ſchwächen, ſtupriren: meg-szeplősiteni, meg-ejteni, terhbe-ejteni. *Syn.* ſkurwiť, ſprznit. *II. rec.* zmrhať ſa: impraegnari, vitiari, deflorari, corrumpi, violari, stuprari: zu Falle kommen: meg-esni volakivel. *Syn.* ſkurwiť (preſpať) ſa.

Zmrk, u, m. v. seq.

Zmrkáňí, á, n. crepusculum (vespertinum) *Ovid. Colum. Plin. H. N.* Abenddämmerung, das Abendwerden, Finſterwerden: estveledés. *Syn.* Mrk, Mrkáňí. *boh.* Ščeřeňí.

zmrkať ſa, kalo ſa, ká ſa, V. I. *imp.* ká ſa: advesperascere: dämmern, Abend (finſter) werden: estveledni. *Syn.* mrkať ſa, zatmeť (zwečerať) ſa. *boh.* ſmrkat ſe, ſerit ſe. *Usus.* Zmrká ſa, tenebrae ingruunt, advesperascit *Cic.* es wird Abend (finſter), estvelesz, estveledik.

Zmrkawáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmrkáwať ſa, alo ſa, wá ſa, *freq.* ex zmrkať ſa.

zmrknúť, knul (kel), kňem V. P. *imp.* kňi, v. seq. *II. rec.* zmrknúť ſa, advesperare, Abend ſeyn, bé-estvélyedni. *Usus.* Uſ ſa zmrklo, iam sero est; dies inclinavit, advesperavit *Cic.* es iſt ſchon Abend, es iſt ſchon finſter geworden: már bé-estvélyedett.

Zmrknuťi, á, n. crepusculum, tempus vespertinum, primus vesper, sol vesperascens: das Abendſeyn, der erſte Abend: bé-estvélyedés. *Syn.* Zmrkáňí.

zmrle *adv.* v. mrtwe, umrle, zemrele.

zmrlí, á, é, *adj.* v. mrtwí, umrlí, zemreli.

* zmrſčení, á, é, *p. c.* v. zmrſkení.

* Zmrſčeňí, á, n. v. Zmrſkeňí.

* zmrſčiť, il, ím V. P. *imp.* zmrſči, v. zmrſkiti. *II. rec.* zmrſčiť ſa, v. zmrſkit ſe.

Zmrſk, u, m. fibra, ae, f. in fodinis: Kluft in Bergwerke, im Bergbaue: a' bányanak része, ere. *Usus.* Zandtowí Zmrſk, fibra incumbens, hangende Kluft, függő ér. Lintowí Zmrſk, fibra fundamenti, der liegende Kluft, fekvő ér.

† zmrſkaní, á, é, *p. c.* v. zbičowaní, zbití, zeſlahaní, ubičowaní, uſlahaní.

† Zmrſkáňí, n. v. Zbičowáňí, Zbití, Zeſlahaňí, Ubičowáňí, Uſlahaňí.

† zmrſkati, al, ám *fut.* v. zbičowať zbiť, zeſlahať, ubičowať, uſlahať.

† zmrſkeňí, á, é, *p. c.* v. zrazení Bičem 3 Nro.

† Zmrſkeňí, n. v. Zrazeňí Bičem 3 Nro.

† zmrſkiti, il, ím *fut.* v. zrazíť Bičem 3 Nro. *II. rec.* zmrſkit ſe, v. zraziť ſa 4 Nro.

zmrtwele *adv.* torpide, erſtarrt, ohne Empfindung: el-zsibbadva. *Syn.* ſkrehle, zmrtweňe, necítedelne, mrtwe. *boh.* zmrtw'ele.

zmrtwelí, á, é, *adj.* torpidus, stupidus, a, um; immobilis, e: unempfindlich, erſtarrt, ohne Em-

Empfindung, unbeweglich, ertödtet: el-zsibbadott, megalutt. *Syn.* ſtrehyli, zmrtweni, mrtwi, necitedelni. *boh.* zmrtw'eli.

Zmrtweloſť, i, f. torpor, stupor, is, m. indolentia, ae, f. Unempfindlichkeit, Erſtarrung, Empfindungsloſigkeit: el-zsibbadás: meg-aluvás. *Syn.* Strploſť, Zmrtweńi, Necitedelnoſť, Mrtwoſť. *boh.* Zmrtw'eloſt.

zmrtweńe, *adv.* v. zmrtwele.

zmrtweni, á, é, *p. c.* v. zmrtweli. 2) v. mrtweni.

Zmrtweńi, á, n. v. Zmrtweloſť. *Usus.* Údow Zmrtweńi, stupor membrorum, das Schlafen (Einſchlaffen) der Glieder, tagoknak zsibadások, meg-aluvások. *Syn.* údná Mrtwoſť. 2) v. Mrtweńi.

zmrtweť, wel, wim V.P. *imp.* twi: obstupescere, torpescere, obrigescere: erſtarren, Empfindungslos werden, erſterben: meg-sibbadni, el-zsibbadni. *Syn.* ſtrehyńúť.

† zmrtw'eti, w'el, wim, *fut.* idem.

zmrtwiť, il, im V. P. *imp.* twi: v mrtwiť. *II. rec.* zmrtwiť ſa, v. mrtwiť (trúzńiť) ſa.

zmrweni, á, é, *p. c.* v. zmelńeni, ſtrúſeni.

Zmrweńi, á, n. v. Zmelńeńi, Strúſeńi.

zmrwiť, il, im V. I. *imp.* zmrw, v. zmelńiť, ſtrúſiť. *II. rec.* zmrwiť ſa, v. zmelńiť ſa, ſtrúſit ſa.

zmrzeni, á, é, *p. c.* indignans, tis; indignatus, indignabundus, iratus, stomachosus, a, um, verdrießlich, zornig, unwillig: haragos, mérges, minden kitsinyen meg-indúló, meg-haragult, boszszonkodó, el-boszszonkodott. *Syn.* mrzuti, omrzli.

Zmrzeńi, á, n. molestia, ira, ae, f. indignatio, nis, f. stomachus, i, m. Verdrießlichkeit, Beſchwerlichkeit, Unannehmlichkeit, Unluſt, Aergerniß, der Gram, Unwillen: boszszonkodás, harag. *Syn.* Mrzutoſť, Omrzloſť.

zmrzeť, zel, zím V. P. *imp.* zmrz: *cum accus. pers. et nom. rei vel pers.* taedere, molestum (molestiam adferre; movere indignationem (stomachum), ingrate ferre: verdrießen, Unluſt (Grauen, Gram, Aergerniß, oder Unwillen) verurſachen, zuwider ſeyn, ärgern: meg (el) únni valamit, meg-boszszonkodni valamin; zörgölödve szenvedni, neheztelni valamit. *Syn.* mrzeť. *Usus.* Zmrzel ma Žiwot, taedet me vitae, mich verdrießt mein Leben, meg-úntam életemet. Zmrzel ma, succenseo (irascor) ei, mich verdrießts von ihm, el-úntam ötet. Zmrzelo ma to, res mihi fuit molesta (molestiae), moleste tuli rem, indignabar: die Sache hat mich verdroſſen, geärgert: meg-boszszonkodtam azon (rajta.) Stím ma zmrzel, mihi hoc aspersit molestiae, damit hat er mich verdroſſen, engem ebben büsitott-meg, v. mrzeť.

Zmrzka, i, f. v. Zmrzlina.

zmrzle, *adv.* conglaciate, congelate: gefroren, eiskalt: fagyosan, meg (be, öszve) fagyvá. 2) rigide, gelide: ſtarr, hidegen.

zmrzli, á, é, *adj.* congelatus, conglaciatus, gelatus, glacie-adstrictus, a, um: gefroren zu Eiſe geworden: meg (öszve be) fagyott. *Syn.* zamrzli, zmrzeni,

zení, zmrznutí, *Usus.* Zmrzlá Woda, aqua conglaciata frigore, gefrornes Waſſer, meg (bé) fagyott víz. 2) congelatus, qui (quae, quod) frigore periit: erfroren, was durch den Froſt umgekommen: meg-fagyott. 3) rigidus, ſtarr, von der Kälte: hideg-vette.

Zmrzlina, i, f. res conglaciata, gefrornes Weſen, meg-fagyott dolog. *Syn.* Zmrzka.

zmrznúť, znul (zel), zňem *imp.* zňi: conglaciare *Cic.* congelare, glacie adstringi: gefrieren, zu Eiſe werden: meg (öszve) fagyni, bé-fagyni. *Usus.* Woda zmrzla, aqua gelu est adstricta, das Waſſer iſt gefroren: meg-fagyott a' víz. *Hinc tropice.* Od Zahálki ſkoro zmrzel, congelavit (conglaciavit) otio, iſt unthätig: el-túnyúlt, alig mozdúl. Gábich mohel pri mém Úraše zmrznúť; málo mi Práce nahánä; nedáwá mi žádneg Práci: mihi officium (munus) conglaciat: ich möchte gefrieren bei meinem Amte; es iſt ganz müſſig; es giebt nicht zu verrichten (keine Beſchäftigung): az én tisztem alább száll; nékem abban semmi álkalmatosság adatik a' dolgok rendelésére (végezésére); nékem semmi foglalatosságot nem ád én hivatalom. 2) frigore perire, congelare: erfrieren, durch den Froſt umkommen: hideg miatt el-veszni, meg-fagyni. *Usus.* Do póla (ſ polowice) zmrzel, ex dimidio congelavit, er iſt halb erfroren, félig meg-fagyott. 3) frigore rigere, ſehr frieren, erſtarren: hideg miátt megkeményedni, meg-merevedni, meg-fagyni.

zmrznutí, á, é, *p. c.* v. zmrzlí.

Zmrznutí, á, n. conglaciatio, nis, f. das Gefrieren, zu Eiſe Werden: bé meg, öszve) fagyás. 2) congelatio, das Erfrieren, -ung: meg-fagyás, hideg-miátt el-veszés. 3) frigore obrigescentia, Erſtarrung vor Kälte: meg-ſagyás, hideg miátt meg-keményedés, meg-merevedés.

zmučení, á, é, *p. c.* v. excruciatus; cruciatus, tortus, excarnificatus, a, um: abgemartert, gemartert, gefoltert, gepeinigt: kénzott, gyötrött, kinoztatott. *Syn.* umučení, ſkatowaní.

Zmučeňí, á, n. excruciatio, cruciatio, excarnificatio, nis, f. das Abmartern, Martern, Foltern: kénozás, kénzás, gyötrés. *Syn.* Umučení, Skatowáňí.

zmúčení, á, é, *p. c.* v. umúčení.

Zmúčeňí, á, n. v. Úmúčeňí.

zmučit, il, ím V. P. *imp.* zmuč: excruciare, cruciare, torquere excarnificare: abmartern, martern, foltern, peinigen: gyötreni (gyötröm), kénozni, (kénzom.) *Syn.* umučit, ſkatowat. *Usus.* Tu welmi ho kázawſe zmučit, prepuſt'ili.

zmúcit, il, ím V. P. *imp.* zmúč, v. umúčit.

Zmučitel, a, m. v. Mučitel.

zmúdrení, á, é, *p. c.* prudens (sapiens, intelligens) factus, a, um: geſcheid (klug) gemacht, vernünftig geworden: meg-okosodott. *Syn.* wimudrení.

Zmúdreňí, á, n. acquisitio prudentiae (sapientiae), das Klugwerden, meg-okosodás.

zmúdret, rel, rím V. P. dri: sapere, prudentem (doctum) fieri (reddi), geſcheid (klug, vernünf-

vernünftig werden, meg-okosodni. *Syn.* wimudrec.

zmúlení, á, é, *p. c.* v. pomúlení.

Zmúleňí, á, n. v. Pomúleňí.

Zmúleňisko, a, n. v. seq.

Zmúlisko, a, n. terra obducta limo, limosum, i, n. et limosa, orum, n. *plur. Plin. H.N.* ſchlammige Gegend, ſchlammiger Ort, ſchlammige Oerter: zatony, iszappal bé-hordott föld, táj. *Syn.* Pomúlisko, Zmelňisko.

zmúlit, il, ím V. P. *imp.* zmul, v. pomúlit. *Usus.* Woda wſecko Seno na Lúkách zmúlila ꝛc.

Žmuran, a, m. myops, is: ein (lliber) ſichtiger, vaklyos, homályos szemü. *Syn.* Mihan, Žmurkár. *boh.* Mhúran.

žmurawe, *adv.* v. žmurkáwe.

žmurawí, á, é, *adj.* v. žmurkawí.

Žmurawoſt, i, f. v. Žmurkawoſt.

Žmúreňí, á, n. nictatio, nictitatio, nis, f. nictus, us, m. das Blinzen, Wimpern mit dem Auge: pillogatás, hunyorgatás, hunyoritás, szempillontás. *Syn.* Žmurkáňí, Mrúžení, Mihání, Skuleňí. *boh.* Mhúráňí.

žmúrit, il, ím V. I. *imp.* žmur, Očima: nictare, nictari, connivere: blinzen, blinzeln, winken, wimpern, mit den Augen: pillogatni, hunyorgatni (szemmel.) *Syn.* žmrkat, mihat, ſkúlit, mrúžit. *boh.* mhúrati. *Usus.* J wtedi keď naglepſeg miſli, Očima žmúrí: cum optime cogitat, tum etiam dolos animo volvit; mikor leg-jobbat gondol, akkoris ravaszságot szivében gondol.

Žmurkáňí, á, n. v. Žmúreňí.

žmurkat, al, ám V. I. *imp.* kag, v. žmúrit.

Žmurkár, a, m. v. Žmuran.

Žmurkáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq. *boh.* Mhúráwáňí.

žmurkáwat, al, ám *freq.* ex žmurkat. *boh.* mhúráwati.

žmurkawe, *adv.* nictando: blinzend: pillogatva, hunyorgatva. *Syn.* žmurawe. *boh.* mhúrawe.

žmurkawí, á, é, *adj.* nictans, connivens, tis: blinzend: pillogató, hunyorgató. *Syn.* žmurawí. *boh.* mhúrawí.

Žmurkawoſt, i, f. v. Žmúreňí. *Syn.* Mihawoſt, Skulawoſt, *boh.* Mhúrawoſt.

Žmúrki, rkow, m. *plur.* v. ſlepá Baba. 6 Nro.

zmuſeňí, á, é, *p. c.* adactus, coactus, impulsus, compulsus, adursus, a, um: gezwungen, bemüßigt: kénteleníttetett, reá-hajtott, erőltetett. *Syn.* primuſeňí, prinúteňí, priſileňí, *vulg.* zmoſeňí.

Zmuſeňí, á, n. coactio, adactio, impulsio, compulsio, adursio, nis, f. das Zwingen, Bemüßigen, Bemüßigung: kénteleníté, kényszerité, reá-hajtás, erőltetés. *Syn.* Primuſeňí, Prinúteňí, Priſileňí.

zmuſit, il, ím V. P. *imp.* zmuſ: cogere, adigere, adurgere, compellere, impellere, stringere, adstringere: zwingen, bemüßigen: kényszeriteni, kénteleníteni, reá-nógatni, erőltelni. *Syn.* primuſit, prinútit, priſilit, *vulg.* zmoſit.

zmúteňí, á, é, *p. c.* v. múteňí.

Zmúteňí, á, n. v. Múteňí.

zmútit, il, ím V. P. *imp.* zmuť, v. mútit.

zmužení, á, é, *p. c.* v. zmužilí, ſrdnatí.

Zmužení, á, n. v. Srdnatení, Zmužilosť.

zmužile, *adv.* fortiter, animose, genorose, viriliter, macte (animo), intrepide, strenue, magnanimiter: tapfer, brav, muthig, männlich: bátor szívvel, emberül, bátran, jelesen, frisen, erösen. *Syn.* ſrdnate, múžki, pomužki, mužńe, udatńe, pochlapſki. *Usus.* Zmužile ſa držať, fortem se praebere, ſich brav halten, emberül viselni magát.

zmužilí, á, é, *adj.* fortis, magnanimis, virilis, e; generosus, animosus, strenuus, intrepidus, imperterritus, a, um: tapfer, brav, männlich, aufgemuntert, munter: erös, fris, jeles, bátor, nagy szívü. *Syn.* mužki, mužní, ſrdnatí, údatni, chlapſki, pochlapení, popacholčení. *Usus.* Buš zmužilí Sinku! macte nova virtute (virtute et virtutis) puer! führ dich brav auf, mein Sohn! auf (friſch auf) mein Sohn! ember légy fiam; nosza emberkedgyil!

Zmužilosť, i, f. fortitudo, inis, f. magnanimitas, generositas, animositas, strenuitas, virilitas, intrepiditas, tis, f. Tapferkeit, Munterkeit: emberkedés, kedv, bátor szív, vitézség, bátorság, nagy szívüség, erösség, rettenetlenség. *Syn.* Mužnosť, Srdnatosť, Smelosť, Srdce. *Usus.* Od ſweg predeſleg Zmúžilosť'i odſtúpiť; makim (bogazliwim bez Srdca) počínať bit: ex virtute pristina remittere *Caes.* von ſeiner vorigen Tapferkeit abweichen; weich (feig, zaghaft) werden: ez elöbbeni emberkedéséhen (bátorságában) aláhh hagyni. Čá bich eſče wic Zmužilosť'i, a Srdca dodal, keš bi to holo o Wlaſt'mu: iuberem macte virtute esse, si pro mea patria ista virtus staret: ich würde ſie noch weiters aufmuntern, wenn dieſe Tapferkeit für mein Vaterland ſtünde, und ſtritte: még inkább reá bátorítanám, ha ezen vitézség az én hazámat illetné (a' hazámért volna.)

zmužiť ſa, il ſa, im ſa V. P. *imp.* zmuž ſa, v. zeſrdnatet.

Zmužowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zmužowať ſa, žowal ſa, žugem ſa *freq.* ex zmužiť ſa.

značení, á, é, *p. c.* signatus, notatus, a, um: gezeichnet: jegyzett, meg-jegyeztetett. *Syn.* poznačení, naznačení, znamenaní. *vulg.* cagchowaní. 2) canteriatus, canterisatus, stigmaticus, stigmosus, stigmate notatus (stigmatisatus: mit einem Brandzeichen oder Brandmahl gezeichnet: sütövassal meg-jegyeztetett billyeges, billyegezett. *vulg.* cagchowaní. *boh.* cegchowaní. *Usus.* Značení Koň, equus canteriatus, stigmosus, gebrandmarktes Pferd, billyeges ló. 3) delineatus, designatus, adumbratus, descriptus: gezeichnet, abgezeichnet, abgebildet: rajzoltatott, le-irtt. *Syn.* wiobrazení, wiobrazowaní, wiznačení, wiznačowaní, wiznamenaní.

Značeňí, á, n. signatio, notatio, nis, f. Zeichung: jegyzés. *Syn.* Znamenáňí. 2) canterisatio: das Bezeichnen mit Brennzeichen: billyegezés, jegy-sütés. *vulg.* Cajchowáňí. 3) delineatio, designatio, adumbratio, descriptio;

tio: Zeichnung, der Abriß: rajzolás, le-írás. *Syn.* Wiobrazeńí, Wiobrazowáńí, Wiznačeńí, Wiznamenáńí. *vulg.* Ragzowáńí.

značiť, il, ím V. I. *imp.* znač: signare, notare: zeichnen, mit einem Zeichen verſehen: jegyezni. *Syn.* znamenať. 2) signare, tudiculare canterio notare, canteriare *Hieron.* canterizare *Veget.* de *re vet.* canterium adhibere: brandmarken: billyegezni (ezem), jegyet sütni (-tök,) 3) delineare, designare, adumbrare, describere, deformare: zeichnen, maleriſch abreißen, abbilden, abzeichnen; rajzolni, le-rajzolni, le-írni, ki-jedzeni. *Syn.* wiobraziť, wiobrazowať, wiznačiť, wiznačowať, wiznamenať. *vulg.* ragzowať.

znački, *adv.* retro, retrorsum: rücklings, rückwärts: hátra, viszsza, hátra felé. *boh.* znak. *Usus.* Hore znački (na znak, na Chrbte, hore Bruchem, hore Twáru) leží: iacet supinus, er liegt rücklings, hanyat fekszik. Dolu znački spí, dormit pronus, er ſchläft vorwärts, artzal le-borulva aluszik.

značňe, *adv.* signatorie, signanter: bezeichnend: jegyezve. 2) delineatorie, designatorie, adumbrate: zeichnend, abzeichnend, gezeichnet, abgezeichnet: rajzolva, le-rajzolva, leírva, ki-jegyezve. *vulg.* ragzowňe.

znační, á, é, *adj.* signatorius, a, um: bezeichnend: jegyző, jegyező. *Usus.* Značné (pripalowacé) Železo, cauterium, i, n. *Veget.* cauter, eris, n. *Pallad.* signatorius marculus, tudiculo, ae, f. *Par. Pap.* Brennwerkzeug, ein eiſernes Werkzeug zum Brennen, Brenneiſen: billyegző (billyegsütő) vas. 2) delineatorius, designatorius, adumbratorius, a, um: zeichnend, abzeichnend; rajzoló, leíró. *vulg.* ragzowní. *Usus.* Značné Umeńí. v. seq.

Značničtwí, á, n. ars delineandi (designandi, adumbrandi): Zeichnenkunſt: rajzoló tudomány. *Syn.* Značné Umeńí. *vulg.* Ragzowńictwí.

Značník, a, m. delineator, designator, adumbrator, is, m. Abbilder, Abreißer, Zeichner: rajzoló, *vulg.* Ragzowník.

znáhla, *adv.* repente, subito, praepropere: plötzlich: hértelenül. *Syn.* narawňe, znenadála.

znáhlení, á, é, *p. c.* acceleratus, deproperatus, a, um: geeilt, übereilt: süttetett.

Znáhleńí, á, n. acceleratio, deproperatio, nis, f. Uibereilung: siettetés.

znáhliť, il, ím V. P. *imp.* hli: accelerare, deproperare: übereilen: siettetni.

Znak, u, m. signum, signaculum, vestigium, i, n. stigma, atis, n. nota, ae, f. character, is, m. Zeichen, ein Ding, daran zu erkennen: Kennzeichen; das, womit man etwas bezeichnet; Stämpel, Stempel, das Gepräge: jegy, jel, billyeg. *Syn.* Znameńí, Znamka. *vulg.* Cagch. *Usus.* Pripáleńí Znak, stigma *Quint. Mart.* Brandmahl, Brandzeichen, ein eingebrantes Zeichen: billyeg.

† znak, *adv.* v. znački.

známe, *adv.* note, cognite: bekannt, bewußt: nyilván. *Syn* powedome, wedome.

Zna-

znamenaní, á, é, *p. c.* significatus, notatus, designatus, bedeutet, angezeigt: jelentett, jegyzett, magyarázott. 2) v. badaní, merkowani, rozumení, wirozumení. 3) *boh.* v. značení.

Znamenáňí, á, n. significatio, indicatio, designatio, nis, f. nis, valor potestas verborum: das Bedeuten, Bedeutung, Anzeigung, Sinn, Begriff in Worten: jelentés, jegyzés, magyarázat. 2) v. Badáňí, Merkowáňí, Rozumeňí, Wirozumeňí. 3) *boh.* v. Značeňí.

znamenat, al, ám, V. I. *imp.* nag: significare, notare, designare, indicare, valere, sonare: bedeuten, anzeigen, heißen, von Wörtern: jelenteni, jegyszeni, tenni. *Syn.* wiznamenat. *Usus.* Čo znamená Katechizmuſ? quid significat Catechismus? was heißt Katechismus? mit tesz a' Katekismus? 2) sibi velle: bedeuten, heißen, ſeyn, vorſtellen: tenni, jelenteni, akarni. *Usus.* Čo znamená tento Krik? quid sibi vult hic clamor? was bedeutet der Lärm? mit tesz ez a' kiabálás? 3) valere, esse: bedeuten, zu bedeuten haben: tenni, érni. *Syn.* ſtat. *Usus.* Málo, mnoho znamená (ſtogí), parum, multum valet: es bedeutet wenig, viel: keveset, sokat tészen. 4) esse auctoritate, gravem esse: Anſehen haben, bedeuten: érni, tekéntetben lenni. *Syn.* wážiť, we Wážnoſť bíť. *Usus.* Mnoho znamenat (wážiť), auctoritate magna (gravem) esse: viel Anſehen haben, wichtig ſeyn: nagy tekéntetben lenni. Málo znamenat, auctoritate parva (levem) esse, wenig Anſehen haben, nicht wichtig ſeyn: kitsiny tekéntetben lenni. Čelá Wec nemnoho znamená, res est levis, mit der Sache hats nicht viel zu bedeuten, az egész dolog nem sokat ér. 5) animadvertere, observare, sentire: merken, wahrnehmen: észre-venni, sajditani. *Syn.* padať, merkowať, porozumeť, rozumeť, wirozumeť, zbadať, zrozumeť. *Usus.* Znamenám, že to chceſ: animadverto te id velle: ich merke, daß du dieſes verlangeſt: jól észre vészem, hogy te azt kivánod. 6) *boh.* v. značiť.

Znameňí, á, n. indicium, signum, i, n. nota, ae. f. character, is, m. Anzeige, Zeichen, Kennzeichen: jegy, jel. *Syn.* Znak. *boh.* Náweſtí. *Usus.* Materinſké (rodné, prirodné) Znameňí: naevus, genitiva nota: Geburtszeichen: születéssel lött jegyek; billyeg, mely velünk születik. Znameňí Ran, v. Pruha, Strám. Ščaſťá, neb Naſčaſťá Znameňí, omen, inis, n. Anzeige einer künftigen Sache, Glücks- Unglücksrath: jó, vagy rosz jel (jelentés). Wíťazné Znameňí, trophaeum, i, n. das Siegeszeichen: győzedelem emlékezetére való tétetett jel. Wogenſké Znameňí, *boh.* Heſlo, tessera, ae, f. Feldzeichen: hadi ismértető jel. Zemanſké Znameňí, v. Čímer. 2) nucus, us, m. Wink, fövel-intés. *boh.* Náweſtí. *Usus.* Znameňí dať, innuere, significare, monere: einen Wink geben, zu Verſtehen geben, anzeigen, andeuten: reá inteni, jelt adni.

znameňite, *adv.* notabiliter, manifesto, conspicue: merklich, nyilván. *Syn.* zregme, widome,

me, powedome. 2) notabiliter, insigniter, memorabiliter. notatu digne, notande: merkwürdig: emlékeztetőképpen, meg-jegyezhetőképpen. *Syn.* Pamati hodňe. 3) egregie, eximie, praecipue, apprime, insigniter, praeclare, excellenter: vortrefflich, vorzüglich, auf vorzügliche Art: jelesen, derekasan. *Syn.* obzláſtňe, hlawňe.

Znameňití, á, é, *adj.* notabilis, e; manifestus, conspicuus, a, um: merklich: nyilván való. *Syn.* zregmí, widomí, powedomí. 2) notabilis, insignis, memorabilis, notatu dignus, notandus: merkwürdig: emlékezetre (meg-jegyzésre) méltó, emlékeztető. *Syn.* Památki hodní. 3) excellens, praestans, insignis, eximius, egregius praecipuus: vorzüglich, vortrefflich, treflich, anſehnlich: jeles, derék. *Syn.* obzláſtní, hlawní.

Znameňitoſt, i, f. notabilitas, conspicuitas, tis, f. Merklichkeit: nyilván-valóság. *Syn.* Zregmoſt, Widomoſt. 2) notabilitas, memorabilitas: Merkwürdigkeit: emlékeztetőség, meg-jegyezendőség, megtetszőség. 3) excellentia, praestantia: Vorzüglichkeit: derékség, jelesség. *Syn.* Obzláſtnoſt, Hlawnoſt.

Známí, á, é, (*abs.* známo, *boh.* etiam znám), *adj.* notus, cognitus, a, um: bekannt, bewuſt, was ich oder andere kennen, oder wiſſen: esméretes, tudva-való. *Syn.* powedomí. *Usus.* Wec kato celému Swetu geſt známá; o ňeg wſecci weſá; o tom każdi wí: constat inter (apud) omnes *Liv.* constante fama et omnium sermone celebratur: es iſt weltkündig; jederman weiß es, redet davon: azt minnyáján tudgyák. Bez toho mi bolo známo: eo accedit, quod mihi non est novum: neben dem iſt mir keine neue (unbekannte) Sache: azon kivül az én nálam semmi ujság nem. *Prov.* Čo komu neňí známé, nemože bič wzácné (milé): res non habet osorem, nisi ignorantem. Ignoti nulla cupido: was man nicht kann, dem iſt er nicht hold: a' mit az ember nem ismér, azt nem kedvelheti. 2) notus, familiaris, e: bekannt mit jemand, vertraut, mit dem man Umgang hat: ismérős, jó barát. *Usus.* Známí mog, notus mihi, familiaris meus, mein Bekannter, ismérősem jó barátom.

Známka, i, f. signum, i, n. Zeichen, ein Ding, daran wieder zu erkennen, dergleichen z. B. der Färber ausgiebt, die Perſonen, welche ihm etwas zu färben gebracht haben, daran wieder zu erkennen: jegy, jel. *Syn.* Znak, k. p. Plésič od Farbára, Čarbára ꝛc. 2) Písmena Litera.

známočiňení, á, é, *p. c.* v. známodaní.

Známočiňeňí, á, n. v. Známodáňí.

známočiňič, il, ím, V. I. *imp.* čiď, v. známodač.

známodaní, á, é, *p. c.* annunciatus, notificatus, etc. a, um: angekündigt, kund (bekannt) gemacht: tudósittatott, tudtára adatott. *Syn.* známočiňení, oznámení, oznamowaní.

Známodáňí, á, n. annunciatio, notificatio, publicatio, promulgatio, nis, f. das Kundmachen, Andeuten, Ankündigung:

gung, Kundmachung, Andeutung: hirdetés, tudósítás, jelentés, hirré (tudtára) adás. *Syn.* Oznameńí, Oznamowáńí, Známočiňeńí.

známodať, al, ám V. P. *imp.* dag: annunciare et annuntiare (adnunt.) *Plin. H. N.* notificare, notum reddere (facere), publicare, promulgare: ankündigen, kund (bekannt) machen, andeuten: tudósítani, tudtára adni. *Syn.* známočiňiť, oznámiť, oznamowať.

Známoſť, i, f. ńečeho: scientia, notitia, ae, f. cognitio, alicuius rei: Kenntniß von etwas, das Kennen einer Sache: tudósság, tudomány, ismeret, meg-esmérés. *Syn.* Wedomoſť, Umeloſť. *Usus.* Známoſť mať ńegakeg Weci, notitiam rei habere, Kenntniß von etwas haben, valamit tudni. O tom iſtu Známoſť ſem doſtal (obſáhnul), certis auctoribus id comperi, ich habe eine gewiſſe Nachricht davon bekommen, eine Kenntniß eingezogen: azt en bizonyos (hitelre méltó) emberektől tudtam-meg. 2) notitia personae: Bekanntſchaft, das Kennen einer Perſon: ismeretség. *Prov.* Lepſá Známoſť, neż Peńáze: ubi amici, ibi opes *Plaut.* potiores sunt amici, quam pecunia, et vitae praesidium plus habent momenti amici citra pecuniam, quam absque amicis opes: die Bekanntſchaft iſt beſſer, als Geld: ki hol bízik, ott hízik. Známoſť pri Pohárkoch nabita, ſkoro bíwá rozbitá: amicitia inter pocula contracta, plerumque vitrea: naſſe Freundſchaft, ſelten lange Freundſchaft; poharok köztt szerzett esméretség kevés ideig tart. 3) familiaritas, tis, f. usus, us, m. Umgang, Vertraulichkeit: barátság, együtt nyájaskodás. *Syn.* Obcowáńí.

Znáńí, á, n. notio, nis, f. notitia, ae, f. Kennung, das Kennen: esméret, esmérés. *Syn.* Weděńí, Známoſť. 2) agnitio, cognitio: Erkennung, Bemerkung, Wahrnehmung: meg-ésmérés. *Syn.* Poznáńí.

znáſaní, á, é, *p. c.* v. zneſení.

Znáſáńí, á, n. v. Zneſeńí.

znáſanliwe, *adv.* patienter, gelaſſen, geduldig: békességes türéssel, állhatatoson, türve. *Syn.* trpezliwe, ſpokogńe. *boh.* ſnáſeliwí.

znáſanliwí, á, é, *adj.* patiens, tis: gelaſſen, geduldig: türő, szenvedő. *Syn.* trpezliwí. *boh.* ſnáſeliwí.

Znáſanliwoſť, i, f. patientia, ae, f. Gelaſſenheit, Geduld, Uiberträglichkeit: türés, békességes türés: szenvedés. *Syn.* Trpezliwoſť, Znáſáńí. *boh.* Snáſeliwoſť.

znáſaní, á, é, *p. c.* collatus, congestus, comportatus, a, um: zuſammengetragen: öszvehordott. *Syn.* poznáſaní. 2) delatus, deportatus: herabgetragen: le-hordottatott. 3) toleratus, geduldig ertragen, békével tűrtt, szenvedett.

Znáſáńí, á, n. collatio: congestio, comportatio, nis, f. Zuſammentragung: öszve-hordás. *Syn.* Poznáſáńí. 2) delatio, deportatio: Herabtragung: le-hordás. 3) perpessio, toleratio: Erduldung, türés, szenvedés. *Syn.* Strpeńí.

znáſať, al, ám V. I. *imp.* ſag: conferre, congerere, comportare: zuſammentragen: öszve-

Digitized by Google

ve-hordani. *Syn.* poznáſať. *Usus.* Mnohé Weci na gedne Meſto znáſať, conferre multa in eundem locum, viele Sachen in ein Ort zuſammentragen, sok-féle partékakat (egyetmást) öszve hordani egy rakásra. 2) deferre, deportare: herab (herunter) bringen, tragen: le-venni, lehozni, le-hordani. *Syn.* zneſť. 3) pati, perpeti, ferre, perferre, sufferre, sustinere, tolerare: übertragen, ertragen, erdulden: túrni, szenvedni, el-szenvedni, el-állani. *Syn.* ſtrpeť. *Usus.* Poſetiloſť, a Nezmiſelnoſť Luďi znáſať: tolerare hominum ineptias et stultitias; die Thorheit, und Wahnſinnigkeit der Leute geduldig übertragen, ſchlucken: mások tsintalanságit, bolondságit (tréfáit) el-szenvedni, el-állani. Protiwné Weci trpezliwe znáſať, res adversas forti animo ferre, in Widerwärtigkeiten geduldig ſeyn, die ſelbe mit Geduld ertragen: szenvedni a' rosz szerentsét, a' nyomorkodást. *Syn.* zneſť. *boh.* ſnáſeti, ſneſti. *II. rec.* znáſať ſa, concordem esse, convenire, se invicem ferre (pati): ſich vertragen, einig ſeyn: egy mást szenvedni. 2) o ňečo ſa znáſať: consultare, deliberare: ſich berathſchlagen wegen etwas: tanátskozni valamirôl. *boh.* ſneſt ſe.

znať, znal, znám V. I. *imp.* znag: novisse, noscere: kennen, Kenntniß von jemand, oder etwas haben: ismérni, tudni. *Usus.* Pitám ſa, kdo bi ho znal? percontor, ecquis eum norit? ich frage, ob ihn wer kenne? azt kérdem, hogy kiesméri ötet? Geſtli ti Gu lepſeg znáſ? si magis eam noris *Ter.* wenn du ſie beſſer kenneſt, ha te ötet jobban esmérred. 2) agnoscere: erkennen, bemerken, wahrnehmen: megesmérni. *Syn.* poznať. *II. rec.* znať ſa, noscere se, ſich kennen, egymást esmérni. *Usus.* Dobre ſa oňi znagú ꝛc.

zňať ſa, zňal ſa, zegmem ſa V. P. *imp.* zegmi ſa: ardescere, exardescere, flammas concipere, igne corripi, incendi: entbrennen, ſich entzünden, in Brand gerathen: fel-lobbani, égni kezdeni. *Syn.* zapálit ſa, zblknúť. *boh.* zníti ſe.

Znaťdáňí, á, n. v. Známoďáňí. *Usus.* Znáťdáňí z Ohňem: significatio ignium, Loßzeichen mit Feuer: tüzzel jelentés. v. Sturm.

Žnec, *gen.* Žence, m. messor, is, m. Schnitter, Erndter: arató. *Aliud est.* Wižiňkar.

† Žňec, *gen.* Žence, m. v. Koſec.

† žňeců et ůw, owa owo, *adj. poss.* v. koſcow.

zneďele (z Neďele) *adv.* futura (insequenti, proxima) septimana, die künftige (in künftiger) Woche, jövö héten. *boh.* ſneďele.

Zneďelek, lka, m. futura (insequens, proxima) hebdomada, hebdomas, septimana: die künftige Woche, jövö hét. *boh.* Sňeďelek. *Usus.* Uſ tu muſim oſtať, až do Zneďelka, hic mihi iam usque futuram septimanam est manendum, ich muß hier bis zu der künftige Woche bleiben, már itt kell jövö hétig maradnom.

znedúžíweni, á, é, *p. c.* v. znemocňení, onemocňení,

Znedužiweňí, á, n. v. Znewocňeňí, Onemocňeňí.

znedužiweť, wel, wím V. P. *imp.* ziw, v. znemocňeť, onemocňeť.

znemocňení, á, é, *p. c.* aegrotus factus, morbo implicatus, infirmatus, a, um: erkränkt, kränklich geworden: le-betegedett. *Syn.* nemocni, nezdrawí, onemocňení, onezdrawení, znedužiwení, *vulg.* ochorení.

Znemocňeňí, á, n. infirmatio, nis, f. das Erkranken, Erkränkung: le-betegedés. *Syn.* Onemocňeňí, Onezdraweňí, Nedužiweňí. *vulg.* Ochoreňí.

znemocňeť, ňel, ním V. P. *imp.* cňi: infirmari, in morbum cadere (incidere), morbo implicari, aegrotum fieri, aegrescere, kränklich werden, erkranken: meg (le)-betegedni. *Syn.* onemocňeť, onezdraweť, znedužiweť. *vulg.* ochoreť.

znenáhla, *adv.* sensim, paulatim, pedentim, lente: allmählich, nach, und nach: lássan lassan, halkal. *Syn.* lahódňe, Wlakew, polahostagi. 2) non temere, non casu, non fortuito: nicht ungefehr: nem történetből. *Usus.* To ſa znenahla ſtalo, id venit non temere, nec casu: dieſes iſt nicht ungefehr geſchehen: ez nem ok nélkül történt.

Zňeňí, á, n. tonus, sonus, i, m. sonitus, tinnitus, us, m. Klang, das Klingen, der Schall, Ton: zengés, zúgás, hang. *Syn.* Hlaſ, Zwúk, *antiqu.* Hláholeňí, Hlachol. *Usus.* Libežné Zňeňí a Hlaſow Zrownáňí: symphonia, die Sinphonie, az éneklésben való egyenlő zengés. Pekné Hlaſu Zňeňí, Spew prígemní (líbežní), modulatio, nis, f. melos, n. *indecl.* concinnitas (concordia) vocis, melodia, ae, f. ein liebliches Geſang, Ton des Geſanges, Melodie: ékes notája az éneknek; gyönyörüséges ének. Uſné Zňeňí, tinnitus aurium, das Klingen der Ohren (als ein unangenehmer Zufal), fül tseudülés.

znepokogeni, á, é, *p. c.* conturbatus, perturbatus, inquietus factus (redditus), a, um: beunruhigt: fel-háborított, fel-háboríttatott, zürtt, zavartt, nyughatatlaná tett.

Znepokogeňí, á, n. conturbatio, nis, f. Beunruhigung: fel-háborítás, zavarás, nyughatatlanná tévés.

znepokogiť, il, ím V. P. *imp.* kog: conturbare, perturbare, inquietum (anxium, sollicitum) reddere: beunruhigen: fel-háborítani, zürni, zavarni, nyughatatlanná tenni, eszét veszteni. *Syn.* nespokogením učiňiť.

Znepokogitel, a, m. perturbator, conturbator, is, m. Beunruhiger, Betrüber, Stöhrer (der Ruhe): fel-háboritó, eszét vesztő. *Syn.* Zármutňik.

Znepokogowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

znepokogowať, gowal, gugem, *freq.* ex znepokogiť.

znešení, á, é, *p. c.* collatus, congestus, comportatus, a, um: zuſammengetragen: rakásra (öszve, egybe) hordott, hordatott. *Syn.* znoſení. 2) delatus, deportatus: herab, (herunter) gebracht, getragen: el-vétetett, le-vitt, le-hordatott, le-hozott, le-hozatatott. 3) toleratus, vertragen, ertra-

ertragen, erduldet: szenvedett, el-türt. *Syn.* znášaní.

Zneſeňí, á, n. collatio, congestio, comportatio, nis, f. Zuſammentragung, rakásra (öszve, egybe) hordás. *Usus.* Zneſeňí apoſtolſké, Symbolum Apostolorum, das Glaubensbekenntniß, apostoli hitvallás. 2) deportatio, delatio: Herunterbringung, Heruntertragung: le-vétel, le-hordás, le-hozás. *Syn.* Znoſeňí. 3) tolerantia, ae, f. Vertragung, Ertragung, Erduldung: szenvedés, békességes türés. *Syn.* Trpezliwoſť, Strpeňí, Znášaňí. 4) propositum, decretum, i, n. Beſchluß, Entſchluß, Vorſatz: szántszándék, fel-tett izél. el-végezés. *Syn.* Uſudek. *Usus.* Zneſeňí Radi, senatus consultum (auctoritas), Rathsſchluß, tanáts-végezése. Zneſeňí Obce, plebiscitum *Cic.* plebiscitus: Verordnung der Gemeinen Burgerſchaft, köz nép végezése. Zneſeňí ſpolečné, Priwoleňí, Pozwoleňí, Podwoleňí: consensus, us, m. Bewilligung, Einwilligung: egyet-értés. *boh.* Sneſeňí.

* Zňeſeňí, á, n. idem.

zneſitedelňe, *adv.* tolerabiliter, erträglich, leidendlich: türhető (szenvedhető) képpen. *boh.* ſneſitedlňe.

zneſitedelní, á, é, *adj.* tolerabilis, e, tolerandus, a, um: erträglich, verträglich, leidentlich: türhető, szenyvedhető. *boh.* ſneſitedlní.

Zneſitedelnoſť, i, f. tolerabilitas, tis, f. tolerabilis ratio, Erträglichkeit, Leidentlichkeit: türhetőség, szenyvedhetőség. *Syn.* Znášanliwoſť. *boh.* Sneſitedlnoſť.

zneſť, zneſel, zneſem, V. P. *imp.* zneſ: conferre, congerere, comportare: zuſammentragen, rakásra (öszve, egybe) hordani. *Syn.* znoſiť. 2) deferre, deportare: herab (herunter) bringen, tragen: le-vinni, le-hordani, le-hozni. 3) tolerare, ferre, perferre, sustinere, pati, perpeti: vertragen, ertragen, erdulden: szenvedni, el-türni, békességessen, ki-állani. *Syn.* wiſtáť, trpeť. *Usus.* Pracu zneſť, laborem tolerare, die Arbeit übertragen, a' munkát ki-állani. Tak welikú Tercbu zneſť nemožem, tanto oneri ferendo non sum *supp.* idoneus: ich kann eine ſo ſchwere Laſt nicht ertragen, elégtelen vagyok illy nagy terhnek elviselésére. Tebo Človeka okolo mňa zneſť (wiſtáť, trpeť) nemožem; ge mi welmi proti Srſt'i: hominem illum nequeo concoquere: ich kann dieſen Menſchen um mich nicht leiden; er iſt mir unerträglich (zuwider): azt az embert éppen nem szenvedhetem; az az ember éppen ellenkezik az én természetemmel. Gá ſem we mňe pewňe uſtanowil, že chcem trpezliwe zneſť: imperavi egomet mihi, omnia ferre patienter *Ter.* ich bin entſchloſſen, alles mit Geduld zu ertragen: el-végeztem magamban hogy mindeneket békességesen türjek. 4) Wagce zneſť, ponere (parere) ovum: ein Ei legen: tojni. *Usus.* Slépka Wagce zneſla, gallina ovum posuit, excudit: die Henne hat ein Ei gelegt, tyúkmonyat tojtt a' tyúk. *boh.* ſneſť'i. *II. rec.* zneſť ſa: concordem esse, convenire, se ferre (pati): ſich vertragen, einig ſeyn:

meg-egyezni, egy mást elszenvedni. *Usus.* Nemožú ſa zneſť, ferre (pati) se non possunt; male convenit inter ter illos, ſie können ſich nicht vertragen, nem egyeznek meg; nem szenvedhetik egymást. 2) O nečo ſa zneſť: decernere, constituere, consilium capere: beſchließen, einen Vorſatz faſſen: végezni, el-végezni, rendelni. öszve-tanátskozni. *boh.* ſneſť'i ſe.

zňeť, zňel, zňím, V. I. *imp.* zňi: personare, sonare, tonum edere, clangere, resonare, tinnire: klingen, ertönen: hangolni, hangzani, zengedezni, zengeni, tsengeni, pengeni. *Syn.* hučať, zwúčať, *antiquat.* hlaholiti. *Usus.* W Uſách mi zňí: aures meae tinniunt, es klingt mir in meinen Ohren; meine Ohren klingen: tsengnek a' füleim. Slowa teg nalepſeg zňegú, ktoré na dluhé Skladki (Sillabi) wichádzagú (wipadáwagú); ktorích Konec dluho ſa wiſlowu ge: verba melius cadunt in syllabas longiores, jene Worte lauten beſſer, welche ſich auf eine längere Sylbe endigen (ausgehen): szebben végeződnek a' szók hoszszú szillabákban.

zničemňení, á, é, *p. c.* v. zničení:

Zničemňeňí, á, n. v. Zničeňí.

zničemňeť, ňel, ňím V. P. *imp.* mňi: ad nihilum redigi (venire); zu nichts (vernichtet) werden: semmivé lenni.. *Syn.* zničiť ſa, zaničemňeť.

zničemňiť, il, ím, V. P. *imp.* zničemňi, v. zničiť.

zničení, á, é, *p. c.* ad nihilum redactus, annihilatus, sublatus, abolitus, a, um: vernichtet, zu nichts gemacht, zerſtört, zu Grunde gerichtet: semmivé tétetett, semmivé lett, meg-semmisíttetett. *Syn.* zničemňemňení, zaničemňení, wikazení.

Zničeňí, á, n. ad nihilum redactio, annihilatio, deletio, abolitio, exstinctio, sublatio, subversio, nis, f. Vernichtung, Zerſtörung, zu Grunde Richtung: meg-semmisítés, semmivé-tévés. *Syn.* Zničemňeňí, Zaničemňeňí, Wikazeňí.

zničiť, il, ím, V. P. *imp.* znič: ad (in) nihilum redigere, delere, exstinquere, abolere, subvertere, sufferre: vernichten, zu nichts machen, zerſtören, zu Grunde richten: semmivé-tenni, meg-semmisíteni, le-törleni, ki-rontani, irtani. *Syn.* zničemňiť, zaničemňiť, wihubiť, wikaziť, wihlawiť, nanič uwéſť, nawniweč obrátiť. *II. rec.* zničiť ſa, v. zničemňeť.

zňiknúť, knul (kel), kňem, V. P. *imp.* kňi: oriri, nasci, exoriri: entſtehen: támadni, kezdödni. *Syn.* ſtrhnúť ſa, naſtáť. *Usus.* Zňikla Kozbrog (*boh.* Kužňice), exorta est turba, ein Streit iſt entſtanden: háborúság támadott. 2) *cum et sine genit.* elabi, evitare, effugere, evadere, devitare, vitare, v. g. periculum: entgehen, entkommen, entwiſchen, vermeiden: el-kerülni, távoztatni, meg-szabadúlni, p. o. a' veszedelemtöl. *Syn.* obiſť, uiſť, wiſtúpiť. *Usus.* Zňiknúť pokuti, effugere poenam, der Straffe entgehen: el-kerülni a' büntetést.

Zňiknutí, á, n. existentia, ae, f. ortus, us, m. Entſtehung: eredet, eredés, támadás, támadat. *Syn.* Strhnutí. 2)

eva-

evasio, evitatio, devitatio: Entgehung, Entkommung, Entwiſchung, Vermeidung, Meidung: el-kerülés, távozás, távoztatás. *Syn.* Obiſeňí, Uiſeňí, Wiſtúpeňí.

† zňíti, zňel, zňím *praes. imp.* zňi, v. zňeť.

† zňíti, znal ſe, zegem ſe *fut.* v. zňať ſa.

zňitowaní, á, é, *p. c.* conferruminatus, a, um: zuſammengelöthet: öszve-forasztatott. *Syn.* zaňitowaní. *vulg.* zletowaní.

Zňitowáňí, á, n. conferruminatio, nis, f. Zuſammenlöthung; öszve-forrasztás. *Syn.* Zaňitowáňí. *vulg.* Zletowáňí.

zňitowať, towal, tugem V. P. *imp.* tug: conferruminare *Plin. H. N.* zuſammenlöthen: öszve-forrasztani. *Syn.* zaňitowať. *vulg.* zletowať.

zňížení, á, é, *p. c.* depressus, humiliatus, a, um: erniedrigt: meg-alatsonyíttatott, meg-aláztatot.

Zňižeňí, á, n. depressio, humiliatio, nis, f. Erniedrigung: meg-alatsonyítás, meg-alázás.

zňížiť, il, ím V. P. *imp.* zňiž: humilem reddere, deprimere: erniedrigen, niedrig machen: meg-alatsonyítani, meg-alázni. *II. rec.* zňížiť ſa: deprimi, humiliari: ſich erniedrigen: meg-alatsonyodni, alább-szállani, meg-alázni magát.

Zňižowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zňižowať, žowal, žugem V. I. *imp.* žug, v. zňížiť.

Znoclahowáňí, á, n. permansio nocturna, pernoctatio, nis, f, Uibernachten, Uibernachtung: meg-hálás. *Syn.* Prenocowáňí, Noclahowáňí.

znoclahowať, howal, hugem V. P. *imp.* hug, pernoctare, noctu permanere: übernachten: meg-hálni. *Syn.* prenocowať, noclahowať, preſpať.

znorení, á, é, *p. c.* v. zanuchaní, zawoňaní.

Znoreňí, á, n. v. Zánucháňí, Zawoňáňí.

znoriť, il, ím V. P. *imp.* znor: v. zanuchať, zawoňať. *Usus.* Kopowí Peſ Barabicu znoril, zanuchal, zawoňal ꝛc.

znoſení, a, é, *p. c.* v. zneſení per oes Nros. 2) ablatus, sublatus, demtus: abgetragen, weggetragen: el-vitetett, el-hordatott. *Syn.* odnoſení, odneſení. 3) gestando, detritus: Abgetragen, durchs Tragen abgenützt, z. B. Kleid: el-viseltt, el-koptatott. *Syn.* zdraní.

Znoſeňí, á, n. v. Zneſeňí per oes Nros. 2) asportatio, sublatio, demtio: Abtragung, Wegtragung: el-vitel, el-hordás. *Syn.* Odneſeňí, Odnoſeňí. 3) detritio per gestationem, Abtragung, Abnützung: el-viselés, el-koptatás. *Syn.* Zedráňí.

znoſiť, il, ím V. P. *imp.* znoſ, v. zneſť per oes Nros. 2) auferre, tollere, demere: abtragen, wegtragen: el-vinni, el-hordani. *Syn.* odneſť, odnoſiť. 3) gestando deterere: abtragen, durchs Tragen abnützen: el-viselni, el-koptatni. *Syn.* zedrať.

Znoſka, i, f. collecta, ae, f. collectio, nis, f. eranus, il, m. *Plin. H. N.* Beitrag, zuſammengelegtes Geld, Collecten geld, Collecte: öszve-szedett-pénz, fillérezés, ajándék adás, öszve-szedés. *boh.* Snůſka.

Zno-

znóčeni, á, é, *p. c.* v. nóčeni, zanóčeni.

Znóčeňí, á, n. v. Nóčeňí, Zanóčeňí.

znóčit, il, ím V. P. *imp.* znoč, v. nóčit, zanóčit.

znowa *adv.* rursus, denuo, novitus: von neuem: ismét, ismég, viszontag, újoslag, újonnan, újra. *Syn.* nanowe, paſ, zaſe, znowu. *vulg.* oznowec, znowec.

* znowec, *adv.* idem.

znowení, á, é, *p. c.* renovatus, reparatus, innovatus, a, um: verneuert: meg-újúltt, meg-újíttatott. *Syn.* obnowení, poprawení, znowočení.

Znoweňí, á, n. reparatio, renovatio, innovatio, nis, f. Verneuerung: meg-újítás, meg-újúlás. *Syn.* Obnoweňí, Popraweňí, Znowočeňí.

znowit, il, ím V. P. *imp.* znow: reparare, renovare, innovare: verneuern: meg-újítani. *Syn.* obnowit, poprawit, znowočit.

znowočení, á, é, *p. c.* v. znowení.

Znowočeňí, á, n. v. Znoweňí.

znowočit, il, ím V. P. *imp.* znowoč, v. znowit.

znowu *adv.* v. znowa.

znudzeni, á, é, *p. c.* v. ſchudobňení. 2) v. ſchudobení.

Znudzeňí, á, n. v. Schudobňeňí, 2) v. Schudobeňí.

znudzet, zel, zím V. P. *imp.* znudzi, v. ſchudobňet.

znudzit, il, ím V. P. *imp.* znudzi: v. ſchudobit, *boh.* znuzeti, zchúdnúti.

Znudzowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

znudzowat, zowal, zugem, *freq.* ex znudzit.

* znút, znul, žňem V. I. *imp.* žni, v. žat.

znúter *adv.* v. seq.

znúterňe *adv.* intus, intra, intrinsecus, intrinsece, interne: inwendig, innerlich: belöl. *Syn.* wnúter, wnúterňe, núter, núterňe, znútra. *boh.* wňitř. *Usus.* Znúterňé, i zewnúterňe (wenkagſňe), intra et extra, innerlich, und äußerlich, belöl és kívül. Do znútra (wnútra, nútra), introrsus, introrsum, einwärts, bé-felé.

znúterní, á, é, *adj.* internus, intrinsecus, intestinus, a, um; interior, is: innwendig, innerlich: belöl-való. *Syn.* znútragſi. *boh.* wňitřní.

Znúternoſt, i, f. interiora: das Innwendige: belsöség. *Syn.* Wnúternoſt, Núternoſt. *boh.* Wňitřnoſt, Wňitřek.

znútra, *adv.* ab intus: von innen, innwendig: belöl, belöröl. 2) v. znúterňe.

znútragſí, á, é, *adj.* v. znúterní, wrnútregſí.

Znutrák, a, m. qui testiculum unum, aut utrumque, non in vesica, sed intus, habet: a' kinek töke, nem a' vizellet hollyágban hanem bent a' testében vagyon.

znútrákow, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Znútrek, terka et terku, m. pars interior, das Innwendige einer Sache, belsö rész. *Syn.* Wnútrek, *boh.* Wňitřek.

† Znuzeňí, n. v. Znudzeňí.

† znuzeti, el, ím, v. znudzet.

Zob, u, m. esca (avium), ae, f. die Speiſe des Federviehes: madár eledel, étek. *Syn.* ptačá, neb hýdowá Krma. 2) rostrum, i, n. der Schnabel, madár orr. 3) ptačí (ptačací) Zob, Zelina: ligustrum, i, n. *Virg. Ovid.* ligustrum vulgare

gare *Linn.* Hartriegel, fagyal-fa.

zobaní, á, é, *p. c.* rostro collectus, a, um: mit dem Schnabel geſammelt: madár orrával fel-szedett. *Syn.* zezobaní, Zobem zebraní.

Zobáňí, á, n. rosro collectio, nis, f. die Sammlung mit dem Schnabel, madár orrával felszedés. *Syn.* Zezobáňí, Zobem Zberáňí.

zobať, bal, bem (*boh.* zobám et zobi) V. I. *imp.* zob: rostro colligere, mit dem Schnabel ſammeln, madár orrával fel-szedni. *Syn.* zezobať, Zobem zberať.

zobičagení, á, é, *p. c.* inolitus, consvetudine inductus, a, um: eingepflanzt, eingeführt durch die Gewohnheit: szokásba vett, be-hozattatott. *Syn.* do Običage wzati. 2) desvetudine sublatus, desvetus *Liv.* entwohnt, deſſen man entwohnt iſt: szokásból ki-hagyattatott, el-szokott, ellenkező szokás által el-töröltetett. 3) desvefactus, desvetus *Virg.* der etwas entwohnt iſt: el-szoktatott.

Zobičageňí, á, n. inductio alicuius moris (usus, consuetudinis, praxis): Einpflanzung (Einführung) einer Gewohnheit, valamelly szokásnak bé-hozása, fel-vétele. 2) desuefactio, Abbringung, auſſer Gewohnheit Setzung: el-szoktatás. 3) desuetudo, inis, f. *Liv.* Entwöhnung einer Sache, el-szokás.

zobičagiť, il, ím, V. P. *imp.* čag: inducere quampiam consuetudinem, usum, praxim, inolescere (levi) *Gell.* consuetudine inducere: einpflanzen, einführen eine Gewohnheit: szokást bé-hozni, fel-venni. *Syn.* do Običage priwesť, wzáť. 2) desuefacere *Tertull.* abbringen, auſſer Gewohnheit ſetzen: el-szoktatni. *Syn.* obučiť. 3) desuescere honori *Sil.* vocem *Apul.* desuefieri *Cic.* entwöhnen, entwöhnt werden: el-szokni. *Syn.* obučiť ſa.

Zobičagowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zobičagowať, gowal, gugem, V. I. *imp.* čagug, v. zobičagiť.

* zobigať, al, ám, v. zbigať.

* Zobiráňí, á, n. v. Zebiráňí.

* zobirať, al, ám, v. zebirať.

† zobláčeti, čel, čím *fut.* v. oblect.

* Zobrák, a, m. v. Žebrák.

* zobraní, á, é, *p. c.* v. zebraní.

* Zobráňí, á, n. v. Zebráňí.

* žobraní, á, é, *p. c.* v. žebraní.

* Žobráňí, á, n. v. Žebráňí.

* zobrať, zobral, zoberem, v. zebrať.

* žobrať, bral, brem, v. žebrať.

* Zobuďeňí, á, n. v. Zbuďeňí.

* zobuďiť, il, ím, v. zbuďiť.

* Zobúreňí, á, n. v. Zbureňí.

* zobúriť, il, ím, v. zbúriť.

zobuť, zobul, zobugem, V. P. *imp.* zobug, v. wizúť. *II. rec.* zobuť ſa, v. wizúť ſa.

zobutí, á, é, *p. c.* v. wizutí.

Zobutí, á, n. v. Wizutí.

Zobúwák, a, m. v. Wizúwák.

Zobúwáňí, á, n. v. Wizúwáňí.

zobúwať, al, ám, V. I. *imp.* wag, v. wizúwať.

Žoch, u et a, m. v. Mech.

žochowaní, á, é, *p. c.* ex seq.

žochowať, chowal, chugem V. I. *imp.* chug, Wlnu: infercire, inculcare lanam sacco, insaccare: zságba tömni a' gyapjút. *Syn.* Wlnu do Žocha pchať.

zocťení, á, é, *p. c.* acidus factus (redditus), a, um: ſauer geworden, oder gemacht: etztesedett, meg-etztesedett, meg-savanyodott. meg-savanyíttatott, meg-etzetesíttetett. *Syn.* ſkiſelení, ſkiſnutí, ſkiſlení, zoctowaťení.

Zocťeňí, á, n. acescentia, ae, f. aciditas, tis, f. das Sauerwerden: meg-etzesedés, meg-savanyodás. *Syn.* Skiſeleňí, Skiſleňí, Skiſnutí, Zoctowaťeňí. 2) acidum reddere, das Sauermachen: meg-etzesítés. meg-savanyitás.

zocťit, il, ím, V. P. *imp.* zocťi: acidum reddere (facere), ſauermachen: meg-savannyítani, meg-etztesíteni. *Syn.* zoctowaťit. *II. rec.* zocťit ſa: acescere, acidum reddi, (fieri): ſauer werden: meg-etztesülni, meg-etztesedni, meg-savanyodni. *Syn.* ſkiſeťeť, ſkiſleť, ſkiſnút, zoctowaťeť.

zoctowaťení, á, é, *p. c.* v. zocťení.

Zoctowaťeňí, á, n. v. Zocťeňí.

zoctowaťeť, ťel, ťím, V. P. *imp.* wať, v. zocťit ſa.

zoctowaťit, il, ím, V. P. *imp.* wať, v. zocťit.

† Zofa, i, f. v. Kanapa.

žofťin, a, e, *adj. poss.* Sophiae, der Sophie gehörig, Sófié. *Syn.* žofiin.

Zofia, i, f. Sophia, ae, f. Sophie, Sófi. *Syn.* Zofka.

žofiin, a, e, *adj. poss.* v. zofťin.

Zofka, i, f. *dem.* ex Zofia.

† Zoft, u, m. v. Ščáwa.

† zoftnatí, á, é, *adj.* v. ſčáwnatí.

* Zoftnatoſť, i, f. v. Ščawnatoſť.

zohaweňí, á, é, *p. c.* v. ohaweňí.

Zohaweňí, á, n. v. Ohaweňí.

zohawiť, il, ím, V. P. *imp.* zohaw, v. ohawiť. *boh.* zohyzßiti.

* zohíbaní, á, é, *p. c.* v. zehíbaní, zhíbaní.

* Zohíbáňí, á, n. v. Zehíbáňí, Zhíbáňí.

* zohíbať, bal, bem V. P. *imp.* bag, v. zehíbať, zhíbať. *II. rec.* zohíbať ſa, v. zehíbať ſa, zhíbať ſa.

* Zohibowáňí, á, n v. Zehibowáňí, Zhibowáňí.

* zohibowať, bowal, bugem, v. zhibowať, zehibowať. *II. rec.* zohibowať ſa, v. zhibowať ſa, zehibowať ſa.

† zohyzßeňí, á, é, *p. c.* v. zohaweňí.

† Zohyzßeňí, á, n. v. Zohaweňí.

† zohyzßiti, il, im, *ful.* v. zohawiť.

* zohnať, zohnal, zoženem, v. zehnať.

* zohnúť, zohol, zohňem, v. zehnúť.

Zok, u, m. v. Pitel Rození.

† Zold, u, m. v. Plat.

† Zoldnéř, e, m. v. Wogák.

žoltanſki, á, é, *adj.* Žoltanſká Stolica, Comitatus Soltensis, die Soltner Geſpannſchaft, Sólt-Vármegye.

* Zomíráňí, á, n. v. Zemiráňí.

* zomírať, al, ám, v. zemírať.

* zomrieť, el, em, v. zemrieť.

* Zomretí, á, n. v. Zemretí.

zopálaní, á, é, *p. c.* v. zwáti.

Zopáláňí, á, n. v. Zwáti.

zopálať, al, ám, V. P. *imp.* lag, v. zwáť.

Zora, i, f. *Nom. Plur.* Zori, *gen.* Zor, v. Žára. *boh.* Červánki.

zorání, á, é, *p. c.* peraratus, exaratus, a, um: aufackert, gea-

geackert, gepflügt: ki (meg) szántatott. *Syn.* pooraní, wioraní.

Zoráňí, á, n. peraratio, exaratio, nis, f. Ausackerung, Auspflügung: ki (meg) szántás. *Syn.* Poorání, Wioráňí.

zorať, ral, rem, V. P. *imp.* zor: exarare, perarare, subarare: ausackern, auspflügen, umackern: meg-szántani. *Syn.* poorať. *Usus.* Son zorať, absolvere iugerum, ein Gewend umackern, egy höldot (szántó-földet) meg-szántani.

† Zoraw, a, m. v. Garáb.

Zoráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zoráwať, al, ám, *freq.* ex zorať.

Zoreňí, á, n. v. Žáreňí. 2) indignatio, stomachatio, nis, f. der Unwillen, Zorn, das Unwillig seyn: harag, boszszonkodás. *Syn.* Hňewáňí, Zureňí.

zoriť ſa, il ſa, im ſa, V. P. *imp.* zor ſa, v. žáriť ſa. *Usus.* Uſ ſa zorí, iam fit aurora, 2) indignari, stomachari: unwillig seyn: haragudni, boszszonkodni. *Syn.* hňewať ſa, zuriť ſa, *boh.* zůtiti ſe, zpúzeti.

zoriwe, *adv.* zuriwe.

zoriwí, á, é, *adj.* v. zuriwí.

Zoriwoſť, i, f. v. Zuriwoſť.

zoſkliwení, á, é, *p. c.* fastidiosus (nauseabilis, abominabilis) redditus, a, um: gräulich (ekelhaft) gemacht, utálatossá tett, meg-utáltatott. *Syn.* zohawení.

Zoſkliweňí, á, n. *Nom. Verb.* ex zoſkliwiť.

zoſkliweť, wel, wím, V. P. *imp.* liw: fastidiosum reddi, ekelhaft werden, utálatossá lenni. *Syn.* zoſkliwiť ſa.

zoſkliwiť, il, im, V. P. *imp.* liw: fastidiosum (taedio sum, abominabilem) reddere, ekelhaft (gräulich) machen: utálatossá tenni, valamit valakivel meg-utáltatni. *Syn.* zohawiť. *II. rec.* zoſkliwiť ſa, v. zoſkliweť.

* zoſkrábať, bal, bem, v. zeſkrábať.

Zoſlowateňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zoſlowateť, ťel, ťím, V. P. *imp.* ťeg: asinum (hebetem, stipitem, stupidum) fieri, Eſel werden, ostobává (butává) lenni.

zoſtalí, á, é, *adj.* relictus, a, um: verlaſſen: meg-maradott, meg-hagyott. *Syn.* pozoſtalí.

Zoſtáňí, á, n. mansio, permansio, remansio, nis, f. das Bleiben, Verbleiben: maradás, meg-maradás. *Syn.* Zoſtawáňí.

* zoſtárať ſa, ál ſa, ám ſa, v. zeſtárať ſa.

zoſtať, zoſtal, zoſtaňem V. P. *imp.* zoſtaň: manere, remanere: bleiben, verbleiben, übrig bleiben: maradni, meg-maradni. *Syn.* zoſtáwať. *boh.* zůſtati. *Usus.* Geſtli ale chceſ, abi zoſtala: sin est, ut velis manere illam *Ter.* wenn du aber verlangeſt, daß ſie da bleiben ſoll: ha pedig úgy vagyon, hogy az ô maradását kívánod; ha pedig azt akarod, hogy el-maradjon. Žádal ma, abich zoſtal, a z Meſta ſa nepohnul (neodchádzal): rogavit me, ut manerem, neve (ne) loco discederem: er bat mich zu bleiben, und von dannen nicht weg zu gehen: arra kért, hogy meg-maradnék, és el-ne mennék a' hellyröl. Tak dluho ku zoſtaňem, dokáď, abich odeſel mi

nepowíſ: tamdiu manebo, dum tu iubebis, ut abeam: ich werde da ſo lang bleiben, bis du mir befehlen wirſt, von hier weg zu gehen: mind addig itt maradok, valameddig te nem parantsolod, hogy elmennyek. Málo (nič) na tom nezáleží, čili tu zoſtaňeſ, neb preč odegdeſ: ad rem nihil interest, utrum maneas, an non: es liegt nichts daran, ob du da bleibeſt, oder nicht: tsak annyi, akár itt maradgy, akár nem. Trochu (len tak dlúho) tu zoſtaň, dokáš ſa nawrátím: tantisper mane, dum redeo: bleibe hier ein wenig, bis ich zurückkomme: maradgy egy kevessé méglen viszsza jövök. Zoſtaň tu proſím ťa: ꝛc. Dokonca ne: mane hic quaeso. ꝛc. Nihil minus: bleibe da, ich bitte. ꝛc. Ich thue es nicht: kérlek, maradgy itt. ꝛc. Azt éppen nem tselekszem. Len nech to, čo medzi nami uſtanoweno geſt, ſtálé a pewné zoſtaňe: modo nobis stet illud: wenn nur dieſes zwiſchen uns richtig, und feſt beſchloſſen verbleibet: tsak az erössen el-végezve maradgyon köztünk. *Prov.* Zoſtaň ſi ſám; buď pre ſeba Pán: quin propriam calcans terram, querceta teneto: verbleibe dir allein: légy magadnak bátya.

Zoſtáwáňí, á, n. v. Zoſtáňí. 2) habitatio, commoratio, statio, nis, f. das Wohnen, die Wohnung: lakás. *Syn.* Biwáňí, Prebíwáňí.

zoſtáwať, al, ám V. I. *imp.* waj, v. zoſtať. *boh.* zůſtáwati. *Usus.* Zoſtáwámi w Pamati wſecko, čo ſem čítal: haerent in memoria, quaecunque legi: es bleibt mir alles, was ich geleſen, in friſcher Gedächtnuß: a' mellyeket olvastam, mind jól tudom; azokról jól meg-emlékezem. 2) habitare, wohnen, lakni. *Syn.* bíwať, prebíwať. *Usus.* Wčil w Trnawe zoſtáwá, nunc Tyrnaviae habitat, itzt wohnt er in Tyrnau, most Nagy Szombatban lakik.

zoſtawení, á, é, *p. c.* relictus, a, um: übrig gelaſſen, hintergelaſſen: meg-hagyott, meghagyattatott, meg-maradott. *Syn.* zanechaní.

Zoſtaweňí, á, n. relictio, nis, f. das Uibrig laſſen, die Hinterlaſſung: meg-hagyás, megmaradás.

zoſtawíť, il, ím V. P. *imp.* zoſtaw: relinquere: übrig laſſen, hinterlaſſen: meg-hagyni. *Syn.* zanechať. *boh.* zůſtawiti. *Usus.* Umrel, zoſtawiwſe po ſebe Dešića, ktoremuž bolo Méno Aleſ. Umrela, ktorá mnoho Pamati hodného poſebe zoſtawila *Haj.*

zoſtawowať, wowal, wugem, *freq.* ex zoſtawiť. *boh.* zůſtawowati.

zoſtrení, á, é, *p. c.* v. oſtrení, naoſtrení.

zoſtriť, il, ím V. P. *imp.* zoſtri: v. oſtriť, naoſtriť.

† zoſtříti, il, ím *fut.* idem.

Zoſtrowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zoſtrowať, rowal, rugem *freq.* ex zoſtriť. *Usus.* Te Weci zoſtrugú (občerſtwugú) Wtip, Pílnoſť, Miſel: haec acuunt ingenium, industriam, mentem: dieſe Sachen erfriſchen (ſchärfen) den Verſtand, das Gemüth, den Fleiß: ezen dolgok élesítik (meg-újjittyák) az elmét, szorgalmatosságot, kedvet.

* zoſu-

* zoſumowať, mowal, mugem, v. zeſumowať.
* zoťať, zoťal, zotňem, v. ſt'ať, zeťať.
* zoťatí, á, é, v. ſt'atí.
* Zoťatí, á, n. v. Sťatí.
zotawiť ſa, il ſa, im ſa, V. P. *imp.* zoťaw ſa, v. otawiť ſa.
* Zoťináňí, á, n. v. Stináňí, Zeťináňí.
* zoťínať, al, ám, v. ſťínať, zeťínať.
† zotwiratí, al, ám *fut. freq.* v. otewrét.
* zožať, zožal, zožňem, v. zežať.
* zožrať, zožral, zožerem, v. zežrať.
† zpam'ěti *adv.* v. ſpamatí.
† zpátkem *adv.* v. ſpátkem.
† zp'ečiti ſe, il ſe, im ſe, v. ſpečiť ſa, ſprotiwiť ſa.
† zp'ečowati ſe, owal ſe, ugi (u) ſe, v. ſpečowať ſa.
† Zp'ereť, rťu, m. v. Sperek.
† zp'et *adv.* v. ſpát, naſpát.
† Zp'ew, u, m. v. Spew.
† Zp'ewák, a, m. v. Spewár.
† Zp'ewakiňe. ſ. v. Spewárka.
† zp'ewawí, á, é, *adj.* v. ſpewawí.
† Zpewňeňí, n. v. Spewňeňí.
† zpewniti, il, im *fut.* v. ſpewniť.
† zpichati, al, ám *fut.* v. ſpichať, popichať.
† zpínati ſe, al ſe, ám ſe, v. ſpínať ſa.
† zpiſna *adv.* v. ſpeſna, piſňe.
† zpiſňeti, ňel, ňim *fut.* v. ſpiſňeť.
† Zpitatel, e, m. v. Spitatel.
† zpíti, zpil, zpigi (u), v. opogiť.
† zpitom'ěti, m'el, mím *fut.* v. ſpitomeť, ſtrotnúť.
† zpitowati, owal, ugi (u), v. ſpitowať ſa.
† zpíwatí, al, ám, v. ſpéwať.
† zplaſiť, il, ím *fut.* v. ſplaſiť.
† zleſňiw'eti, w'el, wím *fut.* v. ſpleſňiweť, ſpleſňet.
† zplodiťi, il, ím *fut.* v. ſplodiť.
† Zplozeňí, n. v. Splodeňí.
† Zpodek, dka, et dku, m. v. Spodek.
† zpodňí, *adj. omn. gen.* v. ſpodňí.
† zpohaňeti, ňel, ňím *fut.* v. ſpohaňeť.
† zpomenúti, zpomenul et zpomněl, zpomenu *fut. imp.* zpomeň, v. ſpomenúť.
† zpomínatí, al, ám, v. ſpomínať.
† zpotwořiti, il, ím *fut.* v. ſpotworit.
† Zpow'ed, i, f. v. Spoweď.
† zpowedňí, *adj. omn. gen.* v. ſpowedňí.
† Zpow'edňice, ſ. v. Spowedelňica.
† Zpow'edňík, a, m. v. Spowedelňík.
† zpowídati, al, ám, v. ſpowedať. *II. rec.* zpowídat ſe, v. ſpowedať ſa.
† zpozdile *adv.* v. ſpozdile.
† zpozdilí, á, é, *adj.* v. ſpozdilí.
† Zpozdiloſt, i, f. v. Spozdiloſť.
† zpráchňiw'elí, á, é, *adj.* v. ſpráchňiwelí.
† Zpráchňiw'eloſt, i, f. v. Spráchňiweloſť.
† zpráchňiw'eti, w'el, wím *fut.* v. ſpraſiweť.
† Zpráwa, i, f. v. Spráwa.
† Zprawce, m. v. Sprawec.
† zprawiti, il, ím *fut.* v. ſprawiť.
† zpráwňe *adv.* v. ſpráwňe.
† zpráwní, á, é, *adj.* v. ſpráwní.
† zprawowati, owal, úg (u), v. ſprawowať.
† zpronew'erili, á, é, *adj.* v. ſprenewerilí.

† Zpro-

† Zpronew'eřilost, i, f. v. Sprenewerilost'.
† zpronew'eřiti se, il se, ím se *fut.* v. sprenewerit sa.
† zpronew'eřowati se, owal se, ugi (u), v. sprenewerowat sa.
† zprotiwiti se, il se, ím se, v. sprotiwit sa.
† Zprzňeňí, n. v. Sprzňeňí.
† zprzňiti, il, ím *fut.* v. sprzňit.
† zprzňowati, owal, ugi (u), sprzňowat.
† zpuchnúti, zpuchl, zpuchnu *fut.* v. spuchnút, otect.
† zpupňe *adv.* v. horemiselňe.
† zpupní, á, é, *adj.* v. horemiselní.
† Zpupnost, i, f. v. Horemiselnost.
† Zpúra, í, f. v. Hlawatost.
† zpurňe *adv.* v. hlawate.
† zpurní, á, é, *adj.* v. hlawatí.
† Zpurnost, i, f. v. Hlawatost.
† Způsob, u, m. v. Sposob.
† Způsoba, i, f. v. Spósoba.
† způsobile *adv.* v. spósobile.
† způsobilí, á, é, *adj.* v. spósobilí.
† Způsobilost, i, f. v. Spósobilost.
† způsobiti, il, ím *fut.* v. spósobit.
† způsobňe *adv.* v. spósobňe.
† způsobní, á, é, *adj.* v. spósobní.
† Způsobnost, i, f. v. Spósobnost.
† způsobowati, owal, ugi (u), v. spósobowat.
† Zpusťeňí, n. v. Spustaťeňí.
† zpust'iti, il, ím *fut.* v. zpustatit.
† zpúzeti se, zel se, ziw se, v. spúdzat sa, hňewat sa, hádzat sa.
zrábaní, á, é, *p. c.* v. zrobení. *boh.* zdeláwaní.
Zrábaňí, á, n. v. Zrobeňí. *boh.* Zdeláwáňí.
zrábat, al, ám, V. I. *imp.* bag, v. zrobit. *boh.* zdelawati.
Žráč, a, m. vorax, edax, cis; vorator, is; voro, nis, m. Fresser, nyelö, faló, zabáló, nagyehetö. *Syn.* Chlastač, *vulg.* Papáč. *boh.* Žrút. 2) v. Korhel.
žraččin, a, e, *adj. poss.* voracis *fem.* der Fresserinn gehörig, nagyehetönié. *Syn.* chlastaččin, *vulg.* papáčkin, žráčkin.
Žráčka, i, f. vorax, edax, *fem.* Fresserinn, nagyehetöné. *Syn.* Chlastačka, Žráčkiňa, *vulg.* Papáčka. 2) v. Korhelkiňa.
žráčki *adv.* more voratorum, fressermäßig, nagy ehetök módgyára. *Syn.* požráčki. 2) v. žrawe.
žráčkí, á, é, *adj.* voraces adtinens, die Fresser betreffend, nagy ehetöket illetö. 2) v. žrawí.
† žráčkin, a, o, *adj. poss.* v. žráččin.
Žráčkiňa, i, f. v. Žračka.
zráčňe, *adv.* v. žrawe.
žráční, á, é *adj.* v. žrawí.
Žráčnost, i, f. v. Žrawost.
žráčow, a, e, *adj. poss.* voronis, edacis; dem Fresser gehörig, nagy ehetöé.
Žráčtwí, á, n. v. Žrawost'.
Zrada, i, f. v. proditio, nis, f. Verrätherei, árúlkodás, elarulás, ki-jelentés, ki-nyilatkoztatás, ki-vallás. *Syn.* Zradeňí, Zapredáňí, Zradzowáňí, Wizradeňí.
† Zrádce, m. v. seq.
Zradec, dca, m. proditor, is, m. Verräther, el-áruló. *Syn.* Zapredáwač, Zraditel, Zradňík. *boh.* Zrádce.

zra-

zrašení, á, é, *p. c.* proditus, a, um: verrathen, el-árúltt, el-árúltatott, ki-jelentetett, ki-nyilatkoztatott. ki-vallott. *Syn.* wizrašení. *boh.* zrazen. 2) dissvasus, widerrathen: nem tanátsoltatott. nem javaslott. *Syn.* odhoworení, odmluwení.

Zrašeňí, á, n. v. Zrada. 2) dissvasio, nis, f. das Wiederrathen: nem tanátsolás, nem javasolás. *Syn.* Odhoworeňí, Odmluweňí.

zrádení, á, é, *p. c.* v. zríšení.

Zrádeňí, á, n. v. Zríšeňí.

zrašiť, il, ím, V. P. *imp.* zraš. prodere, verrathen, el-árulni, ki-jelenteni, ki-nyilatkoztatni, ki-vollani. *Syn.* wizrašiť. 2) dissvadere, widerrathen, nem tanátsolni, nem javallani. *Syn.* odhoworiť, odmluwiť. *II. rec.* zrašiť ſa, prodere se, ſich verrathen, magát el-árulni, ki-jelenteni, ki-nyilatkoztatni. *Syn.* wizrašiť ſa. *Prov.* Každí ſám ſa zraší, suo ipsius iudicio perit sorex, ein jeder verrathet ſich ſelbſt, a' harist-is maga szaván fogják-meg. v. Mech. 2) consultare, consilium inire: ſich berathſchlagen, tanátskozni. *Syn.* poradiť ſa.

zrášiť, il, ím, V. P. *imp.* zraš, v. zríšiť.

Zrádlo, a, n. cibus, i, m. das Freſſen, die Speiſe: étek. *Syn.* Zrańica. 2) v. Zráňí 1 Nro.

zradňe *adv.* proditorie. verrätheriſch: el-árulva, ki-jelentve. *Syn.* wipradňe. 2) perfide, perfidiose: treulos, hitetlenül hitet szegve. *Syn.* newerňe.

† zrádňe *adv.* idem.

zradní, á, é, *adj.* proditorius, a, um: verrätheriſch, el-áruló, árultató. *Syn.* wizradní, *Usus.* Zradní Meč (*boh.* Tulich) Pobočňík: sica, ae, f. ein Dolch, Sticher: rövid kard, dákos, handsár. 2) perfidus, perfidiosus: treulos, hite szegett. *Syn.* newerní.

† zrádní, á, é, *adj.* idem.

zradowať ſa, dowal ſa, dugem ſa, V, P. *imp.* dug ſa: laetari, laetitia adfici (efferri), gaudere: ſich erfreuen, megörülni. *Syn.* zaradowať ſa. *Usus.* Zradowal ſa, kdiž ma zazrel.

Zradzowáňí, á, n. v. Zrad. *Prov.* Zradzowáňí ledagaké Rupčeňí, proditio mala, die Verrätherei iſt eine ſchlechte Handlerei, hitván kereset az árulkodás.

zradzowať, zowal, zugem, V. I. *imp.* zug, v. zrašiť. *Usus.* Nelen ſem mu nerašil ale ſpolu z nagwetſú Bedliwoſtú zradzowal, abi ſi o to Zlawi nelámal (abi to neči-ňil, abi ſa do toho nepúſ-čal): adeo non suasi, ut summo studio dissuadere conatus sim, ne id moliretur: ſo weit ware ich ihm ſolches zu rathen, daß ich hingegen nichts geſparet habe ihm zu widerrathen, deſſelbigen ſich zu unterfangen: nem tsak nem javallottam, hanem inkább minden erömböl (igyekezetemböl) azon voltam, hogy azt ne tselekedgye.

Zrak, u, m. visus, us, m. oculi, orum, m. *plur.* acies oculorum: das Geſicht, die Fähigkeit zu ſehen: látás, szem fény. *Usus.* Biſtri Zrak, acres (lincei) oculi, acies oculorum: ein ſcharfes Geſicht, éles szem. Krátki (tupí) Zrak, acies oculorum non procul tendens, oculi hebe-

tes;

tes; ſtumpfes, kurzes Geſicht: homályos szem. Oſtrí, a mocní Zrak mať, lynceis oculis videre, ein ſcharfes Geſicht haben, élessen látni. Mog Zrak ge krátki, a temní; neprám hrube (dobre widím: parum oculi prospiciunt *Ter.* oculis non prospicio satis *Plaut.* ich ſehe nicht gar wohl; mein Geſicht iſt blöd (kurz, dunkel): nem jól látok. Zrak ſtratiť: oculos (visum) amittere, das Geſicht verlieren, meg-vakúlni. O Zrak priſel; Oči ſtratil: lumina amisit, oculis captus est: er iſt um ſein Geſicht (um ſeine Augen) gekommen, el-vesztette a' szeme fényét.

† zralí, á, é, *adj.* v. zreli.

† Zraloſť, i, f. v. Zreloſť.

zráno, *adv.* matutino tempore, morgens, regvel, v. Ráno.

zraňení, á, é, *p. c.* v. raňení, poraňení.

Zraňeňí, á, n. v. Raňeňí, Poraňeňí.

žraní, á, é, *p. c.* voratus, a, um: gefreſſen: evett, faltt. *Syn.* chlaſtaní.

Žráňí, á, n. voratio, nis, f. das Freſſen, die Handlung: nyelés, zabálás, falás, evés. *Syn.* Chlaſtáňí, Žrańica, Žrádlo. *vulg.* Papáňí. 2) v. Žrawoſť. 3) tormina (corrosiones) alvi, passio illiaca; das Grimmen im Leibe, Darmgicht: has tekerés, kólika, rágás. *Syn.* Ščipáňí. *boh.* (ſtřewňí) Žřeňí. *Usus.* Má welké Žráňí.

Žrańiča, i, f. v. Žrádlo.

zraňiť, il, ím, V. P. *imp.* zraň, v. raňiť, poraňiť.

žrať, žrál, žerem V. I. *imp.* žer: vorare, freſſen, nagyon enni, falni, zabálni. *Syn.* chlaſtať, hltať. *vulg.* papať. *boh.* žráti. 2) torquere, cruciare, angere: plagen, quälen: gyötreni, emészteni, kénozni. *Syn.* križowať, ſužowať, boleť. *Usus.* W Bruchu ma žere, tormina (corrosiones) habeo (patior), ich leide auf die Kolik, kólikám vagyon. To ho žere, hoc ipsum cruciat (torquet, angit), das plagt (quält) ihn, az gyötri (emészti) ötet.

zrátať, al, ám, V. P. *imp.* tag: computare, computum inire: zuſammenrechnen, számba venni, meg (öszve) számlálni. *Syn.* ſpočtowať, zachowať, *Usus.* Zrátag to wſecko.

Zrákeňica, i, f. v. Božec.

† zráti, zral, zragi, v. zreť.

† žráti, žrál, žeru, žereſ, *imp.* žer, v. žrať.

Zratkiňa, i, f. v. Božec.

žrawe, *adv.* voraciter, edaciter: gefräßig, torkossan, nagy ehetössen. *Syn.* žráčki, žráčňe, obžerňe.

zrawí, á, é, *adj.* vorax, edax, cis: gefräßig, nagy ehetö, torkos. *Syn.* žráčki, žráčni, obžerní. *Usus.* Zrawí Wred (Wlk), lupus, ulcus exedens, gangrena, ae, f. *Cels.* wildes Fleiſch, der freſſende Wolf, Krebs (kalter) Brand, wodurch der Theil des Körpers erſtirbt: fene, vad hús. *Syn.* žiwé Maſo.

Žrawoſť, i, f. edacitas, voracitas, tis, f. Gefräßigkeit, nagy ehetöség, torkosság. *Syn.* Žráčtwí, Žráčnoſť, Žráňí. *boh.* Žrutſtwí.

zrážaní, á, é, *p. c.* v. zrazeňí. 2) v. odolaní, odhádaní.

Zrážáňí, á, n. v. Zrazeňí. 2) v. Zrážka.

zrážať, al, ám, V. I. *imp.* žag, v. zraziť. *boh.* ſražeti. 2) Ex-

2) Odporti zrážať, refutare (repellere) obiectiones, die Entwürfe entlehnen, widerlegen: meg-hamisítani, meg-tzáfolni az ellenvetést. *Syn.* odhádať, odolať, odoláwať. *boh.* zmitati. *II. rec.* zrážať ſa, v. zraziť ſa. 2) velitare, levi pugna concurrere: Scharmützel halten, ſcharmuziren: tsatázni (zok), hartzot próbálni (-lok).

zrazení, á, é, *p. c.* collisus, a, um; zuſammengeſchlagen, geſtoßen, öszve (egybe) vertt, ütött. *Syn.* zbití. *boh.* ſrazení. 2) iunctus, coniunctus, vereinigt, egybe-foglaltt, öszve foglaltatott, kötött. *Syn.* złożení, ſpogení. 3) decussus, abgeſchlagen, herabgeſchlagen: le-ütött, le-verett. levertt. *Syn.* zbití, zhoßení, ſtlučení. *Usus.* Bičem zrazení, *boh.* ſmrſtení, verbere (mastige) decussus, abgepeitſcht: ostorral le-ütött. 4) amputatus, abgeſchlagen, abgehauet: el-vágott, el-vágattatott. *Syn.* odſekнutí, odrúbaní, ſ'ati. 5) deductus, detractus, subtractus: abgerechnet, abgezogen: le-húzott, le-vonott. *Syn.* ſtáhnutí, wiňatí, porazení. 6) collisus, zuſammengeſtoßen: öszve-ütödött. *Syn.* zbití. 7) coactus, coagulatus, densatus: geronnen, geliefert: alutt, meg-alutt, meg-sûrödött, öszve-sûrösödött. *Syn.* ſadlí, ſedlí. *Usus.* Zrazené Mléko: lac coagulatum, geronnene Milch, alutt tej. 8) minutus, contractus: eingelaſſen, eingekrochen: öszve-vonódott, húzódott. *Syn.* zbehnutí, ſtrčení.

Zrazeňí, á, n. collisio, nis, f. Zuſammenſtoſſung, Zuſammenſchlagung: öszve-verés, öszve-ütés. *Syn.* Zbití. 2) iunctio, coniunctio: Vereinigung: öszve (egybe) foglalás, verés. *Syn.* Spogeňí, Zložeňí. 3) decussio, Abſchlagung, Herabſchlagung: le-ütés, le-verés. *Syn.* Zbití, Zhoßeňí, Stlučeňí. *Usus.* Bičem Zrazeňí, verbere facta decussio, Abpeitſchung: ostorral való leütés. *boh.* Smrſtěňí. 4) amputatio, Abſchlagung, Abhauung: el-vágás. *Syn.* Odrúbáňí, Odſekáňí, Statí. 5) deductio, detractio, subtractio, supputatio: Abrechnung, Abziehung: le-húzás, le-vonás. *Syn.* Porazeňí, Stáhnutí, Wiňatí. 6) collisio, Zuſammenſtoſſung, öszve-ütödés. *Syn.* Zbití, Stlučeňí. 7) coagulatio, Zuſammenrinnung, Gerinnung, Gelieferung: megaluvás, öszve-sûrösödés. *Syn.* Sadnutí, Sednutí. 8) minutio, contractio: Einkriechung, das Zuſammenlaufen; öszvehúzódás, vonódás. *Syn.* Sbehnutí, Skrčeňí.

zraziť, il, ím: V. P. *imp.* zraz: collidere, zuſammenſchlagen, oder ſtoſſen: öszve-verni, ütni. *Syn.* zbiť do Kromadi. 2) iungere, coniungere: zuſammenſtoſſen, vereinigen: öszve-foglalni, kötni. *Syn.* ſpogiť, złožiť. 3) decutere, abſchlagen, herabſchlagen, z. B. Nüſſe: le-ütni, le-verni. *Syn.* zbiť, zhoßiť, ſtlúcť. *Usus.* Bičem zraziť, verbere (flagello) decutere, abpeitſchen, durch Peitſchen abſchlagen: ostorral le-verni, le-ütni. *boh.* ſmrſtiti. Wogſkem zraziť, concutere agmine, mit Kriegsvolk zuſammenſtoßen: haddal le-verni. Peni zraziť, ſumowať, zeſumowať, oſumowať; despumare, abſchäumen,

tajték-

tajtékját le-venni. Kanu zrazit, propulsare ictum, einem Hieb ausſchlagen: az ütést elkerülni, távoztatni, el-mellőzni. 4) amputare, abſchlagen, abhauen: el-vágni, vágni. *Syn.* odrúbat, odſeknút, ſtat. *Usus.* Hlawu Mečem zrazit, caput amputare, den Kopf abſchlagen, abhauen: elvágni a' fejét. 5) Krk zrazit, cervicem frangere, rumpere: den Hals brechen, nyakát törni. *Syn.* zlomit, wilomit. 6) deducere, detrahere: abrechnen, abziehen: lehúzni, le-vonni. *Syn.* porazit, wirazit, wiňat, ſtáhnút. *boh.* frazíti. *II. rec.* zrazit ſa, collidi, zuſammenſtoßen (*neutr.*) ſtoßend ſich vereinigen: öszve-ütödni. *Syn.* zbit (ſtlúcť) ſa. 2) iungi, coniungi: ſich vereinigen, z. B. die Armee mit der andern: öszve-jönni (fogódzni), megegyesülni. *Syn.* ziſť' ſa, ſpogiť ſa. 3) coagulari, densari, congelascere: gerinnen, gefrieren: meg-alunni, öszvesürösödni, öszve-töpörödni. *Syn.* ſednúť (ſadnúť) ſa. *Usus.* Mlékо ſa zrazilo, lac est coagulatum, die Milch iſt geronnen, zuſammengefloſſen: meg-alult (öszve-töpörödött) a' tej. 4) minui, contrahi: einkriechen, einlaufen: öszve-vonódni, húzódni. *Syn.* zbehnúť (ſtáhnúť, ſkrčiť) ſa. *boh.* ſmrſtiť ſe, frazit ſe.

Zrážka, i, f. deductio, detractio, defalcatio, nis, f. Abſchlag, Abrechnung, Abzug: le-vonás, le-húzás. *Syn.* Porážka, Porázeňí, Wirazeňí, Stáhnutí, Zrazeň. 2) velitatio, pugna levis: Scharmützel, elöl próbáló tsata. *Syn.* Zrážáňí, *vulg.* Šarmicel. *Usus.* Zrážku mať, v. zrážať ſa.

Zražowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zražowať, žowal, žugem *freq.* ex zrážať. *II. rec.* zražowať ſa, *freq.* ex zrážať ſa.

† Zrcádko, a, n. v. Zrkadelko.

† Zrcadlňík, a, m. v. Zrkadelňík.

† Zrcadlo, a, m. v. Zrkadlo.

Zrdz, *gen.* Zrdze, f. rubigo (rohigo), nis, f. Roſt, der ſich anlegt: rozsda. *boh.* Rez. *Usus.* Zrdz na Železe, ferrugo, Eiſenroſt, vas rozsda. Zrdz na Medi, aerugo, Kupferroſt: értz rozsda: 2) a) uredo, rubigo *in frugibus*, der Brand im Getreide: üszög *a' gabonaban.* b.) uredo *arborum*, Brand der Bäume, üszög *a' fában.*

Zrdzaweňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zrdzawet, wel, wím V. I. *imp.* zaw: rubiginem ducere, rubigine inficí: roſten, Roſt an ſich bekommen: rozsdásodni. *boh.* rziw'eti, zerzaw'eti. *Prov.* Stará Láſka nezrdzawí, v. Láſka 1 Nro.

zrdzawí, á, é, *adj.* rubiginosus, a, um: roſtig: rozsdás. *boh.* rziwí, zerzawí. 2) v. riſawí.

Žréba, ata, n. equulus, equuleus, mannulus, pullus equinus, hinulus, i, m. Füllein, ein junges Thier von Pferden: tsikó, tsitkó. *boh.* Hříb'e.

žrebací, á, é, *adj.* hinulinus, a, um: das Füllein betreffend: tsikót illető.

Žrebátko, a, n. *dem.* ex Žréba. *boh.* Hříbátko.

Žrebátečko, a, n. *dem.* ex praec.

Žrebček, dca, m. pullus equinus *mas*, Hengſtchen, Hengſtfüllein:

füllein: monyus tsikó. *Syn.* Žrebeček, Žrebčík. *boh.* Střebčík.

Žrebec, bca, m. equus non castratus, admissarius, Hengst zum Springen, tsikó. *Syn.* Wagčák. *boh.* Střebec.

Žrebeček, čka, m. v. Žrebček. *boh.* Střebeček.

Žrebeňí, á, n. *Nom. Verb.* ex žrebiť sa.

Žrebica, i, f. pullus equinus *femina*: Mütterfüllen, Stutfüllen; kantza tsikó. *Syn.* Robilka, *boh.* Srebice.

Žrebička, i, f. *dem.* ex praec. *boh.* Střebička.

žrebiť sa, il sa, ím sa, V. I. *imp.* žreb sa: pullum parere *de equis*: füllnen, ein Füllen werfen: kantzázni, tsikózni. *boh.* břebiti se.

žrební, á, é, *adj.* gravidus factus, fetus (foetus), a, um: *de caballis*: trächtig, tragbar von Stuten: meg-sárlott, vemhes. *boh.* břební.

zrečení, á, é, *p. c.* condictus, conventus, a, um: verabredet, öszve szólt. *Syn.* zhowerení, zmluwení. 2) coniuratus, a, um: verschworen, zusammengeschworen; öszve esküt. *Syn.* sprísahaní. *boh.* spiknutí.

Zrečeňí, á, n. condictio, conventio, nis, f. compactum, i, mutuus consensus, ús: Verabredung, Vergleich, Uibereinkommen: öszveszóllás, egyet értés, meg-egygyezés. *Syn.* Zmluweňí, Porozumeňí, Rekloſť. *Usus.* Podle Zrečeňá v. zrekle. 2) coniuratio, conspiratio, nis, f. Verschwörung, Zusammenschwörung: öszve-esküvés, párt-ütés. *Syn.* Sprísahaňí, *boh.* Spiknutí.

Zrečiſko, a, n. praetextio, titulus, color: der Vorwand, szin, színlett (ki-koholt, ki-gondolt) ok. *Syn.* Záſt'era 4 Nro.

zrečňe, *adv.* v. zrekle.

zrečňí, á, é, *adj.* v. zrekli.

Zrečňík, a, m. coniurator, is, m. Verschwörer, Zusammenschwörer: öszve esküvö, párt-ütö.

zrecť sa, zrekel sa, zrečem sa, V. P. *imp.* zreč sa, consentire, compacisci, condicere: convenire: übereinkommen, übereinstimmen, eines Willens seyn, verabreden, einig werden, einen Vertrag (Vergleich) machen: meg-egygyezni, egyet érteni, meg-alkudni. *Syn.* zmluwiť sa, zhoworiť sa. 2) coniurare, conspirare: sich verschwören, Zusammenschwörung machen; öszve-esküdni, pártot-ütni. *Syn.* sprísahať sa. *boh.* spiknúti se.

zreďení, á, é, *p. c.* rarefactus, rarus, a, um: verdünnt, dünn gemacht: meg-ritkúlt, meg-ritkittatott.

Zreďeňí, á, n. extenuatio, dilutio, rarefactio, nis, f. das Verdünnen, Dünnemachen, Verdünnung: meg-ritkítás.

zreďiť, il, ím, V. P. *imp.* zreď: tenuare, extenuare: verdünnen, dünn machen, z. B. die Luft: meg-ritkítani, meg-egyeliteni valamivel. 3) rarefacere, v. g. terram *Lucr.* locker (voneinander) machen, der Dichte berauben, schütter machen: meg-ritkítani. *boh.* zřeďiti. *II. rec.* zreďiť sa, v. zredniť.

† zřeďiti, il, ím, *fut.* idem.

zrédka, *adv.* raro, non saepe, infrequenter: selten, seltsam: ritkán. *Syn.* zrídka, nečasto, málokedi. *boh.* zřídka. *Usus.* Zrédka do Rady chodí, minus venit in senatum, er kömmt selten in den Rath, ritkán

kán jön a' tanáts-házba. Zrédka Ctnoſt bez Prenaſledowáňá bezbožních Luši biwá, rara est virtus sine insectatione improborum: es iſt ſelten eine Tugend, die keinen Verfolger hätte: ritka az az erköles, a' mellynek ótsálói ne légyenek, nem volnának.

zredнúť, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: rarefieri *Lucr.* locker (ſchütter) werden, die Dichte verlieren, ſich von einander geben: meg-ritkúlni.

† zredнúti, zredl, zredнu *fut.* idem.

zregme, *adv.* v. patrne, widome, zretedelne.

zregmí, á, é, *adj.* v. patrní, widomí, zretedelni. *boh.* weregní, zregmí.

Zregmoſť, i, f. v. Patrnoſť, Widomoſť, Zretedelnoſť. *boh.* Weregnoſť, Zregmoſť.

Zrékáňí, á, n. v. Zrečeňí. *boh.* Spikáňí.

zrékat ſa, al ſa, ám ſa, V. I. *imp.* kag ſa, v. zrect ſa. *boh.* ſpikati ſe.

zrekle, *adv.* ex condicto, ex composito, compacto *Cic.* de compacto *Liv. Plaut.* ex compacto *Suet.* verabredet, abgeredeter Maaßen, der Verabredung gemäß: szánt szándékkal, el-végezett akarattal, öszve szóllalva (szóllalkozva) a' meg-egyegyezés (meg-tett alkuvás) szerént. *Syn.* podle

Zrečeňá. 2) coniurate, verſchworen, öszve esküdve. *Syn.* zrečne.

zreklí, á, é, *adj.* condictus, a, um: verabredet, öszve szóllalkozott, öszve beszéltt, meg-egyegyesúltt, meg-alkudtt. 2) coniuratus, verſchworen, öszve-esküdtt. *Syn.* zrečení.

Zrekloſť, i, f. v. Zrečeňí.

zreknúť ſa, knul (kel) ſa, kňem ſa, V. P. *imp.* kni ſa, v. zrecť ſa.

zreknutí, á, é, *p. c.* v. zrečení.

Zreknutí, á, n. v. Zrečeňi.

zrele, *adv.* mature, reif, zeitig: meg-érve, éretten, érettül.

zrelí, á, é, *adj.* maturus, tempestivus, a, um: zeitig, reif, z. B. Obſt, Getreide: érett. *Syn.* uzretí. *boh.* zralí.

Zreloſť, i, f. maturitas, tempestivitas, tatis, f. Reife, Zeitigkeit, Zeitigung: érettség. *Syn.* Uzreloſť. *boh.* Zraloſť. *Usus.* K Zreloſť'i ptiſť, uzrecť: adsequi (pervenire, ad) maturitatem, Zeitigung erlangen, zur Zeitigung gelangen, kommen: meg-érni.

Zreňí, á, n. authoritas, dignitas, tis, f. honor, is, m. Anſehen, darinn man ſteht, Anſehnlichkeit, Würde: méltóság, tekéntet. *Syn.* Doſtognoſť, Godnoſť, Wážnoſť, Zretel, Zreteľnoſť, Záležitoſť. *boh.* Zřeňí, Zretel. 2) reflexio, ratio, nis, f. respectus, us, m. Rückſicht, Anſehung: tekéntet. *Syn.* Ohled.

† Zřeňí, n. idem.

† Zreňí, n. v. Zráňí 3 Nro.

Zreňica, i, f. pupilla (pupula) oculi, das Augapfel, der Augſtern: szem fény. *Syn.* Zretedelnica, oční Gwězda. *boh.* Zřítedelnice.

Zreňička, i, f. *dem.* ex praec.

zreť, zrel, zrem, et zregem, V. I. *imp.* zri, et zreg: maturescere, reifen, reif werden, z. B. Aepfel, Geſchwür: érni. *boh.* zráti.

zretedelne, *adv.* perspicue, plane, clare, aperte, diserte, nominatim, conceptis verbis, expresse: deutlich, klar, hell, ausdrücklich, verſtändlich: nyilván,

ván, világossan, meg-érthető képpen. *Syn.* patrňe, widome, pochopitedelňe, zrozumitedelňe, wislowňe, menowitě. *Usus.* Ga sem ti zretedelňe zakázal, atque illud tibi diserte prohibueram: ich habe dir ja dieſes ausdrücklich verboten, ezt én nyilván (világossan, nevezet szerént) meg-tiltottam néked. *Comp.* Zretedelňegſeg: clarius, crassiore musa, pinquiore formula, planius, atque intelligibilius: verſtändlicher, gröblich: értelmessebben, gorombássan. *boh.* zřetedlňe.

zretedelní, á, é, *adj.* perſpicuus, clarus, planus, disertus, expressus, nominatus, explicitus, a, um; intelligibilis, e; deutlich, klar, hell, verſtändlich: nyilván való, világos, nevezet szerént való. *Syn.* patrní, widomí, pochopitedelní, zrozumitedelní, wislowní. *boh.* zřetedlňí.

Zretedelňica, i, f. v. Zreňica.

Zretedelnoſt, i, f. perſpicuitas, claritas, tis, f. Deutlichkeit, Klarheit, Verſtändlichkeit, Helligkeit: nyilván valóság. *Syn.* Patrňoſt, Widomoſt, Zregmoſt, Zrozumitedelnoſt. *boh.* Zřetedlnoſt.

† zřetedlňe *adv.* zretedelňe.

† zřetedlní, á, é, *adj.* v. zretedelní.

Zřetedlnoſt, i, f. v. Zretedelnoſt.

Zretel, a, m. v. Zreňí.

† Zřetel, e, m. idem.

zretelňe *adv.* insigniter, cum authoritate (dignitate), valde: anſehnlich ſehr: jelessen: *Syn.* doſtogňe, wážňe, záležitě.

zretelní, á, é, *adj.* illustris, insignis, e; amplus, auctoritativus, in dignitate constitutus, a, um: anſehnlich, Anſehen, habend, angeſehen; jeles derék, héres. *Syn.* doſtogní, wažní, zaležíti.

Zretelňoſt, i, f. v. Zreňí.

Zrezáč, a, m. v. Zrezowač.

zrezaní, á, é, *p. c.* conciſsus, conſectus, a, um: aufgeſchnitten, zuſammengeſchnitten; öszve metéltt (metszett.) *Syn.* porezaní. 2) v. odrezaňí. 3) v. rozrezaní. *boh.* zřezán.

Zrezáňí, á, n. conciſsio, conciſio, conſectio, nis, f. Zuſammenſchneidung, Aufſchneidung: öszve metélés (metszés.) 2) v. Odrezáňí. 3) v. Rozrezáňí.

zrezať, zal, žém V. P. *imp.* zrež, conscindere, concidere, secare, v. g. stramentum omne: aufſchneiden, alles ſchneiden, zuſammenſchneiden, z. B. Stroh; öszve metszeni (metélni.) *Syn.* porezať. 2) v. odrezať. 3) rozrezať.

† zřezaťi, zřezal, zřeži (u) zřezám *fut. imp.* zřezeg et zrež idem.

Zrezeť, zťu, m. resex, *icis scilicet* palmes) m. *Colum.* Stürzel, z. B. am Weinſtocke, geſchnittener Gerte: venyike, szőlő törül lemetszelt veszszö, kis allya fa. *Syn.* Odrezeť. *boh.* Zřízeť.

Zrezowač, a, m. conſector, conciſor, conſciſſor, is, m. Aufſchneider, Zuſammenſchneider; öszve metéllö. 2) v. Odrezowač. 3) v. Rozrezowač.

Zrezewáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex ſeq.

zrezowať, zowal, zugem, *freq.* ex zrezať.

* Zříba, aťa, m. v. Zřeba.

* zříbací, á, é, *adj.* v. zřebací.

* Zříbatko, a, n. v. Zřebatko.

* zříbní, á, é, *adj.* v. žrební.

† Zří-

† Zríceňini, f. *plur.* v. Zrúcaňina.

* zrichtowaní, á, é, *p. c.* v. zríšení.

* Zrichtowáňí, á, n. v. Zríšeňí.

* zrichtowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug, v. zríšiť.

zríšení, á, é, *p. c.* effectus, perfectus, a, um: ausgerichtet, verrichtet; el-végezett, véghez vitt, meg-tett. *Syn.* dokonaní, ſprawení, wibawení, wiríšení, učiňení. 2) institutus, constitutus, compositus, dispositus, digestus, ordinatus, instructus: eingericht, geordnet: el-rendeltett, rendbe-szedett. *Syn.* ſporáď daňí, zrádzeňí. *vulg.* zrichtowaní. 3) constitutus, institutus dispositus: verordnet, angeordnet, eingeſetzt; rendeltt, helyheztetett, állittatott. *Syn.* uſtanowení, uríšeni, položení. 4) sancitus, decretus, statutus, institutus, verordnet, angeordnet, feſt geſetzt, el-végezett, rendeltt, végezéssel meg-erösítetett. *Syn.* uſtanowení, uložení, uríšeni, prikázaní. *Usus.* Práwo pilňe zríšene, lex diligenter sancta *Liv.* fleißig feſtgeſetztes Geſetz, igen le-kötletett szoros törvény. *boh.* zřízení.

Zríšeňí, á, n. effectio, perfectio, nis, f. Ausrichtung, el-végezés, végbe véves, megtétel. *Syn.* Dokonáňí, Wibaweňí, Sprawení, Učiňení. 2) institutio, dispositio, digestio, ordinatio, instructio, constitutio: Einrichtung, das Einrichten einer Sache, da man ſie in eine gewiſſe Ordnung bringt: rendelés, el-rendelés, rendbe-szedés. *Syn.* Sporáďáňí, Zrádzeňí. *vulg.* Zrichtowáňí. 3) ratio, Beſchaffenheit, Verfaſſung, Einrichtung: rend, állapot, helyheztetés. *Syn.* Staw, Položenoſť, Položitoſť, Položeňí. 4) ordo, Ordnung, Einrichtung; rend, rendtartás, szabás. *Syn.* Poráďek. 5) institutum, institutio, consvetudo: Einrichtung im Hauſe, Stat, i. e. Gewohnheit: szokás, rend tartás. *Syn.* Običág. *boh.* Zřízeňí.

zríditi, il, ím, V. P. *imp.* zríš: efficere, perficere; ausrichten, ins Werk richten: el-végezni, véghez vinni, meg-tenni (tselekedni.) *Syn.* dokonať, wibawiť, wikonať, wiríšiť, ſprawiť, účinit, urobiť. 2) instituere, constituere, componere, disponere, digerere, ordinare, instruere: einrichten etwas, eine Einrichtung treffen, ordnen, z. B. den Stat, die Wirtſchaft: el-rendelni, rendbe-szedni. *Syn.* ſporáďať, zrádzit, *vulg.* zrichtowať, do Poráďku priweſť. 3) constituere, instituere, disponere, verordnen, anordnen, einſetzen, z: B. Perſonen: szerezni, rendelni, helyheztetni, állítani. *Syn.* uſtanowit, uríditi, položit, poſtawit. 4) sancire, decernere, statuere, instituere: verordnen, anordnen, feſtſetzen, z. B. Geſetz: el-végezni, rendelni, végezéssel meg-erösiteni, törvénynyel parantsolni, ki-szabni. *Syn.* uložit, prikázať, uſtanowit, narídit, uríšit.

† žríditi, il, ím *fut. imp.* žřeď, idem.

zrídka, *adv.* v. zredka.

zrídka *adv.* idem.

* Zrídzeňí, á, n. v. Zríšeňí.

zrisawení, á, é, *p. c.* rufus factus, a, um: roth (röthlich) geworden; meg-vörösödött. 2) rufatus, roth gemacht, meg-verhenyitett, veresitett.

Zri-

Zrisáweňí, á, n. rufescentia, ae, f. rufum fieri: das Rothwerden, meg-veresedés.

zrisáwet, wel, wim, V. P. *imp.* ſaw: rufum fieri (reddi), rothharig (roth, röthlich) werden, meg-verkényesedni, mint a' róka.

† zrisaw'ěti, w'el, wím *fut.* idem.

zrisawič, il, ím, V. P. *imp.* ſaw, rufare, rothharig (roth, röthlich) machen, meg-verhenyiteni, veresiteni.

† Zřítedlnice, ſ. v. Zreňica.

† Zřízek, zku, m. v. Zrezek.

† zřízení, á, é, v. zříšeni.

† Zřízeňí, n. v. Zříšeňí.

Zrkadelko, a, n. specillum, i, n. Spiegelchen, tükrötske, tükörke. *boh.* Zrcádko.

Zrkadelňík, a, m. opifex specularius, Spiegelmacher, tükör tsináló. *boh.* Zrcadlňík.

zrkadelňíkow, a, e, *adj. poss.* opificis specularii, dem Spiegelmacher gehörig, tükör tsinálóé.

Zrkadlo, a, n. speculum, i, n. der Spiegel, tükör. *boh.* Zrcadlo. *Usus.* Do Zrkadla ſa šiwať, hleďet, pozírat, pozret. W Zrkadle ſa pohlédat (*boh.* w Zrcadle ſe wzhlédat): in speculo se contemplari, speculum inspicere, ſich im Spiegel beſehen, tükörben nézni magát.

zrnatí, á, é, *adj.* v. seq.

zrnatý, á, é, *adj.* granis plenus granosus, a, um; voller Körner, magvas (magos), mellyben sok szem (mag) vagyon. *Syn.* zrňáſti. 2) magna grana habens, große Körner habend, nagy szemü (magú.) *Usus.* Zrnaté (granatowé) Gablko, malum granatum (pumicum), der Granatapfel, poma granát.

Zrnatoſť, i, ſ. granorum ubertas (copia), Beſchaffenheit von vielen Körnern, viele Körner: sok szem (mag), magvasság.

Zrnečko, a, n. *dem.* ex seq. *boh.* Zrňíčko.

Zrnko, a, n. *dem.* granulum, i, n. das Körnlein, Körnchen, ein Korn! magotska, szemetske. *Syn.* Zrnečko.

Zrno, n. granum, i, n. das Korn, ein einzelnes Korn, oder Sammenkorn des Getreides, des Mohns; mag-szem. *Usus.* Černého Koreňá Zrno, iná č černé Koreňí, granum piperis. das Pfefferkorn, bors szem. Daktilowe Zrno, v. Daktila. Galowcowe (borowičkowe) Zrno, v. Borowička. Granátowého Gablka Zrno, grana mali punici. Granatapfelkörner, póma granát mag. Skarlátowé (čerwecowé) Zrno, iná č Skarlát, coccum, i, n. das Scharlachkorn, skarlát festö mag.

† Zrňíčko, a, n. v. Zrnečko.

zrobení, á, é, *p. c.* elaboratus, a, um: verarbeitet, ki-dolgozott. *Syn.* wirobení. 2) laborando consumtus, aufgearbeitet, fel-dolgoztatott. *Syn.* pri Roboče ſtrowení. 3) cultus, curatus; beſtellt, mivelt. *Syn.* zbiwáni, zrábaní, *boh.* zdelaní.

Zrobeňí, á, n. elaboratio, nis, ſ. Verarbeitung, ki-dolgozás. *Syn.* Wirobeňí. 2) consumtio per laborem, Aufarbeitung, fel-dolgozás. *Syn.* Strowe-ňí pri Roboče. 3) cultura, curatio, agri: Beſtellung des Ackers, mivelés. *Syn.* Zbiwáňí, Zrábáňí, *boh.* Zdelaňí.

zrobit, il, ím, V. P. *imp.* zrob: elaborare, verarbeiten z. B. Holz, Silber; ki-dolgozni. *Syn.* wirobit. 2) consum-

summere laborando, aufarbeiten, fel-dolgozni. *Syn.* pri Roboťe-ſtrowiť. 2) agrum colere, curare; beſtellen den Acker, mivelni a' földet. *Syn.* zrábať, zbíwať. *boh.* zdělati.

zročení, á, é, *p. c.* incaminatus, levatus, contestatus, passive, a, um: förmlich eingeleitet, bewieſen, dargethan, mit Zeugniſſen verſehen; törvény alá botsáttott. *Usus.* Zročená Pra, contestata lis *Cic.*

Zročeňí, á, n. k Práwu: incaminatio, contestatio litis *Pandect.* levatio, *vulg.* levata, ae, f. förmliche Einleitung des Proceſſes durch Anrufung, und Herbeiſchaffung der Zeugen: törvény alá botsájtás, botsátkozás, midőn az Alperes a' törvény alá botsájtya magát; meg-bírálása a' törvéyszéknek; törvénykezésre mind két félnek nap adás. *Par. Pár.*

zročiť, il, ím, V. P. *imp.* zroč k Práwu; contestari litem *Cic.* incaminare, levare *Processum*; den Proces förmlich einleiten, bezeugen, darthun, erweiſen, durch zeugen beſtättigen, gerichtlich befeſtigen: törvény alá botsátkozni, meg-bizonyitani igazságát *Par. Páp.*

zrodšení, á, é, *p. c.* prognatus, progenitus, natus, ortus (*vulg.* oriundus); a, um, gebohren, született. *Syn.* narodšení, zrodšení Słowák, Trenčan ꝛc.

Zrodšeňí, á, n. prognatio, progeneratio, nis, f. das Gebähren, szülés. 2) nativitas, tis, f. ortus, us, m. die Geburt, születés. *Syn.* Narodšení.

zrodiť, il, ím, V. P. *imp.* zrod, parere, progignere progenerare, eniti, gebähren, szülni. *Syn.* rodiť. *II. rec.* zrodiť ſa, nasci, progenerari. gigni, oriri, geboren werden: születni.

Zrok, u, m. species, ei, f. color, is, m, praetextus, us, m. titulus, i, m. der Schein, Vorwand, szin, fogás. *Syn.* Záſťera. *Prov.* K ſtareg Zrok, k mladeg krok: ein falſcher Vorwand, hamis szín.

zrok *adv.* Zrok (z Roka) do Roka, singulis annis, von Jahr zu Jahr, minden esztendőben.

Zroſt, u, m. incrementum, i, n. Zunehmung, Wachsthum: öregbedés, nevekedés. *Syn.* Zroſtnutí, Rozmáháňí. *boh.* Zrůſt. *Usus.* Zroſt Nemoci, incrementum morbi, Zunehmung der Krankheit, betegségnek nevekedése.

zroſť, zroſtel, zroſtem V. P. *imp.* zroſť'i; adolescere, pubescere, crescere; aufwachſen, in die Höhe (groß) wachſen, von Menſchen, Thieren, Pflanzen; fel-nevekedni, fel-nőlni. *Syn.* wiroſť', wiroſtnúť, zroſtnúť. 2) crescere, augeri; zunehmen, nevekedni, öregbedni. *Syn.* pribíwáť. 3) coalescere, concrescere: zuſammenwachſen, von zween Dingen: öszve nőni. *Syn.* zroſtnúť, zaceliť ſa *boh.* ſrůſtí et ſrůſt.

† zroſtať, al, ám, V. I. *imp.* ſtag, idem.

zroſtení, á, é, *p. c.* ex zroſť v. zroſtlí.

Zroſteňí, á, n. v. Zroſtnutí.

zroſtle, *adv.* concrete, zuſammengewachſen, öszve növe, ragadva.

zroſtlí, á, é, *adj.* concretus, a, um; zuſammengewachſen, öszve nőtt, ragadott. *Syn.* zroſtení, zroſtnutí, zacelení *boh.* ſroſtlí.

Zro-

Zroſtlina, i, f. planta. ae, Gewächs, Pflanze, paránta, oltováný, fü. *Syn.* Planta, Zelina.

Zroſtlinka, i, f. *dem.* ex *praec.*

zroſtnúť, ſtnul (ſtel), ſtňem, V. P. *imp.* ſtňi, v. zroſť *Usus.* Zroſtel hore, gako Snop: crevit in altum, er iſt in die Höhe gewachſen, magossann fel-nött.

zroſtnutí, á, é, *p. c.* ex *praec.* v. zroſtlí.

Zroſtnutí, á, n. adolescentia, pubescentia, succrescentia, crescentia, ae, f. Aufwachſung, fel-nevekedés, fel-nölés. 2) auctio, nis, f. incrementum, i, n. Zunehmung, nevekedés, öreghedés. *Syn.* Zroſt, Přibíwáňí. 3) concretio, coalitio, nis, f. Zuſammenwachſung, öszve növés, ragadás. *Syn.* Zroſteňí.

zrowna, *adv.* recte, recta, recta via, non curve, aut oblique; gerade, in gerader Linie, nicht krumm, nicht ſchief; gerade zu, ohne Umſchweif, z. B. gehen: egyenessen. *Syn.* rowňo, proſto. 2) aeque, pariter: gerade, gleich, eben ſo: hasonlóképpen, egyformán, úgy, egy aránt, szinten úgy. *Syn.* rownako. *Usus.* Obidwa ſu zrowna dluhí, ambo sunt pariter longi, beide ſind gerade lang, ö is olly hoszszú; mind a' kettö egyaránt hoszszú.

zrownale, *adv.* concorditer, paccate: verträglich: egyenlöképpen, egy akaratbol, békességessen, egygyességessen. *Syn.* ſpokogňe, zrownanliwe. *boh.* ſtrownale.

zrownalí, á, é, *adj.* studiosus (amans) concordiae, pacatus, a, um: verträglich, ſich leicht mit andern vertragend, friedfertig: békesség (egygyesség) szeretö. *Syn.* ſpokogni, zrownanliwi. *boh.* ſtrownalí.

Zrownaloſť, i, f. amor (studium) concordiae, Verträglichkeit, békesség szeretés. *Syn.* Spokognoſť, Zrownaloſť. 2) concordia, ae, f. Eintracht: békesség, egygyesség. *Syn.* Pokog. *boh.* Strownaloſt.

zrownaní, á, é, *p. c.* comparatus, aequiparatus, collatus, a, um: verglichen, öszve hasonlittatott. *Syn.* pripodobňowaní, prirownaní. 2) conciliatus, compositus: verglichen, vereinigt; meg-békéltetett, meg-egyezett. *Syn.* porownaní, uſpokogení, pomerení, zmerení. 3) conveniens, tis; consentaneus, a, um: übereinſtimmend, gemäß, gleichförmig: meg-egyezö, illendö, alkalmatos, jó. *Syn.* podobní, rowní. *Usus.* Skutki, ſ Ctnoſt'mi zrownané, opera virtuti consentanea, gute Werke, jó tselekedetek, erköltsök. v. rownaní.

Zrownáňí, á, n. comparatio, aequiparatio, contentio, collatio, nis, f. Vergleich, Vergleichung zwiſchen zwei Dingen, oder Perſonen: öszve hasonlitás. *Syn.* Pripodobňowáňí, Prirownáwáňí. 2) similitudo, Vergleich, Aehnlichkeit, hasonlatosság. *Syn.* Podobenſtwí. 3) conciliatio, compositio, Vergleich, Vergleichung, Vereinigung ſtreitender Perſonen: meg-békélles, meg-békéltetés. *Syn.* Porownáňí, Uſpokogeňí, Pomereňí, Zmereňí. 4) consensus, us, m. consensio, convenientia, ae, f. Uibereinſtimmung, Uibereinkunft: egyet értés, meg-egyezés. *Syn.* Rownoſť. *Usus.* Zrownáňí, Hlaſow, harmonia, die liebliche Zuſammenſtimmung (Uiber-

(Uibereinſtimmung) der Stimmen, ékes (egyező) éneklés. *boh.* Srownáňí. v. Rownáňí.

zrownať, al, ám, V. P. *imp.* nag, nečo z ňečim, compare, aequiparare, conferre, componere, contendere rem cum re, facere contentionem: Vergleichen, in Vergleichung ſetzen, vereinigen: öszve hasonlítani. *Syn.* pripodobniť, prirownať. 2) ňekoho z ňekim, conciliare, componere: vergleichen, vereinigen ſtreitende Partheien: meg (öszve) békéltetni. *Syn.* porownať, uſpokojiť, upokojiť, úſporadať, zmeriť, pomeriť. 3) convenienter (consentanee etc) facere, loqui etc. gleichförmig machen, reden ꝛc, übereinſtimmen, meg-egyeztetni, illendően tselekedni. *Usus.* Swích Rúk Rozkládáňí z Hlaſem zrownal; tak Ruki rozkladal, gak howoril (mlúwil): nec absoni a voce motus (gestus) *Liv.* ſeine Leibsgebärden, und Leibsſtellung ſtimmten nicht übel mit ſeiner Stimme über ein: nem-is különböztek a' gyestálási a' szavától. *II. rec.* zrownať ſa z ňekim, medzi ſebú: *a.*) conciliari, concordes fieri, convenire inter se: ſich vergleichen, den Zorn fahren laſſen: meg-egyezni, meg-békélni. *Syn.* porownať ſa, upokojiť ſa, zmeriť ſa. *b.*) pacisci, convenire cum aliquo, inter se: ſich vergleichen, Verabredung treffen mit Jemand, unter ſich: meg-alkunni, meg-egyezni valakivel, egymással. *Syn.* pogednať ſa, zgednať ſa. 2) congruere, consentire: übereinkommen, übereinſtimmen: egygyezni, meg-egygyezni. *boh.* zrownat ſe. *Usus.* Z ňečim, neb z ňekim ſa zrownať: mit etwas, oder Jemand: valakivel, valamivel. Spolu, inter se, unter ſich, magok között, egymás között. W ňečem, de re, wegen (in) etwas valamiben. Abi ta celá Reč ſluſňe (náležiťe) ſa zrownala, a wňeg gedno po druhém porádňe iſlo: ut tota oratio sibi constet, et omni ex parte secum ipsa consentiat: damit der Diſkurs recht, und folglich auf einander gehe: hogy a' beszéd helyes légyen, és jó rendben. W ňečem ſa zňekím nezrownať, de (in) re aliqua discrepare ab aliquo: in einer Sache Jemanden nicht beifallen; widrigen Sinnes (anderer Meinung) ſeyn: valamiben nem egyezni (tartani) más valakivel; különbözni töle.

Zrownáwáňí, á, n. v. Zrownáňí.

zrownáwať, al, ám V. I. *imp.* wag, *freq.* ex zrownať. *boh.* ſrownáwati. *II. rec.* zrownáwať ſa, *freq.* ex zrownať *boh.* ſrownáwati ſe. *Usus.* Reč ze Skutkámi, Konec ze Začátkem (Začátek ſ Koncem) dobre ſa zrownáwá: congruunt dicta factis, respondent extrema primis: es ſtimmen übereins die Werke mit den Worten, das Ende mit dem Anfang (der Anfang ſtimmt mit dem Ende ein): szavai tselekedetivel, az utólsók az elsőkkel egyeznek. Twár (Običag) z gehо Slowmi dobre ſa zrownáwá, consentit vultus cum oratione, das Angeſicht kömmt mit ſeinen Worten überein: meg-egyez a' képe beszédgyével. Gehо Slowa, Skutki wſpoleť ſa nezrownáwagú: facta cum dictis discrepant,

pant, ſeine Worte, und Thaten kommen nicht überein: nem egyez tselekedete beszédgyével. Zrownáwa ſa to ſ Počti mogimi: nor erit hoc alienum rationibus meis, ich werde hiebei meine Rechnung wohl finden, meg-egyez ez az én számvetésemmel. Naſa Miſel, a naſe Zdáňí dobre ſa zrownáwá: nostri sensus congruunt, unſere Meinung und Sinn treffen zuſammen, kommen überein: a' mi értelmünk, gondolatink meg-egyeznek. Mi dwa ſa ſpolu zrownáwáme za gedno ſúdime; mihi cum illo covenit; inter nos (inter utrumque nostrum) convenit: wir zween ſtimmen überein, meg-egyezek véle, mink egyet értünk. Wſecko ſa na Wlaſ zrownáwá, Čaſ, Meſto: tempus, et locus convenit *Liv.* es trift alles überein, der Ort, und die Zeit: mindenek egyeznek, az idő, és a' hely. Gak ſa to zrownáwá (ſwedčí) powedať, že: qui, convenit dicere, wie reimt es ſich zu ſagen, daß: miképpen mondhatni (mi módon illik mondani), hogy. To ſa dokonca ze Swadbů nezrownáwá; to k Swadbe priſluſné neňí: non conveniunt haec cum nuptiis *Liv.* dieſes reimt ſich nicht zur Hochzeit, illetlenek ezek a' menyegzőhöz. Učiteli w teg Weci ſa nezrownáwagú; iňí učá že ano, iní že ne: hac in re discrepant (non consentiunt, non conveniunt) inter se authores *Liv.* die Lehrer ſind in dieſem Stück uneins: nem egyaránt értenek erről a' tudósok.

Zrozrážaní, á, é, *p. c.* v. rozrazení.

Zrozrážáňí, á, n. v. Rozrazeňí.

zrozrážať, al, ám, V. I. *imp.* žag, v. rozrazit.

† zrozražeti, el, ím *fut. freq.* idem.

zrozkínať, al, ám, V. I. *imp.* nag, v. rozťať, rozetnúť.

Zrozumeňí, á, n. consensio, nis, f. Verſtändniß, Uibereinſtimmung: egy értelem, egyezés. *boh.* Srozum'eňí.

zrozumeť, mel, mím, V. P. *imp.* zrozum, *cum et sine dat.* intelligere, perspicere, percipere, adsequi: verſtehen, einſehen: érteni, által látni. *boh.* zrozum'eti.

zrozumitedelňe, *adv.* intelligibiliter, ad captum, perspicue, plane: verſtändlich, értelmesen. *Syn.* zretedelňe. *boh.* ſrozumitedlňe.

zrozumitedelní, á, é, *adj.* intelligibilis, e; perspicuus, planus, a, um: verſtändlich, értelmes. *Syn.* zretedelní. *boh.* ſrozumitedlní.

Zrozumitedelnoſť, i, f. intelligibilitas, perspicuitas, tis, f. Verſtändlichkeit, értelmesség. *Syn.* Zretedelnoſť. *boh.* Srozumitedlnoſt.

zrozumiwať, al, ám, V. I. *imp.* wag, *freq.* ex zrozumeť. *boh.* ſrozumiwati.

Zrub, u, m. munimentum (subitarium), i, n. Blockhaus, ein aus Blöcken verfertigtes Bollwerk, Bollkaſten: fa szálakból tsinált ház. *Syn.* z Drwen Dom, Zrúbek. *boh.* Srub, Rúbeň, Rúbeňí. 2) Studniční Zrub, crepido (crater, lacus) putei, circumferentia fontis: Brunnenkaſten, Einfaſſung des Brunnens: kút gárdája. v. ſtudniční.

zrúbaní, á, é, *p. c.* deſectus, ſectus, a, um: abgehaut, le-

vágott. *Syn.* rúbaní, odrúbaní. 2) v. porúbaní.

Zrúbáňí, á, n. sectio, desectio, nis, f. Abhauung, levágás. *Syn.* Rúbáňí, Odrúbáňí. 3) v. porúbáňí.

zrúbať, bal, bem, V. P. *imp.* zrub: secare, desecare: abhauen, le-vágni. *Syn.* rúbať, odrúbať. *boh.* ſrúbiti. *Usus.* Krk Hlawu zrúbať: capite privare (minuere) aliquem: caput amputare (abscindere): jemand enthaupten, entköpfen: valakinek fejét le-ütni, levágni. 2) v. porúbať.

Zrubček, bečku, m. *dem.*

Zrubec, bca, m. codex *Colum. Ovid.* caudex, icis, m. der Stamm eines Baumes, Block, Klotz, der Stock: fa-töke, fa-dereka.

Zrúbek, bku, m. *dem.* ex Zrub. *boh.* Srúbek.

zrubení, á, é, *p. c.* munitus, a, um: bewahrt, befeſtigt: meg (bé) kerittetett. *Syn.* ohradení. 2) decorticatus, cortice privatus: abgeſchält, kopátsoltt, hámzott, hántott. *Syn.* lúpaní, olúpaní, ozrúbení. *Usus.* Zrubení Orech, decorticata nux, abgeſchälte Nuß, hámzott (hántott) dió.

Zrubeňí, á, n. munitio, nis, f. Bewahrung, Befeſtigung: bé-kerités. 2) v. Zrub. 3) decorticatio, das Schälen, Abſchälen, Abſchälung der Rinde: hámzás, hántás, kopátsolás. *Syn.* Lúpáňí, Olúpáňí, Ozrubeňí.

zrubiť, il, ím, V. P. *imp.* zrub: munire, circumdare: bewahren, befeſtigen, mit Schanzen verſehen: bé-keriteni. *Syn.* ohradiť. 2) decorticare, cortice solvere: die Rinde abſchälen, hámzani, hántani, kopátsolni. *Syn.* lúpať, olúpať, ozrubiť. *Usus.* Orechi zrúbiť, decorticare nuces, die Nüſſe abſchälen, diót kopátsolni. 3) e caudicibus (codicibus) arborum facere: von (aus) Blöcken verfertigen: fa tökéből tsinálni. *boh.* rúbiti.

Zrubňica, i, f. species tormenti hellici, ein gewiſſes Geſchütz, ágyú neme. *boh.* Srubňice.

Zrubowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zrubowať, bowal, bugem V. I. *imp.* bug, v. zrubiť.

zrúcaní, á, é, *p. c.* v. zrúťení.

Zrúcáňí, á, n. v. Zrúťeňí.

Zrúcaňina, i, f. rudus, eris, n. maceria, ae, maceries, ei, f. Schutt, Gemüll: kö romlás, morsalék, gyepü, gyöpü. *Syn.* Rúcaňina, Zrúťeňina. *boh.* Rum.

Zrúcaňini, *Nom. Plur.* ňin, *gen.* rudera, ruinae, maceries: die Trümmern eines Hauſes, oder einer Stadt: fal-romlás, gyepük, gyöpük. *boh.* Zřiceňini.

zrúcať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. zrúťiť. *II. rec.* zrúcať ſa, v. zrúťiť ſa.

Zrucowatel, a, m. demolitor, *Vitruv.* dirutor, is, m. ein Niederreißer, niederreißend: lerontó, le-döntö. *Syn.* Zraſowač.

zruſení, á, é, *p. c.* abolitus, abrogatus, antiquatus, annulatus, rescissus, eversus, a, um: zerſtört, caſſirt, aufgehoben, ungültig gemacht, töviből ki-fordittatott, el-törültetett, kaszszíroztatott. *vulg.* kaſírowaní. 2) profanatus, entheiligt, meg-fertözletett. 3) v. poſkwrnění.

Zruſſeńí, á, n. abolitio, abrogatio, antiquatio, annulatio, eversio, rescissio, nis, f. Zerſtörung, Caſſirung, Aufhebung, z. B. eines Geſetzes: el-rontás, el-döntés, el-törlés, fel-bontás, kaszszírozás. *vulg.* Kaſírowáńí. 2) profanatio, Entheiligung, meg-fertöztetés. 3) v. Poſkwrńeńí.

zruſit, il, ím, V. P. *imp.* zruſ: abolere, abrogare, antiquare, rescindere, evertere, annulare: abbringen, abſchaffen, aufheben, caſſiren, ungültig machen: el-törleni, fel-bontani, kaszszírozni, el-forditani, el-rontani. *vulg.* kaſírowat. 2) profanare, entheiligen, meg-fertöztetni. 3) v. poſkwrńit.

Zruſitel, a, m. eversor, abrogator, abolitor, antiquator, is, m. Zerſtörer, Abſchaffer, Aufheber: el-forditó, el-törlö, el-rontó. *Syn.* Zruſowatel.

Zruſowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zruſowat, ſowal, ſugem V. I. *imp.* ſug, v. zruſit.

Zruſowatel, a, m. v. Zruſitel.

† Zrůſt, *gen.* Zroſtu, m. v. Zroſt.

† zrůſti, zroſtl, zroſtu, *fut.* v. zroſt.

† Zrůt, a, m. v. Zrát.

Zruta, i, m. procerus (altus, procerae staturae) homo, ein hoher Menſch, magas ember. *Syn.* oſobni, wiſoki, uroſtli, welikeg Poſtawi. *Usus.* Chlap gako Zruta.

zrúteni, á, é, *p. c.* demolitus, dirutus, a, um: nieder (herab) geriſſen, zu Grunde gerichtet, zerſtört: le-rontatott, le-döntetett. *Syn.* zrúcani, zwaleni.

Zrúteńí, á, n. demolitio, diruitio, nis, f. Niederreißung, Zerſtörung: le-rontás, le-döntés. *Syn.* Zrúcáńí, Zwaleńí.

Zrúteńina, i, f. v. Zrúcańina.

zrútit, il, ím V. P. *imp.* zrút: demolire *Lact.* demoliri *Cic.* nieder (herab) reißen, zu Grunde richten, zerſtören: le-rontani, le-dönteni. *Syn.* zrúcat, zwalit. *II. rec.* zrútit ſa dirui, corruere: einreißen, niedergeriſſen werden: le-rontattni, le-döntettni. *Syn.* zrúcat ſa, zwalit ſa.

† Zrútſtwi, n. v. Zrawoſt.

zruwani, á, é, *p. c.* v. ruwani.

Zruwáńí, á, n. v. Ruwáńí.

zruwat, zruwal, zrugem V. P. *imp.* zrug, v. ruwat.

* zrzawe, *adv.* v. zrdzawe.

* Zrzaweńí, á, n. v. Zrdzaweńí.

* zrzawet, wel, wím, V. I. *imp.* zrzaw, v. zrdzawet.

* zrzawi, á, é, *adj.* v. zrdzawi.

* Zrzawoſt, i, f. v. Zrdzawoſt.

† zſekati, al, ám, *fut.* v. zeſekat.

† zſera, *adv.* v. ſtemna.

† zſerediti, il, ím, *fut.* v. zohawit.

† zſiliti, il, ím, *fut.* v. zeſilit.

† zſinaleti, el, ím, *fut.* v. zbelaſet.

† zſinali, á, é, *adj.* v. zbelaſeni.

† Zſinaloſt, i, f. v. Zbelaſeńí.

† zſinati, al, ám, *fut.* v. zbelaſet.

† zſmraſiti ſe, il ſe, ím ſe *fut.* v. zeſmraſit ſa.

† zſrdnateti, el, ím, *fut.* v. zeſrdnatet.

† ztemna, *adv.* v. ſtemna.

† ztenćeti, el, ím, *fut.* v. ſt'enćet.

† zten-

† ztenčiti, il, ím, *fut.* v. stenčit.
† ztenčowati, owal ugi (u), v. stenčowat.
† ztenka, *adv.* v. st'enka, tenko.
† ztepili, á, é, *adj.* v. swárni.
† ztepleti, lel, lím, *fut.* v. stepleť.
† ztičiti se, il se, ím se, *fut.* v. stičit sa, wstičit sa.
† ztlučení, á, é, *p. c.* v. stlučení.
† ztlúci, ztlúkl, ztluku, ztlučeš, *fut. imp.* ztluč, v. stlúcť.
† ztonúti, nul, nu, *fut.* v. st'enúť.
† ztopiti, il, ím, *fut. freq.* v. potopit, stopit.
† Ztracenec, nce, m. v. Stratenec.
† ztracení, á, é, *p. c.* v. stratení.
† Ztraceňí, n. v. Strateňí.
† Ztrata, i, f. v. Strata.
† ztratiti, il, ím, *fut.* v. stratit. *II. rec.* ztratit se, v. stratit sa.
† ztrestati, ztrestal, ztrestám, ztrescí, *fut. imp.* ztresteg et ztrescí. v. strestat.
† ztřeščiti, il, ím, *fut.* v. strescit. *II. rec.* ztřeščit se, v. strescit sa.
† ztrhati, al, ám, *fut.* v. strhat, roztrhat, potrhat.
† ztrnuti, nul, nu, *fut.* v. strnúť.
† Ztrnutí, n. v. Strnutí.
† ztropiti, il, ím, v. stropit, tropit.
† ztroskotati, tal, kotám, koci *fut.* v. streskotat. *II. rec.* ztroskotat se, v. streskotat sa.
† ztuchlí, á, é, *adj.* v. stuchlí.
† ztuchnúti, chl, chnu, *fut.* v. stuchnúť.
† ztuhlí, á, é, *adj.* v. stuhlí.
† ztuhnúti, hl, hnu, *fut.* v. stuhnúť.
† ztup'eti, p'el, pím, *fut.* v. stupeť.
† ztupiti, il, ím, *fut.* v. stupit. 2) v. zhaňit.
† ztupowat, owal, ugi (u), v. stupowat.
† ztužiti, il, ím, *fut.* v. stužit.
† ztwrditi, il, ím, *fut.* v stwrdit.
† ztwrdnúti, dl, dnu, *fut.* v stwrdnúť.
† ztwrzen, v. stwrdení.
† ztwrzowati, owal, ugi (u), v. stwrdzowat.

Zub, u, m. dens, Gs, m. der Zahn im Munde, auch was ihm ähnlich iſt, z. B. der Säge, eines Kannes: fog. *Usus.* Plužní Zub, v. Čereslo. Rotlawí Zub, dens cavus (exesus), hohler Zahn, udvas fog. Črenowé (celuſtné) Zubi, Stolički: dentes maxillares, molares, columellares: Backenzähne, Stockzähne: záp fogak. Líčné (temenné, nagzadnegſe, welké) Zubi, dentes gemini, intimi: die innerſten Zähne, leg-hátúlsobb fogak. Predňé (kúſacé) Zubi, dentes adversi, primores, divisores, tomici, incisores, gelasini: die vorderſten Zähne, elsö, metéllö fogak. Špicaté Zubi, dentes canini, Augen-Zähne, szem fogak. Žubi mu lezú (wichádzagú); režú ſa mudentit, dentes acquirit, er bekömmt Zähne, foga hasad. Zubi mu padagú, dentes ei cadunt, decidunt, defluunt, die Zähne fallen ihm aus, fogai hullnak. Boleňí Zubow, dolor dentium, odontalgia: die Zahnſchmerzen, fog fájás. Otekáňí Zubow, paradontis, die Zahngeſchwulſt, fog dagadás. Skřipeňí Zubow, frendor dentium, das Zähnknirſchen,

fog

fog tsikorgatás. Zubi ſa mu Kŕíſú, dentes ei labant *Cels.* die Zähne wackeln ihm, fogai lógnak. Wikáhnutí Zubow, evulsio dentium, Ausziehung der Zähne, fog vonás. Zubámi ſekať, ſkripeť: dentibus frendere, fremere: knirſchen mit den Zähnen: fogaival tsikorgatni. Zubi wicerit, wiſčerit: dentes exserere, die Zähne bleken, einem die Zähne weißen: fogait ki-mutatni, ki-vitsorítani. Ze Zubow pohnúť, amovere, submovere: aus den Zähnen rücken, helyéből ki-feszíteni. Nebolího wíc žáden Zub, umrel: non amplius laborat dentibus, mortuus est: es thut ihm kein Zahn mehr weh, er iſt geſtorben: egy foga se fáj már; meg-halt. *Prov.* Timi Zubami teg Kože nedokáhneſ, hac ratione parum proficies, metam non adsequeris, ſo wirſt du nicht weit kommen, eképpen nem igen meszsze mész. Nemá čo pod Zubi kláſť, non habet quod rodat, er hat nichts zu nagen, unter die Zähne zu legen, mit was er ſich ſättigen könnte: nem kopik a' foga. Má dlubé Zubi (Slini mu tečú) na to: hoc nimium adpetit; saliva ei movetur: der Mund läuft ihm voll Waſſer, er bekommt Appetit: ezt felettébb ohajtya.

Zubadlár, a, m. frenorum confector, der die Gebiſſe macht (verfertigt), Gebiſſemacher: zabola tsináló. *boh.* Čaňkář, Uzdlář.

zubadlárčín, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Zubadlárka, i, f. uxor frenorum confectoris, des Gebißmachers Weib: zabola tsináló felesége.

zubadlárow, a, e, *adj. poss.* frenorum confectoris, dem Gebißmacher gehörig, zabola tsinálóé.

zubadlení, á, é, *p. c.* frenatus, a, um: gezäumt, zabolázott. *Syn.* zazubadlení.

Zubadleňí, á, n. frenatio, nis, f. das Zäumen, zabolázás. *Syn.* Zazubadleňí.

zubadlič, il, ím, V. I. *imp.* dli, Koňe: frenare equos *Hirt.* zäumen, mit einem Zaume verſehen, die Pferde: zabolázni a' lovakat. *Syn.* zazubadlič.

Zubadlo, a, n. frenum (fraenum), i, n. *Plur.* freni et fraena *Ovid.* Zaum, Ziegel, Gebiß am Zaume, das Mundſtück: zabola, zabolás lák. *boh.* Čaňk.

Zubák, a, m. v. zubatí 2 Nro. 2) Riba: v. Zubačica.

Zubačeňí, á, n. dentitio, nis, f. das Bekommen, oder Schneiden der Zähne: fogzás, fog-kolés.

zubačet, čel, čím, V. I. *imp.* zubač: dentire, Zähne bekommen, fogszani, hasadni, kelni, a' *fogakról. Syn.* zubatnuť.

zubatí, á, é, *adj.* dentatus, denticulatus, a, um; dentes habens: Zähne habend, fogos a' kinek fogai vannak. *Syn.* zubawí. 2) magnos dentes habens, große Zähne habend, nagy fogú. *Syn.* Zubák.

Zubačica, i, f. Riba: sparus dentex (*Balatonis*) *Linn.* der Diebel, Döbel, die Elte, ein Fiſch: fogas hal. *Syn.* Zubák. *vulg.* Fogaſ. *Aliud est.* Šul.

zubatnuť, tnul (čel), tňem, V. P. *imp.* tňi, v. zubačet.

Zubatnutí, á, n. v. Zubačeňí.

Zubatoſť, i, f. dentata natura, con-

conditio: Zähne habende Beſchaffenheit, fogas tulajdonság. *Syn.* Zubawoſť.

zubawí, á, é, *adj.* v. zubatí.

Zubawoſť, i, f. v. Zubatoſť.

Zubčék, bečku, *dem.* ex seq. denticulus, i, m. das Zähnchen, fogatska. *Syn.* Zubek.

Zubek, bku, m. *dem.* ex Zub.

Zubeňí, á, n. v. Smáťí, Smech, Rehotáňí.

Zuber, bra, m. urus, i, m. Auerochs, erdei bika, jáhor, *Syn.* diwoki Bugák.

† zubí, *adj. omn. gen.* v. seq.

zubí, á, é, *adj.* dentes adtinens, die Zähne betreffend, fogat illető. *Usus.* Zubá Poſť'elka, loculamentum (lacuna) dentis, die Zahnlücke, fog hely. Zubé Maſo, v. Gaſno. Zubé Parchadlo (Paradlo), Zubá Špička: dentiscalpium, Zahnſtocher, Zahnſtürrer: fog vájó.

zubiť ſa, il ſa, ím ſa, V. I. *imp.* zub ſa, v. zmáť ſa, rehotať ſa. *Usus.* Čo ale ſa zmegeſ, zubíſ?

Zubitrh, et Zubitrh, a, m. dentiducus, dentifraugibulus, i, m. dentiducum (*scil.* instrumentum) *Coel. Aurel.* dentifrangibulum *Plaut.* Zahnbrecher, fog húzó.

Zubťina, i, f. edentula ovis, eine alte Schafmutter, fogatlan juh. *Syn.* bezzubá Owca.

† Zubťiňe, f. idem.

zubožení, á, é, *p. c.* depauperatus, ad inopiam (egestatem) reductus, pauperfactus, a, um: arm geworden, oder gemacht: meg-szegényedett, meg-szegényitett, szegénységbe ejtett. *Syn.* ochudobení, ochudobňení. *boh.* ochuzení.

Zubožeňí, á, n. depauperatio, ad egestatem redactio: Verarmung, meg-szegényedés. *Syn.* Ochudobeňí, Ochudobňeňí. *boh.* Ochuzeňí.

zubožeť, žel, žím V. P. *imp.* bož; ad egestatem pervenire, depauperari, pauperem fieri: arm werden: meg-szegényedni, szegénységre jutni. *Syn.* ochudobeť, ochudobňeť, ochudobnúť, zchudobnúť, žubožiť ſa. *boh.* ochudnúti.

zubožiť, il, ím, V. P. *imp.* zubož; pauperem (egenum) reddere, ad inopiam egestatem) redigere, depauperare: arm machen, meg-szegényiteni. *Syn.* ochudobiť, ochudobňiť. *boh.* ochuziti, ochuzowati. *II. rec.* zubožiť ſa, v. zubožeť.

Zubožowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zubožowať, žowal, žugem *freq.* ex zubožiť. *II. rec.* zubožowat ſa, *freq.* ex zubožiť ſa.

† Zubr, a, m. v. Zuber.

Žufa, i, f. species cibi ex ovis parati, eine Art von Eierſpeiſe, tojásból tsinállt étek.

zúfale, *adv.* desperate, desperanter, verzweifelt, ohne Hoffnung: kétségbe esve. *Syn.* zúfanliwe. *boh.* zúfánliw'e.

Zúfalec, lca, m. desperans, exspes: Verzweifler, kétségbe esett ember. *Syn.* Zúfanliwec.

zúfalí, á, é, *adj.* desperatus, perditus, a, um: verzweifelt, hoffnungslos (wenn man verzweifelt), desperat: kétségbe esett. *Syn.* zúfanliwí.

Zúfaloſť, i, f. desperatio, nis, f. Verzweiflung, kétségbe esés, *Syn.* Zúfáňi, Zúfanliwoſť, Zúfalſtwi.

Zúfalſtwí, á, n. idem.

Žufan (Žúfan), a, m. v. Ope-

no-

nowačka, Šumowačka, welká železná Warecha. 2) v. Panwica.

Žufánek, nka, m. *dem.* ex praec.

zúfaní, á, é, *p. c.* v. zúfalí.

Zúfáňí, á, n. v. Zúfaloſt. *Usus.* Nekoho do Zúfáňá priweſt; Nádegi zbawit: infringere spem alicuius, Jemanden ſeine Hofnung benehmen, valakinek reménységét el-venni.

zúfanliwe, *adv.* v. zúfale. *boh.* zúfánliw'e.

Zúfanliwec, wca, m. v. Zúfalec.

zúfanliwí, á, é, *adj.* v. zúfalí.

Zúfanliwoſt, i, f. v. Zúfaloſt.

zúfat, al, ám, V. P. *imp.* fag, desperare, spem abiicere: verzweifeln, kétségbe esni. *Usus.* Nad ſwim Zdrawim zúfat; žádneg Nádege oňem nemat: de salute sua desperare, keine Hofnung haben geſund zu werden, meggyógyulása felöl kétségbe esni.

Zufen, fňi, f. sapa, ae, f. *Varr. Colum.* decoctum mustum, geſottener Wein, dick gekochter Moſt, fött (forrott) must. *Syn.* zwarené Muſt, warené Wino.

* žultí, á, é, *adj.* v. žlti.

* zltnút, tnul (tel), tňem, v. zltnút.

zumiſelňe (zúmiſelňe), *adv.* consulto, de industria, studiose, studio, data opera: vorſetzlich, készakartva, szántszándékkal. *Syn.* zumiſla, dobrowolňe, ſamochtác, naſchwál, ſchwálňe. *boh.* zumiſlňe, zúmiſlňe.

zumiſelní (zúmiſelní), á, é, *adj.* voluntarius, a, um: vorſetzlich, szabad akarati. *Syn.* dobrowolní. *boh.* zumiſlní, zúmiſlní.

Zumiſelnoſt (Zúmiſelnoſt), i, f. studium, data opera: Vorſetzlichkeit, szabad akarat, szántt szándék. *Syn.* Dobrowolnoſt, *boh.* Zumiſlnoſt, Zúmiſlnoſt.

zumiſla (zúmiſla), *adv.* v. zumiſelňe.

† zumiſlňe et zúmiſlňe, *adv.* v. zumiſelňe.

† zumiſlní et zúmiſlní, á, é, *adj.* v. zumiſelní.

Zumiſlnoſt et Zúmiſlnoſt, v. Zumiſelnoſt.

† Žump, u, m. v. Barina, Močarina. *Syn.* Dumploch.

† Žumpa, i, f. idem.

† Žumpagz (Zumpagzen), u, m. v. Prebog, Železo prepichacé, *boh.* ricowé Sidlo.

† Žumpowáňí, n. v. Čreti, Wičreti.

† žumpowati, owal, ugi (u), v. čret, wičret.

* Žuna, i, f. v. Žlna.

zunowaní, á, é, *p. c.* fatigatus, lassus, lassatus, a, um: ermüdet, ki-fáradt, fáradtt. 2) molestus, ingratus, gravis, nauseabilis: verdrüßlich, unangenehm: meg-úntt. *Syn.* zmrzelí. *Aliud est.* zhnuſení. 3) v. zoſkliwení.

Zunowáňí, á, n. fatigatio, lassatio, lassitudo, nis, f. Ermüdung, fárasztás, fáradság, lankadás. 2) nausea, molestia, ae, f. fastidium; taedium, i, n Ueberdruß, Verdrießlichkeit: meg-únás. *Syn.* Zmrzeňí. *Usus.* Do Zunowáňá proſit, usque ad ravim (ad taedium usque) poscere, bis zum Ueberdruße etwas begehren, untig kérni valamit.

zunowat, nowal, nugem V. P. *imp.* nug: fatigare, lassare: ermüden, fárasztani, ki-fárasztani. 2) nauseare, fastidire, taedio alicuius rei adfici: verdrießen, Gramm (Unluſt)

luſt) bekommen, verdrießlich werden über etwas: meg-únni, el-únni. *Syn.* zmrzeť. *Usus.* Zunowal ſem Żiwot, piget me vitae, mich verdrießt (verdreußt) zu leben, mein Leben: meg-úntam életemet. *Syn.* zmrzeť. *II. rec.* zunowať ſa, fatigari, lassari: ſich ermüden, ermüdet werden: el-fáradni, ki-fáradni. 2) neuseare se, toedio adhici: wenn einem die Zeit lang iſt: meg-úni magát. *Usus.* Od uſtawičnéhо Sedeňá wſečeť ſem ſa zunowal.

† Żupa, i, f. v. Oklep.

† Żupice, f. v. Spodňík.

zuplna, et zúplna, *adv.* plene, plenarie, ex integro: vollkommentlich, telyessen. v. plňe.

zuplní, á, é, *adj.* plenus, plenarius, a, um: voll, teli, tellyes. v. plní.

Zuplnoſť, i, f. v. Plnoſť.

Zureňí, á, n. v. Zoreňí.

zuriť ſa, il ſa, ím ſa, V. I. *imp.* zur ſa, v. zoriť ſa.

zuriwe, *adv.* crudeliter, saeve, grauſam, keményen, tekéntve. *Syn.* príſne, ukrutňe. *boh.* zůřiw'e. 2) acerbe, tristiter, tetrice, torve, torvum, morose; ſauer, verdrießlich, unfreundlich: komoron, savanyuan. *Syn.* kiſele, zakrňele. *boh.* zaſmuſile. *Usus.* Zuriwe hleděť, titanicum tueri, acerbo (tristi) esse (adspicere) vultu, ſauer ſehen (anſehen), komoron nézni.

† zuřiw'e, *adv.* idem 1 Nro.

zuriwí, á, é, *adj.* crudelis, immanis, immitis, e; bardus, saevus, a, um: grauſam gegen andere, ſchrecklich ſich betragend: kegyetlen, kemény, irgalmatlan. *Syn.* príſní, ukrutní. *boh.* zůřiwí. *Usus.* Ale on gak zuriwí bol, odpowedel (Odpoweď dal): at ille, ut erat furiosus, respondit: er aber, wie er grauſam war, antwortete: de ő, a' mint haragos, és mérges ember vala, azt felelte. 2) morosus, tetricus, acerbus, torvus, obscurus, a, um; tristis, e: ſauer, verdrießlich, unfreundlich, z. B. Miene; finſter, zu ernſthaft, traurig: komor, komor kedvü, savanyú. *Syn.* kiſelí, zakrňelí, ſmútní. *boh.* zásmúſilí. *Usus.* Zuriwí Pohleď, acerbus vultus, torvitas: ſaures Geſicht, komor tekéntet. Zuriwím biť, tetricum, et morosum esse, contristari: ſauer ſeyn, komorkodni. 3) tetricus acerbo (tristi) vultu, ſauerſichtig, komor tekéntetü.

† zůřiwí, á, é, *adj.* idem. 1 Nro.

Zuriwoſť, i, f. immanitas, crudelitas, tis, saevitia, ae, bardities, ei, f. Grauſamkeit, z. B. eines Menſchen, keménység, kegyetlenség. *Syn.* Ukrutnoſť, Príſnoſť, Riſeloſť, Zakrňeloſť. *boh.* Zaſmuſiloſť. 2) morositas, torvitas, tetricitas: wenn Jemand ſauer ſieht, ſaures Geſicht, komorság.

† Zuřiwoſť, í, f. idem.

Zurwal, a, m, versutus, veterator, is, m. Schalk, Schalkliſtig, Alter durchtriebener: ravasz. *Syn.* Furtak. 2) petulans, nequam: der Schelm, leichtfertiger Menſch: vásott, tsintalan. *Syn.* nepoſední Člowek. *boh.* Kluk. 3) nequam, nebulo, verbaro, scelus, sceleratus, scelestus, improbus, i, m. der Schelm, böſer Menſch, ein Schurke: hitván, (gonosz, rosz) ember. *Syn.* Nešlechetňík, mrcha Člowek. *boh.* Klúk. 4) iocator, ioculator, is, m. iocosus,

iocosus, i, m. Spaßvogel, tréfás, tréfáló. *Syn.* Žartowník.

Zurwalec, lca, m. idem. *boh.* Kluček. *Plur.* Zurwalci, cow: v. seq.

Zurwalina, i, f. petulantes (nequam) pueri, ſchlechte Burſche, rosz gyermekek. *Syn.* Zurwalci. *boh.* Klukowína.

zurwaliwe *adv.* v. zurwalſki.

zurwaliwí, á, é, *adj.* v. zurwalſki.

Zurwaliwoſť, i, f. v. seq.

Zurwaloſť, i, f. versutia, astutia, ae, f. dolus, i, m. Schalkheit, Liſt, durchtriebenheit: ravaszság. 2) petulantia, Leichtfertigkeit, Schalkheit: tsintalanság. 3) nequitia, improbitas: Schelmerei, Spitzbüberei: gonoszság. *Syn.* Neſlechetnoſť. 4) studium iocandi, iocatio, nis, f. Scherzhaftigkeit, tréfálódás, tréfaság. *Syn.* Zurwalſtwí, Zurwaliwoſť.

zurwalſki *adv.* versute, dolose, veteratorie: ſchalkhaftig, liſtig: tsalárdúl, ravaszúl. *Syn.* leſťiwe. 2) petulanter, leichtfertig, ſchalkhaft: tsintalanúl. *Syn.* nepoſedňe. 3) nequiter, sceleste, scelerate: ſpitzbübiſch, böſe: gonoszúl. *Syn.* neſlechetňe. 4) iocose, ſcherzhaft, tréfássan. *Syn.* žartowňe, pozurwalſki.

zurwalſkí, á, é, *adj.* versutus, veteratorius, a, um: ſchalkhaft, liſtig: ravasz. *Syn.* leſťiwí. 2) petulans, leichtfertig, ſchalkhaft: tsintalan. *Syn.* nepoſední. 3) scelestus, sceleratus, nequam: ſchlecht, böſe, ſpitzbübiſch, ſchurkiſch: gonosz. *Syn.* neſlechetní. 4) iocosus, ſcherzhaft, trétás. *Syn.* žartowní.

Zurwalſtwí, á, n. v. Zurwaloſť.

† zůſtalí, á, é, v. zoſtalí.

† Zůſtaňí, n. v. Zoſtáňí.

† zůſtaťi, zůſtal, zůſtaňí *fut.* v. zoſtať.

† Zůſtáwáňí, n. v. Zoſtáwáňí.

† zůſtáwati, al, ám, v. zoſtáwať.

† zůſtawiťi, owal, ugi (u), v. zoſtawiť.

† zůſtawowaťi, owal, ugi (u), v. zoſtawowať.

žuť, žul, žugem, V. I. *imp.* žug, masticare, mandere: kauen, rágni, az eledelt. *Syn.* žwať, žwáchať, žwíkať.

zuťecť, zuťekel, zuťečem, V. P. *imp.* zúťeč: v. zuťekať.

Zuťekač, a, m. v. Uſkok.

Zuťekáňí, á, n. profugium, transfugium, i, n. fuga, ae, f. die Flucht, szökés. *Syn.* Uſkočeňí, Utečeňí.

zuťekať, al, ám, V. P. *imp.* kag, fugam capere, profugere, aufugere, transfugere: durchgehen, wegfliehen, fort (davon) fliehen, oder laufen: elszökni. *Syn.* uſkočiť, uťecť, na Mohi ſa dať.

Zuťekáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zuťekáwať, al, ám, *freq.* ex zuťekať.

žutí, á, é, *p. c.* masticatus, mansus, a, um: gekäuet, rágott. *Syn.* žwaní, žwáchaní, žwíkaní. *Usus.* Žuté z Uſt dáwať; welmi miłowať: mansum ex ore dare *Lucil.* tenere amare, zärtlich lieben, mód nélkül szeretni.

Žuťí, á, n. masticatio, mansio, nis, f. das Kauen, rágás. *Syn.* Žwáchaňí, Žwáňé, Žwíkáňí.

Žuwač, a, m. masticator, mansor, is, mandens, tis, m. der Käuer, rágó.

Žúwač, a, m. v. Wizúwák, Žúwák.

Zuwádelńa, et Zúwadelńa, i, f. apodyterium, i, n. *Cic.* der Ort im Bade, wo die Kleider abgelegt (abgezogen) werden; Abziehſtube: vetkezödök helye a' fürdöben. *Syn.* Mesto w Teplicách kde ſa Rupelńici wizlékagú *boh.* Zuwadlna.

Zuwadlná, i, f. res masticabilis, etwas zum Kauen, rágható, (rágni valo) dolog. *Syn.* Zwańica.

† Zuwadlna, i, f. v. Zúwadelna.

† Zúwák, u, m. v. Wizúwák.

Zuwáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex zúwat.

† zúwatí, al, ám, v. zezúť, wizúwať.

zuwať, al, ám, *freq.* ex zuť.

Zúz, u, m. v. seq.

Zuza, i, f. iecur anserinum et aliarum avium, stomachus (ventriculus) altilium: Leber, zuz, máj, lúd-máj. *Syn.* Zúz. 2) v. seq.

Zuzana, i, f. Susana, ae, f. Susanna, *vulg.* Sandel: Susanna. *Syn.* Zuzka, Zuza.

zuzańčin, a, e, *adj. poss.* ex Zuzanka, v. zuzin.

zuzańin, a, e, *adj. poss.* ex Zuzana, v. zuzin.

Zuzanka, i, f. *dem.* ex Zuzana.

zužčin, a, e, *adj. poss.* ex Zuzka, v. zuzin.

zúžení, á, é, *p. c.* angustatus, coangustatus, a, um: enge gemacht: öszve szoritott, szorongattatott, keskenyíttetett. 2) minutus, deminutus: verjüngt: kleiner gemacht: megkissebbítetett. *Syn.* zmenšení. *boh.* ſúžení.

Zúžení, á, n. angustatio, coangustatio, nis, f. das Engemachen, szorongatás, keskenyités, szorítás. 2) minutio, deminutio: Verjüngung, Kleinermachung: meg-kissebbítés. *Syn.* Zmenšeńí. *boh.* Sužeńí.

Zužička, i, f. *dem.* ex Zuzka.

zuzin, a, e, *adj. poss.* susannae. der Suſanna (Sandel) gehörig, susannáé. *Syn.* zuzančin, zuzčin.

zúžit, il, ím, V. P. *imp.* zuž, angustare, coangustare: engemachen, öszve szorongatni, keskenyiteni, szoritani. 2) minuere, deminuere: verjüngern, kleiner machen: meg-kissebbíteni. *Syn.* ſ'ešńit, zmenſit. *boh.* ſužiti.

Zuzka, i, f. *dem.* ex Zuza.

Zužowáńi, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zužowat, žowal, žugem, *freq.* ex zužit. *II. rec.* zužowať ſa, *freq.* ex zúžit ſa.

Zwáč, a, m. invitator, is, m. Einlader, der wozu einladet, z. B. zur Gaſterei: el-hivó. *Syn.* Powolač, Powoláwač, Zwák, Zwoláwač.

Žwáč, a, m. nugivendulus, garrulus, nugator, is. m. Schwätzer, Plauderer, Poſſentreiber: hazudozó. tsalfa, szó szaporító. *Syn.* Klebetár, Neposedńík, Wreſkľák.

† Zwáč, e, m. idem.

Žwachan, a, m. contemtive pro Nemec, *Syn.* Machan, Slochawec.

žwachančin, a, e, *adj. poss.* contemtive pro ňemkiňin, *Syn.* machančin, ſlochawkiňin.

žwachaní, á, é, *p. c.* v. žutí.

Žwáchání, á, n. v. Žutí.

Žwachanka, i, f. contemtive pro Ňemkiňá. *Syn.* Machanka, Slochawkiňa.

žwáchat, al, ám, V. P. *imp.* chag, v. žuť.

Zwada, i, f. rixa, controverſia, ae, litigatio, altercatio, con-

concertatio, collisio, contentio, nis, lis, tis, f. iurgium, litigium, i, n. der Zank, Hader, Streit, Handel, Streitſache: patvarkodás, viszszálkodás, villongás, villangás, zsémbelödés, zsémbelyödés, vetekedés, veszekedés, kötekedés, küszködés, pör, pörlekedés. *Syn.* Dohadowáňí, Roztržitoſť, Śwár, Waßba, Waßeňi. *boh.* Swáda, Swar Zwada, lis exorta est inter illos, ein Streit iſt zwiſchen ihnen entſtanden, pör támadott köztök. Zwadi zbudzowať, excitare (serere) lites; contendere, altercari, litigare, iurgari, rixari: Zank erwecken, kötekedést indítani, villangani zsembelödni (lödöm.) *Prov.* Zwada žádneho Oſohu nedá (nemá); ze Zwadi nič Dobrého nepochádzá: contentio nihil iuvat; nihil boni producit. Cum pari contendere anceps, cum superiore furiosum, cum inferiore sordidum: Hader ſtiftet nichts gutes; mit dem Streite gewinnt man nichts: pörlekedésből semmi jó nem származik.

Zwadec, dca, m. rixator, altercator, litigator, collisor, concertator, is, m. orater (author) litium *Aristoph.* Zänker, pörlekedö, vétolkedö, veszekedö, pörlödö, versengö. *Syn.* Zwadliwec, Zwadňík.

Zwaßeňí, á, n. v. Zwada, Powaßeňí.

zwaßiť ſa, íl ſa, ím ſa, V. P. *imp.* zwaß ſa: contendere, collidere, iurgari, concertare, rixari: zanken, Zank, und Hader anrichten: pörlödni, pörölni, kötekedni, veszekedni, öszve-veszni. *Syn.* waßiť ſa, powadiť ſa.

zwaßle, *adv.* flaccide, welk, hervattan, fonyattúl.

zwaßlí, á, é, *adj.* flaccidus, marcidus, a, um: welk, verwelkt: hervatt, fonnyadtt, aszott, száradtt. *Syn.* zwadnutí.

zwaßliwe, *adv.* rixose, litigiose, iurgiose: zänkeriſch: pörlekedve, garázdálkodva, versengve. *Syn.* zwaďňe, ſwárliwe. *boh.* hadrowňe.

Zwadliwec, wca, m. v. Zwaßec.

zwadliwí, á, é, *adj.* rixosus, contentiosus, litigiosus, iurgiosus, a, um: zänkeriſch: garázdálkodó, pörlekedö, veszekedö, versengö, zsémbes, villangó. *Syn.* zwadní, ſwárliwí. *boh.* hadrwní.

Zwadliwoſť, i, f. rixosa natura (conditio), zänkeriſche Beſchaffenheit, versengö természet. *Syn.* Zwadnoſť.

Zwadloſť, i, f. flacciditas, tis, f. Welkheit, welke Beſchaffenheit: hervadttság.

zwaďňe, *adv.* v. zwadliwe.

zwadní, á, é, *adj.* v. zwadliwí. *Usus.* Prátelow zwadních (neſworních) zmeriť. Swornoſť ſ prátelmi obnowiť: amicos aversos componere *Horat.* feindſelige Freunde verſöhnen (beſänftigen), el-idegenültt barátit magához édesiteni.

Zwadňica, i, f. rixosa (lingvosa) femina, ein zänkeriſches Weib, versengö (nyelves) aszszony. *Syn.* Gazičňica, Gazikula.

zwadňičin, a, e, *adj. poss.* ex praec.

Zwadňík, a, m. v. Zwadec.

Zwadnoſť, i, f, v. Zwadliwoſť.

zwadnúť, dnul (del), dňem, V. P.

V. P. *imp.* dni: marcescere *Plin. H. N. Vitruv.* flaccescere, flaccere: welk werden, verwelken: meg-sonnyadni, el-hervadni. *Syn.* zeschnút.

zwadnutedelní, á, é, *adj.* marcescibilis, e: verwelklich, elhervadható.

zwadnutí, á, é, *p. c.* v. zwadlí.

Zwadnútí, á, n. flaccescentia, marcescentia, ae, marciditas, tis, f. marcor, is, m. Welkheit, Verwelkung, das Verwelken: el-hervadás, sonnyadás, száradás.

zwádzaní, á, é, *p. c.* v. zwedení.

Zwádzáňí, á, n. v. Zwedení.

zwádzat, al, ám, V. I. *imp.* zag: v. zwest. *boh.* swáditi.

Zwal, u, m. nodus, i, m. der Knorren: tsómó. 2) musculus, i, m. Muskul, embernek testén való inas domború hús. *boh.* Swal.

zwálaní, á, é, *p. c.* v. zwalení. 2) v. zawalani.

Zwálání, á, n. v. Zwaleňí. 2) v. Zawálání.

zwálat, al, ám, V. P. *imp.* lag: v. zwalit. *boh.* swáleti. 2) v. zawálat.

* zwalchowaní, á, é, *p. c.* v. zwalkowaní.

* Zwalchowáňí, á, n. v. Zwalkowáňí.

* zwalchowat, chowal, chugem V. P. *imp.* chug, zwalkowat.

zwalení, á, é, *p. c.* devolutus, a, um: abgewälzt: le-hengerittetett, le-gördültt. 2) convolutus, zusammengewälzt, öszve-hengerített. *boh.* swalení. 3) v. zrúteni.

Zwaleňí, á, n. devolutio, nis, f. Abwälzung, le-hengerítés. 2) convolutio, Zusammenwälzung, öszve hengerítés. 3) v. Zrúteňí.

zwalit, il, im, V. P. *imp.* zwal: devolvere, abwälzen, herabwälzen: le-hengeriteni. 2) convolvere, zusammenwälzen: öszve-hengeriteni. *boh.* swaliti. 3) v. zrútit. *II. rec.* zwalit sa: devolvi, sich herabwälzen, le-hengeredni. 2) convolvi, sich zusammen wälzen, öszve hengeredni. 3) concrescere: zusammen wachsen: öszve nöni, ragadni, öszve forrni. 4) deponere se, decumbere: sich niederelegen: le dülni, le-fekünni. *Syn.* lahnút. *boh.* swalit se. 5) v. zrútit sa.

zwalkowaní, á, é, *p. c.* v. walkowaní, powalkowaní, *vulg.* walchowaní.

Zwalkowáňí, á, n. v. Walkowáňí, Powalkowáňí. *vulg.* Zwalchowáňí.

zwalkowat, kowal, kugem, V. P. *imp.* kug, v. walkowat, powalkowat, *vulg.* zwalchowat.

Zwalňík, u, m. królowští Zwalnik: calcar equitis, consolida regalis delphinium consolida *Linn.* Ritterſporn: sarkantyú virág, szarkaláb, sárga felfolyo sarkántyú virág.

Zwalowáňí, lowal, lugem, *freq.* ex zwalit, *boh.* swalowati. *II. rec.* zwalowat sa: *freq.* ex zwalit sa.

zwalowití, á, é, *adj.* lacertosus, a, um: muskulös, fleischicht: húsos, inas, vastag testü, köpizös. *Syn.* dobre zawázaní. *boh.* swalowiti.

Zwanec, nca, m. mansum, i, n. das Gekaute, rágott. 2) v. Cuclík.

† Zwanec, e, m. idem.

zwaní, á, é, *p. c.* invitatus, vocatus, a, um: eingeladen, vendégségbe el-hivatott, elhivatalott, hivatalos. *Syn.* powolaní, pozwaní.

Zwá-

Zwáňí, á, n. invitatio, vocatio, nis, f. Einladung, el-hivás. *Syn.* Wolánί, powolánί, pozwáňí.

žwaní, á, é, *p. c.* v. žutí.

Žwáňí, á, n. v. Žutí. 2) v. seq.

Žwańica, i, f. garrulitas, tatis, f. garritus, us, m. das Geſchwätz, das Plaudern: tsevegés, tsatsogás. 2) v. Žuwadlina.

† Žwańice, f. idem.

Zwáradlo, a, n. v. seq.

Zwárať, a, et u, m. lixiviarium, i, n. Laugenfübel, Laugentonne: szapúlló.

zwárani, á, é, *p. c.* lixatus, lixiviatus *Plin. H. N.* lixivus, a, um *Pallad et Colum.* ausgelaugt: szapúltt, szapúltatott.

Zwáráňí, á, n. lixatio, lixiviatio, nis, f. das Auslaugen, szapúllás.

zwárať, al, ám, V. I. *imp.* rag, Šati: lixiviare, lixare, elixare, elixiviare, lixivio lavare: auslaugen, mit Lauge waſchen: szapúlni, meg-szapúlni, (szapúllok.)

Zwáráwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zwáráwať, al, ám, *freq.* ex zwárať.

zwarení, á, é, *p. c.* decoctus, incoctus, a, um: eingekocht, meg (bé) fött.

Zwareňí, á, n. decoctio, incoctio, nis, f. Einkochung, meg (bé) fözés.

zwariť, il, ím, V. P. *imp.* zwar, decoquere, incoquere: einkochen (*act*), einkochen laſſen: meg (bé) fözni. *boh.* ſwariti. 2) conferruminare *Plin. H. N.* zuſammen löthen, öszve-forrasztani. *II. rec.* zwariť ſa: decoqui, incoqui: einkochen, (*neutr*) meg-fözödni. *boh.* ſwařit ſe.

Zwarowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zwarowať, rowal, rugem, V. I. *imp.* rug, *freq.* ex zwarit. 2) v. warowať.

zwať, zwał, zowem, V. I. *imp.* zow: invitare, vocare: einladen zu Gaſte, el-hini, hini. *Syn.* powolať, wolať, zawolať, požádať, žádať. *boh.* zwáti.

zwát, zwál, zwegem, V. P. *imp.* zweg: eventilare, ventilando purgare: ausworfeln, ausſchwingen, durch Schwingen reinigen: fel-szórni, ki-szelelni, ki-szelelletni. *Syn.* owát, wiwát, zopálať.

† zwáti, zwal, žůwi (zwu) *praes. imp.* zow (zwi) v. zwat.

† žwáti, žwal, žiwu, v. seq.

žwať, žwal, žwem, V. P. *imp.* zwi: v. žut. 2) garrire, tabulari: ſchwatzen, plaudern, unnütz reden: tsátsogni, trétsölni. *Syn.* klebetit, pletkarit. *boh.* žwáti.

zwáti, á, é, *p. c.* eventilatus, a, um: ausgeſchwungen, ausgeworfelt: fel-szórt, ki-szeleltt, ki-szelelletett. *Syn.* wáti, wiwáti, zapálani.

Zwáti, á, n. eventilatio, nis, f. das Ausſchwingen, Ausworfeln: fel-szórás, ki-szelelés, ki-szelelletés. *Syn.* Owáti, Wiwáti, Zopálaňí.

Žwatláňí, á, n. v. Šleptáňí.

žwatlať, lal, lem, V. I. *imp.* tli: v. ſleptať, blblať.

žwatlawe, *adv.* ſleptawe, blblawe.

žwatlawí, á, é, *adj.* v. ſleptawí, blblawí.

Žwatlawoſť, i, f. v. Šleptawoſť, Blblawoſť.

žwawe, *adv.* garrule, loquaciter, geſchwätzig, ſchwatzhaft, plauderhaft: trétsölve. *Syn.* klebetňe.

žwawí, á, é, *adj.* garrulus, a, um; loquax, cis: ſchwatzhaft, plauderiſch, plauderhaft, geſchwätzig: tsevegö, tsátsogó, kiáltó. *Syn.* klebetní, plátkárſki.

Žwawoſť, i, f. garrulitas, loquacitas, tis, f. Schwatzhaftigkeit, Plauderhaftigkeit: tsevegés, tsátsogás. *Syn.* Ščebetnoſť, Klebetnoſť, Pletkárſtwí.

Zwaz, u, m. tendo, onis, et inis, m. Sehne im Körper: szijas in, az emberek tagjainak mozgatójók. *vulg.* Swéž. *boh.* Swaz.

zwázaní, á, é, *p. c.* ligatus, colligatus, nexus, a, um: zuſammengebunden, verbunden: öszve-kötött, kötözteletett, meg-kötözött. 2) constrictus, vinctus, revinctus: verbunden, meg-kötözteletett. 3) tectus, vestitus, compactus: eingebunden, zuſammengeheftet: bé-kötözött, bé-kötött. *boh.* ſwázaní.

Zwázaňí, á, n. colligatio, ligatio, nis, f. Zuſammenbindung: öszve-kötözés, öszvekötés. *Syn.* Zawázáňí, Powázáňí. 2) constrictio, vinctio, revinctio: Verbindung, Umbindung: meg-kötözés. 3) tectio, compactio, compactura: die Zuſammenheftung, Einbindung, Heftung, das Einbinden, Heften: bé-kötés. *Syn.* Wazba, Zwazek.

zwážaní, á, é, *p. c.* devectus, a, um: heruntergeführt, levitetett, le-hordatott. 2) convectus, zuſammengeführt, öszve (bé) hordatott. *Syn.* zwezení, zwození, pozwážaní.

Zwážáňí, á, n. devectio, nis, f. Herunterführung, le-vitetés, le-hordás. 2) convectio. Zuſammenführung, bé (öszve) hordás. *Syn.* Zwezeňí, Zwozeňí, Pozwážáňí.

zwazať, zal, žem V. P. *imp.* zwaž: colligare, ligare, nectere, connectere, iungere, coniungere, copulare: zuſammenbinden, z. B. Hände, verbinden: öszve (meg) kötni, kötözni. *Syn.* powázať, zawázať. *boh.* zwázati. 2) constringere, vincire, revincire: zuſammenbinden, verbinden, z. B. mit Stricken: meg-kötözni. 3) tegere, vestire, compingere: einbinden, z. B. Bücher: bé-kötni. *boh.* ſwázati.

zwážať, al, ám, V. I. *imp.* žag: devehere, herunterführen, oder fahren: le (el) vinni, le (el) hordani. *Syn.* zwezť. 2) convehere, zuſammenführen, oder fahren: öszve-hordani, bé-hordani. *Syn.* zwoziť, pozwážať. *boh.* ſwážeti.

† zwázati, zwázal, zwáži (u), *fut. freq.* v. zwázať.

Zwazček, zečku, m. *dem.* fasciculus, i, m. Bündchen, nyalábotska, kötésetske, bokor. *boh.* Swazček.

Zwazek, zku, m. fascis, fasciculus: das Band: kötölék, nyaláb. 2) ligatura, ae, f. vinculum, i, n. Bund: kötés, bokor. *Syn.* Rita. *Usus.* Zwazek Per, Klúčow: ligatura pennarum, clavium: ein Bund Federn, Schlüſſeln: bokor toll, kúlts. Zwazek (Rita) Lenu, ligatura lini, ein Kloben Flachs, kitá len. Zwazek Pltow, ligatura ratium, Bund der Flöße, talp-kötés. 3) vinculum, copula, ae, f.

loc-

foedus, eris, n. Verknüpfung, Bündniß: kötezet, kötés. *boh.* Swazek. *Usus.* Máme medzi ſebú Zwazek. *Prov.* Pewní (twrdí) Zwazek, vulcanium vinculum, ſtarke Bündniß, kún kötés. 4) tomus, tomulus, i, m. der Band, kötet. *Syn.* Wazba. *Usus.* Prwní, druhí, tretí Zwazek: primus, secundus, tertius tomus: der erſte, zweite, dritte Band: elsö, második, harmadik kötet. Do gedného Zwázku, ad unum tomum, in einen Band, egy kötetbe, *p. o. bé-kölni.* We dwoch Zwázkoch, in duobus tomis, in zween Bänden, két kötetben.

zwážení, á, é, *p. c.* depressus, praeponderatus, a, um: herunter gedrückt, le-nyomattatott. *Syn.* prewážení. 2) pensus, ad libram exactus, appensus in statera, ponderatus: abgewogen, meg-méretett, méretetett. *Syn.* odwážení, wázení. *Usus.* Ji lúbila ſa ta Reč Králowi, a tu hned rozkázal, abi poceleg Kragiňe wſecké Méri (Míri) Wáhi boli zmerané, a zwážené 5 á j. 3) comparatus, procuratus: verſchafft: szereztetett, szerzett. 4) v. zwerení 2 Nro.

Zwážeňí, á, n. depressio, praeponderatio, nis, f. Herunterdrückung: le (többet) nyomás. *Syn.* Prewáženi. 2) libratio, ponderatio, ad libram (stateram) exactio: Abwägung: meg-mérés, mázsálás, fontolás. *Syn.* Odwáženi, Wáženi. 3) comparatio, procuratio: Verſchaffung, szerzés. 4) v. Zwereňí 2 Nro.

zwágğnúť, ğnul (ğel), ğňem, V. P. *imp.* ğňi, v. wázğnúť. *boh.* zwáznúti.

zwážiť, il, im, V. P. *imp.* zwaž: deprimere, praeponderare: herunterdrücken: le (többet) nyomni. *Syn.* prewažiť. *boh.* ſwážiti. 2) pendere, ad libram (stateram) exigere, ponderare: abwiegen (abwägen), meg-mérni, fontolni, mázsálni. *Syn.* odwážiť, wážiť. 3) v. zwerit 2 Nro. *II rec.* zwážiť ſa na ňečo: aliquid sibi comparare, ſich etwas verſchaffen, valamit magának szerezni, valamire szert tenni. *Usus.* Nemóžem ſa ňi na geden Pár Čižem zwážiť, non sum in statu vel unum par cothurnorum mihi procurandi, ich bin nicht im Stande nur ein Paar Tſchiſmen mir zu verſchaffen, tsak egy pár tsizmát se szerezhetek magamnak; tsak egy pár tsizmára se tehetek szert. *III. rec.* zwážiť ſi ňečo, idem. *Prov.* Kdo ſi neprige, ten ſi nečo zwáži: parsimonia magnum est vectigal.

† zwáznúťi, zl, zne, *fut.* v. zwázğnúť.

Zwazowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex zwazowať.

Zwažowáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex zwažowať.

zwazowať, žowal, zugem *freq.* ex zwázať. *boh.* ſwazowati.

zwažowať, žowal, žugem *freq.* ex zwážiť.

zwazowí, á, é, *adj.* tendinosus, a, um: ſehnig, inas. *Syn.* ſwéžowí. *boh.* ſwazowí. *Usus.* Zwazowá Žila, tendo, inis, m. Sehnader, szijas in. *Syn.* Zwaz.

Zwedáňí, á, n. percontatio, sciscitatio, nis, f. Ausforschung, tudakolás, tudakozás, kérdezkedés. *Syn.* Dowedáňí, Prezwedáňí, Dowedowáňí, Wipitowáňí, Zwedáwáňí, Zwedowáňí.

zwedať ſa, al ſa, ám ſa V. P. *imp.* dag ſa, sciscitari, percontari, expiscari, explorare: ausforſchen, von Jemand etwas erfahren, oder zu erfahren ſuchen: tudakozni, tudakolni. *Syn.* dowedať (dowedowať, prezwedať, wišowedať, pítať, wipitowať, zwedáwať) ſa.

Zwedáwáňí, á, n. v. Zwedáňí.

zwedáwať ſa, al ſa, ám ſa, V. I. *imp.* wag ſa, *freq.* ex zwedať ſa.

† zwedení, á, é, *adj.* v. dobre wichowaní.

zweſení, á, é, *p. c.* deductus, a, um: herabgeführt, le-vezetett. 2) deductus, derivatus: abgeleitet, el-folyattatott, el-vitetett. 3) congregatus, conductus: zuſammengeführt: egybe (öszve) gyüjtetett, gyüjtött. 4) corruptus, seductus: verführt, verdorben, meg-vesztegetett, el-rontatott, félre vitetett. 5) compertus, rescitus: erfahren, erkundigt: meg-tudatott, észre vett. *Syn.* zrozumení, wirozumení, prezweſení.

Zweſeňí, á, n. deductio, nis, f. Herabführung, le-vezetés. 2) derivatio, deductio: die Ableitung, z. B. des Waſſers: el-folyattatás, el-vétel. 3) congregatio, conductio: die Zuſammenführung, egybe-gyüjtés. 4) corruptio, seductio: Verführung, Verderbung, z. B. der Jugend: meg-vesztés, meg-vesztegetés, el-rontás, félre vévés. *boh.* Swedeňí. 5) compertio, Erfahrung, Nachricht: meg-tudás. *Syn.* Prezweſeňí, Wirozumeňí, Zrozumeňí.

† Zwedenoſt, i, f. v. dobre Wichowáňí. 2) v. Zweſeňí.

zweſeť, zweſel, zwim V. P. *imp.* zweſ: rescire, comperire, discere, cognoscere, certiorem fieri, de re quapiam informari: erfahren, Nachricht bekommen: meg-tudni, végére járni. *Syn.* prezweſeť ſa, wirozumeť, zrozumeť, zweſeť ſa. *Usus.* Král to zweſew, kázal gim iſť. A Cíſař zweſew, že Zižka ſplzenſkého wiſel Kraga, ťáhel ze ſwimi ke Kladrubom, ale wſak žáden o to nechcel ke Králowi iſť, aňi teho ſpiſowať; neb ſa káždí obáwal, abi to nebolo od Krála zweſeno, a tak ſa roziſli. *Háj. II. rec.* zweſeť ſa, idem. *Usus.* Žáden ſa toho ode mňa nezwí, nemo ex me scibit (sciet), das wird niemand von mir wiſſen, senki tölem megnem tudgya.

† zw'eſeťi, zw'eſel, zwim, *fut.* idem.

Zwedowáňí, á, n. v. Zwedáňí.

zwedowať ſa, dowal, dugem ſa, V. P. *imp.* dug ſa: *freq.* ex zwedať ſa.

zwelebení, á, é, *p. c.* excitatus, elevatus, promotus, a, um: empor gebracht, elö mozdíttatott. fel-emeltetett, felmagasztaltatott. *Syn.* wiwíſeňí. 2) adiutus, in Aufnahme gebracht, empor gebracht: megsegíttetett, elö mozdíttatott. *Syn.* ſpomoknutí, ſpomožení. 3) celebratus, concelebratus, laudatus, laudibus elatus: gepriſen, gelobt: meg-di-

tsö-

tsöitetett, ditsértetett, felmagasztaltatott. *Syn.* ſchwalowani, wichwalowani.

Zwelebeńí, á, n. excitatio, elevatio, promotio, nis, f. das Emporbringen, fel-emelés, fel-magasztalás. *Syn.* Wiwſeńí. 2) incrementum, vel adiutio rei: das Emporbringen, meg-segítés, elömozditás. *Syn.* Spomochnutí, Spomożeńí. 3) celebratio, concelebratio, laudatio, dilaudatio, magnificatio: Preiſung, ditsérés, fel-magasztalás, megditsöités. *Syn.* Schwalowáńí, Wichwalowáńí.

zwelebit, il, im, V. P. *imp.* zweleb: excitare, elevare, promovere: empor bringen, elö-mozditani, fel-emelni, fel-magasztalni. *Syn.* wiwíſit. 2) rei incrementum, vel rem adiuvare, etwas in Aufnahme bringen, elö mozditani, meg-segíteni. *Syn.* ſpomoct. 3) celebrare, concelebrare, laudare, dilaudare, laudibus extollere (efferre, magnificare): preiſen: meg-ditsérni, meg-ditsöíteni, fel-magasztalni. *Syn.* ſchwalowat.

Zwelebowáńí, á, n. v. Zwelebeńí.

zwelebowat, bowal, bugem, V. I. *imp.* bug: v. zwelebit.

zwelićení, á, é, *p. c.* auctus, incrementum nactus, maior factus, a, um: zugenommen, gewachſen, größer geworden: megnevekedett, fel-nött, nagyobb. 2) amplificatus, auctus, exaggeratus: vergrößert, nagyobbitott. *Syn.* zwetſeńí.

Zwelićeńí, á, n. incrementum auctio: der Zunahm, das Zunehmen, Größerwerden: megnevekedés, fel-növés. 2) auctio, amplificatio, exaggeratio: Vergrößerung, öregbítés, nagyobbítás. *Syn.* Zwetſeńí.

zwelićet, čel, čim, V. P. *imp.* zwelič: increscere, incrementum capere, augescere: wachſen, zunehmen, größer werden: meg-nevekedni, fel-nöni. *Syn.* zwetſet.

zwelićit, il, im, V. P. *imp.* zwelič: amplificare, augere, exaggerare: vergrößern, öregbíteni, nagyobbitani. *Syn.* zwetſit.

Zwelićowáńí, á, n. v. Zwelićeńí.

zwelićowat, čowal, čugem V. I. *imp.* čug, *freq.* ex zwelićit.

Zwer, i, f. fera, fera bestia, ae, f. ein wildes Thier, das Wild: vad állat. *Syn.* Zwerina, Diwočiňa. *Usus.* Welká (*boh.* litá) Zwer, bellua, bestia: ein großes und grauſames wildes Thier, fene vad. *Syn.* Šelma. 2) ferae, arum: die wilden Thiere, vad állatok. *Usus.* Zwer lowit, agitare feras. Wild jagen, vadászni. 3) v. Zwereńí 2 Nro. Wera. 1) v. Pogĕka.

† Zw'er, i, f. idem 1 et 2 Nro.

Zwera, ata, n. v. Zwira.

zwerací, á, é, *adj.* v. zwírací.

Zwerenec, nca, m. cliens, tis, m. Klient, valaki gondviselése alatt való. *boh.* Zw'erenec. Zwerenca ſwého pri Práwe zaſtáwat, geho Süd wést: pro cliente dicere, für Jemand Fürſprecher ſeyn; ſeinen Handel führen: valaki pártyát fogni a' törvényben.

zwereńí, á, é, *p. c.* creditus, concreditus, commissus, a, um: anvertraut, valakire reá bizott. *boh.* ſw'erení. 2) sine pecunia praesenti (pecunia

non numerata) venditus, creditus: geborgt, hitelben adott (adatott). *Syn.* na Weru daní. 3) v. pogčaní.

Zwereňí, á, n. creditum, i, n. commissio, nis, f. die Anvertrauung, reá bizás. 2) venditio sine pecunia praesenti, Borg, das Borgen: hitel, hitelben adás. *Syn.* na Weru Dáňí. 3) v. Pogčáňí.

Zwerina, i, f. caro ferina, das Wildprett, Fleiſch von wilden Thieren: vad hús. *Syn.* Diwočiňa. 2) res sine pecunia praesenti vendita, Borg, geborgte Sache: hitelben adott jószág. *Syn.* na Weru daná Wec. *Usus.* Zwerinú ſa žiwí (ge). pecunia non numerata emta re vivit, er lebt vom Borge, hitelre vett jószágokból él.

† Zw'ečina, i, f. idem.

Zwerinár, a, m. quaestor (negotiator) ferinae carnis, der das Wildprett (das Fleiſch des Wildes) verkauft, vaddal (vad hússal) kereskedő. *Syn.* Rupec (Predáwač) Diwočiňi.

† Zw'ečinár, e, m. idem.

zwerinárčin, a, e, *adj. poss.* ex Zwerinárka.

Zwerinároňí, á, n. negotiatio ferina, das Verkaufen des Wildes, vaddal (vad hússal) való kereskedés. *Syn.* Zwerinárſtwí.

zwerináriť, il, ím, V. I. *imp.* nar: ferina negotiari, das Wildprett, oder das Fleiſch des Wildes verkaufen: vad hússal kereskedni.

Zwerinárka, i, f. negotiatrix ferinae, die das Wildprett verkauft, vaddal kereskedő aszszony, vad hússal kereskedőnek felesége.

† Zw'ečinárka, i, f. idem.

zwerinárow, a, e, *adj. poss.* ex Zwerinár.

Zwerinárſtwí, á, n. v. Zwerinároňí.

zwerinſki, á, é, *adj.* v. Diwocki.

zwetiť, il, ím, V. P. *imp.* zwer: *reg. dat. pers. vel accus. cum praep.* na, *et acc. rei*: ňekomu ňečo, vel ňečo na ňekoho: credere, concredere, committere aliquid alicui (alicuius fidei): anvertrauen, z. B. Geld, Geheimniſſe: valamit valakire bizni. *boh.* ſw'ečiti. *Usus.* Tagné Weci Rňihám zwerič, do Rňich zapíſať: libris arcana credere *Hor.* geheime Sachen ſchriftlich verfaſſen (aufſetzen), a' titkokat könyvekbe irni. Toto Tagenſtwí (tuto Wec tagnú) mám ti zwerič? hoc ne secretum tibi credam? ſoll ich dir dieſe Heimlichkeit (geheime Sache) anvertrauen: ezt a' titkot mondgyam-é meg néked? Človeku neznámému Srdce mě nezwerim, homini alieno secretum non credo, einem Unbekannten will ich meine Geheimniſſe nicht anvertrauen, az én titkomat idegen emberre nem bizom, 2) ňekomu, ňečo: vendere pecunia non numerata, borgen Jemanden etwas, was man nicht wieder gibt, z. B. Waaren, i. e. nicht ſogleich bezahlt nehmen: hitelben adni (adni), pénz nélkül el-adni. *Syn.* na Weru dať. 3) v. pogčať, požičať. *II. rec.* zwerič ſa ňekomu: credere (committere) se alicui: ſich anvertrauen jemand, ſich überlaſſen: magát valakire bizni, hagyni. *Syn.* na ňekoho ſa zanechať, w ňekom dúfať. *Usus.* Nechcel ſa Noci

zwerič, veritus se credere nocti, der Nacht wollte er nicht trauen, nem mérészlett étszakának idején tovább menni. 2) permittere se fidei (in fidem) alterius, ſich auf eines andern Wort, und Verſprechen verlaſſen: valaki gondviselése alá adni magát. 3) animum suum (arcana sua) alicui credere (committere): ſich (ſein Herz, ſeine Geheimniſſe) Jemanden anvertrauen, szive titkát valakinek meg-jelenteni, azzal közleni, reá bízni. *boh.* ſw'eřit ſe.

Zweritel, a, m. creditor, is, m. Gläubiger, der zu Leihen gibt: költsön (hitelben) adó. *Syn.* Zadlužitel, Dlužník.

zweritelčiň, a, e, *adj. poss.* ex seq.

Zweritelka, i, f. creditrix, cis, f. Gläubigerinn, die zu Leihen gibt: költsönözö költsön (hitelben) adó aszszony. *Syn.* Zweritelkiňa, Dlužnička, Dlužnica.

zweritelow, a, e, *adj. poss.* creditoris, dem Gläubiger gehörig, hitelben (költsön) adóé. *Syn.* zadlužitelow, dlužníkow.

Zwerowáňí, á, n. v. Zwereňí.

zwerowat, rowal, rugem, V. I. *imp.* rug, *freq.* ex zwerit. *boh.* ſw'erowati. *II. rec.* zwerowat ſa, *freq.* ex zwerit ſa.

† zw'eſeni, á, é, *p. c.* v. zaweſení.

† Zw'eſeňí, n. v. Zaweſeňí.

† zw'eſiti, il, ím, *fut.* v. zaweſit.

zweſt et zwéſt, zwedel, zwedem, V. P. *imp.* zweď: deducere, herab (herunter) führen, herab bringen, hinunter führen: le-vezetni. 2) derivare, deducere: abführen, ableiten, z. B. Waſſer: a' vizet más felé vinni, folytatni. 3) conducere, congregare: zuſammenführen, öszve-gyöjteni. 4) abducere, a via vera avertere, in errorem inducere, seducere, corrumpere, pervertere: verführen, vom rechten Wege abführen, verderben, z. B. die Jugend: megvesztegetni, el-ámítani, eltsábitani, el-rontani. 5) efficere, conficere, perficere, conciliare, adferre: zuwegebringen, ausrichten: el-végezni, meg-tenni, véghez vinni. *Syn.* wikoňat, učiňit. *Usus.* Nič Člowek ſ ňím nezweďe, nihil homo cum illo efficere potest, man kann mit ihm nichts richten, semmire sem mehet vele az ember. 6) Bitku zweſt, committere proelium, ein Treffen liefern, hartzra ki menni, meg-hartzolni, ütközni. 7) na ňekoho zweſt, ňekomu Winu dat; culpam transfere in aliquem, ſchieben, z. B. die Schuld auf Jemand: mást okozni maga helyén, valaki vétkét másra kenni. 8) na Peňáze zweſt, cum pecunia commutare, in pecuniam vertere, vendere: ins Geld ſetzen, verkaufen: pénzre forditani, el-adni. *Syn.* obrátit. *boh.* ſweſti. 9) v. odchowat. *II. rec.* zweſt (zwéſt) ſa, v. zdarit ſa.

Zweſtowáňí, á, n. nuntiatio *Cic.* annuntiatio, denuntiatio, significatio, informatio, nis, f. Verkündigung, Meldung, Anzeige, Ankündigung: hirré (tudtára) adás, tudósitás, megjelentés. *Syn.* Oznámeňí, Oznamowáňí, Ohláſeňí.

† Zw'eſtowáňí, n. idem.

† zwe-

zweſtowať, towal, tugem, V. P. *imp.* tug: significare, nuntiare, denuntiare, annuntiare, certiorem facere, informare: verkündigen, ankündigen: hirré adni, hirdetni, megjelenteni, tudósítani, tudtára adni, bizonyossá tenni. *Syn.* oznámit, obláſit, na Wedomoſt' dat. *II. rec.* zweſtowať ſa: apparere; erſcheinen: meg-jelenni. *Usus.* Zweſtowala ſa mu Panna Maria.

† zw'eſtowati, owal, ugi (u), v. zweſtowat.

zwetſení, á, é, *p. c.* obsoletus, a, um. *Liv.* alt, nicht mehr neu, oft gebraucht, abgenützt, abgetragen: meg-avúlt, agg, le-tételett, ki-aggott. *Syn.* ſtarí, wetchí. 2) v. zweličeni,

Zwetſeňí, á, n. obsolescentia, ae, f, Veraltung, Abnützung, das Vergehen: ki-agyás, meg-(ki) avúlás, le-tétel. 2) v. Zweličeňí.

zwetſeť, ſel, ſím, V. P. *imp.* zwetſi: obsolescere, obsolere, veralten, ſich abnützen, alt werden, nach, und nach übergehen: szokásból ki tételni, meg (ki) avúlni, ki aggni (ok), letételni.

zwetſit, ſil, ſim, V. P. *imp.* zwetſi: v. zwelicit.

† zw'etſiti, il, im, *fut.* idem.

zwetſowat, ſowal, ſugem, V. I. *imp.* ſug, *freq.* ex zwetſit, v. zwelicowať.

† zw'etſowati, owal, ugi (u) idem.

zwezeni, á, é, *p. c.* convectus, a, um: zuſammengeführt: öszve hordatott, be hordatott. 2) devectus: herab (herunter) geführt: le-vitt, le-hordott, hordatott.

Zwezeňí, á, n. convectio, nis, f. das Zuſammenführen: öszve (bé) hordas. 2) devectio: Herabführung: le-vitel, le-hordás.

zwezt, zwzel, zwezem, V. P. *imp.* zwez: convehere, etwas zuſammenführen, oder fahren: bé-hordani, öszve hordani. *Usus.* Zboží zweſt', convehere fruges, das Getreide zuſammenführen: a' gabonát bé-hordani, 2) devehere, herunter führen, oder fahren: le vinni a' kotsin, a' hajón. *Syn.* žwážat, zwozíť. *II. rec.* zwezt ſa: devehi, herabfahren, z. B. im Wagen: le-vitetni a' kotsin. 2) delabi, herunterglciten: le-esni, le-csuszamodni. *boh.* zwezt ſe.

† zwídati, al, ám, v. zwedať.

Zwígač, a, m. glomerarius, i, m. gyrgillum, i, n. glomerator, is, m. Garnwinder, Aufwinder: gombolyító, gömbölyítö. *boh.* Klubač.

Zwígadlo, a, n. rhombus, i, m. *Ovid.* alábrum: Haſpel, Weife, zum Garnwinden: gombolyító, motóla. *Syn.* Motowídlo. *boh.* Swigadlo.

zwíganí, á, é, *p. c.* v. zwití.

Zwígáňí, á, n. v. Zwití.

zwigať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. žwiť. *boh.* ſwigeti.

Zwígáwáňí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zwígáwať, al, ám, *freq.* ex zwígať.

Zwik, u, m. consuetudo, inis, f. mos, ris, usus, us, m. die Gewohnheit, das Gewohntſeyn, der Gebrauch, Sitte, Mode: szokás, rend-tartás. *Syn.* Zwikloſť, Običag. *Prov.* Zwik druhá Nátura (gako Wec prírodná), consuetudo est altera natura, die Gewohnheit macht alles leicht, iſt andern Natur: a' szokás más természet. v. Običag.

zwikaní, á, é, *p. c.* v. zwikli.

Zwikáňí, á, n. v. Zwikloſť.

žwikaní, á, é, *p. c.* v. žutí.

Zwikáňí, á, n. v. Žutí.

zwikať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. zwiknúť. *Usus.* Kňečemu od Mladoſti zwikať: adsuescere a teneris alicui rei: von Jugend auf ſich an etwas gewöhnen: kitsinységétöl szokni valamihez.

žwikať, al, ám, V. I. *imp.* kag, v. žuť.

zwikle *adv.* de consuetudine, consueto more, adsuete: gewöhnlich, gewöhnt, gewohnt: szokás szerént.

zwikli, á, é, *adj. cum et sine dat.* consuetus, adsuetus, adsuefactus, consuetudinarius, a, um: gewöhnt: meg-szokott. *Syn.* zwiknutí, priwiknutí.

Zwikloſť, i, f. v. Zwik. *Usus.* Zlá Zwikloſť: cacoethes, is, n. die böſe Gewohnheit, gonosz szokás.

zwiknúť, knul (kel) kňem, V. P. *imp.* kňi, *cum et sine dat.* consuescere, adsvefieri, adsvescere rei, ad rem: gewohnen, ſich gewöhnen, gewohnt werden an etwas: meg-szokni.

zwiknutí, á, é, *p. c.* v. zwikli.

Zwiknutí, á, n. v. Zwik.

zwinaní, á, é, *p. c.* v. zwinutí.

zwinať, al, ám, V. I. *imp.* ag, v. zwinúť.

zwiniť, il, ím, V. P. *imp.* zwiň, v. prehreſiť, v. prewiniť.

zwinowať, nowal, nugem, *freq.* ex seq. *boh.* ſwinowati.

zwinuť, nul, ňem, V. P. *imp.* zwin: convolvere, complicare: zuſammen rollen, zuſammen wickeln: öszve turni, tsinálni, hé-takarni. *boh.* ſwinúti.

zwinutí, á, é, *p. c.* convolutus, complicatus, a, um: zuſammengewickelt: öszve türt, bétakart.

Zwinutí, á, n. complicatio, convolutio, nis, f. Zuſammenwickelung: öszve-türes, bé-takarás.

Zwíra, aťa, n. animal. is, n. bellua, bestia, ae, f. das Thier: vad állat. *boh.* Zwíře. *Usus.* Díwoké Zwíra, v. Zwer. Štwornohé Zwíra, quadrupes, edis: vierfüßiges Thier, négy lábú állat.

zwírací, á, é, *adj.* ferinus, a, um: wilde Thiere betreffend, von wilden Thieren: vadi, vadból való. *boh.* zwířecí. *Usus.* Zwíracá Koža, cutis bestiae, Thierhaut, vadnak böre. Zwíracé Maſſo, v. Zwerina. Zwíracé Sati, geleni Kabát: nebris, idis, f. das Hirſchenkleid, szarvas börböl való öltözet.

Žwíradňica, i, f. vesper, vesperus, hesperus, i, m. venus, eris, f. stella veneris: Abendſtern, est hajnal tsillag, venus tsillag. *Syn.* nečerná Hwézda. *boh.* Zwíředňice.

Zwíráňí, á, n. bullitio, effervescentia, ae, f. Aufſiedung, das Aufſieden: forrás. *Syn.* Wreňí, Zewreňí.

zwírať, al, ám, V. I. *imp.* rag: bullire, effervescere: aufſieden, ſich ſiedend erheben: forrni, (forrok). *Syn.* wrť, zewrť.

† zwirážeti, el, ím, *fut. freq.* v. wirážať, wirazíť.

† Zwířě, ete, n, v. Zwira.

† zwířecí, *adj. omn. gen.* v. zwírací.

† Zwíředňice, f. v. Zwíradňica.

Zwíſeť, ſťu, m. altitudo, inis, f. die Höhe: magasság. *Syn.* Wiſokoſť.

zwíſení, á, é, *p. c.* exaltatus, elevatus, a, um: erhöhet, erhoben: fel-emeltett. *Syn.* wiwíſení, zwelebení, zwiſowaní.

Zwíſeňí, á, n. exaltatio, elevatio, nis, f. Erhöhung, Erhebung: fel-magasztalás, felemelés. *Syn.* Wiwíſení, Zwelebeňí, Zwiſowáňí.

zwíſit, il, ím, V. P. *imp.* zwiſ: exaltare, elevare: erhöhen, erheben: fel-magasztalni, felemelni. *Syn.* wiwíſit, zwelebit, zwiſowat.

zwíſki, *adv.* in altitudine: in der Höhe: magasságban. *Usus.* Tri Sáhi ge ten Strom zwíſki: arbor haec est trium orgiarum (ad tres orgias) alta; arbor haec in altitudine tres orgias habet: dieſer Baum iſt drey Klafter hoch: ez a' fa három ölnyire magás.

Zwiſowáňí, á, n. v. Zwiſeňí.

zwiſowat, ſowal, ſugem, V. I. *imp.* ſug, *freq.* ex zwíſit.

zwit, zwil, zwígem, V. P. *imp.* zwi: glomerare *Cels. Ovid.* conglomerare, convolvere filamenta in glomum: auf einen Knäuel wieder (wickeln), aufwickeln, aufwinden, z. B. Seide: gombolyítani (tom), gömbölyíteni, fel-gombolyítani. *Syn.* klubkowat, zwigaťi, *boh.* ſwiti.

zwíťazeni, á, é, *p. c.* victus, devictus, superatus, a, um: überwunden: meg-győzettetett. *Syn.* prewíſeni, premożeni. *boh.* triumfowani.

Zwíťazeňí, á, n. victoria, ae, f. triumphus, i, m. der Sieg, Überwindung: győzedelem, meg-győzedelem, meg-győzés. *Syn.* Prewíſeňí, Premożeňí. *boh.* Triumfowaní.

zwíťazit, il, ím, V. P. *imp.* zwíťaz: vincere, superare, devincere, triumphare: überwinden: győzedelmeskedni, meg-győzni. *Syn.* prewíſit, premocť. *boh.* triumfowati. *Usus.* Nad ňekím zwíťazit, triumphare aliquem *Plin. Iun.* Jemanden überwinden, valakin győzedelmeskedni, győzedelmet venni. Kdo z dwoch zwíťazil? uter utrum vicit? wer aus zweien hat es gewonnen? mellyik győzte meg a' másikát? On zwíťazil (Wíťaztwi obſáhel) nad ňim: ille victor (superior) discessit: er hat den Sieg erhalten; er hat das Beſte genommen, den Preis davon getragen: a' viadalban azé volt a' nyeresség, az járt leg-nyertessebben.

Zwíťazitel, a, m. v. Wíťaz.

zwíťazňe *adv.* v. wíťazňe.

zwíťazni, á, é, *adj.* v. wíťazni.

Zwíťazowáňí, á, n. v. Zwíťazeňí.

zwíťazowat, zowal, zugem, V. I. *imp.* zug, v. zwíťazit.

Zwitek, tku, m. teganita: Eierkuchen, das Eierpfanzel: tojásból sûlt lepény, rántotta. 2) cincinnus, i, m. *Cic.* Wukkel, Locke, Haarlocke, gekräuſeltes Haar: fodorított haj. *Syn.* Swítek. *vulg.* Bukla. *Usus.* Má ſkoro ſamé Zwítki ná Hlawe: totum illius caput cincinnis plerumque constat.

† Zwíťeżeňí, n. v. Zwíťazeňí.

† zwíťeziťi, il, ím, *fut.* v. zwíťazit.

† Zwíťezowáňí, n. v. Zwíťazowáňí.

† zwíťezowáti, owal, ugi (u), v. zwíťazowat.

zwiti, á, é, *p. c.* glomeratus, conglomeratus, a, um: auf

einen

einen Knäuel gewindet, gewickelt, aufgewickelt, aufgewindet: gombolyíttatott. gömbölyíttetett, fel-gombolyíttatott. *Syn.* klubkowaní, zwiganí.

Zwití, á, n. glomeratio, conglomeratio, convolutio filamentorum in glomum: Aufwindung, Aufwickelung: gombolyítás, gömbölyítés, felgombolyitas. *Syn.* Klubkowáňí, Zwigáňí.

zwláčaní, á, é, *p. c.* v. zwlečení.

Zwláčáňí, á, n. v. Zwlečeňí.

zwláčat, al, ám, V. I. *imp.* čag, v. zwlect. *boh.* ſwláčeti.

zwlačcowí, ó, é, *adj.* ex convulvulo, aus der Winde: szúlák füből (fel-folyóbol) való. *Usus.* Liſt zwlačcowí, folium convolvuli, Windeblat, fel-folyó levele.

Zwlacec, čca, m. convolvulus, i, m. smilax lenis: Winde, ein Gewächs: szúlák fü, felfolyó, lagy levelü fel-folyó. *boh.* Swlačec. *Usus.* Badlawí Zwlačec, smilax aspera *Linn.* Stechwinde: szúrós levelü fel-folyó. Menſí neb zahradňí Zwlačec: convolvulus sepium *Linn.* smilax hortensis: Zaunwinde, kék felfolyó. *Aliud est* Zwonček Zelina.

zwláčení, á, e, *p. c.* v. zwlečení.

Zwláčeňí, á, n. v. Zwlečeňí. 2) v. Wláčeňí.

žwláčit, il, ím, V. P. *imp.* zwlač, v. zwlect. 2) v. wláčit.

Zwlačowáňí, á, n v. Zwleteňí.

zwlačowat, čowal, čugem, V. I. *imp.* čug, *freq.* ex zwláčit.

zwládáni, á, é, *p. c.* v. zwládnut.

Zwládáňí, á, n. v. Zwládnutí.

† zwládat, al, ám, V. P. *imp.* dag, v. seq.

zwládnút, dnul (del), dňem, V. P. *imp.* dňi: vincere, superare, devincere: überwinden; meg-győzni. *Syn.* premocť, prewíſit. *boh.* ſwládnúti. 2) v. wládnút.

zwládnutí, á, é, *p c.* victus, devictus, superatus, a, um: überwunden: meg-győzött. *Syn.* premožení, prewíſení.

Zwládnutí, á, n. devictio, victio, superatio, nis, f. Uiberwindung, das Uiberwinden: meg-győzés. *Syn.* Premožení, Prewíſeňí.

zwlahnút, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hňi, v. zwlhnút.

zwláſt, zwláſte, *adv.* v. seq.

zwláſtňe, *adv.* separatim, seorsive, seorsim, seorsum, distincte: beſonders, abgeſondert von andern: különössen, oſobitňe. 2) singulatim, singillatim: einzeln, beſonders: egyenként, külön. *Syn.* ſamotňe, ſamogeſlňe po gednem. 3) praecipue, maxime, unice: beſonders, vorzüglich: főképpen, kölönössen. *Syn.* nagwic, obzláſtňe. 4) praesertim; zumal, beſonders: főképpen, leginkább. *Syn.* zwláſt, zwláſte, obzláſtňe, nagwic, nagwičeg.

zwlaſtňení, á, é, *p. c.* v. wlaſtňení, priwlaſtňení.

Zwlaſtňeňí, á, n. v. Wlaſtňeňí, Priwlaſtňeňí.

zwláſtní, á, é, *adj.* separatus, distinctus, secretus, a, um: beſonder (derer, dere, dereš), abgeſondert: el-választatott, különös, külön-való, magános. *Syn.* oſobitní. *Usus.*

Zwlá-

Zwláſtné Gedla, fercula singulis apposita, beſondere Speiſen, mindeneknek különössen adatott ételek. 2) praecipuus, egregius, eximius, singularis, e: beſonder, vorzüglich: különös, kiváltképpen való. *Syn.* obzláſtní.

† zwláſtní, *adj. omn. gen.* idem.

zwlaſtníť, il, ím, V. P. *imp.* ſtní, v. wlaſtnit, priwlaſtníť.

zwlažení, á, é, *p. c.* madefactus, humefactus, a, um: befeuchtet: nedves, meg-nedvesítetett. *Syn.* owlažení, powlažení. 2) irriguus, irrigatus, perfusus, rigatus: begoßen, gegoßen: meg-öntöztetett, meg-vizezett. *Syn.* polátí, polewaní. 3) tepefactus *Virg.* lau (warm) gemacht: meg-melegítetett, lágy meleg, langos. *Syn.* oteplení, zehrátí.

Zwlažení, á, n. madefactio, humefactio, nis, f. Befeuchtung: meg-nedvesítés. *Syn.* Owlažení, Powlažení. 2) irrigatio, rigatio: Wäſſerung, Begießung, z. B. des Gartens, das Begießen: meg-vizezés, meg-öntözés. *Syn.* Polátí, Polewáňí. *boh.* Swlažení. 3) tepefactio, Erwärmung, das Laumachen: meg-melegítés. 4) tepefactio, das Laumerden, Erwärmen: meg-melegedés. *Syn.* Zwlažnutí.

zwlažiť, il, im, V. P. *imp.* zwlaž: madefacere, humectare: befeuchten: meg-nedvesíteni. *Syn.* owlažiť, powlažit. 2) irrigare, rigare, perfundere: wäſſern, begieſſen, mit Waſſer befeuchten, z. B. den Garten: meg-vizezni, meg-öntözni. *boh.* ſwlažiti. 3) tepefacere *Cic.* lau (warm) machen, wärmen, erwärmen: meg-melegiteni. *Syn.* oteplit, zehrát. *II. rec.* zwlažit ſa, v. seq.

zwlažnuť, znul (zel), zňem, V. P. *imp.* zňi: madefieri, humidum reddi, humectari, feucht werden: meg-nedvesedni. *Syn.* zwlhnút. 2) tepefieri *Cels.* lau werden, meg-melegedni. *Syn.* wlažnút, zwlažit ſa, zwlhnút.

zwlažnutí, á, é, *p. c.* v. zwlhnutí.

Zwlažnutí, á, n. v. Zwlažení 4 Nro. Zwlhnutí.

Zwlažowáňí, á, n. v. Zwlažení.

zwlažowat, žowal, žugem, *freq.* ex zwlažiť. *boh.* ſwlažowati.

zwlečení, á, é, *p. c.* exutus, detractus, a, um: ausgezogen: le-vetett. *Syn.* wizlečení, wizlékani. 2) detractus, herunter gezogen, herunter geführt: le-húzott, le-vonattatott. *Syn.* ſtáhnutí. *Usus.* Zwlečená haďá Koža, exuviae. arum, f. *plur.* spolium serpentis, pellis deposita: abgeſtreifte Schlangenhaut, le-nyúzott kigyó bör.

Zwlečeňí, á, n. exuitio, nis, f. das Ausziehen, Ausziehung: le-vetés. *Syn.* Wizlečeňí, Wizlékáňí. 2) detractio, Herunterziehung, Herunterführung: le-húzás, le-vonás. *Syn.* Stáhnutí.

Zwlečki, *gen.* Zwleček, f. pl. exuviae, arum, f. spolium, i, n. die Bälge, Haut: préda, zsákmány, ellenségtől el-vontt ruha, le-nyúzott bör.

zwlect, zwlekel, zwlečem, V. P. *imp.* zwleč: exuere, detrahere: ausziehen, von Kleidungsſa-

ſachen: le-vetni. *Syn.* wizléčť. *boh.* ſwléci. 2) detrahere, herunterführen, herunterziehen: le-húzni, le-vonni. *Syn.* ſťábnúť. *II. rec.* zwléčť ſa, ze Šat ſa (Šati ze ſeba) zwléčť: exuere se (sibi vestem), ſich ausziehen, die Kleider ablegen: le-vetkőzni, le-vetkezni, le-vetkeződni, el-vetni magáról a' ruhát. *boh.* ſwlecí ſe.

Zwlekáňí, á, n. v. Zwlečeňí.

zwlékať, al, ám, *imp.* kag, v. zwlect. *boh.* ſwlékaťi ſwlíkaťi. *Usus.* Gaďí ſwu Kožu zwlékagú, serpentes senectam exuunt, die Schlangen legen in Alter (ihre alte Haut) ab, a' kigyok le-vetkezik a' böröket.

zwlékнúť knul (kel), kňem V. P. *imp.* kňi, v. zwléčť. *boh.* ſwlíknúťi. *Usus.* Gá mu Šati zwlekňem, exuam illum veste (illi vestem), ich werde ihm ſein Kleid ausziehen, ausplündern: én ötet öltözetétől meg-fosztom: le-húzom róla a' köntöst (a' ruhát.)

zwlékнuťí, á, é, *p. c.* v. zwlečeňí.

Zwlekнuťí, á, n. v. Zwlečeňí.

zwlhnút, hnul (hel) hňem, V. P. *imp.* hňi: humidum fieri (reddi), humectari, humescere *Virg. Plin. H. N.* feucht werden: meg-nedvesedni. *Syn.* owlažet, powlhnút, zwlažnút.

zwlhnutí, á, é, *p. c.* humidus *Cic.* humefactus *Varr. Lucr.* uvidus, udus, a, um: feucht geworden: meg-nedvesült. *Syn.* powlhnutí.

Zwlhnuťí, á, n. humor, is, m. Feuchtigkeit: meg-nedvesedés. *Syn.* Powlhnuťí, Zwlažnuťí.

Zwoď, u, m. inductio, deceptio, nis, f. Einführung, Verführung: meg-tsalás, el-ámítás, el-tsábítás, reá-vévés. *Syn.* Zwedeňí, Zwoďeňí. 2) pri Studňi, v. ſtudničňí Zwod.

Zwodec, dca, m. sollicitator, seductor: Verführer zu etwas Böſen: roszra szorgalmaztató, ingerlő. 2) corruptor, pestis, Verderber, Verführer, meg-vesztegető, rontó. *Syn.* Zwoditel, Zwodňík. 3) haereticus, sectarius: Ketzer, Verführer: eretnek, tsábító. *Syn.* Kacír. *boh.* Swůdce, Kacíť, Sektář.

Zwoďeňí, á, n. v. Zwod.

zwodiť, il, ím, V. P. *imp.* zwoď, v. zweſt. *boh.* ſwoditi.

Zwoditel, a, m. v. Zwodec.

zwodnatění, á, é, *p. c.* v. zwodňeňí.

Zwodnatěňí, á, n. v. Zwodňeňí.

zwodnatěť, ťel, ťím, V. P. *imp.* ťeg, v. zwodňiť ſa.

zwodnatiť ſa, il ſa, ím ſa V. P. *imp.* nať ſa: v. zwodňiť ſa.

zwodňe, *adv.* captiose, illecebrose: verführeriſch, tsalárdúl, álnokúl. *boh.* ſwodňe.

zwodňení, á, é, *p. c.* tumidus, a, um; accrescens, tumescens, tis: angeloffen, angeſchwollen: meg-áradt.

Zwodňeňí, á, n. tumor aquae, alluvio, nis, f. alluvies, ei, f. Anlauf (Anfluß) des Waſſers: viz ár. *boh.* etiam Přikot.

zwodní, á, é, *adj.* captiosus, illecebrosus, a, um: verführeriſch, álnok, tsalárd. *boh.* ſwodňí.

Zwodňica, i, f. corruptrix, seductrix, cis, f. Verführerinn: meg-vesztegető aszszony. 2) lena,

lena, ae, f. Hurenwirthinn, kerítő aszszony. *boh.* Swodňice.

Zwodňictwí, á, n. corruptio, nis, f. Verführung, meg-vesztegetés, el-ámítás. 2) lenocinium, i, n. Hurenwirthschaft, bordélysággal-való kereskedés. *boh.* Swodnictwí.

Zwodňík, a, m. corruptor, seductor, is, m. pestis: Verführer, Verderber: meg-vesztegető, el-ámító. *Syn.* Zwodec. 2) leno, nis, m. der Hurenwirth, bordely-tartó-gazda, hitegető. *boh.* Swodňík.

zwodňiť sa, il sa, ím sa V. I. *imp.* dňi sa: tumescere, intumescere: anlaufen, schwellen, anschwellen: meg-áradni. *Usus.* Réka sa zwodňila, intumuit (accrevit) flumen, der Fluß ist angeloffen, meg-áradtt a' viz.

Zwodzowáňí, á, n. v. Zwod.

zwodzowať, zowal, zugem, *freq.* ex zwodiť. *boh.* swozowati.

zwolaní, á, é, *p. c.* convocatus, excitus, a, um: zusammen gerufen, egybe-hívattott, hívattattatott. *Syn* powolaní. 2) devocatus, heruntergeruffen: le-hitt, hivattatott.

Zwoláňí, á, n. convocatio, vocatio, advocatio, nis, f. Zusammenruffung, egybe hivás, gyüjtés. *Syn.* Powoláňí. 2) devocatio, das Herabruffen, Herunterruffung: le-hívás.

zwolať, al, ám, V. P. *imp.* lag: convocare, concire, excire: zusammengeruffen, öszve (egybe) híni, gyüjteni. *Syn.* powolať. 2) devocare, herunter rufen, le-híni. *Syn.* dolu wolať. *boh.* swolati.

Zwoláwáňí, á, n. v. Zwoláňí.

zwoláwať, al, ám, *freq.* ex zwolať. *boh.* swoláwati.

Zwolen, a, m. Veterosolium, i, n. Altsohl, Zsolyom. *Syn.* Zwoleno.

zwolení, á, é, *p. c.* ex zwoliť.

Zwoleňí, á, n. consensus, us, m. Einwilligung: reá állás, meg-engedés. *Syn.* Pozwoleňí. *boh.* Swoleňí. *Usus.* Zwoleňí Stran, Nazmluwka: compromissum, einhellige Bewilligung auf einen Schiedmann: a' két fel-peresnek magok között való meg-alkuvása a' bírák felöl. Zwoleňi Radi, senatus consultum, der Rathschluß, tanáts végezés. Zwoleňí Obce, Obecné Práwo: plebiscitum, Zunftgesetz, község-törvény. 2) suffragium, votum, i, n. *Cic.* Beifall in der Wahl, Beistimmung, Stimme, Votum: vaks. 2) Zwoleňí za Sina, adoptio, Aufnehmung, fiává fogadás.

zwolenskí, á, é, *adj.* Zwolenská Stolica, Comitatus Zoliensis, die Solinser Gespannschaft, zsólyom Vármegye.

Zwoleno, a, n. v. Zwolen.

zwoliť, il, ím, V. P. *imp.* zwol: consentire, adsentire: einwilligen, bewilligen: reá-állani, meg-engedni. *Syn.* priwoliť, pozwoliť. *boh.* swoliti. *Usus.* K ňečemu zwoliť, consentire in rem, probare rem, annuere rei: einwilligen in etwas, valamire reá állani. Ňečo mile ráď (seelého Srdca) zwoliť, annuere aliquid toto capite, Jemanden etwas gar gern verwilligen: valamire reá hajlani. Zwolil k tomu, in id consensit, er hat dazu eingewilligt, reá állott. K tomu ňikdi nezwolím, in id nunquam

quam concedam, dieſes werde ich niemals zugeben (geſtatten): azt én soha meg nem engedem. 2) zwoliť na ňekoho, suffragium (votum) ferre (dare) alicui *Cic.* auf Jemand votiren, ſtimmen, Stimme (Beiſtimmung) geben: valakire vaksolni. 3) legere, deligere: erwählen, . választani. *Usus.* Za Sina zwoliť, adoptare, an Kindes ſtatt annehmen, adoptiren: fiává fogadni.

Zwolowáňí, á, n. v. Zwoleňí.

zwolowať, lowal, lugem *freq.* ex zwoliť. *boh.* zwolowati.

Zwon, u, m. campana, ae, f. die Glocke, harang. *Usus.* Zrubí (welkí) Zwon, magna campana, große Glocke, nagy harang.

Zwonár, a, m. campanarius, fusor campanarum: der Glockengießer, harang-öntö. *boh.* Zwonář. 2) campanator, pulsator (ventilator) campanarum: Glockenläuter, harangozó. *boh.* Zwoňík. 3) aedituus, aeditimus: Küſter, Glöckner: egyházfi. *Syn.* Koſtelňík, Zwoňík.

† Zwonář, e, m. idem 1 Nro.

zwonárčin, a, e, *adj. poss.* ex Zwonárka.

Zwonáreňí, á, n. v. Zwonárſtwí.

zwonáriť, il, im, V. I. *imp.* zwonar: fusorem campanarum esse, ein Glockengießer ſeyn, harang-öntö mesterséget üzni.

Zwonárka, i, f. uxor campanarum fusoris, die Glockengießerinn, harang öntö felesége. *boh.* Zwonářka. 3) pulsatrix campanarum, campanatrix: die Glöcknerinn: harangozóné, harengozó felesége. 3) aeditima, aedituа: Küſterinn, Kirchendienerinn, Glöcknerinn, Meßnerinn: egyházfi felesége, egyházfiné. *Syn.* Koſtelňíčka. *boh.* Zwoňice.

† Zwonářka, i, f. idem. 1. Nro.

zwonárow, a, e, *adj. poss.* campanarum fusoris, dem Glockengießer gehörig, harang öntöé.

zwonárſki, á, é, *adj.* fusores campanarum adtinens, die Glockengießer betreffend, harang öntöket illetö.

Zwonárſtwí, á, n. ars fundendi campanas, die Glockengießerei, harang öntö mesterség. 2) campanatoriatus, us, m. Glockenläuterei, harangozóság, harangozó tiszt, hivatal.

Zwoňček, u, et ňečku, m. tintinnabulum, i, n. campanula, nola, nolula, ae, f. Glöckchen, die Schellen: tsengetö, harangotska. 2) sacculus (marsupium) tinniens, Klingelbeutel, Klingel, Klingelſack: tsengetyö. *Syn.* Štrkač. 3) Zelina. *a*) Červení Zwoňček: hypericum (con) i, n *Plin. H. N.* perforata, ae, f. Sanct Joannes Kraut: tsengö fü, Szent János füve. *Syn.* Ďeňňí Sen, Swatého Gána (ſwatogánſká) Zelina. *b*) Swetlí Zwoňček: campanula sylvestris, erdei harang virág. *Aliud est* Náprſtek, náprſtkwá Zelína. Zwlačec menſí.

zwoňčekowí, á, é, *adj.* ex hyperico, von (aus) Glockenblume: tsengö füböl való. Zwoňčekowí (čérweni) Kwet): flos hyperici, Sanct-Johannisblume: tsengö-fü virág, Zwoňčekowí Oleg: v. Oleg.

Zwonec, nca, m. v. Zwoňček.

Zwoneček, čku, m. v. Zwoňček.

Zwo-

Zwonek, nku, et nka, m. *dem.* ex Zwon, v. Zwoníček.

Zwoňeňí, á, n. sonus (pulsatio) campanarum, das Läuten, harangozás,

Zwonica, i, f. turris campanaria, campanile, is, m. Glockenthurm: harang torony, harang láb.

† Zwonice, f. idem. 2) v. Zwonárka 2. Nro.

† Zwoník, a, m. v. Zwonár 2. et 3. Nris.

Zwoňiſko, a, m. magna campana, eine ſehr große Glocke, nagy harang. *Syn.* weliki (ukrutní) Zwon.

zwoňit, il, ím, V. I. *imp.* zwoň: sonum ciere, pulsare, insonare campanis: läuten, einen Klang hervorbringen mit den Glocken: harangozni. *Usus.* Ráno, Wečer, Poledňe zwoňit: campanarum sono indicare initium diei, vesperam, meridiem: Morgen, Abend, Mittag läuten: hajnalra, délre, estvére harangozni. Do Koſtela zwoňit, ad templum pulsare, campanarum sono vocare homines in templum: in die Kirche läuten, szentegyházba (templomba) harangozni. *Prov.* Počul zwoňit, ale ne zezwánat: vanos rumores refert: er hat das Läuten gehört, das weiß er aber nicht wo? hívságos hireket mond; hallot valamit, de nem tudgya hol.

zwoňiwat, al, ám, *freq.* ex zwoňit.

Zwonowina, i, f. aescaldarium (cyprium, cyprinum, campanum), cuprum: Kupfer, Metakl, Glockenſpeiß: értz, réz, mellyből a' harangokat öntik.

† zworati, al, ám *fut.* v. žorat.

zwozeni, á, é, *p. c.* v. zwezeni.

Zwozeňí, á, n. v. Zwezeňí.

zwozit, il, ím, V. P. *imp.* zwoz, v. zwezt, *boh.* ſwoziti.

zwracowat, cowal, cugem, *freq.* ex zwrátit.

zwráteni, á, é, *p. c.* eversus, subversus, stratus, a, um: umgeworfen: fel-fordított, fel-fordíttatott, fel-forgatott. *Syn.* prewráteni, wiwráteni. 2) stratus, deiectus, gefällt: le-döntetett, leveritt, le-ütött. *Syn.* zrúbaní.

Zwráteňí, á, n. eversio, subversio, nis, f. Umwerfung: fel-fordítás, fel-forgatás, felfordulás. *Syn.* Prewráteňí Wiwráteňí. 2) prostratio, deiectio: das Fällen: le-döntés, le verés, le-ütés. *Syn.* Zrúbáňí.

zwrátit, il, ím, V. P. *imp.* zwrať: evertere, subvertere, sternere: umwerfen, z. B. den Wagen: fel-fordítani, fel-forgatni. *Syn.* prewrátit. wiwrátit. 2) sternere, deiicere, de cutere: fällen, z. B. den Baum: le-ütni, le-vágni, le-verni, le-dönteni. *Syn.* zešeknút, zrúbať. *II. rec.* zwrátit ſa: collabi, corruere: umfallen: le-esni, lerohanni, le-dülni. *Syn.* zwalit ſa.

zwražčeni, á, é, *p. c.* rugatus, corrugatus. a, um: gerunzelt: rántzoltt, öszve-rántzoltatott. *Syn.* wiwražkaní, wiwražčeni, zwražkaní, zwražkalí.

Zwražčeňí, á, n. rugatio, corrugatio, nis, f. das Runzeln die Runzelung, Verſchrumpfung: rántzba szedés, rántzolás, öszve rántzolás. Syn. Wiwražkáňí, Wiwražčeňí,

Za-

Zwrazkáńí, Zwrażkáloſt. *boh.* Swraſkáńí.

zwrażčit, il, ím, V. P. *imp.* zči: cogere rugas, rugare, corrugare; verſchrumpfen, runzeln, Runzeln machen: rántzolni, öszve rántzolni, rántzba szedni. *Syn.* wiwrażčit, wiwrażkat, zwrażkat. *boh.* ſwraſkati, ſwraſtiti, ſwraſkowáti. Twár zwrażčit, corrugare faciem, das Geſicht, öszve rántzolni a' képét (ortzáját.) *II. rec.* zwrażčit ſa: rugis induci (obduci), rugari, corrugari, contrahere (accipere) rugas: Rezeln bekommen: öszve rántzosodni (sömörgettetni rántzoltatni) meg-teperedni. *Syn.* zakrńet, zwrażkat ſa, wiwrażčit ſa. *boh.* ſwraſkati (ſwraſkowati, ſwraſtiti) ſe.

zwrážení, á, é, *p. c.* v. zwrażčeni.

zwrážit, il, ím, V. P. *imp.* zwraž: v. zwrażčit. *II. rec.* zwrážit ſa, v. zwrażčit ſa.

zwrażkale, *adv.* viete, rugose, corrugare: runzelig, verſchrumpft, runzlich: rántzoson, rantzossan, sömörgözve. *Syn.* zakrńele, pozberańe, zgracńeńe. *boh.* ſwraſkale. *vulg.* grečowańe.

zwrażkalí, á, é, *adj.* vietus *Ter.* rugatus, corrugatus, a, um: runzlicht, voll Runzeln, gerunzelt, runzelig, verſchrumpft: rántzos, ráutzal meg-rakott, sömörgözött. *Syn.* zakrńelí, pozberaní, zgracńení, gracmatí, zwrażčeńí, *vulg.* grečowatí. *boh.* ſwraſkalí.

Zwrażkaloſt, i, f. rugositas, tis, f. Runzlichkeit: rántzosság, sömörgezés, sömörgés. *Syn.* Zwrażčeńí, *vulg.* Grečowatoſt. *boh.* Swraſkaloſt.

zwrażkaní, á, é, *p. c.* v, zwrażčení.

Zwrażkáńí, á, n. v. Zwrażčeńí. *boh.* Swraſkáńí.

zwrażkat, al, ám, V. I. *imp.* kag, v. zwrażčit. *boh.* ſwraſkati. *II. rec.* zwrażkat ſa, v. zwrażčit ſa.

Zwrażkowáńí, á, n. *Nom. Verb.* ex seq.

zwrażkowat, kowal, kugem, *freq.* ex zwrażkat. *boh.* ſwraſkowati. *II. rec.* zwrażkowat ſa, *freq.* ex zwrażkat ſa. *boh.* ſwraſkowati ſe.

Zwrażowáńí, á, n. v. Zwrażčeńí.

zwrażowat, żowal, żugem, *freq.* ex zwrażit. *II. rec.* zwrażowat ſa, *freq.* ex zwrażit ſa.

Zwrchek, chku, m. summum, et summus, a, um. das Oberſte einer Sache, lep-felsöbb része valaminek. 2) summum, i, n. superficies, ei, f. die Oberfläche, valaminek külsö szine, vagy része. *Syn.* Powrchnoſt', Zwrchnoſt'. *Usus.* Zwrchek Nohi, iná Nárt: convexum pedis: das oberſte Fußblat, a' lábnak felsö része. Zwrchek Ucha, iná Kridlo: ala auris, das Obertheil am Ohre, a' fülnek szárnya. Zwrchek Uſt, iná Podnebí w Uſtách: palatum, i, n. der Gaumen, der Gaum im Munde: íny. 3) catillus, i, m. catillum, i, n. der Laufer, Obermühlſtein: felsö malom kö. *Syn.* zwrchńí Kameń. *boh.* Swrchek.

zwrchńe, *adv.* superne, von oben, onnan fellyül. *Syn.* zhora. 2) v. powrchńe.

zwrchňí, á, é, *adj.* superus, supremus, a, um; der, die, das obere, was oben iſt, oder liegt: fenn való, onnan fellyül való. *boh.* ſwrchňí. *Usus.* Zwrchňá Kožka, cuticula, das Häutlein, Fellelein, felsö hártyátska. Zwrchňá Oděw, odewacá Sukňa, Rápa (*boh.* Ráp'e): amiculum; das Ueberkleid: felsö szoknya. Zwrchná Perina, inác Duchňa, v. Zwrechňica. Zwrechňá Podwog (Podwoga), superliminare, die Oberſchwelle, felsö küszöbb homlok-kö. Zwrechňé, aneb horňé (*boh.* hořegſí) Ponebí: superius tabulatum, der Oberſteck; felsö padimentom, emelet. Zwrchňé Uwázáňí. superius ligamen, das Oberband, felsö kötés. 2) superior (*inter duos*): der, die das obere, unter zweien: fellyebb való. *boh.* ſwrchňí. 3) v. powrchňí.

Zwrchňica, i, f. culcitra superior, das Oberbett, felsö párna, dunha, donha *Syn.* zwrchňá Duchňa, Perina. *boh.* Swrchňice. 2) assa, orum, n. die Schwitzbank: izzasztó fördö. *Syn.* Potňica. *boh.* Swrchňice, Potňice.

Zwrchňík, a, m. superior *in lusu latrunculorum*, der Obermann im Schachſpiele: felsö a' sach játékban. *Syn.* Horňík. *boh.* Swrchňík.

Zwrchnoſť, i, f. v. Zwrchek, Powrchnoſť.

zwrchowaní, á, é, *p. c.* v. wrchowaní, wrſení.

Zwrchowáňí, á, n. v. Wrchowáňí, Wrſeňí.

zwrchowať, chowal, chugem, V. P. *imp.* chug, v. wrchowať, wrſiť.

zwrchu, *adv.* supra, superne: oben, auf der obern Seite: rajta, felette. *Syn.* hore. 2) supra, superius: vorher: fellyebb. 3) superne, a supra: obenher: fellyürül. *Syn.* zhora. *boh.* ſwrchu.

zwreť, zwrhel, zwržem V. P. *imp.* zwrž, v. zwrhnúť. *boh.* ſwrci, zwrci. *II. rec.* zwrcť ſa, v. zwrhnúť ſa.

† zwrci, rhl, rhu, ržeſ *fut.* v. zwrcť. *II. rec.* zwrci ſe, v. zwrhnúť ſa.

zwredowaní, á, é, *p. c.* v. ſprimoťení.

Zwredowáňí, á, n. v. Sprímoťeňí. *Usus.* Zwrodowáňí Uſt: ulcera oris, aphthae, arum, f. *plur. Cels.* Durchſchlag, Halsbütterlein, die ſo genanten Schwämme z. B. im Munde, der Kinder: szájnak belsö sebei, ki fakadása.

zwredowať ſa, dowal ſa, dugem ſa, V. P. *imp.* dug ſa, v. ſprímoťiť ſa.

zwrhaní, á, é, *p. c.* zwrhnutí.

Zwrháňí, á, n. v. Zwrhnutí.

zwrhať, al, ám, V. I. *imp.* hag, v. seq.

zwrhnúť, hnul (hel), hňem, V. P. *imp.* hni, deiicere deiicere, deturbare, praecipitare: abwerfen, herab (herunter) werfen, herabſtürzen: le-vetni, le-taszitani. *Syn.* zhoďiť, zwreť. *boh.* ſwrhnúti, zwrci. 2) v. zwráťiť. 3) v. wiwrhnúť. *II. rec.* zwrhnúť ſa: collabi, corruere: umfallen, le-esni, le-dülni. *Syn.* zwaliť ſa, prekotiť ſa, ſpadnúť, prewráťiť ſa. 2) degenerare, ausarten, aus der Art ſchlagen, von Menſchen, Thieren, Gewächſen: el-fajulni, el-fajzani. 3) exprime-

re

re (referre, reddere) aliquem, similem alicui fieri: nachartten, reá ütni, hasonlítani. *Syn.* podať ſa, nanášať ſa.

zwrhnutí, á, é, *p. c.* deturbatus, deiectus, decussus, a, um: herabgeſtürzt, abgeworfen, abgeſtürzt, niedergeſchlagen: levetett, le-vetletett, le-taszittatott. *Syn.* zhoďení, zwežení. *boh.* ſwrženi, ſwržen.

Zwrhnutí, á, n. deiectio, decussio, deturbatio, nis, f. Abwerfung, Abſtürzung, Herabſtürzung: le-ejtés, le-vetés. le-taszítás. 2) collapsio, das Umfallen: le-esés, le-dülés. *Syn.* Prekočení, Prewráťeňi, Zwaleňi, Zwrhowáňi.

Zwrhowáňi, á, n. v. Zwrhnutí.

zwrhowať, howal, hugem V. I. *imp.* hug, v. zwrhnúť. *boh.* ſwrhowati. *II. rec.* zwrhowať ſa, v. zwrhnúť ſa.

Zwrſek, ſka, m. v. Filek. *boh.* Swrſek (ſka).

Žwrſek, ſku, m. v. Zwrchek. 2) superior pars indusii, der obere Theil des Hemdes: felsö része az ingnek.

Zwrſki, kow, m. pl. supellex, ictilis, f. mobilia domestica, das Hausgeräht, der Hausrath: mindenféle házi eszköz.

zwrženi, á, é, *p. c.* v. zwrhnuti. *boh.* ſwrženi.

Zwrženi, á, n. v. Zwrhnutí.

zwržiť, il, ím V. P. *imp.* Zwrž. v. zwrhnúť.

Zwržowáňi, á, n. v. Zwrhnutí.

zwržowať, žowal, žugem, *freq.* ex zwrhnúť. *II. rec.* zwržowať ſa, *freq.* ex zwrhnúť.

Zwučáňi, á, n. sonus, m. sonitus, us, m. clangor, is, m. das Schallen, hangzás, szózat. *Syn.* Zučáňi. *boh.* Zwučeňi.

zwučať, čal, čím, V. I. *imp.* zwuc: sonare, insonare, clangere: ſchallen, erſchallen: hangzani. *Syn.* hučať. *boh.* zwučeti.

Zwuček, čku, m. *dem.* ex Zwuk.

† Zwučeňi, n. v. Zwučáňi.

† zwučeti, el, ím, v. zwučať.

Zwučka, i, f. litera vocalis, Selbſtlauter, magán hangzó (szó szerzö) betü.

zwučňe, *adv.* sonore, ſchallend, erſchallend: hangosan. *Syn.* hlaſňe, hlaſiťe.

zwučni, á, é, *adj.* sonorus, a, um: clangens, tis: ſchallend, wohlklingend: hangos. *Syn.* hlaſni, hlaſití.

Zwučnoſť, i, f. v. Zwuk.

Zwuk, u, m. sonus, i, m. der Schall, hang. *Usus.* Zwuk Trub a Piſťalí: cantus tubae, fistulae: der Klang vom Trompeten, und Pfeifen, der Trompetenſchall, Pfeifenſchall: trombita szó, sip szó. Zwuk Zubi naduteg (Banka w Uſtách): sclopus, i, m. der Schall von den aufgeblaſenen Backen: poſából való pattantás, fel-fútt poſának tsattanása. 2) Zwuk Zlaſu, accentus, us, m. *Quintill.* tonus, i, m. Mitlaut, der Klang, Ton in der Ausſprache, Accent: hangja a' szóuak. 3) strepitus, fremitus, us, m. Geräuſch, Getöſe: zörgés, zörgetés.

† zzagimati, al, ám, *fut. freq.* v. zezagimať.

† zželeti ſe, zželelo ſe, zželi ſe mi (ti, mu etc. v. zežáliti ſa.

† zžeňilí, á, é, *adj.* v. zežeňili.

† Zžeňiloſt, i, f. v. Ježeniloſt'.

† zžírati, al, ám, v. zežírať.

Consignatio

Nominis et Characteris Dominorum

(pl. titulo)

pro

Lexico Slavico-Latino-Germanico-Hungarico

Antonii Bernolák,

praenumerantium

pro aeterna memoria hic adnexorum.

		Exempl.
A. R. D.	*Ágler Emericus*, Parochus in Szöd. . . .	1
— —	*Albrecht Ioannes*, oppidi Szuha Parochus, Distr. Szomolanensis V. Archidiaconus surrogatus. . .	1
Spect. D.	*Amon Sebastianus Sigism.*, in Regia ferri Negotiatione Rhoniczensi Administrator. . . .	1
A. R. D.	*Balkó Iosephus*, Parochus Pudmericzensis, Distr. Baziniensis V. Archidiaconus, S. Sedis Consistor. Distr. Tyrnaviensis, et I. Comit. Posoniensis Tab. Iud. Assessor.	1
Illustr. D.	*Belánszky Iosephus*, Episcopus Neosoliensis. .	2
A. R. P.	*Benda Protasius*, Presbyter Ord. S. Francisci, II. Human. Professor. Eperiessini. . . .	1
Magn. D.	*Bene Franciscus*, S. C. et R. A. M. Consiliarius, Medicinae Doctor, in Regia Scient. Universit. Pestana, Praxeos Medicae et Therapiae Specialis Professor P. O. et Facultatis Medicae Senior. .	1
A. R. D.	*Benedik Ioannes*, Cooperator Ürmćnyensis. .	1
Perill. D.	*Bernolák Iosephus*, ad Exc. Cam. R. H. A. Rat. Officialis.	1
A. R. D.	*Bozsenecz Iosephus*, Decanus et Parochus Brezanensis.	1
A.R.ac Cl.P.	*Bresztyenszky Adalbertus*, O. S. Benedicti, AA. LL. et Philosophiae Doctor, in Regia Academia Iaurin. Matheseos purae et applicatae Prof. P. O.	1
Reverendiss. D.	*Budatinszky Georgius*, Cathedr. Eccl. Neosol. Lector et Canonicus.	1

Spect.

		Exempl.
Spect. D.	*Csaplovits Laurentius* de Jaszenova, Ill. Comitum Zichy Archivarius, ac II. Comit. Gömör. et Bihar. Tab. Iud. Assessor.	1
A. R. D.	*Cselko Ioannes*, emerit. V. Archidiaconus et Parochus Nagy-Sallóensis.	1
— —	*Csernák Ioannes*, Cleri Iunioris in Sem. Neosoliensi Studiorum Praefectus.	1
— —	*Csernik Franciscus*, penes Metr. S. Sedem Strigon. Matrim. Defensor, et Par. A. Episc. Civit. Strig.	1
A. R. P.	*Czirály Donatus*, Presbyter Ord. S. Francisci, III. Gram. Professor Eperiessini. . . .	1
A. R. D.	*Dancsek Andreas*, Cooperator in Veteribus Montibus.	1
Reverendiss. D.	*Dertsik Ioannes*, Metrop. Eccl. Strigon. Canonicus, Seminarii Generalis Pestiensis Rector, SS. Theologiae Doctor, et penes Reg. Scient. Universitatem Hung. Facultatis Theologicae Commembrum.	2
D.	*Eggenberger Iosephus*, Bibliopola Pestini. . .	1
Ill. D. L. B.	*Eötvös Ignatius* de Vásáros-Namény, S. C. et R. A. M. Camerarius, et Act. Int. Stat. Consiliarius. etc.	1
A. R. D.	*Faba Theodosius*, V. Off. Vicar. Strig. Actuarius.	1
D.	*Fejérpataky Casparus*, librorum Comp. in S. Nicol.	3
Reverendiss. D.	*Fodor Michael*, Cathedr. Eccl. Neosoliensis Honor. Canonicus, Distr. Brezno-Bányensis V. Archidiaconus et Parochus Duboviensis. . .	1
A. R. D.	*Fridvalszky Carolus*, Parochus Alsó-Varadensis.	1
— —	*Frnka Ioann. Ev.*, Cooperator Eperiessinensis. .	1
— —	*Gálffy Iosephus*, Cooperator Baziniensis. . .	1
— —	*Gallász Ignatius*, Cooperator Bajmocziensis. .	1
Spect. D.	*Gilg Franciscus* de Gilgenburg, Regius Bonorum Politico-Fundationalium Distr. Sellyensis Praefectus.	1
A. R. D.	*Goczmann Ioannes*, Parochus Bánkessiensis. .	1
Perill. D.	*Granatér Thomas*, ad Exc. C. R. L. H. Ingrossista.	1
Titl. pl. D.	*Güllner Ioannes*.	1
Perill. D.	*Gyurtsák Franciscus*, R. Salis Officii Thurdossinensis Ponderum Magister.	1
Perill. D.	*Hamulyák Martinus*, ad Exc. Cons. R. L. H. Rationum Officialis.	1
A. R. D.	*Hamulyák Stephanus*, Cooperator in Tápjó-Bicske.	1
— —	*Hartyánszky Ioannes*, Cooperator Detvensis. .	1
— —	*Haskó Casparus*, Cooperator Parkanyensis. .	1

A.

		Exempl.
A. R. D.	*Hell Ferdinandus*, Cooperator Vindschachtensis.	1
Egreg. D.	*Hellebrand Ioannes* Notarius in oppido Szarvas.	1
Perill. D.	*Herkel Ioannes*, Tabularis Advocatus. . .	1
A. R. D.	*Hettes Georgius*, Parochus Bogdanoczensis. .	1
— —	*Hornyátsek Iosephus*, Parochus Farnadensis. .	1
— —	*Horváth Ioannes*, Parochus Báhonensis. . .	1
Spect. D.	*Horváth Stephanus*, AA. LL. et Philos. Doctor, II. Comit. Albens. Nitriens. Comarom. et Strigon. Tab. Iud. Assessor, Biblioth. Széchenyano-Regnicolaris penes Museum Nat. Hung. Custos. .	1
Perill. D.	*Hudoba Ioannes* de Badyn, ad Exc. Cons. R. L. H. Accessista.	1
A. R. P.	*Iacobus*, Ordinis Religiosi PP. Capucinorum Gvardianus Eszekini.	1
Spect. D.	*Jungmann Iosephus*, AA. LL. et Philos. Doctor, Caesar. Regius Professor Humaniorum Pragae. .	1
A. R. D.	*Kern Petrus*, Parochus Nagy-Lovcsensis. . .	1
D.	*Kiemnach Ludovicus*, Murariorum Magister. .	1
Kilianianum,	Bibliopolium Pestini.	5
A. R. P.	*Királyi Iosephus*, Presbyter Ordin. S. Francisci, I. Human. Professor Eperiessini. . . .	1
A. R. D.	*Klena Mathias*, Cooperator Holicsensis. . .	1
— —	*Kmety Martinus*, Theologus absolutus. . .	1
Reverendiss. D.	*Knapovszky Franciscus*, Cathedr. Eccl. Neosol. Honor. Canonicus, Archi-Diaconus Nitriensis, et Eccl. Kiss-Krstenensis Parochus. . . .	1
Perill. D.	*Kois Ioannes*, ad Exc. Cons. R. L. H. Accessista.	1
Titl. pl. D.	*Kollár Ioannes*.	1
A. R. D.	*Köntöss Ioaanes*, Parochus Korompensis. . .	1
Spect. D.	*Kopitar Bartholomaeus*, Imperialis Bibliothecae Aul. Custos, Caes. Reg. Librorum Censor, et plur. Eruditor. Societatum Membrum. . .	1
Illustriss. D.	*Köppen Petrus*, Caesareo-Russicus Consiliarius Aulicus etc.	1
A. R. D.	*Kosztka Paulus*, Parochus Patakensis. . .	1
— —	*Kováts Franciscus*, Cooperator in Nagy-Kér. .	1
— —	*Kovátsik Martinus*, Decan. et Paroch. Predajnensis.	1
— —	*Kranczl Aloysius*, Parochus Vindschachtensis. .	1
— —	*Kubányi Iosephus*, Parochus Cziferiensis. . .	1
— —	*Kahajda Andreas*, surrog. V. Archidiaconus, et Parochus Tuzsinensis.	1

		Exempl.
A. R. D.	*Kulifay Thaddaeus*, Parochus Prochotensis. .	1
Perill. D.	*Laczkó Aloysius*, Iuratus Eperiessini. . .	1
Spect. D.	*Laczkó Ioannes*, Bibliothecae Kovatsianae, pro G. R. Cathol. Dioecesi Eperiess. fundatae Custos.	1
A. R. D.	*Leep Franciscus*, Parochus Miklosfalvensis. .	1
— —	*Lindl Franciscus*, Cooperator Eperiessinensis. .	1
Spect. D.	*Littschauer Carolus*, Doctor Medicinae. . .	1
A. R. D.	*Majer Ioannes*, Cooperator Szuhensis. . . .	1
— —	*Márkly Iosephus*, Parochus Ürményensis. . .	1
— —	*Mihályi Ioannes*, Parochus Vistuhensis. . .	1
— —	*Mojeczky Bonifacius*, Supplens, et Linguae ac Literaturae Hungaricae Professor Essekini. .	1
— —	*Mozor Iosephus*, Philosophiae et Theologiae Doctor, ac in Lyc. Episc. Neosoliensi Hist. Eccles. et Iuris Canon. Professor, ac in Semin. Dioeces. Vice-Rector.	1
— —	*Muchay Ignatius*, Cooperator Budae ad B. V. Mariam de Sanquine.	1
— —	*Novák Augustinus*, Cooperator Holicsensis. .	1
Spect. D.	*Okolicsányi Antonius* de Eadem, I. Tab. District. Cis-Tibiscanae Assessor.	1
Ill.D.Comes	*Pálffy Franciscus* iun. ab Erdöd, Perpetuus in Vöröskö, S. C. et Reg. A. M. Camerarius, I. Comit. Posoniensis Comes Perpetuus, arcisque cognominis Haereditarius Capitaneus. . .	1
— —	*Pálffy Vincentius* ab Erdöd, Perpetuus in Vöröskö, S. C. et R. A. M. Camerarius, I. Comit. Posoniensis Comes Perpetuus, arcisque cognominis Haereditarius, et in exercitu Caesareo-Regio Capitaneus.	1
Reverendiss. D.	*Palkovits Georgius*, Praepositus S. Stephani de Castro Strig. Metrop. Eccl. Strigon. Canonicus.	1
A. R. D.	*Pecha Martinus*, Parochus oppidi Felsö-Dióss. .	1
— —	*Petrus Stephanus*, Parochus Felsö-Lehotensis. .	1
— —	*Pongrácz Antonius*, Cooperator Handloviensis. .	1
— —	*Pridavka Stephanus*, Cooperator in Bagh. . .	1
D.	*Rakovszky Ioannes*, Alumnus Seminar. Neosoliens.	1
A. R. P.	*Reissner*, e Scholis Piis, Professor Pestini. .	1
Perill. D.	*Remenár Stephanus*, Ill. D. Comitis Francisci iunior. Pálffy filiorum Institutor.	1
Spect. D.	*Reszny Ioannes*, Praefectus Bonorum Ill. Comit. Brunszvik in Futtak.	1

		Exempl.
A. R. D.	*Ribonich Stephanus*, Parochus oppidi Ottenthal.	1
— —	*Rubesch Ignatius*, Distr. Brezno-Banyen. surrog. V. Archidiaconus, et Parochus Rhoniczensis. .	1
— —	*Rudnyánszky Iosephus*, Off. Vicar. Strig. Secretarius.	1
D.	*Sandvoss Ernest.* librorum Compactor Cassoviae.	2
—	*Sartory*, Quaestor Pestini.	1
Spect. D.	*Schaffarik Ios. Paulus*, AA. LL. et Philosophiae Doctor, in Gymnasio G. R. N. U. Neoplantensi Professor Humaniorum, et Societ. Philolog. Ienensis Membrum.	1
A. R. D.	*Scheduni Ignatius*, Parochus Prácsensis. .	1
— —	*Schönbach Iosephus*, Iuris Eccl. Doctor, penes Regiam Scient. Universitatem Hungaricam Facultatis Iuridicae Commembrum, et Parochus Pestini.	1
— —	*Schrank Ioannes*, V. Archidiaconus Distr. Honth. super. et Parochus in Sz. Antal. . . .	1
— —	*Simonchich Ignatius*, Parochus Pestini. . .	1
— —	*Sipos Ignatius*, Parochus Zsdanensis. . .	1
— —	*Springer Iosephus*, L. R. Civit. S. Georg. Parochus.	1
— —	*Stansits Paulus*, Parochus in Püspök-Hatvan.	1
Reverendiss. D.	*Stark Mathias*, Abbas S. Crucis de Vértes-Keresztúr, Parochus L. R. Civitatis Epcriessinensis, I. Com. Sáros. Tab. Iud. Assessor. . . .	1
A. R. D.	*Steinlechner Franciscus*, Distr. infer. Thurocz, V. Archidiaconus et Parochus Szucsanensis. .	1
Excell. D.	*Stratimirovich Stephanus*, I. Ord. Leopoldi Imp. Magnae Crucis Eques, Orient. Eccl. G. R. N. U. Archi-Episcopus Carloviczensis, et Metropolita, S. C. et R. A. M. Actualis Int. Stat. Consiliarius, Eruditae Societ. Scient. Götting. Memb. Honor.	1
A. R. D.	*Stvrteczky Emericus*, Parochus Nádasiensis, Distr. Szomolanensis V. Archidiaconus surrogatus. .	1
— —	*Stvrteczky Ioannes*, Parochus Horváth-Gurabensis.	1
— —	*Svok Franciscus*, Cooperator Pudmeniczensis. .	1
— —	*Szadliss Ioannes*, Parochus Lazanensis. . .	1
— —	*Szalava Ioannes*, oppidi Szomolán Parochus. .	1
Spect. D.	*Szinyei Michael*, Compl. II. Comit. Tab. Iud. Ass.	1
A. R. D.	*Szitkey Iosephus*, Parochus in Új-Bars. . .	1
— —	*Szmazsenka Iosephus*, Cooperator Holicsensis. .	1
— —	*Szojkovitz Franciscus*, Distr. Budensis V. Archidiaconus, et Parochus Budae.	1

		Exempl.
Spect. D.	*Takáts Aloysius*, de Kiss-Jóka Bonorum Illustr. D. Comitis Francisci senior. Pálffy ab Erdöd etc. Praefectus, habitans Szuhae.	1
A. R. D.	*Tholt Stephanus*, Cooperator Detvensis. . .	1
— —	*Trangusz Ioannes*, Distr. Sallóensis V. Archidiaconus, et Parochus in Nagy-Endröd. . . .	1
Reverendiss. D.	*Tumara Antonius*, Dioec. G. Cath. Cris. Canon. et Archidiaconus Consistorialis, AA. LL. Philos. et SS. Theolog. Doctor, in Typographia R. Univ. Hung. Librorum Gr. Ritus Cathol. Censor. .	1
Perill. D.	*Tunega Andreas*, Dominii Fundi Relig. Elefánth Spanus in Gettfalva.	1
A. R. D.	*Turecsek Ioannes*, oppidi Boleráz Parochus. .	1
Perill. D.	*Vachotfalva Emericus*, Bonorum Celsissimi Principis Eszterházy Fiscalis.	1
A. R. D.	*Vadanyi Iosephus*, Decanus et Parochus Predajnensis.	1
— —	*Varga Thomas*, Parochus Benyussiensis. . .	1
— —	*Verner Paulus*, Parochus Rosindoliensis. . .	1
— —	*Viszloczky Michael*, Graeco-Cathol. Parochiae Epericssinensis Administrator.	1
Perill. D.	*Vlasek Franciscus*, Tabularis Advocatus. . .	1
— —	*Vörös Ioannes*, Generalis Seminarii Pestiensis Frumentarius in Kis-Krstene.	1
A. R. D.	*Ziegler Ios. Bohuslaus*, Theologiae Doctor, Soc. Musei Nat. Bohem. Membrum, Distr. Chrudimentis Decanus, et Civitatis eiusdem nominis Parochus.	1
— —	*Zigó Martinus*, Parochus Nahacsiensis. . .	1
Spect. D.	*Zmeskal Iosephus* de Domanovecz et Leszticze, I. Tab. District. Cis-Tibiscanae Assessor. . .	1

Digitized by Google

Österreichische Nationalbibliothek
+Z178002202

Digitized by Google
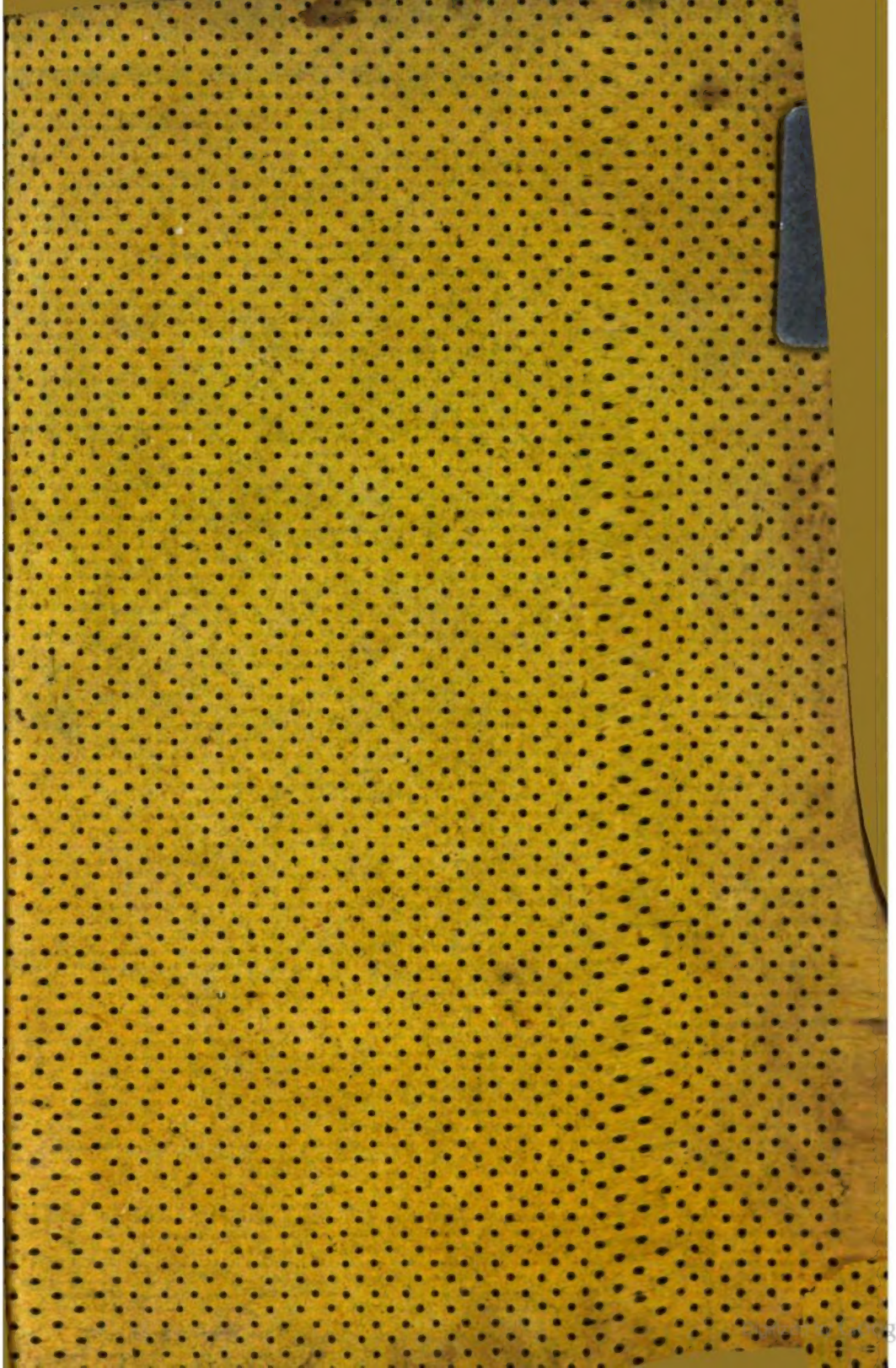
Digitized by Google